ISTITUTO DI FILOSOFIA
UNIVER. DI ROMA
BIBLIOTECA
Fz
1027

Digitized by Google

TOΦE036078

Digitized by Google

AMALTHEUM
CASTELLO-BRUNONIANUM;
SIVE
LEXICON MEDICUM.

AMALTHEUM
CASTELLO-BRUNONIANUM,
Sive
LEXICON MEDICUM,

PRIMUM A

BARTHOLOMÆO CASTELLO MESSANENSI

Inchoatum, ab aliis etiam continuatum;

Tandem ad vera, novaq; Artis Medicæ Principia accommodatum, a quamplurimis mendis, & vitiosis allegationibus purgatum;

Et e VETERUM, RECENTIORUM, quin & NOVISSIMORUM MONUMENTIS innumerabilium pene Vocabulorum

PHISIO-PATHOLOGIC. ANATOMIC. CHIMIC. aliorumq; TECHNIC. Accessione amplificatum;

Cura, & Studio iterato

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujusq; in Univ. Altdorph. Prof. Pub. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici

ACCESSERUNT

Huic novæ editioni Eruditissimi Viri

JOANNIS RHODII

In CASTELLI LEXICON perutiles, & hoc signo † notatæ Additiones.

[library stamp]

PATAVII M. DCC. XXI.

Ex Typographia Seminarii apud Joannem Manfrè

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

AD LECTOREM PRÆFATIO.

QUAM feliciter, Divina aspirante Gratia, labor noster difficillimus conscribendi Lexicon Medicum consummatius sub nomine *Castelli Renovati* cesserit, ex his Sole meridiano clarius enitescit, quod non solum Viri in Germania, exterisque locis celeberrimi, deque re Medica optime meriti, gratulationibus prosequi non fuerint dedignati, sed etiam quod insignis Exemplarium, sumtibus Bibliopolæ Norimbergensis, Præstantissimi Domini JOHANNIS DANIELIS TAUBERI, prima Editione Typis expressorum, copia Ejusdem Opera, & Studio intra breve temporis spatium vendita sit, & distracta. Quod ipsum de secunda Editione sollicitum permovit, ut me instantissime rogaret, quo curiosa recensione, & novo Vocabulorum augmento eam exornarem. Profecto tantum abest, ut hactenus me temporis, aut laboris pœnituerit, ut potius DEO OPTIMO MAXIMO gratias habeam, referamque immortales, quod vires corporis, animique concesserit benignissime, quo opus illud haud levis momenti perficere, & bono publico sic litare potuerim. Etenim Ars quoque Medica nunc inter reliquas scientias, Theologiam, & Jurisprudentiam, quæ jam dudum egregiis Vocum Thesauris fuerant exornatæ, caput extollere potest, simile memoriæ adminiculum, & eruditionis veræ subsidium, quo antehac non sine magno eorum, qui Artem illam excolere sibi proposuerunt, incommodo caruerat, consecuta. Equidem Clarissimi quondam Viri, inter quos Anutium Foesium, Johannem Gorræum, Bartholomæum Castellum, e Medicis Hippocratico-Galenicis, & e Chemiatris Martinum Rulandum, Gerardum Dornæum, Leonhardum Turneiserum, Guilielmum Jonstonum, cum laude nominasse sufficiat, in vocabulis Græcis, Latinis, & Spagyricis explicandis magnam impenderant operam; minime tamen quicquam illorum encomio derogabit, etiamsi laborem Eorundem mancum, hodieque insufficientem ἀπαθῶς judicaverimus. Quot, quæso, accesserunt intra paucorum annorum periodos Nomina in singulis Medicinæ partibus noviter excogitata, quæ illi vel penitus ignorarunt, vel diversam significationem non attenderunt? Quid? quod egometipse expertus reapse veritatem sententiæ, a Pergameno principe Lib. 2. de Comp. Medic. secund. loca, Cap. 1. propositæ; *Difficile est, hominem existentem non peccare in multis, vel penitus ignorando, vel male judicando, vel negligentius conscribendo*, hactenus quamplurima collegerim Vocabula partim in priori Editione prorsus omissa, partim in novissimis Authoribus, quorum scripta legendi facultas mihi per alias occupationes concessa fuit, reperta, ut eo minus detrectare potuerim iteratam, & cum insigni quamplurimorum Vocabulorum augmento exornatam recensionem, præsertim cum denuo me instigaverint Viri celebratissimi, e quibus recentissimum ἰατεχνοτάτου D. D. GEORGII FRANCI, in Illustri Heidelbergensi Univers. Prof. P. Vicecancellarii, aliquot S. R. I. Elector. & Principp. Archiatri, Acad. S. R. I. Curiosor. & Italiæ Recuperat. Collegæ, Fautoris, & Amici exoptatissimi, producere sufficiat Testimonium, non ita pridem cum Encomii quidem excessu, quod lubentissime tamen declino, tenuitatis meæ haud immemor, præscribentis:

tis : *Vel publico nomine Tibi exsolvo gratias pro eruditissimo illo tuo Lexico Medico, quo utilior liber, ut verum ingenue fatear, lucem hactenus non aspexit, qui omnium non solum Tironum, sed & Magistrorum teratur manibus, quod ipsum quoque effecit, ut Exemplarium raritas desiderium novæ editionis, & forte etiam auctioris pariat. Ex Te ergo liceat rescifcere, an proxime novam Ejusdem speremus editionem, cui felicissimam adprecor Lucinam, &c.* Accipies igitur, Lector Candide, Lexicon Medicum, priore multis modis instructius, & curatius, nec propterea ægre feras, aut nobis succenseas, quod prior Editio, quam tibi comparasti, reddatur supervacanea, siquidem nullus dubito, quin fructus, quem ex usu illius per hoc quadriennium percepisti, satis superque exiguos illos sumtus compensarit. Cæterum operæ pretium erit, ut pauca quædam ad hanc editionem pertinentia cum plerisque in prima præfatione monitis breviter adjungam. Quod Lexicon hoc *Amaltheum* vocare non dubitaverim, imitatus sum Ciceronem, qui Attici sui librorum Thesaurum Amalthei, vel Amaltheæ nomine aliquoties, præsertim Lib. 1. Epist. 13. ad eundem exornavit. Neque hoc mihi in vitium vanæ alicujus jactantiæ verti poterit, quod nomen meum primi Authoris nomini copulaverim, *Castello-Brunonianum* appellans, cum res ipsa loquatur, quod numerus Vocabulorum ad omnes Medicinæ partes pertinentium, Græcorum, Latinorum, Exoticorum, Chymicorum, quin & Barbarorum quorundam, quæ meo perquam difficili, & valde prolixo labore accesserunt, Nomina a B. Castello collecta, & in hac etiam editione Asterisco * notata, nimium quantum superent; ut taceam descriptiones dicti Auctoris, salva tamen ejus laude, plerasque ad vera principia minus quadrantes, quas propterea, una cum frequentissime occurrentibus vitiosis locorum e Galeno allegationibus, mutare, & corrigere mearum fuit partium. Interea gratitudinis, & honoris ergo haud plane mihi reticenda est gratissima opera *Viri Ampliss. & Excell. Dn. Danielis Guilielmi Molleri, in hoc Lyceo Norico Histor. & Metaphys. Profess. Publ. celeberrimi*, Dn. Collegæ, & Affinis honoratissimi, qui ex uberrimo locorum Communium Gazophylacio suo hanc Editionem quampluribus vocabulis locupletando mihi profuit. Porro quoque admonendus es, L. Amice, me editiones Authorum, quorum folia, vel paginas allegavi, novissimas, si earum copia mihi facta fuit, adhibuisse. Ita loca *Hippocratis* adducta sunt juxta editionem solertissimi *Johannis Antonidis van der Linden Lugduni Batavor.* 1665. ut numerus major, & minor fuerint observati, exceptis illis libris, quos *Galenus* Commentariis illustravit, quorum textus eo citavi ordine, qui in *Græca Galeni editione Basiliensi in fol.* 1538. extat. Ita & *Avicennæ* editionem ultimam in folio, nec non *Libavii, Hildani, Schroderi, Bartholini*, aliorumque, in specie *Theatri Chymici sex Volumina Argentorati Annis* 1659. 1660. 1661. Typis vulgatas secutus sum. *Abbreviationes* allegatorum ex Authoribus locorum initialibus saltem literis factas ut intelligas, uno veluti obtutu exhibeo.

Ex Hippocrate.

A. L. & Aq. h. e.	De Aere, Locis, & Aquis.
L. I. H.	Locis in Homine.
R. V. I. A.	Ratione victus in acutis.
M. Mul.	Morbis Mulierum.

Ex

Ex Galeno.

U. P.	De Usu Partium.
L. A.	Locis Affectis.
Al. Fac.	Alimentorum Facultatibus.
S. F.	Simplicium Facultatibus.
M. M.	Methodo Medendi.
C. M. S. L.	Compositione Medicamentorum secundum Loca.
C. M. P. G.	Compositione Medicamentorum per genera.
C. 1. 2. 3. &c.	Commentum 1. 2. vel 3. in aliquem Librum Hippocratis.

Ex Aristotele.

H. A.	De Historia Animalium.
P. A.	Partibus Animalium.

Ex Plinio.

H. N.	Historia Naturalis.

Ex Vesalio, & Spigelio.

H. C. F.	De Humani Corporis Fabrica.

Ex Libavio.

S. A. Ch.	Syntagma Arcanorum Chymicorum.

Ex Rolfinkio.

O. & M. M. Sp.	Ordo, & Methodus Medicinæ Specialis.
CH. I. A. F. R.	Chimia in Artis formam redacta.

Ex Lindeno.

S. M.	Selecta Medica.

Ex Francisco de le Boe Sylvio.

Pr. M.	Praxis Medica.
TH. CH.	Theatrum Chymicum.

Ex

AD LECTOREM PRÆFATIO.

Ex Dogmatibus Medicinæ Generalis a me editis.

P. C. D. P.	Pars, Caput, Dogma, Pagina.

Atque hæc ſufficiant. Tuarum erit partium, Candide Lector, erratis, ſi quæ deprehendes, benevole ignoſcere, pro lubitu emendare, conatibus noſtris favere, & cuncta dextre interpretari. Vale.

A & Ω.

LEXICON MEDICUM.

NB. *Vocabula, quæ Asterisco * notata sunt, saltem in Castelli Lexico occurrunt, reliqua omnia noviter nunc accesserunt.*

A.

A, Inter Literas Omnium primam esse, pueris notissimum. In Sacro N. Testamenti Codice attribui Deo Salvatori nostro, omnibus Christianis perspectum est, & esse debet. Quam significationem Raymundus Lullius transtulit etiam in suam Practicam, applicando ad instrumentum memorativum, uti patet ex Theatr. Chym. Vol. IV. p. 137. Vocatur hæc litera Græcis *Alpha*, cui opponitur *Omega*. Utraque litera exponitur mystice; illa de principio vitæ restitutæ longæ loco perpetuæ: Hæc de vitæ fine a Gerh. Dorneo in Philosophia Chymica Theatr. Ch. Vol. I. p. 469. *A* & *Ab* etiam in principio nominum Medicorum occurrens negationem aliquam importare docuit Zacchias Quæst. Medico-Legal. Lib. I. Tit. 2. quæst. 10. num. 16. quemadmodum & Græcum α particulam στερητικὴν, h. e. privativam, vel negativam esse ex Grammaticis constat, & multa in hoc Lexico seqq. nomina satis superque confirmabunt.

Aabam vocatur à Chymicis quibusdam *Plumbum*. Rulandus in Lexic. Chym.

* Ababtiston, ἀβάπτιστον, scil. *Trepanum* (usitatius, quam *Abaptista*, subintelligendo *Terebella*) vide infra *Terebella*.

Abaisir, i. e. *Spodium*, Muller in Lex. M.

Abalienatus idem, quod *Corruptus*. Usurpatur de parte totaliter destructa, & sui remotionem postulante apud Scribon. Larg. ex recensione Jaoh. Rhodii compos. vel num. 227. Dicitur & de sensuum internorum, & externorum corruptione n. 180. Quemadmodum & *Alienari* simpliciter sumitur pro *corrumpi*, apud Cels. l. 5. c. 26. l. 7. c. 16. l. 8. cap. 10. Scrib. n. 20. Vide Rhodii Lexic. Scribon.

Abarnahas terminus Spagyricus, præsertim in negotio transmutationis metallorum, denotans *Lunam plenam Magnesiæ*, vel ipsam *Magnesiam*, & vocatur *Abarnahas perfectum*: item *Ovum rufum*; in Senioris Zabith filii Hamullis Chymia Th. Ch. Vol. V. p. 205. seq. & 449.

Abartamen, id est, *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* Abarticulatio, ἀπάρθρωσις, idem, quod *Dearticulatio*, Gr. διάρθρωσις, i. e. ea naturalis ossium per articulationem conjunctio, quæ evidentem motum habet, ad differentiam *Coarticulationis*, Gr. συνάρθρωσις dictæ, qua indicatur ea ossium naturalis commissio, quæ exiguum, obscurumq; aliquando nullum motum præ se fert, ex Gal. com. 2. in Hipp. de artic. t. 8. Jung. Foes. in Oec. Hipp. p. 69.

Abas, idem, quod *Tinea*, Arab. Saphathum; testimonio P. Sorbait Med. Pract. tr. 6. c. 14. in princ. p. 757. quamvis authoritatem omiserit.

Abbreviato, G. βράχυνσις, vel βραχυσμὸς, quid cõmuniter significet, ex aliis Lexicis quoq; constat. Hujusmodi *abbreviationes* in Scriptura Medicis esse usitatissimas, patet ex eorũ scriptis, præsertim e formulis remediorũ. Dicitur & *abbreviatura*. Legatur de his Joh: Theod. Schenk. de præscr. medic. form. p. m. 84. Alias *abbreviatio* quoq; usurpatur Spagyrice de *processu* quodam

dam breviori, v.g. *Philosophia Adrop* a Guidone a Monte in descriptione illius. Th. Ch. Vol. VI. p. 557. 558. Jung. Libav. in Apoc. Hermet. part. post. T. 11. oper. p. 348.

Abditus pro *inditus*, vel *absconditus* accipitur apud Scrib. Larg. n. 132. *abditum* vesica, pro vesicæ inclusum.

* Abdomen, ab *abdendo*, communiter idem est, quod *Imus venter*. Gr. γαστὴρ, præsertim Arist. l. 1. hist. an. c. 13. vocatur, qui superius quidem cartilagine ensiformi, ad latera costis spuriis, interius septo transverso, inferius autem ossibus pubis circumscribitur, ac dividitur in partem supremam, quam in specie ἐπιγάστριον, *Epigastrium* nominant, cujus latera sub costis spuriis, & cartilagineis *Hypocondria* dicuntur: in partem mediam, quæ est *Regio umbilicalis*, & περὶ τὸν ὀμφαλὸν, Hipp. 2. aph. 35. cujus latera *Ilia* appellantur: & in partem infimam, seu *Hypogastrium* ὑπογάστριον, Hipp. ἦτρον d. l. cujus latera *Inguina*, Gr. βουβῶνες vocantur; Ejus vero pars pilosa, αἱ ὑπὸ τὸ αἰδοῖα τριχώσεις, *Pubes* nominatur. Damnavit vocabulum *Abdomen* Casp. Bauhin. in Th. Anat. l. 1. c. 1. sed absq; addita ratione, more videlicet judicis, haud dubie respiciens ad loca Plinii l. 2. hist. nat. c. 37. & l. 8. cap. 51. ubi vocab. hoc scrophis, & suibus adjudicavit. Consentit Spigel. l. 1. de H. C. F. c. 3. Verum nihilominus defendi posse authoritate Celsi l. 4. cap. 1. fin. recte judicavit Joh. Ant. van der Linden, Med. Physiolog. l. 2. c. 4. art. 1. §. 1. p. 38. quem ibidem de hoc vocabulo prolixius differentem legere, si libet, licet. Strictius quoq; aliquando *Abdomen* sumi posse, vel pro parte anteriori imi ventris, vel pro communibus, & propriis membrorum ad stabulum nutritionis, & officinam procreationis spectantium integumentis, vel pro Hypogastrio; & sumine, nolumus præfracte impugnare.

* Abductio, ἀπαγμα, vel ἀπόκλασμα idem, quod *Abruptio*, est *fracturæ species*, quæ prope articulum per totam ossium crassitudinem fit, ita ut à sese plurimum distent. Quales fracturæ a recentioribus καυληδὸν *caulatim factæ fracturæ* nuncupantur, teste Gal. com. 3. in Hipp. de iis, quæ in medicatr. fiunt. t. 31. Jung. Foes. Oec. p. 67. *Abducere* etiam pro *bibere* sumptum legitur ap. Scrib. n. 122. notante Rhodio in Lex. Scribon. Alias Musculi *Abductores*, vel *Abducentes* vocantur in Anatomicis, qui a corpore, vel parte vicina, membrum, vel partem semovent. v. g. *Abductores* manuum, digitorum, pedum, &c. vide Barthol. & alios. His opponuntur *Adductores*, vel *Adducentes*, qui admovent.

Abebaeos, ἀβέβαιος, Lat. *infirmus*, debilis, *inconstans* dicitur apud Hipp. de signis 2. aph. 37. adde Dieterich. Jatrei Hipp. n. 1.

Abesamum est *Lutum Rotæ*. Rul. & Gulielm. Johns. in Lex. Ch.

Abestus, idem, quod *Asbestus*, de quo inferius. Videtur Lectio mendosa. Rul. d. loc. Dicitur & *Albesten* ibid.

Abesum, id est, *Calx viva*. Rul. & Joh. in Lex. Ch.

Abevacuatio, ἀποκένωσις, h. e. partialis evacuatio. Vide *Cenosis*.

Abicum, idem, quod *Cooperatorium*. Rul. & Johns. d. l.

Abit, vel Aboit, id est, *Cerussa*, Rul.

Ablactatio, ἀπογαλακτισμὸς vocatur, cum fœtus a lacte materno depellitur, legitur ap. Hipp. de dentitione, ed. Lind. II. 11. vid. Foes. p. 72.

* Ablatio, ἀφαίρεσις, triplicem in Medicina habet significationem: prima est Hipp. quando in lib. de flat. III. 13. definivit per additionem, & *ablationem*, additionem eorum, quæ deficiunt: *ablationem* horum, quæ excedunt, & hæc omnes evacuationum, & remotionum species complectitur. In specie tamen usurpavit de subtractione victus 1. aph. 19. de sanguinis è venis remotione, 7. aph. 54. Coac. t. 560. Jung. Foes. d. l. p. 110. Dieter. Jatrei n. 133. Altera est Gal. l. de morb. temp. c. 6. ubi significat *tempus remissionis* post paroxismum, sive ad integritatem veniat, sive non. Vocatur & *Intervallum*. Vide *Dialeimma*. Tertia est Chymica, denotatq; *abstractionem* per partem superiorem, variisq; modis perficitur. In siccis, quæ lenius adhærent, detersio fieri potest per pedem leporinum, vel similia, quædam penna, cultellis auferimus: quædam detergimus adstricto panno, vel scopis, iisque setaceis, ferreis, ligneis, &c. Rul. & Johns. in Lex. Est & significatio ἀφαιρέσεως peculiaris ap. Hipp. de dec. orn. V. 12. & *rapinam* notat, sed est extra pomœria artis Medicæ.

* Abluentia vocantur medicamenta, quæ & *abstergentia*, ῥυπτικὰ, καὶ ἀποπλυντικὰ dicuntur, quæ succum mordicationem facientem, præsertim in intestinis, leniendo secum educunt, & mordicationis fiunt medela, Gal. l. 2. de Sim. fac. c. 12. Hæc *adstringentibus* opponuntur l. 1. d. t. c. 37. *Abstergentia*, vel *Detergentia* duum alias sunt generum: Alia detergunt sordes, quæ saltem sunt in superficie, & hæc proprie *Abluentia* dicuntur: alia, quæ etiam sordes in materia impactas detergunt, quæ rectius *Detergentia* vocantur. Fallop. de Med. purg. simpl. cap. 10. Tom. I. Oper. p. 55.

Ablutio, ἀπόνιψις, καταπλυσμὸς, alia est *externa*, quæ fit in balneis, sive totius corporis, sive certorum saltem membrorum: alia *interna*, ad quam Veteres magnam copiam seri lactis propinare soliti sunt, cujus meminit Gal. de sal. diæt. t. 18. alia est *Chymica*, quæ est exaltatio crebris

bris infusionibus res immundas *abluens*, & ad puritatem reducens. Estq; vel Imbibitio, vel Cohobatio, Rul. & Joh. in Lex. In negotio transmutationis metallorum, quæ & qualis dicatur *ablutio*, legatur in Oper. Miner. Joh. Isaacci c. 26. Th. Ch. Vol. 3. p. 435. quamvis adeo obscure, ut vix queas intelligere, quid velit. Paulo aliter in Rosario abbreviato ibid. p. 654. *Abluere* est inhumare, destillare, & calcinare. Jung. & David Lagnæi Harmon. Chym. Vol. IV. p. 749. seqq. & 764. Pertinet quoque huc *Ablutio Lat[illegible]* ænigmatica, & fit per Lac Virginis, h. e. per Mercurium Philosophorum resolutum, seu reductum, qui & Azoth dicitur, & aqua permanens. Libav. Synt. Arcan. Ch. l. 7. c. 8.

Abnefecten, id est, *Alumen*. Dicitur & *Asfor*. Rul. in Lex. Ch.

Aboit, vide *Abit*, i. e. *Cerussa*. Dicitur & *alkarat*. V. idem.

* Abolitio *pulsus*, ἀσφυξία. vide *Asphyxia. Pulsus*.

Abomasum, Barth. *abomasus* ἤνυστρον, vide *Enystron*.

Abominatio, ἀνορεξία, idem significat, quod *Fastidium ciborum*, & differt ab Inappetentia, illud vocabulum usurpavit P. M. de Caldera Tom. II. Oper. p. 105. D. Jung. Joh. Anglicus Ros. Angl. p. m. 328.

* Abortus, Aborsus, indiscriminatim accipiuntur, quamvis ~~ex Nonnio Marcello~~ differentiam aliquam ponat Dieterich. in Jatr. n. 202. *Aborsum* dicens fœtus corruptelam, quæ fit in primis mensibus. *Abortum* verò, quæ prope tempus. Casp. Barthius Adversf. l. 37. c. 15. vix Latinum esse vocab. *Aborsus* judicat. Et cui bono hæc λεπτολογία, Gr. dicitur. ἄμβλωσις, ἐκτρωσμὸς, φθορὰ, ἀποφθορὰ, διαφθορὰ, ἐκβολὴ, ἐξάμβλωσις. Est verò nihil aliud, quàm fœtus imperfecti, vel immaturi exclusio à causis internis, vel externis violentis inducta. Plerasque *abortus* causas enumeravit Gal. c. 2. in l. 3. Epid. t. 8. Medicamenta *abortum* promoventia Græcis dicuntur ἀμβλωτικὰ, φθόρια, ἐκβόλια, ἀποφθόρια: An licitum sit talibus uti medicamentis ad provocandum abortum propter aliquem casum, aut vitæ periculum, prolixe ventilavit Casp. Rejes Camp. Elys. quæst. 51. Jungatur & Dieterich. d. l.

* Abrasio, ξυσματώδης διάθεσις, est superficiaria quædam partium membranarum exulceratio, ita ut quædam secedant ramenta, quemadmodum in specie *abrasionis* in intestinis meminit, ejusque noxam exponit Gal. c. 3. de rat. vict. in ac. t. 33.

* Abrasum, ἀπόσυρμα, vide *aposyrma*.

Abric, id est, *Sulphur*. Dicitur & *Kibit*, *Kibat*, Rul. & Johns. in Lex.

* Abruptio, vide *abductio*.

* Abscendentia, sive *quæ abscesserunt*, & ἀφεστεῶτα vocat Hipp. omnia, quæ, cum corpus secundum naturam sese habeat, vel unita aliis partibus sunt, vel congrua; cum præter naturam affectum est, unionem, vel contactum non amplius servant. Ita Hipp. ossa in ulceribus annuis, & chronicis abscedere dixit 6. aph. 45. Huc pertinent etiam Expansa, de quibus suo loco Gal. c. 2. de iis, quæ in medic. t. 25.

* Abscessio, ἀπόστασις, inter alias significationes hanc quoq; recipit, quod denotet continuitatis, vel contiguitatis solutionem, quæ fieri solet plerumque in Crisi imperfecta a materia morbifica ad aliam partem vergente, & collecta. Quo pertinent aphor. 31. 32. 74. sect. 4. & 2. prognost. t. 34. 65. Alias vocabulum *abscessio* latius quoq; acceptum legitur apud eundem Hip. & Gal. quatenus denotat transitum unius febris in aliam, l. 1. Epid. sect. 2. t. 21. vel omnis generis evacuationes morbis acutis supervenientes, l. 6. Epid. s. 3. t. 39. & l. 1. Epid. s. 2. t. 8. ubi Gal. in com. cum additione appellat ἀπόστασιν κατ' ἔκρουν, *abscessionem cum effluxu*. Plura vide apud Dieterich. Jatr. n. 93. quamvis in eo mihi videatur hallucinatus, dum in Galenum censoria virgula usus est, ideo, quod vocabulo *abscessionis* plane inusitatam, & Hipp. menti adversam significationem attribuerit, c. 4. de R. V. I. A. t. 68. quasi perfectam crisim *apostasis*: *Metastasis* vero imperfectam d. tex. notaret, quod tamen ex ipso commentario evinci nequit. Quin potius mihi videtur Gal. ibid. demonstrare distinctos solutionis modos in morbis acutis contingentes, videlicet 1. per evacuationem manifestam, quæ est crisis perfecta. 2. per *abscessum* ad partem ignobiliorem, ceu imperfectam crisin. 3. per metastasin sive transmutationem in morbum lentum, sive chronicum, minus tamen periculosum, qui successive, causa peccante per loca convenientia educta, solvitur.

* Abscessus, ἀπόστημα, præter illas significationes, quas cum Abscessionis vocabulo communes habet, ut plurimum denotat tumorē præter naturam, cujus materia collecta, vel ob caloris vitalis debilitatem, degenerat in pus, aut in saniem; aut certo quodam *folliculo* & membrana inclusa, vel speciem pultis; ut in *atheromate*: vel mellis, ut in *meliceride*: vel sevi ut in *steatomate*, præ se fert. Hinc distinctio inter *abscessus sine, & cum folliculo* introducta fuit. Interdum etiam in *abscessibus* reperiuntur carbones, testæ, amurca, lutum, lapides, & aliæ id genus corporum proprietates, quæ omnes toto genere sunt præter naturam. Hier. Fabr. ab Aquapend. de Oper. Chir. p. m. 142. Edit. Patav.

* Abscissio, ἀποκοπὴ, quadruplicem habet si-

 gnifi-

gnificationem. I. *Exitum morbi*, qui citra declinationem terminatur vel propter ægrotantium imbecillitatem, vel propter causæ morbificæ vehementiam, & ferociam: quando supra vires existit, quod lethalium morborum est propriũ. Gal. l. de tot. morb. temp. c. 1. & 5. II. Significat *speciem fracturæ ossis*, quæ & ἀπόθραυσις vocatur, cum ossis pars abscinditur, & detrahitur; vel resectæ alicujus partis mollioris, nervi videlicet, aut tenuis particulæ genæ, aut præputii, ex 6. aph. 19. & 7. aph. 29. Vocatur & ἀποκοπή. Jung. Foes. Oec. p. 74. III. Dicitur *abscissio* de *vocis obscuritate* & interceptione, apud Diosc. l. 2. c. 146. unde & Cels. *vocem abscissam*, vel suppressam vocavit Scrib. Larg. n. 72. 100. Adde Rhod. in Lex. Scrib. Dicitur & *vocis amputatio* apud Cæl. Aurel. l. 2. de morb. chron. c. 6. IV. *abscissionis* vox etiam sumitur pro *Operatione Chirurgica*, qua pars quædam corrupta, vel alia materia vitiosa instrumento secante rescinditur, apud Hildan. in Centuriis Observationum, aliosq; Authores.

Absconsio, idem, quod *Sinus*, Gr. κόλπος, Latine etiam *Caverna* dicitur, quamvis nonnulli dicant *absconsionem* esse, quod penetrat sub cute, & separatur ab eo cutis: *Cavernam* illud, quod concavat, inflectiturque sob cute, & dilatatur in ea. Illam Græci in specie dicunt ῥακῶδη *lacernosum sinum*, attritæ videlicet vesti, lacernæque similem. Hanc vero ὑπώρυμα, *cuniculosum*. Ingrassius in Avic. de Tum. p. n. Tract. 2. c. 1. p. m. 81.

Absorbeo, ἀναπίνω. Vide *Anapimona*, *Absorbentia* ἀναπινόμενα, dicuntur medicamenta, quæ siccitate sua terrestri salia acria, & acida in humoribus corporis humani hærentia imbibunt, unde & *Imbibentia* vocantur. An vero recte Aperientibus annumerentur, uti fecit Dn. D. VValdschmid. Instit. l. 5. c. 16. §. 12. aliis ventilandum relinquimus, nobis per accidens talia dicenda esse videntur.

Abstemius proprie significat illum, qui vino abstinet, unde Gr. ἄοινος. An vero etiam lata significatio, quam Blancardus in Lexico suo ipsi tribuit, quod is, qui cibis, & potu a Medico interdictis se abstinet, auctoritate nitatur, nobis non constat.

* Abstergentia, vide *Abluentia*. Recentiores e Cartesianis principiis vim *abstergentem* in asperis, duriusculis, pectinatis, & scopalibus particulis sordes abradendo auferentibus consistere volunt.

Abstinentia, ἀσιτία, νηστείη, dicitur plerunq; de cibo, & potu, estq; debita alimentorum intermissio. & carentia, quæ duplex esse potest: alia omnimoda, & *totalis*, quæ Gr. etiam λιμοκτονίη dicitur Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 61. alia *particularis*, quo pertinent *victus tenuissimus*, & *tenuis*, quãdo æger non nisi quod oportet assumit. Cels. l. 2. c. 16. Rolfink. Ord. & Med. Medic. Comm. l. 14. sect. 1. c. 6. Dogm. nostra Medicinæ General. part. V. c. 2. dogm. 10. Scrib. Largn. n. 6. Rhod. in Lex. Dicitur & *abstinentia*, generaliter de omni re. Scrib. n. 52. & 122.

Abstractitius. vel *abstractivus* nonnullis hodiernis Chymicis vocatur Spiritus e vegetabilibus paratus, quatenus opponitur Spiritibus per fermentationem productis. Et locum habet in illis plantis, quæ multo abundant sale volatili. Ita Spiritus Coclearíæ *abstractivus* melior est eo, qui per fermentationem paratur. Legitur vero hoc vocabulum apud Dan. Ludovici Pharmac. dissert. 1. p. 457.

* Abvacuatio, ἀποκένωσις, denotat *largiorem evacuationem* corpori plus æque plethorico cacochymico convenientem, quando præsertim palindromia materiæ peccantis urget, ex Gal. art. parv. c. 96. vertente ita Græcum vocabul. Nicol. Leoniceno. Alias Latinum est inusitatum.

Abundantia, Abundans, περίσσωσις, περισσὸς vide *Perissos*, *Perissosis*. Significatio etiam ex aliis Lexicis jam nota esse debet.

Abusus, καταχρησις, quid significet aliunde etiam notum est. *Abusus* rerum non naturalium, ut & Medicamentorum, Chirurgicarumq; operationum sunt causę procatarcticæ morborum Vide passim Institut. Med.

Abyssus, ἄβυσσος, proprie significat infinitam aquarum congeriem, quæ fundum non habet. Tropice vero etiam pro materia prima accipitur a Guil. Menens. tract. Aurei velleris l. 1. c. 7. in Th. Ch. Vol. V. p. 274. Est & terminus Paracelsistarum mysticus, quo denotatur proximum, receptaculum seminalis materię cavum, solidum, ut plurimum humidum, quia & semina sunt spiritalia, & humida, propter quæ omnia sunt facta. Libav. in Ezam. Philosophor. vivent. Tom. IV. p. 139.

Academia quid significet, aliunde debet constare; Locum videlicet publicum docentium, & discentium Artes nobiliores, & Scientias: *Academia* vero *Paracelsi* dicitur *universa Natura*, per quam DEUS sese cernendum præbet tam potentem, tamque sapientem, modo quæramus eum. Dornæus de Genealog. mineral. c. 7. in Th. Ch. Vol. I. p. 576.

Acaria, ἀκαιρία, aceros, ἄκαιρος, significat *importunitatem*, & *intempestivum*. Vide *Importunitas*.

Acahi est *acqua aluminis*, dicitur, & *achahi*; item *Fesceol*. Rul. in Lex.

Acaid, est *acetum*, vel *acetosum*. Rul. & Johns. in Lex. Ch.

Acalai, id est, *Sal*. Dicitur & *Alet*, Idem.

Acaecum, id est, *Stannum*, Jupiter. Mull. L. M.

* Acamatos, ἀκάματος, media est omnium membrorum figura, quasi *sine fatigatione* dixeris, eaque optima. Gal. l. 2. de mot. musc. c. 1. Occurrit & ap. Hipp. c. 1. de fract. t. 16. ubi mendose nonnulli ἄκμητος legerunt, animadvertente Foes. Oec. p. 15.

Acanor, *Furnus Philosophorum*. Mull. L. M.

* Acantha, ἄκανθα, generaliter significat *spinam* qualemcumque: pressius si sumatur, animalium quorundam, ut Echinorum piscium notat *aculeos*. Hinc piscis quidam *Galeus* ad differentiam aliorum Galeorum vocatur *acanthias*, ἀκανθίας *aculeatus*, *spinosus*, a duobus aculeis, quos in dorso habet. Rondel. l. 13. de pisc. c. 2. de Galeo vero vide infra in GA. In specie vero *acantha* etiam dicitur *Spina dorsi*, seu potius vertebrarum dorsi processus in id facti, ut violentiam extrinsecus incidentium, & medullæ damnum parantium retundant. Gal. l. 12. de U. P. c. 15. Junge Comm. Casp. Hofm. ad h. l. n. 921. Dicitur alias ῥάχις, vide infra *Rachis*. Derivatio Blancardi ab ἀκή, & ἀνθίστημι commentitia, & inepta videtur. Cum ἀνθίστημι jam sit verbum compositum, in nomine verò *acantha* ne vestigium quidem verbi ἵστημι observare licet.

Acanthabolos, ἀκανθάβολος, dicitur Æginet. l. 6. c. 32. instrumentum Chirurgicum pro extrahendis spiculis, spinis piscium, turundis, pilis, &c. quod Celsus *Volsellam* dixit l. 7. c. 30. Ejus delineatio habetur apud Scultetum Arm. Chir. Tab. II. Fig. I. Recurvum quoque aliud *acanthaboli* nomen ad faucium Chirurgiam commodum exhibet idem ex Aquapend. Tab. X. Fig. I.

Acanthis, ἀκανθίς, vide *Carduelis*.

Acardios, ἀκάρδιος, q. d. *Lat. Secors, Excors*, qui ignavus, timidus, imbecillisque est, quemadmodum Cor reassumere dicuntur ii, qui ad rem fortem obeundam excitantur. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Acari, est animalculum minimum, quod juxta Arist. in cera gignitur. Alii vero tribuunt hoc nomen *Pediculis* sub cute, & cuticula latitantibus, qui *Cirrones*, vel *Cyrones* vulgo dicuntur. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 4. Nic. Piso de morb. cogn. & cur. l. 1. c. 4.

Acarnan, ἀκαρνὰν, ἄχαρνος ἄχαρνα, *Acarne* est piscis *Orpho* similis ratione carnis: colore vero differt, cum sit albus, squamis argenteis. Carne est candidissima, facile concoquitur, distribuitur, & bonum succum gignit. Rondel. l. 5. de pisc. c. 20. Aldrov. l. 2. h. tit. c. 10.

Acatalepsia, ἀκαταληψία, *incertitudinem* in cognoscendo significat: Ejus contrarium κατάληψις. Gal. lib. de sect. c. 5.

Acatastatos, ἀκατάστατος, dicitur *Inconstans*, usurpaturque de febribus apud Hipp. quæ nihil certi neque in periodis, neque in urinis retinent, sed semper variant 4. de R. V. I. A. t. 52. De horrore Coac. t. 584. De urina l. 1. prorrhet. com. 1. t. 31. Coac. t. 198. De tempore l. de Humor. VI. 15. De morb. in gen. 3. aph. 8. Junge Foes. Oec. p. 15. Dieter. n. 26.

Acatharsia, ἀκαθαρσία, *impuritatem humorum non purgatorum*, sordes, & illuviem significat apud Hipp. l. 3. de morb. II. 2. & III. 3. c. 3. de fract. t. 33. adde Foes. d. l. p. 14.

Acazdir, id est, *Stannum* Dicitur & *Alkain*, *Alomba*. Rul. & Johns. d. l.

Accatem, Accatum, id est, *Aurichalcum*, Rul. Johns. in Lex.

* Accessio, παροξυσμὸς, est deterius tempus totius in morbis intermittentibus periodi. Frequentius autem apud Latinos in usu est vocabulum *Paroxismus*, de quo suo loco. Dicitur & *Exacerbatio*. *Accessio* quoque idem ac ἐπισημασία, scil. proprium in febribus intermittentibus invasionis febrilis specificæ symptoma. Vide Rh. in Lex. Scrib. *Accessio* Græcè ἀρχὴ, καὶ ἐπισημασία dicitur primi paroxysmi εἰσβολὴ, vel *invasio*, seu tempus illud indivisibile, quo humor morbum faciens, vel fovens moveri incipit. Jonst. Synt. Med. P. II. l. 1 tit. 1. c. 2.

Accib, id est, *Plumbum*. Rul. & Johns.

* Accidens, συμβεβηκὸς, in genere notat omne id, quod substantiæ opponitur. Specialiter vero in medicina sumitur pro omni eo, quicquid corporis dispositionem necessario sequitur, sive illud secundum, sive præter naturam fuerit. Aliquando vero, & quidem recte, strictius si accipitur, ea, quæ sanorum dispositionem consequuntur, *Accidentia* vocantur. Gal. lib. 1. Meth. med. c. 9. Unde licet Interpretes Latini etiam de rebus p. n. usi sint vocabulo *accidentis*, in græco tamen textu nunquam occurrit vocab. σύμπτωμα. *Non accidentia* vero Gr. ἀσυμβεβηκότα vocant recentiores Medici ea, quæ non existunt, quamvis existere possent, ut dolore vacare, & hujusmodi. Gal. c. 1. in prognost. Hipp. t. 27.

Accipiter, ἱέραξ, vocabulum haud expers æquivocationis. Vel enim significat genus *Avis rapacis*, voracis, acuto visu præditæ, de cujus variis speciebus, usuq; in Medicina legatur Ulyss. Aldrov. l. 4. Orintholog. & l. 5. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. p. 313. Vel significat piscem, ut est ap. Athen. l. 7. c. 38. & l. 8. c. 9. qui etiam *Milvus* dicitur, de quo Rondelet. l. 10. de pisc. c. 8. Aldr. h. t. l. 2. c. 5. Vel in Chirurgicis ita vocatur *fascia*, vel deligationis species naso destinata, vel cum duabus, vel tribus fasciis. Gal. de fasc. n. 46. 47. & 53. Reliquiæ significationes, videlicet,

quod vir quidam illustris, qui primus Cereri templum posuisse fertur ex Antonio Liberali in Metamorph. *Accipitris* nomen habuerit, & quod species tormentorum bellicorum, quæ hodieq; vernacule *Musket*, Ital. *Moschetti* appellantur, *Accipitris* quoque nomine venerint, non sunt hujus loci.

* ACCOMMODATUS, οἰκεῖος, dicitur de eo, quod in unoquoq; corporis membro, & figura, & colore, & magnitudine optime sese habet. Gal. c. 1. de fract. t. 2. Dieter. n. 605.

* ACCRETIO. Vide *Augmentatio*.

ACCUBITUS dicitur, quando aliquis cum alio in uno lecto concumbit, absque tamen congressu venereo. Et de hoc disputat Joh. Bapt. de Lanzvveerde in Hist. molarum uteri, an virgo, vel vidua solo *accubitu* concipere possit, c. 21. p. 181.

ACCURATORIA vocatur Lullio Synopsis, vel Epitome de Lapide Philosophico, in Th. Ch. Vol. III. p. 72.

ACCUSATIO idem, quod *Indicatio*, quatenus denunciare videtur Medico, quid sibi faciundum sit juxta Methodum medicinalem. Mich. Gavassetius de Indic. cur. c. 4. p. m. 50.

ACEDIA, ἀκηδίη, *incuriam*, neglectionem significat, a κῆδος, cura. Quid vero significet ap. Hipp. l. de gland. VIII. 11. non adeo evidenter liquet. Interpretes reddiderunt per magnum tædium, & molestiam. Foes. legit. ἀκιδίη, p. 15.

ACEPHALOS, ἀκέφαλος, proprie significat *monstrum sine capite*, sive *capite carens*; Quod vero naturaliter populi tales fuerint, aut hodieq; sint, de quibus ap. Plin. l. 5. H. N. c. 8. & alios, merito hodieq; pro fabula habetur Jung. Zachiæ qu. Med. Legal. l. 7. Tit. 1. q. 1. n. 35. De monstris vero *Acephalis* Observationes collectas lege etiam apud Bonett. Medic. Septentrional. Collat. l. 1. s. 2. c. 1. p. 15. seqq.

ACERATOS, ἀκήρατος, h. e. *incorruptus*, sincerus, purus. Usurpatur de humore apud Hipp. l. de Affect. XLVI. 6. Dicitur & ἀκηράσιος, ἀκήρεος, i. e. *incorruptibilis*. Foes. p. 16.

* ACERBUS, στρυφνός. Vide *Stryphnos*.

ACERIDES, ἀκηρίδες (male ἀγκηρίδες, monente Foes. p. 16. C. Hofm. in notis ἀκηρδότοις ad Gal. 3. de iis q. in med. t. 14.) vocarunt *Emplastra*, *quæ carent cera*. Tale etiam legitur ap. Gal. 4. d. C. M. P. G. c. 4. fin. Talis est compositio de cantatissima, quæ *Emplastrum Norimbergense*, & Irusingerianum ab authore vocatur.

ACEROSUS, idem quod *Furfuraceus*, πιθύρινος, Epitheton panis vilissimi, qui omnium minime nutrit. Dicitur & *Canicaceus* à *canicis*, sive furfure farinaceo. Jonston. Synt. Medic. p. 45.

ACESIS, ἄκεσις, idem, quod ἄκος, *medelam*, *curationem* significat. Hipp. de præcept. l. 3. VI. 10. Verbum ἀκέομαι, *mederi*, sanare, quod legitur 1. de fract. t. 34. Hinc & ἀκεστός, *sanabilis* vocatur, quo aliquoties usus Hipp. ut & opposito ἀνήκεστος, *incurabilis*, 3. de artic. t. 103. Foes. d. l. ἄκεσις, quoque dicitur Medicis species *Chrysocollæ factitiæ* ex pueri urina, quæ medicinæ usibus inservit. Gorr. in defin. ex Plin. l. 33. c. 5.

ACESTORIS, ἀκεστορὶς dicitur *Medicatrix*. Hipp. l. de flat. l. 8. & contracte ἀκεστρὶς pro *obstetrice* ponitur l. de Carn. in fin.

* ACETABULUM, κοτύλη, κοτυληδὼν, variis gaudet significationibus. I. & quidem generalius denotat *ossis cavitatem* alterius ossis caput profundius excipientem. Gal. de ossib. in prooem. Specialius vero applicatur cavitati, quæ est in extrema cervicis scapulæ parte, caput brachii excipiens. Gal. c. 1. de artic. t. 21. Gr. ὠμοκοτύλην, h. e. *humeri acetabulum* dici testatur Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 52. Huic in inferioribus respondet sinus profundior ossis coxæ, qui femoris caput globosum excipit, itidem specialissime *Acetabulum*, vel *Cotyle* dictus a Ruffo l. 3. de partib. c. 5. Mundinus in Anat. *pyxidem* appellavit. Papias *vertebram*, quia in ea caput femoris vertitur. Linden. d. l. §. 107. II. *Acetabula*, *Cotyledones*, κοτυληδόνες ab Anatom. veteribus, & recentioribus carneæ moli, vel glandulosæ, quæ in homine *placentæ uterinæ*, vel *Hepatis uterini* nomine venit, unanimiter attributa sunt. Quid vero proprie in illa carnea mole vocabulũ *Acetabula* denotet, nondum satis liquet. Ex Hip. 5. aph. 45. nihil certi determinari posse videtur, num ipsam totam placentam, an vero vasorum umbilicalium insertionem in illam voluerit intellectam? Gal. in l. de dissect. matric. c. 10. & aliis in locis statuit *Acetabula* esse vasorum, quæ ad matrices perveniunt, orificia in uteri cavitatem hiantia, quamvis in humano genere potius *Acetabulares eminentias* quasdam (κοτυληδονοειδεῖς ἐξοχὰς) saltem adesse statuat, quales etiam recto intestino in hæmorrhoidibus esse solent. Reliquas veterum sententias collegit Hier. Fabr. ab Aquapend. de form. fœt. cap. 5. Jung. Foes. Oec. p. 350. seq. Dieterich. Jatr. n. 472. Ex recentioribus Harveus in Additamentis Exercitationum de generat. anim. tit. de *Acetabulis* dixit, esse cellulas plurimas exiguæ capacitatis, per carnosam substantiam dispersas, atque albumine, sive materia mucilaginea refertas, magnitudine spongię majoris loculamenta non excedentes, inque singulas earum totidem vasorum umbilicalium ramulos tenuissimos profunde penetrare, & in iis alimentum fœtui recondi. An quoque in humano genere *Acetabula* vere occurrant, & olim, & hodieque in controversiam venit, ita, ut ex utraque parte celebres Anatomici, & Medici steterint; & adhuc

huc ſtent, quam litem noſtram facere nec loci hujus eſt, nec inſtituti concedit ratio. *Acetabulum* κοτύλη, ὀξύβαφον, ἐμβάφιον quoque *menſuram pharmaceuticam* liquidorum ſignificat: verum & hic de quantitatis certa determinatione diſcrepantes Authorum ſententias videre licet ap. Linden. Select. Med. Exerc. XVI. §. 100. ſequ. IV. *Acetabulum* & *Cotyledon* de plantis quoque quibuſdam dici ex Dioſcoride, & Fuchſio teſtatur Bauhin. Pinac. l. 7. ſ. 8. & 6. p. m. 285. 287. Vide plura de vocabulo κοτύλη, & κοτυληδόνες apud Foeſ. Oec. p. 350. ſeq.

Acetosa eſt nomen plantæ notiſſimæ ap. Botanicos. Deinde nonnullis Chymicis vocabulum hoc tribuitur cum adjectivo *Eſurina* Spiritui Veneris, ut legitur in Morley Collect. Chym. Leidenſ. c. 497.

Acetum, ὄξος, dicitur proprie liquor aciditate terreſtriori, ac fixiori imprægnatus. Schr. Pharmacop. Medico Chym. l. 4. cl 2. n 368. Fr. Hofm. in clavi ad Schroder. h. l. De hujus natura, & viribus prolixe diſſeruit Gal. l. 1. de ſimpl. fac. c. 17. ſeqq. Dioſcorid. l. 5. c. 21. Jul. Alexand. l. 18. Salubr. c. 8. Bruyerin de re cibaria l. 10. c. 3. Generationem, vel confectionem *aceti* ex recentioribus egregie deſcripſit etiam Thomas VVilliſ. de ferment. c. 7. Martin. Kerger. h. t. ſ. 1. c. 10. p. 96. ſeqq. Ex noviſſimis Nobiliſs. D. D. Jon. Bohn. Lipſienſ. Prof. Pub. celeberrimus in Differt. Chymico-Phyſic. IX. §. 26. ſeqq. ſtatuens fieri *Acetum* mediante fermentatione peculiari, non quidem deſtruente ſulphureas particulas, ſed potius involvente, & tartareas ſalinas acidas magis magiſq; recludente, & in fluorem cogente; unde & *Acetum* Tartarus liquidus, & Tartarus rurſus *Acetum* ſolidum & ſiccum recte dici poſſit. Jung. & Nob. D. D. VVedelius Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 6. *Acetum portatile* dicitur Tartarus albus ablutus ſiccatus, & decies in aceto acerrimo infuſus, cujus proceſſus videatur in Collect. Ch. Leidenſ. Chriſt. Love Morley c. 6. p. 3. In Chymicis *Acetum* etiam de variis rebus prædicatur. *Acetum Philoſophorum* dicitur *aqua Mercurialis*, quam alias *Lac Virginis* appellant, quo metallo ſolvi perhibent. Sine hoc nihil ſolvitur, nihil deſtillatur, nihil fermentatur. Circa materiam, ex qua fiat, diſcrepant Authores; Alii cum Theophraſto Vitriolum: alii teſtudines marinas per ſublimationẽ, & deſtillationem: alii aquam pluvialem ſupra Antimonium putrefactam: alii mel, & ſalem Tartari eſſe dixerunt. Rul. & Johnſ. in Lexic. Schroder. d. l. l. 2. c. 5. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Compoſiti magis *Aceti* Philoſophorum ſalibus acidis Sulphuris, & Aluminis aucti deſcriptionem tradidit Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 13. p. 137. Alii mercurium ipſum poſuerunt, qui & *Acetum acerrimum*, & *fortiſſimum* aliquoties appellatur a Dav. Lagneo Harmon. Chym. in c. 1. Th. Ch. Vol. IV. p. 719. 721. 725. &c. *Acetum Chymicorum metallicum* fieri ex rore Majali, vel hydromelite addito ſtibio loco fermenti notavit Libavius Syntagm. Arc. Chym. l. 6. c. 8. & l. 7. c. 22. Deſcriptionem etiam *Aceti* omnia ſolventis ex Iſaaco tradidit l. 8. c. 9. Ex hac variete deſcrptionum an certum effectum ſperare, aut promittere licebit? Mihi ſane non videtur. *Acetum radicale* eſt *acetum* deſtillatum ex ſua radice, vel matrice: Dicitur etiam Aqua ſolvens Dorn Rul. & Johnſ. Vel *Acetum radicatum* nonnullis eſt liquor ille acerrimus *Aceti*, qui abſtracto phlegmate in fundo reſtat. Fit ex Cryſtallis fęcum *Aceti* deſtillando per retortam cum cohobiis: vel acetum vini bonum impone in retortam, deſtilla lento igne phlegma, refunde hoc capiti mortuo ſæpius, & digere in fimo, tandem deſtilla; Et primo quod erit ſeorſim, cape, quod poſterius igni fortiſſimo prolicitum prodit, eſt acetum radicatum. Rul. & Johnſ. in Lexic. *Acetum amineum* eſt album. Iohnſ. *Acetorum* in Pharmaceuticis uſualium, qua ſimplicium, qua compoſitorum, hiſtoriam, & catalogum vide in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Auguſtano, Londinenſi, aliiſque, nec non in Schrod. lib. 2. c. 37. Jac. le Mort. Pharmac. Medico. Phyſica c. 20. p. m. 146. ſeqq. *Acetum Eſurinum* Zvvolferi eſt ſpiritus Veneris e cryſtallis viridis æris paratus, de cujus examine legatur idem Ch. Med. Phyſ. c. 17. p. 214. Verbum *Acetare* legitur quod Apulejum de medic. herbar. cap. 3. quod expoſuit Gabr. Humelberg. in acredinem verti, qualis eſt in *Aceto*. Item ſignificat commovere, agitare, comm. ad ill. loc. p. 49.

Achates, ἀχάτης, dicitur gemma, quæ ex fluvio Siciliæ ejuſdem nominis, in quo primum reperta fuit, nomen adepta, coloribus, & rerum imaginibus, quas ab ipſa natura formatas repræſentat, valde varians. Ejus virtutes dicuntur eſſe, venenis reſiſtere, præſertim viperino, ſitim ſedare, viſui prodeſſe, reddere facundum, & diſertum. Plura de *Achatis* hiſtoria, & variis ſpeciebus legantur apud Andr. Chioc. cum in Muſæo Calceol. ſect. III. p. 246. ſeq. pluribus.

Acheir, ἄχειρ. Vide *Demanus*.

Achilleus, ἀχιλλεῖος, ἀχιλλῆες, epitheton denotans *magnum*, plenum, & optimum. Deſumptum ab *Achille* quodam, qui agricola Babronius fuiſſe dicitur. Legitur apud Hipp. l. 3. de morb. XXX. 4. & XXXI. 4. & apud Theophr. hiſt. pl. l. 8. c. 10. de cauſſ. plant. l. 3. c. 26. & 27. vide & Foeſ. Oec. p. 114.

* Achlys, ἀχλύς, vel ſignificat *aeris caliginem*

nem & turbationem ; cujus crassamentum est medium inter nebulam, & nubem, crassius nebula, & nube tenuius. Gal. c. 2. in 1. prorrhet. Hipp. t. 11. Vel in specie ita dicitur *oculorum caligo* quædam, & obtenebratio, ex levi, & superficiaria exulceratione nata, nigrum pupillæ occupans. Gal. in def. Medic. & Aetio l. 3. tetrab. 2. c. 25. In qua significatione acceptum legitur & ap. Hipp. l. 2. prorrhet. XXIIX. 33. Dicitur & ἀχλυῶδες τῶν ὀφθαλμῶν. Coac. t. 218. cui opponitur ἡ καθαρότης, *puritas* oculorum, t. 217. Ægri quoq; ἀχλυώδεες, *caliginosi* vocantur, quorum oculi tenebris, & caligine obducuntur. Coac. t. 35. Vēti quoq; talem *caliginem* inferentes vocantur ἀχλυώδεες 3. aph. 5. Metaphorice etiam ἀχλὺς, sive *caligo* utero attributa legitur l. 2. de morb. mul. LVII. 1. Confer ad Foes. p. 115. Dieter. n. 144. Linden. Sel. Med. Ex. IV. §. 92

ACHMADIUM, *Achimadium*, corruptum ex Arabico *Achman*, vel *Achiman*, vocabulum denotans *Antimonium*. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 29. p. T. I. Op. p. m. 332.

ACHNE, ἄχνη significat *lintei ramentum*, aut *lanuginem* derasam, ex qua penicilli, & turundæ vulnerariæ, aut concerpta linamenta fieri solēt. In qua significatione aliquoties legitur ap. Hipp. in Mochlico statim in principio 2. de artic. t. 45. l. 1. de morb. mul. XXXV. 3. l. 2. h. t. LXI. 17. II. tribuitur hoc nomen ἄχνη *sordibus oculi* instar lanuginis inarescentibus l. 6. Epid. s. 1. t. 23. Unde & ἀχνώδες ὄμμα, i. e. *lanuginosus* oculus vocatur Coac. t. 225. quamvis alii ἀχλυώδες legant. III. dicitur etiam de tenui aquarum, & *maris aspergine*, vel spuma l. de intern. aff. 1. 21. Adde Foes. d. l.

* ACHORES, ἀχῶρες vocantur *manantia ulcera cutis* in capite, & genis infantum plurimis, ac minimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus tenuis, & glutinosa effluit sanies. Huic morbo affinis est *Favus*, & *Cerion*, de quibus infra suis literis. Vide Gal. lib. 1. de comp. med. sec. loc. c. 8. Jung. Sennert. med. pr. l. V. part. 1. cap. 32. Generantur *Achores* ex salso, nitrosoque succo cum portionibus glutinosis misto, quem pituitam salsam vocavit Paulus Barbette Chirurg. Part. III. l. 3. c. 2. Videatur & Foes. p. 116. seq. Vocatur & ab aliis *Crusta Lactea*, *Lactumen*, *Tinea*, presertim si *Achores* diutius durant, & tardius ad curationem disponuntur. Vide *Tinea*. VValther. in Sylv. Med. p. 14. & p. 789. ubi plures Authores collegit, quibus ex novissimis jungi poterit Junken Chym. Exp. Cur. Part. II. l. f. c. 2. p. 810. seq.

ACHORISTOS, ἀχώριστος, h. e. *inseparabilis*. Dicitur de accidētibus, symptomatibus, & signis, quę dispositionem secundum, vel præter naturam semper comitantur. Ita mollities humidi, duritties sicci dicuntur *inseparabilia*. Gal. l. 2. de tēp. c. 4. Ita actionum integritas est sanitatis accidēs *inseparabile*. Dolor lateris punctorius symptoma inflammationis pleuræ, quæ alias pleuritis vocatur, *inseparabile*, &c.

* ACHROI, ἄχροοι, fere iidem, qui λείφαιμοι dicuntur *decolores* homines, pallidi, & sanguine defecti, ap. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 115. cujus textus notatu digni expositionem dedimus in Remotis, ac Impedimentis Purgationis Ex IV. & V. in specie vero horum vocabulorum explicationem legere licet Ex IV. 29. 30. Caussæ hujus coloris defectus possunt esse variæ, cum quidam *exangues* esse possint, & decolores a nativitate; quidam vi morbi; alii ob nimiam evacuationem prægressam.

ACHIRON, ἄχυρον, *paleam*, *festucam*, præsertim frumentorum significat. Hipp. I. Progn. t. 123. de nat. mul. XXIX. 163. 166. Sed & exterius putamē in semine cucumeris ita vocatur l. 2. de diet. XIV. 17. Hinc ἀχυρώδης ἄρτος, *panis acerosus* vocatur, qui plurimas habet *paleas* admixtas, vel solis *paleis* constat. Foes. p. 116. & ἀχύρωσις dicitur *ratio commiscendi paleas cum argilla*, aliove luto, ab hirundinibus nidum ita conficientibus excogitata. Aldrov. l. 17. Ornith. c. 16

* ACIA, τὸ ῥάμμα, vocatur *filum* per foramen acu trajectum, quo vel partes corporis dissectas inter se committere, vel caput fascię subjectis partibus assuere consuevimus. Gal. c. 2. de iis q. in med. f. t. 7. Quid vero *nodus* sit, quære infra. Adde Foes. p. 550.

ACICYS, ἀκικυς vocatur *infirmus*, debilis, cui κικὺς h. e. *robur* ad motionem non inest. Legitur ap. Hipp. l. 4. de morb. XVI. 28. Junge Foes. p. 16.

* ACIDA *Bilis*, vide *Bilis Atra*, & *Melancholia*.

* ACIDA *Pituita*. Vide *Pituita*.

ACIDNOS, ἄκιδνος, quasi ἄκινος, idem, quod ἄκικυς, *infirmum*, virium alacritate privatum significat apud Hpp. l. 1. de morb. mul. XXVII. 3. de nat. pucr. XXXVII. 5. præcept. VII. 14. Junge Foes. d. l.

ACIDULÆ [Græcum Latino respondens apud veteres non occurrit: Cōprehendi tamen debēt sub iis aquis; quas Hipp. l. de A. Loc. & Aq. vocat τὰ πογέα ὕδατα, item ἁλυκά, & Gal. l. 1. art. cur. de Glauc. c. 9. & alibi τὰ ὕδατα ἁλμώδη, νιτρώδη, θειώδη, marinas, nitrosas, sulphureas &c.] sunt. aq. medicatæ metallicæ actu frigidæ (ad differentiam *Thermarū*, de quibus infra in lit. T.) acidi magis vel minus saporis, mineralibus plerunq; ferri, vitrioli, nitri, aluminis, quandoq; etiam auri essentiis in terræ abysso impragnatę. Duo igitur iis insunt: Mineralis substantia, ceu pars potior: & Phlegmatis liquor, seu aqua substantiæ minerali vehiculum præbens. Schrod. Pharm. Med. Chym. l. 3. c. 3. Essentiam mineralium consistere

in

in subtilissimis mineralium variorum particulis, & spiritibus ex actione, & reactione in Martem, vel pugnam ortis, quæ caussa etiam, quod acidulæ sint potandæ ex ipso vivifico fonte, vel scaturigine ipsa, recte docet Fr. Hofm. in clav. ad h. Scrod. loc. p. 144. Dividuntur in *Naturales*, quas Gal. appellat αὐτοφυῆ, sponte natas l. 1. de S.F. c. 17. Hipp. v. l. 6. Epid. s. 4. t. 19. ὕδατα ἀτεχνέα, quas arte carentes; & *Artificiales* sive artificiosas, τεχνικῶς κατασκευασθέντα. Gal. comm. ad d. l. Hipp. Schrod. d. l. c. 17. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Historiam, & Catalogum variarum *Acidularum* videre licet apud Tabernamontan. in suo vernaculo libro *Thesaurus Aquarum* inscripto, ut & Joh. VVeker Antidotar. Spec. l. 1. s. 3. ubi sub nomine *Balnearum* & internas acidulas complectitur. Ex recentioribus Arcanum *Acidularum* prodere tentavit Petr. Giurius, ut extat in Actis Erud. Lips. 1682.

Acidus, ὀξὺς, quid significet sensibus magis perspectum est, quam ut verbis exprimi commode possit. Ejus tamen hodieq; in medicina frequentior applicatio tricas peperit non paucas. Quas ut breviter pro instituti ratione expediamus, *Acidum* accipitur vel de qualitate quadã gustatili, qua præternaturali in humoribus, alimentis, medicamentis occurrente; cujus virtus juxta Galenum quidem consistit in hoc, quod mordicet absq; calefactione, & vis fermentandi quoque insit, l. 1. de S. F. c. 37. item; quod natum sit incidere, extenuare, dividere, farctuque liberare, perpurgare citra excalefactionem, l. 5. c. 26. Enim vero insufficiens hæc est enumeratio. Hinc recentiores recte quoque *Acido* cuidam tribuerunt vim congelandi, coagulandi, figendi, incrassandi, obstruendi, fermentationem cohibẽdi, & ita frigus totius corporis, pallorem, & infirmitatem efficiendi, quatenus nimirum *Acidum aliud* in fizis, vitriolaceis, aluminosis portionibus; *alind* vero in nitrosis, volatilibus consistit. Vel ex principiis Philosophiæ Cartesianæ *Acidorum* particulæ, modo gladiolis, modo novaculis, modo acubus, & aculeis, modo etiam cuneolis assimilantur, unde & *Antacida* varia esse debent. Dolæus Encyclopæd. Med. l. 1. c. 3. §. 19. p. 53. Vel sumitur pro principio quodam salino constitutivo, & substantiali omnium corporum naturalium, ita ut una cum altero, quod *Alckali* appellant, ad constitutionem rerum naturalium in initiis earum, tum in mixti partibus concurrere nonnulli modernorum docuerint, quæ sententia etiam tantum invenit applausum, ut in multorum scriptis Medicis nil nisi *Acidum* & *Alcali* ferme legatur: Imo non modo naturalium rerum, sed & præternaturalium, morborũ puta, caussarumq; morbificarum originem ex illis duobus deducere non veriti sint. Qua de caussa etiam palmaria Medicinæ objecta, & Architectonica Naturæ instrumenta appellata fuerint. Enimvero quantis commentum hoc ingeniosum adhuc scateat tenebris obscurissimis, evidentissimis contra quandoque contradictionibus, cuilibet, cujus animus novitatis vanæ cupidine non præoccupatus, & occæcatus fuerit, legenti recentiorum, videlicet Takeni, Svvalbe, Davidis de Beke, Barneri, aliorumque scripta nullo negotio patebit: ita ut idem judicium, quod Gal. quondam de Chrysippi scriptis tulit, de his quoque ferre salva veritate liceat: Oportet ter, & quater multo cum otio, studioque, & diligentia non mediocri perlegere, atque ita demum credere, id in illis reperiri, quod in proverbio est, cum ajunt: Nihil apprehende, & fortiter tene: Adeo ænigmata sunt mirabili quadam obscuritate perplexa, l. 3. de Hipp. & Plat. Decr. c. 4. Quid? quod jam insufficientiam horum principiorum agnoverit, & fassus sit D. D. Johannes Bohnius in Epistola ad D. Langelotum publice edita. An *Aciditas* naturalis in fermento ventriculi chylificante, & succo pancreatico occurrat, etiam hodieque in dubium vocatur: Enimvero nostri non est instituti, controversias has ventilare, aut dirimere. Igitur de *Acido* ἅλις ταῦτα.

*Acinesia, ἀκινησία, Lat. *Immobilitas*, generaliter quid significet, notius est, quam ut opus sit prolixa expositione; videlicet *Motus privationem*, vel motum localem abolitum. Specialiter verò Gal. ita dicitur *media illa quies*, quæ systolen, & diastolen pulsus intercedit. l. 1. de diff. puls. c. 7. Vocatur & ἡσυχία, ἠρεμία. i. e. *Quies*.

*Acinosa *tunica*, eadem, quæ *Uvea*, ῥαγοειδής, Vide *Oculus Rhagoides*. Dicitur & *Aciniformis* apud Ingrassiam comm. in Avic. de Tumor. p. n. p. m. 292.

* Acinus, σταφυλή, ῥάξ. Vide *Staphyle*, *Cion*.

Acis, ἀκὶς, vocatur *cuspis* teli, vel sagittæ, & pertinet inter caussas vulnerum: Unde aliquoties legitur apud Hipp. l. 5. Epid. XX. 2. 4. 5. XXI 6. Junge Foel. p. 17.

*Acmasticos, ἀκμαστικὸς, epitheton febris, quæ & *Homotenos*, ὁμότονος dicitur, *Synochi species*, quę similem servando effervescentiam continuam ad finem usque terminatur. *Epacmastica* vero ἐπακμαστικὸς σύνοχος appellatur, quando continuo crescendo procedit: E contra παρακμαστικὸς, *paracmastica* febris, quæ decrescendo movetur, ex Gal. l. 9. meth. med. c. 4.

*Acme, ἀκμὴ, proprie significat juxta Etymologici Authorem *summam ferri aciem*, quasi ab ἀκὴ, *acies*, quod ab ἥκω, *venio*, descendit, quia omnia penetrat. Igitur ἀκὴ, dicitur, & pleonasmo litera μ ἀκμὴ. Verum hæc significatio non est

hujus

hujus loci. Ab hac tamen dependet altera generalior translatitia, quando summum uniuscujusque rei *vigorem*, & incrementum denotat. *Vigor* enim dicitur, quasi *vis agendi*, & *Vigentes*, quasi *vi agentes*, virtute pleni. Hinc *vigor* corporis, *Vigor* ætatis sæpe legitur ap. Authores. Est vero *Vigor ætatis* nihil aliud, quam *stata ætas* Scaligero in Poetic. media inter juventutem, & senectutem, in qua promptitudo ad actiones, motusque, & robur corporis vigent. Gal. l. 1. de san. tu. c. 2. Leonicenus reddidit *Constitutam*, alii *Constantem*, alii *Subsistentem* vocarunt. Inde translatum vocabulum ad alia omnia summam perfectionem adepta, quin & ad ipsos morbos. Sic enim tertium morborum tempus ἀκμὴν, *statum*, *vigorem* appellant, in quo summum habent impetum, & causa eorum *viget*, floretq; vis mali. Ita enim per ἀνθεῖν *florere* eleganti metaphora quoq; expressit Hipp. *statum morbi*, vel *vigorem* l. 2. Epid. l. 1. n. 24. Vide sis Linden. Sel. Med. Ex. XII. §. 83. seqq. De voce vero ἀκμὴ consule etiam Foes. p. 17. Dieter. Jatr. n. 29.

Acne, ἄκνη. Vide *Jonthos*.

Aco, Aquo, σάρκχος, *Sarachus*, *Sarachinus piscis* est ap. Epirotas, & Insubres frequens, nec non in lacu Comensi, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 58. Inter cibos sat probos rite præparatus commendatur ibidem.

Acoe, ἀκοή. Vide *Auditus*.

Acoelios, ἀκοίλιος, q. d. *Deventris*, h. e. ita extenuatus, ut ventre quis carere videatur. Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Acolastos, ἀκόλαστος, Ethicum potius, quam Medicum, significans *petulantem*, *lascivum*. In qua significatione & de moribus sumitur ab Hipp. l. 4. Epid. VII. 7. Adde Foes. d. l.

Acone, ἀκόνη, *cos*, *pila*, vel *mortarium*. Legitur ap. Hipp. in utraq; significatione, 4. de R. V. I. A. t. 123. & l. de visu III. 7. Foes. d. l. Vide *Cos*.

Aconion, ἀκόνιον, Lat. *Coticula*, Diminutivum Cotis. Dicitur & de medicamento Ophthalmico, in quo medicamenta dura, & solidiora, gemmæ multæ, atq; ebenum ad cotem atteruntur, ne oculum lædere queat. Gorr.

Acontias, ἀκοντίας, Vide *Cenchrias*.

Acopon, ἄκοπον, dicitur omne id in genere, *quod lassitudinem*, κόπον, *tollit*. In qua significatione usus Hipp. 2. aph. 48. Vide Dieter. Jatr. n. 30. In specie translatum vocabulum ad *medicamenta Topica*, quæ illitu blando lassitudinem ex multo, vehementique motu corporis, & laboribus obortam tollere valent. Tandem usus paulatim nomen hoc extendit etiam ad alia medicamenta lassitudini tollendæ non dicata, similem saltem Linimenti, vel Olei consistentiam habentia. Gal. l. 9. de C. MP. G. c. 11. seqq. Jung. Foes. d. l. & p. 18. Gorr. in desin.

* Acor, ὀξύτης, communiter idem est, quod *Aciditas*. In specie tamen Galata dicitur species *corruptionis acidæ alimentorum* in ventriculo, unde acidi ructus proveniunt, juxta Gal. l. 5. de U. P. c. 4. Sunt vero alimenta illa corruptelæ acidæ obnoxia frigidiora, magisque pituitosa, l. 3. de sympt. causs. c. 1. Cæterum *Acori* in ventriculo naturali multum tribuisse Helmontium, patet ex tr. Pleura furens, n. 14. id quod intelligendum de fermento ventriculi acidiusculo, si rite se habuerint. Vide Rolfin. Ord. & Meth. Med. Spec. l. 2. s. 2. c. 14. 15. quamvis & hodieque sint, qui *acorem* fermenti pernegent, & inter non Entia referre non dubitent.

Acordina, i. e. *Tutia Inda*. Rul. in Lex.

Acoria, ἀκορίη, emphaticum hoc vocabulum legitur in Aurea sententia Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 20. ἄσκησις ὑγιείης, (vel juxta Foes. ὑγιὴς) ἀκορίη, τροφῆς, ἀοκνίη πόνων, h. e. Exercitatio sanitatis, vel sana est, vesci citra satietatem, & impigritas, vel alacritas ad labores. Et hic verus est sensus, atq; genuinus. Quare mirandum, quod accuratissimus alias Interpres Hippocraticorum vocabulorum Foes. in Oec. p. 18. quemadmodum & Henr. Steph. in Thesauro vocabulum hoc verterint per *insatiabilem* edendi cupiditatem, & inexplebile ciborum desiderium. Quid dictu absurdius, quam hoc, quod excessus cupiditatis ciborum nunquam non vitiosus, cum Bulimo, & Appetentia canina coincidens faciat ad exercitationem, vel conservationem sanitatis? Sic bonus sæpe dormitat Homerus.

Acos, ἄκος, idem quod ἄκησις, i. e. *auxilium*, medela. Huic opponitur ἄχος, *nocumentum*, exilium. Vide *Acesis*.

Acosmia, ἀκοσμία, Gal dicitur in specie *inordinatio*, vel ἀταξία dierum criticorum in febribus, quemadmodum κόσμος eorum ordinem significat. Gal. c. 3. in prog. Hipp. t. 7. Alias & Calvi dicebantur ἄκοσμοι, teste Polluce l. 2. quia sublatis capillis humani capitis tota pulchritudo flaccescit. Keuchen. ad Samonic. p. 118.

Acraepalos, ἀκραίπαλος, i. e. *crapulam prohibens*, & impediens. Diosc. l. 1. c. 25. Gorr. Vide *Crapale*.

Acrai, vox Arabica denotans *titillationem genitalium* in utroque sexu, frequentius in muliebri, cum tensione spasmodica vasorum spermaticorum, & inflatione ventris, nec non sudore frigido. Dicitur & *Arascon*, *Arsatum*, *Brachuna*. Species Satyriaseos esse creditur ab Interpretibus. Avic. lib. 3. fen. 21. tract. 1. c. 5. & 6.

Acrasia, ἀκρασίη, ap. Hipp. significat *incontinentiam* circa cibum, potum, & rem genialem, imo & circa cæteras res non naturales l. de humor. III. 11 o. & alibi. Dicitur alias & ἀκολασία, Gal.

Gal. l. 5. de san. tu. c. 1. fin. In quibusdam locis ἀκρασία quoque denotat *debilitatem* partis, & impotentiam, & ita coincidit cum vocab. ἀκράτεια, de quo paulo post. Ita in Coac. t. 164. l. de int. aff. XXXVI. 7. l. 4. Epid. VI. 5. & alibi. Vide Foes. p. 10.

Acratia, ἀκράτεια, *impotentiam*, debilitatem, & inefficacitatem significat ap. Hipp. Prorrh. l. 1. s. 3. t. 60. Coac. t. 477. 5. aph. 16. & passim sæpius, quæ loca collegit Foes. d. l. ibi & adjectivum ἀκρατὴς pro debili accipitur, & impotente 3. aph. 12. 7. aph. 40. Aliquando v. sumitur excessive utrumq; & coincidit cum ἀκρασία, *incontinentia*, quando cupiditas affectuum vincit hominē, ita ut a concupiscentia sola trahatur, sequente illam, tanquam ancilla, ratione Gal. l. 4. de Hip. & Plat. decr. c. 2. Vide Dieter. n. 31.

Acratisma, ἀκράτισμα, ἀκρατισμὸς, est *species jentaculi* veterum Græcorum, quando solo pane in mero macerato vescebantur, de quo lege Lang. l. 1. ep. 55. & Linden. S. M. Ex. IX. §. 65. qui ex Dorotheo doctr. 18. βυκκάκρατον, *buccam mero intinctam* appellari scripsit.

Acratos, ἄκρατος, i. e. *merus*, sincerus, non mixtus. Vide *Merus*.

Acrea, ἄκρεα, ἀκρωλία, idem, quod ἀκρωτήρια. Vide *Acroteria*. Legitur apud Hipp. l. Prorrh. s. 2. t. 8. l. 1. Epid. com. 3. t. 28. & 75. l. de homid. us. IV. 13. V. 2. &c. Vide Foes. p. 21. seq.

Acresperon, ἀκρέσπερον, *summam vesperam* significat, h. e. incipientem apud Hipp. l. 7. Epid. XIV. 10. Foes. p. 22.

Acribes, ἀκριβὴς, *exquisitum, accuratum*, exactum significat, ἀκρίβεια, exactam, accuratamq; rationem. Utrumque legitur aliquoties ap. Hip. v. g. de aere usurpatur l. de morb. sacr. XVII. 12. de feb. 4. aph. 59. de diæta 1. aph. 5. de remediis 1. aph. 6. Legitur & ap. Gal. l. 1. ad Glauc. c. 8. l. 14. M. M. c. 3. Confer. ad Foes. p. 22. Dieterich. n. 34.

Acrimonia, Acre, δριμύτης, δριμὺ. Vide *Drimys*.

Acris, ἀκρὶς, proprie & stricte *summitatem montis*, vel *cacumen* significat. Per translationem etiam de prominentia ossium accipitur apud Hipp. 1. de artic. t. 63. Foes. d. l. Deinde significat etiam *Locustam*, de quo infra in *Locusta*.

*Acrisia, ἀκρισία, apud Hipp. sumitur duplici sensu: vel quatenus significat *nullam crisin*, aut nullum morbi judicium futurum, vel *malam crisin*, Gal. c. 2. in l. 1. Epid. t. 46. quamvis accurate loquendo posterior significatio sit incongrua, & potius ab illa phrasi abstinendum esset, quandoquidem *mala crisis* cum naturæ robore non potest consistere, quod tamen ad *Crisis* formalem rationem requiritur. Vide *Crisis*.

Acritos, ἄκριτος, duo significat. I. *Temerarium, absque solutione Critica*, & præter rationem. In qua legitur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 1. t. 36. lib. 1. Prorrh. s. 3. t. 10. &c. II. significat *Concretum*, congelatum v. g. ita sumitur de gelu, exponente ita Foes. p. 23.

Acroasis, ἀκρόασις, idem, quod ἀκοὴ, *auditionem* vel actum audiendi significat. Hipp. in Præcep. IX. 25. & jure jurand. l. 18.

Acrobysthia, ἀκροβυστία. Vide *Acroposthia*.

Acrochir, ἀκρόχειρ, vel ἀκρόχειρον, dicitur ab Hipp. & Gal. *summa*, & *extrema manus*, cujus termini sunt ulna cum radio, & extremi digitorum apices. Dividitur in tres partes minores: Carpum seu Brachiale, Metacarpum s. Postbrachiale, & Digitos. C. Hofm. in argum. ad Gal. l. 1. & 2. de U. P. n. 14. Fallop. expos. de Ossib. c. 27. Tom. I. Oper. p. m. 521.

Acrochiresis, Acrochirismos, ἀκροχείρησις, ἀκροχειρισμὸς, ἀκροχειρία, dicitur species luctæ, vel exercitationis, quando duo summis manibus inter se colluctantur, & sese raptant citra reliqui corporis congressum. Meminit hujus luctæ Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 17. l. 3. XXII. l. 7. XXVI. 32. Gal. l. 2. de san. tu. c. 8. & l. 5. c. 3. Vide, & Foes. d. l. Lang. l. 1. Ep. 52.

Acrochliaron, ἀκροχλίαρον, h. e. ἄκρως χλιαρὸν, *summe tepidum*, quod est medium exquisite inter frigidum, & calidum, significat, ap. Hipp. 3. de V. R. I. A. t. 29. Vide Gal. comm. ad h. l.

*Acrochordon, ἀκροχορδὼν, est genus *verrucarum* dolens *pensile*, & foras prominens, exiliq; veluti pediculo, ceu basi innitens, ad differentiā μυρμηκιῶν, vel *verrucarum sessilium*, de quibus infra suo loco. Sunt v. *Acrochordones* vitiosi multi succi nutricii ad exteriora, & cutim repentis soboles, ex Gal. 3. aph. 16. Aetius, & Celsus (l. 5. c. 28.) describunt, quod sint *Verrucæ* duriores sub cute asperiores, callosæ, & plerumque teretes, cuti concolores, infra tenues, ad cutim latiores, raro tamen magnitudinem fabæ excedentes, juniores maxime infestantes, sic dictæ, vel quod vertice suo similes sint resectæ cordæ secundum extremitatem, vel quod in imo adeo angustæ sint, ut pendere videantur. Ex ejusmodi verruca nomen Q. Fabio Maximo factum, ut *Verrucosus* diceretur, teste Plutarcho in Ejus Vita, & ex veteri inscriptione:

Q. FABIUS MAXU. VERRUCOSUS.

Meminit quoq; Q. Serenus Sammonicus *c. Verrucis* tollendis.

Interdum existit turpi verruca *papilla*.

Hinc quondam Fabio verum cognomen adhæsit.

Ad quem locum vid. Keuchen. in not. pag. 294. Adde & Foes. Oec. p. 25. Dieter. n. 38.

Acro-

Acrochorismus, ἀκροχειρισμὸς, dicitur festiva saltatio, & refertur inter exercitia corporis, crurum, manuum, & brachiorum propria. Andr. Baccius de Therm. l.7.c.7.p.m.449.

Acrocolia, ἀκροκώλια, dicuntur apud Hipp. & Arist. *extremitates membrorum*, nec non edulia ex illis parata, videlicet aures, pedes, rostra. Loca illius sunt, l.3.de diæt.xx.14.xxv.12.xxvii.29.l.2. de morb mul.LIV 25.Hujus.v.est l.23 probl. 40. Budæus quoque addit χορδὰς, καὶ χόλικας intestina & exta. Celso, & Gazæ vertuntur *trunculi*. Talia hodieque ad Gelatinas parandas in re cibaria accipi solent. Cur Erotianus hanc vocem expositione minime egentem judicaverit, ceu nimis notam, non video. Confer ad Foes.p. 23.

Acrodrya, ἀκρόδρυα, vocantur in genere omnes arborei fructus qui alias ὀπωρῶν, Lat. *Pomorum* nomine veniunt; in specie v. ii, qui in ambitu putamen habent lignosum, eoque concluduntur, ut sunt Juglandes, Avellanæ, Castaneæ &c. & *Nucum* κάρυων appellatione comprehenduntur. Hipp. generalius saltem accepisse videtur de nat. pueri H.12. & de humor. IIX. 25. Hinc recte etiam negavit C. Hofm. vocabulum hoc significare certum fructum l. 3. var. Lect. cap.24 Δρῦς n.vetustissimis *arbor* est. Idem com.ad Gal. l.L.de U.P.n.1132. Junge Foes. d. l.

Acrolenion, ἀκρωλένιον, idem quod *Olecranum*, de quo suo loco. C. Hofm. d. l. ad Gal. de U. P. n. 94

* Acromion, ἀκρώμιον, est *summus Humerus*, humeri ve pars summa exterior, & prominens, brachioque hærens. Insuper ea est compactio, qua os scapulæ a spina tenue inchoatum, paulatimq; plenius effectum ad *Acromii* locum pervenit, ibique brachio connectitur. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, tertium os esse inquiunt, quod in hominibus solum deprehenditur, idque *Cataclida*, κατακλεῖδα, & *Acromion* appellari existimant a Gal. de ossib.c.14.& l.13.de U.P. c.10.quamvis C. Hofm. ad h.l. 104. doceat, Galenum duo hæc vocabula distinxisse, & κατακλεῖδα os parvum scapulæ cartilaginosum significare, ἀκρώμιον vero *summum humerum*.

Acromphalion, ἀκρομφάλιον, sic dicitur *pars media umbilici*, de quo infra suo loco.

Acropathos, ἀκρόπαθος dicitur de morbo, qui summam corporis partem aliquam afficit. Usurpatur ab Hipp. de uteri orificio affecto l.de superfœt.XIV. 10.de Cancro occulto l. 2. Prorr. XIIX.9. Junge Foes. Oec.p. 24.

Acroris, ἀκροτις (alii ἀκροχατὶς, vel ἀκρωτὶς) est epitheton *Linguæ*, quæ sua ipsius extrema efformare nequit, h.e. propter motus difficultatem *inarticulata*, Gal. in expos. voc. Hipp. quamvis Foes. in Oec. p. 24. ex ipsis textibus Hipp. l. 7. Epid. XXIII. 21. XXVI. 7. XLII. 49. potius ad ægrum ipsum pertinere hoc epithetō existimet; id quod minime certum est, cum Hip. haud infrequens sit, ipsa nomina affectuum abstracta cū epithetis ægrorum concretis permiscere.

Acroploa, ἀκρόπλοα, apud Hipp. dicuntur, *quæ in summo extant*, velut in superficie innatantia, l.1. de morb. X. 66. adde Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes.p 24.

Acroposthia, ἀκροποσθία, vel ἀκροπόσθιον, dicitur *Præputium*, aut summa, vel extrema *Præputii* pars glandem penis integens. Idem fere ergo, quod πόσθη. Hæc præputari, & resecari solet adhuc Judæis, & Turcis. Legitur hoc vocabulum apud Hipp. 6. aph. 19. Coac. t. 504. l.4. de morb.XXIX. 8. Adde Foes. p. 24. Gorr. in Def. Dieterich.n.35.

Acropsilon, ἀκρόψιλον, vocatur *membrum in extremitate nudum*, & legitur apud Hipp. de pudendo in extrema parte denudato, l. 4. Epid. XX.6. Vide Foes.p.25

Acros, ἄκρος, proprie significat, *summum extremum*. Ita dicitur de naso ἄκρης, Hipp. l. 6. Epid. s.1. t.3. alias uno vocabulo ἀκρορίνιον. Usurpatur & de statu corporis, qui ad summum bonitatis pervenit, 1.aph.3. de æstate 3. aph.18. Per translationem vero etiam id, quod *optimum* est, significat v.g. Unguentum Irinum ἄκρον, i.e. *optimum*, apud Diosc.l.1.c.67. Hipp.l. 2. de mor. mul. XXIIX. 4. Confer ad Foes. p. 23. Dieter. n. 36. Derivatio Blancardi ad ἀκμάζω est inepta, cum hoc ceu verbum frequentativum derivetur juxta regulas Etymologiæ a nomine primitivo ἄκρος.

Acrosapes, ἀκροσαπὴς apud Hipp. l. de alim. IV. 1. de cibo dicitur, qui in juvenibus *leviter putrescens*, in senibus vero perfecte, & ad summum transmutabilis est, & offerendus. In quem locum tamen recte animadvertisse videtur Valesius in comm.p. m. 243. hoc Epitheton significare *concoctu facile*, & modum hunc loquendi fluxisse a quodam Medicorum dogmate, quamvis falso, concoctionem ciborum putrescentia quadam perfici. Nam sæpe ex falso dogmate nomina fluunt, quæ ab Authoribus retinentur, etiamsi in illo dogmate non acquiescant.

Acroteria, ἀκρωτήρια, alias ἄκρα, ἀκρωλία, dicuntur Hipp. *extremæ corporis partes*, videlicet caput, manus, & pedes. Horum refrigerationem in morbis acutis exitiosam esse ob flammæ vitalis, vel coagulationem sanguinis, vel nimiam confragationem prægressam, docet Hipp.7.aph. 1.& 26. legitur & 2.de R.V.I.A.t.44.s.3.t.33. f.t.4. 16.26. Adde Fal. in comm. ad illa loca, & Junge Foes. p.25. Dieter.n.37.

Acroteriasmos, ἀκρωτηριασμὸς, vocatur extremarum corporis partium, videl. *manuum, & pedum*

duum vel putrescentium, vel quorum ossa perierunt, per serram *resectio*; cujus modum accuratum vide apud Aquapend. in Oper. Chirurgic. & Hildan. in tr act. de Gangræna, & Sphacelo. Vocabulum verò Græcum sic descripsit Gorr. in definitionibus absque adducta authoritate, ubi illud extet.

ACROTHOREX, ἀκροθώραξ, vocatur ille, qui *leviter vino inebriatus* est, & opponitur ab Aristotele τῷ μεθύοντι σφόδρα, valde ebrio, lib. 3. probl. 2.

ACSUO est *Corallium rubrum*. Rul. & Johns. in Lex.

ACTIN, ACTIS, ἀκτὶν, ἀκτὶς, vide *Radius*.

ACTINOBOLISMUS, ἀκτινοβολισμὸς, ἀκτινοβολία, vide *Diradiatio*. Jung. VVillis An. Brut. Part. 1. cap. 15.

* ACTIO, ἐνέργεια, πρᾶξις, idem, quod *Functio*, *Operatio*. Quandoque late sumitur quandoque stricte. In lata significatione complectitur & activos motus, vel *actiones activas*, ἐνεργείας δραστικὰς, vel πρακτικὰς, quæ sunt motus agentis, sive motus activi partium organicarum, ver. gr. Manus *actio* est apprehensio: Pedis, ambulatio, &c. & *passivas*, παθητικὰς, quales sunt sensuum, quæ fiunt recipiendo species sensibiles. Ita oculi *actio* dicitur Visio: Auris, auditus. Sed & *utilitas*, & *usus* partium quarundam comprehenduntur, dum quædam membrorum organicorum partes ministrant agentibus, quasi stando in succenturiis, v. g. ut Oculus videat, non est satis, illum bene habere, sed & opus est ciliis, superciliis, palpebris, &c. ut loquitur C. Hofm. in Gal. de Us. P. n. 955. In stricta vero significatione quamvis in Medicina minus frequenti veri motus partium organicarum saltem *actionum* nomine veniunt. Sunt vero in genere nihil aliud, quam *accidentia sanitatis, & morborum prima*, quæ dispositionem, vel facultatem corporis humani, ejusque membrorum secundum, & præter naturam sese habentem immediatè consequuntur, dividunturque in tres Classes; *Naturales*, *Vitales*, & *Animales*: secundum Morbium in *Vitales*, *Animales*, & *Genitales*, quarum omnium quædam sunt *Nobiliores*, quædam *Ignobiliores*: aliæ *Publicæ*, aliæ *Privatæ*. Omnino igitur ab *Operibus*, quæ ἔργα, vel ἐνεργήματα dicuntur, probe sunt distinguenda, utpote quæ secundam accidentium, & symptomatum classem constituunt, contra opinionem Gal. lib. 1. Meth. medic. cap. 5. ubi dixit, nihil referre, sive opus, sive *Actionem* inter loquendum dixeris. De *Actionum* differentiis vide plura in Institutionibus. Divisio in *Animalem*, quæ à cerebro, & *Naturalem*, quæ a cerebello dependet, insufficiens est, & inepte a Blancardo proposita.

ACTIVUS, δραστικὸς. Vide *Drasticus*.

ACTUATIO, Lat. dicitur de rebus, præcipue medicamentis, potentia talibus, quæ, ut operentur actu, opus habent mutatione a calore nostro, vel temperamento vitali. Est igitur *Actuatio* illud *mutationis momentum*, τῆς μεταβολῆς ἀφορμὴ, a calore nostro vitali dependens, cujus beneficio virtus medicamentosa elicitur, & humoribus vitalibus, atque spiritibus nostri corporis applicatur, & ita in actum deducitur. Vide Gal. l. 2. de Temper. c. 4. Ut enim *actu* talia sint, id a nobis accipiunt d. l. c. 1. Jungatur Disputatio nostra de Purgat. modo, ac viis ad alv. th. 14. & Dogmata Medic. Gener. P. VI. c. 2. dogm. 2. p. 686. seqq.

* Actus, ἐνέργεια, opponitur δυνάμει, *potentiæ*, hinc & in Medicina remedium *actu*, vel τὸ κατ' ἐνέργειαν contradistinguitur ab illo, quod est potestate tale, τὸ δυνάμει, Gal. l. 1. de Simplic. fac. cap. 6. Illius cognitio facilis est, quia in sensus incurrit, & tactu percipitur, ignem esse calidum, v. g. & glaciem frigidam, lib. 2. de Temper. cap. 2. Est & *actu tale* perfectius eo, quod potentia tale, quia hoc nondum tale est, sed potest saltem tale esse. Illud vero jam præsens ipsa energia. Dicitur autem *Tale actu*, ver. gr. Calidum, frigidum, humidum, siccum, &c. vel quod summam habet ejusmodi qualitatem, vel vincentem qualitates contrarias, vel ad cognati generis mediocre aliquid, vel ad unum quodlibet a nobis est collatum, l. 3. d. tit. c. 1. Breviter. Res est in se magis perspicua, quam ut opus sit verbis. *Actus activorum* sunt in patiente disposito, id est forma agit secundum materiæ dispositionem, scribit Dav. Lagneus in Harmon. Chym. Theat. Vol. IV. p. 750.

ACUITIO, vel verbum *Acuere*, ὀξύνειν usurpatur tropice haud raro de medicamentis, quæ aliis natura debilioribus adduntur, ut stimulum his addant, & eorum vim medicamentosam adaugeant. Ita purgantibus mitioribus quandoque addi solent in minori dosi purgantia fortiora, v. g. pilulæ, & pulveres purgantes *acui* solent granis aliquot diagrydii, troch. alhandal. Extr. helleb. nigri. Sic Spiritu salis *acuitur* succus citri, & Spiritu Nitri *acuitur* Acetum ad Solutionem. Schroder. l. 1. c. 13. Hofm. clav. ad h. l. Modum *acuendi* aquam Mercurialem Philosophicam satis obscure propositum, vide in Christophori Parisiensis Elucidarii l. 1. c. 3. in Th. Chymic. Vol. VI. p. 231.

ACUREB, notat *Vitrum*. Rul. & Johns.

ACUS, βελόνη, ῥαφὶς quid sit, ex aliis jam Dictionaris constat. Pertinet vero inter instrumenta Chirurgica, & varium obtinet usum. In specie vero *acus interpunctoria*, qua utuntur in suffusioni-

fusionibus, sive cataractis in oculo removendis, Galeno dicitur παρακέντησις, Com. 1. de iis q. in med. f. t. 6. Græcum vocabulum ῥαφὶς legitur ap. Hipp. l. 2. de morb. LXIV. 11. Apud Gal. etiam extat ῥαφίον, *Acicula*, notante Foesio in Occ. p. 551. Varias *Acus* Chirurgicas exhibet Scultet. Armam. Chirurg. Part. 1. Tab. VII. IIX. XIV. & XVII. Cæterum nomen hoc & locum invenit in Anatomicis, dum acuti illi processus prope mammillares, vel potius appendiculæ in osse petroso vocantur a Fallopio *Acus osseæ*, in observ. Anat. Tom. I. Oper. p. 364. vide *Graphioides*. Ad Docimasticen metallicam pertinent etiam *Acus exploratoriæ* dictæ, quæ sunt exiles latiusculæ Virgulæ metallicæ, quæ Lapidi Lydio affrictæ testantur de puritate metallorum, & monetarum, vulgo *Streich Nadeln*. De his lege D. Ol. Borrich. Docimast. metall. §. 18. Porro *Acus* etiam est nomen piscis duum generum, Aristot. & Oppiani, uterque tamen ad alimenta minus commodus, quia fere exsuccus; de quibus vide Rondelet. l. 8. c. 3. & 4. Aldr. l. 1. de Pisc. c. 22. seq. Hujus anatomen ab Ol. Borrich. communicatam vide in Act. Hafn. Vol. II. obs. 48. p. 149. seq.

Acusios, ἀκούσιος, i. e. *invitus*. Opponitur ἑκουσίῳ, *spontaneo*. Extat & Partic. ἀκόντα ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 10.

Acusticus, ἀκουστικὸς, i. e. *ad auditum pertinens*, auditorius, ita nervus *Acusticus*, medicamenta *Acustica*, i. e. auditum juvantia.

Acusto, idem, quod *Nitrum*, Rul. & Johns.

* Acutus, ὀξὺς, quid proprie significet, aliunde notum esse debet, ac potest. In Medicina vero in genere notat omne id, quod celeriter, & cum violentia, aut periculo movetur; & dicitur cum de rebus non naturalibus, tum preternaturalibus. Ita *Acutæ exercitationes* ap. Gal. l. 5. de san. tu. c. 2. & γυμνάσια ὀξέα sunt, quorum celeres sunt motus, Synonyma τοῖς σφοδροῖς vehementibus. Frequentius vero prædicatur *Acutum* de morbis. Suntque *Acuti morbi* & ὀξέα νοσήματα, in genere magni, qui ob sui magnitudinem, & symptomatum vehementiam celeriter ad vigorem properant, & cum ægri periculo tempora sua percurrunt. Galen. 2. aph. 23. Magnitudo morbi, & symptomatum vehementia à caussæ internæ motu, & activitate vehementiori dependet, mutationem inferens magnam, vel ad salutem, vel ad interitum. Hinc nullæ certæ de illis institui possunt prædictiones, Hipp. 2. aph. 19. Dividuntur communiter in tres classes: (1.) videlicet in *morbos Peracutos*, νοσήματα κάτοξέα, qui intra septem dies communiter terminantur, ubi tamen nonnulli λεπτολογοῦντες rursus distinguunt *Perperacutos* a *Peracutis*: per illos intelligentes *Acutissimos*, ὀξύτατα, qui etiam primis quatuor diebus ad terminum properant, & exemplum habetur in Hipp. l. 3. Epid. l. 3. t. 77. ægr. 6. (2.) in *Acutos simpliciter*, ὀξέα ἁπλῶς νοσήματα, qui plerumque quatuordecim diebus judicantur. Et (3.) in *Acutos ex decidentia*, τὰ ὀξέα ἐκ μεταπτώσεως, qui quandoque ad quadragesimum usque diem extenduntur. Plura vide ap. Gal. l. 2. de diebus Crit. cap. 12. Nobis sufficit monuisse causam, ob quam non possit firmus aliquis limes, aut terminus poni morborum *acutorum*, consistere in varietate causarum externarum causam morbificam, ejusque motum, vel promoventium, vel remorantium. Gal. com. 3. progn. t. 25. *Acutos morbos*, & præsertim *febriles* maximam partem continuos esse docet. Idem l. 2. de cris. c. 12. *Febris acuta* etiam simpliciter ὀξὺς vocatur absque additione πυρετὸς, ap. Hipp. l. 4. Epid. XIII. 19. Plura de hoc vocabulo vide etiam ap. Foes. Oec. p. 455. seqq. Dieterich. Jatr. n. 621.

Adal, est terminus Paracelsicus, quo indicatur substantia, vel virtus substantialis plantarum, quando purum ab impuro jam est separatum, in qua virtute dependent gradus diversi facultatum operativarum in corpus humanum. Ejus meminit in fragm. de re herb. l. 1. §. de Incarnativ.

Adam, proprium nomen primi hominis a Deo creati. In Chymiam vero translatum ænigmatice notat *Lapidem Philosophicum*, item *Mercurium Philosoph.* qui suam *Evam* occultam in corpore suo gestet. Hinc vocatur etiam *Adam Philosophicus*. Dornæus de transmut. metall. cap. 6. 8. & 9. *Lapis* quoque dicitur *Ademicus* ibid. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 508. 509. 520.

Adamas, ἀδάμας, refertur inter lapides pretiosissimos, & gemmas maximæ æstimationis, & multorum nummorum: Crystallum & cognationis vinculo, & generationis modo pene imitatur. Videatur de hoc Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 202. seqq. ubi simul fabulosam illam sententiam Plinii de invincibili ejus duritie, & soliditate, ita ut omnem vim ignis, & ferri eludere dicatur, refutatam reperies. Apud Gal. etiam dicitur ἀπαθὴς, *impatibilis*, vel omnis affectionis, & passionis expers, l. 1. de san. tu. c. 4. & multum terræ habere l. 9. de S. Fac. *Adamas* ex Lunæ cœlo, & ejus terra fieri legitur in Theatr. Chym. Vol. I. p. 317. Aliter ejus generatio describitur in Vol. IV. p. 427. quando vapor naturæ per se sublimatur sine accessu pinguedinis sulphuris, & venit ad locum aquæ puræ salis, fiunt *Adamantes*, & hoc in loco frigidissimis, ad quæ non potest pervenire pinguedo illa. An *Adamas* venenis intus sumptis recte annumeretur, ventilavit Sennert. M. Pr. l. 3. p. 3. s. 2. c. 7. qu. 2.

& l. 6. p. 6. c. 6. *Adamas factitius* ex hyacinto, sapphiro, legitur apud Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 4. Alia compositio proponitur a Lullio in Tr. Animæ transmutatio, quod fiat ex natura argenti terminati in naturam lapidificam. Th. Chym. d. l. p. 189.

ADAMITA, ADAMITUM Paracelso vocatur durissimum in albo. *Sunt* durissimi albi lapides, & *Adamita* est lapis proprie, qui in vesica reperitur, l. 1. de Tart. tr. 1. c. 1. *Adamitum* est proprie Lithiasis. Id. in Fragm. ad h. l.

ADARCE, ADARCION, ADARCUS, ἀδάρκη, ἀδάρκιον, ἄδαρκες, secundum substantiam est veluti spuma concreta aquæ salsæ, concrescens ad harundines, & stipulas. Acerrimum est, calidissimumque, & propterea deleterium, & impossibile, ut intra corpus sumatur. Foris vero impositum permisceri solet aliis mitioribus, quæ vim ejus retundant, & ita cum fructu adhibetur, teste Gal. l. 11. de S. Fac. h. tit. Rul. & Johns. in Lex. Chym. dicunt, esse carnem marinam secundum nonnullos, & præcipue in Cappadocia, & Galatia nasci. Indiacum nativum veluti in arundinibus Indiæ sponte nasci, vel ut sal Indicum in Canna. Est vero *Adarce* similis colore flori lapidis Asii, & in forma melli halcyonio, & aliquando cavo proxima, ut possit videri lacustre quasi halcyonium. Et quia pendet arundinibus, *Pericalamitum*, & *Calamochinum* quondam dicebatur. Hodie, nisi fallor, *Balla marinum* vocant. Ita videmus Medicos uti his ridiculis, sæpius contemptis nobilioribus: nonnunquam etiam res ita obscuris vocant vocabulis, ut Oepido ipso foret opus. Hactenus Rul. & Johns. De *Adarcii* viribus docet quoque Dioscor. l. 5. c. 137. Et jung. Chioccus, qui etiam *Alcyoniis* adjunxit Mus. Calc. sect. 1. p. 24.

ADARIGO, notat *Auripigmentum*, ut & *Adarnech*. Rul. & Johns. in Lex.

ADARTICULATIO, ἀρθρωδία. Vide *Arthrodia*. Ingrass. Latinum vocabulum applicat Græco, προσάρθρωσις, quod idem est cum διάρθρωσει. Comm. in Gal. l. de ossib. p. 26. Vide *Diarthrosis*.

ADAXOMAI, ἀδάξομαι, idem, quod ὀδάξομαι, *pungor*, *lancinor*, prurio, mordeor. Extat ap. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXI. 4. LXIV. 10. Jung. Foes. p. 4.

ADDEPHAGIA, ἀδδηφαγία, vel ἀδηφαγία, *voracitas* dicitur, præsertim pueris familiaris, dum panis esu largiori capiuntur, quam potissimam causam lumbricorum, vel vermium esse censet C. Hofm. l. 3. Apol. pro Gal. c. 213. I. & quidem ex Gal. c. 7. in 6. Epid. t. 7.

ADDITAMENTUM, ἐπίφυσις, idem, quod Appendix. Vide *Epiphysis*. *Additamentum necatum* vocari processum Ulnæ, sive ossis cubiti inferioris test. Vesal. de H. C. F. l. 1. circa fin. p. 208.

ADDITIO, πρόσθεσις, idem, quod *Appositio*, *Adjunctio*, est alterum in Medicinæ definitione Hippocratica membrum, oppositum τῇ ἀφαιρέσει, quando ea, quæ deficiunt, mediante arte restituuntur. Hoc vero pro diversis scopis quam plurimis multifariam quoque perficitur, quam varietatem nunc exponere non est hujus loci. Est & *Additio*, vel *Appositio* opus naturæ ad nutritionem necessarium, quando portiones succi nutricii parti nutriendæ, vel toti corpori offeruntur, ut incrementum capiat, sive id fiat per arteriarum extremitates, sive per nervorum fibrosas divisiones. Hic enim inter se discrepant Authores recentiores. Nobis prior hactenus visa est verisimilior sententia.

ADDUCTIO, παραγωγή, vide *Attractio*, *Paragoge*. *Adductores* qui dicantur Musculi, vide *Adductio*.

ADEC est *Lac Acetosum*. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

ADECH Paracelso vocatur spiritus hominis vitalis, & internus, author operationum, vel functionum intrinsecarum, l. 2. Chirurg. magnæ c. 13. Hunc spiritum quoque infici in peste, & mediante hoc pestem fieri Epidemicam contagiosam, docuit l. 1. de apostem. tract. 3. c. 7. Dorn. Ruland. & Johns. paulo aliter descripserunt: *Adech* est interior homo noster, & invisibilis, singulorum exemplaria præfigurans in animo nostro, quæ postea exterior homo manibus suis imitatur, & effingit. Quid hoc aliud, quam Actus Ratiocinationis, sive Animæ Rationalis actus secundi?

* ADEDENTES. Vide *Phagedæna*.

ADEHEMEST; id est, *Lamina*. Dicitur & *Aionec*, *Albohonec*. Rul. & Johns.

ADELOS, ἄδηλος, dicitur Latine *Insensibilis*; non evidens. Potissimum usurpatur de *Transpiratione*, quæ fit per poros cutaneos absque sudore evidente, dum vapores, & fuligines insensibiliter exhalant, & avolant. Vide *Diapnoe*. Ἄδηλα πράγματα dicuntur ab Empiricis, quæ sensibus quidem usurpari, & cognosci possunt, sed nondum tamen apparuerunt. Gorr. ex Gal. l. de sectis.

ADELPHIXIA, ADELPHIXIS, ἀδελφιξία, ἀδέλφιξις, Latine *Fraternitas*, *Fratratio*, vocatur Hipp. *communio*, consensus, & cognatio partium, aliarumque rerum cum in statu secundum, tum præter naturam. Hipp. c. 3. de art. t. 100. Etenim ἀδελφίζεσθαι eidem dicitur summa familiaritate cum alio gaudere. Quo verbo etiam aliquoties usus v. g. l. 1. de morb. mul. XXXIV. 4. XXXIIX. 14. c. 3. de fract. t. 35. Adjectivum quoque ἀδελφὰ dicitur de *morbis consimilibus*, prioribus l. 1. de morb. mul. LXII. 1. ubi

ubi alii ἀδελφῷ legunt, quod & l. 2. Epid. sect. III. 125. occurrit. Vide Foes. P. 5.

ADEMONIA, ἀδημονία, *angorem*, *& anxietatem animi* significat. Et adjectivum ἀδήμων, *anxium* graviterque moestum; Quod legitur ap. Hipp. lib. 1. Epid. sect. 2. t. 75. & Participium ἀδημονέων, l. de virg. morb. II. 26. Vide Foes. d. l.

* ADEN, ἀδὴν. Vide *Glandula*.

ADENOIDES, ἀδενοειδὴς, Epithethon *Parastatarum*, sive corporis glandulosi ad vesicæ fundum siti, in quod vasa deferentia inseruntur. Vide *Parastata*, *Prostata*.

ADENOSUS *Abscessus* vocatur Tuberculum crudum, durum, atque omnino contumax discussu, soboles limosi, pituitosique sanguinis, glandulam mentiens etiam circa loca glandularum expertia enatam. De his legatur M. Aur. Sever. l. de noviss. obs. abscess. c. 5.

* ADEPS, στέαρ. Dicitur & *Sevum*, *Sebum*, & *Axungia*, ἀξυγγία, vel ἀξύγγιον (ita legitur apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 5. Vide Lind. S. M. Ex. IIX. §. 76.) differt a *pinguedine*, quod ille crassior sit, in animalibusque totam naturam magis terrestrem habentibus proveniens, velut in humidioribus pinguedo. *Adeps* quoque non tam facile igni appositus liquatur, & funditur, fusus v. celerrime coit, & conglaciatur, multoque apparet *pinguedine* durior. Quod si v. voles, omnem oleosam, & pinguem in animantibus substantiam *Adipem* appellato, ut plerique Medici. Sed & *Pinguedinem* totum hoc genus appellare tibi licet, verbis Gal. l. 11. de S. Fac. Ita quoque pro Synonymis habet P. Barbette Chirurg. P. III. L. 1. c. 3. nec alii recentiorum distinctionem aliquam observarunt. Usus etiam cum *Pinguedine* est communis. Vel n. ad caloris conservationem, & augumentationem, vel ad partium emollitionem, vasorum distributionem, motus facilitatem, aliosque similes usus facit. Utrumque & *Adipem*, & *Pinguedinem* partibus organicis simplicioribus secundariis annumerare, veritati magis consonum videtur, quam Humoribus, aut Excrementis, utilibus licet, associare. Rul. & Johns. in appendic. Lex. Chym. ita *Adipem* descripserunt, quod sit pinguedo coagulata, vel condensata, quam consistentiam habet a salinis portionibus. Etenim si destilletur adeps, destillatione partes sulphureæ adscendunt, & remanent in fundo portiones salinæ, unde liquor ille post destillationem non amplius coagulatur, & *Oleum Adipis* dicitur.

ADEPTUS, terminus Paracelso, & Helmontio familiarissimus, quo notatur singularis quædam a DEO donata, & concessa cognitio. Ita *Adepti* vocantur, quorum rector etiam Spiritus DEI est, quique sibi aliquam peculiarem compararunt scientiam, præsertim per artem *Caballæ*. Helmont. de magn. vuln. cur. n. 129. Unde & *Adepta Scientia*, vel Sophia κατ' ἐξοχὴν dicitur *Magia Naturalis*, & Ars *Caballistica*, de qua infra in *Caballa*. Talem quoque specialem sententiam urget Helmont. in Medico, & *Adeptum medendi* appellat, quem opponit Galenicæ, & Paganæ scientiæ Medicæ, atque peculiare donum DEI habetur nobilius, & superius, quam quod e cognitione præexistente sensuum formatur in intellectu, imo quod nec proprie doceri, vel demonstrari potest. Plura vide in præf. tract. de Lithiasi. *Adeptæ Sophiæ* meminit Paracels. l. 1. de peste cum addit, *Adeptæ Philosophiæ* l. 2. Chir. magn. t. 3. c. 1. *Adepti* etiam *Chymiæ* dicuntur, qui omnem laborem in Arcano universali acquirendo impendunt, & in hanc metam adspirant. Verum modo iterum ad illos non quadraret supra adductum proverbium ap. Galen. Nihil apprehende, & fortiter tene.

ADHAERENTIA, πρόσφυσις. Vide *Prosphysis*.

ADIACHYTOS, ἀδιάχυτος, i. e. *minime diffluens*, aut diffusus. Usurpatur tropice de iis, qui vestitu, & cultu sunt frugali, minimeque dissoluto. Hipp. l. de deç. ornatu II. 18. Junge Foes. d. l.

ADIAPHOROS, ἀδιάφορος. Vide *Indifferens*.

* ADIAPNEUSTIA, ἀδιαπνευστία, h. e. *impedita perspiratio* Gal. l. 11. M. M. c. 10. Est causa primaria febrium, quando nimirum fuliginosa, & vaporosa effluvia per habitum corporis, & poros cutaneos exhalare nequeunt, sed regurgitantia ad massam sanguineam confusione sua insignes perturbationes in sanguine producunt, & subinde copiosius congesta, & subactionem respuentia turgescentiam, & febriles effervescentias pariunt. Vide Thom. VVillis de febric. c. 1. §. dum sanguis. Confer etiam ad Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. s. 3. c. 33.

ADIAPTOTOS, ἀδιάπτωτος, nomen est Medicamenti Colici, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 4. & nomen hoc ideo accepisse videtur, quod ad omnem inflammationem efficax sit. Gorr.

ADIARRHOEA, ἀδιαῤῥοια, dicitur eorum, quæ excerni deberent, omnimoda retentio, ac inhibitio. Erotian. in Onomastic. Hipp. pag. m. 18. b.

ADIB, est nomen animalis, cuius Hepar commendatur ab Avicenna in omni Hepatis imbecillitate, l. 3. fen. 14. tr. 1. c. 18. fin. Intestinum, & Stercus in Colica d. l. fen. 16. tr. 4. c. 14. Si rabiosum fuerit illud animal, de ejus morsu, & cura agitur l. 4. fen. 6. tr. 4. c. 5. Vide verb. Lupus.

ADIBAT, i. e. *Mercurius*. Rul. & Johns.

Adic-

Adjectio, Adjunctio, προσαγωγή. Idem quod πρόσθεσις, *Additio*, opponiturque ab Hipp. τῇ ἀφαιρέσει, *ablationi*, de Insomn. V. 11. & alibi. Plura loca, ubi verbo προσάγειν usus Hipp. collegit Foes. Oec. p. 532.

Adipson, ἄδιψον, in genere omne id dicitur, *quod sitim abigit*, vel arcet, qualia describuntur a Gal. l. 8. de C.M.S. L. c. 3. Alias speciale Græcis fuisse epitheton *ptisanæ* hordeaceæ testatur Lang. l. 1. ep. 57. ita & Hipp. hoc titulo exornavit *ptisanam*, & *oxymel* in l. de R.V.I. A. s. 1. t. 18. & s. 3. t. 20. Vide Foes. p. 5. Gorr. in def.

Adjuvantia, συνεργητικά, dicuntur Medicamenta, quæ naturæ, & calori vitali succurrunt ministerialiter, & instrumentaliter. Fallop. de tum. p. n. c. 17. Tom. I. Oper. p. 635.

Adjutorium, idem quod humerus, brachium, os habens unicum. Ita vocatur a Joh. Anglico Ros. Angl. p. 1060. c. de dislocatione *adjutorii*. Legitur & in Vesalii de H. C. F. p. m. 207. Describitur vero claris verbis ab Albucasi. Adjutorium est os illud, quod est inter cubitum usque ad caput spatulæ, l. 3. Meth. Med. c. 11. p. m. 206.

Adiylistos, ἀδιύλιστος, vocatur *vinum non defæcatum*, vel per saccum non colatum. Id quod fieri solet in vinis conditis ad saporem, vel in aliis ad reprimendam eorum vehementiam. Gorr. p. 6.

Admiratio, θαῦμα, quid significet, aliunde notum est. Hanc passionum omnium post Voluptatem, & dolorem primam statuit Charltonus, quando novi insolitive cujusvis species sensum percellnit, Ex. Pathol IIX. §. 23. Alias hoc vocabulo usus quoque est Jostrerius de Jostreriis, inscribens libellum suum de erroribus variis, qui committuntur circa usum Vesicantium, Curcubitularum. V. S. nis, purgationis, & victus, *Admirationes Medicas*.

Admisurab, *Terram* significat.

* Adnata, vel *Agnata*, ἐπιπεφυκώς, vocatur Tunica oculi prima ordine, crassior, & validior, superficie plana, colore candido, (unde & *Alba tunica* dicitur, & *Album oculi*) oculum tum ossibus, tum palpebris conjungens, inque suo thalamo stabiliens, quare & officio suo *Conjunctiva* vocatur. Hanc tunicam, quamvis non habeat vasa conspicua in bene habentibus, ophthalmiæ h. e. inflammationis oculorum constituere subjectum, communi Doctorum consensu constat. Ulteriorem hujus tunicæ descriptionem vide in Anatomicis. Vide *Agnata*.

Adolescens, *Adolescentia*. Vide *Juvenis*. μειράκιον, *Adolescentia* media est inter pubere̅m ætatem, & vigorem consistentem, cujus temperies calida, & humida est saluberrima, & veris temperaturæ correspondens. Petr. Mich. de Calderia Tom. II. Oper. p. 218. A.

Ados, est aqua, in qua ferrum candens restinguitur. Rul. & Johns. in Lex.

Adplumbatum, idem, quod *ferruminatum*, legitur apud Scrib. n. 271.

Adram, id est, *Sal gemmæ*. Idem.

Adrastea, ἀδράστεια, epitheton Deæ apud Ethnicos *Nemesis* dictæ, juxta Strab. l. 13. Geograph. ab *Adrasto* Rege, qui primus huic Deæ templum erexit, appellatæ. Hujus *Deæ Legem* neminem effugere posse, dixit Gal. l. 6. de U. P. c. 12. Est v. Lex illius nihil aliud, quam vis, & potentia vindicandi ab adversariis veritatis lumen, & splendorem, præsertim in determinandis rerum causis, ut cogantur tandem palmam dare. Frequentissime pariter ad illam provocavit contra Gal. C. Hofm. in scriptis suis. Plura de hac Dea videantur in Adagiis Erasmi Chiliad. II. cent. 6. adag. 38. & d. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. n. 374.

Adrop, est terminus Spagyricus, denotans vel illud ipsum corpus, aut *plumbum*, e quo elici debet *Mercurius* pro lapide Philosophico, in qua significatione sumitur a Ripleo in Axiomatibus Philosophicis, quæ extant in Th. Ch. Vol. II. p. 114. & in Epistola Anonymi de principiis Art. Hermet. in Th. Ch. Vol IV. p. 474. vel notat ipsum *Lapidem Philosophicum*. Lagneus in Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. pag. 726. quia & *Saturnus*, vel *Plumbum* dicitur. Rul. in Lex.

Adsamar, significat *Lotium*, vel *Urinam*. Rul. & Johns. in Lex.

Adsellare, verbum antiquum, denotans *exonerationem alvi*, sive excretionem quotidianam. *Sellæ* n. *familiæ*, vel *familiaricæ* vocabantur a rei rusticæ scriptoribus loca illa ad secessum necessaria, teste Keuch. in not. ad Samon. p. 197.

Adstantes, παρόντες, dicuntur Hippocr. ii, qui ægris præsto sunt ministrando, curamque gerendo, ex Hippocr. 1. aphor. 1. Jung. Dieter. n. 655.

Adstrictio, σύψις, habetur pro effectu frigiditatis, Gal. l. 9. de S.F. § Terra Samia, vim habet glutinandi opera crassæ terrenæque frigiditatis, l. 7. d. tit. §. Centaur. minus. Dicitur & *Constipatio*. Gorr. ita descripsit: Quod si qualitas gustatilis, quæ a frigido vincente perficitur in crassa, & terrena substantia. Itaque propria facultate contrahit, & densat meatus, refrigerat, & repercutit; per accidens a calorem excitat, & auget, conducitque ad concoctionem. Enim vero non solum ad ea, quæ gustu percipiuntur, refertur hæc qualitas: Verum tribuitur & aliis rebus in passiva significatione. Ita Alvi *adstrictio*, Pororum cutis, &c.

[library stamp]

* Adstringens, στύφον, est, cujus substantia est crassarum partium, παχυμερὴς, terrena, & frigida, habens vim siccandi, humores depascendi, partesque roborandi, Gal. l. 5. de S. F. c. 14. quamvis recentiores salinis *stypticis*, & ponticis portionibus, uno verbo, fixis illam describant, quæ sub terrestribus optime intelligi, & comprehendi queunt. Conveniunt in plerisque cum *Acerbis*, & *Austeris*, de quibus supra. Celeberrimus D. D. Bohn. *Adstringentium* potentiam in terrestreitate pontica, h. e. acore particulis terreis determinate combinato consistere scripsit Differt. Chimico-Phys. XI. §. 16.

Adulteratio, δόλωσις, δολισμὸς, in Pharmaceuticis significat medicamentorum fraudulentam corruptionem, sub specie genuina. De quibus plura occurrunt apud Schroder. Rolfink. & alios rerum Pharmaceuticarum scriptores: *Adulterari* ap. Diosc. Gr. per δολίζεσθαι exprimitur frequentissime. Catalogum *Adulterinorum simplicium* collegit J. D. Horstius in Part. I. Dispens. Pharmac. Univers. lib. 4. cap. 17. p. LXXV. seqq.

Adulterium, *Adulterinus* quid proprie significet, constare debet ex aliis Lexicis, cum non sit hujus loci. Paracelsus vero plane abusive, & tropice transtulit hoc vocabulum ad ventriculi vitium, quando corpus, aut saltem ventriculus nimium obruitur assumptis, ob inordinatam animæ brutalis appetentiam, quia supponit animam illam sensitivam esse instar maris, & corpus instar fœminæ, & mutuum illud commercium se se habere ad instar conjugii. Paramiri l. 2. c. 8. & tr. de Alvi fluxu. §. Causa. Alias *Adulterina* dicuntur medicamenta spuria, & supposititia, quæ vel ratione substantiæ, vel ratione facultatis, vel ratione utriusque videntur habere speciem bonitatis, accuratius v. examinata falsa, & vitiosa deprehenduntur, docente Schenk. de comp. & præscr. medic. formul. p. m. 93.

Adustio, idem quod *Combustio*, de quo inferius. *Adurere* os dixit de Ephemero Scribon. n. 193. *Adustio* Spagyrica dicitur, quando commiscetur, aut *aduritur*, aut corrumpitur humiditas substantialis rei. Th. Chym. Vol. IV. p. 669.

Adynamia, ἀδυναμία, Lat. *Impotentia*. Hoc vocabulum meo quidem judicio optimum, & accuratissimum inter omnia alia genus constituit in definitione morbi, non modo ex mente Aristotelis in Categoriis, quod ægri dicantur, qui habent impotentiam naturalem, scilicet ad functiones necessarias; sed etiam ex suffragio ipsius Gal. de diff. morb. c. 2. dicentis, quod sanitas non operatione, sed potius per potentiam sit definienda, quoniam & dormientes, aut alioquin in tenebris, & otio degentes, aut sæpe discumbentes, neque ulla parte corporis movemur, neque alium rei extrinsecæ sensum habemus, nihilominus tamen sani sumus. Igitur cum sanitatis contrarium sit morbus, deberet & hic potius per ἀδυναμίαν, *impotentiam*, definiri, quam per aliud genus, quamvis Gal. ipse non fecerit. Et frustra sibi metuit C. Hofm. Apol. pro Gal. lib. 3. cap. 8. A. B. obiici posse, hoc vocabulum esse nudum nomen. Quin ne peti debet: Veræ enim indicationes non a morbo, sed a caussa petendæ sunt; quemadmodum nec a sanitate, sed a caussis ejus indicationes conservatoriæ desumuntur. Junge Dogm. nostr. P. II. cap. 2. D. 2. pag. 113. Vide *Impotentia*.

Adynamon, ἀδύναμον, vini factitii genus est. In musti sextarios viginti additur aquæ dimidium. Fervet, donec excoquatur aquæ mensura. Datur ægris, quibus vini noxa timetur. Est enim *invalidum*, unde illi nomen. Diosc. parem musti, & aquæ mensuram miscet, & lento igni leniter decoquit, donec aqua tota consumatur; cumque refrixerit, id in picatum dolium fundit. Hæc Gorr.

Adynatos, ἀδύνατος, duplicem habet significationem. Vel enim notat *impossibile*, sive quod fieri non potest, vide *Impossibilis*: Vel significat *Impotentem*, h. e. viribus fractum, ad actiones obeundas imbecillem. In qua usus Hipp. lib. 1. prorrh. c. 2. t. 3. Coac. t. 53. & 175. Adde Foes. Oec. p. 6.

Æazo, αἰάζω, idem, quod θρηνέω, h. e. *lamentor*, lugeo, gemo. Erot. in Onom. & Foes. p. 8.

Ædoea, αἰδοῖα, Lat. *Pudenda*, h. e. *partes genitales* utriusque sexus vocantur; Hipp. 3. aph. 21. & 5. aph. 22. Jung. Dieter. n. 14.

Aedes, ἀηδὴς, h. e. *insuavis*, *injucundus*, ingratus. Usurpatur de alimentis palato non acceptis, sed saltem comparative, Hipp. 2. aph. 38. Idem quoque de medicamentis intelligi potest, Dieter. n. 10.

Ægagropilus, αἰγαγρόπιλος, ab *Ægagros*, *Rupicapra*, & πῖλος, *pila*, vel *globulus*, ex flocculis laneis confectus est in ventriculo primo, aut secundo *Rupicaprarum* occurrens, massa quedam frequentius oblonga, rarius rotunda, duplici substantia consistens, quam interior aut fibras radicum, aut filamenta, & cauliculos plantarum succo concreto, & exsiccatione in pulverem subtilem facessente compacta refert; exterior coriaceam cutim, interdum tamen lignosum corticem quendam, rarissime crustam lapideam æmulatur, coloris ut plurimum cinericii, aut nigri, magnitudinis variæ, quæ manum tamen in pugnum contractam vix unquam excedat,

cedat, ex alimentis vegetabilibus, & mineralibus, familiaribus copiosius assumptis per fermentum ventriculi facultate coagulativa infectum genita, in se quidem præternaturalis, ratione tamen efficaciæ, quam experientia hactenus confirmavit, salutaris, & variis in affectibus singularis, cum emolumento sæpius a Medicis exhibita in certa dosi. Vulgo *Gemsenkugel*. Hujus accuratam descriptionem, virtutumq; variarum commendationem ex professo publicavit Georgius Hieronymus Velschius, Doctor Medicus Augustanus, differt. de *Ægagropilis*; quæ lectu haud indigna, modo mortuo non insultasset leoni, & θεωπατωρ C.Hofm. non adeo temere perstrinxisset, quod alio loco, & tempore severius animadvertere constituissem, nisi & mors illius me a proposito revocasset. Meminit quoq; ex Velchio Rolfink. *Ægagropilorum* Ord. & M. M. Sp. l.8. s.2. c.1. fin.

ÆGER, ÆGROTUS, νοσερὸς, νοσώδης, quid significet, notius est, quam ut opus sit verbis. Breviter, *qui laborat morbo*. Dicitur, & *Insalubris*. De quo inferius.

ÆGEIRINON, αἰγείρινον, nomen *Unguenti*, quod Lat. *Populeum*, vel *Populneum* vocatur, ab αἴγειρος, *populus*. Describitur ab Æginet. l.7. c.19. Gorr.

ÆGIAS, αἰγιὰς, [perperam a Foes. αἰγὶς, p. 8. positum, quod aliam habet significationem] apud Hippocr. significat concretionem albicantem pupillæ oculi inhærescentem, acieì caliginem offundentem, eamque obscurantem, sive ex crassiore excrementitio humore enata fuerit, sive ex ulcere relictæ cicatriculæ subalbicans fuerit. Coac. t. 218. l.2. Prorrh. XXIIX. 33.

ÆGIDION, αἰγίδιον est nomen *Collyrii*, quo fluxiones commode sisti possunt, quod genus στατικὸν appellant. Descriptio habetur apud Aetium, citante Gorr.

* ÆGILOPS, sive ANCHILOPS, αἰγίλωψ, ἀγχίλωψ, quamvis quidam Medicorum differentiā inter hæc duo vocabula constituant, quod *Anchilops* sit tumor in magno oculi angulo nondū ruptus; *Ægilops* vero jam ruptum tumorē significet; [quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ferantur.] Dicitur & *Fistula lacrymalis*, quia ulcus ex tuberculo rupto facillimè sinuosū evadit, & in fistulam abit, quam aliquando alius sequitur affectus, ῥυὰς, *Rhyas* dictus, quando caruncula in angulo oculi absumitur. Sufficit nunc, hanc distinctionem ab Authoribus non semper observari, nec quoad caussas, & generandi modum multum inter se differre. Hinc Gal. l. Introduct. seu Medicus c. 15. descripsit omnes dictos affectus complexus: *Ægilops*, vel *Angilops* est abscessus quidam ad angulum oculi, qui naribus propior est, pus continens, quod erumpens aut os exedit, aut ad angulum, aut usque ad nares destillat. Jungatur l.5. de C M. S. L. c. 2. Caussa cum aliis ulceribus est communis humor, nimirum acris, salsus, lixiviosus, septicus, & corrosivus. Hinc facile in fistulam abit, præsertim si ulcus neglectum fuerit. Est affectio ægre curabilis, propter corporum tenuitatem, subjecto osse corrupto, juxta Aet. l.7. cap. 87. nihilominus feliciter se quoque absque cauterio actuali curasse testatur Hild. Cent. V. Obs. 22.

ÆGLIA, αἰγλία, vel αἰγλίη, ap. Gorr. idem, quod αἰγίας.

ÆGOPROSOPON, αἰγοπρόσωπον, idem quod αἰγίδιον, nomen Collyrii. Corr.

ÆGYPTION, αἰγύπτιον, dicitur Unguentum album oleosum, quod & μενδήσιον appellatum est, compositum ex liliis, & aromatibus. Meminit aliquoties Hipp. in lib. de Nat. mul. quæ loca collegit Foes. p. 9. quæ huc transferre non est operæ pretium. Vocatur & ἔλαιον, oleum ob consistentiam oleosam. Galenus existimat vocari quoque Malabathrinum, Susinum, Liliaceum. Ægyptium quoque est epitheton lini, aut fili, quo spongiam involvit Hipp. quo firmo, & durior sit in Polypi curatione, l. 2. de Morb. XXXIII. 9. item corii, vel alutæ, ceu mollioris, & validioris ad parandas spiras, 3. de fractur. t. 29. Ita aluminis lib. de Ulcer. X. 3. 4. XII. 11.

AEIDES, ἀειδὴς, h.e. *indecorus*, *deformis*. Legitur ap. Hipp. 2. aph. 54. Huic opponitur ἀειδὴς, *formosus*, decorus. Jungatur Dieter. Jatr. n. 9.

AEIGLEUCES, ἀειγλευκὲς, dicitur genus vini dulcis, quasi semper mustum, quod paratur musto in dolia, vel cados condito, & statim in aquā merso, donec bruma transeat, ut musto consuetudo quædam fiat algendi. Solus namque fervor musti facit ex hoc vinum. Gorr.

AEIPATHEIA, ἀειπάθεια, dicitur passio vel *affectio perpetuo durans*, nec remissionem habens.

ÆOLASTHAE, αἰολᾶσθαι, significat *errare*, vagari, instar venti, & legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIIX. 20. Adde Foes. p. 13.

ÆOLIPYLAE, αἰολόπυλαι, vocantur ex commento Paræi vasa illa ænea punctum, vel foramen habens angustissimum, quo aqua infunditur, & ad ignem collocata, ignis actione aquam in aerem cum magno impetu emittunt. Par. l. 10. Chir. in Apol. II. ad Carol. IV. Regem Gall. post præfat.

ÆON, αἰὼν sumitur apud Hipp. pro *tota hominis vita*, & *ætate*, l. περὶ αἰῶνος, & 2. de fract. t. 21. Foes. p. 14. qui etiam ex Erotiano monstrat αἰῶνα significare *medullam spinalem*, apud Hipp.

l 7. Epid. LII. 8. verum Linden. ibid. χιτεῶνα posuit.

ÆONESIS, αἰώνησις, h.e. *Perfusio*, Aspersio. Verbum etiam αἰωνάω significat *perfundo*. Nomen vero legitur apud Hipp. de humid. usu l. 7. Vide Erotian. in Onomast. p. m. 15.

ÆORA, αἰώρα, significat *gestationem*, & in specie *pensilem* apud Aet. Tetrab. 1. l. 3. c. 6. allegante Foes. Tales *pensiles gestationes* ab Atheniensibus introductæ tempore Bacchanalium. Verbum αἰωρεῖσθαι, & ἀπαιωρεῖσθαι etiam denotat *attolli*, *suspendi*, & legitur apud Hipp. l. 2. de fract. t. 56. l. 3. t. 77. & activum αἰωρέειν, l. 1. de morb. mul. XCIII. 20. Plura vide apud Foes. p. 14.

ÆPOS, αἶπος, *locum acclivem*, arduum significat apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 11. L. 13. XLIIX. 4. de int. aff. XLVII. 15. quamvis Linden. vel ἔπος, vel ἐσπέρην posuit, excepto unico loco l. 7. Epid. LII. 8. ubi retinuit αἶπος. Confer ad Foes. p. 13.

† ÆQUALITAS COLLECTIVA, pulsus. Herc. Sax. de pulsibus.

* ÆQUALE, τὸ ὁμαλὸν, ὁμαλὲς, ἴσον, de rebus naturalibus, secundum, & præternaturalibus prædicare solet Gal. c. 2. in progn. t. 21. Denotat vero non solum rerum saltem numero, vel etiam specie differentium convenientiam ratione quantitatis, sed etiam ratione qualitatis. E. G. *Æquale temperamentum*, ἰσότης τῆς κράσεως, quando vel nullus excessus caloris vitalis, aut alterius qualitatis in corpore humano ejusque membris observatur; vel quando excessus caloris, aut frigoris, humiditatis, aut siccitatis simplex, vel compositus adest quidem in latitudine sanitatis, ille tamen semper eandem servat indolem. Item *Æqualis Pulsus*, ὁμαλὲς σφυγμὸς dicitur, cum omnes ictus eundem inter se servant ordinem, & portionem, ita ut secundus respondeat primo, tertius secundo, & sic deinceps. Gal. l 6. de diff. puls. c. 10. *Æqualis urina*, οὖρον ὁμαλὲς, vocatur, quæ, quoties mingitur, eandem præ se fert semper speciem, ratione coloris, consistentiæ, & contentorum. Sic & de reliquis excrementis, v. g. *Æquale pus*, est proprietas puris laudabilis, τὸ πύον ὁμαλὸν, 1. prognost. t. 42. De rebus præternaturalibus quoque usurpatur, quando *Æqualis morbus* dicitur, qui perpetuo sibi constat, & *æquales* habet motus, & symptomata semper similia. Gal. c. 2. aph. 23. Sed & de diversis specie rebus sumitur *Æqualitas*. Ita *vinum æquale æquali* aqua mixtum, h. e. tantum vini, quantum aquæ, & vice versa continens, Gr. οἶνος ἴσος, vel uno verbo ἰσοκρατὴς dicitur Hipp. 7. aph. 56. l. 2. de morb. XXXIIX. 6. *Æqualis inæqualitas* in pulsu, ὁμαλὴ ἀνομαλία vocatur, quando pristinam naturam quidem immutantes, sive magnitudine, sive qualitate *æqualia*, vel *inæqualia* capiunt incrementa: nam quatenus *æqualitatem* commutant, vocantur *æquales*; sed quatenus *æqualem* semper mutationem assequuntur, *æqualiter* dicuntur mutari, ex Gal. l. 2. de diff. puls. c. 11.

ÆQUE, *Æquis portionibus*, ponderibus, &c. Vide *Ana*.

* AER, ἀὴρ, quid proprie sit, e Physicis addiscendum est. Dorneus in Physica Genesi, & Physica Trismegisti dicit, *Aerem* nil aliud esse, quam aquam vi caloris, vel Spiritus Domini in cratione resolutam. Th. Ch. Vol. I. p. 355. 373 unde & Masculus Hermaphroditus vocatur, participans de natura ignis, & aquæ, d. l. p. 490. & mediator habetur inter ignem, & aquam a Seniore Zadith de Chymia Vol. V. p. 203. Dicitur & ibidem res vivificans, imo vita cujusque rei. Suntque *aer*, & ignis elementa agentia, in Platonis Libro Quartorum l. 4. in Th. Ch. Vol. V. p. 170. *Aer* tanquam magnum recipiens hujus Macrocosmi considerari potest, in quo omnis generis semina, & spiritus mundi tanquam in proprio domicilio hospitare solent. Jac. le Mort. Med. Chym. Phys. c. 9. p. 89. Jung. Rob. Boyle Suspiciones de latentibus quibusdam aeris qualitatibus. Cæterum in Medicina consideratur potissimum ut res non naturalis summe necessaria, & caussa sanitatis, morborumque procatarctica, pro ejusdem usu, vel abusu, cum per inspirationem, tum ambiendo, corpus nostrum afficiens. Ab Hippocr. describitur, quod sit spiritus corpora nostra ambiens, iisque circumfusus, omnium, quæ corpori accidunt, author & dominus, utpote cujus in naturalia corrumpendi, & conservandi vis est maxima, l. de Flatib. IV. 8. 9. Ejus varias quoque constitutiones, & καταστάσιας, sive mutationes tradidit l. de Aer. Loc. & Aq. quæ omnes a Medico probe attendendæ, & perspiciendæ sunt, monente Gal. c. 8. in l. 6. Epid. & c. 2. de Humor. t. 29. Qua fini etiam legi mereretur Charletoni Exercit. Patholog. V. & X. §. 33. seqq. Inquiri etiam possunt loca varia de *Aere* in Dolæi Encyclopædia Medica, quæ monstrabit Index, & laud. D. D. Bohn. Diss. Medico-Physica IV. per totum, item annexa ejusdem Dissert. de Aeris in hæc sublunaria influxu. A Chymicis quoque *Aer* diversimode accipitur. Libav. scripsit, *Aerem Chymicorum* non esse instar Elementaris resolutum, sed in forma magis fixa oleiformem cum citrinitate, S. Arc. Chym. l 7. c. 35. & esse organon, seu machinam omnium, per quam fiunt omnia, ex Hermete Ægyptio notavit idem in Exam. Philos. f. 36. De *Aere Chymico* videatur

etiam

etiam Becherus in Oedipo Chym. tit. 4. §. 4. Aenigmatice quoque *Aër* appellatur *Lapis Philosophicus* in Harmonia Chymica Th. Ch. Vol. IV. p. 725. seqq.

ÆRDADI, sunt spiritus corporei in aere degentes. Dorn. in Diction. Paracelf.

ÆREOLUM χαλκοῦς. Vide *Chalcus*.

ÆRYSIPELAS, plane vitiose sæpius legitur pro *Erysipelas* in Tom. I. Oper. Petri Mich. de Calderia.

† ÆROPHOBÆ. Aeris timor generaliter phreniticis adscribitur. Cælius Aurel. acut. morb. l. 3. c. 12.

AEROMELI, ἀερόμελι, i. e. *mel aereum*: Epitheton mellis, quod ex *aeris rore* factum est, unde mel roscidum, Drosomeli dicitur Aldrov de insect. l. 1. c. 2. Apes quoque αἰθερίου νέκταρος ἐργάτιδες, ætherei nectaris opifices dicebantur a Poetis Græcis, vel quod faucibus, & organis respirationis medeatur, teste Dioscoride. Vide & not. Keuch. ad Samonic. p. 147.

* AEROSIS, ἀέρωσις, est sanguinis attenuatio, & in halitus resolutio, pro spiritum vitalium continuatione, & flammæ vitalis pabulo, ex Gal. l. 11. meth. med. c. 2. Hujus *subtiliationis*, & quasi rarefactionis pro nutrienda flammula vitali caussam statuit Charlton. d. l. §. 3. *aerem* in pulmones inspirando attractum consimili prorsus modo, quo per folles insufflato aere flamma in lignis promptius accenditur. Quod paradoxon prolixius deductum in Oecon. anim. Ex. IIX num adeo firmis nitatur rationibus, ut assensum mereatur, ventilavimus in Dogmat. nost. p. 583.

AEREUS, ἀέριος, ἀέριος, dicitur de omni, quod participat de aeris natura, vel quoad substantiam, vel quoad efficaciam. De illis statuit Fallop. *Aerea* conspissari quidem posse, sed non congelari tr. de metall. & fossil. c. 11. Tom. I. Oper. p. 301.

ÆRUGINOSA BILIS, ἰώδης χολή. Vide *Bilis*.

ÆRUGO, ἰὸς, (quæ vox Græca etiam aliorum metallorum rubiginem significat,) *Viride æris*, est *rubigo æris*, vel cupri gustantibus acrem qualitatem offerens, digerendi, depascendi, & corrodendi non teneram modo, sed & duriorem carnem, vim habens. Gal. l. 9. de S. Fac. Estque vel nativa, vel factitia. De utraq; legatur Diosc. l. 5. c. 91. 92. Rul. & Johns. in Lex. Ch. Schrod. Pharm. l. 3. c. 12. Sed & Latinum *Ærugo* aliis adjungitur metallis. Ita *Ærugo* ferri, & plumbi legitur apud Fallop. tr. de comp. med. c. 11. Tom. I. Op. p. 149.

ÆRUMNA, est ægritudo animi cum labore conjuncta. Fernel. Phys. l. 6. c. 12.

ÆS, χαλκὸς, idem, quod *Cuprum*, est metallum ignobilius, durius plumbo, mollius ferro, constans portionibus sulphureis, mercurialibus, & salinis, quamvis hoc negare velit Frid. Hofm. Clav. ad Schrod. d. l. Enimvero non video, quid obstet, quo minus salinas etiam concurrere portiones quis credat, præsertim si vera est hypothesis Vuillisii, & aliorum, quod sal rebus, & corporibus naturalibus compactionẽ soliditatem, nec non pondus, & durationem largiatur, de Ferment. c. 2. & 3. Cur *Cyprium æs* vocetur, vide Joh. Rhod. ad Scribon. n. 16. Appellatur & *Philosophicum*, de cujus viribus vide Th. Ch. Vol. I. p. 631. A Chymicis *Æs Veneris* nomine exornatur. Species varias *æris* recenset Rul. in Lex. Ch. v. g. *Purum*, sive *nativum rubrum*, ab omnibus aliis metallis liberum: *Æs*, quod excoquitur ex pyrite, h. e. marchasita, item ex aliis speciebus, ex nonnullis terræ generibus, luteis, & purpureis, chrysocolla, & cœruleo etiam, unde & varia a coloribus Epitheta obtinuit, Rubrum, Flavum, Cœruleum, Nigrum. Item *æs caldarium*, abstractum, residuum. *Æs ustum*, sive *crematum* fit ex æreis clavis compositis cum sulphure, & sale, aut etiam alumine in vase fictili. Diosc. l. 5. c. 42. Gal. vocat κεκαυμένον χαλκὸν, & habet vim adstringendi, & cicatricem inducendi, præsertim si lotum fuerit, l. 9. de S. Fac. & alibi. *Squama æris*, λεπὶς τοῦ χαλκοῦ ejusdem est virtutis. *Æris flos*, χαλκοῦ ἄνθος dicuntur *squamæ ex ære* fuso, & in alias fornaces translato, flatu crebriore excussæ, ut docuit Plin. l. 34. H. N. c. 1. Hippocrati simpliciter ἄνθος dicitur de morb. lib. 2. XXXIII. 21. seqq. adde Rhod. not. ad Scribon. n. 34 Non esse confundendum cum *Chalcantho* monet idem n. 31. *Panes ærei* dicitur massa *æris* in fornacibus per fusionem cocta, & parata. Æs etiam generalius accipitur quandoque denotans quamcunque mineram metallicam, quæ in fodinis reperitur, vulgò *Ertz*, item illud metallum mixtum, e quo monetæ cuduntur, Rul. in Spagyricis. *Æs Hermetis* vocatur corpus illud imperfectum in magisterio Lapid. Philosoph. nondum præparatum, sicut est initio. Dicitur alias Pulvis Solis, Caput corvi, Terra citrinata, Continens, & Contentum, Plumbum nostrum, Leo viridis, &c. Confer ad Lagnei Harmon Chym. in Th. Ch. Vol. IV. pag. 7. 8. seqq. Imo ibidem ipse Lapis Philosophicus *æs* vocatur, p. 727.

ÆSCHOS, αἶσχος; *deformitatem* significat, præsertim corporis, vel membri cujusdam. Legitur apud Hipp. 1. de artic. t. 64. Caussam *deformitatis* monstrosæ Paracelf. statuit esse deficientem naturam in disgregatione debita massæ seminalis post conceptionem, l. 3. de morb. invisib. *Deformitatis* in facie mentio fit apud Scrib. n. 184.

ÆSCHROMYTHEO, αἰσχρομυθέω, i. e. *turpia, & obscœna loquor*. De Deliris usurpavit Hipp. lib. 3. Epid. ægr. XI. post stat. pest. & l. 4. VII. 8. Gal. c. 1. prorrh. t. 27. Vide Foes. p. 14.

ÆSCHROPIEO, αἰσχροποιέω, significat *turpia facio*, sive artes turpiter dehonesto. Hippoc. de arte in principio.

† ÆSTATES, Plin. l. 28. c. 12. vitia cutis ab adustione Solis. Mercur. de Decorat. c. 8.

ÆSTAS, θέρος, dicitur pars anni calidior, & siccior ut plurimum, quando Solis radii vertici nostro propiores vim suam potentius exerunt. Si autem veri similis fuerit, sudores multos expectandos esse, docet Hipp. 3. aph. 6. *Æstatis morbos* recenset idem 3. aph. 13. & 21. In specie meminit quartanarum febrium *æstivarum* 2. aph. 25. Quod purgatio per vomitum instituenda sit *æstate*, docet 4. aph. 4. verum neque perpetuum esse, recte monet Valles. in ann. neque etiam rationes sat gravis sunt momenti. Aestas quoque Hipp. dicitur θερινὴ ὥρα, 4. de R. V. I. A. t. 1. Vide Foes. p. 268. Dieter. n. 390. Legi quoque merentur, quæ de *æstatis* origine, & naturali constitutione egregie disseruit Linden. Ex XI. §. 196 seqq. Aenigmatice quoque *æstas* refertur inter nomina Lapidis Philosoph. Vol. IV. Th. Chym. p. 727.

ÆSTHESIS, *Aestheterion, Aestheticos, Aesthetes*, αἴσθεσις, αἰσθητήριον, αἰσθητικός, αἰσθητής. Vide infra *Sensus, Sensorium, Sensificus, Sensibilis*.

ÆSTPHARA, est incineratio carnis, vel substantiæ corporis. Dorn. in Diction. Parac.

ÆSTUARIUM, vocatur instrumentum, in quo longurius ab igne candens concluditur, & ita applicatur partibus nimia frigiditate languentibus. Paræus l. 25. Chr. c. 13. Aliud quoque æstuarium sudatorium totum hominem excipiens descripsit Palmarius de morb. contag. l. 1. c. 17. p. m. 37.

ÆSTUATIO, καῦσις, idem quod *Ardor*, vel *Exæstuatio*, quam excitat materia quædam ignea, vel acris; estque effectus Effervescentiæ, vel Accensionis. Ita *æstuatio* sequi dicitur usum purgantium fortiorum a Fillop. de med. simpl. purg. c. 3. Tom. I. Oper. p. m. 23.

ÆSTUS, καῦμα, idem, quod *Ardor, Ustio*. Extenditur ad quoslibet fervores, sive sint externi a Sole, pharmaco, igne, sive interni a febribus, & inflammationibus, in qua significatione legitur apud Hipp. 4. aph. 65. & 7. aphor. 13. quamvis hunc locum Gal. generalius exposuerit, per *æstus* intelligens & febres, & aeris fervores, & cauteria, & escharas, in comm. In priori significatione sumptum occurrit l. 3. Epi. sect. III. t. 6. Hinc *æstas æstuosa* dicitur, & l. de sal. diæt. t. 4. *æstati* hic tribuitur effectus, quod faciat *æstuosa* corpora, & squalida, καυματώδεα, καὶ αὐχμηρά. Jung. Foes. Oec. p. 329. Diet. Jatr. n. 452. Lind. Ex. XI. §. 183. 189.

ÆTAS, ἡλικία, refertur inter res naturales, ad sanitatis, & morborum generationem symbolam suam conferentes. Est vero *ætas* nihil aliud, quam aliqua vitæ periodus, & spatium mobile, quo hominis temperamentum vitale evidentem subit mutationem. Et hæc ratio est, quod, quemadmodum sanitas variat secundum *ætatum* differentias; (unde *ætatem* ab *ætate* distinguere oportet, ex l. 6. Epid. s. 8. t. 29.) sic etiam diversis in *ætatibus* diversi quoque oriantur morbi, & cuique *ætati* sui sint morbi familiares, quorum catalogum sigillatim recenset Hippocr. 3. aph. a 21. ad 31. Junge Diet. n. 375.

ÆTHALE, αἰθάλη, & αἴθαλος, vide *Fuligo*, Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIIX 10. & Gal. l. 3. de præs. ex puls. c. 7. Adde Foes. pag. 9.

ÆTHER, αἰθήρ, late dicitur *cœlum*, vel *dium* supra aeris regionem infimam existens, nubibus inclusis, ut patet ex Hippoc. l. 6. Epid. s. 4. t. 19. Stricte vero *cœlum serenum* supra aerem, & nubes expensum significat. Gal. Comm. ad h. l. Hodieq; a nonnullis *Æther* habetur pro principio quodam universali constitutivo corporum naturalium, quod intime sese insinuat in atomos materiales & ab ejus majori, minorive copia, & potentia vires corporum naturalium deducere conantur, nimium quantum hoc commento sibimetipsi blandientes, & placentes; nec fortassis aliud per hoc intelligendum, quam Spiritus mundi.

AËTHES, ἀήθες, Lat. *insolens, inconsuetum*, usurpatur de sputo 1. Prorrh. comm. 3. t. 30. quamvis Foes. existimet, legendum esse ἀνθές, ex loco parallelo Coac. t. 350. Vide Foes. pag. 7.

ÆTHNA, dicitur ignis subterraneus, invisibilis, sulphureus, vel potius bituminosus, qui lapides sub montibus adurit in carbones Gagati persimiles, resina, & bitumine quodam modo plenos, ut carbonum ex ligno vice nonnulli populi utantur. Alias Montem Siciliæ Ignivomum proprie *Æthnam* vocari ex Geographicis constat. Ita & spiritus ignei, & meteora ignea, hominis igne flagrantis, vel alius rei forma apparentia *Æthnici* dicuntur. Dorn. Rul. & Joh. in Dict. & Lex. Ch.

ÆTHOLICES, αἰθολίκες, aliis αἰθαλίκες, dicuntur *pustulæ* in superficie corporis ortæ fervidæ, ab αἴθω, *uro*. Erot. in Onom. Meminit earum Hipp. de humid. us. X. 5. ubi Latinus Interpres in Edit. Linden. expressit per *Dothienes*, sive *Furunculos*. Adde Foes. p. 10.

Æthya, αἴθυια. Vide *Mergus*.

Ætites, ἀετίτης, vocatur *lapis* quidem inter minus pretiosos pertinens, alio, dum quatitur, intra se, ac velut in utero prægnans lapide, qui *Collimus* dicitur, coloris vel albicantis, vel gallæ simili s, vel subrutili, vel nigricantis. Differentias hujus lege sis apud Schroder. Pharm. l. 3. c. 8. n. 1. *Aquila* dicitur *lapis*, quia in aquilæ nido reperiri creditur, ad promovendum partum, Aldrov. l. 1. Ornith. c. 1. De viribus alias partum promovendi, vel etiam cohibendi, pro diversitate applicationis, si vel brachio sinistro, vel coxæ alligatur, aut imponitur, legatur Dioscorid. l. 1. c. 161. & Gulielm. Menens Aurei Velleris l. 2. c. 1. in Th. Ch. Vol. III. p. 387. quem usum etiam fabulosum judicavit Dan. Ludovici Differt. 1. Pharmac. p. 789. De mira vero facultate fures deprehendendi, si quis pane conditum offerat, cujus etiam meminit Dioscorides, recte judicat Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. loc. quod sapiat fabulam, quid? si adderemus ex Chiocco Muf. Calc. f. 3. p. 322. vel præstigias, aut superstitiosum quid a pio Christiano omnino alienum, & propterea respuendum.

Ætia, αἰτία, αἴτιον. Vide *Caussa*.

Ætiologia, αἰτιολογία, vocatur quibusdam Medicinæ pars, *Pathologica*, in qua non solum Caussæ morborum, sed & morbi ipsi, & symptomata pertractantur. Gal. l. Introduct. c. 7. Verum de hoc vocabulo vide meam ἐπίκρισιν in Dogmat. P. II c. 1. d. 1. p. 106.

Aëtoma; ἀέτωμα, significat *supremam partem domus*, triangulari forma in altum sublatam, & culmen ædium. Legitur apud Hipp. 3. de artic. t. 23. Gal. in comm. ad h. l. Jung. Aldrov. d. l. Foes. p. 6. Dicitur alias & δετός, *vinctum tecti*, Lat. *Testudinatum*.

* Affectio, Affectus, πάθος, πάθημα, ab *efficiendo* dictum, de multis effertur rebus, sed in Medicina recessus in statum p. n. qualescunque illi fuerint, *Affectus*, sive *Affectiones* ut plurimum nuncupantur. Gal. l. de cur. rat. per S. M. cap. 3. quamvis in Græco vocabulum διάθεσις habeatur comm. 1. in Hipp. de iis, quæ in med. t. 1. l. 3. de L. Aff. c. 4. Nonnulli pro majori subtilitate vocab. *Affectus* ad dispositionem morbosam, quæ est in fieri, vel ἐν σχέσει, referunt. Vocabulum vero *Morbus* ad factam, firmam, & stabilem impotentiam naturalem, quæ est in ἕξει. Gal. l. de diff. sympt. c. 1. & l. 1. de L. A. c. 2. E contrario sunt ex recentioribus, qui *Affectionem*, & verbum *Afficere*, *Affici*, etiam rebus secundum naturam, videlicet Sanitati, Caussis, & Accidentibus ejusdem applicare non dubitarunt, siquidem *Afficere* nihil aliud est, quam in aliud corpus agere, illudque alterare; & *Affici* idem, quod ab alio pati, & mutari. Præter has significationes non infrequens quoq; est acceptio vocabuli *Affectus* pro motibus, & *perturbationibus*, vel passionibus *animi*, quibus non modo profundius anima nostra affici, & veluti concuti videtur, quoties eas patitur, sed & quarum magna vis est *afficiendi*, & mutandi sanguinem, & spiritus, & per has totum corpus, ut non immerito inter causas potentiores procatarcticas sanitatis, & morborum referri soleant, ac debeant. De quibus legi merentur, quæ scripsit Charlton. ex IIX. Patholog. & Th. Willis tract. Anim. br. p. 1. c. 8.

* Affectus *Implicatus*, *Magnus*. Vide *Implicatus*, *Magnus*.

* Affectus *Præcordialis*, *Melancholicus*, *Flatulentus*, *Mirachialis*. Vide *Hypochondria*, *Melancholia*.

Affenicum est *Anima*. Rul. & Johns. in Lex.

Affeos, pro *Aphros*, ἀφρός, idest, *Spuma*. Idem.

Affidra, h. e. *Cerussa*. Idem.

Affion, Idem, quod *Opium*. Dicitur & *Offium*. Est & nomen Electuarii ab Indis Orientalibus in Bantam parati ad excitandam ferociam, ut & stimulum Venereum, propter *Opium*, quod ingreditur, ita dicti. Ex Joh. Jac. Sahr. Itiner. Ind. Orient. notarunt Naturæ Curiosi Ephem. A. II. Obs. 59.

Afflatus, ἐπίπνοια, vel *Adflatus*, dicitur quando aura, vel vapor aliud corpus cum violentia quadam veluti percellit. Ita de serpentibus dicitur apud Scrib. n. 165. Item de Vento. Rhod. in Lex. Scribon.

Afflictio, dicitur ægritudo animi, cum vexatione corporis conjuncta. Fernel. Physiol. l. 6. cap. 12.

Affodias, aliis *Asudius*, *Afrodius*, epitheton Serpentis, vel plane ejusdem cum *Hæmorrhoo*, vel maxime similis, & occurrit apud Ardyopum de Venen. l. 6. c. 8. Vide Aldrov. Histor. Serp. & Drac. l. 1. c. 5.

Afformas, i. e. *Vitrum*. Rul. & Johns.

* Affusio, πρόχυσις, quid significat, motum est, videlicet liquoris alicujus in aliam rem infusionem. Aliquando vero concretive sumitur, & respondet Græco παρέγχυμα. Vide *Parenchyma*. Gal. Introd. c. 9 Interdum etiam pro *Suffusione*, sive *Cataracta oculi* accipitur, uti videre est apud Forest. l. XI. Obs. 30. Schol.

Afra *avis*. Vide *Struthiocamelus*.

Afrob, est *Plumbum nostrum*, *corpus immundum*. Rul. & Johns. in Lex.

Agallochum, ἀγάλλοχον, idem, quod *Lignum Aloes*, ξυλαλόη, est lignum exoticum pretiosum, ex Arabia, atque India advectum, sal-

tem in frustis, & quidem raro magnis punctis, & venis variegatis maculatum, ponderosum, amarum, suaveolens, si accendatur, adstringens. De cujus viribus, & usu vide apud Dioscor. l. 1. c. 21. Scroder. l. 4. cl. 1. n. 13. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. qui adhuc dubitat, num *Agallocum* veterum idem sit cum *Ligno Aloes* Officinar.

AGAPE, ἀγάπη, communiter significat *Amorem*, Delectationem. Vide *Amor*. Specialiter vero etiam cibationis quædam species hoc nomine appellata fuit, v. g. *Merenda*, & *Vesperna* Fr. Bonamic. de Alim. l. 3. c. 40.

AGAR, *Calcem* significat. John. in Lex.

AGARICUM, ἀγαρικὸν, dicitur fungus albus, trunco laris adnatus. Estque duplex, Mas, & Fœmina. Dioscorid. incertus ex aliorum sententia scribit, esse radicem silphii similem, non tamen densam, sed rariorem l. 3. c. 1. De *Agarici* historia, viribus, & usu vide Dioscorid. d. l. Scroder. l. 4. cl. 3. n. 403. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. RolfinK. de purgantib. s. 1. a. 1. c. 1. Freitag. Auror. Med. l. 2. c. 28.

* AGATHON, ἀγαθὸν, communiter *Bonum* significat, h. e. præstans commodum, utile. Et in hac generali significatione *Bona*, quæ in rerum natura continentur, alia animi sunt, alia corporis, alia fortunæ, sive externa, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari potest, ex verbis Gal. orat. suas. ad artes cap. 6. In strictiore significatione vero apud Hippocr. ἀγαθὸν denotare *firmum*, stabile, certum, ac *perpetuum*, testatur idem Gal. cap. 2. de fract. t. 31. Jung. Foes. p. 1. Dieter. n. 2.

AGELÆOS, ἀγελαῖος, idem, quod ἀγοραῖος, epitheton *panis*, qui gregarius, vilior, forensis *venalitius*, *Cibarius* Lat. vocatur. Gorr.

*AGERASIA, ἀγηρασία, h. e. *Insenescentia*. Gal. l. de Marcor. c. 2. & *Ageros*, ἀγήρως, homo dicitur, qui *senii est expers*. Ibid.

AGER, ἀγρὸς, quid proprie significet, pueri a Vocabulariis norunt. Tropice *Ager mineralium* vocatur *Aqua* a Dorneo Genealog. mineral. c. 3. in Th. Ch. Vol. I. p. 571. *Ager Chymicus triplex*, *recensitur* a Nicol. Flamello in Annot. d. l. p. 778.

AGERATUS *lapis*, ἀγήρατος, dicitur species lapidis vilioris, quo coriarii olim usi sunt, & sutores calceamenta expoliverunt, facultatis mixtæ, adstringentis, & digerentis. Meminit ejus aliquoties Gal. l. 9. de S. F. l. 6. de C. M. S. I. c. 3. &c.

AGENS, *Agere*, δρᾶν, ἐνεργεῖν, quid communiter significet, ex aliis constat Lexicis. Idem quod *Operari*, *Efficere*. Dicitur de eo, quod motum ex seipso habet. Opponitur τῷ *pati*, πάσχειν, quod motum obtinet ex alio, Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. Ita medicamenta dicuntur *agere* in corpus nostrum, ad differentiam Alimentorum, quæ magis *pati*, quam *agere* creduntur. Gal. l. 3. de Temp. c. 4. Inter *agens*, & *patiens* justa debet esse proportio, Th. Chym. Vol. IV. p. 387.

AGES, ἀγὲς, idem, quod ἀγοστὶς, *velamen manus* significat. Gorr. ex Hesychio.

AGEUSTIA, ἀγευστία, significat *jejunium*, quando aliquis nihil gustat de cibo, vel potu, quamvis non occurrit nobis in lectione Medicorum Græcorum. Videantur vero Lexicographi Græci.

* AGGLUTINATIO, duplicem habet significationem unam propriam, & idem significat, quod *Glutinatio*, κόλλησις, ἐπικόλλησις, προσκόλλησις, quando corpus unum alteri per *glutinum* jungitur; alteram impropriam, quando beneficio succi nutritii fit *Appositio*, vel *Additio* novæ carnis, v. g. in ulcere, Gal. l. 3. M. M. c. 10. Hinc *Agglutinans* medicamentum προσκόλλημα, κολλητικὸν, dicitur, quod ad ulceris sanationem requiritur, & debet esse siccans, vel adstringens, lib. 5. cap. 1. Vide *Additio*.

AGGREGATUM hodiernis Physicis, & Chymicis usitatissimum est epitheton Corporis ex minimis, vel homogeneis, h. e. ejusdem speciei, vel heterogeneis, seu diversarum specierũ corpusculis constans, & unum quantum contiguitate coagmentatum, non habito respectu ad quale, aut essentiale illarum atomorum, sive molecularum. Differt a *Mixto*, quod immediate ex principiis materialibus constat, adeo firmiter per contiguitatem conjunctis, ut vel difficillime, vel prorsus non separari queant. A *Composito*, quod mixtis componitur, & facilius dissolvi potest.

AGITATIO, vide *Vibratio*. *Agitatio* humorum per purgantia producta non sufficit ad purgationis effectum. Fallop. tr. de purg. simpl. cap. 3. Tom. I. Oper. p. m. 15. *Agitationes*, quæ manibus, baculis, vasorum commotiones fiunt, ad solutiones concretorum magnopere necessarias, & experientia confirmat, & recte notavit D. D. Bohn. Dissert. Chymico-Phys. 1. §. 25.

AGLOSSOSTOMOGRAPHIA, ἀγλωσσοστομογραφία, h. e. descriptio oris sine lingua, quod perfecte loquitur: Titulus est libri a Jac. Rolando de Bellegad scripti, & in Lat. versi a Car. Reigero. Eph. Nat. Cur. Ann. III. Junge Bonettum Med. Sept. l. 2. s. 18. c. 23. p. 460.

AGME, ἀγμὴ, & ἀγμα. Vide *Fractura*.

* AGNATA, vel *Adnata*, ἐπιφυόμενα dicuntur Gal. duplicia: Quædam plane familiaria propriaque conspiciuntur, tum plantarum, tum anima-

animalium naturis: ut Lana, Pili, Cornua: Item ova, fœtus, fructus arborum quodammodo huc referri possunt: quædam non omnino talia, ut viscum, fungi, & similia, si qua diversæ plane naturæ alii corpori vegetabili, vel animanti *adnascuntur*. Gal. l. 11. de S. Fac. §. Ovorum facultas.

Agnata *Tunica*. Vide *Adnata*.

Agnina, scil. membrana, dicitur *Amnios* tunica, teste Barthol. l. 1. An. c. 36. p. 301

Agnoea, ἄγνοια. Vide *Ignorantia*.

Agnus, Vide *Ovis*.

Ago, ἄγω, i. e. *Duco*, pro *Educo*. Hipp. 1. aph. 21. 23. 4. aph. 2. & 4. Vide Dieter. n. 6. Scrib. n. 133. 188.

Agoge, ἀγωγή, duplicem habet significationem, generalem, & specialem. Secundum illam denotat *ordinem*, *viam*, rationem, & ductum, totum rei statum, & tenorem, vitæ rationem, ac institutum. Ita de morbi tenore usurpatur ab Hipp. l. 7. Epid. LVI. 16. Pro curandi regula sumitur a Gal. l. 2. de cur. rat. ad Glauc. cap. 3. Secundum hanc vero denotat *aeris statum*, vel κατάστασιν, ut l. 1. Epid. s. 1. tr. 8. Junge Foes. Oec. pag. 3.

Agon, ἀγών, vide *Certamen*. Alias *Agon*, ἀγών significat *summum vitæ periculum*. Unde verbum *Agonizare*, & Ægri *agonizantes* dicuntur, qui exsuperante iam morbo, & natura prostrata animam efflaturi de proximo sunt: Jureconsultis vocantur *Constituti*, aut *positi in extremis*, *Laborantes in extremis*. Vide Zacch. qu. Medico. Leg. l. 2. tit. 1. q. 19. n. 6

Agonia, ἀγονία, *sterilitatem* in utroque sexu significat. Verum vocab. hoc minus usitatum, quamvis ἄγονος adjectivum, *sterilis*, etiam reperiatur Vide *Gonimos*.

* Agonia, ἀγωνία, *Angorem* significat, & verbum ἀγωνιᾶν, juxta Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 5. ad finem, affectum animi compositum ex ira, & timore; illa quidem sanguinem, & spiritum foras agente; & fundente, hoc v. utrumque ad vitæ principium, & interiora, cum refrigeratione eorum, quæ in summo corpore sunt, reducente, & contrahente. Derivatur ab ἀγών, *certamen*, Lucta. Unde & ἀγωνία, *certamen* quandoque significat. Vide Henr. Stephan. in Thes. Græco. Lat. Vide & infra *Angor*. Hoc vocabulū *Agonia* ulterius declaravit Helmont. tr. de Ideis morbos. n. 9. dicens: *Agoniam* non esse colluctationem solius spei, & timoris, sed etiam iræ, & dissimulationis, spei, & iræ; odii, & timoris; spei, & tristitiæ, &c. Ad summam *Agonia* significat in genere Colluctationem diversorum affectuum animi inter se contrariorum. Jung. Leonh. Fuchsii comm. ad Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 8. p. m. 124. b. ubi egregie vocabulum hoc explicavit per trepidationem ante certamen ex ira, & metu mixtam. Iræ motus a spe victoriæ dependet. Metus ex timore, ne ab adversario vincatur.

Agonistice, ἀγωνιστικῶς, *certatorie*. Adverbium occurrit ap. Gal. l. de marasmo c. 8. & dicitur de usu aquæ frigidissimæ largiori in statu febris erysipelaceæ acutioris, ita ut aqua certare debeat adversus sanguinis fervorem acriorem. Potest enim commode aliis remediis potentioribus applicari.

Agonisticon, ἀγωνιστικὸν, vocatur aqua *frigidissima* apud Ægin. l. 2. c. 30. citante Gorræo in def.

Agonos, ἄγονος, *sterilis*, cui opponitur γόνιμος fœcundus. Vide *Gonimos*.

Agoræos, ἀγοραῖος, *forensis*, *venalis*; Epitheton panis vilioris: Idem, quod ἀγελαῖος, significans, de quo paulo superius.

Agostus, ἀγοστὸς, vocabulum hoc Poetis magis, quam Medicis usitatum significat extremam manum interiorem, sive *volam*, sive *manum cum ulna*, & *radio*, quia ulnis, & brachiis, manibusque simul complectimur aliquid, & ad nos adducimus. Gorr. in def. p. 3. Vide *Ages*.

Agresta, ὀμφάκιον *Omphacium*, dicitur succus ex uvis immaturis, quæ Gr. ὄμφακες vocantur, expressus, colatus, inque doliis repositus, & vase clauso asservatus. Schred. l. 4. c. 2 pag. 201. Hinc paratur syrupus de *Agresta* Offic. Notetur ob saporis similitudinem Oleum ex olivis immaturis expressum *Omphacinum* dici.

Agresten, dicitur *Tartarus acidus lapillatus*. Procedit enim omnis acetositas ex salibus de minera vitriolata. Fragm. ad tr. 5. de Tartaro.

Agrestis, ἄγριος primum in genere dicitur de omni vegetabili, quod sponte absque cultura in campis, pratis, & sylvis enascitur, & ita opponitur τῷ ἡμέρῳ, h. e. hortensi, domestico per culturam enato, apud Gal. 6. 7. & 8. de Simpl. fac. Deinde etiam prædicatur de morbis quibusdam gravioribus, & vehementioribus, & significat *Ferum*, ut ἄγριος λειχὴν, h. e. *Agrestis lichen*, id est, *fera* impetigo l. 6. de C. M. S. G. c. 2. in fin. & Gorr. scabiei quandam speciem, ἀγρίαν, i. e. *feram*, appellari dicit, quæ cito serpit, & exulcerationem concitat, certoque anni tempore revertitur, asperior omnibus aliis, & curatu difficilior. Imo & de hominum indole, moribusque usurpatur τὸ ἄγριον, *feritas*, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIII. 11.

Agrippæ, quasi *Ægrippæ*, ab ægro partu dicuntur, quorum in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt, & inter partus difficiles hic meri-

merito refertur, imprimis, si brachia sursum porrigant supra caput, ubi plerumque fœtus vita periclitatur in angustiis, dum diutius in medio ventre, sive pectore sub axillis constrictus subsistere cogitur. Dici volunt Etymologi ab *ægritudine* ex *pedibus*. Vide Gell. l. 16. N.A. c.16. & Non.c.19. *Agrippini partus* observatio quoq; habetur apud Joh. Nic. Binninger. Cent. 2. Obs. 53. p.59.

Agroecopyrrhoneios, ἀγροικοπυῤῥώνειος, dicitur *Philosophus Phyrrhonius*, *agrestis*, h. e. adeo rudis, crudus, & crassus ex *Scepticorum* numero, ut ne suos quidem affectus agnoscere fateatur. Gal. l. 4. de diff. pulf. c.2. adde Foes. p.3.

Agrophon, ἄγροφον, idem, quod ὀρεινὸν, *montanum*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. notante Foes. d. l.

† Agrumina, Cepæ, porrum, &c. Capiv. pract. l. 3. c. 2.

* Agrypnia, ἀγρυπνία. Vide *Vigiliæ*, *Pervigilium*.

Agrypnocoma, ἀγρυπνόκωμα, idem, quod *Coma vigil*, notante Blancardo in Lex. qua vero authoritate nixus sit, inquirere nolumus.

Agyion, ἄγυιον, exposuit Gall. per *imbecille*, debile. Usus hoc vocabulo Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 8. de Embryonibus. Alias significat *mutilum*, membris carens, præcipue manibus, & pedibus. Hesychius expressit per ἀναθῆροι. Derivatur ab α privativo, & γυῖον, *membrum*. Quæ significatio cur non ad illum quoque locum Hippocratis applicari possit, aut debeat, non video rationem. Sane ipse contextus hoc videtur velle, quando Princeps ibidem recenset quasdam caussas abortus prænaturi, antequam plenarie formatus adhuc fuerit.

Agyrtæ, ἀγύρται, olim, teste Plat. l. 2. de Rep. dicebatur illi *Circulatores*, harioli, & *præstigiatores*, qui ante januas divitum stipem petituri oppidatim quæstus caussa oberrabant, & divina quadam virtute, carnibus, & sacrificiorum mysteriis se morbos infligere, inflictos quoque curare, & si quid sceleris a divitibus, aut eorum proavis esset commissum, id magica sacrificiorum celebritate, suffimentorumque odore expiare, eorumque inimicos tam sontes, quam insontes carminibus oblædere posse gloriabantur. Lang. l. 1. ep. 33. & l. 3. ep. 6. Verum hodieq; *Agyrtæ* vocantur omnes Pseudo-Medici, & circumforanei, qui congregata, coactaque multitudine pharmaca aliqua ostentant, eaque prædicantes divendunt, misere simplici populo imponentes, ut est ap. Henr. Steph. in Indice Thesauri sui celeberrimi, voce ἀγύρτης, Italis *Cerletani*, *Montainbanchi* vocati, testatur C.Hof. com. ad Gal. LL. de U. P. num. 1017. Horum hodieque tanta solet esse ferrago, ut merito deploranda sit conditio Artis Medicæ in se ἀπορανεστάτης, & singularis Doni a Deo hominibus concessi, quod a tot flagellis conspurcetur. Ex omnibus enim vitæ stationibus, etiam desperatissimi quique, quorum profligatissima vita est, in campos Medicinæ audacissime insiliunt, &

Fingunt se Medicos, quivis Idiota, Sacerdos,
Judæus, Monachus, Histrio, Rasor, Anus,
Miles, Mercator, Cerdo, Nutrix, & Arator. Et
Ambubajarum collegia, Pharmacopolæ,
Rastricola, Molitor, Uistor, Agaso, Faber.

quin etiam (proh Deum immortalem!) ipse *Carnifex*. O deplorandam Magistratuum lenitatem, qua impune de corio humano ludere concessum, qua datur ita temere sævire in humana viscera! O inexcusabilem dissimulationem, & conniventiam Superiorum! Pax!

Ahius, i.e. *Sal fossile*. Rul. & Johns.

Ahusal, est *Arsenicum*, *sulphur*. Iid.

Aidris, ἄϊδρις, *inscium*, ignarum significat, cui opponitur ἴδρις, *gnarus*, sciens, peritus, a verbo ἴσημι, scio. Hipp. in Ep. 2. ad Damaget. n. 340. Democrit. ad Hipp. de nat. Hom. n. 5. Vide Foes. Oec. p. 9.

Aio, ἀΐω, significat apud Hipp. *audio*, percipio, & legitur l. 2. de morb. II. 18

* Aipathia, ἀϊπάθεια, h.e. *perpetua patibilitas*, ut ἀπάθεια, *Impatibilitas*. Hanc statuere in Medicina absurdum esse judicat Gal. vel quisquis Author fuerit Artis Medicin. c. 8. & cum eo C.Hofm. in Apolog. pro Gal. l. 3. c. 10. D. & c. 11. F. ne confundantur duæ partes Medicinæ principes, Conservativa, & Curativa. Alibi tamen sano sensu eam quoque admitti posse, & quidem sub parte ὑγιεινῇ existimat hic Instit. Med. l. 4. c. 1. §. 5. Dum enim quotidiano victu resarcire opus habet, quod ob substantiæ fluorem singulis diebus decedit, profecto curat lapsum parvum. Quid? quod si totum hominem a nativitate morbum vere dixisse Democritum in epistol. ad Hipp. statuunt eruditi, an non hoc modo locum inveniat *Aipathia*?

Aisso, ἀΐσσω, i.e. *irruo*, *prorumpo*, ut & ἀΐσσομαι quod idem significat. Utroq; usus Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 4. & LXV. 6. Vide Foes. Oec. p. 14

Altruad, Arab. idem, quod *Antimonium*, Fallop. tr. de met. & fossil. c. 29. Tom. I. Oper. p. 332

Akibot, significat *Sulph.* Rul. & Johns. in Lex.

Akon, *cotem*, significat, de quo suo loco Rul.

* Ala, æquivocum est vocabulum. Quid commu-

communiter significet, ex aliis notum est Dictionariis, videlicet geminum instrumentum ad volandum volatilibus proprie competens. Gr. πτέρυξ, πτερύγιον. Vide *Pteryx*, *Pterygion*. In Anatomicis vocabulũ *Ala* variis corporis partibus attribuitur. Ita locus sub humero concavus multis glandulis, & exterius pilis scatens, oppositus loco superhumerali, sive epomidi dicitur *Ala*, Gr. μασχάλη, μασχαλὶς, Latine etiam *Axilla* nuncupatur. Hipp. 2. de artic. t. 66. Gal. in comm. ad h. l. Hipp. de glandul. II, 20. 21. Est ad recipiendos humores opportunus locus, ubi etiam quandoque fœtor oritur, *fœtor alarum* dictus, Gr. δυσώδης μασχάλαι, com. 2. de hum. t. 1. Porro *Alæ* etiam dicuntur de *naso*, suntque tenuia, cartilagineaque corpuscula utrique nasi lateri a parte inferiori adnata, quæ etiam *Pinnæ* appellari solent, Gr. πτερύγια. Ita & partes auris utriusque exteriores capiti annexæ *Alæ* apppellantur, πτερυγώματα, Gal. Introd. c. 10. *Pulmones* quoque ab Hipp. Coac. t. 400. in tres *Alas* πτέρυγες dividuntur, supremam, mediam, & infernam, quæ alias Lobi appellari solent. In sinu muliebri sub labiis delitescentes carunculæ geminæ rimam constituentes *Alæ* vocantur Anatomicis, πτερύγια, ἢ πτερυγώματα, Rolfink. de par. genit. P. II. cap. 38.

ALABANDICUS *lapis*, ἀλαβανδικὸς λίθος, & ἀλαβανδινὸς, est lapis subniger, & flavus, pellucens, quasi segmentis quibusdam, aut fissuris discriminatus. Ad purpuram magis inclinare dicit G. Agricola l. 1. de nat. fossil. pag. m. 172. Hinc etiam *Carbunculus Alabãdicus* appellatur a Chiocco in Mus. Calceol. f. 3. p. 389. Idem refert hunc lapidem inter illos, qui in ardentes fornaces conjecti fluunt, & liquescunt. Hinc speciem vitri dixit Fallop. de met. & fossil. c. 6. Tom. I. p. 279. Nascitur in Caria ad *Alabandam*, & in ea Mileti. Agricola l. 5. pag. 273. ex Plin. l. 36. c. 8. Tritus pilos nigros efficere dicitur. Gorr. in def.

ALABARI, *Plumbum* significat. Rul. in Lex.

ALABASTRITES, ἀλαβαστρίτης, vel *Alabastrum*, dicitur lapis candidus notissimus ab Agricola inter marmora relatus, l. 7. de nat. fossil. Cui tamen dicam scripsit C. Hofm. Paralip. Offic. c. 72. quia est non minus fragilis, quam ulla terra figulina: Unde *Marmor incoctum*, vel imperfectum saltem dici posset, juxta Scroder. Pharm. l. 3. c. 8. Fr. Hofm. clav. ad h. l. tres constituit *Alabastri* species, unam candicantem, alteram cum maculis nigris, & tertiam in rufo candicantem, quæ propterea a Dioscorid. l. 5. c. 153. *Onyx* appellata fuit. Huic usto, & cum resina, & pice excepto virtus discutiendi duritics, stomachi dolores levandi, gingivas reprimendi cum cerato ab eodem tribuitur. Junge Chioc. Mus. Calc. f. 3. p. 390. seqq. Unguentum de *Alabastro* in Officinis est usitatissimum, in dolore capitis tollendo commendatum. De *Alabastro glaciali* legatur Imperatus l. 24. Hist. Nat. c. 13. 14. ἀλάβαστρον quoque secundum Gorræi descriptionem est vasculum ex levi, & lubrica materia efformatum, servandis odoribus maxime conveniens, quod utplurimum ex solidissimo, & frigidissimo lapide conficeretur. Id quia propter lævorem suum non facile potest teneri manibus, sed dilaberetur, hoc nomen sortitum est ab α στερητικῷ, & τῷ λαβεῖν, capere. Gorr. in def. *Alabastri* quoque vocantur quinque folia viridia, e quibus flores rosarum exsurgunt, quorum duo barbata, duo vero veluti imberbia sunt, Tabernamont. l. 3. Stirp. Hist. c. 100.

ALACAR, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

ALACUOTH dicitur Arab. ille, qui in coitu Venereo simul excernit alvum, ob resolutionem spirituum, Avic. l. 3. fen. 20. tr. 1. c. 40.

ALAFI, i. e. *Sal Alkali*.

ALAFORT, idem significat. Rul. & Johns. in Lex.

ALAFREG, est species *Cerussæ*. Rul. & Johns.

ALAHABAR, h. e. *Plumbum*. Rul. Johns. vero scripsit, significare *Calcem*.

ALAHATIB, id est, *Lapis rubeus*. Rul.

ALAIA, ἀλαία, i. e. *cæca*, & *inconspicua*. Epitheton Tabis, quæ orta est, quando in medullam fluxio facta fuit, Hipp. l. de loco in hom. XIIX. 8. ubi quidem in Gr. ἄλλη habetur, nihilominus in versione Latina legitur *occulta*, *ac inconspicua*. Recte igitur animadvertit Foes. reponendum ἀλαία, quia ἀλαιὸς, vel ἀλαὸς dicitur *cæcus*, qui inaniter aliquid investigat, aut gradiendo oberrat, uti Hesychius explicavit. Vide Foes. p. 26.

ALAMANDINA, refertur inter gemmas, vel lapides, & dicitur fieri ex cœlo, & terra Martis, a Ger. Dorneo de Gemm. structura in Th. Ch. Vol. I. p. 487. Haud dubie vero intelligendus lapis *Alabandinus*.

ALANFUTA, Epitheton *Venæ*, quæ olim secta fuit contra fætorem oris, sita intra mentum, & labium inferius. Avic. lib. 1. fen. 4. doct. 5. cap. 20.

ALARIS, sive *Aliformis*, πτερυγοειδὴς, dicitur de diversis partibus. Vide *Aliformis*.

ALASTAR, i. e. *Æsustum*. Rul. & Johns. in Lex.

ALASALET, i. e. *Armoniacum*. Iidem.

ALASTOR, ἀλάστωρ, dicitur homo *facinorosus*, maleficus, exitiosus, perniciosus, apud Hipp. lib. de morbo sac. IV. 14. Plura de hoc vocabulo vide ap. Foes. d. l. p. 6.

ALASTROB, juxta Ruland. *plumbum*, secundum

dum Johnſ. vero *calcem ſignificat.*

Alathar, dicitur *minerale*, inter *atramenta* pertinens, & generatur ex majoribus granis atramenti, & accipit vim ferream, eritque rubeum, aut croceum, quemadmodum deſcribitur ab Avic. de conglutinatione Lapidum, in Th. Ch. Vol. IV. p. 885. ſeqq.

Alatus, πτερυγώδης, dicitur apud Hipp. de iis, quibus ſcapulæ retro prominent, & extant, veluti alæ avium, eſtque ſignum tabis periculoſum, ob vitioſam thoracis conformationem anguſtam, l. 3. Epid. comm. 3. t. 70. Adde Gal. in comm. ad h.l. item ad l. 1. Epid. comm. 1. tr. 18. & lib. 6. epid. cap. 3. t. 13. item lib. 2. de Temp. cap. 6. & lib. de cauſs. morb. cap. 7. Aretæum lib. 1. cap. 8. Vide & Foeſ. Oec. pag. 540. ſeqq. Porro proceſſus quoque duo oſſis cuneiformis in capite, ſive ſphenoidis vocantur *Alati*, Gal. l. de oſſib. c. 1

Alauda, κόρυς, κόρυδος, κορυδαλλὶς, κορυδαλλὸς, vocatur avicula notiſſima, duplicis generis, *criſtata*, & non *criſtata*. Illa quoque dicitur *Galerita*. Utriuſque uſus eſt commendatus in cibis, & medicina. Ejus deſcriptionem prolixiorem cum uſu lege apud Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 10. ſeqq. In colicis doloribus laudari, teſtatur Keuchen. ad Seren. p. 211. *Alauda* quoque appellatur piſcis quidam ſaxatilis, duplicis pariter generis, *Criſtata*, & non *Criſtata*, carnis ſubſtantiæ *Galeritæ* ſimilis, cibus nullius fere pretii; de qua videatur Rondelet. l. 6. de piſc. c. 21. 22. & Aldrov. l. 1. de piſc. in fin.

Alaurat, id eſt, *Sal nitrum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alazon, ἀλαζὼν, *oſtentatorem*, & jactatorem ſignificat in Ethicis, qui ſe ſimulat probum, & multiſcium. Legitur vero apud Hipp. l. de morb. ſac. II. 3. & derivativum ἀλαζονικὸν, hoc eſt, *quod jactationem præſefert*. l. de Medico. IV. 9. Vide Foeſ. p. 26.

* Alba, *Pituita*. Vide *Leucophlegmatia*.

Alba *Terra*, dicitur *Lapis Philoſophicus*, id eſt, compoſitum ex Mercurio, & Sulphure. Th. Ch. Vol. IV. p. 721. 727. 729. 749.

* Alba *Vitiligo*. Vide *Vitiligo*.

Alabarda, eſt nomen Arabicum *oſſiculi ſeſamoidei*, primo pollicis articulo ad metatarſi oſſis caput oppoſitum *majuſculi* (ad differentiam ſecundi ſecundo pollicis articulo ſubſtrati,) forma & magnitudine piſi majoris decorticati, &c. Barthol. Anat. libell. 4. c. ult.

Albagiazi, Arab. dicitur *Os ſacrum*, teſte Fallop. Expoſ. de oſſib. c. 22. Tom. I. p. 515

Albanum, i.e. *Salurinæ*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albara, idem, quod Leuce, Morphea, Vitiligo. Vvalth. Sylv. Med. p. 1059. ſeqq.

Albaras, eſt *Arſenicum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albatio, idem, quod *Albificatio*, terminus eſt Spagyricus, pertinens ad tranſmutationem metallorum, præſertim Cupri in Argentum. Vocatur & *Elixir ad Lunam*, *Tinctura ad Lunam*: item *Attincar*. Formulas plures videre licet apud Paracelſ. in Manuali primo, & apud alios. B. Rolfink. vanitatibus his nullam tribuit fidem, l. 6. Chymiæ c. 13. Dicitur & *Dealbatio*, Rul. & Johnſ. deſcripſerunt *Albationem*, quod ſit deſtructio corporis per cinefactionem, ſive combuſtio in cineres. Vide & Libav. S. Ch. Arc. l. 4. c. 15. 16. In negotio Lapidis Philoſophici Aqua ſpiritualis ſecunda vocatur *Albificatio*, vel *Dealbatio*, cui opponitur *Rubificatio*, de quibus obſcuritatibus ænigmaticis legi poterit Senior de Chymia, in Th. Chym. Vol. V. pag. 201. ſeqq.

Albedo, in Spagyricis de lapide Philoſoph. dicitur, quando, cum Mercurius dealbatur, fit Sulphur album Philoſophicum incombuſtibile, continens in ſe venenum. Quod ſplendore marmori eſt ſimile, quod invidi *Ethelia* vocant, & Auripigmentum, & Tincturam, quia ſolum ſulphur eſt, dealbat. Laurent. Ventura de Lapid. Philoſ. c. 27. in Th. Ch. Vol. II. p. 292. Idem ergo eſt, quod *Albatio*. Plura de *Albedine* inquirantur etiam in reliquorum dicti Theatri Voluminum indicibus.

Alberik; id eſt, *Album Æris*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albi, i. e. *Sublimati*. Iidem.

Albificatio. Vide *Albatio*.

† Albindacaron, Troch. Hedieroi voce græca ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Cur. morb. pract. l. 4. c. 8.

Albor, λευκίτης, idem, quod *Albedo*, quid in genere ſignificet, notum eſt. In ſpecie dicitur de *Albumine*, de quo p. p. *Albor* quoque vocatur *Urina*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albora, ſignificat apud Paracelſum *mixtam ſcabiei malignæ ſpeciem*, ex tribus, Morphea, Serpigine, & Lepra, l. de ulcerib. c. 42.

Albot, notat *Crucibulum*. Rul. & Johnſ.

Albotar, eſt *Ceruſſa*. Dicitur & *Albuhar*, item *Alſitas*. Rul. & Johnſ.

Albotim, *Albotai*, *Albotra*, *Albuben*, *Altilibat*, ſunt Synonyma, *Terebinthinam* ſignificantia. Rul. & Johnſ. in Lex.

Albothi, ſpecies morbi, quæ Græce Τέρμινθος dicitur. Vide *Terminthos*.

* Albugineus, *humor oculi*, Latino-Barbara appellatio. Vide *Aqueus humor*. *Albuginea* quoque dicitur *Teſtium tunica*, immediate eorũ ſubſtantiã ambiens, a colore albo, ceu nervea craſſa, & valida. Barthol. Anat. l. 1. c. 22. Alii ad innominatam Oculorum *tunicam* hoc Epitheton applicant, uti fecit Blancard. in Lex. Med.

* Al-

* Albugo, λεύκωμα, est affectus oculorum, & quidem corneæ eorum tunicæ, quando macula quædam alba in illa, ex condensatione humoris impacti, vel propter cicatricem vulneris, ulcerisve, vel propter visciditatem crudam ipsius humoris, oritur, visum quodammodo lædens. Differt a *Nubecula*, νεφέλιον, vel ἀχλὺς, dura crassitie, Æginet. l. 3. c. 22. Generaliter utraque species *Cicatricum* οὐλῶν nomine comprehenditur. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3. f. 2. c. 16.

Albula, æquivocum est. *Albulæ*, ἄλβυλαι, vocantur Aquæ aluminosæ, mirum in modum adstringentes, & vulneribus medentes. Gal. l. 8. M. Med. c. 2. quin & Rhetiæ mons nivibus jugiter obsitus, hoc nomine *Albula* indigitatur. Est & Epitheton Tiberis, fluvii Italiæ, ex Apennino monte Romam fluentis. *Albula* etiam maculam in oculis significat, & ita idem est, quod *Albugo* apud Ingrassiam, & Paracelsum, Manual. II. Piscis quoque aliquis vocatur *Albula*, in Lacu Tigurino, inter cibos bonos laudatus, de quo legatur Aldrovand. l. 5. de Pisc. c. 53. seqq.

Album, λευκὸν, de variis dicitur rebus. In Officinis cum Epitheto *Græcum* dicitur de *Stercore Canino*, cujus præparationem tradidit Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 28. fin. aliam in Alchym. Pharmac. P. II. c. 11. in Tom. II. Oper. in Anatomicis *Album oculi* vocatur *Tunica Adnata*; de qua superius. In Physicis etiam idem est, quod *Albumen*, de quo mox. In Chymicis *Album* notat *Cerussam*, vel simpliciter, vel cum epitheto *Hispanicum*, notante Fallop. de metall. seu fossil. c. 28. Tom. I. p. 330. *Album* sumitur pro *Albatione*, *Albedine*, hoc est *Tinctura Transmutatoria* metallorum. Paracelf. Manual. I. *Album*, vel *Candidum* quoque tribuitur, tanquam epitheton, variis compositionibus medicamentorum, v. gr. *Unguentum album sine, & cum Camphora*, *Emplastrum Album coctum*. Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 14. Usurpatur quoque de *Menstruis Albis*, Hipp. t. 4. Epid. 132. Vide *Albus*.

Albumen, λεύκωμα, λευκὸν, dicitur humor, vel liquor in ovo lentus, vitellum undique cingens, & ambiens. Vocatur Anaxagoræ ὄρνιθος γάλα, hoc est, *Lac avis*, Latine *Album ovi*. *Albor*, Scribon. n. 54. 26. Rhod. in Lex. Scrib. *Ovi candidum*, *Albugo*, *Albumentum*. Crassitie variat, dum ad obtusam ovi, acutamque partem liquidius, in aliis crassius visitur. De ejus historia vide Harveum de Gen. Anim. Ex XII. & LX. Usus illius in foro Medico magis externus, ad paranda collyria, & anacollemata, quia habet vim refrigerandi, agglutinandi, & adstringendi, quam internus; quamvis Hippocrates febricitantibus exhibuerit *Albumina* 3. vel 4. ad refrigerandum, & egerendum. Hippocr. l. 3. de morb. XXX. 12. Vide Schr. Pharm. l. 5. p. 319.

† Alburnum, ligni pars exterior, cortici vicinior, mollior, & albidior. Dodon. pempt. 1. l. 1. c. 1. Hist. stirp.

Alburnus, λεύκισκος, nomen pisciculi vilioris æstimationis, carne molli, & parum pingui præditi, de quo videatur Aldrov. l. 5. de pisc. c. 37.

Albus, λευκὸς, præter notissimam coloris candidi significationem, piscem denotat apud Salvianum, qui Gesnero *Capito Lacustris* dicitur, dura carne, & difficilis coctionis, ut ita omnium piscium ferme sit vilissimus. Aldrov. d. l. c. 55.

Alcahest. Vide *Alkahest*.

Alcali. Vide *Alkali*.

Alcaol, est *Lac acetosum*, vel *Mercurius*: Rul. & Johns.

Alcar, ἄλκαρ, idem, quod βοήθημα, h. e. *auxilium*, remedium. Gal. in Exeg. voc. Hip. Vide Foes. p. 30.

Alce, ἄλκη, rectius fortassis, quam *Alces*, *Equicervus* aliis, est animal quadrupes bisulcum, ad cervi, quo tamen major est, naturam accedens, timidum, comitiali morbo obnoxium, adversus illum tamen morbum singulare præbens remedium. Etenim *Ungula* illius præprimis dextri pedis posterioris, creditur specifica virtute adversus Epilepsiam præcavendo, & curando, interne exhibita, & externe amuleti instar suspensa conducere. Quamvis Dudithius in epist. ad Monav. apud Scholtz. epist. 49. fabulosum dixerit illud πείραμα. Lectu non indigna est epistola. Sane plurima sunt vana adhuc in medicina remedia, quæ tamen experientia putantur esse confirmata. Verum experientia vah! quam σφαλερὴ, teste Hipp. l. 1. aph. 1. De *Alcis* historia, & usu legatur Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 32 Schr. l. 5. cl. 1. n. 1. Hofm. in Clav. ad h. l. ἀλκὴ quoque *auxilium* significare, unde ἄναλκες, quod non juvat, scribit Erotian. Onom. p. 14. f.

Alcebris, *vivum* est *Sulphur*. Ruland. & Johns.

Alcedo, ἀλκυὼν. Vide *Halcyonia*.

Alcharit, est *Argentum vivum*. Johns. Lex. Chym. l. 2.

Alehazonon, est *Lutum rota fabrorum*. Rul.

Alchemia, idem, quod *Chymia*, de quo vocabulo infra in CH.

Alchien, est nomen rei, & rebus proprium multorum nominum, & rei, quam Græci vocant χαρακτηριστικὴν, scil. præparatio, & vocant illam Medici naturam, discretam, præparativam omnium ciborum, & est res, quæ virtute

tute sua attrahit generationem, & corruptionem, & per eam est augumentum. Ita describitur in l. 3. Quartorum Platonis. Th. Ch. Vol. V. p. 182.

Alchitrum, est *oleum juniperi*, *pix liquida*: Significat etiam *Arsenicum præparatum* ad abluendum. Rul. & Johns.

Alchymia. Vide *Chymia*.

Alchytran, appellatur *fæx destillationis*. Dicitur & *Alkytran*. Rul. & Johns. *Alchytran*, apud Mesuem est simplex quoddam medicamentum ad dentes dolentes, cavos, & verminosos. Chymici sic vocant salis speciem, videturque vox illa a Græco χύτρα, olla, descendere, ut sit alumen catinorum, sive Sal in ollis fusus, aut ex illis fusoriis extractus. Alii aliter componunt. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 39.

Alcimad, notat *Antimonium*, sicut & *Alcofol*, alii *Alcofol*. Rul. & Johns. Dorn.

Alcob, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alcohol, *Alchool*, *Alcool*, *Alkol*, *Alcol*, vox est Arabica, de cujus derivatione, & significatione vide Rolfink. Ch. l. 4. s. 8. in quam tamen animadvertere non dubitavit D. D. Vvedel. Pharm. Acroam. l. 1. s. 1. c. 3. p. 16. 17. aliam substituens derivationem. Duo diversissima denotat; primum pulverem tenuissimum, ac pollinis farinæ tenuissimæ instar, fere impalpabilem; deinde spiritum vini reiteratis destillationibus rectificatissimum, ut accensus totus consumatur, nec fæces, aut phlegma relinquat. Libav. Schroder. Rolfink. Ruland. Johns. & alii. Quamvis recentiores adhuc Chymiatri ad quosvis spiritus subtilissimos, & rectificatissimos applicaverint. Vide & D. D. Vvedel. Ph. J. A. F. R. lib. 1. sect. 1. cap. 1. pag. 7. & Acroam. l. 1. s. 1. c. 3. p. 16. Hæc duo tamen diversa significata in hoc conveniunt, quod ambo sint tenuissimarum partium. Paracels. lib. 2. de Tartar. tr. 3. cap. 5. in Schol. ut ita *Alcool* sit purior substantia rei separata ab impuritate sua. Rul. Modus parandi dicitur *Alcoholisatio*. Producta *Alcholisata*.

Alcofol, est *Antimonium*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Alcol, etiam est *Acetum*. Rul. & Johns.

Alcola, idem est, quod *Aphtha*, apud Avic. l. 1. fen. 2. d. 3. c. 3. Vide *Aphta*. *Alcola* Paracelso dicitur Tartarus urinæ, id est excrementum, cujus signum est *Alcool*, id est Tartarus resolutus in minutas partes, in sal resolutus, & fit multipliciter. Aliquando enim exeunt cum urina granula alba, aliquando videtur in urina usnea, aliquando pruina. Hinc Alcolæ triplex forma, 1. Resoluta, eaque vel alba, vel rubra. 2. Arenosa, alba, & rubra. 3. Mucilaginosa, vel viscosa. Ab *Alcola* Urina dicitur *Alcolita*. Paracels. de Urin. jud. l. 1. tr. 2. c. 1. 2. 3

Alcone, est *Aurichalcum*. Rul. & Johns.

Alcor, est *Æs ustum*, veluti grana. Rul. & Johns.

Alcore, significat *Lapidem* quendam, habentem folia similia argento. Iidem.

Alcuba, est *Butyrum crudum*. Iidem. Dicitur & *Alumbair*.

Alcubrid, vel *Alcur*, idem est, quod *Sulphur*. Dicitur & *Aluzar*. Iidem.

Alcyonia. Vide *Halcyonia*.

Aldabaram, vocantur a Joh. van. Horne Microcosm. §. 59. duo ossicula sub pollice pedis posita, & minori fabæ quadantenus similia. Circa quod nomen plura ex Riolano annotata reperies in Nobiliss. D. D. Joh. Mauritii Hoffmanni Collegæ, & Affinis nostri honoratissimi Annotationibus ad h. l. p. 249.

Alecharith, notat *Mercurium*. Ruland. & Johns.

Alechil, i. e. *Tripes*. Rul. & Johns.

Alectorius, ἀλεκτόριος, vel ἀλεκτορίας, lapis dicitur, qui in ventriculis, aut hepate galli gallinacei quandoque reperitur; & habet ut plurimum figuram lupini, magnitudinem ejusdem, aut fabæ, colorem vel in cinereo candidum, vel fuscum, sed dilutum, interdum crystallina specie est, sed coloris obscuri, fibrasque interdum habet rubras. Gorr. Rul. & Johns. in Lex. Agricola de nat. fossil. l. 6. & prolixius Chioccus Mus. Calceol. s. 3. p. 343. seqq. Guil. Menens Vur. Vell. l. 2. c. 1. in Th. Ch. Vol. V. pag. 388.

Aleimma, ἄλειμμα. Vide *Linimentum*. Dicitur & ἄλειφα, item ἄλειφαρ, de quibus mox.

Aleion, ἀλεῖον, epitheton *aquæ*, significans *conferto imbre collectam* aquam, ἀλεῖον enim *confertum notat*. Gorr.

Aleipha, ἄλειφα, idem, quod ἔλαιον, *oleum*, adeps, aut *Linimentum*. Frequens Hippocratis dictio, v. gr. l. 2. de Morb. XXVI. 14. l. 1. de Morb. mul. c. 39. CXXI. 6. & Alibi sæpius. Plura vide apud Foes. p. 27.

Alema, Aleton, ἄλημα, ἄλητον, vide *Farina*, idem, qud ἄλφιτον. Foes. p. 29.

Alembic, notat *Mercurium*. Rul. & Johns. in Lex.

Alembicus, dicitur vas illud ad destillationem usitatissimum, quod & *Galea*, *Pileus*, *Capitellum* dicitur, & imponitur vasis inferioribus, & cucurbitis, ad recipiendos vapores, estque duplex alius *Rostratus*, alius *Cæcus*. Ille dimittit vapores humidos per rostrum, vel canalem in vas recipiens: hic vero sublimationibus inservit, estque etiam in vertice aliquando perforatus, humo-

mores adſcendentes emittens. Libav. Prax. Alchym. in princ. Rul. & Johnſ. in Lex. Jungat. e noviſſimis D. D. VVedelii Pharm. Acrom. l. 1. ſ. 5. c. 1. p. 201. Hoc improbavit Morley in Collect. Ch. Leidenſ. proleg. c. 2. ſtatuens, *Alembicum* potius eſſe nomen Cucurbitæ vaſis anguſti colli, & fundi capacioris. Num vero Chymicorum priorum celeberrimorum conſentientium ſententias adeo libere liceat reiicere, & ob quam rationem id fiat, nolumus ventilare.

Alembroth, eſt ſpecies *Salis factitii*, qui vocatur *Clavis Artis Chymicæ*, qua corpora, ſi ea reſerantur, fiunt apta ad transmutationem. Dicitur & interdum *Salſuſionis*, aut *Salfixionis*. Varios parandi modos vide apud Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 38. Vocatur & *Elebrot*, diciturque habere naturam halonitri, & aluminis, & extrahi in Cypro ex peculiari terra, in monte Olympo, forma, & colore ſanguinis concreti, &c. Ibid. in annotationibus. *Alembroth* eſt Sal *Mercurii*, vel Sal *Philoſophorum*, & *Artis*. *Alemaroth defæcatum* eſt *Sal Tartari*, & magiſterium magiſtrorum. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch. *Alembroth* dicitur eſſe vocab. Chaldaic. quod ſignificat Clavem Artis. In tractatulo incerti Auctoris Mer fugi, dum bibit. Th. Ch. Vol. IV. p. 975.

Alenon, ἄλνων, epitheton *olei amygdalarum*, ut ſcribit Aet. l. 7. c. 69. citante Gorræo.

Aleore, ἀλεωρὴ, *munimentum*, præſidium, *ſolatium* ſignificat, & legitur in Hipp. Præc. VI. 19. Vide Foeſ. Oec. p. 29.

Aleos, ἄλεος, & ἀλεός, ſubſtantivum quoque nonnullis videtur, ſignificans *calorem*. Et huc referunt locum Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 6. 8. Unde ἀλεός, vel ἄλεος, *calidus*, & verbum ἀλεάζειν, *calefacere*. Vide Foeſ. pag. 27.

Ales, ἅλες, frequenter apud Hipp. occurrit, pro ἄλες, *conſertum*, *coacervatum* ſignificans. Ita excrementa ἀλέα, *coacervata* leguntur, l. 4. Epid. XXIX. 10. l. 7. XVII. 8. menſtrua l. 1. de mor. mul. XXXVII. 12. l. de Sterilib. III. 10. uteri ἀλέες, d. l. XXXVII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. p. 28. 29.

Ales, eſt *Sal compoſitum*. Rul. & Johnſ.

Alevron, ἄλευρον, *farinam* ſignificat, ab ἀλέω, Hipp. l. de nat. mul. CI. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXII. 2. 3. Unde ἀλευρότησις cribrum farinaceum. Vide *Creſera*.

Alexandrinum, ἀλεξανδρίνη, ſcil. ἔμπλαστρον, ſive *Emplaſtrum* viride, ad extrahendum, cujus deſcriptio habetur apud Celſ. l. 5. cap. 19. Gorr.

Alexanthi, i. e. *Flos æris*, item *Altingar*. Rul. & Johnſ.

Alexasthai, ἀλέξασθαι, ſignificat *auxilium ferre*, *juvare*. Hipp. de ſal. diæt. t. 4. Foeſ. p. 28.

* Alexipharmaca, *Alexiteria*, ἀλεξιφάρμακα, ἀλεξιτήρια, præter rationem, & neceſſitatem a nonnullis diſtinguuntur, quaſi illa dicantur medicamenta venenis lethalibus reſiſtentia; hæc vero medicamenta venenatarum beſtiarum morbos ſanantia, ex Gal. l. 5. de S. Fac. c. 18. aut quod cum Gorr. illa interna, hæc externa ſignificent. Ludunt etiam, quia ἀλεξιθήρια ſcribunt. Commentum quoque eſt ridiculum apud Blancardum, quando diſcriminis inter hæc duo vocabula rationem deducere a diverſa compoſitione, & verbum τηρέω, conſervo obtrudere non veretur, cum illa terminatio Græca τήριον in multis aliis Græcis nominibus occurrat, & mere ſit patronymica, nullam compoſitionis ſpeciem conſtituens. Neque enim beſtiæ ſervari debent, aut iis auxilium ferri, quod tamen emphaſis vocabuli per θ ſcripti intenderet. Paucis: Sunt Synonyma hæc duo vocabula. Notant vero medicamenta *Alexipharmaca* duplicata: *Generalia*, & *Specialia*. Illa, quæ omnibus venenis reſiſtunt, cor, quin potius ſanguinem ſufficienter roborando, ut reſiſtant portionibus malignis, & venenoſis, expellendo, ſubigendo, vincendo; hæc, quæ ſpecialiter huic, vel illi, vel iſti veneno reſiſtere creduntur. Occulta utraque agere qualitate hactenus judicatum; Enim vero cum hodieque venenorum vis, & efficacia magis innotuerit, quorum quædam ſanguinem, & liquorem nervoſum, flammam vitalem, & ſpiritus animales nimis fundendo, liquando, diſſipando; quædam illos repente coagulando, putrefaciendo; quædam vero mixto operantur modo: hinc facile ex natura indicantium, & indicatorum colligere licet, quod *Alexipharmaca* alia nimiæ colliquationi, & fuſioni reſiſtere debeant, figendo, præcipitando, & ad æquabilem mixtionem, & motum reducendo, cujus efficaciæ ſingulare exemplum de Pomo Citrio legi poterit apud Fr. Hofm. in Clav. Schrod. lib. 4. p. 441. ſeq. alia vero ſpiritu aſcentiam, & volatiliſationem ſanguinis, & ſpirituum reſolvendo, attenuando, & coagulationi, vel congelationi, nec non putredini reſiſtendo, promoveant; alia vero mixta ex utraque facultate operandi ratione, mixtis etiam venenis opponantur. Jungantur Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c. 2. p. 715. In quibus vero particulis materialibus non ſolum, ſed & in quo principio formali activo ſingulorum *Alexipharmacorum* virtus ſpecifica conſiſtat, hoc omnino occultum eſt, & manet, non minus, quam aliorum medicamentorum.

Alexipyretos, ἀλεξιπύρετος, dicitur de remediis contra febres, ſive *febrifugis* dictis. Scrib. Larg. n. 95. quamvis Rhod. in notis arguat, potius

tius legendum esse ληξιπύρετος ἀπὸ τῦ λήγειν τὺς πυρετὺς, quod *finiat febres*. Quasi vero non ambo vocabula, ceu Synonyma, tolerari possent, cum nil obstet.

Alexir, dicitur *medicina Chimice præparata*. Rul. & Johns.

Alexiterium, ἀλεξιτήριον. Vide *Alexipharmacum*.

Alezaram, est *Lotura plumbi*. Iidem.

Alfacta, dicitur *Destillatio*. Iidem.

Alfadidam, h. e. *Scoria Auri, Ferri, Cupri*: item *Cuprum ustum*. Iidem.

Alfatide, est *Sal Ammoniacus*. Rul.

Altol, idem significat. Iidem.

Alfusa, significat *Tutiam*. Iidem.

† Algaria, & *Sederva Serapionis*, est succus herbæ frigidus, & adstringens, ut Acacia.

Algalia, Avicennæ, Zibethum: Petrus Castellus l. 23. c. 10.

Algali, est *Nitrum*. Rul. & Johns.

Algamet, significat *Carbones*. Iidem.

Algema, algos, ἄλγημα, ἄλγος, & *dolorem*, & morbum, quem *dolor* comitatur, significat. Hipp. 4. aph. 11. aph. 6. 7. & alibi passim. Jung. Foes. Oec. p. 27. Dieter. Jatr. n. 39. Vide *Dolor*.

Algerie, est *Calx*. Rul. & Johns.

Algeroth, est *Mercurius vitæ*, Johns. Schr. l. 3. c. 18. In Morleii Collect. Chym. Leid. c. 57. proc. 3. & 4. dicitur *Pulvis Algoreth*, item *Succinum Antimonii*.

Algos, ἄλγος. Vide *Algema*.

Aliani, sunt *Spagyri palpitantes*. Dorn. in Dict. Par.

† Alica, ab alendo dicta, non Halica, ut vulgo, factitia, & naturalis: pariter Chondrus.

† Alica, est species Zeæ simplicis, quam spelteam vocant. Chondrus far. ex utroque fiebat alica veterum. Nicol. Leonicus in Bononimo, seu Dialogo de alica, fol. 48. vide Saxon. pract. 1. c. 22. Hodie loco ipsius usurpatur farina. Massar. de feb. c. 7.

Alica, χόνδρος, etiam cum adspiratione, *Halica* (quod vocabulum in genere *Granum* significat) quid proprie sit, an res factitia, an nativa aliqua seminis species, non adeo planum est. Gal. l. 1. de Al. Fac. cap. 6. ex tritici genere esse scripsit. Plin. l. 18. H. N. c. 17. & c. 11. sibimetipsi non constat. In priori enim loco claris verbis annumerat frumentis vernis, quæ sunt, Milium, Panicum, Lens, Cicer, *Alica*. In posteriore vero factitium quid e Zea statuit, cujus parandi modum etiam ibidem tradit. Nobis placet posterior sententia, quod factitium quid sit *Alica*, persuadente hoc ipso Principe Coo, l. de Affect. XI. L. 7. ubi alicam, & ptisanam junxit, & inter sorbitiones fortiores retulit. Ac videntur χόνδρος, & πτισάνη generalia fuisse apud veteres omnium frugum siccarum, decorticatarum, & in grumos tusarum nomina. Num vero modus ille parandi, quem e Costantino Cæsare tradidit Gorræus, & ex hoc Henr. Stephan. in Thesauro, quod *Zea* in aqua fervente macerata, expressa, & gypso, arenaque candidissima permiscetur, & iterum cribro cernitur, sanitati humanæ conveniens sit, merito dubitatur, ob gypsi vim noxiam. Dicitur Latine etiam *Far*; quamvis Hor. Augen. l. 6. Epist. & Cons. Medic. ep. 2. Tom. I. p. m. 54. multum inter se differre Far, & Alicam scripserit. Foes. χόνδρον, sive *Alicam* descripsit, quod ex Zea decorticata, & in grana plura contusa leguminis loco cum jusculis coctum editur, celeberrimum, & valde tritum in omnibus morbis apud antiquos alimentum. Quæ descriptio valde convenit cum usitatissimo nostro pultis genere.

† Alices, maculæ, quæ præcedunt Variolas. Campolong. de Variolis c. 32.

Alicornu, *Cornu*, i. e. *Unicornu*. Legitur ap. Fallop. de metall. seu fossil. c. 38. p. Tom. I. Op. p. 353.

Alienatio *mentis*. Vide *Delirium*.

* Alienum, ἀλλότριον, dicitur, cujus præsentia naturæ nostræ incommodat. Estque duplex, quantitate tale, vel qualitate. In specie *Alienæ caliditatis*, θερμότατος ἀλλοτρίης, ex Aristot. Gal. l. 2. de diff. febr. c. 9. meminit, describens, quod sit externa, non insita, neque familiaris unicuique, in quo existit. Talis naturæ esse calorem febrilem, præsertim in febribus putridis dictis, licet substantia ab insito non differat, testatur C. Hofm. de febb. aliquoties. *Alienum* pro corrupto sumitur ap. Scrib. n. 201. Cels. l. 7. c. 16.

Aliformis, πτερυγοειδής, epitheton processuum binorum Ossis Cuneiformis ad palati latera occurrentium, a similitudine alarum vespertilionum. Barthol. Anat. libell. 4. c. 8. p. 818. ita & par musculorum maxillæ inferioris *Alare*, vel *Aliforme* dicitur apud eundem l. 3. Anat. c. 11. p. 536. quod Vesalius Temporalis musculi partem esse existimavit.

Aligulus, denotat Confectionem. Rul.

Alima, est species *Arenæ* in Aurifodinis, e qua plumbum fit. Rul.

Alimentum, τροφή, varias habet significationes, quarum quædam propriæ sunt. Ex illis latissima est, quando sumitur pro omni eo, quod ad alendum corpus quaqua ratione necessarium est. Et ita coincidit cum vocabulis, *Victus*, *Diæta*, complectiturque cultum corporis, vestitum, habitationem, & similia. *Strictior* est, quando

quando significat rem cibariam, vel cibos, potusque, & ita amictui contradistinguitur. Ita accipitur 4. aph. 24. Horum naturam consistere in τῷ *Vinci*, quemadmodum Medicamenti in τῷ *Vincere*, cum grano salis accipiendum est, cum & alimenta virtute polleant operandi, & suo modo vincendi, sicuti medicamenta aliquid pati debent a nostro calore. *Alimentorum* optimorum determinatio est impossibilis. Referuntur enim ad varia individua. Vide C.Hofm. l. 5. Inst. Med. c. 5. §. 4. seqq. Dogm. nostra Med. Gen P.V. c. 2. d. 2. p. 596. seqq. *Strictissimæ* significationes sunt, quando de Chylo, succo nutritio, ipsis corporis partibus appropiando, & assimilando, imo & de sanguine ipso, sumitur *Alimentum*, Τροφή. Confer, si placet, ad Foes. p. 625. Diet. n. 841. 845. Linden. Ex. XIII. §. 105. seqq. Latine dicitur & *Nutrimentum*, de quo etiam infra in NU.

† Alindacaron, Troch. Hedieroi voce græca ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Cura mor. pract. l. 4. c. 8.

Alindesis, ἀλίνδησις, ἀλινδὴς, fuit *corporis exercitatio*, quando oleo delibuti sese in *pulvere volutabant*. Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 15. l. 3. X. 1. XXVI. 35. l. de Insomn. VI. 11. Unde & loca, ubi equi se volutare solent, ἀλινδήθρα dicta sunt, ex Scholiaste Aristoph. in Ranis. Leg. Lang. l. 1. ep. 32 adde & Foes. Oec. p. 30.

Alinthisar, idem, quod *Uvæ procidentia*. Walther. Sylv. Med. p. 1611.

Aliocab, est *Sal ammoniacum*. Dicitur & *Alemzadar*. Dorn. Rul. & Johns.

Alipaenos, ἀλίπαινος, ἀλίπαντος, ab α privativo, & λιπαίνειν *pinguescere*, dicta sunt de iis, quæ pinguedinis sunt expertia, & sicca medicamenta externa, unde & Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 15. ἀλιπῆ vocavit, quæ cruentis protinus vulneribus imponuntur, ad reprimendam inflammationem, & accelerandam conglutinationem, ex Celsi l. 5. c. 19. Opponuntur Emplastris λιπαροῖς, quæ pinguia recipiunt, unde & idem Celsus *Lenia* appellavit. Vide Lang. l. 1. ep. 77.

Alipili dicebantur Balneatorum ministri, alarum pilos volsella evellentes. Ant. Fumonell. de Baln. p. p. princip.

Alipta, παιδοτρίβης, ille olim dicebatur, *qui athletas ungebat*. Unde & locus ille, ubi hoc faciebat, *Alipterium* vocabatur, teste Lang. l. 1. ep. 51. Meminit *Aliptarum* Gal. com. 1. de art. t. 62.

Alisteles, *Alizeles*, dicitur *Sal Armoniacum*. Rul.

Alitura, θρέψις, idem, *Nutritio*. Vide infra suo loco. Blancard. in Lex. Apud Gellium occurrit.

Alkaes, est *subtilis pulvis althochos*. Rul. in Lex.

Alkahest, *Alcahest*, vocabulum Arabicum, vel barbarum, de cujus origine, & significatione nihil certi constat. Dicitur, *Quasi AlKali est*. Significat vel Sal *universale*, quod trium regnorum, Mineralis, Vegetabilis, Animalis, climata pervadit, centra specierum Macrocosmi referat, singularique prærogativa, violata omni reactionis lege, dum agit, immutabile manet, vitalis naturæ, ac specifica dos, uti satis quidem, speciose, [modo in rei veritate existeret tale Sal] descripsit Rolfink. Chym. in art. f. red. l. 5. s. 1. art. 2. c. 2. Vel notat Mercurium peculiariter præparatum in medicinam hepatis, ad custodiendum illud ab hydrope, & omnibus ejus speciebus, quæ ex hepate veniunt, ut descripsit ex Paracels. l. 2. de virib. membror. princip. c. 6. Johns. in Lex. Chym. l. 1. ubi plura legi possunt, quemadmodum & apud Helmont. tr. Potestas medicam. & alibi, qui etiam loco Mercurii Tartari salem volatilem admittit, in tract. de febrib. alibi vero veram liquoris *Alcahest* præparationem occultam permansuram usque ad mundi confusionem docet, ceu a Deo reservatam, de Lithias. c. 8. n. 2. Hujus liquoris subtilissimi, & spirituosissimi vires esse, extrahere sulphur etiam ex mineralibus, vult Polemann. Mysterii Sulphuris Philosoph. t. 11. in Th. Ch. Vol. VI. p. 650. imo esse universale solvens, perenne, & immutabile, quod reducit omne corpus visibile in liquorem sui concreti, servata seminum potestate, forma essentiali, & nativa integra; quemadmodum liquorem hunc definivit ex Paracelsi, & Helmont. sententia Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. pag. 5. quamvis & hic alibi, videlicet p. 82. dubitaverit, an in rerum natura unquam fuerit talis liquor, & *Menstruum universale* solvens, aut artificio ullo possit parari, ob distinctam liquidorum, & solidorum corporum naturam. Unde & Schroder. l. 2. c. 57. satius duxit, de eo tacuisse, quam aliquid incerti tradidisse, &c. Relinquamus igitur ridentes has vanitates, & ἀσύστατα figmenta, tantis involuta tenebris ab authoribus, ut nihil de eo literis consignatum occurrat ea intentione, quo intelligatur, sed ut non intelligatur, verbis laud. Rolfink. d. l. Mitiorem κρίσιν D. D. Wedelii vide in ejus Pharmac. p. 31. De triplici vero *Alcahest*, vegetabili, animali, & minerali, legi poterit Cnefelius in Ephemerid. Nat. Curios. Decis. I. Ann. VI. in Appendice. *Alcahest Glauberi* nihil aliud esse, quam Alcali ex calcinatione Tartari, & Nitri emergens, & per deliquium solutum, scripsit D. D. Bohn. Diss. Chymico-Phys. VI. §. 26. Marggravius vero putat, Liquorem Nitri fixi esse *Alcahest* Glauberi Morley Collect. Chym. Leid. cap. 299. Spiritus Veneris quo-

que dicitur *Alcahest* Zvvolfero. Id. d.l. cap. 497.

Alkafial, est *Antimonium*. Rul. & Johnf. in Lex.

Alkale, id est, oleum gallinæ. Rul.

Alkali, *Alcali*, terminus Spagyricus novus, denotans hodieque alterum commentitiū principium universale salinum rerum omnium naturalium, & præternaturalium, oppositum *Acido*, principio superius descripto, volatile, & fixum, lixiviosum, urinosum, ab Acido actuationem accipiens, & tamen viciffim illud actuans, & quæ sunt aliæ proprietates ab amatoribus horum commentorum attributæ, quæ in Tachenio, Bechero, Barnero, aliisque legi poterunt. Nos adhuc acquiescimus in ἐπικείται supra de *Acido* data, salva dissentientium authoritate. Ruland. vocat principium Chymicorum symbolicum. In specie tamen *Alcali* quoque dicit, esse *Vitriolum fossile* seu *fusile*. Aliis quoque generalius significat *Lapillum salis* modo ex calcibus reverberatis post humorem extractum, & denuo post absumptum humorem coagulatum. Per similitudinem vero saltem *Alcali* nomine veniunt, quando res integrę calcinantur, & denuo ad consistentiam reducuntur, ut sunt *Magisteria Margaritarum*, Coralliorum &c. Rul. & Johnf. in Lex. Vide etiam de *Alcalibus* Libav. S.A. Ch. l.5. c.15. l.8. c. 38. *AlKali*, & *Sal AlKali* vocatur in processu lapidis philosophici opus illud, quod provenit ex denigratione secunda, & alio nomine *Mercurius extractus de Cambar* vocatur. Lagn. Harm. Chym. in Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 739. & Senior de Chymia Vol. V. pag. 207. A lias omnium prima significatio vocabuli *AlKali* fuit hæc, quando sal paratus fuit ex Herba Kali dicta per combustionem, quod fuit *AlKali Arabum*, cui respondet *AlKali Syriacum*, & *Saracenicum*, de quibus omnibus legi poterit Libav. d.l. Hinc & Corpora naturalia, in quibus particulæ *Salis alcali* prævalent, *Alcalina*, vel *Alcalica* frequenter dicuntur apud recentiores.

Alkalia, i. e. *Vas*. Rul. & Johnf.

Alkalid, i. e. *Æs ustum*. Id.

Alkant, vel est *Mercurius*, vel *species Atramenti*. Rul.

Alkantum, est *Æs ustum*, vel species *aromatica*, vel secundum quosdam *Arsenicum*. Rul.

Alkara, i. e. *Cucurbita*. Rul.

Alkaranum, i. e. *Duenec viride*. Ruland.& Johnf.

Alkasa, i. e. *Albat*, *AlKazoal*, idem. Iid.

Alkermes, *Alchermes*. Vide *Confectio*.

Alkian, dicitur spiritus nutriens, & regens hominem, per quem fit conversio nutrimenti, & generatio animalis, & per ipsum consistit homo, & est substantia permixtibilis omnium horum; ita describitur in Quartor. Platon. l.3. Th. Ch. Vol. V. p. 135. Dari etiam *AlKion terræ* legitur l.4. p.170

Alkibric, *Alchibrich*, est *Sulphur vivum*, idem quod *Kibric*, vel *Chibric*, de quo infer. Rul. & Johnf. *Sulphur incombustibile* vocatur in Th.Ch. Vol.V.p.492

Alkin, id est, *Cinis Clavellatus*. Rul. & Johnf.

Alkin, est *fumus*, vel notat *Carbones*. Iid.

Alkitram, est *pix liquida*. Iid.

Alkoel, est *plumbum exquisitum de minera*. Alii dicunt, quod sit *lapis Lazuli*. Alii vero, quod sit *Antimonium*. Rul. & Johnf.

Alkol, idem, quod *Alcohol*.

Alkosor, i. e. *Camphora*. Rul. & Johnf.

Alki, *plumbi*; est *materia dulcis ex plumbo*. Iidem.

Alkymia, *pulvis* est de *Basilisco*. Iid.

Allabrot, est quoddam genus salis confectū, Rul. & Johnf.

* Allantoides, ἀλλαντοειδὴς, q.d. *Farciminalis*, dicitur membrana fœtum involvens, farcimini similis, in brutis, præsertim ruminantibus, saltem occurrens, & truncum corporis circumdans, urinæq; colligendæ præcipue dicata. Gal. l. de dissect. vulv. c. 10. Homines, & canes, & feles, & id genus alia utrinque dentata destitui, docet Hier. Fabr. ab Aquapend. de form. fœtus c. 3. Hanc etiam in humano corpore dari Needham, tueri voluit Disp. de format. fœtu c. 3. Harvejus negat, re diversam esse membranam a *Chorio*, sed a Veteribus eandem membranam modo *Chorion* a vasorum copia, modo a figura *allantoidem* appellari. Exerc. de gen. anim. addit. 4.

Aliaræus, terminus Spagyricus in negotio lapidis Philosophici, denotans *Æs Philosophicū*, quod etiam *Æs album*, *aqua Mercurii*, aliisq; infinitis nominibus appellatur. Vvilhelm. Tecenensis tr. Lilium e spinis evulsum. c. 2. in Th. Ch. Vol.4. p. 889.

Alligatura, pro *Ligatura*, vel *Deligatione* ponitur in Scribon. n.209. & *Alligatus*, pro *Deligatus*, n.80. & 109.

Allochoos, ἀλλόχοος, *alienus*, aliena loquens. Dicitur de iis, qui deliri nec mente, nec verbis sibi constant. Hipp. l.2. Epid. f. II.90 quamvis in Græco textu Linden. ἀλλοχίοι posuerit; in Latino vero aliena loquentes, retinuerit, cum tamen σιαλοχίοι, *salivatores* potius significet.

Allochroeo, ἀλλοχροέω, i.e. *colorem muto*, alium atq; alium colorem induo. Legitur apud Hipp. l. de int. Aff.XXXIIX.4. Foes.p.31.

Allodemia,

Allodemia, ἀλλοδημία, *peregrinationem* significat, apud Hipp. l. de int. aff. LI. 32. quamvis videatur mendum, & legendum potius ἀποδημία, Foes. Oec. p. 30.

Alloeosis, ἀλλοίωσις, & *Alleoticos*, ἀλλοιωτικός. Vide *Alteratio*, & *Alterantia*.

Alloeotropeo, ἀλλοιοτροπέω, significat *varie immutor*. Hipp. d. l. XL. 4. Foes. d. l.

Allognoeo, ἀλλογνοέω, idem, quod παραφρονέω, *deliro*. Gal. in Ex. voc. Hipp.

Alma, id est, *Aqua*. Rul. & Johns.

Almabri, dicitur *Lapis Ambræ similis*, Ruland.

Almager, idem, quod *Synopida*. De quo inferius. Rul.

Almagra, est Bolum *rubrum*, *Laton*, *terra rubra*, & *lapis ipse*, vel idem est *Almagra*, quod *lotum*, vel *lotio*. Rul. Johns. Legitur & de *Sulphure albo* in negotio Lapid. Phil. Th. Chym. Vol. IV. p. 729.

Almakanda, *AlmaKist*, id est *Lithargyrium*. Rul. & Johns.

Almariab, *Almarchaz*, etiam *Lithargyrium*. Iidem.

Almarcat, id est *scoria auri*. Iidem.

Almargen, *Armalgor*, id est *Corallium*. Iidem.

Almarkasita; i. e. *Mercurius*. Iid.

Almartak, id est *Lithargyrinus cinis*. Iidem.

Almatatica, i. e. *Metallum Cupri*. Rul. & Johns.

Almechasite, i. e. *Cuprum*. Iid.

Almeliletu, Avicennæ dicitur calor quidam p. n. febrili remissior, qui etiam post febrem remanere potest, de quo vocabulo prolixius disseruit P. M. de Calderia Tom. I. Oper. p. 138.

Almene, i. e. *Sal lucidum*, vel *gemmæ*. Rul. & Johns.

Almetat, i. e. *Scoria auri*. Rul.

Almisadir, i. e. *Sal armoniacus præparatus*, *Amisadir*. Rul.

Almizadir, est *viride æris*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Tribuitur & hoc nomen in processu Lapid. Philos. Aquæ *Philosophorum*, sive *Mercuriali*, quæ & *albumen ovi*, *aqua marina*, &c. vocatur. Anonym. l. 3. de Chemia in Th. Ch. Vol. V. p. 437.

Alnec, i. e. *Stannum*. Rul. & Johns. Dicitur & *Allenec*.

Aloe, ἀλόη, primario nomen est plantæ crassioribus foliis constantis, & perpetuo virentis, cujus descriptionem petas e Botanicis. Ex illa planta paratur succus inspissatus inter purgantia mitiora pertinens, cujus historiam, & species cum usu, & viribus vide apud Diosc. l. 3. c. 25. Gal. l. 6. de S. F. §. Aloe. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 5. Schrop. l. 4. cl. 4. n. 442. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgant. s. 1. a. 2.

Aloedarium, ἀλοηδάριον, est medicina ad ventrem solvendum *aloen* recipiens, nec eam quidem solam, sed plurimis aliis medicamentis admistam. Ejusmodi compositiones multas descripsit Aet. & Oribas. & Philagrio l. 3. c. 101. & seqq. citante Gorr. Est hoc nomen a recentioribus Medicis usurpatum. Ita Reim un. Mindererus tractatum suum *Aloedarii* nomine insignivit.

Alofel, i. e. *pannus*, *quo vas operitur*. Rul. & Johns. in Lex.

Alogotrophia, ἀλογοτροφία, vocatur ea vitiosæ partis alicujus nutritio, quæ conjuncta est cum illius figura vitiata, ita in Rachitide; si ossa vertebrarum dorsi ab altera parte plenius alantur in infantibus, necesse est ea incurvari, quod fieri per *alogotrophiam* docet Charltonus Exerc. X. Pathol. §. 42. p. m. 200.

Alohar, *Alchoc*, id est *Argentum vivum*. Iidem.

* Alopecia, ἀλωπεκία, *capillorum defluvium* est, propter vitiatos humores sic appellata, quod vulpibus frequenter accidat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in qua locus affectus apparet scaber, colore prorsus exangui, de rem. fac. par. c. 6. quamvis ibidem mutationem capillorum in alium colorem potius esse statuat *Alopeciam*. Celsus *Aream* vocat l. 6. c. 4. Evenit autem pilis hoc vitii genus, eadem fere cum stirpibus ratione, quæ corrumpuntur, intereuntque interdum penuria nutrientis ipsas succi, interdum immutatione hujus in alienum contrarium d. l. Sola figura differt ab *Ophiasi*, non generatione, nec solutione. Utriusque caussa est succus nutritius pilorum vel deficiens, vel vitiosus, acris, malignus, & postulat eandem sui remotionem, aut correctionem.

Alopex, ἀλώπηξ, vide *Vulpes*. *Musculos Psoas* etiam a quibusdam dici ἀλώπεκες scribit Vesal. de H. C. F. l. 2. c. 38. & Fallop. in Observ. Anat. Tom. I. p. 390.

Alosa, θρίσσα, φρίσσα, *Clupea*, piscis marinus est, ad ostia tamen fluviorum pinguior & melior, alias inter cibos mediocriter bonos pertinens. Aldrov. l. 4. de pisc. c. 4. J. Alexan. lib. 14. Sal. cap. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c. 19.

Alos, *Alosanthi*, pro *Halos*, & *Halosanthos*, dicitur *Sal*, & *Flos salis*. Ruland. & Johns. in Lex.

Alphitidon, ἀλφιτηδὸν, scil. κάταγμα, dicitur *fractura*, quando os in multas tenues particulas farinæ instar comminuitur, qua similitudine ei nomen inditum est. Potest & vocari *farinatim*

rinatim fractum os. Gal. c. 1. de fract. t. 50. Dicitur & καρυηδὸν, *fractura instar nucis fracta*. Gorr.

Alphiton, ἄλφιτον, *Polenta* dicitur, & in genere significat quamlibet *farinam*; Hipp. tamen restrinxit ad *hordei tosti*, sive fricti *farinam*, l. 2. de diæt. VIII. 24. quamvis ex aliis locis constet, illum quoque frumentorum granis applicasse, v. gr. triticeæ polentæ lib. 1. de morb. mul. CXII. 3. l. 2. VI. 19. lib. de nat. mul. XLV. 6. item ervi, lentiumque torrefactarum ἄλφιτα leguntur, l. de int. aff. XXV. 37. Vide Foes. p. 34.

* Alphus, ἀλφὸς, Lat. *Vitiligo*, vel generaliter accipitur pro macula cutanea subaspera, sive alba, & *Leuce* dicitur, non tamen continua, sed veluti guttulæ quædam dispersæ apparent; sive nigra, quam Cels. l. 5. c. 28. *Melanen* vocat: vel stricte, quando solum albam maculam denotat, ut est apud Cels. d. l. Unde Festus ἀλφὸν, quasi *Album* dictum vult. *Alphos* ex humorum vitiositate maligna, quæ in cute est, oriri, quemadmodum & de *Lepra* planum est, docet Gal. com. 3. de humor. Nimirum portiones sanguinis impuri, aquei, aut atrabiliarii, maligne corrupti serosæ, vel lymphaticæ, diversimode corruptæ, congelatæ, acescentes, sub cute stagnantes hujusmodi maculas gignere poterunt.

Alramuti, i. e. Cineritium. Rul.

Alratica est, quando vulva mulieris non est perforata, aut est foramen parvum, & quidem vel naturaliter, vel accidentaliter. Albucas. l. 2. de M. M. c. 72. p. m. 119. Vide *Atreti*.

Alsamach, vel *Alsemach* est Arabibus foramen in osse petroso, ut notavit ex Jacobo de Partibus, & Andrea Bellunensi Æmil. Parisan. l. 11. de Subtilit. Exerc. 1. c. 1. p. 449.

Alsech, i. e. *Alumen Jameni*, vel *plumosum*. Rul. & Johns.

Alselat, i. e. *Æs ustum*.

Altambus, i. e. *Lapis rubens*, scil. sanguis venarum hominum. Rul.

Altanus, nomen venti Meridionalis, vel partim e meridiana, partim occidentali plaga spirantis. Rul.

Altaris, id est, *Argentum vivum*. Dicitur & *Antaris*. Rul. Johns.

Alterans, ἀλλοιωτικὸς, epitheton virtutis medicamentosæ, quando remedia, vel auxilia absque manifesta evacuatione, aut etiam augmentatione mutationem aliquam evidentem in humoribus, spiritibus, & partibus solidis inducunt. Qui ad qualitates primas, dictas vulgo, caliditatem puta, frigiditatem, humiditatem, & siccitatem restringunt vim *alterantem*, præter necessitatem limites *alterantium* restringunt. Jungesis Dogmata nostra M. G. P. VI. c. 2. d. 8. p. 706. seqq. ubi etiam Catalogum *Alterantium* reperies.

Alteratio, ἀλλοίωσις, varias habet significationes. *Generaliter* denotat *qualitatum mutationem*, h. e. in aliam naturam, & a præsenti diversam transitionem; in qua significatione etiam Evacuationes, & Adjectiones comprehenduntur. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 335. seqq. *Alterationem* triplicem constituit haud male Fallop. *Unam*, quæ plane non lædit, v. gr. si cutis alicui nigrescit: *Alteram*, quæ toto genere est præter naturam, & læsionem infert: *Tertiam*, quæ medio se habet modo, & vel ad statum sec. nat. vel p. n. referri potest, pro majori, vel minori excessu. Tr. de Tum. p. n. c. 3. Tom. I. 620. *Stricte* vero significat mutationem qualitatum contradistinctam ab Evacuatione, & Appositione, quemadmodum p. a. de *Alterantibus* dictum est. *Magis* adhuc *stricta* est significatio, quando per *alterationem* mutatio præsentis qualitatis in contrarium accipitur, Gal. l. 2. de Tem. c. 2. *Strictissime* sumitur, quando significat alimenti concoctionem, vel quæ fit in ventriculo, l. 3. de sympt. causs. c. 2. vel quæ fit in toto corpore, usque dum in similitudinem partis, quæ nutritur, transmutatur, l. 8. de C. M. S. L. c. 6. *Alterari* quoque, ἀλλοιοῦσθαι, ab Hipp. dictum est de partibus solidis, videlicet musculis, 2. de artic. t. 21. Jung. Foes. p. 30. Ad *strictissimam* quoque videtur referri posse *Alteratio Spagyrica*, quæ est unius in alterum per similitudinem conversio, estque duplex: alia per se, quæ iterum duobus modis fit: uno, prout formæ in cœlum, & istud in formas alterantur: altera, quando formæ, & cœlum ita simpliciter convertuntur, ut in tertium numerum iterato converti queant, scilicet in medicinam perfectam, & plus: Alia per accidens, quando ex imperfectis projectione fiunt medicina perfecta transmutatione, Dornæus in tract. Artific. supernaturale, c. 5. in Th. Chym. Vol. I. p. 288. Idem in Philos. Chymic. d. l. p. 420. 436. Specialiter mutatio argenti vivi in calcem, vel in aurum, vel in argentum, absque mistione, ita & auri in calcem, calcis rursus in aurum, &c. vocatur *Alteratio*, Tract. de triplici auri, & argent. præp. Vol. IV. p. 383. Nullam *alterationem* absque particularum concreti motu, & translocatione, hinc secretione, ac adaptatione concipere licere, rectissime scripsisse videtur Celeb. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. 1. §. 2.

Altey *plumbi*, est *materia dulcis ex plumbo*. Rul. & Johns.

Althaenomae, ἀλθαίνομαι, idem quod θεραπεύομαι, *sanus fio*, curor. Legitur apud Hipp. l. 2.

l. 2. de morb. XXXII. 22. XXXIV. 9. adde Foes. p. 29.

Althanacha, i. e. *Auripigmentum*, *Alernet*, *Albimec*, idem Rul. & Johns. in Lex.

Althexis, quibusdam *Althaxis*, ἄλθηξις, ἄλθαξις, *sanationem*, medelam significat, a verbo ἀλθεῖν, *sanare*, mederi, aut etiam ἀλθίσκειν. Nomine usus est Hipp. 2. de artic. t. 37. ubi quædam exemplaria habent ἄθελξις, & 2. de fract. t. 12. in quo loco & verbum compositum ξυναλθίσκουσι, h. e. *una sanus fio*, occurrit. Verbum ἀλθίσκειν legitur l. 2. de morb. XXXIV. 28. 34. Foes. p. 30.

Altimar, est *æs ustum*. Rul. & Johns.

Altimio, est *fæx plumbi*. Iid.

Altincar, dicitur species salis *factitii*, ad purganda fundendaque metalla, cujus præparationem diversam vide apud Libav. S. Ch. Arc. l. 8. c. 38.

Altingat, est *flos æris*, vel viride æris. Rul. & Johns.

Altinuraum, est *vitriolum*. Iid.

Altolizoim, vocatur apud Helmont. *Lutum Paracelsi* (de quo infra suo loco) optime contusum, calcinatum, & usque in olei formam bullitum, quod *Fel terræ* etiam vocatur, quia est *Sal amarum*. Sonat vero alltho oli *gesotten*, h. e. *totum conversum in oleum*, per ebullitionem. Quę Luti eminentissima præparatio paucis mortalium sub brevi hoc syrmate innotuit hactenus. Helm. de lithias. c. 7. n. 22.

Altrix, idem, quod *Nutrix*, vel *Nutritiva* dicitur facultas, Gr. θρεπτικὴ δύναμις. Appellatur alias *Anima vegetativa*, & Platoni dicitur *Appetitrix*. Gal. comm. 5. in 6. Epid. t. 5.

* Altus, ὑψηλὸς, quid proprie significet, aliunde notum est. Tropice dicitur de somno nimio, v. gr. *Altus somnus*, *Altus sopor*, apud Seren. Samonic. Vide Keuch. in not. pag. 282. seqq.

Aludel, vel *Alutel* vocatur *Vitrum sublimatorium*. Rul. & Johns. Meminit etiam Paracelf. l. 6. de mort. rer. nat. Parari potest etiam fictile. *Aludel* est capitellum duplicatum, imo & quadruplicatum. Morley Collect. Chym. Leiden. proleg. c. 2.

Aludit, i. e. *Mercurius*. Iid.

† Alvearium, vocatur Cavitas illa juxta meatum auditorium, ubi sordes flavæ, & amaræ, quæ Cerumen vocantur, gignuntur. Bartholin. l. 3. Anat. c. 9.

Aluech, est *Jovis*, h. e. *stanni corpus purum*. Iid.

* Alveoli. Vide *Bothria*, *Phatnia*.

Alveus tropice vocatur Pequeto uterque Ramus lacteus tumidior a Receptaculo chyli proveniens, sub diaphragmate, cum epitheto *Ampullascens*. Barthol. libell. I. Anat. c. 3. append. 2. p. 615.

Aluhir, est *rubedo*. Iid.

Alumboti, i. e. *plumbum ustum*. Iid.

Alumen, στυπτηρία, a vehementer adstringendo ita dictum, Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. est salsugo terræ naturæ Saturninæ, constans ex acido spiritu, & sale terrestri. Fr. Hofm. Clav. Schrod. l. 3. c. 24. §. 58. Junge Doxoscopiam Physicam Jungii cap. de *Alumine*. Gal. numerat. seqq. species: *Scissile*, vel *Fissile*, σχιστὴν, *Rotundum*, στρογγύλην, & *Humidum*, sive *liquidum*, ὑγρὰν, l. 9. de S. Fac. Schrod. vero quinque genera officinalia proponit: *Rupeum*, seu *Glaciale Plumosum*, sive *lapidem Amiantum*, *Scissile*, *Saccharinum*, sive *Zuccarinum*, ex rupeo mediante albumine ovi, & aqua rosacea paratum. *Catinum*, quamvis hoc proprie non sit *alumen*, sed Sal ex cineribus lignorum quorundam extractum. Vim habet adstringendi, & exsiccandi potentem. Dicitur etiam omnia vegetabilia præcipitare. Morley Collect. Chym. Leid. c. 90. Rulandus vero multo plures recenset species, & differentias aluminis, quas omnes huc adducere, non videtur operæ pretium. Mentio quoque sæpe fit *Aluminis* in Voluminibus Theatri Chymici, præsertim *Aluminis Jameni*, cujus præparatio proponitur Vol. III. p. 95. Est vero *alumen scissum*. Rul. A Chymicis notatur charactere literæ O. *Alumen ustum*, στυπτηρία κεκαυμένη, Chirurgis notissimum, usitatissimumque in excrescentiis vulnerum absumendis. Laudat & Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 6. *Aluminis Chalcitidis*, *Ægyptii*, & *Melini* etiam meminit idem alibi, quæ loca vide apud Foes. Oec. p. 592. Plura quoque de *Alumine* legantur in Ferrante Imperato. Hist. Nat. l. 13. c. 19. seqq.

Alumbur, i. e. *Luna*. Rul. & Johns.

Alunsel, i. e. *stilla*. Iid.

Alusar, est *Manna*. Iid. ut & Dorn.

† Alusa, pilulæ bechicæ Neapoli. Altimar. c. 47. ex amylo, tragacant, amygdal. dulcibus, seu oleo ipsarum, & saccharo. Iid. c. 43.

Alusen, i. e. *Sulphurata*. Iid.

Alusia, ἀλουσία, h. e. *Illotio*, sive *Lotionis defectus*. Gal. 2. aph. 50.

Aluta, σκῦτος, in genere omne *corium* significat, juxta Hesychium. Unde & opifices, qui id præparant, *Alutarii* vocantur. In foro Medico vocatur *Aluta* illud *Corium*, quo utuntur Medici, & Chirurgi ad Emplastra illinenda. Ejus exterior pars durior, & densior, interior vero mollior, quæ Hippocrati *Caro alutæ* dicitur, 2. de artic. t. 29. vide Gal. in com. Scr. m. 81. Rhod. in not. ad h. l. de Græco vocab. σκῦτος, vide Foes. Oec. p. 575. seqq.

Alvus, ἡ κάτω κοιλία, dicitur *venter inferior*, per quem fecum, & excrementorum crassiorum naturalis fit excretio. Hæc interdum in latitudine sanitatis, & in statu præternaturali excedit, interdum etiam deficit. Illa dicitur *Alvus liquida*, κοιλία ὑγρὴ, in qua liquida dejiciuntur. Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 3. Huic opponitur *Alvus dura*, σκληρὰ κοιλία, 3. aph. 25. quando pauca, eaque indurata, Gr. σκύβαλα dicta excernuntur. *Alvus fluida*, vel *fluxa*, citatior, vel cita, κοιλία ὑγροτέρα, quando liquidæ dejectiones sunt frequentiores: quo pertinent *Lienteria*, *Diarrhœa*. *Alvus adstricta*, ἐπισχεθεῖσα, quando excessive sistitur, & restat, nimiumque retinentur excrementa, cap. 1. in li. 1. Epid. t. 75.

Alyce, ἀλύκη, *Alysis*, ἄλυσις, ἀλυσμὸς, ἄλυξις, idem significant. Derivatur a verbo ἀλύζειν, ἀλυκτέειν, angi, *anxietate vexari*. Nomina igitur illa denotant *anxietatem*, & *corporis inquietudinem* propter anxietatem, cum a fervente, & corpus inæquabiliter commovente materia primis in venis vellicatur stomachus, adeoque natura exagitatur, ut præsentem rerum statum fastidiat, subindeque corporis figuram mutet, membraque dissolute admodum dispergat, Foes. in not. ad Hipp. l. Epid. p. 1056. seqq. Oec. p. 33. Dieter. Jatr. n. 44. Inter recentiores egregie *Anxietatum* cordis, & præcordiorum descripsit generationem Franc. de le Boe Sylvius Pr. Med. l. 1. c. 34. § 87. *Anxietas* cordis, & præcordiorum partim mali focum abdomen, partesque in tenue intestinum sese exonerantes, ac in primis pancreas, partim mali fomitem manifestat. Humorem non tantum accidum, qui dolores lancinantes, rodentesve, aut perterebrantes parit, sed insuper glutinosum, qui partibus omnibus firmiter adhærens ab iisdem recedit lentius, ac difficilius, ac proinde urget pertinacius: quin a Bile oppressa in halitus, flatusque viscosos, lentosque diductus notatam auget *anxietatem*.

Alypias, est purgans bilis atræ, & species Turbith. Fallop. lib. de purg. simpl. cap. 25. Tom. I. pag. 100. quamvis idem notaverit apud Gal. medicamentum ἄλυπον esse saltem leniter subducens, sive minorativum, d. l. c. 16. cag. 62.

Alzegi, i. e. *Atramentum*. Rul. & Johns.

Alzemafor, i. e. *Cinabrium*. Iid.

Alzilat, est *pondus trium granorum*. Iid.

Alzimar, est *Virile*. Rul.

Alzofar, i. e. *æs ustum*. Rul. & Johns.

Amaldyno, ἀμαλδύνω, & ἀμαλδύνομαι, significat *corumpo*, deleo, aboleor, & corrumpor. Activum legitur apud Hipp. l. de nat. puer. IX. 16. Passivum lib. de genit. III. 1. l. 1. de morb. mul. XV. 13. XIIX. 4. lib. 1. LXXIIX. 8. Vide Foes. pag. 35.

Amalgama, *Amalgamatio*, est *calcinatio*, vel impastatio metallorum, facta per *hydrargyrum*, sive argentum vivum. Rul. in Lex. Chym. Joh. Schrod. l. 1. c. 3. & Frid. Hofm. in clav. ad h. l. Rolfink. Ch. l. 2. c. 3. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. §. 11. seq. D. D. Wedel. Ph. J. A. F. R. lib. 1. s. 4. c. 5. p. 52. Hujus laboris quoque sæpe mentio fit in Th. Ch. Voluminibus pene omnibus. Fallop. dicitur *Amalgama* esse quoque Mixtura Aquarum fontium (an leg. fortium) cum metallis, tr. de Morb. Gall. c. 26. t. 1. p. 731. *Amalgama* dici quasi *Hamalgama*, juxta Palmarium, ab ἅμα, *simul*, & ἀλγεῖν, *dolere*, vel γαμεῖν, *nubere*, vel μαλάττειν, *mollire*, testatur Libav. de Igne nat. c. 30. Dividitur in vulgare Auricum argento vivo vulgari, & Philosophicum cum Mercurio Philosophorum. Ibid. Alias & solutionem Martis cum Sulphure *Amalgamationem* appellare non dubitavit Schroder. d. l. p. 27. unde & Lagneus *Amalgama* in genere dixit *Mollificationem*, in Harm. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. p. 729.

Amandinus *lapis*, est gemma coloris varii. Extinguit omnia venena, & reprimit; quare non est gemma contemnenda: de qua consule Albertum. Rul. in Lex.

† Amaracus, Majorana tenuifolia. Crato Epist. p. 358.

Amaracinon, ἀμαράκινον, vocatur Unguentum præstantissimum, paratum ex oleo, & aromaticis variis, ita dictum ab *amaraco*, ἀμαράκῳ, quod idem est ac σάμψυχον, vulgo *Majorana*. Descriptio habetur apud Dioscor. l. 1. cap. 68. Gorr.

* Amarum, πικρὸν, dicitur secund. Gal. l. 4. de S. Fac. c. 19. 22. & aliquoties alibi, quod calidam habet facultatem, & siccam, & cineri est simile. Generari quoque credit omnia *Amara* ex calefactis dulcibus, sive a calore ingenito, sive ab igne, quod tamen non videtur veritati consonum. Secundum recentiores *Amari* natura consistit in salinis portionibus lixiviosis, & alcalicis, per sulphureas, vel oleosas determinatis, & modo saltem affectionis aliquo ab *Acri* differt, Pechlin. de purg. c. 16. Willis de ferment. c. 2. *Amarum* oriri ex mistura spirituosarum, sulphurearum, & salinarum portionum existimat, id quod de quibusdam, non vero de omnibus *amaris* concedi poterit.

Amarygae, ἀμαρυγαὶ, hoc nomine quidam *oculos*, quidam vero *supercilia* intelligunt. Gorr.

Amatoria *febris*. Vide *Chlorosis*.

Amatoria *veneficia*. Vide *Philtron*.

* Amayrosis, ἀμαύρωσις (qs. d. *Obscuritatem*) *Obfuscatio*, est totius lucis in oculo impedi-

pedimentum, acutis morbis accidens, quæ est imbecillis facultatis animalis indicium, Gal.c. 2. in l. 1. prorrh. t. 11. Clarius *Amavrosis* est, cum oculi lux extinguitur defectu spirituum. Spiritu non influente cessat calor quoq: Hujus defectu necessario frigent, & rigent oculi. Linden.Ex.IV. §.92. Nullum vero manifestum in oculo apparet vitium, sed pupilla integra, & plane pura conspicitur. Differt ab ἀμβλυωπία, solo gradu minore, Gorr. Hipp. aliquoties meminit ἀμαυρώσεως, v. g. c. 3. l. 1. prorrh. t. 20. Coac. t. 225. & 483. Plura loca vide apud Foes. Oec. p. 36.

Amausum, Alias *Smaltum*, vulgo Schmalbglas, est vitrum fusorium ob facilem liquefactionem. Usurpatur etiam ad picturas annulis, & insignibus inurendas. Unde *Encaustum* appellatur. Alias quoq; *Terra Saracenica* nuncupatur, Joh. Isaac. de operib. miner. l. c. 89. & seqq. qui metalica potissimum vitra per *amausa* intelligit, in Th. Ch. Vol. III. Clarius *Amausa* describuntur a Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21. Variis coloribus prædita esse *Amausa*, pro varietate materiæ, ex qua fiunt, prolize ibid. videre est.

Amazonios, ἀμαζόνιος, epitheton *pastilli*, *vel trochisci*, cujus descriptio videatur ap. Gal. l. 8. de C.M.S.L. c. 3. Gorr. Facit ad stomachi subversiones, & vomitus.

Ambe, ἄμβη, *crepido*, lignum aliquod supra gradum scalæ Hippocraticæ, ad repositionem brachii in cavitatem alligandum. Gal. cap. 1. de artic. t. 14. 19. Ejus descriptionem, & delineationem tradidit etiam Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 1. & 2. Quin & in genere superciliosam eminentiam, quæ est in ora alicujus, vel ambitu, significat, unde & ad ossa per similitudinem refertur ab Hippocr. 4. de artic. t. 64. Vide Foes. Oec. pag. 37.

Ambar, *Ambarum*, communiter *Ambra*, ἄμβαρ, *Ambracea* Fallop. est odoramenti genus, de quo variæ sunt sententiæ. Alii tradunt, in maris profundo, veluti fungum, concrescere, & procellis in litus eiici, aut devorari a pisce quodam, in cujus corpore postea reperitur. Alii putant, ipsum e fontibus quibusdam scaturire, bituminis modo, aut sulphuris. Tria ejus produntur genera, fulvum, subalbidum, atrum. Calefacit, & siccat cerebrum, & olfactum roborat; senibus, & natura frigidis opem mirifice præstat. Hæc Gorr. Scroderus posteriori sententiæ accedens dixit, esse bituminis genus, ex fontibus, & alveis maris ad littus eructatum, & duplex statuit; unum *Ambra Grisea* vocatur valde odorata; alterum *Citrinum*, quod *Succinum* constituit. *Sperma Ceti* quoque *Ambræ subalbidæ* nomine quandoque venire, docet l. 3. Pharm. cap. 29. Junge Hofm. in cl. ad h. l. item C. Hofm. Paralip. Off. c. 54. 65. D. Justum Klobium in Acad. Vuittebergẽsi octodecim opiniones de *Ambra grysea* recensuisse, & tandem eam, quamvis hæsitabundum, amplexum esse, quæ statuit, eam esse *Merdam Avis Indicæ* in Madagascar, *Aschibebuch* dictæ (licet & alteri faverit, quæ tradit, *Merdam* esse *Balenarum* quarundam Trompæ dictarum) legitur in Actis Philosophicis Oldenburgii Angli Anni 1667. Mens. Octobr.

Ambidexter, ἀμφοδέξιος, dicitur is, qui sinistra, perinde ut dextra, utitur. Hæc felicitas denegatur mulieribus ab Hipp. 7. aph. 43. ob caloris nativi infirmitatem, videl. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Vide Foes. p. 42. Diet. Jatr. n. 50. Alias & ferrum utrinque incidens *Ambidextrum* ab Euripide dictum esse, testatur Gal. in comm. ad h. l.

* Amblosis, *Ambloma*, *Amblotica medicamenta*, ἄμβλωσις, ἄμβλωμα, ἀμβλωτικά. Vide *Abortus*.

Amblyopia, ἀμβλυωπία, ἀμβλυωγμός, ἀμβλυωσμός, idem fere quod ἀμαύρωσις, hoc est *Hebetudo oculorum*. Vide *Amavrosis*. Perperam a Matth. Sylvatico, ob ignorantiam Græcæ linguæ, mutatum in *Ampliopeam*, aut *Ampliopiam*, Dieter. n. 48

* Ambon, ἄμβων, est margo, labrum, sive supercilium cotylarum, & cavitatum in dearticulatione, Gal. l. 2. de U. P. c. 17. Item crepido, & ita idem, quod ἄμβη, *Ambe*, c. 1. de art. t. 19. Adde Foes. p. 37

Ambra. Vide *Ambar*.

Ambrosia, ἀμβροσία, est epitheton quoddam splendidum nonnullarum Compositionum Alexipharmacarum, sive Theriacalium, idem significans, quod *Athanasia*, ἀθανασία, veluti immortalitatem promovens. Meminit illius Gal. l. 4. de L. A. c. 8. Ita & in specie Philippi Macedonis Antidotus ad venena, omniumque venenosorum ictus, & internos corporis morbos dicta fuit *Athanasia*, l. 2. de Antid. c. 8. Sunt vero omnes calefacientes, & exiccantes, lib. 8 M. M. c. 7. *Ambrosia* est etiam nomen plantæ, apud Diosc. l. 3. c. 129. & Gal. l. 6. de S. F. h. t. & tribuitur diversis, v. g. Tanaceto, Abrotano, Artemisiæ, Botryi, de quo vide Bauhin. in Pinace. Abraham Frambesarius integrum libellũ medicum scripsit, vocans *Ambrosiopæam*, qui statim ab initio *Ambrosiam* definivit, quod sit pura medicamenti essentia, naturæ cœlestis æmula, spiritus instar e corporea concretione, relicto crassamento elementari, extracta, tantaq; elaborata industria, ut exigua mole plurimum

C 4 pol-

polleat, citraque fastidium, & citra noxam exhiberi queat. Divisit quoque in Universalem, & Particularem, &c.

Ambulatio, βάδισις; est actio utriusq; cruris, quæ ab homine fit, altero quidem in terra firmato, altero vero circumlato, & ita perficitur per firmationem, & motum. Illius instrumenta sunt pedes; hujus autem totum Crus: Gal. l. 3. de U. P. c. 5. Ejus consideratio in statu sec. & præt. nat. Medico necessaria est, & utilis. *Ambulatoria instrumenta* quoque vocantur *Pedes*, βαδιστικὰ ὄργανα, d. l. c. 8.

* Ambusta, *Ambustiones*, πυρίκαυστα, κατακαύματα, idem, quod *Combusta*. *Combustiones* sunt, quæ igne, vel ardente aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, Gal. l. 9 & 11. de S. F. Constat autem, si quis in aqua ferventi ustus fuerit, hunc etiam affectum πυρίκαυσον (non *Piricaustum*, uti recte correxit C. Hofm.) i. e. *ambustum* igne nominari, l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Vide etiam Keuchen. in not. ad Samon. p. 254

Ameibo, ἀμείβω, significat apud Hipp. *muto*, permuto, 1. de iis, q. in med. f. t. 17. & l. 6. Epid. f. 5. t. 19. ubi quidam μεταμείβειν legunt, Foes. p. 38

Amenenos, ἀμενηνὸς, denotat, *debile*, *infirmum*, ab ἀ, & μένος, *robur*, Hipp. l. 2. prorrh. XXXVI. 13. & l. 1. de morb. mul. XIV. 12 Foes. d. l.

* Amentia, ἄνοια, idem, quod *Mentis alienatio*, *emotio*, *aberratio*. Dicitur & *Dementia*, estque delirii species, ratiocinatricis functionis veluti paralysis, & abolitio, Gal. lib. de diff. sympt. cap. 3. Cujus caussam veram determinare difficillimum est, si nullus morbus corporis concurrerit, ideo quod mentis humanæ naturam, & affectiones minus exploratas habeamus, ita ut unicuique cum Cicerone I. Tuscul. roganti, Ubi, aut qualis est Mens. Ubi tua, aut qualis? potesne dicere? respondere cum Lactantio l. de opif. c. 16. liceat: Mentis rationem incomprehensibilem esse quis nesciat, nisi qui omnino illam non habet, cum ipsa Mens quo loco sit, aut cujusmodi, nesciatur? Jung. Carlton. Ex. Path. VIII. §. 3. Vide *Delirium*.

Amentum. Vide *Ancyle*. *Amentum* etiam dicitur *Alumen scissum*. Rul. in Lex.

† Amerina, i. e. vitex. Ruv. l. 7. c. 46.

Amethodicum, ἀμεθοδικὸν, dicitur, quod sine methodo, & ratione certa fit, aut proponitur, ut solent Empirici. Blancard. in Lexic. quamvis non constet, cuius authoritate hoc vocabulum posuerit.

Amethysta, ἀμέθυστα, dicuntur in genere *medicamenta, quæ ab ebrietate præservant*: Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Hinc etiam dictus *Amethystus lapis*, ἀμέθυστος, gemma, vel lapis pretiosus, coloris violacei, aut vini subrubri, vel nigri aqua diluti, cujus quidem nobilioris patria est India; viliorum vero Arabia, Ægyptus, Galatia &c. quin & Bohemia. Non immerito vero virtus hæc ebrietati resistendi in hoc lapide fictitia habetur a Plutarcho, item veneficiis, malisque cogitationibus. Confer ad Chiocc. Mus. Calc. f. III. p. 189. seqq. Rul. in Lex. Ch.

* Ametria, ἀμετρία, Lat. *Immoderantia*, *Immoderatio*, in genere est a justa temperie recessus. Gal. l. 4. M M. c. 4. opponitur symmetriæ. Hoc vocabulum verum genus logicum constituere in definitione morbi C. Hofm. in Animadvers. ad Montan. c. 1. §. 8. censet, definiens morbum, quod sit ἀμετρία temperamenti, organizationis, & unitatis. Enim vero cum hoc genus non respiciat ad effectum immediatum morborum, videlicet Actiones læsas, mihi non videtur adeo accuratum, sed potius retinendum esse genus ἀδυναμίαν, sive *Impotentiam agendi*.

Amia, ἀμία, piscis nomen est in mari, fluviis, & stagnis degentis, commodumq; præbentis sui generis cibum, si rite paratus fuerit, de quo vide Aldrov. l. 3. de pisc. c. 20.

Amiantus, ἀμίαντος (perperam a nonnullis per th, vel θ scribitur) lapis est in Cypro natus, alumini scissili similis, e quo elaborato, utpote flexili, telas spectaculi gratia texunt, quæ ignibus injectæ ardent quidem, sed flammis invictæ splendidiores exeunt. Diosc. l. 5. c. 156. Dicitur alias *Alumen plumosum*, item *Lapis Asbestus*, ἄσβεστος. Differt ab Alumine scissili, quod hoc sit combustibile. De hoc Lapide vide Schrod. l. 3. c. 8. Hofm. in clav. ad h. l. Dorn. Rul. Johns. in Lex. Chiocc. Mus. Calc. f. III. pag. 286 seqq. Mentio quoque telarum paratarum a Venetis fit in Th. Ch. Vol. V. p. 391. Perperam vero illud linum, vel *Lapidem Asbestum* hodieq; reperiri negarunt Monardes, & Amatus, uti recte ostendit ex Joh. Brabo, Mizaldo, Langio l. 1. ep. 66. & Ul. Aldrov. Casp. Reies Camp. Elys. qu. 25. n. 2. & 11. Vocatur & *Salamander*, & *Salamandra*. Dorn. Rul.

* Amiculum. Vide *Amnios*.

Amidum, pro *Amilum*, vel *Amylum*, est albissima farina concreta in panes ad Solem, Dor. Rul. & Johns. in Lex.

Aminæus, ἀμιναῖος, epitheton vini, & vitis, ab *Aminæo*, Italiæ oppidum, dictum in Campania. Duplex habetur apud Galen. l. 12. M. M. c. 4. videlicet *Aminæum Neapolitanum*, & *Aminæum Siculum*. Est & *Aminæum* factitium ap. Constantin. Cæsar. l. de Agricult. 8. cap. 21. notante

notante Gorr. Adde Keuchen. not. ad Sam. p. 204. seqq.

* Amma. Vide *Hamma*. In Gr. enim est aspiratum ἅμμα, ab ἅπτω.

Ammion, ἄμμιον. Vide *Minium*.

Ammochosia, ἀμμοχωσία, vocatur remedii genus exsiccando corpori idoneum, eo super arenam decumbente, & arena superingesta. Oportet autem calentissimam esse, & marinam, si ejus copia haberi possit. Fluviatilis enim humectantior est. Est autem & Sal ad eam rem efficacior, quam arena. Oribas. l. 10. 2. 8. Collect. med. notante Gorr. p. 29

Ammodites, *Ammodytes*, idem quod *Psammodytes*, ἀμμοδύτης, ψαμμοδύτης, nomen est serpentis grandioris in arena latentis, cujus descriptionem cum ejus veneno, & adversus hoc remediis, videas apud Aldrov. l. 1. de serpent. & drac. c. 3

Ammoniacum, ἀμμωνιακὸν, dicitur 1. de *succo*, vel *Gummi quodam* ferulæ in Libya nascentis, cujus duo habentur genera: Unum purius, ligni, & arenarum expers, maxime coloratum, thuri simile, minutis glebis constans, odore castorei, gustu amaro, quod & θραυστὸν, sive θραῦσμα vocatur, quasi *frustum*, aut friatura: Alterum impurius, & lapidosius, quod φύραμα, quasi *commixtionem* appellant. De Gummi Ammoniaco vide Gorr. p. 29. C. Hofm. in Officin. l. 2. c. 10. Schr. l. 4. cl. 2. n. 369. Rolfink. qui inter purgantia retulit, tr. de purgant. s. 1. art. 3. Deinde dicitur de *Sale*. Vide *Sal*.

Ammonion, ἀμμώνιον, dicitur *Collyrium*, maximæ commoditatis in multis oculorum morbis, quod & alio nomine ὑγείδιον appellatur. Refertur ab Aetio l. 7. inter τὰ νάρδινα, καὶ τὰ θεοδότια, collyria, notante Gorr. d. l.

Ammonis *cornu*, vocatur *lapis* coloris cinerei, omni armatura vacuus, & ita nodosus, quasi juncturis cohæreat, arietis cornu tam forma, quam colore referens. Rul. in Lex. ubi varias *Ammonitis* species recenset.

Amna, Paracelso dicitur *Aqua*, quæ currit per calces, & ubi terra est alba, sicut est in Anglia, l. 1. de Tart. tr. 5. c. 2. in Schol.

* Amnios, *Amnion*, ἄμνιος, ἄμνιον, in neutro usurpavit Linden. Physiol. Med. l. 2. c. 7. §. 17. apud Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 7. & de fœt. form. c. 2. legitur ἀμνεὶς (quod tamen correxit sua manu C. Hofm. in Græca Basil. edit.) est membrana interior fœtum involvens, sive interius fœtus involucrum, unde & *Amiculum* appellatur, quod fœtum *amiciat*, & obvolvat. Membrana hæc liquorem illum aqueum, cui fœtus quasi innatat, non a sudore fœtus, multo minus ab urina, sed a colliquamento aqueo, partim seminali a conceptione redundante, partim succi nutritii relicto provenientem continet. Videatur Harvejus de gener. animal. in append. tit. de Membran. Barthol. l. 1. An. cap. 36. Jung. laud. supra D.D. Hofm. Jun. Diss. in Horne Microcosm. p. 293. Vocabuli Etymologiam, & veram significationem se juxta cum ignorantissimis nescire, ingenue fatetur C. Hofm. com. in lib. 15. de U. P. num. 1067. & ex hoc Linden. dict. l.

Amnis *alcalisatus*, est aqua ducta per calces terrarum, ex qua desumptum est *Alcali*. Dorn. Rul. & Johns.

* Amolynton, ἀμόλυντον, Cœlius Aurelian. vertit, quod attrectatum manibus nihil a se inquinamenti dimittit, l. 2. de morb. cur. cap. 37. Hinc *Amolynta* dicuntur *non inquinantia medicamenta*, similia his, quæ proprie *Epithemata* dicuntur, Gal. l. 7. de C.M.P.G. c. 11. ubi ad *Acopa* referuntur, de quibus supra dictum.

Amongabriel, i. e. *Cinabrium*. Dorn. Rul. & Johns.

Amor, ἔρως, quid in genere significet, aliunde cognitum esse debet. Strictius vero in Medicina plerumque sumitur de *Amore conjugali*, vel *libidinoso*, & refertur inter caussas procatarcticas sanitatis, & morborum, quatenus vel moderatus, licitus, & honestus, vel immoderatus, illicitus, & turpis fuerit, siquidem est vehementior quædam animi passio, & perturbatio, in qua spiritus vitales, & animales fervidiores redduntur, Charlt. Ex. Pathol. VIII. §. 26. Vuillis An. Brut. P. 1. c. 9. Ad immoderatos, & illicitos potissimum spectat. *Affectus Eroticus* dictus, de quo integram epistolam scripsit Lang. l. 1. ep. 24. quandoq; cum delirio conjunctus, præsertim in sexu fœminino, unde & *Amor insanus* appellatur, de quo videatur Sennert. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 10. Ob *Amorem* filius regis ab Erasistrato deprehensus legitur ap. Gal. c. 1. in prognost. t. 4. Aliud exemplum legitur de fœmina quadam in lib. de iis, qui morbum simulant.

Amorge, ἀμόργη. Vide *Amurca*.

Ampelis, ἀμπελὶς, avis nomen est, quæ & *Garrulus Bohemicus* dicitur, cujus descriptionem vide ap. Aldrov. l. 12. Orinthol. c. 18. Hujus caro inter cibos gratissimos, & ipsi Turdo etiam præferenda refertur.

Ampelitis, ἀμπελῖτις. Vide *Pharmacitis*. Epitheton *Terræ bituminosæ*. Gorr. p. 30

Ampharisteros, ἀμφαρίστερος, Vide *Amphidexios*.

* Amphemerinus, ἀμφημερινὸς, scil. πυρετὸς, Lat. *Febris quotidiana*. Vide *Febris Quotidiana*.

* Amphiblestroides, ἀμφιβληστροειδὴς. Vide *Retiformis*.

Amphi-

Amphibranchia, ἀμφιβράγχια, *Tonsillæ*. Hippocrati dicuntur & *partes vicinæ*. l. de int. aff. LX. 6. & l. de dieb. crit. V. 10. Vide Foes. p. 41.

Amphicathezomæ, ἀμφικαθέζομαι, i. e. *Circumsedeo*. Verbum exprimens modum *Insessus* in Semicupium, ut Decoctum circumcirca partes irriget, & mulier prorsus immergatur. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXX. 10

Amphicaustis, ἀμφίκαυσις, duplicem habere dicitur significationem. 1. notat *montanum hordeum*, quod & ἄσπα dicitur. Deinde *pudendum muliebre*, teste Eustathio. Gorr. p. 32

Amphidexios, ἀμφιδέξιος. Vide *Ambidexter*. Alias e contrario aliquis etiam dici potest ἀμφαρίστερος, *ambilævus*, & per metaphoram de homine infausto usurpari quiret.

Amphidion, *Amphideon*, ἀμφίδιον, ἀμφίδεον, proprie significat *armillam muliebrem*, qua vel collum, vel brachia circundantur. Per metaphoram vero Hippocr. hoc nomen indigitavit summam uteri osculi extremitatem rotundam, vel oram. l. 1. de morb. mul. LXXXIII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foes. p. 42. Gal. in Exag. voc. Hipp. quod vero Blancard. in Lex. posuerat ἑλικοειδὴς ἐπαναστασις, in illo loco non occurrit.

Amphimetrion, ἀμφιμήτριον, est epitheton signorum affectus matricis significantium, q. d. circa matricem. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid. sect. 8. t. 38. ubi in edit. Linden. occurrit Latina versio, *Circa messem*. Foes. d. l.

Amphipneuma, ἀμφίπνευμα, h. e. *circumcirca urgens spiratio*, & est species, & symptoma magnæ difficultatis in respirando, cujus meminit Hipp. l. 4. Epid. XXIV. 17. Foes. p. 43

Amphipolos, ἀμφίπολος, significat *pedissequam* vel *ministram*, quæ heram circumstat, ap. Hipp. l. 5. Epid. XII. 15. Foes. d. l.

Amphisbaena, ἀμφίσβαινα, nomen serpentis æqualis ubique crassitiei, ita ut duo capita in extremitate utraque habere videatur, quamvis Aldrov. illud revera defendat, qui prolixius descripsit, & usum ejus varium Medicum monstravit, l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 10

* Amphismila, ἀμφισμίλη (perperam *Amphismela*, quia in Græco est Jota) ab ἀμφὶ, *utrinque*, & σμίλη, *scalpellus*, *cultellus*, idem, quod μαχαίριον est, *culter Anatomicus*, utrinq; acie præditus ad sectionem, cujus inter alia instrumenta meminit Gal. l. 1. Anat. adm. cap. 10 Castell.

Amphisphalsis, ἀμφίσφαλσις, dicitur *circumactio*, *circumductio*, oberratio. Usus Hippocr. de cruris circumductione, ut in sedem suam revertatur. 4. de articul. t. 47. Foes. p. 43.

Amphitane, idem quod *Chrysocolla*. Fallop. tr. de metall. seu fossil. c. 31. Tom. I. p. 334.

Amphodonta, ἀμφόδοντα, dicuntur animalia, quæ in utraque maxilla dentes habent, *utrinque dentata*. Hippocr. 1. de artic. t. 28. Foes. d. l.

Amphora, κεράμιον, ἀμφορεὺς, fuit mensura certa liquidorum apud veteres, & quidem duplex: *Italica* continens libras LXXII. Galen. de pond. & mensur. c. 4. & *Attica*, quæ capacior, utpote quæ præterea *urnam* contineret, h. e. dimidiam circiter *amphoram*. Hæc in specie dicta Attici μετρητής. Gorr. p. 32.

Amplexatio, sive *Basiatio*, mystice, vel Spagyrice dicitur, quando *Mercurius Philosophorum*, ceu *mulier candida*, juncta fermento aureo, quod est *maritus ruber*, sustinet motum, & agitationem, & fit frequens reflexio halituum super corpus in fundo. Libav. Tom. II. Op. pag. 395

Ampotis, ἄμπωτις, proprie significat *æstus marini reciprocationem*, aut aquæ marinæ recessum a littore, quasi mare eam recedentem rebibere, & absorbere videatur. Per translationem vero Hipp. usurpavit de *Humorum recessu*, & recursu ad interiores partes, & ita fere coincidit cum *Palindromia*. l. de Hum. statim in princ. Gal. c. 3. aph. 2. l. 4. de San. tu. c. 10. fin. Vide etiam Foes. p. 40. Dieter. n. 226

Ampulla, λήκυθος, πομφόλυξ, quid proprie significet, notum est. Per translationem *Ampullas* vocavit Paræus prima delineamenta trium viscerum, cordis, hepatis, & cerebri post conceptionem. l. 23. Chirurg. c. 9. in Chymicis *Ampullæ* vocantur vasa ampliora, ut Cucurbita, Pellicanus &c. Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. c. 2

Ampullascens. Vide *Alveus*.

Amputatio. Vide *Sectio*. Valde καταχρηστικῶς, & licenter usum esse de virtute medicamenti Tryphera dicti Scrib. n. 230. testatur Rho. in Lex.

* Amuleta, περιάμματα, περίαπτα appellantur, quod de collo suspendantur, aut alicui corporis parti alligentur. Gal. l. 1. de rem. fac. par. c. 1. fin. & sunt medicamenta, quæ occulta quadam virtute, & mira efficacia nos latente aliquid in corpore præstare creduntur. Helmon. *amuleta*, & *periapta* appensa agere credit vi influentiæ partim citra evaporationem illorum, partim cum ἀπορροίαις, quæ etiam sensim viribus minuuntur. Dividit etiam in Ossea, Cornea, Animalia, Plantas, Lapidea, Salina, Transparentia, & Opaca. tr. Post. medicam. n. 61. Circa omnium illorum usum multum vanitatis, quin & multum superstitionis concurrere, quotidiana testatur experientia, unde re-

cte

& Gal. vocavit ἄλογα, irrationabilia, *absurda*, reiiciens tanquam fabulas aniles hujusmodi manganias, l. 6. de S. Fac. in procem. quamvis aliqua fortassis sint, quæ naturalibus, & non plane occultis viribus operantur, propterea non prorsus rejicienda. Videatur Dieter. Jatr. n. 683. Amuleta quoq; in peste proposuit Hild. Epist. 96.

AMURCA, ἀμόργη, dicitur *sedimentum*, vel recrementum *olivarum* expressarum, *fæx olei*, Hipp. 7. aph. 45. (Gal. in comm. ad h.l.) de Ulceribus IX. 6. 7. Ejus usus commendatus in ulceribus. Calefacit enim, & exiccat in gradu secundo, secundum Gal. 6. de S. Fac. Vide Foes. p. 39. Gorr. p. 29. & seqq. *Amurcam* quoq. appellavit Renum succenturiatorum Humorem, credens, se scapham scapham appellare D. Joh. Jas. Harder. in Pœon. & Pythagor. Ex Anatomico. Medic. II. p. 12.

AMYCHE, ἀμυχὴ, est *superficiaria*, & levior *continui solutio*, vel præternaturalis, vel artificialis. In illa significatione legitur apud Hipp. l. de int. aff. XXXV. 7. quæ in Coac. t. 444. dicuntur ἀμυχώδεα ἐξανθίσματα, *superficiariæ efflorescentiæ* cum ulcusculis. In hac usus est Gal. de incisuris per scarificationem l. 2. de curat. ad Glauc. c. 7. Vide Foes. p. 41.

AMYDROS, ἀμυδρὸς, significat *obscurum*, & vix conspicuum. Legitur apud Hippocr. de astris usurpantem, lib. de Insomn. IIX. 5. Foes. dict. l.

AMIGDALAE. Vide *Tonsillæ*. Botanica significatio non est hujus loci.

AMYGDALATUM lac artificiale, sive Emulsio ex Amygdalis, aliisque seminibus albicantibus lege artis parata, Blancard. in Lex.

AMYLUM, ἄμυλον, ἀμύλιον, Hipp. lib. 2. de morb. mul. LXXVI. 3. dicitur, quod *sine mola fiat*, ut testatur Diosc. l. v. c. 123. Foes. pag. 40. Fit. a. ex tritico, & siligine, estq; cum cibus, tum medicamentum. Gal. l. 1. de al. fac. c. 8. & l. 5. de S. Fac. c. 34. alibique *Amyla* in genere quoq; dicuntur *Fæculæ Chymicorum*. Libav. S. Arc. Ch. l. 2. c. 1. & 21.

AMYON, ἄμυον, dicitur membrum *emusculatum*; h. e. ita extenuatum, ut musculorum delineationes non habeat sensui satis apparentes. Hipp. 3. de artic. t. 81. ubi jungitur ἄσαρκον, *carnis expers*. Foes. d. l.

AMYTHAONIS *medicamentum*, ἀμυθάονος φάρμακον, vocatur compositio quædam vel ad Emplastra, vel ad Malagmata pertinens, valens ad præcordiorum tensionem, articulos contractos, convulsosq; Digerit enim, discutit, & extrahit. Describitur apud Ægin. l. 4. c. 32. Gorr. p. 31.

AN, dicitur pater Sulphur. *Ansir*, filius Mercurius: *Ansirarto*, Spiritus, Sal. Rul. & Johns.

ANA, ἀνὰ, est terminus Pharmaceuticus, quo utuntur Medici, *æqualitatem mensuræ*, vel *ponderis* designaturi. Hipp. l. 1. de morb. mul. C. l. 44. quamvis Lind. omiserit. Foes. Oec. p. 43. Imo *Anatica proportio* æqualitatem infert. Libav. T. II. p. 343. *Ana* quoque in secretis mysteriis Mekubalim *Mentem* denotat, cui innatæ primæ notiones, in cujus medio sedere dicunt *Angelum*, quem vocant *Anim*, qui rei veritatem indicat. Unde & *Ana* nomen Idoli, & aliis *Anani* Divinatio. Hinc quoque *Ananisapta*, vox magica, significans dæmonem divinatorem, quem sic occulte invocant, ut ferentis, & ægrotantis misereatur. Vide Keuch. in not. ad Seren. p. 60.

ANABASIS, ἀνάβασις, *Ascensus*, vel *ascensio*, idem est, quod *augmentum*, vel incrementum morbi totius, sive particularis paroxysmi. Gal. l. de morb. tempor. c. 2. l. 1. de Cris. c. 3. Hinc *Anabatica* febris, ἀναβατικὸς πυρετὸς, est febris continua, quæ & *Epacmastica* dicitur, de qua supra in *Acme*.

ANABETTO, ἀναβάλλω. Vide *Extusio*.

ANABLEPO, ἀναβλέπω, significat apud Hipp. visum prius amissum recipio. l. 7. Epid. XXV. 10. Foes. p. 46.

ANABLYO, ἀναβλύω, h. e. *ebullio*, effervesco. Hipp. l. de morb. sacr. IIX. 18. & l. 1. de morb. mul. CIV. 13. Foes. d. l.

ANABOLE, ἀναβολὴ, significat *rejectionem materiæ per superiora*, idem quod ἀναγωγή. Vide *Anagoge*. Gal. Vomitum vocat ἀναβολὴν, l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

ANABROCHISMOS ἀναβροχισμὸς, non ἀναβρογχισμὸς, uti quidem legitur apud Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 12. siquidem a βρόχος, i. e. laqueus derivari debet. Significat enim *Illaqueationem*, estque nihil aliud quam pilorum in palpebris oculum infestantium [qui affectus τριχίασις, vel τρίχωσις dicitur] per Chirurgiam ablatio. Ægin. l. 6. c. 13. Vide Foes. d. l.

* ANABROSIS, ἀνάβρωσις, quæ & διάβρωσις dicitur, est *solutio* continuitatis ex erosione ab humoribus mordacibus introducta. Gal. l. 5. de L. A. c. 5. & l. 4. M. M. c. 1.

ANACAR, ἀνάκαρ, significat apud Hipp. *in partem superiorem*, εἰς τὸ ἄνω μέρος, uti ἔπικαρ, *in partem inferiorem*. Gorr. Foes. & Gal. expos. voc. Hipp. quamvis locum Hipp. nullus horum citaverit.

ANACATHARSIS, ἀνακάθαρσις, *purgationem per sputa* in specie significare ap. Hipp. 5. aph. 8. testatur Gal. in com. ad h. l. confirmat Dieter. n. 56. quamvis Blancardus late exposuerit per omne medicamentum per superiora purgans, v. g.

Vomi-

Vomitorium, Sternutatorium, Masticatorium &c. qua auctoritate ipse videat.

ANACESTOS, ἀνάκεστος, i. e. *incurabilis*. Foes. p. 47.

ANACHMUS, est *spiritus incorporeus*. Dorn. in Dict. Paracels.

ANACHREMPSIS, ἀνάχρεμψις dicitur Lat. *Excreatio*, sive per screatum sputi rejectio. Hipp. Coac. t. 24. 244. 320. & alibi. Idem est, quod ἀποχρέμψις. Foes. p. 56. 57.

ANACINEMA, ἀνακίνημα, significat *commotionem corporis*, quæ inter exercitationes ponitur ab Hipp. l. 2. de Diæta. XLII. 5.

ANACLASIS, ἀνάκλασις, vocatur *articuli reflexio*, cum recurvatur, & retorquetur in exteriorem partem, ut de interna manus extensione scripsit Hipp. 1. de fract. t. 11. Plura apud Foes. p. 47.

ANACLISIS, ἀνάκλισις, dicitur *decubitus ægrorum*. Hipp. de dec. orn. XI. 1. ἀνακλισμὸς vero vocatur ea pars sellæ, in quam dorso recumbimus, l. de artic. t. 22. Foes. d. l.

ANACOCHE, ἀνακωχὴ, ἀνακώχησις, dicitur *inhibitio*, retentio, mora, retardatio, a verbo ἀνακωχέω, *inhibeo*, remoror, quo aliquoties usus Hipp. l. de artic. t. 30. & c. 2. t. 47. l. de Corde IIX. 15. Vide Erot. in Onomast. p. 18. f. Foes. p. 48.

* ANACOLLEMA, ἀνακόλλημα dicitur medicamentum, quod in affectionibus oculorum fronti imponitur, & veluti *agglutinatur* ad restringendum fluxiones. Gal. de rem. fac. parab. c. 10. & l. 11. de S. Fac. §. Ovor. fac. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. Pertinet ad *Frontalia*. Morell. de form. rem. l. 2. s. 2. c. 1.

ANACOMIDE, ἀνακομιδὴ, dicitur *refectio*, recreatio ægri ex morbo. Coac. t. 220. 235. & l. de Aff. XXXIIX. 9. Nam verbum ἀνακομίζειν, significat ægrum *reficere*. l. 2. de morb. XV. 14. 26. XXI. 17. 1. de fract. t. 48. Dicitur etiam simpliciter κομιδὴ, & κομίζειν, l. de Affect. XLV. 13. L. 13. & κομιστικὸς, reficiens, dict. l. L. 1. Foes. p. 47.

ANACONCHIZO, ἀνακογχίζω, idem, quod ἀνακωχέω, *inhibeo*. Hippocr. Mochlico. l. 4. Foes. d. l.

ANACONCHOLISMOS, ἀνακογχολισμὸς, Vide *Gargarysmus*.

ANACTESIS, ἀνάκτησις, est *virium restauratio*, & reparatio, idem quod ἀνάληψις, Hipp. l. de vet. med. IX. 6. Foes. p. 48.

ANACUPHISMA, ἀνακούφισμα, corporis *allevationem*, & sublevationem significat, quæ pertinet inter corporis exercitationes. Hipp. l. 1. de diæt. XLII. 6. Foes. d. l.

ANACYCAO, ἀνακυκάω, i. e. *perfundo*, admisceo, subigo. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 37. LXII. 10. LXXXIIX. 11. Foes. d. l.

ANACYCLEON, ἀνακυκλέων, i. e. *Circulator*, idem quod *Agyrta*. Hipp. 1. de dec. orn. I. 21. Foes. d. l.

ANACYPTO, ἀνακύπτω, i. e. *sursum tendo*, ad superiora feror. Hipp. l. 5. Epid. XX. 9.

ANACYRIOSIS, ἀνακυρίωσις, denotat *gravitatem*, & *autoritatem Medici*, quam habere debet ap. ægros. Hipp. IX. 9. Foes. d. l.

* ANADIPLOSIS, ἀναδίπλωσις, est *paroxysmorum reduplicatio*. Gal. de Typis c. 4. Dicitur & *Epanadiplosis*, ἐπαναδίπλωσις, a fermenti febrilis copia, & heterogeneitate dependens; fit hoc symptoma in semitertiana. Gorr. p. 32.

† ANADOSIS, distributio Chyli ad Jecur. Diadosis, distributio sanguinis in universum corpus. Asellius de Venis lact. c. 22.

* NADOSIS, ἀνάδοσις, est nutrimenti per vasa *distributio*, quod idem est ac digestio. Differre dicitur a διαδόσει, quod hæc sit traditio, vel porrectio nutrimenti in singula invisibilium meatuum, vasorum, extimarumque partium substantiam intimam. Gal. l. 2. de fac. nat. c. 6. Verbum etiam ἀναδίδωμι significat *distribuor*, & usurpatur ab Hippocr. de doloribus, l. 1. pror. rhet. c. 3. t. 26. & l. 4. Epid. XIX. 21. Foes. pag. 45.

ANADROME, ἀναδρομὴ apud Hipp. est *doloris recursus* ex inferioribus ad superiora. l. 1. prorr. II. t. 35. 51. Coac. t. 308. 314. 316. Foes. d. l.

ANAEDES, ἀναιδὴς, *impudens*. Hinc Adverb. ἀναιδὲς, *impudenter*; ab Hipp. vero per translationem sumptum pro *affatim*, copiose de aqua in asperam arteriam irruente. l. de Corde III. 1. Foes. d. l.

ANÆNOMAE, ἀναίνομαι, i. e. *renuo*, respuo. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXIV. 4. Foes. p. 46. Erot. in Onom. p. 27. f.

ANAESTHESIA, ἀναισθησία, i. e. *Sensus privatio*. Vide *Stupor*.

ANAGARGALICTA, ἀναγαργάλικτα. *Anagargarisma*, ἀναγαργάρισμα. Vide *Gargarismus*.

ANAGNOSIS, ἀνάγνωσις, non modo communiter *Lectionem* significat, ut patet ex Hipp. præc. X. 10. Vide *Lectio*, sed etiam *persuasionem* denotare quidam volunt, quemadmodum & verbum ἀναγινώσκω ita plerique Interpretes verterunt apud Hipp. 1. de artic. t. 3. Vide Foes. Oec. p. 45.

ANAGOGE, ἀναγωγὴ, est *reductio*, recessus humorum. In specie *per superiora excretionem* significat apud Hipp. Coac. t. 334. Apud Diosc. l. 2. parabil. c. 30. & Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. significat ἀναγωγὴ *rejectionem sanguinis*. ἐξ ἀναγωγῆς, significat *repetitis vicibus*, sicut fit respiratio. Linden. S. M. Ex. V. §. 49.

ANA-

Anagraphe, ἀναγραφὴ, dicitur *medicamentorum præscriptio*, vulgo *Recepta*. Harum copiam in promptu habere debet Medicus ex præcepto Hippocr. l. de dec. orn. VIII. 18. Foes. p. 45.

Anaisso, ἀναΐσσω, h. e. *resilio*, irrumpo, sursum cum impetu feror, sæpe usus Hipp. de morborum *recursu*, ut s. 3. Progn. t. 1. Coac. t. 299. l. de morb. sac. I. 14. l. de int. aff. LI. 23. l. de virg. morb. II. 8. &c. Vide Foes. p. 46.

Analces, ἀναλκες, dicitur *imbecillum*, eviratum, viribus destitutum, ab α, & ἀλκὴ, *robur*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXIX. 6. Foes. p. 49.

Analdes, ἀναλδὴς, i. e. *non capiens*, aut afferens *incrementum, insalubris*. Hipp. d. l. XXXVII. 21. Foes. d. l.

Analentia, est terminus Paracelsicus fictus, speciem Epilepsiæ denotans, quemadmodum & *Catalentia*, & *Epilentia*, tract. 2. de morb. ament. c. 1.

Analepsia, vocatur Epilepsia, quæ provenit a Stomacho, quasi læso a conversiva ad caput, uti vult Joh. Anglic. Ros. Angl. p. 35. Verum hodieque non est in usu.

Analepsis, ἀνάληψις, dicitur *rejectio*, renutritio, Gal. de marc. c. 9. idem quod ἀνακομιδὴ, vel ἀνάθρεψις. Hinc *Analeptica*, ἀναληπτικὴ dicitur pars Diæteticæ, sive victus ratio, quasi Refectricem dicas, & debetur his, qui convalescunt ex morbo. Gal. l. 5. de san. tu. c. 4. ad Thrasybul. c. 30. *Analepsis*, ἀνάληψις, etiam dicitur de modo appendendi membrum fractum, præsertim manum per mitellam. Hipp. 2. de iis q. in med. t. 33. Foes. p. 49.

Analgesia, ἀναλγησία, significat indolentiam, sive defectum doloris, tum in statu sec. nat. tum in præternaturali, propter partis ἀναισθησίαν, & stuporem.

Analmyron, ἀνάλμυρον, *insulsum* significat, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 50. Gorr.

* Analogismus, ἀναλογισμὸς, est comparatio causarum morbidarum, præsidiorumq; juvantium per similitudines, Gal. de opt. sect. ad Trasyb. c. 11. sive *Analogismus* est ratio, quæ ab evidenti auspicatur, rei obscuræ faciens cognitionem, c. 1. Progn. t. 6. [quamvis in Græco textu non habeatur] Dogmaticorum propria, quemadmodum *Epilogismus* Empyricorum, ceu communis ratio, & omnium assensu conspecta. *Analogismum* etiam ab indicatione vera dogmatica exclusum vult Gald. d. l. sed male, nostro quidem judicio. Videantur nostra Dogmata Med. Gen. P. IV. c. 1. d. 3. p. 459. seqq. Medicina Rationalis, sive Dogmatica etiam vocatur, ἀναλογιστικὴ, & Medici Dogmatici, ἀναλογιστικοί. Gal. l. de sect. ad tyron. c. 1. fin.

Analosis, ἀνάλωσις, *consumptio*, imminutio, idem, quod μείωσις. Dicitur de cerebro apud Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 1. a verbo ἀναλίσκω, consumere, quo usus idem 1. aph. 14. & lib. de vet. med. XIX. 17. 31.

Analthes, ἀναλθὴς, *incurabile* significat. Hipp. 4. de artic. t. 26. Foes. p. 49.

Analtos, ἄναλτος, h. e. *insulsus*, sine sale. De cibariis frequenter usurpavit Hippocr. l. 2. de morb. LII. 14. LIII. 36. lib. de nat. mul. XXXII. 20. lib. 2. de morb. mul. XXI. 12. item de sputo, lib. 1. de morb. mul. XXV. 4. Vide Foes. p. 50.

Analysis, ἀνάλυσις, est alicujus corporis in sua principia resolutio. Huc pertinet Anatomica partium corporis humani demonstratio, ut & pertractatio alicujus argumenti, vel materiæ fundamentalis, & secundum omnes ejus partes instituta.

Anamix, ἀναμὶξ, adverb. significans permixtim, *promiscue*, legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 4. quamvis Linden. legat ἀναμίξας, Foes. d. l.

Anamnesis, ἀνάμνησις, Lat. *Recordatio*, *Reminiscentia*, Gal. l. de plenitud. c. 9. Hinc & *Anamnestica*, ἀναμνηστικὰ signa quædam dicuntur ad Diagnostica pertinentia, quæ præteritum statum sive secundum, sive præter naturam in memoriam revocant. Vocantur alias *Rememorativa*. Vide Dogm. nostr. Med. Gen. P. III. c. 1. d. 6. p. 303.

† Anamnitis, Reminiscentia, memoria, recordatio, admonitio, commemoratio.

Anance, ἀνάγκη, Lat. *Necessitas* dicitur, Coactio. Hinc verbum ἀναγκάζω, cogo, *necessitate* impello, & ἀναγκαῖος, *necessarius*, descendunt. Omnibus his vocabulis usus est Hipp. v. g. 1. aph. 8. 19. 3. aph. 11. 6. aph. 50. & 58. Vide Dieterich. num. 51. seqq. Quod vero in specie etiam ἀνάγκη violentam operationem Chirurgicam, præsertim extensionem, aut impulsionem in luxatis, & fractis membris Hipp. significet, uti vult Gal. c. 2. de fract. t. 42. & alibi, non mihi videtur vero simile, quia saltem illa significatio ex connexione, & applicatione expressa ad materiam talem resultat. Vide *Necessitas*. Ἀναγκαῖος, *necessarius*, dicitur vel de rebus, quæ æternitatem, sive perpetuitatem a natura nactæ sunt, ut ita fiant, & ordinem ex *necessitate* habent, quibus opponuntur *Res Contingentes*, & opinione nitentes, & ἔνδοξα: vel de *rebus seriis* ad commodam vivendi rationem apprime facientibus, ex Coac. t. 98. Vide Foes. p. 44.

Anandries, ἀνανδρίης, dicitur *Eviratus*, *Effeminatus*, quales sunt castrati. Hipp. l. de A. L. & Aq.

& Aq. XLIX. 4. quamvis Linden. cum Mercuriali legat ἀνάεμος. Dicuntur & ἄνανδροι, quod vocabulum proprie significat *feminam virum non expertam*, l. 1. de morb. mul. XIII. 19. Foes. p. 40.

Anapalin, ἀνάπαλιν, h. e. *ex adversa parte, e contrario*: opponitur τῷ κατ' ἴξιν, sive *e directo*. Hipp. 1. prorrh. III. t. 33. Gal. in comm. ad h. l. & c. 1. progn. t. 32. 1. aph. 21.

Anapalindromeo, ἀναπαλινδρομέω, significat *Recurro*, & quidem *per oppositum*. Dicitur de fascia, quæ circumvoluta ad eum locum recurrit, ubi prior desiit. Hippocr. 1. de fract. t. 30. Foes. dict. l.

Anapausis, ἀνάπαυσις, *otium, remissionem*, quietem significat. Hipp. 4. aph. 13. de nat. hum. II. t. 1. lib. de Medico IV. 23. Unde & verbum ἀναπαύομαι, *requiesco*, cesso, quod legitur 2. de R. V. I. A. t. 50. & s. 4. t. 44. Vide Foes. dict. l. Dieter. n. 59. Vide *Requies*.

Anapetia, ἀναπετία, significat *expansionem meatuum*, quæ obturationi eorundem opponitur. Occurrit apud Gal. l. 1. de morb. diff. c. 5. ad quem locum vide Leonh. Fuchs. Comment. p. m. 22. b.

Anaphalantiasis, ἀναφαλαντίασις, dicitur *defluvium pilorum* in superciliis, sive φαλακρότης in *Capite*. Gaza *salitium* vocat, sed tantisper, inquit, dum melius vocabulum invenerit. Gorr. p. 35.

Anaphonesis, ἀναφώνησις. Lat. *Vociferatio*. Vide *Clamor*. Est vehementior exclamatio pectus, & vocis organa exercens, inque iis calorem nativum excitans, corporis solidas partes corroborans, excrementa attenuans, & repurgans. Plura exercitationis commoda vide apud Gorr. p. 35.

Anaphora, ἀναφορά, significat apud Hippocr. *gratiam*, vel *meritum*, quod alicui debetur, l. de arte V. 13. Deinde etiam notat *rejectionem materiæ per os*, Foes. Oec. p. 56. Ita & ἀναφορικοὶ dicuntur, οἱ αἱμοῤῥοϊκοὶ, qui sanguinem ex infernis partibus per os reiiciunt. Gorr. Ita & verbum ἀναφέρω, habet diversas significationes. Vel enim sumitur pro *perferre*, tolerare, l. 4. de mor. XVII. 9. XX. 30. XXI. 3. XXIII. 38. Vel notat *restituere sanitati*, 2. aph. 43. & lib. 4. de morb. XXVII. 50. Vide Dieter. n. 63. Vel significat *vehementer spirare*, aut *respirare*, l. 2. porrhet. XX. 2. Jung. Foes. p. 55. seqq.

Anaphorysso, ἀναφορύσσω, idem, quod φορύω, φορύσσω, *pinso*, *subigo* ad modum farinæ. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 29. LXXXII. 6. & l. 2. LXXXV. 19.

Anaphrodisia, ἀναφροδισία, dicitur impotentia Venerea, sive ineptitudo ad congressus conjugales, & legitur apud Bonett. Medic. Sept. l. 3. s. 33. c. 7. p. 876.

Anaphron, ἄναφρον, h. e. *sine spuma*. Hipp. l. de humor. III. 2. Foes. p. 16.

Anaphyrao, ἀναφυράω, significat *subigo*, *commisceo*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVII. 19. 24. Foes. d. l.

Anapinomae, ἀναπίνομαι, *absorberi*, exugi significat. Hippocr. 2. de artic. t. 25. Foes. p. 51.

Anaplasis, ἀνάπλασις, dicitur Hipp. *confirmatio*, membri fracti restitutio, compositio, & *reparatio*, ita ut fracturæ extrema sese mutuo contingant, & partes e directo statuantur. Est idem quod διάπλασις, uti patet ex 3. de iis q. in med. f. t. 19. & 32. Vide Foes. d. l.

* Anaplerosis, ἀναπλήρωσις, in genere significat *Repletionem*. Alias specialiter ita dicitur pars Chirurgiæ, qua restituuntur deficientia. Idem significat, quod πρόσθεσις, *appositio*. Barbett. Chirurg. P. 1. c. 1. Hinc & ἀναπληρωτικὰ dicuntur medicamenta, quæ alta vulnera carne complent, cicatrices incrassant, & limpidant. Gal. de dynamid.

Anapleusis, ἀνάπλευσις, dicitur *fluctuatio*, *innatatio*, & usurpatur de osse corrupto ab Hipp. Coac. t. 239. quando os pure corruptum separatur, ut *fluctuet*, videretur, & decidat. In specie quoq; de dentibus corruptis exundantibus, & deciduis legitur l. 4. Epid. IX. 1. De squamula ossis corrupti apud Ægin. l. 6. c. 107. dicitur verbum ἀναπλεῖν, resolvi, & emergere. Foes. dict. l.

Anapneusis, ἀνάπνευσις, *Anapnoe*, ἀναπνοή. Vide *Respiratio*.

Anapsyxis, ἀνάψυξις, est *Refrigeratio*. Hipp. 3. de fract. t. 8. Usus est etiam aliquando verbo ἀναψύχειν, *refrigerare*, v. g. d. l. t. 5. l. 14. & c. Foes. p. 57.

Anaptyo, ἀναπτύω, significat *Expuo* materiam e partibus inferioribus sursum retractam per os. Hipp. Coac. t. 389. 390. Progn. II. t. 43. Foes. p. 52.

Anaptyssomae, ἀναπτύσσομαι, i. e. *explicor*, expandor, *extendor*. Legitur apud Hipp. l. de int. aff. LI. 5. 16. l. de dieb. crit. III. 4. & IV. 1. Foes. d. l.

Anaristesis, ἀναρίστησις, significat *abstinentiam a prandio*, l. de Insomn. IV. 13. & XIV. 11. vide *Impransus*. Foes. p. 52.

Anarma, ἄναρμα, idem quod *Atomi*, ἄτομοι, corpuscula minutissima simplicissima, q. d. *impactibilia*. Gal. fragm. de subst. fac. nat.

Anarrhegnymae, ἀναρρήγνυμαι, i. e. *disrumpor*, diffringor. Hipp. 2. de fract. t. 22. & ulcera ἀναρρηγνύμενα dicuntur, quæ præpropere cicatrice obducta rursus recrudescunt. Coac. t. 430. l. 1. de morb. XIX. 6. Dicitur etiam ἀναλ-

κᾶμαι alias d. l. XIIX. 10. 11. Foes. d. l.

ANARRHINON, ἀνάῤῥινον i. e. *per nares rodiens*; q. d. ἀνὰ ῥινῶν, Gorr. p. 34. Foes. d. l. alii explicant *per cutem*.

ANARRHOPIA, ἀναῤῥοπίη. dicitur *humorum versus superiora inclinatio*, & latio; quemadmodum e contrario καταῤῥοπίη eorundem *versus inferiora* impetum, & *inclinationem* significat. Utramque observandam Medico inculcat Hipp. l. de humor. l. 21. Ad intestina quoque revoluta applicat Linden. *Ex.* IV. §. 100. Foes. p. 321.

ANARTHROS, ἄναρθρος, dicitur homo crassus, carnosus, *articulis non apparentibus*, h. e. *informis præ crassitie*. Hippoc. l. A. L. & Aq. LVII. 5. Alibi dicuntur ὑπέρπαχέες, q. *supercrassi*. d. l. XXXIIX. 3. Foes. p. 52.

ANAS, νῆττα, νῆσσα, νῆσα, quid significet jam pueris e Dictionariis notum est; nimirum avem quandam aquaticam palmipedem. Sunt vero *Anates* vel *domestici*, vel *Feri*. Reliquas differentias, nomina, proprietates quis enumeret? Ut ex quamplurimis aliquot saltem nomina referamus, Boscas, Querquedula, Penelops, *Anas* Glaucia, Circia, Capella, Amarillus, Branda, Fusca, Muscaria, &c. Huc pertinere videntur & omnes *Mergi* species, de quibus una cum usu in cibis, & medicina explicatis vide Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 24. seqq. Cum victu gaudeant impuro, sordidoque præsertim Domestici, carnem habent pravæ concoctionis; Ferinæ fortassis meliorem. An vero delectus partium sit habendus, juxta distichon Martialis:

Tota quidem ponatur Anas, *sed pectore tantum*,
Et cervice sapit, cætera redde coquo.

non immerito in dubium vocari potest cum C. Hofm. l. 5. Instit. Med. cap. 20. §. 7. quia totum corpus uno gaudet sanguine, succoque nutritio, ut ita partes posticæ æque bonæ sint, si bonitas toti quædam insit. Jung. & Renat. Moræus ad Schol. Salernit. c. 64. p. m. 620. seq. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 31. Deodat. Penth. Hyg. l. 1. c. 36. Jonston. Synt. Med. l. 1 Tit. 1. c. 2. art. 3. punct. 3. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 45.

ANASARCA, ἀνασάρκα, vel divisum, τὸ ἀνὰ σάρκα; quæ & *Catasarca*, *Hyposarcidium*, & *Episarcidium* dicitur. Hydropis species est prima, & mitissima, in qua humidi substantia tenuis copiosa, & cruditates in tota inferiore thoracis regione acervantur, habitusque totus pituitæ plenus redditur. Gal. com. 4. de R. V. I. A. t. 111. Diciturq; *Anasarca*, & *Aqua inter cutem*, vel *intercus*, quod per carnem ille humor pituitosus crudus fluat. l. defin. Med. Vocatur etiam *Leucophlegmatia*, pro quo Hipp. utitur disjunctis vocibus, λευκὸν φλέγμα, 7. aph. 29. quique ea corripiuntur, una voce ab eodem λευκοφλεγματοῦντες dicuntur. Coac. t. 248. Describi poterit ex veris Artis principiis, quod sit intumescentia in toto corporis habitu notabilis, & vestigium impressi digiti retinens, cum languore, pallore, respiratione difficili, aliisq; symptomatibus cachexiam comitantibus, proveniens a succi nutritii, & lymphæ aquosa impuritate excedente, & stagnante, sanguinis, & flammæ vitalis deficientem spirituositatem simul conjunctam habente. Hinc apposite satis jam olim Serenus Samonicus in carmine appellavit *Lymphaticum errorem*. Keuch. not. ad eund. pag. 193.

ANASECOO, ἀνασηκόω, e. *rependo per æquipondium*, a σήκωμα. Communiter significat *resarcire*, & addere, quod deficit. Legitur ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 33. Foes. p. 52.

ANASPASIS, ἀνάσπασις, i. e. *Retractio*. In specie de ventriculo dicitur, apud Hipp. l. de vet. med. XX. 11. quamvis Foes. legi malit ἀνάπαυσιν, Oec. p. 52. Enimvero nulla cogit necessitas permutandi, cum sensus sit clarus: ventriculum scil. adhuc a priori fermentatione ferventem indigere majori retractione, scil. a novis alimentis, & quiete. Quod si enim ἀνάπαυσις legatur, non video, quomodo excusari possit ταυτολογία, Hippocrati minime familiaris.

ANASPONGIZO, ἀνασπογγίζω, significat *spongia abstergere*, emundare. Hipp. l. de Ulcer. IV. 12. Sed & *lanæ illinere* medicamentum aliquoties denotat. v. g. l. de nat. mul. XXV. 6. l. 1. de mor. mul. CXVII. 4. & sæpius alibi Foes. d. l.

ANASSYTOS, ἀνάσσυτος. i. e. *sursum impulsus*, diciturq; de Aere, a σεύομαι, vel potius σεύομαι, *agitor*, impellor. l. 2. de morb. mul. XVI. 11. Foes. p. 53.

ANASTASIS, ἀνάστασις, in specie significat apud Hipp. *exsurrectionem*, cum æger ad egerendum surgit. Coac. t. 616. 620. 621. l. 3. Epid. ægr. 3. & alibi. Alias verbum ipsum ἀνίστασθαι, vel ἀνιστάμενοι, usurpatur de in statu reconvalescentiæ constitutis, 4. aph. 32. Vide Foes. d. l. Dieterich. n. 7.

ANASTELLO, ἀναστέλλω, & ἀναστέλλομαι, h. e. *retraho*, diduco. Hipp. de vuln. c. XIX. 4.

* ANASTOCHEIOSIS, ἀναστοιχείωσις, q. d. *Reelementatio*, seu Resolutio in elementa, est colliquatio, seu Resolutio, aut dissolutio aliquando totius corporis substantiæ, aliquando succorum, qui in venis sunt duntaxat. Quod autem ex ea colliquatione provenit, alias ad ventrem confluit, alias ad urinas, alias ad sudores pellitur. Gal. l. 3. de sympt. causs. c. 2. ἀναστοιχείωσιν, ἀνάλυσιν, καὶ σύντηξιν, idem æstimare videtur, Castell. Vide *Colliquatio*.

* ANASTOMOSIS, ἀναστόμωσις, h. e. *Osculorum apertio*, duas potissimum habet significationes:

1. Denotat

1. Denotat osculi, vel extremitatis in vena, vel arteria apertionem, ex qua sequitur sanguinis profluvium, uti in hæmorrhagia narium, menstruo fluxu, & hæmorrhoidibus; aliquando vero & a pulmonibus, & e ventriculo hoc modo sanguis reiicitur. Hujus caussas tres proposuit Gal. l. 5. M.M. c. 2. vasis imbecillitatem, sanguinis copiam, & denique ejusdem acrimoniam corrosivam. Est ergo species solutionis continui, quamvis & in statu sec. naturam locum habeat, uti dictum de menstruis, & hæmorrhoidibus. Differt a διαπηδήσει, sive *transudatione*, quod in hac tanta vasorum apertio nondum sit, sed saltem tunicarum rarefactio cum sanguinis tenuitate, Ibid. Secundum hanc significationem appellantur *Anastomotica*, ἀναστομωτικὰ, medicamenta, quæ ora vasorum aperiendi vim habent, calida scil. acria, & quodammodo mordacia, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 14. quod vero etiam addiderit, debere esse crassarum partium, non videtur veritati consonum; quin potius contrarium locum haberet, ut esse debeant tenuium partium. Hippocrati tale medicamentū dicitur ἀναστομωτήριον, l. de nat. mul. CV. 24. Latine quoq; *Deobstruens* dici solet. Verum num quid obstat, quo minus hæc significatio etiam ad alia vasorum genera præter sanguinea transferri, & applicari queat, v. g. ad Vasa lymphatica, ductus salivales, quorum etiam in catarrhosis, & reumaticis affectionibus, hydrope, & aliis similibus fieri solet ἀναστόμωσις, & *apertio*? Ego non video. Obiter notetur, vocabulum Ἀναστομωτήριον ab Hipp. plane accipi in contraria significatione, ita ut denotet *restrictiorem, arctiorem* uterum de quo prædicatur, l. 1. de morb. mul. l. 17. vide Foes. p. 53. II. *Anastomosis* significat mutuam *venarum, & arteriarum connexionem*, veluti *Exosculationem*, vel *Inosculationem*, unde & *Osculatio* verti posset; de quo integro capite egit Gal. l. 6. de U.P. c. 17. quamvis in assignando usu rem acu, quod dicitur, non tetigerit, neque ejus Commentator C. Hofmannus ὁ μακαρίτης. Est vero notissima utilitas, ut sanguinis motus reciprocus, & circulatio eo expeditior fieri possit per totum corpus, de qua suo loco plura dicenda. De variis vasorum Anastomosibus vide apud Barthol. Anatom. sua & loca quærantur in Indice; quamvis hodieque sint, qui venarum, & Arteriarum *Anastomoses* ausint negare. Ita Blancardus somnium vigilantium appellare non est veritus, ob rationem quod hypothesis hæc circulationis legi vim inferret. Enimvero non sufficit dixisse, sed & probare hanc rationem debuisset. Sane, posito saltem, non concesso, si in tenujoribus utriusque generis vasis fieret mutua ἀναστόμωσις, ut sanguis ex Arteriis promptius transire posset ad venas, hoc non inferret vim Circulationi, quin potius hanc juvaret.

† ANATES, morbus ani, seu podicis, ex Festo, & glosis Balbi Jan. Laurenbergius in Antiquario.

* ANATASIS, ἀνάτασις, est *tentio ad loca superna* per traductionem, Gal. in defin. Med. cui opponitur κατάτασις, de quo infra in *Catatasi*. Alias verbum ἀνατείνεσθαι, *contentiis esse viribus*, firmis, & integris, aut contra obniti, & se erigere significat, quod totum Celsus per firma viscera complexus est, ex Hipp. l. 2. prorrh. XI. 7.

ANATHERMAENOMAE, ἀναθερμαίνομαι, i. e. *Recalesco*, revocor ad calorem. Usurpavit Hippoc. sæpe de membris externis antea refrigeratis, v. g. l. 1. Epid. s. 2. t. 5. l. 3. ægr. 12. l. 1. prorrh. s. 2. t. 31. 32. aliquando etiam de febrili recalescentia, v. g. prognost. S. II. t. 63. Coac. t. 35. Vide Foes. p. 45.

ANATHLASIS, ἀνάθλασις, idem quod ἔκθλιψις *elisio, expressio*. Erot. in Onom. pag. m. 21. b. Foes. d. l.

ANATHREPSIS, ἀνάθρεψις, i. e. *Renutritio, refectio*, qua corpus testauratur, & cutis per extenuationem largior corrigitur, Hipp. l. Epid. s. III. Verbum ἀνατρέφομαι, dicitur de victu reconvalescentium. Hipp. de vet. med. XXIII. 21. Dieter. n. 55.

ANATHYMIASIS, ἀναθυμίασις. Vide *Evaporatio*.

* ANATOME, *Anatomia*, ἀνατομὴ, est humani corporis, ut & Brutorum, abditarumque ejus partium artificiosa dissectio, & speculatio, ut sensibus, quæ in iis delitescant, patefiat, pleniorque, & facilior earundem instituatur curatio. Gal. def. med. Hujus studium maximum jam olim apud veteres fuisse nō modo Medicos, sed etiam Philosophos, testatur idem l. 2. Anat. adm. c. 1. Hujusmodi exercitia vocantur ἀνατομικὰ ἐγχειρήσεις, & qui exercent, *Anatomici* ἀνατομικοὶ, dicuntur d. t. l. 1. c. 5. Dupliciter instituitur, in mortuis, qua brutis, qua hominibus: & in vivis brutis tantum. Homines enim minime vivos esse dissecandos recte judicat idem l. 2. de Temper. c. 6. Meo quidem judicio *Anatomia* ad Physicam potius, quam Medicinam pertinere videtur, siquidem corporis naturalem constitutionem investigat. Jung. Barthol. in proœm. Anatom. Porro vocabulum hoc Chymici quoq; in suum rapuerunt forum, eam appellantes *Anatomiam Spagyricam*, Dorneus, tract. vita brevis in Th. Chym. Vol. I. p. 460. *Anatomia Essata* quid significet, Vide *Essatum*. Apud Rul. *Anatomia Essata* dicitur parens morborum, in Lex. ut & Johns.

ANATRESIS.

Anatresis, ἀνάτρησις, *perforatio* dicitur, idem quod τρῆσις, sumiturque pro Trepanatione a Gal. l. 6. de C.M.P.G. c. 2.

Anatribe, ἀνατριβὴ, idem quod ἀνάτριψις, Legitur ap. Moschion. de morb. mul. c. 135.

* Anatripsis, ἀνάτριψις, idem quod τρίψις, quamvis illud usitatius sit apud veteres, quam hoc, significat *Frictionem* non solum eam, quæ ab inferiori parte sursum procedit, sed etiam quamcunque, Gal. cap. 3. de iis. q. in med. f. t. 25.

Anatron, 1. sumitur pro *felle vitri*, quod nihil aliud est, quam spuma materiæ, ex qua vitrum fieri debet. 2. Pro *terra Saracenica*, cujus sunt tres species, Nigra, Rubra, Cœrulea. 3. Pro *excrescentia alba, ac lapidea*, quæ in petris crescit, in modum Usneæ albæ, a quibusdam Sal Nitrum vocata. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Schroder. Pharm. l. 2. c. 79. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 92. *Sal Anatron* est mistura salina ad fusionem, & purgationem metallorum excogitata, cujus descriptionem vide apud Scroder. dict. l. Meminit cum contemptu D. Ludovici Pharm. diss. 1. p. 440. Dicitur & *Anathron*, & *Anatrum*. Item.

Anaton, *Anatron*, i.e. *Baurac*. Dorn.

Anatris, vel *Antaris*, est *Mercurius*. Rul. Johns.

Anatrope, ἀνατροπὴ, dicitur *stomachi subversio*, aut dissolutio, cum in vomitiones effunditur, & breviter inappetentia, nauseabunda affectio, ita ut interdum vomitiones contingant, Gal. l. 8. de C.M.S.L. c. 1. Vulgo etiam Vernacula dicitur: *Der Magen kehrt sich um*. Alias verbum ἀνατρέπειν, in genere significat *subvertere*, distribuere, apud Hippocr. 4. de artic. t. 35. Foes. p. 54.

Anaudia, ἀναυδία, idem quod ἀφωνία, *vocis privatio*, & ἄναυδος, *mutus*, idem, qui ἄφωνος ab α, & αὐδὴ, *vox*. Hipp. Coac. t. 34. & 359. l. 3. Epid. ægr. 3. p. stat. pest. Foes. d. l.

Ancha, idem, quod *Coxa*, legitur apud Avic. l. 4. fen. 1. c. 24. seqq. Aliquoties etiam occurrit apud Forest. l. 6. Obs. Chirurg. 49. in Schol. & l. 8. Obs. 7. Schol.

* Anchilops. Vide *Ægilops*.

* Anchyle. Vide *Ancyle*.

* Anci, Gr. γαλιάγκωνες, an a similitudine τῶν γαλῶν, *mustelarum*, an alia caussa ita dicantur, viderint illi, qui diligenter talia inquirere solent. Gal. c. 1. de artic. t. 10. Sunt vero ii, quibus ex luxatione brachii, vel ex capitis humeri prolapsu in alam brachium brevius redditur, 3. de artic. t. 88. Foes. p. 132.

Ancistron, ἄγκιστρον. Vide *Hamus*, idem quod ἀγκιστρομήλη, apud Hipp.

Ancon, ἀγκὼν, *cubiti gibbus*, eminentia, aut cubiti flexura, vel gibbi medium, cui innitimur: diciturque ἀγκὼν, alterum majus, & acutissimum ossium cubiti, quod & *Olecranon*, ὠλέκρανον, h. e. *ulnæ verticem*, & *Cubitum*, vocant Attici, verbis Gal. l. 2. de U. P. c. 2. Vide *Brachium*.

Ancora, i.e. *Calx*. Rul. & Johns. in Lex.

* Ancoralis *processus*. Vide *Coracoides*.

Ancosa, i.e. *Lacca*. Rul. & Johns.

Ancteres, ἀγκτῆρες, dicuntur *Fibulæ*, quibus vulnerum labia longius dissita conjunguntur, quæ operatio propterea ἀγκτηριασμὸς, *Infibulatio* dicitur, teste Gorr. Lang. l. 1. ep. 77. Gal. l. 3. M. M. c. ult. Vices sustinent *Suturæ*. Parantur ex Emplastris fortissime adhærentibus. In specie etiam ita dicta fuit, quando histrionibus, & comœdis per præputium traiiciebatur Fibula. Rolfink. de partib. genit. P. I. c. 50.

Ancubitus, dictus olim fuit affectus oculorū, quando in illis quasi arenæ, & parvæ petræ esse videntur. Alias & Petrificatio vocabatur. Joh. Anglic. Ros. Angl. p. 860.

* Ancyle, ἀγκύλη, denotat in specie *articulorum contractionem*, artuum motus difficiles, & ligationem, h. e. obstrictos articulos, Gal. l. 8. de C.M.P.G. c. 6. Celsus per contractos recenti cicatrice articulos vertit l. 5. c. 18. Provenit ab humoribus infarctis, quorum interventu musculorum tendo non obsequitur, idq; potissimum in poplite, cubito, & digitis contingit. Hipp. hac voce usus junxit articulis induratis, l. de Humid. us. XI. Dicitur & Æginetæ ἀγκύλωσις, a verbo ἀγκυλοῦσθαι, Lang. l. 1. ep. 82. Rhod. ad Scribon. n. 255. Huic affectui opponitur τὸ ὀρθόκωλον, de quo vide infra *Orthocolon*. Vide Foes. p. 1. Cum additione etiam de aliis partium motibus localibus impeditis dici solet, de quibus vocabulis mox.

Ancylidoton, ἀγκυλιδωτὸν, significat *ansulatum*, vel ansulam habens. Gorr. p. 2

* Ancyloblepharon, ἀγκυλοβλέφαρον, vitium est in oculis, in quo palpebræ vel inter se, vel cum alba, aut nigra oculi parte concrescunt, aut cohærent. In caussa est ulcus negligenter, & imperite curatum: Sanescendo enim quod diduci debuit, & potuit, conglutinatur, ἀγκύλωσις τῶ βλεφάρω dicitur Aetio, qui & πρόσφυσιν τῶ βλεφάρω id vitii appellavit, l. 7. c. 66. ubi ejus curationem persequitur. E Recentioribus videatur Aquap. oper. Chir. c. h. t. Meliorem, & minus dolorificum curandi modum observavit Hild. Cent. 6. O. 7. Junge Scultet. Armam. Chir. P. I. Tab. XXX. fig. 7.

Ancyloglossum, ἀγκυλόγλωσσον, est *vitium linguæ*, aut congenitum membranis inferioribus, quæ linguam vinciunt, duriusculis, & brevioribus a natura productis, aut adnatum, i.e. accidentarium,

dentarium, cum ulcus sub lingua cicatricem duriorem contraxit. Dicitur hoc malum etiam *Ancylion*, ἀγκύλιον, Ægin.l. 6.c.29. Conjunctum est cum difficultate loquendi summa. Modum curandi Chirurgicum docet Aquap. d. l. tit. Linguæ Chirurgia. Non semper esse præsertim in infantibus recens natis necessariā illam ligamēti solutionem, & experientia confirmat; & testatur historia ap. Hildan. Cent. 1. obs. 28. quam grave periculum ex temeraria, & plane non necessaria illa solutione secutum fuerit. Junge Barthol. l.3. Anat. c.15. Ephem. Nat. Cur. Ann. III. p.576.

Ancylomele, ἀγκυλομήλη, [mendose ἀγκυρομήλη] dicitur *specillum hamatum*, quo Medici vulnera pertentant. Gal. in Exp. voc. Hippocr. Gorr. p.2.

Ancylotomus, ἀγκυλότομος, *cultellus* dicitur, vel *scalpellum*, quo membranæ illæ linguam contrahentes, & vincientes rescinduntur. Quamvis, & in genere accipiatur pro *cultello aciem incurvam habente* ab Ægin. d. l. c.30.

Ancyra, ἀγκύρα. Vide *Uncus*. Hoc nomine quoq; apud Epicharmum venire *pudendum hominis*, scribit Hesychius, teste Gorr. p.3.

Ancyroides, ἀγκυροειδής. Vide *Coracoides*.

Ancyromele, ἀγκυρομήλη, rectius ἀγκυλομήλη. Vide *Ancylomele*. *Hamus*.

† Andacoch, Solenander consil. 8. sect. 4.

Andarac, i.e. *Auripigmentum Rubeum*. Rul. Johns.

Andas, dicitur *Resolutio Salis*, vel *Sal resolutum*. Parac. de ulc. apostem. &c. l. 1. c. 1.

Andena, est *chalybs* ex regionibus Orientalibus advecta, *quæ liquescit igne*, haud secus, atque aliud quoq; metallum, fundiq; se permittit in formas. Rul. & Johns.

Andranatome, vel *Androtome*, ἀνδρανατομή, ἀνδροτομή dicitur *dissectio corporis humani*; & utrumque habetur in M. Aur. Severini Zootome Democrit. l. 1. c. 1. p. 36. & l. 2. c. 1. p. 91. seqq.

Andrapodocapelos, ἀνδραποδοκάπηλος. Vide *Mango*.

Andreios, ἀνδρεῖος, h.e. *virilis*, *generosus*. Tribuitur metaphorice etiam vino robusto, & potenti. Erot. in Onom. p. 21. & 83. Foes. pag. 57. Quidam etiam scribunt ἀνδρεῖος. Est autem vinum generosum, quod aquæ multum fert, & admittit. Lind. Ex. X. §. 111.

Andria, dicitur *Mulier Hermaphroditica*, sexus virilis genitalibus etiam prædita, de qua legatur observatio ap. Bonett. Med. Septentr. l. 3. s. 32. c. 4. p. 859. seqq.

Androcoeteo, ἀνδροκοιτέω, idem quod ἀνδροῦμαι, [de quo p.p.] i.e. *cum viro concumbo*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. cap. 160. quamvis ἀρσενοκοίτης [quod idem est cum ἀνδροκοίτης] alias in Sacro codice nefandum concubitum maris cum mare significet, I. Cor. VI. 9.

Androgenia, ἀνδρογένεια apud Hipp. dicitur generis successio per viros, aut *virilis sexus propagatio*, Foes. Oec. p. 57.

Androgyni, ἀνδρόγυνοι, dicuntur *viri effæminati*, quando semen mulieris masculam naturā habens prævaluit in conceptione semini viri fœmineo, ex mente Hipp. l. 1. de diæt. XXI. 26. Opponuntur ibi τοῖς ἀνδρείοις, *virilibus*. Hoc nomine quoq; appellantur *Hermaphroditi*, de quibus suo loco.

Andronion, ἀνδρώνιον, nomen est *Pastilli ab Androne* Medico compositi, qui refertur inter vehementia medicamenta contra Carbunculum ab Ægin. l. 4. c. 25. item ad Herpetem, c. 20. Vide Gorr. p. 36.

Androtome, ἀνδροτομή. Vide *Andranatome*.

Andrumæ, ἀνδροῦμαι, Hipp. significat *viro conjungi*, concumbere, τῷ ἀνδρὶ ξυνοικῆσαι, uti exponitur l. de virg. morb. III. 36. ubi & tales ἀνδρούμεναι, *viro cohabitantes*, vocantur. Alias, & ἀνδρωθῆναι, *virilem ætatem attingere*, 3. de art. t. 104. Foes. p. 57. Opponitur τῷ ἀπανδρωθῆναι, h.e. *virum non esse expertam*. Unde ἄνανδροι dicuntur *fœminæ virum non expertæ*. Vide supra *Anandries*.

Anebos, ἄνηβος. Vide *Impuber*.

Anecas, ἀνεκὰς, adverbium, significans *sursum*. Hipp. l. de morb. mul. II. 4. l. 2. XXXVII. 12. Foes. p. 58.

Anecestos, ἀνήκεστος, idem, quod ἀθεράπευτος, ἀνυπομόνητος, *incurabilis*, *intolerabilis*. Hip. 3. de artic. t. 103. & 2. de R. V. I. A. t. 40. Foes. p. 59.

Anecho, ἀνέχω, i.e. *promineo*, emineo, *intumesco*. Usus Hipp. de hæmorrhoidibus *tumentibus*, l. 5. Epid. X. 14. Foes. d. l.

Anecpyetos, ἀνεκπύητος, i.e. *non suppurabilis*. Vide *Ecpyisco*.

Aneilema, *Aneilesis*, ἀνείλημα, ἀνείλησις, *involutionem*, & in specie torminum, & flatuum in intestinis *involutionem* significat. Hipp. de vet. med. XL. 16. l. 3. Ep. s. 3. t. 55. Derivatur a verbo ἀνειλεῖσθαι, *sursum volvi*, revolvi quod legitur Prognost. s. 2. t. 24. Foes. p. 57.

Aneleos, ἀνηλεῶς, adverb. significans *Timide*, invite, *citra affectum*. Hipp. l. de affect. XXXIIX. 13. Foes. p. 59.

Anemius, ἀνέμιος, epitheton *Furni*. Vide *Furnus*.

Anemos, ἄνεμος. Vide *Ventus*.

Anencephalos, ἀνεγκέφαλος, *Excerebratus*, i.e. tropice amens, stolidus. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4. quamvis & propria significatio applicari

applicari possit Monstris cerebro natis, qualium Observationes collegit Bonett. Med. Septentr. l. 1. s. 2. c. 8. p. 29. seqq.

Aninios, ἀνίνιος, qui *sine mœrore est*, aut tristitia, *innocuus*, illæsus. Foes. Oec. p. 58. Quod vero ibidem statuit, δυσήνιος, idem significare cũ ἀνίνιος, non videtur cum aliis testimoniis concordare; cum δυσήνιος, significet vel valde anxium, & qui levi de caussa mœrorem concipit; vel qui difficulter habenis contineri potest, i. e. Effrænem, ab ἡνία, *habena*. Vide Henr. Steph. in Thes.

Anepicritos, ἀνεπίκριτος, dicitur de eo, *quod neque sensu, neque intellectu judicari potest*, qualis est dissensio, & concertatio Empiricorum. Gal. de sect. c. 5. Vide *Acatalepsia*. Foes. p. 58.

Aner, ἀνήρ, Vide *Vir*.

Anerectos, ἀνέρεκτος, ἀνέρεικτος, ἀνήρεικτος h. e. *non fresus* aut fractus mola, vel pistillo. De farina, aut pane ex farina minus pura, nec cribro, vel incerniculo parata, aut a furfuribus secreta dicitur, apud Hipp. l. de affect. XIV. 13. Foes. d. l.

Anesis, ἄνεσις, h. e. *Remissio*. Vide *Dialeimma*. Legitur apud Gal. de temp. tot. morb. c. 8. Vide & Aetium Tetrab. 2. l. 1. c. 9. & 10. allegante Foes. p. 59.

* Aneurysma, ἀνεύρυσμα, dicitur *Arteriæ dilatatio*, quæ fit sinu in arteria ex vulnere facto, quod nec mature obductum, conglutinatum, aut carne contectum fuit. Gal. de Tum. p. n. c. 11. Clarius sic describi potest: *Aneurysma* est tumor p. n. continuo pulsans, digitis facile cedens, at iterum illico sese extendens, ab arteriarum interioris tunicæ ruptura, & exterioris dilatatione. Barbette Chir. P. II. l. 1. c. 16. De hujus exemplis, & curandi ratione videsis Hildan. Cent. III. O. 42. seqq. cit. & Th. Bartholini historiam *Aneurysmatis* dissecti, cum epist. Joannis van Horne ejusdem argumenti, aliosq; recentiores.

Anfaka, i. e. *Coagulum*. Rul. & Johns. in Lex.

Angeiologia, ἀγγειολογία, rectius fortassis *Angeitomia*, ἀγγειοτομία, cum prioris etymi nulla videatur adesse sufficiens ratio, est vasorum in temporibus, vel fronte dissectio artificiosa, cujus modum descripsit Ægin. l. 6. c. 5. & ex hoc Gorr. p. 2.

Angeion, ἀγγεῖον. Vide *Vas*.

Angelicus *pulvis*, Epitheton est hyperbolicum nimis jactuose, & minus vere attributum *Mercurio vitæ* apud Schroder. Ph. l. 3. c. 15. Nominis hujus defensionem videsis apud Libav. Synt. Ch. Arc. l. 4. c. 17. An fortassis eo sensu intelligendum, quo eundem *Mercurium vitæ* scil. *æternæ*, ubi *Angelorum* societate perpetua frui licet, appellasse Hildan. in epist. ad D. Mich. Doringium, testatur Senert. Instit. l. 5. p. 3. s. 3. c. 18. & ex hoc Casp. Hofm. in præfat. ad Officinalia?

Angi, dicuntur *Bubones*, seu tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. p. 738.

* Angina, ab *Angendo*, quod *angat* guttur. Gr. συνάγχη, vel κυνάγχη, quod posterius Hippoc. magis est familiare, phlegmone, vel inflammatio aliis extra collum, ut partes tumescant, aliis intra tonsillas, ut simul partes quoq; afficiantur respirationis, & ægra spiratio sequatur. Gal. in defin. med. aliter: *Angina* est angustia faucium, cum spirationis, & deglutinationis difficultate, aliisq; symptomatibus, proveniens ab inflammatione faucium, & laryngis legitima, vel spuria: Quod vero Medici recentiores post Hipp. singulis Anginæ speciebus, & differentiis certa imposuerint nomina, videlicet *Synanchen*, συνάγχην, appellantes, cum interni faucium, hoc est loci, ubi simul conveniunt gutturis gulæq; extrema, musculi inflammati sunt: deinde *Cynanchen*, κυνάγχην, quando interni gutturis musculi inflammantur, ita ut æger instar anhelosi canis linguam exerat: tertio *Paracynanchen*, quando exteriores faucium musculi inflammationem patiuntur. Denique *Paracynanchen*, παρασυνάγχην, cum externi gutturis musculi inflammatione laborant, quemadmodum ex Ægin. l. 3. c. 27. recenset Gorr. p. 253. & ex parte etiam sequitur Barbette Chirurg. d. l. c. 18. videtur plane supervacanea esse ἀκριβολογία, ita ut Gal. recte dixisse videatur de iis, l. 4. de loc. aff. cap. 3. tum primum homines res ipsas neglexerunt, quum nimio studio nomina quærere inciperet. Authores, qui hunc affectum pertractarunt, veteres, & recentiores vide ap. Walther. Sylv. med. p. 55. seqq.

Anglicus *sudor*, h. e. *Febris sudatoria Epidemica*, ὑδροπύρετος, dicitur quædam species febris pestilentialis colliquativæ, cum multis sudoribus, aliisque symptomatibus malignitatem magnam significantibus, a massæ sanguineæ per contagiosa fusoria effluvia (quæ in sale volatili subacido consistere credit Franc. de le Boe Sylvius. P. M. l. 1. c. 58. §. 17. & in specie in succum Pancreaticum magis volatilem, quam acrem refert, c. 30. §. 40. & 114.) nimia colliquatione, & dissolutione proveniens. Plura de hac febre legantur apud Sennert. de Febrib. l. 4. c. 15.

* Angor, ἀγωνία, ἀδημονία, est nativi caloris contractio, & in centrum retractio, ad quam sequitur ejusdem cordis dolor, palpitatio, & tristitia, pessimumq; est signum, si in principio acutarum febrium advenerit, Gal. comm. 1. de

D 2 hum.

hum. & com.2. in l.1. Epid. t. 75. l. 4. de differ. pulf.c.3. Obiter mirandum, quod neutrum voc. Græcum satis emphaticum exposuerit Foes. vel Gorr. quamvis utriusq; ἀκρίβειαν, eleganter diduxerit Henr. Steph. in Theasauro.

Angos, ἄγγος, idem quod ἀγγεῖον, significat in genere *Vas*, & conceptaculum humorum. In specie tamen Hipp. accepisse pro *Utero*, l. 6. Epid. f. V. t. 17. quamvis insolenter existimat Gal. in com. Rationem hujus expositionis dedit Prosp. Martianus in Annot. ad Hippoc. d. l. p. 352. Dixit *Vas*, ut indicaret humores morbosum uterum afficientes in ejus cavitate consistere, non per ejus tunicas exteriores dispersos. Hi enim non ita mammis communicantur, quemadmodum illi, qui in cavitate consistunt. Enimvero mihi neque ratio adducta satis liquida, neque veris Anatomicis principiis conformis videtur.

Anguilla, ἔγχελυς piscis est fluviatilis notus, olim inter delicatissimos apud priscos habitus, hodieque mensis divitum opiparis saltem apponitur. Usus quoq; ejus in medicina laudatur in dolore aurium, alopecia, hæmorrhoidibus, præsertim pinguedinis. Plura vide apud Aldr. l. 4. de pis. c. 14. Schroder. l. 5. c. 3. n. 72. Bruyer de re cibar. l. 19. c. 39.

Anguis, ὄφις, in genere significat *Serpentem*. In specie vero accipitur pro serpente non venenato, qualis est *Anguis Æsculapii*, *Pareas*, παρείας, dicto, de quo legatur Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c. 16.

* Angulus, κανθός, *Canthus*, dicitur de oculis, estq; oculi pars communis superioris, & inferioris palpebræ, vel est extremum utriusq; palpebræ connexum. Habet autem uterq; oculus angulum duplicem, unum majorem, juxta nares, sub quo *Caruncula lacrymalis*, ἐγκανθίς, propterea dicta, delitescit; alterum minorem juxta tempora, παρωπίας, *Hirquus*, Polluci l. 2. c. 4. dictum, Gal. l. Introd. c. 10. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 88. quamvis *Hirquus* etiam pro utroq; *angulo* sumatur. *Angulus* operis vocatur *Lapis Philosophorum*, apud Lagneum in Harm. Ch. Vol. IV. p. 715.

Angustia, *Angustatio*, στενοχωρία, pertinet ad differentias essentiales, vel species morborum organicorum in vasis, & meatibus, quando p. n. coarctantur, & angustiores redduntur, cujus iterum variæ habentur species subalternæ, v. g. *Obstructio*, *Subsidentia*, *Coalescentia*, *Compressio*, de quibus singulis suo loco, Gal. l. de diff. morb. c. 7.

* Anhelitus, *Anhelosi*, vide *Asthma*. *Orthopnæa*: A Chymicis *Anhelitus* sumitur pro *fumo*, aliis pro *fumo equino*. Rul. in Lex.

† Anicetum, idem quod Anisum, Renod. de mat. med. pharm.

† Ani Cerasia, marisca, Joan. Thomas Minad. Disput. 4.

Aniceton, ἀνίκητον, est Epitheton Emplastri, quod ad Critonem authorem refertur. Describitur a Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 8. sic dictum, quasi *inexsuperabile*, & in curatione Achorum nunquam fallens. Ita & inter Collyria liquida d. l. l. 4. c. 7. legitur formula quædam, *Anicetus Aster dicta*, Gorr. p. 38.

Anidrosis, ἀνίδρωσις, i. e. *sudoris nullitas*, vel *privatio*. Hipp. l. 7. Ep. LI. 11. Hinc & Febris, quæ *sine sudore*, & crisi in longum tempus protrahitur, propter exagitatam a purgantibus naturam, dicitur ἄνιδρος, καὶ ἄκριτος, 4. de R.V.I.A. t. 44. Adverbium ἀνιδρωτί, i. e. *sine sudore*, aliquoties usurpavit. etiam Hipp. l. 1. prorrhet. com. 2. t. 27. c. 3. t. 30. Coac. t. 297. 299. Foes. p. 62.

* Anima, ψυχή, subintellige *Humana*, Medica, quatenus *Anima* significat principium illud activum, & proximum *Animæ* in prima significatione sumptæ instrumentum, cujus beneficio membra corporis vivunt, sentiunt, moventur, & omnes in vita actiones edunt. Hanc intellexit Hip. quando l. 6. Epid. f. V. t. 5. hominis *Animam* perpetuo fieri, vel nasci usque ad mortem dixit. Ideo vero nascitur, quia perpetuo moritur. Finis namque ab origine pendet. Est enim ignis, a quo in existendo, & operando dependet, natura fluxa, & caduca, & alimenti eapropter indiga perpetui, pluris, aut paucioris, prout vel ætas, vel anni tempestas, vel alia quæcunque διὰ τῶν ἔξωθεν externa necessitas postulaverit, quemadmodũ egregie locum hunc explicavit Linden. S.M. Ex. XV. §. 39. Hanc intellexisse Gal. nullum est dubium, quando scripsit, quod *Anima* aut temperamentum sit activarum qualitatum, aut illud, quod temperamento alteratur, & organo velut in operando utitur. l. 3. de L. A. c. 7. Ad summam: *Anima hæc* est *Calor*, *Spiritus*, *Aura*, *Ignis*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Natura*, vel quocunq; tandem nomine appellare libuerit. Ea potissimum in & cum sanguine (quam Virg. propterea *purpuream Animã* haud inepte dixit) suam habet existentiam, & perennitatem: unde Gal. ipsum *sanguinem* appellare *Calidum nativum* non est veritus, l. adv. Lycum c. 7. In hac significatione vocavit Vvilisius *Animam Brutalem*, quia hac ratione non differt ab *anima Brutorum*, d. l. in Tropica significatione a Chymicis, & Spagyricis *Anima* accipitur in genere pro omni simplici per se volatili, potestatem habente secum rapiendi corpus, ac deferendi ab igne, Dion. Zacharius in Theat. Chym. Vol. I. pag. 740. In specie medicamen-

camenta simplicia artificiose per resolutionem, & extractionem exaltata *animarum* nomine exornantur, v. g. *Anima* Aloes, Rhabarbari, Veneris &c. apud D. D. Vvedelium, & alios. In opere Lapidis Philosophici *Anima* notat *aquam Mercurialem Philosophicam*, Vol. III. p. 26. Vol. IV. p. 75. 721. seqq. imo etiam *Lapis Phil. Animæ* nomine appellatur, p. 728. seqq. Vide etiam in Vol. V. Indice, Rul. in Lex. Specialissime *Anima Saturni* dicitur *Altec*, vel *dulcedo Plumbi* suavissima, quæ aceto extrahitur, Dorn. Rul. & Johns. Modo describitur in Proc. Paracelsi, qui habetur in Th. Ch. Vol. III. p. 363. *Anima Catholica Mundi* dicitur *Spiritus universalis* rerum cum substantia humida, ætherea, & quintessentificata vestitus, & conjunctus, a Joh. Collessone in Idea perfecta Phil. Herm. Th. Ch. Vol VI. p. 147.

ANIMAL, ζῶον, dicitur, quod præter vitam, & facultatem vegetativam, sensu quoque, & motu locali gaudet. *Animalium* naturam exponere quamvis ad Medicum proprie non spectet, neque etiam subjectum Medicinæ constituant (quod Plempius in Fundam. suis voluit) quatenus tamen ad materiam Medicam spectat vel Diæteticam, vel Pharmaceuticam, eatenus ad objectum Medicinæ referri haud immerito debent. *Animal* veluti *parvum mundum* esse, veteres naturæ periti dixerunt, teste Gal. l. 3. de U. P. c. 10. fin. Simpliciter positum plerumque contradistinguitur ab Homine. Dicitur alias *Brutum*, *Bestia*, *Bestiola* pro *Insecto* sumitur, Rhod. in Lex. Scrib. *Animalia sunt* terrestria, aquatilia, quadrupedia, bipeda, volatilia, insecta &c. *Animal* quoque mystice, & Spagyrice vocatur *Lapis Philos.* & quidem *nobilissimum*, ad exemplum majoris mundi, & minoris, scil. Hominis factum, Libav. Apoc. Herm. P. prior c. 21. Lagn. in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol IV. p. 727.

* ANIMALIS *Facultas*, vel *Virtus*. Vide *Facultas*.

* ANIMALIS *Motus*. Vide *Motus*.

* ANIMALIS *Spiritus*. Vid. *Spiritus*.

ANIMATIO, est vocab. Ænigmaticum Alchymistarum, in negotio transmutationis metallorum, quando terra alba foliata est fermentanda cum aqua sulph. philosophica, vel cœlesti; Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. *Animatus Mercurius* dicitur; quando per perfecti metali conjunctionem ad certam speciem est perductus, de quo legi poterit idem Apoc. Hermet. P. prior c. 10. Talis Mercurius ad opus lapidis Philosophici requiritur a Spagyricis.

ANIMELLÆ dicuntur glandulæ sub aurium radicibus, & universo spatio inferiori maxilla circumscripto contentæ, vasorum distributionibus præfectæ, quæ & lacticinia appellantur, Vesal. l. 6. de H. C. F. c. 5. p. m. 22.

* ANIMI, & *Animæ deliquium*. Vide *Lipothymia*, *Syncope*.

* ANIMI *pathemata*. Vide *Affectus*.

ANIMUS, νοῦς, νόος, θυμὸς, γνώμη, διάνοια idem quod *Mens*, aliquando sumitur late pro *Anima* in genere, & ita de Brutis quoque dicitur apud Gal. l. 6. Anat. adm. c. 1. quod omnia animantia habeant corpus *animi* moribus, & facultatibus conforme, quamvis in Græco legatur ψυχῆ. Usitatius vero stricte significat vim, ac virtutem *animæ* humanæ ratiocinativam, dijudicativam, & cognoscentem. Egregie differentiam *Animi*, & *Animæ* proposuit Linden. Ex. XIII. §. 475. seq. ex Nonio, & aliis Grammaticis, quamvis *Animam* in posteriori significatione accepisse videatur, dicens: *Animus*, & *Anima* hoc distant: *Animus* est, quo sapimus: *Anima*, qua vivimus. Sapimus *animo*: fruimur *anima*. Sine *animo anima* est debilis. Medicis *Anima* vitalis est; *Animus* animalis est &c. Vide *Mens*.

ANISCALPTOR, vocatur Musculus Latissimus, qui totum fere dorsum tegit cum suo compari. Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 561.

ANISOS, ἄνισος. Vide *Inæqualis*.

ANISOTACHYS, ἀνισοταχὺς, epitheton pulsus *inæqualis cum celeritate* conjuncti. Gorr. p. 38.

ANNETESTIS, dicuntur Paracelso scoptice *Medici Galenici*, ceu ignorantes, cœcutientes in rerum principiis, & caussis investigandis, Fragm. de morb. Gallic.

ANNORA, est *Calx ovorum*, vel *Calx viva*, Rul. & Johns. in Lex.

* ANNOTATIO, ἐπισημασία, dicitur ipsum principium paroxysmi febris, quando solent ægri horrere, refrigerari, oscitare, pandiculare, dormitare, & alia quædam his similia pati, Gal. 2. aph. 1. Dicitur & εἰσβολὴ παροξυσμοῦ. Verum est & alia *Annotatio*, vel *Episemasia* Hecticarum febrium propria, quando ægri una, vel altera hora post assumptum cibum calorem, & pulsuum celeritatem, magnitudinemque intendi sentiunt, absque tamen horrore, refrigeratione, aut alio antea dictorum symptomatum: hinc ἐπισημασία ἄδηλος, *Annotatio incompressa* dicitur, l. de diff. febr. c. 9.

ANNUITIO, dicitur apud Plin. motus capitis in partem anteriorem. Vide *Renutus*.

ANNULUS, δακτυλίδιον, κρίκος quid proprie dicatur, ex aliis Lexicis notum est. Eorum quoque varium esse usum in Medicina, experientia testatur. In specie *Annuli purgatorii* e Saturni vitro parati meminit Quercet. de Med. Hermet.

def. c. 9. & ex hoc Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 20. De *Annulis Superstitiosis* contra Colicã, & Epilepsiam ex Marcell. & Tralliano lege Keuch. in not. ad Seren. p. 66. seqq. *Annulos Chirurgicos* ad confirmandum oculum, & scalpellum occultantem delineatos vide apud Scultet. Arm. Chirurg. P. 1. Tab. VIII. fig. 5. T. XIV. fig. 14. & T. XXXVI. fig. 1. *Annulum* aurum ore detentum extrahere e corpore argentum vivum scribit Joh. Zecchius de morb. Gall. c. 19. p. m. 58. *Annularis digitus* dicitur *minimus* in manu. *Annularis*, vel *Anuliformis Cartilago*, κρικοειδὴς, quæ sit, Vide *Cricoides*.

Annus, ἔτος, ἐνιαυτὸς, quid significet, notum est. Hunc communiter trecentis, & sexaginta quinque diebus, & quarta diei parte insuper constare dicunt, quamvis Hipparchus adhuc quingentesimam septuagesimam sextã diei partem addiderit, quæ subtilitatis est supervacanea, Gal. princ. com. de septim. partu. *Anni tempora*, Gr. ὧραι τῶ ἔτεος, aliquando simpliciter ὧραι, aliquando χωροὶ dicuntur. Veteres olim duo saltem constituisse, *Æstatem* nimirum, & *Hyemem*, demonstrat ex Theophrasto Lind. Ex. XI. §. 196. Recentiores vero in quatuor diviserunt, addendo illis duobus adhuc alia, *Ver*, & *Autumnum*, de quibus omnibus suo loco. *Anni tempora*, eorumque vicissitudines variis morborum mutationibus ansam dare, docet Hipp. sect. 3. aph. Hinc eorum temporum temperies, & mutationes probe sunt observandæ. *Anni tempora constantia*, καθεστεῶτες χωροὶ dicuntur, quando tempestive fiunt, morbosq; stabiles, & boni judicii promittunt; quæ vero sunt *inconstantia*, ἀκατάστατοι, instabiles, & difficilis judicii, patet ex 3. aph. 8. *Annus Philosophicus* est *Mensis vulgaris*, Dorn. & Rul. *Annus Amadin* est vita longa, Dorn. *Anni unius opus* vocatur *Lapis Philosophicus*, quia in *annum* hujus operis potest fieri perfectio, nempe de grosso in subtile, de fixo volatile, Lang. in Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 771. seqq.

Ano, ἄνω, significat *Sursum*, & opponitur τῶ κάτω, *Deorsum*. Jungitur sæpe apud Hipp. & alio cum nomine κοιλίη, *venter*, & denotat os ventriculi, & œsophagum, 4. aph. 4. inferior vero intestina. Ipsa quoq; purgantia quædam dicuntur ἄνω, quæ sunt *vomitoria*, quædam κάτω, quæ per *alvum* educunt, l. 5. Epid. II. 6. Jung. Linden. Ex. XIII. §. 357. seqq. Diet. Jatr. n. 70. Dicitur & aliquando ἄνωθεν, quamvis hoc sit temporis, & loci adverbium, 7. aph. 32. Vide & Foes. p. 65, 66.

Anochyros, ἀνόχυρος, i. e. *non munitus*, ab α, & ἐχυρὸς, vel ὀχυρὸς, *munitus*, firmatus. Legitur apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIIX. 2. Foes. d. l.

Anodia, ἀνοδίη, *iter invium* significat tropice, Hippoc. l. Præcept. II. 8. pro inepta, & incongrua discendi ratione, cui opponitur εὐοδίη, ἡ εὐοδὸς τέχνη, *ars pervia*, & facilis, l. de dec. orn. IV. 10. Foes. p. 62.

Anodmos, ἄνοδμος, *inodorus*. Usurpavit de jure laudabili Hipp. Coac. t. 206. Dicitur & ἄποτμος, t. 172. & opponitur δυσώδες, *fœtidum*, Foes. d. l.

Anodus, id est, quod ex nutrimento separatur a renibus, Dorn. Rul. & Johns. in Lex. cui opponitur Calx, quod est superfluum, i. e. urina, Parac. l. 1. de Tart. t. 3. c. 2. in annot. Græce ἀνόδους significat *edentulum*, de quo infra in lit. E

* Anodyna, ἀνώδυνα, *medicamenta* dicuntur *dolorem lenientia*, & sedantia. Suntque duorum generum. Quædam proprie talia vocantur, & revera dolores mitigant, unde & παρηγορικὰ, *Paregorica* appellantur, quæ sunt temperata, nostroque calori maxime convenientia, Gal. l. de S. F. c. 19. Quædam vero improprie talia sunt, veluti si quisquam hominem mortuum ἀνώδυνον appellet, i. e. doloris expertem, d. l. Suntque ea, quæ refrigerando, & stupefaciendo doloris sensum tollunt, alias *Narcotica* quoque dicta, ex l. 2. ad Glauc. c. 6. qualia sunt Opiata, Gorr. p. 40. 41.

Anodynia, ἀνωδυνίη, idem, quod ἀπονίη, ἀνοχλησίη, & significat *indolentiam*, doloris absentiam, molestiæ vacationem, Gal. com. 2. in l. 1. Epid. t. 46. & l. 6. in 6. Epid. t. 5.

† Anodynum minerale, i. e. Sal prunellæ, Phil. Hechster. Observ. Med. Dec. 1. c. 6.

Anoea, ἄνοια. Vide *Amentia*.

Anomalia, ἀνωμαλίη, in genere *Inæqualitatem* significat. Ita ἀνώμαλος σφυγμὸς, *inæqualis* pulsus dicitur. In specie vero *Anomalia* est sensus humoris pauci, & minime acris per corporis habitum ante febrem leviter moti, estque symptoma ante accessionem febrilem exoriens, sicut rigor, & horror. Pertinet ergo ad *Episemasiam*, ἐπισημασίαν, sive *Annotationem*, Gorræus pag. 41. Refertur etiam a Gal. inter signa mensium suppressorum, lib. 6. de L. A. cap. 5. *Anomalus* abscessus, qui & *Multiformis* eidem vocatur, M. Aurel. Severino dicitur, qui continet præter humorem etiam substantiam aliquam solidam p. n. & propterea natura talium abscessuum inter alienam, & animatam media; De his integrum librum dictus Author inseruit libro de Abscessibus, h. tit.

* Anomoeomeres, ἀνομοιομερὴς, *Dissimilare* dicitur, quod ex similaribus partibus est conflatum, Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vocantur & ἑτερογενῆ, Gorr. p. 39. Perperam vero in Medicina

pro

pro *Organicis* tantum habentur *Dissimilares* partes, cum omnes etiam *Similares* alias dictæ, Os, Fibra, Nervus, Vena Arteria, considerari debeant, quatenus sunt *Organicæ*, h. e. facultatem habent agendi, vel usum præstandi, in qua Sanitatis formalis ratio consistit. Vide Dogm. Med. Gen. P. I. c. 2. Dogm. 6. p. 27. seqq.

ANOMOEOS, ἀνόμοιος, *Dissimilis*. Dicitur & *Heterogeneus*. Usurpatur ab Hipp. de humoribus præter naturam, & vitiosis, qui vel sursum, vel deorsum removeri debent, quo scil. vergerint. l. 6. Epid. s. II. t. 9. Foes. p. 62. Aliquando & pro ἄνισος, *Inæqualis*, ponitur.

ANONTAGIUS, *Lapis* est *Philosophicus*, Donum DEI, sulphur fixum a natura, Dorn. in Dict. Rul. Johns. in Lex.

ANONYMUS, ἀνώνυμος, i. e. *nomine carens*. Fuit quondam epitheton secundæ cartilaginis in gutture, quæ tamen postea nomen accepit *Cricoides*, κρικοειδὴς dicta, vel *Annuliformis*, de quo vocabulo paulo superius. Vocavit vero inter alios *Anonymon* Theophil. Protospartarius de H. C. F. l. 3. c. 5. p. m. 178.

* ANOREXIA, ἀνορεξία, i. e. *Inappetentia*, ciborum fastidium, cum stomachus intemperie affectus, aut humorum redundantia gravatus cibos refugit, Ægin. l. 3. c. 37. Fermentum enim ventriculi destructum est. Idem significare videtur, quod *Asitia*, ἀσιτία vel *Apositia* ἀποσιτία, ἢ ἀποσιτία, i. e. *abstinentia a cibo*, juxta Gal. 4. aph. 19. quamvis alibi inter ἀσίτους, & ἀποσίτους distinguat c. 1. in l. 1. Epid. t. 29. Ἀνόρεκτοι duplicis sunt generis: Quidam enim simul atque dapes libarunt, veluti satiati protinus abstinent. Græc. propterea ἀψίκοροι dicti. Hos olim *Tædulos* Latini appellabant: Alii vero sunt, qui nihil omnino appetunt. Gal. l. 1. de causs. sympt. cap. 7. Hinc per ἀποστροφὴ ab Ægin. h. e. *fastidium* describitur, d. l. Linden. Ex. XIV. §. 63. Plures de ἀνορεξία, vel *Inappetentia* authores vide apud Vvalther. Sylv. Med. p. 103. seqq. ubi *Appetitum dejectum* vocat.

ANORGISMENON, ἀνοργιζόμενον, significat apud Hipp. *remollitum*, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Gorr. p. 39.

ANOSIA, ἀνοσία, i. e. *morbi carentia*, diciturq; de actu sanis, estq; alter finis particularis Medicinæ, ne sani in morbos incidant, uti partes ex elegantissimo loco Hipp. l. 2. prorrh. quem citavit Dieter. n. 449.

ANOTASIER, est *Sal Ammoniacum*, Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

ANSER, χὴν, inter aves majores aquaticas palmipedes est notissima. Ejus historiam, differentias, & usum in cibis, atque medicina vide, si curæ est, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 17. seqq. Bruverin de re cibar. l. 15. c. 29. Claud. Deodat. l. 1. c. 36. Renat. Moræum ad Schol. Salern. c. 65. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 46. *Anseres* e ligno in mare projecto nasci, ClaKi dictos, legitur apud Menens. Aurei Veller. l. 1. c. 12. in Th. Ch. Vol. V. p. 331.

ANTACHATES, ἀνταχάτης, est *succinum*, vel *lapis alterius coloris* bituminosus, qui, cum uritur, myrrham redolet, ut scribit G. Agricola, allegante Gorr. p. 39.

ANTACIDA dicuntur remedia, quæ acidis humoribus, & particulis resistunt, proque horum varietate etiam varia esse debent. Legitur apud Dolæum Encyclopæd. l. 1. c. 3. §. 19. p. 55. Græce etiam dici possent ἀντοξέα.

ANTAGONISTA, ἀνταγωνιστὴς, epitheton musculorum aliis contrariorum, v. g. Abductor, & Adductor Brachii sunt *antagonistæ*. Barthol. Anat. l. 1. c. 5. p. 41.

ANTAL, est *lotio pura*, Ruland. & Johns. in Lex.

ANTALI. Vide *Entali*.

ANTAPODOSIS, ἀνταπόδοσις, legitur apud Hipp. 1. aph. 12. (quamvis Gal. ibidem legerit ἐπιδόσεις) denotatq; *statam periodorum febrilium reciprocationem*, vel repetitionem, & vicissitudinem. Dieter. n. 68.

* ANTECEDENS, προηγουμένη, scil. *caussa*. Vide *Caussa*. *Antecedentia* alias signa Laur. Bellino dicuntur, quæ quemlibet morbum antecedunt, in opere novissime edito p. 247. seqq.

ANTECHO, ἀντέχω, vel ἀντέχουαι, i. e. *resisto*, *renitor*. Legitur de ventre reluctante, ut medicamentis moveri non possit. Hipp. l. 2. Epid. II. 16. VIII. 11. Foes. p. 63.

ANTEMBALLOMENOS, ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Substitutus*.

ANTEMBASIS, ἀντέμβασις, significat Gal. mutuã insertionem, sive *mutuum ingressum*, l. de Ossib. in prooem. ubi verbum ἀντεμβαίνω occurrit, ad quem locum nomen quoque verbale exposuit Ingrassias comm. p. 42.

ANTEMETICA, ἀντεμετικὰ, vocantur remedia vomitum præternaturalem compescentia. Occurrit apud Vvillis Pharm. Rat. Part. 1. sect. 2. cap. 3.

ANTENDEIXIS, ἀντένδειξις, i. e. *Contraindicatio*, sive *Contradictio* indicationum, quando aliquid occurrit in homine, quod primariæ indicationi refragatur, & *contrariatur*. Gal. l. 9. M. M. c. 17. Hocq; dicitur *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, de opt. sect. c. 22.

ANTENEASMUS, vel *Anteneasmum*, idem, quod *Enthusiasmus*, species Maniæ periculosæ nimium, dum irritantur tanquam maniaci, & in se manus violentas injiciunt. Hi subito corripiuntur cum saltatione manuum, & pedum. Videtur

detur igitur coincidere cum Chorea S. Viti Lasciva, & Irata. P. Zacchias Quæst. Medico Leg. lib. 2. tit. 1. q. 18. n. 31. seqq. ex Garioponto l. 1. c. 11.

Antepilepticos, ἀντεπιληπτικὸς, dicitur de virtute medicamentosa Epilepsiæ, & motibus convulsivis resistente, & pessima a recentioribus Medicis usurpatur. Vide *Anti*.

Anteprima, *materia* vocatur apud Paracels. *Tinctura*, quæ materiam corporis primam tingere, & mutare vel secundum, vel p. naturam potest, l. 3. Chirurg. magn. c. 11.

Antera, pro *Anthera*, apud Dorn. in Diction. Vide *Anthera*.

Antereisis, ἀντέρεισις, *renitentiam* significat, *eluctationem*, vel obnixam firmitatem, qualis ossibus tribuitur apud Hippoc. 3. de artic. t. 58. Foes. d. l.

Anterit, i. e. *Mercurius*; Rul. & Johns. in Lex.

Anteros, ἀντέρως, idem, qui ἀμέθυστος lapis dicitur, Gorr. p. 39. Vide *Amethystus*.

Anthelix, ἀνθέλιξ, dicitur *pars auriculæ externæ*, *Helici* opposita, anfractuosa, & inferior, ad confinia temporum sita, introrsum sursumq; imbricata, Linden. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

Anthelminthica, ἀνθελμινθικὰ, vocantur *medicamenta contra vermes*, quæ interimendo, suffocando, liquando, destruendo operantur, Bonett. Mercur. Compital. l. 10. p. 458.

Anthera, ἀνθηρὰ, vocabulum æquivocum est. 1. Dicitur de *medicamentis aridis*, ex metallicis præprimis compositis, colorem floridum habentibus, ac prærubrum. Meminit harum compositionum Gal. l. 4. & 5. de C. M. S. L. Cels. l. 6. c. 11. Apud Æginet. l. 7. c. 13. etiam ἀνθηρὸν legitur, & in fœmin. ἀνθηρὰ, l. 3. c. 79. In omnibus illis compositionibus Sandaracham invenies. 2. In Botanicis *Anthera* significat medium illud Croceum, & rubrum in quibusdam floribus, v. g. liliis, croco, &c. 3. Hinc & Crocos Chymicos congrue dici posse *Anthera mineralia*, voluit Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 20. Paracelso vero Extractio de Hyacinthis, *Anthera* appellatur, de Icterit. c. 2. Dorn. Rul. Johns. Alias ἀνθηρὸν Hipp. in genere dicitur *floridum*, prærubrum, & sanguineum, v. g. homines ἀνθηροὶ, id est, *floridi*, l. 1. prorrh. s. II. t. 56. Coac. 162. Corpus ἀνθηρὸν, l. 6. Epid. s. III. t. 3. Sputa ἀνθηρὰ, d. l. s. IV. t. 4. & l. 2. Epid. s. III. t. 17. l. 4. de R. V. I. A. t. 72. &c. Foes. p. 60.

Anthereon, ἀνθερεὼν, dicitur *Mentum*, pars faciei, in qua barba nascitur, exponente Hesych. Confirmare videtur hanc significationem locus Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 7. & l. de Venis XCVI. Vide Foes. pag. 61.

Anthia, ἀνθίας, dicitur Piscis quoddam genus, uti constat ex Oppian. Aristotel. Rondelet. l. 6. c. 11. seqq. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 19. Incertum vero est determinare, qui ex illis recte descripserit, cum minime inter se conveniant. In summo olim pretio fuisse, patet ex epithetis, quod θεῖοι, i. e. *Divini*, ceu summo honore digni, appellati fuerint. Usum quoque in Medicina, v. g. fellis contra exanthemata, adipis contra tumores, & abscessus &c. notavit e Kiranide Aldrov. d. l.

Anthines, *Anthinos*, ἀνθινὸς, ἀνθινὸς epitheton vini, & olei. Vinum ita dicitur, οἶνος ἀνθινὸς, quod *floribus conditum*, & bene odoratum, sive fragrantius redditur, uti exponit Gal. in Ex. voc. Hipp. vide Foes. p. 60. seqq. Oleum vero ἀνθινὸν, vocatur *Liliaceum*, vel *Susinum*, quod & μύρον, Unguentum appellatur, Hipp. l. 1. de morb. mul. CXIIX. 29. seqq. Mixtura quoque illa, quæ *Cyceon*, κυκεὼν vocatur, ἀνθινὴ dicitur, l. de int. aff. XIII. 47. Vide *Cyceon*.

† Anthora Antiqua, Venenum. Christ. Baravalus de peste, intelligit forte Napellum cum Avicenna.

Anthonor, idem, quod *Athanor*, de quo infra, Rul.

Anthos, ἄνθος, Latine *Flos* dicitur: & tribuitur non solum plantis, estque ultimum, & perfectum plantæ productum ex subtilissimis concretis particulis constans, uti florum Anatomen speciose satis descripsit Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 3. c. 5. p. 189. seqq. quamvis adhuc in dubio relinquamus, an omnium plantarum flores sulphuris sint particulæ appropriatæ: Verum etiam mineralibus. Ita ἄνθος, *æris florem*, notat Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 21. XXXIV. 8. 33. Strictissime vero ἄνθος, *rosmarinum*, vel *flores Rosmarini* significat. In Chymicis *quintam essentiam*, sive *Elixir auri*, item *medicinam extractam ex perlis* notat, Parac. l. 3. de vit. long. c. 1. de Gradib. & Compos. in Scholiis, Rul. & Johns. *Anthos Philosophorum* dici modum transmutandi metallum aliquem, qui fit per Vitriolum, vult Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 7. Vide infra *Flos*.

Anthosmias, ἀνθοσμίας, dicitur *vinum odoratum*, fragrans, *floridum*, purum, nobilissimum. *Flos* enim *vini* idem est, quod *vinum* egregium, & purum, uti constat ex Plauti Cistell. act. 2. sc. 2. Differt. ab *Anthino*, quod hoc sit vinum medicatum ab herbis odoratis fragrantiam acquirens; illud vero ab uvis nativam fragrantiam obtineat. Videsis Linden. Ex. X. §. 130. seqq. Aliter exposuit *Anthosmiam* Lang. l. 1. ep. 27. scil. quod sit vinum aqua maris quinquagesima parte musto addita mistum, ex Athenæo l. 1.

1. Dipnosoph. Vide Foes. p. 61.

Anthracia, ἀνθρακία, dicitur *congeries prunarũ*, sive carbonum accensorum, apud Hipp. l. de nat. mul. LVII. & l. 1. de morb. mul. CI. 28. Menses quoque muliebres adusti, nigri, carbonibus similes eidem appellantur ἀνθρακώδεα ἐπιμήνια, l. 1. de morb. mul. XXIV. 11. Foes. p. 62.

Anthracites, ἀνθρακίτης, Vide *Schistus Lapis*.

Anthracosis, ἀνθράκωσις, in specie *carbunculũ*, vel in *oculi bulbo*, vel *in palpebra* occurrentem denotat, apud Æginet. l. 3. c. 22.

Antrax, ἄνθραξ, proprie *carbonem accensum*, hoc est *prunam* significat, uti patet ex 5. aph. 11. Junge Dieterich. n. 66. Per translationem in Pathologicis *Anthrax* vocatur *Carbunculus*, Tumor p. n. inflammatorius ex sanguine nimis adusto, & crassiore partem, in qua colligitur, depascente obortus. Vide & Gal. 6. aph. 45. Apud Serenum etiam *Carbo* vocatur. Adde Keuchen. in not. ad h. l. p. 241. seqq. Dicitur alias & Latine *Ignis Persicus*. Vide Barbette, Chirurg. P. II. c. 12. Authores de *Anthrace*, vel *Carbunculo* vide apud Vvalther. Sylv. Medic. p. 302. seqq. Dicitur etiam de *lapide pretioso*, qui *Carbunculus* vocatur, de quo infra. Vide *Carbunculus*. Adde Th. Ch. Vol. IV. p. 796.

Anthrope, ἀνθρωπή, vel ἀνθρωποίη, dicitur *Cutis humana*, apud Herodot. notante Vesalio l. 2. de C. H. F. c. 5. princ.

Anthropos, ἄνθρωπος. Vide *Homo*.

Anthypnotica, ἀνθυπνωτικά, vocari possunt medicamenta *somnum abigentia*.

Anthysterica, vult etiam appellari medicamenta contra Passionem Hystericam, Blancard. in Lex. sed an in quodam Authore Græco legerit, an vero ipse hæc nomina finxerit, de eo non constat.

† Anthophylli, apud Andr. Cæsalpin. Cariophylli aromatici. G. Bauhin. Pin. lib. 11. sect. 3.

† Antiagri, Tonsillarum tumor Ulpiniano. Riolan. Enchrid. Anatom. l. 4. c. 7.

† Antidotum, acrius Catarticum, non semper enim locum in venenis habet. Isac. Casaubonus in Spartianum.

Antimonium, Hispanis Alcohol. Autor Nebressensis Quinquagen. c. 44.

Anti, ἀντί, præpositio e Grammaticis nota, significans *Contra, adversus*. Sæpe conjungitur in Medicina aliis nominibus, aut verbis ad exprimendam virtutem remedii alicujus specificam adversus hunc, vel illum affectum, v. g. *Antepileptica*, *Antemetica*, *Antinephritica*, quamvis & haud raro omittatur, & nihilominus significatio curatoria intelligatur, v. g. *Medicamenta Collica*, *Nephritica*. *Arthritica*, &c.

* Antiades, ἀντιάδες. Vide *Tonsillæ*. Alias *Antiades* dicuntur *Tonsillæ inflammatæ*. Nicol. Piso de morb. cogn. & cur. l. 2. c. 2.

Antiballomenos, ἀντιβαλλόμενος, idem quod ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Substitutus*.

Anticadmia, est tertium genus *Cadmiæ* fossilis, quod & *Pseudocadmia* dicitur. Appellatur vero *Anticadmia*, non quod *Cadmiæ* opponatur, sed quod substituatur in hujus locum. Fallop. tr. de metall. & fossil. c. 12. Tom. I. Oper. p. m. 307.

Anticar, i. e. *Borax*. Dorn. Ruland. & Johns. in Lex.

* Aticardium, ἀντικάρδιον, sic dicitur cavum illud, quod est sub pectore, carneum molleque ad os ventris pertingens. Vocatur etiam τραχή. Ruffus vero cavitatem eam pectoris, quæ est ad claviculas, tradidit ab Homero dici λαυκανίην; a Medicis vero ἀντικάρδιον, & σφαγήν. Gorr. p. 39. Dicitur & *scrodriculus cordis*.

* Anticheir, ἀντίχειρ, est magnus digitus manus, qui & *Pollex*, & *Promanus* dicitur. Gal. l. de musc. dissect. c. 22. & l. 1 de U. P. c. 22. Ita vero dictus, quod appositis sibi quatuor digitis æqualem habeat usum, vel quod locum totius manus tutari possit. C. Hofm. in com. ad hunc Gal. l. n. 63. Hipp. δάκτυλον μέγαν, *digitum magnum* appellavit, c. 1. de iis, q. in med. f. t. 21. Est vero digitus primus a carpo, sive brachiali incipiens, eique per diarthrosin insertus, reliquis quatuor digitis multo inferior, & illis non recta, sed ex obliquo appositus. Per hunc manus actiones omnes habet firmiores. Tantum enim roboris præbet, quantum reliqui digiti simul sumpti. Hinc & a *pollendo Pollicem* Latini appellavere. Gorrh. p. 40.

* Anticipans, προληπτικός, & *Anticipatio*, τὸ προλαμβάνειν, dicitur de morbis, quorum paroxysmorum ordines, vel periodi statim ab initio aliquid futuri temporis accipitur, Gal. l. 1. de cris. c. 3. vel qui cum diversis horis semper accedat, & remittat, prævenit quidem continuo, citiusque horas absolvit. Ita & Menstrua *Anticipata* opponuntur *Postpositis*. Vide *Postpositio*. E contrario qui tardat, & serius absolvit periodum, *Hystereticos*, ὑστερητικός, sive *posterius veniens*, vel subsequens, & *Tardatio* illa, vel *Subsecutio*, τὸ ὑστερίζειν, nuncupatur, Castell.

* Anticnemion, ἀντικνήμιον, dicitur Gal. 2. de fract. t. 34. media, & carne vacua Tibiæ pars a summo deorsum in longitudinem protensa, in gracilibus conspicua. *Prima Tibia*, aut *anterior* vocatur, quod crassiori, & insigniori

Tibiæ parti opponatur. Foes. p. 63. Latine *Ocreæ*, quamvis hanc versionem nonnulli improbent.

ANTICONTOSIS, ἀντικόντωσις, apud Hipp. est *renixus conti*, aut qui conto, vel scipione fit, cum videl. loco curis baculo corpus fulcitur, 3. de artic. t. 76. 103. Adde Foes. p. 64.

ANTIDIDOMÆ, ἀντιδίδομαι, h. e. ex *adverso respondeo*, diciturque de signis morbo ex adverso respondentibus. Hipp. Coac. 145. Foes. p. 63.

ANTIDINICA, ἀντιδινικά, dici possunt *medicamenta contra vertiginem*, Blancard. in Lexic. An vero in Græco quodam scriptore Medico hoc vocab. occurrat, certo affirmare non possumus.

ANTIDOTARIUM, ἀντιδοτάριον, i.e. *Dispensatorium*, de quo vocab. infra suo loco.

ANTIDOTUS, ἀντίδοτος, Fœminin. Latinum apud Gal. l. 17. c. 16. & in neutro *Antidotum* sc. *medicamentum* est, quod non extrinsecus impositum, sed intus assumptum, malignas, cœcas, & latentes corporis affectiones sanat. Gal. l. 1. de Antidot. c. 1. Verum mos est junioribus Medicis, *Antidotos* appellare non modo quæ adversus mortifera medicamenta, quæq; ad morsus, ictusve venenosos exhibent; sed etiam quæ contra malas corporis affectiones, præsertim diutinas, l. 2. c. 16. Vide *Alexipharmaca*. *Antidotus* quoq; mystice appellatur *Lapis Philosoph.* ap. Lagneum, in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727. seqq.

ANTIFEBRILE. Vide *Febrifuga*.

ANTIFIDES, dicitur *calx metallorum*. Rul. in Lex. Ch.

ANTILEPSIS, ἀντίληψις, *apprehensio*, ap. Hipp. significat modum deligationis, videlicet vinculorum in partem contrariam, aut sanam involutionem, aut appensionem, aut veluti occupationem quandam, ut deligatæ partes firmius contineantur; ut in humeri deligatione, quando fit per alteram alam vinculi circumductio, aut inguine laborante, ea, quæ fit ad alterum inguen, 2. de iis, q. in Med. f. t. 16. Foes. Oec. 64. Alias Lat. *Apprehensio* sumitur pro *Indicatione*, quatenus Medicus id apprehendit, quod est utile ad finem suum obtinendum Mich. Gavassetius l. de Indicat. curat. c. 4. pag. m. 50. 51.

ANTILOBIUM, ἀντιλόβιον, ἡ ἀντιλοβίς, dicitur pars illa exigua in auricula, quæ infimæ parti quem Lobum appellant, superposita est. Ruffus scribit, *Antilobida*, vel *Oblobium* dici Helicis extremum subbreve. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 11. §. 4.

ANTILOGIA, ἀντιλογία. Vide *Contradictio*.

ANTIMONIUM, idem quod *Stibium*, στίμμι, στίβι, est minerale ad metallinam natura proxime accedens, e Sulphure, Mercurio crudo, cum portionibus terrestribus, & paucis salinis mistis constans. Ejus historiam, & vires descriptas vide passim in Auctoribus, v. g. in Th. Ch. Vol. I. p. 563. ubi duplex statuitur a Dorn. *nigrum*, & *album*, quod Magnesia dicitur, l. de Transmut. metall. c. 24. can. 5. Item pag. 616. seqq. plurib. Libav. S. A. Chym. l. 7. c. 22. Apoc. Herm. Part. prior. c. 13. & alibi. Schroder. Pharmac. l. 3. c. 17. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. qui etiam tantas huic minerali tribuit laudes, ut sit quasi fons, & scaturigo præstantissimorum medicamentorum, & Cornu Amalthеæ salutarium remediorum. Contra in C. Hofm. Paralip. Officin. c. 90. reperies decretum totius Collegii Parisiensis contra *Stibii* usum A. 1566. publicatum, statuens, esse deleterium, nec posse quavis præparatione emendari, ut intro citra molestissimam noxam possit assumi. An fortassis utrinque peccatum est in judicando cum in excessu, tum in defectu? Sane per difficile est, & periculosæ res aleæ, arbitrium facere. Ænigmatice a Spagyricis *Antimonium* vocatur *Lupus*, *Proteus*, *Radix Metallorum*, *Saturnus Philosophorum*, *Magnesia Saturni*; & exprimitur hoc caractere ♁ *Marcasita plumbea* dicitur *Antimonium Philosophorum*, Th. Chym. Vol. VI. pag. 475. Ipse quoque *Lapis Philosoph.* vocatur *Antimonium* in Lagnei Harmon. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 427.

ANTINEPHRITICA, ἀντινεφριτικά, *medicamenta contra morbos renum*. Blanc. in Lex.

ANTIPATHES, ἀντιπαθὲς, est species *Corallini nigri*, secundum Diosc. l. 5. c. 140. arboris figuræ magisque ramosi, & vices easdem cum *Corallio* habentis. Adstringit enim, & refrigerat mediocriter. Georg. Agricola scribit, non aliud videri, quam *Hæmatiten nigrum*, l. 4. fossil. pag. 249. & l. 5. p. 254.

ANTIPATHIA, ἀντιπάθεια, dicitur species *qualitatis occultæ*, opposita *Sympathiæ*, quando inter duas res vel odium aliquod naturale occurrit, vel una alteram fere inexplicabili ratione afficit, eamque removere, aut destruere annititur. Ita Gal. l. 11. de S. F. § Coria vetera, de iis combustis scriptum esse a quibusdam tradit, quod attritiones sanent ex *antipathia* quadam. Enim vero licet nec *sympathiam*, nec *antipathiam* omnem negare velimus, aut possimus, nec tamen hoc quoque dissimulabimus, quod multa vana, absurda, & falsa in enumeratione exemplorum ad utramque illam qualitatem concurrere solent; quemadmodum hoc etiam publice contra Digbæi Dissertationem de Pulvere Sym-

Sympathetico ad oculum demonstravimus, *Sympathiæ*, & *Antipathiæ* rationem omnem haud inepte deduci posse e corpusculorum ἀτμοειδῶν, vel effluviorum occursantium diversorum motibus, & configurationibus variis gaudentium, vel mutua cohæsione, & combinatione, vel reciproca arctatione, & repulsione existimat Charlton. Ex. X. Parthol. §. 33. Enimvero Joh. Marcus Marci vult adhuc efficacius intercedere principium vitale, videlicet vel Archeum, & ejus vim conservativam, quæ transit in alterius corpus, vel ideam aliquam hostilem, aut necantem, aut corrumpentem, quæ recipitur in alterius sphæram radiosam, ex effluviis maximam partem constantem, Phil. Veter. rest. Part. V. sect. 1. subsect. 3. & sect. 3. subsect. 1. Enimvero mihi videtur in totius hujus argumenti explicatione frequentior fallacia petitionis ejus, quod est in principio, committi, dum obscurum per æque obscurum, incertum per incertius demonstratur. Effectus *Antipathiæ* recenset etiam Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. s. 3. c. 199.

Andiperistasis, ἀντιπερίστασις dicitur *Circumobsistentia*, sive caloris, aut frigoris compressio & coarctatio, ob contrariam circumfusi corporis qualitatem. Ita Theophrast. l. de Igne rationem, cur in hyeme corpora robustiora sint, & facilius alimenta concoquant, ponit in collecto calore potentiori per *antiperistasin*. Hæc etiam caussa est inflammationum internarum hyemali tempore familiarium, v. g. pleuritidis, peripneumoniæ &c. 3. aph. 23. Dicitur vero ἀντιπερίστασις emphatice, ἀντὶ, quia contrarium; περὶ, quia cohibens; στάσις, quia indimotum, scil. frigus, cujus obsessione ignis unitur, unione roboratur, roboratus incalescit. Vide Dieterich. Jatr. n. 448. & Linden. Ex. X. §. 115.

Antipharmacum, ἀντιφάρμακον, dicitur *medicamentum contra venena*, & ita idem, quod *Alexipharmacum*. Diosc. Blanc. in Lex.

Antiphisica, ἀντιφυσικά. Vide *Carminativa*.

Antipoieo, ἀντιποιέω, Hipp. significat *resistere malo*, juvare, 2. de artic. t. 42. Vide Foes. Oec. p. 64.

Antipraxia, ἀντιπραξία, significat functionum, & temperamentorum in diversis morbis contrarietatem, quam veteres excogitarunt ad declarandam in effectibus Hypochondriacis symptomatum concurrentium varietatem sepe contrariam, v. gr. Hepatis intemperies calida, & Stomachi frigida etiam in vulgus pene notæ communiter incusantur. Quam licet nonnulli ex recentioribus inficiari non vereantur, inter quos & B. Etmullerus, ideo quod sanguis debito circulo distributus proportionaliter calefaciat & stomachum, & hepar, adeoque debitam crasin obtineat. Insufficiens tamen hæc ratio nobis videtur, siquidem, non obstante illa proportionali convenientia temperamentorum in singulis organis, nihilominus sano sensu aliqua etiam contrarietas statui, & defendi poterit. Ut taceamus, videri nobis illos confundere statum sec. nat. cum statu pr. nat. ita ut licet concederetur, non dari ἀντιπραξίαν in illo, non statim liceret inferre, quod nec in statu præternaturali occurrat.

Antiquartium vocatur Practicis quibusdam recentioribus medicamentum *specificum contra febrem quartanam*, quale est Riverii. Ita & *Antiquartium Peruvianum* dicta fuit *China China*, de quo suo loco. Meminit & *Essentiæ antiquartiæ* D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 3. s. 2. c. 8.

Antiquus, παλαιός, idem quod *Vetus*. *Antiqui* morbi, i. e. *inveterati*.

Antirrope, ἀντιῤῥοπή, ἡ ἀντιῤῥοπίη, significat in *contrariam partem propensionem*, vel inclinationem, & usurpat Hipp. de nare inclinata mediante habena in contrarium retrahenda, 2. de art. t. 46. Foes. d. l.

Antisecosis, ἀντισήκωσις, dicitur *æqualis repensio*, aut ad æquilibrium reductio, *adæquatio*, idem quod ἀντισήκωσις, a verbo ἀντισηκόω, quo utitur Hipp. in figurata quidem significatione, pro reficere, & cibum deperditum reponere, aut rependere, 2. de R. V. I. A. t. 28. Foes. d. l. Itali ἀντισήκωσιν vocant *Bilancia*, quem terminum transtulerunt Arithmetici, & Mercatores in forum suum frequentissime. Latinum *Compensatio* quoque respondet ἀντισηκώσει.

* Antispasis, ἀντίσπασις, *Revulsio*, *Retractio*, dicitur humoris fluentis in contrariam partem retractio, & aversio. Hujus species sunt quatuor pro positionum differentiis. Nam *Revulsio* fit aut ab inferiori parte ad superiorem, aut a dextera ad sinistram, aut ab anteriori ad posteriorem, aut ab interiori ad externam. Gal. l. de hirudin. revulf. &c. c. 3. quamvis l. 5. M. M. c. 3. tres tantum enumeret. Meminit Hipp. quoque *revulsionis*, l. 6. Epid. s. 2. t. 8 Foes. d. l. & p. 65. Gor. p. 40. An, & quomodo hæc fieri possit per Venæ sectionem, stante Circulationis sanguinis principio indubitato, sane difficillimum est explicatu. Nobis sufficere videtur, quod aliquando natura defectum sanguinis e parte læsæ opposita detracti resarcire cogatur e parte læsa, vel affecta. *Antispasticon*, ἀντισπαστικόν, appellatur in genere auxilium in diversa revellens. Gal. l. 13. M. M. c. 11.

Antispoda, ἀντίσποδα, dicuntur medicamenta, quæ eadem cum τῷ σποδίῳ, quod & σποδὸς dicitur, facultate pollent, ita ut in *spodii* penuria

nuria

nuria in ejus locum substitui possint; quorum meminit Diosc. l. 5. c. de pompholyge, cujus species *Spodium* est. Gorr. d. l.

ANTISTATHMESIS, ἀντιστάθμησις. Vide *Antiscosis*.

ANTISTERIGMA, ἀντιστήριγμα, apud Hipp. dicitur *Fulcrum*, quo aliquid obfirmatur, & fulcitur, 1. de artic. t. 74 Derivatur a verbo ἀντιστηρίζεσθαι, *obniti*, obfirmari, quod legitur ap. eund. c. 3. de art. t. 103. & 4. h. t. t. 58. Vide Foes. p. 65.

ANTISTERNON, ἀντίστερνον, i. e. *Dorsum*, de quo suo loco. Gorr. d. l.

* ANTITASIS, ἀντίτασις, cum ossa, quæ dissident, ad hoc ut e directo admoveantur, prius retrorsum trahuntur. Hæc ad *oppositum tractio*, ἀντίτασις dicitur Gal. l. 6. M. M. c. 5.

ANTITHENAR, ἀντίθεναρ, vocatur a Riolano Musculus adducens pollicem tertius, teste Bartholin. l. 4. An. c. 9. p. 577. quemadmodum & alter adducens Musculus *Hypothenar* eidem dicitur.

ANTITRAGUS, ἀντίτραγος, est *pars crassior Anthelicis* opposita *Trago*, uti descripsit Ruffus. Quid vero *Anthelix* sit, & *Tragus*, vide suo loco. Gorr. d. l. Lind. Med. Phys. l. 2. cap. 11. §. 4.

ANTITYPOS, ἀντίτυπος. Vide *Renisus*.

ANTRUM cum epitheto *Buccinosum* vocatur *Cochlea auris*, teste Barthol. libell. 4. An. c. 6. fin.

ANTYLION, ἀντύλιον, nomen est *malagmatis* valde adstringentis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. Gorr. d. l.

* ANUS, ἀρχὸς, δακτύλιος, ἕδρα, πυγαῖος, κυσὸς, idem quod *Podex*, *Culus*, dicitur inferior corporis pars, in qua est recti intestini extremum, per quod excrementa redduntur. Gal. l. 5. de U. P. c. 14. Hujus exterior pars musculo Sphinctere donata *Anulus*, δακτύλιος, dicitur l. Introduct. c. 10. *Ani* partes crassiores musculosæ vocantur *Nates*. Sumitur & ἀρχὸς pro *toto intestino recto*, ex 5. aphor. 59. Vide Foes. pag. 98. Dieterich. num 111. *Anus* in genere fœminino mulierem vetulam significat. Vide *Graa*.

ANXIETAS. Vide *Alyce*. *Angor*.

ANYDRIA, ἀνυδρίη, carens *siccum*, & squallidum significat, uno verbo *Sudum*. Hipp. l. 2. Epid. f. 1. 6. l. 1. Epid. f. I. t. 7. Hinc & Adjectivum ἄνυδρος, i. e. siccum, *squallidum*, de diversis anni temporibus prædicatur, v. g. de vere, & æstate, l. 2. Ep. f. III. de autumno 3. aph. 14. Vide Foes. pag. 65. Dieter. Jatr. n. 59.

ANYPERBLETOS, ἀνυπέρβλητος, i. e. *insuperabilis*, incoctilis. Legitur de carne bubula apud Hipp. de R. V. I. A. t. 98. Foes. d. l.

ANYPEUTHYNOS, ἀνυπεύθυνος, dicitur de eo quod rationi reddendæ non est obnoxium. Sunt autem illa in arte, quæ sensibus sunt obvia, & minime examinanda. Hipp. Præcept. VI. 8. Foes. d. l.

ANYSTOS, ἀνυστὸς, significat *expeditum sermone*, promptum verbis, quod etiam Medicum decet. Hipp. de dec. orn. II. 31.

AOCHLESIA, ἀοχλησία. Vide *Anodynia*.

AOCNIA, ἀοκνία, *impigritas*, vel sedulitas. Hanc in laboribus commendavit ad sanitatis exercitium proficuam Hipp. l. 6. Epid. f. IV. t. 20.

AONCON, ἄογκον, dicitur *carens tumore*, & in superlativo ἀογκότατον, quo usus est Hipp. de corpore valde gracili, minimeque tumente, f. 2. de nat. hum. t. 4. Quidam etiam exponunt per solidissimum, ut externæ aeris injuriæ minus sit expositum. Foes. p. 66.

AORGESIA, ἀοργησία, ἀόργητος, *Iræ vacuitas*, Lat. & *Lentitudo* dicitur, oppositus affectus iracundiæ, quando quis nescit irasci. Mart. Akakia in Gal. art. parv. p. 118.

AORNOS, ἄορνος, dicitur locus *carens avibus*, ob exhalationes malignas præsertim e lacubus, avibus advolantibus necem adferentes: Qualis fuit in Campania circa lacum rotundum Averni nomine indigitatum. Talis locus *Aornus* etiam in Epiro, qui pestilenti exhalatione insignis, nec ipse finit volucres cœlo frui libero, sed exanimatas dejicit. Plura vide de his locis apud G. Agricol. de re metall. pag. m. 147. 148.

AORTA, ἀορτὴ, epitheton *Arteriæ Magnæ*. Vide *Arteria*; quamvis apud Hipp. vocabulum ἀορταὶ, *Aortæ*, potius de bronchiis asperæ arteriæ, & ramis per pulmonum lobos dispersis sumi videatur, uti patet ex lib. de loc. in hom. XXVII. 14. Vide Foes. d. l. & p. 67.

AORTRA, *Aortron*, ἀορτρα, ἄορτρον, dicitur suspensa utrinque pulmonis pars, quam Linden. etiam per *Articulum* vertit, l. 2. de morb. LII. 1. Coac. t. 400. Apud Diosc. etiam legi ἀορτρεῖς scribit Foes. d. l. Ad summum, notante eodem ex Gal. circa horum vocabulorum lectionem οὐ πάνυ τι σαφὲς ἐστι.

APAEORIOMAE, ἀπαιωρέομαι. Vide *Æora*.

APAGMA, ἄπαγμα. Vide *Abductio*. Strictius exposuit Gal. hoc vocab. l. 6. M. M. c. 5. quod sit appellatio Medicorum propria vulgo inusitata, quoties ossis finis, qua parte cum alio maxime committitur, abruptus est. Foes. d. l.

APALLAGE, ἀπαλλαγὴ, in genere quidem omnem *mutationem*, in specie vero apud Hippoc. liberationem a morbo significat, 2. aph. 45. a verbo ἀπαλλάττω, *muto*, de quo vid. Dieter. n. 74. & Foes. Oec. pag. 68. qui multis locis ex Hippocr. demonstrat, significare quoque hoc

hoc verbum evacuare cum emollitione.

Apanchomenos, ἀπαγχόμενος, qui *strangulatus*, qui suspendio suffocatus est, occurrit apud Hipp. l. 2. aph. 43.

Apantesis, vel *Apantoma*, ἀπάντησις, ἀπάντωμα, *obviam itionem*, & id, quod alteri occurrit, significat, Hipp. l. de dec. hab. V. 11. & IX. 14. quamvis alii legant ἀπαντόμενα. Intelligit vero per *Apantesin* officium Medici, quo mature consulit emendare in futurum errores commissos, & docere unumquemque, quid sui muneris sit apud ægrum, quid fieri de tempore in tempus debeat, quid non fieri: egregie exponente hoc Linden. S. M. Exerc. II. §. 26.

* Apanthismus, ἀπανθισμὸς, est subtilissima linea, quæ ægre videri potest, quasi exolescentem lineolam diceres, cui simillimæ sunt venarum quædam propagines, filorum araneæ, aut capillorum modo angustæ, & extensæ, quæ *venæ capillares* dicuntur. Gal. de ven. & arter. dissect. c. 8.

Apanthropia, ἀπανθρωπία, significat hominum aversionem, & solitudinem, refertur que inter symptomata melancholiæ, & signum habetur malum Leycophlegmaticorum, Coac. t. 482.

Apanticry, ἀπαντικρὺ, significat *palam*, evidenter, manifeste. Hipp. 3. de fract. t. 34.

Aparachytum, scil. vinum, ἀπαράχυτος οἶνος, est vinum meracissimum, originale scil. vinum, cui marina aqua non est admixta. Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 7. & l. 12. M. M. c. 4. Erant autem hujusmodi vina generosa; Ignobilibus vero, aut imbecillis vinis marina immiscebatur, indeque τεθαλασσωμένος οἶνος, vel θαλάττιος, vel θαλασσίας, dicebatur. Celsus modo *salsum* simpliciter vocat, l. 1. c. 6. modo *salsum Græcum*, lib. 3. cap. 24. & alibi. Græcorum enim inventum erat, vinorum sola ignobilia condientium mari; quomodo & docet Diosc. l. 5. c. 27. itemque Columella l. 12. c. 25. quare & docet Plutarch. quæst. nat. X. Species salsi septem recenset Plin. l. 14. H. N. c. 8. *Aparachyton* etiam dicebatur ἀθάλασσον, h. e. maris expers, cum Horat. 2. Sat. 8. v. 15. Hæc ex Linden. S. M. Exerc. X. §. 63.

Aparascevasia, ἀπαρασκευασία, dicitur, cum quæ necessaria sunt ad balneum, sunt imparata, neque rite suppetunt. Hipp. c. 3. de R. V. I. A. t. 44.

Aparegoretos, ἀπαρηγόρητος, dicitur de eo, quod nullius est solatii, nullum affert commodum. Hipp. de dec. orn. IV. 8.

Apartes, ἀπαρτὴς, *suspensus*, separatus, pensilis. Usurpatur de naso ab Hipp. 2. de art. 47. Foes. p. 69.

Aparthrosis, ἀπάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Aparti, ἀπαρτὶ, ἀπαρτίως, adverbium est Hippocraticum, significans *integre*, *exquisite*, exacte, 2. de R. V. I. A. t. 43. & 1. aph. 20. Foes. d. l.

Apartisis, ἀπάρτισις, *compagem*, & connexionem *perfectam*, integritatem, & *perfectionem* significat. Usurpatur de Nervis ab Hipp. 1. de art. t. 25. Foes. p. 70.

Aparyo, ἀπαρύω, id est *detraho*, exhaurio. Hippocr. l. de intern. aff. X. 20. 21. 22. Foes. d. l.

Apate, ἀπάτη, *deceptionem*, fallaciam significat. Hipp. l. 6. Ep. s. V. t. 13. Hinc ἀπατεὼν dicitur *Impostor*, quod legitur 3. de art. t. 20. Verbum habetur ἀπατάω, *decipio*, & compositum idem significans ἐξαπατάω, quod occurrit l. de vet. med. III. 18. Foes. d. l.

Apathia, ἀπάθεια, significat *affectuum* p. n. *defectum*.

Apaudao, ἀπαυδάω, proprie, & stricte significat, *loquendi facultate destituor*. In latiori vero significatione omnem virium defectionem, imbecillitatem, (quam plerunque & vocis defectus comitatur) denotare solet, uti patet ex Hipp. 1. aph. 9. l. de Gland. X. 12. l. Præcept. IIX. 7. l. 1. de morb. mul. c. 28. Quin & de morbo deficiente usurpatur l. 2. Epid. s. I. 31. Hinc descendit *Compositum* προαπαυδάω, quod significat, vel antea viribus deficio, *vel antea* voce destituor. Hipp. l. 1. prorr. s. 1. t. 8. Vide Foes. d. l.

Apauriscomae, ἀπαυρίσκομαι, h. e. *consumor*. Legitur apud Hipp. l. 4. de morb. XXX. 9. Foes. d. l.

Apechema, ἀπήχημα, dicitur quasi, ut in echo fit, responsio quædam, est a contraria ictus parte facta calvariæ fractura, vel fissio, de qua etiam Celsus l. 8. c. 4. Negavit vero eam contingere P. Ægin. l. 6. c. 90. In medio reliquit Marcell. Vergil. com. ad Dioscor. l. 4. c. 24. ex quo hæc depromsimus. Æginetæ subscribit Gorr. quia os calvariæ suturas habet, quæ teste Gal. l. 9. de U. P. c. 17. impediunt, ne ictus una in parte acceptus alteram, quæ ultra suturam est, violet, sed noxa terminetur ad ipsam suturam. Provocavit vero ad experientiam multis observationibus confirmatam Job a Meckren Obs. Medico-Chirurg. c. 1. p. 20. 21. Lat. dicitur *Contrafissura*; Hanc ab Hipp. vocari ξυμφορὴν, *calamitatem*, l. de vuln. c. XVIII. 2. credidit Scult. Arm. Chir. p. 1. Tab. XXIX. post. fig. 10. §. 21.

Apeiros, ἄπειρος, duplicem habet significationem. 1. notat *infinitum*, a πέρας, terminus. Vide *Infinitum*. 2. *Inexpertum*, a πεῖρα, *experientia*. Vide *Imperitia*.

Apeithevmena, ἀπειθούμενα, dicuntur Hipp. ea, in quibus æger Medici præceptis minime se præstat morigerum. l. 2. prorrh. VII. 1. Hinc & hujusmodi ægri dici possunt ἀπειθοῦντες, *immorigeri*. Foes. p. 71.

Apella, λειπόδερμος. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. & l. 7. de C. M. P. G. c. 6. dicitur, cui præputium ex morbo, vel sectione deficit, aut ita contractum est, ut glandem amplius tegere nequeat. Romani etiam *Recutitum* vocant. *Apella* propterea epitheton Judæorum ob circumcisionem esse solet. Morbus vero retracti præputii alias *Paraphimosis* vocatur.

Apempolesis, ἀπεμπόλησις. Occurit hæc vox apud Hipp. l. de dec. hab. V. 15. Refertur ibi inter virtutes, & decora Medici. Foesius in Oec. exposuit per venditionem, nundinationem, jungens cum purgationibus, q. d. nundinatio, ac venditio medicamentorum ad purgandum necessariorum, quorum scientiam habere debet. Hanc versionem videtur confirmare Henr. Steph. in Thes. Gr. Verum an nundinatio hæc ad τὸ πρέπον Medici pertinet? Minime. Magis igitur mihi placet versio Hier Mercurialis, plane contrariam significationem tribuentis, scilic. quod notet Alienitatem a mercimoniis. Hunc secutus Linden. in edit. Hipp. noviss. quamvis in S.M.Ex.II.§.30.seqq. limitaverit, nisi æger ipse urgeat, metu ne non detentus mercede, velut hamo, Medicus se deserat, vel curationem protrahendo quæstum ex morbi longitudine faciat uberiorem. Alias pacisci cum ægrotis præjudicat honestati, atque utilitati.

Apenes, ἀπηνές, significat *immite*, injucundum, quod cum sumitur, molestiam quandam exhibet, uti exponit Gal. com. 1. de R. V. I. A. t. 18. Huic opponitur τὸ προσηνές, *mite*, suave, jucundum. Graviter vero hallucinatus est Gorræus, qui in def. plane invertit utriusque significationes.

* Apepsia, ἀπεψία, in genere *Cruditatem* significat, de quo infra. In specie vero est Symptoma ventriculi, & denotat abolitam ejus Chylificationem, ob defectum, vel vitium fermenti, aut temperamenti vitalis, h. e. intemperiem frigidam, & humidam.

* Apepton, ἄπεπτον. Vide *Crudum*. *Apepta phymata*, ἄπεπτα φύματα solitus est Hippocr. nominare *cruda tubercula*, seu tumores p. n. nervosa corpora vertebris ipsis, atque spinali medullæ insita extendentes, causam nempe gibborum effectricem, teste Galen. 4. de L. A. 3.

Aper, κάπρος, (quæ vox Græca multos Scriptores in errorem duxit, ut verterint Latine per *Caper*, recte notante Ul. Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 37. quamvis ex contextu evidentissime pateat, non esse ipsius Aldrovandi scriptum, sed alterius continuantis opera illius, cum Aldrovandum ibidem cum laude allegaverit) primo, & proprie significat *Verrem*, sive *suem sylvestrem* utriusque sexus: imo & *Porcellum sylvestrem* complecti potest. Ejus usus non solum in cibo notissimus, & in deliciis magnatum, unde & *Aprugna caro* suillæ domesticæ præfertur, Deodat. Panth. Hyg. l. 1. c. 33. sed & in medicina habetur. De utroque vide Aldr. d. l. Bruyerin. de re cib. l. 13. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 5. num. 3. Secundario, & per similitudinem quandam *Aper* etiam *Piscem* quendam *marinum* denotat, cujus descriptionem vide apud Rondelet. l. 5. de pisc. c. 27. Aldrovand. l. 3. h. t. c. 12. quem etiam male verterunt nonnulli per *Caprum*, quemadmodum & καπρίσκος, dici debet *Porcellus marinus*. Rondel. d. l. c. 26. Delineatum etiam hunc piscem exhibet Paræus l. 24. Chir. c. 21.

Apereugomae, ἀπερεύγομαι, significat *eructor*, vel eructando aliquid ejicio: item *aversor*, apud Hipp. l. 2. de morb. LIIX. 8. Foes. p. 71.

* Aperientia, ἀνασομωτικά. Vide *Anastomosis*.

* Aperistaton, ἀπερίστατον, est epitheton ulceris, quod non est magnum, nec ulli graviori noxæ conjunctum. Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 1. h. e. quod nec vitiosi humoris influxu impetitur, nec solidum, nec inflammatum est, nec in circumposita carne intemperiem ullam habet. Sic dicitur ἀπὸ τῆς περιστάσεως, quæ apud Græcos afflictionem, periculum, & cladem significat, Gorr.

Aperittos, ἀπέριττος, epitheton est ciborum, qui *minimum habent excrementi*, quales sunt carnes sylvestrium animalium, & eorum, quæ siccioribus locis victitant. Opposita sunt τὰς περιττωματικοῖς. Gorr. p. 42.

Apertus, pro Exulcerato sumitur, ut *apertæ strumæ*, ap. Scrib. Larg. n. 81. Vide Rhod. in not. & Lex. Scrib.

Apevthysmenos, ἀπευθυσμένος, h. e. *directus*. Ita Græcis vocatur *Intestinum Rectum*, postremum ex crassis, per quod alvi fæces rejiciuntur. Gorr. p. 42.

Aphaeresis, ἀφαίρεσις, duo significat: in genere omnem *ablationem* in Medicina necessariam, ceu alteram in ejus definitione Hipp. partem oppositam τῇ προσθέσει, additioni. Medici enim officium palmarium hoc quoque est, removere ea, quæ removenda sunt. In specie vero est pars Chirurgiæ, quæ aufert ea, quæ sunt superflua. Hanc Barbette appellavit ἐξαίρεσιν. Hipp. quoque hoc vocab. usus de sanguinis largis detractionibus noxiis. Coac. t. 360.

Aphe-

Aphanismos, ἀφανισμός, Lat. *Evanescentia* dicitur, a verbo ἀφανίζω, quod significat deleo, eximo. Hipp. l. de hæmorrh. V. 9. VI. 2. & passivum ἀφανίζομαι, *dispareo*, evanesco, quod frequentius occurrit, v. g. s. 2. prognost. t. 68. s. 3. t. 19. l. 1. s. 2. prorrh. t. 1. s. 3. t. 5. l. 1. Epid. sect. 1. t. 10. s. 2. t. 38. 67. plura loca vide apud Foes. p. 110.

Aphassomenos, ἀφασσόμενος, h. e. *contrectatus*, digitis confricatus. Hipp. l. 2. de morb. XXX. 9. XXXVII. 2. l. de nat. mul. VII. 5. in quo loco legit Lind. ἐπαφάσσει, fortassis majoris ἀκριβείας gratia. Foes. d. l.

Aphebriok, i. e. *Sulphur*. Rul. in Lex.

Apheideo, ἀφειδέω, i. e. *audacter aliquid perago*, nihil parco. Hipp. 2. de artic. t. 46. Foes. p. 111.

Aphelia, ἀφέλεια, dicitur simplicitas docendi, faciendiq; medicinam, Methodicæ sectæ propria. Gal. l. 4. M. M. c. 4.

Aphelicesteros, ἀφηλικέστερος, dicitur *provectioris ætatis homo*, qui florentem ætatem jam exegit. Hipp. l. 7. Epid. tr. 1.

Aphepsema, ἀφέψημα, i. e. *Decoctum*. Legitur in Remediis Græcis Marchion. l. de mor. mul. annexis c. 4.

Aphesis, ἄφεσις, vel significat morbi *remissionem*, solutionem, & liberationem, ut Hipp. Coac. t. 575. vel sumitur de emissionibus sagittarum, l. de artic. c. 1. t. 11. vel denotat membrorum quorundam, vel omnium totius corporis exsolutionem, & languorem. l. 3. Epid. s. 3. t. 37.

† Ἀφυχησία, in qua non solum animæ facultatibus, sed anima ipsa privatur animal. Senert. Pract. l. 1. part. 3. c. 30.

Aphicneomai, ἀφικνέομαι, significat *devenio*, pervenio. Inde ἀφιγμένος, quod legitur 1. aph. 4. Dieter. n. 136.

Aphiemi, ἀφίημι, i. e. *remitto*, tollo, dimoveo. Hipp. 2. prorrh. XLIII. 4. 4. aph. 30. 5. aph. 13. Foes. p. 112. Dieter. n. 137.

Apisthemi, ἀφίστημι. Vide *Apostasis*. *Apostema*.

Aphlegmantos, ἀφλέγμαντος, i. e. pituita carens. Est nota boni puris apud Hipp. l. 2. prorrh. XII. 2. Coac. t. 402.

Aphodos, ἄφοδος, *reliquiarum alimenti excretionem*, *stercus* significat. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 24. Gal. in com. ad h. l. Dicitur alias διαχώρημα, item ἀφόδευσις, Lat. *Secessus*. Verbum ἀφοδεύειν, *ventrem exonerare* significat, l. 7. Epid. IX. 5. l. de fistul. IV. 6. Latine *Adsellare*, de quo verbo supra ex Keuch. in not. ad Samonic. p. 197. Ἀφόδευμα etiam *stercus* significat, & ἀφοδευτήριον, *Latrinam*. Ἀφόδιον, idem quod ἄφοδος. Et hoc Nicander in Theriaca, & Alexipharm. mutavit in ἀφόδιον, interserendo lit. ρ. metri caussa. Vide Foes. p. 112. Linden. Ex. XIII. §. 251.

* Aphonia, ἀφωνία, i. e. vocis carentia, privatio, seu defectio, *Obmutescentia*, quæ ægris solet accidere, læsis duntaxat iis, quæ voci efformandæ subserviunt instrumentis, vel etiam iis, quæ respirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem virtutis. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 23. Per exuperantiam etiam hoc vocabulum epilepsiam, apoplexiam, catalepsin, syncopen, aliosque id genus affectus complectitur, teste Holler. in Hippocr. Coac. Vid. Dieterich. Iatr. num. 143. & Foes. in Oec. τὸ ἄφωνον duobus modis accipi, & pro privatione vocis, & pro ejusdem depravatione, docet Galen. lib. 4. de Hippocr. & Plat. decr. cap. 4. Lat. *In vocale* vocatur.

Aphoretos, ἀφόρητος, h. e. *intolerabilis*. vehemens. Tribuitur febribus apud Hipp. l. de Crisib. IX. 11. item avaritiæ, Ep. ad S. P. Q. Abderit. n. 20. Alibi dicitur ἄφορος, l. 1. de morb. mul. LXIV. 16. ubi inepte redditur in Lat. per *sterilis*, Foes. d. l.

Aphorismus, ἀφορισμός, est oratio, quæ omnes rei proprietates brevissimis verbis circumscribit. Gal. c. 1. aph. 1. qui & definitiones appellat aphorismos, c. 3. de his, quæ in med. t. 32.

Aphorme, ἀφορμή, dicitur *Occasio*, caussa externa, & manifesta, ex qua aliquid fit. Vocatur & πρόφασις. Usurpatur præcipue *de caussis procatarcticis* morborum. Hipp. l. de int. aff. LIV. 2. l. 2. Epid. s. I. 79. l. 6. com. 3. t. 14. 16. 18. 25. Foes. d. l.

Aphrizo, ἀφρίζω, idem quod ἀφρέω, *spumo*, spumam reddo. Hipp. l. 7. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 23. Foes. p. 113.

Aphrodes, ἀφρώδης, *spumosus*, vel spumeus. Usurpatur cum de sanguine, tum excrementis. Hipp. Coac. t. 450. 607. 7. aph. 30. Foes. d. l. Diet. n. 142.

Aphrodisia, *Aphrodisiasmus*, ἀφροδίσια, ἀφροδισιασμός, res venereæ, usus Veneris, coitus viri cum fœmina. Hipp. 6. aph. 39. Ejus nimius, & illicitus usus, quin & deficiens licitus morbis gravissimis ansam præbet. Hinc in specie *Epilepsia* dicitur *Aphrodisiastica*. Casp. Reies Camp. Elys. quæst. 46. n. 18. *Aphrodisia* quoq; dicitur *Ætas Venerea*. Rul. & Johns. in Lex. *APhrodisiacum* vocatur medicamentum Veneris œstrum excitans, quemadmodum extinguentia *Antaphrodisiaca* dici possunt.

Aphroditarium, ἀφροδιτάριον, nomen est aridi medicamenti, quod constat thure, squama æris,

æris, malo Punico, ceruſſa, amylo, pari pondere inter ſe mixtis, apud P. Æginet. l.4.c.40. Hoc nomen quoq; appellatur Collyrium quoddam a Gal.l.4.de C. M. S. L. Gorr. p. 65.

Aphrogala, ἀφρόγαλα, *lac ſpumoſum*, ſive tantopere agitatum, ut totum in ſpumam verſum ſit. Remedium adverſus calidam intemperiem ventriculi commendatum a Gal. lib.7. M.M. cap. 4. Videtur etiam hoc nomine appellari poſſe *Flos lactis* vulgo dictus, vulgo *Milchraum*, vel in Norrico *Kern*, quem *Capilactеum* vocaſſe Alex. Petronium l.3.de Victu Rom.c.19. notavit J. H. Velſchius ad Marcell. Cuman. Obſ.23. in Sylloge Cur. & Obſ. M. Cent. 1. p. m. 52.

Aphrolitrum, ἀφρόλιτρον, *Aphronitrum*, ἀφρόνιτρον, h. e. ſpuma nitri. Quamvis C. Hofm. Officin. Paralip. c. 63. *Litron*, & *Nitron* dialecto ſaltem differre ſtatuat; eſt tamen magna inter utrumque dictum medicamentum differentia apud Gal. quam tradit lib. 9. de ſim. fac. §. *Aphrolitrum*, in hoc potiſſimum conſiſtens, quod illud ſit farinæ ſimile, hoc vero congelatum, & coactum. Illud mediam habet facultatem inter Aphronitrum, & ſalem: huic ſola ineſt vis detergendi, vel digerendi. Gorr. p. 65.

Aphronitrum, *flos petræ*, vel *parietis*, res eſt leviſſima, globoſa, & friabilis, ſpumoſa, mordens, coloris pene purpurei, & hæc optima. Naſciſcitur in muris, & petris. Quodammodo virtus ſimilis eſt Sali aduſto. Rul. in Lex. *Aphronitrum* quoque nonnulli vocant ſpumam ſalſam maſſæ vitrorum liquatæ innatantem. Libav. Apoc. Herm. pr. c. 17.

Aphrontisteo, ἀφροντιστέω, ſignificat *negligo*. Hipp. Præcep. VI. 27. X. 5. Foeſ. d. l.

Aphros, ἀφρός. Vide *Spuma*.

Aphroselenos, ἀφροσέληνος, lapis eſt, quem aliqui *Seleniten* appellant, quod imaginem Lunæ repræſentet, velut in ſpeculo. Unde & *Specularium* dicitur, Gr. σπεκλάριον, quamvis C. Hof. in Paralip. c.75. ſubſcribere nolit. Contrarium autem defendit Chioc. Muſ. Caſceolar. ſ.3. p. 283. ſeqq. Noſtrum non eſt, hanc dirimere litem.

Aphrosyne, ἀφροσύνη, i.e. *Amentia*, *Delirium*, idem quod ἄνοια, Legitur apud Nic. Piſon. de cogn. & cur. morb. l. 1. c. 15.

* Aphtha, ἄφθα, de ulceribus ſuperficiariis oris cum interni, tum externi dicitur. Sunt enim *Aphthæ* ulcera oris ſuperficiem occupantia cum moleſto caloris p. n. ſenſu conjuncta, vel a ſero ſanguinis chyloſo acriori ſalino, & ichoroſo, vel a lacte ſimiliter corrupto provenientia. Unde pueros lactantes præcipue infeſtare ſolent. Gal. 3. in 3. Epid. t. 12. & Hipp. inter morbos infantiles recenſuit, 3. aph. 24. Aliquando aliis quoq; corporis partibus exulceratis verbum ἀφθᾶν, attribui legimus apud eundem, v.g. de pudendis mulieribus, l. de nat. mul. LVI. 1. LXXX. 1. l. 1. de morb. mul. LVII. 1. Huc pertinet etiam Coac. t. 529. ubi ἀφθώδεα ῥεύματα de gravidis leguntur, item de fiſtula pulmonũ, ſive aſpera arteria, l.2. de morb. XLIIX. 2. & Gal. teſticulos ἀφθώδεας, curandos docet, l.9. de C. M. S. L. c.8. ubi vitioſe legitur in Gr. ἀφθώδεις. Jung. Dieterich. n. 135.

Aphtartos, ἄφθαρτος, dicitur *Incorruptibilis*, quod de corporibus mixtis, & præſertim quæ ex arteriis, venis, nervis, & carne conſtant, prædicari non poſſe docet Gal. l. 14. de U. P. c. 2.

Aphya, *Apua*, ἀφύη, dicitur piſciculus minutus, cujus varias ſpecies, & deſcriptiones vide ap. Aldrov. l. 2. de piſc. c.28. ſeqq. Flatulẽtũ gignere ſuccum teſtatur idem ibid. Hinc ἀφυώδες, epitheton coloris, denotans Exalbidum, *Aphyam*, vel *Apuam piſcem* referentem. Hipp. l.2. de morb. mul. III. 2. IX. 7. Occurrit ap. eundem & verbum ἀφύω, *exalbeſco*, l. de int. Affect. XLIII. 8. Foeſ. p. 113.

Aphysos, ἄφυσος, i. e. *Expers flatuum*, non faciens flatus. Gorr. p. 66.

Apionta, ἀπιόντα, dicuntur *Excreta*, *Secedentia*, quæ egeruntur. Uſurpatur de ſemine virili. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 12. Alias & alvi egeſtiones quoq; ita vocantur, l. 4. Epid. XXV. 6. quamvis & generaliter de aliis excrementis dici poſſit, v.g. de ſudore, l.6. Ep. ſ. VIII. t.21. Ita & verbum ἀπιέναι, *abire*, *ſecerni*, ſignificat, l.2. de morb. mul. XXVII. 6. 7. Vide Foeſ. p. 71.

Apis, μέλισσα, μέλιττα, eſt animalculum inſectum notiſſimum, mellificum, cujus prolixam deſcriptionem cum uſu vide, ſi curæ eſt, apud Aldrov. de Inſect. c. 1. ubi tradit, Cumanæ regionis incolas *apibus* veſci. Uſus in medicina hic maxime laudari ſolet, quod ſiccæ & contritæ, aut etiam combuſtæ pilorum generationem promoveant. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 94.

Apites, ἀπίτης, epitheton vini ex pyris facti. Gorr. p. 43.

Aplestia, ἀπληστία, dicitur *Inſatiabilitas*, vitium animi peſſimum, cui opponitur αὐτάρκεια *contentum eſſe ſua ſorte*, Gal. l. de dign. & cur. an. morb. c. 9.

Aplevros, ἄπλευρος, q. d. *Decoſtis*, i. e. Coſtis carens. Gal. l.4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Apnevsti, ἀπνευστί, adverbium, ſignificans *ſine reſpiratione*, vel uno ſpiritu aliquid perficere, v. g. bibere uno hauſtu. Hipp. de int. aff. XIII. 23. Foeſ. p. 72.

* Apnoea.

* APNOEA, ἄπνοια, i. e. defectus spirandi, Gal. l. 2. M.M.c. 2. unde & ἄπνυς ἀνακνοὴ, eidem dicitur l. 1. de diffic. respir. c. 8. h. e. respiratio spiritu privata, non quod in totum abolita sit, neque enim manere posset vita, sed quod adeo parva, rara, & tarda, ut periisse videatur; qualis *apnœa* in uteri strangulatu, apoplexia, syncope, & lethargo accidit, ideo quod instrumentorum respirationi destinatorum resolutionem, ob defectum influentium spirituum, spirandi quoque privatio consequatur. Jungesis Fr. de le Boe Syvium Pr. Med. lib. 1. cap. 34. §. 13.

APNUS, ἄπνυς, epitheton respirationis adeo parvæ, & tardæ, ut plane spiritus periisse videatur.

APOBAENON, ἀποβαῖον, Vide *Eventus*.

APOBAMMA, ἀπόβαμμα, *Intinctus*, ab ἀποβάπτω, leniter intingo: Idem quod *Embamma*. Meminit illius Cardanus l. 5. de subtil. rer. quod vulgus Medicorum liquorem, in quo aureos nummos, vel catenas ignitas extinxerũt, aut coxerunt, ad confirmationem spirituum, & membrorum principalium, *Apobamma* vocavent. Penotus de med. Ch. in Th. Ch. Vol. I. p. 626.

APOBRASMA, ἀπέβρασμα. Vide *Spuma*. Alias verbum ἀποβράσσειν, legitur apud Hipp. de seminis fervidi ejaculatione, l. de nat. puer. XLV. 4.

* APOBREGMA, ἀπόβρεγμα, *Dilutum*. Vide Infra *Dilutum*.

APOCAPNISMOS, ἀποκαπνισμὸς. Vide *Fumigatio*.

APORCATERBON, ἀποκαρτερέων dicitur, qui inedia se consumit, & fame, Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 17. Foes. p. 73.

APOCATASTASIS, ἀποκατάστασις, dicitur a verbo ἀποκαθίστασθαι, significat *restitutionem in integrum*, *subsidentiam*, cessationem, pro subjecti, de quo dicitur, conditione. Quando de urinis prædicatur, earum subsidentiam, & restitutionem in integrum exprimit Hipp. l. 7. Ep. LV. 20. ad quem locum vid. Lind. Ex. XVI. §. 241. seqq. Item de lingua prius inarticulata iterum restituta, Hipp. d. l. XXVI. 11. De morbis, & tumoribus subsidentibus, & evanescentibus, idem 6. aph. 49. Jung. Foes. Oec. p. 73. Dieter. Jatr. n. 81.

APOCATHARSIS, ἀποκάθαρσις, in genere idem est quod *Expurgatio*. Hinc apud Thucyd. l. 2. ἀποκαθάρσεις χολῆς, bilis expurgationes, sive per vomitum, sive per secessum, leguntur, in peste Athenis memorabili.

APOCAVLIZOME, ἀποκαυλίζομαι, i. e. in *transversum frangor*, unde & fractura dicitur καυληδὸν, *caulatim*. Vide *Cauledon*. Verbo usus est aliquoties Hipp. 1. de artic. t. 63. c. 63. c. 2. t. 52 28. Foes. d. l.

APOCENOSIS, ἀποκένωσις. Vide *Cenosis*.

APOCERIGMA, ἀποκήρυγμα, significat *denunciationem*, quæ ægris fit in morbis, sive id, quod ægris debet revelari, & indicari, apud Hipp. II. prorrh. XL. 8.

APOCHOREON, ἀποχωρέον, idem est, quod *excrementum* in genere, sive quod e corpore excernitur. Et verbum ἀποχωρέειν significat *excernere*, & dicitur de excreationibus. Hip. 4. aph. 47. item de alvo, & urina, 7. aph. 69. Idem est, quod διαχωρέειν, ἐκκρίνειν, ἀποκρίνειν, & similia.

APOCHREMPSIS, ἀπόχρεμψις, ap. Hipp. d. l. & Coac. t. 242. *excreationem sputi* significat, & *Apochremma*, ἀπόχρεμμα, *sputum*, l. de loc. in hom. XXIX. 15. a verbo ἀποχρέμπτεσθαι, *excreare*, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 27.

APOCHYLISMA ἀποχύλισμα, significat succum extractum, & inspissatum ex vegetabilibus, & respondet termino officinali Rob. de quo inferius suo loco. Lat. etiam *Succago* dicitur.

* APOCHYMA, ἀπόχυμα. Vide *Zopissa*.

* APOCLASMA, ἀπόκλασμα, idem quod *Apagma*: Vide *Abductio*. Dicitur & ἀποκεκαυλισμένοι, ap. Hipp. l. de fract.

APOCLEISIS, ἀπόκλεισις, *Exclusionem* significat, & *ciborum fastidium*, estque idem quod ἀσιτίη. Hipp. l. 7. Ep. XLIIX. 16. a verbo ἀποκλείεσθαι, *excludi*, *aversari*, fastidire, l. 2. de diæt. XXVI. 3. 6. l. de int. aff. l. 96. Foes. p. 74.

APOCONCHIZO, ἀποκογχίζω, hoc est *in concham testamve repono*, concha excipio. Gorr. pag. 44.

* APOCOPE, ἀποκοπή. Vide *Abscissio*.

APOCRISIS, ἀπόκρισις, idem quod ἔκκρισις, *expulsionem*, excrementum significat, & quicquid e corpore velut redundans educitur. Hinc *Apocritica facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις, ap. Gal. l. de fac. natur. legitur, h. e. *expultrix*, secretrix, qua singulæ partes supervacua removent, vel excernunt. Alias quoq; ap. Hipp. *Apocrisis morbosa*, eleganter dicitur de effluviis aeris contagiosis, sive de morbosa quadam qualitate per exhalationem aeri impressa, alias Miasma dicta, l. de nat. hum. c. 2. t. 4. quæ causa sit morborum Epidemicorum pestilentialium. Vide Charleton. Ex. X. Pathol. §. 34. seqq. Vide *Contagium*.

* APOCRUSTICON, ἀποκρουστικὸν, dicitur medicamentum repellendi virtutem habens, & adstringentem. Gal. 11. M.M. 15. Rolf. Ord. ac Meth. Med. spec. lib. 4. sect. 1. cap. 15. Estque de natura frigidorum. Gal. lib. 6. C.M.S.L. cap. 1.

APOCYESIS, ἀποκύησις, *partum* significat. Legitur

gitur apud Gal.l.1.de cauff. morb. cap. 7. Jung. Fuch.comm.ad h.l.p.m.50.b.

* Apodacrytica, ἀποδακρυ-τικὰ, dicuntur medicamenta *lacrymas moventia*, *& iterum supprimẽtia*. Possent uno verbo dici *Delacrymativa*. Nam & Columella, & Plinius delacymare ea significatione dicunt. Meminit illorum Gal.l. 4. de M. C. S. L. c. 5.

Apodeixis, ἀπόδειξις, *Demonstratio*. Vide infra.

Apodyterium, ἀποδυτήριον, est conclave ante balnei ingressum situm, in quo balneaturi vestes exuebant. Lang. l.1. Ep. 51. ubi & *Conisterium* dicitur. Vocatur & *Spoliarium* apud Prosp. Alpin.de Medic. Ægyptior. l.3.c. 16.p.m. 106. 2.

Apoeum, ἄποιον, in genere significat expers omnis qualitats, quæ sensu deprehendi potest, *insipidum*, quod neque adstrictionem,neq;acrimoniam, aut aliam insignem facultatem obtinet, qualis inter humidas substantias commendatur Aqua, & inter siccas Amylum. Gal.l.1.de Alim. fac. c. 8. Vide *Insipidus*.

Apogalactismus, ἀπογαλακτισμός. Vide *Ablactatio*.

Apogevomae, ἀπογεύομαι, significat *degusto*, Hipp. l. 1. Ep. II. 12. Foes. p.72.

Apoginomae, ἀπογίνομαι, significat *decedo*, *absum*. Usurpatur de morbis.Hipp.de morb. sacr. III. 15. ubi verbum oppositum προσγίνεσθαι jungitur,i.e.accedere. De sanguine effluente etiam dicitur, l.5. Ep.I.10. Aliquando etiam denotat mori, ap.Hipp.d.l.XX. 14. XXIX. 3.l.1.de morb. mul. XLII. 6. Et ita opponitur γίνομαι, nascor, fio, l. de septim. part. X. 4. Aliquando idem significat, quod devenire, vel progressu temporis fieri, l. 4. Ep. IV. 2. 19.

Apoglaucosis, ἀπογλαύκωσις. Vide *Glaucoma*.

Apogona, & ἀπόγονα, dicuntur *vitalia fœcunda*, fœtus vitalis. Hipp. l.2. Ep. s. III. 113. & l.6. s. VIII. 6. Foes. p.72.

Apolavsis, ἀπόλαυσις. *fruitio*, usum fructum, commodum significat. Verbum notum ἀπολαύω, fruor, Hipp. lib.de vet. med.XX. 3. 15. Nomen apud Galen. occurrit l.3.de fac.nat. cap. 6.

Apolepsis, ἀπόληψις, crebro usurpatur Hip. & *interceptionem*, cohibitionem, & retentionem significat. Dicitur vel de urinis aliquoties s.4. de R.V. I.A. t. 14. c. 2. in 1. prorrh. t. 16. & c. 3.t. 28. & alibi: vel de alvo (quæ & alias πολελημμένη κοιλίη eidem vocatur, sive ἀπειλημμένη) Coac. t. 603. vel de venis, quando nimium opplentur, ita ut extinctionis caloris nativi periculum immineat, de R. V. I. A. s. 4. t. 23. Qua de caussa etiam spirituum interceptiones fiunt, d.l.t.21.26. Tandem etiam de morbo prædicatur, l.2. Ep. s.6.t. 16. Legitur etiam aliquando ἀπέλημψις, pro ἀπόληψις, uti ἀνάλημψις, pro ἀνάληψις, de Humid. us. XI. 5. Vide plura apud Foes. in Oec.p. 75.seqq. Vocatur etiam quandoque κατάληψις, ἢ ἐγκατάληψις. Vide *Interceptio*.

Apolexis, ἀπόληξις, est ætas a vigore recedens, & propius ad vitæ terminum accedens prima senectus, apud Hipp. in præcept. XI. 11. Opponitur enim eidem ἀκμὴ ἡλικίης, vigor ætatis.

Apolinosis, ἀπολίνωσις, dicitur Æginetæ *curandi ratio* fistulas *per linum crudum*. Vide infra *Omolinon*.

Apologia, ἀπολογία, *defensionem* significat, Galen. lib. 5. de sanit. tuend. cap. 1. Alias Latinum *defendere* etiam pro *arcere*, aut *præcavere* accipitur, uti ostendit Keuch. de Seren. p. 34. seqq.

Apolysis, ἀπόλυσις, significat *solutionem*, liberationem, exclusionem, pro diversitate rerum, de quibus dicitur, v. de fœtus exclusione, l.5. Ep. VI.9. item secundinarum, lib. 2. prorrh. XXX. 18. de morbi solutione, Coac. t. 384. seqq. deniq. de ligamentorum, & fasciarũ resolutione, c.2. de fract. t. 15. Jungesis Foes. Oec. p. 77.

Apomagma, ἀπόμαγμα, *abstersorium*, extersorium sordibus, & excrementis detergendis idoneum significat, Hipp. de Medic. III. 4.

Apomathema, ἀπομάθημα, dicitur oblivio ejus rei, quam antea dicimus: uno verbo, *Dediscere*. Hipp. 3. de fract. t. 8.

* Apomeli, ἀπόμελι, est species decocti parati ex melle, vel favis cum aceto commistis, & tantisper decoctis, quoad utrorumq; qualitates inter se uniantur, & aceti vis retundatur. Dicitur alias ὀξύγλυκυ, ἢ ὀξυγλυκὲς, Gal.3.de fract. t.49. Medium locum habere inter mulsam, & oxymel, ejusdemq; plurimum in Peloponneso fuisse usum, scribit Gal.l. 8. M.M.c.4. Præditum est vi extergendi alvum, & urinam movendi; calidioribus tamen, & biliosis naturis adversum, & inconveniens.

Apomylenas, ἀπομυλλήνας, dicitur *protendẽs labra* compressim. Gal. in Ex.voc. Hipp. Gorr. p. 45.

Aponenoemenos, ἀπονενοημένως, i. e. *animo averso*, vel ob nimium fastidium, vel propter delirium. Hipp. l.3. Ep.post stat.pestil.ægrot.2. vel juxta Gal. s. 3. t. 73.

* Aponevrosis, ἀπονεύρωσις, quasi pronervatio, vel *denervatio*, ita dicitur extremitas musculorum, quæ alias τένων, *tendo* appellatur. Gal.l.6. M. M. c. 4. Sunt vero duplicis generis *Aponevroses*: Quædam sunt carnosiores, σαρκώδεις,

κώδες, quædam nervosiores, νευρώδες, c. 2. de art. t. 6.

Aponia, ἀπονία, idem quod *Anodynia*. De quo vide supra. Gorr. p. 45.

Aponitrosae, ἀπονιτρῶσαι, est ulcus *nitro aspergere*, & perfricare. Hipp. l. de ulcer. XII. 12.

Apopallesis, *Apopalsis*, ἀποπάλλησις, ἀπόπαλσις, expulsionem, *extrusionem*, evibrationem significat, apud Hipp. a verbo ἀποπάλλεσθαι, quãvis circa hoc magna subsit difficultas, quæ videatur apud Foes. p. 78.

Apoparthenevomae, ἀποπαρθενεύομαι, i. e. virginitate privor, *devirginor*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XLII. 4.

Apopatema, ἀποπάτημα, *Apopatesis*, ἀποπάτησις. Vide *Aphodos*, *Apopatos*, ἀπόπατος, locum ad secessum denotare etiam monstrat Linden. Ex. XIII. 252.

Apopedao, ἀποπηδάω, significat *exilio*, & usurpatur ab Hipp. de articulis luxatis, eque loco naturali elapsis. 3. de artic. t. 48. & 155. vel s. 4. t. 1. Foes. p. 79.

Apophevgo, ἀποφεύγω, i. e. *liberor a malo*, a morbo evado. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 8. XLII. 12. L. 2. l. de nat. mul. LII. 1. LXXI. Foes. p. 86.

* Apophlegmatismus, ἀποφλεγματισμὸς, est medicamentum pollens facultate pituitam, vel lympham eliciendi e capite, perq; os excernendi, Gal. de san. tu. 10. Offertur vel forma *Gargarismi*, vel *Masticatorii*, vel *Unguenti*, rectius *Eclegmatis*. Schrod. Offic. Pharm. l. 1. c. 3. Formulas vide ap. Rolfink. O. ac Meth. l. 6. s. 4. c. 3. & apud alios.

Apophrasso, ἀποφράσσω, significat *obturo*, *obstruo*, diciturq; de mensibus suppressis. Hipp. l. 1. de morb. mul. l. 19. Foes. d. l.

* Apophthora, ἀποφθορὰ, ἀποφθείρω, *abortio*. Vide *Abortus*.

† Ἀποφυὰς, appendix. Unde ἀποφυάδες, adnata, i. e. adnascentes ramuli ramis majoribus, appendicum agnatio, soboles laterales, surculi, rami, exortus, germina, Arist. ἀποφυάδας τῶν ἐντέρων, vocat intestinorum appendices, quæ & ἐκφυάδες dicuntur.

† Ἀπόφυσις, appendix, surculus, ramus alio subnascente.

Apophyas, ἀποφυὰς, est *appendix*, vel adnatum, ramus, ac surculus. De venis utitur Hipp. l. de venis XVII. 8. Paulo post vero appellat παραφυάδας, XXVI. 6.

* Apophysis, ἀπόφυσις, est extranea ossis pars, instar tuberculi prominens, seu adnata appendix. Gal. l. de Ossib. in procem. Latine etiam *Processus* dicitur. Differt ab ἐπιφύσει, quod hæc sit adnatum quid, & contiguum; illa vero ipsius ossis continuata portio. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. *Apophyses* etiam dicuntur Hip. excrescentiæ carneæ tantum in massa carnea, & fœtu fœminino apparentes, quasi processus, ac exortus membrorum, & protuberantiæ, non vero certæ, & exactæ distinctiones, quales in fœtibus masculis observari dicit, l. de septim. part. VIII. 22. 23.

Apopiesma, ἀποπίεσμα, est expressio humorum, quæ fit ex deligationibus, in vulnere, aut fracturis. Hipp. c. 3. de fract. t. 31.

Apoplanao, ἀποπλανάω, significat errabunde abducere, usurpavit de venis Hipp. l. de venis XXVI. 4.

Apoplecta vocatur vena jugularis interna, ad asperæ arteriæ latus ascendens. Barthol. Anat. libell. 1. cap. 6. Hanc male ab antiquis Soporalem dictam esse vult Blancard. in Lexic. Verum si Arteriæ Carotidis nomen non improbatur, non video stringentem rationem, ob quam adeo male factum sit, si & vena *Apoplecta*, cujus ramos cum arteriæ Carotidis ramo fertur, eodem quoque nomine appellatur.

* Apoplexia, ἀποπληξία, quod fit ablatio sensus, & motus in toto corpore, seu vehemens, & repentina totius corporis resolutio, ac stupor, ex Gal. l. 3. de L. A. c. 10. & cap. 2. aphor. 43. nullum amplius est dubium. Verum quænam hujus affectus vera sit caussa, adeo incertum est e veterum, & recentiorum monumentis determinare, ut quo aliquis se velit deflectere, reperiatur trabs in omnibus, sicut in proverbio dicitur. Nihilominus veritati maxime consentanea nobis videntur, & philiatris propterea commendanda, quæ de hujus affectus caussis, & generatione tradidit Vvillis tr. de Anima Brut. Part. II. cap. 8. ut & Sylvius Prax. Med. lib. 2. Prax. Med. cap. 21. Dicitur & Latinis *Syderatio*. Apud Hippocr. *Apoplexia* vocabulum aliquãdo ad certa saltem corporis membra refertur, lib. 2. Prorrh. XXIII; 9. in specie ad linguam, & brachium, Coac. t. 359. ad dextrum, aut sinistrum latus, t. 477. quæ species alias *Paraplegiæ*, παραπληγίας, aut ἡμιπληγίας, nomine venire solet. Foes. Oec. pag. 79.

* Apoplecticae *venæ*. Vide *Jugulares venæ*.

Apopnixis, ἀπόπνιξις, idem, quod πνιγμὸς, *suffocatio*, præfocatio. Legitur apud Moschion cum epitheto ὑστερικῆς, i. e. *uteri*, vel matricis, de morb. mul. c. 127.

Apopsopheo, ἀποψοφέω, significat crepitum ventris emittere. Hippoc. l. 6. Epid. sect. 3. t. 19.

Apopsychia, ἀποψυχία, idem, quod λειψυχία,

 Gal.

Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 20. summum animi deliquium.

Apoptosis, ἀπόπτωσις, est vinculorum relaxatio, & remissio secundum Erotianum, & ita coincidit cum ἀπολύσει, de quo superius.

Apopytizo, ἀποπυτίζω, i. e. *expuo*. Hipp. l. 7. Ep. XV. 34. Foes. p. 80.

Aporego, ἀπορέγω, significat *porrigo*, præbeo. De manu usus Hipp. 1. de fract. t. 4. Foes. dict. l.

Aporia, ἀπορία. Vide *Angor*, *Alyce*.

Aporrhaides, ἀποῤῥαΐδες, dicuntur *murices aculeati*, sive conchylia. Aldrov. l. 3. de Test. c. 14.

Aporrhipsis, ἀπόῤῥιψις, *rejectionem* significat, v. g. vestimentorum, uti faciunt ægri æstuantes, aut delirantes. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Aporrhoea, ἀπόῤῥοια, *defluxus*, vel influxus, idem quod *Contagium*, Miasma, Effluvium, Apocrisis morbosa. Vide *Apocrisis*, *Contagium*, *Effluvium*. Dicitur & ἀποῤῥέον, *defluvium*, v. g. ἀποῤῥέον τῶν τριχῶν, *defluvium capillorum*, quod legitur in Moschion. remediis Græcis, vel de morb. mul. annexis n. 2. Vide *Alopecia*, *Calvities*.

Apos, rectius *Apus*, ἄπους, dicitur species avis *Hirundini* similis, majoris tamen, plurimum volantis, ob pedes brevissimos ad repen dum potius, quam insistendum factos. Licet Germani, & Belgæ ab *Apodum* in cibis usu abhorreant, non tamen ingratas esse vult Aldr. l. 17. Ornith.

Aposcemma, vel *Aposcepsis*, ἀπόσκημμα, ἢ ἀπόσκηψις, vocatur *decubitus humorum*, cum qui prius unum membrum infestant humores, eo relicto, ad alterum transeunt. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Propterea & ipsi *morborum transitus*, & *transmutationes* ita dicuntur apud Hipp. 6. aph. 56. Gal. quoq; appellantur ἀποσκήμματα, *corporis excrementa*, quæ in alvum deponuntur, totumq; corpus, aut etiam partem quandam veluti humoribus in eam decumbentibus exonerant, c. 2. prognost. t. 13.

* Aposceparnismus, ἀποσκεπαρνισμὸς, est species una fracturæ cranii, vel etiam alterius ossis, cum ipsum veluti a latere finditur, perinde ac si ascia ligni fragmenti abscindatur: siquidem σκέπαρνος, *asciam* significat. Fit telo levi, & acuto. Gorr.

Aposchasis, *Aposchasmus*, ἀπόσχασις, ἀποσχασμὸς, *scarificationem* significat, & levem cutis incisuram. Videtur & venæ sectionem significare, ex l. 5. Ep. XXVI. 12. XXVII. 1. & l. 7. XXXIV. 15. XXXV. 2.

Aposiopesis, ἀποσιώπησις, *reticentia* dicitur, Hipp. l. de dec. orn. II. 26. ubi videtur responsio arguta, & præmeditata innui.

* Apositia, ἀποσιτία, ciborum fastidium. Vide *Anorexia*; quamvis ab hac differre videatur, ita ut *Anorexia*, quæ & *Asitia* dicitur, sit inappetentia; *Apositia* vero fastidium. Gal. cap. 1. in 1. Epid. t. 29. Multi enim non appetunt, qui tamen nec fastidiunt. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 79. Dicuntur hinc ἀπόσιτοι, Gal. dict. l.

Apositicos, ἀποσιτικὸς, dicitur ap. Hipp. de iis, *quæ fastidium cibi*, & inappetentiam *faciunt*, notante Gorr. p. 46. ex Gal. Ex. voc. Hipp. Adde Foes. p. 80. 81.

Aposmilaeno, ἀποσμιλαίνω, (Erot. & Foes. existimant, legendum potius esse ἀπομυλλαίνω, significat *in acutum* ducor, aut *incurvor*. Hipp. usurpavit de maxilla *incurvata*, 2. de art. t. 31. Foes. d. l.

Aposparasso, ἀποσπαράσσω, idest *avello*; *lacerando*. At *Aposparthazo*, ἀποσπαρθάζω, denotat *palpito*, vibro. Illud retinuit Linden. hoc vero Foes. & alii in loco Hipp. l. 2. de morb. X. 9.

Apospasma, ἀπόσπασμα, Lat. *Divulsum* dicitur omnis solutio continui, quæ partibus organicis accidit. Gal. de constit. art. c. 6. de diff. morb. c. 11. in specie dicitur de ligamentis divulsis, l. 4. M. M. c. 1. & c. 3. de iis, quæ in medic. t. 31. *Apospasmata* etiam vocavit Recrementa, vel Producta Metallica, qualia sunt Tutia, Melanteria, Misy, Sory, & similia. D. Ludovici dissert. 1. Pharm. p. 538. quamvis mendose legatur ibi *Apospagmata*.

Aposphacelisis, ἀποσφακέλισις, Hipp. dicitur sideratio, vel mortificatio carnis, quæ fit in vulneribus, & fracturis, a fortiori, quam par erat, ligatura, 4. de art. t. 35.

Aposphage, ἀποσφαγὴ, denotat *mactationem*, jugulationem, apud Hipp. l. de vet. med. XL. 24.

Aposphagma, ἀπόσφαγμα, exponitur Gal. apud Hipp. fœculenta colatura, aut excolamentum, quod & *Hyposphagma* dicitur. Intelligi autem potest sanguis, qui supposito vase pecudi jugulatæ defluit, & excipitur, ac in cibum varia conditura formatur, teste Plinio l. 27. H. N. c. 14.

Aposphinxis, ἀπόσφιγξις, est *constrictio*, quando pars fasciis constringitur, Hipp. 2. de iis, quæ in med. t. 28. c. 4. de art. t. 35. f. 2. de fract. t. 19.

Apospongismus, ἀποσπογγισμὸς, est spongiæ vel siccæ, vel aqua perfusæ admotio, vel ad detergendas sordes, vel ad sedandos dolores, pruritus, vel ad spiritus refocillandos. Gorr. p. 46.

Apostagma, *Apostalagma*, ἀπόςαγμα, ἀποςάλαγμα, dicitur id mistum, quod priusquam uvæ calcentur, destillat. Ob dulcedinis prærogativã singularem vocatur etiam γλεῦκος, aliis *Protropum*, Linden. Ex. X.§.206.207.

Apostasis, ἀπόςασις, idem est quod *Abscessus*, de cujus vocabuli variis significationibus superius actum. Specialiter fracturam ossis denotat, cum fragmentum aliquod ab osse discedit, Hipp. 3. de fract. t. 17. & 20. Dicitur & quædam ἀπόςασις κατ' ἔκρυν, ἢ κατ' ἐκροὴν, cum morbus excretione quadam, aut per effluxum solvitur, ad differentiam ἀποςάσεως in alios morbos, quæ alias *Metastasis* appellatur. Jungesis Foes. Oec. p. 83. 84. Græcos etiam *recessus* qualitatum ab halitu temperato vocasse ἀποςάσεις, scribit Fallop. tr. de purg. simpl. c.4. Tom.I. p. 136. Ita morbi dicuntur *recessus* a naturali constitutione; Magnitudo morbi est major recessus. Hor. Augen. Tom.III. Ep. & Conf. medic. l.6.p.m.232.

Apostaxis. Vide *Staxis*.

* Apostema, ἀπόςημα. Vide *Abscessus*.

Aposterigma, ἀποςήριγμα, est fulcrum & *stabilimentum*, quod sine deligatione affectæ parti, ad eam stabiliendam, apponitur, qualecunque fuerit, sive superdetur, sive substernatur, veluti caput pulvinis, lanis etiam, & pannis mollibus firmatur. Gal. com. 3. de iis, quæ in medic. t. 36. Aliam quoque significationem huic vocabulo competere, ita ut infixum, & inhærentem morbum, vel *oppilationem* denotet, probari posse videtur ex Hipp. l. de flatib. XIV. 1. nisi lectio suspecta & mendosa fuerit, uti existimat Foes. Oec. p. 84. Nihilominus hanc significationem admittit, & confirmat Lind. Ex. IV.§. 15. 16. Verbum ἀποςηρίζω, i.e. *fulcio*, firmo, legitur l.2. prorrh. XXIII.13.

Apostracososteon, ἀποςρακὶς ὀςέον, dicitur os ita exiccatum, & exange, ut in testam mutatum sit. Hipp. de vuln. c.XXIII.6.

Apostrophe, ἀποςροφὴ, *aversationem*, & fastidium ciborum significat, apud P.Ægin. l. 3.c.37. Vi. Lind. Ex. XIV. §.63.

Aposymbebecota. ἀποσυμβεβηκότα, dicuntur signa, quæ alias ὀυχ ὑπάρχοντα vocantur, quasi *non existentia*, qualia sunt ἀπαλγία, i.e. doloris absentiam, & privationem denotare videntur. Gal. com. 1. in progn. Hipp. t.27. Jung. Dogm. nostra med. gen. p.300.

Aposyringumæ, ἀποσυριγγοῦμαι, significat in fistulam degenerare, vel excavari. Hipp. l. de loc. in hom. XX.4. & l. de venis XXVI. 9.

* Aposyrma, ἀπόσυρμα, dicitur desquamatio cutis, aut *abrasio*. Est solutionis continui species, abrasa scil. cute. Hipp. l. de hum. usu V.20. *Aposyrmata* igitur Græci vocant, quod Latini *Abrasa*; suntque exulcerationes superficiariæ, quæ cutem habent suspensam. Gal. l. 1. de C.M.S.G. c.13. Scrib. Larg. n.215. Rhod. in Lex. Scribon. Exponitur alias quoque locus desquamatus, & frustulum in ulceribus a partis ulceratæ substantia abrasum.

Apotanyo, ἀποτανύω, significat *protendo*, extendo. Hipp. 2. de fract. t. 2.

† Apotelesma, affectus sive exitus passionum, Cælius Aurel. chron. l.2.c.12.

Apotelmatizo, ἀποτελματίζω, dicitur e luto, vel cœno eruo, sordes & fæces repurgo. Hipp. usurpavit tropice de veritate pura dicenda, l. de dec. orn. II.36. Linden. reddidit audeo, confido.

* Apotherapia, ἀποθεραπεία, in genere notare potest *curationem absolutam*, sive ad finem perductam, a verb. ἀποθεραπεύω, quod usurpasse videtur in hac significatione Hipp. Præcept. IV.28. Apud Gal. vero *Apotherapia* significat partim finem perfectæ exercitationis, & postremam partem, quando adhiberi solet vel frictio, vel unctio, vel balneum, ad lassitudinem tollendam: partim pro ipsa specie quadam exercitationis, quando inter ipsam spiritus fit cohibitio, aut frictio, aut motus tardiores, & mediocres cum frequenti interposita quiete, uti constat ex Gal. 3. de san. tu. cap.2. seqq. Ea pars quoque Medicinæ, quæ hoc docet, *Apotherapeutica*, ἀποθεραπευτικὴ, propterea dicitur.

* Apothermum, ἀπόθερμοι, dicitur condimentum quoddam acre, cujusmodi est, quod ex sinapi, oleo, & aceto, vel aceto solo fit. Galen. lib. de atten. diæt. cap. 11. Obiter quoque monendum, minus recte quosdam ex Gal. lib.1. de alim. fac. cap.13. statuere, quod *Apothermum*, Sapa, Siræon, & Hepsema Synonyma sunt, cum ex ipso textu nuquam hoc evinci possit.

Apothesis, ἀπόθεσις, Hipp. est fracti membri, & deligati *debita repositio*, & collocatio, ut eo situ contineatur, l.2. de iis, quæ in med. t.26. Verbum ἀποθέσθαι, significat & *deponere*, i. e. removere. Gal. 3. de Hipp. & Plat. decr. cap.5. quod Lat. *depono* sæpius occurrit ap. Scrib. n.45. 207. 210. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Apothlimma, ἀπόθλιμμα, interdum expressæ alicujus rei retrimentum, interdum etiam ipsũ succum ab aliqua re expressum significat, teste Gorr. p.44.

Apothrausis, ἀπόθραυσις, est detractio partis ossis disrupta superficie, sic ut quod aufertur, supernatet. Dicitur etiam *Apocope*.

Apotimao, ἀποτιμάω, significat *magni æstimare*. Hipp. 2. de artic. t.46.

Apotocos, ἀπότοκος, dicitur *germen abortivum*.

vum. Usurpatur tropice de morbis veluti *abortivis*. Hipp.3.de art.t.54. Foes.p.86.

Apotrepomæ, ἀποτρέπομαι, h.e. *revertor*, avertor. Hipp. de suppuratione imminente, sed inhibita usurpavit, l. 4. Epid. XVI. 18. Foes. d. l.

Apotropæos, ἀποτρόπαιος, dicitur vel de *Diis gentilium averruncatoribus*, *Vejovibus*: vel de *sacrificiis*, quæ illis facta sunt. Hipp. lib. de Insomn.XI.7. Possunt & *Amuleta* sic vocari. Foes.d.l.

Apotychia, ἀποτυχία. Vide *Calamitas*. *Erratum*.

Apoxe, & *Apoxera*, ἀποξή, & ἀπόξυρα, dicuntur Hipp. *partes acuminatæ*, vel quæ in extremitate tenuantur, & præ siccitate in acutum tendunt. Quidam ὑπόξυρα legunt, d.l. t.2. Vide Foes.p.78.

Apozema, ἀπόζεμα. Vide infra *Decoctum*.

Apozeo, ἀποζέω, h.e. *deferveo*, defervesco, idem quod fermentatione perficior, purificor. De musto, oleo crudo, aliisque liquoribus crudis dicitur. Scrib. n.269. Rhod.in Lex. Scrib.

Apezeugnymi, ἀποζεύγνυμι, significat *removeo*, aufero; proprie *sejungo*. Idem est quod ἀφαιρεῖν, cui opponitur τὸ προσθεῖναι, *addere*. Legitur apud Hipp. l.de loc. in hom. XX. 13. Foes.p.72.

Apozymos, ἀπόζυμος, i.e. *fermentatus*, sive per fermentationem intumescens. Usurpavit Hipp. de ventre l.2.prorrh. XXXI. 10. quamvis Linden. ὑποζύμους posuerit. Videantur Annotationes Foes.ad h.l. in oper. Hipp. p. 105. F. & Oec.p.73.

Apparatus, κατασκευή vocatur Chirurgis instrumentorum necessariorum expedita repositio, & collocatio, ut omnia prompta sint manibus Chirurgi, & ministrorum, quæ plurimum confert ad citam, tutam, & jucundam curandi rationem. Quod vocabulum aliquoties occurrit in Sculteti Arm. Chir. quæ loca ex Indice primo haberi possunt.

Appendix, Græc. ἐπίφυσις. Vide *Epiphysis*.

Appensio, ἀνάληψις. Vide *Analepsis*.

* Appetitus, *Appetentia*, ὄρεξις, ὁρμή, alias etiam ἐπιθυμία, dicitur. (Hinc ἐπιθυμητικὴ δύναμις, *facultas appetitiva* veterum excogitata, cujus sedem in hepate, in quo spiritus naturalis gigneretur, esse finxerunt. Verum hodieque hujus opinionis absurditas ex Anatomicis principiis satis superque inclaruit, quod in hepate nullus peculiaris generetur spiritus, sed solum organum sit sanguinis depuratorium. Vel late sumitur pro omni naturali inclinatione qua animatorum, qua inanimatorum ad sui conservationem; quæ significatio Philosophica magis, quam Medica est; vel stricte pro desiderio ad alimenta, cibum & potum percepto in ventriculo ab humore fermentali orto. D. Mœb.l.1. Epit.Instit.Med.c.7. Vel fortasse clarius ita describi posset, quod sit perceptio, vel commotio animæ sensitivæ ad cibum, & potum, proveniens a spirituum animalium intensione per fermenti in ventriculo partim aciditatem, partim salsedinem acrem majorem, & liberiorem excitata. Quidni enim & illud desiderium ad actiones animales referri posset, ac deberet, cum revera sentiat quisque se desiderare alimenta? Sensus autem ad functiones animales pertinet. Potest igitur & Actio Naturalis ratione caussæ stimulantis, quæ acor est fermenti, dici, & Animalis respectu perceptionis, quæ fit per spiritus animales, animæ sensitivæ emissarios. Ejus sunt duæ species, *Fames*, & *Sitis*; de quibus suo loco.

Appetitus *caninus*, ὄρεξις, κυνώδης (DeKers in not. ad Barbette Pr.Med. l.4. c.1.lit.g. κυνορεξίαν appellat) est species nimiæ famis, vehemensque comedendi desiderium, quo & plurima edunt, & maxime gravati assumpta fere inalterata paulo post revomunt. Gal.l.1.de sympt. causs.c.7.l.6. de L.A c.3. Provenit vero a fermẽto ventriculi corrupto, nimiumq; acido, ipsum orificium ventriculi vellicante, & spiritus animales ibidem præsentes irritante, deinde a copia etiam ipsum ventriculum ad contractionẽ stimulante, ut vel evomat, vel citius ad intestina crudum chylum dejiciat, & ita alvi profluvium sequatur cœliacum, sive lientericum, Gal.d l. Jungesis Sylv.pr.med.l 1.c.2. & alios, præsertim Sennert.P.M.l.3.p.1. s.2.c.4. Differt a *Bulimo*, quod in hoc vomitus, aut alvi fluxus non concurrat, sed periculum Lipothymiæ urgeat. Dicitur aliquando etiam *Phagedena*, teste Gal.3.in 6.Epid.t.37. *Appatentia Canina* dicitur etiam de *Pica*, sive *Appetitu depravato*. Vide Disp. Medicar. Basileens. Decad. II. Disp. VII.

Appetitus *deperditio*, *amissio*, *carentia*. Vide *Anorexia*.

Appetitus *depravatus*. Vide *Pica*.

Applicatio, ἐφαρμογή, προσοικείωσις, dicitur plerumque illa artificis, vel Medici, vel Chirurgi actio, quando remedia interna, vel externa ægro manu sua imponit, injicit, & ita corpori communicat: ut *Applicatio* Clysteris, Emplastri, &c.

* Appositio, quæ & *Adjunctio*, *Additio*, & *Prosthesis*, πρόσθεσις, dicitur. Vide *Additio*.

Apprehensio, & *Apprehensorium*. Vide *Antilepsis*. *Apprehensio* etiam aliquando sumitur pro *Catalepsi*, sive *Catocha*, P. Zacchias quæst. Medico Legal. l. 2. t. 1. q. 15. n. 9. 10.

Appropriatio, προσεκείωσις, est actio caloris nativi, vel flammæ vitalis, qua humores, & spiritus corpori, ejusque partibus solidis ita uniuntur, ut functiones sibi proprias edere, & perficere valeant. Imo flamma vitalis semetipsam una cum sanguine sese appropriat, & insinuat. Alias & *Appropriata* dicuntur Medicamenta, quæ certæ parti corporis destinata creduntur. Hæc qua ratione, salvis veris Artis principiis, præsertim vero cum sanguinis motu circulari, defendi queant, vide in nostris dogm. med. gen. P. VI. c. 2. d. 12. p. 171. seqq.

† Ἄπρακτος, impotens. Trin. l. 11. cap. 26

Apracta, ἄπρακτα, cognominantur Genitalia membra ignava, & ad generationem inepta, vel impotentia. Nicol. Piso de M. C. & C. lib. 3. c. 47

*Apsychia, ἀψυχία, i. e. *animi* deliquium, *defectio*. Idem quod *Lipopsychia*. Occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. V. 4. s. 4. de R. V. I. A. t. 58. 61. 62. c. 3. in 1. prorrh. t. 20. Coac. t. 225. l. de mor. mul. LXXXIIX. 21. Ἄψυχος, *inanimatus*. Gal. l. 1. de temp. c. 3

Apsinthatum, ἀψίνθατον, fuit genus potionis ad ventriculum accommodatæ, cujus aliquot formulæ leguntur apud Aet. lib. 3. cap. 69. 70. 71. &c. haud dubie ita dictum, quod magna ex parte *absinthio*, quod Gr. ἀψίνθιον dicitur, constaret. Unde & ἀψινθίτης οἶνος, *vinum absinthites* dicitur hodieque notissimum. Gorr. p. 68

Apsirrhoon, ἀψίῤῥοον, *retrorsum fluens*, apud Hipp. teste Gorr. p. 68

Apetistos, ἄπτιστος, non *decorticatus*, de granis non decorticatis dicitur, v. g. tritico, apud Hipp. de vet. med. XXIII. 19. πτίσσειν enim est corticem tundendo detrahere, vulgo *Rnaven*, Foes. p. 87. 88

Aptystos, ἄπτυστος, *sputo carens*: est epitheton pleuritidis, aut peripneumoniæ periculosioris, in qua nihil expuitur. Coac. t. 381. l. 1. de morb. XXV. 1. & l. 3. XX. 1. Caussa est fervor sanguinis acrior cum siccitate conjunctus. Foes. d. l.

Apyrexia, ἀπυρεξία, dicitur *febris intermissio*, & cessatio, sive de intermittentibus in diebus sc. intercalaribus, ubi in paroxysmo omnis materia febrilis est difflata, donec nova ad plenitudinem congeratur, sive de continuis etiam, quando curatione rite instituta sequitur vera, & totalis febris cessatio, & vacuitas. Celso *Integritas* dicitur. Gorr. p. 48

Apyromele, ἀπυρομήλη, ἀπυρηνομήλη, dicitur *specillum non habens nucleum*. Vocatur alias μηλωτὶς, *specillum auricularium*. Gal. in Ex. dict. Hip. Foes. d. l.

Apyron, ἄπυρον, quod *ignem non expertum* est. In specie dicitur de Sulphure vivo apud Diosc. l. 5. c. 124. quem locum magna sane audacia pro confirmando lapidis Philosophici figmento adductum reperies in Th. Ch. Vol. I. de verit. & antiq. Chym. c. 1. p. 16

† Aqua, i. e. serum, differt ab humore melancholico. Prosp. Mart. in Hipp.

† Aqua tettutiana in Agro Pistoriensi, aqua B. Virginis Veronensium. Capiv. prax. lib. 3. c. 17

† Aqua lactis, serum. Ant. Beniv. de abdit. morb. caussis.

† Aquae indomitae, Veteribus quæ solem habent aversum, non fluentes ad ortum. Mercat. de Indic. med.

† Aqua intercus, hydropum morbus, quasi inter cutem. Non. Marcell.

Aqua, ὕδωρ, quid proprie significet, notissimum est, estque principium corporum naturalium materiale, unde & *omniseminaria* dicitur. Jung. ex novissimis D. D. Bohnii diss. Chy. mic. Phys. V. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. cap. 7. pag. 51. seqq. D. Helbig. in suo introitu in Physicam veram, & inauditam, ubi persuasum habuit, *Chaos* in prima creatione fuisse *aquam* quandam viscosam, quæ per divinum motum postea in subtilem, mediam, & crassam, h. e. Aerem, *Aquam*, & Terram fuit separata. In Medicina consideratur, quatenus est res non naturalis, quæ in potum, aut alium usum alimentosum, vel medicamentosum cedit homini, & ita caussa fit procatarctica sanitatis, & morborum. Ejus igitur differentias, & facultates probe perfectas habere Medici plurimum interest, quando quædam puræ, quædam lutulentæ, quædam salsæ, quædam aluminosæ, quædam palustres, quædam aeris, aut alterius rei naturam imitantur. Inter omnes vero optima censetur, quæ ἄποιος, expers omnis qualitatis & quoad gustum, & quoad odoratum. Gal. com. 3. de hum. t. 3. De *aquis* mineralibus, vel metallicis vid. *Acidulæ*, & *Thermæ*. Porro vocab. *Aqua*, Græce ὕδωρ, quandoque apud Hipp. ponitur pro decocto, v. g. *aqua* hordei, 4. de R. V. I. A. 1. 71. *aqua* malvæ, l. 1. de morb. mul. XLIII. 37. LIV. 2. XCIII. 24. *aqua* mercurialis, l. 7. Epid. XXXI. 23. XLVI. 9. &c. A recentioribus vero de *aquis destillatis* potius, qua simplicibus, qua compositis, usurpari solet. Usur-

patur etiam vocab. ὕδωρ, *aqua*, aliquando pro sero, quod in sanguine supernatat, aut ejusdem vehiculum constituit, l. de genitura V. 5. Dicitur vero alibi ὕδρωψ, l. 4. de morb. alias Ichor. An & *Lympha* hic subintelligenda? Vide Foes. Oec. p. 633. Chymicis *Aqua* dicitur mater, radix, & ager omnium mineralium. Dorn. in Genealog. mineral. c. 2. seqq. Th. Ch. Vol. I. p. 571. Alias *Aqua Philosophorum* iisdem dicitur humidum radicale, seu *aqua* primordialis corporum, quæ triplex existit, Animalis, Vegetabilis, Mineralis, adæquata ad recipiendas formas sulphurum in regno suo, vita, & mors rerum. In regno minerali *Aqua incombustibilis*, cœlestis, spiritualis vocatur. Vide Becheri Oedip. Ch. Tit. IV. §. 5. In specie quoque a nonnullis *Mercurius* dicitur *Aqua Philosophorum*, lucens, aucta, congregationis, cœli, vel cœlestina, frigida, lubrica, mortis, viscosa, viva, vitæ, sicca. Vid Rul. & Johns. Th. Ch. Volumina omnia, & quære in Ind. Sal alkali, *Aqua* alkali, & *Aqua* duorum fratrum cum sorore. Iid. Acetum etiam, & omnis liquor corrosivus *Aqua* corrodens vocatur, vel *Aqua* solvens. *Aquæ fortes* dicuntur etiam Corrosivæ, causticæ, stygiæ, quæ pro diversitate scoporum salibus mineralibus acrioribus, & corrosivis certa proportione commistis violento igne destillantur; quo pertinet *Aqua Regia*, solutioni Auri destinata; item *Aqua Gradatoria*, quæ ad gradandum Tincturas adhibetur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 31. *Aqua ingressiva* dicitur, quæ pertinet ad transmutationem metallorum, quæque cogit ingredi Rubinum Philosophicum in argentum fixum, ut aureo tingat. Id. d. t. l. 7. c. 10. *Aqua descensoria*, quæ per descensum destillantur, l. 9. c. 37. *Aqua Æsculapii*, quæ ex aceto paratur, & est dulcis liquor aceti, participans naturam Jovis, & Veneris, d. l. c. 28. quamvis, teste Sala Anat. Antim. part. 1. c. 1. p. 328. hoc nomine veniat *aqua* ex plumbeo vase destillata, quam Zapata commendat ad Epilepsiam, notante D. D. Vvedelio Ph. I. R. F. R. l. 2. s. 1. c. 3. p. 67. *Aqua alma*, & *cœlestis* est vinum rectificatum, ut cœli quodammodo naturam, & similitudinem inducat, multis peractis revolutionibus. *Aqua fæcum vini* est ea, quæ fit ex calce fecum vini super marmor dissoluta, ad modum olei Tartari. *Aqua permanens* dicitur ea, quæ fit ex duobus perfectissimis metallis, Sole, & Luna, & est ipse Mercurius Philosophorum. Dicitur & *Aqua virginea viscosa*. *Aqua Saturnia* est, quæ naturam retinet primorum trium, ut sunt *aquæ* Thermarum a natura dictorum naturaliter medicatæ, per quæ transeunt. *Aqua Alregi* est *aqua calcis*. *Aqua Cerebri*, i. e. *Aqua* Tartari. *Aqua Elsabon*, vel *Holsobon*, *Salmatina* dicitur *Aqua salis* communis. *Aqua lilii* est Auripigmentum. *Aqua nitri* est sal Alkali, vel *Aqua fortis*. *Aqua pugilum* dicitur *Aqua Regia*, sive Regis balneum minerale. Morley Coll Chym. Leid. c. 64. *Aqua rubicunda*, *Aqua* megi, segi, i. e. *Aqua vitrioli*. *Aqua vitri* est vitrum aqua solutum. Rul. & Johns. Lex. *Aqua Safferanicæ* quid sit, vide apud Lagn. Harm. Ch. c. 12. Th. Ch. Vol. IV. p. 780

* AQUA *inter cutem*, *intercus*. Vide *Hydrops*.

AQUA *mulsa*, μελίκρατον. Vide *Hydromel*.

AQUÆDUCTUS, ὑδροχόον proprie significat canales, & fistulas, per quas aquæ vel de scaturigine, & fonte, vel ex rivis ad alia loca commode feruntur. Tales plerumque lignei hodieque parantur, aliquando & ex metallis fiunt, quamvis Langius plumbeos *aquæductus* merito improbet, l. 1. Ep. 44. circa fin. Tropice Fallop. *aquæductum* vocavit canalem quendam osseum in osse petroso ad auditum spectante, qui alias *Meatus cæcus* (quod tamen epitheton reiicit dictus author in Obs. Anat. Tom. I. Oper. p. m. 366. & 406.) aliis *Cochlearis*, vel *Capreolaris* dicitur, & describitur etiam a Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 724

* AQUALICULUS, ὑπογάστριον, ἐπίσιον qui & *Pubes* nonnullis dicitur, est ea trunci pars, in quam Thorax finitur, ubi & masculorum pudenda constituta sunt, quin & fœminarum ad femoris utriusque exortum, ut sub hoc occultentur. Galen. Introduct. cap. 10. Vide *Hypogastrium*.

AQUARIUS, i. e. ferrum. Rul. & Johns.

AQUASTER, Parac. *visio* quædam est, repræsentans rem aliquam, quæ res ipsa non est, l. 1. de vit. long. c. 3. Rul. & Johns. in Lex.

AQUATILE, *Aquaticum*, ἔνυδρον, de animalibus dicitur, quæ in aquis vivunt, generantur, aut degunt. Gal. l. 3. de A. F. c. 24

AQUATIAS, & superlat. *Aquatissimum*, a Scrib. Larg. n. 42. 26. Rhod. in Lex Scrib.

AQUATUM, ὑδαρές. Vide *Aqueum*, idem quod dilutum. Usurpatur & in comparativo.

AQUEUM *medicamentum*, ὑδατῶδες φάρμακον, dicebatur olim, quod ad oculorum affectus adhibebatur. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 19. Dicitur alias *Collyrium liquidum*. *Aquea* etiam dicuntur simplicia, malva, blitum, atriplex, &c. de attenuant. diæt. c. 2.

AQUEUS *humor oculi*, *Albugineus*, rectius *Albumineus*, quia albumini ovi respondet, ὑγρὸν ὑδα-

ὑδατοειδὴς, Gal. l. 1. de cauſ. ſympt. c. 2. ἡ ὠοειδὴς. Aet. l. 7. c. 1. eſt materia fluida, paulo tamen craſſior, quam aqua, anguſtiis illis, quæ intra corneam prominentem, & tunicam araneam, ciliareque ligamentum relinquitur, comprehenſa, humoremque cryſtallinum anterius alluens, ſpecierum viſivarum refractionem uſque ad pupillam continuans, vicinas partes ab exiccatione defendens, alioſque uſus ad viſionem neceſſarios præſtans; de quibus legantur Anatomici, & inter hos Aquapend. de Viſione cap. 5. Plem. Ophthalmogr. l. d. c. 16

Aquila, ἀετὸς, proprie & communiter ſignificavit avem majorem, & Reginam inter volatilia, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum vide apud Aldrov. l. 1. & 2. Ornitholog. Ejus Anatome ab Olao Borrichio facta, & deſcripta legitur in Actis Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 2. p. 6. ſeqq. & muſculorum hujus hiſtoria a Nic. Stenone communicata Vol. II. Obſ. 127. p. 320. Tropice, & Ænigmatice in Chemia varia ſignificat. Inter alia potiſſimum denotat *Mercurium Philoſophorum*, vel *metallorum*, i.e. metallum in primam ſui materiam redactum, uti patet ex Rul. & Joh. in Lex. Sumitur & pro *Sale Ammoniaco*. Hofm. Clav. Schrod. p. 4. Ita *Aquila alba* dicitur, quod ex *Sale Ammoniaco*, & communi ſublimato paratur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 39. nec non in confectione lapidis Philoſ. ſpirituale, & Cryſtallinum ſublimatum, cujus gluten eſt vera *Aqua Mercurialis*; Apoc. Herm. Part. poſt. c. 2. *Aquilæ Lacryma* appellatur liquor ex dicto Sale modo volatili, modo fixo concinnatus. S. A. Ch. l. 4. c. 18. *Aquila cæleſtis* admirandarum virtutum, & panacea omnibus morbis profligandis apta (ſi Diis placet) ex Mercurio eſſentificato paratur, l. 6. c. 19. *Aquila nigra* dicitur Spiritus Cadmiæ venenatæ, quem Cobaltum dicunt, quam nonnulli credunt eſſe materiam Mercurii Philoſophorum, l. 7. c. 18. *Aquila veneris* eſt, quæ fit ex Croco facto ex ærugine in reverberio, vel cæmento, junctoque Sale ammoniaco ſepties ſublimato, l. 3. c. 8. Sic & plures aliæ appellationes apud eundem occurrunt, v. g. *Aquila Rubra*, *Salutifera*, *Vitriolata*, *Expanſa*, *Fixa*, *Hæmatina*, *Præcipitata*, *Volans*, *&c.* quæ ibi videantur. *Aquila volans per aerem, & Bufo gradiens per terram*, quale ſit magiſterium, vide in Roſar. abbreviat. Tract. 4. Th. Chym. Vol. III. p. 679. Lapis quoque Philoſophic. hoc nomine venit apud Lagn. Har. Chym. Vol. IV. pag. 727. *Aquila* quoque piſcem marinum, denotat in cænoſis locis degentem, monſtroſum, & palato ingratum; quin & plebi exoſum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l. 3. de piſc. c. 48.

Aquilo. Vide *Boreas*.

* Aquosa *urina*, & *Cruda* dicitur. Vide *Urina*.

* Aquosus *hydrops* Vide *Aſcites*.

Aquula. Vide *Hydatis*.

Ara *parva*, βωμὸς μικρὸς, dicebatur ſpecies faſciæ quædam, & delegationis elegantioris Soſtrato tributæ, apud Gal. de faſciis n. 96

Arabicus *lapis*, ἀραβικὸς λίθος eſt marmor album in Arabia repertum, maculoſo ebori ſimile: unde *Gemma Arabica*, quæ, ut Plin. ſcribit l. 37. H. N. 1. 10. ebori ſimillima eſt, & hoc videretur, niſi abnueret duritia, Georg. Agric. l. 7. de nat. foſſil. p. m. 310. Elephanti ſimilis, deſiccantis, abſtergentiſque facultatis eſt. Gal. 9. de Sim. Fac. §. h. t. Hinc tritus illitu hæmorrhoides exiccat, ciniſque ejus dentifricio optimus eſt. Gorr. in def. p. 48. Videtur proxime accedere ad naturam Alabaſtri. Plin. l. 36. c. 8.

Arachne, ἀράχνη, Vide *Aranea*.

Arachnoides, ἀραχνοειδὴς. Vide *Aranea tunica*.

Arados, ἄραδος, Hippocrati ſignificat *perturbationem humorum*, quæ fit ab inordinata, & tumultuaria perturbatione colliquativa; qualis v. g. oritur in ventriculo ex diverſis facultate cibariis, 1. de R. V. I. A. t. 18. & ſ. 4. t. 94. item ex purgantibus etiam mitioribus, l. 4. de morb. XXXI. 4. ad quem locum vide Diſp. noſtram. de Remor. & Imped. Purgant, θ 34. ſeqq. Extenditur etiam ad perturbationem, quæ in quavis corporis parte ſentitur, de cap. vuln. XXII. 1. Habetur pro effectu calidi excedentis. Jung. Foeſ. Oec. p. 88

* Aræon, *Aræoticon*, ἀραιὸν, ἀραιωτικὸν Vide *Rarum*, *Rarefaciens*.

Aræosyncritos, ἀραιοσύγκριτος, dicitur homo rara corporis miſtura, & compage præditus. Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 6

Aranea, vel *Araneus*, ἀράχνης, ἀράχνη, φαλάγγιον, (quamvis in fœminino potius *telam aranei* ſignificat) eſt inſectum venenatum, puncturis ſuis nocens, cujus prolixiorem deſcriptionem legere licet ap. Aldrov. de Inſect. l. 5. c. 12. Veneni naturam, & Symptomata deſcripſ. Sennert. l. 6. M. Pr. Part. 8. c. 24. Verum non ſolum in Medicina conſideratur ut noxium quid morſu ſuo, contra quem cum admiratione prædicat Trifolium Gal. de Ther. ad Piſon. c. 4. ſed etiam ut utile medicamentum, quatenus pulſibus, & temporibus applicatum febriles paroxyſmos arcere dicitur (hinc eſt laudatiſſimum Emplaſtrum antifebrile Strobelbergeri) aut amuleti inſtar appenſum, icterum curare creditur. In ſpecie Tela aranei vulneraria habetur, & inflammationes ſedans. Gal. l. XI. de Sim. Fac.

Schrod.

Scroder. l. 5. Phar. c.4.§.98. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Ova quoque *araneorum* unguento Nardino mista contra dolorem dentium ab Archigene commendata leguntur, apud Gal. l. 5. de C. M.S.I.. c. 9. Quæ de lapide *Araneorum* vulgo perhibentur, merito inter fabulas, & nugas referuntur a D. Simone Pauli, Quadripart. cl. 2. Succus e telis *aranearum* combustis commendatur ad verrucas, callos, &c. Libav. Synt. Ch. T. 1. l. 8. cap. 12

* Aranea *tunica*, vel *Arenosa*, ἀραχνοειδὴς, est oculi tunica propria, quæ cum retina perfectam sphæram efficit, investiens humorem crystallinum sc. anterius ad modum telæ araneæ subtilis, ne impediat lumen ad humores. Gal. de Anat. vivor. Linden. in Physiol. Med. l. 2. c. 10. art. 7. etjam Vitream tunicam a Ruffo *Araneosam* appellari, ostendit e verbis l. 2. c. 3.

* Araneosus *pulsus*, ἀραχνοειδὴς σφυγμὸς, legitur apud Gal. in def. med qui adeo parvus, velut brevi auræ agitatu moveatur. Et ἀραχνώδες οὖρον, *arenosa* urina, legitur apud Hipp. Coac. t. 582

Arbor Dianae, sive Philosophica, dicitur modus ille Crystallisationis, quando aqua fortis Mercurio, & argento incorporata, in aquam effusa, in fruticem quasi se explicat, frondes, folia, fructus, &c. exhibentem, estque nihil aliud, quam fluor Nitri metallo, & mercurio accrescens. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. II. §. 6

Arbor *maris*, est *corallum*, quod fruticis instar in mari crescat, vegeteturq; Dorm. in Dict. Parac. Rul. & Johns.

Arbor *vitæ*, cujus meminit Helmont. peculiari tractatu, h t. & in intelligit tale remedium, cujus beneficio vita prorogari posset, vires lapsas recreando, detinendoque vitam aliquousque a fluxu, & tale credit præbere Cedrum, ejusque lignum, cujus præparandi modum ibidem monstrat. Nos permittimus suo quenquam abundare sensu.

Arbores, est *cutis planæ defædatio* morbosa, neq; ulla est in principio exulceratio, sed in processu temporis. Idem quod *Morphea*. Rul. & Johns. in Lex.

Arbyla, ἀρβύλη, dicitur Hipp. genus calceorum, quod exacte pedes integros usque ad malleolos constringit, & munit. Hinc etiam πηλοπατίδες, quasi *luticalcæ*, quod iis aptissime lutum calcari queat. Meminit horum calceorum, 4. de artic. t. 13. Lat. *Perones*, vel *socci* etiam dicuntur, Foes. Oec. p. 89.

Arca *Arcanorum* dicitur *Mercurius Philosophorum*, in qua duo, tria, quatuor latent, idq; agente artifice cum naturæ rerum dispositione. Liba. S. A. Ch. l. 7. c. 27

Arcanum (Gr. dici potest ἀπόρρητον, ἀπόκρυφον, μυστήριον) est genus remedii, cujus modus præparandi singularis, vel efficacia abstrusior relinquitur, ne vilescat. Paracelsus descripsit, quod sit principale aliquod medium, quod per experientiam investigari debet, de Therm. Piper. c. 4. Hujusmodi *Arcanis* excogitandis, & fingendis nimiam hodieq; adhuc impendunt operam Chymiatri, plus tribuentes experientiæ fallaci licet, quam rationi demonstrativæ. Rectissime vero Capivaccius verum artis Medicinæ *Arcanum* dixit Indicationem. Vide Dogm. nostra P. IV. c. 1. d. 3. De *Arcanis* Paracelsi legatur Helmont. tr. h. t. Alia *arcana*, vel Secreta detecta videsis apud Libav. Schrod. Rolf. & in Th. Ch. Voluminibus pene omnibus, & loca quære in Indice. *Arcanum* est res secreta, incorporalis, atque immortalis, quæ ab homine cognosci non potest, nisi per experientiam. Est enim virtus cujusq; rei, quæ millesies plus operatur, quam res ipsa. *Arcanum materiale* est Extractu specificum, materiæ corporis vicinius. Cum autem materia corporum mistorum sit ex duplici elemento, Humido scil. & Sicco: (Aer enim, & Ignis formalia potius sunt, & efficientem habent rationem:) itaq; & hoc *Arcanum* æmulans ipsorum conditio est duplex: *Aqua stillatitia*, & *Coagulum specificum*. *Arcanum specificum* est Extractum naturæ interioris, cujusq; speciei substantiam referens proprius, ut in illa agnosci queat. Itaq; & ea industria elaborandum est, ne crasis substantialis pereat. Inde enim & specificum dicitur, & dissentit ab *Essentia quinta*, quæ propter summam subtilitatem, nobilitatemque videtur pene a sua specie ad æthereorum classem defecisse. At *Arcanum specificum* mistorum substantiam, formamque, & differentiam specificam ex corpore penetrali productum exhibet propinquius: Estque duplex: Unum *formalius* est, & vocatur *Astrale*: alterum *Materialius*. Hæc Dorn. Ruland. & Johns. Hodieque duo medicamenta præcipue hoc nomine specioso exornata usum retinuerunt, videlicet *Arcanum* duplicatum Mynsichti, & *Arcanum* corallinum; quamvis prius rite præparatum multo sit securioris usus posteriori, modo inter alia & cautela observetur, a D. D. VVedelio inculcata Pharm. I. A. R. lib. 1. s. 4. c. 4. pag. 51

Arceo, ἀρκέω, sufficio, vel potius impersonaliter. ἀρκεῖ, satis est, *sufficit*, aliis confert. Apud Hipp. occurrit sæpius, 2. de art. t. 43. s. 3. l. 52. 53. l. 1. de morb. IV. 14

Archeus, ἀρχαῖος, vetus, antiquus, pristinus. Vel dicitur de tota Medicina veteri, Hipp. integrum scripsit librum περὶ ἀρχαίης ιητρικῆς: Vel de naturali statu, qui fuit ante morbum,

l. 1. de morb. XXXIII. 5. l de Steril. XXIV. 20. Vel in ſpecie de ſitu, vel ſede naturali alicujus membri, vel oſſis, 1. de art. t. 62. ſ. 2. t. 46. ſ. 3. t. 45. & 67. c. 3. de fract. t. 63. *Archæus* etiam ſcribitur pro *Archeus*, de quo p.p. Rul.

ARCHALTES (Rul. *Archates*) eſt Paracelſo terræ fundamentum, ſive columna, quod a ſuis conſortibus ſuſtentari non videatur, ſed ab alio Magnali, & arcano Dei videlicet, hoc ipſum *Archaltem* vocat. Dorn. in Dict. Par. Rul. & Johnſ. in Lex.

ARCHE, ἀρχή. Vide *Principium*. *Initium*.

ARCHEGONOS, ἀρχήγονος. Vide *Primigenius*.

ARCHENDA, dicitur pulvis paratus ex foliis Liguſtri Ægyptii, Alcanna, vel Elharme Ægyptii dicti, quo pedes poſt balneum implaſtrabant illi populi, & mire commendabatur contra nimiam humiditatem, & fætorem, imbecillitatemq; pedum vi adſtrictoria, & roborante. Proſp. Alpin. l. 3. de medic. Ægypt. l. 3. c. 18. p. m. 113. b.

ARCHEUS, vocabulum eſt Helmontio frequentiſſimum, denotans vel cauſam efficientem internam totius mundi, unde Univerſalis *Archeus* influus eidem dicitur, tr. *Archeus* faber. §. 8. Fortaſſis eſt Anima Mundi, aut Æther, aut Spiritus æthereus modernorum: vel Particularem ſingulorum corporum naturalium, præſertim animatorum. Hic ſecundum illius hypotheſin conſtat ex connexione vitalis auræ, velut materiæ, cum imagine ſeminali, quæ eſt interior nucleus ſpiritualis, fœcunditatem ſeminis continens, §. 4. Hic eſt generationis faber, ac rector, ſeipſum veſtiens corporali amictu. Præſes etiam manet, curator, rectorq; internus finium in obitum uſq; §. 6. & 7. An non hæc plane coincidunt cum δυνάμει πλαστικῇ, ſive virtute plaſtica Philoſophorum veterum Græcorum? Confer, ſi placet, ad C. Hofm. de gener. hom. l. 3. c. 1. Quomodo Joh. Marc. *Archeum* deſcripſit ab Helmontio in quibuſdam recedens, in Philoſ. V. Reſt. p. 4. ſect. 2. ſubſect. 2. non videntur vere realia, ſed potius abſtractivi mentis conceptus, & notiones parum uſus obtinētes in arte noſtra. Ab hoc *Archeo* corrupto per varias Ideas *archales* dictas provenire quā plurimos morbos, propterea etiam ab illo *Archeales* dictos, demonſtrare conatur tr. de Ideis morboſis, & morbis *Archealibus* Dorn. Rul. & Johnſ. ita deſcripſerunt: *Archeus* eſt ſumus exaltatus, & inviſibilis ſpiritus, qui ſeparatur a corporibus, exaltatur & aſcendit: occulta naturæ virtus, generalis omnibus, artifex, & Medicus. Item Archiatros, ſupremus naturæ Medicus, qui rei cuique ſuum *Archeum* peculiarem, & morbo cuilibet occulte per Aerem diſtribuit. Item *Archeus* primus in natura vis eſt occultiſſima, res omnes producens ex Iliaſte, divina virtute nimirum ſuffulta duntaxat. Vel *Archeus* ſpecies inviſibilis eſt, oberrans, & ſe a corporibus ſeparans, Medici vis, atq; virtus naturæ. Dicitur & Mineralium diſpenſator a Dorneo Geneal. min. c. 8. in Th. Ch. Vol. I. p. 576.

ARCHIATER, ἀρχίατρος, in duplici ſignificatione ſumitur. Primo pro Principis alicujus, aut Imperatoris, Regis, &c. Medico, quam acceptionem defendit Hier. Mercurial. l. 4. V. L. c. 1. Deinde pro primario inter Medicos alicujus Collegii, qualis eſſe ſolet, qui vel Decani officio fungitur, vel Senior vocatur. Et hanc ſignificationem præ priori tuetur C. Hofm. l. 5. V. L. cap. 27. quamvis hodieque ſint, qui affectent hunc titulum ſecundum utramque ſignificationem, ſibimetipſis arroganter attribuentes. *Comes Archiatrorum* olim dicebatur, cui delegata fuit poteſtas arbitrandi in arte egregia, & cæterorū *Archiatrorum*, vel Collegarum dirimendi conflictus, C. Hofm. d. l. *Archiater* etiam myſtice dicitur Archeus, de quo p. a.

ARCHIDOXIS, hoc vocabul. inſcribitur Scriptum quoddam Paracelſi Chymicum, quod magicum appellat Libav. in Exam. Philoſoph. nov.

ARCHIMAGIA, *Chymica* dicitur ars, conficiendi aurum, vel argentum, quæ meretur titulum *Artis ſupernaturalis*. & *Metaphyſicæ*, apud Menens tr. Aurei Veller. l. 1. c. 4. in Th. Ch. Vol. V. p. 255.

ARCHIMIA differt ab *Alchimia*, diciturque in ſpecie ars tranſmutationis metallorum imperfectiorum in perfectiora, Libav. Alchym. Phar. præfat. T. II. Oper. p. 22.

ARCHOS, ἀρχός. Vide *Anus*.

ARCOS, eſt Æs uſtum, Aycophes, Azaphora, Rul. in Lex.

ARCTATIO, ξυμ-, vel συμπίλησις, idem quod *Conſtipatio*. In ſpecie de inteſtinis dicitur ex inflammatione conſtipatis. Confer ad Linden. Ex. IV. §. 25. Eſt ſpecies *anguſtationis* meatuum, de qua ſupra. *Arctata* pars quoque dicitur per Chirurgiam, v. g. fibulas conjuncta. Scrib. Lar. n. 206.

ARCTOS. ἄρκτος. Vide *Urſa*.

ARCUALIA OSSA dicuntur aliis *Oſſa ſyncipitis*, aliis *Oſſa Temporum*, notante Barthol. Anat. libell. 4. c. 6. d. 707. 718. *Arcualis ſutura*, i. e. Coronalis.

ARCUATIO, vocatur a quibuſdam *Gibboſitas anterior*, quando occidit cum communitate oſſium *Caſſi*, i. e. *Sterni*. Avic. l. 4. fen 21. tr. 2. c. 12.

* ARCUATUS *morbus*, *Arquatus*. Vide *Ictérus*.

Ardas, *Ardalos*, ἄρδας, ἄρδαλος, *sordes*, in jumamentum, idem quod ῥύπος, ἢ μολυσμὸς, a verbo ἀρδαλῶσαι, *inquinare*, quo usus Hipp. l. de nat. mul. LXII. 6. l. 1. de morb. mul. XXXVI. 4.

Ardea, ἐρωδιὸς, est species Avis aquaticæ fissipedis, cujus descriptionem, differentias, usum in cibis, & medicina legere licet apud Aldrov. l.20.Ornithol.c.8.seqq. Bruyerin. de re cibar.l.15.c.66.Schr.l.5.cl.2. n. 47. aliosq; Pisciculenti aliquid subdolere gustatu, scribit Jul. Alexandr.l.13.sal.c.4.

* Ardens *febris*. Vide *Febris, causus*.

Ardentia sunt, quæ in cibum, & potum non assumta sunt ustionibus obnoxia natura propria, ut ista, Carabe Terebinthina, Gagates, & similia. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Ardo, ἄρδω, significat *Irrigo*, *Adaquo*. Legitur ap.Hipp.l.de L.I.H.II.4.VI.7.XIV.11.XVIIX.14.l. de Carnibus, vel principiis XII. 5. l. 2. de diæt.XXXII. 11.17. l.de Cord.V. 13. Vide Foes. Oec.p.91.

Ardor, καῦμα, Vide *Æstus*, *Ardor stomachi*, vel *Ventriculi*, est species Cardialgiæ, quando ardens dolor in ventriculo, ejusq; orificio sinistro, & gula percipitur a particularum biliosarum cum acido-acribus effervescentia, fibras, & nervosas partes lacinante: Gr. καῦσωνα τῦ στομάχυ dici scribit Senn. Med. Pr. l. 3. P. 1. s. 2. c.16.

Ardor *urinæ*. Vide *Dysuria*.

Ardosia, Anglis vocatur lapis quidam commodus ad tegendas domos, de cujus varietate, & utilitate cum sumptuum computatione legi possunt speculationes Sam.Colepres in Oldenburg. Act. Philosoph. Ann.1669. Mens. Augusto.

Area, dicitur *massa fodinarum*, sive locus, ubi metalla effodiuntur. Rul. in Lex. in foro Medico Pathologico species est *Alopeciæ*. Vide supra *Alopecia*.

Arefactio, ξύρανσις, idem quod *Exiccatio* fortior, estq; species quædam præparationis medicamentorum humiditate quadam scatentium, ut in pollinem, vel pulverem redigi queant. Ita Coagulum Hinnuli cervi *arefacere* jussit in loco, ubi neq; Sol, neq; Luna accedere poterit, Scrib. Larg.com.13. Vide n.60. 92. 123. 127. Rhod. in Lex. Scrib.

Aremaros, idem quod *Cinabris*, vel *Cinabrium*. Rul. in Lex.

Arena, *Arenula*, ψάμμος, ψάμμιον, alias *sabulum*, antiquis Harena, est materia sicca, minutissimis granulis constans varii coloris, rubra, flava, candicans e portionibus salinis lixiviosis, & fœculentiis Tartareis invicem coagulatis genita, quandoque materiā calculi renum, vel vesicæ prebens, quandoque etiam statim e sero pertransseūte abluta, & excreata: unde *Urina arenosa*, ψαμμώδες ὖρον, appellatur, & tales ægri *arenosi*, vel *arenulosi*, Hor.Aug.l.12. Epist. & Cons. Med. ep. 1. Vide Thom. Vvillis Exerc. de Urin. c. 5. Fr. Sylvius l.1.Pr.Med.c. 55. §. 44. generationis *arenarum* caussam in læsas a frigore externo glandulas conglobatas, & longum in dorso decubitum refert. Verum præstitisset, si rem clarius exposuisset. *Arenas* rubras signū esse doloris nephritici constat ex Hipp. 6. Epid. s. 1. t. 6. etiam calculi vesicæ, ex 4. aphor. 79. Confer ad Dieterich. Jatr.num.939. *Arenæ* species recenset Rul.in Lex. quales sunt, Vilis, Fossilis, Candida, Metallica, Sabulum, Rubra, Cinera, &c.

Arenamen, est *Bolus Armenus*. Rul. Johns. Dicitur & *Arenarmei*.

Arenatio, idem quod *Saburratio*, est remediū externum simile pene Illutationi, ægrotantibus maxime utile, quando calentissima arena a mari, vel deficiente illa e fluvio corpori ægrotantis confertim superingeritur, loci recubitu assidue permutato. Andr. Baccius de Therm. l.2.c. 17. p. m.118.

Ares, vocabulum est a Paracelso fictum, quo exprimi, aut denotari debet occultus dispensator in tribus principiis, unde singula constant, qui rebus omnibus formam, & substantiam cuique suam peculiariter disponit, ut propriam, & non alienam induant naturam. Notanda igitur inter hæc tria pulcherrime ordinata divinitus in natura differentia, ut pro scholarum consuetudine loquar. *Iliastes* est generis generalissimi substantia, consistens in prima rerum omnium universali materia. Hanc in tria genera primum disponit, videlicet in Sulphur, Mercurium, & Sal: primus naturæ dispensator *Archèus*, indeque res producit omnes in proxima sua genera. Tandem accedit *Ares*, alter naturæ dispensator, ex generibus formas producens, & species in individua. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Distinguitur *Ares* Paracels. in *Archeicum*, quod Naturale, & *Chymicum*, quod Artificiale. Huc pertinet & *Melosinicum*, transmutationis principium, quod & *Salamandrina essentia* dicitur, quale lapidi Philosophorum attribuitur, l. 3. de vir. long. cap. 12. & l. 4. cap. 6. De *Ares* vide etiam ap. eund.l.2.de Gradib.sive Thessal. secund.c.2. *Ares*, ἄρης, alias Græce *Martem* significat. Vide *Mars*.

Arete, ἀρετὴ, *virtus*, idem quod vigor: de corporis vigore usurpat Hipp.l.2.prorrh.XXIII. 10. Vide *Virtus*.

Arear, i. e. *Arsenicum*. Dicitur & Arsag Rul. & Johns.

† Ar-

† Argentum fugitivum, Rondel. pag. de fucis. idem quod Mercurius.

* Argemon, *Argema*, ἄργεμον, ἡ ἄργεμα dicitur ulcusculum oculi, quod in iridis circulo nascitur, partem quidem aliquam candidi, partem etiam nigri comprehendens. Id extra quidem iridem rubicundum, intra vero candidum apparet. Per ipsum tunica uniformis aliquando procidit, si profundius, sordidiusq; evaserit; quo vitio qui laborant, ἐπαργέμους vocat Gal. Vide Foes. Oec. p. 90.

Argenti *Spuma*, vel flos, ἀργύρου ἄνθος dicitur, quo utitur Hipp. ad uteri ulcera cum vino, & aqua subluenda, l. de nat. mul. XXIX. 146. Argenti spuma alias dicitur *Lithargyrum*, de quo infra.

Argentum, ἄργυρος, ἄργυρον, est metallum nobile, candidum, auro tamen imperfectius. Schr. l. 3. Pharm. c. 10. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. A Chymicis *Luna* dicitur, hocq; signo ☽ indigitatur. De hujus specifica virtute cephalica corroborandi cerebrum, spiritus animales reficiendo, & irradiando, præstat judicium nostrum suspendere, quam gravissimæ huic controversiæ inter celeberrimos Medicos agitatæ sese implicare; præsertim cum ipsi peritissimi Chymiatri dubitent, an possibilis vera solutio *Auri*, & *Argenti*, ita ut a calore nostro actuari, & in usum converti queat. De *Argento foliato* idem locum habet judicium, quod de *Auri* foliis, sive laminis, de quo infra V. *Aurum*. *Argentum metallum* proximum post aurum, album albedine pura, mundum, durum, sonans; cujus tinctura alba est, ex *Argento* vivo puro fere fixo, claro, albo, & tali de sulphure mundo, fixo, albo, claro, quod cecidit super substantiam argenti vivi, deficit ei pauca fixatio, color, & pondus. Est quasi filia naturæ proponentis aurum, coeunte argento vivo, & sulphure albo, non urente. Habetur triplex: 1. *Fossile purum*, sine opificio fornacum, & plerunq; parumper saxi adhærescens: 2. *Rude fossile*, varii coloris, Rubri, Plumbei, Nigri, Purpurei, Cinerei, Ruffi: & 3. *Artificiale*, quod excoquitur ex Metallis, & Mineralibus; de quibus, & pluribus aliis huc pertinentibus prolixius egit Rul. in Lex. Ch. Inquiri etiam possunt Indices Volum. VI. Th. Ch. ubi multa reperies de *Argento*, quæ omnia huc inserere instituti non permittit ratio. *Argenti recrementum* dicitur *Scoria*, ἔλκυσμα Gr. Vide *Helcysma*. Chymici multa jactitarunt de Tinctura *Lunæ*, vel *Argenti* cærulea, sed eam alii cautiores suspectam reddiderunt, imo D. Olaus Borrichius negare non dubitavit *Argentum* purissimum præbere cœruleam tincturam, quemadmodum legitur in Act. Hafn. Volum. I. Obs. 68. pag. 129.

Argentum *Vivum*. Vide *Hydrargyros*.

Arges, *Argas*, ἄργης, ἀργᾶς, Dorn. est nomen serpentis, qualis juveni cuidam in os ingressus legitur, mortem cum convulsionibus inferens, apud Hipp. lib. 5. Epid. XXXI. 6. 7. seqq.

Argilla, ἄργιλος, terra est candida, unde & *Creta figularis* dicitur, friabilis, & pinguitudinis expers, l. 9. de Sim. Fac. Accipitur vero quandoque latius varii coloris species comprehendens, ut nigram, luteam, puniceam, purpureã, viridem, cœruleam, cineritiam. G. Agricol. in Dialogo, qui dicitur Bermannus, p. 452. Confer ad C. Hofm. Paralip. c. 45. & Imper. H. N. l. 2. c. 1. Adhibetur *argilla* ad perlutationem, quod Scrib. Larg. exprimit per circumdata ex *argilla*, n. 76. & 122. *Argillarum* varia genera recenset Rul. in Lex.

Argistata, id est *increata*. Ruland. & Johns.

Argos, ἀργὸς, *inelaboratum*, crudum significat, aut nondum præparatum. Legitur de tritico apud Hipp. de vet. med. XXII. 8. Significat & *ignavum*, otiosum; unde ἀργία, quasi ἀεργία, otium, desidia, *pigritia*, quæ etiam noxia, & caussa morborum. lib. 5. de san. tu. cap. 11.

* Argyritis *terra*, ἀργυρῖτις γῆ, quæ ex argẽti metallis sumpta pluribus parvis terræ particulis plures parvas argenti mistas habet particulas. Gal d. l. Est etiam *Argyritis* species quædam Lithargyri, sive spumæ argenti, sic dicta vel a materia, quod ex argento, hoc est mistura plumbi, & argenti fieret, ut scribit Plin. l. 33. H. N. c. 6. vel a calore tantum, quod instar argenti candida esset, ut ait Dioscorid. l. 5. c. 102. etiamsi forte argenti nihil haberet; siquidem eam, quæ ex argento conficeretur, Galabritin appellari tradit. Potest enim illi color albus citra argenti admixtionem artificiosa coctura conciliari. Gorr. in def. Vide *Lithargyros*.

Argirogonia, ἀργυρογονία, dicitur a Gastone Clavone *semen Argentificum*, ex argento prius soluto perfecte concoctum, seu Tinctura Argentifica candidi coloris, sicut *Chrysogonia*, *semen Aurificum*, de quo suo loco. Vide Apolog. Argyropœæ in Th. Ch. Vol. II p. 24. Junge & Vol. IV. p. 388.

Argyropoea, ἀργυροποιΐα, est ipsa *ars*, quæ docet modum conficiendi argentum e metallis, & mineralibus imperfectioribus, non tam illa, quæ in argentifodinis exercetur, quam hæc, quam jactitant Spagyrici ope vel Lapidis Philosophici, vel Mercurii Philosophorum, vel illius *seminis Argentifici*, de quo p. a. Videantur etiam

etiam loca ibidem e Th. Ch. allegata. An fortassis rectius hæc dici posset ἀργυροφθορία, sive ars argentum, quod jam ante in promptu fuerat, vana spe lucri destruendi, dilapidandique? Ita quidem censuisse videtur Rolf. Ch. l. 1. c. 10.

Argyros, ἄργυρος. Vide *Argentum*.

Argyrotrophema, ἀργυροτρόφημα, species est edulii e lacte confecti, ad temperationem caloris, & squalloris in corpore, ut est ap. Gal. l. de succ. bon. & vit. c. 13.

Arichmon, ἀριχύμων, dicitur fœmina, quæ cito concipit, & impraegnatur, fœcunda. Hipp. de superfœt. X. 10. 11. l. de sterilib. XI. 13. Dicitur & alibi ἀκεριχύμων, l. de A. L. & Aq. VIII. 13.

Ariditas *corporis*. Vide *Marasmus*. Dicitur & *Ariditas* summorum pilorum lanuginosa superficies, pulvere conspersis adsimilis, Gr. ξηρασία, Gal. def. med. *Ariditas* quoque *linguæ* est symptoma superveniens febrium, cum halitus e sanguine in pulmones delato per asperam arteriam effusi eandem exsiccant. Fr. Sylv. P. M. l. 1. c. 30. §. 60.

Aridum, ξηρόν, κεφαλικόν, καθάξηρον, idem quod *siccum*, de quo infra suo loco. De cute *arida*, cum quadam duritie, 5. aph. 71.

Aridura, est corporis, vel membrorum omnimoda consumptio, vel sideratio, ut vocant Dorn. Rul. & Johnst. Idem quod *Febris Hectica*, Dolæus Encyclop. l. 4. c. 4.

Aries, κριός, valde est æquivocum vocabulum; proprie vero notat *Ovem marem*. Vide *Ovis*. Æquivocationem expedit Aldrov. lib. 1. de quadr. bisulc. cap. 8. Quo pertinet significatio *Cerevisiæ Uratislaviensium, Aries* dicta, teste Cratone, Consil. Medic. 169. apud Laur. Scholz.

Arigeos, ἀριγέως, id est *citra rigorem*, sine rigore. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 23. Foes. pag. 92.

Arilla, γίγαρτον. Vide *Gigarton*.

Ariobarzanios, ἀριοβαρζάνιος, nomen est Emplastri apud P. Ægin. parotidas induratas emolliens, l. 3. c. 23. & l. 7. c. 17.

Aris, ἀρίς, instrumentum fabrile, aut scobinam fabri significat. Meminit ejus Hipp. 1. de art. t. 61. Vide Foes. Oec. p. 93.

Ariston, ἄριστον, *prandium*, & verbum ἀριστᾶν, *prandere*, significat, quo sæpius utitur Hipp. de vet. med. Veteres *prandium* alio tempore, & quidem commodiori instituisse, hora nimirum tertia ab ortu Solis, demonstrat Lang. l. 1. Epid. 35. *Ariston magnum*, & *parvum* vocantur medicamenta composita contra phthisin, dolorem ventris, febres mixtas. Avic. lib. 5. summ. 1. tr. 1.

Aristophaneion, ἀριστοφάνειον, nomen est *Emplastri emollientis*, quod constat picis libris quatuor, apochymatis libris duabus, ceræ libra una, opopanacis uncia una, aceti hemina, Gorr. p. 51.

Arithmos, ἀριθμός, Lat. *Numerus* dicitur. Vide *Numerum*. Hipp. vero differentiam *numericam*, vel individualem, qua morbus a morbo discrepat, per hoc vocabulum determinavit, 1. de R. V. I. A. t. 8. Vide Foes. d. l.

Arlada, *Arladar*, est Realgar adustum, vel calcinatum. Laudatur a Paracelso in ulceribus malignis, l. de ulc. c. 2.

Arles *crudum*, sunt guttulæ cadentes in Junio, & quidem sæpe noctu. Paracels. de grad. & comp. l. 4. c. 6. cum Scholiis. Dorn. in Dict. Par.

Armarium *Unguentum*. Vide *Hoplochrisma*.

* Armatura, *Conceptus*. Arab. *Abges*. Vide *Amnios*.

Arme, ἁρμή, a verbo ἄρω, apto, significat vel in genere commissuram, coalitum, & corporis compagem, uti vult Erotianus: vel in specie suturam, quales occurrunt in capite, sicut exposuit Gal. Legitur vero apud Hipp. l. de venis XVII. 10. quamvis Lind. ἁρμονίας retinuerit. Foes. in Oec. p. 94.

Armena *Bolus*. Vide *Bolus*.

Armenius *lapis*, ἀρμένιος λίθος, est lapis maculis viridibus, cœruleis, subnigris relucens, sicuti *Lapis Lazuli*, a quo non differt, nisi sola maturitate: *Lazuli* enim maturior. Uterq; autem in unis iisdem scaptensulis reperitur. Dicitur *Armenius*, quod olim ex Armenia ad nos translatus fuerit, hodie tamen & in Germania producitur, videlicet in Comitatu Tirolensi, ut & in Lygiis ad Goldbergam. Tribuitur utrique vis purgatrix melancholiæ, & confortativa, sive cardiaca. Legantur Scrod. lib. 3. cap. 8. & 4. & Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Differentiam aliquam inter utrumque constituit Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 4. pag. 467. seqq. Usum ad purgandum suspectum merito facit C. Hofm. Paralip. Offic. cap. 75. Canicula Armeniæ ænigmatice dicitur de materia vel Mercuriali, vel sulphurea ad Lapid. pertinente, apud Lagn. Harm. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. p. 762.

Armenos, ἄρμενος, dicitur *commodus*, congruus *conveniens*. Imprimis vero τὰ ἄρμενα significat apud Hipp. ad Chirurgi usum *accommodata instrumenta*, aliaque necessaria, imo omnia, quæ ad agendum sunt commoda, lib. de iis, q. in med. f. t. 6. Gal. in comm. ad h. l. Foes. p. 93. Ita etiam quæ balneo parando necessaria sunt, vocantur ἄρμενα, 3. de R. V. I. A. t. 44.

Armilla *manus membranosa* dicitur apud P. Barbette Chirurg. lib. 5. c. 1. ligamentum illud circulare, tendines multiplices universæ manus circulo aliquo comprehendens in regione carpi, in varia alia facile divisibile. Ideo Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. a. 12. §. 83. duplex constituit: unum carpi succingens, revera unicum, sed latum, robustumque, simul omnes tendines flectentium musculorum continens: alterum, quod est in dorso carpi, ex sex interse connexis, & singulis annulis instar obvolutis circa extendentium tendines.

Armoniacum. Vide *Sal*.

† Armoracia, Radicula Sylvestris. Dodon. pemt. 5. l. 3. c. 6.

Armutheus *lapis*, corrupta voce dicitur a Nicheplo Medico *Armenius lapis*, teste Aetio l. 2. Sermon. c. 47. & ex hoc Fallop. tr. de Metall. seu fossil. c. 37. T. I. p. 337.

Arnacis, ἀρνακίς, dicitur pellis agnina cum lana, & villis. Usurpat Hipp. l. de superfœt. XXIV. 1. item tegumentum laneum, quod cruribus circumdatur, lib. 1. de morb. mulier. LXXXIV. 16.

† Archiater, Principis Medicus, vel qui ceteros anteiret sapientiæ fama, vel jurisdictione, aut principis favore; seu verius Medicorum princeps, quod nomen Neronis ætate invectum Andromachus apud Gal. & Erotianum obtinuit solus: post M. Aur. Antonini temporibus plures in Collegium aggregati Comites archiatrorum appellati. Marsil. Cagnatus Variar. observ. l. 2. cap. 15.

† Arbor pyramea, Quint. seren. cap. 28. Morus, sub qua Pyramus adolescens memphiticus Thisbes amore flagrans semet interfecit, authore Ovid. 4. Metamorphos. Hamelberg in c. l.

Arohot, id est *Argentum vivum*. Ruland. in Lex.

Aroma, ἄρωμα, est medicamentum grati, penetrantisque odoris, & spirituosæ naturæ, humoribus, & spiritibus activitatem, & motum inducens, incidens, attenuans, aperiens, discutiens. Talia sunt non solum fructus, aut semina, sed etiam radices, cortices, & flores, succi, vel gummi, quorum Catalogum vide apud Schrod. Pharm. l. 2. c. 8. imo integræ plantæ; vel herbæ aromaticæ propterea dictæ, quas allegat Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. cap. 2. §. 40. & XXXIV. §. 95. Ex his quæ præparantur composita, ut sunt Infusa, Extracta, Olea, & alia, *Aromatica* dicuntur. Gorr. p. 57. In specie etiam vocab. *Aroma* quandoque accipi pro *Myrrha*, demonstrat Lind. S. M. Ex. X. §. 125. seqq. *Crocum* etiam κατ' ἐξοχὴν *Aroma Philosophorum* appellari, testis est Fr. Hofm. Clav. Schrod. pag. 459. quod nomen etiam *Aroph Paracelsi* (de quo p. p.) obtinet.

Aromatitis, ἀρωματίτης, est gemma ex bitumine conflata in lapidis modum, quæ myrrham colore, & odore refert, unde & nomen reperit. In Arabia creditur gigni, & in Ægypto circa Pisas, Reginis frequentata, Gorr. def.

Aroph *Paracelsi*, dicuntur vel flores elegantissime Chymice per sublimationem præparati ex lapide Hæmatite cum salis Ammoniaci æquis portionibus, quibus magna virtus in quartana, Plica Polonica, & morbo hypochondriaco tribuitur, Fr. Hofm. Clav. Schrod. p. 179. Vel dicitur de Croco cum pane vino madefacto, inque vase clauso posito per aliquot dies in fimum equinum, & tandem destillato, ex Helmont. *de Lithiasi* c. 7. n. 14. c. 8. n. 23. *Aroph* etiam meminit Paracelsus, liquorem esse statuens per destillationem paratum, vimque habere renum operationem delendi, dicens l. 2. de vir. membr. cap. 10. *Aroph* etiam dicitur *Mandragora*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. *Aroph* nonnulli recentiores exponunt, quod sit vocabulum technicum Paracelsi, denotans medicamentum, quod calculum humanum frangendi vim habet. Hoc alii admirati sequaces putarunt denotare, & explicare illud *Aroma Philosophorum*. Etmull. in MM. S S. Chym. Vide *Aroma*.

Arquata, est nomen *avis* cujusdam, quæ & *Numenius*, νεμήνιος, dicitur, a mense Junio. Ejus descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

* Arquatus *morbus*. Vide *Icterus*.

Arrhabon, ἄῤῥαβον, i. e. *suturis carens*. Dicitur de Cranio, & legitur apud D. Melch. Sebizium Ex. Med. p. m. 132. ubi caussa Cephalgiæ incurabilis habetur.

Arrhen, vel *Arsen*, ἄῤῥην, ἄρσην. Vide *Mas*.

Arrhoea, ἀῤῥοια, ἀῤῥοίη, *fluxionem suppressam* significat, ac proprie de mensium suppressione dicitur. Hipp. l. de loc. in hom. sub fin. quamvis in editione Lindenii non occurrant ea, quæ de morbis mulierum leguntur in editione Foesii p. 423. seqq. Perperam mihi videtur scribi ἀῤῥοιη, vel ἀῤῥοια, in quibusdam exemplaribus, Vide Foes. in Oec. p. 95.

Arrhostia, ἀῤῥωστία, ἀῤῥώστημα, *infirmitas*, imbecillitas. Sæpe sumitur pro Morbo, ut 2. aph. 31. & 3. aph. 5. Alias etiam ad mentis imbecillitatem notandam solet adhiberi.

Arrhythmus, ἄῤῥυθμος. Vide *Arythmus*.

Ars, τέχνη, verum est genus Medicinæ, quicquid nonnulli Arabum secuti placita regerant. Jung. Dieter. num. 829. Nobis sufficit δῶρημα

τῶ θείω

τῦ θεῖυ Piccarti in Philos. Altdorff. Disp. XXXI. th. 46. Denominatio (scil. disciplinarum, vel habituum mentis) a fine petenda est ultimo, ut docet Philos. Quæcunque igitur terminantur operatione, sunt artes: quorum terminus est sola cognitio, scientiarum nomine venire debent. Imo κατ' ἐξοχὴν vocab. hoc Medicinam significat, 1. aph. 1. Cum vero *artes* aliæ sint *determinatæ*, ὡρισμέναι, quæ præsuppositis omnibus requisitis semper fine suo potiri possunt: aliæ sint *μὴ ὡρισμέναι*, *non determinatæ*, alias Conjecturales, στοχαστικαὶ dictæ, sciendum Medicinam ad posteriorem classem pertinere, non ratione præceptorum, sed ratione finis, qui non semper attingi potest. Gal. de opt. sect. ad Thrasyb. c. 4. juxta tritissimum Ovid.

Non est in Medico, semper relevetur ut æger, &c. Nihilominus sub se plures habet *artes determinatas* instrumentales, & sano sensu Mechanicas, ut sunt, *Ars* Gymnastica, Coquinaria, Pharmaceutica, Chymica, & aliæ. Medicina etiam nunquam non ex præceptis rite per exercitationem applicatis finem suum assequi annititur. Et ut hoc eo commodius fiat, duobus veluti cruribus, vel instrumentis, vel quomodocunque appellasse libet, utitur, in universalibus Theorematis Methodo, in particularibus Exercitatione, tanquam qui iter aliquod ingredi student, utroque invicem utuntur crure: qui altero claudus est, uno duntaxat utitur, & longo spatio, & sæpe errans viam peragit, verbis Gal. lib. 9. M. M. c. 6. *Ars* transmutationis Metallorum dicitur *Ars* Hermetica, item Philosophica, vel Philosophorum. Libav. Chym. Jung. Lind. Ex. V. §. 12. An *Ars* dominetur naturæ, an contra? in utramque partem ventilari solet tropice. Enimvero præstat posteriori opinioni adstipulari. Licet enim videatur, *Artem* operibus Naturæ perfici, nihilominus illa nihil præstare posset, nisi objectum, & subjectum suum haberet ex, & in natura. Vide Th. Chym. Vol. II. & VI. & quære n Indice.

ARSACUM. Vide *Acrai*.

ARSALTOS, idem quod *Asphaltos*. Ruland. in Lex.

ARSATUM. Vide *Acrai*.

ARSENICUM, ἀρσενικὸν, Fernel. *Arrenicum* e Gal. Gr. ἀῤῥενικὸν, perperam vero, & corrupte Archenicum, notante Libav. Defens. Syntagm. A. 2. Not. 53. est succus mineralis, pinguis, inflammabilis, insigni sua corrosiva qualitate deleteria vitæ nostræ infestus; propterea jure merito inter venena stricte dicta referendus. Equidem Fr. Hofm. Clav. ad Schrod. lib. 3. c. 27. limitare conatur, duplicia constituens venena, alia, quæ omnibus, & semper nocent: alia, quæ interdum quidem nocent, & interimunt, interdum tamen, & secundum artem adhibita in usum medicum venire possunt, quibus posterioribus *Arsenicum* annumerat. Verum non est nostri nunc instituti, distinctionem illam venenorum examinare. Nobis sufficit, communiter a Doctoribus venenis potentioribus annumerari *Arsenicum*, & quæ simili facultate corrosiva, summaque acrimonia operantur, propterea *Arsenicalia* dici. Vide Thom. Vvillis de febrib. c. 12. Congener est *Sandaracha*. Dicitur & communi nomine *Auripigmentum*, quamvis in hoc differant, quod *Arsenicum* stricte dictum coloris albi sit tantum factitium quid per sublimationem ex Auripigmenti scobe, & sale anatice, id est æquali quantitate mixtis confectum, quod & *Auripigmentum cristallinum* dicitur: *Auripigmentum* vero, & *Sandaracha* sint nativa; hoc rubri, vel sublutei coloris, illud citrini; quamvis & *Sandaracha* detur factitia ex *Auripigmento*. De *Arsenici* præparationibus ad usum medicum legantur Schroder. & Fr. Hofm. d. l. *Arsenicum* non esse commodum ad Spagyricum Metallorum transmutationis laborem, docet Dorn. de Genealog. mineral. c. 18. in Theat. Chym. Vol. I. pag. 585. seqq. Hinc & a Laur. Ventura negatur, quod sit materia lapidis Philosophici, tr. de Lap. Philos. c. 8. Vol. II. Theat. Chym. p. 238. quamvis a Lagneo in Arm. Chym. ipse Lap. Philos. vocatur *Arsenicum*, Vol. IV. pag. 327.

ARTABA, ἀρτάβη, est mensuræ aridorum species Ægyptia, habens modios quinque, aliis tres, Gorr. septem. Hodieque est inusitata. Galen. de pond. & mens. c. 5.

ARTEMISIA, ἀρτεμισία, præter hoc quod sit nomen Herbæ notissimæ, est quoque terminus Paracels. per quem vel Ars Chymica ipsa, vel medicamentum quoddam vomitivum Chymicum denotatur, quod vocab. severissime perstrinxit contra Scheunemannum Libav. in Defens. Synt. Tom. III. Oper. p. 38.

ARTEMISION, ἀρτεμίσιον, nomen est mensis apud Macedones solum, in cujus initium incidit æquinoctium vernum. Gal. c. 1. in l. 1. Epid. t. 1.

ARTENNA, nomen avis aquaticæ palmipedis, quæ & *Diomedea* dicitur, quod in insulis Diomedeis, quæ hodie *Tremiti* vocantur, saltem reperiatur, cujus descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldr. l. 19. Ornithol. c. 3.

ARTEMONIUM, ἀρτεμώνιον, est nomen Collyrii, quo Gal. scribit Bassum sodalem suum usum fuisse ad multa oculorum vitia. Describ. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* ARTERIA, ἀρτηρία, est vocabulum æquivocum,

vum, cum de aspero, & lævi canali, sive vase accipi soleat. Olim veteres tantum illos canales duriores, qui pulmonem ingrediuntur, a recentioribus *Asperæ arteriæ* nomine appellatos, *Arterias* dixisse, testatur Gal. lib.6. de Hipp. & Plat. decr. c.9. unde & medicamenta illa, quæ ad vocis læsionem, asperæque arteriæ vitia usurpari solita fuere *Arteriaca*, ἀρτηριακὰ, vocabantur, l.7. de C.M.S.L. c.1. seqq. Jung. C. Hofm. Instit. Med. l.2. c.13. §.2. Et videtur vocabulum *Arteriæ* primario quoque illi vasi, vel Canali aspero competere, vi Etymologiæ, quando *Arteria* dicitur quasi ἀεροτηρία. Verum postmodum a recentioribus vocab. *Arteriæ* potius ad vasa sanguinea pulsantia translatum fuit, ita ut hæc hodie etiam simpliciter *Arteriæ* dici soleant. Canalis vero cartilagineus, & durior ad pulmonem excurrens, cum additione *Aspera arteria*, semper vocatur. Quod si tamen generali quadam descriptione utraque vasa aspera, & lęvia complecti placuerit, hæc dari poterit: *Arteria* est pars similaris secundi generis (vel rectius organica, simplicior) teres, fistulosa, vel aerem, vel sanguinem continens. De singulis nunc seorsim.

*Arteria *aspera*, ἀρτηρία τραχεῖα, ab inæquali interna superficie sic appellata, βρόγχος, fistula vel canna pulmonum, est canalis rotundus semper patulus, ex faucibus per collum in pulmonis lobos excurrens, & per hoc in plures ramos divisus, aerem cum pro sanguinis ventilatione, & attemperatione inspiratione admittens, tum pro vocis, & sermonis efformatione, fuliginumque exclusione reddens; Dividitur commodissime in *Truncum*, ceu portionem indivisam, quæ fauces inter, & pulmonem interjacet, anterius & ad latera cartilagineis annulis semicircularibus distinctis constantem, posterius vero, ubi gulæ adjacet, membranosam; & *Ramos*, qui communiter *Bronchia*, βρογχία, appellantur. Trunci caput, & principium *Larynx*, λάρυγξ, vocatur, vocis formationi, & expressioni præprimis dicatum, quinque *cartilaginibus* insignioribus præditum, ut sunt *Scutiformis*, θυρεοειδὴς, *Annuliformis*, vel Annnularis, κρικοειδὴς, duæ *Gutturni formes*, sive gutturnales, ἀρυταινοειδεῖς, quæ simul junctæ rimulam, quæ *Glottis*, γλωττὶς, dicitur, efformant, cui quinta propterea *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς dicta, operculum quoddam præbet. Alias Truncus *asperæ arteriæ* specialiter *Bronchus*, βρόγχος, appellari solet. Quando in pulmonem sese insinuat, dividitur in propagines majores minoresve, ceu ramos, quæ *Bronchia*, βρόγχια, dicuntur, partim cartilagineæ, partim alias crassioris membranaceæ substantiæ. Gal. l.4. de L. A. c.8. annulos illos literam G referre scripsit, quæ bronchia rami arteriæ, & venæ pulmonalis fidelissime comitantur. Plura legantur in Anatomicorum veterum, & recentiorum Scriptis.

Arteriæ *asperæ sectio*, vel *perforatio*. Vide *Laryngotomia*.

* Arteria, ἀρτηρία, ad differentiam prioris *Lævis*, λεῖα, dicenda. Galen. 7. de Us. P. cap. 8.9. & alibi, est vas pulsans, ἀγγεῖον σφύζον, sive vas membranaceum, ortum habens a corde, teres, & cavum, duplicique compactum tunica, vel secundum alios plures sanguinem cum spiritu vitali a corde per impulsum excipiens, & ad alias corporis partes deferens. Differt a *Vena* crassitie, pulsatione, & usu. *Arteria* crassior, vena tenuior, & simplicior. *Arteria* pulsat. Vena non pulsat. *Arteria* sanguinem exportat a corde ad partes. Vena reportat. *Arteriarum* in corpore distincte occurrentium binæ sunt, *Pulmonalis*, & *Aorta*, sive *Magna*.

* Arteria *Pulmonalis*, ἀρτηρία πνευμονικὴ, ἢ πλευμονικὴ, quam ex falsa quadam hypothesi veteres *Venam Arteriosam*, φλέβα ἀρτηριώδη, appellarunt, existimantes, solas venas a dextro, solas vero arterias a sinistro dependere cordis ventriculo. Galen. 7. admin. Anat.4. est vas membranosum pulsans, ejusdem compagis cum *Arteria magna*, duplicique tunica constans, sanguinem e cordis dextro ventriculo, dum sese coarctat, excipiens, & per amplum pulmonum parenchyma distribuens: unde etiam statim ab exortu in dextrum, sinistrumque truncum, vel ramum ad dextram, sinistramque pulmonis partem excurrentes dividitur.

Arteria *Magna*, *Aorta*, *Maxima*, *Crassa*, μεγάλη ἀορτὴ, μεγίστη, παχεῖα, est vas membranosum, amplum, crassum, sanguinem spiritu vitali turgidum e cordis sinistro ventriculo coarctato cum impulsu excipiens, eundemque per totum corpus, mediantibus trunci ramis, ac propaginibus, deferens. Hinc mox ab exortu suo propter exsiccationem nonnunquam plane rigido, ac cartilagneo valvulis tribus Lunaribus adversus sanguinis regurgitationem munito, postquam binas propagines coronarias dictas ad periphæriam cordis, & pericardium dimisit, in duos truncos insignes, *Ascendentem*, & *Descendentem*, dividitur.

Arteriæ *Aortæ truncus ascendens*, τὸ μέρος ἀρτηρίας ἄνω φερόμενον, lib.26. de U.P. cap. 10.11 jugulum, mediastino, thymoque suffultus, dividitur partim in ἀποφύσεις, ramos *Subclavios*, quorum propagines sunt: Intercostalis superior, Mammaria interna (a qua Mediastina)

F Vertebralis,

Vertebralis, Cervicalis muscula, item Axillaris, Scapularis interna, & externa, Thoracica inferior, & ad brachium ubi pervenit, Brachiea, Radiea, Cubitea. Partim etiam juxta Subclavios exsurgunt Carotides, ad auriũ radices excurrentes, quæ iterum in Externam, & Internam distinguuntur, omnibus capitis continentibus, & contentis partibus propagines suas largientes. *Aortæ truncus descendens*, τὸ μέρος κάτω φερόμενον, d.l. etiam quamplurimos de se dimittit ramos, & propagines, sive ἀποφύσεις Galeno dictas, suntque ex his potiores, & quidem antequam ad os sacrum in ramos insignes geminos distrahitur, a trunco prodeunt Arteriæ *Intercostales inferiores*, *binæ Phrenicæ*, *Cœliaca*, quæ in duos ramos dividitur, *Hepatica*, & *Splenica* dictos, quorum surculi sunt, Hepatiæ quidem *Pylorica*, *Cystica gemella*, *Epiploica dextra*, *Intestinalis*, & *Gastroepiploica dextra*: Splenicæ vero propagines, antequam lienem ingreditur, *Gastrica Coronaria*, *Epiploica sinistra*, *Gastroepiploica sinistra*, & *Vas breve arteriosum*. Porro e trunco prodeunt *Mesenteria superior*, & *inferior*, *Emulgentes*, *Spermaticæ*, *Lumbales*. Tandem e trunco bifurcato fiunt *Iliacæ duæ*, quarum utraque in *externam*, & *internam* distinguitur. Hujus propagines sunt *Glutea*, *Hypogastrica*, *Hæmorrhoidalis externa*, & in nondum natis *Arteriæ Umbilicales*; in natis vero coalescentes ligamenti indolem præ se ferunt. Illius vero *Epigastrica*, *Pudenda*, postea extra abdomen progressa *Cruralis*, eaque vel *Externa*, vel *Interna Muscula*, item *Ischiatica*, *Tibialis*, & sic ad extremum pedem usque pergens. Hæc omnia Anatomica potius oculari demonstratione, quam e scriptis addisci poterunt. Nihilominus jungere libet veterum, & recentiorum Anatomicorum monumenta prolixius hæcce declarantia, cum nostri non sit instituti, perfectam tradere Anatomiæ doctrinam.

* Arteriaca, ἀρτηριακὴ, scil. ἀντίδοτος. Vide *Arteria*.

Arteriotomia, ἀρτηριοτομία, est species Chirurgicæ operationis, videlicet artificiosa, & in gratiam sanitatis instituta, per phlebotomum facta incisione arteriæ cujusdam. Olim periculosissima habita ob periculum aneurysmatis (de quo supra) præsertim si in brachio institueretur ita ut jam tempore Galeni quidam Medicorum negaverint fieri posse arteriam vulneratam, quæ ad manum est, coire, partim experientia, partim ratione structuræ fere cartilagineæ nixi. Galenus tamen contrarium evicit observatione quadam propria in juvene agresti, cui loco venæ arteria fuit secta, feliciter tamen a Gal. per deligationem, & vulneraria præsidia curata, l.5. M.M. c.7. Hodieque etiam tantum periculi non subesse creditur, modo industria in deligando adhibeatur, & tales eligantur arteriæ, quibus os quoddam subiiciatur. Hinc in cubito data opera nemo facile suadere audebit. Controversiam hanc prolixe ventilavit B. Rolfink. Ord. & Meth. Comm.l.4.s.3. per totum. Modum incidendi, & delectum arteriarum tradidit P. Barb. Chir. P.III. l.1.c.9. Hujus tamen operationis inutilitatem pariter, ac periculum denuo ante oculos ponere non dubitavit D. Craen. in Lum. Rat. Medico novissime edito, sive Praxi Reformata, c. 1. p.9. cui & nos lubentes volentes assentimur.

Artetiscos, *Artetiscus*, dicitur, qui membri alicujus defectum patitur. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Artholcum, est oleum rubrum ex radicibus herbarum una cum pane simul in fimo digestis arte tractum. Iidem. Rectius igitur scriberetur *Artoicum*, ab ἄρτος videlicet deducendum, id est *panis*. Ruland. vocat & *Pannoniam*.

Arthritis, *Arthritica*, *Arthetica*, Articularis morbus, vel Dolor, ἀρθρῖτις, ἄρθρων πόνος est artuum vitium, sive articuli tumor dolorificus, quem fluxio in eam decumbens excitavit. Gal.l.6.M.M.c.20. unde & ægri *Arthritici* dicuntur. Potiores species sunt *Chiragra*, quando articulos manus infestat; *Podagra*, quando pedum; *Gonagra*, quando genu; *Ischias*, quando coxam, vel coxendicem occupat, l.10. de C.M.S.L. c.2. Martianus tamen quartam quoque addidit ex Hippocr. in Not. ad eundem p.215. quæ κεδμάτων nomine venit, & sunt articulorum dolores diuturni non admodum vehementes, quorum materia a prædominio pituitosa est. Hæc species Scythis quondam familiaris, &c. Ex recentioribus fundamentis accuratior hæc dari potest descriptio: *Arthritis* est dolor exquisitus circa partes nervosas articulorum cum vel sine inflammatione, & tumore, proveniens a solutione continui per particulas salinas diversi generis, sibique valde contrarias acidas fluidas succi nervosi, & lixiviosas, tartareasque succi nutritii cum sanguine arterioso delati mixtas, & effervescentes facta. Clarissime, ἐντελῶς, morbi hujus naturam e caussis suis, & curationem descripsit Thom. Vuillis tract. de Animal. Brut. P.II. c.14. Dividitur in *calidam*, *&* *frigidam*, quæ etiam *Nodosa dicitur*, pro prærogativa vel acidarum, fluidarum, aut fixarum majori. *Arthritis Scorbutica vaga* est species peculiaris *Arthritidis*, maiorem & malignam, h. e.

cum gravioribus Symptomatibus, vires vitales aggravantibus, stipatam caussæ heterogeneæ mixtæ vitiositatem præsupponens, de qua leg. Idem tr. de Scorbut. c. 5.

* ARTHODIA, ἀρθρωδία, est species *Diarthroseos*, vel *Dearticulationis*, quando articuli cavum leve superficiarum, & capitulum etiam depressum concurrit. Gal. l. de ossib. in princ. Talis est in occipitis osse, & vertebra prima colli. P. Barbette d. l. cap. 3. Lindenus vocari posse dixit *Adarticulationem*. Opponitur illi *Enarthrosis*, ἐνάρθρωσις, cum sinus os excipiens magnus, processus ossis excipiendi insignis, qualis est femoris cum acetabulo ischii. Ibid.

ARTHRON, ἄρθρον. *Articulus*.

ARTHROSIS, ἄρθρωσις, *Articulationem* in genere significat. Unde & adject. ἀρθρώδης, adverb. ἀρθρωδῶς descendunt, quæ leguntur apud Gal. l. de ossib. in princ.

* ARTICULUS, *Articulatio*, *Articulamentum*, Scrib. Larg. n. 206. 214. 263. ἄρθρον, σύνδεσις κατ' ἄρθρον, est naturalis ossium diversorum Syntaxis, vel compositio, differt a *Symphysi*, συμφύσει, quæ est ossium naturalis unio, vel coalitio. Dividitur in *Diarthrosin*, διάρθρωσιν, *Dearticulationem*, quæ est articulo laxior, & ossium structura, quorum motus est evidens. (Vid. supra *Abarticulatio*) in *Synarthrosin*, συνάρθρωσιν, quæ est articulatio strictior, ceu ossium motum manifestum non habentium compositio; & in *Ginglymum*, γίγγλυμον, (juxta C. Hofm. γιγγλυσμόν) cum os unum excipit suo sinu processum alterius, & contra os alterum suo sinu processum prioris; qualis est in osse femoris, & tibia, in humero, & ulna Gal. & Barbett. d. l. quorum ille *Articulum* in genere clarius etiam alibi descripsit hoc modo. *Articulus* est, cum duo ossa ita invicem coeunt, ut alterum quidem ipsorum sit, quod movetur, alterum velut sedes quædam ei, quod movetur, & firmamentum, ut in ostiorum cardinibus apparet, unde moventi cavitas (quæ Cotyle, κοτύλη, id est *Acetabulum*, & *Glene*, γλήνη, sive *pupilla* dicitur) & ei quod movetur, convexitas, *Caput*, & *Condylus*, κεφαλή, καὶ κόνδυλος appellata, inest, l. 1. de mor. musc. c. 9.

* ARTICULARIS *morbus*, passio, affectio. Vide *Arthritis*.

ARTIFEX, δημιουργός, Hipp. Gr. τεχνίτης, Gal. quid in genere significet, omnibus notum est. Restringitur vero haud raro ad Medicum, qui artem Medicam per experientiam confirmatam callet. Unde Gal. *Artificem fieri*, Gr. τεχνωθῆναι, dicitur l. 2. de Cris. c. 9. Specialiter quoq; dicitur de Chymicis, & Spagyricis, in Th. Chym. aliquoties.

ARTISCUS, ἀρτίσκος, in genere *Trochiscum* significat, a panis exigui figura. Specialiter vero, & κατ' ἐξοχὴν, *Artisci* dicuntur ii, qui e viperæ carnibus cum pane mistis, coctisque præparantur ad Theriacæ compositionem, unde & *Theriaci*, θηριακοί, appellantur. Modum præparandi monstravit Galen. t. 11. de S. F. §. Caro viperæ. Nostro etiam adhuc seculo magnis impensis Venetiis allati fuere pro confectione Theriacæ. Verum vanitatem horum Trochiscorum egregie aperuit, & solide demonstravit Joh. Zvvolf. in Pharmac. Ang. Animadvers. XII. pag. m. 209. seqq. in fol. unde & hodieque Alcool, vel Pulvis viperarum substituitur in Theriacæ compositione.

ARTIOS, ἄρτιος, significat id quod *perfectum*, *integrum*, omnibus numeris absolutum, illæsum, æquale, aptum est, apud Hipp. Ita ἀρτίως κεκριμένα, perfecte judicata 1. aph. 20. leguntur, de vertebris inter se æqualibus, & apte cohærentibus, 3. de artic. 29. In specie dies pares dicuntur ἄρτιοι, in quibus difficiles fiunt crises, & opponuntur imparibus, quæ dicuntur περισσαί. Vid. 3. in 3. Epid. t. 13. 14. Foes. pag. 95.

ARTISTOMON, ἀρτίστομον, significat *undique planum*, & æquale; in specie de telis usurpavit Hippocr. lib. de cap. vuln. XIV. 3. Alioqui etiam ἀρτίστομος dicitur is, qui verba integre profert, non mutila, aut truncata. Foes. d. l.

ARTIPHYES, ἀρτιφυής, dicitur de numero pari, perfecto, & integro Critico, qualis est juxta Hippocr. decimus quartus, & quadragesimus secundus dies, lib. de septimestri. VII. 8. 9. 10.

ARTIYPOCHROS, ἀρτιύπωχρος, dicitur *color subpallidus*, & subluteus, Hipp. l. de intern. aff. XXXVI. 13. Foes. d. l.

ARTIZOOS, ἀρτίζωος, de pueris, qui brevis sunt vitæ, ob molestiam, quam passi sunt in partu difficiliori, ut in genitalibus diu hæserint, l. de superfœt. VII. 5.

ARTOCREAS, ἀρτόκρεας. Vide *Pastætum*.

ARTOS, ἄρτος. Vide *Panis*.

* ARTOMELI, ἀρτόμελι, fuit species Cataplasmatis ex pane, & melle parati, extrinsecus impositi præsertim præcordiis, cujus meminit Gal. l. 10. M. M. c. 6. l. 11. c. 15. l. 13. c. 15. Male igitur per Jusculum vertit Castellus, fortassis loca Galeni non recte inspiciens.

* ARTUS, κῶλα, extremæ sunt, & compositissimæ corporis partes, Manus, & Pedes. Eorum cognitionem necessariam commendat Galen. l. 3. administrat. cap. 1. Van-Horne descripsit quod sint membra e trunco exporrecta.

recta in Microcosmo §. 75. ad quem locum vide D. D. Hoffmanni Differtat. Anatom. pag. 233.

Artyma, ἄρτυμα, i. e. *Condimentum*. Vide infra suo loco.

Arvster, ἀρυστὴρ, est vas aliquod cavum ad hauriendum, velut cyathus, cotyla, aut calix. Usus Hipp. l. de genit. VIII. 29.

* Arytaenoides, ἀρυταινοειδὴς, q. d. *gutturnalis*, epitheton est cartilaginum duarum Laryngis ab *Arytana*, quod gutturnium, aut infundibulum significat. Galen. de vocal. instr. dissect. cap. 4. lib. 7. de U. P. cap. 11. Ab hac Cartilagine Musculi eandem constringentes dicuntur *Arianoidei*, de quibus vide Barthol. l. 2. Anat. c. 11. p. 442. Vide *Arteria aspera*.

Arythmus, vel *Arrhythmus*, ἄρυθμος, ἤἄρρυθμος, pulsus ille, qui nullum rhythmum, ordinem, aut proportionem observat, non vero plane abolitum pulsum significat, cui opponitur Ἔρυθμος, rhythmum certum observans; dicitur & καλῶς ῥυθμος. *Arrhythmi* pulsus species numerantur tres. *Pararhythmus*, quando vicinæ ætatis rhythmum observat: *Heterorhythmus*, qui plane alterius ætatis ordinem servat: *Ecrhythmus*, qui nullius ætatis rhythmum retinet. Galen. lib. de differ. pulf. cap. 9.

As, vel *Assarium*, ἀσσάριον μνᾶ, accipitur 1. de toto, quod dividitur in duodecim partes quæ dicuntur unciæ. 2. est species ponderis habens drachmas duas, Gal. l. de pond. & menf. ex l. Cleopatræ de munditiis.

Asa, vel *Assa*, homonymon est: (I.) Dicitur hoc nomine duplex gummi, suaveolens unum, quod *Benzoin* appellatur: Alterum fœtidum, quod *Asa fœtida* vocatur. De utroque vide Schroder. l. 4. cl. n. 372. & 377. (II.) *Asa* vocatur a Basilio Valentino *remedium Universale* ad omnes morbos externos etiam desperatissimos probatum, (si Diis placet) cui respondet *Phalaja*, ceu Universale ad omnes morbos internos commendatum; utrumque tamen eandem materiam præsupponens, tr. de arcanis mundi. (III.) *Asa* denique *fœtida* quoque ænigmatice a Spagyricis dicitur *Mercurius*, ab odore, quem habet, quando recenter de absurdo corpore suo extractus est. Guido Magn. de Monte tr. de Adrop. Philos. in T. VI. Th. Ch. p. 548.

Asabon, i. e. *Sapo*. Rul. & Johnf.

Asagen, i. e. *Sanguis Draconis*. Iid.

Asagi, i. e. *Vitriolum*, vel Atramentum Rubeum. Azep. Idem Iid.

Asamaz, i. e. *Vitriolum*. Iid.

Asaestus, ἄσαιστος. Vide *Calcarius lapis*, *Calx*.

Asapes, ἀσαπὴς, & adverb. ἀσαπέως, idem quod ἄπεπτον, *crudum*, non perfecte coctum, aut elaboratum. Adverbialiter de sputo utitur Hipp. in pleuritide I. de R. V. I. A. t. 33. Dicitur alias ἄσηπτον, *non putrefactum*, ex veterum hypothesi erronea coctionem, & putrefactionem confundentium.

Asaphatum, est *Serpigo*, vel *Impetigo*, aut intercutanea scabies in poris generata, vermiculorum instar. Si comprimatur cutis, prodeunt fila oblonga nigro capite. Dorn. Rul. & Johnf.

Asaphia, ἀσάφεια, est *vocis obscuritas*, vel propter vocem efformantium organorum, & nervosi generis vitium, vel propter mentis læsionem. 2. in 1. prorrh. t. 3. Ἀσαφέες, ægri dicuntur Hippocr. qui obscure loquuntur, nec clare disserunt. Coac. t. 175. item ἀσαφὴς lingua, 7. Epid. XII. 12. 14. & LIII. 15. Dicitur & ἀσαφώδης παράκρουσις, 1. in 1. prorrh. t. 33.

Asarcon, ἄσαρκον, stricte significat *Excarne*, sive destitutum omni carne. Verum ap. Arist. l. 2. de P. A. c. 10. comparative saltem accipi de capite, quod cum medio, & infimo ventre corporis humani comparatum parum carnis habeat, docet Melch. Sebiz. Ex. Med. p. m. 153. seqq.

Asbestus, ἄσβεστος, *inextinctus*, dicitur de calce viva, vel cruda, v. g. κονία, vel τίτανος ἄσβεστος. Gorræus. Vide & *Amiantus*.

Ascalabotes, ἀσκαλαβώτης, item καλώτης, est genus lacertæ, cujus meminit Gal. XI. de Sim. Fac. §. Draco marin. Et l. de Theriac. ad Pis. c. 9. dicitur *Stellio*. Hujus descriptionem vide apud Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. ovip. c. 10.

Ascardamyctes, ἀσκαρδαμύκτης, dicitur, qui *inconniventibus oculis* fixis, & immotis intuetur, 2. Ep. f. 6. t. 4. Σκαρδαμύττειν enim *nictare*, & connivere significat.

* Ascarides, ἀσκαρίδες. Vide *Helminthes* apud Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. ovip. cap. 10.

Asceles, ἀσκελὴς, *decrus*, qui caret cruribus. Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. dec. c. 4.

Ascendentia *signa* dicuntur, vel Astra firmamenti cœli, & præcipue siderei Spiritus. Dorn. in Dict. Par.

* Ascensus *morbi*, idem quod *Augmentum*, de quo vide infra suo loco. *Ascensus* quoque, vel *Ascensio* accipitur de modo quodam sublimationis, & destillationis Chymicæ. Cui opponitur *Descensio*. Libav. & alii. Vide *Destillatio*.

Ascesis, ἄσκησις. Vide *Exercitatio*.

Ascites,

Ascites, ἀσκιτής, idem significat, quod *Athleta*. Attici enim *Athletas*, ἀσκητὰς, h. e. *exercitatores* vocant, teste Foes. Oecon. pag. 104.

Aschemon, ἄσχημον, *deforme* significat. Hinc in comparativo Hipp. usurpavit ἀσχημονέστερον κῶλον, crus deformius vocans, 3. de art. t. 103.

* Ascia, σκέπαρνος, ἢ σκέπαρνον, proprie denotat instrumentum fabrile, quod *Securis* etiam vocatur, quæ in summitate incurvata est. Unde ad vinculi, & deligationis simplicis genus transfertur, quæ parum a recto declinat, in obliquum tamen nondum vergit insigniter, Gal. 3. de fract. t. 40. de iis, quæ in Medic. t. 2. Hujusmodi deligatio dicitur Hipp. σκεπαρνηδὸν facta d. l. de fract. Jung. Foes. p. 571. Hoc Vinculi genus egregie delineavit, usumque monstravit Scultet. Arm. Chir. P. 1. Tab. LIV. fig. 3. seqq.

* Ascites, ἀσκίτης, Paracelso vitiose *Aselites*, hydropis species est, velut *hydrops utricularius* dicta, in qua in membrana abdominis interiore, Græcis peritonæo dicta, aut potius inter peritonæum, & omentum humor serosus veluti in utre quodam continetur, cum paucissimo spiritu, unde eam vocat Hippocr. *aquosum hydropem*. Præcipua ejus caussa frigiditas est, Galen. 4. aphor. 11. Accuratius ita describi poterit: *Ascites* est intumescentia ventris inferioris, sive abdominis, ut & crurum, aliquando & scroti, genitaliumque, cum multis aliis gravioribus Symptomatibus, a collectione, & extravasatione serosarum, & lymphaticarum portionum, acrescentium, propter vitium, præsertim obstructionem organorum colatoriorum, renum, glandularum, hepatis, & pancreatis inducta proveniens. Jung. P. Barbette Pr. Med. lib. 4. cap. 4. & Fr. Sylv. l. 1. Pr. M. c. 17. §. 8. 9. seqq. cap. 39. §. 2.

Asclepios, ἀσκληπιός, nomen est Smegmatis aridi, quod descriptum legitur apud P. Ægin. l. 7. c. 13. item Trochisci, apud Aet. l. 14. & Gal. l. 3. de C. M. S. G. c. 13. item Collyrii, ex Scrib. apud Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. quod *Athenippum* etiam dicitur.

Asclites, perperam usurpatur pro *Ascites*, ap. Avic. l. 3. fen. 14. t. 4. c. 15.

Ascos, ἀσκὸς, utriculum, vel *utrem* scorteum, seu coriaceum significat. Unde aliquando additur epitheton σκύτινος. Ejus usus etiam olim fuit ad affectam partem fovendam, quando implebatur materia aliqua, aqua nimirum calida, vel oleo, uti videre est apud Hipp. l. 2. de morb. XII. 18. 30. XIV. 13. l. 7. Epid. XXV. 12. & 4. de R. V. I. A. t. 83. *Utre* etiam flatibus repleto distento, & supposito usus est ad spinæ directionem, & articuli luxati responsitionem, 3. de art. t. 50. & c. 4. t. 61. Videsis Foes. p. 104. & Utris.

Ase, ἄση, emphaticum est vocabulum, in quo unico includitur πόνος πολὺς, multus labor, ut Aretæus loquitur. Primum & communiter significat *fastidium*, ex 5. aph. 61. quod fastidium etiam de pica gravidarum intellectū vult Dieter. in Jatr. n. 113. item Coac. t. 142. l. 1. Epid. ægr. XI. deinde *anxietatem* circa Cor, aut Stomachum, l. 7. Epid. IX. 6. Hinc febres appellantur ἀσώδεις, 4. de R. V. I. A. t. 47. denique *consilii inopiam*, anxietatem & ita idem cum ἀλυσμῷ, de quo supra. Ad summam ἄση implaciditatem, insignem molestiam corporis exprimit. Hinc & ἀσηρὸν, ἀσῶδες, molestum, noxium significat, 2. de fract. t. 75. s. 3. t. 46. s. 1. de art. t. 65. s. 2. t. 40. 49. prorrh. s. 2. t. 28.

Aseb, dicitur *Alumen*. Rul. & Johns.

Ased, i. e. *Leo*. Rul. & Johns.

Asedenigi, i. e. *Hamaites*. Iid.

segen, i. e. *Sanguis Draconis*. Dicitur & *Azogen*. Iid.

Asellus, ὄνισκος, vocabulum est πολύσημον in Medicina, quemadmodum & *Asinus* ὄνος. Præter vulgatissimam enim illam significationem, quando quadrupes animal illud contemptum, & despectum, sarcinis tamen portandis, aliisque negotiis multis utilissimum (cujus laudes Cl. Heinsius quondam fusissime est prosecutus;) quin imo in re Medica multa remedia offerens, videlicet Lac, lienem, renes, testes, penem, ungulas, urinam, stercus, de quibus videatur Aldrov. l. 1. de quadrup. cap. 2. p. m. 343. seqq. significat quoque piscem, nec tamen unum eundemque, sed varium, de qua significatione adisis prolixe disserentem Linden. Ex. XI. §. 20. seqq. de *Asellis* vide Rondelet. l. 9. de pisc. c. 9. & Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 1. seqq. Comparantur piscibus saxatilibus bonitate nutrimenti a Gal. l. 8. M. M. c. 2. Porro significat & insectum, sive animal multipes (unde a Latinis *Millepedis*, vel *Millepedæ*, item *Cutionis*, aut *Porcellionis* nomine, Gr. κυβαρὶς, indigitatur, vide Linden. Ex. XI. Sel. Med. §. 21. Junge Aldrov. l. 5. de insect. c. 13.) in aquariis vasis, & sterquiliniis enascens, quod ad digitorum contactum in orbem se contrahit. Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1. Tandem & *Axes* ipsos *Asinos* appellare consuevit Hipp. & *parvos axes Asellos*, quos etiam *Suculas* vocant, 2. de fract. t. 48. s. 3. t. 40. s. 3. de artic. t. 25. & s. 4. t. 51. Junge Foes. pag. 455.

Asemos, ἄσημος, dicitur de iis, quæ ci-

tra evidentem significationem, præsertim criticam, & præter rationem contingunt; aut quæ levioris sunt momenti, & nullam effatu dignam significationem præ se ferunt. Ita ἄσημα πνίγματα, spirationem exiguam, obscuram, ac velut interceptam, nullamq; fere sui significationem edentem denotant. lib. 6. Epid. s. 7. t. 13. juxta Valles. dolores lateris in febribus tenujores, ἄσημα ἀλγήματα, Coac. t. 491 *Asema*, ἄσημος, κρίσις est, quæcunq; a nullo dierum indicantium fuit indicata; unde *sine signo* dicitur, Gal. l. 3. de Cris. c. 10. Adverb. ἀσήμως, eandem cum adjectivo habere significationem apud Hipp. Videatur Foes. p. 100. seqq.

Asenec, i. e. *Sol*. Rul. & Johns.

Aseph, h. e. *Alumen scissum*. Iid.

Asidon, ἀσίπτοι. Vide *Asapes*.

Asilus, *Oestrus*, *Tabanus*, οἶστρος, μύωψ, insectum est, in ore habens aculeum, binis pennis volans. Descripsit Aldrov. l. 3. de insect. c. 4. In specie *Asilum* dici illud insectum, quod boves lacessat, vult Plin. l. 31. c. 2. H. N. Idem ex Magorum commentis tradit, vermiculos, e quibus *Asili* fiunt, antequam pennæ germinent, contra febres alligari, l. 30. c. 11.

Asines, & *Asineos* (ad verb. ἀσινὴς, ἀσινέος, *innoxium*, & sine noxa significat, a verbo σίνω, *noceo*, cum α privativo. Hinc Hipp. rupturæ pectinis ἀσινέες dicuntur, l. 2. Ep. s. I. 70. c. 1. in 1. Ep. t. 10.

Asingar, i. e. *Viride æris*. Dicitur & *Asufgar*, *Asmiar*, *Asigi*. Rul. & Johns.

* Asinus, ὄνος. Vide *Asellus*.

Asiracus, ἀσίρακος, dicitur species locustæ, quæ & ὄνος, *Asinus*, dicitur Dioscoridi lib. 2. cap. 57. Confirmat virtutem adversus scorpionum ictus Gal. lib. XI. de Sim. Fac. §. Dracomarin.

* Asitia, ἀσιτία. Vide *Anorexia*, *Apositia*, *Inedia*.

Asius *lapis*. Vide *Assius*

Asmaga, dicitur *permixtio*, vel *commixtio quorundam metallorum* ad invicem. Ruland. & Johns. in Lex.

Asodes, ἀσώδης. Vide *Ase*.

Asoper, i. e. *Fuligo*. Rul. & Johns.

Aspaltum, pro *Asphaltum*. Rul. & Johns.

† Asparagi Regii. Merc. de Ind. l. 1. c. 9.

† Aspasia, medicamentum locos muliebres constringens, descriptum a Capivac. Prax. li. 4. c. 4. fit ex sola lana, infuso gallar. immatur. imbuta.

* Aspera *Arteria*. Vide *Arteria aspera*.

* Aspersio, πρόσκλυσμα, ῥαντισμὸς, ῥαντὶς, & ῥανὶς, ῥάντισμα, notissima est applicantio alicujus materiæ Medicæ vel liquidæ, vel pulverulentæ superficiaria, & rara, seu minutatim facta. Scrib. Larg. n. 46. 207. & alibi. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Hinc & talia medicamenta, quæ *asperguntur*, Gr. συμπάσματα, Lat. *Aspergines* vocari vult Blancard. in Lex. quamvis nos nullibi legerimus.

* Asperum, *Asprum*, per syncopen, Scribon. Larg. n. 180. Vide Rhod. in Lex. τραχύ, *Asperitas*, *Aspritudo*. Scribon. Larg. num. 21. 22. & alibi, τραχύτης, dicitur de superficie partis, vel membri inæquali. Omne *asperum* est inæquale, non viceversa, Gal. cap. 3. de iis quæ in med. t. 11. Oritur vel ab adstrictione, & nimia siccitate, vel ab acrimonia, l. de ptisana, cap. 5. Est species differentiæ morborum organicorum essentialis in superficie, cui opponitur *Lævitas*, λειότης. In specie *Asperæ palpebræ*, τραχέα βλέφαρα, dicuntur, cum eversæ sanguinolentiores apparent, & magis asperæ, carnosæque, & fici acinis similes. Galen. lib. introd. cap. 15.

Asphaleja, ἀσφάλεια, *securitatem*, firmitatem denotat, & ἀσφαλὲς, tutum, *securum*, firmum, 5. aph. 22. & 2. aph. 15. Gal. l. 12. de U. P. c. 6. Jul. Alex. not. ad h. l. Dicitur quasi τὸ μὴ σφάλλον, ἢ σφαλλόμενον, expers lapsus. Vide Dict. Jatr. n. 120. 121.

Asphaltitis, ἀσφαλτίτης, dicitur prima lumborum vertebra, quæ & a renibus νεφρίτης Gorr. Linden. Med. Physiol. lib. 2. cap. 14. & 34.

* Asphaltum. Vide *Bitumen*.

* Asphyxia, ἀσφυξία, i. e. *pulsus privatio*, sive defectio, cum non percipitur nostro tactui motus, atq; hoc per totum animal accidit, ut nulla usquam arteria moveri videatur, quod tamen si ad veritatem exigas, in corpus vivum nunquam cadit; ad nostrum tamen tactum frequenter reperitur. Gal. l. 1. de præs. ex puls. c. 2. quam Hipp. vocat *spirituum interceptiones*; πνευμάτων ἀπολήψιας ἀνὰ τὰς φλέβας, 3. de R. V. I. A. t. 26. (Vide supra *Apolesis*). Est immediatus comes gravioris animi deliquii, quod pro lubitu *Lipopsychia*, aut *Syncope*, quin & *Asphyxia* dici poterit. Caussa immediata *Pulsus deficientis* est in sanguine naturali effervescenia, & rarefactione circa cor destituto, ut propterea cor non satis expandatur, contrahaturque, & sanguis insufficienter in Arterias effundatur. Fr. Sylv. Pr. Med. l. 1. cap. 34. præsertim §. 43. Ἄσφυκτοι dicuntur *pulsu privati*, & in quibus motus nullus sub sensum cadit in ulla corporis parte cujuscunque arteriæ, lib. 1. de diff. puls. cap. 3.

Aspis, ἀσπὶς, idem quod *serpens*, sed venenato suo morsu perniciosissimus. Ejus tres species constituit Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. quarum prima dicitur *Chersea*, altera *Chelidonia*,

donia, tertia *Ptyas*, quæ perniciosissima. Siquidem, perinde ac si tunc ratione prædita foret, æstimata intervalli distantia, collum eousque extendit, & celeriter hominibus inspuit venenum. Hac specie feruntur Reginam Cleopatram sibi citra suspicionem repente mortem consecisse, cum Imperator Augustus eam vivam captam vellet in triumphum Romæ ducere. P. Ægin. l. 5. c. 19. Plura de *Aspide* in genere, & ejus pluribus speciebus vide apud Aldrov. lib. de serp. & drac. cap. 7. Nihilominus ex his perniciosissimis serpentum generibus olim Emplastrum confectum fuit δι' ἀσπίδων dictum, discutiens valentissime strumas, aliasq; durities, ad dolores arthriticos pariter utile, teste Æt. l. 15.

* Asprado, τράχωμα, est affectus palpebrarum, diciturque durities, & asperitas inæqualis, quæ intra palpebras oritur. Gal. def. medic.

† Assa odorata, Benzoin. Capivac. de febr. cap. 37.

Assala, i. e. *Nux moscata*. Dorn. Rul. & Johns.

Assaliæ, vermes sunt intra asseres crescentes. Dicuntur etiam *Cossi*, *Teredines*, *Termes*, *Thripes*, *Xylophagi*, ξυλοφάγοι. Dorn. Ruland. *Assaliarum* meminit Paracels. l. 2. de morb. Gall. pustulis, & sympt. c. 6. in ictteritia commendans. Verum suspicari quis posset, non tam Teredines, aut Cossos intelligi debere, quam *Asellos*, sive *Millepedes* in locis humidis crescentes, de quibus paulo superius. Hos enim valde in ictero commendari, e Dioscoride, & Gal. constat.

Assangi, dicitur *Pulvis* decidens de parietibus salis, Vocatur & *Asanirgi*. Ruland. in Lex.

Assatio, ὄπτησις, est species coctionis ciborum artificialis, quæ fit ab extrinseco, & alieno calore fortiori, & exiccante. Species, seu modi *Assationis* plures sunt. Vel enim igni admoventur ea, quæ assari debent; vel in aliquo vase reponuntur, cui subjicitur ignis, affuso aliquo, sed insufficiente, aut plane nullo humore. Illuc pertinent etiam *Frixa*, quæ propterea Assorum sunt species. Hunc referre licebit *Tostionem*. φρύγανον. Arist. l. 4. Meteor. c. 3. Renat. Moreau. ad Schol. Salernit. c. 7. p. 138. *Assata*, & frixa siccius dare corpori alimentum, docet Gal. l. 3. de alim. fac. c. 2. Gr. dicuntur illa ὀπτά, hac τηγανιστά. Ovorum *assorum* meminit Scrib. Larg. n. 221. *Assare* quoq; Spagyrice est, vel rem desiccare, & in tali statu ponere, ut possit in pulverem sibi competentem redigi; vel aliquando idem est, quod congelare. Th. Ch. Vol. III. p. 39. Quæ intus, forisque tota ignescunt, perperam *assari* dicuntur a Scheunemanno, judice Libav. in defensione Syntagm. Act. 1. c. 12. *Assare* quoque allegorice dicitur *septimum Regimen*, quod est *Lunæ*, h. e. calefacere, & componere per 25. dies, & hoc regimen dicitur *Argenti*, in Allegoriis super Turbam Philos. divinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. p. 58. *Assatio* etiam in Magisterio Lap. Phil. dicitur suavis, & modesta desiccatio corporum dissolutorum, & a menstruis suis separatorum, exiccans sub finem corpus exiguo igne, quæ desiccatio suavis calcinatio est. Christ. Paris. Elucid. l. 3. c. 8. Th. Ch. Vol. VI. p. 264.

Assatura, dicitur animal, vel caro assa, quales si statim post remotionem ab igne cooperiuntur, & panno involvuntur, *Assaturas suffocatas* vocavit Santes Ardoynus, & inter Venena retulit, noxam, & curationem proponens, l. 4. de Venen. c. 9.

Asservatio, idem quod *Conservatio*, dicitur in Pharmaceuticis simplicium collectorum in debitis vasis, & locis ad usum necessaria repositio, ut semper in promptu sint. Jac. le Mor. Pharm. Med. Phys. c. 7. D. Schenk. Synt. Comp. & præscr. med. form. p. m. 89.

* Assidens, *signum*, παρεδρεῦον, quod *non apparens* dicitur, quod plerumq; morbo accidit, ut in febre ardente lingua aspera sicca, sitis, vigiliæ. Differt tamen a *Pathognomonico*, quod hoc sit plane inseparabile, illud non item. Gal. 3. in 3. Epid. t. 34. Exemplum sit morbus lateralis, in quo acuta febris, spirandi difficultas, tussis, pungens dolor lateris sunt pathognomonica, scil. collective sumpta; quod autem dolor ad hypochondrium, vel ad claviculam perveniat, aut quod facilius in latus patiens, quam in alterum æger decumbat, *Assidentia* signa sunt, c. 1. aph. 12.

Assiduus, usurpatur a Fernelio pro *Continuus*. Ita *Febres Assiduas* vocavit, easque intermittentibus opposuit, Method. cur. febr. c. 6. ferme ad finem.

Assimilatio, ἐξομοίωσις, ὁμοίωσις, dicitur Nutritionis supplementum, quando id, quod nutrit, alteratur, & ei, quod nutritur, simile fit. Gal. 3. de fac. nat. 1. Porro ut, hæc fiat, *Agglutinatio*, sive *Adhærentia*, πρόσφυσις, præcedat oportet, quemadmodum & hanc *Appositio*, πρόσθεσις, l. 1. de F. N. c. 11. Nomine a *Nutritione* diffidet, re autem non diffidet, l. 3. de Caus. Symp. c. 2. Perficit hanc functionem non secus, ac reliquas Naturales dictas Anima, sive Vis Plastica, sive calidum innatum, & flammula vitalis, quæ in medicina non differunt. Charlton. Oecon. anim. Exerc. 1. §. 1. seqq.

Assis, vel idem est, quod *Opium*, *Meconion*: vel est *pulvis ex Cannabis foliis* paratus, cujus cũ aqua misti bolos quinq; aut plures castaneæ magnitudine Ægyptii devorant, a quibus per horam homines quasi ebrii facti amentias suas produnt, & in ecstasi manentes visionibus desideratis oblectantur. Pr. Alpin. de Medic. Ægypt. l. 4. c. 1. p. 121. b.

* Assistentes, sive *Astites glandulosi*. Vide *Parastatæ*.

Assius *lapis* ἄσσιος, λίθος, (perperam per simplex s.) ab *Assio*, urbe Troadis, quæ est regio minoris Asiæ, Hellesponto adjacens, alias minor Phrygia dicta, appellatus est lapis tophaceus mollis, friabilis, & laxus, vim habens sine morsu carnes molliores colliquandi; præsertim vero hac virtute prævalet *Assiæ petræ* flos dictus, qui innascitur farinæ tenuissimæ, qualis molarum parietibus adhærere visitur. Gal. l. 9. de Sim. Fac. Dioscor. l. 5. c. 142. ubi per simplex S. scriptum legitur, ad locum generaliorem, Asiam minorem, fortassis respectu habito. Plin. l. 2. c. 96. & l. 36. c. 17. *Sarcophagum* appellat ideo, quod in eo condita cadavera intra 40. dies una cum ossibus, solis dentibus exceptis, consumantur. Reliquas illius virtutes collegit Chioccus Mus. Calc. f. 3. p. 349. seqq.

Assos, i. e. *Alumen*. Rul.

Assuetudo. Vide *Consuetudo*.

Assumptio, πρόσληψις, προσφορά, dicitur de omni materia, alimento, & medicamento, quod per os corpori communicatur, quæ *Assumpta*, & προσφερόμενα appellantur; quamvis & Aer inter illa quoque referatur. Vide Jonston. Synt. Med. l. 1. Tit. 1. c. 1.

Astacus, ἄσταχος. Vide *Cancer*.

Astakillos, a Paracelso dicitur Ulcus gangrænosum, malignum, serpens ad tibias pedum a sale mercuriali in sanguine occurrente. Dicitur eidem quoq; *Araneus*, vel *Ulcus Aranei*, l. de ulc. c. 18.

Astarzof, Unguentum vocatur, vel linimentum, quod recipit Lithargyrium Sperniolam cum succis Sedi majoris, & Nymphez. Vel etiam ita dicitur Mixtura ex aqua rosarum, & Camphora, apud Paracelſ. d. l. c. 38.

Asteos, ἀστεῖος, *probum*, laudabilem significat Hipp. & opponitur τῷ φλαύρῳ, καὶ βλαβερῷ, vitioso, & noxio, l. de Helleborism. 12. de Alim. IIX. 14. X. 9. 10. Coac. t. 218. Vide Foes. Oec. pag. 104. & Jung. Ex. nostr. II. de re mor. purg. §. 13.

Asterges, ἀστεργὴς, denotat durum, *compactum*, severum, & opponitur laxo, sive molli, blando. Hipp. Gland. XI. 14. quamvis Foes. d. l. aliud vocab. substituere velit magis accommodum, nimirum ἄστεγον. Ego sane non video tantam immutandi necessitatem. De ligno crudeliore legitur ἀστεργέστερον, 2. de fract. t. 64. quamvis & illum locum mutatum velit, Foes. d. l.

Aster, ἀστὴρ, *Astrum*, ἄστρον. Vide *Stella*.

Aster *Samius*. Vide *Terra Samia*.

Aster *Thalassius*, ἀστὴρ θαλάσσιος, Vide *Stella Marina*, dicitur Zoophyton quoddam marinum. Vide *Stella*. Commendavit Hipp. cum brassica, & vino odorato ad uteri ascensum dictum, & ad dolores hystericos, l. de nat. mul. XXIX. 85. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 7. Vide Foes. p. 105. Alias & *Aster* nomen est medicamenti ab Adromaco excogitati adversus destillationes, & dolores varios. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

Asterias, ἀστερίας, ἄστρος, ἀστερίτης, ἀστρόβολος. Vide *Astroites*. Est gemma fossilis, admodum dura, dimidiati globi figura, stellarum, quæ radios jaciunt nigros, plenissima, ex quo nomen videtur accepisse. Nascitur in India, & Carmania. Qui colore candido est, præfertur cœruleo, *Ceraunia* dicto. Habetur pro periapto adversus nævos maternos infantum, Erasm. Francisc. P. II. Hort. Indic. p. 1218. *Asterias* etiam idem quod *Accipiter*. Aldrov. l. 5. Orn. cap. 1.

Asthenes, ἀσθενὴς, vocatur *infirmus*, *imbecillis*, debilis, ab α privativo, & σθένος, *robur*. Legitur apud Hippocr. lib. de vet. med. XXI. 6. 7. ubi hæc differentia notanda venit, quod ἀσθενὴς dicatur, qui nondum actu ægrotat, sed *debilem* habet naturam; ἀσθενέων vero, qui actu languet. Usurpatur quoque de cibis, & alimentis, lib. 6. Epid. sect. IV. t. 16. & sect. V. t. 20. cap. de R. V. I. A. t. 30. quæ scilicet non multum præbent nutrimenti, qualis est Ptisana. Apud Galen. quoque substantivum ἀσθένεια, *infirmitas*, *debilitas* occurrit, commm. ad l. ult. Vide Foes. pag. 101. Dieter. n. 115.

* Asthma, ἆσθμα, i. e. *Anhelatio*, creber, & molestus anhelitus, affectus est, in quo propter angustiam organorum respirationis, & bronchiorum oppilationem apparet, summe moveri usque ad operta scoptula, & scapulas, thoracem, etiam citra febrem, motu celeri, ac denso, ut etiam in iis, qui velociter cucurrerunt, quique respirando pinnas narium movent, quas inspirando contrahunt, expirando dilatant. Gal. c. 2. in 3. Epid. t. 4. Accuratius ita definiri posset: *Asthma* est difficilis respiratio, frequens, densa, cum sibilo, vel sono, quandoq; & tussi, proveniens ab insigni angustatione, vel obturatione bronchiorum pulmo-

nis

his intrinsecus, vel extrinsecus facta. Caussæ enim variæ hunc affectum producere valent, v. g. Pituita viscida, Flatus, & Halitus, Aquosa collectio, sive Hydrops, pulmonis Tubercula. Gravissima *Asthmatis* species est, quod Vvillis inter morbos convulsivos refert, & *Asthma convulsivum cum Tussi* appellat, de morb. convuls. c. 12. scorbuticis interdum familiare, unde & *Asthma Scorbuticum* appellare licet. Confer etiam ad Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 22. §. 22. & P. Barb. Pr. Med. l. 4. c. 3. aliosq; Vitiose etiam dictum legitur *Asma* apud Joh. Bauerium de Imola in Consil. 8. & 32.

* Astites. Vide *Parastatæ*.

Astomos, ἄστομος, dicitur, *qui caret ore*, & creditum fuit olim, fuisse gentem quandam toto corpore hirtam, & vestiri in India frondium lanugine, *sine ore*, halitu tantum viventem, & odore, ut ex Plinio refertur a Menens Auri Veller. l. 1. c. 10. in Th. Ch. Vol. V. pag. 302. Verum Olearius, & alii Itinerariorum scriptores fallaciam hanc detexerunt.

Astrabes, ἀστραβὴς, quod minime torquetur, *indistortum* significat, apud Hipp. 2. de art. t. 19. & in Mochlic. VII. 5.

* Astragalus, ἀστράγαλος, ἄστρος, item τέταρος, *Talus*, vulgo *Os balliste*, *Quatrio*, est primum inter ossa tarsi, & principalissimum eorum, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quasdam desinens, magnum quidem & maximis supernis ossibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanei locatum. Gal. l. 3. de de U. P. c. 6. & 8. de oss. c. 22. Clarius: est os quasi cubicæ figuræ irregularis, ad pedis, tibiæque articulationem comparatum. Superius enim per ginglymum Tibiæ conjungitur; ad latera utrinque malleolo comprehenditur, ligamentis validis copulatum; anterius capitulo rotundo sinui ossis scaphoidis adaptatur; inferius partim protuberat, partim mediante profundo sinu cum calcaneo ligamentis cartilagineis connectitur. Barthol. libell. 4. An. c. 21. In medicina præ aliis commendantur *Astragali Leporum*, & *Porcorum*: Illorum quidem contra epilepsiam, difficultatem partus, colicam, & calculum: Horum vero ad fracturas ossium, capitis, & colli dolores, teste Schrod. Pharm. lib. 5. cl. 1. n. XXIV. & XXXIV.

Astrape, ἀστραπὴ; *coruscatio*, fulgur. Refertur inter caussas procatarcticas epilepsiæ a Gal. de pu. epil. c. 2.

Astrion, ἄστριον, idem quod *Astragalus*, sive *Talus*. Ingrass. com. in Gal. l. de ossib. p. 164.

Astrobles, ἀστροβλὴς, ἀστρόβλητος, idem quod ἀποπληκτικὸς, sideratus, *Apoplecticus*. Gorr. pag. 60.

Astrobolismus, ἀστροβολισμὸς, idem quod *Sphacelus*, de quo infra, quamvis proprie de plantis, quæ sub canicula pereunt, quasi sidere perculsæ, dicatur. Matth. Flacius l. 2. de vit. & mort. c. 24. p. m. 96.

Astroites, idem quod *Asterias*, lapis maculis plurimis stellarum formam habentibus notatus, globi dimidiati figuram habens. Estque duplex: Unus, ubi maculæ stellatæ sunt dispersæ: Alter, in quo visuntur ita compactæ, ut crucis similes sint maculæ. *Astroites* varios, majores, minores, magis, vel minus concinne radiatos exhibet Joh: Bauhin. in description. Font. & Baln. Bollens. l. 4. p. m. 31. ex Astroite etiam parabantur globuli, quibus numerare solent preces Pontificii. Rul. in Lex.

Astrologia, ἀστρολογία, vocatur scientia, vel *Ars divinandi ex Astris*, eorum vario positu, aliisque attributis, quam nonnulli adeo credunt esse necessariam Medico, ut propterea stellarum ortus, occasus, phases varias inter caussas morborum, & sanitatis referre non dubitaverint. Enim vero licet Astrorum influxum, vel efficaciam in aerem, & corpora sublunaria, quin & in ipsum hominem nolimus præ fracte ire inficias, quia tamen p urimum vanitatis, & superstitionis subest in *Astrologia judiciaria*, quemadmodum egregie hactenus hoc aperuit Clariss. Dn. Sturmius, aliique ex recentioribus Astronomis, absque peritiæ suæ detrimento, & jactura hac scientia carere omnino poterit Medicus. Vanitatem præsagiendi, & noxam e themate genethliaco quoque notavit Rolfink. O. & M. M. lib. 4. s. 1. cap. 9.

Astrum, ἄστρον, idem quod ἀστὴρ, *Stella*, *sidus cœleste*. Vide *Stella*. Tropice *Astrum* apud Chymicos quoque dicitur virtus, & potentia rerum ex præparationibus acquisita, ut *Sulphuris Astrum* ejus est accensio, qua vertitur in oleum præstantissimum. Item *Astrum Salis* est ejus in aquam, vel oleum resolutio, qua pariter majores vires induit. *Mercurii Astrum* est ejus sublimatio, qua miram acquirit vim, & potentiam naturali sua majorem, & subtiliorem. Dicitor alias *Alcol*, *Quinta Essentia*, *Extractum*, *Sperma*, *&c.* Dorn. Rul. & Johns. *Astrum Solis*, vel *Auri*, *Lunæ*, *&c.* legitur apud Dorn. de Transm. metall. c. 13. Th. Chym. Vol. I. p. 534. *Astrum ex igne* est ardens ignis instar, & vehementis impressionis. Dorn. in Dict. Parac.

Astur, idem quod *Accipiter*, *Asterias*. Aldrov. l. 5. Ornith. c. 1.

Asub, i. e. *Galaxia*. Rul. & Johns.

Asubedigri, h. e. *lapis scindens alios lapides*. Iid.

Asu-

Asubic, i. e. Lapis Lazuli. Iid.

Asuli, i.e. *Atramentum*, fuligo. Iid.

Asymphoros, ἀσύμφορος, significat non *incommodum*, sive non damnosum, apud Hipp. l. 1. de diæt. XXXVI. 6. Vide *Conferens*.

Asymphyton, ἀσύμφυτον, id quod *non* est *continuum*, significat: Epitheton partium dissimilarium, apud Hipp. l. de arte XVII. 8. Paucis, Pars ab aliis distincta, & separata ita dicitur. Foes. p. 105.

Asymptoton, ἀσύμπτωτον, significat id, quod non concidit, neq; compressum est; veluti συμπίπτειν dicitur, quod prius tumefactum concidit, & contrahitur. Hipp. l. de humor. III. 17. 52. Gal. l. 1. de art. cur. ad Glauc. c. 8.

Asynethes, ἀσυνήθης, *inconsuetus*, *insuetus*, *insolens*, dicitur; & opponitur τῷ συνήθει. Usurpatur de rebus non naturalibus ab Hipp. 2. aph. 49. 50. Jung. Dieter. n. 119.

Atac, i. e. *Talcum*, vel *Nitrum*. Rul. & Johns.

Atactos, ἄτακτος. Vide *Ataxia*.

Atanor, i. e. *Olla perforata*. Iid.

Ataxia, & *Acosmia*, ἀταξία, καὶ ἀκοσμία, in genere privationem, vel *defectum ordinis* decentis significant. Ut enim κόσμου, i. e. decentis constitutionis proprium est τάξις, *ordo*, & ob eam rem appellaverunt mortales universum hoc *Cosmon*, argumento *ordinis*; Ita *Acosmias*, i. e. indecentis constitutionis proprium est *Ataxia*, *ordinis* carentia, ex Gal. c. 3. Prog. Hinc quæ *sine ordine* contingunt, ἀτάκτως, & πεπλανημένως fieri dicuntur. Hipp. in s. Epid. t. 25. & 33. In specie vero *Ataxia*, & *Acosmia* est ordinis nullitas circa dies Criticos, & circa paroxysmos, d. l. & l. 3. Epid. ægr. 9. post stat. pestil. Pulsus quoque dicitur ἄτακτος, *inordinatus*, qui nullum magnitudinis, celeritatis, aut æqualitatis ordinem observat; cui opponitur ordinatus, contrario modo sese habens. Et febris *erratica* dicitur ἄτακτος, vel ἄτυπος, quæ nullum servat typum, vel ordinem in periodis, Galen. l. de Typis cap. 4.

Ataymir, dicitur cura oculi, quæ adhibetur, quando pili præter naturam in palpebris oculi sub pilis naturalibus excrescunt, & ipsi nocent oculo, cujus curæ quatuor modos tradidit Albucas. l. 2. M. M. c. 11. 12. p. 96. seqq.

Atebras. dicitur *urceus equinus*, vel *vas sublimatorium*. Rul. in Lex.

Atechnia, ἀτεχνίη, Hippocrati dicitur *artis expers*, in quo nihil recti, neque pravi quicquam inest. l. de art. VII. 5. alias specialiorem significationem ἀτέχνη, i. e. *amorilus non conciliati*, videsis apud Linden. S. M. Ex. IX. §. 22. Unde & *Atechnia* idem, quod *Agonia*, Lat. *Sterilitas*, teste Fel. Platero l. 2. Prax. c. 19. Tom. I. p. m. 660.

Atenes, ἀτενὲς, fixum, *immotum*, rigidum, intentum dicitur, v. g. de Oculo 3. prorrh. t. 32. Coac. t. 351. l. 5. Epid. XXXV. 13. & lib. 7. XVII. 24. Et verbum ἀτενίζειν significat *fixis aliquem intueri oculis*, non solum ap. Hipp. d. l. 7. XV. 31. sed & aliquoties in Nov. Test.

Ater, *succus*. Vide *Melancholia*. *Ater* idem quod *Niger*, μέλας.

Ateramnia, ἀτεραμνία, ἀτεραμνότης, *cruditatem*, & *in coquendo pervicaciam* significat, ex Hipp. l. de A. L. & Aq. VII. 5. ubi duritiei, σκληρότητι, conjungitur. Unde *Ateramna* dicuntur, quasi *indomita*, ea cibaria, quæ concoqui non possunt, neque in coctura intumescunt, veluti semina quædam cerealia. Gal. l. de succ. bon. & mal. cap. 5. Per metaphoram ad animum indomitum, ingenium refractarium, & morum asperitatem, inhumanitatem refertur, ex Hippocr. de præcept. IV. 25. De ventre quoque, & intestinis siccioribus, & durioribus legitur, d. l. de A. L. & Aq. V. 4. Vide Foes. p. 105. seqq.

Ateres, ἀτηρὴς, *noxium*, lædentem, Hip. denotat, d. l. LV. 14. quamvis Hesychius exponat per ἀπαραίτητος, qui nec precibus, nec laboribus frangi potest. Foes. p. 6.

Athanasia, ἀθανασία, est epitheton quorundam Antidotorum, satis quidem jactuosum, Gal. de C. M. S. L. c. 7. & alibi. Vide Gorr. p. 8. Calidæ, & siccæ esse temperiei illa medicamenta, dicit l. 8. M. M. c. 7. Idem est quod *Ambrosia*, quasi immortalitatem tribuens, de quo supra. Occurrit & in Dispens. Aug. compositio Nicolai *Athanasia magna* dicta, in dysenteria, & hæmorrhagiis variis commendata. Dubitari tamen posset, an calida, & sicca tenuium partium ingredientia quantitate, & virtute reliquis prævalentia effectum illum promittere queant; & mirum, quod Zwolferus non monuerit.

Athanor, est nomen Furni Chymici, sive Philosophici compositi, cujus prolixam descriptionem legere licet apud Mart. Rul. Lexic. Chym. & Libav. in Apoc. Hermet. Meminit Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 17. Vocatur & *Uterus Spagyricus*, vel *Chymicus*, & describitur a Dorneo de Transmut. metall. c. 3. in Theatr. Chym. Vol. I p. 503. seqq. *Athanor* habetur *fornax sublimationis*, in Quart. lib. 4. Platon. d. l. Vol. V. p. 180. & applicatur ad *Bonum Henricum* ab Orthelio in Epil. & Recapit. in Nov. Lum Sendivog. Vol. VI p. 457. Athanor Arabibus idem est, quod *Furnus*. Hodieq; autem hoc nomine veniunt *Furni turriti* D. D. Vxedel. Ph. I A. F. R. l. 1. s. 5. c. 2.

Athelxis, ἄθελξις, *suctionem*, vel *attractionem* significat, quæ suctione, vel mulgendo fit, a verbo ἀθέλγουαι, quo usus Hipp.lib.de Hum.L.31. & compositio ἐξαλθέλγουαι, *exugo*, *emulgeo*, 2.de iis, q. in med. f.t. 27. Vide Foes. p. 7.

Athena, ἀθηνᾶ, dicitur Emplastrum laudatum ab Asclepiade, & descriptum ab Oribas. Aetio, & Ægineta l.7. c.17. allegante Gorr. p.81 Refertur vero inter ἔμμοτα ab Ægin.l.4. cap.40. fin.

Athenatorium, dicitur coopertorium spissũ vitreum super cucurbitam, habens collum gracile, & spissum, quod intrat cucurbitam, non exterius eam ambire debet. Usus ejus ad sublimationem, Th. Ch. Vol III. p. 33.

Athenippium, *Athenippium*, ἀθηνίππιον, est epitheton Collyrii ab Authore *Athenippo*, Scribon.Larg. n.26.27. & Rhod.in not. ad h. l.Gorr. pag. 8.

Ather, ἀθὴρ quod in hordeo aculeatum est significat, & per translationem teli cuspidem aculeatam. Hipp. l. 3. de morb. XXX. 4. & l. 5. Epid. XXI. 6. Foes. p. 7.

Athera, ἀθήρα, est *pulticula liquidior*, & sorbilis ex Tritico Zeave molitis, inq; tenuissimũ pollinem redactis confecta, infantibus conveniens. Diosc. l. 2. c. 114.

Atherina, ἀθερίνη, ἀθερίνη, dicitur *pisciculus* multis spinis intra carnem refertus, alias boni succi, & digestionis cibum præbens. Describitur ab Aldrov. l. 2. de pisc. c. 36.

* Atheroma, ἀθέρωμα, rectius ἀθήρωμα, est species Abscessus cum folliculo, in quo aliquid pulti simile continetur, peculiari tunica inclusum. Vide *Abscessus*, & Gal.l.2. M. M. c. 42. p. Barbette Chir. P.II. l. 1. c. 9. & alios.

* Athleticus, vel *Athletarum habitus*, ἀθλητικὴ διάθεσις, dicitur illa bona corporis constitutio, quæ ad summum quidem bonitatis pervenit, sed cum summo periculo conjuncta est subitæ mutationis in deterius, ex 1.aph. 3. propter nimiam scil. corporis repletionem. Dum enim exercitiis augent calorem *Athletæ*, ob id multis frui possunt alimentis. Gal. com. ad h. l. Hinc *Athletas* dictos non injuria quis dixerit generoso nomine notari, vel a certamine, & præmio, vel a summa miseria: siquidem nullum genus miserius est *Athletis*, quod ad bonam valetudinem attinet. Exhort. ad art. l. c. 6. Dieter. n. 11.

Athliptos, ἄθλιπτος, dicitur *incomprehensa invasio febrilis*, de his febribus, quæ statim initio accessionum pulsum in magnitudinem, & celeritatem mutant, nec fit prius tardus, aut parvus, ideo quod eam inæqualitatem, quæ initiis febrium fere sentitur, non percipiant, veluti neque frigus, neque rigorem; neque stomachi vellicationem, neque compressionem, quæ fit initiis accessionum, sanguine quasi a tota superficie externa recedente, & ad viscera confluente: unde & pulsus inæquales tunc fiunt, & parvi, & tardi, & languidi, Gal. l.3. de præs. ex puls. c.7. Foes. Oec. pag. 8.

Athlon, ἆθλον. Vide *Certamen*.

Athorectus, ἀθώρηκτος, dicitur apud Hipp. qui *non* est *ebrius*. l.de steril.XI. 16.& de superf. XI. 1. Foes. p. 8.

Athreo, ἀθρέω, significat perpendo, *considero*, Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. Foes. pag. 8.

Athrix, ἄθριξ, *depilis*, idem quod μαδαρός. Legitur apud Gal. l. de C. M. S. L. c. 4.

Athroesma, ἄθροισμα, in specie *cumulum* observationum denotat, Empiricæ sectæ familiarem, ut est apud Gorr. in def. a verbo ἀθροίζω.

Athroezo, ἀθροίζω, significat *congrego*, *cumulo*. Usus Hipp. 5. aph. 63. Dieter. Jatr. n. 12.

* Athroon, ἀθρόον, *confertum*, *coacervatũ*, densum, & in se collectum significat. Foes. p.8. ex Gal. 7. aph. 35. Coac. t. 359, seqq. 609. l. 3. Epid. ægr. 4. post stat. pestil. & alibi. Hinc & ἀθρόως, *cumulatim*, *confertim* denotat, 2. aph. 18. & inter proprietates solutionis continui dolorosæ refertur. Gal. 1. de Sympt. caus. c. 6. Dieter. n. 13.

Athymia, ἀθυμία, dicitur *animi abjectio*, desperatio, consternatio, tristitia, apud Hipp. Coac. t. 4. & 482. l. 5. Epid. XXXII. 15. & l. 7. XLVII. 1. Et ἄθυμος significat eum, qui *animo est abjecto*, tristi, desperato; l. 3. Epid. ægr. 2. post stat. pestil. Foes. p. 8.

Atincar, vel *Atinkar*, i. e. *borax de petra*, *Baurach*. Rul. & Jons. in Lex.

Atlas, ἄτλας, ἀτλάντιον, vocatur ultima colli vertebra, dorso scil. proxima, sic dicta, tum quod reliquas colli vertebras sustineat, tum quod ferendis oneribus potissimum laboret. Gorr. & Linden.in Med. Physiol. l. 2. c. 13. §. 17. Alii vero nomen hoc primæ attribuerunt colli vertebræ, inter quos & P. Barbette Chirurg. P. III. l. 1. c. 3. & Horne in Microcosmo §. 31. ad quem locum vide D. D. Hofmani Differt. An. p. 119.

Atmosphaera, ἀτμόσφαιρα, dicitur aer corporum naturalium peripheriam saltem contigens, atq; ambiens. D. D. Bohn. Differt. Chym. Phys. IV. §. 2. Sub quo aere comprehenduntur simul illa effluvia, quæ è corporibus naturalibus qua animatis, qua inanimatis expirare, & procedere hactenus observarunt Naturæ scrutatores,

res, præsertim Rob. Boyle. Videantur ejusdem Exercitationes de *Athmosphæris* corporum consistentium.

ATMUS, ἀτμός. Vide *Halitus*, *Vapor*.

ATOCOS, ἄτοκος, Galeno dicitur *sterilis*, non quidem fœmina, quæ ad conceptum minus est idonea, sed quæ vidua est, & viri congressu, ac rebus venereis abstinet, c.6.in 6.Ep. t.18. Ἀτόκιον, quoque dicitur medicamentum, quod concipiendi facultatem adimit, sec. Gorr. def.

ATOLMIA, ἀτολμία. Vide *Eutolmia*.

ATOMUS, ἄτομος, est corpusculum individuum *insectile*, juxta Epicuri, Leucippi, Democriti, & Asclepiadis hypothesin, principium omnium corporum naturalium universale, teste Gal. l. 2. de fac.nat. l.1.c.14. l. 2. c. 7. de Theriac. ad Pison. c. 11. supposuerunt autem illi authores, illa corpora esse impatibilia, vel infrangibilia, ut Epicurus; vel indivisibilia, ut Leucippus. Uno verbo: Corpora qualitatis expertia, quorum nullum aut alterari, aut sentire aptum natum est, Gal. l.1. de Elem. c. 2. *Atomi Democriti* dicuntur aquosus vapor, fumus, aut aqua resoluta, a Crassio Chortalasseo dicto in tract. Arca Arcani Cabala Chemica, Vol. VI. Thes. Ch. p. 376. Hæc opinio de *Atomis* olim quidem improbata, hodieq; insignem invenit applausum, & multorum recentissimorũ Philosophorum, Medicorumq; suffragium. Neq; Medicis vitio fortassis verti potest, si acquiescere velint in principiis corporeis. An vero Philosophi, qua tales, idem facere queant, non est hujus loci ventilare.

ATONIA, ἀτονία, idem quod ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, *imbecillitas*, infirmitas corporis. Methodicorum olim fuisse terminum, testatur Gal. 4. M. M. 4. Vinum quoq; natura infirmum, vel tenuius, ἄτονοι dici, vult Linden. Ex. V. §. 63. Strictè ἄτονον vocari quoq; *vitium Stomachi*, quod cum siccitate, & ardore ejus, & in requiebili, ut ita dicam, vel inextinguibili siti consistit, ab eo quod exsiccat omnem stomachi humorem, voluit Scribon. Larg. n. 105. Verum Rhod. in Not. ad h. l. potius ex Marcello ἔγκαυσιν dici debere hunc effectum censet, & propterea non admittendam esse Scribonii lectionem statuit; quamvis ἀτονία, sive languor, aut laxitas sequatur.

ATOPOS, ἄτοπος, *absurdum* significat, *inconveniens*, malum, de lacrymis voluntariis, & involuntariis legitur apud Hipp. 4. aph. 52. Jung. Dieter. n. 124.

* ATRA *bilis*. Vide *Bilis*. *Melancholia*.

ATRACHELUS, ἀτράχηλος, dicitur homo valde brevi cervice, aut collo præditus, apud Gal. l.1. de dif. puls. c.9. Alias in nullo Lexico occurrit, quantum ego scio. Huic opponitur μακροτράχηλος, longo collo præditus. Significat & *Decollatum*. Gal. lib. 4. de Hipp. & Plat. decr. cap. 4.

ATRACTUS, ἄτρακτος, proprie *fusum ad lanificium aptum* significat, ut & *sagittæ lignum*; & ita extra forum Medicum spectat. Meminit tamen ejus Hipp. l. de Visu II. 2. & l. 1. Epid. XII. 15. 6.

ATRAMENTUM, μέλαν, varias habet significationes. Communiter denotat *scriptorium*, vel librarium, τὸ μέλαν γραφικόν. Gal. l. 4. de C.M. S.L. c. 8. vel fuligineum, & *pictorium*, quæ non sunt hujus loci; vel significat in Medicina plerunq; *Chalcanthum*, sive *Vitriolum*, & dicitur *Atramentum sutorium*, χάλκανθος. Vide suo locum *Vitriolum*. Confer ad Lex. Chym. Rul. sub vocab. *Atramentum*, & Joh. Rhod. in Lex. Scrib. Mystice quoque, vel Ænigmatice tribuitur hoc nomen lapidi Philosophico a Lagneo in Harmon. Chym. Thes. Chym. Vol. IV. p. 77.

† Ἄτρητοι, quibus coaluit uteri meatus. Gal. de causis Sympt. l. 6. c. 4.

ATRECES, ἀτρεκής, & adv. ἀτρεκέως, non una significatione sumitur apud Hipp. Interdum significat *exactum*, curiosum, perfectum, accuratum, l. de Ætate (qui in plerisq; appendix est de Carnib.) XXII. 3. 6. l. de vet. med. XXI. 10. 18. in Mochlico, XXI. 10. & XXV. 8. interdum *vere*, vel *revera*. Hinc vocab. ἀτρεκείη, pro *veritate* etiam ponitur de nat. pueri XXXV. 11. quamvis non videam, quid obstet, quominus etiam per accuratum verti possit: interdum *penitus*, *ex toto*, prorsus, ut 1. de art. t. 63. Plura vide ap. Foes. p. 106. seqq.

ATREMAS, *Atremeas*, *Atremes*, *Atremoon*, ἀτρέμας, ἀτρεμέας, ἀτρεμής, ἀτρεμέων, a verbo ἀτρεμέειν, *quiescere*, *immotum esse* (quod legitur apud Hipp. 1. aphor. 3.) significat intrepide habentem, *quietum* (unde & ἀτρεμίη idem quod ἡσυχία, *quies*, juxta Hesych.) uti patet ex l. 5. Epid. XXIV. 6. repetitur l. 7. Epid. XVIII. 9. 2. de iis, quæ in med. t. 15. & 2. de fract. t. 77. Vide Foes. Oec. p. 107. 109. & Dieter. n. 115.

ATRETI, *Imperforati*, ἄτρητοι, dicuntur in utroque sexu, quibus anus, aut genitalia perforata non sunt, sive id ex natura fuerit, sive morbo acciderit, carne, vel membrana supercrescente, & meatum obstruente. Gal. 3. de sympt. caus. 4. Arab. dicitur *Alratica*. Vide supra. Ad quam classem morborum referendi sint *Imperforati* dicti, dubitatur. Casp. Hofm. in Instit. l. 3. c. 141. morbis in situ annumerat, quemadmodum & Apolog. pro Gal. l. 3. c. 226. Montanus vero ad morbum meatuum, sive via-

rum refert, teste eodem Hofm. d. l. c. 104. A. Verum salvo aliorum judicio existimo, constituere peculiarem speciem ad tertiæ differentiæ essentialem morborum solutioni nimirum continui oppositam, & ita eo potius referendam. Hoc certum est, ad morbos in situ minus recte referri. Vid. Dogm. nostr. P. II. c.4.d. 8. & Chirurg. Oper. Fabric. de Aquap. de glande non perforata, hyemene non perforato, & ano non perforato, p.m. 84. 94. 100. edit. Patav. Ultimi exemplum a nativitate vidi ante quam plures annos in vico Neila dicto Nariscorum, qui filiolus perfecte *Atretus* in ano paulo post obiit.

Atrices, vocantur tubercula parva circa anum, quæ interdum recedunt, & tempore redeunt, saltem in principio. Annumerantur Condylomatibus, & Fico a Valesco de Tarant. Philon. Pharmac. l. 4. c. 35. p. m. 516.

Atrici, dicuntur vulnera occulta in extremitate intestini recti nascentia, ita tamen ut aliquando concavitas horum non ita tangat intestinum, ut perforet ipsum. Isaac. l. 9. Theoricæ c. 32.

Atrophia, ἀτροφία, i. e. *nutritionis defectus*, quando ex nutrimento fructus non percipitur, Gal. 2. M.M. 7. uno verbo *Macies*, *Tabes*, *Contabescentia*; quamvis hæc duo vocabula distinguat Franc. Sylvius l. 5. P. M. c. 37. §. 6. in quo capite ex professo de *Atrophia* solide tractat, *Maciem* dicens, si sola pinguedo absumitur, nec æque restituitur; *Tabem* vero, si caro simul minuitur. Est igitur in genere *Atrophia* imminuta nutritio, quam corpus, vel ejusdem certa membra naturaliter quidem absumtis portionibus quibusdam nutritiis, nullis vero in earum locum succedentibus, perpeti coguntur. Videatur Celsus l. 3. c. 22. Est igitur duplex, Universalis totius corporis, & Particularis in determinatis tantum partibus, Artubus præsertim. Caussæ possunt esse variæ, internæ, vel externæ, quæ in eo omnes conveniunt, quod vel impediant succi nutritii proventum sufficientem, vel ejusdem debitam distributionem. An a fascino inferri possit *Atrophia* pueris, legat. Sennert. Med. Pr. l. 6. p. 9. c. 1. & Roder. a Castro Med. Polit. l. 4. c. 1. *Atrophiam* a vermiculis dorsalibus etiam in dubium vocat Fr. Hof. in M. M. l. 1. c. 19. Singularis quoque species est *Atrophia in oculo*, cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente causa oculus paululum quasi propulsus, deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obscureque aut nihil omnino videt. Gal. l. Introd. c. 15.

Attae dicuntur Festo, qui ob crurum, vel pedum vitium plantis insistentes terram attingunt magis, quam ambulant.

Attagar, i. e. *Lapis*. Rul. Johns.

Attagen, ἀτταγὴν, & ἀτταγὴν, Fœmin. *Attagena*, avis nota inter delicias cibarias, vulgo *Daselhun*, cujus descriptionem, & usum in cibis, atque medicina legesis apud Aldrov. l. 13. Orthnith. cap. 10. Bruyerin. de re cibar. lib. 15. cap. 38.

Attalus, ἄτταλος. *Attalicum*, ἀτταλικὸν, epitheta sunt quarundam formularum medicamenti, ap. Gal. in lib. de compos. med. sec. loc. & genera, hodieque minus usitata, sed obsoleta. Vide Gorr.

* Attelabas. Vide *Locusta*.

Attenuans, λεπτῦνον, dicitur de cibis, & de medicamentis, quæ acri, & calida facultate prædita crassos succos attenuant, colliquant, incidunt; & resolvunt. Gal. 14. M. M. 15. Hodieque dicuntur portionibus salinis, nitrosis, lixiviosis, alcalicis, volatilibus, vel evectis operari.

Attenuatio, λεπτυσμὸς, λεπτότης, idem quod *Extenuatio*, dicitur totius mollis collapsus, vel subsistentia, ejusque signum est cutis laxitas. Hippocr. 3. in 5. Epid. t. 29. & Galen. in comm. Coincidit cum *Atrophia*, de qua p. a. Junge 4. aphor. 23. Dicitur & *Gracilitas*, quæ corporis est exilitas, quam a macie quidem distinguit: Illam naturalem, hanc præternaturalem tenuitatem, quæ Græce ἰσχνότης dicitur, statuens Linden. Exerc. XIV. §. 23. 24. Sumitur & Mechanice pro *Comminutione*, D. D. Bohn. Dissert. Chym. Phys. VII. §. 4. Vide *Comminutio*. In Opere Spagyrico conjugii massæ Solis, & Lunæ *Attenuatio* dicitur secunda Clavis, quoniam rigiditas corpori inest, & flexibilitas, & inquinatio. Theatr. Chym. Vol. V. pag. 452.

Atticus, ἀττικὸς epitheton mellis optimi, ut & Ceræ, sive Propoleos, apud Scribon. Larg. passim.

Attilus, dicitur *piscis fluviatilis*, Pado flumini proprius, cartilagineus, Sturioni magna ex parte respondens, cujus caro mollis, & fluxa, palatoque minus jucunda. Aldrovand. l. 5. de pisc. c. 1.

Attincar *Veneris*, formula est Tincturæ ad Lunam, apud Paracelf. Manual. 1. Vide *Albatio*.

Attingat, i. e. *flos æris*. Rul. Johns.

Attingir, i. e. *Capsula terrea*. Iid.

Attondere. Vide *Tondere*. Scribon. Larg. n. 10.

* Attonitus *morbus*, idem quod *Apoplexia*, de quo vocab. vide supra.

* Attractio, ὁλκὴ, in genere dicitur ea species motus localis, quando res quædam ex alio loco mediante vi quadam motrice alterius trahentis

trahentis movetur, ut huic propius adjungatur. Dividi potest *in manifestam*, quæ etiam proprie talis est, quando trahens principium externum in sensus incurrit una cum modo tractionis; estque vel naturalis, vel artificialis. Ita manu res attrahimus; aut labiis infantes illiciunt lac e papilla, quæ attractionis species *Suctio*, ἐκμύζησις, dicitur: Ita, quando ore attrahimus inspirando aerem, specialiter *Epispasmus*, ἐπισπασμὸς, Hipp. vocatur 5. in 6. Ep. t. 32. Sic instrumentis etiam variis perfici solet attractio artificiosa. Et in *Occultam*, & *intrinsecam*, veluti impropriam, quæ etiam vel corpori, & partibus attribuitur, qua de causa *Attractrix*, ἑλκτικὴ δύναμις, *facultas*, vel virtus excogitata fuit, cujus beneficio singulæ partes sibi peculiares succos nutritionis gratia appetere, & attrahere valent. Gal. 5. de L. A. 1. Vel etiam medicamentis, præsertim purgantibus, aliisque rebus, magneti, succino, &c. Verum posteriorem hanc in universum, occultam scil. & intrinsecam recentiores rejiciunt, ceu commentitiam, & plane metaphoricam, ex aliis principiis evidentioribus rem ipsam declarantes. In specie purgantium vim attractricem nos quoque impugnavimus disp. de purgat. mod. ac viis ad alv. & Joh. Nic. Pechlin. tr. de purg. Reliqua Philosophis ventilanda, & dirimenda relinquimus.

Attractivum, Parac. dicitur, quod natura præstat, de Therm. Piper. c. 4. Item *Attractiva* dicuntur medicamenta, quæ vim ad se trahendi habent, ex similibus etiam *attractivis* composita. Dorn. Rul. & Johns.

Attractorius, idem quod *Attractivus*, ἐπισπαστικός. Vide *Epispasticos*.

Attrahens, ἐπισπαστικὸς, ἑλκτικός. Vide *Attractio*, *Epispasticus*.

† Attrita, dicuntur Plinio Intertrigines. Mercur. de morb. puer. l. 1. c. 1.

Attritio, ἔκθλιμμα, παράτριμμα, dicitur solutio continui superficiaria cuticulæ, & cutis a compressione oborta, ita v. g. ex itinere pedes, aut femora atteruntur. Gal. lib. 11. de S. Fac. §. Coria vetera, & l. 1. de C. M. S. G. cap. 5. *Attritio* quoque est species *Cardialgiæ*, quando ventriculus ab assumpto cibo, antequam excernitur, exæstuans *atteri* videtur, cum angustia, & compressione anhelitus, ut statim præfocari videatur. Sennert. Med. Pract. l. 3. P. I. s. 2. c. 15. Usurpatur etiam *Attritionis* vox a modernis Physicis, & Chymicis Physiologice in declarando fermentationis negotio, ubi partes ab intestino motu agitatæ, præcipue crassiores, salinæ, & terreæ sese atterunt, & comminuunt, quemadmodum passim in eorum scriptis legitur.

Atureb, i. e. *Vitrum Azazeze*. Rul.

Atypos, ἄτυπος, idem quod ἄτακτος, *erraticus*, epitheton morborum inordinato modo invadentium. Gal. de Typis c. 4.

Avansis, αὔανσις, a verbo αὐαίνεσθαι, exsiccari, arefieri, in genere *exsiccationem* significat. Hinc etiam verbum αὐανθεῖσαι, de uteris præ labore exsiccatis usurpavit Hipp. l. 1. de morb. mul. 5. Specialiter tamen substantivum ad senium plantarum refertur, ut idem sit, quod γῆρας, senium in animalibus. Fit enim utrumque ab immodica siccitate. Gal. l. 1. de san. tu. 2.

Avante, αὐάντη, aliis αὐαντὴ, minus recte, αὐαψὴ, specialiter Hipp. *morbus siccatorius* dicitur, descriptus l. 2. de morb. LXIV. 1. cujus caussa a fermenti in ventriculo aciditate valde volatili, & flatulenta, necnon succi pancreatici consimili vitiositate deducenda videtur.

Auchen, αὐχὴν, i. e. *Cervix*, *Collum*, de quo suo loco.

Auchmus, αὐχμὸς, i. e. *squallor*, immoderatam siccitatem denotat. Frequenti in usu apud Hipp. præsertim de anni temporum sicciore conditione, v. g. in l. 2. Epid. t. 4. de hyeme; in genere de omnibus anni temporibus, 3. aph. 7. & 15. Hinc adjectivum αὐχμηρὸν, *squallidum*, de æstate, d. l. aphor. 13. de hyeme, aph. 11. Opponitur ἔπομβρος, ἐπομβρία pluviarum copia, d. l. Vide Dieterich. num. 132. Alias Joh. Martinius Profess. quondam Regius Parisiens. in prælectionibus suis ad Hipp. l. de A. L. & Aq. exposuit vocab. αὐχμὸς etiam de moderata siccitate australi, & boreali p. m. 17. 18.

Auctio, *Augmentatio*, αὔξησις, idem quod *Accretio*, proprie dicitur species illa nutritionis, quando corpora & partes, accedentibus de novo portionibus iis, e quibus antea constabant, virtute flammæ vitalis assimilatis secundum omnes dimensiones augentur, accrescunt usque ad naturæ determinatam quantitatem, Charlton. Oec. An. Ex. 1. §. 1. Quæ vero extenduntur, nec tamen reficiuntur, speciem falsæ *augmentationis* præ se ferunt. Gal. l. 1. de nat. fac. c. 7. Hinc τὰ αὐξανόμενα, *quæ augentur*, plurimum habere calidi nativi, & propterea plurimo indigere alimento dicuntur 1. aph. 14. Improprie *Accretio*, vel *Auctio* fit, quando in mixto quædam res heterogeneæ accrescunt, aut agglutinantur, estque citra assimilationem. Fallopius *auctionem* propriam dixit, quæ fit a principio intrinseco; impropriam vero, quæ ab externo, tr. de metall. sive fossil. c. 8. Tom. I. p. 286. De *Accretione* duplici vid. Becheri Oed. Chym. Tit. 6. §. 1.

Audacia, τόλμα. Vide *Tolme*.

Aude, αὐδή. Vide *Vox*.

* Audi-

* AUDITORIUS *meatus*, πόρος ἀκυστικός, est rotundum foramen, quod ad aures pertinens non solum usque ad cerebri membranam pertingit, sed etiam nervum auditorium contingit, qui in ipsum a cerebro descendit. Gal. l. 6. M. M. c. 6. quod & *cæcum foramen* dicitur, τυφλὸν τρῆμα, l. de nerv. diss. c. 6. Anterius claudit Tympanum, sive membrana tympani, interius complectitur ossicula tympani, Malleum, Incudem, Stapedem, ipsas cavitates anfractuosas, Labyrinthum, & Cochleam. Vide *Aures*.

AUDITUS, ἀκοὴ, est actio animalis externa, qua species sonoræ, mediante aere externo, ad auriculæ antrum exterius, deinde ad aerem insitum, & in antrum interius, labyrinthum, & cochleam delatæ, a nervo auditorio ibidem implantato excipiuntur, & a spiritu animali percipiuntur. Vide Anatomicos, & ex recentioribus Th. Willis de anim. brut. p. 1. c. 14. D. Du Verney Anatom. Paris. celeberrimi tr. de *auditus* organi structura, usu, & effectibus, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lips. 1683. Gunth. Christ. Schelhammeri Prof. in Acad. Julia librum de *Auditu*.

AUDITUS *gravitas*, *difficultas*, δυσηκοΐα, βαρυηκοΐα. Vide *Surditas*.

AVERSIO, ἀποστροφὴ, Gal. idem, quod *Revulsio*. Vide *Antispasis*. Gal. 2. in 6. Epid. t. 29. & 5. aph. 68. Verum admittit latiorem significationem, dum *Aversio* in genere notat auxilium evertens motum materiæ morbificæ ad partem aliquam inconvenientem, cujus species sunt revulsio, Derivatio, Repulsio. Albertin. Botton. l. 1. de morb. mul. c. 28. *Aversio* quoque idem, quod nausea. Hinc *aversus* ab omni esca stomachus legitur apud Scrib. Larg. n. 186. *Aversionem uteri* vocavit Mercatus ejus motum ad varias partes factum (quamvis fictitium potius, quam revera ita se habentem) & prolixius de hoc argumento egit l. 2. de mul. aff. c. 12. p. m. 221. seqq.

AVES, ὄρνιθες, pertinent ad classem rerum non naturalium in Medicina, quatenus vel alimentum, vel etiam medicamentum præbent hominibus. Eo sunt salubriores, quo sicciori præ aliis animalibus præditæ sunt temperamento, utpote aridioribus cibis gaudentes, paucoque potu utentes. Gal. 4. in 6. Epid. t. 26. l. 3. de alim. fac. c. 9. Specialiter *Avis Medica* dicitur *Pavo*, ob insignem ejus vivacitatem, ut & utilitatem in Medicina, teste Schrod. Pharm. l. V. cl. II. 1. n. 65. *Aves Cypriæ*, vel *Aviculæ Cypriæ* dicuntur illæ *Candelæ odoratæ pro fumo* ex massa Trochiscorum paratæ, quæ & *Baculi* a forma oblonga dicuntur, quemadmodum paratur Cera Hispanica vulgo dicta, varii coloris, ad obsignandas literas usitatissima. Quæ Chymicis dicantur *Aves Hermeticæ*, & quid sit *Avis*, quæ noctu volat sine alis, vid. ap. Dorn. de transm. metall. c. 11. in Th. Ch. Vol. I. p. 725. Vol. IV. pag. 355. Libav. Tom. II. p. 333. De duabus *Avibus Hermeticis* videatur Senior de Chemia in Th. Ch. Vol. V. p. 206. 208. Rationem hujus appellationis hanc dedit Rul. quia in altum volat *æs Hermetis*, & tamen iterum in terram propter nutrimenta descendit; unde nutrix omnium est *Terra*. In Lex. Alchim. *Avicula Hermetica* sunt sal universale juxta Sendivogium ex rore colligendum. Ephem. Nat. Curios. Dec. I. Ann. III. p. 452.

AUGITES, αὐγίτης, est nomen gemmæ viride pallentis, vilioris Topazio, quæ & *Callais*, vel *Calais* alio nomine dicitur. Plin. l. 37. c. 8. & Agric. l. 6. fossil. p. m. 292.

AUGMENTATIO. Vide *Auctio*.

AUGMENTUM, αὔξησις, ἐπίδοσις, ἀνάβασις, idem est quod *Ascensus*, *Incrementum*, seu Synonyma secundum tempus morborum denotantia, juxta Gal. lib. 1. de Cris. cap. 3. quando dispositio p. n. magis magisque sese per symptomata interiora, aut frequentiora exerit, specialiter in febribus, quando calor febrilis una cum aliis symptomatibus ingravescit, l. 2. de diff. febr. c. 11. si cruor nimis effervescit, cum pulsu forti, & vehementi; si vigiliæ, phrenitis, aut dolor capitis immaniter urgeant. Willis de febr. cap. 11. Dicitur & ἐπακμὴ, & morbis in *augmento* ἐπακμάζειν, Dieter. n. 29.

AUGURISTA, dicitur superstitionis artifex, qui suam artem in speculis, crystallis, & in aquis exercet, præcipue in volucrium cantu, volatuque, ut ex eis præsagiat; aliorum etiam ritus ob eandem causam observat. Dorn. in Dict. Par.

AULOS, αὐλὸς, & diminut. αὐλίσκος. Vide *Fistula*.

AURA, πνοὴ, idem quod Exhalatio aerea, spiritus, Vapor. Imprimis vero nonnulli modernorum hoc vocabulo delectantur, quibus scrupulum movet terminus *Flammæ* ad exprimendum principium vitale sanguineum, sive Calidum nativum, secuti Helmontium, qui integrum tractatum conscripsit, & inscripsit, *Aura vitalis*. Verum res omni caret difficultate. Alio enim respectu flamma, alio vero spiritus, Aura Vitalis, & alio rursus aliter appellari potest.

AURANCUM, vel *Aurantum*, i. e. *Testæ ovorum*. Rul. & Johns.

AURARIC, i. e. *Mercurius*, idem quod *Azoch*. Iid.

AURATA, *Orata*, χρύσοφρυς, ἱερὸς ἰχθὺς, *piscis*

piscis sacer, ἱερὸς ἰχθύς, *piscis* littoralis nomen est, qui teste Athenæo l. 7. omnium suavissimus, palatoque gratissimus olim habebatur. Vide Aldrov. l. 2. de pisc. c. 17. Bruyerin. l. 10. de re cib. c. 1. J. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

* AURES, ὦτα, dicuntur auditus instrumentum. Gal. de diss. instr. odor. c. 2. & qua frons ad tempora porrigitur, in ipsius terminis sitæ sunt. Dividitur *Auris* in *Externam*, & *Internam*. Illa dicitur *Auricula*, τὸ ὠτίον, (vide Joh. Rhod. in Lex. Scrib.) & gaudet membrana admodum sensili, a parte etiam postica Glandulis nonnullis Parotides dictis. (Unde & inflammatio circa illas glandulas, vel abscessus eodem nomine indigitatur) *Auriculæ* pars superior potissimum *Ala dicitur*, πτερύγιον, Ruffo, quamvis & toti auri externæ hoc nomen tribuatur; inferior *Lobus*, λοβός. Partes minutiores *Alarum* sunt quoad ambitum *Helix*, i. e. *Anfractus*, & superior, posteriorque tortuosa, & introrsum imbricata portio, cujus finem ἀντιλοβίδα dixerunt, & *Xyster*, ξυστήρ. Huic opposita interior protuberantia *Anthelix*, ἀνθέλιξ, quasi obanfractus dicta. Cavitas auris externæ interior *Scapha* appellatur, σκάφος, item *Concha*, Conchula, κογχίον. Conchæ opposita eminentia juxta temporis fines *Tragus*, τράγος, & altera huic adversa ἀντίτραγος, *Antitragus*, dicuntur. Ad hanc *aurem* nimirum *internam*, concurrunt seqq. partes. *Os petrosum*, λιθοειδὲς ὀστοῦν, in quo quinque foramina, quorum primum *Meatus auditorius*, πόρος τῆς ἀκοῆς ἢ ἀκουστικός dicitur. Hipp. l. de Glandul. σκολιὸς πόρος, καὶ στεινός, & tres cavitates insigniores, *Concha*, κόγχη, *Cochlea*, & *Labyrinthus*: *Tympanum*, membrana satis valida in extremitate circulo osseo munita; Tria officula, *Malleus*, *Incus*, & *Stapes*, quibus nonnulli addunt quartum, quod *Cochlear* appellavit Lind. Physiol. Med. l. 2. c. 12. §. 26. Vasa sanguinea, Nervus auditorius, & musculi. Quæ omnia prolixius descripta reperire licet in scriptis Anatomicorum, & in specie in H. F. ab Aquap. tr. de aure auditus organo, Barthol. l. 3. Anatom. cap. 9.

* AURES *cordis*, vel Auriculæ, τὰ ὦτα τῆς καρδίας, Hipp. οὔατα, l. de cord. t. XI. 2. sunt duo sinus minores membranosiores, quam cor, concavi, in utraque cordis baseos parte sinistra collocatæ, ad similitudinem aurium. Gal. lib. 7. de Adm. Anat. c. 9. & 6. de U. P. c. 15. quarum dextra excipit sanguinem e principio trunci venæ cavæ, & coarctata exprimit in ventriculum cordis dextrum: Sinistra vero e principio venæ pulmonalis (alias Art. Venosa dictæ) recipiens per Systolen offert ventriculo cordis sinistro, teste Harvæo, primo circulationis sanguinis vel inventore, vel restauratore, Ex. de motu cordis, & sang. confirmantibus quoque hoc plerisque omnibus recentioribus Anatomicis.

AUREUM *vellus*, dicuntur scripta Chemiæ de auro, & argento, & libri in velleribus conscripti. Robert. Vallensis de verit. & antiquit. art. Chemicæ, in Thes. Chym. Vol. I. p. 10. ex Svida, quamvis in hoc de velleribus nihil reperire in Gr. potuerim, ἐν τοῖς παλαιοῖς, in veteribus. Hoc nomine quoque Guil. Menens scriptum suum indigitavit in Th. Ch. Vol. V.

AUREUS *ramus*, etiam significat *Chrysopœam*, sive artificium aurum faciendi, Ibid. pag. 18. *Aureus* est quoque nomen ponderis, idem significans, quod solidus, i. e. Drachma una cum dimidia, Joh. Anglic. Ros. Angl. p. m. 885.

AURICHALCUM, idem quod *Orichalcum*, vocatur Æs illud factitium flavum, colorem auri præ se ferens. Unde & tropice, vel mystice *Hypocrysin* significat. Vide Blas. Vigenerium tr. de Igne, & Sale c. 47. in Th. Ch. Vol. VI. p. 76. Paratur vero ex Cupro mixtura lapidis calaminaris fuso, quamvis colorem auro similem intensius acquirat, adjecta Marcasita argentea, & parva quantitate Tutiæ cum cupro fusis, Jac. le Mort. Metallurg. contr. p. 271.

AURICOLLA, quasi *Auri gluten*, quid significet, Vide in Turba Philos. serm. 24. Th. Ch. Vol. V. p. 20.

AURICULA. Vide *Auris*. *Aures*. Tropice etiam funguli illi frutici Sambuci adnati vulgo *Dolumdersil mamlein*, *Auriculæ Judæ* vocantur, quæ appellatio ad Botanicos pertinet.

AURICULARIUS, ὠτικός, epitheton Medici. Gal. ad Thrasyb. c. 24.

AURIGA, dicitur species fasciæ, ad latera deliganda, cujus descriptio videatur apud Gal. de fasciis, num. 10. In Anatomicis Lobus quartus Hepatis olim dictus etiam *Auriga*. Vide *Focus*.

* AURIGO, *Aurugo*, Scrib. L. n. 110. & *Auriginosus*. Vide *Icterus*.

AURIPIGMENTUM. Vide *Arsenicum*.

AURISCALPIUM, ὠτογλυφίς, instrumentum auribus purgandis destinatum, & aliis usibus ad aures curandas accommodatum. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

AURIUM *abscessus*. Vide *Parotis*.

AURIUM *affectiones*, sive morbi, τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ πάθη, varii occurrunt, de quorum curatione legatur etiam Gal. l. 3. de C. M. S. L.

AURIUM *dolor*. Vide *Otalgia*.

AURIUM *igneus fervor*. Vide *Pyrosis*.

AURIUM *inflammatio*, φλεγμονὴ ἐν ὠσί, ex natura Inflammationum in genere intelligitur.

AURIUM *sonitus*, *tinnitus*. Vide *Tinnitus*.

AURIUM *sordes*. Vide *Cerumen*.

AURIUM

AURIUM *speculum*, vel *specillum*. Vide *Speculum*.

AURIUM *vermes*, σκώληκες ἐν ὠσί. Vide *Vermis*.

AURIUM *ulcus*, *Aures*, *exulceratæ*, ἕλκος ἐν ὠσί, ex natura ulceris innotescunt.

AURORA *surgens*, ænigmatica est locutio Spagyricorum, quia indicant Lapidis Philosophici virtutem multiplicativam, quemadmodum unum frumenti granum multum fert fructum. Th. Ch. Vol. I. p.169.

AURUM. χρυσὸς, est metallorum omnium nobilissimum, solidissimum, colore flavum, ex principiis digestis, adeoq; fixis compactum, potissimum Sulphure, & Mercurio. Dicitur *Rex Metallorum*, & *Solis* nomine, atq; Charactere ☉ a Chymicis insignitus. Num vero tanta sit vis, & efficacia in corpus humanum, vel potius sanguinem & spiritus Medica, non est hujus loci prolixe ventilare. Videantur, quæ supra de *Argento* dicta sunt. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. De *Auri* historia legatur Schrod.l.3.c.9. & Fr. Hofm. in Cl. ad ill. loc. Rolf. Disp.de Auro, & Ord. ac M. comm. l. 13. c. 4. Plura de *Auro* invenies in omnibus sex Voluminibus Th. Chym. quæ loca quæras in Indice. Ceterum apud Chymicos seu veros, seu Sophisticos, & impostores non unum habetur *Aurum*, sed varium. Est *Aurum vulgi*, quod & *Naturale*, diciturq; per essentiam. Est aliud *Philosophicum*, quod in Opere Magni Mysterii, seu Lapidis Physicorum (qui & ipse *Aurum Philosophorum* dicitur) crebro occurrit. *Aliud* appellant *Medicum*; aliud *Magicum*, & *Cabalisticum*. Sed & *Aurum Musicum* invenimus, & *Aurum vitæ*, & *Sophisticum*. Est *volatile*, & *fixum*. Est *Diaphoreticum*, verba sunt Libavii S. A. Chym. l.2. c. 11. De *Auro potabili* (quod fortassis citra injuriam *putabile* dixit Crollius) cui libet tempus terere lectione nugarum, vel jactationum, adeat varia Chymicorum scripta. Judicium vero de his, & similibus *Aureis Medicinis* non ineptum legat apud Libav. Apocalypf. Hermet. part. prior. c.19. *Aurum Horizontale* est *Mercurius* factus *Diaphoreticus dulcis*, ut mel, & instar *Auri* fixus. Helmont. tr. de Lith.c 8. n. 4. Vide *Horizontale*.

AUSTER, νότος, *Notus*, ventus ita dicitur meridionalis, calidus, & humidus, morborum feracissimus, uti patet ex 3. aph. 5. Rationem reddidit Gal.2.in 1. Ep.t. 62. quia facit dissolvere corpora, humoresque fundere, adeoq; putrefacere simul, præsertim ubi cum largioribus conjunctus sit imbribus. Temporis anni dispositio, in quo *Auster* ventus frequentius flat, *Notia*, νότιος, *vel Australis*, *Austrina* dicitur. Vide Dieter. Jatr. n. 578.579

AUSTERUS, αὐστηρὸς, *Auster*, Scrib. Larg. n. 188. dicitur de eo, quod terrestris est naturæ, cum salinis tartareis permixtæ, vim habens adstringendi, ab *Acerbo* sola intensione diversum. Gal. l. 1. de Sim. Fac. c. 37. Ex hypothesibus Cartesianæ Philosophiæ *Austerum* consistere creditur in particulis obtusangulis, hebetiori serræ adsimilantibus. Dolæus Encycloped.l.1.c.11. §. 11. p. 165. Habere etiam *Austera* vim calculos producendi, quatenus glutinositatem, & tenacitatem rerum fluidarum inferunt, ostendit Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 55. §. 50. Eorum utilitatem tradit c. 13. §. 32. 47. 48. & alibi.

AUSTROMANTIA, alia est quædam superstitio excogitata ex ventorum observationibus, ut quum Astra ventorum in summam, ultra consuetudinem, vehementiam erumpunt: Inde futuri præsagium homines otiosi magis, quam curiosi pronunciant. Dorn. in Dict. Parac.

AUTARCIA, αὐτάρκεια, est animi tranquillitas, qua quis sua sorte contentus est, & opponitur τῇ ἀπληστίᾳ. Gal.de dign.ac cur an morb. c. 9. Vide *Aplestia*.

AUTETES, αὐτέτης. Vide *Autites*.

AUTHADES, αὐθάδης, arrogantem, & superbum significat, qui præ se cæteros despicit: Vitium ingens in Medic. l. 26. Dicitur, & ἰδιογνώμων, *contumax*.

AUTHEMERON, αὐθήμερον, αὐθημερὸν, i. e. *eo ipso die*, apud Hipp.4.aphor.10. Dieter. n 126. Hinc & medicamentum dicitur *Authemeron*, quod eo die, quo adhibitum est, medetur, ac juvat; cujus generis duo habentur apud Gal. l.6.de C.M.S. L. c.2. ad lienis affectus. Dicitur & αὐθωρὸν, Gorr.

AUTHORITAS, ἀξιοπιστία, de Authoribus Medicis dicitur, quibus secure fides haberi potest, iis nimirum, qui non ob inanem gloriam, neque ex dogmatum amore compulsi, neque altercandi studio irritati aliquid scribunt, judicio Galeni de opt. sect.ad Thrasyb. cap. 14. πίστιν ἔχειν ἀξίοις.

AUTITES, αὐτίτης, nonnulli αὐτέτης, epitheton est vini, vel quod *hornum* dicitur, i. e. hujus anni, quo bibitur, quasi αὐτοετίτης, uti exponitur locus Hippocr. lib. 3. de morb. XV. 33. vel quod est *sincerum*, non dilutum aqua, ἀπόδαχυτον, quam significationem urget Linden.Sel. M. Ex. VII. §. 24 Vide Foes. Oec. pag. 109.

AUTOCINETOS, αὐτοκίνητος, αὐτόδρομος, dicitur de eo, *quod per se movetur*, apud Hipp. l. de hebdomad. allegante Foes d. l.

AUTOLITHOTOMUS, (rectius fortassis *Hautholithotomus*, aut ad imitationẽ vocis Terentianæ Heavtontimorumenos, *Heavtolithotomus*) vocatur

image not available

dulla ossium. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

AYCOPHOS, i. e. *Æs ustum*. Rul. & Johns.

AZAA, i. e. *Magra*, *Terra rubra*. Iid.

AZAGOR, h. e. *Viride æris*.

AZAMAR, *vermilionem*, vel *minium* significat. Rul. in Lex.

AZAMO, i. e. *Color Indus*. Rul. & Johns.

AZANEC, i. e. *Armoniacus*. Iid.

AZARNET, dicitur *Auripigmentum*. Iid.

AZCI, i. e. *Atramentum*. Iid.

AZEC, i. e. *Atramentum viride*. Iid.

AZEDEGRIN, dicitur *Lapis hæmatites*. Iid.

AZEF, h. e. *Alumen scissum*. Iid.

AZEG, h. e. *Vitriolum*. Iid.

AZEGI, h. e. *Aqua atramenti*. Iid.

AZEM, i. e. *Butyrum coctum*. Iid.

AZEMASOR, i. e. *Minium*, vel *Cinabrium*. Rul. & Johns.

AZENSALI, dicitur *lapis* quidam *niger*, qui in auro reperitur. Est etiam *muscus* in *petris* crescens. Rul. in Lex.

AZIMAR, id est *flos æris*, vel *æs ustum*. Idem.

AZIUS, dicitur *Lapis*, super quem sal crescit. Idem.

AZOB, dicitur *Alumen Saccharinum*. Idem.

AZOCH, *Azock*, *Azoth*, barbara sunt vocabula Paracelsica, quibus insignitur *Mercurius*, præsertim Philosophorum, h. e. argentum vivum, ex quovis corpore metallico tractum, Mercurius corporeus. Rul. Lex. Chym. B. Rolf. Non ens. Alias Parac. *Azoth* quoq; appellabatur medicina universalis, ex Mercurio, Sole, & Luna parata rerum speciem omnem exuta, & intensissimam induta vim, atque centralem quandam virtutem generalissimam, reliquas omnes medicinas in se concludens, non aliter, quã prima reliquas omnes substantias, exclusis accidentibus. Hanc in ensis pomo conclusam, quocunq; locorum ierit, gestasse secum perhibetur, Idem. De Elix Johannis Hesling. *Azoth* legatur Fr. Hofm. ad Schrod. l. 3. c. 5. §. 22. p. 266. Audactius exprobavit ejus usum Junken. Ch. Experim. Part. I. s. 5. c. 1. Vide *Lapis Philosophorum*. Junge Th. Chym. Vol. IV. p. 401. 409. 523. 727. 729. &c. *Azoth* idem est, quod *Liquor sublimati Mercurii*, sive argenti vivi (id est vulgaris hydrargyri vitriolo, & sale juncti, & in sublime acti) qui etiam vocatur *Aqua permanens*, *Crystallus Philosophorum*, *Luna Physica*, & quocunque alio nomine mystico appellari solet. Libav. S. Ch. Arc. l. 3. c. 14. Adde Th. Ch. d. l. p. 501. B. Etmuller. in quinq; classes dispo-suit significationes vocabuli *Azoth*, docens (1) notare Mercurium metallicum ex perfecto metallo resuscitatum. (2.) Mercurium Philosophorum duplicatum, sive *Rebis* Sulphure Solari, & Mercurio Universali constans, de quo illud vulgare circumfertur: Ignis, & *Azoth* sufficiunt. (3.) Juxta nonnullorum sententiam remedium summum ex Mercurio, Sole, & Luna paratum. (4.) Mercurium fixatum in igne, non destructibilem, qui proximus est gradus ad Lapidem Philosophorum, qualem fuisse suum Azoth falso olim Heslingius affirmavit, cum saltem fuerit vehemens Emetico-Catharticum Mercuriale. (5.) Summam illam Medicinam universalem, & Panaceam Paracelsi in capulo ensis gestatam, ab omni particulari destinatione separatam, & vim omnium rerum in se concentratam habentẽ. An vero hæc ex naturalibus viribus mediante artificio ita exaltatis tale fuerit Catholicum remedium, citra suspicionem Magiæ Dæmoniacæ, aliis peritioribus dijudicandum permittimus. Legitur & descriptio *Azoth* compositi apud Fumanell. de Pestis curatione, cap. 24. & *Azoth* Auri factit. in Morely Collect. Chym. Leidens. cap. 81.

AZRAGAR, id est *viride æris*. Ruland. & Johns.

AZUB, dicitur *Alumen*. Iid.

AZUBO, dicitur *vas Chymicum*. Iid.

AZUC, h. e. *corallus rubeus*. Iid.

AZUMEN, i. e. *pondus baccatum*. Iid.

AZURIC, h. e. *vitriolum rubrum*. Iid.

AZURIUM, dicitur massa quædam dura Chymica, facta ex duabus partibus Mercurii, tertia parte Sulphuris, & quarta Salis Ammoniaci. Albert. Magni Chymia, in Th. Chym. Vol. II. p. 437.

AZYGES, ἀζυγὲς, dicitur quoque *os Cuneiforme*. Gorr. Vide *Sphenoides*.

* AZYGOS, ἄζυγος, id est *sine pari*, dicitur Vena quædam, quæ est propago venæ cavæ ex trunci superioris parte dextra, plerunq; inter quartam, & quintam costarum radicem enata, juxta dorsi vertebras descendit, spatiisque intercostalibus, præsertim octo inferioribus, ramos largitur, tandemque inter acuta diaphragmatis principia duplici extremo terminatur. *Sine pari* dicitur, non quod nullæ respondeant arteriæ intercostales, quod voluit C. Hofmann. c. in Gal. l. 16. de U. P. num. 1114. sed quod parem e sinistra venæ cavæ parte natura non formaverit propaginem; quamvis interdum naturam, omissa etiam dextra ἀζύγῳ, ex ramis subclaviis prope mammarias binas venæ sine pari æmulas propagines, quemadmodum in brutis ruminantibus ramos intercostales, & lumbales emittentes produxisse, Experientia rerum magistra Anatomicos docuerit. Quod Galenus semper sub corde exortam venam *Azygon* observaverit, lib. 5. de L. A. cap. 2. no-

ſtro vero ſeculo propter thoracis brevitatem ſupra cor, & pericardium exoriatur, ad quintam plerunq; thoracis vertebram, quemadmodum Gorr. & Caſtellus ſcripſerunt, nugæ ſunt, cum ipſe Gal. quoq; illam ſupra cor originem aliquoties confeſſus ſit, demonſtrante Bauhino l.2. Theatr. c. 18. in notis. Quemadmodum & hoc principio circulationis ſanguinis repugnat, quod per hujus venæ ramulorum orificia aperta materia pleuritica effundatur, cum affluxus per venas nullus fiat ad partes, ſed per arterias.

Azymar, id eſt *Vermilio*. Ruland. in Lexic.

* Azymus, ἄζυμος, id eſt *fermenti expers*, Rhod. in Lex. Scribon. In ſpecie de pane non fermentato dicitur, qui nemini prorſus eſt accommodus. Galen. lib. 1. de alim. fac. cap. 2. Verum cum ex hodiernis principiis innotuerit *Fermentationis* etiam humorum, præſertim ſanguinis, neceſſitas pariter, & utilitas, ejuſdem defectum quoque per *Azymian* exprimere quidni liceret? cum & Plato in Timæo carnem quandam ἄζυμον appellare non dubitaverit?

B

Babuzicarios, βαβυζικάριος, idem quod ἐφιάλτης, Lat. *Incubus* a βαβάζω, inarticulate loquor. Vide *Ephialtes*.

Bacar, idem quod *pondus*. Ruland. in Lex. Chym.

Bacca, κόκκος, hac voce appellantur fructus malis minores, qui conjunctivi quidem creſcunt, ſed quam acini diſperſius rariusque v.g. Lauri, Olivæ, aliaque ejuſmodi.

Bacchus, βάκχος, præter vulgarem ſignificationem, qua Deaſtrum Gentilium vini præſidem notat, nomen eſt quoque piſcis cujuſdam. Vide *Mugil*.

Baculus. Vide *Aves*. *Bacillus* etiam dicitur inſtrumentum, cui ſpongiæ alligantur, apud Hildan. l. de ichor. & melic. c. 29. Dicuntur & *Baculi*, & *Bacilli ferrei*, variæ formæ. Rul. in L. Ch. uncinati, ſucula incluſi, &c.

Badisis, βάδισις, inceſſus, vel *Ambulatio* dicitur, eſtque actio crurum. Galen. l. 1. M. M. cap. 6

Baeos, βαιὸς, *paucus*, idem quod ὀλίγος, Hipp. in Lege. Vide Foeſ. Oec. p. 128

Bajac, id eſt *Ceruſſa*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Balaena, perperam *Balena*, φάλαινα, piſcis eſt grandior, ex *Cetaceorum* genere; multo ſanguine calente præditus. Gal. l. 6. de U. p. c. 9. fiſtulam in capite pro aeris attractione, & aquarum ejectione habens, & in hoc differens a piſce *Muſculus* dicto. Carnem habet duram, & excrementitiam, propterea cum acrioribus condimentis debet comedi. Gal. lib. 3. de A. F. cap. 31. Videatur & de *Balæna vera*, & *vulgo dicta* Rondel. de piſc. lib. 16. cap. 11. 12. ſeqq. Aldrov. l. 1. de Cet. cap. 2. Bruyerin. de re cib. l. 22. c. 3

Balandina, dicitur *lapis factitius*, compoſitus ex argento vivo ferri, & eſt coloris rubei valde, & reſplendet ratione ſulphuris decocta, &c. Lull. de animæ tranſmut. in Th. Ch. Vol. IV. p. 190

Balanus, βάλανος. Vide *Glans*.

Balasius, aliis *Ballaſius*, *lapis* vel gemma eſt, purpureo, ſeu roſeo colore rutilans, & flammeſcens, a nonnullis *Placidus* dictus. Eſt tertia ſpecies *Carbunculorum* in Calceol. Muſ. ſ. 3. p. 237. Pluries etiam compertum eſt, quod exterior pars unius lapidis repræſentet *Ballaſium*, interior Carbunculum, & ex hoc dicitur, *Balaſium* eſſe domum Carbunculi. Ejus virtus eſſe dicitur, quod varias cogitationes, ac luxuriam auferat, ac reprimat; conciliet amicorum diſcordias, & ſanitatem corpori humano inducat; in ſpecie tritus, & potus cum aqua oculorum infirmitatibus medeatur, & hepatis doloribus ſubveniat. Quod vero domus, viridaria, aut vineæ, ſi hoc lapide quatuor angulis tangantur, a fulgure, tempeſtatibus, & a vermibus immunes reddantur, non tam mirum dicendum, quam nugatorium. Rul. in Lex. Chym.

Balbis, βαλβὶς, ſignificat cavitatem oblongam cum repagulo, juxta Foeſ. in Oecon. pag. 118. Unde βαλβιτῶδες legitur apud Hippocr. in Mochlico, vel juxta Linden. de oſſium nat. IV. 8. de parte brachii verſus cubiti gibbum extrema, quæ excipit veluti in ſinum proceſſum cubiti, quod dicitur κορώνη, ſive cornix, cum manus eſt extenſa. Alias etiam ſignificat Heſychio locum, in quo equeſtre exercitium tractari ſolet, quod non eſt hujus loci.

Balbuties, βαμβαλότης βαμβαλισμὸς, ψελλότης, ψελλισμὸς, eſt vitium vocis humanæ, vel ſermonis, proveniens a linguæ affectu vel connato, vel adſcito. In genere ſignificat omne impedimentum linguæ; in ſpecie vero vel hæſitationem, quando alii in loquendo nunc ſubſiſtunt, nunc ſermonem præcipitant, quod Græce etiam dicitur βατταρίζειν, vulgo *Stottern*, *Stamlen*, id quod a linguæ nimia immobilitate, & ligamentorum ejus laxitate deducendum eſſe credit C. Hofmann. lib. 3. Inſt. cap. 138. §. 1. vel ineptitudinem exprimendi literas quaſdam, præſertim caninam R. cujus cauſ-

caussam in siccitatem ligamentorum linguæ, & hujus brevitatem refert idem; quamvis mihi non videatur rem acu tetigisse, cum in expressione lit. R lingua potius retrahatur, & attollatur versus palatum, non vero ad dentes extendatur, quod vitium etiam *Blæsitas*, & *Blæsa lingua* appellatur, vulgo *Bispeln*: vel quando pleno ore loquuntur, *Balatrones*, & *Bambaliones* dicti, vulgo *als mann sie Bren im Maul hatten*, vel uno vocab. *Bren Maul*, cujus caussa in laxitate, & humiditate nimia linguæ, & ligamentorum consistere videtur. Hinc etiam diarrhœis facile capi, docet Hipp. 6.aph.32. Jung Dieter.n. 837. C. Hofm. d. l.

Balitistera, i. e. *Terra rubra*. Ruland. & Johns.

* Ballistæos. Vide *Astragalus*.

Balneum, *Balnea*, λυτρὸν, βαλανεῖον, *Balineum*. Scrib. Larg. n. 214. Vide Rhod. Lexic. Scrib. est res non naturalis externa, & remedium corpori potissimum lavando, detergendo, quin & ad sudationem deputatum. Cum simpliciter dicitur, *Balneum aquæ dulcis* intelligendum est. Tempore Hippocratis in Græcia non adeo frequenti fuisse in usu, testatur Gal. 3. de R.V.I.A.t.44. & c.2. de iis, quæ in med.t.32. At apud Romanos nimia luxuries in apparatu *Balneorum* fuerat, de qua legatur Lang. l. 1. Ep. 50. Jung. Gorr. in def. Dividi solet in *Naturalia*, & *Artificialia*. De illis vide *Thermæ*. Hæc iterum in *Calida*, & *Frigida*. *Balneorũ* utilitas amplissima in omnis fere generis morbis, maxima vero redundat in corpora tabida, nisi alia quædam sontica impedimenta obstiterint. Plura videantur apud Dieter. Jatr. n. 508. *Laconicum* dictum vaporosum potius est, & *Sudatorium*, vel *Æstuarium* rectius, quam λυτρὸν, aut *Balneum* dicendum. De hoc Rolfink. Ord. ac Meth. l. 6. s. 1. c. 10. De hujus apparatu veteri legesis Rhodii notas ad Scrib. Larg. num. 60. De *Balneis voluptuosis*, v. g. Darii videatur etiam Henricus de Rochas, tract. de Aq. sulphuris, c.1. in Th. Chym. Vol. VI. p. 728. Præter hanc significationem, *Balneum* quoque significat instrumentum, vel Furnum destillationibus præprimis destinatum, eumque geminum: unum dictum *Mariæ*, vel *Maris*: alterum *Roris*, vel *Vaporis*. Illud est, quando res dissolvenda in conveniente vase aquæ calidæ in suo aheno cõtentæ imponitur, & ita operatio destillatoria perficitur. Cui quodammodo respondet *Balneum siccum* dictum, quando capella arena, cineribus, aut limatura martis repleta est. Hoc vero vocatur, quando vas rem dissolvendam continens, vel etiam res ipsa dissolvenda aquam non contingit, sed saltem a vapore ascendente dissolutio fit. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex. Wveker. Ant. Gen. l. 3. cap. 39. 40. Vide *Furnus*, *Destillatio*. Est & *Balneum arenæ*, cujus usus est ad mundationem Argenti vivi factam per elevationem, & mentio ejus fit in August. Phathei Arte, & Theoria transmutationis metall. Part. II. c. 3. in Th. Chym. Vol. II. pag. 532. Aqua regia etiam dicitur *Balneum Minerale Regis*, sive Aqua pugilum. Morl. Coll. Ch. Leid. c. 64.

Balsamatio, in specie sumitur pro *Conditura cadaverum*, Gr. ταριχευτικός. Vide *Conditura*.

Balsamosaccharum, est medicamentum compositum recentiorum, fere conveniens cum Elæosaccharis, quamvis hodieq; minus usitatum. Meminit vero ejus D. D. Wvedell. Ph. I. A. F. R. l. 2. s. 1. c. 4. p. 246

Balsamus, *Balsamum*, βάλσαμον, varias obtinet significationes, proprias, & tropicas. I. Strictissime, & κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur de succo arboris alicujus in Arabia, præsertim ad metropolim Meccham, Judæa, Palæstina cultæ, Arab. *Ballessam*, vel *Balsam* dictæ, qui succus etiam *Opobalsamum* dicitur. Huic vicina, & viribus affinia sunt *Balsamum Tolutanum*, & *Indicum*, omnia nativa, de quibus legatur prolixius Schrl. Pharm. l. 4. cl. 2. n. 373. seqq. Jung. Hofm. in c. ad h. l. & celeb. D. Joh. G. Volcameri tractatus, dictus: Examen, & sinceritas Opobalsami; & B. Rolfink. Ord. ac Meth. Spec. l. XI. s. 1. c. 6. seqq. Jung. & Rhod. ad Scrib. n. 33. & Chiocc. Mus. Calceol. s. V. p. 637. seqq. Haud dubie & Gal. horum aliquod intellexit l. 6. de Sim. Fac. II. significat medicamenta artificialia valde suaveolentia, & penetrantia, spirituosa virtute prædita, interni, & externi usus, liquidiora, quæ recte quoque *Balsamelæa* dici possunt: aliquando etiam destillata, & solidiora, instar crassioris unguenti parata, quorum varias formulas passim in Medicorũ libris Practicis reperire licet. *Balsamorum artificialium* significationem egregie explicavit Celeb. D. D. Wvedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. s. 1. c. 7. Ad improprias, & tropicas significationes referre libet. III. quando *Balsami* nomen tribuitur a Chymicis *Salibus fusis*, & *liquatis*. V. G. *Balsamus* Salis Gemmæ, Tartari (huc pertinet *Balsamus Samech* Paracelsi, cujus descriptio habetur in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 469.) Saturni, &c. IV. Tralatitia etiam est, quando de humoribus, & spiritibus in corpore humano occurrentibus dicitur, v. g. portio sanguinis glutinosa, sive fibrosa calore fusa, *Balsamus naturæ*, teste Lind. Sel. M. Ex XI. §. 30. Dorm. Rul. & Johns. significationes *Balsami* ita exposuerunt: *Balsamum* est substantia corporum a putredine conservans. *Balsamus* alias a nonnullis scribitur. Est *internus*, & *externus*. *Internus*

in humano corpore temperatissima quædam est substantia, non amara, non dulcis, non acerba, neque sal minerale, sed sal liquoris, quod a putrefactione validissime præservat humana corpora. Dicitur etiam *Naturæ corporis gluten* temperatissimum. Brevius sic definitur: Est salis interioris liquor, suum a corruptione corpus tutissime præservans naturaliter. *Externus* vero *Terebinthina* vocatur a Paracelso, nullam ignis violentiam passa, sed digesta. Item, est omne, quod celeriter sanat, a Germanico sermone ad Chirurgiam adaptatum nomen, duabus dictionibus *baidjamen*, id est *celeriter conjunctum*. (Ridicula sane derivatio.) Dicitur etiam oleum ex omni corpore destillatum, & ad summum gradum puritatis adductum. *Balsamus de mumiis* est *Balsamus* de carne tractus. *Balsamus Elementorum* externus est *Liquor Mercurii externi*, alias *Mumia elementorum* externorum, & proprie rerum firmamentalis essentia, quam etiam nonnulli quintam vocant. *Balsamum corporis Hermetici* dicitur habere singularem harmoniam cum corpore humano, in Aphor. Basilianis Th. Chym. Vol. IV p. 328. *Balsamus Philosophorum* est Aurum potabile, ibid. p. 788. Valde quoque improprie V. accipitur, quando, aqua officinalis usitatissima gravidis pro fœtu corroborando *Balsamus Embryonum* appellari consuevit. Denique VI. nobis impropriissima videtur significatio, quando de humore corporis nostri excrementitio, puta Bile flava, prædicatur, quod hæc sit sanguinis *Balsamus* verus, Ger. L. Claf. Medic. gener. Part. I. l. 2. sect. 2. subsect. 1. c. 2. cui opinioni paradoxe alii quoque moderni Doctores subscripserunt, nondum vero satis confirmarunt.

Balux, item *Chrysamos*, vel rectius *Chrysammos*, χρύσαμμος, dicebatur olim Hispanis, & Latinis Arena aurea, e qua aurum conficiebatur, ex Plin. H. N. l. 33. c. 4. Th. Ch. Vol. II. p. 360. t. Mirandul. de Auro l. 3. c. 1.

Bamahemi, sunt curriculi supernaturalium. Dorn. in Dict.

Bamma, βάμμα, idem quod *Embamma*, de quo inferius suo loco.

Banausia, βαναυσία, apud Hipp. sumitur pro sordida, & illiberali, nec non quæstuosa professione, vel arte, l. de dec. orn. l. 20. De circulatoribus, & circumforaneis commode intelligi poterit.

Bange, sive Benge, est remedium in forma pulveris, vel massæ in India Orientali apud Indostanos regni Magni Mogol incolas usitatum pro scopo Venerem stimulandi, & paratum ex Cannabis foliis, & semine, quod si verum sit, Cannabis non erit Anti-Venereum. Confer ad Olearii Itinerarium. Meminit & hujus Itinerarii D. Ludov. Pharm. diss. I. p. 720

Baobab *Bahobab*, fructum proprie denotat, quo Æthiopes ad extinguendam sitim utuntur, teste Prosp. Alpino de Plant. Ægypt. c. 17. Fructui vero illi similem lapidem descripsit quoque A. Chioccus Musc. Calc. sect. III. p. 414. appellans *Baobab lapideum*.

Baptisterium, βαπτιστήριον, idem quod *Colymbethra*, vel *Dexamene*, de quibus vocabulis infra suis locis. Andr. Bacc. de Therm. l. 7. c. 8 p. m. 450.

Baptus, βαπτὶς, est species lapidis bituminosi, mollis, odore excellentis. A Tinctura nomen accepit. Sunt enim, qui existiment, Anchusæ radicem intinctam fuisse. Agric. de nat. fossil. l. 4. p. m. 246

Baragh *panis*, id est *Nitrum salis*. Rul. & Johns.

Barac. Vide *Albaras*.

Barathrum, βάραθρον, dicitur *Antrum*, Vide *Charonium*.

Barba, πώγων, est pars viri secundaria, pilosa, & ad genas, eo jam perfecto, in mento proveniens. Una enim ex iis, quæ ὕστερα μόρια, h. e. *postgenitæ partes* appellantur, quales sunt dentes, & pili. Oritur vero ab humoribus nutritiis calidioribus, & siccioribus. Dividitur *Barba* in superiorem, quæ subnaribus in superiori progerminat, & μύσταξ, *Mystax*, vel προπωγώνιον, & ὑπήνην vocatur; & inferiorem, quæ πώγων, vel ὑπολίν dicitur. Prima lanugo erumpens Græcis dicitur χνοῦς, Gorr. in def. voc. πώγων, pag. 399. Ad provocandos pilos in *Barba* eadem conferre medicamenta, quæ in alopecia curanda commendantur, testatur Galen. cap. in 6. Epid. t. 4. *Barbam* singulare ornamentum esse virorum, & venerabundos facere, docet idem l. 11. de U. P. c. 14. ad quem loc. vide C. Hofm. in comm. num. 825 seqq.

Barbarum, *Barbara*, Scrib. Larg. n. 207. βάρβαρον, est epitheton Emplastri glutinantis, ad vulnera cruenta, & sanguinem fundentia, (unde & Emplastra hæc, & vulnera ipsa ἔναιμα appellantur) bitumen recipientis, & ita siccioris, ut videre est ap. Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 22. Jung. Rhod. ad Scrib. l. c.

Barbus, μύθος, *Mystus*, dicitur piscis quidam vulgo etiam notus, in fluviis potius, quam lacubus occurrens, a quibusdam, v. g. Cardano, & Platina, inter cibos nullius pretii relatus; ab aliis vero, ut Gesnero, & Salviano, cibis concoctu facilibus, & boni succi annumeratus. Ova ejus vim habere venenatam, & quidem colliquativam, testantur observationes apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 16. ubi plura de hoc pisce.

Adde Jul.Alex.l.15. Salubr.c.7. Bruyerin de re cib.l.22.c.18

Bardadia, i.e. libra. Rul. & Johns.

Barnabus, *Barnaas*, sal petræ urinarium, urina salis petræ, item Acetum acerrimum. Rul. & Johns.

Barometrum, vel *Paroscopium*, vocatur modernis Naturæ scrutatoribus instrumentum aliquod, in quo, mediante Mercurio infuso, aeris pondus, & pressio secundum minutissimas variationes observari, & ostendi potest, quale Rob. Boyle, HocKius, Cl.Dn. Sturmius, & alii descripserunt. His jungi poterit succincta de iis relatio in Actis Philos. Oldenb. de Anno 1665. in Februar.

Barones, vocantur vermiculi in pinnis nati, quibus compressis illi exeunt. Vocantur & *Nepones*. Joh. Anglic. Ros. Angl. p.885

Baros, βάρος, onus. *Barys*, βαρὺς, *Gravis*, sunt vocabula notissima in quotidiano usu. In Medicina tamen denotat molestiam, & speciem lassitudinis, præcipue in artubus, v. g. in genubus, apud Hipp. 4. aph. 20. item de capite, Gal. l. de odor. instr. c. 4. De fœtu quoq; cum multo mucore referto ad abortum proclivi legitur 5. aph. 45. Vid. Diet. num. 146. 148. & infra.

Barurac, est *Vitrum*. Rul.

*Barycoia, βαρυκοΐα, *Obauditio*, Obauditus, imbecillitas est auditus. Dicitur & δυσηκοΐα. Vide *Surditas*.

Basaltes, βασάλτης, est *lapis* multangularis, colore ferri, durissimus, ut non facile secari, aut vulnerari possit. Gorr. p.72

Basanismus, βασανισμὸς, ἡ βάσανος, a verbo βασανίζειν, *explorare*, probare, diligenter considerare, significat examinationem, investigationem, probationem, apud Galen. lib. 3. de Tem. cap. 6. Verbo vero usus est Hippocr. lib. de hum. usu, lib. 23. Commodissime vero usurpatur de medicamentis, aut remediis, de quorum virtute nondum constiterit, sed noviter investigantur. Dicitur & βάσανος a quibusdam *coticula* illa, in qua aurum, & argentum attritum colore, tanquam trutina, examinatur, *Lapis Lydius*, vulgo *Drobierstein*. De hoc vocab. vide plura apud Libav. in Defen. Syntagm. Act. 2. not. 37. Dicitur & ars probandi metalla *Docimastice*, de quo vocab. vide suo loco.

Basanites, i.e. lapis mortariorum medicinalium: item lapis, ex quo fiunt cotes ferrei coloris, & duritiei. Jos. Laurent Amalth. Onom. p. 108

Bascanon, βάσκανον, Fascinum. Vide *Fascinum*.

Basiatio. Vide *Amplexatio*.

*Basilare Os. Vide *Cuneiforme os*.

Basileon, βασίλειον, est *collyrium* σμηκτικὸν, ad principia suffusionum, omnem visus hebetudinem, & cicatrices efficax, apud Aet.l.7. citante Gorr. d.l.

*Basilica *Vena*. Vide *Axillaris*.

Basilicum, βασιλικὸν, præter significationem Botanicam, quam in Pinace Bauhini, aliisque herbariis invenire licet, epitheton est Emplastri Officinalis, quod alias *Tetrapharmacum* dicitur, a quatuor simplicibus, e quibus paratur. Occurrunt & hujus nominis emplastra apud Cels.l.5.c.19.& Scrib. Larg. teste Gorr. in def.

Basilidion, βασιλίδιον, est *Collyrium*, ψωρικὸν diversum a superiori. Describ. a Gall. 4. de C.M.S.L.c.7.ad fin. Corr. d.l.

Basiliscus, βασιλίσκος, dicitur esse serpens venenatissimus, parum flavus, tres in capite eminentias habens, qui tantummodo conspectus, & quando sibilat, auditus, videntes se, & audientes necare, imo, si animal quoddam illum etiam mortuum attingit, statim mori fertur, ut est apud Gal. l. de Theriac. ad Pison. c.8. Forest.l.39. obs. 1. in Schol. Plura de *Basilisco* vide apud Aldrov. l.2. de serp. & drac.c.2. Senn. Med. Pr. l. 6. p. 8. c. 12. *Basilisci* nomine duo animalium genera venire dicit, serpentem, & avem ex ovo galli gallinacei natam; & illum in rerum natura esse veneno potentissimo præditum. Plura legantur de *Basilisco* in Ephemerid. Naturæ Curiosorum Anni Tertii Obs. 128. & 190. *Basiliscus* Mystice dicitur Alchymistis *Mercurius Philosophorum sublimatus*, Libav. in Syntagm. Iulius vero peculiarem lapidem spagyrice confectum *Basiliscum* vocavit, qui Mercurium occidit, & in perfectum argentum absque igne congelat, & figit. Guido de Monte tr. de Adrop. Phil. in Th. Chym. Vol. VI. pag. 563. Alias & ipse Lapis Philosophicus *Basiliscus* vocatur, apud Lagneum in Harm. Chym. Vol. IV. pag. 727. Imo fuerunt, qui materiam lapidis Philos. statuerint esse pulverem animalis *Basilisci*, uti patet ex Vol. III. pag. 150.

Basioglossi, βασιογλωσσοι, vocantur duo musculi ab osse hyoide, vel ypsiloide oborti, & in medium linguæ desinentes, unde *Par ypsiloideum* vocantur. De quibus vide Barth. lib. 3. Anat. c. 13. p. 550

*Basis, βάσις, in genere *fundamentum* significat; in specie dicitur de latiore parte cordis, & superiori, cui ad latera binæ auriculæ adhærent, appellantur & κεφαλὴ, *caput*, vertex, Gal.l.6.de U.P.c.7. cui opponitur inferior, & angustior, apex, aut *mucro* dicta, κορυφὴ, καὶ πυθμήν. 2. de medicamentorum compo-

ſitorum potiori parte, ſive illo medicamento ſimplici, uno vel pluribus, quæ reliqua, vel quantitate, vel viribus ſuperant, unde compoſitum plerunque denominationem ſortitur. 3. apud Hipp. quoq; *plantam pedum* ſignificat, l. de artic. ſ. 3. t. 103

Basium, φίλημα idem quod *Oſculum*; allegorice ſignificat Tincturam extemporaneam Martis, & Veneris, ſive Chalybis, & Cupri, a Cloſſæo excogitatam, apud Schrod. Ph. l. 3. c. 11

* Bathmis, βαθμὶς, βαθμὶς, dicitur ſedes, baſis, ſinus, & *receſſus oſſis*, in quem alterum os inſeritur, v.g. de cubiti cavitate ſigmatoïde, in quam ima brachii pars cardinis modo immittitur. Hipp. 1. de fract. t. 10. *Bathmoides* etiam vocantur ſinus, ac cavitates in brachiis utrinque ſingulæ, in quas extendentibus totam manum, & flectentibus cubiti ipſius proceſſus, *Corona* dicti, ingrediuntur. Gal. l. 2. de U.P.c.15

Bathrum, βάθρον, βάθρον, ſed, ſubſellium, ac fundamentum ſignificat. In ſpecie *Scamnum Chirurgicum*, luxatis partibus reſtituendis valde idoneum denotat, cujus deſcriptionem, & iconem videre licet ex Oribaſio de Machinam. apud Gorr. Vocatur *Scamnum Hippocraticum*, βάθρον ἱπποκράτειον. Gal. 1. de artic. in procem. Clarius adhuc deſcripſit, modumque utendi egregie monſtravit Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab.XXIII. fig. 5. & Tab. XLVI. XLVII. & L. Metaphorice etiam tribuitur Aeri, quod Lunæ ſit ſedes, apud Hipp. l. de flatib. V. 22.

Bathys, βαθὺς, fuit olim epitheton Caſei præſtantiſſimi, & optimi, qui Romæ apud divites in deliciis habebatur. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17

Batia, idem quod *Retorta*, ſive *Cucurbita*, colli recurvi. Morley Collect. Chym. Leidenſ. prolegom.c.2

Batitura. Vide *Battitura*.

Batos, βάτος, idem quod βατὶς, piſcis genus denotat, *Rajæ* nomine Latinis veniens, a βάτος, quod Rubum ſpinoſum ſignificat. Aculeos enim habent Rajæ leves, λειόβατοι quidem in ſola cauda extrema, aſperæ vero multo plures. Rondelet. lib.12. de piſc. cap. 2. ſeqq. Aldrov. l. 3. de piſc. c. 48. ſeqq. Linguam *Rajæ* uſurpavit Hipp. in peſſo ad menſium redundantiam, & lib. de nat. mul. LXVIII. 3. 4. *Monſtroſæ Rajæ* aſperæ baſiliſci ad inſtar iconem videre licet in Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 91. ubi ſimul elegans morale de his piſcibus ex Olao Magno reperies.

Batrachites, βατραχίτης, eſt lapis, vel gemma ignobilior, bullæ inſtar, altera parte quodammodo cava, altera convexa; cujus tres ſpecies traduntur: prima ranæ colore, ex qua nomen habet: ſecunda eboris: tertia, quæ e nigro rubet. Agricol. lib. 6. de nat. foſſ. pag. 305. Differt a vero *Buffonite* lapide, qui in capitibus buffonum reperitur, uti hoc prolixe authoritatibus non ſpernendis, aut irridendis demonſtravit Andr. Chioccus Muſ. Calceol. ſect. 3. pag. 363. ſeqq. Hic dicitur etiam *Crapaudino* a Gallico *Crapaul*, quod *Buffonem* ſignificat. Author laudatus hunc os potius eſſe ſtatuit, quale etiam in capite Cyprini piſcis invenitur. Eſt igitur *Batrachites* minerale; *Buffonites* verò ab animali deſumptus. Sunt tamen alii non vilioris authoritatis Doctores, qui poſteriorem negant, quos citat etiam Fr. Hoſm.Clav. Schroder lib.5. cap. 1.§.7. num.646. Noſtrarum non eſt partium, controverſiam hanc dirimere.

Batrachus, βάτραχος. Vide *Rana*, *Ranula*.

Battitura, i.e. *ſquama*, v.g. *Battitura æris*, metallorum. Gr.λεπὶς, Arab.Bubel. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Baul, i.e. *Urina*. Iid.

Baurac, Arab. i.e. *Nitrum*, de quo infra. In genere etiam quodlibet genus ſalſuginis *Baurac* dicitur. Rul.

Bayda, i.e. Vas, ſuper quod deſtillatur. Idem.

Bdalsis, βδάλσις, *mulctum*, vel ſuctionem ſignificat. Gal.l.1 de ſympt. cauſſ.c.7

Bdella, βδέλλα. Vide *Hirudo*.

Bdellium, βδέλλιον, ſignificat & gummi, & arborem, unde colligitur, de qua vide Botanicos. De illo vero legatur Schrod.l.4. clav.2 n. 376. Jung. Hoſm.

Bdellos, βδέλος, *fœtorem* extinctæ lucernæ, item *crepitum ventris* ſignificat. Joſ. Laur. Am. Onom. p. 110. Lex. Græco-Lat. Budæi, aliorumq;

Bdelygmia, βδελυγμία, βδελυρία, a verbo βδελύσσεσθαι i. e. faſtidire, abominari, ſignificat *moleſtum faſtidium*, & nauſeam, præcipue ciborum, apud Hipp l. de int. aff.XXIX. 12. Βδελυγμία etiam fœtorem abominabilem, & nauſeabundum denotat, l.de fiſtulis l.3. Jung. Foeſ. Oec.p.120

Bebæos, βέβαιος, *firmus*. Vide *Conſtans*.

* Bechica *medicamenta*, βηχικά, ea dicuntur, quæ tuſſim ſedant. Βὴξ enim *tuſſis* eſt Galen. l. 1. de Sim. Fac. c. 1. Suntque duplicia: alia tuſſim promovent, & ſunt tenuium partium: alia ſedant incraſſando, l. 5. c. 20. Dicuntur alias *Pneumonica*, vel *Thoracica*, quorum Catalogum paſſim in Pharmaceuticis ſcriptis reperies.

Becos, βέκος, hoc vocabulo Phryges panem olim appellasse, testatur Gal. l.2. de diff. pulf. c.5.

Begma, βῆγμα (quidam scribunt & legunt cum ρ, βρῆγμα, absque ratione sufficienti) non tam tussim, quam sputum, quod tussi reiicitur, notat, uti constat ex Hipp.l.2. de morb. XLIV.8

Belenites, *Belemnites*, ἀπὸ τοῦ βέλους, ἢ βελέμνου; telo vel sagitta, cujus figuram quodammodo refert; est lapis teres, pyramidalis, varii coloris refertus, & prodesse dicitur contra calculum, ictteritiam, & fluxus ventris; & specialiter commendatur in febribus intermittentibus, quod habeat vim fermenti febrilis præcipitantem. Dicitur alias *Lapis Lyncis*, vel *Lyncurius* veterum, quod crediderint ex urina lyncis, sive lupi cervarii coagulata generari, quod tamen potius pro figmento habendum videtur. Dictus etiam est *Dactilus Idæus*, a figura digiti, & monte Ida Insulæ Cretæ. ubi olim reperiebatur; at hodieque in Borussia, Pomerania, &c. occurrit. Plura apud Schrod.l. 3.c.8.n.12. & Hofm. in cl. ad. ill. loc. p.182

Belemnoides, vel *Beloides processus*. Vide *Graphioides*.

Beleson, i.e. *Balsamus*. Rul. & Johns.

Bellaria, τράγημα, ἴτρια, ἐπιδόρπια, in genere dicuntur omnia, quæ in secunda mensa apponi solent; in specie tamen a Galen. pro placentis mellitis sumpta fuisse, patet ex l. de bon. & mal. succ. c. 14. & l. 1. de S. F. tit. Papav. Jung. Lang. l.1.Ep.56

Bellicusi, vel *Bellirici marini*, sunt species Conchyliorum, sive Cochlearum marinarum, umbilicali figura constantes, vel candido colore, cum maculis flavis conspersis, vel flavo, cum nigricantibus lineis ad imaginem conchleæ circumductis præditæ. Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 57

Belloculus, quasi *Beli oculus*, est gemma, oculi effigiem quodammodo exprimens, olim apud Assyrios ad superstitiones grata, a signatura vero affectibus oculi prodesse credita. Agric. l.6. Fossil. & Chioc.s.3.c. 379. seqq. Osvv. Crollius de signatur.

Belone, βελόνη, i.e. *Acus*. Vide supra.

Belonides, βελονοειδὴς, i.e. *Acus formam habens*. Vide *Graphioides*. *Acus*.

Belos, βέλος. Vide *Sagitta*.

Belulcum, βελουλκὸν, quasi τὸ βέλος ἕλκον, dictum instrumentum Chirurgicum telis extrahendis accommodatum, variæ figuræ, de quo videatur Ambros. Paræus l. 10. Chirurg. cap.18. seqq. H.Fab.ab Aquap. de Oper. Chir. p.m. 150. ed Patav. in fol.

† Belzoin, nostrarum officinarum, est succus Cyrenaicus, sive Laserpitii Cardanus.

Benat noctis. Vide *Planta*.

Benedictum, est epithpton *Lenientium* pharmacorum, ab Arabum interpretibus introductum, præsertim quondam Helidæus de Paduanis in tract. suo de purgantibus MS. frequentius hoc termino de Rhabarbaro, similisq; notæ mitioribus usus est. Jung. Rolfink. O. & M. Spec. Comm. l.5. s.1. c.6. Ita in dispensatoriis notissimum est Electuarium Lenitivum, quod vocatur *Benedicta Laxativa*. Ita Rulandus *Aquam* vocavit *Benedictam* infusum suum Vomitorium, de quo apud Schrod. l. 3.c.17. Alias & ipse Lapis Philosophorum vocatur *Aqua Benedicta*, item *Lapis Benedictus*, a Lagn. in Harm. Chym. in Th.Ch.Vol.IV.p.719

Benefacio, εὐφαρμάζω, λυσιτελῶ, verbum hoc frequentissime occurrit apud Scrib. Larg. Hinc & in Epilogo, vel Peroratione vocat omnes, quas edidit Compositiones, *Benefacientes*. Legitur & apud eundem, *Facit bene*, n. 129.213. *Melius* n.131. *optime facit*, n. 112. h.e. prodest, convenit, conducit, &c. quamvis C.Barth. Adv. l.1. c.14. parum putet Latinum.

*Beneolentia, εὐώδη scil. remedia, medicamenta, sunt species *odoratorum*, quæ εὐώδη in genere dicuntur, respondet proportione quadam iis, quæ linguæ sunt dulcia: Opponuntur *Graveolentia*, δυσώδη. Gal. l. 4. de S. F.c.22. Illorum effluvia a corporibus aeri ambienti permista, ac deinde per narium inspirationem in Cerebrum delata familiaria sunt spiritui animali, & Cerebri naturæ: Horum vero sunt adversa, & ingrata.

Benignus, εὐήθης, quasi *boni moris*, est terminus differentiæ morborum accidentalis a caussæ morbificæ conditione desumptæ, quando morbus habet symptomata naturæ suæ congrua, & mitiora, propter causæ morbificæ qualitatem non nimis a statu naturali recedentem; Huic opponitur *Malignus*, κακοήθης, sive mali moris, quando symptomata non respondent morbi naturæ, sed vehementiora sunt, aut plura, cum virium majori prostratione. Eleganter *malignitatem* sobolem latentis alicubi Cacochymiæ pravæ appellavit Linden. S.M. Ex. IIX. §. 57

Benzoin. Vide *Asa*. De *olei Benzoini* præparatione, & viribus, & in specie quod de Mercurio participet, quia cuprum dealbat, & aurum confirmat, lege Vigenerii Tract. de Igne, & Sale, c.35. in Th. Ch. Vol.VI.p.49. De *floribus Benzoes* scrupulum D.D. Bohnii, an phthisicis conveniant? vide in ejusdem Diss. Chym. Phys. XI.§.6.7.

Bercos, id est *Rotundum*. Ruland. in Lex.

† Bereni secum, Artemisia. Santes Ardoinus l. 8. c. 11

* Berenicium, βερενίκιον, est epitheton *Nitri*, apud Gal. l. 6. de C.M.S. L. c. 1. l. 3. de C.M.S. G. c. 2. & alibi. Valet maxime ad vulnera nervorum.

Beriberi, est nomen morbi apud Indos, *Paralysis species*, dum veluti nictando genibus, ac elevando crura, tanquam oves, ingrediuntur, de quo plura vide apud Jac. Bontium, Meth. Med. c. 1. *Beriberi Spurium* descripsit, & historiam illius prolixe proposuit ex Bartholino Bonett. Medic. Septentrion. l. 1. f. 17. c. 27. pag. 180

Berillistica, est ars in ejusmodi specillis, quæ *Berilli* dicuntur, visiones observandi. Dorn. Rul. & Johnf.

Berillus, dicitur speculum ex crystallo superstitiose consecratum ab anguristis. Iid.

Berna, h.e. *Vas vitriatum*. *Birmina*. Rul. & Johnf.

Berrionis, i.e. *Colophonia*, Gummi Juniperi. Alias *Vernix*. Rul.

Bers, dicitur Electuarium, quo Ægyptii utebantur ad deliramenta incitanda, cujus descriptio extat apud Prosp. Alpin. l. 4. de med. Ægypt. c. 122. a.

† Berula, Latinis Anagallis aquatica, a Gallis Berle Dodon. hist. plant.

Beryllus, βήρυλλος, lapis, vel gemma est pellucida, colore viridi, sed diluto; ita ut duos colores sibi inesse, unum viridem, alterum pallentem, tradiderint, imo octo genera ex varietate colorum ex mente aliorum recenseat Gorr. In sacris Literis tanta fuit habitus æstimatione, ut octavum poneretur fundamentum cœlestis Hierosolymæ. Chymici docent, *Berylli* structuram constare ex Lunæ, & Jovis cœlis æqualibus cum terra Lunæ, Th. Chym. Vol I. p. 487. Aliter Lullius de transm. metall. in Vol. IV. p. 191. De ejus viribus Medicis traditur, valere contra vitia hepatis, supiria, æructationes, oculorum fluxiones, contusiones, &c. Hodieq; tamen ejus nulla fit mentio. Chioc. in Mus. Calc. f. 3. p. 221

Berytion, βηρύτιον, est nomen medicamenti Ophthalmici, sive Collyrii, quo *Berytius* quidam ad maximas epiphoras usus est, & describitur a Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. est & *Pastilli* nomen ad dysentericos perutilis. l. 9. c. 5. Gorr. p. 74

Bes, item *Bessis*, Gr. διμοιρία, est nomen ponderis continentis duos Assis trientes, h. e. uncias octo. Vulgo Marca. Legitur apud Celsum.

Besachar, *Fungus* dicitur. Dorn. Rul. & Johnf.

Besonna, in specie vocatur *Muscarum fungus*. Iid.

Bessanem, vocatur rubedo externa similis rubedini ejus, in quo incipit lepra, quæ apparet super faciem, & super extremitates, & proprie in hyeme, & frigore. Avic. l. 4. fen 7. t. 2. cap. 8

Bestia, *Bestiola*. Vide *Animal*. *Bestiola* etiam in specie dicitur Aranea minima in leguminibus nata solifuga, de cujus noxa, & cura legatur Ardoyn. de Venen. l. 8. c. 18

Bex, βήξ, id est *Tussis*, de qua inferius suo loco.

Beya. Vide *Gabricus*.

† Bezoar Minerale, terra quædam medicata Pedemontana. Hercules Saxonia, de plica cap. 67

† Bezar, a Bezaar voce Persica, quæ Alexipharmacum significat. Franc. Pona de An. Bez. cap. 6.

Bezaar, *Bezoar*, *Bezehard*, *Pa-Zahar*, vi etymi in genere idem esse posset quod Antidotus, vel Alexiterium; siquidem apud Persas *Pa* contra, *Zahar* vero venenum significare traditur. Hinc etiam a Medicis derivativum *Bezoarticum* usurpatur non solum de medicamentis, quæ lapis *Bezoar* ingreditur; sed & frequentius de aliis, quæ insigni, imo etiam meliori, quam ille, pollent venena, & malignitates expellendi virtute, suntq; vel simplicia, vel composita, utraq; ex Vegetabilium, & Animalium etiam classibus desumpta, v. g. ex Vegetabilibus simplicibus Radix Anthoræ, vel Contrayervæ primas tenere creditur. Ex Animalibus Cervi Cornu, & Os de corde cervi, nec non Unicornu prærogativæ palmam ferme sibi adsciverunt. E compositis *Tinctura Bezoartica* D.D. Michaelis hodieque celebratissima esse solet, nec immerito ob ingredientia alexiteria præstantissima, cujus descriptionem exposuit peculiari libello. Ita Chymiatri plurimum etiam attribuunt *Bezoarticis* suis *mineralibus* varii generis, *Solari*, *Lunari*, *Joviali*, *&c.* circa quorum tamen usum, an ratione securitatis cum aliis Alexipharmacis Vegetabilium, vel Animalium jure possint certare, nemini vitio vertendum, si dubitet. Specialiter tamen, & proprie *Bezaar*, vel *Bezoar* de lapide quodam duplicis sortis accipitur, *Orientali*, & *Occidentali*. *Orientalis* est lapis in Capricervæ orientalis Indicæ, vel Persicæ visceribus, præsertim ventriculis, aliisque cavitatibus internis concretus, & repertus, figura rotunda, ovali, sessili, variante, intus paululum cava, utpote meditullio paleam. pilos, vel simile

ſimile quid continente, ſuperficie levi, & ſplendente, colore plerunque atro virente, aut dilutius virente cineritio, palleſcente, magnitudine, & pondere etiam valde variante, ſubſtantia e laminis veluti cæparum ſeſe invicem incumbentibus compacta, virtute inſigni alexipharmaca, cordiali, & diaphoretica commendatus. *Occidentalis* vero eſt lapis in Capricerva Occidentali Peruviana repertus, eodem modo, ut prior, concretus, magnitudine vero illo major plerunque ſuperficie etiam ſcabra, colore vario, albicante, nigricante, obſcure virente (qui optimus habetur) viribus alexipharmacis, & diaphoreticis Orientali quodammodo cedens; de quibus cum integri tractatus, & Diſquiſitiones publice proſtent, Lectorem ad illa ſcripta remittimus. Jungantur iis, quæ occurrunt ap. Scroder. l. 5. cl. 1. n. 12. & Fr. Hofm. cl. d. l. Lapis *Bezoar factitius* naturalem repræſentans, quomodo parari poſſit ex Magiſterio, ſive Zacca Herbarum Alexipharmacarum, vide ex Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 15. p. 198. Secundario, & veluti καταχρηστικῶς nomen hoc etiam tribuitur aliquando lapidibus in Damis, ſive Capris montanis repertis, ut *Bezoar Germanicum* appellantur, quamvis non ſint proprie lapides, ſed pilæ; unde *Ægagropilæ*, vel *Ægagropili* dicuntur, de quibus ſupra. Tandem *Lacrymas Cervorum* coagulatas, & in lapideam duritiem veluti concretas, veteres nonnullos *Bezebardi* nominaſſe, & pro antidoto efficaciſſimo habuiſſe contra quodvis venenum, teſtatur Lang. l. 2. Ep. 24. Vocatur & Moſchus ex oculis Cervi. Legatur & Joh. G. Agricolæ Cervologia Germ. p. 2. c. 4.

Bezar, vel *Besar*, lapis viridis dicitur. Dorn. Rul. & Johnſ.

Bia, *Biæum*, βία, βίαιον. Vide *Violentia*. *Violentum*.

Biarchetunsim, i. e. *Ceruſa*. Rul.

Bibere, πίνειν, eſt ore potulenta haurire, & ſorbere. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 356. Vide *Potus*.

Bibitorius Musculus, in Anatomia vocatur ille oculi muſculus, introrſum verſus naſum oculum movens. Barthol. l. 3. Anatom. c. 9. p. 513.

Biblos, *Biblion*, βίβλος, βιβλίον. Vide *Liber*.

Biceps, δικέφαλος, Epitheton monſtrorum duo capita obtinentium, quorum varias obſervationes ex aliis collegit Bonnettus Medic. Septentrion. lib. 2. ſ. 2. c. 2. p. 18. ſeqq. *Biceps* quoque vocatur Muſculus Cubiti flexor primus. Barthol. l. 4. Anat. c. 8. p. 571. quemadmodum & Tibiæ flectens eodem nomine appellatur, d. l. c. 12. p. 580.

Bichichiae, Epitheton Pilularum, vel potius *Trochiſcorum Arteriacorum*, ex ſucco liquiritiæ, ſaccaro, amylo, tragacanth. & amygdalis excorticatis, cum mucilag. ſem. cydon. paratorum, ap. Rhaſen. l. o. c. 55. vertente Galentio de S. Sophia fol. m. 41. a.

Bicongius, i. e. *duo congii*, ſive menſura duodecim ſextarios continens. Vide *Chus*.

Bicorne *os*. Vide *Hyoides*.

Biladen, i. e. *Chalybs*.

Bilinguis, δίγλωττος, quod tropice ſignificet hominem verſutum, ſimulatorem, cui candor omnis deficit, ex aliis ſcriptoribus Politicis novimus. *Bilinguem* etiam dici hominem duarum linguarum peritum, oſtendimus infra in voce *Diglottos*. Proprie vero etiam ſignificat hominem duas linguas in ore habentem, qualem obſervationem a Joh. Dolæo notavit Bonett. Med. Septentr. l. 5. ſ. 25. c. 1. p. 301.

* Bilis, χολή. *Fel*. Non eſt noſtrarum partium, omnia nunc commenta veterum, & recentiorum de *Bile* hic proponere, & ventilare, ſed ſaltem terminum Medico ſenſu exponere. Hinc ſufficere facile poteſt, communi Doctorum conſenſu certum eſſe, quod ſimpliciter ſumtum vocab. *bilis* denotet *Naturalem*, *Flavam*, Gr. ξανθὴ dictam, quæ in Hepatis vaſis, vel poris Cholodochis, & Veſicula fellis naturaliter inveniri, & ab utriſque per communem ductum ad Inteſtinum Duodenum excerni ſolet. Eſt igitur *bilis* Excernendum naturale, ſive liquor excrementitius, ex ſanguinis ſalino-ſulphureis ob longiorem moram effœtis redditis portionibus, paucoque ſero dilutis conſtans, a maſſa ſanguinis in glanduloſo hepatis parenchymate ſecretus, ad dicta vaſa, & receptacula collectus, & excretus. Uſus hujus in inteſtino Duodeno eſt indubitatus, Chyli e ventriculo immediate huc tranſlati ſegregabilitatem, & diſſolutionem in utiles, & fœculentas portiones una cum ſucco pancreatico, ceu contrariæ facultatis, mediante aliqua fermentationis lucta, promovere. Quæ circa alias quoque utilitates veteres, & novi Authores tradiderunt: item an denuo cum chylo ad ſanguinem quædam *bilis* portiones loco novi fermenti, & balſami vitalis redeant? an vero ſtatim e veſicula fellea per certas arteriolas ad ſanguinem refundatur, uti conjectatus eſt Fr. de le Boe Sylv. Diſp. Med. VI. & quæ ſunt alia, aliis, & alibi ventilanda relinquimus. Porro *bilis præternatur.* &, *vitioſa* fit per varios corruptionis modos, & varia ſortitur epitheta, vel a colore, vel a conſiſtentia, vel ab alia circumſtantia petita, quæ paucis annectere lubet. Ita quædam dicitur *bilis pallida*, ὠχρὰ, vel χλωρὰ, quæ ad naturalem proxime accedens,

vel

vel a serosis, aut aquosis portionibus copiosioribus diluentibus, (unde & *Aquosa, & humida*, ὑδατώδης, ἢ ὑγρὰ, appellatur) vel a minori aculeo lixivioso præditis salinis calorem obtinet remissiorem, huic contraria est *Rubra*, ἐρυθρὰ, *subrubra*, ὑπέρυθρος, *rufa*, vel ignei coloris, πυῤῥὰ (quæ saltem sunt gradus differentiæ) quæ majoris lixiviositatis indicium præbent, & particularum salinarum combustarum, vel nimium assarum copiam præsupponunt; quales etiam particulæ coagulatæ intense rubentes haud raro cum urina excerni, & ad matulam affigi firmiter solent, teste VVillis de Urin. c.5. §. Usitatum. *Vitellina*, λεκιθώδης, hoc est ovorum crudorum vitellis colore, & consistentia similis, ex assumptis alimentis per biliosas regurgitantes ex intestino in ventriculum portiones corruptas admixtas depravatis nata, & mediante vomitu innotescens. Sic & *Porracea*, πρασοειδὴς, ἢ πρασώδης, mixta est ex chylosis, & biliosis (an & succi pancreatici vitiosi?) portionibus heterogeneis corruptis, vitriolaceis conflata, & per vomitum in sensus incurrens. Porro quoque *bilis Glastea*, sive glastum colore cæsio referens ἰσατώδης, *Æruginea*, (*nosa*) ἰώδης, *Cærulea*, κυανέη, ἢ κυανίζουσα, *Obscura*, aut *Fusca*, ὀρφνώδης ἠφαιὰ mixtæ, & heterogeneæ sunt *Bilis* species, gradu corruptionis, & colorum variantes, quæ liquoris biliosi, succique pancreatici concurrentem vitiosam effervescentiam, & corruptionem præsupponunt, uti hoc innuit rectissime Sylv. l. 1. c. 30. §. 112. & c. 46. §. 37. E quo Authore alia quædam *bilis p. n.* epitheta addere libet, ut sunt, *bilis Heterogenea*, quæ constat diversis partibus, aliis acrioribus, aliis obtusioribus, l. 1. c. 48. §. 6. *Copiosa*, & simul *Acrior*, cujus caussas recenset cap. 18. §. 11. huicque contraria *Pauca*, & *iners*, §. 12. *Spirituosa*, & *Volatilis*, quam credit esse causam veram Icteri, c. 46. §. 41. seqq. & Ructuum nidorosorum, c. 7. §. 21. Vomitoriarumque febrium, c. 30. §. 112. *Pinguior*, & *Oleosa*, ceu caussa Fastidii ciborum, c. 2. §. 8. Ardentisque totius corporis, vel intestinorum, vel lumborum doloris, c. 11. §. 18. & c. 14. §. 16. *Fluida*, vel *Fluxilis*, aut *Turgens*, author Choleræ, & DiarrhϾ, qualem etiam per purgantia fortiora gigni, & expelli constat, c. 7. §. 46. *Glutinosa*, & *spissa*, huicque affinis *Calculosa*, caussa obstructionis, præsertim meatuum biliariorum, c. 45. & 46. Plura si cui legere placet de *Bilis* natura, generatione, varietate, & usu, ille præter Hipp. & Gal. monumenta, aliorumque veterum scripta, ex recentioribus legat Franc. Glissonii Anatomiam hepatis, & Marcelli Malpighii Ex. de Hepate, c. 5. seqq. aliosque. Per *biles* in plurali & *Flavam*, & *Atram* simul intelligi, ostendit Joh. Rhodius in Not. ad Scribon. Larg. n. 136. *Bilis* Anatomiam Chymicam, h. e. Medicamenta e *bile* parata vide in Morley Collect. Chym. Leidens. c. 96. 97.

Bilis *atra*, μέλαινα χολὴ (vide *Melancholia*) denotat apud Gal. humorem melancholicum, l. 7. aph. 32. c. 1. de nat. hum. t. 27. &c. 5. in 6. Ep. t. 14. Cum autem æque obscurum sit ap. illum, & reliquos omnes antiquiores, quid proprie sit humor Melancholicus sive naturalis, sive præternaturalis, declarari hoc debet ex recentioribus hypothesibus Physiologicis Pathologiæ rite applicatis, secundum quas *bilis atra* nihil aliud est, quam humor excrementitius, acidus, in pancreate naturaliter collectus, & ad intestinum duodenum secretus, (qui simpliciter *Melancholia* dici commode potest) præternaturaliter se habens, præsertim nimia aciditate corrosiva, & exulcerativa peccans. Vid. Not. nostr. ad Jessen. Judic. de S. V. S. M. pag. 161. Quamvis & *bilis flava* per mixturam hujus acidi p. n. pancreatici liquoris corruptam, in *atram bilem* degenerare possit, teste Fr. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 46. §. 37. imo ipsum Sanguinem, & Spirituum animalium liquorem, si in eum regurgitaverit, ille nimium acidus liquor *Atrabilarium* facere queat, unde gravissimorum morborum Ilias provenit. *Atra bilis* quoque mystice appellatur *Nigredo illa* prima in præparatione *Mercurii Philosophorum*, & *Lapidis Philosophici*, quam offert in prima operatione, de qua ap. Libav. T. II. Oper. in Apoc. Herm. Part. post. in proœm.

Binsica, hoc nomine Rabbini vocant ægritudinem mentalem, & in specie *Atrophiam organi phantasiæ*, teste Helmont. tr. Venatio scient. n. 31. & de magnet. vul. cur. §. 148.

Binarius, est *numerus mysticus*, seu potius commentitius Spagyricorum Philosophorum, statuiturque duplex: *Naturalis*, qui est ortus a Deo per divisionem corporum superiorum ab inferioribus in prima creatione: *Binarius contra naturam* est id, quod est nedum naturæ, sed Deo primum inimicissimum, radix morborum omnium, & interitus. Vol. I. Th. Ch. p. 462.

Biolychnium, βιολύχνιον, idem quod *Flamma vitalis*, sive *Calor nativus*, de quo infra: Epitheton Charltono, aliisque recentioribus non infrequens. Alias vocabulum hoc accipitur de singulari quodam secreto ex sanguine humano parato, uti videre est apud Beguin. Tyr. l. 3. c. 1. in notis Glukradii, ubi simul mentio fit Joannis Ernesti Burggravii, qui integrum libellum de hujus modi *Biolychnio* conscripsit, & edidit.

Bios, βίος, βιοτὸς, βιοτὴ, dupliciter sumitur. 1. frequentius pro *Vita*, ejusque curriculo. 2. rarius pro *Victu*, h.e. alimentorum usu ad vitam necessario. Vide suo loco *Vita*, *Victus*.

Biothanati, βιοθάνατοι, dicuntur Foresto l. 1. Obs. 1. in Schol. 2. qui *violenta morte* perierunt. Verum non videtur vocab. a bonis authoribus approbatum.

† Bipula, est Vermis apud Arist. l. 5. hist. anim. c. 29. interprete Gaza. Mercur. de morb. puer. l. 3. c. 7.

Bira. Vide *Cerevisia*.

Biscoctus, δίεφθος, διπυρίτης, potissimum dicitur de pane iterato cocto, quem & ἔξοπτον, h. e. *valde assatum*, dici existimat Linden. Ex. XVI. §. 139. seqq. Jung. locus Hipp. de Int. Aff. XXIIX. 16. Habet vim desiccandi, & cum siligineus est, neque nimium tostus, minus omnium excrementi relinquit, Renat. Moreau ad Schol. Salernit. c. 17. p. 263.

Bismuthum, *Bisemutum*, *Marchasita*, vulgo *Wismuth*, est recrementum metallicum in generatione metalli alicujus ex portione quadam ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans durum, ac fragile mutatum. Schrod. l. 3. Ph.M. cap. 18. Verum Olaus VVormius Musæi c. 8. ad sui generis metallum refert, licet aliquando argentum in se contineat. Libav. quoque inter metalla referre non dubitavit. Defens. Syntagm. A. 2. N. 53. Est vel solidius, sectionemque admittit, vel interdum laxius, instar Galenæ. Datur & *Marchasita aurea*, vulgo *Boid Roisst*. *Plumbum* etiam *scriptorium* a nonnullis ad *Bismuthi* speciem refertur. Hofm. in Cl. Schrov. d. l. p. 329. Viribus recremento Plumbi respondet; usu quamvis rarissimus, & nonnisi externus. *Bisematum* appellavit levissimum, pallidissimum, & vilissimum plumbum. Rul. in Lex.

Bithnimalca; idem quod *Gasteranax* (de quo sua in litera) hoc est peculiare principium activum in ventriculo residens, functionum chylificationis, & distributionis, segregationisque excrementorum præses, quod nomen finxit Dolæus in Encyclopæd. Med. l. 3. c. 1. 3. & 4.

Bitrinati, i. e. *vitro obductum*. Rul.

Bithynos, βιθυνὸς, duo significat medicamenta: 1. est nomen Emplastri ad hydropem efficacis, cujus descriptio habetur ap. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. deinde *Pastillus* dicitur *Bithynus*, l. 1. de C. M. P. G. c. 11. Gorr. p. 75.

* Bitumen, ἄσφαλτος, ἀσφαλτὸν, generaliter sumptum denotat omnem terræ pinguedinem tenacissimam, facile urentem. Hinc Langius *Bitumen* ignis fomentum in montibus illis ignivomis esse dixit, ita ut ab aqua magis accendatur, l. 2. Ep. 52. & sub se comprehendit varias species, quas videre est apud Schr. d. l. c. 29. Specialiter vero denotat succum pinguem aquis marinis, aliisque stagnantibus marinæ non dissimilibus, & optimum est mari mortuo, (quod propterea Lacus *Asphaltites* dicitur) veluti spuma innatans, postea vero resiccatum ad littora pice sicca durius efficitur, tenacissimumque redditur. Optimæ notæ habetur, si ponderosum, validum odorem vibrans, purpureoque ad atrum vergente colore præditum sit. Ejus virtus est cum moderata calefactione exsiccatoria, & glutinatoria. Gal. l. 11. de S.F. Schrod. l. 3. c. 32. Hofm. in Clav. aliique plures. Gorr. in def. aliter distinguit *Bitumen*, ἄσφαλτον, in *Liquidum*, & *Fossile*. Illud, quod instar olei sit propter pinguitudinem, postmodo tamen vel sponte, vel coctione inspissatur. Meminit illius Scrib. Larg. n. 52. ad inunctionem narium. Dicitur & *Zacynthium*, (perperam Saguntinum, cum in agro Saguntino non deprehendatur) ζακυνθία ἄσφαλτος, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. Vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 208. quemadmodum siccum *Judaicum* quoque vocatur. Hoc vero siccum e terra eruitur, lapidum, aut carbonum modo, nigrum, splendensque picis instar, & ab aliis Gagatis, aut Fossilis Carbonis, aut Petræ nomine venit. Vide *Lithanthrax*. *Bitumen* etiam tribuitur a Paracelso excremento urinæ *Alcola* dicto, (de quo supra) quod ipse Tartarum mucilaginosum etiam appellat in Fragment. Medic. ad lib. 1. de Tart. cap. 9. & alibi. Dornæus descripsit *Bitumen*, quod sit sulphurea terra, in Diction. item Rul. in Lex. qui multa genera etiam proposuit: Liquidum oleo simile, Petroleum. Odoratum Saxonicum, tetrum, camphoræ nativæ: nigrum crassum Fossile carbonibus simile. *Bitumen perversum* est liquor incertus, &c.

Biventer, διγάστρικος. Vide *Digastricus*.

Blabe, βλάβη, noxam, læsionem significat, a verbo βλάπτειν, nocere; cui opponitur ὠφελέειν, prodesse. Hipp. lib. de Alim. III. 3. seqq. Eidem quoque σίνεα dici ab Jonico σίνειν, & noxia βλαβερὰ, ἢ σινόμωρα, docet Galen. c. 3. R. V. I. A. t. 14.

Blacciae, apud Rhazen dicuntur *Morbilli*, notante Ingrassia comm. in Avic. l. de Tum. p. n. p. 194. 195.

Blachmal, est *materia liquefactione plurium una metallorum confusa in sulphur injecta*. Johns. in Lex. Chym.

Blactara, i. e. *Cerussa*, vel *Blancta*. Rul. in Lex.

* Blaesus, *Blæssus*, βλαισὸς, βλαισωδὴς, vitium aliquod in figura membrorum corporis, præsertim

præsertim externorum significat. Frequentius de cruribus extrorsum distortis usurpari solet. Alias Latinis *Valgi* dicuntur. Gal. de caus. mor. l. 7. c. 3. de iis, quæ in Med. fiunt t. 31. Jung. M. A. Severin. de gibb. valg. & var. P. 11. cap. 2. Quibus opponuntur ῥοιβοὶ, vel ἰωβοὶ, ῥοικοὶ, *Vari*, quibus crura introrsum vertuntur; quamvis C. Hofm. mendum subesse existimet, & invertendam esse utriusque significationem doceat, l. 3. Inst. c. 59. §. 1. & l. 3. Apolog. pro Gal. c. 99. Utinam vero rationem addidisset, cum Authores, & Lexicographi non consentiant in illam significationum inversionem. An incertitudo significationis fortassis inde oborta est, quod utrumque vitium in cruribus semper concurrat? Dum enim genua extrorsum vergunt, pedes extremi coeunt; quod si vero hi diducuntur extrorsum, genua coarctantur. *Blæsitas* etiam dicitur de illo, cui lingua impedita est, ut literam aliquam exprimere non possit. Vide supra *Balbuties*.

Blanca *mulierum*, *Blancta*, *Cerussa*. Rul. in Lex.

Blandus, ἠὺς, ῥὺς, idem quod *Mitis*. Est epitheton plerunque Ignis, a Pharmacopœis, & Chymistis receptum, ad differentiam Ignis fortioris. Ita in negotio lapidis Philosophici requiritur *Blandus Ignis*, & æqualis, ita ut nec invalescat, nec debilitetur, a Ventura apud Lagneum in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 767.

Blas, terminus est Helmontianus novus, & significat in genere motum localem, & alterativum Astrorum, a quorum utroque oriuntur temporum mutationes, tempestates, atque vicissitudines. Unde *Blas motivum stellarum* ab illo describitur, quod sit virtus pulsiva ratione itineris, per loca, & secundum aspectus. *Blas vero alterativum stellarum* in productione caloris, atque frigoris consistit, idque præcipue cum ventorum mutationibus. Passivas vero qualitates, puta humiditatem, & siccitatem, ad nos astra transferre nequeunt, cum ex sese non habeant. Porro ad imitationem illius in Brutis quoque, & Hominibus *Blas* occurrere docet, idque duplex, *Naturale*, & *Voluntarium*. Illud dicitur, quod quodlibet viscus ad typum sui Astri format; hinc & *Astrale* dicitur: Hoc vero, quod voluntate animalium ad motum localem dirigitur, & nullo modo connexum est lationi supernæ, hoc est absque cœlorum *Blas*, & motore immobili naturali seipsum movet, in tr. *Blas Meteoron*, & *Blas Humanum*. Quis vero non rideat has novitates?

Blastema, βλάστημα, βλάστησις, *germinationem*, *germen* significat in genere, a verbo βλαστάνειν, propullulare, germinare, & occurrit illud quatuor in locis (notante Foes. in Oec. pag. 122.) apud Hippoc. v. g. de Humor. I. 35. lib. 4. Epid. XXIV. 8. & lib. 6. Epid. sect. 2. I. 10. de Ulc. V. 3. Quamvis vero obscurum sit, qualia *germina* p. n. in illis locis intellexerit, nobis tamen videtur, potius exponendum esse per eruptionem alicujus materiæ sive pustulosæ, sive crustosæ, sive fungosæ, aut alterius consistentiæ. Et ita alter locus in Epid. cujus expositio apud Galen. non occurrit, erit perspicuus, quod tumores glandularum sint signum eruptionum cutanearum, id quod experientia testatur, præsertim in pueris, & puellis, v. gr. pone aures, maxillas, ad collum tumores significare scabiosam exulcerationem præsentem, vel futuram. Hinc Vvallesii commentum ad illum locum plane ἄκυρον, & improprium nobis videtur. Vide etiam infra *Germen*.

Blatta, est vocabulum valde æquivocum, præcipue vero duas habet significationes. 1. denotat Insecti genus, & ita respondet Græcum σίλφη, *Silphe*, vel etiam τίλφη, quæ significatio iterum tribui solet variis insectis, vel vermiculis, de quibus omnibus legatur Uliss. Aldrovand. l. 4. de Insectis c. 9. edit. Bonon. p. m. 499. seqq. ubi etiam exponit σίλφας ἄπτερ. ...., & βδεούσας, i. e. *Blattas* sine alis, & fœtentes, quarum ex Archigene meminit Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & l. 5. c. 9. ad affectus aurium, & dentium. 2. denotat Testaceorum species, vel potius opercula Conchyliorum, si oblonga fuerint; si rotunda, Buccinorum, & Purpurarum habentur, quamvis indiscriminatim, sed perperam, a Pharmacopolis, & Aromatariis vendi soleant. Dicitur cum epitheto *Blatta Byzantia*, βλάττιον, vel βλάττιον βυζάντιον, item ὄνυξ, Diosc. l. 2. c. 12. *Unguis odoratus*, non quod suaviter oleat, sed quod odor sit gravior, castoreum æmulans. De his legantur Rondel. l. 2. de Testac. c. 15. Aldrovand. l. 3. de Testac. pag. m. 294. seqq. item pag. 346. Schroder. Ph. lib. 5. cl. 3. num. 74. *Ungui odorato* tribuitur interne sumpto virtus alvum laxandi, lienem emolliendi. Externe suffitus contra epilepsiam, & suffocationem uteri commendatur; in reliquis cum aliis concharum testis viribus respondens.

Blechrus, βληχρὸς, significat *Debilis*, *Lenis*, & est epitheton usitatum morborum, præsertim febrium, apud Hipp. 5. aph. 64. lib. 5. Epid. XXII. 24. XXXVI. c. 2. & passim alibi; de quibus locis vid. Foes. p. 123. Dieter. Jatr. n. 156.

Blema, βλῆμα. Vide *Intritum*.

* Blenna, *Blena*, sive *Mucus*, βλέννα, μύξα, est

est humor excrementitius crassior, concoctus, per palatum, & nares defluens, minusq; acris, & mordax, propterea & crassior pituita ab Hipp. vocatur. Gal.l.de tot.morb.temp.c.3. & lib.2. de sem.c.6. βλέννα, & βλέννα, frigidus, humidusque est succus, quem omnes homines phlegma vocant, ut scribit Gal.l.2.de fac.nat.c.9. Vide *Phlegma*. Dicitur & Hipp. βλαίνα, l.2.de mor. XII.6 Unde & derivativa βλεννώδης vel βλεννώδης, vel de ipsis excretis *mucosis* legitur, l.4. Epid. in princ. vel de hominibus, in specie mulieribus, l. de Carn. vel de ætate XXI.8. Foes.d.l.

Blennus, βλέννος, βλεννὸς, βλεννὸς, Suidæ βαίων, est piscis littoralis, nullius pene pretii, quod vel ex nomine *mucum* denotante constare potest, cum carnem habeat mollem, excrementitiam insipidam, & ita ingratam. Ejus descriptionem vide apud Aldrov. lib.2.de pisc.c.26.

Blepharides, βλεφαρίδες. Vide *Cilia*.

Blepharon, βλέφαρον. Vide *Palpebra*.

Blepharoxystum, βλεφαρόξυστον, est instrumentum Chirurgicum radendis, vellendis, concinnadisque palpebris aptum, in *Trachomate*, sive asperitudine callosa palpebrarum interiorum, quæ & τύλωσις vocatur, P.Ægin. l.3. c.22. Gorr. in def.p.76

Blestrismus, βλεστρισμὸς, Hippocrati incontinentem corporis *jactationem*, & inquietudinem significat, qua corpus perpetuo exagitatur, aut incontinenter disiicitur. Dicitur alias quoq; ῥιπτασμὸς, l. 1. de Epid. ægr. 2. Provenit a sanguinis nimia, & tumultuaria effervescentia in febribus acutis. Verbum quoque βλεστρίζειν, Hipp. in usu fuit, idem significans, scil. *jactare seipsum* lib.1.de morb. VII. 17. De phreniticis Aretæus usurpat βλεστρίζεσθαι, h.e. *jactari*. Foes.p.122.

Bletus, βλητὸς, *ictus* dicitur, cujus latus propter internam malignam inflammationem, v.g. pleuritidem, peripneumoniam, præsertim mox post obitum, lividum, aut maculosum, tanquam ex ictu, aut plaga, conspicitur, Hipp. Coac.t.400. s.1. de R.V.I.A. t.35. De fœtu quoq; in utero hac ratione extincto legitur l. 1.de M.M. CX.8. ubi in seqq. exponitur per πελιδνὸν, lividum.

Blicare, i.e. *præsil præparatum*. Ruland. in Lex.

Blincta, i.e. *Terra rubra*. Id.

Blityri, βλίτυροι, est vocabulum fictitium, plane nihil significans, proverbii loco a Galeno usurpatum cum altero *Scindapsus*, σκινδαψὸς ad irridendam nimiam fingendorum novorum terminorum vanitatem, l.3.de diff.puls.c.4. & l.2.MM.c.7.

Blumati, *terreum* est *vas vitreatum*. Johns. in Lex.

† Boa, Morbus papularum Plinio lib. 24. cap.8. hodie morbus Gallicus apud Hisp. Delecamp. in hunc locum. Plinio lib.16. cap.11. tumor crurum ex labore viæ collectus. Lurembergius in Antiquario. Rei rusticæ Scriptoribus boum, notante Julio Scaligero in festo.

Boa, βόα, βόη, Plinio dicuntur papulæ rubentes cutaneæ, vulgo *Dibblasterlein*, sive pustulæ ichorosæ, l.24.H.N.c.9. & lib 26.cap.11. quamvis & nomen sit serpentum maximorum in Italia, ita ut aliquando solidus infans in ventre occisæ *Boæ* fuerit repertus, apud eundem, l.8.c.14. Jung.Aldrov.l.1.de serp. & dr. c.19. Vide *Papulæ*. *Pustula*.

Boax. Vide *Boops*.

Bochetum, dicitur *Decoctum secundarium* ex ligno sancto, salsapariglia, china, & aliis sudoriferis paratum. Blas.Med.Univ.p.79.

Bocia, dicitur *vas vitreum* firmiter clausum, ventre rotundum, collo oblongum, & strictum ad mensuram dimidii pedis, vel circa. Dicitur alias & *Ovum*, *Sublimatorium*, *Urinale*, *Cucurbita*. Lagn. in Harm. Chym. T.Ch. Vol.IV.p.769. Hanc frigida non licet attingere manu in labore Chymico, ne rumpatur. Greverius in Secret.Vol.III.p.719.

Bodagi, i.e. *aliud vas*. Rul.

Bodid, i.e. *Ovum*. Id.

Boe βοή. Vide *Clamor*.

* Boethema, βοήθημα, Auxilium, *Remedium*. Vide *Remedium*.

Bof, i.e. *Calx viva*. Rul.

Bolbideon, *Bolditum*, βολβίδιον, βολβίτιον, dicitur parvus polypus, vel sepiola parva, ap. Hipp.lib.2.de morb.mul. XXV.6. & XXIX.34. Foes.d.l. Gorr.p.76.

Bolbiton, βόλβιτον, *stercus bubulum* in specie apud Hipp. significat, cujus usum ad fotum, & suffitum in affectibus uterinis commendavit, l.de nat.mul.II.17.XXIX.173. 174. l.1.de morb. mul.LXXXV.13.CXXIII. 13. lib.2. LXXIV.31. Foes.p.124.

Bolchon, βολχὸν appellant quidam *Bdellium*, teste Diosc.l.1.c.80.Gorr.p.76.

Bolesis, dicuntur *Corallia*. Rul.

Bolismus, mendose pro *Bulimus* legitur ap. Avic.l.3.fen.13.t.2.c.15.16.

Bolus, ἡ βῶλος, dupliciter sumi solet, generaliter, & specialiter. Generaliter idem est ac *Gleba*, sive terra pinguis, & limosa; quamvis per metaphoram & aliis rebus aptari possit, v.g. Glebæ nivis, Glebæ thuris, Glebæ casei. Vid.Rhod.Lex.Scrib.p.388. Specialiter vero 1. significat terræ quoddam genus ex pallido

lido rubrum, lentore pingui prædítum, in levorē calcis affuso humore promptissime solubile, ac assumptum butyri instar liquescere visum vaporibus Martial. imprimis impraegnatum, Schr. l.3.c.2. Præ reliquis laudatur *Bolus Armena*, ἡ ἐκ τῆς Ἀρμενίας βῶλος, Gal.l.9.de S.Fac.§.Terra Samia in fin. quæ scil. ex Armenia, & finitimis locis affertur; quamvis non reiiciendæ sint aliorum quoq; locorum, in quibus fodiuntur *Boli*: v.g. *Toccaviensis*, quam Armenia non inferiorem commendavit Joh. Crato Consil.79. apud Scholz. item epist. 123. 130. *Orientalem* ab Armenia distinguit idem, epist.107. ceu ex Cappadocia Constantinopolin allatam. *Vvitzebergicam* approbat Schrod. d.loc. & F.Hofm. in cl.ad illum locum. Ex quo etiam constat, dari *Bolos* alius coloris, videlicet *Albos* ex Hetruria *Cinereos* e Fionia, & Boringia Daniæ Insula, item *Norvvegicos*. *Bolis*, præsertim *Armeniæ*, tribuitur præter vim exiccantem, adstringentem, consolidantem, roborantem, etiam virtus alexipharmaca in ipsa peste salutaris. Ejus tamen usum suspectum reddere conatus est Langius l. 1. epist. 18. *Bolus* dicitur *lutum*, quod minerale nullum in se habet. Dorn. Rul.& Johns. *Boletus* idem significat. Deinde *Bolus* significat certam medicamenti formam, mellis fere consistentia paulo crassiore conglomeratam tanta quantitate quātam bucca fere capere potest. Dividitur in *Purgantem*, *Diaphoreticum*, *Alterantem*, & *Roborantem*. In Officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione Medici statim parantur. Petr.Morell.de formul. rem.l.1.f.2.c.1.Schrod.l.2.c.42. Parantur ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus, in consistentiam deglutibilem redactis. Spagyricis quoque *Bolus* dicitur *Coagulum specificum*, quod est essentiale Chymicum, ut sit essentia quædam liberata ab impuris, & alienitatibus per coagulationis, quam necessario antecedit solutio, modum segregata constitutaq; quomodo solent *Boli* eluti in specie fieri, fit ut eis consistentia, & forma homogenea, qualis est bolaris, novumq; etiam tabulis id, quod ad essentiam parum interest. Rul. in Lex.

Bombax, *Gossypium*, Cotta, Cotonum, ξύλον, primo denotat plantam ipsam exoticam in Syria, & Cypro copiosam, ferentem semina multa lanugine involuta instar nucis crinitæ inclusa: secundo ipsa quoque *Lanugo* hoc nomine vocatur. Seminis usus in phthisicis, & asthmaticis laudatur: *Lanuginis* rarior internus; frequentissimus externus. Schrod. l.4. clav.1. num.59.

Bombus, βόμβος, est murmur, vel strepitus resonans ex flatibus, qui in amplitudinem effunduntur, & evolvuntur ex locorum angustiis. Si hujusmodi sonus in auribus percipitur in acutis morbis, lethale habetur signum ab Hipp. Coac. t.135. In intestinis crassis fieri a portionibus chylosis in flatus resolutis, docet Gal.3. de sympt.causs.c.2. unde & sonori crepitus quandoq; excernuntur.

Bombylius, βομβύλιος, & βομβυλιός, est genus poculi, vel vasculi cum angustiore orificio, a resonando ita dictum, cujus meminit Hipp.l.3.de morb.XXIV.62. quamvis cum epitheto εὐρυστόμου, latioris. Verum mendosum esse locum, & substituendum στενοστόμου, ingenio se demonstravit Foes.in Oecon.p.125. Jung. Gal. c.2.in 6.Epid.t.32.

Bombyx, βόμβυξ, ut & βομβύλιος, est vermis lanificus, sericum texens, oriturque tum sponte, tum ex ovis. Ejus historiam admirandam prolixe reperies apud Ulyss.Aldrov.l.2. de Insect. c.6. p.m.278. multisque seqq. Jungatur ex recentioribus dissertatio Epistolica *de Bombyce* Marc. Malpighii Regiæ Societati Anglicæ dicata, de quo etiam videantur Acta Philosophica Oldenburgii An. 1669. Mens. Jul. Quærantur & alia de hoc insecto loca ibidem in Indice. Papiliones bombycis κατ' ἐξοχὴν *Bombylii* dicuntur, teste eodem. Usurpantur in Medicina Integri, Sericum cum textura, & Folliculi, teste Schroder. lib. 5. clav. 4. num. 97. Verum non est flocci facienda animadversio Fr.Hofm. in cl. ad h.l.p.703. Dicitur & *Bombyx sylvestris*, e genere erucarum viridium simili metamorphosi cum *Bombyce* domestico mutabilium, de cujus usu in Medicina nihil adhuc constat.

Bonati, i.e. *vitreati*. Rul. in Lex.

Bonum, ἀγαθὸν, καλὸν, notissimum quidem, & communissimum est vocabulum, & in genere significat, quod quis aut eligere, aut agere, aut cui confidere potest. ac debet, ex Gal. l.7.de Hipp. & Plat.decr. c.2. Sumitur vero vel absolute, & per se, vel comparative, & secundum quid, respectu personarum, vel alterius alicujus rei. *Bona per se*, & absolute, quæ in rerum natura continentur, alia animi, alia corporis, alia exteriora sunt, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari potest. Gal.Orat.suasor.ad artes, c.6 *Respective bonum* dicitur, vel ut signum, vel ut signatum. Sub utroq; respectu *Bonum* aliquando etiam complectitur *minus malum*, c.20.in 6.Ep. t. 38. *Boni* etiam pro certo, stabili, vero, & perpetuo positum est, c.2. de fract. t.31. Plura huc facientia videsis ap.Diet.Iatr.p.2.

Boops, *Boax*, *Box*, βῶξ, βόαξ, βόωψ, est nomen piscis littoralis, qui inter cibos concoctu faciles refertur, ita ut etiam ægris apponatur. Vide Aldrov.l.2.de pisc.c.41. Bruyerin.l.20.c.9.

Boraco, vocatur etiam *Capistrum auri*. Rul.

Borades, i. e. *Limatura*. Id.

Borax, *Borrax*, factitium quod fit, & Nitri veluti species, unde & nomine suo proxime accedit ad Arabic. *Baurac*, h. e. *Nitrum*, extra dubium est. Ex qua vero materia præparetur, & quo modo, incertum adhuc habetur. Venetiis confici ex cremato quodam lapide candido, & fissili, quem *Boracem crudum* vocant, & Kentin *Nitrum nativum scissile*, docet C. Hofm. in Paralipom. Offic. c. 55. Consentit in hoc Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 2. c. 79. quod ex minera quadam conficiatur, sed modum nobis esse adhuc ignotum fatetur. At Paracelsus *Boracem* optimum fieri vult ex Aluminis, Salis Armeniaci, & Tartari calcinati æquis portionibus in aqua bullientibus, & in Alcali coctis, in Appendic. Chirurg. oper. Manuali I. Ch. Schrod. vero d. l. prolixiorem formulam tradit, addendo dictis mineralibus Nitrum, Sal commune, Gummi Arabic. & Mastichen, & aquæ loco substituit Urinam. Quam compositionem ceu inutilem rejecit Fr. Hofm. dicto loc. Quoad vires commendatur *Borax Venet.* in difficili partu, retentis secundinis, & menstruis. Verum illum effectum in dubium vocare conatus est C. Hofm. dict. l. Vocatur & *Attin Karnatura-le*. Rul.

Borborodes, βορβορώδες, *cænosum*, cœnum referens, lutulentum significat, nimirum a βόρβορος, *cænum*, fimus. Usurpatur ab Hipp. de pure fœtido, 7. aph. 44. 2. progn. t. 70. Coac. t. 409. de Urina fœtente, Gal. comm. 4. aph. 69. de odoribus cœnosis, Hippocr. de hum. VI. 7.

* Borborygmus, βορβορυγμὸς, est sonus, vel murmur in crassis intestinis factum a flatu, qui neque multus sit, sed cum humiditate quadam moderata ad alvum movetur. Gal. lib. 3. de symptom. causs. c. 2. & 4. aph. 73. Linden. S. M. Ex. VI. §. 69. Differt a *Bombo*, quod hic sit siccior flatus, cum majori sono prodiens. Frequenti quoque in usu est apud Hippocr. verbum compositum βορβορύζειν, διαβορβορύζειν, & ὑποβορβορύζειν, de ventre, & intestinis, dict. aph. & 4. de R. V. I. A. t. 64. f. 3. Prorrhet. t. 16. Coac. t. 62.

Boreas, βορέας, βορέης. βορρᾶς, Aquilo, est ventus quidam e quatuor Cardinalibus, qui a Septentrione spirat, frigidus, & siccus. Gal. l. 1. de Temp. c. 2. unde & ab Ovid. l. 1. Trist. el. 2. v. 27. gelidus *Boreas* dicitur. In temporum, & corporis mutationibus potentissimus, propterea Medico maxime considerandus. Opponitur austro, 3. aph. 5. Quæ aeris tempestas βόρειος, scil. κατάστημα dicitur, frigida, & sicca. Quod vero l. 2. de diæt. V. *Boream* frigidum, & humidum statuerit Hippoc. ex alio principio id asseruit, videlicet omnes ventos habere naturam humectandi tum vegetabilium, tum animalium corpora, quia necesse est omnes ventos spirare a nive, glacie, fluminibus, stagnis, terra humecta, &c. ibid. IV. 2. Cæteris paribus alias *Borealis*, vel *Aquilonaris* constitutio commodior, & salubrior habetur plantis, & hominibus quam Austrina. Hipp. de A. L. & Aq. & ex hoc Renatus Moreau in Schol. Sal. Membr. 7. p. 88.

Boritis, dicitur lapis Philosophorum, qui Sapientum æs liquefacit, & velut aqua fluxibilis vertit. Turba Philosoph. serm. 22. in Theat. Chym. Vol. V. pag. 19. & ex hoc Ruland. in Lex.

Borros, βορρὸς, dicitur *vorax*, edax, v. g. de Aqua, & Vigilia, 6. Epid. sect. 3. t. 20. In fœmin. βορρὰ, cibum, alimentum significat, lib. 1. de morb. mul. XXXVII. 3. Et homines, qui multum possunt comedere, dicuntur ἄνθρωποι βορροὶ, ut Asiatici. Gal. in comm. ad l. Epid.

Bos, βοῦς, dicitur animal vulgo notissimum, quadrupes, plerunque bicorne, bisculum, ruminans, laboribus agrestibus, victui, & Medicinæ valde accommodum. Vocabulum hoc aliquando generaliter accipitur de utroque sexu; aliquando specialiter de solo Masculo, qui & *Taurus* dicitur, quemadmodum fœmina *Vacca*, ἡ βοῦς. Integram *Bovis* historiam prolixissime legesis apud Ulyss. Aldrov. l. 1. de quadruped. bisulc. c. 1. *Bos* ficciore est temperamento, quam sus. Hinc *carnes bubulæ* alimentum corpori suggerunt non mediocre, neque dissipatu facile, sanguinemque gignunt aliis æquo crassiorem; propterea melancholicis frequentior harum usus noxius habetur. Gal. l. 3. de Al. Fac. cap. 2. Plura de carnis Bubulæ dotibus vide apud Linden. Ex. XIII. §. 505. seqq. I. Alex. lib. 11. Salubr. c. 9. Bruyerin. de re cib. lib. 13. cap. 4. *Bobus* aliquando cornua deficere, videl. in Scythia, ideo quod præ frigore regionis cornua non enasci queant, testatur Hippoc. l. de A. L. & Aq. XLIV. 6. 7. Quæ de *Bove* in usum Medicum cedere possunt, videantur apud Scrod. l. 5. cl. 1. n. 5. & Fr. Hofm. clav. ad h. l. pag. 643. *Boves* quoque dicuntur pisces cartilaginei quidam, & *Rajæ* species, inter cibos non postremæ bonitatis pertinente, cum carne sint molliore, quam reliquæ Rajæ. De iis vide Aldrov. l. 3. de pisc. c. 52. Vitulus etiam marinus *Bovis* nomine venit, teste eodem l. 1. de Cet. c. 10.

Bosa, Ægyptiis dicta fuit *massa* parata *ex farina loliacea, seminibus canabis, & aqua*, ejus-

dem virtus inebriativæ, qua Assis, de quo vocab. vide supra. Pr. Alpin.l.4.de medic.Ægyp. c.2.p.121.b.

Boscades, βοσκάδες, est epitheton columbarum, quæ in turribus nidum collocant, quas in agris extruere nonnulli solent. Vocantur a quibusdam *agrestes*, ad differentiam domesticarum, τῶν κατοικιδίων, Gal.l.2.de C.M.S.G. c.10.fin. Βοσκὰς quoque dicitur picis siccioris quoddam genus, quod visci instar lentum est. Gorræus.

Botamum, i.e. *plumbum lotum*. Rul.

Botane, Βοτάνη. Vide *Herba*.

Botanicon, Βοτανικὸν, est nomen Emplastri, quod describitur ab Æginet. l.7.c.17.& meminit etiam ejus l.4.c.22. Gorr. p.76.

* Bothor. Vide *Exanthema*. *Bothor*, idem quod *Apostema narium*, apud Vvalther. Sylv. Med. p.183. *Bothor* triplicem apud Arabes habere significationem, latam unam pro omni tumore, strictam pro tumore cum solutione continui, strictissimam pro parvis tumoribus, scribit Fallop. de tum. p. n. c.2. Tom. I. p.619.

* Bothrion, Βόθριον, *foveola*, (1.) significat alveolum, & cavitatem cujusque dentis, quemadmodum Phatuion Ossa, quibus continentur dentes. Gal.de ossib.c.5.fin. (2.) *Bothrion* dicitur ulcus cavum corneæ tunicæ in oculo, parvum, angustum, puncturis rotundis simile, ulcusculove altius. Gal. Introduct. cap.5. Ita quoque descripsit P. Æginet. l.3.c.22.addes etiam purum. Verum quod Interpres Latinus Joh.Guinterius Andernacus in versione non solum mutaverit vocab. in *Botryon*, sed etiam, ut fucum suæ versioni faceret, addiderit, ob uvæ similitudinem ita appellari, non respondet Gr. textui, in quo exprese legitur βόθριον. Ita quoque deceptus Forellus lib. XI. Obs.17. in Schol. Differentiam ab aliis oculi ulceribus ibidem reperire licet. Causa eadem, & generationis modus, cum aliis ulceribus communis est. Vide Senn. M. Pr. l.1. P.3. s.2.c.18. Capiv. dicitur *Fossula* Pract. lib.1. cap.33. Vide infra *Fossula*.

Botin, *Butino*, est *Terebinthina*, item *Balsamus Terebinthinæ*, quando certo suo tempore colligitur secundum hanc influentiam balsamicam. Rul.in I. Ch. Meminit *Botin destillati* ad extrahẽdum florem æris Theoph. Parac.lib.10. Chir.

Botium. Vide *Bronchocele*.

Botothinum, terminus Paracelsicus obscurus, quem exponit per florem morbi. Unde *Podagram* vocavit *Locustam gummatam Botothinam*, l.2. de podagr. §. Necromantia.

Botryites, *Botritis*, βοτρυίτης, species *Cadmiæ* ustæ, uvæ speciem referens, quæ in editiori parte fornacum, in quibus uritur, colligitur. Nam quæ in inferioribus reperitur, *Placitis*; πλακῖτις, vocatur. Gorr. dict. l. Quamvis Schrod. lib.3.cap.19. aliter distinguat, in *Botritin*, quæ in media parte fornacis; *Placitin*, quæ in editiore; & *Ostracitin*, quæ in infima. Uter rectius distinxerit, fortassis inquirere supervacuum, cum viribus vix, ac ne vix quidem discrepent.

Botus, *Botia*, *Botus barbatus*, est vas Chymicum, quod dicitur alias Cucurbita, de quo infra: Item vas super vas: Vas fusorium, vel Descensorium, Crucibulum, Junco, factum ad fundendum. Vide *Locia*.

† Bovillae priscis medicis, Morbilli nostris. Raym. Vinarius de peste l.3.

Bovina Affectio, Vocatur *Vermis* inter cutẽ, & carnem perambulans, & illam perforans, quod in plurimis bobus utriusq; sexus observatur, uti ex Alsaharavio notavit Vvalther.Sylv. Med. p.928.

Boxus, dicitur *viscus* in arbore nascens, qualis est viscus quercinus. Dorn. in Dict.

† Brabyla, Athen.l.2.pruna Sylvestria, Nicol. Locutia miscell. epiphill. l.9.c.12.

Brabyla, & βράβυλα, dicuntur *pruna*, & quidem magna dulcia, atrocœrulea, vulgo *Damascena*, & *Hungarica*; & referuntur inter ea, quæ exiguum alimentum præbent corpori, maliq; succi, apud Gal. l.2. de Al. Fac. cap.38. Succus tamen coctus etiam refertur inter stomatica medicamenta, lib.6. de C. M. S. L. cap.1.

Bracherium, dicitur vinculum, & subligaculum Chirurgorum, quo utuntur in curandis, & deligandis herniis, de quo vide H. Fabr. ab Aquap. de Oper. Chir. c. de intestin. Hernia. Ambr. Paræum. l.7. Chir. cap.15. P. Barbett. Scultet. Armam. Chir. Part. I. Tab. XXXIIX. figura 3. & 5. & Tab. XXXIX. figura 9.

Brachiæus dicitur Musculus flexor Cubiti, sub bicipite latens, cujus ulterior descriptio petatur ex Anatomicis, speciatim Barthol. l.4. c.8. p.571.

* Brachiale. Vide *Carpus*.

Brachium, ὁ βραχίων, vel sumitur late pro omni eo, quod a summo humero ad extremam usq; manum protenditur, totus scil. ille ossium ductus, *Humeri radii*, atq; *Ulnæ*, cum suis musculis circumpositis, & ipsa ossa vestientibus, vasis, & communibus integumentis, Gal. comm.2. de fract.in princ. Linden. Exerc. XIII. §.412. Reald. Columb. lib.4. Anatom. cap.23. quamvis ibidem de ossibus ipsi solum sermo sit: Vel stricte, (quæ significatio Medicis propria esse debet) pro illa parte manus late acceptæ,

ptæ, quæ scapulis annexa est, cujus termini sunt inferne articulus, qui in curvatura cubiti est, quem *Anconam*, sive *cubitum*, cui innitimur, vocamus: Superne autem *humeri articulus*. Galen. lib. 2. de motu musc. cap. 2. & lib. de inæq. intemp. cap. 2. Jungantur aliorum Anatomicorum scripta. Quod vero Lind. dict. l. & in Phys. lib. 2. cap. 14. art. 10. *Brachium* acceperit pro illa parte, quæ inter Cubitum, & extremam manum interjacet, Ulna, & Radio constans, an non dici poterit, quod fuerit hallucinatus? Sane loca Galeni, quibus nititur, obscuriora sunt, quam ut hoc probent. Aliquando adhuc strictius accipitur pro totius *Brachii* parte, quæ inter duas juncturas Humeri, & Cubiti intercedit, cap. 1. de artic. t. 4. *Brachium* factitium Chirurgicum delineatum vide apud Paræum. Chirurg. lib. 22. cap. 12.

Brachuna, idem quod *Acrai*. Vide *Acrai*.

* Brachychronius, Βραχυχρόνιος, idem quod *Brevis*, de morbo dicitur, qui brevi tempore finitur. Gal. in def. med.

Brachypnoea, Βραχύπνοια, frequentius significat *brevem*, & simul ex longis intervallis factam *spirationem*, ex Galen. lib. 3. de diff. resp. cap. 8. Hinc & *Brachypnous*, ὁ βραχύπνοος, ἢ βραχύπνους dicitur, Latine *brevispirus* qui & rarum, & parvum spiritum trahit, cap. 3. in 3. Epid. t. 84. idque malum dependet ab imminente sanguinis perfrigeratione, & flammæ vitalis extinctione. Interdum tamen etiam βραχύπνους saltem de brevem spiritum trahente absque raritate intelligi debet. Hippocr. lib. 2. Epidem. sect. 3. num. 70. & 6. Epidem. sect. 2. t. 19. Vide Foes. Oec. pag. 127.

Brachypotae, Βραχυπόται, ἢ Βραχύποτοι, dicuntur, qui parum ex longo intervallo bibunt. Gal. 3. in 3. Epidem. t. 74. quamvis hoc nomine venire statuat eos quoque, qui rarius quidem, sed paulo copiosius bibunt, lib. 1. de diff. respir. cap. 12. Vide iterum Foes. d. l.

Brachys, Βραχύς. Vide *Brevis*.

Bracium, alii *Brachium*, i. e. *Cuprum*. Rul. Vide *Æs*.

Bractea, ἔλασμα, ἔλασμος, πέταλον, idem quod *Lamina*, Solea, e variis metallis parata, diversis usibus medicis, præsertim Chirurgicis destinata: vulgo *ein Blech*. Rul. in Lex.

* Bradypepsia, Βραδυπεψία, est tardior, imbecilla, & imperfecta cibi concoctio, & ita symptoma actionis diminutæ ventriculi non nisi tardius alimenta concoquentis, ex Gal. de diff. sympt. cap. 4. Ægre vero, & plus justo longiori tempore fit chylificatio vel culpa alimentorum, vel culpa fermenti: Alimentorum vitio accidit, si vel quantitate nimia, vel qualitate vitiosa fermentationi debitæ resistentia ingeruntur: Fermenti culpa contingit, quando vel deficit, vel iners est, veluti pinguius, viscidius, aquosius. Franc. Sylv. lib. 1. Pr. Medic. cap. 7. §. 9. seqq. An vero omnem imminutam chylificationem necessario comitetur alimentorum excretio minus, quam decebat, immutata, unde nihil, vel parum nutrimenti, roborisque ab assumptis alimentis accedit ægro, quemadmodum idem descripsit §. 3. merito in dubium vocari potest. Verum hæc disceptatio excedit instituti nostri limites.

Bradys, Βραδύς. Vide *Tardus*.

* Branchus, Βράγχος, est species catarrhi fauces, guttur, & asperam arteriam afficientis. Gal. l. 5. de san. tu. c. 8. & l. 3. de sympt. causs. Latin. *Raucedo*, *Raucitas*, vocis asperitas, antiquis *Ravis*, ex Plauti Pœnulo A. 3. Sc. 5. & Captiv. prolog. Causam ejus vide in *Catarrhus*. *Branchi*, vel *Branchæ* etiam vocantur tumores glandulosi in faucibus, qui amygdalas duas quasi præ se ferunt, unde difficilis fit exscreatio, & anxia spiritus attractio. Rul. l. 2. M. M. c. 16.

Branta, sive *Bernicla*, est species *Anglici Anseris*, & *Scotici*, de quo multa fabulati sunt, quod vel ex arboribus nascatur, a caudice, & ramis dependens; vel ex putridis lignis generetur, cujus descriptionem exhibet. Aldrov. l. 19. Orinth. c. 23. Caro ejus vulgari Ansere insuavior est, nec a divitibus expetitur.

Braricia, i. e. *Vitrum*. Rul.

Brase, i. e. *Carbones*. Id.

Brasium. Vide *Byne*.

Brassidellica *Ars*, dicitur ab Herba *Brassidella*, vel Brassatella, quæ alio nomine vocatur Ophioglossum, Lanceola est species curationis vulnerariæ, apud Paracelsum, lib. 2. de vit. long. c. 14. per appositionem dictæ herbæ su per vulnus recens. Possunt & alia imponi, v. g. Persicaria, Telephium, Cortex Juglandis arboris, &c. Libav. Apocal. Herm. P. prior. cap. 22.

* Bregma, Βρέγμα, Βρέχμα, & Βρεχμός, dicitur pars capitis media, & anterior, supra frontem sita, & a lateribus ad tempora usque protensa. Hæc an recte dicatur *Sinciput*, nolumus litem nostram facere. Si placet, legas de hujus vocis obscuræ derivatione C. Hof. lib. 2. Inst. c. 59. §. 2. Linden. Physiol. lib. 2. c. 8. §. 16. Constat *Bregma* duobus ossibus propemodum quadratis, quorum unum dextrum, alterum sinistrum est. Ambo autem parte quidem

dem posteriore lateribus suturæ lambdoidis, anteriore vero sutura coronali, a lateribus προσκολλήμασι, sive suturis λεπιδοειδέσι, superiori denique ea sutura terminantur, quæ utrique communis est, & secundum longitudinem capitis recta procedit (quam ὀβελιαίαν nominant, h.e. *Sagittalem*) Constant, ut reliqua fere omnia cranii ossa, duabus squamis, inter quas valde fistulosa, raraque apparent; nisi quæ temporum ossibus conjunguntur, ubi tenuissima quidem sunt, sed solida, & minime fistulosa. Nec frustra quidem hæc ossa natura machinata est, quod toto vitæ decursu tenuia, & halituosa cerebri excrementa maxime per Synciput difflari oportebat. Est enim cerebrum ea cranii parte, quam reliquis copiosius. Sunt qui ἀπὸ τοῦ βρέχειν, *humectare*, madefacere, dictum putent, quod hæc pars capitis humidissima, mollissimaque sit, præsertim infantibus fere membranacea, ut videri possit βεβρέχθαι, hoc est *madefacta esse*. Ex quo forte etiam obstetrices partem eam *fontem capitis* appellant. Huic parti, quia Suturæ dictæ, Coronalis, & Sagittalis, ibi concurrunt, & transitum facilem concedunt, Embrochæ, sive stillicidia commode adhibentur, sed & in pthisicis fonticuli inuri solent. Gorr. Jung. Sculter. Arm. Chir. P. I. Tab. XXVI. fig. 2. seqq. Meminit *Bregmatis* Hipp. de Cap. vuln. III. 1. & 5. *Bregma* etiam aliquando pro *Begma* scribi, Gr. βρῆγμα. Vide supra *Begma*.

Brenthus, Βρένθος est species *Anatis*, vel *Mergi*, Bœotis inter delicias habita. Aldrov. l. 19. Ornith. c. 10.

Brephos, τὸ βρέφος, significat *infantem*. An a τρέφω, mutato τ in β, an vero a φέρβω, per metathesin ε, & ρ, derivari debet, Philologi disputent.

Brevis, Βραχὺς, diversimode prædicatur apud Hippoc. 1. aph. 1. de vita nostra; cujus expositionem prolixiorem vide apud Diet. num. 163. Jactantia est, si qui contra illud verissimum dictum artem brevem, & vitam longam pollicentur. 2. de pulsu a Galen. de pulsu ad tyr. cap. 2. quamvis fortassis absque aliqua utilitate in Medicina. 3. de morbis, eorumq; temporibus qua universalibus, qua particularibus. Dicuntur βραχυχρόνιοι, hoc est *brevi tempore durantes*, ad oppositionem τῶν μακροχρονίων, id est *Chronicorum*. 4. de doctrinæ genere. Hanc brevitatem cum perspicuitate vix, ac ne vix quidem conjunctam esse, aliquoties ursit Gal. v. g. c. 1. de iis, quæ in Med. f. t. §. 35. lib. 5. de san. tu. cap. 1. aph. 8. & alibi. *Brevis* quoque est epitheton cujusdam Musculi cubitum extendentis, apud Barthol. l. 4. An. c. 8. p. 572.

Brexantes, Βρέξαντες, epitheton ranarum parvarum viridium, apud Gal. l. 10. de Sim. Fac. ubi vanitatem detexit illius remedii, sanguinis nimirum dictarum ranarum, in prohibenda generatione pilorum: haud dubie vero ita dictæ a sono, & voce illarum, de qua ap. Aristoph. in ranis.

Brithos, τὸ βρῖθος, *pondus* gravitas, moles dicitur. Hippoc. lib. 1. de morb. mul. X. 11. LXXVII. 10. LXXXVII. 28. in Ep. ad Damaget. 252. a verbo βρίθω, quod est *pondere gravare*, incumbere, l. 1. de morb. mul. XIII. 12. & l. de flat. XVII. 3.

Brochos, Βρόχος, significat *laqueum*. Vide *Laqueus*.

Brochthus, Βρόχθος, i. e. *Gula*, idem quod *Bronchus*. Lund. Phys. l. 2. c. 6. §. 192. Significat & poculi genus, aut lagenulam, Hip. 2. de morb. LXVII. 6. & LXXII. 5. Foes. in Oec. p. 128.

Brochus, Βρόχος, dicitur, cui superius labrum prominet, cui vitium est contrarium Mento, cui mentum extat. Aliter descripsit antiquissimus author Franc. Mar. Grapaldus de part. ædium fol. 128. *Brochi* Latine dicuntur, qui sunt ore producto, dentibus prominentibus, Gr. προοδόντες. Alias & *Brunci*. Non confundendi vero cum *Broncis*, aut *Bronchis*, qui gutturis vitio laborant, *Gutturosi* Ulpiano dict. l. qui clav. §. 2. ff. de ædil. ed. quamvis Nonius Gramm. l. 1. 102. aliter descripserit. *Bronci* sunt producto ore, & dentibus prominentibus; quem falsitatis arguit Linden. Ex. XI. §. 40. quem vide.

Brodium, est terminus Pharmaceuticus, idem significans quod *Jusculum*, sive liquorem aliquem, in quo alia res, sive medicamentum solidum vel asservatur, vel diluitur: ita dicuntur *Brodium* Salis communis, Salsuginis ex olivis, Salis Armoniaci in Theatr. Chym. Vol. I. Tr. de Medic. Chym. p. 607. seqq.

Broma, τὸ βρῶμα, *cibum*, *edulium*, esculentum significat, ad differentiam τοῦ πόματος, quod potum. Galen. lib. 1. de alim. fac. cap. 1. & cap. 4. de R. V. I. A. t. 89. ubi per ἔδεσμα exprimit; in specie vero solidum cibum, qui, uti commolitione indigeret, ita & negotium exhibere calori nostro posset, ingeniose demonstrat Linden. ex. XIII. §. 290.

Bromion, Βρώμιον, nomen est Emplastri aut Malagmatis, *Acopi*, apud P. Æginet. l. 7. c. 19. & Aet. l. 15. Gorr. p. 80.

Bromus, Βρόμος, alii Βρῶμος, scribunt *Avenam* significat apud Gal. & alios.

Bronchia,

* Bronchia, βρόγχια, dicuntur rami asperæ arteriæ. Vide *Arteria aspera*.

* Bronchocele, βρογχοκήλη, i. e. *Hernia gutturalis*, *Struma*, χοιράς, dicitur tumor magnus, durus, rotundus, in aspera arteria oboriens, sive ad fauces. Gal. l. 2 de C. M. S. G. c. 17. & l. 6. c. 14. Dicitur & *Scrophula*, a scrophis, quibus hic morbus est familiaris. Lang. l. 3. ep. 4. Huc pertinet & *Natta*, vel *Nacta*, quæ, ut scribit Guido, est excrescentia magna carnosa, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem formæ, & magnitudinis, cujusmodi sunt Melopepon, & Cucurbita. Tales tumores diversa sortiuntur nomina, pro formæ, & membri, in quo est, varietate. Forest. l. 3. Chirug. Obs. 7. Schol. Dicitur & *Botium*, vel *Bocium*, Goffum, quamvis hoc vocab. latius extendat ad quasvis excrescentias carneas, etiam verrucas, nodos, condylomata, imprimis ad illas excrescentias, quæ oriuntur in fœminis ex suppressis mensibus; in viris ex hæmorrhoidibus. Paracelf. l. 8. de natur. & cura morbi Gallic. c. 1. l. de ulcerib. c. 30. Videtur etiam referri posse ad Abscessus cum folliculo. Siquidem aliquando in *bronchocele* caro hebes, aliquando humor aliquis melli, adipi, pulti, aquæve similis includitur. Forest. d. l. Caussa eadem, quæ aliorum scirrhosorum tumorum in glandulis, & circa glandulas, nimirum Lympha excrementitia viscosior, vel alia congelativa, aut nimium coagulativa vitiositate peccans, ibidemq; stagnans. Atq; ita veterum pituitam cum melancholia mixtam exponendam esse arbitramur. De curatione *Strumarum* per solum contactum mira narrantur de Regibus Angliæ, & Galliæ. Quod tangere soleant, aut soliti sint, certum est. An vero curatæ fuerint illo contactu, credat, qui volet. Nobis videtur cum Diet. Jatr. n. 724. μὴ καθ᾽ λόγον.

Bronchotomia, βρογχοτομία, eadem operatio Chirurgica, quæ & Laryngotomia dicitur, de quo vocabulo inferius suo loco.

† Bronchotomia, quæ Laryngotomia vulgo. Renatus Moreau in Epist. ad Thom. Bartholin. quæ accessit ejusdem lib. de Angina Epidemia.

* Bronchus, βρόγχος, βρόγχη, βρογχίη. Vide *Arteria aspera*.

Bronte, βροντὴ *Tonitru*.

Brotos, βροτὸς, i. e. *mortalis*, epitheton hominis est, mortalitatem ejus exprimens. Sumitur ergo pro ipso homine, v. g. aph. 12. Vocabulum alias Poetis magis, quam aliis Scriptoribus usitatum.

Bruchus. Vide *Eruca*. *Bruchum* vomitu rejectum, in frusto carnis, ad parvæ pilæ magnitudinem, velut in siliqua reclusum notavit Forest. l. 18. Obs. 19. Schol.

Bruma, idem quod *Hyems*, præsertim ejus portio circa Solstitium, quando dies est brevissima: a *Brumo*, i. e. Baccho, ita dictum esse, vult Jos. Scaliger: Gr. βραχεῖα ἡμέρα.

Brusmar, terminus Spagyricus, significans *Argentum*, vel *Lunam*, quemadmodum *Soloma Solem*, vel *Aurum*, in Opere Petri Silento, quod extat in Th. Ch. Vol. IV. p. 986.

Brumati terreum, i. e. *Vas vitreatum*. Rul.

Brunus, *Ignis sacer*, *S. Antonii*, idem quod *Erysipelas*. Idem.

Bruta, est vis quædam influentiæ cœlestis, quæ per animalia bruta rationalibus manifestatur, ut in Chelidonia per hirundinem, per ciconiam Clysteris usus. Rul. in Lex.

Brutius, est epitheton Picis, quæ pinguissima, & resinosissima. Plin. l. 15. H. N. cap. 7. teste Rhod. ad Srib. n. 210.

Brutobon, nomen Unguenti cujusdam Greci brutum, & barbarum, notante J. H. Veleschio ad Marcell. Cuman. Obs. XI. in Sylloge cur. & Obs. Med. Cent. I. p. 40. 42. quamvis non constet, quale sit Unguentum.

Brutum, ἄλογον, est epitheton animalium ratione carentium, idem significans, quod irrationale. Gal. orat. suasor. ad artic. c. 1. Dicuntur & eidem βοσκήματα, 4. de R. V. I. A. t. 1. *Brutorum* Cor vocatur Lapis Philos. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Brychios, βρύχιος, dicitur *profundus*, submersus, idem quod ὑποβρύχιος. Hipp. de venis XXIV. 3.

Brygmus, βρυγμὸς, est *dentium* inter se collisorum *stridor*, ac strepitus. Species quædam motus convulsivi maxillæ inferioris, proveniens ab effluviis nitrosis, acribus, & vellicantibus, & ad explosionem spiritus animales in illis musculis, & nervosis partibus irritantibus. Confer. ad Vvillis Pathol. Cereb. P. I c. 4. p. m. 54. 55. Infantibus, & pueris familiaris, præsertim verminosis. Sæpe etiam comes rigoris febrilis esse solet *stridor dentium*, ex Hipp. l. de nat. mul. XXX. 15. XXXI. 16. l. 2. de morb. XLII. 3. l. 1. de nat. mul. LXXXVI. 16. LXXXIX. 4. l. 3. XLV. 56. Verbum quoque est βρύχειν, & βρύχειν, Hipp. usitatissimum, quod significat, *dentibus stridere*. Loca, si placet, vide in Oec. Foes. p. 129.

Bryon, βρύον, alias σπλάγχνον, significat *Muscum* molliorem arborum, præsertim quercuum corticibus adnascentem, quem canos arborum villos Plinius appellat, l. 12. H. N. c. 23. Hipp. ad uteri suffitus adhibuit, l. de nat. mul. XXIX. 169. & 181. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 9. In specie βρύον θαλάσσιον notat *Algam*, sive mu-

scum marinum, quem ad uteros inflammatione laborantes adhibuit Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 4. Hinc etiam adjectivum derivatur *Bryodes*, βρυώδες, quod de vinculo molliusculo, & algæ ritu cedente usurpatur, ulceribus circumdando, & opponitur adeo duro, ut premat. Gal. l. 3. M. M. c. 4.

Brytia, βρύτια, dicuntur uvarum partes solidæ, quæ musto expresso supersunt, quemadmodum στέμφυλα, olivarum reliquiæ post olei expressionem. Gal. l. 2. de Alim. Fac. c. 9.

Bryton, βρύτον, est potionis genus ex hordeo, quod Arist. πῖνον vocavit. Eo qui temulenti fiunt, non in omnem partem, inquit, corruunt ut ceteri, sed retrorsum duntaxat, & supini. Alii dicunt ex obriza fieri; alii vero etiam ex milio. Gorr. in def.

Bubalus, *Buffelus*, βούβαλος, est animal quadrupes, ex boum ferorum genere, bovi simile, sed majus, altiusque, corpore valde crasso, cute durissima, membris macilentis. Carnes ejus in cibis nec boni saporis, nec commodæ ad nutrimentum. Ex ungulis, & cornibus annuli facti laudantur adversus nervorum spasmos, & contracturas. Vide Aldr. lib. 1. de quadr. Bisulc. cap. 6. De *Bubalo* veterum c. 5.

Bubasticum, βουβαστικὸν, epitheton ulceris, quod est præhumidum, & pueris maxime in superficie oritur, notante Gorr. p. 77. ex Aetio l. 4. c. 21. Rationem hujus appellationis reddere non licet.

* Bubo, βουβὼν, significat partem, & morbum: *Partem*, quæ alias dicitur Inguen, locus ille ad latera pubis, ubi femur, & coxendix coeunt, Dieter. num. 159. Barthol. lib. 1. Anatom. in proœm. Cum vero in illo loco *Glandulæ* plures sitæ sint, & illæ aliquando *Bubonum* nomine venire solent. *Morbum*, si illæ glandulæ tumore afficiuntur, vel inflammatorio, vel erysipelaceo, vel scirrhoso, *Bubones* κατ' ἐξοχὴν appellantur. De inflammatione benigna, vel maligna erysipelacea loquitur Hip. 4. aph. 55. Caussa horum tumorum cum aliarum partium similibus communis, nisi quod glandulæ ad humiditates abundantes qualescunque vitiosas magis sint dispositæ, & opportunæ. Galen. lib. 13. M. M. cap. 5. ubi simul *bubonum* vocab. glandularum etiam in collo, capite, & secus aures tumoribus attribuit. *Bubo* dividitur in benignum, & malignum, hicque rursus in Venereum, & Pestilentialem. P. Barbette Chirurg. P. II. lib. 1. cap. 11. *Bubo* quoque nomen est avis cujusdam, alias *Noctua* dictæ, cujus descriptionem vide ap. Aldrov. l. 8. Ornith. c. 2. De hac varia descripta sunt remedia. Verum pleraq; vana, & inutilia, superstitiosa, aut superflua, rectissime judicat idem d. l. p. m. 518. ed. Bonon.

* Bubonocele, βουβωνοκήλη, *Hernia*, seu *ramex inguinalis*, est species tumoris ad inguina mollioris, vel durioris, pro diversitate caussæ continentis, quæ vel pars corporis, videl. portio peritonæi plus nimis dilatati, vulnerati, aut rupti, aut omenti, aut intestinorum subsidens esse potest, ita tamen ut in inguine subsistat, nec descendat in scrotum. P. Ægin. l. 3. c. 53. Gal. l. de Tum. p. n. cap. 16. vel collectio, & stagnatio excrementitiæ humiditatis ad glandulas; & ita ejus natura, & generationis modus ex descriptione *Bronchoceles* facile intelligi poterit.

Bubula, sine adjectione, *Caro*, h. e. caro bovis, apud Scrib. Larg. n. 188. Vide Rhod. in Lex. Srib.

Bucca, ὁ γνάθος, ab Anatomicis ea pars appellatur, quæ utriq; malæ subjecta est. Gal. c. 2. de art. t. 3. & inflari potest. Barth. l. 4. An. c. 11. Sumitur etiam pro ipso ore. Prolixiorem descriptionem vide in prælim. Anat. Piccolominei p. 313.

Buccacraton, βουκκάκρατον, dicebatur *buccea*, vel *buccella* illa panis vino intincta, mane loco jentaculi olim sumpta, de quo vide Lind. Ex. IX. §. 65. Cur vero insalubre dixerit hoc jentaculum, non licet hariolari.

Buccatum, id est, *Vitreatum*, Ruland. & Johns.

† Buccea, Lat. Bolus, Renod. Pharm. lib. 5. cap. 13.

Buccea, *Buccella*, βοῦκκα, ψωμὸς, Græcobarbare significat frustum aliquod majus, minusve, quod una vice aliquis potest ore comprehendere, & devorare. Paracelsus etiam *Buccellam* appellat excrescentiam carneam Polypi in naso, qui existimat, esse portionem carnis buccarum aberrantem, & naso sese insinuantem, lib. de Ulcer. c. 20. Verbum quoq; *Buccellare* significat *Cibare*, *Frustillare*. Rul. & Johns.

Buccelaton, βουκκέλατον, est medicamentum in panis formam concinnatum, purgandi vim habens. Latine dici potest *buccella purgatoria*. Paratur ex Scammonio præparato cum suis corrigentibus, indito in fermentum, in artiscos formato, inq; clibano cocto, juxta Aet. lib. 3. c. 100. P. Ægin. vero in forma electuarii solidioris cum melle (vel placentæ mellitæ, cum tostionem præceperit) paravit, l. 7. c. 5. ex scammonio tosto, cum seminibus apii, piperis, anisi, fœniculi.

Buccina, Κήρυξ, *Buccinum*, est species quædam animalium ὀστρακοδέρμων, quorum totius corporis integumentum testæ, aut lapidi palam

est simile. Gal. 3. de Al. Fac. c. 33. sive testaceorum turbinatorum *Purpuræ* affine, variæ formæ, cujus prolixiorem descriptionem, & differentias, usum quoque in cibis, & medicina reperire licet apud Ul. Aldrov. l. 3. de Testac. c. 6 & Chiocc. in Mus. Calceol. s. 1. p. 49. Dicitur & *Murex*, quamvis generalius hoc sit vocabulum, Purpuram quoque complectens. *Testam buccinorum*, Purpurarumq; durissimam esse, & ideo ustam adhiberi debere, qua ratione vim desiccandi obtineat, scribit Gal. l. 11. de Sim. Fac. §. de *Buccinis*, & *Purpuris*, & l. 1. de C. M. S. G. c. 16. fin.

BUCCINATOR, vocatur Musculus mole sua buccas constituens, rotundus, in Tubicinibus maxime conspicuus, de quo plura apud Barthol. l. 3. An. c. 11. p. m. 533.

BUCCULA, dicitur carnosa sub mento pars. Barthol. d. l. p. 532.

BUCELLATIO, vocatur modus sistendi sanguinē imponendo lineamentum super venam, vel arteriam, uti scribit ex Avic. Fallop. de Vuln. partic. c. 10. Tom. II. Op. p. 208.

BUCERAS, *Buceros*, βέκερας, βέκερως, dicitur *fœnum græcum*, ejusq; semen, ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXCIII. 24. Vocatur & *Telis*, Gr. τῆλις.

† BUELON, verriculum, quo utuntur qui calculum extrahunt. Sanct. Barolitanus de Calc. vesic. c. 10.

BUFO, φρῦνος, est animal ob venenositatem suam abominabile, deterrimum, & notissimum, ad *Ranarum* speciem accedens. Estque vel terrestris, qui notior, vel palustris, minus vulgatus. Ejus usus Medicus internus in pulvere siccato licet hodieque in dubium vocari nec possit, nec debeat, utpote observationibus fide dignis satis superque confirmatus, uti videre est apud Schr. Ph. l. 5. cl. 1. n. 7. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. cum tamen natura nimium quantum animal hoc abhorreat, annon melius foret, abstinere ab ejus usu interno, præsertim cum aliorum gratiorum medicamentorum copia minime destituamur, prudentiorum judicio relinquo. Quid? quod externus quoque usus ei, cui applicatur, si innotuerit, horrorem & metum incutere haud dubie soleat. De singulari amuleto adversus pestem vide Helmont. tr. Tumulus Pestis, tit. Zenexton. Plura apud Fr. Hofm. d. l. *Bufo* Spagyricis etiam dicitur *Lapis Philosophicus*, a Lagneo Harm. Chym. Theat. Chym. Vol. IV. pag. 727. Quid sit *Bufo grossus de lacte*, tumet ipse ariolare ex eodem d. l. pag. 759. *Bufo Philosophorum* vocatur in extractione animæ Mercurii metallorum, quando spiritus est fixatus in sua terra sulphurea, estque venenum pessimum, quia siccitas sua est sufficiens ad convertendum proprium suum Mercurium metallicum, & naturalem in Sulphur purum, in Appendice Elucidarii Christ. Parisiens. Theat. Chym. Vol. VI. pag. 275.

BUFONITES *lapis*, *Bufonius lapis*, *Crapaudina*, Chelonites. Vide *Batrachites*. Hofm. ad Schr. d. l. p. 646. fabulas, & nugas sapere existimat, quod lapis hic in bufonibus reperiatur. De virtute ejus insigni virus omne eliciendi, & inflationes a venenatis bestiis illatas discutiendi, solo saltem contactu, & attritu blando, testatur Aldr. l. 4. de Insect. c. 3. p. m. 469. l. 5. c. 12. p. m. 620.

† BUGANTIÆ PERNIONES. Mercat. lib. 1. cap. 12.

BULEUMA, βέλευμα. Vide *Consilium*.

* BULIMUS, βέλιμος, vehemens, frequentior, & nimium aucta fames, est symptoma p. n. aucti appetitus ciborum, etiam cum animi deliquio, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo acidioris orificium ventriculi vellicantibus, & pungentibus. P. Barbette lib. 4. Prax. c. 1. cum not. DeKeri, Franc. Sylvius l. 1. Pr. c. 2. §. 5. Qui cum Galeno causam in refrigeratione oris ventriculi, & indigentia quærunt, ex l. 1. de causs. sympt. c. 7. operum perdunt. Dicitur & a nonnullis βελιμία, item βέπεινα, magna esuries, *Furcilla*. Vide Linden. Sel. Med. Ex. XIII. §. 58. seqq. Differt ab *Appetentia canina*, quod in hac vomitiones sequantur ex nimia ingluvie; in *Bulimo* non item, sed animi deliquium sit hujus comes, & symptoma proprium, atq; inseparabile, uti Lind. d. l. §. 74. testatum.

BULLA, πομφόλυξ, dicitur flatus inclusus humido circum extenso. Ita enim generari scripsit Gal. c. 7. aph. 34. Adde Dieter. n. 708. *Bullæ* fiunt circumtenso humore spiritui flatuoso, & solet hoc magis accidere, quando humor aliquid tenacitatis habet; tunc *Bullæ* quoque magis stabiles, & difficulter solubiles esse solent. Est ergo *Bulla* soboles flatuum, cum superficiaria viscositate majori, minorive, per agitationem, & conquassationem obortum. De hujus generatione, & differentiis plura legesis in notis ad Jossenii Judic. de S. V. S. M. p. 190. seqq. Quid *Bullæ* in urinis significent, indicat Hipp. 7. aph. 34. quamvis alii etiam ad alios morbos flatulentos hoc signum extendant, Dieter. n. 708. Paracels. de urin. judic. t. 2. cap. 3. *Bullæ* dicuntur etiam pustulæ, cum oculis obortæ, tum ex combustione in aliis quoq; partibus excitatæ. Gal. l. 6. & 9. de Sim. Fac.

BULLIMENTA, vocantur ab Augustino Pantheo quando vasa aurea, vel argentea eluuntur, &

exterguntur convenienti quodam liquore, ut fiant nitidiora. Libav. S.A.Ch.l.1.c.24.

Bupeina. Vide *Bulimus*.

Bupristis, *βούπρηστις*, est animal insectum quoddam, cantharidi & specie, & visibus adsimile. Gal. l.11.de S. Fac. & h.t. Dicitur, a *βοῦ*, particula intensiva, vel a *βοῦς*, bos, quod animal bobus imprimis exitiosum sit, teste Plin. l.22. c.22. quod nominis indicium urget Joh. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 190. quamvis & equis pariter noxium notaverit P.Veget.Art.Vel. l.3. c. 78. & *πίμπρησθαι*, inflammare, & inflare. Integram *Bupreštis* historiam vide apud Uliss. Aldrov. lib. 4. de insect. cap. 6. Dicitur etiam quibusdam Græcis *βουδάπη*, a valde mordendo. Venenum ejus acre, nitrosum, imo causticum, & corrosivum est. Quod si quis *buprestem* biberit, antidota tradidit Scribon. Larg. num. 190. & Gal. lib. 2. de Antid. c.7. Nihilominus *Buprestes* ad utilitatem quoque medicam fuisse olim adhibitas, v.g. ad uteros inflandos, & purgandos, testatur Hipp. l.1.de morb. mul. cap.25.42. & quidem sine alis, pedibus, & capite, l. de nat. mul. XVIX. 90. Et Dioscor. l.2. c. 66. ad carcinomata, lepram, & impetiginem curandas aliis admistas fuisse confirmat.

Bur, terminus Helmontianus, significans succum mineralem, in quem aqua in terra frascescens aliquando transit, juxta species per directionem seminum electas, quemadmodum *Leffas* dicitur liquor seminalis, ex aqua frascescente ad plantarum generationem faciens, tr. Elementa n. 13. *Bur* prima mineralium soboles dicitur, tr. Aqua n.7.

Burac, est *omnes genus salis*. Alii vero distinguunt, ut Baurac, Denequat; *Borago*, Borax, Uritat, Angar. Rul.

Burdo, *Burdus*, vocatur *Hinnulus equi*, vel *muli*; cujus posterioris testiculi, & jecur qualem vim habeant medicam, docet Aldrov. l. 1. de quadr. c. 5. fin.

Burina, i.e. *pix*. Rul.

Buris, vocatur *Hernia scirrhosa*, ex lapideitate apostematis duri genita. Avic. l. 3.fen.2. t. 1. cap. 3.

* Bursa *testium*. Vide *Scrotum*.

Bursalis, vocatur Musculus femoris obturator internus, ob similitudinem quandam cum marsupio. Barthol. l.4. An.c. 11.p. 520.

Buteo, *βυτέων*, *τριόρχης*, est species *Accipitris*, cujus descriptionem vide in Aldr. lib. 5. Ornith. c.7. Hujus singularis usus est in cibis, cum carnem obtineat optimam, & teneram, ut & in medicina, quando testiculi cum melle cocti, & oblati laudantur ad arcendam conjugalem infirmitatem, p. 372. ed. Bonon.

Butiga, est inflatio totius faciei, quæ & *Gutta rosa*, vel *rubea vocatur*. Rul.

Butbler, nomen est hominis, qui lapidem mirabilis efficaciæ habuit, de quo integrum tractatum scripsit Helmontius inscriptum *Butler*. Fuit natione Hybernus, Homo magnæ quondam in æstimatione apud Jacobum Angliæ Regem, qui mira præstitisse lapide suo ibid. legitur in curatione morborum gravissimorum citissima, in Chrysopœja, sive auri ex plumbo, & hydrargyro confectione excellens. Credat, qui volet. Plura de illo, & ejus obitu violento vide apud Fr. Hofmann. in clav. Schroder lib.2. cap. 65. pag. 89. seqq. An hujusmodi *Panacea Butleriana*, quæ solo intinctu magnæ olei copiæ vires suas communicet, & multiplicet, & sola etiam inunctione, vel unius, alteriusve guttulæ propinatione tam miros effectus præstet, naturalibus viribus excogitari, & operari possit, ego valde dubito. An prorsus vana erit suspicio de præstigiis? Judicium B. Bolfinkii de *Butleriana* hac universali medicina legito in Ord. ac Meth. Med. Spec. Comm. lib. XIII. cap. 5. necnon in Marci Marci Philos.vet. rest.Part. IV. f. 1. subs. 6. Vide *Panacea*. Descriptio Lapidis *Butleri* occurrit in Morley Collect. Chym. Leid. cap. 375.

Butyrum, *βούτυρον*, & in masculino *Butyrus*, *βούτυρος*, perinde enim esse docet Gal. l. 10. S. Fac. & l.7.de C. M. S. L. c. 1. dicitur (1.) ipsa lactis substantia, & pars ejus pinguis, ab ipso multa agitatione, & conquassatione secreta. Etenim *Butyrum* fit ex eo, quod in lacte pinguissimum est. Gal.d.l.de S.F. Unde etiam nonnullis oleum ex lacte appellatur. Paratur copiosissimum e lacte bubulo, (hinc & nominis originem habere ex Joh.Petro Harluno notavit J. Rhod.in Lex. Scrib. t. Butyrum) quamvis omnino ex ovillo, & caprillo lacte parari possit, teste Plin. l. 28. c. 6. nec video, cur Gal. d. l. hoc mirum visum fuerit. Quin & ex humano lacte parari posse, norunt lactantes mulierculæ, abundantia ejus gaudentes; quo *Butyro* nihil præstantius contra phtisin esse dixit Fr. Hofm. cl. Schrod. p.662. Butyrum olim Romanis non multum fuisse in usu, vult C. Bartholin. in Advers. l.53. c. 14. Limitavit vero Rhod. hoc intelligendum esse de florente Republ. Not.ad Scrib. n.43. quem huc porro referas. Scythas olim ex equino lacte *Butyrum* parasse, testatur Hipp. l. 4. de morb. XXV. 22. seqq. ubi simul modus parandi traditur: locus sane lectu dignus, & jucundus. Jung. Linden. Exer. XVI. §. 10. seqq. multis; quem modum Plin. d. l. paucioribus verbis comprehendit. Quod fiat hyeme calefacto lacte, æstate expresso tantum, in longis vasis crebro jactatu angusto foramine spiritum conci-

concipientibus sub ipso ore, res est per se notissima; quemadmodum & ejus vires, & usus internus, & externus omni carent difficultate. Scilicet molliendi facultate prædisum est, vimque habet olei. Dioscor. l. 2. c. 81. Singularem vim venenis resistendi oleositate sua, & acrimoniam illorum infringendi valide deprædicat Forest. lib. 30. Obs. 8. in Schol. (2.) A Chymicis hoc vocabulum translatum ad liquores oleosos ex mineralibus paratos; v. g. ex Antimonio, & Mercurio simul destillatis paratur *Butyrum Antimonii* dictum, de quo Rolfink. Chym. lib. 3. sect. 1. art. 4. cap. 12. & alii. Libav. vocat etiam *Butyrum Sublimati*, Syntag. Chym. t. 1. lib. 3. cap. 14. Ita & Magisterium *Saturni*, sive Plumbi dicitur *Butyrum*, a dulcedine, & consistentia. RolfinK. d. l. lib. 5. sect. 2. cap. 32. Rul. in Lex. *Butyrum Arsenici* ad cancros commendatum a Paracelsicis, de cujus tamen periculo vide Libav. Synt. Chym. t. 1. lib. 7. c. 26. *Butyrum scissile* Crollii vide in Chym. & ap. Libav. t. 2. Alch. Pharm. c. 35. Poterius quoq; singulare *Butyrum margaritarum* antihecticum finxit, teste eodem RolfinK. d. l. cap. 41. (3.) pharmacopœi etiam compositionibus usitatioribus Unguentorum Potabilium, Rubri, & Viridis *Butyri* titulum attribuerunt, vulgo *Rote und grune Butter*, cum basis sit *Butyrum*. Vide Dispensatoria.

Byne, βύνη, dicitur hordeum maceratum, germinans, ac una cum lingulis tostum, uti recte descripsit Aet. l. 30. c. 29. Vocatur & *Brasium*, vulgo *Malta*, vel *Maltum*, Germ. *Malb*. Ex hac cocta cum aqua, & lupulo condita fit potus ille notissimus, *Cerevisia*, sive *Bira*. Perspicuam magis descriptionem, & declarationem vide apud Th. Vvillis de Ferm. c. 7.

Byrethrum. Occurrit hoc vocabulum apud Forest. l. X. Obs. 132. schol. & denotat speciem alicujus sacculi capitalis, vel pileoli medicati, sive cucuphæ ex speciebus cephalicis paratæ. Verum nullam hujus appellationis invenire licet rationem, aut ansam, aut etiam authoritatem. Neq; enim in Græco, aut Latino tale vocab. occurrit. An fortassis Author voluit appellare *Barettum*, a Gallico *Barette*, vel *Berettum* ab Ital. *Berette*, quorum utrumq; pileolum, vel capitium significat?

Byrsa, βύρσα, id est *Corium*. Vide infra *Corium*.

Bysauchen, βυσαύχην, dicitur proprie, qui humeros attollens cervicem contrahit. Usurpatur etiam de iis, qui morbosa rigiditate cervicis laborant, & obstipa cervice incedunt, teste Keuch. in notis ad Seren. p. 150.

Bysma, βύσμα, a βύω, quod significat *oppleo*, *obturo*, dicitur, *obturamentum*, vel *Epistomium* in vasis, quale de doliis oleariis sumtum, & cum sordibus officinæ fullonum, & fructu, sive semine serpentis mistum ligni multo accenso injectum ad suffitum hystericum ordinavit Hipp. l. 2. de morb. mul. VII. 7. Qui vero ibidem *amurcam* infusam, (ceu ad exulcerationes sedis, & genitalium utriusq; sexus utilem, teste Diosc. l. 1. c. 134.) per hoc vocab. intelligunt, nulla ratione niti videntur. Huc pertinet & adverb. βύζην, Hipp. non infrequens, significans *acervatim*, cumulate, dense, v. g. de mensibus largiter cum impetu prorumpentibus, l. de nat. mul. VI. 3. & l. de morb. mul. XIV. 5. Eidem quoque vestis probe contexta, densa, & plena dicitur εἷμα βεβυσμένον, dict. l. II. 3. 6. cui opponitur τὸ μαλθακὸν, rarum, laxum, molle.

Byssus, βύσσος, est lini genus tenuissimum, & nobilissimum, nascens in India, & Ægypto, ex quo olim pretiosissimæ vestes conficiebantur. Gorr. Unde *Byssinus*, βύσσινος. Qui *Byssum* per colorem purpuræ exponunt, eos recte carpit Henr. Steph. in Lex. ex Luc. XVI. Aristoph. Scholiast. *Byssum* exponit per pudendum muliebre. Dicitur & βύττος.

Bythos, βυθὸς, *profundum*, *altum*, imum gurgitem significat. Usurpatur ab Hippoc. de fundo ventriculi, ad quem gula cibos transmittit, in Epist. item de profunditate maris ibid. & tropice de *supina ignorantia*, in Præc. VI. 1. & de extrema pernicie rursus in Epistol.

C

Cab, Aurum significare, vult Mart. Rul. in Lex. Ch.

Cabalatar, i. e. *Sal nitrum*. Rul. Dicitur alias *Cabulator*, de quo p. p.

Cabebi, *Cabeb*, i. e. *squama ferri*. Rul. & Johns. in Lex.

Cabeliavus, dicitur Belgis species *Aselli* piscis, vel *Lucii*, de quo plura vide apud J. Ant. Linden. Sel. Med. Ex. XI. §. 81. seqq.

Cabulator, i. e. *Sal nitrum*. Mich. Toxites, & Johns. in Lex.

Cacabulum, notat locum ad secessum, & alvum exonerandam. Acon. in Lex. Med. citante Jos. Laur. in Amalth. Onom.

Cacabus, κάκκαβος, κακκάβη, κακάβη, idem quod *olla*, vel *lebes*, aut *sartago*, in qua aliquid coquitur. Meminit illius sæpius Scrib. Larg. Jungat. Joh. Rhod. in Lex. Scribon. Sunt *Cacabi* vel fictiles, vel ænei. Rul. & Johns. describunt, quod sit vas continens chores tres, vulgo *Cine Dafanne oder Bessel*,

Cacangelia, κακαγγελία, idem quod κακοῤῥημοσύνη, *maledicentia*, *procacitas*. Legitur apud Hippocr. lib. de Arte in princ. quamvis legatur ibid. κακαγγελίη. Vide Foes. Oec. p. 301.

Cataoteti, sive *Lapis Corvinus* Indiæ, qui calefactus tonitru edere dicitur, apud Borell. hist. & Observ. Cent. 2. O. 38.

Cacatio, ἀποπάτησις, idem quod *Aphodos*. Vide supra. *Cacator*, quod scabiosus fiat natibus mediante tostura excrementorum, hoc per magnetismum fieri, persuadere cupit Helm. de magn. vuln. cur. num. 21. Sed rectius præstigiis annumerari debet. Inter febrium species numeratur quoque *Cacateria* a Fr. Sylv. Pr. Med. lib. 1. cap. 30. §. 113. 181. juxta suam hypothesin, dependens a bile minus volatili, sed magis acri, & ad notatum succi pancreatici accessum acriori adhuc reddita ipsa intestina mordente, & ad contentorum propulsionem irritante.

Cacatoria Febris, dicitur Sylvio febris quædam intermittens, cum alvi dejectione copiosa, & quandoq; torminosa, ægros valde affligens, quæ & *Dejectoria*, aut *Catharctica* vocari potest. Sylv. l. 1. Pr. M. l. 1. c. 30. §. 39.

Cacedærium *Tartarum*, est materia peccans in corpore humano, generata a separationibus facultate segregativa, non succedente mox expulsiva. Rul. & Johns. in Lex. Ch.

Cachexia, καχεξία, dicitur *malus corporis habitus*, & opponitur τῇ εὐεξίᾳ, hoc est bono corporis habitui, per *Habitum*, ἕξιν, intelligendo externam, & in sensus, præsertim visum, & tactum, incurrentem corporis κατασκευὴν, sive constitutionem, secundum quam aliquis carnosus, vel gracilis, duro, vel molli, denso, vel raro, bene, vel male colorato corpore præditus esse dicitur. Dieter. in Jatr. num. 454. Extenditur etiam a quibusdam ad *Maciem*, *Tabem*, vel *Atrophiam*, monstrante hoc Linden. S. M. Ex. XIII. §. 61. 197. quando scil. intumescentia imprimis crurum jam concurrerit, cujus singulare, & rarum exemplum legi potest apud Rolfink. Ord. ac Meth. Commen. lib. XIV. s. 1. cap. 5. Est alias veræ Cacochymiæ soboles, & plerunque hydropis prodromus, & nutritionis depravationem complectitur. Caussa a laud. Rolfink. adducta, Sal scil. resolutum, d. l. l. II. s. 3. cap. 11. est nimis generalis. Definitio Jonstoni in Syntagm. Pr. P. III. l. 5. Tit. 6. c. 2. a. 2. ita potest, ac debet suppleri: *Cachexia* est universi corporis in tumidam, & male coloratam mollitionem diffusio, proveniens a succi nutritii chylosi diversimoda vitiositate, sanguinis quoque varii generis corruptionem supponente. Jung. Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 39. Barbet. Chir. P. III. l. 1. c. 14. peculiarem quidem caussam, videl. obstructionem vasorum lymphaticorum videtur statuere. Sed & hæc succi nutritii, & sanguinis vitiositatem præsupponit. *Cachecticus*, καχεκτικὸς, dicitur, qui *cachexia* laborat. Galen. de cur. rat. per S. M. c. 19.

Cachimia. Vide *Cachymia*.

Cachlex, κάχληξ, est lapillus, vel calculus, præsertim qui in aquis, & maris littoribus reperitur, teste Svida, qui etiam speciem aliquam animalculi cujusdam hoc nomine venire dicit. Lapillos illos, qui κάχληκες dicuntur, ignitos, & in sero lactis extincto imbuere hoc vi adstrictoria contra dysenteriam utili, testatur Gal. l. 10 de S. F. §. Serum lactis.

Cachrys, κάχρυς, (Gorræus rectius, scribi vult κάγχρυς, *Chanchrys*, κάγχρυ, & κάχρυ) significat *semen rorismarini*, apud Dioscor. l. 3. cap. 87. imo ipsum etiam Rosmarinum, sive Libanotidem, ex Hippoc. de nat. mul. XXIX. 75 Dicitur 2. & germinatio arborum quarundam, videlicet quercus, abietis, piceæ, juglandis, &c. sive verna, sive autumnalis, veluti κύνικα, & rudimentum κάχρυς. Theoph. lib. 3. Histor. Plant. cap. 7. 3. significat Hordeum tostum in furno, ut facilius commoli, & farinam redigi possit. Svida, & Gorr. in def. Meminit hujus vocab. fortassis in hac significatione Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 6. dicens, nihil habere virtutis emollientis, sed digerentis. In hac quoque significatione Hipp. accepit, de nat. mul. XXIX. 69. lib. 2. de morb. LXV. 14. & l. 1. XXX. 13. Vide Foes. in Oecon. pag. 294. De hoc vocabulo etiam legatur Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 70.

Cachimia, *Chachimia*, *Kakimia*, terminus est Paracelsicus, quo denotatur corpus metallicum imperfectum, vel immatura metalli minera, quod non est salinum, neq; metallum, sed pene metallicum, cum primam materiam metallicam habeat, & ex primis tribus metallicis ducat originem. *Cachymiæ* dividi possunt in Sulphurea, ut Marchasita, Chiseta, Cobleta: 2. in Mercurialia, ut Arsenicalia, Auripigmentalia, &c. 3. in Salina, ut omnia Talcica. Ger. Dorn. genealog. mineral. c. 20. in Th. Ch. Vol. I. p. 587. Allegoricam, & ænigmaticam *Cachymiarum* applicationem vide, si placet tempus terere, passim in scriptis Paracelsi, præcipue in Paramiro. Cachymiarum vitam consistere in spiritu Mercuriali tingente; contra mortificari per sublimationem sale, & vitriolo, dixit l. 4. & 5. de vir. rer. natur. Joh. 30. species *Kachimiarum* hodieq; reperiri cognitas jactitat, quas tamen enumerare non vult, fortassis nec potest.

Cacia, *ferrea*, i. e. *Cochlearferreum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Cacoalexiterium, κακοαλεξιτήριον, idem quod *Alexiterium*, h. e. remedium, quod præſens virtus expellit. Utitur Helmont. tr. de peſte §. præſervatio.

Cacochori, κακόχροοι, i. e. *pravo calore præditi* ſc. in facie. Differunt ab ἀχρόοις, ſive decoloribus. Gal. comm. de R. V. I. A. t. 118. Joh. Martinus prælect. in Hipp. de A. L. & Aq. t. 27. p. m. 46. Jung. Marcell. ad Dioſc. l. 3.

Cacocnemos, κακόκνημος, i. e. *malis ſuris præditus*; alii per *macilentum* exponunt. Ital. di cattive garate. Joſ. Laur. Amalth. Onom.

* Cacochymia, κακοχυμία, eſt vitium Humorum vitalium, præcipue Maſſæ ſanguineæ, qualitate p. n. afficiens, & proveniens a collectione portionum heterogenearum, & vitioſarum corpori alendo ineptarum, vel unius, vel varii generis. Pro varietate degenerationis ad hujus, vel alius excrementi indolem, quatuor ſunt *Cacochymiæ* ſpecies: Bilioſa, ſive Cholerica, Pituitoſa, ſive Phlegmatica, Atrabilaria, ſive Melancholica, & Seroſa, quamvis duæ poſteriores fortaſſis conjungi poſſent. Dividi etiam poteſt, ac debet in Benignam, & Malignam, quæ poſterior & Putrida recte dicitur a Linden. Ex. XVI. §. 242. ejuſque fructus eſt Dyſenteria, §. 170. De *Cacohymia* plura vide in Dogm. noſtris Part. II. cap. 7. d. 9. In ſpecie a Galeno quoque κακοχυμία ad cibum mali ſucci reſtricta fuit, lib. de bon. & mal. ſucci cibis, qui alias dicitur eidem τροφὴ κακόχυμος, cui opponitur ἀχυμία, & τροφὴ ἄχυμος.

Cacodæmonum *Magia*, i. e. præſtigioſa, *diabolica*, opponitur *Magiæ Naturali*, & veræ, ceu damnata, & ab homine Chriſtiano abominanda. Penotus de med. Chym. in Vol. I. Th. Ch. p. 665

Cacodes, κακώδης, ſignificat *maleolens*; & dicitur de Vomitu. Hipp. Coac. t. 556. & l. de ſuperfœt. XIII. 6. Foeſ. p. 302.

* Cacoethes, κακοήθης. Vide *Malignus*, & *Cacoethia*, κακοήθεια. Vide *Malignitas*. In ſpecie *Cacoethe ulcera*, κακοήθη ἕλκη dicuntur, quæ omnibus rite decenterq; factis nihilominus non ſanantur, Gal. 4. M. M 5. ſcil. propter materiæ affluentis putreſcentem acrimoniam.

Caconiæ, κακονίαι, vitioſe pro κανονίαι, *Canoniæ*, de quo poſtea.

Cacopathia, κακοπάθεια, i. e. *paſſio mala*, afflictio. Hipp. de vet. med. XXXIIX. 13

* Cacophonia, κακοφωνία, dici poteſt in genere *vitiata vox*, cujus ſpecies ſunt, v. g. ἀφωνία, δυσφωνία, ex Gal. de diff. ſympt. c. 3.

Cacophrastus, epitheton Theophr. Paracelſo attributum, ut quidem ipſe queritur, a malevolis; quamvis ſemetipſum quoque ita appellaverit in præfat. ad tr. Paragranum. Sane obſcœnum, quo utitur in ſcriptis, & ſordidum dicendi genus, hoc titulo haud indignum illum eſſe, demonſtrare ſatis ſuperq; videtur.

Cacorema, κακόρημα, rectius κόρημα. Vide *Corema*.

Cacorrhemosyne, κακοῤῥημοσύνη. Vide *Cacangelia*.

Cacorrhythmus, κακόῤῥυθμος, idem quod ἄρυθμος. Vide *Arythmus*.

Cacos, κακὸς, *malum* ſignificat. Uſitatiſſimum Hipp. in præſagiendo. Opponitur τῷ ἀγαθῷ, 2. aph. 33. An ſemper vero idem ſignificet, quod *lethale*, merito Gal. dubitavit, & nos cum illo. Jung. Dieter. Jatr. n. 427. Foeſ. p. 301.

Cacosinon, *Cacoſinoteron*, *Cacoſinotaton*, κακόσινον, κακοσινώτερον, κακοσινώτατον idem quod *nocens*, *nocentius*, vel *nocentiſſimum*. Hip. t. de fract. t. 63. Vide Foeſ. p. 302. & Gorr. pag. 205.

Cacosis, κάκωσις, *mala diſpoſitio*, vitium, a verbo κακοῦσθαι, quod ſignificat male habere, male affici. Κάκωσις τοῦ σώματος, *vitium corporis*, legitur apud Hipp. de inter. aff. Φωναὶ κακούμεναι, voces vitiatæ, 3. Epid. l. 10. & 32.

Cacositia, κακοσιτία, *faſtidium ciborum*, & κακόσιτος, *qui faſtidit cibos*. Joſ. Laur. Amalth. On. p. 128.

* Cacosphyxia, κακοσφυξία, *vitioſum pulſum* in genere ſignificat. Gal. de diff. ſymptom. cap. 4.

Cacostomachus, κακοστόμαχος, dicitur de alimentis, quæ vel ſtomachus reſpuit, vel eundem offendunt. Oppoſita ſunt τὰ εὐστόμαχα, ſtomacho grata. Gorr. in defin. Jonſt. Syſtem. P. I. l. 1. c. 2. art. 1.

Cacostomos, κακόστομος, i. e. qui mali oris eſt. Joſ. Laur. d. l. Ital. *di mala bocca*.

Cacothanatao, κακοθανατάω, ſignificat *miſeræ mortis pericula ſubeo*, ſive miſerabiliter morti me trado. Jul. Alex. not. in Gal. l. 3. de L. Aff. cap. 6.

Cacothymia, κακοθυμία, *vitium animi eſt*, improbis, & imperitis commune, in his emendabilius, in illis malignius. Linden. S. M. Ex. II. § 29.

Cacotropeein, κακοτροπέειν, eſt maligne, ſive *perverſe agere*, *moribus eſſe perverſis*. Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXV. 6. Jung. Foeſ. pag. 302.

Cacotrophia, κακοτροφία, in genere *vitioſam nutritionem* ſignificat. Gal. de diff. ſympt. cap. 4.

Ca-

Cacumen, ἄκρον, *Summum*. Vide *Acron*.

Cadaver, νεκρὸν, quid proprie significet, etiam pueris in triviis notum est, scil. vel animal, vel hominem vita destitutum, sive mortuum. Ejusmodi *Cadavera* olim ad exercendas operationes Anatomicas adhibita fuisse, testatur Gal. in Libris de Administrat. Anatom. in specie l. 2. princ. *Cadaverum* cruentationem, cujus rationem Helmont. in Spiritus mumiales, vel insitos refert, de magnet. vuln. cur. num. 113. & quod aquis submersa maneant, non est hujus loci examinare. *Cadaveris* humanis cujusdam raram fragilitatem statim post obitum legesis in Ephemer. Nat. Cur. Tom. III. Obs. 127. *Cadaverum* conditur am antiquam, & hodiernam vide apud Rolfink. de Purgant. s. 1. art. 2. c. 43. & 44. & ex novissimis Morley Collect. Chym. Leid. c. 100. *Cadaveris* humani phthisi correpti manum maculas infantiles ad contactum tollere, asserit Helmont. tr. Demens Idæa n. 46. *Cadaver* humanum esse frigidius glacie, vult idem, tr. Ort. imag. morb. n. 15. Ejus fœtorem stomachum subvertere, testatur tr. Custos errans n. 46. *Cadaveris* humani vermes a semine monstruoso gigni, voluit Parac. l. 2 Paragraph. 3. *Cadaver* quoq; appellat in oppositionem Spiritus, vel Tincturæ, de caduco matric. §. 3.

Cadmea, καδμεῖα, a *Cadmo* Agenoris Phœnicum Regis filio, qui Thebas in Bœotia condidit, unde & Arx Thebana *Cadmea* dicitur. Inde obortum proverbium: *Cadmea victoria*, καδμεία νίκη, quo usus est Gal. l. 1. de diff. respir. c. 2. in fin. victoria inutilis & victori minime gloriosa.

Cadmia, καδμεία, aliis *Climia*, *Chlimia*, duplex dicitur: *Nativa*, quæ iterum gemina: Metallica, quæ Cobaltum, & metalli expers, quæ lapis calaminaris est. *Factitia* varia, Botrytis, Capnitis, Calamitis, Ostracitis, Placitis, in quarum differentias inquirere, cum C. Hofm. Paralip. offic. c. 94. A. supervacuum arbitramur. Vid. Schrod. l. 3. Pharm. c. 19. & Fr. Hofm. in cl. ad ill. loc. Galenus quoque utriusque species meminit, nativæ quidem satis obscure l. 9. de S. F. §. Molybdæna, factitiæ vero ibid. §. *Cadmia*. Pluribus etiam descripsit Rul. in Lex. Ch. De hac, & ejus vi venenata legi etiam potest Obs. 78. Tom. II. Ephem. Natur. Curios. Quod, & quomodo æs tingere possit, lege in Vogel. tr. de Lap. Phys. condit. c. 7. Vol. III. Th. Ch.

Caducus, simpliciter, & cum adjectione *Morbus*. Vide *Epilepsia*.

Cadus, κάδος, est nomen vasis vinarii, & certæ quoque mensuræ, videlicet amphorarum octoginta. Amphora vero libris octo, vel unciis nonaginta sex æstimatur. Linden. S. M. Ex. X. §. 140. Dicitur & μετρητὴς, Gorr. p. 292.

Cæcilia. Vide *Cæcilia*.

Cælatura, *Calatura*, fortassis a κοῖλος, *cavus*, γλυφὴ, est artificium sculpendi, vel pingendi cœlo, scalpris, adamante, aliisque instrumentis, ligna, lapides, metalla; de quo artificio legatur Libav. Syntagm. Arc. T. 1. l. 1. c. 23.

Cæmentatio, *Cæmentum*, *Cæmentum*, *Cimentum*, & *Cimentatio*, legitur apud Gerard. Dorn. de transm. metall. c. 20. in Th. Chym. Vol. I. p. 548. seqq. Per simplex *e*, & per *æ* legitur in Rul. & Johns. Lex. Præter vulgarem, & genuinã significationem ad architectos pertinentem, qua denotat lapides sectos, & materiam ad ædificia cæsam, Gr. χάλιξ, habet in Chymia aliam quoque peculiarem significationem. His enim ita dicitur corrosio sicca, qua corpus aliquod metallicum cum salibus corrodentibus, quæ etiam *Cæmentum* dicuntur, stratificatum calcinatur. Solum aurum, & argentum sustinent *Cæmentationis* violentiam, ceu ultimum supplicium, nec mutantur in calcem, sed saltem consumtis reliquis metallis imperfectis admistis, puriora evadunt, Rolf. in Ch. l. 2. c. 3. Jung. Schr. Ph. l. 3. c. 8. pag. 362. seqq. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 4. cap. 6. Pharmac. Acroam. l. 1. s. 4. c. 6. D. D. Bohn. diss. Phys. Chym. XII. par 22. *Cæmentationem* speciem calcinationis dixit Parac. l. 7. de resuscit. rer. nat. *Cementorum* varias species peculiari libro collegit idem. In genere quoq; *Cementare* usurpari pro stratificare, h. e. alternas res quasdam ponere, vult Rul. d. l. *Cæmentum* pro luto, quibus vitra, & alembici occluduntur, accepit Helmont. tr. Complex. atq; Mist. Elem. figm. n. 47.

Cæo, καίω, uro. Vide *Cauma*, *Causis*.

* Cæros, καιρὸς, occasio est, & opportunitas rei cujuslibet agendæ, quomodo ap. Hip. 1. aph. 1. καιρὸς ὀξὺς dicitur, quod Medico maxime considerandum; cujus prudentiæ, & pietatis est officiũ, in omnes occasiones temporis habere oculum paratum, esse oculatum ad quãvis arripiendam occasionem, præsertim ubi in acie res, atq; cito solet momentum occasionis præterire. Unde εὔκαιρος dicitur, cui opponitur ἄκαιρος ἰατρὸς, Dieter. Jatr. n. 425. Dicuntur & *morbi tempora* Galeno καιροὶ, quorum quatuor numerantur, qua universalia totius morbi, qua particularia singularum periodorum in intermittentibus, de quibus singulis suo loco. A substantivo καιρὸς descendit καίριος, quod præter suam receptam, & generalem significationem, qua *Opportunum* notat, apud Hipp.

Hipp. in specie periculo, morti *opportunum*, h. e. lethale significat, v. g. de vulneribus, quæ certissimam, & celerrimam mortem adferunt, de artic. sect. 2. t. 10. Gal. 3. in prorrh. t. 29. & in genere de morbis periculosis, & lethalibus, Hippoc. l. 1. de morb. IV. 1. 9. 10. 11. Phrasin Homericam ex Iliad. θ. v. 48. & 326. ideoque veteribus usurpatum demonstravit Foes. in Oec. p. 300.

Cæsar, *Cæsareus*, *Cæso*, Gr. ὑϛεροτομοτοκία, de partu, vel fœtu ex utero matris sive mortuæ, sive vivæ sectione uteri, & abdominis extracto dicitur, de quo legatur integer tract. Franc. Rousseti de partu Cæsareo, & Sennert. Med. Pr. l. 4. P. 2. s. 6. c. 8.

Cæsius. Vide *Glaucema*, *Glaucosis*, *Glaucos*.

Cafa, *Caf*, *Cafur*. Vide *Camphora*. Rul. & Johns.

Cagaret. Vide *Mena*. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 71.

Cagastrum, vocatur a Paracelso semen morbificum non connatum, vel hæreditarium, sed adscititium ex corruptione, ad differentiam *Iliastri*. Suntque morbi *Cagastrici*, Pleuritis, Pestis, Febris, &c. tr. Labyrinth. Med. CXI.

Cahos, pro *Chaos*, de quo infra. Johns.

Cal, est *Arsenicum Citrinum*. Significat & *Acetum*. Rul. Johns.

Calae, *Calaem*, *Calaemum*, est species *Stanni* Indici, quod ignis examini subjectum transmutatur in speciem cerussæ, qualis fit ex plumbo, & stanno nostrate. Libav. Alchym. transmutat. Defens. contra Guibert. in. T. III. p. 183. De ejusdem transmutatione in argentum per cæmentationem legatur idem, Syntagm. Arc. Ch. l. 7. c. 10. & 16.

Calamedon, καλαμηδὸν, epitheton differentiæ alicujus fracturæ, quæ etiam dicitur εἰς ὄνυχα, quando fit secundum partem aliquam recta, in extremo autem Lunata. Gorræus in Def. quamvis Joh. Siglic. in quad. Disp. de Fract. hanc ab illa distinguat, & fracturam σχιδακηδὸν, hoc est *assulatim*, sive instar ligni fissi factam cum καλαμηδὸν coincidere statuat.

† Calami medulla dulcis, Cassia. Hieronym. Mont. pract. P. I. l. 2. c. 8.

Calaminaris, *Calamina*. Rul. Johns. *Cadmia lapidosa*, metalli expers est lapis, qui reperitur in metallorum fodinis, fossilis, subflavus, non admodum durus, luteum, dum accenditur, fumum eructans, cujus usus externus siccans, & adstringens esse solet. A Glaubero naturæ Aluminaris, ab aliis vero Martialis habetur, quælibet acida & humida absorbes, indeque ulceribus curandis valde proficuus. Et ejus Magisterium merito suspectum habetur a Fr. Hofm. in clav. ad Schrod. l. 3. c. 8. quamvis Paracels. crudum quoq; intus adhibuerit, lib. 2. de Tart. t. 3. c. 3. & tr. 2. de morb. ex Tartaro, c. 2. de externo usu, l. de præparat. 1. Ejus usus etiam est ad faciendum Orichalcum, dum cupro colorem illum aureum tribuit. *Lapidis calaminaris* igniti, & in aquis ophthalmicis extincti in gratiam collyrii meminit Libav. Alchym. Ph. cap. 10.

Calamitas, ἀτυχία, pro infelici, & damnoso eventu sumitur, v. g. de purgantium ἀτυχίαις, Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 11. Scrib. L. n. 231.

Calamitis, καλαμίτης, est differentia *Cadmiæ factitiæ*, dicta ita a figura *calami*, quam a pertica ferrea, cui, dum æs fusum ea agitatur, adhærescit, acquirit. Schrod. l. 3. cap. 19. Agricola quoque *Calamiten* appellat stirpem lapideam in mari natam, a forma calami sic dictam l. 4. fossil. in fin.

Calamus, κάλαμος, præter significationem botanicam, qua *Arundinem*, ejusq; varias species denotat, quæ non est hujus loci, tribuitur etiam pennæ, qua scribimus, cujus parandi modum vide apud Gal. l. 9. de admin. Anat. cap. 5. Olim fiebat ex arundine, teste Rhod. ad Scrib. n. 10.

Calandra, *Chalandra*, κάλανδρα, dicitur volucris ex *Alaudarum* genere, estque alauda maxima, cujus caro inter cibos laudatissimi succi refertur. Aldrov. l. 18. Orinth. c. 13.

Calatiæ, dicuntur homines lascivi, & impudentes, a *Caleo*, juxta Johoson. in Lexic. lib. 2.

Calbeum. Vide *Galbeum*.

Calcadis, *Calcadinum*, dicitur *Vitriolum album*, aliis *Sal Alkali*. Rul. & Johns.

* Calcaneus, *Calcaneum*, *Calx*, *os Calcis*, Gr. πτέρνα, maximum, & principalissimum est os pedis, ad firmationem pertinens, quod Astragalo subest. Gal. l. 3. de U. P. c. 7. & lib. de Ossib. c. 24. In hoc os chorda totius corporis maxima, & robustissima, hoc est tendo communis trium musculorum pedis, (quamvis C. Hofm. comm. ad Gal. l. 3. de U. P. n. 151. quatuor musculorum existimat esse tendinem, Plantarem etiam addens) inseritur. Barthol. Anat. l. 4. c. 21.

Calcanthos, *Calcanthum*, pro *Chalcanthum*. Rul.

Calcar, idem quod *Calcaneum*.

Calcarius *Lapis*, est saxum, unde *Calx* paratur. Schrod. l. 3. c. 8. Habetur ineptus ad vitrum, propter Sal acidum. Helmont. de Lith. c. 3. n. 7.

Calceamentum. Vide *Calceus*.

Calcedonius, vulgo *Cacedonius*. (an *Carchedonius* Agricolæ, quem speciem Carbunculi dixit in lib. de metall.) est lapis inter pretiosos infimus, variis coloribus, lucidis, & opacis constans, striatus, purior tamen, & præstantior marmore. Paracels. tr. Celum Philos. fere sub fin. & l. 4. Philos. c. 6. Ignis per attritionem elicitur, tr. de Podagr. Dicitur etiam de Tartaro, & calculo morbifico, lib. 1. de Tart. t. 1. cap 2.

Calcena, *Calcenon*, *Calcenonia*, *Calcinonia*, dicitur minera Tartarea morbosa, sive Calx tartarea. Parac. d. l. l. 2. c. 1.

Calcetus, idem quod *Calcenonius*, vel *Calcenos*. Sanguinem *calcetum* dixit Parac. l. 2. de Tart. t. 3. 1. e. sanguinem Tartareis portionibus scatentem.

Calceus, *Calceamentum*, ὑπόδημα, ὑποδημάτιον (quorum vocab. expositionem mirum omisisse Foesium, & Gorræum) quid significet, etiam pueris notum est, *Calceorum* tamen commodam formam, & præparationem Medico quoque scitu necessariam esse, patet ex Hippoc. 4. de artic. t. 12. seqq. & Galen. in comm. ad h. l. *Calceamentorum* clavis transfixorum, ὑποδημάτων ἡλοκοπημένων meminit lib. 10. de C.M.S.L.c. 1. De *calceis* veterum vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 161. ubi & minora calceamenta dicuntur *calceoli*. Ibid. duplicis *calcei* mentio fit. *Calceorum Indicorum* virilium, & muliebrium ex cocto corio ad unguem concinnatorum, admirabili artificio affabrefactorum meminit Chioccus Mus. Caleol. sect. VI. cap. 714.

Calcidicum, dicitur medicamentum ex Arsenico. Rul. & Johns.

Calcifraga, epitheton Scolopendrii, apud Scrib. L. n. 150. Adde Rhod. ad h. l. Idem quod *Saxifraga*.

Calcigradus, πτερνοβάτης, dicitur qui calci fortius insistit inter ambulandum, quam anteriori pedis parti. Hippoc. sect. 3. de artic. t. 111.

Calcinatio (annon Græce dici posset τίτανωσις, uti etiam existimat Rul. in Lex. a verbo transitivo τιτανόω, quod a τίτανος, *calx*) in genere significat speciem transmutationis corporum, sive dissolutionis, διαλύσεως, unde Parac. primus gradus transmutationis dicitur f. 7. de natur. rer. id quod olim potissimum de ea transmutatione intelligebatur, quæ per ignem fit. Ita enim descripsit *calcinationem* Theod. ab Hogelande, quod sit rei per ignem pulverisatio, ex privatione suæ humiditatis partes consolidantis. Th. Ch. Vol. I. p. 184. Et ita *Incineratio* maxime huc spectat. Verum postmodo Chymici alios etiam modos excogitarunt *calcinationis*, vel per Sal, vel per Sulphur, vel per Aquam fortem, vel per Fuliginem Mercurii, vel per Argentum vivum. Parac. l. 5. de nat. rer. Hinc Schrod. l. 1. c. 14. & l. 2. c. 63. ita in ordinem redegit *calcinationem*, distinguens in eam, quæ fit per Ignem, & eam, quæ per Corrosionem. Illa subdividitur in Incinerationem, & Reverberationem, quo & Extinctio rei ignitæ pertinet. Hæc per Corrosionem complectitur Amalgamationem, Præcipitationem, Vaporationem (quæ in specie etiam Philosophica dicitur, v. g. de Cornu Cervi philosophice calcinato, Rhod. ad Scrib. n. 122. quamvis & reliquæ corrosionis species hoc epitheto exornari soleant) Fumigationem, & Cæmentationem. Referri quoq; huc debet Illinitio liquoris corrosivi; de quibus omnibus in suis locis. Jung. Rolfink. l. 2. Chymiæ cap 4. Novissime *Calcinationis* rationem, & differentias perspicue, & accurate proposuit Celebb. D. Bohnius Diss. Chymico-Phys. XII. per totum. D. D. Wedel. Ph. I. A.F.R. l. 1. s. 4. c. 1. Jung. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 18. p. 223. seqq. *Detonationem* quoque *per nitrum*, vulgo *derbuffen*, esse nihil aliud, quam philosophicam, sive *Chymicam calcinationem*, serio urget Libav. defens. contra Scheunem: II. Not. 46. Idem in *calcinatione* non perire vires nativas metallorum, & gemmarum, sed potius illam esse clavem ad interiores latebras, qua seris apertis protrahuntur, fiuntq; actuosæ naturæ, contra Riolanum acriter propugnat Syntagm. Arc. Ch. l. 5. c. 17. Ita nec in *calcinatione* corporis fieri diminutionem, imo potius multiplicationem, voluit Querc. Resp. ad Aubert. Th. Ch. Vol. II. & alibi. Sic & Rob. Boyle e suis experimentis detecta penetrabilitate vitri a ponderabilibus partibus ignis, elici posse putavit consectarium illud: In *calcinatione* per ignem facta non perdi particulas humidas, aliasque fugaces metallorum, sed saltem dissolvi, quia ex hujusmodi calcibus rursus iterum fieri poterit Metallum solidum malleabile, d. l. Coroll. 3. Talia per Chymicam *calcinationem* præparata dicuntur *Calcinata*, vel *Calces*. Vide *Calx*. In specie quoq; *Calcinatum majus* vocatur omne id, quod arte Spagyrica dulce factum est, quod ex propria sua natura non erat, ut Mercurius dulcis, Saccharum Saturni. *Calcinatum* vero *minus* dicitur omne id, quod a natura dulce est, & citissime curat, v. g. Saccharum, Manna, Tereb. &c.

Calcoidea Ossicula, vocantur a Fallopio tria Ossicula Tarsi, quæ & *Cuneiformia* dicuntur, teste Bartholin. libell. 4. Anatom. cap. 2. p. 756.

Cal-

Calculifragus, λιθοθρυπτικὸ, epitheton Pulveris, apud Morley Collect. Chym. Leidens. c. 108.

* Calculus Calculosus morbus, λιθίασις, λιθὶς, λίθ@ (λιθίδια in specie dici possent arenulæ illæ ad calculi generationem concurrentes, vel ejus prodromi, vel recrementa, Dieter. in Jatr.n503.) Calculositas in genere dicitur de omni materia dura, concreta, excrementitia, & toto genere præternaturali, qualem non solum in renibus, & vesica, sed etiam in aliis corporis humani membris, & cavitatibus productam esse, observationes medicorū testantur, quarum Authores plerosq; citavit J. C.Dieter in Jatr.d.l. & D.Joh.Lechel. in Disp. Inaug. h. tit. quibus addi possunt Observationes variæ in Ephem. Nat.Curios. Tom.I.II.III.&c. In specie, & strictius, quin & frequentius accipitur saltem de calculo Renum, & Vesicæ. Hujus caussas, præsertim Materiam, & Efficientem, passim a Medicis antiquis, & recentioribus exercitam prolixius ventilare, an scil. sit spiritus, an principium quoddam lapidificum? an Paracelsi Tartarus, vel Tartarum? an Dulech Helmontii? an pituita Galeni, & ejus sectatorum? an calor nimius, an vero frigus ad ejus concretionem concurrat? non est hujus loci, vel instituti; sed sufficiat hanc saltem definitionem adjecisse: Calculus in genere est symptoma excernendi p. n. retenti, videlicet materiæ excrementitiæ duræ, magis, vel minus concretæ, compactæ, & condensatæ, genitæ ex portionibus excrementitiis salinis, nimirum fixis, & terrestribus, intervenientibus quandoque lentis etiam, & viscidis massæ sanguineæ heterogeneæ, & portionibus activis sufficientibus destitutæ, compagem facile deferentibus, in diversis locis collectis, & subsistentibus, beneficioque caloris successive concretis, coagulatis, & lapidum fictilium, sive testarum instar induratis. Pro hujus descriptionis meliori intellectu confer ad Th. Willis Exerc. de ferment. cap.2. & 12. & de Urin. cap.5. Materiam Calculi mucaginosam excretam statim ab aere externo in Calculum flavum riguisse, legitur in Act. Hafn. Vol. III. Obs.70.

Caldarium, a Caldus, pro Calidus, significat ahenum, in quo quid fervescit. Blancardus in Lex.scribit, Caldarium denotare Balneum Laconicum.

Calderiæ Balneæ, fuerunt Thermæ Italicæ prope Ferrariam, ad urinæ difficultatem utiles. Forest.l.26.Obs. 1. in Schol.

Caldus, a, um, pro Calidus, θερμὸς, frequenti in usu apud Scribon. Larg. v.g. Caldus ptisanæ cremor, n.184. Calda farina, n. 179. podagra, n.158. &c. Caldum vinum, n.179. oleum, n.198. &c. Calda aqua, Rob. Keuch. not.ad Seren. p.205.

Calefaciens, θερμαῖνον, διαθερμαῖνον, idem quod Calidus, θερμὸς, θερμαντικὸς, scil. effective, dicitur de omni materia Medica, quæ vim habet corporis nostri calorem vitalem fovendi, adaugendi, portionesque inflammabiles, & activas multiplicandi, vel actuandi. Estque vel actu, ἐνεργείᾳ, vel potestate talis, δυνάμει. Gal.l.2. de S. F. c.3. Jung. Dieter. n. 388. Græce etiam ἐκθερμαῖνον dicitur Hipp. 5. aph. 19. Consistere hæc efficacia creditur secundum hodierna principia in plurimo motu particularum subtilium, spirituoso salinarum, & auræ æthereæ, sive materiæ subtilis, quæ occurrentes aliis corporibus iis majorem motum conciliare queunt. Jac. le Mort. Pharm.Medic. Phys. c.8.p.30.

Calefactum. Vide Calescens.

Calenture, nomen morbi cujusdam peregrini, quo navigantes versus Indiam Occidentalem infestantur, dum Tropicum appropinquant, & consistit in depravata imaginatione, cum pulsu debili, æquali, lento, absq; febre, & calore excedente, de quo legatur Bonettus Med.Sept. l.1.s.6.c.2.p.83. item Acta Philos. Oldenburg. Ann.1668. M. Junio ex Observ.D. Stubbes.

Calenum, epitheton vini alicujus, apud Athenæum lib.1. cap. 21. cujus quidem origo obscura valde est, & an idem cum Careno, vel Carano, teste Linden. Sel. Med. Exerc. X. §. 24.

* Calescere, & Calefactum esse, θερμαίνεσθαι, καὶ τὸ τεθερμάνθαι, Calescens, & Calefactum, τὸ θερμαινόμενον, καὶ τὸ ἐκτεθερμασμένον, quomodo differant, monstravit Gal. exemplo ferventis aquæ in frigidum lebetem infusæ, & ferventis lebetis frigidam aquam excipientis. Illic aqua calefacta est, & lebes calefit, juxta typum febrium putridarum. Hic lebes calefactus est, & aqua calefit, ad morem febrium hecticarum, l.1.de diff. febr. c.1. In eo autem conveniunt Calescens, & Calefactum, quod utrumque consistat in receptione portionum ignearum, & inflammabilium, a quibus subjectum illud, quod recipit, temperiem illam calidam in minori, majorive excessu acquirit, & obtinet.

Calidarium, vocatur Celso pars Balnei Veterum, quod Græci πυριατήριον, aut ὑπόκαυστον vocarunt. Vide infra Hypocaustum. Confer ad Cels. lib.1. cap.4. & adde Guil. Pantini notas ad h.l.

* Calidum, Calor, θερμὸν, θερμότης, passim ab Authoribus antiquis, & recentioribus, Philosophis,

Philosophis, & Medicis: illis quidem vel Peripateticis, vel Democriteis, Cartesianis, & Gassendicis: his vero vel Hippocraticis, vel Paracelsicis, aut Spagyricis diversimode accipitur, & exponitur, quorum omnium opiniones colligere, excederet Lexici nostri scopum. Libet saltem potiores significationes brevissimis, quantum fieri potest, describere. *Calidum*, & *Calor* autem accipitur dupliciter, substantialiter, sive qualitative. Gal. comm. 1.aph.14. In illa dicitur de *Calido nativo*, quod Hipp.d.aph. θερμὸν ἔμφυτον dixit, & 6.Ep. f.5. t.9. ψυχὴν, animam hominis. Hodieq; dicitur *Flamma*, *Spiritus*, *Aura*, *Calor vitalis*, *Anima Medica*, *Archeus* particularis hominis. Estque proximus animæ incorporeæ humanæ socius, vehiculum, & instrumentum, quo mediante anima fit, & recte dicitur Actus corporis organici, omnium coctionum, & actionum in corpore opifex. Gignitur (φύεται) a portionibus sulphureis exaltatis, & spirituosis, uno verbo, activis, & vegetativis, primum una cum semine parentum in generatione communicatis, postea in sanguine continua homogenearum particularum, & ex assumtis rite chylificatis, & sanguificatis, beneficio fermentationis elicitarum elaboratione, successione, & assimilatione continuatis, una cum sanguine perpetuo usq; ad extremum vitę terminum per totum corpus, & ad omnes ejus partes diffluens, & influens. Hinc patet, quid sit sentiendum de distinctione illa inter *Calidum Insitum*, & *Influens*. Nimirum ratione primæ saltem originis in generatione dici poterit Insitum, quia communi conceptus massæ inseritur; mox vero, dum formatur fœtus, & formatus est, fit influens. Ut ita non differant realiter, sed duntaxat considerandi modo. An porro in omnibus Animalibus hoc *Calidum* substantiale sit reapse diversum ab Anima ipsa, non est hujus loci ventilare, sed pertinet ad Physicam. In homine hoc videtur verosimile, quod *Calidum nativum* materialiter consideratum, quatenus consistit in portionibus sanguinis sulphureis, volatilibus, & spirituosis, sive igneis, & aereis, sit elementaris naturæ. Formaliter vero, sive ratione sui principii substantialis specifici, quo contradistinguitur ab aliis animalibus, quod in homine indubitanter immateriale est, Animæ videlicet humanæ, consideratum, est Supraelementaris naturæ, & θεῖόν τι. Accidentaliter, sive Qualitative iterum dupliciter accipitur, vel ut Efficiens, vel ut Effectus. De illa significatione vide p. a. *Calefaciens*, cui addi poterit distinctio inter *Calefaciens*, & *Calidum* secundum, & præter naturam. Illud pertinet ad Caussas sanitatis internas, & externas: Hoc ad caussas morborum. *Calidum* ut effectus idem est, quod *calescens*, & *calefactum*, de quibus etiam p. a. dictum. Et hoc etiam cum in statu secundum, tum præter naturam occurrit. Illuc pertinent Temperamenta *Calida*, Simplex, & Composita; huc morbi omnes *Calidi* simplices, & compositi, sive intemperies *calida*, item *calida*, & Humida a plethora p.n. *calida*, & sicca a bilioso sanguine dependentes. De utraque significatione *calidi*, ut Efficiens, & ut Effectus porro hæc quoque notanda distinctio, quod aliud sit per se, aliud per accidens. Per se *calidum* efficiens dicitur, quod propriis, insitisque viribus proxime, nulliusq; interventu id præstat: ita Vinum, & Aromata per se calefaciunt. Per accidens vero *calidum* efficiens est, quod non propriis viribus, sed alterius interventu operatur: v.g. quando aer frigidus constipando spiracula cutis, fervidos halitus foras prorupturos intro repellens in caussa est, ut sanguis febrili effervescentia tergescat. *Calidum* vero, ut effectus per se, & per accidens, dicitur, quod a caussa *calida* vel per se, vel per accidens producitur. Vide Charleton. Exerc. Pathol. 4. §. 10. Ad *Accidentalem calorem* quoque referendus *calor artificialis*, qui ad artificis nutum accendi, dirigi, & administrari potest; cujus usus in Medicina amplissimus, v.g. in Diætetica, Pharmaceutica, Chymica, & in Chirurgicis operationibus quibusdam. Estq; duplex, *alius* simplex, alius mistus. Simplex est, qui uni duntaxat operationi, sive illa sit digestionis, sive separationis, inservit. *Calor naturalis* est quando radii Solares vel per se materiam sibi applicatam excoquunt, vel in speculo concavo collecti rei applicantur. Hujus ignis usus est apud Artifices. Possunt enim hoc dissolvere, & calcinare. Imo nonnullis illum in Lapidis Philosophici pręparationem adhibendum esse autumant; quam opinionem suis Authoribus relinquentes, eum tamen non negligendum esse censemus. *Calor cinerum* est, quando partes fixiores per cineres eliciuntur. Hic medius est inter Balnei, & Arenæ *calorem*. Proinde illius ope non modo subtiliores, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes substantiæ propelluntur, sed etiam colores, & fixiores partes eliciuntur. *Calor fimi* est, quando vase in fimo posito, materiamq; continente, digestio fit. Hic *Calor* multi usus est apud artifices in infundendis, digerendis, & putrefaciendis rebus. Adhibetur interdum fimus equinus, in quo vas sepelitur. Aliquando vas ligneum fœno, vel stramine impletum, cui vapor e fervente aqua applicatur, fimi in locum adhibetur. *Calor digerens* est, quo materia dissolvenda digeritur, id quod

id quod aut Athanore, aut Fimo perficitur. *Calor fortis* eſt, quando igne interiori, & au-ctiori res ſeparantur. Eſtq; impeditus, aut liber. *Calor impeditus* eſt, quando ignis a materia, vel vaſe, ne illud proxime tangat, aut alio vaſe impeditur. Eſtq; arenæ, vel Scobis. *Calor arenæ* medius eſt inter cinerem, & ſcobis ferri, eſtq; quando vas materiam continens in catino arenario arena circumdatum ſubſtantiam fixiorem, quam cineres propellere nequibant, protrudit. Ubi advertendum eſt, arenam ſubtilem non adeo violentum *calorem* præbere, quam groſſam. *Calor ſcobis*, aut *ſcoria ferri* ſuperiore intenſior, & aperto vicinior eſt, quando ex ſcobe, vel ſcoria ferri res propelluntur. *Calor liber* eſt, qui proxime materiam, aut vas materiam continens tangit. Hoc *calore* proliciuntur, quæ contumacius liquorem emittunt, ſive id fiat ob ſiccitatem, & paucitatem, ſive quod ob viſcoſitatem, & homogeneitatem ille terreis partibus pertinacius adhæreat. Taceo, quod calcinationi, fuſioni, & aliis operationibus inſerviat. Eſtq; *carbonum*, vel *Flammarum calor*, quando *calor prunarum* flagrantium materiam, vel vas proxime tangit. Hujus uſus eſt in infuſionibus, cæmentationibus, probationibus, calcinationibus, & diſſolutionibus. *Calor flammarum* eſt, quando adhibito conveniente alimento, flammæ materiam attingunt. Hic *calor* vocatur Ignis vivus, quo reverberantur, & calcinantur omnium metallorum corpora, nec non ſpiritus tandem propelluntur. *Calor veſicæ levis* eſt, quo ex materia veſicæ impoſitæ, applicato alembico, ſubſtantia humida prolicitur. Hæc ex Rul. & Johnſ. Lex. De *caloris* varietatibus in Chymia plura quære, ſi libet, in Th. Ch. v. g. Volum. I. p. 179. 702. In ſpecie in Opere Lapidis Philoſ. Vol. IV. p. 66. 404. 726. ſeqq. Vol. V. p. 489. & alibi.

Caliendra, vocantur congeries artificioſæ capillorum, quibus caput hodieque tegi ſolet, ne frigore externo tam facile id lædatur. Gallice *les perruques* vocant, quem terminum & Germani retinent. Latino vero *caliendra* uſus eſt Dolæus Encyclopæd. lib. 1. cap. 14. §. 12. p. 219.

Calieta, *Caliette*, Paracelſo dicuntur funguli flavi in fruticibus juniperorum occurrentes, l. de Icteric. c. 2. Rul. & Johnſ. in Lex.

Caligo. Vide *Achlys*, item *Amavroſis*.

Calix, ἡ κύλιξ, eſt ſpecies vaſis, ex quo potus hauriri ſolet. Varro l. 5. de Ling. Latin. exiſtimat, *calicem* dictum, quod calidum eo veteres biberent, notante Thod. ad Scrib. L. n. 122. De *calicum* incruſtatione videatur idem p. 135. Parantur vero *calices* ex varia materia, ligno, argilla, metallo, &c. In ſpecie *calicum* cereorum, κυλίκων κηρίνων meminit Gal. com. 4. de R. V. I. A. t. 5. *Calices* multos, magnosq; exiccare, etiam ſuo tempore frequens fuiſſe, conqueritur idem l. 1. M. M. c. 1. *Calices* etiam dicuntur oculi, ſive gemmæ florum prodromi: ut oculi populi arboris; vel *calix* eſt folliculus, quo flos primum, mox ſeminis fœtus clauditur. Schrod. l. 1. Pharm. c. 2. Hoc pertinet Gr. κάλυξ apud Gorr. in def.

Callæon, κάλλαιον, *barba galli gallinacei*. Vide *Palear*.

Callarias, καλλαρίας, eſt genus piſcis marini, ſed quale, adhuc fere incertum. Aldr. l. 3. de piſc. c. 2. putat, eſſe *Aſellum minorem*, Belgarum *Schelfiſch*, cui conſentit hæſitanter Rond. l. 9. de piſc. c. 15. *Muſtelam vulgarem* appellans. Uterq; etiam ab Oppiano in Halievt. *Clariam* contracte appellari credidit. Verum hanc opinionem utranq; ceu erroneam reiicit I. A. Lind. Ex. XI. §. 28. ſeqq. ſtatuens, *callariam* eſſe piſcem maris Euboici ad vada occurrentem, quod ibi plurimum nutrimenti reperiat; minime vero e genere Aſellorum eſſe.

Callena, ſpecies eſt *ſalis petræ*. Paracelſ. Schol. in lib. de gradibus, Ruland. & Johnſ. in Lex.

Calliblepharon, καλλιβλέφαρον, dicitur medicamentum palpebris exornandis accommodum. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 6. Cum vero pluribus modis palpebræ deformari poſſint, patet, non unum eſſe genus τῶν καλλιβλεφάρων. potiſſimum vero pollent virtute mediocriter deſiccante, & abſumente humiditates vitioſas. Unde & facultas hæc καλλιβλέφαρος δύναμις dicitur, Gal. l. 7. de S. F. §. Fuligo. Tali virtute quoq; pollet Sal Armeniacum, l. 9. Vid. Gorr. in def. p. 206.

† Calichapa, vera Spina alba. Rondel. Meth. Cur. l. 2. c. 23. p. 473.

* Callicreas, καλλίκρεας. Vide *Pancreas*.

Callionymus, καλλιώνυμος, καλλίχθυς, eſt nomen piſcis marini, qui etiam *Uranoſcopus*, οὐρανοσκόπος, dicitur, ab oculis ſupra caput a natura collocatis, quibus recta cœlum intuetur; ob quam prærogativam etiam nomen *Callionymi* accepit, non ob formæ pulchritudinē, quæ ipſi nulla eſt, cum potius aſpectu ſit ingratus, ac deformis. Habet præ aliis piſcibus fel copioſius, quod commendatur in Collyriis ad oculorum, & aurium affectus, a Gal. l. 10. de S. F. §. Chole l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & l. 4. cap. 4. Vide de hoc piſce Ariſt. l. 2. H. A. c. 15. Rond. l. 10. de piſc. c. 23. Aler. l. 2. de piſc. c. 51. qui etiam nomen hoc alii piſci Romano, *Fiatola* dicto, tribui dicit, d. l. c. 24. Rob. Keuchen. ad Seren. in proleg. p. 93. Hippocrates quoque ejuſdem

aliquoties meminit, inter ficcissimos referens, l.2. de diæt. XIIX. 4. & propterea ægris concedit. v. g. Leucophlematicis, l. de Int. affect. XXIII. 22. in splenico morbo, XXXIII. 39. in morbis crassis, n. LII. 26. Foes. p 302

Callone, καλλονὴ, dicitur Hipp. *vitæ decor*, honestas, & ornamentum, l. de dec. habit. l. 8. Foes. d. l.

Callopismus, καλλωπισμὸς, *ornatum* aliquem *externum* significat visui gratum. Hipp. de Medico III. 2. IV. 11

Callos, κάλλος. Vide *Pulchritudo*.

Callositas, *callus*, τύλωσις, τύλωμα τύλος, πῶρος, in genere dicitur de omni duritie cutanea, carnea, & ossea, qua naturali, qua præternaturali? Frequentius tamen de *callo* circa oras fracturæ genito, de cujus generationis modo vide Gal. com. 1. de fract. 1. 31. & H. F. ab Aquapend. l 4. Pentat. c. 6. *Calli*, πῶροι, quoq; dicuntur nodi illi in morbis articularibus, de quorum generationis modo videatur Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 9. & l. 10. de C. M. S. L. c. 2. Specialiter vero *callositas*, & *callus* dicitur, Gr. τύλος, & τύλωσις, durities palpebrarum in oculis. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Scrib. Larg. n. 36. seqq. Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. s. 2. c. 3. proveniens a succo acido Tartareo, sive coagulativo. De *calli* in fistulis generatione legatur H. F. ab Aquapend. l. 3. Pentateuch. c. 11. *Calli* in matrice meminit Forestus, l. 28. Obs. 45. Schol. De *callo* in plantis, digitisque manuum, & pedum, quo & *clavus* pertinet. Gr. ἧλος, videatur idem l. 4. Chirurg. Obs. 12. Schol. Gal. vocavit *callosas excrescentias*, l. 3. de C. M. P. G. c. 9. Paracelsus vero in Chirurg. tr. de ulcer. c. 59. & 60. aliter plane accipit, *callum* dicens apostema, vel ulcus, quod oritur a succo nutritio acriori, & Arsenicali pruritum vehementem excitante. Interdum etiam malignitatem luis Gallicæ subesse testatur idem l. 7. de Gallic. pustulis, &c. c. 5. Tandem singularis in statu corporis naturali occurrit *calli*, vel *callositatis* significatio, dum portio quædam in cerebro, ejusque parte interiori, medulla dicta, dicitur *corpus callosum*, quia substantia est aliquantum durior instar *calli*, τυλώδης πως. Gal. l. 9. Anat. admir. cap. 3. ubi duabus extuberantiis anterioribus ventriculi, vel sinus cerebri incumbere videntur. Th. Barthol. l. 3. Anat. c. 6. Th. Vuillis Anat. Cereb. cap. 10. n. 5. Malpigh. de Cer.

Calonia, καλωνία, est epitheton Myrrhæ, ap. Hipp. de nat. mul. VI. 11

Calopodium, καλοπόδιον, forma illa lignea, qua utuntur, varia, ad conficiendos calceos sutores. Gal. proverbialiter usus in egregia sententia l. 5. de San. t. c. 11. Sicut impossibile est sutoribus unico uti *calopodio* ad omnes homines: ita & Medicis unica vitæ, vel victus specie conducente.

* Calor. Vide *Calidum*.

Calos, καλὶς, ἢ καλῶς. Vide *Bonus*.

* Calva, *Calvaria*, κρανίον, Latine *cranium*, dicitur Os capitis, c. 1. de ossib. quod quasi κράνος, sive galea cerebrum contineat. Gal. 8. de U. P. 8. pars capitis ossea, & capillata exterius, cujus partes externæ sunt Synciput, Occiput, Vertex, Tempora, quas investiunt pili cum communibus corporis integumentis. Constituitur *calvaria* in adultis octo ossibus, uno frontis, duobus syncipitis, uno occipitis, duobus temporum, & duobus communibus cum maxilla superiore, nempe cuneiformi, & spongiosœ. Th. Barthol. Anat. l. 2. prooem. & l. 4. c 4. Crassitudo illi magna est, ut validum sit, non tamen solida, sed cavernosa, transmittendis excrementis idonea.

* Calvata, φαλακρὰ, appellat Hipp. Ferramenta, quæ rotunditatem quandam levem habent in extremis partibus; cujusmodi sunt specillorum capitula, & quæ *Nucleata*, πύρηνα appellantur, & *Spatularia*, σπαθομήλαι. *Oblonga* vero his contraria nuncupant προμήκη, quorum extrema minime sunt rotunda, sed mucronata, ad suffusionem, & cataractam punctione tollendam accommodata instrumenta quodammodo similia. Gal. comm. 1. de art. t. 43.

* Calvities, *calvitium*, φαλάκρωσις, φαλάκρωμα, μαδάρωσις, μάδισις, μαδαρότης, est defectus capillorum, potissimum in syncipite. Differre quidem dicit Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. ab *Alopecia*, *Area*, *Ophiasi*, & *Tinea*, quod hæ species ab humoris nutritii vitio proveniant; *Calvities* vero propter humoris defectum. Enimvero an hæc differentia semper observetur, merito dubitandum. Causas *calvitiei* enumerat Barthol. Anat. l. 3. c. 1. & in specie nimiam Venerem, ex Aristotele Lang. l. 2. Epid. 7. *Calvi* dicuntur φαλακροὶ, Hipp. 6. aph. 34. Dividi possunt in Natura, & ex morbo tales. Fr. Valles. de sacr. Philos. c. 9. Jung. Dieter. n. 883. seqq. Foes. Oec. p. 650

Calumenon, καλύμενον, καλεόμενον, hoc est *vocatum*, vel nominatum, aut, quod appellatur, & καλέεσθαι, *vocari*, Hipp. adjicere solitus est, interdum quidem, si appellatio Græcis omnibus nullo pacto usitata fuit, interdum vero, si abrogata, & interdum, si artificiosum quiddam demonstrat. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 24.

Calumnia, ἐπήρεια, λοιδορία, contumelia. Has quomodo perferre homo debeat, egregie docet Gal. de dignos. & cur. animi morb. cap. 3.

Σοὶ

Σοὶ τουτὶ ἔστω φιλοσόφημα καρτερεῖν ἐπηρεαζόμενον: Hoc sit sapientiæ studium, æquo animo ferre *calumnias*.

* CALX, ἡ τίτανος, Gorræo etiam κονία, variis gaudet significationibus. 1. Communiter denotat materiam illam candidam, interdum & alius coloris, quæ paratur ex lapide Calcario, vi ignis in furno, vel clibano cremato, cæmentariis opificibus notissima. Similis quoque fit ex ossibus piscium magnorum, ut & ex testis buccinorum, & ostrearum crematis, teste Dioscorid. lib.5.cap.133. Vocatur hæc posterior *Calx peregrinorum*, Theophr. Par. Manual. l. item *Calx manica alba*. Rul. & Johns. in Lex. Est vero duplex *calx viva*, τίτανος ἄσβεστος, & simpliciter ἄσβεστος, cui post ustionem nulla affusa est aqua, & *extincta*, σβεσθεῖσα, vel ἐσβεσμένη, quæ affusa aqua veluti in pultem abit. Illius vis est ignea, mordens, escharotica; imo ejus ignis abditus aliquando actualem ignem videtur superare. Oleo facillime permiscetur; aquam vero odit. Hujus vis per aquam est fere extincta, quamvis crustam nihilominus efficiat. Galen. l. 9. de S. Fac. §. τίτανος. Circa usum medicum occurrit apud eundem duplex, *Calx lota*, & *illota*, πεπλυμμένη, καὶ ἄπλυτος, lib. 3. de C.M.S.G. cap. 2. Illa introducta fuit ad sal lixiviosum, quo abundare creditur, eluendum. Imo Sal duplex inesse, lixiviale, & acidum, docet Helmont. de Febr. cap.9. num. 25. Verum Fr. Hofmann. in clav. Schroder. lib.3.cap.8. negat, & propterea ceu ineptam, & supervacaneam illam lotionem reiicit, quod Chymicis ventilandum relinquimus. 2. In Chymica significatione *calx* dicitur pulvis quilibet, per ablationem superfluæ humiditatis in partes tenuissimas, & veluti impalpabiles comminutus. Rul. & Johns. in Lex. & ita idem est, quod *calcinatum*, de quo supra vid. *calcinatio*. Huc pertinent *calces* omnis generis Metallorum, & Mineralium, de quibus legatur Libav. Syntag. Arc. Ch.l.5.& Alchym. Pharm. c.9. & ex novissimis D.D. Vvedel.Ph.I.A.F.R.l. 2. s. 1. cap.9. Specialiter *calx viva Philosophorum* vocatur, quæ ex argento vivo paratur, d.l. Synt. cap.12. Vocatur & *Minerva Alchemica*, de qua in Lulii clav.cap.2.seqq. Th. Chym. Vol. III. pag. 297. seqq. *Calx Saturni* dicitur Cerussa cum aceto destillato rectificato calcinata, aut in Sole, M. Joh. Isaac Oper. miner. c. 42. d. l. p. 347. Huc quoque referri debent aliæ appellationes, v.g. *calx permanens*, i. e. incremabilis materia. *Calx lignorum*, quæ est cinis eorum, quæ in vitrum, aut aliam materiam converti nequit, Ruland. 3. *Calx* quoque Paracelso dicitur excrementum Urinæ, quia spirtum calcis habet, & distinguitur ab *Anedo*, de quo supra vide lib.1. de Tart. tr. 3. cap. 2. *Calces terræ* eidem quoque sunt Terræ bolares, vel argillaceæ, ut Creta, d. l. Tr. c. 5. c. 2. not. 4. Materia in articulis Podagricorum concreta *calx* vocatur a Paracelso, & aliis. 5. Denique *calx* in masc. genere idem est, quod *calcaneus*, πτέρνα, de quo paulo superius. Hinc & totius pedis posterior pars *calx* dicitur. Galen. Introduct. cap. 10.

CALYPTER, καλυπτὴρ, dicitur *operculum*, & in specie carneum, quod hæmorrhoides tegit. Hippoc. l. de hæmorrhoid. III. 13. Foes. pag. 303.

† CALZEOARIA, Viola arborescens, ab inventore Calceol.

CAMARA, καμάρα, in genere *cameram*, fornicem, aut testudinem significat. Lind. Sel. M. Ex.V. §. 10. Unde & cerebri pars convexa per cavitatem cranii καμάριον, καὶ ψαλιδοειδὴς, fornicata dici potest. Gal. l. 8. de U. P. c. 11. Vid. Hofm. comm. ad h.l. In specie vero *camera*, vel καμάρα dicitur locus ad auriculæ cavum cameratus, sive aditus ad foramen, cujus pars superior ἀστακος, *Astacus*, & quod subest *Areola*, κρότων, vocatur. Lind. Phys. Med. l. 2. c. 11. a. 1. §. 4

* CAMAROSIS, *camaroma*, καμάρωσις, καμάρωμα, præter architectonicam significationem, qua *concamerationem* denotat, apud Medicos ita dicitur ossis fractura, cum ex alterutra refractum parte similem *cameræ* figuram acceperit. Gal. def. Med. unde recentiorum nonnulli vehementissimas fracturas vocant *camaromata*, quæ partem intermediam exaltatam habent, Ἐγγισώματα vero dicuntur, quæ in medio sui membranæ innituntur. Gal. l. 6. M. M. cap. 6. Juxta P. Æginetam l. 6. c. 90. fractura cranii in specie, seu calvariæ ita dicitur, in qua os fractum cameræ modo utrinque extollitur. Gorr. in def. pag. 206. Recentiores Latine *camerationem* vocarunt, describentes, quod sit species fracturæ cranii, sive divisio hujus, in qua pars affecta cameræ modo exaltata relinquitur, ac intro a sanis fracturæ partibus ossa magis recedunt, membranisque cerebri innituntur, quas contactu suo premunt, uti descripta legimus in Observ. Medico-chirurgicis Latine redditis Jobi a MecKeren Chirurgi Amstelodamensis c. 1. p. 12.

CAMATOS, κάματος. Vide *Labor*.

CAMBAR, est terminus Spagyricus, cujus descriptionem, & explicationem non minus obscuram vide in Turb. Philos. serm. 44. & 50. Ridiculam derivationem a *canna*, i. e. *ignis*, & *bar filius*, in Anonymi Ch. l. 2. in Th. Ch. Vol. V. p. 34. 37. 434.

Cambil, dicitur *Terra rubra*. Rul.

† Cambium, in assimilatione, vox barbara, Matamores de feb. l. 3. tr. 2. disp. 6.

Cambium, olim dicebatur humor nutritius, qui ex sanguine originem trahens ita coctus, præparatus, & parti nutriendæ appropriatus est, ut proxime in substantiam partis deperditæ transeat, & cum illa naturam suam *cambiat*, muteтq; Sennert. Inst. Med. l. 1. c. 9. Arabum est commentum, cujus nulla certitudo, aut necessitas, uti recte judicat Ger. Blasius Med. Gen. l. 2. s. 2. subsect. 1. c. 3.

Cambuca, item *Cambucca membrata*, dicitur species bubonis, vel tumoris ulcerosi ad inguina, vel juxta genitalia ex vase spermatico. Paracelf. de ulcer. cap. 24. libell. Theoric. cap. 4. de ulcer. Ruland. in Lexic. Est signum luis Gallicæ.

Camelopardalis, vel barbare *Camelopardalus*, καμηλοπάρδαλις, non ita dicitur, quod a Pardo, & Camelo simul generetur, sed a magnitudine corporis *Camelus*, a variis maculis *Pardus*, cujus descriptionem tradit ex variis Authoribus Aldrov. l. 1. de quadrupif. c. 35. Fuit cibus populo Judaico olim interdictus, Deuter. XIV.

Camelus, κάμηλος, Jon. κάμμηρος, quia κάμπτει τοὺς μηροὺς, femora curvat, proprie significat animal quadrupes vastum, in dorso vel unum, vel binos habens gibbos, ruminans, cornibus carens. Gal. lib. 6. de admin. Anatom. cap. 3. Vescitur ligneo, & spinoso alimento. Valde vero delectatur Junci odorati, sive Schœnanthi flore, & summitatibus, in Arabia secus vias frequentissime crescentibus, unde & vulgo *Camelbeu* dicitur. Galen. lib. 1. de Antid. cap. 14. in cibis usus non adeo frequens, imo Judaico populo d. l. prohibitus. Caro est pessimi succi, & concoctu difficillima, uti equorum, & asinorum domesticorum: unde ea solum homines animo, & corpore asinini, ac camelini vescuntur. Galen. lib. 3. de Alim. Fac. cap. 5. In Medicina cerebrum *Cameli* siccatum, & ex aceto bibitum epilepticos curare dicitur, apud Gal. l. de Theria. ad Pis. cap. 9. Fel ex mele potum idem efficere, & in angina conferre; Caudam arefactam alvum solvere; feras e cauda contortas, & alligatas sinistro brachio quartanis mederi, testatur Plin. lib. 28. cap. 8. Jungatur Aldrovand. lib. 1. de quadrup. b. s. cap. 34.

Cameratio. Vide *Camarosis*.

Camet, *Cames*, i. e. *Argentum*. Ruland. & Johns.

Caminus, κάμινος, quid significet, notissimum est, scil. tam fornacem, quam locum, per quem fumus transit. Vide *Fornax*, *Furnus*. Apud Rul. in Lex. Chym. *Caminus* significat Campanam.

* Camisia *fœtus*. Vide *Chorion*.

Cammarus, κάμμαρος, κάμμορος, *Gammarus*. Vide *Cancer*.

Camno, κάμνω, verbum, significat *Laboro*, Ægroto, ex Hippocr. VII. 65. Dieter. Jatr. n. 430.

Campana, κώδων, quid vulgo significet, aliunde notum est, videlicet instrumentum sonorum, mediante mobili malleo pensili ad utrumque latus intus quatiente, sonum edens. Vulgo *cloca*, vel *Glogga*. Vide Georg. Chladni Inventar. Templor. cap. 3. art. 1. p. 325. seqq. In Chymicis vero *campanæ* dicuntur receptacula illa, quibus pro parando spiritu Sulphuris acido Gas hujus concentratum, & in aquosam tenuem materiam collectum excipitur. D. D. Wedel. Pharm. Acroam. l. 1. s. 5. c. 1. pag. 201. Unde Spiritus Sulphuris per *campanam* appellatur.

* Campe, καμπὴ, significat *flexuram*, flexionem, a κάμπτω, flecto, cujus meminit Galen. lib. XI. de Us. Par. cap. 11. quando respirationis principium non e directo opponitur arteriæ, sed facit ambagem, & deflexionem. Vid. C. Hofmann. comm. de Us. Par. num. 518. Dicitur & hoc nomine *Poples*, quia flectitur, qui alias proprio nomine ἰγνὺς appellatur, Gorr. *Flexio cruris*, καμπη, cap. 3. de artic. t. 113.

Camphora, *Caphur*, *Cafur*, *Capur*, *Camphura*, καφουρα, non est species bituminis, uti Georg. Agricola, Cardanus, Cæsalpinus, &c. statuerunt, sed est lacryma resinosa, sive gummi resinosum proceræ cujusdam arboris peregrinæ, e cujus meditullio per rimas exsudat; estque duplex: vel granulata, absque artificio collecta: vel in panes orbiculares coacta: singulari artificio, organum peculiarium beneficio. De hac prolixius legatur Gothofr. Mœb. Anatom. *camphora*. Schrod. l. 4. Pharm. Med. Chym. clav. 2. num. 378. Fr. Hofm. in cl. ad d. l. Junken. Chym. Exper. Part. I. s. 3. c. 11. p. m. 239. De Elixiris *camphoræ* præparatione, virtuteque anodyna Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 15. p. 183. seqq. C. Hofm. Paralip. Officin. c. 63. in medio reliquit, nihil determinans, an vegetabile, an vero minerale sit *camphora*. Legatur etiam Erasm. Francisci Hort. Indic. Part. I. p. 708. qui Linschotti, A Costa, & aliorum scrinia compilavit.

Campter, καμπτὴρ in genere *flexuram*, vel *incurvationem* denotat; specialiter vero metā cursorum, quam præfixam habent, significat. In qua significatione usus est per comparationē in descriptione nervorum sexti paris recurrentium natura

natura quasi in διαύλῳ, h. e. germinato, & reciproco cursu concurrente, l.7.U.P.c.14. quam metam alibi in eadem comparatione νύσσαν appellavit, l.16.c.4. Vide C. Hofm. comm. ad prior. loc. n.481.

CAMPTON, καμπτὸν, *flexile* dicitur, cui opponitur τὸ ἰθυντὸν, quando ex curvo fit rectum. Gorr.

* CAMPYLON, καμπύλον, a verbo καμπυλέεσθαι (non καμπύλεσθαι) quod significat *incurvari*, flecti, & idem est quod κάμπτεσθαι, dicitur tortuose *incurvatum*, flexum. Crebro adjectivum illud usurpavit Hipp. de palpebra inversa, & retorta, 1.prognost. t. 12. Gal.l.10. de U.P. c. 9. qui affectus alias dictus καμπυλότης βλεφαρίδων, *palpebrarum recurvatio*; item ἀγκύλωσις, nec non ἴλλωσις, Coac. t.218. Jung. C. Hofm. comm. ad Galen. LL. de U.P. num. 746. Item de Offibus brachii, costarum, 1. de artic. t. 4. lib. Mochlic. IX.13. f.3. de artic. t.38. Verbo vero καμπυλέεσθαι, id est *incurvari*, flecti, usus d. loc. t. 113. Vide Foes. Oec. p. 304.

CANABIL. Vide *Eretria*.

CANADELLA. Vide *Chanadella*.

CANALIS, σωλὴν, in genere significat instrumentum aliquod rotundum, cavum, oblongum, per quod materia fluida descendere potest, ac solet. Et in hac significatione a Medicis omnis generis vasa, arteriæ, venæ, nervi frequentissime *canales*, alias Ductus quoque dicti, nuncupantur. In specie *Canalis* urinarii meminit Barthol. Anat. l. 1. c. 12. Imo, teste Gorræo, ob similitudinem ab Anatomicis medium quoque foramen, quo omnes cervicis vertebræ perviæ sunt, & spinalis medulla a cerebro descendit, σωλὴν, *Canalis* dicitur, & alio quoque nomine ἱερὰ σύριγξ, quasi *sacram fistulam* dicas, aut *magnam*. In specie vero, ob formæ similitudinem, *Canalis* denotat instrumentum Chirurgicum, concavum, & oblongum, in quod membrum fractum, crus, aut femur imponitur, & continetur, apud Hippoc. 3. de iis, quæ in med. t. 18. Galen. comm. 3. d. loc. t. 36. Æginet. lib. 6. cap. 106. Celf. lib. 8. c. 10. & alios. Paratur vel ex ligno, vel materia fictili, imo etiam ex stramine cum linteo parari solet; vulgo *ein Erdglein*. Quales varii monstrantur a Sculteto Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. Potest etiam ad alia instrumenta Chymica applicari hoc vocabulum, quæ concava sunt, & siphonum vices præstant, & ita pro *Cannula* accipi. Dicitur & in diminut. *canaliculus*, vel *canaliculа*, σωληνάριον, Rul. *Canaliseulus*.

CANCELLUS, vel est diminutivum *cancri*, & dicitur Græce καρκίνιον, & in plur. καρκινάδες, Aet. l. 2. c. 139. Vide *Cancer*. Vel denotat portam, aut valvam ex multis assulis, vel ferreis portionibus decussatim conjunctis paratam, vulgo *ein Gitter*, Gr. κιγκλὶς, a κλείω, *claudo*. Rul. in Lex.

† CANCER INFILTRATUS, qui Costis adhæret, Adr. Spigel. in præl. prior.

* CANCER, καρκῖνος, est valde æquivocum vocabulum. Præter illas significationes, quæ non sunt hujus loci, v. g. quando certum sidus in Zodiaco, vel genus quoddam calceamenti, apud Hesych. & Polluc. vel versus retrogrados denotat: in Medicina quadruplicem obtinet significationem. 1. *Cancer* dicitur, vel in genere omne animal crustatum, exangue. Plin. l. 9. c. 30. vel in specie denotat duo eorum præcipua genera, *cancros marinos*, & *fluviatiles*, qui posteriores potissimum & *Astaci*, *Cammari*, *Gammari*, ἀστακοὶ, κάμμαροι, Gr. vocari solent; priores vero κατ' ἐξοχὴν *Cancri* dicuntur. Jung. C.Hofm. comm. de U. P. n.539. aliquando etiam *Carabi*, κάραβοι. Aldrov. lib. 2. de crust. c. 2. Huc quoque pertinent *Cancellorum*, καρκινίων species, quorum omnium descriptiones, & differentias huc afferre, nimis prolixum foret. Videantur vero apud Aldrov. lib.2. de crust. & Rondelet. l. 18. Quod attinet ad eorum usum in cibis, de iis omnibus dixisse sufficiat cum Jonstono Syntagm. l. 1. Tit. 1. cap. 2. art. 6. duræ esse carnis, & difficilis concoctionis, sed firmi, si vincatur, alimenti. Cauto igitur opus esse iis, qui commendant in atrophia, phthisi, hectica, ne citius, quam par est, extinguant igniculum superstitem. Imo suspectam esse illam magnificam horum commentationem, rectissime monet C. Hofm. Inst. l. 5. c. 22. §. 12. Reliquus usus in Medicina internus, & externus videatur apud Schrod. l. 5. cl. 3. n. 75. Hofm. in cl. ad d. l. Jung. Gal. lib. 9. de C.M.S.L. c.3. de Theriac. ad Pif. cap. 9. lib.2. de antidot. c. 15. & alibi. 2. *Cancer* appellatur ob aliquam similitudinem cum forma cancri, præsertim in mammillis fœminarum, teste Galen. lib. 2. ad Glauc. cap. 10. tumor quidam præter naturam, fusci, & lividi coloris, in quo venulæ quædam exaltatæ primo occultæ, (& *Cancrum latentem* vocant κρυπτὸν καρκῖνον, Hipp. 6. aph. 35. Gal. de atr. bil. cap. 4.) deinde manifestæ a crasso, & nigriore sanguine fæci vini assimiles sunt. Gal. 11. M. M. 9. quæ si exulcerentur, faciunt *Cancrum exulceratum*, καρκῖνον μεθ' ἑλκώσεως. Gal. 4. aph. 24. Circa hujus affectus gravissimi causam magnæ occurrunt difficultates, & dissidia apud Authores. Plerique ab atra bile deducunt. Paracelf. de ulcer. cap. 3. & in Fragment. in Colcothare, vel Realgare Microcosmico caussam ponit. Helmont. a sale alcalico corrosivo deducit. Schol.

Hum. paff. dec. c. 1. n. 32. Joh. Vvalæus ſalem, & terram in corpore abundantem concretam, a quibus ſerum eſt ſegregatum, ſtatuit cauſam, Med. Pr. l. 2. c. 25. Nobis placet ſubſcribere primæ opinioni, per atram bilem intelligendo toto genere præternaturalem, coagulativam, & tandem depaſcentem, ſive exulcerantem, ſupra ad vocab *Bilis Atra* deſcriptam. Unde retinemus hanc deſcriptionem. *Cancer* eſt tumor rotundus, lividus, aut ſubniger, venis circumcirca turgidis, & repletis, cum, vel ſine exulceratione, a bile atra diverſimode corrupta ſtagnante exortus. Qui cum Paracelſo d.l. & de Podagr. ad ſolas mammas fœminarum, & ſcapulas virorum reſtringunt *cancrum*, nimis arctos ejus ſtatuunt cancellos. Græce etiam dicitur καρκίνωμα, *Carcinoma*, quod vocab. Gorræus ad affectum corneæ tunicæ in oculo, ſi ad hunc undique venæ ſanguine plenæ, & liventes concurrunt, vult a Græcis ſæpe reſtringi. Confunditur haud raro etiam *Cancer* cum Gangræna, notante Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. num. 62. & 114. item cum Herpete, Eſthiomeno, cum ulceribus malignis, lib. 2. *Cancri* cura per cancrum vivum laudatur a Paracelſ. lib. Principior. de myſter. verm. *Cancer albus* quod dicatur Gallis recrementum quoddam album cretaceum, oris internas partes, linguamque totam infantum ſæpe occupans, & niſi mature detergatur, exulcerans, ſcribit Paræus lib. 23. Chirurg. cap. 17. & haud dubie intelligit *Aphthas*. Os jugale quoque καρκίνου nomine venire apud Pollucem, teſtis eſt Aldr. d. l. & Gorræus, forſan quia ita committuntur extremitates, uti chelæ, vel forcipes cancrorum inter ſe coeunt. 4. Denique Faſciæ quandam ſpeciem *cancrum*, κάρκινον dici, quæ capiti convenit, & in plures partes Cancrorum pedes referentes ſciſſa eſt, videre eſt apud Gal. de Faſciis.

Canchrys, *Canchry*. Vide *Cachrys*, *Cachry*.

Cancinpericon, i. e. *Calidus fimus equi*. Rul. in Lex.

Cancrena, idem quod *Gangræna*, vocab. Parac. frequens; quamvis & Lang. uſus ſit l. 1. ep. 12.

Candela, λύχνος, κηρὸς, quid ſignificet, etiam pueris notum eſt, nimirum fila per oblongum compacta cera, vel ſevo liquefacto obducta, ut accenſa conclavia illuminent: quamvis & aliquando uſum Medicum habeant, applicando in meatus affectos. Hujus modi *candelarum* flammæ non male comparatur anima Medica, ſive ſenſitiva, aut principium vitale ab Helmont. de Lithiaſ. c. 9. n. 35. *Candelarum* fumum abortum promovere, paſſim Practici veteres, & recentiores ſcriptis teſtati ſunt. Deinde ob formæ oblongæ ſimilitudinem, & quod accendantur, *candelæ* quoque fumales ex maſſa Trochiſcorum paratæ nomen obtinuerunt, de quibus vide Vveker. Antidot. ſpec. lib. 2. ſ. 48, Schrod. lib. 2. cap. 86. Dicuntur & *Aves Cypriæ*, & *Bacilli*, de quibus ſupra. Candelæ quoque inter Chirurgica inſtrumenta referuntur. Ita *cereas candelas* exhibet depictas ad caruncula in meatu urinario Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig. 12. & *candelam uterinam*, Tab. XXII fig. 4.

Candidus, *Candor*, proprie idem eſt, quod *Albus*, *Albedo*, de quo ſupra. Tropice etiam ad animum ſincerum applicatur frequentiſſime. *Candidare* dicitur quartum regimen, & tribuitur Soli in Th. Ch. Vol. 5. p. 49.

Candidatum, dicitur confectio ſaccharo candidato facta, abſque additione amyli, & motitatione recipiens formam angularem, & cryſtallinam. D. D. Vvedel. Ph. L. A. F. R. l. 2. ſ. 2. c. 2. pag. 106.

Caneon, *Canion*, κάνεον, κάνδον, κανεῖον, κανίον, apud Hipp. pro ollæ *operculo* ponitur, per quod appoſito calamo, & arundine ſuffitus in uterum deferebatur, lib. 1. de morb. mul. XXVI. 1. 2. & l. 2. XXIV. 22. ſeqq. Alias *caniſtrum*, aut ciſtam ſignificat. Vide Foeſ. Oecon. p. 304.

Canfora, idem quod *Camphora*. Rul.

Canicaceus, πιτυρινος, idem quod *Furfuraceus*, Aceroſus. Vide *Aceroſus*. *Furfur*.

Canicula, κυνίδιον, diminutivum *Canis*, item *Catellus*, tot ſignificationibus gaudens, quot vocab. *canis* accipitur. Vide *Canis*.

Canicularis, dicitur de tempore, in quo *canicula*, ſive *Sirius*, σείριος, ſtella illa fulgida primæ magnitudinis in ſidere, *Canis major*, κύων, vocato (ad differentiam Canis minoris, προκύων dicti, qui ortum Canis majoris ſolet præcedere) cum ſole heliatice oritur; qui dies dicuntur *caniculares*, vulgo *Dunds Zae*, quo tempore magni æſtus, & ardores eſſe ſolent, κυνοκαύματα dicti propterea a Plin. Valer. l. 3 c. 14. quorum cauſſa falſo, temereque in ſtellam illam refertur, cum a Sole ſolo dependeat, uti rectiſſime hoc demonſtravit Linden. S. M. Ex. XI. §. 167. ſeqq. Dies illos ineptos eſſe ad purgantium uſum, conſtat ex Hippoc. 4. aph. 5. & tempus illud generationi lumbricorum favere, vult Parac. tr. de lumbric.

Caninus, κυνικὸς, denominat. a *Cane*, dicitur de omni eo, quod vel participat de natura canis, vel cum cane aliquam habet convenientiam. In illa ſignificatione, ceu propria, omnia membra canis *canina* appellari poſſunt. Ita *canina pellis* (quamvis incertum ſit, num de

cane

cane terrestri, an marino sit intelligendum) commendatur adversus podagram duplici calceo indita, apud Scrib.Larg. n.161. Vide Rhod. ad h.l. Huc pertinent & *caninum* stercus, *canini* pediculi, &c. nec non *canina membrana*, sive tunica fœtum catellorum involvens, referta vasis cum funiculo ad mesenterium pergentibus, Th. Barthol Anat. lib. 1. cap. 36. fin. In Tropica vero significatione accipitur de *Appetentia canina*, Gr. ὄρεξις κυνώδης dicta, de qua supra in lit. A. item de *Dentibus caninis* Græcis vocatis κυνόδοντες, & sunt duo utrinque mandibulæ inferiori, & superiori inhærentes, inter Incisorios, & Molares, qui *canum* dentibus quam simillimi sunt, inferiori basi lati, parte superna acuti, ut si quid propter duritiem ab incisoribus dentibus minui minus potuit, id frangant. Gal. lib. de Ossib. cap. 5. Ita per similitudinem dicitur κυνοδέσμιον, vinculum illud, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, alias *Frænum* dictum. Græci etiam κύνα appellant, Latini *Canem*, aut *caninum vinculum* dicere possunt. Gorr. Pertinet & huc *Spasmus cynicus*, sive *caninus*, σπασμὸς κυνικὸς, species convulsionis particularis, musculorum maxillarium, per quam os, nasus, oculus, atque adeo dimidia faciei pars in obliquum torquetur; item κυνανθρωπία, qui affectus idem cum Lycanthropia. Ut taceamus alias denominationes plantarum de *Cane*, de quibus consulantur Botanici, & Gorr. p. 256.

Canis, κύων, est homonymum valde vocabulum. Præter Astronomicam significationem, de qua p. a. in voc. *Canicularis*, & Anatomicam, de qua in voce *Caninus* dictum fuit, duo denotat animalia, in quibus multa occurrunt diversa, seu corporis speciem formam, seu animi mores, Terrestre scil. & Aquaticum, sive marinum. Illud est cicur, hominisque amans; hoc insidiosum, & ferum: Illud quadrupes; hoc non: illud latrabile; hoc ad latrandum minus habile. Gal. l. 2. M.M. c. 7. Utrumque in Medicina perspectum esse debet, propter usum, & noxam. *Canis terrestris*, & domestici usus olim etiam fuit in cibis, teste Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. ubi dicit, canes juvenes, sive catulos, ac pingues, & potissimum cum fuerint castrati, ap. quasdam gentes frequentissime comedi. Verum noster orbis in epulas non admittit, Bruyerin. de re cibar. l. 13. c. 37. In Medicina quis sit *Canis* quadrupedis usus, videri potest ap. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 8. & Fr. Hofm. in cl. ad h.l. Prolixiorem autem *Canis terrestris* in genere, & secundum species descriptionem, deque ejus usu in cibis, & medicina, ut & ad alia quævis, invenies ap. Aldrov. l. 3. de quadr. digit. vivip. c. 1. seqq. Extra usum Medicum *canis* virtus, bonitasque est, ad venationem, & tutelam quidem quam animosissimum, ad domesticas quam mitissimum esse. Gal. l. 1. de Temper. c. 6. Noxa gravissima, sive venenum ejus consistit in morsu, si rabiosus fuerit, quod communicatur per particulas salivales dentibus adhærentes, quamvis & aliis modis citra morsum communicari queat, & soleat. Videatur Senn. l. 6. p. 8. c. 30. Med. Pr. ubi etiam symptomata, & signa enumerantur, inter quæ Hydrophobia, sive metus aquarum ferme palmarium, & quod mors postea sequitur, occurrit. Cuncta vero testantur, illius veneni naturam non tam esse volatilem, furiosam, & arsenicalis naturæ, quam lentam, coagulativam, vel congelativam, & putrefactivam. Confirmat hoc Gal. c. 3. in 3. Ep. t. 72. ubi appellat venenum hoc, τοῦτο κυνὸς ἰὸν, & affectos illo λυσσοδήκτους. Quod vero l. 6. de L. A. c. 5. solum *Canem* rabie affici, nec ullum aliud animalium, hoc experientiæ, & authoritatibus aliorum repugnare videtur. De lupo rabioso rusticum lethaliter lædente mihi perspecta est historia. Remedia euporista vide l. 3. de med. facile par. In specie Antidotum Apul. Celsi laudatur apud Scrib. Larg. n. 171. Confer infra *Rabies*, *Hydrophobia*. De *cane marino*, qui *Cetaceis* ob magnitudinem annumeratur, & *Galeorum*, *Mustelorumque* species est, *Carcharias*, καρχαρίας γαλεὸς etiam dictus, ob dentium acutissimorum copiam, videatur Ul. Aldrov. l. 3. de pisc. c. 32. seqq. Usus ejus in cibis ob carnis soliditatem a Rondeletio l. 13. cap. 5. commendatur, a Galeno vero lib. 3. de Al. Fac. cap. 31. improbatur. In Medicina ad Dentium affectus potissimum laudari, dentitionemque infantum promovere suspensos *canis* piscis dentes, d. Aldrov. loco videre est. Noxa ejus consistit in hoc, quod urinatoribus insidietur, & cum his luctetur. Plin. l. 4. H. N. c. 46. Utriusque animalis, Terrestris, & marini dantur & species minores, quæ *Caniculæ*, *Catuli*, *Catelli*, κυνίδια nomine veniunt. *Canis* Coraceni, & *Catulæ* Armeniæ Hieroglyphicam significationem, in negotio Lapidis Philosophici præparandi, videsis Th. Chym. Vol. III. pag. 38. tr. de Alchym. incert. auth. c. 41. & Vol. IV. p. 736. & 762. *Canum magicorum*, & diabolicorum meminit Libav. tr. de horrib. impiet. mag. f. 9. *Canis* quoque in Anatomicis dicitur frenum, illud, quo ligatur præputium cum glande penis in parte inferna. Vocatur & *Filellum*, Fallop. tr. de decoratione, c. 9. Tom. II. Oper. pag. 339.

* Canities, *Canitia*, Rhod. in Lexic. Scrib. πολιότης, πολίωσις, ἡ πολιὰ, & in plural. αἱ πολιαὶ, scil. θρίχες, est pilorum in album commutatio

mutatio, vel ordinaria in senectute, vel extraordinaria ante legitimam ætatem, vel etiam a morbo. Hanc saltem descripsit Gal. in def.med. *Canitiei* caussam videsis apud Hipp. de natur. puer. XIX.4. seqq. Alias veteres putarunt, fieri *canitiem* a siccitate, quemadmodum arborum folia ex siccitate albescunt. Sed hos refutat Arist. l. 5. de gen. an. c.5, & f. 10. probl. 36. putredinem potius *canitiei* causam dicens. Subscripsit Th. Barthol. Anat. l.3. cap. 1. hoc etiam phænomenon addens, quod qui tecto capite incedunt, citius canescant, nec tamen ita exiccantur, quam qui nudum caput aeri exponunt; deinde quidam ab ortu statim canescant, quod non a siccitate. Verum neutra sententia rem nobis videtur acu tetigisse. Non prior, quia experientia testatur esse *canos*, qui corpore succi pleno præditi sunt. Quomodo igitur *canities* esset a siccitate? nec posterior, quia eadem experientia teste *cani* sunt nihilominus vegeti, & incolumes, qui vigor cum putredine humorum consistere nequit. An igitur caussa potius in peculiari succi nutritii dispositione salina, & terrestri quærenda, & ponenda erit?

Canna, κάλαμος, variis pollet significationibus. 1. denotat *arundinem*, κάλαμοι, vallarem, & vulgarem, φραγμίτην. Gal. l. 7. de S. Fac. h. t. *Cassia fistula*, illud inter Cholagoga celebratum, etiam *Canna* dicitur, Schrod. l. 4. cl.3. n. 416. 3. In Anatomicis Ossa tibiæ dicuntur *Cannæ*, majus quidem κατ' ἐξοχὴν Tibia dictum, *Canna major*, scil. *Focile majus*; & *Fibula*, sive *minus*, *Canna minor*. Barthol. Anat. lib. 4. cap. 21. Ita & *Canna* accipitur sæpius pro *Aspera Arteria*, sive Broncho, & Bronchiis, apud Avic. lib. 3. fen. 10. tr. 1. cap. 1. & alibi. 4. Instrumentum quoddam Chirurgicum *Canna* vocatur, & idem est quod *Siphunculus*. Ruland. in Lexic. Ita *cannam* argenteam in cranium perforatum epileptici infingendam esse, ut vapores epileptici exhalent, suadet Paracelf. Paragraphor. lib. 3. cap. 4. §. 1. Diminutivum quoque *cannula* frequenti est in usu apud Chirurgos, quales diversos monstrat Scultetus in Armam. suo Chirurgico, & quæri possunt in Indice primo.

Canon, κανὼν, *regulam*, normam, ad quam res aliqua conficitur, significat. In Medicina *canonem* idem esse quod Methodum medicinalem, videtur constare e Paracelso, quando opponit *Canones Medicorum* arcanis, sive remediis secretis, d. l. & propterea *canonicam curam*, sive curam regularem non in omnibus morbis locum habere, statuit de caducis par. 4. *Canonicum* remedium eidem sunt purgationes, syrupi, Confortantia, d. l. *Canonis* etiam meminit l. 2. de Podagr. De canonibus metallorum septem vid. Dorn. de transm. metall. cap. 24. Th. Ch. Vol. I. p. 558.

Canoniae, κανονίαι, perperam κανονίαι dicuntur, qui ventre sunt substricto, non prominente, aut prominulo, sed veluti ad regulam directo. Hipp. l. de A. L. & Aq. L. V. 9. Dicuntur & *Proceri* Zuingero. His opponuntur σαρκώδεες, carnosi, crassi. Foes. Oec. p. 304.

Cantacon, est *Crocus hortulanus*. Ruland. in Lex.

Cantarelli, vocantur vermes quidam, qui in vernacula lingua vocantur *Vermes Majales*, qui in oleo macerati oleum eadem cum scorpionum oleo virtute imbuere dicuntur. Horst. l. 8. Obs. & Ep. Med. obs. 8. T. II. Op. p. 409. Referuntur inter *Scarabæos*, & in specie *Unctuosi* cognominantur, quia ab attactu liquorem unctuosum acrem, fortiterque olentem emittunt, qui liquor vomitum, secessum, & urinam movere dicitur a Glaubero, cum tamen per se urinam moveat. Borellus Cent. 4. Obs. 27. Meminit & cum animadversione D. Ludovici Diss. Ph. p. 417.

Canterium, aliis *Cantherius*, σκευτήρ, κανθήριος, Gorr. *trabem* significat, quæ ab una columna ad aliam pertingit, qua usus ad repositionem humeri Hipp. L. 1. de art. t. 20. Vid. com. Gal. ad h. l.

Cantharides, κανθαρίδες, *Muscæ Hispanicæ*, sunt animalia insecta, volatilia, quorum variæ quidem species describuntur ab Aldrov. lib. 4. de Insect. cap. 4. In eo tamen convenire debent, quod aureum, & splendentem colorem habent. Quæ in Medicina receptæ sunt, producuntur ex genere quodam vermiculorum *Erucis* similium, natorum ex humore foliis arborum nonnullarum, v. g. Populi, Fraxini, &c. adhærente. Præstantiores autem habentur, quæ in frumento, aut pratis reperiuntur, versicolores, & luteas in alis transversas lineas habent, corpore oblongo, crassæ recentes, uti descripsit Schrod. in Pharm. lib. 5. cl. 4. num. 98. Quod vim habeant causticam, & quidem essentialiter, uti loquitur Parac. lib. de renov. & restaur. corrosivam, & vesicatoriam, jam omnibus pene innotuit. Unde usus externus earum receptissimus in parandis vesicatoriis. At intra corpus sumptæ olim pro veneno habitæ fuerunt, teste Gal. l. 2. de antid. c. 7. quod peculiariter vesicam exulcerare creditum fuerit, l. 1. de C.M.P.G. c. 1. unde & varia apud eundem legi possunt alexiteria. Jung. Scrib. Larg. n. 189. Rhod. in not. ad h. l. Ex recentioribus tamen sunt, qui usum quoque internum defendere satagunt, nixi authoritate Hipp. qui hydropicis propinasse legitur, 4. de R. V.I.A. t. 122. & Ictericis lib. de intern. affect. XXXIX. 20.

inter

inter quos recentiores est Joh. Lang. l. 1. ep. 47. Th. Barthol. cent. 5. Hist. 82. citante Fr. Hofm. in cl. 2. ad d. Schrod. loc. Jung. Ephemer. Nat. Cur. T. I. Obs. 133. Enimvero quid cogit nos ad suspecta, & cum tanto periculo conjuncta confugere, cum in tanta medicamentorum farragine securiora abundent? Oportet Medicum quam maxime intendere utilitatem ægrotantium; sin minus, ut certe eos non lædat, juxta aureum præceptum Gal. c. 2. in 1. Epid. t. 40. Laudandus ergo hoc in casu Paracelsus qui l. 2. de Tart. t. 3. c. 5. in not. *Cantharides* quidem ceu diureticum fortissimum in calculo adhiberi testatur, sed non esse laudabile medicamentum censet, quia corrosivum. Neque etiam intrinsecus in balneo approbat, l. 1. de Tart. tr. 3. c. 2. in not.

Cantharus, κάνθαρος, varia significat, quorum aliqua non sunt hujus loci, v. g. Poculi genus, tum olim Bacchi proprium, tum hodieq; etiam usitatum, Navis apud Arist. portus Atheniensis, signum cœleste in Aquario, Malleus, quo fores pulsantur, apud Plaut. de quibus omnibus videatur Aldrov. lib. 4. de Insect. cap. 3. Quædam vero huc quoque spectant. 1. quando denotat Piscem quendam sive littoralem, sive pelagium, cui & *Scarabæus* a nonnullis dicitur, cujus usus quondam in cibis fuit, quamvis non adeo commodus ob carnem nimis mollem, & præhumidam, si Ovidio credimus, & Rondeletio. Videatur de hoc pisce Aldr. l. 2. de Pisc. c. 20. Deinde significat Insectorum varias species, quæ Latine *Scarabæi* dicuntur, de quibus omnibus idem legatur dicto de Insectis loco. Ex his specialiter in usum venit Medicum *Scarabæus cornutus*, sive *Cervus volans*, *Scarabelaphus*, vulgo *Schoter*, Gr. κάραβος, ut & *Pilularius*, sive stercorarius, Gr. κοπρεών, *Rob Rafer*, de quorum usu Medico præter Aldrov. d. l. legi potest Schr. l. 5. cl. 4. n. 114.

* Canthus, κανθός. Vide *Angulus*.

Cantum, *Cantium*, καντὸν, καντίον, vocabulum esse Græcorum medii seculi, seu a puritate veteris elegantiæ recedentium, vult e Salmasio, & Meursii Glossario ostendere Lind. Sel. Med. Exerc. X. §. 16. & significare *angulosum*, atque esse epitheton sacchari crystallisati, & propterea animadvertit in eos, qui *Saccharum candum* scribunt, cum debeat *cantum*, vel *cantium* scribi. Enimvero stante hac significatione, quod Angulosum denotet, cur non potius *canthum*, vel *canthium* scribendum esset, cum κανθὶς per θ angulum significet, non vocab. καντὶς, quod verbum nuspiam in Lexicis occurrit.

Canutum, i. e. *Calamus*, vel *Canna*. Dicitur & *Cannutum*. Rul. in Lex.

Canze, vasis genus. Id.

Capella, significat in Chymicis vernaculo potius idiomate, quam Latino vas fictile, in quo arena continetur, cui vasa cum materia destillanda immittuntur. Dicitur alias *Catinus arenarius*. Vel etiam vasculum aliquod ex ossibus calcinatis, vel simili materia confectum, in quo separatio metallorum puriorum ab impuris instituitur. Vide infra *Cupella*.

Caper, τράγος. Vide *Hircus*, *Capra*. Quando vero piscis quidam *Caper* vocatur, illud factum esse vel ex ignorantia, vel ex confusione Græcæ Linguæ cum Latina; sciendum, cum potius dici debuisset *Aper*, cum Græcum κάπρος non caprum, sed *Aprum* significet. Vide *Aper*.

Capetus, κάπετος, dicitur *fossula*, scrobs, *fovea*. Sumitur apud Hippocratem de foraminibus imperviis, quæ in medio scamno Chirurgico excavantur, quorum usus est ad vectes firmandos, s. 4. de art. tr. 52. & 58. Jung. Gal. in com. ad ill. loc. & Foes. in Oec. p. 305. Vide *Bathron*.

Capelacteum, ἀφρόγαλα. Vide *Aphrogala*.

Capillamentum, τρίχωμα, τριχωμάτιον, proprie significat omne pilosum, villosumq; in brutis, & hominibus tegmen, quemadmodū πτίλωμα, pennosum in avibus. Et ita idem est, quod *Capillitium*. Tropice vero *capillamenta* sunt etiam filamenta illa tenuia, in florum medietate surgentia. Schr. l. 1. c. 2.

* Capillaris, τριχώδης, τριχοειδὴς, dicitur de omni eo, quicquid pili speciem refert. In specie vero de venis extremis, quæ *capillares* dicuntur. Vide *Apanthismus*.

Capillatio. Vide *Trichismos*.

Capillitium, naturaliter idem, quod *Capillamentum*. Præter naturalem vero significationem vide infra in voc. *Trichiasis*.

Capillorum *defluvium*. Vide *Alopecia*.

Capillus, θρὶξ, specialiter *pilos capitis* significat, quos inter congenitos refert Th. Barthol. lib. 3. Anat. cap. 1. Idem quoque copiosissimos *capillos* eidem tribuit, quia homo præ cæteris animalibus cerebrum habet maximum. *Capillos* in lepra cadere, legitur apud Paracels. Schol. in lib. Paragraphor. Sumitur & aliquando late pro *Pilis*, sive *Crinibus* in genere. *Capilli* nomen quoque refertur inter Nomina Lapidis Philos. a Lagneo in Harm Chym. Vol. IV. p. 727.

Capillus, i. e. *Lapis Rebis*. Rul. & Johns.

* Capistratio. Vide *Phimosis*.

Capistrum, φιμὸς, φίμος, κημὸς, quid proprie significet, e triviis notum, nec hujus loci. Per similitudinem dicitur de quibusdam fasciarum Chirurgicarum capiti applicandarum speciebus,

speciebus, apud Gal. de Fasciis. *Capistrum* auri dicitur *Borax*. Rul. in Lex.

Capitatus, *a*, *um*, κεφαλωτὸς, quod formam rotundam capitis similem habet. Est epitheton in plantis frequens, v. g. Brassica *capitata*, Thymbra *cephalote*, vel *capitata*. Keuch. ad Seren. p. 176.

Capitelium, est aqua saponis, Johns. in Lex. vel Lixivium, Libav. Apoc. Herm. part pr. c. 2. Paræus Chirurg. l. 25. c. 32. Fallop. de Cauteriis c. 5. Tom. I. p. 537. An Paracelsus hanc quoq; intellexerit, quando tr. *don Farb. Suchten* de Tinctoribus scripsit, quod si *Capitella* sapientū Alcali usurpent, colores pannorum eluantur, qui alias sola aqua elui nequeunt, nolo determinare.

Capitiluvium, i. e. *Lotio capitis*, eaque vel roborans, vel mundificans. Legitur apud D. D. Vvedel. Pharmac. Acroam. l. 2. f. 3. cap. 7. p. 351.

Capitis *Dolor*. Vide *Cephalalgia*.

* Capitis vena. Vide *Cephalicus*.

Capito, καπίτων, cognomentum Artemidori Medici, qui Hipp. scripta edidit, cujus aliquoties meminit Gal. com. 1. de nat. hum. t. 1. de his, quæ in med. in procem. c. 1. de hum. t. 24. alibiq; sæpius. *Capito* etiam est epitheton quorundam piscium fluviatilium, v. g. Squali veterum, item Orphi Germanorum, quorum usus est in cibis, de quibus videatur Aldrov. l. 5. de pisc. c. 17. seqq. Appellative idem est, quod μακροκέφαλος. Vide infra.

Capitulum, idem quod *Caput minus*, sive processus, aut protuberantia ossis minor ab alio osse excepta. Cui respondet Græcum κόνδυλος. Vide *Caput*.

Capnelæum, καπνέλαιον, est species Resinæ, quæ sponte fluit, Gr. αὐτόῤῥυτος, ἢ πρωτόῤῥυτος dicta, calidior, tenuior, liquidisq; omnibus resinis liquidior; ut ad oleum fere accedat, quæ igni exposita multum emittit fumum, unde nominis in Cilicia impositi ratio patet. Dicitur & *Piscis flos*, Gr. πίσσανθος. Gal. c. 6. in 6. Ep. l. 5. Adde l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & l. 3. de C. M. P. G. c. 1. Foes. in Oec. p. 305.

Capnias, καπνίας, vel est species Jaspidis, uti ex Aetio testatur Gorr. qui valde turbido colore est, vel etiam species Vitis partim albas, partim nigras uvas ferentis, uti ajunt Theophr. l. 5. de caus. plant. c. 3. & ex hoc Linden. Ex. X. S. M. §. 9.

Capniston, καπνιστὸν, scil. ἔλαιον, epitheton olei, quod per aromata ignem concipientia, fumo suo ipsis subjectum, suffumigatur, & vim aromaticam, fragrantemque acquirit; cujus conficiendi rationem docuit Aetius lib. 1. teste Gorr. Quomodo vero differat a καπνελαίῳ, ex collatione descriptionum facile erit intellectu.

Capnitis, καπνῖτις. Vide *Cadmia*.

Capnus, καπνὸς. Vide *Fumus*. Est & epitheton plantæ, de quo legantur Botanici.

Capo. Vide *Capus*.

Capra, αἶξ, κάπρα, Cretensibus *Capella*, & ejus mas, sive dux, *Hircus*, τράγος, per errorem, vel Latinismum etiam κάπρος, item *Caper*, (quod vocab. Varro *hirco castrato* competere docet) animalia sunt notissima, quadrupedia, bisulca, ruminantia, cornigera, quorum descriptionem prolixiorem petere licet ex Aldrov. l. 1. de anim. quadrup. bisulc. c. 9. Usus eorum in cibis, & medicina, de quibus, & in specie de usu alimentario, præter dictum Authorem, videatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. Bruyerin. l. 13. c. 16. seqq. Jonston. Synt. Part. I. l. 1. tit. 1. c. 2. art. 4. punct. 1. p. m. 68. De usu vero medico iterum passim Galenus; succincte vero Schrod. l. 5. cl. 1. n. 9. & in hunc Fr. Hofm. in cl. de *Lactis caprini* natur. Vide *Lac*. Quod ex utrisq; *capra*, & *hirco*, gignitur tenellum adhuc vocatur *Hædus*, αἰπόλιον, & ἔριφος, qui vere nascitur; χίμαρος, qui in hyeme. *Hædorum* carnem nonnulli adeo in deliciis habent, ut continuo tempore, quo in promptu haberi possunt, iis vesci absque nausea soleant. An non vero de natura vel hircinæ, vel caprinæ participet vitiosa, merito in dubium vocatur. Consulantur dicti Authores. *Capra alpina*, Vide *Rupicapra*.

Caprea. Vide *Capreolus*, *Rupicapra*.

* Capreolaris, sive *Hederarius anfractus*, κισσοειδὴς, ἑλικοειδὴς, est arteriarum, & venarum spermaticarum ad utrumque testiculum descendentium non recto itinere, sed instar capreoli, aut hedræ variis modis involutarum connexus. Gal. l. 1. de sem. c. 12. Vocantur & *vasa præparantia*, *corpus varicosum*, *pampiniforme*, *pyramidale*, quia ex angusto principio in latiorem basin sese explicat. Vide Th. Barth. Anat. l. 1. c. 21. Hunc plexum comitari quoque vasa Lymphatica, per αὐτοψίαν Anatomicam certissime constat.

Capreolus, item *Capreus*, fœmina *Caprea*, δορκάς, ζόρξ, δόρκος, animal bisulcum sylvestre, aspectu elegans, cornua exigua alens, alacre, cursu velocissimum, pellem maculosam habens, cujus caro inter delicias mensarum referri solet, nec immerito, ob carnis concoctu facilis, gratique saporis bonitatem; imo etiam febricitantibus concessa. Rolfink. Ord. ac Meth. com. l. 14. f. 1. c. 17. Usus medicus legatur ap. Schr. d. l. n. 13. & Hofm. d. l. Descriptio habetur in Aldr. l. 1. de quadr. bis. c. 16. Quod si *Capreolus* in Anatomicis *Helicem*, sive ambitum

ambitum auris exteriorem ob tortuositatem significet, docet Barthol. l.3.c.9.

† CAPRIMULGA, i.e. Vipera magna non venenata. Fallop. c.18.

CAPRICERVA (an posset Gr. dici ξαγέλαφος) nomen est animalis diversi, & Indiæ orientalis, & indiæ occidentalis, unde duplex *Bezoar* desumi solet. Vide *Bezoar*. Ob formæ cum *Capra*, & *Cervo* similitudine ita dicitur. Vid. Schrod. d. l.n.25.16.Hofm.ad eund.Aldr. etiam dicitur *Hircus Bezoarticus*, vel *Capra Bezoartica*, d.l. c.21.

CAPRICORNUS, id est *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* CAPRIZANS, δορκαδίζων, est epitheton Herophilianum pulsus irregularis, & inæqualis, quando motum arteria interpellat velut, & interrumpit, ita ut motus a quiete alter celerior primo, & vehementior sit, per similitudinem, qua cum capris habet, quæ eo modo videntur salire, quasi geminum quendam motum facientes. Gal.l. 1. de diff. pulf. c.29.

* CAPSA, *capsula*, *capsella*, Plin. κάψα, καψάκιον, κιβωτὸς, Diosc.l. 3. c. 26. κιβώτιον γλωσσόκομον, in genere, & propria significatione thecam, receptaculum, loculamentum, in quo edulia, vestes, & res quævis asservari possunt, significat. In specie *capsa* dicitur Johnsono, & Rulando, cujus fundum est filis ferreis contextum. Quid *Glossocomon* in Chirurgicis significet, vide suo loco lit. G. Capsula pro instrumento Chirorgico ad fonticulum inurendum a Casserio Placentino inventa videatur apud Aquapend. & Sculterum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. fig. 10. Per metaphoram etiam quædam partes corporis *capsulæ* dicuntur, v.g. Pericardium dicitur *capsula cordis*. Paracelf.l. 1. de virib. membr. c. 3. & tr. 1. de morb.ament. c.4. & tr.de hydrop.cui respondet Gr. σοροειδὴς, *culeus*, vel vagina, apud Hipp. l.de cord III.7. Glandulæ illæ Renibus adjacentes Casserio *Renes succenturiati* a Parth. dictę *capsulæ atrabiliares*, Anat.l.1.c.18.p.18.seqq. Vesiculas quoq; seminales *Capsulas* dici in extremo vasorum deferētium semen asservantes, constat ex eodem l.1.c. 23.pag.230. Adest etiam in Hepate *capsula communis*, vel *Vagina Portæ*, indicio Glissonii, quæ membrana ex peritonæo, sed crassior, atq; carnosior, Portæ truncum, ubi hepar intrat, & Porum biliarium involvens roboris ergo, & ut Portam in transferendo sanguine juvet, hepatis tunicæ circumcirca continuatur, & ad Portæ normam divaricatur, ad ultima usque capillaria cum illa divisa. Verbo: Peritonæi est tunica, qua portæ vena indigebat, quia arteriæ munus obit, verbis ejusdem, d. l. c. 14. ubi legi plura poterunt.

CAPITIOSUS, σοφιστικὸς. Vide *Sophisticus*

CAPUT, *capo*, ἀλεκτρυὼν, κτομίας, hoc est *gallus castratus*, cui testiculi sunt exemti. Se hujus usu in cibo, & in medicina legantur Aldrov. l. 5. Orinthol. c. 17. Jul. Alex. l. 13. Sal. c.2. Bruyer. de cib. l.15. c.20. An nimia illa saginatio corpori nostro adeo proficua esse possit, non sine caussa dubitatur, cum pinguedo superflua, & fere excrementitia magis noceat, quam prosit. De *Aqua caponis* destillata vid. Dispensatoria: Sed & in hanc animadvertit Zvvolff.

* CAPUT, κεφαλὴ, poet. τὸ κάρα, κάρηνον, diversimode sumitur 1. in Physicis, vel Anatomicis, & quidem proprie *caput* dicitur suprema corporis pars, quam nonnulli *Ventrem superiorem*, vel *summum* dicunt; collo terminatur, & partes Animales stricte dicta continet. Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. cap. 8. totum illud, quod collo suprapositum est, *Caput* esse dixit. Totum osseum, pro tutiori munimento Animæ sensitivæ (addo & rationalis) domicilium præcipuum. Hinc & *membrum divinum*, & *mansio partis Divinæ*, nimirum *animæ*, vocatur, Quartor.Plat.l. 4. Th. Ch. Vol. V.p.155. Dividitur in *Calvariam*, & *Vultum*, vel juxta alios *Partem capillatam*, quæ *calva* dicitur, & non *capillatam*, quæ *Facies* nuncupatur. Th. Barthol.l.3.Anat.in princ. Linden. Phyl. Med. l. 2. c.8.art. 2. Deinde per similitudinem aliis quoq; partibus attribuitur. Ita *caput cordis*, κεφαλὴ καρδίας dicitur, estque ampla, & orbicularis superna ejus pars, quæ alias *Basis* vocatur. Gal. l.6. de U.P.c.7. Et *caput ossis* est extrema tenuis processus ossium pars crassior, & orbiculata, l. de ossib. in proœm. Imo omne id, quod in ossium extremis rotundum est, & crassius, & Gorr. in def. 2. Tropice ad metallurgiam, & fodinas translatum esse vocabulum *caput*, patet ex Rulandi Lex. ubi legitur *caput* arcæ. *Caput fodinarum*, & *caput fodinarum adversum*. Item, *caput follis*, *caput pili*, quo metalla cruda contunduntur, *caput canalis*, sive capsa brevis patens. 3. In Chymicorum ore frequentissimum est *caput mortuum*, id est terra mortua, vel fęx, Johns. Vel clarius describitur, quod sit residua illa materia crassa, & sicca, quæ in destillationibus, præcipue mineralium, remanet. Communissime autem remanentiam Vitrioli notat, Schr.l. 1. c. 3. quamvis & Libav. meminerit *capitis mortui* de sublimato, Synt. Arch. Ch.l.7.c.27.fin.4.Deniq; ænigmatice quoque, & Hieroglyphyce ab Hermeticis usurpatur *caput*. Ita *caput corvi* dicitur *Mercurius Philosophorum* in vitro Hermetice obsignato occlusus, vi ignis lenioris coagulatus, & fixatus, ut instar terræ nigræ in fundo maneat. Libav.d.l. c. 13.

c. 13. nec non Apoc. Herm. part. poster. adde Th. Ch. Vol. IV. p. 718.727.745.753. Ita & *Draconi* illi Mystico, quo nomine etiam Mercurius insignitur, *caput*, & cauda tribuuntur, apud eund. de ign.nat. 31. Jung. Ejusd. Exam. Philos. vivent.sec. descr. Hartm. s. 33. *Caput*, & *cauda* principium, & finis dicuntur alicujus operis, Anonym.l.3.de Chym. in Th. Chym. Vol. V.p. 462.

* CAPUTPURGIA, per licentiam Medicam dicuntur medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia applicantur, sive naribus indantur, & dicuntur *Errhina*, ἔῤῥινα, sive ori, ut colluendo, vel mandendo per sputum caput purgent, & vocantur ἀποφλεγματίζοντα, vel *Apophlegmatismi*. Gal. 5. de S. F. 20. De utrisq; vid. suis locis. B. Rolfink. tres ordines constituit *caputpurgiorum*, addendo dictis duobus *Sternutatoria*, sive πταρμικά, Ord. ac Meth. l. 6.s.4.c.1.quamvis hæc quoque sub Errhinis generaliter sumtis comprehendi possint. Meminit & *caputpurgiorum* Forest.l.XI.obs.2.in Schol. Legitur & aliquoties in Avicennæ scriptis, ubi & caput mundificantia Topica, sive externa complectitur, verb. gr. lib. 5. sum. 2. tract. 1. & alibi.

CARABE. Vide *Succinum*, quamvis Paracels. ad alia quoque transtulerit. Ita vitellum ovi in *caraben* mutari a Sole, legitur lib.de Tart.morb. cap. 9. *Carabe* ex Asphalto, lib. 7. Paragraph. §. 4.

CARABUS, κάραβος, valde ambiguæ est significationis. Interdum enim pro insecto in lignis aridis nato sumitur, & pertinet ad *Scarabæos*. Vide *Cantharus*. Vel pro *Locusta marina*, vel etiam pro *cammaris*, vel Astacis, teste Aldrovand. lib 2. de crustac. cap. 2. Vide *Cancer*.

CARACOSMOS, dicitur *Oxygala* equinum nonnihil ad cœruleum vergens. Magnatibus Tartaris in deliciis est, cujus parandi modum ex Gul.Rubrici Itinerario Tartariæ monstrat Lind. S.M.Ex.XVI.§.127.

CARANNA, vocatur Resina, vel Hummi potius arboris exoticæ, estq; viribus Tacahamacæ similis. Schr. l.3.cl. 2.n.380. Jung. Fr. Hofm.in cl.ad h.l.

CARBASUS, fœm. plur. neutr. *Carbasa* κάρβασος, ἄρμενον, linteum tenue significat; vel etiam fila e lino subtili, quibus utuntur Chirurgi ad excipiendos pulveres, vel unguenta, & applicandum parti affectæ, vel etiam ad exiccandam superfluam in ulcerosis locis humiditatem. Scrib.L. n. 227. An quodammodo illi respondet corruptum nomen vernaculum Chirurgastrorum nostrorum, *Rorbeo oder Rurbo*? Alii aliter pronunciant.

CARBO, vide *Anthrax*, *carbones cæli* dicuntur Stellæ. Rul. in Lex. *Carbo Petræ*. Vide *Bitumen*. *Carbones* quoque ad usum Medicum transferri, patet ex titionibus e ligno tiliæ paratis, quorum usus ad sanguinis grumos laudatur. Alii contra epilepsiam commendant. *Carbo*, qui sub Artemisia reperitur, habetur etiam secretum contra epilepsiam. De hoc vid. Dekers in not. ad Barb. Prax. Med. l. 2. c.1.lit.n. Alias *carbonum* usum in Pyrotechniæ operationibus variis summe necessarium, igniq; aperto lignorum præferendum, cum delectu illorum, egregie monstravit etiam D.D. Bohn. Diss. Ch. Phys.III.§.22. *Carbo* quoq; dicitur *Lapis Philosophicus* a Lagneo Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727. Et in specie ejus *nigredo* dicitur *carbo montis*, p. 739. & Senior de Chymia. Vol. V.p. 207.

CARBOANTHES, est titulus libri, vel operis Paracelsici, in quo Transmutationes declaravit in forma, & esse. Valent. de Rhetiis. Vid.T. 6. Oper. Paracels.

CARBON, Paracelso dicitur *stercus humanum*, teste Schr. L.5.cl.1.n.23.

* CARBUNCULUS, ἄνθραξ, vel significat tumorem illum igneum, & malignum, qui dicitur *Antrax*, aut *carbo*, de quo supra in *Anthrax*; vel significat gemmam pretiosam rutilantem, rubentemq; (unde & *Rubinus* dicitur) cujus rubedo est instar sanguinis, Lacæ Indicæ, aut coloris coccei, & *Pyropus* vocatur. Nobiliores in insula Zeilan nascuntur, ubi etiam Rex illius Insulæ possidet jure hæreditario *carbunculum* inæstimabilis pretii, palmæ transversæ magnitudine, triumque digitorum latorum crassitiem habentem, splendoris ignei, uti ex Paulo Veneto notavit Erasm.Fräcisc.Par. 2. Hort. Indici p. 1229. Plures species *carbunculi* recenset Rul. in Lex. Chym. Confer etiam Mus. Calc. Chiocci s. p. 234. seqq. Ejus virtutes medicas videsis apud Schroder lib. 3. cap. 5. *Granatos* quoque præsertim orientales, & *Hyacinthos* sub *carbunculis* comprehendi, testatur Idem ibid.

CARCAROS, κάρκαρος. Vide *Querquera*.

CARCER, φυλακή, εἱρκτή, quid significet, nemo non novit. Cur vero in forum Medicum produxerim, ansam dedit Paracelsus, qui non consideravit *carcerem*, veluti locum plectendis sontibus destinatum, obscurum, a conversatione separatum; sed tanquam remedium ad coercendos motus & corporis, & animi vagos, & libidinosos idoneum, v. g. in curandis Choreis p.n.qualis dicitur S.Viti,& revera nō absq; plausibili ratione, tr.2. de morb. ament. c. 3.

CARCHARIAS, καρχαρίας. Vide *canis*. Jung. Lind.Ex.XI.§.67.seqq.

* Carcharodonta, καρχαρόδοντα, dicuntur animalia, quæ acutis, & ferratis sunt dentibus, Gal. l. 8. de U. P. c. 2. ut sunt inter quadrupedia Ursus, Leo; inter pisces Galeus, sive Canis marinus, propterea *carcharias* dictus. Vid. Lind. d. l. & jung. C. Hofm. com. in Gal. de U.P. n. 685. 773. 802.

Carchedonius, vocatur lapis quidam pretiosus, vel Gemma, & dicitur generari igne divino Luna plena, Menens Aur. Vell. l. 2. Th. Ch. Vol. V. p. 390.

Carchesium, καρχήσιον, Foes. rectius *carchesia* Latine dici vult, significat extrema mali nautici foramina, quæ rudentes excipiunt. Hinc κάλως καρχήσιος, *rudens* dicitur, Gal. 3. de artic. t. 25. Oribasio καρχήσιος βρόχος, *laqueus carchesius*. l. de laqueis. Usum Chirurgicum hujusmodi laqueorum, & erecti adinstar mali ligni vid. d. l. apud Hipp. & Galen. *Carchesium* etiam poculum aliquod significare, non est hujus loci. Jung. Foes. in Oec. p. 311. & Gorr.

* Carcinoma, καρκίνωμα. Vide *Cancer*. Malignitatem in hoc malo demonstrat Rhod. ad Scrib. L. n. 102

* Carcinos, καρκῖνος, vel κάρκινος, idem quod *cancer*.

Carcinusthæ, καρκινοῦσθαι, significat *implicatis* crinibus esse, vel fibrillis. Usurpatur etiam de radicibus *crinitis*. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p. 48.

Cardemeleum, καρδαμήλειος, nomen medicamenti alicujus, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

Cardamysso, καρδαμύσσω. Vide *Scardamyssein*.

* Cardia, καρδία, de duabus partibus principalibus dicitur: 1. de *corde*. 2. de *orificio ventriculi* sinistro, quod alias *Stomachus* dicitur, propter affinitatem maximam, quæ est illi cum corde, & mutuum consensum. Galen. lib. 2. de Hippoc. & Platon. decret. cap. 8. & 4. aphor. 75. Adisis Erotian. in καρδιώσσειν, Foes. in Oecon. pag. 305. Mimirum nulla sunt nullius etiam membri, quæ pari vehementi, æque cito, æque subito, æque graviter in consensum trahunt *cor* hominis, verbis Linden. Ex. XIII. §. 132. An vero propterea sedes animæ, & totus radicalis in *stomacho* recte ponatur ab Helmont. tr. Sedes animæ, non est hujus loci ventilare.

* Cardiaca, scil. medicamenta, καρδιακά, dicuntur *cordialia*, quæ cordi tam intus data, quam extrinsecus applicata conveniunt. Jonst. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 4. c. 4. Rectius autem ita describi poterunt. *Cardiaca* dicuntur, quæ sanguinis distributionem e corde, flammæque vitalis continuationem debitam quovis modo promovent, & facilitant, idque vel attenuando, & debitam spirituascentiam excitando, vel nimiam effervescentiam, & colliquationem cohibendo, & dissipationem spirituum infringendo. Hinc alia calida, alia frigida dicuntur. Egregie horum naturam exposuit Th. Vvill. Pharm. Rat. f. 6. c. 1. Catalogum utrorumque vide passim apud Practicos. Sufficiat allegasse Jonst. d. l. Rolfink. Ord. ac Meth. comm. l. 8. f. 2. c. 1. seqq.

* Cardiaca *passio*, *cardiacus morbus*, *cardialgia*, *cardiogmus*, καρδιακὴ διάθεσις, *cardiaca*, & *Sthomachica exolutio*, ἔκλυσις καρδιακὴ, ἢ στομαχικὴ, ὀδύνη τῆς καρδίας, plerumque habentur, & haberi possunt pro Synonymis, licet fortassis quidam aliquam differentiam vel ratione graduum commenti sint, vel etiam ratione subjecti, quando καρδιωγμὸν ad palpitationem cordis retulerunt. Gorr. in def. Lind. S.M. Exer. XIII. §. 133. seqq. Hoc inficiari nolo, καρδιωγμὸν majorem affectus vehementiam tacite exprimere. Describi vero in genere poterit, quod fit vehementissimus, & tantum non intolerabilis dolor stomachi, sive orificii ventriculi sinistri, vel superioris vulgo, quamvis perperam dicti, ut & præcordiorum in genere, cum gravissimis quandoque aliis symptomatibus, palpitatione cordis, animi deliquio, nausea, & vomendi conatu vehementiori, immoderato sudore particulari thoracis, cervicis, capitis, cruribus vero, & pedibus siccioribus, necnon & febre inordinaria, sive symptomatica (quales propterea *cardiacas*, appellavit Sylv. l. 1. Pr. cap. 30. §. 28. 102.) proveniens a solutione continui, vel per succos acerrimos, sive nimium acidos, sive per halitus, vel auram acidam, acrioremque vellicando, lancinando, mordendo facta. Caussas vero externas omnes ad dispositionem succi pancreatici, & biliaris præternaturalem huc concurrentes prolixius hic recensere, excederet limites instituti nostri. Vid. Gal. 3. aphor. 65. Introduct. c. 13. ex recentioribus Sennert. Med. Pr. l. 3. P. I. f. 2. c. 15. De *cardialgia* ex assumtis hirundinibus vid. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 199. seqq. Qui hujusmodi graviori morbo laborant, *cardiaci*, καρδιακοὶ, dicuntur Gorr.

Cardimelech, terminus fictitius Dolæi, quo exprimere voluit particulæ quoddam principium activum residens in corde, destinatum functionibus vitalibus vulgo dictis, Respirationi, & sanguinis per corpus distributioni, de quo videatur d. Aurh. Encyclop. l. 2. ubi sæpius occurrit, quæ loca quæri possunt in Indice. An vero figmentis his terminorum novum lumen accedat Arti nostræ, aliis judicandum relinquimus,

mus. Nobis videntur multo clariores termini, Spiritus vitalis, calidum nativum, flamma vitalis, & similes.

Cardinamentum, γιγγλυμοειδές, appellat Hipp. inferiorem partem brachii, qua cum cubito dearticulatum est, propterea quod cardines concavas partes quasdam, quasdam eminentes habeant, quarum illæ prominentias admittunt, hæ vero cavitates ingrediuntur. Gal. c. de fract. t. 10. Fallop. vocat *Cardinatam commissuram*, in Ind. ad Tom. I. Oper. quæ explicatur in Obs. Anat. p. 359.

* Cardiogmus. Vid. *cardiaca passio*.

Cardo, γίγγλυμος. Vide *Ginglymus*. Quid vero Parac. per vocem *cardo* intellexerit l. 7. de pustul. ulcer. aliisq; malis Gall. c. 6. non licet hariolari.

Cardonium, est vinum herbis medicatum, ita ut mustum recens iis affundatur, & defæcatio subsequatur. Modum parandi vide apud Parac. de ulcerib. cap. 56. Adde Ruland. & Johns. in Lex.

Carduelis, *Acanthis*, ἀκανθὶς, est avicula nobis notissima, elegans, cantuque suavi commendata, cujus descriptionem, & species vide apud Aldrovand. l. 18. Ornith. c. 3. Cibum quidem non ineptum, sed exiguum præbet earum caro. Plus voce, quam patina hominem delectare, recte dixit Platina. Adde Bruyerin. de re cib. l. 15. c. 49. Stercus illarum, aut etiam aqua, de qua biberunt, in Epilepsia infantili a vulgo aliquando laudatur, quemadmodum & aliarum. Sed eventus non respondet expectationi. Præstat abstinere ab hujusmodi sordibus.

Carebaria, καρηβαρία, species doloris, vel molestia capitis, veluti gravitas quædam capitis. Hipp. 5. aph. 22. Gal. in comm. Austrinam tempestatem, & odoramenta gignere hanc capitis gravitatem, testatur idem 3. aph. 17. & 5. aph. 28.

Carena, est vigesima quarta pars guttæ. Rul. & Johns.

Carenum, κάρηνον. Vide *caput*. Gal. 5. aph. 6.

Carica, interdum *caryca*, ἰσχὰς qs. ἰσχνὰς, *ficus* arboris fructum in sole vel furno exiccatum proprie significat. Aliis *ficus passæ* dicuntur. Interdum tamen & de recenti fructu sumitur vocabulum. Inter cibos boni, & mali succi referuntur *caricæ* pro diversa temperie ventriculi recipientis, a Gal. l. de bon. & mal. succ. cib. c. 8. ubi tamen & earum virtus alexipharmaca laudatur. Vid. Bruyerin. de re cib. l. 11. c. 38.

Caricum, καρικὸν, dicitur medicamentum quoddam cathæreticum, sordida ulcera detergens, & carnes exedens, recipitque acria calida, helleborum nigrum, sandaracham, æris squamam, plumbum ustum, sulphur, auripigmentum, & cantharides; quæ omnia oleo cedrino miscentur, & subiguntur ad formam linimenti, & medic. liquidi. Hipp. de ulc. XI. 7. seqq.

Carides, καρίδες, Squillæ, species Cancrorum. Gal. l. 3. de alim. fac. c. 34. Aldrov. de crustac. l. 2. c. 9.

Caries, τερηδὼν, est morbus solutæ unitatis, in partibus duris, ossibus videl. cum deperditione substantiæ, a materia acri, & corrosiva proveniens. Hipp. l. 2. de morb. VII. 1. Respondet igitur ulceri, quod est in partibus mollibus. Dogm. nostr. P. 2. c. 5. dogm. 8. Gal. de caus. morb. c. ult. *Caries* pudendorum quæ dicatur, Vide *Caroli*.

Carina, τρόπις, proprie unam navis partem significat. Metaphorice etiam dicitur de spina dorsi, ap. Gal. l. 12. de U. P. c. 11. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 905.

Carium *terræ*, i. e. *gluten*. Rul.

Carmen, ἔπος, ἐπῳδὴν, quid significet, aliunde jam notum esse debet. Cæterum in superstitiosa Medicina *Carmina* fuisse ad sanandum usitata, ita quidem ut aliquando his majorem vim attribuerint, quam solutis verbis, testatur Keuch. ad Seren. in prolegom. pag. 65. seqq.

Carminativa, scil. medicamenta, ξαντικά, διαξαντικά, per metaphoram a *carminando*, sive lanas pectendo, & discerpendo dicuntur, quæ flatus, & vapores in corpore molestos sua vi attenuante, & diaphoretica discutiunt, & per insensibilem transpirationem resolvunt. Proprie *Flatus discutientia*. Gr. ἀντιφυσικὰ, Rolf. Ord. ac Meth. C. lib. 6. sect. 4. cap. 1. Sunt calida, & sale volatili, aut spirituosis portionibus scatentia; quamvis flatus non semper hujusmodi calidis curari possint, aut debeant, de quo alibi. Helmont. quoque ridet illa remedia, insanum decretum appellans, tr. de Flatib. n. 17. *Carminativæ* curæ quoque meminit Paracels. in lapillis intestinorum, lib. 2. de Tart. tract. 1. cap. 4.

Carmot, vocatur *Materia Lapidis Philosophici*, apud Lagn. Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Carnicula, legitur apud Fallop. Expos. de oss. c. 12. & ponitur pro *caruncula*, in specie de illa, quæ dentibus circumfusa, diciturque gluten dentium.

Carnifex Spagyricus dicitur *Vulcanus*, sive Ignis in negotio L. ap. Philos. Fr. Basil. Valent. de Lap. Phil. Germ. p. 12.

Carniformis *abscessus*, dicitur, qui coactioris, firmiorisque est substantiæ, ostracosa præditus

tus duritie, subjectæ particulæ affinis, tubere haud multum elato, sed lato, expansoq; membranis plerunq; fibris, filisve intertextus; plurimum ad musculos, qua se ad articulos appellunt, oriri suetus. Differt a Sarcomate. M.A. Severin. de novis.obs.abscess.c.2.

CARNEOLUS, *carnelus*, *carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

CARNIVORUS, σαρκοφάγος. Vide *Sarcophagos*.

* CARNOSA *cutis*. Vide *Panniculus carnosus*.

* CARO, σάρξ, κρέας, vocatur proprie tantum ea, quæ in musculo est, reliquarum partium nullam homines *carnem* vocant, præterquam pauci admodum. Sed quæ in visceribus, seu jecore, renibus, liene, pulmone visuntur *carnes*, eas *parenchymata*, παρεγχύματα, (quasi effusiones dixeris) Græci vocant. Quæ in intestinis, ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt. Galen. lib. 10. Meth. Med. cap. 11. *Parenchymata* autem eas partes vocant, non *carnes*, propterea quod ex venis effusus sanguis circum vasa omnis concrescat, lib. 11. de Sim. Fac. Hæc Castellus. Enimvero cum nec Hippocrates, nec Galenus hanc strictam significationem semper observaverit, libet rem clarius, & distinctius proponere. *Caro* in genere est Medicis, quicquid ex sanguine partium fibris, aut vasis circumfuso concrevit mollius, aut durius, a calore stipatum, prout comparatur vel ad compaginandas, firmandasque fibras vice glutinis, vel ad replenda spatia. Vel sic potest describi: *Caro* est pars solida quantitate, situ, connexione, figura varia, calida, & moderate humida, mollis, rara, ad albedinem, vel rubedinem vergens, ad id ut corpulentiam roburque adferat, & ad motum partium conferat, aut humorum segregationi, vasorum tutelæ, similibusq; usibus inserviat. Ger. Blas. l. 2. Med. Gen. sect. 1. subsect. 1. cap. 2. Eam ex diversæ materiæ particulis concretam, plus tamen alcalinis, & dulcibus constantem, quam acidis in separatione vero Chymica offerre phlegma copiosum, sal volatile, oleum, & sal fixum, demonstravit J. Helfr. Junken. Chym. Experim. Part. 1. s. 2. c. 4. p. 110. seqq. Dividi potest in *proprie dictam*, & *improprie dictam*. Per *illam* intelligitur ea, quæ musculorum fibris, sive fibratis potius tendinibus obnascitur, simplex, mollis, & rubicunda. Dicitur uno verbo *Musculosa*. Hinc & Hipp. σάρκες, idem est quod *musculi*, teste Gal. c. 1. de fract. tr. 12. & com. 2. t. 68. *Improprie dicta* subdividitur in *Parenchymata*, & *Propriam* cuilibet parti. Ad illa pertinent Hepar, Lien, Pulmo, quamvis hodieq; recentiorum quidam negent, esse parenchymata, id est affusiones sanguinis veluti concreti; sed potius vel glandulas esse statuāt, vel membranarum congeries in cellulas, & concamerationes, de quibus vid. Malpighii Exercitationes de Hepate, Liene, &c. Cordis *caro* non recte dicitur parenchyma, cum sit revera musculosa, quicquid alii regerant. Propria est vel *Membranosa*, vel cujusque partis membranosæ carnosa substantia, ut in œsophago, ventriculo, intestinis, utero, vesica, vel *Glandulosa*. Vide *Glandula*. An huc quoq; Cerebri substantia referenda cum Malpighio? Jung. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 16. a. 20. §. 321. seqq. Barth. Anat. procem. edit. noviss. pag. 5. Qui Ossium quoq; substantiam *carnem* vocant, nixi authoritate Galeni, XI. Meth. Med. 1. (quamvis κατ' ἔπος non dixerit) mihi videntur vocabulo valde abuti. In Præternaturali statu excrescentiæ *carneæ*, *caro* excrescens, luxurians eminens, Scrib. num. 227. mentitur solum *carnem*, & æquivoce talis dicitur. In Phytologia etiam per tropum substantiæ illæ molliores fructuum succulentorum *carnes* appellari solent: verb. gr. *Caro* cydoniorum, citri, cassiæ, prunorum, &c. Schrod. lib. 1. cap. 2.

CAROENUM, quibusdam *carenum*, κάροινον, dicitur, quod caput, τὸ κάρα, aggravet, est vinum decoctum, ita ut tertia pars absunta sit, duæ tantum remaneant. Gorr. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 19. seqq. Keuchen. ad Seren. p. 216. seqq.

CAROLI, vocantur pustulæ in membro virili Venereæ, quæ & *caries pudendorum* dicuntur. Marcell. Cuman. Obs. 20. apud J. H. Velsch. in Syll. cur. & Obs. Med. Cent. p. m. 48. & Obs. 37. pag. 77.

CAROTICUS, καρωτικὸς, dicitur de eo, quod caput vehementius afficit, v. g. de vino generoso vehementer inebriante. Linden. d. l. §. 111.

* CAROS, *carus*, κάρος, sive *Sopor*, est deperditio sensus, & motus in toto animalis corpore, illæsa manente spirandi facultate, læsa autem anteriore cerebri parte, & temporum musculis: (sed tamen & medius ventriculus sæpe consentit; Sequitur inde somnus profundus, oculis perpetuo clausis: Nec tamen ita periit sensus, quin, si pungantur, sentiant, non tamen propterea vel loquuntur, vel oculos aperiunt) si vero spirationem adeo vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix spirare possit, eorum exemplo, qui per gravem somnum stertere solent, Apoplexia tunc affectio nominatur, cui Paralysis sæpissime succedit. Hæc ex Gal. l. 4. de L. A. c. 2. l. 13. M. M. c. 21.

c.21. & c.2. in 1. prorrh. t.29. olim Castellus. Enimvero cum hodieque non satient animum Philiatri discendi cupidum, affectum hunc paulo accuratius describere libet: *Carus* Veterni species est, affectio soporosa, Lethargo major, Apoplexia paulo minor, huic tamen valde affinis, ut in ipsam non raro transeat, cum respiratione tamen adhuc paulo liberiori, a prohibita per portiones impuras serosas, vel alia ratione heterogeneas spirituum animalium e medulla cerebri versus corticem expansione proveniens. Jung. Th.Willis de Anim. Brut.P. II. c.4.

Carosis, κάρωσις, id est *Separatio*, sive *somnolentia* Moschion. de morbor. mul. cap. 134.

* Carotides, καρώτιδες, ἢ καρωτικαὶ ἀρτηρίαι, sunt duæ illæ arteriæ, quæ ab arteria magna e sinistro cordis ventriculo emergentes recta ad caput feruntur, omnibus, quæ sunt supra Cor, partibus distributæ. Gal.l.15.de U.P. c. 12. & l.1.de Hipp.& Pl.Decr. c.7. sed has non recte carotidas, sive *Soporarias* dici censendum est, sed obtinent saltem nomen ex communi Medicorum, & Philosophorum post Hipp.opinione credentium, Soporis sedem esse has arterias. Vide *Arteriæ aortæ Truncus ascendens*. Jungat. Barth. Anat. l.2.c.4.

† Carpesium, Gal. de quo Mercurialis de Comp.med. l.2.c.9. Vide Matthiol. in Dioscor. & Bauhin.in Phytopinace. Item Dodon. hist. simp. Pempt. 6.l.1.c.4.

Carphaleon, καρφαλέον, *aridum*, *siccum*, significat Hipp.6.Epid.s.6.t.29. & 5.aph.71. ut & alibi de cute sicca usurpavit. Jung.Foes.Oec. p.311.

Carphos, κάρφος, *paleam*, *festucam* significat. Diosc. lib. 5. cap.85. Hinc verbum καρφολογεῖν, & Hippoc. ἀποκαρφολογεῖν, *festucas*, & *paleas legere*, quod est phreniticorum symptoma. Dicitur & κροκιδίζειν, sect.1.progn.t.23.

Carpio, *Carpius*, κύπρινος *Cyprinus*, λεπιδωτὸς, est nomen piscis nobis notissimi in lacubus frequentis, in fluviis vero delicatioris. De usu in cibis, medicina vide partim apud Aldrovand. l.5.de pisc. cap.40. partim apud Schrod.l.5.cl.3.num.75. Est & alius piscis *carpio* dictus, qui in solo lacu Benaco capitur, delicatior, de quo etiam Aldrovand. dict. loc. cap.50.

Carpos, καρπός. Vide *Fructus*.

Carpus, καρπὸς, aliis *Brachiale*, Arab. *Rasceta*, est pars manus, qua cubito per articulum conjungitur: Vel quod utrinque inter manum, & Brachium intercedit, utramque inter se aptans, id dicitur *carpus*. Quot officulis constet, dissentiunt Anatomici, dum quidam septem, quidam octo numerant. Non multum referet, utri parti calculum quis adjecerit. Linden.Med.Physiol. lib.2.cap.14. art.12. §.81. seqq.

Carsia, i.e. aqua salis. Rul. & Johns.

Carta, καρτα, apud Hipp. significat *valde*, admodum, 3.de R.V. in Ac.tr.26.& 42. Jung. Gal.in comm.

* Cartilago, χόνδρος, est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium est durissima, toto autem osse est mollior. Galen. lib. 7.de Us. Part. cap. 3. Quamvis autem diversa sit ab osse *cartilago*, sæpe tamen ætatis spatio in os degnerat, imo vero nulla fere sunt ossa, quæ ante cartilagines non fuerint. Ossa namque omnia, & dentes, genis adhuc conclusi infantibus *cartilago* sunt, quæ tandem in ossa duratur, uti *cartilagines*, quæ inter sterni ossa continentur. Hactenus Castellus. Dividi possunt *cartilagines*; 1. in illas, quæ aliis connascuntur ossibus, eademque connectunt, vel absque alio medio, ut in ossibus pubis, & sterni, vel interjectu communium ligamentorum, ut in connexione per διάρθρωσιν; & in has, quæ per se constituunt partes, de quibus p. p. 2. in duriores, quæ osseæ evadunt cum tempore, & in molliores, articulos colligantes, & ligamentorum naturam fere referentes, unde χονδροσυνδέσμους vocant. Barthol. Anat. libell.4. c. 2. Inter specialiores *cartilagines* sunt præcipuæ seqq.

* Cartilago *ensiformis*, χόνδρος ξιφοειδὴς, Gal.l.6.de U.P. c.3.& l.de artic.& ven.d issect. c.5. *cartilago mucronata*, quæ est extrema ora medii ossis pectoris, quæ est propter os ventriculi, cui alligatur. Aliqui sunt, qui totam pectoralis ossis figuram, (non eam tantum quæ in imo ejus est) quia gladii similitudinem repræsentat, *ensiformem cartilaginem* dicant esse. Gal. lib.de Ossib.cap.13. Jung. Barth. d. l. cap. 18.

* Cartilago *innonimata*, Gal. recentioribus vero *Annularis*, κρικοειδὴς, dicta, quæ est secunda laryngis *cartilago*, in internis partibus, qua œsophagus est, positionem habens, Galen. lib.7. de Us.Part. cap.11. & est intrusa cartilagini Thyroidi. Est instar annulli Turcici, quo pollicem muniunt in emittendis sagittis. Basis est reliquarum *cartilaginum* asperæ arteriæ. Barthol. lib.2. Anatom. cap. 11.

* Cartilago *scutiformis*, θυρεοειδὴς, χόνδρος, perperam θυροειδὴς, recte notante Linden. Medic.Physiol. lib.2.cap.13. art.15. §.94. male a Castello *Peltalia*. Peltæ enim rotundæ erant, cum

cum figura hujus cartilaginis sit quadrilatera, ut Scuta. Ejus gibbositas apparet in gutture, ac *Adami pomum* appellatur, quia vulgo persuasum, in Adami faucibus pomi fatalis partem ex pœna Divina remansisse, & ad posteros translatam. In medio distinguitur linea, unde duplicem alii constituere, cum revera duplex rarissime inveniatur. Divulsam in medio observavit in Studioso a nimio cantu Barthol. d. l. ubi plura ad ejus perfectam descriptionem pertinentia reperies. Præter has, quas Castellus olim adduxit, dantur adhuc aliæ peculiares *Cartilagines* considerandæ, & quidem in ipsa quoque larynge; Videlicet: *Binæ Cartilagines*, ἀρυταινοειδεῖς, *Gutturniformes*, sive *Arytænoideæ*, quia in una parte conjunctæ instar gutturnii rimam pro modulanda voce, *Glottis*, γλωττὶς, dictam efformant. Item *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, *Cartilago*, quæ rimam illam claudit, & tegit, ne ex cibo, vel potu in tracheam cum periculo suffocationis quædam incidant, sed commode in gulam abire queant. Reliquæ *cartilagines* asperæ arteriæ *semicirculares*, & sigmoideæ, σιγμοειδεῖς, non libet inter peculiares referre. Nec *Narium* quoque *Cartilagines quinque*, quarum duæ supremæ nasi ossibus adhærent, tertia septum constituit, sive interstitium inter duo nasi foramina, reliquæ vero duæ pinnas constituunt, per membranosa ligamenta colligatæ, commode inter peculiares referri non possunt, cum ad nasi constitutionem faciant. De his videatur Barthol. d. l. 3. Anat. c. 10. *Cartilaginum* in genere præcipuus usus est duplex: Unus, ut partes quasdam leves, ac politas ad motus promptitudinem efficiant, in articulis scilicet: Alter, ut violentiæ foris occursantium mediocriter cedant. *Cartilaginis* enim substantia maxime idonea est ad tegendum, & defendendum partes subjectas. Non enim potest comminui, & frangi, ut dura, & friabilia, neque incidi, & contundi, ut mollia, & carnosa. Hæc Castell. Verum nec alii usus excludendi sunt, ut, Connexionem facere ossium, quæ dicitur συγχόνδρωσις: Partes prominentes, vel etiam curvas formare, ut in aspera arteria, larynge: Cavitates explere, Operculi operam præstare, Fulcrum præbere, de quibus Barthol. libell. 4. c. 2. *Cartilago* quoque de spinis piscium dicitur, specialiter vero, & κατ' ἐξοχὴν, *Cartilaginei pisces* dicuntur, qui spinam dorsi cartilagineam, intus medullam habentem, obtinent, Græcis propterea χονδράκανθοι dicti, aliis & σελάχη, vel σελαχώδη. Suntque duum generum: Plani, ut sunt Raja, Pastinaca, & his similes: & Longi, atque Rotundi, v. gr. Galeæ, de quibus legatur Aldrovand. l. 3. de pisc. c. 31.

CARUNCULA, σαρκίον, accipitur vel in statu secundum, vel præter naturam. In illo dicitur de *carunculis* in utroque oculi Cantho, vel Angulo occurrentibus, quarum illa, quæ in majori, sive interno existit, *Lacrymalis*, in externo vero *Innominata* est, Barthol. l. 3. Anat. c. 8. *Carunculæ* quoque appellantur *cuticulares Alæ*, sive Nymphæ in sinu muliebri, teste eodem l. 1. c. 35. quo etiam *carunculæ myrtiformes* spectant, d. l. c. 33. In renibus *carunculæ papillares* minus coloratæ instar glandularum, reliqua *carne* duriores occurrunt, de quibus idem d. l. c. 17. *Carnosam* quoque illam particulam in summo ore pendentem, quam alias *Columellam*, aut *Uvam*, vel *Uvulam* vocant, a Gal. *carunculam* appellari constat ex l. 6. de C. M. S. L. c. 3. in princ. Præternaturaliter usurpatur hoc vocab. (1.) de portiunculis, quæ in dysenteria excernuntur, quas Hipp. *carnes*, σάρκες, vocavit, 4. aph. 26. (2.) de *carunculis* capillaribus cum urina a renibus excretis, 4. aph. 76. qui affectus etiam dicitur *Trichiasis*, θριχίασις. Ita & Celsus lib. 6. cap. 8. *carunculas* quasdam in naribus nasci, scripsit, Polypum etiam per *carunculam* definivit. Ita & aliæ *Excrescentiæ carneæ caruncularum* nomine venire possunt, quamvis Hippoc. σαρκοφυίαι, 3. de fract. tr. 45. aliis ὑπερσαρκώσεις, aut σαρκώματα dicantur.

* CARUS. Vide *Caros*.

CARYCA, quibusdam pro *Carica*. Est & denominativum haud dubie ab urbe quadam Peloponnesi *Carya*. Unde *caryca lingua*. καρύκη, Gr. confusa valde, & absurda dicta Gal. l. 2. de diff. puls. c. 2. *Carica*, καρύκη, fuit olim peculiare bellarium, edulium, condimentum, embamma, Lydorum primum inventum, paratum ex sanguine, & aliis ἡδύσμασι, id est aromatibus, & suavibus conditurus. Hinc & omne *conditum*, quod jus sapidum facere, & infuscare posset, Lydiæ *caricæ* adinstar, *carycam* appellare liceat. Hesychius etiam descripsit, quod sit jus supervacuum, sive ambitiosum. Plura vide de hac re apud Lind. S.M. Ex. X. §. 37. seqq. Lang. l. 1 ep. 58.

CARYCEIA, καρυκείη, idem quod *Caryca*. Gal. l. 4. de san. tu. c. 5.

CARYCOIDES, καρυκοειδὲς, dicitur Hipp. excrementum colorem subcruentum instar *Carycæ* condimenti illius ex sanguine parati præ se ferens, 4. Epid. XIV. 10. Plura apud Foes. Oec. p. 310.

CARYDON, καρυδόν. Vide *Alphitidon*.

CARYON, κάρυον. Vide *Nux*.

CARYOPHYLLUM, καρυόφυλλον, nomen & floris, & aromatis, & arboris. Nullius horum expositio est hujus loci.

CARYOTI, καρυωτοὶ, scil. βάλανοι, nomen *dactylorum*, sive fructuum *palmæ* optimorum, qui in Syria, & Palæstina crescunt. Gal. lib. 2. de A. F. c. 26.

CASA, Gr. καλύβη, οἴκισκος, οἰκίσκη, οἰκίδιον, tugurium, vel vile domicilium significat, qualia sunt metalli fossorum circa fodinas. Rul. in Lex.

CASEUS, τυρὸς, quid sit, omnibus notum est. Lac coagulatum, & glaciatum, per præcipitationis modum. Usus ejus in diæta, & medicina varius. Cum in *caseis* singulatim permagna sit differentia, tum pro animalium natura, tum pro præparandi *modis*, & præterea ipsorum ætate, non licet hic eam exponere varietatem. Consulantur Authores, utpote Gal. l. 3. de A. F. c. 17. & l. 10. de S. F. c. 17. & l. 10. Th. Vvillis de ferment. cap. 11. Bruyerin. Moræus, C. Hofm. Jonston. alii. An commune vitium sit omnium *caseorum*, succum habere vitiosum, & crassum, uti d. l. scriptum reliquit Gal. ulterius ventilandum relinquitur. Pro negativa facit Hipp. de vet. medic. XXXVII. 9. seqq. & de affect. XLIX. 11. Usum medicum etiam videsis apud Scribon. Larg. n. 158. adversus podagram. *Caseum* descripsit Paracelsf. lib. 1. de Tart. tract. 5. cap. 2. quod sit Tartarus alabastrinus, & incurabilis, viscus inexpulsivus. Imo hoc vocabulum tropice ad ipsos morbos renum applicuit, *caseum*, vel *lac segregatum*, aut *caseatum* ægritudinibus renum annumerans, in Fragment. & Scholiis ad d. l. de Tartaro. Verum rem ipsam magis obscurat illis terminis, quam ut declaret. *Caseus præparatus* Rulando, & Johnsf. dicitur resistentia viscosa, manens in fundo lactis ex caseo diffluentis, in Lex.

CASIA, κασία, plerunque *Cassia*, κασσία, duplicem potissimum obtinet significationem, quarum neutra quidem proprie huc pertinet, sed ad Botanicam. Paucis tamen indicasse sufficiat. (1.) Significat aroma quoddam, quæ & *Cassia lignea*, *Xylocassia* dicitur, ad Cinamomi fere naturam accedens; de qua videatur Gal. de S. F. lib. 7. & alibi. (2.) Purgans quoddam cholagogum, quod *cassia fistula*, siliquosa, solutiva, κασσία σύριγξ dicitur. Hæc veteribus Græcis fuit ignota. Licet enim Gal. etiam aliquoties in lib. de Antid. & de C. M. S. L. mentionem fecerit *Cassiæ fistulæ*, semper tamen intelligit illam Aromaticam, quæ etiam fistulosa videtur. De solutiva videatur Rolfink. de purgant. s. 3. art. 2. c. 1. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 416.

CASSA, barbaris dicitur *Thorax*, Fallop. expos. de ossib. c. 18. Tom. I. p. 508.

CASSALE *vulnus*, i. e. vulnus pectoris. Legitur apud Marcell. Cuman. Observ. 65. apud D. Velch. in Syllog. cur. & observ. Medic. Cent. I. p. m. 73. 74. Derivatur ab Arabico *cas*, i. e. pectus.

CASSATUM, est sanguis in venis invalidus, & emortuus, grumosus, sanguinis bonum transitum, & motum obstruens. Paracelsf. l. 7. Archidox. §. de Specifico Diaphoretico, & ex hoc Rul. & Johnsf. in Lex.

CASSIA, κασσία. Vide *Casia*.

CASSIA MELLIS, dicitur species Cassiæ extractæ pro Clysteribus, quam compositionem ingreditur Mel, ut conservetur, in cujus tamen præparatione fraudem Pharmacopœorum detexit Joh. Anton. Loddetus Dialog. de impostur. nonnull. Pharmacopœorum addito declarationi fraudum, & errorum apud Pharmacopœos commissorum Lisseti Benancii opera Bartholini Latinitati donatæ, pag. 149.

CASSITEROS, κασσίτερος. Vide *Stannum*.

CASSOVVARIUS, nomen avis exoticæ, nobis incognitæ, quam ingluvie carere legitur in Nehem. Grevv. Anglicæ Societatis Regalis Collegæ Inchoata Anatome comparativa ventriculorum, & intestinorum, cujus mentio fit in Actis Erudit. Lipsf. Anno 1682. pag. 60.

CASSUS. Vide *Laparos*.

CASTALTICUM, corrupte, pro *Catastalticum*, κατασταλτικὸν, idem est, quod repressorium, stypticum. Diet. Jatr. n. 408.

CASTELLUM, idem quod *Lacusculus*, λακκίδιον. Ruland. & Johnsf. *Castellum Urinæ* quid dicatur Paræo, vide apud eund. lib. 22. Chir. c. 9.

CASTIGATUS, *a*, *um*, (Gr. dici posset σωφρονισθεὶς) dicitur de Mammillis, & Papillis apud Q. Serenum, Si *castigatas* studium est servare papillas &c. quid vero sint *castigatæ mammæ*, exposuit Hieron. Mercurial. lib. 5. Var. Lect. c. 3.

CASTITAS, σωφροσύνη, ἁγνεία, proprie continentiam circa res Venereas significat. Hinc *Casti sua natura* dicuntur σωφρονικοὶ φύσει, qui etiam a libidinosis cogitationibus abstinent. Galen. lib. 6. de Loc. Aff. cap. ultim. *Castitatis* sedem veram in renibus esse magis, quam in testiculis, voluit Paracelsf. lib. 2. de virib. membr. cap. 10. quam opinionem denuo propugnare voluerunt Joach. Oelhafius, Dan. Sennert. & Casp. Hofmann. verum absque successu, cum pugnare videatur cum principiis Anatomicis, quibus constat, renibus nihil esse commercii cum reliquis partibus genitalibus.

Castor, κάςωρ, *Fiber*, animal est amphibium, aqua, & terra ambiens, vivens piscibus, & fructibus arborum. Ejus descriptionem vid. apud Aldrov. lib. 2. de quadruped. digit. viviper. cap. 12. ubi etiam ejus usum in cibis, & medicina exponit. & in Ephemerid. Natur. Curios. Ann. II. Obs. 251. Anatomicam ejus descriptionem etiam legere licet in Actis Philosophicis Oldenburgii Anni 1669. Mens. Julio. Jungatur Schrod. lib. 5. cl. 1. num. 14. Ob convenientiam cum hoc animali maximæ pernicitatis in pisces grassandi avis quædam species, videl. Mergus cirratus major, Bellonio dicitur etiam *Castor*, vel *Fiber*, ut est ap. eund. Aldrovand. Ornith. lib. 18. cap. 62. Urinæ quoque lacteæ excretionem *Castoris* nomine venire, ex Drauvviz. de Scorbut. cap. 9. videatur in Ephemerid. Natur. Curios. Ann. I. Obs. 89.

Castorium, καςόριον, καςώριον, sunt testiculi *Castoris* quadrupedis excisi, purgati, & exiccati, virtutis valde attenuantis, discutientis, nervos, nervosasque partes roborantis, spiritusque animales excitantis, multique in Medicina usus. Adulterari solent gummi Ammoniaco, quod cum *Castoris* sanguine subactum vesiculis inditur, exiccaturque. Schroder. d. l. In hunc animadvertit Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. negando *Castorium* esse testiculos, qui adeo parvi sunt, ut gallorum gallinaceorum testiculos vix superent, sed potius esse tumores, seu crumenæ inguinis vestitæ pellicula satis crassa, quibus parva semper annexa est, impleta liquore oleagineo, & cineroso, semper liquido manente, cum in illis crassior contineatur, qui potest exiccari ad pulverisandum. Confirmatur hæc sententia plurimis authoritatibus in Ephem. Nat. Cur. d. l. De *Castorii* viribus videatur & Gal. l. XI. de Simpl. Fac. Diosc. 1. 2. cap. 26. Pontici *Castoris* vires diversas esse ab Hispanico, ex Strabone ostendit Rhod. ad Scrib. n. 175.

Castratus, ἐκτομίας, ἐκτομηθεὶς, dicitur, cui testiculi sunt exsecti; & ita vis genitalis ablata. *Castratio*, quæ Gr. ἐκτομισμὸς, ἐκτομὴ, ὀρχοτομία dicitur, in brutis utriusque sexus adhibetur, teste Galen. l. 1. de semin. cap. 15. *Castratum* animal semper fœminæ redditur simile, aut his, quæ sunt ætatis minoris. Idem l. 10. de S. F. §. Bolis, & l. 11. §. pinguedo, & adeps. Caro etiam *castratorum* suavior, & præstantior eidem habetur, lib. de sem. c. 15. & lib. 2. de A. F. cap. 2. Quomodo vero mutatio corporum ratione temperamenti vitalis, morum, habitus corporis a *castratione* dependeat, non est adeo in aprico. Videatur de hac quæstione Barthol. lib. 1. Anat. cap. 22. An *castratio* hominum excusari, & defendi possit, nec ..., meam nolo facere litem. In maniaco adhibuit Sam. Formius apud River. in observ. comm un In summe libidinoso detrectavit Balth. Timæus a Guldenklee l. 3. cas. 52. *Castratio* etiam sumitur pro *Herniotomia*, & *Castratores* sunt *Herniotomi* vulgares, in qua significatione hoc vocabulo usus Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXXIX. simul improbans, quod in omni Hernia testiculos eximant, in sola Sarcocele saltem hoc admittens. Per metaphoram quoque medicamentorum fortiorum, & malignorum, præsertim purgantium electivorum correctio dicitur *castratio* apud Helmont. tr. Pharmacop. ac Dispens. modern. n. 49. Jung. Ex. nostr. 1. de Remor. Purg. §. 38. Item farina crassior, κρίμνον, dicitur *Castrata*. Vide *Crimnon*. Dieter. n. 478.

Castrensis, Militaris, ςρατιωτικὸς, ςρατόπεδικὸς, est epitheton etiam morborum quorundam contagiosorum, & Epidemicorum, præsertim febrium, quarum meminit Helm. de Febr. cap. 10. num. 7. Endemicas appellans, non adeo incongrue, in quibus non tam effervescentia caloris, quam maligna cruditas ex victu, & rerum non naturalium usu pravo collecta peccare, & urgere solet. Pestilentibus annumeravit, & satis perspicue descripsit Thom. Vvillis de Febr. cap. 14. nec non pecul. tract. Joh. Valent. Vvillius Medicus Danus.

* Casus, in Latino valde æquivocum est. Vel enim idem est, quod *Symptoma*, σύμπτωμα. Galen. de opt. sect. ad Thrasyb. cap. 13. & 1. aph. 12. aliisque in locis. Vide *Symptoma*. Vel idem est, quod *Fortuitum*, & opponitur Arti, vel Providentiæ. Gr. dicitur τύχη, vel τύχης ἔργον. Gal. l. 11. de U. P. cap. 7. de sub. figur. Empir. cap. 12. Interdum & Græc. dicitur αὐτόματον. Hipp. de Arte IX. 5. seqq. & Galen. cap. 1. in prognost. Hippoc. t. 4. id est *spontaneum*, quod sine ulla deliberatione, aut consultatione contingit. Vel idem est, quod *Lapsus*, πτῶσις, vel κατάπτωσις, verb. gr. ex alto, lib. 1. M. M. cap. 2. Vel idem est, quod *morbus præsens*: in qua significatione sumsit Paracels. lib. 1. Paragraph. cap. 1. §. 4. & 5. Vel denique idem, quod *Historia morbi* integra, Observatio Empirica. Unde frequentissime dici solet: *Casus* Medicinales v. g. laudati Timæi a Gludenklee, pro: Observationes Medicæ Practicæ. Collegium *casuale*, hoc est in quo tractantur, & exponuntur speciales Morborum singularium historiæ, Vide *Historia*.

Cata, κατὰ. Vide *Secundum*.

Caταβallo, καταβάλλω, significat *dejicio*, demitto,

-mitto, *prosterno*. In qua significatione sumsit Hipp. l. de nat. hum. t. 2.

Catabasis, καταβασις, *descensus*, a verbo καταβαίνω, *descendo*, cui opponitur ἀναβαίνω, ascendo. Verbum legitur apud Hipp. 6. aphor. 22.

Catabibazo, καταβιβάζω, emphaticum verbum *humorum deorsum* factam *exclusionem*, & deturbationem exprimens, apud Hippoc. 3. in 1. prorrh. t. 51.

Catablacevo, καταβλακεύω, significat *ignavum esse*, desidem, negligentem in actionibus, & præsertim in curando, apud Hipp. 3. de artic. t. 83. idem quod κατοκνέω, quod legitur in Mochlic. XI. 7. Descendit a voce *Blax*, βλὰξ, quod nomen est piscis nullius plane utilitatis, aut pretii.

Catablema, κατάβλημα, significat, *quod iniicitur*, aut applicatur, in specie fimbriam, vel *ligamentum*, quod parti iniicitur ad deligationem constringendam. Hippoc. 2. de artic. t. 12. Ægin. dicitur ἐπίβλημα, aliis περίβλημα. Foes. in Oec. p. 312.

Catabronchizo, *Catabrochthizo*, καταβρογχίζω, καταβροχθίζω, utrumque significat *deglutio*, a βρόγχος, & βρόχθος, *gula*, *guttur*. Hipp. Coac. t. 636. & t. 62.

Catacavma, κατάκαυμα. Vide *Ambusta*. Hippocr. Coac. tract. 158. interdum simpliciter *Cavma*, καῦμα. Jung. Linden. Exerc. XI. §. 189.

Cataceclimenos, κατακεκλιμένος, dicitur qui propter morbi vehementiam, & virium imbecillitatem decumbit. Hipp. 2. prorrh. t. 39. quamvis alii κατακεκλασμένους, *fractos viribus*, legant. Idem est quod κατακλινής, κλινήρης, κλινοπετής, *Clinicus*, & opponitur τῷ ὀρθοστάδην. Foes. Oec. p. 314.

Catacecramenos, κατακεκρημένος, de fractura dicitur, quæ dependet, aut suspensa est. Hipp. 3. de fract. t. 74.

Catacerasticos, κατακεραστικὸς, idem quod ἐπικεραστικός. Vide *Epicerasticos*.

Catacermatizomenos, κατακερματιζόμενος, a verbo κατακερματίζεσθαι, quod proprie significat in minutulos nummos dividi, a κέρμα, *nummulus*, minutiæ æris. Sed & in genere dirimi in minutissimas partes denotat. Usurpat Hippocr. de calore febrili, qui in totum corpus distrahitur, 4. de R. V. I. A. t. 39.

Catacheo, καταχέω. Vide *Catachysis*.

Catachlidao, καταχλιδάω, vel καταχλιδέω, uti videtur conjugari apud Hipp. in præcept. VI. 8. significat *deliciis nimium indulgere*, luxu diffluere. Idem quod κατατρυφᾶν.

Catachloos, κατάχλοος, significat *valde virens*. Dicitur v. gr. de excrementis biliosis corruptis, 7. Epid. XI. 27. quamvis plerique legant κατάχολοι, quæ lectio non arridet.

Catachresis, κατάχρησις. Vide *Abusus*.

Catachysis, κατάχυσις, *effusionem*, *perfusionem* significat, a verbo καταχέω, *perfundo*. Ita de frigidæ aquæ *perfusione* usus Hipp. 5. aph. 21. & 7. aph. 42. de aqua calida. Dieter. Jatr. n. 447. 448.

Cadaclasis, κατάκλασις, *perfractionem*, *perversionem* in genere significat. In specie frequenter de oculi perversione, cum palpebræ pervertuntur. Idque alterius musculorum oculos claudentium convulsionem indicat. Hippocr. 6. Epid. sect. 1. t. 31. ubi etiam t. 30. de membrorum *perfractionibus* legitur. Vide *Campylon*.

* Catacleis, κατακλεὶς, dicitur os cartilaginosum, imo Cartilago in commissura omoplatæ, vel Scapulæ cum clavi sita. Reperiri in solis hominibus, testatur Gal. l. de ossibus cap. 14. Confer l. 13. de U. P. c. 11. Alibi prima Thoracis costa parva dicitur, & quasi *Subclavium*. Gal. de dissect. musc. c. 12. Vide C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 103. & not. ad l. cit. de ossib. qui recte reprehendit, quod κατακλεὶς etiam ἀκρώμιον dicatur.

Cataclines, κατακλινὴς, *lecto affixus*. Vide *Cataceclimenos*.

Cataclisis, κατάκλισις, inclinationem, declinationem, *incurvationem*, & item *decubitum* denotat, v. g. κατάκλισις ἡμικύκλιος, *incurvatio semicircularis*, uti est in Græca lit. C. juxta veteres. Vid. Hofm. d. l. n. 385. Gal. l. 2. de mot. musc. c. 4.

† Cataclysmi, vehementiores aquarum illisiones, vulgo medicor. Irrigationes. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 16.

Cataclysma, κατάκλυσμα. Hipp. de sal. diæt. t. 15. Vide *Clyster*.

Catacores, κατακορὴς, abundans, *superfluum* significat. Addit rei, cui jungitur, in specie bili, intensionem. Usurpatur adjective, & adverbialiter. Quando simpliciter ponitur, nihilominus bilis ad excessum restringendum esse, vult Foes. in Oec. pag. 315. v. g. apud Hipp. Coac. t. 612. & 608. id quod & interpretes observarunt. Hinc & κατακορὲς φάρμακον, significat bilem meracam, largius evacuans medicamentum, apud Hippoc. l. 5. Epid. VIII. 10. 14. Dicitur & adverb. κατακορέως, Hippoc. 3. de R. V. I. A. t. 13. Vide Gal. in comm. ad h. l. Jung & Linden. Ex. IV. §. 77.

Catacremnamae, κατακρήμναμαι, significat, *dependeo*, & usurpatur ab Hippoc. de gurgulione

ne inflammato, & intumescente, l. 2. de mor. X. 3. Descendit a κρημνός, præcipitium.

Catacruo, καθακρύω, proprie *depellere* significat. Apud Hipp. vero diffindere, & profundius *pertundere*, & *discindere* denotat, l. de Ulc. XV. 4. & l. de Medico VII. 1. 3.

Catadartheo, καθαδαρθέω, verbum proprie significans *dormire*, a δαρθάνω, *dormire*, quamvis Scholiastes Aristoph. a δέρμα, pellis, cum Etymologo deducens restringat significationem, dicendo, idem esse, atq; in pellibus dormire. Usus Hipp. l. 5. Ep. XVII. 1. & l. 3. de diæt. XVI. 15.

Catadechomae, καθαδέχομαι, sumo, *suscipio*. Usurpavit Hipp. de alimento, lib. 7. Epid. XXII. 8.

Catadicen, κατὰ δίκην, id est *jure merito*, æque, ut par est. Frequenti in usu apud Hipp. v. g. l. de cord. III. 10. l. 1. de mor. mul. LXXXVII. 14. lib. de vuln. cap. V. 3. Foes. in Oec. pag. 313.

Cataduloo, καθαδυλόω, proprie significat *in servitutem redigo*. Metaphorice vero spiritus frango, animum subigo. Hipp. 2. de fract. t. 61.

Cataegizo, καταιγίζω, significat cum impetu deorsum irruo; *delabor*, ab αἴσσω, irruo. De ventis, & procellæ impetu proprie dicitur. Unde & καταιγὶς *procellam* significat. Metaphorice de doloribus, & morbis cum impetu irruentibus sæpe usus est Hipp. l. 3. de morb. VII. 25. XXIV. 57. l. 2. de morb. mul. LXXXVII 2. l. 7. Epid. XIIX. 16. Foes. d. l. Præcipue de morbi statu accipitur, teste Linden. Ex. XII. §. 81. 87.

Cataeonesis, καταιόνησις, id est *irrigatio*, perfusio, fit humore aliquo in partem aliquam effuso. Quo quidem remedii genere utimur, cum aliqua de caussa balneo excludimur. Differt ab *Embroche*, ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, quando post illam lanam, aut linteum superponimus, quod post embrocham non fit. Gorr. in def.

Cataglischraeno, καθαγλισχραίνω, verbum significans *viscosum efficio*. Hippoc. 1. de R. V. I. A. t. 33. & sect. 3. t. 10. Galen. in comm. ad h. l.

Cataglyphe, καθαγλυφὴ, sculpturam excavatam significat in Chirurgicis. Hipp. 4. de art. t. 53. & Mochlic. XXIII. 8. 10.

* Catagma, κάταγμα. Vide *Fractura*.

* Catagmaticus, καθαγματικὸς, dicitur de remediis ad fracturarum curationem necessarius, v. g. *Deligatio catagmatica*, καθαγματικὴ ἐπίδεσις. Galen. lib. 1. de C. M. P. G. cap. 4. Item *Emplastra catagmatica*, quæ in fracturis cranii specialiter dicuntur *cephalica*, κεφαλικὰ, habentque abstergendi, digerendi, & siccandi potestatem, quibus plerique & paululum ex adstringentibus admiscent, lib. 1. h. tit. c. 16.

Catagoge, καθαγωγὴ, ductus, sedes, loci, vel partis alicujus circumscriptio, vel regio dicitur Hipp. l. 7. Epid. III. 14. veluti si quis umbilicum contrectans manus toti ventris regioni admoveat. Foes. d. l.

Catagyoio, καθαγυιόω, proprie significat *membra debilito*, a γυῖον, *membrum*. Usurpatur de nimia virium imbecillitate, & enervatione. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 17. & lib. 2. de morb. mul. LVI. 15. de Gland. VIII. 11.

Catalemma. καθάλημμα. Vide *Comprehensamentum*.

Catalentia, fictus est a Paracel. terminus, speciem Epilepsiæ significans, quemadmodum & *Analentia*, & *Epilentia*, de morb. ament. t. 2. c. 1. & l. 3. Paragraph. c. 1. §. 1.

* Catalepsis, *catalepsia*, Lang. l. 1. ep. 25. est deperditio sensus visus, apertis palpebris, servata tamen secundum naturam spiratione, in qua posteriora cerebri potissimum, & nervorum exortus intemperie frigida, & sicca afficiuntur. Gal. l. 4. de L. A. 2. licet alibi *catalepsin* dicat esse spiritus cohibitionem, de musc. dissect. c. 26. & alibi dicat, *catalepsin* fieri refrigerata prima parte sensitiva, id est cerebro ipso: quæ refrigeratio cum fortis fuerit, mista humiditati facit lethargicas passiones; cum siccitate vero eas, quæ a Græcis καταλήψεις dicuntur, Lat. *Interceptiones* (aliis *Deprehensiones*) 2. aph. 3. in comm. Gal. Eundem effectum vocant κατοχὴν, *catochen*, & qui eo laborant, *catochos*, κατόχους, l. 4. de caus. puls. cap. 16. Hæc Castellus. Clarius ut explicetur terminus *catalepsis*, καθάληψις, accipitur late, & stricte. Late, & quidem rarius, & pro omni interceptione, v. g. Sanguinis in vasis, Hipp. l. de Med. VII. 8. quæ alibi ἀπόληψις eidem dicitur, vel *Apolepsis*, ἐγκαθάληψις. Sensuum, Aurelian. l. 2. acut. c. 5. Spirituum, Gal. l. 2. de san. tu. 12. & l. 3. c. 2. Cutis constrictio; dum ita digitis apprehenditur, & candens ferramentum recte, & sine noxa immittatur. Hipp. 1. de artic. t. 50. De interceptione urinæ, & sanguinis legitur 2. Epid. s. 3. num. 75. quam t. 6. s. 2. num. 35. ἐγκαθάληψιν vocavit. Ad hanc latam significationem quoque pertinet, quando illa deligandi ratio, ubi vinculum aliquod articulis oblæsis superinjicitur, ad ea, quæ oblæsa sunt, comprehendenda, & continenda, aut extremitas vinculi, quod ultimo superinjectum reliquas obvolutiones firmiter continet, *catalepses*, καθαλήψεις, dicuntur. Hipp. 2. de iis, quæ in Med. t. 15. & t. 17. 18. Stricte sumitur pro affectu soporoso, quem nonnulli

eundem cum *Comate Vigili* esse statuunt. Lang. d. l. Alii vero negant, ut Dieterich. Jatr. n. 863. quod si Galeni descriptio supra d. l. locum habuerit, non video, quæ sit inter utrumque differentia, vide *Coma*. Tandem & Tropica superest significatio, quando κατάληψις denotat veram, firmam, & indubitatam rei alicujus perceptionem, & cognitionem. Galen. de sectis cap. 6. & de opt. secta in princ. cui opponitur ἀκαταληψία. In specie tribuitur loco generis Indicationi *comprehensio* in definitione, de qua prolixius vide Mich. Gavasset. l. de Indic. curat. c. 2. seqq. Dicitur & *Apprehensio*, de quo supra.

* CATALOTICA, καταλωτικὰ, medicamenta sunt quæ cicatrices grossas æquant, & limpidant. Gal. l. de Dynamid. An a καταλοιάω, vel ἀλοιάω, tero.

CATALYSIS, κατάλυσις, significat *dissolutionem*, vel *resolutionem*, v. g. artuum. Hipp. l. 4. Epid. XXIIX. 31. Quod dicantur οἱ καταλυόμενοι apud Hipp. 2. aph. 43. illi, qui jam jam morituri sunt, & in procinctu mortis, unanimis quidem Interpretum est consensus. Jung. Dieter. n. 438. Enimvero si per ἀπαγχομένους proprie strangulati laqueo, aut manu veniunt intelligendi, nihil obstat, quo minus etiam *dissoluti* exponi possint de *detracto* laqueo, aut manu resoluta, cum Celso l. 2. c. 8. fin. qui vocat *Detractos ex suspendio*.

CATAMANTHANO, καταμανθάνω, *addisco*, considero. Hipp. 6. aph. 5.

CATAMARAENOMAI, καταμαραίνομαι, *emarcesco*. Dicitur de tumoribus, qui detumescunt, subsidunt, & desinunt. Hippoc. 2. prorrhet. XI. 33.

CATAMASSASTHAI, καταμασσᾶσθαι, *dentibus conterere*, commanducare significat. Usus est Hippoc. de Epileptica, quæ linguam dentibus contrivit, & devoravit, l. 5. Epid. XXII. 10. repetitur l. 7. XXXVII. 10.

CATAMATTEVOMENOS, καταματτευόμενος, *contrectans*. Vide *Mattevo*, vel *Matos*.

CATAMENIA, καταμήνια. Vide *Menstruum*.

CATAMOLYNTHIS, καταμωλυνθεὶς, *remissum*, *debilitatum*, sensim languidum significat, a μῶλυς, vel μώλυξ, ignavus, hebes, indoctus. Gal. c. 4. prorrh. Hipp. t. 77. de tuberculis ad aurem usus est.

CATAMYO, καταμύω, *nicto*, oculis conniveo, *claudo* significat. Legitur apud Hipp. 7. Epid. XLI. 24. Per syncopen etiam καμμύω aliquando dicitur.

CATANAESIMUMAI, καταναισιμοῦμαι, non καταισιμοῦμαι, significat *consumor*, ab ἀναισιμόω, vel αἰσιμόω, *expensas facio*. Hipp. de glandul. II. 8. quamvis alii etiam exponant per *reflector*, ab ἀνασιμῶσθαι, *resimum fieri*. Foes. Oec. pag. 319.

CATANANCAZO, καταναγκάζω, *per vim cogo*, *compello*, *depello*. Usurpatur in operatione Chirurgica, quando id, quod loco suo excidit, vi adhibita restitui, & reponi debet. Hipp. 1. de artic. t. 15. 20. 21. 62. 65. 69. & sect. 3. t. 49. & in Mochlico IX. 16. XI. 12. XV. 5. &c. Legitur & simpliciter ἀναγκάζω, 2. de fractur. t. 10.

CATANIPHTHIS, κατανιφθεὶς, *elotus*, extersus, a verbo κατανίζω, pro κατανίπτω, *perluo*, *perfundo*. Participio usus est Hippoc. de diarrhœa per lac decoctum elota, quæ sponte definit, 2. prorrhet. XXXII. 2. Verbo vero de vulnusculis circa tumores factis aceto eluendis ad grumum tollendum, lib. de ulcerib. XV. 6. XVII. 3.

CATANIZO, κατανίζω. Vide *Cataniphthis*.

CATANOEO, κατανοέω, *valeo sensuum integritate*, intelligentia, idem quod καταφρονέω. Hippoc. lib. 5. Epidem. XVII. 6. Jung. Foes. d. l.

CATANTIA, κατάντια, *declivitatem*, deorsum inclinationem significat, ab ἀντάω, vel ἄντω, *occurro*. Hippoc. 1. de iis, quæ in med. t. 29. Hinc & κάταντα, *declivia* denotant, sect. 2. h. t. t. 11.

CATANTIS, κάταντης, *declivis*. Vide *Catantia*.

CATANTLEMA, κατάντλημα, significat *lotionem per infusionem aquæ factam*; idem fere quod ἐπάντλημα, vel ἐπάντλησις. Legitur apud Mosch. de morb. mul. c. 50. Vide *Epanilesis*.

CATAPASMA, κατάπασμα, dicitur medicamentum aridum, ex sicco medicamentorum pulvere conflatum, ad extergendum, repurgandum, discutiendum cuti aspersum. Ægin. l. 7. c. 13. Dicitur & καταπαστὸν φάρμακον Gorr. in def. quamvis & generaliter omne, quo aliquod corpus conspergitur, significet. Dicitur & σύμπασμα, vel διάπασμα, vel ἔμπασμα, ἐπιπαστόν. Gorr.

CATAPASMUS, καταπασμὸς, dicitur Aureliano specialiter post humeros, atque colla devexo ductu mitis, & lenis defricatio, aut levis deductio, l. 1. de pass. trad. c. 5. Foes. d. l.

CATAPASTUM, καταπαστὸν. Vide *Catapasma*.

CATAPAVOMAI, καταπαύομαι, significat evanesco, *cesso*. Gal. 1. prorrh. t. c. 35. unde κατάπαυσις finem, *requiem* denotat; & tumores subsidentes καταπαυόμενα vocantur.

CATAPELTES, καταπέλτης. Vide *catapulta*.

CATAPERUS, κατάπηρος, *mutilus*. Vide *Perosis*.

* CATAPHORA,

* Cataphora, καταφορὰ, est affectio veternosa, gravis in soporem delatio. Gal. 3. prorrh. t. 1. qua ægris sopori gravi simile quid accidit, fiuntque tum omnis sensus, tum vocis expertes, l. 1. de dieb. crit. c. 4. Nihil differt a *comate*, licet Gal. voluerit. Vide *Coma*.

Cataphracta, κατάφρακτος, nomen fasciæ, Sive ligaturæ thoracis, a similitudine Thoracis Romani, quem *cataphractam* dicunt. Gal. de fasciis n. 70. seqq. Ejus figuram exhibet cum usu Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXXVI. fig. 7.

Cataphroneo, καταφρονέω. Vide *Catanoeo*. Sumitur & in malam partem, significans *contemno*. Hinc ἀκαταφρόνητον, quod facile contemnitur. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10.

Catapino, καταπίνω, devoro, *deglutio*. Vide *Cataposis*.

* Cataplasma, κατάπλασμα, est medicamentum externum, sive topicum, variæ pro diversitate ingredientium virtutis, & diversi usus, estq; compositio mollis, pulti similis, ex aliquo farinæ genere, floribus, & aliquo humido, sive unctuoso parata. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Quæ crassiora, sicciora q; sunt, Emplastra, & Cerata; quæ liquidiora, συγχρίσματα, & Unguenta appellantur. Gorr. Castell. *Cataplasma*, i. e. *superpositum medicamentum*. Scrib. Larg. n. 158. Jung. Schrod. lib. 2. cap. 44. Morellus, l. 2. de form. remed. f. 1. c. 13. aliiq; plures.

Catapplexis, κατάπληξις, id est *stupor*, *stupefactio*, v. g. oculorum. Hippoc. lib. 7. Epid. XXX. 8. quæ alias *oculus stupefactus*, ὀφθαλμὸς καταπλὴξ eidem vocatur, 5. Epid. XXI. 22.

Catapos is, κατάποσις, *deglutitio*, est promta cibi, potus, medicamentorum per gulam descensio. Gal. l. 7. de U. P. c. 16. Verbum etiã καταπίνειν, *deglutire*, significat, Hipp. 4. aph. 35. Unde καταπότιον, *catapotium*, medicamentum, quod deglutiri debeat, *Pilula*. Dieter. n. 441. Modum *deglutitionis* vide apud Anatomicos, præsertim Barth. l. 2. Anat. c. 12. Vide *Deglutitio*.

* Catapotium, καπότιον, ἢ καταπότιον. Vide *Catoposis*, & *Pilula*.

Catapsyxis, κατάψυξις, idem quod περίψυξις, *refrigeratio magna* corporis, & membrorum dicitur, cum refrigerationis sensus cum dolore sentitur, absq; cutis, & superficie inæquali motu. Gal. de rigor. trem. &c. Præsertim vero apud Hipp. de extremarum partium frigore, ceu malo signo in febribus usurpatur, f. 1. prorrh. t. 26. 30. f. 3. prorrh. t. 61. 72. Coac. t. 243. c. 587. 647. & f. 4. de R. V. I. A. t. 27. l. 7. Epid. III. 20. LIII. 4. Hujusmodi refrigerationis causam constituunt portiones vitiosæ, vel crudæ, vel congelativæ, vel coagulativæ malignæ, quæ spiritus vitales obtundunt, & continuationem flammæ vitalis impediunt. Vocatur & *infrigidatio*, *Perfrictio*.

* Catap tosis, κατάπτωσις, morbus non est, sed Symptoma Epilepticorum, & Apoplecticorum, attonitam in *terram concidentiam*, vel casum significans, Gal. l. de tot. morb. temp. c. 4. 5. Significat quoq; in genere *Decidentiam*, & quidem vel proprie, quæ est motus alicujus membri organici præter voluntatem deorsum vergens, proveniens ex paralysi, & relaxatione p. n. musculorum, ac tendinum, neq; indiget musculo agente, de qua Gal. l. 1. de motu musc. c. 7. Fere idem quod καταφέρεια, de qua p. p. Vel tropice dictam, ubi denotat statum *Nervrum sanorum*, quando ad morbosam aliquam dispositionem inclinant. Vid. Dogm. nostr. Prælim. p. 9.

Catapulta, καταπέλτης, est tormentum bellicum, quo lapides, vel sagittæ jaciebantur; qua ratione & Tychon læsus legitur, apud Hippoc. l. 5. Epid. XXXIV. 1. Vide Valles. ad h. l. t. 91.

* Cataracta, *Catarrhacta*, aliis *Catharracta*, sed vitiose, καταρράκτης, & καταρρέκτης; *catarrhactes*, proprie significat loca petrosa, per quæ aquæ cum impetu decidunt. Unde & nubes pluvias largiores, & cum impetu profundentes dicuntur *catarrhactæ* cœli apertæ, quas Helmontius Aeris fundos statuit, proprioque nomine *Peroledos* vocat, item Valvas Cœli tr. Gas aquæ n. 24. 25. *Cataractæ* etiam dicuntur hac ratione obices, quibus aquæ cursus temperantur, & sustinentur. Frequentes in Hollandia, ubi vocantur Belgice *Sluissen*. Ita & Fores pendulæ intra portas murorum adversus irruptionem hostium ex ligno, ferrove, quæ dimitti, & ac tolli pro voluntate custodiri possunt, hoc nomine veniunt. Plura vide apud Aldrov. lib. 19. Ornith. cap. 11. ubi etiam *cataracta* species avis aquaticæ rapacis Mergis anumerandæ dicitur. In foro Medico per similitudinem ad affectus oculi translatum hoc vocabulum, *cataracta*, qui alias *Suffusio*, *Hypochyma*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, vulgo *Staar*, dicitur, estque notante Castello juxta Gal. pituita inter uveam, & crystallinum humorem coagulata, prohibens spiritum visibilem ab oculo exire, & intrare, l. de ocul. part. 4. cap. 12. vel Suffusio est, cum cernendi facultas deperditur, apparente, sive non apparente in oculis malo aliquo, & aut propria affectione molestatis, aut oris ventriculi, aut cerebri ex cognitione, & consensu iisdem afflictis, lib. 4. de L. A. c. 2. quam vocant Græci ὑπόχυμα, lib. 10. de U. P.

c. 1. Helmontius *cataractas* oriri dicit, si latex, vel digestionum vitia reperiat, vel aliena secum eo deferat, tr. Retenta, p. m. 362. ed. Lugdun. De hoc affectu vid. Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. s. 2. c. 28. & alios.

CATARRHEUMA, καϑῤῥευμα, *defluxio*. Lang. l. 2. ep. 16. Vide *Catarrhus*.

CATARRHEXIS, καϑῤῥηξις, a verbo καϑῤῥήγνυσθαι, effundi, perrumpere, significat *effusionem*, *eruptionem*, v. g. alvi. Hipp. Coac. t. 240. l. 4. Epid. XIIX. 6. Verbo quoque ipso sæpius usus est idem, v. g. de alvo, 1. prorrh. 31. s. 2. t. 58. s. 3. t. 47. & alibi; item de tumoribus, l. 6. Epid. s. 8. t. 37. Coac. t. 623. de mammis, & aliis membris fluidioribus factis, de nat. puer. XLIII. 16. 18. & l. 1. de morb. mul. L. 5. 5. 6. Vide Foes. p. 320.

CATARRHECTICUS, καϑῤῥηκτικός, dicitur de eo, *quod penetrat*, perrumpit; v. g. de vino tenuium partium, quod vim habet diureticam. 3. de R. V. I. A. t. 6. de Oxymelite, t. 31. de Peplio, s. 2. t. 11.

CATARRHOECUS, καϑῤῥοικός, sumitur active, & passive. Active significat, *destillationes efficiens*. Hipp. 5. aph. 24. passive de morbis etiam a destillatione ortis dicitur. Dieter. num. 444.

CATARRHOPIA, καϑῤῥοπίη, significat *declivitatem*, *inclinationem deorsum*, quemadmodum ἀνάῤῥοπίη, *reclinationem sursum*. Vide *Anarrhopia*. Adjectivum καϑῤῥοπος, de variis dici potest rebus, significans *deorsum vergens*, declinans, declivis, deorsum propendens, v. g. l. 6. Ep. s. 2. t. 39. de flatib. s. 1. t. 13. de morbo remittente, l. de hum. III. 81. 99.

CATARRHYSIS, καϑῤῥυσις, *defluxionem*, i. e. declinationem deorsum significat. Vide *Hyporrhysis*. Hipp. 1. de iis, quæ in med. t. 10. Gal. in comm.

CATARRHUS, καϑῤῥοος, ἡ καϑῤῥους, & κάταῤῥος, Lat. *Destillatio*, seu defluxus, a verbo καϑῤῥέω, *defluo*, est multorum humorum delatio ex cerebro per palati foramina, & nares, quæ in exitu una cum flatu exeunte strepitum quendam faciunt. Gal. defi. Nascitur ejusmodi *destillatio* a cerebri intemperie frigida, & humida, & ab omnibus, quæ replent caput. Hæc Castellus: sed insufficienter, & confuse. Oportet ergo rem distinctius exponere. *Catarrhus* generaliter denotat *omnem fluxum*, aut delapsum materiæ peccantis a quacunq; parte, & ad quamcunque fluat partem, & in hac significatione comprehendit omnem *Rheumaticam affectionem*, vel *Rheumatismum*, Gr. ῥεῦμα. In qua significatione etiam dicitur καταῤῥευμα, Larg. l. 2. ep. 16. Specialiter significat vitiosæ materiæ in capite, vitio aut proprio, aut adscititio, ut caufarum internarum, & externarum, collectæ, præter naturam ex illo in partes subjacentes defluxum. Hujus tot species constitui possunt, quot partes, ad quas materia descendit. Hipp. l. de loc. in hom. XIIX. septem fluxiones e capite numerat, in oculos, in nares, in aures, in thoracem, in ventrem inferiorem, in spinalem medullam, in vertebras, & musculos lumborum, & coxam. Verum hodieq; tres præcipue, ceu evidentiores, retinentur sub hoc nomine *catarrhi*: prima, quæ ad nares, dicitur *coryza*, κόρυζα, cujus meminit Hipp. 2. aph. 40. Secunda, quæ ad fauces, & vocatur *Brancus*, βράγχος, *Raucedo*, non βρόγχος, Hipp. d. l. Tertia ad pectus, & appellatur in specie *Catarrhus*, juxta versiculos notissimos:

Si fluit ad pectus, dicatur Rheuma Catarrhus,
Ad fauces Branchus, *ad nares esto* Coryza.

Aliquando *Destillatio* hujusmodi fit cum insigni ebullitione sanguinis febrili, quæ febres propterea dicuntur *Catarrhales*, quas ad Intermittentes refert Fr. de le Boe Sylvius l. 1. P. M. c. 30. §. 35. & quarum caussa sunt humores in capite collecti, in paroxysmo soluti, & ad defluxum commoti, §. 109. præprimis vero Lympham vitiatam, ceu caussam, & glandulas in cerebro existentes, ceu subjectum accusat, c. 27. §. 29. Hujusmodi febres quandoq; Epidemicas, & malignas esse, testantur Observationes Thom. Vvillis de Febr. c. 17. Varietas insignis est *catarrhorum* cum ratione qualitatis materiæ vitiosæ, dum alius calidus, frigidus, acris, salsus, acidus, pituitosus, mixtus dici potest, 4. de R. V. I. A. t. 30. Gal. in comm. In specie pituitosorum *catarrhorum* ortum ab alimentis viscidis, & aere frigido deducit Sylv. c. 13. §. 14. tum ratione ætatis juvenilis, senilis, qui frequentior, Hipp. 3. aph. 31. Ratione etiam modi defluxionis, sive motus caussæ peccantis differunt *catarrhi*, cum vel lente delabitur materia, vel cum impetu ruit. Huc pertinet *Catarrhus suffocativus*, πνιγώδης ἢ καϑῤῥος συντόμως δοῶδης, diaph. 12. estq; humoris excrementitii præceps a capite ad organa respirationis defluxio, & ipsum quandoq; cor, cum difficillima respiratione, & suffocationis metu. Sylv. c. 22. §. 11. Atque hæc de *catarrho* sufficiant. Plura peti possunt ex Practicis, & e prolixissimo opere Schneideri de *catarrho*. Legi etiam a Philiatris poterit P. Barbette Prax. c. 4. cum not. DeKeri. Imprimis etiam jungatur Diet. Jatr. n. 445. *catarrhos*, ceu extra naturam, & medicam considerationem, relegari quidem vult Helmont. de lithiaf. cap. 1. & in peculiari tractatu inscripto, *Catarrhi deliramenta*. Sed non est hujus loci, illius Novatoris importuni nugas ventilare.

lare, licet invenerit hodieque quosdam adstipulantes.

CATARTISMUS, καταρτισμὸς, καταρτισμὸς, est *translatio ossium a sede p.n. ad naturalem*, apud Æginet. l.9. in multis capp. Verbum καταρτίζω, *in debitum repono locum*, Metaphorice significat *Reconciliationem*.

CATASARCA, κατασάρκα. Vide *Anasarca*.

CATASBENNYSTHÆ, κατασβεννύσθαι, significat *extingui*, sedari, dicitur de tuberculis, ad aures absque suppuratione, & dolore rursus discussis, & evanescentibus. Hippoc. l.2. Epid. s.1. t.10.

CATASCEVE, κατασκευή, Gal. dicitur absoluta, & *perfectissima* corporis *exercitatio*, quam per immodicos in certaminibus labores etiam totum diem aliquando continuatos, præparato jam ad eam corpore, obeunt athletæ, l.3. de san. tu. c.2. Foes. p.322. Significat quoque structuram organicam corporis humani concinnam. Gal. c.2. de R. V. I. A. t.31.

CATA SCHESIN, κατὰ σχέσιν. Vide *Schesis*.

CATASEISIS, κατάσεισις, *concussionem*, vel potius *extensionem*, sive distentionem significat. Hipp. de art. t.51.

CATASILLÆNO, κατασιλλαίνω, idem quod σιλλαίνω, *ludibrio habeo*, dicteriis, & scommate excipio, a σίλλος, quod est poema illusorium, sive scomma. Unde *Sillographi* sunt Satyrici, ap. Gell. Verbum illud usurpavit Hipp. in præcept. VII. 11.

CATASPAO, κατασπάω, *deorsum duco*, detraho. Hippocr. aliquoties de menstruis provocandis, l.1. de morb. mul. XXIV. 5.6. C. 1. CVI. 5. CXXII. 1. de mammis carnosis, & grandioribus, l.6. Epid. s.3. t.21. ubi opponitur ἀνασπᾶσθαι, retrahi, quod de mammis gracilibus dicitur.

CATASTALTICUS, κατασταλτικὸς, barbare ex ignorantia Græcæ Linguæ *Castalticus*, idem quod repressorius, stipticus, vim adstringendi habens. Dicitur & simpliciter *Stalticus* σταλτικός. Diet. Jatr. n.408.

* CATASTASIS, κατάστασις, vox Hippocrat. familiarissima, in genere *constitutionem*, habitudinem, statum, conditionem alicujus rei significat. Κατάστασις Gal. est forma, & idea alicujus rei. Holler. not. in 3. aph. 15. Frequenter de constitutione anni temporum, & aeris, qui & cœlum vulgo dicitur, usurpavit Hipp. v.g. 1. Epid. s.1. t.9. & 37. t.60.63. & alibi sæpius, si nude, & simpliciter positum est. De morborum etiam forma, & conditione, 1. aph. 12. 1. Epid. s.3. t.10. 3. Epid. s.3. c.34. Prognost. s.3. t.7. & sæpius. Gal. l.1. de cris. c.4. De coloris, & totius corporis externo habitu, 2. pror. VII. 5. Sed & *collocationem*, & *restitutionem ossis*, vel *membri* in pristinum locum significat. Hipp. s.3. de fract. t.38. Vide Diet. n.446. Foes. p.322. seqq.

CATASTEMA, κατάστημα, est veluti *fulcimentum*, & innixus, a verbo καταστῆναι, *sistere*, reprimere, moderari. Hipp. l.1. de morb. mul. XLVIII. 4.

CATASTOLE, καταστολή, est modestia in vestitu, seu *modestus habitus*. Hipp. de orn. V.7. VII. 16. IX. 7.

CATASTORESTHYNÆ, καταστορεσθῆναι, proprie significat *prostratum esse*, humi dejectum. Tropice dicitur de *humoribus evictis*, sedatis, & ad excretionem dispositis. Hippoc. de vet. Med. XXXIV. 22.

CATATASIS, κατάτασις, est ad *inferna loca corporum tractio*, quæ obitur partim organis tentoriis e regione oppositis, partim transmutatione in contrarium, nempe transmissis per rotulas principiis, quæ tentionem moliuntur, ac superius annexis. Opposita huic est *Anatasis*, ἀνάτασις, quæ est tentio ad loca superna per traductionem. Gal. in defin. ἀντιτείνεσθαι, *contentis esse viribus*, firmis, & integris, aut contra obniti, & se erigere significat, quod totum Celsus per firma viscera complexus est. Hæc Castellus. Quamvis & nomen κατάτασις, & verbum κατατείνειν, vel κατατείνω, non solum de tentione, sed & de omni repositione, aut collocatione membri apud Hipp. accipiatur, teste Erotiano, Onomastic. cum not. Barthol. Eustachii fol. m.64.65. ita ut idem significet, quod κατάθεσις. Jung. Foes. pag. 324.

CATATILAO, κατατιλάω, significat *conspurcare*, inquinare. Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 124. ubi de linteo, cui pinguia illini debent, ad applicandum usurpatur. Dicitur & ἐγκατιλᾶν, aut ἐγκατίλλειν, aliis ἐγκατιλᾶν, l.2. de mor. mul. LXXXIV. 4.

CATATRECHO, κατατρέχω, i. e. *procurro*, insulto. C. Hofm. de U. P. n.1166.

CATATRIPSIS, κατάτριψις, dicitur *attritio* instrumentorum, cum nimia siccitate functionum organa languida, exoluta, & infirma evadunt, translatione sumpta a vestibus, aut vasis, quæ longo usu atteruntur, & exiccantur. Hipp. 6. Epid. s.3. t.1.

CATAVDESIS, καταύδησις, *vociferationem* significat, apud Hipp. in Præcept. XIII. 3. quæ molestiam affert. Dicitur alias φωνητικὴν, Aret. Foes. p.325.

CATAXA, κατάξα, *sericum crudum*, dicitur Aetio, & Actuario, i. e. lanificium bombycis, antequam colorem, vel cortinas experiatur. Gorr. p.214.

Cataxis, κάταξις, *fractio*. Gorr. ibid. Inusitatum, nec occurrit in Henr. Steph. Thesauro. Sed verbum κατάξω, *frangere*, legitur apud Platon. Euripid.

Catechesis, κατήχησις, dicitur *instructio* Medici, quæ fit viva voce ad adstantes, vel ægros. Hipp. in præcept. X. 10.

Catechomenos, κατεχόμενος. Vide *Catoche*.

Catechu, nomen *Terra Japonica*, quæ est genus terræ exoticæ, colore purpureum, punctulis albis intertextum, ac si situm contraxisset, sapore austeriusculum, masticando liquescens, & subdulcem post se saporem relinquēs. Usus creditur esse in catarrhis exiccandis, capiteque roborando. Schr. l. 3. in fin. Nonnulli ex recentioribus statuunt esse artificiale quid paratum ex Terra quadam Victriolacea, & Glycyrrhiza, quamvis de modo præparandi non dum certo constet.

Catheilumenos, κατειλούμενος, *introrsum convolutum* significat. Hipp. usurpavit de ructu, Coac. t. 432. item de voce implicata, retenta, & quasi involuta, φωνὴ κατειλῆται, 3. Epid. s. 3. t. 32.

Catellus. Vide *Canis*.

Catena, ἡ σειρὰ, ἅλυσις, quid significet, omnibus notum est. Pertinet in foro Medico ad instrumenta Chirurgica. Oribas. de machin. c. 4. Rul. in Lex. Paracelsus quoque meminit *Catenæ* cujusdam mysticæ in corpore humano, quam vocat *Gratiam Dei*, tract. 1. de pestilit. item Vinculum illud Balsamicum, quo uniuntur quinque spiritus corpus regentes. Fr. 2. h. t. *Catena Homeri aurea*, dicitur *Cabala*. Vigen. de Igne, & Sale, c. 26. in Th. Chym. Vol. VI. p. 31.

Catepedanos, κατηπεδανός. Vide *Epedanos*.

Catephes, κατηφὴς, *subtristem*, *demissum* significat. Hippoc. utitur de vultu. Coac. t. 388. de oculis, 7. Epidem. XV. 31. & XXII. 11.

Catergasticos, κατεργαστικός, *conficiens*, opprimens, exercens. Hipp. de taciturna animi abjectione. Coac. t. 482. Verbum est κατεργάζεσθαι. Foes. p. 326.

Catertemenon, κατηρτημένον, *concinnum*, *compositum*, significat, a καταρτίζω. Dicitur de sermone apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 41. Unde & καταρτισμός. Vide *Catartismus*.

Cathæmon, καθαιμον, *cruentum* significat, ex Eurip. Linden. Ex XIII. §. 449.

Cathæresis, καθαίρεσις, differt a καθάρσει, licet ab uno verbo καθαίρω, descendant, & significat *detractionem*, aut *subtractionem*, & extenuationem corporis absque purgatione, aut sanguinis missione, v. g. quæ fit nimio motu, & exercitiis. Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 2. Vid. Gal. in com. quamvis Lat. *Detractio* non semper ita stricte sumatur, sed etiam late pro Evacuatione per alvum, vomitum, os, &c. Scrib. L. n. 6. 9. 100. 135. 136. *Detractio* etiam est imminutio, vel demtio. Ita detracto pondere, Id. n. 97. Vid. Rhod. in Lex. Scrib. p. 373.

* Cathæreticos, καθαιρετικός, etiam a verbo καθαίρω, quatenus significat consumo, absumo, *depascor*. Differt igitur a καθαρτικός, purgans; & est epitheton medicamentorum, quæ carnem excrescentem imminuunt, depascunt, & ad statum naturalem deducunt. Gal. l. 5. de S. F. c. 2. Gradu minori differunt a Causticis sive Septicis, aut Escharoticis; & per accidens cicatricem inducere dicuntur, cum non sint ejusdem cum Epuloticis naturæ, v. g. Asiæ petræ flos, Æs ustum, d. l. c. 15. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 39. Eorum facultas consistit in salinis acrioribus, lixiviosis, & alcalicis valde evectis particulis.

Cathammizo, καθαμμίζω, significat in *arena me occulto*, quod dicitur de quibusdam piscibus, Asello, Passere, &c. ex Arist. l. 9. H. A. c. 37. Lind. Ex. XI. §. 206.

Cathariotes, καθαριότης, munditiem, *puritatem* significat, quæ Medicum decet. Hippocr. lib. de dec. orn. V. 12. idem quod καθαρότης.

Catharma, κάθαρμα, *purgamentum*, excrementum, quod in purgatione reiicitur, & expurgatur. Hipp. l. 5. Epid. XIX. 2.

Catharmos, καθαρμός, duo significat, (1.) purgationem, & ita coincidit cum vocab. κάθαρσις. Hipp. l. 2. de morb. mul. XX. 21. (2.) *expiationem*, sive curationem per expiamenta vana, & magica, quæ significatio Hippoc. est frequentior, v. g. l. de morb. sacr. II. 7. II. 10. 14. &c.

Catharos, καθαρός, *purus*, *depurgatus*, mundus. Dicitur & καθάριος. Usurpatur non solum de corpore, ejusque membris, v. g. Alvus pura, 7. aph. 67. vel juxta Gal. 64. Contra dicuntur corpora μὴ καθαρὰ, *non pura*, 2. aph. 10. sed etiam de excrementis, verb. gr. de urina, 2. Epidem. sect. 1. t. 33. & de fæcibus alvi, de R. V. I. A. t. 57. Coac. t. ult. *Puritas* quoque vasorum commendatur pro ægris, 4. in 6. Epid. 1. 8.

Catharodes, καθαρῶδες, de oculis, 5. Epid. XXXV. 13. recte a Landeno pro mendo habetur substituente καρώδεα. Ex. IV. §. 92.

Catharsis, κάθαρσις, purgatio. Vide *Purgatio*, *Menstruum*.

* Catharticus, καθαρτικός, *purgans*, *purgatorius*. Vide *Purgans*.

Ca-

CATHEAVTONPERAS, καθ' ἑαυτὸν πέρας, nomen Mensis apud Macedones tantum, in cujus principium incidit Solstitium brumale. Gal. c. 1. in 1. Epid. t. 1.

CATHECTICE, καθεκτικὴ, sc. δύναμις, *retentrix facultas*. Vide *Retentio*.

CATHELIN, καθελεῖν, a verbo καθαιρέω, idem quod κολάζω, *castigo*. Vide *Colazo*. Gal. 3 de R.V.I.A. t. 30.

*CATHEMERINOS, καθημερινὸς, idem quod ἀμφημερινὸς, *quotidianus*. Epitheton febris. Vide *Quotidiana*. Gal. 2. de diff. febr. c. 7.

CATHESTICOS, καθεστικὸς, καθεστὼς, *constans*, *consistens*. Usurpatur ab Hipp. de ætate, 1. aph. 13. de anni tempore, 3. aph. 8. Est autem *constans*, quod vel suam naturam servat, & non immutatur, vel quando ad summum pervenit, & nunc incipit declinare. Vide *Cathistemi*, & *Catastasis*. Est & Diætæ accuratæ, & ad unguem observatæ epitheton apud Plutach. in præcept. ὑγιεινοῖς. Jung. Dieter. num. 421. 422. Foes. p. 297.

CATHETER, καθετὴρ, *Catheterus*, Lang. l. 2. ep. 19. est fistula, cannulave urinaria, cujus extremum aliquo linimento, aut oleo illinimus, & ad removendam urinæ suppressionem virgæ immittimus. Gal. ad Thrasybul. c. 23. Sive est instrumentum Chirurgicum cavum, & altera parte recurvum, quo urina retenta elicitur, & vesicæ vitia probantur, ἀπὸ τῦ καθιέναι, i. e. ab *immittendo*, sive infundendo, quod eo instrumento iniici solent, quæ iniicere expediat. Gal. l. 5. M.M. c. 5. & 7. Cæterum καθετὴρ ab Hipp. non pro eo instrumento usurpari voluit Gal. in expos. voc. Hipp. sed pro linimento torto, quod intra ulcera inditur, l. 2. de mor. mul. XLVI. 8. 9. Verum legitur ibidem καθετηρίῳ, i. e. ad similitudinem catheteris facto penicillo lineo. Foes. d. l. Helmont. pro suo adversus Gal. & ejus sectatores æstro reiicit, ceu atrox, atq; cruentum, & alium *catheteræ* commodiorem se invenisse gloriatur ex corio, vel aluta, de Lithias. c. 6. n. 34. verum experientia confirmat etiam usum catheteris e metallo facti innoxium, nec cruentum. Figuram cum usu vide apud Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig. 7. & Tab. XL. fig. 6.

*CATHETERISMUS, καθετηρισμὸς, est administrationis Chirurgicæ ratio, qua iniicimus per *catheterem* in vesicam id, quod ad ejus curationem convenit; vel eximimus id, quod urinam impedit, ne urina reddatur, sive concretus intus sit sanguis, sive calculus, sive aliud quippiam, recto siphone immisso, quem Græci καθετῆρα vocant. Cast. Æginet. lib. 6. cap. 59.

CATHIDRYSIS, καθίδρυσις, in *pristinum locum repositio partis*. Vide *Catastasis*. Verbum καθιδρύσαι, *reponere*, legitur apud Hippoc. prorrh. XXIIX. 23. 28.

CATHIMIA, *Cathmia*, dicitur 1. *vena mineralis subterranea*, e qua effoditur aurum, & argentum, juxta quosdam metallifossores. 2. *Id*, *quod crescit in fornacibus auri*, *vel argenti*. 3. *aurum*. 4. *argenti spuma*. 5. *fumus adhærens parietibus*, dum æs ustum fit. *Cathimia affidia*, i. e. *Cadmia* argenti secundum colorem lithargyrii, i. e. plumbi usti, *Cathimia*, i. e. auri, æris, argentive spuma. Dicitur & *Cathmia ferri*. Rul. in Lex. Chym.

CATHINNYMÆ, καθίνυμαι, significat *desideo*, insideo, idem quod καθίζομαι. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 13. LIII. 2. LXI. 23. XCI 4. s. 1. de fract. t. 17. quamvis vitiose ibidem legatur καθίεσθαι.

CATISTAMÆ, *cathistemi*, καθίσταμαι, καθίστημι, multiplicem, & variam habet significationem apud Hipp. Interdum *consistere* significat, ac veluti firmari, l. 6. Epid. XXIII. 30. l. 4. Ep. XXIII. 1. Interdum *in proprium locum repono*. Vide *Catastasis*. Gal. c. 3. de fract. t. 38. Interdum significat *corpus præparo*, compono ad aliquod negotium, v. g. ad purgationem, l. 2. de morb. mul. XXIV. 17. ad totam curationem, 2. prorrh. XX 6. in integrum restituo, εἰς τὸ αὐτὸ, d. l. XLII. 8. Coac. t. 163. Interdum *subsideo*, detumesco, v. g. de tumoribus, & tuberculis, 1. Epid. s. 2. t. 81. l. 7. XXIII. 3. De urinis subsidentibus sæpissime, l. 1. Epid. s. 1. t. 16. s. 2. t. 31. & alibi. Vide Foes. p. 298. seqq. Linden. Ex. XV. 1. §. 247. Interdum *sedari* in passivo, v. g. de phthisi, l. 5. Epid.

CATHIZESTHÆ, καθίζεσθαι, idem quod καθίνυσθαι, & καθιδρύσθαι, desidere, in *pristinam sedem collocare*. Hippocr. 2. de fract. t. 58.

CATHODOS, κάθοδος, *descensum* significat. Usurpat de dispositione menstrui sanguinis ad excretionem in virginibus nubilibus, & maturis viro, l. 1. de morb. virgin. 11. 2. & miror, quod Foes. pag. 300. per regressum, & reversionem exposuerit, nulla urgente ratione, aut necessitate.

CATHOLCEUS, καθολκεὺς, appellatur *fascia oblonga*, quæ capitis totum vinculum, quod κεφαλοτείνων dicitur, continet, & prohibet, ne ipsum vinculum diducatur. Gal. de fasciis. Gorr.

*CATHOLICUS, καθολικὸς, id est *universalis*: item *Panacea*, epitheton est quorundam medicamentorum, qua evacuantium, qua alterantium, hyperbolicum, quasi ad omnia utilium. Vide *Panacea*. Ita in dispensatoriis notum est Extractum *Catholicum*, ubi idem significat,

gnificat, quod *Panchymagogum*, h. e. omnes humores evacuans. Tale etiam tradidit Querc. in Pharm. test. Inter alterantia quondam hoc titulo exornavit famosus ille Francisc. Josephus Burrhus *Ceram* suam *Catholicam*. Imprimis vero Chimici Hermophili, & Stibiophili hoc epitheto abutuntur. Huc pertinent Fr. Basilii *Asa*, & *Phalaja*, Paracelsi *Tinctura Physicorum*, quam *Catholicum Physicorum* propterea appellavit. Tr. Tinct. Phys. c. 7. Similes *Panaceæ*, si Diis placet, ex sublimato leguntur apud Lib. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 30. ex oleo Antimonii, & Mercurii conjunctim l. 8. c. 22. Quid verò hic sentiat de *Medicina Universali*, quod scil. sit nomen sine re, id. T. II. Oper. p. 171. Consentit Rolf. in Chym.

CATHYGRÆNO, καθυγραίνω, *humectaare*, madefacere significat, & quidem de alvo. Usurpatur ab Hippocr. 4. aph. 27. Coac. t. 19. 153. 281.

CATHYGROS, κάθυγρος, *excessive humidum* significat. Legitur de utero, vel matrice, apud Hipp. 5. aph 62. Vide Diet. n. 423.

CATHYLOMANEO, καθυλομανέω, significat proprie *frondibus, & foliis abundare*, & *luxuriare*, idque de arboribus, quæ supervacuis frondibus luxuriando sylvescunt, dicitur. Translatum vero ab Hipp. ad mulieres, quarum natura sæpe ita luxuriat, mature resecanda, in ep. ad Dionys.

CATIAS, κατιὰς, dicitur *Scalper*, vel *Scalpellus excisorius*, ad exscindendum fœtum mortuum, apud Ægin. l. 6. c. 74. Foes. vult deductum a καθιέναι, immittere, pag. 327. Verum annon commodius derivaretur ab ἰάπτω, mitto, vel ἰὸς, telum, cum præposit. κατὰ, quæ deorsum, vel in significat?

CATILÆNO, κατιλλαίνω, *distorqueo*, significat. Gal. 3. in 3. Epid. t. 32. unde κατειλλωμέναι φωναὶ *voces distortæ*. Vide *Catcilumenos*.

CATINUS, *Catillus*, Græce τρύβλιον, τρυβλίδιον, παροψὶς, in genere significat *paropsidem*, in qua cibi apponuntur. Denotat etiam aliquando *ollam*, vel *trullam*. Apud Rul. & Joh. occurrunt *Catinus arenarius*, vel *Capella*, vel cinereus, h. e. vas terreum in modum pilei rotundi, cum margine trium, vel quatuor digitorum, ex terra tenaci factum: item *catinus* vel *catillus æreus ferreus*.

CATISCON, κατίσχων, *continens*, dicitur scilicet *alvum*, cui opponitur ὁ βραχὺ καθαιρόμενος, qui celeriter purgatur, 6. Epid. sect. 8. t. 33.

CAT' IXIN, κατ' ἶξιν. Vide *Ixis*.

CATMA, *limatura auri* dicitur. Ruland. & Johns.

CATO, κάτω, in genere significat *infra*, *deorsum*. Specialiter vero apud Hipp. denotat *ventrem inferiorem*, sive *alvum*, quæ alias dicitur ἡ κάτω κοιλίη, 4. Epid. XX. 16. Unde & purgationes per alvum dicuntur κάτω, quibus opponuntur ἄνω, per vomitum, 2. aphor. 6. seqq. Jungatur Dieter. n. 451. Linden. Ex. IX. §. 12. quamvis alibi τὴν ἄνω κοιλίην significare velit ventriculum ipsum, & τὴν κάτω, in specie intestinum colum, in loco Hipp. 3. de morb. XV. 2. Vid. Linden. d. l. §. 26. & Ex. VII. §. 69. an vero adeo certa sit hæc conjectura, alii videant. Quid enim obstat, quominus per τὰ κάτω omnia intestina, & præsertim crassa, intelligantur?

CATOBLECTA *animalia*, dicuntur odorifero Zibethi unguine turgida, apud Lang. l. 1. Epist. 63. Vide *Zibetum*.

* CATOCHE, qui & *Catochus*, κατοχὴ, κάτοχος, vigilans sopor est. Gal. l. 3. de L. A. c. 5. estque solius cerebri affectus, veluti & per totum corpus convulsiones c. 3. in 1. prorrh. t. 69. Aliter: est in somnum, sed sine somno, & febre, propensio, per quam & oculi manent aperti, & servatur secundum maturam spiratio. Eo qui detinentur, κάτοχοι, & κατεχόμενοι dicti sunt. Habent autem tensos, apertosque oculos, non ut Comatosi, & Cataphorici, clausos. In his siquidem humiditas affectionis causa est nervorum firmitatem, roburque dissolvens; in illis propter siccitatem tensio oritur. Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 56. Hæc Castellus. Vide *Catalepsis*. Est quoque *Catochus*, κάτοχος, fascia longior, quæ in orbem faciei, & capiti circumdatur, ut operculum comprehendat, l. de fasc. Alias & generaliter κατεχόμενα dicuntur, *quæ retinentur*, v. g. urinæ, aud Hipp. 1. prorrh. s. 2. t. 25.

CATOCHITES, (haud dubie a κατέχω, detineo, vel κάτοχος, perperam igitur apud Rul. & Johns. *Cathochites* scriptum occurrit) κατοχίτης, Corsicæ lapis est, cæteris major, mirabilis, si vera traduntur, impositam manum, veluti gummi, retinens. Plin. l. 37. H. N. c. 10. Veluti magnes ferrum, sagda lignum, gagates, & succinum paleas attrahunt, & retinent: sic *Catochites* carnes, & manus retinet innato gummi, seu glutino lentissimo. Rul. in Lex.

CATOECIDIUS, κατοικίδιος, h. e. *familiaris*, *domesticus*, paratu facilis. Usurpatur ab Hipp. de extensionibus corporis promptis, & expeditis, vide artic. t. 62.

CATOMISMUS, κατωμισμὸς, *subhumeratio*, a verbo κατωμίζω, *subhumero*, humerum suppono, vel in humerum sustollo, est in humeros sublatio, & restituendi articulum alterius humeri in pristinum locum modus, apud Hip. 1. de art. t. 13.

CATO-

Catopin, κάτοπιν, significat *retro*, *pone*, post. Hipp. l.2. de morb. mul. XXVI. 30. & lib. 2. XXXIII. 22.

Catopter, κατοπτὴρ. Vide *Speculum*. *Dioptra*.

Catorchites, κατορχίτης. Vide *Sycites*.

* Catoterica, κατωτερικὰ, dicuntur medicamenta *dejectoria*, quæ & ὑπήλατα vocantur, quibus renes, vesicæ, & gibba hepatis, cum multo vitioso succo sunt referta, expurgantur. Gal. 7. M.M. 13. Uno verbo, Purgantia per alvum, Hipp. 5. Epid. X. 15. Lind. Ex. VI. §. 69. Ex. XII. §. 49. 52.

Catoxys, κάτοξυς, *peracutus*, dicitur de morbo acuto in comparativo, vel superlativo gradu, qui celerius, & majori cum periculo movetur, quam acuti simpliciter, & in quo statim symptomata summa sunt omnia. Hipp. 1. aph. 7. Vide com. Gal. ad h. l. Foes. p. 327. Dieter. n. 450.

Catulaster, βούπαις, est ætatis nomen, significatque juvenculum adolescentem, magnum puerum, qui ea ætate est, qua catulire incipit, hoc est ostendere se velle maritari, ut Varro interpretatur l.2. de re rustic. c.9. Lind. Ex. XIII. §. 63. seqq.

Catus, *Felis*, αἴλουρος, γαλεώτης, animal est notissimum, libidinosum, visu acutum, qua *Domesticus*, qua *Sylvestris*, sive ferus. Utriusque descriptionem vide apud Aldrovan. lib. 3. de quadrup. digit. vivipar. cap. 10. seqq. Olim & hodieque a quibusdam populis carnem illius puta domestici in cibum venisse testantur Bruyerinus lib. 13. de re cibar. cap. 36. & Jonston. Syntag. Med. Hygien. lib. 1. cap. 2. art. 4. punct. 2. verum nos abhorremus. Quem usum Medicum præbeant, legatur apud Schroder. lib. 5. clav. 1. num. 15. & Hofmann. in clav. ad hunc locum, ubi etiam mentio fit *cati* cujusdam peregrini *Zibethini*, *Civetta* dicta. Rhod. ad Scrib. num. 38. qui in Indiis, & Regno Peruano magna copia reperitur, qui liquorem fragrantissimum concretum excrementitium inter testiculos collectum in utriculis offert; qui dicitur Officin. *Zibethum*. Plura d. l. legantur. Jungatur & Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 22.

Cavatus, κοιλωθεὶς, a verbo *Cavo*, pro *Excavatus*. Usus est de scalpro medicinali Scrib. Larg. n. 53.

* Cava *vena*. Vide *Vena*.

Caucaloides, καυκαλοειδὲς, est epitheton Molæ, sive patellæ, quam per periphrasin appellavit καυκαλοειδὲς ὀστοῦν, i. e. *caucali flori simile* Os, Moschion de morb. mul. c. 91.

* Cauda, κόκκυξ, οὐρὰ, κέρκος, quid communiter significet, omnibus notum est. In Anatomicis dicitur extremitas spinæ, vel potius ossis sacri, quæ & *cuculus*, ὀρροπύγιον, vel ὀῤῥοπύγιον dicitur, item *Os coccygis*, ex tribus, vel quatuor ossibus, & duabus cartilaginibus constans, quamvis aliquando excreverit etiam in hominibus, quemadmodum & in brutis quam pluribus ordinarie, ut numerus ossium, & cartilaginum haud dubie major fuerit, notante Barthol. libell. 4. de Ossib. t. 104. Carnes *caudarum* in brutis duriores, & crudiores esse, statuit Gal. de bon. & mal. succ. cib. c. 6. Porro etiam *Clitoris*, vel *Mentula muliebris*, præsertim si præternaturali magnitudine peccaverit, *caudæ* nomine venit, teste Walthero Sylv. med. p. 1936. seqq. Spagyrici ænigmatice *Caudam Draconis* (quo nomine alias Astrologis venit intersectio Viæ Lunæ, & Viæ Solis in Zodiaco alterutra) vocant in præparatione Lapidis Philosophici duo spermata, aut Aquam Mercurialem. Th. Ch. Vol. III. p. 26. 29. de Alchym. incert. auth. c. 27. & 31. Lagneus Harm. Chym. cap. 8. Vol. IV. pag. 766. Plura vide ap. Libav. tr. de Igne natur. cap. 31. & in Apocal. Hermet. procem. & in Exam. Philosoph. vivent. sect. 31. Paracels. in microcosmo quoque *Caudam Draconis* mysticam latere, quemadmodum & alia phænomena Astralia, docet tr. Paragran. tr. 2. de Astrom. *Cauda vulpis rubicundi* etiam dicitur *Minio ex plumbo*. Rul. in Lex.

Caudatio, vocatur Blasio Med. Univ. p. m. 334. prolongatio Clitoridis, quam etiam *caudæ* nomine exprimi p. a. diximus.

Caverna, ἄντρον, idem quod *Cavitas*, *Fovea*. Accipitur aliquando de partibus naturalibus. Unde & os supra nasi radicem occurrens, *cribriforme*, ἠθμοειδὲς, dictum, *cavernosum*, πολύτρητον dicitur, Gal. l. 8. de U.P. c. 7. & *Penis coles* Latinis vocatur *cavernosus nervus*, qui Gr. σομφώδες νεῦρον, 1. in 6. Epid. t. 2. aliquando de præternaturali constitutione. Ita de dentibus exesis *cavernam* usurpavit Scribon. Larg. n. 95.

Cavicula, sive *Cavilla*, idem quod *Malleolus* pedis, sive *Rascetta*, & occurrit ap. Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 57. Vide *Rascetta*.

Cavillatio, σόφισμα, ἀπάτη, παρεγχείρησις, est ratio subdola, similitudinem quandam cum veris rationibus habens, quam quis, mendacii sibi conscius licet, vincendi tamen caussa profert. Sane prægnans vitium, & quo vix aliud Medicum dedecet magis. Gal. lib. 9. de Hippoc. & Plat. decr. cap. 7. Linden. Ex. X. §. 266.

Cavitas, κοιλότης, τὸ κοῖλον, quid in genere significet, neminem Latina, vel Græca callentem latere potest. In Physiologicis, & Pathologicis

logicis constituit speciem aliquam organicæ conformationis vel integræ, vel vitiatæ. Unde morbi in *cavitatibus* dicuntur τῶν κοιλοτήτων, de diff. morb. c. 15. Vid. & Gal. de ossib. c. 12. & c. 3. de artic. c. 7. Quod vocab. Græc. κοιλία, etiam significat aliquando omnem cavitatem, uti vult Erotianus, & Dieterich. n. 468. nondum mihi possum persuadere cum Foes. p. 345. Sane nulla necessitas urget aph. 20. 5. 6. ita generaliter exponere.

*Cauledon, *Caulatim*, καυληδὸν, hoc est *caulis in morem facta fractura*, est species fracti ossis, quæ fit per transversim, in qua fracti ossis partes ita a se dissident, ut e directo non jaceant. Gal. l. 6. M. M. c. 5. P. Ægineta author est, τὸ καυληδὸν κάταγμα dici etiam ῥαφανηδὸν, & σικυηδὸν, a similitudine fractæ radiculæ, & cucumeris.

Caulias, καυλίας, est epitheton Laseris, sive liquoris ex caule silphii, plantæ illius Syriacæ, præsertim Cyrenaicæ collectus, quemadmodum ille, qui ex radice incisa colligitur, *Rhizias*, ῥιζίας, dicebatur. Lang. lib. 1. epist. 62. qui suavem odorem, & fragrantem ei tribuit, quod quomodo cum Asa fœtida, quæ succus Silphii, vel Laseris Syriaci dicitur apud Schroder. lib. 4. clav. 2. num. 172. ingratissimum, & insuetis vix tolerandum odorem spirante quadret, non video. An fortassis Langius Ironice exponendus? quamvis & Indiarum incolis Javanis, ac Malaiis gratissimum sit odoramentum, & suavissimum condimentum, teste Jac. Bontio de Medic. Indor. & Fr. Hofmanno in clav. ad dict. Schrod. loc.

*Caulis, καυλὸς, significat (1.) *caulem*, sive scapum plantarum. Gal. lib. 2. de Al. Fac. cap. 70. & in specie κατ' ἐξοχὴν, *caulem* laseris: vel silphii, apud Hipp. 2 de R. V. I. A. t. 34. (2.) *Penem*, sive membrum virile, Gal. lib. 14. de U. P. cap. 12. unde & fortassis Latinum *Coles*. (3.) *Collum uteri*, sinum muliebrem, veluti vaginam penis, C. Hofm. de U. P. n. 963. ex Arist. lib. H. A. c. 2. quamvis Linden. haud inepte conjectandum proponat, annon potius αὐλὸς ibi legendum sit? Medic. Physiol. l. 2. c. 7. art. 14. §. 130.

Cauloton, καυλωτὸν, quod in *caulem* excrescit. Epitheton Betæ. Linden. Exerc. XVI. §. 171.

Cauma, καῦμα, *ardor*, æstus. Vide *Æstus*. *Catacauma*.

Cauniace, καυνιακὴ, epitheton medicamenti externi, apud Galen. l. 2. de C. M. P. G. c. 1.

Caurus, λιβόνοτος, est nomen venti, & quidem *Austri*, si siccior, & frigidior fuerit. Galen. 3. in 3. Epidem. tract. 3.

*Causa, *Caussa*, αἰτία, αἴτιον, in Medicina tantum pro efficiente accipi solet cum sanitatis, tum morborum. Ejus differentias varias vide in Dogm. nostr. P. 1. c. 15. P. 11. cap. 7. Charlton. Ex. Pathol. IV. Rolfink. O. & M. com. l. 2. s. 3. c. 2. & alios, præsertim Institutionistas. Gal. *caussam morbi* in genere descripsit per id, quo præsente afficimur, & quo sublato statim cessat affectus, l 1. de L. A. c. 2. aut quod ei, qui fit, morbo aliquam generationis partem tribuit. Receptissima divisio est in *Procatarcticas*, προκαταρκτικὰς, *Antecedentem*, προηγουμένην, & *proximam*, sive *continentem*, quam cum morbo confundit Linden. Ex. VIII. §. 69. 71. Vocabul. *causæ* aliquando pro ipso vitio accipi, testatur Rhod. ad Scribon. Larg. n. 223. Unde & verbale *causatio* noxam denotat, ibid. *Causarum* divisionem perperam cavillatur Paracels. Paragran. Tr. 2. de Astron. item tract. de Podagra, unicam substituens *caussam*, *Magicam Anastromiam*, tr. de morb. caduc. Nugæ.

Causis, καῦσις. Vide *Ustio*.

Causodes, καυσώδης, Vide *Causus*. Qui *febrem ardentem*, καυσώδη πυρετὸν, a *Causo* distinguunt, præter necessitatem λεπτολογοῦσι.

Causoma, καύσωμα, idem quod καῦμα, πύρωσις, *ardor*, inflammatio. Gorr.

*Causticus, καυστικὸς, *urens*, vel *vim urendi habens*, vel dicitur de medicamentis, quæ vehementer calida sunt, & consistentia crassa, quæque ignis instar corpus colliquant, & sæpe escharas, hoc est crustas, ritu cauterii, scil. actualis, efficiunt, Galen. lib. 5. de Simp. Fac. cap. 15. quocirca & ἐσχαρωτικὰ appellantur. Eorum materia sunt, Lixivium, Calx viva, Auripigmentum, Sandaracha, Chalcitis, & id genus alia, quæ multis salinis accerrimis, lixiviosis, fixis tamen abundant. Quomodo *caustica* operentur in corpus vivum, & mortuum, vid. apud Helment. tract. Ignot. hosp. morb. n. 76. 77. & tr. Potest. medicam. n. 60. Vel dicitur de affectione corporis urente, quæ resultat ex febre ardente, Hipp. 1. prorrh. sect. 2. t. 36. Item de caussis externis, quarum virtus est, morbum & acutum, & periculosum, & velocis judicationis reddere, t. 60. Vid. Gal. ad h. l.

*Causus, καῦσος, aliis est. καύσων, quod & Paracels. retinuit, lib. 10. Paragr. par. 3. & Linden. Ex. XVII. par. 198. i. e. *febris ardens*, quæ est species febris continuæ acutæ, cum æstu vehementiori, aliisq; symptomatibus, insigniorem sanguinis phlogosin, & incendium arguentibus, proveniens a sanguinis sulphureis portionibus abundantis per caussas externas inducta

ducta effervescentia, accensione, & caloris intensissimi per totum corpus diffusione, nisi summa malignitas adfuerit, in quo casu extrema frigere solent, ex 4. aph.48. Linden. Exerc. VIII.§.47. Vocantur hæ febres & πυρετοὶ καυσώδεες, 4. aphor. 54. Paracelf. nomine etiam *Flammulæ* comprehendit in Fragm. Medic. Plura de hac febre, hocque nomine καῦσος apud Hippoc.4.de R.V.I.A. t.1. seqq. Foes. in Oec. p.329. Dieter.n.453. C. Hofmann. de febr. c. 52. (ubi rationem quoque reddit veræ pronuntiationis per *cav*, non per *cau*, quam de verbo ad verbum excerpsit, quemadmodum alia quoque bene multa, Francisc. Piens. de febr. tract. spec. cap.6. pag. m.79.) Th. Vvillis de febb. cap. 11. qui meo quidem conto si rem metiri liceret, optime hanc doctrinam exposuisse mihi videtur. *Cavsus* quoque est epitheton Viperæ, vel serpentis marini, magnitudine cubitali, qui alias & *Dipsas*, item *Prester* vocatur, uti descripsit ex Aetio Forest.l.30.Obs.12. in Schol.

CAUTELA, *Cautio*, ἀσφάλεια, προφυλακή, usitatum Medicis est vocabulum, quando ad evitandam aliquam graviorem noxam, aut errorem aliquid præcipitur, aut manifestatur, aut prohibetur. Gal. de subfig. Epir.c.1. Forest. l.2.Obs.10. & 21. in Scholiis, Heurn. passim in not. ad aphor. Hipp. Hujusmodi *Cautelas*, & *Cautiones* plures reperies etiam in Not. Rhodii ad Scrib. Larg. Videatur saltem Index posterior Rhodii h. t. Et Lud. Septalius *Animadversiones*, & *Cautiones* Medicas edidit, quas etiam Joh. Rhodius notis illustravit. In specie *Cautela* Rul. & Johns. dicitur in arte Spagyrica habitu comparata quædam industria, qua facilius obeunt suas operationes, ac perficiunt artis hujus professores.

† CAUTERIUM FRIGIDUM. Ægin.l.4.c.7.non est potentiale, nisi ratione eorum, quæ in igne rutilant, ut putat Holler. de mater. Chir. c.6.

CAUTERIUM, *Cauter*, Καυτήρ, καυτήριον, est quod urendi vim habet. Usurpatur tam pro medicamento, quod potestate urit, quam pro ferro candente, cujus usus plerunque necessarius est vel ad sistendum sanguinis profluvium, undecunque manaverit, vel ad intercipiendas defluxiones, vel ad ossa cariosa, & maligna ulcera. Id ferum καυτῆρα Hipp. appellavit. (l. de hæmorrhoid. V.2.quod perperam in edit. Linden.per *Clysterem* in Latin.versum est.) Erat autem, ut scribit Gal. in Exeg. voc. Hipp. æreus calamus perforatus in fundo, per quem parvum ferrum adurens demissum adurebat. Hæc Castellus ex Gorr. Clarius: *Cauterium* duplex est: Aliud dicitur *Actuale*, aliud *Potentiale*. Illud fit igne, vel materia quadam ignita, quæ varia esse potest, inter quas tamen ferrum candens reliquis palmam præripit usus frequentia. Figura vero, forma, & magnitudo hujusmodi ferramentorum variat pro diversitate partis applicandæ, de quibus consulantur Chirurgiæ Doctores, præsertim Hier. Fabr. ab Aquapend. in Operat. Chirurg. & M. Aurel. Severinus in Chirurg.sua efficaci, Petrus Paulus Magnus, Chirurgus quondam Romanus in eleganti tractatu Italico de *Cauteriis*, Scultet. Arm. Chir. Tab.LV. aliiq; plures. Hoc fit medicamentis Causticis, sive vim colliquandi partes solidas molliores habentibus, quorum etiam formulæ variæ extant, lapidis, olei, spiritus, butyri, lixivii, inter quas tamen lapis corrosivus ex lixivio paratus facile primas tenet. Jungat. Paræus l.25.c.c.32.ubi quædam *Cauteria potentialia* vocat *Serica*, vel *Holoserica*, vel quod sine dolore operentur, vel quod carius emerit Author a quodam Chymista. Rul. & Johns. hanc divisionem ita proposuerunt. *Cauterium*, *Kautir*, est instrumentum Chirurgorum, quo aperiunt cutem, & carnes exustionibus in putridis, & ulceribus obnoxiis locis. Est etiam medicamentum simplex corrosivum, quo cutis absque dolore fricatur. Plura de *Cauteriis* vide apud Fallop.tr de *Cauteriis*, Tom.I.Oper.p.534. seqq. Peculiaris noxæ, & detrimenti ex cauterio sub genu ante purgationem facto, ita ut locus cauterisatus cancrosus factus sit, meminit Lanfraneus Tract.3. doctr.3. c.18. RolfinK. O. ac M. comm. l.4. sect.5. part. 1. c.1. seqq. Scrib. Larg. hujusmodi *Medicamenta Caustica*, & *Escharotica* vocavit *Quasi Cauterium*, n.114.240. Utrum præferendum sit, num *actuale*, an *potentiale*? non est hujus loci dirimere. Peculiaris *Cauterii potentialis* meminit Libavius parati ex affussa aqua forti, vel spiritu sulphuris in liquorem ferri, Syntagm.l.6.c.1. Aliud produxit lib.8. cap. 38. Helmontii invectiva gravis in *cauteria* irrita transeat, de Lithias. cap. 15. num.12.

CAVUS, *va*, *um*, κοῖλος, λη, λον, *Concavus*, dicitur de omni eo, quod *cavitatem* aliquam habet, sive naturalem, sive præternaturalem. In specie vero κοῖλα, aliis κύλα, h. e. *Cava*, dicuntur ex oculorum *cavitates*, quæ in palpebris, qua superioribus, qua inferioribus (quæ tamen quandoq; specialiter ὑπόκοιλα, quasi subcava dicuntur) occurrunt, in morbis vero chronicis, & a cruditate obortis, ut cachexiis, diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluvis, & inchoantibus ophtalmiis, intumescere per flatulentiam quandam solent, qui tumor per verbum Gr. κοιλοιδιᾷν indigitatur. Meminit hjus quoq; tumoris Hipp. 2.de morb.XLV.7. Sunt & qui *cava*, & κοῖλα, interpretantur

interpretantur oculorum *cavitates*, & utraque nasi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur. Κοῖλον quoque vocari, sive *cavum* illam in ima pedis planta *cavitatem*, quæ suspensis tarsi ossibus efficitur, post calcem, quam πεδίον, & *planum pedis* sequitur, quod στῆθος ποδὸς, id est *pectus pedis* dicitur, constat ex Hippocr. lib. 5. Epidem. XXI. 3. & Gal. cap.3. de artic. tr.92. Jung. Foes. Oec. p.343. seqq.

Ceasma, χέασμα, *fissura*, fragmentum, a verbo χεάζω, *findo*, divido, quod legitur ap. Hippocr. l. 2. de morb. mul.XXXIV. 10. XLIII. 4.

† Cebi Gallinæ, epar torrefactum. Paul.Bagell.de morb. puer.

Cebus, κῆβος, *Cephus*, κῆφος, animal est e simiarum genere, caudam habens, & ancipiti natura partim hominem, partim quadrupedem bestiam imitatur. Aristot. lib. 2. H. A. cap.9. Dicitur *Cercopithecus*, de quo plura legantur apud Aldrovand. lib. 2. de quadr. vivip. digit. cap.6. Musculos temporales exiles, & debiles ei tribuit, similes homini, & lynci, Gal. l.11. de U. P. c. 2. *Cercopitheci* Indici inusitatæ formæ Anotomen descriptam vide in Act. Hafn.Vol.I. Obs.36. p.67. seqq. & alterius Vol. II. Obs.9.p.13.

Cechynos, κεχυνὼς, *hians*, dicitur de brutis, & hominibus, os apertum habentibus, sive ore *hiantibus*. Imprimis tribuitur pisci Asello tale os, uti videre est apud Linden. Ex. XI.§.61.

Cecis, κηκὶς. Vide *Cicis*.

Cecryphalos, & *Cecryphalon*, κεκρύφαλος, & τὸ κεκρύφαλον, *Reticulum*, dicitur quo mulierum crines continentur, & religantur. Dicitur & κεφαλοδέσμιον, item κεκρυφάλιον. Meminit Hipp. de Steril.XI.6.8. & de superfoet. X. 6.8. Ob similitudinem quoq; *Reticulum*, κεκρύφαλος, dicitur quadrupedum ruminantium una maxilla dentatorum ventriculus peculiaris, qui Omasum præcedit. Arist. l. 2. de H.A.c. 17. Barth.l.1.An.c.9.

* Cedma, κέδμα, diuturna dicitur ad articulos defluxio, præcipue in coxendicem Hip. l.6. Epid. s. 5. t. 22. Gal. in comm. Prosp. Mart. κέδματα, quartam speciem Arthritidis constituit. Vide *Arthritis*. Quibusdam vero ea quoque, quæ partes genitales occupat, κέδμα vocatur, Foes. in Oec.p.331.Keuchen.ad Seren. p.280. Usus est hac voce etiam Hipp. aliis in locis, v. g. l. de A. L. 1.LII. 1. lib. de Loc.in Hom.XIX. 1.3. l.1. de morb. III. 11. & l.7. Ep. LVII.12.

Cedrelæum, κεδρέλαιον, *oleum Cedri*. Vide *Cedria*.

† Cedria, vulgo Kotranum, vulgo Gallotum, Gal. Resina, lacryma, pix Pet. Bellonius de medicato Cadavere conservando, l. 3.cap.1.

Cedria, *Cedrium*, *Cedrinum*, κεδρία, κέδριον, κέδρινον, plerunque indifferenter accipiuntur, cum pro *oleo*, quod e *Cedro* nascitur, tum pro pice, vel *resina Cedri*, e magna *Cedro*, quæ κεδρελάτη vocatur, emanans, quæ nihil aliud est, quam cruda *Cedri lachryma*. Illud habetur liquidius, hæc solidior. *Cedrini* meminit Hipp. l. 2. de nat.mul. XXIX. 81. & 141. l. 1. de morb. mulier. CXI.13. Jung. Foes.dict. loc. *Cedrinum* pro *cedria* etiam accipi, patet ex Gal. l. 1. de C.M.S.L. c.3. collato cum l.2. c. 1. *Cedriæ* quoque mentionem fecit Scribon. Larg. num.58. & 267. ad quæ loca vide notas Rhod. *Cedria*, Gummi *Cedri*. Rul. in Lex. *Cedrinus* etiam dicitur de morbis; sed quinam illi sint, non exponit. l.1. Paramir de orig.morb.ex trib. primis subst.c.6.

Cedur, idem quod *Aer*. Rul. in Lex.

Cedurini, legitur apud Paracels. de vit.long. l.5. c.5. quamvis non certo constet, quid hoc vocabulo velit intellectum.

Ceimelion, κειμήλιον, est pretiosa suppellex recondita, aut opes reconditæ. Usus Hippoc. metaphorice de imperitia dicens, quod sit malus thesaurus, & κακὸν κειμήλιον, malæ opes reconditæ, in Lege III.6.

Ceimenon, κείμενον, *quod reponitur*. Dicitur de urina, quæ in matula reponitur ad judicium, ut subsideat. Hipp.l. 1.Ep. ægr. 2. & 4. & 5. l.3. ægr.2. Aliquando tamen, & de faucibus non inflammatis usus est, φάρυγξ ὑ φλεγμαίνουσα, κειμένη δὲ, quomodo id exponi debeat, non adeo certo constat. Mihi videtur potius de *uvula*, sive columella commode posse intelligi, quæ subsidet, etiamsi non fuerit inflammata. Vallesius in com.ad h.l.nimir.l 2. Ep.s.2. 3.28. metaphorice exponit pro faucibus afflictis, compressis, male habentibus, Cum interpretes in multos, & varios sensus abeant, quemlibet suo abundare sensu permittimus.

Ceiriæ, κειρίαι, *lumbrici lati*. Gal.l.4. M.M. c.17. Vide *Helminthes*.

* Cele, κήλη, id est, *Hernia*, ramex. Vernacule per *Rupturam* exprimitur. Vide *Hernia*.

Celefoli, est materia mucilaginosa de stellis, & ingreditur compositionem Spermioli Parac. de ulc.& apost. c. 5. quamvis in ventriculo eodem libro legatur *Cerefolii*.

* Celer, ὀξὺς, dicitur, qui brevi tempore motum suum perficit, v.g. Pulsus *celer*. Gal. lib.2.de dign. puls. c.1. aut cum brevi tempore arteria distenditur, lib.1. de diff. puls. cap. 7. Medicamentum

Medicamentum celeres affectus habens, Scrib. Larg. num. 28. *Celeris* perfusio, Hipp. 3. de R.V. I.A. t. 50. quamvis Gal. in comm. existimet, ibi potius πυκνὸν, *frequentem*, intelligi, cum sæpe *celer* cum frequente confundatur. Enimvero frequentia præsupponit *celeritatem*. *Celeres* excretiones, 2. aph. 18. Adde Dieter. num. 816.

Celeritas, τάχος, Galen. lib. 2. de dign. pulf. cap. 1. Est proprietas motus, l. 3. de diff. resp. cap. 3. Cui opponitur βραδύτης, *tarditas*. Infinita *celeritas*, Scribon. num. 221. Dicitur & *Velocitas*.

Celeriter, ταχέως, τάχα, ἐν τάχει, *cito*. Jungitur cum adverd. ἀθρόως. Hipp. 2. aph. 18. Jung. Dieter. n. 816. *Cito*, vel *celeriter* sanescere, legitur l. 1. de morb. mul. XCII. 14. & *celeriter* curam adhibere, ibid. 15. Ulcera *cito* putrescere, cito augeri, ibid. 16. *Celeriter*, & cito sumptum excreare, 2. prognost. t. 43. *Cito*, & *celeriter* mori, lib. 3. de morb. IV. 11. Jung. Foes. p. 612. *Celerius* etiam pro celeriter, Scrib. n. 46. 106. *Celerrime* n. 128.

Celis, κηλὶς, i. e. *Macula*, idem quod σπίλος. Vide *Macula*.

Cellæ, vocabantur partes Balnei, testudinis instructæ, & concameratæ, cum ad sudationem, tum ad lavacrum destinatæ. Fumanell. de Baln. in princ.

Cello, κέλλω, i. e. *moveo*. Linden. Ex. XI. §. 38.

Cellulæ, vocantur in Intestino colo spatia illa, & cavitates, in quibus stercora aliquandiu morantur, quarum descriptionem, & delineationem vide apud Barthol. Anat. l. 1. cap. 11. p. 91. 94.

Celonium, κηλώνιον, instrumentum est mechanicum, quod sursum, deorsumque tollitur, more oscilli, & alternis hinc inde suspicit, & despicit. Turneb. 6. Adverf. 18. Hujus similitudinem quandam habent, ideoque idem nomen occuparunt, instrumenta illa hodie architectis usitata, quibus lapides, & alia tollunt, motu rotæ, quam unus, & alter bajulus calcando circumagit. Habent enim superius quasi collum quoddam oblongum; verum quod non est mobile, ut in illis veterum κηλωνείοις qualia fere sunt in puteis villaticis. Talia instrumenta dicuntur alias *Grues*, *Ciconiæ*, *Tollones*, vel *Tollenones*. Meminit hujus vocabuli Gal. l. 7. de U. P. c. 7. Jungatur C. Hofmann. in comm. n. 250.

Celotomia, κηλοτομία, id est *Herniæ sectio*. Legitur in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. Ann. III. Obs. 95.

Celsa, musculus vitæ, pulsus per singulas partes corporis oberrans, *Das Serq*. Rulan. in Lex. Sed Paracelsus inter affectus cutaneos refert, annumerans *Testudinibus*, l. de ulcer. & apostem. cap. 31. & provenire a sale accidentali coagulato. Est flatus, vel vapor, vel spiritus quidam spurius, & sylvestris, sub corporis integumentis delitescens, & exitum motu suo quærens.

Cementatio, *Cementum*. Vide *Cæmentatio*.

Cenchramis, κεγχραμὶς, *granum in ficu* dicitur, vel carica, quod milli granum & magnitudine, & colore, & figura referat. Usus Hipp. l. de nat. mul. CV. 12. Gal. l. 1. de S. F. tit. Mespilum.

* Cenchrias, κεγχρίας, (à κέγχρος, quod *milium* significat) vel est epitheton *Herpetis*, qui propterea *Herpes miliaris* dicitur. Gal. l. 14. M. M. c. 17. Vide *Herpes*. Vel epitheton est *serpentis*, qui & *Cenchrites*, & *Cenchrius* dicitur, & *Acontias*, ἀκοντίας; est; estque magnitudine duorum cubitorum, figura crassa in tenuem abeunte, colore viridi, maxime juxta alvum, ut milium colore referat, unde nominis ratio. De ejus natura, & morsu, & nocumentis vide Aetium l. 13. c. 27. Ægin. l. 5. c. 18. qui κέγχρινον vocat, Forest. lib. 30. Observ. 12. Schol. Aldrov. l. 1. de serp. & drac. c. 12. & 13. Vide *Jaculus*. Mentionem quoque facit *Cenchritarum avium*, ex Oppiano Aldrov l. 19. Ornithol. c. 18. & inter anseres feros refert, qui laqueis, & retibus capiuntur.

Cenchris, κέγχρις. Vide *Tinnunculus*.

Ceneangia, κενεαγγεία, proprie, & primum *vasorum inanitionem* significat, atque ob id Asitia, id est ciborum abstinentia, κενεαγγεία, id est *vasorum inanitio* sæpius dicitur, tanquam nomine generis etiam in specie homines uti consueverint. Gal. 2. de R. V. I. A. t. 47. Hæc Castell. Cæterum κενεαγγία, vel κενεαγγεία, in genere *vasorum exinanitionem* significat, quæ fit ob evacuationem, sive ea sit sensui manifesta, sive occulta. Et in hac significatione sæpe usus est Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 19. 21. f. 2. t. 47. l. 3. de morb. II. 22. & l. 1. de morb. mul. XIV. 6. Quod vero in specie etiam significet purgationem artificialem, in 1. aph. 2. quod vult Vallef. in comm. & subscribit Dieter. num. 455. nullam plane video rationem. Quin potius existimo, sanguinis e vasis evacuationem primario spontaneam, consequenter tamen & artificialem illo vocab. intelligi, quemadmodum hoc in Disp. ad hunc aph. demonstravimus. Adjectivum quoque κενεαγγικὸς legitur apud Hipp. l. de Humid. Us. V. 11. & 1. prorrh. f. 2. t. 5. Verbum κενεαγγέω occurrit l. 1. de mor. mul. YVI. 4. f. 3. de artic. t. 56. & f. 4. t. 41. Jung. Foes. p. 332.

Cenebrium, κενέβρειον, κενέβρειον, significat *carnem morticinam*, κρέας νεκριμαῖον, ἢ θνησίδιον. Erotian. ex Hipp. quamvis Foesius in hoc invenire haud potuerit. Vid. Oecon. pag. 332. seqq.

* Ceneon, κενεών, significat vel totam illam alvi cavitatem, quæ a costis ad ossa *Ilii* subtenditur, vel laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordiis subsunt, in quibus mesenterium, & tenuia intestina continentur. Vocatur & λαπάρα, λαγών, item *Ile*, *Ilia*, Gal. comm. 2. progn. t. 1. & c. 2. de iis, quæ in medic. t. 16. Hippoc. Coac. t. 452. & alibi sæpius, quæ loca vide apud Foes. Oecon. p. 333. Κενεὼν, id est *ile*, locum eum vocat Hipp. qui inter Iliorum ossa, & costas spurias intercedit, propterea quod κενὸς, id est vacuus, & cassus ossibus est, quasi *cassum* dixeris. Gal. c. 3. de artic. t. 74. Locus etiam, ubi umbilicus infantum est, κενεὼν dicitur. Mosch. de morb. mul. c. 41.

Ceneos, κενεὸς, idem quod κενὸς, *vacuus*, inanis. Vide *Cenos*.

Cenigdam, *Cenigotam*, item *Ceniplam*, *Cenipolam*, instrumentum notat Chirurgicum, quo cranium aperitur in Epilepsia. Paracelf. lib. 3. Paragraph. cap. 4. §. 1. Johnf. in Lex.

Ceniotemium, est remedium purgans in morbo Gallico, apud Paracelf. l. 2. de vit. long. c. 12. sed quale sit, non expressit. Dolæus vero scripsit esse Mercurium specifice ad Luem Veneream præparatum. Encycloped. l. 3. c. 15. §. 9. p. 663.

Cenos, κενεὸς, Jon. κενὸς, id est *vacuus*, inanis; item *vanus*. Hipp. 7. aph. 24. & 2. de iis, quæ in Med. t. 9. ubi vid. com. Gal. Opponitur plenus, πλήρης, Gal. l. 3. de diff. pulf. c. 6. Quid sint κενεαὶ χῶραι πνεύμονος, *vacua* loca pulmonum, vide apud C. Hofm. de U. P. n. 456. Κενὸν etiam *spatium* significat in capite, 7. aph. 51. Vide *Vacuus*.

Cenosis, κένωσις, a κενόω, *vacuatio*, *evacuatio*, exinanitio, dicitur generaliter, si quid vel naturæ sponte, vel arte Medici ex toto corpore, vel aliqua parte detrahitur, & expellitur. Quod si totalis, vel universalis fuerit, simpliciter κένωσις vocatur. Si vero portio saltem aliqua subtrahatur, ἀποκένωσις, *abevacuatio* appellatur. Opponitur repletio, πλήρωσις, 2. aph. 22. Meminit quoq; aph. 8. item 1. aph. 3. 4. aph. 41. &c. Jung. Dieter. num. 458. Varias *evacuationis* species vide propriis suis nominibus, & locis.

Centaurus, κένταυρος, significat monstrum, superiore parte quidem hominem, inferiore parte equum referens. Hoc fabulosum esse, & per rerum naturam fieri non potuisse, demonstrat Gal. l. 3. de U. P. c. 1. ubi vide C. Hofmann. n. 114. 119. 122.

Cento, κέντων, vestem e variis panniculis contextam pauperculorum significat. Meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 14. de vase probe panniculis investiendo, & circummuniendo.

Centotauros, κεντόταυρος, idem quod *Centaurus*. Hofm. n. 118. d. l.

Centratio, legitur apud Paracelf. lib. 4. Chirurgic. de ulcerib. cap. 3. & intelligitur principii salini mutatio in corrosivam, & exulcerantem qualitatem. Unde & *Centrum salis* dicitur principium ulcerum, ibid. & c. seq.

Centrium, κέντριον, epitheton Emplastri cujusdam, a verbo κεντεῖν, pungere. Ut ita huic respondeat Germanicum *Stich-Pflaster*. Meminit hujus Galen. lib. 1. de C. M. P. G. cap. 10.

Centrina, κεντρίνη, piscis aculeatus, a κεντεῖν, pungere, cujus descriptionem, species, usum in cibis, & medicina videsis apud Aldr. l. 3. de pisc. c. 41.

Centrum, κέντρον, proprie vocatur circuli medium punctum. Gal. l. 10. de U. P. cap. 12. Enimvero frequentissimo quoque in usu hujus vocabuli impropria, topica, & ænigmatica acceptio apud Paracelsum, ejusque sectatores veteres, & recentiores est, dum per *centrum* denotatur sedes principalis, radix, fundamentum, & principium alicujus rei; & huic notitiæ tantum tribuunt, ut veræ scientiæ abyssum in ea ponant; & quicunque veri puncti, & *centri* rationem cognoscit, nihil in rerum natura unquam ipsum latere possit, cujus non perfectam habeat scientiam, verbis Crollii in Basil. Chym. Ita *Centrum* universi ipsis dicitur DEUS, *Centrum* omnium creaturarum homo. *Centrum* vitæ Cor, & spiritus animalis cerebrum. Paracelf. Tab. V. Theoricæ. *Centrum* mulieris matrix, Paramir. lib. 4. de orig. morb. matric. *Centrum* carnis in dorso. Schol. in LL. de Tartaro. Describit vero etiam *centrum* medietatem duorum membrorum, ibid. Ita *centrum* spinæ dorsi est media duarum vertebrarum junctura. Imo cuilibet morbo suum est *centrum*, sua *centratio*, Paragran. tr. 2. de Astron. Hoc morborum *centrum*, & locum exacte cognoscere, hoc opus, hic labor est, l. de Icterit. c. 2. *Centrum* morborum dissolutorum dicitur Stomachus, l. 1. Paragraph. cap. 1. §. 1. *Centrum* colicæ Intestina, Schol. in LL. de Tart. *Centrum terræ* dicitur Spagyricis locus vacuus, ubi nihil quiescere potest. Leschus de Lapid. Philos. tr. 2. Th. Chym. Vol. IV. pag. 423. Et quis omnes nugas colligeret? *Centrum* ovi dicitur vitellus, apud Rul. in Lex. Plura videantur

tur

tur in Th. Chym. Vol. I. v.g. pag. 266. 391. 358. 467. 484. Meminit etiam *centri* sæpius Joh. Joach. Becherus in sua Metallurgia tit. 17. At Andr. Libav. hanc parabolicam, & mysticam *centri* significationem graviter perstrinxit in Exam. Philos. vivent. Hartman. f. 6. *Centrum* illius sapientiæ Severinianæ, & Paracelsicæ esse Chaos errorum, stultitiæ Peripheriam, Labyrinthum impietatum, abominationum, mendaciorum, & f. 38. *Centratum vinum correctum* legitur etiam apud Parac. tr. de Colica, sed quale sit, non exponit.

CENTUMCELLIS, Thermæ quondam celebres in Tuscia Italiæ. Vide Joh. Rhod. ad Scrib. L. n. 146.

*CEPHALÆA, κεφαλαία, cerebri, & membranarum ejus symptoma, est Capitis diuturnus dolor, difficulter solubilis, qui a prava occasione vehementes habet accessiones, ita ut neque voces, aut motum tolerare possit infirmus, sed tranquillitatem, obscurum cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo se percuti, alii caput sibi contundi, distendique sentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, (quod signum est cerebri membranas affectas esse. Nam quandoque in Pericranio tantum est, qui in superficie solum hæret dolor) suis intermissionibus circumacti, non secus ac qui *cephalalgia* laborant. Sed in *Cephalæa* affecta partes redduntur multo debiliores, quam in *Cephalalgia*. Gal. l. 3. de L. A. cap. 9. & l. 2. de C. M. S. L. cap. 2. Brevius ex Aretei lib. 1. de chron. aff. 2. ita describitur, quod sit Capitis dolor inveteratus, ægre cedens, contumax, & pertinax. Jung. Dieter. num. 459. & Foes. in Oecon. p. 335. Differt a *cephalalgia*, ut magis, & minus. Thomas Vvillis de Anim. Brutor. Part. 2. cap. 1. appellat *Dolorem capitis habitualem*, quemadmodum *cephalalgiam* Accidentalem, vel *Occasionalem*. Caussam vero *cephalææ* peculiarem geminam esse recte statuit, unam partis affectæ, hoc est fibrarum nervearum ad membranas, tendines, carnes musculosas, aliaque corpora sensilia pertinentium, vel malam conformationem, vel debilitatem, alteram materiæ morbificæ, sanguinis, seri, succi nutritii, liquoris nervosi, vitiose dispositorum promptam, ac facilem congestionem; quæ omnia prolixius deducta dict. loc. reperies.

*CEPHALALGIA, κεφαλαλγία, quibusdam, (sed fortassis vitiose) *cephalargia*, vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 99. quamvis Phavorinus defendat, vid. Rhod. in not. pag. 162. Accipitur quandoque late, & generaliter pro omni capitis dolore; aliquando stricte pro dolore capitis, qui nec diuturnus est, nec cum magna capitis imbecillitate conjunctus, sed qualis a crapula, a sole, a labore, aut febribus excitari solet. Galen. lib. 2. C. M. S. L. cap. 1. & 2. Meminit Hippocr. 3. aphor. 13. inter morbos æstatem siccam, & autumnum pluviosum sequentes. Et hæc species non præsupponit aliquam præviam partium capitis pravam dispositionem; sed saltem a causa occasionali humores, & spiritus vitiosam acquirunt dispositionem, & ita fibras dictas earum continuitatem diversimode solvendo afficiunt, doloremque gignunt. Vid. Thom. Vvillis dict. l. Jungantur alii Practicorum libri. Capite dolentes dicuntur κεφαλαλγικοὶ, Hippoc. 1. prorrh. sect. 2. tract. 56. Apud Scribon. num. 206. etiam κεφαλαλγία de diuturno capitis dolore exponitur.

CEPHALE, κεφαλὴ, id est *Caput*. Vide *Caput*.

*CEPHALICUS, κεφαλικὸς, dicitur de omni eo, quod ad caput, ejusque partes pertinet. Ita *cephalica vena*, κεφαλικὴ φλέψ, dicitur ramus superior venæ Axillaris, sive Humerariæ, quia in capitis affectibus secari solet ab antiquis, & Chirurgis recentioribus sive imperitis, sive superstitiosis, quamvis nulla peculiaris præ aliis venis cum capite sit communio. Barthol. Anat. libell. 1. cap. 7. Ita *cephalica medicamenta*, κεφαλικὰ φάρμακα, dicuntur, quæ specifica quadam virtute, & idiosyncrasia capiti prodesse creduntur. Jonston. Syntag. lib. 4. Therapeut. Tit. 4. cap. 1. art. 1. & 2. Vel ita describi possunt, quæ nervos respiciunt confortandos, qualia omnia particulis subtilioribus prædita acrium spicula mitigant, & sine impedimento in ipsos spiritus animales penetrant. Suntque utplurimum volatilia: nam fixiora per accidens talia saltem dicuntur. J. H. Junken. Chym. Exper. Part. II. sect. 1. cap. 7. Specialiter vero, & stricte *cephalica Emplastra* vocantur, quæ capitis fracturis usq; ad crassæ meningis duplicaturam pertingentibus destinata sunt, quorum virtus est, ut ossium squamam sursum attrahant, & in pristinum locum revocent, & fragmenta tum ex capite, tum ex aliis corporis ossibus educant. Nonnulli communi genere hæc etiam vocant *Catagmatica*, proprie vero nuncupata *cephalica fortiora* sunt. Siquidem ex alto superficiem extimam non ossa modo, sed his multo quoque magis humorem aliquem crassum, & viscosum, vel omnino dapravatum, sua caliditate attrahunt. Castell. ex Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. Ant. Sarracen. in not. ad Dioscor. p. m. 61. Scrib. num. 201. Horum materiam vide etiam lib. 5. M. M. cap. 2. *Cephalica* quoque accipitur pro *cephalalgia*

phalalgia a Parac. l.2. de Tartar. tr.3.cap.4. in explic.

Cephaline, κεφαλίνη, vocatur juxta Gorræum ea linguæ pars, quæ est ad fauces, quam & γεῦσιν plerique nuncupant, quod in ea gustus putetur esse acutior. Enimvero mendum mihi videtur subesse, cum nec Barthol. nec C. Hofm. nec Lindenus hujus nominis in descriptione Linguæ partium meminerint, accurati alias Græcorum terminorum indagatores. Quid? quod nec ratio hujus appellationis ulla sese offerat.

Cephaloides, κεφαλοειδὴς, significat *capitis formam habens*, non vero capite præditum, uti Gorræus iterum perperam exposuit. Ita Papaver, Pœonia, & aliæ herbæ secundum signaturas plantarum Crollianas κεφαλοειδεῖς dici possunt.

Cephalotos, κεφαλωτός. Vide *Capitatus*.

Cephalos, κέφαλος, non est idem, quod *Capito*, quamvis ita Latine reddi possit; sed in specie est Epitheton quorundam piscium *Mugiles* dictorum, non tam quod capite sint grandiore, sed quod caput in metu abscondant, totos ita occultari credentes. Aldrov. lib. 4 de pisc. c.6. Gal. l.3. A. F. c.25.

† Cerea, vel Cera, sordes aurium, ex Math. de Grand. in IX. Rhas.

† Cera virginea, Scrib. Larg. Vulgo propolis Holler. de Mat. Chir. in Præfat.

Cera, κηρὸς, quid sit, notum est, nimirum nihil aliud, quam Favi, ex quibus mel est expressum. Aldrovand. lib. 1. de insect. cap. 3. ubi prolixam *ceræ* historiam, & usum varium reperies. Vel est expressorum favorum recrementum, uti Gorr. descripsit. Unde & iisdem cum melle particulis constare, sed flexilibus ramis tenacius sibi implicatis, & multo crassioribus, nec spicula sua facile exerentibus scribit Junk. Chym. Exp. P. I. sect. 2. cap. 9. Medium quodammodo tenet calefacientium, refrigerantium, humectantium, siccantium, ita tamen ut ad caliditatem inclinet. Partium quadantenus est crassarum, & emplasticarum. Ideoque digerit, maturat, &c. Gal. l.7. de S. Fac. §.h.t. Dioscor. lib. 105. Schrod. lib.5. cl.4. num. 94. *Ceræ* resolutionem Chymico-Physicam vide in Junken. Chym. Med. Phys. P.1. sect. 2. cap. 9. pag. 139. seqq. Adeo usitata officinis est, ut vix emplastrum reperias, cujus non exhibeat consistentiam. Hinc *cera* materies Emplastrorum dicitur, Gal. lib. 5. de C. M. P. G. cap. 2. *Cera Virginea*, quid sit, Vide *Propolis*. Curationem ridiculam Choræ S. Viti ex iracundia, quam Vitistam dixit, per *ceream* imaginem, vide apud Parac. de morb. ament. tr. 2. cap. 3. *Ceram Ponticam* optimam olim habitam fuisse, constat ex Galen. dict. l. & passim aliquoties, nec non ex Scrib. Larg. num. 86. ubi vid. not. Rhod. Hoc certum est, quod habeat, pro favorum viribus, ex quibus exprimitur, varias facultates. An *flava* semper sit præferenda *albæ* per insolationem, uti vult Fr. Hofm. in clav. Schrod. ad dict. l. dubitatur, quia aliquando saltem corpus, & materiem alicujus mixti præbere debet, non vero virtutem aliquam, vel efficaciam. *Ceræ chymicæ* quæ sint, vide apud Rolfink. Chymiæ lib. 5. sect. 14. cap. 4. *Cera sacra*, idem quod *Virginea*, Rhod. ad Scribon. Larg. num. 84. *Cera tracta*, Κηρὸς ἑλκτὸς, quid significet, vide apud Keuchen. ad Seren. pag. 101. scilicet *cera* tractatione dealbata. A Sereno dicitur *cera coacta*.

* Cerææ, κεραίαι, dicuntur non mulieres, quarum uterus propriis ex morbis, tum qui in processibus, & cornibus consistunt, tum qui in collo, aut fundo, vel aliquando plura, quam prius, vel aliquando pauciora, aut nulla, vel mala excernit menstrua, Gal. 3. de sym. caus. c.4. (quamvis in Græco textu vocab. hoc non extet) sed potius ipsa cornua uteri, uti recte Horr. & Linden. in Phys. Med. docent. Vocantur alias & πλεκτάναι, cirri, Gal. l. de dissect. vulv. c.3.

Cerago, κήρινθος, est alimentum, quo apes vescuntur mellificantes. Arist. l.9. H. A. c. 40. Aldrov. d. l. c.1.

Ceramice, *Ceramitis*, κεραμικὴ, κεραμῖτις, scil. γῆ, significat *terram figulinam*, argillam, apud Hipp. l.1. de morb. XII. 13. l. 3. 1.18. de int. affect. IIX. 10.

Ceramium, *Ceraminum*, est nomen mensuræ liquidæ, quæ Latinis *Amphora* dicitur, vel *Cadus*, continens in Italia Choas 8. Notabatur olim κρ̄, Galen. l. de pond. & mens. c. 2. & 3.

Ceramos, κέραμος, *fictile*, *tegula*. Gal. l. de temp. c.6.

Caranites, κερανίτης, (quamvis in Gr. Basil. legantur κερανίτος, fortassis mendose) epitheton Pastilli multiplicis usus, apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c.12. circa fin.

Caranthemus, κηράνθεμος, epitheton apum glutinis, apud Aldrovand. dict. loc. l. p. 84.

Ceras, κέρας. Vide *Cornu*.

Cerasiatum, est nomen medicamenti purgantis, ex succo cerasorum, & pomorum dulcium purgato, cum essentia Mercuriata paratum, apud Libav. Syntag. Arc. Chymic. lib. 8 cap. 12.

Cerasma, κέρασμα, a verbo κεράσαι, vinum aqua miscere. Lang. lib. 1. epist. 29. significat

aqua

aqua mixturam, qua aquæ frigiditatem calidiore addita frangimus, uti vult Gal. in comm. ad de R. V. I. A. notante Gorr.

Cerasophoros, κερατοφόρος, i. e. *Cornutus*. Vide *Corniger*.

Cerastes, κεράστης, κεραστὴς, nomen est serpentis, vel viperæ, ita dictæ ab eminentiis alias binis, alias quaternis, & juxta Solinum, Plinium, & Arabes quadrigeminis, quæ quidem in ipsius capite cornicula præ se ferunt. Sarac. in not. ad Dioscor. p. 136. & 137. a. Meminit & Galen. ex poemate Andromachi de Theriac. ad Pis. cap. 6. Est vero longitudine cubitali, ad summum duorum cubitorum. Corpus ei colore arenosum, juxta caudam desquamatum, morsu nocentissimum, contra quod virus vide remedia apud Diosc. Theriac. c. 16. Aet. l. 13. c. 28. Jung. Forest. l. 20. Obs. 12. Schol. imprimis Aldrov. l. 1. de serp. & drac. cap. 4.

Ceratio, κήρωσις, κατακήρωσις, ἐγκήρωσις, *inceratio*, denotat actum, quo aliquid cera involvimus. Chymici utuntur hac voce de magisterio Lapidis, Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. Rulandus vero ex Gebero definit, esse mollificationem rei duræ, vel succi non fusibilis ad liquefactionem. Dicitur autem hic modus *ceratio*, quod medicinam Philosophicam instar ceræ igni admotæ facile liquescentem reddat. Quando enim Philosophi (Spagirici) argentum vivum in aurum, aut argentum convertere volunt, necesse est, ut habeant medicinam fluentem, quæ subito ante fugam ejus in profundo illi adhæreat, ipsique per minima conjungatur, & illud inspisset, atq; sua fixione in igne conservet, quousque adveniat illi majoris ignis tolerantia, ejus humiditatem consumentis, & convertat illud per hoc artificium in momento in solificum, & lunificum verum, secundum illud, ad quod medicina fuerit præparata. Fit autem *ceratio*, quando corpus siccum, & durum suo humore, reiterata frequenti imbitione, perfunditur. Hæc Ruland. & ex hoc Johns. *Cerare* quoque iisdem dicitur incorporare, vel miscere. *Ceratio* fit, quando continuato calore fluida fit, ac mollis materia. Gerar. Dorn. de transmut. metall. c. 8. fin. Th. Chym. Vol. I. p. 580. *Cerantur* corpora calcinata cum corporibus resolutis, & hoc imbibendo, vel *cerando*. Melior *inceratio* fit cum Azoth vivo, i. e. Mercurio, & gutta saponis. Richard. Anglic. Rosar. min. c. 12. Jung. Alb. Magn. Alch. in Th. Chym. Vol. II. pag. 412. 442. & Vol. III. pag. 76. seqq. & 370. Vol. IV. pag. 408. 749. 741. 771. 857. lib. de lapid. phys. condit. cap. 1. Ad summam, *ceratio* est species Fusionis, vel Colliquationis.

Ceratites, κερατίτης, est *Unicornus fossile*. Vide *Monceros*.

Ceratium, κεράτιον, primo denotat *Siliquam* fructum arboris ejusdem nominis, quæ & *Ceratonia* dicitur. Hanc pravi succi edulium appellat, lignosum, ac concoctu difficile, Gal. l. 2. de Alim. Fac. c. 33. Quæ significatio non est hujus loci. Secundo est nomen ponderis antiqui minoris, continens *grana quatuor*. Dicitur & *Karat*. Alii dicunt, habere duos æreos cum duabus tertiis particulis. Gal. de pond. & ment. c. 3.

Ceratoglossi, κερατόγλωσσοι, vocantur bini Musculi linguam recta deorsum versus interiora moventes, si simul agunt, si vero alteruter, ad latus alterutrum flectens, de quibus vide Barthol. l. 2. Anat. c. 13. p. 550.

* Ceratoides, κερατοειδὴς, *Cornea*, seu *corniformis* tunica, vel membrana oculi secunda est, a dura meninge orta, (tunicam choroidem complectens) crassa admodum, sed parte ejus media tenuissima, & densissima, splendida, ad splendorem recipiendum, & transmittendum, cornibus admodum extenuatis similis; unde eam a cornu similitudine *Ceratoidem*, *Corneam*, & *corniformem* appellant, Gal. l. 10. de U. P. c. 3. Jungatur Barthol. Anat. l. 3. c. 8. p. m. 515.

* Ceratomalagma, κηρωτομάλαγμα, non differt a *cerato*. Vide *Ceratum*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11.

Ceratum, vel *Cerotum*, κηρωτὸν, vel κηρωτὴ, item *Ceratomalagma*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. est medicamentum Topicum, vel externum, consistentia medium inter Unguentum, & Emplastrum. Foes. pag. 337. Nomen a *cera* habet. Vocant & *ceroneum*. Fiebat olim ex *oleo*, & *Cera* tantum. Cæterum confundunt cum unguento sæpius; proprie tamen medicamentum est consistentia medium inter Ungentum, & Emplastrum, illo durius, hoc mollius. Horum compositionem videsis apud Schrod. l. 2. s. 1. c. 10. aliosque. Veteribus non fuisse unam *cerati* consistentiam, aut temperaturam, sed aliud quandoque spissum, aliud tenerum, demonstrat Joh. Rhod. ad Scribon. L. num. 81.

Ceraunius, κεραύνιος, dicitur vulgo *lapis fulmineus Dunnerstein cuneus fulminis*, quia communi etiam modernorum Physicorum, & Cartesianorum consensu creditur cadere de nubibus cum tonitru, & esse nihil aliud, quam corpus solidissimum, genitum in magno fulmine ex diutina exhalationis valde terrestris, & densæ inclusione, quæ cum invehitur in nubem frigidam, & aquosam, ab humore circumfuso conglobatur, & conglutinatur, hujusmo-

modiq; massam, & mixturam facit, & ab igne fulgureo in solidissimum corpus lapideum induratur. Varia quoque forma, & coloribus variis exornatus visitur, prout variæ, ac diversæ sunt exhalationes terrestres, & metallicæ ab inferioribus ad superiores partes exhalantes. Plura de hoc lapide vid. apud Andr. Chiocc. in Mus. Calceol. s. 3. p. 305. seqq. Rul. & Johns. in Lex. Dicitur provocare dulces somnos, valere contra fulmina, & ad prælia, & caussas vincendas; qua fide, alii videant.

Ceravnochrysos, κεραυνόχρυσος, est *Aurum fulminans*, vel sclopetans. Rolfinx. Ch. l. 5. s. 2. c. 27.

Ceravnos, κεραυνός. Vide *Fulmen*.

Cerberus, κέρβερος, præter propriam Canis infernalis Ethnicorum tricipitis significationem, in foro Chymico denotat triplicem Mercurium ex sale, hydrargyro, & calcantho. Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 7. cap. 10. *Cerberus* quoque *triceps* vocatur medicamentum purgans famosissimum, ex Diagrydio sulphurato, Antimonio diaphoretico, & Cremore Tartari paratum, a D. D. Wedelio magnopere laudatum, quamvis loco scamonii sulphurati resinam illius sumendam esse, ceu magis efficacem, suaserit. Ph. I. A. F. R. l. 2. f. 4. cap. 2. p. 168.

Cerchnaleon, κερχναλέον. Vide *Cerchnos*.

* Cerchnos, κέρχνος, κέρχνοι, κέρχνω, κέρχω, exalpero, *raucum sonum edo*, item κέρχνος, est asperitas quædam faucium, & raucus sonus gutturis, cum exiguo ad tussiendum conatu, ita ut sicut vomitum nausea, ita tussim hoc symptoma præcedat, ex Gal. l. 2. de causs. sympt. c. 4. & 5. Caussa ex natura catarrhi, & Tussis petenda. Imprimis alimenta κερχνώδεα accusantur ab Hipp. 3. de artic. t. 61. qualia sunt pinguia, acida, & acria. Κερχναλέον, vel κερχναλέον dicitur etiam sonus creperus, & raucus in faucibus, l. 7. Epid. VII. 3. & XI. 7. ubi ὑποκερχναλέον legitur; it. XII. 6. tussis rauca βὴξ κερχναλέη.

* Cercis, κερκὶς *Radius*, duas obtinet potissimum significationes: (1.) denotat *Os cubiti*, *vel Brachii superius*, quod & brevius, & minus statuitur, quod cum altero osse, *Ulna*, ὠλένη, Gr. dicto, Brachium constituit: ita ut *Radius* ulnam inferius, hæc illum superius excipiat. Vid. C. Hofm. de U. P. n. 92. Lind. Med. Phybol. l. 2. c. 14. & 74. seqq. Barthol. Anat. libell. 4. c. 20. (2.) instrumentum, quo medicamentum teritur, & movetur, veluti *rudicula*, aut *pistillum*. Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 3. Dicitur alias & σπαθίον, atque ὕπερος, item δοίδυξ, quod etiam *cochleare* significat. Jung. Foes. p. 334.

Cercopes, κέρκωπες, dicuntur *versuti*, & notæ fraudulentiæ homines, ut satis indicat proverb. κερκώπων ἀγορά, *cercopum forum*, vel cetus. Mem init Galen. in lib. de prænot. c. 9. ubi pro impostoribus, & veteratoribus sumit, aut vili hominum genere, qui publice rerum emendarum, aut divendendarum quæstum, ac mangonium fecerunt, & in Suburra circum meretricum cellas, aut fornices sederunt. Sic enim συβύρας κερκώπων dixit pro *impostoribus*, qui in *Suburra* erant, ubi tamen βιβύρας vitiose legitur in omnibus Græcis exemplaribus. Foes. d. l.

Cercopithecus. Vide *Cebus*.

Cercosis, κέρκωσις, *Cauda*, item *Mentula muliebris*, *Nympha*, Gr. Κίων, a quibusdam *Tentigo*, *virga*, *Symptoma turpitudinis* vocatur, estq; morbus muliebris auctæ magnitudinis in *clitoride*, sive carnosa illa, & spongiosa substantia in sinus muliebris parte media superius delitescente occurrens, a nimio portionum spirituosarum per frequentem contractionem, attritionemve inducto affluxu aborta. Senn. l. 4. M. Pr. P. I. s. 1. c. 2. cujus circumcisionem tradit. Ægin. l. 6. c. 7.

Cerdac, i. e. *Mercurius*. Rul. in Lex.

* Cerealis, δημήτειος, epitheton seminum quorundam, quæ inter *frumentacea gustamenta*, σιτηρὰ γεύματα referuntur, ut sunt lens, faba, lupinum, cicercula, panicum, milium, pisum, fœnum græcum, avena, tipha, cicera, & quæcunque id genus alia. Dicuntur alias pleraque & *Legumina* χεδροπά, & ὄσπρια, quia manibus carpuntur, l. de attenuant. vict. cap. 6. ex his panis non fit, nisi summa necessitate, l. 1. de Alim. Fac. cap. 16. Horum quædam, dum coquuntur, non intumescunt, propterea ἀτέραμνα dicta, de bon. & mal. succ. cib. c. 5. Vide *Ateramnia*. Jung. de *cerealibus* Rolfink. O. M. Com. Gen. l. 2. s. 3. c. 69.

* Cerebellum, ὀπίσθιον, ἐγκέφαλος, ἐγκεφάλιον, παρεγκεφαλίς, posterior est cerebri pars ex multis, & parvis corporibus coagmentata. Gal. l. 9. An. oper. c. 2. Totum namq; Cerebrum in duo divisum est, anterius, & posterius, sed supernis tantum partibus. Nam sua basi continuum est, non sibi modo, sed spinali etiam medullæ, & per hanc *cerebello*. Durius autem, sicciusq; est reliquo cerebro: quod quo ulterius procedit, eo siccius evadit. Colore quoq; diversum est. Nam cum reliquũ candidum sit, *cerebellum* velut ustione quadam subflavum est, & plenum animali spiritu, quem nervis duris a spinali medulla prodeuntibus impertit. Hæc Castell. Accuratiorem *cerebelli* descriptionem petesis ex Barth. Anat. l. 3. cap. 5. Th. Wyllis Anat. cerebr. c. 15. 16. & sequi ubi peculiarem

culiarem hypothesin de spiritibus *cerebelli* proponit.

Cerebella *urina*, a colore *cerebri* dicitur Paracelso Schol. in lib. de urin. l. 2. c. 1. nimirum non penitus lactea, & secum semper portat spumam albam, quæ superficiei circulari adhæret; & ex his judicandos esse cerebri morbos arbitratur.

* Cerebrum, ἐγκέφαλος, (nam nominatur ita, quod ἐν τῇ, κεφαλῇ, h. e. in capite situm habet) animæ rationalis est domicilium, nervorum, & sensus omnis, motusque voluntarii principium, substantia nervis simillimum, nisi quod mollius. Nam id illi conveniebat, ut quod sensus quidem omnes recipit, omnesque imaginationes, atque mentis motiones complectitur. Gal. l. 9. M. M. & l. 8. de U. P. cap. 4. Substantia ipsius glandularis est alba, veluti e spuma quadam concreta, & humida, libr. definit. Anterior cerebri pars duplex quoque statuitur, dextra, & sinistra; duosque sinus, seu ventres habet, dextrum, & sinistrum, qui a corpore calloso, quod μυλοειδὲς dicitur, dirimuntur. Hi posteriore sui parte in tertium sinum mediocrem sub psalloide concurrunt, a quo meatus est longus τοῖς γλουτοῖς, i. e. *natibus* (ita enim ob similitudinem quandam vocant) subditus, qui in sinum alium quartum, omnium postremum, minimumque inter cerebelli basin, spinalemque medullam situm, incidit. Hæc Castellus. Enimvero hodieque multo accuratiorem, & clariorem *cerebri* descriptionem reperire licet apud Barthol. d. l. c. 3. seqq. Th. Vvilis in Anat. *Cerebri* capp. prioribus. Malpigh. Ex. Epist. de *cerebro*. Car. Fracasset. ep. Responsor. ad Malpigh. de *cerebro*, ut alios paulo vetustiores taceamus. C. Hofm. Linden. multoque plures. A Paracelso, & ejus asseclis *cerebrum* dicitur Luna Microcosmica, de Pestilit. tr. 2. & 4. & remedia *cerebri* per Lunam dirigi creduntur, Paragran. t. 3. Idem quoque *cerebrum* dividit in *Cerebrum Macrocosmi*, vel *Archei*, & *Microcosmi*, tr. de trib. essent. Morbos quoque aliis alias partibus competentes *cerebro* quoque adjudicat, ut Lepram, tabem, icteritiam, & similes alios; uti passim in scriptis ejus videre licet. Mystice, & Spagyrice *cerebrum* significat Aquam, & *cerebrum arietis*, aquam albuminis ovi. *Cerebrum bovis*, i. e. Tartarum combustum, Rul. in Lex. & Johns. *Cerebrum* aliquando pro capite sumi; constat ex Marcel. Seren. & Keuch. ad eund. in not. p. 91. *Cerebrum* etiam vocatur Lapis Phil. Vh. Ch. Vol. IV. p. 727.

Cerefactio, dicitur operatio Spagyrica, quæ fit dissolutione, & congelatione, in Allegoriis sapient. distinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. pag. 78.

* Cerelaeum, κηρέλαιον, compositio est ex cera, & *oleo*, apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Alias hoc nomine quoque venire potest *Oleum ceræ*, cujus descriptionem vide apud Rolfink. Ch. l. 3. s. 2. art. 2. c. 2. quod & *Butyrum ceræ* appellat, & κηρέλαιον.

Ceremonia, *cærimonia*, τελετὴ, θρησκεία, ritus, & ambages varias circa rem, aut actionem aliquam notare, notum est. Has in Medicina merito suspectas esse, & præstigias, aut vanitatem sapere, ipse fatetur Paracelsus, penitus rejiciens, & damnans, vocans *ceremonias Nigromanticas*, Christianis illicitas, & prohibitas, l. 9. de sign. rer. natur. & tr. de philos. occul. §. de Conjurationibus.

Cerevisia, mendose *cervisia*, ζῦθος, *Eira*, est potus nobis, aliisque Septentrionalibus populis notissimus, ex hordeo ut plurimum, ut ex tritico, rarius (qui etiam nocentior) ex avena, aliove frumenti genere paratus, decoctus cum aqua, & lupulo conditus. Cujus præparandi modum ex *Malto*, vel *brasio*, vel *byne*, egregie descripsit Th. Vvillis de ferment. cap. 7. Ejusdem fermentationem monstrat Mart. Kerger. de ferment. c. 2. c. 5. Differentias plures succincte tradidit Jonston. System. Part. Hygi. l. c. tit. 1. c. 3. art. 3. *Cervisiæ* fuisse vetustissimum usum, constat ex Athen. l. 1. & 10. a quo etiam vocatur vinum ex hordeo, οἶνος ἐκ τῶν κριθῶν, οἶνος κρίθινος, item ex Herodot. Thephrasto, Epigramm. Grec. Jung. C. Barthol. l. XI. Adversf. c. 32. Linden. S. M. Ex. VI. §. 9. C. Hofm. Instit. l. 5. c. 27. Rolfink. O. ac M. com. l. 14. s. c. 1. 25. Kerger. d. l. s. 3. c. 2. Inter caussas morbificas refertur ab eodem Rolfink. d. l. l. 2. s. 3. c. 8. Viscositatem ei tribuit pipere, vel butyro corrigendam Paracels. l. 1. de Vart. tr. 2. c. 1. in not. Ansam dat morbis Tartareis, tr. 1. de Morb. ex Tart. c. 2. In specie acida est caussa colicæ, tr. de Colic. Ab aciditate præservativum singulare commendat oleum Caryophyllorum, aut oleum caryophyllatæ, lib. 3. de conserv. rer. natur. in fin. Integrum alias tractatum de *cerevisia* paucis ab hinc annis edidit D. Meibomius, qui videatur. *Cerevisiam* mense Martio coctam diutius servari, & augeri tam in bonitate, quam jucunditate, uti legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 664. tr. de Medic. Chym. tit. de hydromelite, fortassis magis opinione, quam veritate nititur. Certe hic locorum fallit. Helmont. appellat periphrastice *cerevisiam* sumen, liquamen, aut consummatum jus granorum, tr. Imago ferm. imprægn. n. 2. Vide etiam *Zythos*.

Cerificatio, dicitur gradus tertius in processu Gebri Arabis, qui legitur in Th. Chym. Vol. IV. p. 38.

* Cerion, κηρίον, *Favus*, proprie significat opus illud Apum artificiosissimum, cellulis angulosis succo melleo plenis distinctum, & exornatum, de quo videatur Aldrov. l. 1. de Insect. c. 1. Hujus decoctum in aqua maceratum sæpe propinat Hipp. de febre, lib. 2. de morb. XLI. 21. LII. 34. LVI. 19. lib. 3. XXX. 1. Tropice vero per similitudinem Κηρίον, *Favus*, quoque dicitur ulcus multis foraminibus pervium, ex quibus melli similis humor excernitur. Gal. defin. Med. Quod in capite frequentius occurrat, movit haud dubie Galenum, & alios, ut capitis affectibus annumeraverint. Gal. l. de tum. p. n. c. 15. L. 1. de C. M. S. L. cap. 18. Differt ab *Achore*, foraminum magnitudine, quæ in Achore minor est. Aetius l. 2. tetrab. c. 67. etiam vult, appellari *Melicerida*. Sed *Meliceris* proprie est abscessus species cum folliculo, de quo suo loco. *Cerium* etiam in musculosis partibus, in articulis, & plantis pedum oritur: Sæpe etiam sextam colli vertebram occupat, & aliquando etiam costas invadit. Meminit hujusmodi ulcerum & Hippocr. lib. 2. prorrh. XIIX. 4. Caussa haud dubie in portionibus salino-sulphureis cum pituita mixtis, & excrementitiis alcalicis collectis, & corruptis ponenda erit. P. Barbette *Porriginem*, *Achores*, & *Favum* confundit, in Chirurg. P. 3. l. 2. cap. 1.

Ceritus, *Cerritus*, item *Cereritus*, μαινόμενος, κηρεμαχὴς, παρέμφρακτος, δημητερόληπτος, idem significat, quod *Delirus*, *Maniacus*, furiosus. Tres enim præsides furoris erant apud antiquos, Ceres, Luna, Bacchus, inde *Ceriti*, *Lunatici*, *Bacchi*. Et ex Nonio *ceriti*, & *larvati* male sani, aut *Cereris* ira, & larvarum incursione animo vexati. Meminit hujus vocabuli P. Seren. in carm. med. t. Phrenesi, & cap. purg. ad quem locum vide not. Rob. Keuchen. p. 115.

Cerxo, κέρχω, *asperum sibilum edo*. Unde κερχνῶδες, idem quod κερχνώδεες, *asperitas faucium*. Vide *Cerchnos*.

Cerno, ὁράω, βλέπω, idem quod *video*, deinde significat cribro trajicere, *cribrare*. Ita apud Apul. *cernere cribro*, legitur. Scrib. Larg. n. 110. & Rhod. in Indic. primo Gr. κοσκινίζω, σινιάζω. Vide *Cribrum*.

Cernua, ὀρφὸς, *Orphus*, nomen piscis, sed qualis certo intelligi debeat, obscurum. Alium enim vult Gal. 3. de Al. Fac. c. 31. qui inter duræ carnis pisces refert: Alium Arist. Athenæus, Bellonius. Vid. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 12. & 36. l. 5. c. 34.

Ciroma, κήρωμα, significat unguentum ex *cera* oleo subacta, quo inungebantur Palæstritæ. Unde *ceromaticus*, qui *ceromate* inunctus, apud Juvenal. Et *ceromatico* fert inecteria collo, Sat. 3. ad quem locum Th. Farnabius notavit, *ceroma* ex oleo, cera, & pulvere fieri. Apud Hipp. pro *unguento*, aut *cerato* in genere sumitur, 4. de R. V. I. A. t. 78. Vide Foes. pag. 337.

Ceropissos, κηρόπισσος, *medicamentum ex cera, & pice constans*, aut nomen emplastri, vel cerati ex cera, & pice confecti, quo splenium illini jubet Hipp. aperta frontis cute, l. 2. de morb. XIIX. 12.

Certamen, ἀγὼν, ἆθλον, quid sit, notum est. Eatenus vero ad forum Medicum spectat, quatenus priscorum seculis ad Gymnasticam, vel Athleticam pertinuit, dum vir operarius naturalia munia exequens, vere bono habitu præditus, in certamen descendens non lucta modo, sed & cursu cum aliis certavit, aut jaculo, aut arcu, aut disco. Gal. ad Thrasybul. c. 33. Vide *Athleticus*.

Certator, ἀθλητὴς. Vide *Athleticus*.

Certatorie, ἀγωνιστικῶς. Vide *Agonistice*.

Cervicalis, dicitur de *Arteria*, & *Vena*, apud Barthol. Libell. 1. Anat. c. 6. p. 638. & l. 2. c. 2. p. 652.

* Cervix, αὐχὴν, τράχηλος, δειρὴ, est æquivocum. Aliquando accipitur late, & idem est quod *collum*, pars scil. intermedia inter thoracem, & caput. Hippoc. f. 3. prognost. t. 16. Galen. in comm. Barthol. Anat. lib. 8. cap. 13. vocat appendicem ad medium ventrem. Constat septem vertebris intra cavitatem spinalem medullam a cerebro continuatam excipientibus, de quibus, ut & reliquis partibus, qua exterioribus, qua interioribus, videantur Anatomici. In hac significatione dicitur *cervix rigida*, apud Scribon. Larg. num. 225. & *valida cervice præditi*, κρατεραύχενες, Hippocr. 6. Epidem. sect. 1. t. 3. Aliquando stricte pro parte posteriore *colli*. Barthol. d. l. Aliquando metaphorice. Ita *cervix* Uteri Collum dicitur, canalis, sive meatus oblongus, situs inter orificium interius, & exterius, instar vaginæ penem excipiens. Vide *Caulis*. Linden. Medic. Physiol. l. 2. c. 7. art. 12. §. 174. Barth. l. 1. cap. 20. Ita & *ossium processus*, vel ἀποφύσεις, dicuntur *cervices*. Gal. l. de ossib. proœm. Barth. libell. 4. c. 1. in fin.

Cervicular, *Spiritus* est *ossis de Corde Cervi*. Ruland.

Cerumen, ὠτὸς ῥύπος, κυψέλη, *aurium sordes*, *Marmorata*, est excrementum aurium naturale. Gal. l. 10. de simpl. fac. in fine, humor calidus, siccus, quandoque humidus, consistens, subflavus, amarus, ex sero, bile, & pituita constans, in exteriore aurium meatu, partim a calore tenuia dissipante, partim ab externo

externo frigore dissipationem inhibendo uniente collectus, inde instrumenti ope extrahendus, uti descripsit Ger. Blasius in Medic. General. Usus ejusdem Medicus externus in curandis paronychiis, a Gal. d. l. adductus, ut quod medeatur ictibus scorpionum, conglutinet vulnera, fissuras cutis, &c. ex Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23. non improbatur. At internus pro præsentissimo in colica remedio in potu si sumatur, ceu sordidus, minime nobis probatur, delicias has aliis relinquentibus.

Cerusiana, κηρωτική, epitheton, medicamenti, quod a Philippo Trallianis fuit datum, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. cap. 5. in fin. contra phtisicos, & suppuratos.

† Cerusa factitia, Gersa Serpentariæ, Holler. de mat. Chir. l. 2. c. 5.

Cerussa, *Cerusa* Palladio. Vid. Rhod. in Indic. prior. ad Scribon. ψιμμίθιον, ψιμμύθιον, Scribon. num. 184. fit e plumbo, & est ejus veluti ærugo, per calcinationem vaporosam. Modum videsis apud Dioscor. lib. 5. cap. 103. & Schroder, lib. 3. cap. 12. Olim fuit laudatissima, quæ in Rhodo, Corintho, aut Lacedæmone parata. Est autem fere omnibus nota *cerussa*. Meminit ejus aliquoties Gal. & Scrib. Quando torretur, donec similis fiat Sandarachæ, dicitur *Scandix*. Lavatur etiam *cerussa* Cadmiæ modo. Dioscor. dict. l. Ruland. in Lexic. Paracels. *cerussam* plumbum mortuum appellat, de mort. rer. natur. lib. 5. Jungat. Libav. synt. arc. Chym. lib. 5. cap. 10. Tribuitur etiam artificialibus hoc vocabulum: verb. gr. *Cerussa* Antimonii, quæ est Antimonium Diaphoreticum, ex Regulo ejus paratum. Schrod. l. 3. c. 17.

Cerussea *urina*, dicitur apud Parac. quando est alba, ut *cerussa*, estque signum mortis, aut significat oppilationem hepatis, l. 2. de Urin. judic.

Cervus, *Cerva*, ἔλαφος, ἄῤῥην, ἡ θήλυ, Animal utriusque sexus est notissimum, bisulcum, ferum, vel sylvestre, vivacissimum, certis temporibus salacissimum, præsertim Mas, qui cornutus est. Unde & *cervus*, quasi κεραὸς, cornua gerens, dictus, Fœmina est *κεμὰς*, nec habet cornua. Utriusque descriptionem pleniorem reperies apud Aldrovand. lib. 1. de quadrup. bisulc. cap. 25. Usus imprimis maris non solum in victu, sed & in medicina frequentissimus, dum Cornua, Os de Corde Cervi (quod tamen cum bubuli cordis osse sæpissime permutatur) Genitale, Testiculi, Sanguis, Lacryma, Medulla, Sevum, Talus, Astragalus, Corium, Lapis, adhibentur, de quibus omnibus vide Aldrovand. d. l. & succincte apud Schrod. lib. 5. clav. 1. num. 17. Hofman. in clav. ad ill. loc. Joh. Georg. Agric. vernac. descriptionem *cervi*. Pertinet huc *Elaphographia*, hoc est *cervi* descriptio Physico-Medico-Chymica D. Joh. Andreæ Graba Collegæ Nat. Curios. cujus mentio quoque fit in Oldemburgii Actis Philosoph. Ann. 1668. Mens. Septembr. Sparsim etiam invenire licet apud Galen. aliquid de *cervo*, de carne, quod succum vitiosum generat, lib. 3. de Alim. Fac. c. 2. Et proximam asinorum carni esse dixit, de atten. victu. cap. 8. de *cornibus*, lib. 3. de Simpl. Fac. t. *cornua cervi*: de *Medulla*, quod sit blandissimum medicamentum, de Theriac. ad Pison. cap. 9. & lib. 7. de C. M. P. G. cap. 16. inter Damocratis Acopa. Ita & apud Scrib. Larg. mentio fit *Hinnulei cervi*, num. 11. cujus coagulum laudatur contra epilepsiam: Cornuum, num. 122. lacrymarum, num. 163. de quibus in notis pag. 239. Rhod. ex Scaligero scribit, quod centesimo demum anno Cervis lacryma nascatur, summum ad venena sudoriferum, de cujus veritate merito dubitare quis posset. De *osse cordis cervi* legatur etiam apud Paracels. de morb. Tartar. c. 11. tr. de pestilit. *Cervus volans* dicitur *Scarabæus Cornutus*. Vide *Cantharus*.

Cesso. Vide *Eao*, *Pavo*.

Cestreus, κεστρεύς. Vide *Mugil*.

Cetaceus, κητώδης, epitheton animalium marinorum grandiorum, in quorum numero sunt Phocæ, Balenæ, Delphini, Libellæ, grandiores Thunni, &c. de quibus in summa dicendum, quod omnia ejusmodi habent carnem duram, pravi succi, & excrementitiam. Gal. l. 3. de A. F. c. 37. Plura de his vide ap. Aldr. l. 1. de *cetis*.

Cete, *Cetum*, κῆτος, vel sumitur late pro omni pisce *cetaceo*, h. e. grandiore, qui etiam Latine dicuntur *Pistrices*. Vide *cetaceus*. Vel stricte aliquando *Balæna*. Vide *Balena*. Aldrov. d. l. c. 2. Apud Parac. in Fragm. Med. *Cetum* dicitur Scabis arborum.

Cevil, est terminus Paracelsicus, denotans induratam quandam substantiam in terra ad similitudinem calculi in homine, e terreo Tartaro indurato per spiritum urinæ, qui est in liquore terræ. Estque appropriatum remedium contra Lithiasin, quia sese invicem frangunt, & conterunt, Tr. 1. de morb. ex Tart. c. 4. Dicitur & *Ludus* eidem, & Helmont. tr. de Lithias. c. 8. n. 23.

Chæte, χαίτη, proprie *jubam* significat in quadrupedibus. Usurpatur tamen & de *cæsarie*, vel coma humana, præsertim de capillis, qui a parte posteriore secundum occiput prominent, ut & de pilis circa tempora oriundis. Gorr. p. 501.

Chalao, χαλάω, remitto, *relaxo*. Frequens verbum apud Hipp. de remissione morbi, & symptomatum, v. g. l. 7. Epidem. II. 35. VII. 17. XXVII. 6. 28. XXXIX. 8. &c. Vide Foes. Oec. p. 673. Hinc descendit τὸ χαλαρὸν, quod dicitur de intestino recto. Hipp. l. 3. de artic. t. 41. etiam de cute, 5. aph. 71.

Chalasis, *Chalasmos*, χάλασις, χαλασμὸς, *relaxatio*, opponitur tensioni, ad eundem modum, quo duritati mollities. Estque remedium Lassitudinis tensivæ. Hipp. 6. Epid. VII. 29. Gal. l. 3. de tu. san. c. 6.

* Chalasticos, χαλαστικὸς, *relaxans*, dicitur de medicamentis, quæ tensioni medentur. Gal. l. 5. de S. F. c. 11. l. 7. de C. M. P. G. c. 9. Et licet tensio multis contingat modis, & ita non videatur una *laxantium* esse species, sed alia humectando *laxent*, alia calefaciendo, alia molliendo, alia vacuando, alia tumores p. n. purgando, alia aliud quippiam faciendo: Attamen si proprie universalem quandam *Laxantium* medicamentorum substantiam, & naturam constituere licet, ea certe erit ex genere modice calefacientium, adde & humectantium. Summa. Parum, vel nihil differre videntur ab *Emollientibus*, de quibus suo loco. Vid. Dog. nostr. P. 6. c. 1 dogm. 9.

* Chalaza, *Chalazion*, *Chalazosis*, χάλαζα, χαλάζιον, χαλάζωσις, *Grando*, in foro Medico significat tuberculum grandini simile; & pellucidum in palpebris concretum, otiosi humoris in palpebris colluvies. Ægin. l. 6. c. 16. Gal. in defin. Est igitur vitium, quod oculos infestat, cujus causa est humor quidam lentus post congestionem concretus. Affinis affectus *Crithæ*, vel *Hordeolo*, vel *Posthiis*. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7. ut & similis *Lubiasi* in palpebris, unde conjunxit Sennert. in Pr. Med. l. 1. p. 3. sect. 2. cap. 4.

Chalbane, χαλβάνη. Vide *Galbanum*.

Chalcanthum, χάλκανθον. Vide *Vitriolum*.

Chalcedonius, χαλκηδόνιος, est epitheton medicamenti contra purulentas, & inveteratas aurium affectiones. Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1.

Chalcidica, χαλκιδικὴ, est epitheton *Lacertæ* cujusdam, quæ etiam *Seps*, σὴψ, σηψὶς, vocatur, cujus morsum tumor pellucidus sequitur, veluti nigrore in ambitu plagæ relucente. Verum eadem lacerta vino pota propriis morsibus succurrere creditur. P. Æginet. lib. 7. lit. S. in Seps, & Forest. l. 3. Obs. 12. in Schol.

Chalcitis, χαλκῖτις, est medicamentum, & recrementum metallicum, colore æris, intercursantibus oblongis venis, splendentibusq; Nascitur in iisdem metallis, in quibus *Sory*, & *Misy*, mediumque inter ea non tantum loco, sed & consistentia, *Sory* scil. tenuius, & *Misy* crassius, nec non viribus. Habet vim adstringentem, & adurentem, uno verbo, Escharoticam. Dicitur & *Atramentum rubrum*, *Pyrites ærosus*. Speciem æris præ se fert, nativa: nunquam factitia. Alia est cruda, alia usta, & lota, cujus color cinereus est. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. l. 1. de C. M. P. G. c. 18. fin. & alibi. Dioscor. l. 5. 115. Schroder. l. 3. cap. 18. Hofm. in clavi ad h. l. Celebre, & notum est in Officinis Emplastrum *Diachalcitidos*, quod & *Diapalma* vocatur, ex Gal. d. l. c. 4. Rul. *Chalcitidem* describit, quod sit lapis, unde æs coquitur. Unde & *Lapis ærarius*, *Marchasita*, *Pyrites* eidem vocatur. Deinde alteram quoque significationem addit, quod significat *Alumen capillare*, sive *Schistum*. Hinc & locum illum Hipp. l. de ulcer. XII. 11. ubi χαλκῖτις συπτηρὶη legitur, de Alumine exponendum esse volunt. Usurpavit etiam sæpius Scrib. Larg. in compositionibus, num. 37. 47. 2. 40. Vid. Rhod. in not. pag. 76.

Chalceium, χαλκεῖον, *æreum* significat: Foes. reddidit officinam fabri. Rectius omnia instrumenta ex ære parata complectitur, ut sunt follis, fistula, vasa, ahenæ, lebetes, ollæ, uti demonstrat C. Hofmann. in Gal de U. P. n. 280.

Chalcoma, χάλκωμα, idem quod χαλκεῖον, *vas æreum* significat. Hinc vasa Corinthiaca, χαλκώματα dicta, tum primum ex ære fieri cœperunt, cum Corintho a L. Mummio devastata incendio, simulacra ex omnifariis æris, argenti, & auri metallis conflata in unam massam confluxissent. Lang. l. 1. Epist. 29.

Chalcos, χαλκὸς, Vide *Æs*. Per χαλκὸν νώροπα, apud Homer. Iliad. β, intelligi *Noricum æs*, sive Germanicum ex Alpibus Noricis, testatur C. Hofm. d. l. n. 44.

Chalcus, χαλκοῦς, *æreolum*, est nomen ponderis Medici, & Attici. Est autem sexta pars oboli, & ita duodecima scrupuli. Pendet autem circiter grana duo, cum olim scrupulus 24. grana contineret, apud Fernel. Therapeut. l. 4 c. 6. legitur in Muscul. *æreolus*.

Chalcute, idem quod *Æs ustum*. Rul. & Johns.

Chalepos, χαλεπὸς, communiter *difficilis*, gravis significat. Enimvero, si quod aliud magnum est, & plenæ significationis epitheton apud suos, quod Latini idcirco multis reddunt, & æque magnis, sed sumtis semper e natura rei, cui opponitur. Par pari quippe nequeunt, verbis Linden. Ex. XIII. §. 310. Etenim non nudam difficultatem denotat, sed difficultatem

cum

cum periculo, aut damno conjunctam. Ita tota Medicina habetur difficilis, quia quæ in illa continentur, periculum conjunctum habent. Ita Crisis dicitur *difficilis*, 1. aph. 1. Ita sani tenuem victum *difficulter* ferunt, 1. aph. 5. hoc est cum periculo, & detrimento. Junge 5. aph. 55. l. 5. Epid. V. 96. &c. Vid. Dieter. num. 916.

CHALICRATON, χαλίκρατον, *vinum mistum*, vel aqua temperatum significat: χάλις enim, vel χάλιξ, *vinum* ab antiquissimis Poetis dicebatur. Keuchen. ad Q. Seren. not. p. 203.

CHALINOS, χαλινὸς, proprie frenum significat. Apud Aurelian. vero, & Pollucem hoc nomine quoque venit angulus oris, & compago, vel pars buccarum circa labiorum confinia, quod sit instar freni, vel retinaculi oris. Blancard.

CALYBS. Vide *Ferrum*.

CHAMA, χήμη, *Cheme*, est nomen Conchæ marinæ capacioris, vel hiantis. Nam utraque significatio a verbo χῶ applicari potest. *Hiatulas* vertit Gaza, & C. Hofmann. ad Gal. de U.P. num. 539. *Chamarum* descriptionem, differentias, & usum in cibo vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. cap. 58. seqq. Gal. l. de bon. & mal. suc. cib. cap. 4. *Chema*, vel *Cheme*, χήμη, est quoq; nomen mensuræ apud Atticos duplicis. *Chema* major pendet drachmas tres, & vigesima pars est Cotyles: minor duas drachmas, & trigesima pars est Cotyles. Utitur Hippoc. lib. de morb. mul. CI. 17. CIIX. 20. Quamvis nihil certi de pondere *Chema* ex his locis constet. Unde verosimilius videtur, per Chemam non certum pondus, sed potius certam mensuram, quantum conchæ marinæ, *Chama* dictæ, mediocris testa capit, indicari, cujus certum pondus exprimi nequeat ob rerum diversam gravitatem; quemadmodum & hodie cochlearis capacitas incerto modo vulgo usurpatur, in rebus præsertim, ubi parum refert, plus, minusve paulo quis sumat. Confer ad loca Gal. 5. de C. M. S. L. c. 7. & lib. 3. Foes. p. 677. seqq.

CHAMBAR, dicitur *Magnesia*. Rul. Vide suo loco.

CAMÆLEON, χαμαιλέων, & nomen plantæ est de qua consulantur Botanici, & nomen animalis ovipari, figura plane lacertam repræsentantis, cujus descriptionem pleniorem videsis apud Aristot. l. 2. H. A. c. 11. & Aldrov. l. 1. de quadr. dig. ovip. c. 14. *Chamæleontis* cujusdam Ægyptiaci fortassis Anatomicam succinctam legesis in Oldenburg. Actis Philosophicis de Ann. 1669. M. Julio, ubi absque literra h scriptum occurrit. Hujus fel una cum aliis commendatur contra trichiasin, sive pilos palpebrarum inutiles, apud Galen. l. 4. de C. M. S. P. cap. 8.

CHAMÆZELUS, χαμαίζηλος, *humilis*: de loco usurpatur, *sedili*, apud Hipp. 3. de fract. t. 61. item de *humero*, vel potius Epomidæ, superiori humeri parte in humero avulso, l. 1. de artic. t. 62.

CHAMBROCH, denotat *Trifolium*, apud Helmont. in Indice.

CAMEVNIA, χαμευνία, *humi decubitum*, vel *humicubationem* significat, qua voce usus Gal. c. 3. aph. 29. & 30. Quod Foesius credit, idem esse, quod σκληροκοιτία, aut σκληροκοιτεῖν, *duriter cubare*, durum cubile, cujus meminit Hippoc. de victu salubr. t. 12. vel 13. & Gal. in comm.

CHANDOTHEN, χανδόθεν, adverb. significans, *hiatim*, *hianter*, item affatim, copiose. Usus Hipp. l. de glandul. VIII. 7. quamvis in edit. Linden. legatur ἐνδόθεν. Vid. Foes. pag. 674. q. *Hians*, *Hiaculus*.

CHANNA, *Channe*, aliis, sed perperam *Canna*, Gr. χάννος, χάννη, est nomen piscis marini, vel potius in locis saxosis degentis, *Percæ* similis, tenera carne præditi, duriori tamen, quam perca, de quo videatur Alldrov. lib. 1. de pisc. cap. 10. Huic similis est alius *Canadella*, vel rectius *Chanadella* dictus, qui a Massiliensibus etiam *channa* vocatur, dict. l. cap. 1.

CHAOMANTIA, est ars, qua præsagium sumitur ex aere. Rul. & Johns. quando sese astra aeris manifestant, & ventorum, quæ sunt signa *Chaomanica* Paracelf. de signat. rer. nat. lib. 9. Species *Chaomantiæ* sunt Borealis, Australis, Zephyra, Eurona, Fulgurina, Tonitruata, Tempestatum, Flata, in Tab. ad Philos. sagacem.

CHAOS, χάος, terminus Paracelsicus denotans *Aerem*, Paragran. Tr. 2. de Astron. Comparatur albo ovi, & vitellus est sphæra inferior terræ. *Chaos* est elementum aeris, tr. de morb. Tartar. Sumitur & pro Iliaste, vel Iliastro, Rul. Huic similem anxit Idem *Chaos Microcosmi*, quamvis adeo obscure, ut nugas illas extricare, esset nihil aliud, quam tempus perdere. Vid. d. l. & tr. de peste l. 3. *Chaos Microcosmi* est aer, qui dispersus per totum corpus causa est Epilepsiæ, ut spasmus feratur ex eodem, sicuti venti exteriores impetu quodam moventur in Schol. ad Paragraphor. l. 3. c. 2. & aliis pluribus in locis. Spagyrici circa negotium lapidis Philosophici aliud adhuc *Chaos* finxerunt, describentes *Chaos Spagyricum*, quod sit formarum particularum, & materiarum suarum cum universali forma, suaque materia confusio. Vel est universale quid, omnia, quæ

nos

nos operamur, in se concludens, a cujus ventre debet ingeniosus artifex elicere materiam suam, formam, cœlum, & elementa, ut ex istis medicinas conficiat, in Th. Chym. Vol. I. p. 286. & 418. tit. Philosoph. Chym. Vol. II. p. 91. Adde Vol. V. pag. 344. in Dialogo Ægidii de Vadis, cap. 4. Vocatur & *Chaos Magicum Hermetis*, quod contradistinguitur *Theologico Chao*. Libav. Exam. Philos. vivent. sect. 12. *Chaos minerale* vocatur lapis mineralis, qui aurum præparatum, corallia, margaritas reddat potabilia, dictus Abyssinis, *Bistumi*, Arnaldo *Chiffir* minerale, Syntagm. arc. Chym. l. 7. c. 8. [illegible]. *Chaos vicissitudinum* legitur apud Helmont. de Ideis morbos. num. 26. Ipse lapis Philos. quoque vocatur Chaos. Lang. Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 719. *Chaos Mercurii* quid dicatur Chymicis, vide in Morley Coll. Chym. Leid. c. 62. proc. 2. *Chaos mentale* vocatur species, & ideæ sensibiles, seu memorativæ confuse subjecto, vel cerebro inexistentes, de qua significatione prolixius egit Joh. Marc. Philos. ver. rest. Part. III. sect. 6, pag. 270. seqq.

Chaosda, epitheton Paracelsicum Pestis, q. d. *Pestis Aerea*, in Fragm. medic.

Chaova, vocatur Decoctum Ægyptiis usitatum, ex seminibus *Bon* paratum fabas imitantibus, de cujus viribus legatur Prosp. Alpin. de Med. Ægypt. l. 4. c. 3. p. 122. b. seqq.

Chara, χαρά. Vide *Gaudium*.

Charabe, idem quod *Succinum*. Vide Carabe. Succus quoque Populi arboris *Charabo* dictus fuit P. Aponens. Conciliat controvers. diff. 132.

Character, χαρακτὴρ, *Sigillum*, duplicem potissimum habet significationem, propriam & impropriam. Proprie *Characteres* sunt figuræ certæ ab artifice seu fingente, seu pingente excogitatæ, ut ex instituto, & consensu cum aliis pluribus, vel paucioribus aliquid significent. Hujusmodi *Characteres* sunt *Officinales*, quibus pondera, & mensura denotantur: v. g. Uncia ℥, drachma, ʒ, scrupulus, ℈, libra, lib. &c. item *Chymici*, de quibus vide Schrod. in princ. Pharm. Medico-Chym. Libav. Exam. Phil. viv. s. 28. alios. Jungatur & Schenk. Synt. Comp. & cræs. med. form. p. m. 82. seqq. Huc etiam referri potest *Character* sub figura

triplicis pentagoni, qui in Græcas literas ὑγίεια resolvebatur, quod signum per somnium Antiocho Soteri regi ex Divina revelatione communicatum fuisse legitur, ut loco tesseræ in vestibus militum intextæ uteretur, quo facto etiam victoriam a Galatis reportavit. Lang. l. 1. ep. 34. ubi plura de *Characteribus*. Quod vero tales *characteres* σημαντικοὶ, significantes, vel etiam alii ἄσημοι, h. e. nihil significantes, fortuito, & temerario ordine dispositæ, & exaratæ figuræ medicam, & activam curandi morbos vim obtineant, eamque naturalem, uti quidem Paracelsus acriter defendere *artem* hanc *characteristicam* passim in scriptis conatur, persuadens, eos *characterismos* quidem non ex propria virtute, sed interveniente imaginatione nostra Astrali effectum illum præstare, illud solidis rationibus refutatum apud Senert. de cons. & diss. Ch. c. 18. Dieter. Jatr. n. 683. & Rob. Keuch. proleg. ad Q. Seren. Sammonic. reperies. Revera sunt, & manebunt tesseræ diaboli, ad confirmationem pacti cum ipso sive impliciti, sive expliciti, & a Medico pio, bonoque artem suam sancte exercente fugiendæ. Vide *Sigillum*. Improprie *character*, vel *characterismus* significat hæreditariam quandam dispositionem, & veluti jus gentilitium, quæ locum habet in multis morbis, præsertim Chronicis, & ad eorum caussam antecedentem pertinet: Ita Epileptici nascuntur ex epilepticis, Arthritici ex arthriticis, Tabidi ex tabidis; &c. Rolf. Ord. ac Meth. comm. l. 1. s. 3. c. 33. Nec inepte de eodem scripsit Helmont. in tr. A sede animæ ad morbos: Quamvis etiam de statu naturali *character* dici possit, per quem v. g. homo alterum cognoscit. Ita facies corporis, & lineamenta ejus dicuntur *character*. *Character* etiam a compositione morborum, a conformatione lineamentorum, a figura, statura, habitu, incessu, voce suus cuique est, verbis Lind. Ex. IX. §. 19.

Charadra, χαράδρα, *torrentis alveum*, sulcum, ac *voraginem* significat, quam torrens rapido suo impetu efficit, & excavat, aut salebrosum, & confragosum locum. Unde verb. χαραδρόω, deducitur, quod significat *excavo in* torrentis alveum, aut *cavernosum reddo*: & χαραδρόομαι, in passiva significatione, quo usus Hipp. l. de Flat. XVII. 11. Plura vide apud Foes. d. l.

Charadrius, χαραδριὸς, nomen aviculæ, quæ & *Galgulus* dicitur, & *Hiaticula*, cujus descriptionem exhibet Ul. Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 67. de qua scribit Ælianus, quod eximio naturæ beneficio affecta sit, dum icterico morbo laborantes solo hujus aviculæ intuitu a morbo liberet, croceos bilis vapores, vel effluvia alliciendo. Ob id sub velamine vendebatur, ne licitator remedii particeps fieret, antequam emeret. Quamvis vero Joh. Langius videatur assensum præbere l. 2. ep. 36. rectius tamen Aldrov. nostro fecit judicio, qui nugas vocavit.

Charaxis, χάραξις, *orbitam* significat, vel scrobes effossas, in quibus sudes defiguntur. Χάραξ enim *sudem* notat. Proprie huc non pertinet. Meminit saltem Linden. Exerc. XI. §. 75.

Charieis, *Charieſteros*, *Charieſtatos*, χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος, *Gratioſum* in positivo, comparativo, & superlativo gradu significat, estque epitheton Medici, non quidem eo sensu, quo Illustribus personis tribuitur; sed quatenus apud alios celebris, & acceptus habetur, & majorem longe lateque sibi existimationem, atque laudem consecutus est; quod fit, quando artem suam theorematis non fallacibus apprehendit, & usu, atque observatione sedula confirmavit. Ita enim Aglajam cum majestate venerandam, Thaliam cum humanitate amabilem, Euphrosynem cum decore prudentem, illas *Gratias* dextra quasi præferet, & dubium sine dubio faciet omnibus, magisne ob virtutem amandus, quam honorandus sit ob necessitatem, ut verba Lindeni nostra facere liceat. Ex. II. §. 15.

Charis, χάρις, *gratiam* significat, *indulgentiam*, & specialiter eam, qua ægro interdum gratificamur, aut eum exhilaramus, ejusque gratiam aucupamur, & nostra persuasione obsequentem nobis Medicis reddimus. Hujusmodi *gratificationes* recenset Hipp. l. 6. Ep. s. 4. t. 7. vel 8.

Charme, vel *Charmis*, χάρμη, χάρμις, est epitheton cujusdam *Antidoti* veteris, cujus descriptio carminice legitur apud Gal. l. 1. de antid. c. 4. ab Authore *Charmide*, qui non integram libram mille Atticis drachmis vendidit, & gratis fere emptori dare existimavit.

Charonius χαρώνιος, est epitheton regionum, & fossarum, & antrorum subterraneorum. Paucis, denotat loca inaccessa præ putore, aut alioquin pestifera, a *Charonte* Stygio nauclero ita dicta, qualis erat Phrygiæ regio, *Charonia* dicta, apud Strab. lib. 12. Meminit Gal. cap. 2. de nat. hum. t. 2. l. 7. de U. P. (ad quem locum vid. annot. C. Hofm. n. 464.) lib. 1. in 1. Epid. in proœm. & exponit per βαρυοδμοῦντα, gravem odorem spirantia, lib. de util. resp. cap. 4. ita ut vel unica inspiratione homines moriantur, quasi acutissime strangulati. Aret. l. 1. c. 7. Jung. Foes. p. 675.

Charopos, χαροπός, *colorem oculi gratum* significat, qualis est cœli, & maris, uti *Cæsius*, aut cœruleus. De oculis usurpavit Hippocr. 2. Epidem. sect. V. 3. & sect. 6. num. 6. Linden. vertit oculos *ravos*, 3. Epid. s. 3. t. 70. ubi tamen certo non constat, an de oculis exponi debeat. Cœlius Aurelian. etiam de urina tenui, & aquosa, & ita subalbida, ut coloraturæ liquidæ colorem fingat, usus est l. 5. Tard. pass. c. 3. Foes. d. l.

Charta, χάρτης, notissimum omnibus, quid hodieque sit, & unde paretur. Olim ex planta quadam *Papyrus* dicta, arundinibus cognata, parabatur, teste Dioscor. l. 8. cap. 115. Rhod. in not. ad Scribon. Larg. num. 114. quæ *Charta combuſta*, vel cinis inter siccantia ἀναιρέσεως relata fuit. Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 5. & l. 9. de C. M. S. L. c. 5. & 7. & alibi. Num vero nostra *Charta* combusta substitui possit, ac debeat, θάκελον mihi non vendicabo. Modum parandi *Chartam undulatam*, pictam, & *patronalem* oleo delibutam videsis apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 21. Tropice *Charta Virginea* vocatur tunica *Amnios*, Barthol. lib. 1. Anat. c. 36. p. 301.

Chartilago, pro *Cartilago*.

Chasco, χάσκω, significat *hiare*, & ore esse hiante, & aperto, idem quod χαίνω. Hippoc. lib. 4. Epid. XXIX. 8. Usus etiam de utero post menstruas purgationes aperto, & hiascente, l. 2. Epid. III. 113. & l. 6. s. 8. t. 9. Jung. Dieter. n. 587. *Os hians* habetur pro signo stultitiæ, & dicuntur hujusmodi stolidi κεχηνότες, Linden. Ex. XI. §. 61.

Chasme, *Chaſmos*, χάσμη, χασμὸς, *hiatus*, *oſcitatio*, dicitur a χάσκω, *hio*, estque vel naturalis, aut in latitudine sanitatis occurrens, actus ipse *oſcitandi*, hoc est explosio flatus, & discussio e musculis. Confer ad C. Hofmann. Inst. lib. 3. cap. 87. §. 9. cujus caussa est flatus, vel vapor quidam in musculis contentus, ut scribit Gal. 7. aph. 56. quam causam etiam agnoscit Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 30. §. 82. & c. 34. §. 69. in hoc discrepans (quod & mihi verosimile videtur) illos halitus flatulentos ad pulmones tendere, & ita excitare *oſcitationem*, quamvis revera modus generationis sit satis obscurus in hoc quotidiano accidente. Helmont. ad os ventriculi stomachum reducit caussam *Oſcitationis*, de febb. cap. 9. §. 27. seqq. vel p. n. ubi quidem eadem caussa, sed vel excessu, vel qualitate vitiosa peccans. An vero ad motus depravatos animales, & quasi convulsivos recte referatur, cum naturaliter quotidie fere fiat, dubitari posset. Ego litem meam non faciam. Esto levior depravatio. Assiduarum *oſcitationem* medela est longa spiratio. Hippocr. lib. 2. Epid. s. III. 69. & l. 6. s. 2. num. 19. Χασμοὶ, etiam dicuntur hiatus cutis, & *fiſſuræ* scalpello inductæ, & loci scalpello exasperati, in quibus sanguinis grumi resistant. Hippoc. de Ulcer. XV. 6. Imo *Hiatus* quoque Anatomicis vocantur spatia illa, quæ cutis relinquit in quibusdam corporis membris pro alimento, spiritu, luce, sono admittendis, emittendisq; variis superfluis.

superfluis. Johvan Horne Microc. §. 64. D. D. Hofm. Diss. An. ad h. l. p. 264.

Chayliodonta, χαυλιοδόντα, dicuntur animalia, quibus *dentes sunt exerti*, ut Aper. Gal. l. 1. de U. P. c. 2.

Chaynos, χαυνὸς, *laxus*, fungosus, mollis, & digitis cedens. Epitheton tumorum, apud Hipp. 5. aph. 67. ubi opponuntur τὰ ἔνωμα, *interius crudi tumores*, & lib. 2. Epid. s. 3. n. 128. ubi opponuntur τὰ ἄνω νεμόμενα, *sursum pascentes*. Dicitur & de Ossibus, quæ rara, *laxa*, sunt, & facile callum faciunt, 1. de artic. t. 65. Per translationem vero, & improprie urina etiam χαῦνον οὖρον, *laxa*, & mollis vocatur, quæ nullo crasso, aut lento succo permissa est, sed tenuis, & aquea conspicitur, l. 4. Epid. VI. 18. Foes. d. l. quamvis mihi videatur de Enæoremate ipso, ceu contento, & nubecula *laxa* illud dici, cui opponitur tenuis. Χαύνωσις τῆς μήτρας h. e. *laxitas uteri*, legitur apud Mosch. de morb. mul. c. 139. quamvis interpres quidam per lassitudinem reddiderit.

Chedropos, χεδροπὰς. Vide *Cerealis*, *Legumen*.

Cheiæ, *Chiæ*, χῖαι, est epitheton *calceamenti*, vel crepidarum. Χῖαι κρηπῖδες Hippocrati dicuntur *Chiæ crepidæ*, ad pedis distortionem curandam accommodatæ, 4. de artic. t. 12.

Cheilocace, χειλοκάκη, sive *Labrisulcium*, vocatur affectus quidam in Anglia, & Hybernia familiaris, interdum Epidemius, infantibus præsertim molestus, sub quo labra admodum tumescunt, tumore duro, & nonnihil rubicundo, sed nequaquam fervido, aut inflammatorio, qui nunquam suppuretur, uti notavit ex Arn. Bootii de affectib. omiss. cap. 10. Theoph. Bonet. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract. l. 1. s. 21. Obs. 18. p. 351. & Mercur. Compital. l. 10. p. 426.

Cheilon, χείλων, *Labeo*. Vide *Labeo*.

Cheilos, χεῖλος, *labrum*. Vide *Labium*.

Cheimiusa, χειμιῶσα, participium, cujus tamen verbum non occurrit in Lexicis commodum. Haud dubie a χεῖμα, vel χειμὼν, hyems. Significat *refrigeratam*, rigentem, *frigore condensatam* carnem. Legitur apud Hippoc. de loc. in hom. XLI. I. 6. Foes. quidem substantivum χειμίη, exponit, quod sit *frigus*, horror ex Gal. & inde χειμιῶσα deducit. Idem etiam fecit H. Steph. in Thesauro. Sed neuter authoritatem addidit, qua substantivi usus demonstrari posset.

Cheimon, χειμὼν *hyems*. Vide *Hyems*. Χειμὼν etiam *frigus hybernum* quandoque denotat; unde χειμερινὰ, *hyberna*, lib. 4. Epid. III. 6.

Cheir, χεὶρ, manus. Vide *Manus*.

Cheirapsia, χειραψία, est *manuum contactus*, & defricatio, quam scabiosi, & pruritu tentati affectant. Cœl. Aurelian. lib. 2. acutor. c. 18.

Cheiri, *Cheyri*, *Heyri*, duo significat: 1. *Leucoium luteum*, vel Violam luteam petræam, cujus flores in Officinis *Flores cheiri* dicuntur, Schrod. l. 4. cl. 1. n. 93. Deinde apud Chymicos *Argentum vivum* denotat. Cum per adjectionem reperitur, ut *flos cheiri* ex argento, significat *album Elixir*: Vel ejus quintam essentiam, ut *Flos Anthos*, auri *rubrum Elixir*. Alii *Aurum potabile* esse volunt: alii *Antimonium*. Rul. & Johns. in Lex. Aliter vero exposuit Libav. Synt. Arc. Ch. lib. 7. c. 7. Vocant, inquiens, *Chelidonium Philosophorum*, vel *cheiri*, propter colorem aureum florum: sicut Anthos illum modum, qui fit per Vitriolum, interdum *Cheiri*, & *Chelidorium lapidem* rubrum, ad quem sumunt Solem Philosophorum, seu Cinabarinum Mercurium, sed *Anthos* album, pro quo Vitriolatum capiunt: quanquam in utroque sit uterq; Hæc ille. An Parace. per liquorem *cheiri* in l. 2. de Tart. c. 3. de Peste intelligat Mercurialem, uti verosimile est, non certo constat. Alias Parac. *cheiri* Veneri tribuit, *Anthos* Marti, l. 3. de vit. long. cap. 2. & ipsis longævitatis effectum adjudicat, l. 4. c. 1. Finxit etiam *Cheiri Microcosmicum* in homine, Labyrinth. Med. c. 4. Somnia!

Cheirisma, *Cheirismus*, χείρισμα, χειρισμὸς, est *manuaria tractatio*, cum Medicus circa partem affectam aliquid manibus operatur. Hipp. 1. de art. t. 65. s. 1. de iis, q. in med. t. 19. a verbo χειρίζειν, & χειρίζεσθαι, *manibus aliquid tractare*, quo etiam sæpe usus Hippoc. v. g. d. l. & 1. fract. 15. Foes. p. 676.

Cheiris, χειρὶς, *chirithecam*, *manicam* ex pellibus factam significat, manus involucrum usitatum, qualibus etiam opus aliquando in morbis externis manuum ad muniendũ ab externis injuriis, fovendum, & refocillandum. Aliis *pellis manicata*, item *Manicium*, vel *Manicia* dicuntur. Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 16. p. 55.

Cheirixis, χείριξις, vel late sumitur pro *Chirurgia* ipsa, imo pro omni absolute rerum omnium in ipsa curatione administratione, Gal. c. 1. de fract. t. 49. quamvis C. Hofm. corrigere ausus fuerit, substituens χείρισιν, a χειρίζω quia littera ξ absque ratione Grammatica inserta esse videtur. Dicitur & μεταχείριξις.

Cheiromactron, χειρόμακτρον, *Mantile*, sive linteum ad manus abstergendas. Talia incombustibilia habuisse Carolum Cæsarem, ejusq; consiliarium, Comitem de Nassau, quæ

in ignem conjuncta, tandem a sordibus purgata illæsa eximerentur, refert Lang. l. 1. ep. 65. num vero ex Salamandra, an vero ex *lapide Asbesto*, vel *Amianto* parata fuerint, (qui lapis etiam *Salamandra mineralis* dicitur,) ventilandum ibidem proponit.

Chele, χηλὴ, etiam Latine *Chela*: 1. significat *ungulam bisulcam*, vel *forficem cancrorum*, sive brachium denticulatis forcipibus. 2. instrumentum Chirurgicum, sive *specillum bisurcum*, summa parte acie præditum, & incisum ungulæ instar, quod commendat Hipp. in curatione polypi, lib. 2. de morb. XXXIII. 18. XXXIV. 16. 18. quamvis in edit. Lindeni semper occurrat μήλη. Sunt etiam 3. χηλαὶ Ruffo Ephesio *ciliorum extrema* per somnum sese contingentia. Denique *Chelæ* dicuntur *fissuræ alarum*, *pedum*, *pudendi*, Polluci l. 4. c. 25. Vide Foes. p. 677.

Chelidon, χηλιδών, *hirundinem* significat. Vide *Hirundo*. Cavum quoq; quod flexu fit in brachio, olim fuisse vocatum χελιδὼν, *hirundinem*, demonstravit Lind. Phys. l. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med. §. 414.

Chelidonius, χελιδόνιος λίθος, lapis, vel gemmula est, quæ reperitur in ventriculis pullorum hirundinum primo partu exclusorum, crescente luna dissectorum. Et quidem duo inveniuntur diversi coloris, unus niger, alter ruffus: vel unus colore vario, alter simplici; magnitudine seminis lini, & ejusdem formæ, Diosc. l. 2. c. 60. Rul. & Johns. in Lex Schrod. l. 5. cl. 2. n. 17. Hofm. in clavi. Plura de hoc lapide, ejusque usu vario videantur apud Aldr. l. 17. Orinithol. cap. 6. Chioc. in Mus. Calceol. l. 3. p. 359. seqq. Dantur & lapides minerales, sive fossiles, *Chelidonii* dicti, ex Melitensi insula, qui huic descriptioni conveniunt, quos incolæ oculos serpentum vocant petrificatos. An de serpente illo, qui *Chelidonius* vocatur, vel Aspis *chelidonia*? cujus meminit Gal. t. de Ther. ad Pis. c. 7. & Ægin. l. 5. c. 19. ex utroque Forest. l. 30. Obs. 12. Schol. *chelidonia*, vel *chelidonium* de plantis dici, constare potest e Botanicis. *Chelidonia* quoque Spargyrice accipi pro *Auro*, aut pro *Elixir* auri, vel argenti, Vide supra in *Cheiri*.

Chelmon, χελμών. Vide *Chilon*.

Cheloma, χήλωμα, est rima in sagitta exculpa bifida, cui nervum ipsius arcus applicant inter jaculandum. Galen. in exeg. voc. Hipp.

Chelon, χελών. Vide *Chilon*.

Chelone, χελώνη, *Testudo*, est instrumentum Chirurgicum, quod in organis ad id collatum est, ut corpora, quæ restituuntur, paulatim, & minime concussa extendantur, quemadmodum *testudines* animalia lento gradu procedunt. Hujusmodi *Testudines* variæ sunt figuræ, & varii usus, de quibus Oribasius in machinamentis. Aliæ cubitos, & spatham attollunt, aliæ nihil attollunt, sed saltem extendunt. *Testudo* quoq; Chymicis dicitur argillaceum, in medio furni tegmen catinorum, dimidium cylindri segmentum referens, concavum, & parte inferiori hinc inde varie excisum, ut flammam eo liberiorem admittat, &c. describente D. Olao Borrich. in tr. Docimast. Metall. §. 8. *Testudinatum tecti* quid sit, Vide *Ætoma*. De *Testudine* animali, scutum in dorso gerente, marina, & terrestri, ejusdemque utilitate in victu, & medicina vide Aldrov. lib. de quadr. dig. ovip. c. 1. seqq. Bruyerin. de re cib. l. 22. cap. 171. Schr. l. 5. cl. 3. n. 90. & alios.

Chelonion, χελώνιον, pars gibba dorsi, quæ collo proxime subjacet, sic dicta a testudinis figura. Gorr.

Chelonites. Vide *Bufonites*. Rul. & Johns. e Plin. l. 37. c. 10. meminerunt *Chelonitis*, vel *Chelonitidis* gemmæ, quæ similis sit testudinibus; interdum & alterius figuræ, nempe oblongæ, referentis aquaticam concam tornaticam. Interdum exacte referunt conchas marinas S. Jacobi dictas. Repertæ sunt in veteri Marchia ad Fluvios Tangrum, & Albim. De usu nihil addunt.

Chelys, χέλυς, proprie *testudinem* denotat. Per translationem aliquando *pectus* significat. Hipp. l. de resect. l. 5. Hofman. com. de Us. Part. num. 338. Hinc verbum χελύττεσθαι, χελύττεσθαι, tussiendo e pectore educere, veluti testudine: item ἀναχελύττεσθαι. Hinc & descendit.

Chelyscion, χελύσκιον, vitiose χελίσκιον, quod significat *tussiculam*, & quidem siccam. Gal. Exeg. voc. Hipp. Foes. & Gorr.

Cheme, χήμη. Vide *Chama*.

Chemia, pro *Chymia*. Vide suo loco.

* Chemosis, χήμωσις, (vitiose χύμωσις) est vitium oculorum, cum album oculi nigro supereminet, eoq; sublimius evadit, adeo ut hiatus cujusdam similitudo appareat inter nigrum, & album. Gal. in defin. Ægin. l. 3. c. 21. quamvis & alibi rubram, carnosamq; corneæ oculi tunicæ inflammationem χήμωσιν vocarit, l. de facil. parab. Utriusq; causa haud dubie in portionum crudiorum nutritiarum una cum sanguine affluentium subsistentia consistit.

Chenalopex, χηναλώπηξ. Vide *Vulpanser*.

Cheon, χεών, *nivem* significat. Vide *Nix*.

Cheramis, χηραμὶς, epitheton *conchæ cavæ*, quam *Hiatulam vocant*. Vide *Chama*. Dicitur ἀπὸ τοῦ χηραμοῦ, quod locum cavum, *antrum*, saxum

saxum cavum, *Instrum* denotat. Usurpavit aliquando Hipp. l. 3. de morb. XIIX.66. 71. XXV. 77. & alibi sæpius, quæ loca collegit Foesius p. 678.

CHERIO, *Cherionius*. *Cherio* est nihil aliud, quam calor, aut frigiditas eorum, quæ corpus relinquit, & in naturam abit. Exemplum de Camphora. Hæc frigiditatem ex *Cherione* suo habet. Quare præsentissimum remedium est in Inflaturis. In substantia autem primarum suarum calida manet, quemadmodum Sulphur, & Spiritus Salis, una cum Mercuriali. Sic enim Gemmæ, & Herbæ. Præterea quicquid natura producit, suum *Cherionem* habet, h. e. Elementare accidens externum. Unde *Cherionia natura* dicitur, & morbis naturæ *cherioniæ* opponi debent *Cherionia* recepta, Paracelf. l. 2. de grad. & compos. cap. 3. & 4. Contradistinguitur *Relolleo*, quod intrinsecam naturam essentialem denotat. Hinc mortem non esse *Cherioniam*, sed *Relollaceam*, ibid. dixit. Johns. ita descripsit: *Cherio* est externorum elementorum occulta accidentalis virtus, & non qualificata natura caliditatis, vel frigiditatis. Meminit & *Cherioniæ* qualitatis *Relolleo* oppositæ Helmont. Paradox. 5. num. 19. Nobis videtur *Cherio* respondere Temperamento Elementati, *Relolleum* Vitali, quamvis in eo non subscribamus, vires medicamentorum esse potius ab Elementari, quam Vitali.

CHERMES, *Kermes*, est nomen fructus notissimum *Cocci infectorii*, vel *Grani tinctorii*, vulgo *Scarlati*, unde famosissima *Confectio Alkermes Monspeliensium* paratur. Vid. Schroder. l. 4. f. 1. num. 93. & Fr. Hofman. in clav. ad h. l. Impugnavit vero hoc D. Martin. Bernardus a Bern. Reg. Maj. Polon. Archiater in Literis ad Dn. D. Sachs, negans idem esse *Chermes* cum *Cocco*, sed illud ex Ilice, hoc vero ad radices Polygoni Polonici circa Thorunium copiose crescentis nasci, scripsit. Vid. Nat. Curios. Ephem. T. III. Obs. 104. & jungatur T. I. Obs. 8. D. Segeri.

CHERNIBION, χερνίβιον, vas significat, in quo aqua ad manuum ablutionem in sacrificiis recondebatur, Latin. *Vas aquiminale*, aut *aquimanile* dicitur, Gr. etiam χέρνιβον, ἢ χέρνιψ. Ab Hipp. vero accipitur pro *matula*; h. e. vase, in quod urina excipitur, l. 7. Epid. XLI. 7. Foes. p. 677.

CHERSA, idem quod *Fecula*, designat radicem in farinaceum pulverem comminutam, vel tritam, quem laborem merito Zwolferus in Animadversionibus ad Pharmac. August. improbavit; quamvis alii adhuc defendere conentur. De *Chersis* legatur Rolf. Chymiæ l. 5. f. 3. Jung. Schr. l. 2. c. 59. & Fr. Hofm. cl. ad h. l.

CHERSÆA, χερσαία, est epitheton *Aspidis* e tribus generibus, quorum meminit Gal. lib. de Theriac. ad Pis. c. 8. & Ægin. l. 5. c. 19. Dicitur quasi *Terrestris*.

CHERSYDRUS, χέρσυδρος, est nomen serpentis amphibii. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 6. In principio enim in aquosis degit locis, & *Hydra* appellatur ab ipsis aquis, h. e. *Natrix*. Postea vero siccos incolit locos, unde ex compositione locorum *Chersydri* nomen acquisivit. Aet. l. 13. c. 35. ex hoc Forest. lib. 30. Obsev. 12. Schol. Aldrov. l. 1. de serp. & drac. c. 17. *Hydrum*, vel *Natricem*, & *Chersydrum* pro uno, eodemque Serpente habet, ubi pleniorem ejus descriptionem, deque noxa, & usu invenire licet.

CHERUBIM, est virtus, & influentia cœlestis, dominatio, atque potestas super omnes dominationes, & potestates, a DEO procedens in terram, & super omnes homines. De hac divina gloria legitur amplissime apud Paracelf. in expos. Ps. David. Johns. in Lex.

† CHESIS, χέσις, effusio, diffusio seminis.

CHEYSIS, χεῦσις, h. e. *liquatio*, *fusio*, cui τὸ πάχος, *crassities* opponitur. Usus Hippoc. de lacrymarum tenuatione, l. 6. Epid. f. 8. t. 25. quamvis omnes Interpretes γεῦσις legant, & pro sapore accipiant, quam & Linden. retinuit. Placet tamen Foesii sententia in Oec. pag. 677.

CHEZANANCE, χεζανάγκη, sic dici potest omne remedium, quod necessitatem cacandi affert. Alias apud Æginet. l. 7. cap. 9. epitheton est Unguenti ex melle, & alumine parati, & cocti, quoad rubescat, quo sedes perungitur. Facile enim copiosa citra laborem subducit. Ætius quoque Emplastrum hoc nomine exornavit, quod umbilico impositum alvum movit. Gorr. p. 505.

CHIA TERRA, χία γῆ, dicitur gleba terræ, quæ in *Chio* Insula provenit, albicans, & pollens vi adstringendi, purgandi, extenuandi. Pulcherrimum est adversus ambusta remedium. Gal. l. 9. de S. F. *S*. Terra Samia.

CHIACUM, χιακόν, epitheton Collyrii, cujus materia vino *Chio*, h. e. austero, & aquæ marinæ experte lævigatur, & miscetur, quale proposuit χιακὸν κολλύριον P. Æginet. l. 7. cap. 16. Et Ætius l. 7. varios Collyriorum modos tradit, teste Gorr.

CHIADUS, Paracelso idem quod *Furunculus*, *Dothien*.

CHIASMOS, χιασμός, denotat concursum duarum rerum, sub forma, aut figura crucis ✠. Paucis, χιασμὸς est *forma crucis*. Idem & adverbium χιαστί, vel χιασμῶς significat. Ita

nervi optici utriusq; oculi occurrunt χιασμῷ. Imo juxta Barthol. libell. 3. Anat. cap. 2. plane confunduntur, in qua unione frustra quærunt identitatem speciei visibilis in utroq; oculo, cum & utraq; auris eandem simul, & semel percipiat speciem sonoram, nec tamen de nervis Acusticis talis unio notata sit. Latine etiam dicitur χιασμὸς, *figura decussata*, *Cruciata*, *Andreata*. Vid. C.Hofm. comm. in Gal. de U.P. n. 634. 693. 694. 756.

CHIASTOS, χιαστὸς, *laquei* nomen apud Oribasium sic dicti, quod habenæ capita decussatim instar literæ X invicem occurrant.

CHIAZO, χιάζω, h. e. *cancellos facio*, emendo aliquid factis χιασμοῖς, cancellis, *lituras facio per cancellos*. C.Hofm. d.l. n. 694.

CHIFFIR, *Chifir*, teste Libav. Synt. Arc. Ch. c. 8. dicitur in præparatione Lapidis Philosoph. *Lapis animalis*; quemadmodum mineralis vocatur *Chaos minerale*. Johns. vero dicit, *Chifir minerale* nonnullos interpretari, quod sit aurum. Verum se judicare ex præcedentibus, quod sit Sulphur generis metallici. Ad summam: Bœotica ænigmata.

CHILIODYNAMON, χιλιοδύναμον, epitheton *Polemonii* herbæ, q. d. *Mille virtutibus*, vel facultatibus *pollens*, h. e. ad quam multa utile, Gal. l. 8. de S. F. t. Polemonion.

CHILON, *Cheilon*, χείλων, dicitur qui labiis præditus majoribus: uno verbo, *Labeo*. Ita inter pisces, qui *Capitones* dicuntur, quidam etiam appellantur χείλωνες, hoc est *Labeones*. Lind. Ex. XI. §. 38.

CHIMETHLON, aliis, sed fortassis mendose *Chymetlon*, Gr. χείμεθλον, aut χίμεθλον. Vide *Pernio*.

CHIMOLEA *laxa*, terminus est Parac. obscurus, & obscure explicitus. Dicit enim, significare pulverem, qui separatur de floribus salsarum minerarum, l. 2. de morb. Gall. c. 4.

CHIMUS, quid sit, apud Paracelf. certo non constat. Hoc saltem dixit, quod *chimus*, *Realgar*, & *Aurum* sint una minera, & tamen quodlibet eorum habere diversam naturam, & virtutem. Ex consequentibus tamen hoc licet colligere, per *Chimum* intelligi debere fæcem mineræ, massam fæculentam, vulgo *Schlacken*, l. 2. Chir. magn. c. 11.

CHINA, *Chinna*, *Cina*, *Cinna*, nomen est radicis exoticæ ex India, vel Orientali Chinarum regno, vel occidentali Hispania nova, & Peru allatæ. Utriusq; descriptio in Botanicis quæratur, cum non sit nostri jam instituti. Hic saltem libuit inserere, quod hodieq; ejusdem usus non solum in lue Venerea, sed & in omnibus pene morbis chronicis, ubi sanguinis lympha impuritate peccat, probatus innotuerit. Insigniter vero eam laudibus extulit Amat. Lusitan. cent. 2. cur. 31. Jung. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 94. Hofm. in cl. ad h. l. & alii. Plane diversum est medicamentum, quod dicitur *china de china*, aut *china china*, *cina cina*, in Offic. estq; species aromatis, Cinamomi formam referens, cujus usus contra febres, præsertim quartanas, nostris temporibus admodum frequens esse cepit, quamvis pene rursus exolescat. Thomæ Vvillis. dicitur *cortex Peruvianus*, de feb. c. 6. Plura qui desiderat, legat citatos authores a Fr. Hofm. d. l. n. 99. de Cinamomo pag. 443. alias Regni *chinæ* Medicinam sub *Specimine Medicinæ Sinicæ* edidisse Andr. Cleyerum Ar chiatrum Societatis Indiæ, constat ex Actis Lipsiens. Ann. 1682.

CHINISCUS, pertinet ad machinamenta, de quibus legatur Oribas. de machinamentis, c. 4. ubi ita describit: *Chinisci*, cujusmodi sunt in lyra, excogitati sunt ad axes continendos. Ubi enim fibulæ non sint, quid poterit aliud utilius inveniri? Quod enim ad vim pertinet, usum habent fibularum. Decoris causa insculpta habent capita anserina. Statuuntur in organis phliæ, ut ab uno latere ad alterum penetrantes axes contineant, cujusmodi sunt in Scamno Hipp. & nostro. Hæc Oribas.

CHIOLI, idem quod *Furunculi*. Parac. l. 5. de Gall. ulc. apostem. &c. c. 6.

CHION, χιών. Vide *Nix*.

CHIRAGRA, χείραγρα, est species *Arthritidis*, quando manus infestat. Vide *Arthritis*.

CHIROMANTIA, χειρομαντία, stricte significat artem prædicendi, vel vaticinandi ex manibus, signaturis, & lineamentis. Latius tamen accipere videtur Parac. partem hanc Magiæ naturalis statuens, quæ docet in homine, brutis, & herbis signaturarum, & lineamentorum singularem utilitatem in Medicina, ita ut absque hac scientia non possit aliquis verus, & perfectus esse Medicus; quemadmodum hoc passim in scriptis suis urget, præsertim in tract. de Pestilitate, l. 2. de morb. podagr. de Caducis Paragr. 3. &c. Unde & dividit in *chiromantiam* externam, & internam, d. l. Enimvero licet in generali significatione nō reiicienda sit hæc scientia, considerans per externa phænomena in corporibus naturalibus occurrentia internam horum constitutionem, si dextre, & vero consentaneis cum rationibus tractatur: Verum quod Paracelsus in pluribus fumos saltem vendat, hoc etiam inficias ire nec possumus, nec volumus.

CHIRON, χείρων, id est *deterior*, pejor. Frequens terminus Hippocrati, 1. aphor. 3. sect. 2. aphor. 38. 53. 54. Videat. Dieter. n. 921.

Chironax, χειρῶναξ, *opificem*, *operarium*, qui manibus opus suum tractat, significat. Hip. 1. de R. V. I. A. t. 16. f. 2. t. 48. idem quod χειροτέχνης, *Artifex* bonus, χειρῶναξ ἀγαθὸς, l. de Cord. VI. 6. Ars, vel *artificium manuarium*, χειρῶναξις vocatur, 3. de artic. t. 86.

* Chironium, χειρώνιον, est epitheton ulceris maligni inveterati, ægre cicatricem ducentis, & quod oras habet duras, callosas, & tumentes. Gal. Idem quod *Telephium*, quale est Herpes exedens, *Phagedana*, *Carbunculus*, &c. l. 14. M. M. c. 17. 6. aph. 45. dictum est a *Chirone*, qui primus tale sanasse dicitur, lib. 2. M. M. c. 2.

Chironomia, χειρονομία, est species *exercitationis*, vel motus *manuum certa quadam lege*, & *arte* factæ, vel manuum ad rhythmum motio, & inter corporis exercitationes reponitur. Hippocr. l. 1. de Diæt. XLIII. 2. & l. 3. XXVI. 33. Gal. l. 5. de tu. san. c. 3.

Chirotechnes, χειροτέχνης, proprie idem quod *chironax*, χειρῶναξ, de quo superius. Accipitur tamen ab Hipp. pro *Artifice*. Unde & Medicus ab eo dicitur χειροτέχνης, l. de vet. medic. XIII. 18.

Chirotribia, χειροτριβίη, est exercitatio in arte, & *Usus medicus*. Idem quod τριβὴ, vel τὸ τεχνῶσθαι Galeni. Usus Hippoc. in præcept. X. 18.

* Chirurgia, *Chirurgus*, *Chirurgicus*, χειρουργία, χειρουργὸς, χειρουργικὸς. Est autem *Chirurgia* in genere nihil aliud, quam *manualis operatio*. Gal. l. 6. M. M. c. 6. Proprie est ea medicinæ pars, quæ manu medetur, l. 3. de C. M. P. G. c. 2. non tamen exclusis aliis remediis. Vid. Rhod. ad Septal. n. 200. p. 28. Vel accuratius: Est pars ministra medicinæ, quæ docet rectam operationum beneficio manus, & instrumentorum pro sanitate vel servanda, vel recuperanda administrationem. Vid. Dogm. Med. gen. nostr. Part. VII. Libav. in Med. Hipp. & Hermeticæ typo. Unde instrumenta vocantur *chirurgica*, & operationes *chirurgicæ*. Artifex *chirurgus*, cujus officium quintuplex est, Conjungere Separata, Separare Conjuncta, Removere Excedentia, Restituere Deficientia, & Corrigere Curvata. In omnibus iis tria sibi maxime proponere debet *Chirurgus*, tum ut cito curet, jucunde, & citra dolorem, tum ut maxime tuto. Ac rursus ut tuto curet, tria potissimum considerabit. Unum, primumque, ut absolutionem operis assequatur; alterum, ut, sicubi hanc non consequatur, saltem curandum, ne lædat; tertium, ut vitium non revertatur facile. Hæc enim qui præstiterit, merito optimus *chirurgus* censebitur. Gor. & Castell. Apud recentiores duæ adhuc peculiares species *chirurgiæ* leguntur, quarum una dicitur *Infusoria*, qua medicamenta liquida in venas sanguineas artificiose iniiciuntur: altera *Transfusoria*, qua sanguis ex animali vero, vel alio homine per canaliculos transfunditur. Vide *Infusio*, & *Transfusio*.

Chiton, χιτὼν, *tunicam significat*. Vide *Tunica*.

Chium *vinum* χῖος οἶνος, quod in insula *Chio* colligitur. Molle est, ut scribit Diosc. l. 2. c. 10. aptum potui. Bene alit, & minus inebriat, fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Hinc Scrib. Larg. ad Collyria usus, n. 26. & 36.

Chlaena, χλαῖνα, pallium, *lanam*, vel vestimentum, quod cæteris vestibus superimponitur, significat. Nova pallia vertit Erot. in Onomast. p. 123.

Chlevastes, χλευαστὴς, *derisorem*, subsannatorem significat, a χλευάζω, *derideo*, quod a χλεύη, ludibrium. Linden. Ex. X. §. 268. seqq.

Chlienesthae, χλιαίνεσθαι, *incalescere*, intepescere significat. Usus Hipp. l. 1. Epid. sect. 2. n. 12. & de febribus, Coac. t. 158. Scrib. n. 217.

Chliaros, χλιαρὸς, *tepidus*, a præced. verbo χλιαίνεσθαι. Galen. vocat febres mitiores χλιαρὰς, & opponit acutis, quæ sunt fervidiores, 4. aph. 37. Est vero *tepidum*, medium inter calidum, & frigidum. Galen. lib. 1. M. M. cap. 7. Adde J. Alex. not. in Galen. l. 7. M. M. cap. 8.

Chliasma, χλίασμα, *tepefactorium* dicitur, & in specie *fotus humidus*, cui opponitur πυρίαμα, *fotus siccus*. Utriusque meminit Hipp. l. 1. de morb. mul. LIIX. 15. & illius tantum f. 4. de R. V. I. A. t. 78. Vocat verbo alibi θέρμασμα, f. 2. de R. V. I. A. t. 2.

Chloe, χλόη, Jon. χλοίη, *herbam virentem* notat, a χλόος, χλοῦς, *viror* aut viriditas pallescens. Dicitur & χλώρασμα, Hipp. lib. 6. Epid. f. 2. t. 11.

Chloriazo, χλωριάζω, aut χλωριάω cum *virore pallesco*. Hippocr. lib. 4. Epid. XXI. 19.

* Chloros, *chloeros*, χλοερὸς, contr. χλωρὸς, ambiguæ significationis, apud Hipp. & incertum, quemnam colorem proprie denotet? Modo namque ex virore pallescens, interdum pallidum, luteum, aut subpallidum denotat. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 22. & cap. 2. progn. t. 44. Vide Foes. p. 679. Oculi quoq; dicuntur χλωροὶ, h. e. *lutei*, signum sunt Icteri, Hippocr. l. 2. de morb. XXXV. 4. 30. Sed & in signis cacochymiæ, & viscerum obstructiones, si herbacei coloris, quos Plautus vocat *herbeos oculos*. Lind. Ex. IX.

Ex. IX. §. 17. Est & nomen piscis, qui *Gobio*, vel *Gubius* dicitur. Vide *Gobio*.

Chnus, χνῦς, velut tomentum, aut lanarum rasuram, & rejectamentum significat, quo culcitræ infarciuntur, quod ex tenera lana, & molli villo fit. Usus Hippoc. de splene aquoso laxo, l. 1. de morb. mulier. LXXXVII. 7. Alibi vult Foes. d. l. sonum, vel strepitum in faucibus denotare, ut l. de int. affect. XI. 16. quamvis & hoc in loco retinere possit primam significationem, dum fauces veluti *lanugine* repletæ sibilum edunt, tanquam per fistulam.

Choa, Vide *Chus*.

Choacum, χοακὸν, nomen Emplastri, quod describitur a Celso, l. 5. c. 19. quamvis etiam legatur *coacum*.

* Choana, Χίανος, χόανοι, χῶνος, χῶνος, proprie *infundibulum* significat, uti patet ex Hippoc. ubi gula describitur, tanquam *infundibulum*, per quod cibus, & potus in ventriculum infunditur, l. de cord. I. 12. Alias & *choana*, χόανος, seu χόανον, a χέω, id est *fundo*, liquefacio, vas dicitur ex argilla, quo argentarii utuntur, & Chymici in fundendis, ac liquefaciendis metallis. Castellus. Vide *Infundibulum*. Per metaphoram & Cavitas in cerebro, quæ *Infundibulum* Latine dicitur, *choana*, χοάνη, aut propter usum excipientem, & principium ejus amplius πύελος, Pelvis dicta, hoc nomine venit; estque nihil aliud, quam cavitas orbicularis, nonnumquam triangularis, facta ex pia matre, ubi cerebri basin succingit, unde & cerebri ventriculi investiuntur. Th. Barthol. Anat. l. 3. c. 6. Jung. Gal. l. 9. de U. P. c. 3. C. Hofmann. in comm. ad h. l. n. 662.

Chocolata, *chocolate*, item *Succolata*, est massa quædam solida, & exotica, vel in placentas, vel cylindros formata, saturate rubra, friabilis, sine odore, similis fere sanguini Draconis, cujus basis potissima est fructus Cacao dictus, Avellana Mexicana. De hac confectione habes integrum libellum Anton. Colimeneri de Ledesma, Latine redditum a M. Aur. Severino, cura D. D. J. G. Volcameri editum. Jung. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 404. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

* Choenicis, Χοινικὶς, χοινίκιον, est nomen *Modioli*, vel terebellæ, seu instrumenti Chirurgici ad perforandum, & reponendum cranium, cujus meminit Gal. l. 6. M. M. c. 6. Cels. l. 8. c. 3. Ægin. l. 6. c. 90.

Choenix, Χοίνιξ, est mensura Atticorum arida, continens cotylas tres, sive sextarium unum, & dimidium, sive duas libras mensurales cum quadrante. Signum fuit ✠. Gal. de pond. & mens. Gorr.

* Choeras, Χοιρὰς, *strumam significat*. Vide *Struma*.

Choeros, Χοιρός. Vide *Porcus*.

* Cholagogus, Χολαγωγὸς. dicitur de medicamentis, quæ *bilem evacuant*, Gal. 4. aph. 2. qua simplicibus, qua compositis. Catalogum eorum tum apud alios, tum apud Jonston. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 3. c. 2. art. 1. punct. 3. reperire licet; quamvis multa concurrant cum veris principiis minime concordantia.

Cholas, Χολὰς, Lat. secundum Gazam *cholago*, omne cavum hypocondriorum, & *Ilium* dicitur, ex Aristot. l. 1. H. A. c. 13. vel quod hepar, ceu bilis colatorium contineat; vel a cavitate, quasi κοιλὰς. Utitur & Homerus hac voce, Iliad. δ, vers. 527. ubi tamen pro *intestinis* potius sumitur.

Chole, Χολὴ, *bilem* significat. Vide *Bilis*.

* Choledochos, Χοληδόχος, i. e. *bilem continens*, aut recipiens. Epitheton commune & vesiculæ fellis, & vasis Hepaticis, πόροι χοληδόχοι, unanimiter dictis, & vasi felleo communi ad intestinum duodenum excurrenti, uti patet ex Gal. l. 4. de U. P. c. 13. Vid. C. Hofm. in comm. n. 223.

Cholegon, Χοληγὸν, (item χολῆιον, idem quod *cholagogum*) Usus Hipp. lib. 1. de morb. XLIII. 15. In libro vero de L. I. H. XXXIIX. 7. & XL. 10. vocavit χοληγικόν. Vid. Foes. pag. 683.

* Cholera, Χολέρα, Foes. χολέρα, quasi *biliaris*. Gal. 1. progn. t. 25. est acutus affectus cum vomitibus biliosis multis, alvique dejectionibus, suris quoque se contrahentibus, ac frigescentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulsus minores, & obscuriores. *Cholera* duplex est apud Hippoc. altera *humida*, in qua, ut omnes norunt, vehemens est excretio bilis supra, infraque erumpentis, intestina graviter torquentur, accedunt convulsiones, sæpe etiam crurum suræ contrahuntur. Alteram *siccam choleram* vocat Hippocr. ab eadem provenientem caussa, ac circa eadem consistentem, (falsum hoc) at citra ventris fluorem, & vomitum. Gal. in defin. Hic morbus ex continua ciborum cruditate proveniens quibusdam accidit certis intervallis, omnemque corporis redundantiam educit, una cum vitiosis humoribus magnam quoque bonorum partem evacuans, Galen. l. 7. M. M. c. 11. Tantus est impetus, tantaque vis erumpentis humoris biliosi. Χολεριῶντες, seu χολεριῶντες dicuntur a Medicis Cholera morbo laborantes. Nomen habet non tam χολὴ, quam a χολὰς, id est intestinum, per quod materia ex ventre excernitur. Hæc quondam Castellus, de

hoc affectu. Quibus alia clariora, & accuratiora annectemus. *Cholera* morbus rectius derivatur a χολὴ, quam ἀπὸ τῆς χολάδων, uti voluit Trallianus, Diet. n. 925. Est morbus acutissimus, interdum omnibus aliis velocior, ita ut sub uno die sæpe vitæ terminum fecerit. Duplex est, juxta Hipp. *Humida*, & *sicca*, 4. de R. V. I. A. t. 102. 103. quæ ab una causa provenire minime possunt, cum in sicca venter saltem infletur, & strepitus insint, & laterum, lumborumque dolor urgeat, nihil autem per alvum secedat, sed adstringatur. In humida vero omnia pene contrario modo sese habent. *Humidæ* causa ergo nulla alia est, quam humorum excrementitiorum bilis, & succi pancreatici simul peccantium propria acrimonia in intestinis tenuibus nimia effervescentia stimulans, & motum intestinorum peristalticum convellens, invertens, ipsumque etiam ventriculum convellens. Sylv. l. 2. Prax. Med. cap. XI. §. 12. & XV. §. 5. seqq. cui conjuncta est totius massæ sanguineæ effervescentia tumultuaria, & colliquativa. Unde non mirum, si tam cito interimat ægrum. In *sicca* vero flatusücciores, veluti per torrefactionem, a sanguine acriter excandescente, & combusto ficciori, & insufficienti bilis secretione, & succi pancreatici nimia austeritate oborti peccans, quemadmodum ex eodem d. l. & alibi patet. *Cholera* a Paracelso sumitur pro ipsa *Bile*, passim in Scriptis suis; quemadmodum & Æ. Lampridium accepisse, notavit Rhod. in Indic. prior. ad Scribon.

* Cholericus, Χολερικὸς, *biliosus*, duas diversas habet significationes. 1. enim accipitur pro eo, quod naturam æmulatur bilis excrementitiæ, nondum tamen in eam penitus degeneravit. Ita *cholericum* temperamentum in latitudine sanitatis, & intemperies *cholerica* in statu p. n. Sanguis *cholericus*, seu biliosus ad utrumque statum spectans, ceu causa; in quo portiones salinæ volatiles, & sulphureæ acres prævalent, unde calor major, & sanguinis motus intrinsecus fortior observatur, nutritio vero minor. Ita homines dicuntur *cholerici*, vel *biliosi*, tali sanguine, & temperamento, sive vel p. n. præditi, uti passim ex veteribus, & recentioribus constat. 2. accipitur pro iis, qui *cholera* morbo laborant, uti dictum. Unde Hip. χολερικὰ πάθεα vocavit, l. 5. Epid. XXVII. 6. 8. XXIX. 16. & l. 7. XXXV. 4. XI. 8. Alibi etiam χολερώδεα dicuntur. Coac. 535.

Cholobaphinon, Χολοβάφινον, est epitheton æris auri colorem mentientis. Dicitur *æs coronarium*. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 6.

Choloma, Χώλωμα, *cholosis*, Χώλωσις, Χωλεία τῦ σκέλυς. Gal. 6. aph. 60. vel communiter *omnem morbi distortionem*, & depravationem quoad motum significat. Gal. c. 4. de artic. t. 11. vel specialiter *claudicationem*, quando crus vel longius fit, interius laxatum, vel brevius, si foras luxatio fit, ex 6. aph. 60.

Cholos, Χωλὸς, *claudus*, etiam in lata, & stricta significatione. Hinc & manus *clauda*, χωλὴ χεὶρ, dicitur. Hipp. 2. prorrh. l. 6.

* Chondrosyndesmus, Χονδροσύνδεσμος, i. e. *cartilagineum ligamentum*. Galen. l. 1. de temper. cap. 9. Hinc & συγχόνδρωσις, unio ossium cartilaginis interventu facta. Vide *cartilago*.

* Chondrus, Χόνδρος, Far. Vide *Alica*, *cartilago*, ad priorem significationem per translationem pertinet & hæc, quando thuris mica, seu granum χόνδρος λιβάνυ dicitur, alias *Manna Thuris*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 104. p. 172.

Chone, Χώνη, idem quod *chona*. Vide supra. Gal. l. 9. de Anat. oper. c. 1.

* Chora, Χώρα, i. e. *Regio*, locus, in quo homines degunt. Hujus accuratam notitiam maxime esse necessariam ad conservandam, & recuperandam sanitatem, patet ex Hipp. 1. aph. 2. & prolixius l. de A. L. & Aq. Jung. Diet. n. 936. χῶραι etiam dicuntur cavitates oculorum ceu *regiones*, quæ superciliis subjacent. Gal. l. 8. de U. P. c. 6. item *Spacium*, vel *Spatium*, h. e. locum aliquem vacuum, Gal. l. de inæq. temp. c. 2. & l. 10. M. M. c. 6. alibiq;

* Chorda, *corda*, χορδὴ, dupliciter accipitur. Proprie pro *fidibus*, & nervis canoris extensis super instrumenta Musica. Gal. l. de trem. palp. c. 3. & l. 3. de L. A. c. 6. sæpiusque alibi. Per translationem, & improprie denotat *Tendinem*, Gr. τένων, dictum. Vide *Tendo*. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 1. Apud alios, præsertim Poetas, *Intestina* quoque χορδαὶ dicta sunt, unde *chordapsi* derivationem petunt. Parac. etiam per *chordas* intellexit *pudenda*, unde *curam cordarum* vocavit, l. 7. de orig. & cur. morb. Gallic. c. 11. & l. 8. c. 3.

* Chordapsus, Χορδαψὸς, idem quod *Ileus*, *Volvulus*. Vide *Eileos*.

Chorea, Χορεία, communiter motionem pedum, & corporis ad rhythmum, & legem Musicam denotat, quæ *Saltatio* dicitur, & ita inter Exercitationes corporis indifferenter ad sanitatem, & morbos referri potest. Specialiter vero significat morbi convulsivi speciem, quæ *chorea S. Viti*, a sacello S. Viti, quod est in finibus Ulmensium, appellatur, malum affine *Tarantulatis*, quando mulieres quotannis saltu cũ perturbatione mentis eousq; sese nocte, dieq; exercent, donec ecstaticarum instar corruant, qua ratione restitutæ sibi videntur, ut parum vel

vel nihil sentiant per integrum annum usque ad solstitium æstivum, circa diem S.Viti occurrens. Horst. in Epist.med.s.6. de admir. convulf. *Hujus* affectus caussam naturalem persuasurus Th. Vvillis in spiritus animales œstro quodam, ceu copula heterogenea explosiva excitari, ac effrænes evadere docet, de convulf. morb. c. 7. Enimvero an non illud œstrum, aut illa copula vel provenire potuerit a diabolicis præstigiis, vel ab his regi propter superstitionem concurrentem, alii quoque perpandant, & dijudicent. Paracelf. *Choream S. Viti* divisit in *Choream*, *Lascivam*, & *iratam*, vel *Æstimativam*, Tr.2.de morb. Ament.c.3. ubi etiam curam utriusq; tradit, illius quidem haud plane ineptam; hujus vero superstitiosam, aut vanam. Liquorem etiam Sapphiri peculiariter tollere hunc affectum, legitur apud eund.l.2. de virib.membr. c.4.

Choregia, χορηγία, proprie significat *officium Chrirurgi*, generaliter etiam notat *erogationem sumptuum*, contributionem; sed Gal. accipit pro *redundantia materiæ* ad morbi generationem facientis, l.de cur.rat.per S.M.cap.19. Jung. Fuchs. comm.ad hoc l. pag.m.285. b. 286. a.

Choreo, χωρέω, dupliciter ab Hipp. sumptum (1.) significat procedo, *progredior*, πρὸς βίην, ad virtutem, aut robur, s.2.de nat.hum. t.13. (2.) pro *exeo*, excernor, v.g. de Urina, 2.prorrh.XXXI.15. Et τὰ χωρέοντα, quævis dicuntur *excreta*, 1.aph.23. Jung. Dieter. n.937. Lind. Ex XIII. §.248. seqq.

* Chorion, χορίον, quibusdam etiam χωρίον, est nomen membranæ fœtum involventis exterioris, totum uterum replentis, cui Placenta adhæret uterina, ita dicta, quod multæ venæ, arteriæq; sint in ipso tanquam in choro quodam congressæ, ac dispositæ; aut quod instar circuli fœtum ambiat. Pleniorem hujus membranæ descriptionem vide in Anatomicis, Hier. Fabric. ab Aquapend. de form.fœtu, Harv.Ex. de gen. anim. in additament. h. tit. Bartholin. l.1.Anat.c.36. Qui per ω scribunt χωρίον, hanc dant rationem, quod hæc membrana fœtus veluti sedes, & domicilium sit, vel quod una cum fœtu χωρεῖ, exeat. Castell. Quod tamen improbat C. Hofm. comm. in Gal. de U.P. n. 1068.

* Choroides, χοροειδὴς, dicitur de diversis membranis ob copiam vasculorum sanguineorum *chorio* membranæ in utero similibus. Ita *Plexus choroidei*, χοροειδῆ πλέγματα, ἢ συστρέμματα, sunt convolutiones membranarum cerebri, ex multis venis, & arteriis prope medium cerebri ventriculum constitutæ. Gal.l.9.de Anat. Oper.c.3. & l.9. U.P.c.7. Ipsa quoque tenuis cerebri membrana, alias *Pia mater* dicta, vocatur χοροειδὴς, eo quod cerebri vasa non aliter sustineat, quam τὸ χορίον vasa ad fœtum pertinentia complectitur, l.8.de U.P. cap.9. Sic & *Oculi tunica Retiformis*, vel ἀμφιβληστροειδὴς, alias dicta etiam χοροειδὴς, humorem vitreum oculi ambiens vocatur. Gal.l.10.de U.P. c.2. Castell.

Chorus, χορὸς, vel idem significat, quod χορεία, *Chorea*, saltationem, *tripudium*, vel *cœtum*. aut multitudinem *hominum saltantium*, & quidem manibus junctis facta *corona*, vel *circulo*. Vide C. Hofm. in comm.ad Gal.lib. de U.P.n.790. Barthol d.l.

Chreia, χρεία, est vocabulum emphaticum, *usum*, *officium*, necessitatem alicujus rei exprimens:Gal. conscripsit Libros de *Usu Partium*, περὶ χρείας τῶν μορίων. C. Hofm.in comm. n.8. Gorr. in def. p.514.

Chrema, χρῆμα, quid in vita civili significet, non est hujus loci exponere. Ab Hippoc. vocabulum hoc sumitur pro omni *re*, & ita idem quod πρᾶγμα, Hipp. l. de A. L. & Aq. XII. 11. XVII.7. XX.6. Ita ventriculus dicitur χρῆμα ἰσχυρὸν, *res* valida, l.4. de morb.XXXI. 13. & Pulmo ibidem rara, vel laxa res, 7. Videantur & loca alia, v g. 4. de fract. t.63. & in epist.ad Philopœmen. Adde Foes. pag. 684. seqq.

Chresimos, *Chrestos*, χρήσιμος, χρηστὸς, i.e. *utilis*, proficuus, commodus. Ita de purgantibus, Hipp.4.aph.2. Molles tumores, χρηστοὶ, 5.aph.67. & horror a sudore οὐ χρηστός, non est proficuus, 7.aph.4. Et Eunuchi in specie ad generationem dicuntur οὐ χρηστοὶ, *inutiles*, l. de genitur.III.6.

Chresmologus, χρησμολόγος, *fatidicus*, idem quod Μάντις, *Vates*, aut certe species vatis. Gal.cap.1.de R.V.I.A. t.16. a χρησμὸς, *Oraculum*.

Chrestomatheia, Χρηστομάθεια, significat *Utilia*, *Excerpta*, & explicationes selectiores in aliqua scientia. Ita B.C. Hofm. Annotationes, Scripta quædam Physiologica, & Pathologica nomine χρηστομαθειῶν exornavit, quæ Illustris Guido Patinus pluribus annis post obitum Authoris Lugduni Anno 1658. exprimendos curavit. De hoc vocab. vide laudati Hofm. com.in Gal.de U.P.n.2.

Chrisis, χρίσις. Vide *Inunctio*.

Christi *manus*, est epitheton *facchari depurati*, *cum aq. rosar. cocti*, & in rotulas fusi, additis margaritis præparatis, vel omissis. Vide Dispensatoria. Lang. lib. 3. epist. 1. cap.6.

Christos, χριστὸς, a χρίω, *ungo*, significat id, quod *ungendo applicatur*. Olium φάρμα-

na, præsertim externa, triplicis fuere sortis: Ἐμίπαςα, quæ vulneribus sanandis imponebantur: χριςὰ, quibus telorum cuspides inficiebant: & πιςὰ, vel ποςὰ, Hippocr. dicta, lib. de affect. XLIII. 1. Primi generis semper bona: quæ secundi, semper mala: quæ denique tertii, pro voluntate offerentis, aut bona, aut mala erant. Atque ita obtinuit apud eos, qui Medici non erant. Linden. Ex. XIII. §. 323.

CHROMA, χρῶμα, duo significat: 1. *Colorem*, Hipp. 4. aph.21. Coac.t.125. & alibi. Dicitur & χροιὰ, t.608. Vide *Color*. 2. *Corporis habitum* exteriorem, sive *cutem*, lib. de Insomn. IV. 16. lib.4.Epidem.XXII.20 & lib.5. XXIV. 18.

CHROMATISMUS, χρωματισμὸς, *colorationem* significat, sive modum naturalem, sive artificium colorem rebus certum conciliandi. Vide Libav. Synt.Arc.Chym. l.6. cap.23. seqq. Vide *Coloratio*.

CHROMIS, χρέμις, χρέμυς, nomen piscis littoralis, cujus usus in cibis, de quo legatur Aldrov.l.2.de pisc.c.14.

* CHRONICUS, *Chronius*, *Polychronius*, χρονικὸς, χρόνιος, πολυχρόνιος, denotat *diuturnum*, & est epitheton morborum, qui tardius moventur. Ita 3.aph.14. coryzæ *chronicæ*: Hæmorrhoides *chronicæ*, 6.aph.12. Et opponuntur *Brevibus*. Vide *Crachychronius*, & *Brevis*. Hunc terminum aliquoties retinuit Paracelsus.

CHRONIZO, χρονίζω, *morari*, cunctari, moram facere significat, Hipp.4.aph.10.

CHRONOS, χρόνος, significat *Tempus*. Vide *Tempus*.

CHROS, χρὼς, apud Jones *corporis carnosam partem*, & substantiam significat, in quo genere cutis, & musculi sunt, membranæ, & viscera. Gal. de fract.t.9. & f.3.t.6. Jun.Coa. t.243. ubi superficiem corporis denotat. Foes. in Oec.p.685.

CHRYSAMMOS, χρύσαμμος, h.e. *aurea arena*, quam Galenus terram χρυσῖτιν vocavit, lib 9. de S.F. in qua portiunculæ, aut frustula quædam auri parva reperiuntur, quæ negotio huic dediti beneficio ignis, & fornacum colliquando, aut fundendo extrahunt. De qua auri faciendi antiqua arte legatur Jo: Franc. Pici Mirandulæ de auro l.3. c.1. in Theatr.Chym. Vol.II, pag.360. De hujusmodi glebis, & arenis auro puro turgidis plura legantur ex aliorum scientiis compilata in Erasin. Franc. Hort. Orient, & Occid. Ind. T.I. Part. 2. p.m.1116. seqq.

CHRYSE, χρυσῆ, nomen Emplastri, cruentis vulneribus accommodati, ex Thure, alumine sciss. colophon. resina, oleo, auripigmento, & oxelæo parati, ap d Æginet. l.7.c.17.

* CHRYSITIS, χρυσῖτις, idem quod *chrysammos*. *Chrysitis* etiam dicitur *Litargyrium auri*. Dios. l.5.c.102.

CHRYSOBALANUS, χρυσοβάλανος, *glans aurea*, quid propie denotet, non constat. Bauhinus tamen in Pinace existimat ex mente aliorum, *Nucem moscatam* esse intelligendam. Occurrit apud Gal.l.8.de C.M.S.L. c.3.

CHRYSOCERAUNIUS, Χρυσοκεραύνιος. Vide *Ceraυniochrysos*.

CHRYSOCHALCOS, Χρυσόχαλκος, idem quod *Aurichalcum*. Rul. & Johns. Dicitur & *Orichalcum*.

CHRYSOCOLLA, χρυσόκολλα, quasi *gluten auri*, est minerale coloris late viridis, Venereæ, salinæ, nitrosæ, & fusoriæ naturæ. Duplex est, *Nativa*, & *factitia*. Inter nativas Armeniaca primas, secundas Macedonica, tertias Cypria tenet. Quamvis & in Germania sint excellentes, in Silesia, nec non & in Hungaria, alibique. Est *Borax* nativus. Et posset dici *Chrysocolla* viride scissile, sicut Ærugo *æris viride rasile* dicitur. Estque quasi species nitri. Plin. lib.33. H. N. cap.5. *Factitia* vel ex ipsa nativa depurata paratur, vel etiam ex urina infantum. De facultatibus *Chrysocollæ* leniter escharotica, colliquativa, siccante vide Gal. l.9. de S.F. in fin. Dioscor. l.5. cap.104. Jung. Rul. & Johns. in Lex. Chiocc.in Mus.Calceol. sect.3. pag.375. seqq. *Borax* etiam *Chrysocolla Aurifabrorum* vocatur a C. Hofmann. Paralip. Offic.c.55.

CHRYSOGONIA, χρυσογονία, est *semen aurificum*, ex auro prius soluto perfectissime concoctum, seu *Tinctura aurifica* rubri coloris, admirabili tenuitate substantiæ prædita, cui a natura vis illa aurifica inest, quemadmodum in *Argyrogonia* vis *argentifica*. Videatur Gaston. Claveii Apolog. Chrysopœja, & Argyrop. Th.Ch. Vol. II.

CHRYSOLITHUS, χρυσόλιθος, est lapis pretiosus, vel gemma aurei coloris, (unde & nomen quasi *Lapis aureus*.) Duplex habetur: Veterum, qui *Topazius* modernorum: & *Topazius* veterum qui *Chrysolithus* recentiorum gemmariorum. Duo sunt genera, *Orientalis*, & *Europæus*, quorum ille hunc & colore, & duritie superat. A signatura coloris judicatur naturæ esse, & virtutis Solaris, h.e. Cardiacæ, & Cephalicæ. Proinde creditur timores nocturnos, & melancholiam minuere, intellectum confortare, &c. Plura vide apud Ruland. in Lexic. Schroder. lib.3. cap.5. Fr. Hofman. in clav. ad hoc loc. Dicitur & *Chrysopassus*, Paracels.

Paracelf. tr. Cœlum Philof. item *Ethefius*, Rul. & Johnf.

Chrysomanes, χρυσομανής, dicitur, qui nimio auri defiderio ducitur, *auri infane* quafi *cupidus*, quales olim Hifpanos fuiffe in Indiis ex Itinerariis, & Hiftoriis conftat. De hoc vocabulo vide Linden. Ex. X. §. 208. Annon & *Chryfopœi* hoc nomine venire poffent?

Chrysoplyeius *pulvis*, dicitur, qui plumbo duritiem, argento vivo, & ftanno difficilem liquationem dat, quam utramque qualitatem ferro adimit. Helmont. tr. Natura contr. nefc. n. 40.

Chrysopoeia, χρυσοποιΐα, eft pas Spagyricæ, vel Chymiæ, quæ monftrat artificium ex metallis imperfectioribus aurum verum conficiendi, beneficio Mercurii Philofophorum, ceu *Chryfogonias*, vel *Chryfopæi* pulveris, uti vocat Helmont. tr. format. ortus, n. 21. Vide *Argyropœja*. De utraque uti certum eft, ad Medicinam proprie non pertinere, ita adhuc incertum, & valde dubium, an poffibilis fit naturalibus viribus. Rolfink. licet fere penitus ad negativam inclinaverit, tamen difficillimam effe ftatuit, Chym. l. 6. c. 13. Qui vero de hac arte plura legere expetit, adeat Theat. Chy. & Andr. Libavii fcripta Chymica. Nobis non licet omnia convafare.

Chrysos, χρυσός, Latine *Aurum* dicitur. Vide *Aurum*.

Chrysulga, epitheton *Aquæ Stygiæ*, quæ *Regia* dicitur, folvendo auro deftinatæ. Rolfink. d. l. l. 3. f. 1. art. 4 cap. 14. Helmont. tr. Pharmac. ac Difpenf. mod. num. 15. tr. Humor. paff. cap. 1. num 78.

Chrysun, χρυσοῦν, Lat. *Aurum*, nomen eft vel Collyrii apud Aet. l. 7. ad incipientes fuffufiones efficacis, vel Peffivalentis ad inflammationes uteri, apud eund. l. 16. c. 83. Vid. Gorr. p. 515.

Chus, χοῦς, *Choa*, *Congius*, eft menfura liquidorum apud Atticos, capiens fextarios fex, vel cotylas Atticas duodecim. Aut habet olei libras novem, vini decem, mellis tredecim, cum dimidia. Galen. de pond. & menfur. Lind. vini faltem tribuit libras octo, cum unciis quatuor, Ex. X. §. 227. Rhodius ad Scrib. Larg. num. 268. *congium* denas libras pendere fcripfit, quod infculpta decuffis manifeftat..

Chybur, *Chibur*, denotat Sulphur. Hoc præparatum unice extollit Paracelf. in affectibus pulmonum, ut nihil melius eo valeat. Vocat Balfamum pulmonis, & pectoris, neque majus arcanum in viribus rerum quærendum. Parac. l. 2. de vir. membr. ext. n. 14. Jung. Johnf. in Lex.

Chylarion, χυλάριον, diminutive idem quod *Chylus*, χυλός, quæ vox in fpecie ptifanæ fuccum denotat; quafi *Succatiunculam* diceres. χυλάδιον legendum effe in Hippocr. lib. de int. affect. XL. 17. exiftimat Foef. Oecon. pag. 685. quamvis in edit. Linden. χαράδιον legatur.

Chilificatio, χύλωσις, χυλοποίησις, vulgo *coctio prima*, eft actio ventriculi propria, (quamvis non negari poffit, initium accipere in ore, & fupplementum in inteftinis, præfertim tenuibus) qua affumta alimenta per os, beneficio caloris nativi, five flammæ vitalis appropriata, allaborante quoque vifcerum adjacentium, præfertim hepatis calore, mediate fucco quodam fpirituofo acido, aut juxta nonnullos moderate acido falfo, quod Fermentum dicitur ventriculi, fermentationis moderatæ modo in ejufmodi fubftantiam, quæ cremori, vel fucco ptifanæ fimilis eft, & proxime converti poteft in fanguinem, transmutantur. Vid. Joh. Vvallæi Epift. de motu Chyli, & fang. Dieter. Jatr. n. 157. & 117. C. Hof. com. ad Galn. de U. P. num. 180. Th. Barthol. Anat. lib. 1. cap. 9. aliique ex recentioribus plures, præfertim Charlton. in Oecon. anim. Ex. II.

Chylysma, χύλισμα, a χυλίζω, *fuccum exprimo*, fignificat *fuccum expreffum*. Diofc. l. 3. cap. 125. Unde hanc vocem ei authori propriam vocavit Rhod. in Indic. ad Scribon. prior. B. tamen Rolfink. etiam *Extractis* hoc nomen applicare non dubitavit. Unde extractum quoddam vocavit *Chylifma Catholicum*, & *Holagogum*, Chym. l. 4. f. 3. c. 12.

* Chylus, χυλός, generaliter *fuccum* fignificat, cum in animantibus, tum in plantis paululum incraffatum. Gal. l. 1. de S. F. c. 36. Ap. Hippocratem vero fpecialiter accipitur pro *fucco ptifanæ*, & forbitionem fignificat, quam Ptifanam colatam vocant, expreffam hordei fubftantiam continentem, non cremorem, qui eft aqua hordei expreffa apud Latinos, non fuccus ipfius fubftantiæ hordei, cui tota, & integra ptifana, hoc eft non colata opponitur, 1. de R. V. I A. t. 28. 41. 47. t. 5. Epid. X. 12. 16. l. 7. II. 421. V. 9. 20. & alibi fæpius, quæ loca videri poffunt apud Foef. p. 686. Propter fimilitudinem cum hoc Ptifanæ fucco fpecialiffime etiam *chylus*, χυλός, dicitur fuccus ex affumptis cibis; nativi caloris, & fermenti in ventriculo contenti vi, per fermentationem (quam antea *Chylificationem* diximus) elaboratus, partim tenuioribus, partim craffioribus portionibus conftans. Gal. l. de atr. bile, c. 3. & l. 4 de U. P. c. 3. Cur Lindenus fcribere maluerit *chilus*, non video rationem. Vocat vero pul-

tem illam, quæ in ventriculo, ceu publica olla, coquitur quotidie, & præter *cremorem*, quem χυμὸν, vel succum appellat, habet etiam *scoriam*, seu recrementa ciborum, Exerc. XIII. 281. Quemadmodum vero indubitatæ veritatis, & in confesso est omnium, quod *chylus* sit materia sanguinis; ita per quas vias, quo motu, & an ad viscera quoque, præsertim hepar, & lienem, feratur pro sanguificatione, nondum inter Anatomicos prorsus expeditum est; quorum sententias adducere non admittit instituti ratio. Vid. Th. Barth. in Anat. d. l. & alibi.

Chymia, *Alchymia*, *Chemia*, *Chimia*, χυμία, χημία, σπαγυρία, *Spagyrica*, (hæ scribendi varietates a diversa derivatione obortæ sunt, & adhuc salva Orthographia defendi possunt. Vid. RolfinK. l. 1. Chymiæ, c. 8. Lib. Synt. Arc. Chym. in pr.) generaliter artem, materiam quandam solidam liquandi, aut solvendi significat, Rul. in Lex. Specialiter vero tribus potissimum gaudet significationibus. 1. sumitur pro arte, quæ monstrat modos diversos medicamenta simplicia, vel composita concreta solvendi, aut soluta coagulandi, ut purum ab impuro separetur, & vis medicamentosa eorum exaltetur, aut promptior reddatur. Hæc definitio fere coincidit cum Rolf. dict. l. cap. 11. 22. Et hæc *Chymia* est medica, parsque Pharmaceuticæ. Unde & Pharmacia selectior vocatur maritanda cum Galenica, D.D. Wedell. in Ph. I. A. F. R. in proœm. p. 4. Verum Medicinæ saltem ministra, aut serva, quam tamen hodieque multi non sine præjudicio Artis Medicæ, suæque dignitatis ultra τὸ πρέπον laudibus extollunt. 2. sumitur pro arte μεταλλουργικὴ, sive transmutandi metalla imperfectiora in perfectiora, Aurum, & Argentum, cujus duæ sunt partes, *Argyropœja*, & *Chrysopœja*, de quibus vide supra suo loco. Et in hac significatione sumplit Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 2. de Auro cap. 1. in Theatr. Ch. Volum. II. pag. 323. accipitur pro arte, quæ occupata est in præparatione *Lapidis Philosophici*, sive per hunc intelligatur *Medicina Universalis*, per quam omnes morbos sanari posse alii persuadere conantur, sive illud semen *chryso*, vel *Argyropœum*, quo mediante transmutatio fit metallorum in aurum, & argentum. Quamvis vero nunquam non omnes hæ *Alchymiæ* species suos habuerint amatores, quas nimio amore deperierunt, præsertim vero tantis encomiis exornarunt, ut Philosophiam veram, Sophiam adeptam etiam vocare non sint veriti. Videatur iterum Theatr. Chym. in singulorum Voluminum Indice. Sunt tamen qui de duarum posteriorum certitudine, veritate, amoris hujus dignitate haud immerito dubitant, de quibus legi poterit RolfinK. dict. loc. cap. 9. & 10. cui etiam calculum nostrum addere eo minus dubitamus, quo magis persuasum nobis habemus, verissimum hactenus fuisse illud proverbium, cujus meminit Guido Pancirollus in nov. repert. part. post. tit. 7. Nunquam vidi Alchimistam divitem, cui respondet Italicum: Non ti fidare all' Alchimista povero, e Medico amalato. Et omnino dolendum, quod Magnates quidam permittant, ab hujusmodi artificibus (verius utplurimum impostoribus) decipi, ut etiam ad dignitates varias evehere non vereantur. Artifices Chymiæ vocantur Chimici, Chymici, Chymiatri, Alchymistæ, Spagyrici, Philosophi, Adepti; quæ duo epitheta fortassis vel hyperbolice, vel Ironice sunt accipienda.

Chymolea. Vide *Kymolea*.

Chymosis, vitiose, pro *chemosis*. Vide supra.

Chymosum, dicitur Paracelso genus nutrimenti ex assumptis in Chylum mutati, & ita idem quod *chylus*, e quo aliquando & vermes Ascarides generantur, lib. 2. Paragr. §. 2.

*Chymus, χυμὸς, quamvis communi significato nihil aliud, quam succum, humorem presertim coctione paulum incrassatum, denotet, & ita a vocabulo *chylus*, χυλὸς, nihil differat; Quidam tamen qua veteres, qua recentiores, aliquam differentiam urgere solent. Ita Galen. l. 1. de Simpl. Fac. cap. 36. χυμὸν, vult, significare *gustatoriam facultatem*, vel qualitatem, quam *Saporem* vocavit, qui est in plantis, & animalibus; *Chylum* vero succum incrassatum, in quo *sapor* inest. Lindenus vero Ex. XIII. §. 282. ita differre scripsit, ut *Chymus* sit cremor, & portio *chyli* melior. Ruland. & Johns. vero plane contrarium innuerunt, docentes in Lex. *Chymum* esse massam, item fæcem.

Chysis, χύσις. Vide *Fusio*.

Chytlon, χύτλον, dicitur *inunctio*, quæ cum *multa aqua*, & *oleo* fit. Hinc verb. χυτλάζω, *aqua*, & *oleo simul perfundor*. Foes. p. 686. & verbum χυτλῶσαι, quod significat, aqua, & oleo simul contuso, tritoque inungi, aut perfundi. Gal. l. 2. de S. F. cap. 25. Opponitur τῷ ξηραλοιφεῖν.

Chytra, χύτρα, i. e. *olla*, vas fictile, in quo aliquid coquitur. Idem significat χύτρεος, apud Hippocr. lib. 2. de morb. mul. XXIV 21. seqq. χυτρίδιον, *ollulam* denotat, lib. de ulcer. XII. 2. χύτρα πλατύστομος, ampli orificii *olla*, legitur apud Galen. lib. de C.M.P.G. cap. 12.

Cibarium, idem quod *cibus*. Vide *Cibus*. *Cibarius* panis, hoc est secundarius, in quo satis uber copia furfurum relicta est. Celf. lib. 12. cap. 18. C. Hofmann. Instit. Medic. lib. 5. c. 6. §. 4.

Cibatio, τροφή, idem quod ciborum, vel alimentorum assumptio. Chymice vero *cibatio* significat *corporationem*. *Cibatio* vocatur nutritio materiæ siccæ nostræ. Ripleus in Axiom. Philosoph. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 115. Vel est subtilis ingrossatio, & crassi subtiliatio. Quercet. Respons. ad Aubert. ibid. p. 175.

Cibus, σῖτος, σιτίον, varie sumitur: Late, stricte, strictius, & tropice, vel improprie. *Late*, pro *omni alimento*, quod per os assumitur, verb. gr. apud Hippocr. lib. 6. Epidem. sect. 4. t. ultim. Labores *cibos* præcedant. *Stricte*, pro solidioribus alimentis, & ita contradistinguitur *potui*, quæ acceptio est communissima, nec opus habet testimoniis. *Strictius*, quando significat frumentum, panem, & quæ ex frumentis parantur, frumentacea alimenta. Galen. cap. 1. de R. V. I. A. t. 18. Unde σιτηρὰ γλάσματα, *frumentacea gustamenta*, ibid. in textu leguntur. *Tropice*, & *improprie* sumitur *cibus*, σῖτος, vel pro *massa chilosa*, ex assumtis alimentis in ventriculo elaborata, notante Lindeno ad Hippocr. lib. 5. Epid. II. 6. 7. seqq. Exerc. XIII. §. 185. vel *excrementis* alvi *indigestis*, & crudioribus, Hipp. d. l. & l. 4. XXIX. 5. Plura vid. in Foes. p. 568. *Ciborum* varietatem non semper esse noxiam, probari potest ex Scrib. L. num. 184. ubi vide Rhod. ad h. l.

Cicada, τέττιξ, est insectum ἐγχέλλδον, sonoram vocem edens, *Gryllis* simile, rore vivens; unde ore caret, & in pectore aculeatum quid habet, quo rorem lambit. In Italia vulgaris notitiæ, nostratibus incognita. Hujus pleniorem descriptionem videsis apud Aldrov. l. 2. de insect. c. 13. Usus earum olim fuit non modo in cibis, sed & in medicina, præsertim contra colicos affectus, cum granis piperis imparibus, apud Gal. l. 11. de S. F.

Cicatrix, οὐλή, proprie notat cutem, quæ in ulcere a natura per medicamenta exiccantia, quæ & *cicatrisantia*, ἐπουλωτικὰ, dicuntur, regeneratur. Hanc non esse veram cutem, sed cuti saltem simile, unanimiter Anatomici statuunt, & subscripsisse videtur Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 2. quod sit ex carne exusta, & quasi exsiccata. Particulatim *cicatrix oculi* dicitur *Albugo*. Vide supra suo loco. Gr. dicitur etiam ὠτειλή, quamvis hoc vocab. aliquando etiam pro ipsis ulceribus sumi, monstret Foes. ex 1. de artic. t. 44. & lib. de vuln. cap. XIX. 3. At mihi potius labia vulneris, aut ulceris significari videntur. Paracelf. vocem *cicatrix* etiam accepit pro affectibus Cutaneis externis, ut sunt Morphea, Sirones, &c. Archidox. lib. 9. & de vit. long. lib. 2. cap. 11. *Cicatricula* etiam appellatur a quibusdam particula illa ovulis generationis adhærens, quæ a mare fœcundata beneficio liquoris genitalis, vel virtualiter, vel materialiter mediantibus particulis subtilissimis, & spirituosissimis, (quæ etiam Spiritus plastici nomen merentur) principium sit formationis fœtus; in qua significatione descripsit D. D. Peierus in Ex. Anatomico-Medicis Pœonis, & Pythagoræ Epistolicis Ex. 19.

Cicatrizans, ἐπουλωτικόν. Vide *Epuloticum*.

Ciccus, κίκκος, est species cicadæ parvæ, & contemptibilis, teste Hesychio. Unde proverbium apud Linden. Ex. 5. §. 52. quamvis & *Ciccus* sit Anseris feri species, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 10.

Cicindela, *Lampyris*, λαμπυρίς, *Noctiluca*, *Nitedula*, insectum est alatum, in tenebris ignis modo lucens. Vulgo *Vermiculus S. Johannis*, cujus splendoris causam in humorem diaphanum, quem in alvo continet, referunt. Ejus insecti descriptio legatur apud Aldrovand. lib. 4. de insect. cap. 8. De usu medico, quamvis raro, vide Scrod. l. 5. cl. 4. n. 100.

† Cicla, de qua passim in Clyster. Rondelet Barbar. & officinis Beta, notat Dodon.

Ciconia, πελαργός, potissimum duplicem habet significationem. (1.) Significat Avis speciem in vulgus notam, cauda, & alis nigris, in reliquis corporis partibus pennatis albam, rostro, & pedibus oblongis rubicundis (quamvis & dorso nigram, ventre saltem albam dari in locis quibusdam desertis paludosis, ex Aldrovand. constet) de qua vide plura apud dictum Aldrovand. lib. 20. Ornith. cap. 1. Hujus avis usus quamvis in cibis hodieque nullus sit, haud dubie propter victus rationem suspectam, in Medicina tamen non carere utilitate, legatur præter dict. loc. apud Schr. lib. 5. clav. 2. num. 48. Imprimis contra pestem commendat Paracelf. tract. 1. & 2. de pestilitate. Stercoris *ciconiarum* laudes contra epilepsiam suspectas haud incongrue reddidit Galen. lib. 12. de Simpl. Fac. §. Stercus anser. (2.) significat machinam, vel instrumentum mechanicum, quod & *Gruis* nomine venit, it. *Tolleno*. Dicitur Gr. γεράνιον, κηλώνειον. Vide *Celoneum*.

* Cilia, ταρσοί, sunt extremæ palpebrarum partes, semicirculares, & veluti cartilagineæ,

gineæ, quæ in somno clausis oculis committuntur. Iis & pili semper fere eandem servantes magnitudinem infiguntur, qui etiam ab aliis *cilia* vocantur. Bartholin. lib.3. Anatom. cap.8. Hofmann. in comm. ad Gal. de U.P. n. 737.741.

Cillo, aliud vitium a *Cilone*, vel *Chilone*, & significat eum, cui perpetuum superius cilium plusquam cilleret, sive tremeret perpetua agitatione. Quod se in fœmina vidisse meminit Linden. d.l. & nos in alia similiter vidimus.

Cilo, προκέφαλος, C. Hofmann. φοξὸς, dicitur, cui frons est eminentior, ac dextra, sinistraque velut recisa videtur. Hinc oblongum, & compressum videtur caput. *Cilo* dictus, cui frons veluti cellit, & exurgit. Linden. Exerc. XI. §. 38. C. Hofm. ad Gal. de U.P. num. 694.

Cimex, κόρις, est vermis, vel insectum parvum latiuscule compressum, & (præsertim domesticus, sive lectularius) morsu valde molestum, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l.5. de insect. c.2. Cæterum etsi sit animal abominandum, non tamen utilitate carere in Medicina, constat ex Gal. de S.F. l.11. Schrod. lib.5. cl.4. num.101. *Cimices* ex nostris excrementis nasci, ceu hospites, & vicinos nostræ miseriæ, dicit Helmont. tr. Imag. Ferm. impregn. num. 9.

Cimentatio, idem quod *Cæmentatio*. Vide supra suo loco.

Cimolia *terra*, κιμωλία γῆ, est terra modice pinguis, rara, mollis, candida, aut in candido purpurea. Habet vim mistam refrigerandi, siccandi, & modice digerendi. Gal. l.9. de S.F. §. Terra Samia. Dicitur & *Cimolia creta*, a Scrib. Larg. n.245. ab insula *Cimolo*, vulgo *Terra saponaria*. Hodie vel ignota, quæ tamen veteribus fuit familiaris; vel hac appellatione nostris temporibus non adfertur, notante Rhod. ad Scrib. d.l. p.230. vel *Creta vulgari* nomen hoc competit.

Cinabaris. Vide *Cinnabaris*.

Cinaedus, κίναιδος, nomen aviculæ, cujus fel commendatur ad pilos circa oculos superfluos, a Gal. l.4. de C.M.S.L. c.8. *Cinædi* alias dicuntur turpiter viventes, ex Cœlio ap. Lind. Ex. XI. §. 39.

Cinclesis, *Cinclismos*, κίγκλησις, κιγκλισμὸς, parvam motionem corporis significat. Latine dici posset *Crissatio*, *Crissatum*, a *Crissa* ave, quæ & *Motacilla* dicitur, Gr. κίγκλος, quæ caudam assidue motat, & agitat, cujus aviculæ descriptionem vide apud Aldrovand. lib.17. Ornith. cap.22. seqq. quamvis & alias aves sub nomine *cincli*, *Motacillæ* similes descripserit l.20. c.56. De motione vero corporis parva confer ad Hippoc. l. de art. tr.67. & f.4. t.46. & Gal. in comm. Foes. p.337. Hofm. in comm. ad Gal. de U.P. n.107. Dicitur & διακιγκλησις, a διακιγκλίζω, quod occurrit ap. Hipp. de art. t.64.

Cindynos, κίνδυνος, *periculum*. Ap. Hipp. vero *grave periculum* vitæ notat, uti constat ex 5. aph. 12. & 34. Jung. Dieter. n. 462.

Cinefactio, idem quod *Cineratio*, vel *Incineratio*, aut *Calcinatio*. Est operatio, qua fiunt *cineres*. Estque duplex, occlusa, & aperta. Rul. in Lex.

Cineo, κινέω, *moveo*, cieo, significat. Verum in Medicina diversimode sumitur. Vel enim *Movere* dicitur de humoribus prius quiescentibus. Ita humores arthrici *moventur* ut plurimum vere, & autumno, 5. aphor. 55. Vel de turgescentibus, & urgentibus, & ita includit *evacuationem*, 1. aph. 22. Vel significat omnem mutationem a Medico inductam, 2. aph. 29. & 1. aphor. 20. Vel etiam dicitur de corporis *motu locali*, 4. aph. 14.15. Vel denique de præternaturali ossium *dimotione* κινεῖσθαι accipitur, 2. de fract. t.39. Jung. Dieter. n. 463. Foes. p.338. Imo & morbus dicitur κινούμενος, i.e. qui *movetur*, quique diversis horis semper accidit, ac remittit. Cui contrarii sunt affectus ἑστῶτες, iisdem horis subinde accedentes, & remittentes.

Cinerarium, κονιστήριον, vocatur infima pars Furni Chymici, in quam decidunt cineres, ne ignem suffocent, habetque foramen, per quod cineres eximi possunt. Rolfink. Chym. I. A.F.R. l.2. c.17.

Cineratio, τέφρωσις, idem quod *Cinefactio*, vel *calcinatio*. *Cineratio* quid sit in opere Lapidis Philos. vide Vol. IV. Th. Chym. p. 858. 930. 958. de quibus suo loco. Vide *Incineratio*.

† Cinericium, Vestigium, quod transacta accessione manet in foco Putredinis. Bened. Metamor. de feb. put. l.4. t.2. disp. 4.

Cineritium, *Ciniritium*; est Cementum auri, vel argenti. A nonnullis *Regale* vocatur. Item significat & vas aurifabri, in quo aurum, & argentum calcinatur. Rul. in Lex. Est & modus colamenti per *cineritium*. Th. Ch. Vol. II. in fin. Rolf. Ch. l.2. c.2. In Pathologia quoque *cineritium* dicitur illud, quod post humorum, aut alterius rei putredinem (vel potius effervescentiam, & combustionem) remanet sub forma terrea, & crassa, nec potest in vapores, aut fuligines tenues mutari; desumta similitudine a lignorum ustione, quæ secundum partes aliquas inflammabiles ignem, & fumum concipiunt, secundum alias minime.

ume, sed in cineres mutantur. Petr. Michael. de Calderia in Avicenn. de febr. Tom. I. Oper. p. 121.

Cinereus, *cineraceus*, τεφρώδης, ἔντεφρος, τεφρώδης, de colore dicitur cineri simili, estque postremus color in negotio Lapidis Philosoph. teste Lagneo Harm. Chym. cap. 8. Vol. IV. Th. Chym. pag. 765. Specialiter est epitheton *collyrii*, quod & *Tephrium*, τέφριον, dicitur. Scribon. Larg. num. 26. 37. Rhod. in not. ad prior. loc. p. 65. ubi vocatur etiam *collyrium spodiacum*.

Cinesis, κίνησις, *motum* significat. Vide *Motus*.

Cinerula, σπόδιον. Vide *Spodium*.

Cinetus, idem quod *Diaphragma*, de quo suo loco. Vide Barth. l. 2. Anat. c. 5.

* Cingens. Vide *Hypezoos*.

Cingulum, ζώνη. Vide *Zona*.

Cinificatum, idem quod *Calcinatum*. Rul. & Johns.

Cinislones, οἱ ἐπὶ τοῖς σποδοῖς θερμαίνοντες, est epitheton *Pseudo-Chymicorum*, vel *Chymicastrorum*, qui neque *Gas*, neque *Blas* habent artis, interim venditantes negotiosa inopia mirabile arcanissimi lapidis Philosophici mysterium, ambiguisque responsis promittentes essentiam Solis ex nescio quo puteo emergentem, qui *chrysosophi* dum alios auro Seraphico, & sanitate volunt ditare, ipsi paupertate, & scabie molestantur, tandemque pro auro cinerum favillas micantes in furno relinquunt, uti verbis non minus verissimis, quam elegantissimis descripsit Dieter. num. 829. Lang. lib. 1. Epist. Med. 52.

Cinis, τέφρα, σποδὸς, σποδίον, (quamvis hoc ad metallicos *cineres* restringi soleat, vide *Spodium*) sic appellantur non solum lignorum ustorum, sed & omnium aliarum rerum reliquiæ. Habet autem in se diversas particulas, & qualitates. Quædam enim sunt terrenæ, quædam fuliginosæ, tenuium partium, quæ hodieque salinæ, alkalicæ, lixiviosæ vocantur, & cum aqua in maceratione *cineris* una abeunt. Verum non est omnis *cinis* eadem facultate, & temperatura præditus, sed varius, pro combustæ materiæ diversitate. Gal. l. 8. de S. F. Tephr. Ita omnium animalium ustorum *cinis* est acris, & discussorius, alius magis, alius minus, l. 6. de C. M. S. L. c. 1. *Cinis sarmentitius*, τέφρα κληματίνη, olim in usu fuit, de cujus virtutibus vid. Dioscorid. lib. 5. 135. Gal. lib. 9. de C. M. S. L. cap. 8. Ruland. in Lex. Ch. *Cinis clavellatus* alias dicitur, qui ex fæcibus vini post spiritus vini destillationem relictis, per combustionem, & elixiviationem fit, quamvis & sub hoc nomine alia salia alkalia etiam ex Isatide, ligno Querno, &c. subintelligantur. Schroder. lib. 4. cl. 2. num. 412. Hofmann. in clav. ad h. l. Proprie non esse *cinerem*, sed salem, a priori, & posteriori demonstravit celeb. D. D. Vvedel. Pharm. L. A. F. R. l. 2. sect. 1. cap. 9. pag. 95. *Cinis clavellatus*, id est *Alkali*. Dicitur & *cinis hederæ*. Ruland. & Johns. in Lex. *Cinis ex cinere* est Aqua extracta. *Cinis cineris* est congelatum coagulans. Iidem. Hoc nomine etiam venit ipse Lap. Philosoph. Lagn. Harm. Chym. Vol. IV. Theatr. Chym. p. 727. Paracels. *cinerem* in genere vocat *Sal*, de mor. Tartar. cap. 10. De *cineribus* vegetabilium vide Rolfink. Chym. lib. 5. sect. 7. cap. 11. ubi etiam de *cineribus clavellatis*. *Cinerum* quoque usus est in operationibus chymicis, verb. gr. in digestione. Id. lib. 2. cap. 2. De singularibus quibusdam *cineribus* lege Libav. Syntagm. Arcan. Chym. lib. 5. cap. 19. De *cinere Hermetico* in præparatione Lapidis Philosophici in Apoc. Hermet. parte poster. Helmont. statuit, *cinerem* humanum nihil continere terræ, tr. Terra, num. 10. Idem asserit, *cinerem* lignorum esse ex aqua, quia lignum totum ex aqua, tract. complex. atque mistion. figm. num. 36. *Cinis* in genere fœmin. legitur sæpe apud Scribon. Larg. num. 216. 228. 230. Videatur Rhod. in Indic.

Cinnioglottus, *cinnæus*, sunt termini a Paracelso ficti, denotantes interitum, mortem, corruptionem totalem corporum mineralium, Chirurg. l. 5. c. 7.

Cinnabaris, *cinabaris*, *cinabrium*, κιννάβαρι, quale proprie Minerale fuerit, non fuisse veteribus adeo perspectum, colligere licet e Dioscorid. lib. 5. cap. 109. & Galen. lib. 9. de Sim. Fac. Hinc factum, ut cum *Minio* confudisse videantur, animadvertente Sarracen. in not. ad Dioscorid. dict. loc. Hodieque certo certius est, duplicem esse *cinnabarim*, *Nativam*, & *Factitiam*. *Illa* est terra mineralis lapidescens, constans ex Sulphure, & Mercurio exquisite secum mixtis in materia terrestri instar lapidis compactis, & hospitantibus, interdum purior, interdum impurior reperta. Interdum etiam minera Solaris reperitur intermixta. Vid. Scrod. lib. 2. cap. 16. Fr. Hofman. in clav. ad hoc loc. ubi etiam quæstio illa solvitur, An *cinnabaris* cruda adhiberi possit? quamvis fortassis encomium videatur hyperbolicum. Ex novissimis etiam Dissertationem de *cinnabari nativa* ad normam Acad. Nat. Cur. scripsit D. Gabr. Clauderus Medicus Ducal. Sax. cujus mentio quoque fit in Act. Erud. Lips. 1684. *Cinnabaris nativa* quoque vocatur *Electrum minerale immaturum*, quod Helmontio *Metallus primus*, sive *masculus* vocatur. Vide *Metallus*.

Usum

Usum illius suspectum reddere ausus est D. Barthol. ob sulphur nigrum Arsenicale, uti patet ex Act. Hafn. Vol. I. Obs. 41. p. 77. *Factitia* est, vel species Mercurii sublimati, Schroder. d. l. cap. 15. Hofmann. ad h. l. vel cum additione *cinnabaris Antimonii*, ex floribus Antimonii cum aqua forti parata. Vid. eosdem l. 3. cap. 17. Si placet, poterit etiam legi Rul. & Johns. in Lex. Plura de *Factitia* apud Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 24. *Cinabrium* vocatur etiam ipse Lapis Philos. Lagn. Harm. Ch. d. l. *Cinnabaris Antimonii* est nihil aliud, quam Mercurius sublimatus dulcis, sulphure, sive Tinctura Antimonii impraegnatus, & ita Cinnabaris nativae quoad usum postponenda. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. sect. 3. cap. 4. pag. 139. Quid Helmontio dicatur *cinnabaris*, Vide in tr. de Herb. Verb. & Lap. &c.

Cinnamomum, *Cinnamum*, Rhod. ad Scrib. Larg. in Ind. priori, κιννάμωμον, inter aromata praestantiora notissimum, summe tenuium partium, nec tamen summe calidum. Gal. lib. 7. de S. F. Verum cum sit cortex arboris cujusdam, Botanicis relinquimus. Hujus resolutionem Chymicam vide apud Junken. Chym. Med. Phys. P. I. sect. 3. cap. 1. pag. 154. seqq.

Cinnus, κυκεὼν, est miscella plurimarum rerum. In specie vero significat potionis genus ex multis liquoribus confectum. Hinc descendit verbum *concinnare*. Meminit hujus vocabuli Galen. l. 1. de A. F. c. 9. Vide Lind. Ex. X. §. 198. Vide *Cyceon*.

Cinzilla, est nomen Paracelsicum, denotans speciem *Herpetis excedentis* maligni, *Zona* alias dictam, quemadmodum ex descriptione colligere licet, Parac. de ulc. & apostem. c. 33. Vide *Zona*.

* Cion, κίων. Vide *Columella*.

* Cionis, κιονὶς, idem quod κίων, *Columella*. Vide suo loco. Ita quoque dicitur affectus gurgulionis, vel *uvulae*, quando ex fluxione majorem crassitiem obtinuit, & ita opponitur ἱμάσι. Vide *Corrigia*.

† Ciparium, vulgo Civerium, edulia ex Carne Cuniculi concisa cum Zing. Cinam. bono, & omphacis. Franciscus Tornasius de peste.

Circa, *circum*, περὶ, quid significet, scil. partes vicinas, vid. apud Gal. 4. aph. 80. Diet. n. 669.

Circinus, κίρκινος, haud dubie a κίρκος, *circus*, instrumentum mechanicum, quo circulus describitur. Meminit Gal. l. de opt. docendi gen. Tropice etiam legitur *Circinus erroris*, in Theatr. Chym. Vol. I. tr. Vita brevis, p. 463. 467. &c.

* Circuitus, περίοδος. Vide *Periodus*.

Circularis *motus*. Vide *Circulatio*.

Circulatio, *circularis motus*, Gr. dici posset περίοδος, περίδρομη, fortassis etiam κύκλωσις, ἢ περικύκλωσις, frequentis usus est in Medicina. Accipitur vero (1.) Physice de *motu sanguinis reciproco*, qui geminus notatur: Quidam *Universalis*, quando sanguis omnis e sinistro ventriculo cordis in Arteriam Aortam, sive magnam per impulsum influit, & mediantibus hujus ramis, & surculis in totum corpus diffunditur, postea a Venae Cavae, & in abdomine Venae etiam Portae surculis, & ramis etiam in toto corpore distributis idem sanguis recipitur, & per illos ad truncum venae cavae defertur, & ex hoc ad cor, in specie ad auriculam ejus dextram, & ex hac in ventriculum dextrum redit. Cujus *circuitus* primus inventor, & author praecipuus Guilielmus Harveus Anglus, Medicus Regius, & in Collegio Medicorum Londinensi Anatomiae, & Chirurgiae Professor, qui peculiarem scripsit Exercitationem Anatomicam de Motu cordis, & sanguinis in animalibus. Hunc mox secutus est Herm. Conringius, libellum etiam de generatione, & motu sanguinis edens, Joh. Vvallaeus, & paulo post quamplures alii. Vide Dieter. in Jatr. n. 15. Estque hodie adeo recepta, & sensuum fide, Anatomicaque experientia confirmata sententia, ut qui vellet eam praefracte negare, vel impugnare, ille adversus solem loqui videretur. Altera *Circulatio sanguinis particularis* est, quando e dextro cordis ventriculo exprimitur in Arteriam Pulmonalem, vulgo Venam Arteriosam dictam, per substantiam pulmonum distributa, e cujus ramis vicissim transit in Venam Pulmonalem, vulgo Arteria venosa dictam, ejusque ramos, qua mediante redit ad Cor, ejusque Auriculam sinistram, & ex hac in Ventriculum sinistrum. Quem motum etiam C. Hofm. agnovit, & admisit, licet alii impugnaverint. De hoc vide Bartholin. Anat. l. 2. cap. 9. quamvis in embryonibus, & recens quoque natis paulo aliter fiat, mediante peculiari canali, & foramine ovali, de qua *circulatione* vid. d. l. cap. 8. sub fin. Ita & *circulatio spirituum animalium* a nonnullis Physicis, & Medicis satis verosimiliter, v. g. Henr. Regio, Rogersio, aliisque. Sic mentio fit tractatus cujusdam Religiosi Congregationis S. Mauri de hoc argumento in Act. Erud. Lips. 1684. Bartholin. vero in dubio reliquit hanc hypothesin, Anatom. Libell. 3. cap. 1. (2.) accipitur Chymice, vel Spagyrice, estque exaltatio essentiarum per *circularem* in vase Hermetico, Pelicano, vel Geranio reductionem, & ab impuritatibus separationem, Rolfink. Chym. lib. 2. cap. 2. Paracels. dicit esse

esse speciem putrefactionis, l. 7. de transmut. rer. natur. De *circulatione* Chymica legatur etiam D.D. Bohn. Diss. Ch. Phys. XII. §. 18. & D.D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 3. c. 5. Quæ ita præparantur, appellantur *circulata*. Parac. Archid. l. 6. 8. & 9. & l. de renov. & restaur. Hinc legitur *circulatum majus*, & *minus*, *circulatum solvens*, apud Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 14. & c. 25. Idem meminit alius abstrusioris *circulationis*, & *circulati* circa negotium Lapidis Philosophici in Apocal. Herm. part. poster. Videatur Rul. in Lex. *Circulatum majus* vocatur quoque Paracelso *Liquor Alcahest*, sive *Menstruum universale*, quod & *Acetum Radicis* eidem appellatur, secundum modernorum Chymicorum sententiam. Peculiarem quoque physicum ignis elementaris *circularem* motum excogitavit Ger. Dorn. in l. de Nat. luce tr. 1. Physica Genesis die tertio. Vid. Vol. I. Th. Ch. *Aqua circulata* meminit Paracels. l. 2. de vir. membr. cap. 3. *Aquæ vitæ circulatæ*, tr. 2. de membr. contract. cap. 3.

CIRCULATOR, περιοδευτής, idem quod *Agyrta*. Vide supra suo loco.

CIRCULATORIUM, vocatur vas illud, ubi infusus liquor ascendendo, & descendendo quasi in *circulo* rotatur. Usus ejus in subtiliationibus, exaltationibus, & *circulationibus* positus est. Varia hujus generis vasa a variis ingeniis sunt excogitata, ex quorum numero duo duntaxat magni momenti, & usus nobis placent, *Pelecanus*, & *Diæta*. Rul. in Lex. Meminit *circulatorii* Paracels. tract. 2. de membr. contr. cap. 3.

CIRCULATUM. Vide *circulatio*.

CIRCULUS, κύκλος, est proprie figura, quæ a medio suo undique distat æqualiter. Vocatur vero medium *centrum*, Gal. l. 10. de U. P. cap. 12. Hujus figuræ encomium aliquoties attigit, uti loca notavit C. Hofm. in comm. ad Gal. l. de U. P. n. 641. ut & Paracels. Paragran. tr. 2. de Tart. morb. c. 1. & comm. in 1. aph. 1. Hippocr. Et apud priscos erat *circulus* in honore, propterea quod mundus sit sphæricus, ibid. Et *circulare corpus* plane undique sibi simile dicitur. Gal. l. 2. de caus. puls. c. 13. Applicatur porro ipsis partibus corporis. Ita Malæ ipsæ vocantur Hippoc. οἱ κύκλοι προσώπου, *circuli faciei*, l. 2. de morb. XLIIX. 12. & *circuitus oculorum*, οἱ κύκλοι τῶν ὀφθαλμῶν, *circuli oculorum*, vel orbes, l. 7. Ep. VI. 3. *Circulos* septem in oculo exposuit Galen. l. 10. de U. P. c. 2. & 3. Ita & de urina dicitur, quod faciat in vitro aliquando *circulum*, & vocantur Hipp. urinæ *circulares*, d. l. 7. XLII. 39. *Circulus* quoque Chymicis dicitur instrumentum rotundum vitris abscindendis ex ferro factum. Perfringuntur autem hoc modo. *Circulus* candefactus vitro apponitur, illudq; tamdiu stringit, donec fervefiat, & incalescat. Cumque adhuc fervet, frigida gutta immissa, aut frigidi halitus affluxu dissilit, atque disrumpitur. Rul. in Lex. *Circulus quadruplex* est species fasciæ, quæ dicitur *Plinthius laqueus*. Gal. de fasc. Referuntur & *circuli* inter instrumenta Chirurgica, quales uterinos exhibet Scult. Arm. Chir. Part. 1. Tab. XXII. fig. 6. 7. & Tab. XLIII. fig. 5.

* CIRCUMCISIO, *circumsectio*, περιτομή, περικόπτειν, olim fuit ritus sacer, & Sacramentum V. T. Judæis injunctum, ut præputii, quo glans membri virilis tegitur, portio abscinderetur, ex Gen. c. XVII. Hic mos & Turcis, Persisque hodieque adhuc receptus. Verum etiam inter affectus p. n. refertur a Gal. in defin. Medic. *Circumcisio*, quod sit ablatio cutis glandem contegentis. Et opponitur περιφιμωσις, quando glans tegi nequit præputio. Fœminis quoque aliquando necessariam esse *circumcisionem*, vel *circumsectionem* Clitoridis, aut Nympharum, constat ex Rolf. Ord. ac Meth. Generat. dicat. part. Part. 2. c. 38. & Th. Barthol. Anatom. l. 1. c. 34. Modum amputandi tradit Æginet. l. 6. c. 70. Ita & in viris, si præputium totum denigruerit, *circumcidendum esse*, docet d. l. c. 57.

CIRCUMFERENTIA, περιφέρεια, dicitur ambitus circuli, vel corporis rotundi, sive extremitas, Gal. l. 10. de U. P. c. 12.

CIRCUMFORANEUS, idem quod *circulator*, vel *Agyrta*. Vide *Agyrta*.

CIRCUMINDURO, περισκληρύνω, *obduro*. Verbum usurpavit Hipp. de frigore excessivo cutem obdurante, 5. aph. 20.

CIRCUMLITIO, περίχρισις, περιχριστὸν, rectius περίχριστον, Marcell. medicamentum *Parichristarion* generaliter omne denotat, quod circa partem aliquam affectam undequaque illinitur. Stricte vero de medicamentis Ocularibus, quando palpebræ oculorum oblinuntur, ne quid intra oculum fluat, dicitur Scribon. Larg. n. 29. Rhod. in not. ad h. l. p. 68. Diosc. vocantur ὀφθαλμικὰ περιχρίσεις, l. 2. c. 131.

* CIRCUMOSSALIS *membrana*, *circumossia*, περιόστεος, περιόστεον. Vide *Periostium*.

CIRCUMSEDEO, ἀμφικαθίζομαι. Vide *Amphicatezomæ*.

CIRCUMSTANTIA, τὸ περιεστηκός. Qua appellatione Medici comprehendere solent, quicquid ad Indicantis principalis neq; essentiam, neque essentiæ connexa pertinet. Hujus generis sunt in rebus vulgo naturalibus dictis Proprietas cum Hominis, tum Partis laborantis, Vires, Ætas, Sexus, Vitæ genus, & consuetudo. In præternaturalibus, Morborum tempora,

Pa-

Paroxyſmi, Numerus, & Symptomata. In non naturalibus denique Cœlum, & Solum. Hæc ſunt, quæ rectum uſum moderantur, ſeu, quomodo agendum, indicant, verbis doctiſſimis Linden. Ex. VIII. §. 69. Vid. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 2.

Circumtigo περιεκαλύπτω, uſurpatur ab Hipp. 5. aph. 59. in experimento inprægnationis, dum infernas partes fœminæ veſtimentis probe circumtegi jubet, ut vapor, ſive ſuffitus in ſinum muliebrem immittatur. Diet. in Jatr. n. 673.

Circuvagatio, περίσφαλσις, Vide *Periſphalſis*.

Circus, δίαυλος. Vide *Diavlus*.

Cirius. Vide *Lutea*.

Cirnao, κιρνάω, i. e. *miſceo*, item διακιρνάω Utroq; uſus Hipp. Illo l. 9. de morb. XXXV. 14. & l. 2. de morb. mul. VI. 22. Hoc vero lib. 2. de diæta XXXI. 16. & l. de int. aff. XLIIX. 9.

Cirrhos, κιῤῥὸς, eſt nomen coloris, præſertim in vino, & denotat *fulvum*, h. e. quod ex rufo, & igneo pallet. Gal. l. 4. de S. F. c. 23. Vocatur & *Gilvus*. Eſt autem medius color inter album, flavumque. Dioſc. vero dicit vinum κιῤῥὸν eſſe medium inter album, & nigrum, quæ latior eſt acceptio, l. 5. c. 7.

* Cirrus, πλέκτάνη. Vide *cereæ*, & *Polypus*.

* Cirsocele, κιρσοκήλη, i. e. *Hernia varicoſa*. Vide *Hernia*.

Cirsos, κιρσὸς, *Varix*. Vide *Varix*.

Cissiris, κίσσηρις, Attice κίσηρις, pumex. Vide *Pumex*.

Cissinum, κίσσινον, nomen Emplaſtri ad nervorum vulnera etiam diuturna, ut & punęturas, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17.

Cissybium, κισσύβιον, poculum dicebatur Græcorum, ex ligno Hederæ confectum; quod duplici de cauſſa laudat Lang. l. 1. ep. 19. primum, quia hedera vini temulentiam ſuo frigore arcere creditur; deinde, quod cauponum fraudes, qui vinum aqua miſcent, detegat. Nam teſte Catone de ruſtic. c. 110. ſi vinum lymphatum in vas hederaceum effunditur, tum vinum per poros reſudat, & effluit, aqua vero ob craſſiorem vino ſubſtantiam remanet. Verum hodieque damnum ad emptorem ſaltem redundaret, ſi hæc pocula in uſu eſſent.

Cist, vel alias *Kiſt*, eſt capacitas duarum menſurarum vini, vel ſeſquimenſuræ, juxta locorum diverſitatem, circiter libras quatuor continens. Rul. & Johnſ. in Lex.

Cista, κίστη, κιστὶς, κίστις, dicitur *capſa*, vel *capſula*, in qua aliquid aſſervatur, præſertim edulia, veſtimenta, medicamenta. Occurrit in ſpuriis, quæ adjecta ſunt, l. de morb. mul. III. 16. Vide Foeſ. p. 339.

Cisterna, ὑδροδοχεῖον, vel ὑδροδόχος, Græc. dici poſſet, ſignificat vas, vel receptaculum, in quo aqua colligitur, v. g. pluvialis, in defectu aquæ fluviatilis, & fontanæ. Translata tamen hæc vox per Anatomen ad partes quaſdam corporis. Ita quartus Ventriculus cerebri, vel cerebelli proprius *ciſterna* Arantio dictus, C. Hofmann. comm. ad Gal. de U. P. num. 631. 939. Ita D. Joh. Ferdin. Hertodius a Todenfeld, Medicus Brunnenſis Moraviæ Acad. Cur. haud incongrue concurſum vaſorum lacteorum in mammis lactantium, *ciſternam mammariam* appellavit, Ephem. Nat. cur. An. I. Obſ. 6.

Citharos, κίθαρος, κιθαρὶς, Heſych. idem quod *Thorax*. Uſurpavit hanc dictionem Hipp. de loc. in hom. IIX. 10. XIIX. 3. 7. XXIV. 1. XXVI. 6. 9. XXIIX. 19. &c. Foeſ. in Oecon. pag. 337. Dicitur & κιθάρα, Hofm comm. de U. P. n. 338. Eſt & nomen piſcis, apud Gal. 3. de Al. fac. c. 30. Deſcriptionem, & ſpecies vide apud Aldr. lib. 2. de piſc. c. 44.

Cito, ὦκυ, ὠκέως, ὦκα, biſariam accipitur: Vel quatenus reſpicit morbi principium, vel quatenus ipſam operationem, de qua dicitur. Ita ſcreatio *cito* facta bona eſt in morbis pectoris, & thoracis, non ſolum ratione initii morborum, ſed & ſi ſputum *prompte*, & expedite excerni poteſt. Gal. 2. progn. t. 43. quamvis poſterior mihi videatur frequentior eſſe acceptio. Vide 2. aph. 18. 36. plura alia loca, quæ collegit Foeſ. p. 612. Dicitur etiam *cite*, apud Scrib. Larg. n. 198. approbante Rhod. ad h. l. p. 284.

Citrinatio, dicitur nihil aliud eſſe, quam completa digeſtio, in Corrector. Richard. Anglic. c. 12. Th. Chym. Vol. II. p. 396. Rul. & Joh. deſcripſerunt per reſuſcitationem, vel reſurrectionem.

Citrinulus, *citrinolus*, *citrinus*, eſt lapis medius inter Cryſtallum, & Berillum. Dicitur etiam *Saxifragus*, Parac. l. 1. de præparat. & l. 2. de Tart. tr. c. 5. *Citrinulus* eſt Cryſtallus pallidus, Rul. Ex eo fit liquor in modum alkali contra calculum. Alias & *citrinus*, vel *citreus* dicitur de colore flavo pomum *citrum* æmulante, qualis color requiritur in urina ſanorum, Vvill. de urin. c. 2. Ita Parac. Icterum flavum vocavit *Icteritiam citrinam*, l. de Icter. c. 1. Emplaſtrum quoque vulgaris notitiæ in officinis vocatur *citrinum* a colore. Et eſt nomen Malagmatis, apud P. Ægin. l. 7. c. 18.

Citrones, occurrit in Paracelſ. Philoſ. ad Athenienſ. l. 1. t. 14. ubi dicit: In ſegregatione

aqua-

aquarum inter alia orta esse varia corpora, pisces, animalia carnea, corpora salina, & alia, corpora in mari occurrentia, ut Corallia, Trina, & *citrones*. Sed quid sint non exponit.

*CITTA, *cissa*, κίττα, vel κίσσα, idem quod *Pica*, vel *Malacia*. Vide *Pica*. Fœminæ *pica* laborantes dicuntur κιττῶσαι, Gal. l. 5. de san. tu. cap. 9.

CIVETTA. Vide *Catus*.

CIVITAS, πόλις, quid significet, & pueris constat. *Civitatum* situm Medicus intueri, & perspectum habere debet, ut experimentis judicet, quæ ratione didicit. Gal. l. quod opt. Medicus &c.

CLADOS, κλάδος, *ramum* ab arbore avulsum, aut *talum* significat, quæ implantatur. Usus Hipp. l. de nat. pu. XXIV. 2. XXV. 7. 9. Derivativum κλαδαρὸς, *vibratilis*, vibrans instar rami teneri. Græcos quoque κλαδαρὸν vocasse lumbos fluctuantes ad lasciviam, qui motus alias exprimitur per *crissare*, testatur R. Xeuch. ad Seren. p. 184.

CLAMOR, βοὴ, a βοάω, *clamo*, est vocis magnitudo, & sonus intensior. Gal. 4. in 6. Ep. t. 5. l. 4. de L. Aff. c. 8. Aliquando parit similem inflammationi affectum citra membranam faucium, & musculos, l. 4. de L. Aff. cap. 6. qui affectus comparatur Lassitudini ulcerosæ, vel inflammatæ, quæ manibus, cruribus, & lumbis accidit post nimium laborem. Scilicet portiones spirituosæ, & humidæ absumuntur, fibræ, membranæque exiccantur, & angustantur, l. 8. de C. M. S. L. c. 1. Interdum *clamor* est symptoma morborum Tartareorum, ut Medicus debeat judicare ex *clamore* semper, quod Tartarus adest, quia urit, & pungit instar cultri. Paracelſ. l. 2. de Tartar. tr. 1. cap. 2. in not. Interdum etiam debet esse aliquale remedium pro excitandis syncope, sive animi deliquio graviori correptis *clamor*, vel vociferatio, quemadmodum e Practicorum scriptis de Syncope constat.

CLANGOR, *clange*, κλαγγὴ, vocem sonoram significat, alias anserum & gruum propriam. Unde κλαγγώδης φωνὴ, *clangorosa*, quæ fit etiam in homine ob resiccationem voci destinatorum instrumentorum. Hipp. 1. prorrh. f. 1. tr. 17. & 19. f. 2. tr. 12. Denotat vero acutam vocem cum stridore. Frequentius quoque in aliis locis usus est, quæ collegit Foes. p. 339. seqq.

CLARETA, significat *albumen ovorum*, λεύκωμα, λευκὸν τοῦ ὠοῦ. Rul. in Lex.

CLARETUM dicitur *vinum aromatum infusione imprægnatum*, atq; cum saccharo dulcoratum. Dicitur alias, *vinum*, vel *Potus Hippocraticus*, Schrod. l. 1. c. 3. Modum componendi monstrat Petr. Morell. de form. remed. f. 1. cap. 6. Schenk. Syntag. comp. medic. cl. 2. f. 2. cap 4. etiam ad *Moretum*, & *Mulsum*, sive *Hydromel* extendit. *Claretum*, vel *Vinum artificiale* duplex esse potest *Alterans*, & *Purgans*. Utraque exempla vide apud Schrod. lib. 2. c. 63. VVeKer. Antidot. spec. l. 2. f. 6.

CLARIFICATIO, dicitur species, vel modus depurationis liquidorum, præsertim decoctorum, fitque diversimode: Vel per se, dum quod fæculentum est, subsidet, ut Succus Rosarum, & Limonum &c. Vel interveniente coctione a Sole, & igne, ut Succus Pomorum dulcium & acidorum, pro confectione Syrupi de Pomis Mesue; Vel addendo coctioni albumen ovi, aquam, v. g. quando *clarificatur* saccharum, aut mel, & despumatur. Aliquando acetum affunditur pro *clarificatione*. Interdum & per iteratam colaturam quidam liquores *clarificantur*. Vide VVeKer. Anti d. gen. l. 3. c. 37. *Clarificationis* spiritualis corporum meminit Paracelſ. Paramir. lib. 2. cap. 8. & lib. 4. de morb. invisib. orig. ubi *glorificationem* vocat, describens, quod fiat per remotionem virium naturalium. Hæc non sunt hujus loci.

CLARITAS, σαφήνεια, plerumque de dictis, & verbis perspicuis, evidentibusque accipitur, cum maxima sit virtus dictionum *claritas* Gal. l. 1. de Nat. fac. c. 1. licet plerique hominum, relictis *claris*, & notis, (Gr. & σαφῆ, καὶ γνώριμα) delectentur potius enigmatice dictis, τοῖς αἰνιγματωδῶς εἰρημένοις, Gal. 2. in I. prorrh. 58. An non hoc etiam quadrat ad hodiernum morem, quando Acidum, & AlKali Ramenta, Moleculæ, Blas, Gas, Leffas, & id genus alia obtruduntur.

CLARUM, τὸ σαφὲς, λαμπρὸν, præter illam significationem, de qua in præced. dictum est, denotat id, quod fit ex crystallo. Ruland. in Lex.

CLASIS, *clasma*, κλάσις, κλάσμα, a κλάω, *Frango*, *Fractionem*, *Fracturam* significat. Vide *Fractura*. Quamvis etiam de musculorũ, vel potius tendinum distortione, aut reflexione usurpetur, ubi fere irrita, & inanis est musculorum actio, notante Foes. p. 340.

CLAUDIACON, κλαυδιακὸν, nomen est *collyrii*, quod describitur a P. Æginet. l. 7. c. 16.

CLAUDICATIO, *clauditas*, χώλωσις, χωλεία, χώλωμα. Vide *Choloma*.

CLAUDO, κλείω, κατακλείω, quid vulgo significet, notum. Antiquis etiam usitatum *cludo*, ut est apud Scrib. Larg. & alios. Vid. Rhod. in Ind. prior. ad Scrib. p. 362. Specialiter in Medicina dicitur de oculis, quando per somnum

clauduntur;

Clauduntur; item de utero, Hipp. 5. aphor. 51. Sed in Gr. legitur μύειν, ξυμμύειν, cui opponitur τὸ χαίνειν, χάσκειν. Sic & vulnus cicatrice *claudi* dicitur.

Clavatio, γόμφωσις. Vide *Gomphosis*.

Clavelati *cineres*, qui dicantur, Vide *Cinis*.

* Claviculæ, usitatius quam *Claves*, κλειδες, κληϊδες, item κλεῖς, Gal. 8. Anat. admin. c. 1. Vocantur & *Furculæ*. *Ligulæ* dicuntur duo ossa sita transversim in pectoris summo sub collo, ita dicta, vel quod Thoracem claudant superius, quemadmodum septum transversum inferius, Gal. d.l. d.l. & instar *clavis* scapulam firment cum sterno; vel quod antiquas ædium *claves* referant, similes literæ s. Latinæ. Barth. Anat. libell. 4. c. 19. Jung. C. Hofm. comm. Gal. de U.P. 101 seqq.

† Clavis vesicæ, Catheter. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 2. c. 30. Consider. Med.

* Clavis, κλεῖς, κλειδίον, præter vulgarem significationem, accipitur 1. in Medicina pro *clavicula*, de qua antea: 2. accipitur tropice Ita *Menstrua*, præsertim mineralium, h. e. corpora solventia vocantur *claves*, quia claustra mistrorum aperiunt, & ad interiora viam parant, Libav. Alchym. Pharmac. c. 4. Imo omnis processus, monstrans secretiorem aliquam operationem, *clavis* nomine venit, Nicol. Flammell. in annot. ad Dion. Zacharii opusc. Vol. I. Th. Ch. p. 781. vide & p. 293. 298. præsertim in negotio lapidis philosophici. Unde & *claves Philosophicæ* dicuntur, quarum duodecim Fratr. Basilii Valentini publice prostant. Et *Clavicula* Raimund. Lulii, cujus mentionem fecit Libav. in Apocal. Herm. part. post. Et passim hujusmodi *clavium* fit mentio in talibus scriptis Spagyricorum.

Claustrum, κλεῖθρον, κλήϊθρον, præter communem significationem, in Medicina denotat locum angustum sub tonsillis ad gutturis aditum, veluti gutturis *claustrum*. Hipp. lib. 2. de morb. XXIIX. 3. 14.

Clausura, cum additione *Nigromantica*, dicitur Paracelso quarta species *Nigromantiæ*, quam ad Philosophiam sagacem refert, si quis poterit intra corpus absque externa læsione penetrare, & vel aliquid eximere, vel indere, Philos. sagac. l. 1. Verum absit a Christiano hæc Magia.

Claythomos, κλαυθμός, id est *Fletus*. Vide infra. Dicitur & κλαυθμυρισμός, quod occurrit apud Moschion. de morb. mul. cap. 99. quemadmodum & verbum κλαυθμυρίζω, (de quo mox) sæpius apud eundem legitur, ibidem.

Claythmyrizo, κλαυμυρίζω, κλαίω, *flere*, ejulare significat cum anhelitu, & suspirio, uti solent pueri. Hippoc. s. 3. Progn. t. 34. per flere cum magna spiritus contentione exposuit Gal. Hinc κλαυμώδεες ἀναπνοαὶ, dicuntur luctuosæ, & ejulabundæ respirationes, quæ fiunt interrupto spiritu, aut cum sonitu gemebundo, 6. aph. 54. Et vox acuta, κλαυθμώδης in febribus malignis male legitur, Coac. t. 257. quamvis in prorrh. s. 2. t. 12. legatur κλαγγώδης, (de qua paulo superius in *clangor*) quæ tamen non multum discrepant. Foes. p. 240. Dieter. n. 466.

* Clavus, γόμφος, ἧλος, proprie significat instrumentum aliquod vel ligneum, vel metallicum, acutum in uno extremo, in altero plerunque crassius, & rotundum, quo aliquid alteri corpori affigitur. Ad similitudinem hujusmodi *clavi* etiam parare curavit per artificem *clavum* ex auro capitatum, cujus in palatum exulceratum intrusi beneficio loquela penitus amissa artificiose recuperata fuit. Amat. Lusitat. cent. 6. cur. 14. Similem ex argento ad eundem, cum successu paratum confirmat Forest. l. 32. Obs. 13. *Clavi* usum Magicum, quod cordi equino infixus spiritum sagæ detineat, & nectat cum spiritu mumiali equi, excusare conatur, ceu medium licitum ad proditionem sagarum, Helmont. de magn. vuln. cur. num. 171. Sed fallitur. Alium quoque superstitiosum *clavi* usum animadvertit Rhod. ad Scribon. n. 16. per translationem *clavus* quoque significat verrucarum speciem, non tam tuberculum, quam impressionem callosam ad periostia usque penetrantem, præsertim ad digitos, & in plantis pedum ex calcei pressu, & intertrigine, acuto interdum dolore sponte ferientem; semper vero ingredienti molestam. Vulgo a forma *Oculus gallinaceus* dicitur, cujus causa consistit in succo nutritio crassiori, & salino adhærente periostio, & portionibus excrementitiis mixto. Rolf. causam horum *clavorum* dicit esse sal reverberatum, Ord. & Leth. comm. l. 2. s. 3. c. 11. *Clavus* quoque dicitur affectus quidam in oculo, videlicet callosum i. e. albo oculi tuberculum, a figuræ similitudine ita dictum. Cels. l. 7. c. 7. cujus causa etiam in succi nutritii stagnatione, & congelatione ponenda erit. *Clavus* etiam accipitur pro *Condylomatibus induratis matricis*, Avic. l. 3. fen. 21. tr. 4. c. 22.

Cleidion, κλειδίον, vel est epitheton *Pastilli* magnopere adstringentis, & in dysenteria, hæmoptysi, cœliaca, &c. utilis, quales describuntur ap. Gal. l. 9. de C.M.P.L. c. 5. & Ægin. lib. 7. cap. 12. vel nomen *Epithematis* ejusdem cum pastillis facultatis, apud Aetium l. 9. Nominis vero ratio adstrictoriam virtutem exprimit,

primit, quasi *claudentem*. Κλεῖδιον enim idem est, quod *Clavis*, vel *Clavicula*.

Cleis, κλείς. Vide *Clavis*.

Cleisagra, κλειτάγρα, (fortassis melius κλειδάγρα) dici potest species Arthritidis jugulorum, *sive* clavicularum articulationem obsidentis. Paræus l. 17. Chir. c. 1.

Cleithron, κλεῖθρον. Vide *Claustrum*.

Cleizo, κλῄζω, aut κλείζω, i. e. *celebro*, publice commemoro cum laude. Hipp. 3. de artic. t. 20.

Clepsydra, κλεψύδρα, fuit olim vasculum ab antiquis excogitatum pro horologio, de cujus structura, & parandi modo prolixe scripsit Gal. l. de cujusque animi peccator. notitia, atque medela, cap. 5. Hinc translatum ad labores Chymicos, quibus *Clepsydra*, vel *Clepsydria* est subductio liquoris per vasis solidi subtus perforati foramen, quod *Oculus* dicitur. Ea res olim fiebat in horariis machinis. Unde nomen habet; quamquam non aqua tantum subducatur, sed & oleum, & fusiones mineralium. Ruland. & Johns. in Lexic. *Clepsydra* quoque dicitur instrumentum, per quod fieri potest suffitus in orificium matricis. Parac. l. de Icter. c. 3.

Clepto, κλέπτω, significat *furari*, clanculum subtrahere. Usus Hipp. de oculi splendore, & vivendi acie imminuta, de sal. diæt. t. 33. & l. 2. de morb. XII. 9. Per translationem etiam significat *animum fallere*, & judicium subtrahere. Quo sensu accepit Idem l. 5. Epid. XIV. 3. quod alibi per συγκλέπτει expressit, de cap. vuln. XV. 3. XVI. 2. quamvis in priori loco mendose legatur συμβλέπτει, pro συγκλέπτει, uti ex verborum connexione, & sensu patet.

Clibanus, aliis *Cribanus*, κλίβανος, κρίβανος, significat *Testum*, sive *Furnum* minorem, sub, & in quo panes, & alia edulia coqui possunt. Unde *Panis clibanites*, ἄρτος κλιβανίτης, κριβανίτης, dicitur, qui distinguitur ab ἰπνίτῃ, in *furno* cocto. Gal. lib. 1. de A. F. cap. 2. Vide *Furnus*.

Clidion, κλειδίον. Vide *Cleidion*.

Clima, κλίμα, in genere *Declivitatem* significat, a κλίνω, *inclino*. Receptior tamen est stricta significatio Geographica, quando significat spatium terræ, vel regionum duobus parallelis inclusum, tanto disjunctis interstitio, ut dies longissimus dimidia hora in uno longior, vel brevior sit, quam in altero Vitruv. l. 1. c. 1. Et hanc *climatum* terræ diversitatem scitu necessariam rectissime dixit Paracelsus, quia diversam etiam curam morborum parit, & diætam in morbis instituendam variat, & salium species diversas facit, lib. de Tart. morb. c. 2. l. 2. de podagr. & lib. de caduco matric. §. 8.

Climacion, κλιμάκιον, vel κλιμακίδιον, ap. Hipp. significat *Scalam*. Hipp. 1. de artic. t. 17. Idem quod *climax*, κλίμαξ.

Climacter, κλιμακτήρ, vel idem denotat quod κλιμάκιον, *scalæ gradum*, Hipp. d. l. t. 18. & 21. & s. 4. t. 55. vel per translationem significat annum scansilem, & ita idem, quod *Climactericus* annus, κλιμακτηρικός. Tales anni sunt per certos gradus, vel certam distantiam, aut numerum septenarium, & nonarium distincti, & inter hos quadragesimus nonus, & sexagesimus tertius præ aliis notatu dignissimi habiti, quod in his insignes mutationes, & pericula vitæ metuenda sint, quemadmodum ex Plinio, Censorino, Gellio, & aliis constat. Invenerunt etiam adhuc hodieque fidem inter Christianos, & eruditos. Enimvero salva authoritate aliorum, cum nec numero ulla sit efficacia attribuenda, nec aliæ rationes prægnantes ex fundamentis Physicis adduci possint, non mihi videtur illis annis, præ aliis, peculiaris prerogativa concedenda esse. Observationes observationibus in contrarium facile refelli possunt. Quæ per analogismum huc applicari solent a diebus Criticis, sunt ἀπροσδιόνυσα. Crisis enim saltem locum habet in ægrotis. Anni Climacterici etiam ad sanos pertinent. Quid, quod nec Crises sint adeo certæ? Quicquid tandem horum sit, placet nobis sententia Rolfink. Ord. ac Meth. Gen. l. 4. s. 1. c. 8. Tutius esse, non aperire ægris annorum *climactericorum* periculum, cum imaginatio tantas turbas dare possit, ut fatum acceleret ante tempus. Et p. p. Ut in numeris fundamentum non habet, ita nec cursum suum absolvit vita ἐν τῷ θείῳ consistens, & in natura.

Climax, κλίμαξ. Vide *Scala*.

Climia, *Chlimia*, idem quod *Cadmia*. Libav. Apoc. Herm. part. prior. *Climia Ereps* est *Cadmia Auripigmenti*. Ruland. & Johns. in Lex.

Cline, κλίνη, *lectum* significat, a κλίνεσθαι, quod in illo recumbamus, vel reclinemus. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXVII. 12. ubi tamen legitur κλισίη, quod idem esse cum κλίνη vult Erotianus l. de nat. mul. IV. 8. l. de Steril. XXVII. 12. Vide *Lectus*.

Clineres, κλινήρης. Vide *Clinopetes*.

Clinicus, κλινικός, dicitur vel de Medico, qui ægros lecto affixos invisit, & curat. Unde & illa Medicina *clinice* dicitur, apud Plin. l. 29. c. 1. de Hippocrate authore primo *clinices*, & Lang. l. 1. ep. 51. vel de ægro, qui lecto affixus est. Et ita idem, quod κλινοπετής. Plin. l. 25. cap. 5.

Clinodia, dicuntur omnis generis gemmæ, & pretiosa, quæ ornatus gratia in auribus, collo, pectore, &c. gestantur. C. Hofman. comm. de U. P. n. 423.

Clinoides, κλινοειδὴς, *lecti formam habens*. Tres processus, vel apophyses ossis sphenoidis in capite dicuntur κλινοειδεῖς, quod lectum repræsentent; quarum una postica superiorem; duæ vero anticæ inferiorem lecti partem referunt. Gorr. Ast revera quatuor sunt processus minores, qui *sellam Turcicam* dictam, vel Ephippium efformant. Vid. Barthol. Anat. libell. 4. c. 8. & Lind. Medic. Physiolog. cap. 8. §. 89.

Clinopale, κλινοπάλη, *concubitum venereum* in lecto, velut colluctationem, & palæstram significat, ex Sveton. in vit. Domitiani, cap. 22. Hinc hebetiorem, & debiliorem Veneris usum *Clinopalem nudipedalem* dici posse, existimat Lang. l. 2. ep. 9. ubi & aliam significationem sacrorum Judaicorum nudipedalium ex Tertulliano, & Hieronymo adduxit, quæ non est hujus loci.

Clinopetes, κλινοπετὴς, *lecto affixus*. Dicitur & κλινήρης. Opponitur τῷ ὀρθοστάδην, vel ὀρθοστάδιος, qui erecto corpore incedit. An vero hoc epitheton solum de sanis, & illud ægris proprium sit, vide ἐπίκρισιν nostram in Dogm. Gen. p. 335.

Clisia, κλισία, Hipp. idem est, quod κλίνη. Vide *Cline*: denotatque *lectum*, vel *sellam*, in qua reclivi cervice etiam recumbere possumus. Alias & *tabernaculum*, & *casam*, vel tugurium significare ex Lexicographis constat.

Clismos, κλισμὸς, idem significat, quod κλισία, vel κλίνη, *lectum*, aut *sellam recubitoriam*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLI. 12.

Clissus, dicitur Paracelf. lib. 4. tr. 1. cap. 2. virtus illa, vel vicissitudo occulta rerum, vadens, & rediens, unde primum exivit, oriens, & occidens. Ita omnes herbarum flores ad vesperam flaccescunt, mane iterum expanduntur. Et virtus radicis primum in caulem transit, & reliqua, quæ surgunt ex eis, tandem in eas revertitur, per autumnum ibidem delitescens, & per hyemem usque ad ver, & æstatem. Rul. & Johns. in Lex. Sumitur etiam pro *clysso*, qui est opus Chymicum, de quo infra.

Clitoris, κλειτορίς. Reperitur & κλητορὶς, item κλειθορὶς, & κλειδόριον, *Mentula*, vel *penis muliebris*, ob similitudinem formæ cum virili, veteribus etiam *Nympha*. Est particula corporis solida in sexu fœminino sita in superiore parte media matricis, vel sinus muliebris, ubi concurrunt nymphæ ante meatum urinarium instar penis parvuli interdum protuberans, substantia porosa, nervosaque constans, cujus accuratiorem descriptionem videre, & legere licet in Anatomicis, præsertim Rolfink. Ord. ac Meth. Gen. dictar. part. Part. 2. cap. 42. Barthol. Anat. l. 1. cap. 34. De ejus usu lascivo jung. C. Hofm. in comm. de U. P. n. 1064.

Cloaca, ὀχετὸς, ἀπόπατος, significat *locum ad secessum*, vel alvi excrementa deponenda, cujus vicinitas aerem quoque inficere, & fœtentem reddere potest. Gal. c. 1. in 3. Epid. t. 14.

Clonodes, κλονώδης, i. e. *vibratus*, epitheton pulsus vehementis, vel magni, & simul inæqualis etiam in una pulsatione: Coincidit ferme cum *convulsivo*. Est similis jaculorum, vel virgarum vibrationi. Gal. l. 2. de causs. puls. c. 6. l. de diff. puls. c. 28. & alibi.

Clonos, κλόνος, significat *motum*, qualis est tumultuantium, *inordinatum*. Idem, quod ταραχὴ, θόρυβος. Per translationem *motus convulsivus Epilepticorum* dicitur κλόνος, aut *motus clonicus*, uti passim in Practicis hoc tit. videre est, præsertim apud Rolf. Meth. cogn. & cur. morb. cap. partic. Disp. VII. & in Epitom. meth. cogn. & cur. morb. corp. partic. l. 1. part. 1. c. 15. i. e. *Vibratio*.

Cludo, *Clusus*, idem quod *Claudo*, *Clausus*. Usurpatur a Scrib. L. n. 42. 97. Vide Rhod. Ind. prior. in ill.

* Clunes, γλουτοὶ, πυγαὶ, idem quod *Nates*. Vide infra suo loco.

* Clydon, κλύδων, *fluctuationem*, & flatulentiam significat. Estque symptoma actionis læsæ, scil. Chylificationis partim imminutæ, partim depravatæ, cujus caussa vel in assumtorum alimentorum ineptitudine, si videlicet cibi, & potus flatuosi sint, vel in fermenti chylificantis cruditate flatulenta, vel etiam in utroque vitio simul quærenda. Meminit Gal. de diff. Sympt. c. 4.

† Clyma, fæx auri, vel argenti: Domin. Leonis l. 4. f. 1. c. 24. p. 363.

Clypeus, ἀσπὶς, quid significet, notum est. Quid vero fuerit *clypeus balnei* apud Vitruv. l. 5. c. 10. in balneis veterum usitatus, paucos hactenus assecutos esse, testatur Rhod. ap. Scrib. Larg p. 104. qui tamen ex Francisci Robortelli explicatione Ruderum balnearum Pisanæ urbis aliquo modo declarat, quod fuerit instrumentum æreum *clypei* instar rotundum, quo obstruebatur lumen illud in hæmisphærio magno balnearum, ad quos vapores, qui ascenderant, per alveolos communi concursu ferebantur, & exibant. Hunc *clypeum* catena ferrea suspensum aut reducere, aut demittere potuerunt, ut pro hominum arbitrio, qui lavabantur,

vabantur, caloris temperatura fieret, p. 112.

Clyssiformis *Destillatio* dicitur, quando per retortam tubulatam destillantur, quæ accendi, & detonari apta sunt. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 3. c. 3.

Clysma, κλυσμα. Vide *Clyster*. *Clysmatica* ars dicitur Chirurgia *infusoria*. Vide *Infusio*.

Clyssus, κλύσσος, an a κλύζω, *abluo*, vel a κλύδων, *fluctuatio*, deduci debeat, ac possit, obscurum est. Est terminus technicus Chymicus, denotatque spiritus minerales compositos. Præsertim vero Antimonium basis *clyssi* statuitur. Triplex dicitur, Minoris, medii, & majoris apparatus, quorum omnium descriptionem vide apud Rolf. Chymiæ, l. 3. s. 2. art. 1. c. 24. Schrod. l. 3. cap. 17. ubi vocatur *Aqua Stimmi Sulphurea*. Hofm. in clavi ad illum locum. Aliter vero descripserunt *Clyssum* Rul. & ex hoc Johns. quod totam rei essentiam complecti potest. Quandoquidem abjectis impuritatibus, & fæcibus, quicquid est in ea essentiale, ad unum redigitur compositum. Vel est extractio subtilitatis omnium plantæ partium, in unum esse commune coiens. Et duobus modis uniri potest, sive ut omnes e diversis partibus extractæ essentiæ conjungantur, incorporenturque, sive ut oleum fit in una cucurbita, in altera sal, in tertia liquor, atque ita unico alembico subjecto destillentur per communem canalem, & sic uniantur. Sed non ita facile hoc succedet. Non enim pariter ascendunt aquæ, & sales. Itaque in diversis oleis, & aquis id fieri possit. Hæc Ruland. Hinc & *clyssum* pro Synonymo *Quintæ Essentiæ* sumpsit Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. cap. 15. pag. 192. *Clyssus* etiam in genere describitur, quod sit species Chymica, cum ejusdem rei species diversæ seorsim elaboratæ rursus conjunguntur: v. g. cum Sal, Sulphur, & Spiritus seorsim extracta, v. g. ex Carduobened. & Tabaco, iterum conjunguntur. Morley. Proleg. Coll. Ch. Leid. c. 4.

† Clyster nocturnus, qui nocte integra retinendus, sicubi refrigerandum impense. Rodericus a Castro de morb. mul. l. 1. c. 2.

* Clyster, *Clysterium*, κλυστήρ, κλυστήριον, item *Clysma*, *Clysmus*, κλύσμα, κλυσμὸς, & a modo applicationis ἔνεμα, *Enema*, quasi *Injectio*; quamvis Medici hujus temporis *Clysteris*, & *Enematis* Græcis vocibus in Latinitatem assumtis, quam Latinis malint uti. Bifariam accipitur, videlicet late, & stricte. Late significat quamvis ablutionem, aut injectionem aliquam in partem quamlibet, ut sunt anus, uterus, vesica, penis, aures, sinus, & fistulosa ulcera. Est igitur *Clyster* medicamenti genus, quando liquidum intra partem aliquam corporis injicitur. Stricte vero denotat injectionem liquoris in anum, vel intestinum rectum, beneficio fistulæ alicujus, vel canalis, qui κλυσμα dicitur, teste Linden. Ex. IV. §. 101. Quæ fiunt in uterum, vocantur μητρεγχύται: quæ in aurem, ὠτεγχύται: quæ in vesicam, καθετῆρες, Gal. l. 5. Meth. Med. c. 7. Qui termini omnes etiam de instrumentis ibidem accipiuntur. Dividuntur *Clysteres* in Purgantes, & Alterantes. Alii addunt Corroborantes. An etiam dentur Nutrientes? non est hujus loci determinare. Sano sensu non videtur negandum. Modum componendi, & præparandi *Clysteres*, vel *Enemata* vid. apud Vveker. Antidot. gen. lib. 1. c. 16. Schrod. l. 2. c. 45. Morell. Meth. præscr. form. l. 2. s. 2. c. 14. & 15. Schenk. Syntagm. comp. & præscr. med. Part. spec. class. 2. sect. 2. cap. 4. Multas vero horum formulas videsis apud Vveker. Antidot. spec. lib. 2. sect. 9. *Clysterum* fuisse usum nobilem apud veteres, demonstrat Linden. d. l. Scribon. Larg. etiam vocavit *Clusterem*, num. 179. propter mutuum veteribus U, & Y usum, notante Rhod. ad h. l.

Cnacos, *Cnecos*, κνακὸς, κνηκὸς, significat colorem ex albo, & fulvo mistum. C. Hofm. Var. Lect. l. 2. c. 10.

Cnaphos, κνάφος, & *carduum fullonum*, & *officinam fulloniam* denotare videtur. Unde κνάφου κάθαρσις, *sordes in officina fullonia*, Hipp. lib. 2. de morb. mul. VII. 7. Jung. Foes. p. 341.

Cnema, κνῆμα, rectius κνῆσμα. Vide *Cnesma*.

* Cneme, κνήμη, *tibiam* significat. Vide *Tibia*.

Cnemodactyleos, κνημοδακτύλαιος, est nomen Musculi digitos pedis extendentis, qui & *Longus* dicitur, a superiori tibia anterius extorti, & quatuor distinctis tendinibus in quatuor digitos desinentis. Blas. Med. Un. p. m. 219.

Cnesera, κνησέρα. Vide *Cresera*.

Cnesis, κνῆσις, idem quod κνῆσμα, vel κνησμὸς, *puncturam*, *pruritum*, vellicationem, morsum significat. Legitur de pectoris dolore punctorio, apud Hipp. Coac. t. 469. Jung. Foes. p. 342.

Cnesma, κνῆσμα, *ramentum*, aut *rasuram*, quale post pruritum, & scalptum sequi solet, significat. Aliis κνῆμα legitur; fortassis mendose. Illo usus est Hippoc. de plumbi *ramentis*, de nat. pueri IX. 21.

Cnesmos, κνησμὸς, *pruritum*, & *scalptum* significat. Posteriorem confirmat significationem Gal. c. 5. in 6. Epid. t. 4. describens per impetum, & motionem per ungues effectam, quam

in prurientes partes animantia faciunt, idque a natura omnibus inest. Hinc *κνησμώδης*, *pruriginosus*, quod de pustulis latis negatur, 6. aph. 9. scil. ob humiditatem obtundentem salinam nitrosam acrimoniam. Est enim *κνησμὸς*, *pruritus*, dolorifica voluptas in cute excitata ab acri salso ichore tenui, sine exulceratione. Dieter. n. 467.

CNESTER, *Cnestis*, *Cnestron*, *κνηστὶς*, *κνῆστις*, *κνηστήριον*, contracte *κνῆστρον*, *radulam*, aut instrumentum ferreum, quo aliquid raditur, aut cultrum, quo quid secamus, significat. Hinc *τυροκνῆστις* dicitur *culter*, quo coqui caseum deradunt, aut dissecant. Vox *κνηστὴρ* legitur apud Nicandr. in Ther. & Alexipharmac. Alias *κνῆστρον* etiam nomen plantæ est, quæ alias *Cneonon*, aut *Thymelæa* dicitur. Sed hæc significatio non est hujus loci. Vide Foes. d. l.

CNICELAEON, *κνικέλαιον*, i. e. *oleum Cnicinum*. De hoc legatur Diosc. l. 1. c. 44.

CNIDELAEON, *κνιδέλαιον*, i. e. *oleum e grano Gnidio* expressum. Diosc. d. l. c. 42.

CNIDIOS, *κνίδιος*. Vide *Gnidius*.

CNIDOSIS, *κνίδωσις*, significat *pungentem pruritum*, aut *uredinem*, qualis ab urtica excitatur, quæ Gr. *κνίδη* dicitur. Usus Hipp. aliquoties, 2. prorrh. XXXVII. 1.3. XXXIIX. 6. XLVII. 10.

CNIPOTES, *κνιπότης*, dicitur *prurigo*, *pruritus*, cum *siccitate*. Usurpavit Hippoc. de *ξηροφθαλμίᾳ*, l. de loc. in hom. XXI. 8. Scilicet ab effluviis, aut vaporibus, aut alcalicis exaltatis.

CNIPOS, *κνιπὸς*, a *κνίζω*, quod per translationem etiam significat, *molestus sum*, scrupulum iniicio, stomachum facio, dicitur de fastidioso, qui attingere in mensa nihil eorum solet, quo populus utitur, quin & in omni deliciarum affluentia, nisi quid novum atque inexpectatum, & ad ambitionem, non ad utilitatem comparatum apponitur, consuetus electitia sectari, nihil invenit, quod ad palatum faciat: uno verbo: *Cupedius*. Linden. Ex. X. §. 82.

CNISMOS, *κνισμὸς*, idem quod *cnesmos*, *pruritum* significat. Gorr. p. 233.

CNISSA, *κνίσσα*. Vide *Nidor*.

CNYMA, *κνῦμα*, vel *levem pruritum*, aut molestam puncturam significat, uti usurpavit Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 33. quamvis passim *κνῦμα* legatur, de plumbeo pessulo in pudenda immisso æstum faciente, qui eximendus rursus, & aquæ frigidæ prius immergendus. Vel significat juxta Gal. in Exeg. voc. Hipp. vocem ad levem quendam strepitum, & sonum imitandum. Unde particip. *κνυζώμενος*, *qui leviter suspirat*. Hinc *κνυζηθμὸς*, *querulus canum gannitus*, & *sonus* proprie dicitur. Foes. d. l.

Co, *Cos*, *Coos*, *κῶ*, *κῶς*, *κῶος*, nomen insulæ, & urbis in mari Ægæo mediterraneo sitæ, Patria Hippocratis, qui propterea *Cous* passim dicitur. Zona eadem gaudet cum Insula *Gnido*, exquisite temperata, juxta Gal. 3. aph. 14. Vinum *coum*, *κῶος οἶνος*, est quinta vini salsi species, juxta Plin. l. 14. c. 8. cujus ex Italico vino faciendi modum artificialem scribit a Catone demonstratum fuisse, super omnia in Sole quadriennio maturandum præcipiente, de quo & Constantinus Cæsar Agricul. l. 8. c. 23. Aliqui, inquit, musti partes tres, & aquæ marinæ partem unam ad tertias coquunt. Alii Salis drachmas 12. defruti congium, musti congium unum, spicæ Celticæ drachm. 16. in vini albi metretas duas admiscent. Gorr. p. 259.

COACTILE, *πῖλος*, *vestem*, vel *indumentum* significat *ex coactis lanis compactum*. Hinc *Coactilarius*, *πιλοποιὸς*, qui *pileos* ex *coactis lanis* conficit. Joh. Rhod. ad Scrib. L. p. 230. quamvis C. Hofm. rectius generaliorem tribuat significationem, pro omni eo sumens, qui facit *ἐμπίλια*, Lat. *Impilia*, *πλῆξιν κτήματα*, h. e. omnis generis res ex lana compacta paratas. Unde Germanicum nostrum *Filb* esse videtur, com. ad Gal. de U. P. n. 883.

COACTIO, *Coactus*, *cogi*. Vide *Anance*. *Coactor*, idem quod *coactilarius*, teste Rhod. & Hofmann. dd. ll. Alias *coactio* quoque est nomen passionis in animalibus, ex qua varia ægritudinum genera nascuntur, ideo sic appellata, quod ab injuria, labore, & *coactione* contingat. Veget. in Mulomedicina, c. 37. 38. p. m. 32. 33.

COADJUVANS, *cooperans*, *συνεργὸς*, *coadjutrix*, sumitur in bonam, & malam partem. Illuc pertinet, quando Medici ad præceptum Hipp. debent esse *συνεργοὶ*, *cooperarii* naturæ. Huc pertinet, quando dicitur de Caussæ morbificæ quadam specie, quæ sua virtute morbum efficere non potest, sed alteri auxiliatur: ut libido articularem morbum promovet, & sanguinis eruptionem remigatio. Gal. l. Introd. cap. 8.

COADUNATIO, Rul. & Johns. dicitur elaboratio, qua uniuntur disgregata, Gr. *ἕνωσις*, dici potest. Appellatur nonnunquam speciei excellentioris nomine *coagulatio*. Unde extitit illud dogma, quod Chymicum artificium in solutione, & coagulatione consistat, quo tamen respicitur ad Lapidis Philosophici mysterium potius, (si Diis placet). Ita *coadunatio* est solutionis reductio in his, in quibus fieri potest. Ejus species sunt duæ, *Compositio*, & *coagulatio*. Vide *Compressiva*.

Coagulatio. Magna occurrit ambiguitas, & æquivocatio circa hoc vocabulum, ita ut fere Delio quis opus haberet natatore. Potissimum autem dupliciter accipitur, Late, & Stricte. Late æquipollet vocabulis *coadunatio*, *concretio*, *congelatio*, Gr. σύγκρισις, πῆξις. Gal.l.1. de Temper. fin. Rul. & Johns. describunt *coagulationem* per comprehensionem, quando totum simul comprehensum, remissumque ad uniformem substantiam *coagulatur*, aut coit. Et in hac significatione sæpissime etiam sumitur in scriptis Chymicis. Stricte vero dicitur, quando quibusdam segregatis reliquum concrescit. Vocatur *coagulatio* per segregationem. Hinc B. Rolf. dixit, *coagulationes* fiunt discussione humiditatis. Harumque duas species constituit, *Fixationem*, & *Præcipitationem*, de quibus suo loco, Chym. l. 2. c. 4. Jung. Vvill. de ferment. c. 12. *Coagulatio* est humoris in quacunque re externa, vel interna privatio. Jac. le Mort. Chym. Medic. Phys. cap. 5. pag. 30. JunKen. *coagulationem* duplicem constituit Chymicam; unam calidam, quæ est rei liquidæ ad solidam massam per humiditatis mediante calore privationem reductio; alteram frigidam, qua res in calido dissolutæ in frigido coagulantur. Chym. Med. Phys. P. 1. s. 1. c. 4. p. 72. Ad similitudinem artificialium operationum terminorum horum acceptio haud infrequens est in describenda sanguinis, & humorum aliorum præternaturali certa *concretione*, apud recentiores Medicos, præsertim Th. Vvillis de febribus malign. Sylvium in Prax. Medic. lib. 1. c. 17. §. 5. c. 20. §. 5. c. 30. §. 104. & sæpius alibi, quemadmodum & hujus in Indice videre licet.

Coagulum, πυτία, ἔχμιτος, aliis, Diosc. Gal. Ægin. scribitur πιτία, sed mendose, recte notante Henr. Stephano in Thesauro, & substituente πυτία (quæ tamen scriptura mihi etiam mendo non carere videtur, ob nulllam derivandi rationem) a πήγνυμι concrescere facio, vel πήγω, Aristot. lib. 3. de Hist. Anim. cap. 21. πυετία proprie nihil aliud est, quam lactis, vel lactei liquoris in ventriculo animalium, quæ adhuc sugunt, concretio, & condensatio, Schr. lib. 2. c. 36. Vid. C. Hofmann. l. 2. Var. Lect. c. 28. Horum varia in Medicina usitata esse constat ex Gal. v. g. hinnuli. lib. 2. de Antidot. cap. 19. pulli cervini, c. 15. leporis, l. 9. de C. M. S. L. cap. 2. Jung. Ægin. lib. 7. voc. Pytia, Scrib. Larg. num. 188. 197. & ad h. l. Rhod. in not. ubi simul facultas omnis *coaguli* exprimitur, quod sit acris naturæ, & tenuis, discutientisq; id quod & Galen. docuit l. 10. de S. F. Vid. & Diosc. l. 2. c. 86. Alias vulgatior usus *coaguli* consistit in præcipitando lacte ad efformandos caseos, uti patet ex Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17. & Th. Vvill. de ferment. cap. 11. Spagyrici quoque sibi finxerunt Ænigmatica, & Metaphysica (si Diis placet) *Coagula*: v. g. Mercurius dicitur *coagulum*, h. e. Mercurius noster, vel Philosophorum in cœlo metaphysico: *Coagulum coagulans*, Sulphur Philosophorum, prima materia. Unde aurum nostrum. Fermentum fermenti, spiritum *coagulans*, Sulphur *coagulans* Mercurium. Rul. & Johns. Quis non rideat contradictiones? Basil. Valent. *coagulationem* denegat Mercurio, & tribuit Sali, tr. repetitionis de Lap. Philos. Transeant hæ nugæ. Præternaturaliter etiam quandoque *coagulum* dicitur de portionibus quibusdam vitiosis, maligne corruptis, humores, præsertim sanguinem, ad *coagulationem* cogentibus, uti apud Vvil. & alios videre licet.

Coalescentia, σύμφυσις, ξύμφυσις, ξυμφυὲς, significat unionem, & compaginem duorum corporum antea disparatorum, ex argum. Hipp. 6. aph. 19. 24. 7. aph. 28. Stricte vero sæpius de ossium *coalitu*, & unione sumitur ab eodem, 2. de artic. t. 34. & s. 4. t. 63.

Coalternæ *febres* vocantur, quando duæ febres concurrunt in ægro, ita ut brevi a fine integro paroxysmi unius invadat alter paroxysmus alterius speciei. Laur. Bell. in Opusc. Med. tit. de febr. p. m. 253.

Coarctatio, vocatur submersio pulsus, & parvitas in principio paroxysmi febrilis. Avic. l. 4. fen. 1. t. 2. c. 2.

* Coarticulatio, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Cobaltum, est *cadmia nativa*, recrementum metallicum, vel minerale terreum, colore fere nigrum, argenti, vel æris particeps, Muscarum venenum. Schr. l. 3. c. 18. Jung. Fr. Hof. in clav. ad hoc l. ubi duplex esse dicit, aliud metalli expers, & lapidis speciem; aliud Metalli ferax.

Cobites, κωβίος, κῶθος, ὀξύρυγχος, vel δακτύλιος, dici posset. Nomen pisciculi in aquis fontanis, & rivis degentis, diversæ fortis: Cujus usus in cibis solet esse, vel vulgaris, vel in majori æstimatione, uti est *cobitas*, *Barbatula*, *Fundulus*. Vid. Aldrov. l. 5. de pisc. c. 30. 31.

Coccalos, κόκκαλος, *nucem pineam* significat. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 60. Pertinet ad Botanicam.

Coccon, κόκκον, *granum mali punici* significat, nec etiam hujus est loci. Usus Hippocr. l. 1. de morb. mul. LXIII. 36. teste Foes. pag. 346. quamvis Lind κυκεῶνα posuerit.

Coccos, κόκκος, *Granum* quodvis, aut *Baccam* denotat. Stricte vero ab Hipp. sumptum pro *cocco cnidio*, sive baccis laureolæ; quarum descriptio etiam huc non spectat. Vid. Hipp. d.l.1.de morb. mul. LXIII.19.CXX.25.CXXIII. 9.26.&c. Quid *coccus Polonica* sit, Vid. Eph. Nat. Cur. A. III. Q. 104. De *Grano tinctorio*, κόκκῳ βαφικῷ, consulas etiam Herbariæ rei scriptores.

Coccyx, κόκκυξ. Vide *Cauda*, *Cuculus*.

Cochab, nomen sideris cœlestis, quod operationem suam habere existimat in Cete, & Balænas, quando semina emittunt, Paracelf. tr. 1. de pestil.

Cochlax. κόχλαξ, *Silex*. Vid. infra *Silex*.

Cochia, κόκχια, epitheton *Pilularum* officinalium usitatissimarum. Descriptio est Phasis. l.9. de Almansor. Videntur ita dictæ a forma, quæ granum, vel baccam, κόκκον, repræsentat. An non & a κόχος derivari possent, quod humorem copiose defluentem, significat?

Cochinella, vel *cochinilla*, est nomen insecti, vel vermiculi in baccis granorum Chermes geniti, tincturam elegantem. Scarlatinam præbentis. Ejus quoque usus hodieque insignis est in Medicina. Jung. observationes de cochinilla, in Act.Philos.Oldenburgii Anno 1618.Mens. Octobr.

Cochlea, κόχλος, κοχλίας, *Limax*, est nomen animalculi cujusdam testacei exanguis, terrestris, aquatici, & marini, cujus descriptionem, & species, ut & usum, in cibis, inque medicina prolixe reperies apud Aldrov. l.3. de Testac. c. 29. & seqq. qui & æquivocationem expediit. Rondelet.de Testac. l.2.c.26. Quoad usum, jungatur Schroder.lib.3.cl.1.n.18. Bruyerin. lib. 13. de R. C. cap. 51. Olim Africanam in usu potissimum fuisse, non solum constat e Galen. aliquot in locis, sed & Scrib. Larg. num. 122. Cochleæ carnem, & mucum commendavit ad ani procidentiam, Hipp.lib.de fistul.IV:3. De saginandis *cochleis*, ut fiant salubriores, vide Rob. Keuch. ad Q.Seren.p.200. seqq. Tropice dicitur de cavitate quadam in *Aure*. Vide *Auris*. Bartol.Anat.Libell.4. c. 6. *Cochleæ* quoque vocantur in machinis, quibus *Trochleæ* moventur. Oribas. de machin. cap. 4. & 5.

Cochleare, *Cochlear*, *cochlearium*, Parac. κοχλιάριον, quale sit instrumentum ad capiendos cibos liquidiores usitatissimum, & pueris liquet. Sumitur & pro mensura medica, estq; vel majus, vel minus. Gal. de puer. epilept. sub fin. l. 7. M. M. c. 11. Significat & instrumentum ad elevandam uvulam relaxatam, l. 6. de C.M.S. L. c.3. cujus figuram vide apud Aquap. & Scutetum Arm. Chirurg. Part.I. Tab.IX.fig.7. *Coclearis*, quo calculi eximuntur, Tab. XVII. fig. 5. & *cochlearis* anserini, Tab. XVI. fig 7. quæ in textu Spathula rostro anserino prædita dicitur. Tropice hoc etiam nomine exornavit, ab aliquali formæ similitudine, Officulum auditus quartum D. Lindenus, quod alias Orbiculare dicitur, notante Barthol. libell. IV. Anat.cap.7. p.m.714.

Cochlia, κοχλίη. Vide *cochlea*.

Cochone, κοχώνη, *commissuram coxæ ad sedem* denotat, teste Foes.p.351.seqq. Usus Hip. lib. 1. de morb. mul. XIIX. 13. & l. 2. h. t. XXII. 7.

Cocomicus, *a*, *um*, terminus Paracelf. satis obscurus; videtur autem innuere aliquod flamen, vel sperma heterogeneum communicatum corpori, vel de cælo, vel e terra, cujus ratio dari non potest. Ita Podagræ generatio dicitur *cocomica*, Tr. de podagr. l.2.

† Coctio, Veteribus Empedocli, & Hipp. putrefactio. Mercurial. l.1.Var. Lect. c. 1.

* Coctio, πέψις, πέπανσις, πεπασμὸς, *concoctio*. In hujus vocabuli expositione plane nihil accurati præstitit Castellus. Ejus vocis varia acceptio debet applicari subjecto, de quo dicitur, diverso secundum suam indolem, & conditionem. In genere quidem omnis *coctio* nihil aliud esse videtur, quam Status Maturationis, vel maturitatis, aut perfectionis in suo genere: sed quatuor potissimum ejus sunt species, secundum quadruplicia subjecta. Ita alia est *coctio Alimentorum*, alia *Humorum*, alia *Excrementorum*, alia denique *Morborum*, vel potius *caussarum morbificarum*. *Alimentorum coctio* est vel Artificialis, vel Naturalis: Illa fit per calorem externum, ignem dissolventem compagem rerum coquendarum, emollientem, alterantem, & ad assumendum præparantem: Cujus iterum variæ sunt differentiæ ad Coquinariam pertinentes: *Elixatio*, *Assatio*, *Tostio*, *&c.* de quibus omnibus sigillatim suis in locis, & literis initialibus. Hæc fit in ventriculo, diciturque *chylificatio*, de qua supra suo loco; alias *coctio prima* vocatur. *Humorum coctio* omnis fit beneficio caloris vitalis, vel Biolychnii: & sub se comprehendit *Sanguificationem*, quæ *coctio secunda* appellatur, *Lactis*, *Seminis*, *Succorum Nutritii*, & *Nervosi laborationem*, *Nutritionem*, quæ *coctio tertia* dici solet: de quibus omnibus suo loco: *Excrementorum coctio* consistit in perfecta segregatione portionum inutilium ab utilibus, & in utilium collectione ad loca convenientia, & cuilibet excremento a natura destinata. Huic pertinent *Urinæ coctio*, Galen.1. de crif. cap.27. *Alvi fæcum*, *Sudoris*, *&c. coctio*. Tandem.

dem Morborum, sive caussarum suarum *coctio*, quæ secundum nonnullos Gr. πεπασμὸς, aut πέψις stricte dicitur. Dieter. n. 668. est, quando materia vitiosa peccans morbifica disponitur beneficio flammæ vitalis vel ad expulsionem e corpore, vel ad remotionem in alia loca convenientiora, & ignobiliora, vel ita superatur, & subigitur, ut ad pristinam bonitatem humorum utilium reducatur. Prosp. Mart. com. in Hipp. p. 347. Modus fere omnibus *coctionibus* communis est, & dicitur *Fermentatio*, de qua inferius suo loco. Habet & quælibet *coctio* sua certa organa, vel instrumenta, quibus perficitur. Tandem ut singulæ *coctiones* recte cognoscantur, & an perfectæ, vel imperfectæ, validæ, vel debiles sint, dignoscantur, sunt diversa *coctionum signa*: Imprimis vero *signa coctionis* materiæ morbificæ de convalescentia hominis, vel salute futura, sive per crisin, sive per lentam solutionem testantur, Gal. l. 1. de cris. c. 7. Hæc de vocab. *coctionis* hoc loco sufficiant.

Cocus. Vide *Coquus*.

Codesella, nomen Italic. significans *carbunculum pestilentem*, vel Anthracem, Forest. l. 6. Obs. 21. Schol.

Codex, βίβλος, κὴπηγρχδοι, idem quod Liber. Metaphorice etiam mundus *codex* dicitur *Naturæ*, cujus tot folia, quot regiones. Parac. defens. 4.

Codia, κωδεία, κωδ'α, κώδὶς, significat *caput*, præsertim Papaveris, dicitur & *Scaphium*, σκάφιον, Linden. S. M. Ex. X. §. 185.

Codon, κώδων. Vide *Campana*.

Codoscellæ vocatur *Bubones*, sive Tumores inguinum, scribente Fallop. tr. de Morb. Gall. c. 10. Tom. I. p. 738.

Coecilia, *cæcula*, alii *Cæcilia*, τυφλίνη, ἢ τυφλαίνη, τυφλῶψ, nomen serpentis, cujus morsus, & venenum eadem cum *Amphisbæna*, aut Vipera infert Symptomata, teste Foresto l. 2. obs. 12. Schol. Hujus descriptionem prolixiorem, & usum in Medicina vide apud Aldr. l. 1. de serp. & drac. c. 11.

Coecitas, alii *cæcitas*, τυφλότης, τύφλωσις, est abolitio visus in oculis, a quacunque tandem caussa oriatur. Senn. L. 1. M. Pr. p. 3. s. 2. c. 44. Ita *cæcitates* sequi plerumque læsionem pupillæ, cum profusione aquei humoris, vult Gal. lib. 1. de sympt. causs. c. 2. quamvis rarissime etiam visus aliquando redeat, denuo collecto illo humore. *Coecitas*, quia privatio est, opponitur rebus, quæ existunt, sive entibus positivis, ab eodem l. de V. S. adv. Erasistratum, c. 9. *Cæcitatem* magice induci posse, monstrat Parac. tr. 4. de pestil. c. 2.

*Coecus, τυφλὸς, dicitur, qui visu caret. Per metaphoram vero quibusdam partibus corporis attribuitur, v. g. *Intestinum* inter crassa primum dicitur *cæcum*, τυφλὸν ἔντερον. Ubi enim tenue intestinum desinit, illinc *cæcum* una cum *colo* incipit. Ita vero vocatur, quia in uno extremo impervium instar utriculi ileo, & colo adhæret. Ejus pleniorem historiam, & usum legito apud Barthol. l. 1. Anat. c. 10. Ita & foramen illud angustius, quod ex duobus foraminibus, quibus quinta nervorum conjugatio a cerebro excipitur, prope aures est collocatum, cui subditur Labyrinthus quidam, quem natura effecit, muscalis temporalibus consulens, nervum eis durum simul, & labiis immittens, dicitur *cæcum*, τυφλὸν τρῆμα, Galen. lib. 9. de U. P. cap. 13. non quod revera impervium sit, sed quod anfractuosum, & veteres seta, vel funiculo injecto exitum non reperirent, cum non sit recta perforatum. Gorr. p. 471. Et in Chymicis Alembicus *cæcus* vocatur, qui caret foramine, aut rostro. Rolfink. aliiq;

Coelestinus, epitheton Paracelsicum coloris, cœruleum exprimens colori cœli similem, vulgo *Timmelblau*. Talis circulus in urina fœminarum significare dicitur putrefactionem leprosam in matrice: Ita & bulla *cælestini* coloris in medio urinæ facta Lepræ præsentis, & aliquando etiam Alopeciæ signum est, juxta Parac. l. 2. de urin. judic. c. 3

Coelestis, οὐράνιος, dicitur de omni, quod vel a *Cælo* dependet, vel cum eodem aliquod commercium habet. Ita Stellæ dicuntur substantiæ, vel corpora *Cælestia*, & κατ' οὐρανὸν, Gal. l. 2. de dieb. crit. c. 2. Ita nonnulli statuunt *colorem Cælestem*, qui siderum motu, & lumine omnia corpora concavo lunæ orbi subjecta penetrat, vivificat, & fœcunda facit. Hic *Cælestia* cum terrenis ineffabili sympathia, & cognatione connectit, admirationeque dignos effectus producit, verbis Langii l. 1. ep. 13. Ita & Helmont. dixit, *naturam Cælestem*, & enormonticam rebus ipsis inesse, quæ tamen ad rhythmum superioris lationis sese concitet, ac moderetur, quandiu non refractaria haberi velit, l. de magnet. vuln. cur. num. 60. Jungantur, quæ mox ad vocab. *Cælum* proponentur. Quidam etiam Morbos *Coelestes* fingere non veriti sunt. Libav. in defens. Syntagm. contra Scheun. II. 24.

*Coelia, κοιλία, Vide *Cavitas*, *Venter*.

Coeliaca, κοιλιακή, i. e. *ventralis dispositio*. Communis morbus est ventriculo, & intestinis, in quo materiæ non mordaces egeruntur ob intestinorum imbecillitatem, quæ retinere contenta ne exiguo quidem tempore possunt, sed ea illico excernunt, perinde ac si grave onus

aliquod deponerent, haud secus quam in stranguria, in qua ob acrimoniam, & vellicationem vesica jugiter, quicquid ad eam pervenerit, excernit, quod molem ipsius vel exiguam sustinere nequeat. Gal. l. 9. de L. A. cap. 2. Unde κοιλιακοὶ dicuntur, quibus excrementa lævia humentia, & semicocta alvo continenter fluida redduntur aliquanto, postquam assumta fuerint, tempore. Caussa hujus mali est assidua cibi corruptio, & cibus cacochymus; ad hæc frigiditas, aut vehemens ardor, aut plagæ ventri inflictæ. Ex longis quoque morbis facile hic morbus contrahitur. Hucusq; Castellus. Dicitur & *Lienteria*, quamvis nonnulli differentiam quandam inter *coeliacam passionem*, & *Lienteriam* quærant, quam tamen subtilitatem minime necessariam esse arbitror. Paucis: Est species alvi fluxus p. n. in quo cruda, & chylosa, aut etiam plane non chylificata reiiciuntur, proveniens cum a fermenti in ventriculo aciditate volatili, tum succi pancreatici excedente auiditate, ad expulsionem tunicas incitante. Duas *coeliaci affectus* constituit species Fr. Sylvius lib. 1. P. M. cap. 13. §. 3. & 4. *Passio ventriculosa* vocatur, ægri & *Ventriculosi*, qui subito universa deiiciunt, apud Rhod, & Scrib. pag. 159. Aliquando & *Coiliaci* in libris antiquis inveniri, testatur Keuch. ad Q. Seren. p. 189. Alias & in Anatomicis *Arteria cœliaca* vocatur, quę multos ramos emittit ad ventriculum, inq; duos ramos dividitur. Barthol. libell. An. c. 5. p. 655.

* Cœloma, κοίλωμα, dicitur ulcus in cornea oculi tunica latius Bothrio, rotundum, & minus profundum. P. Ægin. l. 3. c. 22. Galen. l. Introd. c. 55.

Coelos, *cœlon*, κοῖλος, κοῖλον, *cavum* significat. Vide *Cavus*.

Coelum, οὐρανός, κοῖλον. Multi etiam scribunt *Cælum*. Est vocabulum valde homonymum, sive æquivocum. *Vel* enim 1. significat sedem, aut locum Beatorum in vita æterna, quæ significatio non est hujus loci, licet & omni vero Christiano Medico hoc incumbat, ut per veram salvificam fidem eo perveniat post mortem. *Vel* 2. significat locum siderum, vel stellarum fixarum, & planetarum. Horum scientiam Medico valde necessariam esse, nonnulli arbitrantur, Hipp. & Gal. authoritates producentes, uti ex recentioribus Rolfink. in Ord. ac Meth. sua passim inculcat. Imprimis vero Paracelsus variis in locis *cæli* operationem Medico scitu necessariam esse docuit, præsertim in Paragran. alter. Tr. 2. de Astronomia, quem postmodo ejusdem sectatores secuti sunt. Enimvero cum hæc scientia *cæli*, & ejus virtutis in inferiora nondum adeo expeditis, & infallibilibus nitatur principiis, neq; sit in Medici potestate, illam operationem vel mutare, vel promovere, vel impedire, non video tantam necessitatem, qua Medicus teneatur ad illam notitiam comparandam. *Vel* 3. significat more vulgi *Aerem*, qui supra nos est, usq; ad nubium regionem, uti quidem colligere est ex Hipp. 1. Ep. s. 3. t. 1. ubi manifeste τὰ οὐράνια, cœlestia scil. corpora, in Græco habetur. Alias licet sæpius apud Gal. edit. Lat. occurrat vocab. *Cæli* status, in Græco tamen tantum vocabulum καταστάσεις reperitur, absq; additione vel *cæli*, vel aeris. *Vel* 4. significat tropice aliquas concavas partes corporis. Ita specialiter κοῖλον, *Cælum* vocatur superioris palpebræ superficies, sicut *Hypocælum*, ὑπόκοιλον, pars inferior, quæ ei respondet, ex Ruffo, Linden. Medic. Physiol. l. 2. c. 10. §. 85. Sunt & qui τὰ κοῖλα oculorum interpretantur cavitates, quæ sub oculis, & utraque nasi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur, quæ partes in pravo corporis habitu, crapula, cachexia, hydrope plerumq; intumescunt. Foes. in Oecon. p. 443. Sic etiam dicitur *Cælum*, οὐρανός, vel οὐρανίσκος, palatum, ἡ ὑπερῴα, apud Arist. l. 2. de part. anim. c. 17. in princ. Et Plinio *Cœlum* capitis Calvaria dicitur, dum cerebrum viscerum excelsissimum dixit, proximumque cœlo capitis, l. 11. H. N. c. 37. *Vel* 5. varias Chymicas habet significationes. Ita apud Paracels. d. l. *Cælum Microcosmi*, vel hominis effinxit a prima nativitate cuilibet individuo peculiare. Ita & Helmont. nos *Cælum* intus gerere dixit, quod sese ad universalissimum Blas astrorum componit, tr. Astra necessit. non inclin, n. 17. *Cælum* quoque significat Chymicis quintam essentiam, formas rerum essentiales. Libav. Alckym. Ph. cap. 18. *Cælum Spagyricum* est suprema pars vasis Philpsophici, Ruland. & Johns. Denique 6. & quidem valde abusive, & mystice, imo phantastice, h. e. ficte, *Cælum Philosophorum* significat *Lapidem Philosophorum*, medicinam Catholicam. Ruland. Videatur & Basilii Valentini scripta de rebus nat. & supernat. de lapid. Philos. & alii hujusmodi scriptores. De *Cælo Magico factitio*, ceu præstigioso, item de *Cælo infero Hartmanni* præstat silere Christianum, judicio Libav. in Exam. Philos. nov. qui etiam rectissime contra Crollium *cælo* virtutem illam tribuendi hominibus omnem scientiam, & artem, ceu nugacem, vel impiam, reiicit.

Coementum. Vide *Cæmentatio*.

Coena, δεῖπνον, cibationem vespertinam significat. Quod vero tempus veteribus ordinarium fuerit, non facile definiveris. Plerunque tamen Sole occidente cęnasse, licet viri graves occu-

occupationum caussam sæpe distulerint usq; ad accensa lumina, testatur Linden. Exerc. XVI. §. 223. *Cœnam* largiorem fuisse olim, quia parcius pransi sunt, constat etiam ex Gal. lib. 7. Meth. Med. cap. 6. Et revera nostræ sanitatis plus conduceret, si hodieque consuetudo illa servaretur. Jung. C. Hofmann. Instit. lib. 5. c. 28. & Dogm. nostr. Part. V. c. 2. Dogm. 8. Lang. lib. 1. ep. 55. quamvis hujus ratio, quod Luna ad cibariorum concoctiones multum conferat, non sit magni roboris, cum tempore novilunii bene concoquantur, & chylificentur alimenta. Prandium largius *cœna* inter caussas morborum retulit Rolf. Ord. ac Meth. com. l. 2 s. 3. cap. 28. quamvis Lucianus Belus de Rocha contracta, (vel secundum alios Ant. Maria Bettus) in pecul. tractatu de cœna, & prandii portione, prandium largius defenderit contra Oddum. *Cœna secundaria*, Gr. dicitur ἐπίδειπνον, quasi *Postcœnium*, apud nos in conviviis nuptialibus frequens.

Coenologia, κοινολογία, *Consultatio*, Collegiandi ratio, est Medicorum concilium, collocutio, ac communis consideratio, quæ fit pluribus Medicis convocatis ad cognitionem de morbo inquirendam, & in curatione mutuam operam præstandam. Hipp. in Præcept. VII. 4.

Coenonia, κοινωνία, *communicatio*. Vide infra.

Coenos, κοινὸς, *communis*. Dicitur & de partibus corporis, quæ pluribus destinatæ sunt usibus, quales sunt Intestina, &c. Hofm. in Gal. de U. P. n. 248. 259. *Communia organa*, Arteriæ, Venæ, Nervi, Gal. l. 16. de U. P. cap. 1. & de morbis *communibus* multis populis, qui & πάγκοινοι, πάνδημοι, vocari solent. Quibus opponuntur *privati*, σποράδες, ἤ σποραδικοὶ, Hof. Inst. l. 3. c. 6. §. 5. Ita leguntur *communes mentis conceptus*, κοιναὶ ἔννοιαι, Gal. l. de plenit. cap. 8. *Communis sermo*, i. e. universalis, κοινὸς λόγος, c. 1. de R. V. I. A. t. 13.

Coenotes, κοινότης, dicitur de Hypothesibus Methodicæ sectæ, quæ *Communitates* dicuntur, quia sunt saltem universales quædam notiones, ex quibus indicationem remediorum omne peti posse censuerunt ejus sectæ asseclæ. Tres autem in universum statuerunt, Adstrictionem, Fluxionem, & Mixtum ex utroque. Vide *Methodicus*. Gal. l. 9. contra Julian. c. 5. & de opt. sect. ad Thrasyb. c. 32.

Coenum, βόρβορος, *lutum*, fimus. Vide *Borborodes*.

* Coeruleus, κυανὸς, vel κύανος, nomen coloris intermedii inter nigrum, & rubrum, qualis est Cœli sereni, Sapphiri, &c. In specie lapis Lazuli vocatur *cæruleum*, Rul. & Johns. *Cærulea tunica* in oculo, χιτὼν κυανοῦς vocatur, alias *Uvea* dicta, Rhagoides. Gal. l. 10. de U. P. c. 3. & 4. Icteritiam quoque, & urinam *cæruleam* dixit Paracel. s. l. 1. de icter.

Coete, κοίτη. Vid *Cubile*.

Coetonetes, κοιτωνίτης, *cubicularius*. Vide *Cubile*.

Cogitatio, φροντὶς, διάνοια. Vide *Phrontis*. Ossa *cogitationis* quæ sint, vide *Arcualis*.

Cognatio, συγγένεια, dicitur de similitudine, & *communione* mutata rerum, inter quas ἀδελφότης, fraternitas potissima habetur, ap. Gal. 3. de fract. t. 34. Vide *Adelphixia*.

† Cognidium, Vinum ex Chio, & Guidio mistum, Mercur. Tom. 4. concil. 9.

Cognitio, γνῶσις, quid significet, notum est. Duplex datur quoque in Medicina; una externa, & perfunctoria, quæ facilior; & altera interna, & accurata, quæ difficilior. Gal. de dign. & cur. anim. morb. cap. 6. Quæ verò in *cogitationem* veniunt, aut sensu, aut ratione deprehenditur, lib. an. sang. in arter. cap. 5. quamvis in textu Græco non occurrat. Quo plenior vero, & certior est nostra de rebus *cognitio*, tanto majore ipsis cum fiducia, atque securitate utimur. Linden. Exerc. XI. §. 6. *Cognitio mortalium* in specie Paracelso est pars Nigromantiæ, L. 1. Philos. sagacis. De *cognitione Adepta* Philosophorum, hoc est Spagyricorum, vide apud Ger. Dornæum Specul. Philos. cap. 3.

Cognomen, ἐπωνυμία, est nihil aliud, quam epitheton, sive *adjectivum* aliquod substantivo additum, v. g. homo simus, aliquis, cęsius. Gal. l. 4. de diff. puls. c. 8.

Cohibitio, *cohibeo*, ἐποχὴ, ἐπίσχεσις. Vide *Epischesis*.

Cohitus, *cohire*, *coheundi*, &c. passim legitur pro *coitu*, *coire*, &c. apud Albertin. Botton. de morb. mul. præsertim lib. 2. capp. prioribus.

Cohobatio, est liquoris corporis sæpius affusi frequentis abstractio, seu destillatio, & reiterata affusio, vel exaltationis virium gratia, vel etiam majoris fixationis caussa. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. Ger. Dorn. de transm. metall. c. 1. D. D. Bohnius Diss. Ch. Phys. XI. §. 27. Parac. tamen etiam de morborum duratione usus *Cohob* vocans, quando morbus remediis non facile cedit; unde & medicamenta secundum *cohob* danda, h. e. repetitis vicibus offerenda, l. 2. de Tart. Tr. 2. c. 5. & alibi.

Cohol, pro *Alkohol*, in specie dicitur de Collyriis siccis, sub forma pulveris tenuissimi præparatis. Avic. l. 5. summ. 2. tr. 2.

Cohos est, quicquid cutis in toto corpore concludit, veluti in circulo, allusione ad *chaos* fa-

facta, quo jam in ordinem Divinitus redacto, & non ut prius, informi, cuncta creata comprehenduntur, ad minoris ordinati *cahos*, vel *cohos* utilitatem, ex Parac. l. de ulcerib. c. 9. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

* COINCIDENTIA, παρέμπτωσις, q. d. *Intercidentia*, est, cum aliunde in aliud vas humor fluit. Gal. l. 7. de Admin. Anat. c. 16. & lib. de plenit. c. 6. Specialiter in oculo *coincidentia* est, ubi in meatum, porumve opticum, qui a basi cerebri veniens oculo videndi facultatem tribuit, humor, adaperto, vel rupto vase, incidit, obturatque eum, unde cum dolore visus offenditur, l. Introduct. c. 15. Pulsus quoque quidam dicitur παρεμπίπτων, *coincidens*, quando non expectato intervallo supervacuus aliquis sentitur. Opponitur deficienti, τῷ διαλείποντι, Gorr. p. 362.

* COINDICANTIA, συνενδεικνύμενα, vocantur, quæ cum propriis cujusq; morbi indicationibus in curatione conspirant, v. g. vires vitales, sive naturæ robur, ætas, regio, anni tempus, consuetudo, & id genus alia, quæ a propriis indicantibus indigitata præsidia veluti confirmant, & approbant. Gal. 13. M.M. 16. quamvis etiam ad methodum conservatricem applicari possent, si liberet; nam & in his illa attributa omnia attendi debent, & solent. Vid. Dogm. nostr. P. IV. c. 2. dogm. 4. p. 470. Comprehensio illa *coindicantium*, & *coindicatorum* dicitur *coindicatio*, συνένδειξις.

COITUS, λαγνεία, Hipp. συνουσιασμὸς, συνδυασμὸς, συνουσία, *concubitum* maris, & fœminæ Venereum significat, partiumque genitalium communicationem, quam actionem prolixius describere non est operæ pretium, cum Rolf. & alii nihil intermiserint amplificationis in descriptione hujus, in Ord. ac Meth. Generationi dicat. part. Videantur, si placet, & alii Anatomici. Vide infra *Lagneia*. *Coitio*, & *coire* etiam sumitur pro *coalitione*, aut *coalescere*. Gal. 3. Meth. Med. cap. 4. Item de unione medicamentorum in unam massam, v. g. in coctione Emplastrorum, Scrib. Larg. n. 212. 213. & alibi sæpius.

* COLA, κῶλα, dicuntur *Artus*. Vide supra suo loco.

COLAMENTUM, ἀπήθημα. διήθημα, in Offic. *colatura* est liquefactæ rei a fæce suæ turbulentiæ separatio. Joh. Augustin. Pantheus in Voarchadumia portione 2. Vide Th. Chymic. Vol. II. in fin. p. 532.

COLATIO, ἤθησις, ἠθισμὸς, ab ἤθω, *colo*, est ipsa actio, qua liquida per colla varia transmittuntur ad separandas fæces. Est ergo similis *cribrationi*, quæ siccorum est; illa vero humidorum. Differentiæ *colationis* sunt variæ: Quædam calidissima, quædam tepida, quædam frigida colantur; quædam uno, alia duobus, alia tribus colis egent. Quædam per subsidentiam colantur. Vveker. Antid. gen. l. 3. c. 38. Joh. Aug. Pancheus d. l. tres modos *colationis* tradidit, per Manicam Hippocr. per cinericium, per Balneum Arenæ. Jung. D. D. Bohn. Diss. Ch. Phys. XV. §. 2. seqq.

* COLATORIUS, Græce dici posset ἠθητικὸς, quamvis non reperiatur usitatum, dicitur de quibusdam membris corporis, quorum usus est sanguinem ab excrementis purgare. V. g. Hepar est organum *colatorium* pro bile sequestranda, Renes pro sero, &c. Os quoq; nasi dicitur *colatorium*. Os *colatorii* quoq; dici *cuneiforme*, scribit Barthol. libell. 4. Anat. c. 8. p. 718. Vide *Ethmoides*.

COLAZO, κολάζω, proprie significat *punio*, *castigo*. At per metaphoram ab Hipp. & Gal. sumitur pro *refrænare*, *temperare* violentiam alicujus rei, v. g. acetum melli mixtum in oxymelite dicitur biliosam mellis naturam castigare, vel temperare, refringere. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 30. Gal. in com. Ita dicta κεκολασμένη legitur, h. e. *temperata*, ap. Lucian.

COLCITAN, subjectum Pythonissarum, pro excitandis tempestatibus. Paracels. de Podagra.

† COLCODEA, id est efficiens, sive dator formarum.

COLCOTHAR, proprie apud Paracels. dicitur *Vitriolum fixum*, de nat. rer. l. 7. de resuscit. rer. natur. quando videlicet phlegma a Vitriolo destillando abstrahitur, atque hoc toties, donec *colcothar* phlegma, sive aquam omnem imbiberit, neque ulla amplius aqua destillaverit, licet igne urgeatur. Dicitur *serpens*, seu *lacerta viridis*, *quæ propriam caudam devoravit*. Communius tamen intelligitur *caput mortuum Vitrioli*, simplici modo citra cohobationem rubificatum, vel atramentum rubrum, seu citrinum. Ironice vocatur *Henricus rubeus*, in derisionem aliquorum ementitorum Chirurgorum, & circulatorum, qui hoc solo medicamento conabantur omnia ulcera, & vulnera curare, & huic unico remedio, tanquam sacræ anchoræ, innitebantur, (quemadmodum & hodieque Balneatores, & Chirurgastri facere solent) perdentes potius ægros, quam servantes. Ruland. in Lex. Quamvis Helmont. nimium laudibus evehat in ulceribus, Tr. Scabies, & Ulcer. Scholar. num. 35. E *colcothare* verum fieri *Sulphur Vitrioli*, negat idem, tr. Duumvirat. num. 9. *Colcotar* vi medica ditissimum vocat, de Lithias. c. 8. n. 21. Frequentem ejus usum vide apud Parac. in libris Paragraph. & alibi.

Co-

Coleos, κωλεὸς, exponitur a Gal. in Exeg. voc. Hipp. membrum in vulnere, quod recte extrahi potest. Verum Foes. in Oec. p.367. existimat, mendosam esse hanc expositionem; sibique videtur κωλεὸς idem esse, quod κωλεὰ κωλῆ, aut κωλῆ, aut κωλῶ, quod significat, vel *pernam*, aut *petasonem*, vel saltem *petiolos*, aut *extremos pedes*, ut apud Hippocr. 7. Epidem. XXXIII. 13.

Coleritium, *coloritium*, Johns. est liquor compositus ex corrosivis metallorum inimicissimis materialibus, quo probatur Aurum ad Lydium lapidem affricatu, & cui nullum metallum, præter Aurum solum, resistere potest, unde cognoscitur e vestigio, si quod aliud aurum permixtum sit, hoc omne mox evanescit, mutato colore ea parte, qua *coloritium* illitum fuerit, cætera non madefacta colorem affricati auri servante. Putum vero, ac purum nihilo prorsus immutatur eo liquore. Rul. in Lex.

* Coles, *colis*, καυλὸς, *penem*, sive *membrum virile*, mentulam, virgulam significat. Vide *Caulos*. Est particula corporis insignis ad extremum collum vesicæ sita, qua mares fœminas exuperant. Gal. l. 6. de U. P. c. 8. Hujus descriptionem accuratam vide in Anatomicorum scriptis, præsertim apud Bartholin. Anat. lib. 1. cap. 24.

* Colica, κωλικὴ διάθεσις, est morbus plenioris (i. e. crassioris) intestini diuturnus, in quo cruciatus intolerabiles, difficultates spirandi, sudores, perfrictionesque suboriuntur. Gal. in defin. Suntq; *colicus*, & *Volvulus* intestinorum etiam inflammationes, quorum alter tenuioris intestini affectus est, alter plenioris. Quare dejectiones includuntur, & flatus intestinis involuti, eo quod exitum non habeant, dolores vehementes, & tormenta excitant, l. Introd. c. 13. & l. 2. de L. A. c. 5. Inde *colica medicamenta* sunt, quæ ad sedandum coli dolorem sunt comparata, quæ quidem etsi anodyna sunt, a communi tamen anodynorum forma differunt, quod quæ proprie *colica* appellantur, aromatis odoratis, ac urinam cientibus seminibus permiscentur. Et quanquam *colica* vocantur, non tamen ad *colicos* tantum, sed ad omnem dolorem in quacunque corporis parte factum sedandum admoventur; quo factum est, (inquit Gal. init. l. 6. de L. A.) ut Antidotos omnes dolorem sedantes Veteres *coticos* nuncupaverint, l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Vide *Narcotica*. Quamvis vero κωλικὴ variis de caussis oriri possit, sic tamen potissimum dicitur, quæ a frigido, crassoque, aut viscoso humore, aut flatuoso spiritu excitatur. Eum consequuntur nausea, & vomitus pituitosi, atque corrupti humoris multo graviores, & magis assidui, quam per nephriticos affectus. Ad hæc excrementorum retentio, ut ne flatum quidem, neque etiam ructum possint emittere, adest. Sæpe etiam veluti circuire videtur dolor, aut plurima loca occupare, & modo in hac, modo in illa parte vehementior fieri, cum nephritici dolores eodem in loco stabiles jugiter infestent. Difficile tamen est discrimen, adeo, ut non modo plebeii, sed Medici quidem non semper discernant, omnesque eos dolores, sive Renes, sive Ureteres, sive Mesenterium, sive tenuia etiam intestina occupent, κωλικὴν indifferenter appellent. *Hæc Castellus*. Quæ cum nec accurate, nec accommode satis in omnibus sese habeant, libet ex recentiorum principiis quædam annectere. *Colica Passio* accipitur quandoq; late pro omni Intestinorum dolore, quandoq; stricte pro dolore intestini *coli*; quamvis Th. Willis utrumq; neget, & potius partes quasvis abdominis, & viscera omnia totius ventris subjectum hujus morbi statuat, Part. II. de An. Brut. c. 15. id quod in medio relinquimus. Alias in d. l. affectum hunc quod Ætiologiam, & Therapiam egregie expedivit. Jung. Lind. Ex. IV. VII. & VIII. ex quo constabit, apud Hippocratem non fuisse observatam differentiam inter *Colicam*, & *Iliacam passionem*. Sylv. Prax. Med. l. 1. cap. 14. E quorum hypothesibus talem annectere libet descriptionem: *Colica Passio*, vel *dolor Colicus* est præternaturaliter aucta licet varia perceptio tactus in intestinis, præsertim *Colo*, cum variis symptomatibus conjuncta, imprimis alvo utplurimum vehementer adstricta, proveniens a solutione continui membranarum, & partium nervosarum in parte affecta per varias caussas, videlicet intemperiem materialem a diverso humorum, & spirituum vitio dependentem, vel obstructionem graviorem, oborta, & vehementer urgente. Hujus affectus primam originem aliquando latere in acido quodam acetoso crudeli, tormina tam in stomacho, quam in intestinis plerunque crudelia gignente, haud inepte statuit Helmont. tr. A sede anim. ad morb. num. 10. Paracels. tot *Colicæ* species constituit, quot ventorum genera, & *Colicæ*, ventorumque, ac tempestatum eundem esse generationis modum dixit, in Paragran. Labyrinth. & alibi. *Colicam* quoque Zibethinam Moschatam, non ventosam, biliosam, vocari deberi voluit Paragr. t. 1. *Colicæ*, subintellige Antidotus, dicitur etiam medicamentum contra coli dolorem, apud Scrib. Larg. num. 120. seqq. Ruland. in Lex. *Colicam* descripsit per Tartarum resolutum in intestinis, morbumque fixum in colo intestino. Sed hæc descriptio justo strictior est.

Co-

Coliphius, epitheton panis apud veteres, quo solo usi sunt in prandio absque aliis cib s, parato ex flore tritici siligineo, addito fermenti momento modice pisto, & in oblongam formam redacto, uti legitur apud Lang. lib. 1. ep. 55.

Colla, κόλλα, *Gluten*, vel *glutinum* significat. Idque omne dicitur, quo sicca corpora secum uniuntur. *Colla libraria* ex simila, & garo habet virtutem emplasticam, & concoquendi vi prædita est, quibuscunque eam partibus illinas. Gal l.8.de S. F. Ægin. l. 7. c. 3. Alias ex variis rebus paratur. Præstantissimum est ex auribus taurorum, & genitalibus, fit & ex quibusvis pellibus inveteratis, & decoctis. Rhodiacam cæteris prætulit Diosc.l.3. cap.101. Vocari solet, vel ταυροκόλλα, vel ξυλοκόλλα. Auro *glutinum* est Santerna, ferro Argilla, æris massis Cadmia, laminis Alumen, Stannum æramentis, stanno Argentum, marmori, & plumbo Resina, &c. Gorr. p. 234.

Collapsus *corporis*, ξύμπτωσις, 1. aph. 3. idem quod *contabescentia*, *concidentia*, *Imminutio*, μάρανσις. Lind. Ex. XIII. §. 219. Dieter. n. 588. Vide *Symptosis*.

Collatenna, est nomen vulnerarii specifici, apud Parac.l.2.de vit.long.c.14.

Collatio, idem quod *Comparatio*. Vide suo loco.

Collativus, Fest. *conlativus*, a verbo *collatare*, Gr. dici posset συμπλατυνθείς, dicitur apud Plautum de ventre, propter Cachexiam hepaticam tumido, & magno, serosaque Cacochymia stagnante pleno Cappadocis lenonis, Curcul. Act. 2. sc. 1. de quo loco vide Linden. Ex. IX. Select. & de hoc vocab. §.13. seq.

* Collectio, συλλογή, συστροφή, σύστασις, de variis usurpatur, v. g. de Medicamentis simplicibus, ubi quidem modi peculiares quandoque observari solent, uti legitur apud Schr. Pharm. lib. 1. cap. 27. quorum tamen aliquos merito, ceu figmenta, & phantasiæ somnia, rejicit Hofmann. in cl. ad h. l. Dicitur etiam *Collectio* de humorum peccantium in aliquam partem confluxu, & coacervatione, unde Inflammationes, aliaque tumorum genera oriri solent. Rhod. ad Scrib. n. 206. Excell. Dn. D. Maur. Hofmann. in Prud. Medic. Disp. 23. *Collectio* quoque significat modum quendam cognoscendi compositum, quando videlicet aliquid sensu, memoria, & ratione simul cognoscitur, quæ & *connumeratio*, & *consummatio*, συνεξέτασις, & συγκεφαλαίωσις dici solet, Gal. cap. 1 de iis q. in med. t. 3. Pulsuum quoque *collectiva inæqualitas* legitur apud eundem l. 1. de diff. puls. cap. 30. quæ ex inæqualitate plurium pulsuum est conflata, Gr. συστηματική, ἀνωμαλία.

Collegium, συνέδριον, significat societatem, aut cætum certum proborum, doctorumque virorum. Gal. advers. Jul. c. 1. Ita *Collegium* Medicorum & olim fuerunt, qui Medici Archiatri dicebantur, probante C. Hofm.l.9. Var.L.c.27. Hinc & *collegiandi ratio*, idem significat, quod *consultatio Medica* inter plures Medicos, C. Hofm. Orat. Isagog. 2. p. 131. Capiv. *Collegiandi* artem Medicam scripsit Oper. p. m. 931. seqq.

Collesis κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Colleticus, κολλητικός, h. e. *facultatem habens glutinandi*, & conjungendi diversas partes. Gal.lib.5. de S. F. c.2. Unde *colletica*, sive *Glutinatoria* medicamenta vocantur, quæ diversas partes in pristinam unitatem reducunt: Ita P. Æginet. lib. 7. c. 17. Emplastra κολλητικά vocat. Est autem *glutinantium* materia diversa, pro corporum varietate, quæ glutinari debent, v. g. quæ ex Argenti spuma, sive Lithargyro, Oleo, & Aceto præparantur, imbecillam, mollemq; carnem glutinant: quæ Bitumine, Ærugine, Squama, Aloe, & Myrrha constant, robustam, & duram. Castell. & Gord.l. Vide *Colla*.

Colliciæ, dicuntur lacrymalium punctorum in unum ductum in utroque latere concursus, humorem palpebrarum in narium cava derivantes. Occurit hoc vocabulum apud Nicol. Stenonem de Muscul. & Gland. p. m.38.

* Colliculum, idem quod *Nympha*, νύμφη, caruncula membranosa in pudendo muliebri gemina, rimam, vel sinum tegens, quam etiam in Ægyptiis mulieribus circumcisam fuisse voluit Gal. Introd. c. 10.

Colligamen, *Colligamentum*, *Colligatio*, σύνδεσμος, idem quod *Ligamentum*, de quo vide infra.

Colligantia, est nota consensus alicujus morborum quoad locum vitiatum, unde & Morbi *Colligantiæ*, *Societatis*, aut *Connexionis* dicuntur. Blas. Medic. Univers. Fundam. pag. m.21. Usus & jam olim Constantinus de Stomacho c.3. in Oper. Isaaci annexo.

Colliquamentum, in specie Harveo dicitur humor iste, & materia colliquata transparens, quæ paucis post conceptum diebus propria tunica tenuissima, atq; orbiculari contenta, humoreq; eo, in quo fætus postea natat, longe purior, in cujus medio fibræ sanguineæ, & punctū saliens (primum futuri fætus fundamentum) citra ullam præterea cujuslibet rei præsentiam clare discernuntur, estque prima pars genitalis. In ovo gallinaceo etiam Oculus ab eo vocatur,

catur; quemadmodum descripsit de generat. anim. Ex. LXIX. p. m. 445.

* Colliquatio, item *Liquatio*, *Fusio*, τῆξις, ἔκτηξις, σύντηξις, ἀνάλυσις, diversimode accipitur pro diversitate subjecti, de quo dicitur. Vel enim dicitur de humoribus utilibus, præsertim sanguine, quando nimium attenuatur, & ejus fibrositas, aut naturalis glutinositas destruitur. Hanc etiam agnovit Gal. lib. 3. de sympt. causs. cap. 2. Unde *Febres Colliquativæ* nomen suum acquisiverunt, πυρετοὶ συντήκοντες, quia sanguis in illis propter igneas copiosas portiones accensas, & effervescentes nimium liquatur. C. Hofm. de febr. c. 55. Franc. Piens tr. Spec. de febr. cap. 6. n. 2. Qualem sanguinis, & reliquorum humorum *colliquationem* etiam producunt Purgantia fortiora, & quædam Venena, uti constat ex nostr. Disp. I. Remor. Purg. §. 29. seqq Charlton. Exerc. X. Pathol. §. 27. Willis de febr. cap. 12. qui duo per *Fusionem* expresserunt, quod perinde est. Vel dicitur de ipso corpore, & ejus partibus non tam solidis, quam humidis, insinuatis, & appropriatis, pinguedine, nimis attenuatis, unde soliditas corporis imminuitur, & moles carnosa contabescit, quæ alias *consumtio* Latinis dicitur. Hinc Hippocr. conjunxit τήκεσθαι, καὶ φθίνειν, *colliquescere*, & *tabescere*, 5. Epidem. II. 10. ad quem locum vide Linden. Exerc. XIII. §. 192. seqq. ubi egregie *colliquationis* naturam declaravit. Et in hac significatione frequentius occurrit apud Hippoc. & Galen. v. g. 2. aphor. 28. f. 3. de iis, quæ in medic. t. 32. &c. Vel dicitur de Excrementis, quæ propterea Lat. *Colliquamenta*, συντήξιες, dicuntur, quatenus veluti effectus sequuntur *Colliquationem* humorum, & corporis, 4. aph. 21. f. 4. de R. V. I. A. t. 112. cap. 2. in 1. Epid. t. 35. cap. 3. in 3. Epidem. t. 66. sect. 2. prognost. t. 35. Unde & veteres difficillime *colliquationem* ab *excretione* distinguere potuerunt, teste Galen. de opt. sect. cap. 28. Imo in hac significatione *colliquatio* idem est, quod *Fluxio Methodicorum*, sive ῥύσις. Denique dicitur de artificiali, & præsertim Chymica rerum solidarum vi ignis liquefactione, quæ & *Fusio* appellatur. Rolfink. vocat *Liquefactionem*, estque duplex, *simplex*, & *probatoria*, Chym. l. 2. cap. 2. Imo Ruland. adhuc strictius descripsit, respiciens ad præpositionem Cum præfixam, quod sit plurium fusilium in igni ad unum compositum per igneam eliquationem conjunctio, in Lexic. Vide *Liquatio*.

Collisio, idem quod *contusio*, θλάσις, θλάσμα. Vide *Contusio*. Alii tamen discrimen faciunt inter *collisionem*, & *contusionem*, illam dicentes esse solutionem continui in osse factam; hanc vero in carne. Petr. Martyr. Tronus de vulner. cap. fol. m. 64. b.

Collix, κόλλιξ, ἡ κόλιξ, *pastillum*, vel *trochiscum* significat. Hipp. l. 2. Epid. f. 6. n. 55. l. de inter. aff. XXV. 38. Ægin. l. 1. cap. 27. Vide Foes. Oec. p. 347. Est & panis rotundi genus, teste Cristoph.

† Colobus, pessi species. Roder. a Castro. Sch. in l. 1. c. 5. de morb. mul.

Collodium, legitur apud Paracels. lib. 2. de vit. long. cap. 9. quid vero significet, non constat.

* Collum, αὐχήν. Vide *Cervix*. *Collum uteri* rectius diceretur *Os uteri*, quia intus est, ubi uterus desinit, quam exterior extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, quæ potius *Colli uterini os* non sine ratione vocaretur. Gal. 5. aph. 46.

Collurio, est nomen avis rapacis, *Lanariorum* genus minus, inter Accipitres, vel Falcones minores referendum, cujus iterum sunt diversæ species, majores, & minores, de quibus vide Aldrov. l. 5. Ornith. c. 12. seqq.

Collutio, γαργαρισμός. Vide *Gargarismus*.

Collymus, *Collimus lapis*. Vide *Aetites*.

* Collyrium, *Collurium*, Salmasio ad Solin. κολλύριον, κολλούριον, duabus gaudet significationibus, antiqua, & nova. Olim *Collyrium* denotavit medicamentum siccum, ad instar Glandis, vel Pessi, vel Turundæ, longum, rotundum, cohærensque ex succis, liquoribus, seminibus, fructibus, & metallicis compositum, quod in usum asservabatur. Eo vero utebantur intro penitius immisso in uterum, in anum, in aures, in nasum. Vid. Hippocr. lib. 1. de morb. LXXX. 6. Galen. lib. 3. de C. M. S. L. cap. 13. Unde & vulgo *Glandes*, *Turundæ*, & *Globuli* dici solent. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 142. Hodieque vero de medicamentis Topicis, quæ oculis admoventur, accipi solet; licet & hæc stricta significatio veteribus usitata fuerit, uti constat e Scribon. num. 19. seqq. Rhod. in not. ad h. l. Suntque *collyria* duum genera. Quædam enim *liquida*, ὑγροκολλύρια, quæ instillantur, aut guttatim instillantur: quædam *solida*, vel *sicca*, ξηροκολλύρια, quæ barbara voce dicuntur *Sief*. Galen. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 5. Jungantur alii Scriptores, v. g. Weker. Antidot. Gener. lib. 1. cap. 45. Special. lib. 2. sect. 41. Petr. Morell. in Method. formul. l. 2. sect. 2. c. 4. Schrod. l. 2. c. 86. Hofm. in clav.

* Coloboma, κολόβωμα, hoc est *mutilum*, sive *curtum*. Gal. l. 2. Meth. Med. cap. 2. Dicitur de iis, quæ deficiunt, v. g. in labiis, narium alis, auribus, oculorum angulis, quarum glan-

glandularum defectus specialiter *Rhœas*, ῥοιὰς vocatur, de quo vocab. suo loco.

Colaeos, κολοιός. Vide *Gracculus*.

* Colon, κῶλον, dicitur intestinum quintum in ordine a ventriculo, secundum autem in crassis, inter cæcum, & rectum medium. Gal.l. 6. admin. Anat. c. 9. quod excrementa ex distributione segregata suscipit, Introd c. 11. Unde propter sui latitudinem ipsum solum quidam *ventrem inferiorem* appellarunt, 4. de R.V. I. A.t. 112. Abscedit longissime a centro Mesenterii, quod non expediat, venas mesaraicas valde exugere ea, quæ continet excrementa. *Cæco* autem, ut ait Gal. ad portionem respondet. Sicut enim cœcum valde extuberat, globosumque est, ita & *colon* tota sui longitudine multos habet medios globos, & veluti cellulas exiguas quidem, nec tamen tantas, quantas cœcum, (hoc enim totum veluti quidam venter est) sed ad portionem ejus, similitudinemque factas. In eo crassiores fæces diutius commorantur, donec exercendi tempus apparet. Itaque fit, ut sæpe ab his male afficiatur, variisque morbis tentetur, pro contenti excrementi qualitate. Hæc Castellus. Quamvis non in omnibus rem acu, quod dicitur, tetigerit, v. g. quod *colon* a mesenterii centro longissime distet, ratio hæc potius est, quod venę lacteæ paucissimæ adsint, per quas chylus ad centrum illud exprimi, & diffluere posset, cum jam materia maximam partem sit excrementitia. Comparatio quoque cum *cæco* intestino non respondet Αὐτοψίᾳ Anatomicæ, qua novimus, in adultis hominibus cœcum intestinum minime amplum esse, aut extuberare, sed musculum esse, & angustæ capacitatis. De *Intestini coli*, & *cæci* structura vid. Anatomicos, præsertim Barthol. l. 10. c. 10. *Colon* esse locum, vel sedem *colicæ*, etiam dixit Paracelf. l. 2. de Tart. Tr. I. c. 5. & 6. in explic. *Colo infestari*, pro *colica* laborare, legitur apud Scrib. Larg. n. 122. ubi etiam sæpe occurrit *coli dolor*, pro *colica*.

Colophonia, κολοφώνια, dicta est antiquis *resina pinea*, quod *colophone* præcipua apportaretur. Nam & ex Gallia, & Tyrrhenia deferebatur. Eadem quoque alio, & simplici nomine φρυκτὴ dicebatur. Erat autem omnium fere resinarum maxime parabilis; & in penuria Mastiche substituebatur. Præter hanc autem, quæ φρυκτὴ dicebatur aliam fuisse *colophoniam*, chiæ mastichæ persimilem, & molliens aliquid habentem, uti scribit Gal.l.7. de C.M.P.G. c.3. Hæc Gorr. p.236. Jung. Schr.l.4. cl.2. n.381. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. *Colofonia* legitur sæpius apud Scrib. L. num. 137. seqq. ubi vide Rhod. in not. ad primum locum. *Colophoniam* ex Terebinthina fieri in fundo relictam, testatur & Paracelf. tr. 4. de pestilit.

Color, χρῶμα, quid proprie sit, & an reale quid etiam in tenebris existens, an vero saltem modificatio lucis per reflexiones, & refractiones? Physicis dirimendum relinquemus. In foro Medico consideratur ut signum Physiologicum sanitatis, & Pathologicum, sive morbosæ dispositionis in humoribus, corpore solido, & excrementis in rebus non naturalibus. Imo ad omnes partes ministras sese extendit, ut ita *colorum* differentias probe perpendere debeat Medicus, quemadmodum hoc pluribus testimoniis ex Hipp. Gal. & aliis confirmari posset. *Colores corporum* omnes a Sole dependere, dixit Parac. de pestil. tr. 1. *Colores* non designare fictos humores, sed imitari proprietates vitæ mediæ, atque spissitudines, inque materia esse opera Archei seminalis, vult Helm. tr. Schol. Humor. pass. decept. c. 1. n. 49. Emplastrum *coloris incerti* legitur apud Scrib. Larg. n. 214. De *coloribus Spagyricis*, & Chymicis, præsertim in negotio Lapidis Philosoph. plura loca quære in Th. Ch. Vol. I. indice, ut & Vol. III. IV. V.

Coloratio, *Chromatismus*. χρωματισμὸς, ἐπίχρωσις, coloris inductionem vel superficiariam, vel penetrantem significat. *Ita veteres* colorem unguentis conciliasse, constat ex Scribon. n. 228. 230. vide Rhod. ad h. l. Ita Oleum Rosaceum olim Anchusa tingebatur, Dioscor. authore lib. 1. c. 53. Rulandus seq. species *colorationis* descripsit: *Coloratio* per haustum liquoris ingredientis est frequens admodum modus per liquidam tincturam, quam res colorandæ potare seu combibere coguntur. *Id fit* pro natura earum diversa. Quæ & porosa sunt, macerantur in tinctura liquida, vel etiam concoquuntur una, aut irrigantur, perfunduntur que sæpius resiccationibus interpositis, donec color placeat. Ita tingunt vulgo vellera, linamenta serica, pannos, &c. *Coloratio* externa est, cum superficiebus duntaxat color exaltatur. Id fit variis modis, quibus aliter, atque aliter disponitur subjecti facies externa ad lumen diversimode terminandum, unde oritur color diversus, isq; in eadem specie illustrior, & veluti interpollis, vel obliterata priore, ad diversam nobilior. *Coloratio* per calorem solum est modus colorandi, cum e potentia in actum, seu ex occulto in manifestum color protrahitur, adhibito calore duntaxat alteratorio. Neque solum principali extractionis fine hoc fit, sed & inservit Tincturis arcanis. *Coloratio* per absolutionem est, cum fuscedines spirituales, aliæque sordes colorem obscurantes, mutantesque aquis acribus eluuntur, itaque

itaque color illustratur, exaltaturve. Prolixius de *Chromatismis*, vel *Colorationibus* egit Libav. Synt.A.Ch. l.6.c.2. seqq. De *coloratione Tyria* videatur Turba Philos.serm.14. in Th.Chym. Vol.V.Pag.12.

COLORITIUM, vide *Coleritium*. Est gradatio coloris per pastam acutam, quam *coleritium* etiam nominant. Itaque tingendi modus quidã est, metallis principaliter destinatus; nec valet, nisi in superficie. Non enim alte penetrare potest, propter corpulentiam, nisi diluatur liquore copioso pasta, atque ita commutetur in formam lixivii. Rul. Lex.

COLOSSINUS, *Colossenus*, κολοσσηνός est species, vel differentia coloris rubri, ita dicta a colore floris *Cyclaminis*, *flos colossinus* dicti, a *Colossis* urbe Troadis, non procul Laodicea, ubi herbæ illius proventus copiosus, & lanæ eo colore imbutæ commendabantur. C.Hofm. Var.Lect.l.2.c.9.

COLOSTRUM, πυετία, dicitur lac primum post partum. Deinde etiam a nonnullis tribuitur Emulsioni ex terebinthina cum vitello ovi paratæ, uti vult Blanchardus.

COLOTES, κωλώτης, *Stellio*. Vide *Ascalabotes*. Hinc

COLOTOIDES, κωλωτοειδής, *stellionum*, seu lacertorum tunicis *similis*, id est variegatus, & variis quasi guttulis respersus. Dicitur de excrementis, apud Hippo. lib.4. Epidem. XXIX. 10. quamvis apud Linden. aliter legatur, ὡς ὧν Ἀβδήροισι κωλώτη, εἴδεται, &c. Enimvero Foes. in sua edit. probat omnia exemplaria habere, vel κωλοτοειδέα, vel κωλωτοειδέα, quæ lectio & nobis verosimilior videtur.

COLPOS, κόλπος, *sinum* significat; quando in medio carnosarum partium humor cum sanguinis affluxu consistit, & putrescit, & sibi jam exitum paravit; in hac apertura, vel exulceratione differt ab abscessu. Gal.3. de iis, q. in med. t.27. cum longo tempore cum subjectis partibus cutis agglutinari nequit, hujusmodi affectum *Sinum* nominant. Id. lib.2. ad Glauc. cap. 8. prim. & lib. de princ. de tum. p. n. cap.4. Differt a Fistula partim flexuositate, partim callositate, quæ in Sinu non occurrunt. Dicitur & *Ulcus sinuosum*. In Anatomicis vero, & Physiologicis *Sinus* dicitur de certis partibus, v.g. *Collo uteri*, quod dicitur *Sinus muliebris*, vel *Sinus pudoris*, κόλπος γυναικεῖος, ἢ αἰδοῖος. Linden.Med. Physiol.lib.2. cap.7.§.129. seqq. Bartholin. Anatom. lib.10. c.30. Et cavitates, quas format reduplicatio meningis crassæ, sive duræ matris, *Sinus* vocantur, quamvis in Gr. κόλπος vocabul. nondum invenerim, sed Gal.vocat διπλώσεις, l.9. de U.P. c.6. & κοιλίας, l.9.admin.Anat.cap.1. quorum quatuor communiter numerantur; recentiores vero tres adhuc addiderunt, quos tamen in omni subjecto reperiri, negat Barthol. l.3.c.2.

COLUM, ἠθμὸς, ὑλιστήρ, est id, per quod liquida colantur, & transmittuntur ad separationem, vel depurationem. Græco nomine non differt a *Cribro*, sed Latino; quia *Cribrum* dicitur, per quod sicca trajiciuntur. Differentiæ *Colorum* sunt variæ, cum quoad materiam, tum quoad formam, tum quoad alia accidentia. Materiam præbent carta bibula, linum, lana, cannabis, juncus, metalla. Oblongum lineum *colum*, pyramidis figura, vel laneum dicitur *Manica Hippocratis*. *Caligæ*. Ita *colum* novum, rarum, densum, detritum, simplex, duplex, &c. vocatur. Vide Vveker. Antid.gen.l.3.c.38. de *colo junceo*, id est sporta juncea, vel spartea vid. Scrib.Larg.n.271. & Rhod.not.ad h.l. *Colum* etiam idem est, quod *colon*, scil. Intestinum.

COLUMBA, *Columbus*, περιστερά, est animal volatile notissimum, admodum fœcundum, calidissimum, cerealibus vivens. Estque vel Domestica, vel Sylvestris. Huc pertinent *Palumbus*, & *Turtur*. Quorum omnium prolixam descriptionem, genera, differentias, usum in cibis, & medicina videsis apud Aldrovand.l.15. Ornithol. a c.1. ad 10. Jul.Alexan. lib.13. Sal.c.3. Bruyerin. de reb. cibar. lib. 15. cap.24.25. 26. Adde Schrod. l.5.cl.2. num.49. Ejus Anatomica historia quoque ab Ol. Borrich. descripta occurrit in Actis Hafn.Vol.I.Obs.96. p. 185.seqq. Mystice, & ænigmatice *Columba alba* quoque dicitur pulvis albus præcipitatus ex Antimon. Ungar. cum Aq. fort. commun. destill. & in aquam frigidam instillatus. Rolfink. Chym. lib. 3. sect.1. a.4. c.15. item plumbo inesse *Columbam albam*, quæ & *Sal metallorum* dicitur, docet Grasseus in Arca arcani, in Th.Chym. Vol.VI. pag.214. & Medicamentum quoddam ex argento vivo sublimato, & Hydrargyro crudo paratum, quod olim *Panaceam Cæsaream*, vel *Theriacam Theriacarum* vocarunt. Quercetan. appellavit *lenem*, & *suavem columbam ex omnivoro dracone*, & *aquilam cælestem*, teste Libav. Apoc. Germ. part. prior. cap.6. Quis non rideat hunc syncretismum Draconis, *Columbæ*, Aquilæ? Quid, quæso, est σύγχλωσσα συγχλώθειν, si hoc non est?

*COLUMELLA, κίων, κιονὶς, *Columna*, item *Gargareon*, *Gurgulio*, γαργαρεὼν, *Uva*, *Uvula*, *Staphyle*, σταφυλή, est caruncula membranosa, vel spongiosa, in fine palati a faucibus dependens, vocis instrumentum, quod hiante ore conspicitur. Gal. in def. Dicitur & *Plectrum*,

strum, φωνητικόν, i. e. vocis refractorium; l.7. de U.P.c.5. Ejus descriptionem vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. lib. 3. cap.12. ubi negat ad vocis formationem facere, cum etiam hac parte penitus absumpta non tamen vox lædatur, quemadmodum & nos observavimus. Nic. Piso tamen existimat, vocab. *Columella* rectius tribui affectui inflammatorio *Gurgulianis*, quando longior, tenuiorque fit, ut columnæ modo extendatur, de M.C. & C.l.2. c.1. De morbis *Uvulæ* vide apud Practicos. Geminam vidit in Hugone Mauritio Gallo Dn. D. Mauritius Hofmannus Senior, notante hujus filio in Diff. Anat. pag. 52. in Act. Hanf. Vol.III. Obs. 13. cum Schol. Ab Hippocrate etiam Pathologice dicitur morbus in pudendo muliebri, quando pars illa, quæ *Turbo*, & *Columella* figuræ cum uvula faucium similitudine dicitur, excrescit, l. de nat. mul. LXI. 2. 6. lib.2. de morb. mul. XCII. 1. Jung. Linden. Med. Physiol. l.2.c.7.§.148.

* Columna, κίων, idem quod *Columella*. Alias & pars carnosa in medio nasi prominens labio vicina *columna* appellatur. Barth. l.3.c.10. ex Ruffo l. 1.c. 4. Gal. Introduct. c. 10. Linden. vocat dissepimentum inter utrumque nasi tubum, Med. Phys. l. 2. c. 12.§.10. Latinis *Interseptum*. Alias quid proprie significet *Columna*, etiam pueri notum. De *columnis* in veterum balneis, *columnis miliaribus* lege Lang. lib. 1. ep. 40. Differentiam *columnæ*, & Pilæ attigit C. Hofm. comm. ad Gal. de U.P. n.495. Tropice quatuor *columnas* Medicinæ statuit Paracelsus, *Philosophiam*, *Astronomiam*, *Alchymiam*, & *cultum virtutum*, præf. in Paragr. In comm. vero ad aph. 1. Hipp. Virtutem omittit, & *Physicam* substituit.

Colymbades, κολυμβάδες, dicuntur Olivæ muria conditæ, inque ea innatantes. Condiendi rationem Constantinus Cæsar explicat, l.9.c.33. de agricult. Gorr. p. 237.

♈ Colymbæna, κολυμβαίνα, Lat. *Natatrix*, nomen Astaci, vel *Squillæ marinæ*, apud Gal. l.7. de C. M. S. L. cap.4. quamvis mihi videatur mendum subesse, cum nemo alius hujus nominis mentionem fecerit: hinc existimo legendum esse *Colibdæna*, κολυβδαίνα, juxta Heraclidem in Opsartytico, apud Athen. lib.3. Vid. Aldrov. l. 2. de Crustat. c.9. Alias *Colybdæna* significat *Metulam marinam*, speciem Urticæ Zoophytæ, apud eund. de Zoophytis, lib.4. de Exanguibus, c.1.

Colymbethra, κολυμβήθρα. Vide *Dexamene*.

Colymbus, *Colymbas*, *Colymbis*, κόλυμβος, κολυμβάς, a natando, κολυμβᾶν, est nomen avium aquaticarum, (quasi dicas *Natatrix*, *Urinatrix* Avis, vulgo *Gucher*, *Zaucher*) suntq; duum generum, Majores, & Minores. Quarum descriptionem, differentias, usum in cibis, lege apud Aldrov. lib. 19. Ornithol. c.51. seqq.

Coma, τρίχωσις, κόμη, idem quod *Capillitium*. Vide *Crines*.

* Coma, κῶμα, i. e. *Sopor*, sive propensio, & *delatio in somnum*, est, cum vigilare ægri nequeunt, non apertos habentes oculos, sed conniventes, & alto somno detinentur. Gal. com. 1. in 3. Epid. t. 7. Vide *Caros*. Hippocrates vero *Cataphoram*, καταφορὰν, omnem ad somnum propensiorem appellat. Est enim in somnum delatio, non valentibus infirmis vigilantium munia obire, sed cum palpebras claudere cupientibus, tum dormire sperantibus. Cum autem ægri clausis palpebris dormire nequeunt, sed plurimum vigilant, *Comæ* ἀγρυπνώδες, id est *Pervigil*, & non somniculosum vocat, comm. 1. in 1. prorrh. t. 1. Aliquando & apud Latinos *Marcor* pro *Comate* ponitur. Gal. 4. de san. tu. cap.4. Marcere enim torpere significat, atque languore, & inertia teneri; unde Celsus de Lethargo dicit, *Marcor* est inexpugnabilis, dormiendi necessitas, *lib.3.* cap. 20. Hæc Castellus. Enimvero cum hæc non sufficiant, libet paulo accuratius affectum hunc declarare. Quoad vocab. κῶμα, *Coma*, an a verbo κωμάζω, i. e. crapulæ, & commessationibus indulgeo, derivandum sit, uti vult Gal. lib. de comate, cap. 1. Grammaticis relinquimus. Hoc nobis sufficiat, *Coma*, & *Cataphoram* esse pro Synonymis habenda, cum Gal. 1. in 1. prorrh. t.32. & 1. in 3. Epid. t.7. Dividitur a practicis in *Coma somnolentum*, & *Vigil*. *Illud* est desiderium dormiendi p. n. auctum cum ore hiante, proveniens a spiritibus animalibus per portiones vaporosas vel serosas impuras iniquitatis, & ad fixationem pronis, intemperiem cerebri frigidam præsupponentibus, Vid. ex recentioribus VVill. de An. Brut. Part.2. cap.4. Differt a Lethargo, quod *Comatosi* non sint obliviosi, sed facilius expergiscibiles. In Lethargo somnus, actu p.n. urgeat; qua ratione & a Caro discrepat. Hoc scil. *Coma Vigil* est proclivitas ad somnum continua, sed frustranea; plerunque febri, phrenitidi, aut Lethargo superveniens, & proveniens a spirituum animalium portionibus impuris, narcoticis, & vaporosis crassioribus inquinatorum, & ita debita activitate destitutorum, per, & propter febrilem effervescentiam nimia agitatione, VVil. d.l.c.5.

Combibo, συμπίνω, metaphorice pro *imbibo* dicitur, quando medicamenta liquida a parte, cui applicantur, excipiuntur, & veluti imbi-

imbibuntur, ita ut illa huic sese insinuent. Usurpatur a Scrib. L.n. 20. & 227.

Combinatio, idem quod *Concretio*, *compositio*, aut *coagulatio late sumta*, qua nimirum quæ plura sunt, & separata, ita invicem agglomerantur, ut ex iis unum contiguum, fluidum æque, ac solidum conflertur corpus, ut prolixius hoc vocabulum exposuit, & per exempla illustravit Cl.D.D.Bohn.Diss. Ch.Phys. II. per totum.

Combinativa, sive *Combinatoria* Fermentatio. Vide *Confermentatio*, & *Resolutivus*. Alias in genere *Combinatoria ars Athan. Kircheri* significat artificiosam scientiæ subjectorum combinationem, in hoc præcipue constantem, ut quibusvis subjectis datis, vel propositis exhibeat, quoties, & quot modis simul combinari, commutari, vel transponi possint. De quo prolixo Opere vide Acta Philosoph. Oldemburg. Anno 1669. Mensis Dec.

Combustio, καῦσις, idem quod *Ambustio*, scil. *Ignitio*, corpora comburendo in calcem redigens. Rul. Rolf. Chym. l. 2. c. 3. Hinc & *combustum*, καυθὲν, cum ambusto (de quo supra) coincidit. De *combustis* vide Gal. 9. de S. F. in princ.

Comedo, *comestio*, *comestum*, ἔδω, φάγω, ἐσθίω ἐδωδή, ἐσθιόμενον, sunt termini notissimi, denotantes assumptionem alimentorum solidorum, vel esculentorum, & ipsa *Esculenta*, sive cibum. In Infinitivo dicitur & *comesse*, apud Scrib. Larg. num. 12. Substantivum quoque *comedo*; Græce φάγος, in usu est, idem significans, quod *Lurco*, scilicet capacis gulæ hominem, & bonorum suorum consumtorem, sive qui gulæ, ac ventri immodice deditus comedit omnem substantiam suam; unde & a Latinis appellantur tales homines *Ventres*. Linden. Exerc. XI. §. 128. *Comedones* etiam appellantur a quibusdam Medicis Vermiculi illi in dorso infantum, & puerorum per poros cutaneos prominentes, cum subsequente contabescentia, qui alias dicuntur *crinones*, de quo vocabulo paulo inferius plura videantur. *Comestibile*, idem quod Cibus, Alimentum.

† Comes Archiatrorum, apud Vindicianum, id est Judex Disputationum inter Medicos, Talenton. Rer. reconditar. lib. 1. cap. 9.

Comes, nomen dignitatis, & prærogativæ. Ita *Comes* Archiatrorum nominabatur olim unus ex Archiatris, quem adhuc prioribus seculis *Archiatrum* κατ' ἐξοχὴν vocarunt, cui delegata fuit potestas arbitrandi in arte, eorumque distinguendi conflictus, quos judicare solus solebat affectus. C. Hofmann. l. 5. Var. Lect. cap. 27. Hier. Mercurial. lib. 4. Var. Lect. cap. 1.

Cometa, κομήτης, dicitur quasi *Stella comata*. Non esse Meteoron aerum, uti voluit Aristoteles lib. 1. Meteor. cap. 7. clarissime Astronomorum industria demonstravit. Sunt vero *Cometæ* nihil aliud, quam Astra extraordinaria, instar Planetarum, situm suum in Cœlo varie mutantia, & coma quadam, seu capillitio plerunque exornata, pro cujus vario situ, & figura varia sortiuntur nomina, (vid. Plin. lib. 11. cap. 25.) modo paucissimos dies, modo plures usque ad integrum anni spatium durantia. Quorum descriptionem succinctam videsis in Clariss. Dn. Joh. Christ. Sturmii, Matth. & Phys. Prof. Pub. in Univers. Altdorff. celeberrimi, Tabb. Astronom. Part. Spec. Tab X. & prolixius apud Hevelium in Cometographia. An vero frustra credatur, (quod idem laudatus Author vult,) *Cometas*, ut & novas Stellas, physice mala quædam vel efficere, vel præsignificare, adhuc

Δυχθῆ δέ μοι κραδίη μένος φρεσὶν ὁρμαίνοντι,

ut cum Homero Iliad. ξ loqui liceat. Paracels. *Cometas* per imaginationem animæ majoris mundi erroneam fieri existimat, & ita *zizania*, vel *Monstra mundi* vocare non dubitat, Tract. 2. de pestilit. cap. 1. Et ex hac hypothesi *Pestem* vicissim *Cometam Microcosmi* appellavit, Trac. 1. d. tit.

Comez, est *gutta semis*. Rul. in Lex.

Comide, κομιδή. Vide *Educatio*.

Comiste, κομιστὴ, idem quod τροφὴ, *Cibus*, alimentum, a verbo κομέω, κομίζω, curam gero, *alo*, nutrio. Hesych. Hinc derivativum κομιστικὸν, *nutriens*, apud Hippocr. lib. de Affect. XLIX. 8. Vide Linden. Exerc. XVI. §. 173.

* Comitialis *morbus*, aliquando simpliciter idem quod *Epilepsia*. Vid. infra lit. E. Rationem hujus appellationis duplicem tradunt Interpretes: Primum, quod olim concidente Epileptico *Comitia* interrumpebantur, unde & *sonticus*, *sacer morbus* dictus fuit, ἱερὰ νόσος, ἡ θεόληπτος. Deinde, quod in *comitiis* eo correpti maxime infestarentur, & detegerentur, quam rationem etiam Medicorum filii maxime amplexantur. Rhod. ad Scribon. Larg. num. 12. Rob. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 284. seqq.

Commagenum, κομμαγηνὸν, sæpe *Comagenum*, epitheton Unguenti cujusdam, cujus meminit Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1. quod & *Syriacum* alias dicitur. Vocatum vero ita a *Comagene*, Syriæ parte, ubi fiebat, & unde apportabatur.

portabatur Vim habuit calefaciendi, & relaxandi. Mentio quoque fit apud Gal. l. 3. de San. tu. c. 10. Unguenti *Commacini*, κομμακίνυ, cui pares vires tribuit, sed videtur mendosa esse lectio, & substitui debere *Commagenum*, quod facilis lapsus sit, quodque alibi nusquam *Commacinum* legatur, recte notante Gorræo in def. d. l.

COMMANDUCATIO, pro *Masticatione* usurpatur aliquoties apud Scrib. L. n. 9. 53. 55. 104. 165. Aliis quoque dicitur *Manducare*, *Mandere*, *Commandere*. Rhod. in Lex. Scrib.

COMMEMORO, λέγω, idem quod *Dico*. Gal. l. de dign. & cur. an. morb. in pr. De maxime necessariis nihilo pejus est bis terve eadem *commemorare*.

COMMENTARIUS, ὑπόμνημα, explicationem alicujus loci, vel rei significat, si quid perspicuum desideraverit. Gal. c. 3. de artic. t. 44. Dicuntur & ὑπομνήματα, quæ unus quisque Studiosorum conficit sibi ex Authorum Lectione. *Commentarii*, seu libri ad memoriæ studium confecti, *Adversaria* quidam vocant ex Ciceron. Ab aliis *Commentaria* significatu vocabuli hodie non ita trito, C. Hofm. comm. in Gal. l. de U. P. n. 869.

COMMENTATIO, ἐξήγησις, explicatio, *explanatio*, scil. alicujus Scriptoris antiquioris, cujus conditiones vide apud Gal. 2. in 1. Epid. t. 46. fin. & 1. in 3. Epid. t. 4.

COMMERCIUM, κοινωνία, *Communio*. Vide *Confluxio*.

COMMI, κόμμι. Vide *Gummi*. In Genitivo *Commis* sæpe usurpat Scrib. L. n. 23. 27. 28. 30. &c. Vide Rhod. Lex. Scribon. & not. ad num. 92.

COMMINUTIO, θρύψις, λείωσις, Gal. lib. 11. de U. P. c. 8. συνθρύψις est, cum in minutissimas partes per collisionem rem aliquam redigimus. Dici potest & *Contritio*. Inservit ei nonnunquam rei exsiccatio, tostio, cribratio. Nam cum non omnia simul possint attenuari subtilissime, per angustum cribrum excutienda sunt subtilia, & opus cum crassioribus repetendum. Rul. & Johns. in Lex. Est vel Naturalis, vel Artificialis. Ad illam pertinet *Comminutio*, quæ fit dentibus, præsertim molaribus. Gal. d. l. Hæc fit variis instrumentis, imprimis autem in mortario. Jung. Rhod. in Not. ad Scribon. n. 111. De *comminutionis* significatione diversa accurate scripsit Celeb. Dn. D. Bohn. Diss. Chimico-Phys. VII. ubi & *Attenuatio* dicitur.

COMMISSURA, συμβολή. Vide *Junctura*, *Raphe*.

COMMISTIO, *Commixtio*, σύμμιξις, μίξις, κρᾶσις, a κεράννυσθαι, *permisceri*. Gal. l. 12. de U. P. c. 3. cum res diversæ in unam veluti massam, vel acervum conjunguntur. Quod fieri non potest, ut per totum aliquid cum alio misceatur, nisi prius fuerit comminutum. Gal. d. l. Frequentissimum etiam in Pharmaceuticis vocabulum. Specialiter vero *Commistionis* species Chymicis ea est, cum corpori calcinando vel Sulphur, vel Vitriolum, vel Sal culinarium adduntur, iisque igni admotis, res ipsa in calcem redigitur, de qua specie vide plura ap. Rolf. Chym. l. 2. c. 3.

COMMODERATUS, ἄρμενος, epitheton sani corporis. Vide *Symmetria*.

COMMODUS, ἄρμενος. Vide *Armenos*, *Chresimos*.

COMMORIOR, ξυναποθνήσκω, dicitur de morbis, qui ad mortem usque comitari solent hominem. Hipp. 2. aph. 39. 5. aph. 7. Jung. Diet. Jatr. n. 591.

COMMOTICA, κομμωτική, scil. ars, est pars Medicinæ a *Cosmetica* differens, quod circa fucum, & pulchritudinem, vel ornatum adscititium versetur: *Cosmetica* vero naturalem tueatur pulchritudinem. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 7. Unde & κομμωτικὰ medicamenta dicuntur pigmenta, & fucus, quibus mulieres suæ formæ lenocinantur, ut vitia naturæ artificio celent. Dicitur Lat. *Ars comptoria*, *fucatrix*, a κομμοῦν, ornatus fictus, *fucus*, mangonium.

COMMOTIO, ὄχλησις, ἐνόχλησις, ab ὀχλέω & ἐνοχλέω *commoveo*, molestam, & tumultuariam agitationem humorum, vel excrementorum, vel materiæ morbosæ significat. De *Commotione Tartari* legatur Paracelf. lib. de morb. Tartar. cap. 12. Thom. Vvilis vocat *effervescentiam immodicam*, quam egregie in Vino declaravit Exerc. de ferment. c. 7. Potest & *fermentatio inordinata*, *tumultuaria* vocari. Vide *Arados*. Unde hoc vocabulum pro adæquato genere, & ratione formali febrium continuarum habuit Th. Sydenham Method. curand. febr. in princip.

COMMUNICANTES FEBRES dicuntur, quando in concursu duarum febrium in uno ægro, decedente paroxysmo unius, statim, & absq; ulla mora sequitur paroxysmus alterius. Laur. Bell. in Opusc. Med. tit. de febr. p. m. 553.

COMMUNICATIO, κοινωνία, dicitur de specie generationis morborum per consensum, quando materia morbifica vel per μετάπτωσιν, hoc est *transmissionem* in alium locum, relicto priori, vel per ἐπιγένεσιν, h. e. per *novi morbi generationem*, superstite adhuc priori, communicatur. Rolf. O. & M. comm. l. 2. s. 3. c. 5.

* COMMUNIS, *Communitas*. Vide *Cænos*, *Cænotes*.

COMMUTATIO,

Commutatio, ὑπαλλαγὴ, μεταβολὴ, idem quod *Mutatio*, de quo infra suo loco. Vide *Apallage*.

Compactio, idem quod *Compages*. Quamvis Paracelsus etiam de ipsa corporis, & partium soliditate, quam congelationem etiam vocat, acceperit, quam a sale obtinere existimavit, Paramir. l. 2. c. 1.

* Compages, *Compaginatio*, ξύμφυσις, σύστημα, *Compago*, in genere sumitur pro structura, & organica densitate, & soliditate corporis, suorumque membrorum. In specie vero unionem, coalitionem, cohærentiam significat, qua ossa inter se uniuntur Hipp. 2. de art. t. 34. s. 4. t. 31. Dicitur & Hippocrati ξυμφυὲς, 3. de fract. t. 63. Ita maxilla inferior ex duobus ossibus exacte *compaginatis* constare dicitur, apud Galen. comm. ad dict. primum de artic. locum.

Comparatio, παραβολὴ, dicitur, quando una res cum alia confertur, in quibus conveniat, aut discrepet. Oportet enim ea, quæ inter se *comparantur*, & in quibusdam dissidere, & in quibusdam convenire. Gal. lib. 1. de Al. Fac. cap. 2. Hujusmodi *Comparationum* Catalogum prolixum reperire licet apud eundem, quas consignavit Aloys. Mundella in Theatro, vel Indice Galenico, & Ant. Mus. Brassavol. in Indic. ad Gal. Effectus *comparare*, h. e. conferre, scil. medicamentorum, legitur apud Scrib. Larg. num. 38. *Comparanda* non debent tamen habere magnam inter se differentiam, monente Linden. Ex. XII. §. 6. ex Arist. 3. Top. 1. Legi etiam possunt in Theatro Chym. variæ *Comparationes*, v. g. Mercurii cum conjugibus, Moralium ad Chymica, Naturæ cum pictore. Enimvero probe notanda quoque animadversio, & cautela Libavii, quod *Comparatio* a simili non ponat essentiam, Exam. Philos. viv. p. 259.

Compassio, ξυμπάθησις, est communicatio affectus, vel affectio per consensum. Hipp. in præcept. XIII. 1. Vide *Consensus*.

Compendium, βραχυλογία, διδασκαλία, ἐπιτομὴ, σύνοψις, succincta pertractatio dicitur, in qua res saltem per summas contrarietates proponuntur aphoristice, relictis intermediis, ceu ex extremis cognoscendis. Galen. lib. 2. de san. tu. cap. 4. Hæc discendi ratio licet non careat utilitate ad primam, & perfunctoriam cognitionem, insufficiens tamen est, neque Artificem facit peritum, uti ostendimus in Medic. Dogm. Præliminar. Dogm. I. pag. 3. Ita & Gal. *Compendiariam*, ἐπίτομον, experiundi viam, ceu fallacem, damnat lib. 2. de Temp. cap. 6. *Compendium* etiam pro utilitate, lucro, & quæstu accipi demonstravit Johns. Rhod. ad Scrib. num. 22. & in Lex. Scribon.

Compertus, idem quod *Expertus*. Vide *Experimentum*. Scrib. n. 106.

Compesco, συνείργω, accipitur pro reprimo, exicco, absumo, v. g. carnem luxuriantem in ulcere. Scrib. Larg. num. 42. 90. 239. 240. Rhod. in Lex.

Competens, τὸ δέον. *Competenter*, δεόντως, dicitur de omni eo, quod ad rem facit, quodque conveniens. Diet. n. 279.

Complano, λειαίνω, λεαίνω, significat apud Hipp. 6. Epid. s. 2. t. 4. asperitatem per medicamina tollo. Gal. in comm.

Completio, πλήρωσις, dicitur de arteriis, spiritu a corde suppeditato repletis, ex mẽte Erasistrati. Hæc differre dicitur ab *Impletione*, quod in contractione arteriarum non omnis spiritus evacuetur. Est ergo *Completio* saltem additio alicujus ad resarciendum defectum, Gal. l. 4. de diff. puls. c. 17.

* Complexio, *complexus*, ἐπιπλοκὴ, συμπλοκὴ, tripliciter accipitur: 1. pro diversarum rerum conjunctione, v. g. morborum plurium complexione, unde & *Morbi complicati* dicuntur, Dieter. Jatr. num. 574. ubi ἀλληλοδιαδοχίαν morborum vocat. Ita *febrium complexio* est, quando duæ febres diversis temporibus invaserunt. *Confusio* vero, κρᾶσις, quando eodem tempore inceperunt, Gal. l. 2. de diff. febr. cap. 8. Sic pulsum *complexio* dicitur de differentiis pulsuum compositis, lib. 1. de caus. puls. cap. 11. Deinde etiam pro *coitu*, & conjunctione maris, & fœminæ. Scrib. Larg. num. 18. Denique *complexio* aliquando accipitur vulgariter pro *temperamento*, Paracels. passim, Ruland. & Johns. in Lexic. *Musculi complexi* qui dicantur, vide Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 566.

Compositio, σύνθεσις, quid significet, pueris quoque notum est, scilicet diversorum conjunctionem, vel coadunationem, Rulan. Frequentissime dicitur de medicamentorum simplicium conjunctione. Unde *medicamenta composita*, σύνθετα φάρμακα vocantur. *Compositum* omne naturam sapere simplicium *componentium*, demonstravit Galen. lib. 1. de Elem. 3. Hinc *compositurus* medicamenta simplicium naturam probe cognitam habere debet, lib. 1. de C. M. P. G. cap. 14. *Compositus morbus* est, qui opponitur simplici, & coincidit cum *complicato*, vel *confuso*, lib. de Typ. cap. 3. De *compositione Philosophica*, quæ fit per viam Lapidis Philosophorum, deque *Essentiis compositis* prolixe legatur Libav. Alchym. Pharm. cap. 32. alibique. Aliquando *compositio*, *compositum*, absque additione medicamenti, accipitur pro pharmaco *composito*, apud Scribon.

Larg. num. 5. 8. 10. 26. 200. 205. 253. & aliis in locis, de quibus vide in Rhodii Lexic. Scribon. & ejus notas, pag. 11. Et vocabulum *Synthesis* etiam sic acceptum legitur apud Q. Seren. cap. de lumbric. & tin. purg. vers. ult. pag. 19. ed. Keuchen. Vide not. Keuchen. ad hoc l. pag. 210.

Compotatio, συμποσία, συμπόσιον, οἰνοφλυγία, est veluti concertatio cum oblectatione in potando, unde hujusmodi homines *Compotatores*, συμπόται, vocantur, Gal. de dignos. & cur. an. morb. c. 6.

Comprehensamentum, κατάλημμα, dicitur de tertio interveniente vinculo in faciendo nodo. Gal. c. 2. de iis, quæ in medic. t. 7. contracte *comprensio*. Scrib. n. 227.

Comprehensio, κατάληψις, idem quod firma, & vera cognitio, quæ etiam vocari potest *comprensiva imaginatio*, cui opponitur *Incomprehensibilitas*, ἀκαταληψία. Gal. l. de sect. adeos, qui introd. c. 5. Hinc & *Comprehensibile*, καταληπτὸν, coincidit cum *Cognoscibili*, τῷ γνωστῷ, l. de opt. doc. gener. in princ. Vide *Catalepsis*.

Compressa, vulgo vocantur a Chirurgis pulvilli, sive splenia, h. e. panni linei complicati, partibus leniter comprimendis accommodati. Blas. Med. Un. p. m. 72.

* Compressio, θλίψις, θλᾶσις, est modus, vel species angustationis cavitatum, canalium, aut pororum, facta ob externæ cujusdam rei violentiorem contactum. Ita *compressio pulsus*, θλίψις σφυγμῶ, apud Gorr. pag. 182. & *compressio stomachi*, quæ fit ex ciborum copia sola quantitate molestorum, Gal. Isag. in Pulsus, c. 10. fere in fin. Est igitur laterum cujuscunq; vasis, vel canalis, vel pori forinsecus facta adstrictio, differens ab obstructione, vel oppilatione, quod hæc sit meatuum angustatio ab interposito aliquo intus corpore, lib. 1. de sympt. causs. cap. 5. & de dist. morb. cap. 7. *Compressio musculorum* legitur apud Scrib. Larg. num. 84. *Compressionis* vocabulum minus accurate sumpsit Paracelsus, per *Compressiones Thoracis* intelligens omnes morbos Ventriculi, qui fiunt a Tartari vitio, l. 2. de Tart. tract. 1. c. 2. & alibi. Alias *compressio* idem est, quod *constrictio*. Dicitur & *Oppressio*.

Compressiva *Medicina*, dicitur Avicennæ medicamentum siccum, caussans in membro siccitatem, & coadunationem ipsius ad seipsam, unde obturatur transitus, & meatus. Et ex fortitudine compressionis, & coadunationis partium membri ad invicem coguntur humiditates subtiles in ejus concavitatibus permanentes exprimi violenter ex motu ejus opposito. Avic. l. de virib. cord. tr. 2. c. 7.

Compsevomenos, κομψευόμενος, significat eum, qui ad ostentationem aliquid perficit cum industria, a verbo κομψεύεσθαι, venuste, & ostentationis gratia facere. Hinc & κομψεία, idem quod πανουργία, & κόμψευμα, *facetiæ*, quæ dedecent Medicum. Galen. lib. 3. de san. tu. cap. 13. Linden. Ex. X. §. 165. κομψὸς πανοῦργος, *vaframentum*, & *vafer*. Usus Hippocr. 4. de artic. t. 43. Vide Galen. in comm. Foes. Oec. p. 347.

Comptoria, κομμωτική, scil. ars. Vide *Commotice*.

* Compunctio, παρακέντησις, est *perforatio*, quæ fit acu. Gal. l. 10. de U. P. c. 6. Vide *Paracentesis*, *Thlasis*.

* Conarium, κωνάριον, *conoides corpus*, sive *Turbinatum*, κωνοειδὲς σῶμα, *Glandula Pinealis*, est particula cerebri, veluti firmamentum quoddam, venis a magna vena cava propagatis adjacens. Gal. l. 9. de oper. Anatom. cap. 3. cujus substantia glandula est, figura autem *Cono* perquam similis; unde ei nomen quoque est impositum. Utilitatem autem eandem esse existimant aliqui, quæ ex Pyloro ventriculi; nam ut hunc confirmant esse glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum, prius quam *is* coctus sit, in tenue intestinum transumi: ad eundem modum & hanc glandulam, *conarium*, in principio meatus ejus constitutam, qui spiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum transmittit, custodem quẽdam esse ajunt, & velut Oeconomum non plures spiritus de sese emittentem, quam quantum spiritus mitti oportet. Gal. l. 8. de U. P. cap. 14. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 648. Recentiorum sententiam de hac *Glandula* videas apud Barthol. Anat. l. 3. c. 6. Th. Wilis Anat. Cerebr. c. 14. Wharthon. de gland. c. 23. M. Malpigh. Ex. de cerebr.

Conatus, πεῖρα, πρόκρουσις, ὁρμὴ, ἐπιχείρησις, significat actionis intensionem fere supra vires, & cum quadam violentia, Italis *Sforza* vocatur. Rhod. in Lex. Scrib. v. g. *Conatus* in mejendo difficilis doloris plenus in stranguria, Linden. S. M. Ex. XVI. §. 32.

Concaleo, *Concalesco*, *concalefio*, συνθερμαίνομαι; significat calorem acquiro ab alia re calida; per contactum juncta. Scrib. Lag. n. 1. & 84.

* Concaussa, συναίτιον, dicitur, quæ licet affectum sua vi producere valeat, generat tamen alteri cohærens, ut lapis in vesica, & inflammatio. Nam ambæ urinæ suppressionis caussa sunt, etsi per se utraque illam generare possit. Gal. Introd. c. 8.

Concavatio, idem quod *Arcuatio*, de quo superius.

* Concavus.

Concavus. Vide *Cavus*. In specie *concavum metallicum ardens* vocatur speculum quoddam, omne genus metalli, ipsum etiam ferrum brevissimo temporis spatio fundens, de quo videatur Relatio Parisiis missa in Actis Philosophic. Oldenburgii, Anno 1669. in Julio.

Concedo, ἐνδίδωμι, idem quod *Remitto*. Ita *concedere* inflammationem, tumorem, duritiem, &c. dicitur Gal. c. 2. in progn. Hippoc. t. 73.

Concertatio, est terminus Chymicus, qua vis medicamentosa sive spiritus, sive salis, sive sulphuris in concreto quodam intrinsece coercetur, & veluti centrum repellitur, v. g. in Mercurio sublimato, quod est concretum quoddam sale cum tertium ex Mercurio vivo, & spiritu salis, hic *Concentratus* observatur, unde formam albam crystallinam ræpresentat. Dicitur alias de colore intrinsecus coercito. qui etiam *concentratus* vocatur.

Concentus, ἁρμονία. Vide *Harmonia*.

Conceptaculum, ἀγγεῖον, idem quod *Vas*. Vide *Angos*.

* Conceptio, κύησις, est seminis comprehensio in uteris mulierum ad fœtus generationem, ejusque retentio. Dieter. Jatr. num. 486. Galenus dicit, esse motum contractionis uteri, dum semen in se ipsum ejaculatum amplectitur ac veluti manu quadam avidissime, lib. 1. de sem. cap. 2. Inter recentiores nondum certo constat, an *conceptio* in Utero fiat, an vero in Tubis, quod suspiciatur Bartholin. l. 1. Anatom. cap. 27. An massa seminalis in masculo concurrat ad *conceptionem*: quod negat Guil. Harvæus de gener. anim. & in specie appendic. Exerc. de *conceptione*, quam tamen hypothesin reprobravit Barthol. d. l. cap. 28. Nostrum jam non est arbitria facere de his quæstionibus. *Conceptio* Spagirica in negotio lapidis Philosophici dicitur, quando materia candida, ceu mulier mystica, sive Mercurius, & spiritus rubeus, ceu maritus post fermentationem a calore externo inductam, (quæ *conjugium*, & *Amplexus* vocantur) quiescunt in vitro Hermetico. Libav. Apocal. Herm. part. poster. t. 2. p. 395.

Conceptus, τὸ κύημα, est illa massa ex qua formatur fœtus in utero. Vocatur & *Ovum*, asserente Harvæo Ex. I. de gen. an. qui omnia animantia etiam, vivipara, atq; hominem adeo ipsum ex ovo progigni, primosq; eorum *conceptus*, e quibus fœtus fiunt, ova quædam esse credidit, & hodieq; suos invenit ad stipulatores. Nos in medio relinquimus. Dicitur & *conceptum*, apud Scrib. L. in epist. p. 3. e. Rhod. Vide *Fœtus*.

Concessio, *concessum*, ἐνδεχόμενον, id quod licet, 1. aph. 7. Dieter. n. 288.

† Concha Stactæ, lixivium destillatum.

* Concha, *Conchula*, κόγχη, κόγχιον, varias habet significationes. 1. notat animal *Testaceum* omne, sive levibus scil. testis asperis præditum: aliquando tamen contradistinguitur a Purpuris, Cochleis, Ostreis Conchiliis, uti prolixe ostendit Aldrovand. lib. 3. de anim. exanguib. cap. 1. de *concharum* virtute Medica vide præter d. Author. & Sch. lib. 5. cl. 3. num. 78. Harum omnium succum ventrem solvere testatur Galen. lib. 3. de S. F. cap. 15. 2. Significat apud Anatomicos cavitatem auriculæ, & auris externæ præcipuam partem, inter Helicem, & Anthelicem. Barthol. lib. 3. Anat. cap. 9. quamvis & *cochleam* post membranam tympani occurrentem *concham* vocaverit, libell. 4. cap. 6. 3. Veteres quoque, præsertim Comicos pudendum muliebre *concham* vocasse, clare demonstravit Rolf. Ord. & Meth. part. gener. dic. Part. 2. cap. 33. 4. *Concham* etiam vocari patellam in genu, vult Gorr. in def. pag. 233. quamvis alii *concham* dicant. 5. Diversa quoque vasorum, & mensurarum genera denotat. Ita apud Hipp. mensuram significat, Gr. σκαφὶς, dictam, quæ *conchæ* capacitatem æquet, & mystra duo contineat, sive drachmas sex ponderis, l. de nat. mul. XXIX. 2. l. 1. de morb. mul. CVI. 6. CIIX. 33. Vide *Cheme*, & Foes. in Oec. p. 343. *Concha* quoque dicitur labrum, vel vas æneum, seu pelvis tonsoria, Forest. lib. 6. Obs. 54. Item alveolus vitreus, sive vas vitreum, in modum alvei formatum, cum ore & manubrio, Rul. in Lex. *De conchis* saxatilibus, sive lapideis vide A. 3. Ephem Nat. cur. obs. 70.

Conchis, *quasi concha*, dicitur faba cum valvulis, sive involucris cocta, demonstrante Rhodio ad Scrib. L. n. 233.

Conchus, κόγχος, vel idem est quod *concha*, vel significat aliquando cranium. Cavitates quoque oculorum *conchi* dicuntur Polluci. *Conchum* Græcorum fuisse vilem cibum, & facilem paratu, vult Linden. Exerc. X. §. 74.

Conchylis, κογχυλὶς, *conchylium*, κογχύλιον, idem quod *Purpura*, Scribon. Larg. n. 191. In specie vel eam denotat, quæ *Purpura*, πορφύρα, dicitur, cujus descriptionem, species, & usum vide apud Aldrov. d. l. cap. 5. Meminit prioris vocabuli Rob. Keuchen. in not. ad Q. Seren. pag. 252. 295. Vel *conchylium* alias accurate loquendo differt a Purpura, Buccino, aliisque conchis, estque peculiaris oblonga species, quam descriptam invenies apud d. Aldrov. l. c. c. 15.

CONCIDENTIA, ξύμπτωσις, σύμπτωσις, idem quod *collapsus*, de quo supra. Cui opponitur μετεωρισμὸς, aut ἐπίδοσις εἰς ὄγκον, crassities, & in molem majorem elatio. Meminit τῆς ξυμπτώσιος Hipp. 1.aph.3. Caussa *concidentiæ* corporis, & vasorum est nimia evacuatio, & repentina, Dieter.n.588.

CONCINNITAS, ἁρμονία. Vide *Harmonia*. Alias *concinnare* ex diversis aliquod conficere significat. *Cinnus* autem est commistio plurimorum, & in specie potionis genus ex multis liquoribus confectum, ita dici solet teste Non. Marcello. Hinc & *vinum concinnatitium*, idem quod Factitium, σκευαστὸς οἶνος. Vide Linden. S.M.Ex.X.§.198.

CONCOAGULATIO, legitur in Robert.Boyle exer. de nat. determin. effluv.c.2.edit.Lat.Genev.p.22. 23. & denotat diversorum salium simul dissolutorum, & ad crystallisandum sepositorum concretio mixta, in crystallulos mixtam figuram obtinentes.

CONCOCTIO, πέψις, πεπασμὸς idem quod *coctio*, de quo vocab. vide supr.

CONCORDIA, *concordantia*, συμφωνία, dicitur, quando plures authores in una aliqua re, vel materia consentiunt, quod optimum est historiæ judicatorium: Galen. de subsign. Empir. cap. 10. & nihil magis fide dignum, quam *concordia* suspicione carens, lib. de V.S. advers. Erasistratum cap. 5. Sumitur & a Parcelso pro Harmonia, & *concentu* tropico rerum, v.g. Elementorum: quam tamen parabolicam *concordantiam* non incongrue reprobat Libav. t.4. de Philosophia Harmonica Magic. Fratr. Rosi cr. pag.283. Dicitur & eidem *conformitas*.

CONCRETIO, πῆξις, σύμπηξις, est materiæ liquidioris in massam solidiorem condensatio. Ferme coincidit cum *congelatione*, ut patet ex Vvillis de ferment. cap.12. §. *Congelatio*. Ita de Gypso poto scribit Scrib. Larg. n.182. quod in aliqua parte ventris concrescat id quod potum est, & tactu quasi saxum percipiatur. Hinc *concretile*, πηκτὸν, dicitur, quod condensari, & indurari potest. Gorr.p.372. Lind. Ex.V.§.117.

CONCUBITUS, συνουσία, idem quod *coitus*. Vide supra.

CONCUPISCENTIA, ἐπιθυμία, & *concupiscibilis facultas*, ἐπιθυμητικὴ δύναμις, est vis animæ sensitivæ, qua desiderat, & expetit objecta talia, quæ sibi conveniunt, v.g. alimenta, & omnis generis voluptates. Hæc *cupiditas* consistit in spirituum animalium cujusque partis propriorum motu vegetiori, & expansione ampliori, juxta Vvillis de An.Brut. Part.1.c.9. Jung.Charleton. Ex.IIX. Patholog.§.28. Dicitur & Gr. ὀργασμὸς, *turgescentia*, nam qui turgent ab aliqua materia, titillantur, commoventur, & concitantur, unde & *concupiscere* a posteriori explicari potest, Diet. num.624. *Concupiscentia* si excesserit, quomodo debeat corrigi, docet Rolf. O. & Med.comm.Galen. l.14.f.3.c.8. haud dubie ex Gal.l.de cognosc. & cur.anim.morb.c.6.

CONCURSUS, συνδρομή. Vide *Syndrome*.

CONCUSSIO, ῥῖγος, Gal. idem quod *Rigor*. Vide *Rigor*, item *cataseisis*.

* CONDENSATIO, πύκνωσις, vel obstructio meatuum corporis facta a refrigerantibus, adstringentibus, siccantibus, *Condensatio* artificialis dicitur, & *Inspissatio*, de quo infra lit.I. Gorr.p.395. Unde *condensantia medicamenta*, πυκνωτικὰ φάρμακα, omnia frigida sunt, quare poros cutis, & meatus in unoquoque corpore *condensant*, & contrahunt; ceterum instrumentum undiq; totum constringere nequeunt. Gal.l.5.de S.F.c.14. coincidunt ferme cum *Incrassantibus*, παχυντικοῖς.

CONDIMENTUM, ἥδυσμα, ἄρτυμα, dicitur, quicquid cibum reddit gratiorem, ita ut non per se sit edendo, ad suavitatem tamen alimentorum conferat. Gal.l.1. de S.F.c.16. præsertim si fuerint acria, cap.17. Inter *condimenta* Sal primas merito tenet, judicio Scholæ Salernitanæ, vid. Renat. Moræum in eandem de cons.valet. cap.8. & 9 pag.145. seqq. C. Hof. lib.5. inst. cap. 13. &c. Alias ἡδύσματα dicuntur *Unguenta* ipsa, quibus ad suavitatem odoris *Aromata* adjuncta sunt; alii non unguenta, sed *Aromata* ipsa sic appellant, juxta locum Hipp. lib.2. de morb. mul. XXXXI. 1. Imo in genere ἡδύσματα dici possunt, quæcunque rem aliquam jucundiorem reddunt, quemadmodum Gal. lib.3 de A. F. cap.11. pinguedinem & adipem carnium *condimenta* esse dixit; & Plut. quietem laborum, ἄρτυμα eleganti metaphora vocavit.

CONDITIO, κατάστασις, *Constitutio*. Vide supra *catastasis*. Cui addi poterit *conditio ægri* scitu necessaria; de qua eleganter Lindenus. *Conditionis* notitia cum plurimum conferat ad notitiam caussæ, Hipp. ipse hanc jubet interrogando protinus bene inquirere, Ex.VII. §.24. Parac. per *conditionem* intelligit unam, & simplicem qualitatem, v.g. caliditatem, frigiditatem, &c. quatenus opponitur *complexioni*, sive Temperiei, quæ in mistione qualitatum consistit, Paramir. l.1.c.4.

CONDITOR, pen.brev. δημιουργός, idem quod *Creator*, *Opifex*. de Deo, & de Natura dicitur. Gal.l.3.de U.P.c.10. & alibi. *Conditor* etiam professionis dicitur Hipp. a Scrib.L.in ep.ad C.Jul.Callistum.

CON-

Conditor, pen. long. dicitur, qui rem aliquam artificiose præparat, ut vel asservari melius, vel gratior fieri possit, v. g. qui sacchararo res palato gratiores reddit, Gr. ὀψαρτύτης, (cur non & simpliciter ἀρτύτης?) Ita & ταριχευτὴς in specie dicitur, qui sale carnes condit, & asservat. V. plura p. p. ad vocab. *conditura*.

Conditum, κονδῖτον, ἀρτυτὸν, in genere significat omne id, quod artis opera gratum additum est, sive alimentum, sive medicamentum fuerit. Vid. Schrod. l. 2. c. 46. In specie variis cupediis compositis, qua alimentosis, solidis, & liquidis, qua medicamentosis tribuitur. Ita vinum aromatibus *conditum*, aliis Mulsum *conditum* vocabatur. Gal. de facile parabil. tit. de obstructione renum. Vid. Foes. in Oec. p. 348. An idem cum vino Hippocratico dicto, sive *clareto*, de quo supra? Ita quoque formula Medicamenti suavis consistentia Electuariis, & conservis similis, ex variis, & suavibus parata *conditi* nomine venit. Dicitur & quibusdam *Opiata*. Morell. lib. 1. Meth. præscrib. form. rem. s. 2. cap. 4. Ita legitur *conditum* suave e pyris, & persicis paratum, ap. Claud. Deodatum Panth. Hygiast. l. 1. c. 29. Dicitur *conditum compositum* Vvekero Antidot. gen. lib. 1. cap. 31.

Conditura, vel idem significat, quod *condimentum*, ἄρτυμα, materia illa, qua aliquid *conditur*, sal, saccharum, muria, aromata, &c. vel denotat modum condiendi, & artem, Gr. ἄρτυσις dictam, qua alimenta, vel medicamenta alioqui fastidiosa palato, & stomacho grata redduntur, aut etiam in longius temporis spatium integra asservantur. Vveker. Antidot. lib. 3. cap. 23. Translatum hocquoque vocabulum ad corporum mortuorum præparationem, ne putredine tam facile pereant. De hac *conditura* Cadaverum legesis Forest. lib. 29. Obs. 29. Rolfink. tr. de purgant. s. 1. art. 2. c. 43. seqq. ubi σμυρνισμὸν vocat. Latine etiam dicitur *Balsamatio*. Sub quo titulo etiam D. Gabr. Clauderus tractatum conscripsit. Verum diversos modos Balsamationis cum veterum, tum Clauderi, & Bilsii ventilavit D. Tobia Andreæ, ut constat ex Actis Erudit. Lips. Anno 1683. Modum quoque *condituræ* vasorum, & viscerum exenteratorum peculiarem habuisse D. Bilsium, ex Anatomicorum scriptis hodieque constat.

Conductor, appellatur instrumentum Chirurgicum, Terebræ, qua casei explorari solent, non absimile, concavum, quod in Lithotomia post factam incisionem in sulcum cathereris immittitur, ut catheter eximi possit. Blas. Med. Un. p. m. 72. 341.

† Condysi veterum, Saponaria Trago, cap. 131. Averr. Helleborus albus. Lobelius.

* Condyloma, κονδύλωμα, est carnis excrescentia callosa in digitis manuum, ac pedum, præsertim vero circa anum, & pudenda muliebria occurrens, sic dictum, quod promineat in modum articuli, quem κόνδυλον appellant. Ideo vero præcipue in sede oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum insurgente, ac præter naturam intumescente. Quum enim sinuosus sit anus, rugas coagmentatas habet; ubi vero amplius intumuerit, tunc fit *condyloma*. Et aliquando quidem citra inflammationem fit, & molle est; quandoque vero cum inflammatione, tumque durum est, & dolorificum. Hæc Gorr. p. 238. Castellus. Enimvero omnino etiam caussam supponunt morbificam, portiones succi nutritii corruptas, & excrementitiis mixtas, quandoque de malignitate Venerea, & Gallica participantes. Parac. de nat. & orig. morb. Gall. l. 8. cap. 1. Ad *condylomata*, ceu species, pertinent Thymus, & Ficus. Jonston. Synt. Med. Nosocomic. lib. 5. tit. 4. c. 1. Medicamenta topica adversus *condylomata* lege apud Scrib. L. n. 214. seqq. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 6. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. & lib. 4. c. 13. Hæmorrhoides quoque cœcæ, vel protuberantia venæ hæmorrhoidalis vocatur κονδυλώδης αἱμαῤῥοῒς, Hipp de hæmorrh. III. 12. 13. item simpliciter κονδύλωσις, ut *hæmorrhois* indicetur, quæ tuberosam habet eminentiam, & ab ea, quæ mori fructum refert, distinguatur. Foes. d. l.

* Condylus, κόνδυλος, i. e. *Tuberculum*, *Nodus*, dicitur gibbosa explanatio Radii, & Cubiti, quæ carpo dearticulatur; ob id etiam aliquando *capita* dicuntur, & *Apophyses*, Gal. l. 2. de U. P. c. 2. Dicuntur & *Epiphyses*, id est *Artuum capita*: ubi enim os medullam habet, ejus finibus utrinque caput instar operculi cujusdam utplurimum vides adnasci, l. 10. de U. P. c. 18. Vide *Articulus*. Deinde & vocab. κόνδυλος significat præternaturalem protuberantiam in dentibus, apud Hipp. l. 4. Epid. IX. 8. XVII. 8.

Confectio, *confectum*, vel accipitur pro *subactione*. Ita *confectum* thus legitur, κατειργασμένον, aceto acerrimo, apud Gal. lib. 1. de C. M. S. L. cap. 1. Vel *confecta* dicuntur materiæ saccharo sicco obductæ, & ceu tectorio quodam obductæ, quod artificium *confectionis* nomine venit, Vveker. l. 1. Antid. gen. c. 4. S. Schr. l. 2. c. 47. Quin & Tabulæ, Morsuli, Rotulæ, *confectiones solidæ* vocantur, Vveker. d. l. c. 42. Imo & Electuaria quædam confortantia, vel cardiaca, *confectionis* titulo insigniuntur, uti constat de decantatissima *confectione Alkermes*,

de qua videantur Dispensatoria, Schrod. Rolf. & alii. Huc pertinet *Confectio Humain* ad oculos, cujus descriptionem vide apud Rolf. O, ac M. l. 7. s. 2. c. 2.

Conferens, ξυμφέρον, a verbo ξυμφέρω, συμφέρω, *confero*, apud Hippocr. significat, quod utile est, & prodest, scilicet ad sanitatem. Estque unum criterium ex duobus, quo dignoscitur omnis indicati, vel remedii in methodo conservandi sanitatem, & medendi certitudo, & veritas; præprimis evacuationum Criticarum, & spontanearum, ex 1. aphor. 2. & 4. aphor. 47. Hinc & loca illa, per quæ hujusmodi evacuationes fieri solent, dicuntur χωρία ξυμφέροντα, loca *conferentia*, id est lege naturæ commoda, 1. aphor. 21. Ita & de anni tempore accipitur, v. g. de autumno aquilonio, & sicco, 3. aph. 14. Huic opponitur ἀσύμφορον, *inutile*, damnosum.

Confermentatio, dicitur *Fermentatio combinativa*, sive *combinatoria*, ad differentiam *Fermentationis Resolutivæ*, estque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumscriptione loci, temporis, & caloris conjunctivus, quemadmodum eam prolixius descripsit D. D. Stahl. in Disquis. eleganti de Sanguificat. c. 3.

Confertus, *confertim*, ἀθρόος, ἀθρόως. Vide *Athroon*.

† Confita, i. e. fæx liquida styracis, Pharmacop. Londinensis.

Confidentia. Vide *Fiducia. Eutolmia*.

Confirmamentum, dicitur astri corpus in homine, vel corpus sidereum, & astrale. Rul. & Johns. in Lex.

Confirmatio, ἰσχύρωσις, *Affirmatio*, & *confirmaturio*, ἰσχυρείω, ἢ διισχυρίζω. Vide *Ischyresis*. Alias & *confirmare* idem est, quod *confortare*, reficere. Scribon. Larg. num. 104. 107. & de iis remediis, quæ dentes confirmant, num. 57. 59. 60. Græce dici posset ἱδρύομαι, fixam sedem acquiro, ex 4. aphor. 11. ubi de hydrope sicco dicitur, quomodo *confirmetur*.

Confluentia, terminus Paracelsicus significans *concordantiam*, & conjunctionem, vel confœderationem microcosmi cum astris, morbi cum remediis, lib. 2. de podagr. morb.

Confluxile, σύῤῥυν. Galen. l. 1. M. M. cap. 2. Vide *Confluxio*.

Confluxio, ξύῤῥοια, terminus est Hippocraticus, in loco notatu, & explicatu dignissimo de Aliment. IV. 24. ξύῤῥοια μία, ξύμπνοια μία, ξυμπαθέα πάντα, *Confluxio una, conspiratio una, consentientia omnia*. Et mirum. Foesium horum terminorum expositionem in Oeconomia sua Hippocratica neglexisse. Quam certum vero est, per *confluxionem*, & *conspirationem* hoc in loco intelligi admirandum illum corporis humani, omniumque partium non tantum solidarum, sed & humorum, spirituumque vitalium, & animalium consensum, concordantiam, & mutuam operam; ut recte Galenus lib. 1. Meth. Med. cap. 6. totum corpus *conspirabile*, & *confluxile* idem esse, ac si dixisset Hippocr. omnes particulas mutuo a se affici: Ita qua ratione hoc in omnibus, ac singulis fiat, optandum esset, ut aliquis accurate, & ex veris principiis ostendere sibi proponeret. Dicitur & Latinis *commercium*, *consortium*, κοινωνία. Confer ad Galen. lib. 2. de causs. puls. cap. 12. lib. 3. de facult. natur. c. 13.

Confoederatio, Paracelso idem quod *confluentia*, *commercium*, *consensus*, tr. de Tabe §. Contraria.

Conformatio, διάπλασις, est secunda species, vel differentia essentialis, aut modus considerandi subjectum Medicinæ Hominem, quoad organicam structuram, vel soliditatem, & sub se comprehendit quatuor species, vel classes. 1. *Conformationem* stricte dictam, διάπλασιν, quoad *figuram*, σχῆμα, quoad *cavitates*, & *meatus*, κοιλίας, ἢ πόρους, & quoad *superficiem*, ἐπιφάνειαν. 2. *Magnitudinem*, τὸ μέγεθος. 3. *Situm*, vel *positum*, θέσιν, ἢ κοινωνίαν. 4. *Numerum*, τὸν ἀριθμόν. Quæ *conformatio*, & ejus species, si præternaturaliter sese habuerint, dicuntur *Morbi malæ conformationis*, vel Morbi Organici. Videantur Institutionistæ, in specie Dogmata nostra P. I. c. 3. & P. II. c. 4.

Conformitas. Vide *Concordantia*.

Confortans, *confortativum*, Græce dici posset καρδιωτικὸν, βεβαιωτικὸν, aut καρδιακὸν, quasi Cordiale, est terminus technicus, Pharmaceuticus, & Chymicus, diciturque de medicamentis, quæ corda hominum, atque naturam corroborant, ut virtus expulsiva ejus valeat accidentia noxia quævis excludere. Potissima totius Medicinæ methodus, in qua totus Spagyricus labor insudat, (utinam se res ita haberet!) Nam sibimetipsi Natura Medicus esse debet. Homo, cui Medici nomen tribuitur, minister naturæ tantum, & servus veri Medici. Si quid ultra præsumat, temerarium esse Naturæ persecutorem, imo perditorem dicimus, quemadmodum terminum exposuit Ruland. in Lexic. & de verbo ad verbum ex illo Johnsonus. Clarius *confortantia*, vel *confortativa* describi possunt, quæ Humorum, potissimum Sanguinis, & Liquoris nervosi, spirituositatem, vitalitatem, & activitatem.

tatem, in quibus potissimus Naturæ vigor consistit, ocyus promovere valent. De vi *confortativa* Macrocosmica, & Microcosmica vide Parac. de trib.prim.Essent.c.1. An vero in Auro talis sit vis *confortativa* cordialis, quemadmodum idem statuit, ut & in Smaragdo, non absque ratione hodieque in dubium vocatur. Quid? quod de Gemmis, & Coralliis, in quibus tamen evidentior adhuc vegetabilitas, non veriti sint dubitare. Imprimis vero hanc materiam ventilarunt Petrus Monavius, & Thomas Erastus, quorum ille vim *confortantem* Auri, & Gemmarum defendit: Hic vero negavit. Legantur hac de re Epistolæ a Laur. Scholzio collectæ, ep.208. 209. seqq. & 291. seqq.

Confricatrices, *frictrices*, fœminæ valde libidinosæ dicuntur, Clitoride abutentes, Th. Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 34. Cur has non putaverit C. Hofmann. dici posse τριβάδας, comm. in Galen. de U. P. num. 1064. non video rationem. Licet enim Cœl. Aurelianus de morb. chron. lib. 4. cap. ult. τριβάδας vocaverit, quæ ὀλίσβῳ libidinem hanc exercuerunt; eadem tamen est ratio τρίβης cum clitoride; nisi quis has vocare velit συντριβάδας, *Confrictrices*.

Confricatio, dicitur in Pharmaceuticis species Trituræ, estque levis quædam attritio, per quam res facile pulverabiles digitorum friatu, aut solidioris corporis *confricatu* cito lævigantur, ut Amylum, Cerussa, quæ statim ut *confricantur*, pulverantur; sicque *confricatio*, & *Attritio* secundum magis, & minus tantum discrepare videntur, verbis J. D. Horstii Dispensat. Pharmac. Univers. Part. I. lib. 2. cap. 10. pag. XXVI. Alias *confrictio* etiam radicibus, & fructibus succulentis adhibetur, ad succum commodius exprimendum. Dom. D. Vvedel. Pharmac. Acroam. lib. 1. sect. 2. c. 6. pag. 51.

Confusae febres, dicuntur Laur. Bellino, quando plures febres ejusdem, vel diversi generis eodem tempore affligunt ægrum, simul incipientes, & una desinentes, ita ut vix discerni possint, nihilominus servent singulæ naturam suam, neutraque illarum prævaleat. In Opusc. Medic. tit. de febr. p. m. 252.

Confusaneus, αὐτόπυρος, epitheton panis domestici, & quotidiani. Vide *Autopyros*. Legitur apud Jonston. Synt. Med. p. 45.

* Confusio, κρᾶσις. Vide *Complexio*. Porro *confusio*, σύγχυσις, est commistio liquidorum, quæ per se fluere possunt. Itaque & consistentia tum partibus, tum toti aquea est, & fluida. Quæ enim eliquata sunt, posteaque *confunduntur*, ut pix, & cera, & resina, &c. principaliter sunt colliquationis, licet ministret illis *confusio* obiter, cum & sine *confusione* possent congredi. Ruland. & Johns. Alias *confusio* in malam partem accepta compositioni non æquipollet; cum talis *confusio* sit absque artificio, ἀλόγως, καὶ ἀμεθόδως, Schenk. S. C. & Pr. Med. E. pag. m. 32. seqq. *Confusio* quoque inter affectus oculorum refertur, quando propter ruptionem tunicarum, quæ in profundo sunt, aliquando ex percussione, aliquando sponte obortam, humores oculi *confunduntur*, cum pupillæ alteratione, ut primo major appareat, tandem vero contabescat, & minor seipsa appareat. Galen. def. Med. Meminit quoque *confusionis* omnium Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 1. vocans ξύγχυσιν ὅλων, qua nihil aliud innuitur, quam cruditatum collectio, & inde dependens vitiosa nutritio, dum excrementitia cum utilibus permista sunt, cujus caussa vel signum est alvi stupor, id est dejectio alvi deficiens, quemadmodum hunc locum recte exposuit Valles. in comm. Quid *confusæ literæ* significent, apud Scrib. Larg. n. 231. Philologis inquirendum relinquimus. Jung. Rhod. in not. ad h. l.

Confutatio, ἔλεγχος, i. e. alicujus hypotheseos, vel sententiæ circa aliquam rem ex fundamentis veris, vel verosimilibus improbatio. Hæc in Medicina duplex est: Una quidem ex Anatome: Altera ex consequentia logica, vel rationali, ex notatu dignissimo loco Gal. l. 6. de U. P. c. 13.

* Congelatio, πῆξις, frequens in usu terminus Medicus, sed diversimode accipitur. Physice considerata *congelatio* coincidit cum *concretione*. Vide *Concretio*. In foro Medico Pathologico *congelationes*, πήξεις, omnes ægritudines dicuntur, quæ a caussa frigida, & vehementibus algoribus ortum duxerunt. Galen. lib. de diff. morb. cap. 5. Scilicet quando fit sanguinis, spirituumque p. n. fixatio. In specie *catalepsin*, & *Nervorum rigorem* sic vocant. Castell. Ita in peste *congelationem* sanguinis fieri vult Paracels. tr. 2. de pestilit. quamvis rectius *coagulatio* dicatur. Imo de dentibus *congelatio* dicta fuit, id est stupor, Joh. Anglic. Ros. Angl. pag. m. 929. In foro Pharmaceutico, & Chymico *congelatio* dicitur, quando Materia prius liquidior condensatur, & concrescit instar glaciei super aqua, Rulan. Ita & adeps *congelari* dicitur, apud Scrib. Larg. n. 271.

Congelati, etiam dicuntur *Ecstatici*, quibus nullum movetur membrum, præter spiritualia, sed sunt veluti rapti, & interdum existimant se vidisse, & audivisse Angelos, &c. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 22.

Congenitus, συγγενής. Vide *Connatus*.

Conger, *Congrus*, γόγγρος, κόγχρος, est species serpentis marini, plane similis Anguillæ, unde & a nonnullis *Anguilla marina* dicitur, cujus descriptionem, & usum in cibo, ac medicina legesis apud Aldr. l.3. de pisc.c.25. Gal. inter pisces duræ carnis refert, l.3.de alim. fac. c. 31.

Congestio, συμφορὰ, συμφέρησις, συναθροισμὸς, (an non & ἁλία, vel συναλία, a verb. ἁλίζω, & συναλίζω?) idem quod *collectio*: quamvis a nonnullis distinguatur ab hac, quod *congestio* fiat lente; Collectio vero cum impetu, & confertim. Jonston. Synt. Med. Nosocom. Special. l. 1. tit. 1. c. 1. *Congerere* medicamenta, legitur apud Scrib. n. 38. A. M. A. Sever. l. de abscess. per congest. describitur, quod sit lenta humoris in parte, quæ nutritur, inquinati, ac superflui coacervatio, cap. 8. ubi & abscessus hoc modo productos *congestiles* appellat.

Congius. Vide *Chus*.

Conglaciatio, idem quod *Coagulatio*, vel *congelatio*. Legitur apud D.D. Bohn. Diss. Ch. Phys. III. §. 20.

* Conglutinatio, κόλλησις, est species unitionis adversus solutam unitatem in partibus carnosis factam, quæ & *coalitus*, σύμφυσις, dicitur, Gal. Art. Med. c. 90. quamvis hoc vocab. etiam de duris partibus sumatur. Vide *coalescentia*. *Conglutinatio* quoque est per glutinum compositio, manente natura *conglutinatorum*. Itaque & reductio hic est, seu restitutio in integrum. *Glutinum* autem pro natura cujusque varium est, & dicitur hic omne, quod visciditate tenaci conjungit alterum alteri, aut etiam coercet. *Conglutcn*, vel *conglutinativum* dicitur Parac. quod ex putrefactione in *gluten* coloratum descendit, & substantia propria utriusque corpori, substantialis scil. & vitalis, lib. 1. de Tart. c. 3. Rul. & Johns. in Lex.

Congrego, ἀθροίζω, i. e. *accumulo*. Vide *Athroezo*.

Congruitas, Parac. rectius *congruentia*, ἁρμονία, ἁρμοσία, idem quod *Concordantia*, Paracels. Paragran. t. 4. Hinc Adject. *Congruum*, idem quod *conveniens*, *conferens*, de quibus suis locis.

Congrus, γόγγρος. Vide *Conger*.

* Conia, κονία, tria significat, *Lixivium*, *calcem*, *cinerem*. Ita Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 4. *Lixivium destillatum*, κονίαν στακτὴν exponit. Ex reliquis enim quorumlibet corporum ustorum ablutis *lixivium* fieri potest, præditum diversis facultatibus, pro ejus quod eluitur natura. Ejus enim, quod empyrevma, seu igneam naturam habet acerrimam, ipsum quoque acerrimum est, ejus, quod tale non est, etiam moderatius. Idem vero etiam simpliciter στακτὴ appellatur. *Conia* enim nihil aliud, quam *ablutio cinerum* est, t. 7. de S. Fac. §. *Coniæ*. Alias datur & κονία ἀσβέστου, *Lixivium calcis*. Quod si *cineri calx* addatur, id *Lixivii* genus προτίστακτον appellatur, P. Ægineta author est l. 7. cap. 3. §. Conia q. d. quod primum destillaverit, & eluentibus potissimum medicinis accommodatur. Sunt & alia *Lixiviorum* genera, varias sortita appellationes ab artificibus, quibus illa inserviunt: ut πηλοποιητικὴ, & σαπωνικὴ, quorum illud figulis, hoc vero saponariis in usu est, nisi quis malit paratum ex sapone *lixivium* intelligere. Ab hac κονία significatione quoque dictæ sunt *urinæ lixivio similes*, οὖρα κονιώδεα, ap. Hipp. Coac. t. 582. quamvis aliis placuerit vertere per urinas pulverulentas, aut cineritias; nobis tamen prior versio magis arridet, quarum urinarum caussam egregie, & solide exposuit Cl. Vvillis de urin. c. 4. De reliquis binis significationibus testimonia adeo certa non prostant, quemadmodum ex Henr. Steph. Thes. constare potest.

Coniema, κονίαμα, dicitur parietis *incrustatio*, aut *tectorium*, ut opus albarium, quo parietes calce, aut gypso dealbati inducuntur, & usus Hipp. l. 7. Epid. X. 9. quamvis potius ib. ipsum parietem dealbatum significare videatur. Foes. Oec. p. 348.

* Conjectura, στοχασμὸς, dicitur rei cujusdam notitia, non simpliciter demonstrativa, & infallibilis, sed saltem probabilis. Cujus cognitionis cum iterum varii dentur gradus, dum alia magis fallax, & incerta, alia certior magis habeatur *conjectura*, in Medicina saltem ea locum habet, quæ *artificiosa*, μετὰ τέχνης, ἢ στοχασμὸς τεχνικὸς, dicitur, & quam proxime ad veritatem accedit. Gal. l. 1. de cris. c. 9. Et hac de causa refertur quoque Medicina inter *artes conjecturales*, vel *conjectrices*, στοχαστικὰς, l. Introduct. c. 5. quamvis l. de opt. sect. ad Thrasyb. cap. 4. non tam propter præcepta, quæ satis firma sunt, *conjectricem* dici velit, quam propter eventum, quod non semper fine suo potiatur. Jung. C. Hofmann. Instit. lib. 1. cap. 1. §. 3. seqq. & Dogmat. Medic. Gen. Nostra proleg. pag. 4. Regnare vero videtur imprimis *conjectura* in parte Semiotica, quæ tamen ita est, & esse debet artificialis, ut ad scientiam, quod ait Erastus orat. de laud. Medicinæ, proprie accedat. Regnare etiam in determinandis medicamentorum, præsertim purgantium, dosibus. Scire sane convenit, & sapienti στοχασμῷ colligere, & dijudicare; quando, quanta, quænam, quomodo individuo cuivis apta, necessaria, congrua, utilia:

Artifi-

Artificiose autem conjicere viri est, qui vires omnium, quæ ad eam artem pertinent, didicerit, memoriæque mandaverit, & in artis operibus, diligentia adhibita, se exercuerit, verbis notatu dignis Dieter. Jatr. n. 2. Quod vero Dn. D. Ammannus in præf. paræneſ. ad discentes *conjecturalem* ita exposuerit, siquidem tota nostra cognitio tam circa Theoriam, quam circa Praxin meris, & nudis nititur conjecturis, & opinionibus, profecto μέγα λίαν ἄτοπον quod quomodo non cedat in opprobrium Artis, non intelligo.

Conis, κόνις, *Pulvis*. Vide *Pediculus*.

Conisalos, κονίσαλος, Atticum vocab. significans terram in palæstris athletarum, & deambulantium pedibus conculcatam, sudoreque eorum, vel olei aspergine irrigatam, quæ fere eundem cum strigmentis usum in molliendis, & discutiendis bubonum, & lactantium uberum, & aliis tumoribus præstabat, uti constat ex Gal. l. 10. de S. F. §. Sudor. ubi & πάτος dicitur, i. e. via conculcata. Vide Lang. l. 1. ep. 51.

Conisterium, κονιστήριον, idem quod *Apodyterium*, de quo supra. Lang. d. l. Significat & infimam partem furni Chymici, quæ Latinis *cinerarium* dicitur, de quo vocabulo supra.

Conjugatio, *conjugium*, συζυγία, ζεῦγος, idem quod *copulatio conjunctio* duarum rerum. 1. Dicitur de partibus numero duabus in corpore existentibus, quæ semper æqualiter a medio abesse volunt. Gal. lib. 15. de U. P. cap. 2. 2. De pulsibus, vide *conjugationes pulsuum* aliquot, l. 1. de caſſ. pulſ. c. 8. 3. *Conjugium* dicitur copulatio maris, & fœminæ. Hæc significatio mystico, & Spagyrico sensu applicatur diversimode. Imo omnia consistere in *conjugio* duarum rerum, dixit Paracelſ. lib. de morbor. Tartar. cap. 22. In specie de *conjugio* Medici, & Medicinæ loquitur idem, comm. ad Hippocr. 1. aphor. 1. *Conjugium Divinum* dicitur, quod constat ex Mundo superiore, & inferiore. Theatr. Chym. Vol. I. tr. Artificium supernaturale, c. 16. & c. 5. vocat *conjugium Metaphysicũ*, Theatr. Chym. Vol. I. pag. 188. & 318. Ita in conficiendo lapide Philosophico utriusque materiæ, Mercurii, & Spiritus rubri conjunctorum, & vitro Hermetice inclusorum unio, & mutua amplexatio, vel congressus vocatur *conjugium*. Libav. Apocal. Hermet. part. poster. p. 395.

Conjunctio, συζυγία, idem quod *conjugatio*. Ita de Astris dicuntur *conjunctiones*, quas Medico scitu necessarias esse, dixit Paracelſ. Paragran. Tract. 2. de Astronom. Vide *Astrum*. Interdum sumitur pro *compositione*, v. g. *Conjunctiones medicamentorum*, Helmont. tr. Pharmacopolium, &c. Haud raro etiam per *conjunctionem* intellexit Paracelsus convenientiam quandam inter morbum, & subjectum: v. g. *Conjunctio Pestis*, & *Hominis*, de Peste cum additionibus, lib. 1. It. de caduco matricis, & alibi. *Conjunctio* quoque describitur, quod sit *copulatio* separatarum qualitatum, vel adæquatio principiorum, cujus Synonymon est *connexio*, eique opponitur *solutio*; suntq; duo principia arduæ scientiæ spagyricæ, licet plura alia sint principia. Ripleus in Axiom. Philoſ. in Th. Chym. Vol. III. p. 113. 114. *Conjunctionem* etiam Spagyrici *fermentationem* dixere, M. Joh. Isaac. Op. Mineral. l. 1. c. 136. d. l. Vol. III. p. 409. Et *Conjungere* est *imprægnare*, *dealbare*, & *rubificare*. Rosar. abbreviat. Tract. 2. d. l. p. 654. & Lagn. in Harm. Chym. Vol. IV. p. 751. seqq. De hac *conjunctione* videatur & Lulii Practica, c. 12. d. l. p. 144. & de *Conjunctione Solis*, & *Lunæ*, p. 340. Vide & Orthelii commentar. in nov. Lum. Sendivogii, cap. 11. Vol. VI. p. 426. seqq.

* Conjuncta *Caussa*. Vide *Continens*, *Caussa*.

* Conjuncti quoque *morbi* dicuntur; & distinguuntur in connexos, & consequentes; quorum discrimen in hoc consistit, quod morbo morbus accedat in connexis, succedat in consequentibus. Nempe ibi prior caussa manet, duratque; hic abit, & cessat. Hoc per μετάπτωσιν fit, illud per ἐπιγένεσιν. Linden. S. M. Ex. VI. §. 19. *Conjuncta morbi essentiæ* dicuntur, quæ quidem ab essentia ipsius sunt inseparabilia, ut Magnitudo, Motus, Mos. Distinguuntur ab *Adjunctis* morbi, quæ sunt caussæ, & Symptomata: Hæc consequentia: Illa antecedentia. *Conjuncta* signa dicuntur, quæ sunt Pathognomonica, & una cum antecedentibus, & succedentibus morbi naturam aperiunt. *Conjuncta* vero, & *Adjuncta* uno nomine appellantur *connexa morbi*, ἐπισυμβάντα. Idem Exerc. IIX. §. 68.

Conjuratio, *conjurator*, accipitur apud Paracelsum pro arte, & artifice curandi morbos per certas dejerationes, & præstigias diabolicas, quod Christiano prohibitum esse aliquoties ursit, v. g. lib. 9. de signatur. rer. natur. lib. principior. seu de mysteriis verm. cap. 6. tract. de surdit. §. cura lib. 1. Philoſ. sagac.

Connatus, ξυγγενής, συγγενής, ξυγγεγονώς, *congenitus*, dicitur Hippocrati de eo omni, quod homini competit a prima nativitate; ejusque rationem esse docet, quod ab homine hæc omnia habente genitus sit, & deinde nutritus in homine hæc omnia habente, l. 1. de nat. hum. t. 27.

t. 27. In specie de nativa, vel *connata* dispositione, & propensione ad morbum aliquem; unde & morbi tales *connati* vocantur, & *Hæreditarii*, prorrh. 2. & l. 3. Epid. ægrot. 6. Ex eadem *cognatione*, qui tali morbo laborat, insolita phrasi eidem appellatur ξυγγενὴς, Prorrh. 2. Foes. p. 437.

Connexio, συμπλοκὴ, idem quod *conjunctio*, *conjugatio*, *commercium*. Ita partes Medicinæ adeo *connexas* esse, & implicitas, ut nullo modo diduci sine totius professionis detrimento possint, scripsit Scrib. Larg. num. 200. *Connexa*, & *connexi Morbi* quid sit, Vide *Conjuncta*.

Conniveo, σκαρδαμύσσω, ἢ καρδαμύσσω, dicitur, quando quis oculorum palpebras cito claudit, & cito aperit: uno verbo quoque appellatur *Nictare*, vel *Nictari*, Gal. 5. in 6. Epid. t. 2. Foes. Oecon. pag. 569. Cui opponitur ἀσκαρδαμυκτεῖν. Vide *Ascardamyctes*. Vocatur & Grece μύειν, ξυμμύειν, cum oculi clauduntur ex somno per membranam illam, qua oculus quasi veste integitur. Ita & uterus dicitur ξυμμύειν a conceptu, Hippoc. 5. aph. 51. cum ejus os peranguſtum fit, uti explicavit Philotheus, & clauditur. Vide plura apud Dieter. num. 587. Abusiva vero est licentia, quando Hæmorrhoides Apertæ appellantur *conniventes*.

Connumeratio, συναρίθμησις. Vide *collectio*. Est opus mentis, quæ plures res simul comprehendendo considerat. Galen. 1. de iis, quæ in Medic. tr. 3. Dicitur & *consummatio*.

* Connutritus, ξύντροφος, dicitur de morbis una nobiscum educatis, & longinquo tempore hominum corpora infestantibus, & quasi connatis. Hipp. 6. Epid. s. 5. t. 6. Gal. in comm. & l. de A. L. & Aq. XI. 3. Idem quoque significat, quod οἰκεῖον, *familiare*, accommodatum, conveniens, 3. de fract. t. 23. & t. 44. Gal. in comm.

* Conoides *corpus*, κωνοειδὲς σῶμα. Vide *Conarium*.

Conops, κώνωψ. Vide *Culex*.

Conquassatio, σύνθλασις, est species *comminutionis*, qua humidiora concreta in mortario lapideo, aut vitreo, aut tudicula lignea contunduntur, donec per succulentiam propriam, aut affusum liquorem in pulticulam abeant, quam, etiam si mollior fuerit, *Pollinem* vocant. D. D. Bohn. Diss. Chym. Phys. VII. §. 27.

Conscientia, συνείδησις, est actus animæ rationalis, & ita homini proprius affectus, quando mens humana reliquens animam sensitivam, vel facultates animæ corporeas, sua sponte ad se redit, & vel propter occasionem expergefacta, & erroris sui conscia, contra hanc animam brutalem, sive corpoream insurgit, & colluctatur. Thom. Willis de anim. brut. P. 1. c. 7. Hujus quoque puritati studere debet Medicus.

Consecratio, καθιέρωσις, & olim, & hodie in Medicinam translata fuit. Sed rectissime a Parac. damnata, & rejecta, tr. Philos. occulta, tit. de *consecrationibus*.

Consensus, συμπάθεια, συμφωνία, ὁμολογία, usurpatur in statu secundum, & præter naturam. In illo idem est, quod *concordantia*, *commercium*, opera mutua. In hoc vero significat, quando ad aliquam partem morbo correptam aliæ etiam non temere, aut perfunctorie, sed graviter compati solent. Ita jecore affecto singultus succedit, compatiente stomacho. Galen. 6. aphor. 16. Per *consensum* quoque dupliciter affici dicitur: uno modo cum aliquid transmittitur ad aliquam partem, ut puta fumosus vapor a ventriculo ad oculos: alio modo, quando impeditur communicatio illius, quod alteri deberet communicari. Galen. lib. 3. de Loc. Aff. cap. 4. & alibi. Charleton. addidit tertium modum, quando *pars* compatitur ob mutuam connexionem, vel operis societatem, Exerc. *III.* Pathologic. §. de rarioribus *consensibus* partium in statu p. n. Vide Ephemer. Natur. Cur. Ann. I. Obs. 20.

Consequens, ἐπόμενον, συμβεβηκός, significat in foro Medico id, quod vel sanitatem, vel morbum sequitur. Et ita æquipollet vocabulo *Accidens*, & *Symptoma*. Gal. l. 1. MM. cap. 9. Vid. Dogm. nostr. Part. 1. cap. 8. dogm. 1. Quid sint *Morbi consequentes*, vide p. 2. in *conjuncta*.

Conserva, terminus est Pharmaceuticus, qui denotat flores, herbas, rarius radices, rarissime carnes, aut pulpas fructuum tenuissime incisas, vel tusas, & sacchaïo exacte mixtas. Wecker. Antidot. gen. l. 1. c. 31. Hæc actio dicitur *conservatio*, Schr. l. 3. c. 48. Vid. & Schenk. Syntagm. comp. & præscr. Med. Part. spec. cl. 3. s. 2. c. 1.

Conservatio, φύλαξις, dicitur de re in sua natura, & per proprium calorem sustentata, cui opponitur *corruptio*, quæ fit per immoderationes externas, videlicet caloris aut frigoris excessus. Gal. l. 4. de S. F. cap. 14. Hinc non adeo a veritate declinavit Paracelsus, Hominem in se habere *conservatorem*, & destructorem sanitatis, modo rem obscuris terminis non ita defœdasset, Labyrint. Medic. cap. 7. *Conservatio*, & *conservantia* quoque usurpantur in Pharmaceuticis de simplicibus

cibus quibusdam, quæ adduntur aliis, vel ad præcavendam eorum consumtionem, uti Magneti ferrum adjungitur, Camphoræ grana psylli, milii; vel ne corrumpantur; quo pertinent Sal, Saccharum, Mel, & alia Condimenta, qua ratione *conservantur* Cappares, Cucumeres, Olivæ, Cydonia, &c. De *conservatione* hujusmodi medicamentorum legatur J. D. Horst. Part. I. Dispens. Pharm. Univ. l. 4. c. 12. p. LXXI.

Conservativus, *a*, *um*, φυλακτικὸς, vel dicitur de parte Medicinæ principali, quæ sanitatem præsentem tuetur. Vocatur alias *Methodus conservandi sanitatem*, ὑγιεινή. Vid. Dogm. nostr. Part. IV cap. 2. cui opponitur *Methodus medendi*, θεραπευτική. Vel tribuitur etiam caussis, quæ dividuntur in *conservatrices*, & *Effectrices*, scilicet sanitatis, αἴτια φυλακτικά, καὶ ποιητικὰ τῆς ὑγιείας, Galen. Art. Medic. cap. 48. *Conservantia* Physicorum, hoc est Spagyricorum, præsertim sunt medicamenta vitam, & corpus a corruptionibus præservantia. Talia potissimum ex iis rebus petenda, quæ longiorem vitam, ac temperatiorem a natura nacta sunt, qualia sunt vegetabilia, quæcunque semper virent, & longiori tempore perseverant: Inter mineralia, quæ mumialis essentiæ liquoris multum habent: & inter metalla, quæ sunt ærugini minus obnoxia. Talia non sunt *conserva* rosar. violar. &c. quæ *conservatione* ipsamet indigent, ac mutuantur a saccharo Ruland. in Lex. Haud dubie huc referri deberet Arbor vitæ Helmont. nisi hæc ipsa hypothesis multis adhuc scateret dubiis, quin & ineptis collectionibus, quas nostri instituti ratio non admittit prolixius ventilare. Sufficiat, quod ab arbore longæva non liceat certi quid inferre ad hominis longævitatem. Quid enim de cervo, aliisque brutis dicendum maxime longævis, quæ tamen ad humanam vitam prorogandam nutrimenti loco, vel minus, vel plane non conferunt? Sed manum de tabula.

Considentia, ἀποκατάστασις. Vide *Apocatastasis*. Est & species angustationis cavitatum, vel meatuum, quando latera concidunt, Gr. σύμπτωσις. Jul. Alex. not. ad Galen. de diff. morb. T. II. p. 297.

Consideratio, σκέμμα, quid significet, notum est. Tres *considerationes*, quæ tamen potestate unum sunt, statuit Galenus: primam, de propriis, & communibus speculari: secundam, an similia, vel dissimilia sint ea, quæ inter se conferuntur, discernere: tertiam, quid idem, & quid diversum sit in rebus, considerare, l. de Hippocr. & Platon. decret. cap. 5.

Consilium, βούλευμα, quid in genere significet, notius est, quam ut opus sit verbis. Notetur saltem egregia gnome. *Consilium* sapientis unicum multorum manus superat. Inscitia v. semper per se mala, juncta armis adhuc pejor est. Galen. orat. exhort. ad artes, fere sub finem. In Medicina *consilium* dicitur sententia illa, quam Medicus vel solus, vel cum aliis prius consultans de hominis statu, vel secundum naturam, vel præter naturam fert; & quid agendum sit, juxta indicationes utriusq; methodi, præcipit, aut præscribit. Vide *Consultatio*.

* Consistentia, duplicem potissimum habet significationem Medicam. (1.) De ætate, vel morbo, quando usurpatur, Græc. dicitur ἀκμή, & ita idem significat, quod *Status*. Vide *Acme*, ex Galen. 2. de differ. febr. cap. 11. (2.) Usurpatur de humoribus, aliisque materiebus, qua utilibus, qua inutilibus, & denotat eorum constitutionem, ratione tenuitatis, vel crassitudinis, soliditatis, aut corporeitatis. Ita de urinæ *consistentia* legitur apud Galen. lib. 9. Meth. Med. cap. 4. Græce dicitur σύστασις, quod vocabulum & recentiores retinuerunt, uti patet ex Cl. Thom. Vvill. Exerc. de Urin. cap. 1. 3. 6. &c. quamvis Græcum vocab. σύστασις apud. Hippocr. collectionem, aut concretionem, vel *coacervationem* alicujus materiæ denotet. Coac. t. 238. de morb. sacr. XVIII. 13. Verbum *Consisto* etiam aliquando sumitur pro *Existo* cum alia quadam re. Scribon. Larg. num. 19. 27. 90. 102. 160, &c.

Consolidans, idem quod *Sarcoticum*, aut *Epuloticum*. Ita Rul.

Consolidativum, *consolidatura*, medicamentum vulnera, & ulcera carnibus recentibus *explens*, & *cicatricem obducens*, ἐπουλωτικὸν, *incarnans*, σαρκωτικὸν, vocatur, de quibus suo loco. *Consolidare* quoque numeratur inter quatuor regimina lapidis Philosoph. ap. Lagn. in Harm. Chym. c. 6. Th. Ch. Vol. IV. p. 753. fin.

Consolor, παρηγορέω. Vide *Paregoreo*.

Consortium, κοινωνία. Vide *communicatio*, *consluxio*. Tale *consortium* tribus modis fieri, scripsit Galen. 1. in 3. Epid. 4. vel propter viciniam, vel propter genus, vel propter familiaritatem operis.

Conspersio, καταπάσμα. Vide *Catapasma*.

Conspicuus, ἔκδηλος, manifestus, *evidens*, dicitur de homine, qui sensu increscere deprehenditur, quod fit a septimo ad decimum

mum quartum annum. Hipp. I. de Carn. XIII. 13. deinde etiam de diebus quibusdam, qui futuræ criseos præbent indicium in morbis, unde Latinis *Indices* vocantur. Tales sunt cujusque septimanæ dies, quartus, ex 2. aph. 24. Vide Foes. p. 224. Dieter. n. 314.

Conspirabile, *conspiratio*, ξύμπνουν, ξύμπνοια. Vide *Confluxio*.

Conspuendus, καταπτυστὸς, dicitur de eo, qui sui emolumenti, & ornamenti nullam curam gerit. Gal. in orat. suasor. ad artes c. 5.

Constans, εὐσταθὴς, βέβαιος, sumitur de bona constitutione corporis, & de morbosa. In illa dicitur a Metrodoro finis bonorum esse corporis *constans*, & firma constitutio, σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα, apud Clement. Alexandr. In hac legitur apud Hippocr. 3. aphor. 8. de morbis *constantibus* boni moris, & æqualibus, item 2. Epid. s. 1. num. 20. Dieter. n. 361. Foes. p. 252.

Constantia, βεβαιότης, εὐστάθεια, dicitur de corpore, & animo. De illo legitur apud Gal. cap. de nat. hum. t. 39. ubi firmitatem corporis ab humore melancholico dependere statuit, quemadmodum & comm. 2. de humor. De anima, vel mente occurrit apud Hipp. 1. de dec. orn. IX. 15.

Constellatio, est terminus Astrologicus, denotans certum consortium, & communionem Astrorum ratione luminis, vel influentiæ. Hunc terminum Spagyrici transtulerunt in suum forum, dum *Constellationem* dixerunt esse supernorum astrorum in inferna virium, & virtutum impressionem, & operationem, quæ conveniunt in concordantiam quandam naturalem. Et de hac sibi persuaserunt habere excellentissimam scientiam Physicam, quæ *Physiognomia signata* rerum naturalium in Sympathia superiorum ad inferiora dicitur. Rul. & Johnson. in Lexic. Urget hanc, ceu scitu valde necessariam Medico, Paracelf. Paragran. tr. 2. de Astronomia. Enim vero cum res nondum adeo expedita sit de Influentiis, vel virtutibus Astrorum omnium in hæc inferiora, siquidem Physici, Mathematici, & Medici fuerunt, hodieque sunt, qui eas in dubium adhuc vocent, clarissimi: v. g. Th. Willis de febr. cap. 9. qui negat, Crises a Lunæ, siderumque influentiis dependere: & supra laud. Dn. Joh. Christ. Sturmius in Tab. suis Astronomic. (quamvis hactenus nostrum addere calculum nondum libuerit) hinc patet, quam incerta hæc sit *Constellationum*, & *Concordantiæ* superiorum cum inferioribus scientia, nec adeo Medico scitu necessaria. Quid? quod Paracelsica illa doctrina sit mere fictitia, & ridicula. Tantum.

Consternatio, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Constipatio, στῦψις, idem quod *Adstrictio*. Vide supra suo loco. *Constipationem* a Tartaro deducere conatus est Paracelf. passim in scriptis suis, præsertim vero in lib. de Tart.

* Constitutio, κατάστασις. Vide *Catastasis*.

Constrictio, vel idem est quod *Adstrictio*, στύψις. Hæc per fundentia curatur. Ita verbum *constringere* sumitur a Scribon. Larg. num. 104. Ita & *constrictiva*, στυπτικὰ, dicuntur Chirugis medicamenta labia vulnerum comprimentia. Ruland. Vel dicitur de Motu cordis, quando coarctatur, ut sanguinem in arterias exprimat: Græc. συστολή. Vide *Cor*. *Systole*.

Constructio, idem quod *Generatio*, aut *Factio* alicujus rei, cui opponitur *Destructio*. Lombard. Margar. pretiof. c. 16. in Th. Chym. Vol. V. p. 659.

Consuetudo, ἔθος, ἐθισμὸς, in Medicina significat, vel rerum non naturalium usum per longum temporis spatium uno, eodemque modo continuatum, quemadmodum hoc Hippocr. passim, & Galen. integro libello *h. tit.* & sparsim alibi hujus *Consuetudinis* efficaciam, necessitatem, & utilitatem *inculcavit*; quorum loca omnia si placet inquirere, consulatur Franc. Valleriola Loc Comm. lib. 1. cap. 6. & Aloys. Mundellæ Theatr. Galenic. lit. C. vel ipsam corporis, & omnium suarum partium continentium, contentarum, & impetum facientium constitutionem eodem semper modo sese habentem, per, & propter consuetum rerum non naturalium usum. Dividitur *in Bonam*, & Pravam: Illa conservanda: hæc prudenter, & leniter corrigenda, mutandaque est. In genere *consuetudo* dicitur altera, & adventitia natura, ἐπίκτητος φύσις, Galen. lib. 2. de mot. muscul. cap. 7. & cap. 3. in l. de iis, q. in Med. t. 20. Quid per *Consuetos*, & *Consueta*, εἰθισμένους, συνήθεις, καὶ συνήθεα intelligendum sit, ex dictis facile constat. Videatur Hippoc. 2. aph. 49. 50. una cum Commentatoribus ad illa loca. In specie Dieter. num. 237. seqq. num. 801.

Consultatio, συμβούλευσις, significat illud officium Medici, quo quemadmodum nullum inter omnia Medicorum opera est illustrius, utpote quo solo a doctis Medicis indocti discernuntur; ita res ipsa facile testatum facit, in Medicina universa nihil quoq; esse consultandi methodo difficilius. Est vero *Consultatio* nihil aliud, quam cum uno, vel pluribus aliis Medicis instituta consideratio status alicujus, sive secundum, sive præter naturam cum suis caussis,

sis, & consequentibus, & rite facta utriusque Methodi conservativæ, aut curativæ per Indicationes, & remedia applicatio. Dicitur & *collegiandi officium*, a C. Hofmann. orat. Isag. 2. a me edita, p. 131. ubi plura de hoc argumento reperies. Legatur & Claudiani elegans libellus de ingress. ad infirmos. Inculcavit hujus muneris necessitatem, & utilitatem ipse Hipp. de præcept. VII. 1. seqq. *Consultationes* olim vocabantur *Deliberationes*, *contentionesque*, apud Scr. Larg. in epist. ad Callisthum princ. ad quem locum vide notas Joh. Rhodii, p. 15. Animæ quoque nostræ pars dicitur *consultans*, βȣλευόμενον μέρος, a Gal. de form. fœtus, c. 9. Estque hæc functio animæ rationalis propria, uti patet ex Th. Vvill. Tr. de An. Brut. Part. 1. c. 7. differtq; ab appetente, vel concupiscente, quæ facultas, vel vis quoque est Animæ Brutorum, vel corporeæ, d. l. c. 9.

CONSUMMATIO, συγκεφαλαίωσις, idem quod *connumeratio*, de quo supra, i. e. in summam collectio. Gal. l. 1. de iis, q. in Med. t. 3. Alias *consummare* idem est, quod *perficere*. Ita Scrib. Larg. in Epist. ad C. Jul. Callist. p. 4. dicit: Per antiquos authores *consumari*, i. e. perfici professionem. Vide plura loca in Lexic. Scribon. Rhodii.

CONSUMMATUM, est epitheton Juris, sive Brodii, vel liquidioris alimenti ad culinam potius pertinentis, quam Pharmaciam, quod paratur ex carne, v. g. vitulorum, pullorum, caponum, perdicum, cancrorum, mollissime etiam cum ossibus contusis cocta, additis aliis simplicibus nutrientibus, confortantibus, alterantibus, etiam aromatibus, Gallic. *consumme*. Schenk. S. C. & Pr. M. F. p. 109. 118. Morell. de præscrib. formul. lib. 1. sect. 1. cap. 16.

CONSUMTIO, συντηξις. Vide *colliquatio*. *Analosis*. Caussam *consumtionis* corporis dicit Paracelsus esse Sulphur, item Sal: Resistere vero Mercurium, tr. de trib. Essentiis, cap. 1. seqq. *Consumere* etiam de tempore, & cibus usurpatur. Scribon. Larg. num. 16. 17. 140. i. e. absumere, impendere. Vide Lexic. Scrib. Rhodii.

CONTABESCENTIA. Vide *Atrophia*, *Analosis*, *Colliquatio*, *Consumptio*, *Marasmus*, *Phthisis*. Vid. Lin. Ex. IX. §. 51.

CONTACTUS, ψαῦσις, dicitur, quando duæ partes ita naturaliter conjunctæ sunt, ut sese contingant, cui opponitur *Abscessio*, ἀπόστασις, διάστασις. Gal. cap. 2. de iis, quæ in med. t. 25. Ita corpora, quæ cor attingunt, videlicet pulmo, pericardium, &c. dicuntur τὰ ψαύοντα τῆς καρδίας, l. 3. de præsag. ex puls. c. 4. fin. Verbum etiam ψαύεσθαι, Hipp. non infrequens fuit, v. g. 1. de fract. t. 17. f. 3. h. t. ult. 3. de artic. t. 47. l. 4. Epid. XX. 18.

CONTAGIO *contagium*, ἀπόῤῥοια, ἀπόκρισις, Ciceroni olim l. 2. de Divinat. dicebatur ea vis, quæ a stella defluit, & in sublunaria influit. Lind. Ex. XI. §. 187. Hodieq; vero plerunque, & potissimum per *contagium* intelligitur vis illa, vel activitas, qua affectus quispiam residens in uno corpore sui similem excitat in alio; & quidem vel immediate, & corporaliter per contactum, vel mediate, & ad distans. Th. Vvill. de febr. c. 12. Charlton. Ex. Pathol. X. §. 34. D. D. Maur. Hofm. de morb. contag. Disp. 1. seqq. Vide *Apoerisis*, *Aporrhæa*.

CONTEMPLABILIS, θεωρητὸς, dicitur de diebus *indicibus*, quarto, undecimo, & decimo septimo, ex quorum diligenti observatione intelligitur, quando, & qualis futura sit crisis. Hipp. 2. aph. 24. Vid. dieter. n. 391.

CONTEMPLATIO, θεωρία, significat rei alicujus tractationem, & considerationem in mente, quæ si prolixa fuerit, brevibus verbis exprimi non potest. Gal. l. 5. de san. tu. c. 1. *Contemplari*, ἐπιβλέπειν, i. e. cognoscere, deliberare, scire, non dubitare, est Medico summe necessarium. Parac. comm. in 1. aph. 1. Vide & Diet. n. 311.

CONTEMPTUS, καταφρόνησις. Vide *Cataphroneo*.

CONTENSIO, idem quod *Tensio*, τάσις. Vide *Tasis*.

* CONTENTA, ἰσχόμενα, ἐνισχόμενα, dicuntur ab Hippocr. 6. Epid. sect. 8. t. 19. humores in solidarum partium spatiis, vasis, & cavitatibus conclusi, qui tamen non hac tantum ratione contineri dicuntur, sed quod etiam ab ipsis solidis partibus regantur, & gubernentur. Quod enim ii gignantur, quodque usibus corporis inserviant, id habent a solidis partibus. Hæc quidem Gorr. p. 198. & Castellus. Enimvero hæc sententia repugnat veris hodiernis Artis principiis, quibus docemur, partes solidas potius ab humoribus vitalibus, & spiritibus suam obtinere activitatem, ut sint organicæ. Vide Dogm. nostr. P. I. cap. 2. dogm. 3. & 5. *contenta* quoque dicuntur, quæ urinis sanorum, aut ægrorum præter aquosam substantiam insunt, Gr. περιφερόμενα. Suetque vel universalia, vel particularia, naturalia, aut præternaturalia. Vvill. de Urin. cap. 3. & 5. Dogmat. nostr. P. 3. cap. 4. d. 9. & 11. quamvis Paracels. *contentum* dixerit non illud, quod in urina, sed quod supra urinam est. Schol. in lib. de urin. c. 3.

CONTENTIO, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις, idem quod *controversia*, *disputatio*, est discrepantia opinionum, quando unus alteri assensum denegat, & dissen-

diſſenſit. Hæc aliquando juſta eſt, aliquando condonanda. Gal. l. 3. de diff. pulſ. cap. 1. Olim etiam *Conſultationes* Medicorum dictæ fuerunt *Contentiones*. Scribon. Larg. Epiſt. ad Calliſth. in princ. *Contentium lis, diſputatioque*, Celſ. proœm. lib. 1. *Contendere* quoque ibid. & compoſ. 38. accipitur pro *Aſſeverare*, Rhob. in Lex. Scrib. *Contentio* quoque dicitur συντονία, de nervoſis, & fibroſis partibus, per ſpiritus animales, aut vitales repletis, aut de ſtamine in textrina Extenſo per planas. Galen. lib. 1. de ſem. cap. 15. In ſtatu p. n. dicitur τάσις, σύντασις, *Contentio*, id eſt *Extenſio*, cap. 1. in 1. Epid. t. 10. & 6. Epid. ſ. 1. t. 30. Opponitur huic *Relaxatio*, ἄνεσις.

* CONTENTUS, æquivocum apud Latinos eſt vocabulum. Vel enim ſumitur pro eo, quod ab aliquo continetur. Lind. Exerc. XV. §. 71. Græce ἰσχόμενος, συνεχόμενον, συνεχόμενον. Vide *Contenta*. Galen. lib. de plenitud. cap. 3. ubi & mentio fit *Contentricis facultatis*, συνεκτικῆς δυνάμεως: vel ſumitur pro eo, quod eſt *expanſum*, Gr. συντεταμένον, cui opponitur *relaxatum*, κεχαλασμένον, 6. Epidem. ſect. 1. t. 30. Galen. in comm. Vide *Contentio*. Per translationem etiam *Pulſus* hoc modo dicitur *contentus*, ἔντονος, id eſt vehemens, qui cum renisu quodam pulſat, lib. 3. de diff. pulſ. cap. 5. vel etiam ſignificat *ſatiabilitatem*, quæ Gr. dicitur αὐτάρκεια, & qui *contentus*, ſua ſorte, αὐτάρκης, cui opponitur ἀπληστία, *inſatiabilitas*. Gal. de dignoſc. & cur. animi morb. c. 9. in fin.

* CONTINENS, & hujus vocabuli æquivocatio ex præcedente pateſcit; quando ſignificat rem, quæ aliam recipit, fovet, & ſervat, Gr. dicitur ἴσχον, συνέχον. Ita partes ſolidæ ſunt *Continentia* reſpectu fluidarum. Et quædam cauſæ morbificæ dicuntur *Continentes*, quæ ſemper morbum fovent. Imo Febres quædam dicuntur *Continentes*, συνόχοι, a *Continuis* diſtinctæ, quæ ſine exacerbatione perdurant uſque ad finem. Sylv. l. 1. Prax. cap. 29. §. 3. Deinde & *Continens* dicitur, qui ſuos affectus per rationis moderamen vincere poteſt, Gr. ἐγκρατής, cui opponitur *Incontinens*, ἀκρατής, qui eſt mancipium cupiditatum, & affectuum. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. cap. 2. Magis adhuc reſtrinxit ſignificationem vocabuli *Continentia*, ἐγκράτεια, ad victum, Marſil. Cagnatus libellum ſuum de ſanit. tuenda hoc tit. de *Continentia* inſcribens. Hermetici tropicam quoque attribunt variam ſignificationem verbo *Continere*: v. g. ſumitur pro *informare*, *vivificare*, *exaltare*, vel pro *cohibere*, & *inhibere*, ne avolet, aut efferatur; vel in *potentia habere* aliquid, ut poſtea in actum deducatur. Libav. Apoc. Hermet. Part. poſt. T. 2. Oper. pag. 390. Rhaſes magnum ſuum opus multis libris conſtans inſcripſit *Continens*. Fallop. tr. de pur. c. 15. Tom. I. p. 52.

CONTINGENS, τὸ ἐνδεχόμενον, dicitur vel de iis, quæ a voluntate, & arbitrio hominis pendent; vel de his rebus, quæ pendent a ſuis cauſſis, & præviis diſpoſitionibus in natura. Priorū non eſt determinata veritas quoad nos: Poſteriora admittunt prædictiones veritatis, quæ micare poſſunt radiis, ex ſolerti diſpoſitionum conſideratione. Rolf. O. ac M. Genl. 3. ſ. 2. c. 3. Jung. Gal. de ſubſig. empir. in fin. Ita res non naturales quædam, ceu cauſæ, & media ſanitatis, & morborum, poſſunt dici *Contingentes*, ut ſunt Medicamenta, Operationes Chirurgicæ, in reſpectu ad ſex reliquas, Aerem, Cibum, & Potu, &c. Charlton. Ex. IV. Pathol. 3. 5.

* CONTINUITAS, *Continuus*, συνεχής, συνεχὴς, triplici gaudet ſignificatione. (1.) In ſtatu ſecundum naturam, de partium ſolidarum ſingularum integritate *continua*, ſive ἑνώσει naturali, cui opponitur differentia eſſentialis tertia morborum, *Continuitas ſoluta*, vel *Continuitatis ſolutio*, λύσις τῆς συνεχείας, cujus ſpecies vide apud Galen. lib. de diff. morb. cap. 11. & lib. 4. Meth. Med. cap. 1. Dieter. n. 437. (2.) In ſtatu p. n. de morbis, & in ſpecie de febribus, quædam dicuntur *Continuæ*, συνεχεῖς, quæ in totum non intermittunt, licet aliquando quædam remiſſio appareat, lib. 1. Epidem. ſect. 3. t. 2. vide comm. Galen. in h. l. Recentiores vero *Continuas* iterum ſubdiviſerunt in *Continentes*, συνόχους, de quibus p. a. vocab. *Continens*, & *Continuas* ſtricte dictas, συνεχεῖς, quæ etiam non quidem totaliter intermittunt, interim vel quotidie, aut tertio, aut quarto die, aliove exacerbationem habent. Sylv. lib. 1. cap. 31. (3.) Sumitur pro indicatione medica contra ſolutam unitatem: v. g. ulceris indicatio dicitur vel unitio, vel agglutinatio, vel coitio, vel *Continuitas*, aut *Continuatio*, συνέχεια. Galen. lib. 3. Meth. Med. c. 10.

CONTORQUEO, ἐκστρέφω, accipitur ab Hipp. de vertebris colli intortis, 4. aphor. 35. *Contorſio* aliquando etiam idem eſt, quod *Ileus*, Volvulus, Chordapſus, ſeu *Miſerere mei*. Rul. & Johnſ. *Contorſio* quoque vocatur ſpecies diſlocationis oſſis incompletæ, in qua non exit totaliter, Avic. l. 3. fen. 4. t. 2. c. 1. Foreſt. lib. 9. Obſ. Chirurg. Obſ. 1. Schol. in ſpecie *Contorſio*, eſt luxatio vertebrarum dorſi in latus aliquod, & ita ſpecies Gibboſitatis. Avic. l. 3. fen. 21. t. 2. cap. 12.

* CONTRACTIO, συστολή, vocabulum eſt homo-

homonymum. In ſtatu naturali ſumitur de Actione Muſculorum propria. Galen. lib. 1. de mot. muſc. cap. 9. Jung. Carleton. Oecon. ani. Exerc. XI. Nic. Sten. de Muſcul. & Glandul. Anonym. de rat. mot. muſcul. apud Vvillis Anat. Cerebr. alioſque Anatomicos. Qua ſignificatione etiam de Corde dicitur, quando ſanguinem e venis in ventriculos receptum in arterias, pulmonalem, & aortam, exprimit ſeſe *contrahendo*, cui opponitur *Diaſtole*, διαστολή, quæ non eſt vera diſtenſio, ſed ſaltim *relaxatio*, ſeu ad priſtinam figuram regreſſus. Vide *Cor*. Vera autem *diſtenſio* ſaltem in arteriis per ſyſtolen cordis magis oppletis locum habet, unde pulſus oritur. Vide *Pulſus*. 2. In ſtatu præternaturali accipitur de partium ſolidarum abbreviatione, aut corrugatione, cum impotentia, viriumque, & actionum ſuarum deſtitutione. Galen. de opt. ſect. ad Thraſ. cap. 51. Quæ membra dicuntur *Contracta*, συνεσταλμένα, Hippocr. 2. de iis, q. in medic. t. 32. quibus opponuntur *Diducta*, vel *Expanſa*, ἐκτεταμένα. Et affectus hic tendinum, nervorumque proprius vulgo dicitur *Contractura*. Paracelſ. Theoric. fig. morbor. univerſ. Tab. 4 Ruland. Helmont. Sed. anim. num. 32. &c. cujus cauſſa haud dubie in acido quodam ſpiritu, vel halitu nervoſis partibus inimico ponenda, Gr. ἀγκύλη. Vide *Ancyloſis*.

Contradictio, ἀντιλογία, quando quis alterius ſententiæ, & verbis κατ' ἄντικρυ, e directo ſeſe opponit, eaque inficiatur. Fit vero non ſolum juſte, de quo Linden. Exerc. XII. §. 162. ſed & haud raro falſo, vel ex petulantia, dum inter homines dantur, qui ſemper *contradicere* audent, eaque vituperare, quæ nunquam didicere, vel cognovere, Gal. c. 3. in Hipp. l. de iis, q. in med. t. 32. Et adverſus hos leges ſtatuendas optavit l. adv. Jul. cap. 1.

Contrafissura, ἀπήχημα. Vide *Apechema*.

Contrahens. Vide *Contractio*. *Contrahens* quoque in parte pharmaceutica dicitur medicamentum, συνάγον, Gr. quod coincidit cum *Condenſante*, πυκνωτικῷ. Galen. lib. 5. de S. F. cap. 14.

* Contraindicatio, ἀντίδειξις, *Contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον. Vide *Antendeixis*.

Contralunaris, Græce verti poſſet ἀντισέληνος, vel ἀντισεληνιαῖος. Uſus hoc vocabulo Dieter. de fœminis menſtrui immunditiæ tempore concipientibus. Jatr. num. 586.

Contrarius, ἐναντίος, quid in genere ſignificet, notiſſimum eſt. Ita & in foro Medico *Contrarium* dicitur de corporibus diverſis. Ita Magnum parvo, Laxum denſo, Plenum vacuo eſt *contrarium*. De qualitatibus, & potentiis: ita calidum frigido, humidum ſicco, aperiens obſtruenti, & viceverſa, *contrariatur*. Imprimis vero in Methodo medendi omne fert punctum, ceu ſcopus univerſaliſſimus *Contraria contrariorum eſſe remedia*, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ὑπάρχειν ἰάματα, quemadmodum hoc paſſim ex Hippocr. & Galen. ſcriptis liquet, de cujus axiomatis limitatione videſis Dogm. noſtr. P. 4. cap. 3. Dogm. 3. pag. 482. ſeqq. In ſtricta ſignificatione *Contraria* dicuntur, quæ utrinque a medio æqualiter diſtant. Galen. cap. 5. in 6. Epid. t. 20. *Contraria* realiter in natura exiſtere, negare auſus eſt Helmont. tr. Natura *Contrariorum* neſcia. Verum an feliciter, & accurate hoc fecerit, non eſt hujus loci ventilare. Accipitur & *Contrarium* de ſententiarum repugnantia, & oppoſitione, & ita pene coincidit cum *Contradictione*, in qua acceptione rectiſſime dixit Libav. Alchymiæ transmutat. defenſ. 2. contra Guibert. Apolog. cap. 9. T. III. pag. 150. *Contrarii abſurditas veritatem contrarii confirmat*. *Contrarius* quoque idem aliquando eſt, quod *Adverſarius*, hoſtis. Ita Medicus *Contrarius* vocatur is, qui fas profeſſionis egreditur, Diis, hominibuſque inviſus, apud Scribon. Larg. num. 199. edit. Rhod.

Contritio, σύντριμμα, σύντριψις, σύντριψις, idem quod ſimplex *Tritura*, *Tritus*, *Tritio*, τριβή, τριμμός, eſt ſpecies comminutionis rerum craſſiorum, & ſolidiorum, vel ſimplicium, vel compoſitarum. Vvekerus Antidot. gen. l. 3. c. 6. vocat *Tuſionem*, ubi vide plura Schenk. Syntagm. comp. & præſer. med. p. m. 289. Dicitur & craſſa Minerva *Pulveriſatio*. Vide *Pulvis*. *Species*. Jung. Lexic. Rhodii Scribon. pag. 367. Aliquando, ſed abuſive, *Contritio* vocatur ſolutio corporum, quæ fit per corroſionem. Vide *Corroſio*. Ita incertus Author de Magni lapidis compoſ. c. 36. in Th. Ch. Vol. III. p. 36. *Contritionem Draconis* vocavit, quæ non fit ſuper marmore, nec manibus hominum, ſed eſt tantum aqua, quæ terit, & penetrat corpus, & draconem de natura ſua propria, & vitute.

Controversia, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις. Vide *Contentio*.

† Conturbatio oculorum apud S. Largum eſt minor ophtalmia, quæ ταραξις dicitur Græc. Turn. l. 2. c. 6.

Conturbatio, ταραξις. Vide *Taraxis*. Legit. apud Joh. Steph. Paraphraſ. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 6. p. 158.

Contus, κόντος, dicitur inſtrumentum oblon-

longum, quo naves reguntur, & promoventur; nec non varia ferrea instrumenta longa in metallifodinis necessaria, v. g. *Contus* fossorum, *Contus* tertius, *Contus* uncinatus, &c. Ruland.

* CONTUSIO, θλάσις, θλάσμα, Jonice φλάσμα, vel dicitur de morbo, & specie solutionis continui, cum grave aliquid supra corpus incidit, ac id ipsum collidit, & continuitatem solvit, citra deperditionem manifestam substantiæ, aut externam rupturam, ubi plerumq; in parte carnea cruor sub cute colligitur; & *Sugillatio*, ἐκχύμωμα, sive effusio dicitur, quia venæ exiguæ sub cute rumpuntur. Galen. c. 3. de his, q. in med. t. 30. de tum. p. n. cap. 105. In specie quoque θλάσις, *Contusio* dicitur cranii, vel calvariæ recessus. & incurvatio a violenta illisione absque fractura; quale quid stanneis vasis, & plumbis contingere videmus, si foris illidantur. Gal. in def. Medic. Jung. P. Æginet. lib. 6. cap. 60. & Job. a Meekren. Obs. Chirurg. lib. 1. pag. 13. ed. Lat. Blasii. Res illa, quæ est caussa *Contusionis*, dicitur *Contundens*, θλῶν, corpus grave, ac durum, Meth. Med. 2. Membrum vero, vel pars affecta, *Contusum*, θλασθὲν, διαθλασθὲν, lib. 1. de C. M. P. G. c. 4. item θλάσμα, Jonice φλάσμα. Jung. Lexic. Scribon. Rhodii, pag. 367. Vel dicitur de modo dividendi rem crassiorem, & solidam in particulas minores: ita plerumque coincidit cum *Contritione*; quamvis hæc in minimas particulas dividat, *Contusio* etiam portiunculas crassiores complecti possit. Fit illa *Contusio* vel pistillo in mortario, vel alio instrumento graviori, quo res solida dissolvi potest. *Contusum* dicitur etiam Jus confortativum, ad cujus præparationem, post coctionem carnosarum partium, ossa etiam contunduntur in mortario, ut succus exprimi possit. Est species Juris consummati restaurantis, Blas. Medic. Univ. pag. m. 78.

CONVALESCENTIA, ἀνάληψις, ἀνάσφαλσις ἐκ νόσου, est status ille hominis, in quo morbo prius defuncti, & debiles incipiunt resumere vires, & fieri rursus habiles ad obeunda munera intermissa, verbis Linden. Ex. XIII. §. 241. Tales dicuntur *Convalescentes*, ἀναληπτικῶς ἀγόμενοι, vel ἀναλαμβάνοντες ἐκ νόσου. Hos habere optimum, licet paucum sanguinem, unde renutritione, & attemperatione potius tractandos esse, quam evacuationibus, recte docuit P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 35. A. Et ars, quæ spectat ad eos, *Analeptica* dicta fuit, ἡ ἀναληπτική, Gal. de constit. art. med. c. 20. quæ potissimum in dextra rerum sex non naturalium applicatione consistit. Statum *Convalescentiæ* quidam ad *Neutrum* referre non dubitant, quod quidem per nos licet, quamvis citra necessitatem urgentem fiat. Vide Dogm. nostr. Prælim. p. 8. 9

* CONVENIENTIA, *Conveniens*, duabus potissimum gaudet significationibus. 1. significat similitudinem quandam; & idem est, quod *Concordantia*, ὁμοιότης, ἁρμονία, Gal. de sufig. empir. 2. idem denotat, quod utile, *Congruum* conferens, σύμφερον, ἁρμόζον, προσῆκον, Diet. Jatr. n. 105. 589. 728. 929. Scrib. L. n. 97. 101. Vide *Chresimos*.

CONVERSATIO, ὁμιλία. Vide *Homilia*.

* CONVEXUS, κυρτός, κυφός, significat protuberantiam, & *gibbum*, qua naturalem, qua præternaturalem, & opponitur ei *Cavum*, τὸ κυρτὸν. Galen. 6. aphor. 46. Ita Hepatis pars exterior versus hypochondria spectans dicitur *Convexa*, *Gibba*, κυρτὴ, quemadmodum interior *sima*, σιμή. Ruff. lib. 1. cap. 28. allegante Linden. Physiol. Med. lib. 2. cap. 5. §. 91. In statu p. n. *Gibbosi* in dorso ex vertebrarum situ mutato, & luxatione dicuntur *Convexi*, κυρτοὶ, alias κυφοὶ, ὑβοί: Galen. d. l. Hinc & Hypochondriorum tumores, & protuberantiæ κυρτώματα, i. e. *Convexitates*, sive *Gibbositates*, leguntur apud Hippocr. Prognostic. sect. 2. t. 25. Jung. Galen. comm. ad h. l. quo nomine & gravidarum venter protuberans venit, 2. prorrh. XXXV. 6. nec non a flatibus distenta alvus, l. 4. Epid. VII. 7. lien tumidus, & veluti *Convexus*, κυρτὸς σπλὴν, l. 2. Epid. sect. 2. n. 65. Vide Foes. p. 366.

CONVIVIUM, συμπόσιον, quid significet, notius est, quam ut indigeat verbis. Consideratur vero in Medicina, ut res non naturalis, medio se habens modo ad sanitatem vel conservandam, vel destruendam. Illo respectu *Convivium* est commilitonum homilia, alacritatis animi pabulum, amicitiæ philtrum, & benevolentiæ parens. Imo, uno verbo, (juxta Aristarchi sententiam) *Convivium* sobrie institutum præsens animi, corporisque est pharmacum, describente Langio lib. 1. Epidem. 1. Adde lib. 3. epist. 6. Hoc vero respectu, quando scilicet abusus intervenit, pertinet ad caussas procatarcticas morborum, & in specie ad victum largiorem, & importunum. Fucum in faciebus *Conviviantium* fœminarum detectum lege apud Gal. orat. suas. ad art. cap. 6.

CONVOLVULUS, ἴψ, est nomen insecti, vel vermiculi, qui se involvit pampino vitis. Dicitur & *Involvulus*, apud Plautum, & *Volvox*. Plura vide apud Linden. Sel. Med. Ex. V. §. 109. seqq. Descriptionem reperies ap. Aldrov. lib. 4. de insect. c. 4.

CONUS, κῶνος, 1. significat figuram, quæ a plu-

plurimis rectis lineis circuli extensis in unum punctum coeuntibus circumscribitur. Galen. l. 10. de U. P. c. 12. l. 3. de dign. pulf. c. 2. Helm. tr. Formarum ortus, num. 49. Unde & corpus hujusmodi figuram habens *Conus* dicitur, i. e. inversus turbo, pyramis. 2. Significat *nucem* quandam, quam Hippocr. κώκκαλον, recentiores στρόβιλον vocant, quam haud dubie etiam Galen. intellexit, inter edulia multi seminis referens, lib. 5. de S. F. cap. 23. *Picem liquidam* a nonnullis κῶνον appellatam fuisse, scripsit Diosc. lib. 1. cap. 94. Vid. Ant. Saraceni Scholia ad h. l. 3. *Conus fusorius* dicitur Vasis Chymici species, in quo aliquid funditur, sive liquatur. Morley in Proleg. Collect. Ch. Leid. c. 2. fin.

* Convulsio, σπασμός. Cum omnes arbitrarii motus musculis obeantur, quando ad sua capita retracti, unaque particulam, cui inseruntur, simul attraxerint, si affectus aliquis p. n. in tensionem musculos ducens iisdem acciderit, hunc motus sequitur similis quidem naturali, sed citra voluntatem, & vocatur affectus *Convulsio*. Galen. lib. de Trem. palpit. &c. cap. 7. &c. Hæc, & plura alia Castellus. Quæ tamen vel nihil, vel parum ad rem faciunt. Libet ergo accuratius, & clarius exponere: *Convulsio*, σπασμός, interdum accipitur late, comprehendens omnes motus convulsivos, præsertim *Epilepsiam*, ut 3. aphor. 25. sect. 5. aphor. 2. 3. 4. 70. & sect. 7. aphor. 18. & alibi. De *Epilepsia* vero vide infra suo loco. Interdum stricte vocatur *Convulsio*, vel in toto corpore, vel certo membro musculosarum partium contractio permanens, & rigiditas durans, proveniens a spiritu naturali, sive liquore nervoso, portionibus explosivis nitro-sulphureis inquinato, juxta Vvillis in Pathol. cerebri; vel a nimia fibrosarum partium repletione, & distensione, juxta Sylv. Pr. Med. lib. 2. cap. 23. §. 9. seqq. Universalis tres sunt species, *Tetanus*, τέτανος, (quamvis & hoc vocab. generaliter pro omni Spasmo proprie dicto accipiatur) quando totum corpus æqualiter rigidum, & immotum est: ἐμπροσθότονος, si corporis musculi anteriores contrahuntur, & corpus versus anteriora convellitur, quo morbo laborasse mulierem, apud Luc. cap. XIII. existimat Dieter. num. 779. & ὀπισθότονος, quando corpus ad posteriora convellitur, & in dorsum, ac scapulas contorquetur. Particularis *Spasmi* species sunt in oculis, *Strabismus*, στραβισμὸς, quando oculi vel sursum, del deorsum, vel ad latera contorquentur. In ore, *Spasmus Cynicus*, σπασμὸς κυνικὸς, estque affectio musculorum maxillarium, per quam os, nasus etiam, labrum, adeoque dimidia faciei pars in obliquum torquetur. Vocatur & *Oris tortura*, Galen. 4. Loc. Aff. 2. In mandibula, τετρισμὸς, quando dentes invitis nobis cum sonitu concutiuntur, quamvis hic affectus ad motus *Convulsivos* particulares potius pertineat. Datur tamen & vera *Convulsio* mandibulæ inferioris, ita ut os occlusum permaneat: In pene *Satyriasis*, σατυρίασις, de quibus omnibus suo loco. Convulsiones interiorum partium leguntur apud Scribon. Larg. num. 165. Plura de vera *Spasmi* natura, & caussis lege apud Cl. Vvillis de Morbis Convulsivis, cap. 1. 2. seqq. Datur & *Convulsio flatulenta*, vulgo *Cramphus*, ex flatulento spiritu musculos, & tendines replente, præcipue pedum, qui levi quandoque frictione sanantur. Liddel. lib. 3. Art. Med. cap. 8. Helm. de Lithiaf. cap. 9. n. 135.

* Convulsivus, σπασμώδης, vel dicitur de affectibus *Convulsionem* quadantenus æmulantibus, ita tamen ut non revera spasmi sint, sed motus saltem *Convulsivi*. Galen. lib. 1. de præsag. ex pulf. cap. 4. & cap. 3. in 1. prorrh. t. 99. Thom. Vvillis omnibus morbis generaliter attribuit, d. l. Vel usurpatur de pulsu, qui alias *Vibratus*, κλονώδης, vocatur, in quo ad utrumque terminum tenditur arteria, quem convulsio sequi solet, Gr. σπασμώδης σφυγμὸς, Galen. lib. 2. de causs. pulf. cap. 12. & 1. de diff. pulf. 28.

* Convulsum, σπάσμα, dicitur species solutionis continui partium nervosarum, quales sunt fibræ, tendines, ligamenta, tunicæ, citra rupturam. Hippocr. 5. aphor. 25. Galen. de art. medic. constit. cap. 6. lib. 2. Meth. Med. cap. 2. Spasmata quoque sumuntur pro contentionibus, ac concussionibus totius thoracis, quibus a facultate animali commovetur ad expectorandum, & repurgandum sputum. Aut contractiones corporis, & concussiones significant, quæ cum rigore fiunt, aut horrore initio pleuritidis, cum sanguis, & spiritus ad locum inflammatione tentatum feruntur, ex Hipp. Coac. t. 382. & 425. exponente ita Foes. Oec. p. 578.

Cooperarius, *Cooperans*. Vide *Coadjuvans*.

Coopertio, περιστολὴ, tegumentum, *amictus*, vel amiculum, quo corpus ab aeris injuria munitur, quod legitur apud Hippoc. l. de dec. ornat. IX. 8. Deducitur a verbo περιστέλλειν, vel περιστέλλεσθαι, *Cooperire*, *tegere*, quo aliquoties usus Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 44. l. 2. Epid. sect. 2. n. 57. ed. Lind. l. 3. Epid. sect. 3. ægr. 3. & 15. Gal. l. 3. de diff. resp. cap. 11. Item de ventre, & utero fœtum investiente, l. 1. de morb. mul. LI.

13. Legitur & de medicamento, quod denti imponitur, ut involvat, veluti emplastrum, apud Scrib. L. n. 56. Cartilago quoque θυρεοειδὴς, sive peltalis, aut Scutiformis dicitur *Cooperatoria* Castello.

Cooptatio dicitur, quando res in destillatione fixantur, & præsertim si res fixandæ aquam in se contineant, uti Vitriolum, &c. Johns. in Lex.

Coordinatio, σύνταξις. Vide *Syntaxis*.

Coostrum, dicitur *intermedia pars diaphragmatis*. Rul. in Lex.

Copaivæ *Balsamus*, dicitur Exoticum quoddam oleum nativum densius, a loco natali, quemadmodum Peruvianus, Indicus, aliique. Meminit ejus aliquoties Jacobus le Mort. in Ch. Medico Physica, præsertim cap. 16. Egregium in Gonorrhœa, ingreditur Elixir Antivenereum. Junge Merley Coll. Chym. Leidens. c. 137.

Copal, est nomen *Resinæ* duriusculæ, admodum candidæ, vel ex albo flavescentis, pellucidæ, suaveolentis, in massam redactæ, quæ asportatur ex India occidentali, sive nova Hispania, ubi ex vulnerata arbore guttatim stillat. Dicitur & *Pancopal*. Habet vires calefaciendi, humectandi, resolvendi. Vid. Schr. l. 4. cl. 2. n. 382.

*Cophosis, κώφωσις, Lat. *Surditas*, est abolitus, vel valde imminutus auditus, proveniens a deficiente spiritus animalis per nervum acusticum affluxu, & distributione, propter varios morbos internos, vel externos inducta. In specie *Surditatis* a Tympani relaxatione meminit Vvillis Anim. Brut. Part. 1. cap. 14. Alias duplex est, alia in fieri, quæ fugax est, & levis, qualis repente fit in febribus. Galen. 4. aph. 28. & 60. & 1. in 1. prorrh. t. 32. Alia habitualis, stabilis, & fixa, quæ a variis morbis internis provenire potest. Foes. Oecon. p. 370. Dieter. Jatr. num. 491. Alias duas species recenset Lind. Ex. IV. §. 79. κωφὸς etiam *mutum* significat. Vide *Mutus*; quia *muti* a nativitate plerumque *surdi*. Ephem. N. C. Ann. I. Obs. 35. Schol.

Copia, πλῆθος, ἁδρότης, idem quod *Multitudo*, *Abundantia*. Vide *Plethos*. *Hadros*.

Copiscus, κόπισκος, est species Thuris in Arabia, & Smilo nascentis, quod Indico minus multo, & fulvius est. Diosc. huic secundum locum attribuit, l. 1. c. 81.

*Copos, κόπος, *Lassitudo*, *Fatigatio*, dicitur talis affectio corporis, qua pleræque functiones animales ob debilitatem quandam succi nervosi præpeditæ, ac minus vegete exercentur. Hinc potentia loco motiva vacillat, & ita affecti otium, & secessum amant, corporis exercitia, labores devitant, pensa quævis ægre suscipiunt, eaque statim delassati remittunt, ut liceat (quindi vero liceret?) verba de *lassitudine* scorbutica Cl. Thom. Vvillis de Scorbuto, cap. 4. sano sensu generalius accepta huc referre. Distinguitur *Lassitudo* in eam, quæ sanis etiam competit post corporis exercitia, & labores, propter dissipatos spiritus vitales, & animales prius novo pabulo resarciendos, & in hanc, quæ præternaturalis est, & morbos comitatur. Et hæc triplex esse dicitur, *Tensiva*, *Phlegmorosa*, & *Ulcerosa*. *Tensiva*, τονώδης, est, quando ob copiam sanguinis vasa distendentem, citra insignem impuritatem, musculosæ partes, & fibrosæ impediuntur, ne per spiritus animales expandi satis queant. Quæ species etiam ad latitudinem sanitatis pertinere videtur. *Phlegmonosa*, φλεγμονώδης, quæ & *Æstuosa* vocatur, est, quæ a plethora cum effervescentia conjuncta dependet, & non solum distendendo, sed & æstum inferendo membris musculosis, & nervosis afficit. Linden. Exerc. XIV. §. 86. 87. Dicitur & ὀστεοκόπος. Hæc vel iis ut plurimum contingit, qui validi licet, assueti tamen exercitationibus non sunt; vel acute febricitantes comitatur. Unde & tales febres κοπώδεις, ἢ κοπιώδης dicuntur Hippocrati 4. apho. 31. & 74. 6. Epidem. sect. 2. t. 24. Coac. t. 642. quamvis si jam malignitas quædam concurrerit, tertia species *Lassitudinis* p. n. potius intelligi debeat, quæ est *Ulcerosa*, ἑλκώδης, & hæc provenit ab impuritate sanguinis, & succi nervosi plerunque serosa, & salina, cum defectu spirituascentiæ, & activitatis debitæ conjuncta. Hæc si fuerit in iis, qui sunt in statu decidentiæ, hoc est nondum revera ægrotant, ad morbos tamen valde dispositi, dicitur *Lassitudo spontanea*, κόπος αὐτόματος, & significat morbos imminere. Hippocr. 2. aphor. 5. Quædam vero sequitur, & comitatur morbos jam præsentes: imprimis vero Scorbuti symptoma solet esse familiarissimum. Vvillis d. l. & alii Authores, qui de scorbuto scripserunt. Κόποι aliquando etiam ipsum *laborem* vehementiorem significare existimat Foe. ex Hipp. 6. Epid. s. 1. t. 1. Oecon. p. 348. Enimvero non video tantam necessitatem, cum sensus etiam integer sit, si per *lassitudines* vertatur vocab. κόποι.

Copriemetos, κοπριήμετος, i. e. *merdivomus*, quando quis stercora vomitu per os reiicit in Ileo desperato. Usus hac voce Hipp. 2. Epid. s. 1. n. 71. edit. Lind.

Co-

Copros, κόπρ☉, *stercus*, fimus, excrementum alvi in prima coctione segregatum significat. Dicitur & Hippocr. κόπριον, κόπρανον, Coac. t. 214. & 602. Consideratur vel ut res sec. natur. quatenus est consequens sanitatis, vel ut res non naturalis, quatenus esse potest caussa procatarctica sanitatis, & morborum; vel ut res p. n. tanquam symptoma, si excrementa videlicet corrupta morbum sequantur; vel ut medicamentum, quamvis sordidum, & merito quoad internum usum abrogandum. De facultatibus diversorum stercorum vide Galen. l. 5. de S. F. cap. 17. & l. 10. tit. *Copros*.

Copton, κοπτὸν, κοπτὴ, dicitur medicamentum ad *placentæ* formam contundendo redactum, sic dictum, quod non coqueretur, sed tunderetur. Meminit Æginet. l. 7. cap. 18. tanquam externum, & parti affectæ, stomacho, vel jecinori, imponendum. Interim & Gal. ad interna Arteriaca dicta, h. e. quæ contra tussim, & alia asperæ arteriæ vitia adhiberi possunt, retulit *Coptarium*, κοπτάριον, hoc est placentulam contra tussientes, l. 1. de C. M. S. L. cap. 2.

Copula, dicitur Capivaccio genus somni naturalis, & nil aliud denotat, quam immobilitatem partis sensitivæ, l. 1. Practic. cap. 18. p. m. 528. seqq.

* Copula, σύνδεσμ☉, idem quod *Ligamentum*. Vide infra lit. L. *Copulatio*. Vide *Conjugium*.

Coquus, ὀψάγειρ☉, minister Medici, Galen. lib. 2. de san. tu. cap. 11. qui proprie alimenta præparat ad victum quotidianum pro conservanda, aut recuperanda sanitate. Per methaphoram ad Pharmacopœum quoque refertur, dum & ipse *coquendo* quædam facit medicamenta. Imo & ventriculus dicitur *coquus* noster communis tropice; est enim coctionis officina, & instrumentum, non quidem propria facultate, sed beneficio fermenti, & adjacentium viscerum caloris vitalis. Vide *Chylificatio*. Dicitur & *cocus*, præsertim in plurali, *coci*, ad differentiam Infinitivi passivi *coqui*. Vid. not. Rhodii ad Scribon. Larg. n. 111.

* Cor, καρδία, dicitur ratione necessitatis & utilitatis principalissima pars solida organica corporis carnea, musculosa, constans duabus cavitatibus, quæ *Ventriculi* dicuntur, sinistro angustiori, dextro capaciori per intermedium carneum septum multis scrobiculis, sed imperviis præditum distinctis, & duabus ad basin, sive partem latiorem annexis appendiculis, quæ *Auriculæ*, vel *aures cordis* vocantur, exterius membrana quadam veluti amiculo munita, quæ *Pericardium* appellatur, e vena cava ad auriculam dextram sanguinem a toto corpore refluum excipiens, abhinc in ventriculum dextrum assumens, inde per contractionem, & coarctationem in arteriam pulmonalem per substantiam pulmonis expellens, postea per venam pulmonalem refluentem in auriculam sinistram, & ex hac in ventriculum sinistrum recipiens, mediante que contractione cum contractione ventriculi dextri coincidente in aortam, sive arteriam magnam, per totum corpus distribuens. De *Cordis* Structura videantur Anatomici, & inter hos Lind. Medic. Physiolog. l. 2. c. 6. Barthol. Anat. l. 2. c. 6. Tropice *cor* quoque dicitur *Macrocosmi* Sol, & viceversa *cor* hominis, Sol *Microcosmi*, Paracel. de pestil. Tract. 1. & 2. alibique. Inter metalla *cor* dicitur *Aurum*, inter Elementa *Ignis*. Rul. in Lex.

Coracine *sphragis*, κορακίνη σφραγὶς, est nomen Pastilli, quem ex Asclepiade recitat Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 11.

Coracinus, κορακίν☉, nomen piscis, qua fluviatilis, præsertim in flumine Nilo, qua marini, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & medicina vide apud Ul. Aldrov. l. 1. de pisc. c. 15. Bruyer. de re cib. l. 19. c. 40. Differt a *Corvo*, vel *corace*, de quo mox. Dicitur & *Graculus*, Gal. 3. de A. F. c. 31.

Coracobrachiæus. Vide *Coracoides*.

* Coracoides, κορακοειδὴς, est epitheton processus acuti, exiguique in interiore parte ossis cervicis, & scapulæ, qui, cum anchoræ, vel cervini rostri similitudinem referat, *Ancyroides*, ἀγκυροειδὴς a nonnullis, *Caracoides* ab aliis nuncupatur; quandoquidem extrema ejus pars, uti Corniculæ rostrum, ad exteriora inclinat. Galen. lib. de ossib. cap. 14. cap. 1. de artic. t. 2. De hujus ossis descriptione vide & Bartholin. libell. 4. Anatom. cap. 19. qui & σιγμοειδῆ dici, & per hunc processum, & cavitatem scapulam cum brachio jungi testatur. Ab hoc processu, propter originem, & adhæsionem, nomina quoque obtinuerunt Musculi *Caracoidei*, vel *Coracobracchiæi*, & *Coracohyoidei*, de quibus vide eund. Anat. l. 4. c. 1. & l. 3. c. 12.

Corallatum, est nomen medicamenti apud Parac. cum epitheto *Diaphoreticum*, cujus descriptionem vide apud eund. l. 3. de morb. Gal. c. 25. & explicationem apud Libav. Apoc. Hermet. part. prior. c. 5.

Corallinum, epitheton *Arcani* cujusdam Paracelsici, quod alias dicitur *Mercurius sublimatus rubeus non corrosivus*, cujus descriptionem ex Crollii Basil. Chymic. repetiit Libav. Syntag. Arc. Chym. l. 7. cap. 29. fin. Liquoris *Corallini* meminit

menit Parac. l. 3. de vit. long. c. 12. *Arcanum corallinum*, quod ex essentia auri est, laudat idem Parac. adversus Podagram, l. 2. de vit. lon. c. 1. De triplici *Arcallino corallino* Paracelsi vide Libav. Apoc. Herm. p. prior. c. 5. Hujus *Arcani corallini Paracelsici* modum præparandi manifestare quoque voluit Helmont. de febrib. c. 10. §. 10. 11. quod fieri debeat per abstractionem Liquoris Alcaheſt a Mercurio vulgo veniali. Enimvero cum æque obscurus sit liquor Alcaheſt, facile quis intelliget, & hoc Arcanum Paracelsicum esse revera arcanum, h. e. obscurum, & ita melius negligi, quam operosius inquiri, præsertim cum sit Mercuriale, cui temere non est fidendum.

Corallium, *coralium*, *corallus*, κοράλλιον, κόραλλος, imo & *corallum*, quasi τῇ κουρᾷ ἁλωτὸν i. e. *tonsura*, & *præsectione captum*, *Basad* Arab. an inter vegetabilia, an vero mineralia referri debeat, valde dubium est. Ex utraque parte militant Viri doctissimi. Gorieus per lapidem ex pingui succo in mari arboris in formam concretum descripsit. Schroderus quoque lib. 3. cap. 6. lapidibus pretiosis subjunxit; cui subscripsit Fr. Hofmann. in clav. vocans lapidem, seu saxeam in fruticis speciem concretionem. Helmont. t. Potestas medic. num. 62. etiam lapidibus annumeravit, quamvis tr. de Lith. cap. 1. num. 16. plantam lapideam dixerit. C. Hofm. vero l. 2. Officin. c. 153. §. 24. vegetabilibus annumerare non dubitavit, imitatus Ferdin. Imperatum, l. 27. hist. nat. cap. 2. dicentem: Li *coralli* sono numerati tra le piante, c' han vita nell' umore. Fruticem quoque marinum, & plantam vocavit Chiocchus in Mus. Calceol. s. 1. in princ. Nostrarum non est partium, litem hanc dirimere; utpote quod in foro medico ignorare parum affert detrimenti, scire parum emolumenti: Quemadmodum & hunc scrupulum, An *corallia* in fundo maris mollia nascantur, & demum in aerem liberum producta indurentur in lapideam concretionem? De quo dubio videantur dicti Authores. Placet tamen Fr. Hofm. διακρίσις, distinguendo inter illorū germinationem, & perfectionem: Quoad illam, mollia esse possunt: quoad hanc, dura quoque reperiuntur in profundo maris. De eorum generatione, differentiis, viribus, quas quidem Chymici pene incredibiles attribuunt, videantur modo laudati Authores, quibus jungantur Parac. passim in scriptis suis, Croll. in Basil. Chym. Ruland. in Lex. Johns. &c. Jungatur & Junken. Chym. Med. Phys. P. I. sect. 4. cap. 8. pag. 309. De *corallis factitiis* vide etiam Parac. l. 7. de transmut. rer. natur. Meminit & Rul. d. l.

Corax, κόραξ, *Corvus*. Lat. æquivocum est nomen. (1.) significat *avis* rapacissimæ, & notissimæ genus, cujus descriptionem, & usum vide apud Aldrov. l. 11. Ornith. c. 1. adde Schr. l. 5. cl. 2. n. 51. (2.) est nomen *piscis* marini, corporis forma *Milvo* pisci similis, carne duriori præditi, non tamen contemnendi in cibis. De hoc vide Rond. l. 10. de pisc. c. 71. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 57 Historiam de *Corvis* albis in Vvetteravia vide in Ephem. Nat. cur. Ann. III. Obs. 57. (3.) *morbus* quoque in oculo, qui *Ægilops* alias vocatur, Haliabbati dictus fuit *Corvus*, teste Manardo in Epist. (4.) *Corax*, nomen est etiam medicamenti, videlicet *Pastilli* perutilis ad putridorum ulcerum, præsertim pudendorum nomas, cujus descriptio bis habetur ap. Aet. l. 1. teste Gorr. p. 241. Taceo plures significationes huc plane non pertinentes, quas diligenter collegit Aldr. Ornith. d. l. §. Æquivoca.

Corda, *Chorda*. χορδή. Vide *Chorda*.

† Cordis compressio, cartilaginis mucronatæ depressio mulierculis. Septalius de morb. mucronatæ cartil. c. 2.

† Cordolium, καρδιαλγία. Laurenbergius in Antiquario.

Cordinema, κορδίνημα, scribitur & σκορδίνημα, significat autem idem, quod καρηβαρία, (vide supra *carebaria*) i. e. *capitis gravitatem*, eo quod τὸ κάρα δινεῖται, caput in orbem vertatur, ita exponente Erotiano in Onomastico p. m. 58. quamvis Hipp. semper usus sit vocab. σκορδίνημα, pro *tensione membrorum*, & verbo σκορδινᾶσθαι, tendi, l. 2. Epid. s. 3. n. 34. & lib. 6. Epidem. s. 5. t. 4. ubi legitur σκορδινησμοὶ, *tensiones membrorum* cum oscitatione, & l. de superfœt. IX. 3.

* Cordyla, κορδύλη, nomen piscis. *Vide Thunnus*.

Core, κόρη, primum significat *puellam*, *virginem*, quæ nondum nupsit. Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 4. Coac. t. 549. Jung. C. Hofm. in Galen. de U. P. l. 7. n. 482. dicitur & eidem κόρος, l. 6. Epid. s. 8. t. 28. deinde significat *Pupillam*, mediam iridis in oculo partem, per quam visus peragitur, sive minorem oculi circulum intra iridem comprehensum, per quem cernimus. Estque nihil aliud, quam tunicæ, quæ ῥαγοειδὴς, *Uvea*, dicitur, foramen, in eum usum a natura factum, ut per ipsum res visibiles humori crystallino, vel potius spiritui animali, & nervi optici expansioni retiformi facilius pateren t. Barth. l. 3. Anat. c. 8. In hac significatione usus Hipp. 2. prorrh. XXIIX. 16. 31. Vide Foes. Oec. p. 349.

Corema, κόρημα, significat vel *purgamentum*, quod verrendo collectum est, vel ipsas quoque *Scopas*, quibus vertitur. Gorr. in def. d. l. quamvis nullam addiderit authoritatem.

Medicamenta quoque ad exterendam, & lævigandam cutim commoda, vocat P. Ægin. κορήμαξ, l. 7. voce Osyris.

† Coriziola. Rhaſ. ad Almanſ. Scammon. Monſpelienſium. Vide de hujus Virtute Lud. Merc. in praxi. Polygonum in aquis naſcens, Tebernæmon. in Iconibus.

Coris, κόρις, i. e. *Cimex*. Vide ſupra.

Corium, βύρσα, δέρμα, δέρας, σκύτος, quid ſit, etiam vulgo notum eſt, nimirum cortex, quo caro tegitur, quodque deglubi a carne poteſt. Lind. Ex. V. §. 42. *Coria* molliri pro oleum, dixit Galen. l. 2. de S. F. cap. 5. *Coria* vetera uſta ad attritiones commoda eſſe, legitur l. 11. de S. F. De aliis *Corii* uſibus variis vide Aldrov. l. 1. de quadruped. biſ. c. 1. p. m. 334. ſeqq. ed. Bonon. *Cortex* quoque exterior granorum, & fructuum *Corium* dicitur, v. g. *Coria malorum*, Scribon. Larg. num. 111. mali granati, num. 234. unde contracte *Malicorium* dicitur in offic. Vide Rhod. in not. ad h. l. & in Lex. Scrib. Ervum ſine *Corio*, Veger. l. 3. cap. 4. *Corium terræ*, legitur apud Rul. in Lex. *Coriaceum*, de animalibus legitur, βυρσώδες, ap. Gal. l. 3. de A. F. c. 41.

Cornelus, *Carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

Cornesta, idem quod *Retorta*. Morley collect. Chym. Leidenſ. proleg. c. 2.

* Corneus, κερατοειδής, *Corniformis*. Vide *Ceratoides*.

Cornicula, vocatur inſtrumentum Chirurgicum parvum excavatum, quod majoribus membri aridi vaſis adhibitum ſine igne, & ſolo oris ſuctu per exile, & ſummum foramen nutrimentum potenter attrahit, teſte Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig. 7. ex Hildan. Obſ. Chirurg. Cent. I. Obſerv. 80. & Tulp. lib. 3. Obſ. 49.

Cornicularis *proceſſus*. Vide *Ancyroides*.

Corniger, κερασφόρος, epitheton animalium, quibus cornua naturaliter accreſcere ſolent capiti. Dicitur & *Cornutus*. Talibus animalibus plerunque deeſſe dentes ſuperiores, notavit Gal. l. 6. de Anat. admin. c. 3.

Cornix, κορώνη, κύμβιξ, κυρόνια, eſt nomen avis rapacis corvini generis, cujus deſcriptionem, differentiam, & uſum vide apud Aldr. Ornithol. l. 12. c. 2. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 50. *Cornix* etiam de oſſium proceſſibus acutis dicitur, Gal. de oſſib. in procem. l. 2. de U. P. cap. 14. Ita cubiti acutum proceſſum vocavit κορώνην Galen. cap. 2. in Hippocr. de artic. in procem. & Hippocr. ſect. 2. de artic. t. 5. κόρωνον acutam apophyſin maxillæ inferioris. Barthol. Anat. libell. 4. c. 11. p. 726. Horn. Microc. §. 12. D. D. Hofm. Diſſ. Anat. ad h. l. pag. 33. 34. Vocantur autem ita hujuſmodi acuti proceſſus, propter ſimilitudinem roſtri *Cornicis*. Foeſ. Oec. pag. 350.

* Cornu, κέρας, dicitur proprie de eminentiis illis inſtar oſſium duris, & ſiccis, in quorundam animalium capitibus naturaliter productis, plerunque binis, rarius una, propriæ defenſionis gratia, quæ tamen inſignem etiam uſum præſtant in Medicina, quorum catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 25. Apud Scrib. Larg. n. 8. 60. 141. legitur *cornum*, *corni*, *cornorum*, & plura hujuſmodi inflexionis, & declinationis exempla collegit ex aliis Rhodius in Lexic. Scrib. n. 67. Junge Robert. Keuchen. ad Seren. p. 144. & 209. Aliquando tamen, & præternaturaliter tales prominentiæ cum in brutis, tum in homine obſervatæ ſunt. Vide Hildan. Cent. 1. Obſ. 25. Ephemer. Nat. Curioſ. Tom. vel Ann. I. Obſ. 30. & Nobiliſs. D. D. Georg. Franci Exerc. de *Cornutis*. Jung. Bonetti Medic. Sept. l. 1. ſ. 3. c. 1. p. 43. ſeqq. Ita Pathologice *Cornua* quoque dicuntur additiones ſpiſſæ, ſingulariter naſcentes ſuper juncturas in extremitatibus, propter vehementiam operationis. Avicen. lib. 4. fen. 7. t. 3. cap. 14. Appellantur quoque *cornua*, κέρατα, κεραίαι, uteri proceſſus, vel prominentiæ ad latera fundi uterini utrinque occurrentia, ubi vaſa deferentia inſeruntur, quæ tamen magis in non gravidis, quam gravidis notari poſſunt. Spigel. de Hum. corp. fabr. lib. 8. c. 19. Aquapend. de form. fœtu. Barthol. lib. 1. Anat. cap. 29. Vide *Ceraæ*. Caſtellus vocat *Aſpices matricis*. In ſpecie *cornu Cervi* in Chymicis eſt *alembici roſtrum*. Eſt autem in medicinalibus apud Paracelſ. herba vulneraria, ob ſimilitudinem foliorum ad ejuſmodi *cornua* alludentem, naturaliter ex arte ſignata. Rul. & Joh. in Lex. *Cornu divortii* Spagyricis dicitur diſtractio duorum, vel potius trium principiorum eſſentialium, Balſami vitæ ſulphurei, ſaliſque humidi diaphani, & Mercurii vitæ, ſive humidi radicalis, illius quidem per uſtionem, hujus vero per congelationem. Gerar. Dornæus tr. Phil. Chym. tr. 2. Vita brevis, in Th. Ch. Vol. I. p. 468.

Cornumusa, idem quod *Corneſta*, vel *Retorta*. Morley. d. l.

† Cornustibium, a cornu, & Stibio, hoc eſt gutto Corneo, in quo reponitur ſtibium. Ant. Nebriſſenſis quinquagen. c. 44.

Corolla, στεφάνη. Vide *Corona*.

Corona, ſumitur diverſimode. Primum proprie Gr. στέφη, στέφανος, pro ſerto ex floribus, ſive faſce florum per ſeriem comprehenſorum. Hinc plectilis *Corona* dicebatur. Junge Mercurial. l. 3. Var. Lect. cap. 9. & Rhod. ad Scrib. Larg. num. 271. Galen. l. de cauſſ. procat. cap. 1. Ad cujus ſimilitudinem deinde per meta-

bo, malo, vel vitio. Scrib. L. n. 6. 16. 95. 99. 101. 171. ubi etiam *correptio*, i. e. accessio, vel *invasio morbi* legitur.

Corroboratio, *corroborans*, ῥῶσις. ῥωστικὸς, τόνον διδοὺς τοῖς μορίοις, idem quod *confortatio*, *confortans*. Vide supra. Dicitur de illa efficacia, qua vires vitales partium, & corporis deficientes, vel imbecilliores restituuntur. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 19.

Corrosio, ἀνάβρωσις, *erosio*, dicitur & διάβρωσις. Vide *Anabrosis*. Præter illam significationem Pathologicam, magis adhuc recepta est Pharmaceutica, & Chymica, qua describitur *Corrosio*, quod fit calcinatio res coagulatas per corrodentes spiritus in calcem reducens. Estque duplex, *Vaporosa*, vel *Immersiva*, quarum omnium species expositas vid. apud Rul. & Johns. Accuratius adhuc *corrosionis* species exposuit Dn. D. Sohn. Diss. Chym. Phys. XII. §. 7. Media illa, & materiæ, quibus *corrosio* perficitur, dicuntur *corrosiva*, ἀναβρωτικὰ, qualia etiam sunt Chirurgorum medicamenta, quæ superfluam carnem, & excrescentias depascunt, exedunt, & absumunt. Alias καθαιρετικὰ, νεμόμενα, σηπτικὰ. Vide *Catherica*, Ruland. & Johns. *Corrosivum minus* Paracelsi quod dicatur, vide in Morley Collect. Chym. Leid. c. 147.

* Corrugatio, ῥίκνωσις, *rugositas*, dicitur de cute, quando propter extenuationem coincidit, & in rugas contrahitur. Gal. 3. in 6. Ep. t. 29. aliis t. 21. Huic opponitur ἔκτασις, *extensio* cutis cum refectione, ac repletione. Foes. Oec. p. 554. Ita & Oculi Tabes nihil aliud est, quam *corrugatio* tunicarum, aut pupillæ. Gal. l. 10. de U. P. c. 5.

Corruptio, φθορὰ, διαφθορὰ, quid in genere significet, e Physicis sciri potest. Specialius quatuor modis viventia cuncta *corrumpi* posse, docet Galen. lib. de marasmo, cap. 1. ubi *corruptio*, & *Marcor* pro Synonymis habentur. In Medicina restringitur *Corruptio* ad hominem, eique competentes partes continentes, contentas, & impetum facientes, nihilque aliud est, quam recessus a statu naturali ad naturæ contrarium. Suntque ejusdem varii gradus, quorum ultimus consistit in tanta eversione ad naturæ contrarium, ut non possit iterum ex naturæ coctione ad pristinam naturam redire. Galen. 2. aphor. 17. *Corruptum* quoque dicitur, quod alienum est a natura, indicatque sui remotionem; lib. 9. Meth. Med. cap. 10. fin. *Corruptio* etiam attribuitur rebus non naturalibus, præsertim alimentis. Hinc elegantissime Lindens. Ex. V. §. 119. Sane *Corruptio*, inquit, ciborum multorumque, & multigenerum, neque consuetorum, ac alia super aliam cruditas per se satis sunt adducendo hominem in certum vitæ discrimen. Quin & ob *Corruptiones* aeris, aquarumque causantur morbi, uti patet non solum ex Hipp. de A. L. & Aq. sed & ex Paracels. Labyrinth. Med. c. 11. quos morbos *cogastricos* vocat, a *cagastro*. Vide supra *Cagastrum*. *Corruptio* Chemistica nihil aliud est, quam totius a natura compositi suas in partes resolutio. Gerard. Dorn. Art. Chem. lib. 1. cap. 5. in Theat. Chym. Vol. I. pag. 198. Quid vero idem per *Rotam corruptionis* intelligat, tr. Artif. supernat. c. 6. 7. videtur p. 296. Quibusdam Spagyricis *Corruptio* significat terram nigram, quæ in operatione circa Lapidem Philosophor. incipit post sublimationem, & destillationem subsidere in aqua usque ad fundum vasis, alias *Fœtidum menstruale* quoque dicta. M. Joh. Isaac. Oper. Miner. c. 26. in Th. Ch. Vol. III. p. 435. Vide etiam *Distructio*.

Corre, *Corse*, κόρῥη, κόρση, κείρω, *tondeo*, significat *tempora*, vel *maxillas*, quæ tonderi solent, Horr. p. 24. Idem quod κρόταφος.

Corsufle, est terminus Spagyricus, denotans compositionem quandam, quæ mutato nomine Ixir dicitur, de quo plura in Turba Philos. serm. 30. & 31. Th. Chym. Vol. V. pag. 24.

Cortex, φλοιὸς, φλοὸς, φλοῦς, exteriorem crustam, & tegmen, vel involucrum radicum, arborum, fructuumq; significat, quorum in Officinis usitatiorum catalogum vide ap. Schr. l. 2. Pharm. c. 9. *Cortex extensus* signum est perfectæ maturitatis, non rugosius. Gal. l. 2. de Ant. c. 15. *Cortex* corium tegens describitur a Lind. Ex. V. §. 42. Vide *Corium*. *Cortex* ovi pro *Testa* venuste legitur apud Q. Seren. Keuchen. in not. ad illum p. 205. In Anatomicis quoque *Cortex* dicitur exterior substantia cerebri cinerei coloris, ad differentiam interioris candidioris, quæ medullaris, & Callosum corpus dicitur, quemadmodum passim in scriptis Anatomicis legere est. Aliis vocatur *corticalis substantia cerebri*. *Cortex* quoque in genere sequiore, vel fœminino legitur apud Scrib. L. n. 60. quamvis Barthius non satis Latinis addiderit. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 368. *Cortex æris* est *bracilum*, vel *Bracium*, flos æris. *Cortex maris*, est *Acetum Philosophicum*. Rul. John.

Corvinus *lapis*, dicitur ille, qui calefactus tonitru edere, & in India reperiri fertur, ab Incolis *cochore* vocatus, haud dubie propter portiones sulphureo-nitrosas volatiles abundantes. Borell. Cent. 2. Obs. 38. Fr. Hofm. Clav. ad Schr. l. 3. §. 153.

Coruscatio, ἀστραπή. Vide *Astrape*.

Corvus, κόραξ. Vide *Corax*.

Corycus, κώρυκος, legitur & κώρυκος, significat *follem grandem*, vel *pilam majorem*, qua olim in *coryceino* balnei ædificio colluderent. Aliis describitur per cistulam pannariam, aut vasculum, utri, vel folli simillimum, ex pellibus consutum. Alii testantur fuisse *Lanceam*, aut *Naviculam*. Vid. Lang. l. 1. ep. 52. Prima significatio spectat ad exercitia corporis, dicitur κωρυκομαχία, teste Galen. lib. 2. de sanit. tu. cap. 8. Junge Foes. pag. 349. Annon hodieque lusus pilæ majoris huc spectaret? quæ pila Gallice dicitur, & vernacule un balon. Diminutivum est κωρυκίδιον, *Corycidium*, quod fuit etiam concavum, ex pellibus, scutum, & involucrum, quod sagittantes sinistro apponebant, Lang. d. l. Hoc nomine quoque *pila* minor manuaria venire posset. Hoc vocab. κώρυκος non debet confundi cum *Coryceus*, κώρυκος, per ω, quod significat *specum*. Unde *Corycæus auscultator*. Vide Hofm. lib. 6. Var. Lect. c. 3.

Corydos, *Corydallus*, κόρυδος, κορυδαλλος, id est *alauda*, *galeritæ*. Vide *Alauda*. P. Æginet. l. 7.

Corymbos, κόρυμβος, *baccam hederæ* significat. Sumitur & pro *mammis* a Q. Sereno Medic. cap. de *Mammis* sanandis. Vide Rob. Keuchen. not. p. 160.

Coryphe, κορυφή, primario *verticem* capitis significat, qui est media, & summa inter sinciput, & occiput pars, unde velut a centro circulus, capillorum proventus incipere videtur. Gal. l. Intrод. c. 10. Dicitur etiam στροφὴ, (quo & Latini respexisse videntur, dum *verticem* dixerunt a *vertendo*, nimirum propter flexum capillorum, quod illic velut in gyrum vertantur; quam etiam ob caussam quidam ex Gr. ἑλιγμὸν, & πόλον τῆς πόλεως, h. e. a *vertendo*, eandem partem appellarunt, Castell.) Aliis linea illa, qua capilli alii ad dextram, alii ad sinistram vertuntur, κορυφὴ vocatur. Unde & δικόρυφοι, i. e. *bivertices* vocatur, non ii quidem quibus os summum geminum est, sed illa potius linea, discrimenq; capillorum. Secundario etiam aliis partibus attribuitur, v. g. *Principium Mesenterii*, quo spinæ dorsi alligatum est, vocatur κορυφή, i. e. *apex*, seu principium *Mensenterii*, a Gal. l. 16. de U. P. c. 10. Item appellatur alibi ἄρτημα, *vinculum*, v. g. l. 6. de Admin. Anat. c. 6. & 4. in 6. Epid. t. 7. Jung. C. Hofm. comm. in Gal. 4. de U. P. n. 216. Ita & *basis cordis*, veluti operculum ventriculorum cordis, dicitur κορυφὴ, teste eodem C. Hofm. d. l. n. 336.

* Coryza, κόρυζα, est species *catarrhi*, in qua materia peccans per nares secernitur, Latinis *Gravedo*. Hipp. usus hoc vocabulo, & derivativo κορυζώδης, 3. aph. 20. l. 6. Epid. s. 3. t. 32. & 1. 3. t. 6. Vide Foes. Oecon. p. 349. & supra *Catarrhus*.

Cos, ἀκόνη, est lapis in quo cultri, & alia instrumenta secantia, aut pungentia terendo acui solent. *Cos Medica* vero est lapis, in quo tritura nonnullorum simplicium medicamentorum, quæ *præparata* in Officinis dici solent, fieri solet. Meminit Galen. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 4. Alibi vocavit *cotem oculorum*, ἀκόνην ὀφθαλμικὴν, haud dubie vel quia lapis plerunque cavitatem oculi repræsentat; vel quia Collyria lævigari in illo solent. Galen. lib. 9. S. F. §. de Lapidibus. Dicitur alias *Porphyrites*, lapis super quem alio lapide versatili fit lævigatio, aspersa aliqua aqua destillata conveniente, ut fiat instar pultis. Vide Schroder. lib. 2. cap. 76. *Cotis Naxiæ* mentionem facit Gal. lib 9. S. Fac. §. Ostracites. *Cotícula*. Vide *Lydius*.

Coscinos, κόσκινον, id est *cribrum*. Unde κοσκινίζω, *cerno*, cribro. Vide *Cerno*. *Cribrum*.

Cosmetica, κοσμητικὴ, est pars Medicinæ ministra ad Diæteticam, & Parmaceuticam pertinens, quæ tradit modum per media (quæ etiam *Cosmetica* vocantur.) naturalem servandi, aut restituendi pulchritudinem. Vide *Decoratio*. Hæc quomodo differat a *Commotica*, Vide supra *Commetica*. Quamvis Rolf. hanc differentiam non attenderit, sed *Cosmetica* remedia vocaverit etiam fucos ad album, & rubrum, Ord. ac Meth. Gen. l. 7. s. 2. c. 12. 13. *Cosmeticum* Crollii, ad delendas maculas, & tollendam serpiginem, vide etiam apud Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 30.

Cosmetorges, est vocabulum a Dolæo effictum, quo explicare, & exprimere voluit Microcosmetora, hoc est animam sensitivam particulariter in cerebri globosa parte sedem suam habentem, in furorem actam, & ad iram commotam, mediante sanguine nimis effervescente, & scoriis sulphureis referto, Encyclopæd. lib. 1. cap. 2. §. 10. pag. 14. Plura loca, ubi hujus vocabuli fit mentio, quærantur in Indice.

Cosmos, κόσμος, variis gaudet significationibus. 1. denotat *Mundum* universum, quæ acceptio non est hujus loci. Vide *Mundus*. 2. apud Hippocr. significat ordinem, & rerum seriem in genere, tum in specie circa crisin, & dies criticos. Vide l. 2. de morb. mul. XLII. 13. XLIX. 42. s. 3. progn. t. 7. Hinc & κόσμιοι, teste Erot. sunt ἄξενοι, *bene ordinati*, & κοσμηταὶ dicebantur, qui præerant adolescentibus ad moderandos eorum mores. Foes. Oecon. p. 350. Gorr.

Cosmographia, κοσμογραφία, est proprie ars, & pars Matheseos, tradens descriptionem, constitutionem Orbis terrarum, & ejusdem partium. Hanc Medico scitu esse necessariam, urget Paracelsus non in eum finem, ut sciat, quales caligas induant incolæ diversi, sed quibus morbis diversis infestentur, Defens. 4. Idem ex hypothesi illa accepta, quod *Homo* dicatur *parvus Mundus*, duplicem constituit *Cosmographiam*, *Macrocosmi*, & *Microcosmi*, Labyrint. Med. cap. 4. per hanc intelligens partem Physiologicam Medicinæ, & Anatomiam, de morb. Tartar. c. 12. 18. & alibi sæpius.

† Cossi, Vermes in lignis Cariosis. Heresbach. l.2. de re rustica.

Cossum, Paracelso dicitur exulceratio circa nares gravior, proveniens, ex mente illius, ex sulphure albo, & sale scisso Martiali, lib. de apostem. ulceribus, cap. 39. Aliquando etiam participat de malignitate Gallica, seu Venerea, lib. de ulcer. Gall. aliisque affectibus, lib. 3. cap. 5. Jungatur Marcell. Cuman. Obser. 84. apud J. H. Velsch. in Syllog. Curat. & Observ. Medicin. Cent. I. p. 81. *Coss.* etiam Italis, vel *Cox.* vocari Varos, & similes tumores parvos, & duros in faciei cute obortos, scribit Forest. lib. 5. Obs. Chirurg. Obs. 7.

Cossus, θρίψ, τερηδὼν, est nomen vermiculi e lignis nati, præsertim e robore, & quartum genus *teredinis*, cujus descriptionem, & usum medicum vide apud Ul. Aldrovand. lib. 6. de Insect. cap. 5. Legitur aliquando in plural. *Cosses*, Ibid. Imprimis vero farina illa *Teredinum* hodieque notissima est, & familiaris mulierculis nostris in exiccandis excoriationibus infantum. Schrod. l.5.cl.4.n.117.

* Costa, πλευρὰ, & πλευρὸν, indifferenter sumitur. Quid significet, jam notum est. *Costæ* sunt ossa pectoris, quæ a collo toto ad ilia usque ex anteriore parte ad utrumque latus protenduntur. Galen. lib. Introd. cap. 10. & 3. de artic. t. 37. Dividuntur in *legitimas*, & *spurias*. Utrarumque descriptionem prolixiorem petesis ex Anatomicis veteribus, & recentioribus, & inter hos e Barthol. libell. 4. Anatom. cap. 17. *Costa extrema* est, non parva illa revera spuria, quæ ab illis discedit, & carnosæ parti diaphragmatis obducta est, sed ipsi proxima, cui manifesta jam membrana tenuis intus subtenditur, continuata cum ea, quæ omnes costas subcingit, & alias *Pleura* vocatur. Galen. lib. 5. Anatom. adm. c. 3. fin. *Costa sartoria*, vocatur vulgo da gischbein, estque firmamentum Ceti maxillæ fere osseum, quo utuntur sartores ad firmanda vestimenta, præsertim in sexu fœminino. Usus in Medicina est largior, dum præbet largam mucaginem; & meminit illius Dan. Ludov. Dissert. I. Pharm. p. 314.

Cotaronium, terminus est Paracelsicus, significans *liquorem*, in quem, veluti principium materiale, resolvi possunt corpora naturalia, quin & ipsa Elementa. Respondere videtur *Mercurio*, tr. Labyrinth. Med. c. 3.

Cothon, κώθων, fuit poculi fictilis genus ampli, & capacis, quo se compotando invitabant, quæ compotandi ratio per verbum κωθωνίζεσθαι, & κωθωνίσαι, & substantivum κωθωνισμὸς exprimebatur. Foes. Oecon. pag. 366. Forest. lib. 9. Obse. 28. in Schol. Casp. Hofm. in Gal. de U. P. n. 222. Apud Hippocr. vero in Epistola ad Cratevam, n. 23. significat *vas fictile*, in quo flores, folia, aut radices conduntur. Ita & Galen. vasculum fictile ad urendam cadmiam, κώθωνα χεσαμιῶν vocavit, l. 4. de C.M.S.L.c.6.

† Cotyla sanguinis, apud Gal. constat unciis duodecim circiter. Petrus Salius de Affectibus partic. c. 22.

Cotis, κοτὶς, Hippocrati *Occiput*, & posteriorem capitis partem significat, lib. 2. de morb. XII. 43. & XX. 3. Vide Foes. pag. 350.

Cottabismus, κοτ7αβισμὸς, remedii nomen, cujus mentio fit a P. Ægineta in curatione Cachexiæ, lib. 3. cap. 47. Quale vero fuerit, non est facile dictu. Potest intelligi eo nomine *aquæ superfusio*, eo fere modo, quo veteres Athenienses in illo convivali ludo, qui κότ7αβος dicebatur, facere solebant, ut Athenæus, & Svida scriptis suis prodiderunt. Potest & simpliciter accipi de *ablutione*, *detersioneque* per *spongiam facta*, authore Phavorino, qui in Lexico suo κοτ7αβίζειν per ἀποσπογγίζειν interpretatur. Hæc Gorræus. Alii per *vomitum* explicant. Vide Henr. Stephan. Thesaur. Græc. in Indic. voc. Κότ7αβος.

Coturnix, χεννίον, ὄρτυξ, ὀρτύγη, est nomen avis nulli non genti notæ, loca campestria amantis, inque segetibus mox maturis latitantis, & pulveri, cœnove sese obvolventis, cujus descriptionem vide apud Aldrovand. l. 13. Ornith. cap. 22. Creditur innoxie helleboro vesci, Gal. lib. 2. de A. F. cap. 6. & hoc fieri propter convenientiam temperamentorum, l. 3. de Temper. cap. 4. & multos ex esu *coturnicum* distentionibus hypochondriorum correpto notavit idem, 5. in 6. Epid. t. 35. Jung. Schrod. lib. 5. cl. 2. n. 52.

* Cotyle, κοτύλη, *Cotyla*, *Cotyledon*, idem quod *Acetabulum*. Vide supra suo loco.

Cotylis, κοτυλὶς, h. e. *concavitas coxæ*, vel coxendicis. Hipp. de off. nat. quamvis alii legant κοτύλη, Gorr.

Courap, apud Indos in genere omnem *scabiem* significat. Κατ' ἐξοχὴν vero illam *Herpetis*, vel *Impetiginis* speciem molestissimam dictis populis Endemicam, quæ ut plurimum alias, faciem, pectus, inguina, imo aliquando totum corpus occupat, cum pruritu intolerabili, adeo ut ægri dies, noctesque manus abstinere a scalpendo nequeant, sed statim istam voluptatem, quam ex unguium attritu homines sentiunt, acerba pœnitentia sequitur, ingens nempe dolor in crudis, & cuticula detectis partibus, quas ungues aperuerunt, dum mordicans, ac nitrosus iste humor peccans partes nervosas vellicat, & inde interulæ, vel indusia sine crustarum laceratione avelli nequeunt. Hujus caussa consistit in sero acerrimo, & corrosivo. Vide plura ap. Jacob. Bontium, Meth. Med. morb. Indiæ Or. c. 17.

* Coxa, *Coxendix*, *Ischion*, ἰσχίον, Parac. passim *Schia*, magnum femoris ossis caput est, cujus cavitas *Acetabulum*, κοτύλη, vel κοτυληδὼν vocatur. Galen. lib. 2. de fract. t. 70. unde affectus articularis illius ossis *Ischias*, & *Coxendix* appellatur. Inde *Ischiadici*, & *Coxarii*, i. e. *Coxæ* morbo laborantes, l. 7. de C.M.P.G. c. 16. *Ischion* ἰσχίον, etiam aliquando significat ligamentum ipsum, quo femur *Coxendicis acetabulo* colligatur; interdum vero ipsum articulum. Sed & *Ischia*, ἰσχία, dicuntur a quibusdam partes carnosæ ex utroque sacri ossis latere, quæ & γλουτία Græcis, a Latinis *Clunes* appellantur. *Os* autem *Coxendicis* est apophysis ossis sacri, ad *Coxendicis* acetabulum undique pertinens. Os enim sacrum, qua parte femoris caput ei inseritur, *Ischion* vocatum est. Hæc Castellus. Enim vero videtur *Os sacrum* cum *osse innominato* confudisse, siquidem *Os Ischium* est pars Ossis innominati, non sacri, quod inter duo innominata interjacet cum vertebris dorsi contiguum. Videantur Anatomici, in specie Barthol. libell. 4. de ossib. c. 15. & 16.

* Crabatus, κράβατος, vel κράββατος, Latine alias *Grabatus*, idem quod κλίνη, lectus. Vide *Cline*, *Lectus*. Duos κραβάτας pro puerpera requiri, unum duriorem, si in sella mulier parere nequit, alterum molliorem post partum, legitur apud Moschion. de morb. mul. cap. 48.

Crabro, σφὴξ, est insecti vespis similis, sed majoris nomen, cujus ictus potius inter caussas morbificas, quam alius quidam usus inter remedia referri debet. Descriptionem vide ap. Aldr. l. .de Insect. c. 7.

Crade, κράδη, *ramum ficulneum* significat. Hipp. de superfœt. XXI. 5.

Crapale, κραιπάλη, *Crapula*, significat omnem capitis noxam, quæ ex vino, vel alio potu generoso largius sumto fit. Hippocr. 5. aphor. 5. Galen. in comm. h. l. παρὰ τὸ κάρηνον πάλλειν, a caput percellere. Qui differentiam inter *Crapulam*, & *Ebrietatem* fingunt, λογομαχοῦσι, Foes. pag. 353. Dieter. num. 475. Inter caussas vitam abbreviantes rectissime quoque *Crapulam* retulit Helmont. Tract. Mortis Occasiones; si scilicet vel frequentior fuerit, vel potus noxius. *Crapulam* privationis intellectus caussam statuit Paracels. Tract. 1. de morb. ament. cap. 4. & hydropis tr. h. t. Quæ *Ebrietati*, vel *Crapulæ* resistunt remedia, dicuntur ἀκραιπάλα, ἀμέθυστα, Diet. d. l. Inter quæ refert Dioscorides Crocum, l. 1. cap. 35.

Craeno, κραίνω, duplicem habet significationem apud Hipp. Vel enim significat *desino*, ad finem pertingo, s. 3. de art. t. 33. vel denotat *perficio*, effectum reddo, l. de Virg. morb. II. 28. Foes. Oec. p. 353.

Crama, κρᾶμα, *vinum dilutum*, & aqua temperatum significat. Celsus *dilutam potionem* vocat. Gorr. p. 244.

Crambion, κράμβιον, decoctum *crambes*, vel brassicæ denotat, Hipp. l. 2. de morb. mulier. XIV. 12.

Crampus, idem quod *spasmus flatulentus*. Helmont. de Lithias. cap. 9. n. 155. Vide *Convulsio*.

* Cranium, κρανίον, quasi *parva Galea*, *Calva*, *Calvaria*, est os capitis crassum, rarum, rotundum, ossibus septem (alii plura numerant) compactum, suturisque veris tribus, Coronali, Lambdoide, & Sagittali distinctum, Cerebrum contingens, atque utramque meningem contingens, quod quasi κράνος, id est *Galea*, cerebro adjaceat, sic dictum. Gal. l. 8. de U. P. c. 9. Accuratiorem descriptionem videre licet ap. Anatomicos recentiores, præsertim Barthol. libell. 4. Anat. c. 4. 5. & 9. T. Vvilli. Anat. Cerebri cap. 4. De usu *Cranii* Medico videatur Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. inter partes corporis demortui quinta, Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. p. 675. seqq. Adde & Rhodium ad Scrib. L. n. 16.

Cranocolaptes, κρανοκολάπτης, epitheton *Aranei* cujusdam, qui quartum genus constituit, ap. Aet. l. 13. c. 18. sublongi, viridis, stimulumque sub collo habentis, atq; si quem irruat, loca circa

caput

caput petentis. Junge Forest.l.30.Obs.12.Schol. & Ul.Aldr.l.5.de Insect.c.12.

Cranter, κραντήρ, a κραίνω, perficio, epitheton dentium malorum, qui omnium novissimi enascuntur. Iidem quoque σωφρονιστῆρες, ὀψίγονοι, sero nati appellantur, vulgo etiam *dentes sapientiæ*, quod eo tempore nascuntur, quo homo incipit sapere, videlicet ut plurimum ab anno 18. ad 26. Gor.p.245.

†Crapula, Plin.l.16.c.11. Resina lota, non fex resinæ, ut quidam volunt Marsilius Cagnatis Var.obs.l.2.c.1.

Crapula. Vide *Crapale*.

* Crasis, κρᾶσις, *mixturam* in genere, usitatius vero *temperiem*, *temperamentum* apud Medicos significat. Quid vero proprie sit, non omnes accurate exposuerunt. Vulgares *Complexionem* vocant. Galenus, prolixos de *Temperamentis* libros conscripsit. Verum multa ἀλλότρια inseruit. Generalior de *Temperamento* doctrina spectat ad Physicum. In foro Medico accipitur de *Temperamento vitali*, & actuali, quod quidem *Elementare* non excludit, sed subjective includit; estque nihil aliud, quam species, vel differentia essentialis sanitatis prima, ceu facultas corporis humani, ejusque partium, functiones suas obeundi, proveniens a caloris vitalis in, & cum sanguine debita facta appropriatione, & continuatione. Plura vide in nostris Dogmat. Gener. Med. Part. 1. cap.3. Huic respondet quoque *Facultas Medicamentorum*, quæ etiam nihil aliud est, quam *Temperamentum actuale* specificum, dependens a vitali principio essentiali, portiones Elementares informante, & exaltante. Ubi tamen notetur, effectum aliquando a *Temperamento Elementari* etiam provenire, qua tali, id quod per accidens fieri dicendum: v. g. quando Aloe, aut Rhabarb. siccant, & adstringunt. Hoc non tam a *Temperamento vitali*, & essentiali dependet, cujus virtute potius fermentationem augent, fundunt, liquant, quam a *Temperie* portionum terrearum, siccarum, quibus scatent, destructo, aut oppresso vitali *Temperamento*. Vide etiam Dogm.Med. Gen. P.6.c.2.

Crassena, terminus Paracelsicus, significans portiones salinas, putrefactivas, & corrosivas, faciens ulcera, tumores diversæ formæ, libell.Theorico de ulc.c.6.

* Crassities, *Crassitudo*, *Crassus*, πάχος, παχυσμὸς, παχύτης, παχὺς, est nomen notissimæ significationis. De his vocabulis vide Diet.num.662. seqq. Linden. Exerc. X. §. 184. Attribuitur vero in Medicina diversis rebus, v.g. 1.Moli corporis, *Corpulentiæ*. Vide *Corpulentia*. 2. *Membranis*, ita membrana exterior, & prima cerebrum investiens, quæ vulgo *Dura mater* vocatur, dicitur *Crassa meninx*, Galen. lib.9.de admin. Anatom. cap.1. παχεῖα μήνιγξ, ἡ σκληρά. 3.*Venis*, 1.de artic.53. φλὲψ παχεῖα. 4. *Pulsui*, estque *pulsus crassus*, qui & *turgidus* appellatur, & coincidit cum magno. Galen.lib.1.de diff.puls. cap.5. παχὺς, ἡ ἁδρὸς, cui opponitur λεπτὸς, ἡ ἰσχνὸς, tenuis, vel gracilis. 5. *Medicamentis*, quæ alias dicuntur *crassarum partium*, παχυμερῆ, quæ non facile in tenues partes dissolvi possunt, quibus opponuntur & λεπτομερῆ, *tenuia*, sive tenuium partium. Gal.l.1.de S M F. c.3. & alibi. *Crassum emplastrum*, i.e. spissum, Scrib.L.num.205. *Crasse* obtinere, n.46.228.

Crateo, κρατέω verbum hoc significat ap. Hippoc. *vinco*, supero, *contineo*, & passivum κρατέεσθαι, *vinci*, superari, 6. aphor. 45. l.7. Epid. V.22. l.6.sect.5.t.37. Unde & κεκρατημένοι dicuntur deplorati, ægri, & *a morbo victi*, quibus deneganda medicina, lib. de art.IV.6. quamvis etiam de *alvo adstricta* accipiatur, teste Lind. Ex.IV.§.99. Jung. Foes.pag. 353. Diet.n.477.

Crater, κρατὴρ, communiter *poculum amplius* significat. Rulandus vero *Craterem* descripsit per *ahenum*, quod inferius amplius, superius vero angustius est. Diminutivum est *Craterium*, κρατήριον. Foes.p.353.

Crateravchen, κραταύχην, ἡ κραταυχὴν, *hominem valida cervice* præditum, robustum significat. Hippoc. 6.Epidem.s.1.t.3. Galen.in comm.

Craticula, ἐσχάριον, φρύγετον, est instrumentum ex bacillis ferreis quadratis, & digitalis crassitudinis juxta se in acutum ita positis, ut semidigitale spatium intersit, factum focis conficiendis, carbonibus sustentandis, & cineribus dimittendis inserviens. Rul.& Johns. Meminit ejus Willis tr. An.Brut. P.II. c.9. pro foco sicco parando in paralysi.

Cratos, κράτος, proprie *robur*, vim,& potentiam significat. Ita & κρατυσμὸς, *robur*, *firmitudinem ætatis* florentis, viresque denotat, apud Hipp.6.Epid. s.8. t.29. a verbo κρατύνεσθαι, *roborari*, firmari, solidescere, quo usus Hippoc. de ossibus coalescentibus post fracturam, l.de fract. t.41. & s.2.t.6. Improprie etiam a nonnullis κράτος pars ea manus, quæ sub digitis est, & quidem interior magis, quam exterior, quia in interioribus totam Naturæ potentiam apprehendendi, & continendi posuit, dicitur. Gor. in def.p.245. Lind.Medic. Physiol.l.2.c.14.§.85.

Cratysmos, *Cratynoma*, κρατυσμὸς, κρατύνομαι, *robur*. Vide *Cratos*.

Crauros, κραῦρος, i.e. *friabilis*. Dicitur & θραυςὸς, ἄθραυςος, & ψαθυρὸς, & accipitur de omni eo; quod nec lentoris, nec pinguedinis quicquam habet. Gor. d.l. & Lind. S.M.Ex.V.§.41.

Creatio, *Creatura*, *Creator*, κτίσις, κτίσμα, κτιςὴς, ἡ κτίζειν, δημιουργία, δημιουργός. Horum vocabulorum propria, & stricta significatio non est hujus loci, quatenus scilicet per *Creationem* intelligitur ortus rerum naturalium ex nihilo primævus, a Divina Omnipotentia, & liberrima voluntate dependens. Vide Schr. lib.1. cap.4. Quod si Vero in latiore significatione accipiatur pro omni affectione naturali, & opere, contradistinctis artificialibus, coincidit fere cum *Generatione*: & in hoc sensu Galen. *Naturam* vocat δημιουργὸν, quod Interpretes expresserunt per *Creatorem*. Et illius summam sapientiam in *Creatione* corporum naturalium, præsertim vero nostra aliquoties deprædicavit, in l.1.de U.P.c.18. lib.9. de Hipp. & Plat.decret. c.8. & 9. & passim alibi. Verum & hæc significatio potius Physica, quam Medica dicenda. In hac latiori acceptione quoque verbo κτίζειν, aut κτίζεσθαι usus est Hipp.3.de art.t.41.

* Creber, πυκνὸς, πυκνὸς, *frequens*, cujus interveniens quietis tempus est breve. Galen. de pulsib. ad tyr. cap.4. Dicitur de respiratione πυκνὸν πνεῦμα, *crebra spiratio*. Et fœmina apud Hippoc. lib. 6. Epidem. sect.4. tr.4. πυκνοπνεύματος fuisse legitur; de pulsu, Galen. d. l. & lib.2. de dignosc. puls. cap. 1. alibique de morbis, v.g. *Crebra* febris, πυκνὸν πῦρ, lib.2. de morb. mul. XIV.4. quamvis fortassis rectius per *densum* vertatur. *Crebra* fluxio, πυκνὴ ῥοή, de glandul. IX. 19. Quod vero Galen. d. l. de dignosc.puls. differentiam aliquam inter celeritatem, & *crebritatem* vult omnibus viribus comminisci, non videtur necessarium, sed mera inanis λεπτολογία. Alias Græcum πυκνὸς aliquando & *densum*, & *durum* denotat: v. g. alvi *durientis*, πυκνότης κοιλίης, 6. Epid.f.3.t.1. venæ *condensatæ*, *induratæ*, φλέβες πυκνωθεῖσαι, de salub. diæt. t. 27. & carne *densa* præditi vocantur πυκνόσαρκοι, Ibid.

Credo, πιςεύω, *fidem adhibeo*, fido. Verbum notissimum. Usus est Hipp. 2.aph.27. Vid. Diet. n.683. In genere quoque recte dixit Gal. quod id, quod quisque maxime cupit, etiam facillime *credat*, de præc. ad posthum. c. 10. Vix credendi effectus simplicium laudantur a Scrib.L.n.19.

Cregyon, κρήγυον, *bonum*, acceptum, significat idem quod ἀγαθόν. Usus Hipp. Coac. t.30.

Cremasis, *Cremasmus*, κρέμασις, κρεμασμὸς *suspensio*, appensio. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 52. 60. sect.3. de artic. t. 56. Descendit a verbo κρεμάσαι, *suspendere*, quo etiam sæpe usus Hippocrat. 1. de artic. t. 14. sect.4. t.43.44.64. &c, Foes. Oecon. pag. 353. seqq.

* Cremasteres, κρεμαςῆρες, dicuntur musculi duo, utrinque scil. unus, a quibus testes sursum trahuntur. Eorum uterque gracilis, & longus, & cum vasis spermaticis a musculis hypogastrii descendit ad ipsos testes, eos relevans. Contrariis carent musculis, qui contrarium motum efficiant. Nullus enim est, qui testes ad inferiora revellat, quod satis sua gravitate ima petant, ægris præsertim, & senibus. Hæc Castellus. De his musculis vid. & Barthol.l.1. Anat.c.22.p.214. Similia duo corpora musculosa etiam utero adesse, quæ κρεμαςῆρες dici possint, existimat Gal. l.14. de U.P. cap.11.fin. & l.2. de semin. c.5. [C. Hofm. in comm. n. 1038. *Cremasteres* quoque denotant petiolos, vel pedes uvarum, teste Lind. Ex.X. §.192.

Cremer, nomen morbi Hungarici fere Endemii, quando nauseam ex cibo vario inordinate sumpto, vel a potu nimio contrahunt, & statim allio ulnam manus in parte domestica fortiter fricant, hancque partem sibi dolere dicunt. Post usum alicujus Aquæ cordialis statim evanescit. Ephem. Nat.Cur.Tom. vel Ann.II. Obs.28.

Cremnos, κρημνὸς, duo significat apud Hippocr. 1. *Labra pudendi* muliebris, & eminentias, sive alas, l. de loc. in homin. ed. Foes. p.423. vel lib.2. de morb.mul. lib.3. 5. juxta Linden. 2. significat *labra ulcerum*, d.l.de Loc. in hom.XLI.2. edit.Linden. Jung. Foes. Oec. p.354.

Cremor, χυλὸς, item χυμός. Vide *Chylus*, *Chymus*. Est enim *Cremor*, idem quod *Chymus*. Galen. lib. 3. de nat. fac. cap.4. *Cremor ptisanæ*, χυλὸς πτισάνης, est, ubi a decoctione quis Ptisanam colaverit, deinde cremorem a decocti parte aquosa separaverit, cap.1. de R. V. I. A. t. 26. In Phramaceuticis quoque, & Chymicis vocabulum hoc frequenti in usu est, ubi tamen notat potius formam siccam pulveris. Ita notus est *Cremor* Tartari, in Dispensatoriis, & apud Schrod. lib.4. clav.2. num.408. *Cremor* Crystalli, lib.3. cap.8. num.8. *Cremor* Silicis, d.l.n. 18. Talci; num.20. Saturni, l.3. cap.14. *Cremor*, vel Lac Sulphuris, Libav. Alchym. Pharm. c.36. Schr. l.3.c.28.

Crepatura, Paracelso dicitur *Hernia intestinalis*. Prælect. Chr. in fin.

Crepido, ἄμβη, ἄμβων. Vide *Amba*, *Ambon*.

Crepinum, Paracelso idem, quod *Tartarus*. *Crepinum introversum*, id est *Tartarus* correctus, l.3. de morb. Gallico, cap.30. Imo in l. 1. de orig. & generat. luis Venereæ hunc affectum *Crepinum* dicendum esse, a modo curandi statuit.

Crepitatio. Vide *Decrepitatio*.

Crepitus, φῦσα, φύση, πέρδησις, ψόφος, *flatum* per anum emissum cum sono significat. Siquidem alii sunt silentes, & sine strepitu, φῦσαι σιγώδεες. *Crepitus* vero vocantur φῦσαι ψοφώδεες, ἢ σὺν βρόμῳ, Hippo. 1. Epidem. sect. 3. t. 1. & 4. Epidem. XX. 13. lib. 1. prognost. sect. 2. t. 24. Generatio horum ex natura, & doctrina flatuum petenda. Esse a Sulphure immundo, & ardere, vel accendi posse, ridicule statuit Paracelf. lib. 1. de Tart. t. 2. cap. 2. in not. *Crepitus lupi* est species fungi, Chirurgorum orbicularis vulgo *Bovista* dicti; adversus hæmorrhagias celebratissimi. Sch. lib. 4. clav. 2. num. 411. In specie *Crepitus ossium* vocatur Symptoma quoddam scorbuticum, rarius tamen superveniens, quando ossium capita ex membri, vel corporis quovis motu etiam leviori strepitum edunt ingentem, quasi nuda essent. VVillis de Scrob c. 9. *Crepitus tendinis* vocatur sonus tendinis in manu siti, cum digito premitur, a Joh. Muys Pr. Chir. Rat. Dec. II. Obs. 5.

Crepusculum, ἑσπέρα, ὀψινή, ὥρα, est tempus vesperæ post Solis occasum sic fortasse appellatum, quod res incertæ *creperæ* dicantur. Id quoque tempus noctis, an diei sit, incertum est. Lind. S. M. Ex. XVI. §. 221. seqq.

Crescitiva virtus, dicitur species *Vegetativæ*, aut *Nutritiæ facultatis*, quæ in totius corporis diametris addit secundum proportionalitatem naturalem, quatenus ipsum ad finem augmenti perducat per illud, quod ipsum ex nutriente ingreditur. Avic. t. 1. fen. 1. doct. 6. c. 1. Vocatur alias *Augmentativa Virtus*.

Cresco, αὐξάνομαι, αὔξομαι idem quod *Augeor*, incrementum capio. Vide *Auctio*. Quid per *Philosophiam Crescentium*, & *Fontium* intelligat Parac. legatur in Labyrinth. Medic. cap. 11.

Cresera, κρησέρα, *Cribrum pollinarium* significat, quo farina expurgatur, & cribratur. Vocatur & ἀλευρίτησις Polluci, l. 6. c. 11. Legitur & κρησέρα, l. 2. de morb. mul. XI. 32. Vde Foe. Oec. p. 354. 355.

†Cresson, Nasturtium. Cod. hist. Plant. pempt.

Creta Cimolia, ab insula cimolia. Joann. Ruellius in Nomenclatura rei Veterinariæ.

Creta, vel denotat insulam, patriam Andromachi, κρήτη dictam; unde κρής, *Cretensis* dicitur. Galen. lib. de Theriac. ad Pison. c. 1. quæ significatio non est hujus loci. Vel significat *Terræ* speciem notissimam, γῆν κρητικὴν, candidam, quamvis Renodæus & virescentem, & nigricantem faciat, quæ tamen non sunt in usu. An Græce κιμωλία γῆ dicenda? Vide *Cimolia*. *De Cretæ*, vulgaris usu vid. Schr. lib. 3. c. 2. num 3. De speciebus *Cretæ*, sive *Creticæ terræ* legatur & mercurial. l. 3. Var. Lect. cap. 21. Ruland. & Johnson. seqq. differentias fecerunt: 1. *Creta* argentaria in qua micæ argenteæ internitent: 2. rara, mollis: 3. dura: 4. lutea mollis VValdenburgica, quæ facillime lineas ducit: 5. tophacea: 6. in cinereo violacea dura: 7. cœrulea, quæ effoditur in Thuringia prope oppidum Mogellam, qua fabri in pingendis parietibus utuntur: 8. viridis dura: 9. subviridis: 10. nigra mollis: 11. nigra mollis, argenteis maculis nitens: 12. nigra dura: 13. fabrilis candida, ex qua Cataloni ad matronam parietes, & muros extruunt. Unde etiam Argieræ portus extructus dicitur. Ex tot speciebus colligere est, vocab. *Creta* generaliter accipi pro *Terra medicata*, & *bolari*: quam suspicionem confirmat Scribon. Larg. qui *Terram Samiam* aliquoties *Cretam* vocavit, num. 83. 86. 112. 189. Vide Lexic. Scrib. Rdodii pag. 368. *Creta sutoria*. Vide *Melanteria*. Præter usum medicamentosum *Cretæ*, de quo apud Schroder. d. l. & Mynsicht. Armament. Medico Chymic. sect. 8. in fin. de *Morsulis diacretæ*, hodieque abusus *Cretæ* Zythepsis nostris est familiarissimus, quando cerevisiam tempore æstivo acescentem magna copia *Cretæ* vulgaris injecta emendare conatur, non sine dispendio sanitatis, quia redditur Calcaria, & acris alkalizata. Paracelf. lib. 1. de Tart. Tr. 5. cap. 2. in explic. Quid? quod haud raro portionibus impuris scatere soleat *Creta*. Nihilo tamen minus cogimur sanitatis jacturam facere, & pati, pro lubitu illorum cerevisiæ coctorum, quando alio potus genere destituimur.

Cretus, i.e. *Cribratus*, a *Cerno*, idem quod *Cribro*. Scrib. L. n. 70. 115. 122.

Cribratio, Gr. dici posset κοσκινισμὸς, est species secretionis, qua solidiora in minores particulas redacta, aut etiam pulposa per cribrum trajiciuntur, ad separandum tenuiora a crassioribus. Du. D. Bohn. Dissert. Chym. Phys. XV. §. 2.

Criatorium, *Cribrum*, κόσκινον, κρησέρα, quid proprie sit, in vulgus notum est. Dicitur & quandoq; *Colum*. ἠθμός. Pertinet ad instrumenta etiam Diætetica, Pharmaceutica, & Chi-

Chirurgica. Unde rectissime vocavit Galen. lib. 6. de C. M. S. L. cap. 2. *Cribrum Medicum*, κόσκινον ἰατρικόν. Actio ipsa dicitur *Cribrare*, *Percribrare*, *Cernere*. Vid. Lex. Scribon. Rhodii pag. 368. ejusdemque notas ad d. auth. n. 61. 75. Per translationem etiam *Cribrum* in Anotomicis usurpatur, v. g. *Os Ethmoides*, sive *Cribriforme*, *Cribrosum*, ad radicem nasi occurrens, cujus descriptionem vide apud Barth. libell. 4. cap. 8. & *Cribrum Renum*, quod a veteribus fictum esse, idem l. 1. Anatom. cap. 17.

Cricoarytænoidæi, dicuntur duo Musculi laryngem aperientes, de quibus legatur Barth. lib. 2. Anat. c. 11. p. 442.

* Cricoides, κρικοειδής, epitheton *Cartilaginis* ad *Laryngem* pertinentis, ita dicta; quia *annuli*, figuram imitatur, Κρίκος enim *annulum*, & circulum significat, uti constat ex Hippocr. libell. de Anatom. lib. 3. in Mochlic. XXV. 5. Dicitur & a quibusdam *Cymbularis*, *Coopertoria*, Castell. Cartilaginis descriptionem vide apud Barthol. Anatom. lib. 2. cap. 11. Aquapendens vocat *Innominatam*, cum tamen a Galeno, & Oribasio *Cricoides* jam appellata fuerit, Tract. de Larynge vocis organo part. 1. & 3. c. 5.

Cricothyroidei, vocantur musculi, qui judice Barth. rectius dicerentur *Thyrocricoidei*. d. l. p. 439.

†Cridones, Vermiculi intercutanei, Host. epit. med. §. 5.

Crifera, linsens sacculis, Aret. lib. 1. cap. 7.

* Crimnon, κρίμνον, dicitur *farina crassior*, castrata negligentius molita, & saltem per cribrum laxiora habens foramina trajecta. Dioscor. lib. 2. cap. 112. Galen. lib. 7. de S. F. §. hoc tit. Meminit & aliquoties hujus vocabuli Hippocrat. de potu agens, in quo farina crassior macerata fuit, lib. 2. de morb. XIV. 15. XXIIX. 11. & sæpius alibi. Aliquando vero usus est fœminino κρίμνη, etiam *polentam* crassiorem indicans, v. g. lib. de natur. mul. XXIX. 53. quamvis Linden. κρίμνον retinuerit. Derivativum etiam κριμνώδης, *polentarius*, *farinaceus*, de sedimentis urinæ crassioribus furfuraceis sæpe usurpavit, 7. aph. 21. Prog. d. l. Coac. t. 263. 588. cruditatum excrementitiarum, & corruptarum copiam in massa sanguinea indicantes. Jung. Foes. Oec. p. 355. seq. Diet. n. 478.

Crinale, vocatur instrumentum quoddam Chirurgicum, Ophtalmicum, cujus figuram, cum usu exhibet Scult. Arm. Chir. P. I. Tab. IV. fig. 1. & Tab. XXXI. fig. 5.

Crinatum, κρινάτον, epitheton *suffimenti*, vel *Thymiamatis*, apud P. Ægin. l. 7. c. 22. h. e. *liliaceum*, a κρίνον, *lilium*.

Crinis, τρίχες, sing. θρίξ, *Pilus*, quid significet satis constat. Sunt vero *Pili* partes corporis secundariæ tenues, longæ, siccæ, ex cute erumpentes, a succi cujusdam pene excrementitio-nutritii sulphureo-salini crudi præsenti copia obortæ. Variant autem ratione coloris propter variam sanguinis, succi nutritii constitutionem, & temperiem. Qui *Crinibus*, vel *Pilis* abundant, *pilosi*, hirti, *hirsuti*, δασεῖς vocantur, qui vero carent iis locis, in quibus esse deberent, præsertim in capite, *Calvi* appellantur. *Pilos* quoque non carere medicamentosa virtute, vide apud Schrod. lib. 5. clav. 2. num. 23. Locus ubi *Pili* abundant, præsertim in capite, dicitur *Capillitium*, τρίχωσις, τρίχωμα. Gorr. in def. Signaturam *Crinium* esse valde fallacem, recte judicavit Parac. l. 9. de nat. rer.

Crinitus, *a*, *um*, κεκρινωμένος, dicitur de plantis, quarum radices multis fibrillis, vel capillamentis ad latera dispersis per terram diffunduntur, instar pedum cancrorum, apud Theoph. sæpe. Vide Keuch. not. ad Seren. p. 148.

Crinomenos, κρινόμενος, id quod *judicatur*. Vide *Crisis*.

Crinomyron, κρινόμυρον, Unguentum *Liliaceum*, quod & *Ægyptium album*, & *Susinum* vocabatur, significat. Constabat lilio, & quibusdam aromatis. Gorr. p. 246.

Crinones, vocantur nonnullis Practicis *Vermiculi cutanei*, qui & *Dracunculi* aliis dicuntur, summum pruritum sub cuticula excitantes, & atrophiam, sive maciem corpori inferentes, haud dubie a succo nutritio vitioso, & coagulato provenientes, quorum capitula cineritii coloris e cute erumpunt, si inunctio facta fuit prius linimento ex farina triticea, & melle parato, hinc vel novacula abraduntur, vel crusta panis. Tim. a GuldenKlee l. 5. cas. 23. Vide *Dracontion*.

Criogenes, κριογενής, epitheton Trochiscorum ad expurgandum ulcera sordida, apud P. Ægin. l. 7. c. 12.

Criomyxos, κριόμυξος, vocatur proprie *muco in naribus abundans*, instar arietis. Tropice usurpatur de hominibus stupidis, & vacui cerebri. Gal. l. 6. Meth. Med. c. 3. C. Hofm. com ad Gal. de U. P. n. 1025.

* Crisimos, *Criticus*, κρίσιμος. κριτικός, vel de *morbis*, qui *judicantur*, vel de *diebus*, in quibus *judicari* solent, accipitur, apud Hipp. Gal. l. de dieb. jud c. c. 3. & 3. progn. t. 1. Vide Diet. num. 482. Foes. p. 359. Frequentior tamen est posterior acceptio. *Signa* quoque *Crisima* fuissime

me reperies apud Gal. 1. aph. 12. & l. 1. de crif. c. 3. 7. 8. & 14. l. 3. c. 4.

* Crisis, κρίσις, *Judicium*, *Judicatio*. Quam certum vero, & expeditum eſt, vocabulum hoc frequentiſſime uſurpatum in Medicina non denotare *Judicium* forenſe, vel judicationem; tam intricatum, multiſque difficultatibus adhuc implicitum eſt, quid Hippo. Gal & alii veteres, recentioresq; Medici per *Criſin* intellexerint, aut potius quænam ſit hujus vocabuli genuina ſignificatio; interdum enim *criſis* dicitur ſubita morbi in melius, pejuſve ad vitam, aut mortem mutatio: interdum ea, quæ antecedit judicium, humorum agitatio: Interdum integra totius morbi ſolutio: Interdum illa tantum morbi ſolutio, quæ ad bonum fit, nomine *Criſeos* venit. Gal. lib. 1. de criſ. c. 1. Quæ varietas ſententiarum oborta eſſe videtur a neglecta conſideratione comparationis inter *Judicium* Forenſe, & *Judicium* Medicum; quæ ſi probe attendatur, res mihi videtur expeditu facilior, quænam ſignificatio adæquata ſit dicenda? Nimirum quemadmodum ad *Judicium* Forenſe ad minimum tria neceſſario requiruntur, *Judex*, *Reus*, & *Teſtimonia*: ita quoque in Criſi Medica res ſeſe habere debet. Reo reſpondere Ægrum, nullum eſt dubium. Teſtibus, vel Teſtimoniis comparari poſſe attributa varia cauſſarum, & ſubjecti probe examinata, & conſiderata, hoc etiam nemo facile inficias ibit. Quæritur ſaltem de *Judice* Medico, quis conſtitui debeat, ac poſſit? Sane Æger, vel Morbus non poteſt ſimul Judicis, & Rei partes ſuſtinere. Ergo vel Natura, i. e. vigor flammæ, & temperamenti vitalis adhuc in ægro ſuperſtes, vel Medicus Judicis vices ſubire debent. Quia vero Medici opera ſaltem miniſterialis eſt reſpectu naturæ, quæ dicitur ab Hipp. morborum medicatrix; igitur ſatis eſt, Naturæ Judicis Medici officium attribuiſſe. Quibus ita poſitis, facile quilibet rem hanc antea intricatam penitius conſiderans, neq; quamvis mutationem ad vitam, vel mortem, in melius, vel deterius, recte dici *Criſin* videbit quia mutatio, quæ fit in deterius, non fit virtute, aut vigore naturæ, ſed potius vi morbi, & ita deficit Judex cōpetens, quo deficiente, quis vellet dicere *Criſin*? neq; humorum agitatio antecedens *Criſis* appellanda, quia adhuc ſub judice lis hæret, an illa agitatio a viribus vitalibus, an vero a vehementia cauſſæ morbificæ oborta ſit? quemadmodum nec in foro inquiſitio, & ventilatio actionum proprie dicitur *Judicium*, aut ſententia, ſed potius quando actio deciditur per *Judicem*. Relinquitur ergo, *Criſin* ſaltem dici adæquate, quando beneficio virium vitalium, h. e. naturæ, & adhuc ſufficientis vigoris humorum, & ſpirituum cauſſæ morbificæ fit remotio, & ægri a morbo liberatio; id quod Gal. ipſe fateri coactus eſt, l. 3. de criſ. c. 1. quod ea, quæ repente fit, per excellentiam κρίσις dicatur, & a natura, ea, quæ præter naturam ſunt, ſuperante, exquiſite perficitur. Quam meam de *Criſis* ſignificatione ſententiam prolixius expoſitam reperies in Dogm. Med. Gen. P. III. c. 6. dogm. 8. ſeqq. Concidit ergo, ſtante hac ſententia, diſtinctio inter *Criſin bonam*, & *malam*, cum mala nulla detur. Siquidem, Judice favente, h. e. naturæ robore ſufficiente, in malum non poteſt fieri mutatio: Implicaret enim contradictionem manifeſtam. Diſtinctio vero in *Criſin perfectam*, & *imperfectam* ſuo ſtat talo, quarum illa cum manifeſta materiæ peccantis evacuatione, hæc cum remotione ad alium locum ignobiliorem conjuncta eſt. Quod ſi tamen aliis placuerit, retinere illas tricas, & ambiguitates, per nos illis liceat. Jungi vero poſſunt circa hoc vocabulum, Foeſ. Oecon. pag. 357. Dieter. num. 479. ſeqq. Præter hanc ſignificationem *Criſis* etiam requiritur in Medico, h. e. *Judicium* exactum, & rectum de viſis fieri, & auditis, de futuris prædicendis, de agendis juxta veram methodum. Quam difficile vero hoc ſit, judicavit Hipp. ſtatim ab initio 1. aph. 1. Prudentia igitur, & exercitatione opus eſſe, quis non intelligit? Adde Linden. Ex. V. §. 6.

Crispatura, ὑλετοίχωσις, proprie dicitur de pilis contortis, & legitur apud Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. fere ad fin. Improprie nonnulli recentiores Medici uſurpant de ſpaſmodica contractione partium membranacearum, & fibroſarum. Ita ſunt, qui uteri *criſpaturam* accuſant in calculo renum urgentem, quamvis fortaſſis non abſque rationibus adhuc de ea dubitari poſſit, quod ulterius ventilare non eſt hujus loci.

Crispella, eſt forma alimenti, vel medicamenti, quale exemplum contra hæmorrhoides commendatum tradidit Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. m. 167. ſeqq.

Crissa *avis*, *Criſſatum*, κίγκλος, κιγκλισμός. Vide *Cincliſmus*, *Criſſare*, quid ſit, Vide *Caldos*.

Crista, λόφος, eſt prominentia illa mollis capitibus gallorum gallinaceorum ſuperpoſita. Galen. l. 2. de A F. cap. 21. Ad hujus ſimilitudinem, & proceſſus acutus Oſſis Cribriformis, & medius *Criſta galli* dicitur, Barthol. libell. 4. c. 8. Pathologice quoque appellantur *Criſtæ* illæ *Excreſcentiæ carneæ*, fungolæ *in ano* pullulantes, obortæ ut plurimum ex fœdo concubitu, de quo tacere præſtat, ad quarum ra-

dices plerunque fissuræ, sive rhagades adsint, Ital. *Creste*. Meminit *Cristarum* Aquapend. in tract. de Oper. Chirurg. edit. Patav. pag. m. 102.

* Crithe, κριθὴ, *Hordeum* significare, ex Botanicis constat. Diminutivum κριθίδιον, *Hordeolum* significans legitur pro decocto hordei, apud Hipp. de nat. mul. XLIX. 3. 4. Ad similitudinem *Hordei*, nomen quoque hoc tribuitur *Tuberculo* oblongo palpebræ cilio externa parte, qua pili sunt, adnascenti, a materiæ crudæ cum sanguine affluentis collectione oborto. Meminit hujus Hippocr. l. 2. Epidem. s. 2. n. 10. Galen. defin. Med. & Introduct. cap. 16. ubi & ποσθία, *præputiolum* vocatur, lib. 4. de C. M. S. L. c. 7. & 8. fin. Æginet. lib. 3. cap. 22. aliique.

Criterium, κριτήριον, normam, & fundamentum, secundum quod judicium aliquod instituitur, significat. Galen. lib. 1. de U. P. c. 8. Adde C. Hofmann. in Appendice Commentar. in qua Variæ Lectiones continentur, num. 1143.

* Criticus, κριτικὸς, idem quod κρίσιμος, scilicet *ad crisin faciens*, vel pertinens, vel ut caussa, vel ut subjectum, vel ut signum. Vide *Crisimos*. Ceterum apud Æginetam *Criticon* est nomen medicamenti Topici contra stigmata, h. e. cutim punctatis maculis decoloratam laudati, fortassis ab Authore *Critone*, cujus in eodem quoque loco meminerat, lib. 4. cap. 7.

Croce, κρόκη, *tramam*, vel subtegmen significat; sed sumitur apud Hipp. pro *filo*, l. 2. de morb. XIIX. 11. Idem significare vocab. κροκὶς, existimat Foes. p. 360. ex Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1.

Crocidizo, κροκιδίζω, idem fere quod καρφολογέω, floccos evello, vel colligo. Vide *Carphos*, a κροκὶς, floccus.

Crocinum, κρόκινον, nomen Collyrii, & unguenti, apud Ægin. l. 7. c. 16. & 20.

Crocodes, κροκώδης, epitheton pastilli, vel *Trochisci*, quasi *Croceus* dicti, ob magnam quantitatem *Croci*, quæ compositionem illam ingreditur. Ægin. l. 7. c. 12.

Crocodilus, κροκόδειλος, dicitur animal Ægyptiacum amphibium quadrupes, oviparum, cujus descriptionem, differentiam inter terrestrem, & aquaticum, vim venenosam per morsum, usum in cibis, & medicamentosum prolixius videre licet apud Ul. Aldrov. lib. 1. de quadr. dig. ovip. c. 15. Jungantur Observationes communicatæ per Doct. Stubbes in Act. Philos. Oldenburg. Anu. 1668. in Junio. Meminit aliquoties Gal. v. g. l. 5. de U. P. c. 2. quod solus *Crocodilus* non moveat inferiorem maxillam, lib. 7. de C. M. P. G. cap. 13. quod adeps *Crocodili* conditus sit odoramentis, lib. de Theriac. ad Pison. cap. 10. quod adeps *Crocodili* ejus animalis morsum certo curet, lib. 10. de S. Fac. quod sanguis *Crocodili terrestris* visum acuere dicatur, sed se noluisse experiri, & quod stercus hujus inter Cosmetica retulerint mulierculæ deliciosæ, &c. *Crocodili terrestres* sunt nihil aliud, quam *Scinci*; quorum usus est iratas uxores conciliare, & in Veneris conflictu victoriam reportare, verbis Lang. lib. 1. epist. 65. Horum stercus jucundo nidore pollens *Crocodilea* vocatur, & non modo contra epilepsiam ex aceto mulso bibitur, sed etiam est fucus egregius mulieribus, mostrante Rhodio ad Scribon. Larg. num. 14. *Crocodilum* solo anhelitu venenoso inficere, testatur Paracels. lib. 2. de peste cum addition. tr. 3. Idem etiam *Crocodilos* inter serpentes manifeste refert, l. princip. seu de myster. verm. c. 6.

Crocomagma, κροκόμαγμα, est retrimentum *Crocini* unguenti, ita dictum, quod expressis unguenti *Crocini* odoramentis, & in formas digestis paretur. Μάγματα enim appellantur, quæ expressa aliqua materia relinquuntur crassa, fæculenta, & lignosa. Variæ vero sunt differentiæ *Crocomagmatis*, variique usus. Vid. Galen. lib. 2. de Antidot. cap. 5. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. in fin. Dioscor. lib. 1. cap. 26. P. Ægin. l. 7. cap. 12. Scrib. L. n. 4. 30. 70. 299. Rhod. in not. ad n. 4. Adde Gorr. in def.

Crocophantos, κροκοφαντὸς, κροκοφαντίον, dicitur sacculus stupa contextus, cui *Crocus* inditur, cujus meminit Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 2.

† Crocus hortulanus, est herba, cujus semen Carthamum. Matth. de grad. Part. 2. cap. 13.

Crocus, Crocum, κρόκος, κρόκον. Utrumque in usu esse demonstravit Rhod. in Lex. Scrib. p. 368. Vel enim significat plantam bulbosam, flore purpureo autumnali, cujus stamina flammea instar autheræ constituunt aroma notissimum *Crocum officinalem*, ad cibos, & medicamenta commendatissimum, de quo, vide Schr. l. 4. cl. 1. n. 110. ut & veteres, novosq; alios quam plurimos authores. Rul. vocatur *Crocus* flos. Vel denotat calcem purpuream ad *croceum* colorem vergentem, qui paratur ex Antimonio, vel Marte, vel Venere. Idem l. 1. cap. 3. lit. C. Libav. describit per magisterium minerale tingens, & per modum efflorescentiæ nascens, Synt. Arc. Ch. l. 5. cap. 20. ubi etiam putat, haud inepte dici posse *Antheram mineralem*. Species vero ex variis mineralibus, & metallis paratas recenset capp. seqq. *Crocus*

metallorum

metallorum est ille ipse, qui ex Antimonio paratur. Jung. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 10. *Crocus*, vel *Crocum* etiam a Galeno dicitur de *Vitello ovi*, qui λέκυθος alias Gr. vocatur, l. 3. de facil. parab. Foes. Oec. p. 360. *Crocum Arabicum* vocatur etiam compositio quædam Spagyrica, satis obscure descripta, quæ & *Oleum Arabicum* dicitur, Arist. de perfecto Magisterio: Th. Ch. Vol. III. p. 116. Lapis Phil. vocatur *Crocus*, Vol. IV. p. 727.

Cronos, χρόνος, Vide *Saturnus*.

Crotalistria, idem quod *Ciconia*, apud Petron. c. 37. quod rostri collisu, ceu crotalo sonum efficiat. Linden. Ex. X. §. 273. Vide *Ciconia*.

* Crotaphi, κρόταφοι, *Tempora*, dicuntur ossa duo cranii, utrinque singula ad aures sita trilatera, parte superiore futuris λεπιδοειδέσι, sive squamosis, posteriore laterum τῆς λαμβδοειδοῦς additamentis, anteriore sutura, quæ cranio, & ossi σφηνοειδῆ communis est, terminata. Sunt autem omnium cranii ossium infirmissima, tum quod tenuissima sint, tum quod pertusa meatu auditorio, & cavata, partim ad genæ supernæ diarthrosin, partim ad venæ jugularis ramos intus, & foris excipiendos. Non sunt vero simplicia, sed multiformia. Castell. & Gorr. p. 250. Dicuntur *Ossa Temporum*, quia vocab. *Tempora* etiam latius accipitur pro tota regione laterali inter oculos, & aures. Jung. Barth. l. 3. Anat. procem. & libell. 4. cap. 6.

Crotaphitæ, κροταφῖται, vocantur *Temporales* musculi, quia *Temporum* cavitatem, & regionem occupant, ossaq; *Temporum* tegunt; Maxillam vero inferiorem movent, & sursum trahunt; atq; ita os claudunt. Gal. l. de musc. dissect. c. 6. Barth. Anat. l. 3. c. 11.

Croton, κρότων, *Ricinum* significat, & ad Botanicos pertinet. Vid. Hipp. l. 2. de morb. mul. 79. 11. Alias & Galenus κρότωνας apud Hipp. l. 2. de morb. 14. per *Bronchia* pulmonum exponit, Foes. p. 360. Meminit etiam κροτώνων Gal. l. 10. de S. Fac. §. De sanguine viridium ranarum, & insecta intelligit, quæ bovibus, ovibus, & canibus (hinc & κυνοραῖσαι, *Raistæ canum* vocantur) infesta, quorum historiam cum usu in medicina vide apud Aldrov. lib. 5. de insect. c. 5. & e Seren. c. 36. Keuchen. in not. ad h. l.

Crotone, κρωτώνη, *excrescentiam fungosam* in arboribus proprie significat, uti patet ex Theophrast. l. 1. de plant. c. 13. Dicitur alias γόγγρος, τρέμον; *fungus*. Per translationem etiam excrescentias, & *tumores fungosos*, ad ossium panniculos obortos κρωτώνας dici, testatur Lang. L. 1. ep. 42.

Cruciatus, πόνος λυπηρὸς, ἄλγος σφοδρότατον, *dolorem intensissimum* significat, & tantum non intolerabilem, quique animam in consensum pertractam conficiat mœrore, ac sæpe desperatione, qualis est dolor calculi, arthriticus, colicus, & præsertim *Cardiaca passio*, sive *Cardiogmus*. Linden. Exerc. XIII. §. 129. 130. & *dolor* hepatis in Cappadoce Hepatico, Exerc. §. 41. Jung. & Scrib. Larg. n. 50. 171. Respondet doloribus in *Cruciariis*, h. e. cruci affixis.

Crucibulum, est vas fusorium ex terra igni contumacissima factum, acutiore basi, vel fundo, & tereti in ampliorem capacitatem forma triangulari, vel rotunda desinentem, pro fundendis, & liquandis metallis, & mineralibus formatum. Rul. & Johns. Lex.

Cruciumvinum dicebatur, quod in extremis offerri solitum est peccatoribus ad supplicium mortis deductis. Lind. Ex. X. §. 102.

Crucus, pro *Crocus*. Rul.

Cruditas, ὠμότης. *Crudus*, ὠμὸς, ὠμιμος, proprie de fructibus immaturis dicitur, deinde refertur ad cibos, humores, excrementa, morbos, quæ omnia si nondum acceperunt perfectam constitutionem in quolibet suo genere, *Cruda*, aut *Cruditates* dici possunt. Principium vero *Crudorum* humorum potissimum a ventriculi, ejusque fermenti imbecillitate dependet: unde & morbus ipse ἀπεψίας, vel δυσπεψίας, *Cruditatis* nomine exprimitur. Opponitur *Cruditati*, & *Crudis*, coctio, & cocta, πέψις, πέπανσις, πέπονα. Vid. Foes. Oec. p. 692. Diet. n. 945. *Cruditates* genitrices multorum morborum eleganter, & vere appellavit Lind. Ex. XIII. §. 149. *Crudus* etiam vocatur, qui *Cruditatibus* laborat. Cels. l. 2. c. 10. ubi dicit, *Crudo* non esse sanguinem mittendum: & Scrib. Larg. n. 122. in quo prohibet, ne *Crudus*, i. e. *Cruditates* in ventriculo habens sumat medicamentum.

Crudivorus, ὠμοφάγος, dicitur de brutis, & hominibus barbaris carnes *crudas* devorantibus, de quibus recte dicit Aristot. l. 9. Histor. Anim. c. 1. quod talibus omnia sunt infesta, & ipsa aliis.

Cruentus, αἱματώδης, αἱματηρὸς, dicitur de humoribus, vel excrementis potius cruore, vel sanguine extravasato mistis, v. g. de sputo *cruento*. Ægin. l. 3. c. 31. Hippocr. Coac. t. 390. expresse vocatur αἵματι ξυμμεμιγμένον, *sanguine mistum*, de Urinis, Coac. t. 22. 272. 581. & alibi: de excrementis Hippoc. de nat. human. sect. 2. t. 10. l. 3. Epid. Unde & Dysenteria, αἱματηρὴ, *cruenta* dicitur. Gal. 7. in 3. Epid. 70. & ad 5. aph. 65. De sudore *cruento* vide Baricellum, & alios.

Cruma, χρῦμα, significat *sonum*, qui ex pulsatis organis musicis percipitur, a χρύω, pulso. Usus Hipp. l.1. de Diæt. XV. 16.

Crunion, κρύνιον, nomen est medicamenti compositi, quod vim habet vehementem movendi urinam; quare sic dictum est a *torrentis*, Gr. κρουνὸς, similitudine. Legitur apud Aet. l. 12. Gorr.

Cruor, apud Latinos ambigua gaudet significatione. Aliquando sumitur late pro *Sanguine*, & ita æquipollet Græco αἷμα. Vide *Sanguis*. Paracelf. passim in scriptis. Ita enim aliquoties legitur apud Vvillis. Vel sumitur stricte, & quidem pro *Sanguine venoso*. Helmont. tr. Blas human. num. 21. seqq. vel pro *Sanguine extra vasa* existente, a κρύω. Perott. ad Mart. Scrib. Larg. num. 193. 196. Vel pro *ichore sanguineo*, Gal. de Urin. cap. 22. & lib. 3. de C. M. S. L. cap. 1. Gr. ἰχώρ. Vide *Ichor*. Vel etiam pro *Sanguine congelato*, Gr. θρόμβος αἵματος, uti passim in Authoribus legitur. Peculiarem descriptionem *Cruoris* legimus apud Paracelf. l. 1. de Tart. tract. 1. c. 3. in notis. Viscus secundæ generationis est *Cruor*, qui descendit a salibus. Est enim *Cruor* sal egestum, i. e. rejectum, & separatum a primo sale. Verum hæc sunt Bœotica ænigmata.

Cruralis, epitheton *Venæ* & *Arteriæ* per crura, & pedes excurrentium, apud Bartholin. libell. 1. Anatom. cap. 9. pag. 644. & libell. 2. c. 6. p. 658.

Cruræus, vocatur Musculus ossi cruris affixus, tibiam extendens, Barthol. l. 4. Anatom. cap. 12. p. 582.

* Crus, σκέλος, in plur. *Crura*, σκέλη, dicuntur extremæ corporis partes, quæ thoracem, & imum ventrem prætergrediuntur, ut quicquid prominet ultra os sacrum, & carnosos musculos, ibi inferne usq; ad pedes, id *Crura* dicantur. Dividit hæc Galen. in partes tres: εἰς μηρόν τε, καὶ κνήμην, καὶ πόδα, femur, tibiam, & pedem. Gal. Introd. c. 10. & alibi. Suntq; ambulationis instrumenta, l. 15. de U. P. cap. 8. (unde & a currendo vocab. deducitur per metathesin literarum) & incessus fundamenta, l. de parv. pilæ exerc. c. 2. fin. *Crus* brevius describitur a Dieterichio, quod sit pars organica corporis, a coxendice ad imum pedem protensa, Jatr. num. 774. Æquipollet *Pedi* Anatomice sumto. Lind. Ex. VII. §. 56. *Crus* contabescens per colliquationem, σκέλος τηκόμενον, legitur apud Hipp. 9. aph. 60. Sumitur tamen & aliquando strictius pro parte pedis, quæ sub genu ac poplite utrinq; est, uti hoc demonstrat ex Polluce l. 2. c. 4. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 12. §. 116. *Crura fastitia* descripta vide apud Pareum, l. 22. Chir. c. 23.

Crusta, vocabulum est πολύσημον. Vel sumitur de animalibus *Crustam* habentibus in ambitu corporis, sive *Cutim crustaceam*: & ita Gr. dicitur ὄστρακον, & Animalia *Crustacea*, *Crustata*, ὀστρακόδερμα, μαλακόστρακα, Galen. de puer. epil. etiam dicuntur ὄστρεα, cap. 5. de quibus vide Aldrov. lib. 1. de Exanguibus *Crustatis*. De *Crustaceis* Offic. Schroder. lib. 2. cap. 27. Vel accipitur pro *Eschara*, Gr. ἐσχάρα, ἐφελκὶς, quæ ulceribus veluti septum, vel sua sponte, vel arte pyroticorum, sive causticorum medicaminum usu adnascitur. Galen. lib. 5. Meth. Med. cap. 5. Scrib. Larg. num. 25. Rhod. in not. ad h. l. Talia media dicuntur *Escharotica*, ἐσχαρωτικὰ, suntque duplicia, ignitum ferramentum, & medicamentum septicum, vel causticum, lib. 5. de S. F. cap. 15. Talia medicamenta abundant salinis acerrimis lixiviosis portionibus, uti patet ex lapide septico parato ex lixivio fortissimo. Legitur & apud Hippocr. ἐσχαρώδεα χεδρωπά, farinas, & pultes farinaceas *Crustam* facientes in craticula coctas, l. 4. Epid. XXIII. 11. Vel sumitur pro *cuticula*, quæ liquoribus, aut etiam partibus solidis ex aliqua congelatione superficiaria adnasci solet. Hanc Galen. vocat σωμάτιον ἐπίπαγον, lib. 2. de Alim. Fac. cap. 23. Talis *Crusta* observatur quoque in sanguine extravasato, de qua videantur notæ nostræ ad Jessen. pag. 174. seqq. Vvillis. vocavit *Cremorem*, de febrib. cap. 1. Ita & in urinis conspicitur quandoque *Crusta* albicans in superficie concrescens, a particulis salis fluidi cum fixi portionibus combinatis. Idem lib. de Urin. cap. 5. *Crustam* quoque tribuit Gulæ Ventriculo, & intestinis in superficie interiori, Bartholin. lib. 1. cap. 9. & 10. quam *crustam villosam* vocat Vvillis Pharmac. Ration. Part. 1. sect. 1. cap. 2. & in parte postica, sive convexa glandulis numerosissimis annulatis consitam esse docet.

Crustula, idem quod *Ecchymoma*, in oculo, h. e. sanguis, qui ad conjunctivam tunicam a suis descendit arteriis, cum ipsa crepuerint. Fit autem duobus modis, scil. ex oculi percussione, & fissura conjunctiva; vel ex apostemate in conjunctivæ, & non ex sui fissura. Isaac. l. 2. Viatici c. 3.

Crustuminatum, κρουστουμίνατον, genus dicitur potionis ex *Crustumii pyris* præparatum, cujus meminit Aet. l. 5. De illis vero pyris optimis vide Scrib. L. n. 104. & Rhod. in not. ad h. t. ut & in Lex. Scrib. p. 369.

Crux, σταυρὸς, quid significet, notum est, & proprie ad Medicum non pertinet. Videatur Lipsii libellus de *Cruce*. De signatura *Crucis* hieroglyphica vid. Johannis Dee Londinensis Monas Hieroglyphica Theor. XVI. in Th. Chym. Vol-

Vol.II. pag. 197. seqq. Signaturas *crucis* vestimentis cœlitus impressas malum quid portendere, vult Paracelf. Philof. lib. 2. cap. 8. l.Meteor. cap. 9. & lib. 2. de Meteoris, & de Meteoris ex Elemento Ignis, cap. 33. Legatur quoque si placet, de forma *Crucis*, qualis fuerat, C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 694. Tropice etiam *crux cervi* vocatur a Venatoribus *Officulum de corde Cervi*, a figura, quam quodammodo refert, quod plurimum ad cordis affectus valere vana potius persuasio nobis videtur, quam experientia, multo minus ratione vera confirmata sententia.

Crybden, κρύβδην, significat *clam*, latenter, occulte, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 12.

Cryphina, κρύφινα, κρύφια, *animi sensa occulta* denotat. Hippocr. lib. 7. Epid. plane in fine; quamvis Linden. κρύφυμα reniuerit, Foef. p. 360.

Crymodes, κρυμώδης, est epitheton Febris continuæ, & ardentis accensæ ab erysipelate circa pulmonem existente, quemadmodum ex Aetio l. 5. c. 89. notavit Gorr. Derivatur a κρυμὸς, idem quod κρύος, *frigus*, *algor*, q. d. febris algida, vel frigida, scil. ratione partium externarum.

Cryos, κρύος, *frigus*, algor, & glacies & per metaphoram durities crustæ. Lind. Ex. V. §. 41.

Cryptos, κρυπτὸς *occultum* significat, vel latentem. Usurpavit Hipp. de Cancr. 6. aph. 38. Vide Diet. n. 483. Vide *Occultus*.

Crysorchis, κρυψορχὶς, est testiculi, aut *testiculorum occultatio*, vel recessio. Gal. in def. Med.

Crystallisatio, est operatio Chymica salibus & salinis concretis propria, quatenus post corporatam liquoris illa dissolventis quantitatem certam, corpuscula salina congregari rursus, & uniri incipiunt, donec vel sola, vel cum aliis metallicis, aut mineralibus combinata in diaphanam compagem diversæ, cuivis tamen salis propriæ figuræ abeant. D.D. Bohn. Differt. Ch. Phyf. XIII. §. 23. seqq.

Crystallus, κρύσταλλος, communiter describitur, quod sit succus intra terram frigore concretus. Itaque ex marmorum, saxorumque canalibus effoditur, vel venis, fibrisque detectis, aliquando aratro excitatur, & torrentibus defertur. Sunt qui dicunt esse aquam cœlestem gelu vehementiori duratam. Gorr. p. 251. Imo Ruland. non dubitat glaciem esse, quia impatiens est caloris, nec reperitur alibi, quam ubi maxime hybernæ nives rigent. Hanc sententiam & Joh. Agricola de Metallicis, & Matthiolus, aliiq; defenderunt. Enimvero falsitatem hujus opinionis solidis rationibus, & experimentis detexerunt, Andr. Chiocc. in Muf. Calceol. f. 3. p. 193. seqq. Ferd. Imperatus l. 24. c. 3. seqq. & Fr. Hofm. in clav. ad Schrod. lib. 3. cap. 8. §. 133. Jungatur Scholion Nat. Curiof. Eph. Ann. I. Obf. 73. Est igitur *Crystallus* revera corpus fossile, sive minerale lapidosum, & gemma peculiaris ex aqueo succo, sed cum terra siccitate a frigore congelata, vel potius beneficio specificæ, & essentialis formæ lapidificæ (sive spiritum, sive semen petrosum dixeris, perinde erit) producta. De ejus virtutibus medicis vid. Ruland. Chioccum dict. l. Schrod. d. l. & alios. Summatim: Facultatis est refrigerantis, Præcipitatoriæ. Inde confert in omni alvi fluxu bilioso, dysentericis, cholericis, &c. *Crystallus* artificialiter sumptus Chymicis dicitur lapillus fragilis per congelationem factus. Congelatio autem ejusmodi fit humore aqueo secedente, & congelabili succo consistente in formam lapilli, quod sine calore evidenti etiam in cella fieri potest. Si tamen pars aquositatis divaporando dissipatur, opus procedit citius. Itaque & lixivia glaciei solent decoqui ad crassitiem sapalem, aut sedimento facto, quod innatat, depleri; reliquum congelat eo facilius. Hæc Rul. Lex. Huc pertinent *Crystalli* Nitri, Tartari, Solis, Martis, Mercurii, Veneris, Sulphuris, Vegetabilium, de quibus legantur Libav. in Syntagm. Arc. Chym. l. l. 8. c. 59. Alchym. Pharm. cap. 22. Schrod. in diversis locis, qui in Indice quæri possunt, Dispensatoria, aliorumque practicorum scripta, nos oportet brevitati studere. *Crystallus* etiam pro ipsa glacie accipitur, haud dubie ex communi opinione, quamvis falsa supra tradita, apud Hippoc. 5. aph. 24. Dieter. num. 484. *Crystalli* quoque Pathologice vocantur Pustulæ per universum corpus dispersæ, lupini magnitudine, albæ, ac instar crystalli diaphanæ, quas cum Phlyctenis coincidere existmat Ingrassias comm. in Avicen. de Tum. p. n. p. m. 194. E recentioribus quoque hoc nomine usus D. Binniger. Obf. Med. Cent. 2. Ob. 94. p. 366.

* Crystallinus, κρυσταλλοειδὴς, vel dicitur de humore oculi in medio sito, duriusculo, non omnino rotundo, sed aliquantulum plano, pellucido, & puro, ceu medio visionis adæquato, & fere primario, cujus descriptionem, & usum vide in Anatomicorum scriptis, præsertim Barthol. Anat. l. 3. c. 8. dicitur hic humor etiam *Glacialis*, Vel usurpatur de membris corporis summe frigidis. Ita χεῖρας vocavit κρυσταλλίνας, *Crystallinas*, Hipp. l. 7. Ep. XV. 36. h. e. quasi congelatas.

Ctedones, κτηδόνες, vocantur *Fibræ*. Vide infra *Fibra*.

* Cteis, κτεὶς, *pecten*, *pubes*, pili decoratus dicitur in hypogastrio juxta pudenda, ubi pili inhorrescunt. Hipp. 7. aph. 39. Alias proprie *pecten*, κτεὶς, dicitur instrumentum dentatum, quo capilli explicantur, Diet. n. 485. de quorum forma antiqua vide Lind. Ex. XI. §. 61. A quibusdam etiam κτένες, dicuntur dentes quatuor primores acuti, vel Incisores, qui & δι-χαστῆρες, τομεῖς, & γελασῖνοι dicti. Sunt etiam, qui κτένας vocant partem manus externam, τῷ θέναρι, sive volæ oppositum, quam propterea alii ὀπισθέναρ, alii προκάρπιον, alii δῶρον appellant. Sunt & κτένες θαλάσσιοι, *Pectines marini*, Plinius *Pectunculos* vocat, suntque Conchæ *pectinatim* striatæ brivalves, quarum descriptio videatur apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 69. Castell. Gorr.

Ctenos, κτῆνος, *Jumentum*, *Pecus*. Hinc κτηνιατρική. Vide *Veterinaria*.

Ctisis, *Ctizo*, κτίσις, κτίζω. Vide *Creatio*.

Cubaris, κυβαρὶς, species insecti, quod dicitur *Millepeda*. Vide *Asellus*.

Cubatio, κατάκλισις. Vide *Cataclisis*.

* Cubiformis, κυβοειδὴς, est epitheton ossis, quod & *cubicum* dicitur; estque os, quod ab externis ossis partibus, pedis firmum in terra statuitur, externisq; *Tarsi* partibus est locatum, & articulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti. Galen. lib. 3. de U. P. cap. 6. Et hoc unicum os ex quatuor Tarsi ossibus solum nomine donatum est, cum reliqua tria careant nominibus. Est autem os hoc, ut reliqua *Tarsi* ossa, intus cavum, foris gibbum, cubo simile, quod latera sex habeat cubo communia, admodum inæqualia, & fere aspera. Castell. Jung. Barth. libel. 4. Anat. c. 11. Dicitur & *Os tesseræ*, Arab. *Grandinosum*, item πολύμορφον. Est etiam epitheton dorsi *auriculæ*, seu *conchæ* partis externæ versus caput, quæ aliis dicitur κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Lind. Med. Phyl. lib. 2. c. 21. §. 4.

Cubil, i. e. Terra rubra. Rul. Lex.

Cubile, *Cubiculum*, κοίτη, quamvis hoc vocabulum *lectum*, & fulcrum, & omnia ad lectum pertinentia comprehendat, uti patet ex Hipp. 6. Ep. s. 4. t. 19. & s. 8. t. 27. s. 2. de R. V. I. A. t. 50. Hinc κοιτωνίτης, *cubicularium*, qui *cubiculo* præest vocatur. Gal. l. de præcogn. c. 5. quem Atticisantes σωματοφύλακα vocant. Jung. Foes. Oec. p. 346.

* Cubitus, κύβιτον, πῆχυς, est generaliter os, quod inter, Humerum, & Carpum, quod *Brachiale* dicitur, situm est Specialiter alterum saltem illius partis os grandius, quod alteri subest *Radius* dicto, vocatur, Græc. Focile majus, πῆχυς, ἄγκων, Vide *Ancon*, ὠλέκρανον. Specialissime processus quoque, & articulatio illa ulnæ, cui reclinati inniti solemus, *cubitus* appellatur, Græc. ὠλέκρανον, κορώνη, κορωνὸν. Vid. Foes. Oec. p. 360. seqq. & 505. seqq. Diet. num. 3. Hofm. in Gal. de U. P. num. 92. Vocabulo κύβιτον usus Hipp. l. de loc. in hom. XI. 11. Jung. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 72. seqq. Musculi quidem *Cubitum* flectentes, extendentes vocantur *cubitei*; Flexor quidem *internus*; Extensor, *externus*. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 575. Est & πῆχυς, *cubitus*, mensuræ nomen, qua verum intervallum dimetimur, estq; extensio a cubito usque ad summum medium digitum pedis unius, & dimidii. Hipp. 1. de fract. t. 16. Ab hoc derivantur πηχυαῖος, *cubitalis*, 2. de fract. t. 3. Item ἡμιπηχυαῖος, δίπηχυς, τρίπηχυς, ἑξάπηχυς, *semicubitalis*, *duorum*, *trium*, *sex cubitorum* scil. longus, sæpe ap. Authores occurrunt. Castell.

Cubus, κύβος, significat vel corpus, vel figuram hexaedram, sex quadratis lateribus constantem, qualis est tesseræ. Galen. lib. 8. de Hipp. & Plat. decr. c. 3. Unde corpora alia similem *figuram habentia* dicuntur κυβοειδῆ *cubiformia*, vel *cubica*. Κύβος, *cubos* quoque a quibusdam dici spinæ, vertebras, & *præsertim* colli, vult Gorr. in defin.

Cuculatum *majus*, dicitur *Aqua vitæ*, sive spiritus vini. Rul. Lex.

Cucullaris, dicitur Musculus, qui Galeno *Trapezius*, τραπέζιος, vocatur, scapulam movens vario modo, ob formam cuculum Monachorum referentem, Barth. l. 4. Anat. c. 3. p. 564.

Cucullus, πιλὶς, πιλίον, aliquando totam vestem, usitatius tamen tegmen saltem capitis denotat. Aldr. Ornith. l. 15. c. 14. Ticitur & *Cucullio*.

Cuculus, κόκκυξ, æquivocum est. Significat enim vel avem notissimam, inter rapaces referendam, Accipitri similem, cujus descriptionem, & usum Medicum, vide apud Aldr. d. l. & Schr. l. 5. cl. n. 53. Avem hanc sanguinem vomere, si alvi fluxus, vel dysenteria Epidemica homines invaserit, scripsit Parac. de pest. t. 1. Vel piscem, de quo legatur idem Aldrov. l. 2. de pisc. c. 4. Gal. 3. de A. F. c. 31. inter pisces carnis duræ refert. Vel Ossis Sacri extremitatem. Vide *Cauda*.

Cucupha, nomen *Pileoli*, qui paratur ex sindone, vel linteo tenuiori, cum pulvere specierum cephalicarum cotone, vel gossypio excepto, & interpuncto, seu interpassato, ut vocant. Videatur Petr. Morell. l. 2. de method. præscr. remed. form. s. 2. c. 3. Schr. l. 2. cap. 78. qui sacculis annumeravit.

* Cu-

* Cucurbita, σίκυον, σικύα, σίκυς, σίκυωνος, cucumis. Quid proprie sit, Botanicis relinquimus. A figuræ, vel formæ similitudine *cucurbitæ*, vel *cucurbitulæ* Medicis dicuntur vascula illa, quæ cuti cum flamma affigi solent, cum, vel sine scarificatione. Dicuntur & *Ventosæ*, præsertim Italis. Parantur e materia metallica, vel vitrea, vel cornea, Dieter. num.772. Quæ sine scarificatione apponuntur, dicuntur leves, Galen. lib.5. de L.A.c.4. Hippocrates vocavit σικύας, lib. de Medico, VI. 1. lib.4.de morb. VI.9. Dividuntur in magnas, & parvas, quæ *cucurbitulæ* vocantur. Magnæ meminit Hippocr.5. aphor. 60. & Gal. lib.2. ad Glancon. cap. 6. alibique. Vid. & Rhod. ad Scribon. Larg. num.46. Chymicis *cucurbita* dicitur vas plerunque turbinatum, in cucurbitæ, vel pyri formam turgescens. Et alia fundo globoso prædita est, alia plano. Alia quoque aperta, cui alembicus imponi solet: alia cœca, quæ est vas, in quo dissolutiones salium, aliarumque rerum fiunt. Rulan. Lex. & Johns.

Cucurbitula. Vide *Cucurbita*.

Culatum, id est *Calcinatum*. Rul. Johns. in Lex.

Culbicio, veteribus dictus fuit affectus stranguriæ similis, vel potius ardoris urinæ species, Gallorum *chaude pisse*, ab inflammatione parastatarum mediante acri, & putrescente semine producta dependens. G.H.Velsch. in Sylloges cur. & Obs. Medic. Episagmatis Obs.67. pag. m.42.

Culeus, κυλεὸς, *saccum coriaceum* significat. Est & nomen mensuræ liquoris omnium maximæ, qua Romani usi sunt. Continebat enim viginti amphoras, authore Plinio lib.14. H.N.c.4. Interdum tamen paulo plus, minusve continentia vasa *culei* quoque vocabantur. Gor. p.244.

Culex, κώνωψ, dicitur insectum bipenne, aculeum habens in ore, cujus prolixam descriptionem cum speciebus tradidit Aldrov. l.3. de Insect. c.5. Remedia pro necandis, & fugandis *culicibus* vide apud Gal.l.3.de facul.parab.69. & P.Ægin.l.5.c.1. Foest. l.30. Obs. 12. Schol. Maculæ in febribus malignis Epidemicis dicuntur Hipp. κωνώπων δηκδήγμασι, *culicum* morsus, propter similitudinem, l.2. Epid. s.3. n.21. l.7. XXXIX.2. Coac.t.564. Hodieq; dicuntur communiter *Petechiæ* febres *Petechiales*. Quis ergo dubitaret morbos hosce Hipp.tempore fuisse cognitos?

Culicula, legitur hoc vocab. apud Parac. de pustul. Gallic. & claudicatate, lib. 10. cap.1. sed quid proprie intelligat, non certo constat.

Culter, *Cultellus*, μάχαιρα, μαχαίριον, μαχαιρὶς, quid in genere significet, notum est, nimirum instrumentum, quo uti solemus ad dissecandum corpora solida, mollia, v.g.carnes, membranas. *Cultri* usus varius in Medicina. In Anatomicis *cultros* excisorios vocavit Galen. ἐκκοπεῖς, lib. 7.Anat.adm.c.12. incisorium vero ἐπικόπην, lib.8. cap.6. *Cultrum* falcatum, & rasorium Chirurgicum depictum, & descriptum vide apud Scultet. Arm. Chirurg. Part.I. Tab.II.fig.2. & Tab.XX. fig.2. De *cultro* Venatorio vide Rhod.ad Scrib.num.13. *Cultelli* utrinque acuti meminit Rul. in Lex. *Cultellos* quatuor e chalybe, partim instar serræ denotatos una cum aliis rebus, ligno, ferramentis, globis capillorum, &c. in ventriculo agricolæ cujusdam mortui repertos, recenset Lang. l. 1. Ep. 18. fin. *Culter* in Anatomicis tertius Lobus Hepatis vocatus fuit, ut est apud Theoph.Protospatarium, l.2. de H.F.c.11. Vide *Focus*.

Cultrivorus, μαχαιροφάγος, qui *cultrum* involuntarie deglutivit, cujus geminum exemplum de rustico Borusso, & Bohemo vide allegatum apud Diet. Iatr. n.468. & alia duo de Basileensi, & Kondinensi, apud Bonnet. Med Sept. l.3.s.1.c.16.seqq.p. 509. seqq.

Culus, ἀρχὸς, ἕδρα, idem quod *Anus*. Vide *Anus*.

Cumanus Lapis, est species *Cadmiæ fossilis*, seu potius *Pseudo-cadmiæ*, prorsus ineptus. Fallop. tr. de metall. & fossil. cap. IX. Tom.I. Oper. p.307.

Cumulatim, ἀθρέως. Vide *Athroon*. *Cumulans*. *Cumulatum*. Vide apud Scrib.n.122. 127. Rhod.in Lex.Scrib.

Cuna, *Cunæ* λίκνον, κοιτὶς, i.e. lectulus parvus pro infantibus, ita fabricatus pedibus, & spondis suis, ut ad utrumque latus facile moveri possit. Moschion. retinuit etiam in Græco κύνα, & plur. κύναι, de morb.mul c. 4.

Cunealis, vocatur sutura cranii inter spurias relata, quæ a lateribus ossis cuneiformis, ubi ossi frontis committitur, in anteriori cranii parte transversim ad ossis ethmoidis angulos fertur, Blas.Med.Un.p.m.104.

Cunctatio, μέλλημα, μέλλησις dicitur mora illa noxia, & tarditas in applicatione membrorum, quam in acutis semper perniciosam recte dixit P.M. de Calderia Tom.I. Oper.pag. 64.B.

Cuneatio, σφήνωσις, id est applicatio in formam *cunei*, κατὰ σφῆνα. Legitur apud Scrib. n. 46. Vid.Rhod. ad h.l. & in Lex. Scribon. Proprie vero *cuneatio* σφήνωσις, est *cuneo* adacto facta divisio, & fissio. Usus Hipp. 3. de fract. t.40.

* Cuneiformis, σφηνοειδὴς, epitheton ossis in media basi capitis, & cerebro instar basis substrati, ita ut omnia fere capitis, & maxillæ superioris ossa tangat, ὀστοῦν σφηνοειδές. Dicitur & *Os basilare*, *Os palati*. Gal. de ossib. cap. 1. scribit, apud veteres fuisse controversum, ad quam pertineat partem, quod a nonnullis inter cranii, ab aliis inter genæ superioris ossa numeretur, quia inter utrumque est medium: vicit tamen eorum opinio, qui id cranio tribuunt. Est igitur unum ex ossibus cranii, quod in capitis basi collocatum inter capitis, & genæ superioris ossa, velut σφὴν, id est *cuneus* adigitur, atque immittitur. Sic dicitur a *cunei* forma, vel potius usu, quod omnibus suis partibus *cunei* modo se insinuet inter ossa capitis omnia, & prope omnia genæ supernæ. Nam os occipitis tangit λαμβδοειδὲς, atque ab eo distinguitur sutura communi, deinde longo tractu attingit ossa temporalia, & supra hæc angulum bregmatis, &c. Hæc Castell. Videat. Barth. libell. 4. Anat. c. 8.

* Cuneus, *Cuneolus* σφὴν, σφηνίς, σφηνίσκος, proprie dicitur de instrumento, quo ligna, & lapides in scissuras indito vi mallei finduntur. Pertinet vero etiam *cuneus* ad machinas Medicas, & paratur præsertim ad humeri caput in alam prolapsam, ac deinceps ad alios quoque usus. Orib. de machin. c. 4. Linteamentum in *cunei* formam contortum, & inditum dicitur *cuneolus*, σφηνίσκος, Ægin. l. 6. c. 4. Interpretes reddidit *obturamentum*.

Cuniculus, κύνικλος, κυνικὸς, δασύπους, est animalculum lepori simile in Iberia frequens. Gal. l. 3. de A. F. c. 2. cujus descriptionem, & usum in cibis, atq; in medicina vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 24. 25. Schr. l. 5. cl. 1. n. 19. *Cuniculus* quoque dicitur quilibet meatus subterraneus arte factus, v. g. in metalli fodinis. Unde ortum proverbium, *cuniculis* bellare, i. e. non aperta vi, sed dolis. Rul. in Lex.

* Cunnus, i. e. *pudendum muliebre*, τὸ γυναικεῖον. Vide *Vulva*, Rolf. O. ac M. Gener. dicat. part. Part. 2. c. 32.

Cupedius, κνιπὸς, *fastidiosus*. Vide *Cnipos*.

Cupella, *Copella*, *Capulla*, est carillus cinereus, utpote ex meris cineribus compactus, & lævore ossium, aut ex aliis rebus parato conspersus, ad aurum, & argentum poliendum, & depurandum, cum tenuibus plumbi bracteis involvitur, vasculo immittitur, & igni imponitur. Hac depuratio metallorum nobiliorum vocatur *cupellatio*, de qua legi potest satis perspicue Jacob. le Mort. Metallure. contract. sect. 2. p. m. 265. 266. Dicitur *Aurum de copella*. Videtur hoc vasculum veteribus quoque notum esse ex cineritio majore, qui est focus argenti, & plumbi separandi, expressum exemplum parvum. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 22. & lib. 7. cap. 24

Cuperosa, i. e. *Æs ustum*. *Cuperosum* est vena mineralis cupri subterranea. Rul. Lex. *Cuperosa* florida, est dilutum chalcanthosum, cujus descriptionem vide apud Libav. Synt. Arc. Ch. l. 8. c. 41. Fallopius scribit, *cuperosam* esse chalcanthum purissimum, quod non habet admixtum æs, vel ferrum, tr. de Tum. p. n. c. 27. Tom. II. Oper. p. 303.

Cuphos, κοῦφος, dicitur *levis*, & describitur per suapte natura tendens ad superiorem locum. Si de alimentis prædicatur, consistentiæ debet esse rara, & nullo negotio penetrabilis calori, & proinde concoctu facilis, citoque transiens. Si de morbis, denotat eorum remissionem, & caussæ motum minorem, uti 6. aph. 7. videre est. Vid. Dieter. Jatr. n. 474. Linden. Ex. V. §. 90. Hinc descendit verbum κουφίζω, *levo*, *elevo*, proprie de onere. Metaphorice ad animum, & corpus, & ad morbos transfertur. Hipp. 2. aph. 17. Dieter. num. 475. Vide *Levis*.

Cupiditas, ἐπιθυμία, dicitur animi passio quædam, vel perceptio, affectus, aut pathema Amoris effectus, vel comes, qua anima disponitur ad expetendum in futurum res, quas ut sibi, vel corpori convenientes, voluptatemque parituras repræsentat. Fit hoc spiritus animales, ceu emissarios suos, diffundendo, vel expandendo, ut rei sensoriæ expetendæ speciem in se admittant. Potest hæc *cupiditas* rationalis, & irrationalis dici: Hoc, quia etiam brutis competit, quæ pariter desiderio ducuntur ad rem aliquam, commodi, vel voluptatis gratia, licet non intelligant, quod concupiscunt: Illud vero, quatenus in homine rationis regimine ducitur, aut duci debet, ut ita nulla contradictio metuenda, uti putavit Gal. adversus Chrysippum, l. 4. de Hippocr. & Plat. Decr. c. 2. & 4. Jung. Cl. Th. Willis de An. Brut. Part. I. c. 9. & Charlto. 1. Ex. VIII. Pathol. §. 24. 28.

Cuprum, χαλκὸς, idem quod *Æs*. Vide *Æs*.

Cura, apud Latinos est æquivocum vocabulum. Vel enim significat animi motum mixtum, Tristitiæ, & Desiderio respondentem, qua quis de re aliqua sollicitus est. Gr. dicitur ἐπιμέλεια, φροντὶς, μεληδὼν, & μεληδόνη, μέριμνα, Vide *Merimne*, quod ultimum Hippoc. in usu habuit, v. g. l. 1. de morb. mul. LXI. 3. 13. l. de int. aff. VII. 42. Dicitur & μεληδὼν, l. 1. de morb. mul. XCII. 15. Hic animi motus, & exercitatio,

fi

si moderatior fuerit, facit ad sanitatem, lib. 6. Epid. s. 5. t. 10. vel 11. Quod si vero nimia fuerit, magnus morbus eidem dicitur, dum in melancholiam morbum degenerat, lib. 2. de morb. LXX. 1. Vel significat idem, quod *Medela*, *Sanatio*, Gr. θεραπεία, *curatio*, ἴασις. Vid. 1. aph. 6. Estque ea morbi sublatio, quæ jam facta est, non quæ adhuc fit. Galen. cap. 1. de R. V. I. A. t. 3. Duplex habetur: Una a natura: altera ab arte. Linden. Exer. VII. §. 17. Morbi *curabilitas* a cognitione recta dependet, Exerc. VIII. § 61. *Cura*, Medicina, *Curator*, Medicus, scripsit Rob. Keuchen. ad Seren. not. pag. 94. *Curatio* etiam aliquando ponitur pro purgatione, v. g. apud Scribon. Larg. num. 222. *Curatus* adeps suillus, id est *purgatus*. Vid. Rhod. not. ad h. l. & Lexic. Scribon. pag. 369.

CURA, Cure, κουρά, κουρή, Græcum vocab. Latinis significat tonsuram capillorum, quæ vel sanitatis, vel ornatus gratia institui solet. *Detonsi* Gr. κεκαρμένοι vocantur, Hipp. 6. Epid. s. 4. t. 9. *Gal.* in com. 4. ad h. l.

CURALIUM, κουράλιον, κοράλλιον, idem quod *Coralium*. Vide supra. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p. 276.

* CURATORIA, *Curatrix*, θεραπευτική, Medicinæ pars princeps dicitur, quæ tum factum morbum tollit, tum fienti occurrit; minime vero (uti vult Castellus) imminentem, aut futurum præcavet. Hæc enim est functio Conservatricis partis, ὑγιεινή. Utitur vero *Curatoria* tribus partibus ministris, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica. Videantur passim Institutionistæ.

CURCULIO, κίς, θρίψ, μίδα, est nomen insecti minimi, quod ex frumento nascitur, & quidem variæ formæ, aliud e tritico, aliud ex hordeo, alia ex leguminibus, de quibus omnibus videatur Aldr. l. 2. de Insect. c. 9. Legitur & *Gurgulio*.

CURIOSITAS, sumitur & in bonam, & in malam partem. Illo respectu, idem est quod *diligentia*, *cura*, intentio animi ad rem recte perficiendam, Gr. ἐπιμέλεια, σπουδή. Rhod. in Lex. Scribon. Ita Hippocr. 2. prorrhet. XV. 8. utitur de eo, qui *curiose* victum observat ad præcavendam arthritidem, ἐπιμελῶς ζώντων. Hoc vero respectu, Græce dicitur περιεργία, περιττὴ ἐπιμέλεια, Gal. l. de V. S. adv. Erasistrat. c. 4. Estque inutilis, & supervacanea circa rem aliquam opera, & sollicitudo. Ita Galenus frequentem syllogismorum constructionem pessimam *curiositatem* dixit, l. 2. de Hippoc. & Plat. decr. c. 3.

CURMI, κοῦρμι, genus est potionis, *Zytho*, vel cerevisiæ nostræ æmulæ ex hordeo factæ, cujus potu sæpe pro vino veteres usi sunt. Verum noxium humorem gignere, dolorem capitis, & nervorum vires resolvere dicitur, apud Diosc. l. 2. c. 110. Non videtur esse nomen Græcum, sed ejus gentis, in qua parabatur, Gor. p. 24.

CURSUS, δρόμος, quid significet, in trivio notum est. At in Medicina consideratur, ut actio crurum. Siquidem est ambulatio vehemens. C. Hofmann. ad Galen. de U. P. num. 177. Estque simul motus corporis vehementior, & ita res non naturalis ad sanitatis conservationem, vel destructionem, pro usu, vel abusu, faciens. Utilitatem monstrat Hipp. lib. 1. de Diæt. XXX. 10. XXXIV. 12. Noxam vero docet Gal. l. de parv. pilæ exercit. c. 33. Aliquando sumitur abusive pro fluxu. *Cursus* urinæ, Seren. de remed. §. Vesicæ, & calculo purg. Keuchen. in not. ad III. p. 215. *Cursus* menstruus, p. 227. seqq.

* CURTUM, κολόβωμα. Vide *Coloboma*, & Ægin. l. 6. c. 26.

CURVAMEN, κύρτωμα, ὕβωμα, extuberantiam, & gibbositatem, vel secundum, vel præter naturam denotat. Hipp. 1. progn. t. 25. Ita ventris tumor in prægnante dicitur κύρτωμα τῆς γαστρός, 2. prorrh. XXXV. 6. de liene, lib. 1. Epidem. ægrot. I. In specie vero ὕβωμα vocari *curvamen* omne vertebrarum, patet ex Galen. c. 3. de artic. t. 53. Dicitur & *obstipitas*, σκολίωσις, d. l. t. 40.

* CURVUS, κυρτός, ὑβός, σκολιός, γαυσός, quid sit, ex præced. descriptione facile patet. Κυρτός legitur de ventriculo, apud Hippocr. l. 4. Epid. VII. 6. de liene, l. 2. s. 2. num. 65. ὑβός proprie de gibbosis in dorso dicitur, 4. aph. 46. Jung. Diet. num. 848. Huic opponitur λορδός, Gal. in comm. ad h. l. σκολιός in composito usus ῥαιβοσκολιὸς, 3. de artic. t. 40. & verbo σκολιαίνεσθαι, ad latus *incurvari*, t. 48. γαυσός, vel γαῦσος legitur 2. de fract. t. 69. & 4. de artic. t. 61. 64.

CUSCUTA, est proprie nomen plantæ herbis adnascentis intricatissime, quæ significatio non est hujus loci. Improprie Paracelso significat excrescentias in ossibus, vulgo *Uberbein*, l. 7. de orig. causs. & cur. morb. Gallic. c. 11. & lib. 8. cap. 3.

CUSPIS, αἰχμή, ἄκρον, quid proprie significet, non est hujus loci, ceu notissimum. Per translationem dicitur in Extremitas in pene, sive glans. Rolfink. Ord. ac Meth. part. gener. inserv. part. 1. cap. 47. & species quædam deligationis, sive fasciæ, n. 91. apud Gal. de fasciis.

CUSTODIA, φύλαξις, διαφύλαξις, προφύλαξις, idem significat quod *Conservatio*, *Præservatio*.

tio. *Custodes* pororum, φρυροὶ, dicuntur musculi, Gal. l. 2. de mot. musc. c. 4. & *custodiam* salutis facere, legitur apud Scrib. L. n. 84. Vide Rhod. Lex. Scrib. p. 370. Plane singulariter *custos* Helmontio significat muci productorem, sive potestatem muci effectricem, Tr. *Custos errans*, 5. n. 27. Quid *custos membranæ*, Gr. μηνιγγοφύλαξ, dicatur in Chirurgicis, vide infra in voce *Meningophylax*.

Cutaceus, δερματώδης, idem quod *Coriaceus*, βυρσώδης, Epitheton quorundam animalium concoctu difficiliorum. Gal. l. 3. de A. F. cap. 41.

Cutambuli, dicuntur vel vermiculi sub cuticula, aut super eam repentes, & titillantes, cum molestia; vel dolores vagi scorbutici instar talium vermiculorum discurrentium, cum magno cruciatu, & molestia ægrum infestantes, ab ichore tenuissimo volatili peculiari malignitate scorbutica inquinato provenientes. Vocantur & Veredarii vermes, vernac. *lauffende Barm*, D. Joh. Nic. Binniger. Obs. Med. Cent. 4. Obs. 42. pag. 418. Vide & *Sareni. Varus*.

Cuteus *labor*, Paracelso dicitur generatio Tartari quotidiana, i. e. usnea super usneam, vel quasi Tartarum super Tartarum, l. 1. de Tartar. t. 3. c. 3. Verum quis intelligit hæc ænigmata Bœotica?

Cutio, a cutis duritie, idem quod *Millepeda*, *Asellus*, cubaris. Vide *Asellus*. Rhod. ad Scrib. L. n. 31. & Lind. Ex. XI. §. 21.

* Cuticula, ἐπιδερμὶς, δερμὶς, cutis suprema, & veluti tegumentum cutis, aut operculum, est pars solida magis, similaris, tenuis, exanguis, porosa, tegendæ cuti destinata. Barthol. l. 1. Anat. c. 1. negat esse partem corporis, sed an rationibus sufficientibus, dubito, quas ventilare non est hujus loci. Meminit ἐπιδερμίδος aliquoties Hipp. v. g. de nat. pueri, XVII. 3. 7. 14. 18. XIIX. 1. & alibi sæpius in eod. lib.

* Cuticularis, δερματώδης, epitheton membranæ exterioris cerebrum investientis, vulgo *Dura mater* dictæ, apud Gal. l. 9. admin. Anat. cap. 1.

* Cutis, δέρμα, est pars solida exterior, seu integumentum corporis commune, & tactus instrumentum; cujus descriptionem videre licet in Anatomicis, in specie apud Barthol. l. 1. Anat. c. 1.

Cyamus, κύαμος, proprie *fabam* significat. Ob figuræ vero similitudinem etiam insectum illud *Millepeda*, quando sese contrahit, κύαμος vocatur, teste Rhod. ad Scrib. Larg. n. 39. Vide *Faba*.

Cyanus, κύανος. Vide *Cœruleus*.

Cyar, κύαρ, *foramen in acu* significat, apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 123. & lib. 2. de morb. XXXIII. 15. 17. Apud Pollucem v. lib. 2. κύαρ dicitur interius auris foramen. Lindenus vertit *curvedo*. Med. Physiol. lib. 2. cap. 11. §. 4.

Cyathiscos, κυαθίσκος, dicitur specilli Chirurgici pars altera concava in parvi *cyathi* modum, qua aliquid vel extrahi, vel infundi potest. Gorr. Ægin. l. 6. c. 11.

Cyathus, κύαθος, ita dicitur liquoris, & rei aridæ communis mensura apud Romanos, ligulas, sive cochlearia quatuor continens, eratque Sextarii pars duodecima. Apud Atticos vero etiam communis liquidorum, & aridorum mensura erat, sed capiens conchas duas, sive mystra quatuor, sive chemas quinque, sive sesquiunciam. Rhod. ex Hesychio etiam tribuit uncias duas, ad Scrib. n. 1. alibi vero n. 127. sescunciam, uti patet ex Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. l. de pond. & mens. c. 4. 5. seqq. Ægin. l. 9. fin. Apud Rom. *cyathi* nota erat C. Apud Græcos vero X. Gor. p. 251. *Cyathorum cereorum*, κυάθων κηρίνων, quoque meminit Gal. de R. V. I. A. t. 42.

Cybitos, κύβιτος. Vide *Cubitus*.

Cybium, κυβίον, dicitur *Pelamys*, seu piscis marinus grandior, qualis *Thunnus* est, in frusta cubica, vel quadrata divisus, ex Plin. l. 32. H. N. c. 11. Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 18. An vero idem, aut quid significet *Cybium*, apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. in fin. certo non constat.

Cyboides, κυβοειδὴς. Vide *Cubiformis*.

Cybos, κύβος. Vide *Cubus*.

† Cyceon, potio ex polenta, & Vino. Vales. in Hipp. de Victu Acut.

Cyceon, κυκεὼν, dicitur miscellanea potio alimenti, & potus rationem simul habens. Duplex videtur olim fuisse: Vilior cum aqua, & farina mixtus: Alter generosior, & delicatior cum vino, & variis farinis, melle etiam interdum, & caseo paratus, uti patet ex Hipp. l. 2. de diæt. IX. 1. 2. quamvis in posteriori significatione frequentius sumatur. Aliquoties ejus meminit Hippoc. v. g. de R. V. I. A. t. 40. lib. 2. de morb. XXXIX. 19. XLIIX. 37. l. de nat. mul. XXXII. 21. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 7. lib. 6. Epid. sect. 6. t. 5. & alibi sæpius. Vide Foes. Oecon. pag. 362. Lang. l. 1. ep. 58. Lind. Exerc. X. §. 107. Dicitur & *Cinnus*. Vide supra. Descendit a verbo κυκάω, misceo, *concinno*, quod legitur apud Hipp. in epist. ad Damagetum, n. 295. quemadmodum & composita, ξυγκυκάω, *commisceo*, lib. de int. aff. XIII. 53. καταχυκάω, & προσκατακυκάω, l. 3. de morb. XXX. 12.

Cycima,

Cycima, idem, quod *Lithargyrum*. Rul.

* Cycliscus, κύκλισκ☉, duplicem habet significationem. Primo significat idem, quod *Trothiscus*. Gal. l. 10. de S. F. §. Chole. Deinde denotat scalprum excisorium cavum, sic dictum, quod ima sui parte ad circuli figuram accedat, cujus usus fuit præcipue in fracturis capitis, quum illæ usq; ad membranas pervenerunt. Veruntamen non absque periculo adhiberi potuit, cum quatiat immodice caput. Gal. l. 6. M. M. c. 6. Ægin. l 6. c. 90.

† Cyclo curare, l. Methodo. Vide Phil. Jarob. Mauss. fati de Plutarchi scriptis, judicium, & statu tridui ordine. Mercur. Var. Lect. lib. 6. cap. 11.

Cyclopion, κυκλώπιον, idem quod *album oculi*, sive totumillud, quod in oculo albicat. Arist. l. 4. de H. A. c. 9. Gor. p. 253.

Cyclops, κύκλωψ, nomen quidem fabulosum Poetarum de nonnullis hominibus unum saltem oculum in, vel sub frontis medio habentibus, inter quos Polyphemus apud Homerum, & *Virgilium* jure refertur. Observationes tamen testantur, talia monstra aliquando in lucem producta fuisse, inter quæ notatu digna est observatio Borrichii de duobus, uno masculini, altero fœminini sexus Parisiis a Chirurgo Tamponette ex utero extractis, quibus unus erat oculus rite confirmatus grandior cum duplici nervo optico, sub media fronte ad radicem nasi situs, quam legere licet apud Bonettum, Medic. Septentr. l. 1. s. 22. ep. 2. p. 22. qui desumsit ex Act. Haf. Vol. I. Obs 93. p. 182. seqq.

Cyclos, κύκλ☉. Vide *Circulus*.

Cychnarion, κυχνάριον, dicitur collyrium colore albo, ἄδηκτον, citra morsum, ubi Amylum, terra Samia, & crassa Rhodica prævalent. Mentio fit hujus medicamenti apud Hal. I. Introduct. c. 14. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Ægin. l. 7, c. 16. ubi & *rebeus cycnus* describitur. Dicitur enim cycnus, vel cygnus, κύκν☉.

Cycnus, κύκν☉, *Cygnus*, *Olor*, est proprie nomen avis palmipedis aquaticæ, ad genus anserinum (cum quibus tamen in odio vivit) forma, victu, & ideo fortassis etiam facultatibus accedentis, cujus descriptionem vide apud Aldrovand. l. 19. Ornithol. c. 1. Schrod. l. 1. cl. c. n. 61. Improprie quid notet, Vide *Cyncarion*.

Cydar, i. e. *Jupiter*. Rul.

Cytoniatum, *Cydonatum*, κυδώνατον, idem quod *diacydonites*, compositio ex malis cydoniis parata, additis aliis speciebus. P. Ægin. l. 7. c. 11.

* Cyema, κύημα, Vide *Conceptus*, *Fœtus*.

Cycnus, κύκν☉. Vide *Cycnus*,

Cylichnis, *Cylichne*, κυλιχνίς, κυλίχνη, κυλικίς, vitiose κυγχνίς, significat parvum calicem, aut pyxidem medicamentariam. Gal. Exeg. Dict Hipp. Foes. Oec. p. 461.

Cylindrus, κύλινδρ☉. Vide *Magdaleon*.

Cyllo, idem quod κυλλός. Vide *Cyllos*, i. e. *mutilus*. Lind. Ex. XI. §. 39.

* Cyllos, κυλλός, *cyllosis*, κύλλωσις, in genere *claudum*, curvum, mancum, *mutilum* significat. Hipp. & Gal. tamen in specie κυλλοὶ dicuntur, quibus crura extrorsum sunt distorta, & intus sinuata, vel incurvata, l. 2. de art. t. 87. & l. 4. 1. 3. & alibi. De aure quoq; legitur 2. de art. t. 53. Jung. Foes. Oec. p. 363.

* Cyma, κύμα, quasi κύημα, quo nomine veniunt teneriores culiculi scaporum, quos videmus appetente vere in prima germinatione prorumpere. Latini non tantum *cymata* neutro genere dicunt, sed etiam fœminino *cymas*. Κῦμα alias *fluctum*, *undam* significare, ex Lexicographis constat. Hinc descendit

Cymatodes, κυματώδης, *undosus*], fluctuans: est epitheton *pulsus* inæqualis, præsupponentis impuritatem flatulentam, & serosam in sangine, cum debilitata continuatione flammæ vitalis conjunctam. Tribuitur senibus a Vvalæo, Instit. Med. l. 2. c. 5. Lege Galen. l. 1. de diff. pulf. c. 26.

† Cymata, teneriores cauliculi (imbrasica) Joann. Ruellius in nomenclatura rei Veterenariæ.

* Cymbalaris. Vide *Cricoides*.

Cymbiforme, idem quod *Naviculare*, σκαφοειδές. Vide *Naviculare*.

* Cynanche, κυνάγχη. Vide *Angina*.

Cynantropia, κυνανθρωπία, est delirium melancholicum, in quo homines existimant se mutatos esse in canes, eorumque mores æmulantur. Laur. Bellin. de morb. capitis, &c. pag. m. 513.

* Cynicus, κυνικός. Vide *Caninus*, *Convulsio*.

Cyniphes, vel culices, vel *muscas* denotat. Helmont. credit, ea fuisse insecta, quæ Moses jussu Dei in Ægypto in plagam produxit, nec Magi poterant imitari, de Lithias. c. 1. num. 15. Jung. Aldrovand. lib. 3. de Insect. c. 1. &.

Cynnabar, idem quod *Cinabaris*. Rul.

Cynnia, *Cymia*, *carora*, significat vas simile urinali. Rul.

Cynocephalus, κυνοκέφαλ☉, est nomen animalis simiæ quodammodo similis, capite vero canem repræsentantis, cujus descriptionem vid. apud Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 7. Meminit aliquoties Gal. l. 1. admin. Anat. c. 3. l. 11. de U. P. c. 2.

Cynodes, κυνώδης, *Caninus*. Vide *Caninus*.

Cynodesmion, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, id quod etiam κύνα, *canem*, appellarunt, Gorr. p.254. Dicitur alias *frenum*, χαλινόν. Vide Lind. Med. Phys. l.2. cap. 7. §.78.

* Cynodontes, κυνοδόντες, *dentes canini*. Vide *Caninus*. Meminit eorum Hippocr. 3. aph. 25. Vulgo ab oculis *Uugensdne*, Dieter. n. 488.

Cynolophoi, κυνόλοφοι, dicuntur eminentiæ, sive processus extantes in vertebris, quæ arcent occurrentia. Alex. Benedictus lib.1. de hist.part.hum. corp.c.6 p.m.1185. & l.5. cap.24. p.1265.

Cyncraistæ, κυνεραῖσαί. Vide *Croton*.

Cynorexia, κυνορεξία. Vide *Appetitus Caninus*.

Cyon, κύων. Vide *Canis*, *Caninus*, *Canicularis*.

Cyphi, κῦφι, est confectio quædam aromatica ad suffitum, qua quondam Ægyptii sacerdotes usi. Dioscor. l. 1.c.24. Concinnabatur olim ex sexdecim rebus, quas recenset Lind. S.M. Ex X. §. 151. Sed postea etiam Antidotis addita. Unde tales compositiones, *Cyphoideæ*, κυφοειδεῖς dictæ sunt Gal. l.8. de C.M S.L. c.7. P. Æginet.l.7.c.22. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 70. Hier. Mercurial.l.3. Var. Lect. cap.2. Duæ potissimum species: una Solaris, & magna dicta, ex tribus rebus constans: altera Lunaris, ex 28. Ægin. d.l.

* Cyphos, *Cyphosis*, *Cyphoma*, κῦφος, κύφωσις, κύφωμα, significant *gibbositatem*, gibberositatem, seu morbum malæ conformationis, consistentem in figura vitiata dorsi, ob vertebrarum situm versus exteriora mutatum, & luxationem plerunque a caussis externis violentis inductam. Et licet Hippocr. *gibbositatem* quoque ab asthmate, aut tussi fieri posse dixerit, 6. aph. 46. rarum tamen hoc est, & caussæ vehementia nihilominus respondet quoque externæ cuidam violentiæ. Leguntur illa vocabula apud Hippocr. 3. de artic. t.1.& seqq. & Gal. in comm. ad illos, ut & ad cit. aph. Dicitur & ὀπισθοκύφωσις, item κύρτωσις, & qui hoc affectu laborant, κυφοὶ, κυρτοὶ, *gibbosi* vocantur. Huic opponitur λόρδωσις, de qua suo loco. Jung. & M.A.Sever.l.de gibb. valg. & varis part. priori.

Cyprinus, κυπρῖνος, item piscis aristulosi. Linden. Ex.XI.§.230. Vide *Carpio*. Adde Schroder. lib.5. clav.3. num.76. Est & epitheton Pulveris, qui usurpatur ad capillos cum naturales, tum artificialiter compactos (qui Calientra apud Dolæum vocantur) a sordibus mundandos, siccandos, & exornandos, cujus aliqua etiam descriptio extat in Morley Coll. Chym. Leid.c.153.

Cyprium *æs*, i.e. *Cuprum*. Scribon. Larg. n.16.

Cypsele, *Cypselis*, κυψέλη, κυψελὶς, idem est quod *Cerumen*, sive Aurium sordes. Vide *Cerumen*. Unde & κυψελόβυσα nuncupantur, quæ sordium altitudine adobruta latent. Rob. Keuch. ad Q.Seren.p.241.

Cyrcanao, κυρκανάω, significat *misceo*, turbo, confundo. Legitur apud Hipp. l. 1. de mor. mul. LXXXIII.5.

Cyreo, κυρέω, significat *contingo*, evenio, incido. Hipp. 4. de art.t 36. ubi mendose in Gr. Gal. edit. Basil. legitur κυρέοντι. Dicitur & κύρω. Composita sunt ξυγκυρέω, *Contingo*. quod legitur l.1.de morb. XXIII. 5. προσκυρέω l. de præcept.VII.11.

Cyrebia, κυρήβια, idem quod. ἄχυρα. Vide *Achyron*. Legitur hæc vox apud Hippocr. lib.de nat. mulier. LIV. 5. lib. 2. de morb. mul. XLII.3. LXXXI.5. Vide Foes. Oecon. pag. 365. 366. Scribitur & κυρέβια. Gorræus pag. 255.

Cyriacus, κυριακὸς, epitheton est pastilli ad nomas, & putredines utilis. Appellatur & alio nomine *Asclepius*, ἀσκληπιός, Gorr. d. l.

Cyrios, κύριος, quid in substantivo *Dominum* significet, notum, sed non est hujus loci. Hippocrati adjective est epitheton dierum, qui in morbis certe aliquid indicant, & decernunt, & in quibus crises ratæ, firmæq; fiunt. Æquipollet ergo diebus *Criticis* stricte dictis, κρισίμοις ἡμέραις. Occurrit autem l. 1. de morb.X. 12. XI.8. XXII. 27. XXIV.7. & in superlat. κυριώτατα, l.1. de morb.mul. XXXIII. 9.

Cyrenaicus, κυρηναϊκὸς, est epitheton Succi, *Laserpitium* veterum dicti. Scribon. Larg. num. 167. Rhod. in not.ad h.l. Meminit & Ægin.l.7. cap.3.

Cyrenia, *Crocomma*, i.e. *fæx olei*, & de *Croco*. Rul. Johns.

Cyrtoides, κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Vide *Cubiformis*.

* Cyrtoma, *Cyrtosis*, κύρτωμα, κύρτωσις, idem, quod κύφωσις, *gibbositas*, Latine *Quassatio*. Vide *Cyphosis*, *Curvus*. Tumores hypochondriorum, κυρτώματα vocavit Hipp.2.progn. t.25.

* Cysos, *Cyssaros*, κυσὸς, κύσσαρος, *Anum* podicem significat, & idem quod ἀρχὸς. Vide *Archus*, *Anus*. Occurrit apud. Hipp.l.de nat. puer.IX.16. Jung. Foes. Oec. p.366.

Cy-

Cysticæ *Arteria*, & *Vena* dicuntur Anatomicis, non tam quæ ad vesicam urinariam, quam quæ ad fellis vesiculam excurrunt. Barth. libell. 2. Anat. c. 5. p. 655.

Cysteolithos, κυστεόλιθος, idem quod *Lapis Spongiæ*, ab usu, & virtute calculum vesicæ frangendi ita dictus. Schr. l. 3. c. 8. num. 19. Verum an non majori jure ipse *Calculus vesicæ* hoc nomine venire posset?

Cysticus, κυστικός, *Vesicalis*, epitheton venarum gemellarum a trunco venæ portæ ad vesicam felleam occurrentium, de quibus videantur Anatomici.

* Cystis, κύστις, *vesicam* significat primario, & absque adjectione illam, quæ urinam excipit, & foras per intervalla excernit. Hipp. l. 4. aph. 77. seqq. & alibi. Hujus descriptionem pleniorem videsis in scriptis Anatomicis, in specie Th. Bartholin. l. 1. Anatom. c. 20. Deinde & secundario cum additione folliculus ille bilem flavam sub hepatis cava parte continens, κύστις χοληδόχος, *Vesica fellis* dicitur. Gal. l. 4. de U. P. c. 12. & alibi. Hujus historia videatur apud laud. Barthol. d. l. 1. c. 15. Cæterum dantur etiam *Vesicæ* minores in Anatomicis naturales, quales sunt *Vesiculæ seminales*, sive cellulæ, de quibus vide eund. d. l. 1. cap. 22. Et si Malpighio credendum, ipsa substantia pulmonum tota *Vesicularis* est, pene infinitas *Vesiculas* orbiculares, & sinuosas ex tenuissimis, & levissimis membranis efformatas continens. Id. l. 2. c. 9. *Vesica parva* Græce dicitur κύστιγξ, juxta Gal. in expos. voc. Hipp. Dari quoque *Vesicas præternaturales*, v. g. *Hydatidas*, & alias, ex Practicis observationibus constare poterit. De hydrope *Vesicali* vide Eugalen. de Scorbut. n. 32. p. m. 153. seqq.

Cythion, κύθιον, nomen est *collyrii*, quod a cinereo colore etiam τέφριον vocatur, & describitur a Corn. Cels. l. 6. c. 6. Gorr.

Cyzicenus, κυζικηνός, epitheton *Emplastri* facientis ad ulcera chronica, & nervos præcisos, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13.

D A.

D. **H**Ac litera olim Symbolice quartanam febrem fuisse signatam, quæ litera aliis major est, patet ex Galen. 3. in 3. Epidem. t. 71.

Dacno, δάκνω, significat *mordeo*. De aquilone vento usurpatur, quod oculos *mordeat*. Hippoc. 3. aph. 17. Hinc descendit δηκτώδης, *mordax*, quod usurpatur de frigido in ulceribus, 5. aph. 20. Jung. Diet. Jatr. num. 172. 173. Gorr. pag. 68. vertit per *mordacitatem*, & descripsit per tangibilem qualitatem, quæ in corpus subiens exasperat, & punctionis sensum inducit. Talis qualitas tribus saporibus inest, acido, amaro, & acri: Acido quidem, ut frigido simul, & subtili: Frigidum namque non nisi in raris corporibus, qualia sunt vulnerata omnia, oculi, os, nares, & venter, *mordicat*. Amaro vero, & acri, ut calidis, *mordacitas* inest. Frigidum præstat condensando; calidum in duriora subiens dissolvendo, fundendo operatur. Dicitur & febris *mordax*, πυρετὸς δακνώδης, quæ manum Medici perpetim, & æqualiter acri calore afficit, & *mordet*; quales sunt biliosæ, cum omni tempore, tum præcipue in statu. Idem in def. De *mordacibus* humoribus agit Gal. l. de plenit. c. 8.

Dacrygelos, δακρυγέλως, qui *lacrymatur ridens*. Jos. Laurent. Amalth. Onom. pag. 237.

Dacryon, δάκρυον, significat *Lacrymam*, quæ proprie est liquor excrementitius, serosus, aut lymphaticus, ex oculorum glandulis prorumpens, occasione magnorum animi pathematum, doloris, tristitiæ, commiserationis, gaudii repentini, &c. spiritus animales, & sanguinem ita agitantium, & compellentium, ut portiones serosas, & lymphaticas largius ibidem deponant, & demittant. De *lacrymarum* natura, origine, & excretione legantur Vvarthon. de Glandul. c. 26. Thom. Barthol. Anatom. l. 3. c. 8. Thom. Vvillis de An. Brut. Part. 1. cap. 15. Glandulæ oculorum etiam Anatomicis dicuntur *Lacrymales*, & vix illæ, sive vascula, *Canaliculi Lacrymales*, *Puncta Lacrymalia*. Dividuntur *Lacrymæ* in naturales, & præternaturales. Illæ sunt, quas modo descripsimus. Hæ vero, quæ vel invitis nobis effluunt, involuntariæ dictæ, ἀκούσια δάκρυα, quæ in febribus malum præbent signum. Hipp. 1. Epid. sect. 2. t. 80. Jung. 4. aph. 52. 1. prognost. t. 10. l. 4. Epid. XXVII. 12. & l. 6. sect. 1. t. 16. Vel sanguineæ, cum sanguineæ guttulæ lacrymarum instar ex oculis fluunt. Dieter. Jatr. num. 174. Improprie usurpatur de succis plantarum sponte promanantibus, & in resinam, vel gummi concrescentibus. Ita succus papaveris *Opium*, δάκρυον, *Lacryma* dicitur, Rhod. ad Scribon. num. 86. *Lacryma Thuris*, Æginet. lib. 7. cap. 3. Gummi Oleæ Æthiopicæ, Scribon. num. 252. succus lacteus ficuum, Keuchen. ad Seren. pag. 200. Vide Schroder. lib. 1. cap. 2. lit. L. Sordes quoque induratæ in oculorum angulis in cervis repertæ, odoris gravis, & penetrantis, *Lacrymæ* Cervi vocantur, de quarum virtute medicamentosa vid. Schroder. lib. 5. clas. 1. num. 17. Dicitur

contra

contra venena, & venenatos morbos Antidotum pretiosis regum thesauris anteponendum. Fr. Hofm. in cl. Schr. ad d. l. pag. 659. Vide & C. Reies Camp. El. q. 67.

Dacryodes, δακρυώδης, *Lacrymosus*. Dicitur improprie de ulcere humido, & sanioso, apud Hipp. 3. de fract. t. 7.

Dacryopoeos, δακρυοποιὸς, i. e. *Lacrymas ritans*. Dicitur de quibusdam medicamentis acribus, ut sunt Cepa, Raphanus marinus, &c. Jos. Laur. Am. On. p. 237.

Dactylethra, & *Dactylithra*, δακτυλήθρα, δακτυλίθρα, significat *Digitale*, quod ex diversis rebus paratum digitis applicatur. De *digitalibus* purgantibus ex Oribas. Collect. Med. lib. 8. cap. 6. legatur Rhod. ad Scribon. comp. 180.

* Dactylios, δακτύλιος, *orbiculum*, *pastillum* significat, apud Hipp. de nat. mul. CV. 24. Vide Foes. Oec. p. 145.

Dactylodochme, δακτυλοδόχμη, est mensura quatuor digitorum transversorum, qua intervalla dimetimur. Dicitur & δοχμὴ, παλαιστὴ, ἢ δῶρον, Lat. *palmus*. Gorr. p. 99.

Dactylos, δάκτυλος, vel *fructum palmæ* denotat, quæ significatio Botanicis relinquitur: vel significat *digitum*. Horum quinque sunt ordinarie in omni manu, & pede hominum. In manibus peculiaribus nominibus gaudent. Primus, & ceteris oppositus crassior, *Pollex*, ἀντίχειρ, quasi *promanus* vocatur. Vide *Anticheir*. Secundus *Index*, λιχανὸς, item *Salutaris*. Tertius *Medius*, μέσος, & longissimus: Quartus, παράμεσος, quasi *medio proximus*, alias *Annularis* dictus. Quintus minimus, *Auricularis*, μικρὸς. In pedibus carent nominibus propriis. Singuli terna ossa, internodia, & articulationes habent. Consulantur Anatomicorum scripta, v. g. Linden. Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 88. seqq. C. Hofm. Instit. l. 2. c. 104. & in comm. ad Gal. LI. de U. P. n. 45. seqq. Barth. & l. 5. & libell. 4. Anatom. *Dactyli marini* dicuntur Balani ostreacei, inter dura saxa in mari prope Anconam geniti, apud Aldrov. de serp. & dracon. l. 2. c. 5. *Dactylus*, sive *digitus* est minima quoque mensura, quibus rerum intervalla dimetimur. Unde proverbialis locutio, *Digitus dies* est, de qua vide Lind. Exerc. XVI. §. 224. seqq.

Dactylotheca, δακτυλοθήκη vocatur Paræo instrumentum Chirurgicum ad erigendum pollicem, vel alium quemvis digitum alias semper pendulum ex læsione. l. 22. Chir. c. 10.

Daedalus, vocatur *Mercurius*, Lang. Harm. Ch. c. 1., Th. Ch. Vol. IV. p. 121.

Daedion, δᾳδίον, diminutivum, *tædulam* significans. Vide *Das*.

† Daemonis stercus, Asphaltus. Jo. Tagaul. l. 2. c. 4. Inst. Chir.

Daemon, δαίμων, esse vocabulum μέσον, & ambiguæ significationis, in bonam, ac malam partem, constat ex aliis Lexicographis, præsertim Henr. Stephani Thesauro Græco. Significat vero *Deum*, *Numen*, vel *Genium* bonum, vel malum, item *Fortunam*. In bona significatione accepit haud dubie Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Vide C. Hofm. in comm. num. 761. In mala vero comm. 1. in prognost. t. 4. Idem etiam ipsam animam rationalem, *Dæmonem* nostrum vocavit, lib. de Consuetud. cap. 4. Verum frequentior hodieque in foro Medico acceptio mala, quando sumitur pro *Diabolo*, qui & *Cacodæmon* appellatur. In qua significatione legitur apud Forest. l. 10. Obs. 19. Schol. lib. 30. Obs. 8. Schol. Lang. in Epist. aliquoties apud Vvier. Senn. & alios, ubi ejus præstigiæ in producendis morbis, in decipiendis melancholicis, epilepticis, &c. occurrunt, Rolfi. Ord. ac Meth. Med. Spec. l. 2. s. 3. c. 29. Tales morbi quoque, & ægroti vocantur *dæmoniaci*. Huc pertinet *Dæmonium caninum*, vel *lupinum*, quo nomine etiam exprimuntur *Cynanthropia*, & *Lycanthropia*. Dolæus Encyclopæd. l. 2. c. 4. §. 2. pag. 56. Chymici abusive accipiunt in bonam partem. Ita Crollius singulis elementis *Dæmones* inesse dixit, teste Libav. in Exam. Phil. viv. sec. descr. Hartm. p. 141.

Daes, δαὶς, & per contractionem δὰς, *tædam* significat, apud Hipp. & materiam *tædariam*, l. 1. de morb. mul. X. 8. LXIII. 29. CIIX. 31. l. de Steril. IIX. 26. XIII. 31. XIIX. 18. XXI. 2. Diminutivum quoque δᾳδίον, *tædula*, legitur apud eundem l. 1. de morb. mul. XXIIX. 3. XXIX. 5. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 145.

Daetis, δαετὶς, *tædam magnam* denotat, Gal. in Ex. quamvis Foes. potius *parvam* significare velit, quia est diminutivum, d. l.

Dalni, nomen esse insectorum e stercoribus oriundorum incertum, patet ex Parac. l. 1. Philos. ad Athen. t. 20.

Dama. Vide *Rupicapra*.

Damnum, βλάβη, idem, quod *Noxa*, *Læsio*, detrimentum. Vide *Blabe*.

Damnosus, ἀσύμφορος, βλαβερὸς. Vide *Asymphoros*.

Daphnelaeon, δαφνέλαιον, i. e. *Oleum Laurinum*. Diosc. l. 1. c. 49.

Daphnia, δαφνία, vocatur Gemma comitiali morbo medens. Plin. l. 37. H. N. c. 10. Ans. B. Boet. hist. gemmar. pag. 555. a Lauri figura ita dicta.

Daratos, δάρατος, idem quod ἄζυμος, *qui fermento caret*. Epitheton panis, apud Nicand. Vide Gorr. p. 55. Hesychio dicitur δαρὶς.

Darla-

Dariadestus, epitheton obscurum ap. Parac. in Frag. Med. l. de Epid. c. 1.

* Darsis, δάρσις, i. e. *excoriatio*, qua cutis a subjectis partibus scalpello deciditur, & separatur. Gal. l. 3. Anat. admin. c. 2. a verbo δέρω. Aliquoties usus etiam est phrasi hac καταδέρειν, separare partes ab aliis, Lyser. Cultr. Anatom. l. 1. c. 2. p. 22. 23. Meminit & Vesal. l. 2. de H. C. F. cap. 6.

Darta, idem quod *fera Impetigo*. D. Bining. Obs. Med. Cent. 4. Obs. 89.

* Dartus, δάρτος, nomen est membranæ, vel involucri Testes investientis, & quidem in viris communis, unde etiam ab aliis sub scroti nomine comprehenditur, & constat ex paniculo carnoso etiam tenuiori, quam alibi, venisque, & arteriis referto. Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 22. In fœminis vero propria est testium, & quidem unica, quia communibus carent. Gal. de dissect. matric. c. 9. Barthol. d. l. cap. 26.

Das, δᾶς, idem quod δαΐς. Vide *Das*.

* Dasymma, δάσυμμα, oculi vitium, vel idem quod τράχωμα, vel gradu minori differens. Vide *Thrachoma*. Aet. lib. 7. Gorr. p. 100.

* Dasypus, δασύπους, h. e. villolos pedes habens. Stricte *Cuniculum* significat; interdum & *Leporem*, de quibus suis locis. Legitur ap. Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Dasys, δασύς, significat *densus*, *asper*, *pilosus*, *hirsutus*, vel *hirtus*, pro conditione rerum, de quibus prædicatur. Ita Hippocr. de lingua usurpat, δασεῖαι γλῶσσαι, *asperæ*, propter siccitatem linguæ, 1. prorrhet. sect. 1. t. 3. Coac. t. 234. De capillis usus, 6. aphor. 34. de palpebris *densis*, Galen. comm. ad prorrhet. text. ubi & δασύφωνος legitur, qui *densam* habet vocem; δασύστερνος, qui *pilosum* habet pectus: de respiratione *densa*, Galen. c. 3. de fract. t. 61. de urina, 1. prorrh. s. 3. t. 3. Coac. t. 176. 583. 593. Epid. LIII. 8. lib. 7. Jung. Dieter. n. 175. Hinc δασύτης, vel δάσος, *asperitas*, *villositas*, *densitas*. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 724.

Daura, Paracelso dicitur *Helleborus niger*. testimonio D. Ludov. Pharm. p. 139. Dicitur & nonnullis *Dura*.

Deacuminata, ἀπόξη. Vide *Apoxe*.

Dealbatio, λεύκανσις, vel λεύκωσις, vel pertinet ad Cosmeticam partem, v. g. quando dicitur *dealbatio* dentium, cicatricum, Forest. lib. 31. Obs. 4. 7. Vel pertinet ad Spagyricam. Ita *Dealbatio* dicitur tertium opus in regimine Lapidis Philosophici, a Laurent. Ventura in tr. de Lapid. Philosoph. cap. 27. totiusque operis initium, & firmamentum, c. 30. Jungatur Alchemia incerti Authoris, c. 36. & 41. & in Th. Ch. Vol. III. p. 34. 38. seqq. Adde Vol. V. p. 201. seqq. & 477. *Dealbandi* quoq; modos fucatos, quibus metalla tingi possunt, tradidit Paracels. in Manual.

Deambulatio, περίπατος, proprie denotat motum corporis, moderatiorem, & exercitationem leviorem. Tropice vero etiam de animo usurpatur. Ita cura vocatur animæ *deambulatio*, Hipp. 6. Epid. s. 5. t. 11.

Deargentario, ἀργύρωσις, dicitur Tinctura Metallorum ignobiliorum, v. g. Cupri in colorem argenteum, cujus modum satis perspicue tradidit Jacob. le Mort. Metallurg. contract. s. 2. p. m. 271.

* Dearticulatio, διάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Deauratio, χρύσωσις, dicitur Tinctura fucata metallorum, monetarum, &c. in colorem aureum, quales aliquot tradidit Paracels. Manual. primo. Vide Jacob. le Mort. d. l.

Debilis, ἀβέβαιος, βληχρὸς, ἀσθενὴς. Vide *Abebaos*, *Blechros*, *Asthenes*, *Debilitatis* caussa in flammæ vitalis sanguineæ impotentia consistit. Hinc *debiles* dicuntur μικρόσφυκτοι, parvo pulsu præditi, teste Linden. Exerc. X. §. 155. *Debilitatis* morbosæ universalis, vel particularis caussas vide apud Helmont. tr. Ignotus hospes morbus, num. 74. dextre veris, & pespicuis principiis applicandas, & explicandas.

Debus, terminus Paracelsicus, remedium adversus iram, cujus meminit tract. Apocryph. de vulneribus, §. de Apocryphis vulnerabilis.

Decamyron, δεκάμυρον, nomen Malagmatis apud Oribas. sic dicti, quod ex decem aromatum generibus paretur. Refertur ab Aetio, & Ægin. l. 7. c. 18. ubi per Gr. νάρδω intelligi debet Unguentum Nardinum, recte notante Gorr. p. 11. Meminit Keuchen. ad Seren. not. p. 181.

Decantatio, καταχύσις, idem quod Desfuco, quando liquor aliquis a materia, quæ se præcipitavit, lente citra colationem, aut filtrationem desunditur, & passim in Authoribus occurrit, ut non opus sit testimonia peculiaria apponere.

Decanus, δεκανὸς, nomen officii, & dignitatis, diversæ significationis, pro varietate status vel Ecclesiastici, vel secularis, usitatum hodieque etiam in Universitatibus, ubi Præses in aliqua facultate *Decanus* vocari solet, estque dignitas ambulatoria. Olim in malam partem quoque fuisse usurpatum pro præstigiatoribus, constat ex Gal. l. 6. de S. F. mox a principio. Mentio fit quoque *Decani* cujusdam, haud dubie

bie Ecclesiastici) qui centum, & octuaginta sex annos vixit, ejusque Epitaphium legitur ap. Penotum Medic. Chym. in Vol. I. Th. Chym. p. 659.

Decatorthoma, δεκατόρθωμα, dici potest medicamentum compositum, quod ex decem simplicibus parari, & componi solet. Keuch. ad Seren. d. l. Coincidit fere cum δεκαφάρμακον.

Decens, τὸ δέον. Vide *Deon*.

Decerno, κρίνω, idem quod *Judico*. Vide *Crisis*.

Decidentia, καταπτωσις. Vide *Catapsosis*.

Deciduus, dicitur de *Uvula relaxata*, aut *procidente*, quam Joh. Stephan. vocat *deciduam Uvam*, Paraphras. in Avicen. l. 3. fen. 1. cap. 22. p. 232.

Declaratio, ἑρμήνεια, ἐξήγησις, idem quod *Explicatio*. Interpretatio. Gal. 4. de diff. pulf. cap. 2.

* Declinatio, παρακμή, dicitur illud morbi tempus, vel universale, vel etiam paroxysmorum particulare, quando caussa morbifica victas porrigit manus calori vitali, sive naturæ victrici, cum symptomatum remissione. Sequitur statum, vel vigorem morbi, & præsente *declinatione* cessat periculum mortis. Et si quis moritur, non *declinationis* merito, sed erroris superadditi, novique morbi inde dependentis culpa moritur. Vid. Dogm. nostr. p. 424. *Declinatio* quoque dicitur ex Avicenna species dislocationis ossium, aut luxationis imperfectæ, quæ & *Contortio*, in qua os non totaliter exit e sua sede, vocatur. Forest. l. 9. Obs. Chir. Obs. I. in Schol.

Declivis, *Declivitas*, καταῤῥοπος, καταῤῥοπία. Vide *Catarrhopos*.

† Decoquere ad palmam, i. e. ad quartas. Collumella.

† Decoctum gradatum, in quo restant vires residuæ. Georg. Melich. in præcept. General. dispensator.

Decoctio, ἕψησις, ἄφεψις, late idem est quod *Coctio*, de quo supra. Frequentius tamen Latinum usurpatur de coctione artificiali, vel culinaria, vel pharmaceutica. Stricte vero *Decoctio*, ἄφεψις, denotat perfectam, & plenariam alicujus rei coctionem, ad differentiam coctionis inchoatæ, vel imperfectæ, quæ simpliciter *Coctio* dici potest. Medicorum *Decocotiones* fieri solent lento igne, clementer, & curtis ignibus. Reuch. ad Seren. p. 88. Jungat Rhod. in Lex. Scrib. lit. D.

Decoctum, ἀπόζεμα, ἕψημα, ἀφεψηθὲν, in genere denotat omnem decoctionis effectum, sive materiam, quæ cocta est. Specialiter vero in Pharmaceuticis est forma medicamenti liquida, (barbare etiam *Brodium* dicta) constans ex liquore viribus medicamentosis impraegnato, & interveniente debita secundum artem coctione. Differentias, & modum parandi *Decocta* artificiosum vide apud Wecker. Antid. gener. lib. 1. cap. 14. Special. lib. 2. sect. 7. Morell. lib. 1. Form. Rem. sect. 1. cap. 1. Schr. lib. 1. cap. 3. lit. D. l. 2. cap. 9. Hofm. in cl. ad h. l. aliosq; plures. Helmon. *Decocta* suspecta reddere ausus est, quod non sint entia, qualia per destillationem proliciuntur, sed translationes entis in medium peregrinum, tr. Aditus præclusus ad condum, n. 9. & præsertim febricitantibus non competere, tr. de febr. c. 8. num. 3. Enim vero videtur adversus solem loqui. Quod vero Solenander in imbecillitate ventriculi *Decoctorum* Stomachicorum dictorum usum improbet. f. 5. p. m. 513. ob aqueam humiditatem nimis relaxantem, majorem præ se fert verisimilitudinem. Verum non est hujus loci pluribus hæc ventilare.

Decollatus, ἀτράχηλος. Vide *Atrachelus*. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 194.

Decolor, *Decoloratio*, ἄχρος, ἀχροια. Vide *Achro*.

Decompositum, vocabulum augens significationem compositi. In Physica Trismegisti hæc legitur descriptio. Th. Chym. Vol. I. p. 374. *Composita* sunt ea, quæ patiuntur corruptionem, & componuntur. *Decomposita* vero sunt illa, quæ jam in compositione per corruptionem, & generationem convenerunt.

Decoratio, κόσμος, Fallopio dicitur conservatio, vel restitutio pulchritudinis naturalis, vel in universo corpore, vel in parte per se; & ars hoc præstans eidem etiam vocatur, *decoratoria*, tr. de *Decoratione*, c. 2. Tom. II. p. 327. Vide *Cosmetica*.

Decortico, λέπω, Vide *Lepis*.

Decostis, ἄπλευρος, Vide *Aplevros*.

Decrementum, παρακμή, dicitur vel de ætate, quæ sequitur consistentem, & alia *ætas decrescens* vocatur; vel de morbo, ubi idem est, quod *declinatio*. Opponitur *Incrementum*, αὔξη. Legitur apud Paracel. Paramir. l. 1. c. 3. fin.

Decrepitatio, vel etiam simplicite r *Crepitatio*, Gr. ψόφος, dicitur *Strepitus* ille, quem edunt salia vim ignis experta, aut igni injecta, ob portiones nitrosas adhærentes; ita etiam aqueæ portiones oleosis admixtæ, & pinguibus super igne crepitare solent. Legitur prius vocabulum apud D. Ludov. diss. I. Pharm. p. 434. Accuratius hanc operationem descripserunt celeberrimi Chymiatri, D. D. Wedelius Ph. I. A. F. R. l. 1. f. 4. c. 3. p. 50. & D. D. Bohn. diss. Chym. Phys. XII. §. 6. Jung. Morley Coll. Chym. Leid. c. 370.

Decre-

Decrepitus, ἐσχατογήρων, παρήλιξ, dicitur, qui ad senium extremum pervenit, & ad octuagesimum annum, vel paulo plus sese extendit. Ætas quoque dicitur *decrepita*, ἔσχατον γῆρας, ὑπέρμετρον, ἀκρόβατον, Galen. cap. 2. aphor. 28. Jung. Dieterich. Jatr. num. 375.

* Decrescens, παρακμαστικὸς, dicitur de ætate. Vide *Decrementum*, & de morbo, & præsertim febre, quæ est species continuæ, vel continentis. Vide *Acmastica*. Sylv. l. 1. Prax. c. 28. §. 4.

* Decretorius, κρίσιμος, κριτικὸς, idem quod *Indicatorius*. Vide *Crisimos*.

Decrus, ἀσκελὴς. Vide *Asceles*.

Decubitus, vel de corpore dicitur, & idem est quod *Cubatio*, Græc. dicitur κατάκλισις, Vide *Cataclisis*. *Decubitus* ægrorum optimi, qui naturalibus similes sunt. Hippocr. in prognost. Rolf. O. ac M. Com. Spec. lib. 3. sect. 2. c. 16. Vel de humoribus de parte in aliam fluentibus, & vocatur ἀπόσκηψις ἀπόσκημμα, Vide *Aposcepsis*.

Decursus, ἀπόδρομη, Græc. dici posset, plerumque durationem alicujus rei, vel temporis, vel morbi denotat. Quamvis & verbum *decurro* aliquando significet properare ad aliquid, v. g. ad medicamenta. Cels. l. 6. c. 8. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371.

Decurtatus, μείουρος, vel μυουρίζων, mendose μύουρος, est species debilis pulsus, & deficientis, quando perpetuo diminuitur, nec minui desistit, donec prorsus deficiat; quod si iterum redeat, & de integro augeatur, *decurtatus reciprocus*, μείουρος παλινδρομῶν vocatur. Galen. l. 1. de dif. puls. c. 11. Quod si in eo nulla servetur æqualitas, motuque ipso frequenter deficiat, *deficiens inæqualis* appellatur, μείουρος ἀνώμαλος, 2. de causs. puls. 11. Pulsus omnis *decurtatus* provenit ab imbecillitate facultatis pulsificæ, h. e. flammæ vitalis deficiente cōtinuatione, & activitate.

Decussio, σχάσις. *Decussorium*, σχαστήριον, *Decutio*, σχάζω. Vide *Schazo*. *Decussorium*, instrumētum peculiare in cranio læso, cum suppuratione ad piam matrem, vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig. 11. & Tab. XXIIX. fig. 1. ut & apud Paræum l. 9. Chir. c. 21. Jung. Blas. Med. Un. p. m. 73.

Deduco, Gr. dici posset κατάγω, ἐξάγω, significat etiam *Evacuo*: v. g. *Deducere per nates*, Scrib. Larg. num. 9. Rhod. in Lex. Scribon. d. l.

Defectio, vel de viribus corporis dicitur, vel de animo. Vide *Eclysis*, *Lipothymia*, *Syncope*. Alias & *Defectio* olim dictus fuit *Morbus Lienis*, quando deficit trahere ab hepate fæces sanguinis, ex hypothesi hodieque obsoleta, & Anatomicis principiis plane repugnante. Legitur vero apud Isaacum l. 9. Theor. c. 35.

Defectus, ἔνδεια, ἐνδεὴς, ἔλλειψις, ἐλλιπὴς, significat absentiam, vel carentiam alicujus, quæ usu æstimatur. Galen. lib. 1. de causs. puls. cap. 11. Opponitur ei *superfluum*, περίεργον, & utrumque a natura alienum, lib. 1. de U. P. cap. 32.

Defensio, ἀπολογία. Vide *Apologia*.

Defensivum, est vulgare Chirurgis epitheton quorundam Topicorum, quæ pertinent ad ἀποκρουστικὰ, sive *repellentia*, verum saltem eorum proprie, quæ non ipsi parti affectæ, sed vicinæ applicantur, pro interceptione: unde & διαληπτικὰ, *intercipientia*, & effectus διάληψις, *interceptio* vocatur. Rolf. Ord. ac M. Med. Spec. lib. 4. sect. 1. cap. 15. Paracelsus etiam ad interna transtulit, per *Defensiva* intelligens *confortativa*, & quæ symptomata graviora prohibent, quo pertinent Gemmæ, & Spiritus Auri, l. 2. de peste, c. 4. & 5. & in frag. de Peste.

Deferentia Vasa. Vide *Ejaculantia*.

Defervesco, *Deferveo*, ἀποζέω. Vide *Apozeo*.

Deficio, ἐκλείπω, ἀπαυδάω, ἐλλείπω, & de corpore, & de animo dicitur. Vide *Defectio*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371. 372. In specie *pulsus deficiens*, ἐκλείπων dicitur, qui admoventi digitos videtur exolutus, & paulo post prorsus desinit, ob defectum spirituositatis in sanguine. Gal. l. 2. de causs. puls. c. 3.

Definitio, ὅρος, ὁρισμὸς, est oratio explicans essentiam rei. Gal. l. 4. de diff. puls. c. 2. & seqq. alibiq; sæpius. Debet vero continere genus, differentias, subjectum, caussam efficiētem, si perfecta esse velit, d. l. Quæ talis *definitio* dicitur in acquirenda cognitione morbi, eadem dicitur indicatio in exequenda curatione, verbis elegantissimis Lind. Ex. IV. §. 19. De *definitionis* in medicina utilitate vide Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 2. c. 2. seqq. Interdum essentiales, interdum caussales proponi solent, C. Hof. comm. de U. P. n. 409.

Defixus. Vide *Devotatus*.

Deflagratio, ἐπιφλόγισμα. Vide *Epiphlogisma*.

Defloror, ἀποπαρθενόομαι, idem quod *devirginor*, virginitatem depono. Vide *Apoparthenevomæ*.

Defluvium *Capillorum*. Vide *Alopecia*. In genere *defluvium* respondet Græco ἀποῤῥοή. Vide *Aporrhoe*.

Defluvio, *Defluxus*, καταῤῥύσις, κατάῤῥοος, ῥευματισμός, dicitur, quando materia peccans, vel una cum sanguine, vel liquore nervoso, aut

lympha a parte aliqua superiori transit ad aliam inferiorem, sive internam, sive externam. Vide *Catarrhysis*, *Catarrhus*, *Fluor*, *Rheumatismus*.

Deformitas, *Deformis*, αἶσχος, ἀειδής, Vide *Æsthos*, *Aides*.

Defrens, θραυστικός, ἄρυφα, quasi fracta seges, vel *defrensa*. *Frendere* fabam, fruges, ἐρέχειν, idem quod frangere. Inde *Nefrendes* pueri, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt. Rob. Keuchen. ad Serenum pag. 96.

Defrutum, ἕψημα, σίραιον, dicebatur olim specialiter *Mustum ad dimidias coctum*, quemadmodum *Sapa*, mustum ad tertias coctum. Mediæ est facultatis, lenis, & citra acrimoniam extergentis. Ad condiendos cibos veteribus fuisse usitatissimum, demonstrat Linden. Ex. X. §. 19. 29. 36. seqq. 60. seqq. Potest tamen hoc vocabulum haud inepte aliis succis ad spissitudinem coctis attribui, qui alias Arabib. & in offic. *Robob* vocari solent. Gorr. Dieterich. etiam existimat Græce dici posse ἀπόζεμα, n. 734. fin.

Defunctus, θανών, τεθνηκώς, idem quod *Mortuus*.

Degeneratio, νόθευσις, νοθεία, dicitur, quando res quædam a pristina sua indole, & natura recedit, & mutatur in deteriorem. Ita sanguis *degenerare* dicitur vel admistione rei extraneæ, vel impressione peregrina, vel demũ errore indignati, vel avocati Archei, Helm. t. de feb. c. 11. n. 6.

* Deglutitio, κατάποσις. Vide *Cataposis*. *Deglutitoris* insignis, qui frusta cultorum, catenarum, araneas, coria, lacertos, bufones, calculos, &c. sine damno *deglutivit*, & devoravit, historiam recenset D. Binning. Ob. Med. Cent. 5. obs. 7. p. 492. seqq.

Degmos, δηγμός, in genere *morsum* significat, & in specie oris ventriculi, ab humorum, & fermenti acrimonia, & malignitate dependentem, apud Hipp. Coac. t. 636. Quomodo differat a διωγμός, vide Lind. Ex. XIII. §. 137.

Dei, δεῖ, impersonale, significans *Decet*, *Oportet*, & monstrat necessitatem Medico in actionibus, præsertim in applicatione remediorum Pharmaceuticorum, & Chirurgicorum. De cujus verbi emphasi vide Diet. n. 177. Inde τὸ δέον, *decorum*, necessarium. Vide & *Oportet*.

Deicticos, δεικτικός, *Indicans*, *Index*. Vide *Index*.

Deidizomæ, *Deidisomæ*, δειδίζομαι, δεδίσσομαι, διδίσσομαι, significat *metuo*, timeo, & usus est Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 17.

* Dejectio, ὑποχώρημα, ita solet Hipp. vocare in specie excrementa per alvum exeuntia, 7. aph. 64. & alibi; & quidem non tantum naturalia, verum etiam frequentius præternaturaliter se habentia. Sunt vero duplicia: Alia sincera, quæ unum tantum obtinent colorem: Alia permixta, & variegata; unde diversa quoque in prænot. Prognostic. Coac. textibus tradidit Hipp. prognostica, & eventus boni, vel mali præsagia. Legitur & hoc vocab. apud Scrib. L. n. 90. 92. 142. & in diminutivo *Dejectiuncula*, n. 52. Vocatur & διαχώρημα τῆς κοιλίης, apud Hipp. Coac. t. 601. ubi optimam *dejectionem* descripsit. In aliis vero textibus seq. malas addidit. Inquiratur in Indice Jonstoni ad Coac. Hipp. De præsagio ex *dejectionibus* legatur quoque Rolf. O. ac M.M. Spec. l. 3. sect. 2. cap. 19.

Dejectorium, καθαρτικόν. Vide *Catoterica*. Lind. Ex. XII. §. 47. 53.

Deilos, δειλός, *timidum* significat, velut ad omne opus ob imbecillitatem *tædiosum*. Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 22. Foes. Oec. p. 146.

Deima, δεῖμα, notat *terrorem*, *metum*, terriculamentum, qualis est, qui a spectris incutitur. Hipp. l. de Virg. morb. l. 6.

Deinos, δεινός, hoc est *gravis*, terribilis: est epitheton exaggerans. Usurpat Hippoc. de febre l. 7. Epid. s. 1. t. 17. ubi Gal. & alii Interpretes Hecticam febrem intelligunt. Verum non video, quomodo hoc quadret cum addito epitheto πεμφιγώδης, h. e. bullam, aut *flatum referens*, inflatus. Sane Hecticorum corpora potius arida, & exsucca conspiciuntur. Videtur igitur potius malignæ febris lentæ ex summa cacochymia flatulenta obortæ species intelligenda hic esse. Fortassis non male dici posset *Febris Cachectica*.

Deinosis, δείνωσις, denotat *exaggerationem*, amplificationem. Legitur de superciliis distentis, & convulsione retractis, apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Deipnon, δεῖπνον, significat *Cœnam*. Vide *Cœna*. Aliquando tamen, & late pro omni cibo, vel cibatione videtur sumi, v. g. 2. prorrh. XII. 4.

Deire, δειρή, *cervicem*, aut *collum* significat. Vide *Cervix*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIV. 15.

Deitas, θειότης, quid proprie significet, scilicet *naturam Divinam*, ad Theologos pertinet. Rebus quoque creatis, & naturalibus *deitatem* inesse, & independentiam voluerunt quondam Ethnici. Sed luridas *deitates*, & cœcitates vocavit Helmont. tr. Promissa Authoris n. 25.

Delacrimativus, ἀποδακρυτικός. Vide *Apodacrytica*.

Delapsio,

Delapsio, ἔκπτωσις, idem quod *Prolapsus*. Vide *Deptosis*.

Delatio, idem quod *Indicatio*, quatenus Medico ostendit, & repræsentat, sive per simile; sive per contrarium, quod apprehendere, & præstare debet pro fine suo obtinendo. Mich. Gavassetius l. de indic. curat. cap. 4. pag. m. 50.

Delectatio, ἡδονή, τὸ ἥδεσθαι, idem quod *Oblectatio*, *Voluptas*, est animæ perceptio, & passio, vel commotio excitata ab objectis externis, sub specie bonorum a sensibus externis perceptis, consistens in spirituum seu animæ emissariorum expansione, & diffusione. Huic opponitur *dolor*, de quo p. infra. De caussis *delectationis*, & doloris legi quidem potest Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. Lang. l. 1. ep. 41. Verum accuratius hanc materiam pertractarũt Charlt. Ex. VIII. Pathol. §. 31. seqq. & Th. Vvill. de anim. brut. Part. 1. c. 8.

Delesis, δήλησις, significat *noxam*, detrimentum, idem quod λώβησις, φθορά, Hipp. in Juramento II. 3.

Deleterios, δηλητήριος, significat *perniciosum*, summe noxium. Estq; epitheton venenorum. Galenus describit *deleteria*, quæ nec ægris, nec sanis prosunt, l. 6. in 6. Epidem. t. 5. Idem etiam omnium purgantium naturam vocavit *deleteriam*, & naturæ nostræ adversam, c. 2. de R. V. I. A. t. 12. id quod de fortioribus, & electivis dictis intelligendum est. Vid. disp. 1. nostram de Remoris Purgationis.

Delictum, ἀλίτευμα, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, idem quod *Error*, *Peccatum*. Qualis ab ægris, adstantibus, a Medico, committi solent. Unde & apud Hipp. & Gal. passim eorum fit mentio, v. g. 2. de R. V. I. A. t. 40. 48. l. 4. Epid. VI. 18. Gal. 2. in 1. prorrh. t. 14. Vid. Foes. Oec. p. 36. Diet. n. 46.

* Deligatio, *Deligatura*, ἐπίδεσις, est operatio Chirurgica, qua pars læsa, & soluta continuitate laborans fasciis debitis munitur, aut ad unitionem promovetur. De hac passim Hip. in l. quæ ad medicatr. pertinent. Item de fract. de vuln. ulc. de partic. Tres species *deligationis* recenset ex Avicenn. Aquapend. l. 2. Pentateuch. c. 5. Forest. l. 6. obs. 11. Schol. *Glutinatoriam*, seu incarnativam, *Retentivam*, & *Expulsivam*. Vide *Epidesis*.

Deliquium, vel sumitur pro virium animi, & corporis jactura; & ita idem est quod *Lipothymia*, *Defectio*, *Syncope*, *Eclysis*, de quibus suo loco: vel accipitur Chymice pro specie quadam διαχωρίσεως, sive *dissolutionis*, estq; *Liquatio* per descensionem facta, quando corpora coagulata cellæ, aeri, puteo, aut alii frigido, & humido loco, super marmore, tabula vitrea, vel in manicam Hipp. ut vocant, exposita, externæ humiditatis hisce corporibus sese adjungentis adjuvamine, in liquorem resolvuntur, & in subjectum vas defluunt, atque destillant. Resolvuntur autem in frigido po issimum pulveres calcinati, salia, & ejusmodi alia corpora salium naturam redolentia. Sed omnia, quæ in frigido resolvuntur, in calido rursus coagulantur. Et hoc est *deliquium* in aere, vel vaporosum. De hoc deliquio legatur etiam ex novissimis D. D. Vvedel. Pharm. I. A. F. R. l. 1. s. 2. c. 1. Aliud quoque est *deliquium*, *Embapticum*, cum res in humorem demersa eousque continetur, donec deliquerit. Hoc fit dupliciter: Nam res aut vasculo contenta immergitur, ut ipsa humoris substantia non accedat, vel saltem tenuissimus sudor permeet, veluti cum in vase cereo, vel vesica bubula imponitur, & cum deliquit, extrahitur, quæ res, si humor est calidus, (quod fit plerunque) simulacrum balnei est; aut in ipsum humorem sinitur diffundi, seu nude, seu lintea petia interveniente, qua simul segregantur sordes. Et hic quoque vel frigidus liquor est, quo pacto gummi, succi inspissati, ut saccharum, &c. solvi possunt; vel indiget calefactione, ut in manna, & similibus pinguedinem, succumque tenacem habentibus. Humor autem ille, qui est medium solutionis, talis esse debet, ut si eum segregatum cupimus, facile possit denuo separari, nec peregrinam qualitatem invehat soluto; nisi studio quærimus simul alterationem ejusmodi. Hæc Rul. & Johns. in Lex. Jung. & Rolf. Chymiæ l. 2. c. 2. Ad priorem modum pertinet liquor, vel Oleum Myrrhæ, apud Schr. l. 4. cl. n. 392. & oleum Tartari, p. d. d. l. num. 408.

Deliramentum, φλυαρία, idem quod *Nugæ*. Proverb. locutio.

* Delirium, παραφροσύνη, παράνοια, est generale nomen, denotans alienationem mentis, h. e. depravatam Imaginationem, & Ratiocinationem, uno verbo, Insaniam, dementiã, *desipientiam*, sine, & cum febre, comprehenditq; varias species, Phrenitidem, Lethargum, Maniam, Melancholiam, Stupiditatem, quas omnes egregie declaravit, & descripsit Th. Vvill. de An. brut. P. 2. c. 10. seqq. Generalis vero *delirii* ratio formalis in hoc consistit, quod spiritus animales aut nimis irritati, aut in confusionem acti huc illuc intra globosam cerebri substantiam inordinate, & tumultuose ferantur, & propterea incongrue animæ rationali phantasmata offerantur, & proinde intellectus, & voluntatis actus depravati sequantur. An interdum in *delirio* sola phantasia, vel imaginatio depravetur, salva

ratiocinatione, & viciſſim, an ſola ratiocinatio, ſalva phantaſia, lædi poſſit, uti Caſtell. ex Gal.l. de differ. ſympt.c. 3. non eſt hujus loci ventilare. De *Delirio* vide Diet. Jatr. num.649. 653. Vide etiam *Inſania*. *Delirare*, eſt de *lira*, ſeu recto rationis recedere, & aberrare. *Liram* veteres vocabant foſſam rectam, quæ contra agros tuendos ducebatur, & in quam uligo terræ decurrit. Lind. Exerc. XII. §. 169. Foeſ. Oecon. pag. 480. & alibi *Deliriorum* initium a ſomno deducere conatur Helm. tr. Demens Idea, n.30. ſeqq. & tr. Jus Duumviratus, n. 30. & ita animæ ſenſitivæ attribuit, de Lith. num. 38.

Deliтiae, τρυφὴ, idem quod *Gaudium*, *Oblectatio*. Illas etiam vires corporis frangere, ſi immodicæ fuerint, teſtatur Galen. l. 3. de U.P. cap. 10.

Deloo, δηλέω, ſignificat *indico*, manifeſto, teſtor. Uſus Hipp. 1. aph. 12 & 2. aph. 17.Vid. Diet. n. 182. Hinc δῆλον, manifeſtum, notum ſignificat, & δηλωτικὸς, *Indicativus*, quo nomine indigitavit ſigna *diagnoſtica* communiter dicta Lind. Ex. IV. §. 51.

Delphax, δέλφαξ, idem quod *Scrophea*, ſive Sus fœmina quod δελφύας, i. e. *matrices porcellorum* conceptacula haberent, ita dicta. Unde & *porcelli* δελφάκια vocantur, Lang.lib.1. ep.61.

Delphinus, δελφὶν, nomen piſcis eſt ex Cetaceorum genere. Gal. l. 3. de Al. Fact. cap. 37. duræ carnis, ob nimiam pinguedinem lardo porcarum non cedentem, *Porcus marinus* dicti, cujus prolixam deſcriptionem cum uſu in medicina vide apud Ul. Aldrov. lib. 1. de Cetis, cap. 7. Anatomen *Delphini* ſeptentrionalium, ſive *Phocænæ* lege in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv. 20. *Delphines* quoque vocantur machinamenta dentata, quæ prohibent motum, id quod & unci faciunt. Orib. de mach. cap. 4.

Delf[illegible] item *Edelphus*, terminus Parac. quo den[illegible] r ſeparatio aliqua de mineralibus, v.g. de Ari[illegible] co, tr. 2. de peſtil. Repetit.lib.2. de Tart. tr. 2. c.3.

Delphys, δελφὺς, *uterum* ſignificat, Hippocrati lib. de Sterilib. XII. 8. idem quod μήτρα, ὑςέρα, hoc eſt totum genitale mulierum membrum, matrix, naturæ arvus, conceptorium, vulva, & ſi quæ ſunt alia ſynonyma, quæ videantur apud Rolfink. Ord. ac Meth. part. gener. dic. Part 2. c.IX. Linden. Medic. Phyſiol. lib.2. cap. 7. §. 94. cujus deſcriptionem organicam, & partes deſcriptas habere licet in Anatomicis libris, præſertim apud Barth. l.1. Anat. c. 28.

Delticus, terminus Paracelſicus impreſſionem vitæ alienæ, ad prolongationem vitæ facientem, denotans. Verum ſunt φλεδόνες. Legitur apud Parac. l. 1. de vit. long. c. 9.

* Deltoides, δελτοειδὴς, hoc eſt figuram literæ Græcæ Δ triangularem repræſentans; eſtque epitheton muſculi humerum, vel ſuperiorem brachii partem occupantis, carnoſi, & triangularis, quem Nic. Steno in duodecim muſculos diſtinxit inter ſe unitos. Plura de hoc muſculo videantur apud Barthol. Anatom. l. 4. c. 2.

Demadesco, καθυγραίνω, βρέχομαι, hoc e. probe madeſio. Scrib. n. 73.

Demanus, ἄχειρ, qui manibus caret. *Gal.* l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Demas, δέμας, ſignificat *Corpus*. Quare ita vocetur, videatur apud Macrob. in Scipion. ſomn. l. 11. citante Lind. Ex. XVI. §. 107.

Dementia, ἄνοια, παράνοια, idem quod *Amentia*, *Delirium*. Vide *Amentia*, *Delirium*. Helmont. quod ſit vis ſoporifera errans, tr. de Retentis.

Demersio, καταποντισμὸς, ponitur pro *ſubmerſione*, ab Helmont. de Lithiaſ. cap. 9. num. 46.

Demetrios, δημήτριος. Vide *Cerealis*.

Demitto, καταβάλλω, καθίημι, idem quod *Immitto*, *Iniicio*, unde κατάβλημα. Vide *Catablema*. Verbum ſæpius occurrit apud Scrib. L. num. 123. 130. 255. &c. Vide Rhod. in Lexic. Scrib.

Demiurgia, *Demiurgos*, δημιουργία, δημιουργὸς, *Creationem* & *Creatorem* ſignificat, q. d. publicum opus, & publice operans. Imprimis vero generationi hoc competit, in qua ſignificatione frequenter accipitur apud Galen. Latine quoque vocatur *Opifex*, *Opificium*. Vide *Creatio*, &c.

Demonstratio, ἀπόδειξις, eſt terminus potius Philoſophicus, quam Medicus, ſignificans probationem ex evidentibus, certis, & indubitatis, tum ſenſu, tum intellectu talibus deſumptam. Gal. 1. Meth. Med. c.4. & 5. An tales etiam locum habeant in Medicina? ventilari ſolet, & ſano quoque ſenſu affirmari poteſt, cum & ars Medica ſua habeat propria, & confeſſa principia, quibus utitur. Pudeat ergo illos Medicos, qui in Artis ignominiam illa principia in dubium vocare, imo omni ſtudio annihilare conantur.

Demorsus, idem quod Morſus, δῆξις. Legitur apud Fuchſ. comm. in Gal. lib. 1. de ſympt. cauſſ. c. 1. m. 100. b. Vide *Dacno*.

* Demos, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim populum, cœtum multorum hominum ſignificat, & ita in Gr. penultima circumflectitur, δῆμος, quæ ſignificatio huc non pertinet.

Vel,

Vel, si in Græco ultima acuto accentu exprimitur, δημὸς, denotat *pinguedinem*, uti patet ex Epistola Democriti de natura hominis ad Hipp.n.63. Vide Foes. Oec.p.148.

Demotivus *lapsus*, id est *repentina mors*. Rul. & Johns. in Lex.

Demulgeo, παρηγορέω, h. e. mitigo, *lenio*, Vide *Paregoreo*.

Demusculatum, ἄμυον. Vide *Amyon*.

Denarius, *denarium pondo*, in lat. versione apud Gal.l.5.de C.M.P.G. c. 11. & alibi sumitur pro *Drachma*. Hinc & in Græco δραχμα legitur. Idem pondus quoque denotari per *donarium cruciatum* in Scrib.existimo. Vide Lex. & Indic.Rhod.Scrib.

* Denervatio, ἀπονεύρωσις, idem quod Tendo. Vide *Aponevresis*.

Denigratio, μελασμὸς, μέλασμα, Hippocrati dicitur, quando vel pars a frigore externo nigrorem contrahit, 5. aphor. 17. & 20. Vide Dieterich. num. 529. Vel quando ex sanguine extra venas refuso pro contusionem, aut aliam caussam externam nigrescit. Dicitur alias *Sugillatio*, ὑχύμωμα, Hippo.2. de fract. t.28. *lib.* de humid.us.IIX. 4. quæ *denigratio* sæpe principium putredinis gangrænosæ, aut potius sphacelosæ est, ibid XI.25. cap 2. prognost.t.9. lib.2. prorrh.t.7. Coac. t.493. Videat. Foes. pag.404. Dicitur & *denigratio* de artificialibus, apud Scribon. num. 208. & in Theatr. Chym.Vol.II. Alchymia incerti author.32. seq. *Denigratio* quoque vocatur Spagyricis initium operis in Magisterio Lapidis Philos. estque materiæ, vel Elixiris prima dissolutio, fitque *nigra*, unde & *Caput Corvi* dicitur, & est signum solutionis. Vocatur etiam Acetum Philosoph. Lang. Harmon. Chym.c.1.6. & 11. Vol.IV. p. 725.752.775. item in Allegoriis sapientum distinct.10. Vol.V.p.74. Senior de Chymia ibid. p. 207. seqq.

Denodatio, i.e. *Dissolutio*. Rul.

* Dens, ὀδὼν, ὀδοὺς, Jon. propria, & notissima significatione denotat partes osseas in utraque maxilla occurrentes, certis alveolis, quæ βόθρια dicuntur, infixas, quæ radices vocantur, & partim supra gingivas extantes. Infixio illa dicitur γόμφωσις, Clavatio. Non enim aliter hærent, quam clavi in parietibus. *Dentes* sunt triplicis ordinis: Primores in utraque maxilla quatuor: *Incisores*, τομεῖς, & γελασῖνοι, vocantur. Proxime iis adstantes acciti, & socii, *Canini*, & *Oculares*, κυνόδοντες. Hi frangunt. Reliqui latiores *Molares*, μύλοι, item χραντῆρες appellantur. *Dentium* descriptionem vide ap. Anatomicos, in specie Linden. Med. Physiol. l.2. c.13. & 24.seqq. Dieter.n.600. Bartholin. Anatom. libell. 4. c.11, 13. *Dentes* arma hominum dicuntur apud Keuchen. ad Seren. p. 289. Per metaphoram quoque *Dens* vocatur primario processus secundæ colli vertebræ, & per consequens tota illa vertebra, ob similitudinem, quam habet processus cum dente Hipp. 1.2. Ep. s.2 n.69. Vocatur & ὀδοντοειδὴς, h. e. *Dentiformis*, Gal. c.2. in 1. prorrh. t. 55. & l. 4. de L.Aff. c.3. Vid Foes. Oec.p.443. Barthol. libell. 4. An. cap.25.p.735. Dicitur & πυρηνοειδὴς, *nucleiformis*.

Densitas, *Densus*, δασὺς. Vide *Dasys*, & πυκνότης, πυκνὸς, quæ leguntur apud Hipp.5. aph.63.67. quamvis & crebritatem significet, si de pulsu, vel respiratione prædicatur, v. g. l.6. Ep.s.4.t.4. Vide *Creber*.

Dentagra, ὀδοντάγρα, *Forfex dentaria*, vel forceps *dentes* extrahens, forceps dentium. Dicitur & ψαλὶς, Lat. *Dentiducum*, *Dentarpaga Odontagogum*. Rhod. ad Scrib. n.53. Harum forficum species, & figuras varias vide apud Paræum, l.16.c.27.

Dentalis *Lapis*, dicitur materia illa Tartarea, vel tophacea, quæ ex vitiosis portionibus coagulatis adhæret dentibus, & in lapideam fere duritiem consolidatur, apud Helm tr. Alimenta Tartari insontia, n. 23.

Dentalium, *Dentale*, est species Conchylii, vel Conchula parva oblonga, exterius asperula, intus lævissima, tubuli modo concava, alteraque parte rimam habens canini dentis instar acuminatam. Schrod. l. 5. cl. 3. num.79. ubi ab Entalio, quod Conchula cornu instar foris striata, intus lævis describitur, distinxit. Verum Aldrovand. haud dubie conjunxit, quinque differentias dentaliorum proponens, ubi secunda, & tertia Entalia repræsentant. Pertinent vero hæc Conchilia ad Purpuras, & Buccina, lib. 3. de Testac. cap. 5. Ingrediuntur Compositionem Ung. Citrini Offic.

Dentarius, ὀδοντικὸς, epitheton Medici, vel Chirurgi, qui ex professo artem dentes evellendi, & curandi exercet. Gal. ad Trasybul. c.24. ubi & *Ocularius*, *Auricularius*, ὀφθαλμικὸς, καὶ ὠτικὸς legitur.

Dentarpaga, Vide *Dentarga*.

† Dentes Columellares, Varroni, & Plin. qui alias Varroni Canini Urien. ad c.7.l.2. Varron. de rustica.

Dentex, συνόδων, vel συναγρὶς, nomen piscis ita dicti a dentium teretium, & qs. mutilorum æqualitate instar paxillorum, qui citharæ aptantur. Lind. Ex.XI.§.77. Descriptionem vero, & usum in cibis laudabilem vide apud Aldrov. l.2. de pisc. c.12.

Dentiducum, ὀδονταγωγὸν. Vide *Dentagra*.

*Dentifricium, ὀδοντότριμμα, dicitur medicamentum, quo utimur ad dentes confricandos, & a sordibus purgandos, quin & gingivarum circumsitarum, quando humore fuerit prægnantes, depurationem, & abstersionem. Horum formulas vide apud Galen. lib.5. de C. M. S. L. caput ult. fere ad finem. Vveker.lib.2. Antidot. Spec. sect. 47. Morell.l.2. sect.2.cap.7. Libav. Synt. Arc. Chym.l.7.c.31. fin. Suntque non solum sicca in forma pulveris, sed & liquida. Schr. lib.2.cap.61. Paræus d.l. cap.28.

*Dentio, ὀδοντοφυέω, aliis & μυλιάω, quod in specie de molarium proventu dici posset h. e. dentes accipio, dicitur de pueris plerunque septimestribus Hipp. 3. aph. 25. Foes. Oec.p.443. Jung. Dieter. Jatr. n.599. & keuch. ad Seren.p.206. Hinc. *dentitio*, ὀδοντίασις, ὀδοντοφυΐα, significans ipsam dentium eruptionem, quæ plerunque cum dolore, & pruritu gingivarum fit, qui Græce dicuntur ὀδαξισμὸς & a solutione continui violenta, & urgente dependens.

Dentiscalpium, ὀδοντόγλυφον, dicitur instrumentum Chirurgicum, non solum quo dentes a sordibus purgantur (Vide *Odontoglyphon*) Sed etiam apud Scultet. id significat, quo gingivæ a dentibus separantur ad commodiorem evulsionem. Armam. Chirurg. Part. I. Tab.X.fig.10.

Denudatio, γύμνωσις, dicitur de ossibus, quæ in fractura eminent. Gal.c.4.de artic.t.16. *Ossa denudata*, γυμνούμενα.

Deo, δέω, significat *ligo*, constringo, cui opponitur λύω, solvo, relaxo. Legitur apud Hipp.3.de iis, quæ in medic.t.25.

Deon, δέον, *decorum*, opportunum, quod decet, officium, a δεῖ, decet, oportet. Vide supra *Dei*, Galen. cap.4. de artic. 50. & δεόντως urget Hipp. 1. aph. 1. non solum in Medico, sed & in ægro, & adstantibus. Jung. Dieter.n.179.

Deobstruens, ἀναστομωτικὸς, ἐκφρακτικὸς, idem quod *Aperiens*, epitheton facultatis medicamentosæ. Vide *Anostomosis*.

*Deoppilantia, *Deoppilativa* etiam dicuntur medicamenta *Aperientia*, *Deobstruentia*, Helm.t. Aditus præclus.ad cond. visc.n.3.

Deorsum, κάτω. Vide *Cato*. *Deorsum* nihil excerni, est signum Pathognomonicum Ilei, si cum aliis jungatur. Linden. Ex.IV.§.64.

*Depascens, νομώδης, est epitheton ulceris putredinosi, & proserpendo erodentis vicinas partes, quod proprio nomine *Phagædena*, φαγέδαινα, & *Herpes exedens* dici solet. Galen.6. aph.45. Hipp. alias vocat hujusmodi vlcera νομὰς, 2. prorr. XXI.2.l. de ulcer.XII. 11. Ægin. l.4.c.44. quamvis alias vocab. Νομὴ, *Nome*, etiam distributionem fasciarum, & involutionem pro deligandi ratione commodam significet, teste Gal.c.2.de iis, q. in medic.t.7. Vide Foes. Oec.p.432.

Depello, κατηγκάζω, h. e. deorsum pello; deorsum cogo. Vide *Catannancazo*.

*Deperditio, ἀποφθορά, i.e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Dephlegmatio, idem quod *Rectificatio*, quæ competit Chymicis liquidis, præsertim spiritus, quando vel per cohobationem, vel alia ratione a phlegmate liberantur. Occurrit hic terminus passim in Chymicorum scriptis.

Depilatio, μάδισις, alii & μάδησις, item ψίλωσις, id est *Glabrities*, pilorum defluvium. Hipp. l. 2. Epid. s. 1. num. 49. l.3.s.3.t.25. l.6.s.6.t.22.

Depilatorium, ψίλωθρον, dicitur medicamentum, quod pilos corrumpit estque triplicis generis: Quædam κατ' ἐξοχὴν ψίλωθρα vocantur: quædam crassiores pilos attenuant: alia vero penitus extirpant, quæ ultima sunt periculosi usus, ob vim corrosivam. Gal.l.1.de C.M.S.L.c.4.

Depilis, ἄθριξ, μαδαρὸς, ψιλομάδαρος, h.e. *pilis carens*. Vide *Athrix*. Quamvis & μαδαρὸς, & ψιλομάδαρος prædicetur de ulceribus glabris, hoc est nimio humore diffluentibus, putridis, malignis, 6.aph.4. & l.6. Epid.s.8. t.2. & de urinæ sedimento lævi, & raro, lib. 7. Epid. XLI.6.

Deploratus, ἀνέλπιστος, idem quod *desperatus*. Hipp. describit per victum a morbo, κεκρατημένοι ὑπὸ νοσημάτων, & talibus ægris vetat adhibere medicinam, l. de arte XIII.1.XIV. 4.5. Vide Forest.l.2. Obs.20. in Schol. sub fin. & Dogm. nostr. in proleg. p.12.

Deplumatio, Latine dici potest affectus palpebrarum oculi, Gr. πτίλωσις vocatur, ubi cum tumore calloso palpebrarum pili quoque earundem decidunt, estq; composita affectio ex Madarosi, & Sclerophthalmia, ex mente Aetii l.7.c.78. nec semper conjunctum habere piloru defluvium, docet Ægin. notante Ingrass. com. in Avic.de tum.p.n.p.360.

Deporrigo, ἀπορέγω. Vide *Aporego*.

Depono, ἀποτίθημι. Vide *Apothesis*.

*Deprensio, κατάληψις, Vide *Catalepsis*. Alias *Deprehensio* quoq; pro *dignatione* accipitur, Scrib.n.183.184. Vide Rhod. in Lex.

Depressio, ἔσφλασις, idem significat, quod Impressio, Introcessio, scilicet Cranii. Scult. Arm. Chir. Part.I. Tab. XXIX. §. 15. seqq. post fig. 10.

*De-

* DEPRESSUS, ταπεινὸς, *humilis*, epitheton capitis in osse, sive extremitatis in osse rotundæ, & orbiculatæ, quæ extremitas interdum oblonga, & depressa est, προμήκης, καὶ ταπεινὴ, interdum in mucronem desinit, & *Corone* vocatur. Gal. de ossib. in procem.

DEPSO, δέψω, *mollio*, subigo, significat, coriariorum more, quando coria macerant, & subigunt. Hipp. 2. de artic. t. 13. Galen. in comm. Ita de ceræ quoque dici testatur.

DEPURATIO, Græc. dici posset καθαρισμὸς, *Mundatio*, sumitur a Chymicis pro exaltatione alicujus rei. Vid. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 95. in Ægidii de Vadis Dialogo cap. 8. & Vol. III. pag. 56. Rosar. abbreviati tract. 3. Lagn. Harm. Chym. cap. 5. in princ. Vol. IV. pag. 747. *Depuratoria Febris* vocatur Thom. Sydenham Febrium Intermittentium Epidemicarum quædam species mitissima, in qua Natura ita omnia symptomata moderatur, ut materiam febrilem coctione præparatam certo suo tempore ad exitum disponat, vel per justam διαφόρησιν, vel per διαπνοὴν, sive transpirationem paulo liberaliorem, ita ut recte etiam *primaria Natura Febris* dici mereatur, quemadmodum descripsit eam Obser. Medic. de morb. acut. sect. 5. cap. 6. pag. m. 400.

DERAS, δέρας, *Aureum Vellus* proprie significat, de quo Poetæ finxerunt, Jasonem a Pelia patruo ex Thessalia cum Argonautis ablegatum, in Colchos ad afferendum δέρας ab ignivomis Draconibus custoditum navigasse, quod etiam Medeæ astu acquisitum in Thessaliam attulit. Quæ fabula applicari solet ad Chemiam, præsertim *Chrysopœiam*, ut ita δέρας significet librum, in quo ars conficiendi aurum ex metallis inferioribus, & crudis conscripta fuit. Lang. lib. 1. epist. 53. Theatr. Chym. Vol. I. pag. 19. Libav. T. III. pag. 211. 234. An fortassis in fabulositate quoque conveniunt? Vide *Vellus*.

DERBIA, vocatur a Chirurgis *Impetigo*. Fallop. tr. de Ulcerib. cap. 23. Tom. I. pag. 612. 613.

DERIS, δέρις, idem quod δέρμα, *cutis*, *corium*, *aluta*. Hipp. 2. de art. t. 8.

* DERIVATIO, παροχέτευσις, ἐποχέτευσις, dicitur in Medicina, quando humor aliquis evacuatione indigens, si per convenientem locum fieri nequit, artis auxilio evacuatur per proxima, v. g. si per urinæ vias propter læsam vesicam, aut renes educi nequeat serosus humor, per alvum educendus. De sanguinis *derivatione* agens scripsit Gal. 3. Meth. Med. cap. 3. *Derivatio* ad vicina loca fit, cum id, quod per palatum vacuatur, per nares derivatur. Vid. Rolf. O. ac Meth. Med. Sp. l. 4. f. 1. c. 15. *Derivationem* in febribus esse impertinentem, non adeo inepte scripsit Helm. de febr. c. 5. num. 40. In pleuritide etiam non semper attendenda, tr. pleura furens, n. 8. *Rivare* est per rivos ducere. *Derivare* est a rivis ad latera divertere. Castell. ex Oribas.

* DERMA, δέρμα, h. e. *Cutis*, item *Corium*. Vide suo loco.

DERMATODES, δερματώδης, epitheton crassioris, & exterioris membranæ cerebrum investientis, *Dura Mater* dictæ, quasi *Cutanea*, vel *Coriacea*. Gorr. p. 101.

DERSES, est occultus terræ fumus, seu vapor, ex quo nascitur omne lignum, & crescit, h. e. *succus arborum nutritius*. Rul. & Jons. in Lexic. ex Paracels. lib. 3. Philos. ad Atheniens. text. 3.

DERTRON, δέρτρον, quid significet apud Hippocrat. lib. 5. Epidem. XIII. 4. 7. non adeo certum est. Foes. in Oecon. pag. 147. existimat, vel *Omentum*, vel *Peritonæum* denotare. Sed Lind. vertit, ex Cornarii opinione, per *intestinum* tenue.

DESCENSIO, κατάβασις, *Descensus*, proprie dicitur de motu corporis, vel humoris moderatiori, vel remissiori deorsum, cui opponitur ἀνάβασις, *ascensus*. Vide *Catabasis*. Dicitur & de ruptionibus deorsum factis, 6. aph. 22. Vel accipitur Chymice pro *destillatione per descensum*, estque calida, vel frigida. Illa est liquoris e corporibus eliciti vi caloris inverso vase destillatio. Et fit hoc modo: Accipito cucurbitam terream, eique dissolvendorum fragmenta imponito, eaque, ne inversa cucurbita decidant, nonnullis majoribus fragmentis, vel bacillis transverse juxta se positis tegito; his peractis, aliam cucurbitam, in qua parum aquæ sit, huic inversæ applicato, ita ut superior exacte cum inferioris orificio conveniat, sed inter utramque laminam aliquam satis fortem ferream instar lancis concavam, & perforatam collocari oportet, quæ decidentia fragmenta, ne in suppositum vas delabantur, detineat. Tandem optimo luto clausuras obfirmatas arefacito, vasque in fornacem suam ponito, & vas recipiens in arena, vel cineribus collocato, ut ab ignis violentia tutum eo facilius humorem *descendentem* recipiat. Dissolvuntur autem hac *descensione* omnis generis ligna, ossa, & alia, quorum liquor per gravitatem ascendere nequit. *Descensio* frigida est, quando liquor dissolutus in frigido *descendit*: Estque *Deliquium*, vel *Filtratio*. Ruland. & Johns. in Lexic. Rolfink. Chymiæ lib. 2. cap. 2. Denique *Descensio* sumitur abusive pro mutatione alicujus rei in deterius, v. g.

quando ex Auro fit Mercurius. Ruland.

Descensorium, dicitur fornax, vel *furnus Chymicus*, in quo fit destillatio per descensum. Ruland.

* Desiccatio, *Desiccans*, ξήρανσις, ξηραντικὸς, idem quod *Siccatio*, *Siccans*. Vide *Siccitas*, *Siccus*. *Desiccatio oculi*, est idem ac spasmus oculi. Gal. in lib. spurio de oculis, c. 13. *Desiccatio* quoque a Chymicis, licet improprie, ad *Calcinationes* refertur. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 3.

Desideo, ἐξανίσταμαι, h. e. *exurgo ad exonerandam alvum*. Occurrit aliquoties apud Hippocrat. lib. 1. Epidem. ægrot. 4. lib. 7. Epidem. IX. 4. & substantivum ἐξανάστασις, conatus ad *desidendum*, 2. prognost. t. 14. & Galen. cap. 1. in 1. Epidem. t. 25. dicit: Comes mordacitatis est assidue *desidere*. In hac significatione quoque usus Scrib. Larg. n. 227. Jung. Rhod. in Lex. Scr. Dicitur & Latinis *Adsellare*, de quo verbo supra suo loco.

Desiderium, ἐρμὴ, ὄρεξις, ἐπιθυμία, idem quod *Appetitus*, *Cupiditas*, de quibus supra.

Desidia, ἀργία, *ignavia*. Vide *Argus*. Dicitur & *desidies*, Rhod. in Lexic. Scribon. p. 377.

Desipientia, παραφροσύνη, idem quod *Dilirium*, cum ægri nihil rationi consentaneum dicunt, aut agunt. Galen. 7. aphor. 14. Vide *Delirium*.

Desme, δέσμη, *fascem*, sive *fasciculum* significat. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 155. Vide *Fasciculus*.

Desmidion, δεσμίδιον, significat *Fasciculum*, seu diminutivum vocabuli δεσμὸς, vinculum. Sumitur pro *Manipulo*, ut est ap. Scrib. L. in Græco, vel, ut Cels. exponit, quantum manus complexu sumitur, unde & δεσμίδιον χειροπληθὲς dicitur, Gorr. p. 102.

Desmos, δεσμὸς, *vinculum*, ligamentum, *fascem*, vel fasciam significat. Usus Hipp. de fract. t. 60.

* Desperatus, ἀνέλπιστος, hoc est de quo non spes amplius superest. Vide *Deploratus*. Dicitur de morbis, & ægrotis morbo incurabili correptus, v. g. hydrope, 7. aph. 47. *Desperata ulcera*, ἀπεγνωσμένα ἕλκεα quoque dicuntur, quorum curationem plerique aggressi non absolverunt, sed tanquam ab insanabilibus destiterunt. Gal. lib. 4. de C. M. P. G. cap 5. Alias *Desperatio* significat ἀπελπίαν, sive diffidentiam, & ad Theologos potius pertinet, quamvis & morbi ex *Desperatione* provenire soleant, quorum meminit Paracels. in Fragment. Medic. ad Tom. I. referendis, cap. de *Desperatis morbis*; & de eorum cura agitur in Vol. I. Theatr. Chymici in tract. Penoti de medicam. Chymic. p. 628.

Despumatio, Græce dici potest ἀπαφρισμὸς, vel ἐξαφρισμὸς, dicitur spumæ detractio, cujus materia non solum est succus quidam concretus, lentus, & includens flatum; sed & simul sordes omnis levior a calore ignis expurgata, vel etiam gravior albuminibus coacta, & colligata. De hac actione Coquinaria, & Pharmaceutica vide Vveker. Antid. Gen. lib. 3. cap. 36. *Despumatio* etiam per translationem vocatur in febribus intermittentibus materiæ febrilis jam subactæ, & quasi devictæ expulsio, seu separatio. Th. Sydenham. Meth. Cur. febr. p. m. 70.

Desquamatio, *Desquamatum*, ἀπόσυρμα. Vide *Aposyrma*.

Desquamatorium, epitheton Trepani, quod & *Exfoliativum* dicitur, quo tantum ossis eximere licet, quantum videbitur. Paræus lib. 9. Chir. c. 5.

* Destillatio, aliis *Distillatio*, apud Latinos est æquivocum vocabulum. Vel enim sumitur Pathologice, & idem est quod *Catarrhus*, *Catarrhysis*, & *Defluxio*, *Rheuma*; de quibus suo loco dictum. Vel accipitur Pharmaceutice, aut Chymice, & est artificiosa prolectatio, vel extractio essentiæ medicamentosæ sub forma vaporis coagulata in formam liquoris, defertur per stillicidium, translata a vase materiæ in excipulum deorsum locatum. Quod itaque *destillandum* est, resolubile in consistentiam humidam esse necesse est, aut cum humore esse, sive is connatus sit, sive foris adjectus. Sunt autem talia maxime vaporosa, & quæ spiritus oleosos habent. Unde si *destillanda* per naturam non sunt talia, per artem eo sunt deducenda. Et est inventa *destillatio* essentiæ extrahendæ gratia principaliter, quanquam & famuletur abstractionibus, depurationibus, & similibus. *Destillationis* tres numerantur species: Per *Ascensum*, cum antequam *destillet* essentia extracta, sublimatur specie aerea, debeatque ea esse continua, ab initio ad finem, cum opere interrupto vix ascendat id, quod reliquum est: Per *Descensum*, vide p. 2. *Descensio*: Per *Inclinationem*, quæ fit vase materiam continente inclinato, rostro deorsum vergente; cumque illud vas plerunque sit *Retorta* dictum, etiam hæc *Destillationis* species per *Retortam* opus nominatur. Quamvis & nonnunquam *Destillatio* per descensum dicatur, quod parva fiat elevatio, indeque maxime deorsum reflexio, vel quod spiritus maxime deorsum revocentur, & sine alembico in curvatura coagulati descendant. Hæc Ruland. & Johns. in Lexic. Adde Rolfink. Chymiæ l. 2. cap. 2.

cap.2. (qui etiam *Destillationis* alicujus naturalis mentionem fecit, qualis fit in generatione pluviæ, sed hæc est extra forum Medicum.) Junge ex antiquioribus Matthiol. de ratione *destillandi* aquas ex plantis. VVeker. Antid. Gen. l.2. c.39. seqq. aliquot. De *destillatione Spagyrica* in specie circa negotium Lap. Philos. quære in Th. Chym. Indic. Vol.II. p. 311.441. 451. seqq. Vol. III. p.427.435.562.733. Vol. IV. p. 749. Vol. VI. p. 271.

Destringo, ἀποψάω, significat sudorem, & sudorulentas corporis sordes lacinia, aut incurvata fricanti manu, aut strigili detergere. Lang. l. 1. ep. 51.

Destructio, Gr. φθορὰ, ἀποφθορὰ, idem quod Corruptio, Chymicis dicitur *dissolutio*, vel deperditio pristinæ, & nativæ suæ formæ, vel consistentiæ, & mutatio in alienam. Vid. Parac. & Th. Chym. passim, v.g. Vol. I. p. 294. Talis *destructio* Spagyrica difficilior habetur labor, quam *constructio*. Lang. Harm. Ch. c. 6. & Alan. in Th. Ch. Vol. IV. p. 749. Vide etiam *corruptio*.

* Desudatio, ἐφίδρωσις. Vide *Ephidrosis*. Apud Avicennam *desudatio* notat sudationem largiorem, quam sequuntur interdum pustulæ, tanquam sudoris feces inobedienter ad exsudandum, unde & *hidroa*, ἱδρῶα, *sudamina* vocantur, perperam vero ὕδρόα. Avic. l. 4 fen. 7. tr. 3. c. 8. l. graff. com. in Avic. l. de tum. p.n. p. 172. 183. 191. &c.

* Desurrectio, ἐξανάστασις; *Desurgo*, idem quod *desido*, vel *desideo*, h. e. secedo ad ponendam alvum. Vide p. 2. *desideo*, Jungat. Scribon. num. 112. 140. 150. 142. Rhod. in not. ad 112. 140.

Detentio, aliquando significat idem quod *Catalepsis*, *Catoche*, de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Zacchias quæst. Medico-Legal. l. 2. Tit. 1. q. 15. n. 9. 10.

Detentus, ἐχόμενος, proprie, qui ab altero habetur, & ita in alterius potestate est, sive vi coactus, sive necessitate. Unde & Gal. exponit per κατεχόμενος, καὶ βιαζόμενος, 6. aphor. 16. Linden. Scl. Medic. Exerc. XII. §. 17. *Detenta* quoque dicuntur ea, quæ *Retenta*, quæ nostro commodo natura ad tempus moratur, Exerc. XV. §. 71. differunt a *contentis*, quod hæc in genere dicantur, quod ratione suæ liquiditatis, vel fluiditatis contineri habeant necesse.

Detergens, ῥύπτων, idem quod *Abstergens*. Vide *Abluentia*. Jung. Gal. l. 8. Meth. M. cap. 4.

* Detersorius, ῥυπτικὸς, idem quod *Abstersorius*. Gal. 1. de R.V. I. A. t. 18. *Detersorium* vocabatur Locus Balnei, in quo sudor detergebatur, & ungebantur unctione indigentes. Fumanell. l. de Baln. mox a principio.

Detonatio, est terminus Chymicus, quo indicatur operatio deflagrationis, & calcinationis per Nitrum in præparationibus Antimonialibus, de quibus vide Rolf. Schr. & alios, præsertim e recentioribus celeberrimos Chemiatros. D.D. Vved. Ph. I. A. F. R. l. 1. s. 4. c. 3. D. Bohn. Diss. Ch Phys. XII. §. 20. &c. Prolixum vero de *Detonationis* effectu, qui est, per fusum Stibium penetrante, penitus liquare, attenuare, Mercuriale, Arsenicale, & Sulphureum recrementum in fumum vertere, purgare, & figere, vide apud Libav. defens. Synt. Ch. contr. Scheunem. II. not. 46.

Detonsus, κεκαρμένος, a κείρω, *tondeo*. Inde κουρὰ, tonsura. Vide *Cura*, Græc.

Detos, δετὸς, *vinctum tecti*, idem quod ἀέτωμα, 3. de art. t. 23. Vide *Aetoma*.

Detractio, καθαίρεσις. Vide *Catheresis*.

Detritio, ῥάκωσις, est effectus scroti, scil. cutis in scroto multa, & nimia *extensio*. Gal. in defin. med. Ægin. l. 6. c. 67. In genere etiam *detritio* sumitur pro *tritura*. Scribon. Larg. n. 130.

Devalgatus, βεβλαισωμένος, dicitur, cuius ossa sunt valga. Opponitur *demancato*, κεκυλλωμένῳ. Gal. cap. 2. de artic. t. 10. 11. Vide *Blæsus*.

Devenio, ἀφικνέομαι. Vide *Aphicneomæ*.

Deventris, ἀκοίλιος, qui carere videtur ventre. Vide *Acœlios*.

Devirgieno, ἀποπαρθενεύομαι. Vide *Apoparthenevomæ*. *Devirginatio* legitur in Scribon. n. 18. Barthol. 39. c. 19. Ad vers. putat, esse femellis proprium. Sed tamen & *Devirginare* puerum, dicit Varro apud Non. Marcel. de prop. serm. in Cornucopia Nic. Perotti p.m. 1473. lin. 27.

Devoro, καταπίνω, idem quod *Deglutio*. Tropice usurpatur de scientiis intra nos recondendis. Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. cap. 8. proprie *devorare* est magna aviditate multum cibi ad se rapere, non mandere, vix gustare, adeoq; ventriculum implere, ut oneri sit non tantum, verum etiam revomatur sæpe, verbis Lind. Ex. XIII §. 301. 302. *Devorare* medicamentum, pastillos, mel, legitur apud Scrib. n. 87. 94. 116. 135. 155. 165. 198. Cels. l. 4. c. 4. In Chymicis *devoratio* quoq; dicitur, quando Aurum depuratur Antimonio in igne fusionis. B.D. Ettmuller. ad D. Ludov. Pharmac.

Devotatus, idem quod *defixus*, & utroqs nomine appellatur, qui maleficio, aut incantamento prohibitus est a Venereo congressu & ligatus. Apul. de medic. herb. c. 7. n. 1. Humelberg. comm. ad h. l. p. 65.

*Deurens,

*Deurens, καύσων, idem quod *Causos*, *Febris ardens*.

Deustio, ἔγκαυσις. Vide *Encausis*. Gal. de inæq.intemp.c.7.

Deuteria, δευτερία, δευτερίας, *deuterias*, δευτερίας, *deuterinar*; δευτερίνην, Lind. Ex X. §. 198. Accipiuntur hæc vocabula pro vino secundario, viliori, *Lora* alias dicto, parato ex aqua vinaceis affuso illa macerante. Alias etiam Gr. τρύγα; Asiaticos σεμφυλίτη vacasse, author est Gal. l. 2. de A.F. c. 9. Vide *Lora*. Dioscor.l. 5. c. 13. etiam πότιμον appellari scripsit, Est potionis genus vile, & noxium de cujus viribus Gal. & Diosc. d. l. Lang. l. 1.ep. 27. fin. ubi & *Thamna* dicuntur.

Deuterion, τὸ δευτέριον, idem & δεύτερα, significat *secundinas*, vel *secundas*, ita dictas, quod secundo post fœtum natum loco ordinarie, & naturaliter excludantur. Hipp. vocat ὕστερα, 5. aph.49. τὸ ὕστερον, 2. prorrh. XXX. 18. & l. 2. Epid.sect.V.42. χόρια, suntque nihil aliud, quam membranæ fœtum prius continentes præsertim exterior *Chorion* dicta cum placenta Uterina. Nam interdum *Amnios*, seu interior, cum fœtu ipso excluditur galeæ instar inhærens. De his vide Harveii Additamenta ad Ex.de gener. animal. Barth. l.1. Anat. c. 36. Diet. n. 876. Quæ p. n. retentæ in affectionem gravissimam conjiciunt fœminas. Unde remedia fere eadem, ac ad partum necessaria sunt adhibenda, de quibus ap. Hipp. Gal. & Practicos videre est.

Deutropathia, δευτεροπάθεια, idem quod συμπάθεια. *Consensus*. Usurpatur de morbis per consensum primo, qui per πρωτοπάθειαν obortus esse dicitur, supervenientibus. Legitur & apud Helm.de Lith.c.9. n.54.

Dexamene, δεξαμενή, in genere *receptaculum* significat. Restringitur vero ad receptaculum aquarum, sive *labrum*, aut *solium aquæ calidæ*, in quo qui lavantur, etiam innatare possunt. Dicitur alio nomine κολυμβήθρα, Galen. lib. 2. de Temp. cap. 2. & ἔμβασις Gor. p. 101.

Dexios, δεξιός, h. e. *dexter*, duplicem habet significationem. Primo denotat illam corporis regionem, vel illud latus, in quo hepar situm suum obtinet. De hoc *dextro* corporis latere recepta est opinio veterum, quod *dextra* sint robustiora & calidiora sinistris, quod mares etiam magis in dextro uteri latere concipiantur, & generentur. Hippoc. 5. aph. 48. & quod arteriæ sint majores *dextri* lateris sinistris, & quod morbi *dextri* lateris sint periculosiores. Enimvero videtur in plerisque esse mera imaginatio, & differentia fictitia. Imo dubitare quis etiam de rationibus Barthol. l. 4. Anat. c.2. posset, ob quas *dextram* manum agiliorem esse docuit sinistra. Enimvero non licet, nec libet hoc loco controversari. Vide C. Hofmann. comm. in Galen. de U.P. num.854.seqq. Deinde significat idem, quod *felix*; *congruus*, conveniens: v.g. *Dexter* usus rerum non naturalium dicitur, qui opponitur *sinistro*, vel abusui; quæ significatio est per translationem. In utraq; significatione *dextro* opponitur *sinistrum*. τὸ ἀριστερόν. In circulo neq; *dextrum*, neque *sinistrum* dari, neq; in natura, non male scripsit Helm.de Lith.c.9.n.45.

Dexis, δῆξις, *morsus*. Vide *Dacno*.

Dexiumæ, δεξιοῦμαι, significat *comiter excipio aliquem*, ac veluti dextra prehensum deduco, aut dextram alicui porrigo. Legitur apud Hipp.l.7.Epid.IX.8.

Dextans, in Gr. δέκαμοιρον, est nomen *ponderis unciarum decem*, tota libra divisa in duodecim uncias. Meminit Scrib.L. n.203.

Dexter, δεξιός. Vide *Dexios*.

Dia, διά, hæc præpositio in Medicina frequentissimi usus esse solet in appellationibus medicamentorum compositorum a basi, vel potiori simplici ingrediente desumptis, & significationem obtinet præpositionis *De*: v. g. *Diacodion*, *Diacydonion*, *Diaphænicon*, &c. quorum etiam aliqua suo ordine in seqq. exponentur.

Diabebos, διαβεβώς, *diductum*, divaricatum, & disparatum significat. Usurpavit Hip. de melleolis 4.de art.t.22.

† Diabesasa, interdum ex ruta agresti.Dom. Leon.Art.Med.l.2c.2.

* Diabetes, διαβήτης, est *Urinæ profluvium*, *Hydrops ad matulam*. *Hydrops matellæ dipsacos*, *diarrhæa in urina*, ὕδερος εἰς ἀμίδα, εἰς οὖρα διάῤῥοια, διψακός, synonoyma sunt, cum continuo, & extuberanter per urinam redditur id, quod bibitur, nihil plane immutatum. Gal. l.6.de L. A.c.3. & l.de diff. sympt. c.6. Passio hæc talis est, qualis circa alvum Lienteria, & Bulimos, extinctio, ut diceret quispiam, utriusque virtutis, & retentricis, & alteratricis, lib.1. de cris.cap.12. Consentit quidem quodammodo vesica, & copia urinæ premitur, at nec ipse morbus, nec morbi caussa est in vesica, sed in solis renibus. Est autem attrahendæ urinæ inexplebilis cupiditas, & ejus retinendæ impotentia. Attractionem tantam excitat vel calida, & sicca renum intemperies, vel humor biliosus acris, salsus, & renes assidue irritans, inq; ipso renum corpore impactus, vel, ut ait Aretæus, morbus aliquis acutus in renes firmatus, & per crisin malignitatem suam in eos deponens, vel venenum aliquod deleterium, ex eorum genere, quæ

vesicam,

vesicam, & renes infestant, quale id est, quod a dipsade serpente funditur. Hæc enim omnia sitim ingentem movent, ob quam assidue æger bibit. Potum autem hunc avide renes attrahunt, antequam etiam in ventriculo concoquatur, sed eum propter imbecillitatem non retinent, sed talem effundunt, qualis sumtus est, qua in re *diabetes* appetentiæ caninæ persimilis est, quam ὄρεξιν κυνώδη vocant. Non vero id solum, quod bibitur, protinus crudum mingitur, sed humor etiam copiosus a renibus colliquato corpore trahitur; in eoque *diabeten* proprie consistere, Aretæus arbitratur, definiens, esse σαρκῶν, καὶ μελέων ἐς οὖρον σύντηξιν, hoc est carnium, & membrorum in urinam colliquationem, ob quam & summa totius corporis macies est, & copiosior multo urina redditur, quam potus est. Quod si vel modico tempore a mejendo abstinuerint, tument lumbi, testes, & ilia. Rarum id prorsus mali genus, & a Galeno bis tantum visum. Eo autem nomine appellatur, quod humor corporis nullo in loco consistat, sed subinde de loco in locum διαβαίνῃ, hoc est pertransit, non aliter quam aqua per siphonem, quem διαβήτην vocant Mechanici, ut scribit Colum. lib. 3. cap. 10. Latini nullum illi peculiare nomen dederunt. Hæc Gorræus, & Castellus. Enimvero cum illud de Attractione vetus figmentum hodieque exoleverit, hujus affectus analysin, & expositionem per causam veriorem, & certiorem nobis reliquit CL. Willis Pharm. Rat. Part. I. sect. 4. cap. 3. statuens, caussam proximam in sanguinis deliquio, sive nimia serositate colliquativa consistere, dum compages sanguinis nimis est laxata, & dissoluta. Paracelsus caussam hujus affectus ponit in sale resoluto, & scisso per ingressum acuti salis, lib. 2. de Tart. tract. 3. cap. 2. ubi plura legantur, & in fragment. ad Tom. III. referendis. Observationes de *Diabete* varias vide in Ephem. Natur. Cur. Ann. II. Observ. 162. 167. 175. 198. & Ann. III. Obser. 183.

Diabibasco, διαβιβάσκω, pro διαβιβάζω ponitur, & significat *transcendo*, traduco, transmitto, apud Hipp. 1. de fract. t. 29.

Diabolus, διάβολος, infensissimus ille animarum nostrarum, & corporum hostis, & adversarius. Dicitur *Dæmon*, *Cacodæmon*. Vide *Dæmon*. *Diabolus* metallorum etiam appellatur *Jupiter*, sive *Stannum* a Chymicis, ideo quod sociatum aliis metallis eadem irreducibilia, vel admodum difficulter reducibilia facit. D. Ettmuller. ad Lud. Pharm.

* Diabotanum, διαβότανον, dicitur Emplastrum ex herbis confectum, cujus descriptionem vide in Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2.

Diaborborizo, διαβορβορύζω, significat *murmuro*. Dicitur de hypochondriis, apud Hip. 5. aph. 64. Vid. Deiet. n. 184. Lind. Ex. VI. § 67. Vide *Borborygmos*.

Diabrosis, διάβρωσις, idem quod ἀνάβρωσις. Vide *Anabrosis*. *erosio*, a re acri, & mordaci facta, sive internas, sive externis, igne, vel medicamentis, quæ propterea διαβρωτικὰ appellantur, media quodammodo inter ἐκφρακτικὰ, & καυστικὰ, i. e. extergentia, & adurentia: Sunt enim extergentibus valentiora, & urentibus debiliora. Vide *Corrosio*.

Diacadmias, διακαδμίας, nomen Emplastri a *Cadmia*, ceu basi ita dicti, apud Scrib. Larg. comp. 242. cui simile legitur apud Gal. lib. 2. de C. M. P. G. cap. 14. a Lucio usurpatum, interque Epulotica relatum.

Diacarcinon, διακαρκίνων, nomen Antidoti ex Cancris adversus morsum canis rabidi, quo & Æschrion optimo cum successu usus legitur apud Gal. l. 11. de S. F. §. De cancris ustis. Vid. Forest. l. 10. Obs. 27. Schol.

Diacaryon, διακαρύων, i. e. *Robnucum*. Gal. lib. 5. de C. M. S. L. cap. 2. Vide Dispensator August.

Diaceltatesson, terminus Paracelsicus, ad curam febrium spectans, quo usus lib. 2. de vit. long. cap. 5. Videtur autem vomitum per Mercurium excitatum intelligere. In Rul. & Johns. legitur, *Diatessadelton*, i. e. *Mercurius præcipitatus*. Alii volunt *Diaceltatesson* Paracelsi esse medicamentum Chymicum, quod præbet Mercurius vivus a liquore Alcahest solutus. Ast quia illo liquore sese carere hodieque fatentur Chymici, quare & hoc medicamentum manet in occulto, & fortassis citra Artis detrimentum.

Diacenes, διακενῆς, significat *frustra*, in vanum. Aliquoties legitur apud Hipp. l. 7. Ep. V. 22. X. 42. XLI. 24.

Diacenos, διάκενος, significat *Cavernosum*, fistulosum, non vero simpliciter vacuum. Dicitur de corporibus porosis, qualia sunt Spongia, & Pumex. Galen. l. 4. de diff. puls. cap. 6.

Diachalasis, διαχάλασις, a verbo διαχαλᾶν, significat in specie *suturæ laxationem*, & dissolutionem, apud Hipp. l. de vuln. c. XV. 5. 6. XVI. 1. 2. ubi & ῥῆξις κατὰ τὴν ῥαφὴν, *ruptio circa suturam* vocatur.

Diacheirismos, διαχειρισμὸς, *tractatio manuaria*, quæ manibus perficitur. Dicitur de medicamentorum præparatione, apud Hipp. l. 2. Ep. f. III. 41. A verbo διαχειρίζω, & διαχειρίζειν, manibus aliquid tractare, quod occurrit l. 2. de morb. mul. IV. 11.

Dia-

Diachéomai, διαχέομαι, significat *dissipari*, discuti. Usurpavit Hippocr. de tuberculo, lib. 4. Epidem. XXVI. 3. Activum διαχεῖν, *discutere*, legitur apud Dioscor. lib. 3. cap. 170.

Diachorema, *Diachoresis*, διαχώρημα, διαχώρησις, a verbo διαχωρέω, generaliter significat omnis generis *Excrementa*, & *Excretiones* e corpore factas, Foes. Oecon. p. 162. Gorr. in defin. In specie vero *Excrementa alvi*, & *Excretionem per alvum*, 2. aph. 14. 18. s. 4. aph. 47. s. 5. aph. 64. Vide Dieterich. num. 200. seqq. Linden. Ex. XII. §. 253. seqq. Dicitur & Lat. Distributio.

Diachorisis, διαχώρισις, διαχωρισμὸς, significat *separationem*, & disjunctionem, a χωρὶς, *seorsim*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 129.

Diachryson, διάχρυσον, nomen Emplastri ad fracturas, *Aureum* dicendi, apud Gal. supr. l. de Dynamidiis §. Ad ossa fracta.

* Diachylon, διαχυλῶν, Emplastrum dicitur ex succis compositum, emolliens, concoquens. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 9. Vide & Dispensatoria. Variæ ejus in illis occurrunt descriptiones.

Diachysis, διάχυσις, dicitur *Liquefactio*, *Fusio*. Estque corporis sicci ad humidius alteratio, & permutatio. Contraria est τῇ πήξει, *concretioni*, vel *coagulationi*. Humiditas autem corporibus siccis inducitur, vel novo humore superinducto; vel resolutione partium aquearum, quæ antea in corpore latebant compressæ, & constipatæ; vel dissolutione partium terrestrium prius in unum coactarum. Ad primam speciem pertinet *Elixatio*, *Maceratio*. Ad secundam *Fusio*. Ad tertiam *Chylificatio* referri posset.

Diachytos, διάχυτος, est epitheton vini, quod & ὑπόχυτος οἶνος vocatur, quod paratur uvis in Sole siccatis loco clauso per dies septem in cratibus totidem pedes a terra alte, noctibus a rore defensis, octavo die calcatis. Ita fieri *optimi odoris*, *saporisque vinum*, testatur ex Plin. lib. 14. cap. 9. Lingen. Exerc. X. §. 118.

Diacinclizo, διακιγκλίζω. Vide *Cinclismos*.

Diacinema, διακίνημα. dicitur *dimotio*, cum ossa paulatim excesserunt, *prolapsio* parva ossium, apud Cels. l. 8. c. 14. Ὀλίσθημα vero *integra* ossium *prolapsio* vocatur. Hipp. 3. de fract. t. 51. A verbo διακινέω, *dimoveo*, 2. de art. t. 13.

Diaclysma, διάκλυσμα, significat specialiter *collutionem oris* per liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur, & sub se comprehendit *Gargarismum*, & *Apophlegmatismum*, Schr. l. 2. c. 61.

Diacnaeo, διακναίω, significat *corrumpo*, lancino, *corrodo*. Dicitur & ἀποκναίω, Hip. l. 1. de morb. X. 35. lib. 2. de morb. mul. XIII. 13. XV. 11. Significat & *defrico*. Rhod. ad Scrib. n. 55.

Diacochlacon, διακοχλάκων, epitheton *Lactis*, in quo silices igniti extincti prius sunt. Hipp. vocat διαπεπυρωμένον, l. 7. Epidem. III. 4. Lind. Ex. XVI. §. 82.

Diacoccymelon, διακοκκυμήλων. Vide *Diaprunum*.

* Diacodyon, διακωδύων, est *confectio ex capitibus papaveris*, cujus varias formulas veterum tradidit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

Diacolocynthis, διακολοκυνθίδων. Vide *Hiera*.

Diacomizo, διακομίζω, idem quod ἀνακομίζω, *restauro*, de quo vide supra *Anacomide*, Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 23.

Diacomma, διάκομμα, *dissectum*, *discissum* significat, etiam a διακόπτω, *disseco*. Hipp. 2. prorrh. XXV.

Diacones, διακώνης, nomen Emplastri Critonis ex *Cote* parati, ap. Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2.

Diacopé, διακοπὴ, *discissionem*, præcisionem, & *dissectionem* profundam significat, ap. Hipp. 7. aph. 24. l. de cap. vuln. VIII. 6. a verbo διακόπτω, quo frequentius usus idem 6. aph. 18. 19. 50. Coac. t. 503. Vid. Dieterich. num. 187. Foes. Oecon. p. 150. Sumitur pro omni magno, & profundo vulnere, Gal. comm. ad 6. aph. 18.

Diacopraegia, διακοπραγία, dicitur medicamentum Topicum e *stercore caprino* factum, teste Blancardo, quamvis nobis non licuerit in Græco authore Medico invenire hoc vocabulum.

† Diacorallium Alexandri, non a Corallo, sed ab Anagallide appellatum, quia non adstringit, sed penetrat. Heurnius Meth. prax. l. 2. c. 15.

Diacorum, διάκορον, confectio ex *Acoro*, sive *Calamo aromatico* a Mesue excogitata, cujus descriptionem, & commendationem Zywolferianam vide in Disp. August. Class. 14.

Diacrisis, διάκρισις, idem quod κρίσις, in morbis humorum secretionem, vel excretionem, & *judicationem* denotat. Hippocr. lib. de genitur. V. 8. Verbum διακρίνω, *excerno*, *secerno*, occurrit in Coac. t. 137. & lib. 2. de morb. LXIX. 30. Opponitur τῷ συγκρίνειν, quod significat miscere. Gal. lib. 4. Meth. Med. cap. 4. Denotat etiam Chymicam solutionem. Vide *Solutio*.

Diacri-

Diacritice, διακριτικὴ, dicitur a quibusdam facultas *discretrix*, vel *secretrix*, quæ bonum a malo secernat, & dijudicet in morbis, & hanc quintam nonnulli statuunt quatuor ministris addendam. Gorr. p. 104. Enimvero exulent in Medicina hæ abstractivæ subtilitates Philosophicæ.

† Diacrocium, electuarium de Ovo, Plater. de Curat. febrium pestilentialium Tom. 2. c. 2.

Diacrocu, διὰ κρόκου, διάκροκον, nomen Collyrii sicci, quod *crocum* recipit, apud P. Ægin. l. 7. c. 16. Gorr. in def. p. 105.

Diacydonium, διὰ κυδωνίων, scil. μήλων, confectio Stomachica ex succo malorum *cydoniorum*, vel *codoneorum*, hodie adhuc usitatissimum, commendatum vero & olim a Gal. l. 6. de san. tu. c. 15. Jung. Dispensatoria, ubi & *diacydmiati laxativi* mentio fit.

Diadaphnidon, διὰ δαφνίδων, nomen Emplastri, ad extrahendum, & pus movendum, a *baccis lauri* ingredientibus sic dicti, cujus descriptionem vide apud Cels. l. 5. c. 19.

Diadema, διάδημα, generaliter quidem omnem *fasciam* denotat. Specialiter vero exprimit *fasciam capitis*, sive *redimiculum*; qualia commendantur in doloribus capitis, ubi futurarum relaxatio metuitur. Forest. l. 9. Obs. 43. Schol.

Diadexis, *Diadoche*, διάδεξις, διαδοχὴ, dicitur *humorum exceptio*, vel successio. vel de parte ad aliam partem transitus. Hippoc. 6. Epid sect. 2. t. 28. & Aretæus lib. 2. de cur. morb. ac. Vide Foes. p. 149. Vocatur & ἔκδεξις, Gor. p. 103.

Diadosis, διάδοσις, communiter *distributionem* quidem significat, ut ita idem sit, quod ἀνάδοσις. Vide *Anadosis*. Gal. l. 2. de nat. fac. c. 6. Verum denotare quoque potest *remissionem*, aut *cessionem morbi*, a verbo διαδίδωμι, quod in hac significatione sumpsit Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 22.

Diæresis, διαίρεσις, significat *divisionem*. A Galeno sumitur generaliter pro *solutione continui*, cujus quatuor constituit species, *vulnerationem*, *contusionem*, *erosionem*, *ruptionem*, l. 5. Meth. Med. c. 2. Jung. Diet. Jatr. n. 15. p. 118. Notat & *distinctionem* Gal. l. 9. de Hipp. & Pl. dec. c. 6.

* Dieta, δίαιτα, dicitur *victus ratio*, *vivendi modus*, *ac lex*, *certa victus institutio*, & norma, non in solo cibo, & potu consistens, verum in omnibus aliis rebus nonnaturalibus quotidianis, Aere, Otio, Exercitatione, Venere, Somno, Vigiliis, Repletione. Inanitione, Animi Affectibus. Galen. ad Thrasybul. cap. 35. 3. in 3. Epidem. t. 9. In *diæta* duo hæc potissimum sunt præcepta, in quibus tota fere vertitur: integram sanitatem similibus conservandam: inclinatam autem, & in vitium ruentem prope modico contrariorum usu corrigendam esse. Disciplina, quæ hanc instituit, *Diætetica*, διαιτητικὴ dicta est pars artis Medicæ ministra, cum quæ sanis ad imminentes morbos arcendos, tumque ægris ad præsentes profligandos debetur. Galen. lib. 11. Meth. Med. cap. 15. Castell. & Gorr. Jungat. Dieterich. num. 186. Linden. Exerc. XIII §. 106. seqq. Rhod. ad Scribon. num. 122. Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 14. sect. 1. cap. 1. seqq. Dogmat. Nostr. Medic. Gener. Part. IV. cap. 1. *Diæteticam* olim tempore Homeri minus fuisse excultam, refert Lang. lib. 1. epist. 51. Verum ex Jamblicho in vit. Pythagor. notavit Rhod. ad Scribon. in not. pag. 17. Pythagoreis in pretio fuisse maxime *diæteticam*, Pharmaciam minus probatam. In strictiori significatione pro solo victu sumsit Helmont. tr. victus ratio, & sobrietatem statuit esse totius *diætæ* cardinem, num. 16. ubi simul diætæ remedia in curandis morbis infida dixit, & languida, num. 17. 18. verum ratione frivola. Non enim ideo victus ratio præscribitur in curatione commoda, ut præsens morbi caussa per illam tollatur, sed & ut caussæ futuræ proventus inhibeatur. Hinc rectius scripsit Scribon. Larg. compos. num. 200. Implicitas Medicinæ partes inter se, & ita connexas esse constat, ut nullo modo diduci sine totius professionis detrimento possint. Ex eo intelligitur, quod neque Chirurgia sine *diætetica*, neque hæc sine Chirurgia, id est sine ea parte, quæ medicamentorum utilium usum habet, perfici possint, sed aliæ ab aliis adjuventur, & quasi consummentur. Jung. Rhod. not. ad h. l. pag. 288. Strictissime *diæta* etiam significat *Decoctum diaphoreticum* ex ligno sancto, & similibus paratum, vel etiam additur epitheton, *Diæta sudorifica*, vel si purgantia addantur, *Diæta Sudorifico-Cathartica*. Blas. Medic. Univ. pag. 79.

Diætema, διαίτημα, idem quod *Diæta*, quamvis Gal. præter cibum, & potum reliquas res nonnaturales ita vocaverit, ad Thras. cap. 28.

Diaginomæ, διαγίνομαι, significat apud Hipp. *superfum*, vitam retineo, evado. Legitur l. 1. de morb. XXIV. 10. & l. 1. Epid. sect. 1. t. 19.

Diaglaucium, *Diglaucin*, διὰ γλαυκίου, est nomen collyrii ad incipientes lippitudines, & ophthalmias laudati a Scrib. L. compos. 22. ita dicti a *Glaucio* succo herbæ, in Syria, & Parthia pronatæ. Ejus vero usum recentioribus exolvisse, recte animadvertit Victor Trincavell.

de

de cur. part. l. c. 4. notante Rhod. ad d. Scrib. l. in notis p. 61.

* Diagnosis, διάγνωσις, *Dignotio*, est præsentium per signa cognitio, Galen. cap. 1. in prognost. t. 5. Rolfink. pro tota Pathologia sumpsisse videtur, in Ord. ac Meth. lib. 2. sect. 1. c. 3. & sect. 2. cap. 1. seqq. Plerique omnes institutionistæ ad morbos saltem restrinxerunt, sed perperam, cum & sanitatis præsentis per signa cognitio sit scitu necessaria. Vid. Dogm. nostr. Part. 3. cap. 1. Dogm. 2. & cap. 2. per totum. Signa, quæ hanc cognitionem promovent, dicuntur *Diagnostica*, διαγνωστικά, alias & δηλωτικά. Vide *Deloo*. Jung. Dieterich. num. 1. quamvis Linden. proprio ausu, & authoritate vocab. *Diagnostica* aliter acceperit pro *Pathognomonicis*, sive propriis, & demonstrativis signis, Ex. IV. §. 51. contra receptam omnium aliorum sententiam. Medicus quoque, qui per signa rem s. vel p. n. dignoscit, dici potest διαγνωστικὸς, vel διαγνώμων, *arbiter*, vel discernendi potens. Diet. d. l.

Diago, διάγω, vel significat vitam duco, *perago*, ut Hippocr. 3. aphor. 18. vel ad morbos refertur tempora sua *transigentes*, lib. 1. Epid. sect. 1. t. 20. Jung. Foes. pag. 148. Dieter. n. 183.

* Diagrydium. Vide *Scammonium*.

Diaisso, διαΐσσω, significat cum impetu transeo, *percurro*. Frequenti in usu apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. XXI. 13. l. 1. de morb. mul. LIIX. 8. l. 2. XXIV. 7. Dolor quoque διαΐσσων πόνος, dicitur, qui a parte primario affecta celeriter transit cum impetu ad partes vicinas. Gal. l. 2. de L. A. c. c. 7.

Dialambano, διαλαμβάνω, significat intermissionem sumo, vel *intervallum facio*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 20.

Dialegomæ, διαλέγομαι, Hippocrati significat sermonem profero articulatum, vel locutionem, quæ etiam signum præbet notandum in ægris, uti patet l. 3. Epid. s. 3. t. 38. & 73. lib. de Carnib. XIX. 1. 9. 12. l. 7. Epid. s. 7. t. 2. Coac. t. 228. lib. 1. prorrh. s. 3. t. 36. s. 4. de R. V. I. A. t. 66.

* Dialeimma, διάλειμμα, *intermissio*, est illud *intervallum*, quo febris ad *infebricitationem*, Gr. ἀπυρεξίαν venit, antequam sequens annotatio adveniat. Gal. l. de morb. temp. c. 3. Dicitur quidem in specie in febribus ἀπυρεξία; in aliis vero morbis intermittentibus, ut Cephalæa, Epilepsia, Podagra, Calculo, simpliciter διάλειμμα, ἀπὸ τοῦ διαλείπειν, hoc est ab *intermittendo*. Significat ergo apud Hippoc. εἰλικρινῆ ἄνεσιν, sinceram, & puram *remissionem*. Vide Gal. 4. aph. 43. Datur enim & in continuis quibusdam febribus quædam mutatio remissionem æmulans; sed non est pura, & *plenaria intermissio*. Accipitur & generaliter de *intervallis temporis*. Gal. l. de san. tu. c. 7. Vide *Intervallum*.

Dialeipo, διαλείπω, *intermitto*. Frequens verbum Hippocr. de *febribus intermittentibus*, quæ dicuntur πυρετοὶ διαλείποντες, & quibus opponuntur continuæ, sive *non intermittentes*, μὴ διαλείποντες. Utrarumque caussam veram præ aliis exposuit Cl. Th. Willis de febrib. cap. 3. & cap. 7. Illarum consistit in succo nutritio heterogeneo sanguini permixto, & tandem ad efflorescentiam incitante. Harum ratio fundatur in intrinseca sanguinis ad effervescentiam ob copiam sulphuream, & spirituosarum portionum excessivam dispositione. Aliquando vero, & διαλείπειν dicitur de *febribus continuis*, suas mutationes, & aliquales remissiones particulares periodicas habentibus, teste Gal. cap. 3. in 1. Epidem. t. 2. Διαλείπειν, etiam accipitur de ligaturæ *intermissione* in fractura cum ulcere, vel vulnere, ubi spatium relinquitur pro ulceris curatione. Hippocr. 3. de fract. t. 5. & 6. ubi διάληψις, aliis διάληψις legitur, hoc est, *intermissio deligationis*. Vide & Dieterich. de hoc verbo n. 189. Vide *Intermittens*.

Dialepsis, διάληψις. Vide *Interceptio*, & *Dialeipo*.

* Dialoes, δι' ἀλόης, dicitur de medicamentis *Aloen* basin habentibus. Ita *Hiera* officin. *Picra* vocatur *dialôes* a Galen. l. 6. de san. tuend. cap. 7. Ab Ægineta vero dicitur medicamentum in forma sicca topicum, alias *Catapasma* dictum, ad ulcera curanda faciens, *Dialoes* lib. 7. cap. 13. ut & *Collyrium* quoddam, cap. 16.

Dialysis, διάλυσις, *dissolutionem* significat; & quidem de corpore, & ejus membris denotat *languorem*, & impotentiam suæ functionis propriæ, l. 4. Epidem. XXV. 6. cui opponitur σύστασις, *contentio corporis*, firmitas. Galen. 1. in 6. Epid. t. 18. Verbum quoque διαλύω, *dissolvo*, h. e. languidum reddo, ita accipitur ab Hipp. & præsertim de ventis dicitur, v. g. Austro, 3. aph. 17. unde & νότοι διαλυτικοὶ, Austri *dissolventes* corpora vocantur, d. s. aphor. 5. Diet. n. 189.

Diamarenatum, dicitur confectio ex cerasis acidis in pulpam redactis, & per cribrum trajectis, cum saccharo, ut & aromatibus parata, unde dividitur in *diamarenatum simplex*, & *compositum*, apud Schr. l. 4. cl. 1. n. 85. Meminit & hujus medicamenti, contra febrem biliosam commendans, sed parari scripsit ex acinis quibusdam crescentibus in Veenlandia, l. 5. Obs. 7. in Schol.

DIAMASTEMA, διαμάσημα. Vide *Masticatorium*.

DIAMENO, διαμένω, *permaneo*, duro, significat. Usurpavit Hipp. de morbis fixam sedem sibi parantibus, 2. aph. 27. 28. Diet. n. 190. Legitur & t. 6. Ep. s. 8. t. 50.

DIAMNES, vocatur Barbaris Medicis propria affectio vesicæ, in qua urina egreditur involuntarie, aut ignoratur ejus exitus, sicut in somno. Distinguitur igitur a diabete exprefse a Joh. Anglico Rof. Anglin. Tom. I. pag. 512. 516.

DIAMORON, διὰ μόρων, nomen medicamenti in offic. notissimi, sive *Rob ex Moris* parati, cujus varios parandi modos etiam Gal. tradidit lib. 6. de C. M. S. L. cap. 1. Videantur Dispensatoria.

DIAMOTOSIS, διαμότωσις, idem quod μότωσις, a μοτὸς, lineamentum, quod vulneri inditur. Significat ergo *insertionem linteamentorum* in civitatem ulceris. Gorr. p. 106.

DIAMPERES, διαμπερές, διαμπερέως, adverbium usitatum Hipp. & significat *per totum*, prorsus, 4. de fract. t. 76. l. 2. de morb. LX. 3. lib. de intern. aff. IX. 8. Usus est quoque adjectivo. διαμπερὴς, *penitus penetrans*, & transiens, de dolore, l. 2. de morb. mul. XVII. 3. Vide Foes. p. 153.

DIAMYDAO, διαμυδάω, significat nimio humore *marcesco*, & corrumpor. Hipp. de cap. vuln. XXIIX. 2.

DIANA, Chymicis ægnigmatice dicitur *Argentum Philosophorum*, *Luna alba*, *Terra virgo*, Libav. Alchym. Pharm. c. 31. *Dianæ arbor* quæ dicatur, Vide *Arbor*.

DIANACATHIZO, διανακαθίζω, h. e. *colloco ad sedendum*. Hipp. l. 2. de morb. LXXIIX. 15.

DIANANCASMOS, διαναγκασμὸς, *coactionem*, & per vim alicujus membri restitutionem significat. Hipp. 3. de art. t. 49. ubi quidam διαναγκαζομένου legitur.

DIANAPAVO, διαναπαύω, significat *interquiesco*, per intervalla post motum vehementiorem quiete reficio. Hipp. 2. aph. 48. & de sal. diæt. t. 26. Dieter. n. 191. idem quod ἀνάπαυσις. Vide *Anapavsis*.

DIANISTESMOS, διανιστησμὸς, *jentaculum*, & quidem frugi, ita dictum a surgendo. Idem quod ἀκράτισμα. Lang. l. 1. ep. 55.

DIANOEA, διάνοια, significat *mentem*, animum, ratiocinandi facultatem. In qua significatione legitur apud Hipp. 5. aph. 33. Coac. t. 488. & l. 7. Epid. l. 14. Vide *Animus*. Dieter. n. 192. Aliquando & προαίρεσιν, *consilium* denotat *præmeditatum*. Ita natura dicitur agere οὐκ ἐκ διανοίης, *non ex præmeditato*, l. 6. Epid. s. 5. t. 2. Foes. Oec. p. 153.

DIANOEMA, διανόημα, *cogitationem* significat, deque ægrorum imaginationibus, & perceptionibus animi Medico probe considerandis sumitur ab Hipp. lib. 1. Epid. s. 3. t. 1. Vide *Imaginatio*.

DIANOSEO, διανοσέω, *morbum traho* cum varietate afflictionis significat, apud Hippoc. 1. prorrh. s. 3. t. 7. 26. 32. Foes. d. l.

DIANTÆOS, διανταῖος, significat *adversus*, ex adverso penetrans per totum, nullibi conjunctus. Dicitur de tendinibus, vel τῆς nervosis vertebrarum, apud Hipp. 3. de artic. l. 31. item de habena cum duobus separatis loris, t. 49. de laqueo, cum binis appendicibus adversis in instrumento, quod dicitur γλωσσοκόμιον, Gal. l. 7. de. U. P. c. 14.

DIANTLIZOMÆ, διαντλίζομαι, *valde laboro*, *tanquam in sentina* haurienda. Usus Hipp. in præcept. VI. 25.

† DIAPASMA, seu pulvis cicatrizans. Rod. a Castro de morb. mulier. lib. 1. ex myrrha censet Servius de odoribus p. 123. Hac voce usus Martialis l. 1. in quem locum Calderinus ex Plin. notat, esse unguentum ex siccis odoribus. Vide Gorr. definitiones medicas in A. & H. Adr. Jung. nomenclator. n. 320. Cornarius in lib. 8. cap. 1. de medicamentis secundum loca. Latinis Aspergo, apud Anonymum in Sylva medicamentorum, comp. c. 16. ad Fortunatum Scaccum myrhot. c. 2. & Petri La Sien Népent. Hom. p. 69.

DIAPASMA, διάπασμα, idem quod καταπάσμα. Vide *Catapasma*.

* CIAPEDESIS, διαπήδησις, Lat. q. d. *Persultatio*, *Transudatio*, est species viarum, vel meatuum relaxatorum, ceu causa morborum in civitatibus apertis, consistens in vasorum tunicis extenuatis, & rarefactis, ut serosæ sanguinis portiones transire possint. Galen. lib. 3. de causs. symptom. cap. 2. Fit ergo ex tunica rarefacta, sanguine vero tenuato, unde transcolatur sanguis, & sudoris, aut roris more transmittitur, lib. 5. Meth. Mdd. cap. 2. Differt. ab *Anastomosi*, in qua tum majorum vasorum ora aperiuntur, tum sanguis cum impetu, & copia prorumpit. Quod si contigerit aliquod διαπήδησις, apertis etiam vasorum osculis, vasa quidem omnino exigua sunt, ex quibus sanguis copiosus, & cum impetu emanare non potest.

DIAPEGMATA, διαπήγματα, διάπηγα, dicuntur in Chirurgicis instrumentis veterum majoribus *intercolumnia*, sive partes transversariæ, ad crurum, laterumq; compaginem firmandam. Gorr. 9. p. 107.

DIAPEPLEGMENOS, διαπεπλεγμένος, significat *divaricatus*, digressus. Dicitur de cruribus,

bus, Hippocr. prognost. sect. 1. t. 18. Gorr. De hujus vocabuli varia lectione vide C. Hofm. comm. in Galen. de U. P. num. 147. a verbo διαπεπλῶσθαι, quod etiam denotat *divaricari*, vel cruribus diductis jacere. Galen. cap. 2. de fract. t. 70.

DIAPERÆOTHEIS, διαπεραιωθεὶς, *transmissus*, transiens. Dicitur ab Hipp. de murmure flatuoso. Coac. t. 282.

* DIAPHANES, διαφανὴς, proprie *pellucidus*, lucidus, transparens significat. Dicitur de urinis, Hippocr. 4. aphor. 72. Coac. t. 579. Dieterich. num. 199. de venis, lib. 6. Epidem. sect. 3. t. 22. de auribus præ siccitate pellucentibus, Coac. t. 192. Deinde denotat etiam valde candens, & *ignitum*, & usurpatur de cauteriis ferramentis ignitis, 1. de artic. t. 44. lib. de hæmorrhoid. 23. V. 4. unde & simpliciter διαφανέα dicuntur, lib. de Visu lib. 17. Ita de furni testis candefactis usurpatur lib. 2. de morb. XLIV. 17. A priori significatione *lapis* quoq; *Specularis*, dictus fuit διαφανὴς, quod vitro similis transluceat. Unde & laminæ illius antiquitus vitri loco fenestris insertæ fuerunt, teste Galen. lib. 9. de Admin. Anatom. cap. 3. Ejus virtutem vero sine morsu exsiccantem, præsertim si ustus fuerit, laudat lib. 4. de C. M. P. G. cap. 1. Videatur & Chiocc. Mus. Calceolar sect. 3. pag. 281. seqq. *Diaphanitatem* omnibus rebus inesse, dixit Parac. tr. de morb. color.

DIÆPHERO. διαφέρω, verbum est πολύσημον, & variæ significationis apud Medicos Græcos. Communiter enim denotat *discrepo*, differo, uti passim apud Hippocr. videre est, præsertim l. 1. de morb. XI. 50. 55. & alibi. Porro significat *duro*, l. de intern. aff. XIII. 18. item *perfero*, tolero, ibid. & XLIII. 19. lib. 5. Epidem. VII. 15. Ulterius sumitur pro *transmittere* ad diversa loca materiam, delegare, l. 4. de morb. VII. 12. Tandem etiam pro *confero* ponitur, & idem significat, quod ξυμφέρω, 5. aph. 22. Vid. Foes. Oec. p. 160.

DIAPHEVGO, διαφεύγω, significat *effugio*, evado, supero. Hipp. 5. aph. 6. & 10. 7. aph. 50. Coac. t. 367. quamvis & in aliis simpliciter φεύγω, posuerit, v. g. t. 379. 380. Dieter. Jatr. n. 201.

DIAPHLYXIS, διάφλυξις, notat effusionem, *perfusionem*, humectationem, a verbo διαφλύω perfundo, humecto. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 761. Gorr. p. 109.

DIAPHOENICON, διὰ φοινίκων, dicitur *medicamentum ex Palmulis*, vel dactylis. Estq; vel internum, *Confectio de dactylis*, apud Mesuen distinct. 3. de Electuariis fol. mihi 114. b. Vel Externum, Emplastrum Stomachicum, calidum, & frigidum, Mesuæ in Dispensat. August. Meminit & Emplastri, διὰ τῶν φοινίκων Gal. l. 1. ad Glauc. c. 14.

DIAPHOENISSOMÆ, διαφοινίσσομαι, significat *rubefio*, aut colore puniceo inficior. Hippoc. Coac. t. 489.

DIAPHONIA, διαφωνία, significat *dissensionem*, discordiam, quam in Medicis abesse debere, monet Lang. ex Gal. l. 1. ep. 26. quia ignorantiæ suspicionem gignit.

DIAPHORA, διαφορὰ, *Differentia*, dicitur notio, qua in Medicina sanitas, vel morbus ab alia sanitate, vel morbo discrepat. Dicuntur interdum & *modi*, *species*. Dividuntur communiter in *Essentiales*, & *Accidentales*, quamvis perperam a plerisque Institutionistis antiquioribus ad Morbum saltem relata fuerit hæc distinctio, cum & sanitatis dentur *differentiæ Essentiales*, & *Accidentales*. Vid. Dogmat. Nostr. Part. I. cap. 3. 4. Part. II. cap. 36. Rolfink. etiam excogitavit divisionem *Differentiarum*, desumtam a ratione caussæ formalis, materialis, & efficientis, quam vide in Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 2. sect. 3. cap. 113. Generalior acceptio de *differentiis* ætatum, corporum, regionum cuilibet nota est, & patet ex verbo διαφέρω. Vide *Diaphero*.

DIAPHORESIS, διαφόρησις, in genere omnem evacuationem, quæ per habitum corporis, & poros cutaneos fieri potest, significat; non modo *insensibilem Evaporationem*, quæ ἄδηλος διαφόρησις, ἢ διαπνοὴ, *insensibilis transpiratio* vocatur, & portiones vitiosas sub specie halitus evacuat, Galen. lib. 11. Meth. Med. cap. 16. sed etiam quæ fit *per sudorem*, & sensibiliter; unde & medicamenta sudorem moventia διαφορητικὰ, *diaphoretica* hodieque appellari solent. RolfinK. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 9. sect. 1. cap. 1. Suntq; duplicia: Alia, quæ per rarefactionem, & spirituascentiam adauctam operantur, cum *Attenuantibus* convenientia: Alia, quæ figendo, nimiam ebullitionem compescendo agunt, cum *Præcipitantibus* coincidentia. De his medicamentis legatur Vvillis Pharm. Rat. P. I. sect. 5. c. 1. & 2.

DIAPHOROS, διάφορος, præter communem significationem, qua denotat *differens*, *discrepans*, a διαφέρω, ab Hippocrate quoque accipitur pro eo, quod ad rem facit, quod *multum interest*, & magni momenti est, 1. de art. t. 70.

DIAPHRADES, *Diaphradeos*, διαφραδὲς, διαφραδέως, aperte, *liquido*. Hipp. de loc. in hom. IV. 4.

* DIAPHRAGMA, διάφραγμα, *Septum transversum*

versum dicitur, quod Antiqui φρένας appellarunt, quia, ut putant aliqui, eo inflammato, mens ægrotat, quamvis veritatem hujus asserti in dubium vocaverit Wilistr. An. Brut. Part. Barth. c. 10. Dictum vero *diaphragma*, quod mediam, & infimam corporis regionem, h. e. thoracem, & abdomen, διαφράττει, h. e. *dividat*, quasi septum quoddam medium. Estque musculus rotundus, obliquus, in medio membranosus, vel nervosus, in circumferentia carnosus, palmarium respirationis organum; cujus prolixiorem descriptionem videre licet in scriptis Antomicis, v. g. Barthol. l. 2. Anatom. c. 3. Porro vocabulum hoc *diaphragma* aliis tribuitur partibus, ob aliquam similitudinem, v. g. Interstitio illi in faucibus ad gurgulionem, vel uvulam, Hippoc. l. 2. Epid. sect. 2. num. 86. *Septo* in naribus, Gal. cap. 1. in 6. Epid. t. 4. *Septo laxo*, & rugoso, quo ventriculi cerebri distinguuntur, Barthol. l. 3. An. cap. 6. *Membrana tympani* in aure, Id. d. l. c. 9. Et *mediastinum* dicitur διαφράττων ὑμὴν, Gorr. in def. p. 109.

Diaphratton, διαφράττων. Vide *Diaphragma*.

Diaphros, διάφρος, idem quod ἀφρίζων, *spumans*. Gal. in Exeg.

* Diaphthora, διαφθορὰ, generaliter quidem omnem *corruptionem* significare solet. Specialiter vero apud Hipp. notat *Abortum*, seu fœtus corruptionem, & coincidit cum φθορὰ, vel ἀποφθορὰ. Vide *Abortus*. Occurrit hæc vox apud Hippoc. Coac. t. 515. 516. & lib. 1. de morb. mulier. X. 17. Ita & verbum διαφθείρω, significat *Abortio*, vel fœtum corrumpo. Hipp. 5. aph. 53 l. 1. de morb. mulier. XXXVII. 2. XCIIX. 9. l. 7. Epid. XXII. 4. XXXVII. Jung. Dieter. num. 202. *Corruptio* quoque *ciborum* in ventriculo dicitur διαφθορὰ, Gal. lib. 2. de L. A. cap. 1.

Diaphysis, διάφυσις, significat *interstitium*, intervallum, septum, discrimen, spatiorum intercapedinem. Hippoc. l. de arte XVII. 19. 2. de fract. t. 37. in Mochlici principio, vel juxta Lin. edit. de ossib. III. 6. 10. IV. 10. in quibus tamen locis potius prominentiam aliquam, vel partem solidam processus modo prominentem significare arbitramur, cum Fallopio in Observ. Anatom. Tom. I. Op. p. 362. Paræus διάφυσιν dici vult Ligamentum tertium, quo os tibiæ firmatur in articulo cum osse femoris, l. 5. Chir. c. 36. Dicitur & de *pediculo*, ex quo fructus arboris inhæret surculo, & dependet, l. de octim. part. IV. 12.

Diaplasis, διάπλασις. Vide *Conformatio*. In specie vero ita dicitur a Chirurgis fracti ossis compositio ejusmodi, ut comminuti ossis extrema se contingant, & omnes ejus partes sibi ex adverso collocentur, & in pristinam unitatem reducantur. Gal. 1. de fract. t. 1. Gorr. pag. 107. Verbum διαπλάττω. & διαπλάττομαι, & *conformare*, & partem in suum locum restituere significat. Gal. 2. de artic. t. 46. Foes. pag. 54.

Diaplasma, διάπλασμα, Dioscoridi unctio, vel fomentum toti corpori illitum, notante Scapula in Lex. quamvis locum Dioscoridis reperire non potuerimus.

Diaplessomæ, διαπλήσσομαι, i. e. *Divaricor*. Vide *Diapeplegmenos*.

Diaploce, διαπλοκὴ, dicitur *implicatio*, & sumitur pro succorum, qui ad alimentum idonei futuri sunt, miscella, ac permixtione. Hipp. l. de Alim. III. 5.

† Diapne, Mictio involuntaria. San. Barolit. de ard. urinæ.

Diapnoe, διαπνοὴ, significat *perspirationem*, sive *transpirationem*, quando per corporis habitum, & poros cutaneos aer subit, & rursus expiratur una cum effluviis vaporosis, aut fuliginosis. Dicitur & ἄδηλος διαπνοὴ, *insensibilis perspiratio*, quod hi motus obscuri sint, & nativi caloris beneficio per occulta cutis spiracula tententur, cujus meminit Gal. 2. aph. 28. & in l. de sal. diæt. t. 2. fin. *Diapnæam* vocat Helmont. & diversam a sudore esse ostendit tr. Tumul. pestis, §. Præparata sedes.

Diaporema, διαπόρημα, idem quod ἀπορία, *anxietatem*, æstuationem, & corporis jactationem inquietam significat: Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Diapressomæ, διαπρήσσομαι, Jon. pro διαπράσσομαι, significat *conficio*, perficio, exequor, *perago*. Frequenti in usu apud Hipp. l. 1. de diæta XXXI. 10. l. 2. IIX. 6. 21. l. de Insomniis l. 8. 11. l. de fistul. II. 15. In specie de actu Venereo sumitur, l. 2. prorrh. IIX. 16.

Diaprunum, vel *Diaprunis*, διακοκκυμήλων, nomen confectionis ex *Prunis*, vel Electuarii, & quidem vel simplicis alterantis, vel compositi laxantis, & solutivi. Vide dispensatoria Norimb. & August. *Diapruni solutivi* usum reprobat, ceu deterioris commatis. Linden. Ex. XII. §. 128.

Diapsycho, διαψύχω, significat proprie *refrigerare*. Verum Linden. existimat, etiam aliquando denotare *Exsicco*, Exerc. V. §. 104. Enimvero mihi non videtur necessaria expositio coacta, & violenta in illo loco Athenæi, cum revera quoque cibi fortiores, quales sunt calidiores, per frequentiorem coctionem refrigerentur, dissipatis portionibus calidis.

† Diapternes, medicamentum ex perna, & caseo, Guil. Bud. de morb. artic. curandis.

Diapterosis, διαπτέρωσις, dicitur Erotiano in Onomast. p. 37. F. *Aurium repurgatio*, quod purgandis auribus interdum pennas adhibeamus, ut tibicines repurgandis tibiis. Alioqui διαπτέρωσις notat alarum expansionem, & est idem quod διάπλυξις. Verbum διαπτερῶσαι etiam significat *alas expandere*, explicat Hip. 3. de R. V. I. A. t. 26. Foes. Oec. p. 155.

* Diapyema, *Diapyesis*, *Diapyon*, διαπύημα, διαπύησις, διάπυοι, *suppuratum*, & *suppurationem* significat, 7. aphor. 45. Prognost. sect. 1. t. 31. & 40. Verbum διαπυέω, *suppurare* notat, 4. aph. 82. & 5. aph. 47. Vide Dieterich. num. 163. 194. Unde & medicamenta *suppurantia*, διαπυητικὰ vocantur, suntque moderate calida, & humida, alias *Maturantia* dicta. Gorr. pag. 107. Verbum διαπυίσκω, idem quod ἐμπυίσκω, *suppuro*, Vide apud Gal. de tum. p. n. cap. 3.

Diarceo, διαρκέω, idem quod βοηθέω, *succurro*, auxilium fero, suppetias affero, significat apud Erotian. in Onom. p. 38. d.

* Diarius, ἐφήμερος. Vide *Ephemerus*.

Diaromaticum, vocari potest medicamentum ex aromatibus compositum. Legitur apud D. D. Ludovici differt. I. Pharmac. p. m. 56.

Diærrhage, διαῤῥαγὴ, *disruptionem* significat, usurpaturque de ossibus ad tempora ab Hipp. Coac. t. 188.

Diarrhectus, διάῤῥηκτος, i. e. *Disruptus*, a διαῤῥήγνυμι, disrumpo. Dicitur & Lat. *directus* de Liene, apud Plaut. Curcul. a. 2. s. 1. de quo verbo vide Lind. Ex. IV. §. 71.

Diarrhepo, διαῤῥέπω, significat *divergo*, vel in utramque partem inclino. Dicitur de iis, qui ob cruris brevitatem, dum ambulant, in utramque partem inclinare, & propendere coguntur Hipp. 3. de art. t. 94.

Diarrhodon, διάῤῥοδον, medicamentum ex *Rosis* dictum, vel internum, vel externum. Inter notissima Confectio, vel species sunt species *diarrhodon* Abbatis, in disp. Nor. & Aug. Inter cetera plura occurrunt hoc nomine *Collyria*, apud Galen. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 7. Gorr. p. 108.

* Diarrhoea, διάῤῥοια, *alvi profluvium*, in genere significat præternaturale. Galen. in def. & 1. progn. t. 28. Specialius vero denotat alvi fluxum distinctum a dysenteria, Fluxu hepatico, Lienteria, & aliis. Et potest describi, quod sit frequens, largior, & diuturna excretio fluidorum, serosorum, & biliosorum excrementorum, cum utilibus permixtorum, magis, vel minus acrium, cum vel sine febre, torminibus, proveniens a bile salina longius e vasis suis ad intestinum duodenum effusa, cum succo pancreatico, massam chylosam e ventriculo exeuntem nimis colliquante, & ad excretionem intestina stimulante. Præter veteres authores Hipp. 3. de diæt. XII. 248. & Gal. videantur Dicter. n. 195. Linden. Ex. VII. §. 95. Th. Wvillis de febr. c. 10. & Pharmac. Rat. P. I. s. 3. c. 3. Fr. de le Boe Sylvius l. 1. Pr. Med. cap. 11. §. 7. c. 13. §. 5. 6. seqq. *Diarrhæa* in Urina. Vide *Diabetes*. Διάῤῥοια τῦ σπέρματος, vocatur profluvium seminis præternaturale, quod alias *Gonorrhæa* dicitur. Moschion. de morb. mul. cap. 138.

* Diarthrosis, διάρθρωσις, *Dearticulatio*, dicitur aliquando generatim omnis ossium compositio ad motum voluntarium comparata, Latine *Junctura*. Sed nonnunquam speciatim sumitur pro ea ossium commissura, quæ motum inter se evidentem habet. Gal. 2. de art. t. 9. Vide *Abarticulatio*. Jung. Foes. p. 156. C. Hofmann. in comm. ad Gal. de U. P. num. 658. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 1. ubi tres species διαρθρώσεως constituit, ἐνάρθρωσιν, ἀρθρωδίαν, γίγγλυμον, de quibus suo loco. Vocatur & προσάρθρωσις.

Diaschis, διασχὶς, *discissionem*, divisionem aliquam significat. Dicitur de vena divisa, apud Hipp. 3. de fract. t. 63.

Diaschon, διασχὼν, ὗσα, ὸν, significat penetrans, perrumpens. Legitur de ossibus costarum fractis, quæ ad thoracis interiorem cavitatem non penetrant. Hipp. 3. de art. t. 55. item de venis, l. de ven. XXVI. 2.

Diascinci, vel *Diascincu*, διὰ σκίγκυ, epitheton *Antidoti Mithridatis*, Eupatoris, a basi *Scinco* ita dicti, qua usus esse Rex adversus venena, legitur apud Galen. lib. 2. de Antidot. cap. 9.

Diascordium, est usitatissima Antidotus in officinis, cujus Author primus fuit Hier. Fracastorius, & revera ipsis prolixioribus, & satis inconcinne compositis Antidotis aliis longe anteferenda. Descriptio occurrit in dispensatoriis, neq; negligenda in illam animadversio Zwolf. Sylvius tamen in minori dosi multo efficaciorem descriptionem Diascordii excogitavit, & posteritati reliquit, quæ extat l. 1. Prax. c. 58. §. 22. seqq. ut & in Morleii Coll. Ch. Leid. c. 154.

Diasesagmenos, διασεσαγμένος, per totum *refertus* significat, a διασάττω, i. e. *confertim impleo*, refercio. Dicitur de arteria valde repleta, ceu caussa pulsus pleni, apud Gal. l. 4. de dign. puls. c. 2. Idem quod μεστὸς, vel ναστότερος.

Diasetho, διασήθω, significat *cribro*, incerno. Unde διασῆσαι, *incernere*, quod legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXV. 4.

Diasmyrnon,

DIASMYRNON, vel *Diasmyrnes*, διασμύρνης, διάσμυρνοι, epitheton Collyriorum, quæ multum recipiunt σμύρνης, i. e. *myrrhæ*. Gal.l.9.de S.F. §. Sang.columbæ, & l. 4. de C.M.S.L. c. 7. Scrib. Larg. n. 26. ad quem locum vide Rhodii notas p. 65.

DIASPAO, Διασπάω, significat *divello*, non evello, apud Gal.l. 1. de U. P. c. 7. notante C. Hofmann. in comm. n. 1143. Διάσπασις *dispersionem* notat, vel distractionem, *divulsionem*. *Divulsio* inter caussas morbificas relata est vera divisio, seu distractio, ac remotio a contactu, ejus sensus veluti undas in nervis facit, & flexiones fortiores, dependetque a stimulo divellente. Laur. Bellin. de sang. miss. in Opusculis p. m. 170.

* DIASPERMATON, διὰ σπερμάτων, nomen medicamenti Topici, vel *Malagmatis* ita dicti, quod *semina* recipiat, præsertim Fœnugræcum. Gal.l.7. de C.M.P. G. t.7. Meminit tamen idem alterius interni, uti videtur, remedii *diaspermaton* dicti, quod vim narcoticam obtinuit, quamvis descriptionem non addiderit, l. 5. M. M. c. 13.

DIASPHAGE, *diasphaxis*, διασφαγὴ, διάσφαξις, proprie denotat *hiatum in muro* interrupto, aut diruto. Sumitur & tamen latius pro omni interstitio, aut *Separatione*. Usus Hipp. lib. de Loc. in hom. VIII. 5. & lib. 2. Epidem. sect. I. 69. *Fissura* illa *in Hepate*, ubi vena umbilicalis ingreditur, ab Herophilo dicta fuit διασφαγὴ, teste Galen. lib.6. Adm. Anatom. c.8. Vid. C. Hofmann. comm. in Galen. de U.P. num. 1077.

DIASPHYXIS, διάσφυξις, significat *pulsationem* arteriarum, & ita idem quod σφυγμὸς, Hipp. l. de Alim. X. 15.

DIASTASIS, διάστασις, in genere *distantiam*, dimensionem, disparationem significat. Numerantur vero tres *dimensiones*, vel διαστάσεις, in latum, longum, & profundum. Galen. lib. de pulf. ad tyron. cap. 2. Specialiter vero sumitur de *ossium diductione*, quæ vel per suturam; vel coalitionem mutuam juncta esse debent. Hippocr. 3. de fract. t. 63. Galen. cap. 2. de artic. t. 1. & in defin. Medic. Interdum dicitur διάστημα, cap. 3. de iis, quæ in med. t. 31. Hoc vocab. Διάστημα aliter tamen exponit in Exeg. dict. Hippocr. quod notet corporum ipsorum compositionem, vel compagem laxam Ianis similem. Eadem vox Hippocr. sumi videtur pro intervallo, in quo Medicus ab ægro discessit, lib. de dec. orn. XII. 7. aut pro intervallo morbi, quo mutari solet. Vox vero Διάστασις interdum *distensionem*, & porrectionem convulsivam significat. Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 26. Venarum *distensiones* vocat etiam διαστάσιας, Aret. l. 2. acut. c. 2. Ventriculi διάστασιν l. eod. c. 7. Aliquando idem notat, quod διαστολή, Galen. l. 4. de diff. pulf. c. 8. 9. & 17. Isung. Foes. Oec. 157. Vide *Interstitium*.

DIASTEMA, διάστημα. Vide *Diastasis*. *Interstitium*.

* DIASTOLE, διαστολή, *Dilatationem*, & *Distensionem* significat, & diversis rebus tribuitur. Communiter dicitur de motu arteriæ, quando a cordis systole impulso sanguine distenditur, qui motus dicitur *Pulsus*. Vide *Contractio*. Deinde de Corde ipso dicitur. Est nihil aliud, quam reditus ad naturalem statum cum dilatatione, post præcedentem systolen, ventriculorum quidem cordis, ut sanguinem iterum ex auriculis expressum recipiant; auricularum vero, ut ex principiis Venarum Cavæ, & Pulmonalis admittant. Walæus de motu chyl. in Anatom. Barthol. edit. ult. pag. 785. seqq. Hanc *dilatationem* propterea motum cordis accidentarium vocavit, ejusque potius passionem, quam actionem Bartholin. l. 2. Anatom. cap. 6. pag. 371. In genere quoque διαστολὴ dicitur omnis *elevatio*, & *extensio in longum*, *latum*, & *altum*, cordis, cerebri, & membranarum, in sensum tactus cadens. Gal. in defin. διαστολαὶ quoque vocantur Empiricis sermones, quibus proprium quid a communi distinguitur, alias διορισμοὶ dicti. Gal. c. 1. de R.V.I.A. num. 18. Vid. Foes. d. l.

DIASTOLEUS, διαστολεὺς, idem quod διαστομωτρὶς. Foes. Oec. p. 413. seqq.

DIASTOMOTRIS, διαστομωτρὶς, scil. μύλη, in masculino διαστολεὺς, generaliter omne instrumentum dilatatorium significat, qualia sunt *Speculum Oris*, *Ani*, *Uteri*, quorum effigies vide in Chirurgicis, Aquapendente, Paræo, Sculteto, & aliis. Specialiter vero de *Specillo*, quo *Os* clausum diducitur, accipi posset. Vid. Gal. in Exeg.

DIASTREMMA, διάστρεμμα, διαστροφὴ, significat *perversionem distortionem* membri, estque species luxationis, qua non ea modo, quæ juxta articulum sunt, nervosa, sed & ipse articulus leviter depravatur, suaque sede commovetur, vulgo *Verrendung*. Leguntur apud Hipp. l. 2. prorrh. XVI. 24. Coac. t. 221. Eadem notione & talia membra διεστραμμένα, 2. de iis, quæ in medic. t. 73. a verbo διαστρέφεσθαι, quod significat distorqueri, perverti, apud eund. 4. aph. 49. prognost. sect. 1. t. 10. Coac. t. 218. lib. 2. prorrh. XVI. 18. Vid. Dieterich. num. 197. *Distorsiones* in recens natis infantibus refert Fallop. ad luxationes, & prolixius eas exponit tract. de Luxation. cap. 15. Tom. II. pag. 87.

Diastrephoma, διαστρέφομαι. Vide *Diastremma*.

Diasulphuris, Epitheton Medicamentorum internorum, & externorum compositorum, a Mart. Rulando præsertim excogitatum, v.g. *Balsamum Diasulphuris*, sive Oleum, item *Emplastrum Diasulphuris* ejusdem. Utriusque sæpissime mentio fit in Curationibus illius Empiricis, v.g. Cent. I. Cur. 83. seqq. & alibi. Descriptiones quoque proponuntur a Morleo Coll. Chym. Leid. cap. 445. 446. an vero genuinæ ad mentem primi Authoris, nolumus determinare. Ita *Tincturam Diasulphuris* Jac. le Mort. tradidit, quæ legitur d. l. c. 439.

Diatasis, διάτασις, id est *Distentio*, vel *Distensio*. Dicitur de membris in fractura, quando ab inferiore parte intenduntur, & a superiore continentur. Hipp. 3. de iis, quæ in med. t. 19. 22.

Diatecolithu, διὰ τηκολίθου, nomen medicamenti, vel Antidoti, ita dicti a *lapide Judaico*, Gr. τηκόλιθος, qui ingreditur, apud Æg. l. 7. c. 11.

Diatessadelton, dicitur *Mercurius præcipitatus*, a Rul. & Johns. Vide *Diaceltatesson*.

* Diatessaron, διατεσσάρων, epitheton medicamenti compositi ex quatuor simplicibus. Estque vel *Internum*, quod descripsit Ægin. l. 3. cap. 77. & in officinis *Theriaca diatessaron*, quæ ferme palmam præripit Theriacæ Andromachi, ob majorem simplicitatem. Vid. Animadv. Zvvolferi ad Disp. Aug. vel *Externum* Emplastrum, quod videre est apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 14.

Diatettigon, διὰ τεττίγων, i.e. medicamentum ex Cicadis, Epitheton Antidoti nephriticæ, ap. Ægin. l. 7. c. 11.

Diathesis, διάθεσις, significat *dispositionem*, aut constitutionem alicujus corporis. Et Græcum, & Latinum vocab. usitatissimum est in Medicina, sed sub diversa notione. Receptissima est significatio, quæ denotat *facultatem*, & *affectionem*, vel sec. vel præter naturam; constituitque genus sanitatis, & morbi; de quo vid. Dogm. nostr. P. I. c. 2. dogm. 2. & P. II. c. 2. d. 2. Confer, si placet, ad C. Hofmann. Apol. pro Gal. l. 3. p. 1. f. 1. cap. 4. seqq. & animadv. in Montan. c. 1. & 2. Interdum late sumitur, complectens morbum, caussam, & symptomata: interdum strictius, pro dispositione, vel constitutione morbosa, quæ est adhuc in fieri, vel in principio, nondum consummata, Gal. 4. in 6. Epid. t. 3. Huic opponitur *dispositio permanens*, l. de diff. sympt. c. 1. Sumitur etiam pro σχέσει, vel habitudine, l. ad Thrasyb. c. 12. Complicatos quoque affectus a Græcis vocari διαθέσεις, testatur Lang. l. 1. ep. 4. *Diatheses*, & Symptomata pro uno eodemque habuit Helmont. tract. ignot. hosp. morb. n. 66.

Diathermaeno, διαθερμαίνω, idem quod θερμαίνω, *Calefacio*. Videtur tamen præpositio διὰ augere significationem, & *excalefactionem*, sive intensiorem calorem indigitare. Hipp. 7. aph. 51.

Diathesmos, διάθεσμος, notat *divisionem*. Erot. Onom. p. 35. a.

Diatrecho, διατρέχω, *percurro*, pervenio cum celeriori motu. Hippocr. l. de intern. aff. XLII. 15.

Diatrepomae, significat *commoveor*, perturbor, deterreor. Hipp. l. 5. Epid. XXX. 22.

Diatretos, διάτρετος, i.e. *Perforatus*. Gal. de hamo usurpavit, l. 8. Anat. adm. c. 4.

Diatribo, διατρίβω, tero tempus, cunctor, moror, *protraho* significat. Hipp. l. de vuln. cap. XXVII. 2. Substantivum διατριβὴ, *mora*, notat *conversationem*, vel commorationem cum alio, l. de Medico XI. 8.

* Diatrion *piperem*, τὸ διὰ τριῶν πιπέρεων, nomen Specierum, vel Confectionis Stomachicæ, quæ recipit *tria Piperis genera*, longum, album, & nigrum. Gal. l. 4. de san. tu. c. 5. Vide *Dispensatoria*.

* Diatritarius. Vide *Diatrite*.

* Diatrite, *Diatritos*, διάτριτος, id est *triduana inedia*, unde *Diatritarii* dicebantur, qui eam præceperant, item *Thessalii*, ab authore Thessalo, Methodicæ sectæ chorago. Inventum fuit Empiricorum, consistens totum in victus ratione, quam ita instituebant in omnibus ægris, ut primum in quarto die ipsos cibarent, post in sexto, mox in octavo, deinde in decimo. Prima quidem cibatio post primam *diatriton*, deinde alternis diebus. Gal. 4. M. M. 4. Sed nugas eas, & deliramenta multis in locis ridet.

Diaulodromos, διαυλόδρομος. Vide *Diaulos*.

Diaulos, δίαυλος, significat cursum reciprocum, revertentem, ac recurrentem. Dicitur & Circensis, cum quis ad metam pervenisset, flectens eo rursus recurrebat, unde cursum inceperat. Pertinet ad exercitationes corporis, & motus concitatiores, & meminit Hipp. l. 1. de diæta XXXIV. 12. l. 2. XLI. 12. l. 3. IX. 9. XXIII. 5. Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & l. 16. c. 2. Qui tales cursus exercebant, vocabantur διαυλόδρομοι, aut dicebantur διαυλοδρομεῖν, *diaulon* currere, *cursum Circensem* peragere. Foes. Oec. p. 159. C. Hofmann. in comm. ad Gal. de U. P. 481.

Diazoma, διάζωμα, idem quod διάφραγμα, *septum transversum*. Vide *Diaphragma*. C. Hofm. d. l. n. 201. 238.

Dia-

Diazosma, διάζωσμα. Interpres Gal. vertit *cingulum*, rectius *munimentum*, *tegumentum*. Est alias vocabulum Architectonicum. Occurrit apud Gal. l.8. de U. P. c.12. Vid. C. Hofmann. d. l. n. 1175.

Diazoster, διαζωστὴρ, sic a quibusdam peculiari nomine vocatur duodecima dorsi vertebra, a cinctu sic dicta, quod per eam partem cingimur. Gorr. p. 103.

Dicæos, δίκαιος, variam, & multiplicem habet significationem, apud Hipp. ut inquit Erot. Onom. p. 35. b. c. seqq. Interdum idem quod ἄλογον, h. e. rationi consentaneum, *æquum*, 1. de fract. t. 3. Interdum simile, & *æquale*, Hipp. s. 1. de art. t. 34. 3. de fract. t. 31. Interdum *justum*, & utile, 1. de art. t. 21. Vide Foes. Oec. p. 165.

Dicentiton, δικέντητον, nomen collyrii calidi, & acris ex ærugine, misy, succo papaveris, & gummi parati, lacrymas moventis, quo Ægin. usus in ξηροφθαλμίᾳ, l. 3. c. 23.

Dichalcon, δίχαλκον, pondus significat *duorum æreolorum*, h. e. tertiam partem oboli, siquidem *obolus* ἓξ χαλκοῦς, *sex areola* continet. Proinde male apud Ægin. l. 3. c. 29. in fin. scriptum est Elaterii δίχαλκον ὅ ἐστι ἡμιωβόλιον, cum ἡμιωβόλιον non duo, sed tria contineat æreola, uti animadvertit Gorr. p. 113.

† Dichalcos, i. e. Oboli dimidium, Ægin. l. 3. c. 29.

Dichasteres, διχαστῆρες, epitheton dentium *Incisorum*, Gr. τομεῖς. Vide *Dens*.

* Dichophyia, διχοφυΐα, vitium est pilorum, quando finduntur, & bifurcantur. Gal. in def. Med. Caussam vulgus dicit esse vermiculos in pilis natos.

Dichotomos, διχότομος, significat in genere divisum quid in duas partes æquales. Stricte usurpat Gal. de Luna, quando est quadrang. l. 3. de dieb. critic. c. 2.

* Dichromos, δίχρωμος, significat *Bicolor*. In specie dicitur de quibusdam Emplastris, quæ & *Gilva* dicuntur, coloris ambigui. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 1. Ægin. l. 7. c. 17. Neque enim particularis alicujus medicamenti nomen est, sed multorum, quæ duplici colore prædita sunt. Horum colorem, aut rationem explicat Gal. l. 2. ad Glauc. c. 8. Quidam eadem quoque vocant διπρόσωπα, *diprosopa*, i. e. *bifacia*. Castell.

Dicleis, δικλεῖς, epitheton *januæ bifidæ*, binas valvas continentis, q. d. *biforis*. Hipp. 1. de art. t. 23. Plura vide in Foes. p. 165.

Dico, λέγω. Vide *Dictio*, *Dictum*.

Dicocta, δίκοκτα, dicebatur aqua calefacta prius, & postea nive refrigerata, teste Gal. l. 7. Meth. Med. c. 4.

Dicræos, *Dicrus*, *Dicranos*, δίκραιος, δικροῦς, δίκρανος, quasi διχάραιος, *bifidus*, bisulcus, veluti duos vertices habens. Hipp. l. de loc. in hom. XIII. 3. 5. 6. 7. 8. l. de Ven. XXV. 10. (quamvis Lind. διακραίων scripsit) Coac. t. 130. l. de dieb. judic. II. 7. l. 6. Ep. s. 1. t. 11. Vide Foes. p. 166.

* Dicrotus, δίκροτος, id est *bis feriens*, vel pullans. Dicitur de specie quadam Pulsus, quando diastole arteriæ non perfecte absolvitur, sed intercipitur, pro subductione, aut inhibiti spiritus vitalis quantitate; deinde repetitur, & absolvitur. Galen. de fin. Medic. Non vero propterea duo sunt pulsus, ut Archigenes voluit, sed est unus pulsus, cum arteria nondum perfecte fuit dilatata, sed ictus saltem interceptus, quemadmodum ex malleis incudem percutientibus, & postea resilientibus apparet. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 17. Caussa hujus pulsus haud dubie consistit in impedita æquali spirituascentia sanguinis, & cordis systolem intercipiente, & dependente a portionibus excrementitiis, præsertim fuliginosis, & fumosis admixtis. Jung. lib. 2. de præsag. ex puls. c. 8.

Dicrus, δικροῦς. Vide *Dicræos*.

Dictum, εἰρημένον, γνώμη, *dictio*, λέξις, quid significet, notum est. In Medicina non esse temere *dictionem* obscurandam, aut mutandam, monuit Gal. 3. meth. Med. 10.

Dictyoides, δικτυοειδὴς, id est *Retiformis*, *Reticularis*, epitheton implicationis, sive plexus, & contextus ramorum, & surculorum arteriæ carotidis ad basin cerebri, *Rete mirabile* alias dicti, cujus descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anatom. cap. 6. Will. Anatom. cerebr. cap. 4. *Reticulare* quoque *corpus* ex observatione Malpighii vocatur commune integumentum cuticulæ subjacens, distinctum a cuticula, ad quod pupillæ nerveæ proximum tactus organum definiunt. Hoc esse subjectum nigredinis, non cuticulam, præter Malpighium Exerc. de Tactus organo, a Pechlino confirmatum, asseruit D. D. Hofm. diss. Anat. ad Horn. Microcosm. p. 265. Vide & supra *Choroides*, & infra *Rete*.

Didactos, διδακτὸς, a διδάσκω, proprie significat *doctum*. Apud Hipp. vero etiam denotat *exquisitum*, accuratum; diciturque de ornatu, l. dec. orn. II. 7.

Didascalia, διδασκαλία. Vide *Institutio*.

Didymaæa, διδυμαία, est nomen *Malagmatis*, vel *Cataplasmatis*, ad ischiadicos, & pleraque alia similia mala utilis, cujus descriptio habetur apud Galen. lib. 10. de C. M. S. L. cap. 2.

* Didymi, δίδυμοι, hoc est *Gemini*, *Gemelli*, proprie dicuntur fratres uno partu editi. Hippocr. 5. aphor. 38. Porro eodem nomine quoque veniunt *Testes*, qua viriles, qua mulicbres. Galen. lib. 14. de U. P. cap. 12. & 14. RolfinK. Ord. ac Meth. de Part. Gener. inserv. P. 1. cap.4.& P.2. cap.2. Hos non esse glandulas, sed potius congeriem minutissimorum vasculorum seminalem materiam elaborantium, & suscipientium, observarunt Graf. Horne, & alii, quibus moderni Anatomici omnes adstipulantur. Glandulas tamen exiguas intertextas adesse, & rationibus, & authoritatibus comprobare ausus est D. D. Hoffm. Jun. diss. Anat. ad Microc. Horn. pag. 171. Vide *Orchis*. Propter aliquam similitudinem tandem duæ protuberantiæ, & eminentiæ, in substantia cerebri occurrentes, supra, & ante conarium *didymia*, διδυμία vocantur, Latine *Testes*, quæ alias *Glutia*, γλουτία, *parvæ nates* dictæ sunt, teste Gal. l. 8. de U. P. c. 14. quamvis in recentioribus quatuor protuberantiæ numerentur, quarum duas majores *Nates*, γλουτία, minores vero *Testes*, sive διδύμια appellarunt. Vide Barth. l. 3. Anat. c. 6.

Diecbolion, διεκβόλιον, idem quod ἐκβόλιον, medicamentum *fœtum eiiciens*. Leg. in Hipp. l. n. de morb. mul. CXXIIX. 1.

Diecho, διέχω, quid proprie significet, in Hipp. loco, l. 5. Epid. XI. 12. non adeo planum est. Equidem plerique Interpretes per *penetrare* exponunt. Verum non videtur congrue dictum de vomitu, quod ægrum per sex menses penetraverit; quin mihi videtur, convenientius verti per *distinere*, h. e. Vomitus per sex menses ægrum distinuit.

Dielinnyo, διελιννύω, significat quiesco, a labore cesso, *otior*, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50.

Diemeae, est vocab. Parac. notans peculiares spiritus, qui lapidibus insunt, & inhabitant, Philos. ad Athen. l. 1. t. 13.

Diemi, δίημι, idem quod διαίνω, *humecto*, madefactio significat. Hipp. d. l. t. 5.

Dierectus, διέῤῥηκτος. Vide *Diarrhectus*.

Diersae, διέρσαι, a verbo διείρειν, significat *traiicere*, transmittere Hipp. 4. de artic. t. 48. 55.

* Dies, ἡμέρα, apud Medicos non solum *lucem*, sed etiam *noctem* complectitur, non id tempus tantum, quo Sol supra terram fertur, appellantes diem, sed etiam tempora noctis illi adjacentia. Gal. l. 2. de crisib. c. 2. Dicitur alias *dies naturalis*, qui complectitur mensuram temporis 24. horarum. Dividuntur *dies* a Medicis in *faustos*, & *infaustos*; item in *dies Criticos*, *Indices*, & *Intercalares*. Diet. p. 376. Quando nocti opponitur, vocatur *dies* civilis. Lind. Ex. XI. §. 169. *Dies naturalis* quatuor sua continet tempora, quæ quodammodo respondent quatuor anni temporibus. *Aurora* leni tempore vernat: *Meridies* Solis æstu incalescit: *Crepusculum* instar autumni qualitates aeris evariat. Deinde *nox* altera hyems frigore torpet, quo pori corporis, ne calor naturalis diffletur, constinguntur. Lang. lib. 1. ep. 55. Jung. Hier. Mercurial. l. 3. V. L. c. 1. Horum quatuor temporum applicationem ænigmaticam ad Lapidem Philosophicum vide apud Lib. in Apocal. Hermet. part. poster. p. 405. Tom. II. Quod *dies* in masculino genere notet spatium duodecim horarum, juxta Grammaticos, uti notavit Rhod. in Lex. Scribon. non videtur universaliter verum.

Diesis, δίεσις, *transmissionem*, divisionem, item *humectationem*, vel madefactionem notat, a δίημι, de quo p. a. Vide *Diemi*. Est alias vox Musicorum propria, & principium Musices elementorum significat, in quo sensu legitur apud Gal. l. 2. de diff. puls. c. 8. Jung. C. Hof. l. 1. V. L. c. 19.

Diestecos, διεστηκὸς, significat *disiunctum*, disparatum. Dicitur de ossibus, in Hipp. Coac. t. 187. item de urinis divulsis, 7. aph. 33. i. e. variantibus in colore, & substantia. Vide Diet. n. 209. Foes. Oec. p. 164.

† Diaeta, Medicis totum illud tempus, quo de victu sudorifero utuntur ægri, quia exactam poscit victus rationem. Morellus doct. Monspeliensis in suis formulis.

Diethicos, διηθικὸς, hoc est, *percolatus*, a διηθέω, colo. Dicitur de vino, quod & vinum *saccatum* dicitur. Theophrast. lib. 6. de causs. plant. cap. 24. ubi saltem τῷ διηθικῷ οἴνῳ legitur. Vide Rhod. ad Scribon. num. 122. Vide infra *Saccatum*.

Diexodos, διέξοδος, idem quod ἔξοδος, in genere significat *exitum*, & viam, per quam aliquid excernitur, v. g. in sternutatione, 7. aph. 51. in pituitæ collectione, 7. aph. 54. Jung. Diet. n. 208. de alvi excrementis, Progn. f. 2. t. 22. 1. de fractur. t. 46. Unde & Nates, vel Anus, dicuntur Aristoteli τὸ διεξοδικὸν, quod excrementa per illam partem transeant, l. 1. hist. an. c. 13. notante C. Hofm. ad Gal. de U. P. num. 177. quamvis mendum ibi sit in numero, dum c. 161. pro 13. legitur.

Differentia, διαφορά. Vide *Diaphora*.

* Difficilis, *Difficultas*, χαλεπὸς, χαλεπότης. Vide *Chalepos*. Exprimitur etiam in compositis vocabulis *difficultas* per particulam δυς, v. g. δύσκριτος, *difficilis* judicatu, δυσεντερία, *difficultas* intestinorum, δυσουρία, urinæ *difficultas*, vel ardor, de quibus vide singulis suo loco. Jung. Lex. Scrib. Rhodii.

Diffi-

Diffidentia, ἀπιστία dicitur, quando æger nullam fiduciam ponit in Medicum, aut quando Medicus de sanitate ægri desperat. Utraque est perniciosa. De illa vide Lind. Ex.II.§.30. De hac egimus vocab. *Disperatio*. *Diffidere* propriis donis a natura concessis, est *diffidere* Deo. Parac. Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis cap. de Disperatis morbis.

Diffinitio, ὁρισμὸς, idem quod *Definitio*. Occurrit sæpissime in Petri Aponensis Conciliatore controversiarum, quæ loca videantur in ejus indice.

* Difflatio, διαπνοὴ, idem quod *Transpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Digastricus, διγαστρικὸς, quasi *Biventer*, vocatur Musculus quidam maxillæ inferioris, ideo quod in medio tendinosus factus bis carnosus conspiciatur. Dicitur & *Graphoides* a processu styliformi, Barth.l.3.Anatom.c.11.p.536. Quamvis Lovver. de Corde c.1. omnes musculos *Biventres* esse docuerit, notante, & approbante D.D. Hofmann. in Diss. Anat. ad Horn. Microcos. p.252.

Digerens, *Digestivus*. Vide *Digestio*.

Digestio, ἀνάδοσις, διαφόρησις, Vide *Anadosis, Diaphoresis*. Verum Latinum vocabulum varias habet significationes. In genere significat mutationem, & maturationem simplicem, qua in calore *digestorio* res concoquendæ disponuntur ad vim suam exerendam. Estque vel *Naturalis*, vel *Artificialis*. *Illa* fit in ventriculo, quando alimenta vi fermenti, & caloris vitalis concoquuntur, & præparantur, ut in chylum permutentur. Imo Helmontius sex in corpore *digestiones* numeravit, de quibus vide passim in scriptis suis, præsertim tr. Retenta: item Blas Human. num. 22. & alibi. Hæc iterum duplex: Alia respicit usum cum naturali quodammodo concurrentem, quatenus nimirum internus calor noster per medicamenta artificialia disponitur, & excitatur, ut humores *digerat*, & disponat ad segregationem inutilium ab utilibus. Talis *digestio* alias dicitur quoque *Præparatio* humorum, v. g. ante purgantium usum olim quoque usitatissima: unde & talia medicamenta *Digestiva*, vel *Præparantia* dici solent; quorum Catalogum vide apud Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 4. sect. 2. cap. 1. seqq. Talis *digestio* Chirurgis usitata, quando Topicis *digestivis*, alias *Maturantibus* dictis, materia stagnans, collecta, vel congesta disponitur beneficio caloris nostri æstuantis ad suppurationem, & secretionem. Alia est mere artificialis, & Chymica. Hanc in genere descripsit Ruland. *Digestio*, est operatio, vel gradus Chymicus, similis ventriculo, in quo, & per quem materia coquitur in melius ad separationem puri ab impuro. Vel est subtiliatio μακροχρονικὴ, res crudas in calore *digestivo* dissolvens. Estque vel *Putrefactio*, vel *Extractio*. Ger. Dornæus in tr. Artificium supernatural. cap. 5. quod habetur in Theatr. Chym. Volum. I. pag. 289. *Digestionem* descripsit per concepti seminis a semine fomentum, quo medio quidem oritur medicina perfecta, & plus quam perfecta. Eadem verba leguntur in Ejusd. tr. de Philos. Chemica, d. l. pag. 421. Hæc artificialis *digestio* vel fit immediate in vitro, nonnunquam alembico cæco superimposito, nonnunquam in phiala, cui alia inverso modo apicetenus intruditur: mediate in balneo, arena, cineribus, equino fimo, vinaceis. Rolfink. Chym. in art. form. red. lib. 2. cap. 2. Ad mediatam pertinet *digestio in Athannore*, quando turri Athannoris ad summum usque impleta, ignem in foco accendimus, & ferrea spatula, vel registro pro nostro arbitrio ostiolum calorem ad Athannor transmittens dilatamus, ut intensior, aut remissior esse queat. Ruland. Hinc resultant *digestionis* gradus, mediantibus ignis, vel caloris gradibus productæ. De *digestionis Chymicæ* laudibus etiam hyperbolicis vide Libav. tr. Alchymia Pharmac. cap. 24. in Tom. II. Oper. pag. 185. & Epistolam Joel. Langelotti ad Naturæ Curiosos, quæ legitur Anno III. Ephemerid. Natr. Curios. Observ. 59.

Digitale, δακτυλήθρα. Vide *Dactilethra*.

* Digitus, δάκτυλος. Vide *Dactylus*.

Diglottos, δίγλωττος, q. d. *bilinguis*. Olim ita dicebatur homo duarum linguarum peritus, quod miraculum habebatur. Gal. l. 2. de diff. pulf. c. 5. Vide *Bilinguis*.

* Dignotio, διάγνωσις. Vide *Diagnosis*. Dicitur & τέκμαρσις.

Digressio, πλαχάς. Vide *Plechas*.

Dihæmaton, διὰ τῶν αἱμάτων, nomen Antidoti adversus lethalia venena, & sagittæ vulnera, ita dicti, quod inter alia recipiat *sanguinem* anatis maris, & fœminæ, & anseris. Descriptionem vide apud Gal. l. 2. de Antid. c. 8. fin Ægin. l. 7. c. 11.

Dihalon, διὰ ἁλῶν, dicitur Emplastrum ex *salibus* communi, & nitro paratum. Ægin. l. 7. c. 17. Valet ad ulcera sordida.

Dii, θεοί. Vide *DEUS*. De *Diis* tribus Hermetis, Deo, Mundo, & Homine Vide Lib. Tom. IV. Oper. p. 50. & 129.

Diipetes, διιπετὴς, id est repente fluens, *diffluens*. Epitheton geniturae, vel seminis promte defluentis, ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIX. Vid. Foes. Oec. p. 164.

Dischyrizo, διισχυρίζω, affirmo; assevero. Vide *Ischyresis*.

Dilanians, accipitur pro *Corrosivo*, sive *Catheretico*; & legitur apud Forest.l.30. Obser. 1. in Sch.

Dilatatio, ἀραίωσις, ἀναραίωσις διαραίωσις, a verbo ἀραιόω, idem quod *Rarefactio*. Vel sumitur p.n. & dicitur de meatibus, & cavitatibus dilatatis; vel Parmaceutice de affectu medicamentoso. Opponitur *Constrictioni* στεγνώσει, πυκνώσει Hipp. 6. Epid. sect. 2. t. 1. Porro *dilatatio* idem est, quod *diastole*, de quo supra. Verbum *dilatare* etiam aliquando sumitur pro *extendere*, præsertim manibus emollire, & tractare rem medicamentosam, ap. Scr. Larg. n. 50.205.210.212.

Dilatatorium, dicitur instrumentum Chirurgicum ad sensim deducendum os, & dentes notissimum, hodieque etiam Balneatoribus notissimum. Vide Scult. Arm. Chir. Part.I.Tab. XII. fig.5. & Tab. XXXII. fig. 7. Blas. Med. Un.p. 74. 341.

Diligentia, σπουδή. Vide *Spude*.

Dilutum, ἀπόβρεγμα, a *diluo*, quod est dissolvo aliquid liquore. Dicitur de formulis medicamentorum liquidis, v. g. *Diluta* purgantia. Libav. Alchym. Pharmac. cap. 38. Tom. II. pag. 220. *Dilutum* a Rulando stricte sumitur pro lixivio per cineres, vel terram facto. Verbum *diluo* frequenter occurrit in Scribonii compositionibus. Vid. in Lexic. Scribon. Rhodii.

Dimensio, διάστασις. Vide *Diastasis*. De Chymicorum *trina dimensione* vid. Ger. Dorn. art. Chemic. l. 1. c. 6. & Joh. Ang. Pantheum Art. & Theor. transmut. metall. Vol. II. Th. Chym. p. 476.

Dimidium, ἥμισυ, quid significet, notum est. Frequenter illis additur in Medicina, quæ non perfectionem debitam acquisiverunt, aut in quibus aliquid deficit. Gal. 3. in 1. Epid. t. 5. Exprimitur vulgo per particulam *Semis*.

Diminutum, μινύθημα. Vide *Minythema*.

Dimitto, διαλείπω, ἀφίημι, idem quod *remitto*, *desino*. Vid. Diet. n. 137. 188. Sumitur & pro *Emittere*, v. g. *dimittere* sanguinem, Rhod. in Lex. Scrib.

* Dimotio, διακίνημα. Vide *Diacinema*.

Dinos, δῖνος, significat *Vertiginem*, & si tenebræ oculis obversantur, dicitur σκοτοδῖνος, σκοτόδινος, item ἴλιγγος. Vide *Ilingos*. Gal. c.4. de R.V.I.A. t. 42. Legitur vocab. δῖνος apud Hipp.l. de cap. vuln. XX.4. Describi potest vero *Vertigo*, quod sit imaginatio depravata falsæ circumgyrationis objectorum, & sui ipsius, interdum cum visus obscuratione, casu, palpitatione cordis, aliisque symptomatibus, proveniens a spirituum animalium vaporosorum, aut flatulentorum, tumultuariam sanguinis agitationem, similemque vitiositatem præsupponentium inordinata agitatione, & commotione. Vid. Vvillis Part.2. de anima brut.cap.7. Sylv.l.5.P. M. c. 34. §. 74. aliiq; Practici. Parac. refert inter morbos caducos, Paragraph. l.3.c. 1. §. 2. Causam ejus dicit esse virus rotans, Hel. tr. Ignota actio regim. n. 25. *Dinos*, δῖνος, quoque est Erotiano Saltationis genus, sicfortasse dictum, quod in gyrum agatur. Onomast. p. 36. C. Jung. Foes. p. p. 166.

Dinotatio, διάγνωσις, idem quod *dignotio*. Vide *Diagnosis*.

Diobolon, διώβολον, est pondus *duorum obolorum*, sive scrupuli unius. Unde διωβολαῖος, *Diabolaris*. Dicitur de Pastillis talis ponderis, apud Gal.l.7. de C. M. S. L. Vide Gorr. pag. 113. Vocatur & *Gramma*, γράμμα.

Diodos, δίοδος, *transitus*, via, idem quod διέξοδος. Dicitur & διόδοις, Hipp. prorrh. s.3.t.35.l. de flatib. XIV.2.l.5. Epid. XXIX. 19.l.7. XXXV. 9. Vide *Diexodos*.

Dioecesis, διοίκησις, *dispensationem* significat. Gal. c. 1. de iis, q. in Med. t. 1.

Diogmos, διωγμός, *fugam persecutoriam* significat. Differt a δηγμός, quod *morsum* notat. Vide *Cardiogmus*, & Linden. Exerc. XIII. §. 137.

Diolisthæno, διολισθαίνω, significat *elabor*, dilabor, effugio. Dicitur de rebus lubricis elabentibus. Hipp. 2. de art. t. 56.

Diomedea *avis*, ita dicta ab insulis *Diomedeis*, quæ hodie *Dremiti* vocantur, cujus descriptionem, & usum in cibo, & medicina vide apud Aldr.l.16. Ornith.c.3.

Dion, δίον, nomen mensis apud Macedones tantum; in cujus initium incidit æquinoctium autumnale. Galen. cap. 1. in 1. Epidem. t. 1.

Dioncosis, διόγκωσις, vocabulum est Methodicorum, significans διάτασιν, sive *distentionem*, tumefactionem corporis, vel a fusione humorum, & inundatione, vel a collectione excrementorum factam. Gal. de opt.sect.c. 28. Huic opponitur ξύμπτωσις.

Dionysia, διονυσία, nomen Emplastri Heræ Cappadocis, quod mirabile habetur ad abscessus; item ad mammas, & inguina, vim habens trahendi, per latentes meatus discutiendi. Descriptionem vide apud Ægin. l.4.c.18. Aet.l. 15. Gorr. in def. p. 111. Meminit & Gal. l. 6. de C. M. P. G.c.16. Est & nomen Hederæ, διονυσίας, quod non est hujus loci.

* Dionysisci, διονυσίσκοι, dicuntur osseæ eminentiæ, quæ prope tempora nascuntur. Vo-

Vocantur & κέρατα, *Cornua*, detorto a cornigeris animalibus nomine. Sic dicuntur a Baccho, quem Poetæ Cornutum finxerunt. Hæc Gorr. d. l. & Castellus. Sed mirum, quod alii Anatomici Græci non meminerint. Author definitionum medicarum inter affectus p. n. numerat.

Dionysius, διονύσιος, est authoris nomen, cujus leguntur Collyria, & Emplastra, apud Celsum lib. 6. cap. 6. Scribon. Larg. cap. 212. Vel est nomen *Lapidis*, sive gemmæ nigræ, vel fuscæ, duræ, mixtæ, seu sparsæ rubentibus maculis, vel guttulis, quæ trita ex aqua saporem vini, & odorem facit. Inde resistere fertur ebrietati, quia resolvit, & expellit vapores, unde fit ebrietas. Gemma est pretiosa, de qua consule Plin. l. 37. c. 10. Solin. in polyhistor. c. 40. Albert. in suo lapidario, & alios. Hæc Rul.

Dionysos, διόνυσος, nomen *Collyrii* apud Aet. l. 7. & referri potest inter *diasmyrna*, & *chiaca*. Nam & Myrrham continet, & vino *Chio lævigatur*: Non dissimilem ab eo compositionem habet Ægin. l. 7. c. 16. titulo Malabathrini collyrii, & Isothei, Gorr. d. l.

Diopos, δίοπος, (vitiose, notante Foes. p. 167. δίοπος,) a διέπειν, regere, administrare, significat *rectorem navis*, vel gubernatorem, apud Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 16. & l. 7. XX. 4.

Dioptra, διόπτρα, *speculum*. Ita dicuntur instrumenta ad sinum muliebrem, vel anum, vel alias cavitates dilatandas. Vocatur & κατόπτηρ, κάτοπτρον. Quod ad sedem dilatandam usurpatur, appellatur διόπτριον, h. e. *specillum*, Æginet. l. 6. c. 78. Alias *dioptra* significat *perspecillum*, ad objecta distantia accuratius contemplanda. De *Belgicis dioptris* vide C. Hofm. in comm. in Gal. de U. P. num. 719. 727. Vide *Dyoptra*.

Dioptron, διόπτρον, idem quod *lapis Specularis*, alias *diaphanes* dictus. Vide *Diaphanes*. Keuch. ad Q. Seren. p. 166.

Dioptrismos, διοπτρισμὸς, vocatur illa operatio Chirurgica, quæ applicat *specilla*, vel *specula* corporis sinubus dilatandis, ano, utero, ori, &c. Ægin. l. 3. c. 66.

Diorismos, διορισμὸς. Vide *Diastole*, *Limitatio*.

Diorrhesis, διόῤῥησις, *ferescentiam* notat, idem quod διούρησις. Vide *Diuresis*; quamvis hoc vocab. potius excretionem fieri per meatus urinarios significet, notante quoque C. Hofm. ad Foes. Oec. in M. S.

Diorthosis, διόρθωσις, *directionem*, & correctionem significat, & quidem Chirurgicam membrorum fractorum, luxatorum, & a sede naturali dimotorum. Hipp. 4. de art. t. 64. f. 3. de iis, q. in medic. t. 2. a verbo διορθοῦν, *corrigere*, in pristinum locum redigere, quo usus idem, 2. de art. t. 46. ubi & διόρθωμα pro διόρθωσις legitur.

Dioryx, διώρυξ, *fossam*, canalem, & *aquæductum* significat. Hippocr. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 8.

Dioscuros, διόσκουρος, idem quod *Parotis*, juxta nonnullos. Gal. in def. medic. Gorr. pag. 112.

Diospyron, διόσπυρον, alias διόσπυρος, apud Teophr. lib. 3. H. Pl. cap. 23. est fructus ceraso similis, relatus inter alimenta pauci nutrimenti, & pravi succi. Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 38.

* Diospoliticon, διοσπολιτικὸν, perperam in Castello *diaspoliticum*, est compositum medicamentum Carminativum, cujus geminam descriptionem tradit Gal. 4. de san. tu. c. 5. Legatur & P. Ægin. l. 7. c. 11. ubi refert inter Antidotos, & vocatur *diospolites*, διοσπολίτης.

Diota (an *Dyota*?) est vasculum, vel poculum, paratum ex ligno Juniperino, laricino, betula, & cinamomo, caryophyllis, cum resina incrustatum. Rhod. ad Scr. n. 135.

Diphros, δίφρος, *sellam* significat, & usus Hipp. de *sella* perforata ad excipiendum suffitum, vel fomentum in sinum muliebrem, l. de Steril. XVI. 5. δίφρος μαιωτικὸς, i. e. *sella obstetricalis*, ad partum necessaria, & commoda describitur a Mosch. de morb. mul. c. 46. 47.

Diphryges, διφρυγὲς, est perfecti æris veluti fæx subsidens, & cohærens imæ fornacum parti, tanquam ustorum in foco lignorum cinis ablato ære visitur. Gorr. d. l. Schroder. d. l. 3. cap. 19. num. 2. describit, quod sit genus recrementi metallici, quod subsidet, dum æs in fornace fusum aqua frigida perfunditur. Rulandus vero distinxit *Disphrygos* in *Nativum*, & *Factitium*. *Illud* est, quod in Cypro gignitur, & extrahitur solum lutosum, ex luto cujusdam specus, & extractum Sole siccatur, mox circumpositis sarmentis uritur. Et ideo *diaphryges* vocatum est, quod a Sole, & a sarmentis uratur, torreatur, & arescat. Tale etiam Goslariæ in speluncis gignitur, colore flavum, & sarmentis quoque uritur, unde *Biscoctum* dicitur. *Factitium* est duplex: primum nihil aliud est, quam fæx æris perfecti: alterum vero est, quando Pyrites, ut calx, concrematur in camino, donec rubescat, ut Rubricæ. Vid. Diosc. lib. 5. c. 120. Plin. lib. 34. c. 13. Gal. l. 9. de S. F. §. *Diphryges*, ut & alibi, vires ejus valde extollit. Verum hodieque rarissimi est usus, dicente Schrodero. At Ruland. animadvertit hanc negligentiam, dicens, Proh dolor!

dolori nulla jam Diphrygis est nota Chirurgis, imo neque habetur in Pharmacopolis, adeo res bonæ contemtæ jacent socordia. Utinam talia revocarent ad usum medicum nostri Physici! sed surdis narro fabulam.

Diphthera, διφθέρα. Vide *Isale*.

Diplangium, idem quod *diploma*. Rhod. ad Scrib. n. 73. Vide *Diploma*.

Diplao, διπλάω, h. e. *diffringo*, in fragmenta resolvo. Legatur ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. CI. 4.

Diplasiasmus, διπλασιασμὸς, i.e. *duplicatio*, quæ est duorum musculorum, qui ab ipsa scapula excipiuntur, ad exteriora, posterioraque membrum circumagunt, quatenus ambo simul agentes brachii circumductionem efficiunt. Gal. l. de musc. dissect. c. 18.

Diploe, διπλόη, dicitur ossis calvariæ *duplicata lamina*, & interior ejus pars rara, ac laxa, cavernosa, & mollissima, qua ossa inter se connectuntur. Hipp. l. de cap. vuln. 2. 3. XXIV. 3. Gal. l. 6. Meth. Med. c. 6. Διπλόη quoque dicitur propria uteri tunica, veluti ex duabus tunicis compacta, pumicis instar foraminosa, de qua vide Rolf. O. ac M. de Part. gener. dicat. P. 2. c. 23.

Diploma, δίπλωμα, idem quod διπλοῦν ἀγγεῖον, *duplex vas*, Lat. etiam *diplangium* dicitur. Rhod. ad Scribon. Larg. num. 73. Coquere vero *in diplomate* nihil aliud est, quam aquam fervidam in magno quodam lebete continere, ac postea vasculum, quod pharmacum coquendum in se habet, imponere, circa lebetem vero præustas prunas, aut ligna accensa, fumum non edentia, succendere, & ita coquere. Galen. l. 7. de C. M. S. L. cap. 2. l. 4. de san. tu. cap. 8. Nec caret magna ratione ejusmodi coctio. Impedit enim, ne ignis violentia dissipetur eorum vires, quæ coquere volunt. Minus enim aqua fervens agit, quam vel ignis, vel calor siccus. In arte destillatoria *diplomati* respondet *Balneum Maris*, vel *Mariæ*. Vide *Balneum*.

* Diploos, *Diplus*, διπλόος, διπλοῦς, significat geminatus, *duplicatus*, duplex. Hippocr. lib. 1. Epidem. XLVI. & lib. de morb. sacro VI. 6.

† Diapne, Mictio involuntaria. Sanct. Barolitan. de ardore urinæ.

Dipnoos, δίπνοος, *Bispirus*, dicitur de vulneribus penetrantibus, vel de foramine duobus veluti oculis prædito. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Foes. p. 168.

* Diprosopos, διπρόσωπος. Vide *Dichromos*.

Dipsa, δίψα, *sitim* significat, quæ est cupiditas animæ sensitivæ excitata in sinistro cum primis orificio ventriculi, tunicaque interna gulæ faucium, & ventriculi, confirmataque per motum aliquem spirituum, & sanguinis præcipue ab effluviis, & halitibus salsis, muriaticis lixiviosis concurrentibus. Estque vel naturalis, quæ omnium prima nuper nati passio est. Sylvius lib. 1. Prax. Medic. cap. 1. §. 1. Vel præternaturalis, Aucta, Imminuta, Depravata, Abolita, de quibus omnibus d. l. Hippocr. lib. 6. Epidem. sect. 4. t. 23. meminit *Sitis* levioris, & superficiariæ. Jung. nostra disp. V. de Remor. Purg. th. 2. & seqq. Legatur & Dieterich. num. 210. quamvis ejus caussam, nimirum calorem, & siccitatem, non approbemus. Helmont. sitim vocat præconem laticis vel deficientis, vel alieno vitio corrupto, tr. Latex humor, & Tussis n. 27. Plura vide in Indice.

* Dipsacos, δίψακος. Vide *Diabetes*. Est alias nomen plantæ, quæ & *Labrum Veneris*, & *Carduus fullonum* vocatur.

Dipsas, διψὰς, nomen est serpentis valde venenati, a cujus læsione ægri vehementissime æstuant, & sitiunt, & utplurimum fatiscentes intereunt. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Ejus descriptionem vide apud Ul. Aldrov. l. 1. Hist. serp. & drac. c. 8. Terra quoque arida dicitur διψὰς, ibid.

Dipsodes, διψώδης, *siticulosus*, a δίψα, *sitis*. Vide Diet. n. 212. Hipp. mentionem facit, 4. aph. 54. & 5. aph. 64.

Dipyrenon, διπύρηνον, instrumentum Chirurgicum, quod *Specillum* vocatur, biceps, duo capita habens, veluti nucleos aversa sui parte, summaque sui cuspide, qua aliquando perforata erat, ut linum velut acus traheret. Meminit Gal. l. 2. de sem. c. 1. l. 9. de admin. Anatom. c. 1. Hipp. vocat μήλην κασσιτερίνην ἐπὶ ἄκρυ τετρημένην, *Specillum* stanneum in extremo perforatum, l. de fistul. II. 14. Jung. Foes. Oec. d. l.

Dipyrites, *Dipyros*, διπυρίτης, δίπυρος, epitheton panis *biscotti*, seu bis ignem experti, qualis panis nauticus esse solet. Meminit Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 16. Jung. Linden. Ex. XVI. §. 142.

Diradiatio, ἀκτινοβολισμὸς, apud Helmont. significat actum spiritus animalis momentaneum, quod defert animæ, vel voluntatis imperium, & nutum ad musculos, ceu organa motus voluntarii, tr. de Lithias. c. 9. num. 75. Dicitur & *Irradiatio*. Confirmat hanc sententiam Charlt. Oec. An. Ex. XI. §. 3.

Directorius, idem quod *Dirigens*. Vide p. p.

Directus, ἰθὺς, idem quod *rectus*, apud

Diri-

Dirigens, vel *directorius*, dicitur de medicamentis simplicibus, quæ in compositione adduntur basi juvandi gratia, non quidem ad nutum Medici quod talia sint, sed quatenus vel vehiculum præbent, vel quod parti affectæ habeantur veluti appropriata. Schenk. syntag. comp. & præfc.gen.nostr.p.750. seqq.

Dis, particula adaugens separationem, v. g. *discocta*, pro, coquendo dissoluta. De hac particula vide Rhod. in Lex.Scrib.p.375. Italis familiaris particula negationem, vel remotionem aliquam significans in compositis vocabulis.

Discerptio, τίλμα. Vide *Tilma*.

Discessus, præter communem, & omnibus notam significationem, Chymicis peculiariter dicitur separatio unitorum, cum penitus unita caloris solventis potissimum efficacia separantur, disceduntque. Hoc perficitur expiratione, & solutione commistorum. *Discessus per expirationem* est, cum pars in spiritum attenuata discedit. Et expiratio tunc nominatur principaliter, cum in aerem liberum elevatur, dimitiiturque. Quando enim excipitur, destillatio, vel sublimatio nuncupatur, quæ operationes nonnunquam pro *expiratione* famulantur. Est autem *Expiratio* in humidis, vapidisque Rul. & Johns. Lex.

*Discissio, διακοπή. Vide *Diacope*.

Discobolos, δισκοβόλος, qui *discum* in sublime jaculatur. Comprehenditur sub Athletis in lata significatione. Diet.n.11.

Discoloratio, idem quod *Decoloratio*, ἀχροια. Vide *Achroi*.

Discoides, δισκοειδὴς, epitheton humoris Crystallini, q. *Disciformis*, apud Aet.l.7.c.1. quia habet aliquam compressam rotunditatem. Gorr.d.l.

Discordantia, *Discrepantia*, διαφωνία, opponitur *Concordantiæ*, vel *Concentui*, *Conformitati*, de qua supra vide *Concordia*, ut ex oppositione facile innotescat.

Discrepo, διαφέρω, idem quod *Differo*.

Discretio, διορισμός. Vide *Diastole*. Gal.3. M.M.c.3.

*Descretivus, διαγνωστικός. Vide *Diagnosis*.

Discetorium, dicitur etiam *Septum transversum*, Barthol.l.2.Anat.c.3.

Discreta purgatio, Falloppio dicitur ea, quæ certum, & determinatum humorem evacuat, tr. de purg. simpl.cap.1. Tom.I. Op. pag.4.

Discrimen, est apud Latinos ambiguæ significationis. Vel enim idem est, quod διαφορὰ, differentia, de quo supra vide *Diaphora*. Vel significat periculum, damnum. Scribon. n.70. Vel etiam est nomen fasciæ, respondentis *Tholo* Glaucii. Gal. de fasciis, n.11.

Discriminatio, διάφυσις. Vide *Diaphysis*.

Discuneatio, σφήνωσις, est cuneo adacto divisio, vel divulsio. Dicitur & *Cuneatio*. Tale quid fit, quando ligna finduntur. Hipp. 3. de fract.t.40. Gal. in comm. Jung. Foes. Oec. p.605.

Discus, δίσκος, orbis ex ferro, ære, lapide, ligno, qui exercendi corporis caussa in auras proiiciebatur. Pertinet igitur ad exercitia corporis. Galen. lib. de parv. pilæ exercit. cap.5. Vide *Discobolos*.. Aliter exposuit Andr. Cæsalpin.dicens, *discum* fuisse apud antiquos lusorium instrumentum, quod qui longius projecisset, victor erat, hodie *Rullam* vocari, sive ligneam rotulam, quæ filo circumducta, & projecta longius rotundo plana transfigit, l. 8. de Plantis, c.76. p.m.466. *Discus Solis* dicitur Chymicis *Argentum vivum ex auro*. Rul. Sed ab aliis refertur inter non entia, a Fallopio inter Chymistarum mendacia, tr. de Metall. s. fossil. c. 37.Tom.I.p.345.

Discussio, *Discutiens*, *Discussoris*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoresis*. Verbum *Discutio* legitur etiam apud Scrib. n 12.44.206. 214. & alibi.

Disephthos, δίσεφθος, *biscoctus*, idem quod *dipyros*. Lang.l.1.ep.66. Proverb. κράμβη δίσεφθος θάνατος. De Brassica δισέφθῳ vide & Gal.l.1.de A.F.c.1.

Disjunctus, Gr. dici posset διάζυγος, διάζευκτος, est epitheton morborum, apud Fernel. l.1. Patholog.c.10. Suntq; *disjuncti morbi*, qui in distantibus, sejunctisque partibus consistunt, quarum nec functio, nec usus est communis, nec una alteri affectum confert, & impertitur. His opponuntur *conjuncti*, σύζυγοι, & subdividuntur in *connexos*, & *consequentes*, de quibus vide supra suis locis. Jung. Linden. Ex.VI. §.19.

Dislocatio, idem quod *Luxatio*, scilicet egressus ossis e sede sua naturali in qua fuit conjunctum. Avicenn. lib.3. fen 5. tr.1. per totum. Forest. lib.9. Observ. Chirurg.1. in Schol.

Dispensatio, διοίκησις. Vide *Diœcesis*.

Dipensator, διοικητής, ἐπίτροπος, proprie dicebatur, authore Festo, qui æs pensans expendebat, non adnumerabat. Urbis Romæ quippe initio veteres gravi ære utebatur. Rhod. ad Scrib. n.231. & in Lex. in Medicina vero accipitur pro Pharmacopœo, præsertim quando occupatus est in componendis medicamentis, ubi prius simplicia colligit, & ordinate collocat, dicitur *dispensare* in Officinis. Archeus

cheus quoque vocatur naturalis *dispensator* mineralium, a Gr. Dorn. in Geneal. Miner. c. 8. Vol. I. Ch. Th. p. 575.

DISPENSATORIUM, terminus est technicus, notans vel locum, & officinam, vel sæpius librum, in quo agitur de compositionibus medicamentorum. Gr. ἀντιδοτάριον fuisse dictum, demonstrat egregie Schenk. S. C. & P. M. F. pag. 359. Ita habemus in promptu *Dispensatorium* Norimbergense, Augustanum, Londinense, Romanum, &c. Helmontius eadem perstringens, & examinans ita dici vult a *dispensatione*, sive substitutione unius pro altero, tr. Pharmac. & dispens. modern. num. 24.

DISPERSIO, διάσπασις. Vide *Diaspao*.

*DISPERSUS *morbus*, σποράς, vel σποραδικός. Vide *Sporadicus*.

DISPICIO, ἐπιβλέπω. Vide *Epiblepo*.

DISPLICENTIA, δυσαρέστησις, a δυσαρεστέω, *displiceo*, dicitur de hominibus jam ad statum p. n. vergentibus, melancolicis. Galen. lib. 8. Meth. Med. *Displicens corpus* apud Scribon. num. 188. exponit Rhodius per marcidum, vulgo melancholicum. Cœlius Aurelian. lib. de morb. chron. cap 4. dicit de Veneris usu, quod *displicere* facit sibimet corpus cum pallore, & quadam debilitate, vel mœstitudine.

DISPOSITIO, διάθεσις. Vide *Diathesis*. *Dispositio* materiæ consistit in particularum minimarum inter se ordinatarum figura, ex principiis modernæ Philosophiæ. Linden. Exerc. X. §. 20 *Dispositio*, & *dispositum* Paracelso dicitur separatio per naturam ab Ilech; inde fluit tempus resolvendi, scil. moriendi, rei per rem, materiæ per materiam, naturæ per naturam, corporis per corpus, per species, per genera, per similes, unum post aliud, usque in consumtionem materiæ primæ in ultimum Ens. de tart. l. 2. tr. 2. c. 3.

DISRUPTIO, dicitur species Puncturæ vehementioris, & majoris, quando punctio pervenit ad carnem, & ita indiget regimine vulneris, & regimine doloris. Avic. l. 4. fen. 4. t. 2. c. 9.

DISSECTIO, διακοπή, ἀνατομή. Vide *Anatome*, *Diacope*.

DISSENSIO, διαφωνία. Vide *Diaphonia*. *Dissensio*, quæ in verbis cernitur, cum eadem sententia servatur, omittenda est; cum sensum immutat, non est plane contemnenda. Gal. c. 3. de humor. t. 29.

DISSEPTUM, i. e. *Diaphragma*, *Septum transversum*. Barth. l. 2. Anat. c. 3.

* DISSIDENTIA, διάστασις, διάστημα. Vide *Diastasis*, idem quod *Disparatio*.

* DISSIMILARIS, ἀνομοιομερής. Vide *Anomœomeres*. Idem est quod *Instrumentalis*, ὀργανικός. Gal. de diff. morb. c. 3. quamvis, si accurate rem consideres, etiam *similares* corporis partes sint organicæ, v. g. Vena, Arteria, Nervus, &c.

DISSIMILIS, ἀνόμοιος. *Dissimilitudo*, ἀνομοιότης, quid significet, notum est. Ejus vero rationem quoque habendam esse in Medicina, præsertim quoad morbos, & symptomata, testantur Hipp. l. 5. Epid s. 3. t. 20. s. 1. de iis, quæ in med. t. 1. s. 3. aph. 3. & Gal. in comm. Caussam *dissimilitudinis* creaturarum, ita ut nihil in rerum natura possit videri in omnibus, & per omnia simile cuipiam alteri, esse ignem multiplicem, qui pro diversitate subjecti, in quod influit, variatur, vult Ger. Dorneus in Transmut. metall. cap 3. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 503.

DISSIPO, σκεδάω, σκεδάννυμι, idem quod *Dispergo*. Ita Gal. l. 9. M. M. c. 17. puerorum substantiam facillime *dissipari* propter humiditatem scripsit. Aliquando etiam idem est, quod *discutio*: v. g. *dissipare* suppurationem, vel inflationes. Scrib. n. 89. 263.

DISSOLOGISTOS, δισσολόγιστος, dicitur de eo, quod dupliciter efferri potest, vel duplicem admittit scripturam, apud Gal. c. 1. de iis, q. in med. in princ.

* DISSOLUTIO, διάλυσις. Vide *Dialysis*. Quod si animi defectum denotat, Græce etiam dicitur ἔκλυσις. Præter illam Pathologicam significationem, usitata quoque hæc dictio est Chymicis, estque prima species separationis, sive διακρίσεως. Rolfink. Chym. lib. 2. c. 2. *Dissolutio* mistioni opponitur, Gasto Claveus in Apolog. Crysopœjæ, & Argyrop. Vol. II. Theat. Chym. pag. 28. 30. &c. & describitur ibidem, quod sit misti corporis partium essentialium, quæ unicam formam constituebant, secretio in alias partes, manentibus in illis quibusdam sensibus accidentibus prioris materiæ, aut subjecti. Unamquamque rem *dissolvi* per rupturam vinculorum, quæ eam stringunt, scripsit Helmont. tr. Tartarus in potu, num. 18. Talem *dissolutionem* mixti, præsertim aquarum Thermalium, egregie divisit Fallop. in *Naturalem*, quando portiones in ipso fluxu quædam segregantur, uti videre licet in Thermis Carolinis, ubi canalibus adhæret tophacea materia: & *Artificialem*, quæ triplex est, per *Coctionem*, per *Evaporationem*, & per *Elambicationem*, tr. de Aq. Thermal. cap. 9. Tom. I. pag. 222. De divisione *dissolutionis* in *majorem*, & *minorem*, vide Th. Chym. Vol. I. pag. 296. ubi & mystica, metaphysica, sed fortassis etiam ridicula definitio *dissolutionis* bis oc-

occurrit. *Dissolutio* dicitur cognitio, seu coitus masculi cum fœmina metaphysicus, & illius ab illo concipientis id ipsum, quod concipere debet. In Pharmaceuticis etiam *Dissolutio* vocatur, quando medicamenta simplicia, & composita diluuntur in humore quoppiam idoneo ad consistentiam mediocrem, liquidiorem, aut crassiusculam, uti descripsit Joh. Dan. Horst. Part. I. disp. Pharmac. Univ. l.2. c. 17.pag.XXX. An vero recte Trituræ speciem dixerit, dubitamus.

DISSOLUTUS *morbus*, vocatur dysenteria apud Vvalter.Sylv.Medic.p.488.

DISTANTIA, dicitur aliquando pro *dimensione*. Vide *Dimensio*. Gr. διάστασις.

† DISSECTOR, Anatomicus. Vales in Hippo. de alim.

DISTEMPERANTIA, δυσκρασία. Vide *Dyscrasia*. *Distemperies*, idem quod *Intemperies*. Legitur apud Petr.Mich. de Calderia aliquoties.

* DISTENTIO, apud Latinos diversas obtinet significationes: Vel enim accipitur pro *dilatatione* v.g. arteriarum in pulsu, uti Heraclides apud Gal.l.4. de diff. pulf.c. 10. & ita respondet Græco διαστολή, διάστασις, vel fortassis rectius. διάτασις. Vide *Diastasis*, *Diastole*, *Diatasis*. Vel dicitur de corporis *distensione* in oscitatione, vel hiatu, Gal.l.3. de diff. respir. c. 10. ubi in Gr. habetur σκορδινώμενοι. Vel notat speciem convulsionis, quæ τέτανος vocatur. Vide *Convulsio*. Hipp.4. aph. 57. Gal. in comm. & l.3. de L. Aff.c. 10.

DISTICHIA, *Distichiasis*, διστιχία, διστιχίασις, item διτριχίασις, est morbus in numero aucto pilorum palpebræ alterutrius, vel utriusque, dum alius sub ordine naturali ordo successit, partim a copia succi nutritii pilorum proprii, partim a cutis porositate pilorum proventui favente dependens. Gal.in. def. med. Æginet. l.6. cap.8. & 11. in quo ultimo mendose legitur δυστυχία.

DISTILLATIO, pro *Destillatione* sæpe usurpatur.

DISTINCTIO, διαίρεσις, διορισμός, idem quod *divisio*, scil. totius in partes, generis in species, universalis in particularia. Significatio est notissima. Res vero ipsa non caret usu in Medicina.

* DISTORTIO, *Distorsio*, διάστρεμμα, διαστροφή. Vide *Diastremma*. Hipp. 2. de iis, q. in medic.t. 33. Oculi *distortio* specialiter dicitur *Strabismus*, item ἴλλωσις, de quibus vide suo loco.

DISTRACTIO, διάσπασις, describitur a Rulan. quando partes *distrahuntur*, qualibet manente in sua homogenea. Itaq; quasi divulsio quædam hic fit diversorum antea cohærentium, aut unitorum, citra respectum extractionis unius in altero existentis, vel comprehensi. *Distractio* autem est duplex, *Separatio*, aut *Calcinatio*.

DISTRIBUTIO, apud Latinos diversimode accipitur. Si de humoribus nutritiis, respondet Græco ἀνάδοσις. Vide *Anadosis*. Si de excrementis, dicitur Græce διαχώρησις. Vide *Diachorema*. Aliquando etiam sumitur pro *distinctione*, vel *divisione*, apud Libav. defens.2. Syntagm. Arc. Chym. contra Henn. Scheunem. not. 53.

DITRICHIASIS, διτριχίασις, idem quod διστιχίασις, est oculi morbus, cum pilis naturalibus alii subnascentes ipsum pungunt, fluoremq; concitant. Gal. introd.c.15. Vide *Distichia*. Gorr.p. 122.

DIVAPORATIO, ἐξάτμισις, dicitur in siccis, fumidis, vel halabilibus exhalatio. Nam Chymici spiritum tam humidum habent, quam siccum. *Divaporatio* instituitur in aliquo vase, veluti pro rei conditione, olla, sartagine, cucurbita, &c. Fitque gradibus caloris diversis. Ruland. & Johns. in Lex. Chym.

DIVERGO, διαρρέω. Vide *Diarrheo*.

DIVERTALLUM, Paracelso dicitur, quicquid ex elementis generatur. Philos.ad Athen.lib.2. text. 5. est generatio elementorum. Rul.

DIVES, πλούσιος, quis dicatur, omnibus notum est, scil. qui bonis fortunæ abundat. Verum Joh.Fr.Picus Mirandula, l.3. de Auro, c.4. ita descripsit: Is proprie *dives* est, qui religione imprimis imbutus Christi, deinde sincera pollet sanitate mentis, & corporis, demum auri, & argenti faciendi potestate præditus est. In Th.Ch.Vol.II. p. 116.368.369. Verum ubi est ille albus corvus?

DIVINATIO, *Divinatrix*, πρόγνωσις, προγνωστική. Vide *Prognosis*. Rulandus *divinationem* descripsit, quod sit incertum præsagium, vel prædictio a cognitione ex propria luce desumtis, ut cum dicitur: Hoc mihi mens mea, vel cor præsagiit, vel animus meus angelus indicat. De *Divinationibus* licitis vide Lib. Tom. IV.Op.p.32.

† DIVINUM, Hipp. Ambientis aeris constitutio. Jo.Bapt.Montanus Conf.poster.

DIVINUM, θεῖον, apud Hippocr. variis gaudet significationibus. Ita dicitur principium illud, & primaria caussa rerum humanarum, vel in hominibus, in specie sexus fœminini, lib. de Natur. Muliebr. lib.2. 11. Vel significat aliquid ita occultum, & incomprehensibile, cujus caussam neq; sensu, neq; cogitatione assequi possis, l. de morb. sacr. l. 4.6.9.11.5. Progn. l.1. t.4. Vide Gal. ad h.l. In specie a plerisque Interpretibus accipitur τὸ θεῖον, sive Divinum pro aeris constitutione peculiari, quæ magis pro-

proprietate totius substantiæ, quam primis suis qualitatibus nostra corpora offendat. Dicitur alias ποσῶς ἀπέχοντος, Hipp. l. 2. de nat. hum. 1. 4. Confirmat Charlt. Ex. Pathol. X. §. 22. & nos in dogm. med. gen. p. 191. Jung. Foes. Oec. p. 267. *Divina passio* dicitur Arculano Amor insanus, teste Foresto l. 10. Observ. 29. in Schol. Alias Avicennæ & Ilischus vocatur. Vide *Iliscus*. De *Divino* in Chymia vid. Libav. de igne natur. c. 25. τὸ θεῖον etiam significat *Sulphur*. Vide infra *Sulphur*.

Divisio, διαίρεσις, quotupliciter accipi possit, legatur apud Gal. l. 9. de de Hipp. & Plat. decr. in fin. De *divisione* Medicinæ specialis in Commentatoriam, & Consultatoriam vide Rolf. in O. ac M. M. sp. t. 1. f. 1. c. 2. *Divisio* quoque dicitur de operatione Pharmaceutica, quando artifex v. g. massam pilularum *dividit* in globulos, vel alias particulas. Vid. Lex. Scrib. Rhodii p. 376.

Divitiæ, πλοῦτος, quid significet, in triviis notum est. *Divitiarum* finis juxta naturam haud longius profertur, quam ut ne esuriamus, ne sitiamus, ne algeamus. Gal. l. quod opt. Medicus, &c. Hinc *divitiis* præstare non virtutis, sed fortunæ munus dixit. l. de congn. & cur. an. morb. c. 9. Vide *Dives*.

Dium, αἰθήρ. Vide *Æther*. Sub *Dio* exponere vocat προσεξαιθριάζειν, Gal. l. 9. de C. M. S. L. cap. 2.

* Diuresis, διούρησις, proprie significat *excretionem urinæ*, vel fieri per meatus urinarios: unde & virtus διουρητικὴ, medicamentorum, & medicamenta *diuretica*, διουρητικὰ φάρμακα, nomen habent, aut salinæ naturæ, aut actualiter humidæ tenuis, sive serosæ. Hipp. de aff. XLIV. 37. l. 2. prorrh. XXXI. 7. Gorr. d. l. Confer. ad Gal. l. 11. meth. med. c. 19. & l. 5. de Sim. Fac. c. 20. Catalogum horum medicamentorum vide passim in Practicis præsertim Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 9. f. 4. Egregie etiam de his scripsit JunKen. Chym. Med. Phys. P. II. f. 1. c. 4. P. 484. seqq. Foes. tamen in Oec. p. 167. existimat, vocab. διούρησις, & verbum διουρεῖσθαι, aliquando apud Hipp. sumi pro διορρώσις, & διορροῦσθαι, mutatione in serum, sive serescentia, serosum fieri, v. g. lib. de steril. III. 14. 15. l. 1. de morb. XXIIX. 5. 8. L. 14.

* Diuturnus, χρονικὸς, μακροχρόνιος. Vide *Chronicus*. Dicitur & *diuturnus*. Jung. Lexic. Scrib. Rhod. p. 376.

Divultio, διάσπασις. Vide *Diaspas*. *Divulsio* urinæ est, cum hypostasis hinc inde est divulsa, & quasi hinc inde nebulosa. Paracels. l. 1. de Urin. judic. c. 2.

Diurnus, ἡμερινὸς, dicitur de morbis, & præsertim de febribus, quarum paroxysmi accidunt in die, ac opponuntur Nocturnis, νυκτερινοῖς. Petr. Mich. de Calderia, Tom. I. Oper. p. 305.

Divus, δῖος, θεῖος, θεσπέσιος, epitheton, quod viris claris, & Imperatoribus solet attribui, ut & Medicis. Ita Gal. *Divum Gaium* vocavit, l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 27.

Diydros, δίυδρος, idem quod δίυγρος, Hippocr. lib. de intern. affect. alii legunt διάθερμος.

Diygros, δίυγρος, *humidum*, perhumectatum significat, vel *dilutum*. Hipp. l. de intern. aff. XXII. 7. XLVI. 3. & alias in eodem libro.

Diylismos, διυλισμὸς, *liquationem*, *transcolationem*, vel *saccationem* significat, a verbo, διυλίζω, *liquare*. Dicitur de *vino liquato*, οἶνος διυλισμένος. Plura vide apud Lind. S. M. Exerc. X. §. 219. seqq.

Dladus, dicitur *Stella*, quæ habet *cataractam*, arte sc. Paracels. fragm. de Anatom. Ocul.

Dnopheron, δνοφερὸν, *caliginem*, tenebrosum, atrum significat. Ita & δνοφώδης, Hip. l. de morb. sac. XV. 6. 16.

Dochme, δοχμὴ, *palmum* significat, sive mensuram apud Græcos, qua rerum dimetiuntur intervalla. Sic dicta est ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι. Constat ex quatuor digitis, subintellige transversis. Vide, *Dactylodochme*, item *Palaste*.

Dochmos, δοχμὸς, δόχμιος, h. e. *obliquus*, recurvus. Usus Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1. Erot. Onom. p. 37. d.

Docimastice, dicitur ars, quæ modum tradit explorandi corpora præcipue fossilia, ut cognoscatur, quantum vel metalli, vel mineralis in iisdem delitescat. D. Ol. Borrich. in tr. h. tit. §. 1.

Docos, δοκὸς, *trabem*, vel lignum significat, quemadmodum & δοκὶς, *trabeculam*, vel parvam trabem. Inter instrumenta Chirurgica ad curandas fracturas meminit Hipp. 2. de fract. t. 48.

Doctiletus, dicitur Paracelso quoddam remedium contra cancrum, tr. Labyrinth. Med. c. 10. In Indice quoque legitur *dactyletus*.

Doctor, Gr. διδάσκαλοι, est notissimus honoris titulus, quemadmodum Viris Eruditis, & in aliis scientiis, atq; facultatibus probe peritis, & exercitatis, ita & Artem Medicam rite calentibus publica Superiorum authoritate, præviis Examinibus, & probationibus probe exantlatis, solemniter attributus; quamvis non omnibus æquo jure competat, sed quandoque sint, qui titulo tali fruantur citra omnem eru-

ditionis

ditionis veræ meritum, quos *doctorculos semicrudos* haud inepte vocavit Lind.Ex.V.§.12. Dicuntur autem Medici *doctores*, non quod necesse sit, ut doceant alios, sed quod tantam sibi Artis medicæ comparaverint scientiam, ut data occasione alios quoque docere possint. Lind.Ex.XII.§.192. *Doctores* dicit, h.e. *Imperatores vitæ, & necis*, satis mehercule ambitiose, cum Hipp. vocaverit Ministros, ὑπηρέτας. Nec male Libav. scripsit contra Scheunem. defens.2.Tom.3.p.42. quod quilibet *Doctor* vi juramenti debet vera docere, & falsa redarguere in sua professione.

DOCTRINA, διδασκαλία, παιδεία, inter Medico necessaria refertur ab Hipp. Lege II.8. Jung. Lind Ex.I.§.17. Dividitur in latam, vel *diffusam*, Gr. διεξοδικὴν & *compendiariam*, κατ' ἐπιτομήν. Illa quidem reddit perfectos artifices: interim tamen neque hæc tanquam inutilis rejicienda, cum summam totius rei brevibus complectatur. Gal.3.de iis, q. in medic.t.17. Quod vero sint, qui per compendiariam *doctrinam* non verentur artem nostram brevem, & vitam longam promittere, illi magnopere falluntur, & alios quoque fallunt, cum ad artificem peritum minime sufficiat methodus, aut doctrina compendiaria, sed requiratur longa circa particularia exercitatio, uti rectissime hoc passim inculcavit Gal.

* DODECADACTYLON, δωδεκαδάκτυλον, nomen *Intestini*, inter tenuia primi, a longitudine *duodecim* digitorum transversorum sic appellati, Latine *duodenum* dicti. Helmont. tr.Septuplex digestio, n.2. Cohæret mediante pyloro, sive orificio dextro ipsi ventriculo. Vid.Gal.l.6. de Admin.Anatom.c.9. Olim quidam non dignati sunt vocare intestinum, priusquam in anfractus, orbesque convolvatur, sed ipsum ἔκφυσιν, *productionem*, *appendicem* appellarunt, cap. 12. Hodieque clarum insertione duorum ductuum, Biliarii, & Pancreatici. Jung. Barthol. Anat. l.1.c.10. qui longitudinem 12. digitorum in dubium vocavit.

DODECATHEON, δωδεκάθεον, epitheton Antidoti cujusdam ex duodecim simplicibus constantis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l.7.c.11.

† DODRA, antiquis potionis genus ex novem speciebus confectum. Raymundus Mindererus Aloedarii c.12.

DODRANS, σπιθαμή, nomen ponderis, & mensuræ in quantitate continua, & discreta usitatum, significans tres quartas partes totius, v.g. novem uncias, aut duodecim digit. Occurrit ap Scrib.L.n.42.

DOEDYX, δοίδυξ, significat *Cochleare*. Significat & *Radium*, sive *Pistillum*, cum quo aliquid in mortario tunditur. Gorr.p.114.

DOGGA, proprie nomine Arabico vocatur *Panaritium*, sive *Reduvia*, apud Avenzoar l.8.Theor.c.18. & l.4.Pract.c.7. allegante Ingrass. com. in Avic.l.de tum.p.n.p.289.

DOGMA, δόγμα, in genere *sententiam*, vel opinionem de aliqua re, vel materia significat. C.Hofm.in comm. ad Gal.de U.P.num.53. Unde quædam *dogmata* sunt certa, quædam probabilia, quædam absurda, &c. Gal. lib.8. de Hipp. & Plat. decret.c.9. & alibi. Enimvero aliquando specialiter, & accurate *dogma* Medicum dicitur, quod nititur vera ratione, & experientia. Hinc & *Medicina dogmatica*, & *Medici dogmatici*, δογματικοί, item λογικοί, contradistinguuntur ab aliis sectis, Methodica, & Empirica, earundemque sectatoribus. Galen. de subfig. Empir. cap.7.8. & 9. & alibi, lib.de secta, de opt.sect. &c. Jung.Gorr. d.l. & alios.

DOLICHOS, δολιχός, interdum & δόλιχος, triplicem habet significationem. I. notat legumen oblongis siliquis constans quod aliis *Phaseolus*, aut *Lobus* dicitur.Gal. l.1.de Al.Fac. cap.28. Deinde significat *Cursum*, aut certum curriculi spatium duodecim, aut secundum alios viginti quatuor stadiorum, & ita cursum diu continuatum. Galen. l.2. de san.tu.c. 10. fin. Junge C.Hofmann.comm. ad Galen.de U.P.n.481. ubi & δολιχεύειν, i.e. *dolichum currere*, & δολιχοδρόμοι legitur. Denique adjectivum est, & significat *longum*, prolixum. Vid. Lexicographos.

DOLICHOLITHOS, δολιχόλιθος, hoc nomine appellavit D. Georg. Hier. Velschius lapidum genus ex Comitatu Tyrolensi ad se allatum, nigricans, phaseolos magnitudine, & figura accurate repræsentans, attritione nonnihil odoratum. Eph.Nat.Cur.Ann.I.Obs.157.

DOLIUM, πίθος, quid significet, & pueri norunt. Varium quoque usum habent *dolia* in arte Medica, & Pharmaceutica. Præsertim vaporarii hydropicorum per *dolium* meminit Galen.l.de util.resp.cap.4. *Dolia*, quæ musto, vel vino replentur, collocanda esse cum interstitio, ne inter sese vitia serpant, ex Plinio lib.14. c.21. notavit Lind. Ex.X. §.184. *Doliolum* diminutivum est, Gr. πιθάριον, *Doliola* ex Tamarice parata spleneticis proficua laudat Rhod.ad Scrib. c.128. Parantur etiam ex larice, Juniperο, betula, &c.

DOLO, ἄλγος, ἄλγημα, ὀδύνη, πόνος, &c. in genere tristis est sensus, ut *Voluptas* blandus, vel suavis. Gal.l.2.de L.A. c.2. unanimi quoq; Medicorum consensu certum est, *Dolorem* non esse morbum, sed symptoma, & quidem Actionem læsam. Qualis vero actionis

læsæ species sit, nondum expeditum est. Plerique veteres, & recentiores statuunt, actionem esse *depravatam*, & quidem actionem *Tactus*. Nobis vero verisimilius videtur, esse p.n. *Auctam*, uti demonstravimus in Dogm. Nostr.Medic.Gen. num.273. seqq. Alii referunt ad Animi passiones, sive Affectus, v.g. Vvillis de An.Brut.Part.I.cap.9. & Charlton. Exerc. Pathol.8. Differentiæ *doloris* sunt multifariæ, v.g. *Dolor* Gravativus, Densivus, Acutus, Punctorius, Rarus, Levis, vel cum stupore quodam Pulsativus, Ulcerosus, Pruriginosus, Criticus, &c. Inter recentiores videatur & Laurent.Bellin. in ejus Opusc. Medic. tr. de morb.cap.pag.563. seqq. Caussa *doloris* proxima consistit in solutione continui partium nervosarum repente, & cum vehementia, sed diversimode fiente, unde anima mediantibus spiritibus animalibus persentiscit. Cæterum quod vocab. *Dolor* etiam sumatur pro ipso morbo, & parte affecta, patet ex Rhod. in Scrib. in not.p.16. & Rob.Keuch. ad Q.Seren.in not. p.116.

Dolus, δόλος, δολοφροσύνη, significat *deceptionem*, fallaciam aut circumventionem. Hunc Medico quandoque esse licitum, testatur RolfinK. P. ac Meth.Med.Spec. l.14.s.3.cap. 17. & aliæ Observationes. Omnis vero *dolus malus* absit a Medico, ceu viro probo, cui suprema lex est, Salus Ægri. *Fallacias* etiam Chirurgicas quære apud Scult.Arm. Chir. in Indice primo lit. F.

Domesticus, οἰκεῖος, quid proprie significet, huc non pertinet, & culibet notum est. Per translationem in Medicina notat id, quod alicujus naturæ est familiare, conveniens, accommodum. Unde & morbi quidam dicuntur *domestici*, h. e. οἰκεῖοι, Hipp. 2.aphor.34. Vide Diet.n.605. Ita & de muliere quadam sibi familiari, vel *domestica* usurpat Hipp. de natur. puer.IV.9. Hoc quoque Epitheto exornatur *Syrupus de Spina Cervina* in dispensatoriis, quando *domesticus* vocatur, hauddubie ad commendationem pro usu frequentiori, quam vis non ubique sit in usu, ob nauseam, & segnitiem, ob quas etiam exulare jussit Ludov.in Pharm Diss.I. d.,152. Alii vero ejus usum in infantibus valde commmendare non verentur.

Dominatus, δυναστεία, a δυναστεύω, *Dominor*, dominatum teneo, prædominor. Dicitur vel de tempestate, quæ vel in toto anno, vel in certa ejus parte prævalet, & *dominium* obtinet. Hipp.3.aph.5. Gal. vocavit κρατοῦσα c.3.in 3.Epid.t.8. vel de humoribus prærogativam præ aliis, & super alios habentibus, 6. Epid.s.5.t.18. ubi προεστεῖν legitur, quod vocab. Gal.*per dominatum* exposuit, a verbo προεστεῖν, præesse. Vid. Dieterich. num.214. Ita Aer dicitur δυνάστης, *dominus*, dominans, prædominans in omnibus symptomatibus. Hipp. l. de flatib.IV.9.

Domitus, supin. verbi *Domare*, accipitur pro *valde cocto*, a Q.Sereno in hoc versu: *Ovum valde teres domitum ferventibus undis*: Græce κάθεφθον. Vide Keuchen. in not. ad illum, p.153.

Domus, *Domicilium* (veteribus *Domicolium*, teste Keuchen. d. l. pag. 128.) Græce οἶκος, quid significet, nemini non notissimum est. *Domorum* vero quoque rationem esse habendam Medico, exemplo reconvalescentium demonstrat Galen. lib.7. Meth.Med. cap.6. Jung.l.10. cap.8. & alibi. Ita inter caussas morbificas refertur *Domus* recenter calce illita, a Galen.lib.7. de Us.Part. cap.8. (ad quem locum adde C. Hofmann. comment. num.465.) comm.1.in 1. prorrh. t.8. lib. de us. respir. cap.4. &c. Quomodo *Domus* elotæ, vel clausæ virus pestilens infringant, scripsit Helmont.in Tumul.pestis. §.Præservatio. Cæterum vox *domus* per metaphoram cochlearum quoque testis, & speluncis ferarum tribuitur, docente Keuchen. ad Seren.p.185.

Dono, ἀποδίδωμι, sumitur interdum pro *Exhibeo*, *Do*. Scribon.n.13. quamvis Barthius parum Latine dictum judicaverit, l.49.adversf. cap.26.

Donum, δῶρον. Vide *Doron*. *Donum Veneris* quid dicatur Chymicis, vide apud Libav. defens.I. contra Scheunemann. Tom.III. Oper. pag.20.

Dorcadizon, δορκαδίζων. Vide *Capri-zans*.

Dorcas, δορκάς. Vide *Capreolus*.

† Dorea, qui interdiu, non noctu videt. Rhas. & Mer. de affect.ocul.c.1.

† Doridus humor, apud Q.Seren.l.aqua marina, prout apud Virgil.Ecl.X.Doris amara, G. Barth.Adv.l.18.c.16.

Doris, *Doridos humor*, significat *aquam marinam*, præsertim apud Poetas. Usus Q.Seren. in Medicina metrica. Vide Keuch. in not. ad illum p.150.271.

Dormio. Vide *Somnus*. *Dormire* an aperto ore conducat? Vide C.Hofm.in comm.ad Gal. de U.P.n.402.813.

Doron, δῶρον, significat *donum*, rem aliquam gratis ab altero acceptam. Ita ipsa quoque Medicina *Donum Dei* jure dicitur, & Medicus a Siracide cap. 38. Ita Sanitas inter bona temporalia præstantissimum *Dei Donum* laudatur. Porro Græc. δῶρον, idem significat, quod δοχμή, *palmus*: unde δίδωρον, τετράδωρον, πεντάδωρον, &c.

Dor-

DORPESTOS, δόρπηςος, aut δορπηςὸς, significat *cœnam*, aut cœnæ tempus, apud Hipp. l. 5. Epid. XI. 17. Jung. Foes. p. 169.

DORPOS, δόρπος, idem quod δορπηςὶς, *cœna*. Gorr. p. 114. quamvis Lang. l. 1. ep. 55. per *prandium* verterit, quod & cœnam ἐπιδορπίδα dici statuerit.

DORSALIS, νωταῖος, dicitur de *Medulla spinali*, a Galen. 5. aphor. 65. Est etiam epitheton certæ speciei Atrophiæ, quæ dicitur *Tabes dorsalis*, quæ libidinosis, & Veneris nimis deditis familiaris; in qua febris expertes bene quidem comedunt, nihilo tamen minus colliquantur, & marcescunt, conquerentes sibi videri ex superioribus partibus e capite veluti formicas in spinam prorepere, & una cum urinæ, alvique excretione semen quoque liquidum copiose effluit, unde ad generationem postea fiunt inepti. Cujus caussa sine dubio in succi nutritii, sanguinisque tenuioris vitio colliquativo, spiritus quoque animales irritante, consistere videtur.

* DORSUM, νῶτον, in plur. νῶτα, dicitur posterior pars Thoracis, sive medii ventris a cervice usque ad septum transversum. Celsus vocab. νῶτον plerunque reddidit per scapulas, in text. Hipp. 2. prorrh. XXXVI. 14. 15. XLIV. 3. 6. aph. 22. Verum strictius, quam par est, recte animadvertente Foes. Oec. p. 436. Alii latius acceperunt *Dorsum*, dicentes totam posteriorem corporis partem ab occipite usque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris compactam, uti Arist. l. 1. Hist. An. c. 15. Verum accuratius Anatomici lumbos, & os sacrum cum coccyge ad continentes imi Ventris, sive abdominis referunt; *Dorsum* vero posteriorem Thoracis partem constituunt. Barth. l. 2. Anat. in procem. Gr. dicitur μετάφρενον, Gal. Introd. cap. 10.

DOSIS, δόσις, usitatissimum Medicis vocabulum, quo innuitur *quantitas* medicamenti vel simplicis, vel compositi, quæ una vice homini præsertim ægro exhibetur. Ejus inventio determinata adeo est difficilis, ut nihil sit, quod in Praxi Medica artem magis reddat conjecturalem, quam singulorum præsidiorum quantitas. Galen. de cur. rat. p. S. M. c. 12. Nihilominus omnem operam impendat Medicus, præsertim in purgantibus, ne vel ægrum in discrimen vitæ coniiciat, vel Medicus sese ludribio exponat. Paracelſ. defens. 3. & Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Vide Dogm. Nostr. Med. Gen. P. VI. c. 6. pag. 755. seqq. & not. ad Jessen. de Sang. V. S. miss. p. 131. De *Dosibus* plerorunque medicamentorum vide, præter alios, apud Schroder. l. 1. c. 33. & Excels. D. D. Georg. Franci, Prof. Heidelberg. Fautoris, & Amici nostri Appendicem Synopseos Instit. Medic. continentem Delineationem Dosium Medicamentorum.

* DOTHIEN, δοθιὴν, id est *Furunculus*, Galen. l. 2. Meth. Med. cap. 2. de quo nomine notavit Galenus, quod nec locum affectum repræsentet, nec caussam, quæ ipsum efficit. Significat autem tumorem ἀποστηματώδη, ex crassis humoribus in carnosis plerunque partibus consistentem, mitem quidem, cum solam cutem occupat, sed pervicacem, & malignum, ubi subter actis radicibus erumpit, l. de tum. p. n. c. 15. Jung. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Est ex genere inflammationum in abscessus degenerantium, & respondent *Varis*. Meminit quoq; Hipp. l. de Aff. XXX. 12. & l. 6. Epid. sect. 3. t. 28. Vid. & Ægin. l. 4. c. 23. Junge Sennert. l. 5. Med. Pr. p. 2. c. 9. Caussa ejus consistit in sanguinis crassioris, & fœculenti extravasati collectione.

DOXA, δόξα, duplicem habet significationem. (1.) notat *opinionem* incertam de aliqua re. Unde qui tales fovent opiniones, dicuntur δοξαστικοί. (2.) significat famam, *gloriam*, & honorem, cujus etiam rationem probe habere debet Medicus, monente Hipp. l. de dec. orn. V. 8. ad quem locum vide egregiam exercitationem Linden. S. M. Ex. II. §. 23. Vide & *Gloria*.

DRACATIUM, id est *Saturnus*. Ruland. & Jons.

DRACMA, δραχμὴ, nomen est ponderis, & mensuræ. Duplex fuit olim, *Ægyptia*, & *Attica*. Illa pendet obolum, scribente Cleopatra; hæc vero scrupulos tres, vel obolos sex, qualis etiam hodieque usitata est in officinis. Harum octo faciunt unciam: Signum est ʒ, Olim fuit, ✓ Gal. de pond. & mens. c. 2. Mensuralis *Drachma* etiam octava pars unciæ est, & nonagesima sexta libræ. Dicebatur & olim ὁλκὴ, *Holca*, ejus nota fuit ⌒ Gal. d. l. Vid. Gorr. p. 115.

DRACHUM, est terminus Paracelsicus obscurus, cujus meminit in Philosophia l. 4. tract. 1. cap. 3. in fin. Videtur denotare ultimam dissolutionem elementi aquæ, vel ejus consumtionem.

DRACO, δράκων, est vocabulum multæ significationis. (1.) nomen est *piscis marinis*, qui & *Araneus* a quibusdam vocatur, cujus pleniorem descriptionem legesis apud Aldrovan. lib. 2. de pisc. cap. 50. De hujus ictu venenato, & remediis adversus illum egit quoque Gal. lib. 9. de Simpl. Fac. 2. Sulphur. & lib. 11. §. 2. Draco marinus, &c. Alias caro ejus inter alimenta nihilominus refertur, & quidem duræ carnis, lib. 2. de Al. Fac. cap. 31. (2.) significat

Diischyrizo, διισχυρίζω, affirmo, assevero. Vide *Ischyresis*.

Dilanians, accipitur pro *Corrosivo*, sive *Catheretico*; & legitur apud Forest.l.30. Obser. 1. in Sch.

Dilatatio, ἀθρυσμὸς, ἀνάθρυσμὸς διάθρυσμὸς, a verbo ἀθρύνω, idem quod *Rarefactio*. Vel sumitur p. n. & dicitur de meatibus, & cavitatibus dilatatis; vel Parmaceutice de affectu medicamentoso. Opponitur *Constrictioni* στεγνώσει, πυκνώσει Hipp. 6. Epid. sect. 2. t. 1. Porro *dilatatio* idem est, quod *diastole*, de quo supra. Verbum *dilatare* etiam aliquando sumitur pro *extendere*, præsertim manibus emollire, & tractare rem medicamentosam, ap. Scr. Larg. n. 50.205.210.212.

Dilatatorium, dicitur instrumentum Chirurgicum ad sensim deducendum os, & dentes notissimum, hodieque etiam Balneatoribus notissimum. Vide Scult. Arm. Chir. Part.I.Tab. XII. fig.5. & Tab. XXXII. fig. 7. Blas. Med. Un. p. 74. 341.

Diligentia, σπουδή. Vide *Spude*.

Dilutum, ἀπόβρεγμα, a *diluo*, quod est dissolvo aliquid liquore. Dicitur de formulis medicamentorum liquidis, v. g. *Diluta* purgantia. Libav. Alchym. Pharmac. cap. 38. Tom. II. pag. 220. *Dilutum* a Rulando stricte sumitur pro lixivio per cineres, vel terram facto. Verbum *diluo* frequenter occurrit in Scribonii compositionibus. Vid. in Lexic. Scribon. Rhodii.

Dimensio, διάστασις. Vide *Diastasis*. De Chymicorum *trina dimensione* vid. Ger. Dorn. art. Chemic. l. 1. c. 6. & Joh. Ang. Pantheum Art. & Theor. transmut. metall. Vol. II. Th. Chym. p. 476.

Dimidium, ἥμισυ, quid significet, notum est. Frequenter illis additur in Medicina, quæ non perfectionem debitam acquisiverunt, aut in quibus aliquid deficit. Gal. 3. in 1. Epid. t. 5. Exprimitur vulgo per particulam *Semis*.

Diminutum, μινύθημα. Vide *Minythema*.

Dimitto, διαλείπω, ἀφίημι, idem quod *remitto*, *desino*. Vid. Diet. n. 137. 188. Sumitur & pro *Emittere*, v. g. *dimittere* sanguinem, Rhod. in Lex. Scrib.

* Dimotio, διακίνημα. Vide *Diacinema*.

Dinos, δῖνος, significat *Vertiginem*, & si tenebræ oculis obversantur, dicitur σκοτοδῖνος, σκοτόδινος, item ἴλιγγος. Vide *Ilingos*. Gal. c.4. de R.V.I.A. t. 42. Legitur vocab. δῖνος apud Hipp. l. de cap. vuln. XX.4. Describi potest vero *Vertigo*, quod sit imaginatio depravata falsæ circumgyrationis objectorum, & sui ipsius, interdum cum visus obscuratione, casu, palpitatione cordis, aliisque symptomatibus, proveniens a spirituum animalium vaporosorum, aut flatulentorum, tumultuariam sanguinis agitationem, similemque vitiositatem præsupponentium inordinata agitatione, & commotione. Vid. Willis Part.2. de anima brut. cap.7. Sylv. l.5. P. M. c. 34. §. 74. aliiq; Practici. Parac. refert inter morbos caducos, Paragraph. l.3. c. 1. §. 2. Causam ejus dicit esse virus rotans, Helm. tr. Ignota actio regim. n. 25. *Dinos*, δῖνος, quoque est Erotiano Saltationis genus, sic fortasse dictum, quod in gyrum agatur. Onomast. p. 36. C. Jung. Foes. p. p. 166.

Dinotatio, διάγνωσις, idem quod *dignotio*. Vide *Diagnosis*.

Diobolon, διώβολον, est pondus *duorum obolorum*, sive scrupuli unius. Unde διωβολιαῖος, *Diabolaris*. Dicitur de Pastillis talis ponderis, apud Gal. l.7. de C. M. S. L. Vide Gorr. pag. 113. Vocatur & *Gramma*, γράμμα.

Diodos, δίοδος, *transitus*, via, idem quod διέξοδος. Dicitur & διόδωσις, Hipp. prorrh. s.3. t.35. l. de flatib. XIV.2. l.5. Epid. XXIX. 19. l. 7. XXXV. 9. Vide *Diexodos*.

Dioecesis, διοίκησις, *dispensationem* significat. Gal. c. 1. de iis, q. in Med. t. 1.

Diogmos, διωγμὸς, *fugam persecutoriam* significat. Differt a δηγμὸς, quod *morsum* notat. Vide *Cardiogmus*, & Linden. Exerc. XIII. §. 137.

Diolisthano, διολισθάνω, significat *elabor*, dilabor, effugio. Dicitur de rebus lubricis elabentibus. Hipp. 2. de art. t. 56.

Diomedea *avis*, ita dicta ab insulis *Diomedeis*, quæ hodie *Dremiti* vocantur, cujus descriptionem, & usum in cibo, & medicina vide apud Aldr. l.16. Ornith. c.3.

Dion, δῖον, nomen mensis apud Macedones tantum; in cujus initium incidit æquinoctium autumnale. Galen. cap. 1. in 1. Epidem. t. 1.

Dioncosis, διόγκωσις, vocabulum est Methodicorum, significans διάστασιν, sive *distentionem*, tumefactionem corporis, vel a fusione humorum, & inundatione, vel a collectione excrementorum factam. Gal. de opt. sect. c. 28. Huic opponitur ξύμπτωσις.

Dionysia, διονυσία, nomen Emplastri Heræ Cappadocis, quod mirabile habetur ad abscessus; item ad mammas, & inguina, vim habens trahendi, per latentes meatus discutiendi. Descriptionem vide apud Ægin. l.4. c.18. Aet. l. 15. Gorr. in def. p. 111. Meminit & Gal. l. 6. de C. M. P. G. c.16. Est & nomen Hederæ, διονυσία, quod non est hujus loci.

* Dionysisci, διονυσίσκοι, dicuntur osseæ eminentiæ, quæ prope tempora nascuntur.

Vo-

Vocantur & κέρατα, *Cornua*, detorto a cornigeris animalibus nomine. Sic dicuntur a Baccho, quem Poetæ Cornutum finxerunt. Hæc Gorr. d. l. & Castellus. Sed mirum, quod alii Anatomici Græci non meminerint. Author definitionum medicarum inter affectus p. n. numerat.

Dionysius, διονύσιος, est authoris nomen, cujus leguntur Collyria, & Emplastra, apud Celsum lib. 6. cap. 6. Scribon. Larg. cap. 212. Vel est nomen *Lapidis*, sive gemmæ nigræ, vel fuscæ, duræ, mixtæ, seu sparsæ rubentibus maculis, vel guttulis, quæ trita ex aqua saporem vini, & odorem facit. Inde resistere fertur ebrietati, quia resolvit, & expellit vapores, unde fit ebrietas. Gemma est pretiosa, de qua consule Plin. l. 37. c. 10. Solin. in polyhistor. c. 40. Albert. in suo lapidario, & alios. Hæc Rul.

Dionysos, διόνυσος, nomen *Collyrii* apud Aet. l. 7. & referri potest inter *diasmyrna*, & *chiaca*. Nam & Myrrham continet, & vino *Chio* lævigatur: Non dissimilem ab eo compositionem habet Ægin. l. 7. c. 16. titulo Malabathrini collyrii, & Isothei, Gorr. d. l.

Diopos, δίοπος, (vitiose, notante Foes. p. 167. δίοπτος,) a διέπειν, regere, administrare, significat *rectorem navis*, vel gubernatorem, apud Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 16. & l. 7. XX. 4.

Dioptra, διόπτρα, *speculum*. Ita dicuntur instrumenta ad sinum muliebrem, vel anum, vel alias cavitates dilatandas. Vocatur & κατόπτηρ, κάτοπτρον. Quod ad sedem dilatandam usurpatur, appellatur διόπτριον, h. e. *specillum*, Æginet. l. 6. c. 78. Alias *dioptra* significat *perspecillum*, ad objecta distantia accuratius contemplanda. De *Belgicis dioptris* vide C. Hofm. in comm. in Gal. de U. P. num. 719. 727. Vide *Dyoptra*.

Dioptron, δίοπτρον, idem quod *lapis Specularis*, alias *diaphanes* dictus. Vide *Diaphanes*. Keu ch. ad Q. Seren. p. 166.

Dioptrismos, διοπτρισμὸς, vocatur illa operatio Chirurgica, quæ applicat *specilla*, vel *specula* corporis sinubus dilatandis, ano, utero, ori, &c. Ægin. l. 3. c. 66.

Diorismos, διορισμός. Vide *Diastole*, *Limitatio*.

Diorrhesis, διόῤῥησις, *serescentiam* notat, idem quod διούρησις. Vide *Diuresis*; quamvis hoc vocab. potius excretionem seri per meatus urinarios significet, notante quoque C. Hofm. ad Foes. Oec. in M. S.

Diorthosis, διόρθωσις, *directionem*, & correctionem significat, & quidem Chirurgicam membrorum fractorum, luxatorum, & a se de naturali dimotorum. Hipp. 4. de art. t. 64. f. 3. de iis, q. in medic. t. 2. a verbo διορθοῦν, *corrigere*, in pristinum locum redigere, quo usus idem, 2. de art. t. 46. ubi & διόρθωμα pro διόρθωσις legitur.

Dioryx, διώρυξ, *fossam*, canalem, & *aquæductum* significat. Hippocr. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 8.

Dioscuros, διόσκυρος, idem quod *Parotis*, juxta nonnullos. Gal. in def. medic. Gorr. pag. 112.

Diospyron, διόσπυρον, alias διόσπυρον, apud Teophr. lib. 3. H. Pl. cap. 23. est fructus ceraso similis, relatus inter alimenta pauci nutrimenti, & pravi succi. Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 38.

* Diospoliticon, διοσπολιτικὸν, perperam in Castello *diaspoliticum*, est compositum medicamentum Carminativum, cujus geminam descriptionem tradit Gal. 4. de san. tu. c. 5. Legatur & P. Ægin. l. 7. c. 11. ubi refert inter Antidotos, & vocatur *diospolites*, διοσπολίτης.

Diota (an *Byota?*) est vasculum, vel poculum, paratum ex ligno Juniperino, laricino, betula, & cinamomo, caryophyllis, cum resina incrustatum. Rhod. ad Scr. n. 135.

Diphros, δίφρος, *sellam* significat, & usus Hipp. de *sella* perforata ad excipiendum suffitum, vel fomentum in sinum muliebrem, l. de Steril. XVI. 5. δίφρος μαιευτικός, i. e. *sella obstetricalis*, ad partum necessaria, & commoda describitur a Mosch. de morb. mul. c. 46. 47.

Diphryges, διφρυγὲς, est perfecti æris veluti fæx subsidens, & cohærens imæ fornacum parti, tanquam ustorum in foco lignorum cinis ablato ære visitur. Gorr. d. l. Schroder. d. l. 3. cap. 19. num. 2. describit, quod sit genus recrementi metallici, quod subsidet, dum æs in fornace fusum aqua frigida perfunditur. Rulandus vero distinxit *Disphrygos* in *Nativum*, & *Factitium*. *Illud* est, quod in Cypro gignitur, & extrahitur solum lutosum, ex luto cujusdam specus, & extractum Sole siccatur, mox circumpositis sarmentis uritur. Et ideo *diaphryges* vocatum est, quod a Sole, & a sarmentis uratur, torreatur, & arescat. Tale etiam Goslariæ in speluncis gignitur, colore flavum, & sarmentis quoque uritur, unde *Biscoctum* dicitur. *Factitium* est duplex: primum nihil aliud est, quam fæx æris perfecti: alterum vero est, quando Pyrites, ut calx, concrematur in camino, donec rubescat, ut Rubricæ. Vid. Diosc. lib. 5. c. 120. Plin. lib. 34. c. 13. Gal. l. 9. de S. F. §. *Diphryges*, ut & alibi, vires ejus valde extollit. Verum hodieque rarissimi est usus, dicente Schrodero. At Ruland. animadvertit hanc negligentiam, dicens, Proh dolor!

dolori nulla jam Diphrygis est nota Chirurgis, imo neque habetur in Pharmacopolis, adeo res bonæ contemtæ jacent socordia. Utinam talia revocarent ad usum medicum nostri Physici! sed surdis narro fabulam.

DIPHTHERA, διφθέρα. Vide *Isale*.

DIPLANGIUM, idem quod *diploma*. Rhod. ad Scrib. n. 73. Vide *Diploma*.

DIPLAO, διπλάω, h. e. *diffringo*, in fragmenta resolvo. Legatur ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. CI. 4.

DIPLASIASMUS, διπλασιασμὸς, i. e. *duplicatio*, quæ est duorum musculorum, qui ab ipsa scapula excipiuntur, ad exteriora, posterioraque membrum circumagunt, quatenus ambo simul agentes brachii circumductionem efficiunt. Gal. l. de musc. dissect. c. 18.

DIPLOE, διπλοὴ, dicitur ossis calvariæ *duplicata lamina*, & interior ejus pars rara, ac laxa, cavernosa, & mollissima, qua ossa inter se connectuntur. Hipp. l. de cap. vuln. 2. 3. XXIV. 3. Gal. l. 6. Meth. Med. c. 6. Διπλόη quoque dicitur propria uteri tunica, veluti ex duabus tunicis compacta, pumicis instar foraminosa, de qua vide Rolf. O. ac M. de Part. gener. dicat. P. 2. c. 23.

DIPLOMA, δίπλωμα, idem quod διπλοῦν ἀγγεῖον, *duplex vas*, Lat. etiam *diplangium* dicitur. Rhod. ad Scribon. Larg. num. 73. Coquere vero *in diplomate* nihil aliud est, quam aquam fervidam in magno quodam lebete continere, ac postea vasculum, quod pharmacum coquendum in se habet, imponere, circa lebetem vero præustas prunas, aut ligna accensa, fumum non edentia, succendere, & ita coquere. Galen. l. 7. de C. M. S. L. cap. 2. l. 4. de san. tu. cap. 8. Nec caret magna ratione ejusmodi coctio. Impedit enim, ne ignis violentia dissipetur eorum vires, quæ coquere volunt. Minus enim aqua fervens agit, quam vel ignis, vel calor siccus. In arte destillatoria *diplomati* respondet *Balneum Maris*, vel *Mariæ*. Vide *Balneum*.

* DIPLOOS, *Diplus*, διπλόος, διπλοῦς, significat geminatus, *duplicatus*, duplex. Hippocr. lib. 1. Epidem. XLVI. & lib. de morb. sacro VI. 6.

† DIAPNE, Mictio involuntaria. Sanct. Barolitan. de ardore urinæ.

DIPNOOS, δίπνοος, *Bispirus*, dicitur de vulneribus penetrantibus, vel de foramine duobus veluti oculis prædito. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Foes. p. 168.

* DIPROSOPOS, διπρόσωπος. Vide *Dichromos*.

DIPSA, δίψα, *sitim* significat, quæ est cupiditas animæ sensitivæ excitata in sinistro cumprimis orificio ventriculi, tunicaque interna gulæ faucium, & ventriculi, confirmataque per motum aliquem spirituum, & sanguinis præcipue ab effluviis, & halitibus salsis, muriaticis lixiviosis concurrentibus. Estque vel naturalis, quæ omnium prima nuper nati passio est. Sylvius lib. 1. Prax. Medic. cap. 1. §. 1. Vel præternaturalis, Aucta, Imminuta, Depravata, Abolita, de quibus omnibus d. l. Hippocr. lib. 6. Epidem. sect. 4. t. 23. meminit *Sitis* levioris, & superficiariæ. Jung. nostra disp. V. de Remor. Purg. th. 2. & seqq. Legatur & Dieterich. num. 210. quamvis ejus caussam, nimirum calorem, & siccitatem, non approbemus. Helmont. sitim vocat præconem laticis vel deficientis, vel alieno vitio corrupto, tr. Latex humor, & Tussis n. 27. Plura vide in Indice.

* DIPSACOS, δίψακος. Vide *Diabetes*. Est alias nomen plantæ, quæ & *Labrum Veneris*, & *Carduus fullonum* vocatur.

DIPSAS, διψὰς, nomen est serpentis valde venenati, a cujus læsione ægri vehementissime æstuant, & sitiunt, & utplurimum fatiscentes intereunt. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Ejus descriptionem vide apud Ul. Aldrov. l. 1. Hist. serp. & drac. c. 8. Terra quoque arida dicitur διψὰς, ibid.

DIPSODES, διψώδης, *siticulosus*, a δίψα, *sitis*. Vide Diet. n. 212. Hipp. mentionem facit, 4. aph. 54. & 5. aph. 64.

DIPYRENON, διπύρηνον, instrumentum Chirurgicum, quod *Specillum* vocatur, biceps, duo capita habens, veluti nucleos aversa sui parte, summaque sui cuspide, qua aliquando perforata erat, ut linum velut acus traheret. Meminit Gal. l. 2. de sem. c. 1. l. 9. de admin. Anatom. c. 1. Hipp. vocat μήλην κασσιτερίνην ἐπὶ ἄκρῳ τετρημένην, *Specillum* stanneum in extremo perforatum, l. de fistul. II. 14. Jung. Foes. Oec. d. l.

DIPYRITES, *Dipyros*, διπυρίτης, δίπυρος, epitheton panis *biscotti*, seu bis ignem experti, qualis panis nauticus esse solet. Meminit Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 16. Jung. Linden. Ex. XVI. §. 142.

DIRADIATIO, ἀκτινοβολισμὸς, apud Helmont. significat actum spiritus animalis momentaneum, quod defert animæ, vel voluntatis imperium, & nutum ad musculos, ceu organa motus voluntarii, tr. de Lithias. c. 9. num. 75. Dicitur & *Irradiatio*. Confirmat hanc sententiam Charlt. Oec. An. Ex. XI. §. 3.

DIRECTORIUS, idem quod *Dirigens*. Vide p. p.

DIRECTUS, ὀρθὸς, idem quod *rectus*, apud Scrib. n. 142.

DIRI-

Dirigens, vel *directorius*, dicitur de medicamentis simplicibus, quæ in compositione adduntur basi juvandi gratia, non quidem ad nutum Medici quod talia sint, sed quatenus vel vehiculum præbent, vel quod parti affectæ habeantur veluti appropriata. Schenk. syntag. comp. & præsc. gen. nostr. p. 750. seqq.

Dis, particula adaugens separationem, v. g. *discocta*, pro, coquendo dissoluta. De hac particula vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 375. Italis familiaris particula negationem, vel remotionem aliquam significans in compositis vocabulis.

Discerptio, τίλμα. Vide *Tilma*.

Discessus, præter communem, & omnibus notam significationem, Chymicis peculiariter dicitur separatio unitorum, cum penitus unita caloris solventis potissimum efficacia separantur, disceduntque. Hoc perficitur expiratione, & solutione commistorum. *Discessus per expirationem* est, cum pars in spiritum attenuata discedit. Et expiratio tunc nominatur principaliter, cum in aerem liberum elevatur, dimittiturque. Quando enim excipitur, destillatio, vel sublimatio nuncupatur, quæ operationes nonnunquam pro *expiratione* famulantur. Est autem *Expiratio* in humidis, vapidisque Rul. & Johns. Lex.

* Discissio, διακοπή. Vide *Diacope*.

Discobolos, δισκοβόλος, qui *discum* in sublime jaculatur. Comprehenditur sub Athletis in lata significatione. Diet. n. 11.

Discoloratio, idem quod *Decoloratio*, ἀχροια. Vide *Achroi*.

Discoides, δισκοειδὴς, epitheton humoris Crystallini, q. *Disciformis*, apud Aet. l. 7. c. 1. quia habet aliquam compressam rotunditatem. Gorr. d. l.

Discordantia, *Discrepantia*, διαφωνία, opponitur *Concordantiæ*, vel *Concentui*, *Conformitati*, de qua supra vide *Concordia*, ut ex oppositione facile innotescat.

Discrepo, διαφέρω, idem quod *Differo*.

Discretio, διορισμός. Vide *Diastole*. Gal. 3. M. M. c. 3.

* Discretivus, διαγνωστικὸς. Vide *Diagnosis*.

Discetorium, dicitur etiam *Septum transversum*, Barthol. l. 2. Anat. c. 3.

Discreta purgatio, Falloppio dicitur ea, quæ certum, & determinatum humorem evacuat, tr. de purg. simpl. cap. 1. Tom. I. Op. pag. 4.

Discrimen, est apud Latinos ambiguæ significationis. Vel enim idem est, quod διαφορὰ, differentia, de quo supra vide *Diaphora*. Vel significat periculum, damnum. Scribon. n. 70. Vel etiam est nomen fasciæ, respondentis *Tholo* Glaucii. Gal. de fasciis, n. 11.

Discriminatio, διάφυσις. Vide *Diaphysis*.

Discuneatio, σφήνωσις, est cuneo adacto divisio, vel divulsio. Dicitur & *Cuneatio*. Tale quid sit, quando ligna finduntur. Hipp. 3. de fract. t. 40. Gal. in comm. Jung. Foes. Oec. p. 605.

Discus, δίσκος, orbis ex ferro, ære, lapide, ligno, qui exercendi corporis caussa in auras proiiciebatur. Pertinet igitur ad exercitia corporis. Galen. lib. de parv. pilæ exercit. cap. 5. Vide *Discobolos*. Aliter exposuit Andr. Cæsalpin. dicens, *discum* fuisse apud antiquos lusorium instrumentum, quod qui longius projecisset, victor erat, hodie *Rullam* vocari, sive ligneam rotulam, quæ filo circumducta, & projecta longius rotundo plana transfigit, l. 8. de Plantis, c. 76. p. m. 466. *Discus Solis* dicitur Chymicis *Argentum vivum ex auro*. Rul. Sed ab aliis refertur inter non entia, a Fallopio inter Chymistarum mendacia, tr. de Metall. s. fossil. c. 37. Tom. I. p. 345.

Discussio, *Discutiens*, *Discussoris*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoresis*. Verbum *Discutio* legitur etiam apud Scrib. n. 12. 44. 206. 214. & alibi.

Disephthos, δίσεφθος, *biscoctus*, idem quod *dipyros*. Lang. l. 1. ep. 66. Proverb. κράμβη δίσεφθος θάνατος. De Brassica δισέφθῳ vide & Gal. l. 1. de A. F. c. 1.

Disjunctus, Gr. dici posset διάζυγος, διάζευκτος, est epitheton morborum, apud Fernel. l. 1. Patholog. c. 10. Suntq; *disjuncti morbi*, qui in distantibus, sejunctisque partibus consistunt, quarum nec functio, nec usus est communis, nec una alteri affectum confert, & impertitur. His opponuntur *conjuncti*, σύζυγοι, & subdividuntur in *connexos*, & *consequentes*, de quibus vide supra suis locis. Jung. Linden. Ex. VI. §. 19.

Dislocatio, idem quod *Luxatio*, scilicet egressus ossis e sede sua naturali in qua fuit conjunctum. Avicenn. lib. 3. fen 5. tr. 1. per totum. Forest. lib. 9. Observ. Chirurg. 1. in Schol.

Dispensatio, διοίκησις. Vide *Diœcesis*.

Dipensator, διοικητὴς, ὀψώνητος, proprie dicebatur, authore Festo, qui æs pensans expendebat, non adnumerabat. Urbis Romæ quippe initio veteres gravi ære utebatur. Rhod. ad Scrib. n. 231. & in Lex. in Medicina vero accipitur pro Pharmacopœo, præsertim quando occupatus est in componendis medicamentis, ubi prius simplicia colligit, & ordinate collocat, dicitur *dispensare* in Officinis. Archeus

cheus quoque vocatur naturalis *dispensator* mineralium, a Gr. Dorn. in Geneal. Miner. c. 8. Vol. I. Ch. Th. p. 575.

Dispensatorium, terminus est technicus, notans vel locum, & officinam, vel sæpius librum, in quo agitur de compositionibus medicamentorum. Gr. ἀντιδοξέιον fuisse dictum, demonstrat egregie Schenk. S. C. & P. M. F. pag. 359. Ita habemus in promptu *Dispensatorium* Norimbergense, Augustanum, Londinense, Romanum, &c. Helmontius eadem perstringens, & examinans ita dici vult a *dispensatione*, sive substitutione unius pro altero, tr. Pharmac. & dispens. modern. num. 24.

Dispersio, διάσπασις. Vide *Diaspao*.

*Dispersus *morbus*, σποράς, vel σποραδικός. Vide *Sporadicus*.

Dispicio, ἐπιβλέπω. Vide *Epiblepo*.

Displicentia, δυσαρέστησις, a δυσαρεστέω, *displiceo*, dicitur de hominibus jam ad statum p. n. vergentibus, melancolicis. Galen. lib. 8. Meth. Med. *Displicens corpus* apud Scribon. num. 188. exponit Rhodius per marcidum, vulgo melancholicum. Cœlius Aurelian. lib. de morb. chron. cap 4. dicit de Veneris usu, quod *displicere* facit sibimet corpus cum pallore, & quadam debilitate, vel mœstitudine.

Dispositio, διάθεσις. Vide *Diathesis*. *Dispositio* materiæ consistit in particularum minimarum inter se ordinatarum figura, ex principiis modernæ Philosophiæ. Linden. Exerc. X. §. 20 *Dispositio*, & *dispositum* Paracelso dicitur separatio per naturam ab Ilech; inde fluit tempus resolvendi, scil. moriendi, rei per rem, materiæ per materiam, naturæ per naturam, corporis per corpus, per species, per genera, per similes, unum post aliud, usque in consumtionem materiæ primæ in ultimum Ens. de tart. l. 2. tr. 2. c. 3.

Disruptio, dicitur species Puncturæ vehementioris, & majoris, quando punctio pervenit ad carnem, & ita indiget regimine vulneris, & regimine doloris. Avic. l. 4. fen. 4. t. 2. c. 9.

Dissectio, διακοπή, ἀνατομή. Vide *Anacome*, *Diacope*.

Dissensio, διαφωνία. Vide *Diaphonia*. *Dissensio*, quæ in verbis cernitur, cum eadem sententia servatur, omittenda est; cum sensum immutat, non est plane contemnenda. Gal. c. 3. de humor. t. 29.

Disseptum, i. e. *Diaphragma*, *Septum transversum*. Barth. l. 2. Anat. c. 3.

* Dissidentia, διάστασις, διάστημα. Vide *Diastasis*, idem quod *Disparatio*.

* Dissimilaris, ἀνομοιομερής. Vide *Anomœomeres*. Idem est quod *Instrumentalis*, ὀργανικός. Gal. de diff. morb. c. 3. quamvis, si accurate rem consideres, etiam *similares* corporis partes sint organicæ, v. g. Vena, Arteria, Nervus, &c.

Dissimilis, ἀνόμοιος. *Dissimilitudo*, ἀνομοιότης, quid significet, notum est. Ejus vero rationem quoque habendam esse in Medicina, præsertim quoad morbos, & symptomata, testantur Hipp. l. 5. Epid. s. 3. t. 20. s. 1. de iis, quæ in med. t. 1. s. 3. aph. 3. & Gal. in comm. Caussam *dissimilitudinis* creaturarum, ita ut nihil in rerum natura possit videri in omnibus, & per omnia simile cuipiam alteri, esse ignem multiplicem, qui pro diversitate subjecti, in quod influit, variatur, vult Ger. Dorneus in Transmut. metall. cap 3. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 503.

Dissipo, σκεδάω, σκεδάννυμι, idem quod *Dispergo*. Ita Gal. l. 9. M. M. c. 17. puerorum substantiam facillime *dissipari* propter humiditatem scripsit. Aliquando etiam idem est, quod *discutio*: v. g. *dissipare* suppurationem, vel inflationes. Scrib. n. 89. 263.

Dissologistos, δισσολόγιστος, dicitur de eo, quod dupliciter efferri potest, vel duplicem admittit scripturam, apud Gal. c. 1. de iis, q. in med. in princ.

* Dissolutio, διάλυσις. Vide *Dialysis*. Quod si animi defectum denotat, Græce etiam dicitur ἔκλυσις. Præter illam Pathologicam significationem, usitata quoque hæc dictio est Chymicis, estque prima species separationis, sive διακρίσεως. Rolfink. Chym. lib. 2. c. 2. *Dissolutio* mistioni opponitur, Gasto Claveus in Apolog. Crysopœjæ, & Argyrop. Vol. II. Theat. Chym. pag. 28. 30. &c. & describitur ibidem, quod sit misti corporis partium essentialium, quæ unicam formam constituebant, secretio in alias partes, manentibus in illis quibusdam sensibus accidentibus prioris materiæ, aut subjecti. Unamquamque rem *dissolvi* per rupturam vinculorum, quæ eam stringunt, scripsit Helmont. tr. Tartarus in potu, num. 18. Talem *dissolutionem* mixti, præsertim aquarum Thermalium, egregie divisit Fallop. in *Naturalem*, quando portiones in ipso fluxu quædam segregantur, uti videre licet in Thermis Carolinis, ubi canalibus adhæret tophacea materia: & *Artificialem*, quæ triplex est, per *Coctionem*, per *Evaporationem*, & per *Elambicationem*, tr. de Aq. Thermal. cap. 9. Tom. I. pag. 222. De divisione *dissolutionis* in *maiorem*, & *minorem*, vide Th. Chym. Vol. I. pag. 296. ubi & mystica, metaphysica, sed fortassis etiam ridicula definitio *dissolutionis* bis

occurrit. *Dissolutio* dicitur cognitio, seu coitus masculi cum fœmina metaphysicus, & illius ab illo concipientis id ipsum, quod concipere debet. In Pharmaceuticis etiam *Dissolutio* vocatur, quando medicamenta simplicia, & composita diluuntur in humore quoppiam idoneo ad consistentiam mediocrem, liquidiorem, aut crassiusculam, uti descripsit Joh. Dan. Horst. Part. I. disp. Pharmac. Univ. l.2. c. 17. pag. XXX. An vero recte Trituræ speciem dixerit, dubitamus.

Dissolutus *morbus*, vocatur dysenteria apud Walter. Sylv. Medic. p. 488.

Distantia, dicitur aliquando pro *dimensione*. Vide *Dimensio*. Gr. διάστασις.

† Dissector, Anatomicus. Vales in Hippo. de alim.

Distemperantia, δυσκρασία. Vide *Dyscrasia*. *Distemperies*, idem quod *Intemperies*. Legitur apud Petr. Mich. de Calderia aliquoties.

* Distentio, apud Latinos diversas obtinet significationes: Vel enim accipitur pro *dilatatione* v. g. arteriarum in pulsu, uti Heraclides apud Gal. l. 4. de diff. puls. c. 10. & ita respondet Græco διαστολὴ, διάστασις, vel fortassis rectius. διάτασις. Vide *Diastasis*, *Diastole*, *Diatasis*. Vel dicitur de corporis *distensione* in oscitatione, vel hiatu, Gal. l. 3. de diff. respir. c. 10. ubi in Gr. habetur σκορδινώμενοι. Vel notat speciem convulsionis, quæ τέτανος vocatur. Vide *Convulsio*. Hipp. 4. aph. 57. Gal. in comm. & l. 3. de L. Aff. c. 10.

Distichia, *Distichiasis*, διστιχία, διστιχίασις, item διτριχίασις, est morbus in numero aucto pilorum palpebræ alterutrius, vel utriusque, dum alius sub ordine naturali ordo successit, partim a copia succi nutritii pilorum proprii, partim a cutis porositate pilorum proventui favente dependens. Gal. in. def. med. Æginet. l. 6. cap. 8. & 11. in quo ultimo mendose legitur δυστυχία.

Distillatio, pro *Destillatione* sæpe usurpatur.

Distinctio, διαίρεσις, διορισμὸς, idem quod *divisio*, scil. totius in partes, generis in species, universalis in particularia. Significatio est notissima. Res vero ipsa non caret usu in Medicina.

* Distortio, *Distorsio*, διάστρεμμα, διαστροφή. Vide *Diastremma*. Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 33. Oculi *distortio* specialiter dicitur *Strabismus*, item ἴλλωσις, de quibus vide suo loco.

Distractio, διάσπασις, describitur a Rulan. quando partes *distrahuntur*, qualibet manente in sua homogenea. Itaq; quasi divulsio quædam hic fit diversorum antea cohærentium, aut unitorum, citra respectum extractionis unius in altero existentis, vel comprehensi. *Distractio* autem est duplex, *Separatio*, aut *Calcinatio*.

Distributio, apud Latinos diversimode accipitur. Si de humoribus nutritiis, respondet Græco ἀνάδοσις. Vide *Anadosis*. Si de excrementis, dicitur Græce διαχώρησις. Vide *Diachorema*. Aliquando etiam sumitur pro *distinctione*, vel *divisione*, apud Libav. defens. 2. Syntagm. Arc. Chym. contra Henn. Scheunem. not. 53.

Ditrichiasis, διτριχίασις, idem quod διστιχίασις, est oculi morbus, cum pilis naturalibus alii subnascentes ipsum pungunt, fluoremq; concitant. Gal. introd. c. 15. Vide *Distichia*. Gorr. p. 122.

Divaporatio, ἐξάτμισις, dicitur in siccis, fumidis, vel halabilibus exhalatio. Nam Chymici spiritum tam humidum habent, quam siccum. *Divaporatio* instituitur in aliquo vase, veluti pro rei conditione, olla, sartagine, cucurbita, &c. Fitque gradibus caloris diversis. Ruland. & Johns. in Lex. Chym.

Divergo, διαῤῥέπω. Vide *Diarrhepo*.

Divertallum, Paracelso dicitur, quicquid ex elementis generatur. Philos. ad Athen. lib. 2. text. 5. est generatio elementorum. Rul.

Dives, πλούσιος, quis dicatur, omnibus notum est, scil. qui bonis fortunæ abundat. Verum Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 3. de Auro, c. 4. ita descripsit: Is proprie *dives* est, qui religione imprimis imbutus Christi, deinde sincera pollet sanitate mentis, & corporis, demum auri, & argenti faciendi potestate præditus est. In Th. Ch. Vol. II. p. 116. 368. 369. Verum ubi est ille albus corvus?

Divinatio, *Divinatrix*, πρόγνωσις, προγνωστική. Vide *Prognosis*. Rulandus *divinationem* descripsit, quod sit incertum præsagium, vel prædictio a cognitione ex propria luce desumtis, ut cum dicitur: Hoc mihi mens mea, vel cor præsagiit, vel animus meus angelus indicat. De *Divinationibus* licitis vide Lib. Tom. IV. Op. p. 32.

† Divinum, Hipp. Ambientis aeris constitutio. Jo. Bapt. Montanus Cons. poster.

Divinum, θεῖον, apud Hippocr. variis gaudet significationibus. Ita dicitur principium illud, & primaria caussa rerum humanarum, vel in hominibus, in specie sexus fœminini, lib. de Natur. Muliebr. lib. 2. 11. Vel significat aliquid ita occultum, & incomprehensibile, cujus caussam neq; sensu, neq; cogitatione assequi possis, l. de morb. sacr. l. 4. 6. 9. II. 5. Progn. l. 1. t. 4. Vide Gal. ad h. l. In specie a plerisque Interpretibus accipitur τὸ θεῖον, sive Divinum pro aeris constitutione peculiari, quæ magis pro-

proprietate totius substantiæ, quam primis suis qualitatibus nostra corpora offendat. Dicitur alias νοσῶδες ἐπίχολης, Hipp. l. 2. de nat. hum. 1. 4. Confirmat Charlt. Ex. Pathol. X. §. 22. & nos in dogm. med. gen. p. 191. Jung. Foes. Oec. p. 267. *Divina passio* dicitur Arculano Amor insanus, teste Foresto l. 10. Observ. 29. in Schol. Alias Avicennæ & Iliscus vocatur. Vide *Iliscus*. De *Divino* in Chymia vid. Libav. de igne natur. c. 25. τὸ θεῖον etiam significat *Sulphur*. Vide infra *Sulphur*.

Divisio, διαίρεσις, quotupliciter accipi possit, legatur apud Gal. l. 9. de de Hipp. & Plat. decr. in fin. De *divisione* Medicinæ specialis in Commentatoriam, & Consultatoriam vide Rolf. in O. ac M. M. sp. t. 1. s. 1. c. 2. *Divisio* quoque dicitur de operatione Pharmaceutica, quando artifex v. g. massam pilularum *dividit* in globulos, vel alias particulas. Vid. Lex. Scrib. Rhodii p. 376.

Divitiæ, πλοῦτος, quid significet, in triviis notum est. *Divitiarum* finis juxta naturam haud longius profertur, quam ut ne esuriamus, ne sitiamus, ne algeamus. Gal. l. quod opt. Medicus, &c. Hinc *divitiis* præstare non virtutis, sed fortunæ munus dixit. l. de congn. & cur. an. morb. c. 9. Vide *Dives*.

Dium, αἰθήρ. Vide Æther. Sub *Dio* exponere vocat προεξαιθριάζειν, Gal. l. 9. de C. M. S. L. cap. 2.

* Diuresis, διούρησις, proprie significat *excretionem urinæ*, vel fieri per meatus urinarios: unde & virtus διουρητική, medicamentorum, & medicamenta *diuretica*, διουρητικὰ φάρμακα, nomen habent, aut salinæ naturæ, aut actualiter humidæ tenuis, sive serosæ. Hipp. de aff. XLIV. 37. l. 2. prorrh. XXXI. 7. Gorr. d. l. Confer. ad Gal. l. 11. meth. med. c. 19. & l. 5. de Sim. Fac. c. 20. Catalogum horum medicamentorum vide passim in Practicis præsertim Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 9. s. 4. Egregie etiam de his scripsit Junken. Chym. Med. Phys. P. II. s. 1. c. 4. p. 484. seqq. Foes. tamen in Oec. p. 167. existimat, vocab. διούρησις, & verbum διουρεῖσθαι, aliquando apud Hipp. sumi pro διόρρωσις, & διορροῦσθαι, mutatione in serum, sive serescentia, serosum fieri, v. g. lib. de steril. III. 14. 15. l. 1. de morb. XXIIX. 5. 8. L. 14.

* Diuturnus, χρονικὸς, μακροχρόνιος. Vide *Chronicus*. Dicitur & *diuturnus*. Jung. Lexic. Scrib. Rhod. p. 376.

Divultio, διάσπασις. Vide *Diaspas*. *Divulsio* urinæ est, cum hypostasis hinc inde est divulsa, & quasi hinc inde nebulosa. Paracelf. l. 1. de Urin. judic. c. 2.

Diurnus, ἡμερινὸς, dicitur de morbis, & præsertim de febribus, quarum paroxysmi accidunt in die, ac opponuntur Nocturnis, νυκτερινοῖς. Petr. Mich. de Calderia, Tom. I. Oper. p. 305.

Divus, δῖος, θεῖος, θεσπέσιος, epitheton, quod viris claris, & Imperatoribus solet attribui, ut & Medicis. Ita Gal. *Divum Gaium* vocavit, l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 27.

Diydros, δίυδρος, idem quod δίυγρος, Hippocr. lib. de intern. affect. alii legunt δίαφθρος.

Diygros, δίυγρος, *humidum*, perhumectatum significat, vel *dilutum*. Hipp. l. de intern. aff. XXII. 7. XLVI. 3. & alias in eodem libro.

Diylismos, διυλισμὸς, *liquationem*, *transcolationem*, vel *saccationem* significat, a verbo, διυλίζω, *liquare*. Dicitur de *vino liquato*, οἶνος διυλισμένος. Plura vide apud Lind. S. M. Exerc. X. §. 219. seqq.

Dladus, dicitur *Stella*, quæ habet *cataractam*, arte sc. Paracelf. fragm. de Anatom. Ocul.

Dnopheron, δνοφερὸν, *caliginem*, tenebrosum, atrum significat. Ita & δνοφώδες, Hip. l. de morb. sac. XV. 6. 16.

Dochme, δοχμὴ, *palmum* significat, sive mensuram apud Græcos, qua rerum dimetiuntur intervalla. Sic dicta est ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι. Constat ex quatuor digitis, subintellige transversis. Vide, *Dactylodochme*, item *Palaste*.

Dochmos, δοχμὸς, δόχμιος, h. e. *obliquus*, recurvus. Usus Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1. Erot. Onom. p. 37. d.

Docimastice, dicitur ars, quæ modum tradit explorandi corpora præcipue fossilia, ut cognoscatur, quantum vel metalli, vel mineralis in iisdem delitescat. D. Ol. Borrich. in tr. h. tit. §. 1.

Docos, δοκὸς, *trabem*, vel lignum significat, quemadmodum & δοκὶς, *trabeculam*, vel parvam trabem. Inter instrumenta Chirurgica ad curandas fracturas meminit Hipp. 2. de fract. t. 48.

Doctiletus, dicitur Paracelso quoddam remedium contra cancrum, tr. Labyrinth. Med. c. 10. In Indice quoque legitur *dactyletus*.

Doctor, Gr. διδάσκαλος, est notissimus honoris titulus, quemadmodum Viris Eruditis, & in aliis scientiis, atq; facultatibus probe peritis, & exercitatis, ita & Artem Medicam rite carentibus publica Superiorum authoritate, præviis Examinibus, & probationibus probe exantlatis, solemniter attributus; quamvis non omnibus æquo jure competat, sed quandoque sint, qui titulo tali fruantur citra omnem eru-

ditionis

ditionis veræ meritum, quos *doctorculos semicrudos* haud inepte vocavit Lind.Ex.V.§.12. Dicuntur autem Medici *doctores*, non quod necesse sit, ut doceant alios, sed quod tantam sibi Artis medicæ comparaverint scientiam, ut data occasione alios quoque docere possint. Lind.Ex.XII.§.192. *Doctores* dicit, h.e. *Imperatores vitæ, & necis*, satis mehercule ambitiose, cum Hipp. vocaverit Ministros, ὑπηρέτας. Nec male Libav. scripsit contra Scheunem. defens.2.Tom.3.p.42. quod quilibet *Doctor* vi juramenti debet vera docere, & falsa redarguere in sua professione.

Doctrina, διδασκαλία, παιδεία, inter Medico necessaria refertur ab Hipp. Lege II.8. Jung. Lind Ex.I.§.17. Dividitur in latam, vel *diffusam*, Gr. διεξοδικὴν & *compendiariam*, κατ' ἐπιτομήν. Illa quidem reddit perfectos artifices: interim tamen neque hæc tanquam inutilis rejicienda, cum summam totius rei brevibus complectatur. Gal.3.de iis, q. in medic.t.17. Quod vero sint, qui per compendiariam *doctrinam* non verentur artem nostram brevem, & vitam longam promittere, illi magnopere falluntur, & alios quoque fallunt, cum ad artificem peritum minime sufficiat methodus, aut doctrina compendiaria, sed requiratur longa circa particularia exercitatio, uti rectissime hoc passim inculcavit Gal.

* Dodecadactylon, δωδεκαδάκτυλον, nomen *Intestini*, inter tenuia primi, a longitudine *duodecim* digitorum transversorum sic appellati, Latine *duodenum* dicti. Helmont. tr.Septuplex digestio, n.2. Cohæret mediante pyloro, sive orificio dextro ipsi ventriculo. Vid.Gal.l.6. de Admin.Anatom.c.9. Olim quidam non dignati sunt vocare intestinum, priusquam in anfractus, orbesque convolvatur, sed ipsum ἔκφυσιν, *productionem*, *appendicem* appellarunt, cap. 12. Hodieque clarum insertione duorum ductuum, Biliarii, & Pancreatici. Jung. Barthol. Anat. l.1.c.10. qui longitudinem 12. digitorum in dubium vocavit.

Dodecatheon, δωδεκάθεον, epitheton Antidoti cujusdam ex duodecim simplicibus constantis, cujus descriptio habetur apud Ægin. l.7.c.11.

† Dodra, antiquis potionis genus ex novem speciebus confectum. Raymundus Mindererus Aloedarii c.12.

Dodrans, σπιθάμη, nomen ponderis, & mensuræ in quantitate continua, & discreta usitatum, significans tres quartas partes totius, v.g. novem uncias, aut duodecim digit. Occurrit ap Scrib.L.n.42.

Doidyx, δοίδυξ, significat *Cochleare*. Significat & *Radium*, sive *Pistillum*, cum quo aliquid in mortario tunditur. Gorr.p.114.

Dogga, proprie nomine Arabico vocatur *Panaritium*, sive *Reduvia*, apud Avenzoar l.8.Theor.c.18. & l.4.Pract.c.7. allegante Ingrass. com. in Avic.l.de tum.p.n.p.289.

Dogma, δόγμα, in genere *sententiam*, vel opinionem de aliqua re, vel materia significat. C.Hofm.in comm. ad Gal.de U.P.num.53. Unde quædam *dogmata* sunt certa, quædam probabilia, quædam absurda, &c. Gal. lib.8. de Hipp. & Plat. decret.c.9. & alibi. Enimvero aliquando specialiter, & accurate *dogma* Medicum dicitur, quod nititur vera ratione, & experientia. Hinc & *Medicina dogmatica*. & *Medici dogmatici*, δογματικοί, item λογικοί, contradistinguuntur ab aliis sectis, Methodica, & Empirica, earundemque sectatoribus. Galen. de subfig. Empir. cap.7.8. & 9. & alibi, lib.de secta, de opt.sect. &c. Jung.Gorr. d.l. & alios.

Dolichos, δολιχός, interdum & δόλιχος, triplicem habet significationem. I. notat legumen oblongis siliquis constans quod aliis *Phaseolus*, aut *Lobus* dicitur.Gal. l.1.de Al.Fac. cap.28. Deinde significat *Cursum*, aut certum curriculi spatium duodecim, aut secundum alios viginti quatuor stadiorum, & ita cursum diu continuatum. Galen. l.2. de san.tu.c. 10. fin. Junge C.Hofmann.comm. ad Galen.de U.P.n.481. ubi & δολιχεύειν, i.e. *dolichum currere*, & δολιχοδρόμοι legitur. Denique adjectivum est, & significat *longum*, prolixum. Vid. Lexicographos.

Dolicholithos, δολιχόλιθος, hoc nomine appellavit D. Georg. Hier. Velschius lapidum genus ex Comitatu Tyrolensi ad se allatum, nigricans, phaseolos magnitudine, & figura accurate repræsentans, attritione nonnihil odoratum. Eph.Nat.Cur.Ann.I.Obs.157.

Dolium, πίθος, quid significet, & pueri norunt. Varium quoque usum habent *dolia* in arte Medica, & Pharmaceutica. Præsertim vaporarii hydropicorum per *dolium* meminit Galen.l.de util.resp.cap.4. *Dolia*, quæ musto, vel vino replentur, collocanda esse cum interstitio, ne inter sese vitia serpant, ex Plinio lib.14. c.21. notavit Lind. Ex.X. §.184. *Doliolum* diminutivum est, Gr. πιθάριον, *Doliola* ex Tamarice parata spleneticis proficua laudat Rhod.ad Scrib. c.128. Parantur etiam ex larice, Juniperο, betula, &c.

Dolo, ἄλγος, ἄλγημα, ὀδύνη, πόνος, &c. in genere tristis est sensus, ut *Voluptas* blandus, vel suavis. Gal.l.2.de L.A. c.2. unanimi quoq; Medicorum consensu certum est, *Dolorem* non esse morbum, sed symptoma, & quidem Actionem læsam. Qualis vero actionis

læsæ

læſæ ſpecies fit, nondum expeditum eſt. Plerique veteres, & recentiores ſtatuunt, actionem eſſe *depravatam*, & quidem actionem *Tactus*. Nobis vero veriſimilius videtur, eſſe p.n. *Auctam*, uti demonſtravimus in Dogm. Noſtr.Medic.Gen. num.273. ſeqq. Alii referunt ad Animi paſſiones, ſive Affectus, v.g. Wvillis de An.Brut.Part.I.cap.9. & Charlton. Exerc. Pathol.8. Differentiæ *doloris* ſunt multifariæ, v.g. *Dolor* Gravativus, Denſivus, Acutus, Punctorius, Rarus, Levis, vel cum ſtupore quodam Pulſativus, Ulceroſus, Pruriginoſus, Criticus, &c. Inter recentiores videatur & Laurent.Bellin. in ejus Opuſc. Medic. tr. de morb.cap.pag.563. ſeqq. Cauſſa *doloris* proxima conſiſtit in ſolutione continui partium nervoſarum repente, & cum vehementia, ſed diverſimode fiente, unde anima mediantibus ſpiritibus animalibus perſentiſcit. Cæterum quod vocab. *Dolor* etiam ſumatur pro ipſo morbo, & parte affecta, patet ex Rhod. in Scrib. in not.p.16. & Rob.Keuch. ad Q.Seren.in not. p.116.

Dolus, δόλος, δολοφροσύνη, ſignificat *deceptionem*, fallaciam aut circumventionem. Hunc Medico quandoque eſſe licitum, teſtatur Rolfink. P. ac Meth.Med.Spec. l.14.ſ.3.cap. 17. & aliæ Obſervationes. Omnis vero *dolus malus* abſit a Medico, ceu viro probo, cui ſuprema lex eſt, Salus Ægri. *Fallacias* etiam Chirurgicas quære apud Scult.Arm. Chir. in Indice primo lit. F.

Domesticus, οἰκεῖος, quid proprie ſignificet, huc non pertinet, & cuilibet notum eſt. Per translationem in Medicina notat id, quod alicujus naturæ eſt familiare, conveniens, accommodum. Unde & morbi quidam dicuntur *domeſtici*, h. e. οἰκεῖοι, Hipp. 2.aphor.34. Vide Diet.n.605. Ita & de muliere quadam ſibi familiari, vel *domeſtica* uſurpat Hipp. de natur. puer.IV.9. Hoc quoque Epitheto exornatur *Syrupus de Spina Cervina* in diſpenſatoriis, quando *domeſticus* vocatur, hauddubie ad commendationem pro uſu frequentiori, quamvis non ubique ſit in uſu, ob nauſeam, & ſegnitiem, ob quas etiam exulare juſſit Ludov.in Pharm Diſſ.I. d.152. Alii vero ejus uſum in infantibus valde commmendare non verentur.

Dominatus, δυναςεία, a δυναςεύω, *Dominor*, dominatum teneo, prædominor. Dicitur vel de tempeſtate, quæ vel in toto anno, vel in certa ejus parte prævalet, & *dominium* obtinet. Hipp.3.aph.5. Gal. vocavit κρατῆσαι c.3.in 3.Epid.t.8. vel de humoribus prærogativam præ aliis, & ſuper alios habentibus, 6. Epid.ſ.5.t.18. ubi προςατεῖν legitur, quod vocab. Gal.*per dominatum* expoſuit, a verbo προςατεῖν, præeſſe. Vid. Dieterich. num.214. Ita Aer dicitur δυνάςης, *dominus*, dominans, prædominans in omnibus ſymptomatibus. Hipp. l. de flatib.IV.9.

Domitus, ſupin. verbi *Domare*, accipitur pro *valde cocto*, a Q.Sereno in hoc verſu: *Ovum valde teres domitum ferventibus undis*: Græce κάθεφθον. Vide Keuchen. in not. ad illum, p.153.

Domus, *Domicilium* (veteribus *Domicolium*, teſte Keuchen. d. l. pag. 128.) Græce οἶκος, quid ſignificet, nemini non notiſſimum eſt. *Domorum* vero quoque rationem eſſe habendam Medico, exemplo reconvaleſcentium demonſtrat Galen. lib.7. Meth.Med. cap.6. Jung.l.10. cap.8. & alibi. Ita inter cauſſas morbificas refertur *Domus* recenter calce illita, a Galen.lib.7. de Uſ.Part. cap.8. (ad quem locum adde C. Hofmann. comment. num.465.) comm.1.in 1. prorrh. t.8. lib. de uſ. reſpir. cap.4. &c. Quomodo *Domus* elotæ, vel clauſæ virus peſtilens infringant, ſcripſit Helmont.in Tumul.peſtis. §.Præſervatio. Cæterum vox *domus* per metaphoram cochlearum quoque teſtis, & ſpeluncis ferarum tribuitur, docente Keuchen. ad Seren.p.185.

Dono, Δίδωμι, ſumitur interdum pro *Exhibeo*, *Do*. Scribon.n.13. quamvis Barthius parum Latine dictum judicaverit, l.49.adverſ. cap.26.

Donum, δῶρον. Vide *Doron*. *Donum Veneris* quid dicatur Chymicis, vide apud Libav. defenſ.I. contra Scheunemann. Tom.III. Oper. pag.20.

Dorcadizon, δορκαδίζων. Vide *Caprizans*.

Dorcas, δορκάς. Vide *Capreolus*.

† Dorea, qui interdiu, non noctu videt. Rhaſ. & Mer. de affect.ocul.c.1.

† Doridus humor, apud Q.Seren.l.aqua marina, prout apud Virgil.Ecl.X.Doris amara, G. Barth.Adv.l.18.c.16.

Doris, *Dorid*es *humor*, ſignificat *aquam marinam*, præſertim apud Poetas. Uſus Q.Seren. in Medicina metrica. Vide Keuch. in not. ad illum p.150.271.

Dormio. Vide *Somnus*. *Dormire* an aperto ore conducat? Vide C.Hofm.in comm.ad Gal. de U.P.n.402.813.

Doron, δῶρον, ſignificat *donum*, rem aliquam gratis ab altero acceptam. Ita ipſa quoque Medicina *Donum Dei* jure dicitur, & Medicus a Siracide cap. 38. Ita Sanitas inter bona temporalia præſtantiſſimum *Dei Donum* laudatur. Porro Græc. δῶρον, idem ſignificat, quod δοχμὴ, *palmus*: unde δίδωρον, τετράδωρον, πεντάδωρον, &c.

Dorpestos, δόρπηςῷ, aut δορπηςὸς, significat *cœnam*, aut cœnæ tempus, apud Hipp. l. 5. Epid. XI. 17. Jung. Foef. p. 169.

Dorpos, δόρπῳ, idem quod δορπηςὸς, *cœna*. Gorr. p. 114. quamvis Lang. l. 1. ep. 55. per *prandium* verterit, quod & cœnam ἐπιδορπίδα dici statuerit.

Dorsalis, νωπαῖῷ, dicitur de *Medulla spinali*, a Galen. 5. aphor. 65. Est etiam epitheton certæ speciei Atrophiæ, quæ dicitur *Tabes dorsalis*, quæ libidinosis, & Veneris nimis deditis familiaris; in qua febris expertes bene quidem comedunt, nihilo tamen minus colliquantur, & marcescunt, conquerentes sibi videri ex superioribus partibus e capite veluti formicas in spinam prorepere, & una cum urinæ, alvique excretione semen quoque liquidum copiose effluit, unde ad generationem postea fiunt inepti. Cujus caussa sine dubio in succi nutritii, sanguinisque tenuioris vitio colliquativo, spiritus quoque animales irritante, consistere videtur.

* Dorsum, νῶτον, in plur. νῶτα, dicitur posterior pars Thoracis, sive medii ventris a cervice usque ad septum transversum. Celsus vocab. νῶτον plerunque reddidit per scapulas, in text. Hipp. 2. prorrh. XXXVI. 14. 15. XLIV. 3. 6. aph. 22. Verum strictius, quam par est, recte animadvertente Foes. Oec. p. 436. Alii latius acceperunt *Dorsum*, dicentes totam posteriorem corporis partem ab occipite usque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris compactam, uti Arist. l. 1. Hist. An. c. 15. Verum accuratius Anatomici lumbos, & os sacrum cum coccyge ad continentes imi Ventris, sive abdominis referunt; *Dorsum* vero posteriorem Thoracis partem constituunt. Barth. l. 2. Anat. in procem. Gr. dicitur μετάφρενον, Gal. Introd. cap. 10.

Dosis, δόσις, usitatissimum Medicis vocabulum, quo innuitur *quantitas* medicamenti vel simplicis, vel compositi, quæ una vice homini præsertim ægro exhibetur. Ejus inventio determinata adeo est difficilis, ut nihil sit, quod in Praxi Medica artem magis reddat conjecturalem, quam singulorum præsidiorum quantitas. Galen. de cur. rat. p. S. M. c. 12. Nihilominus omnem operam impendat Medicus, præsertim in purgantibus, ne vel ægrum in discrimen vitæ conjiciat, vel Medicus sese ludribio exponat. Paracelf. defens. 3. & Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Vide Dogm. Nostr. Med. Gen. P. VI. c. 6. pag. 755. seqq. & not. ad Jessen. de Sang. V. S. miss. p. 131. De *Dosibus* plerorunque medicamentorum vide, præter alios, apud Schroder. l. 1. c. 33. & Excels. D. D. Georg. Franci, Prof. Heidelberg. Fautoris, & Amici nostri Appendicem Synopseos Instit. Medic. continentem Delineationem Dosium Medicamentorum.

* Dothien, δοθιήν, id est *Furunculus*, Galen. l. 2. Meth. Med. cap. 2. de quo nomine notavit Galenus, quod nec locum affectum repræsentet, nec caussam, quæ ipsum efficit. Significat autem tumorem ἀποςηματώδη, ex crassis humoribus in carnosis plerunque partibus consistentem, mitem quidem, cum solam cutem occupat, sed pervicacem, & malignum, ubi subter actis radicibus erumpit, l. de tum. p. n. c. 15. Jung. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Est ex genere inflammationum in abscessus degenerantium, & respondent *Varis*. Meminit quoq; Hipp. l. de Aff. XXX. 12. & l. 6. Epide. sect. 3. t. 28. Vid. & Ægin. l. 4. c. 23. Junge Sennert. l. 5. Med. Pr. p. 2. c. 9. Caussa ejus consistit in sanguinis crassioris, & fœculenti extravasati collectione.

Doxa, δόξα, duplicem habet significationem. (1.) notat *opinionem* incertam de aliqua re. Unde qui tales fovent opiniones, dicuntur δοξαςικοί. (2.) significat famam, *gloriam*, & honorem, cujus etiam rationem probe habere debet Medicus, monente Hipp. l. de dec. orn. V. 8. ad quem locum vide egregiam exercitationem Linden. S. M. Ex. II. §. 23. Vide & *Gloria*.

Dracatium, id est *Saturnus*. Ruland. & Jons.

Dracma, δραχμή, nomen est ponderis, & mensuræ. Duplex fuit olim, *Ægyptia*, & *Attica*. Illa pendet obolum, scribente Cleopatra; hæc vero scrupulos tres, vel obolos sex, qualis etiam hodieque usitata est in officinis. Harum octo faciunt unciam: Signum est ʒ, Olim fuit, ∀ Gal. de pond. & mens. c. 2. Mensuralis *Drachma* etiam octava pars unciæ est, & nonagesima sexta libræ. Dicebatur & olim ὁλκή, *Holca*, ejus nota fuit ⌒ο⌒ Gal. d. l. Vid. Gorr. p. 115.

Drachum, est terminus Paracelsicus obscurus, cujus meminit in Philosophia l. 4. tract. 1. cap. 3. in fin. Videtur denotare ultimam dissolutionem elementi aquæ, vel ejus consumtionem.

Draco, δράκων, est vocabulum multæ significationis. (1.) nomen est *piscis marinis*, qui & *Araneus* a quibusdam vocatur, cujus pleniorem descriptionem legesis apud Aldrovan. lib. 2. de pisc. cap. 50. De hujus ictu venenato, & remediis adversus illum egit quoque Gal. lib. 9. de Simpl. Fac. 2. Sulphur. & lib. 11. §. 2. Draco marinus, &c. Alias caro ejus inter alimenta nihilominus refertur, & quidem duræ carnis, lib. 2. de Al. Fac. cap. 31. (2.) significat

Serpentem variæ formæ, & magnitudinis monstrosæ, de quo legatur d. Aldrov. l. 2. de Serp. & Dracon. cap. 12. ubi statim ab initio homonymiam hujus vocabuli prolixe declarat. Huc referri debent observationes de *Draconibus Carpathicis*, & eorum speluncis, quæ extant in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Observ. 139. & 194. Præter has proprias significationes, (3) a Spagyricis frequentissime tribuitur hoc nomen *Mercurio*, sive *Argento vivo*, non solum in operationibus Lapidis Philosophici, uti videre est in scriptis Basilii Valentini, & passim in Theatr. Chym. Ruland. in Lexic. Libav. aliquoties; sed & in operationibus medicamentosis e Mercurio paratis. Ita Mercurius dulcis sublimatus, sive meteorizatus dicitur *Draco mitigatus*, Schrod. l. 3 c. 15. p. 406. Duo *Dracones* Quercetani sunt Argentum vivum sublimatum, & Regulus Antimonii. Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. cap. 9. *Draco* etiam dicitur *Sulphur*, quod extrahitur e corporibus per magisterium. Luc. Rodargirus de solut. Philos. cap. 6. in Theat. Chym. Vol. 5. pag. 735. Reliquas significationes, ceu huc non pertinentes, omittimus.

Draconites, *Dracontias*, sive *Drachates*, δρακοντίας λίθος, nomen Gemmæ lapideæ, de qua Plinius pluribus lib. 37. cap. 10. quod fiat e cerebro draconum. Sed nisi viventi abscindatur, nunquam gemmascit, invidia animalis mori se sentientis. Igitur dormientibus draconibus caput amputari debet, & ita auferri. Ruland. Ei tribuunt virtutem omnia venena fugandi, & venenosos morsus curandi. Tales etiam *Draconites* ex nostris Hydris, & Chelydris colligi ferunt nonnunquam, de quibus idem Ruland. opinatur, vel ex cerebro hydriorum colligi, vel ex spuma per attritionem mutuam excitata generari. Enimvero Fr. Hofmann. detexit hanc fraudem, dicens, concurrere circumforaneorum imposturam, plebeiis obtrusam, dum nihil aliud sunt, quam Chelæ, vel Squillæ marinæ, quæ dentatæ ab uno latere interiore semifalcatæ, ebore quovis nitidiores, quas affabre ea parte, qua dearticulatæ fuerunt, committunt, capsulisque osseis, & ligneis decenter inserunt, vulgo *Schlangen*, *Ardulein*. In Clav. ad Schroder. l. 3. c. 8.

Dracontion, δρακόντιον, Latine *Dracunculus*, duplicem potissimum habet significationem: *Botanicam*, quæ non est hujus loci, dum plantam Aro similem acrioris facultatis denotat. Ruland. vult, etiam hoc nomen competere Crassatellæ, vel Ophioglosso, in Lex. Et *Pathologicam*, quando significat ulcus, quod lationem habet nervi a proxima parte. Dicitur vero *Dracunculus*, quod nervus in motibus membri recedat in ulcus, & sese in illo occultet. Galen. in def. Medic. Vel sunt corpuscula nervosa, frequentius in tibiis genita, calore, crassitudineque lumbricis similia, in Arabiæ locis familiaria. Galen. lib. 6. de Loc. Aff. cap. 3. quem tamen affectum ipse nunquam vidit. Aetius ex Leonida *Dracunculum* lumbrico similem esse dixit, interdum magnum, alias parvum reperiri, & frequentius quidem in cruribus, aliquando vero & in brachiorum musculis oriri, & consistere, nasci autem in Æthiopia, atque India maxime pueris, lumbricis latis non absimilem, moverique sub cute sine molestia, verum temporis progressu circa *Dracunculi* extremitatem suppurationem fieri, cuteque aperta *Dracunculum* caput exerere, quem si quis tentet attrahere, dolorem ingentem moveri, præsertim si eum abrumpi contigerit. Quod enim intus relinquitur, acerbissimos dolores excitare, proinde ut ne intro animal recurrat, valido filo brachium constringi oportere, idque quotidie agendum esse, ut *Dracunculus* progrediens paulatim integer excludatur. Verum Soranus, ut refert ex eo P. Ægineta lib. 4. cap. 59. non existimat animal esse, sed nervosam quandam substantiam, quæ opinionem motus solum præbeat. Sed quid revera sit, nemo Medicorum explicare potest, qui Europam incolunt; posse tamen animal esse, ratio nobis dictat, cum non modo in ventriculo, atque intestinis creari, verum etiam ex cute erumpere tum pediculos, tum majora quandoque animalia, compertissimum habeamus ex historiis. Incertitudinem quoque hanc, quid de veterum *Dracunculis* statuendum sit, non diffitetur Horst. lib. 8. Consult. & Epist. Medicin. Observ. 8. Tom. II. Oper. pag. 409. Meminit & eorundem in Instit. Med. Disp. XI. in additam. Tom. I. Oper. pag. 299. Item Casp. Rejes Camp. Elys. quæst. 36. num 7. Jungatur D. Etmulleri Observatio de *Crimonibus*, quæ extat in Actis Eruditor. Lips. Ann. 1682.

* Dracunculus, δρακόντιον. Vide *Dracontium*.

Dragantum, vel idem quod *Tragacanthum*, species Gumm. cujusdam; vel est idem quod *Vitriolum*, vulgo *Zegi*, præsertim *Hispanicum*. Rul. in Lex.

Drageta, idem quod *Tragea*, apud Forest. l. 2. Obs. Chir. O. 3. in Schol.

Dragmis, δραγμίς, dicitur *Pugillus*, quantum tribus digitis comprehenditur. Hippocr. l. 2. de morb. LIII. 26. lib. 1. de morb. mul. CI. 58. lib. de nat. mul. XXIX. 11. XC. 4. lib. de int. aff. LIIX. 6. Interdum scribitur per χ, δραχμίς, quam

quam scriptionem etiam Lind. retinuit. Verum videtur accuratior esse per γ, δραγμὶς, quia descendit a verbo δράττω, prehendo: unde & δράγμα, *manipulus*.

Draptos, δραπτὸς, *Dilaniatum*, divulsum, dilaceratum significat. Galen. in Exeg. dict. Hipp.

Drasticos, δραστικὸς, i. e. *Activus*. Usurpatur de Medicamentis præsentis efficaciæ, & multarum virium, in specie de purgantibus fortioribus usurpari quoque solet.

Driff, *Drif*, Helmontio dicitur *Lapis Butleri*, vel ejusmodi potestativum, fermentativumque remedium, tr. *Butler*. Paratur ex Usnea, sale marino, & Ente veneris, cum Ichthyocolla soluta, habeturque *Periapton Salutis Magneticum*, quo solo attactu extremo linguæ apice salutem afferri creditur, Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obs. 53. Schol. Plura de *Drif* vide apud Joh. Marcum Marci in Philos. veter. rest. P. IV. sect. 1. subsect. 9. Ejus efficaciam suspectam reddere ausus est D. Ludov. in Pharmac. Differt. I. p. 125. Alii ex modernis docent parari *Driff* ex capite mortuo Vitrioli Veneris beneficio salis volatilis Urinæ a fœtore liberati. Differt hoc Driff a Mercurio Diaphoretico, ut & Oleo Vitrioli Veneris. D. Etmull.

Drimyleon, δριμυλέων, i. e. *acris leo*. Ita impudentissime appellasse Menodotum Empiricum omnes Medicos, & Philosophos, qui ratione niterentur, δριμυλέοντας, & δριμυμώρους, i. e. *acres fatuos*, sive stultos, testatur Gal. l. de subfig. empir. c. 13.

Drimymoros, δριμύμωρος, *acris stultus*. Vide *Drymileon*.

Drimyphagia, δριμυφαγία, significat *esum acrium*. Usus aliquoties hac voce Dioscorides: usi & alii Medici. Gorr. in def. p. 116.

* Drimys, *Drimytes*, δριμὺς, δριμύτης. Vide *Acre*. Confundi interdum cum *Acido*, τῷ ὀξεῖ, docet Gal. l. 1. in 6. Epid. t. 29.

Drogista, μυρεψὸς, μυροπώλης, idem quod *Pigmentarius*, Pigmentorum institor. Rhod. ad Scrib. in not. p. 62.

Dromedarius, vel *Dromeda*, est genus *Camelorum*, cujus descriptionem pleniorem vide ap. Aldrov. lib. de quadrup. bisulc. cap. 34. & circa structuram Anatomicas observationes in Oldenburg. Actis Philosoph. Anno 1669. in Julio.

Dromos, δρόμος. Vide *Cursus*.

Dropacismus, δρωπακισμὸς. Vide *Dropax*.

Dropacistos, δρωπακιστὸς, dicitur vel de *Dropacibus*, vel de similibus topicis medicamentis, quæ *Dropacum* modo illinuntur, quæ alias a Gal. appellantur πιττώσεις, *Picata* medicamenta, c. 3. de iis, q. in med. t. 32.

* Dropax, δρώπαξ, est medicamenti rubificantis forma quædam, interdum liquidioris, in modum malagmatis, interdum siccioris, Emplastri modo, prout usus exigit, parata, vel ad alimoniam, & vitam partibus conciliandam, vel etiam ad vitia inveterata, & contumaciora educenda inventa. Dividitur in Simpliciorem, & Compositum: in *Dropacem* veterum, & Recentiorum. Vid. Morell. Form. rem. l. 2. s. 1. c. 14. Schrod. l. 2. c. 53. Fr. Hofman. in clav. ad h. l. Dicitur & *Picatio*, πίττωσις, item δρωπακισμός. Rolf. O. ac M. M. Spec. l. 4. s. 9. p. 2. Vocatur & ψίλωθρον, *depilatorium*; ab effectu, quod pilos evellat. Keuchen. ad Q. Seren. p. 196.

Drosatum, δροσατὸν, idem quod *Rosatum*. Keuch. d. l. p. 226.

Drosomeli, δροσόμελι, *mel roscidum*, quod & ἀερόμελι vocatur, q. d. *mel aerium*. Hodieque dicitur *Manna*. Junge Galen. l. 3. de A. F. c. 39. Vide *Mel*. *Manna*.

Drosos, δρόσος. Vide *Ros*.

Drupa, δρυπετὴς, epitheton Olivæ, q. d. *decidua*, caduca. Ægin. l. 1. c. 81. De hoc voc. vide Hier. Mercur. Var. Lect. l. 1. c. 3. & C. Hofm. l. 5. V. L. c. 1.

Dryinus, δρύϊνος, q. d. *Querculus*, nomen serpentis venenosissimi, & fœtentis, cujus meminit Gal. de Theriac. ad Pison. c. 8. Ægin. lib. 5. cap. 15. Ita dicitur, quia ad quercuum radices degit. Delineationem, & descriptionem ulteriorem vide apud Aldrovand l. 1. Hist. Serpent. & Drac. c. 14. Dicitur, & *Chelydros*, χέλυδρος.

Drypetes, δρυπετὴς. Vide *Drupa*. Dicitur etiam *Drupus* de aliis fructibus maturis, & deciduis. Gorr. d. l.

Dryopetis, etiam significat *Ranunculum viridem*, sive *Calamiten*, a calamis, in quibus degit, ita dictum. Schroder. lib. 5. clav. 1. num. 31.

Dua, pro *Duo*, antique dici, patet ex Scribon. n. 45. 81. 82. 156. &c. pondo *dua*. Vide Rhod. in Ind. Scrib. p. 375.

Dualitas, δυὰς, i. e. numerus binarius, quam nonnulli materiam infinitam esse dixerunt, sed stulte, judicio Galen. lib. 3. de dieb. critic. cap. 11. *Dualitatem* morbum dixit, quemadmodum *Unitatem* sanitatem, Ger. Dorneus in tract. de Vita brevi, Tom. I. Th. Ch. imo mortem per dissectionem ab unitate recessum, & corruptionem. Idem tr. Physica Genesis, p. 357.

Duamir, species Serpentum ingredientium compositionem Theriacæ. Ruland. Sunt ergo Viperæ.

Dubel coleph, est compositio e Corallio, & Carabe. Rul. in Lex.

Dubelech, dicitur apostematum cavitas in genere manifesta cum solutione continui. Rul. & Johnf.

Dubletus, idem quod *Nodus*, estque Tumor pituitosus ad Abscessus cum folliculo pertinens. Amat. Lusit. cent. 3. cur. 100. in Sch. Forest. Chir. Obs. l. 3. Obs. 7. Schol. Habetur alias pro vocabulo generali apud Arabes, quod æquipollet Gr. ἀπόστημα, & Lat. *Abscessus*, sive *Vomica*, J. H. Velsch. ad Marcell. Cuman. Obs. 8. Cent. I. p. m. 38.

† Ducia, stillicidium aquarum naturalium, Italis Amat. Lusit. Cent. 3. Cur. 65.

Ducia, a Barbaris dicta fuit *Gutta*, vel *Cura per Stillicidium*, Fallop. tr. de aq. therm. & met. c. 10. & 13. Tom. I. p. 229. 249. Apud Andr. Baccium legitur *Ducia*, cujus duplicem modum tradidit de Therm. l. 2. c. 14. p. 112. seqq.

Duco, ἄγω, i. e. *Educo*. Vide *Ago*. Aliquando *ducere* etiam idem esse, quod *Bibere*, monstrat Keuch. ad Q. Seren. p. 193. 194. Alias *Duco* sumitur pro *Traho*, ἕλκω. Unde

Ductilis, *Ductibilis*, ὁλκιμ☉, ἀνέλκιμ☉, dicitur de eo, quod distractum propter visciditatem non divellitur, sed continuum manet. Usurpatur de farina triticea. Hipp. 2. de artic. t. 44. vel 45. Per metaphoram etiam Gal. attribuit dolori hepatis continuato, & qs. viscido, lib. 2. de L. Aff. cap. 8. Ita & Metalla *Ductibilia* vocantur omnia, quæ sunt liquabilia, quæ originem ducunt ex Mercurio. Nam materia eorum est substantia aquea, mista cum substantia terræ, commistione forti, & non potest unum ab altero separari. Richard. Anglicus in Correctorio cap. 5. Theatr. Chym. Volum. II. p. 288.

Ductus, ab Anatomicis sæpe sumitur pro *Canali*, αὐλὸς. Vide *Canalis*. Ita apud Barth. leguntur *Ductus* Chyliferus, libell. 1. c. 3. appendic. 2. *Ductus* Lactei, Roriferi, Biliarii, Pancreaticus, Lymphatici, &c. Quære in Indice dict. Auth.

† Dudaim, Hebreis Mandragora. Resp. med. Epist. 60.

Dudaim, Heb. *Mandragoram* denotare dicit Scroder. l. 4. cl. 1. n. 201. quod ventilare non est hujus loci.

Duelech. Vide *Dulech*.

Duenec, est *Mercurius Philosophorum*, qui & *Leo viridis*. *Dux* solutivus auri, Libav. Apoc. Hermet. part. poster. in procem.

Duenech, est *Antimonium*. Rul. & Johnf.

Duenez, *limatura ferri*. Idem.

Duella, dicitur tertia unciæ pars, octonis scrupulis terminata. Rhod. ad Scrib. n. 145.

Duellum, μονομαχία, in genere significat pugnam, & concertationem inter duo. Sumitur autem vel in bonam, vel in malam partem: In bonam, quando dicitur *Duellum* Animi cum Corpore a Ger. Dorn. tr. Vita Brevis, Theatr. Chym. Vol. I. pag. 234. 472. seqq. In malam, quando caussa morbifica pugnat cum calore, & flamma Vitali, & ita coincidit cum *Dualitate*.

Dulcacidum, ὀξύγλυκυ, (an non & γλυκύοξυ) quando mistura est facta dulcis, & acidi, Robert. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 126. 127. 143.

Dulciarius, σησαμοῦς, vocatur pistor, qui panes mellitos conficit, sive bellaria, & placentas ex melle. Gal. l. 1. de sem. c. 4.

Dulcedo, *Dulcor*, γλυκύτης, *Dulcis*, γλυκύς, dicitur vel de qualitate gustatili, sive sapore, vel materia suavem saporem habente, & moderato suo calore cognata, & familiari. Hinc & Hippocr. κατ᾽ ἐξοχὴν per γλυκὺ intellexit sanguinem in oppositione ad τὸ πικρὸν, amarum, id est bilem flavam, l. de nat. hum. t. 4. Dulcia proprie dicta ex acido constare, probare conatus est diversis phænomenis, & experimentis Junken. Chym. Medic. Phys. P. I. sect. 2. cap. 8. pag. 133. seqq. Interdum *Dulce*, γλυκὺ, pro vino dulci posuit lib. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 1. Dicitur Latinis *passum*. Accipitur aliquando latius pro omni sapore suavi, quatenus opponitur salso, acri, amaro. Ita quicquid ἄποιον est, *dulce* vocatur, v. g. aqua *dulcis*, licet sit insipida. Præter has proprias significationes accipitur *Dulcedo*, & *Dulcis* pro Voluptate, & Grato. Ita ab Anatomicis, v. g. Columbo *Clitoris* dicta fuit *Dulcedo Amoris*. Barthol. lib. 1. Anat. cap. 34. A Chymicis Cerussa vocatur *Dulcedo Saturni*, Rul. De *Dulcedine* Saturni vide quoque Lib. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 36. De *Dulcedine* Vitrioli, & Mercurii, l. 8. c. 14. &c.

Dulech, *Duelech*, terminus est Paracelsicus, & Helmontianus. Rulandus ita describsit: *Dulech* est Tartari species, in humano corpore, lapis spongiosus, periculum, & dolorem maximum creans. Verum Parac. contradistinguit a Tartaro, dicens, esse medium quid inter Tartara, & calculos, l. de morb. Tart. cap. 11. & alibi. Quid Helm. de *Duelech* statuat, vide in tract. de Lithias. c. 2. 3. 4. seqq.

† Dulcigini Venetor. Thrasi Venetorum, Kaavvolf. Itiner. Orient. c. 4.

† Dulcichinum, Bulbocastanum. Doronicum, Calamus, & Juncus odoratus. Moly. Ep. 4.

Duo, δύο, quid significet, notum. *Duo* dissimilia non posse conjungi sine medio, legitur in M. Joh. Isaaci oper. mineral. c. 141. Theatr. Chym.

Chym. Vol. III. p. 508. Ita & Lap. Philos. vocari *Opus ex Duobus*, vide in Lagn. Harm. Ch. cap. 2. Vol. IV. p. 733. seqq.

* DUODENUS. Vide *Dodecadactylos*.

DUPLEX, διπλοῦς. Vide *Diploos*.

DUPLICATIO, διπλασιασμός. Vide *Diplasiasmos*.

DUPONDIUM, διώβολον, nomen ponderis, pendetque drachmas quatuor. Gal. l. de pond. & mens. ex Cleopatra.

DURACIENA, epitheton malorum *Persicorum*, ceu peculiaris species, a quorum nucleis cultro, aut dentibus caro ægre avellitur. Lang. l. 1. ep. 67.

DURATIO, διάρκεια, significat rei alicujus permanentiam, absque omni vicissitudine, uniformem constantiam. Helmont. tr. de Tempore n. 35. De ficta illa, & impia *duratione* hominis Astralis Crolliani vide Libav. Exam. Phil. vivent. sec. Hartm. sect. 13. Tom. IV. Oper. p. 120. fin.

DURATUS, σκληρυνθεὶς, pro *Induratus*, a verbo *duro*, i. e. solidius aliquid reddo. *Durata* ova, caseus, &c. *Duratum* etiam pro *Macerato* accepit Scrib. n. 23. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 377.

DURDALES, dicuntur Paracelso Spiritus corporei, inhabitatores arborum. Philosoph. ad Athen. l. 1. text. 13. Rul. & Johns. in Lex.

* DURITIA, *Durities*, σκληρότης, σκληρυσμὸς, *Durus*, σκληρὸς, dicitur de qualitate tactili corporum, solidorum, quando tractui renituntur, nec sponte cedunt, Græc. ἀντίτυπα. Gorræus dividit *durum* in tres species: in summe, vel absolute *durum*, ut terra: in excessive *durum*, ut os, cornu, unguis, &c. & in comparative *durum*, quod respectu alterius mollioris ita dicitur, licet absolute non sit *durum*. Ita Pulsus *durus*, Gal. dicitur σκληρὸς σφυγμὸς, ubi arteria siccior, rigidiorque in modum corii apparet, lib. de puls. ad Tyron. cap. 3. Ita *dura* mater vocatur membrana, sive meninx *crassa* exterior, cerebrum investiens, saltem comparative ad interiorem Tenuiorem, quæ *Pia* mater vocatur. Omnem *duritiem* esse ex sale, vult Parac. Paramir. lib. 2. cap. 1. Ita *durities* Tartari ex sale miner. lib. 1. de Tart. tr. 4. cap. 2. in not. *Duritia* alia est naturalis, alia præternaturalis. Inter has pertinet *durities* mammarum, Scribon. num. 220. Hepatis, Lienis, quæ *Scirrhus* dicuntur. *Dura ulcera*, Gr. ἰχθυώδη, i. e. verrucosa vocant, quæ callum contraxerunt, & prætumidas, ac duras oras habent. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 12. Cur *dura* corpora non sentiant, vide C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 160. Accipitur etiam pro *siccitate*, & *asperitate*. Ita cutis *durities*, apud Hippocr. l. 4. Epidem. XXVII. 11. Aliquando pro *obstructione*. Ita Alvus *dura* legitur 3. aphor. 15. Interdum tropice *durus* sumitur pro gravi, molesto. Ita Anginæ, & Paraplegiæ Hipp. dictæ sunt *duræ*, l. 6. Ep. s. 7. t. 1. Ita Acetum *durum* apud. Q. Seren. in lib. metrico, §. Porrigini depellendæ. Vide Keuch. in not. p. 98.

DUUM, sæpe occurrit apud Scribon. Pondo *duum*, pro *duo*, vel *duorum*, n. 15. 56. 63. 65. 66. &c. Vide in Lex. Scrib. Rhod. d. l.

DUUMVIRATUS, terminus Helmontianus, quo indicare voluit potestatem peculiarem in totum corpus, quam conjunctive habent Lien, Ventriculus, tract. Septuplex Digestio, num. 11. Vide & integrum ejus tractatum de jure *Duumviratus*.

DUX, ἡγεμὼν, Chymicis vocatur *Mercurius Philosophorum*. Vide *Duenec*.

DYNAMIS, δύναμις, significat *facultatem*, *potentiam*, a qua actio procedit. Terminus in medicina usitatissimus. Vel ita describitur, quod sit proprietas totius substantiæ, vel essentiæ. Galen. 4. in 6. Epid. tex. 5. & alibi. Usurpatur vel de corpore humano, ejusque partibus, & ita plane coincidit cum *dispositione*. Vide *Diathesis*. Non solum de membris solidis, sed & humoribus, Hipp. lib. de vet. medic. XXXIX. 5. 6. ita de semine dicitur, quod insit δύναμις πλαστικὴ, *vis* plastica, sive *facultas* formatrix, quæ eadem est cum Anima vegetativa. Vid. C. Hofm. de gener. hom. lib. 2. cap. 1. seqq. vel de remediis, imprimis medicamentis, & alimentis, quæ etiam nihil aliud sunt quam proprietates, & dispositiones secundum totam essentiam, a quibus operatio procedit. De his vide dogm. nostr. Med. Gen. P. VI. c. 2. Dicuntur autẽ δυνάμεις, sive *facultates*, ad oppositionem eorum, quæ Actu sunt. Nam *facultates* indigent alio principio, quod prius in actum deducat sive actuet, nimirum calore nostro, vel flamma vitali. Ignis vero operatur actu secundo, citra nostram actuationem, & Aqua refrigerat immediate, &c. Δυνάμεις quoque haud raro vocantur ipsæ medicamentorum *compositiones*, apud Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1. ὑγρὰς δυνάμεις, lib. 4. cap. 1. ὀξυδερκεῖς δυνάμεις, id est aciem exacuentes compositiones, lib. advers. Lyc. cap. 7. τετραφάρμακος δύναμις, Tetrapharmacum medicamentum. Δύναμις sumitur quoque a Philosophis technice pro arte στοχαστικῇ *conjecturali*, qualis ipsa quoque est *Medicina*. C. Hofmann. instit. l. 1. cap. 1. §. 2. Linden. Exerc. V. §. 2. Linden. Ex. V. §. 12. Dogm. Nostr. in proœm. Jung. Foes. p. 17. Gorr. pag. 117. Vide *Vires*.

DYNASTEVO, δυναστεύω, significat principatum obtineo, prævaleo, *prædominor*. Usus Hipp.

3. aph. 5. Jung. Dict. n. 214. Unde δυνάστης, *dominator*. Vide *Dominatus*.

Dyoptra, (rectius *Dioptra*) Rul. dicitur asserculus perforatus, seu tabula lignea manubria a circa medium, in latum fissa, ut per eam faciei prætenta absque oculorum injuria ignis, atque operis modum contemplari possimus.

Dyota, est vas Circulatorium, a duabus auribus, vel una utrumque brachium lateribus applicatum habente dictum. Hujus inferior pars est in modum Cucurbitæ, cui impositus est Alembicus, in summo canalem, qui liquori infundendo inserviat, habens, in loco autem conveniente duobus rostris incurvatis, & in Cucurbitam a Capitello humorem condensatum devehentibus præditum. Rul. & Johns. in Lex.

Dys, δὺς, particula aliis vocabulis præfigi solita, notat imperfectionem, *difficultatem*, malignitatem, vel tale quid. In genere nihil boni, sed potius malum quid significat, v. g. *Dysenteria*, *Dysthimia*, *Dysuria*, &c. Vide Dieter. n. 205.

Disalthes, δυσαλθὴς, *curatu difficilis*, apud Hipp. 3. de art. t. 10.

Dysanios, *Dysenios*, δυσάνιος, δυσήνιος, significat *anxium*, morosum, *tristem*, qui non est animo securo, sed fere semper angitur. Hipp. l. 3. Ep. ægr. 2. post stat. pestil. Gal. in com. 3. l. 3. t. 82. Junge Foes. d. l. Gorr. δυσήνιος plane contrario modo interpretatus, quod sit is, qui non facile tristatur, p. 119.

* Dysæsthesia, δυσαισθησία, in genere *sensus difficultatem*, sive defectum sensuum, h. e. abolitam sensationem, vel imminutam significat. Gal. de diff. sympt. c. 2.

Dyscheres, δυσχερὴς, significat *difficilis* tractatu, a δὺς, & χεὶρ, quasi d. *manibus non facile tractabilis*. Unde adverb. δυσχερῶς, *difficulter*, cum molestia. Legitur apud Hipp. 1. aph. 25. idem quod δυσφόρως. Dict. n. 224.

Dyschrestos, δύσχρηστος, significat *discommodus*, incommodus, inutilis, quo difficulter uti possimus. Contrarium est εὔχρηστος, *commodus*, utilis. Occurrit apud Hipp. 2. aph. 54. Diet. n. 225.

Dyscroos, *Dyschrus*, δύσχροος, δύσχρους, *male coloratus*, fere coincidit cum ἀχρόοις, de quibus supra. Vide *Achrois*. Opponitur huic εὔχρους, *bene coloratus*. Utrumq; legitur in Hip. 5. aph. 42. Jung. Dict. n. 226.

†Dyscinesia, est motus perversitas, palpitationem interpretantur nonnulli. Gal. 3. aph. com. 17.

Dyscinesia, δυσκινησία, significat *impotentiam movendi*, h. e. vel abolitum, vel imminutum motum localem. Gal. de sympt. diff c. 2. Huic opponitur εὐκινησία, *facilitas ad motum*, mobilitas. Illud legitur apud Hipp. 3. aph. 17. Jung. Dieter. n. 218.

Dyscoeteo, δυσκοιτέω, significat *moleste cubare*, aut decumbere. Occurrit apud Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 25.

Dyscolos, δύσκολος, significat *difficilis*, molestus. Dicitur de morbis non facilibus solutu, gravioribus, cum periculo conjunctis, interdum & sine periculo. Frequenter legitur apud Hipp. 1. prorrh. s. 3. t. 25. 28. 49. Coac. t. 11. 13. 37. 309. item de signis malis, & molestis. Coac. t. 160. 276. Hinc & verbum δυσκολαίνω, *molestiam facio*, exhibeo, quod legitur 1. prorrh. s. 3 t. 16. Vide Foes. p. 172.

Dyscophos, δύσκωφος, vocatur, qui *graviter surdus* est, aurium gravitate laborans. Hipp. Coac. t. 197.

* Dyscrasia, δυσκρασία, significat *intemperiem*, & opponitur Temperamento, sive κρᾶσις. Vide *Crasis*. Est autem *Intemperies* duplex, Alia Sanitatis, alia Morborum. Illa est absq; manifesta læsione actionum conjuncta. De utraque vide Institutiones, & præsertim Dogm. nostra, P. 1. c. 3. & 2. c. 3. Dicitur etiam sæpe de ipsis humoribus: v. g. *Dyscrasia* sanguinis, i. e. sanguinis *intemperies*, h. e. in qualitate quadam excessus, aut defectus.

Dyscritos, δύσκριτος, *judicatu*, vel solutu *difficilis*. Usurpatur de morbis ad crisin difficulter pervenientibus, sive qui difficulter judicantur. Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur εὔκριτοι, *judicatu faciles*, 4. aphor. 29. 30. Coac. tex. 15. Alias vocantur & ἄκριτοι, Vide *Acritos*, & δύσλυτοι, *difficulter solubiles*. Galen. comm. ad d. aphor. 30. Jung. Foes. p. 173. & Dieterich. n. 219.

Dysecoia, δυσηκοΐα, idem quod βαρυηκοΐα, *auditus difficultas*. Forest. l. 12. Obs. 12. Schol.

Dyselcia, δυσελκία, significat *difficilem ulcerum curationem*, qualis est in corporibus mollibus, & multo humore præditis, v. g. in hydropicis. Legitur apud Hipp. l. 2. Epid. s. 1. n. 75. Hujusmodi humor vocatur δυσελκὴς, in quo ulcera ægre sanescunt, cui opponuntur εὐελκὴς. Utrumq; legitur 2. de R. V. I. A. tit. 51. Prius etiam l. 2. de morb. l. 5. Vide Foes. p. 161.

Dysenios, δυσήνιος, idem quod δυσάνιος. Vide *Dysanios*.

* Dysenteria, δυσεντερία, *difficultas intestinorum* cum exulceratione. Unde & Gal. l. 6. de L. A. ἕλκωσις ἐντέρων, exulceratio intestinorum vocatur. Celsus Latine expressit per vocab. *Tormina*, l. 2. c. 8. Ita & Scrib. n. 85. *Dysentericos*, id est *torminosos*, scripsit. Describitur in def. med. Galeno adscriptis, quod sit exulceratio intestinorum, cum inflammatione, & cruentarum, aut etiam strigmentosarum sordium ex-

excretione, morsum, alvi dolorem, ac intestinorum afferens. Vide & Dieter.num.216. Confer ad Hipp. l. de affect. XXV. & t.2.de diæta XIX.14.15.seqq. Junge Linden. Exerc. XVI. §.34.35. Accuratior definitio hæc fieri posset: *Dysenteria* est excretio alvi p.n. frequens, cruenta, strigmentosa, aut purulenta, interdum & aquea, vel lymphatica, cum dolore ventris, superveniente tenesmo, virium prostratione, aliisque symptomatibus, proveniens ab interna intestinorum exulceratione, & vasculorum corrosione, per, & propter acrimoniam humoris sanguinis, bilis, succi pancreatici, liquoris lymphatici oborta, febrem magis, vel minus malignam conjunctam habente. Vid. Vvillis pharm. Rat. P.1.s.3.c.2. de feb. cap.10.num.4. Sylv.l.1. cap.11. §. 12. seqq. P. Barbett.l.4.c.5.& alii. Observationem de Dysenteria ἀκέπω, sive indolente, vide Eph.N.C. An.II. c.43.

*Dysepulotus, δυσεπούλωτος, dicitur de ulcere, quod *cicatrice difficulter obducitur*. Interdum conincidit cum ulcere κακοήθει, sive *maligno*, interdum differt, quatenus citra dispositionem malignam partis affectæ ab humorum acrium affluxu ulcus oritur. Gal. l.1.de C.M.P. G.c.18.Dicuntur & Philopono δυσάνυλα, Gorr. Vid. Forest l.7.Chir. Obs.12.Schol.

Dysexanalotos, δυσεξανάλωτος, significat id, *quod difficulter consumitur*. Hipp. de alimento usurpavit, l.de Alimento XI. 4. ubi & oppositum ejus legitur ἀεξανάλωτον, *quod facile consumitur*. Lindenus ita descripsit. Proprie δυσεξανάλωτον illud est, quod semel appositum membris perquam difficulter a calore atteritur, & cum insensibili transpiratione digeritur, Ex.XIII.§.161.

Dysexodos, δυσέξοδος, ον, dicitur de eo, quod *difficilem habet exitum*, aut minatur. Hip. l.4. Epid.XIX.13.

Dysis, δύσις, *Ocasus*. Usurpatur de Astris, Sole, Luna, & reliquis, estque vel *verus*, vel *apparens*, qui & *Heliacus* dicitur. Linden.Ex.XI. §.178. Vide *Occasus*.

Dysoneiros, δυσόνειρος, est epitheton, quod significat *insomnia perturbans*, somnum per insomnia molesta inquietum reddens. Legitur apud Diosc.l.5.c.7. de vino novo. Jung. Lind. Ex.X.§.28.

Dysodes, δυσώδης, significat *graveolens*, fœtidus. Occurrit frequenter ap. Hipp. v g.4. aph.47.7.a.44.69. l.1 prorrh.s.3.t.66. Coac. t. 1. 292. Hinc.& substantivum δυσωδία, *fætor*, quod etiam legitur Coac.t.406. Contrarium est ἀώδης, & ἀωδία. Diet. Jatr. n. 227.

Dysorexia, δυσορεξία, dici potest juxta Blancardum *appetitus imminutus*, ad differentiam anorexiæ, sive appetitus aboliti. Verum in nullo authore alio, neque etiam in Lexico Stephani, vel Scapulæ Græco reperire licuit.

Dysorgia, δυσοργία, significat *iram gravem*, vehementem. Hipp.l.de vet. med.XIX. 28. l. de Humor.IX.3. ubi δυσοργησίη legitur.

*Dyspathia, δυσπάθεια, h. e. *ad patiendum difficultas*. Gal.l.1.de U.P.c.15.l.2.cap.7.& 8. Adjectiv. δυσπαθής, cui opponitur εὐπαθής, id est dispositio facilis ad passionem, vel affectum, ibid.& 4.de V.F.c.14.

*Dyspepsia, δυσπεψία, juxta Etymologiam significat *difficultatem concoctionis*, sc. in ventriculo. at Gal. vult, rectius tribui hoc vocabulum, *depravatæ* alimenti *concoctioni*, sive alimentorum in ventriculo corruptelæ, de sympr. causs. c.4.Estq; symptoma actionis naturalis depravatæ. Depravatur autem, cum alimenta in qualitatem a natura aliena permutantur. Ea gemina statuitur, κνισσώδης, καὶ ὀξώδης, h. e. nidorosa, & acida. Hæc a frigidis, illa ex calidis provenit, sc.fermentum ventriculi depravantibus.Castell.

*Dysphonia, δυσφωνία, h. e. *vocis difficultas*, quemadmodum *Aphonia*, ἀφωνία, ejusdem abolitio. Gal. de dif. sympt. c. 3. Oritur vel a vitio spirituum animalium, & intemperie organorum voci inservientium, vel a læsa eorundem structura organica.

Dysphoria, δυσφορία, *Disphoros*, δύσφορος, significat *difficultatem*, molestiam, difficile, *molestum*. Utrumq; frequenter legitur ap. Hip. 1.prorrh.s.2.t.54.Coac.t.2.265.479. lib.5. Epid. XXIV.18.l.7. Epid. LVII. 20.l.2. aph. 13.54.l.1. prorrh.s.2 t.43. Coac.t.8.11. &c. Contrarium est εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, & tolerabilis. Dieter.n.223.

Dyspnoea, δύσπνοια, i.e. *difficilis spiratio*, difficultas spirandi. Gal.l.1. de diff.spir. cap.1. Estq; symptoma læsæ respirationis, commune asthmaticis, orthnopnoicis, peripnevmonicis, synanchicis, phthisicis, hydropicis, scorbuticis, & aliis similiter male affectis, a quo ægri δυσπνοϊκοί appellantur. Gal. in def. & alibi. Caussæ igitur variant, quamvis proxima, & conjuncta non variet, quæ est impedita aeris per asperam arteriam reciprocatio, sive ea ab obstructione, sive e diaphragmatis per flatus tensione, aut compressione, sive ab aliis causis provenerit. Jung. Diet.n.221. Peculiarem caussam mediatam *dyspnoeæ* diuturnæ, connexionem pulmonum ad latera cum plevra per fibrosos nexus statuit Barth. Anat.l.2.c.9. Plura de variis respirationis læsæ speciebus vide apud Vvill. Pharm.Rat.P.2.s.1.c.2.& seqq.

Dyspnoon, δύσπνοον, δύσπνουν, idem quod δύσπνοια, *difficultas respirandi*. Legitur apud Hipp. Coac.t.17.

Dysraghitis, δυσραχίτις, est nomen Emplastri apud Gal.l.5.de C.M.P.G. c.3. Valet ad fistulas, callosos sinus, &c.

Dysthanatos, δυσθάνατος, vel active, vel passive sumi potest, tum de eo, quod difficilem, & molestam mortem infert, tum de hominibus hujusmodi mortem laboriosam oppetentibus. Hipp.l.1.prorrh.s.9.t.2.t.20. Gal.in com. ad h.l. Repetitur Coac.t.249.

Dysthenéo, δυσθενέω, significat *viribus deficio*, infirmis sum viribus. Hipp. l. 2. de morb. LII.24. LVI.8. ubi tamen in ed. Linden. legitur δυσθυμεῖ, & LXV.7. ubi δυσθενεῖ occurit.

* Dystherapevtos, δυσθεράπευτος, id est *difficulter curabilis*, vel curatu difficilis. Dicitur de ulceribus, apud Gal.l.6.de C.M.P.G.c.1.

Dysthesia, δυσθεσίη, significat *displicentiam*, morositatem. Erot.Onom.p.37.b.

* Dysthymia, δυσθυμίη, i.e. *animi mæror*, abjectio, & desponsio, & verbum δυσθυμεῖν, animum despondere, tristari. Hipp.6.aph.23. l.1.Epid.s.2.t.75.l.3.Epid.ægr.2. post. stat. pestil. Foes.Oec.172.Diet.n.217. Opponitur ἀθυμίη, animi tranquillitas, præsentia.

Dystocia, δυστοκίη, *partum difficilem* significat, a δυστοκέω, difficulter pario, quod legitur apud Hipp.5.aph.35. Partus vero difficultas a variis caussis dependet, quarum aliæ fœtum, aliæ uterum concernunt. Vid. Diet.n.12. Consulantur Authores de morb. mul. Mercatus, Rhod.a Castro, & alii. Jungatur & Epistola D. Joh.Lud.Hannemani in Act.Hafn. Vol.III. Obs.14.

* Dystoechiasis, δυστοιχίασις, dicitur a Medicis ordinis pravitas pilorum in palpebris. Vide Forest.l.11.Obs.46.Schol. Lat. *Hispiditas*.

* Dysuria, δυσουρίη, in genere est *urinæ difficilis excretio*. Quatenus vero distinguitur a Stranguria, & Ischuria, significat dolorosam urinæ excretionem, sive Ardorem Urinæ. Hip. 3.aph.31. & 7.aph.48. Est igitur Dysuria, sive Ardor Urinæ mictio cum dolore intensiori, & ardore, proveniens a solutione continui in orificio vesicæ, aut meatu urinario per caussas varias inducta. Sylv.l.1.J.M.c.57.§.11. In generali significatione videtur accepisse Linden.l.x. IV.§.98. & VI.§.13. Observationem singularem mulieris *Dysuria* extinctæ vide ap. Helm. tr. Retenta in edit.fol.p.m.382.

E.

E, & H, Græcum merito conjunguntur, quia veteres hæc duo elementa uno eodemque charactere notarunt, teste Gal.3.in 6. Epid.t.4.

Eao, ἐάω, significat *sino*, missum facio, cesso. Usus Hipp.1.aph.20. Vid. Dieter. Jatr. n.229.

Ear, ἔαρ, contracte ἦρ, significat *Ver*, inter quatuor anni tempora primum, & saluberrimum, ex Hipp.3.aph.9. Accipitur vero Diversimode: *Ver* vel Astronomice, quando Sol ingreditur signum Arietis in Zodiaco: vel saltem vulgariter, quando remittente frigore blandior incipit tempestas, quod in diversis regionibus quoq; variat. Constitutio ejus est calida, & humida, temperatissimaq; unde & corpora sana. Gal. l 3.de causs.puls.c.6. Huic respondet pueritia, & juventus inter ætates, ex 3. aph. 18. Jung.Diet.n.228.

Ebenum, dicitur & *ebenus*, ἔβενος, *Hebenus*, & *Hebenum*, lignum est exoticum, cujus arborem depictam habet Domin. Chabræus, Schr.l.4.cl.1.n.129. quidem nullus usus esse, scripsit, in medicina, præterquam quod Parac. oleum, ac sal ejus maxime commendet. Enimvero Fr.Hofm. in clav.ad h.l. non dubitat asserere, magnam habere cum ligno Guajaco affinitatem, & esse insignis afficaciæ contra luem Gallicam. Ejus virtutem esse calefacientem, detersoriam, & subtilem, & inter Ocularia medicamenta propterea commendari, testantur Gal.l.6.de S.F.& P.Ægin.l.7. De *Ebeno* factitio ex aliis lignis parando vide Libav. Synt. Arc. Chym.l.6.c.3.

Ebet, vocatur infirmitas dentium, quando quis habet dentes frigoris, caloris, duritieiq; impatientes. Joh.Steph.Paraphr.in Avic. lib.3. fen.c.25.p.222.

Ebriecatum, est terminus Parac. significans alienam sapientiam hominis, qua recedit, & deflectit ab humana sapientia, quale quid fieri videmus in ebriis. Plura de hoc vide Philos. sagac.l.1.c.5. Est & *Ebriecatum cæleste*, quando ex peculiari afflatu Divino homo loquitur, aut agit, qualis homo dicitur *Ebriecator*, vel *Inebriecarius Cœlestis*, l.2.c.5.

Ebrietas, μέθη, quid significet, notum est, quando nimirum plus bibitur, quam vinci possit a natura. Ridiculam Jac.Forolivienfis Etymologiam vide apud Det. n. 524. Pertinet inter caussas morborum externas. Gal.l. de caus.mor. c.3. & plerunq; excitat febrem Diariam. Lind. Ex.X.§.240.seq.ubi plura de hoc malo reperies. In specie prolificationi obesse, testatur Lang. L.2.Ep.9.C.Hofm.in Gal.de U.P.n.806. De aliis malis affectibus vide plura in Authorib. Jung. Helm tr.Spiritus vitæ, n.18. Dicitur & οἰνοφλυγίη. Vide *Oenophlygis*.

Ebron, id est, *Paradisus*, locus ille purus, & amœnus, in quo fuerunt Adam, & Eva Protoplastæ, ante lapsum. Paracels.l.de gene. Stult.l.1.tr.2.

Ebsimech, nomen est *Argenti vivi* ex Cambar sublimati. Lagn. Harm. Ch. c. 1. in Th. Ch. Vol. I. p. 728.

Ebullitio, ἀνάζεσις, dicitur species *Effervescentiæ*, vel *Elixationis* fortioris materiæ liquidæ, cum generatione bullarum a calore fortiori. Sumitur & pro fermentationis gradu majori. Vide *Fermentatio*. Placet etiam nobis divisio. *Ebullitionis* (quæ ad fermentationem quoque commode applicari potest) in *Perfectivam*, & *Corruptivam*. Illa est in exemplo Musti, quum residentia liquidat, ac vinum purissimum resultat. Hæc vero contingit ex humorum a vitiosis cibis genitorum prava qualitate, ac per hoc naturam stimulante, ita quidem ut si valida virtus sit, nihilominus perfectiva evadere possit: si vero natura succumbere cogitur, ad mortem permutatur; estque fervor vini similis, quum corrumpitur, aut in acetum permutatur. Ingrass. comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 204. Quid magis concinne ad hodierna principia dici potuisset?

Ebur, Gr. ἐλέφας. Vide *Elephas*.

Ecbaenon, ἐκβᾶνον, vel ἐκβησόμενον. Vide *Eventus*.

Ecballo, ἐκβάλλω, duplicem habet ap. Hipp. significationem. Vel enim denotat *abortio*, vel fœtum eiicio abortivum, l. 1. de morb. mulier. LXXXVI. 4. CX. 8. 9. 12. l. 4. Epid. XV. 7. Hinc talia remedia eidem dicuntur ἐκβόλια, dict. loc. de morb. mul. & l. de nat. mul. XC. 1. Vide *Abortus*. Vel significat, *Os aliquod* ex articulatione dimoveo, vel *sede sua eiicio*, 4. de artic. t. 32. quamvis in Græco legatur ἐκβάλλειν inijcere, quod potius contrarium est verbo ἐκβάλλειν. Sed hoc potius approbant Cornarius, & Foes. in Oec. p. 185. nec improbat C. Hofmann. in not. MMSS. ad ill. loc.

* Ecbolios, ἐκβόλιος. Vide *Ecbalio*, *Abortus*.

Ecbrasso, ἐκβράσσω, significat *cum impetu eiicio*, velut ebulliendo expello. Unde ἔκβρασμα, *rejectamentum*, quod de maris sordibus usurpatur. Verbum legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. VI. 2. l. de int. aff. 1. 19. lib. de glandul. II. 16. Jung. Foes. c. 185. ἐκβράσματα quoque vocantur papulæ ardentes, & fervidæ, quæ alias ἐκζέματα dicuntur, Gorr. p. 126.

Ecbyrsoma, ἐκβύρσωμα, dicitur Articulus, vel os cute extans, foras eminens, veluti extra corium eminentia, & ejectio, q d. *Excutatio*, Gal. 4. de art. t. 34. Aliquando & ἐκβυρσούμενον, t. 38. item ἐκβύρσωσις, Medicus vel Isagog. c. 17.

* Eccatharticos, ἐκκαθαρτικὸς, h. e. *purgans per exteriora*, scil. per poros cutis, competitq; nitrosis, & amaris. Gal. l. 5. de S. F. c. 12. Synonymon est ἐκφρακτικὸς τῶν πόρων. Pertinet ad *Diaphoretica*, & opponitur τοῖς ἐμφρακτικοῖς, obturantibus. Descendit a verbo ἐκκαθαίρω, vel ἐκκαθαίρομαι, *Expurgo*, & *Expurgor*, quod usurpavit Hipp. de iis, quæ e thorace rejiciuntur, 2. de R. V. I. A. t. 27. Hinc ἐκκάθαρσις, *Expurgatio*, idem quod *Purgatio*.

Ecchaunoo, ἐκχαυνόω, significat *tumidum reddo*, & inflatum inani aliqua concepta opinione, & aura populari. Hipp. 3. de artic. t. 20. Junge Lind. S. M. Ex. XIII. §. 10.

Ecchloeumae, ἐκχλοιοῦμαι, vel ἐκχλοοῦμαι, significat apud Hippocr. *vireo*, aut ex *virore pallesco*, qualis color in cachecticis, & ictericis, hepaticis, & sanguine defectis apparet, Coac. t. 460. 621. l. 2. Epid. s. 1. n. 31. Jung. Foes. p. 195.

Ecchyloma, *Ecchylosis*, ἐκχύλωμα, ἐκχύλωσις. Vide *Extractio*, *Extractum*.

Ecchyma, ἔκχυμα, idem quod ἔκζεμα. Erot. Onom. p. 41. *fervida eruptio*, Pustula, quamvis Barth. Eustach ad h. l. notaverit, vocab. hoc non reperiri in Hipp. Potest & usurpari fœm. ἔκχυσις, *effusio*. Verbum ἐκχύω, *effundo*, legitur 6. aph. 20. de sang. extrav.

Ecchymoma, *Ecchymosis*, ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις, id est effusio, *Sugillatio*; & est affectio circa cutem, cum tenuibus in ipsa venis contusis sanguis per fissuras effunditur, nondum in grumos coactus, sed postquam per διαπήδησιν effusio ipsa facta est. Contingit sane aliquando, ubi ita cojerit, temporis progressu eundem livescere, & denigrari, parvis nimirum grumulis ex disperso in multas cutis partes sanguine coactis. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & l. 4. M. M. c. 1. Eandem vocat ἐκχύμωσιν, solutionem continuitatis, cum contusione, & ruptionem conjunctam. Generatum vero Hipp. solitus est vocare *Ecchymoses*, ex vasculis sanguinis effusiones, & manitiones, & alio nomine πελιώσιν, l. 6. Epid. s. II. t. 9. quæ effusio in phlegmone quoque fit a causis interna, ubi sanguis] e vasis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis, & cedens. Distinguit tamen Galen. 6. aphor. 20. Phlegmonem ab Ecchymosi, quod in Phlegmone sanguis per musculorum cavitates sola ratione contemplabiles secundum minimas sui partes effunditur: In *Ecchymosi* vero in spatia effluit, quæ venis adjacent. Species *Ecchymomatis* sunt *Hypopion*, & *Hyposphagma*, ὑπώπιον, καὶ ὑπόσφαγμα, & sanguinis ad ungues concursus ex plaga. Atque id quidem proprie significat *Ecchymosis*. Hæc Castell. Jung. Foes. 1. p. 196.

Ecclisis, ἔκκλισις, significat *declinationem*, ossis a sede sua emotionem, & excessum, *luxationem* ad exteriora. Hipp. 4. de art. t. 4 Verbum ἐκκλίνεσθαι, *luxari*, foras prorumpere, occurrit, d. t. 61.

Ecco-

Eccope, ἐκκοπὴ, *Excisio*, divisio est Calvariæ, qua os offensum refractum est, Gal. in def. Med. Ægin. l. 6. c. 90. Verum potest etiam accipi de operatione Chirurgica, qua aliquid e corpore exscinditur, ab ἐκκόπτω, *exscindo*. Dicitur & ἐκτομή.

Eccopeus, ἐκκοπεὺς, idem quod ἐκτομεὺς, dicitur culter, vel *Scalper excisorius*, quo utebantur antiqui in ossium sectionibus, ac præcipue capitis. Gal. l. 4. admin. Anatom. cap. 4. & lib. 7. cap. 2. Horum scalprorum tres species ponit Galen. lib. 6. Meth Med. cap. 6. cavos, angustos, & planos. Primi vocantur κυκλίσκοι, ἢ κυκλισκωτοὶ, καὶ φακωτοὶ, lenticulares: secundi στενοὶ, angusti, ξυστῆρες: tertii ωκλωτοὶ, specilli formam habentes. Jung. Ægin. d. l. Foes. p. 186.

Eccoprizo, ἐκκοπρίζω, significat *alvi faeces depono*. Hipp. l. 1. Epid. ægr. 4. post stat. pestil. Hinc & medicamenta promoventia excretionem alvi mitiora dicuntur ἐκκοπρωτικὰ, quæ movendi tantum stercoris, & ea, quæ in spatiis intestinorum primæque regionis viis continentur, deiiciendi vim habent. Lind. Ex. XII. §. 50.

Eccrisis, ἔκκρισις, significat *excretionem*, expulsionem, sive materiæ excrementitiæ, aut morbificæ e corpore remotionem, sive per alvum, sive per alias vias convenientes. Dicitur de perfecta Crisi. Accipitur etiam pro ipsa materia, quæ excernitur, 2. aph. 15. Vid. Dieter. n. 250.

Ecdexis, ἔκδεξις, idem quod διαδοχὴ, *successio*. Vide *Diadexis*.

Ecdorios, ἐκδόριος, dicitur de medicamentis urendi vim habentibus, sive causticis, quæ cutem abradunt, & exulcerant, quasi *Excoriantia*, ἀπὸ τοῦ ἐκδέρειν. Diosc. l. 3. c. 70.

Echel, id est *Sol*. Laur. Vent. de Lap. Phil. c. 30. in Th. Ch. T. II.

Checollon, ἐχέκολλον, dicitur medicamentum *glutinosum*, & tenax, quod affectæ parti appositum extrinsecus firmiter adhæret, ut ipsum vinculo contineri non necesse sit. Idem distrahendo plurimum extendi potest. Gorr. in def. p. 162. Meminit Gal. c. 2. de iis, q. in med. t. 23.

Echejon, ἠχεῖον, usurpatur de vasis in theatris collocatis. Occurrit apud Gal. l. 7. de U. P. c. 5. Vid. C. Hofm. in comm. n. 415. & l. 1. V. L. cap. 19.

Echeneis, dicitur Piscis ænigmaticus, & parabolicus in mari philosophico Lapidis, de quo Libav. T. II. Oper. pag. 3. 27. 28. Vide *Remora*.

Echidna, ἔχιδνα, *Vipera*, dicitur & ἔχις. Sumitur vel generaliter pro omni serpente, vel specialiter pro specie serpentis viviparæ, quæ serpentibus communibus habetur venenosior, hyeme in scopulis sopita delitescens, & terra obtecta. Schrod. l. 5. cl. 1. num. 37. Plura vide de ejus venenositate, in quo consistat, apud Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur quasi *Vivipera*, quod tamen aliis quoque serpentibus commune. De virtute carnis *Viperarum* diaphoretica, & alexipharmaca vide Gal. in l. de Antid. de Theriaca ad Pison. ad Pamphilian. & l. 11. de S. F. Ægin. l. 7. c. 3. lit. E. Jung. Aldrov. Histor. Serp. & Drac. lib. 1. cap. 2. Bald. Angel. Abbatium tr. de admirab. Viper. nat. & facul. *Echis* Vipera masculus, *Echidna* Vipera fœmina. Rul.

Echies, dicuntur catuli, seu filii *Echidis*. Idem, & Johns.

Echinophthalmia, ἐχινοφθαλμία, dicitur, *inflammatio palpebrarum*. Forest. l. 7. Observ. 20. Schol.

Echinus, ἐχῖνος, est vocabulum multæ significationis, cujus homonymiam videsis apud Aldrovand. lib. 2. de Quadrup. digit. vivipar. cap. 37. & lib. 3. de Testac. cap. 40. Latinis dicitur etiam *Erinaceus*. Denotat vero duo præsertim animalium genera: Unum *terrestre*, aculeatum, cujus descriptionem vid. apud Aldrovand. lib. priori citato; de cujus viribus præter illum scripsit quoque Galen. lib. 11. Simpl. Jung. Schroder. lib. 5. cl. 1. num. 22. Item Act. Hafn. Vol. I. Observ. 20. pag. 49. *Erinacei* terrestris anatomia legitur d. l. Observ. 90. pag. 173. Alterum marinum, testaceum, de quo vide Aldrov. in loco posteriori allegato. De usu in cibis legatur Galen. lib. 2. de A. F. cap. 38. Jul. Alex. lib. 14. Sal. cap. 14. *Bruyer.* de re cib. lib. 21. cap. 10. Porro vocab. ἐχῖνος quoque notat *sinum ventris interiorem* in animalibus, qui asper, cancellatus, crustatus, & magnitudine reticuli, Lat. *Omasum*. Gorr. pag. 162. *Omasum* nihil aliud esse, quam intestinum rectum, ἀπευθυσμένον, scripsit C. Hofm. l. 3. Inst. Med. cap. 31. §. 8. In specie Gallinarum *tunica stomachi interior Echinus* quoque vocatur. Aldrovand. lib. 9. Ornithol. cap. 2. Significat quoque vas, vel *Ollam*, apud Hipp. l. de nat. mul. CIII. 4. & alibi, notante Erot. pag. 50. b. Reliquæ significationes Botanicæ non sunt hujus loci.

Echis, ἔχις. Vide *Echidna*.

Echo, ἔχω, verbum notissimum, sed diversæ significationis apud Hipp. notante Foes. Oec. p. 256. Notissima est significatio, quando notat *Habere*. Interdum vero ponitur pro *significo*, 3. de R. V. I. A. t. 14. Galen. in comm. Interdum pro *utero gerere* accipitur, lib 4. Epid. XII. 19. Aliquando pro *Sum*, ut l. 2. Epid. VI. 37.

37. Interdum sumitur pro *Præbeo*, παρέχω, l. de Medico IV. 23. Aliquando *Detineo* significat; & ita dicitur de morbis, qui ægrum detinent, vel infestant. Prognost. s. 2. t. 65. Et ita passiv. ἔχομαι, *detineor*, de homine morbo detento, & correpto sæpe accipitur, 4. aph. 34. 35. Jung. Dieter. n. 367. Lind. Ex. XII. §. 122. 123. XIII. §. 21. 25.

Echo, ἠχώ, est sonus reciprocus, quæ ab imitatione vocis humanæ imago quoque dicitur; estque resonantia ex repercussione simplici, vel multiplici ejus soni, a quo est emissus, quem etiam obiter audiunt alii præsentes. Lib. defens. Syntagm. contr. Scheunem. II. not. 57. T. III. Oper. p. 111.

Echos, ἦχος, significat *sonum*, sonitum; & pertinet inter symptomata qualitatum audibilium mutatarum. Legitur apud Hippocr. 1. prorrh. s. 1. t. 18. Coac. t. 131. 161. 193. 194. Foes. p. 265.

Eclactizo, ἐκλακτίζω, significat *calcitro*, calces jacto, excalcitro. Legitur apud Hipp. Coac. t. 109. s. 4. de art. t. 64.

Eclampsis, ἔκλαμψις, item ἐπίλαμψις, significat splendorem, fulgorem, *effulgescentiam*, & emicationem, quales ex oculis aliquando prodeunt. Hippocr. Coac. t. 218. ubi λαμπηδὼν vocatur. Metaphorice sumitur de emicatione flammæ vitalis in pubertate, & ætatis vigore, lib. 6. Epidem. sect. 1. t. 5. quam ab aere deducere non veritus est Charlton. Ex. Pathol. §. 2. Descendit a verbo ἐκλάμπω, *effulgeo*, emico, quod legitur in propria, & metaphorica significatione: v. g. 1. prorrh. s. 3. t. 32. Coac. t. 351. l. de vet. medic. XXIX. 26. l. 1. Epid. s. 3. t. 10. Foes. p. 187.

Ecleaenomae, ἐκλεαίνομαι, significat *extenuari*, levigari, leniri, explanari; & sumitur de cicatricibus, quæ delentur, 2. prorrh. XXIIX. 33.

Eclectica, dici poterit quoque Medicina illa, quæ hodieque, ex veris fundamentis Physiologicis, Anatomicis, & Chemicis, proponitur, ad differentiam sectarum aliarum, quales fuerunt olim Methodica, Empirica, Galenica, & hodieque Paracelsica, Helmontiana; quemadmodum & hunc terminum Philosophi applicare solent ad suas disciplinas, & scientias.

Eclectos, ἐκλεικτὸς, dicitur de forma medicamenti *Arteriaci*, Lat. *Linctus*, & Offic. *Looch*. Vocatur & *Eclegma*, in affectibus arteriæ asperæ frequens. Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 2. ἔκλειγμα ἀρτηριακόν. Ore assumtum sensim liquescit, & deglutitur. Vid. Wecker. Antidot. Gen. lib. 1. cap. 33. Spec. lib. 2. sect. 24. Schroder. l. 2. c. 50. Morell. de formul. remed. l. 1. s. 2. c. 3. & alii. Significare potest & in genere *Electuarium*.

Ecleipo, ἐκλείπω, significat *deficio*; item animi deliquium patior. Hipp. 6. aph. 29. & 1. prorrh. s. 2. t. 38. Diet. n. 251.

Ecleucos, ἔκλευκος, *valde albicans*, aut candidus. Dicitur de habitu corporis. Coac. t. 614. lib. 2. Epidem. t. 75. Dicuntur alias tales ὑπόλευκοι, aut λευκοχρῶτες, de excrementis, 1. prorrh. sect. 2. tr. 18. & Coac. t. 615.

Eclipsis, ἔκλειψις, est terminus Astronomicus, denotans obscurationem Luminis Solaris, vel lunaris respectu visus nostri. Hinc duplex *Eclipsis*, Solis, & Lunæ. Galen. lib. de dignot. & cur. cujusque animi peccat. cap. 3. *Eclipsis Solis* fit, interveniente Lunæ disco inter corpus Solis, & oculum nostrum, quod contingit in Novilunio. *Eclipsis Lunæ* fit, interveniente umbra terræ se porrigente ad discum Lunæ e directo Soli oppositæ, impediente ne Sol Lunam illuminare queat. Utraque est vel totalis, vel partialis. Plura vide in Scientia Cosmica Clariss. Dn. Joh. Sturnii Part. Spec. Tab. V. ubi & mentio fit *Eclipseos Terræ*. De *Eclipsibus* plurium dierum miraculosis vide C. Hofmann. Comment. in Galen. de Us. Part. num. 720. seqq. Omnem *Eclipsim* Solis, & Lunæ fieri, quoties est Luna concentrica mundo, dixit Helmont. tr. Form. ortus, num. 47. Num *Eclipses* ratione sanitatis in homine malum portendant, aut caussas morbificas internas disponant, hodieque a nonnullis Astronomis in dubium vocatur. Nostrum non est dijudicare. Spagyricis *Eclipsis* dicitur ænigmatice *Caput Corvi*, Ruland. Johnson. quando Aqua Mercurialis, cui Sol, & Luna inerant, in superficie omnino nigra apparet in operatione Lapidis Philosophici, uti colligere est ex M. Joh. Isaaci l. 2. Oper. Miner. cap. 25. fin. Theat. Chym. Vol. II. pag. 434. Paracelf. quoque tr. Pestilentia *Eclipses* vocant *irregularitates pulsuum* in homine.

Ecloge, ἐκλογὴ, idem quod ὑπόμνημα, *Excerptum*, Explicatio historica. Ita dicuntur ἐκλογαὶ τῶν ἀνατομῶν, *Historiæ Anatomicæ*, C. Hofman. comm. in Galen. de U. P. num. 2. & 869.

Eclysis, ἔκλυσις, significat *exsolutionem*, virium prostrationem, & deliquium facultatum animalium, & vitalium languorem, provenientem ab impedita flammæ vitalis sanguineæ continuatione, vel propter oppressionem, & suffocationem, vel propter dissipationem spirituum; & ita idem esse vult, quod *Lipothymia*, Diet. n. 252. Vid. Sylv. Pr. Med. lib. 1. c. 34.

t. 34. Vvill. Pharm. Rat. Part. 1. f. 6. c. 1. Meminit hujus vocab. Hippocr. 7. aph. 8. 1. prorrh. f. 1. t. 24. Coac. l. 245. 250. 256. Vid. Lind. Ex. XIII. §. 474. Verbum eft ἐκλύομαι, viribus deficio, 2. aph. 41. l. 1. prorrh. f. 3. tit. 28. Coac. t. 158. 588. Ἔκλυσις etiam aliquando fignificat alvi folutionem, Coac. t. 634. Confer ad Lind. Ex. IV. §. 72. Jung. Foef. p. 188.

Ecmaeno, ἐκμαίνω hoc eft vehementer infanio, vel deliro. Hippocr. lib. 3. Epid. ægr. 4. & 13. poft ftat. peftil. l. 1. prorrh. f. 1. t. 10. 17. f. 2. t. 41.

Ecmageion, ἐκμαγεῖον, Expurgatorium, abfterforium, vertit C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 202. 1060. Verum in Lexicis redditur per expreffum alicujus rei fimulacrum. Eft epitheton Lienis, apud Gal. l. 3. de U. P. cap. 7. quia eft νόθον ἧπαρ, fpurium hepar, & ita veluti fimulacrum. Prior vero fignificatio non quadrat ad principia hodierna, cum Lien non ab Hepate fanguinem accipiat, fed Hepati tradat.

Ecmasso, vel Ecmatto, ἐκμάσσω, ἢ ἐκμάττω, fignificat efformo, & figno. Hipp. aliquoties ufurpavit, l. de nat. mul. CV. 24. l. de Steril. XVII. 8. l. 2. de morb. XIV. 29. Significat quoque ἐκμάττω, abftergeo, l. de int. aff. XLIII. 31. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4.

Ecmiaenomae, ἐκμιαίνομαι, fignificat polluor, contaminor, præfertim effluvio feminis; & ita idem eft Hippocr. quod σπερμαίνω, lib. de fuperfœtat. XIIX. 9. quamvis in edit. Linden. legatur ἐκμαίνονται, defæviat. Hier. vero Mercurialis vult, legendum effe ἐκμιαίνηται, lib. 2. V. L. c. 11.

Ecnephias, ἐκνεφίας, e nube proveniens. Dicitur de imbre, de vento, de febre, ap. Hipp. tefte Gal. in Exeg. Gorr. p. 127. reddidit cum Sole factus, cum tamen & de Sole dicatur ἐκνεφίας, i. e. æftuofus, nubium expers, aut e nubibus prorumpens. Foef. p. 189.

Ecnestevo, ἐκνηστεύω, jejunium longius perfero. Hipp. l. 2. de morb. LIII. 32.

Ecplagos, ἐκπάγλως, adverb. fignificat vehementer, ftupendum in modum. Frequens Hipp. l. 1. de morb. mul. X. 3. t. 2. LVI. 3. & in ep. ad Philopœmen. n. 4.

Ecpaleo, ἐκπαλέω, & ἐκπαλαίω, eluctor; fignificat, evibro, vi quadam emoveor. Ufus Hipp. de articulorum emotione violenta e fua fede. Unde ἐκπάλησις, emotio, ἐκπαλής, emotus, 3. de fract. t. 63. 3. de art. t. 88. 93. Gal. com. ad d. l. t. 98.

Ecpepiesmenos, ἐκπεπιεσμένος, everfus, expreffus, protuberans, dicitur de ulcere labra protuberantia habente. Hippocr. 3. de fract. t. 7. licet alii legant ἐκπεπληγμένον, de quo poftea.

Ecpeplegmenos, ἐκπεπληγμένος. Vide Ecplexis.

Ecpeptamenos, ἐκπεπταμένος, expanfus, hians, apertus. Dicitur de vulneribus hiantibus, 2. de iis, quæ in medic. tex. 25. 31. de figuris membrorum, lib. de vet. medic. XXXIX. 10.

Ecphero, ἐκφέρω, fignificat perfero ad debitum tempus, & ufurpatur de gravidis fœtum ad maturitatem geftantibus. Hippocr. l. de nat. mul. XIX. 1. l. 1. de morb. mul. XXXVII. & 13. lib. de Steril. XXIII. 3. Alias proprie fignificat effero, exporto: unde ἐκφερόμενα dicuntur, quæ cum urina excernuntur, lib. 7. Epid. XXI. 28.

* Ecphraxis, ἔκφραξις, id eft pororum apertio, & reclufio. Galen. lib. 11. M. M. c. 31. ubi opponitur τῇ ἐμφράξει. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta oppofita Emplafticis. Vide Deobftruens. Dicuntur & ἐκκαθαρτικά. Vide Eccatharcticus.

Ecphyas, ἐκφυάς, idem quod ἔκφυσις, appendix: Epitheton inteftini Cæci. C. Hofm. comm in Gal. de U. P. n. 258. Vide Ecphyfis.

* Ecphysesis, ἐκφύσησις, efflatio, five exfufflatio, eft expiratio aeris copiofiffimi confertim facta. Galen. lib. 2. de mot. mufcul. cap. 9. lib. 2. de Hippocr. & Plat. decret. cap. 4. Ejus opifices funt mufculi omnes intus inter coftas fiti, adjuti etiam iis, qui ad thoracem perveniunt ex fcapulis, & dorfo, atque aliis etiam magnis, qui in Epigaftrio habentur. Galen. lib. 8. de U. P. cap. 7. lib. 2. de diff. refp. cap. 3. Oritur a fanguinis fpirituofi nimia effervefcentia. Eftque duplex, ψοφώδης, & ἄψοφος, cum fono, & fine ftrepitu, l. de ufu refpir. c. 2. & l. 4. de L. A. c. 2. Vide C. Hofm. d. l. n. 606. Utraque eft fpecies ἐκπνοῆς, expirationis, fed violentæ, l. de uf. pulf. c. 7.

* Ecphysis, ἔκφυσις, in genere proceffum, appendicem in aliqua parte naturalem fignificat. Galen. lib. 2. de Adm. Anat. cap. 5. In fpecie ita dicitur Inteftinum duodenum. Galen. l. 5. de U. P. c. 3. In offe dicitur alio nomine ἀπόφυσις, Vide Apophyfis.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμός, expreffio. Vide Infra.

Ecpicrumenos, ἐκπικρούμενος, amarefcens, dicitur de ore. Hipp. 4. aph. 17. Jung. Dieter. n. 255. ob portiones biliofas regurgitantes per pylorum in ventriculum, & effluvia verfus ftomachum, & gulam emittentes. Gal. l. de plen. c. 11.

* Ecpiesma, ἔκπιεσμα, 1. generaliter dicitur offis in multas partes diffractio, in qua intrufæ offis partes deorfum, vel introrfum feparantur, & membranam fubjacentem innixu fuo pre-

premunt. Gal. in def. med. 2. specialiter ἐκπίεσμα vocatur talis fractura cranii, ubi fracturæ officula descendunt, & meningem Cerebri comprimunt. Ægin. l. 6. c. 90. Significat & ἐκπίεσμα apud Medicos rei cujusq; detrimentũ, sed etiam sæpenumero succum ipsum: ut cum dicitur μυροβαλάνου ἐκπίεσμα, vel quod idem est, μυροβαλάνου πίεσμα, quod & ἀπόθλιμμα, & μάγμα appellatur. Sumitur in ea significatione apud Diosc. l. 4. c. 160.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμὸς, in genere *expressionem* notat. Specialiter inter affectus oculi refertur extra suam cavitatem, ut prominens appareat. Differt tamen a *Procidentia*, πρόπτωσις dicta, quod in hac Uvea tantum tunica, in illa totus oculus fere erumpat. Hoc malum intellexit Celsus, cum ait, nonnunquam ingentem inflammationem tanto impetu erumpere, ut oculos sua sede propellat, l. 6. c. 6.

Ecplageomæ, ἐκπλαγέομαι, *percellor*, perterrefio. Hipp. Progn. s. 3. t. 34.

Ecpleroma, ἐκπλήρωμα, *Supplementum* vocatur, quod a Chirurgicis intruditur ad complendum sinum, vel cavitatem aliquam, pro meliori deligatione; veluti sunt pilæ parvæ duræ, coriaceæ, & similia. Hipp. Mochlic. VIII. 17.

Ecplethrizo, ἐκπλεθρίζω, pertinent ad motus corporis celeres, quando quis in sexta parte stadii, quæ πλέθρον dicitur, prorsum retrorsumque vicissim, idque sæpe in utramque partem sine flexu cursitat, unoquoque cursu breve quiddam de spatio demit, quoad denique in uno gressu constiterit. Galen. lib. de san. tu. cap. 9.

* Ecplexis, ἔκπληξις, *Stupor*, obstupescentia dicitur, cum ægri apertis oculis quieti manent, attonitis similes, neque aliud agunt, aut dicunt. Galen. comm. ad 7. aphor. 14. Vel est mentis consternatio, & *Ecstasis*, ex aliqua repentina perturbatione proveniens, def. medic. Jung. Dieterich. num. 256. Huic opponitur περιχάρεια, *excessus gaudii*; & scimus amborum occasione plures interiisse subito. Galen. lib. 12. Meth. Med. cap. 5. Charlthon exposuit per *Animæ contractionem*, & subsequentem *Exanimationem*, Ex. VIII. Pathol. §. 24. Descendit a verbo ἐκπλήσσομαι, percutior, consternor. Quod vero idem verbum etiam significet *hiare*, aut diductis esse labris, & oris, unde ἐκπεπλεγμένον, vel ἐκπεπλεγμένον ἕλκος, ulcus distans, hians, diductum, ex Gal. & Homero conatur probare quidem Foes. p. 190. mihi non videtur cum Lexicographis respondere, sed mendum subesse, & substituendum verbum ἐκπλίσσομαι, per ι, & præter ἐκπεπλιχμένον, egredior, dehisco, &c.

Ecpnoe, ἐκπνοὴ, significat *expirationem*, ceu motum thoracis, quo aer vel spiritus foras fertur, & fit, ut docet Galen. lib. 2. de musc. tantum confidentibus in se musculis, qui inspirationem fecerunt; estque actio valde remissa, quæque etiam est, in non valentibus loqui. C. Hofmann. comm. in Gal. de U. P. n. 474. Huic opponitur εἰσπνοὴ, *Inspiratio*, de qua paulo inferius. Vide *Eispnoe*. Jung. Sylv. lib. 1. Pr. Med c. 23. Vvilis Pharm. Rat. P. II. s. 1. cap. 4.

Ecpsycheo, ἐκψυχέω, significat *exanimor*, animo deficio, idem quod λειποψυχέω, Hip. l. 1. de morb. IV. 2. XII. 15. 16. quamvis in primo loco legat Foes. ἐκψύχουσι, præter necessitatem.

Ecpterumæ, ἐκπτερῶμαι, *alatus fio*, quasi alis subditis in altum vehor. Legitur ap. Hipp. l. 1. de diæt. XIIX. 8.

* Ecptoma, *Ecptosis*, ἔκπτωμα, ἔκπτωσις, dicitur Hipp. ossium, vel articulorum e sede sua prolapsio, vel emotio, citra fracturam, *Excidentia*, *Luxatio*: Idem quod ἐξάρθρωσις, ἐξάρθρωμα, 1. de fract. t. 1. §. 3. de iis, quæ in med. t. 31. (vide Gal. in comm.) l. de morb. V. 15. At v. in l. 2. Epid. in stat. pestil. ἐκπτώσεις significant partium corruptarum decidentias, & mutilationes. Cum additione ὑστέρων etiam de secundinis excidentibus legitur 5. aphor. 40. Vid. Dieter. num. 257. Verbum quoque ἐκπίπτω, de omenti prolapsu usurpatur, 5. aph. 58. Dieter. n. 154. Ceterum de *Luxatione*, ejusque differentiis vide Chirurgiæ scriptores veteres, & recentiores.

* Ecpyema, ἐκπύημα, ἐκπύησις, dicitur ab Hipp. copiosa puris collectio, tumore aliquo, præsertim phlegmone, suppurato, *vomica abscessus cum suppuratione*. Coac. t. 630. 7. aph. 20. 22. Verbum est ἐκπυΐσκω, in pus vertor, 7. aph. 20. vel ἐκπυέω, 7. aph. 38. s. 2. progn. t. 52. Vid. Diet. Jatr. n. 158. 259.

Ecpyriaomae, ἐκπυριάομαι, significat *ignesco*, incendor. Hipp. 5. aph. 63. Diet. v. ἐκπυρόω, vel ἐκπυροῦμαι, exposuit, n. 260.

Ecregma, ἔκρηγμα, primo notat abscessus *segmentum*, frustum abruptum. Ita Gal. legit 3. de art. t. 63. quamvis in omnibus Exemplaribus occurrat ἐρρηγμένα, Foes. p. 281. Deinde significat *eruptionem*, vel pustulam, 7. Epid. VII. 5. Verbum ῥήγνυμι, *erumpo*, effringo, legitur 4. aph. 82. & 7. aph. 57. Diet. n 262.

Ecrhythmos, ἔκρυθμος, *nullum servans rhythmum*, est species pulsus *Arrhythmi*, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 9. Vide *Arrythmus*.

Ecroe, ἐκροὴ, *effluxum*, aut effluvium significat & cursum, per quem humor expurgandus elabitur, & effluit. Hipp. lib. 2. Epid. I. 52.

Des-

Descendit a verbo ἐκρέω, *effluo*, vel ἐκρύω, 6. aph. 27. Diet.n.261. Hinc provenit & ἔκρυς, vel ἔκροος, *effluxus*, l. de virg.morb. II.7.Foes. d. l. Item ἔκρυσις, idem quod ἐκροή.

Ecrytizo, ἐκρυτίζω, significat *erugo*, h. e. rugas tollo. Jul. Alex.Ann.in l.1.Gal.de C.M.S. L. c.3.Tom.II. Oper.p. 790.

Ecsarcoma, ἐκσάρκωμα, *excrescentia carnea*. Vocatur alias ὑπερσάρκωσις. Gorr.p.128.

* Ecstasis, ἔκστασις, Hipp. *vehementem mentis emotionem*, & delirium significat. Confer ad Coac.t. 486. l. 2. prorrh. XVI.12.13.14. Adde Gal.comm.2. in 1. prorrh. t. 19. Alia est *cum silentio*, μετὰ σιγῆς, d.l. Alia ἔκστασις μελαγχολική, quæ *furiosa* dicitur, μανική, *mentis motio*, qualis est atra bile percitis, & plerumq; in furorem erumpit, 7. aph. 5. Diet.num.163. c.1. in.1. prorrh. t 14. Vigilias habet conjunctas, & ita Comati contraria. Ita & verbum ἐξίστημι significat *graviter delirare*. Coac.n.437. 1. prorrh.l.1. t. 19. s. 2. t. 348. s. 3. t. 5.6. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 218. seqq. Vide *Delirium*. Aliis tamen significat abstractionem mẽtis a corpore ad contemplanda celestia, quam alio nomine ἀναγωγὴν appellant. Vide *Catalepsis*. *Entusiasmus*. Senn. Med. Pr. l. 1. p.2.c. 30. Ἐκστατικὴ δύναμις dicitur facultas alienandi animum, qualis est in Hyoscyamo, Coriandro viridi, & Ephemero. Castell.

Ecstrophios, ἐκστρόφιος, *extractorius*, epitheton remediorum hæmorrhoidibus cæcis extrahendis, aperiendisque convenientium quo postea facilius medicamenta adhiberi possint. Vid. Gal.l. 9. de C.M.S.L. c.7. Unde & affectus ibid. dicitur ἐκστροφή, *extractio*.

Ecsyringumæ, ἐκσυριγγοῦμαι, in fistulam abeo, *fistulosus fio*. Dicitur de abscessibus, vel ulceribus, quando in fistulas degenerant. Hip.Coac. t. 395. In progn. vero s.2.t.64. simpliciter effertur per συριγγοῦμαι. Foes.p.193.

Ectanyo, ἐκτανύω, idem quod ἐκτείνω, *extendo*. Hipp. 3. de fract. p. 63.

Ectarattomæ, ἐκταράττομαι, commoveor, *perturbor*. Hipp. 4. aph. 60.

Ectasis, ἔκτασις, *extensio*: est cutis affectus cum in longitudinem, & latitudinem extenditur. Opponitur huic ῥίκνωσις, *corrugatio*, l. 6. Epid. s. 3. t.21. item σύγκαμψις, *inflexio*, 3. de iis, q. in med.t.20.

Ectexis, ἔκτηξις, *colliquationem* significat. Vide *Colliquatio*. Hippocr. 2. prorrh. XV. 5. & ἐκτηκόμενον αἷμα, sanguis *colliquatus*, fusus. Coac.t. 639. Et quia *colliquationem* illam sanguinis sequitur macies, potest ἔκτηξις hanc quoque denotare. Ita ἐκτετηκὼς dicitur de abdomine tabefacto, 2. aphor. 35. Vide Dieterich. n. 265.

Ecthlynsis, ἔκθλυνσις, *effeminatio*, *mollities*. Dicitur metaphorice de cutis, & carnis laxitate, & mollitie, 5.aph.16. de humid.us.III.2. ἀτονίαν vocat Gal. in comm.) Usurpatur etiam de cruribus, l.6.Epid.s.2.t.12. de vinculi laxitate in deligationibus, 3. de iis, qu.in med. t.6. Unde & ἐκτεθηλυσμένοι legitur, 3. de frac. t.81. & l.1. de morb.XXIX.12. a verbo ἐκθηλύνω, *effeminatio*.

* Ecthlimma, ἔκθλιμμα, vocat Hippocrat. *exulcerationem*, quæ fit in summa cute, ex compressione violenta. Gal. comm.2. de fract. t. 65.

Ecthlipsis, ἔκθλιψις, *elisionem*, *expressionem* denotat, v. g. oculorum. Coac. t. 218. Foes. p. 186.

* Ecthyma, ἔκθυμα, ab ἐκθύειν, quod significat *cum impetu ferri*, erumpere, denotat papulam super cutem erumpentem, *efflorescentiam* cutaneam ab humoribus superfluis salsis, & tenuibus sub cuticula coagulatis. Dicitur & alio nomine ἐξάνθημα, quo pertinent Variolæ, Morbilli, Petechiæ, &c. Vid.Lind.S.M. Ex.XI. §.189. Hujusmodi *Ecthymata*, strigibilines nigras, vibices, pellis vocat tincturas superficiales, quæ Archeum denotant affectum. Helm. Tumul. Pestis. §. Præparata sedes.

Ectome, ἐκτομή, idem quod ἐκκοπή, *excisio*, exsectio. Vide *Eccope*.

Ectomias, ἐκτομίας, ἔκτομος, i. e. *Castratus*, *Eunuchus*, exsectus. Vide *Castratus*.

Ectrapelogastros, ἐκτραπελόγαστρος, ἢ ἐκτραπελογάστωρ *monstrosum habens ventrem*.

Ectrapelos, ἐκτράπελος, dicitur de omni eo, quod a communi, seu ordinaria natura degenerat. Lind.Ex.XI.§.142.143.

Ectrepsis, ἔκτρεψις. Hoc vocabulum pro ἔκτρεψις substituendum esse in Hipp. 1. de iis, quæ in med. t.19. volunt Galen. Foes. in Oec. p.194. & C.Hofm.in not. MMSS. ad Gal.comm. in h.l. quia ex connexione textus colligere licet, denotare hic corporis tractandi mutationem, & perversionem ad latera commoda, a verbo ἐκτρέπω, *perverto*. Ἔκτρεψις vero *delationem* significat, quamvis non sit dissimulandum, nomen ἔκτρεψις in aliis Lexicis non occurrere.

Ectrimma, ἔκτριμμα, *intertriginem*, attritum, h. cuticulæ, vel cutis extremæ exulcerationem significat, quales fieri solent circa os sacrũ, femore fracto, & longo tempore eodem habitu collocato. Hipp.3.de fract.t.26.

Ectripsis, ἔκτριψις. Vide *Ectrepsis*.

Ectrope, ἐκτροπή, significat *diverticulum*, per quod materia peccans abscedit, & veluti cuniculis actis in sinum se recipit. Hipp. lib.2. Epid. s.I.45. Sunt ergo ἐκτροπαὶ veluti divortia,

tia, & subterfugia, & a populari via deflexiones, digressiones, commutationes, quæ in humorum transpositu fiunt. Foes. p. 194.

*Ectropion, ἐκτρόπιον, est suborta caro in palpebra, quæ sua gravitate palpebram foras evertit. Gal. in def. Ægin. l. 3. c. 22. vocat ἐκτροπὴν τοῦ βλεφάρου, *eversionem palpebræ*, ubi etiam caussam dicit esse cicatricem.

* Ectrosis, *Ectrosmos*, ἔκτρωσις, ἐκτρωσμὸς, a verbo ἐκτιτρώσκω, abortio. Vide *Abortus*.

Ectylotica, ἐκτυλωτικὰ, vitiose ἐκπλωτικὰ, vel ἐκπλυντικὰ, significare medicamenta, *Callum absumentia*, vult J. D. Horst. Part. I. dispens. Pharmac. Univ. l 2. c. 14. p. XIII. sed qua authoritate nitatur, non constat. Nos in nullo Græco Authore reperire potuimus. Si vero licitum est fingere, possent etiam dici ἐκπωρωτικά. Sunt autem nihil aliud, quam καθαιρετικά. Vide *Cathæreticos*.

* Eczema, ἔκζεμα, *pustula ardens*, & fervida dicitur, dolorem cïens citra saniem. Ingens enim fervor omnem materiam absumit. Gorr. p. 126. Castell. Vel potius caussa in fuliginosis siccioribus effluviis cum pauca humiditate junctis consistit.

Edaphos, ἔδαφος, solium, *pavimentum domus* significat. Moschion. de morb. mul. cap. 163.

dax, βορ'ρός. Vide *Borros*. *Edaces* dicuntur multi cibi: *Voraces*, qui præ aviditate turburcinantur, & raptim manducant. Lind. Ex. VIII. §. 159. *Edacitas* refertur inter cupiditates nimias nocivas; estque desiderium alimenti solidioris, quemadmodum *Bibacitas* liquidioris. Jul. Alex. l. 22. Salubr. c. 6.

Edelphimenos, ἠδελφισμένος. Vide *Adelphixia*.

Edelphus, dicitur Paracelso, qui ex elemenlorum natura prognosticat. Ruland. & Johns. Vide Parac. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. in Schol. ad h. l.

Edentulus, ἀνόδους, νωδὸς, i. e. dentes non habens, *carens dentibus*. Hunc semper mancum pronunciavit Fallopius, ideo quod omnes literas exprimere non possit. Tract. exposit. de Ossib. c. 16. Tom. I. p. 503.

Edes, *Edez*, id est *Aurum Elempius*, *Electrum*. Rul.

Edesma, ἔδεσμα, *Edulium*, idem quod βρῶμα. Vide *Broma*.

Edic, *Edich*, *Edir*, i. e. Mars, ferrum, chalybs. Rul.

Educatio, apud Latinos duplicem habet significationem. Vel enim accipitur de victus ratione pueris competente, & ita Gr. dicitur τροφὴ, ut patet ex Gal. l. quod an. mores seq. temp. corp. c. 10. item κομιδὴ, Ægin. l. 1. cap. 5 Vel sumitur pro *Institutione puerorum*; & ita vocatur παιδεία, διδασκαλία, παιδομαθία, παίδων ἀγωγή. Galen. de cogn. & cur. an. morb c. 7. cujus necessitatem in Republ. egregie inculcat Lang. l. 3. ep. 6. De *educatione* pro futuro Medico vide Lind. Ex. I. §. 21. seqq.

Eductio, ἀναγωγὴ, Diet. n. 54. Vide *Anagoge*, *Educere* aliquando accipitur pro *Bibere*. Rhod. ad Scrib. n. 122.

Edulcoratio, γλύκανσις, Græce dici posset duo significat: 1. modum medicamentum, vel alimentum liquidum, vel siccum saccharo, vel melle dulce reddendi, ad gratiorem saporem: 2. modum medicamenta Chymica a salina acrimonia liberandi, affusione aquæ frequenti, quæ Ablutio, vel etiam Lotio vocatur. Hujusmodi *edulcorationis* aliquoties meminit etiam Schrod. v. g. in præcipitationibus, & sublimationibus Vitrioli, alibique. Descripsit & Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. cap. 18. Duplici modo *edulcorationem* perfici: uno, qui fit mediante Sale Alcali; & locum habet in pulveribus corrosivis, v. g. Mercurio præcipitato rubro, dulci &c. altero, qui fit aqua vel frigida, vel calida. Legitur in Morl. Coll. Ch. Leid. c. 266.

Edulium, ἔδεσμα. Vide *Broma*. *Cibus*.

Effectivum, ποιητικὸς, est proprium Artium: unde & Medicina dicitur, ἐπιστήμη ποιητικὴ, Gal. art. med. c. 3.

Effectus, ἔργον, dicitur omne id, quod ab alio, tanquam a caussa sua, producitur, & dependet. Dicitur & *effectum*. *Effectuum* varietas ab una causa dependet a materiæ dispositione. Ita Sol terram adurit, & indurat, ceram liquefacit. Lang. l. 2. ep. 17. Alias qualis caussa, talis effectus. Si caussa per se agit, sequitur effectus per se. Si caussa per accidens operatur, *effectus* quoque per accidens statuendus. Unius *effectus* possunt etiam plures esse caussæ, sed subordinatæ: & vice versa unius caussæ plures *effectus*. Libav. de Philos. Harm. Mag. Tom. IV. Oper. pag. 283. Sæpe etiam *effectus* accipitur pro Medicamentorum utilitate, quam actu præstiterunt in corpore humano. Scribon. num. 19. 97. 75. 106. &c. Videat. Lexic. Rhodii.

Effervescentia, ζέσις, ἔκζεσις, terminus hodieque in Medicina receptissimus, denotatque interdum idem, quod *Fermentatio*, de quo vocab. infra; interdum vero, & frequentius excessivam fermentationem, sive motum intrinsecum vehementiorem, aut nimiam agitationem alicujus liquoris mixti, ex activis, & passivis portionibus constantis, obortam vel a calore quodam extraneo, vel interno quodam fomite heterogeneo ad luctam illam irritante.

Vi-

Videatur ex recentioribus Cl. Vvillis de *efferve-scentia* vini, de ferment. cap. 7. & de febrib. cap. 1. ubi & sanguinis *efferveſcentia* describitur, quemadmodum & cap. 2. seqq. In Artificialibus quoque alia calida, alia frigida. Sylv. lib. 1. Pr. Med. cap. 4. §. 8. 16. cap. 19. §. 61. Inter naturales etiam referenda *Intestinalis*, ex confluxu bilis, & succi pancreatici, cap. 11. item *Vitalis*, quæ excitatur ex portionibus salinis, oleosis, volatilibus sanguinis permistis, cum portionibus acidis Lymphæ, cap. 19. §. 2. 3. seqq. Medicamenta quoque composita *effervescere* dicuntur ob contrarietatem simplicium ingredientium. Scribon. num. 46. 207. 250. *Effervescentia* Chymica est, quando cum evidenti motu perficitur mediante furni igne, ubi spiritus subtiliores avolant. ut, nisi vas alicubi rima sit præditum, dissiliat. Junken. Chym. Medic. Physic. pag. 1. sect. 1. c. 4. pag. 62.

Efficacia, δύναμις, idem quod *Virtus*, Potentia agendi in aliud. Hinc & *Efficax* dicitur medicamentum aliquoties apud Scrib. L. Vide Rhodii Lex. *Efficacia* per experientiam nota dicitur rerum virtus, Ger. Dorn. Specul. Philos. l. 2. c. 3.

Efficiens, δραστικός, ποιητικός, est nomen notissimum *caussæ*, qua aliud producitur, aut fit. Hæc in Medicina vel sola, vel potissimum intelligitur, quando caussæ fit mentio. Vide *Caussa*. Jung. Lind. Ex. XII. §. 100.

Effides, id est cinis Plumbi, vel Cerussa, Rul. Johns.

Effila, maculæ, vel tinctura a Sole facta in facie, vel alia parte in cute. Ruland. & Johns.

* Efflatio, ἐκφύσησις. Vide *Ecphysesis*.

* Efflorattio, ἐξάνθημα, ἐξάνθισμα. Vide *Exanthema*.

Efflorescentia, idem. Vide *Exanthema*.

Effluvium, ἀπόῤῥοια. Vide *Aporrhœa*. Cæterum cum *Effluviorum* consideratio hodieque in Philosophia, & Medicina insignem fœneretur lucem, & utilitatem, eorum miram subtilitatem, determinatam naturam, & insignem efficaciam tribus per hos titulos distinctis Exercitationibus egregie pro ingenii sui sagacitate Robert. Boyle descripsit.

Effluxus, ἐκῤῥοή. Vide *Ecroe*. *Exerrhosis*.

Effoeminatio, ἐκθήλυνσις. Vide *Ecthelynsis*. Vide & *Androgyni*.

Effractura, Paræo dicitur tertia fracturæ cranii species, seu Ossis depressio, quando vehementissimo ictu labat os, & intro effringitur. Differt a Contusione, in qua os non labat, l. 9. Chir. c. 6.

Effrenis, idem quod immoderatus, excessivus cum aliquo impetu. Ita *effrenes* humores dicti sunt *Turgentes*. Fallop. tr. de purg. simpl. c. 16. Tom. I. p. 67. *Effrenis* purgatio est nihil aliud, quam ὑπερκάθαρσις, quam Barbari *Effrenitationem* vocaverunt. Id. l. c. 7. p. 35.

Effugio, διαφεύγω. Vide *Diapheugo*.

* Effulgescentia, ἔκλαμψις. Vide *Eclampsis*.

* Effusio, ἐκχύμωμα. ἐκχύμωσις. Vide *Ecchymoma*.

† Egelidum, medium inter calidum, & frigid. Ref. med. Epist. 63.

Egestio, ἔκκρισις, idem quod *Excretio*. Vide *Eccrisis*. Plerunque de alvi excretione sumitur.

Egoitas, terminus Helmontianus barbarus, quo indicatur Intellectus nostri lumen, veluti intrinsecus secum contemplans, deliberans, tr. Confessio Authoris n. 7.

Egregorsis, ἐγρήγορσις, *Vigilia*, vigilantia, expergefactio, cujus essentia, & ratio formalis consistit in libertate, & expansione spirituum animalium, in cerebro, & toto nervoso genere. Galen. defin. medic. Vvillis de An. brut. Part. I. cap. 16. sub. fin. Jung. Charlton. Exerc. VII. §. 4. ubi *Vigilias* vocat *Exercitium sensuum internorum*, & *externorum*. De pulsibus *Expergiscentium* vid. Gal. lib. 3. de causs. puls. cap. 10.

Ejaculantia, vel *Ejaculatoria* vasa dicuntur, quæ & *Deferentia* appellantur, quæ semen in testibus elaboratum excipiunt, deferunt, & in congressu ejiciunt in colem, quorum descriptionem vide in Anatomicis, speciat. in Barth. l. 1. Anat. c. 21. seqq. Pertinent huc veluti partes, Corpus variciforme, Parastatæ, Prostatæ, Vesiculæ seminales, &c.

Eice, εἰκῆ, adverbium usitatum Hippocrati, significans *temere*, absque consilio, negligenter, in elegantissima gnome: *μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπεροπῆν*, *nihil temere, nihil inconsiderate*, 6. Epid. sect. 2. t. 25. Legitur & lib. 6. Epid. sect. 8. t. 49.

Eidechtes, dicitur quod vel aspectu, vel fœtore est abominandum, & exosum. Hipp. l. 2. de morb. mul. VIII. 1. XVII. 9.

Eidesis, εἴδησις, significat *scientiam*, vel *conscientiam*, uti vult Lind Ex. III. §. 3. Occurrit apud Hipp. de dec. orn. VI. 2.

Eidos, εἶδος, in genere *speciem*, quæ generi subjicitur, significat, quæ & aliis nominibus, διαφορὰ, τρόπος, *differentia*, *modus*, a Medicis dicitur, teste Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 8.

t. 8. & c. 2. t. 3. Specialiter vero apud Hippocr. denotat corporis *naturam*, & *temperamentum*, & differentiam ab aliis corporum naturis. Galen. cap. 2. de nat. hum. t. 14. t. de sal. diæt. t. 5. lib. 2. prorrh. XVII. 28. 12. &c. Jung. Foes. p. 181.

Ejectio, ἐκβολὴ, idem quod *excretio*. Dicitur & *Dejectio*. Vide supra.

Eilamides, εἰλαμίδες, dicuntur Polluci *membranæ cerebrum investientes* binæ, ideo quod cerebri medullam involvant, ab εἰλέω. Vocantur alias *Meningens*. Gorr. p. 125.

Eilema, εἴλημα, εἴλυμα, significat apud Hipp. *convolutionem* intestinorum dolorosam, aut tormina, & refertur inter morbos a flatibus, l. de flatib. XIV. 1. Lind. descripsit, quod εἰλήματα sint dolores fixi, & veluti clavi muro pacti, quorum caussa est flatus intra tunicas intestini inclusus, Sel. M. Ex. IV. §. 14. Significat & *Involucrum*. Vide in lit. I.

Eileon, *Ileum*, Lat. est nomen intestini tenuis ordine tertii, quod incipit, ubi Jejunium desinit, omnium longissimum, a frequentibus circumvolutionibus ita dictum, cujus descriptionem vide ap. Anat. & in specie Barth. l. 1. Anat. c. 10.

Eileos, εἰλεὸς, & cum aspir. εἰλεὸς, *Ileus*, est affectus intestini *Ilei* vehementissimus. Dicitur & *Volvulus*, cujus prolixam descriptionem, & expositionem egregie tradidit Lind. Exerc. IV. per totum, & seqq. Jung. Dieter. num. 240. Sunt & qui scribunt, ἴλεος. Hesych. Vocatur & *Miserere mei*, *Chordapsus*. Meminit Hippocr. 3. aphor. 22. Interdum sub *Colica* comprehenditur a Veteribus. Apud Scribon. num. 116. describitur, quod sit inflatio intestinorum; sed monet recte Rhod. in Not. verius dici inflammationem. Ex recentioribus vid. Sylv. lib. 1. Pr. Medic. cap. 15. P. Barbette lib. 4. cap. 17. Ex his seq. descriptio dari potest: *Ileus*, vel *Passio Iliaca* est dolor acerbissimus intestini Ilei, vel etiam (sec. nonnullos) Cœci, cum constipatione alvi, tumore ventris chordæ instar tensivo, subsequente etiam rejectione fecum per os, aliisque gravissimis symptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænosa, aut alia graviori solutione continui dictæ partis, per sanguinis motum impeditum oborta, intestinorum motum peristalticum invertente.

Eilicrines, εἰλικρινὴς, *sincerus*, purus, merus, impermixtus, dicitur de subsidentia in urina. Coac. t. 586. εἰλικρινέως, adverb. *pure*, *sincere*, legitur de crisi, l. 4. Epid. III. 9.

Eiletheres, εἰληθερὴς, aliis ἑλαθερὴς, ἑλαθερὲς, significat *in, vel a Sole calefactum*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XXX. 8. LXVI. 17. LXVIX. 20. Et εἰληθερεῖν dicitur *insolatus*, qui in Solis radiis corpus exponit. Gal. l. 8. Meth. M. cap. 2.

Eilumenos, εἰλύμενος, *contortus*, convolutus, ab εἰλέομαι, vel εἰλέω, *contorqueo*, coarcto. Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 32.

Eiothos, εἰωθὼς, *consuetus*, perennis, solitus. Ita εἰωθυῖα κίνησις, motus *consuetus*, perennis. Legitur ap. Hipp. l. 1. de morb. XXX. 18. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 230. seqq.

Eirion, εἰρίον, εἶρος, *lanam*, & quidem ῥυπαρὸν, *succidam* significat, quæ vim mitigandi, & digerendi habet, præcipue ubi bene carminatæ sunt. Legitur & ἔρια οἰσυπηρὰ, ob *æsypum*, & *succum sordidum*, quo imbutæ sunt. Hippocr. 2. de fract. t. 72. lib. 3. t. 24. lib. 4. de artic. t. 24. lib. de ulcer. XV. 6. lib. 2. de morb. mul. LXV. 6. 7. LXVI. 7. & alibi. Vid. Foes. p. 183. 184.

Eiryomae, εἰρύομαι, idem quod ἕλκομαι, *trahor*. Frequens Hipp. 1. prorrh. s. 2. t 10. Coac. t. 51. l. 2. de morb. mul. XXII. 6. Foes. d. l.

Eisagoge, εἰσαγωγή. Vide *Tyrocinium*.

Eisbole, εἰσβολὴ, proprie *injectionem* significat. Medicis vero denotat *insultum*, & *aggressionem primam* morbi, vel paroxysmi, quæ alias & ἐπισημασία dicitur. Gal. l. de temper. morb. c. 6. Item *irruptionem*.

Eispnoe, εἰσπνοὴ, *Inspiratio*. Estque pars respirationis, qua aer intra pulmonem per os, & nares trahitur, ad cordis, & sanguinis ventilationem. Gorr. Jung. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 316. De *Inspiratione* integra, & læsa vide apud Willis Part. 2. Pharm. Rat. sect. 1. c. 1. 2. 3.

Elaboratio, Gr. dici posset ἐξεργασία, φιλοπονία, est operatio manuaria, qua res in substantia, eaque potissimum materiali mutata *elaboratur*. Id enim nunc *elaborare* appellamus, cum remotis ignobilioribus materiæ partibus, quæ seu obiter adhærent, seu quovis modo adminiculum præbent essentiæ, præstantissimam elicimus. Itaque & maxime viget hic impuri a puro segretatio. *Elaboratio* aut est solutio, aut coadunatio. Hæc Rul. & Johns. *Elaborationis* Chymicæ, vel Philosophicæ modos sex vide apud Libav. Tract. de Igne naturæ c. 37. Tom. II. Oper. p. 79. *Elaborare*, i. e. *multum laborare*, anniti, valde laborare, Scrib. n. 38. Rhod. in Lex.

Elaeomeli, ἐλαιόμελι, genus quoddam Resinæ Palmyris Syriæ familiare. Id ex vetustis arborum caudicibus manat pingue, unguinosum, crassius melle, resina tenuius, perinde quasi nunc e lapidibus quibusdam, quod πετρέλαιον nominant. Iis, quibus insederit, hæret admodum pertinaciter, atq; si edatur,

marcore consumit, & viribus destituit, veternumque inducit. Gorr. in defin. pag. 131. Jung. P. A. Matthiol. in Apolog. adv. Amat. Lusit. §. h. t. Legitur & apud Dioscorid. ipsum lib. 1. cap. 37.

Elæon, ἔλαιον, id est *Oleum*, ab ἐλαία, *Olea*. Nam *Oleum* simpliciter dictum denotat *Oleum olivarum*, hoc est succum pinguem ex olivis maturis expressum. Trium enim generum *Olea* occurrunt in Medicina usitata: *Olea expressa*, de quibus vide Schroder. lib. 2. cap. 71. *Cocta per infusionem*, & *coctionem*, d. l. cap. 72. & *destillata*, d. l. cap. 70. Jung. Fr. Hofmann. in clav. De *Oleis expressis*, & *Coctis* non inepte quoque scripsit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Physiol. cap. 28. pag. 204. seqq. *Olea* in genere, præsertim commune, mediæ esse naturæ inter humectantia, & siccantia, docet Galen. lib. 2. de Sim. Fac. cap. 25. *Olea* in genere omnia salinæ esse naturæ, & a salibus perfectione saltem differre, ita ut *Olea* ex salibus, & hæc viceversa ex illis confici queant, expresse scripsit Junken. Chym Exp. Cur. P. I. sect. 2. cap. 1. pag. 78. Aliquando vocab. ἔλαιον etiam accipitur apud Hippocr. pro *pinguedine*, vel adipe, v. g. Vituli marini, seu Phocæ. l. de nat. mul. XXII 13. XXIX. 167. 181. lib. de exsectione fœtus, IV. 5. Anseris, lib. de nat. mul. XXIX. 124. 135. 140. LXV. 3. LXIIX. 2. LXXX. 2. Suis, lib. 1. de morb. mul. XC. 11. Vide Foes. pag. 197. *Butyrum* quoque vocari ἔλαιον ἀπὸ γάλακτος, *oleum de lacte*, testatur Linden. Ex. XVI. §. 119. Derivantium est ἐλαιώδης, *Oleosus*, Ita nuces, amygdalas, & semina alia habent ἐλαιώδες, *Oleosam* substantiam. C. Hofm. l. 3. V. L. cap. 2. Vide *Oleum*,

Elaeopines, ἐλαιοπινής, *oleo infectus*, imbutus. Usurpatur de vestibus sordidis, quibus opponuntur puræ. Hipp. de sal. diæt. t. 11.

Elaeosaccharum, Gr. dici potest ἐλαιοσάκχαρον, est terminus Pharmaceuticus, denotans mixturam Olei destillati cum Saccharo, v. g. olei ℈ j. sacchari ℥ j. vel circiter. Schr. l. 1. cap. 3. Ejus encomium, & formulas vide apud Rolf. Chym, l. 4. s. 6. c. 1. seqq.

Elaguir, *Vitriolum viride*. Rul.

Elambicatio, dicitur modus *Dissolutionis* aquarum Thermalium ad investigandum virtutem mineralem; fitque duplici modo, uno in balneo Mariæ, qui difficilior, altero igne in vitris, quem prolixius describit Fallop. tr. de Aq. Therm. c. 9. Tom. I. p. 224. Andr. Bacc. de Therm. l. 2. c. 3. p. m. 87.

Elanula, *Alumen durissimum instar ferri*. Id,

Elaphocamelos, ἐλαφοκάμηλος, i. e. Cervicamelus, vocatur animal quadrupes partim cervum, partim Camelum referens, ex Peru Indiæ Occidentalis regione Antuerpiam delatum, cujus descriptio prolixior extat in Matthiol. l. 5. Epist. p. m. 211.

Elaphos, ἔλαφος. Vide *Cervus*. Hinc *Elaphographia*, id est *Cervi descriptio*. Vide *Cervus*,

Elaps, *Elops*, ἔλαψ, ἔλωψ, nomen serpentis, cujus meminit ex Aetio Forest. l. 30. O. 18. in Schol. De hoc vid. Aldr. Hist. serp. & drac. l. 1. c. 15. ubi & alias hujus vocis significationes huc non pertinentes invenies.

Elapsus, ἔκπτωσις. Legitur apud Augen. Tom. III. p. 115. Vide *Ecptosis*.

Elasma, ἔλασμα, in genere denotat *Laminam*. Vide infra *Lamina*. In specie vero significat fistulam clysteris, quæ ano immittitur, demonstrante Lind. Ex. IV. §. 101. Descendit a verbo ἐλαύνω, vel ἐλάω, quod varias obtinet significationes: v. g. significat *diduco*, extendo, quando de materia dura diducta usurpatur. Item agito, *moveo*, stimulo, unde ἐλατὴρ, ἐλαστικὸς, *Elater*, *Elasticus*, qui termini latinitati quoq; donati hodieq; frequentissimo sunt in usu apud Wvillis. & alios, dum spiritui animali, & liquori nervoso attribuitur qua sec. qua p. nat. virtus *Elastica*, & impetum faciens. Vide Tract. Anat. Cerebr. de An. Brut. de Morb. Convulsiv. Ita & Aeri tribuitur *vis elastica* nitrosa, & penetrabilis. Malach. Truston. de respir. p. 33. Vid. & Cl. Sturmii Colleg. Curios. & p. p. *Elasis*.

Elasson, *Elatton*, ἐλάσσων, ἐλάττων, *minor*. In specie Hippoc. usurpavit de *minoribus* statura corporis, 2. aphor. 54. Dieter. num. 270. De Vino tenuiori, vel *minori* legitur in Sacris, Joh. 2. v. 10. Vide Rhodii Lexic. Scrib. *exiguum* vinum.

Elasis, ἔλασις, Elater, ἐλατὴρ, hodieque etiam a recentioribus sunt introducti termini, quibus expulsionem impetuosam, & agitationem spirituum, præsertim animalium, nec non caussam, & principium, unde illa expulsio dependet, explicant. Coincidit cum *explosione*, de quo vocab. paulo inferius. Imprimis vero Aeri insignis *elater* tribui solet, seu spontanea vis dilatandi sese: num vero in omnibus ita sese habeat, fortassis alia occasio ventilandi sese offeret. Meminit etiam hujus ex Pecqueto Barth. l. 3. An. c. 9. p. 427. Vide *Elasticus*.

† Elaterii nomine quodvis Catharticū apud Gal. Hipp. expos. mer. l. 1. c. 2.

Elaterium, ἐλατήριον, sumitur stricte, & late. *Stricte* pro medicamento purgante valido, quod fit ex Cucumere agresti, succus sc. inspissatus ex fructu Cucumeris per expressionem, de quo Schr. l. 4. cl. 3. n. 443. Rolfink. O. ac M. M. Spec.

Spec.l.5.f.6.c.5.& tr.de Purg.f.3. Art.5. Libav. Synt.Arc.Chym.l.8.c.7. Lare pro omni valido purgante per alvum, notante Galen. cap.5. in 6. Epid. t.35. & plurimis locis ex Hippoc. Hoc confirmat Foes. d.l. Jungatur & Joh. Nic. Pechlin. de Purgant. c.21. Derivatur ab ἐλαύνειν, *agito*, commoveo.

Elaton, ἐλατόν, Arist. 3. Meteorol. cap. ult. i. e. *Malleo ductile*, proprietas metallorum. Vide *Malleabile*.

Electio, ἐκλογή, αἵρεσις, quid significet, notum est. Est vero præsertim circa usum, & præparationem remediorum Diætæ, Pharmaciæ, & Chirurgiæ maxime necessaria *electio*, uti patet ex Methodo medendi. Ita aliquando propter consuetudinem eligendus cibus, & potus paulo deterior. Hipp. 2. aph. 38. De *electione* simplicium medicamentorum vide Vveckeri Antid. Gen. l. 1. c.1. seqq.

Electrodes, ἠλεκτρώδης, *Succino similis*. Usurpavit Hippocr. de alvo deiiciente succino similia, hoc est excretione alvi splendicante, & relucente, l.4. Epid. XXII. 16. Vid. Foes. p. 261.

Electrum, ἤλεκτρον, *Succinum*, nihil aliud est, quam succus bituminosus, seu resina terræ, & arborum vetustarum optime digesta, exinde in mare traducta, atque ibidem præcipue concreta. Schroder. lib. 3. c. 30. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. estque duplex: Album, & Citrinum, in Officinis usitatum. Plures alias species proposuit Andr. Chioccus Mul. Calceol. sect. 2. pag. 180. seqq. Eleganter quoque *succini* historiam tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 4. cap. 7. pag. 302. seqq. Sunt tamen alii, qui *succinum* speciem picis fossilis, seu bituminis esse sibi persuasum habeant, propterea quod & in locis longe a mari distantibus, & e montibus terræ firmæ effodiatur. Vid. Act. Philosop. Oldenburg. Ann. 1666. Mens. Novem. Jungantur & Acta Hafn. Vol. I. Obs. 57. p. 110. seqq. Dicitur & *Carabe*, *Glessum*. A *Succino* paleas, & festucas attrahi, quemadmodum a Magnete ferrum, vulgatissima est opinio, cujus etiam meminit Galen. lib. de nat. fac. c.14. quam tamen nihil æstimare conatus est Pechlin. de purgant. cap. 2. Medicamenta ex *Succino* vide passim in Pharmaciæ Scriptoribus, præsertim supra alleg. Schroder. & Hofmanno. De *Succino artificiali*, atque parandi modo legatur Jac. le Mort. Chym. Med. Physiol. cap. 10. pag. 110. seqq. *Electrum* quoque Populi albæ lacrymam dicunt, quæ juxta amnem Eridanum destillat, & in spissitudinem coit, aureo colore, quod si levigatum bibatur, stomachi, & alvi fluxiones, & sanguinem compescit. Ægin. l.3. c. 3. Apud Chymicos etiam diversas, & ex parte quoque satis obscuras obtinet significationes. Vel enim denotat *Aurum* quoque imperfectius, sive nativum, sive factitium; cujus portio quinta est Argentum, ita dictum, quod Soli oppositum magis splendeat, quam Aurum, & Argentum. Rul. Vid. Libav. Synt. Ar. Ch. l.4. c.9. & lib.7. cap.24. Vel Theophrasto est mixtura compositi metalli, ex omnibus septem Planetis in unum corpus colliquatis, Parac. de nat. rer. l.8. de separat. rer. natur. in princ. Rul. Ex simili constabat Virgilii Campanula, tempore regis Artus, quæ adulterio contaminatos tam viros, quam fœminas de ponte in aquam præcipitavit, solo sonitus clangore. Fertur etiam e simili rite conflato metallo Scyphus gustatorius fabrefactus toxicum nullum admittere; quod si forte iniiciatur, ebullire, quicquid in eo liquoris continetur, edito strepitu maxime perceptibili, ac si nitrum in prunas coniiceretur. Aliud narrat Paracels. de similis *Electri* compositione, se vidisse quendam Hispanum habentem ejusmodi Campanulam; pondere vix sesquilibræ, per quam inscriptis aliquot characteribus, & verbis, tot spectra, prodigiaque, quot vellet, convocabat, edebat, & abigebat pro suo arbitrio. Voluit is persuadere Paracelso, vim illius Campanulæ in verbis, ac characteribus magis, quam in sonitu, vel metallo consistere. Verum Parac. rem non ita se habere, ut asserebat, etsi pro variatione scripturæ varia etiam ederentur prodigia, maximam potentiam in metallo sitam esse deprehendit. Hæc Rul. & Johns. Enimvero quid si quis plane de veritate hujus effectus dubitaret; Videntur sane satis fabulose hæc scripta. *Electrum* est metallum ex alio factum per artem, sed illi, ex quo factum est, non amplius simile: v.g. si æs, vel cuprum ante paratur candidum, aut si ex cupro fit orichalcum, vocatur *Electrum*, &c. Paracels. de reb. nat. c.9. de Arsenico, Ger. Dornæus de genealog. mineral. c.18. Th. Chym. Vol. I. pag. 586. Ad præparationem Lapidis Philosophici baseos loco recipi jussit *Electrum minerale immaturum*, Idem in Manuali de Lapid. Philosoph. cui incredibiles attribuit vires. *Electri* annulos, ait ex Paracelso Johnsonus, digitis gestari solitos præcavere, ut nunquam aliquis spasmo, vel odontalgia, vel epilepsia corriperetur, adeo ut simul atque Epileptici digito, quem annullarem vocant, annulus talis applicatus est in paroxysmo, subito de illo depulsus, & quasi digitis abstersus evanuerit, & æger a lapsu confestim resurrexerit. Imo si quis annulorum istorum in digito annulari gestetur, & abditus quidam morbus foras erupturus est, annulum istum exsudare videas jugiter, & ab insigni quadam

sympathia decolorari cernas ad oculum. Observatu porro dignum est, *Electrum* hoc nostrum adversus infestos spiritus, vel genios noxios esse amuletum præstantissimum. Cœlica enim *Electro* inest operatio quædam, omniumque planetarum agit in illo influentia, cum harmonia quadam superiorum, & inferiorum omnium. Sed *Electrum*, quod in venis metallicis ex Auro, & Argento natura concretum est, uti Mathesius scribit, non tam numerosa pollet virtute, ac illud, quod artificum industria ex septem metallis in igne fabrefactum est, uti Geber, Lullius, Paracelsus, & alii hujus rei artifices testantur. Et tamen magno in pretio habuerunt veteres istiusmodi Metallum, quod varia sibi ex isto fictitia conflabant in usum domesticum, & vasa ex *Electro* inter supellectilem asservabant rariorem præ aureis, & smaragdinis. Hæc Jonson. Nugarum satis. De *Electri* variis significationibus, & præparationibus lege Rolfink. Chym. lib. 5. sect. 11. c. 2. seqq. *Electrum minerale*, vel metallicum duorum, vel plurium ejusmodi corporum mixtura describitur a Dorneo, de transm. met. c. 11. Th. Ch. Vol. I. p. 529. imo in omnium sex Voluminum Indicibus sat multa de *Electro* reperies. *Electra* quoque vocantur compositiones metallicæ, quarum una ex Antimonio cum Sole, & Luna facta vocatur *Electrum majus*: altera ex Jove, & Marte dicitur *Electrum minus*. Utriusque meminit D. Ludov. Pharm. Dissert. I. p. 329.

† Electuarium filichinum, Hippocr. Succus Cucumeris asinini. Matth. de grad. in 9. Rhasis cap. 55.

Electuarium, *Electarium* etiam dicitur, & est medicamentum Syrupo, & Eclegmate crassius, constans ex medicamentis durioribus pulverisatis, melle, syrupo, saccharo syrupisato, vel alii alicui convenienti liquori melligineo, id est mellis consistentiæ accurate mixtis. Schroder. lib. 1. cap. 3. Vveker. Antid. gen. lib. 1. cap. 28. Dividuntur in *Alterantia*, & *Purgantia*. Utrorumque Catalogum vid. apud Vveker. Ant. Spec. lib. 2. sect. 21. Schrod. lib. 2. cap. 51.

Elementatus, *a*, *um*, Paracelso significat excessum aliquem caloris, vel frigoris. Ita Pulsus *elementatus*, calidus vel igneus, & Pulsus *elementatus* frigidus dicitur, in Scholiis ad libros de Urinis.

* Elementum, στοιχεῖον, vocatur corpus simplex, ex quo quidque primum constituitur, & in quod ultima resolutio fit, cujus partes non sunt diversi generis, sed homogeneæ. Refertur autem *elementum* ad aliquid, sicut & pars. Gorr. pag. 432. *Elementum* appellatur minima pars ejus rei, cujus est *Elementum*. Omnium autem corporum, quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor sunt *Elementa*, Ignis, Aer, Aqua, Terra. Ut minimum intelligatur id, quod minime divisionem suscipere potest, Gal. l. 8. de Hipp. & Plat. decr. cap. 2. Enimvero fuerunt, & sunt, qui numerum illum quaternarium impugnant, non solum ex Philosophis recentioribus Gassendicis, seu Democriteis, sed etiam ex Medicis, præsertim Chymicis. Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 34. Zacharius in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 739. Ita & Cl. Vvillis de ferment. c. 1. in dubium vocavit. Nostri nunc non est instituti, hæc prolixius ventilare: præsertim cum Medici facile acquiescere possint in *Elementorum* sensibilium hypothesi, qualia etiam dici possunt partes similares respectu dissimilarium, & magis compositarum. *Elementa* porro matrices rerum dicuntur, in, & ex quibus generantur omnia. Rul. De *Elementis Chymicis* Vide Libav. Alchym. Pharmac. cap. 8. *Elementum* Parac. est corruptibilis, ac transitura mundi essentia, & omnium, quæ patiuntur mutationem, anxietatem, atque necessitatem, in diem usque ad extremum consumtionis hujus mundi. Item: Est essentia spirituum in *Elementis* delitescentium, & degentium: item Astrum eorum, Rul. *Elementorum* divisionem in Simplicia, Composita, & Decomposita vide apud Ger. Dorneum art. Alchym. l. 1. c. 4. in Th. Chym. Vol. II. p. 524. Interdum & *Elementum* dicitur de primis principiis artium, & disciplinarum; de literis, ceu principiis vocum; de caussis rerum, &c. Vide Libav. d. l. Et quis omnes acceptiones hujus vocabuli huc vellet compilare?

Elenchus, ἔλεγχος, significat communiter abstractive, vel *Argumentum*, probationem; vel *Criminationem*, accusationem; vel *dedecus*, opprobrium. Hipp. vero in concreto sumsit de Medicis indoctis, l. Præcept. VI. 3. Vocatur & redargutio eorum, quæ non se recte habent. Opponiturque τῇ δοκιμασίῃ, approbationi. Gal. 3. in Epid. t. 20. fin.

† Eleosclinum, apium, quod soli in montibus expositum nascitur.

Elephantinus, ἐλεφάντινος, nomen est *emplastri*, quod habet cerussæ partes 30. ceræ partes 45. olei heminam, aquæ sextarium. Est autem compositio percandida; ideoque *elephantina* nominatur. Habetur apud Aetium gemina. Gorr. p. 133.

* Elephas, *Elephantus*, ἐλέφας, vocabulum diversarum significationum. 1. notat animal quadrupes vastissimum, cujus prolixam descriptionem, & usum in Medicina vide ap. Ul. Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 9. C. Hofm. vocat sapien-

sapientissimum, & proboscidem habet loco manus, comm. in Gal. de U. P. n.27. 28. Hujus Animalis Anatomicam historiam novissime tradidit A. Moulins Medicus Collegii Trinitati prope Doublinum, uti patet ex Act. Erud. Lips. 1684. (2) *Ebur*, seu dentes *Elephantis*, decantatissimi etiam in Medicina usus, de quo etiam vid. Adr. d.l.c.14. Schr. l. 5.cl. 1.n.20. *Eboris* vires vermes necandi, & Icterum curandi extulit Jac. le Mort. Pharm. Chym. unde desumpsit Morely Coll. Chym. Leid. c. 155. Hoc ustum, vel calcinatum vocatur *Spodium*, cum additione ex *Ebore*. (3) significat *Morbum*, & quidem malignum duum generum: aut *Lepram Arabum*, quæ *Græcorum Elephantiasis* vocatur. ἐλεφαντίασις, ἐλεφαντία, quam & Medici cancrum totius corporis definiunt. Apud Ruland. hæc leguntur quoque epitheta, *Heracleus morbus*, *Leo*, *Satyriasis*, *Leontiasis*. Vid. & Keuch. ad Seren. p. 124. Castell. seqq. de hoc morbo notavit. *Elephas* (qui & *Elephantiasis* dicitur) morbus est, in quo naturalis faciei figura mutatur, resimatur nasus, labra crassa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem. Gal. lib. de caus. morb. c. 7. ex sanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem, cum incipit, σατυρίασιν nominant, tum a genarum rubore, & facie Satyris persimili, tum propter inexplicabilem, & impudentem coeundi libidinem. Aliqui vero osseas eminentias, quæ in temporibus fiunt, sic vocant. In aliis autem partibus quoq; fiunt tales ossium eminentiæ, quas *Exostoses* vocant, l. de tum. p.n.c.14. Ἐλέφας, ᾗ ἐλεφαντίασις, universi corporis cancer est, qui nullam omnino admittit curationem. Id nominis nactum est hoc malum, quod in eo cutis corio *Elephantis* similis videatur. Nam maculis quibusdam ad atrum colorē vergentibus inficitur, atque inæqualiter aspera, crassa, ac veluti squamis fœda, livens, ferinaq; redditur. Nec *Elephas* quicquam (apud aliquos) a Lepra Arabum differt. Sunt vero alii, qui differentiā inter *Lepram*, & *Elephantiasin* constituūt, præsertim hanc, quod *Lepra* cutem occupet *Elephantiasis* carnē. Vid. Rhod. ad Scrib. n.250. Vocarunt & veteres morborū hunc ἡράκλειον, h.e. *Herculeum*, quod nullus eo major sit, & violentior. Nam morbo ingravescente, primum quidem stupet cutis, deinde sensum prorsus amittit, ut ne acu quidem compuncti dolorem sentiant, aut fervente aqua affusa urantur. Hæc Castell. Vid. & Jonst. Synt. Med. Pr. Part. III. l. 1. tit. 1. Nobis ita definire placet: *Elephantiasis* est scabies vel totius corporis, vel etiam certi membri, cancrosa, maligna, sicca, & furfuracea, vel squamosa, cum tumore cancroso, & aliis plurimis symptomatibus gravioribus stipata, proveniens a massæ sanguineæ salina maligna coagulatione, & lenta putredine, succum nervosum, & nutritium ad νέκρωσιν disponente, & gravissime corrumpente. Vide & D. D. Maur. Hofm. Sciagr. Morb. Contag. disp. ult. 40. Signa *Elephantiasis* videantur apud Hildan. in Epist. 24. Cur vero hujusmodi homines adeo salacitate nimia afficiantur, non adeo planum est determinare. Aut *Elephantiasis* significat *Arabibus* tumorem pedum ulcerosum malignum, a sanguinis atrabilarii putredine corrosiva, & corruptione succum nutritium quoque perdente obortum. Vid. Jonston. d. l. cap.10. Hanc quoque intellexit Lang. l.1. ep. 12. & 17. (4.) *Elephas* quoque notat Chymice *Aquam fortem*. Rul. in Lex. *Elephantias* quoque significat *serpentem*. Aldr. hist. serp. ac drac. l.1.c.1. §. Epitheta &c. 15.

Elepodatum, id est *limatum*. Ruland. & Johns.

Elersna, idem quod *Molybdæna*. Ruland. & Johns.

Elesmatis, id est *Plumbum ustum*. Rul. & Johns.

Elevatio, est vocabulum diversæ significationis. Dicitur de Pulsu, vel potius arteriæ distensione; & ita respondet Græco διαστολή: vel de tumore, seu intumescentia membri. Ita *elevatio* stomachi Forest. lib. 18. Observ. 30. in Schol. Græce dicitur ἔπαρσις, ἔπαρμα. *Elevationes* jecoris, lienis, hypochondriorum leguntur aliquoties ad P.M. de Calderia Tom. II. Oper. pag. 14. Vel dicitur Chymicis artificiosa *subtiliatio*, & *sublimatio* (Græc. μετεωρισμός) quando partes spirituales a corporeis, subtiles a crassis, non fixæ a fixis, instar fumi, vi ignis *elevantur*, & a summitate capitelli condensantur. Est & vel sicca, vel humida. Sicca, vulgo *Sublimatio* est, qua partes siccæ subtiliores elevantur, cum adhærentia sui vasis. Hæc sequenti modo peragitur. Accipio materiam aliquam sublimandam, eamque vel solam, vel aliis admixtam materiebus, vasi alicui vitreo, aut terreo inferius lato, vel rotundo includo, ita ut duabus partibus vacuis tertia impleta sit. Vasi huic, sive cucurbitæ alembicum cæcum in vertice parvo foramine perforatū impono, luto obduco, & ne spiritus, aut partes sublimatæ exhalare possint, obfirmo. Deinde in catinum arenarium, tribus digitis a fundo, & parietibus, intercedente arena, vel in ignem liberum pono, caloremque per gradus augeo. Primo autem gradu omnis humiditas abeat necesse est, quod imposita vitro lamina, aliqua ferrea lævigata facile exploro. Cum enim humiditas aliqua adhuc residua est, laminæ illa adhæret, sed quando omnis humidi-

tas discessit, spiritus sicci ascendunt, & hinc alembici foramen, superstrato aliquo vitro adæquato, luto bono, ne spiritus expirent, claudo. Tandem ignem tantisper foveo, donec omnis materia *sublimanda* elevata est. Nonnulli loco cucurbitæ scutella, vel concha aliqua terrea materiam continente cum vitreo cono parietibus vasis inferioris rite accommodato utuntur. Rul. Ita Flores Sulphuris, & alii parantur per sublimationem. Vide de hac Rolf. Ch. l. 2. c. 2. Humida dicitur alias *destillatio*, de qua vide supra suo loco.

Elevatorium (perperam *Elevaterium*) est nomen instrumentorum Chirurgicorum diversorum, quale etiam Paræus invenit, de quo vide Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. III. fig. 4. *Elevatorium* linguæ, Tab. XI. fig. 7. Blas. Med. Un. p. 73.

Elidrium, *Elidrion*: Vel est gummi *Mastix*: Vel notat *Mercurium*, sive *Rhaponticum*: Vel est massa metallica, parata ex duabus partibus argenti, una auri, & una æris inter se mistis. Rul.

Eligii *morbus*, dicitur Joh. Anglico *fistula* propter curationem, quia patens fistulam habens ex itinere ad locum illum calefit, & ita materia consumitur, atque curatur. Ros. Angl. pag. 1029.

Elinnyo, ἐλιννύω, significat otior, *ferior*, quiesco, immoror. Verbum frequens Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 53. l. 6. Epid. s. 5. t. 5. s. 4. t. 13. l. 1. de fract. t. 9. 45. lib. 3. de iis, quæ in medicat. t. 20.

Eliotropia (rectius *Heliotropia*) est nomen Gemmæ, vel lapidis pretiosi, cujus mentio fit in Ger. Dorn. tr. de gemmar. struct. Theat. Chym. Vol. I. p. 487. ubi dicitur, quod gignatur ex cœlo Veneris, & ex cœlo, & terra Martis cum terra Lunæ. Aliter paulo ejus compositio traditur a Lulio in tract. Animæ transmutatio. Vol. IV. a. 190.

Eliquatio, idem, quod *Colliquatio*. Vide supra suo loco.

Elixatio, ἕψησις, est species coctionis, notissima in re culinaria, qua massa quædam solida per liquidum affusum vi caloris externi fervefactum dissolvitur, coquitur, & emollitur, aut liquescit; quemadmodum fit quotidie in culina, ubi videre est, panem aquæ, aut lacti incoctum, motu igniculorum (qui per olle corpus penetrant in liquorem primum, & hinc in panem) dissolvi panem, & attenuari, & liquefactum permisceri cum aqua, aut lacte, atque ita redigi in unum corpus quasi homogeneum, quod pultem nominamus. Linden. Exerc. XIII. §. 166. ubi etiam *Elixationem* in ventriculo fieri statuit, pro chyli elaboratione, quamvis alii sint, qui negent, & fermentationem urgeant; cum tamen fermentatio *elixationi* minime opponatur, quemadmodum colligere licet ex Willis de ferm. cap. 7. sub fin. & c. 9.

Elixir, terminus Pharmaceuticus, & Chymicus, de cujus origine, & Etymologia legi poterit Rolfink. Chym. lib. 4. sect. 2. cap. 1. ubi & variæ ejus significationes occurrunt. Apud Rulandum seqq. leguntur: *Elixir*, *elei*, id est Medicina. *Elixir* Medicina est incomparabilis, conservandæ vitæ, & pellendis morbis dicata. Vel *elixir* est fermentum, cujus minima quantitas sui generis ingentem molem in pastam sibi similem penetrando conglutinat. *Pasta* h. l. est spiritus vitæ hominum, internusque vitæ balsamus. Est interna corporis conservatrix in eo statu, in quo illud reperit. *Elixir* autem externus arte balsamus ab externis conquisitus, ac præparatus in Spagyricum fermentum. Vel *Elixir* etiam est Medicina fermentata, vel ex atro solo, vel ex septem metallis. Vel *Elixir* est species ex pluribus diversi generis simplicium speciebus composita. Itaque cum Oleum Terebinthi componitur cum floribus Sulphuris, & oleo Myrrhæ, quando quintæ vini essentiæ miscetur tinctura Croci, magisteria vegetabilium magisteriis mineralium, seu essentiis, seu extractis aliis, & similia coadunantur in Medicinam compositam, *Elixir* vocatur. Potissimum tamen excellunt *Elixiria* liquida, quæ forma sua repræsentant aquas bezoardicas, aliasque stillatitias compositas, quibus ob cognationem nomen communicatur. Aliis *Elixir* distat ab omnibus aliis essentiis, quod fiat ex *pluribus*, & detur vel ad sanitatem in eodem statu detinendam, vel ad imminentes morbos arcendos, præservandumque a putredine. Hodieque communiter accipitur pro liquore spirituoso, facultatibus præcellentibus, mediante infusione, impregnato. Hinc convenit ut plurimum cum *Tincturis liquidis*. Schrod. lib. 2. c. 52. RolfinK. d. l. & seqq. capp. Jung. Libav. Synt. Arcan. Chym. lib. 8. cap. 43. *Elixir* etiam dicitur Lapis Philosophicus, Robert. Vallensis de verit. & antiquit. Chym. cap. 1. estque vel perfectum, vel imperfectum. Vide plura in Theatr. Chym. Vol. I. II. III. & V. Lacinius dicit: *Elixir* paratur ex tribus, Sole, Luna, & Mercurio, consistentiæ mediæ inter molle, & durum, mollius, ac subtilius, quam Mercurius. Secus enim aurum exinde paratum fit intractabile. Ex *Elixir* fit Azoth, & est prima pars laboris circa Lapidem Philosophicum. *Elixir* duplex est, album, & rubrum, &c. Rul. In *Elixir Paracelsi* animadvertit Helmont. tr.

Arca-

Arcana Paracelſ. Hodieque etiam commendatur a Chymiatris. *Elixir proprietatis Paracelſi* duplici modo paratum, vel cum acido, ſive ſpiritu Sulphuris, vel ſine acido cum alcali paratum.

Elixis, ἔλιξις, ſignificat *Linctum*, idem quod ἔκλειγμα. Hipp. l. 7. Epid. VI. 10. IIX. 12. Vide *Ecleigma*.

Elixiviatio, vocatur operatio, quando poſt calcinationem alicujus materiæ affuſa aqua ſal aliquod extrahitur fixum.

Elleborus, *Elleboriſmus*, pro *Helleborus*, *Helleboriſmus*, ponitur. Vide infra *Helleborus*.

Ellobos, ἔλλοβος, dicitur de ſeminibus, quæ in ſiliquis continentur, ut fabæ, phaſeoli, &c. Gorr. ex Teophr. p. 134.

Ellychniotos, ἐλλυχνιωτὸς, *linimenti genus* apud Chirurgos, Galen. Introduct. cap. 19. ſic dictum, vel quod in *Ellychnii* formam componeretur; vel, quod verius eſt, ex eadem materia conſtaret, ex qua *Ellychnia* fiebant, quibus vis erat ad ſupercreſcentia ulcera non mediocris. Gorr. p. 135.

Ellychnium, ἐλλύχνιον, ſignificat *funiculum* in candelis, ſive *lucernarium*, ut flamma continuetur. Extinctus vero ab Hippocr. ad ſuffocationem uteri in ſuffitu commendatur, lib. de nat. mulier. XXII. 12. lib. 2. de morb. mulier. LXXXI. 6.

Eloanx, dicitur *Auripigmentum*. *Elome*, idem. Rul.

Elogium, ſignificat apud Paræum *Renunciationem*, ſive Judicium Medici de ægri ſtatu. Vide *Renunciatio*. Alias notum eſt, quod *Elogium* idem ſit, quod Commendatio, Laus.

Elongatio, eſt ſpecies luxationis imperfectæ, Græce παράρθρημα, ad differentiam *Luxationis*, vel *Exarticulationis* perfectæ, quæ ἐξάρθρημα vocatur. Illa fit, quando ligamentum ſaltem articuli elongatur, ita tamen ut os non penitus exeat e junctura. Foreſt. lib. 9. Chirurg. Obſerv. 1. Schol. *Elongatio* etiam accipitur pro remedio Chirurgico, & quidem primo in curatione Luxationis. Fallop. tr. de luxat. cap. 3. Tom. II. pag. 65. Idem quod *Extenſio*.

Elopitinium, *Dragantum*, *Vitriolum*. Rulandus.

Elos *maris*, *plumbum uſtum*. Idem.

Elpis, ἐλπὶς, *Spes*, eſt inter affectus animi, cujus ſignificatio notiſſima. De hujus natura vide Wıllis P. 1. An. brut. cap. 9. Charlton. Exerc. 8. Pathol. Hæc cupiditas futuri cum opinione fovet ægrum, etiam dum mors fere in labris eſt. Ægroto enim, dum anima eſt, ſpes eſſe dicitur. Uſus Hippocr. hoc vocabulo 4. aphor. 74. Jung. Dieterich. num. 276. Spem aliquando fruſtrari, ut moriatur aliquis, de quo Medicus fuit ſecurus, teſtatur Lind. Ex. III. §. 10.

Elutriatio, μεταγγισμὸς, dicitur materiæ liquidæ ex uno vaſe in aliud transfuſio, ut vel ſordes craſſiores, vel etiam materia exſiccanda per affuſum liquorem vel macerata, vel lævigata prius a liquore illo iterum liberetur. Vide paſſim in libris Pharmaceuticis.

Eluxatio, ἐξάρθρωσις, idem quod *Luxatio*, *Exarticulatio*.

Elytron, ἔλυτρον, ſignificat *tegumentum*, involucrum, vaginam, putamen. Ita tunicas ſpinalem medullam involventes Hippocr. vocavit ἔλυτρα. Galen. 3. de artic. tract. 33. Ita quoque ſeminum folliculi vocantur apud Dioſcor. lib. 2. cap. 111. & lib. 4. cap. 167. Unde & ἐλυτροειδὴς, dicitur tunica teſtium propria, quaſi *Vaginalis*; eſtque proceſſus peritonæi, & in ea fieri hernias, vult Rolfink. Ord. ac Meth. gener. dic. part. 1. cap. 16. qui ab ἐρυθροειδεῖ diſtinguit. Alii tamen eandem eſſe arbitrantur. Vid. Barth. l. 1. Anatom. c. 7. Hac fœminas carere, dixit Gal. de diſſect. vulv. c. 9. Vide *Vagina*.

Elz, *Elzimar*, id eſt *flos æris*. Rulandus.

Emaciatus, λεπτυνόμενος, idem quod *Extenuatus*. Vide *Leptyſmos*.

Emballo, ἐμβάλλω: *Embole*, ἐμβολὴ, & verbum, & nomen hoc accipitur Chirurgice de repoſitione oſſis articulatione ſua elapſi, ap. Hippocr. 1. de fract. t. 9. ſect. 2. t. 40. 51. 52. Per metaphoram etiam ſignificat *hoſtiliter*, vel *violenter invadere*, aggredi, l. 5. Ep. XIII. 7. Jung. Foeſ. p. 202.

Embamma, ἔμβαμμα, hoc eſt *Intinctus*, eſt ſpecies condimenti liquidi, in quod intingimus cibum ad ſaporis commendationem, appetitum excitandum, aut cruditates p. n. digerendas; quale fuit olim acetum conditum, vinum ſaccharo edulcoratum: item Moſtarda e ſinapi. Gorr. p. 135. & Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 24.

Embaphion, ἐμβάφιον, acetabulum, ſive vaſculum, quo medicamenta, vel alimenta induntur, aut menſurantur. Legitur apud Hipp. l. de morb. mul. CI. 1. l. 2. LXXIV. 21. LXXXVII. 14. LXXXIX. 8. *Atramentarium* quoque dici ἐμβάφιον, alias μελανδοχεῖον, monſtrat Linden. Ex. V. §. 26.

Embasis, ἔμβασις, inſeſſus, *labrum*, ſolium aquæ calidæ, in quo quis lavatur. Dicitur & κολυμβήθρα δεξαμένη. Gorr. d. l.

Embate, ἐμβάτη, ſignificat *pelliceum indumentum*, vel tegumentum. Hipp. l. de int. aff. LIX.

LIX. 15. Quidam volunt etiam aliquando idem esse, quod ἔμβασις, labrum, aut pelvim ad lavandum. Foes. d. l.

Emborisma, Emborismum, corrupto vocabulo Latino, legitur pro Aneurisma: quemadmodum & *Hyporysma*. Ingrass. comm. ad Av. de Tum. p. n. p. 112. fin.

Embothrumae, ἐμβοθρῦμαι, *foveam recipio*, incavor in foveam, vel scrobem. Hipp. lib. de Cord. IV. 17.

Embole, ἐμβολή. Vide *Emballo*. *Repositio*.

Embotum, notat corniculum articulare, altero extremo latiore, altero angustiore, teste Forest. l. 12. Obs. 9. Schol. in fin.

Embregma, *Embroche*, ἔμβρεγμα, ἡ ἐμβροχή, medicamenti, vel auxilii genus est, cum locis affectis liquore aliquo humectatis, perfusisque lanam deinceps, aut linteum eodem liquore imbutum imponimus, imbecillius Cataplasmate. Sed tamen ubi commode aptari id non potest, ut in capite, ibi ἡ ἐμβροχὴ apte adhibetur, & illis similiter, qui propter imbecillitatem ferre non possunt Cataplasmatum gravitatem: item præcordiis inflammatis per initia morborum, quo tempore intempestivus est usus Cataplasmatum; præterea fracturis, & contusionibus, cum Emplasticis uti non licet. Castell. Meminit & C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. num. 366. 574. Schroder. ita descripsit: *Embrocha*, irrigatio, instillatio, stillicidium est fomentationis genus, cum liquor fomentans stillatim, seu guttatim in partem fomentandam funditur, l. 1. c. 3. Dicitur & *Embrochatio*, *Impluvium*. Vide P. Morell. Meth. præsc. form. l. 2. s. 1. c. 7. Vocatur & ἐπιβροχή, Gal. l. 13. M. M. cap. 22.

Embrithes, ἐμβριθής, *gravis*, ponderosus, per metaphoram de morbis dicitur. Hipp. in Epist. ad Sen. Abderit. fin.

Embrocatio, Embroch. Vide *Embregma*.

Embrontetos, ἐμβρόντητος, *attonitus*, proprie a tonitru: consequenter & de Apoplexia correptis dici potest. Forest. l. 10. Observ. 69. Schol.

* Embryo, *Embryon*, ἔμβρυον, *fœtum in utero*, & quidem jam membris suis delineatum significat. Differt ergo a vocab. κύημα, conceptus, de quo supra, item a γονή, de quo infra. Gal. l. 1. de sem. c. 9. Diet. n. 277. Hipp. meminit 5. aph. 31. 48. 60. Per metaphoram etiam usurpavit vocab. de aliis involutis, & inclusis, tr. de Caducis, §. 2.

Embryonatum, de Sulphure interno, quod præcelsit, Spagyrice dicitur, ab origine specifica, ut Sulphur embryonis, auri, lapidis, &c. *Embryonati* sulphuris duæ notandæ conditiones: Una ex fixa volatilis fit: Altera purus, & vivus est ignis invisibilis, & visibilis. Utraque in similem consummationem transit, ligni videlicet, ac morbi. *Embryonati sulphuris* extractio fit vel per sublimationem, vel per descensum. Videatur Ger. Dornæus de genealog. miner. cap. 17. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 584. Illius *Sulphuris embryonati* acidum est *Universale esurinum*, omnium metallorum, & mineralium principium activum, quod dum adhuc in forma nativa exit, rodendo mineras coit cum his in vitriolum. Hoc Basilium sub *Spiritus vitrioli albi* nomine olim quæsivisse, author est D. Etmuller. in notis ad Ludovici Pharmac. Alias & *Sal acidum embryonatum* dicitur, quod in terræ visceribus delitescit, nulli alii corpori junctum.

Embryothlastes, ἐμβρυοθλάστης, instrumentum dicitur Chirurgicum, ad contundenda ossa in extrahendo fœtu accommodatum, quod & πίεστρον dicitur, Hipp. l. de morb. XCVI. 4. Gal. etiam exponit per θλάστης, vel κλάστης. Foes. p. 507.

Embryotomia, ἐμβρυοτομία, idem quod ἐγχατατομὴ τοῦ ἐμβρύου, i. e. *exsectio fœtus in utero mortui*. Foes. in not. ad lib. Hipp. h. tit. Differt ab Hysterotomia, vel Hysterotomotocia, quæ est fœtus vivi per sectionem uteri exemtio, sive Partus Cæsareus. Cæterum *embryotomia* etiam embryonis dissectionem Anatomicam notat, juxta Blancard.

* Embryulcos, ἐμβρυουλκός, idem quod ἑλκυστήρ, ὄνξ, uncus ferreus ad extrahendum fœtum. Ἑλκυστὴρ legitur apud Hipp. d. l. Descriptionem, & delineationem vide apud Chir. Scriptores, præsertim Aquapend. de Oper. Chir. Operatio quoque dicitur ἐμβρυουλκία, ἡ ἐμβρυουλκία. Ægin. l. 3. c. 76. fin. quam Rolf. ἐμβρυοσπερυλκίαν vocavit, O. ac M. M. Spec. l. 4. s. 1. cap. 35. describens, quod sit portentosum artis Medicæ opus, terribile intuentibus, puerperis desperabundis exoptabile. De hac vid. Aquapend. l. cit. Paræus l. 23. Chir. c. 26. Hildan. Cent. 6. Obs. 64. & in epist. Croquerum, ad P. Barbett. Chir. P. I. cap. 23.

Embula, i. e. Canna, vel *fistula*. Rul.

Emedullo, ἐξεντερίζω, i. e. cortice libero, *exentero*, λεπίζω. Rhod. ad Scrib. n. 74. 95.

Emericus, nomen lapidis pretiosi adeo duri, ut ab artificibus adhibeatur ad ferrum, chalybem, & alias gemmas crystallo, aut chalybe duriores secandas. Rob. Boyle tr. de corp. solid. porosit. c. 2. & 6.

Emesia, ἐμεσία, *emesis*, ἔμεσις, *emesma*, ἔμεσμα, idem quod ἔμετος, *vomitus*. Vide *Emetes*. Hipp. l. 2. de morb. XXXVI. 9. XXXIX. 25. LXXII. 8. l. 1. prorrh. s. 2. t. 28.

Emeti-

Emeticum, ἐμετικὸν, i. e. *Vomitorium*. Vide *Emetos*. *Vomitoria*.

Emetocatarticum, ἐμετοκαθαρτικὸν, dicitur hodiernis quibusdam Medicis, præsertim Chymicis, medicamentum sursum deorsumq; purgans; in quibus fingendis, & excogitandis sicut curiosi esse solent præter necessitatem, & utilitatem, ita nec intermittunt nova quoque comminisci, & attribuere nomina, ut eo facilius applausum inveniant.

Emetos, ἔμετος, *Vomitum* significat, qui nihil aliud est, quam excretio violenta per os, proveniens a ventriculi motu convulsivo, per spirituum animalium in fibris tunicarum præsentium irritatorum explosionem, quemadmodum egregie hoc demonstravit Vvillis Pharmac. Rat.Part.I. f.2.c.1. Causæ externæ *Vomitionis* sunt omnia illa irritamenta improportionata, tunicam interiorem ventriculi nerveam vellicantia, sive ori ingesta, ut Alimenta, Medicamenta, quæ propterea dicuntur ἐμετικὰ, *Vomitoria*, Venena; vel in ventriculo genita, h. e. materies quædam, & saburra corrupta, &c. *Vomitus* alias est spontaneus, 1. aph. 2. 6. aph. 15. alius arte factus, de quo vide Vvillis d.l.f.2. c.2. Verbum est ἐμέω, *vomo*. Dieter. n. 278. 279.

Eminentia, ἐξοχὴ, ἐξάνθημα, significat omnem protuberantiam, vel tumorem etiam exiguum, præternaturalem. Estq; vel ulcerosa, Forest.l. 8.Obs.17.Schol. vel non ulcerosa, ut Callus, Verrucæ. Scrib. n. 227. de quibus omnibus suo loco. Vide *Protuberantia*.

Emissarius, dicitur in Medicina de spiritibus animalibus, qui sunt animæ rationalis *emissarii*, Charlton. Exerc.VIII.Pathol. & alii. *Emissarium* puris, id est ulcus, Scribon. n. 206. 229.

Emmenagoga, ἐμμηναγωγὰ, sunt medicamenta sanguinem menstruum fœminarum subsistentem promoventia, caute a Medicis præscribenda, fœmellis præsertim cœlibibus suspectis.

Emmenia, ἐμμήνια, idem quod καταμήνια, sanguis menstruus fœminarum. Vide *Menstruum*.

* Emmotos, ἔμμοτος, *Linamentarius*, dicitur de eo, qui, vel quod curatione indiget per *linamenta*, διὰ μοτῶν θεραπείας. Ita de hominibus usurpatur, 3. de artic.t.55. 59. de utero, l.de nat.mul.VI.5.l.2. de morb. mul. XXXIX. 4. & 5. aph. 47. Vid. Dieterich.n. 280. de ulceribus, 3. de artic. t. 93. l. de intern. aff. XVI. 11. Jung. Foes. 203.

Emogia, vitiose ob ignorantiam, vel negligentiam Græcæ Linguæ pro *Hæmodia* legitur, id est Stupor dentium. Joh. Stephan. Paraphras. ad Avic.l.3. fen. 7. c.23. p.222. Vide *Hæmodia*.

* Emolliens, μαλθακτικὸς, μαλακτικὸς, dicitur de remediis, quæ temperata humiditate, & calore blando vim habent solidiora, & duriora resolvendi. Vide Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 2. Dogm. 9. Coincidit cum χαλαστικοῖς, *Laxantibus*, de quibus supra. Vide *Chalasticos*. *Emollitio* dicitur μάλθαξις, 3. de R.V.I. A. t. 13. *Emollitio* ossium qui fiat, Vide *Os*.

Emotio, ἔκστασις, vel de mente dicitur, & ita pertinet ad *Delirium*. Vide suo loco. Vel de parte corporis: & ita coincidit cum *Luxatione*, aut morbo in situ mutato.

Empasma, ἔμπασμα, idem quod καταπάσμα, inspersio. Vide *Catapasma*.

Empeiria, ἐμπειρία, *Experientia*. Dicitur & πεῖρα, 1. aph. 1. Estque nihil aliud, quam ejus, quod frequenter, & eodem modo visum est, comprehensio, & memoria. Galen. ad Thrasyb. cap. 11. Est summe necessaria in arte Medica, ceu subsidium, criterium, & fulcrum artis, sed non solum, quin etiam ratio conjungenda. Qui vero soli *experientiæ* confidunt, dicuntur *Empirici*, cujus sectæ primus author extitit Heraclion, qui naturæ cognitionem, rationalemque disciplinam nihil ad Medicinam pertinere professus, in usus, & experimentis eam posuit. Vide Galen. passim in scriptis, potissimum in Theatr. Mundellæ. voc. *Experientia*. *Experientia* est vel universalis, vel particularis, vel singularis. Ista est consensio omnium exemplorum: Illa consensio multorum exemplorum: Hæc, cum in uno aliquid observatum est, Dieter. Jatr. num. 665. ubi plura de hoc argumento reperies. Dicitur alias proverbialiter stultorum magistra *Experientia*. Linden. Exerc.VII. §. 119. 182. *Experientiam* descripsit Gorr. Dorn. quod sit veritatis manifesta demonstratio, Spec. Philosoph. cap. 3. Th. Chym. Vol. I. pag. 234. Ita etiam laudavit Menens in Aur. Vell. lib. 2. Vol. V. pag. 404. At Hipp. d. l. fallacem eam dixit, σφαλερὴν, si scilicet ratione destituatur. Ἔμπειρος, vocatur, qui gnarus est alicujus rei. Lind. Ex. XIII. §. 150.

Empephlasmenos, ἐμπεφλασμένος, infarctus, *intro cedens*, depressus. Dicitur de osse, l. 2. prorrh. XXII. 2.

Emperos, ἔμπηρος, idem quod πηρὸς, *mutilus*, membris non absolutus. Hipp. lib. 1. de morb. l. 8. III. 12.

Emphasis, ἔμφασις, *repræsentationem*, sive specularem ostensionem significat in definitione Indicationis, apud Gal. 2. M. M. c. 7. prolixius genus hoc exponente Mich. Gavassetio de Indic. cur. c. 2. p. m. 48. seqq.

Em-

Emphebres, ἐμφερὴς, *similis*, affinis. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 7. Linden. Exerc. XI. §. 148. 150.

* Empheromenos, ἐμφερόμενον, dicitur de contentis in urinis, nebula, sedimento, sublimamento. Hipp. l. 7. Epid. XXI. 18. quamvis Lin. legerit ἐμπερόμενα. Vide Foes. p. 206.

Emphracticos, ἐμφρακτικὸς, *obstruens*, infarciens, idem quod ἐμπλαστικὸν. Gal. l. 5. de S. F. c. 11. est viscosæ, vel terrenæ naturæ, mordacitatis expers, & corpori applicatum tenaciter adhæret, ibid. Opponitur τῷ ἐκφρακτικῷ. Vide supra *Ecphraxis*.

Emphragma, ἔμφραγμα, *obturamentum*, impedimentum. Legitur apud Hipp. l. de part. octimestr. II. 8.

* Emphraxis, ἔμφραξις, *Obstructio*, est meatuum, aut cavitatum naturalium stipatio, ex copia, vel vitiosa qualitate, puta lentore, & crassitie humorum proveniens. Et ita pertinet ad morbos organicos, ceu modus certus, per quem meatus angustantur. Vid. Dogm. nostr. p. 254. 255.

Emphron, ἔμφρων, id est, *mentis compos*. Hippocr. Coac. t. 139. modestus, l. 7. Epidem. VII. 10.

* Emphysema, ἐμφύσημα, *inflationem* significat, ex fluatuosi spiritus copia in corporis cavitatibus collecta, tumorem flatulentum. Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. post stat. pest. l. 4. de R. V. I. A. t. 115. (ad quem locum vide nostr. Disp. V. de Remor. purg. §. 17. seqq.) l. 2. Epid. s. 3. num. 122. 121. Restrinxit Blasius hoc vocabulum ad tumorem flatulentum palpebrarum, Med. Univ. p. 194. Significat & Insufflationem. Vide *Flatus*, *Insufflatio*.

Emphytos, ἔμφυτος, *Innatus*, nativus, connatus. Dicitur de Calore nostro vitali, ap. Hippocr. 1. aphor. 14. quod tamen non ita intelligendum est, quod idem numero calor maneat, qui ab initio conceptionis fuit, sed saltem idem specie. Continuatur enim, instar flammæ, per multiplicationem. Vide *Calidum*. *Ingenitus*.

Empiplao, *Empimplemi*, ἐμπιπλάω. ἐμπίμπλημι, h. e. *impleo*, repleo, apud Hipp. l. de R. V. I. A. t. 44. & 7. aph. 55.

Empipto, ἐμπίπτω, *incido*, vel *intervenio*, *invado*. Vel dicitur de morbis, & symptomatibus intervenientibus. Hipp. 4. aph. 46. Junge Diet. n. 282. Vel dicitur de diebus quasi Criticis *intercidentibus*, παρεμπίπτουσι, in quibus quasi Crises fiunt, sed secundariæ, & imperfectæ, Gal. c. 3. progn. t. 1. Vid. *Invado*.

Empirica, ἐμπειρικὴ. Vide *Empeiria*. De triplici genere *Empiricæ* vide Keuch. in proleg. ad Q. Seren. p. 50.

Emplassomai, ἐμπλάσσομαι, i. e. *intus formor*; imprimor, obstruor. Aliquoties usus hoc verbo Hipp. l. 2. de morb. mul. IX. 11. X. 6. XIII. 11. & l. 2. de morb. XIII. 3.

Emplasticos, ἐμπλαστικὸς, idem quod ἐμφρακτικὸς, *obstruens*. Vide *Emphracticus*.

Emplastrum, ἔμπλαστρον, nomen medicamenti externi solidioris, quam Ceratum, & Unguentum viscidum, quod linteo, vel alutæ inductum corpori, & cuti applicatur, & adhærescit. P. Morell. Meth. Form. remed. l. 2. s. 1. c. 11. Vveker. Antid gen. l. 1. cap. 37. *Emplastrorum* vero historiam, & catalogum vide apud eundem Aut. spec. l. 3. s. 29. Schr. l. 2. c. 53. & alios. Quod dentibus imponitur, vocavit Scr. *quasi Emplastrum*, n. 56. *Emplastrum* animatum tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 1. cap. 18. *Emplastris* nihil esse admiscendum, quod non possit per totum generaliter dissolvi vult, & fortassis non absque ratione, Helm. Pharmac. ac Disp. Modern. n. 56. Ars conficiendi *Emplastra* dicitur *Emplastropœia*, ἐμπλαστροποιΐα, Gal. l. 6. de C. M. P. G.

* Emplattomena medicamenta, ἐμπλαττόμενα, dicuntur eadem, quæ ἐμπλαστικὰ, quæ exiguis totius corporis meatibus adhærent, & prohibeant, ne quid per urinas, aut cutim effluat, aut diffleur. Gal. l. 8. M. M. c. 2.

Empneumatosis, ἐμπνευμάτωσις, *inflatio*, idem quod ἐμφύσημα. Vide *Emphysema*. Gal. in defin. Medic. Uteri ἐμπνευμάτωσις, Æginet. l. 3. c. 70. Nominatur & πρῆσις, vel, πρῆσμα, Foes. p. 204.

Empoleo, ἐμπολέω, i. e. *Dego*, vivo, versor. Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 20.

Emporeuomai, ἐμπορεύομαι, significat *invado*, insector. Dicitur de iis, qui temere in artem Medicam insultant, & nundinantur quæstus gratia. Hipp. l. de arte l. 13.

Emprion, ἐμπρίων, *serratus*, est epitheton pulsus inæqualis, in quo pars arteriæ alia magis distenta videtur, alia minus, & proprius habetur omnis magnæ inflammationis. Gal. l. de puls. ad tyr. c. 11.

* Emprosthotonos, ἐμπροσθότονος, est species convulsionis. Vide *Convulsio*.

Empsychosis, ἐμψύχωσις, significat *animæ in corpus migrationem*, sive animæ cum corpore conjunctionem. Dicitur & μετεμψύχωσις, Gal. fragm. de subst. fac. natur. Meminit & Helm. hujus vocabuli, tr. Jus duumvir. c. 9. Latine dici posset *Animatio*.

* Empyema, ἐμπύημα, item ἐμπύησις, ἐμπύον, Aretæo triplicem habet significationem. 1. Significat omnem suppurationem in genere, sive mutationem in abscessum purulentum; & ita coincidit cum vocab. διαπύημα, *Diapyema*, Gal.

Gal.comm.ad 5. aph.8.ad 7.aph.44. l.de Tum. p.n.c.3. comm.1. in progn. t.40. 2. Significat *collectionem puris in pulmonibus*, qui affectus & *Vomica pulmonis* dicitur, & coincidit cum Phthisi; quo pertinet 5. aph.10. 3. Et quidem usitatissime significat puris collectionem in cavitate thoracis extra pulmonum substantiam. Huc spectant 5. aph.8.7.aph.38.comm. Gal.in 6. aph. 27. & 7. aph. 34. Ægroti, in quibus suppuratio fit, dicuntur ἔμπυοι, vel ἐμπυικοί. Gal.l.4. de causs. puls.c.2. & alibi. Jung. Foes. Oec.p.205. Diet.n 284.285.

Empyos, ἔμπυος, *suppuratione affectus*. Vide *Empyema*. Dicitur etiam de *linamentis* ad sordes purulentas abstergendas, ἔμπυοι μοτοί, Hipp.l.7.de morb.mul. XLVI.12.

* Empyreuma, ἐμπύρευμα, significat *ignitionem* quandam, sive calorem siccum adventitium, ve luti combusta accipiunt. Galen.l.9. de S.F.in princ. ex Aristot. lib.2. de part. anim. cap.2. in fin. Tale *Empyrevma* etiam aquis destillatis inesse, testatur Lang. lib.1.ep.33. & C. Hofmann. in præfat. super Officinalia. *Empyrevma* quoque notat reliquias caloris febrilis post paroxysmum. Dispositio quædam est neutra, mediaque inter febrem, & febris intermissionem, intermittentium, & putridarum febrium propria, ut soluta accessione supersit nonnihil caloris, vel in ipsis humoribus relicti, vel adhuc solidis etiam partibus impressi, quem aliqui febris fomitem appellant. Huic contraria est ἀπυρεξία, sive *Infebricitatio*. Hæc Cast. & Gorr. p. 138.

Empyros, ἔμπυρος, Hipp. dicitur *febricitans*, qui febre detinetur, l. 2. de morb.XXXVI. 23.

* Emulgentes Arteriæ, & Venæ dicuntur rami ab Arteriæ Aortæ, & Venæ Cavæ trunco descendente excurrentes ad Renes insignes: quorum illi sanguinem adferunt, ut superfluum, & inutile serum cum salinis portionibus effœtis deponant: hi vero sanguinem ab illis recrementis liberatum revehunt ad truncum Venæ Cavæ. Barthol. libell. 1. cap. 8. & libell.2.c.5.

Emulsio, est nomen medicamenti liquidi a junioribus inventi, quod lac colore æmulatur, ex medulla fructuum, seminumve lactescentium contusorum, & tritorum paratum, interveniente liquore appropriato. Hujus historiam, & descriptionem vide apud VVeKer. Antid. spec.s.5. P. Morell.Form.Rem. l.1.s.7.c.7. Schr.l.2.c.14. Schenk. de med. comp. pag. 150. *Emulsorium* legitur pro *emulsione*, apud Forest.l. 26.O.6.

Emunctorium, dicitur locus, per quem fit expurgatio vitiosi, aut inutilis. Rul. & Joh. Ita Glandulæ dicuntur *emunctoria*. Ita cutis est corporis *emunctorium*. Paracels.Paramir.t.2.c.9. seqq. l.3.Tract.4. &c. Ita nasus cerebri dicitur *emunctorium*, &c.

† Enæ Chartarum, apud Mercur. Empir. pro Imæ, id est filamenta Chartæ tenuia, quæ ipsam reddunt horridam. Salmas. in Solin.

* Enæmos, ἔναιμος, & ἐναίμων, 1. dicitur de medicamento topico, quod glutinat. Gal. l.4. Meth. Med. cap.5. imponiturque maxime cruentis vulneribus sistendo sanguini, li. 2. de C.M.P.G. cap.21. cum cruor, qui αἷμα dicitur, ex cute ipsa vulnerata, vel etiam ex carne in roris speciem distillat, atque ideo & *sanguinarium*, & *cruentis opitulans*, & *glutinatorium* dicitur, l.3.d. tit.c.2. Meminit aliquoties Hipp.3.de fract.t.3.l.4. de artic. t. 26. l. 5. Epid. XXXIV.12. l.de ulcer. II. 13. Constant ex medicamentis non pinguibus, ideoque ἀλίπαινα (Vide supra *Alipæna*) nominantur; cum debeant siccare, & citra abstersionem leniter adstringere. Maxime ex bitumine componuntur; cumque varii sint generis, duo tamen habentur præstantissima: unum βάρβαρον, *Barbarum*: alterum *Cizicenum*, κυζικηνὸν appellatum; de quibus supra suis locis. Celsus l.5.c.19.2. Dicitur de corpore, & ejus partibus, l.4.s.3.n.110. lib.7. Epidem. sect.6.t.27.de venis, lib. de venis XXVII.7. ubi opponitur ὀλίγαιμος, *pauci sanguinis* vena; de nervo, lib. de humid.Us.V. 6.ad quem locum Interpretes non conveniunt, quid per Nervum sanguineum intelligendum sit. Foes. existimat, panniculum carnosum, qui sub cute occurrit, denotari. Erot.vero per venam exponit. Jung. Lind. Exerc.XIII.§.449. seqq.

* Enæorema, ἐναιώρημα, significat Hipp. & aliis sublime quiddam in urina *innatans*, & per mediam urinam pendulum. Lang.l.2. epist.41. *Sublimamentum* Latine dici posset. Dicitur & νεφέλη, *Nubes*, vel *Nubecula*. Gal.comm.2.in progn.t.29. Variant vero ἐναιωρήματα in ægris. Interdum est tenuius, & nubeculæ simile, quod vocat Hipp. ἐναιώρημα ἐπινέφελον, l. 3.Epid. ægr.1.3. & 5. interdum geniture, vel massæ seminali simile, & vocatur γονοειδὲς, l. 1. Epid. ægr. 1. & l.3. Epid.ægr.3. interdum rotundum, dispersum, non residens, στρογγύλον, διεσπαρμένον, οὐχ ὑδρυτο, lib. 1. Epidem. ægr.1. & l.3.ægr. 11. post stat. pestil. Idem dicitur & μετέωρον, i.e *sublime*, superficiem superiorem occupans, lib.2. Epidem. ægr. 3.9.12. post stat. post. Urina cum *sublimamentis* dicitur οὖρον ἐναιωρεύμενον, ἢ ἐναιωρεύμενον, 1. prorrh. sect. 1.t.4.& 31. Coac.t.198. Sed aliquando oculi dicuntur, ἐναιωρεύμενοι, *sublimes*, suspensi, qualec cernuntur

tur in moribundis, 1. progn. t. 10. Vide Foes. p.208.

ENANTESIS, ἐνάντησις, dicitur Gal. *occursus vasorum* sanguiferorum, quando vasis descendentibus alia ascendentia obviam veluti veniunt, notante Bonetto Anat.Pract.l.1.Part.I.Obs. 8.p.11. Qualem *occursum* aliquando observari inter venam mammariam, & epigastricam in recto abdominis musculo, testatur Barth.l.1.An. c.5.p.55.

ENANTIOS, ἐναντίος. Vide *Contrarius*.

ENARGES. ἐναργής, *manifestus*. Usurpavit Hipp. de Insomniis 1. prorrh. s. 1. t. 1. & Coac. t 90. Dicitur & liquidus. Galen. l. 2. de san. tu. cap. 4.

ENARICYMON, ἐναρικύμων, idem quod ἀρικύμων, *fœcundus*, *da*. Vide *Aricymon*.

ENARTHROSIS, ἐνάρθρωσις, est species διαρθρώσεως, cum cavum excipientis ossis altum admodum est, caputque, quod in id inseritur, oblongum. Galen. l. de ossib. in proœm. Ejus pauca sunt exempla, ut cruris cum ischio, & forte tali cum osse navis speciem referente. Latine dici potest *Inarticulatio*. Barth. libell.4. Anat.c.1.

ENAULIA, ἐναυλία, proprie dicitur via interior, vel trames, aut fistularis via, aut interior habitatio, ac domicilium. Sed Hippoc. metaphorice usurpavit de Vulvæ interiori cavitate, sive vagina, vel collo, lib. 2. de morb. mulier. XIIX. 13. Verbum ἐναυλίζομαι significat *immorari*, permanere, 2. de natur. hum. t. 20.

*ENCANTHIS, ἐγκανθίς, duplicem habet significationem. Vel enim accipitur pro immoderato augmento angulorum oculi, cui opponitur ῥοιάς, *Rhœas*, immoderata eorundem diminutio. Gal. l. de diff. morb. c.9. Vel sumitur pro excessu, & carnis excrescentia in oculi angulo majore, l. defin. medic. nec est tumor toto genere p.n. l. de tum. p. n. c. 17. Pterygio oculorum plerumque succedere solet. Alias malum hoc canibus frequens, minus homines corripit, & eos magis, qui in mari versantur: siquidem aliquando hoc carnis incrementum benignum est, & tenerum, laxum, & sine dolore, quod medicamentis siccis consumendum est: aliquando vero malignum, durum, inæquale, & cum dolore punctorio, quod manu curare, & scalpro evellere oportet. Cast. De medicamentis πρὸς ἐγκανθίδας vide Gal. l.4. de C.M.S.L.c.7. De hoc affectu legatur & Aquap. de Oper. Chir. h. tit. Quod & Caruncula in angulo majori naturaliter se habens dicatur ἐγκανθίς, vult C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P.n.750.

*ENCARDION, ἐγκάρδιον, late significat medium uniuscujusque rei, *meditullium*. Stricte vero dicitur medulla caudicis, ἐγκάρδιον, quæ & ἐντεριώνη, apud Dioscor. lib.1.c.12. Strictissime quoque locum significat, ubi cor situm obtinet. Gorr. p.122.

EUCARPOS, ἔγκαρπος, *fructuosus*, in se fructum habens. Unde ἔγκαρπα dicuntur fructus, vel poma, quæ multum seminis in se habent, & hæc sunt διαχωρητικά, alvum subducentia. Hipp. l.2. de diæt. XXIIX. 2.

ENCARSIOS, ἐγκάρσιος, *transversus*. Refertur ad modos fractionis a Gal. l.2. de san. tu. c.3. princ.

ENCATACECLEISMENOS, ἐγκατακεκλεισμένος, *interclusus*, interceptus. Usurpat Hipp. de excrementis, quæ longo tempore non dejecit alvus, 3. de R.V.I.A. t.32.

ENCATADAMASTHEN, ἐγκαταδαμασθέν, dicitur corpus *afflictum*, *perdomitum*. Hipp. l.7. Epid. XXXIX. 3.

ENCATALEPSIS, ἐγκατάληψις, idem quod ἀπόληψις, vel κατάληψις. Vide *Apolepsis*, *Catalepsis*. Legitur apud Hipp. l.5. Epid. s.2. t.12.

ENCATALEIPOMAE, ἐγκαταλείπομαι, ἢ ἐγκαταλιμπάνομαι, significat *relinquor*, & dicitur apud Hippocr. de iis relictis, vel morborum reliquiis, quæ post morbi judicationem, aut solutionem adhuc in corpore humano de materia peccante, vel ejus effectu residua sunt, ex 2. aphor. 12. lib. 2. Epid. sect, 3. num. 72. lib. 6. sect. 2. t. 12. vel 32. juxta Linden. in qua sectione aliquoties hoc verbum legitur. Vid. Dieter. n.233.

*ENCATHISMA, ἐγκάθισμα, est *sessio in aqua medicata* ab imis pedibus, vel fæminibus usque ad umbilicum, ita ut supernæ partes non madescant. Galen. lib.5. de C.M.P.G. cap.13. Hodieque vocatur *Semicupium*. In quibus affectibus hoc remedii externi genus conveniat, non est hujus loci determinare. Alias vocatur & *Insessio*. Vide *Insessio*. Meminit Forest. lib.27. Observ.24. Schol. Hild. de dysent. cap. 19. & lithotom. cap.9. Habet & Pathologicam significationem, qua denotat corporis abscessus, tumores, excrescentias corpori velut insidentes, & balneis, fomentisque indigentes. Apul. l. de med. herb. c.38. n.3. Humelberg. com. ad h.l.p.143. Legitur & *Encathesma*. Diminutivum ἐγκαθισμάτιον, legitur apud Moschion. de morb. mul. c.35.

ENCAUMA, ἔγκαυμα, in genere significat *Inustionem*, pustulam ex ustione contractam. Deinde ita dicitur ulcus in oculo, quod a febre ut plurimum cum crusta impura in nigro, aut albo oritur. Ac in nigro quidem dum fit, sæpe profundum est, ac fere semper in ipsa expurgatione major tunicarum erosio contingit, adeo

deo ut humores paulatim diffluant, & totus oculus effundatur. Hæc ex Aetio l.7.c.26. Gorr. p.122. Caussa est eadem, quæ aliorum ulcerum, materia nimirum ichorosa salinis, lixiviosis, corrosivisque particulis scatens. Ægineta ϑάκωμα appellavit, l. 3.c.22.

Encausis, ἔγκαυσις, vocatur *Æstus*, ardor, *incensio*, *inustio*. Dicitur vero ita a Gal. lib. 1. de diff.febr.cap.3. illa caloris actio in corpus, quam inducunt caussæ externæ sive Solis operatio, sive ignis, sive affectus vehementiores, &c. *Encausis* quoque dicitur pictura, vel cælatura per cauteria potentialia peracta, de qua Lybav. Synt. Arc. Chym. lib. 1. cap.23. & lib.6. cap.6. Vocatur & Pictura *Encaustica*, & Artifex *Encaustes*.

Encaustum, ἔγκαυστον, materia illa, qua perficitur cælatura, vel pictura *encaustica*, cujus tres numerantur species: *Cerographia*, κηρογραφία, *Cestrographia*, κεστρογραφία, & *tertia, quæ penicillo* peragitur. Libav. d. l. Hinc & cælati, sculpti dicuntur ἐγκαυστοὶ, teste Rhod. ad Scrib. n. 231. In Officinis quoque quibusdam materia Atramenti scriptorii dici solet *Encaustum*.

Enceimæ, ἔγκειμαι, i. e. *incumbo*. Usurpatur de utero, quando ischio incumbit. Hipp.5.aph. 47. Diet. n. 234.

* Encephalos, ἐγκέφαλος, *Cerebrum*. Vide supra suo loco.

Enceris, ἐγκηρὶς, *grumus ceræ*, vel massa informis, quando liquata infunduntur mortario in frigore. Gal.l.2. de C.M.P.G. c. 2. l.3.c. 4.l.4. c.5.

Encerosis, ἐγκήρωσις, Vide *Inceratio*.

Enchalinomæ, ἐγχαλινοῦμαι, significat *frenor*, vel frenis cingor. Hippocr. lib. de venis XXVII. 8.

* Encharaxis, ἐγχάραξις, Medicis dicitur *Scarificatio*, quæ est cutis, & subjectæ carnis per scalpellum sectio, non punctim, sed cæsim facta. Differt a Phlebotomia, quod hæc uno vulnere venam adaperiat; illa multis vulnusculis, & sectionibus cutem dividat. Differentiæ potissimum tres constitui possunt. Aut enim tenuis, & superficiaria est *scarificatio*, aut magna, & profundior; aut intermedia. Gal. l. 2. ad Glauc.c.7. Plura de *scarificatione* vide ap. eundem integro libell. de cucurb. scarificat.&c. Imprimis vero ad renutritionem facere, testatur Oribas. l. de scarific. c. 20. cit. ante Rhodio ad Scrib. n.55. Jung. & Petri Pauli Magni Romani Chirurgi libellus Italicus, Inscriptus: Discorso sopra le ventose.

Encheiresis, ἐγχείρησις, proprie significat generationem, vel *tractationem manibus factam*; vel si quis negotium aliquod propria manu aggreditur: Exercitium. Ita Galen. libros scripsit ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, de cujus tituli Latina versione vide D.Hofmann.var.lect.lib.2. c. 13.

Encheiria, ἐγχειρία, idem quod ἐγχείρησις, manus aggressio, *administratio manuaria*. Legitur apud Hipp. 2. de artic. t.40. Libavius partem Chymiæ, quæ agit de instrumentis, & operationibus, vocavit *Encherian*, tract. de Igne naturæ, c.36.

Encondros, ἔγχονδρος, duplicem habet significationem, a primitivo χόνδρος, quod & *granum*, & *cartilaginem* notat. Itaque & derivativum hoc 1. significat *granulosum*, grumosum; in qua significatione usus est Dioscor. l.1. c.83. deinde *Cartilagineum*, teste Gorr. p. 125.

Encrimto, *Euchripto*, ἐγχρίμπτω, ἐγχρίμπτω, idem quod χρίμπτω, significat *applico*, admoveo, *implico*, appropinquo. Usus Hippocrat. de ossibus, quæ in fracturis inter se *implicantur*, & mutuo actu se offendunt, 2. de artic. t. 35. & de composit. προσεγχρίμπτω, lib. 3. t. 112. de utero ad inguina, pectinem, & vesicam procumbente, lib. 2. de morb. mul. XXXIII. 15. Junge Foes. p. 179.

Enchylos, ἔγχυλος, quasi dicas, *Insuccatus*, udus, madidus. Idem quod ναστός. Gal. l. 4. de diff. pulf.c.2.

Enchyma, ἔγχυμα, idem quod ἔγχυσις, *infusionem* significat. Ita plenitudo quoad vasa vocatur πλῆθος ἀπὸ τοῦ ἐγχύματος. Non solum sanguinis, verum etiam ad omnem vasorum arte factorum repletionem applicari potest. Gorr. p. 124. Vide *Infusio*.

* Enchymoma, *Enchymosis*, ἐγχύμωμα, ἐγχύμωσις, *humorum vitalium* in partes solidas *infusionem* significat, ap. Hipp.l. 2. Epid.f.4.n.26. quale quid fieri videmus in ira, verecundia, aut gaudio, quod sanguis in venulas cutaneas rapiatur, ut color vividus, floribusque appareat. Huic opponitur *Ecchymoma*, & *Ecchymosis*, de quo superius.

* Enchytos, ἔγχυτος, dicitur de eo, *quod infunditur*, & instillatur. In specie ἔγχυτα vocantur medicamenta, quæ oculis instillantur, ut Fœnugræci decoctum, Lac muliebre, & alia Collyria liquida. Gal. l. de rem. fac. parab. c. 10.

Encissevomae, ἐγκισσεύομαι, significat *implicor*, instar hederæ. Legitur apud Hipp. de venis XX. 7. Posset etiam usurpari de venis spermaticis pampiniformibus.

Enclysma, ἔγκλυσμα, idem quod *Clysma*, vel *enema* significat. Vide *Enema*. *Clyster*. Legitur apud Diosc.

Encob-

ENCOILION, ἐγκοίλιον, significat *Abdomen*, *Hira*, videlicet omnia viscera sub costis recondita ἐγκοίλια vocantur. Linden. Ex. IX. §. 57. 58.

ENCOLPISMUS, ἐγκολπισμὸς, proprie *insinuationem* significat. Usurpatur vero de applicatione remediorum uterinorum in sinum muliebrem, a Moschione de morb. mul. c. 132.

* ENCOPE, ἐγκοπὴ, significat proprie *incisionem*, qualis aliquando contingit in capitis ossibus; estque soluta continuitas ab aliquo, acuto dissecante facta. Coincidit cum vocibus διακοπὴ, ἕδρα. Castell. Gorr. pag. 123. Improprie etiam significare potest *impedimentum*, interceptionem. Derivatur a verbo ἐγκόπτω, *incido*, impedio; in qua posteriori significatione legitur apud Hippocr. in præcept. XI. 3.

* ENCRANIS, *Encranion*, ἐγκρανὶς, ἐγκράνιον. Vide *Cerebellum*.

ENCRATES, ἐγκρατὴς, id est *validus*, firmus robustus. Hipp. l. 7. Epidem. VII. 14. IIX. 14.

ENGRASICHOLUS, ἐγκρασίχολος, nomen *pisciculi littoralis*, ad *Sardas*, vel Sardones Italorum pertinentis. Sale conditus usurpatur ad cibum. Cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 3.

ENCRIS, ἐγκρὶς, *placentæ* genus, dum farina bene subacta in oleo primum coquitur, mox mel adjicitur. Τηγανίαι Pollux vocavit, quod patinis fere frigatur. Gorr. d. l. C. Hofm. l. 3. V. L. c. 13. fin.

ENCRYPHIAS, ἐγκρυφίας, epitheton *panis*, qui & ἀγοραῖος, i. e. *forensis*, aut *venalis* dicitur, quod in foro vendendus exponatur. Gorr. d. l.

ENCYLINDOTOS, ἐγκυλίνδωτος, *in orbem*, vel *cylindri* formam *convolutus*. Dicitur de lana utero applicanda, l. 1. de morb. mul. CII. 57. Foes. p. 178.

ENCYMON, ἐγκύμων, dicitur *prægnans*, *gravida*, ab ἐγκύω, concipio. Gal. c. 3. in progn. t. 30.

ENGYRO, ἐγχύρω, ἢ ἐγχυρέω, significat *incido*, irruo. Hipp. usurpat de flat l. de vet. med. XII. 1. Iung. 1. de art. t. 45.

ENDEDINEMENOS, ἐνδεδινημένος, *intro convolutus*, introrsum conversus. Est epitheton oculorum vitiose se habentium, aut etiam instabilium, & δινῶδ quadam affectorum, apud Hippocrat. lib. 6. Epidem. sect. 1. t. 27. Linden. reddidit per tremulos oculos a tremore, vel motu convulsivo musculorum ocularium mira celeritate, atque incessanter oculi orbitam in omnem partem raptantium. Exerc. IV. §. 92.

ENDEIA, ἔνδεια, *indigentia*, defectus, *penuria*. dicitur, quæ opponitur *Plenitudini*, *Abundantiæ*. Huc pertinet κενεαγγείη vasorum inanitio, 1. aph. 2.

* ENDEIXIS, *Indicatio*, communitas, scopus. Terminus frequentissimus in arte Medica, & præsertim in Methodo Medicinali. Estque nihil aliud, quam monstratio, vel determinatio juvantis, vel indicati ex indicante, h. e. curata determinatio agendorum in Medicina ex causis, modoque generationis cum sanitatis, tum morbi. Hinc duplicis generis sunt *Indicationes*. Aliæ sunt *Conservatoriæ*, ad methodum ὑγιεινὴν spectantes: aliæ *Curatoriæ*, ad methodum θεραπευτικὴν pertinentes. Quamvis plerique confundant, & in genere tres constituant etiam medendi methodum concernentes *Indicationes*: *Præservatoriam*, quam ad causam Gr. προφυλακτικὴν: *Curatoriam*, quam ad morbum: & *Vitalem*, quam ad vires corporis referunt. De quibus vide passim in Authoribus, præsertim apud Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 4. sect. 1. cap. 11. seqq. Nostram vero sententiam invenies in Dogmat. Medic. Gen. Part. IV. cap. 1. 2. 3. & 4. Egregie quoque de *Indicationibus*, *Indicantibus*, & *Indicatis* disseruit Linden. Exerc. VIII. §. 63. seqq. & alibi, quorum loca vide in Indice illius Authoris.

* ENDEMOS, *Endemios*, ἔνδημος, ἐνδήμιος, *Vernaculus*, alicui populo familiaris, quasi *Patrium* dixeris, est epitheton morborum communium, multis in una regione viventibus ob caussam communem illi regioni familiarem, Gal. c. 1. in 1. Epid. in procem. & in defin. Vernaculi morbi sunt, qui in quibusdam locis abundare solent. Differunt ab *Epidemicis*, quod hi certis saltem temporibus infestare soleant, propter causam vitio aëris infesti, aut intemperatioris constantis prægressis contractam. Illi vero nullo non tempore solent esse familiares v. g. Scorbutus maritimorum, & palustrium locorum incolis. Vid. Dogm. Nostr. P. II. cap. 6. Dogm. 11.

ENDESIS, ἔνδεσις, *colligationem*, *connexionem* per vinculum significat; & ea pedis pars ap. Hipp. hoc vocabulo intelligitur, in quam tibiæ ossa desinunt, & ad talos ligamentis connectitur, l. de venis XXIV. 2.

ENDICA, significat *faces in fundo*. Moriens vero ita scripsit: *Endicam* quære in vitreis vasis, & repone tantisper, donec acescat. Nam in dulci materia nihil præstare poteris. Hæc corporibus addita, & in terram sic mutatis, conservat illa, ne comburantur. Quando enim corpora amittunt animam, tunc facile comburuntur. *Endica* omnibus corporibus utilis

ido-

idonea reddens & vitalia, præservat a putredine, & ignis consumptione. Dicitur & *Mosc hazuania*. Hæc Rul.

Endobastos, ἐνδοιαστὸς, significat *dubius*, anceps. Frequens vocab. Hipp. l.2. prorrh. XXIV.2. Coac.t.121.l.de Crisib.IV.11.l.de morb.I.9.III. 10.l.2.Epid s.4.n.20:

Endon, ἔνδον, *Interne*. Vide *Exo*.

* Endosis, ἔνδοσις, *remissio*, intermissio dicitur de febribus, præsertim continuis, quando suis particularibus accessionibus insignes habent ad remissionem, aut declinationem mutationes. Gal. c.3 in 1.Epid. t.2. Differt ad ἀπυρεξίας, quod hæc de febrium intermittentium totali remissione dicatur. Verbum ἐνδίδωμι significat *remitto*; & non modo de febribus, sed & de aliis morbis, & symptomatibus cessantibus, & remittentibus accipitur, comm.3. in progn.t.73. De corpore quoq; sumitur, quando a morbo non minuitur, nec decrementum capit, 2 aph.28. Diet.n.289.

Endromis, vestis dicitur balnearia, hirsuta, villi longioris, quæ ex Gallia mittebatur, cujus usus in balneis, & gymnasiis præcipuus erat. Ant. Fumanell.de Baln. in princ.

Enedre, ἐνέδρη, significat proprie *insessionem*. Hinc & ἔνεδροι dicuntur Hipp. qui equis firmiter insident, de A.L. & Aq.XLVII.7. Verum vocab. ἐνέδρη strictius usurpavit de applicatione, & impositione ferularum Chirurgica, 2.de fract.t.65. s.3. t.13.40. Alias vocab. ἐνέδρα etiam *cavillationem* denotare, monstravit Lind.Ex.X.§.266.

Enellagmenos, ἐνηλλαγμένος, i. e. inter se *alternatus*, alias alium recipiens. Usurpatur de vertebris, quarum processus ita committuntur, ut vertebra vertebram alteram vicissim excipere videatur, 3.de art.t.45. vel.46.

* Enema, ἔνεμα. Vide *Clyster*, *Infusum*.

Eneos, ἐνεὸς, idem quod κενεὸς, *vanus*, inutilis, & per tropum *stolidus*, qui nec audit, nec videt. Hipp.2.de iis, q.in med.t.9.

Enereisis, ἐνέρεισις, compressionem, *illisionem* significat. Hip.d.tit. l.3. t.6. Unde & ἐνερεισθεὶς, *impactus*, *infixus* denotat, l.6. Epid. s.6.t.26.

Energia, ἐνέργεια. Vide *Actio*, *Operatio*.

Energema, ἐνέργημα, proprie *Opus* significat, quod sequitur actionem tanquam effectus. Ita Excernenda, & Retinenda sunt *Opus* functionum naturalium. Chylus est ἐνέργημα chylificantis ventriculi, &c. Interdum tamen pro ἐνεργείᾳ sumitur. Ita Cruciatus ἐνέργημα ὀδύνης, *Opus* doloris vocatur. Linden. Exerc.XIII. §. 309.

Energos, ἐνεργὸς, significat non solum actuosum, alacrem ad functiones, sed & moribus cultis præditum, humanum, apud Hipp. l.de A.L. & Aq.notante Joh.Bapt. Persona com. in Gal.l.quod an.morb.seq.&c.p.m.289.

Energumeni, ἐνεργούμενοι, in malam partem sumto vocabulo dicuntur *Obsessi* a *Dæmonio*, sive vere tales, sive falso, & ex mentis errore. Qua significatione accipit D.Binninger Observ. Med.Cent 5.Obs.32 p.523.seqq.

Enervatio, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod ἀπονεύρωσις, i. e. *tendo*. Gal. l.1.de L.Aff.c.6. de quo supra. Vel proprie notat *repurgationem* a fibris & membranulis; quæ etiam curatio dici solet, teste Rhod. ad Scrib.n.212. Vel tropice accipitur pro *debilitatione*, G.ἔκλυσις. Vid. *Eclysis*. Diet.n.253.

Engastrimythos, ἐγγαστρίμυθος, dicitur proprie, *qui concluso ore loquitur*, quod ventre vocem edere videbatur. Translatum vero ad mulierum fatidicam *Pythiam*, quæ divaricatis cruribus ex ventre inferiore, & partibus genitalibus vaticinium protulit. Hipp. lib.5. Epid. XXV.8. lib.7. XVII.7. Jung. Jac. Rolandi de belebad. Aglossostomographiam, c.6. in Anno III. Ephemer.Nat.Cur.p.588. Latine dici potest *Ventriloquus*, de quo vocab.etiam infra suo loco.

* Engisoma, ἐγγείσωμα, ἐγγίσωμα, instrumentum dicitur, quod in calvariæ fracturis dum fuit adhibitum: Vel etiam juxta alios est ossis pertusio, cum pars affecta in profundum descendit, ac super illæsum os corruit. Gal.l. 6.M.M.c.6.& def.Med.

Engenes, ἐγγενὴς, *ingenitus*, congenitus, idem etiam quod οἰκεῖος, *domesticus*, familiaris. Gal.in Exeg.dict.Hipp.

Engerasco, ἐγγηράσκω, *senesco*, insenesco. Hipp.2.aph.54. idem quod ἀπογηράσκω, d. l. aph.53. Diet.n.231.

Englottogastor, ἐγγλωττογάστωρ, id est *linguam in ventrem habens*, dicitur, cui in solius ventris commodum cura est intenta. Lind. Ex. XVI.§. 131.

* Engomphosis, ἐγγόμφωσις, idem quod γόμφωσις. Vide *Gomphosis*.

Engonios, ἐγγώνιος, *Angularis*, quando duo membra connectuntur ad angulum sive rectum, sive obliquum. Hipp. 1. de iis, q. in med.t.t.17.s.3.t.20. Mochlic. IX. 14.XXII.5. Gal. l.6. M.M.c.5. Vide Foes.Oec. p.176.

Eniautos, ἐνιαυτὸς. Vide *Annus*. Hinc ἐνιαύσιος, *Annus*, dicitur de morbis, & ulceribus, 6. aph.45. & l. de nat. hum.t.42.

Eniscomenos, ἐνισχόμενος. Vide *Contentus*.

Enistemi, ἐνίστημι, *insisto*, inhæreo, urgeo. Hipp. l.5. Epid. XXXI. 7. Unde ἐνστάσις, *instantia*, dictio Democriti sectatoribus familiaris, cum morbos atomorum in vacuos meatus in

gressu,

gressu, & obstructione oriri docuit, hujusmodi digressionem, & infixionem significans Hier.Merc.l.4.var.lect.c.13. Foes.p.212.

Enixa, idem quod Puerpera; & aliquoties legitur in scriptis P.M. de Calderia, Tom.II. Oper.p.74.77. &c. Alias apud Chymicos *Enixum* est epitheton salium tertii generis ex acido, & alcali geniti, quod alias *Neutrum*, *Tertium*, juxta Glauber. *Mirabile* juxta alios *Anomalum* dicitur, & utriusq; vires, sed refractas possidet. Vide David. von der BeKe, Barnerum castigat. Hodiernis etiam *Salsalsum* appellari solet, quod ex acido, & alcali junctis resultat: v.g. Tartarus Vitriolatus, & alia.

Enneapharmacos, ἐννεαφάρμακος, medicamentum ex novem simplicibus constans. Ita dicitur pessus quidam, qui ad uteri, & sedis inflammationes confert. Gal. l.9. de C.M.S.L. c.6. Ægin.l.7. c.24. fin. Antidotus Heraclidis, apud Gal.l.2.de antidot.c.14. Ita & emplastra quædam apud Aet. & Cels. *Enneapharmaca* dicuntur, teste Gorr.p.142.

Enneazo, ἐννεάζω, significat *adolesco*, juvenor. Hipp.2.aph 54. Diet.n.293.

Enoch, creditur *Hermes Trismegistus* fuisse, juxta plerosque Spagyricos. Zacharius in opusculo Th.Ch.Vol.I.p.723. Menens aureis Veller. l.1.c.4. in Vol.V.p.256.

Enochdianus, Paracelso dicitur, qui longævitate æmulatur *Enochum* Prophetam. Hinc *Enochdiana vita*, eidem est vita admirabiliter longæva. Vid. lib.4. de vita long. cap.6. l.5. c.2. & 5.

Enochleo, ἐνοχλέω, *infesto*, *perturbo*, molestia afficio significat. Coac. t.195. & 2. aph. 50. 4.aph.57. Vid.Dieterich. num.264. Vide *Infesto*.

Enodios, ἐνόδιος, in via positus, *in via habitans*. Apud Hipp. vero est nomen proprium, lib. de morb.fac. IV.40. Junge Foes. pag.211. 212.

Enomos, ἔνωμος, *crudus*. Vide *Cruditas*. Hipp.5.aph.67. Vid.Diet.n.296.

Enormon, ἐνορμῶν, *impetum faciens*. Dicitur & simpliciter ὁρμῶν, Epitheton spirituum aptissimum, & rei naturam exprimens, videlicet summam levitatem, tenuitatem, & activitatem. Vide *Pneuma*. Hipp.l.6. Ep.s.8. t.19. ubi tamen simplex verbum legitur ἐρμῶντα, quod idem est. Gal.l.de rigor.c.5.

Enphlebotomeo, ἐνφλεβοτομέω, significat Hipp. *distribuo venas in multas partes*, vel ramos, vel propagines, l de ven.XXVI.6.

*Enrhythmos, ἔνρυθμος, epitheton pulsus alicujus, qui ordinis rationem observat aliquam. Differt ab ἀρρύθμῳ, saltem gradu, cum hic ita dicatur, quando exactus ordo inter pulsus invicem subsequentes observatur, respectu celeritatis, vehementiæ, & æqualitatis. Nihilominus adhuc ἔνρυθμος dici potest, licet unum attributum non plenarie adsit. Junge Gal.l.1.de diff.puls.c.9.

Ens, τὸ ὄν, vel Metaphysice, vel Medice exponi potest. Illa significatio non est hujus loci, sed petenda a Philosophis. Secundum hanc coincidit cum *Existente*, *Substantia*, ὑπάρχον, ὕφεσις, Gr.dictis. Gal.l.2.M.M.c.7.fin. A Paracelsicis, & Chymicis aliter describitur *Ens*, quod sit extractum minerarum primum, quæ nondum attigerunt perfectionem, suntque seminales potentiæ fœcundiores. Hinc nominari solet & Materia prima, quæ est cujusque generis, & vim ad id proximam habet, ex qua primum motus naturalis ad substantiam existit. Petitur primum Ens e Mineralibus potissimum. Hinc enim metallorum, & gemmarum actu quidem illis vacuæ, at potentia fœcundæ inveniuntur. Ita Illustr. Boyleus *Ens* suum *Veneris* e Colcothar Vitrioli prius edulcorato aqua pluviali sublimando, cum duplici quantitate Salis Ammoniaci conficit, notante Joh.Franc. Vigani, Medull. Chym. p.5. Paulo aliter a Marggravio paratum legitur in Morley Coll.Chym.Leid.c.530. *Ens Horizontis* dicitur Electrum minerale immaturum, uti patet ex JunKen. Chym.Exp.Cur.P.II.s.1.cap.7.pag.549. In vegetabilibus quæritur ex plantis, cum adhuc sunt in herba, vel immaturis fructibus. Animalium classis non multa præbet, nisi e sanguine conficere velis, & ovis. Ita & Ranarum, similiumque spermata ad hunc vocantur usum. Hæc Rul.& Johns. Ita & Paracels. *Ens* dixit esse originem, vel scaturiginem, quæ potentiam habet corpus regendi. Paramir. de quinque entib.morb. lib.prolog.2.n.7.prolog.3. Hinc varia passim occurrunt *Entia*: *Ens* Dei, creatum Astrorum, humorum, seminis: *Ens* Naturæ longum, & Breve: *Ens* virtutis, morborum, veneni, &c. De quibus omnibus in indice Operum suorum quærere licet, quæ tamen pleraque, ceu figmenta exoterica, & inepta, partim etiam magica, rejicit Libav. in scriptis suis aliquoties. In Lapidis Philosophici magisterio *Ens primum* dicitur, illa Tinctura, cujus beneficio metalla transmutantur. Her. Dornæus de transm.metall. cap.14. Th.Chym. Vol.I. pag.534. *Ens primum Auri* abusive Chymicis audit *Pulvis* quidam *Antimonialis*, cujus descriptio quædam extat (si fides illi tribuenda) in Morley Coll. Chym. Leiden. cap.49. proc. 8. Helmontius rursus *Ens* aliter exposuit, tria constituens *Entia*: *Ens* reale, quod est veritas: *Ens* mentale, quod est Ratio: & *Ens* Rationis, quod est Non *Ens*, putatione

matre

matre oriundum, tr. Venatio scientiarum, num. 27.

Ensiformis, *Ensiculatus*, ξιφοειδὴς, est epitheton Cartilaginis parti infimæ sterni adnatæ gladii, vel ensis effigies, figura triangula, interdum penitus osseæ. Dicitur & *Mucronata*, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. libell. 4. de Anato. cap. 18. Vocatur alias & *Furcella*, vel *Furcula*, quod in fine nonnunquam bifida observetur.

Enstacton, ἔνσταχτον, q. d. *Instillatitium*, nomen Collyrii ita dicti, quod oculis instillaretur liquidum. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. vero vocavit σταχτικὸν, l. 5. c. 16. Rhod. ad Scrib. n. 34.

Enstalaxis, ἐνστάλαξις. Vide *Instillatio*.

Enstasis, ἔνστασις, *Instantia*. Vide *Enistemi*.

Entalium, *Entall*, *Entale*. Vide *Dentalium*. *Entali* quoque idem quod *Alumen scissum*, quod aliquando generatur ex Sale gemmæ. Paracels. tr. 2. Chirurg. magnæ ; cap. 8. Rul. Unde & in genere Sal *Entalicum* dicitur acidum aluminosum, quæ omnia ex frigido coagulantur. Paracels. Paramir. l. 2. c. 6. Tale Sal *Entalicum* statuit idem caussam icteritiæ, l. de Icterit. c. 1. Sal *Entalicum* Microcosmi rejicitur per alvum. Paragraph. l. 1. c. 2. §. 2.

Entasis, ἔντασις, *intensionem*, aut internam tensionem significat, quæ & simpliciter τάσις, aut ξύντασις vocatur. Legitur in Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 17. 21. l. 4. Epid. XIII. 19. Gal. comm. in 3. Epid. t. 5. & comm. 3. d. l. t. 17.

Entaticos, ἐντατικὸς, *intensivus*, tribuitur medicamentis internis, & externis Venerem stimulantibus, alias *Incentiva*, dictis, item *Satyrica*. Diet. n. 260. in fin. Tale Emplastrum legitur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Enteradenes, ἐντεραδένες, h. e. Glandulæ intestinales, quas D. Joh. Conr. Pejerus egregie descripsit peculiaribus Exercitationibus, & hoc nomen Græcum ipsis attribuit, in ep. ad D. Joh. Jac. Harder. quæ occurrit in Pœonis, & Pythagoræ Exercitationibus Epistolicis Anatomico-Medicis, Ex. 32. Vocavit & illius scriptum hic *Enderadenographiam*.

Enterenchytae, ἐντερεγχύται, vocantur instrumenta Chirurgica ad Clysterem intestinis injiciendum destinata. Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig 4. 5.

Enterione, ἐντεριώνη, idem quod ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

* Enteron, ἔντερον, *Intestinum*, & pluraliter ἔντερα, *Intestina*, dicuntur corpora oblonga, cava, rotunda, membranosa, a ventriculi orificio dextro ad extremum anum protensa, distribuendi ad vasa lactea chyli, & continendi, expellendarumque fœcum instrumenta, fibris circularibus, aliisque prædita, & varie circumgyrata, quorum prolixiorem descriptionem reperies in Anatomicis, specialiter Bartholin. lib. 1. Anatom. cap. 10. 11. Etsi vero revera unum, & continuum sit *Intestinorum* corpus, loco tamen, magnitudine, numero orbium, & anfractuum variare, & distingui, hincque senarium resultasse numerum, ita ut tria priora dicantur *Tenuia*, *Duodenum*, *Jejunum*, & *Ileum* ; tria reliqua *Crassa*, *Cæcum*, *Colon*, & *Rectum*, notum est, de quibus omnibus suo loco. Galen. lib. 5. de U. P. cap. 3. & lib. 6. Anatom. admin. cap. 6. Jung. Diet. n. 295. Ob hanc divisionem dixit Linden. *Intestinum* re unum, appellatione geminum, Exerc. IIX. §. 2. Aliquando & ἔντερον in singulari κατ᾽ ἐξοχὴν denotat *Colon*, apud Hippocr. lib. 6. Epid. sect. 4. t. 3. notante Gal. in comm. Jung. l. de humor. XI. 16. Ἔντερα quoque significant sacculum, vel folliculum, in quem medicamenta ad fotum immittuntur, forte quia ut vesica, sic & *Intestina* ad eum usum accommodari possunt. Hipp. l. 3. de morb. l. 20. Foes. p. 212. Per metaphoram etiam Lumbrici terrestres dicuntur ἔντερα γῆς, *Intestina* terræ, notante Forest. l. 21. Obs. 29. Schol.

* Enterocele, ἐντεροκήλη, est *Hernia intestinalis*, quando intestina prolabuntur vel ad inguina, vel ad scrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt. Gal. l. de diff. morb. c. 10. Hujus observationes, & curationes vide apud Hildan. Cent. 2. Obs. 81. seqq. Cent. 6. Obs. 73. & alias. Tales ægri vocantur *Enterocelici*, d. l.

Enteroepiplocele, ἐντεροεπιπλοκήλη, est nomen Herniæ in scroto potissimum, quando omentum, & intestina simul devolvuntur, & prolabuntur. Hinc Gal. ad tumores compositos refert, l. de tum. p. n. c. 15.

Enteromphalos, ἐντερόμφαλος, dicitur *Hernia umbilicalis*, quando intestina umbilicum protuberare faciunt. Dicitur & ἐξόμφαλος, quamvis hoc vocab. omnem umbilici protuberantiam denotet, ab aliis quoque caussis obortam. Hildan. ep. ad Mich. Doring. in oper. p. 900. Affectus hic mulieribus præsertim tempore partus haud raro contingere solet.

Entheasticos, ἐνθεαστικὸς, epitheton Melancholici, qui putat, a majori quadam vi se defendi, & exornari, vaticinaturque futura. Vid. Ægin. l. 3. c. 14. Latine *Divinaculus*, *Vaticinator*.

Enthermos, ἔνθερμος, idem quod περίθερμος, *impense calidus*. Hipp. l. 6. Epist. s. 4. t. 13. 19. Gal. in comm.

Enthetos, ἔνθετος, in genere dicitur *Impositus*, *Inditus*. Specialiter vero sumitur de medicamentis, quæ naribus imponuntur, ad sistendam hæmorrhagiam. Hipp. vocat ἐντεθέντα, l. 1. Ep. XXII. 2. & l. 6. t. 25. a verbo ἐντίθημι, *impono*, ingero, l. 6. l. 2. t. 2.

Enthlasis, ἔνθλασις, internam collisionem, & contusionem, *Illisionem* significat, a verbo ἐνθλάζω, *imprimo*, introrsum cogo; quod usurpavit Hipp. l. de int. aff. XLVII. 11. 13. Jung. Foes. p. 211. Gal. l. de diff. morb. c. 11. Vide *Illisio*. Sennert. Instit. Med. l. 2. Part. 1. c. 10.

Enthrasso, ἐνθράσσω, idem quod θράσσω, *perturbo*, molestiam affero. Hipp. 3. de artic. t. 47.

* Enthusiasmos, ἐνθουσιασμὸς, id est *fanatica perculsio*, seu numinis afflatio est, veluti cum quidam in sacris faciendis mente capiuntur, si quæ viderint, aut si tympana, vel tibias, vel signa audierint. Gal. in def. Med. Pertinet ad deliria Melancholica. *Enthusiasmum* Paracelsicum pro singulari artis Medicæ notitia acquirenda vocat *Diabolicum* Libav. Tom. IV. Oper. p. 79. Vocatur & *Raptus*. Vide infra.

Enthymematicos, ἐνθυμηματικὸς, epitheton, & proprietas boni Medici, quod debeat esse *argutus*, *præmeditatus*, & actis in respondendo. Hipp. l. de dec. orn. II. 26.

Entomon, ἔντομον. Vide *Insectum*.

Entrizhoma, ἐντρίχωμα, dicitur a quibusdam extremus palpebrarum ambitus, sive extrema ora, in qua excrescunt cilia. Gorr. pag. 144.

Entrimma, ἔντριμμα. Vide *Intritum*.

Entrope, *Entropia*, ἐντροπὴ, ἐντροπίη, significat *pudorem*, verecundiam. Hipp. l. de dec. orn. I. 16. V. 5. Lind. reddidit, *Modestia correctio*. Ex. II. §. 20.

Entyposis, ἐντύπωσις, dicitur Humeri acetabulum, alias ὠμοκοτύλη. Estque articulatio humeri cum brachio. Gorr. p. 144.

Enulon, ἔνουλον, *caro* dicitur *gingivarum interna*; quemadmodum externa dicitur οὖλον, & media inter dentes ἀρμός. Gorr. ex Polluce, p. 143.

Enur, est occultus vapor aquæ, ex quo lapides generantur. Rul. & Johns.

Enureo, ἐνουρέω, idem quod οὐρέω, *mingo*, mejo, immingo. Hipp. l. 7. Ep. XV. 43. ubi tamen Lind. cum Cornario exponit per *mingere in stratum*, in qua significatione etiam usus Nic. Piso de M. C. & C. l. 3. c. 41.

Enydreomae, ἐνυδρέομαι, i. e. *madesio*, humector. Erot. Onom. p. 41. c. 1.

Enypnion, ἐνύπνιον, *Insomnium*, idem quod ὄναρ, ὄνειρος, ὄνειρον, quid significet, notum est. Referuntur *Insomnia* a Medicis inter signa sanitatis, & morborum, quamvis valde dubia, & incerta. Hinc Hipp. integrum scripsit libellum de *Insomniis*, & Gal. tractatum de præsagio ex *Insomniis*. Ex recentioribus vero egregie de *Insomniis*, quid sunt, & eorum generationis modo egit Th. Vuillis Anim. Brut. Part. I. t. 16. *Insomnia* vel sunt Divina, vel Naturalia, (sub quibus tamen & ægrotorum comprehenduntur) vel Diabolica. Dicitur & *Somnium*. Videatur & de *Insomniis* Casp Rejes C. El. q. 37. Jung. descriptio *Somnii* apud Lind. Ex. XV. §. 37.

Enyposapros, ἐνυπόσαπρος, *intus subputridus* significat, & usurpavit Hipp. de sputo in hepaticis. Coac. t. 446.

Enystron, ἤνυστρον, est ventris sinus in quadrupedibus, dictus *Abomasum*. Hic venter est magnitudine amplior *Omaso*, quod ἐχῖνον vocant, forma oblongior, cancellis intus, & crustis multis magnis, & levibus inornatus. Ab eo proxime intestinum sequitur. Gorr. p. 172. Jung. Arist. l. 3. de part. an. c. 14. Barth. l. 1. An. c. 9. *Abomasum* prorsus esse fictitium, contra Gazam scripsit C. Hofm. l. 2. Inst. Med. c. 31. §. 8.

Eon, ἐών, dicitur totus oculorum ambitus. Gorr. p. 175.

* Epacmasticos, ἐπακμαστικὸς, *accrescens*. Vide *Acme*. Dicitur & ἀναβατικός. Vide *Anabasis*.

Epacros, ἔπακρος, dicitur de eo, quod in summitate acutum est, vel in angustum tendit. Hipp. l. 2. de morb. LIX. 25. Foes. p. 221.

Epaeiromae, ἐπαείρομαι, *attollor*, insurgo significat. Usurpatur de humoribus inordinate commotis. Hipp. l. de humid. usu.

Epagogion, ἐπαγώγιον, dicitur genitalis membri *Præputium*, apud Diosc. l. 3. c. 25. quamvis dubitet, apud quem est caput 23. Verum approbat C. Hofm. l. 4. Var. Lect. c. 33. Quod vero Gorræus p. 146. scripserit ἐπαγώγια significare *præputia* tantum male affecta, nullam prorsus video rationem.

Epajo, ἐπαΐω, sentio, *percipio*. Frequens verbum Hipp. 2. prorrh. XXVI. 2. 4. l. 2. de morb. XXI. 9 l. 1. de morb. mul. XLIII. 5. l. 2. LIIX. 15.

Epaisso, ἐπαΐσσω, & med. ἀπαΐσσομαι, significat *cum impetu irruo*, irrumpo. Legitur in Hipp. lib. de nat. puer. IX. 7. Linden. vertit per *Exsilio*.

Epaleipho, ἐπαλείφω, proprie significat *superlino*, translatitie exacuo, *irrito*, in qua significatione legitur de Cancro exasperato. Hipp. l. 5. Epid. X. 21.

Epanaclesis, ἐπανάκλησις, *revocatio*. Dicitur de calore, Hipp. l. 5. aph. 21. & l. de hum. us. XI. 16. Diet. n. 307. Junge Dogm. Nostra Med. Gen. P. IV. 2. p. 480. 481.

Epanadidomi, ἐπαναδίδωμι, significat *incresco*, ingravesco. Usurpatur de morbis ab initio minus vehementibus, progressu vero temporis in gravius tendentibus, l.6. Epid.s.1. t.29. & l. 1. de morb. mul. XLI. 5.

Epanadiplosis, ἐπαναδίπλωσις, *reduplicatio*. Vide *Anadiplosis*. Vocatur & ἐπανάληψις, *repetitio*. Gal. l. de morb. tempor. c. 8.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, *repetitio*. Vide *Epanadiplosis*.

• Epanaphero, ἐπαναφέρω, *reassumo*, repeto, significat, & quidem apud Hipp. de viribus resumptis usurpatur. Coac. t.1. ubi ἐπανεισάγοντες, sese *recolligentes*, occurit.

Epanapneo, ἐπαναπνέω, subinde, & crebro *respiro*. Hipp. l. 7. Ep. XLVI. 13.

Epanastasis, ἐπανάστασις, *prorumpens eminentia*, *eruptio*, pustula. Legitur in Hipp. Coac. t. 220.

Epancylotos, ἐπαγκυλωτὸς, dicitur Laquei species apud Oribasium, quo sinus super sinum iniicitur, faciens ad corpora figuranda. Gorr. p. 146.

Epanemeo, ἐπανεμέω, significat *vomitum subinde repeto*, revomo. Hipp. Coac. t. 568.

Epanereugomae, ἐπανερεύγομαι, *crebro eructo*. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50.

Epanorthumae, ἐπανορθῦμαι, idem quod διορθῦμαι. Vide *Diorthosis*.

Epanthisma, ἐπάνθισμα, significat *Efflorescentiam*, idem quod ἐξάνθημα. Occurrit apud Hipp. 1. prorrh. s.1.t.21.s.2. t. 25. Coac. t. 579. a verbo ἐπανθέω, *effloresco*, quod legitur l. 7. Ep. XXIII. 19.

Epantlesis, ἐπάντλησις, *perfusionem aquæ*, aut infusionem significat, qualis fieri solet in balneis. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50.

Epapheresis, ἐπαφαίρεσις, in genere dicitur *repetita sublatio*, vel evacuatio. In specie vero vocatur ita sanguinis missio repetita, ap. Gal. l. de cur. rat. per sang. c. 1.

Epaphros, ἔπαφρος, *spumam* significat, idem quod ἐπαφρίζων. Occurrit in Hipp. l. 1. prorrh. s.2.t.60. & s.3. t. 1. ubi mendose legitur ἐπάφρων, notante C. Hofmann. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. opera, h.l. Foes. p. 223.

Epargemos, ἐπάργεμος, dicitur, qui ulcusculo oculi, quod ἄργεμα dicitur, laborat. Vide *Argemon*.

Eparita, dicitur Paracelso lutum quoddam argillaceum, haud dubie a colore atrorubente. Unde & *Tartarus eparitinus*, l. de morb. Tartareis, c. 4.

Eparma, *Eparsis*, ἔπαρμα, ἔπαρσις, in genere *omnem tumorem*, vel *intumescentiam* in parte aliqua obortam significat. Neque ullam video sufficientem rationem, quam ob Interpretes statuerint, stricte, & specialiter denotare tumorem ad aures obortum, cum Hippocr. semper exprimat addendo παρ' ὦς, *ad aures*, v.g. Coac. t. 626. lib. 1. Epidem. sect. 1. t. 10. Lib. vero Epidem. sect.4. t.1. vocab. ἐπάρματα plane omiserit, notante Galen. in comm. Usurpatur vero etiam de præcordiorum tumore, lib. 3. Epid. ægr. 3. post stat. pest. item de ventris tumore, Coac. t.86. 142.

Epauriscomae, ἐπαυρίσκομαι, significat *haurio*, *fruor*, fructum capio. Frequens Hipp. l.4. de morb. II. 2. 4. XI. 12. 18. XV. 9. XVI. 38. 39. XIIX. 2.

Epauxes, ἐπαυξὴς, *increscens*, incrementum capiens significat, diciturque de morbis. Fere idem, quod ἀναβατικὸς, vel ἐπακμαστικὸς. Legitur apud Hipp. l.6. Epid. s.5. t.26. Aet. l.3. c.8. notante Foes. p. 222.

Epencranis, ἐπεγκρανὶς. Vide *Cerebellum*. Sic vocat Erasistratus apud Gal. l.8. de U.P. cap. 13.

Epedanos, ἠπεδανὸς, significat *Debilis*, infirmus, quasi ἀπεδανὸς. Cui opponitur ἔμπεδος. Legitur illud apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. 9. XLIV. 3. CVI. 3.

* Ephebæon, ἐφήβαιον, *Pubes*, *Pecten*, item *Aqualiculus*, id totum dicitur, quod est ab Hypogastrio, seu imo ventre, (quem & *Sumen* vocant) usque ad pudenda. Gorræus, Castell. ex Galen. Introd. cap. 10. ubi & ἐπίσειον, & ἥβη vocatur. Unde & *Ephebia*, ἐφηβία, *Pubertas*, & *Ephebi*, ἔφηβοι, *Puberes*, denominantur. Galen. lib. 2. de temper. cap. 5. & comm. de sal. diæt. t. 7. ubi puberum describitur ætas, quod sit media inter pueros, & adultos. Alias *Ephebeum* quoque vocabatur apud Romanos, & Græcos locus peculiaris in palæstris, & medius, & erat exhedra amplissima, in qua Rhetores, Philosophi, & alii liberalibus studiis addicti sedentes disputabant. Lang. l. 1. ep. 51.

Ephedra, ἐφέδρα, est nomen herbæ arboribus insidentis, quæ Polygonum bacciferum scandens Bauhino dicitur in Pinace. Alias hoc nomine quoque venire instrumentum quoddam Chirurgicum, reponendis membris luxatis idoneum, scribit Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 309.

Ephedrana, ἐφέδρανα, idem quod γλουτοί, *nates*, vel natium prominentiæ. Gorr. def. pag. 161. ex Polluce, Cœl. Rhodig.

Ephedria, ἐφεδρεία, apud Galen. significat observationem, dijudicationem, & correctionem, lib. de cogn. cur. animi morb. cap. 1.

Ephedron, ἔφεδρον, est *sella* firmior, & sedile stabile, in quo æger, vel etiam Chirurgus, aut

Medicus firmiter desidere possit. Hipp. l. 2. de morb. XLV. 9. & 2. de fract. t. 3.

* Ephelcis, ἐφελκὶς, dicitur *ramentum*, seu cruoris exigua guttula, quæ interdum tussi in hæmoptoica passione reiicitur. Gal. l. 4. de L. A. c. 5. item ulcerum crustula, l. 3. de sympt. causs. c. 2.

* Ephelis, ἐφηλὶς, est *aspredo*, & *nigrities in facie* ex ardore solis progenita, aut etiam ab inflammatione ortum ducens. Quæcunque enim caussa similem asperitatem, & colorem excitarit, perinde est. Legitur apud Hipp. l. 2. prorrh. XXXI. 9. l. de Alim. IV. 18. l. de steril. VI. 8. l. 2. de morb. mul. LIIX. 1. Plinius aliquando *discolorem a Sole cutem*, aliquando a Sole usta, vel a Sole adusta interpretatur, eoque vitio deformes *Solatos* appellat. *Alii vitia cutis* simpliciter Latine reddunt. Lind. vertit *Maculas Solares*, Ex. XI. §. 189.

Ephemerides, ἐφημερίδες, vocantur proprie consignationes, & Calendaria, quæ siderum ortus, & occasus, ac tempestates, diesque fastos indicant. Lang. lib. 1. epist. 36. Per translationem vero apud Helmont. *Morbi concentrici*, qui astra respiciunt, & præsertim ad Lunæ syzygiam moventur, vocantur *Ephemerides* ægrorum, v. g. Epilepsia, tr. de Morb. Arch. num. 18. Vulgus etiam vernacule dicere solet: Perpetuum habet Calendarium hic, vel ille æger.

* Ephemerus, ἐφήμερος est epitheton quarundam febrium intermittentium, quarum tota constitutio unica accessione horarum viginti quatuor circumscribitur. Galen. lib. 4. aph. 55. Jung. Dieter. num. 365. Latine *Diaria*, unicum durans diem, scil. ut plurimum. Nam *Synochus simplex* non putris dicitur etiam Medicis *Ephemera plurium dierum*. *Ephemeræ* meminit Hipp. 4. aph. 55. l. 2. Epid. s. 3. num. 60. Caussam veram harum febriū vide apud Vvill. l. de feb. cap. 8. quæ est subtilium, & spirituosarum sanguinis portionum accensio, vel effervescentia. Jung. Sylv. l. 1. P. M. cap. 28. Fr. Piens de febr. part. spec. c. 1. Quod vero Helm. scripsit, *Ephemeram* sedere in stomachi cavo, & plerunque ex vitiato cibo oriri, propterea etiam a vomitu, vel peracta digestione sponte cessare, particulariter saltem verum est. Tr. de febr. c. 9. §. 25.

Ephesis, ἔφεσις, significat *provocationem in jus*, vel ad litem. Applicatur vero non inepte desiderio lascivo fœminarum, dum viri congressum anxie desiderant, & ad Venerem quasi provocant. Moschion de morb. mul. cap. 128. 138.

Ephestias, ἐφεσιὰς, nomen *emplastri* egregie *resiccantis*, quod & μύχος alio nomine dicitur. Ejus descriptio habetur apud Aet. l. 10. inter remedia Hydropicorum. Gorr. p. 161.

* Ephialtes, ἐφιάλτης, Latine *Incubus*, vel *Incubo*, Gr. etiam ἐπιβολὴ, καὶ πνιγαλίων, est nocturna corporis oppressio, & quædam quasi suffocatio, cum quis ab initio somni supinus jacens, grandi se mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili respiratione, immobilitate, ac voce præpedita proprie suffocari æger videatur. Forte ex veteribus quidam Dæmonem, alii Cupidinem, alii incubantem vetulam, aut externam quandam vim, quæ quiescentes invaderet, & pondere oppressos gravaret, esse voluerunt, quamvis tota mali caussa intra corpus esset. Vid. Rhod. ad Scribon. num. 100. Ea autem caussa nulla est alia, quam materies quædam vaporosa incongrua spiritibus animalibus, præsertim in Cerebello, stuporem aliquem inducens, ut mox a functionum suarum sensitivarum, & locomotivæ muniis paululum cessent. Hinc una cum corde pulmones, Diaphragma, & Thoracis musculi impediuntur, & quasi constringuntur, quemadmodum egregie modum generationis *Incubi* descripsit Th. Vvilli. An. brut. P. 2. c. 6.

* Ephidrosis, ἐφίδρωσις, ambiguæ significationis est vocabulum, apud Hipp. monente Ga. aliquoties in comm. ad Prorrh. v. g. comm. 11. t. 7. c. 2. t. 7. & 60. c. 3. t. 33. Plerunque tamen *Sudatiunculam* tenuem significat inutilem, & malæ notæ. Nihilominus aliquando etiam usurpatur de sudore bono, & Critico, cap. 3. in 1. Prorrh. t. 17. Coac. t. 56. & 136. A. Th. Vvillisio accipitur generaliter pro omni *Sudatione*, vel *Sudore*, Pharm. Rat. Part. I. s. 5. cap. 1. seqq. Vide *Hidros*.

Ephippion, ἐφίππιον, hujus vocabuli propria significatio non est hujus loci, ex aliis Lexicis jam nota. Per comparationem tributum hoc nomen ossi *Sphanoideo*, sive *cuneiformi*, ob quatuor parvos processus formam *Ephippi*, sive sellæ, quæ equo imponitur, repræsentantes; Sinus glandulam pituitariam excipit. Barth. Anat. libell. IV. c. 8. p. m. 718.

Ephistamae, ἐφίσταμαι significat *innato*; & dicitur de materia urinæ innatante. Hippoc. 7. aph. 34. Diet. n. 366.

Ephodos, ἔφοδος, triplicem habet significationem apud Hipp. 1. Significat vias, & meatus, per quos corporis recrementa deponuntur, l. 6. Epid. s. 2. t. 34. & s. 5. t. 2. (quamvis alii textum hunc aliter explicent per aggressiones naturæ. Verum ex subseqq. verbis patet, de *viis* & meatibus *excretoriis* sermonem esse.) 2. *Invasionem* notat *hostilem*, & incursum, vel insultum. 3. Progn. t. 3. 3. ἔφοδοι Hipp. sæpe di-

cuntur

cuntur rerum similium, vel dissimilium *accessiones*, quæ corporis temperaturam juvant, vel lædunt, 1. de diæt. XXIV. 11. XXV. 5. 7. Foes. p. 256.

* EPIALOS, ἐπίαλος, est epitheton febris cujusdam, in qua simul ægri febricitant, & rigore corripiuntur, uti describit Galen. l. 2. de diff. febr. c. 6. Dici posset *febris algida*, aut *cum tremore*, ab antiquis Latinis *Quercera* dicta. Est vero lenta, & mitis febris, cujus meminit Hipp. l. de A. L. & Aq. IV. 7. l. de superf. XXIX. 3. l. 4. Ep. X. 9. De genere Quotidianarum esse videtur; unde veteres a pituita vitrea, & acida deduxerunt. Verum caussa ejus vera ex caussa febris *Quotidianæ* potius deducenda, de qua vide VVillis de feb. c. 5. & Piens part. spec. de feb. c. 10. Vide *Quotidiana*.

EPIALTES, ἐπιάλτης, idem quod *Ephialtes*, i. e. *Incubus*. Vide *Ephialtes*.

EPIBEBLEMENOS, ἐπιβεβλημένος, dicitur Hippoc. vestimentis, vel stragulis tectus, aut *amiculo opertus*, l. 6. Ep. s. 4. t. 14.

EPIBROCHE, ἐπιβροχή. Vide *Embregma*.

EPICÆROS, ἐπίκαιρος, vel significat *opportunus*, tempestivus. Hipp. l. 1. Epid. s. 3. t. 12. l. 3. s. 3. t. 29. & l. 1. de R. V. I. A. t. 2. & 24. Vel idem est, quod *insignis*, magnus, notabilis; & usurpatur de morbis, & membris corporis. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 51. l. 2. de fract. t. 17. 22. & s. 3. t. 47. 63. l. 3. de art. t. 59. 103. Vel etiam notat *periculosum* valde, & insignem habens malignitatem, l. de virg. morb. II. 18. & l. 1. Ep. ægr. 8. Vide Foes. p. 227.

EPICANTHIDES, ἐπικανθίδες, dicuntur *ambo oculorum anguli*, alias κανθοὶ dicti. Gor. p. 149.

EPICAR, ἐπίκαρ, i. e. *partem inferiorem*. Opponitur τῷ ἀνάκαρ. Vide supra *Anacar*.

EPICARPIUM, ἐπικάρπιον, dicitur medicamentum regioni pulsus in carpis manuum applicandum; qualia sunt Emplastra, vel Unguenta antifebrilia; item Confortativa, ut Sacculi pro pulsibus, &c. Alias *Pericarpia* dicuntur. Vide suo loco.

* EPICAUMA, ἐπίκαυμα, est velut ex igne facta crustosa *exulceratio*, quæ oculi nigro accidit, *Inustio* Lat. dici posset. Galen. defin. Medic. Vide *Encauma*. Jung. Forest. l. XI. obs. 17. Schol.

* EPICERASTICOS, ἐπικεραστικὸς, dicitur & κατακεραστικὸς, epitheton medicamentorum, quæ vim habent temperandi, & obtundendi malignitatem, vel morsum, i. e. ichorescentiam salinam corrosivam, & ulcerosam humorum in aliqua parte contentorum; veluti uva passa mordentes in ventriculo humores obtundit. Gal. l. 2. de A. F. c. 2. Vide & l. 2. de S. F. c. 21. ubi & ἐπικεράστικα dicuntur.

EPICEROS, ἐπίκηρος. Vide *Hypoceros*.

EPICHÆRECACIA, ἐπιχαιρεκακία, *malevolentia*, quando quis alterius malis oblectatur. Refertur inter caussas morbificas a Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 107.

EPICHEIRON, *Epicheirion*, ἐπίχειρον, ἐπιχείριον, idem quod σῶστρον, sive præmium, quod Medico, vel Chirurgo solvitur pro opera, & studio. Hipp. in præcept. II. 9. a verbo ἐπιχειρίζω, & ἐπιχειρίζομαι, manum admoveo alicui negotio. Hipp. l. 5. Ep. X. 18.

EPICHLIÆNOMÆ, ἐπιχλιαίνομαι, subinde calesco, *intepesco*, significat, & quidem plerunque præternaturaliter, apud Hipp. Coac. t. 621. l. 4 Ep. XIX. 6. l. 2. s. 2. n. 19. l. 6. s. 7. t. 2.

EPICHNUS, ἐπίχνους, significat sordes, vel *lannuginosam concretionem*; & metaphorice aliquoties tribuitur oculis squallidis, & obtenebratis. Hippocr. 1. prorrh. sect. 17. Coac. t. 561.

EPICHOLOS, ἐπίχολος, i. e. *biliosus*, dicitur de corpore. Hipp. l. 5. Ep. XI. 14. XIII. 16. Idem quod *Cholericus*.

EPICHORDIS, ἐπιχορδὶς, dicitur *Mesenterium* Areteo l. 2. de causs. & sin. ac morb. c. 6. citante Foes. p. 235. Ita vero vocatur, quia supra Chordas, i. e. intestina situm est.

EPICINDYNOS, ἐπικίνδυνος, *valde periculosus*. Hipp. 4. aph. 43. Vid. Diet. n. 317. Opponuntur τῷ ἀσφαλὴς, securus item ἀκίνδυνος. Ibid.

EPICOELIS, ἐπικοιλὶς, *Cilium* significat, uti interpretatur Gaza, quo nomine veteres extremum ambitum genæ superioris designarunt. Gorr. p. 140.

EPICOEMASIS, ἐπικοίμασις, *decubitum ad dormiendum*, & ipsam dormitionem significat, a verbo ἐπικοιμάομαι, 5. ap. 27. Jung. Diet. n. 316. Legitur & hoc vocab. 2. de art. t. 50. Sed quomodo versio Latina quadret, *vellicationem*, aut scalpturam reddens, non video. An cum Cornario legendum ἐπίκνησις?

EPICOLICA, dicitur Glissonio ea corporis pars, quæ colo intestino accumbit, notante Blanc. in Lex.

EPICOPHOSIS, ἐπικώφωσις, idem quod κώφωσις, *surditas*. Vide *Cophosis*, quamvis stricte *surditatem* potius alii morbo supervenientem significare videatur. Legitur apud Hippocr. 1. prorrh. s. 3. t. 49.

† Ἐπίκρασις, Altimarus vertit Contemperamentum, l. 1. c. 79.

* EPICRASIS, ἐπίκρασις, proprie *contemperationem* significat. In Medicina vero ita dicitur *curationis ratio per vices instituta*, quæ opponitur ei, qua confertim, & in totum caussa morbifica removetur. Gal. l. 9. Meth. Med. cap. 10. Neque vero necesse est semper evacuationem

intelligi; sed & per ἐπίκρασιν curatio perfici potest successive, & per vices alterando, mitigando, ad excretionem disponendo vitiosos humores, permissa soli naturæ evacuatione, quæ eorum partem vel convertat in alimentum sanguinis, vel per alvum, urinas, sudorem, aut aliter expurget. Castell.

Epicaretеia, ἐπικράτεια, significat *exsuperantiam*, quæ duplex est, alia materialis, alia virtualis, vel qualitativa. Gal. l.3.de S.F.c.16.

Epicrateticus, ἐπικρατητικὸς, apud Galen. stricte dicitur de facultate coercendi, aut retinendi alvum, quæ tribuitur juri gallinarum, & opponitur τῷ ὑπακτικῷ, subducendi virtuti, l.1.de S.F.

Epicratis, ἐπικρατὶς, apud Hipp. significat *sudarium*, sive linteum ad detergendos sudores: item ex tenui stamine paratum capitis tegumentum, & involucrum. Hipp. in præcept. IX. 14.

* Epicrisis, ἐπίκρισις, id est *Adjudicatio*, Galen. ad Thras. cap 6. Quæ mutua inter se dependentia connectuntur, per appellatam ἐπίκρισιν a Græcis, id est, *Adjudicationem*, judicanda sunt.

* Epicrusis, ἐπίκρουσις, certa quædam dicitur *percussio*, qua mangones puerorum tanquam præsidio succurrunt iis, quibus e natali die gracilia sunt membra. Gal. l. 14. MM. c. 16.

Epictenion, ἐπικτένιον, locus est imi ventris supra pectinem, & *Pubes* alias dicitur. Hipp. l.1. de morb. mul. LXXXVI. 3. Significat & *lanuginem* in lanificio pectini insidentem, quam in subditio medicamento exhibet, ibid. C. 10. CXX. 8. Jung. Foes. p. 228.

* Epicyema, *Epicyesis*, ἐπικύημα, ἐπικύησις, *Superfœtatio, Superimprægnatio*; estque secundus fœtus conceptus, gravida jam existente muliere; id quod fit, cum fœtu jam concepto non clauditur exacte uterus, sed semen aliud, vel potius ovulum etiam postea intro admittit, l. de superfœtat. Tempore partus rem non carere periculo, experientia nos quoque docuit. Aliquando & mola carnea cum fœtu conjuncta ἐπικύημα vocatur, l.5.Epid.V.14. Jung. Dieter. Jatr.p.875.seqq.

Epideipnon, ἐπίδειπνον. Vide *Postcænium*.

Epidelos, ἐπίδηλος, significat *conspicuus*, evidens; & dicitur vel de homine, qui sensu increscere deprehenditur, ut primo, secundo, tertio, & quarto septenario, &c. Hipp. l. de Carnibus XIII. 13. Vel usurpatur de diebus futuram crisin manifestantibus, qui Latine *Indices*, vel *Indicativi* vocantur, 2. aph. 14. Vid. Diet.n.314.

* Epidemios, *Epidemos*, ἐπιδήμιος, ἐπίδημος, est epitheton morborum ex genere communium, i.e. *populariter grassans*, a communi, sed tamen insolita, & minus familiari caussa ortus. Caussa vero illorum non semper est aeris vitium malignum, & venenatum, sive pestilens, sed interdum etiam saltem constans, & diu perdurans anni temporum intemperies, & dyscrasia, humores, & spiritus ad communem vitiositatem disponens; quemadmodum patet ex historiis febrium *epidemicarum* apud Willis c. 17. Qui ab illa causa proveniunt, sunt vere *Contagiosi*, *Pestilentes*; hi non item, quamvis recte dicantur *Maligni*.

Epideris, ἐπιδερὶς, sic dicitur aliquibus in pudendo muliebri adnata caruncula, quæ aliis *Nympha*, aut *Clitoris* vocatur. Gorr. ex Polluce pag. 145. Rolfink. de part. generat. P. 2. cap. 42.

* Epidermis, ἐπιδερμὶς. Vide *Cuticula*.

Epidesmos, ἐπίδεσμος, dicitur fascia, quæ plagulis, aut spleniis superinducitur, & superligatur, Latine *superfasciatio*, *superligamen*. Hip. 3. de iis, q. in med. t. 6. Huic opponitur ὑπόδεσμις, de quo suo loco.

Epidesis, ἐπίδεσις, genus ligationis est ad sanguinis profluvium fluentibus vasis injectæ; quamquam ipsum vas circulo non complectatur, sicut vinculum. Verum cum ex parte suo complexu committat quodammodo vulnerati membri labra diffidentia, & quæ superimposita sunt, contineat; merito inter claudentia remedia numeratur, ex Gal. lib. 5. M. M. cap. 3. Verum non video, quid obest, quominus omnis *deligatio* in genere ἐπίδεσις vocari possit. Vide *Deligatio*.

* Epididymis, ἐπιδιδυμὶς, ita dicitur appendix, & parvus quidam veluti testiculus testis capiti superimpositus; cujus historiam, & usum vide ap Anatom. præsertim Barth. l. 1. An. c. 22. 23. Inepte vertitur *Supergeminalis*, C. Hof. in comm. ad Gal. de U. P. n. 1016.

Epidorpion, ἐπιδόρπιον, dicitur *mensa secunda*, ubi bellaria, quæ etiam hoc nomine venire solent, apponitur. Lang. l. 2. ep. 51.

Epidosis, ἐπίδοσις, *Additamentum*, vel incrementum significat, a verbo ἐπιδίδωμι, *augeor*, increseo. Utrumque & de corporis naturali incremento, & de morborum augmento sumi potest. Idem ergo est, quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*. Hipp. l. 2. aph. 31. 32. l. 5 Epid XIII. 8. l. 6. f. 4. t. 26. Gal. l. 1. de cris. c. 3. & l. de Morb. tempor. c. 6. Jung. Foes p. 225. Diet. n. 315. Lind. Ex. XV. §. 91.

Epidrome, ἐπιδρομὴ, *accursionem*, affluxumve humorum significat. Gal. exponit per ἐπιφορὰν, 3. de iis, q. in med. t. 32.

Epieikes, ἐπιεικὴς, significat *æquus*, moderatus, *lenis*. Frequenti in usu apud Hipp. præsertim etiam adverbium ἐπιεικέως. Tribuuntur

vero

vero vel hominibus, Gal. c. 3. in prorrh. cap. 67. vel morbis, & symptomatibus morbos comitantibus, & leniter sese habentibus, 1. prorrh. s. 1. t. 12. Coac. t. 143. 109. 255. 374. l. 5. Ep. XV. 2. XXIIX. 3. & alibi sæpius Linden. Ex. VII. §. 5. Vide Foes. p. 226. Substantivum quoque ἐπιείκεια, *æquitatem*, moderationem, & lenitatem significat, 3. de fract. t. 34. Tropice notat probabilitatem, verosimilitudinem.

* Epigastrion, ἐπιγάστριον. Vide *Abdomen*. Barth. l. 1. Anat. in princ. *Epigastricam venam*, & *Arteriam* descriptas vide in Anatomicorum monumentis.

Epigeios, ἐπίγειος, *terrestris*, terræ propior, humilis. De plantis dicitur *humilibus*. Gal. l. 4 de S. F. c. 15.

† Epigenesis, morbi propagatio. Steph. Castrensis quæ ex quibus, l 1. c. 2.

* Epigennema, *Epigenesis*, ἐπιγέννημα, ἐπιγένεσις, *Superveniens*, accidens priori accedens, ab ἐπιγίνομαι, *supervenio*, accedo. Dicitur de omni re præternaturali, quæ manente priori supervenit, sive morbus novus fuerit, sive symptoma. Caussa quoque morbifica propagata dicitur κατ' ἐπιγένεσιν. Differt a μεταπτώσει, quod in hac prior focus morbidus cesset, & alius fiat. Legitur substantivum ap. Hippocr. Coac. t. 230. Verbum vero ἐπιγίνομαι frequentius occurrit. Unde & symptomata, ceu signa, quæ non statim a principio morbi adsunt, dicuntur ἐπιγινόμενα, accedentia, *supervenientia*, 6. aph. 35. & alibi. Vid. Galen. in comm. Foes. pag. 224. Dieterich. num. 312. Rolfinck. O. ac M. M. Spec. lib. 2. s. 3. c. 5. & l. 3. s. 2. c. 48. Lind. Ex. VI. §. 22. seqq. VII. §. 12. 14. XII. §. 125.

* Epiglottis, ἐπιγλωττίς, id est *Superlingula*, est membrana cartilaginosa, rotunditatis oblongæ, in interiori gutturis parte collocata. Gal. l. 1. de Loc. Aff. cap. 1. vel est Laryngis quinta cartilago, quæ rimam *Glottis* dictam ex junctura duarum Arytænoidearum obortam tegit, & claudit, ne ex cibo, & potu aliquid in asperam arteriam decidat, sed clausa in gulam abeat; quamvis Bartholinus existimet, aliquid de liquidis in tracheam transire, lib. 2. An. c. 11. Legitur ap. Hipp. l. de Corde II. 1. Vide & Lang. l. 2. ep. 44.

Epiglottum, Paracelso dicitur instrumentum argenteum simile ferreo instrumento, quo utuntur calcearii, & adhibetur ad palpebras sursum tollendas, poniturque subtus supercilia, & pili diriguntur, Scholio in l. 6. paragr. de Lepra.

Epiglutis, ἐπιγλουτίς, dicitur *femoris*, *&* *natis pars exterior*, quemadmodum pars sub natibus ad femur depressa ὑπογλουτὶς vocatur. Gorr. ex Aristot. lib. 1. Histor. Anim. c. 14. vid. pag. 145.

* Epigonatis, *Epigonis*, ἐπιγονατίς, ἐπιγονίς, & ἐπιγουνίς, dicitur μύλη, *Mola*, sive *Patella genu*; estque os cartilaginosum, latum, rotundum, intus læve, & cavum, toti genu suprapositum. Duabus constat substantiis, ossea interiori, altera cartilaginea exteriori. Ad latera asperum est, quo commodius tendines tibiam extendentes aptentur. De hac vide Anatomicos, & in specie Barth. libell. 4. Anat. c. 21. Legitur apud Hipp. l. de ven. XXIV. 3. XXV. ..

Epigonon, ἐπίγονον, Hipp. idem est, quod ἐπικύημα, *superfœtatio*, lib. 1. de diæt. XXIV. 1. Gorr. d. l.

Epilabe, ἐπιλαβή, ita dicitur *apprehensio*, ansa, & locus, qui prehendi possit, quique injectum vinculum firmat, & retinet, aut eminentiam aliquam habet, quæ injectis laqueis moræ fit, ut inhæreant, nec elabantur. Hipp. 3. de art. t. 50. Jung. Foes. p. 228. a verbo ἐπιλαμβάνω, *apprehendo*.

Epilampsis, ἐπίλαμψις, *Effulgescentia*. Vide *Eclampsis*.

Epilathera, est particularis Anatomia. *Epilathera* ad hunc modum debet considerari, quod in omnium minutissima gutta quoque Anatomia Microcosmi constat. Quilibet enim Spagyricus gradus virtutis suæ tinctura est. Et cuilibet Medico intelligendum venit, in unaquaque gutta, quotquot etiam sunt, tot etiam integras esse Anatomias, ut in Microcosmis, & in Elementatis. Ita Johnsonus explicavit hunc terminum. Unde vero excerpserit has subtilitates, reperire non potui. Ruland. plane non habet.

Epilempsis, ἐπίληψις, idem quod *Epilepsia*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 599. ex mente Foes. p. 228. quamvis Lind. ἐπίληψιν legerit, quod etiam verosimilius, & magis congruum. Vide *Epilepsia*.

Epilentia, Paracelso dicitur quoque *Epilepsia*. Defens. 2.

* Epilepsia, ἐπιληψία, ἐπίληψις, *Morbus Comitialis*. Vide *Comitia*. *Caducus*, *Herculeus*, *Sacer*, *Puerilis*. Vide Dieterich. n. 319. Lang. lib. 1. Epist. 25. Late etiam *Convulsionis*, σπασμοῦ, nomine venit. Vide *Convulsio*. Est primaria species morborum convulsivorum; potestque ex principiis recentiorum veris commode ita describi, quod sit varia, & mixta actionum animalium læsio, imprimis vero motus animalis depravatus, interdum & abolitus, convulsivus, clonicus, vel totius corporis, vel quarundam ejus partium, cum aliis pluribus symptomatibus, stridore, spuma o-

ris, clamore, compressione dentium, præsertim vero contractione pollicis, proveniens a spirituum animalium, sive nervosi liquoris, per auram malignam nitrosam, vel vitriolaceam explosivam, vel congelativam irregulari commotione, expansione, agitatione, præsertim in appendice cerebri medullari, & nervorum principio facta, ex hypothesibus Th. Vvillis de morb. convulf. c. 2. & 3. Parac. refert inter *morbos Caducos*, quorum sex numerat, Theriacæ morbor. Tab. V. cujus caussam statuit Mercurium, vel potius fumum Mercurii, Schol. ad l. 3. paragraph. cap. 2. §. 3. Helmontius ab Archeo furioso deducit, tr. de Ideis morbos. n. 34. & virus vocat inebrians, soporiferum, & quodammodo furiosum, quod primitus circa ventriculum elucescit, tr. de morb. Archeal. n. 17. *Epilepsiæ* per consensum ab aura adscendente exemplum evidens vide in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obs. 336. ut & in tract. Galeni de puero Epileptico. De *Epilepsiæ* caussa fuisse votum Cratonis: Utinam antea finem vitæ suæ exitum aliquis ostendat, testatur D. Hofm. com. ad Gal. de U. P. pag. 597. Qui hoc morbo laborant, vocantur ἐπιληπτικοὶ, Hipp. 2. aph. 45. & symptomata convulsiva ἐπιληπτικὰ, 5. aph. 7. Coac. t. 522.

Epilesmon, ἐπιλήσμων, *obliviosum* significat, cui memoria debilitata est ex spirituum animalium impedita actuatione. Legitur apud Hipp. Coac. t. 161.

* Epilogismus, ἐπιλογισμὸς, communis est quædam ratio, & omnium assensu comprobata. Vide *Analogismus*.

Epimeles, ἐπιμελὴς, *sollicitus*, curiosus. In specie usurpatur de eo, cui victus ratio curæ est, 2. prorrh. XV. 8.

Epimorios, ἐπιμόριος, *superpartialis*, epitheton differentiæ pulsuum, respectu numeri ad numerum, cum, quot est distentio, sive diastole temporum, totidem est systole, sive concidentia. Gal. l. 1. de diff. pulf. c. 9.

Epimylis, ἐπιμυλὶς, idem quod μύλη, ἐπιγονατὶς, *Mola*, *Patella genu*. Vide *Epigonatis*. Jung. Foes. p. 229.

Epinemesis, ἐπινέμησις, ἢ ἐπινέμωσις, *administrationem*, aut distributionem significat; qualis Medico necessaria propter subjectorum varietatem, ut sciat addere, vel adimere, prout circumstantiæ exigunt. Hipp. in præcep. VI. 29.

Epineneucos, ἐπινενευκὼς, id est *annuens*, vel innuens. Est epitheton pulsus inæqualis in una pulsatione, & diversis arteriæ partibus, quoties pulsus magnus circa duos Medici digitos medios sentitur, minor autem sub extremis. Gorr. p. 151. ex Gal. in Isag. pulf. Dicitur & περινενευκὼς, *circumnuens*. Gal. l. 1. de diff. pulf. c. 20. Heoticis familiaris, lib. 24. de causs. pulf. cap. 10.

Epinephelos, ἐπινέφελος, nubeculam offerens, *nubilosus*. Dicitur de Urinæ sedimento nubeculam repræsentante. Hipp. 4. aphor. 71. Coac. t. 575. l. 3. Epid. ægr. 1. & 3. Usurpatur etiam de Autumno *nubiloso*, l. 3. Epid. f. 3. t. 3.

Epinoema, ἐπινόημα, *commentum*, inventum significat, hoc seculo in Medicina frequens. Legitur vero apud Hipp. de scala quadam, in qua perversa spina reducebatur, 3. de artic. t. 20.

Epinotion, ἐπινώτιον, idem quod ὠμοπλάτη, *Scapula*. Gorr. p. 152.

Epinyctis, ἐπινυκτὶς, *pustulam nocturnam* significat. Est species exanthematis, ἐξανθήματος. Vide *Exanthema*. Plinio dicitur *Pustula livens*, *& noctibus inquietans*. Hinc enim nomen sumit, vel quod noctu oriatur, vel quod infestet, magnumque dolorem moveat. Caussa eadem, quæ aliarum solutionum continui superficialium, sive exulcerationum cutanearum, scilicet portiones subtiliores salinæ vel seri sanguinei, vel succi nutrititii lymphatici.

Epios, ἤπιος, i. e. *mitis*, lenis. Usurpatur de febribus benignioribus, ab Hipp. l. 6. Epid. XXIIX. 7. l. 7. Ep. I. 6. 14.

* Epiparoxynesthae, ἐπιπαροξύνεσθαι, id est *superexacerbari*, accessionem morbi repetere, ingravescere, veluti reduplicare. Dicitur de febribus, quarum paroxysmi plures habent insultus, ac veluti reduplicationes; uti in Semitertiana, quæ tertio die duplicatam habet accessionem cum quotidiana continua, & ἀναδιπλώσεις quasdam. Provenit hoc a materiæ febrilis heterogenea turgescentia. Hipp. lib. 1. Epid. sect. 1. t. 23. Est & ἐπιπαροξύνεσθαι, *irritari*; & de abscessibus sub aure obortis dicitur, 1. prorrhet. sect. 3. t. 70. Finxisse hinc videtur propria authoritate Blancard. nomen *Epiparoxysmus*, in alio enim scriptore Medico vix occurret.

Epipastos, ἐπιπαστὸς, idem quod καταπαστός. Vide *Catapasma*. Gorr. ἐπίπαστα quoque olim vocabantur medicamenta, quæ vulneribus sanandis apponuntur. Linden. Exerc. XIII. §. 323.

Epipechy, ἐπίπηχυ, dicitur *pars cubiti superior*, sicut ἀγκὼν, inferior, de quo vide supra. Vide *Agostus*. Gorr. p. 152.

Epipephycos, ἐπιπεφυκὼς, *Adnatus*. Vide *Adnata tunica*.

Epiphaenomenos, ἐπιφαινόμενος, dicitur de iis symptomatibus, quæ post morbum præsentem apparent, nec una cum morbo statim sunt

præsen-

præsentia. Hipp. 1. aph. 12. An aliqua differentia sit τῶν ἐπιφαινομένοις ab ἐπιγινομένοις, uti vult Linden. Ex. XII. §. 125. valde dubito. C. Hofm. vocat κενεγγυτικόν, novationem vanam. Instit. l. 4. c. 28. §. 18. Vide *Epigennema*. Dieter. n. 312. 331.

Epiphania, ἐπιφάνεια, significat habitum corporis exteriorem, summam corporis. Usus est Theon. Medicus l. 4. de particul. exercitiis, teste Gal. l. 3. de tuend. san. c. 8. Vide *Superficies*.

Epiphlebos, ἐπίφλεβος, dicitur, cui venæ sunt amplæ, & prominentes, quales sunt graciliores, & calidioris temperamenti. Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 25. Aretæus l. 1. de cur. morb. acut. cap. 2.

Epiphlogisma, ἐπιφλόγισμα, *Deflagratio*, incendium superveniens, sive ardor, vel fervor alicujus partis, veluti a flamma obortus, propter exuberantem humorum, præsertim sanguinis, caliditatem. Hippoc. 5. aph. 2. Jung. Diet. n. 332.

Epiphoiteos, ἐπιφοιτέος, *accedens*, superveniens. De dolore legitur Coac. t. 332.

Epiphora, ἐπιφορά, generaliter omnem *impetum humorum*, imprimis sanguinis, inflammatorium in totum corpus, vel aliquam partem significat, ab ἐπιφέρεσθαι, cum impetu ferri. Scribon. Larg. num. 243. Vide Rhod. in Lexic. Scribon. Specialiter vero influxum humoris in oculos inflammatorium denotat, Gal. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 7. & l. Introd. c. 15. Diet. n. 891.

Epiphoros, ἐπίφορος, dicitur fœmina *gravida*, sive utero gerens, aut vicina partui; aut juxta alios sumitur de illa, quæ facile concipit. Legitur ap. Hipp. 1. prorrh. s. 3. t. 11. (vide Gal. in comm.) Coac. t. 514. 517. 519. 523. 537. Jung. Holler 2. in comm. ad hæc loca, p. 1010. & 1017. Jonsson. in Not. ad d. t.

* Epiphysis, ἐπίφυσις, i. e. *Appendix*, est ossi quid adnatum, non continuum, sed contiguum, veluti accretio, ἀπόφυσις, quæ processus est ossis continuus, seu ejus continua portio. Hipp. 2. de fract. t. 35. Vide Gorr. p. 153. & Foes. Barth. libell. 4. c. 1. in fin. Ἐπίφυσις quoque dicuntur prominentiæ palpebris adnatæ, ex crassioribus quibusdam humoribus excrementitiis obortæ, l. 3. Ep. s. 3. t. 48.

Epipigma, quod & *Epipoma*, ἐπίπωμα, dicitur, est instrumentum igneum, figuram habens litteræ Π. & inversi Π, usurpatum ad prolapsum humeri caput reponendum. Oribas. de machin. c. 4.

Epiplasma, ἐπίπλασμα, in genere idem est quod *Cataplasma*. Specialiter dicitur de farina triticea in hydrelæo decocta, & vulneribus imposita, apud Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 2. in princ.

* Epiplerosis, ἐπιπλήρωσις, *superimpletio* ex opinione Erasistrati dicebatur, quando arteriæ in dilatatione replebantur spiritu a corde immisso. Gal. l. 4. de diff. pul. c. 6. & 17.

Epiplexis, ἐπίπληξις, *increpatio*, objurgatio, Medico quandoque necessaria, Hipp. l. de dec. orn. IX. 16. & verbum ἐπιπλήσσω, *increpo*, XI. 18.

Epiploce, ἐπιπλοκή, idem quod συμπλοκή. Vide *Complexio*.

* Epiplocele, ἐπιπλοκήλη, est species *Herniæ*, quando *Omentum* prolabitur in tunicas, & cavitatem scroti. Gal. de diff. morb. c. 10. Estque morbus in situ.

Epiploon, *Epiplum*, ἐπίπλοον, ἐπίπλουν, *Omentum*, quasi Operimentum, aliis *Rete*, *Reticulum*, *Zirbus*, est pars membranosa duplicata, veluti ex duplici peritoneo, & adiposa substantia constans, arteriis, venisque, & paucis nervulis intertexta, intestinis veluti innatando incumbens. Ejusque historiam vide in Anatomicis, præsertim Barthol. lib. 1. c. 8. Vocab. Græcum occurrit apud Hippocr. 5. aph. 46. 6. aph. 58. l. 1. de morb. III. 36. Coac. t. 502. l. de nat. mul. XIX. 5. & alibi sæpius. Adde Dieter. n. 322.

Epiploocomistes, ἐπιπλοοκομιστής, epitheton hominis, qui præ brutis maximum habet omentum. Quamvis hoc impugnaverit Vesalius, scribens, quod omnia fere quadrupedia majori omento supra intestina explicatio undique donata sint, quam homines & ita de hominibus extraordinario, & quodammodo præternaturali omenti augmento præditis exposuerit. *Omenti gestatores* reddens, l. 5. de H. C. F. c. 4. Vel etiam ita dicitur, qui hernia laborat omenti *Epiplocele* dicta. Gal. l. 6. Adm. Anat. c. 5.

Epiploomphalon, ἐπιπλοόμφαλον, est *Herniæ umbilicalis*, orta a prolapsu omenti umbilicum per violentiam continuum solventem excitata. Gal. in defin.

Epipolæos, ἐπιπόλαιος, levis, perfunctorius, *superficiarius*, mitis. Dicitur de siti parva. Hipp. l. 6. Ep. s. 4. t. 23. Vide Exerc. de Rem. purg. Disp. 5. t. 2. de osse, quod minus profundum est, sed in superficie extat, l. de cap. vuln. XXV. 4. XXIX. de febre miti, aph. 28. Vide Diet. n. 323.

Epipolasis, ἐπιπόλασις, *redundantiam* humorum, & fluctuationem significat. Hipp. l. de hum. II. 51. ubi opponitur καταβάσις, descensus humorum. Descendit a verbo ἐπιπολάζω, *redundo*, fluctuo. Hipp. 1. de Nat. hum. t. 22. l. 1. Epidem. s. 2. t. 67. lib. 2. de diæt. XXV. 3.

Apud

Apud Chymicos *Epipolasis* est, cum sublimatum ad superficiem duntaxat ascendit, eique insidet. Et quidem primum a centro ad superficiem essentiæ extrahuntur, sed nonnunquam eadem operatio inservit repugnationi Duplex est, *Humida*, & *Sicca*. Illa dicitur, cum e re in humore excedente collocata sublimatũ enatat, emergitque usque ad summum, ubi subsistens apparet. Itaque & *Sublimatio per Enatationem*, seu *Emersionam* appellari potest. Adjuvatur autem hæc levitatis naturalis inclinatione, & dissidio diversarum substantiarum, & procuratur non modo per calorem actualem, sed & potentialem. *Epipolasis sicca* est cum immediate ex re ipsa sublimatum efflorescit, eique cohæret proxime in sicco. Et peragitur modis variis, opera caloris elevantis, & clausuris apertis viam egressu laxantis. Hæc Rul.in Lex.

EPIPOMA, ἐπίπωμα. Vide *Epipigma*.

EPIPONOS, ἐπίπονος, significat *laboriosus*, molestus, difficilis. Usurpatur de excrementis difficulter prodeuntibus. Hipp.1.Ep.f.1.t.16. l.2. Ep.l.3.n.51.l.1.prorrh.f.2.t.24.

EPIPOROMA, ἐπιπώρωμα dicitur *Callus*, vel tophus *in articulis* enatus, & induratus, ap. Hip. l.2. prorrh. XV.2.7.

EPIPTYXIS, ἐπίπτυξις, *complicatio*, occlusio *labiorum*. C. Hofm.comm. in Gal. de U.P.n. 1169.

EPIPYRETTO, ἐπιπυρέττω, significat *insuper febricito*: dicitur de ægro, in quo febris & repetit & ingravescit, 1. prorrh. f. 1. t. 15. Coac. t.95.

EPIRIGEO, ἐπιρριγέω, significat *insuper*, vel inde *rigeo*, quando rigores frequentiores, & repetiti urgent. Hipp.l.6.Ep.f.2.t.7.

* EPIRROE, ἐπιρροὴ, *influxum* significat, vel affluxum humorum in partem, a verbo ἐπιῤῥέω, *influo*. Hipp.5.aph.23. Vide *Influentia, Influxus*.

* EPISARCIDIUM, ἐπισαρκίδιον, idem quod *Hyposarcidium*. Vide *Anasarca*.

EPISCHESIS, ἐπίσχεσις, inhibitionem, *suppressionem*, retentionem exercendorum denotat. Gal.c.2.in 3. Ep.t.4.ab ἐπίσχω, *cohibeo*, supprimo, sisto, 5. aph.50.

EPISCHION, ἐπίσχιον dicitur *Os pubis*, *Pecten*, quod est os transversum, & latum in imo ventre, quod pubi subjacet, & munit intestina. Gorr. p. 153.

EPISCHON, ἐπισχὼν, dicitur de ægro, in quo morbosa accessio cessat, inhibetur, aut differtur. Hipp.Coac.t.79.l. 5. Ep.XXXI.7.l.7IX.5.l.15. XLIV.5.

EPISCLEROS, ἐπίσκληρος, *induratus*. Legitur de ventre. Hipp.1.prorrh.f.3.t.46.

* EPISEION, ἐπίσειον, ἐπῖον, idem quod ἐφήβαιον, Vide *Ephæbeum*.i..e. *Pubes*, *Aqualiculus*. Occurrit apud Hipp. l.2. de morb.mul. LXXXIX. 5.l. 2.VI.5. & alibi sæpius. Piccol. Præl. Anat.p.72.

* EPISEMASIA, ἐπισημασία, in genere *Significationem*, vel *Consignificationem*, & *Anotationem* significat, a verbo ἐπισημαίνω, indicium, vel signum aliquòd præbeo, quod in hac significatione legitur apud Hippocr. lib. de nat. puer. V. 5 & 4. de R. V I. A. t.89. Astrologorum judicia de tempestatibus ex siderum phasibus dicuntur ἐπισημασίαι. Linden.Ex. XI. §. 191. In specie vero significat primum insultum febrilem, in quo ægri solent horrere, refrigerari, oscitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid simile pati. Vide *Annotatio*. Denique & specialissime vernum ἐπισημαίνεσθαι, significat *suspicere aliquam notam*, aut characterem, *ex epilepsiæ paroxismo*. Unde & pueri tales dicuntur ἐπισημα πυθέν, & qui carent, ἄσημα Hippocr. lib. de morb. sacro, IX. 5.9.X.1.

EPISPASDEN, ἐπισπάδην, *affatim*, unico haustu, avide. Inter Compotatores vulgo effertur, *haustios*. Occurrit apud Hipp. l. de int. aff. XXIX.4.

EPISPASMOS, ἐπισπασμὸς, vel idem est quod εἰσπνοὴ, *Inspiratio*, uti vult Galen. cap. 5. in 6. Epidem.t. 32. vel juxta alios celeriorem, præter naturaliter crebram inspirationem notat. Posset etiam exponi, de *Attractione* in genere. Unde ἐπισπαστικὰ φάρμακα, idem quod ἑλκτικὰ, *Attrahentia*, *Attractiva* dicta, de quibus vide in genere supra *Attractio*. Quas Hippocrates intellexit *sorbitiones* per ἐπισπαστικὰ ῥοφήματα in febribus ardentibus, 4. de R. V. I. A. l.18. Galen. in comm. constare posse negat. At Hor. Augen. exponendum esse textum per alimenta sorbilia purgantibus mixta, Tom.II. Epist. & Consil. Medic. pag.m. 344. Specialiter *Epistachium* dicitur medicamentum aridum inspersile, ad malignorum ulcerum curationem non inefficax, Galen.lib. 4. de C.M.S.L. cap.5. ἐπισπαστικὸν emplastrum, quod aperit, & educit pus, vel si quid aliud subest. Scrib.Larg.n. 215.

EPISPHACELIZO, ἐπισφακελίζω, significat proprius *Sphacelo*, h.e. totali mortificatione, & νεκρόω corrumpor. Hipp. 1. de art. t.63. unde & ἐπισφακέλισις, *totalis mortificatio*, 3.de art.t. 55.Junge t. 59.

EPISPHÆRIA, ἐπισφαιρία, dicuntur anfractus cerebri, & gyri exteriores, ut vasa sanguinea per cerebri substantiam melius distribuantur, uti notavit Blanc.in Lex.

EPISPHALES, ἐπισφαλής, valde *periculosus*. Hipp.

Hipp 2.aph.35. & l.de vet med.XVII.13. Jung. Diet.n.327.

Episphragizomæ, ἐπισφραγίζομαι, significat *obsigno*, insigno. Ita Chymici *obsignant* vasa sigillo Hermetico. Vide *Sigillum*. Rhod. in Lex. Scribon. Signare vas, ne vires evanescant.

Episplenos, ἐπίσπληνος, *lienosum*, lienis tumore vexatum significat. Hipp. lib.7.Epid. LII.8.

Epistasis, ἐπίστασις, vel significat Hippocr. idem quod ἐπίσχεσις, *suppressio*, retentio excernendorum, l.1.prorrh.s.3.t.46.62. Coac.t. 233.234.487.&c. Vel significat *superficiem* urinæ, insidentiam, & opponitur ὑπόστασις, *subsidentiæ* in urina. In hac significatione sumitur, 7.aph.35. & verb. ἐφίστασθαι, aphor.34. Vide Foes.p.232. Diet.n.325.

Epistateo, ἐπιστατέω, significat Hipp. *morbis præsum*, & ægrorum curam habeo, l. Præcept.V.13.X.12. Dicitur & προστατέω, *præficior*. d.l.X.8.

Epistaxis, ἐπίσταξις, significat στάξιν, id est *sanguinis e naribus stillationem repetitam*, a verbo ἐπιστάζω, sæpius *sanguinem e naribus stillo*. 1. Prorrh. s. 3. t. 56. Coac. t. 87. 237.

Episteme, ἐπιστήμη. Vide *Scientia*.

Epistomion, ἐπιστόμιον, in genere significat *Operimentum*, vel Obturamentum, Chymicis vero *Epistomia* dicuntur spiracula in furnis, sive *Ventilia*, quæ & *Registra* vocantur. Morley in Collect. Chym. Leidens. Prolegomen.

Epistoreo, ἐπιστορέω, significat *insterno*, videlicet corpus durum re molli, uti fit in Chirurgicis operationibus, quando instrumenta dura involvuntur, & sperfternuntur stragulis, aut linteis mollibus, ne lædant. Hipp. 3. de art.t.49. & s.4.t.59.

Epistrophe, ἐπιστροφή, in genere *inversionem* significat. Specialiter vero sumitur pro *Recidiva* morbi, quando morbus, qui cessavit, revertitur.Hipp.Coac.t.256. Dicitur alias ὑποστροφή, aut ὑποστροφή. Verbum quoque ἐπιστρέφω, sumitur de vertebrarum perversione, quando collum intorquetur, 4. aph.35. Vide Dieter. n.326.

Epistropheus, ἐπιστροφεὺς, nomen primæ colli vertebre apud Medicos antiquos. Nam ea super secunda vertitur, veluti super axem, quam ob causam etiam secunda hæc ἄξων a veteribus dicta fuit. Gorr.d.l.

Episynthetice, ἐπισυνθετική. Vide *Supercompositiva*.

Epitasis, ἐπίτασις, Hippoc. dicitur morborum, præsertim febrium, *intentio*, & accessionis initium, 4. de R.V.I.A. t.114. Verbum quoque ἐπιτείνομαι significat *augesco*, glisco, Coac.t.116. & l. 5.Epid. XXI.18. Vide Linden. Exerc.XV.§.94. Interdum vero ἐπίτασις quoque idem significare videtur, quod ἐπίσχεσις, *suppressio*, retentio, 2. in 1. Prorrh.t.46. & 48. quamvis alii legant ἐπίστασις. Foes. p.233.

Epitecnos, ἐπίτεκνος, *fæcundus*, h. e. dispositus ad generationem liberorum. Dicitur de utroque sexu. Hipp.5.aph.62. *Fæcunditatis* caussa potissimum in bona temperie maris, & fœminæ consistit. Dieterich. num.486. Imprimis vero sobria victus ratio exigitur. Lang. lib.2. epist.9. *Fæcunditatem* seminis oriri potissimum ex motu in actu amoris minimis particulis impresso, probabiliter hodierni docent Doctores, inter quos celeber. D.Bohn. Circul. Physiolog. progymn.1. p. 17.18. & Joh. Bapt. Lamzvveerde de histor.molar. uter. cap.22. p. 246.

Epitedevma, ἐπιτήδευμα, vocatur *vitæ institutum*, vel genus, quod homo obit aut utilitate, aut necessitate adductus. Gal.comm.3. in 1.Epid.t.1. Legitur & apud Hipp.2.Prorrh. XI.23.XV.9.

Epitex, ἐπίτεξ, Jonice significat *partui vicinam*. Hipp.l.1.de morb.mul.LI.9.

* Epithema, ἐπίθημα, ἐπίθεμα, varias habet significationes. 1. Notat *Operculum*. Hipp. l.2.de morb. XXV. l.6.Epid.s.4.t.8. Gal.l.2.de U.P.c.9. 2. Est nomen medicamenti externi, sive topici generale, sive liquidum sit, sive solidum. Specialiter tamen in Praxi denotat recentioribus medicamentum liquidum, quod panno, spongia, linteo, stuppa exceptum parti alicui imponitur; quorum descriptionem, & exempla vide apud Schrod.lib.2.c.56. VveKer.Antid.Gen.l.1.c. 19. & Spec.l.2.sect.13. P.Morell.Form.remed. l.2. sect.1.c.1. 3.Apud Veteres *Epithema* notabat medicamentum externum Ceratis valentius, ex Unguentis, & similem vim habentibus compositum. Gal.l.7. M.M.c.4.

Epithreptos, ἐπίθρεπτος, bene habitus, *bene nutritus*. Legitur in Hippocr.lib.2.Prorrh. XXXIII.4.

Epethymia, ἐπιθυμία. Vide *Cupiditas*.

Epitocos, ἐπίτοκος, *fæcundus*, de fœminis legitur. Hipp.l.5.Epid.s.8.t.55. Alias dicuntur ἐπίτεκνοι, 5.aph.62. de quo.p.a.

Epitome, ἐπιτομή, idem quod *Synopsis*, Vide *Compendium*.

Epitrope, ἐπιτροπή, *cura*, procuratio. Vide *Cura*. Hipp.l.dec.orn.XII.8.

* Epoche, ἐποχή, primum dicitur *suspensa sententia*, nihilq; certi definiens; quod est de nulla re pronunciare, nec asseverare certo. Gal.de opt.doc.gen.in princ. Deinde aliquando idem

idem, ac ἐπίσχεσις, *suppressio*, retentio, c.2.in 3.Epid.t.4. Vide *Epischesis*.

Epochetetsis, ἐποχέτευσις, *Derivatio*, idem quod παροχέτευσις, Vide *Derivatio*, a verbo ἐποχετεύομαι, *derivor*, quod legitur ap. Hipp.l.de Venis XXI.9. quamvis Lind. ἐποχετεύομαι posuerit, quam scriptionem reprobavit Foes.p.246.

Epode, ἐπῳδή, ἐπῳδὸς, in genere *Incantationem* significat. Vide *Incantatio*. In specie vero notat curandi rationem præstigiosam per certa carmina, & cantilenas; de qua vide Lang.l.1 ep.33. & l.2.ep.36. Rob. Keuchen. in proleg.ad Seren. qui tales cantiones accinit. dicitur ἐπῳδός. Jung.Gal.l.17.de U.P.in fin.& C. Hofm.com.ad l.n.1140.

Epodynos, ἐπώδυνος, valde *dolens* significat. Hipp.c.2.in l.1. Prorrh.t.18.

Epoedeon, ἐποιδέων, *intumescens*, tumidus. Idem quod οἰδαλέος, d.l.t.18.

Epombros, ἔπομβρος, significat *pluviosus*, valde pluvius: de tempestate dicitur ap. Hipp. 3.aph.11. 12.13. Unde ἐπομβρία, *tempestas pluviosa*, 3.aph.15. Diet.n.335.

* Epomis, ἐπωμὶς, dicitur superior humeri pars, quæ superjecta est humeri articulo cum brachio, *Superhumerale*. Occurrit apud Hipp. 1.de artic.t.4. & lib.3.t.44. Galen. lib.1. Adm. Anatom. cap.11. Vid. C.Hofm.ad Gal. de U.P. n.105.

Epomphalion, ἐπομφάλιον, ἐπομφαλικὸν, dicitur medicamentum, quod umbilico impositum alvum movet. Talia vide apud Ægin.l.7. cap.9.

Epops, ἔποψ. Vide *Upupa*.

† Eporediana balnea, vulgo Porretana. Jo.P.Arlunus de Balneis.

Eposilinga, id est *Squama ferri*. Ruland. Johns.

Epsilomenos, ἐψιλωμένος, *denudatus*, carne exutus. Dicitur de Ossibus, 5. aph.22.

* Epulis, ἐπουλὶς, dicitur *Tuberculum*, & carnis excrescentia *in Gingivis* proveniens, & ad intimos molares dentes sese extendens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat. Galen. lib.5. de C.M.S.L. cap.9. Causa est solutio continui, facta per inflammationem, & succum nutritium sanguinis dimittens. Vid.Scrib. num.61. & Rhod.in not.Ephem.Nat. C.Ann.II. Obs.255.

* Epuloticus, ἐπουλωτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ non liquare, sed indurare carnem, deficcare, & cicatricem inducere apta sunt. Suntque omnia terrestri siccitate prædita, & adstringentia. Vide Gal.l.5.de S.Fac. cap.17. Dicitur & συνουλωτικὸν. Gal.l.13.M.M. c.5.

Epureo, ἐπουρέω, *urinam facio*, idem quod simplex οὐρέω. Lind.Ex.V.§.71.

† Equi clibanus, fimus equinus, Chym.Alb. Magnus de mineral.l.3.t.1.c.10.

Equicevus. Vide *Alce*. Cujus descriptionem vide etiam apud Aldr.l.1.de quadr. bisulc c. 32.

Equitatio, ἱππεία, ἱππασία, ἵππασις, est motus corporis quandoque fortior, quando equo insidens cursum absolvit. *Equitatio* continua solet etiam sterilitati ansam dare, teste Hipp.de A.L. & Aq. & Lang.l.2.ep.9.

* Equus, ἵππος, homonymum est vocabulum. Proprie notat animal quadrupes notissimum, solidipes, utriusque sexus, cujus prolixam descriptionem reperies in Aldrovand.l.1. de quadrup.solidip. c.1. & usum medicum ap. Schroder. l.5. cl. 1. num.XXI. *Equi* Anatome descripta legitur in Act.Hafniens. Vol.I. Obser. XI. p.36.seqq. De *Equis* prasinis lege Lang l.1. epist.78. & Fr Hofmann. in clavi ad Schrod.l. De *Equis* Magicis, & Diabolicis præstat tacere, quam scribere. Improprie vero ἵππος, *Equus*, dicitur oculorum quidam affectus, quibusdam insitus, quibus oculi nullo tempore manere possunt quieti, sed subinde nictant instabiles. Gal.l.def.med. & c. 1. Progn.t.1.2. &c.2. in 1.Prorth. t.11. Caussa sine dubio in inveterata spirituum animalium agitatione, in musculis palpebras moventibus, consistet. An vero propterea non sit morbus dicendus, quia Medicorum nemo meminit, non est nunc mearum partium ventilare. Sane in ipsa actione visus aliquod impedimentum præbere mihi non videtur dubium.

Eradicativus, dictum olim fuit de purgatione fortiori, & de purgantibus violentioribus, ad oppositionem *Minorativæ* purgationis. Fallop. de purg.simpl.c.16. Tom.I.p. 61.

Erectimancus, ὀρθόκωλος, εἰθόκωλος. Vide *Orthocolos*.

Erectus, ὀρθὸς, idem quod *Rectus*, dicitur de corpore vivo, & plerunque sano. Unde Gal.egregie hoc demonstravit, *erectum* esse, provenire & ab animo, & spirituum præsertim animalium vigore. Nam illis absentibus, corpus deorsum fertur, & in terram declinat, l.de palpit.trem.rig.c.4.

Eregmos, ἐρεγμὸς, in specie *Fabam fresam*, fractamq; significat, ut ita sit idem in faba, quod ptisana in hordeo, aut χόνδρος in alica. Late tamen aliquando de omni legumine *freso* accipitur, notante Gal. comm.4.aph.76. Foes. etiam vult, interdum pro *lomento*, aut farina fabarum sumi, quod negat Gorr. p. 154. Dicitur & ἔρεγμα, ἔρεγμα, ab ἐρείκω, *frango*, quod aliquoties occurrit in Hipp. v.g.l.2. de morb.LXV.

14. l. 1. de morb. mul. CIV. 5. l. 2. VI. 28. Substantivum ἔρευγμα legitur Coac. t. 63. lib. 2. de morb. mul. LXXIV. 13.

Ereisma, ἔρεισμα, significat *fulcimentum*, vel stabilimentum. Idem quod ἔρμασμα, στήριγμα. v. g. in Chirurgicis, per fasciam, & vinculum, Gal. c. 3. de iis, quæ in med. t. 36. & 2. de fract. t. 77. Deinde significat illisionem cum impressione, aut impetu. Hipp. 2. de fract. t. 24. Descendit ab ἐρείδω, *innitor*, adurgeo. Unde ἀντερείδω, *renitor*.

Eremæos, ἠρεμαῖος, *quietus*, lenis. Dicitur de igne, apud Hippoc. l. de morb. mul. LXIV. 11.

Eremos, ἔρημος, *desertus*, derelictus, destitutus. Usurpat Hipp. de osse curatione destituto, l. 7. Epid. in fin.

Erethismos, ἐρεθισμὸς, generaliter in Medicina significat omne *irritamentum*, comprehendens cuncta, quæ quovis modo vires vitales reddunt infirmiores, & ita flammam, sive calorem vitalem labefactant, aut criticos conatus impediunt, sive sint acres, & vitiosi humores in corpore, & alia præternaturalia, lumbrici, calculi, &c. sive res externæ, vigiliæ, ira, mœror, quemadmodum ita exposuit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 54. Unde & hujusmodi res dicuntur σημεῖα ἐρεθιστικὰ, signa *irritantia*. Legitur in hac significatione vocab. ἐρεθισμὸς, 2. aph. 20. In specie aliquando sumitur pro *irritatione* facta per alvum, l. 1. Epid. ægr. 2. & 12. Vide Foes. Oec. p. 237.

Eretria, *Eretrias*, ἐρετρία, ἡ ἐρετριὰς, scil. γῆ, terra. Est species terræ, quæ nomen habet ab urbe Eubœę *Eretria*, sita prope Chalcidem, Arab. dicitur *Canabil*. Sunt duæ ipsi colorum differentiæ, Alba, & Cinerea. Modice pinguis. Vim habet extergendi validam; si lavetur, aut uratur, & postea lavetur, magis adhuc siccat. Vide Dioscor. lib. 5. cap. 171. Gal. lib. 9. de S. F. Quod vero Forest. terram rubram minutam, ut arenam, scripsit lib. 7. Chirurg. *Observ.* XI. in Schol. non quadrat cum Dioscoridis descriptione. Meminit & Hipp. l. 3. de morb. XXVII. 7. & 11. *Terræ eretriadis*, quæ rubram tincturam præbet; sed an cum illa coincidat, quæ a Dioscoride describitur, certo non constat.

Erevthos, ἔρευθος, significat *Ruborem*, v. g. faciei, signum plenitudinis sanguinis, sed etiam aliquando lixiviositatis nimiæ, & inchorositatis salinæ, præsertim in scorbuticis. Vocabulum legitur apud Hipp. l. 3. Epid. ægr. 12. post stat. pest. a verbo ἐρεύθω, *rubeo*, l. 2. Epid. s. 1. n. 36.

Erevxis, *Eryge*, *Erevgmos*, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρευγμὸς, dicitur Latine *Ructus*; estque proprie nihil aliud, quam excretio flatuum per os. Dicitur & *eructatio*, cujus caussa nulla alia est, quam inordinata fermentatio, & dissolutio alimentorum facta a fermento quodam heterogeneo, & improportionato ad materiam dissolvendam; unde effluvia vaporosa, & halitus excitantur, qui coagmentati prius, postmodo sursum tendentes, cum impetu exitum per stomachum, & gulam sibi parant, & hinc sonora flatus excretio, quæ *Ructus* nomine venit. Vid. Sylv. lib. 1. Pr. Medic. cap. 9. In hypocondriacis haud dubie ab aciditate succi pancreatici, & fermenti chylificantis *acidi ructus* sunt frequentes, unde ὀξυρεγμία dicitur. Vide *Oxyregma*. Vocab. ἔρευξις legitur apud Hippocr. lib. 6. Epid. sect. 2. t. 32. vel 33. & lib. de humor. II. 17. Foes. etiam scripsit, quibusdam ἔρευξιν omnem transpirationem, & emissionem spirituum per corpus denotare. Sed nullo probavit exemplo. Legitur & aliquando ἔρευξις, l. 6. Ep. s. 8. t. 22.

Ergasterium, ἐργαστήριον, idem quod *Laboratorium*. In specie *Ergasterion* quoque dicitur pars furni, in qua materia medica mediante Capella, Alembico, Retorta, &c. reponitur, & Chymice alteratur. Morleii in Collect. Ch. Leid. proleg. c. 2.

Ergata, nomen *machinamenti*, vel instrumenti *attractorii*, quod ad cochleæ fœminæ, ϑηλείας κόχλιον dictæ, constitutionem concurrit. Oribas. de machinam.

Ergma, ἔργμα, *impedimentum* significat, vel *septum*. Hipp. l. de Steril. III. 2.

Ergon, ἔργον, *Opus*, omnem partium corporis actionem, & functionem indicare, præcipue tamen ad sensiles animi facultates referri, vult Foes. Oec. pag. 263. & quidem ex Hippoc. lib. 6. Epid. sect. 8. t. 35. In specie ἔργα τῆς φύσεως, *opera naturæ* dicuntur, quando irritata agit in alienum subjectum cum vi quadam, sed felici successu, v. g. in sternutatione, tussi, ex Galen. 5. Epid. sect. 5. t. 3. C. Hofmann. lib. 3. Instit. cap. 9. §. 2. Linden. Exerc. XV. §. 142. Imprimis vero ἔργον tale notat factum, vel *opus*, quod cum molestia quadam conjunctum est, aut difficultate quadam præ se fert: Hinc ἐργῶδες, idem quod χαλεπὸς, *difficilis*, molestus. Hipp. 2. aph. 37. & 4. aph. 15. Vid. Dieter. n. 337. Nec molestia carent ἔργα κύπριδος, *munia* Veneris, de quibus vide Rob. Keuch. ad Q. Seren. not. p. 217. Vide *Opus*.

Ericeron, ἐρικηρὸν, est *species Collyriorum* τῶν σπτικῶν, cujus aliquot differentiæ ab Ætio recensentur. Non dubium est, sic vocari a fructu *Erices*, quem recipiunt; quem Gal. l. 4. de C. M. S. L. inter mediocriter adstringentia enumerat. Gorr. p. 155.

Ericis,

ERICIS, ἐρικὶς, *Hordeum crassius divisum* etiam significat, teste Gal. in Exeg. dict. Hipp.

ERICTOS, ἐρικτὸς, *fresus*, fractus. Vide *Ereigma*.

ERIGMA, ἔριγμα. Vide *Eregmos*.

ERIMOIDES, legitur apud Parac. l. 2. de Tart. t. 3. c. 3. in comm. & videtur ex contextu innotescere, quod denotet sabulum, vel subsidentiam in urina arenosam.

ERINACEUS, ἐχῖνος. Vide *Echinus*.

ERIPHOS, ἔριφος, i. e. *Hædus*, pullus caprinus tenellus, seu caper tenellus: eapropter uti natura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores, & imbecilliores obtinet. Schr. l. 5. cl. 1. n. 9.

ERION, ἔριον. *Lanam* significat, magni in Medicina usus. Ejus duæ sunt differentiæ, *pura*, & *sordida*: *Pura* dicitur, quæ lota est: *Sordida* vero illota, quam Gr. ἔριον ῥυπαρὸν, & οἰσυπηρὸν, Hipp. vero πίνεον, & πινώδες appellat. Est autem πίνος, idem quod ῥύπος, sordes. Vide *Eurion*, *Lana*.

ERMESIA, ἑρμησία, compositionis cujusdam nomen est, qua Magos quondam usos esse perhibent ad liberos generandos pulchros, bonosque. Constabat nucleis pineæ uncis tritis cum melle, myrrha, croco, & palmeo vino, atque ita admixto lacte bibere jubebant. Similiter & a conceptu puerperas partum enutrientes sic fieri constantes animo, & forma excellentes, atque bonos alumnos pollicebantur. Hæc Gorræus p. 156.

ERODINIUM, est indicium alicujus rei, vel futuræ historiæ, quæ tantisper adhuc latet homines, donec adveniat; tum demum vocatur ex incerto notum, & certius præsagium. Hinc dicitur *Erodenium corpus*, quod indicat dispositionem singularem. Item Historia *Erodenia*. Parac. de Podagr. l. 2. §. Necromantia. Rul. in Lex.

EROS, ἔρως. Vide *Amor*.

EROSIO, διάβρωσις, idem quod *Corrosio*. Vide supra.

EROTOLEPTOS, ἐρωτόληπτος, dicitur proprie is, qui *ardet amore mulieris honesto*. Lind. Ex. XV. §. 46.

EROTOMANES, ἐρωτομανὴς, vocatur, qui furore quodam sectatur vagas, & illicitas libidines. Lind. d. l.

* ERRATICUS, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Atactos*, *Atypos*. *Erraticæ* Luis Venereæ meminit Parac. l. 8. de Gallicis papulis, & aliis sympt. c. 9. & Locorum *erraticorum* in morbo Gallico, l. 3. Chirurg. magn. de morb. Gall. c. 5.

ERRATUM, *Error*, ἁμαρτία, διαμαρτία, σφάλμα, πλάνη, quid significet, notum est. *Erroribus* quoque expositam esse artem Medicam, & eos, qui eam exercent, fatetur Gal. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. ubi caussas quoque errorum adduxit, ignorantiam, malam judicationem, negligentiam in conscribendo. *Errores* hujusmodi notari, interest & artis, & posteritatis. Linden. Exerc. XII. §. 160. seqq.

ERROR *externus*, ἀποτυχία τῆς ἐνεργείας, dicitur, quando Natura in agendo excidere cogitur ab intentione operis destinati, ob non bene se habentes causas externas. Idem Ex. XV. §. 147. Vid. Senn. Inst. l. 2. P. 3. s. 1. c. 2. & C. Hofm. l. 3. Inst. c. 9. §. 7. & 9. *Errores* hujusmodi externi fiunt postea caussæ morborum. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 25. *Error lymphaticus* vocatur Hydropis species *Anasarca* a Q. Seren. notante Keuchen. in not. p. 193.

* ERRHINON, ἔρρινον, Latine *Nasale*, epitheton medicamentorum, quæ *naribus*, quas Græci ῥῖνας vocant, capitis purgandi gratia induuntur. Galen. li. 5. Simpl. Fac. cap. 20. Materiæ, & formulæ variæ sunt, de quibus vide WeKer. Ant. Gen. lib. 1. cap. 18. & 47. Spec. lib. 2. sect. 11. P. Morell. Form. Rem. lin. 2. sect. 2. cap. 8. Schr. l. 2. c. 55. RolfinK. O. ac M. M. Spec. l. 6. s. 4. c. 1. *Errhinorum* species sunt *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria*, quæ Sternutationem movent.

ERRHIPSIS, ἔρριψις, projectio, *prostratio*, & dejectio dicitur apud Hipp. cum corpus velut mortuum, ac inanime, omni robore perfecte exoluto, & remisso, prostratum est, quod extremum virium lapsum denotat, l. de humor. III. 15. Junge Gal. comm. 1. ad hunc lib. t. 14. ἔρριψις ὀμμάτων, *oculorum projectio*, cum oculi præ imbecillitate amplius aperti esse nequeunt, sed eorum vis omnino languida est, & prostrata; oculoque ferocienti opponitur, qui delirium portendit, l. 6. Epid. s. 1. sub fin. Vide Foes. p. 242.

ERRHOMENOS, ἐρρωμένος, *valens*, validus, sanitatem præ se ferens. Usurpatur de diversis rebus naturalibus, & non naturalibus, ap. Hip. v. g. de vultu, Coac. t. 296. lib. 2. Epid. s. VI. 12. de vigiliis lib. de Crisib. IX. 1. de animo, vel mente, 2. aph. 33. Vid. Linden. Ex. XIII. §. 298. 491.

ERUCA, vocabulum est homonymon, & plantam, & animal insectum significans. Priorem significationem Botanicis relinquimus. Juxta posteriorem Gr. dicitur κάμπη, Latine etiam *Bruchus*. Estque insectum vulgaris notitiæ ori ginem trahens vel ex stirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem sunt, quot plantarum, inquit Schr. l. 4. cl. 4. n. 102. *Erucarum* vero descriptionem prolixiorem pete ex Aldr. l. de insect. præsertim l. 2. c. 1. seqq. In specie

cie *erucas*, quæ in piceis nascuntur, & propterea πτυοκάμπαι appellantur, facultate esse Cantharidum, testatur Gal.l.11.de S.F. tit. *Pityocampe*. Jung.Lang.l.1.ep.81.

ERUCTATIO, ἔρευξις. Vide *Erevxis*.

ERUGO, ἐκρυτίζω. Vide *Ecrytizo*.

ERUPTIO, ἔκρηξις, ἔκρηγμα, καταῤῥηξις, vel significat excretionem alicujus materiæ confertim, & largiter factam: v. g. *Eruptio* sanguinis, puris, in qua significatione aliquoties legitur apud Scrib. L. n.46.66.84.206.249. Vide Lex. Scrib. Rhodii. Vel notat affectiones ulcerosas; & ita idem est, quod *exanthema*, ἐξάνθημα. Gal.l.5.de C.M.S.L.c.6. Ægin.l.4.c.9. Vide *Ecregma*.

ERYGE, ἐρυγή, ἔρυγμα. Vide *Erevxis*.

ERYMATODES, ἐρυγματώδης, epitheton *morbi flatulenti*, & ructuum effectivi, qualis est hyponcondriaca affectio. Gorr. ex Hippocr. p. 157.

ERYMA, ἔρυμα, significat *munimentum*, vallum, *propugnaculum*; & tribuitur Deo apud Hipp.de morb.sac.IV.56. Viris bonis, in Epist. ad S.P.Q.Abder.in princ.

* ERYSIPELAS, ἐρυσίπελας, est tumor præter naturam, non alte descendens, sed in cute consistens, a bilioso sanguine obortus, colore pallido rubente. Gal.lib.14. Meth. Med. cap.1. & lib.1.ad Glauc.cap.1. Vel ex veris principiis ita describi potest. *Erysipelas* est intemperies calida, & sicca cum materia, plerunque particularis certi membri, rarissime totius habitus externi corporis, cum tumore leviori, rubedine diluta, dolore acerrimo, proveniens ab effervescentis sanginis biliosi portionibus ichorosis tenuioribus subsistentibus, & efflorescentibus. Dividitur in *Purum*, & *Spurium*, quod posterius participat vel cum inflammatione, vel alterius Tumoris p.n. genere. Gal.d.l. *Erysipelas* vero vocatur, quasi *Vicinitraha*, aut *Vicinirubra*, ab ἐρύω, & πέλας, vel ἐρυθρός, c.3. de iis, quæ in Medic.t.30. Habet & alia nomina, ut *Ignis Sacer*, *S. Antonii*. Vide Dieter. n.343. Helmont. appellavit *Apostema maxime igneum*, in quo excandescit spiritus vitalis a caussa morbifica lacessitus, & veluti ad iram provocatus, tr. Natura Contr. nescia, n.30. & Blas humanum 28.Species *Erysipelatis* est *Zona*, vel ζωστὴρ, de quo infra. Jung. Eph.N.C.Ann. III. Observ.4. Junken. etiam meminit alius *Erysipelatis*, & *Puerile* vocat, inter morbos infantiles referens; quodque sæpe purpuræ miliaris specie efflorescit, alias internis torminibus infantes affligit, quiete privat, & excrementa alvi ex flavo viridescentia secedere facit: hujus caussam refert in matrum dispositionem biliosam, texturamque rariorem, & externam subitam sanguini phlogosim inducentes. Chym.Med.Phys. Part. II.s.2.c.2. pag.791. seqq. *Erysipelatodes*, ἐρυσιπελατώδης, dicitur, quod indolem *Erysipelatis* præ se fert, quamvis non fit ex asse.

ERITHACOS, ἐριθακός. Vide *Rubecula*.

ERYTHEMA, ἐρύθημα, *ruborem*, vel rubedinem, significat, idem quod ἔρευθος. Vide *Erevthos*. Usurpatur sæpe ab Hip.7.aph.49.s.4. de R.V.I A.t.26.l.1.Epid.ægr.14.& in Coacis textibus aliquoties. Vide Foes.p.242.

ERYTHRINUS, ἐρυθρῖνος, aliis ἐρυθῖνος, Lat.Plinio *Rubellio*, (quamvis hoc nomine aliud piscis genus veniat) est piscis marinus, ita dictus a colore rubro; cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov.lib.2. de pisc. cap.9.

ERYTHRION, ἐρύθριον, nomen est Malagmatis cujus descriptio habetur apud Æginet. lib. 7, cap.18.

* ERYTHROEIDES, ἐρυθροειδὴς, epitheton Tunicæ Testium intimæ. Vide *Elytron*.

ERYTHROS, ἐρυθρὸς, *ruber*, rubens dicitur Hipp.4.aph.71.5.aph.65. & alibi sæpius. Vide *Erevthos*.

ESAPHE, ἐσαφὴ, *contractionem digitis immissis factam* significat, a verbo ἐσαφάω, vel ἐσαφάσσω, *digitis contrecto*, quo aliquoties usus Hipp.l.de nat.mul. XI.12.XXXI.14. XXXIII.3. & alibi sæpius. Vide *Esmasamenos*.

ESCA, *Esculentum*, βρῶμα, σῖτος, idem quod *Cibus*. Vide *Broma*, *Cibus*.

* ESCHARA, ἐσχάρα, *Crustam* significat. Vide *Crusta*. Alias proprie significat locum, ubi focus struitur. Rhod. in Scrib. n.25. *Escharas* fieri ministerio salium acutorum, docet Helm. tr.Potestas medicam. n.4. Hinc *Escharoticus*, ἐσχαρωτικὸς, *crustam inducens*, de quo etiam supra in voc. *Crusta*.

ESCHATIAE, ἐσχατιαὶ, dicuntur Hippocrati *membrorum extremitates*, aut extremæ partes, 1.de fract.t.40.

ESCHATOS, ἔσχατος, *extremus*, summus, ultimus. Quando tribuitur morbis, significat *extreme* periculosos, quibus nulli alii sunt acutiores. 1.aph.6. quando doloribus, exprimit *acutissimam* etiam, & maximam molestiam, 1. aph.7. quando diætæ, vel victui tenui, *summam* tenuitatem denotat,ibid. Jung. Dieterich. n.345.

ESCIASMENOS, ἐσκιασμένος, dicitur de membris corporis velatis, & tectis veluti umbraculo. Hipp.l.2.de morb. XXXV.3.

ESCURA, idem quod *Eschara*, caro nigra emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corrosivum a bona, vivaque carne separatur, ac deciditur. Rul. Lex.

ESDRA,

Esdra, ἐσδρα, est nomen *Antidoti* cujusdam prolixæ, ex valde contrariis compositæ, & quidem ex 50. circiter simplicibus, apud Ægin.l.7. c.11. qui πολύχρηστον vocat, & vehementer desiccandi vim tribuit.

Esebon, vel *Alsebon*, id est *Sal commune*. Rul. & Johns.

Esmasamenos, ἐσμασάμενος, *manum immittens* ad contrectandum, vel implorandum. Verbum εἰσμάσσω, vel ἐσμάσσω, *imprimo*. Legitur apud Hipp.l.1.de morb. mul. XCVI. 20. & 3. de art.tex.47. Coincidit cum ἐσαφάω. Vide *Esaphe*.

Esmyrnismenos, ἐσμυρνισμένος, *Myrrhatus*: Epitheton vini Myrrha conditi, quale Christo Servatori Judæos crucifigendo dedisse, existimat Lind. Ex.X.§.141.

Esoche, ἐσωχὴ, dicitur *eminentia*, & excrescentia, aut tuberculum intus latens in ano, quemadmodum ἐξοχὴ tale significat in dicta parte foris eminens. Apud Galen. utrumque legitur cum remediis, de fac.parabil.l.3. c.6.7. & 51.

Esphlasis, ἔσφλασις, Intropulsio, significat *cessionem partis introrsum factam* a re externa violenter imprimente. Legitur de osse Cranii, apud Hipp. l. de cap.vuln.VII.5. ubi & verbum ἐσφλᾶσθαι, & ἐσφλώμενον, *imprimi*, *impressum*, occurrit. De hac legatur observatio singularis apud Bonett.Med.Sep.l. 1.f.3.c.17.p.54. & Act. Hafn.Vol.III. Obs.69.

Essatum *potentiale*, est virtus, potentia, & vis medicamentosa, quæ inest vegetabilibus, & mineralibus. Quam virtutem si beneficio extractionis sibi junxerit spiritus vini, vocatur *Vinum essatum*, quando vino destillato, rectificatoq; adduntur herbæ, ut earum extrahat essentias, ut Vinum de Melissa, Pulmonaria, &c. Rul.& Johns. in Lex. ex Parac.l.8. Paragr. c.2.§.2. item in Schol. ad h.l. & in Thessalo. II. de grad.& compos. c.2. Quin & alia medicamenta insigni virtute medicamentosa inprægnata, *essata* vocari, patet ex eodem lib.2 de Tartaro, t.1.c.6. Ita quondam D.Mich.Rupertus Besler.Med.Noriberg.juncta duorum Pharmacopœorum, Joh.Schmidii, & Martini Brendelii opera, *Anatomiam essatam* instituit, in qua, mediante Vulcano, ex omnibus, & singulis corporis humani partibus, membris, & ex crementis medicamenta sine ulla additione confici posse demonstratum fuit. Verum an non potius ad ostentationem, quam utilitatem hic labor fuerit, alii judicent.

Essentia, οὐσία, dupliciter accipitur, Physice, & Medice, vel Chymice. Juxta illam significatione denotat rerum naturalium quidditatem, sive internum principium substantiale, aut formam, quæ dat esse rei. Vocatur & *Natura*. De quo infra. Chymice accipitur generaliter, & specialiter. Generaliter *essentia* est extractum simplex, e rebus tota sua natura perfectis productum. Et nominatur *essentia* ideo, quod in elementariis loculamentis nata, & comprehensa, totius substantiæ misturæ pars sit perfecta, natura, & essentiali ratione, virtuteque instructa. Talis potest fieri ex omni mistorum genere, Minerali, Vegetabili, & Animali, magno cum proventu; quemadmodum hoc plurimis exemplis monstravit RolfinK. Chymiæ l.4.f.1.per totum. Junge Libav.Synt.Arc.Chym. lib.8.cap.1.2.3. D.D.Vvedell. Pharm. in A. F. R. lib.2. sect.2. cap.7.& 8. Plures etiam extant in Morley Coll.Chym.Leid.quæ loca videantur in Indice. Specialiter *essentia* est duplex, *Succus*, & *Mysterium*. Ruland. Ad *Mysterium* pertinet *essentia quinta*, sive *Quinta essentia*, quæ est materia corporalis ex omnibus, quibus vita inest, separata ab omnibus impuritatibus, ac corruptibilitatibus subtilissime purgata, in qua omnis rerum potentia est, & medicina. Vel est aliquid præter elementa, nec ex crasi horum ortum, divinum auctore, & effectis. Ruland. & Johns. in Lexic. Vide *Quinta*. Quod in *essentiarum Chymicarum*, præsertim ex Antimonio, & similibus mineralibus venenosis elaboratione vanæ occurrant sæpe jactationes, testatur Libav. Tract.de Igne Nat. cap. 35. De differentia inter *essentiam* Philosophice, & Chymice acceptam non inepte scripsit Helm. tract. Tria prima Chymic. princ. &c. num. 76. 77. Abusive quoque vocab. *essentiæ* sumi, quando *elæosaccharis* tribuitur, notavit Schrod. l.1. c.3.lit.E.

Essentiale, οὐσιῶδες, in genere dicitur, quod participat de essentia alicujus rei, sive ad essentiam pertinet. In specie vero Chymicis *Salia essentialia* vocantur, quæ parantur ex Decoctis vegetabilium; & modus describitur ab Ang. Sala, ut & Rolf. Ch.l.5.f.1. art.1.c.5. seqq p.m.286. seqq. quamvis juxta aliorum sententiam, non sint vera salia, sed saltem saliniformia. Hæc talia *essentialia* sunt nihil aliud, quam Tartarus plantarum conflatus ex acido, & alcali. Morley Collect.Ch.Leid.c.11. In specie *essentiale* suum *principale* vocavit Kreuchnerus Nitrum Vitriolatum, d.l.c.300.

Essentificatum, dicitur de Mercurio, vel argento vivo sublimato puro, quando in[illegible] crystalli pellucet. Hinc *essentificat*[illegible] *linum*, lib. Apoc.Herm.Part.I. c[illegible] p.452. Vel dicitur de Spiri[illegible] stillatis, addito sale pro[illegible] essentificatus.

Esserae, *Esse*[illegible]

parvæ ſcabiei, bullarum inſtar, vel ſquamarum, niſi quod carnem habeant exuberantem. Rul. Paracelſus vocat *ſquamulas pediculares*, & deducit ex vaporibus Talci, Vel Cachimiæ; hinc morbum familiariſſimum metalli fosſoribus dixit, tr. de ulcerib. & apoſtemat. cap. 47. Foreſtus ad *epiryſtidas* retulit, Obſ. Chirurg. l.1.Obſ.15.Schol. Jungatur quoq; de hoc affectu legendus Ingraſſias, comm. ad Avic. de tum. p. n. p. 186. ſeqq.

Essodinum, eſt *certum* rei futuræ *præſagium* ex indicio. Rul. Opponitur igitur *Erodinio*, de quo p. ſupr.

* Esthiomenos, ἐσθιόμενος, dicitur depaſcens, *exedens*, corroſivus, de morbis, quorum cauſſa conſiſtens in ſalinis corroſivis, & acerrimis portionibus depaſcitur, & corrumpit ſolidam quoque carnoſarum, & aliarum partium mollium, quin & aliquando durarum ſubſtantiam. Ita dicitur *Herpes* ἐσθιόμενος, ſive *exedens*, Ulcus *depaſcens*, Lupus. Zona ſerpens, vel Zoſter. Galen. l. de tum. p. n. cap. 9. Rul. in Lexic. Paracelſ. in fragm. Med. ad Tom. II. pertinentibus omne *eſthiomenon* a ſale Arſenicali deducit: item ex ſale Mercuriali Herpetem, ſive Lupum, lib. de ulcerib. cap. 7. & alibi. Excrementa quoque alvi quædam dicuntur ἐσθόμενα, *corrodentia*, Hipp. l. 4. Epid. XII. 7.

Esurinum, Paracelſo dicitur *Acetoſum medicamentum*, quod ſua natura famem tantam excitare valet, ut etiam appetat non eſculenta, & eadem concoquat, l. de Tart. morb. cap. 16. Non inepte quoque Charltonus Fermentum ventriculi Chylificans vocavit *Acidum eſurinum*, Oec. An. Ex. II. §. 6. Ita & *Spiritus Veneris* nonnullis vocatur *Acetoſa eſurina*. Morley Collect. Ch. Leid. c. 497.

Esuries, & *Eſuritio*, idem quod *Fames*, Gr. λιμός. Vide *Fames*.

Etesia, ἐτησίαι, dicuntur quidam *Venti anniverſarii*, qui poſt exortum Caniculæ ſpirant Boreales, vel *Aquilonares*, temperantq[ue æ]ſtum ſolarem per 40. circiter dies. Und[e] fecerint, non temere ſuſpectum redd[...] ſtatum, teſte Hipp. l. in [...] t. 7. & c[...] t. 6. & l. 2. ſ. III. 5.

Ethas, ἐθὰς, [...] rei aſſuetus eſt [...] turæ, & conc[...] XXVII. 5. Ho[...] l. de morb[...] liares eti[...] [...]ul. [...] *[...]urn[...]* [...] eti[...]

ba fol. 61. *Ethelia* eſt corpus aduſtum ſiccum, rubrum, & album, *Auri colla*. *Ethelia* Tinctura rubra. Eſt & flos albus auri. Hæc Rul. Idem, quod Terra alba, Sulphur album, Magneſia. Lagn. Harm. Ch. cap. 1. Volum. IV. p. 729.

Ethesius, dicitur *Chryſolithus* lapis. Rul. & Johnſ. Vide *Chryſolithus*.

Ethica, idem quod *Hectica*. Vide *Hectica*.

Ethmoides, *Ethmos*, ἠθμοειδὴς, ἠθμός. Vide *Cribratorium*.

Ethos, ἔθος, ἐθισμός. Vide *Conſuetudo*.

Ethos, ἦθος. Vide *Mos*.

Etnos, ἔτνος, ſignificat edulium ex omnis generis leguminibus confractis, & elixis. Legitur apud Hipp. l. 4. de R. V. I. A. t. 112. l. 2. de morb. LII. 14. l. 2. de morb. mul. XXIIX. 33. 7. Epid XXXIII. 11.

Etos, ἔτος, idem quod ἐνιαυτός. Vide *Annus*.

Etron, ἦτρον, pars infima ventris, *Hypogaſtrium*. Vide *Abdomen*.

Etymologia, ἐτυμολογία, i. e. explicatio nominis, ratione ſuæ originis. Ea licet ſcitu neceſſaria Medico ſit, fallax tamen, & incertum præbet argumentum, teſte Gal. l. 2. de Hip. & Pl. decr. c. 2.

* Evacuatio, κένωσις. Vide *Cenoſis*. Duplex eſt, alia naturalis, artificialis alia. Id quod ſupra omiſſum eſt.

Evemia, εὐαιμία, i. e. bonitas ſanguinis. Legitur apud Fernel. l. 2. Pathol. c. 14.

Evalthes, εὐαλθὴς, qui *facile ſanatur*. Hipp. 2. de art. t. 47. & c. 4. t. 35.

Evanaleptos, εὐανάληπτος, qui *facile ex morbo vires recolligit*; fere idem qui cum priori. Hipp. l. 6. ſ. 4. Ep. t. 8.

Evanasphaltos, εὐανάσφαλτος, idem quod εὐαλθὴς, cui opponitur δυσανάσφαλτος, *qui difficulter curatur*. Hipp. l. de alim. VI. 5. 7.

Evanesco, ἀφανίζομαι. Vide *Aphanizome*.

Evanthes, εὐανθὴς, *floridus*. Pro diverſa [t]amen ſubjectorum, de quibus dicitur, natu[r]a, diver[...] [q]uoque exponi debet: v. g. [q]uando [...]ne, ſignificat *rutilantem*. Hippo[...] 631. Si de urina, *rubicundam*, [...] notat, ibid. t. 586. Deſcen[...] [...]θέω, *bene floreo*, l. de nat. mu[...] [qua]nvis ſuſpecta lectio videatur pr[...]ro.

[...]άφιον, nomen medicamenti ad [...], ſic dicti a lenitudine; cujus [...]. 9. de C. M S. L. c. 7.

[...]os, εὐαπόλυτος, dicitur de eo, *quod* [...]*vitur*, recedit, aut abſcedit. Hipp. [...]9. & in Mochlic.

EVAPORATIO, *Evaporans*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoresis*. *Evaporatio* quoque Chymicis dicitur sublimatio liquidæ materiæ, & resolutio in halitus. Est & secundus modus Dissolutionis artificialis aquarum Thermalium, ad investigandas particulas minerales. Vide *Dissolutio*. De *Evaporatione* aquæ, quæ fit, cum Aqua paradisi adscendit in cœlum, ac guttatim in terram decidit, Vide M. Joh. Isaaci oper. miner. cap. 24. in Theatr. Chym. Tom. III. p. 430.

EUBASTACTOS, εὐβάστακτος, i. e. *qui probe sustentatur*. Usurpatur de vulnere in deligatione re aliqua molli supposita probe sustento. Hipp. 3. de fract. t. 31.

EUCARDIOS, εὐκάρδιος, idem quod εὐστόμαχος, *ventriculo gratus*. Gal. in Exerg. dict. Hipp.

EUCAPTASCEPTOS, εὐκατάσκηπτος, *bene deorsum vergens*. Junctum legitur cum p. a. dicto εὐβάστακτος, de vulnere. Hipp. d. l.

EUCHERES, εὐχερής, *facilis*, periculo vacans. Dicitur de convulsionibus. Hipp. 1. prorrhet. s. 4. t. 27. Coac. 349. Opponitur δυσχερής, *difficilis*. Vide supra *Dyscheres*.

EUCHROEA, εὔχροια, *bonitas coloris*, v. g. Faciei. Hipp. Coac. t. 67. & 213. Dicitur alias saturus rubor, qui fixus, & stabilis, non refluus; ut in verecundiam datis. Lind. Ex. IV. §. 60. Index est sanguinis boni, & sanitatis documentum. Tales homines dicuntur εὔχροοι, Hipp. 5. aph. 42. cui opponuntur δύσχροοι. Jung. Diet. n. 364. Εὔχροον quoque nomen est Emplastri, ap Scrib. L. com. 203. & meminit quoque Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. Junge Rhod. in not. ad Scrib. loc.

EUCHYLOS, εὔχυλος, *succi bonitate præditus*. Adv. εὐχύλως, legitur ap. Hipp. l. de morb. mul. XXXIII. 2. Dicitur & εὔχυμος.

* EUCHYMIA, εὐχυμία, i. e. *succorum in corpore bonitas*. Galen. l. 2. S. F. c. 13. Imprimis dicitur de alimentis bonum succum nutritium præbentibus. Unde Galen. integrum libellum conscripsit de boni, & mali succi cibis, περὶ εὐχυμίας, καὶ κακοχυμίας. Εὔχυμος quoque dicitur τροφή, nutrimentum *boni succi*, l. 6. de san. tu. c. 7.

EUCINETOS, εὐκίνητος, *motu facilis*, expeditus ad motum, mobilis. Hipp. 3. aphor. 17. Vid. Diet. n. 353.

* EUCRASIA, εὐκρασία, *Temperamentum bonum* significat, i. e. conveniens uniuscujusq; naturæ, ætati, sexui, & vitæ conditioni. Hinc magna est ejus latitudo. Gal. l. 1. de san. tu. c. 5. Et qui tale adeptus est, dicitur εὔκρατος, *bene temperatus*; qui caret, δύσκρατος. Galen. 2. de temper. c. 1. In quo vero consistat temperamentum, de eo vide supra *Crasis*.

EUCRINES, εὐκρινής, duplicem habet significationem. Vel enim notat *distinctum*, explicatum, *discretum*. Gal. c. 2. de iis, q. in med. t. 2. & 22. Vel significat, *judicatu facilis*; & dicitur de morbis. Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur etiam δύσκριτοι, *judicatu difficiles*. Item l. 2. Epid. sect. 1. 20. 21. Item de signis *boni judicii*, v. g. de excrementis alvi, Coac. t. 615. Dicitur & εὔκριτος, 1. aphor. 12. Jung. Dieterich. n. 354. 355.

EUCYCLOS, εὔκυκλος, *orbicularis*, circularis. Dicitur de deligatione partem affectam circumcirca complectente. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 2. quamvis alii ἔγκυκλος legant.

EUDEPSETOS, *bene mollitus*, subactus. Legitur de Corio. Hipp. 2. de art. t. 13.

EUDIA, εὐδία, significat *serenitatem*, & tranquillitatem aeris, maris, cœli, regionis. Occurrit aliquoties; ut & adjectivum, εὔδιος, *serenus*, apud Hipp. v. g. 3. aph. 12. l. de A. L. & Aq. XXV. 4. XXVI. 4. XXXII. 2. l. de Insomn. XI. 1. l. 7. Epid. LI. 13. Vide Foes. Oec. p. 247. Dieter. n. 349.

EUDIAPNEUSTOS, εὐδιάπνευστος, dicitur, *cui libera est corporis transpiratio*, quod hominum genus nec assidue ægrotat, nec longo tempore, ideo quod excrementa fuliginosa, & vaporosa facile per halitum digerantur. Gorr. p. 159.

EVECOOS, εὐήκοος, dicitur, *qui auditu polles*. Hipp. 3. aph. 17. Jung. Diet. n. 351.

EVECPLYTOS, εὐέκπλυτος, dicitur de eo, *quod vim habet detergendi*, abluendi. Epitheton Ptisanæ, apud Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18.

EVECTICUS, εὐεκτικός. Vide *Evexia*.

EVEIDES, εὐειδής. Vide *Pulchritudo*.

EVELCES, εὐελκής, *cui ulcera facile sanantur*. Vide *Dyselcia*.

EVELPIDION, εὐελπίδιον, epitheton *Collyrii* liquidi, *Diarrhodon* dicti, quod & *Diasmyrnum* vocatur, ap. Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7.

EVEMBOLOS, εὐέμβολος, dicitur Chirurgus *luxata instaurandi*, & *restituendi probe peritus*, teste Lang. l. 1. ep. 82.

EVEMES, εὐεμής, *facilis ad vomendum*, propensus ad vomitum, cui opponitur δυσεμής. Hipp. 4. aph. 6. 7. Diet. n. 352.

EVENIOS, εὐήνιος, dicitur, *qui facile credit*, & compescitur: v. g. Torpor, apud Hipp. l. de virg. morb. II. 16.

EVENTILATIO, proprie dicitur, quando aliquid jactatur in aere, v. g. linteamina. Ruland. Verbum *eventilo* Gr. dicitur λικμάω, vel ἐκλικμάω.

EVENTUS, ἀποβαῖνον, ἀποβησόμενον, ἐκβησόμενον, Hipp. dictus, 2. Prorrh. XVII. 6. de dec. orn. IX. 3. sect. 4. de R. V. I. A. t. 66. terminus est

est notissimus, denotans *exitum* morborum, sive ad salutem, sive ad mortem. Dicitur & *Terminatio morbi*, Dieterich. num. 823. de *Eventus* divisione Vid. Dogm. Med. G.P. III. c. 6. Dogm. 3.

Euaesthetos, εὐαίσθητος, *sensu acri*, & exquisito *præditus*. Hippocr. l. 1. de morb. mul. LXV. 4.

Eupia, εὐεπίη, *facundia*, verborum elegantia etiam Medico conveniens ad persuadendum ægris. Hipp. l. de dec. orn. II. 33.

Everes, εὐήρης, significat proprie *remigationi aptum*. Latine tamen tribuitur omni instrumento etiam Medico, & Chirurgico idoneo, & *ad usum expedito*. Hipp. l. de Medico III. 8.

Everriculum, dicitur Paræo *Specillum*, quo post extractum calculum vesica expurgari potest a sabulo, sanguinis grumis, aliisq; præter naturam corpusculis, l. 16. Chir. c. 42.

Eversio, ἐκτρωπὴ, ἐκτρόπιον stricte dicitur de *affectu palpebrarum*. Vide supra *Ectropion*. Jung. Forest. l. 15. Obs. 41.

Evestrum, dicitur *Firmamenti perpetuum* in quatuor elementorum mundis. Item *Spiritus Propheticus*, qui per præcedens signum præsagit, & aliquid certo prædicit. Item *Corpus siderum hominis*, quod nobis aut mortem futuram, aut aliud malum indicat. Rul. & Johns. in Lex. Confer ad Parac. Tract. 2. de Pestilitat. item l. 6. de nat. rer. fere ad fin. l. 2. Philosoph. ad Athen. t. 18. seqq.

Euethes, εὐήθης, id est *boni moris*. Vide *Benignus*.

* Euexia, εὐεξία, est *bonæ corporis habitudo*, vel *bonus corporis habitus*. Galen. lib. de san. tu. cap. 8. ut huic opposita *Cachexia*, id est *pravus corporis habitus*, εὐεξία, & καχεξία. De hac superius dictum in *Cachexia*. Illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, euchymia, sanguinis, carnis, totiusque corporis symmetria; quemadmodum hoc patet ex eleganti descriptione apud *Hipp.* in præcept. IX. 1. seqq. Est autem duplex ἡ εὐεξία: una est ἁπλῶς, quæ in optima corporis constitutione deprehenditur: altera vero μετὰ προσθήκης εὐεξία, quam habent singulæ corporum naturæ propriam, & in comparatione dictam. Itaque ἡ ἁπλῶς εὐεξία nihil aliud est quam perfecta, & absoluta sanitas, quæque non facile a caussis insalubribus offenditur; sed quia ἕξις, id est habitus est, firma, constansque perseverat. Quæ autem ab hac deficit, modo nondum vitiosa sit, non jam εὐεξία, sed ab omnibus ὑγίεια, *Sanitas* nuncupatur, scilicet in latitudine, quæ eadem est cum μετὰ τῆς προσθήκης εὐεξία. Tunc enim non simpliciter, sed hujus, vel illius εὐεξία dicitur. Sic τῶν ἀθλητῶν εὐεξία, *bonus athletarum habitus*, non simpliciter talis dicitur, quoniam optima non est, quam periculo proximam esse Hippocr. pronunciavit, & negavit natura esse comparatam. Nam ut reliqua habuerit optima, attamen sanguis, & præcipue carnosum genus in ea supra modum excrevit, ex 1. aphor. 3. Hæc Castell. Derivatur ab *evexia evecticus*, εὐεκτικὸς; & non modo dicitur de hominibus, qui tali gaudent εὐεξίᾳ, Dieterich. num. 350. ex Plutarcho; sed etiam ars, & pars Medicinæ; quam alii *Gymnasticam* vocant, *evectica* appellatur, quæ optimum corpori habitum inducere studet. Galen. ad Thrasybul. c. 30. & de subfig. emp. c. 4. Jung. Lang. l. 1. ep. 51.

Evistiola, denotat affectum externum in nucha excrescentem, a cerebri impuritate inveterata, quam Lepram vocat abusive Parac. Schol. in l. 6. Paragraphor.

Eule, εὐλὴ, *vermis*. Et quidem εὐλαὶ dicuntur peculiariter illi, qui in corpore ex vulnere, vel ulcere nascuntur. Occurrit hoc vocabulum apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CI. 43. 47.

Eulogium, dicuntur Rhasi *exhanthemata*, *Variolæ*, & *Morbilli*, teste Forest. l. 7. Ob. 31. in Schol.

Eulytos, εὔλυτος *solutu facilis*. De excrementis usurpatur apud Hipp. 2. Prognost. t. 65. Coac. t. 135. 455. 644. De orificio uteri, l. 2. de morb. mul. IIX. 19.

Eumenes, εὐμενὴς, *benevolus*, amicus, Hip. 3. de R.V.I.A. t. 30. l. 1. de morb. mul. LXIII. 23. Aliquando & firmum, scil. absq; violentia notat, 2. de art. t. 28. 32.

Eune, εὐνὴ, *cubile*, cubatio. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50. ubi jungitur cum κοίτη. Vide *Cubile*. Interdum vero etiam *coitum* significat, l. 2. de morb. mul. LXI. 6.

† Eunuchion, lactuca, ab effectu, quia venerem comprimit. Rod. a Castro l. 1. c. 15. de morb. mul.

Eunuchus, εὐνοῦχος. Vide *Castratus*. Meminit Hipp. 5. aph. 28. Iung. Diet. n. 357. Dicitur & Latinis *Spado*.

Evochia, εὐωχία, *Convivium*, epulæ lautæ, opiparæ. Hinc verbum εὐωχέομαι, *epulor large*, quo usus Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 4. 7.

* Evochos, εὔοχος, *validus*, firmus, firmiter tenens. De vinculo usurpatur, Hipp. 3. de art. t. 22. & de figura corporis, sive positu ad membrum læsum citra molestiam tenendum, 3. de fra. t. 63.

Evodes, εὐώδης, *suaveolens*, contra δυσώδης. Vide *Dysodes*. Εὐώδης legitur l. 5. Epidem.

XXVII.7. est nomen Collyrii εὐώδες, ap. Scrib. L. n. 26. Vid. Rhod. in not. ad h. l.

EVODIA, *Evodos*, εὐοδία, εὔοδος, εὐόδης, *facilis via*. Vide *Anodia*.

EVOMITIO, idem quod Vomitus. Vide *Emetos*.

EVONCOS, εὔογκος, *justa mole præditus*, mediocriter tumidus. De ventre, Hipp. 2. prog. t. 19.

EVPARAGOGOS, εὐπαράγωγος, *agilis*, dispositus. De offib. ap. Hipp. 1. de fract. t. 41.

EVPATHIA, εὐπάθεια. Vide *Dyspathia*.

EVPEGES, εὐπαγής, *solidus*, compactus, densus. Tribuitur Utero, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXVII. 2.

EVPETES, εὐπετής, *promptus*, facilis, proclivis. Usurpatur de excretionibus, & fluxionibus, l. 1. de morb. mul. XCI. 9. l. 2. de morb. XXVII. 13. de gestatione in utero, l. de Septim. partu III. 15. & alibi sæpius. Εὐπέτεια quoque significat *otium*, ignaviam, 2. de nat. hum. t. 14. Jung. Foes. Oec. p. 251.

EVPHLECTOS, εὔφλεκτος, dicitur de eo, *quod facile flammam concipit*. Lind. Ex. IX. §. 61.

EVPHORBIUM, εὐφόρβιον, est succus concretus alicujus plantæ arborescentis, quæ & *Euphorbia* dicitur Plinio, & Sereno. Vid. Keuch. in not. ad Seren. p. 284. acerrimæ, & cavsticæ facultatis. Unde correctione opus est. Vide Schr. t. 4. cl. 4. n. 444.

EVPHORIA, *Evphoros*, εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, *toleratu facilis*. Pertinet inter Criteria dextri usus remediorum, una cum altero ξυμφορία. Hipp. 1. aph. 2. & 23. c. 3. in 1. prorrh. t. 22. Coac. t. 257. l. 6. Epid. f. 4. t. 22. & f. 7. t. 6. Jung. Diet. n. 363.

EVPHRONE, εὐφρόνη, idem quod νύξ, *Nox*. Non solum vocab. Poetis usitatum, sed & Hip. l. de nat. mul. CVII. 4. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. 20. 22. & alibi. Foes. p. 254.

* EVPHYIA, εὐφυΐα; *bonitatem naturæ* significat. Hipp. 4. de art. t. 64. Galen. l. 1. de U. P. c. 9. Εὐφυΐα, i. e. *partium naturalis constitutio*, & bona dispositio, C. Hofm. com. ad d. Gal. l. n. 37.

* EVPNOEA, εὔπνοια, *respirationis facilitas*, vel *Respiratio* sec. naturam, cui opponitur δύσπνοια, *Difficultas respirandi*, de qua supra in *Dyspnœa*. Indicat vero εὔπνοια neque thoracem, neque cor, neque pulmonem, neque septum trasversum, neque ullas partes adjacentes affectu aliquo detineri. Gal. c. 1. progn. t. 25. Balneum quoque, quod levem respirationem facit, dicitur εὔπνοον, 3. de R. V. I. A. t. 58.

EVPORIA, εὐπορία, *promptitudo*, expeditio, facilitas operandi. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 1. Hinc εὐπόριστα dicuntur Medicis remedia vel *facile parabilia*, quæ apud singulos copiose in promptu sunt, Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. vel promptæ activitatis. Ita Gal. & Diosc. integros libellos περὶ εὐποριστων scripserunt, quos & alii recentiores sunt imitati.

EVROOS, εὔροος, a quibusdam ita dictus *lapis Judaicus*, quasi *facile fluens*, quod urinam movere, & calculos frangere dicatur. Gorr. p. 160.

EVROS, εὐρώς, significat *situm*, *mucorem*, humorem corruptum, & putrefactum. Legitur apud Vvillis de ferm. c. 8. ubi rationem illius corruptionis tradidit. Unde εὐρώδης, vel εὐρώεις, de eo dicitur, quod *mucoris* particeps est, ibid.

EVRUS, εὖρος, ventus ab Oriente spirans, Gal. 5. M. M. 7. salutaris præ aliis. Dicitur & *Subsolanus*. Vide Dieter. n. 578. Commentum Paracelsicum de *Euro Microcosmico* hominis in Pyloro vide Parac. de Colica. *Euronotus* est ventus participans de plaga cœli Septentrionali, & Orientali.

EVRRHUS, εὔρροος, εὔρους, *fluidus*, facile fluens. Dicitur de corporibus dispositis ad excretionem. Hipp. 2. aph. 9. Vide Diet. n. 358.

* EVRYTHMIA, εὐρυθμία, vel dicitur de *pulsus concinnitate*, quod suum *rhythmum*, & ordinem ætati, naturæ, & temperamento proprium servat; & talis pulsus dicitur εὔρυθμος, a sanguinis homogenea fermentatione, & distributione æquabili dependens. Galen. l. 5. de diff. pulf. c. 9. Alias & εὐρυθμία in genere dicitur de Chirurgica curandi ratione jucunda, cum Chirurgus composite, & expedite instrumentis utitur ad artem accommodatis. Hipp. l. de dec. orn. VII. 20. & 2. de iis, q. in med. t. 1. Jung. Lind. Ex. XVI. §. 2.

EVRYCHORIA, εὐρυχωρία, *sinus*, spatium, cavitas interna. Gorr. *Capacitatem* reddidit, C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1167.

* EVSARCOS, εὔσαρκος, *bene carnosum*, *quadratum* significat, sed tamen σύμμετρον, cujus carnosa moles non est impedimento in actionibus obeundis. Tale corpus nec gracile, nec minus crassum, sed medium inter hæc constituitur; Gal. l. 2. de tem. c. 9. & l. 3. de causs. pulf. c. 11. Gal. comm. de sal. diæt. t. 5. Egregiam εὐσαρκίας descriptionem reperies apud Lind. Ex. XV. §. 109. Jung. Diet. n. 359. Legitur vocab. apud Hipp. 4. aph. 7. 5. aph. 21.

EVSCHEMOSYNE, εὐσχημοσύνη, significat *decentem habitum* Medici, sive ornatum, cum artis suæ, quam sibi longo præceptionum usu confirmavit, dignitatem, & authoritatem morū honestate, & probitate, omnisq; Philosophiæ, & melioris literaturæ utilis, & necessariæ cognitione veluti conditam exornat, neq; inde sibi

gratiam,

gratiam, existimationem, & celebritatem ap. alios conciliat. De hac integrum libellum scripsit Hip. περὶ ἀσχημοσύνης. Jung. Lind. Ex. II. §. 15. seqq.

Euschetos, εὔσχετος, significat *bene retentum*, a p. Hipp. 3. de iis, quin med. t. 21.

* Eusemia, εὐσημείη, *bonam significationem*, sive bonorum signorum præsentiam significat. Legitur apud Hipp. l. 6. Ep. f. 2. t. 34. Hinc εὔσημος κρίσις dicitur, quæ cum bonis signis a sua indicatoria die fuit indicata; ut quum undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ accessionem præcedit, insultus cum concussione pulsuum, Criticam commotionem. & sudores bonos citra horrenda pericula habuit. Gal. l. 1. de dieb. critic. c. 7.

Eusitia, εὐσιτίη, bonum appetitum ad cibos, & *bonam cibationem* denotat. Inde εὔσιτοι dicuntur, qui cibi desiderio tenentur, & bono sunt ventriculo. Verbum est εὐσιτέω, *cibum appetentia capio*, cui opponitur ἀσιτέω, *aversor cibos*. Utrumq; legitur in Hipp. 2. aph. 41. 32. Vid. Diet. n. 360. εὔσιτος vero in Coac. t. 127.

Eusplanchnos, εὔσπλαγχνος, dicitur is, *qui robustis est visceribus*. Hipp. l. 2. prorrh. XI. 6. XVII. 8.

Eustalia, εὐσταλίη, *decens*, ac succincta *dispositio*, ac constitutio *alicujus rei*, vel partis dicitur. Ita de genu legitur apud Hippocr. 4. de art. t. 64. & Adjectivum εὐσταλής, de membris corporis, 3. de fractur. t. 52. lib. de superfœt. V. 5. Adverb. εὐσταλέως, quoque non infrequens Hippocr. notat, decenter, succincte, *composite*, l. de dec. orn. XI. 13. l. de iis, q. in med. t. 16. l. 2. t. 14.

Eustathes, εὐσταθής, *stabilis*, constans, firmus. Tribuitur ab Hipp. anni temporibus, l. 3. Epid. sub finem status pestilentis, & morbis, 3. aph. 8. ubi & ἀκατάστατοι opponuntur, id est *inconstantes*. Item l. 2. Epid. f. I. 20. 21. Usurpari etiam potest de firma corporis constitutione sana, & de nutritione firma, ut ostendit Diet. n. 361.

*Eustomachus, εὐστόμαχος, i. e. stomacho, vel *ventriculo conveniens*, & utilis. Epitheton cibi ventriculo grati, apud Gal. l. 6. de tu. san. c. 9. fin.

Eustamieutos, εὐταμίευτος, *facile parabilis*. Dicitur de extensione, quæ facile promitur, & reconditur. Hipp. 2. de art. t. 32.

Euthanasia, εὐθανασία, uti Theologis notat beatam, & placidam mortem fidelium; ita in Medicina significat mortem facilem absq; gravioribus symptomatibus, v. g. convulsionibus. In qua significatione Octavium Cæsarem Augustum accepisse, autor est Sveton. in vit. Octav. c. 99.

Euthenia, εὐθηνίη, *vigor*, *exuberantia*, prospera valetudo, a verbo εὐθηνέω, prospere habeo, *bene valeo*, *exubero*, quo usus Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXII. 9. l. 6. Ep. f. 4. t. 26.

Euthesia, εὐθεσίη, exponitur a Galeno per *ingenitum corporis habitum*, quemadmodum & annus εὐθετος, vocatur, hoc est fertilis, & fœcundus, in Exeg. dict. Hipp. Proprie tamen, & stricte potius videtur significare partium corporis bonam collationem, & *situm optimum*. Hinc εὔθετα Hippocrati dicuntur, *quæ bene sunt collocata*, & disposita, 3. de iis, q. in med. t. 21. & verbum εὐθετίζω, de ossibus *bene collocatis*, 2. de fract. t. 65. & l. 1. de artic. t. 73. Transfertur etiam ad firmam, & bonam deligationem, & pleniorum collocationem, 1. de fract. t. 32. Metaphorice vero εὔθετοι, Hipp. dicuntur accommodati, opportuni, l. de dec. orn. II. 21 27.

Euthymia, εὐθυμίη, dicitur *animi tranquillitas*, bonitas, lætitia, securitas, quæ in ægris etiam utilis ad excitandam spirituascentiam. Meminit Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 15. l. 7. XLV. 1. ubi simul ἀθυμίη, *animi abjectio*, opponitur. Qui lætum hujusmodi animum habet, dicitur εὔθυμος.

Euthyntos, εὐθυντός, dicitur de eo, *quod à curvo in rectum reduci potest*. Huic opponitur τὸ κυμβόν. Vide *Camptos*. Gorr. p. 160.

* Euthyoria, εὐθυωρίη, *Rectitudo*, rectus trames, recta via. Non est aliud quam directio quædam meatuum, per quos humorum deductiones fieri commode possunt. Hipp. alias peculiari nomine ἴξιν vocavit, de R. V. I. C. t. 29. (vide comm. Galen. ad h. l.) lib. de morb. mul. XXXIII. 12. & aliquoties in L. de fract. Vide Foes. Oecon. pag. 248. Etiam ἰθυωρίη legitur 3. de fractur. t. 31. Quamvis vero hæc *rectitudo*, & consensus partium κατ' ἴξιν quotidiana experientia confirmata sit, ejus tamen rationem reddere valde difficile, si non impossibile, fatente Linden. Med. Phys. lib. 2. cap. 15. §. 12. seqq. & §. 63. quamvis vero minime aberrasse nobis videatur Anton. Alvarez, *Rectitudinem* & directionem, dicens, in locorum communione, & fibrarum ratione consistere. Part. I. Conf. & Epistol. Medicin. depulf. 11. contra Salvium Sclanum p. m. 64.

* Euthyporos, εὐθύπορος, *directus*, in rectum procedens. Epitheton tensionis, quando membrum fractum tenditur in directum. Gal. l. 6. M. M. c. 5.

Euthys, εὐθὺς, *Rectus*. Dicitur & ἰθὺς. Unde κατ' ἰθὺ, *e directo* legitur apud Hipp. 1. de iis, q. in med. t. 15.

* Eutocos, εὔτοκος, idem quod ἐπίτεκνος, *fœcundus*, Vide *Epitecnos*.

Eutolmia, Εὐτολμία, est affectus animi sanitatem conservando, aut recuperando adjuvans, qui dicitur *Confidentia*, sive animi concitatio, cum ad adipiscendum magnum aliquod bonum, aut depellendum malum animus movetur. Martin. Akakia in Gal. art. parv. 113. & 124. Opponitur huic ἀτολμία, *diffidentia*, *animi dejectio*.

Eutonos, εὔτονος, *valens*, firmus, robustus. Præsertim dicitur de corpore, ejusque membris solidis, debitum tonum, vel tenorem obtinentibus. Hipp. 3. aph. 17. Usurpavit etiam de Exercitio valido absque celeritate. Gal. l. 2. de san. tuend. c. 9. Lind. Ex. X. §. 110. ita scripsit. Græci εὔτονοι, vocant, cui unus velut, & perpetuus tenor, atque constantia virtutis, ac mollitudinis est.

Eutrapelia, Εὐτραπελία, significat *comitatem*, affabilitatem, & debitam facilitatem, quam requirit in Medico Hipp. de dec. orn. VII. 2. ubi αὐστηρὸν, *austeritas*, n. 3. opponitur.

* Eutrophia, Εὐτροφία, i. e. *bona*, *& uberior nutritio*. Gal. l. 3. de san. tu. c. 8. Opponitur huic ὀλιγοτροφία, *parcior nutritio*. Ibid.

Eutropos, εὔτροπος, *variabilis*, facile mutabilis. Hoc vocabulo veteres ambigua significatione usos esse, partim in bona, partim in mala, testatur Galenus, cap. 3. in prorrh. t. 6.

Eutychia, Εὐτυχία, *felicitatem*, fortunam bonam significat, qua quandoq; gaudent imperitiores Medici. Hipp. de arte V. 8. Opponitur ἡ ἀτυχία, *fortuna adversa*.

Evulsio, ἀποτιλμός, ἐκτιλμός, τιλμός, a verbo ἀποτίλλω, *evello*, cujus meminit Hipp. 1. progn. t. 23.

Exacerbatio, παροξυσμός. Vide *Paroxysmus*.

Exactus, ἀκριβής, idem quod ἀκριβής, *accuratus*. Hipp l. 3. de artic. t. 60. Vide Gal. com. ad h. l. &c. 1. de fract. t. 45. *Exactior* usus legitur apud Scrib. L. n. 97. ubi tamen Rhodius in Lex. notat, cultioribus Latinis non esse vocem adeo puram, Martiali vero, & Plinio Juniori non displicuisse.

Exaireymenos, ἐξαιρεόμενος, *elevatus*, assurgens. Dicitur de tumoribus p. n. ap. Hipp. de fract. t. 72. & verbum ἐξαείρομαι, *attollor*, t. 64.

Exæmos, ἔξαιμος, *exanguis*, idem quod λείφαιμος, defectus sanguinis ob multam profusionem. Unde verbum ἐξαιμάσσομαι, sanguinor. Lind. Ex. XIII. §. 462. seqq.

Exærumæ, ἐξαερῦμαι, significat *perflari*, ab aere perspirari. Legitur in Hipp. de nat. puer. XXXI. 5. quod male Scapula reddidit evanesco, contra sensum.

Exæsios, ἐξαίσιος, significat *immoderatum*, ingens, excedens. Hipp. l. 7. Epid. XLVII. 19.

Exæthriazomenos, ἐξαιθριαζόμενος, *acri libero*, vel sub dio *expositus*. Hipp. l. 2. Epid. sect. III. 9.

Exaliptes, ἐξαλείπτης, ἐξαλίπτης, idem quid *Alipta*, unitor. Vide *Alipta*.

Exalma, *Exalsis*, ἔξαλμα, ἔξαλσις, i. e. saltus, *Exultus*, in specie de vertebrarum e suo loco eruptione, aut expulsione dicitur. Hipp. 3. de art. t. 45. 46. a verbo ἐξάλλομαι, *exilio*, Ibid.

Exaltatio, Gr. dici potest μετεωρισμός, terminus est Spagyricus, denotatque *Sublimationem*. Vel est operatio, qua res affectionibus mutata ad altiorem substantiæ, & virtutis dignitatem perducitur. Estq; duplex: *Maturatio*, quæ nihil aliud est, quam exaltatio e rudi cruditate ad maturum, & perfectum; cujus species quatuor sunt; *Digestio*, *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*, de quibus suis vide locis. De *Gradatione* vide etiam suo loco. Vel *Exultatio* ita describitur, quod sit subtiliatio μικροχρονική, res sensim dissolvendo in puriorem, ac majorem virtutis suæ gradum transponens; & fit *Circulatione*, aut *Ablutione*. Hæc Rul. & Johns. Vide & Georg. Replei Axiomata Philosoph. XII. Portarum in Th. Ch. Vol. II. Jos. Quercetani responsionem ad Jac. Aubertum, Ib. nec non Libav. Apoc. Hermet. part. poster. Notabilia, & Porta X. de Exaltatione in Tom. II. p. 433. seqq. *Exaltatio Aquæ* dicitur ipse Lapis Philos. apud Lagn. Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Examliosis, *Examblema*, ἐξαμβλωσις, ἐξάμβλωμα, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Examen, ἐξέτασις, ἐξετασμός, significat *accuratam pervestigationem alicujus rei*. Ita dicitur *Examen*, *Examinatio* alimentorum, medicamentorum, ægrorum, membrorum, &c. *Examen* Vitrioli legitur in Her. Dorneo Geneal. miner. c. 15.

* Exanastomosis, ἐξαναστόμωσις, idem quod ἀναστόμωσις, *osculorum in vasis apertio*. Vide *Anostomosis*.

Exanastrophe, ἐξαναστροφή, *Reconvalescentia*, & verbum ἐξαναστρέφω, *Reconvalesco*, significat. Diet. n. 298.

Exanemumæ, ἐξανεμοῦμαι, flatu, vel *vento distendor*, elevor. Hipp. l. 1. de morb. mul. LII. 1. & de nat. mul. LXIV. 1.

Exangizo, ἐξαγγίζω, *Exhaurio*, evacuo. Hipp. l. de vet. med. XL. 9.

* Exanguis, ἔξαιμος. Vide *Examos*. *Exangues* quoque corporis partes dicuntur ossa, cartilagines, quæ humore naturæ suæ analogo aluntur lentore, & albedine prædito. Gal. c. 3. de art. t. 65.

Exanimatio, duplicem admittit significationem 1. Denotat veram *mortem*; & ita idem est, quod θάνατος. Quo sensu legitur ap. Scrib. n. 196. 2. apparentem saltem mortem; & ita coincidit cum *Animi deliquio*. Gr. dicitur ἀψυχία, ἐκψυχία, ἔκλυσις. Vide *Apsychia*, *Eclysis*, *Ecpsychia*.

Exantes, ἐξάντης, i. e. *sanus*, incolumis, q. ἔξω τῆς ἄτης, *extra noxam*. Legitur in Hipp. l. 1. de morb. X. 56. l. 3. III. 11. l. 5. Epid. XIX 1. l. 1. de morb. mul. LXIX. 4.

† Exanthemata, metaphorice a gemmis arborum Joan. Bapt. Susius de sect. in Variol. & morbillis, c. 1. q. 1.

* Exanthema, ἐξάνθημα, item ἐξάνθισμα, in genere denotat omnem *efflorescentiam*, aut eruptionem præternaturalem in cute, sive cum aliqua solutione continui fuerit, ut sunt Pustulæ, Papulæ, Variolæ, quo etiam pertinent alia nomina, *Ecbrasmata*, *Eczesmata*, &c. Sive absque soluta continuitate colorem saltem cutis mutatum, sive maculas cutaneas. Quo pertinent *Morbilli*, *Petechiæ*, *Maculæ Scorbuticæ*, *Hepaticæ*, *Lentigines*, &c. Vide Galen. comm. ad l. 6. aph. 9. Hipp. Dieter. n. 299. Foes. Oec. p. 223. seqq. Verbum est ἐξανθέω, *effloresco*, erumpo. Quod etiam Hipp. de ulceribus usurpavit, l. de morb. sacr. VII. 8.

Exaplosis, ἐξάπλωσις. Vide *Synneusis*.

Exapsis, ἔξαψις, *accensionem*, inflammationem significat. Usurpatur de alimentorum corruptione, quando in ventriculo succeduntur, & æstuosi fiunt; quem effectum caseo tribuit Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 91. Provenit vero hoc a fermentis chylificantis nidorosa, & salina sulphurea qualitate vitiosa.

Exaragma, ἐξάραγμα, idem quod σύντριμμα significare vult Gal. *collisionem*, *confractionem*, in Exeg. dict. Hipp.

Exarchiatros, ἐξαρχίατρος, dubium est, quid proprie significet. C. Hofm. inclinat in hanc significationem, quod *Exarchiatri* sint Comites Archiatrorum, qui præsunt Collegio Medico, l. 5. Var. Lect. c. 28. Quemadmodum & ἐξίατρος denotat tatem Medicum, qui præ aliis artis sibi insignem peritiam paravit, d. l. c. 26.

Exarma, ἔξαρμα, idem quod ἔπαρμα, *tumor elatus*. Hipp. l. 4. Epid. XX. 14.

Exarsio, significat intemperiem valde calidam absque tumore, a sanguinis exæstuatione, & nimia effervescentia inductam, & quidem cum siccitate, qualis in febribus hecticis reperitur. Fallop. de Tumor. p. n. cap. 3. Tom. I. p. 621.

Exartema, ἐξάρτημα, idem quod *amuletum*, *periaptum*, ligatur, ubi plerunque superstitiosa, aut vana, aut magica coincidunt. Rob. Keuch. in proleg. ad Q. Seren. p. 54.

* Exarthrema, ἐξάρθρημα, ἐξάρθρωμα, ἐξάρθρωσις, *Luxatio* dicitur, & quidem totalis, quando totus articulus a sua sede naturali excidit. Gal. l. 2. M. M. c. 2. Dicitur & ἔκπτωσις, & ἔκπτωμα. Vide *Ecptoma*. *Luxatio* vero parva vocatur παράρθρημα. Vide *Luxatio*.

Exarthros, ἔξαρθρος. Hipp. dicitur quasi *Exarticulatus*, cui articuli natura prominent, & exerti sunt, 1. de art. t. 35. Gal. in comm ad h. l. quamvis & æger, cui membrum luxatum est, ἔξαρθρος dici possit.

* Exarticulatio, ἐξάρθρωσις. Vide *Exarthrema*.

Exasperatio, ἀποτράχυνσις, ἐκτράχυνσις, τραχύτης, idem quod *Asperitas*. Vide *Asperitas*. Dicitur vel de morbo in superficie, quando partis alicujus superficies supernaturaliter inæqualis fit, quæ levis esse debeat. Dogm. Med. Gen. l. 2. cap. 4. dogm. 5. Et in hac significatione legitur ap. Scrib. L n. 72. & 222. Ita fauces *exasperatæ*, &c. vel de remedio, quo nimium lævigata exasperantur, Hipp. 6. Epid. s. 2. t. 4 & Gal. in comm. Talia medicamenta dicuntur τραχύνοντα, *Exasperantia*, qualia sunt acria, acida, & adstringentia. Gal. c. 1. de R. V. I. A. tit. 18. *Exasperare*, etiam sæpe a Medicis usurpatur pro *Exacerbare*, quando v. g. dolor dicitur *Exasperari*, h. e. augeri, exacerbari.

Exarysis, ἐξάρυσις, *Exhaustionem* significat, idem quod ἀπάντλησις, vel ἐξάντλησις. Gorr. p. 144. Derivatur a verbo ἐξαρύω, quo sæpe usus Hipp. l. de loc. in Hom. XL. 12.

Excalefactio, idem quod *Calefactio*, θερμότης, vel θέρμανσις.

Excandescentia, ὀξυθυμία, dicitur species *Iræ* celerioris, quando quis levi etiam de caussa ad iracundiam commovetur. *Præceps ira* quoque vocatur, & consistit in spirituum vitalium, & animalium præpopera accensione, & agitatione, sanguinisque præsertim circa præcordia æstu, & ebullitione ad habitum corporis quoque diffusa. Pertinet igitur inter affectus, & pathemata animi, quæ medio modo sese habent, ita ut quandoque caussa morbifica esse possit, Gal. l. 3. de diffic. respir. c. 10. quandoque vero remedium præbeat pro calore excitando. Hipp. l. 2. Epid. s. IV. 26. Qui ad hujusmodi iram proclives sunt, appellantur ὀξύθυμοι, Gal. c. 2. in Epid. t. 78. Vide Foes. Oec. p. 457.

Excantatoria, est species *Magiæ præstigiosæ*, & diabolicæ, quæ & *Incantatoria* vocatur, de qua vide Libav. Tom. IV. Oper. p. 29.

Excastratus, idem quod *Castratus*. Vide supra. Scrib. L. n. 9. Rhod. in Lex. Scrib.

Ericis, ἐρικίς, *Hordeum crassius divisum* etiam significat, teste Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Erictos, ἐρικτὸς, *fresus*, fractus. Vide *Ereigma*.

Erigma, ἔρυγμα. Vide *Eregmos*.

Erimoides, legitur apud Parac. l. 2. de Tart. t. 3. c. 3. in comm. & videtur ex contextu innotescere, quod denotet sabulum, vel subsidentiam in urina arenosam.

Erinaceus, ἐχῖνος. Vide *Echinus*.

Eriphos, ἔριφος, i. e. *Hœdus*, pullus caprinus tenellus, seu caper tenellus: eapropter uti natura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores, & imbecilliores obtinet. Schr. l. 5. cl. 1. n. 9.

Erion, ἔριον, *Lanam* significat, magni in Medicina usus. Ejus duæ sunt differentiæ, *pura*, & *sordida*: *Pura* dicitur, quæ lota est: *Sordida* vero illota, quam Gr. ἔριον ῥυπαρὸν, καὶ οἰσυπηρὸν, Hipp. vero πίνιον, & πινῶδες appellat. Est autem πίνος, idem quod ῥύπος, sordes. Vide *Eurion*, *Lana*.

Ermesia, ἑρμεσία, compositionis cujusdam nomen est, qua Magos quondam usos esse perhibent ad liberos generandos pulchros, bonosque. Constabat nucleis pineæ uncis tritis cum melle, myrrha, croco, & palmeo vino, atque ita admixto lacte bibere jubebant. Similiter & a conceptu puerperas partum enutrientes sic fieri contantes animo, & forma excellentes, atque bonos alumnos pollicebantur. Hæc Gorræus p. 156.

Erodinium, est indicium alicujus rei, vel futuræ historiæ, quæ tantisper adhuc latet homines, donec adveniat; tum demum vocatur ex incerto notum, & certius præsagium. Hinc dicitur *Erodenium corpus*, quod indicat dispositionem singularem. Item Historia *Erodenia*. Parac. de Podagr. l. 2. §. Necromantia. Rul. in Lex.

Eros, ἔρως. Vide *Amor*.

Erosio, διάβρωσις, idem quod *Corrosio*. Vide supra.

Erotoleptos, ἐρωτόληπτος, dicitur proprie is, qui *ardet amore mulieris honesto*. Lind. Ex. XV. §. 46.

Erotomanes, ἐρωτομανὴς, vocatur, qui furore quodam sectatur vagas, & illicitas libidines. Lind. d. l.

* Erraticus, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Atactos*, *Atypos*. *Erraticæ* Luis Venereæ meminit Parac. l. 8. de Gallicis papulis, & aliis sympt. c. 9. & Locorum *erraticorum* in morbo Gallico, l. 3. Chirurg. magn. de morb. Gall. c. 5.

Erratum, *Error*, ἁμαρτία, διαμαρτία, σφάλμα, πλάνη, quid significet, notum est. *Erroribus* quoque expositam esse artem Medicam, & eos, qui eam exercent, fatetur Gal. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. ubi caussas quoque errorum adduxit, ignorantiam, malam judicationem, negligentiam in conscribendo. *Errores* hujusmodi notari, interest & artis, & posteritatis. Linden. Exerc. XII. §. 160. seqq.

Error *externus*, ἀποτυχία τῆς ἐνεργείας, dicitur, quando Natura in agendo excidere cogitur ab intentione operis destinati, ob non bene se habentes causas externas. Idem Ex. XV. §. 147. Vid. Senn. Inst. l. 2. P. 3. s. 1. c. 2. & C. Hofm. l. 3. Inst. c. 9. §. 7. & 9. *Errores* hujusmodi externi fiunt postea caussæ morborum. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 25. *Error lymphaticus* vocatur Hydropis species *Anasarca* a Q. Seren. notante Keuchen. in not. p. 193.

* Errhinon, ἔῤῥινον, Latine *Nasale*, epitheton medicamentorum, quæ *naribus*, quas Græci ῥῖνας vocant, capitis purgandi gratia induuntur. Galen. li. 5. Simpl. Fac. cap. 20. Materiæ, & formulæ variæ sunt, de quibus vide WeKer. Ant. Gen. lib. 1. cap. 18. & 47. Spec. lib. 2. sect. 11. P. Morell. Form. Rem. lin. 2. sect. 2. cap. 8. Schr. l. 2. c. 55. RolfinK. O. ac M. M. Spec. l. 6. s. 4. c. 1. *Errhinorum* species sunt *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria*, quæ Sternutationem movent.

Errhipsis, ἔῤῥιψις, projectio, *prostratio*, & dejectio dicitur apud Hipp. cum corpus velut mortuum, ac inanime, omni robore perfecte exoluto, & remisso, prostratum est, quod extremum virium lapsum denotat, l. de humor. III. 15. Junge Gal. comm. 1. ad hunc lib. t. 14. ἔῤῥιψις ὀμμάτων, *oculorum projectio*, cum oculi præ imbecillitate amplius aperti esse nequeunt, sed eorum vis omnino languida est, & prostrata; oculoque ferocienti opponitur, qui delirium portendit, l. 6. Epid. s. 1. sub fin. Vide Foes. p. 242.

Errhomenos, ἐῤῥωμένος, *valens*, validus, sanitatem præ se ferens. Usurpatur de diversis rebus naturalibus, & non naturalibus, ap. Hip. v. g. de vultu, Coac. t 296. lib. 2. Epid. s. VI. 12. de vigiliis lib. de Crisib. IX. 1. de animo, vel mente, 2. aph. 33. Vid. Linden. Ex. XIII. §. 298. 491.

Eruca, vocabulum est homonymon, & plantam, & animal insectum significans. Priorem significationem Botanicis relinquimus. Juxta posteriorem Gr. dicitur κάμπη, Latine etiam *Bruchus*. Estque insectum vulgaris notitiæ ori ginem trahens vel ex stirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem sunt, quot plantarum, inquit Schr. l. 4. cl. 4. n. 102. *Erucarum* vero descriptionem prolixiorem pete ex Aldr. l. de insect. præsertim l. 2. c. 1. seqq. In specie

cie *erucas*, quæ in piceis nascuntur, & propterea πιτυοκάμπαι appellantur, facultate esse Cantharidum, testatur Gal.l.11.de S.F. tit. *Pityocampe*. Jung.Lang.l.1.ep.81.

ERUCTATIO, ἔρευξις. Vide *Erevxis*.

ERUGO, ἐκρυπίζω. Vide *Ecrytizo*.

ERUPTIO, ἔκρηξις, ἔκρηγμα, καὶ ἔῤῥηξις, vel significat excretionem alicujus materiæ confertim, & largiter factam: v. g. *Eruptio* sanguinis, puris, in qua significatione aliquoties legitur apud Scrib. L. n.46.66.84.206.249. Vide Lex. Scrib. Rhodii. Vel notat affectiones ulcerosas; & ita idem est, quod *exanthema*, ἐξάνθημα. Gal.l.5.de C.M.S.L.c.6. Ægin.l.4.c.9. Vide *Ecregma*.

ERYGE, ἐρυγή, ἔρευγμα. Vide *Erevxis*.

ERYMATODES, ἐρυγματώδης, epitheton *morbi flatulenti*, & ructuum effectivi, qualis est hyponcondriaca affectio. Gorr. ex Hippocr.p. 157.

ERYMA, ἔρυμα, significat *munimentum*, vallum, *propugnaculum*; & tribuitur Deo apud Hipp.de morb.sac.IV.56. Viris bonis, in Epist. ad S.P.Q.Abder.in princ.

* ERYSIPELAS, ἐρυσίπελας, est tumor præter naturam, non alte descendens, sed in cute consistens, a bilioso sanguine obortus, colore pallido rubente. Gal.lib.14. Meth. Med. cap.1. & lib.1.ad Glauc.cap.1. Vel ex veris principiis ita describi potest. *Erysipelas* est intemperies calida, & sicca cum materia, plerunque particularis certi membri, rarissime totius habitus externi corporis, cum tumore leviori, rubedine diluta, dolore acerrimo, proveniens ab effervescentis sanginis biliosi portionibus ichorosis tenuioribus subsistentibus, & efflorescentibus. Dividitur in *Purum*, & *Spurium*, quod posterius participat vel cum inflammatione, vel alterius Tumoris p.n. genere. Gal.d.l. *Erysipelas* vero vocatur, quasi *Vicinitraha*, aut *Vicinirubra*, ab ἐρύω, & πέλας, vel ἐρυθρός, c.3. de iis, quæ in Medic.t.30. Habet & alia nomina, ut *Ignis Sacer*, *S. Antonii*. Vide Dieter. n.343. Helmont. appellavit *Apostema maxime igneum*, in quo excandescit spiritus vitalis a caussa morbifica lacessitus, & veluti ad iram provocatus, tr. Natura Contr. nescia, n.30. & Blas humanum 28. Species *Erysipelatis* est *Zona*. vel ζωστήρ, de quo infra. Jung. Eph.N.C.Ann. III. Observ.4. Junken. etiam meminit alius *Erysipelatis*, & *Puerile* vocat, inter morbos infantiles referens; quodque sæpe purpuræ miliaris specie efflorescit, alias internis torminibus infantes affligit, quiete privat, & excrementa alvi ex flavo viridescentia secedere facit: hujus caussam refert in matrum dispositionem biliosam, texturamque rariorem, & externam subitam sanguini phlogosim inducentes. Chym.Med.Phys. Part. II.S.2.c.2. pag.791. seqq.

Erysipelatodes, ἐρυσιπελατώδης, dicitur, quod indolem *Erysipelatis* præ se fert, quamvis non sit ex asse.

ERITHACOS, ἐριθακός. Vide *Rubecula*.

ERYTHEMA, ἐρύθημα, *ruborem*, vel rubedinem, significat, idem quod ἔρευθος. Vide *Erevthos*. Usurpatur sæpe ab Hip.7.aph.49.S.4. de R.V.I A.t.26.l.1.Epid.ægr.14.& in Coacis textibus aliquoties. Vide Foes.p.242.

ERYTHRINUS, ἐρύθρινος, aliis ἐρυθῖνος, Lat.Plinio *Rubellio*, (quamvis hoc nomine aliud piscis genus veniat) est piscis marinus, ita dictus a colore rubro; cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov.lib.2. de pisc. cap.9.

ERYTHRION, ἐρύθριον, nomen est Malagmatis cujus descriptio habetur apud Æginet. lib. 7, cap.18.

* ERYTHROEIDES, ἐρυθροειδής, epitheton Tunicæ Testium intimæ. Vide *Elytron*.

ERYTHROS, ἐρυθρός, *ruber*, rubens dicitur Hipp.4.aph.71.5.aph.65. & alibi sæpius. Vide *Erevthos*.

ESAPHE, ἐσαφή, *contractionem digitis immissis factam* significat, a verbo ἐσαφάω, vel ἐσαφάσσω, *digitis contrecto*, quo aliquoties usus Hipp.l.de nat.mul. XI.12.XXXI.14. XXXIII.3. & alibi sæpius. Vide *Esmasamenos*.

ESCA, *Esculentum*, βρῶμα, σῖτος, idem quod *Cibus*. Vide *Broma*, *Cibus*.

* ESCHARA, ἐσχάρα, *Crustam* significat. Vide *Crusta*. Alias proprie significat locum, ubi focus struitur. Rhod. in Scrib. n.25. *Escharas* fieri ministerio salium acutorum, docet Helm. tr.Potestas medicam. n.4. Hinc *Escharoticus*, ἐσχαρωτικός, *crustam inducens*, de quo etiam supra in voc. *Crusta*.

ESCHATIAE, ἐσχατιαί, dicuntur Hippocrati *membrorum extremitates*, aut extremæ partes, 1.de fract.t.40.

ESCHATOS, ἔσχατος, *extremus*, summus, ultimus. Quando tribuitur morbis, significat *extreme* periculosos, quibus nulli alii sunt acutiores. 1.aph.6. quando doloribus, exprimit *acutissimam* etiam, & maximam molestiam, 1. aph.7. quando diætæ, vel victui tenui, *summam* tenuitatem denotat, ibid. Jung. Dieterich. n.345.

ESCIASMENOS, ἐσκιασμένος, dicitur de membris corporis velatis, & tectis veluti umbraculo. Hipp.l.2.de morb. XXXV.3.

ESCURA, idem quod *Eschara*, caro nigra emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corrosivum a bona, vivaque carne separatur, ac deciditur. Rul. Lex.

Esdra, ἔσδρα, est nomen *Antidoti* cujusdam prolixæ, ex valde contrariis compositæ, & quidem ex 50. circiter simplicibus, apud Ægin.l.7. c.11. qui πολύχρυσον vocat, & vehementer desiccandi vim tribuit.

Esebon, vel *Alsebon*, id est *Sal commune*. Rul. & Johns.

Esmasamenos, ἐσμασάμενος, *manum immittens* ad contrectandum, vel implorandum. Verbum εἰσμάσσω, vel ἐσμάσσω, *imprimo*. Legitur apud Hipp.l.1.de morb. mul. XCVI. 20. & 3. de art.tex.47. Coincidit cum ἐσαφάω. Vide *Esaphe*.

Esmyrnismenos, ἐσμυρνισμένος, *Myrrhatus*: Epitheton vini Myrrha conditi, quale Christo Servatori Judæos crucifigendo dedisse, existimat Lind. Ex.X.§.141.

Esoche, ἐσοχὴ, dicitur *eminentia*, & excrescentia, aut tuberculum intus latens in ano, quemadmodum ἐξοχὴ tale significat in dicta parte foris eminens. Apud Galen. utrumque legitur cum remediis, de fac.parabil.l.3. c.6.7. & 51.

Esphlasis, ἔσφλασις, Intropulsio, significat *cessionem partis introrsum factam* a re externa violenter imprimente. Legitur de osse Cranii, apud Hipp. l. de cap.vuln.VII.5. ubi & verbum ἐσφλᾶσθαι, & ἐσφλασμένον, *imprimi*, *impressum*, occurrit. De hac legatur observatio singularis apud Bonett.Med.Sep.l. 1.s.3.c.17.p.54. & Act. Hafn.Vol.III. Obs.69.

Essatum *potentiale*, est virtus, potentia, & vis medicamentosa, quæ inest vegetabilibus, & mineralibus. Quam virtutem si beneficio extractionis sibi junxerit spiritus vini, vocatur *Vinum essatum*, quando vino destillato,rectificatoq;adduntur herbæ, ut earum extrahat essentias, ut Vinum de Melissa, Pulmonaria, &c. Rul.& Johns. in Lex. ex Parac.l.8. Paragr. c.2.§.2. item in Schol. ad h.l. & in Thessalo. II. de grad.& compos. c.2. Quin & alia medicamenta insigni virtute medicamentosa inprægnata, *essata* vocari, patet ex eodem lib.2 de Tartaro, t.1.c.6. Ita quondam D.Mich.Rupertus Besler.Med.Norimberg.juncta duorum Pharmacopœorum, Joh.Schmidii, & Martini Brendelii opera, *Anatomiam essatam* instituit, in qua, mediante Vulcano, ex omnibus, & singulis corporis humani partibus, membris, & ex crementis medicamenta sine ulla additione confici posse demonstratum fuit. Verum an non potius ad ostentationem, quam utilitatem hic labor fuerit, alii judicent.

Essentia, οὐσία, dupliciter accipitur, Physice, & Medice, vel Chymice. Juxta illam significatioñe denotat rerum naturalium quidditatem, sive internum principium substantiale, aut formam, quæ dat esse rei. Vocatur & *Natura*. De quo infra. Chymice accipitur generaliter, & specialiter. Generaliter *essentia* est extractum simplex,e rebus tota sua natura perfectis productum. Et nominatur *essentia* ideo, quod in elementariis loculamentis nata, & cõprehensa, totius substantiæ misturæ pars sit perfecta, natura, & essentiali ratione, virtuteque instructa. Talis potest fieri ex omni mistorum genere, Minerali, Vegetabili, & Animali, magno cum proventu; quemadmodum hoc plurimis exemplis monstravit Rolfink. Chymiæ l.4.s.1.per totum. Junge Libav.Synt.Arc.Chym. lib.8.cap.1.2.3. D.D.Vvedell. Pharm. in A. F. R. lib. 2. sect.2. cap.7. & 8. Plures etiam extant in Morley Coll.Chym.Leid.quæ loca videantur in Indice. Specialiter *essentia* est duplex, *Succus*, & *Mysterium*. Ruland. Ad *Mysterium* pertinet *essentia quinta*, sive *Quinta essentia*, quæ est materia corporalis ex omnibus, quibus vita inest, separata ab omnibus impuritatibus, ac corruptibilitatibus subtilissime purgata, in qua omnis rerum potentia est, & medicina. Vel est aliquid præter elementa, nec ex crasi horum ortum, divinum auctore, & effectis. Ruland. & Johns. in Lexic. Vide *Quinta*. Quod in *essentiarum Chymicarum*, præsertim ex Antimonio, & similibus mineralibus venenosis elaboratione vanæ occurrant sæpe jactationes, testatur Libav. Tract.de Igne Nat. cap. 35. De differentia inter *essentiam* Philosophice, & Chymice acceptam non inepte scripsit Helm. tract. Tria prima Chymic. princ. &c. num. 76. 77. Abusive quoque vocab. *essentiæ* sumi, quando *elæosaccharis* tribuitur, notavit Schrod. l.1. c.3.lit.E.

Essentiale, οὐσιώδες, in genere dicitur, quod participat de essentia alicujus rei, sive ad essentiam pertinet. In specie vero Chymicis *Salia essentialia* vocantur, quæ parantur ex Decoctis vegetabilium; & modus describitur ab Ang. Sala, ut & Rolf. Ch.l.5.s.1. art.1.c.5. seqq p.m.286. seqq. quamvis juxta aliorum sententiam, non sint vera salia, sed saltem saliniformia. Hæc talia *essentialia* sunt nihil aliud, quam Tartarus plantarum conflatus ex acido, & alcali. Morley Collect.Ch.Leid.c.11. In specie *essentiale* suum *principale* vocavit Kreuchnerus Nitrum Vitriolatum, d.l.c.300.

Essentificatum, dicitur de Mercurio, vel argento vivo sublimato puro, quando instar crystalli pellucet. Hinc *essentificatum Crystallinum*, lib. Apoc.Herm.Part.I. c. 8. Tom.II.Op. p.452. Vel dicitur de Spiritibus Alcalicis destillatis, addito sale proprio, v.g. Spiritus C.C. essentificatus.

Esserae, *Essere*, *Saire*, vocantur pustulæ

parvæ

parvæ scabiei, bullarum instar, vel squamarum, nisi quod carnem habeant exuberantem. Rul. Paracelsus vocat *squamulas pediculares*, & deducit ex vaporibus Talci, Vel Cachimiæ; hinc morbum familiarissimum metalli fossoribus dixit, tr. de ulcerib. & apostemat. cap. 47. Forestus ad *epinyctidas* retulit, Obs. Chirurg. l.1.Obs.15.Schol. Jungatur quoq; de hoc affectu legendus Ingrassias, comm. ad Avic.de tum. p. n. p.186. seqq.

Essodinum, est *certum* rei futuræ *præsagium* ex indicio. Rul. Opponitur igitur *Erodinio*, de quo p. supr.

* Esthiomenos, ἐσθιόμενος, dicitur depascens, *exedens*, corrosivus, de morbis, quorum caussa consistens in salinis corrosivis, & acerrimis portionibus depascitur, & corrumpit solidam quoque carnosarum, & aliarum partium mollium, quin & aliquando durarum substantiam. Ita dicitur *Herpes* ἐσθιόμενος, sive *exedens*, Ulcus *depascens*, Lupus. Zona serpens, vel Zoster. Galen.l.de tum.p.n. cap.9. Rul.in Lexic. Paracels. in fragm. Med. ad Tom. II. pertinentibus omne *esthiomenon* a sale Arsenicali deducit: item ex sale Mercuriali Herpetem, sive Lupum, lib. de ulcerib. cap. 7. & alibi. Excrementa quoque alvi quædam dicuntur ἐσθιόμενα, *corrodentia*, Hipp. l. 4. Epid. XII.7.

Esurinum, Paracelso dicitur *Acetosum medicamentum*, quod sua natura famem tantam excitare valet, ut etiam appetat non esculenta, & eadem concoquat, l. de Tart. morb. cap. 16. Non inepte quoque Charltonus Fermentum ventriculi Chylificans vocavit *Acidum esurinum*, Oec.An. Ex. II. §. 6. Ita & *Spiritus Veneris* nonnullis vocatur *Acetosa esurina*. Morley Collect.Ch Leid.c.497.

Esuries, & *Esuritio*, idem quod *Fames*, Gr. λιμός. Vide *Fames*.

Etesiæ, ἐτησίαι, dicuntur quidam *Venti anniversarii*, qui post exortum Caniculæ spirant Boreales, vel *Aquilonares*, temperantque æstum solarem per 40.circiter dies. Unde si defecerint, non temere suspectum reddunt aeris statum, teste Hipp.1.in 1.Epid.t.7.& c.3.in 3.Ep. t.6. & l.2.s.III.5.

Ethas, ἐθὰς, & ἠθὰς, dicitur, qui alicui rei assuetus est. Ita uterus vocatur *assuetus* genituræ, & conceptui, lib. 1. de morb. mul. lib. 12. XXVII.5.Homines morbis *assueti* ἐθάδες τῇ νόσῳ, l.de morb.sacr.XIV.1.Morbi *consueti*, vel familiares etiam ita appellantur, l. 2.de morb.mul. XVII. 2.

Ethees, dicitur *Aurum Rhenanum*, pretiosum. Rul. Lex.

Ethel, & *ignem*, & *nigredinem* denotat. Turba fol. 61. *Ethelia* est corpus adustum siccum, rubrum, & album, *Auri colla*. *Ethelia* Tinctura rubra. Est & flos albus auri. Hæc Rul. Idem, quod Terra alba, Sulphur album, Magnesia. Lagn. Harm. Ch. cap. 1. Volum. IV. p. 729.

Ethesius, dicitur *Chrysolithus* lapis. Rul. & Johns. Vide *Chrysolithus*.

Ethica, idem quod *Hectica*. Vide *Hectica*

Ethmoides, *Ethmos*, ἠθμοειδὴς, ἠθμός. Vide *Cribratorium*.

Ethos, ἔθος, ἐθισμός. Vide *Consuetudo*.

Ethos, ἦθος. Vide *Mos*.

Etnos, ἔτνος, significat edulium ex omnis generis leguminibus confractis, & elixis. Legitur apud Hipp.l.4..de R. V. I. A. t. 112. l. 2. de morb. LII.14.l.2. de morb. mul. XXIIX. 33. 7. Epid XXXIII. 11.

Etos, ἔτος, idem quod ἐνιαυτός. Vide *Annus*.

Etron, ἦτρον, pars infima ventris, *Hypogastrium*. Vide *Abdomen*.

Etymologia, ἐτυμολογία, i. e. explicatio nominis, ratione suæ originis. Ea licet scitu necessaria Medico sit, fallax tamen, & incertum præbet argumentum, teste Gal. l 2.de Hip. & Pl.decr.c.2.

* Evacuatio, κένωσις. Vide *Cenosis*. Duplex est, alia naturalis, artificialis alia. Id quod supra omissum est.

Evemia, εὐαιμία, i. e. bonitas sanguinis. Legitur apud Fernel.l.2.Pathol.c. 14.

Evalthes, εὐαλθὴς, qui *facile sanatur*. Hipp. 2.de art.t.47.& c.4.t.35.

Evanaleptos, εὐανάληπτος, qui *facile ex morbo vires recolligit*; fere idem qui cum priori. Hipp.l.6.s.4.Ep.t.8.

Evanasphaltos, εὐανάσφαλτος, idem quod εὐαλθὴς, cui opponitur δυσανάσφαλτος, *qui difficulter curatur*. Hipp.l.de alim.VI.5.7.

Evanesco, ἀφανίζομαι. Vide *Aphanizomæ*.

Evanthes, εὐανθὴς, *floridus*. Pro diversa tamen subjectorum, de quibus dicitur, natura, diversimode quoque exponi debet: v. g. quando de sanguine, significat *rutilantem*. Hippocr. Coac. t. 631. Si de urina, *rubicundam*, & pellucidam notat, ibid. t. 586. Descendit a verbo εὐανθέω, *bene floreo*, l. de nat. mul. VIII. 1. quamvis suspecta lectio videatur pro ἐκθέω *excurro*.

Evaphion, εὐάφιον, nomen medicamenti ad hæmorrhoidas, sic dicti a lenitudine; cujus meminit Gal.l.9.de C.M S.L.c.7.

Evapolytos, εὐαπόλυτος, dicitur de eo, *quod facile absolvitur*, recedit, aut abscedit. Hipp. 1.de art.t.69. & in Mochlic.

Evaporatio, *Evaporans*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoresis*. *Evaporatio* quoque Chymicis dicitur sublimatio liquidæ materiæ, & resolutio in halitus. Est & secundus modus Dissolutionis artificialis aquarum Thermalium, ad investigandas particulas minerales. Vide *Dissolutio*. De *Evaporatione* aquæ, quæ fit, cum Aqua paradisi adscendit in cœlum, ac guttatim in terram decidit, Vide M. Joh. Isaaci oper. miner. cap. 24. in Theatr. Chym. Tom. III. p. 430.

Eubastactos, εὐβάστακτος, i. e. *qui probe sustentatur*. Usurpatur de vulnere in deligatione re aliqua molli supposita probe sustento. Hipp. 3. de fract. t. 31.

Eucardios, εὐκάρδιος, idem quod εὐστόμαχος, *ventriculo gratus*. Gal. in Exerg. dict. Hipp.

Eucaptasceptos, εὐκαταστεγνος, *bene deorsum vergens*. Junctum legitur cum p. a. dicto εὐβάστακτος, de vulnere. Hipp. d. l.

Eucheres, εὐχερής, *facilis*, periculo vacans. Dicitur de convulsionibus. Hipp. 1. prorrhet. s. 4. t. 27. Coac. 349. Opponitur δυσχερής, *difficilis*. Vide supra *Dyscheres*.

Euchroea, εὔχροια, *bonitas coloris*, v. g. Faciei. Hipp. Coac. t. 67. & 213. Dicitur alias saturus rubor, qui fixus, & stabilis, non refluus, ut in verecundiam datis. Lind. Ex. IV. §. 60. Index est sanguinis boni, & sanitatis documentum. Tales homines dicuntur εὔχροοι, Hipp. 5. aph. 42. cui opponuntur δύσχροοι. Jung. Diet. n. 364. Εὔχροον quoque nomen est Emplastri, ap Scrib. L. com. 203. & meminit quoque Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Junge Rhod. in not. ad Scrib. loc.

Euchylos, εὔχυλος, *succi bonitate præditus*. Adv. εὐχύλως, legitur ap. Hipp. l. de morb. mul. XXXIII. 2. Dicitur & εὔχυμος.

* Euchymia, εὐχυμία, i. e. *succorum in corpore bonitas*. Galen. l. 2. S. F. c. 13. Imprimis dicitur de alimentis bonum succum nutritium præbentibus. Unde Galen. integrum libellum conscripsit de boni, & mali succi cibis, περὶ εὐχυμίας, καὶ κακοχυμίας. Εὔχυμος quoque dicitur τροφή, nutrimentum *boni succi*, l. 6. de san. tu. c. 7.

Eucinetos, εὐκίνητος, *motu facilis*, expeditus ad motum, mobilis. Hipp. 3. aphor. 17. Vid. Diet. n. 353.

* Eucrasia, εὐκρασία, *Temperamentum bonum* significat, i. e. conveniens uniuscujusq; naturæ, ætati, sexui, & vitæ conditioni. Hinc magna est ejus latitudo. Gal. l. 1. de san. tu. c. 5. Et qui tale adeptus est, dicitur εὔκρατος, *bene temperatus*; qui caret, δύσκρατος. Galen. 2. de temper. c. 1. In quo vero consistat temperamentum, de eo vide supra *Crasis*.

Eucrines, εὐκρινής, duplicem habet significationem. Vel enim notat *distinctum*, explicatum, *discretum*. Gal. c. 2. de iis, q. in med. t. 2. & 22. Vel significat, *judicatu facilis*; & dicitur de morbis. Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur etiam δύσκριτοι, *judicatu difficiles*. Item l. 2. Epid. sect. 1. 20. 21. Item de signis *boni judicii*, v. g. de excrementis alvi, Coac. t. 615. Dicitur & εὔκριτος, 1. aphor. 12. Jung. Dieterich. n. 354. 355.

Eucyclos, εὔκυκλος, *orbicularis*, circularis. Dicitur de deligatione partem affectam circumcirca complectente. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 2. quamvis alii ἔγκυκλος legant.

Eudepsetos, *bene mollitus*, subactus. Legitur de Corio. Hipp. 2. de art. t. 13.

Eudia, εὐδία, significat *serenitatem*, & tranquillitatem aeris, maris, cœli, regionis. Occurrit aliquoties; ut & adjectivum, εὔδιος, *serenus*, apud Hipp. v. g. 3. aph. 12. l. de A. L. & Aq. XXV. 4. XXVI. 4. XXXII. 2. l. de Insomn. XI. 1. l. 7. Epid. LI. 13. Vide Foes. Oec. p. 247. Dieter. n. 349.

Eudiapneustos, εὐδιάπνευστος, dicitur, *cui libera est corporis transpiratio*, quod hominum genus nec assidue ægrotat, nec longo tempore, ideo quod excrementa fuliginosa, & vaporosa facile per halitum digerantur. Gorr. p. 159.

Evecoos, εὐήκοος, dicitur, *qui auditu pollet*. Hipp. 3. aph. 17. Jung. Diet. n. 351.

Evecplytos, εὐέκπλυτος, dicitur de eo, *quod vim habet detergendi*, abluendi. Epitheton Ptisanæ, apud Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18.

Evecticus, εὐεκτικός. Vide *Evexia*.

Eveides, εὐειδής. Vide *Pulchritudo*.

Evelces, εὐελκής, *cui ulcera facile sanantur*. Vide *Dyselcia*.

Evelpidion, εὐελπίδιον, epitheton *Collyrii* liquidi, *Diarrhodon* dicti, quod & *Diasmyrnum* vocatur, ap. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

Evembolos, εὐέμβολος, dicitur Chirurgus *luxata instaurandi*, & *restituendi probe peritus*, teste Lang. l. 1. ep. 82.

Evemes, εὐεμής, *facilis ad vomendum*, propensus ad vomitum, cui opponitur δυσεμής. Hipp. 4. aph. 6. 7. Diet. n. 352.

Evenios, εὐήνιος, dicitur, *qui facile credit*, & compescitur: v. g. Torpor, apud Hipp. l. de virg. morb. II. 16.

Eventilatio, proprie dicitur, quando aliquid jactatur in aere, v. g. linteamina. Ruland. Verbum *eventilo* Gr. dicitur λικμάω, vel ἐκλικμάω.

Eventus, ἀποβαῖνον, ἀποβησόμενον, συμβησόμενον, Hipp. dictus, 2. Prorrh. XVII. 6. de dec. orn. IX. 3. sect. 4. de R. V. I. A. t. 66. terminus

est notissimus, denotans *exitum* morborum, sive ad salutem, sive ad mortem. Dicitur & *Terminatio morbi*, Dieterich. num. 823. de *Eventus* divisione Vid. Dogm. Med. G.P. III. c. 6. Dogm. 3.

EVEPAESTETOS, εὐεπαίσθητος, *sensu acri*, & exquisito *præditus*. Hippocr. l. 1. de morb. mul. LXV. 4.

EVEPIA, εὐεπίη, *facundia*, verborum elegantia etiam Medico conveniens ad persuadendum ægris. Hipp. l. de dec. orn. II. 33.

EVERES, εὐήρης, significat proprie *remigationi aptum*. Latine tamen tribuitur omni instrumento etiam Medico, & Chirurgico idoneo, & *ad usum expedito*. Hipp. l. de Medico III. 8.

EVERRICULUM, dicitur Paræo *Specillum*, quo post extractum calculum vesica expurgari potest a sabulo, sanguinis grumis, aliisq; præter naturam corpusculis, l. 16. Chir. c. 42.

EVERSIO, ἐκτροπὴ, ἐκτρόπιον stricte dicitur de *affectu palpebrarum*. Vide supra *Ectropion*. Jung. Forest. l. 15. Obs. 41.

EVESTRUM, dicitur *Firmamenti perpetuum* in quatuor elementorum mundis. Item *Spiritus Propheticus*, qui per præcedens signum præsagit, & aliquid certo prædicit. Item *Corpus siderum hominis*, quod nobis aut mortem futuram, aut aliud malum indicat. Rul. & Johns. in Lex. Confer ad Parac. Tract. 2. de Pestilitat. item l. 6. de nat. rer. fere ad fin. l. 2. Philosoph. ad Athen. t. 18. seqq.

EVETHES, εὐήθης, id est *boni moris*. Vide *Benignus*.

* EVEXIA, εὐεξία, est *bonæ corporis habitudo*, vel *bonus corporis habitus*. Galen. lib. de san. tu. cap. 8. ut huic opposita *Cachexia*, id est *pravus corporis habitus*, ἀεξία, & καχεξία. De hac superius dictum in *Cachexia*. Illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, euchymia, sanguinis, carnis, totiusque corporis symmetria; quemadmodum hoc patet ex eleganti descriptione apud Hipp. in præcept. IX. 1. seqq. Est autem duplex ἡ εὐεξία: una est ἁπλῶς, quæ in optima corporis constitutione deprehenditur: altera vero μετὰ προσθήκης εὐεξία, quam habent singulæ corporum naturæ propriam, & in comparatione dictam. Itaque ἡ ἁπλῶς εὐεξία nihil aliud est quam perfecta, & absoluta sanitas, quæque non facile a caussis insalubribus offenditur; sed quia ἕξις, id est habitus est, firma, constansque perseverat. Quæ autem ab hac deficit, modo nondum vitiosa sit, non jam εὐεξία, sed ab omnibus ὑγίεια, *Sanitas* nuncupatur, scilicet in latitudine, quæ eadem est cum μετὰ τῆς προσθήκης εὐεξία. Tunc enim non simpliciter, sed hujus, vel illius εὐεξία dicitur. Sic ἡ ἀθλητῶν εὐεξία, *bonus athletarum habitus*, non simpliciter talis dicitur, quoniam optima non est, quam periculo proximam esse Hippocr. pronunciavit, & negavit natura esse comparatam. Nam ut reliqua habuerit optima, attamen sanguis, & præcipue carnosum genus in ea supra modum excrevit, ex 1. aphor. 3. Hæc Castell. Derivatur ab *evexia evecticus*, εὐεκτικός; & non modo dicitur de hominibus, qui tali gaudent εὐεξίᾳ, Dieterich. num. 350. ex Plutarcho; sed etiam ars, & pars Medicinæ, quam alii *Gymnasticam* vocant, *evectica* appellatur, quæ optimum corpori habitum inducere studet. Galen. ad Thrasybul. c. 30. & de subfig. emp. c. 4. Jung. Lang. l. 1. ep. 51.

EVISTIOLA, denotat affectum externum in nucha excrescentem, a cerebri impuritate inveterata, quam Lepram vocat abusive Parac. Schol. in l. 6. Paragraphor.

EULE, εὐλὴ, *vermis*. Et quidem εὐλαὶ dicuntur peculiariter illi, qui in corpore ex vulnere, vel ulcere nascuntur. Occurrit hoc vocabulum apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CI. 43. 47.

EULOGIUM, dicuntur Rhasi *exhanthemata*, *Variolæ*, & *Morbilli*, teste Forest. l. 7. Ob. 31. in Schol.

EULYTOS, εὔλυτος *solutu facilis*. De excrementis usurpatur apud Hipp. 2. Prognost. t. 65. Coac. t. 135. 455. 644. De orificio uteri, l. 2. de morb. mul. IIX. 19.

EUMENES, εὐμενὴς, *benevolus*, amicus, Hip. 3. de R.V.I.A. t. 30. l. 1. de morb. mul. LXIII. 23. Aliquando & firmum, scil. absq; violentia notat, 2. de art. t. 28. 32.

EUNE, εὐνὴ, *cubile*, cubatio. Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 50. ubi jungitur cum κοίτῃ. Vide *Cubile*. Interdum vero etiam *coitum* significat, l. 2. de morb. mul. LXI. 6.

† EUNUCHION, lactuca, ab effectu, quia venerem comprimit. Rod. a Castro l. 1. c. 15. de morb. mul.

EUNUCHUS, εὐνοῦχος. Vide *Castratus*. Meminit Hipp. 5. aph. 28. Iung. Diet. n. 357. Dicitur & Latinis *Spado*.

EVOCHIA, εὐωχία, *Convivium*, epulæ lautæ, opiparæ. Hinc verbum εὐωχέομαι, *epulor large*, quo usus Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 4. 7.

* EVOCHOS, εὔοχος, *validus*, firmus, firmiter tenens. De vinculo usurpatur, Hipp. 3. de art. t. 22. & de figura corporis, sive positu ad membrum læsum citra molestiam tenendum, 3. de fra. t. 63.

EVODES, εὐώδης, *suaveolens*, contra δυσώδης. Vide *Dysodes*. Εὐώδης legitur l. 5. Epidem.

XXVII. 7. est nomen Collyrii εὐώδες, ap. Scrib. L. n. 26. Vid. Rhod. in not. ad h. l.

Evodia, *Evodos*, εὐοδία, εὔοδος, εὐόδης, *facilis via*. Vide *Anodia*.

Evomitio, idem quod Vomitus. Vide *Emesis*.

Evoncos, εὔογκος, *justa mole præditus*, mediocriter tumidus. De ventre, Hipp. 2. prog. t. 19.

Evparagogos, εὐπαράγωγος, *agilis*, dispositus. De ossib. ap. Hipp. 1. de fract. t. 41.

Evpathia, εὐπάθεια. Vide *Dyspathia*.

Evpeges, εὐπηγής, *solidus*, compactus, densus. Tribuitur Utero, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXVII. 2.

Evpetes, εὐπετής, *promptus*, facilis, proclivis. Usurpatur de excretionibus, & fluxionibus, l. 1. de morb. mul. XCI. 9. l. 2. de morb. XXVII. 13. de gestatione in utero, l. de Septim. partu III. 15. & alibi sæpius. Εὐπέτεια quoque significat *otium*, ignaviam, 2. de nat. hum. t. 14. Jung. Foes. Oec. p. 251.

Evphlectos, εὔφλεκτος, dicitur de eo, *quod facile flammam concipit*. Lind. Ex. IX. §. 61.

Evphorbium, εὐφόρβιον, est succus concretus alicujus plantæ arborescentis, quæ & *Euphorbia* dicitur Plinio, & Sereno. Vid. Keuch. in not. ad Seren. p. 284. acerrimæ, & causticæ facultatis. Unde correctione opus est. Vide Schr. t. 4. cl. 4. n. 444.

Evphoria, *Evphoros*, εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, *toleratu facilis*. Pertinet inter Criteria dextri usus remediorum, una cum altero ξυμφορία. Hipp. 1. aph. 2. & 23. c. 3. in 1. prorrh. t. 22. Coac. t. 257. l. 6. Epid. s. 4. t. 12. & s. 7. t. 6. Jung. Diet. n. 363.

Evphrone, εὐφρόνη, idem quod νύξ, *Nox*. Non solum vocab. Poetis usitatum, sed & Hip. l. de nat. mul. CVII. 4. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. 20. 22. & alibi. Foes. p. 254.

* Evphyia, εὐφυΐα; *bonitatem naturæ* significat. Hipp. 4. de art. t. 64. Galen. l. 1. de U. P. c. 9. Εὐφυΐα, i. e. *partium naturalis constitutio*, & bona dispositio, C. Hofm. com. ad d. Gal. l. n. 37.

* Evpnoea, εὔπνοια, *respirationis facilitas*, vel *Respiratio* sec. naturam, cui opponitur δύσπνοια, *Difficultas respirandi*, de qua supra in *Dyspnœa*. Indicat vero εὔπνοια neque thoracem, neque cor, neque pulmonem, neque septum trasversum, neque ullas partes adjiacentes affectu aliquo detineri. Gal. c. 1. progn. t. 25 Balneum quoque, quod levem respirationem facit, dicitur εὔπνοον, 3. de R. V. I. A. t. 58.

Evporia, εὐπορία, *promptitudo*, expeditio, facilitas operandi. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 1. Hinc εὐπόριστα dicuntur Medicis remedia vel *facile parabilia*, quæ apud singulos copiose in promptu sunt, Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. vel promptæ activitatis. Ita Gal. & Diosc. integros libellos περὶ εὐποριστῶν scripserunt, quos & alii recentiores sunt imitati.

Evroos, εὔροος, a quibusdam ita dictus *lapis Judaicus*, quasi *facile fluens*, quod urinam movere, & calculos frangere dicatur. Gorr. p. 160.

Evros, εὐρώς, significat *situm*, *mucorem*, humorem corruptum, & putrefactum. Legitur apud Vvillis de ferm. c. 8. ubi rationem illius corruptionis tradidit. Unde εὐρώδης, vel εὐρώεις, de eo dicitur, quod *mucoris* particeps est, ibid.

Evrus, εὖρος, ventus ab Oriente spirans, Gal. 5. M. M. 7. salutaris præ aliis. Dicitur & *Subsolanus*. Vide Dieter. n. 578. Commentum Paracelsicum de *Euro Microcosmico* hominis in Pyloro vide Parac. de Colica. *Euronotus* est ventus participans de plaga cœli Septentrionali, & Orientali.

Evrrhus, εὔρροος, εὔρους, *fluidus*, facile fluens. Dicitur de corporibus dispositis ad excretionem. Hipp. 2. aph. 9. Vide Diet. n. 358.

* Evrythmia, εὐρυθμία, vel dicitur de *pulsus concinnitate*, quod suum *rhythmum*, & ordinem ætati, naturæ, & temperamento proprium servat; & talis pulsus dicitur εὔρυθμος, a sanguinis homogenea fermentatione, & distributione æquabili dependens. Galen. l. 5. de diff. puls. c. 9. Alias & εὐρυθμία in genere dicitur de Chirurgica curandi ratione jucunda, cum Chirurgus composite, & expedite instrumentis utitur ad artem accommodatis. Hipp. l. de dec. orn. VII. 20. & 2. de iis, q. in med. t. 2. Jung. Lind. Ex. XVI. §. 2.

Evrychoria, εὐρυχωρία, *sinus*, spatium, cavitas interna. Gorr. *Capacitatem* reddidit, C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1167.

* Evsarcos, εὔσαρκος, *bene carnosum*, *quadratum* significat, sed tamen σύμμετρον, cujus carnosa moles non est impedimento in actionibus obeundis. Tale corpus nec gracile, nec minus crassum, sed medium inter hæc constituitur; Gal. l. 2. de tem. c. 9. & l. 3. de causs. puls. c. 11. Gal. comm. de sal. diæt. t. 5. Egregiam εὐσαρκίας descriptionem reperies apud Lind. Ex. XV. §. 109. Jung. Diet. n. 359. Legitur vocab. apud Hipp. 4. aph. 7. 5. aph. 21.

Evschemosyne, εὐσχημοσύνη, significat *decentem habitum* Medici, sive ornatum, cum artis suæ, quam sibi longo præceptionum usu confirmavit, dignitatem, & authoritatem morũ honestate, & probitate, omnisq; Philosophiæ, & melioris literaturæ utilis, & necessariæ cognitione veluti conditam exornat, neq; inde sibi

gratiam,

gratiam, existimationem, & celebritatem ap. alios conciliat. De hac integrum libellum scripsit Hip. περὶ εὐσχημοσύνης. Jung. Lind. Ex. II. §. 15. seqq.

EUSCHETOS, εὔσχετος, significat *bene retentum*, 3 p. Hipp. 3. de iis, quin med. t. 21.

* EUSEMIA, εὐσημείη, *bonam significationem*, sive bonorum signorum præsentiam significat. Legitur apud Hipp. l. 6. Ep. s. 2. t. 34. Hinc. εὔσημος κρίσις dicitur, quæ cum bonis signis a sua indicatoria die fuit indicata; ut quum undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ accessionem præcedit, insultus cum concussione pulsuum, Criticam commotionem. & sudores bonos citra horrenda pericula habuit. Gal. l. 1. de dieb. critic. c. 7.

EUSITIA, εὐσιτίη, bonum appetitum ad cibos, & *bonam cibationem* denotat. Inde εὔσιτοι dicuntur, qui cibi desiderio tenentur, & bono sunt ventriculo. Verbum est εὐσιτέω, *cibum appetentia capio*, cui opponitur ἀσιτέω, *aversor cibos*. Utrumq; legitur in Hipp. 2. aph. 41. 32. Vid. Diet. n. 360. εὔσιτος vero in Coac. t. 127.

EUSPLANCHNOS, εὔσπλαγχνος, dicitur is, *qui robustis est visceribus*. Hipp. l. 2. prorrh. XI. 6. XVII. 8.

EUSTALIA, εὐσταλίη, *decens*, ac succincta *dispositio*, ac constitutio *alicujus rei*, vel partis dicitur. Ita de genu legitur apud Hippocr. 4. de art. t. 64. & Adjectivum εὐσταλής, de membris corporis, 3. de fractur. t. 52. lib. de superfœt. V. 5. Adverb. εὐσταλέως, quoque non infrequens Hippocr. notat, decenter, succincte, *composite*, l. de dec. orn. XI. 13. l. de iis, q. in med. t. 16. l. 2. t. 14.

EUSTATHES, εὐσταθής, *stabilis*, constans, firmus. Tribuitur ab Hipp. anni temporibus, l. 3. Epid. sub finem status pestilentis, & morbis, 3. aph. 8. ubi & ἀκατάστατοι opponuntur, id est *inconstantes*. Item l. 2. Epid. s. I. 20. 21. Usurpari etiam potest de firma corporis constitutione sana, & de nutritione firma, ut ostendit Diet. n. 361.

*EUSTOMACHUS, εὐστόμαχος, i. e. stomacho, vel *ventriculo conveniens*, & utilis. Epitheton cibi ventriculo grati, apud Gal. l. 6. de tu. san. c. 9. fin.

EUSTAMIEUTOS, εὐταμίευτος, *facile parabilis*. Dicitur de extensione, quæ facile promitur, & reconditur. Hipp. 2. de art. t. 32.

* EUTHANASIA, εὐθανασία, uti Theologis notat beatam, & placidam mortem fidelium; ita in Medicina significat mortem facilem absq; gravioribus symptomatibus, v. g. convulsionibus. In qua significatione Octavium Cæsarem Augustum accepisse, autor est Sveton. in vit. Octav. c. 99.

EUTHENIA, εὐθηνίη, *vigor*, *exuberantia*, prospera valetudo, a verbo εὐθηνέω, prospere habeo, *bene valeo*, *exubero*, quo usus Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXII. 9. l. 6. Ep. s. 4. t. 26.

EUTHESIA, εὐθεσίη, exponitur a Galeno per *ingenitum corporis habitum*, quemadmodum & annus εὔθετος, vocatur, hoc est fertilis, & fœcundus, in Exeg. dict. Hipp. Proprie tamen, & stricte potius videtur significare partium corporis bonam collationem, & *situm optimum*. Hinc εὔθετα Hippocrati dicuntur, *quæ bene sunt collocata*, & disposita, 3. de iis, q. in med. t. 21. & verbum εὐθετίζω, de ossibus *bene collocatis*, 2. de fract. t. 65. & l. 1. de artic. t. 73. Transfertur etiam ad firmam, & bonam deligationem, & pleniorum collocationem, 1. de fract. t. 32. Metaphorice vero εὔθετοι, Hipp. dicuntur accommodati, opportuni, l. de dec. orn. II. 21 27.

EUTHYMIA, εὐθυμίη, dicitur *animi tranquillitas*, bonitas, lætitia, securitas, quæ in ægris etiam utilis ad excitandam spiritua scentiam. Meminit Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 15. l. 7. XLV. 1. ubi simul ἀθυμίη, *animi abjectio*, opponitur. Qui lætum hujusmodi animum habet, dicitur εὔθυμος.

EUTHYNTOS, εὐθυντός, dicitur de eo, *quod à curvo in rectum reduci potest*. Huic opponitur τὸ καμπύλον. Vide *Camptos*. Gorr. p. 160.

* EUTHYORIA, εὐθυωρίη, *Rectitudo*, rectus trames, recta via. Non est aliud quam directio quædam meatuum, per quos humorum deductiones fieri commode possunt. Hipp. alias peculiari nomine ἴξιν vocavit, de R. V. I. C. t. 29. (vide comm. Galen. ad h. l.) lib. de morb. mul. XXXIII. 12. & aliquoties in L. de fract. Vide Foes. Oecon. pag. 248. Etiam ἰθυωρίη legitur 3. de fractur. t. 31. Quamvis vero hæc *rectitudo*, & consensus partium κατ' ἴξιν quotidiana experientia confirmata sit, ejus tamen rationem reddere valde difficile, si non impossibile, fatente Linden. Med. Phys. lib. 2. cap. 15. §. 12. seqq. & §. 63. quamvis vero minime aberrasse nobis videatur Anton. Alvarez, *Rectitudinem* & directionem, dicens, in locorum communione, & fibrarum ratione consistere. Part. I. Conf. & Epistol. Medicin. depulf. 11. contra Salvium Sclanum p. m. 64.

* EUTHYPOROS, εὐθύπορος, *directus*, in rectum procedens. Epitheton tensionis, quando membrum fractum tenditur in directum. Gal. l. 6. M. M. c. 5.

EUTHYS, εὐθύς, *Rectus*. Dicitur & ἰθύς. Unde κατ' ἰθὺ, *e directo* legitur apud Hipp. 1. de iis, q. in med. t. 15.

* EUTOCOS, εὔτοκος, idem quod ἐπίτεκνος, *fœcundus*. Vide *Epitecnos*.

Eutolmia, εὐτολμία, est affectus animi sanitatem conservando, aut recuperando adjuvans, qui dicitur *Confidentia*, sive animi concitatio, cum ad adipiscendum magnum aliquod bonum, aut depellendum malum animus movetur. Martin. Akakia in Gal. art. parv. 113. & 124. Opponitur huic ἀτολμία, *diffidentia*, *animi dejectio*.

Eutonos, εὔτονος, *valens*, firmus, robustus. Præsertim dicitur de corpore, ejusque membris solidis, debitum tonum, vel tenorem obtinentibus. Hipp. 5. aph. 17. Usurpavit etiam de Exercitio valido absque celeritate. Gal. l. 2. de san. tuend. c. 9. Lind. Ex. X. §. 110. ita scripsit. Græci εὐτονία vocant, cui unus velut, & perpetuus tenor, atque constantia virtutis, ac mollitudinis est.

Eutrapelia, εὐτραπελία, significat *comitatem*, affabilitatem, & debitam facilitatem, quam requirit in Medico Hipp. de dec. orn. VII. 2. ubi αὐστηρὸν, *austeritas*, n. 3. opponitur.

* Eutrophia, εὐτροφία, i. e. *bona*, *& uberior nutritio*. Gal. l. 3. de san. tu. c. 8. Opponitur huic ὀλιγοτροφία, *parcior nutritio*. Ibid.

Eutropos, εὔτροπος, *variabilis*, facile mutabilis. Hoc vocabulo veteres ambigua significatione usos esse, partim in bona, partim in mala, testatur Galenus, cap. 3. in prorrh. t. 6.

Eutychia, εὐτυχία, *felicitatem*, fortunam bonam significat, qua quandoq; gaudent imperitiores Medici. Hipp. de arte V. 8. Opponitur, ἡ ἀτυχία, *fortuna adversa*.

Evulsio, ἀποτιλμὸς, ἐκτιλμὸς, τιλμὸς, a verbo ἀποτίλλω, *evello*, cujus meminit Hipp. 1. progn. t. 23.

Exacerbatio, παροξυσμὸς. Vide *Paroxysmus*.

Exactus, ἀκριβὴς, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hipp. l. 3. de artic. t. 60. Vide Gal. com. ad h. l. &c. 1. de fract. t. 45. *Exactior* usus legitur apud Scrib. L. n. 97. ubi tamen Rhodius in Lex. notat, cultioribus Latinis non esse vocem adeo puram, Martiali vero, & Plinio Juniori non displicuisse.

Exæireymenos, ἐξαειρόμενος, *elevatus*, assurgens. Dicitur de tumoribus p. n. ap. Hipp. de fract. t. 72. & verbum ἐξαείρομαι, *attollor*, t. 64.

Exæmos, ἔξαιμος, *exanguis*, idem quod λείφαιμος, defectus sanguinis ob multam profusionem. Unde verbum ἐξαιμάσσομαι, sanguinor. Lind. Ex. XIII. §. 462. seqq.

Exærumæ, ἐξαερῦμαι, significat *perflari*, ab aere perspirari. Legitur in Hipp. de nat. puer. XXXI. 5. quod male Scapula reddidit evanesco, contra sensum.

Exæsios, ἐξαίσιος, significat *immoderatum*, ingens, excedens. Hipp. l. 7. Epid. XLVII. 19.

Exæthriazomenos, ἐξαιθριαζόμενος, *acri libero*, vel sub dio *expositus*. Hipp. l. 2. Epid. sect. III. 9.

Exaliptes, ἐξαλείπτης, ἐξαλίπτης, idem quid *Alipta*, unitor. Vide *Alipta*.

Exalma, *Exalsis*, ἔξαλμα, ἔξαλσις, i. e. saltus, *Exultus*, in specie de vertebrarum e suo loco eruptione, aut expulsione dicitur. Hipp. 3. de art. t. 45. 46. a verbo ἐξάλλομαι, *exilio*, Ibid.

Exaltatio, Gr. dici potest μετεωρισμὸς, terminus est Spagyricus, denotatque *Sublimationem*. Vel est operatio, qua res affectionibus mutata ad altiorem substantiæ, & virtutis dignitatem perducitur. Estq; duplex: *Maturatio*, quæ nihil aliud est, quam exaltatio e rudi cruditate ad maturum, & perfectum; cujus species quatuor sunt; *Digestio*, *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*, de quibus suis vide locis. De *Gradatione* vide etiam suo loco. Vel *Exaltatio* ita describitur, quod sit subtiliatio μικροχρονική, res sensim dissolvendo in puriorem, ac majorem virtutis suæ gradum transponens; & fit *Circulatione*, aut *Ablutione*. Hæc Rul. & Johns. Vide & Georg. Replei Axiomata Philosoph. XII. Portarum in Th. Ch. Vol. II. Jos. Quercetani responsionem ad Jac. Aubertum, Ib. nec non Libav. Apoc. Hermet. part. poster. Notabilia, & Porta X. de Exaltatione in Tom. II. p. 433. seqq. *Exaltatio Aquæ* dicitur ipse Lapis Philos. apud Lagn. Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Examliosis, *Examblema*, ἐξαμβλωσις, ἐξάμβλωμα, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Examen, ἐξέτασις, ἐξετασμὸς, significat *accuratam pervestigationem alicujus rei*. Ita dicitur *Examen*, *Examinatio* alimentorum, medicamentorum, ægrorum, membrorum, &c. *Examen* Vitrioli legitur in Her. Dorneo Geneal. miner. c. 15.

* Exanastomosis, ἐξαναστόμωσις, idem quod ἀναστόμωσις, *osculorum in vasis apertio*. Vide *Anostomosis*.

Exanastrophe, ἐξαναστροφὴ, *Reconvalescentia*, & verbum ἐξαναστρέφω, *Reconvalesco*, significat. Diet. n. 298.

Exanemumæ, ἐξανεμοῦμαι, flatu, vel *vento distendor*, elevor. Hipp. l. 1. de morb. mul. LII. 1. & de nat. mul. LXIV. 1.

Exangizo, ἐξαγγίζω, *Exhaurio*, evacuo. Hipp. l. de vet. med. XL. 9.

* Exanguis, ἔξαιμος. Vide *Examos*. *Exangues* quoque corporis partes dicuntur ossa, cartilagines; quæ humore naturæ suæ analogo aluntur lentore, & albedine prædito. Gal. c. 3. de art. t. 65.

Exanimatio, duplicem admittit significationem 1. Denotat veram *mortem*; & ita idem est, quod θάνατος. Quo sensu legitur ap. Scrib. n. 196. 2. apparentem saltem mortem; & ita coincidit cum *Animi deliquio*. Gr. dicitur ἀψυχία, ἐκψυχία, ἔκλυσις. Vide *Apsychia*, *Eclysis*, *Ecpsychia*.

Exantes, ἐξάντης, i. e. *sanus*, incolumis, q. ἔξω τῆς ἄτης, *extra noxam*. Legitur in Hipp. l. 1. de morb. X. 56. l. 3. III. 11. l. 5. Epid. XIX 1. l. 1. de morb. mul. LXIX. 4.

† Exanthemata, metaphorice a gemmis arborum Joan. Bapt. Susius de sect. in Variol. & morbillis, c. 1. q. 1.

* Exanthema, ἐξάνθημα, item ἐξάνθισμα, in genere denotat omnem *efflorescentiam*, aut eruptionem præternaturalem in cute, sive cum aliqua solutione continui fuerit, ut sunt Pustulæ, Papulæ, Variolæ, quo etiam pertinent alia nomina, *Ecbrasmata*, *Eczesmata*, &c. Sive absque soluta continuitate colorem saltem cutis mutatum, sive maculas cutaneas. Quo pertinent *Morbilli*, *Petechiæ*, *Maculæ Scorbuticæ*, *Hepaticæ*, *Lentigines*, &c. Vide Galen. comm. ad l. 6. aph. 9. Hipp. Dieter. n. 299. Foes. Oec. p. 213. seqq. Verbum est ἐξανθέω, *effloresco*, erumpo. Quod etiam Hipp. de ulceribus usurpavit, l. de morb. sacr. VII. 8.

Exaplosis, ἐξάπλωσις. Vide *Synneusis*.

Exapsis, ἔξαψις, *accensionem*, inflammationem significat. Usurpatur de alimentorum corruptione, quando in ventriculo succeduntur, & æstuosi fiunt; quem effectum caseo tribuit Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 91. Provenit vero hoc a fermentis chylificantis nidorosa, & salina sulphurea qualitate vitiosa.

Exaragma, ἐξάραγμα, idem quod σύντριμμα significare vult Gal. *collisionem*, *confractionem*, in Exeg. dict. Hipp.

Exarchiatros, ἐξαρχίατρος, dubium est, quid proprie significet. C. Hofm. inclinat in hanc significationem, quod *Exarchiatri* sint Comites Archiatrorum, qui præsunt Collegio Medico, l. 5. Var. Lect. c. 28. Quemadmodum & ἐξίατρος denotat talem Medicum, qui præ aliis artis sibi insignem peritiam paravit, d. l. c. 26.

Exarma, ἔξαρμα, idem quod ἔπαρμα, *tumor elatus*. Hipp. l. 4. Epid. XX. 14.

Exarsio, significat intemperiem valde calidam absque tumore, a sanguinis exæstuatione, & nimia effervescentia inductam, & quidem cum siccitate, qualis in febribus hecticis reperitur. Fallop. de Tumor. p. n. cap. 3. Tom. I. p. 621.

Exartema, ἐξάρτημα, idem quod *amuletum*, *periaptum*, ligatur, ubi plerumque superstitiosa, aut vana, aut magica coincidunt. Rob. Keuch. in proleg. ad Q. Seren. p. 54.

* Exarthrema, ἐξάρθρημα, ἐξάρθρωμα, ἐξάρθρωσις, *Luxatio* dicitur, & quidem totalis, quando totus articulus a sua sede naturali excidit. Gal. l. 2. M. M. c. 2. Dicitur & ἔκπτωσις, & ἔκπτωμα. Vide *Ecptoma*. *Luxatio* vero parva vocatur παράρθρημα. Vide *Luxatio*.

Exarthros, ἔξαρθρος. Hipp. dicitur quasi *Exarticulatus*, cui articuli natura prominent, & exerti sunt, 1. de art. t. 35. Gal. in comm ad h. l. quamvis & æger, cui membrum luxatum est, ἔξαρθρος dici possit.

* Exarticulatio, ἐξάρθρωσις. Vide *Exarthrema*.

Exasperatio, ἀποτράχυνσις, ἐκτράχυνσις, τραχύτης, idem quod *Asperitas*. Vide *Asperitas*. Dicitur vel de morbo in superficie, quando partis alicujus superficies supernaturaliter inæqualis fit, quæ levis esse debeat. Dogm. Med. Gen. l. 2. cap. 4. dogm. 5. Et in hac significatione legitur ap. Scrib. L n. 72. & 222. Ita fauces *exasperatæ*, &c. vel de remedio, quo nimium lævigata exasperantur, Hipp. 6. Epid. s. 2. t. 4 & Gal. in comm. Talia medicamenta dicuntur τραχύνοντα, *Exasperantia*, qualia sunt acria, acida, & adstringentia. Gal. c. 1. de R. V. I. A. tit. 18. *Exasperare*, etiam sæpe a Medicis usurpatur pro *Exacerbare*, quando v. g. dolor dicitur *Exasperari*, h. e. augeri, exacerbari.

Exarysis, ἐξάρυσις, *Exhaustionem* significat, idem quod ἀπάντλησις, vel ἐξάντλησις. Gorr. p. 144. Derivatur a verbo ἐξαρύω, quo sæpe usus Hipp. l. de loc. in Hom. XL. 12.

Excalefactio, idem quod *Calefactio*, θερμότης, vel θέρμανσις.

Excandescentia, ὀξυθυμία, dicitur species *Iræ* celerioris, quando quis levi etiam de caussa ad iracundiam commovetur. *Præceps ira* quoque vocatur, & consistit in spirituum vitalium, & animalium præpopera accensione, & agitatione, sanguinisque præsertim circa præcordia æstu, & ebullitione ad habitum corporis quoque diffusa. Pertinet igitur inter affectus, & pathemata animi, quæ medio modo sese habent, ita ut quandoque caussa morbifica esse possit, Gal. l. 3. de diffic. respir. c. 10. quandoque vero remedium præbeat pro calore excitando. Hipp. l. 2. Epid. s. IV. 26. Qui ad hujusmodi iram proclives sunt, appellantur ὀξύθυμοι, Gal. c. 2. in Epid. t. 78. Vide Foes. Oec. p. 457.

Excantatoria, est species *Magiæ præstigiosæ*, & diabolicæ, quæ & *Incantatoria* vocatur, de qua vide Libav. Tom. IV. Oper. p. 29.

Excastratus, idem quod *Castratus*. Vide supra. Scrib. L. n. 9. Rhod. in Lex. Scrib.

* Excavatio, λόρδωσις. Vide *Lordosis*. Alias in genere *excavatum*, idem quod *Cavatum*. Vide *Cavatus*.

Exceptio, dicitur de medicamentis siccis, quando incorporantur liquore quodam. Ita pulveres, & species Theriacam ingredientes dicuntur *excipi* melle; & simile quid etiam fieri solet in syrupis compositis, ubi sicca saccaro *excipiuntur*.

Excerebratus, ἀνεγκέφαλος, tropice dicitur insipiens, *amens*. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Excernicullum, vocant haud raro recentiores Medici partes excretioni alicujus humoris dicatas. Ita Capsulas renales atrabilares Petruccius vocavit *excerniculum*, & receptaculum atræ bilis, Spicil. Anat. p. 72.

Excerptum, ἐκλογή. Vide *Ecloge*.

* Excidentia, ἔκπτωσις. Vide *Ecptosis*.

Excipulum, dicitur vasculum vitreum, quo excipitur liquor e retorta, vel alembici rostro destillans. Occurrit apud Paræum Chirur. l. 26. c. 5. & 9.

Excisio, ἐκκοπὴ, ἐκτομή. Vide *Eccope*.

Exclamatio, βοὴ, idem quod *Clamor*. Vide supra suo loco.

Excoctio, ἑφθότης, est species *elixationis*, vel *Colliquationis*, quæ fit ob nimiam humiditatem, non autem siccitatem, ut fit in carnibus elixis, quæ nimia redundante humiditate *excoctæ*, & exactæ sunt. Et tribuitur metaphorice corpori, quod per nimium somnum, veluti per quandam elixationem, dissolvitur, 4. de R. V. I. A. t. 55. Gal. in comm. *Excoctio*, & *Excoctior* dicitur de liquatione metallorum crudorum, vulgo *Schmelben*. Rul.

Excoecatio, idem quod *Cæcitas*.

Excoriatio, δάρσις. Vide *Darsis*. *Excoriatorius*. Vide *Ecdorius*.

Excors, ἀκάρδιος, idem quod *Secors*, quasi sine corde: Epitheton tropicum meticulosi. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Excorticatio, λέπισμα, idem quod *Decorticatio*, i. e. *Corticis* exterioris detractio, usitata v. g. in 4. seminibus frigidis majoribus. Schr. l. 1. c. 14. Fr. Hofm. in cl. p. 28.

* Excrementum, *Excretum*, *Excernendum*, item haud raro abstractive *Excretio*, Gr. περίττωμα, διαχώρημα. Vide *Diachorema*. In genere notat omne id, quod in corpore alendo nec confici, nec assimilari potuit. Cumque corpori non adnascatur, nec adcrescat, propterea per ipsius laxiora intus spatia supervacaneum errat. Galen. lib. 1. de san. tu. cap. 3. Vel *Excrementum* generaliter est omne superfluum per naturam ejectum. Ruland. Accuratius vero ita describi possunt. *Excrementa*, quod sint ea, quæ vel ex opificis instituto, vel propter copiam, vel propter degenerem conditionem ex corpore secerni, & eiici postulant. Unde fluit quoque divisio *Excrementa naturalia*, sive sec. naturam, & *Præternaturalia*. Utrorumque Catalogum vide in nostris Dogm. med. Gen. Part. I. cap. 9. & Part. II. cap. 11. Jung. Dieterich. num. 205. 206. Notanda quoque distinctio in *liquida*, & *solida*. Linden. Ex. XI. §. 108. Dividuntur & in *Excrementa* primæ, secundæ, & tertiæ coctionis, Dieterich. & plerique Institutionistæ. Maculas in Astris, & Ignes cadentes, & similia Meteora ignita *Excrementa* vocasse Parac. patet ex tract. 1. de pestilitate, & confirmat Libav. T. IV. Oper. pag. 147.

Ecrescentia, ὑπερσάρκωσις, σαρκοφυΐα, *caro excrescens*, luxurians: est species morbi in numero excedente, quando massa quædam carnosa p. naturaliter parti alicui accrescit, ex luxuriante succo nutritio, aut per solutionem continui aberrante; quo pertinent σύκωσις, *ficus*, *polypus*, *unguis in oculo*, &c. Σαρκοφυΐας meminit Hipp. 3. de fract. t. 45. quamvis mihi videatur potius significare regenerationem carnis deperditæ necessariam, non superfluam. ὑπερσάρκωσις vocatur a Gal. l. 3. M. M. c. 6. & ulcus, cum excrescentia carnis dicitur ὑπέρσαρκον, l. 2. M. M. c. 2. Vid. & Scribon. num. 37. & 228. Verrucas, similesque *Excrescentias* collecto in conum lumine Lunæ per vitrum superradiatas, donec frigus intro senserint, sponte deinceps evanescere, scripsit Helmont. tr. Formar. Ort. n. 55.

Excretio, διαχώρησις, vel sumitur proprie pro ipsa actione excernenda rejiciendi, estque Naturæ munus. Linden. Exerc. XIII. §. 258. Vel quod frequentius, pro *Excremento* ipso actionem excretoriam præsupponente. Vide *Excrementum*.

Excussio, quibusdam recentioribus significat existentiam caussæ morbificæ extra partem affectam: v. g. in palpitatione cordis caussa morbifica est vel ab intra, & circa Cor, & dicitur ab *Oppressione*, vel aliunde est, & dicitur ab *excussione*. Bonett. Anat. Pract. L. 2. s. 8. Obs. 31. in not. p. 655.

Excussus, Ital. *Scrollato*, dicitur, quando quid madefactum iterum in aere agitatur, ut superflua humiditas adhærens separetur, ne medicamentum, cui intingitur, nimis adhæreat. Scrib. L. n. 10. Vide Rhod. in not.

* Excutatio, ἐκβύρσωμα, Vide *Ecbyrsoma*.

Exechebronchos, ἐξεχέβρογχος, *gutturosus* dicitur, qui guttur in anteriorem partem prominens habet. Hipp. 3. de art. t. 8.

Exeche-

EXECHEGLUTOS, ἐξεχέγλυτος, vocatur, qui prominentes habet nates, q. d. *Cluneminulus*, quales sunt, quibus utrumque femur in exteriorem partem luxatum est. Hippocr. d. l. t. 95.

EXEDENS, ἐσθιόμενος. Vide *Esthiomenos*.

EXEGESIS, ἐξήγησις. est obscura orationis *explicatio*. Gal. l. 2. de diff. resp. c. 1. & comm. 2. in 1. Epid. t. 56. Medico quoque necessaria, & utilis. Dicitur & *Explanatio*.

EXELASIS, ἐξέλασις. Vide *Explosio*.

EXELCOSIS, ἐξέλκωσις, i. e. *Exulceratio*. Leg. ap. Molch. de morb. mul. c. 135.

* EXECLYSMUS, ἐξεκλυσμὸς, est ossis, vel ossium deductio a superficie in profundum. Gal. in def. med. fin.

EXEMPLUM, παράδειγμα, quid significet, notum. Horum observationes Medico maxime necessarias esse, docet Gal. l. 9. M. M. cap. 4. in princ. & l. 2. de causs. puls. c. 13.

EXENTERIZO, ἐξεντερίζω. Vide *Emedullo*.

EXENTHROPISMENOS, ἐξανθρωπισμένος, ab ἐξανθρωπίζω, i. e. *ad hominis usum*, & *naturam accommodatus*. Legitur apud Hipp. l. de octim. partu III. 26.

EXERAMA, ἐξέραμα, *vomitum*, vel materiam vomitu rejectam significat, a verbo ἐξεράω, *vomitu reiicio*, quo usus Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 16. Significat etiam *Exhaurio*, lib. 2. de morb. LIX. 28.

* EXERCITATIO, ἄσκησις, *Exercitium*, ἄσκημα, γυμνάσιον, Dicitur de Corpore, & Animo. Utraque necessaria scitu in Medicina, & utilis. Interdum etiam per abusum noxia. *Exercitatio* corporis consistit in motu locali corporis, & membrorum validiori. Cujus varias esse differentias, docuit Fr. Valleriola l. 2. LL. CC. c. 10. Vide Dogm. Nostra Medic. Gen. P. V. c. 5. Dogm. 2. & dividi possunt in Serias, & Ludricas. Illæ *Laborum*, hæ *Ludorum* nomine venire solent. Quid sit *Exercitatio* sanitatis, ἄσκησις ὑγιής, docet Hipp. l. 6. Epid. sect. 4. t. 22. Quando *Exercitatio* salubris, vel insalubris sit, monstrat Galen. Art. Medic. cap. 85. *Exercitatio* acuta, cujus celeres sunt motus, γυμνάσιον ὀξὺ, corpus extenuat, contraria crassum reddit, multa corpus siccat, mediocris obesum præstat, l. 5. de san. tu. cap. 3. *Mentis exercitatio* dicitur, quando animus excercetur in artis alicujus studio cum assiduitate, & cura. Hipp. etiam vocat τέχνην, item χειροτεχνίην, usum artis Præceptorum, l. Præcept. X. 16. 18. Hanc quoque inculcavit, ceu necessariam Galen. l. 2. de I. A. cap. 1. ubi tres modos proposuit; quorum primus versatur circa corporis partes, & membra; secundus circa caussas, & dispositiones; tertius circa accidentia, & symptomata. Videantur plura loca, si placet, in Th. Mundellæ, aliisq; Author.

EXERCHOMAI, ἐξέρχομαι, *abeo*, recedo; & usurpatur aliquoties de morbo, apud Hipp. l. 2. de morb. XIII. 23. LXVII. 23. l. de int. aff. XLIX. 17. LI. 50. LIII. 17.

EXERRHOSIS, ἐξέῤῥωσις, ἐξέρυσις, ἐξερέρδωσις, idem quod ἀποῤῥοὴ, *effluxus*, *effluvium*. Legitur in Hipp. l. 6. Epid. s. 6. t. 27.

EXERYTHROS, ἐξέρυθρος, significat *prærubrū*, sive valde rubrum. Alii de rubore extrinseco exponunt. Utrumque verum esse potest, pro diversitate subjecti, de quo dicitur, licet prior significatio sit usitatior. Usurpatur vero apud Hipp. de oculis, c. 3. l. 1. prorrh. t. 45. de excrementis, & urinis, d. l. t. 35. & s. 13. Coac. t. 569. Vide Foes. p. 217.

EXESUS, διαβεβρωμένος, idem quod *Corrosus*, corruptus, σαπρὸς, dicitur de dentibus, ap. Scrib. L. n. 53. 95.

EXESTIÆ, ἐξεσίαι dicuntur eminentiæ, *extantia fila in linteis*, quæ interdum dedita opera, interdum etiam temere fiunt. Et meminit hujus vocabuli Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 26. Mendose legitur a Gal. & Erotiano ἐξάσις, vel ἐξασίας.

EXESTRIASMENOS, ἐξηθρισμένος, i. e. *colatus*, percolatus. Galen. in Exeg. dict. Hipp.

EXEVCRINEO, ἐξευκρινέω significat Hipp. *compto*, distincte, & convenienter compono; diciturque de ossibus rite in naturalem sedem restituentis, 2. de fract. t. 62.

EXEVNUCHIZO, ἐξευνουχίζω, significat *castro*. Vide *Castratus*.

† EXFOLIANTIA MEDICAMENTA, idem quod desquamantia. Varand. de Indic. l. 2. c. 9.

EXFOLIATIUM. Vide *Desquamatorium*.

EXALATIO, ἀναθυμίασις, dicitur, & *Evaporatio*. Græce etiam πνεῦμα vocatur, uti patet ex Dieterich. n. 697. quia nihil aliud est, quam aer, vel spiritus per calorem in aerem e corporibus mixtis elevatus, & discedens. Tres *exhalationum* species constituit Galen. l. de causs. morb. cap. 3. *fuliginosam*, *vaporosam*, & *fumosam*, quamvis alibi etiam *flatuosæ* meminerit, com. 5. in 6. Epid. t. 15. Verum nimis stricte usurpavit vocabulum *exhalationis* de excrementitiis, & præternaturalibus; cum tamen revera etiam ipse calor noster vitalis, & Flammula, sive Biolychnium nihil aliud sit, quam *exhalatio spirituosa* ignea; quemadmodum hoc jam olim in publica quadam Disp. de Ferment. sanguinis defendere non dubitavi, & suo calculo Charlton. in Oec. Anim. Ex. I. Aliiq. comprobarunt. *Exhalatio* quoque *Artificialis*, vel Chymica datur, cum spiritus sicci per calorem in aerem elevati discedunt. Et fit potissimum

simum in siccis tritis, positisque super tabulis ferreis, vel catinis plani fundi, vel etiam clibanorum pavimentis: Igni succenso, vel circum supra ve adhibito torrentur, donec halitus sint absumpti, ut in venis metallicis evenit. Ruland. & Johns. *Exhalata* naturalia in universum fæcem post se relinquere tam in vivis, quam inanimatis, excepto sanguine, vult Helm. tr. Blas hum. n. 34. Verum adhuc dubitatur de assertionis hujus veritate.

Exhaustio, ἐξάρυσις. Vide *Exarysis*.

Exhibitio, πάρεξις, dicitur Hippocrati quando æger se Medico exhibet, & sistit, ad dignoscendum, & curandum, 3. de iis, quæ in med. t. 19. vide Galen. in comm. ad h. l. Ita & verbum παρέχω, exhibeo, hac significatione sumitur, l. de int. aff. XXXVII. 13. Sed & de Medici officio dicitur, quod & reciproce sese ægro *exhibere* debeat expeditum, 1. aph. 1. Vide Diet. n. 654.

Exiatros, ἐξίατρος. Vide *Exarchiatros*.

Exinanitio, κένωσις. Vide *Cenosis*.

* Exipoticos, ἐξιπωτικὸς, epitheton aliquod medicamentorum *digerentium*, aut præparantium, quod Galen. coincidere existimat eum ἐπισπαστικοῖς, vel attrahentibus, l. 6. de C. M. P. G. cap. 9. Enimvero major emphasis latet in hoc vocabulo ἐξιπωτικὸν, ad hodierna principia faciens, quatenus modum tacite exprimit, per quem operantur: Nimirum segregando excrementitias portiones ab utilibus, & in organis, visceribusque colatoriis veluti exprimendo, & ad excretionem ita disponendo; de quo modo plura legantur in disp. nostr. de Purg. modo, ac viis ad alvum annexa Remoris Purgationis, §. 43. seqq.

Exischios, ἐξίσχιος, dicitur specialiter *Os femoris luxatum* ex acetabulo *Ischii*, vel coxæ, item *Coxa luxata*. Unde & illi homines, quibus nates rotundæ extant, & coxa eminet, ἐξίσχιοι vocantur, quos paulo superius ἐξεχεγλούτους diximus. Vid. Hipp. Mochlic. XI. 10. XXIV. 10. & 3. de art. t. 103.

Exischon, ἐξίσχων, id est *prominens*, tumidus, extans, cui opponitur ἔγκοιλος, *incavatus*. Dicitur utrumque de oculis, 1. progn. t. 10.

Existimativa *Virtus*, vocatur species animæ sensitivæ exaltata, ultra *Imaginativam*, qua animal judicat, quod lupus est inimicus, & proles dilecta. Accedit proxime ad rationalem. Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 1. c. 5.

Exitelos, ἐξίτηλος, significat evanidum exolescens, *exile*, diciturque de alimentis nullum incrementum conferentibus. Hippoc. de alim. l. 7. Prædicatur etiam de defectu aliquo naturæ minori, Præcept. IX. 10.

Exitialis, *Exitium*, ὄλεθρος, ὀλέθριος, idem quod *Perniciosus*, *Pernicies*. Dicitur de eventu morbi funesto, & signis eundem indicantibus.

Exitura, generaliter est omne *Apostema*, quod saniem eiicit. Ruland. Vvalther. in Sylv. Medic. pag. 10. Latine etiam *Abscessus suppuratus* dici potest. Sæpe legitur hoc vocab. in Avicenna, idem significans, quod *Abscessus*, quando materia colligitur in tumorem calidum, lib. 4. fen. 4. tract. 1. cap. 20. seqq. Jung. Forest. lib. 1. Observ. Chirurg. 1. Schol. Paracelsus vero latius extendit, *exituram* dicens, quod omne excrementum alias naturale quidem, sed corruptum fit *exitura*; v. g. mucus purulentus, urina putrescens, sudor, & stercus putrescens. Pus in auribus ipsi dicuntur *exituræ*, lib. de Ulceribus, & Apostem. suppur. c. 59.

Exitus, ἔξοδος, διέξοδος. Vide *Diexodos*. Scrib. L. n. 192. Sumitur etiam aliquando pro *eventu* morbi.

Exmiraldus, vocatur *Lapis* quidam *Factitius*, aut *Nativus*; cujus compositio, vel generatio satis obscure describitur a Lullio Tract. Animæ transmut. Theat. Chym. Vol. IV. p. 190.

Exo, *Exothen*, ἔξω, ἔξωθεν, particula usitata Hippocr. in genere significans *externe*. Juncta vero cum articulo τὰ, vel significat *partes corporis externas*, & remotiores a corde, ceu fonte caloris, ut sunt manus, pedes, nasus, aures, labia, & aliquando tota cutis, uti patet ex 4. aphor. 48. collato cum 2. progn. t. 4. Videatur Linden. Medic. Physiol. lib. 2. c. 15. §. 11. Vel denotat *caussas externas* remotiores concurrentes in sanitatis, vel morborum generatione. Quo pertinet 1. aphor. 1. Jung. Dieterich. num. 306. Aliquando simpliciter positum ἔξω, *foras*, notat *locum exteriorem*, quo vergit materia morbifica salutariter, 6. aph. 37. & 1. prognost. t. 40. Huic opponitur εἴσω, *intus*.

Exochas, *Exoche*, ἐξοχάς, ἐξοχὴ, dicitur in *ano* genitum *tuberculum*, quod callum nondum contraxit. Si namque jam contraxit κονδύλωμα vocatur, p. 146.

Exoculatio, ἐξομμάτωσις, dicitur vel *totalis oculi ablatio*, vel *virtualis ejusdem privatio*. C. Hofm. V. L. tr. 4. c. 39.

Exodos, ἔξοδος, *Exitus*. Vide *Diexodos*.

Exolcysmos, ἐξολκυσμὸς, idem quod *Exelcysmos*. Vide p. superius.

* Exomphalos, ἐξόμφαλος substantive, & adjective accipitur. Substantive significat *umbilici prominentiam*, quæ variis de causis fit. Gal. def. med. Hinc *Herniæ umbilicalis* species com-

complectitur. Adjective notat *homines tali umbilici prominentia laborantes*, sive rupto omento, aut peritonæo, aut procidente intestino, vel laxatis musculis transversis, sive carne subnata, sive sanguine, aut alio humore ibidem collecto. Gal. l. de tum. p. n. c. 15.

EXONCOMA, ἐξόγκωμα, vocatur magnus, & valde prominens tumor, Latin. *Protuberantia*; & usurpatur a Gal. de protuberante vertebra post luxationem, l. 4. de L. A. c. 3.

EXONEIROSIS, ἐξονείρωσις, *pollutio nocturna*, sive seminis in somnio excretio. Est species *Gonorrhææ*. De hac voce, & verbo ἐξονειρώττω lege Lind. Ex. XV. §. 35. seqq. fere per totum. Vide infra *Gonorrhæa*.

EXOPTHALMIA, ἐξοφθαλμία, dicitur *Oculi totius prominentia* extra suam orbitam, qualem ex hypocondriaca obstructione cum insigni tumore conjunctam obortam notavit Bonettus Med. Sept. l. 1. s. 22. c. 64. p. 260.

EXOPTOS, ἔξοπτος, percoctus, *excoctus*. Hipp. l. 7. Epid. LV. 15. Vide *Biscoctus*.

EXORCISMUS, ἐξορκισμὸς, *Adjurationem* significat, & quidem magicam, qua dæmonia, quæ homines obsidebant, & morbis affligebant, profligantur. Cujus inventio Salomoni accepta refertur, teste Langio l. 1. ep. 34. *Exorcista* est superstitiosus artifex, qui manes, ac spiritus adjurationibus evocat, ac apparere facit. Rul. Cur vero *Exorcistarum* verba non semper operentur, vide apud Helm. tr. de magnet. vuln. cur. n. 172.

(†) EXORESCENTIA febr. exacerbatio. Petrus Merenda de rat. evac. l. 2.

EXORNATORIUS, κοσμητικὸς, κομμωτικὸς. Vide *Commoticus*. *Cosmeticus*.

* EXOSIS, ἔξωσις, *Expulsionem* significat. Hipp. 3. de art. t. 45. a verbo ἐξωθεῖν, *expellere*, quod legitur l. 6. Epi. s. 2. t. 2. quod idem est, quod ἐκκενοῦν, *evacuare*. Galen. in comm.

EXOSSIS, *Exos*, epitheton piscis *Husonis Ichthyocolla*, ita dicti, quod ossibus, & spinis careat: Vide Schroder. lib. 5. cl. 3. num. 81. Aldrovand. lib. 4. de pisc. cap. 11. & lib. 5. cap. 4. Hi rudo quoque *exos* dicitur, teste R. Keuchen. ad Seren. p. 233.

* EXOSTOSIS, ἐξόστωσις, Lat. *Exossatio*, *ossis Eminentia*, & extuberatio, quacunque corporis parte præter naturam contigerit. Peculiari tamen nomine ossium tubera, quæ in genis contingunt, συντετηγμοὶ dicuntur. Non dubium est, hujus tumoris, qui præter naturam est, materiam crassam esse, & melancholicam. Sunt autem hujusmodi tumores Gallico morbo laborantibus familiares. Hæc Gorr. p. 145. & Castell. ex Gal. l. de tum. p. n. c. 14. Meminit c. l. 14. M. M. c. 7.

EXOTHEN, ἔξωθεν. Vide *Exo*.

EXOTICUS, ἐξωτικὸς, *extraneus*, peregrinus. Remedia *exotica* dicuntur, quæ aliunde e peregrinis terris transferuntur; & horum usum non semper præferendum esse domesticis, judicat Schrod. l. 1. c. 13. & Fr. Hofm. in clav. ad h. l. p. 26.

* EXPANSUS, ἐκπεπταμένος. Vide *Ecpeptamenos*.

EXPEDITIO, εὐπορία, idem quod *promptitudo*, facilitas in operationibus Medicis, & Chirurgicis. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 1. Vide *Euporia*. *Expeditus* pro *Liberatus*, aut curatus, legitur apud Scrib. L. n. 171.

EXPERGEFACTIO, ἐγρήγορσις. Vide *Egregorsis*.

* EXPERIENTIA, πεῖρα, ἐμπειρία. Vide *Empeiria*.

EXPERIMENTUM, vocatur remedium, quod per experientiam innotuit; quamvis ratio virtutis nondum satis perspecta. Parac. vocat *experimentum ad sortem*, & sine scientia, Labyr. Medic. c. 6. Alias etiam sæpe sumitur pro ipsa *experientia*. Vide Diet. n. 665. Quod sæpe etiam *experimenta* fallant, testis est magistra stultorum *experientia*.

EXPERIMENTATOR, dicitur Paracelso, qui utitur remediis sine scientia ad sortem, Paragran. tr. 1. de Philosoph. tr. 3. de Epilepsia, l. 1. de mor. Podagric.

EXPLANATIO, ἐξήγησις, idem quod *explicatio*. Vide *Exegesis*.

EXPLANATIO, ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*. Legitur apud Ingrass. comm. in Galen. lib. de ossib. p. 22.

EXPLETIO, πλήρωσις, πλησμονὴ, idem quod *Repletio*, *Impletio*.

EXPLOSIO, ἔξέλασις, ἐξέλαυσις, ἐκπυρσισμὸς hodieque terminus est receptissimus, quo exprimitur impetus ille, quem præstat pulvis Pyrius, Aurum fulminans, & similes mixturæ Nitro-sulphureæ, dum igni admoventur. Postea tropice applicatur ad spiritus animales, dum motum animalem, sive localem efficiunt in statu sec. & præter nat. ex hypothesi Vuillisii de ferment. c. 10. & Patholog. cerebr. c. 1. 2. alibique.

EXPLORATIO, quid significet, ex aliis Lexicis jam notum esse debet. Refertur autem in foro Medico inter Chirurgicas operationes, denotans modum per instrumenta inquirendi in affectus attributa, v. g. profunditatem, cuniculos, &c. Blas. Medic. Univ. pag. 38. *Exploratoria* instrumenta lege apud eund. d. l. pag. 71.

EXPOSITIO, ἔκθεσις, idem quod ἐξήγησις, *Explicatio*.

Expressio, ἐκπιεσμὸς, ἔκθλιψις, est humidæ, & tenuis substantiæ separatio a sicca, & crassa per violentam, & validam compressionem facta. Fit autem vel torculari, vel prælo, vel manu, vel aliis instrumentis, prout necessitas, aut vis major exigit. *Expressionis* usus latissime patet in infusis, decoctis, syrupis, oleis, & id genus aliis. Vveker. Antid. Gen. l. 3. cap. 31. Rulandus paulo aliter descripsit: *Expressio* est extractio per prælum, quo coacta res substantiam forma liquida effundit. Ejus usus excellit in succis, & aliis quibusdam extrahendis.

* Expulsio, ὦσις, ἀπόκρισις, ἔκκρισις. Vide *Apocrisis*, *Ecrisis*. Adde & Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 28. *Expulsoria ligatura* dicitur, quæ in antiquis ulceribus, & sinibus locum habet, ut collectam è fundo materiam, & colluviem extrudat, & ne quid amplius in locum affectum confluat, valide prohibeat. Forest. lib 6. Obs. Chir. 11. Schol.

* Expultrix *facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις. Vide *Apocrisis*. Gal. l. 5. de L. A. c. 7.

Expurgatio, ἐκκάθαρσις, idem quod *Purgatio*. Vide infra in Pur.

* Exquisitus, ἀκριβὴς, γνήσιος. Vide *Acribes*.

Exsiccatio, *Exiccatio*, ξήρανσις, ἀποξήρανσις, *Exsiccans*, ξηραντικός. Vide *Siccatio*, *Siccans*, *Siccus*.

Exsolutio, *Exolutio*, ἔκλυσις. Vide *Eclysis*.

* Exspiratio, *Expiratio*, ἐκπνοή. Vide *Ecpnoe*. De *expirationis* specie convulsiva vide Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2. & 4. aph. 68.

Exputitio, πτύσμα, πτύσις. Vide *Ptysis*. Hujus organon Linguam esse vult Jacob. Rolandus de Belebad. in tr. Glossostomograph. cap. 3. vid. Ephemer. Natur. Curios. Ann. III. in fin.

* Exsuccatio, ἐκχύμωμα, idem quod *Sugillatio*. Vide *Ecchymoma*. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 30.

Exsuctio, ἐκμύζησις, idem quod *suctio*, h. e violenta attractio liquoris, quemadmodum infantes lac e papilla eliciunt ore.

* Exsudatio, ἐφίδρωσις. Vide *Ephidrosis*.

* Exsuflatio, ἐκφύσησις. Vide *Ecphysesis*.

Exsuperantia, ἐπικράτεια. Vide *Epicrateia*.

Exsurrectio, ἀνάστασις. Vide *Anastasis*.

Exta, σπλάγχνα ἱερὰ, idem quod *viscera*, præsertim abdominis. In specie etiam solum de Hepate usurpatur a Poetis, teste Aldrov. l. 19. Orth. d. 17. Coincidit cum vocabuli ἐγκοίλιοι, & *Hira*. Vide *Encælion*. Unde & olim Sacrifici Gentilium vaticinantes ex inspectione viscerum *extispices* vocabantur, teste D. Hofm. C. ad Gal. de U. P. n. 189.

Extensio, ἔκτασις, ἔκτασις, κατάτασις, ἀνάτασις. Vide *Anasis*, *Ectasis*, *Cantatasis*, *Tasis*. *Extensio qualitatum* in subjecto aliquo est acquisitio formæ accidentariæ. Th. Chym. Vol. IV. p. 377.

Extenuatio, λεπτυσμὸς, λέπτυνσις, dicitur totius molis corporis detractio, imminutio, collapsio, aut subsidentia, aut utcunque appellare libet: cui opponitur παχυσμὸς, *Incrassatio*. Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 29. Duplex vero esse potest *extenuatio*: alia, quæ fit ab evacuatione sensibili, aut insensibili portionum utilium, & nutritiarum excedente: altera, quæ oritur a Cacochymia, sive collectione, & præsentia portionum vitiosarum, & inutilium. Diet. n. 499.

* Extergens, *extersorius*, ῥυπτικὸς, idem quod *Abstergens*, *Extergens*. Vide *Abluentia*.

Exterior, *Externus*, *Extimus*, ἔξω, ἔξωθεν Vide *Exo*.

Extinctio, σβέσις, communiter dicitur de flamma ignis vi quadam oppressa, & e medio sublata. In foro medico vero a nonnullis accipitur de specie quadam mortis, quando flamma vitalis suffocatur, & supprimitur. Id quod etiam in iis, qui naturali morte intereūt, fieri circa dextrum ventriculum solet. Verbum *extinguo* etiam Gr. dicitur ἀποσβέννυμι. Hipp. 1. aph. 14. Jung. Diet. n. 88. Verbum σβέννυσθαι etiam usurpatur de tuberculis præter rationem evanescentibus. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 63. Gal. comm. ad h. l. Vid. Foes. p. 560.

Extraneus, ἐξωτικός. Vide *Exoticos*.

Extra, ἔξω. Vide *Exo*.

Extractio, ἐξαγωγὴ, ἔξελξις, ἐξέλκυσμὸς, ἐκχύλωσις, accipitur dupliciter: 1. & proprie Chirurgice, & corporaliter, quando opera manuaria, & instrumentorum congruorum aliquid extrahitur. Quo pertinet *extractio* fœtus, calculi, globulorum e vulnere: de quibus vide in Chirurgicis: 2. Pharmaceutice, & improprie: & ita *extractio* est digestio e corporea concretione partes subtiliores, ac puriores ab affuso aliquo menstruo apprehensas, relictis fœcibus, dissolvens. V. G. sumo Rheubarbari q. v. illique pulverisato tantum spiritus infundo, ut quatuor digitis illi supernatet, clausoque vase per quatriduum ad digestionem in balneum colloco. Postea aperto vase per inclinationem spiritum coloratum a radice separo, affusoque alio spiritu vas clausum rursus ad digestionem pono, idque tantisper, donec spiritus non amplius coloratur. Tunc enim omnis Tinctura, & Essentia e Rheubarbaro *extracta* est. Porro confusis

omnibus

omnibus *extractionibus* spirituum in B. M. abstraho, residuamq; essentiam in vitreo vase ad usum reservo; diciturq; *extractum Rhabarbari*. Vel *extractio* est segregatio essentiæ, quæ e corpore suo extrahitur. Fit hic una etiam distractio, & potissimum ei famulatur resolutio commistorum, nonnunquam etiam calcinatio, coactio, & similes: & intelligitur *extrahi* essentia in unum collecta, & veluti prolici, quanquam id non fiat sine solutione continui, & divulsione. Et sic nobiliores esse distractionibus *extractiones* manifestum est, quanquam interdum vel famulentur aliis, vel eorum locum cedant. Hæc Rul. Adde VveKer. Ant.Gen.l. 3. c. 35. Rolf. Chym.l.4.s.3.c.1.seqq. Jac. ist. Mort. Ch.Medico-Phys.c. 15. Interdum etiam *extractio* sumitur pro *evacuatione*, & coincidit cum *eductione*. Vid. Diet.n.6. & 54.

Extractum, Gr. dici posset ὀπὸς, vel σκύλευμα, est, quod e corporea concretione, relicta crassitie elementari, extrahitur. Estque hoc quasi medulla, & pars nobilissima substantiæ totius in elementis producta, & quasi seminata, in quorum quoque sinu conservata est, & ad nobilitatis suæ perfectionem innutrita. Habet quidem radicem quadantenus ab elementis, unde etiam existit familiaritas congenerationis, & substentationis, sed principaliter a vi creantis Dei, & per cœli occultos influxus, porro etiam in natura conservantis dependet. Hinc *Extracta* presertim nobiliora æthereæ, & cœlestis naturæ dicuntur æmula, beneque præparata, & dextre ad salutem humanam adhibita, Deo simul benedicente, multum in re medica possunt. Cum vero etiam ab elementis, seu matricibus suis pleraque quam exactissime liberentur, (nam inæqualis est in his quoque elaboratio) constat inde, quomodo a magisteriis differant, nisi interdum negligatur quiddam, aut inter depurandum secedat; verumtamen exaltantur ad æmulationem *extractorum*. Deinde etiam quantas habeant in celeriter juvando, ob subtilitatem essentiæ penetrantem corpora tota, prærogativas, patet. Istis autem appellantur nominibus, non quod plane ad elementa non pertineant *extracta*, sed quod in collatione cum parte crassa, nobilis altera videatur Anima, Balsamus vitæ, Essentia purissima, & Cœlestis naturæ esse (quanquam nonnihil etiam a Cœlo habeat) vel secundum materiam, si his aliqua fides est, qui in segregatione cœlestis lucis a terra obscura non omne abscessisse æthereum ex Platone putant, aut saltem postea in ortu mistorum aliquid inde repetitum; idque comprobat ratio agentium e cœlo corporum in hæc inferiora. Hæc Rul. & Johns. Confer etiam ad Lib. Synt. Arc. Ch. l.1.c.5. & l.8. c.9. seqq. Liquor ille pro diversitate materiæ varius, quo fit *extractio*, dicitur a Medicis, & Chymicis *Menstruum*. Plura circa *extractorum* Historiam vide apud VveKer. Antid. Gen.l.1.c.34. & Spec. l.2 s.6. Schr.l.2. c.57. cum clavi Fr.Hofm. RolfinK. d. l. Dispensatoria Norimberg. & Augustan. cum Zvvolferi Animadvers. & alios Authores, imprimis & D.D. Vvedel. Pharm. I. A. F. l. 2. c. 7. & 8. Impugnavit earum virtutem, & Magisteria prætulit Helmont.tr. Pharmac. ac Disp. modern.n.21.22.

Extravasatus, Extravenatus, dicitur de sanguine, qui e vasis effluxit, sive adhuc hæreat intra partes corporis molliores, sugillationem, vel Ecchimoma constituens; sive penitus e corpore separatus fuerit. Illud vocabulum frequentius in usu est. Hoc legitur apud Joh.Bapt. Carcan. serm.2.lect.5.f.m.84.b.

Extraversio, *Extravertens*, *Extraversum*, hodieque a Chymicis usurpari solet pro opposito *Concentrationis*, quando vis quædam salina, alcalica, vel acida, prius intus delitescens evocatur, ut eo citius vires suas exerat: v.g. in Mercurio vivo Sulphur peregrinum in mineris associatum operibus artis solet *extraverti*, unde vomitus, secessus, salivationes, &c.

Extremus, ἔσχατος. Vide *Eschatos*. Omnium metallorum *extrema* vocantur Sulphur, & Argentum vivum, a Nicol. Flamell. in Annot. additus Th.Ch.Vol.I.p.733.

* Extuberatio, idem quod *protuberantia*. Dicitur etiam de ἐξαρθρώσει vertebræ, vel luxatione. Gal.l. 9. de Hipp. & Plat.decr.c.4.

Extussio, ἀναβήττω, ἐκβήττω, significat materiam per *tussim* excerno. Occurrit apud Galen. 7.aph. 37. l.7. de Simpl. Fac. §. Conus. *Extussitum* dicitur ἀναβηχθὲν, l. de const. art.medic. cap.16.

Exuberatio, dicitur de Labore Spagyrico, quando tanquam ex uberibus emulgetur, & extrahitur labore: v.g. cum Argento vivo minerali fit aqua prima. Lib.Apoc. Herm. Part. post. Vid.Tom.II.Oper.p.421. Aliter Lull. in Pract. c.27. quod *exuberatio* humidi nutritivi, & nutrientis fit appropriare nutrimentale ad temperamentum proportionatum qualitatibus nutriti, ut non sit nimis frigidum, aut calidum, &c. Vol.IV.Th. Ch.p.164.

Exuberes, alias Græce ἀπογάλακτοι, dicuntur pueri, qui uberum suctum jam desuerunt; quemadmodum *Sububeres*, ὑπογάλακτοι, qui adhuc sugunt, & sunt sub ubere. keuch. ad Seren. p. 206.

Exumbilicatio, ἐξόμφαλος, ὀμφαλοκήλη, dicitur alias *Hernia umbilicalis*, *Umbilici procidentia*,

dentia, πρόπλωσις τῦ ὀμφαλῦ. Ægin. l. 3. c. 51. Ægri quoque vocantur *exumbilicati*, ab Ingrassia comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 249.

Exulceratio, ἕλκωσις, ἕλκωμα, ἕλκος, Vide *Helcoma*. *Helcos*.

† Exungulare rosarum folia, liberare a foliis, i.e. partibus albis, quæ capiti proximæ. Nic. Menand. de Rof.

Exuros, ἔξυρος, significat *in angustum tendens*, coarctatum. Usus Hipp. de pudendis, l. 2. de morb. mul. LXI. 6. & de pessariis, d. l. XXV. 13.

* Exustio, idem quod *Deustio*, ἔγκαυσις. Vide *Encaysis*.

Exuviae, ἔκδυμα, λέβηρις, vocantur cuticulæ, quas serpentes præsertim tempore verno exuunt, & deponunt. Appellatur etiam ab aliis *Senecta*, *Syphar Spolium*, *Vernatio*, *Exuvium*. Foes. p. 376. Vide Aldrov. l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 1. Harum *exuviarum* vero virtutem medicam lege apud Schroder. l. 5. cl. 1. cap. 33. Alias & in latiori significatione *exuviæ* quoque significant omnia tegmina, vestes, lectos, indumenta, & ipsam quoque corporis cutem, teste Keuchen. ad Q. Seren. p. 214. Vide *Leberis*. *Geras*.

Exydatoo, ἐξυδατόω, i.e. *in aquam resolvo*, diluo, in aqueam naturam converto. Legitur apud Hipp. l. de fistul. III. 2. & l. 4. Epid. XXVII. 21. Hinc ἐξυδάτωσις, idem quod λεπτυχίη τῆς αἱματώσιος, *frustranea sanguificatio*, quando loco sanguinis humor aquosus generatur, & colligitur, unde prompte aqua inter cutem emergit Gorr. p. 136.

Exygiaeno, ἐξυγιαίνω, significat *Convalesco*. Hipp. 2. de fract. t. 12.

Exygros, *Exygranomenos*, ἔξυγρος, ἐξυγραινόμενος, i. e. *perhumidus*, valde humidus, perliquidus. Dicitur de excrementis, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 4. Coac. t. 613. c. 1. de morb. mul. XXII. 4.

Ezezich, id est *Sal*. Ruland. & Johns. in Lex.

F

Faba, κύαμος, est vocabulum æquivocum. Proprie notat *legumen*, fructum *siliquosum*, de quo vide Botanicos, & Schrod. l. 4. cl. 1. n. 140. & passim apud Gal. Dioscor. Mercur. V. L. l. 2. c. 6. & alios. Ob cujus aliqualem similitudinem, præsertim respectu hili, Glans penis *Faba* a quibusdam nationibus dicta fuit, teste Rolfink. O. ac M. part. gener. dicat. P. I. o. 52. Deinde & improprie *faba* est nomen ponderis, nimirum tertia pars scrupuli. Rul. & Johns. quamvis & circa hujus determinationem res valde sit incerta, propter varietatem *fabarum*. Siquidem *faba Ægyptia* multo major, quam vulgaris, vel nostra, teste Galen. l. 1. de Al. Fac. cap. 19. Apud Scribon. aliquoties occurrit dosis medicamenti determinata per magnitudinem *fabæ*, ubi tamen interdum intelligenda est *faba* major, drachmæ ponderi respondens, interdum Lupini granum, quatuor granis pondere respondens. Vide Rhod. in not. ad Compos. 13. 74. 75. 95. Pythagoram quoque Ovum Philosophorum, hoc est Lapidem vegetabilem, animalem, & metallicum *fabam* appellasse, vult Marcellus, docente Joh. Chrysippo Faniano, tr. de artis metallicæ metamorphosi, in tr. Chym. Vol. I. pag. 41. Vide *Cyamos*.

† Faba, id est Drachmæ pars tertia. Nic. Flor. ser. 4. tr. 2. c. 24.

Fabacium, olim dicebatur *edulium ex fabis paratum*. C. Hofm. l. 4. V. L. c. 38. Legitur etiam in fœmin. *fabicia*, genus cibi e fabis confecti, Apitius in Culinaribus, Ital. Torta di fave, Favanella. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 348.

Faber, *Fabricator*, τέκτων, δημιουργός, quid proprie significet, pueris quoque notum est, videlicet *Opificem*, qui e materia solida, & dura opus aliquod perficit. In foro Medico sumitur Tropice. Ita Natura, Anima, flamma vitalis, imo & Deus ipse dicuntur *Fabri* naturales. Vide *Demiurgos*. Quam comparationem etiam Ger. Dorneus ita profecutus est ad physicam Trismegisti Vol. I. Th. Chym. pag. 372. Uti lignum, & ipsa dolabra nihil efficiunt, nisi *faber* illa moverit ad actum; ita Cœlum, & Elementia nihil generare poterunt, nisi *faber*, aut *fabri* cœlestes in instrumento cœlo motum, ut animam, excitent, medium instrumentum inter *fabrum*, & materiam Elementorum. Fatetur hoc & Paracelf. Paramir. lib. 1. cap. 6. Quo sensu etiam Helmont. Archeum suum *fabri* titulo exornavit, tr. *Archeus faber*. Vide *Archeus*. *Faber* quoque nomen piscis, cujus descriptionem, & usum vide apud Aldr. l. 1. de pisc. cap. 25. Athenæo χαλκεύς dicitur. Instrumentum etiam aliquod operosum, & magnum *faber* vocatur, apud Oribas. de Machin. cap. 25. in class. 7. Oper. Galen. edit. Basil. Latina.

Facetiae, κόμψευμα. Vide *Compsevomenos*.

Fach, est Medicina Turcica, conferens omnibus venenis. Santes Ardoyn. l. 1. de venen. p. m. 63.

* Facies, πρόσωπον, *vultus*, dicitur pars capitis anterior in homine non capillata, comprehendens, quicquid tota fronte, auribus, oculis, naso, & ore ad mentum usque circumscri-

scribitur. Galen. l. Introduct. c. 10. Dividitur in superiorem, quæ *frons* dicitur, vel inferiorem, in qua organa sensuum externorum sunt, ut oculi, nares, aures, & os, in quo lingua, aliæque partes latitant. Barthol. l. 3. Anat. in procem. Vide & C. Hofmann. comm. in Gal. de U. P. num. 763. In brutis vocari *faciem* προτομὴν, & in avibus ῥάμφος, notarunt ex Polluce Gorr. & Castell. *Faciei* consideratio ad prognosin utilis est, vel in statu sec. vel p. n. De illa egit Hipp. Coac. t. 182. 296. de bono colore, ibid. t. 213. 214. 1. prorrh. s. 2. t. 14. l. 6. Epid. s. 2. t. 34. Ad hanc vero pertinet *facies cadaverosa*, sive *Hippocratica* dicta, προσώπου διαφθορή, quæ descripta legitur Coac. t. 212. Vide Dogm. Nostra, P. II. cap. 6. d. 4. Sylv. Prax. Medic. l. 1. c. 37. §. 17. Utramque considerationem conjunxit Rolfink. O. ac M. M. Spec. l. 3. s. 2. c. 25. De *faciei* consensu cum aliis corporis partibus vide Eph. Nat. Cur. Ann. I. Observ. 20. Per metaphoram aliarum quoque rerum eminentiæ πρόσωπα, sive *facies* dicuntur, uti patet ex Hipp. l. 2. de morb. XII. 9.

Facilitas, *Facilis*, ῥᾴδιος, ῥᾷον, εὐφορία. Vide *Evphorias*. *Rhadios*, vel *Rhastone*.

Facnum, dicitur *metallum*, vel minera metalli. Rul.

Facio, ποιέω, est proprietas quoque artis Medicæ, & pertinet ad Medici, ægri, adstantium officia, ex Hippoc. 1. aph. 1. Vid. Diet. n. 702. Alias verbum *facio* varias habet significationes, omnes tamen ex Lexicis Latinis communibus notas. Confer, si placet, etiam ad J. Rhodii Lex. Scrib. p. 383.

Facultas, δύναμις. Vide *Dynamis*. Confer etiam ad Dogm. nostr. p. 20. 85. 706. seqq.

Faecula, Fæx. Vide *Fecula*. *Fex*.

Falcanos, alio nomine est *Arsenicum*, vulgariter *Auripigmentum*. Rul.

Falciformis, δρεπανοειδὴς, vocatur Sinus ille, quem efformat Membrana cerebri exterior, sive *Dura Mater* reduplicatione in capitis vertice, & Cerebrum dividit in dextram, & sinistram partem, quia parte posteriore latior, angustiore arctatur, ut falcis messoriæ figuram repræsentet: *falx* etiam ab Anatomicis vocatur. Barth. l. 3. Anat. c. 2.

Falco, φαλκὼν, est nomen avis rapacis ad *Accipitres* pertinentis, cujus prolixam descriptionem, differentias, usum, & morbos ei familiares vide apud Aldrovand. lib. 6. Ornitholog. per totum. Meminit & Helmontius *falconis* peste correpti, qui per plateam delatus infecerit alios omnes *falcones*, qui triduo abinde isthac delati sunt. Tumul. Pestis, §. Proprietas pestis.

Falernum, φάλερνος, epitheton *vini generosi*, a loco, monte Campaniæ *Falerno* ita dicti, crassioris, & fulvi coloris, cujus meminit Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. Dicitur & *Aminæum*, ab oppido hujus nominis in Campania. Hinc & vitis, & uva *Aminæa*. Rul. ad Scrib. n. 64. Adde n. 30. Confer & ad Jul. Alex. annot. ad Gal. l. 1. de Antidot. c. 1.

Fallacia, ἀπάτη. Vide *Apateon*. *Dolus*.

Falsitas, *Falsum*, ψεῦδος, quid significet notum, nimirum quicquid vero contrarium est, & esse non debet. Ger. Dorneus in Philos. spec. c. 2. Th. Chym. Vol. p. 240. Non admittit excusationem, vel consolationem. Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 13. quamvis non omne *falsum* statim sit deridendum, l. 8. de Hippocr. & Plat. decr. c. 9.

Falx, δρεπάνη, δρέπανον. Vide *Falciformis*.

Fama, φήμη, δόξα. Vide *Doxa*. *Fama* describitur, quod sit *Nomen bonum*. Lind. Ex. X. §. 90. Qui *famam* prosequuntur, sæpe famem assequuntur. Ex. XI. §. 42.

Famelicus, λιμώδης, λιμωσσόμενος, λιμοκρατούμενος, fame correptus, vel detentus. Vide *Fames*. *Febres* quoque *famelicas* vocavit Sylvius, quibus conjuncta est *fames* inexplebilis, & rabida, l. 1. Prax. c. 30. §. 27. 147.

† Fames vacui. Bulimos. Merc. de Ind. l. 4. c. 14.

* Fames, λιμὸς, πεῖνη, in genere significat omnem ciborum defectum, & inediam. Gal. 1. aphor. 16. Accuratius tamen exponitur per αἴσθησιν ἐνδείας, per *sensum indigentiæ*; qui fit in orificio ventriculi sinistro, & nervis ad illud excurrentibus, lib. 4. de U. P. cap. 7. Et hæc dicitur *fames Animalis*; quemadmodum defectus alimenti in toto corpore *fames Naturalis*. C. Hofmann. comm. ad Gal. L. L. de U. P. n. 198. *Fames* considerari potest dupliciter, in statu secundum, & in statu præter naturam. Illo modo considerata est cupiditas, vel desiderium esculentorum, proveniens ab effluviis, & halitibus acidis, spiritus animales in orificio ventriculi superiori, & ejusdem nervis molestiæ quodam sensu afficientibus, & contrahentibus, quorum impressio cerebro communicatur, in quo itidem spiritus animales cerebri afficiuntur, & per hos prosecutio rei desideratæ exsuscitatur; quemadmodum hoc nervose descripsit Th. Vvill. de An. Br. P. I. c. 9. Causam vero illorum halituum blande acidorum recte censet Sylvius, Alimentorum prius assumptorum reliquias restitantes, atque a deglutitæ continuo salivæ parte ipsis adhærente magis, magisque fermentatas, lib. 1. Prax. Med. cap. 2. §. 3. Commentaria

vero

vero sunt, quæ veteres de suctione venarum, primum extremarum, deindæ majorum ramorum, deinceps trunci, & per hunc denique venarum stomachi, & mesenterii, proposuerunt; quemadmodum nec Helmontii opinio cum rei veritate quadrare videtur, qui *famem* a splene inspirari in stomachum docuit, v. tt. Pylorus Rector, n. 20. *Fames præternaturalis* quadruplex est, *Aucta*, *Abolita*, *Imminuta*, *Depravata*: de quibus vid. Sylv. d. l. Ad nimiam etiam pertinet βύλιμος, Vide supra *Bulimos*, λιμαγχία, λιμοκτονία, de quibus infra lit. L. Ad abolitam ἀνορεξία, ἀσιτία, ἀποσιτία. Vide *Anorexia*. Ad depravatam pertinet vocab. *Pica*, *Citta*, *Malacia*, de quibus etiam suis in locis. A vocabulo *fames* descendunt *famelicus*, λιμώδης, *famesco*, vel *fameo*, λιμώττω. Diet. n. 504. Lind. Ex. XIII. §. 146.

Familiaris, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

Famula, οἰκέτης, vide Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIX. 1.

† Far, farina crassior. Mercur. de morb. cur. l. 1. c. 8.

Far, χόνδρος. Vide *Alica*. *Far* est nomen commune. Hinc *Far* adoreum, triticeum, hordeaceum, Zeæum. Jul. Alex. Not. in lib. 8. Meth. Med. Galen. c. 2. & l. 4. de san. tu. c. 4. Ad hordeum incisum restrinxit Mercur. l. 4. V. L. c. 18.

Farciminalis, ἀλλαντοειδής. Vide *Allantoides*.

Farctura, *Fartura*, dicitur in Pharmaceuticis, quando exenterata animalia, aut excavati fructus medicamentosis, vel alimentosis rebus sive ad jucunditatem, sive ad peculiarem utilitatem replentur. Joh. Dan. Horst. Part. I. Dispens. Pharmac. Univ. lib. 2. cap. 30. p. XXXVI.

Farctus, *Infarctus*, ἔμφραξις, idem quod *Obstructio*. Vide *Emphrasis*.

Farina, ἄλφιτον, κρίμνον. Vide *Alphiton*, *Crimnon*. *Farinarum* officinalium catalogum vide apud Schr. l. 2. c. 58. Jung. & D. D. Wedel. Pharm. I. A. F. R. l. 2. f. 3. c. 1.

Ferrea *nubes*, dicitur Sereno Sammonico *Furfuratio*, sive *Pityriasis*, c. 3. Junge Heurn. de morb. c. 5.

Fascia, σπάργανον, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*. *Fasciola*, σπαργάνιον. Unde & *fasciatio*, ἐπίδεσμος, ἢ σπαργάνωσις, dicitur. Varium *fasciarum* apparatum, delineationem, & usum quære in Scultet. Armam. Chirurg. & Indice. De verbo *fasciare* vide Keuchen. ad Seren. p. 90. Per metaphoram *fascia* quoque tribuitur quibusdam corporis partibus. Ita membrana exterior renum a Peritonæo laxe adhærens *fascia renum* vocatur. Barthol. l. 1. Anatom. c. 17. Et musculus tibiæ, Abductor dictus, *fascia lata* appellatur. Id. lib. 4. cap. 12. Vocatur & *Institta*, *Tænia*. *Fascialis* Musculus, vocatur inter flexorios Tibiæ, qui & *Sartorius* dicitur, omniumque fere musculorum longissimus. Barth. d. l. p. 581. *Fascialis* est quoque epitheton lumbricorum latorum intestinalium, qui æqualiter sunt externi, ad differentiam Cucurbitinorum, qui instar seminum cucurbitæ cohærentium exhibent suas connexiones. Blas. Medic. Un. p. 336.

Fasciculus, δεσμίδιον, χειροπληθές, in Foro Medico idem est quod *Manipulus*, sive quantum manu comprehendi potest. Rhod. in Lex. Scrib. Ant. vero Musa Brassavolus in Indice Galenico vult esse, quantum duobus digitis comprehendi potest: φάκελος etiam Grece dicitur, Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 11. Vide Foes. p. 649.

Fascinum, βάσκανον, *Fascinatio*, βασκανία, habetur pro genere quodam incantationis, quando seu intuitu, seu laudatione, non solum infantes, & homines, sed & agni, pulli gallinæ, equi &c. inficiuntur, ut marcescant, & moriantur. Refertur inter caussas morborum occultas. De hoc argumento vide J. Lang. l. 2. ep. 35. Sennert. Med. Pr. l. 6. part. 9. c. 1. Inter novissimos prolixissime hoc argumentum pertractavit D. D. Frommannus, integro libro h. tit. *Fascinum* quoque olim vocatum fuisse *Membrum virile*, testis est Rolf. de partibus generationis, Part. I. c. 43.

Fastidium, est cibi, & potus, vel alterutrius aversatio, Gr. ἀνορεξία, ἀποσιτία, de quibus omnibus supra lit. A dictum. Junge, si placet, Sylv. l. 1. P. M. c. 3.

Fastigiati *Furni* vocantur, qui pluribus aludel, sive sublimatoriis impositis sunt exornati. D. Ludov. Pharm. p. 203. Videatur etiam de his Glauber. in Furn. Philos.

Fatalis linea, quæ dicatur, Vide *Linea*.

Fatigatio, κόπος, πόνος. Vide *Copos*.

* Fatuitas, μώρωσις, νωθρότης, coincidit cum *Amentia*, de qua supra. Est enim mentis læsio, qua una cum memoria ratio etiam perit, Foes. Oec. p. 423. Willisius expressit per *Stupiditatem*, qui hoc argumentum egregie explicavit, de An. Brut. part. 2. c. 13.

Fatum, εἱμαρμένη, significat aliquam necessitatem inevitabilem a caussa quadam superiori dependentem. Quo etiam pertinet *Adrastea*, de qua supra. Duplex *fatum* constituit Lang. l. 1. ep. 78. Aliud *Divinum*, & *naturale*, quod ex indissolubili causarum cohærentia dependet: aliud *conditionale*, sive necessaria ex hypothesi sc. veritatis, aut quæsiti consecutio. Parac per *fatum* signa quædam ex homine, vel re mortua

tua desumpta intelligit: item Manes, l. 1. de vit. long. c. 7. l. 2. Philos. c. 1. & de modo pharmacandi, tr. 4. Rul. ita descripsit: *Fatum* est perpetuum quiddam, & insensibile astrorum Cœli, Solis, & Lunæ. Prædictionem ex *fato*, vel hujusmodi signis Parac. vocavit d. l. *Fatomantiam*. Eidem quoque *Prædestinatio* passim in scriptis appellatur.

* Fauces, φάρυγξ, dicuntur spatium, illud internum, sive interior oris locus, ubi simul conveniunt & gulæ, & gutturis partes extremæ. Gal. l. 4. de L. Aff. c. 3. in fin. & cap. 4. Prognost. t. 16. Jungatur Dieter. Jatr. num. 889. Appellantur & Græce ἰσθμός, *Isthmus*, vel ἴσθμιον. Gal. 3. aphor. 26. Vocab. vero φάρυγξ aliquando & ipsam Gulam denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. & confirmatur ex epist. Democ. ad Hipp. in hujus operibus occurrente, de nat. homin. num. 40. Videatur Foes. Oecon. p. 651. In plurali φάρυγγες, effectus, sive morbos *faucium* significare, constat ex Hipp. 3. aph. 5. lib. 6. Epidem. sect. VII. 11. 12. Galen. comm. 3. in 3 Epid. t. 66.

Favilla, αἰθάλη, idem quod *fuligo*; estque nihil aliud, quam ἔκκαυμα τῦ λιγνώδεος, h. e. *fuligo* usta. Applicatur commode portionibus sanguinis adustis. Vide Lind. Ex. XV. §. 126. 127.

Faulex, id est *Cerion*. Rul.

Favonius, ζέφυρος, nomen venti ab Occidente spirantis, sive Occidentalis. Rul. Estque humidus, & lenis. Galen. comm. 3. de hum. t. 13.

† Faunorum ludibria. Plin. Natur. Hist. l. 25. c. 4. Incubus. Idem l. eodem c. 7. morbus sonticus, idem Comitialis.

Faunus, φαῦνος, nomen Deastri, vel Dæmonis gentilium fictitii, sive Satyri lascivi, cujus ideo mentio fit in foro Medico, quod olim Ethnici superstitiosi persuadere voluerunt, Incubum ab hujusmodi dæmonibus insultantibus oriri, quod ceu fabulosum merito repudiandum. Forest. l. 10. Obs. 50. 51. in Schol. Rhod. ad Scrib. Helmont. tr. Venatio scient. n. 35. vocat Ens rationis.

* Favus, κηρίον. Vide *Cerion*. *Favi* singularem destillationem pro solutione auri vide ap. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 3. c. 5. Dicitur & ab Ingr. *favosa tinea*, item *favositas*, comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 172. 175.

† Febris, a fervore appellatur, ex Varrone Non. Marcell.

† Febris sepulta, Maligna latens, qualis enum; Joan. Bapt. Montan. de febr. Cons. XIV.

Febris Typhodes Typhos calor sepultus inde Avic. Latic. Montan. Consf. 183.

* Febris, πυρετός, & frequentissime quoque apud Hipp. in Epidemiis πῦρ, teste Foes. Oec. p. 545. Secundum communem omnium hominum consensum est caliditas præter naturam, maxime quidem in totum animal effusa; sin minus, at omnino vel in plurimis partibus, vel in nobilissimis accensa. Gal. comm. 1. in 6. Epid. t. 29. cum is calor adeo auctus est, ut hominem offendat, & actionem cordis lædat, l. 8. M. M. c. 1. Accuratius tamen, & ex hodiernis artis principiis *febris* generaliter describi potest seq. in modum, quod sit Intemperies cordis, & totius corporis p. n. calida, sed diversi generis, cum variis symptomatibus, mitioribus, vel vehementioribus, proveniens a sanguinis diversimode sese habentis varia præternaturali fermentatione, benigna, vel maligna, cum, vel sine corruptione, aut congelatione, aut coagulatione putrefactiva. Vel causaliter ex Vvillis de febr. c. 3. quod sit motus inordinatus sanguinis, ejusque nimia effervescentia, cum calore, siti, aliisque præterea symptomatibus, quibus Oeconomia naturalis varie perturbatur. Qui plura circa *febrium* etymologiam, descriptionem, differentias desiderat, ille quærat, & inveniet passim in vet. & rec. scriptis, præsertim Gal. de diff. & causs. febr. & ex recentioribus C. Hofmann. de febr. Sennert h. t. Diet. num. 78. Sylv. l. 1. P. Med. c. 27. seqq. Franc. Piens de febr. Th. Syndenham tit. eod. & quamplures alios. Potiores quoque differentias descriptas vide in hoc Lexic. suis locis, v. g. *Ephemera*, *Quotidiana*, *Tertiana*, &c. Descriptio *febris* apud Linden. Ex. XV. §. 34. strictior esse videtur, competens saltem benignioribus, salutaribus, & intermittentibus, quando scripsit: *Febris* est fervor toties repetitus, & a natura excitatus in spiritu, ut se impedientem materiam subigat, & disponat ad excretionem, & excernat, quam primum possit, eaque excreta, viribusque receptis, quarum in laborioso hoc opere fecit jacturam, deinceps pergat libere, & inculpate fungi officio suo. Helmontii hypothesin de *febrium* natura videsis in pec. tr. de inaud. febrium doctrina. Quæ adversus Vvillisium scribere absq; applausu ausus est Edmund. Demeara, lege in Examine Diatribes Vvillisianæ. Cornel. quoq; BonteKoe non veritus est ad unum omnes de *febribus* authores veteres, ac recentiores incusare errorum cum circa theoriam, tum circa praxin in quadam Diatriba; sed qualem ille sententiam defenderit, hactenus nobis nondum innotuit. Novissime etiam de *febribus* D. Laur. Bellini labor in publicum prodiit, in Operis sui argumenta varia continentis Membro IV. h. tit. a pag. 247. ad 437. quamvis, pace illius Viri laudatissimi, ejusdem descriptio justo latior videatur, quæ ita se habet: *Febris* est vitium sanguinis aut in

motu, aut in quantitate, aut in qualitate, aut in horum aliquibus, aut in omnibus: cum hæc definitio salva veritate pluribus aliis morbis humoralibus, præsertim a sanguine dependentibus, facile possit applicari. Qui *febre* laborat, dicitur *febricitans*, *febriens*, passim in authoribus.

Febrifuga, ληξιπύρεθα, dicuntur medicamenta febrem sedantia, vel tollentia, vel *Antifebrilia*. Gal. 2. de Antidot. c. 6. Tale Acopon describit l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Diet. n. 745. etiam vocari dicit τῶν πυρετῶν σβεστήρια, *febrem extinguentia*. Alii scribunt ἀλεξιπύρετα, sed melius ληξιπύρετα, Rhod. ad Scrib. n. 95. *Febrifugi* admirabilis præparationem e Stanno, & Mercurio tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 33. Centaurium minus κατ' ἐξοχὴν *febrifuga* voctur, testimonio Botanicorum, & Schr. l. 4. cl. 1. n. 83. *Antifebrile Crollii* vide in Dispensatoriis, & d. Schr. l. 5. cl. 3. n. 78.

Fecla, φέκλη, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & σφέκλη, Ægin. l. 7. c. 3. in τρύξ. Rhod. in Lex. Scrib. id est *fex vini*, vel *aceti*. Rul. & Jonf. idem quod *fecula*.

Fecositas, idem quod *feculentia*, refertur inter species Luti, & exponitur per quandam *spurcitiem*. Fallop. tr. de Therm. aq. & metall. c. 16. Tom. I. Oper. p. m. 252.

Fecula, *Fæcula*, τρύξ, generaliter idem significat, quod *fex*, de quo paulo inferius. Scrib. in 226. 228. 230. Specialiter, est terminus Pharmaceuticus, vel Chymicus, (quamvis modus præparandi non adeo sit artificiosus, ut inter Chymicos labores relatus fuerit) & notat *Extractum farinaceum*, sive Amylum ex radicibus quibusdam viribus paratum per subsidentiam ad instar fecum. Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 1. & 21. qui etiam existimat, in despectum artis hoc nomen esse impositum, cum hujusmod. farina sit potius medulla, cremor, & flos quidam sessilis talium radicum. At Zyvolferus contrarium statuit, dicens *feculas* esse pulveres farinaceos, succo suo nativo orbatos, consequenter etiam omnis virtutis, & efficaciæ expertes. Animadv. in Pharmac. August. in Mantiss. Hermet. h. tit. Vocantur & *Gersæ*, *Cerussæ*, ib. *Feculurum* Catalogum lege apud Schr. l. 2. c. 59. Confirmat judicium Zvvolferi F. Hofm. in cl. ad Schr. d. l. At Cl. D. D. Vvedelius duriorem sententiam Zvvolferi statuens, laudem debitam *feculis* concessit, Ph. I. A. F. R. l. 2. s. 3. c. 3. *Fecula* vocatur etiam condimentum ex fece vini factum acidum, Torneb. Adversf. Item Uva pinguis, decocta usq; ad crassitudinem mellis, Jon. Laurent. An. On. p. 349. *Fecula*, φέκλη, & σφέκλη, notat etiam lixivium, vel condimentum lixivii ad instar fermentorum acrimoniam habens, quo mulieres capillum ungere solent, ut rutilus esset crinis. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 103. Paracelso *Fecula Urina* vocatur, cum urina vernacule frangi dicitur, seu corrumpitur, signum nutrimenti, l. de Urin. Judic. tract. 2. cap. 1. Est species Rubini in urina in Scholiis ad d. l.

Feculentus, τρυγώδης. Vide *Fex*.

Fedum, i. e. *Crocus*. Rul. & Johnf.

† Fel draconis, Hydrargyrum e stanno, Hadr. Jun. Nomenclat. argentum vivum.

* Fel, χολή, idem quod *Bilis*. Vide *Bilis*. Helmontii de *felle* opinionem lege in Scholar. Humorist. passiv. decept. cap. 2. §. 24. *Fellis* genera in officinis usitata tradidit Schroder l. 2. cap. 30. quamvis omiserit piscium *fel*, quod tamen non minus laudatur in medicamentis Ophthalmicis, teste Galeno, & aliis. *Fel vitri* vocatur spuma vitri, Ruland. Libav. Apoc. Hermet. part. prior. cap. 17. Dicitur alias *Aphronitrum*. *Fel Draconis* est Argentum vivum ex Stanno. Ruland. & Johnf. Centaurium minus quoque appellatur *fel terræ*. Scribon. n. 227. Rhod. in not. ad h. l. *Fel* etiam refertur inter nomina Lapidis Philos. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Felebris, *Fellebris*, θηλάσιμος, θηλοτής, dicitur, *qui lac sugit*, vel qui adhuc lacte vivit. Keuch. ad Seren. p. 290.

Felicitas, ἀτυχία. Vide *Eutychia*.

Felilech, *Faules*, & *Ferrum*. Ruland. & Johnf.

Felis, αἴλουρος. Vide *Catus*. De *fele* per os pariente, ex Bartholino, vid. Ann. I. Ephem. Nat. Cur. Obs. 109. Schol. & Rolfinck. de part. gen. inserv. Part. 2. c. 45. *Felis* ex ore mulieris, & viri rejectæ geminam historiam vid. d. l. Ephemerid.

Fella, i. e. Aqua Sulphurea, vel sulphurata. Rul.

Fellifua *passio*, dicitur *Cholera*, apud Cœl. Aurelianum, notante Dolæo Encyclopæd. l. 3. c. 4. §. 1. p. 415.

* Femen, πεϊναιον. Vide *Interfemineum*.

* Femina. Vide *Fæmina*.

* Femur, *Fæmur*, μηρός, an Latinum a *ferendo* descendat, quo totius corporis reliquum ferat, & sustineat, veluti onus, in medio relinquimus. Idem fere, quod *Crus*. Os magnitudine cunctis animantis ossibus præstat, supra coxendici, infra tibiæ ossi alligatur, cujus cervicis duo sunt exigui processus, quos *Trochanteres*, τροχαντῆρας vocant; quorum exteriorem, qui longe major est, *Glutum*, γλουτὸν, appellant. Gal. de ossib. c. 21. Barthol. libell. 4. Anat. c. 21.

Fenestra, θυρίς, ὀπή, quid proprie significet,

cet, notum est, nec hujus loci exponere. Per metaphoram *fenestra* quoque ab Anatomicis vocatur Meatus Auditorius interior, nec non duo foramina in cavitate Conchæ statim post Tympanum occurrentia, unum ovale, alterum rotundum. Barthol. libell.4. Anatom. cap.6. & Linden.Medic. Physiolog. l.2.cap.11. §.15.16.

FERA, θὴρ, θηρίον, significat animal infensum, quod difficillime, aut plane non cicurari potest. Qualia dantur in solo, saloque. Lind. Exercit.XI. §.91. Leonem, & alia similia grandiora ferociora animalia κατ' ἐξοχὴν, *feras* appellari, testatur Gal.l.quod anim.mor.seq.temp. cap.1.

FERA REGIA, βασιλικὸν θηρίον, idem est quod *Basiliscus*, de quo adhuc dubitatur, an fuerit in rerum natura. Gal.l.10. de S. Fac.in procem. Per translationem θηρίον etiam non solum de hominibus dici, patet ex Lind. d.l. §.115.119. sed etiam ex Hipp. constat, quosdam morbos θηρία, *feras*, appellari, v.g. ulcera maligna, Coac.t.467.468. uti quidem vult Foes.Oec. p. 207. quamvis Lind. & alii animalcula in intraneis genita, v.g. lumbricos, sive vermes intellexerint. Utramque opinionem admisit Jonst.in not.ad hos tex. Jung.l.6. Epid. s.7.t.7. cum comm.Gal.

FERCULUM, idem quod *Cibus*, *Cibarium*. βρῶμα.

* FERINUS, θηριώδης, significat naturam, vel indolem feræ nocivam, & malignam obtinens. Trans fertur ad morbos malignos, insignem humorum pravitatem præsupponentes. Gal. c.1. in 6.Epid.t.14.Ita Lumbrici non solum hoc nomine veniunt, sed & Tussis, 5. Epid. s.2. t.17. Deficientia, sive mentis emotio, cap. 1. in 1. Prorrh. t.25. &c. 3. t.31. Coac. t.85. & 155. Ægri quoque vocantur θηριώδεες, *ferini*, hujusmodi morbis malignis correpti; l.4.Epid. VIII. 7. Jung. Foes. Oec. d. l. Victus quoque *ferinus*, θηριώδης, vocabatur brutis communis, quo priscis seculis homines utebantur. Hippocr. de veter.medic. VII.4. XIII.22. Ad animum etiam referri posse *feritatem* τὸ ἄγριον, ἀγριότητα, quod idem est, ac τὸ θηριῶδες. Vide *Agrion*.

FERION, terminus fictitius Spagyricus, qui legitur in Th.Ch.Vol.V.p.159. Quid vero significet, ex descriptione ibidem data nemo percipiet.

* FERMENTATIO, ζύμωσις, quid proprie significaverit olim, minus fuit perspectum. Hinc saltem apud Hipp.mentio *fermentationis*, ζυμώσεως, & verbi ζυμοῦσθαι, *fermentari*, facta in statu p n.quibus nihil aliud indicavit, quam elevationem aliquam in tumorem, distentionem, & inflationem: v.g. Hepatis *fermentatio*, i.e. intumescentia, l.5.Epid 3. 14. Venter *fermentatus*, l.de vet.med. XX.8. Et quamvis hoc in loco non sit sermo de statu p.n. tamen minus perspicua est *fermentationis* significatio. Urinæ *fermentatio*, c.2. in 1.prorrh. t.40. Alvi fecum *fermentatio*, Coac.t.604. Ita nec ap.Gal. alio sensu occurrit. Recentiores vero Medici ex Philosophia Platonica in usum revocarunt, generaliter per *fermentationem* intelligentes terreni cujusdam, & solidi motionem, & ab aere intus concepto distentionem, inflationem, & in tumorem levem elevationem. Quam Platonicam descriptionem integro libello, Anatomia *fermentationis* Platonicæ, dicto declaravit Ant. Gunth.Billichius, & hunc vicissim Exercitationibus illustravit Conringius. Hos postmodo alii secuti viri doctissimi, applicantes ad humores, præsertim sanguinem, & chylum, v.g. Th. Vvillis Exerc. de *ferment.* & de febrib. Jung.Mart.Kerger. tract.de fermento: Mart. SchooK. h.t. Ex quibus hæc descriptio sufficere potest. *Fermentatio* est motus quidam intrinsecus, & varia agitatio particularum alicujus corporis mixti activarum, & passivarum,cum tendentia ad perfectionem, vel propter mutationem ad aliud. Et ita duplicis generis est, Naturalis una, alia Præternaturalis. De *fermentatione* in ventriculo vide voc. *Chylificatio*. Adde Barthol.l.1.Anat. cap.9.& alios. A Chymicis quoque *fermentatio* in usum translata. Hinc Rul. & Johns. descripserunt, quod sit rei in substantia per admistionem fermenti, quod virtute per spiritum distributa totam penetrat massam, & in suam materiam immutat, exaltatio. Ideo enim inventa est, ut ex symbolico ignobiliore, efficaciam medicinæ *fermentantis*, nobilissima fiat substantia, ad quam pervenire natura finit. Potissimum autem in metallis, quorum natura ad mutua est proclivis, locum habet, & ab imitatione massæ *fermentatæ* nomen invenit. Vel *fermentatio* est *fermenti* cum *re fermentanda* incorporatio. Rolf. *fermentationem* cum putrefactione conjunxit, ceu gradu saltem differentes, Chymiæ l.2.c.2. Jung. Jac.le Mort.Ch.Medico-Phys. c.4. JunK. Chym.Exp.Cur. P.I. sect. 1. cap.4.pag.60.seqq. Imprimis vero, & singulariter *fermentatio* ad negotium lapidis Philosophici applicata legitur in scriptis Spagyricorum, præsertim Gerard. Dornæi Teatr. Chymic. Volum. I. Tit.Artificium supernaturale, pag. 192. 313. Jung. Libav. Apoc. Hermetic. Part. poster. de porta *fermentationis* Riplæi, Tom.II. Oper.p.406. & 434.seqq.

FERMENTUM, ζύμη, quid sit, obscurum. Communiter, sed strictius justo tribuitur in

panificio massæ farinaceæ, quæ acorem contraxit. Galen.l.6.de S.F. §. Zyme. Sed revera etiam aliis rebus similem effectum præstantibus attribui potest, & in genere describi, quod sit materia firma, tanquam fixa, quæ suæ naturæ materiam ad suam firmatam conditionem præparat, quæ etiam ante præparationem non magis, quam illa habebat, ut *fermentum* panis est farina firmata in pastam, quæ farinam similem, raram, & discontinuam in aliam pastam fermentatam adducit, Rul. De varietate *fermentorum*, pro diverso usu, & materiæ fermentandæ conditione, vid. Vvillis d.l. c.6. & seqq. Kerger. f.2.c.1. de *fermento*. De *fermento* chylificante vide *Chylificatio*. An particularia dentur *fermenta* naturalia in diversis corporis partibus, non concedit loci angustia hic ventilare. A Spagyricis *fermenti* vox sæpe abusive sumitur pro Anima, Sole, Luna. Vide Th. Chym. Vol.III. Libav. dicto loco. Ita Dorn. in Philos.Chym. scripsit: Minus perfectum in majus posse progredi in infinitum, mediante forma, & cœlo, tanquam *fermentis*, quod paucissimis etiam artificibus hactenus cognitum fuit. Vide Vol.I. Th.Chym. & quære in Indice. Imo ipsum Lapidem Philosophicum, metalla ipsa nomina *fermentorum* complectuntur. Unde Rulandus ita descripsit: Quale *fermentum*, tale & fermentatum. Et sicuti parum *fermenti* pastæ multam farinam in suam naturam, & pastam convertere potest: ita etiam *fermentum Chymicum* fermentandum, cui adjunctum est, sibi assimilat. Intelligunt autem Philosophi, i. e. Spagyrici, per *fermentum* verum corpus, & veram materiam, quæ proprio suo Mercurio conjuncta illam in suam naturam convertit. Deinde etiam Lapidem ipsum volunt esse *fermentum* corporis perfecti. Cum enim lapis adeo subtilis (ut Philosophi asserunt) sit, ut super corpus imperfectum projectum in modum olei supernatet, neque cum illo permisceatur; opus est corpore aliquo primam illius affinitatem redolente, quod illum recipiat, atque in alia corpora introducat. Nam quam primum corpus illud lapide infectum, & fermentatum est, statim in tincturam abit. Hæc Rul. & Johns. De *fermentatione*, & *fermentis* Lapidis Physici, vel Philosophici vide plura in Th.Ch.Vol.IV. pag.607. Vol. VI.p.110.seqq. *Fermentum album*, id est argentum, Felda idem. *Fermentum*, i. e. Elixir, idem.

Ferox, θρασύς. Vide *Thrasos*.

Ferramentum, σιδήρειον, *instrumentum ferreum* Chirurgis necessarium significat. Hipp. l.3. de fract.t.29. & l. 1. de artic. t.43. Vocatur & σίδηρος, 6.Epid.f.6.t.5. Ita & apud Ruland. instrumenta metalli fossoribus usitata vocantur *ferramenta*.

Ferratus, σιδηρόδετος, vel dicitur de re aliqua ferro munita, vel etiam a Medicis sumitur de liquore spiritu ferri imprægnato, v.g. Aquæ *ferratæ*, Acidulæ *ferratæ*, Rolfink. O. ac M. M.Sp.l.9.f.3.c.1. Libav.Synt. Arc.Chym. lib.1. ca.10.

Ferretum, vocatur *Æs nigrum*, vel *Cyprium*, vel ex *ferro factum*, quod officinæ plus nimio urendo efficiunt. Libav.Synt.Chym. lib.6. c.4. *Ferretum* Hispanicum est optimum æs ustum. Fallop. de Metall. seu Fossil. cap.14. Tom.I. p 311.

Ferrugo, ἰὸς σιδήρου, i.e. *rubigo ferri*. De hujus virtute Medica vide Diosc. l.5.c.93. *Ferrugo* vel sumitur pro ferri vitio, & situ; & ita idem est, quod *Rubigo*; vel etiam pro *scoria ferri*, vel caca, Gr. σκωρία dicta, quæ & *Stercus* dicitur. Scrib.n. 188. Rhod. in annot.Rul. & Fr. Hofm.in clav. ad Schr. l.1.c.2. *Ferruginis*, & ulcerum eandem esse generationem, vult Parac.Paragr.tr.1.

Ferrum, σίδηρος, dicitur metallum ignobilius, constans ex Mercurio, & Sulphure minus liquabili, crudiori, seu, si mavis, ex Sale, quæ partibus terreis crudioribus immixta sunt. Schroder. l.3. c. 11. Fr.Hofm.vero in Clavi negat, de Sale nobis aliquid constare. Purgatum *ferrum* per ignem in furno Anemio fortissimum fit *Chalybs*. Unde etiam *Medulla ferri* dicitur Libavio Apocal.Hermet.Part.prior. cap.20. Et in usu interno loco *ferri* semper *Chalybem* recipere præstat, monente Schrodero. De *Chalybis*, & ferri depurati virtutibus variis, præparationibus, & medicamentorum formulis consulantur veteres, & recentiores Practici, & inter hos Libav. dicto loco. & Synt. Arcan. Chymic. lib. 2. cap.21. Schr. & Hofmann. d. l. Vvilis Patholog. Cerebri. cap.11. & alii, Ruland. ita descripsit: *Ferrum* est metallum lividum, multum, parum, rubrum, albedine non pura participans, durum: Nam si Sulphur fixum, terreum Argento vivo fixo terreo commixtum fuerit, & hæc ambo non puræ, sed livide albedinis fuerint, si superat Sulphur, fit ferrum. In summa, si Argentum vivum fuerit porosum, terreum, & immundum, fœtidum, & terreum, & fixæ substantiæ, (tanquam si pene morbidus cum muliere menstruosa coit) *ferrum* generatur. Tribuitur autem istud Metallum a Chymistis *Marti*; & *Mars* dicitur, utpote cujus usus plurimum sit in bello. Porro *ferrum* est duplex, *Nativum*, & *Factitium*. Nativum est purum, & reperitur in fodinis, grana veluti, seu massa. Alterum autem conflatum, seu

excoctum est id, quod excoquitur in officinis ferreis, & quidem vel ex lapidibus ferreis, vel ex terra rubra ferrugine quasi læsa, ut in Silesia, Marchia. Species singulas enumerare huc non pertinet. Sufficiant hæc ex Rul. & Johns. Aliquando & *Ferrum*, σίδηρος, accipitur pro *Ferramentis*, sive instrumentis ferreis, ad sectionem, vel uctionem necessariis. Hippoc.8. aph.6. Add.Diet.Jatr.n.771.Rhod. ad Scrib. in proœm.p.19. *Ferrum* quoq; vocatur Lapis Phil. Th.Ch.Vol.IV.p.727.

Fersæ, vulgo dicuntur *Morbilli*, a fervore fortassis, juxta Forest.l.6.Obs. 32. in Schol.

Feru, *Zegi*, id est *Stannum*, *Metallum*. Rul. & Johns.

Ferula, νάρθηξ, æquivocum est. 1.notat plantam, de qua vide Botanicos. 2. in Chirurgicis significat ad deligationem fracturarum usitatissimum instrumentum, videl. *Assulas* leves ad firmandum ossa reposita necessarias. Hipp.1.de fract. 1.41.l.3 t. 11.& 3. de iis, q. in med. t. 11. Harum apparatum cum usu monstravit etiam Scult.Arm.Chir.Part.I. Tab.LII. fig. X. & explicavit ad Tab.LVI.p.145.

* Fervor, idem quod *Æstus*, *Effervescentia*, Gr. καῦμα, ζέσις, φλόγωσις. Vide *Æstus*, *Cauma*, *Effervescentia*.

Fex, *Fæx*, Græce τρύξ, proprie dicitur de de recremento inutili vini, quod Gr. σφέκλη dicitur. Rhod. in Lex. Scrib. p. 384. quemadmodum Olei recrementum *Amurca* vocatur. Gal. l.1. de Simpl. Fac. c. 17. Dioscor. l. 5. c.132. Vocatur alias exiccata *fex Vini Tartarum*, vel *Tartarus*. De *fece usta*, quod acre est medicamentum, Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. & alibi. Dioscor. d. l. Latius vero denotat omne excrementum. Hinc & frequentissime *Feces* pro excremento alvi ponuntur. Sedimentum quoque in urina hoc nomine venit; unde *Urina feculenta*. Chymicis in genere *Fex* inter abjectanea est, quæ a puris essentiis separata seponuntur, & subsidunt. *Fex vitri*, id est *Sal vitri*, Rul. de *Fecibus* Lapidis Philosophici videatur Op. Mineral.M.Isaaci lib.1. cap. 113. & lib. 2. cap. 33. 34. Quid per *Fecem Cæli* intellexerit Libav. legatur Tom.II. Oper.p.43.scil. in Tract.de Igne nat. c. 23.

Festinatio, *Festinantia*, quid significet, notum est. Ejus detrimentum in opere Lap. Phil. inculcatur in Th.Ch.Vol.IV.p.771. seqq.

Fiber, κάστωρ. Vide *Castor*.

* Fibra, ἴς, *Vilus*. Plur. ἶνες, *fibræ*, dicuntur fila quædam oblonga, gracilia, alba, solida, valida, omnis generis corporis partibus inserta, uti recte describit Gorr. p.193. Vel ex Gal. *Fibræ* sunt tenues quædam, & subtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponevroses, & derivationes, quibus opitulantibus (perinde ut manus digitis) nervi, & musculi actiones suas obeunt, l. 5. de U.P. c.11. & l. 1. de Hipp. & Pl. decr. c. 10. Accuratiorem vero Fibrarum considerationem tradunt Vvillis Anat. Cerebr. c.19.Barth. Anat.l.1. c.5.Dividuntur in *Nervosas*, & *Sanguineas*. Illarum potissimum tres sunt, Rectæ, Obliquæ, & Orbiculares, vel Circulares. Harum vero meminit Hipp.l. de Carn. vel Principiis IX. 16 & l.2.de morb. XLV.34. *Fibræ* vocantur & κτηδόνες, l.2.de Cord.XII. 10. Vid. Foes. p.282. *Fibra jecoris* pro jecinore, Keuchen. ad Q.Seren. p. 171. Alias Lobi hepatis *Fibrarum* nomine venerunt, ut est apud Theoph. Protospartarium l. 2. de H. C.F. c. 11. Dicitur & in diminutivo *Fibrilla* pro *fibra*, a Cartesio Barthol. d.l. c.2. A Botanicis per translationem *Fibræ* sumuntur vel pro filamentis, & staminibus plantarum, arborum intextis; vel capillamentis extrinsecus adnascentibus, v.g. radicibus, & similibus. Schr. l. 1.c. 2. lit. F. Priores etiam κτηδόνες vocantur a Theophr. l. 1. Hist.pl. cap. 2.

* Fibula, περόνη, stricte significat os tibiæ exterius, & tenuius quod & *Sura*, *Canna minor*, *Focile minus* appellatur, cujus descriptionem vide apud Barth. Anat. libell. 4. c. 21. Tibiæ extrinsecus attensum, ut radius cubito. Late vero varias obtinet significationes: v.g. sumitur pro Radio, qui cubito in brachio jungitur. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 78. seqq. Etiam pro appendice ossis, d. l. XI. 5. 6. seqq. Plura loca vide apud Foes. p. 503. *Fibula* quoque ad instrumenta Chirurgica, & machinas refertur ab Oribas. de machin. c. 4. Rul. Unde actio illa *fibulatio*, vel *infibulatio* dicitur, & pars *fibulis* arctata legitur ap. Scrib. n. 206.

* Ficatio, σύκωσις. Vide *Ficus*.

* Ficatus, συκωτός, dicitur cum de visceribus animalium ficuum siccarum esu saginatis, tum de eduliis ex hujusmodi visceribus paratis, præsertim vero de jecinore. Gal. l. 3. de Al. Fac. c.12. comm.3 de R. V. I. A. t. 1. Jul. Alex. not. ad loc. prior. Foes. Oec. p. 594.

Ficedula, συκαλίς a ficuum esu sic dicta, nomen avis æquivocum est. Primo enim notat aviculam parvam, quæ & *Passer gramineus*, *Atracapilla* vocatur, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina pete ex Aldr. l. 11. Orinth.c.36. deinde avem majorem, alias *Gallinago* dictam, de qua inferius *Gallinago*. Ita ex Alberto vocavit Schrond.l.5.cl.n.54.

Fictile, scil. vas, κεράμιον, ὀστράκινον ἀγγεῖον, i. e. vas figulinum, testaceum, Hipp. l. de nat. mul. CI. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Scrib. L. n. 65. 269.

Ficus, σῦκον, primo significat fructum arboris, quæ *Ficus* dicitur, Gr. συκῆ quæ significatio non est hujus loci. Hinc συκίτης οἶνος, *vinum ex ficubus*, sive *Caricis* maceratis paratum, quod & κατορχίτης οἶνος dicitur. Diosc. l. 5. c. 41. Et συκῖον, *decoctum ficuum*, sive *caricarum* appellatur. Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIIX. 8. XXXI. 7. Deinde notat affectum p. n. nimirum excrescentiam aliquam carneam, & quidem vel in oculo, ejusque palpebris, Hipp. Gal. 3. in 3. Epid. t. 48. vel in mento; & est tumor natus ex crassiori humore, & serosiori tenuitate, quam Varus. Gal. l. 5. de C.M. S. L. c. 4. & 7. in fin. vel in ano, a thymo sola magnitudine differens. Vel in digitorum externis. Jul. Cæs. Arantius l. de tum. p. n. c. 72. p. m. 299. Synonyma horum affectuum sunt σύκωσις, σύκωμα, *Ficatio*, *Ficosus tumor*, vel *Ficosa eminentia*, *Marisca*. Caussa vero in succo nutritio corrupto, & propter solutionem continui aberrante, & collecto consistit. *Ficus cutis*, *Lichen* Plin. & Diosc. dicitur verruca innascens cuti ad crura equorum, quæ medicamentum aptum ad matricem præbent. Ruland. *Ficus* etiam sumitur pro *Tinea*, & Ulcerum capitis manantium specie, teste Heurn. de morb. capitis, c. 7. Capiv. Med. Pr. l. 1. c. 5.

Fida, i. e. *Aurum*, *Argentum*. Rul.

Fidda, *Fidde*, id est *Luna*. Idem. Legitur in Th. Ch. Vol. IV. p. 957.

Fides, πίστις. Non intelligitur hic Theologica, vel Christiana, quamvis & hanc necessariam esse Medico pio, proboq; nemo dubitabit. E contrario valde dubito, an venia, vel excusatione digni sint illi inter Christianos, qui Medici *Fide* Christiana prorsus carentis, v. g. Judæi, opera utuntur. Sed *Fides* hoc loco notat assensum, quem Medicus præbet ad ea, quæ audivit, aut legit. Hanc non debere esse temerariam, sed perspectam, & cautam, aliquoties inculcavit Gal. v. g. lib. 1. de sem. c. 2. & l. 1. de peccator. animi proprior. cognit. & medela, c. 6. &c. *Fidem Hippocratis* scriptis habendam esse, demonstravit Lind. Ex. VI. §. 7. *Fides naturalis Magica*, sive miraculosa Paracelsicorum merito reprobatur a Libav. Tom. IV. Oper. p. 70. seqq.

Fiducia, πεποίθησις, *Confidentia*, est *Fides* ægrorum in Medicos firma. Hæc quantum valeat ad curationem felicem reddendam, docet Hipp. in Prognost. proœm. & ex hoc Linden. Ex. XV. §. 4. Et Avic. dixit: *Confidentia*, quam habet infirmus de Medico, plus facit ad sanitatem, quam Medicus cum omnibus suis instrumentis.

Fiens, γινόμενος. Quænam sit differentiæ ratio inter *Fientem*, & *Factum* morbum, explicare quoque non infeliciter ausus mihi videtur Ingrassias comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 49. comparatione instituta ab Homine *Fiente*, & *Facto*. Homo *Fiens* dicitur, & dici potest non solum ille, qui esse suum adhuc in generatione habet, & formatione, in utero perficienda; postquam vero perfectus in lucem egreditur, homo procul dubio factus est: sed etiam ille quoq; qui *Factus* licet, toto tamen adolescentiæ tempore, dum adhuc increscit, & augetur, propter illam futuram quantitatem *Fiens* dicendus; postquam vero jam adultus, *Factus* dici meretur. Ita & morbus *Fiens* dicendus cum ille, qui gigni incipit, estq; in principio; tum hic, qui nondum ad vigorem suum pervenit, vel statum, partibus aliis denuo adductis continuo increscit. Imo illi quoq; *Fientes* dici solent, & possunt, qui etiam in statu suo opus habent portionibus caussæ morbificæ continuo succedentibus, ut esse suum retineant quales sunt Causus, Tertiana, & alii similes. Vide plura d. l.

Figens. Vide *Fixatio*.

Figulinus. Vide *Fictile*.

Figura, σχῆμα, *Figuratio*, varias habet significationes. 1. dicitur illa dispositio, & constitutio extremitatis corporis, sive species corporis externa, quæ in oculum incurrit. Julian. Alexand. Anot. in Galen. lib. 7. de Hippoc. & Platon. decr. cap. 7. ubi quidem in genere *Figura Sphærica*, sive circularis prærogativam obtinet ante reliquas omnes, teste Galen. l. 1. de U. P. cap. 11. l. 4. cap. 7. l. 7. c. 7. l. 8. c. 11. l. 10. c. 15. Jung. C. Hofm. com. ad d. l. præsertim n. 641. 642. Schr. in genere figuram latius descripsit, quod sit, quæ resultat ex conformatione, & configuratione, quæ res scil. vel bene habita, pinguis, carnosa, succulenta, vel e contra male habita, macilenta, strigosa, gracilis: vel ampla, magna, extensa, vel e contra, l. 1. c. 34. In specie vero membrorum corporis *Figura media* optima dicitur, ubi nulla excessiva tensio, aut flexio nimia occurrit, quæ sunt extremæ. Gal. l. 2. de mor. musc. c. 1. Hinc & *recta* membri *Figura* servanda, & observanda in Chirurgicis; & ea vocatur, quæ est maxime accommodata ad functionem illius membri propriam. Hipp. 1. de art. t. 49. Gal. in com. in Forest. l. 8. Obs. Chir. 2. Schol. Qualis *Figura* corporis naturalis, si fuerit vitiata, constituit *morbos Figuræ* vel adventitios, vel nativos. Galen. de diff. morb. c. 7. In hac significatione quoque tribuitur medicamentis: v. g. *Figura Emplastri*, Scrib. Larg. n. 157. Vide Rhod. in Lex. 2. *Figura* etiam de morbis ipsis dicitur, Hipp. 6. Epid. s. 8. n. 44. 3. *Figura* idem significat, quod *Character*. Vide supra *Character*. Rhod.

ad

ad Scrib. n. 189. Diet. n. 683. *Figurata medicamenta* dicuntur Fallopio, quæ certam obtinent formam, vel *Figuram* externam; ut sunt Rotulæ, Trochisci, Pilulæ, &c.

FILAMENTUM, tropice dicitur de materia illa viscida concreta, pilorum instar, in urinis quorundam ægrorum occurrente, quam a sale volatili, & oleoso gigni existimat Sylv. l. 1. Pr. M. c. 55. §. 48. Vide *Trichiasis*.

FILELIUM. Vide *Canis*.

FILETUM, dicitur vinculum illud nervosum sub lingua, quod obstetrices solent ungue, aut numuli acie resecare statim post partum: sæpe etiam a Chirurgastris forfice, aut phlebotomo dissecatur non sine vitæ, & sermonis periculo, teste etiam nuperrima experientia; cum tamen rarissime illam necessariam observaverimus operationem. Occurrit vocabulum illud apud Omnibon. Ferrar. l. 3. de morb. infant. c. 44. p. m. 130.

FILIUS, υἱὸς, quid proprie significet, & pueris in trivio notum est; ita & quid *Filia*, θυγάτηρ, sit. Tropice tamen, & ænigmatice a Spagyricis applicatur variis operibus, v. g. in negotio Lapidis Philosophici. Post albedinem emergens Rubedo, quæ dicitur *Rex diadematus*, vel coronatus, vocatur etiam *Filius nigri, & albi*, non quod albedo, & nigredo efficiendi vim habeant, sed quod talis facta sit successio colorum. Libav. Apocal. Hermet. Part. poster. Tom. II. Oper. pag. 395. Jung. & Tom. IV. pag. 736. 758. Imo non verentur ipsum *Filium* in Sacro Sancta Divina Trinitate illis figmentis applicare, uti patet ex Fr. Basilii Valentini conclusionibus. *Filius* quoque *unius ostum* est *Vitriolum*, vel *Auripigmentum*. *Filius unius diei* dicitur *Ovum*, item *Lapis Philosophicus*; *Filius Veneris*, *Aurichalcum*. Rul. & Johns.

FILETIN, i. e. *Lamina ferri*. Rul.

FILONES, dicuntur *Fibræ Lapidum*. Fallop. tr. de Metall. seu Fossil. c. 8. Tom. I. p. p. 237.

FILTRATIO, est subductio per *Filtrum*. Id autem colum Chymicum est. Itaque & *colatura* seu *percolatio* appellari potest. Fit potissimum in humidis, e quibus aquositas tenuis transit, resistentibus spissis, & oleosis. Praxis ejus principaliter sic habet. Charta emporetica convolvitur, aut complicatur, vel loco ejus pannus villosus consuitur in facci formam, aut vasi applicatur, veluti infundibulo, &c. Liquor infusus finitur paulatim in excipulum destillari; unde hæc operatio *distillatio per filtrum* dicitur. Vel *Filtratio* est descensio frigida, humores aquosos per *Filtrum*, seu chartam bibulam concolutam, vel complicatam, in modum infundibuli, relictis in *Filtro* fæcibus, dimittens. Sed pro *Filtro* etiam alia adhibentur, utpote Manica Hippocr. Pannus laneus, lineus, setaceus, &c. Hæc Rulan. & Johns. Vide supra *Colatio*. Jung. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. *Filtratura* quoq; apud quosdam recentiores legitur pro *Colatura*, h. e. massa illa, quæ per filtrum, aut colum jam transiit.

FILUM, νῆμα, quid significet notissimum est. Usus ejus quoque est in operationibus Chirurgicis varius, ad suturas, & deligationes. *Filum fericum*, νῆμα σηρικὸν, nectendis arteriis, & venis commodissimum esse, scripsit Gal. l. 13. M. M. c. 22. in fin. Tropice *Filum Arsenicale* dicitur arsenicum sublimatum, & *Filum* ex alumine plumoso. Rul.

FIMBRIA, παραγμα, vocatur *resegmentum indumentorum*, aut quod ab indumentis detrahitur; qualia ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; unde & καταβλήματα vocantur. Hipp. 3. de ii, q. in. med. t. 8. Gal. comm. ad h. l. &c. de art. t. 31.

FIMUS, κόπρος. Vide *Copros*. *Fimi* cur quidam incalescant, quidam non, Vide Helm. de febrib. c. 2. num. 11. seqq. *Fimus* quoque vocatur ænigmatice *Mercurius*, Th. Chym. Vol. IV. p. 722.

FINIS, τέλος, dicitur id in genere, in quo artifex, cum fecerit, acquiescit. Galen. l. ad Trasybul. cap. 16. Est igitur perfectio quædam, & bonum, cap. 13. Artis Medicæ *Finis* omnium consensum est *Sanitas*, isque est ultimus. Verum intermedius est *Medici officium*, hoc est facere, & prospicere omnia, quæ ad illum obnendum sunt necessaria. Estque geminum. Conservare omnia, quæ sunt secundum naturam, & Removere omnia, quæ sunt præter naturam. Vid. Dogm. Nostra in proleg. Dogm. 4. An vero in Natura omnia fiant propter finem, recte negavit C. Hofman. comm. ad Galen. lib. de Us. Part. num. 666. seq. Interdum coincidit cum *Termino*, Gr. πέρας, dicto.

FIREX, i. e. *Oleum*. Rul. Johns.

FIFIR, i. e. *Color Rubeus*. Iidem.

FIRMAMENTUM, est vox æquivoca. Vel enim sumitur pro Cœlo naturali toto, a Lunæ situ elementis proximo, usque ad extremam universi creati naturalis concavitatem. Ger. Dorn. in tr. Physica Genes. in Th. Chym. Vol. I. p. 345. Hocq; dicitur *Macroscosmicum*. Vel huic analogice æquiparatur *Firmamentum* hominis, seu *Microcosmi*; de quo Parac. passim in scriptis suis, præsertim verò Paramiri, tr. 3. c. 1. 2. 3. &c. Crollius *Firmamentum* vocat Lumen naturæ, quod homini omnia naturaliter influit. Hoc egregie, ceu commentitium, perstrinxit

Libav. tr. de princ. ſcient. Paracelſicæ Magiæ ſec. Croll. ſ. 11. Tom. IV. Oper. pag. 21. Vel ſignificat idem, quod *fulcimentum*, Gr. ἔρεισμα, στήριγμα Gal. l. 3. de iis, quæ in med. t. 36. Vide *Ereſma*. Hinc & *Firmamentum* dicitur ἐστηριγμένον, 4. aph. 30. Vel *Firmamentum* notat *Lazurium*. Rul. Johnſ.

Firmitas, *Firmus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλὴς, βεβαιότης, βέβαιος. Vide *Aſphalia*, *Bebæos*, *Conſtans*. *Firmitas* particularum eſt illarum quies. Jac le Mort. Chym. Medico-Phyſ. c. 10. Opponitur *Fluiditati*.

Firnisium *mineralium*, vocat *Antimonium* Parac. de morb. metallifoſſ. l. 1. c. 7.

Fisarum, i. e. *Confectio Salis Amoniaci*, Rul. & Johnſ.

Fissura, ῥαγή, eſt ſpecies ſolutionis continui potiſſimum in oſſibus, quando ſecundum longitudinem franguntur; quamvis & de naturalibus rimis, & poris uſurpetur ab Hipp. l. de nat. puer. l. 18. De *Fiſſura* in hepate vide ſupra. *Diasphage*. Vide *Rhagas*.

* Fistula, σύριγξ, proprie notat inſtrumentum aliquod concavum, oblongum, inſtar arundinis excavatum, qualia ſunt tibiæ Muſicæ. Gal. c. 2. in progn. Hipp. t. 61. Ita Siphunculus, quo aliquid loco cuidam infunditur, & in ſpecie per quem clyſteres iniiciuntur, *Fiſtula* dicitur. Rhod. ad Scrib. n. 39. Linden. Ex. IV. §. 101. Ita *Fiſtula Cochleariformis*, pro uvula relaxata deſcripta apud Scultat. conſpicitur Arm. Chirurg. Part. I. Tab. IX. fig. 7. Dicitur Latine etiam *Syringa*, qualem *tentativam* exhibet idem Tab. XVII. fig. 7. Translatum vero vocabulum etiam 1. ad partes quaſdam naturales: v. g. Penis, aut potius meatus in pene intermedius, vocatur *Fiſtula urinaria*, uno verbo *Urethra*; & penis ipſe nervus *Fiſtuloſus*, l. 6. de Loc. Aff. c. 6. Aſpera arteria dicitur *Fiſtula* pulmonis, Hippocr. 2. de morb. XLIIX. 2. & Vena portæ in hepate, lib. de nat. mul. XLVI. 2. Foramen per quod medulla ſpinalis per vertebras omnes tranſit, nonnullis vocatur *Fiſtula ſacra*, teſte Barth. libell. 4. Antom. cap. 14. pag. 733. 2. Ad morboſam conſtitutionem; & ſignificat ſinum anguſtum, oblongum, & calloſum. Galen. lib. de Tum. p. n. cap. 5. Pertinet ad abſceſſus, quorum materia, ſive ſanies ſibi ſinum parat in partibus mollioribus: unde Hippoc. dicitur συριγγοῦσθαι, ἐκσυριγγοῦσθαι, ἐπισυριγγοῦσθαι, Hipp. 2. progn. l. 64. Coac. t. 395. Junge totum libell. de *Fiſtulis*. Plura de his in Chirurgiæ Scriptoribus, Paræo, Aquapendente, Hildano, Barbette, & aliis. Species ſunt *Fiſtula lacrymalis*, *Fiſtula ani*. *Fiſtularum* conformationis cauſſam in ſalem referre conatur Parac. Paramir. l. 2. c. 5. Deſcriptio generalis hæc dari poteſt: *Fiſtula* eſt ulcus cum uno, vel pluribus cuniculis callo magis, vel minus obductis, ſine inſigni dolore, proveniens a materiæ putridæ portionibus retentis, ſalinis, coagulativis, & carnoſas partes indurantibus.

Fixasio, *Fixio*, Græce dici poſſet πῆξις, παγίωσις, terminus eſt technicus Chymicorum, denotans ſpeciem *Coagulationis*. Eſtque rei volatilis, & fugacis ad permanendum in igne firmatio, & aſſuefactio, ut non amplius fugiat. Comparatur imprimis rei fixæ additione, Rolfink. Chym. lib. 2. cap. 4. Rulandus ita deſcripſit: *Fixatio* eſt rei ignem fugientis, ut eum non amplius fugiat, ſed in eo *Fixa* permaneat, per ignem aſſuefactio, ſive ea fiat per calcinationem, ſive per decoctionem lentam, & diuturnam, ſive per crebram ſublimationem, ſive per crebro interatam ſolutionem, & coagulationem, ſive tandem per rei fixæ additionem perficiatur. Adde Libav. Syntag. Arcan. Chym. lib. 6. cap. 11. & Alchym. Pharm. cap. 5. Jac. le Mort. Chym. Medico Phyſ. cap. 15. Morb. Coll. Chym. Leid. cap. 369. Quæ ita figuntur, dicuntur *Fixa*. Per quæ vero fit *Fixatio*, vocantur *Fixatoria*. Item *Figentia*. *Fixa* cum cibis aſſumpta fieri volatilia, vult Helment. de Lithiaſ. c. 3. n. 24. De *Fixatione* vide plura in Th. Ch. Vol. IV. quæ loca quæras in Indice.

Flabellum, ῥιπίδιον, inſtrumentum ad refrigerandum faciem uſitatum. Unde ῥιπίζω, *ventilo*, ſignificat. Utrumque legitur apud Moſchion. de morb. mulc. cap. 136. Gallicum Eſventail.

Flagæ, ſunt ſpiritus, qui norunt ſecreta hominum, vel ſpiritus a rebus in ſpeculo apparentibus. Rul. & Johnſ. ex Parac. tr. 2. de Peſtilitate, & l. 1. Philoſoph. ſagac. tit. de Necromantia.

Flagellatio, *Flagellum*, μαστίγιον, quid proprie ſignificet notum eſt. Tropice dicitur quoque de morbis, Parac. Paramir. Tract. V. cap. 2. &c. Ita Lues Gallica vocatur *Flagellum* ſcortatorum. Foreſt. l. 32. Obſerv. 2. in Schol. Quod *Flagellatione* languens Venus excitari poſſit, vide Dieter. n. 100. Veteres quoque uſos *flagellis* ad curandam maciem corporis, & id operis feciſſe ferulis parvis levibus modice illitis, quæ gracilibus partibus incuterentur, donec modice intumeſcerent, e Gal. l. 14. M. M. c. 16. notavit Laur. Bellin. tr. de ſan. miſſ. inter. Opuſcula p. 183.

Flamma, *Flammula*, φλὸξ, φλογίον, φλογμὸς, proprie de igne dicitur. Eſt enim ignis genus. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 2. fin. & fit aere, vel aereo in ignem mutato, l. 3. de Temp. c. 1. *Flammæ* acidum quoddam ineſſe demonſtravit

Fr.Hofm. clav. ad Schr.p.226.232.244. Helm. descripsit per accensam fuliginem, tr.Complexion. atque mistion. Elemental. figment. n. 7. & per exhalationem pinguem, tr. Formar. Ortus, n.28. Hujusmodi *flammæ* generationem e puteo, e ventriculo, & intestinis qua vivorum, qua mortuorum, per observationes confirmatam vid. in Ephem.Nat. Curios. Ann. I. Obs.33. & 77. Per translationem vero vocabulum *flamma* a Medicis accipitur, vel de Calore nativo vitali, qui propterea βιολύχνιον dicitur. Vide *Biolychnion*, *Calidum*. Junge Vvillis Part.I.de Anim. Brut.c.2. seqq. Barthol. l.2.Anat.c.6. Vel de calore præternaturali corporis, & partium ejus. Hipp. lib. de vet.med. XXXII.9. l. de capit. vuln. XXII.1. l.1. de mor. mul.LXII.2.

† Flatuarii (qui nobis Chymici) Constantino Imperatori. Marcellus Donat. Dilucidar. in Flav. Vopiscum.

* Flatus, φῦσα, φύση, item πνεῦμα, *flatuosus spiritus*, in genere significat congeriem halituum, vel vaporum, veluti quadam membrana inclusorum. Specialiter vero Medicis accipitur de hujusmodi congerie halituum in corpore humano genita, præsertim in ventriculo, intestinis hypochondriis, utero, vesica, &c. Horum generationem quamvis plurimi veterum, & recentiorum deducere ausi sint, v.6. Hipp. integro l.de flat. Galen l.3. de sympt. causs.t.2. Jung. ex recentioribus Helmont. de *flatibus*, Dieter. Jatr. n.912. & alii plures. Videantur & Notæ nostræ ad Jessen. Judic. de sang. V.S. misso, p.193. seqq; Tamen vix clarius hæc doctrina apud ullum alium reperietur, quam apud Vvillis Pharm. Ration.P.I. s.2. c. 1. Lindenus non male cruditatis sobolem dixit, Ex.XII.§.45. De *flatibus* e pene erumpentibus vid. Ann.II.Ephem.Nat. Cur.Obs.46. Vide etiam supra *Crepitus*. *Flatulentus*, Græc. dicitur φυσώδης. *Flatulenta* affectio, dicitur *morbus Hypochondriacus*.

* Flavus, ξανθός, *Luteus*, nomen coloris a rubo: e igneo ad albedinem declinantis. Gal. c.2.de R.V.I.A. t.22. intensioris tamen, quam ὠχρὸς, pallidus color. *Flavedinem* excrementorum non ex bilis tinctura, sed ex propriæ putrefactionis vitio oboriri, vult Helm.tr.Scholar. Humi pass. decept. c. 5. n. 25. sed videtur committere fallaciam oppositorum; siquidem bilis excrementiæ admixtio, ut & succi pancreatici promovet illam putrefactionem portionum ab assumtis chylificatis feculentarum, & terrestrium. Vide *Xanthos*.

Flemen, quasi *Flegmen*, Gr. χέδμα dici posset τῶ ποδὸς, significat tumorem pedis circa talos. *Flemina* dicuntur, quum labore vix sanguis defluit circa talos, & tumorem facit. Aliter Flavius Caper: *Flemina* sunt, ubi abundant crura sanguine. *Flemina*, cum in manibus, pedibus callosi sulci sunt. Dieter. n.465. Leuch. ad Q.Seren.p.280.

Fletus, κλαυθμὸς, lamentatio: pertinet inter caussas sanitatis, & morborum procatarcticas. Vide *Dacryon*, *Clavthmerizo*.

Flexio, κάμπη. Vide *Campe*. Unde & καμπύλιον, & καμπυλότης, apud Hipp. legitur. *Incurvatum*, seu flexum, & *Incurvatio*. Vide *Campilon*.

Floccus, κροκὶς. Vide *Crocidizo*. *Floccus* notat lanuginem, aut teneros fructus. Rhod. ad Scrib.n.154. Non est semper signum lethale, in febribus acutis *Floccos* evellere Ephem.N.C. Ann.III. Obs.269.

Floridus, ἀνθηρὸς. Vide *Anthera*. Hipp.6. Epid.l.3.t.7.

† Flos Magdalenæ, Spica Celtica. Euchar. Rhod.de partu c.12.

† Flos noctis, Concordia, Solanum Vesicarium.

Flos, ἄνθος. Vide *Anthos*. Quibus addi possunt quoad Chymicam significationem descriptiones. *Flos* est bolus per sublimationem extractus. Ex centro, & imis partibus elevandus, & producendus est, ut in summitate forma sicca coagulet. *Flos* spirituosa rei substantia est, *Turbith* vero magisterrea. Omnis *Flos* per se volatilis est, & spirituosus, quanquam ingenio magistrali possit figi, & ad naturam Turbith aliquando adduci. Ruland. & Johns. *Flores* in Chymia sunt subtiliores partes corporis per sublimationem e crassioribus particulis sub forma sicca separatæ. Schrod. l.2. c. 60. ubi simul Catalogum *Florum* Chymicorum invenies. De vocab. *Flos* homonymia, & Chymica acceptione legito etiam Rolfink. Chym. l.5.s.4. c.1.seqq. *Flos* etiam vocatur farina illa tenuissima, quæ lapidibus innascitur: v.g. *Flos Assii Lapidis*, Rhod. Scrib. num.72. *Flos* capillorum, vocatur color naturalis in ætate vegeta, & opponitur canitiei. Keuch. ad Seren. p. 101. *Flos æris*, id est *Viride æris*. *Flos Cheiri*, id est *Auri essentia*. *Flos* Salis, Gr. ἁλὸς ἄνθος. *Flos* sectorem Croe alii volunt esse Croci *Flores*, ob additionem croe, putantes errorem illorum, qui scripta Paracelsi manu non exacte legunt e pro ci. Rulandus vero per transpositionem deprehendit, esse florem nucis moschatæ, ut nomen anthos denotat: alii *Florem* Chelidoniæ extractum. *Flos* quoque vocatur ipse *Lapis Philos*. Theatr. Chym. Vol.IV. pag. 727. *Flos vini*, Vide *Anthosmia*. Jung. Linden. Exerc.X. §.131. seqq. *Flos virginitatis* vocatur ille sanguis, qui in primo coitu a mulieribus post deflorationem

sun-

vero sunt, quæ veteres de suctione venarum, primum extremarum, deindæ majorum ramorum, deinceps trunci, & per hunc denique venarum stomachi, & mesenterii, proposuerunt; quemadmodum nec Helmontii opinio cum rei veritate quadrare videtur, qui *famem* a splene inspirari in stomachum docuit, tr. Pylorus Rector, n. 20. *Fames præternaturalis* quadruplex est, *Aucta*, *Abolita*, *Imminuta*, *Depravata*: de quibus vid. Sylv. d. l. Ad nimiam etiam pertinet βύλιμος, Vide supra *Bulimos*, λιμαγχία, λιμοκτονία, de quibus infra lit. L. Ad abolitam ἀνορεξία, ἀσιτία, ἀποσιτία. Vide *Anorexia*. Ad depravatam pertinet vocab. *Pica*, *Citta*, *Malacia*, de quibus etiam suis in locis. A vocabulo *fames* descendunt *famelicus*, λιμώδης, *famesco*, vel *fameo*, λιμώττω. Diet. n. 504. Lind. Ex. XIII. §. 146.

Familiaris, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

Famula, οἰκέτης, vide Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIX. 1.

† Far, farina crassior. Mercur. de morb. cur. l. 1. c. 8.

Far, χόνδρος. Vide *Alica*. *Far* est nomen commune. Hinc *Far* adoreum, triticeum, hordeaceum, Zeæum. Jul. Alex. Not. in lib. 8. Meth. Med. Galen. c. 2. & l. 4. de san. tu. c. 4. Ad hordeum incisum restrinxit Mercur. l. 4. V. L. c. 18.

Farciminalis, ἀλλαντοειδής. Vide *Allantoides*.

Farctura, *Fartura*, dicitur in Pharmaceuticis, quando exenterata animalia, aut excavati fructus medicamentosis, vel alimentosis rebus sive ad jucunditatem, sive ad peculiarem utilitatem replentur. Joh. Dan. Horst. Part. I. Dispens. Pharmac. Univ. lib. 2. cap. 30. p. XXXVI.

Farctus, *Infarctus*, ἔμφραξις, idem quod *Obstructio*. Vide *Emphraxis*.

Farina, ἄλφιτον, κρίμνον. Vide *Alphiton*, *Crimnon*. *Farinarum* officinalium catalogum vide apud Schr. l. 2. c. 58. Jung. & D. D. Wedel. Pharm. I. A. F. R. l. 2. s. 3. c. 1.

Ferrea *nubes*, dicitur Sereno Sammonico *Furfuratio*, sive *Pityriasis*, c. 3. Junge Heurn. de morb. c. 5.

Fascia, σπάργανον, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*. *Fasciola*, σπαργάνιον. Unde & *fasciatio*, ἐπίδεσμος, ἢ σπαργάνωσις, dicitur. Varium *fasciarum* apparatum, delineationem, & usum quære in Scultet. Armam. Chirurg. & Indice. De verbo *fasciare* vide Keuchen. ad Seren. p. 90. Per metaphoram *fascia* quoque tribuitur quibusdam corporis partibus. Ita membrana exterior renum a Peritonæo laxe adhærens *fascia renum* vocatur. Barthol. l. 1. Anatom. c. 17. Et musculus tibiæ, Abductor dictus, *fascia lata* appellatur. Id. lib. 4. cap. 12. Vocatur & *Instita*, *Tænia*. *Fascialis* Musculus, vocatur inter flexorios Tibiæ, qui & *Sartorius* dicitur, omniumque fere musculorum longissimus. Barth. d. l. p. 581. *Fascialis* est quoque epitheton lumbricorum latorum intestinalium, qui æqualiter sunt externi, ad differentiam Cucurbitinorum, qui instar seminum cucurbitæ cohærentium exhibent suas connexiones. Blas. Medic. Un. p. 336.

Fasciculus, δεσμίδιον, χειροπληθής, in Foro Medico idem est quod *Manipulus*, sive quantum manu comprehendi potest. Rhod. in Lex. Scrib. Ant. vero Musa Brassavolus in Indice Galenico vult esse, quantum duobus digitis comprehendi potest: φάκελος etiam Grece dicitur, Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 11. Vide Foes. p. 649.

Fascinum, βάσκανον, *Fascinatio*, βασκανία, habetur pro genere quodam incantationis, quando seu intuitu, seu laudatione, non solum infantes, & homines, sed & agni, pulli gallinæ, equi &c. inficiuntur, ut marcescant, & moriantur. Refertur inter caussas morborum occultas. De hoc argumento vide J. Lang. l. 2. ep. 35. Sennert. Med. Pr. l. 6. part. 9. c. 1. Inter novissimos prolixissime hoc argumentum pertractavit D. D. Frommannus, integro libro h. tit. *Fascinum* quoque olim vocatum fuisse *Membrum virile*, testis est Rolf. de partibus generationis, Part. I. c. 43.

Fastidium, est cibi, & potus, vel alterutrius aversatio, Gr. ἀνορεξία, ἀποσιτία, de quibus omnibus supra lit. A dictum. Junge, si placet, Sylv. l. 1. P. M. c. 3.

Fastigiati *Furni* vocantur, qui pluribus aludel, sive sublimatoriis impositis sunt exornati. D. Ludov. Pharm. p. 203. Videatur etiam de his Glauber. in Furn. Philos.

Fatalis linea, quæ dicatur, Vide *Linea*.

Fatigatio, κόπος, πόνος. Vide *Copos*.

* Fatuitas, μώρωσις, ἠλιθιότης, coincidit cum *Amentia*, de qua supra. Est enim mentis læsio, qua una cum memoria ratio etiam perit, Foes. Oec. p. 423. Willisius expressit per *Stupiditatem*, qui hoc argumentum egregie explicavit, de An. Brut. part. 2. c. 13.

Fatum, εἱμαρμένη, significat aliquam necessitatem inevitabilem a caussa quadam superiori dependentem. Quo etiam pertinet *Adrastea*, de qua supra. Duplex *fatum* constituit Lang. l. 1. ep. 78. Aliud *Divinum*, & *naturale*, quod ex indissolubili causarum cohærentia dependet: aliud *conditionale*, sive necessaria ex hypothesi sc. veritatis, aut quæsiti consecutio. Parac per *fatum* signa quædam ex homine, vel re mortua

tua

tia desumpta intelligit: item Manes, l. 1. de vit. long. c. 7. l. 2. Philos. c. 1. & de modo pharmacandi, tr. 4. Rul. ita descripsit: *Fatum* est perpetuum quiddam, & insensibile astrorum Cœli, Solis, & Lunæ. Prædictionem ex *fato*, vel hujusmodi signis Parac. vocavit d. l. *Fatomantiam*. Eidem quoque *Prædestinatio* passim in scriptis appellatur.

* Fauces, φάρυγξ, dicuntur spatium, illud internum, sive interior oris locus, ubi simul conveniunt & gulæ, & gutturis partes extremæ. Gal. l. 4. de L. Aff. c. 3. in fin. & cap. 4. Prognost. t. 16. Jungatur Dieter. Jatr. num. 889. Appellantur & Græce ἰσθμός, *Isthmus*, vel ἴσθμιον. Gal. 3. aphor. 26. Vocab. vero φάρυγξ aliquando & ipsam Gulam denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. & confirmatur ex epist. Democ. ad Hipp. in hujus operibus occurrente, de nat. homin. num. 40. Videatur Foes. Oecon. p. 651. In plurali φάρυγγες, effectus, sive morbos *faucium* significare, constat ex Hipp. 3. aph. 5. lib. 6. Epidem. sect. VII. 11. 12. Galen. comm. 3. in 3 Epid. t. 66.

Favilla, αἰθάλη, idem quod *fuligo*; estque nihil aliud, quam ἔκκαυμα τοῦ λιγνυώδεος, h. e. *fuligo* usta. Applicatur commode portionibus sanguinis adustis. Vide Lind. Ex. XV. §. 126. 127.

Faulex, id est *Cerion*. Rul.

Favonius, ζέφυρος, nomen venti ab Occidente spirantis, sive Occidentalis. Rul. Estque humidus, & lenis. Galen. comm. 3. de hum. t. 13.

† Faunorum ludibria. Plin. Natur. Hist. l. 25. c. 4. Incubus. Idem l. eodem c. 7. morbus sonticus, idem Comitialis.

Faunus, φαῦνος, nomen Deastri, vel Dæmonis gentilium fictitii, sive Satyri lascivi, cujus ideo mentio fit in foro Medico, quod olim Ethnici superstitiosi persuadere voluerunt, Incubum ab hujusmodi dæmonibus insultantibus oriri, quod ceu fabulosum merito repudiandum. Forest. l. 10. Obs. 50. 51. in Schol. Rhod. ad Scrib. Helmont. tr. Venatio scient. n. 35. vocat Ens rationis.

* Favus, κηρίον. Vide *Cerion*. *Favi* singularem destillationem pro solutione auri vide ap. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 3. c. 5. Dicitur & ab Ingr. *favosa tinea*, item *favositas*, comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 172. 175.

† Febris, a fervore appellatur, ex Varrone Non. Marcell.

† Febris sepulta, Maligna latens, qualis enum; Joan. Bapt. Montan. de febr. Consf. XIV.

Febris Typhodes Typhos calor sepultus inde Avic. Latic. Montan. Consf. 183.

* Febris, πυρετὸς, & frequentissime quoque apud Hipp. in Epidemiis πῦρ, teste Foes. Oec. p. 545. Secundum communem omnium hominum consensum est caliditas præter naturam, maxime quidem in totum animal effusa; sin minus, at omnino vel in plurimis partibus, vel in nobilissimis accensa. Gal. comm. 1. in 6. Epid. t. 29. cum is calor adeo auctus est, ut hominem offendat, & actionem cordis lædat, l. 8. M. M. c. 1. Accuratius tamen, & ex hodiernis artis principiis *febris* generaliter describi potest seq. in modum, quod sit Intemperies cordis, & totius corporis p. n. calida, sed diversi generis, cum variis symptomatibus, mitioribus, vel vehementioribus, proveniens a sanguinis diversimode sese habentis varia præternaturali fermentatione, benigna, vel maligna, cum, vel sine corruptione, aut congelatione, aut coagulatione putrefactiva. Vel causaliter ex Vvillis de febr. c. 3. quod sit motus inordinatus sanguinis, ejusque nimia effervescentia, cum calore, siti, aliisque præterea symptomatibus, quibus Oeconomia naturalis varie perturbatur. Qui plura circa *febrium* etymologiam, descriptionem, differentias desiderat, ille quærat, & inveniet passim in vet. & rec. scriptis, præsertim Gal. de diff. & causs. febr. & ex recentioribus C. Hofmann. de febr. Sennert h. t. Diet. num. 78. Sylv. l. 1. P. Med. c. 27. seqq. Franc. Piens de febr. Th. Syndenham tit. eod. & quamplures alios. Potiores quoque differentias descriptas vide in hoc Lexic. suis locis, v. g. *Ephemera*, *Quotidiana*, *Tertiana*, &c. Descriptio *febris* apud Linden. Ex. XV. §. 34. strictior esse videtur, competens saltem benignioribus, salutaribus, & intermittentibus, quando scripsit: *Febris* est fervor toties repetitus, & a natura excitatus in spiritu, ut se impedientem materiam subigat, & disponat ad excretionem, & excernat, quam primum possit, eaque excreta, viribusque receptis, quarum in laborioso hoc opere fecit jacturam, deinceps pergat libere, & inculpate fungi officio suo. Helmontii hypothesin de *febrium* natura videsis in pec. tr. de inaud. febrium doctrina. Quæ adversus Vvillisium scribere absq; applausu ausus est Edmund. Demeara, lege in Examine Diatribes Vvillisianæ. Cornel. quoq; BonteKoe non veritus est ad unum omnes de *febribus* authores veteres, ac recentiores incusare errorum cum circa theoriam, tum circa praxin in quadam Diatriba; sed qualem ille sententiam defenderit, hactenus nobis nondum innotuit. Novissime etiam de *febribus* D. Laur. Bellini labor in publicum prodiit, in Operis sui argumenta varia continentis Membro IV. h. tit. a pag. 247. ad 437. quamvis, pace illius Viri laudatissimi, ejusdem descriptio justo latior videatur, quæ ita se habet: *Febris* est vitium sanguinis aut in

motu, aut in quantitate, aut in qualitate, aut in horum aliquibus, aut in omnibus: cum hæc definitio salva veritate pluribus aliis morbis humoralibus, præsertim a sanguine dependentibus, facile possit applicari. Qui *febre* laborat, dicitur *febricitans*, *febriens*, passim in authoribus.

Febrifuga, ληξιπύρεθ, dicuntur medicamenta febrem sedantia, vel tollentia, vel *Antifebrilia*. Gal. 2. de Antidot. c. 6. Tale Acopon describit l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Diet. n. 745. etiam vocari dicit τὰ τῶν πυρετῶν σβεστήρια, *febrem extinguentia*. Alii scribunt ἀλεξιπύρετα, sed melius ληξιπύρετα, Rhod. ad Scrib. n. 95. *Febrifugi* admirabilis præparationem e Stanno, & Mercurio tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 33. Centaurium minus κατ' ἐξοχὴν *febrifuga* vocatur, testimonio Botanicorum, & Schr. l. 4. cl. 1. n. 83. *Antifebrile Crollii* vide in Dispensatoriis, & d. Schr. l. 5. cl. 3. n. 78.

Fecla, φέκλη, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & σφέκλη, Ægin. l. 7. c. 3. in τρύξ. Rhod. in Lex. Scrib. id est *fex vini*, vel *aceti*. Rul. & Jonf. idem quod *fecula*.

Fecositas, idem quod *feculentia*, refertur inter species Luti, & exponitur per quandam *spurcitiem*. Fallop. tr. de Therm. aq. & metall. c. 16. Tom. I. Oper. p. m. 252.

Fecula, *Fæcula*, τρύξ, generaliter idem significat, quod *fex*, de quo paulo inferius. Scrib. in 226. 228. 230. Specialiter, est terminus Pharmaceuticus, vel Chymicus, (quamvis modus præparandi non adeo sit artificiosus, ut inter Chymicos labores relatus fuerit) & notat *Extractum farinaceum*, sive Amylum ex radicibus quibusdam viribus paratum per subsidentiam ad instar fecum. Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 1. & 21. qui etiam existimat, in despectum artis hoc nomen esse impositum, cum hujusmod. farina sit potius medulla, cremor, & flos quidam sessilis talium radicum. At Zvvolferus contrarium statuit, dicens *feculas* esse pulveres farinaceos, succo suo nativo orbatos, consequenter etiam omnis virtutis, & efficaciæ expertes. Animadv. in Pharmac. August. in Mantiss. Hermet. h. tit. Vocantur & *Gersæ*, *Cerussæ*, ib. *Fecularum* Catalogum lege apud Schr. l. 2. c. 59. Confirmat judicium Zvvolferi F. Hofm. in cl. ad Schr. d. l. At Cl. D. D. Vvedelius duriorem sententiam Zvvolferi statuens, laudem debitam *feculis* concessit, Ph. I. A. F. R. l. 2. s. 3. c. 3. *Fecula* vocatur etiam condimentum ex fece vini factum acidum, Torneb. Advers. Item Uva pinguis, decocta usq; ad crassitudinem mellis, Jon. Laurent. An. On. p. 349. *Fecula*, φέκλη, & σφέκλη, notat etiam lixivium, vel condimentum lixivii ad instar fermentorum acrimoniam habens, quo mulieres capillum ungere solent, ut rutilus esset crinis. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 103. Paracelso *Fecula Urina* vocatur, cum urina vernacule frangi dicitur, seu corrumpitur, signum nutrimenti, l. de Urin. Judic. tract. 2. cap. 1. Est species Rubini in urina in Scholiis ad d. l.

Feculentus, τρυγώδης. Vide *Fex*.

Fedum, i. e. *Crocus*. Rul. & Johnf.

† Fel draconis, Hydrargyrum e stanno, Hadr. Jun. Nomenclat. argentum vivum.

* Fel, χολὴ, idem quod *Bilis*. Vide *Bilis*. Helmontii de *felle* opinionem lege in Scholar. Humorist. passiv. decept. cap. 2. §. 24. *Fellis* genera in officinis usitata tradidit Schroder l. 2. cap. 30. quamvis omiserit piscium *fel*, quod tamen non minus laudatur in medicamentis Ophthalmicis, teste Galeno, & aliis. *Fel vitri* vocatur spuma vitri, Ruland. Libav. Apoc. Hermet. part. prior. cap. 17. Dicitur alias *Aphronitrum*. *Fel Draconis* est Argentum vivum ex Stanno. Ruland. & Johnf. Centaurium minus quoque appellatur *fel terræ*. Scribon. n. 227. Rhod. in not. ad h. l. *Fel* etiam refertur inter nomina Lapidis Philos. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Felebris, *Fellebris*, θηλάσιμος, θηλοτὴς dicitur, *qui lac sugit*, vel qui adhuc lacte vivit. Keuch. ad Seren. p. 290.

Felicitas, ἀτυχία. Vide *Eutychia*.

Felilech, *Fæules*, & *Ferrum*. Ruland. & Johnf.

Felis, αἴλουρος. Vide *Catus*. De *fele* per os pariente, ex Bartholino, vid. Ann. I. Ephem. Nat. Cur. Obs. 109. Schol. & Rolfinck. de part. gen. inserv. Part. 2. c. 45. *Felis* ex ore mulieris, & viri rejectæ geminam historiam vid. d. l. Ephemerid.

Fella, i. e. Aqua Sulphurea, vel sulphurata. Rul.

Felliflua *passio*, dicitur *Cholera*, apud Cœl. Aurelianum, notante Dolæo Encyclopæd. l. 3. c. 4. §. 1. p. 415.

* Femen, περίναιον. Vide *Interfemineum*.

* Femina. Vide *Fæmina*.

* Femur, *Fæmur*, μηρὸς, an Latinum a *ferendo* descendat, quo totius corporis reliquum ferat, & sustineat, veluti onus, in medio relinquimus. Idem fere, quod *Crus*. Os magnitudine cunctis animantis ossibus præstat, supra coxendici, infra tibiæ ossi alligatur, cujus cervicis duo sunt exigui processus, quos *Trochanteres*, τροχαντῆρας vocant, quorum exteriorem, qui longe major est, *Gluton*, γλουτὸν, appellant. Gal. de ossib. c. 21. Barthol. libell. 4. Anat. c. 21.

Fenestra, θυρὶς, ὀπὴ, quid proprie significet,

cet, notum est, nec hujus loci exponere. Per metaphoram *fenestra* quoque ab Anatomicis vocatur Meatus Auditorius interior, nec non duo foramina in cavitate Conchæ statim post Tympanum occurrentia, unum ovale, alterum rotundum. Barthol. libell.4. Anatom. cap.6. & Linden.Medic. Physiolog. l.2.cap.11. §.15.16.

Fera, θὴρ, θηρίον, significat animal insensum, quod difficillime, aut plane non cicurari potest. Qualia dantur in solo, saloque. Lind. Exercit.XI. §.91. Leonem, & alia similia grandiora ferociora animalia κατ' ἐξοχὴν, *feras* appellari, testatur Gal.l.quod anim.mor.seq.temp. cap.1.

Fera regia, βασιλικὸν θηρίον, idem est quod *Basiliscus*, de quo adhuc dubitatur, an fuerit in rerum natura. Gal.l.10. de S. Fac.in procem. Per translationem θηρίον etiam non solum de hominibus dici, patet ex Lind. d.l. §.115.119. sed etiam ex Hipp. constat, quosdam morbos θηρία, *feras*, appellari, v.g. ulcera maligna, Coac.t.467.468. uti quidem vult Foes.Oec. p. 207. quamvis Lind. & alii animalcula in interaneis genita, v.g. lumbricos, sive vermes intellexerint. Utramque opinionem admisit Jonst.in not.ad hos tex. Jung.l.6. Epid. s.7.t.7. cum comm.Gal.

Ferculum, idem quod *Cibus*, *Cibarium*. βρῶμα.

* Ferinus, θηριώδης, significat naturam, vel indolem feræ nocivam, & malignam obtinens. Transfertur ad morbos malignos, insignem humorum pravitatem præsupponentes. Gal. c.1. in 6.Epid.t.14.Ita Lumbrici non solum hoc nomine veniunt, sed & Tussis, 5. Epid. s.2. t.17. Deficientia, sive mentis emotio, cap. 1. in 1. Prorrh. t.25. &c. 3. t.31. Coac. t.85. & 155. Ægri quoque vocantur θηριώδεις, *ferini*, hujusmodi morbis malignis correpti, l.4.Epid. VIII. 7. Jung. Foes. Oec. d. l. Victus quoque *ferinus*, θηριώδης, vocabatur brutis communis, quo priscis seculis homines utebantur. Hippocr. de veter. medic. VII.4. XIII.22. Ad animum etiam referri posse *feritatem* τὸ ἄγριον, ἀγριότης, quod idem est, ac τὸ θηριῶδες. Vide *Agrion*.

Ferion, terminus fictitius Spagyricus, qui legitur in Th.Ch.Vol.V.p.159. Quid vero significet, ex descriptione ibidem data nemo percipiet.

* Fermentatio, ζύμωσις, quid proprie significaverit olim, minus fuit perspectum. Hinc saltem apud Hipp.mentio *fermentationis*, ζυμώσεως, & verbi ζυμοῦσθαι, *fermentari*, facta in statu p n.quibus nihil aliud indicavit, quam elevationem aliquam in tumorem, distentionem, & inflationem: v.g. Hepatis *fermentatio*, i.e. intumescentia, l.5.Epid 3. 14. Venter *fermentatus*, l.de vet.med. XX.8. Et quamvis hoc in loco non sit sermo de statu p.n. tamen minus perspicua est *fermentationis* significatio. Urinæ *fermentatio*, c.2. in 1.prorrh. t.40. Alvi fecum *fermentatio*, Coac.t.604. Ita nec ap.Gal. alio sensu occurrit. Recentiores vero Medici ex Philosophia Platonica in usum revocarunt, generaliter per *fermentationem* intelligentes terreni cujusdam, & solidi motionem, & ab aere intus concepto distentionem, inflationem, & in tumorem levem elevationem. Quam Platonicam descriptionem integro libello, Anatomia *fermentationis* Platonicæ, dicto declaravit Ant. Gunth.Billichius, & hunc vicissim Exercitationibus illustravit Conringius. Hos postmodo alii secuti viri doctissimi, applicantes ad humores, præsertim sanguinem, & chylum, v.g. Th. Vvillis Exerc. de *ferment.* & de febrib. Jung.Mart.Kerger. tract.de fermento: Mart. SchooK. h.t. Ex quibus hæc descriptio sufficere potest. *Fermentatio* est motus quidam intrinsecus, & varia agitatio particularum alicujus corporis mixti activarum, & passivarum, cum tendentia ad perfectionem, vel propter mutationem ad aliud. Et ita duplicis generis est, Naturalis una, alia Præternaturalis. De *fermentatione* in ventriculo vide voc. *Chylificatio*. Adde Barthol.l.1.Anat. cap.9. & alios. A Chymicis quoque *fermentatio* in usum translata. Hinc Rul. & Johns. descripserunt, quod sit rei in substantia per admistionem fermenti, quod virtute per spiritum distributa totam penetrat massam, & in suam materiam immutat, exaltatio. Ideo enim inventa est, ut ex symbolico ignobiliore, efficaciam medicinæ *fermentantis*, nobilissima fiat substantia, ad quam pervenire natura sinit. Potissimum autem in metallis, quorum natura ad mutua est proclivis, locum habet, & ab imitatione massæ *fermentatæ* nomen invenit. Vel *fermentatio* est *fermenti* cum *re fermentanda* incorporatio. Rolf. *fermentationem* cum putrefactione conjunxit, ceu gradu saltem differentes, Chymiæ l.2.c.2. Jung. Jac.le Mort.Ch.Medico-Phys. c.4. JunK. Chym.Exp.Cur. P.I. sect.1. cap.4.pag.60.seqq. Imprimis vero, & singulariter *fermentatio* ad negotium lapidis Philosophici applicata legitur in scriptis Spagyricorum, præsertim Gerard. Dornæi Teatr. Chymic. Volum. I. Tit.Artificium supernaturale, pag. 192. 313. Jung. Libav. Apoc.Hermetic. Part. poster. de porta *fermentationis* Riplæi, Tom.II. Oper.p.406. & 434.seqq.

Fermentum, ζύμη, quid sit, obscurum. Communiter, sed strictius justo tribuitur in

 panificio

panificio massæ farinaceæ, quæ acorem contraxit. Galen.l.6.de S.F. §. Zyme. Sed revera etiam aliis rebus similem effectum præstantibus attribui potest, & in genere describi, quod sit materia firma, tanquam fixa, quæ suæ naturæ materiam ad suam firmatam conditionem præparat, quæ etiam ante præparationem non magis, quam illa habebat, ut *fermentum* panis est farina firmata in pastam, quæ farinam similem, raram, & discontinuam in aliam pastam fermentatam adducit, Rul. De varietate *fermentorum*, pro diverso usu, & materiæ fermentandæ conditione, vid. Vvillis d.l. c.6. & seqq. Kerger. s.2.c.1. de *fermento*. De *fermento* chylificante vide *Chylificatio*. An particularia dentur *fermenta* naturalia in diversis corporis partibus, non concedit loci angustia hic ventilare. A Spagyricis *fermenti* vox sæpe abusive sumitur pro Anima, Sole, Luna. Vide Th. Chym. Vol.III. Libav. dicto loco. Ita Dorn. in Philos.Chym. scripsit: Minus perfectum in majus posse progredi in infinitum, mediante forma, & cœlo, tanquam *fermentis*, quod paucissimis etiam artificibus hactenus cognitum fuit. Vide Vol.I. Th.Chym. & quære in Indice. Imo ipsum Lapidem Philosophicum, metalla ipsa nomina *fermentorum* complectuntur. Unde Rulandus ita descripsit: Quale *fermentum*, tale & fermentatum. Et sicuti parum *fermenti* pastæ multam farinam in suam naturam, & pastam convertere potest: ita etiam *fermentum Chymicum* fermentandum, cui adjunctum est, sibi assimilat. Intelligunt autem Philosophi, i. e. Spagyrici, per *fermentum* verum corpus, & veram materiam, quæ proprio suo Mercurio conjuncta illam in suam naturam convertit. Deinde etiam Lapidem ipsum volunt esse *fermentum* corporis perfecti. Cum enim lapis adeo subtilis (ut Philosophi asserunt) sit, ut super corpus imperfectum projectum in modum olei supernatet, neque cum illo permisceatur; opus est corpore aliquo primam illius affinitatem redolente, quod illum recipiat, atque in alia corpora introducat. Nam quam primum corpus illud lapide infectum, & fermentatum est, statim in tincturam abit. Hæc Rul. & Johns. De *fermentatione*, & *fermentis* Lapidis Physici, vel Philosophici vide plura in Th.Ch.Vol.IV. pag.607. Vol. VI.p.110.seqq. *Fermentum album*, id est argentum, Felda idem. *Fermentum*, i. e. Elixir, idem.

Ferox, θρασύς. Vide *Thrasos*.

Ferramentum, σιδήριον, *instrumentum ferreum* Chirurgis necessarium significat. Hipp. l.3.de fract.t.29. & l. 1. de artic.t.43. Vocatur & σίδηρος, 6.Epid.s.6.t.5. Ita & apud Ruland. instrumenta metalli fossoribus usitata vocantur *ferramenta*.

Ferratus, σιδηρόδετος, vel dicitur de re aliqua ferro munita, vel etiam a Medicis sumitur de liquore spiritu ferri imprægnato, v.g. Aquæ *ferratæ*, Acidulæ *ferratæ*, RolfinK. O. ac M. M.Sp.l.9.s.3.c.1 Libav.Synt. Arc.Chym. lib.1. ca.10.

Ferretum, vocatur *Æs nigrum*, vel *Cyprium*, vel ex *ferro factum*, quod officinæ plus nimio urendo efficiunt. Libav.Synt.Chym. lib.6. c.4. *Ferretum* Hispanicum est optimum æs ustum. Fallop. de Metall. seu Fossil. cap.14. Tom.I. p 311.

Ferrugo, ἰὸς σιδήρου, i.e. *rubigo ferri*. De hujus virtute Medica vide Diosc. l.5.c.93. *Ferrugo* vel sumitur pro ferri vitio, & situ; & ita idem est, quod *Rubigo*; vel etiam pro *scoria ferri*, vel caca, Gr. σκωρία dicta, quæ & *Stercus* dicitur. Scrib.n. 188. Rhod. in annot.Rul. & Fr. Hofm.in clav. ad Schr. l.1.c.2. *Ferruginis*, & ulcerum eandem esse generationem, vult Parac.Paragr.tr.1.

Ferrum, σίδηρος, dicitur metallum ignobilius, constans ex Mercurio, & Sulphure minus liquabili, crudiori, seu, si mavis, ex Sale, quæ partibus terreis crudioribus immixta sunt. Schroder. l.3. c. 11. Fr.Hofm.vero in Clavi negat, de Sale nobis aliquid constare. Purgatum *ferrum* per ignem in furno Anemio fortissimum fit *Chalybs*. Unde etiam *Medulla ferri* dicitur Libavio Apocal.Hermet.Part.prior. cap.20. Et in usu interno loco *ferri* semper *Chalybem* recipere præstat, monente Schrodero. De *Chalybis*, & ferri depurati virtutibus variis, præparationibus, & medicamentorum formulis consulantur veteres, & recentiores Practici, & inter hos Libav. dicto loco. & Synt. Arcan. Chymic. lib. 2. cap.21. Schr. & Hofmann. d. l. Vvilis Patholog. Cerebri. cap.11. & alii, Ruland. ita descripsit: *Ferrum* est metallum lividum, multum, parum, rubrum, albedine non pura participans, durum: Nam si Sulphur fixum, terreum Argento vivo fixo terreo commixtum fuerit, & hæc ambo non puræ, sed livide albedinis fuerint, si superat Sulphur, fit ferrum. In summa, si Argentum vivum fuerit porosum, terreum, & immundum, fœtidum, & terreum, & fixæ substantiæ, (tanquam si pene morbidus cum muliere menstruosa coit) *ferrum* generatur. Tribuitur autem istud Metallum a Chymistis *Marti*; & *Mars* dicitur, utpote cujus usus plurimum sit in bello. Porro *ferrum* est duplex, *Nativum*, & *Factitium*. Nativum est purum, & reperitur in fodinis, grana veluti, seu massa. Alterum autem conflatum, seu

excoctum est id, quod excoquitur in officinis ferreis, & quidem vel ex lapidibus ferreis, vel ex terra rubra ferrugine quasi læsa, ut in Silesia, Marchia. Species singulas enumerare huc non pertinet. Sufficiant hæc ex Rul. & Johns. Aliquando & *Ferrum*, σίδηρος, accipitur pro *Ferramentis*, sive instrumentis ferreis, ad sectionem, vel ustionem necessariis. Hippoc. 8. aph. 6. Add. Diet. Jatr. n. 771. Rhod. ad Scrib. in proœm. p. 19. *Ferrum* quoq; vocatur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Fersæ, vulgo dicuntur *Morbilli*, a fervore fortassis, juxta Forest. l. 6. Obs. 32. in Schol.

Feru, *Zegi*, id est *Stannum*, *Metallum*. Rul. & Johns.

Ferula, νάρθηξ, æquivocum est. 1. notat plantam, de qua vide Botanicos. 2. in Chirurgicis significat ad deligationem fracturarum usitatissimum instrumentum, videl. *Assulas* leves ad firmandum ossa reposita necessarias. Hipp. 1. de fract. t. 41. l. 3 t. 11. & 3. de iis, q. in med. t. 11. Harum apparatum cum usu monstravit etiam Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. LII. fig. X. & explicavit ad Tab. LVI. p. 145.

* Fervor, idem quod *Æstus*, *Effervescentia*, Gr. καῦμα, ζέσις, φλόγωσις. Vide *Æstus*, *Cauma*, *Effervescentia*.

Fex, *Fæx*, Græce τρύξ, proprie dicitur de de recremento inutili vini, quod Gr. σφέκλη dicitur. Rhod. in Lex. Scrib. p. 384. quemadmodum Olei recrementum *Amurca* vocatur. Gal. l. 1. de Simpl. Fac. c. 17. Dioscor. l. 5. c. 132. Vocatur alias exiccata *fex Vini Tartarum*, vel *Tartarus*. De *fece usta*, quod acre est medicamentum, Galen. l. 1. de C. M. S. L. cap. & alibi. Dioscor. d. l. Latius vero denotat omne excrementum. Hinc & frequentissime *Feces* pro excremento alvi ponuntur. Sedimentum quoque in urina hoc nomine venit; unde *Urina feculenta*. Chymicis in genere *Fex* inter abjectanea est, quæ a puris essentiis separata seponuntur, & subsidunt. *Fex vitri*, id est *Sal vitri*, Rul. de *Fecibus* Lapidis Philosophici videantur Op. Mineral. M. Isaaci lib. 1. cap. 113. & lib. 2. cap. 33. 34. Quid per *Fecem Cœli* intellexerit Libav. legatur Tom. II. Oper. p. 43. scil. in Tract. de Igne nat. c. 23.

Festinatio, *Festinantia*, quid significet, notum est. Ejus detrimentum in opere Lap. Phil. inculcatur in Th. Ch. Vol. IV. p. 771. seqq.

Fiber, κάστωρ. Vide *Castor*.

* Fibra, ἴς, *Vilus*. Plur. ἶνες, *fibræ*, dicuntur fila quædam oblonga, gracilia, alba, solida, valida, omnis generis corporis partibus inserta, uti recte describit Gorr. p. 193. Vel ex Gal. *Fibræ* sunt tenues quædam, & subtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponevroses, & derivationes, quibus opitulantibus (perinde ut manus digitis) nervi, & musculi actiones suas obeunt, l. 5. de U. P. c. 11. & l. 1. de Hipp. & Pl. decr. c. 10. Accuratiorem vero Fibrarum considerationem tradunt Vvillis Anat. Cerebr. c. 19. Barth. Anat. l. 1. c. 5. Dividuntur in *Nervosas*, & *Sanguineas*. Illarum potissimum tres sunt, Rectæ, Obliquæ, & Orbiculares, vel Circulares. Harum vero meminit Hipp. l. de Carn. vel Principiis IX. 16 & l. 2. de morb. XLV. 34. *Fibræ* vocantur & κτηδόνες, l. 2. de Cord. XII. 10. Vid. Foes. p. 282. *Fibra jecoris* pro jecinore, Keuchen. ad Q. Seren. p. 171. Alias Lobi hepatis *Fibrarum* nomine venerunt, ut est apud Theoph. Protosspartarium l. 2. de H. C. F. c. 11. Dicitur & in diminutivo *Fibrilla* pro *fibra*, a Cartesio Barthol. d. l. c. 2. A Botanicis per translationem *Fibræ* sumuntur vel pro filamentis, & staminibus plantarum, arborum intextis; vel capillamentis extrinsecus adnascentibus, v. g. radicibus, & similibus. Schr. l. 1. c. 2. lit. F. Priores etiam κτηδόνες vocantur a Theophr. l. 1. Hist. pl. cap. 2.

* Fibula, περόνη, stricte significat os tibiæ exterius, & tenuius quod & *Sura*, *Canna minor*, *Focile minus* appellatur, cujus descriptionem vide apud Barth. Anat. libell. 4. c. 21. Tibiæ extrinsecus attensum, ut radius cubito. Late vero varias obtinet significationes: v. g. sumitur pro Radio, qui cubito in brachio jungitur. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 78. seqq. Etiam pro appendice ossis, d. l. XI. 5. 6. seqq. Plura loca vide apud Foes. p. 503. *Fibula* quoque ad instrumenta Chirurgica, & machinas refertur ab Oribas. de machin. c. 4. Rul. Unde actio illa *fibulatio*, vel *infibulatio* dicitur, & pars *fibulis* arctata legitur ap. Scrib. n. 266.

* Ficatio, σύκωσις. Vide *Ficus*.

* Ficatus, συκωτὸς, dicitur cum de visceribus animalium ficuum siccarum esu saginatis, tum de eduliis ex hujusinodi visceribus paratis, præsertim vero de jecinore. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 12. comm. 3 de R. V. I. A. t. 1. Jul. Alex. not. ad loc. prior. Foes. Oec. p. 594.

Ficedula, συκαλὶς a ficuum esu sic dicta, nomen avis æquivocum est. Primo enim notat aviculam parvam, quæ & *Passer gramineus*, *Atracapilla* vocatur, cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina pete ex Aldr. l. 11. Orinth. c. 36. deinde avem majorem, alias *Gallinago* dictam, de qua inferius *Gallinago*. Ita ex Alberto vocavit Schrond. l. 5. cl. n. 54.

Fictile, scil. vas, κεράμεον, ὀστράκινον ἀγγεῖον, i. e. vas figulinum, testaceum, Hipp. l. de nat. mul. CI. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Scrib. L. n. 65. 269.

Ficus, σῦκον, primo significat fructum arboris, quæ *Ficus* dicitur, Gr. συκῆ quæ significatio non est hujus loci. Hinc συκίτης οἶνος, *vinum ex ficubus*, sive *Caricis* maceratis paratum, quod & κατορχίτης οἶνος dicitur. Diosc. l. 5. c. 41. Et συκίδιον, *decoctum ficuum*, sive *caricarum* appellatur. Hippocr. l 2. de morb. mul. XXIIX. 8. XXXI. 7. Deinde notat affectum p. n. nimirum excrescentiam aliquam carneam, & quidem vel in oculo, ejusque palpebris, Hipp. Gal. 3. in 3. Epid. t. 48. vel in mento; & est tumor natus ex crassiori humore, & serosiori tenuitate, quam Varus. Gal. l. 5. de C.M. S. L. c. 4. & 7. in fin. vel in ano, a thymo sola magnitudine differens. Vel in digitorum externis. Jul. Cæs. Arantius l. de tum. p. n. c. 72. p. m. 299. Synonyma horum affectum sunt σύκωσις, σύκωμα, *Ficatio*, *Ficosus tumor*, vel *Ficosa eminentia*, *Marisca*. Caussa vero in succo nutritio corrupto, & propter solutionem continui aberrante, & collecto consistit. *Ficus cutis*, *Lichen* Plin. & Diosc. dicitur verruca innascens cuti ad crura equorum, quæ medicamentum aptum ad matricem præbent. Ruland. *Ficus* etiam sumitur pro *Tinea*, & Ulcerum capitis manantium specie, teste Heurn. de morb. capitis, c. 7. Capiv. Med. Pr. l. 1. c. 5.

Fida, i. e. *Aurum*, *Argentum*. Rul.

Fidda, *Fidde*, id est *Luna*. Idem. Legitur in Th. Ch. Vol. IV. p. 957.

Fides, πίστις. Non intelligitur hic Theologica, vel Christiana, quamvis & hanc necessariam esse Medico pio, proboq; nemo dubitabit. E contrario valde dubito, an venia, vel excusatione digni sint illi inter Christianos, qui Medici *Fide* Christiana prorsus carentis, v. g. Judæi, opera utuntur. Sed *Fides* hoc loco notat assensum, quem Medicus præbet ad ea, quæ audivit, aut legit. Hanc non debere esse temerariam, sed perspectam, & cautam, aliquoties inculcavit Gal. v. g. lib. 1. de sem. c. 2. & l. 1. de peccator. animi propior. cognit. & medela, c. 6. &c. *Fidem Hippocratis* scriptis habendam esse, demonstravit Lind. Ex. VI. §. 7. *Fides naturalis Magica*, sive miraculosa Paracelsicorum merito reprobatur a Libav. Tom. IV. Oper. p. 70. seqq.

Fiducia, πεποίθησις, *Confidentia*, est *Fides* ægrorum in Medicos firma. Hæc quantum valeat ad curationem felicem reddendam, docet Hipp. in Prognost. proœm. & ex hoc Linden. Ex. XV. §. 4. Et Avic. dixit: *Confidentia*, quam habet infirmus de Medico, plus facit ad sanitatem, quam Medicus cum omnibus suis instrumentis.

Fiens, γινόμενος. Quænam sit differentiæ ratio inter *Fientem*, & *Factum* morbum, explicare quoque non infeliciter ausus mihi videtur Ingrassias comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 49. comparatione instituta ab Homine *Fiente*, & *Facto*. Homo *Fiens* dicitur, & dici potest non solum ille, qui esse suum adhuc in generatione habet, & formatione, in utero perficienda; postquam vero perfectus in lucem egreditur, homo procul dubio factus est: sed etiam ille quoq; qui *Factus* licet, toto tamen adolescentiæ tempore, dum adhuc increscit, & augetur, propter illam futuram quantitatem *Fiens* dicendus; postquam vero jam adultus, *Factus* dici meretur. Ita & morbus *Fiens* dicendus cum ille, qui gigni incipit, estq; in principio; tum hic, qui nondum ad vigorem suum pervenit, vel statum, partibus aliis denuo adductis continuo increscit. Imo illi quoq; *Fientes* dici solent, & possunt, qui etiam in statu suo opus habent portionibus caussæ morbificæ continuo succedentibus, ut esse suum retineant quales sunt Causus, Tertiana, & alii similes. Vide plura d. l.

Figens. Vide *Fixatio*.

Figulinus. Vide *Fictile*.

Figura, σχῆμα, *Figuratio*, varias habet significationes. 1. dicitur illa dispositio, & constitutio extremitatis corporis, sive species corporis externa, quæ in oculum incurrit. Julian. Alexand. Anot. in Galen. lib. 7. de Hipp. & Platon. decr. cap. 7. ubi quidem in genere *Figura Sphærica*, sive circularis prærogativam obtinet ante reliquas omnes, teste Galen. l. 1. de U.P. cap. 11. l. 4. cap. 7. l. 7. c. 7. l. 8. c. 11. l. 10. c. 15. Jung. C. Hofm. com. ad d. l. præsertim n. 641. 642. Schr. in genere figuram latius descripsit, quod sit, quæ resultat ex conformatione, & configuratione, quæ res scil. vel bene habita, pinguis, carnosa, succulenta, vel e contra male habita, macilenta, strigosa, gracilis: vel ampla, magna, extensa, vel e contra, l. 1. c. 34. In specie vero membrorum corporis *Figura media* optima dicitur, ubi nulla excessiva tensio, aut flexio nimia occurrit, quæ sunt extremæ. Gal. l. 2. de mor. musc. c. 1. Hinc & *recta* membri *Figura* servanda, & observanda in Chirurgicis; & ea vocatur, quæ est maxime accommodata ad functionem illius membri propriam. Hipp. 1. de art. t. 49. Gal. in com. in Forest. l. 8. Obs. Chir. 2. Schol. Qualis *Figura* corporis naturalis, si fuerit vitiata, constituit *morbos Figuræ* vel adventitios, vel nativos. Galen. de diff. morb. c. 7. In hac significatione quoque tribuitur medicamentis: v. g. *Figura Emplastri*, Scrib. Larg. n. 157. Vide Rhod. in Lex. 2. *Figura* etiam de morbis ipsis dicitur, Hipp. 6. Epid. s. 8. n. 44. 3. *Figura* idem significat, quod *Character*. Vide supra *Character*. Rhod. ad

ad Scrib. n. 189. Diet. n. 683. *Figurata medicamenta* dicuntur Fallopio, quæ certam obtinent formam, vel *Figuram* externam; ut sunt Rotulæ, Trochisci, Pilulæ, &c.

Filamentum, tropice dicitur de materia illa viscida concreta, pilorum instar, in urinis quorundam ægrorum occurrente, quam a sale volatili, & oleoso gigni existimat Sylv. l. 1. Pr. M. c. 55. §. 48. Vide *Trichiasis*.

Filelium. Vide *Canis*.

Filetum, dicitur vinculum illud nervosum sub lingua, quod obstetrices solent ungue, aut numuli acie resecare statim post partum: sæpe etiam a Chirurgastris forfice, aut phlebotomo dissecatur non sine vitæ, & sermonis periculo, teste etiam nuperrima experientia; cum tamen rarissime illam necessariam observaverimus operationem. Occurrit vocabulum illud apud Omnibon. Ferrar. l. 3. de morb. infant. c. 44. p. m. 130.

Filius, υἱὸς, quid proprie significet, & pueris in trivio notum est; ita & quid *Filia*, θυγάτηρ, sit. Tropice tamen, & ænigmatice a Spagyricis applicatur variis operibus, v. g. in negotio Lapidis Philosophici. Post albedinem emergens Rubedo, quæ dicitur *Rex diadematus*, vel coronatus, vocatur etiam *Filius nigri, & albi*, non quod albedo, & nigredo efficiendi vim habeant, sed quod talis facta sit successio colorum. Libav. Apocal. Hermet. Part. poster. Tom. II. Oper. pag. 395. Jung. & Tom. IV. pag. 736. 758. Imo non verentur ipsum *Filium* in Sacro Sancta Divina Trinitate illis figmentis applicare, uti patet ex Fr. Basilii Valentini conclusionibus. *Filius* quoque *unius ostum* est *Vitriolum*, vel *Auripigmentum*. *Filius unius diei* dicitur *Ovum*, item *Lapis Philosophicus*; *Filius Veneris*, *Aurichalcum*. Rul. & Johns.

Filetin, i. e. *Lamina ferri*. Rul.

Filones, dicuntur *Fibræ Lapidum*. Fallop. tr. de Metall. seu Fossil. c. 8. Tom. I. p. p. 237.

Filtratio, est subductio per *Filtrum*. Id autem colum Chymicum est. Itaque & *colatura* seu *percolatio* appellari potest. Fit potissimum in humidis, e quibus aquositas tenuis transit, resistentibus spissis, & oleosis. Praxis ejus principaliter sic habet. Charta emporetica convolvitur, aut complicatur, vel loco ejus pannus villosus consuitur in sacci formam, aut vasi applicatur, veluti infundibulo, &c. Liquor infusus finitur paulatim in excipulum destillari; unde hæc operatio *distillatio per filtrum* dicitur. Vel *Filtratio* est descensio frigida, humores aquosos per *Filtrum*, seu chartam bibulam concolutam, vel complicatam, in modum infundibuli, relictis in *Filtro* fæcibus, dimittens. Sed pro *Filtro* etiam alia adhibentur, utpote Manica Hippocr. Pannus laneus, lineus, setaceus, &c. Hæc Rulan. & Johns. Vide supra *Colatio*. Jung. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. *Filtratura* quoq; apud quosdam recentiores legitur pro *Colatura*, h. e. massa illa, quæ per filtrum, aut colum jam transiit.

Filum, νῆμα, quid significet notissimum est. Usus ejus quoque est in operationibus Chirurgicis varius, ad suturas, & deligationes. *Filum sericum*, νῆμα σηρικὸν, nectendis arteriis, & venis commodissimum esse, scripsit Gal. l. 13. M. M. c. 22. in fin. Tropice *Filum Arsenicale* dicitur arsenicum sublimatum, & *Filum* ex alumine plumoso. Rul.

Fimbria, πάρεγμα, vocatur *resegmentum indumentorum*, aut quod ab indumentis detrahitur; qualia ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; unde & καταβλήματα vocantur. Hipp. 3. de ii, q. in. med. t. 8. Gal. comm. ad h. l. &c. de art. t. 31.

Fimus, κόπρος. Vide *Copros*. *Fimi* cur quidam incalescant, quidam non, Vide Helm. de febrib. c. 2. num. 11. seqq. *Fimus* quoque vocatur ænigmatice *Mercurius*, Th. Chym. Vol. IV. p. 722.

Finis, τέλος, dicitur id in genere, in quo artifex, cum fecerit, acquiescit. Galen. l. ad Trasybul. cap. 16. Est igitur perfectio quædam, & bonum, cap. 13. Artis Medicæ *Finis* omnium consensum est *Sanitas*, isque est ultimus. Verum intermedius est *Medici officium*, hoc est facere, & prospicere omnia, quæ ad illum obtinendum sunt necessaria. Estque geminum. Conservare omnia, quæ sunt secundum naturam, & Removere omnia, quæ sunt præter naturam. Vid. Dogm. Nostra in proleg. Dogm. 4. An vero in Natura omnia fiant propter finem, recte negavit C. Hofman. commm. ad Galen. lib. de Us. Part. num. 666. seq. Interdum coincidit cum *Termino*, Gr. πέρας, dicto.

Firex, i. e. *Oleum*. Rul. Johns.

Fifir, i. e. *Color Rubeus*. Iidem.

Firmamentum, est vox æquivoca. Vel enim sumitur pro Cœlo naturali toto, a Lunæ situ elementis proximo, usque ad extremam universi creati naturalis concavitatem. Ger. Dorn. in tr. Physica Genes. in Th. Chym. Vol. I. p. 345. Hocq; dicitur *Macrocosmicum*. Vel huic analogice æquiparatur *Firmamentum* hominis, seu *Microcosmi*; de quo Parac. passim in scriptis suis, præsertim verò Paramiri, tr. 3. c. 1. 2. 3. &c. Crollius *Firmamentum* vocat Lumen naturæ, quod homini omnia naturaliter influit. Hoc egregie, ceu commentitium, perstrinxit

Fr.Hofm. clav. ad Schr.p.226.232.244. Helm. descripsit per accensam fuliginem, tr.Complexion. atque mistion. Elemental. figment. n. 7. & per exhalationem pinguem, tr. Formar. Ortus, n.28. Hujusmodi *flammæ* generationem e puteo, e ventriculo, & intestinis qua vivorum, qua mortuorum, per observationes confirmatam vid. in Ephem.Nat. Curios. Ann. I. Obs.33. & 77. Per translationem vero vocabulum *flamma* a Medicis accipitur, vel de Calore nativo vitali, qui propterea βιολύχνιον dicitur. Vide *Biolychnion*, *Calidum*. Junge Vvillis Part.I.de Anim. Brut.c.2. seqq. Barthol. l.2.Anat.c.6. Vel de calore præternaturali corporis, & partium ejus. Hipp. lib. de vet.med. XXXII.9. l. de capit. vuln. XXII.1. l.1. de mor. mul.LXII.2.

† FLATUARII (qui nobis Chymici) Constantino Imperatori. Marcellus Donat. Dilucidar. in Flav. Vopiscum.

* FLATUS, φῦσα, φύσα, item πνεῦμα, *flatuosus spiritus*, in genere significat congeriem halituum, vel vaporum, veluti quadam membrana inclusorum. Specialiter vero Medicis accipitur de hujusmodi congerie halituum in corpore humano genita, præsertim in ventriculo, intestinis hypochondriis, utero, vesica, &c. Horum generationem quamvis plurimi veterum, & recentiorum deducere ausi sint, v.6. Hipp. integro l.de flat. Galen.l.3. de sympt. causs.c.2. Jung. ex recentioribus Helmont. de *flatibus*, Dieter. Jatr. n.912. & alii plures. Videantur & Notæ nostræ ad Jessen. Judic. de sang. V.S. misso, p.193. seqq. Tamen vix clarius hæc doctrina apud ullum alium reperietur, quam apud Vvillis Pharm. Ration.P.I. s.2. c. 1. Lindenus non male cruditatis sobolem dixit, Ex.XII.§.45. De *flatibus* e pene erumpentibus vid. Ann.II.Ephem.Nat. Cur.Obs.46. Vide etiam supra *Crepitus*. *Flatulentus*, Græc. dicitur φυσώδης. *Flatulenta* affectio, dicitur *morbus Hypochondriacus*.

* FLAVUS, ξανθός, *Luteus*, nomen coloris a rubro e igneo ad albedinem declinantis. Gal. c.2.de R.V.I.A. t.22. intensioris tamen, quam ὠχρός, pallidus color. *Flavedinem* excrementorum non ex bilis tinctura, sed ex propriæ putrefactionis vitio oboriri, vult Helm.tr.Scholar. Humi pass. decept. c. 5. n. 15. sed videtur committere fallaciam oppositorum; siquidem bilis excrementiæ admixtio, ut & succi pancreatici promovet illam putrefactionem portionum ab assumtis chylificatis feculentarum, & terrestrium. Vide *Xanthos*.

FLEMEN, quasi *Flegmen*, Gr. χέδμα dici posset τοῦ ποδὸς, significat tumorem pedis circa talos. *Flemina* dicuntur, quum labore vix sanguis defluit circa talos, & tumorem facit. Aliter Flavius Caper: *Flemina* sunt, ubi abundant crura sanguine. *Flemina*, cum in manibus, pedibus callosi sulci sunt. Dieter. n.465. Leuch. ad Q.Seren.p.280.

FLETUS, κλαυθμός, lamentatio: pertinet inter caussas sanitatis, & morborum procatarcticas. Vide *Dacryon*, *Clavthmerizo*.

FLEXIO, κάμπη. Vide *Campe*. Unde & καμπύλιον, & καμπυλότης, apud Hipp. legitur. *Incurvatum*, seu flexum, & *Incurvatio*. Vide *Campilon*.

FLOCCUS, κροκίς. Vide *Crocidizo*. *Floccus* notat lanuginem, aut teneros fructus. Rhod. ad Scrib.n.154. Non est semper signum lethale, in febribus acutis *Floccos* evellere Ephem.N.C. Ann.III. Obs.269.

FLORIDUS, ἀνθηρός. Vide *Anthera*. Hipp.6. Epid.l.3.t.7.

† FLOS MAGDALENÆ, Spica Celtica. Euchar. Rhod.de partu c.12.

† FLOS NOCTIS, Concordia, Solanum Vesicarium.

FLOS, ἄνθος. Vide *Anthos*. Quibus addi possunt quoad Chymicam significationem descriptiones. *Flos* est bolus per sublimationem extractus. Ex centro, & imis partibus elevandus, & producendus est, ut in summitate forma sicca coagulet. *Flos* spirituosa rei substantia est, *Turbith* vero magisterrea. Omnis *Flos* per se volatilis est, & spirituosus, quanquam ingenio magistrali possit figi, & ad naturam Turbith aliquando adduci. Ruland. & Johns. *Flores* in Chymia sunt subtiliores partes corporis per sublimationem e crassioribus particulis sub forma sicca separatæ. Schrod. l.2. c. 60. ubi simul Catalogum *Florum* Chymicorum invenies. De vocab. *Flos* homonymia, & Chymica acceptione legito etiam Rolfink. Chym. l.5.s.4. c.1.seqq. *Flos* etiam vocatur farina illa tenuissima, quæ lapidibus innascitur: v.g. *Flos Assii Lapidis*, Rhod. Scrib. num.72. *Flos* capillorum, vocatur color naturalis in ætate vegeta, & opponitur canitiei. Keuch. ad Seren. p. 101. *Flos æris*, id est *Viride æris*. *Flos Cheiri*, id est *Auri essentia*. *Flos* Salis, Gr. ἁλὸς ἄνθος. *Flos* sectorem Croe alii volunt esse Croci *Flores*, ob additionem croe, putantes errorem illorum, qui scripta Paracelsi manu non exacte legunt e pro ci. Rulandus vero per transpositionem deprehendit, esse florem nucis moschatæ, ut nomen anthos denotat: alii *Florem* Chelidoniæ extractum. *Flos* quoque vocatur ipse *Lapis Philos*. Theatr. Chym. Vol.IV. pag. 727. *Flos vini*, Vide *Anthosmia*. Jung. Linden. Exerc.X. §.131. seqq. *Flos virginitatis* vocatur ille sanguis, qui in primo coitu a mulieribus post deflorationem

sun-

funditur: vel ipsa membranula *Hymen* dicta. Barth.l.1.An.c.31.

Fluctuatio, κλύδων. Vide *Clydon*. Meminit & Forest.l.20.Obs.4. in Schol. *Fluctuatio* corporis navigantium promovet digestionem, Helm.tr.Blas hum.n.36.

Fluiditas, *Fluidus*, quid significet, ex aliis Lexicis notum. Scil. dicitur de omni eo, quod mobilitate facili præditum est. Refertur autem hodieque inter differentias essentiales primigenias corporum compositorum. Dividitur *fluidum* similare in Æthereum, sive spirituosum, quod in continuo motu consistit; estq; subtilissimum; & in aqueum, crassiorem consistentiam habens. *Fluidum* Dissimilare, & compositum etiam duplex statuitur. Aliud Ramosum, cujus textura libera a se moveri potest, vehiculo spirituoso interno adjuta. Tenui enim materiæ innatans globulos super, & juxta se invicem posito microscopio conspicuo ramorum figura exhibet. Aliud *fluidum* viscosum, in quo præpollet materia aquea, aerea crassior, ut & salina, quemadmodum prolixius de his disseruit Jac. le Mort. in Pharm. Medico-Phys. Nimirum eo hodieq; perventum est, ut quilibet sibi licentiam sumat fingendi nova Artis principia Physica e suo cerebro, ut non male quis Cerebrina principia dicere posset.

* Fluor, *Fluxio*, *Fluxus*, ῥεῦμα, ῥόος, ῥοῦς, ῥύσις, varias habet apud Medicos significationes. Accipitur etiam aliquando late pro omni Defluxione; & ita convenit cum vocibus *Catarrhysis*, *Catarrhus*, de quibus supra. Hipp. species varias recenset, l. de Glandulis fere toto. Aliquando stricte, & cum additione, v.g. *Fluxus* ventris, cum semper, & assidue humida deiiciuntur excrementa sine tenesmo, & lienteria. Gal.c.2.in Epid.t.36. Jung. Keuch. ad Q. Seren.p.202. *Fluxus hepaticus*, ἡπατικός, in quo ob imbecillitatem hepatis ab intemperie frigida inductam alvi sedimenta, aquæ, in qua nuper mactata caro abluta est, redduntur simillima. Galen.l.5.de L.A.c.7. Sylvius negat, se unquam hunc affectum vidisse, existimat vero causam ejus in copioso sero sanguini admisto, & vasa simul relaxante consistere, l.1.Pr.Med. c.13.§.24. P.Barbette putat, esse speciem *fluxus* hæmorrhoidalis.Pr.l.4.c.6. Aliquando strictissime cum, & sine additione de *fluxu muliebri*. Hipp.l de nat.mul.XV.11. XLV.1. LXXXIV. seq. Cujus variæ sunt ratione coloris excretorum species: *Fluor albus*, cujus descriptionem, & causam vide infra in *Gonorrhœa*: *Ruber*, sive *Cruentus*; & hic vel coincidit cum menstruo, καταμήνιος l.2. de morb.mul.LIX.5. (est alias in fin.l.de loc.in homine) LIX.6. LXIII. seqq. vel diversus; & ita caussa eadem cum aliis sanguinis profusionibus, solutio continui venarum uteri, ob copiam; vel acrimoniam sanguinis. *Crocei fluoris* historiam vide Ephem. Nat. Cur.Ann.III. Observ.115. Aliquando accipitur pro *Defluvio capillorum*. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 117. ῥεῦσις τῶν τριχῶν. Trallian. lib.1.cap.2. Denique *fluores* dicuntur lapides ex fodinis, similes gemmis ipsis, sed minus duris. Metallici vocant *fluores*. Siquidem ignis calore, ut glacies Sole, liquescunt, & fluunt. *Fluores* sunt quasi contrarii metallis istis mediis, seu remotis, qua in spiritus, & aerem resolvuntur. Theophrastus ipsos si novisset, ἐκ σιῤῥοῆς vocasset, quod fluxu in terra fierent. Sed videtur, ignotos omnino fuisse veteribus. Sunt variæ species, a colorum, & formæ, vel figuræ differentia desumtæ, quas prolixe collegit Rul. in Lex. p.217. seqq. Sed omnia compilare non est hujs loci.

Focale, σφαραγεῖον, ἀσφαραγεῖον, σκεπαστήριον, λάρυγγος, dicebatur veteribus fascia, vel ligaculum, quo adversus aeris injuria, fauces muniebat, ex Quintiliano Instit. Or. l.5.c.3. Rhod.ad Scrib.n.80. Hodie Germanis receptissimum est.

Focha, quid proprie sit, non licet certo determinare. Interpretes Avic. Costæus, & Magius exposuerunt, quod sit potus factus ex hordeo, item ex passulis. Avic.de remov. documin usu rerum non natur. tr.5.c.18. alibi tamen *focham* etiam tribui potui aromatico, qui facit ad coitum, l.1.sum.1.sum.1.tr.6.

* Focile *majus*, & *minus*, dicuntur duo ossa cubiti, quorum alterum majus, alias *Radius*, alterum minus *Cercis* vocatur. Vide *Brachium*, *Cubitus*. Bartholin. etiam Tibiæ geminis ossibus attribuit. Vide Libell.4. Anatom. c.20.21.

Focus, ἑστία, proprie dicitur arte factus locus planus, aut concavus, ex fictilibus, aut ferro, in quo ignis struitur, & vel coctio, vel liquatio perficitur. Ita in metallurgia *Focus excoctorum*, in quo plumbum purgatur, aut in quo massæ plumbeæ liquantur. Rul. & Johns. Per translationem vero etiam *Focus morbi*, v.g. *Febris*, dicitur ea corporis pars, quæ prima solida sua in substantia immodice fuerit calefacta, quæ Cor, vel Jecur, vel Ventriculus statuitur. Gal.l.de marasmo c.7. Aut aliter: *Focus febris* dicitur particula, quam vel obstructio, vel putredo, vel inflammatio obsederit, l.11.M.M.c.20. Jung.P.Mich.de. Calderia, Tom. I. Oper.p.113.seqq. In Anatomicis quoq; metaphorica occurit significatio, quando Lobus hepatis primus dicebatur olim *Focus*, ex vana persuasione, illam partem facere ad coctionem, quemadmodum secundus *Mensa* dictus fuit,

fuit, quod alimenta membrorum in ipsum apponi credebantur: tertius, *Culter*: quartus *Auriga*, ceu ad distributionem alimentorum facientes, de quibus nominibus legi poterit Theoph. Protospart. l. 2. de H.C.F.c. 11. Vocab. Græc. ἑςία etiam est nomen Emplastri alicujus nobilis apud veteres, quod sic dictum est, quia ex Græci nominis literarum calculo, quæ in ἑςία continentur, indicatur, ipsum Drachmis DXVI. constare. Refertur ad Necepsonem Regem. Conducit omni vulnerum generi. Descriptio ejus habetur apud Aet. lib. 15. Hæc Gorr. in defin.

Fodina, μέταλλον, in genere idem significat, quod *fovea*, vel cuniculus subterraneus. Specialiter vero notat ea loca subterranea, e quibus metalla eruuntur. Hinc *Aurifodina*, &c. Tropice in aure cavitas illa anfractuosa Labyrinthus dicta vocatur etiam *fodina*. Bartholin. libell. 4. c. 6.

Foecundus, *Fæcunditas*, εὐτεκν. Vide *Epitecnos*.

Foemina, *Fœmella*, γυνὴ, γυναίξ, θῆλυ, nomen sexus muliebris proprium. Linden. per simplex e *Femina* scribit, Ex. X. §. 20c. 164. XIII. §. 542. &c. Sumitur late, & stricte. Late complectitur puellas, virgines, viduas, & conjuges, & saltem differentiam sexus indicat. Stricte significat mulierem, quæ vel in conjugio vixit, vel adhuc vivit. Ejus officia vide ap. Gal. l. 3. de caus. puls. c. 2. Est imperfectior mare, C Hofm. ad Gal. de U. P. n. 980. seqq. Quid *Fæmina* Spagyricis dicatur, in Lapidis Philosoph. magisterio, vide apud Libav. Alchym. Pharm. c. 7. Basil. Valentin. tr. de Lapide Philos. & similes Authores, &c. Th. Ch. Vol. IV. p. 724. 736. & alibi.

Foeminitas, *Fæminans*. Vide *Masculinitas*.

Foetabulum, idem significat, quod *Abscessus cum folliculo*, Quod nomen excogitavit M. Aur. Severin. l. de Abscessibus anomalis, commodius illud statuens, quam germen siquidem in animante tales abscessus gignuntur. Germinis autem vox ad Vegetabilia potius spectat, d. l. c. 3. fin. & seqq.

Foetatio, *Fætificatio*, idem quod *Impregnatio*, γονοποιΐα, κύησις. Gal. l. de septim. part. in princ. & l. an omnes particulæ animalis, quod fœtatur, fiant simul: quamvis neutrum in Græco habeatur Codice.

Foetidus, *Fætor*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dysodes*. Exempla gravissimi *fætoris* in hominibus vivis vide Ann. II. Ephm. Nat. Cur. Obs. 191. *Fætens* quoque habetur Lapis Philos. in TH. Ch. Vol. IV. p. 745.

* Foetus, κύημα, proprie vocatur *Conceptus* in utero, ex semine factus, quando viscerum, Cordis, Jecoris, Cerebri indistincta adhuc, & informia adsunt rudimenta, & ita carnea apparet substantia, non vero amplius seminalis, quam alias Hipp. genituram, γόνον, appellat Gal. l. 1. de sem. c. 9. *Fætus* duplex: Masculus, & Fœmininus. De nutritione *Fætus* in utero elegantem tractatum scripsit Claudius de Couree. Vide *Conceptus*. Jung. Barth. l. 1. An. c. 28. *Fætus* a Ger. Dorneo describitur, quod sit mixtum ex utriusque parentis substantia productum ad sui perfectionem, Art. Alchimist. l. 3. c. 15. fin. *Fætus* Spagyricus vocatur illa medicina catholica Spagyricorum. Id. in Philos. Chemica Th. Ch. Vol. I.

Foliata *terra*, vocatur *Sulphur* perfecte mundatum, purificatum, & dealbatum. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 729. Hodieque etiam *Sal Tartari Essentiale*, & Chymicorum *Arcanum terræ foliatæ Tartari* titulo insignitur, magnopere laudibus extollitur; estque nihil aliud, quam Tartarus regeneratus, cujus descriptionem vide apud RolfinK. Chym. lib. 5. sect. 1. art. 1. c. 14. D. Ludov. Pharmac. Diss. I. pag. 391. aliisque in Chymicorum monumentis, præsertim MSS.

Foliatum, φυλλάτον, nomen Unguenti pretiosi, quo divites solum utebantur Romæ ad stomachum, & caput. Dictum etiam *Spicatum*, σπίκατον, Galen. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. lib. 8. cap. 1. & lib. 7. de C. M. P. G. cap. 12, necnon alibi.

† Folium, malabathrum. Mercur. de morb. Cutan. l. 1. c. 2.

Folium, φύλλον, hujus significatio propria, & nota pertinet ad Botanicos, qua lata, qua stricta pro *Malabathro*, Rhod. ad Scrib. n. 170. Improprie *Foliadaturæ* dicuntur, quasi *folia* aurea, *Folia* notant pura, & a sordibus separata. Hinc quando Spagyrici dicunt, Vertite aurum in *folia*, volunt indicare, Solvite in liquorem, ut anima parce extrahatur, quæ sulphur tingens est. Rul. Johns. In Mineralogia *Folia* Auri, & Argenti sunt tenuissimæ laminæ dictorum metallorum. Schroder. l. 1. c. 2. *Folium* quoque vocatur ipse Lapis Philosoph. in Theatr. Vol. IV. pag. 727. In Anatomicis quoque Lacunam illam triangularem, ubi concursus est futuræ sagittalis, & coronalis in infantibus, membranaceum *Folium* vocari, scribit Blas. Med. Un. p. m. 106.

* Follis, *Folliculus*, φυσητὴρ, est instrumentum, quo non modo aurifabri, sed & alii artifices utuntur ad inflandum aerem. Galen. l. 9. An. admin. c. 2. fin. qua ratione corium ad *folles* conficiendos debeat præparari, vide ap. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 14. Ab Anatomicis sumitur pro Vesicula, κύστιγξ dicta, ut *Folliculus* fellis. Vide *Cystis*. Barth. l. 1. Anat. c. 15. Botanicis, &

& Pharmaceuticis *Folliculus* dicitur theca tenuis, quæ granum, vel semen continet involutum. Schr. d. l. Ita in Chirurgico-Pathologicis *folliculus* vocatur exterior superficies membranam mentiens, quæ continet materiam abscessuum anomalorum, sive cum *folliculo* dictorum, quales sunt Steatoma, Atheroma, Meliceris. De quibus suo loco.

Fom, i. e. *Sonus*, vel *Vox*. Rul.

* Fomentum, πυρία, θέρμασμα, dicitur omne id, quod quovis modo foris applicatum corpus calefacit actu; ut Spongia aqua calida imbuta, & similia. Gal. l.2 de R. V. I. A. t. 1.2. seqq. *Fomenta* pertinent ad *Epithemata*. Vide Antid. WeKer. Gen. l. 1. c. 20. P. Morell. l. 2. f. 1. c. 3. Dicitur & *Fotus*, *Fomentatio*. Harum noxam attingit Sylv. l. v. Pr. Med. c. 15. §. 23. Vide *Pyria*. Alias egregie *fomentorum* differentias, & species enumeravit Celsus l. 2. c. 17. & in certas classes redegit. Wilh. Pantinus in annot. ad h. l. p. 271.

Fomes, ἐναυσμα, ζώπυρον, quid proprie significet, notum: Nimirum ignis suscitabulum. *Fomites* præsentaneos parandi modum docet Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 1. Per metaphoram ita dicitur caussa interna, vel antecedens, qua morbus fovetur, & continuatur. Jul. Alex. l. 4. Annot. in Galen. lib. 1. Art. Cur. ad Glauc. cap. 4. p. 601.

Fons, πηγή, quid proprie significet, non est hujus loci, nisi quatenus aqua fontana inter res non naturales quoque refertur. De *Fontium* varietate disseruit Helmont. tr. Supplem. de Spadanis fontibus, n. 1. seqq. Impropria, & tropica significatio frequentior est in foro Medico. Ita Hipp. vocavit sanguinem, bilem, pituitam, & aquam quatuor *Fontes* corporis, lib. 4. de morb. X. 17 XI. 1. Ita *Fontes Signorum* appellantur eæ res, vel circumstantiæ, e quibus signa sanitatis, & morborum desumuntur, Dogm. Nostr. Part. III. cap. 1. Dogm. 7. Materia quoque præsidiorum Medicorum triplex *Fontium* nomine venit apud Institutionistas: *Fons Diateticus*, *Pharmaceuticus*, *Chirurgicus*, Rolf. O. ac Meth. Med. Spec. l. 4. f. 1. c. 3. Anatomicis pars illa, quæ in infantibus recens natis membranosa reperitur ad commissuram coronalem, & sagittalem, quæque progressu temporis in os, sed tenuius induratur, *Fons pulsans*, vel pulsatilis, aliis *Fontana*, & *Fontanella* dicitur. C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 574. Barthol. libell. 4. de ossib. c. 6. Joh. van Horne Microc. §. 42. D. D. Hofmann. in diss. ad h. pag. 177. Chymicis Mercurius *Fons Chymiæ* indigitatur. Nic. Flamellus ann. in Dionys. Zachariæ opusc. Theatr. Chym. Vol. I. & IV. p. 721. 725. Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. cap. 5. *Fons Philosophorum*, est Balneum Maris, vel Mariæ. Rul. & Johns.

Fontale *Acetosum*, idem quod *Acidula*. Parac. de Tart. morb. c. 16.

† Fonticulus, Cauterium, quia per eum assidue humor fluit. Campolong. de Arthrit. cap. 45.

Fonticulus, *Fontanella*, est nomen remedii Chirurgici; nihilque aliud significat, quam ulcusculum in aliqua corporis parte, plerunque vero in brachio ad musculum deltoidem, in pede vero vel supra, vel infra genu, sive ferro ignito, sive cauterio potentiali paratum, ad blande, & leniter educendos vitiosos humores superfluos. Est vero *Fonticulorum* usus in variis morbis, imo in omnibus ferme corporis nostri affectionibus a defluxione dependentibus, in quacunque intemperie *Fontanellæ* conveniunt, teste Dieter. n. 744. Jung. Ephem. Nat. Cur. An. III. Obs. 155. & 214. Plura apud Bartholin. Syntagm. de Cauteriis, Glandorpium in Gazophylacio Fonticul. & Seton. Schoreum, tract. German. de *Fonticul.* & ex novissimis Reimund. Restaurant. tractatum, dictum Hip. de *Insitionibus*, sive *Fonticulis*, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lips. 1683. Jungatur Epistola D. Joh. Lud. Hannemanni ad D. Barth. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 12. pag. 21 seqq. Quinam impugnaverint Authores, lege ap. Rolf. Ord. ac Method. Medic. Spec. lib. 4. Part. 2. c. 5. seq. Vide supra *Cauterium*, *Fonticulorum* naturalium historiam vide in Eph. N. C. Ann. *II. Obs.* 157. Alteram *Fontanellæ* significationem vide p. 2. in *Fons*.

* Foramen, τρῆμα, dicitur locus quidam apertus, *forando* veluti factus. Galen. lib. de causs. morb. cap. 11. Linden. Ex. V. §. 37. *Foratio*, τρῆσις, dicitur Galen. ibid. *Foramen cæcum* quid sit in Anatomicis, Vide supra *Cæcus*. *Foratio* idem est, ac *Perforatio*, sive *Trepanatio*, qua utimur in fracturis capitis, cum usque ad cerebri membranas calvariam dividimus. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 2. ubi Gr. ἀνάτρησιν vocavit. *Foraminulentum* os dicitur quoque *Cribriforme*, sive *Ethmoides*.

Forceps, πυράγρα (ita dicta, quod ignita teneri possint) καρκῖνος, est nomen instrumenti Chirurgici ferrei, variæ formæ, quo aliquid apprehenditur, eximitur, aut effringitur. Ita *forceps* dentium, ὀδοντάγρα. Vide *Dentiducum*. Dicitur & *Dentarpaga*. *Forcipes* pro calculo eximendo, Paræus l. 19. Chirurg. c. 42. *Forceps* pro extrahenda mola, Cent. 2. Obs. 52. pro abscisione mammarum, Obs. 79. pro apprehendendo vase sanguineo ad constringendum laqueo, lib. de gangr. & sphacel. cap. 29. *Forceps* parva in Cista milit. cl. 19. Confunditur cum *forfice*, &

& *forpice*. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 53. Vide *Forfex*. *Forcipum* delineationem quære in Aquap. Paræi, Hildani Operibus, & in Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tabulis, quæ loca monstrabit Index primus.

FORFEX, ψαλὶς, τομὶς, est instrumentum Chirurgicum ferreum, vel ex Chalybe paratum, bifidum, vel bisulcum, quo aliquid resecatur. Rhod. d.l. quamvis ibidem confundatur cum *forcipe*, quod & Rul. fecit, describens: *Forfex* est instrumentum oblongum, & biceps, quod manibus facile comprimi, & dilatari potest, igni imponendis, dirigendisque prunis, atque vasis aptum. Est & alia *forficum* species, qua vasa tantum ex igne sustollimus, quæ instar *forcipis* complicatur. Mentio fit *forficum* ap. Orib. de machin. c. 5. *Forfices* etiam dicuntur, quibus pili resecantur, diversæ tamen a novaculis, quia bifidæ. Hildan. Cist. mil. cl. 9. Junge Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XII. fig. 4. T. XVII. f. 4. & T. XX. f. 1.

FORIS, *Foras*, ἔξω. Vide *Exo*.

* FORMA, εἶδος, ἰδέα, μορφὴ, est æquivocæ significationis. Vel enim significat internam, & substantialem naturam, & principium activum corporis naturalis, qualis est anima in homine, animalibus, & vegetabilibus. Gal. quod anim. mor. temper. corp. seq. cap. 3. l. 2. de sem. c. 1. Vel denotat externam speciem, & pulchritudinem. Orat. suas. ad artes c. 5. seqq. Unde ἀειδὴς, *deformis*, & εὐειδὴς, *formosus*, Diet. n. 9. Juxta priorem significationem opponitur *materiæ*, & speciem constituit; unde & substantiæ modus vocatur. Linden. Ex. X. §. 19. quamvis Cartesianam sapiant Philosophiam, quæ ibi traduntur, qui negat *formam* substantialem specificam. Verius mihi videtur scripsisse Fr. Hom. in Clav. ad Schrod. l. 1. c. 11. p. 16. A *formarum* specificarum in seminibus, aut his analogis delitescentium diversitate ex aqua producuntur diversa vegetabilium, terrarum, mineralium, salium, liquorum, lapidum, animalium genera, & per species exsurgunt. Ab his *formis* specificis dependent virtutes medicamentosæ, quæ sunt veluti *formæ* subordinatæ, uti vocat Idem ad l. 1. c. 36. p. 38. Helmont. rursus aliter de *formarum* essentiali ratione docuit, uti videre est in tr. *Formarum* ortus. Egregie quoque de *forma* rerum naturalium intrinseca scripsit Junken. Ch. Exp. Cur. P. I. S. 1. c. 3. p. 3. seq. Chymici per *formam* intelligunt, vel Spiritum Mundi, a quo corpora naturalia producuntur: vel describunt, quod *forma* rerum sit virtus generativa, quæ sibi simile quodque producere potest; ut hominis *forma* latet in homine, & non in alio; arboris in arbore, nec non in metallo metalli. Ger. Dorn. t. Artific. supernatur. c. 5. in Th. Ch. Vol. I. Vel *formæ* rerum sunt influxus cœlestium, quos a superioribus habent inferiora, occulta potentia, vis, & virtus cujusque rei, Rul. & Johns. Vel *forma* ipsis idem est, quod *quinta essentia*. Libav. passim in scriptis. Vel etiam de externa alicujus rei figura. Hinc *formas* plantarum resuscitare, *formas* fundere, apud eundem legitur in Synt. Arc. Chym. & alibi.

* FORMATIO, σχηματισμὸς, plerunque ponitur pro externa *figuratione*: v. g. *formare* pilulas, globulos, pastillos, apud Scrib. Vide in Lex. Rhod. Sumitur tamen & pro *generatione*, v. g. *Formatio* fœtus passim legitur.

* FORMATRIX *virtus*, δύναμις πλαστική. Vide *Dynamis*. A Galeno describitur, quod sit ea, quæ jacto in uterum semine, sive in terram, statis temporibus universas, & singulas conflat partes ejus, quod gignitur; quæ est optima, & summa ars, quæ omnia alicujus gratia molitur, sic ut nihil otiosum sit, aut supervacaneum, l. de nat. fac. c. 6. Vocatur ibidem δύναμις γεννητική, *facultas generatrix*. Est ipsa anima vegetativa, Langl l. 1. ep. 14.

* FORMICA, μύρμηξ, est nomen insecti mira providentia dotati, ita ut inter rationalia Cicero, & Celsus referre non fuerint veriti; cujus descriptionem prolixam, & usum in Medicina vide apud Aldrov. lib. 5. de insect. cap. 1. Schroder. l. 5. cl. 4. num. 103. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Jungantur observationes communicatæ a D. Edmundo King. Societatis Regiæ Anglicanæ Socio apud Henric. Oldenburg. in Act. Philos. Ann. 1666. *Formicas* ex melle, & pane secalitio generari, docet Helmont. tr. Potestas med. n. 37. *Formica* quoque dicitur *Verrucæ* species, quæ Gr. μυρμηκία, verruca formicaria vocatur, tumens, & callosa, colore nigricans, basi lata, & cute sessili, in excisione dolores afferens, morsiunculis *formicæ* simillimos, a quo etiam nomen accepit. Forest. lib. 23. Observ. 9. Meminit illarum Hipp. l. de humid. usu VIII. 11. Dolor ille etiam μυρμηκιασμὸς, μυρμηκίασις, *formicatio* vocatur. Galen. lib. 3. de fac. partib. Foes. Oecon. pag. 420. Dieter. n. 38. *Formicæ*, verrucalia apostemata, vel porralia, sessiles verrucæ *formicantes*, *formicationes myrmeciæ*. Ruland. & Johns. Lexic. *Formica* etiam non solum de *Verrucis*, quæ *Myrmeciæ* dicuntur, accipitur; verum & notat *Herpetem miliarem*, docente Ingrass. comm. ad Avic. de tum. p. n. p. 181. seqq.

* FORMICANS, μυρμηκίζων, est epitheton *pulsus* inæqualis, & omnium minimi, apud Gal. *formicarum* motui similis; estque nullus alius, quam vermiculans imminutus, a summa paupertate flammæ vitalis, & cordis systole imbecilla.

becilla dependens, l. de pulf. ad Tyron. c. 8. & l. 1. de diff. pulf. c. 26. 27.

Formix, idem quod *Noli me tangere*, five *Herpes esthiomenos*, alias *Lupus* dictus. Vualth. Sylv. Med. p. 654.

Formula, eft terminus technicus; diciturque de medicamentorum, qua fimplicium, qua compofitorum, conftitutione, cum quoad confiftentiam, tum quoad defcriptionem. *Formularum* differentias vide apud Schroder. l. 1. c. 32. *Formula urina* Parac. dicitur urina rubra, clara, de qua in l. de Urinis, & Scholiis paffim legere eft.

Fornax, καμίνος, quid fignificet, omnibus notum eft. Dicitur & *furnus*. *Fornacum*, & *furnorum* Medicorum hiftoriam, & differentias vide apud Schr. l. 1. c. 20. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 29. Theodor. ad Hoghelande, l. de Alchem. diffic. feptem *furnorum* genera numerat, Calcinatorium, Sublimatorium, Deftillatorium, Defcenforium, Fuforium, Solutorium, & Fixatorium, ex Gebro. His addit *furnum fecretum*. Ger. Dorn. Art. Chemiftic. l. 2. c. 2. feqq. tres peculiares formas *fornacum* exhibet, fecundum tres motus perpendiculares extractas, furfum, deorfum, & lateraliter latum. Plura de hac re vide apud Dan. Mylium l. 1. Bafil. Phil. de furnis, & vafis Philof. cap. 2. Rolfin. L. Chym. l. 2. c. 17. Rul. potiffimum *fornacum* meminit, quarum ufus eft circa metalli fodinas: v. g. *Fornax* prima vitrariorum, & etiam ea, in qua excoquuntur venæ. *Fornax*, in qua plumbum ab argento feparatur. *Fornax*, in qua plumbum, & argentum ab ære feparantur. *Fornax*, in qua ferrum excoquitur. *Fornax*, in qua panes ærei coquuntur torrefacti. *Fornax*, quæ foraminibus vento infpiratur. *Fornax*, furno fimilis. *Fornacem anemiam* porro fic defcripfit, quod fiat e ferro inftar tripodis, cum conifterio, & foco, quæ duæ regiones per craticulam difcernuntur. Conifterium clauditur janua ferrea, per quam aer fubintrat. Focus autem eft apertus, & intus luto craffo obductus. Ergaftulum eft liberum fpatium. Plerunque enim accomodantur res per fartaginem, ollam, catinum triangularem, & fimilia, ita ut infiftant prunis, vel parumper demittantur. Quanquam autem ignis nonnunquam flabello, vel follibus intendatur; tamen fubintrantis aeris, feu venti vis maxima eft. Itaque & in eo loco collocari debet, ut janua conifterii vento, vel aeris motui exponatur, fitque nullus alius exitus undequaque feneftris, & aliis claufis, præter furfum tendens fumarium, ut ita aer cogatur per prunas elabi. Id autem tunc maxime fit, cum liquare aliquid magno igni, aut calcinare volumus. Vide infra *Furnus*. De *Fornace* balneariorum vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 60. *Fornacula* eft diminutivum.

* Fornix, καμάρα, item ψαλίς. Vide *Camara*. Quid fit *fornix cerebri*, vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 6.

Forpex. Vide *Forfex*.

Fortificans, idem quod *Confortans*, *Corroborans*. Helm. de febr. c. 8. n. 14.

Fortuitus, τυχαῖος, dicitur de iis, quæ fine humano confilio, vel cafu, vel natura eveniunt. Gal. l. de fubfig. Empir. cap. 2. *Fortuitam* curationem merito improbat Libav. tract. Artis Med. Hipp. & Herm. typus, Tom. III. Op. p. 119. Vide *Fortuna*.

Fortuna, τύχη, opponitur Arti, & Naturæ. Galen. lib. 11. de U. P. cap. 7. Veriffime exiftimavit Helmontius, omnes omnium *Fortunas*, tam profperas, quam adverfas, concernere difpofitionem divinam, non autem inclinationem, multoque minus ab aftris dependere, licet in firmamento fint præfignatæ, tr. Aftra neceffitant, non inclin. num. 41. An *Fortuna* aliquid poffit in arte Medica, & Medico, difceptatur. Negare videtur Hipp. lib. de loc. in hom. LVIII. & ex eo Mercurial. lib. 2. Var. Lect. cap. 12. Enimvero diftinguendum eft inter *Fortunam* temerariam, five paganam, & Chriftianam, cumque fcientia, prudentia, & vera pietate conjunctam. Hæc omnino requiritur in Medico. Vide de hac re plura apud Rolf. Chym. l. 1. c. 4.

Fortunatus, εὐτυχής, idem quod *Felix*. Vide *Eutychia*.

Fossa, σκάμμα, præter vulgarem fignificationem, Anatomicis dicitur interior cavitas, & *rima magna* pudendi muliebris, quæ apparet diductis labiis, quæ & *foffa navicularis* dicitur. Barth. l. 1. Anat. c. 32.

Fossicius, idem quod *Foffilis*, ὀρυκτός. Dicitur de eo, quod e terra effodi folet; eftque epitheton *Salis*, apud Scribon. Larg. num. 59. 70. Diofcor. lib. 5. cap. 126. Vocatur alias *Montanus*. Rhod. Not. ad h. l. Offic. *Sal gemmæ*, Schr. l. 3. c. 22.

Fossio, σκαφὴ, σκάπτειν, refertur a Gal. inter exercitia corporis validiora, l. 2. de fan. tu. c. & 9. a verbo σκάπτω, *fodio*. Hinc *Foffores* dicuntur, qui mineram metallorum e terris eruunt, Gr. σκαπτῆρες.

Fossula, βόθριον, ita vocatur affectus oculi, apud Capivaccium, Pract. l. 1. c. 33. Vide *Bothrion*.

Fotus. Vide *Fomentum*.

* Fovea, βόθρος, præter receptam fignificationem, etiam ab Anatomicis accipitur pro *pudendo*, & *finu muliebri*. Rolf. de part. genit. Part. 2.

Part. 2. c. 32. Vide *Fossa*. *Foveola*, βόθριον. Vide *Bothrion*. Inspecie *foveola*, βόθριον, est parvum ulcus, & cavum in nigro oculi. Gal. def. med.

FRACES, στέμφυλα τῶν ἐλαιῶν, dicuntur carnes olivarum expressæ, unde *Amurca*, sive fęces in oleo. Plin. l. 15. c. 6. Lind. Ex. V. §. 199. Hinc *fracedo* descendunt, & *fracidus* odor, de quibus vide Helmont. tr. Blas meteoron. n. 2. & tr. Tumulus Pestis. §. Fermentum pestis, ubi fermentationem, & exhalationem putridam, & fœtidam significat.

* FRACTURA, κλάσις, κλάσμα, item ἄγμα, κάταγμα, passim apud Hipp. l. περὶ ἀγμῶν, & Gal. in comm. est species solutæ unitatis in partibus duris, ossibus, & cartilaginibus durioribus, proveniens ab externo violenter continuitatem dissolvente. Ejus differentias vide in Chirurgiæ Scriptoribus, præsertim Hieron. Fabr. ad Aquapend. Pentatevchi, l. 4. c. 1. Senn. M. Pr. lib. 5. part. 5. per totum, P. Barbette Chirurgiæ Part. 1. c. 3. & alios. Dicitur & *fractio*, Dieterich. num. 437. De *fracturis* gravidarum curatu difficilibus vide Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 25.

FRÆNUM. Vide *Frenum*.

FRAGIFORMIS, est epitheton trium nævorum in capite Helvvigii occurrentium; de qua observatione legatur Bonett. Med. Sept. l. 1. sect. 1. c. 8. p. 11.

FRAGILIS, κραυρὸς, dicitur de sicco, quod facile in minores particulas dissolvi potest. Gal. l. de S. F. c. 11. & l. de bon. & mal. succ. c. 10. Hinc *fragilitas*, κραυρότης, Ib. De *fragilitate*, vel *fribailitate* mettallorum lege Jacobum le Mort. Metallurg. contract. p. m. 271. estque nihil aliud, quam ineptitudo ad sustinendum malleum. Opponitur *Malleabilitati*: de quo infra.

FRAGMEN, *Fragmentum*, ἄγμα, κάταγμα, vel idem est, quod fractura: Vel particulas quasdam a toto solido corpore separatas significat. Ita *fragmina* calculi dicuntur sabulum, & granula. Scrib. Larg. num. 152. Vide Lexic. Rhodii.

FRATERNITAS, ἀδελφιξία, item *Fratratio*. Vide *Adelphyxia*. Peculiaris quoque est Spagyricorum quorundam *fraternitas de Rosea Cruce*; de qua vide judicium Libavii integro tract. de Philosophia Harmonica Magica *Fratrum Roseæ Crucis*, Operum Tom. IV. & Dieter. Jatr. pag. 1208. *Fratres Lombardorum*, vel *Salernitanorũ* dicuntur partus monstrosi, verminosi, Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 1. *Frater* quoque vocatur, & *Fratris uterini* lapis Philos. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. & *Frater Mercurii* dicitur *Sol*, vel Aurum, p. 725.

FRAUS, ἀπάτη, idem quod dolus, impostura, deceptio. De *fraudibus* Pharmacopæorum nonnullorum legatur elegans libellus inscriptus: Declaratio *fraudum*, & errorum ap. Pharmacopæos commissorum, Lisseti Benancii, cum Dialogo Joh. Anton. Lodetti, Dialogo ejusdem argumenti, a celeberrimo quondam Bartholino Latinitate donatus. Optandum vero esset, ut in gratiam boni publici potius vernacula lingua divulgaretur, ut & Magistratui, & subditis fraudes illæ melius innotescerent, & communi opera adversus illas competentia investigarentur, & excogitarentur.

FRENDO, σαρκάζω, significat proprie supremis labris, vel etiam dentibus aliquid evello, uti faciunt bruta ἀμφόδοντα, utrinque dentata. Hippocr. lib. de artic. t. 28. Gal. in com. Adde Foes. Oecon. pag. 558. Improprie significat *subsannare* morsis labris, & irridere. Unde *sarcasmus*, sive *subsannatio* vocatur in Rhetoricis.

† FRENA, dentium alveoli, apud Atium Cletum, de morbis strangul. c. 3.

FRENANS *medicamentum*, χαλινωτικὸν, dicitur Fernesio, quod ferocientes humores turgentes, & quoquoversum impulsos coercet, atque compescit. Therap. l. 5. c. 25. Idem quod *Domans*.

FRENUM, *Frænum*, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum illud, quo præputium glandi penis adhæret. Alii *Canem* vocant. Rolf. de part. gen. P. 1. c. 3. Barth. l. 1. c. 24.

FREQUENS, πυκνὸς, idem quod *Creber*. Vide *Creber*. *Frequentia* specialiter dicitur Ger. Dorn. in Philosoph. Speculativa, cap. 5. concepti circa veritatis amorem perseverantia.

* FRESUM, ἔρεγμα, a *Frendo*. Vide *Eregmos*.

FRIABILIS, ψαθυρὸς, *friabilitas*, ψαθυρότης, dicitur de eo corpore, quod est inter humidum, & siccum medium, & facile in minimas particulas potest dissolvi. Galen. de bon. & mal. succ. cap. 10. ita caro *friabilis* multo legitur lib. 3. de Al. Fac. cap. 27. Dicitur & ψαφερὸς. Vide *Psapheros*. Item θραυστός. Vide *Thraustos*.

* FRICATIO, *Frictio*, τρῖψις, ἀνάτριψις. Vide *Anatripsis*. Duplex est, *sicca*, & *humida*. Illa est, quando corpus universum, vel membrum ejus solis manibus, vel linteo, nullo admisto humido, aut pingui corpore, *fricatur*. Eadem & Chirothecis aliquando perficitur, διὰ χειρίδων, Rhod. ad Scribon. n. 180. Hæc vero dicitur, quæ fit per aquæ, & olei admistionem. Alias *frictio* in genere duobus modis usurpatur: uno quidem pro omni motu, qui extrinsecus

extrinsecus tam sanis, quam ægris adhibetur ad cutem quovis tempore: altero vero, vel est pars exercitationis, vel potius, ut ait Gal. exercitationi subservit. Differentiæ sex *frictionum* numerantur, *Mollis*, *Dura*, & inter eas *Media*, *Multa*, *Pauca*, & in eo genere *mediocris*. *Dura* ligandi, *Mollis* solvendi, *multa* minuendi, *mediocris* carnem generandi vim habet. Gal. l. 2. de san. tuend. c. 3. & in specie de *frictione* cum oleo, l. 2. de Sim. Fac. cap. 18. & alibi. Vide Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 4. s. 10. P. 1. cap. 1.

* Frigefactio, *Frigefaciens*, *Frigiditas*, *Frigus*, *Frigidus*, ψυχρὸς, ψυχρότης, ψύξις, ψύγμα. Terminorum significatio nota est. Opus est distinctione.

Frigidarium, vocabatur ahenum in balneis veterum, frigidam continens aquam, quemadmodum reliqua duo, *Caldarium*, calidam, & *Tepidarium* tepidam continentia. Fumanell. de Baln. mox a princ.

* Frigidum, etiam accipi potest, prout supra de *Calido* diximus, Substantialiter, & Accidentaliter. Substantialiter dicitur de aqua, nive, glacie, aut aliis, quæ destituuntur principio calido substantiali. Hinc Helmontius recte dixit: *Frigus* non est principium vitale, sed extinctionis, tr. Progymn. Meteor. num. 25. Imo etiam homines, quibus calor, vel flamma vitalis est imbecillior, secundum, vel præter naturam, dicuntur *frigidi*. Ita fœminæ respectu virorum dicuntur *frigidæ*. Impotentes quoque ad Venerem vocantur *frigidi*. C. Hofmann. V. b. lib. 4. cap. 43. Accidentaliter, vel Qualitative iterum dupliciter sumitur, Efficienter, & Effective; sive ut efficiens, & effectus. Ad illum respectum pertinent.

Frigefaciens, *Refrigerans*, *Frigefactio*; & consistit in actuali, vel potentiali suflamminatione, oppressione, vel extinctione caloris, & flammæ vitalis. Remedia *refrigerantia* Hippocr. dicuntur ψύγματα, lib. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. lib. de nat. mul. XII. 19. l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 8. Hæc virtus consistere hodieque creditur in particulis acidis nitrotartareis, rigidis, quæ coagulum inducere possunt aliis corporibus, aliaque a motu nimio cohibere, ita ut in statum aliqualem quietis reducantur, verbis Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phys. c. 8. Effectus respectu *frigidum* dicitur, & quidem in statu secundum naturam, quando caloris vitalis excessus est correctus. Usitatius vero in statu præternaturali, & frequentius occurrit. Ita extrema membra *frigida* ψύξις ἀκρωτηρίων, 7. aph. 1. 26. *frigiditas* pedum, 4. de R. V. I. A. t. 39.

Frigus, paroxysmos febriles quosdam præcedens, præsertim in intermittentibus, dependens a portionum succi nutritii acescentia, succum quoque nervosum corrumpente. Vid. Wvill. de febr. c. 3. seqq. Sylvius ex acido succo pancreatico lympha, & pituita deducit, Pr. M. l. 1. c. 27. §. 33. Dicitur hoc etiam Gr. χειμὼν. Vide *Cheimon*. *Frigus* etiam aliquando sumi pro catarrho, & affectu capitis a vitiosis humoribus dependente, monstrat Keuch. ad Ser. p. 122.

Fringilla, nomen aviculæ notissimæ, quæ etiam vulgo *Vincorubeus* dicitur. Usus ejus est in cibis. Alias descript. vide in Aldrov. l. 18. Ornith. c. 6.

Frixus, *Frictus*, φρυκτὸς, φρυγόμενος, τηγανιζόμενος, τετηγανισμένος, τηγανιστὸς, dicitur de iis, quæ in sartagine torrentur, vel *friguntur*. Unde & panis τηγανίτης, in sartagine *frixus*. Omnia *frixa* siccius dare alimentum, & flatulentia carere, docet Galen. lib. 1. de Al. Fac. cap. 22. & lib. 3. cap. 2. Confirmat Linden. Exerc. V. §. 105. *Fricta resina*, vel *frixa*, quæ κατ' ἐξοχὴν Gr. φρυκτὴ dicitur, notat *Colephoniam*, ad differentiam liquidæ, sive humidæ. Ita vero vocatur, quia torretur, aut uritur, uti docet Dioscor. lib. 1. cap. 93. Substitui potest Terebinthina, teste Galen. lib. 6. Meth. Med. & alibi. Vid. Foes. Oec. pag. 668. Scrib. aliquoties meminit n. 203. seqq. Vid. Rhod. *in* not. ad primum n. 203.

Frondis, φυλλὰς, θαλλὸς, item *Frundis*, pro *Frons*, notat ramusculum arboris, vel fruticis foliosum, ut *Delphica*, vel *Persica frondis*. Keuch. ad Seren. p. 134. 210.

* Frons, *Frondis*, idem quod *frondis*. *Frons frontis* vero, Gr. μέτωπον, dicitur pars capitis anterior depilis, supra oculos sita, & ad tempora usque protensa. *Frons* corrugata, contracta, dicitur Hipp. μετώπου συναγωγὴ, Coac. t. 213. Sudor *Frontis*, μετωπιδιαῖος ἱδρὼς, l. 2. de morb. mul. LIV. 6. Vena in *fronte*, 5. aphor. 68. Vide Diet. n. 546. *Frontis* descriptionem vide ap. Barth. l. 3. Anat. c. 7.

Frontale, προμετωπίδιον, nomen medicamenti externi, vel topici, quod *Fronti* applicatur. In specie vero significat topicum refrigerans, & hypnoticum ex cephalicis frigidis contusis sacculo lineo quatuor, vel quinque digitos lato exceptis; vel etiam idem quod ἀνακόλλημα. Vide *Anacollema*. Descriptionem lege apud Morell. de form. remed. lib. 2. sect. 2. cap. 1. Meminit & Forest. lib. 7. Obs. 23. & in Schol.

Fronto, μετωπίας, Polluci dicitur, cui frons ampla, & lata. Differt a *Citone*, cui frons prominens. Lind. Ex. XI. §. 38.

FRUCTUS, καρπός, in genere significat omne id, quod plantæ ultimo proferunt; adeoque & semina, vel grana complectitur. Gal. c. 1. de nat. hum. t. 15. In specie tamen id nominis sibi reservant *fructus* majores, pyra, poma, pruna, nuces, & his similia. Schroder. l. 2. c. 12. ubi catalogum officinalium *fructuum* invenies. Dividuntur in fugaces, & solidiores, qui reponi possunt. De utrorumque facultatibus vide passim apud Galen. præsertim l. de atten. vict. rat. c. 10. Dividuntur & in maturos, vel immaturos. Tropice fructus terræ etiam vocantur metalla, quatenus ex sua matre aqua, in aliam matrem subintrant, nempe terram, in qua perficitur arborum suarum operatio, radicibus in aqua defixis. Ger. Dorneus de geneal. mineral. c. 3. & 4. *Fructus* etiam metaphorice omne commodum significat.

FRUGALITAS, εὐτέλεια, σωφροσύνη, notat mediocritatem in assumendis cibis, & *temperantiam*. Hæc est noverca Medicorum, & apud priscos tanta fuit, ut ad victum nihil obsonii deesse existimaverint, modo ne deesset olus, verbis Scaligeri apud Linden. Ex. XVI. §. 160.

FRUGES, in genere idem quod *Fructus*. In specie tamen denotat duo genera, *Frumenta*, & *Legumina*. Claud. Deodat. l. 1. Pant. Hyg. c. 27. l. Alex. l. 8. Sal. c. 8. C. Hofm. Instit. l. 5. c. 4.

FRUITIO, ἀπόλαυσις. Vide *Apolausis*.

FRUMENTUM, Gr. σῖτος, significat omnia granorum genera, ex quibus panis conficitur. Idem quod *Fruges*. Hinc *Frumentacea* gustamenta σιτηρὰ γεύματα, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18. Jung. Gal. in comm. De *frumentorum* conservatione, morbis, &c. Vide Ephem. N. Cur. An. II. Observ. 112.

FUCA, φυκίς, *Phycis* etiam Lat. est nomen piscis saxatilis bonæ carnis, & grati saporis, cujus meminit Galen. l. 3. de Alim. Fac. c. 30. & l. de atten. vict. rat. c. 8. Ejus vero descriptionem, usumque in cibis, & medicina pete ex Aldrov. l. 1. de pisc. c. 8.

FUCATUS, idem tropice quod Palliativus. Ita *fucata* Elephantiasis, curatio eorum ægrorum, qui nullo remedio in integrum restitui possunt, traditur, & legitur apud Julian. Palmarium de morbis contagios. l. de Elephantias. c. 7.

FUCUS, φῦκος, est homonymum. Vel enim significat *Insectum* quoddam vespis, vel apibus simile, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 1. de Insect. c. 5. Vel significat colorem, vel *pigmentum*, & ornatum peregrinum, quo *fucamus* aut faciem, quod pertinet ad *Cosmeticam*, quorum *fucorum* exempla vide apud Forest. l. 31. per totum; aut capillos, Keuchen. ad Q. Seren. p. 100. Græc. χρῶμα. Hinc & herba marina, species *Algæ*, unde tinctura quædam desumitur, φῦκος, *fucus* dicitur. C. Hofm. l. 2. V. L. c. 28. 29.

Fuga, φυγή, refertur inter affectus animi, & opponitur Cupiditati; estque passio animi consistens in depressione spirituum, & malum absens e longinquo adspiciens: de quo affectu vid. Vvillis An. Brut. Part. II. c. 9.

* FUGAX, ὡραῖος, idem quod *Horarius*: est epitheton fructuum quorundam, qui nascuntur eo tempore, quod Horam vocant. Est autem *Hora* Græcis id anni tempus, in cujus medio Caniculam exoriri contingit. Dicuntur vero *fugaces*, quod recentes ad reponendum sint inepti, v. g. Cucurbitæ, Mora, Pepones, Melopepones, &c. de his vid. plura apud Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 2. Abscessus *fugaces* dicuntur M. A. Severino, qui de loco uno leviter in alium transferuntur, l. de Abscess. Critic. c. 14. p. m. 25.

FUGILE, vel excrementum auris denotat, & ita cum *Cerumine* coincidit. Ad cujus similitudinem etiam sordes flavæ in urina apparentes *Fugilis* nomine veniunt apud Paracelsum, cerebriq; & aurium dolores significant, in Schod. ad Lib. 2. de Urin. cap. 1. Vel Apostema circa aures notat, quod *Parotis* vocatur. Ruland. & Johns. Vvalth. Sylv. Med. p. 1210. Paracels. & *Fugilativum* vocat l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 5. Apud Forestum dicitur *Fugilla*; & in genere idem est, quod Bubo, i. e. Apostema glandulosum. In specie vero *Parotis*, sive tumor glandularum sub ipsis auribus ita vocatur, Obs. Chirurg. l. 3. Obs. 7. Schol.

FUGITIVUS, addito *Servus*, vocatur Chymicis Mercurius, ideo quod etsi putent se probe eum ligasse, nihilominus effugiat. Vide *Servus*.

FULCIMEN, *Fulcimentum*, ἔρεισμα, στήριγμα: Vide *Ereisma*.

FULICA, λάρος, ἐρωδιός, juxta Ciceron. est nomen avis aquaticæ; cujus descriptionem, & usum in cibis, ac medicina vide apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 13. Meminit & Jul. Alex. Salubr. l. 13. c. 4.

FULIGO, λιγνύς, est terreæ materiæ ad plenum perustæ exhalatio; & differt a *fumo*, qui est exhalatio a semiusta, & humida materia proveniens. Galen. advers. *Lyc.* c. 2. fin. *Fuligo* vapor terrestris, *Fumus* mistio quædam ex terrestri, & aquea substantia, lib. 8. meth. med. c. 5. fin. De ejus natura, & facultatibus medicamentosis, vide Gal. l. 7. de Sim. Fac. h. t. Schroder. lib. 4. cl. 2. n. 384. Fr. Hofm. in Clav. p. 584. seq. *Fuliginem* e fumo provenire vult Junk. Chym. Exp.

Cur. P. I. sect. 3. c. 11. p. m. 242. *Fuligo* quoque est, qua pictores utuntur; & fit variis modis, & multis ex rebus. Apud nos fit ex tæda. Dioscor. *fuliginem* prædicat è vitrariis officinis, cujus vis medica est adstringere, & erodere, l. 5. c. 182. (de *fuligine thuris*, & alia ex myrrha, resina, & styrace vid. eund. l. 1. c. 84. 85.) Rul. & Johns. in Lexic. Per similitudinem *fuligo* quoque vocatur excrementum terreum oleosi sanguinis, quod illi in flammulam vitalem, quem Spiritum vocamus, accenso, & deflagrato superest. Lind. Ex. XV. §. 125. D. D. Hofmann. in Dissert. Anat. ad Horne Microc. p. 152. *fuliginem* excrementum aqueum vapidum, salis, & sulphuris spirituosi parte maxima orbatum pronunciavit. Estque vel naturalis, vel præternaturalis, quando excedit. Hæc evacuari debet per poros cutis, Lind. Ex. XIII. 400. seqq. A purgantibus vero augetur, §. 374. Retentæ vero *fuligines* valde nocent, Ex. XV. §. 132. Inde oritur lingua λιγνυώδης, *fuliginosa*, nigra, Hippocr. lib. 3. Epid. ægr. 12. post stat. pestil. & l. 6. Epid. s. 5. t. 14. Saliva *fuliginosa*, & sputum, l. 2. de Morb. L. 2. Coac. t. 390. Jung. Foes. pag. 384. 385. Hanc de *Fuliginibus* sententiam, præsertim per exspirationem a natura propellendis, adeo absurdam dixit Charltonus, ut Heraclito risum excutere posset, Oecon. Ann. Ex. IIX. §. 14. an vero satis probaverit, merito adhuc dubitatur. *Fuligo metallorum* proprie dicitur *Arsenicum*, sæpe etiam *Mercurius*, Rul. Johns. Helmont. paulo aliter de *fuliginis* natura docuit, statuens, omnem *fuliginem* partim esse sal volatile concreti præservatum ab inflammatione, propter aquæ evolantis commistionem, partim esse oleum, quod evolandi celeritate combustionem præterfugit, tr. Complex. atque Mist. Element. figm. n. 33. *Fuligines sanguinis* non esse caussam Asthmatis, aut Tussis, vult Idem tr. Asthma, & Tussis, n. 54. seqq. De spiritu *fuliginis* vid. Schrod. d. l. & Hofmann. Vvillis Pharm. Rat. Part. I. sect. 5. c. 2. Spagyricis *fuligo* duplex est, Humida, & sicca. Humida est cœlestis vapor per distillationem prolectus: Sicca per ollam, & cooperculum æreum, ut a Cinnabari vapor albus. Nicol. Flamellus Annot. Theatr. Chym. Tom. I. p. 778.

Fulmen, κεραυνὸς, quid proprie significet, Physicorum est docere: Nimirum ignis in nubibus accensus, & cum fragore, quem *Tonitru* vocant, disjectus, in nitrosis, sulphureis, & aliis particulis, quales ad pulveris pyrii constitutionem concurrere solent, consistens. Vide plura apud Joh. Marc. Marci Philos. vet. rest. Part. II. sect. 5. subs. 1. & Ephem. N. Cur. Ann. II. Obs. 27. *Fulmen* Chymicis dicuntur flores cupellati argenti, in ipsius cum plumbo repurgatione. Unde *Fulminare* metalla idem est, ac repurgare, potissimum quæ perfecta dicuntur. Vide *Tonitru*.

Fulminatio, (an non Gr. κεραύνωσις dici posset?) est gradatio metallica cum excoctione ad purum in cineritio, cujus perfectio veluti effulgente indicatur splendore. Inde etiam nomen operis est, quod *Coruscatio* veluti in fulmine apparente fulgure fiat. Nam postquam absumtæ, segregatæque sunt alienitates (veluti fluores adjecti, plumbum mineralia conjuncta) nubecula quædam sulphurea obequitat per superficiem, unde postea purpureus elucet spendor, quem *fulgur*, vel *fulmen*, aut etiam florem nuncupare solent, qui cum disparet, relictus Regulus refrigeratur. Rul. & Johns. De *lapide fulminari*, Auro *fulminante* vide *Ceraunios*, *Ceraunochrysos*. De musco clavellato, & similibus herbis *fulminantibus*, Ephem. N. Cur. A. I. Obs. 97. in Schol.

* Fulvus, κιῤῥὸς. Vide *Cirrhos*.

† Fumaria, Corporis majora, Arteria, & stomachus. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 1.

Fumigatio, Gr. καπνισμὸς, ἀποκαπνισμὸς, ὑποκαπνισμὸς, Chymicis est per fumum acrem, corrodentemque calcinatio. Et fit diverso modo. Metalla nobiliora afflatu plumbi fusi, vel hydargyri fragilia redduntur, & postea comminuuntur terendo cum sale. Rul. & Johns. Vel *Fumigatio* dicitur species solutionis Chymicæ; & ad Calcinationes pertinet, quando metallum, vel materia solvenda, per vaporem, vel fumum adscendentem e particulis salinis cujuscunque notæ superficietenus corroditur, & temporis tractu in pulverem redigitur. Jac. le Mort. Chymic. Medico-Phys. c. 3. p. 20. Ita & Calcinatio philosophica, vulgo dicta Cornu Cervi, est nihil aliud, quam *Fumigatio*. Morley Coll. Chym. Leid. c. 141. Alias *fumigata* dicuntur καπνιστὰ, ut sunt carnes, pisces, &c. Parac. l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 1. Apud Medicos vero *fumigatio*, ὑποκαπνισμὸς, dicitur, quando rei alicujus nidor suffitæ per infundibulum imbibitur, vel per arundinem fumus haustus excipitur, uti fit cum Nicotiana, vel Tabaco. Diosc. l. 3. c. 126. Plin. l. 26. H. N. c. 6. Vocatur & *Fumigium* Forest.

* Fumus, καπνὸς, quid sit, & qualis exhalatio, vide *Fuligo*. *Fumus* proprie est id, quod ex rebus, cum cremantur, exhalat, Lind. Exerc. XV. §. 124. 128. In nobis est idem, quod fuligo. Paracels. omnem *fumum* existimat esse de narcotico anodyno cum stupefactione innata, l. 10. Paragr. §. 2. Spagyricis, & Metallurgis *Fumus albus* est Mercurius. *Fumus citrinus* est Sulphur, *Rubeus* est Auripigmentum. *Fumus virosus*, vel virus est aura illa, vel vapor venenosus, qui ali-

aliquando oritur cum periculo vitæ in metalli fodinis, vulgo *Schmaden*. Sunt & *Fumi* Alchemici venenosi, v.g. in operationibus Mercurialibus, & Antimonialibus, contra quorum virus opus est remediis, de quibus vide Magistri Odomari Practicam ad discipulum in Tom. III. Theatr. Chym. *Fumus duplex* est materia lapidis Philosophorum, i.e. Sulphur, & Argentum vivum. Efferarius Monachus de lapide Philos. ibidem. *Fumans nix* dicitur *Calx viva*. Keuch. ad Q. Seren. p. 243. seq.

FUNAMBULO, σχοινοβάτης, vocatur histrio quidam, qui agilitate membrorum mira præditus graditur, saltat super funem, suspendens se variis modis. Exempla rariora vide apud J. Alex. l. 6. Salubr. c. 4. & Lang. l. 1. ep. 10. σχοινοβατεῖν, *funambulatio*, Foes. n 609.

FUNCTIO, ἐνέργεια, idem quod *Actio*, de quo supra suo loco. Adde Barthol. in proœm. Anat. & Vvillis An. Brut. P. I. c. 4.

FUNDA, σφενδόνη, Medicis est nomen *fasciæ*, vel *Mitellæ*, vel deligationis certæ, naso, jugulo, labio inferiori applicandæ, Gal. de fasciis. Hipp. 1. de art. t. 74. Foes. p. 604.

FUNDALIA, vocavit Lullius *Feculas*, sive *Gersas*, teste Libav. Alchym. Pharm. c. 21. Vide *Fecula*.

FUNDAMENTUM, βάσις. Vide *Basis*.

FUNDO. Vide *Fusio*.

FUNDULUS, κωβιός. Vid. *Cobites*. *Fundula* etiam dicitur alia pisciculi species, quæ alias *Capito* dicitur, aut *Gobio capitatus*. Aldr. l. 5. c. 27.

FUNDUS, πυθμήν, dicitur de inferiore parte ventriculi, Gal. l. 5. de L. A. c. 6. Item de inferiore parte testium, uti ex Polluce notavit Fall. in obs. Anat. T. 1. p. 418. De *Fundorum* terræ varietate vide Helmont. paradox. 1. n. 3. 16. πυθμόθεν, *funditus*, pro omnino, prorsus, legitur apud Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 42. Adde Foes. p. 543. *Fundus urinæ*, idem quod *sedimentum*, Paracels. de Urin. judic. l. 1. Tr. 1. c. 3. & alibi.

FUNESTUS, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*, dicitur de eventu morbi ad mortem terminante; & quidem dupliciter, vel simpliciter, & necessario, vel magna ex parte, Gal. 5. aph. 2. & 3. Vide Diet. Iatr. n. 385. Lind. Ex. XII. §. 27.

* FUNGUS, μύκης, diversimode accipitur. Aut enim notat excrescentiam terræ, vel excrementum terræ quoddam variæ formæ, & figuræ; suntque hujusmodi *Fungi* rudimenta plantarum. Eph. N. C. A. II. O. 54. quorum tres species recensentur, Esculenti, Officinales, & Venenosi *fungi*, de quibus vide Botanicos, præsertim Clusium de *fungis*. Officinalium Catalogum lege apud Schrod. l. 2 c. 13. Tales *fungos* terrestres dicit Helmont. esse *Leffas terræ* pelle obductas, sive fumum transcorticem, tr. Imago ferm. imprægn. n. 31. *Fungus* minimus dicitur *Fungi lus Mithridaticus*, Eph. N. C. An. III. Obs. 34. Inter omnia esculenta *fungi* pessimi sunt cibi, Gal. l. de bon. & mal. succ. cap. 4. & de puer. epil. Aut significat *Fungus* excrescentiam quandam in partibus ulceratis ex humore nutritio corrupto natam, veluti tuberosam eminentiam: cujus meminit Hipp. l. 2. de morb. XLIIX. 10. Clarius vero apud Gal. l. 1. de L. Aff. c. 1. & c. 3. in 3. Epid. t. 49. Horum plures observationes quære in Hildan. Cent. 1. obs. 15. Cent. 2. O. 36. 35. Cent. 3. Obs. 1. l. de Ich. & Melicer. c. 3.

† FUNUS BRACHII, Mater, nigra vena, Mediana, Communis. Zechius Lect. in 1. §. aph. Hip.

FUNIS, σχοῖνος, σχοινίον, quid sit, non indiget declaratione. Pertinet inter instrumenta Chirurgis necessaria, uti patet ex Hipp. 4. de art. t. 63. ex quo loco simul patet, *navium funes* vocari ὅπλα, *armamenta*, teste Gal. in com. ad h. l. Per similitudinem Vasa umbilicalia dicuntur *Funiculus*, Bartholin. l. 1. Anat. c. 37. & Arabes venam Medianam vocasse *Funem brachii*, testatur Joh. Zechius lect. 11. in sect. 1. aph. Hipp. p. m. 109.

* FURCULA, idem quod *Clavicula*. Avic. l. 4. fen. 5. tr. 1. c. 8. Vide supra. *Clavicula Furcilla* etiam idem est, quod *Bulimus*, quæ significatio uti minus est obvia, ita passim ignorata. Lind. Ex. XIII. §. 58.

† FURFURES, plurali numero Morbus, Greg. Horst. de Anat. l. 1. c. 42.

* FURFUR, πίτυρον, proprie significat pelliculam, sive corticem, quæ a frumento inter molendum abscedit. In qua significatione apud Hipp. & Gal. aliquoties occurrit: v. g. Hipp. l. 7. Epid. XXXIII. 8. & l. 2. de diæta XI. 19. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & alibi, ubi *furfurum* facultatem detergêtem ad gargarismata laudat. Qua fini, & frequenter Clysterum decoctis addere solent Galli, uti patet ex Philiberti Guybert Medicin. Charitable, idiomate Gallico expressa in princ. Ab hujusmodi *furfuribus* panis dicitur πιτυρίας, *furfuraceus*, ubi *furfur* a farina non est separatus, qui & αὐτόπυρος συγκομιστὸς vocatur Gal. 1. c. 2. & omne *furfureum*, πιτυρῶδες, habere vim detersoriam, dicitur c. 12. Ab eorum similitudine etiam πίτυρα, *furfures* dicuntur particulæ excrementorum cum urina prodeuntes, Hipp. 2. de Nat. hum. t. 21. unde & πιτυρώδης ὑπόστασις, *furfureum* sedimentum, & Urina *furfurea* vocatur Coac. t. 581. comm. 2. Progn. tex. 28. lib. 7. aph. 44. Vide Dieter. num. 684.

Furfurosi quoque vocatur, quibus assiduc squamulæ, veluti *furfures*, in scabie gignuntur, quæ & pectendo, aut scalpendo decidunt. Unde & affectus πίτυρα, *furfures*, aut πιτυρίασις, *Furfuratio* vocatur, quæ *Porrigo* dicitur, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 6. Seren. de re medica, c. 5. ubi & *Farrea nubes* appellatur, Keuchen. in not. p. 94. Caussa ejus consistit in portionibus ficcioribus salinis, & ad scabiem siccam referri potest. *Furfurisca* etiam vocatur ille morbus. Vitalis de Furno Medicin: c. 69. p. m. 74.

FURNUS, idem quod *Fornax*, vide supra. Rolfink. expresse scripsit, pari passu ambulare, Chym. l. 2. c. 17. *Furnus* est locus, capsa, & velut officina Vulcania ignis coercendi, regendi, recteque administrandi gratia excogitata. Vocatur ibidem Domicilium, & Claustrum Vulcanium. Ruland. ita descripsit: *Furnus* est locus, in quo ignis ad materiam Chymice tractandam dextre, & convenienter accommodatur. Estque *Apertus*, vel *Tectus*. *Apertus* est, cujus pars superior est aperta. Estq; tum *Probatorius*, tum *Ventosus*. Probatorius, vel docimasticus dicitur, in quo metalla perfectiora purgantur, examinantur, vel, ut usitatiori rem vocabulo delineem, fulminantur. *Furnus* ventosus, seu *Anemia* dicitur, in quo beneficio venti ignis vim augentis mineralia liquantur, & funduntur. *Furnus tectus* est, cujus superficies tecta est. Estque vel *simplex*, vel *compositus*. Ille, qui simpliciter, & absolute alterius adminiculo constat: estque vel *Calcinatorius*, vel *Dissolutorius*. Ad calcinatorium pertinet *Cæmentatorius*, & *Reverberatorius*. *Dissolutorius* est vel *Ascensorius*, vel *Descensorius*. Ille est vel siccus, & quidem aut in *vesica*, aut in *catino* arenario; vel *Humidus*, sive *Balnei*. *Furni compositi* dicuntur ii, ubi uno igne plures *furni* foventur, ut sunt *Athanor*, & *Acediæ furnus*, de quibus supra Rul. Plura legantur apud D. D. Wedel. Pharm. in A. F. R. l. 1. s. 5. c. 2. Joh. Franc. Vigani Medull. Chymiæ circa fin. de *furnis*, & Vasis, Morley Coll. Chym. Leid. c. 196. seqq. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 2. p. 36. seqq.

FURO, ἰκτὶς, idem quod *Viverra*, sive *Mustela Sylvestris*. Vide *Ictis*.

* FUROR, μανία, est species vehementioris delirii absq; febre, cujus accuratam descriptionem invenire licet in Willis An. Brut. part. II. c. 12. Vide supra *Delirium*. Junge Dieter. n. 512. 518. Ejus species est *furor* ἐρωτικὸς, *amatorius*. Helmont. negat, *furorem* esse mentis affectum, aut animam rationalem lædi, tr. Formar. ortus, n. 79. & tr. Imago mentis, n. 6. Qui tali affectu laborant, vocantur *furiosi*, μανικοὶ, μαινόμενοι. Vide *Mania*.

* FURUNCULUS, δοθιὴν. Vide *Dothien*.

* FUSANEUS, χυτὸς, ῥυὰς, dicitur de piscibus, qui gregatim simul natant, & fusim retibus capiuntur. Aldrov. ex Aristotele, l. 2. de pisc. c. 18. & l. 3. c. 18. Quando vero de morbis dicitur, est Gr. σποραδικὸς, vide *Sporadicus*, & opponitur Endemiis, vel Epidemiis. Gal. in def. Med.

FUSCUS, φαιὸς, πελὸς, est nomen coloris inter nigrum, & candidum medii, magis tamen ad nigrum vergentis. Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 3. Dicitur *umbrosus*, σκιερὸς, σκιώδης. Hinc quædam medicamenta Gal. dicuntur φαιὰ, *fusca*, Gal. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. 10. *Fuscedo faciei*, legitur apud Forest. l. 31. Obs. 3. in Schol. *Fuscedo linguæ*, vulgo dicitur *Angina*, teste Lang. l. 1. ep. 4.

FUSIO, χύσις, terminus est Chymicus, exprimens in genere liquationis speciem per ignem. Unde & *fusio*, & solutio per ignem pari passu ambulant. Tract. de Alchemia incerti Authoris, c. 32. in Volum. Chym. III. Specialiter *Fusio per Antimonium* dicitur, qua verum Aurum non modo a metallis imperfectis, sed etiam ab ipso Argento separamus, & fit hoc modo: Accipio Aurum aliis metallis mixtum, ipsique tres partes Antimonii pulverisati commisceo, & in crucibulo igni contumaci in furnum ventosum pono. Postea juvante, si placet, folle probe liquefactum in pyramidem calcefactam, sevoque illitam transfundo, ubi labris malleo concussis regulus Aurum continens in apice residebit, quem malleo detrunco. Antimonium porro residuum rursus in tigillo igni ad tertiam etiam vicem impono, & prædicto modo procedo, ut omne aurum ex antimonio protrudatur. Tandem regulos hosce singulos in catillo terreo prope follem pono, carbonibusque superpositis in modum fornicis ignem accendo; tamdiuque flammam superinduco, quousque omni antimonio evaporato aurum purum putumque resideat, quod statim coagulatur. Hæc Rul. & Johns. Vide & Rolfink. Chym. l. 2. cap. 2. *fusorum*, quæ Gr. χυτὰ, vel χυλά dicuntur, Catalogum lege apud Libav. Synt. A. Ch. l. 2. cap. 4. seqq.

FUSTIS *Pistillaris*, ξύλον ὑπεροειδὲς, inter instrumenta refertur ad articulos reponendos ab Hipp. 4. de art. t. 57.

FYADA, id est *Mercurius*, *Fumus albus*. Ruland. & Johns.

G

GRæcum Γ apud Medicos Græcos *unciam* notat, Rhod. ad Scribon. n. 71. Vide textum Græcum Galen. in libris de compof. Medic. & facile parabilibus; item de pond. & menf.

Gabal, vide *Cabales*, *Gaballa*, *Gaballia*. Vide *Cabala*.

Gabanala, nomen dicit fuiffe primævum artis Cabaliſticæ ab Authore, Paracelfus Philof. fagac. l. 1. §. Probatio in Necromantiam.

Gabirea, γαβιρέα, fpecies eſt Myrrhæ pinguiffima, læto, & pingui folo nafcens, quæ copiofam fudat Stacten, tefte Diofc. l. 1. c. 77. Gorr. 5.

Gabricu, terminus eſt Spagyricus, denotans *Maritum Philofophicum*, i. e. *Sulphur Philofophorum*; cujus fœmina dicitur *Beya*, i. e. Aqua Mercurialis, Th. Chym. Vol. III. p. 675. & Vol. IV. p. 736.

Gados, γάδος, idem quod *Galeus*; de quo infra fuo loco. Vide Linden. Ex. XI. §. 24. feqq.

Gaa, *γαῖα*, *Terra*. Vide *Ge*.

Gaodes, γαιώδης, vel appellative, vel proprie accipitur. In illa fignificatione idem eſt quod *Terreſtris*, *Terrenus*, a γαῖα, *Terra*. Vide *Ge*. Hac vero fignificatione notat lapidem de genere *Æſitarum*, etiamfi Diofcorid. feparatim de utroq; differat l. 5. c. 161. Terram in fe complectitur, utplurimum quidem candidam, fed aliquando pallidam, aliquando luteam; foláque figura a *Belenite* differt. Hic enim inſtar fagittæ oblongus eſt, *Gaodes* vero rotundus. Mufcus, qui ei adhærefcit, olet violam. Hic lapis adſtringit, ficcat, caligines oculorum difcutit, & illitus ex aqua teſtium, mammarumque inflammationes fedat. Hæc ex Diofcor. d. l. Gorræus.

Gagates, γαγάτης, eſt fpecies lapidis minus pretiofi, ita dicta a fluvio *Gagas* in Lycia, vel fecundum alios in Cilicia, ex liquido bitumine vel ex fucco pingui, & bituminofo concreti; qui igni admotus ardet, & bituminis odorem reddit. Perperam a nonnullis confunditur cum Succino. De hujus differentiis, & ufu Medico vide Gal. l. 9. de S. Fac. l. 9. de C. M. S. L. c. 2. Scribon. n. 225. Rhod. in Not. ad h. l. Diofcor. l. 5. c. 146. Lang. l. 1. ep. 65. Chiocc um Muf. Calcol. fect. 3. p. 355. feq. Schroder. l. 3. c. 33. Hofm. in clav. ad h. l. Rulandus cum fuccino confudiffe videtur.

Gajetanus, γαϊτανὶς, eſt epitheton vinculorum ex materia ægre putrefcibili factorum, cujus meminit Gal. l. 13. Meth. med. c. 22. ad fin. Jul. vero Alexandrinus opinatur, fignificari hoc nomine fides, chordafque ex animalium nervis eductas, concinnatafque, quæ vulgo *Gaveta* dicuntur; & materia eſt corrumpi, aut putrefcere non admodum facilis, in notis ad h. l.

Gala, γάλα, *Lac* fignificat. Eſt vocabulum valde æquivocum. Proprie, & ufitatiffime ita dicitur liquor ille candicans, calidus, dulcis, tenuis, ad mammas, & ubera collectus, & fuctione, vel preffione externa papillarum infantibus, & brutis noviter exclufis pro nutrimento elicitus, & excretus. De hujus materia ingens eſt Medicorum veterum, & recentiorum diffenfus; dum alii Sanguinem, & quidem menſtruum *Lactis* materiam ſtatuerunt, inter quos eſt ipfe Hipp. quamvis non penitus expreffe fcriptum reliquerit, tamen facile colligi poffe videtur ex 5. aphor. 39 Galenus vero διαρρήδην afferuit l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c. 5. unam effe οὐσίαν, vel effentiam *lactis*, & menſtruorum, & amborum communes fontes, nempe venas. Quos principes fecutus fuit poſtmodo totus pene Doctorum Medicorum chorus. Alii tamen pauciores recefferunt ab illa recepta fententia, & Chylum pro *lactis* materia fubſtituerunt; inter quos primus nobis videtur Profper Martianus in præfat. ad Hippocr. librum de Nat. Pueri, p. 42. 43. quamvis fanguinem ex parte adhuc admiferit. Hunc fecuti & alii ex recentioribus, folum Chylum urgentes, de quibus videatur Bartholin. Anat. libr. 2. c. 1. Proſtant & noviffime habitæ Exercitationes Academicæ de hoc argumento in hoc Lyceo Altdorffino, & alibi habitæ. Egregie etiam ventilavit opiniones de materia fanguinis, fecundum recentiorum phænomena, Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 2. c. 2. p. 93. feqq. Solus Hier. Barbatus Serum *lactis* materiam pronunciavit, illud a fanguine faparari, & in *Lac* affimilari judicans. Verum rectiffime Barthol. d. l. de hac hypothefi fcripfit: Recte, fed non folum. Pinguius enim *Lac* Chylum requirit; q. d. fi folum ferum *lactis* effet materia, unde provenirent butyrofæ, & pingues ejus portiones quandoque fat copiofæ? Inter Alimenta vero optimi fucci, & laudabilis cum coctionis, tum diſtributionis principatum obtinere, veriffime docuit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 15. & cum eo plures alii. Jungatur Dieter. n. 165. Quo alimenti refpectu triplex potiffimum, præter humanum, nobis in ufu effe, *Bubulum*, *Caprillum*, & *Ovillum*, novimus ex C. Hofm. Inſtit. Med. l. 5. c. 19. §. 1. & aliis. Verum quoad ufum medicamentofum addi debent *Equinum*, & *Afininum*. *Lac* virtutibus medica-

dicamentosis egregiis humectandi, refrigerandi, mitigandi pollere, etiam ex Gal. & aliis constat. Vid. Lind. Ex. XVI. §. 78. Hinc usus ejus & internus, & externus esse solet. Ad artificiosas lactis præparationes pertinet *lac* πεπυρωμένον, quod & διακοχλάκων vocatum fuit, quando igniti silices in illo fuerunt extincti. Idem d.l. §. 82. γάλα σεσεισμένον, *lac* quassum nihil aliud est, quam *lac* ebutyratum, & portione sua butyrosa per agitationem, & conquassationem privatum, Id. §. 108. & seqq. Improprie, & tropice *lac* quoque terminus est Pharmaceuticus, & tribuitur diversis medicamentorum simplicium, & compositorum formulis: v. g. Emulsionibus, Schroder. l. 2. c. 14. succis herbarum expressis, Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 6. v. g. Papaveris, Scrib. n. 22. Peucedani, n. 166. 170. (Vid. Rhod. in not. ad hæc loca) *lac* Papaveris, i. e. *Opium*, Rul. Ita & aliæ præparationes hoc nomine veniunt. *Lac* Sulphuris, perlarum: *Lac* Virginis. De quibus videantur Dispensatoria, Schroder. Libav. & alii. Denique in lapidis Philosophici labore Mercurius, sive materia ad album redacta, *Lac Philosophorum*, item *lac Virginis* vocatur, quæ & succus Lunariæ dicitur, Rul. Ger. Dorneus in Philos. Chemica. Item de transmut. metall. Dionys. Zacharius in opusc. Th. Chym. Vol. III. & alibi, de quibus in Indice, Libav. Apoc. Hermet. Part. posterior. Heptad. Hermet. monad. 6. in Tom. II. Oper. p. 403. seqq. Imo & ipse *Lapis* Philos. vocatur etiam *Lac*, Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727. *Lacte*, pro *lac* veteres quoque posuisse, testatur Rhod. ad Scribon. n. 22. *Lactes* quid sint, vide infra *Lactes*.

Galactina, γαλάκτινα. Vide *Lacticinia*.

Galactites, γαλακτίτης, dicitur lapis ex saxo calcario nascens, sicut & *melitites*, μελιτίτης, cui & in reliquis notis valde similis est, cinereo colore, qui cum coti atteritur, succum reddit lacteum, & dulcem, ex quo nomen suum accepit. Singulis fere annis capit incrementum, quo fit, ut aliquando magnitudine pueri caput exæquet. Caloris aliquid habet, atque abstergit; ad oculorum fluxiones, & ulcera inungitur. Oportet autem in aqua tritum pyxide plumbea recondere, propter vim glutini, quod obhæret. Idem mulieres lacte copioso implet, si ritus post balneum cum aqua, aut vino dulci bibatur. Hæc Gorræus. De hoc lapide legatur Gal. l. 9. de Sim. Fac. §. Hæmatites, Dioscor. l. 5. c. 150. Ægin. l. 7. c. 3. l. t. L. Chioccus Mul. Calceol. sect. 3. p. 277. 399.

Galactodes, γαλακτώδης, duplicem habet significationem. (1) notat *tepidum* in modum lactis recentis, quod neque calidum, neque frigidum est. Dicitur & *egelidum*. Ita dicitur de vino, Hipp. l. 7. Epid. L. 7. de aqua, Aet. l. 3. Tetrabibl. 1. c. 170. ubi frigidæ opponitur. Et apud Gal. l. 7. met. med. ἐδέσματα γαλακτώδη vocantur edulia *tepida*. (2.) significat colorem *lacteum*; & ita dicitur de excrementis *lacteum* colorem obtinentibus, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. post stat. pest. de urina, Gorræus.

Galactophoros, γαλακτοφόρος, i. e. *Lactiferus*: Epitheton canalium, vel vasorum aut chylum ad mammas recta pro materia Lactis deferentium, quos omnino adesse nonnulli sibi persuasum habent: vel potius ductus illi, & tubuli, qui e glandulis mamillarum substantia ad papillam, veluti ad centrum, colligunt, de quibus tubulis legi poterit Bartholin. l. 9. Anat. c. 1. p. 332. Dicitur & communiter *Lacteus*, de quo vocabulo paulo inferius.

Galactopoetica, γαλακτοποιητική, scil. facultas, dicitur aptitudo illa in mammis lac vel e chylo, vel ex sanguinea massa conficiendi.

Galactopotes, γαλακτοπότης, i. e. *Lactipotor*. Pollux.

Galaricides, vel *Galaractis*, lapis idem, qui Galactites. Albert. & Anshelm. Boetius de Boot histor. gemm. & lapid. 559. & seqq.

Galarias, γαλαρίας, idem quod *Callarias*, nomen piscis, qui & *Asellus* dicitur. Lind. Ex. XI. §. 28.

Galaturæ, dicuntur mucilagines semin. cydonior. aut psyllii factæ per aquas, v. g. cancrorum, aut spermat. ranar. in affectibus oculorum efficaces. Meminit hujus vocabuli D. Ludovic. Pharmac. diss. 1. p. 415.

Galax, γάλαξ, idem quod γλαύξ. Vide *Glaux*.

Galaxa, *Galacia*, terminus Paracelsicus. Dicitur esse spina ignis, l. 2. de Gallicis pustulis, ulceribus, &c. cap. 5. Alias communiter notat lineam illam albam in cœlo, quam Cic. *Circulum lacteum* quoq; vocavit, Gr. γαλαξίας κύκλος: estque nihil aliud, quam congeries minutissimarum stellarum fixarum, sive nebulosarum stellarum. Vid. Dn. Sturm. in Scientiæ Cosmicæ Part. Gen. Tab. 3. Hujus principium esse sulphur subtilissimum, esse caussam hyemis, nebulas producere, docet Paracels. Fragmét. de Anat. oculor. item l. 1. de morbis metallifossor. tr. 2. c. 1. & in fragmentis huc pertinentibus. Idem etiam analogice *galaxam* in homine statuit. Paragran. tr. 2. de Astronomia, specialiter in Cranio porositates hoc nomine insignivit, l. 1. de Podragicis: Charlton. quoque vias, & distributionem Chyli *galaxiæ* nomine exornavit, Exerc. 3. Occ. Animal.

Galaxias, γαλαξίας, est etiam nomen lapidis, qui alias μόροχθος, vel μόροξος, item λευκογραφὶς vocatur, quem Gal. cum Galactite confundit, lib. 9. de Si. Fac. ℣. Schistus. Dioscorides vero separavit; l. 5. c. 150. & 152.

Galbanetum, Paracelso dicitur balsamus, qui penetrat venas, & ligamenta; cujus descriptiones vide l. 2. de Tartaro tr. 1. c. 6. & in explicatione. Johnsonus vero *Galbanetum* describit, quod fit liquor ex *Galbano* de Terebinthina dilutus, Lexic. Chym. lib. 2. Ejus descriptio habetur apud Schroder. l. 4. class. 2. p. 196. quam etiam B. Etmullerus suo calculo comprobavit. Junge Jac. le Mort Pharm. Chym. Phys. & ex hoc Morley Coll. Chym. Leid. c. 200. Significat & *felem*, de quo animali vide supra *felis*.

Galbanum, γάλβανον, χαλβάνη, vocatur gummi quoddam plantæ ferulaceæ Syriacæ, quæ *Metopium* dicitur, intense flavum, inflammabile, vim habens calefaciendi, resolvendi. Gal. l. 8. de Sim. Fac. Dioscorid. l. 3. c. 97. Schroder. lib. 4. cl. 2. n. 385. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribon. n. 81. In specie quomodo signum præbeat fœcunditatis, lege apud Lang. l. 1. ep. 49.

Galbeum, & in plur. *Galbei*, vel *Calbei*, κόσμια, κόσμοι, dicuntur *Armillæ*, quæ & ornatus, & juvandæ valetudinis caussa usurpantur, uti demonstravit ex Suet. in vita Galbæ, c. 3. Keuch. in not. ad Seren. p. 272.

† Galbula, num. plur. nuces Cupressi. Fal. c. 21.

Galbulus, *Galgulus*, *Galbula*, *Galgula*, est nomen avis, quæ alias *Picus nidum suspendens*, item *Chlorion*, Gr. χλωρίων, κελεός, κολεός dicitur; cujus descriptionem, & usum in Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39. Alia quoque avicula lutea *Galgulæ* nomine venit, quæ alias *Cirlus mas* appellatur, apud eundem lib. 18. Ornithol. c. 21. cujus hodieque usus in cibo notissimus. Keuchen. vocat *Galgalum*, & *Hianticiclum*, proleg. ad Q. Seren. p. 53. Dicitur & *Charadrius*, de cujus vi adversus Icterum occulta vide Lang. l. 2. ep. 36.

Gale, γαλῆ, γαλῆ, *Mustela*, est nomen animalculi quadrupedis, vivipari, digitati, cujus species, differentias, descriptionem, usumque in cibis, & medicina vid. apud Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 15. 16. Sed & piscis notissimus *Mustela* vocatur, qui Gr. γαῦρος, Lat. *Gobius fluviatilis* dicitur, Schroder. l. 5. cl. 3. nu. 84. Descriptionem, & usum lege in Aldrov. l. 5. de pisc. cap. 7. De usu cineris *mustelæ* combustæ quadrupedis vide apud Gal. l. 11. de S. Fac. & Ægin. l. 7.

Galea, κράνος, γαλέα, quid proprie significet, non spectat ad Medicum. Improprie, & per metaphoram ita dicitur *Amnios* membrana. Vide *Amnios*. Barthol. l. 1. Anat. c. 36. Est & nomen fasciæ, sive deligationis in capite factæ, apud Gal. de fasciis, n. 29. Piscis etiam, qui & *Asellus* vocatur, *Galea*, & *Galeus* vocatur, Lind. Ex. XI. §. 54. *Galea* dicitur quoque *Capitis Dolor*. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 7.

Galeanthropia, γαλεανθρωπία, dicitur species delirii Melancholici, similis Lycanthropiæ, aut Cynanthropiæ, cum homines arbitrantur, se factos esse feles, eorumque mores æmulantur, a γαλῆ, vel γαλέη, felis. Laur. Bellin. de Urin. & Pulsib. in Opuscul. suis Medicis, p. 513.

Galena, *Galene*, γαλήνη, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Molybdæna*, μολυβδαίνα, quæ est vel nativa, vel factitia. Illa est minera plumbi, vel potius plumbi, & argenti simul. Plin. l. 34. c. 8. Rhod. ad Scribon. num. 220. Latine *Plumbago* dicitur, Ruland. & Johnson. in Lex. Chym. l. 2. Hæc est species *Lithargyrii*, videlicet recrementum illud, quod in purificatione argenti, vel auri per plumbum fornacis solio concretum adhæret, & perustum. Schroder. l. 3. cap. 9. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 397. Ejus virtus similis est Lithargyrii, videlicet siccare, & refrigerare. Gal. l. 9. de Sim. Fac. Deinde γαλήνη, fuit olim primum nomen Theriacæ, sic ab Andromacho, & aliis, qui anteibant, appellabatur, cum videlicet viperæ carnes nondum admistas haberet. Est autem ita dicta γαλήνη, quia corporibus tanquam aliqua morborum tempestate vexatis tranquillitatem, & veluti serenitatem inducit. Galen. l. de Theriaca ad Pamphilian. Gorr. Libav. Alchym. Pharmac. c. 14.

Galenion, γαλήνιον, nomen est Malagmatis anodyni, cujus compositionem habet P. Æginet. l. 7. c. 18.

Galenus. Nomen alterius Artis Medicæ post Hippocratem Principis, prænomine *Claudius*, & a patria cognomine *Pergamenus* dicti. Cujus singularem industriam in amplificanda arte Hippocratica scriptis quidem quamplurimis, & prolixioribus per omnes Medicinæ partes, licet Helmontius, & multi ex Neotericis hodieque adhuc vel subsannare, vel asperioribus verbis perstringere non erubescant, rectius tamen illi nobis facere videntur, qui gloriam illius fartam tectamque cupiunt. Quamvis enim prolixitate nimia molestus esse videatur, neque ad vera hodierna principia ipsi tum temporis ignota non quadrent hujus scripta, multa tamen in illis continentur lectu pariter, & notatu utilia. Quid? quod sine dubio haud pauci temere de illo judicent, veluti cæcus de colo-

ribus; cum vel ob ignorantiam Græcæ linguæ, vel ob pretii, quo opera Authoris illius veneunt, magnitudinem nunquam viderint, aut legerint, saltem aliorum judicio sese mancipantes. Qui vero nimium *Galeni* scriptis tribuunt, & omnia pro oraculo habent, illi jure merito *Galenici*, vel *Galenistæ*, & eorum Medicina *Galenica* appellatur.

Galeonymos, γαλεώνυμος, idem quod *Galeus*. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galeus, γαλεὸς, Lat. *Mustelus*, dicitur genus quoddam piscium carne dura præditorum. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Suntque ejus variæ rursus species, de quibus erudite differit Linden. Ex. XI. §. 56. seqq. Dorioni idem esse *Galeum* cum *Asino*, & *Gado* pisce, testatur Idem §. 26. Prolixiorem descriptionem *Galeorum*, vel *Mustelorum*, & usum vide apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 31. 32. 33.

Galerita. Vide *Alauda*.

Galexias, γαλεξίας, etiam γαλαξίας, dicitur piscis e Mustelorum genere, sed delicatior, & molliori carne præditus, propterea apud Romanos magni æstimatus. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galgalus, *Galgula*, *Galgulas*, vide *Galbulus*.

Galias, γαλίας, nomen piscis minoris, quam sit *Galeus*. Dicitur & *Asellus*, *Catellus*, Lind. Ex. VI. §. 28. Vid. Aldrov. d. l. c. 34.

* Galiancones, γαλιάγκωνες, dicuntur Hippocrati, qui ob capitis humeri in alam prolapsum brachium justo brevius, & gracilius habent, partes vero circa cubitum tumentiores, mustelæque cubito præditi sunt, quos ideo *Mustelancos* quidam vocant, alii simpliciter *Ancos*. Hujus mali vero duplex a Gal. assignatur caussa: vel quando adhuc in utero humeri luxantur: vel quando post ortum adhuc tenera ætate juxta humeri caput in intimis partibus, alteque suppurationes oriuntur, sive secentur, sive urantur, sive per se pus aperiatur, ut ab eo scriptum. Meminit aliquoties eorum Hipp. 1. de artic. t. 59. 60. & l. 3. t. 88. l. 6. Epid. s. 1. t. 18. Vide Gal. comm. ad illa loca. Adde Foes. Oec. p. 132. Forest. l. 9. Chirurg. obs. 4. in Schol.

Galla, κηκὶς, duplicem habet significationem: unam ad Botanicos pertinentem, quando notat excrementum quercuum globosum, interdum solidum, interdum perforatum: alteram, quando sumitur pro atro, & aspero vino, docente Keuchen. ad Seren. p. 98.

Gallatura, vocatur portio illa albuminis in ovo paulo densior, & crassior, quam vernacule *den Vogel* appellant, & creditur esse signum fœcunditatis ad pulli generationem. Legitur apud Eustach. Rudium Pract. l. 1. c. 20. citante Sennerto Med. Pract. l. 5. P. 3. s. 2. c. 23.

* Galleridas, γαλλερίδας, idem quod *Asinus piscis*. Lind. Ex. §. 24. 28. 34. 41. Jul. Alex. l. 14. salubr. c. 9.

† Gallia, & Algalia, odoramentum, unde Gallia Alephagina, Moschata. Pet. Castellus, de Hyæna odorifera.

Gallicula, σανδάλιον, est species calceamenti, de quo egregie differit Rhod. ad Scribon. n. 161.

Gallicus, Epitheton vel venti intermedii inter Eurum, & Boream, magis tamen ad Septentrionem accedentis, vulgo *Nord Nord Est*, Rul. in Lex. vel morbi gravissimi, ita ut mirum sit, Italos, & Gallos hodieque pene pudorem omnem exuisse, ut morbum hunc vilipendant, ceu minime sordidum, & obscœnum, cum sit totius corporis virulenta, & contagiosa cachexia, uti recte vocavit Jonston. Syntagm. Nosocomic. spec. l. 6. tit. 1. Dicitur alias *Lues Venerea*, *Morbus Gallicus*, *Hispanicus*, *Italicus*, *Neapolitanus*, *Syphili*, *Pudendagra*, *Variola magna*, Senn. Med. Pr. l. 7. P. 4. c. 11. Fernelio dignum scortatorum flagellum. Quamvis vero de hoc affectu, ejus natura, caussis, & curatione integra in publicum prodierint Volumina, inter quæ sub titulo *Aphrodisiaci* ingens prostat Volumen compilatum, & ab Aloysio Lausino Utinensi collectum, & editum, præter practicorum aliorum scripta, a quibus hoc argumentum pertractatum est; vix tamen, ac ne vix quidem adhuc de vera, & accurata hujus morbi indole, caussis, & generatione certos nos esse licet, ob indeterminabile symptomatum in diversis individuis varietatem. Nihilominus hanc addere libet descriptionem, ex hodiernis Artis principiis erutam: *Morbus Gallicus* est Intemperies cum materia universalis, sive totius corporis maligna, lenta, per varios affectus particulares, & symptomata, tumores, ulcera, exanthemata, nodos, gummata, atrophiam, dolorem nocturnum in scapulis, & artubus, virium prostrationem, gonorrhœam, & alia sese exerens, ortaque ab intricate heterogenea sanguinis, succi nutritii, & nervosi corruptione, congelatione, coagulatione, lenta putredine, per fermentationem inordinatam sese multiplicante, & continuante. Junge, si placet, Junken. Chym. Ex. Cur. P. II. f. 1. c. 22. p. 739. seqq.

Gallina. Vide *Gallus*.

Gallinago, σκολόπαξ, *rustica perdix*, *Scolupax*, *Rusticula*: dicitur avis longiori rostro prædita, vulgo *Sneppe* dicta, inter delicias, & dapes nobiliores pertinens; cujus descriptio-

ptionem, & diversas species, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l 20. c. 51. seqq. Claud. Deodat. Panthei Hygiast. l. 1. c. 37. p. m. 368.

Gallinula, nomen est generale avis aquaticæ, varias species sub se comprehendens; quarum descriptionem, & usum alimentarium vide apud Aldrov. d. l. c. 32. seqq.

Galloravo (an *Meleagris*?) *Gallus Indicus*, *Pavo Indicus*, item *Calecutensis*, cum Gallina sunt volatilia hodieque notissima; quorum descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov. lib. 13. Ornithol. cap. 4. Cl. Deodat. l. d. p. 359.

Gallos, γάλλος, idem quod *Eunuchus*, ϖόκοπος, *Castratus*, cui execta sunt virilia, *Spado*. Foes. Oecon. p. 132. Est & nomen *Dropacis*, apud P. Ægin. l. 7. c. 19. & Aetium l. 3. c. 180. citante Gorr.

Gallus, ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυὼν, *Gallina*, ἀλεκτορὶς, ἀλεκτρύαινα, significat animal pennatum domesticum, biceps, notissimum, cristatum, utriusque sexus. Prima est inter aves pulveratrices dictas. Mas vocatur cum additione *Gallus gallinaceus*. *Castratus* vero *Capo*, vel *Capus* appellatur. Horum omnium prolixam descriptionem, & usum in cibis, ac medina amplissimum invenies, præter Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. 33. in Aldrov. l. 14. Ornith. c. 1. seq. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Deodat. d. l. De *Gallis gallinaceis* cornutis vid. Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 30. *Gallus*, & *Gallina* refertur inter nomina Lapidis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Galreda, est species *Gelatinæ*, nimirum succus inspissatus, viscosus, lucidus; fitque plerunque ex Decoctis partibus animalium cartilaginosis, v. g. ex pedibus vituli, porcellorum, &c. Schrod. l. 1. c. 3. lit. G. *Galredam* quoque pro mucagine accipi excrementitia, patet ex Paracels. l. 2. de mor. metallifossor. tract. 2. c. 3.

Galthienum; *Galithenum*, terminus Paracelsicus satis obscurus, quo tamen indicare videtur virtutem illam occultam curæ Caduci, quæ debet induci in essentiam Mumiæ, tr. Berthonea l. 1. c. 15.

Gamaheu, *Gamahæi*, *Gamathei*, sunt lapides, quibus cœlestes vires, & supernæ constellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus, & figuris insigniti, quales aliquando naturæ fabrefactos videre contingit e montibus erutos, quandoque secundum ripas aquarum. Rul. & Johns. in Lex. *Gamahe* vim obtinet Astralem in cõmovendis spiritibus, & principiis Microcosmi. Paracelsus quoq; plurimum attribuit hujusmodi *Gamahæi* imaginibus, & Characterismis, quod a Cœli influentia proveniant, ut passim in scriptis suis videre est. Unde quartam speciem Magicæ artis *Gamaheos* quoq; vocavit, Philos. sagac. l. 1. c. 4. Dicitur alias *Talismanica*. Verum Helmont. inter scurrilia dæmonia refert, tr. Potestas medicaminum, n. 62. Damnavit quoque Libavius in Paracelsica sẽtent. Biblicar. depravatione ex Crollio Tom. IV. oper. p. 53. seqq. *Gamaheum conjugium*, dictum fuit a Magis virium, & proprietatum cœlestium cum Elementaribus conjunctio Dorneus tr. congeries transm. metall. c. 19.

Gamandra. Vide *Gamboidea*.

Gamboidea, scil. *Gutta*: Epitheton Gummi, quod alias communiter dicitur *Gummi Gotte*, item *Gummi ad Podagram*; de cujus historia, & viribus vide Rolfink. tr. de Purgant. s. 13. art. 8. p. 417. seqq. Vocatur & *Succus Indicus Purgans*: Item *Gummi Gammandræ*, de quo etiam integrum scripsit libellum Mich. Reudenius Med. quondam Nariscorum Curiensis. Jung. Schrod. sub tit. *Ghitta Jemau*, l. 4. cl. 4. p. 255. F. Hofm. in cl. ad h. l. D. Ludov. Pharm. Diss. I. c. 144. Vide infra *Ghitta Jemau*.

Gammaros. Vide *Cancer*.

Gammaut, Italis dicitur *scalpellus fulcatus*, quo Apostemata commode aperiuntur, in parte gibba retusus, in cava acutus. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIV. fig. 5.

Gamphele, γαμφηλὴ, idem quod γένυς, *Maxilla*. Vide *Genys*. Gorr.

Gampsonix, vel *Gampsonychos*, γαμψῶνυξ, γαμψώνυχος, i. e. *aduncos ungues habens*: Epitheton animalium rapacium, & sunt Leones, Lupi, &c. C. Hofmann. ad Gal. lib. de V. P. num. 138.

Gampsos, γαμψὸς, *incurvum*, inflexum, aduncum significat. Gal. in exeges. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 133. Lind. Ex. X. §. 68.

Gangamon, γαγγαμὼν, sic a plerisque appellatum est *Omentum*, quia propter varium venarum, & arteriarum contextum reti piscatorio, quod Gr. γάγγαμον dicitur, simile videatur. Aliis autem, qui circa umbilicum cernitur; quasi nervorum quidam contextus, γαγγαμὼν vocatur Gorr.

Gangitis, γαγγίτης, idem quod *Gagates*, de quo superius. Gorr.

* Ganglion, γάγγλιον, dicitur nervi nodosa, & renitens contractio, nullo præter naturam colore, doloris expers, proveniens a succi nervosi propter ordinem fibrarum per caussam externam, plagam videlicet, vel nimiam compressionem nervorum turbatum concretione, & nervi consequente induratione. Galen. in

in def. med. & com. 2. de artic. t. 56. ubi quidem Hipp. ipse in contextu vocat γαγγλιώδεα. His fere notis deprehenditur. Tumor est parvus, non in profundo, sed sub cutem saltem delitescens, inæqualis in compressione ad latera recedens. In multis corporis partibus occurrere potest, sed in manibus, & pedibus frequenter, rarius in cubito, & capite oritur. Gorr. Forest. l. 26. obs. 8. penis *ganglion* notavit. De *gangliis* in artubus vid. Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs. 326. *Ganglii* in Carpo paulo ante partum plane evanescentis, & post partum in pristinum locum redeuntis observationem vide in Act. Hafn. Vol. I. obs. 56. p. 110.

* Gangraena, γάγγραινα, Medicis vocatur partis alicujus ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, incipiens mortificatio, & corruptio. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 9. Cum enim pars omnino emortua est, σφάκελος, *Sphacelus*, h. e. *Sideratio* nominatur, quæ est *gangrænæ* terminus. *Gangræna* vero est ad Sphacelum via. Foes. Oec. p. 130. Diet. n. 807. Dicitur & *ignis S. Marcelli*, *Antonii*, *&c.* Gal. in def. med. paulo aliter descripsit: *Gangræna* est mutatio coloris a statu naturali in alienum, & mortificatio membri cum, vel sine ulcere. Caussa est sanguinis, & succi nutritii νέκρωσις, sive corruptio totalis, cum flammæ vitalis extinctione, & continuatione abolita conjuncta. Plura de *gangræna* vide apud Practicos, præsertim Hildan. integro tractatu de *gangræna & Sphacelo*. *Gangræna* quoque quibusdam vocatur avis quædam, quæ *Merops* alias dicitur, teste Aldrov. l. 12. Ornith. c. 45.

Ganimedes, Chymicis dicitur *Sulphur album*, & verus *ganimedes*, p. 203. Fabri Panchymici, quia in cœlum rapitur, & extollitur, seu sublimatur. Johns. in Lex. l. 2.

Gargale, *gargalos*, *gargalismos*, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμός, *titillationem*, *irritationem*, *pruritum* quoque significat. Erotianus in Onomastic. Hipp. p. 33. b.

Gargara, proprie *summitatem Idæ montis* notare, docent Historici. Late etiam pro omni *summitate montium* accipi posse, vult Keuchen. in proleg. ad Seren. p. 73.

* Gargareon, γαργαρεών, *gurgulio*. Vide *Columella*.

Gargarisma, *gargarismus*, γαργάρισμα, γαργαρισμός, accipitur quandoque late pro omni *collutione oris*, quæ alias Διάκλυσμα dicitur, de quo supra. Proprie vero est hujus saltem speciei; diciturque ita medicamentum liquidum, affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, *gargarisando*, ut vocant, fauces colluens, sine deglutitione. P. Morell. de remed. formul. l. 2. s. 2. c. 5. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 17. Special. l. 2. s. 10. Schrod. l. 2. c. 61.

Gargathum, vocabatur lectus, in quo mente devii, & spiritibus afflatu immundis detinebantur. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 377.

Garip, i. e. aliquid aliud. Th. Chym. Vol. IV. p. 730.

Garon, γάρον, etiam mascul. γάρος, *garum*, dicitur liquamen ex piscibus sale conditis, aut maceratis paratum, ita dictum a *garo* pisce, quem tamen se ignorare fatetur Aldrov. l. 2. de pisc. c. 39. Qualis veterum ratio componendi, & parandi *garum* fuerit, etiam incertum est. Vid. Jul. Alexandr. l. 15. Salubr. c. 9. & l. 18. c. 15. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 53. Lind. Ex. IX. §. 69. *Garo* tribuitur vis alvum laxandi, Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 22. si ante alios cibos sumatur. Alias facultas ejus est calida, & sicca; unde ad ulcera putrescentia quidam usi sunt. Nonnulli & dysentericis injecerunt, l. 11. de Sim. Fac. in fin. Species *gari* sunt σπάνιον γάρος, *Hispanum*, ὀξύπορον, *oxyporum*, *nigrum*, & *Sociorum* dictum, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. αἱμάτιον, *cruentum*, Lind. d. l. Foes. Oec. p. 133.

† Garsella, animal moschum producens. Mercur. de comp. med. l. 1. c. 15.

† Garum, ex intestinis, & oxelo, Senert. pract. l. 3. prax. 1. §. 1. c. 1.

Garrulus, nomen est avis ad picas pertinentis, unde & *Pica marina* dicitur, circa Argentoratum urbem abundantis; cujus descriptionem, & usum in cibo vide apud Aldrov. Ornithol. l. 12. c. 15. Quid *garruli* sint Bohemici, vide supra in *Ampelis*. Alias *garrulus*, & *garrulitas*, ἀδόλεσχος, ἀδολεσχία, quale notet vitium, in Medico quoque improbandum, non est hujus loci. De hoc Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Gas, nomen est Helmontianum, in genere denotans *spiritum non coagulabilem*, qualis e fermentante vino; itemq; ruber ille, qui Chrysulca operante eructatur. Specialiter vero de variis subjectis prædicatum diversas quoque obtinet significationes: v. g. *Gas vitale* est spiritus vitæ nostræ, lumen, & balsamus, præservans a corruptione, &c. tr. Complex. atque Mistion. figm. n. 42. *Gas pingue sulphureum*, quod enecat homines, præsertim in cryptis, & fodinis: *Gas sylvestre*: *Gas ventosum*, quod est Aereum: *Gas siccum*, quod est sublimatum: *Gas cerevisiæ*, i. e. exhalans spiritus e doliis, vel lacubus, quando fermentatur, tr. de flatib. n. 3. 4. seqq. *Gas salium*, est aqua: item *uvæ*, &c. d. l. Complex. &c. n. 37. 38.

Gasar, i. e. *lomus*. Rul.

Gas-

Gassela; vel *Gazella*, idem quod *Capra Sylvestris Africana*, vel *Dorcas*. Vide *Rupicapra*.

Gaster, γαστὴρ, *Venter*, accipitur late, & stricte. Late significat totum abdomen, sive eam corporis regionem, quæ septo transverso, hypochondriis, & pube circumscribitur. Gal.l.4. de U.P. c.9. princ. Junge C.Hofm.comm.in h.l. n.210. Specialiter vero, & communiori usu γαστὴρ notat *ventriculum*, cibi scil. & potus receptaculum, officinam illam Chylificantem, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, Barthol.l.1.c.2. Ita sumitur apud Hipp. l.6. Ep. s.4. t.7. Hinc γαστρὸς ἔκφυσις, i. e. *ventriculi* appendix, vocatur *Intestinum duodenum*, Gal. l. 2. de temper. c.6. Aliquando totam alvum inferiorem, i. e. *ventriculum cum intestinis* notat, l.4. Epid. l. 19. Sæpe vero accipitur pro *utero*, Hip. 5. aph. 30. 31.34.37.38.51.52.55.60.61.& 7. aph.27. Jung. Diet.n. 157. Adde Lind. Ex. XI. §.109. 110. 122. seq. Ex. XIII. §. 94. γαστὴρ quoque dicta fuit Rapa apud Lacedæmonios, ut scribit Athenæus, Gorræus.

Gasteranax, est vocabulum novissime effictum a Dolæo, quo exprimere voluit Facultatem Veterum Nutritivam, sive Animæ Vegetativam specialem, in ventriculo, & intestinis sedem habentem, præsidium Chylificationis, Distributionis, & Excrementorum secretionis, & si quæ sunt aliæ subordinatæ functiones. Vocatur eidem etiam *Bithnimalia* (de quo vocab. supra suo loco.) De utroque videatur D. Author Encyclopæd. l.2.& loca specialia quærantur in Indice. Qua necessitate, & utilitate talia fingantur nomina, judicare nolumus.

Gastrica vasa, Vena, & Arteria, nec non *gastroepiploica*, quæ in Anatomicis dicantur, quære in Bartholin. Anatom. libell. 1. & 2. & loca in Indice.

Gastrimargos, γαστρίμαργος, *intemperantem*, qui ventre insanit, *comedonem* significat, apud Hesychium, Lind. Ex. XI. §. 126.

* Gastrocnemia, & *gastrocnemion*, γαστροκνημία, γαστροκνήμιον, significat *Suram*; estque posterior carnosæ tibiæ pars, seu tibiæ venter, siquidem extuberat, propter musculorum eam tibiæ sedem occupantium crassitiem, ut anterior pars tibiæ carnis expers dicitur *Anticnemium*, ἀντικνήμιον, Hipp.4.de artic.t. 10.l.2. de iis, quæ in med.t. 16. Gal.l. 1. de musculor.anatom. c. 32. l. 2. Anat. administr. c. 4.l. 3. de U.P. c. 10. & l. 16. c. 8. Hinc & *Musculi Gastrocnemii* vocantur, quia suram constituunt, Barthol.l.4. Anat.c.13.

* Gastroraphia, γαστροῤῥαφία, significat *abdominis suturam*; cujus operationis Chirurgicæ meminit Gal.l.5. Anat. admin. c.6. & Scribon. n. 206. Jung. Rhod. in not.ad h.l. Hanc descripsit ex Petro Pigræo Chirurgo Regio Jobus a Meekren in Obs. Medico-Chirurg. cap. 48. p. 212. seqq.

Gatrinum, i. e. *cinis clavellatus*. Rul. & Jonhs.

Gaudium, χαρὰ & γηθοσύνη, εὐφροσύνη, est inter affectus animi etiam quandoque vehementiores; estq; jucunda commotio animæ de fruitione boni, quod impressiones cerebri ei repræsentarunt ut suum, sibi impense gratulantis, dum spiritus e cerebro in cor, & sanguinem copiose motu interdum placido, interdum vehementiori effusi efficiunt, ut hic celeriori motu circuletur. Charlton. Ex. VIII. Pathol. §. 29. *Gaudium nimium* aliquando morborum, & mortis caussa extitit, Gal. l. 2. de causs. Symptom. c. 5. Forest. l. 17. obs. 8. Schol. Rolfink. O. ac M. M. Sp. l.2.s. 3. c. 106. Differentiam inter gaudium, & iram docuit Jul. Alex. l. 25. Salubr. c. 4. Discrimen inter *Lætitiam*, *Gaudium* a Rolfink. propositum non observatur. De pulsu *lætitiæ*, & *lætorum* vide Gal. l. 4. de caus. puls. c. 3.

Gaveta. Vide *Gajetanus*.

Gausos, γαῦσος, & γαυσὸς, *gibbosum*, obstipum, incurvum significat. Dicitur de femore, apud Hipp. 2. de fractur. t. 69. & 4. de art. t. 61.

Ge. γῆ, γαῖα, i. e. *Terra*. Significatio ejus triplex. Physica, Medica, Spagyrica. Physice accipitur, vel similariter pro Elemento siccissimo, & frigido; vel dissimilariter, & mixte pro globo *terræ*, sive *Tellure* alia corpora naturalia comprehendente; quæ consideratio e Physicis petenda, cum non sit hujus loci. Medice significat glebam, & portionem *Terræ* virtute medicamentosa varia pro diversitate regionum, mineralium, aliarumque circumstantiarum, a spiritu Macrocosmico, vel universali imbutam; cujus varias species, earumque historiam, & Catalogum, usum, & præparationis modos vide apud Schrod. l. 3.c.2.Fr. Hofm.in cl. ad h.l. Legi quoque poterit, cui ad manus fuerit, Rul. in Lex. Quid? quod species *terrarum* vel omnes, vel præcipuas sigillatim, & unamquamq; in litera sua initiali explicatam in hoc Lexico reperturus sis. Ap. Hipp. mentio fit γῆς κιμωλίης, i. e. *argillæ*, σμηκτίδος, vel σμηκτικῆς, *detergendi vim habentis*, χαλκιτιδος, *Chalcitidis*, ἐρετριάδος, *Eretriæ*: quarum expositio etiam haberi potest in propriis suis literis initialibus. Ad Spagyricam, vel Chymicam significationem pertinet, 1. quatenus constituit corporum substantiam, & reliquarum fluidarum & mobiliũ retardat motum. Sunt enim particulæ terrestres fluidarum, & mobilium solida, & quieta recepta-

receptacula, in quibus medium quendam adsciscunt statum fixo volatilem. 2. quatenus a nonnullis *terra* inter caussas efficientes principales operationum Chymicarum refertur: v. g. quando in destillatione Salis Nitri additur argilla, bolus, Rolf. Chym. l. 2. c. 13. Item, quando proponunt *Terram Elementatam*; quæ nihil aliud est, quam *Sal Paracelsi*, in quo quatuor elementa, velut in proprio suo domicilio, sedem habent, atque mansionem. Ger. Dorneus tr. Physica Genes. die tertio. Vel *Terra* a corporibus metallicis in Sulphur elevata *Naturæ Sal* dicitur *Philosophorum*, vel *Mercurius vegetabilis*, vel medium extrema conjungens omnia ad unum finem, i. e. cœlum cum forma, vel Clavem Philosophicam cum perfectis corporibus, & *hæc terra* etiam dicitur *Elementata Mercuriata*. Idem in Philosoph. Chemica. Lapis Spagyricus etiam dicitur *Terra foliata*, in quam oleum fixum sata germen est. Id. ibid. *Terra damnata mortua*, vocatur in Argyro, & Chrysopæia portio illa impura, in superficie Lapidis coquendi supernatans, & abiicienda. Gasto Claveus in Apologia, & Chrysop. Th. Chym. Vol. II. & tr. de Alchemia incerti Authoris, c. 33. in Th. Chym. Vol. III. Alias *Terra mortua* damnata in genere est omnis materia terrestris ab elixivatione residua, & ita omnibus facultatibus efficacibus destituta Medicamenta quoque Chym. quædam *Terræ* nomine veniunt, ut *Terra Tartar. foliata secretissima*, Rolf. Chym. l. 5. s. 1. a. 1. c. 14. *Terra sancta Rulandina*, Id. l. 6. s. 7. c. 1.

Gebulum, i. e. *reparandum*. Coagulare, id. Rul. in Lex.

Gechyton, γήχυτον, significat externam terræ partem mollem, ac minime lapidosam, apud Gal. in Exeg. vocab. Hipp. Gorr.

Gegoneo, *Gegonisco*, γεγωνέω, γεγωνίσκω, significat *vociferor* alta voce, & musculorum omnium expirationi inservientium contentione exclamo. Jul. Alexandr. annot. in Gal. l. de motu musc. c. 9.

Gegyomenos, γεγυιόμενος, significat *enervatum*, & viribus exsolutum, a γυιόω, *membra frango*, enervo. Descendit a nomine γυῖον, *membrum*. Hipp. 3. ad R. V. I. A. t. 59. Gal. in comm. ad h. l.

Geison, γεῖσον, & γεῖσσον, item γείσωμα per metaphoram dicitur pars, quæ in superciliis prominet, veluti imbricamentum quoddam aliorsum humores derivans. Proprie *grundam*, vel *suggrandium* notat, h. e. tecti partem prominentem, qua stillicidia arceantur a parietibus. Gorr.

Gelasinos, γελασῖνος, epitheton dentium quatuor mediorum, & anteriorum; qui per risum patent. Vocantur alias *Incisores*, τομεῖς. An & cavum illud, quod in media bucca per risum apparet, *Gelasinus* Martiali dicitur? Gorr.

Gelatina, Gr. γαλακτίνη, teste Jul. Alex. V. 29. salubr. c. 16. est terminus Pharmaceuticus, (Rolf. inter Chymicas operationes refert, Chym. l. 4. s. 4. c. 1. sed non video, quid labor hi subtilitatis Chymicæ contineat) denotatque succum inspissatum puriorem, cum saccharo in scatulas effusum, & congelatum. Harum historiam vide apud Schrod. l. 2. c. 62. & Rolf. d. l. Parari solet quoque a Coquis e decoctis pedum vitulinorum, suillorum, vervecinorum, cujus modum tradit J. Alex. d. l.

Gelatio, πῆξις, *Gelatum*, idem quod *congelatio*, *Congelatum*. Legitur apud Scrib. n. 179. 180. Vide *Congelatio*.

Gelbum, *Gelfum*, nomen *Marchasitæ* in Ungaria, vel potius *Pyritis* sæpe Argento prægnantis. Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. *Gelbum*, vel *Geldum* quoque dicitur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Gelidus, ψυχρός, idem quod *Frigidus*. Et *Gelu*, idem quod *Frigus*.

Gelion, idem quod *Folium*, φύλλον. Rul. in Lex.

Gelos, γέλως, *Risus*, est motus ex contractione labiorum, & expiratione intercisa sonora hilaritatem declarans. Gorr. Pertinet ad Affectus animi, qui cum voluptate conjuncti sunt, & quidem vehementiori. Charleton. Ex. IX. Pathol. §. 24. In statu p. n. *Risus* est species convulsionis, vel spasmi convulsivi, qualis oritur ex usu herbæ Sardoniæ, sive *Apii risus* dicti, item ex abusu Croci, aut a præcordiorum inflammatione. Vide Senn. M. Pr. l. 9. p. 7. cap. 11. De vocab. γέλως vide quoque Diet. n. 158. Talia pharmaca risum p. n. moventia vocari possunt γελωτοποιά, Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 7. *Risus* etiam vehementior referri potest inter media potentiora, uti patet ex ridicula illa historia curati apostematis ex spina retenta in gutture Marchionis de Ferraria, qui a muliere quadam per verba quædam in aurem Marchionis dicta: Si anum meum invenies, anum meum verberabis: Si anum meum invenies, anum meum punges; terque repetita addendo signum Crucis, ita ad *risum* commotus fuit, ut apostema ruptum fuerit, cum profusione puris albi, & spinæ, & ita Marchio liberatus, uti notavit Galeatius de sancta Sophia in l. 9. Rhas. c. 49. fin. fol. m 38. b. seqq.

* Gemelli, δίδυμοι, idem quod *Gemini*. Vide *Didymi*. *Gemellos* quoque oculos vocavit Paracelsus in Fragm. Anatomiæ Oculor.

Gemini, δίδυμοι, idem quod *Gemelli*. Ap. Mathematicos est nomen Asterismi certi in Zodiaco; quæ significatio non est hujus loci.

Gemma, λίθος, diversimode accipitur. 1. Generaliter pro omni lapide pretioso; quorum singulorum mentio fit in suis locis, & literis initialibus. In hac significatione occurrit apud Schr. l. 3. c. 5. Chiocc. in Mus. Calceolar. s. 3. & alios. De *Gemmarum*, sive lapidum pretiosorum generationis modo vide Th. Chym. p. 427. 2. Specialiter pro *Unione*, sive *Margarita*, quales reperiuntur in certis concharum, quæ propterea Margaritiferæ vocantur, generibus: de quibus vide Aldr. l. 3. de Testac. c. 41. seqq. De utrisque valde adhuc controvertitur, an recte in usum Medicum veniant, an secus? De qua controversia vide Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. l. Paracelsus passim in scriptis suis videtur fortassis nimium extollere earum utilitatem. An quoque distinguendum inter *Gemmas* in speciali significatione, quibus propter vim vegetativam major efficacia concedi potest, quam mineralibus inanimatis, *Gemmarum* nomine venientibus? Nostrarum jam non est partium, litem hanc exacte dirimere. Helmontius *Gemmarum* in genere originem tribuit aquæ, quæ continet Ideam seminalem, & mineralem, tr. de Lithiasi, c. 1. n. 7. 8. Idem negare quoque videtur, *Gemmas*, quæ lapideam habent duritiem, quicquam agere, aut pati in nos, aut a nobis, de febr. c. 15. n. 15. 3. Abusive, quando Paracelsus *Tartarum* quoque in genere *Gemmam* vocat, l. 1. de Tart. tr. 1. c. 1. & tr. 2. c. 2. & 3. in Fragm. ad h. l. *Gemmæ* quoque artificiales, sive factitiæ ita dicuntur χειρεργικῶς, de quibus vide Libav. Synt. A. Ch. l. 3. c. 8. l. 7. c. 21. Tr. Chym. de Igne natur. c. 43. &c. De variis tincturis *Gemmarum* artificialium vide Morley. Coll. Chym. Leid. c. 202. An & *Sal Gemmæ*, nec non pulvis Mynsichti ex illo paratus, & *Gemma vitæ* ab eodem appellatus, Armam. Medico-Chym. s. 1. p. m. 28. abusiva saltem hujus vocabuli fruuntur significatione?

Gemonis, γεμωνὶς, idem quod *Aetites*, lapidis nomen, sic dictum, quoniam quasi prægnans sit, id quod etiam *Aetitæ* proprium est, Gorr. a γέμω, plenus sum.

† Gemursa, morbus quidam veterum, inter pedum digitos. Sennertus de Scorbuto, ex Epist. Langii. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 4. c. 5. tuberculum sub minimo pedis digito gemere faciens.

Gemursa, nomen morbi apud priscos inter digitos pedum nascentis, hodieque penitus obliteratum, teste Plinio l. 26. c. 1. & ex hoc Lang. l. 2. ep. 13.

* Gena, γένυς, dicitur ea faciei pars, quæ inter nasum, & aures sita est, quæ bene coloratis, & ingenuis pudore suffusis rubet. Vocatur & *Mala*, Gal. Introduct. c. 10. Imo γένυς, *Gena*, significat *Maxillam* tam superiorem, quam inferiorem. Additur autem ad distinctionem ἡ ἄνω, καὶ ἡ κάτω. Dicitur & alio nomine γνάθος, sed ambigua pariter significatione. Vocatur ἡ ἄνω γένυς, *Maxilla superior*, pars faciei fronti proxime subjecta, auribus utrinque ab imo, & gingivis terminata. Non unico osse, sed pluribus solidis, duris, & levibus constat. ἡ κάτω γένυς, *Maxilla inferior*, dicitur faciei pars infima, & mobilis, dentes inferiores continens. Constat osse non simplici, ut plerique putant, sed gemino, sicuti Hipp. & Gal. visum est, quorum distinctio medio in mento est, ubi Sutura apparet, in pueris quidem evidenter, in adultioribus autem paulo obscurius, quæ etiam in provectis tamen coctura fatiscit. Aliter namque ea duo ossa separari vix possunt, adeo inter se τῇ συμφύσει coaluerunt. Hæc Castell. Gorr. Accuratam *Genæ* utriusque descriptionem vide in scriptis Anatomicis, præsertim Barthol. libell. 4. Anatom. c. 9.

Geneias, γενειὰς, *lanugo prima*, qua genæ investiuntur. Sic dicitur & fasciæ genus, sive circuitus, qui sub mento circumagitur, ut habetur apud Gal. de fasciis. Gor.

* Geneion, γένειον, i. e. *Mentum*, dicitur pars genæ, vel maxillæ inferioris in acumen tendens. Ruffo quoque dicitur ἀνθερεών, de quo supra, vide *Anthereon*. Ab aliis ὑπήνη vocatur, teste Polluce. Hac in parte duo ossa genæ inferioris συμφύσει conjunguntur, de qua junctura p. a. dictum. Vocab. γένειον legitur apud Hipp. in Epist. vel potius in Epist. Democriti ad Hipp. de nat. hum. n. 31.

Gener, vocatur Lapis Phil. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Generalis, γενικὸς, κοινὸς, idem quod *Universalis*, ὁ καθόλου. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 6. dicitur de præceptionibus Medicis præmittendis, antequam ad exercitium artis circa particularia, vel singularia deveniamus, passim apud Gal.

Generatio, γένεσις, in genere dicitur via ex imperfecto ad actum perfectum, Gal. lib. an omnes particulæ fiant simul? in princ. Proprie *generatio* est ortus rerum naturalium ex semine, i. e. quo principia rerum, quæ proxime in semine existunt, ex præexistente materia parantur, ac subinde fœtu matricis in actum secundum, speciem suam, emergunt. Partes itaque *generationis* sunt tum seminis præparatio, tum ejusdem emersio. Et hic modus oriendi proprius est rebus nativis primariis, videlicet

vegetabilibus, & animalibus, horumque membris genuinis. Schrod. l. 1. c. 4. Quo & collimat Helmont. ita describens, quod *Generatio* nihil dicat aliud, quam fluxum seminis ad perfectionem, maturitatem, proprietatem, explicationem occultorum, & consummationem ordinum ad suos fines, tr. Ignotus Hospes morbus, n. 38. Dividi solet in *Univocam*, & *Æquivocam*. Verum hanc divisionem non solum improbavit C.Hofm.l.1. de gen.hom. c.1.lit. D.sed & Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. In specie de *Generatione* animalium, & hominis plurima vide in libris Physiologicis, & Anatomicis, præsertim recentioribus: Siquidem nobis nec licet, nec libet omnia huc referre. Improprie etiam dicitur *Generatio* productio Excrementorum, aut vitiosarum portionum, v. g. Puris, Hipp. 2. aph. 47. Accommodatum quoque *Generationis* nomen Chymicis operationibus; & in genere describitur, quod sit ex occultatione manifesti mox occulti manifestatio; quod qua ratione intelligendum sit, Vide apud Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 5.

GENEROSUS, idem quod *vehemens*, potens, *efficax*. Dici solet vel de vino, quod Gr. πολυφόρον, item κραταιὸν vocatur, Linden. Ex. X. §. 111. seqq. vel de remediis, præsertim universalibus, Venæ sectione, & Purgatione. De V. S. Vide Not. nostras ad Jessen. tr. de Jud. Sang. V. S. misso p. 31. seqq.

GENESIS, γένεσις. Vide *Generatio*.

GENETHLIACUS, γενεθλιακὸς, jam olim dicebatur de quibusdam μάντεσι, sive vatibus, uti patet ex Gal. c. 1. de R.V.I.A. t. 16. Hodieque tribuitur Astrologis ex figura cœli tempore nativitatis Thema quoddam, vel Computum aliquod instituentibus, & de natura hominis non solum, verum etiam de mere contingentibus, & fortuitis vaticinantibus; quorum vanitatem tamen egregie hactenus, & cordate detexit Clarissimus, & Excell. D. Sturnius, Collega, & Compater noster amicissimus, passim in scriptis.

GENIOGLOSSI, vocantur Musculi linguæ proprii, quos Riolanus *Myloglossos* appellat, apud Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 546. & 549. Alii vero, qui ad hos hyoides pertinere existimant, vocant *Geniohyoideos*.

* GENITALIS, γεννητικὸς, dicitur cum de membris, & partibus organicis utriusque sexus generationi inservientibus, quæ alias αἰδοῖα, *Pudenda* vocantur, Rolf. hoc tit. part. 1. cap. 2. tum de meatu, quem parastatam varicosum vocant, qui maxima via est, quæ genituram a testibus haustam ad Colis radicem defert, Gal. l. 1. de sem. c. 15. tum etiam de semine ipso, qui *Genitalis* humor appellari solet a Medicis. Vide *Genitura*. Mediante humore dicitur etiam de *spiritu*, qui caussa generationis existit, & ex animali, vitalique spiritu compositus esse videtur, seminalis crassioris materiæ veluti amiculo inclusus, de quo etiam erudite disseruit DD. Hofm. Jung. in diss. Anat. ad Joh. van Horne Microc. p. 176. 179.

* GENITURA, γονὴ, γόνος, duplicem habet significationem. Vel enim plerumque notat *semen*, & quidem genitale, sive fœcundum, aut utero jam injectum, Gal. l. 1. de sem. c. 9. quamvis hæc differentia inter γονὴν, & σπέρμα non semper conservetur, imo rarissime, cum & ipse Hipp. pro semine posuerit, uti patet ex 6. aph. 2. Vel significat ipsas *partes genitales* utriusque sexus, ex Hipp. l. de Humid. usu VI. 2. 3. Jung. Prosp. Martian. in Annot. ad h. l. p. 129. Diet. n. 167. Foes. Oec. p. 140. seq.

GENIUS, δαίμων. Vide *Dæmon*. Deum singulis hominibus *Genium* dedisse, qui in suprema corporis parte habitat, & nos a terra ad cœlestem cognitionem extollit, docet Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Plura circa vocis *genius* variam significationem vide apud Casp. a Rejes, p. 89.

GENOS, γένος, *genus*, proprie non est terminus Medicus, sed Logicus. Hinc etiam in foro Medico varias obtinet significationes. Interdum indifferenter *genus* pro specie, differentia, formaque dicitur. Gorr. Rhod. in Lex. Interdum contradistinguitur ab illis. Interdum etiam notat stirpem, vel familiam aliquam certam. Gal. 5. aph. 59. Tria *genera generalissima* vocat Trismegistus, Mineralia, Vegetabilia, & animalia, in Physica, Vol. I. Th. Chym.

GENTILITIUS, Epitheton Morborum a parentibus in liberos propagatorum, & ita idem significans, quod *Hæreditarius*. Dicitur & *Parentalis*, Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 2. c. 28. 35. & ex hoc DD. Joh. Zeller. Medicus Charitopolitanus, amicus noster singularis, Dis. Inaug. Affectib. Hæreditar. theor. 1. §. 2.

* GENU, γόνυ, est femoris, & tibiæ dearticulatio, & artificiosissima connexio, in qua sinus est quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quo firmius fieret, *Rotula*, sive *Patella* munivit, quam μύλην, & ἐπιγονατίδα vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat, & dilabatur. Gal. l. de ossib. c. 21. seqq. & l. Introd. c. 10. Est autem ea dearticulatio omnium expeditissima, justissima, magnoque naturæ artificio comparata, ut quæ in ea epiphyses, & cavitates ita construxit, & fabricata est, ut neque laxior sit Epiphyseon in cavitates ingressus; neque etiam adstrictior. Continentur autem,

&

& firmantur extrinsecus superciliis quibusdam ipsorum ossium, & ligamentis, aliis quidem in profundo positis, aliis autem in circuitu totam dearticulationem comprehendentibus. Hæc Gorr. & Castell. Jung. & Dict. n. 168.

GENUINUS, ἐψίγονος. Vide *Opsigonos*.

GENUGRA, terminus Paracelsicus pro *Genagra*, denotans speciem Arthritidis in Genu.

GENYS, γένυς. Vide *Gena*.

GEODES, γεώδης, nomen lapidis a terra, quam inter se comprehendit, ita dicti, ejusdem cum *Ostracite* virtutis, siccatoriæ, & adstrictoriæ. Gal. l. 9. de S. F. §. de Ostracite, & P. Ægin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Affinis habetur Aetii, estque fortassis hic immaturus adhuc.

GEOGRAPHIA, γεωγραφία, proprie dicitur scientia Mathematica quædam, quæ docet descriptionem mundi, sive globi terrestris, & distinctionem in suas regiones, regna, & urbes. Paracelsus vero more solito etiam finxit *Geographiam Microcosmicam*, tr. Labyrinth. Medicor. c. 4. fin. Imo nec veritus est comminisci Geographiam cœlestem, seu partem Mathematicæ adeptæ, tr. Philosoph. sagacis, l. 2. c 4.

GEOMANTIA, γεωμαντία, proprie est ars, & scientia terrarum notissima. Sed h. l. juxta Paracelsum dicitur, cum astra terræ se patefaciunt hominibus, ut inde prophetiam, aut præsagium sumant, quod sortitur effectum. Dicitur etiam *Astronomia terræ*, quæ dupliciter operatur, aut per Astronomicas calculationes, aut per puncta. Rul. & Johns. in Lex. Meminit aliquoties Paracels. in scriptis suis, v. g. de Caducis 1 tract. 2. & in fragm. Medic.

GEOMETRIA, γεωμετρία, proprie etiam dicitur pars scientiæ Mathematicæ, docentis, agros, & partes terræ metiri: unde & Rulandus descripsit: *Geometria*, finitura, decempedatura, agri mensura. Paracelsus tamen etiam commentus est *Geometriam Medicam*, quæ docet metiri altitudinem cœli, & terræ, & eorum, quæ in se continent, tr. Alia declaratio totius Astronomiæ.

GEONOMUS, γεωνόμος, legitur apud Parac. l. 3. de Tart. tr. 2. c. 3. & videtur idem esse, quod *Geomantes*, i. e. vates ex astris terræ.

GEOPHILISIA, γεωφιλυσία, est separatio per dilutionem. Vide *Separatio*.

GERETÆROS, γεραίτερος, natu major, *senior*. Usurpatur ab Hipp. de iis, non qui simpliciter senes sunt, sed in collatione, & comparatione ad eos, qui trigesimum annum excesserunt. Qui enim ab ea ætate ad senectam usque annis excedunt, hi per comparationem *seniores* ab eo appellantur. Gorr. & Foes. Occurrit apud Hippocr. 2. Progn. t. 69. ubi opponitur τοῖς νεωτέροις, Junioribus. Vide Comm. Gal. ad h. l.

GERANDRYON, γεράνδρυον, dicitur vetus quæcunque arbor. Gorr.

GERANION, γεράνιον, 1. nomen est herbæ, cujus variæ sunt species, quæ spectant ad Botanicos. 2. Est nomen emplastri sic dicti, quod præter cætera gruis pennas ustas recipiat. Tribuitur Polleti. Descriptio ejus habetur ap. Ætium. Hæc Gorr. Γεράνη, ἡ γερανίς quoque notat instrumentum quoddam, de quo supra, vide *Ciconia*. Latine etiam *Grus* vocatur.

GERANIS, γερανίς, nomen fasciæ, vel vinculi ad humerum excidentem, vel jugulum fractum, ab Hipp. vel, ut aliis placet, a Perigene inventi, Gal. l. de fasciis n. 74. Meminit & Æginet. l. 6. c. 99.

GERARAT, dicuntur animacula venenata, sicut scorpiones, habentia corpus gibbosum, & caudas acutas, de quorum veneno calido, ejus læsione, & cura vide Avic. l. 4. fen. 6. tr. 5. c. 4.

GERAS, γῆρας, *senectus*, *senium*, vocatur illa ætas, quæ habetur ut plurimum frigida, & sicca, quando homo jam est in descensu, h. e. quando humores vitales, præsertim sanguis, & spiritus animalis, defectionem naturalem patiuntur spiritualscentiæ, & activitatis, unde corpus, ejusque membra organica languent, nec adeo expedite muniis suis fungi queunt. Cumque certe ætatum cum anni temporibus sit correspondio, *senectus* respondet hyemi; quia sicut Sol tempore hyemis velut alto axe descendit, & saltem oblique radiis suis terram petit; ita quoque calor vitalis refractis plane viribus partes solidas afficit. Dividi quoque solet *Senectus* in tres classes, *crudam*, *mediam*, & *decrepitam*. Plura vide apud Dict. n. 161. Qui in *senectute* sunt constituti, dicuntur Gr. γέροντες, item πρεσβῦται, *senes*, de quibus lege eundem n. 160. De proverbio, Γέροντες δὶς παῖδες, *Senes* bis pueri, vide Lang. l. 1. ep. 55. & Chiliad. Erasmi. Γῆρας ἐκ νόσου, *senectus* ex morbo, dicitur marcoris species, vel febris μαρασμώδης, *tabida*. Gal. l. 1. de præsag. expulf. c. 4. & l. de marcore, c. 5. Vide Foes. Oec. p. 135. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 697. Sumitur etiam pro *Exuvio serpentum*, Gr. alias λεβηρὶς dicto. Galen. in Exeg. & l. 4. de C. M. S. L. c. 1. Erot. in Onom. De *Senecta serpentum* vide Libav. Tom. II. Op. p. 152. seqq.

† GERMANDREA, Gordonii Lilii, Part. 1. c. 5. chamdorys, Dioscor. Scholiastes ad marginem.

GERMANUS, æquivocum est vocabulum. Vel enim appellativam habet significationem, & respondet Græco ἀδελφὸς, aut ἀδελφιζόμενος, siquidem omnia, quæ similia, congruentiaque exi-

dicamentosis egregiis humectandi, refrigerandi, mitigandi pollere, etiam ex Gal. & aliis constat. Vid. Lind. Ex. XVI. §. 78. Hinc usus ejus & internus, & externus esse solet. Ad artificiosas lactis præparationes pertinet *lac* πεπυρωμένον, quod & σιδηροχαλκον vocatum fuit, quando igniti silices in illo fuerunt extincti. Idem d.l. §. 82. γάλα σεσεισμένον, *lac* quassum nihil aliud est, quam *lac* ebutyratum, & portione sua butyrosa per agitationem, & conquassationem privatum, Id. §. 108. & seqq. Improprie, & tropice *lac* quoque terminus est Pharmaceuticus, & tribuitur diversis medicamentorum simplicium, & compositorum formulis: v.g. Emulsionibus, Schroder. l. 2. c. 14. succis herbarum expressis, Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 6. v.g. Papaveris, Scrib. n. 22. Peucedani, n. 166. 170. (Vid. Rhod. in not. ad hæc loca) *lac* Papaveris, i. e. *Opium*, Rul. Ita & aliæ præparationes hoc nomine veniunt. *Lac* Sulphuris, perlarum: *Lac* Virginis. De quibus videantur Dispensatoria, Schroder. Libav. & alii. Denique in lapidis Philosophici labore Mercurius, sive materia ad album redacta, *Lac Philosophorum*, item *lac Virginis* vocatur, quæ & succus Lunariæ dicitur, Rul. Ger. Dorneus in Philos. Chemica. Item de transmut. metall. Dionys. Zacharius in opusc. Th. Chym. Vol. III. & alibi, de quibus in Indice, Libav. Apoc. Hermet. Part. posterior. Heptad. Hermet. monad. 6. in Tom. II. Oper. p. 403. seqq. Imo & ipse *Lapis* Philos. vocatur etiam *Lac*, Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727. *Lacte*, pro *lac* veteres quoque posuisse, testatur Rhod. ad Scribon. n. 22. *Lactes* quid sint, vide infra *lactes*.

Galactina, γαλάκτινα. Vide *Lacticinia*.

Galactites, γαλακτίτης, dicitur lapis ex saxo calcario nascens, sicut & *melitites*, μελιτίτης, cui & in reliquis notis valde similis est, cinereo colore, qui cum coti atteritur, succum reddit lacteum, & dulcem, ex quo nomen suum accepit. Singulis fere annis capit incrementum, quo fit, ut aliquando magnitudine pueri caput exæquet. Caloris aliquid habet, atque abstergit; ad oculorum fluxiones, & ulcera inungitur. Oportet autem in aqua tritum pyxide plumbea recondere, propter vim glutini, quod obhæret. Idem mulieres lacte copioso implet, si ritus post balneum cum aqua, aut vino dulci bibatur. Hæc Gorræus. De hoc lapide legatur Gal. l. 9. de Sim. Fac. §. Hæmatites, Dioscor. l. 5. c. 150. Ægin. l. 7. c. 3. l.t. L. Chioccus Mul. Calceol. sect. 3. p. 277. 399.

Galactodes, γαλακτώδης, duplicem habet significationem. (1) notat *tepidum* in modum lactis recentis, quod neque calidum, neque frigidum est. Dicitur & *egelidum*. Ita dicitur de vino, Hipp. l. 7. Epid. L. 7. de aqua, Aet. l. 3. Tetrabibl. 1. c. 170. ubi frigidæ opponitur. Et apud Gal. l. 7. met. med. ἐδέσματα γαλακτώδη vocantur edulia *tepida*. (2.) significat colorem *lacteū*; & ita dicitur de excrementis *lacteum* colorem obtinentibus, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. post stat. pest. de urina, Gorræus.

Galactophoros, γαλακτοφόρος, i. e. *Lactiferus*. Epitheton canalium, vel vasorum aut chylum ad mammas recta pro materia Lactis deferentium, quos omnino adesse nonnulli sibi persuasum habent: vel potius ductus illi, & tubuli, qui e glandulis mamillarum substantia ad papillam, veluti ad centrum, colligunt, de quibus tubulis legi poterit Bartholin. l. 9. Anat. c. 1. p. 332. Dicitur & communiter *lacteus*, de quo vocabulo paulo inferius.

Calactopoetica, γαλακτοποιητική, scil. facultas, dicitur aptitudo illa in mammis lac vel e chylo, vel ex sanguinea massa conficiendi.

Galactopotes, γαλακτοπότης, i. e. *Lactipotor*. Pollux.

Galaricides, vel *Galaractis*, lapis idem, qui Galactites. Albert. & Anshelm. Boetius de Boot histor. gemm. & lapid. 559. & seqq.

Galarias, γαλαρίας, idem quod *Callarias*, nomen piscis, qui & *Asellus* dicitur. Lind. Ex. XI. §. 28.

Galaturæ, dicuntur mucilagines semin. cydonior. aut psyllii factæ per aquas, v. g. cancrorum, aut spermat. ranar. in affectibus oculorum efficaces. Meminit hujus vocabuli D. Ludovic. Pharmac. diss. 1. p. 415.

Galax, γάλαξ, idem quod γλαύξ. Vide *Glaux*.

Galaxa, *Galacia*, terminus Paracelsicus. Dicitur esse spina ignis, l. 2. de Gallicis pustulis, ulceribus, &c. cap. 5. Alias communiter notat lineam illam albam in cœlo, quam Cic. *Circulum lacteum* quoq; vocavit, Gr. γαλαξίας κύκλος: estque nihil aliud, quam congeries minutissimarum stellarum fixarum, sive nebulosarum stellarum. Vid. Dn. Sturm. in Scientiæ Cosmicæ Part. Gen. Tab. 3. Hujus principium esse sulphur subtilissimum, esse caussam hyemis, nebulas producere, docet Paracels. Fragmēt. de Anat. oculor. item l. 1. de morbis metallifossor. tr. 2. c. 1. & in fragmentis huc pertinentibus. Idem etiam analogice *galaxam* in homine statuit. Paragran. tr. 2. de Astronomia, specialiter in Cranio porositates hoc nomine insignivit, l. 1. de Podragicis: Charlton. quoque vias, & distributionem Chyli *galaxiæ* nomine exornavit, Exerc. 3. Oec. Animal.

Gal-

Galaxias, γαλαξίας, est etiam nomen lapidis, qui alias μόροχθος, vel μόροξος, item λευκογραφὶς vocatur, quem Gal. cum Galactite confundit, lib. 9. de Si. Fac. V. Schistus. Dioscorides vero separavit; l. 5. c. 150. & 152.

Galbanetum, Paracelso dicitur balsamus, qui penetrat venas, & ligamenta; cujus descriptiones vide l. 2. de Tartaro tr. 1. c. 6. & in explicatione. Johnsonus vero *Galbanetum* describit, quod sit liquor ex *Galbano* de Terebinthina dilutus, Lexic. Chym. lib. 2. Ejus descriptio habetur apud Schroder. l. 4. class. 2. p. 196. quam etiam B. Etmullerus suo calculo comprobavit. Junge Jac. le Mort Pharm. Chym. Phys. & ex hoc Morley Coll. Chym. Leid. c. 200. Significat & *felem*, de quo animali vide supra *felis*.

Galbanum, γάλβανον, χαλβάνη, vocatur gummi quoddam plantæ ferulaceæ Syriacæ, quæ *Metopium* dicitur, intense flavum, inflammabile, vim habens calefaciendi, resolvendi. Gal. l. 8. de Sim. Fac. Dioscorid. l. 3. c. 97. Schroder. lib. 4. cl. 2. n. 385. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribon. n. 81. In specie quomodo signum præbeat fœcunditatis, lege apud Lang. l. 1. ep. 49.

Galbeum, & in plur. *Galbei*, vel *Calbei*, κόσμια, κόσμοι, dicuntur *Armillæ*, quæ & ornatus, & juvandæ valetudinis caussa usurpantur, uti demonstravit ex Suet. in vita Galbæ, c. 3. Keuch. in not. ad Seren. p. 272.

† Galbula, num. plur. nuces Cupressi. Fal. c. 21.

Galbulus, *Galgulus*, *Galbula*, *Galgula*, est nomen avis, quæ alias *Picus nidum suspendens*, item *Chlorion*, Gr. χλωρίων, κελεὸς, κολεὸς dicitur; cujus descriptionem, & usum in Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39. Alia quoque avicula lutea *Calgulæ* nomine venit, quæ alias *Cirlus mas* appellatur, apud eundem lib. 18. Ornithol. c. 21. cujus hodieque usus in cibo notissimus. Keuchen. vocat *Galgalum*, & *Hianticiclum*, proleg. ad Q. Seren. p. 53. Dicitur & *Charadrius*, de cujus vi adversus Icterum occulta vide Lang. l. 2. ep. 36.

Gale, γαλῆ, γαλή, *Mustela*, est nomen animalculi quadrupedis, vivipari, digitati, cujus species, differentias, descriptionem, usumque in cibis, & medicina vid. apud Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 15. 16. Sed & piscis notissimus *Mustela* vocatur, qui Gr. σαῦρος, Lat. *Gobius fluviatilis* dicitur, Schroder. l. 5. cl. 3. nu. 84. Descriptionem, & usum lege in Aldrov. l. 5. de pisc. cap. 7. De usu cineris *mustelæ* combustæ quadrupedis vide apud Gal. l. 11. de S. Fac. & Ægin. l. 7.

Galea, κράνος, γαλέα, quid proprie significet, non spectat ad Medicum. Improprie, & per metaphoram ita dicitur *Amnios* membrana. Vide *Amnios*. Barthol. l. 1. Anat. c. 36. Est & nomen fasciæ, sive deligationis in capite factæ, apud Gal. de fasciis, n. 29. Piscis etiam, qui & *Asellus* vocatur, *Galea*, & *Galeus* vocatur, Lind. Ex. XI. §. 54. *Galea* dicitur quoque *Capitis Dolor*. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 7.

Galeanthropia, γαλεανθρωπία, dicitur species delirii Melancholici, similis Lycanthropiæ, aut Cynanthropiæ, cum homines arbitrantur, se factos esse feles, eorumque mores æmulantur, a γαλῆ, vel γαλέη, felis. Laur. Bellin. de Urin. & Pulsib. in Opuscul. suis Medicis, p. 513.

Galena, *Galene*, γαλήνη, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Molybdæna*, μολυβδαίνα, quæ est vel nativa, vel factitia. Illa est minera plumbi, vel potius plumbi, & argenti simul. Plin. l. 34. c. 8. Rhod. ad Scribon. num. 220. Latine *Plumbago* dicitur, Ruland. & Johnson. in Lex. Chym. l. 2. Hæc est species *Lithargyrii*, videlicet recrementum illud, quod in purificatione argenti, vel auri per plumbum fornacis solio concretum adhæret, & perustum. Schroder. l. 3. cap. 9. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 397. Ejus virtus similis est Lithargyrii, videlicet siccare, & refrigerare. Gal. l. 9. de Sim. Fac. Deinde γαλήνη, fuit olim primum nomen Theriacæ, sic ab Andromacho, & aliis, qui anteibant, appellabatur, cum videlicet viperæ carnes nondum admistas haberet. Est autem ita dicta γαλήνη, quia corporibus tanquam aliqua morborum tempestate vexatis tranquillitatem, & veluti serenitatem inducit. Galen. l. de Theriaca ad Pamphilian. Gorr. Libav. Alchym. Pharmac. c. 14.

Galenion, γαλήνιον, nomen est Malagmatis anodyni, cujus compositionem habet P. Æginet. l. 7. c. 18.

Galenus. Nomen alterius Artis Medicæ post Hippocratem Principis, prænomine *Claudius*, & a patria cognomine *Pergamenus* dicti. Cujus singularem industriam in amplificanda arte Hippocratica scriptis quidem quamplurimis, & prolixioribus per omnes Medicinæ partes, licet Helmontius, & multi ex Neotericis hodieque adhuc vel subsannare, vel asperioribus verbis perstringere non erubescant, rectius tamen illi nobis facere videntur, qui gloriam illius fartam tectamque cupiunt. Quamvis enim prolixitate nimia molestus esse videatur, neque ad vera hodierna principia ipsi tum temporis ignota non quadrent hujus scripta, multa tamen in illis continentur lectu pariter, & notatu utilia. Quid? quod sine dubio haud pauci temere de illo judicent, veluti cœcus de colo-

ribus; cum vel ob ignorantiam Græcæ linguæ, vel ob pretii, quo opera Authoris illius veneunt, magnitudinem nunquam viderint, aut legerint, saltem aliorum judicio sese mancipantes. Qui vero nimium *Galeni* scriptis tribuunt, & omnia pro oraculo habent, illi jure merito *Galenici*, vel *Galenistæ*, & eorum Medicina *Galenica* appellatur.

Galeonymos, γαλεώνυμ☉, idem quod *Galeus*. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galeus, γαλεὸς, Lat. *Mustelus*, dicitur genus quoddam piscium carne dura præditorum. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Suntque ejus variæ rursus species, de quibus erudite differit Linden. Ex. XI. §. 56. seqq. Dorioni idem esse *Galeum* cum *Asino*, & *Gado* pisce, testatur Idem §. 26. Prolixiorem descriptionem *Galeorum*, vel *Mustelorum*, & usum vide apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 31. 32. 33.

Galerita. Vide *Alauda*.

Galexias, γαλεξίας, etiam γαλαξίας, dicitur piscis e Mustelorum genere, sed delicatior, & molliori carne præditus, propterea apud Romanos magni æstimatus. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galgalus, *Galgula*, *Galgulas*, vide *Galbulus*.

Galias, γαλίας, nomen piscis minoris, quam sit *Galeus*. Dicitur & *Asellus*, *Catellus*, Lind. Ex. VI. §. 28. Vid. Aldrov. d. l. c. 34.

* Galiancones, γαλιάγκωνες, dicuntur Hippocrati, qui ob capitis humeri in alam prolapsum brachium justo brevius, & gracilius habent, partes vero circa cubitum tumentiores, mustelæque cubito præditi sunt, quos ideo *Mustelancos* quidam vocant, alii simpliciter *Ancos*. Hujus mali vero duplex a Gal. assignatur caussa: vel quando adhuc in utero humeri luxantur: vel quando post ortum adhuc tenera ætate juxta humeri caput in intimis partibus, alteque suppurationes oriuntur, sive secentur, sive urantur, sive per se pus aperiatur, ut ab eo scriptum. Meminit aliquoties eorum Hipp. 1. de artic. t. 59. 60. & l. 3. t. 88. l. 6. Epid. f. 1. t. 18. Vide Gal. comm. ad illa loca. Adde Foes. Oec. p. 132. Forest. l. 9. Chirurg. obs. 4. in Schol.

Galla, κηκὶς, duplicem habet significationem: unam ad Botanicos pertinentem, quando notat excrementum quercuum globosum, interdum solidum, interdum perforatum: alteram, quando sumitur pro atro, & aspero vino, docente Keuchen. ad Seren. p. 98.

Gallatura, vocatur portio illa albuminis in ovo paulo densior, & crassior, quam vernacule *den Vogel* appellant, & creditur esse signum fœcunditatis ad pulli generationem. Legitur apud Eustach. Rudium Pract. l. 1. c. 20. citante Sennerto Med. Pract. l. 5. P. 3. f. 2. c. 23.

* Galleridas, γαλλερίδας, idem quod *Asinus piscis*. Lind. Ex. §. 24. 28. 34. 41. Jul. Alex. l. 14. salubr. c. 9.

† Gallia, & Algalia, odoramentum, unde Gallia Alephagina, Moschata. Pet. Castellus, de Hyæna odorifera.

Gallicula, σανδάλιον, est species calceamenti, de quo egregie differit Rhod. ad Scribon. n. 161.

Gallicus, Epitheton vel venti intermedii inter Eurum, & Boream, magis tamen ad Septentrionem accedentis, vulgo *Nord Nord Est*, Rul. in Lex. vel morbi gravissimi, ita ut mirum sit, Italos, & Gallos hodieque pene pudorem omnem exuisse, ut morbum hunc vilipendant, ceu minime sordidum, & obscœnum, cum sit totius corporis virulenta, & contagiosa cachexia, uti recte vocavit Jonston. Syntagm. Nosocomic. spec. l. 6. tit. 1. Dicitur alias *Lues Venerea*, *Morbus Gallicus*, *Hispanicus*, *Italicus*, *Neapolitanus*, *Syphili*, *Pudendagra*, *Variola magna*, Senn. Med. Pr. l. 7. P. 4. c. 11. Fernelio dignum scortatorum flagellum. Quamvis vero de hoc affectu, ejus natura, caussis, & curatione integra in publicum prodierint Volumina, interque sub titulo *Aphrodisiaci* ingens prostat Volumen compilatum, & ab Aloysio Lausino Utinensi collectum, & editum, præter practicorum aliorum scripta, a quibus hoc argumentum pertractatum est; vix tamen, ac ne vix quidem adhuc de vera, & accurata hujus morbi indole, caussis, & generatione certos nos esse licet, ob indeterminabile symptomatum in diversis individuis varietatem. Nihilominus hanc addere libet descriptionem, ex hodiernis Artis principiis erutam: *Morbus Gallicus* est Intemperies cum materia universalis, sive totius corporis maligna, lenta, per varios affectus particulares, & symptomata, tumores, ulcera, exanthemata, nodos, gummata, atrophiam, dolorem nocturnum in scapulis, & artubus, virium prostrationem, gonorrhœam, & alia sese exerens, ortaque ab intricate heterogenea sanguinis, succi nutritii, & nervosi corruptione, congelatione, coagulatione, lenta putredine, per fermentationem inordinatam sese multiplicante, & continuante. Junge, si placet, Junken. Chym. Ex. Cur. P. II. f. 1. c. 22. p. 739. seqq.

Gallina. Vide *Gallus*.

Gallinago, σκολόπαξ, *rustica perdix*, *Scolopax*, *Rusticula*: dicitur avis longiori rostro prædita, vulgo *Sneppa* dicta, inter delicias, & dapes nobiliores pertinens; cujus descri-

ptio-

ptionem, & diversas species, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l 20. c. 51. seqq. Claud. Deodat. Panthei Hygiast. l. 1. c. 37. p. m. 368.

Gallinula, nomen est generale avis aquaticæ, varias species sub se comprehendens; quarum descriptionem, & usum alimentarium vide apud Aldrov. d. l. c. 32. seqq.

Gallopavo (an *Meleagris?*) *Gallus Indicus*, *Pavo Indicus*, item *Calecutensis*, cum Gallina sunt volatilia hodieque notissima; quorum descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrov. lib. 13. Ornithol. cap. 4. Cl. Deodat. l. d. p. 359.

Gallos, γάλλος, idem quod *Eunuchus*, τόκοπος, *Castratus*, cui execta sunt virilia, *Spado*. Foes. Oecon. p. 132. Est & nomen *Dropacis*, apud P. Ægin. l. 7. c. 19. & Aetium l. 3. c. 180. citante Gorr.

Gallus, ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυὼν, *Gallina*, ἀλεκτορὶς, ἀλεκτρύαινα, significat animal pennatum domesticum, biceps, notissimum, cristatum, utriusque sexus. Prima est inter aves pulveratrices dictas. Mas vocatur cum additione *Gallus gallinaceus*. *Castratus* vero *Capo*, vel *Capus* appellatur. Horum omnium prolixam descriptionem, & usum in cibis, ac medina amplissimum invenies, præter Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. 33. in Aldrov. l. 14. Ornith. c. 1. seq. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Deodat. d. l. De *Gallis gallinaceis* cornutis vid. Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 30. *Gallus*, & *Gallina* refertur inter nomina Lapidis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Galreda, est species *Gelatinæ*, nimirum succus inspissatus, viscosus, lucidus; fitque plerunque ex Decoctis partibus animalium cartilaginosis, v. g. ex pedibus vituli, porcellorum, &c. Schrod. l. 1. c. 3. lit. G. *Galredam* quoque pro mucagine accipi excrementitia, patet ex Paracelf. l. 2. de mor. metallifossor. tract. 2. c. 3.

Galthienum, *Galithenum*, terminus Paracelsicus satis obscurus, quo tamen indicare videtur virtutem illam occultam curæ Caduci, quæ debet induci in essentiam Mumiæ, tr. Berthonea l. 1. c. 15.

Gamaheu, *Gamahæi*, *Gamathei*, sunt lapides, quibus cœlestes vires, & supernæ constellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus, & figuris insigniti, quales aliquando naturæ fabrefactos videre contingit e montibus erutos, quandoque secundum ripas aquarum. Rul. & Johns. in Lex. *Gamahe* vim obtinet Astralem in cōmovendis spiritibus, & principiis Microcosmi. Paracelsus quoq; plurimum attribuit hujusmodi *Gamahæi* imaginibus, & Characterismis, quod a Cœli influentia proveniant, ut passim in scriptis suis videre est. Unde quartam speciem Magicæ artis *Gamaheos* quoq; vocavit, Philos. sagac. l. 1. c. 4. Dicitur alias *Talismanica*. Verum Helmont. inter scurrilia dæmonia refert, tr. Potestas medicaminum, n. 62. Damnavit quoque Libavius in Paracelsica sētent. Biblicar. depravatione ex Crollio Tom. IV. oper. p. 53. seqq. *Gamaheum conjugium*, dictum fuit a Magis virium, & proprietatum cœlestium cum Elementaribus conjunctio Dorneus tr. congeries transm. metall. c. 19.

Gamandra. Vide *Gamboidea*.

Gamboidea, scil. *Gutta*: Epitheton Gummi, quod alias communiter dicitur *Gummi Gotte*, item *Gummi ad Podagram*; de cujus historia, & viribus vide Rolfink. tr. de Purgant. s. 13. art. 8. p. 417. seqq. Vocatur & *Succus Indicus Purgans*: Item *Gummi Gammandræ*, de quo etiam integrum scripsit libellum Mich. Reudenius Med. quondam Nariscorum Curiensis. Jung. Schrod. sub tit. *Ghitta Jemau*, l. 4. cl. 4. p. 255. F. Hofm. in cl. ad h. l. D. Ludov. Pharm. Diss. I. c. 144. Vide infra *Ghitta Jemau*.

Gammaros. Vide *Cancer*.

Gammaut, Italis dicitur *scalpellus fulcatus*, quo Apostemata commode aperiuntur, in parte gibba retusus, in cava acutus. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIV. fig. 5.

Gamphele, γαμφηλή, idem quod γένυς, *Maxilla*. Vide *Genys*. Gorr.

Gampsonix, vel *Gampsonychos*, γαμψῶνυξ, γαμψώνυχος, i. e. *aduncos ungues habens*: Epitheton animalium rapacium, & sunt Leones, Lupi, &c. C. Hofmann. ad Gal. lib. de V. P. num. 138.

Gampsos, γαμψὸς, *incurvum*, inflexum, aduncum significat. Gal. in exeges. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 133. Lind. Ex. X. §. 68.

Gangamon, γάγγαμον, sic a plerisque appellatum est *Omentum*, quia propter varium venarum, & arteriarum contextum reti piscatorio, quod Gr. γάγγαμον dicitur, simile videatur. Aliis autem, qui circa umbilicum cernitur quasi nervorum quidam contextus, γάγγαμον vocatur Gorr.

Gangitis, γαγγίτης, idem quod *Gagates*, de quo superius. Gorr.

* Ganglion, γάγγλιον, dicitur nervi nodosa, & renitens contractio, nullo præter naturam colore, doloris expers, proveniens a succi nervosi propter ordinem fibrarum per caussam externam, plagam videlicet, vel nimiam compressionem nervorum turbatum concretione, & nervi consequente induratione. Galen.

in

in def. med. & com. 2. de artic. t. 56. ubi quidem Hipp. ipse in contextu vocat γαγγλιώδεα. His fere notis deprehenditur. Tumor est parvus, non in profundo, sed sub cutem saltem delitescens, inæqualis in compressione ad latera recedens. In multis corporis partibus occurrere potest, sed in manibus, & pedibus frequenter, rarius in cubito, & capite oritur. Gorr. Forest. l. 26. obs. 8. penis *ganglion* notavit. De *gangliis* in artubus vid. Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs. 326. *Gangli* in Carpo paulo ante partum plane evanescentis, & post partum in pristinum locum redeuntis observationem vide in Act. Hafn. Vol. I. obs. 56. p. 110.

* Gangraena, γάγγραινα, Medicis vocatur partis alicujus ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, incipiens mortificatio, & corruptio. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 9. Cum enim pars omnino emortua est, σφάκελος, *Sphacelus*, h. e. *Sideratio* nominatur, quæ est *gangrænæ* terminus. *Gangræna* vero est ad Sphacelum via. Foes. Oec. p. 130. Diet. n. 807. Dicitur & *ignis S. Marcelli*, *Antonii*, *&c.* Gal. in def. med. paulo aliter descripsit: *Gangræna* est mutatio coloris a statu naturali in alienum, & mortificatio membri cum, vel sine ulcere. Caussa est sanguinis, & succi nutritii νέκρωσις, sive corruptio totalis, cum flammæ vitalis extinctione, & continuatione abolita conjuncta. Plura de *gangræna* vide apud Practicos, præsertim Hildan. integro tractatu de *gangræna &* Sphacelo. *Gangræna* quoque quibusdam vocatur avis quædam, quæ *Merops* alias dicitur, teste Aldrov. l. 12. Ornith. c. 45.

Ganimedes, Chymicis dicitur *Sulphur album*, & verus *ganimedes*, p. 203. Fabri Panchymici, quia in cœlum rapitur, & extollitur, seu sublimatur. Johns. in Lex. l. 2.

Gargale, *gargalos*, *gargalismos*, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμός, *titillationem*, *irritationem*, *pruritum* quoque significat. Erotianus in Onomastic. Hipp. p. 33. b.

Gargara, proprie *summitatem Idæ montis* notare, docent Historici. Late etiam pro omni *summitate montium* accipi posse, vult Keuchen. in proleg. ad Seren. p. 73.

* Gargareon, γαργαρεών, *gurgulio*. Vide *Columella*.

Gargarisma, *gargarismus*, γαργάρισμα, γαργαρισμός, accipitur quandoque late pro omni *collutione oris*, quæ alias Διάκλυσμα dicitur, de quo supra. Proprie vero est hujus saltem speciei; diciturque ita medicamentum liquidum, affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, *gargarisando*, ut vocant, fauces colluens, sine deglutitione. P. Morell. de remed. formul. l. 2. s. 2. c. 5. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 17. Special. l. 2. s. 10. Schrod. l. 2. c. 61.

Gargathum, vocabatur lectus, in quo mente devii, & spiritibus afflatu immundis detinebantur. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 377.

Garip, i. e. aliquid aliud. Th. Chym. Vol. IV. p. 730.

Garon, γάρον, etiam mascul. γάρος, *garum*, dicitur liquamen ex piscibus sale conditis, aut maceratis paratum, ita dictum a *garo* pisce, quem tamen se ignorare fatetur Aldrov. l. 2. de pisc. c. 39. Qualis veterum ratio componendi, & parandi *garum* fuerit, etiam incertum est. Vid. Jul. Alexandr. l. 15. Salubr. c. 9. & l. 18. c. 15. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 53. Lind. Ex. IX. §. 69. *Garo* tribuitur vis alvum laxandi, Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 22. si ante alios cibos sumatur. Alias facultas ejus est calida, & sicca; unde ad ulcera putrescentia quidam usi sunt. Nonnulli & dysentericis injecerunt, l. 11. de Sim. Fac. in fin. Species *gari* sunt σαμάτιον γάρος, *Hispanum*, ὀξύπορον, *oxyporum*, *nigrum*, & *Sociorum* dictum, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. αἱμάτιον, *cruentum*, Lind. d. l. Foes. Oec. p. 133.

† Garsella, animal moschum producens. Mercur. de comp. med. l. 1. c. 15.

† Garum, ex intestinis, & oxelo, Senert. pract. l. 3. prax. 1. §. 1. c. 1.

Garrulus, nomen est avis ad picas pertinentis, unde & *Pica marina* dicitur, circa Argentoratum urbem abundantis; cujus descriptionem, & usum in cibo vide apud Aldrov. Ornithol. l. 12. c. 15. Quid *garruli* sint Bohemici, vide supra in *Ampelis*. Alias *garrulus*, & *garrulitas*, ἀδόλεσχος, ἀδολεσχία, quale notet vitium, in Medico quoque improbandum, non est hujus loci. De hoc Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Gas, nomen est Helmontianum, in genere denotans *spiritum non coagulabilem*, qualis e fermentante vino; itemq; ruber ille, qui Chrysulca operante eructatur. Specialiter vero de variis subjectis prædicatum diversas quoque obtinet significationes: v. g. *Gas vitale* est spiritus vitæ nostræ, lumen, & balsamus, præservans a corruptione, &c. tr. Complex. atque Mistion. figm. n. 42. *Gas pingue sulphureum*, quod enecat homines, præsertim in cryptis, & fodinis: *Gas sylvestre*: *Gas ventosum*, quod est Aereum: *Gas siccum*, quod est sublimatum: *Gas cerevisiæ*, i. e. exhalans spiritus e doliis, vel lacubus, quando fermentatur, tr. de flatib. n. 3. 4. seqq. *Gas salium*, est aqua: item *uvæ*, &c. d. l. Complex. &c. n. 37. 38.

Gasar, i. e. *lomus*. Rul.

Gas-

Gasella, vel *Gazella*, idem quod *Capra Sylvestris Africana*, vel *Dorcas*. Vide *Rupicapra*.

Gaster, γαστὴρ, *Venter*, accipitur late, & stricte. Late significat totum abdomen, sive eam corporis regionem, quæ septo transverso, hypochondriis, & pube circumscribitur. Gal.l.4. de U.P. c.9. princ. Junge C.Hofm.comm.in h.l. n.210. Specialiter vero, & communiori usu γαστὴρ notat *ventriculum*, cibi scil. & potus receptaculum, officinam illam Chylificantem, cujus descriptionem vide apud Anatomicos, Barthol.l.1.c.2. Ita sumitur apud Hipp. l.6. Ep. s.4. t.7. Hinc γαστρὸς ἔκφυσις, i. e. *ventriculi* appendix, vocatur *Intestinum duodenum*, Gal. l. 2. de temper. c.6. Aliquando totam alvum inferiorem, i. e. *ventriculum cum intestinis* notat, l.4. Epid. l. 19. Sæpe vero accipitur pro *utero*, Hip. 5. aph. 30. 31. 34. 37. 38. 51. 52. 55. 60. 61. & 7. aph. 27. Jung. Diet. n. 157. Adde Lind. Ex. XI. §. 109. 110. 122. seq. Ex. XIII. §. 94. γαστὴρ quoque dicta fuit Rapa apud Lacedæmonios, ut scribit Athenæus, Gorræus.

Gasteranax, est vocabulum novissime effictum a Dolæo, quo exprimere voluit Facultatem Veterum Nutritivam, sive Animæ Vegetativam specialem, in ventriculo, & intestinis sedem habentem, præsidium Chylificationis, Distributionis, & Excrementorum secretionis, & si quæ sunt aliæ subordinatæ functiones. Vocatur eidem etiam *Bithnimalia* (de quo vocab. supra suo loco.) De utroque videatur D. Author Encyclopæd. l.2. & loca specialia quærantur in Indice. Qua necessitate, & utilitate talia fingantur nomina, judicare nolumus.

Gastrica vasa, Vena, & Arteria, nec non *gastroepiploica*, quæ in Anatomicis dicantur, quære in Bartholin. Anatom. libell. 1. & 2. & loca in Indice.

Gastrimargos, γαστρίμαργος, *intemperantem*, qui ventre insanit, *comedonem* significat, apud Hesychium, Lind. Ex. XI. §. 126.

* Gastrocnemia, & *gastrocnemion*, γαστροκνημία, γαστροκνήμιον, significat *Suram*; estque posterior carnosæ tibiæ pars, seu tibiæ venter, siquidem extuberat, propter musculorum eam tibiæ sedem occupantium crassitiem, ut anterior pars tibiæ carnis expers dicitur *Anticnemium*, ἀντικνήμιον, Hipp.4. de artic. t. 10. l.2. de iis, quæ in med. t. 16. Gal.l. 1. de musculor. anatom. c. 32. l. 2. Anat. administr. c. 4. l. 3. de U.P. c. 10. & l. 16. c. 8. Hinc & *Musculi Castrocnemii* vocantur, quia suram constituunt, Barthol.l.4. Anat. c. 13.

* Gastroraphia, γαστροῤῥαφία, significat *abdominis suturam*; cujus operationis Chirurgicæ meminit Gal.l.4. Anat. admin. c.6. & Scribon. n. 206. Jung. Rhod. in not. ad h.l. Hanc descripsit ex Petro Pigræo Chirurgo Regio Jobus a Meekren in Obs. Medico-Chirurg. cap. 48. p. 212. seqq.

Gatrinum, i. e. *cinis clavellatus*. Rul. & Jonhs.

Gaudium, χαρὰ & θυμία, εὐφροσύνη, est inter affectus animi etiam quandoque vehementiores; estq; jucunda commotio animæ de fruitione boni, quod impressiones cerebri ei repræsentarunt ut suum, sibi impense gratulantis, dum spiritus e cerebro in cor, & sanguinem copiose motu interdum placido, interdum vehementiori effusi efficiunt, ut hic celeriori motu circuletur. Charlton. Ex. VIII. Pathol. §. 29. *Gaudium nimium* aliquando morborum, & mortis caussa extitit, Gal. l. 2. de causs. Symptom. c. 5. Forest. l. 17. obs. 8. Schol. Rolfink. O. ac M. M. Sp. l.2. s. 3. c. 106. Differentiam inter gaudium, & iram docuit Jul. Alex. l. 25. Salubr. c. 4. Discrimen inter *Lætitiam*, *Gaudium* a Rolfink. propositum non observatur. De pulsu *lætitiæ*, & *lætorum* vide Gal. l. 4. de causs. puls. c. 3.

Gaveta. Vide *Gajetanus*.

Gausos, γαῦσος, & γαυσός, *gibbosum*, obstipum, incurvum significat. Dicitur de femore, apud Hipp. 2. de fractur. t. 69. & 4. de art. t. 61.

Ge. γῆ, γαῖα, i. e. *Terra*. Significatio ejus triplex, Physica, Medica, Spagyrica. Physice accipitur, vel similariter pro Elemento siccissimo, & frigido; vel dissimilariter, & mixte pro globo *terræ*, sive *Tellure* alia corpora naturalia comprehendente; quæ consideratio e Physicis petenda, cum non sit hujus loci. Medice significat glebam, & portionem *Terræ* virtute medicamentosa varia pro diversitate regionum, mineralium, aliarumque circumstantiarum, a spiritu Macrocosmico, vel universali imbutam; cujus varias species, earumque historiam, & Catalogum, usum, & præparationis modos vide apud Schrod. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Legi quoque poterit, cui ad manus fuerit, Rul. in Lex. Quid? quod species *terrarum* vel omnes, vel præcipuas sigillatim, & unamquamq; in litera sua initiali explicatam in hoc Lexico reperturus sis. Ap. Hipp. mentio fit γῆς κεραμικῆς, i. e. *argillæ*, σμηκτίδος, vel σμηκτικῆς, *detergendi vim habentis*, χαλκιτίδος, *Chalcitidis*, ἐρετριάδος, *Eretriæ*: quarum expositio etiam haberi potest in propriis suis literis initialibus. Ad Spagyricam, vel Chymicam significationem pertinet, 1. quatenus constituit corporum substantiam, & reliquarum fluidarum & mobiliũ retardat motum. Sunt enim particulæ terrestres fluidarum, & mobilium solida, & quieta

receptacula, in quibus medium quendam adſciſcunt ſtatum fixo volatilem. 2. quatenus a nonnullis *terra* inter cauſſas efficientes principales operationum Chymicarum refertur: v. g. quando in deſtillatione Salis Nitri additur argilla, bolus, Rolf. Chym. l. 2. c. 13. Item, quando proponunt *Terram Elementatam*; quæ nihil aliud eſt, quam *Sal Paracelſi*, in quo quatuor elementa, velut in proprio ſuo domicilio, ſedem habent, atque manſionem. Ger. Dorneus tr. Phyſica Geneſ. die tertio. Vel *Terra* a corporibus metallicis in Sulphur elevata *Naturæ Sal* dicitur *Philoſophorum*, vel *Mercurius vegetabilis*, vel medium extrema conjungens omnia ad unum finem, i. e. cœlum cum forma, vel Clavem Philoſophicam cum perfectis corporibus, & *hæc terra* etiam dicitur *Elementata Mercuriata*. Idem in Philoſoph. Chemica. Lapis Spagyricus etiam dicitur *Terra foliata*, in quam oleum fixum ſata germen eſt. Id. ibid. *Terra damnata mortua*, vocatur in Argyro, & Chryſopæia portio illa impura, in ſuperficie Lapidis coquendi ſupernatans, & abiicienda. Gaſto Claveus in Apologia, & Chryſop. Th. Chym. Vol. II. & tr. de Alchemia incerti Authoris, c. 33. in Th. Chym. Vol. III. Alias *Terra mortua* damnata in genere eſt omnis materia terreſtris ab elixivatione reſidua, & ita omnibus facultatibus efficacibus deſtituta Medicamenta quoque Chym. quædam *Terræ* nomine veniunt, ut *Terra Tartar. foliata ſecretiſſima*, Rolf. Chym. l. 5. ſ. 1. 2. 1. c. 14. *Terra ſancta Rulandina*, Id. l. 6. ſ. 7. c. 1.

Gebulum, i. e. *reparandum*. Coagulare, id. Rul. in Lex.

Gechyton, γήχυτον, ſignificat externam terræ partem mollem, ac minime lapidoſam, apud Gal. in Exeg. vocab. Hipp. Gorr.

Gegoneo, *Gegoniſco*, γεγωνέω, γεγωνίσκω, ſignificat *vociferor* alta voce, & muſculorum omnium expirationi inſervientium contentione exclamo. Jul. Alexandr. annot. in Gal. l. de motu muſc. c. 9.

Gegyomenos, γεγυιόμενος, ſignificat *enervatum*, & viribus exſolutum, a γυιόω, *membra frango*, enervo. Deſcendit a nomine γυῖον, *membrum*. Hipp. 3. ad R. V. I. A. t. 59. Gal. in comm. ad h. l.

Geison, γεῖσον, & γεῖσσον, item γείσωμα per metaphoram dicitur pars, quæ in ſuperciliis prominet, veluti imbricamentum quoddam aliorſum humores derivans. Proprie *grundam*, vel *ſuggrandium* notat, h. e. tecti partem prominentem, qua ſtillicidia arceantur a parietibus. Gorr.

Gelasinos, γελασινός, epitheton dentium quatuor mediorum, & anteriorum; qui per riſum patent. Vocantur alias *Inciſores*, τομεῖς. An & cavum illud, quod in media bucca per riſum apparet, *Gelaſinus* Martiali dicitur? Gorr.

Gelatina, Gr. γαλακτίνη, teſte Jul. Alex. V. 29. ſalubr. c. 16. eſt terminus Pharmaceuticus, (Rolf. inter Chymicas operationes refert, Chym. l. 4. ſ. 4. c. 1. ſed non video, quid labor hi ſubtilitatis Chymicæ contineat) denotatque ſuccum inſpiſſatum puriorem, cum ſaccharo in ſcatulas effuſum, & congelatum. Harum hiſtoriam vide apud Schrod. l. 2. c. 62. & Rolf. d. l. Parari ſolet quoque a Coquis e decoctis pedum vitulinorum, ſuillorum, vervecinorum, cujus modum tradit J. Alex. d. l.

Gelatio, πῆξις, *Gelatum*, idem quod *congelatio*, *Congelatum*. Legitur apud Scrib. n. 179. 180. Vide *Congelatio*.

Gelbum, *Gelſum*, nomen *Marchaſitæ* in Ungaria, vel potius *Pyritis* ſæpe Argento prægnantis. Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. *Gelbum*, vel *Geldum* quoque dicitur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Gelidus, ψυχρός, idem quod *Frigidus*. Et *Gelu*, idem quod *Frigus*.

Gelion, idem quod *Folium*, φύλλον. Rul. in Lex.

Gelos, γέλως, *Riſus*, eſt motus ex contractione labiorum, & expiratione interciſa ſonora hilaritatem declarans. Gorr. Pertinet ad Affectus animi, qui cum voluptate conjuncti ſunt, & quidem vehementiori. Charleton. Ex. IX. Pathol. §. 24. In ſtatu p. n. *Riſus* eſt ſpecies convulſionis, vel ſpaſmi convulſivi, qualis oritur ex uſu herbæ Sardoniæ, ſive *Apii riſus* dicti, item ex abuſu Croci, aut a præcordiorum inflammatione. Vide Senn. M. Pr. l. 9. p. 7. cap. 11. De vocab. γέλως vide quoque Diet. n. 153. Talia pharmaca riſum p. n. moventia vocari poſſunt γελωτοποιά, Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 7. *Riſus* etiam vehementior referri poteſt inter media potentiora, uti patet ex ridicula illa hiſtoria curati apoſtematis ex ſpina retenta in gutture Marchionis de Ferraria, qui a muliere quadam per verba quædam in aurem Marchionis dicta: Si anum meum invenies, anum meum verberabis: Si anum meum invenies, anum meum punges; terque repetita addendo ſignum Crucis, ita ad *riſum* commotus fuit, ut apoſtema ruptum fuerit, cum profuſione puris albi, & ſpinæ, & ita Marchio liberatus, *uti notavit* Galeatius de ſancta Sophia in l. 9. Rhaſ. c. 49. fin. fol. m 38. b. ſeqq.

* Gemelli, δίδυμοι, idem quod *Gemini*. Vide *Didymi*. *Gemellos* quoque oculos vocavit Paracelſus in Fragm. Anatomiæ Oculor.

Gemini, δίδυμοι, idem quod *Gemelli*. Ap. Mathematicos est nomen Asterismi certi in Zodiaco; quæ significatio non est hujus loci.

Gemma, λίθος, diversimode accipitur. 1. Generaliter pro omni lapide pretioso; quorum singulorum mentio fit in suis locis, & literis initialibus. In hac significatione occurrit apud Schr. l. 3. c. 5. Chiocc. in Mus. Calceolar. s. 3. & alios. De *Gemmarum*, sive lapidum pretiosorum generationis modo vide Th. Chym. p. 427. 2. Specialiter pro *Unione*, sive *Margarita*, quales reperiuntur in certis concharum, quæ propterea Margaritiferæ vocantur, generibus: de quibus vide Aldr. l. 3. de Testac. c. 41. seqq. De utrisque valde adhuc controvertitur, an recte in usum Medicum veniant, an secus? De qua controversia vide Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. l. Paracelsus passim in scriptis suis videtur fortassis nimium extollere earum utilitatem. An quoque distinguendum inter *Gemmas* in speciali significatione, quibus propter vim vegetativam major efficacia concedi potest, quam mineralibus inanimatis, *Gemmarum* nomine venientibus? Nostrarum jam non est partium, litem hanc exacte dirimere. Helmontius *Gemmarum* in genere originem tribuit aquæ, quæ continet Ideam seminalem, & mineralem, tr. de Lithiasi, c. 1. n. 7. 8. Idem negare quoque videtur, *Gemmas*, quæ lapideam habent duritiem, quicquam agere, aut pati in nos, aut a nobis, de febr. c. 15. n. 15. 3. Abusive, quando Paracelsus *Tartarum* quoque in genere *Gemmam* vocat, l. 1. de Tart. tr. 1. c. 1. & tr. 2. c. 2. & 3. in Fragm. ad h. l. *Gemmæ* quoque artificiales, sive factitiæ ita dicuntur χειρεργικῶς, de quibus vide Libav. Synt. A. Ch. l. 3. c. 8. l. 7. c. 21. Tr. Chym. de Igne natur. c. 43. &c. De variis tincturis *Gemmarum* artificialium vide Morley. Coll. Chym. Leid. c. 202. An & *Sal Gemmæ*, nec non pulvis Mynsichti ex illo paratus, & *Gemma vitæ* ab eodem appellatus, Armam. Medico-Chym. s. 1. p. m. 28. abusiva saltem hujus vocabuli fruuntur significatione?

Gemonis, γεμωνίς, idem quod *Aetites*, lapidis nomen, sic dictum, quoniam quasi prægnans sit, id quod etiam *Aetitæ* proprium est, Gorr. a γέμω, plenus sum.

† Gemursa, morbus quidam veterum, inter pedum digitos. Sennertus de Scorbuto, ex Epist. Langii. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 4. c. 5. tuberculum sub minimo pedis digito gemere faciens.

Gemursa, nomen morbi apud priscos inter digitos pedum nascentis, hodieque penitus obliteratum, teste Plinio l. 26. c. 1. & ex hoc Lang. l. 2. ep. 13.

* Gena, γένυς, dicitur ea faciei pars, quæ inter nasum, & aures sita est, quæ bene coloratis, & ingenuis pudore suffusis rubet. Vocatur & *Mala*, Gal. Introduct. c. 10. Imo γένυς, *Gena*, significat *Maxillam* tam superiorem, quam inferiorem. Additur autem ad distinctionem ἡ ἄνω, καὶ ἡ κάτω. Dicitur & alio nomine γνάθος, sed ambigua pariter significatione. Vocatur ἡ ἄνω γένυς, *Maxilla superior*, pars faciei fronti proxime subjecta, auribus utrinque ab imo, & gingivis terminata. Non unico osse, sed pluribus solidis, duris, & levibus constat. ἡ κάτω γένυς, *Maxilla inferior*, dicitur faciei pars infima, & mobilis, dentes inferiores continens. Constat osse non simplici, ut plerique putant, sed gemino, sicuti Hipp. & Gal. visum est, quorum distinctio medio in mento est, ubi Sutura apparet, in pueris quidem evidenter, in adultioribus autem paulo obscurius, quæ etiam in provectis tamen coctura fatiscit. Aliter namque ea duo ossa separari vix possunt, adeo inter se τῇ συμφύσει coaluerunt. Hec Castell. Gorr. Accuratam *Genæ* utriusque descriptionem vide in scriptis Anatomicis, præsertim Barthol. libell. 4. Anatom. c. 9.

Genejas, γενειάς, *lanugo prima*, qua genæ investiuntur. Sic dicitur & fasciæ genus, sive circuitus, qui sub mento circumagitur, ut habetur apud Gal. de fasciis. Gor.

* Geneion, γένειον, i. e. *Mentum*, dicitur pars genæ, vel maxillæ inferioris in acumen tendens. Ruffo quoque dicitur ἀνθερεών, de quo supra, vide *Anthereon*. Ab aliis ἐξύγενος vocatur, teste Polluce. Hac in parte duo ossa genæ inferioris συμφύσει conjunguntur, de qua junctura p. a. dictum. Vocab. γένειον legitur apud Hipp. in Epist. vel potius in Epist. Democriti ad Hipp. de nat. hum. n. 31.

Gener, vocatur Lapis Phil. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Generalis, γενικός, κοινός, idem quod *Universalis*, ὁ καθόλου. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 6. dicitur de præceptionibus Medicis præmittendis, antequam ad exercitium artis circa particularia, vel singularia deveniamus, passim apud Gal.

Generatio, γένεσις, in genere dicitur via ex imperfecto ad actum perfectum, Gal. lib. an omnes particulæ fiant simul? in princ. Proprie *generatio* est ortus rerum naturalium ex semine, i. e. quo principia rerum, quæ proxime in semine existunt, ex præexistente materia parantur, ac subinde fœtu matricis in actum secundum, speciem suam, emergunt. Partes itaque *generationis* sunt tum seminis præparatio, tum ejusdem emersio. Et hic modus oriendi proprius est rebus nativis primariis, videlicet

vege-

& firmantur extrinsecus superciliis quibusdam ipsorum ossium, & ligamentis, aliis quidem in profundo positis, aliis autem in circuitu totam dearticulationem comprehendentibus. Hæc Gorr. & Castell. Jung. & Diet. n. 168.

GENUINUS, ἐμφύγιος. Vide *Opsigonos*.

GENUGRA, terminus Paracelsicus pro *Genagra*, denotans speciem Arthritidis in Genu.

GENYS, γένυς. Vide *Gena*.

GEODES, γεώδης, nomen lapidis a terra, quam inter se comprehendit, ita dicti, ejusdem cum *Ostracite* virtutis, siccatoriæ, & adstrictoriæ. Gal. l. 9. de S. F. §. de Ostracite, & P. Ægin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Affinis habetur Aetii, estque fortassis hic immaturus adhuc.

GEOGRAPHIA, γεωγραφία, proprie dicitur scientia Mathematica quædam, quæ docet descriptionem mundi, sive globi terrestris, & distinctionem in suas regiones, regna, & urbes. Paracelsus vero more solito etiam finxit *Geographiam Microcosmicam*, tr. Labyrinth. Medicor. c. 4. fin. Imo nec veritus est comminisci Geographiam cœlestem, seu partem Mathematicæ adeptæ, tr. Philosoph. sagacis, l. 2. c 4.

GEOMANTIA, γεωμαντία, proprie est ars, & scientia terrarum notissima. Sed h. l. juxta Paracelsum dicitur, cum astra terræ se patefaciunt hominibus, ut inde prophetiam, aut præsagium sumant, quód sortitur effectum. Dicitur etiam *Astronomia terræ*, quæ dupliciter operatur, aut per Astronomicas calculationes, aut per puncta. Rul. & Johns. in Lex. Meminit aliquoties Paracels. in scriptis suis, v. g. de Caduceis 1 tract. 2. & in fragm. Medic.

GEOMETRIA, γεωμετρία, proprie etiam dicitur pars scientiæ Mathematicæ, docentis, agros, & partes terræ metiri: unde & Rulandus descripsit: *Geometria*, finitura, decempedatura, agri mensura. Paracelsus tamen etiam commentus est *Geometriam Medicam*, quæ docet metiri altitudinem cœli, & terræ, & eorum, quæ in se continent, tr. Alia declaratio totius Astronomiæ.

GEONOMUS, γεωνόμος, legitur apud Parac. l. 3. de Tart. tr. 2. c. 3. & videtur idem esse, quod *Geomantes*, i. e. vates ex astris terræ.

GEOPILISIA, γεωπιλυσία, est separatio per dilutionem. Vide *Separatio*.

GERETÆROS, γεραίτερος, natu major, *senior*. Usurpatur ab Hipp. de iis, non qui simpliciter senes sunt, sed in collatione, & comparatione ad eos, qui trigesimum annum excesserunt. Qui enim ab ea ætate ad senectam usque annis excedunt, hi per comparationem *seniores* ab eo appellantur. Gorr. & Foes. Occurrit apud Hippocr. 2. Progn. t. 69. ubi opponitur τοῖς νεωτέροις, Junioribus. Vide Comm. Gal. ad h. l.

GERANDRYON, γεράνδρυον, dicitur vetus quæcunque arbor. Gorr.

GERANION, γεράνιον, 1. nomen est herbæ, cujus variæ sunt species, quæ spectant ad Botanicos. 2. Est nomen emplastri sic dicti, quod præter cætera gruis pennas ustas recipiat. Tribuitur Polleti. Descriptio ejus habetur ap. Ætium. Hæc Gorr. Γεράνη, ἢ γερανὶς quoque notat instrumentum quoddam, de quo supra, vide *Ciconia*. Latine etiam *Grus* vocatur.

GERANIS, γερανίς, nomen fasciæ, vel vinculi ad humerum excidentem, vel jugulum fractum, ab Hipp. vel, ut aliis placet, a Perigene inventi, Gal. l. de fasciis n. 74. Meminit & Æginet. l. 6. c. 99.

GERARAT, dicuntur animacula venenata, sicut scorpiones, habentia corpus gibbosum, & caudas acutas, de quorum veneno calido, ejus læsione, & cura vide Avic. l. 4. fen. 6. tr. 5. c. 4.

GERAS, γῆρας, *senectus*, *senium*, vocatur illa ætas, quæ habetur ut plurimum frigida, & sicca, quando homo jam est in descensu, h. e. quando humores vitales, præsertim sanguis, & spiritus animalis, defectionem naturalem patiuntur spirituascentiæ, & activitatis, unde corpus, ejusque membra organica languent, nec adeo expedite muniis suis fungi queunt. Cumque certe ætatum cum ann temporibus sit correspondsio, *senectus* responde hyemi; quia sicut Sol tempore hyemis velu alto axe descendit, & saltem oblique radiis suis terram petit; ita quoque calor vitalis refractis plane viribus partes solidas afficit. Dividi quoque solet *Senectus* in tres classes, *crudam*, *mediam*, & *decrepitam*. Plura vide apud Diet. n. 161. Qui in *senectute* sunt constituti, dicuntur Gr. γέροντες, item πρεσβῦται, *senes*, de quibus lege eundem n. 160. De proverbio, Γέροντες δὶς παῖδες, *Senes* bis pueri, vide Lang. l. 1. ep. 55. & Chiliad. Erasmi. Γῆρας ἐκ νόσου, *senectus* ex morbo, dicitur marcoris species, vel febris μαρασμώδης, *tabida*. Gal. l. 1. de præsag. expuls. c. 4. & l. de marcore, c. 5. Vide Foes. Oec. p. 135. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 697. Sumitur etiam pro *Exuvio serpentum*, Gr. alias λεβηρὶς dicto. Galen. in Exeg. & l. 4. de C. M. S. L. c. 1. Erot. in Onom. De *Senecta serpentum* vide Libav. Tom. II. Op. p. 152. seqq.

† GERMANDREA, Gordonii Lilii, Part. 1. c. 5. chamdorys, Dioscor. Scholiastes ad marginem.

GERMANUS, æquivocum est vocabulum. Vel enim appellativam habet significationem, & respondet Græco ἀδελφὸς, aut ἀδελφιζόμενος, siquidem omnia, quæ similia, congruentiaque exi-

existunt, atque ut quispiam dixerit, genere juncta, cognataque sunt, consuevit Hip. vocare ἠδελφισμένα, h. e. *germana*, teste Gal. 2. de R.V. I. A. t. 33. Vide *Adelphixia*. Vel est nomen proprium certorum Europæ populorum, de quibus Geographi consulantur. De * *Germanulis*, sive cadaveribus exiccatis fere tripedalibus in Insulis *Canariis*, & Fortunatis repertis lege Helmont. tr. Demonstratur Thesis, n. 82.

Germen, βλαςὸς, βλάςημα, proprie arborum κυήμαλ@, vel κύημα@, primas eruptiones denotat, de quibus Gal. l. 2. de A. F. c. 60. Transfertur etiam ad alia, de quibus supra in *Blastema*. Quæ dicatur Spagyrica *germinis* pullulatio, & augumentatio, legatur in Jodoci Greveri Presbyteri Secreto, si poteris intelligere, & hariolari ex obscuris illis ænigmatibus, Vol. III. Th. Chym.

Germinatio, præter propriam significationem Physicis, & Botanicis relictam, qua notat additionem novellarum partium in plantis, teste Andr. Cæsalpino l. 1. de Plant. c. 3. & 4. Spagyricis quoque dicitur quædam peculiaris transmutatio Metallorum, præsertim Argenti, quando mediante aqua forti, Mercurio, parvaque quantitate argenti, super prunarum igne mediocriter valido, in vitro progerminant rami argenti; de qua germinatione videantur ex relatione Olai Borrichii Acta Philosoph. Oldenburg. An. 1669. m. Septembr. & Novembr.

* Gerocomice, γηροκομικὴ, dicitur ea Medicinæ pars, quæ senum regimen tradit, iisdemque convenientem vitæ, ac victus rationem præscribit. Gal. l. 5. de san. tu. c. 4. & de subfig. empir. c. 4. Lang. l. 1. ep. 79. Incertum vero videtur, an ad ὑγιεινὴν, an θεραπευτικὴν pertineat, cum senum corpus neutrum esse videatur, & senectus non exacta plane sanitas; sed vel morbi, & sanitatis affectio quædam media, vel omnino ejus generis non est, quæ firma, constansque sit, quam ἕξιν appellant, sed potius fallax, & incerta, quæ κατὰ σχέσιν dicitur. Plures tamen eam salubris Medicinæ partem esse statuunt. Hæc Gorr. & Castell. & quidem recte. Nam & senum sanitas est Sanitas, licet infirmior, & inconstantior, quam aliarum ætatum. Hinc & nos inter methodos sanitatis tuendæ particulares referre non dubitavimus, Dogm. Med. Gen. P. IV. c. 2. d. 5. p. 475.

Geron, γέρων. Vide *Presbyter*.

Gersa, i. e. *Cerussa*, Rul. in Lex. Sumitur & pro *Fecula*. Vide supra *Fecula*.

Gerula, Paracelso dicitur monstrosa planta, vel degeneratio ex transplantata Pastinaca, l. 3. de pustulis Gallicis, ulceribus, &c. c. 4.

Geryon, γερύων, nomen monstri, vel Centauri tricorporis, quem Hercules dicitur confecisse. Tribuitur per metaphoram *Mercurio* a Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 15.

Gesor, i. e. *Galbanum*. Rul. in Lex.

Gestatio, φορὰ, quid in genere significet notum est, nimirum oneris alicujus portationem. Unde Gal. dixit l. 12. de U. P. c. 13. quod *gestatum*, βαςαζόμϐυον minus esse oportet *gestante*, βαςάζοντ@. Stricte vero *Gestatio* Medicis dicitur nihil aliud, quam geniti in utero infantis ad partum usque permansio, atque mora, totum id complectens tempus, quod a genito intus infante ad ejus exclusionem interest. Diet. n. 486. p. 661.

Geuma, γεῦμα, Hippocrati dicitur id, quod gustatur, hoc est cibus, *edulium*. l. 1. Epid. s. 1. t. 59. l. 2. s. 3. n. 31. l. 3. ægr. 6. Foes. Oecon. p. 135.

Geusis, γεῦσις, *gustus*. Vide infra *Gustus*.

Ghita *jemou*, nomen exoticum purgantis simplicis vehementioris, & haud dubie venenosi, quod alias *Gummi Gotte*, *Gummi ad podagram*, *Gutta Cambodia*, aliisque nominibus appellari solet. Plura de hoc purgante vid. ap. Schr. l. 4. cl. 4. n. 445. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Rolf. tr. de purgant. s. 13. art. 8. Nos experientia docuit, ejus usum non adeo securum esse, uti quidam Authores eundem commendant.

Gialappa, *Gialapium*, item *Jalappa*, & hoc nomen est purgantis electivi vulgo dicti, mitioris tamen, & propter majorem securitatem hodieque frequentissimi usus; cujus descriptionem prolixam petesis e Schrod. l. 4. cl. 13. n. 427. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. d. l. s. 2. art. 3.

Gibar, i. e. *medicina metallica*. Ruland. & Johns.

* Gibberositas, *Gibbositas*, *Gibber*, *Gibbus*, κύφωσις, κυφὸς. Vide *Cyphosis*.

Gibum, i. e. *Caseus*, Rul. & Johns.

Gich, *Gepsin*, i. e. *Gypsum*. Rul. & Johns.

Gigarton, γίγαρτον, significat nucleum, vel granum acinorum uvæ, virtutis siccantis in secundo, & refrigerantis in primo. Æginet. l. 7. c. 3. Meminit & Lind. Ex. X. §. 192. ubi docet, Latinis *vinacium* quoque vocari. Vocantur illi nuclei etiam Latine *Arillæ*, quamvis nomen hoc non in omnibus Lexicis occurrat. Ex *arillis* passularum industria Chymicorum elicere audet Spiritum acidulum, item oleum Empyreumaticum; imo sunt, qui Sal volatile ex iis parasse jactitant. Verum cui bono hæc superflua curiositas?

Gigas, γίγας, dicitur de hominibus præter leges naturæ proceris, & elatis, Rul. & Johns. cujus caussam peculiarem investigare quidem cona-

conatus est Parac. sed magis obscuravit, quam declaravit. Nobis videtur acquiescendum esse in liberrima, imprescrutabili voluntate Summi, & Maximi Creatoris. De vocab. *Gigas* vide etiam Casp. a Rejes q. 25. n. 8.

Gigeriæ, significat & ἔντερα, σπλάγχνα, ἢ ἀκρώια, (vel ἀκρωτα) intestina, viscera, & extremas partes gallinarum, uti exponit Hesychius, teste Keuchen. not. ad Q. Seren. p. 261. Non. Marcell. & Nig. Perotus exposuerunt per intestina gallinarum, & quæ iis coquuntur.

Gilla, vel *Grillus*, est Vitriolum sua sponte resolutum in aquam. Nonnulli putant, a natura talem exhiberi liquorem. Sunt, qui hoc nomine Salis Armoniaci aquam appellant. Purgat ventriculum, Rul. & Johns. Meminit Parac. de viribus membro. l. 2. c. 4. *Gilla* est *Sal Vitrioli* solutum emeticum, inquit Frid. Hofm. in clav. ad Schroder. l. 1. c. 3. p. 4.

* Gilvus, *Helvus*, κιῤῥός, medium inter album, & rufum significat colorem. Dicitur & *Melinus*, *Citrinus*. Rul. & Johns. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4. Vide *Cirrhos*. *Dichromos*.

Gingiber, pro *Zingiber*, nomen aromatis notissimi, de quo in Botanicis. Vid. Rhod. in not. ad Scribon. n. 165.

Gingibrachium, & *Gingipedium*, idem quod *Scorbutus*; qui ita dictus a quodam Regnero Snoy, multæ eruditionis, & exercitatæ praxis Medico, gingivis, brachiis, & pedibus corrupto sanguine infestis. Foresl. l. 20. Obs. 11. in Schol. Denominatio quidem crassa, & pingui Minerva facta, judicio Sal. Alberti apud Senn. de Scorbut. c. 1. Vide infra *Scorbutus*.

* Gingivæ, & οὖλα, carnes sunt, quæ sunt circa dentes, Gal. l. 9. de U. P. c. 15. ubi primum e locellis suis, vel alveolis emergunt, l. 5. de C. M. S. L. c. 8. quarum connexio χαλινὸς dicitur. In iis dentes nuper natorum latent, & veluti in præsepiolis conditi sunt; & ut siccioribus, astrictioribusque continentur, ita redundante humiditate laxioribus decidunt. Nervos habent a tertio pari, ut & dentes, per quos sentiunt, & dolent, sæpeque in iis dolor est, qui in dente putatur esse. Hæc Castell. Vid. *Ulon*. Jung. Dieter. n. 632. Barthol. l. 3. Anat. c. 12.

* Ginglymos, γίγγλυμος, Proprie *cardinem* significat, qui cum porta vertitur, aut potius ferramenta illa duo pectinatim invicem se subeuntia, clavo transfixa, quorum alterum ostio, alterum parieti inseritur, in quibus ostium ipsum ceu cardinibus vertitur. *Cardo masculus* dicitur *Clavus ferreus*, qui ingreditur in cavitatem, quæ *Cavitas* vocatur *Cardo femina*. Fallop. Expos. de Ossib. c. 12. Tom. I. p. 482.

Hinc vocab. translatum ad speciem *Diarthroseos*, sive *Dearticulationis*, qua ossa sese invicem ingredientia conjunguntur, ut vertebræ inter se, ac cubitus, humerusque colligantur, Galen. l. de ossib. in proœm. ita ut unius caput in alterius cavitatem condatur, & vicissim hujus caput in illius sinum excipiatur. Ab hac articulationis specie *Humeri orbita* γιγγλυμώδης dicitur, Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 23. Est enim hæc διάρθρωσις plerisque ostiorum cardinibus similis in quibus ferramenti utriusque (quod proprie a Græcis γίγγλυμος appellatur) tum ejus, quod parieti infixum est, tum alterius, quod ostio adhæret, pectines mutuo implexu sese subeunt. Quæ quidē cōpositionis ratio nō videtur ἀπὸ τῆς ῥαφῆς, a *futura* valde differre. In quibus vero ostiis clavus crassior parieti affixus ostii verticillum subit, non γίγγλυμος, sed verius γόμφωσις dicitur. Hæc Gor. & Castellus. Adde Bartholin. libello IV. Anat. c. 1. p. 693. edit. ult.

Gir, *Gith*, i. e. *Calx viva*. Rul.

Girgies; i. e. *albi lapides fluminis*. Idem.

Girmer, i. e. *Tartarum*. Id. & Johns.

Gisisim, i. e. *Gummi*. Iidem.

Git, *Gith*, diversimode sumitur. Vel enim idem est quod *Gir*, Rul. vel significat herbam *Nigella*, sive *Melanthium*, dictam: vel *Piper*, teste Rhod. ad Scrib. n. 69.

Gitenon, i. e. *fatum commune*. Rul.

* Glabrities, *Glaber*, μαδαρότης, μαδαρός. Vid. *Calvities*, *Madaros*.

* Glacies, *Glacialis*, κρύσταλλος, κρυστάλλινος. Vide *Crystallus*, *Crystallinus*. De *Glacie Mercuriali* vide Libav. Apocal. Herm. P. I. c. 9. *Glaciale lepræ* venenum descripsit Helmont. de Lithias. c. 9. n. 22. De *Glacie*, & *Coagulatione* scripsisse tractatum Dan. Bartoli, patet ex Act. Lips. A. 1682.

Gladialis, est ars qua juxta firmamenti cursum astrorum gladii cuduntur, & enses, quibus & incudes resistere nequeunt. Inde vocatur & *Incusida*. Parac. dicit esse speciem Philosophiæ adeptę, l. 1. Philos. sagacis.

Gladiator, μονομάχος, qui cum altero certamen subit gladio. Horum vulneratorum curam olim Galeno fuisse demandatam, ob peritiam Anatomicam, scripsit l. 3. de C. M P. G. c. 2. Cibus illorum frequens fuerunt fabæ, l. 1. de Al. Fac. c. 19. De hoc vocababulo vide & Rhod. Scrib. n. 101

Gladius, μάχαιρα, ξίφος, σπάθη, quid significet, notum est. Optimus qualis esse debeat, docet Gal. l. 1. de U. P. c. 11. *Gladiolus* μαχαίριον, refertur inter instrumenta Chirurgica quo in excidendo utuntur Medici. Dicitur & *Cultellus*. Legitur apud Hippoc. lib. 1. de morb.

mul. XCVI. t.22. l. de Medico V. 2 Alibi usurpat vocabul. μαχαιρὶς, l. 2. de Morb. XLV. 21. *Gladiolus* cum epitheto στηθοειδὴς, usurpatur de scalpello utrimque acuto ad perforandum pectus, vel locum intercostalem, in abscessu pulmonum, vel Empyemate, uti descripsit Scultet. Arm.Chir. Part. I. Tab. II. fig.1. dicens ab Hipp. etiam *Spatham* vocari, de quo tamen dubitamus, cum nec Foesius notaverit in Oecon. neque nos locum invenire potuerimus. De *Gladio Delphico* vide C.Hofm.com.ad Galen. U.P.248. *Gladius*, ξιφίας, est nomen piscis marini, de quo videatur Aldrov. l.3.de pisc. c.21. Chiocc.Musc. Calc. s. 1. 81.

Glagos, γλάγος, idem quod γάλα, *Lac*. Hinc γλαγόεις, *lacteus*. Lind. Ex.X. §. 43.

Glama, *Gleme*, γλάμα, γλήμη, *sordes oculorum*, lippitudo, pro λήμη. Unde γλαμυροὶ ὀφθαλμοὶ, *glamiosi*, aut *gramiosi* oculi dicuntur, sordidi, ac humidi, pituita laborantes, Hipp.l.1. de Morb. mul. IX.6.XII.5. Vid. Foes. Oec. p. 136. Keuchen. Not. ad Seren.p. 241.

* Glandium, vide *Thymus*.

Glandosum *corpus*, Vesalio dicuntur *Prostata*, l. 5. de H. C. F. c. 13. p. 645. seqq. Fallopius vero vocavit *Glandosum adsistens*, in Instit.Anat. Vide *Prostatæ*.

Glandula, ἀδὴν, corpus quoddam carniforme est, laxum, & fungosum, quod utique velut cunei quidam vasorum divisionibus incubantes, fulcimentum ipsis suggerunt, ut a nullo violento casu afficiantur. Gal.l.4. de U.P.c. 20. Sunt autem proprie sic dictæ *Glandulæ*, quas Græci ἀδένας vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes supervacua sibi tum quantitate, tum qualitate, & præsertim ad eas, quæ rariores natura sunt, transmittunt; quippe valentius est arteriarum, venarum, nervorum, musculorum robur, imbecillius autem, aut prorsus nullum corporum, quæ *Glandularum* sunt naturæ, l. 13. Meth. M. c. 5. in princ. Hæc Castellus de *Glandulis* in genere. Videatur & Hippocr. lib. de Glandulis, & Gal. l. 3. de Al.fac. c. 6. Verum earum descriptio, differentia, & usus hodieque accuratior habetur, ap.Th. Vvarthon integro Adenographiæ libello, Nic. Stenon. de Musculis, & Glandulis. Quibus jungatur Illustris, & Excellentiss. D. Frid. Ferdin. Illmeri a Vvartenberg Phil. & Med. D. S. Cæs. Majest. Archiatri, & in inclyto Viennensi Athenæo Profess. Publ. celeberrimi, Fautoris, & Amic. nostri colendissimi, Adenographiæ Exercitatio, succincte essentiam, & naturam *Glandularum* in genere, & specie comprehendens. Ex his libet hanc adiicere descriptionem: *Glandula* est parenchyma spermaticum, molle, friabile, & spongiosum, una communi membrana universim, & frequenter pluribus privatis frustulatim coagmentatis inclusum, ex materia spermatica fabricatum, vasis omnis generis stipatum; partim depurationi, partim secretioni, partim etiam elaborationi inserviens. Dividuntur trifariam *Glandulæ*: 1. in *Conglobatas*, & *Conglomeratas*: 2. in perpetuas, & adventitias: 3. in exteriores, & interiores. De usu *glandularum* alimentario vide Gal.l.3.de Al. Fac.c.6. *Glandularum* potiorum descriptiones reperies quoque sub propriis nominibus, sub literis eorum initialibus. *Glandulosa corpora*, & ἀδενώδη σώματα, olim distinxerunt a *Glandulis*, teste Galen.l. 14. Meth.Med. cap. 11. laxitate, & raritate majori. Verum hodieque illa distinctio non amplius observatur, teste laudatiss. D. Illmero d.l. th. 3. *Glandula* quoq; Arabib. dicitur Apostema scirrhosum, sicut Nux avellana, aut etiam paulo minus, multoties super volam manus, interdum super frontem, in principio dum comprimitur, dissolvitur, & aliquando vero redit in pristinam formam. Avicen. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 6. & 7. Videtur autem *Ganglion* intelligere. Ita & *Glandula guidonis* est Tumor glandi similis, mollis, solus mobilis, sine radicibus a circumjectis partibus separatus, maxime in emunctoriis, & juncturis proveniens. Blancard. in Lex.

Glanis, γλάνις, nomen est piscis marini, & fluviatilis; cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldrovand. l.5. de pisc. c. 5. Habetur a nonnullis similis *Siluro*: Idem.

* Glans, βάλανος, æquivocum est vocabulum. 1. notat fructum arboris, *Quercus dictæ*. 2. cum additione *Myrepsica*, sive *Unguentaria* est fructus arboris exoticæ Myricæ, de quo Galen. l. 6. de Sympl. Fac. quæ duæ significationes ad Botanicos pertinent, Lang. l. 1. ep. 66. 3. *glans* dicitur extrema totius Colis, sive membri virilis pars, cujus cutis, quæ eam vestit, *Præputium*, πόσθη, dicitur, Galen. l. 5. Meth. M.c.15. Rolfink. de part. genit. Part. 1. cap. 51. Barth l. 1. Anat. c. 24. Porro 4. *glans* idem est quod *Suppositorium*, ceu medicamentum topicum ano dicatum, oblongum duos, tres, quatuorve digitos transversos, figura tereti, & rotunda, candelæ instar, olim glandis forma ad alvum solicitandam maxime, & ad alios ani affectus comparatum, P. Morell. l. 2. s. 2. c. 13. de form. remed. VveKer Antidot. Gener. lib. 1. c. 49. Spec. f. 44. Schroder. l. 2. c. 83. In hac significatione *glans* βάλανος, occurrit apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 83. & l. 3. de Morb. XV. 20. Gal. 6. de C. M. S. L. c. 3. Aliquando & pro Pesso sumitur, Hippocr. l. 1. de Morb. mul. CXIIX. 2. 5. 14. CXIX. 13. CXX. 9. *Pessaria* minora, βαλανίδες, sive

five *glandes* parvæ eidem dicuntur, l.2.de morb. mul.XLV.6. Tandem 5. accipi pro strumis, & scrophulis, quas Græci *Naphthas* vocant, patet ex Lang.l.3. ep.4. in fin.

Glarealis, idem quod *sabulosus*, Gr. ψαμμώδης, a *glarea*, sive arena. *Aqua glarealis* in vulnere meminit Helmont.de Lithiaf. c.6.n. 20.

Glassa, est genus *vernicis* ficcioris. Rul.& Johnf.

Glaucosis, *glaucoma*, γλαύκωσις, γλαύκωμα, accipitur late, & stricte. Late, pro omni coloris naturalis in oculo mutatione in præternaturalem, & glaucum. Stricte, pro humoris crystallini colore in *glaucum* mutato, proveniens ab illius humoris nimia ficcitate, & concretione. Differt a *suffusione*, ἀπὸ τοῦ ὑποχύματος, quod in hoc affectu peccet extranei humoris, & aliunde affluentis concretio; in illo ipsius humoris crystallini condensatio, & reficcatio. Vid. Dieter. n. 163. Foes. Oecon. d.l.C. Hofm. Comm. in Galen. de U.P.n.731. Aliquando tamen color ille est absque manifesta læsione visus; & tales homines dicuntur γλαυκώπιδες, unde & Minerva γλαυκῶπις dicta, cæsios oculos habens.

Glaucos, γλαυκὸς, *glaucus*, est nomen coloris misti ex viridi, & albo. Dicitur *Cæsius*. Differt omnino a fusco, uti recte demonstrat Libav. Defens. Syntagm.contra Scheunemann. not.48.Tom.3.p.95.96. γλαυκὸς, quoque Hippocrati vocatur, qui cæsiis est oculis, l.2.Epid.s.6. n.7. Usurpatur & de urina, οὖρον γλαυκὸν, quæ est cornu pellucido similis, media inter lacteam, & charopam, apud Actuar. l. 1.c.8. teste Gorræo in definit. *glaucus* quoque veteribus fuit nomen piscis majoris pelagi, sive marini; cujus descriptionem, usumque in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 16.

Glaura, *glaure*, est nomen Paracelsicum mineralis, cum epitheto *Augurelli*, quod & *Electrum minerale immaturum*, item *Nympha* vocatur, Th.Chym.Vol. VI.p.649. Meminit & Helmont.tr.Pharm.ac Disp.modern. n.50. & Frid. Hofm. in Clav.Schroder. l.3.c.15.in fine. Legitur & hoc vocabulum apud Ludov. Pharm. Differt. I.p.121.

Glaux, γλαὺξ. Vide *Noctua*.

Gleba, βῶλος. Vide *Bolus*.

Glechonites, γληχωνίτης, scil. οἶνος, nomen vini medicati ex *Pulegio*, quod Gr. γλήχων dicitur, parati. Dioscor. l.5. c.62.

* Glene, γλήνη, propie, & primario *oculi* cavitatem, & *pupillam* significat. Per translationem quoque ita dicitur ossium cavitas, & sinus leviter depressus, ac obscurus, ac leviter sinuosa cavitas, & obscure desidens, in quam os inseritur; quemadmodum contra profundior cavitas, & altius descendens κοτύλη, h.e. *Acetabulum* vocatur, Gal.l.de ossib.proœm.& c.2.de frac.t.52.Hipp.vero γλήνην vocat χώραν γληνοειδῆ, i.e. *sinum pupillæ oculi instar leviter depressum*, 4.de artic. t.64. Jung. Foes.p.136. Hinc primæ cervicis vertebræ sinus in inferiori regione leviter tantum cavi γληνοειδεῖς appellati sunt. Vallesf.l.1.de H.C.F. c. 15.

Glenoides, γληνοειδής. Vide *glene*.

Gleucinon, γλεύκινον, epitheton Unguenti cujusdam, Lat. *Musteum*, a γλεῦκος, *mustum* Meminit illius Gal.l.7. de C. M. P. G.c.14.ubi varias compositiones tradit. Simpliciorem compositionem proponit Diosc.l.1.c.67. Inter acopa refertur, & relaxantia a Gal. Emollit, calefacit, horroribus, & nervorum, vulvæque vitiis auxiliatur. Diosc. Gorr.

Gleucos, γλεῦκος, *Mustum* significat. Estque succus uvarum recens expressus, crudus, flatuosus, unum hoc in se boni continens, quod alvum laxet, quod nisi contingat, tanto magis noxium corpori evadit. Hipp.l.2.de diæt.XXIII. 1. *Mustum* duplex habetur: *Lixivium*, Gr. πρόχυμα, item οἶνος, πρότροπος, πρόδρομος, h. e. sponte defluens, antequam calcentur uvæ; alterum *vulgare*, quod vi expressum est, quam vim vel pes, vel prelum præstat, Græce πατητὸς οἶνος, Linden. Ex.X.§. 174. seqq. ubi plura de *musto* reperies. Idem Author etiam erudite demonstrat τὸ γλεῦκος aliquando significare vinum dulce, generosum, valde inebrians, & caput aggravans, quod de *musto* alias dici nequit. Unde & γλευκίτας olim dictus fuit, qui tali vino dulci nimium utebatur, §.252.

Gleuxis, γλεῦξις, vel γλῦξις, dicitur vinum, quod multum *hepsematis*, i. e. sapæ, aut defruti admixtum sibi habet. Linden. d.l. §.62.

Glis, ἐλειὸς, γέλειος, μυωξὸς, vel μυοξίας, dicitur muris species; estque animal quadrupes somnolentum, ita ut dormiendo pinguescat. Cujus descriptionem, usumque in cibis, & Medicina prolixe tradidit Ul.Aldr.l.2.de quadr.dig.vivipar.c.29.De symptomatibus ex esu pulveris *glirium* edulcorato obortis videantur Ephem. N. Cur.An.III.Obs.40. *glis montanus*, idem est, quod *Mus Alpinus*, sive *Marmota*, aut *Murmentum*.

Glischrasma, γλίσχρασμα, idem quod γλισχρότης, *lentor*, viscositas. Hippocr.1.de R.V. I.A.t.18.

Gliscrocholos, γλισχρόχολος, dicitur de excrementis glutinosis, & simul biliosis. Hipp. l.4. Epid.XXIIX.4. quamvis γλισχρόχροα alii legerint, verum inepte, siquidem glutinositas non de colore dici poterit. Vide Erot.p.33.

Glischrodes, γλισχρώδης, idem quod γλισχρός.

Glischros, γλισχρὸς, *lentum*, viscosum, glutinosum significat. Per metaphoram usurpavit Hippocr. de febribus, l. 4. Epid. XXII. 15. Hinc verbum γλισχραίνειν *viscosum reddere* significat, & προσγλισχραίνειν, *magis viscosum* reddere, quod legitur apud eundem 3. de R.V.I.A. t. 26. Ita & καθγλισχραίνειν, d. l. t. 10. Dieter. n. 671.

Glisco, αὔξω, ἐπιτείνομαι, idem est quod *augesco*, paulatim vires sumendo, & intendendo. Proprie de incremento ignis dici videtur. Per translationem vero eleganter etiam de flamma vitali, de calore febrili, aliisque Vomitibus morbosis accipi potest, & assolet. Febris dicitur *gliscere*, quæ de paroxysmo in paroxysmum ingravescit. Linden. Ex. XV. §.94.95.

Glisomargo, est *Creta candida*. Rul. & Johnf. in Lex.

† Globuli, apud Marcell. Compos. 59. nobis pilulæ Casp. Barthi. Adverf. l.40.c.4.

Globus, *Globulus*, σφαῖρα, σφαίριον, quid significet, notum est, & partim hujus non est loci. Reliqua vide infra voc. *Pila*, *Pilula*, & supra voc. *Catapotis*. Referuntur & *Globi* ad instrumenta Chirurgica. Ita *Globi*, & *Globuli* uterini adversus procidentiam describuntur apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXII. fig. 8. In Anatomicis *Globulus Nasi*, vel *Orbiculus* dicitur pars nasi inferior cartilaginea, & mobilis. Barthol. l.3. Anat. c.11. p.527. Alias *Globosæ particulæ* hodieque etiam referuntur inter principia materialia corporum naturalium, præsertim liquidorum, de quibus videantur Observationes Microscopicæ Ant. Levvenhoek, quarum mentio fit in Act. Erud. Lipf. 1682. Ita Casp. Bartholinus, Th. filius gloriatur se vidisse beneficio microscopii globulos in sanguine existentes; de quo legatur in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 3.

Gloeos, γλοιὸς, *strigmentum*, ita dicuntur sordes, quæ in balneis, aut palæstra ab hominum cute deradebantur, multi quondam in Medicina usus. Calefaciunt enim modice, emolliunt, & discutiunt, Diosc. l.1.c.34. seqq. ubi γλοιοὶ dicuntur, Ægin. lib.7 cap.3.t. Gloeos. Inde descendit γλοιώδης, *strigmentosus*, h. e. strigmenti modo crassus, & viscidus. Dicitur de excrementis, apud Hippocr. l.7. Epid. II. 27. quamvis in Edit. noviss. Linden. legatur ἰλυώδεες, *viscosæ*. Alia exemplaria habent γλυώδεες. Foes. Oecon. p. 137. Et verbum γλοιάζειν, quod significat connniventes oculos versare, exponente Galen. in Exeg. dict. Hippocr.

Glomer, id est *rotundum*. Rul. & Johnf. in Lex. Inde *Glomeratus*, & Verbum *Glomerari*, quod de nubibus usurpat Q. Seren. c.3. Vid. not. Keuchen. pag. 99. Substantivum quoque habetur *Glomus*, Gr. στρόμβος. Scrib. n. 142. Adde Rhod. in not.

Gloria, δόξα. Vide *Doxa*. *Gloria* Medicorum Deus fit, & huic cedant, Lind. Ex. III. §.16. Horridum est, *Gloriam* Deo debitam ratione aliqua frivola sibi ex parte attribuisse, vere scripsit Helmont. tr. Confessio Authoris, n.14. Qui vero magis *gloriæ* studiosus est, quam veritatis, succumbit, ut amator puellarum. Gal. 2. de iis, q. in med. t 1. Sophistis solius *gloriæ*, nullam veritatis esse curam, dixit Idem l. 10. de U. P. c. 9. Ignis *gloria*, vocatur id, in quo velut gloriatur, & exultat ignis; quod est omnis materia facilis ad exardescendum, & in qua, ut citissime concipitur, & ita ardet singulari cum vigore, tumoreque, h. e. vivida, & fugax flamma e virgultis ad repentinos usus excitata, aliisque id genus cremiis, ἀφλεκτα vocant Gr. Gloriam vero χαύχημα, Lind. Ex. IX. §.6.

Glossa, *Glotta*, γλῶσσα, γλῶττα, *Lingua* dicitur pars illa carnosa, laxa, & fungosa, præcipuum sermonis, & gustus instrumentum; cujus Anatomicam descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 13. & alios Anatomicos, præsertim Malpighium, & Fracassatum hoc tit. Haud raro etiam accipitur tropice de voce, & sermone: v.g. γλῶσσα ἀσαφὴς, *lingua* obscura, Hippoc. lib.7. Epid. XII. 13. XIII. 19. ἀκρατὴς, incontinens, 7. aphorism. 40. &c. Vid. Foes. Oec. pag. 138. Diet. n. 164. Γλῶσσα ἄκρη, *lingua* summa vocatur summum *linguæ* cacumen, Coac. t. 230. Vide Lingua.

Glossocatochos, γλωσσοκάτοχος, dicitur instrumentum illud Chirurgicum, quo lingua deprimitur. P. Ægin. l.6.c.30.

* Glossocomon, *Glossocomion*, γλωσσόκομον, γλωσσοκόμιον, vel κομεῖον, nomen est Atticum, ut scribit Galenus, & proprie significat arculam, in qua homines recondunt res pretiosas, & quam multi iter facientes portant. Est autem oblonga, angusta. Ab ejus similitudine Medici Hippocrate posteriores (nam Hippocratem id genus instrumenti non novisse, Galenus author est) machinam quandam Chirurgicam, fracto femori, vel cruri, ubi callus circumdatur, accommodatam, γλωσσόκομον appellarunt. Est autem machina cava, oblonga, & ad femoris proportionem arcta, superna parte trochleas utrinque singulas habens ad latera fixas, & inferna parte transversum axem, ad quem alligati laquei contrarium nixum toti membro gemina tensione efficiunt, uti depictam exhibet Gorr. in defin. quamvis hodieque non amplius sit in usu, sed minori apparatu

ratu arcula, aut theca cruribus reponendis idonea adhibeatur, quæ etiam hoc nomine jure venire potest. Meminit hujus Instrumenti Gal. l.7. de U.P.c.14. & 2. de fract.t.64. Jung. C. Hofm. comm ad LL. de U. P. n.479. Foes. pag. 137. De hoc instrumento vide & Fabr. Hildan. cent. 5. Observ. 16. quamvis nomen hoc non usurparit, nec non Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 4. & T. XLIX. fig. 4.

Glossomanes, γλωσσομανής, dicitur is, qui maternæ linguæ amore vesano captus mavult non intelligi in conversatione civili, quam peregrinis in sermone vocibus uti, quantumvis receptis, Lind. Ex. X. §. 208.

Glossopetræ, dicuntur linguæ Serpentum in insula Melitea, sive Maltha repertæ, quarum, quemadmodum & oculorum luteorum singularem vim elexipharmacam intus, & foris applicatam nonnulli indubitatæ veritatis existimant. Vide Frid. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 3. cap. 2. p. 130. seq. Plura de *Glossopetris* vide apud Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 417. 418. Annumerat quoque Idem lapidibus fulmineis, d. l. p. 310. seq. Sunt vero corpora triangularia, quorum alia fossilia, alia marina statuuntur. D. Etmullerus de his credidisse videtur, quod sint dentes ex pisce Charcharia mortuo excidentes, in mari mediterraneo ad insulam Malthæ appellantes, speluncis insinuando, induratione lapidis speciem acquirentes, in annotat. ad D. D. Ludovic. Diss. I. Pharmaceutic.

Glottis, γλωττὶς, Anatomicis proprie dicitur illa rimula modulandæ voci accommoda, quam efformant cartilagines duæ Arytænoides cum musculis ad angustationem, & dilatationem illius rimulæ destinatis. Videantur Anatomici, præsertim Bauhin. lib. 3. cap. 94. seq. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 473. Aquapend. de Larynge vocis Organ. c. 2.

Gluta, dicitur vis tenacis picis, & efficaciæ. Rul. & Johns.

Glutæus, γλουταῖος, epitheton musculorum Nates constituentium, & femur extendentium; quorum descriptionem vide in Anatomicis, præsertim Barthol. Anat. l. 4. c. 11. p. 579.

Gluten, κόλλα, *Glutinum*, in genere omne id significat, quo duo corpora sicca firmiter uniuntur. Variat vero pro corporum uniendorum diversitate. Vulgare gluten dicitur ξυλοκόλλα, ταυροκόλλα, item κόλλα τεκτονική, *gluten fabrile*, Galen. l. 5. de C.M.S.L. c. 7. Præstantissimum fit ex auribus taurorum, & genitalibus. Fit & ex quibusvis pellibus inveteratis, & decoctis, Rhodiacum cœteris præstantius. De hujus virtute Medicina legatur Dioscor. l. 3. c. 101. Scrib. n. 254. Rhod. in not. Metallis alia sunt *glutina*: v. g. auro est santerna, aut borax, ferro argilla, massis æris cadmia, laminis alumen, æramentis stannum, stanno argentum, marmori, & plumbo resina, vitro mastiche, &c. Gorr. *Gluten librarium* ex simila, & polline (aliis garo) paratum, vim habet emplasticam, & concoquendi; Gal. l. 7. de S. Fac. t. Colla. De *glutine Chondrillæ* Lemniæ vide Libav. Syntagm. A. Ch. l. 8. c. 6. *Gluten* quoque est *fel tauri*. Item *Gluten*, vel *Synovia* est pars corporis nobilissima, subtilis, pura, alba, perspicua, sal resolutum dulce, & humor naturalis, seu liquor in omnibus juncturis membrorum, instar albuminis ovorum, in qua perspicua materia si generetur Tartarus, ob sal resolutum, quod habet in se quandoq; coagulatum, oritur inde podagra, cujus etiam locum, & verum domicilium esse asserit Rul. Johns. in Lex. De hoc legi etiam potest Paracels. passim in scriptis, præsertim l. 1. de Tartaro, tract. 4. c. 2. *Gluten de aquatico*, vocatur prima ranarum materia, sive crystallina ranarum mucilago, vulgo Sperma ranarum dicta, Helmont. tr. Formarū ortus, n. 57. Fr. Hofmann. in Calv. l. 1. c. 2. p. 3. *Gluten Spagyricum Aquilæ*, est vera Aqua Mercurialis. Libav. Apoc. Hermet. part. post. Tom. II. Oper. p. 351.

Glutinatio, κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Glutinatorius, κολλητικός. Vide *Colleticus*.

* Glutia, γλουτία, i. e. parvæ *nates Cerebri*, dicuntur duæ eminentiæ Cerebri oblongo-rotundæ, quarum concursum hominum conjunctis inter se femoribus, & natibus rectissime comparaveris, quibus & aliæ duæ minores conjunguntur, *Didymia*, sive *Testes* cerebri dictæ. Quarum omnium veram descriptionem, & usum reperire licet in Anatomicis, præsertim Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. & Th. Willis Anat. Cerebr. c. 14.

* Glutos, γλουτὸς, *Nates*, i. e. musculosa illa caro in summa femoris parte prominens, quæ sedentibus pulvini vicem præbet. Hipp. 2. de fract. t. 44. γλουτὸς quoque dicitur processus alter cervicis ossis femoris gibbosus, & exterior, quem & τροχαντῆρα μέγαν appellant, dictus vel a similitudine, quam habet cum natibus, vel quod musculi, quibus *nates* constant, ei præcipue inserantur. Gal. l. de Ossib. c. 21. Gorr. & Castellus. Musculi *nates* constituentes vocantur *Glutæi*. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579. Vide *Nates*.

Gluttupatens, epitheton ventriculi, vel stomachi, apud Q. Serenum, quod Keuchen. ita declaravit: id est, in quā cerebris *gluttis* saliva,

 sive

five decocta degluriuntur, & absorbentur. *Glutire*, proprie est salivam sorbere, quod fit per intervalla in gargarizantibus, in not. pag. 149.

Glycasma, γλύκασμα, γλυκασμός, significare conjectatur Linden. vinum dulce ex musto paratum, Exerc. X. §. 15.

† Glycea, potio dulcis. Janus Cornarius cap. 22.

Glycypicros, γλυκύπικρος, *dulcamarus*, præter significationem Botanicam, qua speciem Solani notat, significat saporis genus, ex melle, & absinthio mixtis oriundum; de quo Gal. l. 3. de S. Fac. c. 16. ubi etiam occurrit, quod Poetæ amorem γλυκύπικρον vocarint, ob effectum, quem producit, diversum.

* Glycys, *Glycytes*, γλυκύς, γλυκύτης. Vide *Dulcis*, *Dulcedo*, *Passum*.

Glycychymos, γλυκύχυμος, dicitur de iis, quæ dulcem habent succum. Galen. l. 2. de Sum. Fac.

Glypho, γλύφω, *scalpere*, sculpere significat. Dicitur de phreniticis pilos evellentibus, vel *scalpentibus*. Hippo. l. 3. Epid. ægr. 15. post. stat. pestil.

Glyxis, γλύξις. Vide *Gleuxis*.

Gnathos, γνάθος, ambigue accipitur. Interdum idem est ac *Gena*, γένυς; & patet ex l. 5. Epid. XXVI. 10. notante Gal. l. 2. de art. t. 19. Interdum strictius significat Maxillam, & *Buccam*, seu eam partem, quæ sub mala est, vel gena, totumq; illud spatium, quod ab aure ad aurē porrigitur. Hippocr. 4. aph. 31. & 6. aph. 19. Dieter. n. 165. Interdum sumitur pro ea tantum maxillæ parte, qua latescit, & articulatur. Hipp. 2. de art. t. 19. Interdum pro integris ossibus maxillæ, quibus dentes infiguntur, l. 5. Epid. VII. 7. XII. 1. 3. XXXV. 14. Adde Foes. p. 138. seq. Vide *Maxilla*.

Gnesios, γνήσιος, idem quod *Legitimus*, genuinus. Dicitur frequenter de morbis, qui præstitutam sibi formam, & ideam non excedunt. Hipp. etiam de Sudoribus usus est, 4. de R. V. I. A. t. 10.

Gnidius, κνίδιος, ab insula *Gnido*, κνίδος, sub Zona temperata, sita in mari Aegeo, Gal. 4. aph. 14. Epitheton sententiarum Medicarum ibidem conscriptarum de victu acutorum, quarum meminit Hipp. statim in princ. de R. V. I. A. Jung. Galen. in comm. ad priores textus illos. Est & Epitheton grani alicujus purgantis, quod *Coccum gnidium* vocatur, Gal. l. 7. de S. F. estque fructus *Laureolæ*; de quo vide Botanicos, & Schrod. l. 4. cl. 3. n. 429. cum Rolfink. tr. de purg. sect. 9. art. 2. qui saltem sub *Mezerei* nomine exposuit.

Gniest, est saxi species. Rul. & Johnson. in Lex.

Gnome, γνώμη, est æquivocum. Interdum apud Hippocratem notat *Mentem*; & est idem quod διάνοια, νοῦς, *Animus*: v. g. 2. aphorism. 6. 5. aphorism. 16. & 1. de iis, q. in med. t. 3. lib. 6. Epid. sect. 8. n. 5. 41. 74. & passim alibi. Vid. Diet. n. 166. Lind. Ex. XV. §. 40. Deinde etiam significat *sententiam* aliquam determinatam, & ab opinione distinctam. Vid. Galen. in com. ad d. l. de iis, q. in medic.

Gnomi, dicuntur homunciones, vel spiritus corporei sub terra viventes, alias *Pygmæi*, cubitali vix altitudine. Rul. & Johns. Meminit & Paracelsus, v. g. Tract. 2. de pestilit. cap. 1. in fragment. ad T. IV. & alibi.

Gnomologia, γνωμολογία, dicitur sententiarum elocutio, cum quis sententias loquitur, & oracula: aut *sententiosus sermo*, qualis a Medico elegante requiritur. Hippocr. l. de dec. ornat. V. 13. Jung. Lind. Ex. II. §. 28.

Gnorimos, γνώριμος, communiter significat Cognitum, *notum*. Hipp. vero specialiter usurpavit de infantibus, qui communi, & usitato tempore partus excluduntur, h. e nonimestribus, l. de Septimest. part. V. 15.

Gnyx, γνύξ, i. e. *genuflexo*, aut in genua, ἐπὶ τὸ γόνυ. Cui etiam respondet ὀκλάξ, *geniculatim*. Gal. l. 3. de U. P. c. 15. Adde C. Hofm. in Comm. ad h. l. n. 166.

Gobeira, *Mespila*, *Agabor*, i. e. *Pulvis*. *Rul.* & Johns. Lex.

Gobio, *Gobius*, κώβιος, item, χλωρός. Rondel. l. 6. de piscib. c. 16. est nomen piscis, cujus multæ sunt differentiæ: quocirca nihil mirum, si diversi authores diversa de his scripserint, & rerum ipsarum distinctio difficilior inde facta fuerit. Videatur Rondelet. d. l. & cap. seqq. & Aldrovand. l. 1. pisc. c. 20. Apud Galenum aliquoties *Gobionum* mentio fit. Semper vero inter cibos meliores, & boni succi referuntur, lib. 3. de bon. & mal. suc. cibis, cap. 9. Schrod. *Mustelam* quoque *fluviatilem* appellat *Gobium fluviatilem*, Gr. σαῦρον, l. 5. cl. 5. num. 48. An *Gobii saxatilis* species mutetur brevi tempore in vitro Hermetice clauso asservata in apum regem, fides sit penes Authorem Paracels. de Pestilit. Tract. 1.

Goetia, γοητεία, est species Magiæ diabolicæ, id est invocatio dæmonum maleficorum juxta sepulchra facta, quæ ob id *aspergine* lustralis aquæ, & tædarum igne expiabantur, ne vel dæmones ea obsiderent, vel obessent; quem ritum ad Pontificios emanasse quispiam suspicari posset. Lang. l. 1. ep. 33. Est sors *Necromantiæ*, ib. & l. 2. ep. 46. Differre volunt a

Magia

Magia in hoc, quod hæc sit imploratio dæmonum bonorum ad boni alicujus assecutionem. Suidas, & Libav. Tom. IV. Oper. p. 23.

GOMPHIASIS, γομφίασις, γομφιασμὸς, vocabulum Dioscoridi, uti videtur, proprium, l. 2. c. 63. denotans morbum dentium, & quidem molarium, in specie vero eorundem mobilitatem. Hinc non absque ratione C. Hofm. manu sua addidit loco illi Dioscoridis, potius ἀγομφίασιν dici debere, aut ἀγόμφωσιν, quia γόμφωσις dentibus fere molaribus propria conjunctio, vel insertio est. Vid. & Annot. Joh. Anton. Sarraceni ad d. Dioscor. loc. *Vacillatio* vero dentium illorum, sive mobilitas oritur a superfluo serosi humoris corrupti per ductus salivales affluxu, & collectione, gingivarumque relaxatione, & corruptione; quale quid scorbuticis familiare esse, patet ex Vuillis de scorbut. c. 3. §. 9.

* GOMPHIOS, γόμφιος, & in plurali γόμφιοι, dicuntur *dentes molares*, sive *clavales*, quod clavorum modo genis infigantur. Unde & γόμφωσις dentium fere propria. Sunt vero dentes asperi, ampli, lati, molendis, atterendisque cibis destinati, a caninis ad extremam usque mandibulam pluribus radicibus infixi. Dicuntur alias & μύλαι, vel μύλοι, h. e. *Molares*, quia molis usu, & asperitate quodammodo similes sunt. Ultimi, sive extremi eorum vocantur σωφρονιστῆρες, qui omnium novissimi oriuntur, quasi *dentes sapientiæ*, item *Genuini*. Gorr.

* GOMPHOS, γόμφος. Vide *Clavus*.

* GOMPHOSIS, γόμφωσις, species συναρθρώσεως, sive *Coarticulationis*, cum adinstar clavi os ossi infigitur; vel cum os unum alteri penitus est infixum, ita ut ne tantillum quidem (veluti dentes suis alveolis) moveantur. Gal. l. de ossibus, procem. Per γόμφωσιν quoque juncta quædam ossa dici possunt in Carpo, Metacarpo, Tarso, Pedio, & aliis quibusdam partibus. Synarthroses Enarthrosi, & Arthrodiæ similes, sola motuum magnitudine ab ea differentes. Gorr. & Castell. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. Latine *Clavatis* dicitur D. D. Hoffmanno Jun. ad Microcosm. Horne Differt. An. p. 27.

GONAGRA, γονάγρα, est species Arthritidis, quando caussa solutionis continui dolorifica genua occupat. Vide *Arthritis*. Paracelso passim dicitur *Genugra*.

GONCHOTOS, γογχωτὸς, idem quod γλωχινωτὸς, *sulcatus*. Usurpatur de telis ab Æginet. l. 6. c. 88.

GONE, γονὴ, vide *Genitura*. Aliquando etiam pro matre poni, ex Hesychio demonstravit Linden. Ex. IIX. §. 26.

GONGRONA, γογγρώνη, in genere notat omnem tumorem nervosorum corporum cum duritie rotundiorem, a rotundis in arborum truncis tuberculis fungosis, & eminentiis (quas γόγγρους Græci vocant) nominatum, uti ita sumitur in Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 14. Gal. in comm. Caussa in succo nutritio, aut nervoso congelativo consistit. Specialiter vero tumorem in collo, qui βρογχοκήλη, *Bronchocele* dicitur, significat. Vide *Bronchocele*. *Gongrona* γογγρώνη, dicitur tumor quidam; estque Bronchoceles species, sive Strumæ, rotundior gutturis eminentia, cum duritie, quales in quibusdam arboribus appendices sunt, quas *Gongros* vocat Ingrass. ad Avicen. de Tum. p. n. p. 371.

GONGYLION, vel *Gongylidion*, γογγύλιον, γογγυλίδιον, significat *pilulam parvam*, idem quod καταπότιον. Erotian. Onomast. p. 33. f. Galen. in Exeg. a γογγυλὶς, quod *rapam* significat. Hipp. l. de intern. affect. XLIII. 33.

GONGYZO, γογγύζω, significat *murmuro*. Quod ipsum verbum fictum est ad imitationem soni, quem murmurantes ita proferunt, ut loqui audias; verum quod dicant, non intelligas. Lind. X. §. 37.

GONIMOS, γόνιμος, est πολύσημον in Medicina. Proprie, & primo significat *fœcundum*, ad generationem idoneum. Ita usurpatur de ætate ab Hipp. lib. 1. de diæt XIIX. 14. Deinde idem est quod *vitalis*, βιώσιμος alias dictum; & dicitur de fœtu, vel infante in utero, Hipp. d. l. XIX. 9. l. de superfœtat. II. 20. III. 1. IIX. 3. Vel etiam accipitur pro *genuino*, & germano fœtu, non adoptivo, οὐκ εἰσποιητὸς, Foes. Oec. p. 140. Denique cum de tempore, die, mense, vel anno prædicatur, significat *impar*, criticum; quia tempus impar fere criticum existit, & aliquid commodi gignit. Hipp. l. 2. Epid. s. V. 27. 30. sect. VI. 8. 11. 18. 20. Huic opponitur ἄγονος, dies, vel mensis *par*, ibid. 19. 24. Erotian. p. 32. A. B.

GONOIDES, γονοειδὴς, *genituræ similis*, dicitur de recrementis alvi, & urinæ albis, viscidis, crassis. Hipp. l. 1. Prorrhet. s. t. 60. Coac. t. 186. 2. 3. 362. 580. l. 1. Epid. ægr. 1. l. 2. Epid. s. III. 95. l. 3. Epid. ægr. 3. & 4. l. 6. Epid. sect 2. t. 28. l. 7. Epid. XV. 44. Vide, & Erot. d. l. C. Foes. Oecon. pag. 141.

GONIOSIS, γωνίωσις, dicitur ab Archigene species pulsus decurtati, sive flexus in pulsu decurtato, quem in alto repræsentat, non autem circuli figuram. Fit hujusmodi pulsus ob imbecillitatem flammæ vitalis, quæ attollere onus nequeat. Gal. l. 2. de præsag. ex puls. c. 11. Gorr.

* GONORRHOEA, γονόῤῥοια, generali quidem significatione dicitur omnis involuntaria seminis excretio, sive intento pudendo, sive citra

hujus tensionem. Sed quæ proprie *Gonorrhœa* dicitur, est, authore Gal. 6. de L. Aff. c.6. perpetua seminis excretio sine pudendi tensione. Quæ vero intento pudendo fit, propter convulsionem accidit; inque ea duo morbi conjunguntur, videlicet Priapismus, & *Gonorrhœa*. Gorr. & Castell. De triplici *Gonorrhœæ* differentia vide & Lang. l.2. ep. 5. Est utrique sexui communis, & cum noctu plerumque contingat, ὀνειρωγμὸς, vel ἐξονειρωγμὸς, *Pollutio nocturna* vocatur; de quo affectu vide Linden. Ex. XV. per totum. Nobis libet hanc annectere descriptionem: *Gonorrhœa* est præternaturalis, involuntaria, & intempestiva materiæ seminalis, vel veræ, vel vitiosæ, vel materiæ cujusdam excrementitiæ, & corruptæ excretio e genitalibus, cum corporis macie, oculis concavis, interdum & magna virium prostratione, proveniens a partium seminis asservationi dicatarum intemperie, laxitate, aut soluta continuitate, per varias caussas externas oborta, & excitata.

Gonos, γόνος, idem quod γονή. Vide *Genitura*.

Gony, γόνυ. Vide *Genu*.

Gonyalgia, γονυαλγία, i.e. *Dolor genu occupans*; & idem fere quod *Gonagra*; legiturque apud Joh. Stephan. Consil. Med. Dec. 4. consf. 9. p. 336. operum ed. Venet.

Gorgonias, γοργονίας, dicitur a quibusdam *Corallium*, propterea quod quamprimum, ubi ex alto in aerem profertur, solet lapidescere, a Gorgonibus filiabus Phoni, præsertim Medusa, cujus crines in serpentes mutatos qui aspexit, in saxum conversus est; imo & virgulæ in littore lectæ, quas Perseus in littore subjecerat, induruerunt, nomenque *Corallium* adeptæ sunt, uti fabulantur Poetæ, præsertim Ovid. l.4. Metamorph. fab. 16. 17. seq.

Gorgonei fontes, dicuntur illi, in quibus inest vis lapidifica, ita ut corpora indurentur in soliditatem lapideam; quorum meminit Libav. Synt. Arc. Ch. l.6. c. 14. Hinc & *Spiritus lapidificus*, a quibusdam effictus vocatur *Gorgonicus*; verum præter necessitatem videtur introductus, cum particularum diversarum excrementitiarum concursus in loco quieto, præsertim terrestrium, & salinarum, sufficere possit ad calculi generationem.

Gosel, id est *animal cornutum*. Rul. & Johns. in Lex.

Gossipium, γοσσίπιον, idem quod *Bombax*, Cotonum. Vide *Bombax*.

Gossum, idem quod *Botium Gulæ*. Vide *Bronchocele*. For. l. 3. Chir. Obs. 13. in Schol.

Gotte. Vide *Gamboidea*, *Ghitta jemou*.

* Gracilis, ἰσχνὸς, *Gracilitas*, ἰσχνότης, item ἰσχνασμὸς, idem fere est quod λεπτὸς, *tenuis*, & λεπτότης, *tenuitas*; nisi quod hæc differentia intercedere videatur, quod *Gracilitas* plus sapiat aliquid præternaturale, & Maciem includat, quam Tenuitas: quamvis nec hoc dissimulandum, quod utrumque indifferenter & de statu naturali, & præternaturali aliquando accipiatur ab Authoribus. Prædicatur vero de variis rebus: v. g. de toto corpore, ejusque partibus, Hipp. 4. aph. 6. 2. de fract. t. 57. de faucibus, 2. t.s. prorrh. tex. 54. & sect. 3. tex. 12. Coac. t. 62. 265. de mammis, 5. aph. 37. 38. 53. de musculis: In specie *Gracilis Musculus* dicitur quartus tibiam flectens, apud Bartholin. l.4. Anat. c. 11. p. 581. de respiratione, l.4. Epid. XIIX. 10. de pulsu, Gal l.1. de diff. pulf. c.5. de linteis, & fasciis, 2. de fract. t. 72. de tumoribus subsidentibus, & detumescentibus, d.l. t. 73. de doloribus, Coac. t. 491. Verbum quoque ἰσχναίνειν, *gracilescere*, legitur 5. aph. 25. 55. & de humid. usu X. 14. & 2. de fract. t. 72. Plura vide apud Foes. Oec. p. 289. Dieter. n. 411. 412. Linden. Ex. XV. §. 7. 22. 23. seqq.

Graculus, *Graeculus*, κολοιὸς, κορακίας, primario nomen avis est, cujus variæ dantur species; de quibus, earumque usu in cibis, & Medicina vide Aldrovand. l. 12. Ornithol. c. 6. seqq. Deinde *Graculus* piscis marinus est, qui Græc. κορακῖνος vocatur. Vide *Coracinus*.

Gradatio, Gr. dici posset κλίμαξ, dicitur metallorum in gradu affectionum exaltatio, qua pondus, color, & constantia potissimum ad gradum excellentem perducitur. Neque enim in substantiam per se transfigurandam vim habet, sed duntaxat qualitates, vel quantitates in gradu ex occulto in manifestum producit, nihil mutata specie priori: veluti si natura dedit Aurum album, *Gradatio* id rubificat: si volatile, figit: si impurum, purificat, &c. Rul. & Johns. in Lexico. Giard. Dornæus tr. de transmut. quatuordecim *gradationes* recenset, c. 21. quæ tamen omnes vel per aquas fortes, vel per olea, vel per liquores fiunt. Paracelf. de transmut. metall. in princip.

Gradus, Galeno Gr. dicitur τάξις, in Medicina denotat determinationem ordinatam excessus alicujus in qualitatibus medicamentorum, in comparatione, & respectu ad temperatissimum, sive ad τὸ σύμμετρον. Gal. l.3. de sim. fac. c. 13. & l.1. de C. M. P. G. c. 2. De *graduum* vero inventione quæ nostra sit sententia, vide in Dogm. Med. Cen. P. VI. c. 2. dogm. 7. p. 703. seqq. Chymici alios *gradus* rerum tradunt, & quidem quatuor, juxta ordines matricum. Nam quæ ex terra proveniunt, primi dicuntur *gradus*: quæ ex aere, secundi *gradus*: quæ

quæ ex aqua, tertii: & quæ ex igne, quarti vocantur *gradus*. Porro, qua virtute singulo *gradu* seorsim aliud ab alio vincitur, punctorum est, non *graduum*. Johns. in Lex ex Paracels. l. 2. Paramir. c. 6. Helmontius partim impugnat *gradus* qualitatum, partim alios commentus est, & quidem Chymicos respectu ignis quindecim, tr. Calor efficienter non digerit, num. 33. seqq. *Gradus* quoque applicantur in Physiologicis, & Pathologicis caloris in sanguine diversæ virtuti excessivæ, vel deficienti. Hinc recte scripsit P. M. de Calderia, *Gradum* non posse simul esse naturalem, & violentum, Tom. I. Oper. p. 24. Hecticæ *Gradus* communiter numerari solent tres. In *scala transmutationis* metallorum septem *gradus* recensentur principales, Calcinatio, Sublimatio, Solutio, Putrefactio, Destillatio, Coagulatio, & Tinctura. Ger. Dorn. de Transmut. metall.

Græa, γραῖα, γραῖς, Moschion. de morb. mul. c. 19. significat 1. anum, sive *vetulam*. 2. *pelliculam* illam, quæ lacti, aut *pulticulæ* refrigeratæ inducitur concrescens. 3. *cutem rugosam* circa umbilicum, senectutis indicium, qualem vetulæ habent. Dicitur & γραῶς. Gor.

Græcus, ἕλλην, est denominativum a *Græcia* regione Europæ. *Græca Magia*, est ars superstitiosa a *Græcis* inventa, vel saltem culta, visiones vanas tractans, qua efficiebant, ut apparerent ea, quæ vere non erant; indeque magnam apud ignarum vulgum sapientiæ captarent existimationem; cum nihil aliud esset, quam oculorum aciei per obfuscationem transmutatio, ex imaginationibus hominum sumens exordium, quorum assensus cum infideli conatu per omnis mendacii imaginationem conjungebatur in similitudinem. Rul. & Johns. in Lex. qui merito addidit seqq. Quid non molitur in vanis hominibus nequam artifex?

Grailae, sunt instrumenta lignea ambulatoria, quibus utuntur claudicantes, aut plane pedum usu destituti ad ambulandum, vulgo *Steliben*. Ita sæpius loco trophæorum relinqui solent in Thermis, aliisque aquis salutiferis dictis, quando interdum fraus, & dolus malus ex conventione delitescere soleat, teste experientia. Meminit harum in paralysi Vvillis Anat. Brut. Part. II. c. 9.

Gramia, idem quod *Glama*, λήμη, *sordes culorum*. Passim legitur in Practicis, præsertim apud Plemp. Ophtalmogr. l. 5. c. 3. Vide *Glama*.

Gramma, γράμμα, primo significat *Literam*, *Scriptum*. Vide *Litera*. Deinde notat *Scrupulum*, scripulum, vel *scriptulum*, quod est vigesima quarta pars unciæ. Gal, lib, de pond. & mens. c. 2. Ita vero dicebatur ponderis id genus, quod uncia in tot partes divideretur, quot essent apud Græcos literæ, quæ illi γράμματα vocant. Ejus nota apud Latinos fuit inversum F. Hodieque signatur ∋.

Gramme, γραμμή, *Lineam* significat. In Anatomicis circulus pupillam ambiens, *Iris* vocatus, dicitur quoque γραμμὴ κυκλοτερής, *linea circularis*. Gorr. Vide *Linea*.

Grana. Vide *Migrana*.

Granagranum, Paracelso dicitur Arcanum aliquod in morbo caduco matricis, ob similitudinem formæ; quamvis incertum sit, quid per *Granagranum* velit intellectum, tr. de Caduco Matricis, c. 9.

Granatristum, Paracelso idem est quod *Anthrax*, sive *Carbunculus*, Chirurgiæ l. 5. tr. 1. cap 5.

Granatus, inter lapides pretiosos refertur. estque gemma pellucida ex flavedine rubens, ignis instar, miniique nativi, vel factitii colorem fere referens. Est species *Carbunculi*. Nomen obtinet a *pomo Granato*, cujus granorum colorem æmulatur. Dividuntur *Granati* in Orientales, & Occidentales. Inter hos Bohemici reliquos antecellunt. De virtutibus harum gemmarum vid. Schr. l. 3. c. 5. n. 2. Rul. & Johns. in Lex. F. Hofm. in cl. ad Schrod. d. l. De monte *Granatorum* in Bohemia lege Ann. II. Eph. N. C. obs. 78. Paracelsus abusive quoque accepit vocab. *Granatus*, omnibus Elementis, attribuens: & scribens: *Granatus* aqueus coagulatur: Igneus carbonizatur: Terreus herbatur: Æreus nubescatur. Sic Hominis sanguisatur, in Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis. Tartari quoque speciem quandam esse formam *Granatam* statuit, fragm. ad Tom. III. referendis. *Granatum pomum* a Barbaris appellari Cartilaginem mucronatam, scribit Fallop. in Expos. de Ossib. Tom. I. Oper. p. m. 518. seqq.

Granda, est nomen Lapidis Philos. in Th. Philos. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Grandebalae, vocantur Handr. Junio *pili subalares*; quorum usus est, ne partes illæ, quæ citissime, & maxime sudant, a frequentioribus, & valentioribus brachii motibus atterantur, Gasp. Bauhin. Anat. l. 2. cap. 2.

* Grando, χάλαζα. Vide *Calaza*. Paracels. quoque abusive portiones calculosas, & Tartareas congelatas in ventriculo, renibus, aut vesica hoc nomine indigitat, dicens: *Grando* est granum generatum a liquido per salem. Ita *grandines Tartari*, l. 1. tr. 1. c. 1. in explicat. & in fragm. *Grandinosum os* idem est, quod *os Cubiforme*, sive *Tesseræ*, Barthol. libell. 4. Anat. c. 12. p. 753.

Granula, dicitur Chymicis *pufula*, five pul vis pufillus *granulando* concinnatus. Lib. Synt. Art. Chym.l.4.c.3.feqq.ubi *granula* metallorum in fpecie quo que exponit.

Granulatio, eft in *granula* comminutio. Ei fervit fufio. Eft enim propria metallorum, & perficitur variis modis. Fufa metalla in aquam effunduntur, cujus vi diverberata diffiliunt, Fundi vero in catino, vel trulla cochleari ferreo debent. Nonnunquam aquæ imponuntur fcopæ e viminibus exilibus, ut eo melius diffiliant. Loco fcoparum tabella, vel colatorium anguftiffime pertufum, vel crates ad ufum venit. Rul.& Johnf. in Lex.

Granum, κόκκος, χόνδρος, vide *Coccos, Chondros*. *Granum nil* eft femen Indici. Eft & nomen ponderis, quorum 20. vel 24. fcrupulum, vel fcripulum conftituunt, Gr. σιτάριον, Gal. de pond.& menf.c.3. Intelligi autem debent *grana* hordei, vel piperis integra, & perfecta. *Granum noftrum* Spagyricis quid fignificet, Bœoticum ænigma eft, de quo Libav. in Apoc.Hermet.part.poft.Tom.II. Oper.p.443.& 448. *Granum* frumenti dicitur Lapis Philof. in Th. Chym. Vol.IV.p.719.*Granum incombuftibile metallorum*, eft radicale eorum humidum, & quafi femen quoddam Solis, & Lunæ, quod natura iis infevit, ut data occa fione in Solem, & Lunam excoquerentur per Naturam longo tempore, & per artem, brevi, p.729.

† Grappa, morbus, apud Solen.f.5. Con.15.

Graphicon, γραφικὸν, κατ' ἐξοχὴν dicitur *atramentum fcriptorium*. Gal.4.de C.M.S.L.c.8.Adde Lind. Ex.V.§.26.

* Graphioides, γραφιοειδὴς, idem quod βελονοειδὴς, ἢ στυλοειδὴς, i. e. acui, vel ftylo fimilis. Eftque epitheton proceffus tenuis oblongi in offe petrofo. Barthol. libell 4. Anat. c. 6. Vide *Acus*. Eodem quoque nomine venit *cubiti proceffus*, quem e directo parvi digiti porrectum a *Graphi*, feu ftyli modo Græci Anatomici fic vocant. Gal.l.1.de Admin. Anat.c.10.

Graphiscos, γραφίσκος, nomen ferramenti Chirurgici, cum epitheto διοκλέος, *Dioclis*, ab authore, qui inter prifcos Medicos maximus habitus eft. Fuit vero inftrumentum telis e corpore extrahendis accommodatum, conftans ex lamina ferrea, vel ænea ab altero capite duos utrinque deorfum converfos uncos habente, ab altero duplicata lateribus, leniterque extrema in eam partem inclinata, quæ finuata eft, infuper ibi etiam parte, quæ perforata eft. Hæc juxta telum tranfverfa demittitur; deinde ubi ad imum mucronem ventum eft, paulum torquetur, ut telum foramine fuo excipiat. Cum in cavo mucro eft, illico duo digiti fubjecti partis alterius uncis fimul & ferramentum illud extrahunt, & telum. Celfus l.7.c.5.

Grassa, i.e. *Attincar*, vel *Borax*. Rul. & Johnf.

Grastis, γράστις, dicitur quibufdam *hordeacea farrago*; quanquam & multi non indocte *femiaridum fœnum* interpretentur. Reperitur & κράστις. Gorr.

Gratia, χάρις. Vide *Charis*. Peftem quoque vocari *Gratiam Dei*, eo quod hoc malum *Flagellum Dei* fit, quo nos caftigat, & in gratiam revocat, teftatur Foreft.l.6.obf. 21. Schol.

* Gravativus, βαρὺς, idem quod *Gravis*. Vide *Baros*, *Dolor*. Epitheton doloris, quando cauffa pondere, vel mole faltem molefta in partibus nervofis folutionem continui tentat.

* Gravedo, idem quod *Gravitas*, βάρος. Vide *Baros*, *Carebaria*. Deinde fignificat fpeciem Catarrhi, quæ dicitur *Coryza*. Vide *Coryza*, *Catarrhus*. Rhod. in Lex. Scrib.

* Graveolens, *Graveolentia*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dyfodes*. Gal.l.4.de S.F.c.22. *Graveolentia* in Ileo mortis fignum. Lind. Ex.IV.§.85.

Gravida, ἐγκύμων, Hefych. κυμὰς, ἡ ἐν γαστρὶ ἔχουσα. Hipp. l. 5. aph. 29. feqq. plur. dicitur fœmina, quæ concipit, & in utero gerit. Vide *Cyefis*, *Conceptio*, &c.

* Gravis, *Gravitas*, βαρὺς, βαρύτης. Vide *Baros*. Quibus addi poteft, quod etiam morbus *magnus* vocatur *gravis*, vel propter excellentiam partis, vel propter vehementiam fymptomatum, vel propter malignitatem. Alias *gravi as* in genere notat moleftiam infignem ex præfentia rei obortam. Ita *gravitas* ventris, corporis, apud Scrib.n.50. 183. 188. &c. Vide Lex. Scrib. Rhodii. Huc pertinet & verbum *gravari*, id eft premi. Keuch. in not. ad Q. Seren.

Graus, γραῦς. Vide *grææ*. Gal. l. 4. de fanitu.c.4. Legitur & apud Hipp. lib. de Sterilib. XXII. 2. & apud Gal.com.2. in prognoft. Hipp. t.35.

Gravus, *Marmor*, *Porphyrites*, marmor porphyreticus, rubeus, ad modum Purpuræ; cujus ufus eft in fpontaneis rerum folutionibus. Rul. & Johnf. in Lex.

† Gressura, πληχὰς, πλιχὰς, vocatur locus inter duo crura medius, quo videlicet in diductione feminum, greffuum viciffitudines deambulando efficiuntur. Locus eft medius inter anum, & pudenda, cujus media pars περίναιον, *Interfemineum* vocatur, eo quod duobus feminibus interjaceat. Legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 70.3. de artic.t.90. Adde Gal. com. ad hæc loca, & in 4. de artic. t.45. Jung. Foef. in Oec.p.515.

Gref-

Gressus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*, Gal. l. 5. de U. P. c. 2.

Griphomenos, γριφόμενος, implicatus, revolutus, *irretitus*, a *rete* piscatorio γρῖφος, aliis γρῖπος dicto. Usurpatur de doloribus circa præcordia implicatis. Hipp. 1. prorrh. c. 3. t. 8. Vide Gal. com. ad h. l. C. Hofm. in Notis ἀνεκδότοις notavit, alios γριπτόμενα, quosdam γριπώμενα, alios γρηφώμενα, legere. Vide Foes. p. 142. A Gorr. in def. γρῖφος etiam quæstionem ænigmaticam tropice significat, Lang. l. 1. ep. 27. & l. 3. ep. 6.

Grossus, a, um, terminus barbarus, sed tamen in Pharmaceuticis, & Chymicis usitatus, significans *Crassum*. Legitur & in Th. Cym. Vol. IV. p. 770. Apud Avic. discrimen habetur inter *grossum*, & *Viscosum*, quod illud indigeat dissolutione, hoc incisione, & attenuatione; & ita differant, ut Lutum a Glutino, l. 1. sen. 4. doctr. 5. c. 24.

Gruma, est *Tartarus vini*. Rul. in Lex.

* Grumus, θρόμβος, est liquidæ rei in unam massam concretæ, & coagulatæ frustum. Ad lac, & sanguinem translata vox est Medicis, imprimis Hipp. frequenter de sanguine usus est concreto, 4. aph. 80. Coac. t. 123. l. 5. 5. Epid. V. 5. Idem tamen etiam de excrementis usurpavit, v. g. bilis *grumo*, l. 2. de morb. LXXIII. 2. de urinis *grumosis*, 4. aph. 69. & Coac. t. 597. de vomitu *grumoso*, t. 636. Hujusmodi concretio dicitur Latin. *Grumescentia*, Gr. θρόμβωσις, Gal. cap. 2. de fract. t. 16. Jung. Diet. Jatr. n. 395. Hæc *grumescentia* in sanguine est indicium, & effectus acidi peccantis. Chymicis *grumus* dicitur species Pusulæ, sive pulveris crassioris, ex succorũ consistentium congerie coacervatus, qualis fit in dilutis, & lixiviis, in quibus crystallinorum granorum minuta congeries coagulando existit. Ita cum muria coquitur, fit *grumus* salis. Libav. Synt. A. Ch. l. 4. c. 3.

Grus, γέρανος, æquivocum est. Proprie notat animal volucre magnum; cujus descriptionem prolixam, usumq; in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 20. Ornitholog. c. 5. Adde Schr. l. 5. cl. 2. n. 56. Deinde significat piscis marini speciem, *gladio* pisci congenerem, uti patet ex Æliano l. 25. H. An. cap. 9. Tertio Lapidem quoque quendam Chymicis notare, testatur Aldrov. d. l. §. Æquivoca, quamvis in nullo scripto Chymico reperire licuerit. Tandem & Machinam, sive Instrumentum quoddam notat, quod *Ciconia*, *Geranium* vocatur. Vide *Ciconia*. *Geranium*.

Gryllus, γρύλλος, proprie dicitur insectum alatum vaginipenne, scarabæis potius, quam cicadis simile, focorum, terrarumque aridarum incola, stridulo suo cantu sedulum; cujus descriptionem ulteriorem, cum usu in Medicina, vide Aldrov. l. 4. de Insect. c. 2. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 104. Mustelam marinam Italis quoque *grillum* dici, author est idem Aldrov. d. l. *Grillus*, vel *grilla* vocatur quoque *Vitriolum*, teste Ger. Dornæo de Genealog. mineral. c. 16. Rul. in Lex. vocab. *Gilla*.

Grypalopex, γρυπαλώπηξ, cognomen quidem Satyri cujusdam, apud Hipp. l. 6. Epid. f. 8. t. 52. qui nimio seminis profluvio, vel gonorrhæa diurna, & nocturna in tabem lethalem incidit. Potuit tamen fortassis ita fuisse appellatus, quod lumbis fuerit incurvis, & dorso inflexo, ex tabe dorsali. Ἀλώπεκες enim dicuntur musculi dorsi inferiores ad lumbos siti. Foes. Oec. p. 143.

Gryphius. Vide *Pes*.

Gryphis, vocatur *Lapis Philosophicus*, in Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

Gryposis, γρύπωσις, generaliter dicitur *Incurvatio*, aut inflexio; & restringitur ad *unguium aduncationem* Cœl. Aurel. l. 2. acut. c. 32. quemadmodum & verbum γρυποῦσθαι de unguibus usurpatur, ap. Hipp. 2. progn. t. 60. Coac. t. 402. Foes. p. 112.

Gryps, γρυπὸς, γρὺψ, nomen avis peregrinæ; unde adhuc dubitatur, an in re um natura detur? Legi poterit Aldrov. l. 10. Ornithol. cap. 1.

Guajacum, *Guajacan*, *Lignum sanctum*, Gr. ἁγιόξυλον, est Lignum arboris cujusdam exoticæ ex India allatum, cujus virtutes in lue Venerea curanda omnia reliqua simplicia alias commendata antecellunt. Fertur, Reges Castiliæ, & Portugalliæ Fernandum, Johannem Henricum, & Emmanuelem primum ex Australis Oceani insulis ad nos attulisse, Lang. l. 1. ep. 63. Lignum, & cortex solent in usum vocari. Plura vide ap. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 161. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Claudin. append. l. de ingress. ad infirm. tit. de remediis generosioribus, f. 3. De extractione *gummi Guajacini*, Libav. Alch. Pharmaceut. c. 20.

Guavil, i. e. *Stellio*, species Lacertæ marinæ. Rul. & Johns. in Lex.

Guarini, sunt homines ex influentia cœli viventes. Rul. & Johns. Meminit eorum Parac. l. 6. de vit. long. c. 2.

Guassen, vocantur *Stigmata*, sive Maculæ nigricantes; de quarum cura vide Avic. lib. 4. sen. 7. tr. 2. c. 7.

* Gula, οἰσόφαγος, λαιμὸς, vide *Læmos*. olim & στόμαχος dicta. Veteres ita nominabant eam partem, quæ inter fauces, & os ventriculi superius intermedia est. Aristoteles vero, & qui

post

post ejus seculum scripserunt, *Stomachum*, quod nos *Gulam* appellamus, vocarunt. Via est eorum, quæ cum devorantur, tum vomitione rejiciuntur, Gal.l.5. de L. Aff. cap. 5. Hippocr. meminit, & descripsit libell. de Anatomia, vel Refectione II. 13. Pleniorem juxta partes descriptionem vide apud Anatomicos, & inter hos Barthol. l. 2. Anat. c. 12. Vuillis Pharm. Rat. P. 1. s. 1. c. 2. Lang. existimat, *Gulam* quoq; vocari φάρυγγα, quæ tamen vox in genere *fauces*, & principium *Oesophagi*, & laryngis potius significat, l. 2. ep. 43.

† Guleb, vel Juleb, persicum, idem quod ὑδροσάτον. Joan. Hen. Hottingerus de usu linguæ Arab. id est aqua rosacea; pro quo Myreps vitiose δρυτάτον.

Gulo, *Gulosus*, γαστρίμαργος, dicitur, qui *gulæ* nimium indulget. Vide *Gastrimargos*. *Gulo* est quoque nomen animalis voracissimi, in Suecia notissimi. Helmont. tr. de magnetic. vuln. cur. n. 165. Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 11.

Guma, *Gumma*, est vocab. æquivocum. Vel enim est idem, quod *Mercurius*, *Argentum vivum*. *Guma gumi* oleum, sulphur, coagulum. *Guma* paradisi, auripigmentum. *Guma* cupri, est stillicidium Veneris. Rul. & Johns. in Lex. *Gumma Philosophicum*, vocatur fermentum illud compositum ex Mercurio, & materia prima metallorum, & oleo facta inceratione conjunctis, Dorn. tr. de Artificio supernatural. c. 14. in Th. Chym. Vol. I. & plura Tom. IV. pag. 77. 719. seqq. 987. Quære in Indice plura. Vol. V. p. 15. *Gumma* quoque notat tumorem, vel tuberculum durius, plerumque indolens, in lue Venerea periostio adhærens, a materia viscida congelata, & corrupta succi nervosi, aut potius lymphæ obortum; de quo affectu vide Aq. tr. de operat. Chirurg. tit. de *Gummatibus*. Meminit & Helmont. tr. Tumulus pestis, §. Præparata sedes.

† Gummi Caragna, quid sit, docuit Nic. Maron. de eadem p. 17.

Gummi, κόμμι, dicitur & *Gummis*, *Commis* in fœmin. Rhod. in Lex. Scrib. & in not. ad Scrib. n. 72. in genere ita dicitur lacryma congelata, concretaque, sive liquor concretus in truncis arborum ipsam producentium; velut resina quoque in multis visitur, quæ resinam proferre possunt. Cæterum quod Emplasticæ sit potentiæ, constat, Gal. l. 7. de S. Fac. §. *Commi*, *Gummi* simpliciter dictum significat *Arabicum*. Rhod. ad Scrib. n. 21. *Gummata* vel sunt *Naturalia*, vel *Artificialia*. De utrisque vide Schr. l. 2. c. 21. Naturalium resolutionem succincte tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 3. cap. 3. p. 206. Artificialium extractio proponitur, & a Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 20. Nec Chymici destituuntur *Gummatibus*. Ita *Gummi* legitur Joviale, apud Schrod. l. 3. c. 14. *Gummi* crystallinum Mercurii, tr. Ignis naturæ, c. 35. *Gummi* Benedictum, in magisterio Lapidis Philosophorum, Idem, Tom. II. Oper. p. 351. *Gummi ad Podagram*, *Gummi Gamandræ*, &c. Vide supra *Gamboidea*. *Ghitta Jemou*.

Gummi resinæ, vocantur concretæ arborum lacrymæ in oleo promptius, attamen & in aqua, licet difficulter, solubiles. Schroder. l. 2. c. 20.

Gummositas, idem quod *Guma*, vel *Gumma*. Forest. l. 2. Obs. 19. in Schol.

Gunalges, γυναλγής, dicitur Hippoc. qui genuum dolore conflictatur, l. 6. Epidem. sect. 4. t. 13.

Gur, terminus Spagyricus, cujus significatio ignota. Legitur Th. Ch. D. VI. p. 322.

* Gurgulio, γαργαρεών. Vide *Columella*. *Gurguliones* quoq; vocantur insecta, sive vermiculi in farina, uvis Corinthiacis, atque passis geniti. Legitur hæc vox in Act. Philos. Oldenburg. Ann. 1668. m. Jun. quamvis alias *Curculiones* dicantur. Vide *Curculio*.

Gustabilis, γευστός, dicitur de qualitatibus ad gustum pertinentibus. Gal. l. 2. de L. Aff. cap. 8.

Gustus, γεῦσις, item *Gustatus*. Hujus vocabuli homonymiam jam olim indicavit Gal. l. de odor. Instrum. c. 1. in princ. Non solum earum rerum sensum, quæ in *gustatum* cadunt, sed etiam vim gustandi *gustum appellant*. Nimirum *gustus*, γεῦσις, active sumpto vocabulo, denotat speciem sensuum externorum quandam tactui plane similem, cujus organum sensorium omnium Doctorum consensu *Lingua* habetur, cui aliquatenus, subobscure tamen, palatum, & superior gulæ pars subserviunt. Quænam vero proprie pars Linguæ primarium sit instrumentum, in eo nondum conveniunt. Varias sententias collegit Barthol l. 3. Anat. c. 13. e quibus verosimillima videtur Malpighij, & Fracassati sententia, papillas nerveas linguæ statuentium, in Exercitat. h. t. quam & confirmavit D. Car. Reygerus in not. ad Jac. Rul. de Bellebad. Glossostomographiam, Ann. III. Ephem. N. C. p. 569. Alias de hujus sensus natura egregie quoque, & accurate scripsit Th. Vuillis An. Brut. P. 1. c. 12. Helmontius alium *gustum* linguæ, & alium stomachi esse scripsit, tr. Potestas medicam. §. 27. Passiva significatione *gustus* idem est, quod *Sapor*, de quo suo loco. Ita sumpserunt vocab. Scrib. Larg. n. 190. seq. Adde Rhod. in Lex. Scr. Paracels. in Fragm. Med. & alibi.

† Gutta, inusitatum quidem vocabulum; sed magis tamen proprium, & accommodatum, Hieronym. Saschet. de arthritide, c. 12.

Gutta, σταγών, στάγμα, æquivocum est. Proprie notat particulam minimam, sive stillam materiæ liquidæ; & ita refertur inter minimas mensuras Pharmaceuticas; qua ratione ingredi solent liquores Chymici nonnulli efficacissimi; v.g. olea quædam, & spiritus, aut Sales liquidi. *Gutta* quoque vocatur *Ros*, Th. Chym. Vol. VI. p. 753. *Gutta* etiam sumitur pro Embrochia, sive *Stillicidio*, Fallop. de Therm. aq. & met. c. 13. Tom. I. p. m. 249. Tropice vocab. *Gutta* de quibusdam morbis dici solet: v.g. *Apoplexia* ita dicta fuit, quia creditum a nonnullis sanguinis *guttam* e capite ad cor delabi, idque suffocare, Diet. n. 85. Parac. Paragr. l. 1. §. 7. *Gutta serena*, vocatur affectus quidam oculorum, ubi visus est abolitus propter nervorum opticorum angustiam; nihilque vitii in oculis animadvertitur, nisi quod pupilla nigrior, & amplior apparet. *Gutta rosacea*, dicitur quoque rubedo in facie, similis illi, quæ tinctura est lepræ incipientis. Rul. & Johns. cujus caussa sunt portiones lixiviosæ sanguinis coagulatæ, & stagnantes sub cute. Forest. l. 2. Chirurg. Obs. 9. in Schol. & alii Practici.

Guttalis, rectius *gutturniformis*, ἀρυταινοειδής, dicitur Cartilago, apud Barthol. l. 2. Anat. l. 11. p. 443.

Guttatim contabescere, significat lente consumi. Linden. Ex. IX. §. 52. Sudor σταγόνι fluens, i. e. *guttatim*, est modulus exercitationum, Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 8.

Gutteo, i. e. *gumma*, quæ est marinum. Rul. & Johns. in Lex.

Guttur, λάρυγξ. Vide *Arteria aspera*, *Larynx*.

Gutturnium, ἀρυταινα. *Gutturniformis*. Vide *Arytænoides*.

* Gutturosus, ἐξεχέβρογχος. Vide *Exechebroncos*.

Guttus, dicebatur vas guttatim oleum fundens, quo post lavationem in balneo utebantur. Fumanell. de Baln. mox a princ.

Gyion, γυῖον, Hipp. significat vel *totum corpus*, uti patet ex l. de intern. affect. XI. 13. XXXV. 6. XXXXI. l. 7. vel *membra majora*, & quidem juxta Erotianum carnosa, vel musculosa; quod colligere est ex 1. de artic. t. 26. Junge Foes. Oec. p. 143. scribitur & absque ι, solo υ.

Gyioo, γυιόω, significat membra frango, *enervo*: dicitur de corporis, & membrorum imbecillitate. Frequenti in usu apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 33. &c. Vide *gegyomenus*.

Gymnasion, γυμνάσιον, non solum locum significat *Palæstra* quoque dictum, ubi se exercebant athletæ, & alii, uti vult Diet. n. 169. sed & ipsum *Exercitium*, vel *Exercitationem*, uti patet ex Hipp. l. 6. Epid. s. 1. t. 6. & s. 3. t. 8. sec. Gal. Foes. d. l. Jul. Alex. l. 6. Salubr. c. 1. Vide *Exercitatio*.

Gymnastes, γυμναστής, dicebatur olim is, qui exercitationibus publicis, & loco, ubi fiebant, præerat. Callebat enim omnia exercitationum genera, & earum usum, & modum noverat. Gorr. in def. Lang. 1. ep. 51.

Gymnastica, γυμναστική, dicitur pars Methodi ὑγιεινῆς, sanitatem exercitatione conservans; de qua passim videatur Gal. in lib. de san. tuend. Sed est & alia ars athletis propria, sed magis vitiosa, quia plerunque extra naturæ limites progreditur, & qui eam callent, vocantur γυμναστικοί, *athletæ*, quorum corporis habitus videtur quidem summe bonus, sed revera periculosissimus, ex Hipp. 1. aph. 3.

Gymnocrithon, γυμνόκριθον, quasi *hordeum nudum*, Latine *Scandella*, Cereale semen in Cappadocia proveniens, ut scribit Oribas. lib. 1. Coll. Medic. c. 1. forte id hordeum, quod decorticatum nascitur, & quod vulgo hordeo mundatum appellatur. Gorr. Meminit Gal. l. 1. de A. Fac. c. 13. & Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 6. ut & in not. ad Gal. d. l. item in not. ad l. 6. de S. F. c. de Ægilope, ubi γυμνοκρίθη legitur.

Gymnos, γυμνός. Vide *Nudus*.

* Gynaeceja, γυναικεῖα, *muliebres purgationes* sanguinis significat, cum menstruas, Hip. l. 6. Epid. s. 1. t. 7. sec. Gal. & s. 8. t. 55. 56. dicuntur etiam καταμήνια, ἐπιμήνια, Vide *Menstruum*; tum partus purgationes, 5. aph. 28. (ubi utræque intelligi possunt) Coac. t. 513. 518. 522. 548. Junge Foes. d. l. Diet. n. 170. Vide *Lochia*.

Gynaeceum, γυναικεῖον, interdum idem est quod γυναικωνῖτις, *mulierum conclave*, cujus meminit Gal. l. 1. M. M. c. 2. Unde & olim Gynæceorum præfectas obstetrices plerumque fuisse, demonstrare conatur Rodius ad Scribon. nu. 122. Interdum vero γυναικεῖον a quibusdam dicitur *Stibium*, sive *Antimonium*, quod eo mulieres decoris caussa cilia illinerent. Gorræus.

Gynæcomanes, γυναικομανής, dicitur nimio & insano fœminarum amore captus. Lind. Ex. §. 208.

* Gynaecomaston, γυναικομαστόν, muliebris mammæ, & subjectæ, additæque mammis pinguedinis auctio est præter naturam Gal. in def. muliebrium *mammarum nimium incrementum*. Castell. & Gorr. Caussa haud dubie in copia succi nutritii chylosi excessiva consistit.

Gynae-

Gynæcomastos, γυναικόμαστος, dicitur tumor mammillarum in viris p. n. adeo ut mammis mulierum similes fiant. Est morbus auctæ magnitudinis. Gal. in defin. Ingrass. com. ad Avic. de Tum. p. 375.

Gynecomystax, γυναικομύσταξ, i. e. *Barba muliebris*, & ita dicitur pubes supra pudenda muliebria erumpens, quando pubescunt. Rolf. de part. genit. Part. II. c. 34.

Gyne, γυνὴ, *mulierem* significat; estque nomen, quod ambitu suo tam conjugem fœminam, quam sejugem complectitur; quamvis rarius de virgine usurpatur. Diet. n. 171. Lind. Ex. IIX. §. 25. seqq.

Gyps, γύψ. Vide *Vultur*.

Gypsos, γύψος, *gypsum*, ita dicitur, quod ex lapidibus tostis, & ambustis exprimitur. Cognata Calci res est, sed non est ita calidum. Differunt, quod calx restincta humore aliquo acquirit calorem; *Gypsum* non accenditur. Duo sunt potissimum ejus genera: Unum *Nativum*, seu fossile e terra, summitate potissimum illius; estque simile fere Nitro, latis venis: Alterum *factitium* ex lapide albo, simile Alabastro; cujus tamen varia sunt genera pro diversitate locorum. Rul. & Johns. De virtute Medica *gypsi* lege Gal. l. 9. de S. F. h. t. Diosc. l. 4. cap. 134. Ægin. l. 7. c. 3. In specie vinum conservare, testatur J. Alex. l. 17. c. 6. Salubr. Hinc *gypsata vina* accepta venenis omnibus contraria esse, scripsit Ardoyn. l. de venen. pag. 34. Nocet vero intus sumptum, Senn. M. Pr. lib. 6. part. 6. c. 2.

Gyrinus, dicitur apud Plin. rana recens nata, adhuc quoad formam imperfecta, nigra, oculo saltem, & cauda insignis, l. 9. H. N. c. 51. teste Aldrov. l. 3. de pisc. c. 61.

Gyris, γῦρις, i. e. *pollen* ex farina, qui amylo virtute sua respondet. Ægin. l. 7. c. 3. h. t. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. Moschion. de morb. mul. c. 136. Gorr.

Gyrofalco, *girfalco*, nomen avis rapacis ad *falcones* pertinentis; cujus descriptionem, & usum vide ap. Aldrov. l. 6. Ornithol. c. 3.

H.

Habena, τελαμὼν, ad instrumenta Chirurgica refertur; & significat speciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices suturæ sustinet. Legitur apud Galen. 2. de iis, q. in med. t. 8. fin.

Habeo, ἔχω. Vide *Echo*.

Habilis, i. e. dispositus, commodus. Ita Corpus *habilissimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obesum. Cels. l. 2. c. 1. Jung. Pantin. not. ad h. l.

Habitatio, οἴκησις, locum, in quo commorari, & vivere solemus, significat, i. e. *domicilium*. Pertinet inter τὰ ἔξωθεν, quæ etiam consideranda sunt in Medicina, ex Gal. cap. 1. aph. 1.

Habitudo, κατάστασις. Vide *Catastasis*. *Constitutionem* corporis vel bonam, vel malam significat. Gal. l. de opt. corp. constit. & l. de opt. habitu.

* Habitus, ἕξις, variis gaudet significationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *constitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei constantem, & perennantem, sive firmam, cui opponitur διάθεσις, *dispositio*. Gal. ad Thrasybul. c. 1. & l. de opt. habitu. in princ. quæ διάθεσις etiam vocatur σχέσις; de quo suo loco. Deinde significat corporis, & partium constitutionem, sive habitudinem, structuram, & compositionem; qua ratione dicitur corpus esse *habitus* densi, rari, solidi, compacti, laxi, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 31. & 40. Gal. in comm. Est vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. εὐεξία: & *malus*, καχεξία. Vide *Evexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἕξις, etiam sumitur pro membrorum vinctorum *habitu*, & figura, sive constitutione post deligationis tempus; & huic θέσις, positio, situs opponitur. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Adde Foes. Oec. p. 218.

Hades, ἅδης, *Infernus*. Vide *Orcus*.

Hadid, id est *ferrum*. Ruland. & Johns. in Lex.

Hadros, ἁδρὸς, significat *uberem*, *largum*, abundantem; & dicitur de homine bene nutrito, crasso, pingui, adulto, Hipp. l. de genit. IV. 9. de pulsu largo, Gal. def. med. cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis: de diæta, vel victu largiore, & pleniore, 1. aph. 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. aph. 9. Jung. Diet. num. 7. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 855. & seqq.

Haecceitas, Scoto dicitur *quinta essentia* Chymicorum, sive essentia specifica, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. tr. de Igne naturæ, cap. 25. fin.

Haema, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ nostræ familiarissimus; de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, usu & examine, quoad statum secundum, & præter naturam, passim in scriptis veterum, & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illos imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *sanguis* sumitur pro omni in venis concluso succo, h. e.

massa

massa liquida, e quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava, & atra, & *sanguine* stricte dicto constante; nunc stricte pro quarta ejus parte reliquis tribus e directo opposita. Enimvero cum illa opinio jam dudum propter varias absurditates, quibus scatet, obsoleverit, præstat recentiorum scripta consulere, præsertim Th. Vvillis Exerc. de Febr. c. 1. & 2. seqq. Gualt. Charlton. Exerc. Oec. Anim. IV. V. D.D. Maur. Hoffmanni Synopf. & Prudent. Medic. Notas nostras in Jesseni judicium de sang. V. S. misso, & alios plures; quamvis nec in his omnibus cuncta applausum mereri, Adrastea cogat fateri, præsertim quando statuitur, universam Medicinam dependere ex *sanguinis* sec. & p. n. cognitione: qua hypothesi & morborum externorum plerorumque cognitio, & curatio e foro Medicinæ excludi, & internorum quoque plurium a succo nervoso, spiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obscurari, quam illustrari videtur. Nobis hac vice sufficit, ex veris principiis, & neotericorum monumentis hanc annectere descriptionem *sanguinis* Physiologicam: *Sanguis* est humor vitalis, sive substantia in brutis, & homine fluida, e particulis diversis activis, & passivis constans, rubicunda primum in conceptu ex colliquamento seminali producta, & successive virtute flammæ, sive spiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, & ita cum ad individui conservationem, tum ad speciei propagationem destinata. In resolutione Chymica *sanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum, & sal fixum, præter illos, demonstravit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 2. c. 1. p. 74. seqq. An vero talia sint propterea pro principiis constitutivis habenda, non est hujus loci ventilare. Potus *sanguinis* calentis, contra Epilepsiam, merito suspectus habendus. Tropice, & abusive quoque vocabulum *Sanguis* dicitur de Vegetabilibus, & Mineralibus, Dorn. de transmut. metallor. c. 17. Ita *Sanguis Draconis*, Arabibus Medicis est succus Anchusæ, Fallop. de Metall. S. fossil. c. 36. Tom. I. p. 343. *Sanguis Satyrii* (vitiose Satyrionis) est liquor sanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane pistis, & longa digestione quasi in oleum sanguineum liquescentibus, Johnf. in Lex. *Sanguis Antimonii*, legitur apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 22. *Sanguis viri rufi*, est Sulphur marchasitæ, Libav. de Igne natur. c. 20. & Apocal. Hermet. part. prior. c. 15. Johnf. *Sanguis duorum fratrum* est *sanguis* draconis vena terræ. In magisterio lapidis Philosophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philosophorum. Libav. Synt. A. Chym. l. 7. c. 8. Ger. Dornæus tr. Artific. supernatur. c. 5. ubi quidem variis epithetis ænigmaticis insignitur; v. g. *Sanguinis Leonis*, *rufi*, *viridis*, *Medusæ*, &c. Vide Libav. Tom. II. operum, & quære in Indice.

* HAEMALOPS, αἱμάλωψ, proprie dicitur cruenta *suffusio oculis* ex plaga, ictu, effuso nimirum sub locum læsum sanguine oborta, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil. Unde & Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem esse malum cum *Hyposphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere posse, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ, quasi αἷμα ἐν ὠπί. In latiori vero significatione sumpsit Hipp. pro omni sanguine concreto, & veluti sugillato, l. de nat. puer. IV. 29. XV. 6. Coac. t. 553. Dioscor. t. 2. c. 95. ubi αἱμαλωπὶς legitur. Jung. Foes. Oec. p. 10.

HAEMASSO, αἱμάσσω, significat *sanguinare*, cruentare, sanguinem profundere. Dicitur & ἐξαιμάσσω. Lind. Ex. XIII. §. 463.

HAEMATEROS, αἱματηρὸς, i. e. *sanguineus*. Dicitur alias κάθαιμος, vel ἔναιμος. Lind. d. l. §. 449. Ita δυσεντερίη αἱματηρὴ vocatur, quando sanguis evacuatur per intestina absque exulceratione, Gal. c. 5. aph. 65. *Sanguinea* Chimicis quoque dicitur *Nitrum*, Rul. Johnf.

HAEMATIA, *Hæmation*, αἱματιά, αἱμάτειον, est epitheton *Gari*, sive liquaminis cujusdam subrubicundi, ex intestinis piscium, ceterisque quæ abiicienda essent, sale maceratis parati: Lat. dicitur *Sangniculum*, Lind. Ex. IX. §. 69.

HAEMATICOS, αἱματικὸς, *sanguineus*, dicitur de partibus, quæ ex sanguine primum credebantur constitutæ. Lind. Ex. XIII. §. 446. Vide *Sanguineus*.

HAEMATINOS, αἱμάτινος, *sanguineus*, dicitur de iis, quæ a sanguine sunt colorata, tanquam a caussa. Lind. d. l. §. 447.

HAEMATITES, αἱματίτης, nomen est lapidis, vel glebæ duriusculæ, & mediæ naturæ inter terram, lapidem, & metallum; ita dictæ, vel quod colore sanguinem æmuletur, vel quod sanguinem sistendi vim obtineat. De cujus speciebus, & usu vid. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 9. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Andr. Chioc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 269. seqq. 403. Arab. *Sedeneg*, Rul. & Johnf. in Lex. Parac. negat quoque esse lapidem, sed potius lutum coagulatum, l. de morb. Tart. c. 4. *Hæmatites* quoque vocatur Lapis Philosoph. Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

HAEMATITINOS, αἱματίτινος, Epitheton Collyrii cujusdam, ap. Gal. d. l. quod ex lapide Hæmatite paratur. Alias & *Tartarus Hæmatitinus* legitur ap. Parac. d. l. qui facilius resolvitur, quia instar lapidis non induruit.

HAEMA-

Haematitis, αἱματῖτις, *sanguinaria*, est epitheton venarum sanguinem vehentium. Hipp. l. de morb. fac. XVI. 28. qualis si intumerit, vocatur κονδυλώδης αἱματῖτις, l. de Hæmorrhoid. III. 12. ubi & simpliciter κονδύλωσις appellatur.

Haematocele, αἱματοκήλη, & in specie αἱματόμφαλος, dicitur species *Herniæ*, juxta ingrassiam; quæ a sanguineis portionibus occlusis oritur. Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m. 254.

Haematodes, αἱματώδης, *sanguineus*, cruentus, idem quod αἱματηρός.

Haematophloeboestasis, αἱματοφλεβοίστασις, dicitur *sanguinis* suo impetu exundantis, ac *intumescentis suppressio*. Gal. in exeg. dict. Hip. quasi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia scriptione vid. Foes. p. 11. De affectu vero ipso junge Bonett. Anat. Pract. l. 1. sect. 1. obs. 1. Schol. p. 2.

* Haematosis, αἱμάτωσις, *sanguificationem* significat; cujus rationem pete ex descriptione sanguinis. Vide *Hæma*. Junge Authores ibid. citatos.

Haemocerchnos, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab Interpretibus. Vel enim dicitur de sanguine excreto per os, cum stridore quodam in faucibus, Gal. in Exeg. voc. Hipp. vel de excretis, cruentis, sive sanguine perfusis, sed siccis: κέρχνος enim & stridorem, & Atticis siccum significat. Erotian. p. 12.

Haemodia, αἱμωδία, est affectus, qui dentes, gingivasque infestare solet, cum quispiam & austeros, & acidos cibos ingesserit, adeoque dentium quidem quasi stupor cum dolore conjunctus inde sequitur, cui portulacam manducatam mederi experientia probat. Gal. l. 2. de L. A. c. 6. Legitur & ap. Hipp. l. 2. prorrh. XXXV. 11. l. 2. de morb. XVI. 7. Verbum quoque αἱμωδιᾶν, ipsi in usu fuit, i. e. dentes obstupescere, d. de Humor. IV. 6. l. 2. de morb. LIII. 2. LXXI. 11. l. de int. aff. VII. 14. Sunt & qui τῆς αἱμωδίας nomine omnem simpliciter dentium dolorem intelligunt.

* Haemophobus, αἱμοφόβος, i. e. *sanguinem mittendi timidus*. Gal. l. 9. M. M. c. 5. circa fin.

* Haemoptycus, αἱμοπτυϊκός, is est, qui sanguinem sputo per os eiicit. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. sive vomendo, sive tussiendo, sive screando, sive simpliciter expuendo, l. 4. de L. A. c. 4.

Hamoptysis, αἱμόπτυσις, dicitur symptoma retinendi excreti, h. e. sanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Aliquando est symptoma pestis aereæ. Paracels. tr. 2. pestil. c. 1. de curat. Observationem *Hæmoptyseos* sine tussi vide in Eph. N. C. Ann. II. ob. 45. Quod *Hæmoptysis* non semper periculum Phthiseos conjunctum habeat, testatur Observatio D. Joh. Henr. Brechtfeld. in Act. Hafn. Vol. I. obs. 105. p. 196. cui plane similem (exceptis periodis, quæ in nostro subjecto non fuerunt statæ, sed incertæ) in quodam Studioso ὁμωνύμῳ, & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam scribitur, aut pronunciatur *Hæmoptosis*, & *Hæmoptoicus*.

* Hemorrhagia, αἱμοῤῥαγία, generaliter significat *sanguinis profluvium copiosum*, largum, quacumque ex parte effundatur: ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι. Vide Diet. Jatr. n. 20. 21. Huc pertinet locus 6. Epid. s. 4. t. 9. & 4. aph. 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea, *quæ per nares fit*, sanguinis profusione. Ita accipitur passim apud Hipp. 1. prorrh. com. 3. t. 37. seqq. pluribus, & passim in Epidemiis. Vide Foes. p. 12. Est vero αἱμοῤῥαγία, alia critica, & cum sanitatis commodo; alia symptomatica, & noxia. Caussa omnis consistit in aliqua solutionis continui specie, sive ἀναστόμωσις, sive διαπήδησις, sive διάβρωσις fuerit; de quibus singulis in suis locis. Dicitur & αἱμοῤῥοια, Hipp. Coac. t. 632. Unde & αἱμοῤῥοικός, sanguinis eruptionem efficiens, 5. aph. 24. quamvis & Gal. αἱμοῤῥαγικός legitur, Diet. n. 22.

* Haemorrhois, αἱμοῤῥοΐς, strictiori, & frequentiori usu Medicis significat *profluvium sanguinis ex venis, quæ sunt in ano*. Hipp. l. 3. aph. 30. l. 6. aph. 12. 21. & alibi. Interdum vero saltem tumorem illarum venarum absque sanguinis eruptione denotat, quem paulo superius, αἱματῖτιδα κονδυλώδη, ἢ κονδύλωσιν vocari notavimus. Latinis appellantur *hæmorroides cæcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *apertæ* vocantur. Aliquando & ipsæ venæ in ano *hæmorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis: & de his vide Barthol. libell. 1. Anat. c. 4. Profluvium *hæmorrhoidum* est vel criticum, & salutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena*, *die guldne Ader*; vel symptomaticum, & periculosum. Plura de hoc argumento lege ap. Diet. n. 23. De *hæmorrhoidibus* morbosis integrum libellum scripsit Hip. h. tit.

Haemorrhoscopia, αἱμοῤῥοσκοπία, hoc est *sanguinis effluxi inspectio*, & contemplatio; qui terminus inepte fictus legitur apud Helmont. tract. Scholar. Humorist. Pass. Decept. cap. 1. num. 51. ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec absque verisimilitudine; siquidem & experientia confirmat, ariolatores, & cruoris inspectores sæpe falli, & fallere; præsertim qui vulgari, vana, & superstitiosa tabula *hæmorrhoscopiæ*

scopiæ etiam Calendariis quibusdam adjungi solita utuntur.

Hæmorrhus, αἱμοῤῥȣς, contractus pro αἱμόῤῥοος, primo est epitheton vasorum ampliorum, & insignium, quæ aperta magnam sanguinis copiam profundunt. Hippocr. 2. de fractur. t. 24. l. de Venis X. 1. 2. l. XIIX. l. 5. de Hæmorrhoid. IV. 8. l. de Affection. XXX. 9. 10. l. 1. de morb. III. 4. VII. 21. &c. Vide Foes. d. l. Deinde est nomen serpentis venenosi, qui & Lucano *Hemorrhois* in fœmin. dicitur, cujus morsu multus sanguis prorumpit. P. Aeginet. l. 5. c. 16. Forest. l. 30. Observ. 12. in Schol. Hujus serpentis descriptionem vero prolixius tradit Aldrov. de dracon. & serpent. l. 1. c. 5.

* Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Haeresis, αἵρεσις, *sectam* significat, h. e. peculiarem aliquam in arte, vel scientia præceptorum, & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potissimum Sectas occurrere, docuit Galen. l. de opt. sect. cap. 7. & alibi, *Dogmaticam*, *Empiricam*, & *Methodicam*. Neque hodie ars Medica destituitur *sectis*, & *sectariis*, quamvis facile ad illas tres referri possint: v. g. *Chymica*, & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero consultius est, non se addicere uni *sectæ*. Nam ambitio unius *sectæ* indelebile malum est, Gal. l. 1. de fac. natur. cap. 17. & uni *sectæ* addicti facile mentiri solent, l. 3. de L. Aff. c. 12. Circa Anatomiam quoque hodieque sectæ occurrunt, v. g. de Bilis succi Pancreatici usu singulari, &c.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo supra suo loco.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον. Vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Johns.

Halation, ἁλάτιον. dicitur medicamentum ex *sale* confectum, purgandi vim habens. Constat utplurimum magna salis portione cum purgantibus, scammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium simplicibus; ejus formulam tradit Aeginet. lib. 7. c. 5. Usus est cum cibis, sicut salis, aut mane etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa mensura exhiberi potest. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium, vel ratio salem fusilem præparandi, παρὰ τὸν ἅλα χέειν. Libav. Alchym. Pharmac. c. 6.

Halcyonion, ἁλκυόνιον, est spuma maris concreta admistis sordibus tenuissimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex spuma innatante nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixe Aldrov. lib. 20. Ornithol. c. 60. Schroder. lib. 5. cl. 2. n. 44. Quinque genera *Halcyonii* refert Dioscor. l. 5. c. 136. & ex hoc Ruland & John. in Lex. Theophrastus *Halcyonium* pumicem esse scribit. Hodieque *Halcyonia* minus sunt usitata: unde nolumus esse prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαρὶς. Vide *Harengus*.

Halelæon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum sali mixtum*, & sal ex oleo diligenter tritus; quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. l. de facil. parabil. c. 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foesio Oecon. p. 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius succum sulphureum rubei coloris inflammabilem, una cum cubicis salinis crystallis, per processum destillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum; de quo processu legatur laud. Author in Hermetica, & Aegyptiorum sapientia vindicata contra Conring. l. 2. c. 7.

Hales, ἅλης, ἀλὴς, significat *confertum*, coacervatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hipp. præsertim neutrum ἅλες. v. g. l. 1. de Morb. X. 50. XII. 2. XXX. 24. l. 2. II. 10. IX. 2. l. 4. XXV. 14. Coac. t. 300. & in plurimis aliis locis, quæ collegit Foes. p. 28. Hinc descendit verbum ἁλίζομαι, quod *colligi*, coacervari significat; & non minus Hipp. usitatum, v. g. Coac. t. 339. & alibi sæpissime: & adverb. ἅλις, satis, cumulate.

Haliæetus, ἁλιαιετὸς, nomen volucris rapacis, Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circa mare, & in littoribus, & oris piscibus, & aquatilibus insidiatur; cujus descriptionem, usumque in cibo, & Medicina vide apud Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 3.

Halica, pro *Alica*, χόνδρος. Vide *Alica*. Occurrit cum aspiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices, dicuntur Pandiculationes post somnum, Avic. l. 1. Fen. 3. doctr. c. 13.

Halieuticon, nomen Emplastri, quod duplex habetur apud Aetium l. 15. c. de Emplastr. discussoriis, & attractoriis, Gorr.

Halimar, id est *Cuprum*. Rul. & Johns.

Halinitron, ἁλίνιτρον, i. e. *salnitrum*, Fr. Hofmann. in clav. ad Schroder. p. 3. Gorræus descripsit, quod sit succi concreti species, acris, salsi, subamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui, facile in pulverem solvi potest, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis Tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos, & plumbeos. Ubique fere *salpetrum* vocatur. Abstergit, & vires non valde a *nitro* diffidentes possidet, etiamsi ab amaro, & vero illo Nitro multum differat. *Hæc* Gorr. Libavius vero ex Paracelso duplex *Halinitrum* statuit: unum *animale* ex lotiis hominum, & bestiarum in ter-

terra natum, inq; ea coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petræum*, sive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum Apoc. Herm. part. pr. c. 17. Modũ purificandi tradit Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliscomæ, ἁλίσκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de iis, qui lentis morbis, & chronicis infestantur. Hipp. 5. aph. 70. Gal. in comm. Dieter. n. 41.

* Halitus, ἀτμὶς. *Halituosus*, ἀτμώδης, *Halitus* idem est, quod *Vapor*; estq; humor attenuatus, describente Gal. l. 1. de Sympt. causs. c. 6. *Halituosus spiritus*, ἀτμῶδες πνεῦμα, idem quod *Flatus*, 3. de sympt. causs. c. 3. & l. 14. meth. med. c. 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & siccam, quæ *Fumus* vocatur. Gal. c. 3. de humor. t. 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituosa* dicuntur, quæcumque per cutem foras exhalare apta sunt. Gal. l. 8. meth. med. c. 2. Vocantur alias *Diaphoretica*.

Halle, ἅλη, i. e. *salus*. Dicitur de sanguine a circumferentia, & partibus externis ad interiora recurrente in horrore, & tremore, Hipp. l. de flatib. XI. Foes. Oec. p. 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem, vera *Aquila* est. Parac. Scholiis in l. de grad. & compos. l. 4. c. 6. Johns. Lex. Chym.

Hallucinatio, παρόρασις. Vide *Parorasis*.

Halma, ἅλμα, idem quod ἅλμα, *saltum* significat. Vocatur & Gr. πήδημα. Et Esychius scribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem, & commotionem. Foes. p. 32.

Halme, ἅλμη, significat *Muriam*; quæ est nihil aliud, quam aqua salsa, in qua res condiuntur, ut melius conserventur. Tres ejus summæ differentiæ recensentur a Gorræo. Prima est *muria* valde diluta, in qua etiam caseus mollior demergitur, & in qua sal conjectus adhuc liquescit. Secunda est *muria* temperata, in qua nec sal amplius liquescit, nec caseus mergitur. Tertia est nimium salsa, ita ut plurimum salis, minimum aquæ insit. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur Olivæ ἁλμάδες, i. e. *muria conditæ*, sicut κολυμβάδες ea dicuntur, quæ suo oleo innatant; quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur fecisse P. Aegin. l. 1. cap. 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἁλμυρὰξ, est *Nitri species*, quæ sua sponte ex terra effloresciт, & extra terram reperitur, vel in convallibus, & campis, vel in lacu. Et per æstatem canescunt convalles apud Medos, ut Pl. scribit l. 31. N. H. c. 10. Sic autẽ dicitur partim ex sapore, quem habet subsalsum; partim ex eo, quod e terra erumpit, Gorr.

Halmyris, ἁλμυρὶς, in genere notat *salsuginem*. Hipp. l. de humid. usu VII. 8. In specie nomen *Brassicæ* est, teste Gorræo.

Halmirodes, ἁλμυρώδης, *salsuginosus*. Est Epitheton quarundam febrium, apud Hippocr. 6. Epid. s. 1. t. 29. quæ tangentibus pruritum quendam excitant, perinde atque a sale, & aliis corporibus salsis. Unde, & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur, ibid. s. 6. t. 12. Excretio quoque *salsuginosa* cum alvi perturbatione occurrit, Coac. t. 641. Aliquando legitur ἁλμῶδες, quod idem est, ac ἁλμυρῶδες, l. de humid. us. XI. 8. & l. 7. Epid. XIV. 9.

Halo, proprie dicitur circulus ille candicans circa Solem, aere vaporibus nebulosis referto apparens, uti constat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis, Area rubra utrinque papillam mammarum ambiens, Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola*, l. 2. Anat. c. 1. p. 326.

Halosachne, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *salis spuma*, quæ est spumosi maris lanugo, sive ramentum in exilibus petris inventum, ut scribit Dioscorides l. 5. c. 127. estque nativi salis species ad mare geniti ex spuma maris exiccata. Virtus quoque salina, de qua Gal. lib. 11. de S. Fac. fere in fine.

Halosanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος, Galen. d. l. *salis flos*, quid proprie sit, non satis certum esse scribit Gorr. Dioscorid. docet d. l. cap. 129. ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibusdam innatare, crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. vero Agricola hunc non *florem salis*, sed *florem maris* esse docet, quamvis *florem Salis* non describat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis quid vulgo significet, etiam pueris notum esse videatur; in foro tamen Medico valde æquivocum, obscurum, & intricatum est nomen; ita ut, si omnes de *Salis* significatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus esset, & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* est de corpore quodam minerali, in aqua solubili, ac denuo in salinam, crystallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex est, *Naturalis*, & *Artificialis*. Illius species primariæ sunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *salia muriatica naturalia* Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 13. p. 130.) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum; quorum historiam, usum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder l. 3. c. 20. Frid. Hofmann. clav. ad h. l. & in hoc Lexico suis sub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex est, *Vegetabilis*, *Animalis*, & *Mineralis*; quorum salium tantus est numerus, ut non liceat omnes recensere. Videatur Schroder. l. 2. cap. 79.

Hofm.

Hofm. in cl. Rolf. Chym.l.5.f.1.per tot. Libav.& alii Practici. Dividuntur *Salia* artificialia in *essentialia*, & *cineritia*: item in *volatilia*, vel *fixa*. *Sal essentiale* quid fit, vide *essentiale*. Chymicis vero, & recentioribus Philosophis *Sal* accipitur pro simpliciori corpore, & principio corporum naturalium universali, & essentiali, sine cujus præsentia corpus consistere, & perfecte mixtum corpus dici nequit. De qua significatione legatur Vuillis Ex. de ferment. c. 2. & Joh. Joach. Becher. in Oedip. Chymic. Tit. II. §. 1.2. seqq. Consistit vero in corpusculis minimis variam figuram angulosam obtinentibus, & proinde penetrandi, incidendique vi pollentibus: Corpuscula illa esse duplicia, *Acida*, & *Alcalina*, communis fuit hactenus Chymicorum sententia; quam etiam arripuit JunKen. Chym. Exp. Cur. P.1.f.1.c.1. p. 15. seqq. quamvis alii sint negantes Alcali naturaliter inesse corporibus naturalibus actu, sed artis opera saltem produci. Nos litem hanc non facimus nostram. Missos quoque facimus ingenii lusus, quos Helvvigius de *Sale Naturæ* prodidit in suo Introitu ad Physicam. A *salini* illius principii bona constitutione sanitas, corruptione morbi deduci solent. Medicamentorum quoque vires pleræque *salino* principio acceptæ referuntur. Impugnare etiam universalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hofm. in cl. negans, ad omnium corporum naturalium constitutionem *salem* tanquam principium concurrere; quia multa dantur *salis* expertia, l.1.c.11. & l.2.c.79. Atque hæc pro instituti ratione hoc loco sufficere possunt.

Halter, ἁλτὴρ, massam significat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut similiter graviori factam, qua utebantur olim palæstritæ in exercendis corporibus, teste Gal. l.2. de san. tu. c.11. l. 5. c. 3. l. 6. c.14. Hujusmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, ap. Orib. Foes. p. 33. Meminit & huius exercitii, vel ludi Jul. Alex. l. 6. Salubr. c. 10. ἁλτῆρες quoque alias vocantur *palangæ*, vel *perticæ illæ*, sive hastilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut transilientes fossam ad majorem vim saltus.

Hamalgama, ἁμάλγαμα, pro *Amalgama*, i.e. calcinatio per Mercurium, Libav. tr. de Igne nat. c.30.

Hamartema, *hamartia*, *hamartolia*, *hamartas*, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτὰς, *errorem*, erratum, delictum in foro Medico significat, ap. Hipp. Vide *Erratum*, *Error*. adde Foes. p. 36.

Hamia, pro *Amia*, nomen piscis duræ carnis. Gal. l.3. de A.F. c.31. Vide *Amia*.

Hamulus, ἀγκιστρον, *hamus*, instrumentum Chirurgicum, quo aliud apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Gal. l.8. admin. Anat. c.4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet Cent. 2. obs. 52. plura vide in Chirurgiæ scriptoribus, in specie apud Scult. in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig. 9. T. XV. f. 5. T. XXXI. f. 8. T. XXXIV. fig. 3. *Hamus* quoque nomen fasciæ est apud Galen. de fasciis n. 91.

Hapalos, ἁπαλὸς, *mollis*, mitis, lenis, significat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo, & rosaceo cerato confici potest; & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene*, & mite collyrium. Gorr. Hinc verb. ἁπαλύνω, *emollio*, lenio, quod aliquoties occurrit ap. Hipp. l. de Humid. Us. I. 17. IIX. 11. Mochlic. XXI. 11. 3. de artic. t. 63. Lingua ἀπαλυνομένη, i.e. *mollis* reddita per affluxum humidum. Coac. 232. Substantivum ἁπαλυσμὸς, *emollitio*, occurrit 3. de artic. t. 64.

† Haphe, 1. est contactus unctorum, Ceromate 2. Maculæ leprosorum.

Haphe, ἁφὴ, idem quod ἅψις. Vide *Hapsis*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum, & *nexus*, qui in fasciarum connexione, & colligatione effici solet. Hipp. 3. de iis, q. in med. t.7.8.9. seqq. ubi vid. comm. Gal. Vide *Nodus*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *simplex sectio*; pertinetque ad Chirurgiam. Gal. Introduct. c.18.

Haplus, ἁπλοῦς, *simplex* significat. Usurpatur de linteis Hipp. d. l. t 4. Significat & *Similare*, Gal. l. 1. de nat. fac. c.6. Tropice de animi *simplicitate*, l. de vet. med. XXII. 18.

Hapsicoros, ἀψίκορος, vocatur, qui, simulatque dapes vel libavit, veluti satiatus prorsus statim abstinet, Latine *Tædulus*. Lind. Ex. XIV. §. 63.

Hapsis, ἅψις, item ἁφὴ, diversa significat, juxta verbi ἅπτω, & ἅπτομαι variam significationem. 1. notat *Tactum*, qui est sensus externus amplissimus, consistens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum spirituum animalium copia refertarum facta, & per nervorum ductus ad commune sensorium propagata. De quo plura ap. Vuillis de An. Brut. Part. I. c. 11. Deinde significat *connexionem*, & fere idem quod ἅμμα. Tertio *læsionem* significat. Hinc Hipp. de *mentis alienatione* usurpat, ἅψις φρενῶν, 3. de R.V.I.A. t.41. l.1. de morb. mul. LXXXXIIX. 24. Vide Foes. p. 87.

† Hapsus, Saccus ex lana, lino, aut omento, quo plagæ teguntur.

HAPSUS, glomum stuparum, filamentorum, aut lanæ significat, quibus Chirurgi utuntur. Hildan. de cista militari.

HAPTO, *Haptomæ*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango, necto*, lædo, significat. Vide hapsis ψάμμος. Significat & *accendo*. Lind. Ex. XI. §. 171.

HARENA, idem quod *Arena*. Vide *Arena*.

HARENCHUS, *Harengus*, *Harenga*, μαινὶς, nomen piscis notissimi in cibo, & Medicina usitati; cujus descriptionem, & usum vid. apud. Aldrov. l. 3. de Pisc. c. 10. Schrod. l. 5. cl. 3. nu. 85. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldrov.

HARMA, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen Collyrii ξηρχωματικοῦ, quod efficax est ad asperitatem palpebrarum; cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 16. & Scrib. n. 28. Ita vero dicitur, quasi *Quadriga*, i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex usus esse dicitur. Rhod. ad h. Scribon. loc.

HARMOS, ἁρμὸς, dicitur Polluci spatium illud, quod est inter dentes, seu *caro* inter dentes media. Gorræus.

HARMODIA, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, significat *congrue*, apte, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXVII. ubi tamen apud Linden. ἄπως legitur, Foes. p. 94.

* HARMONIA, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum significat, sive *concinnitatem*. In specie vero ἁρμονία est species συναρθρώσεως, qua inter se ossa apte committuntur, & concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ superioris ossa, ad hæc narium, & quædam capitis ossa ad hunc modum inter se juncta. Gal. l. de ossib. in proœm. Differt a suturæ, quod in hac sint extremitates ossium veluti serratæ: in *Harmonia* vero per lineam simplicem combinentur. Barth. libell. 4. Anat. c. 1. Ita omnes fere epiphyses connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen est in catapotia coacti, & perutilis ad sistendas fluxiones, sive destillationes, apud Galen. lib. 7. de C. M. S. L. c. 2. in fin. Est etiam medicamenum ἀνώδυνον βηχικὸν, h. e. ad tussim comparatum, doloris expers; cujus descriptio est apud Aetium l. 8. Est quoque Emplastri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmoniæ* significationem pertinet locus elegans apud Langium l. 1. ep. 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione, & membrorum corporis compaginis unitate consistentem contemperatam fieri voluptatem, per solutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *Harmonia* Macrocosmi, & Microcosmi vid. Paracelf. in paragran. & alibi.

HARMOZOMÆ, ἁρμόζομαι significat apte compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 6. & c. 3. t. 26. Galen. 2. de fract. t. 36.

HARPA, *Harpya*, ἁρπυία, nomen monstrosi, & verminosi partus uteri, ex crebro fructuum, oleorum, aliorumque ciborum mali succi usu geniti. Ephem. N. Cur. An. I. obs. 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Est & nomen monstrosæ volucris, apud Aldrov. l. 10. Ornithol. c. 2. quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

† HARPAX, mistura ex Calce, & sulphure vivis, Holler. institut. Chirurg. l. 3. cap. 5.

HARPAX, ἅρπαξ, vulgo significat *rapax*: Epitheton ferarum quarundam volatilium, & terrestrium. A quibusdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum paleas, & res alias leves ad se trahat, & retineat. Gorr.

HARUNDO, κάλαμος, pro *Arundo*. Ejus significatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *Harundines* vocavit Helmont. venas, arterias, intestina, & canales omnes, tr. Tumulus Pestis, §. Imaginat. Pestis requisita, &c.

HASACIUM, id est *Sal Ammoniacum*. Rul. & & Jonhs. in Lex.

HASTELLAE, vocantur *Plagulæ*, vel *Asserculi*, qui adhiberi solent in deligatione fracturarum, ad firmitatem membri. Avicen. lib. 4. fen. 5. tr. 1. c. 7. 8. Vide *Ferula*.

HAUSTUS, Gr. ῥόφημα dici posset, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno spiritu aliquis ebibere potest. Refertur inter doses medicamentorum liquidorum, purgantium, & alterantium. Hinc usus obtinuit, ut *Haustus* nominemus, qui uno veluti *haustu* sorberi queunt. Lind. Ex. XIII. §. 356.

HEBDOMADA, *Hebdomas*, ἑβδομὰς, significat tempus septem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis spatium quomodo in crisibus numerari debeat, docet Gal. com. 2. de humor. t. 20.

HEBE, ἥβη, tria notat hæc vox. 1. *Lanuginem* pudendorum, sive pilos supra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi ista lanugo succrescit. & 3. *ætatem*, qua incipit crescere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore potest. Dieter. n. 371. Jung. Gal. c. 3. aph. 27. 28. & l. 5. aph. 7.

* HEBES, *Hebetudo*, ἀμβλὺς, ἀμβλυωπία. Vide *Amaurosis*, *Amblyopia*.

HECATOMBE, ἑκατόμβη, nomen Collyrii, vel medicamenti Ophthalmici ad cicatrices crassas, apud P. Aeginet. l. 7. c. 16.

HECATONDRACHMON, ἑκατοντάδραχμον, scilicet, ἔμπλαστρος, nomen Emplastri viridis, apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

HECTEUS, ἑκτεὺς, dicitur mensura Attica, sex, aut octo choenices capiens, & est *sexta* *pars*

pars mendimni unde *Sextarius mendimni* dicitur. Meminit Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIV. 21. Adde Foes. p. 193.

* HECTICA *febris*, ἑκτικὸς πυρετὸς, sæpe simpliciter *Hectica*, duplicem habet significationē. Primum sic dicitur omnis *febris solutu difficilis*, qualiscumque fuerit; & ita opponitur τῷ σχετικῷ h. e. *febri solutu facili*. C. Hofm. de febrib. c. 12. & 29. Deinde speciatim magis dicitur *Hectica febris*, quæ Diariæ, & Putridæ opponitur; diciturq; juxta nonnullos *Hectica*, quod in *habitu* corporis, ἕξιν appellant, h. e. in partibus solidis, tanquam in subjecto consistat. Est enim *Hectica* febris calor p. n. in solidis partibus ipsius cordis accensus. Castell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, tr. de febrib. l. 3. c. 1. & Piens tr. de febribus in specie c. 4. p. 45. 46. Nobis naturam hujus febris optime descripsisse videtur ex recentioribus Thomas Vuillis, quando inter symptomaticas retulit, & *Lentam* vocavit, & caussam ejus in mala sanguinis diathesi, videlicet nimis salsa, & acri, ideoque circulationi, & nutritioni minus apta posuit. Hinc vel obstructiones pulmonis, & viscerum, vel ulcera sequi docuit, c. 11. de febribus. Ex quibus hanc libet subjicere descriptionem. *Febris Hectica* est intemperies calida, & sicca totius corporis, cum variis symtomatibus, præsertim vero caloris externi in extremis partibus, post pastum exacerbatione, corporis macie, sudore nocturno, & aliis conjuncta, proveniens a sanguinis acrioris, & salsi effervescentia p. n. lente continuata. Apud Paracels. sæpe barbare dicitur Febris *Ethica*, pro *Hectica*, Paramir. & alibi.

* HECTICUS *pulsus*, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, sed manet in perpetuum sibi similis, nec solvitur unquam, quod notus corporis habitus morbum induat in ejusmodi hecticis febribus, l. de puls. ad Tyron. c. 8. Estque species inæqualis pulsus, confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, sed eo adhuc minor. Phthisi, Empyemati, & febri Hecticæ proprius est. Gal. l. 3. de præsag. ex puls. c. 4. ubi etiam *stabilem* dici posse scribit, Gr. μόνιμον ἀνωμαλίας σφυγμῶ.

* HECTICUS *spiritus*, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia species insiti spiritus, Gr. ἔμφυτυ, qui lapides continet, contradistinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia, & stirpes nutrit, & *Animali*, qui sentiendi, omnisque motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore sedem suam habere creditur, Gal. l. Introduction. c. 13. Verum tota doctrina de Spiritibus insitis non caret absurditate, teste C. Hofm. Instit. l. 2. c. 150. §. 10. seqq.

HECUSIOS, ἑκύσιος, idem quod καθ' ἑκουσίαν. Vide *Voluntarius*.

* HEDERACEUS, ἑλικοειδὴς, *Hederarius*: epitheton vasorum præparantium arteriæ, & venæ, ad testes utrimque excurrentium inter se intricato plexu conjunctarum; unde & *Plexus pampiniformis*, *Capreolaris*, κιρσοειδὴς vocatur, Gal. l. 1. de sem. c. 12.

HEDONE, ἡδονὴ, *Voluptas*, quid significet, notum est; estq; perceptio animæ sensitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquiescunt. Consistit vero in grata, & concinna spirituum per objecta sensoria facta alteratione, expansione, agitatione, & motu; uti prolixius eam describere ausus est Th. Vuilis An. Brut. P. I. c. 9. Add. Charlton. Ex. IIX. Patholog. §. 21. & 22. V de *Voluptas*.

HEDOS, ἕδος. Vide *Sedile*.

* HEDRA, ἕδρα, æquivocum nomen est. Vel enim significat *podicem*, sive Anum, ἀρχὸν, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipsam alvi, Lind. Ex. IV. §. 99. Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 12. & l. 7. XIIX. 15. Unde & vernacule *Sedis* nomine venire solet. Vide Linden. Ex. IV. §. 99. Vel denotat *sedem*, basin, ut in abscessibus, & sinubus subjectam abscedenti corpori partem. Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 27. Et in Mochlico. XXII. 6. locum proprium, & sedem partis congruam notat. Ἕδρη quoque Hippocr. dicitur ossis fracturæ species, ita ut teli vestigium maneat osse discisso, & qua insederit, appareat. Dicitur alias ἐγκοπὴ, l. de cap. vulner. XIV. 6. 7. & XVI. 12. Gal. cap. 2. de art. t. 9. Jung. Foes. p. 180.

HEDRAEOS, ἑδραῖος, significat *sedentarius*, sessilis: Epitheton somni sessim facti, apud Hipp. l. 6. Epid. s. 4. t. 15.

HEDRICOS, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel sedis affectus, apud Ægin. l. 3. c. 59. ex quo allegavit Forest. l. 23. obs. 9. in Schol.

HEDICROON, ἡδύχροον, est Magma per pastillos digestum, multis aromatis constans. Primum ab Andromacho inventum, & descriptum proditur. Descriptio habetur apud Gal. l. 1. de Antidot. c. 10. & de theriac. ad Pison. c. 13. P. Æginet. l. 7. c. 11.

HEDYNTOS, ἡδυντὸς, *suaveolens*, sive odoribus vel aromatibus suaviter imbutum significat. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 7. & l. de Steril. XI. 26.

HEDYS, ἡδὺς, significat *suavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero sumit strictius de condimento aromatico, l. 2. de morb. mul. XLVII. 21. & LXXXIV. 3. ut ita idem sit cum τῷ ἡδυντὸς. Oec. p. 261. Vide *Jucundus*.

* Hedisma, ἥδυσμα in genere significat *condimentum* omne, alteri gratiam, & suavitatem concilians. In qua significatione Gal. l. 3. de alim. fac. c. 11. pinguedinem quoq; & adipem carnium ἡδύσματα esse dixit. Cibis enim suavitatem potius conciliant, quam in alimentum convertuntur. Strictiori vero significatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus suavis odor unguentis conciliatur. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXI. 1. Rhod. ad Scrib. nu. 122. Erant autem potius liquida, & plerumque olea, uti patet ex Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 2. in fine fere ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus, & consistentiam dabant unguentis; utrisque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. l. 13. H. N. c. 1. Jung. Linden. Ex. X. §. 77.

* Hegemonicos, ἡγεμονικὸς, *principalis*, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales sunt ratiocinatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. l. de diff. sympt. cap. 3. ἡγεμονικοῦ sedes est in cerebro. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 550.

† Heil, idest Cardamomum. Rhod.

Heileos, εἰλεὸς, Idem quod εἰλεός. Vide *Eileos*.

Hellesis, εἴλησις, idem quod εἴλη, vel ἕλη; estq; *solis ardor*, splendor, & æstus. Gal. l. quod anim. mor. seq. temp. corp. c. 9.

Heilipus, εἰλίπους, quasi *flexipes*. Epitheton boum, apud Hipp. 1. de art. t. 28.

Hel, id est *mel*. Rul. & Johns. in Lex. Ch.

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. l. 3. Epid. s 3. t. 47. Vide *Heleos*.

Helcos, ἕλκος, Latine *Ulcus*, vel *Hulcus*. Accipitur late, & stricte. In illa significatione notat omnem solutionem continui in partibus carnosis, & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα, carnis vitia, & calamitates dicuntur, l. de Medico. IX. 11. & ita sæpe confunditur cum vulnere, 2. Prorrhet. XIX. 10. XXII. 12. XXIII. 1. l. 5. Epid. XIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 1. Imo generalissime omnes morbos ἕλκεα vocare non est veritus Hipp. 3. de fract. t. 34. Stricte vero *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur solutionis continui species in partibus mollibus, quæ cum deperditione substantiæ, ab erosione facta est. Vid. Dogm. nostr. Part. II. c. 5. dogm. 4. p. 137. seqq. & junguntur Chirurgiæ scriptores.

Helcosis, ἕλκωσις, idem quod ἕλκος, *exulceratio*.

Helcticos, ἑλκτικὸς, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate ministra, & de medicamentis. Vide *Attractio*. *Epispasmos*.

Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcusculum*, aut pustula ulcerosa. Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. 9. & P. Ægin. l. 3. Foes. c. 3. p. 2090.

Helcysma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti scoria*, quia uncino e catinis eximitur, iisdem fere viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Gal. l. 9. de S. Fac. Dioscor l. 5. c. 101. Aegin. l. 7. c. 3.

Helcyster, ἑλκυστὴρ, dicitur Hippocr. instrumentum ferreum, fœtui extrahendo accõmodatum. *Tractor*, vel attractorius dici posset. Estque *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus, ex utero extrahit, ἐμβρυουλκὸς, de quo vocab. supra. Illud occurrit l. 1. de morb. mul. XCVI. Alibi vocavit ὄνυχα, *Unguem*, l. de superfœt. V. 1.

Heliacum, ἡλιακὸν, est epitheton τοῦ κύφεως, quod alias κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. constans. Ejus compositio habetur apud Aegin. l. 7. c. 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία. Vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαὴς, est nomen compositi medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excrescentias usque ad penitiora adurit. Descriptio legitur apud Aegin. l. 6. c. 13.

Helios, ἥλιος. Vide *Sol*.

* Heliosis, ἡλίωσις, *Insolatio*, h. e. corporis in sole apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropem, Ischiadem, Nephritin, Paralysin, &c. usitatum. Gorr. & Foe. s p. 261.

* Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, est proprie nomen diversis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis, &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoq; appellatur Gemma quædam, quæ nascitur in Aethiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, Smaragdo similis, sanguineis tamen distincta est guttis. *Heliotropium* vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ, fulgorem solis accedentem percussu sanguineo mutet, maxime Aetiopica. Eadem juxta aquam speculi modo solem accipit, deprehenditque defectus subeuntem Lunam ostendens. Magorum impudentia *Heliotropium* valere dicit, unctum succo herbæ ejusdem nominis, ne gerens illam conspiciatur. Hanc & reddere divites, & homines bonæ famæ, valere contra venena, & fluxus sanguinis, Videatur Plin. l. 37. c. 10. Hæc Rul. & John. Videatur & Andr. Chioccus in Mus. Calceol. sect. 3. p. 219.

Helissomenos, ἑλισσόμενος, est epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut intestinum verti videatur, uti eleganter Celsus l. 4. c. 14. Videtur autem verti, quod torminibus, & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. Ex. VII. §. 5.

Helitis, ἡλῖτις, dicitur *squama æris*, sic dicta quasi *clevaris*, quæ principem in deficcando locum

locum obtinet. Gal.lib.9.de S.Fac.Dioſcor.lib. 5.c.89.Gorr.

Helix, ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & *Capreolus* dicitur ob tortuoſitatem. Barthol.l.3. Anat. c. Lind. Med. Phyſiol. lib.2. c. 11. §. 4. Alias ἕλιξ etiam idem eſt, quod εἰλίπους, *flexilis* pedibus; eſtque epitheton boum, teſte Foeſ. Oec. p. 199. Occurrit apud Hipp.1. de art. t. 28.

Helle, id eſt *Viſcus*. Rul. & Johnſon. in Lex. Ch.

Helleboros, ἑλλέβορος, ſæpe etiam ſine adſpiratione ἐλλέβορος, ſignificat *Veratrum*; eſtque nomen plantæ duplicis, quarum una *album* Veratrum, altera *Nigrum*, ſive *Helleborus albus*, & *Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora, & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non ſolum in ſcriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. Jatr. num.274. Foeſ.Oec.p.201. Rolfink.de purgant. ſect.7.art. 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hippocr. ἑλλεβορισμὸς, de quo integrum vide ejus tractatum.

Hellespontia, ἑλλησποντία, nomen Emplaſtri; cujus duplex legitur deſcriptio, una quidem Andromacho authore, altera Hera, apud Gal.6.de C.M.P.G. c. 10.11.

* Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam ſine aſpiratione ἔλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti: quorum tria genera notiora numerantur: *Teretes* rotundi, ἕλμινθες στρογγύλαι, qui in inteſtinis tenuibus plerunque conſiſtunt, & aliquando ventriculum ſubeunt, ita ut interdum per os reiiciantur, quibuſdam e naribus egrediantur. Frequentes ſunt pueris, & puberibus.2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κειρίαι, item ταινίαι, *faſciæ*. Vocantur & *Cucurbitini*, ob figuræ cum ſemine Cucurbitæ ſimilitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergenſium. Plin. l. 11. H. N. cap. 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando viſas, interdum plurium. Hi per tota inteſtina extenduntur, quibus arctiſſime cohærent. De *lumbriculato* noviſſime diſcurſum edidit Eduard. Tyſon, Medicus Lond. Anglus, uti conſtat ex Act. Erud. Angl. 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Aſcarides*, teretes, & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo inteſtino plerunque inveniuntur, infantibus, & pueris maxime familiares. Plura circa *vermium* in homine natorum deſcriptionem vide apud Ulyſſ. Aldrov. l.6. de Inſect.c.2. ut & in Practicis. Pertinent vero *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio à ſuco non plane excrementitio, ſed crudo, & vitalibus portionibus ſcatente dependeat. Paſſim quoque leguntur Obſervationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum: v. g. in Pericardio, Sylv. l. 1. Prax.cap.35.§.12. in Renibus, l.1.c.55.§.54. ita quoque aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, a forma, figura, magnitudine; de quibus conſulantur Obſervationum, & Hiſtoriarum Medicarum ſcriptores. Vide *Lumbricus*.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸν, dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helnesed, id eſt *Corallus*. Rul. & Johnſ.

* Helodes, ἑλώδης, quæ & τυρώδης: Epitheton *febris humidæ*, cum a prima ſtatim die ægrotantes ſudant, ſudoreque ipſo aut nihil, aut certe parum levantur. E contra ſicca, ac ſcabra viſitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimuſque adeſt in corpore ſqualor. Gal.adverſ.Lycum, c.2.Jung.C.Hofm.de febrib. c. 54. Haud dubie eſt ſpecies febris ardentis colliquativæ, a ſanguinis ichoroſi efferveſcentia, & accenſione dependentis. An huc pertinet *Anglicus ſudor*, ſive febris ſudatoria? Vide ſupra *Anglicus ſudor*.

Helos, ἕλος. Vide *Limne*.

Helos, ἧλος. Vide *Clavus*.

* Helosis, ἥλωσις, vocatur palpebrarum inverſio, & in utroque oculi muſculo convulſio, qui affectus & καμπύλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen.l. 10.de U.P.c.9. Verum C.Hofmann. in comm.ad h. l. n.747. vitium ſubeſſe, & potius appellandum eſſe ἴλλωσιν, ab ἰλλαίνειν, ex Foeſio docet. Vide *Illoſis*.

* Helotis, dicitur nonnullis *Plica Polonica*, ſive Cirrus capillorum, teſte Sennert. Med. Pract. l.5. part. 3. ſ. 2. c. 9. Vide etiam Diſpp. Medic. Baſilienſ. Decad. IV. diſp. 7. & infra *Plica*.

Helunhai, id eſt Annulus Salomonis in Arte Nigromantiæ. Rul. Johnſ.

Helvus, color dicitur ſimilis coagulo, quo alutarii coria præparant. Th. Chym. Vol. IV. p. 765.

Hemera, ἡμέρα. Vide *Dies*.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, oppoſito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdiu ſaltem videt, noctu vero, vel veſperi nihil videre poteſt. Meminit Gal.in Introduct. c.15. in princ. ſed in ſeqq. non expoſuit. Subſtant. ἡμεραλωπία.

Hemeresios, ἡμερήσιος, *diurnus*, ſive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur; & opponitur τῷ νύκτωρ, *nocturno*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. 4.

Hemerocetos, & *hemerocætis*, ἡμεροκοιτ☉ς, ἡμεροκοίτης, nomen piscis, qui & ὑρανοσκόπ☉ς, & καλλιώνυμ☉ς vocatur, de quo supra in *Callionymus*. Vide C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 129.

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπ☉ς, q. d. *Semihomo*, idem quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum Decad. 1. Consil. 1. in Oper. p. 297.

Hemiceraunios, ἡμικεραύνι☉ς, fasciæ nomen ad dorsi, & pectoris delegationem, refertur a Gal. de fasciis n. 95. sub nomine Apollonii Junioris, Gorr.

Hemichoon, ἡμίχοον, i. e. *dimidiatus congius*. Est nomen mensuræ, quod legitur apud Hipp. l. de int. affect. XLV. 9.

Hemicongion, ἡμικόγγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicotylion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτεροκρανία, est species doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando sinistram, modo in latere, modo in syncipite, modo in vertice, modo in occipite; quæ varietas haud dubie dependet a mala quadam prædispositione partis affectæ; de qua legatur Vvillis P. II. An. Brut. c. 1. Ex quo etiam caussa illius doloris peti potest. Jungantur huc ea, quæ supra tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicraniis* convenientia. Gorr. & Castell. Singularem *hemicraniæ* curationem vide in Eph. N. C. Ann. III. obs. 184.

Hemidolichos, ἡμιδόλιχ☉ς, i. e. *dimidiatus dolichi cursus*, qui juxta Scaliger. in Addendis est ter repetitus δίαυλ☉ς. De quo vide C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. num. 481. Pertinet ad motum corporis. Vide supra *Diavlos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachmæ dimidiæ*, Gorr.

Hemiecton, *hemiecteon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quasi *semisextam* mensuram significat dimidiati sextarii quatuor chœnices capientem, estque pars duodecima Medimni Attici. Gal. de ponder. & mens. c. 5. Ægin. l. 7. cap. 26. fin. Apud Hipp. vero l. de Sterilib. XIIX. 14. 15. videtur potius significare sellam pro suffitu immittendo mulieri. Aut etiam ollam significare potest, quatuor chœnices capientem, cui veluti sellæ insidere debet mulier ad capiendum suffitum, diductis cruribus, notante Foes. Oec. p. 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίριον, Exponit Erotian. in Onomastic. p. m. 51. E. per dimidium drachmæ; & ita idem esset, quod ἡμίδραχμον. Alias ἡμιμοίριον dimidiam partem significat Polluci l. 6. c. 36. Foes. d. l.

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, est nomen mensuræ, & ponderis, cujus tamen magna est differentia, pro locorum, & rerum mensurandarum diversitate. Ita alia est *hemina* Attica, alia Italica, alia Ephesia, Alexandrina alia, & hujus modi. Porro si *hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam si eadem vino impleatur; ac vino etiam ponderosius mel invenitur, verbis Jul. Alexandr. comm. in Gal. l. 4. de tuend. san. & l. 1. de C. M. P. G. c. 15. Tom. II. oper. p. 409. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *hemina* inter Mensuras aridorum; & continet cyathos octo, Gal. de pond. & mens. c. 5. Æginet. l. 7. in fin.

Hemiobolion, *hemiobolon*, ἡμιοβόλιον, ἡμιωβόλιον, ἡμιόβολον, pondus est *dimidii oboli*, sive duodecima pars drachmæ. Drachma enim sex obolos habet, Gorr. Erunt ergo circiter quinque grana. Gal. l. de pond. & mens.

Hemiolium, ἡμιόλιον, est *pondus drachmarum duodecim*. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Significat alias *sesquialterum*, sive totum cum dimidio, Lat. *Sesquiuncia*, *Sescuncia*.

Hemionis, ἡμιονίς, i. e. *muli stercus*. Hipp. l. de nat. mul. LXXXV. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXI. 5. Lind. legit ἡμιόνου ὄνιδα.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Gal. per *dimidium*, ἥμισυ, in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτ☉ς. Vide *Semicoctus*.

* Hemiplegia, *hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἡ ἡμιπληξία, idem quod παραπληγία, παραπληξία, est plerunque in alterutro latere corporis immobilitas, sensusque privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hipp. c. 2. prorrh. t. 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralysi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente, & corpore resolutos, & attonitos esse constat; in Paralysi, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *hemiplegia*, mente sanos esse notamus ægrotos. Gal. defin. med. Vide *Apoplexia*. *Paralysis*.

Hemirhombion, ἡμιρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπ☉ς, *semisuccidus*. Dicitur de lana, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 10.

Hemisy, ἥμισυ, i. e. *Dimidium*. In Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum*, & semisectum dicitur. Estque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρόμβιον, sive *semirhombus* dicitur; & ad eosdem pene usus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. de iis q. in med. t. 2. Gal. in com. ad h. l. Foes. d. l.

* Hemitritaeos, ἡμιτριταῖος, quasi *Semitertiana*; quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keucen. ad Seren. p. 274. Legitur apud Hipp. 1. Epid. f. 1. t. 23. f. 2. t. 16. f. 3. t. 2. & 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam gravissimam speciem denotare, unanimis Medicorum est consensus; Ita e contrario tantus inter eos est dissensus, qualis sit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo constare possit de hac re. Spigel. integrum tractatum de *Semitertiana* scripsit. Videatur & Senert. de febr. l. 2. c. 21. C. Hof. de febr. c. 51. Ex recentioribus Vvillis, & Sylvius plane omiserunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem speciem constituere ἀδιαφόρως negavit, tract. spec. de febr. c. 13. Ut nostram, salvo aliorum judicio, addamus sententiam, statuimus, non quidem necessarium esse, ut hæc febris species asseratur, cum implicite sub malignis, & implicitis comprehendatur. Quod si tamen placuerit peculiariter illam determinare, posset describi, quod sit febris composita, maligna, putrida, participans in quibusdam de tertiana, proveniens a sanguinis biliosi cum serosis, & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali, ad dissolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui possunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur esse indumentum lineum, utrinque fimbricatum; & pro sudario, aut peplo sumitur. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. LII. 33. & de artic. t. 46. Vide Foes. p. 263.

Hemiuncion, ἡμιούγγιον. Vide *Semuncia*.

Hemixeston, ἡμίξεστον, idem quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

* Henosis, ἕνωσις. Vide *Unio*, *Unitio*.

Henricus *rubeus*, est Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Johns.

Heolos, ἕωλος, *hesternus*, pridianus; item *vetus*. Usurpatur apud Hipp. de pane biscocto, l. de int. aff. XXI. 8. & intelligendum de tempore præterito, sive propius illud ab hodierno, sive longius absit. Lind. Ex. XVI. §. 148.

* Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viscus illud maximum abdominis, situm in dextro hypochondrio; cujus historiam vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. l. 1. Anat. c. 14. Circa hujus usum maxima inter veteres, & recentiores est dissensio, quorum illi principatum tribuerunt, & sanguificationis organum constituerunt, & venarum omnium principium. Hi vero de principatu illo dejecerunt, exequias illi pararunt, & saltem usum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare ausus sit DD. Joh. Jac. Vvaldschmid, Prof. P. Marpurgensis, in quadam Disputatione, in qua sanguificationem in *hepate* fieri ἀδιαφόρως defendere ausus est. An vero sat firmis rationibus? alii videant. Mihi sane non videtur. Ejus substantiam esse glandulosam, Malpighius in Exerc. de *hepate* demonstrare conatus est. Aliquando *hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Observationibus apud SchenKium, Hemsterhusium, & alios: addi poterit & hæc nostra Observatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperto tantæ magnitudinis, ut discum stanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur in Act. Hafn. Vol. I. obs. 92. p. 180. seq. In utero quoque massa illa carnosa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *hepar uterinum* vocari, constat ex Anatomicis scriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum haud raro reperitur massa quædam friabilis, veluti succus concretus, insigni virtute siccante prædita, quam vulgo *hepar lapidum* vocant. Vide Eph. N.C. Ann. II. Obs. 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *epar* absque aspiratione. *Hepar* quoque est nomen lapidis Phil. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. A Chymicis etiam *hepar*, cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obscure rubescentem Massa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem quod *hepaticus*. Linden. Ex. IX. §. 60.

Hepateros, ἡπατηρός, *hepaticus*, sive jecorarius. Est epitheton dysenteriæ cujusdam, quando aquosus sanguis excernitur, ei aquæ persimilis, in qua caro recens mactata lota sit. Gorr. Vocatur alias *Fluxus*, scil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negavit, Prax. l. 4. c. 6. Sylvius quoque nunquam se observasse scripsit, l. 1. P. M. c. 13. §. 24. Vide *Fluor*.

* Hepaticus, ἡπατικός, generaliter dici potest de omni illo, quod ad hepar, sive jecur pertinet. Ita vena *hepatica*, alias Jecoraria, arteria *hepatica*, ductus biliarii *hepatici*, Medicamenta *hepatica* vocantur. In statu quoque præternaturali late vocari possunt *hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita apellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt; quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare solent. Ita & Hipp. videtur accepisse Coac. t. 446. seq. monente Foes. in Oec. p. 263. Hinc & inflammatio ipsa ἡπατῖτις dicta fuit. Verum recentiores vocabula *hepatitis*, & *hepaticus* usurparunt de affectu hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas hepatis peccat, ut

ut secretionis officio non rite fungatur, cum, vel sine tumore, & duritie. Hinc cachexia, aut fluxus *hepaticus* alvi oritur, Gal. l. de diff. sympt. c. 5. & l. 3. de sympt. causs. c. 2. l. 5. de L. A. c. 7. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. Lind. S. Med. Ex. IX. §. 6. seqq. pluribus.

Hepatitis, ἡπατίτις. Vide *hepaticus*. Dicitur etiam de vena, ap. Hipp. l. de Ven. XIV. t. 9. XV. 5. alibique. Lind. Ex. XIII. §. 419. Verum vanam esse hanc appellationem venæ in brachio, vel manu, patet ex Circulationis invento, & ex Anatomica inspectione, qua constat, venam illam nihil de *hepatis* substantia participare.

Hepatus, ἥπατος, λεβίας, nomen piscis; cujus descriptionem, usumque in cibo, & medicina vide apud Aldrov. l. 1. de pisc. c. 12. Meminit & J. Alex. inter mediæ constitutionis pisces, & *Citharis* jungit, l. 14. Salubr. c. 8.

Hephæstias, ἡφαιστίας, nomen Emplastri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex testa, ea maxime, quæ in fornacibus usta esset, eo quod desiccandi, abstergendique vim majorem haberet.

Hephaestos, ἥφαιστος, Vide *Vulcanus*.

Hephthotes, ἑφθότης, generaliter *coctionem*, elixationem significat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 55. quod Gal. in comm. per νωθρότητα τοῦ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exolutum acquirunt, l. 4. Epid. IIX. Foes. p. 254. seq.

Hepsana, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta, elixa cum jure, Hipp. l. 2. de morb. mul. X. 9.

Hepsema, ἕψημα. Vide *Defrutum*.

Heptamenos, ἑπτάμηνος. Vide *Septimestris*.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, suppurans, carnemque gignens; sic dictum a numero ingredientium septenario, ut sunt Cerussa, Spuma argenti, Cera, Pix, Colophonia, Adeps taurinus, Thus, ut habetur apud Æt. l. 15. c. 22. Gorr.

Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, i. e. *septem costas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum, apud Pollucem, teste Vesalio l. 1. de H. C. F. cap. 16. quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, si costas spurias a legitimis separaveris.

Heraclejos, ἡράκλειος, i. e. *herculeus*: Epitheton *Epilepsiæ*, quæ *herculeus morbus*, ἡρακλείη νόσος, dicta fuit, Hipp. l. 1. de morb. mul. XVII. 6. vel quia solus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem, & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. c. 6. in 6. Epid t. 7. *Magnes* quoque vocatur *lapis heraclius*, Gal. l. 6. de U. P. c. 15. & l. 6. de L. Aff. c. 5. Vide *Magnes*: item Lapis Lydius; Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 353.

† Herba Sancti Pauli, aliis herba paralytica. Vulgo Primula Veris.

† Herba Inguinalis, ad tumores commendata, Aster atticus. Dodon. in histor. plantarum.

† Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

† Herba inguinalis, Ital. al. Bubonium Taber. neon. vulgo aster atticus. Massar. de peste lib. 2.

† Herba vitri, id est parietaria. Matth. de Grad. c. 36. in 9. Rhasis.

† Herba Ungarica, Alexa, Anonym. Sylv. de med. compositione l. 2. c. 34.

† Herba salutaris, id est spina alba, qua Christus coronatus est. Marcell. Burdigalens. cap. 23.

Herba Sancti Fiaci, Verrucaria. Holler. l. 1. c. 45.

† Herba S. Innocentii, Polygonum majus. Daret. Ennarrat. in Holler. l. 1. c. 58.

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum stricte, videlicet in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem fere sunt, quod Folia, & distinguuntur a Floribus. Schrod. l. 2. c. 11. De *herba Ossifraga* vide Eph. N. C. Ann. I. Obs. 38. *Herba* quoque dicitur Lapis Philos. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. Item herbalis, quia habet animam vitalem, seu multiplicabilem, p. 721.

Herbarius, βοτανικὸς, dicitur apud Gal. l. 1. de Antidot. c. 2. qui herbas, & plantas colligit, & vendit ad usum Medicum. Hodieque etiam herbarum Scriptores, *Botanici*, sive *Herbarii* vocari solent.

Herbeus, ὠχρὸς, nomen coloris, quem vulgo *olivastrum* vocant. Estque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. Ex. IX. §. 18.

Herbivorus, ποηφάγος, epitheton animalium, ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robustiora, & magis ferocia sunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos. Illa vero ungulas solidas, ὁπλὰς, aut bifidas, χηλὰς, Gal. l. 3. de U. P. c. 2. princ.

* Hercules, ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortissimi apud Gentiles, diciturque fuisse Jovis, & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epiplesia, nomen suum juxta nonnullos accepit, uti p. a. dictum. Cujus ratio gemina dari solet; vel quod *hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc libe-

liberatus fuerit; vel quod per comparationem sicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope superetur. Vinc. Alsar. a Cruce de Epilepf. l. 1. lect. 1. fol. mihi 36. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupeda movere potuerit, notante C. Hofman. comm. in Gal. de U.P. n. 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibusdam validioribus medicamentis. Ita ἡρακλῆς, *Hercules*, fuit nomen Collyrii fistularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur, ap. Aet. l. 14. c. 55. & alius medicamenti siccantis, carnemque, quæ supercrescit, exedentis, quod recipit squamæ æris, misyos calcitidis ustæ, atramenti sutorii, aluminis usti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέυς ξηρὸν, i. e. *Herculis siccum*, sive siccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre est catharticum, & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. l. 3. c. 15. Vvillis Pharm. Rat. Part. I. s. 2. c. 2.

HEREDITARIUS, σύμφυτος, ξυγγενὴς, alii cum diphthongo scribunt. *Hæreditatis* legitur apud Grams Arbor. integr. & ruinof. l. 2. c. 4. §. 10. Latinum idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum caussa cum parentum semine in liberos, aut posteros translata est, quasi transplantatione facta; quales sunt Phthisis, Arthritis, Lithiasis, &c. Charlton. Ex. III. Pathol. §. 7. Gasp. a Rejes Camp. Elyf. q. 54. nu. 17. Parac. Paramir. l. 2. c. 7. De *hæreditariorum* morborum natura, caussis, & differentiis ex professo scripsit Dermutius de Meara tractatum Pathologia *hæreditaria* inscriptum, & a filio Edmundo de Meara editum, & annexum Examini suo de Febrib. Egregiam quoque industriam impendit in conscribenda disquisitione Inaugurali de Morbis *hæreditariis* D.D. Johannes Zellerus, non ita pridem Profess. Publ. in Illustri Tubingensi Studiorum Universitate constitutus, Amicus noster, & Fautor singularis: Rolf. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

HEREOS, species amoris imaginarii, ap. Parac. in pollutione nocturna, l. 3. de orig. morb. invisibil.

HERMA, *hermasma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem quod στήριγμα, ab ἑρμάζω, item ἑρμαπίζω, *fulcio*. Dicitur & ἔρεισμα, Vide *Ereisma*. Legitur & apud Hipp. ἑρμασμὸς, 3. de fract. t. 21.

* HERMAPHRODITUS, ἑρμαφρόδιτος, dicitur cui vitiosa est genitalium conformatio, ita ut utriusque sexus pudenda adsint, vel adesse videantur. Hinc & hujusmodi homines vocantur ἀνδρόγυνοι. Plura de *hermaphroditis* videantur ap. Casp. Rejes Camp. Elyf. p. 48. per totum, ubi simul tractat, An dentur *hermaphroditi*, qui utriusque sexus perfecta habent genitalia? quod negasse videtur Gal. l. 2. de sem. c. 3. in fine. Addantur & Observationes aliæ, v. gr. Ephemer. N. Cur. Ann. II. Obs. 203. 253. & Ann. III. Obs. 168. Historia singularissimi *hermaphroditi* utriusque sexus membra genitalia simul referentis habetur in Oldenburg. Actis Philos. Ann. 1667. M. Febr. Quid Paracelsus per *hermaphroditica experimenta*, & medicamenta velit. Lector ipse arioletur ex l. 4. Paramir. de orig. morb. matric. De *hermaphrodito* Spagyrico vide in Th. Chym. Vol. V. p. 804.

HERMES, ἑρμῆς, nomen proprium: & notat 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, seu Deorum nuncium, & interpretem. 2. Philosophum post Mosen in Ægypto clarissimum, qui *Trismegistus* appellatus fuit, teste Suida. Huic tribuitur peculiaris Philosophia Spagyrica paucis ænigmaticis dicteriis, sub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehensa; de qua videatur Th. Chym. Vol. I. sub titulo *Physica Trismegisti*, cum notis Ger. Dorn. Hinc & *Pater Alchemistarum* vocatur in tr. Alchemia incerti Authoris, c. 30. Vol. III. Th. Chym. p. 28. 29. Ferunt etiam de eo, quod 25000. Volumina conscripserit, Vol. V. p. 256. Quam *hermeticam* doctrinam false perstringit Diet. num. 829. Jungatur & Conrig. tract. de *hermetica* Medicina. Libav. vero duplices constituit *hermeticos* Doctores, quorum alii sunt *Dogmatici*; horum antesignanum constituit *Quercetanum*: alii vero sunt *Empirici*, quos vocat flagitiosos *Paracelsistas*, eosque repudiat in defens. Syntagm. Chym. contra Scheunem. Vide *Mercurius*. *Hermetis avis* vocatur in processu Lapidis Philos. quando vi sublimationis, seu quarto igne separatur a corpore spiritus, Th. Chym. Vol. IV. p. 550. *Hermeticum sigillum* quid sit, vide *Sigillum*.

HERMESIA quoque vocatur *Chymia hermetica*, apud Libav. tr. de Igne Natur.

HERMETICUS. Vide *hermes*.

HERMOLAOS, ἑρμόλαος, nomen Collyrii τῶ σταπκῶ, hoc est reprimentis sistentisque fluxiones. Estque duplex, unus magnus, alter parvus, apud Ætium, & ex hoc Gorr.

* HERNIA, κήλη, *Ramex*, *Ruptura*, dicitur item *Crepatura*: est in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, substantiam aliquam corporis, vel omentum, vel intestina, aut aliam materiam carnosam, flatulentam, scirrhosam, serosam admittente, & continente. Ejus quoad subjectum, & causas variæ sunt differentiæ, v. g. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*,

cele, *Sarcocele*, &c. de quibus omnibus, & singulis propriis in locis, & literis initialibus.

Herodius, idem quod *Chrysaetos*, aut *Hierofalco*, h. e. Aquilæ species maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. lib. 2. Ornithol. cap. 2.

Heroion, *heroon*, ἡρῷον, ἡρῶον, h. e. monumentum, sive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. 2. in 6. Epid. t. 35.

Heros, ἥρως, quid proprie significet, notum est, nec hujus est loci ulterius exponere. Obiter saltem notari potest, Paracelsum spiritum salis vocasse *Heroem coagulationis*, lib. de morb. Tartar. c. 9.

* Herpes, ἕρπης, est tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichorosis, & lixiviosis sanguinis, in habitu corporis subsistentibus, corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus. Ejus duplex habetur species: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Esthiomenos*, sive exedens. Vide supra *Cenchrias*, & *Esthiomenos*, quorum ille benignioris est indolis, hic malignioris. De utroque vide Gal. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. In specie ἐσθιομένου meminit & Hip. 5. aph. 22. Plura ex Practicis, & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v. g. Hier. Fabr. ab Aq. l. 1. Pentateuch. Chir. c. 20. Hildan. cent. 1. obs. 99. Senn. Med. Pr. l. 5. part. 1. c. 17. D. Barbette Chirurg. P. II l. 1. c. 8. Latine *Serpigo* quibusdam dicitur. Castell.

Herpeton, ἑρπητὸν, ἑρπηστικὸν, idem quod *herpes*; vocatur ulcus serpiginosum, *pustulæ serpiginosæ*, apud Hipp. l. 2. Epid. s. 3. num. 58. & Coac. p. 628. ἑρπετὰ quoque, *reptilia*, vocari pediculos capitis, & reliqui corporis, scribit Gorr. in defin. Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. l. 6. de Anat. adm. c. 4.

Herpsis, ἕρψις, ἑρπυσμός. Vide *Repetatio*.

Hesmich, i. e. quarta pars libræ. Ruland. & Johns. in Lex.

Hespera, ἑσπέρα, *vespera*, si vocis hujus usum spectemus, tripliciter accipitur. Primum de tempore, quando Sol inclinat ad vesperam. Deinde, quando Sol jam occidit. Denique sera *vespera* dicitur sub crepusculo. Lind. Ex. XVI. §. 219. seq.

Hestia, ἑστία. i. e. *Focus*. Vide *Focus*. Cui adde, quod Cor dicatur ἑστία τῆς φύσεως, *focus* naturæ. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 719. 311. Ἑστία quoque nomen est Emplastri apud veteres nobilis; cujus descriptio habetur apud Aet. l. 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, constare 516. drachmis. Refertur ad Nicepsonem Regem. Gorræus.

Hesychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*; estque res non naturalis motui opposita, & ita indifferens causa procatarctica ad sanitatem, & morbum, quatenus vel moderata, & opportuna, vel immoderata, & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitiosæ vide Charlton. Ex. VII. §. 3. Ἥσυχος, *quietus*, sumitur etiam pro moderato, sive non molesto. Usurpatur de tussi leviori, Hipp. l. 4. Epid. XIIX. 19. Vide etiam de hoc vocab. Dict. n. 381.

* Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem quod *Hemicrania*. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 3.

* Heterogeneus, ἀνομοιομερής, vel idem est quod *Dissimilaris*, vide *Anomœomeres*: vel etiam hodieque usurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ nostri corporis, humorum, & spirituum adversam, & pugnantem: v. g. quando sanguis portionibus vitiosis excrementitiis scatet, dicitur sanguis *heterogeneus*, apud recentiores. Helmont. tr. Schol. Humorist. pass. decept. c. 1. n. 25.

Heterorropos, ἑτερόῤῥοπος, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, h. e. *ambiguum*, v. g. de tumor. Hipp. 1. Epid. s. 1. t. 10. 13. l. 2. Epid. s. II. 60. 79. Et ægri dicuntur ἑτερόῤῥοποι, quando in illis insignis mutatio notatur vel ad salutem, vel ad mortem, 4. de R. V. I. A. t. 56. Vide Foes. p. 245.

* Heterorrhythmos, ἑτερόῤῥυθμος, est epitheton, & species pulsus ἀῤῥύθμου, quando aliquis alterius ætatis habet pulsum. Gal. in def. medic.

Heteomocopia, ἐπιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, in Præcept. IX. 31.

Heuresis, εὕρησις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen est, quo utitur Actuarius, in Aurea Antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor scrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere scribit drachmam unam cum dimidia, Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p. 857.

Hexapharmacum, ἑξαφάρμακον, nomen emplastri ad perniones exulceratos; cujus descriptio habetur e sex ingredientibus, ap. Aegin. l. 3. c. 79.

* Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chasco*, *Ecplexis*, *Channa*, *Seseros*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

* Hiatula, χήμη. Vide *Chama*.

Hiatus, χασμός. Vide *Chasme*.

Hicesia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen Emplastri veterum utilissimi ad strumas, abscessus, lienem, & articulos; cujus meminit Gal. l. 4. de

C. M.

C.M. P.G. c. 14. & descripsit Aeginet. l. 7. c. 17. Perperam Latine scribitur *Icesi* Emplastrum.

HICNEOMENOS, *Hicnevomenos*, ἱκνεόμενος, ἱκνεύμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore, apud Hipp. 3 de fract. t.63. Foes. p. 279.

* HIDROA, ἵδρωα, ἱδρῶα, *Sudamina*, sunt pustularum genus ex biliosis, & acribus salinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præsertim æstatis tempore ex sudoribus provenientium, & vexantium. Unde *papulas sudorales*, aut *sudorosas* non inepte quis diceret cum Dieter. Iatr. n. 401. Meminit harum Hipp. 2. aph. 21.

HIDRONOSOS, ἱδρώνοσος, significat febrem, in qua plurimus sudor p.n. prodit, quæ alias Sudor Anglicus dicitur. Blancard. in Lex.

* HIDROS, ἱδρὼς, Lat. *Sudor*, est excrementum humidum tertiæ concoctionis, per cutis poros in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis de sero, & lympha participans, ejusdem cum urina, & lacrymis generis, in hoc saltem ab illa differens, quod *sudor* cum violentia quadam naturæ secernatur, & excernatur, quemadmodum & *Lacrymæ*; *Urina* vero magis spontaneo motu secedat. De *sudoris* caussis, & differentiis vid. Baricellum integr. tract. de Hydronosa Natura, Dieter. n. 402. In genere sufficiat, *sudorem* alium esse bonum, & salutarem; alium noxium, & malum. Ad Bonum pertinet Spontaneus, Criticus, & Artificialis; ad malum vero spectant *sudor* Nimius, Deficiens, Paucus, Depravatus; quorum utriusque classis descriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius in binis Exercitationibus. De *sudore* prorsus nigro instar atramenti salutari, & excreto legatur singularis observatio D. Olai Borrichii in Act. Hafn. Vol.I. ob.70. p.155. *Sudor* Rulando dicitur aqua permanens. *Sudor hermaphroditici salis*, i.e. liquor, vel spiritus halinitri. Libav. Apoc. Hermet. Part. pr. c.11. Quid sit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. in Procem. Part. post. Apoc. Herm. Tr. II. Oper. p.330. 331.

HIDROTICOS, ἱδρωτικός. Vide *Sudoriferus*.

HIDRYNOMÆ, & *Hidryomæ*, ἱδρύνομαι, ἱδρύομαι, significat proprie *firma sede collocor*, *firmor*. Frequens Hipp. v.g. 4. aph.11. 1. Prorrh. s.1. t.36. Coac. t.315. l.6. Epid. s. 7. t.1. De utero in suam sedem collocato, l.2. de morb. mul. XXXVII. 2. In specie de urinæ sedimento usurpatur, Coac. t. 575. & aliquoties in Epid. Vid. Foes. p. 277. de venis perpetuo motis, lib.6. Epid. s.2. t.16. de tussi, l. 4. Epid. XII. 23. Per translationem etiam de mente tranquilla, & firma prædicatur, 1. prorr. sect. 1. t.20. l. 3. Epid. ægr. 15. post. pest.

HIDUS, i.e. *flos æris*. Ruland. & Johns. in Lex.

HIERACION, ἱεράκιον, nomen est plantæ de qua vide Botanicos. Porro ita quoque vocatur Collyrium, ad obscurum visum, & scabras affectiones, apud Gal. l.4. de C.M.S.L. c.7. haud dubie ab Hierace Authore ita dictum. Gorr.

HIERACITES, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel ut Plinius vult, Gemmæ, vernacule *Lapis accipitrum*, ita dictus a colore *hieracis*, i.e. *accipitris* simili; de quo videatur G. Agric. l. 5. fossil. p.m. 263. Aldrov. l. 3. Ornithol. §. De nominata. Gal. l.9. de S. F. §. Aphroselinus, & Aegin. l.7. c.3. §. Lithi. Laudant ad sistendas hæmorrhoides.

HIERATICUM, ἱερατικόν, epitheton 1. suffitus, sive κῦφι sacrificulorum, quod Diis gentilium adolebant. Gorr. 2. Malagmatis Asclepiadæ *Pontificium* inscripti, stomachicis, hepaticis, & ad viscerum dolores. Gal. lib. 8. de C. M. L. c. 5.

HIERAX, ἱέραξ. Vide *Accipiter*.

HIEROGLYPHICA, ἱερογλυφικά, vel dicuntur de Characteribus in Medicina, ab Hermete Trismegisto, aliisque excogitatis, quorum adhuc valde ferax est Medicina, teste Schenk. Synt. compon. & præscr. med. p. 84. seqq. Vide *Character*. Vel de plicis, & rugis in manibus, pedibus, fronte, e quibus vana curiositas Chiromantarum multa prædicere solet.

HIEROS, ἱερὸς, h.e. *sacer*. Primum est epitheton cum *ossis*, vide *Os*, ut & vasorum ad illud os excurrentium, v.g. *Arteria*, & *Vena Sacra*: tum morbi, v. g. *Comitialis*, qui alias *Epilepsia* vocatur, ob magnitudinem, & vehementiam symptomatum. Hipp. l. de morbo *sacro*, vel *Erysipelatis*, quod *Sacer ignis* dicitur, maligni. Siquidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερὰ, quæ fuerunt horrenda, & magna. Keuchen. ad Samonic. p.246. 285. Deinde est nomen medicamenti etiam Latinis *hiera dicti*; cujus variæ prostant apud Authores, & in Dispensatoriis formulæ. Famosiores sunt *hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi; *hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi; *hiera* Logadii; *hiera* Ruffi; *hiera* Archigenis, Themisonis, Antipatri, Justi, &c. Gorr. Harum descriptiones vide ap. Aegin. l. 7. c. 8.

HILARIS, *hilaritas*, ἱλαρὸς, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia; estque idem, quod *Gaudium*. Vide *Gaudium*. Theriacam quoque ἱλαρὴν, *hilarem*, appellatam fuisse, patet ex Gal. l. de Ther. ad Pison. c. 6.

HILUM, proprie dicitur macula illa nigricans fabarum propria; de qua egregie differit J. Alexandr. Annot. ad l.2. de Al. fac. c. 19.

* Himas, ἱμὰς, proprie *corrigiam*, lorum significat. Vide *Lorum*. Per similitudinem vero ita vocatur Gurgulionis, vel *Uvulæ*, sive columellæ *laxitas*, quando longior, graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus est, sed crassitiem ex fluxione solito majorem adeptus esse videtur. In illo vero affectu & gracilescit, & secundum crassitiem imminuitur. Aet. l. 8. c. 43. Dicitur & ἱμάντωσις, Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro similis gurgulio propendet. Nic. Piso de M. C. & C. l. 2. c. 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem, & *desiderium*, præsertim *amatorium*, vel Venereum, uti demonstrat Foes. ex Homero Iliad, γ, & ξ, Oecon. p. 281. Descendit a verbo ἱμείρομαι, & ἱμερῦσθαι, quod frequens apud Hipp. significans appeto, desidero *virilem amorem concupisco*, l. 1. de morb. mul. X. 13. (quamvis apud Lind. ἀείρεται pro ἱμείρεται scriptum sit, an mendose?) XIV. 7. XXVI. 32. XXXIIX. 14. cap. 4.

Hinnulus, νεβρὸς, *pullum cervinum* notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum, apud Gal. l. 2. de Antidot. c. 10. Sumitur vero aliquando latius pro fœtu aliorum animalium; præcipue tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. ad Scrib. n. 13. ubi plura de coagulo *hinnulei* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caseus equinus*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIV. 14. Diosc. l. 2. c. 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocasse, quos imitatus Schrod l. 5. cl. 1. n. 21. Plura de *hippace* vide ap. Mercurial. l. 2. V. L. c. 26. Seracen. not. ad loc. Dioscor. cit. Foes. Oec. p. 282. Linden. triplicem significationem vocabulo huic attribuit, quod notet 1. Caseum, 2. Oxygala, & 3. Equile, sive cubile equorum, Ex. XVI. §. 122. usque ad 130.

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem quod *Centaurus*, monstrum illud fictitium Poetarum. C Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippobinos, ἱππέβινος, i. e. instar equorum valde *libidinosus*, qui inexplebiliter Veneriæ sectatur, Lat. *Lastaurus*, validæ, & præfervidæ libidinis homo. Casp. a Rejes C. El. Q. 44. n. 24.

Hippocampus, ἱππόκαμπος, est insectum animal marinum; cujus descriptionem, venenum, & usum in medicina vide apud Aldrov. l. 7. de Insect. c. 16. Meminit *Hippocampi* usti contra Alopecias Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Ægin. l. 7. c. 3. Per translationem *Hippocampos* vocavit processus ventriculorum cerebri superiorum, sive anteriorum Arantius, notante C. Hofm. com. in Gal. de U. P. nu. 559. 643. & Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 8. §. 134.

Hippocrates, ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præsertim vero illius *Artis Medicæ principis Coi*, & qui *Magnus* dictus fuit; de quo plura apud Galen. & alios. Hunc fuisse tritavum Aristotelis Philosophi, pro indubitato habet Joh. Jac. Bassus l. 1. de Hipp. & Gal. decret. c. 1. p. m. 3. Hujus præsertim sententiæ, & aphorismi tantam invenerunt fidem, ut canonis instar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica*, & *Rationalis* vocari solet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis, & omnis boni author laudetur, & si quæ sunt alia encomia; laus tamen illa non sine grano salis intelligenda. Hinc recte Gal. l. 9. M M. c. 8. cum Trajano Imper. comparans scripsit, omnem ad medicationem viam aperuisse, sed ita, ut cura, & diligentia opus sit ad absolutionem. Præsertim vero hoc ipsi condonandum, quod in Anatomicis non adeo fuerit exercitatus, & ita in Physiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vid. C. Hofm. c. ad Galen. de U. P. n. 35. 36. & alios. *Hippocratis Manica* quid sit, vide *Manica*.

* Hippocraticus, ἱπποκρατικὸς, non modo dicitur Doctrina Medica; verum etiam in specie de *Vino*, alias *saccato* dicto, οἶνῳ σεσακκισμένῳ, σακκίας, quando nimirum faccis indita sunt aromata, & post colaturam Saccharum additum. Vide Lind. Ex. X. §. 522. 227. ubi & *Lacrymam Sponsæ* appellari scripsit. Vocatur alias *Claretum*, de quo superius suo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide supra in *Facies*. *Hippocraticum scamnum* quid sit, vide supra *Bathron*.

Hippoglossus, ἱππόγλωσσος, est nomen piscis, & quidem *Soleæ majoris*. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 43. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut intestinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura, & laminea structura non absimilis est, ita & viribus eundem æmulari statuitur. Schrod. l. 5. cap. 1. n. 21. Jung. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. p. 661. Hujusmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliss. & Sapientiss. Dn. Vvilh. Grasselii, Civis, & Mercatoris primarii Norimbergensis, ego quoque possideo, qualem alium & ipse laudatus Vir ejusdem magnitudinis asservat. De tali lapide equino in intestinis genito disseruit etiam D. D. Vvede-

Wedelius & ex hoc Bonettus notavit Med. Sept. l. 3. f. 26. c. 37. p. 788.

Hippomanes, ἱππομανὲς, ambiguum valde est vocabulum. Vel enim significat fruticem, alias *Cynocrambe*, aut *Apocynum* dictam, ideo quod equos in furorem concitet, si eo vescantur, Theocrit. Idyll. 2. Vel succum e Tithymalo expressum, Theophr. l. 9. G. Pl. c. 15. quamvis alii *Hippophaes* legant. Vel notat succum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Aristot. l. 6. H. A. cap. 18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, d. l. c. 21. Quidam pro secundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis equarum* D. Ludovic. Differt. Pharm. I. p. 516. Creditur a nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

Hippone, ἱππώνη, nomen est malagmatis, cujus Philagrius author perhibetur. Descriptio habetur apud Aet. l. 12. notante Gorræo.

Hippopotamus, ἱπποπόταμος, i. e. *Equus fluviatilis*, est animal ferum, quadrupes, exoticum; cujus descriptionem, & usum varium prolixe exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 12. In specie corij hujus feræ usti usum monstrat Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 9. Testiculi aridi potu oblati contra morsus serpentum, Aeginet. l. 7. c. 3. Quod *Hippopotamus* obesus, & plethoricus venam sibi vulneret arundine, & plagam limo obducat, ex Plinio refert Rolfink. O. a. M. M. Spec. l. 4. f. 1. c. 4.

* Hippos, ἵππος. Vide *Equus*.

Hipposis, ἵππωσις, mendose, pro ἴπωσις, *pressio*, de quo suo loco. Mendam hanc inculcavit Foes. p. 286. & C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad Gal. com. 3. de art. t. 49.

Hippuris, ἵππουρις, primum nomen plantæ, quæ *Equisetum* dicitur. Deinde apud Hipp. l. 7. Epid. LVIII. 12. videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, sive quædam fluxio fuerit ad inguina, & partes, sive alius id genus affectus, notante Foes. Oec. p. 236.

Hippuros, ἵππουρος, nomen piscis, qui & ἀφρίτης, item *Urinator* vocatur; cujus descriptio habetur ap. Aldrov. l. 3. de piscibus, c. 17.

Hira, circa hujus vocabuli ortographiam, & significationem ambigunt, & discrepant Authores. Veteres libri legunt *Chira*. Alii *Hilla*. Quidam restringunt ad *Intestinum Jejunum*, νῆστις dictum: quidam ad omnia intestina. Lind. vero adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis, & ἔντερα extendit; quæ sententia & nobis placet. Gr. dici potest τὸ ἐγκοίλιον, Lind. Ex. IX. §. 53. 57. &c. Diet. Jatr. n. 783.

Hirbellum, legitur apud Paracelsum, quod deliros reddat homines, sed quid significet, non constat, tr. de Surditate.

Hircus, τράγος, æquivoca sunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notissimum, quod & *Caper* dicitur; de quo supra in *Capra*. Ejus carnem pessimam dixit Gal. l. 3. de A. F. c. 2. & l. de atten. vict. c. 8. Paracelsus vero dicit, apud Spagyros *Hircum* quoque dici masculum Caniculum castratum, & nutritum herbis diaphoreticis, l. 1. de præp. tract. 3. tit. de Corallis. Sanguis *hirci* habetur pro singulari remedio adversus pleuritidem, & alios morbos malignos, insignique vi pollet sanguinem concretum dissolvendi: de cujus præparatione, præter Dispensatoria Norimb. & Augustan. nec non Schroder. l. 5. cl. 1. n. 9. videatur & Helmont. tr. Pylorus Rector, n. 73. seqq. Propter fœtorem huic bruto familiarem, & salacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diversos quoque affectus hominum translatum observatur. Ita intumescentia testium tempore pubertatis in adolescentibus, cum mutatione vocis in graviorem, hoc nomine τράγος venit: quod patet ex l. 6. Epid. f. 4. t. 27. & Gal. l. 14. de U. P. c. 7. Unde & verbum τραγᾶν, & τραγίζειν, *hircire*, in ea significatione accipitur, Hipp l. 6. Epid. f. 3. t. 25. & Gal. l. 2. de sem. c. 5. Olidus quoque ille fœtor proprie sub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicuntur, *hircus*, τράγος appellatur; & illi juvenes ad virilitatem accedentes *hircosi*, aut *Hirquitalli* dicuntur. Foes. p. 621. Lang. l. 2. ep. 6. τράγος etiam edulii genus est, quod ex zea parabatur, aut ex olyra, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 18. In vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compensat, vitium vocatur τράγος, ex Aristot. l. 5. de Gen. an. c. 18. Theopr. l. 5. de causs. plant. c. 10. 13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum* appellant eminentiam illam auribus tempora versus adnatam tegminis instar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili crescunt. Barthol. l. 3. Anat. c. 9. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 11. §. 4.

* Hirquus. Vide *Angulus*.

Hirsutus, *hirtus*, *hirtitas*, idem quod *Pilosus*, & *Pilositas*. Vide *Dasys*.

Hirudo, perpetua per y apud P. M. de Calderia, & alios, βδέλλα, *sanguisuga*, insectum est palustre, instar lumbrici oblongum, sanguinem ex hominibus, & equis exugere valens; cujus descriptionem, usum in arte Medica, & noxam venenosam cum remediis vide apud Aldrov. l. 7. de Insectis, c. 11. & 12. Adde Schrod. l. 5. cl. 4. n. 105. Obiter hic notetur, ingeniosissimum alias Lindenum lapsum esse, quod crediderit, *hirudines* elicere non nisi tenuem sanguinem,

nem, Ex. XIII. §. 409. Siquidem hoc manifeste repugnat experientiæ; cum & nos observaverimus, quod elicuerint etiam crassum, & fibrosum, & fœculentum sanguinem. Jung. Observatio, & discursus de *hirudinibus*, lectu dignus, D. J. Val. Willii Medici quondam Regii Dani Castrensis, Amici nostri desideratissimi τῦ νῦν ἐν ἁγίοις, in Act. Hafn. Vol. III. obs. 73.

Hirundo, χελιδών, æquivocum est, diversa significans. (1.) animal volatile, sive avem diversæ speciei; cujus descriptionem, usumque in Medicina vide apud Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 6. seqq. Schr. d. l. cl. 2. nu. 55. (2.) notat piscem marinum volantem, Veneris *Lucerna* dictum, quem etiam descripsit Aldrov. l. 2. de piscib. c. 3. (3.) χελιδών, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani, & flexura ungulæ equinæ, Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med. §. 414. (4.) Ex Suida quoque constat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*; & mirum, Rolfinkium hac in re valde curiosum non adjecisse appellationibus genitalium muliebrium in O. ac M. de Part. generat. dicatis. Tandem Aurelianus l. 1. cap. 4. testatur, *equorum impetiginem*, h. e. squamulas anteriorum crurum sub armorum partibus in ipsis animantibus natas, vocari *hirundines*, χελιδόνας. Vide Aldrov. l. prius citat.

Hiscuria, vitiose ponitur *Ischuria*, & occurrit apud P. N. de Calderia Tom. III. Oper. p. 221. seqq.

Hismat, i. e. *spuma argenti*. Ruland. & Johns.

Hispanicum *viride*, i. e. *Hispalensis*, h. e. *viride æris*. Idem. Alias *Hispanicum* quoque epitheton *vini* generosi, a loco natali ita dictum.

Hispiditas, in genere idem, quod *hirsuties*, vel *hirtitas*, δασύτης. Specialiter vero juxta Ætium l. 7. c. 66. duos significat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum superfluorum affluxum; vel pilorum in genis suborientem depravatam propaginem, ita ut intro vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent: Græce vocatur διστιχίασις. Vide supra *Distichiasis*. Forest. l. 11. obs. 46. in Schol.

Histamemos, ἱστάμενος, *consistens*, ab ἵστημι, *consisto*, sto. Usurpatur non solum de ætate, quæ ad summum vigorem pervenit, annorum circiter 40. usque ad 50. sed etiam de tumoribus, qui ad summum pervenerunt, quibus opponuntur οἰδήματα χαλαινόμενα, *remittentes*, prognost. t. 3.

Historia, ἱστορία, est oratio, vel enarratio eorum, quæ visu perspecta sunt. Gal. l. de subf. Empir. c. 10. Vel est enarratio eorum, quæ sæpius iisdem de rebus experta sunt, l. de optima secta passim. Clarius fortassis ita describi poterit: Quod sit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel persona singulari, secundum omnes circumstantias, & attributa circa illam rem, vel personam observata. Convenit cum *Casu Medico*, vel Observatione Medica. Vide *Casus*. Hujusmodi *historias* quamplures reperire libet in Theatro Galenico Mundellæ, & alibi, præsertim etiam apud Casp. a Rejes in Indice Campi Elysii Quæstionum. Placet quoque descriptio *historiæ* a B. C. Hofm. relicta l. 6. V. L. c. 26. *Historia* est vera, ac seria rerum gestarum narratio. Tales *historiæ* Ægrotorum sunt veluti cynosura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoscendum facilius, prænoscendum certius, curandum denique tutius, si sanabilis, sin minus, palliandum jucundius, si abstinere curatione non licet, verissime scripsit Linden. Ex. IV. §. 1.

Histos, ἱστὸς, dicitur malus in navi, sive lignum erectum, ex quo velum suspenditur. Sumitur vero ab Hipp. pro instrumento Chirurgico ligneo, in cujus summo aliud lignum transversum imponitur, ex quo trochlea dependet ad scalæ demissionem, 3. de artic. t. 25. Gal. ad h. l.

Histricus, ἴστρικος, denominativum a provincia *Histria*, sive Istria Illyrico contermina; & dicitur de oleo *Histrico*, quod optimum, ubi majori opus est adstrictione. Gal. l. 11. meth. med. c. 16. Adde Jul. Alex. notas ad h. l.

Hizo, ἵζω, significat *subsideo*, desideo. Dicitur de naso, quando os palati decessit. Hipp. l. 4. Epid. IX. 2. & l. 6. s. 1. t. 4.

Hoclax, *hoclasi*, ὀκλὰξ, ὀκλασὶ, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labasco. Gal. l. 1. de U. P. c. 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς. Vide *Via*.

Hoedus, ἔριφος. Vide *Eriphos*. *Capra*. Ad. Gal. l. 6. de L. A. Mercur. l. 1. V. L. c. 25.

Holcas, ὁλκὰς, apud Hipp. significat *navim onerariam*.

Holce, ὁλκὴ, duo significat. 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 18. Deinde est nomen ponderis; estque idem, quod *Drachma*. Gal. l. de pond. & mens. ut & in l. 2. de Antidot. Gorr. in defin.

Holcimos, ὅλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur, & ducitur, & in varias partes sequax est, nec divellitur, sed continuum manet, veluti quæ lenta sunt, tenacia, & glutinosa. Gal. c. 2. de artic. t. 45. ubi in Hippocr. verbis legitur ἀνόλκιμοι. Dicitur & de hepate tumore affecto, l. 2. de L. A. c. 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. not. ad

ad Seren. p. 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem p. 173.

Hollipps, dicuntur placentulæ tenuissimæ instar laminæ, paratæ ex massa farinacea tenui, & saccharo, & fervent ferreo duplicato, & figurato affusæ, & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Dispensatoriis extent.

Holmiscos, ὁλμίσκος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ὅλμος. Vide *Mortarium*, ὅλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus, Fallop. Expos. de Ossib. Tom. I. Oper. p. 521.

Holos, ὅλος. Vide *Totus*.

Holophlyctides, ὁλοφλυκτίδες, idem quod φλυκτίδες, sive φλυκταίναι, *pustulæ*. Gal in exeg. voc. Hipp. & Erot. in Onomast. p. 85. quamvis sine aspiratione ibid. legatur, sicut & in Gorræo.

Holoscheres, ὁλοσχερὴς, significat *integer*. Usurpatur ab Hippocr. de sanguine omnes suas portiones integrales complexo, l. de alim. V. 7.

Holotonicos, ὁλοτονικὸς, dicitur de Convulsione universali, quæ Tetanus est, quando totum corpus riget. Schenk. in Obs.

Holsebon, item *Helsebon*, id est *Sal commune* præparatum. Rul. & Johns.

Homalos, ὁμαλὸς, significat *æquabilis*, justus: unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hipp. 3. de fract. t. 31. Legitur & l. 4. Epid. XX. 3. Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit l. de Hæmorrhoid. IV. 2. Vid. Foes. Oec. p. 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id est *sequor*. Hipp. l. 2. de morb. LIX. 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, sive excrementum alvinum in intestinis, præsertim crassioribus congregatum. Blas. Med. Univ. Part. Hygiein lib. 1. s. 2. p. m. 5. & l. 5. s. 2. subsect. 4. pag. 10.

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur significationem, apud Hipp. Primo significat *conversationem*, & colloquium cum aliis, l. de Medico t. 31. Deinde *connexionem*, & cohæsionẽ partium, & præcipue ossium inter se, 1. de art. t. 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur. Et denique *exercitationem*, d. l. t. 36. An fortassis *Collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid significet, omnibus est notissimum. Dicitur ita appellari ab *humo*, quia e terra creatus. Parac. Philos. sag. l. 1. c. 8. Vocatur etiam *Microcosmus*; cujus tamen nominis rationem Paracelsici nimium extendunt. Vocatur quoq; *Centrũ mundi*, & *centrum omnium rerũ*, d. l. c. 6. & 7. *Quinta essentia mundi*, d. l. c. 2. & in tr. Explicatio totius Astronomiæ. Hic non solum est subjectum sanitatis, & morborum, atq; ita totius Medicinæ, vide Dogm. Nostr. p. 5. sed etiam objectum, quatenus refertur inter βοηθήματα, sive remedia. Quænam vero sint remedia, quæ ab *homine* desumuntur, vide in Daniel. Bekeri Medico Microcosmo, Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. & D. D. Joh. Paul. Vvursbain, Affinis, & Amici nostri singularis, Exerc. de Medicamentis ex Homine desumptis.

Homochroea, ὁμόχροια, *æquabilitas superficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur. Hipp. l. de cap. vuln. II. 1. ubi Linden. per similitudinem coloris interpretatus est, quod tamen non videtur cum scopo textus quadrare. Neque etiam necesse est propter Etymologiam illam expositionem apprehendere, cum χρὼς & habitum corporis, & corpus ipsum significet. Idem l. 1. de fract. t. 9. Vide Foes. p. 254. Fallop. in Hipp. de vulner. c. 6. Tom. I. p. 549.

* Homoeomeres, ὁμοιομερὴς, *similaris*. Dicitur de partibus, quæ in similes dividi possunt particulas, hoc est omnes earum particulæ & sibi mutuo, & totis similes habentur. Vide Dogmat. nostr. p. 29. 37. Opponitur *Dissimilari*, non vero Organico; quia & *Similares* Medicis sunt organicæ, d. l. Vide *Dissimilaris*.

Homoeotropos. ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter se conveniunt, & optime misceri possunt. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 11.

Homoethnia, ὁμοεθνίη, dicitur gentilitas, *cognatio*, & partium inter se *consensio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter se consensione conspirat. Hipp. l. de Loc. in hom. III. 7. & l. 2. de morb. mul. LIIX. 17. Foes. p. 453.

Homogenes, ὁμογενὴς, opponitur τῷ ἑτερογενής. Estq; vel idem, quod *similaris*, ὁμοιομερὴς: vel dicitur de omni eo, quod semper unam, eandemq; indolem, & naturam retinet. Ita quoq; febris dicitur ὁμογενὴς, qualis est Continua æqualis. Gorr. dicitur & Latine *Homogeneus*.

† Homolinon, Hipp. linum crudum, quid sit, & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. lib. 3. cap. 23. de Comp. medicam. Foes. in Definit. medicis omisit. Linimentum potius ex flavo, & impolito filo textum. Salmas. in Solin. p. 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hipp. pro *consentio*, congruo: v. gr. 2. de iis, q. in med. t. 16. & 2. Prorrhet. XLIV. 8.

Homomopagia, dicitur Arculano Dolor capitis notante Heurnio de morb. cap. in sing. partib. c. 9.

* Homonymia, *Homonymos*, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος,

μ@ id est *Æquivocatio*, *Æquivocus*. Termini sunt potius Logici, quam Medici. Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. l. 1. de temper. c.7. fin. l.2. c.5. l 2. de diff. pulf. cap.3. l.1. Meth. Med. c. 5. in fin. idem quoque *Homonyma* distinguit inter perfecte talia, & quodammodo talia, 4. de R. V. I. A. t. 13.

HOMOPHYLOS, ὁμόφυλ@, *Congener* significat, ejusdem generis, gentis, & ordinis, cognatum, Hippocr. f. 1. de nat. hum. t. 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, l. de A. L. & Aq. XXXIII. 3. Coincidit ergo ὁμόφυλον cum ὁμοεθνία.

HOMOPLATAE, vide *Omoplata*.

HOMORUSIA, est nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem deobstruit, urinam provocat, & calculum frangit. Describitur ab Avic. lib. 5. f. 1. tr. 1.

HOMORYSMIA, *Homoryſmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμὸς, similitudo speciei, figuræ, similis, vel ejusdem speciei, aut figuræ. Ρυσμὸς enim notat σχῆμα & τύπον. Legitur apud Hipp. l. de Dissectione, 3. II. 1. 6. III. 6. 10. Jung. Foes. p. 454.

HOMOTECHNOS, ὁμότεχν@, dicitur ejusdem artis socius, & *Collega*, qui probe artem, quam profitetur, callet. Hipp. l. de præcep. VI. 9. in quo Medicus Naturæ ipsius dicitur *Collega*, & socius. Lind. Ex. XIII. §. 25.

* HOMOTONOS, ὁμότον@, *æqualis*, æqualem tenorem servans. Potest generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo servat. Specialiter tamen usurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαὶ, quæ ab initio usque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν, & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabaſis*, & *Epacmaſticos*. Gorræus in defin.

HOMUNCULUS, ἀνθρωπίσκ@, ἀνθρώπιον, hominis notat diminutivum. Quæ Paracelsus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum similitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quæ hominem sidereum in se habent, vel massam illam Negromanticã, quæ *Alreona* vocatur, cum præstigias sapiant Magicas, & Diabolicas, præstat silentii peplo involvere, aut Lethæis mergere aquis, quam prolixe explicando se suspectum facere, aut ansam dare aliis, ut in errores perniciosos seducantur.

HONOR, τιμὴ, quid significet, notum est. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis*, a Q. Sereno, id est ornatus, κόσμ@. Vide Keuchen. in not. pag. 11.

HOPLE, ὁπλὴ, *Ungulam* significat, quales habent animalia herbivora. Galen. l.3. de U.P. cap. 2.

HOPLITODROMOS, ὁπλιτοδρόμ@, dicebatur ille olim, qui cursum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 480.

HOPLOMACHICUS, ὁπλομαχικὸς epitheton motuum armata manu factorum. Gal. l. 2. de san. tu. c. 11.

HOPLOMOCHLION, ὁπλομόχλιον, nomen instrumenti Chirurgici universalis, toti corpori humano adaptandi, & applicandi; quod delineatum exhibet Aquapendens in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis.

HOPLON, *Arma*, plur. ὅπλα, & quidem usitatius instrumenta bellica, & militaria significat. Apud Hipp. ὅπλα, vocantur *funes*, sive ex stuppa, lino, aut alia re confectos, quales sunt navium etiam rudentes, 3. de art. t. 25. Adde Gal. in Exeg. dict. Hipp. Erotian. in Onomast. p. 84. a. Foes. p. 458.

* HORA, ὥρα, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hipp. 1. aph. 2. 3. aph. 1. 3. 4 & alibi sæpius. (2) Græci ὥραν vocarunt illud anni tempus, quod est sub medio caniculæ, in quo fructus maturescere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur. Gal. l.2. de Al. fac. c.2. princ. & c.4. in 6. Epid. t.19. (3) significat particulam diei, quarum vigintiquatuor integrum diem naturalem complent. Qua significatione videtur accepisse Hipp. 4. aph. 30. & 5. aph. 5. Gal. l. 5. de tu. san. cap. 4. Quæ acceptio vocis *Horæ* etiam apud Latinos usitatissima est. Vide Foes. pag. 693. Dieter. num. 694.

HORAEOS, ὡραῖ@, generaliter *tempeſtivum* significat, quod debito tempore fit, & opportune. Aurelian. l.3. de tard. pass. cap. 8. præcipue vero Hip. 3. aph. 8. & l.2. Epid. f.1. n.20. Strictius vero dicitur de fructibus tempore æstivo maturis. Vide p.2. *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖ@ c. 4. in 6. Epid. t.19. Strictissime quoque τὰ ὡραῖα significant *menſes fœminarum tempeſtivos*, sive fluxum menstruum opportunum. Hipp. l. de superfœt. XXIV. 1. Vide Foes. d. l. Dieter. n. 947.

* HORARIUS ὡραῖ@. Vide *Horæos*.

HORCOS, ὅρκ@. Vide *Juramentum*.

HORDEATUM, vocatur medicamentum liquidum internum, ex hordeo ad crepaturam cocto paratum, vulgo Decoctum hordei simplex dictum; quamvis & alia, v. g. semina frigida majora, & minora, amygdalæ etiam addi possint. Schenk. Synt. comp. & præscr. med. pag. 116. 135. seq.

* HORDEUM, *Hordeolum*, κριθὴ Vide *Crithe*.

HOREON, ὥρεον, *inveteratum* significat, ab

ab ὥρα, *tempus*. Erotian. p. 124. b. quamvis Gal. in exeg. voc. Hipp. sine aspiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium μεθόριον ex-ponit, Onom. p. 82. d. Occurrit apud Hippocr. lib. 6. Epid. s. 6. t. 17. de artic. t. 35. 36. 2. de iis, q. in med. t. 31.

Horismos, ὁρισμὸς, est *definitio*, & artis præceptum sententia quadam comprehensum. Hip. l. de præcept. X. 6.

Horizon, ὁρίζων, proprie est terminus Mathematicus; cujus descriptionem vide in Clariss. Sturmii Tab. Astronomicis Part. Gen. Tab. I. Spagyricis vero *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland. & Johns. in Lex. *Horizontale aurū* Adeptis vocatur *Mercurius liquore alchesis fixatus*. Vel juxta Jacob le Mort in Chym. Medico-Phys. Pulvis Præcipitati ruberrimi, quod Paracelso *Arcani Corallini* nomine venit, post affusionem spiritus vini rectificatissimi, & hujus abstractionem relictus. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 266. process. 5. & 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum, apud Junken Ch. Exp. Cur. P. II. s. 1. c. 7. p. 549.

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod sensu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βυλήσει. Gal. l. 2. prognost. t. 6.

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotinus*, σητάνιος, ἢ σητάνιος, id est *hoc anno productus*. Dicitur de frumento, & in specie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hipp. 2. de artic. t. 43. Galen. in comm. ad h. l. item Hipp. l. 2. de morb. mul. II. 5. V. 18. LXIX. 3. & 4. de R. V. I. A. t. ult. Dioscor. lib. 2. c. 103. ubi per jota scriptum est σιτάνιον, quemadmodum & in Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 112. & l. 2. de morb. XX. 15. Vocatur alias τριμηνιαῖος πυρὸς, τριμηναῖος, Dioscor. d. l. Theophrast. l. 8. cap. 4. Hist. plant. Plura vide apud Foes. p. 563. 564.

Horos, ὧρος, idem quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hipp. in lib. spur. de sept. partu, n. 16. Inde ὡρόγραφοι, *temporum Scriptores*. Erot. dict. loc.

Horoscopus, ὡροσκόπος, olim dicebatur præstigiator, qui ex herbarum indicio, quis dæmonum quavis hora præsideret, & quid ejus auspicio feliciter fieri, vel auspicari posset, indicabat. Tales vero herbas dari, merito Gal. inter plusquam pueriles fabulas refert, lib. 6. de S. Fac. in proœm. Confirmat Lang. l. 1. ep. 72. Alias *Horoscopus* est terminus Astrologicus, nec hujus loci eundem explicare.

* Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aspera, inæqualis instar cutis anserinæ (uti vulgo appellatur) dicitur φρικώδες, Hipp. 6. Epid. s. 3. t. 29. Φρικώδης παροξυσμὸς, paroxysmus *horridus* dicitur in febre, qui cum horrore incipit; qualis esse dicitur semitertianæ legitimæ paroxysmus. Unde & ipsa febris φρικώδης πυρετὸς, vocatur, i. e. *horrida*. Gal. l. 2. de diff. febr. c. 9. & 1. in 1. Epid. t. 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ subinde inhorrescunt, Coac. t. 12. 13. Vide Foes. p. 667.

* Horror, φρίκη, est motus quidam convulsivus cutis, & cuticulæ, & coactus, minor, quam in rigore, & major, quam in frigore, proveniens ab aeris frigidissimi injuria vellicante habitum corporis, & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitrosis, in succo nervoso, & nutritio, aut in lympha, & sero sanguinis hærentibus, partes nervosas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviorem convulsivum irritantibus. Vide Vvillis de febr. c. 3. & Fr. Sylvium Pr. Med. l. 1. c. 30. §. 83. Meminit Hipp. φρίκης, sive *horroris* aliquoties: v. g. 5. aph. 61. 7 aph. 4. Coac. t. 8. 16. 584. Est & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconstans*, quando non servat eandem indolem in febribus inconstantibus. Vide Foes. d. l. Dieter. n. 910.

Hortus, κῆπος, quid proprie significet, notissimum est. De *hortis* rarioribus quibusdam legantur Ephem. N. C. Ann. III. Obs. 31. Metaphorice *Hortus* dicitur *genitale membrum in sexu muliebri*, Rolfink. O. ac M. de part. gen. infer. P. II. cap. 33. *Hortus* quoque comparatur a Paracelso, ejusque sectatoribus Homini, vel corpori humano. Parac. de caducis, paragr. 3. Gerard. Dornæus in Philos. Chemica.

Hucha, nomen piscis inter *Lucium*, & *Truttam*, seu Trottam medii, proximioris tamen *Truttis*, & forma, & carnis qualitatibus. Aldrov. l. 5. de pisc. c. 137. ubi *Truttam fluvialem alteram* vocat, & Jul. Alex. 15. Salubr. c. 5.

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum est vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem spectat; v. g. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores, & conversationem pertinet; estq; idem quod *Comis*, φιλάνθρωπος. & *Humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omnino decet Medicum, utpote quæ lucri, & gloriæ est parens. Lind. Ex. II. §. 32.

Humectatio, ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippoc. 1. de hum. III. 14. idem quod *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *Humecto*, quod occurrit 7. aph. 70. *Humectatio* duplex est: Interna, quæ fit cibis, & me-

dicamentis; & Externa, vel supeficialis, quæ fit balneis, in infusionibus. Huc pertinet καταιόνησις. Vide *Cataonesis*. Remedia *Humectantia*, ὑγραίνοντα, ἢ ὑγραντικά, sunt duplicia, actu, vel potestate talia. De *humectante* virtute remediorum vide Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p. 710. *Humidum* effective hodicque omne id dicitur, in quo præpollet aqua cum paucissimo spiritu, & terra, & ita quamcumq; materiam reddere potius est aquosam, ubi aliis occurrit corporibus, si in motum redigatur, verbis Jac. le Mort Pharm. Med. Phys. c. 8. p. 29.

* Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad Humerum pertinet. Ita *Vena humeraria* est, quæ obliquius a Clavicula sensim recedens se porrigit ad *Humerum*. Gal. l. de venar. & arter. diss. cap. 6. l. 3. de Anat. admin. cap. 5. c. 1. de art. t. 53. Barthol. libell. 1. Anat. cap. 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica*, quia in capitis affectibus secari solita, sed superstitiose. Huic venæ respondet Arteria *Humeraria*, sive *Humeralis*. Barthol. libell. 2. c. 2.

* Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, quæ superior *humeri* pars, quæ *Epomis*, & *Superhumeralis* dicitur ad collum vergit, & a posteriori parte ossi *Scapulæ*, ab inferiori autem ei ossi, quod, dum totum brachium attollitur, manifestum fit, & *Ala* nuncupatur, Gal. c. 1. de art. t. 4. Alias *Humerus* quoq; dicitur de parte prima brachii, quæ unico osse constat, quæ alias *Brachium* κατ' ἐξοχὴν dicitur, Barth. libell. 4. Anat. cap. 20. Linden. Ex. XIII. §. 412. Plura de diversis *Humeri* significationibus vide apud eund. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 64. seqq.

Humidus, ὑγρός, sumitur 1. vel substantive, vel adjective. Substantive idem est, quod *Humor*, vel *Humiditas*, de quo postea. Adiective vel ut efficiens, vel ut effectus consideratur. Efficientis respectu coincidit cum τῷ *Humectans*, de quo vide *Humectatio*. Effectus vero *Humidum* dicitur, quod *humectum* est, aut humorem in se continet.

* Humilis, *Humilitas*, ταπεινός, ταπείνωσις, καταστολή, dicitur vel de animæ virtute, & proprietate; quæ qualis esse debeat in Medico, vide apud Lind. Ex. II. §. 23. seq. vel de re corporea. Musculus oculū deorsum versus malas trahens vocatur. *Humilis*, item *Deprimens*, Barthol. l. 3. Anat. c. 9. p. 513. Ita Pulsus *Humilis*, ταπεινός Galeno dicitur, qui alto est oppositus, quando arteria non in altum extenditur. Galen. l. de pulsf. ad tyron. c. 2. Tumores quoque cum compescuntur, ut subsideant, eleganter Græcos per ταπεινῶσαι, *humiliare*, exprimere, testis est Dieter. 604. in fin.

* Humor, *humiditas*, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρηδών, τὸ ὑγρόν, latissime denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam substantiā, vel materiam, comprehendens etiam succos. Restringitur tamen interdum a Medicis, ita ut *humor*, & *Succus* idem non sint. *Humor* enim *Humiditas* quædam est, quæ in corpore animantis est; *Succus humiditas*, quæ in fructibus, quibus vescimur, continetur, & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur. Galen. c. 1. de humor. Hæc Castell. Verum nondum sufficiunt. In foro Medico *humores* appellantur τὰ ἰσχόμενα, vel ἐνισχόμενα, *contenta*, quæ in aliis receptaculis continentur: Suntq; vel Naturales, vel Præternaturales. Illi rursus duplices: Utiles, & Vitales, inter quos *Sanguis* principatū jure merito tenet. Inutiles, sive excrementitii, qui ex necessitate mistionis, & ob longiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus passim in Institutionibus, ut & Dogmatibus nostris. Præternaturales plerumq; ex Excrementitiis vitiatis fiunt. Excrementitios Hipp. plerumq; vocavit ὑγρασίας ὑγρηδόνα, ὑγρότητα, uti patet ex 3. aph. 24. 31. aph. 56. lib. 1. de morb. mul. XXXII. 4. 13. XXXIII. 5. De quatuor *humoribus* commentitiis in sanguine jam ante dictum est. Vide *Hæma*. *Humores* quoq; oculorum, præsertim Crystallinus, & Vitreus, minus accurate hoc nomine indignantur; cum potius sint partes solidæ, nec humectare aptæ. Linden. Ex. XV. §. 67. *Humor aqueus*, sive *elementaris* vocatur, quo tanquam visco terreæ corporum partes junctæ cohærent; estq; rerum omnium concretarum communis; & universum inanimorum, sive lapidum, sive metallorum genus hoc ipso glutinatum sustinetur. Evvaldus Vogelius de lapid. physici condition. c. 4. Tom. III. Theatr. Chym. p. 589. seq. *Humor vitæ* dicitur, omnia viventia, ne arescant, sustentans, fomentum, & pabulum calidi naturalis, alias *radicalis humor*. Rul. & Johns. *Humor radicalis Metallorum* statuitur a Spagyricis *Argentum vivum*. Georg. Ripleus in Axiom. Philosoph. Tom. II. Theatr. Chym. p. 124.

Humorista, terminus Helmontianus, quo scoptice appellat Galenicæ sectæ Doctores Medicos, præsertim qui quatuor humores in sanguine statuūt, & electivam virtutem educendi diversos humores credunt, & defendunt: quod vocabulum in scriptis ejus occurrit.

Hunc, *Hucci*, id est *jupiter*, *Stannum*. Rul. & Johns.

Husso, *Huso*, Plinio *Mario*, nomen piscis grandioris, cetacei, ita ut aliquando quadringentas libras penderet, ossibus, excepto capite, & squamis carentis, Danubio fluvio fere proprii, cujus

cujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina prolixe videre licet in Aldrov. lib.4. de piscib. c. 11. succinctius apud Jul.Alex. l. 15. Salubr. c. 1. & Schroder.l. 5. cl. 3.n.81.

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen est plantæ, aut floris quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretiosus, pellucidus, ex flavedine rubens, ignisque flammam imitans, quoad vires cordiales, & alexipharmacas in frequenti usu; cujus duæ dantur species, *Orientalis*, qui pretiosior, & *Europæus* in confinibus Silesiæ, & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. l. 3. c. 5. n. 3. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Rul. & Johns. in Lex. Ger. Dornæus, in Gemmarum structura, Tom.I. Th. Chym. p.487. docet, generari *Hyacinthum* ex cælo, & terra Martis, cum terra Solis mixtis.

hiaena, ὕαινα, nomen animalis, sed quale veteres intellexerint, non constat. Alii enim inter quadrupeda referunt, & vel speciem *lupi*, vel speciem *felis*, vel *Zibethi* constituunt; alii inter pisces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Gentrinen*, vel *Caprum* constituunt. Vide Casp. a Rejes Camp. El. q. 57. nu. 17. Rhod. ad Scrib. n.38. Gal.l.de Theriac. ad Pison. c.9. fel inter ophthalmica præstantissima refert. De corio, vel pelle *Hyænæ* vide Scrib. n. 172. cum notis Rhodii ad h. l. In oculis *hyænæ* lapides *Hyænias* propterea dictos, & quidem in vasis inveniri, & si credimus, linguæ hominis subditos futura prædicere, notavit Plin. l. 37. H. N. c. 10.

*Hyalodes, *Hyaloides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vitreus*, *vitri speciem referens*, vel colore, vel etiam cōsistentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit crystallinum posteriori parte, ita ut diametrum ejus non excedat. Est instar vitri fusi, vel ad ignem liquefacti. De cujus structura, & usu vide in Anatom. præsertim Gal. l. 10. de U. P. c. 1. Linden. Med. Phys. I. 2. cap. 10. §. 48. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 8. Deinde prædicatur de excrementis: v. gr. de *Urina vitrea*, Hipp. Coac. t. 150. 358. De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμός, *humor vitreus*, & facit urinam γονοειδῆ, genituræ similem. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 37. l. 1. de præsag. ex puls. c. 4. Foes. Oec. p. 630.

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum*, h. e. materia quædam dura, pellucida, & sale cinereo: & arenis, sive materia sabulosa, vi ignis fortissimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitricatio*, de qua lege Vvillis de ferment. c. 12. *Vitrum* dicitur omnium ultimum, & extremum, quia non amplius converti potest in aliam rem. M. Ioh. Isaac. Oper. mineral. c. 86. Libav. Syntagm. A. Chym. l.7. c.19. Quamvis autem *Vitrum* adeo densum sit, & compactum corpus, ut plane impervium videatur, ejus tamen penetrabilitatem a ponderabilibus flammæ partibus detexit, experimentisque pluribus confirmavit Rhob. Boyle in Appendice Experimentis de sistendis, & ponderandis corpusculis igneis subnexa, ut tract. de proposit. corpor. solidor. c. 8. ubi & artificium describit vitra coloribus tingendi, qua superficialiter, qua intimius, non sine Lectoris oblectamento. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibusdam operibus Chymicis ex Antimonio Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Vvillis d. l. Rolf. Chym. l.5. f.12. Schrod. l.3. c. 17. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. & alios.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Johns.

Hybernus, χειμερινός, χειμέριος. Vide *Cheimon*, *Hyems*.

* Hyboma, ὕβωμα, idem quod κύφωσις. *Gibbositas*. Vide *Cyphosis*, & ὑβός, idem quod κυφός, Galen. 6. aph. 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum eversionem p. n. significare, 3. de artic. t. 53.

Hydaleos, *Hyadatænon*, *Hydatenomenos*, ὑδαλέος, ὑδατώνων, ὑδατεινόμενος, significat *Aquosus*, vel *Aquescens*. Occurrit apud Hipp. lib. 2. Prorr. I. 18. l. 6. Epid. f. 1. t.7. f. 2. Epid. f. III. 74. Vide Foes. p. 651.

Hydarthros, ὕδαρθρος. Vide *Meliceria*.

Hydataemomeni, ὑδατεινόμενοι, dicuntur ap. Hipp. qui prompti sunt ad hydropem, aut qui tenuem, & aqueum natura sanguinem habent, quasi *Aquescentes* dixeris, l.2. Epid. f.II. 74. Jung. Foes. in not. ad h. l.

Hydatinon, ὑδάτινον, nomen Collyrii, sive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum*, dixeris, Gal. com.4. in 6. Epid. t. 10.

† Hydatis, gutta, pustula aquam continens. Vesicula, unde Hidatidas interpretans Vesiculæ plenæ aqua, 7. aph. com. Gal. 57.

* Hydatis, ὑδατίς, *Aquula*, est pustula palpebrarum, vel pinguedinis superiori palpebræ substratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Gal. def. Aegin. l 6. c.4. *Aquula* est pinguis quædam materia palpebræ, cuti p. n. substrata. Gal. l. 14. meth. med. c. 19. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 740.

Hydatismos, ὑδατισμός, vocatur sonus conclusi, & collisi humoris, in externis vomicis, & abscessibus. Aurelian. l.5. Tard. pass. c.8. allegante Foes. p. 631.

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquosis simul*, & *biliosis*, sive dejectionibus *perliquidis biliosis*, quamvis alii legant ὑδατόχλοα *pallide virescentia*. Hipp. Coac. t. 67. 134. 608.

6●8. 1. Prorrh.f.2.t. 49. 3. in 1. Epid. t.27.& 3.in 1. Epid. 4.73. Adde Foef. p. 632.

Hydatodes, *Hydatoides*, ὑδατώδης, ὑδατοειδὴς, *aquosus, aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel consistentiæ. Ita *vinum aquosum*, ὀλιγόφορος οἶνος, vocatur, ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum est, Gal. l. 5. de san.tu. c. 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinosum, l.7.meth. med. c. 6. *Humor* quoque *oculi* dicitur, ὑδατοειδὴς, vel ὑδατώδης, *Aqueus*, crystallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens. de quo vide Lind. Med. Phys. l.2.c.10.§.41.seqq. Barth. l.3. Anat. c. 8. ubi negat, esse partem animatam, sed saltem excrementum. Vide supra *Aqueus humor. Urina* quoque *quæ similis*, ὑδατώδες οὖρον appellatur, Coac. t. 575. Hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præsertim qui *Anasarca* laborant, veluti aqua intercute suffusi, l.6. Epid. f. 7. n. 62.

Hydereno, ὑδεραίνω, significat *hydrope laboro*, Hipp. l. de nat.mul. II.8. Vocatur alias ὑδερῶμαι, l. 1. de morb. mul. LXXXXI. 7. h. e. aquosus fio: item ἐξυδερῶμαι, 6. Epid. f. 4. t. 11.

* Hyderos, ὕδερος, generaliter idem est, quod *hydrops*. Gorr. Apud Galen. tamen potius speciem *hydropis*, quæ *Anasarca*, aut *Leucophlegmatica* alias vocatur, significare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδεριῶντας, l. 3. de symptom. causs. c. 5. l. 11. de S. Fac. §. Caro, &c. *Diabetes* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα *hydrops ad matulam*. Vide *Diabetes*.

Hydnon, ὕδνον, *tuber terræ*, radicibus & bulbis annumerandum; de quibus Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 68. & l. 8. de S. Med. fac. §. *hydnon*.

Hydor, ὕδωρ, *Aqua*. Vide supra *Aqua*.

Hydra, ὕδρα, nomen serpentis maxime venenati, in cujus tamen historia multa fabulosa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. l. 2. de serp. & drac. 4.

Hydragogia, ὑδραγωγία, Latine *Aquæ ductus*, significat per metaphoram a similitudine *aquæductum* sanguinis motum localem per venas. Gal. in Timæo Platon. Magis proprie posset hoc vocabulum tribui *Lymphæ ductibus*, sive vasis Lymphaticis.

* Hydragogos, ὑδραγωγὸς, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto, l. 7. Epidem. LIIX. 11. Alias medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, l. de atr. bile, c. 6. Lang. l. 1. ep. 18. In specie duo *Idagroga*, *minus* & *majus*, describuntur apud Fernel. Therap. l. 7. tit. de purg. compos.

Hydralme, ὑδράλμη, *aquam salsam* significat, vel stricte *marinam*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 66.

Hydargyros, ὑδράργυρος, ἄργυρος χυτὸς, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi statim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum; Dioscor. l. 5. c. 110. & Plinii l. 33. c. 8. An nomina hæc *Argentum vivum*, & *hydrargiros* unum idemque significent; quod negavit Mercurialis, statuens, posterius nomen saltem competere factitio; prius vero nativo, l. 2. Var. lect. c. 4. Saracenus vero in not. ad Diosc. l. cit. vanam, ac falsam hanc esse subtilitatem censet, cum nec Græci, nec Latini discrimen hoc observaverint, cui & nos subscribimus. Est autem *hydargyros*, vel metallum sui generis, uti vocat C. Hofm. Paralip. Off. c. 86. & Gorræus quoque per metallum describit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis, seu matallicus volatilis, metallis, & præsertim auro avidissime adhærens. Schroder. l. 3. c. 14. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. vel est aqua viscosa in visceribus terræ, subtilis substantiæ, albæ terræ per calorem temperatissimum unica totali unione, perque minima, quousq; humidum fuerit temperatum a sicco, & siccum ab humido æqualiter, Rul. & Iohns. in Lexic. Duplex esse *Argentum vivum*, Nativum, & Artificiale, & quæ circa utriusque naturam variam præparationem Chymicam, usum, noxam notanda occurrunt, petantur passim ex rei medicæ scriptoribus non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. l. 9. de S. Fac. §. *hydrargyros*, quamvis ibidem aperte fassus sit, se destituere propria experientia quoad usum & noxam. Ceterum Spagirici ulterius progressi sunt, & extēderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imo juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Rul. in Lex. Est *Argentum vivum* altera pars lapidis Philosophorum, secundum Chymistas, & principium alterum, materq; omnium metallorum; & secundum quod coit cum patre, & masculo suo Sulphure, causat perfectionem, & imperfectionem in metallis, & metalla quoque (ut fœtus) plus a matre, sic loquendo, quam patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum resolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune, & hoc Spagyricum. Dion. Zacharius in Opusc. Tom. I. Theatr. Chym. comprehenso. Iung. D.D. BecKeri Oedipum Chymic. Tit. I. inter quem, & D.D. RolfinK. lis oborta de *Mercurio* corporum naturalium, quorum hic prorsus ceu *Non Ens* inficiatus est, ille vero non est veritus (quāvis meo judicio figmentis potius, quam veris experimentis) impugnare. Utriusq; pro lubitu legantur Opuscula, v. g. RolfinK. *Mercurius* Non

Ens

Ens Metallorum: & Beckeri Supplement. in Physic. subterraneam. Inter barbara Nomina quoque usitatiora sunt, *Servus fugitivus*, *Azoc*, *Azoth* & siquæ sunt alia. Nobis non placet esse nunc prolixioribus.

* Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compositio ex *aqua*, & *oleo*; cujus tamen mixturæ incerta, & multiplex ratio est. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre, & ciendis vomitibus convenit, si tepida detur, l.2. de S.F. c.25. Meminit & l. 5. c.9. l.3. de C.M. P.G. c. 5. & alibi.

Hydrelos, ὑδρηλὸς, vocatur *aquosus*, humidus; idem quod ὑδατώδης. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. II. 3.

* Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη, herniæ species est composita, quando videlicet una cum intestino aquosus humor in scrotum descendit. Gal. in defin. Gorr. Castell.

Hydria, *hydrion*, ὑδρία, ὑδριον, nomina sunt vasorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur, Lat. *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hipp. de humor. V 8. Foes. d.l. Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano Cent. I. obs. 43. significans tumorem serosum saniosum, & purulentum pericardii circa solutionem continui in ipso corde.

* Hydrocele, ὑδροκήλη, species *herniæ*, quæ *Aquosa* dicitur, pertinens ad Tumores serosos, vel aquosos particulares, item ad hydropes particulares, proveniens a collectione Seri, vel lymphæ in scroto, vel alii herniæ familiari subjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquap. l. 1. Pentateuch. c. 27. & tr. de operat. Chirurg. Hildan. Cent. 4. obs. 65. 66. Barbette Chirurg. P. III. l. 1. c. 6.

* Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, Gorr. est tumor capitis aquosus, sive *hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput supra modum intumescat. Is ut plurimum aquosus est, aliquando tamen fœculentus, aut sanguine dilutus, qui aut inter cutem, & pericranium, aut inter cranium, & pericranium, aut inter cranium, & cerebri membranas coacervatur; quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teste Aetio, inter cerebri substantiam, & ejus membranas, sed quæ nullam recipiat curationem. Plerunque caussam agnoscit violentam solutionem continui, ex plaga, contusione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obstetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur, & comprimitur, Gorr. De hujus affectus cognitione, & curatione vide Aquap. in Chirurg. operat. h. tit. Hilda. Cent. 3. obs. 17. seqq. Cent. 4. obs. 10. Cent. 5. obs. 3. Forest. l. 3. Chirurg. obs. 5. M.A. Severin. l. de noviss. abscess. cap. 5. §. 1. Barbette Chirurg. d.l. & P. III. l. 2. c. 1. Eph. N. C. Ann. I. O. 47.

Hydroleum, est barbarum vocab. apud Fr. Hofm. in clav. p.4.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id est *Garum aquosum*, sive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam Garum simplex. Aetius etiam habet l.4. c. 84. descriptionem ὑδρογάρου καθαρτικοῦ, sive purgantis. Gorr.

† Hydrenterocele, Hernia ex delapsu intestini in scrotum cum aqua. Passerat. in Calep.

Hydromantia, ὑδρομαντεία, est ars magica sumpta ex astris aquæ, cum in ea se patefaciunt hominibus ab inundationibus inusitatis, fluctuationibus, aliisque apparentiis. Rul. & Johons. in Lex. Hujus aliquoties meminit Paracelsus, & Medicis scitu utilem & necessariam asserit; sed perperam, cum sit suspecta præstigiarum Diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulsa*, aqua melle mista, *Melicratum*, *Mulsum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ, apud Columellam l.12. c. 12. Palladium, & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. Pant. Hyg. lib.2. c. 1. Mel. Diæt. num. 550. Penotum tr. de med. Chym. T. I. Th. Chym. Med. Germanorum Rhod. ad Scrib. n. 65.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *hydromalum*, est nomen potionis, sic dictæ a malis cotoneis, vel *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi potest apud Diosc. l. 5. c. 30. P. Ægin. l.7. c.15. Aetium, Oribas. & alios, notante Gorr. Est species ὑδρομέλιτος, Lind. Ex. X. §. 160.

* Hidromphalon, ὑδρόμφαλον, est species *herniæ aquosæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus sub tunica ibidem congeritur, & continetur. Gal. defin. Curatio non differt ab aliis *hydroceles* speciebus.

Hydronomus, idem quod *hydromanta*, Paracels. l.2. de Tart. tr. 2. c.3.

* Hydrophobia, ὑδροφοβία, i. e. *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Est Symptoma *Rabiei*, seu Delirii a morsu canis rabidi, aut aliorum similium brutorum rabidorum oborti; quemadmodum & nos affectum hunc ex morsu lupi rabiosi crudelissimo notavimus. Sumitur etiam vocabulū pro ipsa *Rabie*, ut est apud Sen. & alios Practicos. Aegri tales aquam, & omnia fluida reformidant, alii quidem statim, alii serius, & demum quadragesimo die. De hoc affectu vide Hildan. Cent. 1. obs. 86.

Hydrophysocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδρο-

τυλαμαγτοκήλη, i. e. *Hernia* caussam mixtam ex aquoso humore, & flatu supponens. Paræus Chirur.l.7.c.14.

Hydropneumosarca, dicitur Tumor, vel abscessus a mixta materia, aquosa, flatulenta, & carnosa productus. Meminit M. A. Sever. l.de nob.obs.abscess.c.4.

Hydropiodes, ὑδρωπιώδης, sumitur interdum pro ipso *hydropo*, Coac.t. 304. 424. 458. Interdum pro ægro *hydropico*, t.453. seqq.461. Vide Foes. p.633.

Hydropoeides, ὑδρωποειδὴς, dicitur de aquoso, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus visuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 23. l. 1. de morb. mul. XLVI. 3. LXXXVII. ubi pro hydropica accipitur l. 2. IX.4.l.de intern. aff. XIII. 5.

Hydropota, ὑδροπότης, i. e. *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit; de quali hydropico facto, & per usum vini curato legatur Observatio Helvvigii apud Bonett. Med. Sep.l.3.s.23.c.22.p. 717. Alias & *hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, publico spectaculo iterum vitra, vel cyathos implevit diversissimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua rosarum; qualem descripsit Italum Petrum de Manfredo dictum D. J. N. Binninger Cent.I. Obs.Med.4.p. 4. seq.

* Hydrops, ὕδρωψ, est nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis, & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi potest in *humidum*, & *Siccum*. Humidi *hydropis* duæ sunt species, *Ascites*, & *Anasarca*, sive *Leucophlegmatia*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus est, *Tympanites*: De singulis suis locis, & literis initialibus. Dicitur & ὕδερος, *Aqua intercus*, Diet. n.857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipso sero, & ichore, Hipp.l.4.de morb.I.17.IX. 1. XXV. 34. item l.2. de morb. XVI. 10. Junge Foes. d.l.

Hydropyretos, ὑδροπύρετος, idem quod *Febris sudatoria* maligna, colliquativæ species. Forest.Obs.1. Schol.

Hydrorosaton, ὑδροῤῥόσατον, dicebatur olim *potio ex rosis facta*; cujus descriptio habetur apud Æginet.l.7.c. 17. Aliter vero Oribasius, quia aquæ fontanæ libras 60. coqui, donec ferveat, postea indere rosarum foliorum exemptis unguibus libras 10. & occluso vase coquere, donec perfecte cocta sint, tandem defecatis rosis mel seorsim coctum, & despumatum decocto rosarum addere jussit, ad libras 30. Omnium delicatissime componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ lib.x. cum sacchari lib. v. donec spissa evadant, & tandem addendo succi rosar. libram unam. Sic febribus apprime utile esse scribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur respondere Syrupo rosarum simplici dilutiori, sive Julapio.

Hydrorrhodinon, ὑδροῤῥόδινον, dicitur *aqua cum oleo rosaceo* mista. Sumpta refrigerat, cietque vomitum. Dabatur a Galeno iis, qui venena hauserunt, si post vomitum ventriculus videbatur uri, notante Gorr.

Hydrosaccharum, ὑδροσάκχαρον, *aqua saccharata*. Respondet *hydromeliti*, sive mulso dilutiori. Potest etiam dici de decocto aliquo saccharo condito. Legitur apud Forest. l. 32. obs.9.

Hydrosarca, dicitur tumor, vel abscessus quidam a materia mixta, ex aqua, & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. l. de nov. obs.abscess.c.4.

Hydroticus, ὑδρωτικὸς, idem quod ὑδραγωγὸς, i. e. *aquosas superfluitates evacuans*. Ita Libav. l. 9. Synt. Ar. Chym. c. 19. vocat spiritum Tartari insigne *hydroticum*. Calx *hydrotica* ex stimmi, sive Antimonio, legitur apud eund. in defens.1.Syntagm. contra Scheunem.c.8.

Hydrus, ὕδρος, vocatur serpens aquaticus, valde venenosus, qui alias Latine *Natrix* appellatur; cujus descriptio habetur apud Aldrov. hist. Serp.& Drac. l.1.c.17.Jung. Ægin.l.5.c.17.

Hyems, χειμὼν, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero siccum esse solet; cujus constitutionem, morbos, victus rationem vide apud Dieter. num.920. *Hyemem* apud veteres constituebant Vergiliæ occidentes, sicut orientes æstatem. Lin.Ex.XI. §.196.

Hygeidion, ὑγείδιον, nomen est Collyrii, quod ad Ammonium authorem quidam referunt. Descriptio habetur apud Ægin.l.7.c.16. Commendatur etiam ad τοὺς ὑπόπτους.

* Hygiea, *hygeia*, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *Sanitas, valetudo prospera* corporis, inter bona corporis præstantissimum, ultimus, & summus artis Medicæ finis, ac scopus, quem semper intendere debet, licet non semper in ipsius viribus sit eundem assequi. Est vero generaliter *Sanitas* nihil aliud, quam dispositio, facultas, & aptitudo agendi naturalis corporis, ejusque membrorum, consistens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione (quæ sunt tres species, & essentiales sanitatis differentiæ) a debita principii vitalis animati in humoribus, & spiritibus sedem suam obtinentis præsentia, & facta appropriatione potissimum dependens. Plura petantur ex Institutionibus, & Pysiologicis, & cui nostræ placuerint Hypotheses, videat Dogmata Nostra

Med.

Med. Gen. P. I. cap. 2. & seqq. Cum vero individua Hominum non uno eodemque modo sese habeant, *Sanitas* quoque in omnibus una eademque non est, sed in aliis *Perfectior*, in aliis vero *Imperfectior*; quæ *Latitudo Sanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας vocatur, de qua suo loco. *Sanus* dicitur ὑγιὴς, ὑγιεινός, Dieter. n. 850. 851. *Sanitas* quoque ad Animum transfertur; quæ tamen significatio Medico saltem est secundaria, quia mediante corporis sanitate mentem quoque sanam adjuvat. Per tropum, & fortassis hyperbolice vocab ὑγεία tribuitur medicamento, & quidem Emplastro Cephalico, quod & *Panaceam*, & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas, & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima: & ejus descriptio habetur in Ætio l. 13. c. de Emplastr. Cephal. notante Gorræo, & Castello. Vide etiam *Sanitas*.

Hygiæno, ὑγιαίνω, significat *sanus sum*, valeo, quod tamen de prospera, & adversa valetudine accipitur ab Hippocr. 6. aph. 2. Adde Dieter. n. 849.

Hygieinos, ὑγιεινός, idem quod ὑγιὴς, *sanus*, salubris, sanabilis.

Hygiene, ὑγιεινή, vocatur *Methodi Medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *sanitatem conservandi* in sanis per certas indicationes, & congrua media; quemadmodum posterior appellatur θεραπευτική, *Curativa*, quæ monstrat modum sanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes, & congrua remedia. Vide Dogm. M. Gen. Part. IV. & alios Institutionistas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut subjectum, ut caussa, ut signum. Gal. in art. Med.

Hygieros, ὑγιηρὸς, idem quod ὑγιεινὸς, *sanus*, salubris. Legitur in Hipp. de semine. de A. L. & Aq. XXXV. 1. & l. de morbo sacro V. 9. Opponitur τῷ νοσερῷ, morboso.

† Hygra, Emplastra liquida; ut Xeria arida. Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterinariæ.

Hygrasia, ὑγρασία. Vide *Humor*.

Hygredon, ὑγρηδών. Vide *Humor*.

Hygroblepharicus, ὑγροβλεφαρικὸς, Epitheton ductuum, seu ostiolorum novorum in utriusque palpebræ extrema ora, sive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat; de quibus vide Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 512.

* Hygrocirsocele, ὑγροκιρσοκήλη, significat herniæ speciem compositam ex *Aquosa*, & *Varicosa*, quando & circa venas ad testes excurrentes varicosæ tricæ oriuntur, & humor copiosus in scroto simul colligitur. Gal. in def. Castell.

Hygrocollirium, ὑγροκολλύριον, vocatur *Collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte constans. Vide *Collyrium*. Ægi net. l. 3. c. 22.

Hygromyron, ὑγρόμυρον, nomen Unguenti *humidi* odorati; cujus descriptio, notante Gorræo, habetur apud Æt. l. 16. c. 141.

Hygrophobia, ὑγροφοβία, idem quod *Hydrophobia*: ita vero dicta, quia non solum aquæ, sed cujusvis liquoris metus a cane rabido morsos infestat. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 171.

Hygrophthalmicus, ὑγροφθαλμικὸς. vide *Hygroblepharicus*.

Hygros, ὑγρός, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ᾽ ἐξοχὴν vocabatur *resina liquida*, cui opponebatur φρυκτὴ, *frixa*, Gal. 6. Meth. med. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 2. Diosc. l. 1. c. 93. seq. *Hygra* quoq; tribuitur medicamentis Ophthalmicis; estque idem, quod ὑγροκολλύριον, de quibus videatur Scribon. n. 37. 28. & Rhod. in not.

Hyle, ὕλη, significat *Materiam*, & quicquid, sub artis Medicæ præcepta cadit; eaque omnia quibus cum in ægris, tum in sanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλη τῆς τέχνης, Gal. com. 4. in 6. Epid. t. 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponens. Conciliat, Controvers. imprimis differ. 16. ὕλη quoque dicitur *Sylva*, & materia in sylvis cædua, unde ὑλοτόμος, *lignator*, qui in sylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelso etiam *Materiam* significare videtur, de morb. fossorum lib. 2. c. 2. Theatr. Chym. T. II. p. 145. In specie quoque Lapis Philosophicus *Hyle* vocatur, Rob. Vallensis de verit. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. p. 26. Unde & Mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philosophicum, sive Massa ex Terra alba foliata fermentanda fermento, & spiritu constans, alias *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Herm P. Post. Tom. II. Oper. Libav. p. 340. Pluræ de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri Oedipo Chymico per totum. Jungi poterit quoque Theatrum Chymicum, & loca in Indicibus inquiri.

Hylomaneo, ὑλομανέω, idem quod καθυλομανέω, frondibus luxurio. Vide supra *Cathylomaneo*.

Hylonomos, ὑλόνομος, epitheton ferarum in sylvis victum quæritantium. Hippocr. l. 2. de diet. XX. 2. ubi junguntur τὰ ἀγρόνομα, in *agris viventia*.

* Hymen, ὑμὴν, in genere significat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτὼν, & μῆνιγξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. l. 1. Anat. c. 4. Est autem *membrana* in genere pars similaris, lata, plana, alba, & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti semi-

seminalis viscidis, & humidis producta. Barth. d.l. ubi plura de hac materia. In specie *hymen*, ὑμὴν, vocatur *Claustrum virginitatis*, *Eugium*. & si quæ sunt alia nomina, quæ videantur apud Casp. Rejes Camp. El q.39. n. 11. A quibusdam quæstio movetur, An revera talis membrana in medio perforata in sinu virginum muliebri detur? & an non potius carunculalarum 4. myrtiformium cohæsio per membranulas pro hymene sit habenda? De hoc dubio videatur Barth. l. 1. An. c.31. Casp. a Rejes d.l. negativam defendit, item Joh. van. Horne Microc. §. 69. D.D. Hofm. Diss. An. ad h.l. p. 286.288 Lullius *Hymenis* nomine insignivit ignem peculiarem clausum in unica fornacula humidum, vaporosum, continuum, ac digerentem, quem sufficere docet ad Magisterium Spagyricum Lapid. Philosophici, teste Dionys. Zachario in opusculo Th. Chym. Tom. I. contento, p.731. Tunica quoque interior fetum involvens, Amnios dicta, ὑμὴν vocatur ap. Mosch. de morb. mul. c.42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranosus*, pelliculosus. Dicitur de sanguine valde fibroso, & pituitoso, Hippocr. l 1. de morb. mul. XXI. 2. XXIV. 8. XXV. 1. XLV. 14. LXXXIII. 4. explicatur per ὑμένων ἀνάπλεον, plenus pelliculis. Usurpatur de urina *membranacea*, Coac. 683. & 582.

Hyoides, ὑοειδὴς, rectius ὑψιλοειδὴς, a figura literæ Græcæ υ, cum ὑοειδὴς potius figuram, aut formam Suis referens significet, recte monente C. Hofm. com. in Gal. de U.P. n.494. Dicitur os bicorne, pluribus ossiculis contextum; ad radicem linguæ situm, ut sit firmamentum linguæ, & laryngis musculorum. Junge Barthol. l. 3. Anat. 1. c.12. Vocatur & *Lambdoides*, ab inversa litera Græca Λ. item *Os gutturis*, *gulæ*. Gal. l. de muscul. dissect. c. 13. Appellatur & *Pharyngethron*, l. de vocal. instr. dissect. c.6.

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo similis*, præter Botanicam significationem, qua Asteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex speciebus τῶν ἀχατῶν, sic dicta, quod intus suillum oculum repræsentet. Gorræus.

† Hyoscyamus, quibusdam ἀδαμάς. Salmas. in Solin.

Hyothyroides, dicuntur musculi rimam Laryngis dilatantes, quorum descriptio videatur ap. Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 459. & alios.

Hypacuo; ὑπακούω significat *obtempero*, cedo. Usurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. l. 2. Prorrh. XLIII. 2. l. 4. Epid. XXX. 6. l. 7. XXII. 7. Jung. Foes. p.634.

Hypæthros, ὕπαιθρος, significat *locum sub dio*, designatum ob deambulationem, quæ loca Græci & περιδρομίδας appellarunt, in quæ per hyemem sereno cœlo ex Xysto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. l. 1. ep.51. ἀνὴ ὕπαιθρος, cubile *sub dio*, legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50.

Hypago, ὑπάγω, *subduco* proprie significat, sed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida, κοιλίη ὑπάγουσα. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 13. Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, instrumentum vocatur illitorium, sive *Specillum*, quo ad illinendum utimur, vulgo *Sphata*, Hipp. 1. de artic. t. 45. l. 2. de morb. mul. l. 9. ubi generaliter pro *Specillo* sumi videtur. Alibi vero vocavit ὑπαλειπτρίδα μήλην, lib. de superfœt. XIII. 1. Jung. Erotian. in Onomast. p. 56. 2. qui ὑπάλειπτον legit, quod reprobat Foes. Occ. p. 635.

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medicamentum, quod illini potest, vulgo *Linimentum*. Hipp. l. de Ulcer. XIV. 3.

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus*, *qui cubito subjicitur*, quasi *subcubitalis*; quemadmodum ὑπαυχένιον, qui cervici supponitur. Gal. c. 2. de fract. t. 64.

Hypanteros, ὑπανθηρὸς, id est *subfloridus*, sive aliquatenus floridus. De sputo subcruento, & subrubro usurpavit Hippocr. l. 2. Epidem. s. II. 21.

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rarissimi usus, significans vel *subabsurdus*, non consentaneus, h. e. intempestivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Linden. versio reddidit. Hipp. Coac. t. 321. Alii legunt ὑπόδδιον. Vide Hollerii comm. ad h. l.

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod visu cognoscitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὕπαρ, & ὄναρ, h. e. *vigilans*, & *somnians*, quo usus Hipp. in Leg. III 7. 8.

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus*, *qui cervici supponitur*, Gal. 2. de fract. t. 64.

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem*, fomentum proprie significat. Tropice vero, & alimenta sic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum subministrant. Hipp. 1. aph. 14. Jung. Diet. n. 359.

Hypeclyomai, ὑπεκλύομαι, significat *paulatim exolvor*, aut subinde debilis fio, deinde vero rursus ingravesco. Dicitur de palpitationibus, Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 5.

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei fex*, seu *sordes*.

* Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum subducentibus; estque idem, quod καταστερικός. Legitur ap. Hipp. l. 4. de morb. XXX. 16. & 2. de R. V. I. A. t. 11

Hy-

Hypenantiosis, *subcontrarietatem* significat, seu mutuam repugnantiam. Hippocr.2. aph.22. Jung. Diet.nu. 860. Ita indicata dicuntur indicantibus ὑπεναντία, *subcontraria*, Linden. Ex. IV.§.19.Nota propos. ὑπὸ, quæ limitare videtur contrarietatem.

Hypene, ὑπήνη, *barbam* significat *sub mento*, sive pilos a mento pendulos. Lind. Med. Physc. l. 2. c. 13.§. 50. quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum superius vocari ὑπήνην, quod & Vesalius affirmat l.2. de H. C. F. c. 13.

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *subventaneus*, quasi a vento productus: Epitheton Ovorum sterilium, seu irritorum, quæ gallina absque congressu cum gallo concipit, & excludit. Dicuntur & *Ova Zephyria*, a vento Zephyro, quod illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrov.l. 14. Ornithol. cap. 1.

Hyperæoreomæ, ὑπεραιωρέομαι, significat *elevor*, attollor. Hipp.2. de fract.t.52.

* Hyperbolicus, ὑπερβολικὸς, i. e. *Excessivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Gr. κῶλα, i. e. *Crura*, ac *Manus*, aut summe extenduntur, aut immodice inflectuntur: ipsa item spina, cujus partes vertebræ quoque in cervice existunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur. Gal. c. 1. in prognost.t.13.

* Hypercatharsis, ὑπερκάθαρσις, quasi *superpurgatio*, h. e. immodica, aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, stimulantis. Hipp. 5. aph. 4. Coac.t. 564. Jung. Diet. n. 851. Talem ex usu Mercurialium obortam observavit D. Mollenbroccius Eph. N. Cur. Ann.I.O. 54. Plures Authores de *Superpurgatione* vide ap. Vvalther. Sylv.Med.p.764.seq.

Hypercoryphosis, ὑπερκορύφωσις, significat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latine *Apex Summitas, Vertex*. Ita *Lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσεις, l. de Dissection. t.7. & Hepatis, ibid.II.3.

Hipercrisis, ὑπέρκρισις, significat *Judicationem*, sive *Crisin* morbi *excessivam*, & acerbiorem, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Gal.cap.3. prognost.t.1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *superexcretio*, l.3.de C. M. S. L. c.3.in pr.

Hyperemeo, ὑπερεμέω, *supervomo* significat. Usurpavit vero Hipp. de venis sanguinem redundantem effundentibus, l.2.de morb.XVII.2. XIIX. Vide *Supervomitus*.

Hypereon, ὑπερέων, exponit Erot. Onom.p. 117. per *commutans*.

Hyperesia, ὑπηρεσία, *ministerium*, officium significat. Usus vero aliquoties Moschion. de morb.mul c.89.91. &c.de usu partium corporis, sive functione organica.

Hyperetes, ὑπηρέτης. Vide *Minister*.

Hyperetria, ὑπηρέτρια, i. e. *Ministra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obstetrici in partu suppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moschion.d.l.c.51.

Hyperinesis, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* significat. ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπέρινος, & ὑπερινώμενος dicitur *immodice vacuatus*, Hip. l. de loc. in hom. LXI. 12. in principio lib. 2. de morb. mul. l. 6. Epid.s. 5. t. 32. Gal.lib.de sang. miss. advers. Erasistratum, c. 7. Junge Foes. p. 632.

* Hyperoa, ὑπερῴα, dicitur *pars oris superior*; estque modice concava, foraminulis pertusa, per quæ a cerebro pituita, sive mucus descendit, Dicitur & *Palatum*, item *Basis cerebri*, osse sphœnoide firmata, Gr. τὸ κατὰ τὴν ὑπερῴαν ὀστοῦν, Gal.c.1.in 6. Epid.t.3. & 4. Castell. Barthol.l.3.Anat.c.12.

Hyperoche, ὑπεροχὴ, dicitur *præstantia*, excellentia, quæ decet Medicum, & *Divina* vocatur ab Hipp.l.de dec.ornat. V. 17. Hanc egregie exposuit Lindenus, appellans *Sublimitatem heroicam*, Ex.II.§.36.seqq.

Hyperorao, ὑπεροράω, proprie significat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico, 6. Epid.s. 2. t. 25. & mirum, Foes. in Oec. non exposuisse hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere, & ἀπερισκέπτως *inconsiderate* quicquam aggredi, aut suscipere. Lind.Ex.XII.§.34.XIII. §. 6.

Hyperos, ὕπερος, *pistillum* significat, Hipp. 2.de fract.t. 41. Idem, quod κερκίς. Vide *Cercis*.

Hyperphero, ὑπερφέρω, significat *emineo*, exto. Hipp. l. 7. Epid. XLI. 14.quamvis in edit. Linden. legatur ὑπεφέρετο, fortassis mendose, pro ὑπερεφέρετο. Foes.d.l.

Hyperphyes, ὑπερφυὴς, supra naturam, & indolem alicujus rei excedens. Usurpatur de ægritudine, Græce κακοπαθείη dicta, eaque gravissima, l. de vet. med. XIX. 5. Latine *Immensus* reddi potest.

* Hypersarcosis, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excrescentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excrescentem*, vocatur ὑπερσαρκοῦν, Gal.l.2.M.M. c.2. & l.3.c.6.

Hypertoneo, ὑπερτονέω, significat supero, *supereminea*. Gal. in Exeg.dict. Hipp.

Hyperydros, ὑπέρυδρος, significat nimis aquosus, aqua collecta distentus. Hippocr.l.de affect.

affect. 13. quamvis mendose legitur in Linden. ὑπέρυθρον.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, significat *subrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. Epid. s. 3. t. 70. & l. 6. Epid. s. 3. t. 29. Lind. vocavit *Rubrum dilutum*, Ex. V. §. 57.

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi secessus*, alvi fluxus. Hipp. l. 2. prorrh. XXXII. 3.

* Hypezocos, ὑπεζωκώς, *succingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus sunt *succinctæ*, v. g. Pleura costas *succingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *distinguentes*, ut sunt Diaphragma, Mediastinum, Gal. l. 5. Anat. adm. c. 8. & l. 7. c. 2.

Hyphæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *hyphos*, ὑφὴ, ὕφος. Vide *Tela*.

Hyphegesis, ὑφήγησις, est *præitio*, & *deductio* quædam. Sic dicitur Hipp. via, quæ reliquæ puerperii purgationi sternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, lib. de nat. puer. XII. 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem quod *hydropicus*. Hipp. l. 2. prorrh. II. 12.

Hypnelos, ὑπνηλός, *somnolentus*. Vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnos, ὕπνος, *somnus*, quid significet, notum est. Pertinet inter res nonnaturales, seu caussas indifferentes sanitatis, & morborum, cujus essentia consistit in quiete, & vacatione actionum sensitivarum potissimum, & locomotivarum, dependens a spirituum animalium illis functionibus destinatorum materiali præsentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur in *somnum* naturalem, & præternaturalem. Plura de *somni* natura, & differentiis legi possunt apud Th. Vvillis Tr. de An. Brut. P. I. c. 16. Dogm. nostra Med. Gen. P. V. c. 4. d. 2. p. 621. seq. & in specie de præternaturali, Charlton. Ex. Pathol. VII. §. 4. Jungatur etiam, si placet, Diet. n. 863. Lind. Ex. VII. §. 39. seqq. XVI. §. 230. Helmontii sententia de *somno* videri potest. tr. Jus Duumviratus, n. 14. seqq.

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen est Epithematis Hepatici, apud Aetium de cura splenis indurati, teste Gorr. in defin.

* Hypnoticus, ὑπνωτικὸς, dicitur de eo, quod somnum conciliat, idem quod ὑπνοποιὸς, Latin. *Somnifer*, aut *Somnificus*. Ita vinum somniferum vocatur, Diosc. l. 5. cap. 11. Medicamenta ὑπνωτικὰ sunt, quæ somnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, nisi quod hæc violentiora saltem somnifera denotent. Gal. l. 5. de S. F. cap. 19. Vocantur & *Colica*, l. 7. de C. M. S. L. cap. 5.

Hypo, ὑπὸ, præpositio significans *sub*, quod tamen in vocabulis compositis accipiendum est non solum ratione loci inferioris, sed etiam sæpe exponendum de modo remissiori, & leviori, quod ex subseqq. nonnullis vocabulis innotescet, & rectissime animadverterunt Casp. Hofm. in com. ad Gal. de U. P. n. 1062. & Lind. XII. §. 69. imo Gal. ipse c. 3. in 1. prorrh. t. 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, significat *subeo*, h. e. subiicior, veluti fundamentum supponor. Occurrit ap. Hipp. in Mochlic. XI. 11. ubi etiam opponitur τὸ ἀποβαίνειν. Foes. p. 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, significat *leviter suspicio*; & usurpatur de illis, qui per somnum apertis quodammodo sunt oculis; quod languentium, & extreme affectarum virium, aut nimiæ reficcationis est indicium. Hipp. Coac. t. 64. Vide *hypophasis*.

Hypoborboryzo, ὑποβορβύζω, significat aliquod murmur sentio, *submurmuro*. Hipp Coac. t. 62.

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, significat *submersus*, latens in profundo, delitescens. Usurpatur vel de partibus corporis, v. g. venis, Hippocr. l. de venis XXIII. 5. vel de febre delitescente, l. 1. Epid. s. 3. t. 19. Adde Foes. d. l.

Hypocapnisma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur ap. Mosch. de morb. mul. c. 4.

Hypocatharsis, ὑποκάθαρσις, significat *levem per alvum purgationem*; & ita opponitur ὑπερκαθάρσει: quamvis non possit negari, quandoque etiam simpliciter sumi pro omni inferioris alvi purgatione. Hipp. l. de ulcer. IV. 6. Confer ad Gal. l. 5. meth. med. c. 6.

Hypocaustum, ὑπόκαυστον, proprie significat *balnearium*, vel *vaporarium*, quod sub suo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer ad Lang. l. 1. ep. 50. Rhod. ad Scrib. n. 60. Hodieq. tamen sumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri potest, vulgo *Stube*. Jul. Alex. l. 28. Salubr. c. 8. cujus usum an Itali, Galli, & qui eos sectantur, prægnantibus satis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon, ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti supponendum* significat. Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIV. 10.

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, significat *asperitatem* quandam *stridulam* in faucibus, & aspera arteria. Hipp. l. 7. Epid. XI. 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui, & morti obnoxius, idem quod ἐπίκηρος, quod ἀκηράτῳ, *puro*, sincero opponitur, significat. Hipp. de morb. sacr. IV. 54.

Hypo-

YPOCHASCO, ὑποχάσκω, proprie significat *ore subhianti sum*, & aliquantulum aperto; uti solent illi, qui mente aliquid acriter contendunt, & tota cogitatione, ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & significat *suspicor*, suspecto, animadverto, Hipp. l.4. Epid. XXVII. 14.

HYPOCHEIRIOS, ὑποχείριος, significat ægrum, qui Medico tractandum se submittit. Hipp. l. de Medico, l. 34.

* HYPOCHEOMENOS, ὑποχεόμενος, i. e. *suffusus*, sive suffusione in oculo laborans, Gal. l.6. de tu. san. c.9. in fin.

HYPOCHLOROMELAS, ὑποχλωρόμελας, dicitur qui ex pallido aliquantulum nigricat, *subpallide nigricans*, ex mista humorum, melancholici, & biliosi in sanguine abundantium dispositione originem ducens. Occurrit apud Hipp. l.6. Epid. s.3. t.21. Vide Gal. in com. ad h. t.

HYPOCHLOROS, ὑπόχλωρος, significat ex *virore* aliquantulum *pallescens*, Hipp. d. l. Lat. *Subviridis*.

HYPOCHOLOS, ὑπόχολος, *subbiliosus*. Dicitur de colore; estque signum corporis extenuati. Hipp. l.6. Epid. s.3. t.29. Gal. in com. ad h. l.

*HYPOCHONDRIACUS, ὑποχονδριακός, dicitur & de Morbis, & de Aegrotis. Inter morbos antecelli t nomine quidem notissima *Affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *Flatulenta Affectio Mirachialis* Arab. dicta, & si melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia hypochondriaca* appellata. Qualis autem vere morbus sit, nondum adeo perspectum. Est enim tanta congeries symptomatum diversorum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumq; accusatur ἀντιπραξία viscerum, h. e. adversæ functiones. Hujus morbi descriptionem ex vulgari veterum, & quorundam recentiorum opinione vide passim in Practicorum scriptis, præsertim Sennert. l.3. Med. Pr. Part. V. s. I. per totum, & de *Melancholia hyponchondriaca* l.1. P. II. c.12. Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc Morbo. Junge Diet. d. l. Casp. a Rejes C. El. quæst. 73. n. 17. & seqq. aliosque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter describunt. Ita Th. Willis inter spasmodicos affectus refert; & ita morbis cerebri annumerat in Patholog. Cerebri c.11. Nath. Highmorus vero morbum Ventriculi esse statuit, in Epistola de Hysterica, & *hypochondriaca* passione. Mihi salvo aliorum judicio hanc addere libet descriptionem: *Affectio hypochondriaca* est morbus valde complicatus, & compositus ex diversis speciebus, præsertim vero ex intemperie varia partium primariarũ corporis, & obstructionibus viscerum glandularum, vasorumq; in hypochondriis, congeriem plurimorum, gravissimorumq; quandoq; symptomatum, præsertim actionum naturalium, vitalium, & animalium læsarum, cum copiosa flatulentia, murmure, ructibus acidis, sputatione continua, alvi siccitate, urina tenui, quandoq; vero valde lixiviosa, & tincta, interdum & cum delirio Melancholico conjunctam habens, & proveniens a mixta, & inter se pugnante fermenti in ventriculo sanguinis, & succi nervosi impuritate heterogenea, ad malignitatem lentam, & putredinem magis minusve vergente. In concreto pro Aegrotis morbo jam descripto correptis passim sumi legimus. Ita in Eph. N.C. Ann. I. obs. 63. 80. & A. II. obs. 66. &c.

* HYPOCHONDRION, ὑποχόνδριον, quasi *Subcartilagium*, alias Celso *Præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ sub costis spuriis ad illa usq: utrinque protenditur, non solum musculos, sed & interna viscera comprehendens. Foes. p.645. Dividitur in dextrum, & sinistrum, quamvis *hypochondrium* simpliciter, & κατ' ἐξοχὴν positum Hipp. pro dextro sumpserit, propter prærogativam, teste Gal. c.2. in Epid. hist. 2. uti Lind. notavit Ex. IV. §. 84. Adde Diet. n.874.

HYPOCHOREMA, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Defectio*. Diet. n.874. Lind. Ex. XIII. §. 244. seqq. 255.

HYPOCOROS, *subpallidus*, subflavus. Hipp. l.6. Epid. s.3. t.21. C Hofm. C. de U. P. n. 1062.

* HYPOCHYMA, *hypochysis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latin. *Suffusio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat a *Glaucomate*, vide in *Glaucoma*. Rhod. ad Scrib. n.38.

HYPOCHYTOS, ὑπόχυτος, epitheton vini; estque idem, quod διάχυτος οἶνος, de quo supra in *Giachytos*.

HYPOCOELON, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, subjecta, Latine *subcavum*, Gorr. Lind. Med. Phys. l.2. cap. 10. §.35.

HHPOCOPHOSIS, ὑποκώφωσις Latine *Subsurditas*, *surdastritas*, si licet fingere, idem quod βαρηκοΐα, *Obauditio*, Difficultas auditus. Vide *Cophosis*, Forest. l.12. obs.12. Schol.

HYPOCRINOMÆ, ὑποκρίνομαι, Hipp. idem est, quod ἀποκρίνομαι, *respondeo*, indico. Hipp. l.7. Epid. XV. 29. l.3. de fract. t.11. 64. 68. Foes. pag. 639.

HYPODESIS, ὑπόδεσις, dicitur *Subligatio*; estque fascia, quæ ante injectas plagulas applicatur. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 24. & Gal. in com. ad h. l.

HYPODESMIS, ὑποδεσμίς, idem quod ὑπόδεσις, *subligatio*, sive fascia ante plagulas adhibita. Hip. d. l.

d. l. s. 3. t. 3. Gal. in com. Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo supra, *Epidesmos*. Hipp. d. l. t. 39.

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *susceptio*, vel exceptio familiaris, idem quod ὑποδοχή. Legitur apud Hipp. l. de dec. orn. XI. 19.

Hypodyscolos, ὑποδύσκολος, i. e. *paululum gravior*. Usurpatur de signo, Hipp. Coac. t. 189. & notat *aliquanto malignum*.

Hipodysphoros, ὑποδύσφορος, significat *submolestus*, aliquantulum implacidus, & corporis incontinentia jactatus. Hipp. 1. prorrhet. s. 2. t. 4.

* Hypogastrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Etron*. Est ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem, & pudenda porrigitur. Hipp. 4. aph. 80. Latine *Sumen*.

* Hypoglossis, *hypoglossium*, ὑπογλωσσὶς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττὶς, Physiologicam, & Pathologicam habet significationem. Secundum illam ὑπογλωσσὶς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri solet. Lind. l. 2. Med. Phys. cap. 13. §. 73. in qua significatione quoque accipi videtur apud Hipp. l. 2. de morb. XI. 3. Unde & affectus dictus ὑπογλώσσιος βάτραχος, *rana sub lingua* vocatur Aetio Tetrabibl. 2 l. 4. c. 39. Ab hac quoque significatione contingit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta sint ὑπογλωττίδες. i. e. *sublingualia*, l. 7. de C. M. S. L. cap. 1. Scrib. n. 110. Vocantur & a Critone *hypoglossida*, Forest. l. 15. obs. 32. Schol. fine. De his vide & J. Dan. Horstij Dispens. Pharm. Part. I. c. 20. p. 1 XXXIIX. Pathologice vero significat ὑπογλωσσὶς tuberculum sub lingua, sive partem inferiorem linguæ intumescentem. Hipp. l. 2. de morb. XXVI. 2.

Hypoglutis, ὑπογλουτὶς, dicitur Anatomicis *carnosa ea pars*, quæ *sub natibus* deorsum femur versus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπόγυον, ἢ ὑπόγυιον, significat id, quod est præ manibus, vel *quod instat*. Hippocr. t. 7. Epid. XXIX. 13. 26. XXIX. ubi Lind. vertit per Morti propinquus; quod tamen textus ipse non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, significat 1. *deprehendo*. Hipp. l. de Medico VIII. 2. deinde *suscipio*; *subeo*. Hipp. l. 1. de morb. XI. 14. Ita ὑπολαμβάνων ῥῖγος, rigor sensim *subiens*, vel invadens legitur, l. 5. Epid. X. 22.

Hypolampsis, ὑπόλαμψις, significat aliquem *obscurum fulgorem*, qualis observatur in tumore hydropico. Hipp. l. 4. Epid. XX. 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis*, *subvacuus* significat; & usurpatur ab Hipp. de hypochondriorum molli extensione, l. 1. Epid. ægr. 2. l. 3. ægr. 3. & l. 4. XXVI. 1. Foes. p. 639.

Hypoleibomae, ὑπολείβομαι, idem quod ὑποστάζω, *aliquantulum destillo*, defluo. Hipp. l. 1. de morb. mul. LI. 2. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Hypombros, ὕπομβρος, significat vel *subtus madidus*, & dicitur de osse ὑπόπυον, subpulento, Gal. d. l. & Erotian. Onom. p. 117. c. vel potest etiam significare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod superiori humeri parti subjacet, aut ipsi humero. Gal. d. l.

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*, recensio, & domestica Adversaria eorum, quæ memoriæ caussa sibi quisque ex lectione Authorum collegit, & seorsum connotavit. Libav. Apoc. Herm. P. I. in procem. in Hofm. in com. ad Gal. U. P. n. 869.

Hypomysaros, ὑπομύσαρος, h. e. *subolidus*, subfœtidus, aliquantum graveolens. Hipp. de excrementis usurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucosus*. Hipp. 1. de art. 30.

Hyponoema, ὑπονόημα, significat *animo conceptam opinionem*, vel *suspicionem*. Hipp. lib. 2. prorrh. IV. 2.

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere subtus depascente*, & cuniculoso. Græci enim ὑπονόμους vocant locos, & canales subterraneos, opertas fossas, & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπνος, ἢ ὑπόνισκος, dicitur *asellus suppositus*, sive *succula supposita*, qua fit extensio ad superiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum. Hipp. in Mochlic. XXII. 1. ubi Lind. legit ὑπόσορος.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipsychon, ὑποπερίψυχον, vocatur, qui in exteriori habitu, vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*. Hipp. 1. prorrh. l. 2. t. 49. & Coac. t. 134.

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*. Hippocr. l. 2. Epid. t. 75. qualem colorem habent plerumque lienosi: Foes. p. 643.

Hypophasis, ὑπόφασις, dicitur *suspectio*, vel *subapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo subapparet. Hipp. 1. Progn. t. 11. a verbo ὑποφαίνομαι, *subappareo*, quod in eadem significatione legitur 4. aph. 52. Jungatur Dieter. n. 873. Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, Coac. t. 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophalos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitiosus*, & pravus. Usurpatur de victu vulgari, & mediocri, Hipp. 1. de fract. t. 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hipp. obtinuit significationem: unam, quando denotat

notat *suffero*, *tolero*, l. 2. Epid. f. 2. t. 35. & l. 2. de morb. mul. C. 37. alteram, qua significat *labasco*, labor, titubo, l. de intern. aff. XXXIX. 11. Vide Foes. p. 644.

* Hypophora, ὑποφορὰ, vocatur Galeno *ulcus dehiscens*, h. e. profundum, fistulosum, quod ex defectu repletionem exigit, l Introd. c. 3. & l. 5. de C. M. P. G. c. 2. princ. Nonnulli tamen ὑποφορὰν de *alvi dejectione* dici arbitrantur, teste Foes. d. l. & apparet ex Hipp. Coac. t. 310.

Hypophthalmion, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis subjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumescere solet. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. mul. XXV. 7. l. 2. III. 3. IX. 3. idem fere significat, quod ὑπόκοιλον, de quo supra. Foes. d. l. Est & ὑποφθάλμιον idem, quod ὑπώπιον, de quo p. p. Forest. l. 11. Obs. 8. Schol.

Hypophtheromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabescens, sive *leviter subtabescens*, ap. Hipp. l. 1. Epid. f. 1. t. 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foes. ad h. l. & in Oec. d. l.

Hypophysis, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *subamarus*, Gal. l. 7. de S. F. §. Crambe agrestis.

Hypopion, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* sub oculis, quando sanguis sub cutem effunditur, ex solutione venarum continuitatis, & ita sub cute efflorescit. Estq; ἐκ τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 1. in princ. Non vero confundendus hic affectus cum ὑπωπύῳ, de quo postea. Vide Forest. l. 11. obs. 8. Schol.

Hypopleurios, ὑποπλεύριος, idem quod πλευρὰ, *Pleura*, membrana costas, & latera thoracis succingens. Gorr.

Hypopsapharos, ὑποψάφαρος, *subasper*, sive aliquantum asper. Gal. in exeg. voc. Hippocr. Gorr.

Hypopsathyros, ὑποψάθυρος, significat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hipp. de excrementis alvi usus sit, mirum, quod in expositione ita sese torqueant Interpretes, cum textus mihi satis videatur perspicuus, qui est 1. Prorrh. f. 3. t. 24. ubi alterum epitheton ὑγρὰ declarat prius, scil. intelligenda esse excrementa, quamvis crassis portionibus scatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copiosiores minus cohærentia, sed dissolubilia. Jung. Gal. in com. Foes. p. 646.

Hypopsopheo, ὑποψοφέω, *strepitum edo*, aut facio, v. g. inter potandum. Hipp. Coac. t. 62.

Hypopsychomae, ὑποψύχομαι, significat *leviter* refrigero. Gorr.

Hypoptychthesis, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatus*, complicatus in sinus, & rugas significat. Hipp. l. de nat. mul. VII. 1. & l. 2. de morb. mul. XI. 10.

* Hypopyon, ὑπόπυον, dicitur *Suppuratio* in genere. In specie vero de pure in oculis congregato quoque usurpatur, & quidem sub cornea oculi tunica, quod inflammationis consequens interdum esse solet. Gal. l. 14. M. M. cap. 19. Gorr. in def.

Hypopyrrhos, ὑπόπυῤῥος. Vide *Subrufus*.

Hyporinion, ὑπορρίνιον, partes sub naso dicuntur, & *Mystax*. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 62.

Hyporicma. Vide *Emborisma*.

Hyporrhysis, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *subfluxio* dicitur Hipp. quando vel humor, vel etiam pars solida sensim deorsum labitur, 1. de iis, q. in med. t. 19. idem, quod καταῤῥυσις. Foes. p. 640.

Hyposapros, ὑπόσαπρος, *subputris*, fere idem quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hipp. l. de int. aff. l. 17. Legitur & 2. prognost. t. 42.

* Hyposarcidios, *Hyposarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem quod *Anasarca*, species hydropis totum corpus infestantis. Vide *Anasarca*. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 111. & l. 1. de morb. III. 8. Parac. vocatur *hyposarcha*, item *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoso, & congelato, l. 4. Paragraph. c. 1. 2. seqq. & in Scholiis ad h. l. scripsit, *Undimiam* nihil aliud esse, quam alumen resolutum, secunda species aluminis, qua intumescunt rasteta manuum, ac pedum, & tota facies.

Hyposeismos, ὑποσεισμός. Vide *Succussatio*.

Hypospadiaeos, *hypospadias*, ὑποσπαδιαῖος, ὑποσπαδίας, dicitur, cui glans non recta, sed sub vinculo, vel freno illo, quod κύων, canis, sive κυνοδέσμιον vocatur (vide *Canis*) perforata est. Hinc qui sic affecti sunt, urinam anterius reddere nequeunt, nisi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. l. 6. c. 74. Gorræus. At Gal. l. 16. de U. P. c[illegible] [illegible]σπαδιαίυς esse dicit, quibus ob vinculum [illegible]ad finem virgæ habent, meatus semin[illegible] co[illegible]rtus; & ita ob læsa genitalia steriles sunt, non quod semen fæcundum non habeat, sed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorsus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipsa comprobat: Vinculo enim abscisso generant. Vide C. Hofm. com. ad h. l. n. 106. 1. & seqq. J. Alex. not. ad Gal. d. l.

Hypospathismos, ὑποσπαθισμός, dicitur incisio tribus divisionibus facta, supra frontem ad pericranium usq; nec tamen tribus illis lineis, vel sectionibus frontem incidisse satis est, sed subjicienda etiam est spatha, unde sectioni huic indi-

inditum nomen fuit, & per subditas partes transmittenda, totumque id spatium usque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. l. 6.c.5.

* Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem quod ἀπόσφαγμα, proprie dicitur sanguis, qui colligitur ex jugulato animali, vasculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφὰξ, vel ὑποσφάγιον, Casp.Hofm.ad Gal. U. P. num. 1114. Unde & in specie tholi, vel atramenti sepiæ sedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Gal. in Exeg.voc. Hipp. Linden. Ex. V. §.27. Pathologice tamen usus obtinuit, ut *hyposphagma* significet *suffusionem cruoris*, & *sugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & solutione continui vasculorum per illam excurrentium. Gal. l.4 de C.M.L.S.c. 8. Ægin. l. 3. c. 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui sic affecti sunt, proprium symptoma est, quod quæcumque videant, rubra esse putent. Vide *hæmalops*. Obiter non possumus dissimulare, quod non videamus, quid obstet, quominus omnis *sugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire possit; cum sit una eademque ratio generationis.

Hyposplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienosus, & tumore lienis laborat, *Subsplenicus*. Hipp. l. 2. Epid. II. 16. l.3. ægr. 6. post stat.pestil.l.1. XIII.6.

* Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *Sedimentum*, vocatur crassior urinæ portio, & contentum in urina residens; quamvis & *Nubecula* mediam regionem occupans, aut *Enæorema*, sive *Suspensum* sub *Hypostasis* nomine comprehêdatur. Variat vero *hypostasis* in sanis, & ægris; de qua varietate legatur Vvillis Ex. de Urin. c. 3. & 5. Multas quoq; ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foes. p. 641. seqq. quarum tamen explicationes pleræq; singulis suis litteris initialibus in hoc Lexico invenientur. Fallitur vero Paracelsus, quod *hypostasin* urinæ scribat esse excrementum r[illegible] Paramir.l.3. tract.4. cum in sanis nihil ali[illegible]uam congeries filamentorum fu[illegible] nu[illegible] superflua, uti Vvillis hoc rectissime docuit. Interdum & ὑπόστασις significat *retentionem*, subsistentiam, & suppressionem excernendi alicujus: v.g. Hipp.2.de artic. t. 59.2.prorrh. X. 8. Coac.t. 109. aut *suppositionem* partis solidæ, vel corporis alius durioris, 3. de artic. t. 92.Mochlic. XV. & ita idem est, quod ὑπόθεσις, de quo p. p.

Hyposteilomae, ὑποστέλλομαι, significat *subtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippocr.1.aphor.11.4.aph.6.7.8.Diet.n.870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem quod ὑπόστασις, *sedimentum* in urina, ap.Hipp.l.de crisib. l.8. VI. 1.2.VII. 4.

Hypostrophe, ὑποστροφὴ, geminam obtinet significationem. Vel enim notat *conversionem* corporis, quando æger sese convertit. Hipp. l.7. Epid. XLI. 17. XLIII. 32. l.4. de artic. t. 14. Vel idem significat, quod ὑποτροπὴ, de quo postea, vide *hypotrope*, id est *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα dicuntur, quæ recidivas facere solent. Hipp.l.2.Epid.f. III. 62. l. 4. XIIX. 20. l. 6.f.2.t.22.Foes.p.643.

Hyposyrizo, ὑποσυρίζω, significat aliquem exiguum sibilum edo, quasi *subsibilo*. Hipp. l.7. Ep.XV.5.XXI.6.

Hypotasis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppositio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri sit veluti fundamentum. Hipp. 2. de fract. t. 66. a verbo ὑποτείνω, *subtendo*, *suppono*, quod legitur 3.de artic. t. 50. l. de ulcer. IIX. 3. Hinc & ὑποτεταμένον ξύλον, lignum *suppositum* dicitur, t 49. & de osse suræ, 1. de fract.t.18. Adde Foes. d.l.

* Hypothenar, ὑποθέναρ, i. e. *subvola*, pars ea manus est, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur. Galen. l. Introduct. c. 10. quamvis Lind. dubitet, quid proprie denotet; cum alii montem Lunæ, sive quod inter carpum, & minimum digitum interjacet; alii omnes monticulos sub singulis digitis ab indice ad minimum denotare existiment. Med. Physiol.l.2.c. 14. §. 84. Musculus quoque adducens pollicem alter dicitur *hypothenar* Riolano, apud Barthol.l.4.Anat.c.12. p.577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, significat *suppositum*, aut principium aliquod in arte, vel scientia loco fundamenti constitutum. In qua significatione etiam accepit Hipp. de vet.medic. II. 13. 15.XXII.1.XXVI.13. Lat. *Opinio*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμὸς, idem quod ὑποσεισμός. Vide *Succussatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, est edulii genus, ex variis rebus leviter tritis, & contusis constans, quod etiam τρίμμα, seu *Intritum* dici potest. Lind.Ex.X.§.78. Legitur ap.Hipp.l.2.de diæta XXXIV.8.l.3.XXV.10.

Hypotrope, ὑποτροπὴ, item ὑποστροφὴ, dicitur *morbi reversio*, reciprocatio, & usitatius *Recidiva*, quando sc.prioris morbi caussa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad sensum videbatur extinctus, evidenter repetit, & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμὸς, Hipp. 4. ap. 36. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, d.l. aph.61.l. de intern.aff. l.87.III.5.7. Jung.Diet.n.871.872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h.e. *aliquantulum fæculentus*. Hipp.l.4.Epid.XIV.10.

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *subaridus*, aliquantum

tum siccus, significat. Nec video, quomodo expositio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per ἐπιπλόοτερον, ὑπίκοιλον, cum textus Hippocrat. talem expositionem non exigant. Legitur vero l.1.de fractur. t.34. l.4. de art. t. 61. Mochlic. XV.2.l.de Helleborismo 12.l. 6. Epid.f.VIII.t. 49. l.7. Epid. XIII. 18. Coac.t.369.378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, i.e. *membrana succingens*, v.g. Diaphragma.

Hypozygumae, ὑποζυγοῦμαι, significat *subiungor*. Diciturque de *osse jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os a maxilla superiori procedens cum eo osse, quod sub aurem annexum est, *subjugatur*. Hipp.2.de art.t.5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum*, dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v.g. Boves. Gal.1. aph. 15.

* Hypsiloides, ὑψιλοειδής, pro *Ypsiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψόφωνος, dicitur, qui clara voce, aut sonora præditus est. l. 1.Epid. f.II. t. 78.

Hyptiasmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet significationem. Vel enim notat *supinum decubitum*, sive *resupinationem*. Hipp.2. de fractur.t. 22. Adde Gal. Comm. ad h.l. qualis decubitus super ventrem utplurimum in morbis malum habetur signum. Avic. l.4. fen.4. tr.1.c.42. Vel significat *ventriculi eversionem*, cum nauseabundus cibum fastidit, & rejicit. Gal. l.8. de C. M. S. L. c.3.ubi vomitum ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *supinitatum*, esse scripsit. Vid. Foes. p. 647. Jul. Alex.l.7.Sal.c.7.

Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, sub cujus cicatrice delitescit sanies, *Ulcus sub cicatrice latens*. Hipp.l.de Medico IX. 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω significat *subservio*, officium administro, vel suppetias alteri eo. Hipp. l.de Arte l. 10. V. 10. X. 7. lib.3. de Morb. XIIX. 63. l. 6.Epid.f.5.t.2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur *officium Medici*, sive ministerium, aut *administratio*, respectu scilicet Naturæ, cui primæ debentur etiam in sanitatis negotio. Usus Hipp. l. de dec. ornat. IX. 17. X. 9. XI. 14. XII. 3.

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

Hysma, ὗσμα, *pluviam* significat. Hipp. l. 1. Epid.f. 1.t.6.junge Foes.d.l.

* Hystera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogastrio sita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem necessario attributa. Appellatur & *Matrix*, item *Vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri sumi soleat. *Uteri* descriptionem pleniorem vide in Anatomicis scriptis, præsertim Barthol. l.1. Anat. c. 28. 29. 30. Rolfink.O. ac Meth. part. genital. P. II. cap. 11. seqq. Vanum antiquorum est commentum *uterum* esse viscus adeo animatum, ut sit velut animal quoddam in animali, uti scripsit Aretæus l. 2. Acut.c.11. quam opinionem etiam hodieq; Obstetrices, & aliæ Mulieres sciolæ non patiuntur sibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum caussam dixit Hipp. in princ. l. 2. de morb. mul. quod alias libr. de locis in homine annexum est. Intellige vel efficientem, vel materialem, sive subjectum. *Uterum* e sede sua prolapsum, & e corpore prominentem, aliis frustra tentatis remediis, feliciter, & absque vitæ periculo amputatum fuisse a Michaele Angelo Rota Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino, testatur Henr. a Moinichen. Observ. Med. 4. annexa Cultro Lyseri Anatom.p.m.200.

Hysteralges, ὑστεραλγής, dicitur de eo, *quod Uteri dolorem excitat*; & usurpatur in specie de Aceto. Hipp.3.de R.V.I.A.t.39.

* Hystericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ sunt. Dieterich. n. 879. Specialiter vero, & usitatius accipitur de *suffocatione uteri*, & *strangulatione*, Græce πνὶξ ὑστερικὴ dicta; cujus morbi natura quamvis sit intricatissima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicasse Willis in Patholog. Cerebri, cap. 10. Inq; hoc saltem hallucinatum esse, quod in affectionibus *hystericis* uterum falso accusari scripserit, cum tamen in seqq. expresse fateatur, quandoq; hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo describi: *Suffocatio uterina* est congeries quamplurimorum symptomatum, præprimis actionum animalium, & vitalium diversimode, & gravissime læsarum, proveniens a cōcursu morborum diversorū, cerebri, cordis, & uteri, propter succi nervosi, & sanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia explosiva, aut etiam congelativa, ex retentis vitiosis portionibus seminalibus, aut sanguineis menstruis collecta inductum genitorum. Jungatur & Barbett.Pr.Med.lib. 4. c. 9. De symptomatum farragine lege etiam Dieter.d.l. Casp. a Rejes C. El. Q. 46. & 79. Fœminæ quoq; *suffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαὶ Hippoc. 1. Prorrhet.f.3. t. 27. Coac.t. 349. 554. Medicamenta quoque contra Morbos uterinos vocari *hysterica*, patet ex Dispensatoriis, Libav. Schroder. Fr. Hofm. & aliis. E novissimis etiam Junkē in ea esse sententia legitur, *suffocationē uterinam*, & alios *uteri* morbos vulgo creditos, exceptis vitiis sanguinis Menstrui, esse potius Lieni, & vitia-

tiatis sanguini, spiritibusq; animalibus adscribendos, Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 21. p. m. 730. seqq. Enimvero nobis videtur, hos, & alios suffragantes committere fallaciam oppositorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*; estque idem, quod πὸδάτείριον. Vide *Deuterion.* Usurpatur & in plur. num. τὰ ὕστερα. Gal. 5. aph. 35.

Hysterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæsareus*, sive Cæsar (Vide *Cæsar*) & ὑστεροτομία sectionem ipsius uteri in genere significat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen est animalis; cujus duæ constituuntur species, terrestris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus spinosus*. Hujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina tradit Aldrovand. lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38. Vivum quoque An. 1685. Norimbergæ, & hic Altdorfi spectare licuit ex India allatum, si fides habenda ejus possessori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variatis ex albo, & nigro colore constans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abstineret.

I

Jacens, κατακείμενος, dicitur proprie de corporis, aut membri situ, vel positu, cum cessatione actionum musculis, & tendinibus propriarum, Gal. l. 2. de muscul. c. 7. Qua ratione & καθίζειν huc pertineat, vide apud C. Hofm. Com. Gal. de U. P. n. 123. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum subriguntur, Scribon. Larg. n. 13. Tropice Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum surrexit, & naturæ nupsit intime, h. e. quando causa morbifica supprimere conatur vires vitales, sive flammam vitalem, tr. Natura Contr. nescia, n. 145.

Jacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide supra. Lang. l. 3. ep. 1. c. 6.

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alyce*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σχαλίζειν, quod fere idem est, ac divergere. Hipp. 3. de artic. t. 95. Alias *jactatio* quoque significat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit, teste Ant. Mus. Brassavolo in Indic. ad Gal. libros.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen serpentis venenosissimi, cujus descriptionem, venenum, & usum in Medicina tradidit Aldrov. Hist. serp. & drac. l. 1. c. 13.

Jaenomae, ἰαίνομαι, significat *refocillor*, translatione facta a plantis, & herbis, quæ pluvia, aut rore perfusæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Usus Hipp. 1. de morb. mul. XCV. 4. Jung. Foes. Oec. p. 276. Lindenus vero prorsus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι significationem, videlicet quod denotet *deficere*, solvi, fatiscere, & fere idem esse, quod καρδιώσσειν, Ex. XIII. §. 140. 141. Proprie alias significat *fervesio*, calesio, uti patet ex Henric. Stephani Thesauro Greco-Latino. T. V. p. 1065.

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Gialappa*.

Jalemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretij. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem sequitur, ab *Jalemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptissimus: unde proverbium, *Jalemo frigidior*. Usus Gal. l. de præcognit. ad Posthum. c. 3. Jung. Eras. Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86.

Jamblichi *sales*, ἰαμβλίχου ἅλες, dicitur genus salis ex multis rerum generibus compositi, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compositionis vero hujus inventor fuit *Jamblichus*. Parabatur vero ex salis ammoniaci lib. i. salis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. iij. Zinziberis ℥. iij. sem. cnici scrupulis xviij. seminis erucæ scrupulis sexdecim, ammij, hyssopi, cacuminum thymi, phylli, semin. apij, petroselini ana scrupulis xviij. origani uncia una, silphij scrupulo j. Contundantur, atque cribrentur. Gorr. Dosis cochleare unum, cum ovis sorbilibus, aut alio liquore.

* Janitor, πυλωρός. Vide *Pylorus*.

* Janitrix. Vide *Porta Vena*.

Janua, θύρα, quid sit, notum est. Usus Hipp. ad repositionem articulorum, ut patet ex 1. de art. t. 23.

Jaomae, ἰάομαι, significat sano, *medeor*, curo. Hipp. 2. aphor. 22. & 6. aphor. 12. Ab hoc verbo & *Ars Medica*, & *Medicus* nomina sua acceperunt. Dieter. n. 399. de quibus p. p.

Japonica *Vernix*, dicitur parata ex Gummi Laccæ spiritu vini rectificatissimo dissoluto, Morley Coll. Chym. Leid. c. 508.

Jaspis, ἴασπις, gemma dicitur, seu lapis pretiosus, opacus, sed multorum generum. Diosc. l. 5. c. 160. septem numerat. Pl. vero l. 37. cap. 9. plures recenset: quæ omnia collegit, & excerpsit Rul. in Lex. Plura de *Iaspidis* differentiis vide apud Chioc. in Mus. Calceolar. s. 3. p. 253. seqq. ubi etiam de virtutibus hujus lapidis disserit. De viridis *Iaspidis* facultate peculiari adversus stomachi eversionem legatur Gal. l. 9. de S. F. §. *Iaspis viridis*. Langius vero existimat, per *Iaspidem viridem* intellexisse Gal. *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. De singulari virtute sanguinem sistedi vide Hild. Cent. 3. Obs. 2. Quod *Iaspis* cariosus fiat, testatur Obs. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 154.

Ja-

Jatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus Unguentarius*, vel *Reunctor*, qui unguentis, & perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teste Gal. l. 7. de C.M.S.L. c. 5. Et hujusmodi curandi ratio dicta est ἰατραλειπτική, primum instituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æsculapii discipulo, uti narrat Pl. l. 29. H. N. cap. 1.

Jatreon, ἰατρεῖον, Jon. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua quæ ad Chirurgiam pertinent, potissimum tractantur, & locus, in quo Chirurgia exercetur. Hipp. l. 1. de iis q. in Medicatr. t. 5. l. 1. Epid. s. 1. t. 16. Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. Ex. X. §. 128.

Jatrice, ἰατρική, scilicet τέχνη, id est *Ars Medica*, Dieter. n. 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. l. de flatib. III. 1. Latine etiam *Medicina* communiter vocatur; quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro sumatur. De definitione, & divisione, aliisque præliminaribus ad *Medicinam* spectantibus videantur passim Institutionistæ, & inter hos Sennert. Casp. Hofmann. necnon nostra Dogmata Medicinæ Generalia in Præliminaribus. Jungatur & Medic. Physiolog. l. 1. ceu introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Jatrochymicus, ἰατροχυμικός, quasi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*. Libav. tr. de igne Natur. c. 33.

Jatros, ἰατρός, vocatur *Medicus*; quo nomine non solum venit, qui morbos curat, quæ quidem significatio vocis stricta, & propria est; sed usu quoque receptum est, ut & qui sanitatem conservat, ἰατρὸς appelletur, qui alias ὑγιεινὸς vocari solet. Plura de Medici persona, officio, proprietatibus, ornatu vide apud Hipp. l. de Medico, de decenti ornatu, Dieter. d. l. Lind. Ex. I. II. & III. C. Hofm. Orat. 2. Isag. de Officio *Medici*.

Ibex, ἴξαλος, αἴξ, dicitur *Capra sylvestris*; cujus descriptionem, & usum in Medicina tradit Aldrov. l. 1. de quadrup. bisculc. c. 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Aegyptiæ, ciconiæ valde similis, ad aquas, præsertim Nilum fluvium, degentis; cujus ulterior descriptio, cum usu in cibo, & Medicina, habetur in Aldr. l. 20. Ornithol. c. 3. Qua ratione Avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture absorbeat, & in anum rostro intruso eructet, atque ita clysteris usum docuerit, legi potest apud Lang. l. 2. ep. 1.

Icelos, ἴκελος, idem quod ὅμοιος, *æqualis*, *similis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3. & l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. s. 3. l. 24. l. 1. de R. V. I. A. t. 35. Nonnulli cum aspiratione legunt ἵκελος.

Icesion. Vide *Hicesion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lutra Ægypti* vocatur; cujus descriptionem, usumque in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 14. Meminit & Gal. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5. *Ichneumonem* utriusque sexus genitalia habere, testatur ex Aeliano Casp. a Rejes C. Elys. q. 48. n. 5.

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *Vestigium* etiam Latinis dicitur; item *Solea*, cutis illa pedis dura, crassa, & callosa. Gal. c. 2. de fractur. t. 10. unde & *Vestigium* pro ipso *Pedio* ponitur, Vesal. l. 1. de H. C. c. 33. quamvis & Hipp. usurpet de *solea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. de art. t. 9. Jung. Foes. p. 292.

* Ichor, ἰχώρ, vocabulum valde πολύσημον est, ita ut tam late pateat, quam late vocab. ὑγρός, ἡ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*. Variam hanc, & nimis amplam significationem veluti in fasciculum collegit C. Hofmann. pec. tractatu de *Ichoribus*. Relictis vero aliis significationibus, illam saltem, quæ ad hominem, & forum Medicum spectat, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in statu naturali, & Physiologice pro *sero sanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquosis. Gal. l. 2. de Elem. c. 2. in 6. Epid. t. 38. Plato in Timæo. Interdum Pathologice, & in statu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in sanguine saltem copia excedit; & dicitur *ichor mitis*, πρᾷος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, sanguis aquosus: altero, quando, præter copiam, etiam qualitate acri, salsa, & mordaci magis minusve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc redditur αἷμα ἰχωροειδὲς, aut ἰχωρῶδες, sanguis *serosus*; quæ significatio videtur usitatior esse. Gal. d. l. Vide Mercurial. l. 4. V. E. c. 12. Casp. Hofmann. d. l. Foes. p. 292. seqq. *Sanies* quoque sive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Cels. l. 5. c. 26. Specialissime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervosarum partium cum dolore, gravissimisque aliis symptomatibus extillans *ichor* appellatur, qui alias *Meliceria* dicitur Hildano tr. de *ichore*, & Meliceria. Vide supra *Hydarthros*. Tandem & *ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus destillātibus. Ita succus ex jecinore assato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 8. fin. Latine *Cruor* dici posset: & Aetius cochlearum magnarum terrestrium destillantem succum ἰχῶρα vocavit, teste Foes. d. l.

Ichoroides, ἰχωροειδής. Vide *ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, significat juxta Erotianum in Onomast. p. 54. d. *limaturam*, *scobem*, aut ramentum: idem quod ῥίνημα, ἢ πρίσμα. Alias *squatinæ marinæ pellem* significare, dixit Galen. in exeg. voc. Hipp. Locus est apud Hipp. de exsectione fœtus, l. 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem usurpatur, vel ex squamarum piscis, vel ab hami piscatorii similitudine, ἰχθύα vocatur, teste Galen. d. l. Foes. d. l. Gorr. Vocatur alias ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichtyelaeum, ἰχθυέλαιον, i. e. *Oleum ex piscibus*. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 436.

Ichthyima, ἰχθύημα, proprie vocatur *squama* piscium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc pr&scobi, *ramentis*, & limaturis, & corticum præsegminibus, apud Hipp. l. de ulcer. X. 1. 2. XIII. 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυίτης, vocatur Lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conspicitur exacte in figuram, & typum piscis formata, ita ut quasi matricem, aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piscis figura imprimenda sunt. Occurrit in Musæo Societatis Londinensis, & mentio fit in Actis eruditorum Lips. A. 1682. p. 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, nomen piscis est cetacei, ossibus, & spinis carentis; cujus descriptio, & usus in cibo, & Medicina habetur apud Aldrov. lib. 5. de pisc. c. 4. Deinde ita dicitur *glutinum* vel ex illo pisce, vel alio glutinoso, qui *Morua*, sive *Molva* dicitur (Aldrov. l. 3. c. 6.) paratum; de cujus usu in Medicina videatur Dioscor. lib. 3. c. 102. Aegin. l. 7. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81. Ad vinorum defecationem etiam adhiberi, & pro illo usu per aliquot septimanas opus habere maceratione, scripsit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phys. c. 10. p. m. 80.

Ichtyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piscis figuram superficiariam exhibens; qualem mihi ostendit hisce diebus in Musæi sui Scrinio Metallorum, & Mineralium variorum plenissimo Noribergæ supra laudat. D. D. I. P. Vvursbain Affinis, & Fautor plur. honorandus.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piscium esu delectatur. Legitur apud Forest. l. 10. Observ. 10. Schol.

Ichthys, ἰχθύς, id est *Piscis*. Referuntur *pisces* inter alimenta humidiora, præsertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacustres. De quibus omnibus vide Aldrov. Tom. de Piscib. C. Hofmann. Inst. Med. lib. 5. cap. 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur satis humidus, *humectus*, Hippocr. l. de nat. puer. XXVI. l. 5. 11. l. de genitura VI. 2. VII. 4. l. de morb. mul. III. 6. 10. XVI. 9.

Icon, εἰκών. Vide *Imago*.

* Ictericus, ἰκτερώδης. Vide *Icterus*.

Icterias, vocatur gemma aliti Jurido similis, ideo existimatur valere contra regium morbum. Est & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi similis, latior prioribus, pene sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendentibus. Plin. l. 37. H. N. c. 10.

Icteritia, idem quod *icterus*. *Icteritia rubra*, vocatur etiam Erysipelas, apud Vvalther. Sylv. Med. p. 572. 779. Alba, idem quod Chlorosis, sive morbus Virginum, d. l.

* Icterus, ἴκτερος, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, est affectus p. n. & inter symptomata tertiæ classis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Est enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffusione facta, obstructiones vasorum, & organorum bilis segregationi dicatorum, & intemperiem viscerum biliosam præsupponente. Dicitur & *icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, symptomatibus, & curatione scire desiderat, ille consulat Practicos, quorum scrinia compilare non est nostri instituti. Quod attinet ad generalia, legatur Dieter. n 403. Paracelsus *icteritiæ* naturam deducit e triplici sale in unum commixto, videlicet e vitriolo puro, sale myseo, & liquore sulphuris resoluti, l. de icteritiis, c. 1. Helmontius causam *icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum sic male afficiat, ut digestiva, simulque distributiva alienentur, tr. Scholar. Hum. pass. decept. c. 5. Potissima divisio *icteri* est in *Flavum*, & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *icterum* simpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putrescentem, & portionibus acidis atrabiliariis infectam. Imprimis vero obstructio pancreatis, & lienis hic peccant, symptomatisque hujus authores fiunt. Confer ad Ephem. N. Cur. Ann. I. obs. 87. Qui *ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτερώδεες, aut ἰκτερώδεες, *icterici*, 5. aph. 72. ita oculi quoque *auriginosi* hoc nomine veniunt. Coac. t. 388. l. 2. de morb. mul. LXIV. 12. Color *auriginosus* corporis, l. de nat. mul. XV. 7. l. 2. de morb. mul. XIV. 7. XV. 8. Vide Foes. p. 280. *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua supra vide *Galbulus*.

Ictis, ἰκτίς, æquivocum est. Vel enim idem est quod ἰκτῖνος, & significat avem rapacem, *Milvum*; cujus descriptio, cum usu in cibo, & Medicina, videatur apud Aldrov. l. 5. Ornith. c. 15.

Gal.

Gal.l.de Ther. ad Piso. c. 9. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *Viverra*, *Furo*, & *Mustela sylvestris* vocatur; cujus historiam tradit idem l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 16. Jung. Forest. l. 19. Obs. 15. in Schol.

* Ictus, πληγὴ, vel dicitur de motu arteriæ in pulsu, qui *Diastole* arteriarum vocatur, Gal. de puls. ad tyr. c. 4. & l. 4. de dignosc puls. c. 1. vel usurpatur de læsione quadam violenta, intrinsecus corpori illata, Hip. 7. aph. 14. Ita *Ictus* calami, Gal. l. 3. de fac. parab. c. 100. *Ictus* arenarum, scorpionum vocantur πληγαὶ, Æginet. l. 5. c. 7. seqq. & alibi. Usurpatur & sæpe Adjective *Ictus*, pro *percussus*, πληκτός. Dieter. nu. 85. Forest. Chirurg. Obs. l. 6. O. 22.

Idam, id est *pulmentum*. Rul. & Johns. in Lex.

* Idea, ἰδέα, aliquando & εἰδέα, idem significat, quod εἶδος; & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi*, idē quod *natura morbi*, Gal. 3. de cris. c. 4. tum de externa saltem forma, figuratione, conformatione, lib. 2. de Usu Part. c. 17. in princ. Vide J. Alex. annot. in l. 2. Gal. de causs. sympt. c. 2. Helmont. vero, & alii ex Spagyricæ Philosophiæ sectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, simulachra, uno verbo *Entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocaturis quas tamen non immerito perstrinxit Libav. T. IV. Oper. passim, quæ loca inquirantur in Indice. Videatur alias Helm. tr. de *Ideis* morbosis, & alibi in scriptis ejus plura de *Ideis*, aut morbis idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* species tradidit passim in Oeconomia corporis animalis Beniamin a Brockhuysen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelsicus, cujus significatio an cum *Idea* conveniat, non licet certo affirmare. Dixit vero author, *Ideach* occurrere in omni planta, Chirurg. l. 3. Tract. 2. c. 2. fine.

Idechtrum, est etiam terminus Paracelsicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuscujusque rei ex *Idea* producta; de quo legantur ejusdem fragmenta Anatomiæ, T. 8. Operum.

Idestrum, Paracelso dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in composito, quia *Idestrum* sine composito non est. Ita in generatione Tartari durities a salibus mineræ; liquor humeralis vero est *Idestrum*, & conjunctivum, l. 1. de Tartar. tract. 4. c. 2. in expos. & in Schol. ad h. l. referendis.

Ideus, *Ides*, Paracelso dicitur massa illa, & materia prima in Creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ sunt, Fragm. Anatom. l. 1. Tr. 1. c. 1. In historia prologi. Meminit & l. 4. de vit. long. c. 8. ubi tamen videtur potius ipsum creatorem, vel opificem denotare: & l. 1. de Tartar. tract. 5. c. 1. fin.

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. Indice Tom. I. Vide *Idiosyncrasia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. l. de A. L. & Aq. LVI. 6. quibus conjunguntur αὐθάδεις, sibi nimis placentes, LIIX. 4.

* Idiopatheja, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*, qui & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per consensum*, a priori dependens. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. J. Alex. in Not. ad h. l. quamvis Rolf. arbitratus sit, πρωτοπάθειαν, & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν, & συμπάθειαν non esse prorsus synonyma, sed & ἰδιοπάθειαν esse δευτεροπάθειαν. Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. s. 3. c. 4.

* Idiosyncrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietas*, & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura. Gal. l. 3. Meth. med. c. 2. & J. Alex. Not. ad ill. loc. Hanc ineffabilem, nec exactissima scientia comprehensibilem recte dixit idem Gal. d. l. c. 7. & l. 1. ad Glauc. c. 1. Inexplicabilis singularis tēperamenti ratio Philosophis, & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. in Not. ad Scrib. sub fin. Poterit vero hoc vocabulū exponi de specifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehensibilis, & de individuali, sive singulari, quæ omnino certo determinari, & describi nequit. Huius exempla vide passim, v. g. Rolf. d. l. 4. s. 2. c. Ephem N. 5. Cur. Ann. II. O. 10. 11. 71. 205. seq. Casp. Rejes q. 84. n. 7. 8.

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet significationem. (1) significat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neq; oppido, aut genti præest. Græce ἰδιοπραγέων quoq; dicitur. Occurrit apud Hipp. l. de sal. diæt. c. 1. Adde Gal. comm. ad h. l. & Foes. 277. Deinde (2) significat rudem, *plebejum*, rei alicujus ignarum. Gal. l. 1. de S. Fac. c. 10. & c. 3. in 1. Prorrh. t. 32. C. Hofm. C. in Gal. de U. P. n. 506. Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemptores sunt verarum artium, etsi falsarum peritissimi sint professores. Rul. & Johns. in Lex. His in errorem incidere, maxime pronum est Casp. a Rejes. C. El. Q. 21. n. 15. Hinc qui hos promovet, reus est omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inscitiam patratorum. Quæst. 6. n. 5.

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ sui generis cibis utuntur. Diction. Græco-Lat. Budæi, aliorumque.

Idnoo, ἴδιλω, significat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Usurpatur ab Hipp. libr. 1. de morb. mul. III. 2. XXII. 2. Hinc compositum περιδινοῦμαι, obtorqueor, *circumsideo*, quod legitur d. l. LX. 3. Jung. Foes. d. l.

Idos, ἴδος, idem quod ἱδρὼς, *sudor*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 106. quamvis Linden. ἰλεὸν scripserit, volvulus, sed Holler. magis probat ἰδίων, com. in libr. 3. Coac. t. 31. p. 164. Unde & verbum ἰδίζω, *sudare*, quod occurrit l. 1. de morb. mul. LXVI. 12.

Idroagira, id est *aqua alkali*. Ruland. & Johns. in Lex.

* Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem quod *Hepaticus*. Liden. Ex. IX. §. 7.

Jectigatio, παλμὸς, fere idem quod *Palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus, convulsivus, sive spasmodicus vel totius corporis, vel cordis, sive partis alterius, proveniens a succo nervoso, vel spiritu animali in fibris, nervosisq; aliis partibus per halitus acidos, nitrosos agitato, & irritato. Helm. quoq; speciẽ *Caduci* vocavit, tr. de Caduco. Et causam ex Tartaro deducere conatus est, l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1. Vide & Forest. l. 10. Obs. 100. cum Schol.

* Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abstinentia* a cibo, & potu. Hanc senes facilius ferunt. Hipp. 1. aph. 13. Vid. Diet. n. 571. Vide *Abstinentia*.

* Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non assumpsit; item qui priora alimenta jam concoxit. Scrib. n. 78. 109. 111. ut ita corpus sit vacuum. Hinc & intestinum inter tenuia ordine secundum *Jejunium* appellatur, quod semper vacuũ, & inane reperiatur: Gal. l. 6. de adm. An. c. 9. l. 5. de U. P. c. 3. Barthol. vero limitavit per ut plurimum, l. 1. An. c. 10.

Jentaculum, ἀκρατισμὸς, vocatur assumptio alimenti circa horas matutinas. Hoc concessum, & utile esse assuetis, docet Rolfink. O. ac M. Med. Sp. l. 2. s. 3. c. 57. Imprimis vero pueris hoc necessarium esse, patet ex Mercuriali l. 4. V. L. c. 17. Vide *Acratismos*, & Lind. Ex. IX. §. 66. 67.

Jetreon, ἰητρεῖον. Vide *Iaterum*.

Iffides, id est *Cerussa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Johns. in Lex.

Igde, ἴγδη, *pilam* significat, in qua condimẽta permiscentur, & contunduntur. Legitur apud Hipp. in notis ad l. 1. de morb. mul. III. 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem quod *Pigritia*, quid significet, notum est. Opponitur corporis *Agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod si præternaturalis fuerit, & a caussa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minusq; spirituosis. Gal. com. 1. in 1. Prorrhet. t. 13. Quod sanitati corporis noceat, vide supra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. Ex. I. §. 39.

* Ignis, πῦρ, est vocabulum πολυώνυμον, & latissimæ significationis. In genere significat id, quod est inter omnia, quæ sub sensus cadunt, calidissimum. Gal. l. 1. de temper. c. 9. & alibi, quod Helmont. negavit esse substantiam. Quẽadmodum Helvvigius, aliiq; negarunt esse Elementum, sed esse productum ex Elementis, vel Sale naturæ per motum p. n. & violentum; quamvis alii rursus illam impugnaverint opinionem; quod Physicis dirimendum relinquimus. Non incongrue dividitur *ignis* in *Actualem*, & *Potentialem*. Ille est vel Celestis, aut Solaris, vel Terrestris, & vulgaris. Hic est motus particularũ de loco in locum, mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere esse veram Solaris Lucis sobolẽ, statuit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. c. 3. p. 50. Ex specialibus significationibus receptissima, quãdo significat *ignem* urentem, sive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, qua candentem, per quem *Pruna* intelliguntur. Vocatur & *Artificialis*; cujus usus adeo multiplex est in Medicinæ partibus, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica, ut instituti nostri ratio non permittat, illos usus speciatim adducere. Videãtur hactenus citati authores. Schrod. itẽ Dispensatoria, Libav. Theatr. Chym. Rolfink. Chym. l. 2. c. 12. Fr. Hofm. negavit, *ignem* esse universalem omnium corporum mixtorum analystam, Clav. Schroder. l. 1. c. 11. Dividitur plerumq; a Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* est lentissimus, instar tẽporis ignaviusculi, vocaturq; *ignis* balnei mitis, aut fimi, aut digestionis, *Circulatorius*, qui ad tactum ita describitur, ut eum digitus hominis teneri semper ferre possit. Et licet habeat suas intensiones, & remissiones; nunquã tamen evidentem, aut acrẽ sensum gignere debet. Hujus generis est *Ignis* vaporosus Philosophorum, qui describitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis recte dispositi natura. *Secũdus* gradus est intensior, adeo ut jam evidenter feriat tactum, neq; tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* sub catino cinerario incensus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus est cum læsione tangentis; & confertur arenæ ferventi, vel scobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri, &c. *Quartus* est summus gradus, & plerunq; destructivus. Nominant *ignem* reverberii, & viva flamma lignorum, vel congestarum prunarum follibus alacriter inflatarũ procuratur. Posset & *Ignis fusorius* appellari. Ruland. in Lex.

Lex. Jonf. vero *octo* numerat gradus, lib. 2. Lexic. *Primus* eſt *ignis* ventris equi, qui eſt calidus in primo gradu, & humidus in ſecundo. 2. *ignis* Solis, calidus in primo gradu, ſed ſiccus in ſecundo. Qui aliis dicitur *ignis Parabolicus*, Morley in Collect. Chym. Leidenſ. proleg. cap. 2. 3. *ignis* Furni, qualis eſſe ſolet poſt panis extractionem; eſtque calidus, & ſiccus in ſecundo gradu. 4. *ignis* furni fixionis. Hic fundit, & figit; non vero comburit, quia flamma non eſt. Non differt a præcedenti, niſi quia in hoc eſt calor continuus, in illo non 5. Dicitur Flammalis; & eſt calidus, & ſiccus in tertio gradu. Et hic eſt *ignis* in furno calcinationis. 6. Eſt *ignis* furni fuſionis; qui eſt calidus, & ſiccus in quarto gradu. 7. *ignis* follium, in eodem gradu, qui corpora diſſipat, diſpergit, & fundit. 8. *ignis* flammalis adhuc fortior, qualis eſt ignis vitrearius, in quo ſola flamma operatur, & non diſſipat, ſed fundit, & calcinat. Quoad uſum Chirurgicum, *ignis* nomine apud Hipp. 8. aph. 6. non ſolum venit *ignis* ipſe, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, ſulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; ſed etiam quæ poteſtatem causticam, ſive urentem obtinent; ut cauſticũ medicamentum, quale eſt Cauterium potentiale vulgo nominatum, Oleum cauſticum, quale eſt Vitrioli, Aqua cauſtica, aqua ſeparationis nominata, capitellum, & cetera pyrotica. Liebaut. in Schol. ad dictum aphoriſmum, Dieter. n. 744. Deinde per *ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium ſimpliciſſimum, alias *ignis* Elementaris, item *ignis* Naturæ, vel Naturalis dictum, Schroder. lib. 1. c. 5. Caſp. Hofmann. comm. de Uſ. Part. n. 305. Vocatur alias & *Sulphur*, ſive illud calidum actu, ſive poteſtate inſit. Huc pertinet *ignis Vitrioli*, ſive *Sulphur Veneris*, apud Helmont. tract. Lithiaſ. cap. 8. Huc quoq; referre libet *ignem ſubterraneum*, cujus beneficio ferveſiunt Aquę Thermales, de quibus Lang. lib. 2. ep. 52. Vel ſpecialiter accipitur de principio Vitali Animatorum, quod alias *Calidum Nativum*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Spiritus Vitalis* appellari ſolet: de quibus terminis ſupra dictum eſt. Lind. Ex. XII. §. 140. XIV. §. 48. Paracelſus in homine vocat *Ignem Microcoſmi* paſſim in ſuis ſcriptis. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum ſcintillis emanante vide Caſp. a Rejes C. El. q. 35. Pathologice vocab. *ignis*, & Græcum πῦρ diverſis morbis tribuitur: v. g. *Febri*, præſertim *ardenti*, Hippocr. frequentiſſime in Epid. de Glandul. & libr. de Morbis, quæ loca adduxit Foeſ. in Oecon. p. 545. Confirmat Keuch. ad Seren. not. p. 268. vel *Eryſipelati*, Vide *Eryſipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, alias *ignis Perſicus* vocatur, Rhod. ad Scribon. pag. 122. Keuch. ad Seren. p. 246. ſeqq. Vel *impetigini*, quæ *ignis Volaticus*, *Volagrius*, *Sylvaticus* dicitur Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. p. 615. Spagyrice quoque *ignis* diverſimode ſumitur. *Ignis*, juxta nonnullorum ſententiam, ſumitur pro *oleo* ſupernatante in deſtillatione. *Ignis* quoque omnium Philoſophorum conſenſu vocatur *Mercurius*, Th. Chymic. Vol. IV. p. 756. 767. & alibi. *Ignis alçir* eſt *ignis* fortiſſimus. *Ignis* elementaris eſt Sulphur, ſed non vulgi. *Ignis ſapientum* eſt fimus equinus calidus. *Ignis* extinctus eſt ſulphur extinctum. *Ignis pruinus adeptus*, eſt quinta eſſentia vini, (aliis Vitrioli) cum Tartaro rectificata. *Ignis lenis* elementum *ignis*, æther, jupiter, argos. *Ignis gehennæ* vocatur ſpecificum corroſivum Paracelſo in Archidox. Rul. & Johnſ. De *ignis* gradibus, & neceſſitate in Magiſterio Lapidis Philoſophici videantur ſcripta Baſilii Valentini, & aliorum. Plura de diverſis *ignis* ſignificationibus legantur & apud Beker. in Oedipo Chym. Tit. 4. §. 3. Obiter hoc notandum, Helmontium docuiſſe, *ignem* nec eſſe ſubſtantiam, nec accidens, ſed creaturam neutram, & Ens anomalum, Tr. Formarum Ortus, tr. 24. & Blashuman. n. 1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Eſtq; duplex, *Combuſtio*, & *Reverberatio*. Rul. & Johnſ. De quibus nominibus ſuis locis.

Ignivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis, & in Medicis peſſimum eſt malum. Illud fatetur Hipp. 1. Prorrhet. ſ. 2. t. 30. Junge Gal. Comm. ad hunc locum. Hoc Galen. lib. 13. meth. med. c. 15. fin. ubi Græce vocatur ἀμαθία, Lang. l. 1. ep. 2. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *Inſcitiam* cauſſarum Modi fiendi, Remedii, & Coaptationis, de Lithiaſ. c. 5. n. 4. Præſtat autem fateri *ignorantiam*, quam falſa operoſe docere. C. Hofman. in Gal. de U. P. n. 530.

Ignys, & *ignye*, ἰγνὺς, & ἰγνύν, dicitur *Poples*, poſterior pars genu, Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 6. Linden. Phyſiol. Med. l. 2. c. 12. §. 116.

* Ile, idem quod κενεὼν, item *ilia*. Vide *Ceneon*, *ilia*.

Ilech, *Ylech*, eſt terminus Paracelſicus; & videtur idem notare, quod principium, & primum aliquod. Ita *ilech primum* exponit Ruland. & Iohnſ. id eſt principium, *ilejas*, *ileadus*. *Ilech ſupernaturale*, vel primum ex aſtris eſt cõjunctio ſupercęleſtis, & ſiderum firmamenti cum aſtris rerum inferiorum unio. *Ilech magnũ*,

est ascendens, sive astrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus est, ut superiora sidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum*, est compositio ex prima materia trium primorum, Mercurii, Salis, & Sulphuris, e quibus omnia sunt composita; & ita idem quod *iliaster*, vel *iliadum*. Meminit aliquoties Paracelsus, v. g. de Pestilitate tr. 2. lib. 2. de Tartaro tr. 2. c. 3. l. 3. Paragraph c. 2. §. 4. In specie *ilech primi* ex astris, l. 1. Tartar. tr. 4 cap. 1. Schol. *ilech crudi*, quod ex aere deducit, l. 4. de grad. & comp. c. 5. Uno verbo φαρμακ. Paracelsica.

Ileidos, est aer elementaris, heoa pheresbios, (ἠῶα φερέσβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) *Cœlum*. In homine vero est spiritus, qui transit per omnia membra. Ruland. & Johns.

* Ileum, εἰλεόν. Vide *Eileum*.

* Ileus, εἰλεός. Vide *Eileos*.

Ilia, vocantur cavitates laterales Hypogastrii, quæ & λαγόνες, & κενεῶνες vocantur; item ile. Bartol. libell. 1. Anat. c. 1. Hinc & *Ossium innominatorum*, quod constat ex tribus *Ossibus*, *Ilium*, *Pubis*, & *Ischio*, per cartilagines junctis, primum *Os ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & intestinum *ileum* recipit. Bartol. libell. 4. Anat. c. 16.

Iliaca *passio*. Vide *Eileos*. *Iliaca vasa*, Venæ, & Arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* Musculus, dicitur flectens femur secundus, apud Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579.

Iliadus, *iliadum*, *iliaster*, *ileidos*, (scribuntur etiam per Y) sunt figmenta Paracelsica, magis rem obscurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo semper accipiantur. Libet saltem descriptiones ex Rulando, & Johnsono adducere. *Iliaster*, *Eliaster*, *iliadum*, est prima rerum omnium materia, e Mercurio, Sale, Sulphure constans, *Chaos*. Nihil enim est in tota rerum natura, quod non ex istis tribus consistat. Atque hæc tria sunt Theophrasti principia, quæ analysi Spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ singula in singulis etiam elementis sunt. *Iliaster* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur; de quo legatur Paracels. de meteoricis generation. Varie autem sumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia, sive virtus est naturæ vegetativa; eaque quadruplex, juxta numerū Elementorum. Vocatur *Chaos*. Quatuor quoque sunt *iliastri* hominum concernentes longævam vitam. *Iliaster primus*, vel insitus, est terminus vitæ, imo ipsa vita, vel ejus balsamus in homine. *Iliaster secundus*, vel præparatus, est terminus vitæ, quem ex elementis, vel rebus elementatis habemus, vitaq; ipsa. *Iliaster tertius*, est terminus balsami præparatus, quem ex rerum quinta essentia habemus. *Iliaster quartus*, est mētis, sive animi lapsus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Johnsono, quæ pleraque desumpta videntur ex Paracelsi libris de vita longa, qui *triplicem iliastrum* præter quintam essentiam recenset, appellans *Sanctitum* unum, alterum *Paratetum*, tertium *Magnum*. Juxta *Magnum*, (qui est quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos Heliezatos*, l. 4. de vit. long. c. 3. Vide & seqq. *Iliadus* quoque dicitur spiritus mineralis, quem omne elementum in se habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit crisin. Ex *iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *iliado* omnes res, omnia simplicia consistunt; & alia sanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoque *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* est, quandiu est incorruptus, etiamsi homo sit 70. annorum, si non fuit morbo correptus, est in prima ætate *iliadi*: sed quam primum *iliadus* est infectus, tunc *secunda* ætas. *Tertia* ætas est, quando ad mortem est. In prima ætate non est medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat; sed tantum in secunda. Hæc ex Paracels. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. & 4. in Scholiis. Vide etiam p. a. *ilech*.

* Ilingos, ἴλιγγος, dicitur *tenebricosa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque Epilepsiam, vel Apoplexiam, Hipp. 3. aphor. 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδινος, Dieter. nu. 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοί, Hippocrat. Coac. t. 106. id est *vertiginosæ*. Foes. Oecon. p. 280.

Iliscus, dicitur Avicennæ *Amor insanus*, sive delirium ex nimio amore, notante Foresto l. 10. Obs. 29. in Scholis.

* Ilium. Vide *ilia*.

* Illaeno, ἰλλαίνω, significat *oculos contorqueo*, distorqueo: & usurpatur aliquoties ab Hippocr. v. g. l. 3. Epid. ægr. 3. & 11. l. 4. Epid. IV. 18. Coac. t. 218. fin. l. 3. de morb. XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perversio*, sive distortio, 1. Prorrhet. sect. t. 35. (quamvis a quibusdam εἴλωσις ibidem legatur, quam tamen lectionem improbavit merito Gasp. Hofmann. in ἀνεκδότοις ad h. l.) Coac. t. 314. Dicuntur etiam alias ἰλλώδεα ὄμματα, *oculi contorti*, perversi, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. Junge Foes. d. l. Idem est, quod *Strabismus*. Estque motus convulsivus musculorum oculos moventium. Gal. l. 2. de sympt. causs. cap. 2. Derivatur ab ἴλλος, i. e. oculus.

Illambonos, *Collyrium*, ἰλλάμβωνος, χολλύριον, est nomen medicamenti ad oculorum ulcera; cujus descriptionem vide ap. Ægin. l. 3. c.22., & l.7.c.16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *Sempervivum minus*, sive *Vermicularis* vocatur. Meminit Gal.l.4.de C.M.S.L.c.7. Junge Rhod. ad Scrib.n.153.

* Illegitimus, νόθος, idem quod *Spurius*, *Nothus*, Epitheton Costarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad sternum, sive pectoris os non pertingunt. Gal.5. Anat.adm.c. 1. & l.8.c.1. Vide *Costa*. Dicitur & de morbis, qui propter causam morbificam mixtam non semper eandem servant indolem, sed variant, ut febres spuriæ. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide supra *Gnesios*.

Illigatio, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις. Vide *Epidesmos*, *Epidesis*.

* Illisio, ἔγθλασις, dicitur species *Contusionis*, quando cavitas aliqua forinsecus apparet, quam rei collisæ percussor impresserit. Gal. l. de diff. morb. c.11.

Illitio, περίχρισις, ἀνάχρισις, ἐπίχρισις, idem quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis superficiei applicantur. Passim hujus vocabuli fit mentio apud Græcos, & Latinos Medicos. Aegin.l.7.c.9. in princ.

Illos, ἰλλὸς, significat *oculum* ἰλλὸς vero dicitur, qui oculos perversos habet, *strabo*. Legitur ap. Gal.c.3. in 3. Epid. t.32.

* Illosis, ἴλλωσις. Vide *Illeno*.

Illotio, ἀλουσία, *abstinentia a balneis*, & lavacris, Gal.2.aph.50.

Illota *lana*, ἔριον οἰσυπηρὸν vide *Erion*. Dicitur alias *succida*, Keuch. ad Seren.p. 144.seqq. *Illoti* pisces dicuntur; qui odorem, & saporem squamarum cœnosum referunt ex sordibus aquarum stagnantium. Celsus vocat pisces virosos, l.2.c.21. Jung. Rhod.ad Scrib.n.186.& in Lex.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, proprie dicitur de splendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione, & perfectione quoque usurpatur: estque duplex, Supernaturalis, & naturalis. Illa miraculosa non requiritur necessario in Medico, uti quidem voluit Paracelsus: sed sufficit Naturalis, quæ jugi studio, lectione assidua, & exercitatione sedula acquiritur.

Illutatio, vel *Illutamentum*, est remedium externum, sive Topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel post illud luto illinitur, & si exsiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, siccandum, & discutiendum. Gal. vocavit χρίειν σὺν τῷ πηλῷ, l. 9. de S.F. Estque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto: Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. de Therm. l. 2.c.16.p.m.115. seqq.

Ilys, ἰλὺς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCI. 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, feculentus, *limosus*; quod dicitur de urinæ sedimento, Hipp. 1. Prorrh. f.3.t.64. Coac. t. 578. 582. de alvi excrementis, Coac. t. 523. Vide *Limus*.

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, est actus, vel functio animæ, qua brutorum, quæ hominum (in quibus tamen major est excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præsidet) quæ beneficio spirituum animalium species sensibiles primo tantum sensuum organis impressas, & exinde spirituum irradiatione citissime introrsum traditas recipit; adeoq; res quascunq; singulares, & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit, & secum format. Quia tamen contingit, ut sensus sæpe fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea sub speciebus apparentibus fiat, non semper sub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie, & accurate tradidit, & exposuit, εἴ τις ἄλλος, Th. Vvillis de An. Brut. P. 1. c. 7. Licet vero *imaginatio* actio sit animæ; quatenus tamen anima percipit se agere, passionem quoque conjunctam esse rectissime collegit Charlton. Ex. IIX. Pathol. c.8. Potest dividi ratione diversorum subjectorum in Sanam, vel naturalem, & Ægram, sive præternaturalem. Utriusq; quanta sit potentia, testantur variorum effectuum inde dependentium observationes, non solum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum scripsit Th. Fienus, & impressionem variorum nævorum & stigmatum, de quo videatur Casp. a Rejes Camp. El. quæst. 50. imo integrorum morborum, Hildan. Cent.6. O. 65.66. Junge Act. Afn. Vol.II. Obs.1.p.1. sed & in proprium subjectum, & corpus; uti patet ex Ephem. N. C. Ann.II. obs.137.138. Ann.III. obs. 45.&c. Rul. & Johnson. *Imaginationem* descripserunt, quod sit astrum in homine cœleste, sive supracæleste corpus, haud dubie ex hypothesi Paracelsi, & Crolli, qui plane divinos effectus non sine blasphemia *imaginationi* illi Astrali attribuerunt, quos propterea severissime perstrinxit Libav. Tom. IV. Operum p. 75. 76. & alibi. Quæ Helmontii sit opinio de natura *Imaginationis*, videatur in tr. Venatio Scientiar. n. 61. Idem quoque *imaginativam* vim attribuit

buit plantis, & minerabilibus, tr. Tumulus Pestis, §. *Imaginantur* Mineralia, & Herbæ, &c. *Prava imaginatio* recte refertur inter caussas morborum procatarcticas a Rolf. O. & M. Med. Sp. l. 2. s. 3. c. 110. De earum vero curatione legatur. Idem d. l. l. 14. s. 3. c. 17. 18. Hinc melancholici sunt, & recte dicuntur *Phantastæ*, Dieter. Iatr. p. 776.

Imago, εἰκὼν, icon, quid significet notum est. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam, & figuram repræsentante, quales etiam olim a Paracelso ad curationẽ morborum, præsertim Choreæ S. Viti, & similium commendatæ fuerunt; quæ tamen jure merito, ceu superstitiosæ, & magicæ reprobantur. Et in hac significatione descripserunt Rul. & Johns. *Imagines* sunt metallicæ, sive cereæ *effigies*, in quibus virtutes cœlestes operantur. Vid. Parac. Paramir. tr. 4. c. 9. & alibi. Vel sumitur de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta; & ita est effectus *imaginationis*; unde & tales *imagines* φαντάσματα dicuntur, Gal. l. L. 1. Aff. c. 2. Specialissime *Anima humana* vocatur *Imago Dei* a Paracels. tr. 1. de Pestilit. in princ. Et Helmont. tr. Venatio scient. n. 36. scribit, quod Anima humana sine *Imagine* Divina considerari nequeat.

* Imbecillis, idem quod *infirmus*, *Debilis*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhostos*, *Astenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum stricte pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius, quis sit, vide apud Gal. 4. in 6. Epid. t. 19. Omnes *imbres* alKalizatos esse docet Paracelsus, quia veniunt ex igne, l. 1. de tr. 5. c. 2. in Schol.

Imbibitio, Græce dici potest ἔμπωσις, quamvis non sit in usu, Chymicis vocatur Ablutio quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantisper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius ascendere nequit, sed totus fixus manet. Hæc operatio tota philosophica est, nec ad vulgares sese dimittit. Rul. & Johns. *Imbibitio*, *Destillatio*, & *Cohobatio* Philosophica, est spiritus descensus in corpus, id abluens, atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. BeKer. Oedip. Chym. Tit. 7. §. 4. Jung. & de *imbibitione* Spagyrica Th. Chym. Vol. VI. p. 186. 274. Paracelsus refert ad destillationem, de Natura rerum l. 7. Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit. Alchym. Pharmaceut. c. 32. Tom. II. Oper. p. 204. 205. Denotat vero *imbibitio* aliquando quamcumq; impregnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac significatione Paracels. pluviam *imbibitionem* esse docet d. l. l. 2. in pr. *Imbibitio* quoq; est, cum ad Arcani Tartari præparationem sal Tartari aceto destillato tamdiu impregnatur nova affusione, donec ebrium sal acidum spiritum rursum emittat per alembicum. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inceratio*.

Imbick, vocatur vas quoddam Spagyricum, idem quod *Ethel*, & aliquoties legitur in Th. Ch. Vol. V. p. 66.

Imbricatus, accipitur pro *Squamosus*, tribuiturq; lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. Pharm. Dissert. I. p. 321.

Imitatio, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoq; morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodesse in spontaneis dejectionibus, 4. aph. 2. Verum non solum in evacuationibus *imitari* debet Naturam, sed & in aliis officiis particularibus; quia in genere verum est, quod Medicus sit Naturæ ὑπηρέτης, minister, *imitator*. Gal. com. 2. in 1. Epid. t. 51.

Immaturitas, *immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur proprie de alimenti intrinseci cruda dispositione; quemadmodum e contrario *Maturitas* est alimenti intrinseci perfecta coctio. Et primo dicitur de Fructibus. Non vero plane idem est *immaturitas* cum Cruditate. Etenim infans, & reliqua sensibila in prima ætate recte dici possunt Cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in se sint *Matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod assumunt de novo foriinsecus accidens, non intrinsece inclusum. P. M. de Calderia. Tom. I. Op. p. 494. Vide *Maturus*.

Immensiloquentia, ἀπεραντολογία, idem quod *Garrulitas*, Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Immersio, Chymicis dicitur species Calcinationis humidæ, quando res calcinanda sali fluido *immergitur*, sive illud arte Chymica in fluorem redactum sit, sive mediante aqua dissolutũ sit. Jac. le Mort. Ch. Medico-Phys. c. 3.

Immersivus, ἔμβαπτος, tribuitur a Chymicis speciei *Corrosionis*, quando corpora aliis rebus *immersa* in calcem rediguntur. Estque *Humida*, & *Sicca*. Rul. & Johns.

Immersus, epitheton Musculi inter scapulam, & costas latentis, & qui & *Subscapularis* propterea dicitur, brachium introrsum circumagens. Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 563.

Imminens, ἐπικείμενος, quamvis Græca vox potius *instans* significet. Videtur autem *imminens* ab *instante* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum spectet: *Instans* cum præsẽti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nõdum actu secundo infestat; sed qui metuitur

mox

mox futurus. *Imminentes* Epiphoræ, leguntur apud Scrib. n. 206.

IMMINUTIO, μινύθησις, μείωσις, opponitur τῇ αὐξήσει, *augmento*; & quid significet, notum est. Gal. l. 2. de diff. resp. c. 4. Hinc. & Hip. usurpat de carnium *imminutionibus*, 3. de art. t. 103. & in Mochlic. X. 9. XIII. 9. XIV. 8. de columellæ extenuatione, l. 2. Epid. II. 84. de spiritu, l. de Humor. III. 54. Significat & *senectutem*, in qua vires diminutæ sunt, l. 6. Epid. f. IIX. 29. vel 46. juxta Lind. Verbo quoque μινύθειν, & μινύθησαι frequentissime usus est Hip. pro *imminui*: quæ loca quamplurima videantur apud Foes. Oec. p. 415.

IMMOBILITAS, ἀκινησία. Vide *Acinesia*.

IMMODERANTIA, *immoderatio*, ἀμετρία, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Gal. de parv. pil. exercit. c. 3.

IMMORANS, ἐλιννύων, dicitur Hipp. de eo, quod nihil omnino operatur, sed prorsus quiescit, 3. de iis, q. in med. t. 20. Gal. in comm. Vide *Elynnia*.

IMMORTALIS, ἄφθαρτος, *immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis. Gal. l. 1. de san. tu. c. 12. Unde & apud homines *immortalitatis* spes cassa, & irrita in hoc mundo, scil. naturaliter. I. Alex. l. 2. Salubr. c. 7. Recte tamen Mens, vel Animus humanus statuitur *immortalis*, & incorruptibilis, etiam fortassis ex caussis naturalibus, cum Helmont. de febrib. c. 16. n. 7. 8. *Immortale* quoque dicitur Paracelso perpetuum, longissime absq; mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, l. de morb. Tartar. cap. 4. Quid alias *Atanasia* significet, vide supra suo loco.

* IMMUTATIO, idem quod *Mutatio*, μεταλλαγὴ, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio Chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur: v. g. cum Salia per deliquium solvuntur in olea: Vel cum liquida fiunt solida, & vice versa: Vel cum volatilia fiunt fixa, & contra: Vel denique cum salia aut terræ vitrificantur. Morley Proleg. Collect. Chym. Leid. c. 3. fin.

IMPACTUS, ἐσφηνωμένος, a σφηνῶμαι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus solidis fortiter inhærente. Gal. 2. de C. M. S. L. cap. 1.

* IMPAR, ἄνισος, περισσὸς, ἢ περιττὸς, dicitur de *diebus Criticis*, non quod revera *impares* esse debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros; nam hoc modo 14. 20. 34. 40. &c. a diebus Criticis excluderentur: sed quia vere Critici in rationem septenarii incidunt, & ex septenariis coalescunt. Diet. n. 680. Gal. dies *impares* marem, pares vero fæminam referre scripsit l. 4. de dieb. Crit. Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, & hodieq; adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a superstitiosa veterum Medicina hoc esse recte judicavit Keuchen. ad Seren. in Not. p. 93.

IMPASTATIO. Vide *incorporatio*.

IMPERFECTUS, ἀτελὴς, *imperfectio*, ἀτέλεια, quid significet, notum est. Accipitur vero vel simpliciter, vel relative. In illa significatione Gal. l. Thras. c. 11. quando scripsit: Nos nullo *imperfecto* indigemus: In hac, quando fæminæ dicuntur *imperfectæ*, respectu masculorum, cum tamen *imperfectio* illarum sit earundem perfectio. C. Hofm. C. in Gal. U. P. n. 982. Ita *Mercurius* dicitur Metallum *imperfectum*, Parac. de morb. metallifossor. l. 3. cap. 2. 3. cum tamen sibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibusdam mineralibus comparatum est.

IMPERFORATUS, ἄτρητος, Vide *Atretos*.

IMPERITIA, ἀμαθία, idem quod *Ignorantia*. Hanc in medico malum esse thesaurum, recte dixit Hipp. in Lege fin. Junge Casp. a Rejes C. Elys. q. 20. n. 7. seqq. *Imperitiæ* medelam Philosophiam dixit Linden. Ex. II. §. 29. Vide *Apeiron*.

IMPERIUM, ἀρχὴ, ἡγεμονία, competit etiam Medicis. Licet enim sint Naturæ ministri, ægris tamen debent *imperare*. Quale vero *imperium* illorum esse debeat, egregie docuit Lind. d. l. §. 23.

* IMPETIGO, λειχὴν, dicitur summa cutis asperitas, cum multa prurigine, squamis, & furfuribus, Gal. def. med. Hippocr. refert inter lepras, l. 2. Prorrh. XIX. 1. & l. de Aff. XXXV. 4. dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, item *Impetix*. Paucis est species scabiei siccæ pruriginosæ, cum subsequentibus squamis, & furfuribus, proveniens a portionibus salinis vitiosis siccioribus, corrosivis, ad ambitum corporis protrusis, unde corporis interiora per hujusmodi cutis vitia expurgantur. Gal. 3. aph. 20. Dividitur a Celso, qui Papulam vocat, judice Plantino in not. ad h. l. & Foesio in Oec. in *Majorem*, *Minorem*, l. 5. c. 28. ab aliis in *Mitiorem*, quæ absque insigni malignitate infestat; & *Feram*, quæ magis ad Lepram accedit, & maligna est. Hujus species quoq; est *Mentagra*, quando non squamis tantum, sed fœdo cutis furfure totos primum vultus, deinde vero & collum, pectusq; & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus, & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus constabat, sed quod admodum contagiosus esset,

set, soloq; osculo, vel contactu non humilem, aut mediam plebem, sed proceres solos invaderet. Plura de *impetiginis* appellationibus, & curatione vide apud Foes. Oec. p. 379. Ephem. N. C. Ann. 3. obs. 286. Diet. n. 495. Scrib. n. 249. Rhod. in Lex. Keuchen. ad Seren. pag. 128. 129. *Impetigines* quoque, vel *Lichenes* vocantur squamulæ anteriorum crurum in equis sub armorum partibus, in ipsis animalibus natæ, quas etiam χελιδόνας, id est *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*) Dioscorides *Callos* vocat, & in Epilepsia commendat, l. 2. c. 45. Foes. d. l. Paracels. vocavit *Verrucas equorum*, & commendavit ad suffocationem matricis, tr. 2. de morb. ament. cap. 4.

Impetus, ὁρμή. Vide *Horme*. Cur *impetuosa* fuga cordis dicatur καρδιωγμὸς. Vide Linden. Ex XIII. §. 137. *Impetus* vocantur, qui non sunt in nostra potestate, animæ sensitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio lustrati, Helmont. tr. Sedes animæ, n. 16. Idem quoque *Archeum* solum esse *impetum* faciens existimat, tam in sanis, quam in ægris, l. de morb. Archeal. n. 4. & tr. Respondet Author. n. 1. *Impetus* quandoq; sumitur pro Paroxysmo morborum. Scrib. n. 99. 160. *Impetus* quoque sumitur pro *impetigo*. Keuchen. d. l.

Impinguatio, πάχυνσις, (an & πίανσις?) idem quod *Pinguefactio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioso modo redditur grandius, vel crassius, vel magis obæsum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus Chirurgicis; de qua, ejusque noxis legatur Avic. l. 4. fen. 7. tr. 4. cap. 4. quamvis descriptio justo strictior sit; cum & alimenta, & medicamenta alimentosa inter media *inpinguationis* includenda veniant. De qua vide Forest. l. 31. c. 10. Schol. *Impinguificatio* Sulphuris, legitur apud Paracel. in fragmentis de morbo Gal. & videtur intelligere imbibitionem.

Implaciditas, ἄση, idem quod *Molestia*. Vide *Ase*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 63. D.

Impletio, πλήρωσις, idem quod *Repletio*, de quo vocab. infra suo loco. Opponitur *Vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

* Implicatus, *implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem quod *Complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes simul affectæ sunt. Nam potest idem homo simul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Castell. In specie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent, & evidenter distinguuntur, suntq; duorum generū: Vel enim sunt ejusdem speciei; ut duæ tertianæ &c. vel diversæ speciei; v. g. ex tertiana intermittente, & quotidiana continua, quæ proprio nomine Hæmitritæus, h. e. Semitertiana, item Horrida appellatur. Laur. Bellin. in Opusc. Medic. de febr. p. m. 252. seq. *Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes; quia omnes adeo connexæ sunt, ut ex toto separari non possint, sed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celsus l. 5. proœm. Scrib. n. 200. Rhod. in not. ad h. l.

Importunitas, ἀκαιρία, *importunus*, ἄκαιρος, idem quod *intempestivus*. Hoc valde noxium esse in Medicina, inde patet, quod Hipp. dixerit καιρὸν ὀξὺν, *occasionem*, sive opportunitatem esse valde celerem, 1. aphor. 1. Ἄκαιρος legitur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 1. t. 26. l. 3. s. 3. t. 66. & 4 de R. V. I. A. t. 115.

Impositio, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum Topicum parti corporis applicatur forinsecus: Et ita sumitur a Scrib. n. 11. 53. 80. &c. vide Rhod. in Lex. Vel *denominationem* alicujus rei: Unde & *impositores* vocari constat ex Latina versione Galeni in indice Brassavoli, Gr. vocantur ὀνομάζοντες, ἢ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. aph. 1.

Impossibilis, ἀδύνατος, interdum idem quod *invalidus*, Diet. Jatr. n. 8. Interdum vero sumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rarissime potest. Hipp. 5. aph. 60. & 1. progn. t. 3. *impossibile* enim raros casus non excludit, ap. Hipp. demonstrante hoc C. Rejes C. El. q. 79. n. 6. In stricta vero significatione *impossibilis* nullus est conceptus positivus, adeoque & nulla scientia. Helmont. de Lithias. c. 7. n. 12.

Impotentia, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur, & sæpe strictissime pro *Sterilitate virili*, Hildan. Cent. 5. obs. 40. Cent. 6. obs. 59. 60. Paracel. tr. 4. de Pestil. c. 2. & de morb. ex Tartaro, tr. 1. c. 2. Eph. N. C. Ann. III. obs. 41. & 77.

Impraegnatio, proprie idem est quod *Gravidatio*, Gr. dici posset κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμόνησιν, notatq; nihil aliud, quam fœcundum congressum maris cum fœmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Impregnatio* nihil aliud est, quam conceptio, & embryonis generatio, dicit Forest. obs. 28. s. 59. & ita sumit ex parte mulieris passive. Tropice, & Ænigmatice Spagyricis quoque dicitur *impregnatio* mystica in mysterio lapidis Philosophici, quando Mercurius virgineus, qui nullo alio metallo adulteratus est, conjungitur cum suo Sulphure, quod secum habet invisibiliter. Libav. Apocal. Hermet. P. poster. Hept. ad Hermet. Monand. 2. T. II. Oper. p. 351. 352. De hac quoque legi potest tr. de Alchymia Incerti Authoris, c. 32. in Theatr. Chym.

Chym. Vol. III. Vocatur alias Dealbatio, Vol. IV. p. 760.

Imprансus, ἀνάριστος, vocatur, qui prandio abstinet. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 27. Vide *Anaristesis*.

Impressio, Gr. προσβολή quid proprie significet, notum est. Videlicet & active, & passive accipi potest. Active notat actum quendam violentum extrinsecum, quando vel casu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere: v. g. quando Chirurgus in luxatione, aut fracturis ossa prominentia vi quadam *imprimit* in locum pristinum, dicitur *impressio*. Passive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis passione. Ita Hildan. *impressionem* Cranii pro Cranio *impresso* posuit, Cent. 5. obs. 9. obs. 95. ex 3. *Improprie* vero Paracelso, & suis sectatoribus *Impressiones* vocantur fructus invisibiles, ut stellarum in inferioribus, Rul. & Johns. h. e. effectus quidam occulti, & dispositiones, vel virtutes latentes invitabiles, Paracel. Philos. sag. l. 1. quæ proveniunt vel ab influxu astrorum, & dicuntur *impressiones cæli*, astrorum, Parac. præf. in lib. de morb. invisibil. Paramir. l. 4. vel ab Elementis intrinsecis: ita in herba Flammula dicta vis caustica est ab *impressione ignis*, Paramir. l. 2. vel a meteoris *impressiones Meteoricæ*. Labyrinth. Medic. c. 3. a parentibus, Paragran. 2. &c. ab imaginatione *impressio imaginationis*, l. 1. de peste, cum additionibus &c. Differre creditur ab *inclinatione*, quod hæc sit absque violentia, & possit negligi, vel mutari; *impressio* vero non possit mutari: Parac. d. l. l. 2. *Impressiones* vocantur ab eodem & *Prædestinationes*, d. l. l. 1. Enimvero an non merito hujusmodi fictitias *impressiones fatuas* vocaverit Libav. Tom. IV. Op. p. 170. non est jam nostri instituti determinare.

Impressura, idem videtur esse quod *impressio*; & M. A. Severinus usus pro insigni, & contumaci inquinatione morbosa, vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, l. de noviss. abcess. c. 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, proprie dicitur, cui nondum pili in pube, sive loco hypogastrii proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit. Gal l. 8. de S. F. Hyacinthus. Usurpatur non solum de masculis, sed etiam de fœmellis: Helmont. tr. Retenta dicit, *impuberes* etiam non raro concepisse.

Impulsio, ὦσις, ὤθησις, ἔπωσις, significat motum factum violentum a movente tangente, ita ut quod movetur, non relinquat. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 28. Ita Cor sanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui successive reliquum jam præsentem promovet eodem pulsu. Aliquando ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulsionis factam significat. Hipp. 3. aph. 26. Vide Diet. n. 948. Hodieque hypothesis de *impulsione* adeo applausum invenit, ut primum sibi vendicaverit locum inter motus naturales. Hinc & Joh. Marc. Marci *Othosophiam*, sive Philosophiam *impulsus universalis* conscribere non dubitavit; cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lips. 1683.

Impurgatus, ἀκάθαρτος. Vide *Acatharsia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum*, & *impurum* conjuncta esse, docet Paracels. de morb. Tartar. c. 3. ubi & duplex *impurum* statuit; *Coagulatum*, quod *Tartarum* appellat; & *Resolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *Impurum* Paracelso idem esse, quod *Excrementum*, *Impurum alKali*, est ejus spuma, quæ aufertur in repurgatione post exstructionem. *Impurum Tartari*, est ipsius AlKali. Rul. & Johns. in Lex.

Imputrescibilis, ἄσηπτος dicitur, quando calidum, & humidum moderate sese habent. Gal. l. 5. M. M. c. 5. Vide & *Asapes*.

* Imus, κατώτατος, idem quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione, sive cavitate, quæ *Abdomen*, & *Imus Venter* vocatur: (Vide *Abdomen*) Vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum, ac pudenda interjacet; ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in Hypochondria, Locum umbilicalem, & imum ventrem. Gal. 2. aph. 35. Aut sicuti Anatomici faciunt, in quatuor, Epigastrium, Hypochondria, Regionem umbilicalem, & Hypogastrium. Vide Barthol. l. 1. Anat. c. 1. Vide & *Etron. Caton. Hypogastrium*.

In, quemadmodum alibi, ita & in Medicina duplicem potissimum, aut etiam triplicem habet significationem. Vel enim privative, aut negative accipitur; & ita exprimitur apud Græcos per vocalem ἀστερητικὴν h. e. privativam; v. g. *Incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi saltem euphoniæ gratia interpositum est. Vel notat *In* ad locum, & ita auget significationem vocabuli. Exprimitur vero per Græcam præpositionem εἰς, vel ἐπὶ, v. g. *Insultus*, εἰσβολή, *inductio*, εἰσαγωγή, *instio*, ἐπίκαυμα, &c. Vel denotat actualem præsentiam; & exprimitur per præpositionem ἐν, vel σὺν: v. g. *innatus*, ἔγγονος, *innatans*, materia in urinis, ἐναιώρημα, &c.

Inacesco idem quod *Acesco*, ὀξύνομαι vel ἐποξύνομαι. Legitur apud Scribon. n. 104. de iis, quibus assumpta in ventriculo p. n. acescunt, & corrumpuntur.

* Inae-

*Inæqualis, *inæqualitas*, ἄνισος, ἀνόμοιος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem quod *Sincerus*, Purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. n. 204. Vide Rhod. in Lex.

Inambulatio, idem quod *Ambulatio*, & quidem modica, περιπάτησις. Gal. l. 7. M. M. c. 1.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato*; diciturq; de omnibus, ubi non est vitalitas. Paracelsus vero *inanimata* vocat homines sydereos: & sex eorum species refert, in quibus non est anima, *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos*, & *Umbragines*, Philos. sagac. l. 1. & 2. Enimvero spectra potius, & præstigiæ Diabolicæ tales hominum species habendæ sunt, quam vera corpora humana.

*Inanis, κενός, κενεός. Vide *Cenos*; *Ceneon*.

Inanitio, κένωσις. Vide *Cenosis*.

Inappetentia, ἀνορεξία. Vide *Anorexia*.

Inaresco, idem quod *Exiccor*, & quidem cum adhæsione in vase. Ita *inarescere* mortario collyria, scripsit Scrib. n. 22.

Incalesco, idem quod *calesco*. Vide *Calescens*.

Incarnans, *incarnativus*, σαρκωτικός, nomen est remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice calefaciunt, moderate detergent, & purgant, minimum siccant, nulloque modo adstringunt. Videantur & Dogm. nostra Med. Gen. P. U l. c. 2. dogm. 9. p. 613. Catalogum *incarnativorum* vide apud Senn. Jonston. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim solum esse ex Mercurio, vult. Paracels. l. de tribus primis essentiis c. 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ post usum Terebinthinæ, Mastichis, Thuris, Mumiæ, &c. redditur, & vim habet sarcoticam, l. 1. de Tat. tr. 3. c. 1. *Incarnativum* universale *Balsamus Mumiæ* eidem habetur, & post hunc *Spiritus Auri*, l. 2. de peste cap. 4. Rul. & Johns. *Incarnativa* sic descripserunt, quod sint medicamenta Chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Internam *carnem generantia* ad alimenta potius spectant.

Incendium, πυρκαϊά καῦσις, quid proprie significet, notissimum. In hac propria significatione sumitur a Gal. com. 3. in 1. Epid. t. 1. & l. de præsag. ex insomnijs in princ. Traslatitie etiam accipitur hodieq; de paroxysmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile*, φλόγωσις, *incensio* vocatur; uti passim apud Willis, Piens, & alios observare licet.

*Incensio, καῦσις, φλόγωσις, idem fere quod *incendium*. *Incensiones* quoq; vocare Hipp. *Inflammationes*, & calidos tumores, notavit Gal. 3. de iis, quæ in med. t. 30. *Incensivus*, idem quod καυστικός. Vide *Causticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, est mistio humoris cum re sicca, per combibitionem lentam ad cōsistentiam ceræ remollitæ. Alias etiam *inhibitio*, de qua supra; quæ fit per irrigationem, re sicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* est Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim succo quodam potantur, & ad usum evadunt commoda. Rul. & Johns. *Incerationis* Spagyricæ in lapidis Philosophici opere aliquoties etiam mentio fit in Th. Ch. Vol. III. præsertim M. Joh. Isaaci Oper. Mineral. c. 16. 17. 26. 109. & Tol. VI. p. 250. Generalius, sed obscurius quoque describitur, quod sit fermentatio, vel potius informatio, seu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio. Ger. Dorn. tr. Artificium supernaturale, c. 5. & tr. Philosophia Chemica, in T. 1. Th. Chym. 495. & 427. *Incerationis* quoq; mentionem fecit Libav. Apoc. Hermet. post P. T. II. Oper. p. 410. *Inceratio* Philosophica est, quando Mercurius Philophosorum cum Sulphure eorum, tanquam cera, ac vero glutine Philosophorum conjungitur. Bekher. in Oedip. Tit. 7. §. 4.

Incerniculum. Vide *Infundibulum*.

Incessus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*, *Badisis*.

Incidens, τμητικός, est species facultatis medicamentosæ, quæ consistit in partibus salinis tenuioribus, facilisque extractionis, & actuationis. Coincidunt cum Attenuantibus, λεπτυντικοῖς. Vide *Attenuantia*. Jung. Gal. l. de atten. victu; c. 3. l. 2. C. M. S. L. c. 1. fine, & l. 6. de S. F. §. Amygdala. Propter eandem vim salinam *incidentia* quoq; aliquando stimulant ad expulsionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. Ex. §. 117.

*Incidens, pen. brevi, ἐμπῖπτον, vide *Empipto*. *Incidere* etiam absolute ponitur pro *incidere* in malum, vel morbum Scrib. n. 172. notante Rhod. in Lex. *Dies incidentes*, προσεμπίπτοντες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ solent fieri Crises, ut sunt tertia, quinta, sexta, nona. 3. progn. t. 1.

Incineratio, τέφρωσις, est ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia, & animalia. Mineralia vero (Chimico more loquendo) proprie non in cineres, sed calcem redigi dicuntur

Rul.

Rul. & Johnf. Vel *incineratio* est operatio, qua suo humido ingenito res ignis violentia spoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte pristinum ejus corpus sit reparabile. Fr. Hofm. cl. Schrod. l. 3. c. 9. 22. Differt a *Calcinatione*, ut genus, & species. Omnis quidem *incineratio* est calcinatio, sed non vice versa. Id. l. 2. cap. 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus, & animalibus, cum salia parantur fixa, docet Rolf. Ch. l. 2. c. 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cinefactio*.

Incipio, ἄρχομαι, dicitur de morborum principio. Hipp. 1. aph. 12. 4. a. 22. 2. aph. 29. Vide Diet. n. 110. Vide & infra *Principium*.

* Incisio, ἐγκοπὴ, vide *Encope*. Quibus saltem hoc addi debet, quod vocab. *Incisio* non semper accipiatur in malam partem pro solutione continuitatis morbosa, sed etiam in bonam pro operatione Chirurgica, vel Anatomica. Frequentissime in usu est phrasis, *Incisio* Venæ, Nervi. De *incisionis* modo in calculo vesicæ vide Fab. Hildan. l. de lithotomia, c. 12.

* Incisor, τομεύς. Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

Incisorium, τμεῖον, dicitur tabula, in qua fit sectio, vel incisio. Brassavol. in indic. Galenico.

Incitatio, ὁρμή. Vide *Horme*.

Inclinatio, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπή, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur; & idem est, quod *Reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ significatio per se nota: vel Metaphorice, & translatitie, (quod Medicis frequentiori in usu) & quidem aut de humorum in hanc, vel illam partem conatu, vel *propensione*; & dicuntur humores ῥέπειν, Hipp. 1. aph. 21. Jung. Diet. n. 751. aut de totius humanæ naturæ vi, & propensione ad aliquid, Rul. in Lex. ita tamen ut nondum adsit coactio, aut violentia; & in hoc differt ab *Impressione*, vel *Prædestinatione*. Vide *Impressio*. De hac *inclinatione* plura apud Paracelf. occurrunt, ut & Helmont. tr. Astra necessitant, non inclinant. Septem Planetæ vocantur Duces, & Comites *Inclinationum*, a Ger. Dorn. tr. Duellum animi cum corpore, Th. Ch. Vol. I. p. 473.

* Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem particulæ *In* acceptionem, *Privativam*, & *Intensivam*, duplicem etiam, & plane contrariam obtinet significationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἄπεπτος, ἀπέψανος, ἀπεψία, vide supra *Apeptos*, & *Apepsia*; & respondet *Crudo*, *Cruditati*, vide etiam *Cruditas*. Gal. l. de constit. art. med. c. 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel insufficienter coctam; sive fiat per coctionem naturalem, sive artificialem. Juxta posteriorem vero *Incoctum* significat, quod probe coctum est, vernacule *eingekocht*. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Unde & *Incoctilia* dicuntur vasa, Plin. l. 34. c. 17. quando album *incoquitur* æreis operibus Gallorum invento. Meminit & Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. cap. 24.

Incoenatus, ἄδειπνος, *Incœnis*, Plauto dicitur, qui cœna abstinet. Scrib. n. 140. Rhod. in Lex.

Incommodus, δύσχρηστος. Vide *Dyschrestos*.

† Incompressa annotatio, Dunc. Lid. de febr. libera caloris invasio sine paroxysmi signo, Senn. de feb. l. 3. c. 2.

Incomprehensibilitas, ἀκαταληψία, idem quod *incertitudo*. Vide *Acatalepsia*. Gal. de opt. dic. gen.

Inconstans, *Inconstantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία. Vide *Acatastatos*.

Inconsuetus, ἀσυνήθης, idem quod *Insuetus*, *Insolitus*. Vide *Asynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατὴς, ἀκρασία, ἀκράτεια. Vide *Acrasia*. *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*.

Incorporatio, Gr. dici posset ἐνσωμάτωσις, est species mistionis, vel comistionis, qua statim humida cum siccis in unum corpus per formam massæ contemperantur. Differt a *Nutritione*, vel *Imbibitione*, quod non lente, & successive fiat, sed tantum humoris statim addatur, quantum ad corporis misti consistentiam requiritur, ut fiat veluti pasta: unde & *Impastatio* nominari potest, in nonnullis *Subactio*. *Incorporatæ* autem res in calore digestorio relinquuntur, ut mutua actione, & passione crasin communem nanciscantur. Rul. & Johnf. in Lex. *Incorporatio* quoque vocatur, quando spiritus in corpus convertitur, & reducitur. Th. Chym. Vol. V. p. 16.

Incorruptibilis, ἄφθαρτος. Vide *Aphthartos*.

Incorruptus, ἄψαυστος, ἄφθαρτος, quid generaliter significet, notum est, nimirum purum, sincerum, quod non est vitiatum. Ita Scrib. de se testatur, curam habuisse, ut *incorruptas* compositiones medicamentorum acquireret, n. 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum passa. Casp. Rejes C. El. q. 41.

Incrassans, *Incrassativus*, παχυντικός, epitheton medicamentorum quorundam, quæ Galenus frigida potestate, & crassarum partium esse statuit, l. 5. de S. F. c. 20. Confer ad Dogm. nostra P. Ul. c. 2. p. 712. Talia medicamenta vocantur & Græcis abstractive παχυσμοί. Foes. Oec. p. 490.

* Incrementum, αὔξησις, ἐπακμὴ, idem quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*: de quibus supra.

* Increscens, ἐπακμαστικὸς, vide *Epacmasticos*.

Incrustatio, ἐγχρίσωσις, κονίασις, πλάκωσις, diversam obtinet significationem, pro varietate subjecti, de quo dicitur. In Chirurgicis notat crustæ generationem, vide *Crusta*. Vel significat *illitionem* quandam, & imbutionem sive liquoris, sive picis, aromatum, &c. vasis interioribus factum; de qua videatur Rhod. ad Scribon. n. 135. & in Lex. *Incrustatio* unius metalli super aliud fit cum Mercurio, vel salibus; & huc pertinent *Deauratio*, & *Deargentatio*, de quibus suo loco. Jacobus le Mort Metallurg. contr. p. 272.

Incuba, i. e. *Sponsa solis*. Rul. in Lex.

* Incubus, *incubo*, ἐφιάλτης. Vide *Ephialtes*. *Incubus*, est nocturnus spiritus, illudens, fallensque mulieres in somno, ac si rem cum eo commiscerent. Rul. & Johns.

Incurabilis, ἀνίατος, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, idem quod *Insanabilis*: dicitur vel de morbis: & dicuntur illi, qui vel simpliciter nullam, vel rarissime, & difficulter admittunt curationem, Libav. Tom. III. Op. p. 123. Quomodo vero differant a *Lethalibus*, vide in Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. c. 5. d. 12. p. 166. seq. Jungatur Nic. Taurell. Method. prædictionis pag. m. 444. Vel de partibus corporis ipsis, quarum generalem scopum Gal. esse dicit, a corpore rescindere, l. 6. de C. M. P. G. c. 2. sed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit rescindere; ut sunt Tumores quidam fungosi, quædam Strumæ, & similes Excrescentiæ, &c. Vide *Insanabilis*.

Incuriosus, *Incurius*, ἀμελὴς, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut curis, homo levioris animi. De *Incuriis* notavit Helm. eos raro canescere, de Lith. c. 9. n. 55. E contra imaginando canescunt pili, tr. Imago mentis, n. 40.

Incursus, dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Pisano arteriarum motus extrorsum, sive dilatatio, qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulsus* vocatur. Opponitur *Subductui*, de quo infra. In oper. nuperrime edit. Membro II. de *Pulsibus*, p. 72.

* Incurvatio, κύρτωσις. Vide *Cyrtosis*. Peculiarem spinæ dorsalis *incurvationem* lege apud Hild. c. 6. O. 74. Penis *incurvatio*, legitur apud Blas. Med. Univ. p. 334. Potest etiam vocabulum hoc in bonam partem sumi pro operatione Chirurgica, quamvis usitatius *Inflexio* fortassis vocetur.

Incus, ἄκμων, hujus vocabuli propria significatio spectat ad fabros metallorum, &c. in qua etiam usus Gal. explicando pulsus dicroti naturam, l. 1. de diff. puls. c. 17. Tropica vero significatione usurpatur ab Anatomicis, dum Ossiculum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus*, & *Stapes*, quibus additum legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum: de quibus videatur Barthol. Anat. libell. IV. cap. 7.

Indarion, ἰνδάριον, nomen Collyrii; cujus descriptio habetur ap. Aet. l. 7. citante Gorr.

* Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet significatione. 1. dicitur de *digito* proximo a pollice, qui & λιχανὸς, & δεικτικὸς Græcis dicitur: Gal. l. introduct. c. 10. Vide *Dactylos*. 2. usurpatur de diebus, qui futuram crisim prænunciant, & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δεικτικὸν, ἐνδεικτικὸν, in Medicina non solum significat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc cum Gal. de methodo medendi intellexerunt; sed debet applicari utrique Methodo conservandi, & medendi. Estque nihil aliud, quam res secundum, vel præter naturam, monstrans aliquid agendum esse Medico. Dividitur in *primarium*, vel *Essentiale*, quod nihil aliud est, quam Causa vel Sanitatis, vel Morbi; & *Secundarium*, quod constituunt Accidentia utriusq; & alia Attributa caussarum, vel Subjecti. Plura petantur e Dogm. nost. M. gen. P. IV. c. 1. seqq. *Indicans* quoque vel *Indicativum* idem est, quod *significans*, vel *significativum*; & usurpatur de signis: Gr. δηλωτικὸν, Gal. l. Ars Med. c. 2. & 3. Vide *Deloo*.

* Indicatio, ἔνδειξις. Vide *Endeixis*.

Indicator musculus, vocatur Riolano digitorum extendens. Barthol. l. 4. anat. c. 9.

Indicatum, Gr. ἐνδεικνύμενον, (quamvis communiter *indicium* significet) opponitur *Indicanti*, & ad utramque Methodum referri debet; nihilque aliud est, quam res juvans, sive auxilium a Medico applicandum cum pro conservanda, tum pro recuperanda valetudine. Vid. Dogm. Nostr. d. l.

* Indicium, idem quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion*. *Signum*.

Indicon, ἰνδικὸν, est æquivocum in Medicina. Vel enim (1.) significat speciem piperis, uti plerique exponunt loca Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 112. l. 1. de morb. mul. CXIX. 12. l. 2. XLVII. 14. LXV. 14. LXXXIV. 8. junge Foes. Oec. p. 281. seqq. Vel (2.) lignum, quod vel ipsum *Guajacum*, aut *Sanctum*, aut ei prorsus simile habetur; de quo videatur ex Manardo

Fores.

Foreſt. l. 32. obſ. 7. in Schol. vide *Guajacum*. Vel (3.) ſignificat materiam coloris cujuſdam, præſertim cœrulei: cujus duæ differentiæ a Dioſcoride l. 5. c. 107. aſſignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam ſpuma arundinibus *Indiæ* adnaſcitur. Hoc ſibi inexploratæ inventionis fuiſſe ſcripſit Pl. l. 35. c. 6. Vocatur ab *Ægineta Melan indicum*, de quo etiam vide Fallop. Metall. ſ. Foſſil. c. 54. Tom I. p. 339. *Factitium alterum*, quod offerunt infectoriæ officinæ, ſive tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exiccant. Optimum eſt, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adſtringentia, & quæ ulcera purgant. Dioſc. d. l. Gorr. Alii vero ſuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni; & vocatur *Glaſtrum*, vulgo *Waid*. Rul. & Johnſ. Vel (4) dicitur de *lapide indico*, qui ejuſdem cum *Hieracite* virtutis eſt, ſanguinem ſiſtentis, teſte Gal. l. 9. de ſimpl. fac. Aegin. l. 7. c. 3. Vel (5) *eſt* nomen *Balſami*, quod & *Peruvianum* dicitur; de quo videatur Schrod. l. 4. cl. 2. n. 475. Schrod. in Clav. ad h. l.

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton eſt rerum non naturalium medio modo ſeſe habentium; quarum uſus ad ſanitatem, & abuſus ad morbos facere ſolet. Vide Dogm. noſtra P. I. c. 6. d. 2. p. 72. *Indifferenter* vivere, idem eſt, ac abſque regimine, & cautione vivere, genio ſuo indulgere. Scribon. n. 123.

Indigentia, ἔνδεια, idem quod *Defectus*. Vide *Endeia*. *Defectus*.

Indigestio, *indigeſtus*, ἄπεπτος, ὠμὸς, idem quod *incoctio*, *incoctus*, *Cruditas*, de quibus ſuis locis. Poteſt dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *Coctione* dictum eſt.

Indignatio, ἀγανάκτησις, eſt ſpecies iræ occultæ, & intrinſecæ, cujus character eſſe ſolet σπρηνδίζειν, i. e. *frendere*, ſive labia fortiter comprimere. Gal. 1. de art. t. 28.

Indignatorius musculus, dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 513.

Indolentia, ἀνωδυνία. Vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικοίμησμαι, idem quod *Obdormio*; vel quando alicui affectioni ſomnus ſupervenit. Hipp. 5. aph. 27. Diet. n. 316.

Inductio, ἐπαγωγὴ, a Latinis proprie ſumitur pro *inunctione*, & *illitione*. Ita Emplaſtra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impoſitione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus, &c. Vide Rhod. in Lex. Scrib. & Keuch. in not. ad Seren. p. 90.

Indulgentia, χάρις, idem quod *gratia*. Rolf. O. ac M. Med. Sp. l. 14. ſ. 1. cap. 28. Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. Ex. I. §. 28. 29.

Indurans, σκληρύνων, σκληρωτικὸς, dicitur de quibuſdam medicamentis, quæ ſunt frigidæ naturæ, vel temperamenti, cum defectu caloris, & fermentabilitatis. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 10.

Induratus, idem quod *Duratus*, σκληρυνθεὶς, vide *Duratus*. *Indurata*, σκληρυσμοὶ, σκληρύσματα, vocantur, & σκιῤῥώματα, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 7. Vide ſupra *Duritia*.

Indus, ἰνδὸς, idem quod *Indicus*: Patronymicum a regione *India*; eſtque Epitheton quorundam medicamentorum. Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur valide purgantes; quarum deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & meminit etiam Foreſt. d. l. item *Emplaſtrum indum*, Tharſei Chirurgi, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13.

Indusium, χιτωνίσκος, ſtricte ſignificat linteum, vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Taſia in ægris mutare nonnulli diſſuadent, alii commendant; de qua controverſia legatur Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 2. cap. 3. & Caſp. Rejes C. El. qu. 82. num. 10. 11. *Induſia* in mures mutata notavit Helmont. tr. Imago Ferm. impr. num. 9. *Induſium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios*, corpuſculo obvoluta, & una in partu excluſa. Valleſ. l. 5. de H. C. F. c. 17.

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Eſt autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, κεφαλὴν πληροῦν, καὶ παραφροσύνην ἐργάζεσθαι, uti vivis coloribus deſcripſit Gal. c. 3. de R. V. I. A. t. 1. ſeqq. Quare rectiſſime ſcripſit Linden. Turpe eſt *inebriari* nocte; turpius die, turpiſſimum mane. Ex. X. §. 295. Quid? quod Paracelſ. odorem *inebriativum* cauſſam Caduci, ſeu Epilepſiæ citra veritatis jacturam ſtatuerit, tract. h. tit.

Inedia, ἀσιτία, eſt *abſtinentia a cibo*, & potu. Poteſt etiam vocari ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abſtinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter res Medicas non naturales; quamvis Gal. l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c. 9. e numero rerum exiſtentium excludat, ſcil. Phyſicarum. Favere poteſt ſanitati promovendæ, & morbis gignendis. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 72. & lib. 18. ſ. 1. c. 5. & 6. Extremam *inediam* ſeptem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Lind. [Ex. XIII. §. 238. ſeq. Dari tamen & miraculoſas, ſive prodigioſas *inedias* multo longiores, crediderunt nonnulli Clariſſimi in arte Medica Viri: v. gr. Lang. l. 2. ep. 27. Hildan. Cent. 2. Obſ. 40. & 42. & c. 3. Obſ. 85. Cent. 5. Obſ. 33. Caſp. Rejes C. El. q. 58. quas tamen ad unum omnes, & ſimiles ceu omnino fictas, & ementitas rejicere non

veritus est D. Veschius Ephem. N. Cur. A. III. Obs. 35.

Ineptus, *Ineptitudo*, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in genere significat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub se vero multa comprehendit. Hinc rectissime Linden. scripsit *ineptum*, quod est alienum a re, a persona, caussa, loco, tempore, modo, Ex. XI. §. 123. Gr. dicitur ἀργόν. Et *ineptus risus*, Melancholicorum proprius, vocatur a Sere. c. de splene curando. Vide Keuchen in Not. p. 178. Gr. ἄκαιρος, *intempestivus*.

Inertia, in genere idem, quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte significat, Græce ἀτεχνίη. Vide *imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem, & matrem vocavit Hipp. in Lege III. 14.

Inesis, *Inethmos*, ἴνησις, ἰνηθμὸς, idem quod κένωσις, & *vacuationem* significat, a verbo ἰνέω, *valuo*, quod legitur apud Hip. l. d. L. H. XXXIIX. 11. l. de morb. mul. LXXXII. 17. quemadmodum & ἰνηθμὸς legitur apud eundem l. de Loc. in hom XXX. 13. XLIV. 6. XLV. 3. 8. L. 14. Junge Foes. p. 282. Erotian. Onom. p. 54. 55.

Inexercitatus, ἀγύμναστος, idem qui *Otiosus*, *Piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2.

Inexpertus, idem qui *imperitus*, ἄπειρος.

Infans, apud Latinos lata gaudet significatione. Complectitur n. & fœtum humanum in utero bimestrem, trimestrem, &c. & Græce vocatur Hipp. νήπιοι, 4. aph. 1. & 3. Epid. s. 2. t. 7. & 8. ubi vide Gal. comm. ad h. l. Adde Dieter. n. 570. C. Rejes C. El. q. 55. Communiter tamen sumitur de recens natis usque ad illud tempus, donec incipiant sermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Diet. ad primum septennium usque extendat, n. 643. De sanitate tuenda infantum consule Gal. l. 7. de san. tu. c. 7. seqq. Spagyricorum *infans* qui dicatur in magisterio Lapidis Philosophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 8. & Alchymiæ Pharmaceut. c. 7.

Infarctus, substantive, & adjective, ἔμφραξις, ἔμφρακτος. Vide *Emphraxis*, *Emphracticos*, *Emphragme*.

Infectio, homonymum est vocabulum. Vel enim idem est, quod *Tinctus*, vel *Tinctura*, Gr. βαφή. Unde *Ars Infectoria*, sive *Tinctoria* vocatur. Et *infectores* sunt iidem cum *Tinctoribus*. Scribon. num. 57. Rhod. in Lexic. Vel quod Medicis usitatius, convenit cum *Contagio*, & denotat μίασμα, malignum, & venenatum, de quo supra. Vide *Contagium*. *Infectum corpus*, legitur apud Scribon. n. 185. De differentia inter *infectionem* pestis, & *infectionem* Medicam, cui placet legere, videat Parac. l. 1. de peste, c. 1. Materia *infectionis* dicuntur & Inquinamentum, inquinabulum, Impressura, apud Severin. l. de nov. obs. abscess. c. 23. & alibi.

† Infelix lignum, sambucum vocant. Laur. lib. 27.

Inferior. Vide *Cato*.

Infernus, ᾅδης. Vide *Orcus*.

Infervefacio, h. e. in aliquo vase fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. 39. 53. 153. 371. Item *infervesco*, n. 37. 108. &c. Vide Lex. Rhodii Scribonian.

Infesto, ἐνοχλέω. Vide *Enochleo*. *Infestare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehemente impetu, velut festinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Linden. Exerc. XVI. §. 45.

Infibulatio, ἀγκτηριασμὸς, vide *Ancteriasmos*. Adde Mercurial. V. L. l. 1. c. 19.

Infidus, ἄπιστος, dicitur de signis *incertis*. Gal. 2. aph. 27.

Infimus, vide *imus*.

Infinitus, ἄπειρος, idem quod *immensus*, Epitheton doloris, apud Scribonium num. 190. 194. Rhod. in Lex.

Infirmarius, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator*; quemadmodum & locus, ubi infirmi curabantur, *infirmarium*, & *Infirmatorium* dicitur, teste Diet. n. 655. ferme circa fin.

Infirmitas, *infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhostia*, *Asteneia*. Nullum hominem fuisse, qui omnes partes corporis simul *infirmas* habuerit, asserit Gal. l. 2. de L. aff. cap. 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. Ex XIII. §. 366.

Infixus, καταπεπαρμένος, a καταπείρω, transfigo. Dicitur de festucis, & aliis, quæ membris *infigi* possunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento. Gal. l. 1. de fac. Nat. c. 14. Dolor *infixus*, ὀδύνη ἐρηρεισμένη, describitur a Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 5. circa fin.

* Inflammatio, φλεγμονὴ, φλόγωσις, accipitur late, & stricte: late significat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, absque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in scorbuticis frequens esse solet. Vide *Phlogosis*. Stricte vero significat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnosis, & sanguineis, cum rubore, & dolore, provenientem a sanguinis fervidioris, & impetuosius affluentis, meatuumque minorum ordinem turbantis collectione, & stagnatione. Græce dicitur φλεγμονή. Nulla *inflammatio* magna est absque febri. Dividitur in Internarum, & Externarum partium *inflammationem*. Illæ sunt plerumque Erysipela-

fipelaceæ, & facile malignitatem contrahunt. Diſtinctio quoque frequens in *Legitimam*, quæ a ſanguine ſincero copia ſolum peccante oritur, & *Spuriam*, quæ a ſanguine heterogeneo, vel bilioſo, vel ſeroſo, vel crudo provenit. Plura videantur apud Dieter. n.905. Linden.Ex.IV. §. 23. ſeqq. multis Ex.XVI. §. 46. ſeqq. ut & in Chirurgicis Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque ſcriptis.

* INFLATIO, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις. Vide *Emphyſema*, *Empneumatoſis*.

INFLATIVA *Medicina*, vel materia Medica dicitur, in cujus ſubſtantia dominatur groſſa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventoſitas, quæ non diſſolvitur. Tales ſunt Phaſeoli, &c. Avic. Libr. de virib. cord. tract. 2. c. 1.

INFLEXIO, καμπή, idem quod *flexio*. Vide *Campe*. *Flexio*.

INFLUENS, epitheton caloris nativi vitalis, ad differentiam inſiti, vel innati; & intelligitur ille Calor, qui mediante ſanguine a Corde diſtributo corpori, ejuſque membris communicatur, & influit; uti præter alios expoſuit etiam Pompejus Caimus de Calid. innat. c. 5.

Influentia, ἐπίῤῥοια, idem quod *influxus* atque dicitur non ſolum de humorum motu in aliquam partem: ita ſanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Linden. Ex. IX. §. 47. ſed etiam de virtute quadam occulta, a corporibus cœleſtibus, vel ſideribus deſcendente, & ſeſe inſinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli ſtatuunt. Gr. etiam ἐπίῤῥοια vocatur. Ruland. & Johnſ. ita deſcripſerunt: *Influentia* naturalis eſt ea, quam *infundunt* aſtra ſuperiora firmamenti ex naturali præſcripto in hæc inferiora, quæ gubernant, ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, aliiſque, & per vires, & efficacias etiam in inſenſatis. Helmont. per actionem quandam Regiminis hactenus Scholis ignoratam expreſſit, quæ ſpirituum abſtractorum inſtar, propemodum in ſibi ſubſtrata objecta operatur; eſtque nihil aliud, quam Connexitas Stellarum, concitandi Gas infernum, juxta leges directionum ab omnipotente datas, & fixas, tr. Aſtra neceſſit. &c. nu. 15. Plura de *influentiis* Stellarum vide apud Schrod. l. 1. c. 9. Verum alii hunc Aſtrorum in inferiora *influxum* commentitium, falſum, & propterea rejiciendum cenſent: inter quos eſt Lind. Ex. XI. §. 187. Fr. Hoſm. in Clavi ad d. Schrod. loc. & inter Phyſicos Ampl. & Excell. Dn. Sturmius in Part. Spec. Coſmicæ Scientiæ, qui, excepto Sole, & Luna, reliquis Aſtris ſive fixis, ſive Planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν. Legatur & de hac controverſia Caſp. Rejes Camp. El. q. 34. n. 24. ſeqq.

INFLUXUS, vide *Influentia*.

INFOECUNDUS, ἄγονος, idem quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

INFRA, κάτω. Vide *Cato*.

INFRASPINATUS, epitheton Muſculi ſcapulæ partem externam, & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora agere retrorſum. Barthol. ſ. 4. An. c. 2. p. 563. Dicitur & *Supraſcapularis inferior*, ad differentiam Supraſcapularis ſuperioris, qui & Supraſpinatus appellatur, de quo ſuo loco.

† INFRIGIDANS GALENI, alias ceratum roſatum, Maſs. de feb. cap. 28.

INFRIGIDATIO, *infrigidans*, idem quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, κατάψυξις, ψύξις, ψύγμα. Vide *Catapſyxis*, *Frigefactio*, *Frigefaciens*.

INFUNDIBULUM, χοάνη. Vide *Choana*. *Infundibulum* eſt vas metallicum, oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas, vel baculos conformans. Rul. & Johnſ. in Lexic. *Infundibulum* argenteum pro cibo, & potu deſcripſit cum applicatione Sculter. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig. 11. & Tom. XXXII. fig. 8. In Anatomicis *infundibulum* quoque vocatur ſinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur, alias *Pelvis*, item *Incerniculum* appellatum. Veſling. Syntag. Anatom. c. 5.

INFUSIO, *Infuſum*, ἔγχυτον, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*, *Enchyma*. Accipitur duplici modo, Late, & Stricte, & rurſus Concrete, & Abſtractive. In lata ſignificatione concreta complectitur omnia medicamenta intus, vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, ſive poſtea ſequatur coctio, ſive non; de quibus vide Weher. Antidot. gen. lib. 1. c. 15. Blas. Medic. Gener. P. II. l. 7. ſ. 2. ſubſect. 4. c. 1. & alii. Deſcribi poſſunt *infuſa*, quod ſint Extracta liquida corporum ſolidorum, ut plurimum præſenti uſui dicata. In lata abſtracta ſignificatione denotat modum *infuſionis* parandæ legitimum; qui videri poteſt apud Vveker. d. l. lib. 3. c. 12. Fr. Hoſm. in Clav. Schroder. l. 2. c. 63. Blaſ. d. l. &c. Stricte accipitur in concreto vel pro *infuſione* laxativa, vel purgante. Schroder. l. 2. c. 63. Anonym. Sylv. Medic. cap. 9. Vel pro *Clyſteribus*, Lind. Ex. XIII. §. 362. ſeqq. In abſtracto *infuſio* modum non ſolum ſignificat dictorum *infuſorum*, qui in citatis Authoribus, & locis videri poteſt; ſed etiam adhuc alium peculiarem, & novum; quo liquor medicamentoſus in venam corporis apertam infunditur; unde & *Ars infuſoria*, & *Clyſmatica nova* audit, hujuſque meminit aliquoties

ties Rolf.O.& M.M.Sp.l.8.f.2.c.30.l.11.f.3.c.11.l. 14.f.1.c.30.Eph.N.C.Ann.I.obf. 149. Joh. Dan. Major. Invent. Medic. I. Etmuller. diff. de Chir. Infuforia, quæ tamen curandi ratio hodieque fere rurfus exolefcit.

Ingenitus, idem quod *Innatus*, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*. Inter curas ægritudinum æruginofarum, five Luis Veneręæ, quas Paracelfus proponit l.7.de morb. Gal.c.11.fexta eidem vocatur *Cura ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungofas excrefcentias.

Ingenium, Græcis idem quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum, variant & *ingenia*. Gal. de cogn. & cur. an. morb. cap. 7. Lind. Ex. I. §. 14. Quid Hermes Trifmegiftus in Tabula fua Smaragdina intelligat per *Magnum ingenium*, expofuit Ger. Dorn. in Phyfica Trifmegifti, dicens denotare fummam diligentiam, & induftriam effe adhibendam in applicatione ignis ad opus illud fecretiffimum. Vol. I. Theatr. Ch. p. 382.

Ingerenda, προσφερόμενα, idem quod *Affumenda* per os, h. e. Alimenta. Et *ingeftio* idem notat, quod *Affumptio per os*. Vide Gal. 3. de R. V. I. A. t. 22.

Ingluvies, ἀκολασία τῆς διαίτης, ἀπληστία, idem quod *victus intemperantia*, infatiabilitas. Galen. 6. aphor. 28. Cauffa eft plurimorum morborum a cruditatibus dependentium, ita ut morbi, & ægritudinum pericula e culinis exeant. Cafp. Rejes C. El. c. 25. n. 16. & q. 88. num. 280. Helm. matrem vocat trium peccatorum fanguinis, abundantiæ, ftagnationis, & heterogeneitatis, tract. Retenta. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingefta. Bartholin. lib. 1. Anat. cap. 9.

Ingravidatio, idem quod *Impregnatio*. *Ingravidationis* factæ abfque immiffione membri virilis obfervationem vide in Eph. N. C. Ann. III. obf. 273. Vide *Imprægnatio*.

Ingressio, *Ingreffus*, βάδισις, late idem eft quod *Ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur, & movetur. Hipp. 3. de art. t. 73. Vide *Ambulatio*. Stricte accipitur de acceffu Medici ad ægros. Ita Claud. egregium libellum fcripfit de *Ingreffu* ad infirmos. Tropice fumitur de cauffa Ilei, quando dicitur effe *Ingreffus* inteftinorum mutuus, Lind. Ex. IV. 44. i. e. Infinuatio, Duplicatura. *Ingreffio* Spagyrica eft nutritio, conjunctio, fubmerfio. Th. Ch. Vol. IV. p. 751. 764.

Ingredientia, vocantur medicamenta fimplicia, interdum & compofita, quæ in formula remedii compofiti, quam Receptam vulgo vocamus, præfcribuntur.

Inguen, βουβών. Vide *Bubo*.

Inhibitio, ἐπίσχεσις, idem quod *Cohibitio*, fuppreffio. Vide *Epifchefis*.

Inhumatio, vocatur digeftionis, vel putrefactionis fpecies, quæ fit fub fimo equino, aut abfcondendo in terram. Rul. in Lex. Vide & Th. Ch. Vol. VI. p. 563.

Injaculatio, eft terminus Helmontianus, notatque acerbum ftomachi dolorem fpafmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano fimilis videtur, quem Belgæ ruftici *Gefchot* vocant, tanquam a fagis immiffa, tr. Jus Duumviratus, n. 20. *Injaculata* quoque vocantur, quæ *Injecta*. Vide *Injectio*.

Injectio, accipitur diverfimode. Communiter pro infufione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem eft, quod *Enema*, ἔνεμα, *Clyfter*. Ita *Injectiones* penis, uteri, Schrod. l. 2. cap. 41. Foreft. l. 26. obf. 2. Vide *Clyfter*. *Injectio* in nares, Scrib. n. 10. 46. Vel pro fafciæ applicatione, five *Fafciatione*, Gal. de fafciis. Quid Græcis εἰσβολὴ fignificet, vide fupra *Eifbole*. *Injecta materialia*, Helmont. vocat, quæ materiam fupponunt vifibilem, invifibili tamen modo corpus intrant, & infenfibiliter injaculantur, ut funt fpicula, fpinæ, aciculæ, &c. Vocantur & *Injaculata*. Quem modum non a præftigiis Diabolicis femper dependere, conatur demonftrare idem tract. de *Injectis materialibus*, & *Injaculatorum* modus intrandi. Verum an fatis firmiter demonftraverit, merito dubitatur.

Inimicus, πολέμιος, idem quod *Adverfus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum*, Hipp. 2. aph. 51. Vide Diet. num. 703. *Inimicitia mutua*, nihil aliud eft, quam *Antipathia*, de qua fupra lit. A.

* Inion, ἰνίον, i. e. *Occiput*, quod eft poftica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibrofa, & nervofa eft. Terminatur futura lambdoide. Alii pofteriorem cervicis partem effe volunt. Meminit Hipp. 3. aph. 26. Adde Diet. num. 406. Foef. Oec. p. 283. Barthol. l. 3. Anat. in procem. defcripfit, quod fit pars capitis pofterior ab initio futuræ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. Med. Phyfiol. l. 2. c. 8. §. 17. Hoc occipitium ad præfervandum ab Epilepfia Florentiæ omnibus pene infantibus, poftquam menfem jam egerunt, fuiffe inuftum teftatur inter alios Jacob. Truncon. de cuftod. pueror. fan. tr. 4. c. 13. p. m. 201. feqq.

Initium, ἀρχή, idem quod *Principium*, de quo infra in Pr. *Initia* quoque vocantur extrema in filo, aut fafcia. Gal. l. 2. de iis, q. in med. l. 8.

Initia

Initia corporum omnium naturalium duo statuit Helmont. Elementum aquæ, quod est *initium* ex quo, & fermentum, sive *initium* seminale per quod, id est dispositivum, tr. Caussæ, & *initia* Naturalium, n. 23. In opere lapidis Philosophici spagyrico *initium* est corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus tr. Artific. supernat. c. 7. *initiatrix* προκαταρκτική, id est *Caussa procatarctica*, Gal. l. 6. de L. A. c. 4.

INITIATUS, *initiatio*, τελεστής, τελετή, dicitur de solennitate quadam festivali, præsertim in Gentilium festis Eleysiniis; de qua legatur C. Hofmann. Com. ad Gal. LL. V. P. nu. 482. seqq. Transfertur vero sæpe ad alias solennitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante jurejurando. Linden. Exerc. III. §. 23.

INJUCUNDUS, ἀηδής. Vide *Aedes*.

INJURIA, ἀδικία, quid significet proprie, notū est. Talem sæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris, & adstantibus, & omnino præstat generoso cōtēptu vindicare. Accipitur vero haud raro *injuria* pro mala affectione: v. g. *injuria* aeris, *injuria* oculorum, dentium. Rhod. in Lex. Scrib.

INNATO, ἐφίσχυαι. Vide *Ephistama*.

INNATURALIA, vel *supernaturalia* corpora sūt ea, quæ concipiuntur animo dumtaxat. Inde factum, aut quandoq; loquatur quis: Mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamen plus ducentis milliaribus abest, vel aliquando vita functus est ante viginti annos. Johns. in Lex. Summa. Sunt *Entia rationis*.

INNATUS, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem quod *Nativus*.

* INNOMINATUS, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορίᾳ τῦ οἰκείυ ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita Ossa *innominata* vocantur, quæ ossi sacro adjacent ad latus, quorū tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero sumpta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis absq; nomine, basis est reliquarum cartilaginum. Gal. l. de vocal. instr. diss. c. 4. Barthol. l. 2. Anat. c. 11. *Innominatus* quoque *morbus* in specie hic dicebatur, qui medio loco inter Lethargum, & Phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, somnolenti stertunt, &c. Gal. l. de puls. ad tyron. c. 11. Vide *Coma vigil*.

INNOVATIO, νεωτεροποιία, idem quod *Novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo usus Hippocr. 1. aph. 20. Absit vero a Medico omnis vitiosa *Novatio*, quamvis lucrosa, qua augere, & extrahere solent morbos, eorumq; curationem lucripetæ, ut inde bursæ ære graviores fiant. Dieter. n. 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conscientiam, Chirurgastris tamen nostris non adeo infrequens.

INNUENS, ἐπινευστικός. Vide *Epineneucos*.

INOPINUS, *inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus, & eventibus, sive sec. sive præter naturam, quæ morbis superveniunt, & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum esse docet Hipp. 2. aph. 27. Junge Diet. n. 650.

* INORDINATUS, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Ataxia*.

† INPINGUED. porci, costa herba in phthisi singularis. Jach. Camerar. Gort. medic. 13.

INQUIETATIO, *Inquietudo*, ἀλύκη, ἀλυσμός. Vide *Alyce*. Gal. c. 2. in 1. Prorrh. t. 27.

INQUISITIO, ζήτησις, item *indagatio*, *investigatio*. Hæc si in ulla alia, certe in Medicina summe necessaria est; præsertim cum non omnia sensui, & intellectui sint manifeste obvia, ut non indigeant *inquisitione*, ex Gal. l. de opt. dic. gen. fere circa fin. Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel authoritatem, quamvis de publico meritissimorum, cujus reverentia absterreamur ab *inquisitione Veri*, atque *Utilis*: *Veri* quidem propter utilitatem: *Utilis* vero propter sanitatem. Quo plenior enim, & certior est nostra de rebus cognitio, tanto majore ipsis cum fiducia, atque securitate utimur, verbis elegantissimis Linden. Ex. XI. §. 6.

INSALUBRIS, νοσερὸς, νοσώδης, idem quod *Morbosus*, *Æger*, *Ægrotus*. Applicatur vero diversimode omnibus rebus p. naturaliter sese habētibus, subjecto, caussis, accidentibus, signis, uti patet ex Gal. Art. Med. c. 3. 4. 5. seqq. Junge Oddi de Oddis Commentar. ad Gal. h. loc.

INSANABILIS, ἀνίατος, idem quod *Incurabilis*. Vide paulo superius. Quibus addi potest, quod *insanabilitatis* essentia in hoc consistat, quando videlicet morbus superavit vim corporis, verbis Hipp 4. de R. V. I. A. t. 22. allegante Linden. Ex. XII. §. 64.

* INSANIA, παραφροσύνη, idem quod *Delirium*, *Insipientia*, *Dementia*, *Mania*. Vide *Delirium*. Nomen *insaniæ* mentis significat ægrotationem, & morbum, i. e. *insanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarūt *insaniam*, verbis Cic. 3. Tuscul. 4. citante Diet. nu. 653. Paracelsus strictiorem commentus est *insaniæ* acceptionem, distinguens inter *Lunaticos*, qui delirant ex motu, & influxu Lunæ, *insanos*, qui hæreditariū malū, & a prima nativitate contraxerunt: *Vesanos*, qui per venenata alimēta infecti in delirium incidunt; *Melancholicos*, qui ex intrinseca vitiosa humorum, & spirituum dispositione vitiosa corripiuntur mentis alienatione; &

Obsessos, qui a Diabolicis insultibus infestati delirant, de morb. Amentium Tract.1.c.5. *Insaniae* labem communicari posse in posteros, confirmat quoq; Helmont. tract. de Conceptus.

Insatiabilitas, ἀπληστία. Vide *Aplestia*.

Inscitia, ἄγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιστημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Gal. inter ἀνεπιστημοσύνην, & ἄγνοιαν aliquod discrimen statuat, l.7.de Hipp.& Plat.decr.c.2.quod huc non pertinet) quid significet, notum est. Extremus gradus *inscitiae* est, quando quis ea, quae in vulgus nota sunt, ignorat, judice Gal.c.3.in 6.Epid. t. 28.

Insectilis, ἄτομος. Vide *Atomus*.

Insectum, ἔντομοι, (particula *in* positive, non privative sumpta) est nomen animalis plerumq; exanguis, imperfectioris aliis, variis incisuris, aut annulis praediti, & commissuris insigniti, cujus species multifariae habentur, quas descriptas videre licet in Ul. Aldrov. integr. Tom.3. de *insectis*. Jungatur e novissimis Joh. Schvvammerdamii Historia *insectorum* generalis, cujus etiam fitmentio in Actis Erudit. Lips. 1685. *Insecta* etiam divisa vivere, & cur? demonstravit Casp. Rejes C.El.q.31. n.3.seqq. Aere nutriri, testatur observatio in Eph Nat. Cur. An.I.O.120.

Insensibilis, duplicem obtinet significationem. Vel enim Graece vocatur ἄδηλος, i.e. *occultus*, minus evidens (vide *Adelos*) Vel notat stupidum, & sensationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inseparabilis, ἀχώριστος. Vide *Achoristos*.

Insertio, σύμφυσις, ἕνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam, & insinuationem vasorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & septem oculorum tunicae *insertiones* vocantur Gal.l.10.de U.P.c.2.

Insessio, ἐνέδρα, Vide *Enedre*. Sumitur & apud Latinos pro *Vaporatio*, & Balnei specie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morel. l. 2. formul. rem.f.1.c.4. Vide *Enchatisma*.

Insidentia, ἐπίστασις, dicitur, quod *insidet*, aut supernatat urinae; cui opponitur ὑπόστασις, *subsidentia*. Vide *Epistasis*. Diet. 324.

Insidians, λοχῶν, epitheton morborũ clandestinorum, seu clam cum vehementia infestantium; quod tamen ceu ineptum improbavit Gal.c.1.in 3.Epid.t. 8. Verum an satis firma ratione, alii videant.

Insipidus, ἄποιος. Vide *Apoeos*. *Insipida* magis nutrire, quam acria, & amara, docet Gal.l. 2.de Al.fac.c.64.

Insipientia, idem quod *Desipientia*, *Dementia*, *insania*, Gr. ἀφροσύνη. Legitur apud Hildan. Centur.Ep.41. de *insipientia* a purgantis fortioris usu inducta. Alias *insipientia* quandoq; pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιστημοσύνη dicitur. Vide *inscitia*.

Insolatus, εἱληθερής, i. e. *a sole calefactus*. Gal.l.8.meth.med.c.2. Vide *Eiletheres*.

Insolens, ἀσυνήθης, idem quod *insuetus*, *insolitus*. Vide *Asynethes*.

Insomnis, ἄγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempestive, & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncii tristes reddunt homines *insomnes*. Gal.de art.med.constit.c.18. Vide *Vigiliae*.

Insomnitas, idem esse videtur, quod *Pervigilium*, h. e. somni privatio, ceu in omnibus dispositionibus malum. Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 2. c. 13.

Insomnium, ἐνύπνιον, Vide *Enypnion*.

† Insomnia, Pacuu. Vigilia, Charis. de differentiis vocum.

Inspectio, εἰσόρασις, ἐπίσκεψις, proprie significat attentam alicujus rei consideratioñe beneficio visus factam, quae Medico ad accuratã cognitioñe necessaria est, & utilis. Hinc & aegros, & alia circa aegrum contingentia probe inspiciat. *Inspectio Urinae* est phrasis notissima.

Inspecturio, ὀψείω, i. e. paratus sum ad inspiciendum, quemadmodum & *Confirmaturio*, ἰσχυρείω, i. e. paratus sum ad confirmandum. Gal.1.de art.t.3.

* Inspiratio, εἰσπνοή. Vide *Eispnoe*.

Inspissatio, πύκνωσις, *Spissatio*, idem quod *Condensatio*. Est enim humidi per partium subtilissimarum exhalationem, & consumptionem condensatio; cui opponitur *Subtiliatio*, vel *Attenuatio*. Vide *Condensatio*.

Instabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem quod *inconstans*, Vide *Abebaeos*, *Acatastatos*.

Instauratio, ἀνάθρεψις, Vide *Anathrepsis*, idem quod *Restauratio* corporis iterata nutritio, & refectio.

Instillatio, ἐνστάλαξις, ἐμβροχή, ἐπιβροχή. Vide *Embregma*, *Embrocha*.

Institutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id est doctrina, informatio. Haec alia esse debet apud tyrones, vel qui introducũtur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur. Gal. l. de propr. lib.c. 5. Quid alias in genere valeat *institutio*, docet Linden.Ex.I.§.21.24.

Instita, idem quod *Fascia*, σπάργανον. Scrib. n. 47. 133. Rhod. in Not.ad h. l. Inde & *Lumbricus latus instita* dictus est, teste eodem ad n. 140.

Institor, πωλητής, κάπηλος, πώλης, i. e. *Venditor*. Hinc *unguentorum institor*, pigmentarius, μυροπώλης dictus fuit. Scribon. n. 22. Rhod. ad h. l.

* In-

*Instrumentum, ὄργανον, *Organum*, vocabulum plurimi etiam usus in arte Medica. Generaliler significat rem omnem actioni certæ, & usui, vel operationi dicatam. In Physiologicis *instrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem, aut usum perfectum præstare potest. Dicitur alias pars *instrumentalis*, sive *Organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam simpliciores a Medico considerari, ut *instrumenta*, vel *instrumentales*, quemadmodũ ostendimus in Dogmat. nostris P. 1. c. 2. d. 6. pag. 26. Recte vero dividuntur in *instrumenta* prima, & secunda; quorum illa censentur, quæ ex similaribus partibus simplicis alicujus functionis gratia sunt constituta; quæcunq; vero rursus ex his componuntur, etsi uni totius *instrumenti* actui quam maxime inserviant, tamen inter secunda numerantur. Ita Musculus, Vena, Arteria inter prima *instrumenta* numerantur; Digitus vero inter secunda; atq; hoc magis Pes; & pede magis Crus. Gal. l. de dif. morb. cap. 3. & 4. Morbi hujusmodi partium, quando vel naturalis illarũ conformatio permutatur, vel numerus non servatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis positus deficit, vocantur *morbi instrumentales*, d. l. c. 6. Vide Dogm. nost. P. II. c. 4. p. 123. seqq. *Instrumenta communia*, vel publica, ὄργανα κοινὰ, appellantur Venæ, Arteriæ, Nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur, C. Hofm. cum. in Gal. de U. P. n. 1096. *Cerebrũ* vocatur ὄργανον ἐπιδηλώσεως, id est *instrumentum*, ubi sensus se produnt. Idem n. 523. *Manus* Galeno dicitur, & Aristotel. ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *instrumentum instrumentorum*, lib. lib. 1. de U. P. c. 4. & l. 4. de part. an. c. 10. Jung. Hofm. d. l. n. 25. & 1. 3. Circa Materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *instrumenta*. Circa Diæteticam sunt omnia illa, quæ ad rem *Coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Instrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder. Med. Parmac. Chym. l. 1. c. 39. *Chymica* tradit Rolfink. Chym. l. 2. c. 23. seqq, Beker. in Oepid. Chym. Tit. 7. §. 2. Libav. Tom. II. Oper. pag. 131. *Chirurgica* recenset Hildan. in Cista militari, & sparsim in observationibus, nec non plurima apud Hippocr. Gal. Aquapendentem, Paræum, Sculterum &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico sub literis suis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur κατ᾽ ἐξοχὴν *instrumentum Chemistarum* proprium. Dorneus Art. Chemist. l. 2. c. 6. In negotio lapidis Philosophic. Jodoc. Greveverius Presbyter proponit *sexdecim instrumenta*, tr. Secretum Greverii dicto, quod est in Vol. III. Theatr. Chymici.

Insuavis, ἀηδὴς, idem quod *injucundus*; de quo p. a. Vide Gal. l. 4. de Med. fac. c. 16.

Insuetus, ἀσυνήθης, idem quod *inconsuetus*. Vide *Asynethes*.

Insufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partẽ aliquam impellitur flatu vel oris spiritu, v. g. in nares ad curationem polypi; Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. & in os ad uvulæ morbos, l. 6. c. 3.

Insultus, εἰσβολὴ, dicitur primum paroxysmi tempus. Vocatur & ἐπισημασία, Galen. l. de morbi tempor. c. 6. Vide *Eisbole, Episemasia*.

Insuperabilis, ἀνυπέρβλητος. Vide *Anyperbletos*.

Insuppurabilis, ἀνεκπύητος, dicitur de tumore, vel abscessu, qui propter frigiditatem non vergit ad suppurationem. Legitur app. Hipp. 5. aph. 20. Junge Diet. n. 64.

Integrastrum, terminus Paracelsicus, quo innuere videtur coniunctionem illam cruciatim, vel decussatim factam nervorum utriusq; oculi opticorum, ita quidem ut ipsorum substantia totaliter confundatur ordinarie. Cui *unioni* etiam hodieq; nonnulli hunc usum tribuũt, quod ideo sit a natura instituta, ne species visibiles geminentur. Enimvero non rem acu tangunt; siquidem & species audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Vesalius, Aquapendens, & alii observarint, nervos quoq; opticos toto ductu divisos mansisse. Paracelf. fragm. de Anatom. Ocul. Bartholin. Anat. libell. 3. c. 2.

Integritas, *integer*, ἀκεραιότης, ἀφθορία, ἀκέραιος, ἀκμαῖος, accipitur in Medicina pro *sanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæso. Opponitur igitur Læsioni Occurrit passim in scriptis Medicis.

Intellectus, vocabulum hoc diversimode accipi solet: Substantialiter, & ita idem est quod *Mens*, *Anima rationalis*, Gr. νοῦς. Vide *Animus*. Hic *intellectus*, etiamsi sit in se purus spiritus, & incorporea quædam substantia; utitur tamen subjecto aliquo, veluti sede sua, & regia, videlicet spiritibus animalibus intra cerebri meditulliũ consitis, a quorum maxime subtiliũ manipulo ipsa *Phantasia*, vel *imaginatio* existentiam suam obtinet; quemadmodum hoc prolixius, & elegantissime exposuit Th. Wvillis P. I. de Anim. Brut. c. 7. quæ hypothesis tandiu nobis arridet, donec alii meliora, & certiora in mediũ protulerint. Vel accipitur de *Actu intelligendi*, & vocatur quoq; *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις, quę quidem principaliter ab anima rationali dependet; secundario tamen, & instrumẽtaliter vicissitudinibus exposita est illa fũctio, per, & propter spirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem;

quemadmodum laudatus Author d. l. in aliis illius tractatus locis hoc egregie exposuit, & demonstravit. De *intelligentia*, & animæ discrimine legi etiam poterit Theatr. Chym. Vol. V. p.158. 159.

INTEMPERANTIA. Et hujus vocabuli significatio variat. Plerunq; denotat excessum in victu, Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acrasia*) ἀκολασία, πλησμονή, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, sicuti contra *Temperantia* sanitatis penu dicitur. Propterea & illa Mater, vel Nutrix; quemadmodum hæc contra Noverca Medicorum habetur. Junge Dietr. Iatr. num.696. Casp. Rejes C.El.q.88. n. 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum* vocatur, quemadmodum ex Theatro Mundellæ, & aliis Indicibus Galeni constare potest: Vide *Discrasia*. Et homines dicuntur *intemperati* secundum geminam illam significationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

*INTEMPERIES, δυσκρασία. Vide *Dyscrasia*.

INTENTIO, homonymon etiam est vocabulum. Vel enim materialiter, & corporaliter accipitur pro *Tensione*, *Extensione*, Gr. τάσις, ἔκτασις, Latine & *intensio* vocatur. Cujus sunt species, ἔκτασις, ἀνάτασις, & κατάτασις, vide *Catatasis*, *Ectasis*. Vel de animi comprehensione, & conceptu; & ita idem significat, quod *Indicatio*, ἔνδειξις, Scopus. Vide *Endeixis*.

INTEPESCO, χλιαίνομαι, idem quod *Tepesco*, h. e. paululum calefio. Vide *Chliænesta*.

INTERANEUS, ἔντερος, idem quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica, num. 96. Rhod. in not. ad h.l. Stricte vero *interanea* idem sunt, quod Viscera Abdominis, *Hiræ*, & ἔντερα, & ὀνίσθια. Vide *Entera Hira*. Linden. Ex. IX. §.57. Rhod. in Lex. Scribon.

†INTERBASTARE, pharmacop. intersuere, a Græco ἐμπάσσειν. Janus Cornar. rei medicæ enumerat.

INTERCALARIS, ἐμβόλιμος, dicitur de mense, vel die, qui interseritur ab Astronomis. Gal. c. 1. in l.1. Epid. t.1. Posset tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque solet, accipi, si luberet. Et Substantivum *intercalatio* significat additionem dierum, aut mensium pro totius anni Solaris, aut magni complemento. Augen. l. 1. de hom. partu, c. 4.

INTERCAPEDO, τὸ μεταξὺ, idem quod *interstitium intervallum*. Diet. n.524.

*INTERCEPTIO, ἀπόληψις. Vide *Apolepsis*. Accipitur & pro Remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum, & præcipue sanguinis motus intercipitur, Gr. διάληψις. Unde & medicamenta *intercipientia*, διαληπτικὰ vocantur, quæ sunt e numero repellentium, saltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipsa parte affecta, sed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defensiva*. Rolfink. O. & M. Med.Sp.l.4.f.1.c.15. *Intercipientes* membranæ, διαφράττοντες, vocantur Septum transversum; Mediastinum. Vide *Hypezocos*.

*INTERCIDENS, παρεμπίπτων, Vide *Empipto*, idem quod *interveniens*. *Intercidens* pulsus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. in def. Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

INTERCISIO, διακοπή, idem quod *Dissectio*. Vide *Diacope*.

INTERCLUSUS, est epitheton Curæ cujusdam peculiaris, quæ requiritur in quibusdam symptomatibus morbi Gallici gravioribus; v.g. ubi sal corrosivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum in manibus, pedibusque corrumpit, ut decidant &c. Parac. l.7. de orig. & cura morbi Gallic. c.11.

*INTERCOSTALIS, μεσοπλεύριος, epitheton musculorum, qui costis veris interjacent; suntque duplices, Interni; & Externi. De quorum structura, fibris, & usu vid. Gal. l.8. Anat. adm. c. 3. & 6. l.7. de Us. part. c.30. Barthol. l.2. Anat. c. 2. p.334. & vasorum, Arteriæ, & Venæ; de quibus etiam in Anatomicis.

*INTERCURRENS, παρεμπίπτων, idem quod *intercidens*: Epitheton pulsus, Galen. l.1. de diff. pulf. c.12. Est etiam apud recentiores Epitheton febrium quarundam continuatum, quæ contradistinguuntur *Stationariis*, quandoq; non a particulari anni constitutione dependent, sed indifferenter cum stationariis, aut secum invicem commiscentur, iam parcius, iam inclementius sævientes, & depopulantes, uti descripsit eas Th. Sydennam. Observ. Med. de Morb. acut. f.6. cap.1. pag.m.409. De Stationariis vide infra suo loco.

INTERCUS, scil. *Aqua*. Vide *Hydrops*.

INTERDENTIUM, vocatur intervallum inter dentes ejusdem ordinis. Linden. Ex. XI. §.72.

INTERDIGITUM, dicuntur Plinio Calli, vel verrucæ inter digitos, præsertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. Medicinæ l.2. c.56.

*INTERFOEMINEUM, περίναιον, πέρινεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interiacet inter pudendum, & anum, quod duobus seminibus sit interposita. Hipp. 4. aph. 807. aph. 39. 2. de fract. t.43. & 4. de art. t.45. (Vide Galen. in comm. ad hæc loca) l. 1. de morb. mul. Cl. 34. Adde Foes. p. 497. Dieter n.675.

INTER-

Interitus, φθορὰ, quid significet, notum. In animalibus, & hominibus æquipollet *Morti*. Alias omne genitum corpus secum habet & generationis, & *interitus* sui caussas. Galen. lib. 1. de san. tu. cap. 5. Præcipuam *interitus* caussam vocat *Fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarumdam, quæ opus habent restauratione. Jul. Alex. l. 2. Salubr. cap. 10.

* Intermissio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

* Intermittens, διαλείπων, vide *Dialeipo*. Pulsus *intermittens* qui dicatur, vide Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 12. scil. quando manifesta quædam mora in rhythmo observatur p. n. ob flammæ vitalis defectum. Non est tamen semper lethale signum, teste experientia in senibus, & aliis.

* Internodium, σκυταλὶς, φάλαγξ, dicitur de ossibus digitorum mutuo sibi colligatis, & articulatis, & ordine sibi succedentibus, Gal. l. 1. Anat. adm. c. 5. l. de off. c. 19. ab acie, Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Alias Græci iis ossibus peculiaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur προκόνδυλοι, κόνδυλοι, media & postrema μετακόνδυλοι. Castell. Alias & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus ossi Carpi propinquo dearticulatur, Gal. l. 2. de U. P. cap. 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi ossa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie constituta, quo ossa digitorum. Idem.

Interrossei, dicuntur Musculi digitos in manibus, & pedibus abducentes. Barthol. l. 4. An. c. 9. p. 575. & c. 15. p. 583.

Interpassare, Medicis est sacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubique distribuantur, neque conglomerentur, Joh. Micræl. Lex. Philos. col. 640.

Interpellatus *morbus*, Paracelso dicitur vagus, & varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxysmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxysmum, l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 2. & in Expos.

Interpolatus, usurpatur a Paracelso pro *intercalari*, sive intervenienti; & dicitur de diebus extra paroxysmum febrilem, sive ἀπυρεξίας. Schol. ad l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 1.

Interscapulium, Bartholin. vocari statuit ipsam spinam scapulæ, sive processum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὑπεροχὴ ὠμοπλατῶν, *eminentia scapularum*, Hippocrati in Mochlico τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, id est *irregulare scapulæ* vocatur, libell. 4. Anat. c. 9. Verum Lind. saltem *fossulæ longæ* utrinque illius spinæ nomen hoc tribuit, Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 51.

Intersectio, διακοπὴ, idem quod *Intercisio*. Vide *Diacope*.

* Interseptum. κίων. Vide *Columna*.

* Interstitium, διάστημα, generaliter idem quod *Intervallum*. Vide *Diastasis*. In specie vero notat spatium duodecim horarum, in quo febris terminatur. Gal. l. 2. de cris. c. 9. *Interstitium ciliare* vocatur quoq; circumferentia uvæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus se reflexit ad humorem crystallinum; diciturq: communiter *Ligamentum ciliare*. Plempius vocat *Nexum stamineum*; & sunt tenuia quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis similes, crystallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 711.

Intertrigo, παράτριμμα, significat cutaneum vitium, ex solutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, consequenter & a caussa interna, salsis scil. particulis serosis tenuioribus, sive ichorescentibus oborta. Convenire videtur, vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*, Scrib. n. 222.

* Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non solum de febrilis paroxysmi remissione, & cessatione, verum etiam de aliorum morborum periodicorũ exacerbationibus cessantibus usurpari potest, & solet. Vide Scrib. n. 99. 100. *Intervallum* quoq; vocatur morula illa, quæ in pulsu contingit, si qua est, post subsidentiam arteriarum, antequam ab impulsu cordis denuo distendantur. Gal. de pulſ. ad Tyron. c. 4.

† Intestina terrae trita, terreni vermes, Diosc. l. 2. c. 22.

* Intestinum, ἔντερον. Vide *Enteron*.

Intortus, ἐπεστραμμένος, vel idem significat, quod *Contortus*, συνεστραμμένος: vel præpositio *in* auget significationem, ut notet violentam insertionem, vel intrusionem: v. g. *intortum linteum*, Scrib. n. 43. *Intorta* papyrus, Cels. l. 5. c. 28.

Intoxicatio, est idem quod *Infectio*; quamvis Paracelſ. restrinxerit *intoxicationem* ad externam venenationem apostematum, vulnerum, uti videre licet l. 1. de Peste c. 1. & 2.

Intritum, ἔντριτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, significat cibũ, qui interitur, & infricatur, sive cibus in mortario subactus, recẽtioribus Medicis *Contusum* dictus. Rhod. in Lex. Scrib. *Intritum* specialiter quoq; vocatur panis in cerevisia, quod & febricitantibus concedi potest, ex

mente

mente Rolfincii. Verum cum vino, & saccharo ad refectiva merito refertur. Or. ac M.Med. Sp.l. 14.f. 1. c. 25. ubi βλῆμμα Græce appellat, quod tamen, teste Athenæo, panem *intritum*, sed callidum significat. Henr. Steph. in Thesauro. Alias ἔντεμμα ex Polluce significat quoq; *fucum*, qui vultui infricatur.

Introcessio, idem quod *impressio*; de quo vocabulo p.a. Illo nomine usus est Scultet. Arm. Chir. P.II. Obs. 9. & 20.

* Intumescentia, οἶδος, οἴδημα, idem quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Invado, ἐμπίπτω, vide *Empipto*. Usurpatur de actu ipso secundo læsionis a morbis provenientis, qui & *invasio* vocatur *morbi*. Alias *invasio* etiam dicitur *incubus*, Gr. ἐμβολή. Dolæus Encyclopæd. l. 1. c. 13. §. 1. p. 197. a.

Invalesco, ἐπισχύω, ἰσχύω, intensivam obtinet significationem; & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hipp. 2 aph. 8. Junge Dieter. n. 415. Sed substantivum *invalescentia* accipitur privative; idemq; est quod *invaletudo*, Gr. ἀῤῥώστημα, ἀῤῥωστία, *infirmitas*. Vide *Arrhostia*. Ita & Adjectivum *invalidus*, idem quod *Debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. ἀσθενής, ἄῤῥωστος, ἀδύνατος. Et ita privativam obtinet significationem.

Inventio, εὕρεσις, dicitur consecutio rerum Medicarum, sive in mente solum, sive etiam realis. Non enim solum remedia *inveniuntur*, sed & causæ sanitatis, & morborũ debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite investigatæ. Est autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam sano sensu Methodica appellari potest, quia methodo, & via quadam ordinata procedit; Dicitur & *Logica*, vel *Rationalis*: Altera *Fortuita*, Casualis, quæ & *Empirica* nominatur, qua res temere, & incidenter reperiuntur, Gal. l. 1. Meth. med. c. 4. & l. 3. c. 1. *inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud solet esse infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa sunt, fatente etiã C. Hofmann. in Gal. de U.P. n. 413. *inventoribus* olim Divini honores fuerunt decreti, teste Lang. l. 1. ep. 3.

Inverecundus, ἀναίσχυντος, quid proprie significet, e Lexicis aliis constare debet. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis Os frontis Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 706. Dicitur alias Os puppis.

Inversio, ἐπιστροφή, vide *Epistrophe*. *Palpebrarum inversiones* propriis nominibus vocantur ἐκτρόπιον, & λαγοφθάλμιον. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. n. 36. 37. Rhod. in Lex. Scrib.

Invertens, dicitur hodie virtus, vel facultas medicamentorum.

Investigatio, ζήτησις, idem quod *inquisitio*, vide superius. Est medium ordinarium inventionis, quam præcedere solet.

Inveteratus, παλαιός, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & distinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem sunt cum *Chronicis*, aut Longis. Omnis quidem *inveteratus* est etiam Longus, sive μακροχρόνιος, sed non vice versa, cum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιόν, etiam usurpatur de remediis, Gal. l. 4. de S.F. c. 9. ad fin. Verbum *inveterascere*, legitur ap. Scrib. n. 250. Junge Rhod. in Lex.

Invictum, ἀνίκητον, nomen Emplastri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, est affectus animi, & species *tristitiæ*, cum quis ex alienis bonis tristitia afficitur. Est vero pessima species tristitiæ. Gal. lib. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. Est causa morborum, præsertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. Ex. 8. §. 30. Rolf. O. ac M.M. Sp. l. 2. 3. c. 107. Vocatur etiam *Livor*. J. Alex. l. 22. c. 3. Sal. Fascinationem quoq; ab *invidorum* effluviis deduxit Lang. l. 2. ep. 36.

† In Virtute, i.e. in diluto. Capril. de febr. putrid. l. 2.

* Inviscatio Oculi, idem quod λήμη, γλήμη, *glamiæ*, est quædam viscositas, palpebram vel cum pupilla jungens sive in ejus albedine, sive nigredine, vel utroque palpebras simul jungens: qualis fit propter vulnera in oculis. Gal. l. de ocul. c. 9. Est autem liber spurius.

Invisibilis, ἀόρατος, quid significet, notum est. Hominis *invisibilia* sunt commentum Paracelsicum, & Crollianum, de quibus vide L. T. 4. Op. p. 19.

Inunctio, χρῖσις, ἄλειψις, ἄλειμμα, μυρισμός, idem quod *illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipsa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. l. 7. c. 20. Dicitur *Unguentum*, Adeps, &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro, vel Mercurio vide Hildan. Cent. 5. obs. 92. seq. Rolf. O. & M.M. Sp. l. 6. s. 3. c. 2. seqq.

Invocalis, ἄφωνος. Vide *Aphonia*.

* Involucrum, ἔλυμα, dicitur de membranis partem aliquam investientibus. Ita Periostion est *involucrum* ossium, Galen. in def. Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἄκων, vel ἀκὼν, idem quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis insciis, & præter voluntatem nostram accidit: v. g. Mictio, vel Urina *involuntaria*, idem quod *incontinentia Urinæ*.

* Invo-

* Involutus, εἰλύμενος, vide *Eilumenos*. Est & idem, quod *Ileon*, epitheton intestini tertij tenuis: vide *Eileon*. Instrumenta quoque aliquando *involvi* solent: v. g. Auriscalpium lana *involutum*, legitur ap. Scrib. n. 230. & Manus linteo *involuta*. n. 180.

Involvulus, ἶψ, vermiculi nomen pampino sese involventis. Vide *Ips*.

* Inustio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις. Vide *Encausis*. Accipitur vel Pathologice de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione: Vel Chirurgice de operatione, quæ Cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inustoria, Græcis Cauteria. Didac. Merin. de morb. internis, l. 3. c. 5.

Inutilis, δύσχρηστος, ἀσύμφορος. Vide *Dyschrestus*. Lind. *Inutile* descripsit, quod alienum est ab utilitate communi, & quod noxam nocere, & damnum dare, atque perniciem potest. Lind. Ex. XIII. §. 284.

Jodes, ἰώδης, i. e. *æruginosus*, ab ἰός, *ærugo*: Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginosi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεες, quorum aliquoties meminit Hipp. 1. proth. s. 1. t. 10. Coac. t. 169. l. 1. Epid. s. 2. t. 54. & alibi in Epid. Jung. Foes. p. 294. Caussam vero talis Vomitus pete e Sylvij l. 1. Pr. Med. c. 39. §. 112.

Jonta, τὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones, & excretiones, quæ videlicet per universum morbum, aut saltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. aph. 2. & 21. Gal. in com. a verbo ἰέναι, *ire*, exire. Diet. 417.

* Jonthos, ἴονθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus, & inflammatorius plerunq; in faciei cute, ex portionibus sanguinis accensi crassioribus collectis, & stagnantibus, obortus, Gal. 5. de C. M. S. L. c. 3. Non est pruriginosus, neque ad scalpendum invitat. Ægin. l. 2. c. 25. duplices constituit *varos*; alios nondum induratos; alios vero in callum degenerantes. Ætius scribit, *varum* etiam ἄκνην vocari; quamvis hoc vocab. non occurrat in Lex. Gorr. tamen putat, varos ἄκνας dici, quod non pruriant Foes. p. 17. Conveniunt *Vari* cum *Furunculis*. Vide *Dothien*.

Jos, ἰός. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *Jos*, i. e. *Venenum*.

Josacchar, ἰοσάκχαρ, i. e. *saccharum violaceum*, apud Actuarium. Gorr.

Ipnos, ἰπνός, idem quod κάμινος, *Furnus*, φοῦρνος. Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 17. ubi ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, *furnacei*, sive in furno cocti dicuntur, l. 2. de diæta XI. 3. Vide Foes. p. 285.

Ipoterion, ἰπωτήριον, nomen medicamenti, quasi Latine *Expressorium* dicti, ab Heraclide inventi, apud. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 7. ubi perperam ἱππωτήριον legitur, notante C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad h. l.

Ips, ἶψ, idem quod *involutus*, de quo p. 2. *Vermiculus* videlicet sese vel foliis, & pampinis vitis involvens, vel vestib. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips vestiarius* appellatur, Aldrov. proleg. de insectis p. 5. & 6. & l. 4. c. 5. edit. Bonon. Linden. Ex. V. §. 110. seqq.

Ira, *Iracundia*, ὀργή, ὀργιλότης, θυμός, ὀξυθυμίη, inter affectus animi facile notissimus, frequentissimus, vehementissimus habetur; cujus impetum nihil ab insania, & furore differre, scripsit Gal. l. de cogn. & curand. anim. morb. cap. 4. & 5. unde & vulgo *Furor brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata est, ut difficile, imo pene impossibile sit generaliter, & simul accurate describere. Maxima vero spirituum, & sanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus, & signis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore suffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes strident, &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charleton. Ex. IIX. Path. §. 27. Willis de An. Brut. P. I. c. 9. Jung. Rolf. O. ac. M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 103. Fabr. Hild. cent. Epist. 1. Sunt vero potissimum duæ species *Iræ*: quarum una celeris est, & ὀξυθυμίη Hipp. dicitur, Latin. *Excandescentia*, & homines ὀξύθυμοι, Hipp. l. de int. affect. t. 68. l. 6. Epid. s. 4. t. 4. s. 5. t. 8. l. 1. de Diæt. XXXVII. 5. altera gravior, longoque tempore pressa, Gr. θυμός, ὀργιλότης, Lat. *Iracundia*, & qui illam habent, θυμώδεις. Hipp. vocantur, & ὀργίλοι. Vide Foes. Oec. p. 457. Est vero *Ira* non solum caussa morborum procatarctica, ita ut mors quoque insecuta sit illius, vehementiam, contra authoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum esse, l. 2. de sympt. causs. cap. 5. uti patet ex Casp. Rejes C. El. q. 50. & 79. Verum etiam aliquando caussa sanitatis, & remedium esse potest, si levior, moderatiorque fuerit. Hinc. Hipp. suasit l. 2. Epid. s. 2. n. 26. Jung. C. Hofm. inst. l. 5. c. 39. §. 6.

Iris, ἶρις, vocabulum est πολυώνυμον. In Physicis notat illum multicolorem *arcum cœlestem*, sive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores etiam Philosophi; quamvis in hoc omnes consentiant, quod ejus colores pingantur per radios solis in guttulas aqueas illapsos, & tum reflectendo, tum refrigerando varie ad visum transmissos. Hanc ante diluvium fuisse negavit Helmont. tr. Meteoron Anomalum n. 2. Verum

an

an satis valido argumento hoc fecerit, dubito. In Medicina *Iris* significationem habet, 1. Botanicam, quæ etiam non est hujus loci. 2. Anatomicam, & notat circulum, & *coronam in oculo mediam*, ubi inter se committuntur tunicæ universæ. Gal. l. 14. M. M. c. 19. l. 10. de U. P. c. 2. & 3. C. Hofm. in com. ad Gal. n. 727. Barthol. l. 3. An. c. 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cælestis similitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proximæ sunt, nigræ, πασαὶ, dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, ἄλως. Gorr. & Castell. Lind. M. Phys. s. 2. c. 10. §. 10. 3. Pharmaceuticam; & est *Iris* nomen pastilli, Croco, Myrrha, & Alumine constantis, ut refert Æt. ex Herodot. l. 5. c. 129. notante Gorr. Est etiam Gemmæ nomen, Crystalliq; species, & secundum nonnullos *Radix Cristalli*, plerunque sexangula, quæ exposita Solis radiis per rimam, aut aliter subeuntibus, angulorum repercussu, arcus cœlestis speciem in proximis parietibus imprimit; sed & in ipsa se arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero sui angulo, si luci obversa conspiciatur. Plin. l. 37. c. 9. Rul. in Lex. & Johns. Chiocc. in Mus. Calceol. s. 3. p. 200. Si vis, huc referre poteris *Lapidem dæmonis* Alberti, qui bicolor etiam ut *Iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata. Rul. Tandem 4. Spagyricam habet significationem; & vocatur *Iris mystica*, in magisterio Lapidis Philosophici, quæ describitur ap. Libav. Apoc. Hermet. P. post. T. II. Op. 407.

Irrigatio, ἐμβροχή. Vide *Embregma*. *Irrigare Exuvias*, significat apud Seren. inficere, & madefacere urina vestes, lectos, & indumenta, ipsamq; corporis cutem. Keuchen. in not. p. 214. De *irrigationis* necessitate in præparatione lapidis Phil. vide Th. Chym. Vol. IV. p. 759.

Irritatio, *Irritamentum*, ἐρεθισμός. Vide *Erethismos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur ὀργασμὸς, estque dispositio ad excretionem, Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 9.

Irroratio, Gr. dici posset ἐρασμός, vel ἐπιδροσισμός, est species *Irrigationis*, & superficiaria alicujus rei. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

Irreptio, εἰσβολή. Vide *Eisbole*.

Is, ἴς, ἰνὸς, *fibram*, significat: Vide *Fibra*.

Isada, Hispanis, & Lusitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. Eph. N. C. Anno III. obs. 30. de quo vide infra *Nephriticus*.

Isagoge, εἰσαγωγή, Latine *Introductio*, significat brevissimam tractationem alicujus rei, sive scriptum, quo prima artis alicujus rudimenta, & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel est Natura rei, quæ definitione, & divisione absolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum subeundum in seq; tractatione præparetur. Ita inter scripta Galeni refertur libellus *Isagoge*, vel *Medicus* vocatus. Et qui talia præcognita addiscere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, i. e. *Tyrones*, lib. de puls. ad tyrones. Vide Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 1. cap. 1.

Isale, ἰσάλη. Vide *Ixale*.

Isatodes, ἰσατώδης, i. e. *Glasteus*, ab *Isatis Glastum*, herba tinctoribus usitatissima: Epitheton bilis excrementitiæ colore cæsio glastum æmulantis, & occurrit apud Hip. l. 4. Ep. XXV. 17. Gal. l. de atr. bile c. 2. Est vero bilis species pessima, ob aciditatem accerimã mordacissima, extremamq; inter omnia bilis genera malignitatem obtinens. Foes. p. 287. Nobis potius videtur, atræ bilis, & succi pancreatici, quam liquoris biliosi corruptio habenda esse.

Isca, ἴσκα, vocatur corpus fungosum, quercubus, & corylis adhærens, quo usi sunt veteres, tanquam caustico actuali, loco ferri imponentes ventri, & regioni stomachi. Verum barbaris solum receptum fuit hoc remedium. P. Ægin. l. 6. c. 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum instito, de quo infra lit. M. quædam notanda?

* Ischæmon, ἴσχαιμον, dicitur medicamentum *sanguinem sistens*, paulo diversum ἀπὸ τῦ ἐναίμυ. Hoc enim non modo sanguinem supprimit, sed & inflammationem arcet. Illud vero rationem habet tantum sistendi sanguinem, & quidem per caustica, & crustam inducentia simplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis, apud Gal. lib. 5. de C. M. P. G. cap. 14. Gorrh. Castell.

Ischaleos, ἰσχαλέος, idem quod ἰσχνὸς, λεπτὸς, *tenuis*. Gal. in expos. voc. Hipp. Foes. p. 288.

* Ischias, *Ischiadicus*, ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς dupliciter accipitur, Physiologice, & Pathologice. Illo modo epitheton est *venæ Cruralis* geminæ, quarum una *Ischias major*, altera *minor* vocatur. Barthol. libell. Anat. c. 9. Hoc vero respectu notat morbum *Coxæ*, sive dolorem *Coxendicis*, estq; species *Arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem, & suram consequatur. Meminit Hipp. 3. aph. 22. l. 2. prorrh. XLV. 1. seqq. l. de affect. XXX. 1. seq. l. de int. affect. LIV. seqq. &c. Aegri tales vocantur *Ischiadici*, Gal. l. 10. de C. M. S. L. cap. 2. Vide *Arthritis*, *Coxa*. Junge Foes. d. l. Dieter. n. 409. Morbus hic vocatur & *Passio ischiadica*. Helm. tr. Jus Dominatus, n. 20. & corrupte ab aliis *Sciatica*. *Tabes coxaria*, vocatur ἰσχιαδικὴ φθίσις, cum ex abscessu, aut rheumate in coxen-

xendicem, crus, & coxa emaciatur, & contabescit. Hipp.Coac.t. 144. l. de Gland. X. 8. 9.

* Ischion, ἰσχίον. Vide *Coxa*.

Ischnæno, ἰσχναίνω. significat *attenuo*, minuo: & usurpatur ab Hipp. 5. aphor. 25. & 55. Diet. n. 411.

Ischnophonia, *Ischnophonos*, ἰσχνοφωνία, ἰσχνόφωνος, primario significat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*; in qua significatione videtur sumi ab Hipp. 1. Epid. s. 2. t. 78. notante Gal. in comm. ad h. l. Usitatior tamen significatio videtur esse, quando sumitur pro *linguæ hæsitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant. Hippocr. lib. 2. Epid. s. V. 4. 5. 6. l. 2. prorrh. XVI. 21. explicante ita Foes. p. 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expositum legitur.

Iscnos, ἰσχνός, *tenuis*, idem quod λεπτός, *attenuatus*. Accipitur plerumque de excessiva, & p. naturali tenuitate passim ab Hipp. notante Foes. p. 289. Diet. n. 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, sive macilentiam corporis significat. Lind. Ex. XIII. §. 197. XIV. §. 22. 24. Vide *Gracilis*.

Ischomenos, ἰσχόμενος. Vide *Contentus*.

Ischon, ἴσχον. Vide *Continens*.

* Ischuria, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *suppressio*, & *retentio* p. n. symptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum, & periculosum, præsertim in nephritide, notante Foresto l. 24. ob. 26. Plerunque sequi solet calculum vesicæ, sed quod tantum sit symptoma calculi, uti videtur statuere Lind. Ex. XIII. §. 102. 111. 113. Hoc nimis stricte dictū arbitror, cum & grumus sanguinis idem facere possit, uti & nos olim in cive quodam hujus loci per longū temporis spatium mictione cruenta laborāte, & tandem *ischuria* lethali ex grumositate sanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obstet, quominus *Ischuria* dicenda sit illud quoque symptoma, cum urina in vesicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorū actionem secretoriam lædentes; quamvis improbare voluerit Gal. l. 3. de sympt. causs. c. 2. Est enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ*, a diversis morbis, vel renum, vel vesicæ dependentem. Consentit nobiscum D. Segerus in Eph. N. C. Ann. II. obs. 23. & Illustr. D. D. Illumer a Wertemberg, Archiater Cæsareus, & Professor Viennensis, Fautor noster honorandus, in iisdem Eph. Ann. 3. obs. 39. An & desidia vesicæ arguenda erit? quam caussam *Ischuriæ* raræ ex observatione M. Georgii Hannæi Profess. Orthiniani legere licet in Act. Hafn. Vol. III. obs. 8.

Ischyo, ἰσχύω, h. e. *robustus fio*, vires recupero. Hipp. 2. aph. 8. Diet. n. 415.

Ischyresis, ἰσχύρησις, significat *assertionem*, affirmationem. Hipp. in Præcept. II. 16. III. 7. a verbo ἰσχυρίζω, *affirmo*, confirmo, 1. de art. t. 5. Foes. p. 291.

Ischyros, ἰσχυρός, i. e. *robustus*, *validus*. Dicitur de hominibus, & morbis; & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit passim ap. Hipp. præsertim in aphorismis, quos allegavit Diet. n. 413. Foes. d. l. Descendit ab ἰσχύς, quod *vigorem*, *robur*, vires significat.

Ischyterios, ἰσχυτήριος, idem quod ἰσχυρός, *fortis*, validus. Hipp. l. de loc. in hom. XXXII. 4.

Isennyusa, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. IV. 10. ubi ἰσεννύουσαι legitur, Foes. p. 287.

Isicos, ἰσικος, *Isicium*, est edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutissime incisa, quod nunc per se, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus, & aromatibus, aliquando in sartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio l. 2. c. 1. docet Gorr. *Isicium* vocatur, quasi *Insicium*, ab Insectione. Meminit τῶ ἰσικῶ Al. Trallianus l. 7. c. 1. & l. 11. c. 1. Videatur & Mercurial. l. 1. V. l. c. 2.

Isir, idem quod *Ixir*, vel *Elixir*. Th. Chym. Vol. IV. p. 502.

* Isis, ἶσις, nomen Emplastri ad cruenta vulnera efficacis, præsertim capitis, adglutinandum, carnem inducendam, purgandam, & multos alios usus: cujus duæ formulæ occurrunt; *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur; & *Glyconis* viride: de quibus videatur Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. l. 5. c. 2. & 3. Scrib. Larg. nu. 206. & Ægin. l. 7. c. 17. Et mirum, quod Castell. & Gorr. triplex constituerint, distinguentes inter Hermonis, & Epigoni Emplastra; cum tamen Gal. expresse scripserit d. l. c. 2. Non opineris, aliud esse Hermonis sacri Scribæ, & Epigoni. Alias *Isis* nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperisset, eaque per somnium ægrotis suggessisset, Lang. l. 2. ep. 3.

Isochronos, ἰσόχρονος, paritatem, vel *æqualitatem temporis observans*, idem quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulsuum motibus æqualibus, apud Gal. l. 2. de dign. puls. cap. 1.

Isochryson, ἰσόχρυσον, h. e. *Auro compar*, epitheton Collyrii ad multas oculorū affectiones, inveteratas lippitudines, aspritudines, ficosas eminentias, cicatrices, & callos: cujus descriptio habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. fere ad finem. Vocatur quoq; *Isocrysum* compositio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex Antimonio parati, & Argenti

vivi

vivi sublimati partibus; cujus meminit Libav. Tract. Chym. de igne Natur. cap. 35. & Apoc. Herm. Part. prior. c. 9.

Isocrates, ἰσοκρατής, epitheton *vini*, quod *pari aquæ quantitate mixtum* est. Hipp. lib. 2. de morb. XXXIIX. 6.

Isodromos, ἰσόδρομος, idem quod ἰσόχρονος. Vide *Isochronus*.

Isomoeria, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æquabilis potestas. Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXI. 9.

Isorrhopos, ἰσόῤῥοπος, Latine dicitur *Æquilibris*, æquis momentis, ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Usurpatur ab Hipp. de partibus corporis, v. g. 2. de fract. t. 67. & 2. de artic. 22. ubi Gal. in comm. scribit, accurate loquendo ἰσόῤῥοπον μόριον vocari eam partem, quæ simillima est cylindro. Enimvero non video rationem, nec authoritatem hujus significationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. de art. t. 24. ubi & ἑτερόῤῥοπος opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foes. p. 287.

Isos, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Diet. n. 407.

Isotheos, ἰσόθεος, i. e. *Deo æqualis*. Epitheton est, quâ Medici, apud Hip. quando Medicum, qui simul bonus est Philosophus, *Deo æqualem* dicit, l. de dec. ornat. V. 1. Vide Gal. in libell. h. tit. & Lind. Ex. II. quâ medicamentorum quorundam maxime utilium, & probatorum, quamvis meo judicio hyperbolicum: v. g. Collyria quædam ita vocantur apud Ætium l. 1. Aegin. l. 7. c. 16. Confectio ad tussim quædam appellatur ἰσόθεος, Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. alia contra Colicam, d. l. 9. c. 4. Unguentum Ischiadicum, Aet. l. 12. c. 5. notante Gorræo.

Isostathmos, ἰσόσταθμος, epitheton medicamenti cujusdam Becchici, apud Aet. l. 8. Gorræus.

Ispida, ἀλκυὼν, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venustate clarissimæ, *Alcyonis* species; cujus descriptio, & usus videatur ap. Aldrov. Ornithol. l. 20. c. 61.

* Isthmion, *Isthmos*, ἴσθμιον, ἰσθμός, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, sive communis gulæ, & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur, & bibuntur, transeunt, per translationem propter loci āgustiam ita dicta. Unde & *Tonsillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur, Hipp. 3. aph. 26. Diet. n. 657. Hac ratione ἰσθμός, & φάρυγξ idem erunt, h. e. quæ inter stomachum, & laryngem interjacet, latitudo, & capacitas, Latine *Fauces*, dicta; quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus esse *isthum* ambiens, l. de musc. dissect. c. 15.

Italicum, ἰταλικόν, nomen Emplastri, ἐναίμου, quod vim habet purgandi ulcera sordida, & carnem inducendi; cujus descriptio habetur ap. Aegin. l. 7. c. 17. Ejus usus meminit & l. 4. c. 40. Balsamus quoq; quidam compositus nervorum affectibus summopere conducens *Italicus* cognominatur; cujus descriptio extat in Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 29. p. 213.

Iter, ὁδοιπορία, quid significet, notum est. Consideratur vero & in Medicina, tanquam caussa sanitatis, & morborum. Hinc Hipp. l. de sal. diæt. t. 9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum sit? & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore summo refert convulsionem, l. de diff. morb. c. 5. item putredinem ex *itinere* laborioso, propter variam aeris mutationem, l. 1. M. M. c. 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, proprie usurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falsi conceptus. Hip. l. de steril. XX. 2. l. 1. de morb. mul. XCVII. 3. Junge Foes. Oec. p. 278. & seq.

Ithycibos, ἰθύκυφος, *ex recto gibbosus*: & usurpatur de spina, cum ex recto in gibbum elevatur. Hipp. 3. de art. t. 44.

Ithylordos, ἰθύλορδος, oppositum est prioris: & dicitur de incurvato, & *in directum repando*: in specie de spina introrsum inclinante. Hipp. d. l. t. 42.

Ithys, ἰθὺς, idem quod εὐθὺς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

Ithyscolios, ἰθυσκόλιος, notat compositam recurvationem ἐκ τοῦ ἰθυκύφου, & ἰθυλόρδου, quando & in posteriorem, & anteriorem partem fit incurvatio, & usurpatur etiam de spina. Hipp. d. l. t. 42. & Gal. in comm. ad d. l. t. 48. C. Hofm. reddidit Lat. *Recticurvus*, in com. ad Gal. de U. P. n. 922.

Ithyoria, ἰθυωρία, idem quod εὐθυωρία. Vide *Euthyaria*, *Rectitudo*, rectus processus. Usurpatur ab Hipp. l. 1. de fract. t. 9. 10. & 3. t. 31.

Ithytriches, ἰθύτριχες, dicuntur, *qui rectos habent capillos*. Hipp. lib. 6. Epi. VII. 28. quibus *crispi* opponuntur *capilli*, Gr. οὖλοι, vel οὐλότριχες. Arist. & Alex. in probl. dict.

Itinerarium, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis instrumentum, ex tenui argento, vel orichalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem incisio ad extrahendum calculum vesicæ facienda est, notitiam monstratur; cujus delineationem, & usum exhibet Hildan. l. de lithotomia vesicæ c. 14. 15. Hujus delineationē exhibet etiā Scultetus Arm. Ch. Bart. l. Tab. XVII. fig. 6. Alias *Itinerarium* in propria significatione, quatenus significat descriptio-

ptionem memorabilium in itinere, Medicis quoque commendatum esse debet, ad veram experientiam acquirendam, & confirmandam.

Itis, ἴτις, terminatio est propria inflammationum, sive potius nominum inflammationes nunquam non significantium, v. g. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teste Lind. Ex. XVI. §. 11.

† Itria, Duc. Lid. Pract. Med. l. 5. c. 20. placentæ genus, ex melle, sesamo, & farina.

Itrion, ἴτριον, late, & stricte acceptum fuisse vocabulum, constare poterit ex Authoribus diversis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum. Lang. l. 1. ep. 56. sub se comprehendens duas species: præstantiorem unam, quæ ῥύμμα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur. Gal. l. 1. de Al. Fac. cap. 4. Foesius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel panes dulciarios ex sacharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam seminibus papaveris, & sesamis confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta forte ex μάζα voce. Ooec. p. 292. De *Itriis* etiam legatur Mercur. l. 1. V. L. c. 11. Lang. l. 3. ep. 4. J. Alex. lib. 8. Sal. c. 10.

Iva, vocatur Rul. & Johns. medicina, propter membra contracta: v. g. *Iva arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἡδὺς, etiam ἡδὺς, ἡδύς, quid significet, notum est. Vide etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales conditiones ad Methodum medendi spectantes, ex Gal. l. 14. M. M. c. 13. Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide in Dog. nostr. P. IV. c. 3. dogm. 10. p. 512. seqq. Adde & C. Hofmann. Orat. Isag. 2. p. 114. seqq.

Judaicus, *Judæus*, ἰουδαϊκὸς ἰουδαῖος. Est epitheton lapidis, qui in Palæstina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur; estq; glandis effigie candidus, scita admodum configuratione, a cujus obtusiori parte ad acutiorem procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter se distantes, quasi de industria detornatæ. Vis eidem tribuitur insignis comminuendi calculum, & cum urina expellendi. Gal. l. 9. de S. F. §. Judaicus, Ægin. l. 7. c. 3. Hunc etiam ab effectu τηκόλιθος, atq; σπόγγος dictus fuit; a similitudine vero φοινικίτης appellatus. Gorr. Commendat ejus quoque virtutem Paracel. l. de morb. Tartareis, c. 18. & 20. in specie oleum ex lap. Judaico, l. de morbis ex Tartaro, tr. 2. c. 21. Videatur & Schr. l. 3. c. 8. n. 10. Deinde est epitheton *Emplastri*, cujus geminæ habentur descriptiones: una apud Cels. l. 4. c. 19. quod dicit, fracto capiti accommodatũ esse: altera apud Æt. l. 15. quod repugnans, carnemque gignens habetur notante Gorr.

* Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτὴς, κρίσιμος. Vide *Crisis*, *Crisimos*.

* Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur, quod temporis musculo præpositũ trãsversam in medio suturam habet, cujus posterior pars cum capitis osse, quod juxta aures est, anterior cum parte supercilii extrema ad parvum oculi angulum continuatur. Gal. l. de oss. c. 2. duplex ad utramq; aurem, super foramina, per quæ facultas audiendi est, emergit, l. Introduct. c. 11. & com. 1. de artic. t. 14. Vide & Barth. libell. 4. Anat. c. 6.

Jugalis, dicitur sutura Cranii, quæ aliis *Sagittalis* vocatur, quasi suturam ossa syncipitis conjungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur sutura in osse jugali occurrens, & processum primum cum primo maxillæ superioris conjungens. Blas. M. Un. p. 105.

* Jugularis, σφαγίτις, φλέψ, vocatur *Vena* utrinq; ad colli latera in *jugulo* ascendens. Dividiturque in *Internas*, & *Externas*; de quibus vide Barthol. libell. 1. c. 6. Meminit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 10. & l. de ven. & art. dissect. c. 7. Hipp. vocavit σφαγὰς τῦ τραχήλου, l. de gland. II. 19. Earum venarum sectionem valde periculosam esse, testatur Hildan. Cent. 4. obs. 2. Nihilominus tamen aliquando institui posse, docet Idem d. l. obs. 14.

Jugulatus, ἀποσφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur, præciso jugulo, & venis jugularibus. Hipp. 1. de nat. hum. t. 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulari* latius pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scribon. n. 84.

* Jugulum, σφαγή, proprie significat cavum illud, sive scrobiculum, quo disparantur κλεῖδες, sive *Claviculæ*, in qua significatione legitur ap. Gal. l. 13. de U. P. c. 12. notante C. Hofmann. in comm. n. 104. Authores tamen Latini frequentissime usurparũt vocab. *Jugulum* pro ipsis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde passim in Gal. Latina versione, Foresto, & aliis de *Jugali* fracto, incurvato, fistuloso, &c. legitur. Ita & Barth. testatur, Celsum vocasse *Jugula*, libell. 4. cap. 19. in prin. Alias *Jugulum* vocatur quoq; primum os sterni, amplius, & crassius, pugionis referens nodum, teste eodem d. l. 18.

* Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζουλάπιον, aliis ἰουλάβιον, dicitur medicamentum liquidum, & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis, vel succis liquidis, cum saccharo, vel syrupo aliquo paratum, cum, vel sine concurrente coctione:

ctione: de quo medicamenti genere legi possunt Morell. in Med. præscr. form. l. 1. s. 1. cap. 2. Schrod. l. 2. cap. 64. Schenk. in Syntagm. comp. & præscr. med. Part. spec. cl. 2. s. 5. c. 2. Rolf. 8. O. & M. M. Sp. l. 8. s. 2. cap. 20. *Julepus*, vel *Syrupus Chymicus* paratur, si Extractioni diminutæ additur saccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. Alchym. Pharm. c. 24.

JULIA, rectius *Julis*, ἰουλίς, nomen piscis, quem inter saxatiles refert Gal. l. 3. de A. F. c. 28. J. Alex. l. 14. Sal. c. 3. Hujus pisciculi descriptionem, usumque in cibo, & Medicina vide apud Ald. l. 1. de pisc. c. 7.

JULOS, *Julus*, ἴουλος, æquivocum est vocabulum. 1. Ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis singulari pediculo dependet; quæ significatio ad Botanicos spectat. 2. ἴουλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. 4. Gor. 3. Est nomen Insecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terrestres pertinentis; cujus descriptionem, & usum tradit Aldr. l. 5. de Insect. c. 14. & 15. Deniq; piscis quidam hoc nomine quoque venit, os sceleratissimi veneni refertum habens, uti testatur ex Aeliano dict. Aldr. l. 1. de pisc. c. 7.

JUMENTUM, ὑποζύγιον. Vide *Hypozygion*.

JUMNISUM, *Jumnizum*, i. e. *Fermentum*. Rul. & Johns. in Lex.

JUNCATA, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod junceæ fiscellæ incluso lacte fiat, æstivis fervoribus expetitum valde. J. Alex. not. in Gal. l. 7. M. M. c. 4.

JUNCTURA, ἄρθρωσις. Vide *Diarthrosis*. Hinc & Arthritidis subjectum proprie habentur *Juncturæ*, συμβολαὶ, i. e. conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibusdam vocatur. Forest. l. de Arthritide passim in Schol.

JUNO, tropice denotat *Aerem*. Th. Ch. Vol. V. p. 261. 334.

JUPITER, Ζεὺς, vel sumitur pro stella erratica, sive *Planeta* lucido, quoad vires, & influxum in inferiora temperate calido, & humido, & propterea vitæ amico, qui malas Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia, & animalia ipsius regimini subjiciunt; de quibus videatur Schrod. l. 1. c. 9. quamvis fortassis hæc distributio corporum naturalium per Planetarum directionem imaginaria potius, quam realis dicenda sit. Licet vero adeo benignæ virtutis Planeta habeatur *Jupiter*, nihilominus Paracels. implicite eidem etiam certos adsignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, Paragr. II. tr. 1. de Astronom. Vel accipitur pro Deastro gentilium, *filio Opis*, & *Saturni*, supremo inter fictitia Ethnicorum Numina; quæ significatio est extra pomœria Medica. Occurrit tamen apud Gal. l. 3. de U. P. c. 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & l. 9. de C. M. S. L. c. 4. ubi ipse fatetur, fabularum scriptores finxisse *Jovem* in monte Dictæo Cretæ educatum, occultatumque a matre Rhea, ne a patre Saturno quoque devoraretur. Vel sumitur Spagyrice, & denotat *Stannum*, Rul. Johns. ideo quod *Jovi* macrocosmico sympathice conveniat, & microcosmico, i. e. Hepati. Scrod. l. 3. c. 14. Vel etiam ab Hermeticis sumitur pro *Aere*, vel *Vento*, uti videre est in Physica Trismegisti, ut & Philosophia Chemica Ger. Dornei. Vid. Th. Ch. Vol. I. in Indice. Tropice *Jupiter* etiam *Vitam* denotat. Th. Chym. Vol. V. p. 261.

JURAMENTUM, ὅρκος, item *Jusjurandum*, quid significet, ex aliis Lexicis constat. Medicis peculiare conscripsit Hippocrates non adeo ineptum. Non absimile proposuit Lind. Ex. III. §. 24. Hujusmodi vero præstatio *Juramenti* non solum lingua, sed corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certissime devincit, docente eodem Ex. X. §. 280. Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magistratibus præstitorum proponit in præfat. ad Paragr. tumetipse videas, an sint prorsus de nihilo.

JUS, apud Latinos æquivocum est. Vel enim significat Statutum Politicum, & Legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ significatio huc non pertinet. Vel notat liquorem esculentum eorum, quæ cocta sunt, cum, vel sine condimentis. Dicitur Gr. ζωμὸς, Lat. *Brodium*, *Jusculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. l. 3. de A. F. c. 30. & l. 4. de san. tu. c. 10. Lind. Ex. X. §. 66. seqq. Lang. l. 1. ep. 58. Plura de *Jusculis* variis J. Alex. l. 19. Sal. c. 15. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 14. s. 1. c. 10. seq. Imprimis vero tabidis corporibus *Jus consumptum*, sive analepticum commendari solet; de cujus præparatione vide dictos Authores. J. Alex. & Rolf. & Claud. Deodat. Phanthei Hygiastic. l. 2. c. 5. p. 59. ubi *Jus congelatum*, & *Gelatinam consumatam* vocat.

JUSJURANDUM. Vide *Juramentum*.

JUSSA, i. e. *Lapis gypsius*. Rul. & Johns.

JUSTUS, *Justitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vide *Diceon*.

JUVANS, ὠφελέον, ὠφελῆσαι, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum Medicum*; de quibus supra suis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando, aut confirmando, donec expulerit

hostem

hostem morbum, & amicam sanitatem recuperarit. Lind. Ex. IIX. §. 64. 65.

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad secundum annum pervenientibus, quorum caro satis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. l. 11. Sal. cap. 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος νεάνισκος μειράκιον, idem quod *Adolescens*, *Adolescentia*. Quam vero ætatis determinationem proprie comprehendat, inter se discrepant Authores: de quo dissensu Diet. nu. 563. 565. Nobis videtur late, & stricte posse accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modo accesserit dextera expositio. *Juvenis* quandoque stricte distinguitur ab *adolescentia*, & eam superat, ita ut incipiat inter seniores numerari. Lind. Ex. 15. §. 105. Quod in senibus per Cœlum Philosophorum, id est quintam essentiam Auri *juventus* possit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, Theatr. Ch. Vol. I. de medic. Ch. pag. 628. hyperbolicum est. *Juvenis pulcher*, ænigmatice vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philosophici, Th. Chym. Vol. IV. p. 945.

* Juxtangina, κυνάγχη, ita vocarunt Latini Interpretes speciem *Anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. l. 1. aph. 12. Vide *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἴξαλος, significat *pellem capræ* non sectæ. Nam ἴξαλος, significat caprum salacem; quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* significare statuat. Hipp. 3. de fract. t. 25. Gal. in comm. Erotian. p. 55. F. Foes. Oec. pag. 283. Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem quod κιρσός, *varix* (Vide *Varix*) quamvis sint, qui discrimen esse putent inter κιρσὸν, & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, restringentes. Sed discrimen nullum censendum est. Gorræus. Castellus. Legitur vocabul. ἰξία apud Hippocr. l. 7. Epid. LIIX. 12. *Ixia* etiam vocatur succus plantæ, quæ *Chamelæon albus*, sive *Carlina* vocatur, vel viscum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum & ipsa planta *Ixia*, & *Ixine* dicitur. Diosc. l. 3. c. 10. Scribo. n. 192. & Rhod. ad h. l. Forest. l. 30. Obs. 10. in Schol. Helmont. tr. Pharmac. & Dispens. mod. num. 12. & Tumul. pestis, in fine.

Ixir. Vide *Xir*.

Ixis, ἶξις, usitatissimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam significans; & ita idem, quod ἰθυωρία. Vide *Euthyoria*. Loca Hippocr. legantur apud Foes. p. 284. Propria κατ' ἶξιν significatio dimensi per longitudinem corporis *rectitudo*, ex dextra, vel sinistra parte est. J. Alex. not. in Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2.

Ixodes, ἰξώδες, *viscosum* significat, ab ἰξὸς, *viscum*, & pro glutinoso medicamenti lentore sumitur apud Hipp. l. de ulcer. IX. 5.

Ixos, ἰξὸς, vocatur *viscum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti, &c. adnascenti, & succo concreto glutinoso tribuitur, & paratur ex acinis contusis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum est recens, intus porraceum, extra fulvum, quod asperi nihil, aut furfurosi conceperit. Emollit, discutit, extrahit. Gorr. vide *Viscum*. Dicitur & de pasta frumentacea viscosa, Gal. l. 2. de L. A. c. 8.

Ixys, *Ixye*, ἰξὺς ἰξύν, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur; magis tamen posterius, quam prius, uti patet ex text. Hipp. 2. de fract. t. 70. l. de nat. mul. II. 12. V. 3. VI. 3. VII. 4. IX. 3. XI. 5. XIII. 5. XIV. 1. & sæpius alibi: quæ loca videantur apud Foes. p. 285. Vide *lumbus*.

Iynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *Torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus solam cervicem contorqueat. Hujus descriptionem, & usum in cibo, & Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornith. c. 42. & de *Iyngi* congenere c. 43. De usu magico illius Lang. l. 2. ep. 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldr. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piscinis confundat.

K

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in littera C. exposita.

Kaavvy, potus Indicus ex Tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id est *fumus*. Rul. & Johns. Fortassis mendum est, & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *KaKimia*, id est *Cachymia*. Vide *Cachimia*. Rul. & Johns. Parac. Chirurg. l. 3. de pustul. & exulcerat. Galen. c. 6. ubi dicit, Margasitam esse Extractum *KaKimiæ*.

Kaib, id est *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Johns.

Kal, id est Sal de torrente. Rul. & Johns.

Kald, id est *acetum*. Iid.

Kaled, in negotio Lapidis Philosophici, ejusque primo opere vocatur *Volans*; uti videre est in Theatr. Chym. Vol. V. p. 206.

Kali, id est *cinis clavellatus*. Hinc *AlKali*. Vide supra *Kali*. Arabice Usnen. Rhasis vero scribit, *Kali* esse alumen asfur. Rul.

Kamar, vel *Camar*, id est *Argentum*. Iid.

Kamir, id est *fermentum*. Iid.

Kanfor, id est *Stannum*. Iid.

Kaprili, id est *Sulphur*. Iid.

Kar, est *gemma lucens*, sicut ignis. Iid.

Karabe, id est *gumma*, sicut safforata, notat *Succinum*. Vide *carabe*. Paracels. etiam *Asphaltum nigrum* vocat *Karabe*, in prælect. Chirurg. de vulner. c. 12.

Karena, est vigesima quarta pars minutissimæ guttæ. Parac. l. 6. de grad. & compos. c. 7.

Karabitus, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. Forest. l. 10. Obs. 1. Schol.

Kasam, id est *ferrum*. Rul. & Johns.

† Κάτοχος, Gal. medicis vetustioribus coma vigil, ex Aegineta Altim. pract. c. 4.

† Καθετηρισμός, vulgo syringatio. Non. c. 17.

† Καθαίρεσις, intelligitur tam de Venæ sectione, quam purgatione. Joan. Baptist. Susius c. 12. Quæst. 1.

Katimia, idem quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Johns. Vide *Cadmia*. *Calaminaris*.

Kayl, est *lac acetosum*. Rul. & Johns.

Kaysir, id est *spuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kasdir*, *Kacir*, *Kassizeros*, id est *Stannum*. Rul.

Kenkel, vocatur animal ad Tyriam tincturam utile, in Th. Ch. Vol. V. p. 12.

Kenne, est lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens, uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis de gemm. & lapid. An fortassis idem cum Lacryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kersydrus, nomen serpentis, qui alias *Chersydros*, *Hydrus* appellatur. Aldrov. Hist. serpent. & drac. l. 1. c. 17.

Kibric, diversa significat. Rul. describit, quod sit Mercurii, & aliarum rerum fusilium, vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipse Lapis quoque ita vocatur in Lex. Cui fere consentit Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 34. scribens, *Kibric* caput, & pater aluminum, salium, & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum d. l. c. 7. *Kibric Philosophorum* paulo aliter descripsit; quæ verba non necesse est transcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric* Apoc. Herm. P. prior. c. 2. *Kibric* vocatur *Gummi Philosophorum*, Th. Chym. Vol. V. p. 84. Junge p. 89.

Kibrith, id est *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebric*, id est *Arsenicum*. Johns.

Kidibengi, vocantur illi, qui *Bengi* ex semine, & foliis cannabis paratum ad Veneris stimulum devorant, ex Olearii Itiner. Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs. 69.

Kises, Sal e rivo, vel fluvio. Rul.

Kist, id est *grana quindecim*. Paracels. Paragraph. l. 7. c. 4. §. 4. in append.

Kobaltum, vide *Cobaltum*.

Kolebus, dicitur *ulcus siccum*. Paracels. Gener. Vermium, & Apostemat. Tab. 8.

† Κοιλόστομοι, qui e palato loquuntur, aut e naribus, Jul. Cæs. Scaliger de causis ling. lat. l. 1. c. 14.

Kolto, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Polonica*, Eph. N. Cur. A. II. Obs. 52. in Schol.

Koma, *Komartos*, id est *Calx viva*. Rul. & Johns.

† Κῦφι, Thymiama Diis apponendum. 2. medicamentum Coquens, pectori inhærentia, & Jecoris frigiditatem corrigens. Anonym. Sylv. medicam. Composit. c. 12. lib. 1.

Κύψμ, apud Suidam morbus, quo homines reddebantur debiles, de quo Zuerius Boxhorn. Quæst. Rom. 27. zaitura asini, Anchusa, Ponzettus de venenis lib. 2. c. 10.

Kukul, est minera plumbea, *plumbum Philosophorum*. Rul. Th. Chym. Vol. V. p. 14. Meminit & alibi sæpius hujus vocabuli.

Kumen, est *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Massa*. Unde *AlKimia*. Rul. & Johns.

Kutubuth, vocatur apud Arabes *Melancholiæ* species, quæ *Errabunda* dicitur; & plerunque mense Februario ægros infestare solet, quando nullo in loco quiescere possunt, sed hinc inde continuo vagantur, nescientes tamen, quo vadant. Ita dicta ab Animali, quod in aquarum stagnantium superficie hinc inde perpetuo cursitat. Hujus caussa nostro judicio ponenda in spirituum animalium partim materiali fuliginositate, & atrabiliaria acetositate, partim inordinata agitatione, & mobilitate propter sanguinis vernalem effervescentiam inchoantem oborta. Meminit hujus Melancholiæ, & nominis Arabici Sennert. Med. Pract. l. 1. part. 2. cap. 14. Alias insectum illud palustre Tipulæ, vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrov. l. 7. de Insect. c. 1. Vocatur & ibidem *Pulex aquaticus*; tantæque est velocitatis, & levitatis, ut rarissime quiescat, & nunquam subsidat.

Kymenna, id est *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit destillatio. Rul.

Kymit *elevatum*, Cinabrium album sublimatum. Rul.

Khymolea, dicitur lutum illud, quod sub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Johns.

Kymus,

Kymus, vide *Kumen. Kymum*: vel *Hyminum*, id est *coadunatio*. Rul.

Kyram, est *Nix*. Rul. & Johns.

Kyra, id est, *Opopanax*. Idem.

L

Labdanum, vide *Ladanum*. Schrod. l.4. cl. 2. n. 388.

Labe, λαβὴ, idem quod λῆψις, communiter *apprehensionem*, acceptionem significat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippocr. specialiter sumitur pro ἐπισημασία, h. e. prima febrium *accessione*, præcipue periodicarum. Gal. in Exeg. voc. Hippocr. quamvis frequentius λῆψις vocabulo usus Hipp. l. de morb. XIII. 17. l. 1. Epid. s. 2. t. 20. l. 5. Epid. XXXII. 14. l. 9. XLVII. 5. XLVIII. 1. Vide Foes. Oec. p.371. Gorr. in def. & verbum *Lambano*.

Labeo, cui labia protuberant mento, cui mentum prominet, ex Arnob. Riolan. Enchrid. Anat. lib.4. c.5.

Labeo, χειλών, χελών, dicitur, qui prominentibus est labris Usurpatur de hominibus, & piscibus. Vocantur & *Brochi*, aliis *Bronci*. Vide Linden. Ex.XI. §.37. seq.

Labes, σπῖλος. Vide *Macula*.

Labi, verbum, ὀλισθάνειν, πίπτειν, vide *lapsus*, *Olisthæno*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volsella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hip. l. de sterilib. XXVI. 13. Galen. l.3. de C. M. S. 1. c. 3. Vide *Acanthabolos*.

* Labium, *labrum*, χεῖλος, proprie vocatur oris extremitas musculosa ipsum claudens, & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Divisio est in *superius*, & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rarissime fuit observatum. Gal. l. 11. de Us. part. c. 16. Diet. nu. 919. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 13. §. 44. Barthol. l. 3. Anat. cap. 11. Quod in *labiis* prominet, πρόχειλον, & προχειλίδιον appellatur. Lind. l. §. 45. Per similitudinem etiam *labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa est constituta; & sunt corpora oblonga mollia, atq; peculiarem substantiam habentia, qualis nulla alia est in toto corpore, Barthol. l.1. Anat. c.35. fin. Gr. κρημνοὶ dicuntur, item Erotiano χείλη. Linden. d. l. c. 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum, ulcerumq; vocantur *labia*, κρημνοί. Vide *Cremnos*. Processus ossium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra ossis* dici, quia instar *labrorum* prominent, constat ex Barthol. libell. 4. c. 1. in fin. *Labium leporinum* quid sit, vide *leporinus*, & *lagochcilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque usum destinatum; unde *labra* vinaria, olearia, leguntur in lexicis.

* Labor, πόνος, μόχθος, bifariam accipitur. 1. de *Exercitatione* corporis seria, & vehementiori, unde & molestia quædam, aut lassitudo comitatur. 2. de molestia dolorosa ægrotorum; imo de ægritudine ipsa. Hinc usitatissima phrasis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h.e. ægroti. Vide Gal. 5. in 6. Epid. t. 10. Foes. Oec. p. 523. Dieter. num. 711. Linden. Ex. XIII. §. 102. seqq Rhod. in Lexic. Scrib. In specie operationes, vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. tr. de Igne naturæ, c. 50. *Labor Sophiæ*, Paracelsicum est figmentum, quod dicit esse alterum mundum, imo paradisum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet, nullum animal venenosum habitat, nulla sanitas vacillat, sed in quo operationes elementorum perfecte, & integris facultatibus fiunt; quemadmodum ita descripsit tract. vernaculo de vita longa. Meminit & tract. 2. de pestilitate. Rul. & Johns. in Lex.

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieque Chymicis notissimus terminus, qui significat locum destinatum operationibus Chymicis, sive *domum Chymicam*, cujus ingeniosa, & accurata constitutio maximum potest ad Exercitium artis hujus afferre momentum. Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 16. Per *laboratorium Naturæ* videtur Paracels. intelligere *Mundum*, præcipue loca subterranea, in quibus nunquam otiatur, l. de morb Tartareis, c. 14.

Labrax, λάβραξ, vide *lupus*, nomen piscis pelagii. Galen. l.3. de Al. fac. c. 26. Lind. Ex.XI. §. 96 98.

Labrisulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

* Labrum, idem quod *Labium*. Vide p. 2. *Labium*.

* Labyrinthus, λαβύρινθος, significat proprie locum variis ambagibus, & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis vero ob similitudinem in aure interna meatus anfractuosi quoque vocantur *labyrinthus*, distincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum positi sunt. Vide Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. Scripsit etiam Paracels. tractatum, quem inscripsit *labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more suo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & simul peculiaria fundamenta Empirica addiscendi Medicinam tradit, & proponit, tanta tamen cum obscuritate in plerisque occurrente, ut Bœotica ænigmata legisse videaris.

* Lac, γάλα. Vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid sit, incertum est, nec etiam sæpe a Medicis usurpatur.

Meminit ejus Aegineta l. 7. c. 22. in Chypheos magni compositione, ubi simul exponit per corticem piceæ, aut alterius cujusdam arboris. Ruellius vero existimat, esse *nascaphthum*, sive *nacapthum* aromatis genus, quod ex India deportabatur, suffimentis optimum, notante Gorræo.

LACCA, λάκχα, vocabulum esse Arabicum, credit Garzias 1. arom. 8. significans humorem ad mellis crassitudinem coctum, & ita idem cum *loch*, *luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo specialiter indicetur, variæ sunt Medicorum opiniones: In hoc tamen omnes conveniunt, quod *lacca* duplex sit, *Naturalis*, & *Artificialis*. De utraque vide C. Hofmann. Officinal. lib. 2. c. 119. Schroder. l. 4. cl. 2. n 387. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Jac. le Mort in Chym. Medico-Pys. Vide Morley Collect. Chym. 1. ind. cap. 492. ubi *lacca Magisterium vegetabilium* vocatur: De *Naturali* Chioccum Mus. Calceol. f. 5. p. 630. De artificiali Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 3. *Lacca Florentina*, vel e pannis Scarlati tinctura infectis, vel e cocco ipso conficitur, d. l.

LACCOS, λάκκος. Vide *lacus*.

LACERTA, *lacertus*, σαῦρα, σαῦρος primo nomen est animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgo creditur, quamvis sint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* observasse se testentur) cujus descriptionem, differentias, & usum in Medicina videre licet apud Aldrov. l. 3. de quadr. digit. ovipar. c. 5. seqq. Adde Schroder l. 5. class. 4. n. 106. qui tamen hallucinatus est, quando per insectum describere non est veritus. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Casp. Rejes C. El. q. 30. Eph. Cur. A. III. Obs. 311. Deinde *lacertus* etiam tribuitur quibusdam piscibus, v. g. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldrov. l. 2. de pisc. c. 53. seqq. *Lacertus* porro vocatur caro musculosa sine ossibus Ruland. & ita idem quod *Musculus*. Barthol. l. 1. Anat c. 5. Gr. μῦς. Spagyricis *lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Johns. Libav. in Apoc. Hermet. P. prior c. 2. Et *lacerta rubra* secretior quædam præcipitati Mercurialis præparatio, d. l. c. 4. *Lacerta viridis* dicitur, quando solutioni additur paululum Cupri. Morley Collect. Chym. Leid. c. 266. Vide *Saura*.

LACHANON, λάχανον. Vide *Olus*.

LACHLACHATUM, est nomen medicamenti Stomachici; cujus descriptio habetur apud Avic. l. 5. sum. 2. tract. 6.

LACRYMA, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

LACHRYMALE *Punctum*. Vide *Punctum*.

LACONICUM, λακωνικόν. Vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & sola fere ex toto balneo nobis superest, testudo scil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporē siccum continet, a quo sudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυστον, & πυρίατήριον ξηρὸν, & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Vveker. Antid. gen. l. 1. cap. 23. De antiqua *laconici* structura vide Rhod. ad Scrib. n. 60. p. 103. seq. A Cicerone, & Celso *Assa* dictum.

LACTANS, θηλονὴ, θηλάστρια, θηλάστης, *nutrix*, vel mater, quæ lac e mammis sugendum præbet, a θηλάζω, quod verbum active pro *lacto*, & passive pro *sugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis; & de pueris *lactentibus*, vel sugentibus a Galeno usurpatur 5. in 6. Epid t. 37.

LACTARIUM *edulium*, τὸ διὰ γάλακτος ἔδεσμα, Gal. de bon. & mal. succ. c. 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἔδεσμα. Item τὰ γαλάκτινα, *lacticinia*, hoc est edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. Paramir. l. 3 tract. 1.

* LACTES. Hujus vocabuli non eadem est apud veteres, & recentiores significatio. Illi enim vel usurparunt pro intestinis tenuibus: vel pro succo, quem persimilem lacti in piscium masculorum ventriculis cernimus, quemque genitalem succum, vel rorem appellare possumus, imo debemus: vel pro Mesenterio, Omento, Pancreate, pro Glandulis mensenterii. Recentiores vero optime nomen hoc tribuisse videntur *Venis lacteis*, vel *Chyliferis* per Mesenterium diffusis; quemadmodum hanc appellationem, & varietatem significationum egregie exposuit Casp. Asellius tr. de *lactibus*, sive *Venis lacteis*, & præsertim c. 1. & 10. Confirmavit Barthol. libell. 1. c. 3.

LACTEUS, γαλάκτινος, γαλακτικός, variis humoribus etiam excrementiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus succus*. Talis succus *lacteus* chylosus sæpe etiam e secta vena observatus fuit effluens, præsertim si aliquot horis post assumptū cibum V. S. fuit instituta. Vide Act. Philosoph. Oldenburg. An. mens. Novembr. Decembr. & Jan. An. 1666. Et apud Paracels. sæpe occurrit *lactea urina* in tract. de urinarum indiciis, l. 1. c. 1. seqq. estque ab alcola, sive tartaro resoluto. Tribuitur & Venis Chyliferis, & Lactiferis, de quibus supra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoque de *linea alba* in cœlo, quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerumque ab, & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio sanguinis, & intemperies febrilis: de quibus febribus vide Vvillis c. 16. de febrib. *Lactea cura* vocatur, quæ instituitur per copiosum, & continuum lactis usum in cibo, & potu; & valde commendatur a plurimis in Arthritide.

tide, notante Bonetto Mercur. Compital. l. 1. p. 35.

Lactica, est epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *Lactica* dicta fuit, teste Lang. l. 2. ep. 41.

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morbosa dispositione facile corruptibilia sunt, & tribus, vel quatuor partibus diversis imbuta, caseo, sevo, butyro, parte nitrosa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare possunt. P.M. de Calderia Tom. II. Op. p. 203. B. Hoc nomine alias quoq; veniunt *Glandulæ faucium*, quæ & *Animellæ* dicuntur. Vesal. l. 6. de H.C.F. c. 5.

Lactisma, λάκτισμα, id est ictus calce inflictus. Et λακτιστής, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui Lactis potu capitur. Pollux.

Lactumen, idem est quod *Achores*, sive *Crusta Lactea*, Vvalth. Sylv. med. p. 14. *Lactumina*, dicuntur *Crusta Lactea*, apud Heurn. de morb. c. 7. Vvelsch. Cent. I. Observ. & Cur. 24.

* Lacuna, idem quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, id est *Terra sigillata*. Ruland. & Johns.

Lacus, λίμνη, λάκκος, quid significet, notum est, nimirum Aquam stagnantem, & propterea facile corruptibilem: Idem quod *Stagnum*, *Palus*. Gal l. 4. de S. Fac. c. 20. & l. 9. §. Chalcanthos. *Lacus* etiam dicitur de vasis ad lavandum idoneis & ita coincidit cum *Labro*. Rul. in Lexic. Quomodo differat ab ἕλος, vide Jul. Alex. not. ad Gal. l. 5. meth. med. c. 12.

Ladanon, λάδανον, dicitur & *Labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum,) estq; succus pinguis & roscidus fruticis, *Cistus Ledon* dicti, foliis adhærescens. Cogitur facile in massam nō absimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile suaveolens in suffitu, de quo videatur Dioscor. l. 1. c. 128. C. Hofmann. Offic. l. 2. c. 120. Schrod. l. 4. cl. 2. num. 388. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. Laudat & Gal. aliquoties in scriptis suis virtutem *ladani*, præsertim l. 2. de C. M. P. G. c. 2. ubi dicit, & emolliendi, & repellendi virtutem simul habere. Abusive vero *Ladanum* sumitur de sordibus barbæ hircorum adhærentibus, l. 1. de C. M. S. c. 1. in fin.

Lælaps, λαῖλαψ, dicitur *ventus procellosus*, procella, turbo, præsertim si multam, & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procellosū, & nimbosum, οὐρανὸς λαιλαπώδης, Hipp. 1. Epid. l. 2. t. 4. & 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procellosa, nimbosa, quæ damnatur, l. 6. Epid. f. 4. t. 19. Junge Foes. p. 373. Gorr. in def.

Laemos, λαιμός, significat *gulam*, & eam præcipue œsophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis sensum percipit, ut indicat Gal. 3. de R. V. I. A. t. 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hipp. l. de Corde II. 5. & l. 2. Epid. f. VI. 14. & latine redditur *Guttur*.

Laesio, βλάβη, vide *Blabe*. Est vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lædunt*, quædam *læduntur*, quædam *læsionem* comitantur. Ubi per *læsionem* intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus, vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur alias *Affectio*, πάθησις, præter naturam. *Læsiones* externas communi nomine τραύματα, *Vulnera* vocatas fuisse, testatur Gal. 2. de art. t. 17. quamvis in Græco habeatur κοινοπλύματα, quod vocabulum mutandum esse in κοινῶς τραύματα, volunt Interpretes.

Laetificans, Græce dici posset εὐφραντικός, Epitheton est quorundam medicamentorum, & confectionum sanguini, & spiritibus activitatem, & spirituositatem conciliantium, quæ prosunt in melancholia, & virium vitalium, animaliumque languore. Talia occurrunt in Dispensatorijs Norimbergensi, & Augustano: quorum unum est Rhasis, alterum Nicolai Præpositi. Formulas quoque similes exhibet Langius l. 3. ep. 1. c. 6. & 7.

Laetitia, χαρά. Vide *Gaudium*.

Laevigatio, λείωσις, est actio, qua id, quod inæquale, & asperum fuit, redditur æquabile, planum, & *leve*. Usurpatur a Galeno de cibis, qui dentibus *lævigantur*. Galen. l. 11. de U. P. c. 8. Chymicis *Lævigatio*, seu *Alcoolismus*, est calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et est hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fusionem, aut fulminationem. Rul. & Johns.

* Laevis, *Lævitas*, *Lævor*, λεῖος, λειότης, λείωμα, dicitur de rebus diversis, quæ ad contactum nullam habent inæqualitatem, sed æquabilia sunt, & plana: Opponitur *Aspero*, & *Asperitati*. Usurpatur partim de corpore, & ejus membris: ita Arteria pulmonalis, olim Vena arteriosa dicta, ad differentiam Asperæ arteriæ, dicitur *Arteria lævis*, Gal. l. 7. de U. P. c. 9. & apud Hipp. l. 6. Epid. f. 3. t. 29. *cutis* totius *lævitas* legitur, & opponitur τῷ φρικώδει, horridæ cutis asperitati. Usurpatur quoq; de alimentis: ita viscositas ptisanæ hordeaceæ *lævis* probatur 1. de R. V. I. A. t. 18. Item de sedimento urinæ, 2. progn. t. 72. Est etiam præternaturalis *lævitas*, v. g. intestinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoq; *Lævor* vocatur, Gr. λείωμα, pulvis impalpabilis exquisitissimæ *lævitatis*, qui & *Alcool* a qui-

quibusdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura super marmore cum porphyrite, vel in mortario cum pistillo, ita ut quod contritum est, excutiatur per setaceum, vel linteum. Et tales *Levores* dicuntur χειροποίητοι, χειροποίητοι. Alius fit absq; manu, ἀχειροποίητος, & pertinet ad mysteria Chymicorum. Hunc pertinent Calces, Flores, Præcipitata, &c. Libav. Synt. Arc. Chym. lib.4.c.3. Alias *Levor*, ponitur aliquando pro *Livor*, & *Levidus* pro *Lividus*, uti docet Keuchen. Not. ad Seren. p.127.

Laganizo, λαγανίζω, significat remitto, *lenis fio*. Usurpatur ab Hipp. de vento, qui opinitui vehementius spiranti, l. de morb. sacro XV. 10. quamvis mihi cum Foes. videatur mendosa lectio, & potius legendum esse λαγγάζει, aut λαγγάζει, *laxus* fit, & segnior; quia verbum λαγανίζω neque in Thesauro Henr. Stephani, neque Scapulæ, fortassis nec in aliis occurrit. Vide Foes. p.371.

Laganon, λάγανον, *placentæ* genus est, & species *Itriorum*, vilior, crassique succi, & tarde commeantis, utpote ex similagine parata. Gal. l.1. de Al. facult. c.4. Jul. Alex. in Not. ad h.l. Vide *Itrion*.

Lagaros, λαγαρὸς, vocatur *laxus*, *mollis*, non distentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo. Hipp. de corde IV. 10. Junge Lind. Ex. V. §.41.

Lagneia, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, significat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emissione seminis. Frequenti in usu apud Hip. v. g. l. de nat. puer. XIIX. 10. XXII. 8. XLIV. 1. l. de Genitura. II. 16. 21. l. 2. de diæta XXXVI. 6. l. de int. affect. XXXV. 23. l. 30. (ubi λάγνευμα semen ipsum in coitu emissum significat) l. 6. Epid. s.5. t.23. Verbum quoq; λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præsertim l. de Genit. Vide Foes. p. 371. Mercurial. l.1. V.1. c.17. & l.2. c.15.

* Lagochilos, λαγόχειλος, dicitur qui *leporina* habet *labia*, Galen. l. Introduct. cap.3. & in defin. Id vitii aliquando naturaliter provenit, aliquando a caussa præter naturam, ut ustione, cicatrice, sutura latiore, & malefacta, interdum etiam senectute. Idem si inferiori palpebræ contingat, ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Castellus. De curatione *Labiorum Leporinorum* videatur Aquapend. in operat. Chirurg. §. quomodo *curta labia* resarciantur. Senn. lib. 2. M. Pr. P.1. c.4.

* Lagon, λαγὼν, idem quod κενεὼν, *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*. Legitur apud Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 6.

* Lagophthalmos, λαγόφθαλμος, id est *Leporinus oculus*, cum superior palpebra adeo retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; estque affectus in partibus instrumentalibus non magnitudine, sed defectu peccans, cujusmodi omnia mutila, & curta, sicut in labris, sic & in oculis cernitur. Gal. dd. ll. Gorr. & Castellus. Tale vitium hic Altdorffi contigit in fœmina ex intumescentia serosa palpebræ superioris degenerante in putredinem, & totalẽ corruptionem, qua sublata, ex negligentia Chirurgi palpebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire necesse habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus Chir. l.9. c.23. & l.16. c.6.

Lagopus, λαγώπυς, λαγωὸς, λαγωίνη, præter significationem Botanicam, est nomen *perdicis albæ*, quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpestris dicitur: cujus descriptionem, cum usu in cibo, & Medicina, tradit Aldrov. l.13. Ornithol. c.21.

Lalia, λαλιὰ, *loquelam*, *locutionem* significat. Ægyptiis anima rationalis, vel animus dicebatur ἑτέρα λαλιὰ, *alter sermo*, notante C. Hofmann. com. ad Galen. l. de U. P. n.26. 816. Vide *Locutio*.

Lamac, id est *Gummi Arabicum*. Ruland. & Johns.

Lamare, & *Lamare lampe*, id est *Sulphur*. Id.

Lambano, λαμβάνω, communiter significat *Accipio*, *sumo*: v.g. cibum *capere*, Hipp. 2. aph. 8. in utero *concipere*, 5. aph. 59. Peculiariter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & significat *Corripio*, Infesto, v.g. *Causus*. Hipp. l.1. de morb. XXXII. 1. 2. 3. & passivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat 5. aph. 30. 55. 6. aph. 17. 31. & alibi. Vide Diet. n.492.

* Lambdoeides, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figurâ literæ Græcæ Λ repræsentat. Communiter epitheton est *suturæ* posterioris in capite, qua occiput incipit, transversæ. Gal. l. de ossib. c.1. & l. de nervor. dissect. cap.7. Barthol. libell.4. cap.5. De hac sutura scribit Gal. dicto de ossibus loco, illam aliquando deesse, ubi prominentia occipitis nulla est. Deinde etiam *Os Hyoides* ad basin linguæ vocatur *Lambdoides* a Gal. de muscul. dissect. c.13. & d. l. de nerv. dissect. c. 10. Vide *Hyoides*. Tãdem ab Actuario quoq; *venæ cavæ descendentis divisio*, qua in duo crura abit paulo supra initium ossis sacri, λαμβδοειδὴς appellatur, a figuræ similitudine, quam Gal. literæ V. comparat, l. de Anatom. venar. c.8. Verum Casp. Hofm. in notis MM. SS. vitiosum hoc esse, expresse statuit: propterea cum Revisoribus, & Cornario corrigendum esse monet in Λ.

Lambitium, idem, quod *Linctus*, vel *Looh Ecclegma*. Vide *Eclectos*.

Lamentatio, κλαυθμὸς, idem, quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

La-

Lamia, λαμία, στρύγξ, λαιστρυγὼν, significat vel spectrum nocturnum diabolicum sub forma fœminæ, vel fœminam maleficam. Creduntur *Lamiæ* infantum tortrices esse, teste Keuchen. in not. ad Seren. p. 2. 7. seqq. latine etiam *Strix* appellatur. Proprie ad forum Medicum non spectat hæc consideratio.

* Lamina, ἔλασμα, ἔλασμὸς, πέταλον, communiter ab Anatomicis tribuitur variis instrumentis ad secanda corpora accommodatis; cujusmodi sunt Scalpella, Spathomelæ, Amphismelæ, Specilla, &c. Gal. l. 6. admin. Anat. c. 10. Verum adhuc latius se extendit hujus significatio ad alias metallicas extensiones, sive bracteas, etiamsi non ad sectionis usum faciant. Ita *Lamina* plumbea, legitur apud Ægin. l. 7. c. 2. §. Molybdos. Vide supra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depressione gibbi, Cent. 5. Obs. 67.

Lamneia, λάμνια, *laminam* significat. Moschion. de morb. mul. c. 138.

Lampas, λαμπὰς, idem quod *Lucerna*, de qua vide infra. *Lampas vitæ*, est magicum artificium, de quo, si lubet, plura vide apud Libav. Defens. 1. Syntag. Arc. contra Scheunemann. c. 3. Tom. III. Oper. p. 5. 6.

Lampe, λάμπη, λαμπὴ, significat vel *spumam*, & ita idem est quod ἀφρὸς; vel significat, id quod in aceto supernatat vino adulterato; item pingue quiddam glutinosū, quod olivis muria conditis supernatat. Erotianus in Onomast. p. 70. d. Sunt & λάμπαι, *bullæ* quædā in urinæ superficie innatantes diaphanæ. Actuar. l. 1. c. 18. de urinis. Hinc οὖρον λαμπῶδες, urina spumea, & limpida, legitur apud Hipp. 1. Prorrhet. c. 2. t. 60. & Coac. t. 186. Jung. Foes p. 373.

Lamperos, λαμπηρὸς, idem quod λαμπρός. Vide *Splendor*.

Lampetra, ἀλαβὴς, nomen piscis e serpentino genere; cujus descriptionem, cum usu in cibis, exhibet Aldrov. l. 4. de pisc. c. 13. Lind. existimat, esse βδέλλαν Strabonis, Ex. XI. §. 58. cui videtur assentiri Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 426. seqq.

Lampodes, λαμπώδης. Vide *Lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος, dicitur, qui vocem edit magnam, sonoram, ac quasi splendidam, monente Joh. Bapt. Persona Comm. in Galen. l. quod anim. mor. seq. temp. p. m. 287.

Lampros, λαμπρὸς, h. e. lucidus, *splendidus*. Specialiter vero Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito prædití, l. de A. l. & Aq. LV. 13. Vide *Splendor*.

Lampter, λαμπτὴρ, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus suspenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. l. de not. aff. XXIX. 21.

Lampyris, λαμπυρὶς, idem quod *Cicindela*. Vide supra in *Ci*.

* Lana, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione, & differentiis legi poterit Aldrovand. l. 1. de quadrup. bisulcis, c. 8. *Lanæ* usus, præsertim vero *succidæ*, illotæ, sordidæ, quæ ἔρια οἰσυπηρὸν, item *Oesypus*, οἴσυπος dicitur, olim fuit frequentissimus, uti patet ex Hipp. & Galen. Scribon. (vide Lex. Scrib. Rhodii) Keuchen. ad Seren. p. 114. 225. C. Hofm. l. 2. V. l. c. 14. Vide *Oesype*.

Lanarius, est nomen *Accipitris*, vel *Falconis*, ita dicti vel laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum instar habeat: cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 5. Ornithol. c. 11.

Lancetta, est cultellus Chirurgicus rectus, utrinque acie summa præditus ad venæ sectionem, & abscessus aperiendos hodieque usitatissimus, & ita notissimus.

Languor, ἄφεσις, nihil aliud est, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *dissolutio*, & remissio, cum non aliter ac resolutis, sive paralyticis dissolutæ appareant, Gal. 3. in 3. Epid. t. 37. videlicet ob deficientem flammæ vitalis, & succi nervosi spirituascentiam, & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Astheneia*, *Blechros*.

Lanius, idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. d. l. &c. 12.

Lans, id est *Argentum mortuum*. Ruland. & Johns.

Lanugo, χνόος, χνῦς. Vide *Chnus*. In Phytologia sunt filamenta tenella, cuticulæ extimæ instar *lanæ* adnascentia. Schroder. l. 1. cap. 2.

Lanx, πλάστιγξ, ζυγὸς, significat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vascula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Johns. in Lex.

Laonica, vocatur Curatio Arthritidis, quæ nō fit purgantibus, & evacuātibus universalibus, ceu frustraneis partim, partimq; magis noxiis, sed quæ fit Tropicis evacuātibus e parte affecta, dūm materia est adhuc mobilis, cū ante statum, tum in ipso statu; quemadmodum hunc terminum exposuit Hieron. Sachetas Aeliantis Medicus Brixiensis in Relatione de Podagricis, & Arthritic. morb. c. 10. p. m. 53.

Laos, id est *Stannum*. Rul. & Johnson.

Lapara, λαπάρα, λαπάρη, idem quod κενεὼν, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ est inter costas spurias, & ossa, quæ ad ilia pertinent.

Gal.l.2. de fractur.t.71 Idem, quod λαγών. Vide *Ilia*. *Ceneon*. Linden. Ex. VII. §. 6.

* LAPAROS, λαπαρός, id est *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρον, *subvacuum*, & *submolle*, significat. Gal.l.3. de diff. resp. c.12. Linden.d.l. §.4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάζω, *emollio*, *evacuo*, Hipp. 2. prognost. t. 2. Gal. in comm. Coac. t. 204. l.4. Epid. XX. 2. Vide Foes. p. 374. ubi plurima loca invenies.

LAPATTO, λαπάττω. Vide *Laparos*.

LAPE, λάπη, *pituitam tenuem* significat, Hippocr. quæ ore rejicitur, & salivationis comes est, l.2. de morb. XV. 9. LIII. 6. LXIV. 5. LXXI. 7. l. de int. aff. VII. 12. XIII. 12. & alibi sæpius. Foes. p. 375.

LAPIDESCENS, λιθώδης, λίθινος, idem fere quod *Lapideus*, nisi quod illud vocabulum magis exprimat passionem illam mutationis in naturam saxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero sit proprie illud principium *lapidificum*, an succus, an spiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Physicos. Videatur etiam Chioccus Mus. Calceol. sect. 3. p. 405. seqq. Tale vero principium quandoq; in sanguine, ejusque sero contineri præternaturaliter, colligere est ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

* LAPIDEUS, λιθοειδής. Vide *Lithoides*.

LAPILLATIO, terminus Paracelsicus, indicans lapidescentiam, sive generationem calculi ex Iliastro, sive de visco in loco alieno, ubi possibile fuerit *lapillari*, vel tartarizari. Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis, l. 1. de Tartar. c. 8.

LAPIDILLUS, vocatur Cochlear Chirurgicum, quo calculus post incisionem extrahitur. Blasius Med. Univ. p. 73. & 341.

† LAPIS STELLATUS, marchesita. Merc. l. 2. c. 8.

* LAPIS, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθὶς, quadrupliciter potissimum accipitur. 1. Physice de corporibus mixtis inanimatis duris, cujus innumeræ species, & differentiæ occurrunt; de quibus videantur rerũ Physicarũ scriptores varii. In hac significatione sumpsit Gal. l. 9. de S. Fac. quando ex sponte nascentibus corporibus esse scripsit a terra vulgo dicta diversis. (2) Pathologice pro *Calculo* renũ vesicæ, & in aliis quãdoq; partibus genito; diciturq; Gr. λιθίασις. Vide *Calculus*. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Physicis *lapidibus* multæ species trãsũptæ leguntur in usum Medicũ; dividunturq; in pretiosos, qui *Gemmæ* quoq; vocantur (Vide *Gemma*) & minus pretiosos; quorum plures apud Gal. d. l. & alibi allegatos reperies. Loca videãtur in Theatro Mundellæ, & Indice Brassavoli, cũ non opus sit hic omnia transcribere. Multos enim recenset Rul. & Johns. in Lex. Adde Schrod. l. 3. c. 4. & seqq. Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *lapides*, ut sunt, *Medicamentosus*, vel *Salutis*, *Corrosivus*, & alii, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 65. Jung. Fr. Hofm. in clavi. (4) Spagyrice, ubi potissimum in omnium illorum ore resonat *Lapis Philosoph rum*, qui dicitur, & habetur Medicina universalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes sanari possunt. Pollere creditur virtute intentissima, & velut in centrum arte coarctata, quæ extensa tincturam exhibet absq; numero. De cujus præparandi modis, hyperbolicisq; encomiis prostant innumeri pene tractatus; nec adhuc cessant amatores hujusmodi cõmẽtorum in publicum proferre scripta, nõ obstante quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdiderunt. Si placet, videãtur scripta Basilii Valentini, Theatrum Chrymicũ per sex Volumina, Libavius in suis operibus, & alii plures. Quid B. Rolfink. judicaverit de *Lapide Philosophorum*, & Panacea, videatur in ejus Chymia, l. 1. c. 9. Deniq; (5) sumitur etiam sæpe abusive, & æquivoce de diversis rebus vocabulũ *Lapis*: v.g. *Lapides* Carpionum, Percarũ, Cancrorum oculi vocantur quædam corpuscula in capitibus illorum piscium, & æquatiliũ reperta, duritiem pene lapideã obtinentia, revera tamen non sunt *lapides*. Ita in Chymia *lapis* vocatur omnis res fixa, quæ nõ evaporat. *Lapis Adiz*, est sal Armoniacum. *Lapis animalis*, id est sanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbũ nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h.e. efficacia, non substantia dicitur *Elixir*. *Lapis rebis*, vel testudinem, vel capillos hominis cholerici, aut sanguinei denotat. *Lapis calcis*, id est scoria ferri, vel battitura æris. *Lapis major*, cõpositum ex 4. elementis, filius unius diei. *Lapis occultus benedictus*, id est ovum. *Lapis aureus*, h. e. urina. Rul. & Johns. in Lex.

LAPSUS, æquivocom est. Proprie significat idem, quod *Casus*, Græce πτῶσις, καταπτῶσις. Vide *Casus*. Hujusmodi *lapsum* ex alto innoxiũ vide Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obs. 71. Tropice *lapsus* etiam pro *Errore* sumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapsus* demotivus, est repentina morte facta correptio, periculosior apoplectico. Rul. & Johns.

LAPTO, λάπτω, significat lambendo bibo, *sorbeo*. Legitur apud Hipp. l. de corde LV. 1.

LAQUEUS, βρόχος, παχετὸς, quid sit, notum est. Referri quoq; debet ad instrumenta Chirurgica, utpote ad quasdam operationes necessarius, uti patet ex Galen. l.6. Meth. med. c. 5. in fin. & Oribasii totus libellus de *laqueis*. In specie ad *Glossocomon* quoq; requiritur, uti patet ex Gal. l.7. de U.P. c. 14. & Oribas. de machinament. c. 7. Alias *laquei* consideratio quoq; inter

causſas

caussas morbificas, præsertim vocis privationis, spectat, ex Gal. l. 1. de L. Aff. c. 6. Pathologice quid dicatur *laqueus Gutturis*, vide infra *Tonsillæ*.

Lar, ἑςία, idem quod *Focus*, *Calor*, Ignis. Vide *Focus*. Usurpatur de flamma vitali, & Calido nativo. Charlton. Oecon. anim. Ex. 1. §. 4. & VI. §. 2. Vel Pathologice de foco febrili. Gal. l. de marcore, c. 7.

Larbason, dicitur Plinio l. 13. H. N. c. 6. *Stimmi*, vel *Stibium*, sive *Antimonium*, quod Hen. Scheunemannus ruditer corrupit in *Tarbason*, ita ut Libav. eum propterea acriter perstrinxerit, T. III. Op. p. 25. seqq. 73. seqq.

Largus, ἁδρὸς, πολὺς. Vide *Hadros*, idem quod *Copiosus*: v. g. *Larga* Venæ sectio: *Larga* excretio: *Largus* humor. Rhod. in Lex. Scrib.

Larva, μορμώ, μορμών, idem quod *Lamia*, vel *Lemures*. Harum mater, vel avia dicebatur esse *Mania*. Forest. l. 10. obs. 20. in Schol.

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piscivora, clamosa; cujus descriptionem, species, & usum in Medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 4. seqq. Lind. vocatur *Larum*, avium pernicissimum in volando, & irruendo pisces summo natantes mari. Ex. V. §. 42.

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio Chirurgica est, qua in summo suffocationis, & anginæ periculo asperæ arteriæ fit incisio. Periculosum profecto, & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. tr. de oper. Chirurg. tit. de perforatione asperæ arteriæ in angina. M. Aurel. Sever. Chir. efficac. P. II. c. 40. p. 102. seqq.

* Larynx, λάρυγξ, dicitur superior asperæ arteriæ pars, & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*: Gal. 4. aph. 34. Est igitur præcipuum vocis instrumentum, ex cartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, l. de voc. instr. diss. c. 2. Ejus pleniorem historiam descriptam vide in Anatomicis libris, præsertim Bartholin. l. 2. Anat. c. 11.

Lasanon, λάσανον, vel *Chytropum*, significat ollarum sustentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandæ alvo idoneum. Apud Hippocr. sumitur pro sella, in qua puerpera desidere debet, l. de superfœtat. V. 7. Junge Foes. p. 376.

Lascivus, λαγνὸς, ἀσελγὴς, epitheton est *Choreæ S. Viti*, apud Paracels. Vide *Chorea*.

† Laridum, materia quædam tumorum, a laridi similitudine sic dicta. Fallop. de tum. p.n. cap. 3.

Lasion, λάσιον, significat σινδόνην, *sindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirsutum, *villosum*. Erot. p. 72. b. Occurrit vero ap. Hipp. l. 2. prorrh. XII. 7. Foes. d. l.

Lassitudo, κόπος. Vide *Copos*.

Lastaurocacabus, i. e. operosa olla, prodigorum lebes, Hispanorum Olla putrida. Jos. Laurent. Amalth. Onom. p. 476.

Lastaurus, vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur. Casp. Rejes C. El. q. 44. n. 24.

Lasur, Paracelso dicitur Extractum transplantatum ex Argento, l. 3. de Gallicis pustulis, aliisque symptomatibus, c. 6.

Later, πλίνθος, κέραμος, idem quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus; cujus usus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philosophorum*, sive de *Lateribus* dictum, aut *Lateritium*; cujus descriptio legitur in Dispensatoriis.

* Lateralis morbus, πλευρῖτις. Vide *Pleuritis*.

Laterium, *lixivium*, item *capitellum*. Rul. & Johns.

Later, *listro*, i. e. *Argentum vivum*. Iidem.

Lathra, *Lathræos*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter, ex improviso, 1. prorrh. s. 3. t. 36. ubi quidem Gal. in comm. per ἐξαίφνης, subito, exposuit. Verum rectissime animadvertit Foes. p. 372. non satis hoc probasse, Coac. t. 139. 379. & t. 580.

Latica, dicitur quædam *Febris quotidiana continua*, sive phlegmatica, quando nulla signa apparent apyrexiæ. Joh. Stephan. in Avic. l. 4. fen. 1. c. 50. p. 274. Sunt autem, qui distinguunt, & spuriam saltem quotidianam continuam dici *Laticam* credunt, uti Mercatus. An vero dicatur a *latendo*, quod careat inversionibus manifestis, nolumus certo affirmare; quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de *febre Lattica* disseruit T. I. Op. p. 284. seqq.

Latio, φορὰ, idem quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco. Gal. l. 1. de nat. fac. c. 2. l. 1. meth. med. c. 6. & l. 2. c. 3. Vocatur & *Motus Animalis*, *Voluntarius*, quem Charltonus ita plenius descripsit, quod sit inordinata, & ex appetitus dictamine instituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum translatio, Ex. XI. Oec. Animal. §. 4. in qua etiam *motum* musculorum nervose exposuit. Videantur & Vvillis Anat. Cerebri c. 19. & Anonymi tractatus ibid. annexus de ratione motus musculor. item Milliet Dechales P. Jesuit. de motu locali, & elaterio, cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. Ann. 1683.

Latitudo, πλάτος, proprie notat affectionem corporis, quæ consistit in dimensione, ad differentiam longitudinis, & profunditatis. Vide *Latus*,

Latus. Per translationem tamen sæpe applicatur etiam rebus incorporeis: præsertim vero in foro Medico frequenter usurpatur de *sanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta. Vide *Hygieia*. Gal. l. 1. de san. tu. c. 4. Junge Dogm. nostra Med. Gen. P. 1. cap. 4. d. 3. p. 51. seqq. Ad *latitudinem sanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, sive *Status* corporis *Neuter*, οὐδέτερον Græci vocarunt: qui duplex est, *Decidentiæ*, & *Reconvalescentiæ*. Imprimis vero ille ad *latitudinem sanitatis* pertinet. Vide rursus Dogm. in prælim. d. 7. p. 8. & 9. Et quia sub sanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta* corporis, & partium, de illis quoque sæpe dici solet, quod magna sit eorum *latitudo*. C. Hofm. Inst. med. l. 3. c. 4. §. 5. & alibi. Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4. p. 279. Tom. II. Oper.

* Latus, adjectivum, & substantivum est nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατύς, εὐρύς, cui opponitur *angustum*, στενόν. Dicitur de musculo, μυώδες πλάτυσμα, dicto, qui sub cute in collo habetur; cujus descriptionem vide apud Gal. l. de musc. dissect. c. 1. De *musculo latissimo*, qui totum fere dorsum cum suo socio tegit, & *Aniscalptor* quoque vocatur. Vide Barthol. l. 4. c. 2. *Latus pulsus* Gal. qui in latitudine materiæ, vel dilatatione major est naturali, l. de puls. ad tyron. c. 2. *Pustulæ latæ* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. aph. 9. Jung. Diet. n. 687. Substantivum Græc. vocatur πλευρὰ, πλευρὸν, de cujus vocabuli æquivoca significatione infra vide *Pleura*. Numerantur vero duo *Latera*, dextrum, & sinistrum: & in genere de dimidia totius corporis parte, altera dextra, sinistra altera sumitur. Strictius vero usurpatur de medii ventris regione *laterali*, utraque distincta a parte antica, quæ *Sternon*, & postica, quæ *Dorsum* vocatur. Barthol. l. 2. Anat. in pr. *Laterum* dolor dicitur Hipp. ad differentiam Pleuritidis, quando dolor est absque febre, & inflammatione, πλευρῶς πόνος, Hipp. 3. aph. 23. 5. aph. 65. 6. aph. 5. Vide Diet. n. 689.

Laton, est Aurichalcum, sive Cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis physicis Electrum dicitur; & componitur ex unico metallo, cum *Electrum* fit e pluribus. *Laton* quoque est artificiale, cum Electrum a natura sola compositum. Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *Lapis Latoninus*, Lib. Synt. A. Ch. l. 7. c. 34. Spagyricis Philosophis *Laton* vocatur vel *Latona Terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philosophici magisterium pertinente nigrescit; unde opus habet ablutione per ignem, & aquam permanentem, sive Mercurium; de qua re videatur Lib. Alchym. Pharmaceut. c. 31. item tr. Ignis Natura, c. 20. *Laton* quoque, & *Azoch* propterea semper simul esse dicuntur. Laur. Ventura tr. de lapid. Phil. c. 19. Th. Chym. Vol. II. p. 263. Johns. ita descripsit: *Latona* est terra nostra, quam sumimus ad Alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus aliis creatis virtute, & energia excellit: Aurum enim, & Argentum, & reliqua metalla, & lapides pretiosos omnes in se coercet; imo perfectionem omnium animalium, & vegetantium in se ipsa recludit. Sed cum impura sit, & fœculenta, uti arti nostræ prosit, ejus impuritates, & fœculenta excrementa separanda veniunt; & hoc est apud Chymicos, faciem *Latonæ* dealbare. Quocirca humiditatem ipsius terræ radicalem, seu sanguinem ipsius *Latonæ* ex venis suis exhaurire oportet, ut ex essentia, & puritate illius faciem ipsius *Latonæ* dealbare valeamus; alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *Latonæ* nostræ, nisi ex puritate ipsius sanguinis aquam faciamus, qua sola, & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipsius *Latonæ*. Hucusque Johns.

Latro, ληστής, idem quod *Prædo*, *Prædator*. Quamvis vero proprie ad forum Medicum non spectet; cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in Scriptis Medicis, libuit inserere. Ita Gal. 3. Anat. admin. c. 5. *Latrones* inhumatos olim fuisse subjecta Anatomica, testatur. L. 3. de U. P. c. 5. refert historiam *latronis*, qui deprehensis hominibus digitos pedum extremos præcidebat, ne sine baculo incedere possent. (Vide C. Hofm. in comm. ad h. l. n. 135.) & l. 1. Anat. adm. c. 2. cadaver *latronis* exiccatum sceletis annumerat. Langius recenset *latronis* truculentiam ex esu sanguinis, vel cruoris humani fuisse adauctam, l. 1. ep. 71. Forestus ex Benivenio adduxit observationem *Latronis* suspensi, cujus cor pilis fuit refertum, l. 17. ob. 1. in Schol.

Lavacrum, λυτρὸν, idem quod *Balneum*. Sal nitrosus fissilis vocatur *Lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum, & semimetallorum, imo & metallorum ipsorum; quod sciunt etiam aurifabri, & probatores metallici. Lib. def. Syntagm. contra Scheunemann. I. c. 9. T. III. oper. p. 22.

Lavatio, idem quod *Lotio*, λυτρόν. Utrumque idem significat, quod *Balneum*. Gal. l. 8. m. m. c. 2.

Laucania, λαυκανία, item λευκανία, poetice guttur, vel *gulam*, & œsophagum significat. Sunt qui pro *mento* etiam accipiunt. Gorr. in λευκανία. Descendit a λαύω, fruor, capio.

Laudanum, nomen medicamentorum encomiasticum, quasi *laudatum medicamentum*. Diet. n. 560.

n. 560. Vel *laude dignum*, aut *laudabile*; quod vocabulum, ceu barbarum, & Paracelsico-Thrasonicum reprobavit Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 44. Non minus vero illi hallucinantur, qui cum *Ladano* confundunt. Vide *Ladanum*. Placet Rolf. θάλκελπις, loquendum interdum cum vulgo, modo intelligamur. Chymiæ l. 4. f. 3. c. 6. Græce dici posset ἐπαινετὸν, vel ἀξιέπαινον. Quod vero præcipue *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit, hoc omnino sapit Paracelsicum hyperbolice loquendi pruritum. Alias de *Laudano opiato* videantur, præter Dispensatoria, & Paracelsi scripta, Rolf. d. l. Schr. l. 4 cl. 2. n. 314. Libav. d. l. Tutissimum esse, & saluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores, verbis Bern. Penotti de medic. Chymicis in Vol. I. Th. Chym. p. 65. cum grano, quod dicitur, salis est intelligendum. *Laudanum Mercuriale Paracelsi*, dicitur medicamentum ex Mercurio paratum. Descriptio quædam extat in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 276.

LAVIPEDIUM. Vide *Pediluvium*.

LAURAX. Vide *Labrax*.

LAUTUS, quid proprie significet, videatur in Lexicis variis. Gr. λαμπρὸς, aut λελυμένος, quasi *Lotus*. *Lautissima vina* apud priscos fuisse vina myrrha condita, testis est Lind. Ex. X. §. 138.

LAXA *Chimolea*, Paracelso vocatur medicamentum purgans, præcipue in morbo Gallico commendatum; estque pulvis de floribus minerarum salinarum, l. 2. de morb. Gallico, c. 4. Johns. ita describit: *Laxa chimolea* est sal adnascens lapidibus, quale est Anatron, aut Usnea lapidea.

LAXATIO, χάλασις, *Laxans*, *Laxativus*, χαλαστικός. Vide *Chalasticos*, *Chalao*. Hodieque autem frequentissime sumitur terminus hic de virtute leniter evacuante, & quidem per inferiora. Conveniunt igitur *laxantia* cum ἐκκοπριτικοῖς, κατωτερικοῖς, ὑπηλάτοις, de quibus vide suis litteris *Eccoprizo*, *Catotericos*, *Hypelatos*. Johns. etiam ad vomitoria extendit, describens: *Laxativa* sunt medicamina sursum, atque deorsum expurgantia. Verum minus accurate, minusque usitate. Abusive quoque tribuitur Mercurio vitæ, qui *Laxativum minerale* dicitur, apud Schr. l. 3. cap. 15. cum in minima dosi vim purgandi possideat. Ita quoque in veterum scriptis contingit, ut fortiora purgantia pro *Laxativis* posuerint. In Pathologicis accipitur de partium mollium extensione præternaturali in longum. Uvulæ *laxatio*, legitur apud Blas. Med. Univ. p. 302.

* LAXUS, λαγαρὸς, χαλαρός. Vide *Lagaros*, *Chalaros*. Idem fere, quod *Mollis*: & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

† LAZARI MORBUS, Elephantiasis. Tagul. Instituit. Chir. l. 1. c. 2.

S. LAZARI *malum*. i. e. *Lepra*. Forest. lib. 29. O. 26.

LAZOMÆ, λάζομαι, verbum poeticum, pro λαμβάνω, significat *prehendo*, *corripio*. Diciturque frequentissime de morbis infestantibus. Hipp. l. de loc. in hom. l. 4. XXV. 5. 7. XLIIX. 8. l. 2. de morb. XX. 3. & l. de nat. mul. & de morb. mul. sæpius; quæ loca collegit Foes. Oec. pag. 372.

LAZULI, *lapis*, λίθος κύανος, h. e. *Cæruleus*, est lapis opacus, Saphiri colore, aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Armeno durior. Vide *Armenus*. Schr. l. 3. c. 8. n. 11. Chiocc. Mus. Calceol. f. 3. p. 228. f. 4. p. 464. seqq.

LAZURIUS, idem quod *Cæruleus*. *Lazurius color*, in lepra pessimum habetur signum, apud Parac. Paragraph. l. 6. c. 1. §. 2. & c. 2. §. 3. & in Scholiis ad illa loca. Apparet autem ille color in frigore, ubi in nigrorem vertitur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus*, nihil aliud est, quam *Crocus Lunæ*; de quo vide Lib. Synt. A. Ch. l. 5. c. 21.

LEÆNA, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque Emplastri nomen, quod in *Leænæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum ischiadicis, & hemicranicis, teste Æt. l. 12. & ex hoc Gorr.

LEBERIS, λεβηρὶς, significat *exuvias*, sive senium serpentum. Hipp. l. 1. de morb. mul. CIIX. 26. & l. 2. LXIIX. 6. Vide *Exuviæ Geras*.

* LEBES, λέβης, i. e. *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel asservandum. Pertinet ad instrumenta Diætetica, Pharmaceutica Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege ap. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 7.

LECANE, λεκάνη, *pelvium*, *Catinum* significat. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 89.

LECHENEON, ληχνεῶν. Vide *Lenos*.

LECHO, λεχὼ, stricte *puerperam* significat: & ita legitur apud Moschion. d. l. c. 61.

LECISCION, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*; legiturque bis apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 123.

LECITHOS, λέκιθος, est genus leguminis, vel pisum, vel piso congener denotans. Significat etiam sæpius *lomentum*, vel *farinam lentium*, cum, & sine additione φακῶν. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l. 2. LXIX. 2. & in notis l. 1. additis VII. 8. ubi per υ scribitur, quemadmodum

dum & ap. Gal. l. de bon. & mal. succ. cap. 5. Significat & *ovi luteum*, sive vitellum; uti patet ex Hip.l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2. Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις, vocatur sedimentum urinæ, ovi luteum, aut lentium farinam referens, l.4. Epid. VI. 11. & pus λεκιθοδὲς ovi lutei speciem referens, l. 2. de morb. XLV. 35. Adde Foes. p. 379. Jul. Alexandr. l. 8. Salubr. c. 9. de omni polline, & farina leguminum molitorum exposuit λέκυθον, haud dubie ex Gal. d. l.

Lectio, ἀνάγνωσις, Vide *Anagnosis*. Assiduam, & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Gal. 8. de artic. t. 49. Refertur quoque *Lectio* inter exercitationes vocis ἀναφωνήσεις, sanitati corporis proficuas, utpote quæ humores redundantes excernit. Ægin. l. 1. c. 19. & Celsus quoque aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

Lectualis, vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit, & diu detinet. Ita Spartianus in Hadriano: Peragratis, inquit, sane omnibus partibus, capite nudo, & in summis plerunque imbribus, atque frigoribus, in morbum incidit *Lectualem*. Ipsi etiam, qui longis, ac lentis laborabant languoribus, *Lectuales* Latine dictos, Gr. κλινικοὺς, ἢ κλινοπετέας, notavit Salmas. ad loc. cit.

Lectus, κλίνη (vide *Cline*) quid sit, notum est; nimirum locus ille, & instrumentum ad recumbendum, & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando necessarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. scriptis, quando febricitantibus, & quibus nervi per transversum vulnerati sunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibusdã locis noxia præparatione legi etiã poterit Hip. Guarinonius de caussis sanitatem destruentibus. *Lectos pendulos* usurpare Indos in promontorio Jamica, legitur in Actis Philosophicis Oldenburgii Anno 1668. m. Jun.

Leffa, i. e. herbarum prædestinatio. Rul. & Johns.

Leffas, est occultus, & bulliens terræ vapor, per quem plantæ crescunt. Rul. & Johns. ex Paracels. Philos. ad Atheniens. lib. 3. text. 3. *Leffas*, est succus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. expositione aliquot verbor. Vide Helmont. tr. Elementa, n. 13. & tr. Imago fermenti impregn. tr. 31. seq. *Leffas*, est occultus terræ succus, per quem plantæ crescunt. Fr. Hofm. clav. ad Schr. l. 1. c. 2.

Legna, λέγνα, neutr. plur. vocantur proprie extremitates vestimentorum, sive oræ. Per translationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, sive matricis. Legitur apud Hip. l. 2. de morb. mul. XXXIII. 15. Vide Foes. p. 377. seqq. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. num. 964.

Legumen, ὄσπριον, idem quod δημήτριον, sive *Cereale semen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λειβὸς, & in fœmin. λείβη, i. e. *liquida*. Gal. c. 3. de iis, quæ in med. t. 13. Verum mendum subest in Græco textu, & quia inusitatum esse adjectivum λείβη ex aliis Lexicis constat, corrigendum esse, & substituendum vel λιβρὴ, vel λιβηρὴ existimant Foes. in not. ad h. l. & C. Hofm. in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.

Leichen, λειχὴν, relicta Botanica significatione, vide supra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

* Leienteria, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Lævitas intestinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, est affectus, vel idem, vel maxime cognatus *Cœliacæ passioni*. C. Hofm. Apolog. pro Gal. l. 3. c. 182. Di et. n. 493. Vide *Cœliaca*.

Leiphæmos, λείφαιμος, dicitur, qui *sanguinis defectu laborat*, quod malum sequitur ἄχροια. Vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati sanguinis, uti constare videtur ex Hip. l. 2. de morb. mul. VII. 20. XVII. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienosa, quæ dispositio lienis vitiosa præsupponit sanguinis flatulentiam, & impuritatem. Notatur quoque, non esse confundendum τὸ λείφαιμον cum ἐξαίμῳ, vel ἀναίμῳ, exsangui, ubi vera privatio totalis sanguinis peccat. Λείφαιμοι sũt, qui *sanguine deficiunt*, hoc est deseruntur sanguine non in totum, sed ad sensum. Lind. Ex. VIII. §. 455. seqq. Junge Ex. IV. nostram de Remoris purgationis, §. 29.

Leiobatos, λειόβατος. Vide *Leviraia*.

Leiopodes, λειόποδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab interiori parte non est cavum, sed planum, quasi tabella, quæ planca dicitur. Gal. 3. de art. t. 92. ad quem locum vide egregiam correctionem C. Hofm. l. 3. Apolog. pro Gal. c. 100. Pertinet ad Morbos Malæ Conformationis. Idem com. in Gal. de U. P. n. 137. Adde Alex. annot. in Gal. l. de diff. morb. c. 7.

Leios, λεῖος. Vide *Lævis*, λειότης, *Levitas*.

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere significat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero strictius de eo, cui præputium deest ex morbo, vel sectione. Latine *Apella*. Vide supra *Apella*. Junge C. Hofm. d. l. n. 824.

* Leipopsychia, λειποψυχία, idem quod λειποθυμία, i. e. *Animæ*, vel *Animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, discrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Gal. l. 12. m. m. c. 5. Posterius vocabulum est usitatius. Deficienti-

entibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum spiritus vitales sint quoq; materia animalium. Consentit Diet. n. 494. Vide *Eclysis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra suo loco. Utriusq; vocabuli, & λειποψυχίας & λειποθυμίας mentio fit a Hipp. illius quidem de R. V.I.A.t.44.hujus 1.aph.23.

Leipothymia, *Lipothymia*, λειποθυμία. Vide p. 2. *Leipopsychia*.

* Leipyrias, λειπυρίας, est epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viscerum interiorum erysipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, ἢ ἄκρα frigent. Gal.com.4.aph.48.c.2.prognost. t.4.c.1. prorr.t.7. & c.3.t.61 l. de inæq. intemper.c. 8. Vocatur & λειπυρίη, & λειπυριώδης πυρετός, & ἡ λειπυρική. Scribitur & λειπυρίη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties; v. g. l. 2. de morb. XVI. 12. XLIX. 14.de helleborismo 54. l.de Crisib.IV.4.6.8. Ut plurimum est lethalis, quia sanguinis dispositio maligna putrida ad νέκρωσιν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non observaverit, uti scribit l. 1.Pr.M. c. 29 §.31. Verum notandum, non esse peculiarem speciem febris, sed esse saltem *ardentem*, sive *Causum* valde malignum, & exitialem. Junge Lind.Ex.VIII.§.47.

Lelygismenos, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, a λυγίζω, *contorqueo*, quod a λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Usurpatur de nervis *contortis*, Hipp. in Mochlico VII.3.

Leme, λήμη, idem quod γλάμα, vel γλήμη sordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinosior oculorum*, Scrib.item *Lippa*. Fr. Valles. de febr.c.2.notante Rhod.in Lex.Scrib. p.424. Ad *Lemas* referri poterit *Lacryma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

* Lemma, Græce dupliciter scribitur, per ε, & η. Λέμμα significat idem, quod λέπος, *corticem*, sive id, quod decorticando removetur. Hipp.l. 2 de morb mul.X. 8. Gr. dicitur etiam ἡ ἐπιδερμίς, Foes. p. 380. Λῆμμα vero significat *propositionem scientificam* per se credibilem, quam vocare consuevit Aristoteles Axioma, Postulatum, Sumptionem, Gal. c. 2. de R. V.I.A.t.20. Propositionem, quæ concludendi gratia assumitur, in Logicis *Præmissa*, l. 2.de Hipp. & Pl. decr.c.2.l.S.F.c.12. & 18.lib. 1. m.m.c.5.

Lemmaticos, λημματικός, dicitur Hipp. qui occasionem prudenter, & accommodate arripit; & pertinet ad τὸ ῥέπον, sive εὐσχημοσύνην Medici, l. de dec.orn.II 27.

Lemnia, λημνία, epitheton *Terræ* medicatæ, quæ colligitur in insula *Lemno*. Est terra spissa, levis, pinguis, rubricæ colore, adstringentis Virtutis. De hac videatur Gal. l. 9. de Simpl. Fac. §. de Terra Samia. An hodieq; ad nos deferatur vera *Terra Lamia*, dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac scripta sunt cum nostra convenire existimet. Negat vero Schrod. l. 3. c. 2. & *Turcicas* esse scribit; quarum tamen illa quæ cineritii coloris Constantinopoli advehitur, pro *Lemnia* usurpari poterit, utpote præstantissima reliquarum. Videatur Fr. Hofm. in cl. ad h. l. De signatura veterum, & *Dianæ sigillo*, quod creditur fuisse capræ effigies, vide Diosc. l. 5.c. 113.

Lemniscus, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicitum, & oblongum, quod vulneri inditur, authore Celso l. 5. c. 26. Ægin. l.6.c.34.& 73.Mercurial. l. 3. V. L. c. 9. in fine. Vide *Licinium*.

Lempnias, est *Terra sigillata*. *Lempnias Calcis*, est battitura æris. *Lempnias lempnia*, est Auripigmentum. Rul. Johns. scribit *Lempinas*, & *Lempina*.

Lemures, idem quod *Larvæ*, *Lamiæ*. Vide supra. *Lemures* sunt spiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Ruland. *Lemures* quoque in hominibus esse, finxit Parac. tr. 2. de Pestilit. c. 1.

Leniens, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem significat, quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. Dieter. n. 717. Sed usitatior est significatio stricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*, Gr. ὑποκαθαρτικός, ὑπήλατος. Arab. vocantur *Medicinæ Benedictæ*. Rolf. O. ac M.M. Gen. l. 5. s. 1. c. 6. Idem quoq; referri a nonnullis, testatur inter caussas morborum, d. l.2.s.3. c. 92.

* Lenos, ληνός, diversas habet in Medicina significationes. Apud Hipp. notat *alveos*, aut loculos quosdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam in Mochlic. XXIII. 8. Junge Foes. pag. 383. Vel significat *Torcular*, Lind. Ex. X. §. 192. Unde *Calcare Torcular*, Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem quod θλίβειν, d. l.§. 181. Hinc translata ab Herophilo ad concursum trium duplicaturarum duræ meningis sub calvaria, quæ *Torcular*, Gr. ληνός vocatur, teste Gal. l.9. Anat.adm. c. 1. Et in hujus obstructione caussam Apoplexiæ posuit Nynmanus, teste etiam Barthol. l.3. Anat. c. 2. Dicitur & ληνοειδές, Gal. Introduct. c. 11.

Lens, *lendis*, φθείρ, κόνις, insectum dicitur, & soboles pediculorum, sive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ova pediculorum* vulgus appellat. Meminit Gal. l. 7. de S. F. §. Cedrus, & Hedera. Pertinet etiam ad causas *Phthiriaseos*, sive morbi *pedicularis*. De his Vide Aldrov. de Insectis l. 5. c. 4.

Lens, *lentis*, φακὸς, leguminum species quædam notissima est; de cujus usu in cibo, & Medicina frequentissima fit mentio apud Hipp. in lib. de morb. mul. & Gal. passim in scriptis suis, quæ loca compilare non est nostri instituti. Videatur Index Pini in Hip. Theatrum, Mundellæ in Gal. Φακὸς etiam aliquando significat *vas Medicum*, forte ad fotus faciendos accommodatum. Foes. p. 650. Et est terminus Mechanicus Mathematicus, dum *lentes* denotant in Telescopiis vitra illa crassicula lentiformia, quorum beneficio objectorum visibilum species majores apparent. De qua significatione, inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgii Acta Ph. Ann. 1665. M. Julio.

Lenticula, vel idem est quod *lens*, φακὴ, φακὸς: vel significat *lentiginem*, de quo vocab. n.p. vel denotat peculiarem speciem febris malignæ contagiosæ, qualis est *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus; unde & *lenticularis* dicitur: de qua vide Lang. l. 2. ep. 15. & Forest. l. 6. obs. 35. cum Schol. *Lenticulares Glandulæ*, sunt glandulę intestinales in crassis intestinis, cœco, colo, & recto reperiundæ, quarum singulæ seorsim existunt, nec in plexus colliguntur, lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo singulæ manifesto pollent, humorem viscosum excernunt pro scybalis liquandis, & alvo lubricanda. De his videatur D. D. Peierus in Exerc. de Glandulis intestinalibus.

Lentigo, φακὸς, *lenticula*, est affectus cutaneus, præsertim faciei, suntq; maculæ lentes colore, & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & Solis radiis expositæ partes, consperguntur, sine dolore, & molestia, obortæ a portionibus acido fuliginosis, propter coagulationem subsistentibus in cuticula. De his vid. Forest. l. 5. Chirurg. obs. 4. cum Schol. & Senn. M. Pr. l. 5. p. 3. f. 1. c. 3. Meminit & Keuch. ad Seren. p. 126.

Lentor, *lentus*, γλισχρότης, γλισχὸς, ἐὔγλισχρος, vide *Glischrasma*, *Glischros*. *Lentum olivum*, ap. Seren. cap. 1. est oleum rosaceum, sive rhodelæon, notante Keuchen. ad h. l. p. 92. Est ergo *lentor* qualitas tactilis, quæ opponitur *friabili*, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatæ cohærescunt sibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec pressa desiliant. VVeKer. Antid. Gal. lib. 4. cap. 5.

Leo, λέων, vocabulum est multæ significationis. Verum libet saltem in foro Medico usitatas proponere. (1.) significat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile principem, & atrocissimum, & fortissimum, cujus jubæ arma, & collum vestiunt in sexu masculino. Hujus fœmina vocatur *leæna*, λέαινα. Utriusq; descriptionem cum usu tradidit Ald. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 1. Anatomen *Leonis*, & viscerũ internorum structurã, ab Olao Borrichio observatam, & descriptam legere licet in Act. Hafniens. Vol. I. obs. 17. pag. 43. seqq. (2.) *Leo* vocatur Insectum quoddam, quod formicis insidiatur. Hinc μυρμηκολέων, seu *leo formicarius* appellatur; estq; vel ex formicarum majorum, vel ex Erucarum genere. Idem l. 5. de Insectis, c. 1. p m. 523. (3.) *Leo* quoq; est ex Crustaceorum, & in specie *Astacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur; cujus descriptionem tradidit Idem l. 2. de Crustatis, c. 4. (4.) *Serpentis* quoque genus oblongum, & maculosum, alias *Cenchriten* dictũ, *Leonis* nomine venire, patet ex Nicandro in Theriaca, & Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c. 12. (5.) *Leo*, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur; estq; species Lepræ, quæ *Elephantiasis* alias nominatur. Vide *Elephantiasis*. Tandem 6.) *Leo* Spagyricis mysticum est vocabulũ. Verum in ejus significatione sibimet ipsis non constant. In primis duo *leones* leguntur in illorũ scriptis, *Ruber*, ac *Viridis*. Paracels. in Thesauro Alchymistar. *Ruber Leo*, *sanguis leonis* dictus, est Sulphur Philosophorum, sive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc *Leone rubro* vide Libav. Synt. Arc. Ch. l. 5. c. 1. *Leo viridis*, est *Æs Hermetis*, *Mercurius auri*, item *Vitriolum*, aliis *Antimonium*, opinione quorundam ipsum *Aurum*. Ita quoq; vocatur *Auripigmentum*, Th. Ch. Vol. V. p. 79. *Leo citrinus foliatus*, alias *Auripigmentum* vocatur. Rul. & Johns. *Leo* quoque simpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiasis, λεοντίασις, dicitur, & λεόντιον, apud Æt. & Aretæum, teste Gorræo, idem quod *Elephantiasis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *leonina lepra*. Forest. l. 4. Chir. obs. 7. Schol.

Lepas, λεπὰς, vocatur *Concha petris adhærescens*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Foes. p. 380.

Lephanteus, *lephante*, est prima Tartari species, vel bolus, media inter lapidem, & lutum, scindiq; potest. Rul. & Johns. ex Parac. l. 1. de Tartar. Tr. c. 1. & tr. 3. cap. 3. ut & in Fragm. ad hæc loca.

* Lepidoeides, λεπιδοειδὴς, *squamosus*, vel potius squamarum speciem referens; dicitur de *suturis*, & *conglutinationibus* juxta aures; suntq; duæ lineæ in cranio, utrinque singulæ a recta sutura sagittali æque distãtes, per capitis longitudinem a posteriore in priorem partem

super

super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis habentur, quæ fiunt duobus ossibus inter se cohærentibus, non per suturam quidem, sicut *Coronalis*, & *lambdoidea*, sed paulatim syncipitis os instar squamæ attenuatum descendit, atque in id os, quod infra ab auribus adscendit, subintrat. Gal. l. de ossib. c. 1. ubi & *squamosæ agglutinationes*, προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, item *suturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατὰ τὰ ὦτα, ut l. 9. de U. P. c. 18. vocantur. Alias vero *Mendosæ*, & *Temporales* dicuntur. Castell. Barth. libell. 4. Anat. c. 5.

Lepidosarcoma, λεπιδοσάρκωμα, i. e. *Tumor squamiformis carnosus*, dicitur a M. A. Severino abscessus rarior in ore repertus carneus, globosus initio, mox ligulæ crassioris modo ad guttur reflexus, post cujus dissectionem osseæ propemodum squamæ prodierunt in conspectum nullo ordine dispositæ. Plura legantur de h. l. de nov. observ. abscess. c. 18.

Lepis, λεπὶς, i. e. *squama*. Hipp. 4. aph. 81. Junge Diet. n. 496. Stricte vero accipitur de *squama æris*, l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 30. 4. de R. V. I. A. t. 123. Diosc. l. 5. c. 89. Scrib. n. 133. significat & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, *decortico*, & substantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per λοπὸς, l. 1. Epid. I. 49. Dicitur & λέπισμα, Erot. in Onomast. p. 70. Foes. d. l. *Lepis ferri*, sunt *squamæ ferri*. *Lepos calcis*, est *pulvis æris*. Rul. & Johns.

* Leporinus, vide *lagophthalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitiosam conformationem non cohærent. Vocantur etiam *Rostra leporina*: de quibus vide Senn. Med. Pr. l. 2. part. 1. c. 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici possunt λαγόχειλοι. Vide *lagocheilos*.

* Lepra, λέπρα, est cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum asperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus; interdum secus, pluresque corporis partes depascuntur. Gal. in def. *Lepra*, & *Psora*, sive *Scabies*, sunt valde congeneres affectus, & affines, ita ut non aliud *Psora* sit, quam mitior *lepra*. Est enim *Psora* quædam ad *lepram* quasi via, ut *lepra* ad *elephantiasin*, si magis humor malignior evadat & morbus diutius protrahatur. Uterq; affectus pruritum habet inseparabilem; sed in *lepra* tantus est, ut etiam æger vehementissime scalpendo nullo modo juvetur, sed potius omnis generis ulcera, & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectam ei carnem multo, quam in *Psora*, profundius depascatur. Unde & *squamulas* procreat, quales in *Psora* non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex se remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, & humore minus crasso, terrestri, assato, & maligno. Dicitur, *lepra* ab his squamulis, quasi λεπρὰ, i. e. *squamosa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *Impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quasi, squamasque resolvatur. *Lepram* hanc Celsus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λειχὴν Græce appellatur, de qua superius, sed quam ipse declarat l. 5. c. 28. & in quatuor species distinguit, quæ a superiori Impetigine plurimum distant. Ejus causa humor est melancholicus multus, viscosus, crassus, sed tamen acris, & immotus sub cute, & subjecta carne latens, sensumque eum doloris excitans, qui Pruritus dicitur. Hæc Castell. & Gorr. Jung. Diet. nu. 497. Notetur, ea, quæ hactenus descripserunt, intelligenda esse de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ est ipsa *Elephantiasis*, de qua suo loco. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* est scabies vel totius corporis, vel certæ partis sicca, furfuracea, squamosa, vehementissime pruriginosa, cum multis aliis symptomatibus stipata, proveniens a sanguinei liquoris impuritate salina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel partiali. Non inepta essent, modo magis perspicua, quæ de *lepra* generatione, signis, examine tradit Parac. Paragr. l. 6. c. 1. seqq. Nec a vero etiam abludere videtur, quãdo ad luem Veneream referre non dubitat, in Chirurgia magna, l. 3. c. c. 3. quamvis Helmont. taxaverit Paracels. quoad caussam, & signa, statuens, *lepræ* caussam esse quoddam venenum cruentum, anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo, ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide tr. de Lithias. c. 9. nu. 18. seqq. plur. Rolf. a sale reverberato luxuriante deduxit, O. ac M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 11. An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum, & Arabum? legatur Casp. Rejes C. El. q. 60.

Lepricos, λεπρικὸς, dicitur de facultate corrosiva, scabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante, e Gal. l. 11. de S. F. §. Salamandra.

Leprynomæ, λεπρύνομαι, duo significat præternaturalia, *Exasperari*, & *Albescere*. Utrumque sumptum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali significatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus est præternaturalis, uti in Theriacis Græcus Nicandri interpres annotavit. Gorr. in def.

Lepsis, λῆψις, idem quod λαβή. Vide *Labe*.

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem, quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui est tenui, vel *exili* voce

voce præditus. Gal. 2. in Epid. t. 78. Vide *Ischnophonos*.

Leptosphæros, λεπτόσφαιρος, i. e. *tenuis orbis*, Gal. l. 3. de fac. parab.

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem quod ἰσχνὸς, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Ischon*, *Gracilis*. Usurpatur ab Hipp. sæpe de victu *tenui*, 1. aph. 4. 5. 7. 8. 10. & alibi. Vide Diet. n. 498. item de medicamentis in *tenues* partes comminutis, aut tritis, l. 1. de morb. mul. CI. 40. 47. de succo *tenui*, & liquido, l. 2. de morb. XXII. 18. l. 3. X. 16. De linteo raro, ac *tenui*, lib. de superfœtat. XX. 8. XXIII. 4. de urina *tenui*, & aquea absq; sedimentis crassioribus, 7. aph. 32. & comparative, 4. aph. 69. Λεπτοὶ quoque dicuntur *ingeniosi*, acres, l. de A. L. & Aq. LIIX. 8. Junge Foes. p. 381. Lind. λεπτὸν, *tenue* dupliciter accipi scripsit, *proprie*, & *improprie*. Proprie de Consistentia, & modo substantiæ cujusque materiali: improprie, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue*, οἶνος λεπτὸς dicitur, quod est infirmum, ὀλιγοφόρος, Ex. XVI. §. 213. 214. seq.

Leptynon, λεπτῦνον, *attenuans*. Vide supra *Attenuans*.

Leptysmos, λεπτυσμὸς, *Extenuatio*. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὼς, est nomen æquivocum. Primario significat animal quadrupes velocissimum, digitatum, viviparum; cujus descriptionem, usumque in cibo, & Medicina vide in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivipar. cap. 23. Gal. passim in Lib. de Med. Fac. & Comp. Med. s. Loc. uti patet ex Indicibus. Schrod. l. 5. cl. 1. num. 24. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Diet. Jat. p. 824. Singularis quoque *leporis* Anatome descripta legitur in Act. Hafn. Vol. I. obs. 136. p. 278. seq. Deinde etiam significat animal molle, marinum, omnium venenosissimum, *Lepus Marinus* dictum: cujus historiam, & facultatem venenosam describit Aldrov. l. 1. de Mollibus, cap. 7. Meminit & Lind. Ex. XI. §. 106. Veneni proprietas in hoc consistit, quod pulmonem maxime afficiat; contra quod remedium tradidit Gal. l. 2. de antidot. c. 7. Utriusque etiam meminit Vvolf. Vvaldung. in sua Lagographia.

Lepyrion, λεπύριον, duo significat. 1. *ovi putamen*, & externam testam. Hip. l. de nat. pu. IV. 24. XLI. 23. Deinde *corticem* etiam in plantis, Ibid. XXIII. 17.

Leros, λῆρος, significat *delirium mitius*, aut levem desipientiam; & ita idem, quod παραφροσύνη, & verbum ληρῆσαι, παραληρῆσαι, idem quod παρακόψαι, παραφρονῆσαι, Gorr. & Foes. Oec. p. 384. Vide *Delirium*.

Lesche, *leschema*, λέσχη, λέσχημα, significat *nugas*, nugacem *confabulationem*, Hippocr. in Epist. ad Damageium, n. 345. Hinc verbum λεσχηνεύω, & λεσχηνεύομαι, otiose, & *nugaciter confabulor*; quo usus Hipp. l. dec. orn. VII. l. 1. de morb. XIV. 11. l. 2. prorrh. XVI. Foes. p. 381. seq.

Leseolus, Paracelso dicitur Sal summe diaphanum, quod curat Ictorum. Hinc & Icteritia *leseoli morbus* vocatur. Est enim in *leseolo* diaphaneitas salis maxima, quæ magis, quam fusus Lopazius tingit & fixat. Et quia Icteritia est, Sal in flavo colore diaphanum, ideo suo simili pelli debet, l. de trib. principiis, c. 7. & ex hoc Johns. in Lex.

Leta, est *calor rubens*. Rul. & Johns.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Funestus*.

* Lethargus, λήθαργος, ληθαργία, morbus est *Phrenitidi* plane contrarius; siquidem in eo inexpugnabilis dormiendi necessitas adest, perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infestant. Latine dicitur *Veternus*. Dici quoq; posset vi nominis Græci *Desidia obliviosa*. Diet. n. 501. Signa ergo pathognomonica sunt *Torpor*, & *Oblivio*. Describi commode poterit ex recentiorum hypothesibus: *Lethargus* est nimia sensus communis, reliquorumq; internorũ imminutio, & depravatio, præsertim ad somnum intensa proclivitas, & desiderium cum oblivione, febrem plerunq; malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbidæ excretione, proveniens a serosa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, cerebri substantiam, & anfractus irruente, spirituum activitatem profligente, temperamentum cerebri vitale opprimente. Hunc morbum egregie, si quis alius, exposuit Vvillis de Anima Brut. P. II. c. 3. De hoc morb. vide ap. Hipp. l. 2. de morb. LXIII. l. 3. V. Coac. t. 139. Morbus plerunq; lethalis, aut summe periculosus habetur.

Lethe, λήθη, significat *oblivionem*. Estque privatio memoriæ, sive *Memoria abolita*. Quæ præternaturalis est, caussam agnoscit spirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitiosis, vel a morbis obortam. Gal. l. 2. de sympt. c. 7. Ita obstinatam *oblivionem* ex retentione mensium obortam observavit D. Ol. Borrich. Act. Hafn. Vol. II. obs. 70. p. 194. *Oblivisci* nihil aliud est, quam impressiones rerum, etiam obscuras, & superficiarias non conservare, id quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejusdem generis; lib. 2. de motu musc. c. 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hipp. 3. Epid. s. 3. t. 37.

Leva-

Levamen, ῥᾳσώνη, κούφισμα, κουφισμός, proprie dicitur de mole, & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remissio, & reconvalescentia quædam ægrorum dicitur *levamen*, *Allevatio*: Estque vel fida, & vera, vel fallax, & apparens, quæ recidivam præcedere solet. Gal. 3. prognost. c. 22. Quæ non cum ratione levant, iis non est fidendum, 2. aph. 27. Jungatur Dieter. n. 473. Vide *Cuphos*. Alias *levare* etiam usurpatur pro *Elevare*, extollere. Vide Rhod. in Lex. Scribon. p. 402.

Levator, vocatur Musculus scapulā elevans, qui & *Patientiæ Musculus* dicitur, quia elevat scapulam, quibus res ex voto non succedunt. Hujus plenior descriptio videatur, inter alios, apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 3. p. 564.

Leucania, λευκανία. Vide *laucania*.

* Leuce, λεύκη, Latine *Alba Vitiligo*, est species *lepræ*, & fœdæ scabiei, cutis, carnisq; subjectæ albedo p. n. Gal. in defin. & l. 2. Meth. med. 2. & l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Dicitur & *lepra alba*, Avicen. *Albara alba*. Differt vero a *lepra*, quod sine ulla aspredine, & cutem habeat lenem. Caussa hujus ex caussa *lepræ* desumenda.

Leuciscos, λεύκισκος, est nomen piscis ad *Mugiles* pertinentis, qui Latine *Albicula*, vel *Alburnus* dici posset; cujus meminit Gal. lib. 3. de Al. Fac. cap. 25. Ejus historiam, & usum tradit Aldrov. l. 5. de Pisc. c. 22. 23. Jungatur & Linden. Ex. XI. §. 41.

Leucochrus, λευκόχρυς, scil. οἶνος, est species *vini salsi*, ex passis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album mustum conjectis compositi. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφὶς, lapis dicitur in Ægypto nascens, qui cum subviridis appareat, tamen ea, si ad cotem affricetur, aut asperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illustriora redduntur. Gorræus ex Aetio.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος. Vide *Caurus*.

Leucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compositum est ex Sinopidis Ponticæ selibra, silis lucidi pondo decem, & melini Greciensis duobus mistis, tritisque una per duodecim dies. Gorræus. Alias λευκοφαῖος dicitur *color mixtus ex albo, & nigro*, qualis esse solet in cucullis Monachorum Franciscanorum. C. Hofmann. l. 2. V. L. c. 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. rosar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contusa, & per setaceum trajecta. Usus est in phthisi Mœb. Synopſ. Epit. Inst. ultima, & in Epit. l. 5. ſ. 3. p. 2. c. 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hispanicum*, apud Forest. l. 17. Obs. 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem quod *Anasarca*, *Hydropis* species. Vide *Anasarca*, *Hydrops*.

Leucophyllon, λευκόφυλλον, est species *Unguenti sicci*, cujus usus præcipuus ad collum, & axillas est, quo illis odor gratus concilietur. Descriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem quod λευκόφαιον, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, est nomen *Malagmatis*, apud Gal. l. 1. de C.M.P.G. c. 7. Alias λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo, & fulvo*, qualis est tritici maturi, & cerasorum duracinorum. C. Hofm. l. 2. V. L. c. 10.

Leucorrhoea, λευκόῤῥοια, id est *Fluor albus*, sive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo usus D. Georg. Ericcus Thill. in Dissert. Inaug. de Fluore albo, c. 3. in fin. an etiam in aliis authoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim sat aptum esse hoc compositum vocabulum, omnino statuimus.

Leucos, λευκός. Vide *Albus*.

Leviathanpenis, dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo, & dysenteria a quibusdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. Pharmac. Diss. I. p. 314.

Leviraia, λειόβατος, i.e. *Raja lævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. lib. 3. de pisc. c. 49. Meminit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36.

Levis, κοῦφος, *levitas*, κουφότης. Vide *Cuphos*. *Leve* recte in Medicina describitur, quod pondus habet exiguum, etiamsi mole sit magnum, vel amplum. WeKer. Ant. Gen. l. 4. c. 5. In Chymicis *levia* faciunt solutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex spisso subtile, & quando corporeum in spiritum resolvitur. Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 10. *Leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur; & significat debile, mite, Scribon. n. 19. 27. 237. Junge Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. Ponitur tandem *levis* pro *lævi*, aut *lævigato*. Rhodius ibid.

Lex, νόμος, licet proprie non sit terminus Medicus, Hippocr. tamen transsumpsit e foro Politico in Medicum, conscribens opusculum, *lex*, νόμος, indigitatum. Usurpavit etiam aliquoties Gal. v. g. *legem* non esse latam transcribentibus, 7. aph. 64. nec contradicentibus, l. contra Julian. cap. 1. princ. Κατὰ νόμον, *secundum legem*, opponitur apud Hippoc. τῷ κατὰ φύσιν, *secundum naturam*, ſ. 1. de nat. hum. 8. Vide C. Hofmann. comm. in Gal. U. P. n. 826. De necessitate *legum* adversus pseudo-Medicos vide C. Rejes C. El. q. 21. n. 16.

Lexipharmacon, λεξιφάρμακον, idem significat,

ficat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. l. 2. de Antidot. c. 6.

LEXIPYRETOS, ληξιπύρετος, pro ἀλεξιπύρετος ἀπὸ τοῦ λήγειν τοὺς πυρετοὺς, quod febres finiat, *Febrifuga*.

LEXIS, λέξις. Vide *Dictum*.

LIBADES, λιβάδες, significat loca fossarum eminentiora, & præterea herbosa, aquosaque. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 40. Alias λιβὰς significat quoque scaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

LIBANION, λιβάνιον, est nomen *Collyrii* a *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia, & morsu carentia, de quo videatur Aegineta l. 3. cap. 22. & l. 7. c. 16. Improbat hanc appellationem Gor. Vide *libyanon*.

LIBANOTOS, λιβανωτὸς, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab Arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *libanos*, λίβανος, quod alias arboris ipsius nomen. Est duplex: *Masculum*, σταγονίας, quod granis rotundis colligitur instar testium. Alterum ὀροβίας, granis minoribus existens. *Micæ thuris* concussu elisæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hipp. aliquoties *Thuris*, præsertim l. de superfœtat. XX. 5. 7. l. 1. de morb. mul. CI. 25. lib. 2. LXXVI. 4. Vide Foes. p. 384. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 409. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Lignum *Thuris* arboris descripsit Chiocc. Mus. Calc. s. 5. p. 474.

LIBELLA, ζύγαινα, Lat. *Zygæna*, nomen piscis cetacei, duræ carnis, insuavis, & mucosæ; cujus meminit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Descripsit vero Aldrov. l. 3. de pisc. c. 43. Alias *libella*, idem quod *libra*, vel *Trutina parva*. *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. Synt. A. Ch. l. 1. c. 21.

LIBER, subst. βίβλος, βιβλίον, *libellus*, quid notet, pueris in trivio notum est. Observetur saltem ad hoc vocabulum, quod, licet *libri* sint subsidia memoriæ, rivi scientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere sibi debeant, ne sint veluti nautæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe est Medicis, nisi in *libris* non sapere. Consilium sæpe procul a *libris* capiendum est in arena, dum occasio adest. *Libros Chymicos* non esse scriptos doctrinæ gratia, sed occulte, enigmatice, & figurate, passim innuitur in Theat. Ch. Vol. III. p. 6. Vol. IV. p. 941. Mundum, sive Macrocosmum Paracelsus aliquoties vocavit *librum Naturæ*, attestante etiam Libavio in T. IV. Operum sæpius. *Liber* olim *Corticem* notavit, quemadmodum Codex Truncum, uti patet ex Scrib. n. 174. 252. Jung. Rhod. in Not. & in Lex. Scribon.

LIBER, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permissum est suo arbitrio vivere. Linden. Ex. XIII. §. 549. *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ sit docet Gal. l. de cogn. & cur. anim. morb. cap. 10. *Libertas* vera Medici hæc est, sancte & caste vitam, artemque instituere Lind. Ex. III. §. 29.

LIBERALIS, ἐλευθέριος, idem significat, quod *liber*, Ingenitus, 2. aph. 54. Junge Dieter. n. 271. Alias *liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρίη, & refertur inter virtutes Medici ab Hipp. l. de dec. orn. V. 4. quam egregie exposuit Lind. Ex. II. §. 19. 20.

LIBERATIO, *Liberatus*, ἀπαλλαγὴ τοῦ κακοῦ, Hipp. dicitur, idem est quod *Curatio*, *Curatus*; vereque ita dicitur, quando quis sub hasta veluti morbi venditus, officiosa Medici fidelis opera, Deo benedicente, Natura allaborante, veluti manumissus asseritur Sanitati. Lind. Ex. XIII. §. 552. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Liberari* etiam in specie de parturientibus dicitur, teste Keuchen. ad Seren. p. 221.

LIBERTAS, vide *liber*.

LIBIDO, ἀσέλγεια, ἀκολασία, stricte significat desiderium in Venerem; idemque est, quod *lascivia*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, sive *Cupiditate*, notante Rhodio in Lex. Scribon. v. g. *libido* intestini, *libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo Q. Seren. cap. 6. Keuchen. in not. p. 113.

LIBOS, λίβος, idem quod λιβὰς, dicitur oculorum quoddam instillamentum, quod oculis instillatur. Gal. in Exeg. Hipp.

LIBRA, λίτρα, est nomen ponderis usitatissimum, verum multifariam quondam acceptum, ita ut nonnulli *minam*, *libram*, *& pondo* pro synonymis habuerint, notante Jul. Alex. not. in Gal. 1. de C. M. P. G. c. 15. Communiter tamen *libra* significavit pondus, & mensuram unciarum duodecim, sive drachmarum nonaginta sex, uti constat ex Gal. l. de pond. & mens. c. 1. & 2. quæ significatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* vero *civilis* in diversis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quod libra civilis unciis aliquot superet medicinalem, ipsæ quoque unciæ paulo majores esse soleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. Dogm. nostr. P. VI cap. 5. d. 3. pag. 760. seq. Sumitur & *libra* pro ipsa *Trutina*, vel *Statera*. Ita *libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimastica metallica, de qua vide Ol. Borrich. Docimast. Metall. §. 19. Ita in cœli Zodiaco signum aliquod dicitur *libra*. Schroder. l. 1. c. 9.

LIBROS, λιβρὸς, id est *tenebrosus*, obscurus, & *niger*, uti exponit Erotian. in Onomast. p. 71. E.

LIBUM, ἴτρια, φθοῖς, μάζα, vide *Itrion*, & qui talia

talia vendiderunt, *libarii* dicti sunt. Mercurial. l. 1. V. E. c. 11.

Libyanon, λιβυανὸν, epitheton quorumdam *collyriorum*, ἀδήκτων, sive mordacitatis expertium, quæque longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem consumunt; quorum varias formulas vide apud Gal. l. 4. C. M. S. L. c. 7. & Æt. l. 7. Appellantur & *Cygni*, κύκνοι, a calore albo, quod in iis prævaleat Amylum, & Terra Samia. Perperam vero apud Æginetam inscribuntur λιβχάνα, animadvertente Gorræo in def. Vide *Libanion*.

Lichanos, λιχανὸς, vocatur digitus ordine secundus, *Index* latinis, a λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerumque sumitur: vel ἀπὸ τῦ λίαν χαίνειν, valde hiando. quia inter pollicem, & indicem magnus est hiatus. Occurrit apud Hipp. lib. 5. Epid. XXVIII. 16. l. 7. XX. 4. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. & 1. de iis, q. in medic. t. 20. Vid. Foes. p. 387. Junge supra *Index*, *Dactylos*.

Lichas, λιχὰς, vocatur *Polluci* mensura interstitii inter pollicem, & indicem; & ita fuit apud Græcos mensuræ species qua rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, sive decem digitos, intellige tranversos. Gorr.

* Lichen, λειχὴν. Vide *leichen*, *Impetigo*.

† Lichinia, lineamenta, Jo: Tagaul. l. 2. c. 4. Venetiis vulgo lichini.

Licinia, Latine vocantur *linamenta* vel ex panni lintei frustulis, vel ex stuppis bene pexis parata, quæ vulneribus, & ulceribus indunttur, Gr. μοτοὶ, vel etiam λημνίσκοι, Latine etiam *Tentæ* vocantur. Vide *lemniscos*. Forest. l. 6. Chirurg. Observ. 14. in Schol. Parac. Paragraph. l 3. c. 4. §. 1.

† Licinium, tenta. Trincavel. l. 4. c. 8.

Liculmen, λικῦλμθυ, vocari credidit Langius salsum piscium liquorem colatum, sive *Garum*. l. 1. ep. 59. Verum lapsum fuisse una cum aliis cetera doctissimis viris, patet ex Linden. Ex. V. §. 77. qui λικυάμθυ legendum esse demonstrat: Nam *liquamen*, idem quod *Garum* est.

* Lien, σπλὴν, Latine etiam *Splen*, viscus est in corpore humano, ad sinistram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis vestigio assimilari scripsit, de dissectione III. 5. 6. Cujus historiam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. l. 1. Anat. c. 16. ubi etiam de ejus functione varias veterum, & recentiorum reperire licet sententias. Nobis placet ἐπέχειν, cum nondum *lienis* usum genuinum per totius Medicinæ ætatem satis investigatum esse, recte statuerit Kerger. de ferment. sect. 3. c. 2. Interea contenti esse possumus in hoc, quod sit organon sanguinis colatorium. Num vero denuo illam materiam, quæ ibidem separatur à sanguine ita præparet, ut rursus sanguini loco fermenti adjiciatur, nondum satis demonstratum esse, sed commentitium saltem inventum recentiorum existimamus, interim unicuilibet permittentes liberum statuendi hac in re arbitrium. Videatur, si placet, & Malphighii Exerc. de *liene*. Variis etiam morbis obnoxius est *lien*; & ægroti, qui illis morbis laborant, σπληνικοὶ, *lienosi*, σπληνώδεις vocantur Græcis, præsertim qui obstructione, & tumore lienis laborant. *Magni lienes*, σπλῆνες dicuntur, Hipp. 3. aph. 22. Vide Gal. comm. Diet. n. 783. Varias de *liene* observationes, ratione magnitudinis, exectionis, &c. vide passim in scriptis Medicis, præsertim Shenkium, Ephemerides Nat. Curiosorum, & alios, quorum Indices inspiciantur.

* Lienteria, λειεντερία. Vide *lejenteria*, *Celiaca*.

* Ligamentum, σύνδεσμος, dicitur pars corporis simpliciter exsanguis, alba, solida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior vero nervis, & membranis, corporis partes, præsertim ossa funiculi instar mutuo colligans, muniens, Gal. l. 1. de motu muscul. c. 1. Horum historiam lege in Barthol. libell. 4. An. c. 3. Junge D D. Hofmanni Dissert. An. ad l. 1. Horne Microc. p. 26. 27. Apud Hipp. aliquando νεῦρον, h. e. *nervum* abusive dici, monstravit Dieter. Jatr. n. 568. In specie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* sub lingua, quod *ligamentum sublinguale* etiam vocatur: de cujus sectione periculosa vide supra *Ancyloglossum*.

* Ligatio, *ligatura*, æquivocum est. Accipitur enim vel Chirurgice; & ita idem est, quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις. Vide *Epidesis*, *Deligatio*. Ita *ligatio* nervorum, legitur in Scrib. num. 255. *Ligatio vasorum*, ad sanguinis profusionem præcavendam, apud Hildan. de gangr. & sphacel. c. 19. De *ligaturis* vide & Rolfink. & O. M. Med. Sp. l. 4. sect. 10. c. 4. Vel Pathologice & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*. Vel accipitur Magice: & iterum dupliciter, vel sub respectu morbi, quatenus *ligatio*, vel *ligatura* significat impotentiam generandi per præstigias diabolicas, & facinum inductam; unde & vulgus tales *ligatos* vocat, teste Diet. Jatr. p. 214. Vel sub respectu remedii Magici, quando superstitiosi characteres *ligantur*, & suspenduntur: de qua arte ex quadam pestifera societate hominum, & angulorum malorum exorta (verbis Isidori) vide Keuchen. prolegom. ad Samonicum p. 54. 63.

† Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius prolabi possint. Varand. de Indicat. 1. c. 11.

† Lignum - feniculinum sassafras. Joan. Hornungus.

Lignum, ξύλον, quid significet, omnibus notum est. Est vero *Lignorum* usus in medicina multifarius; potissimum triplex: Diæteticus, sive Coquinarius, & Culinaris, quando comburuntur, ubi quidem ligna arida præ aliis eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal. l. 4. de san. tu. c. 6. Contra *ligna* viridia caussa sunt virium exsolutionis, 2. aph. 41. Deinde Pharmaceuticus, dum quædam *ligna* ad usum internum adhibentur; quorum historiam vide apud Scrod. l. 2. c. 14. Et inter illa *Lignum Guajacum*, vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infra lit. N. Denique Chirurgicus quatenus ad instrumenta Chirurgica pertinet: v. g. de *ligni* cujusdam pro repositione articuli apparatu vide Hipp. 2. de artic. t. 19. Gal. in comm. Ad *ligna* rariora pertinet *lignum Zibethum olens*, in Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 97. Item *lignum fossile*, de quo integer tractatus prostat Francisci Stelluti in Ann. III. de Ephem. ad finem, *Lignum Magicum* vocat Peracels. *Arcana Herbarum*, tr. Labyr. Medic. c. 9.

Lignodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνὺς, *fuliginosus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*.

Ligula, item *Lingula*, homonymon est vocabulum. In Anatomicis sumitur pro *Clavicula*, (Vide *Clavicula*) aut pro *Glottide*. Vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat mensuram aliquam cochleari majorem, continentem semunciam, exceptis duobus scrupulis. Scrib. num. 111. 114. 220. Rhod. in not. ad h. l. p. 217. Alias quoque denotat vinculi speciem: v. g. calceorum vincula dicuntur *ligulæ*. Scribon. n. 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπίνος, ἀκανθὶς, dicitur: cujus historiam, & usum vide in Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 4.

Ligysma, λίγυσμα, vocatur *controrsio juncturæ*, ita tamen ne sit perfecta luxatio. Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 19. Jul. Alexand. in not. ad h. l. p. 754.

Lili, terminus est Paracelsicus, denotans vel subjectum Tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipsam *Tincturam*. Est vero illud subjectum, vel *Electrum minerale*, vel ipsum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. Helmontii inscripto, Arcana Paracels. nec non tr. Catarrhi deliram. §. 43. & Pharm. ac Disp. mod. num. 49. item ex Libav. tr. de Igne naturæ, Tom. II. Oper. pag. 63. 64. 68. seq. Junge Fr. Hofmann. in Clavi ad Schroder. pag. 324. D. Emuller. statuit Tincturam Antimonii, cum liquore Alcahest paratam; quia tamen Liquor Alcahest adhuc est obscurus, substituit D. Ludovici Sal Tartari volatisatum, Pharm. Differt. I. p. 335. Aliam præparationem ex Regulo martis vide in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 257.

Lilium, præter Botanicam significationem, a Paracelsicis accipitur pro *Lili*, sive Tinctura. *Lilium* est *Mercurius*, & flores illius *lili*, de pellicano in Tinctura Philosophorum. Est quinta essentia Sulphuris, Sulphur fixum. Ruland. & Johnson.

Lima, ῥίνη, instrumentum notat, quo scobs, aut ramenta fiunt deterendo. Usus est *limarum* in Pharmaceuticis propter res, quæ non facile tundi, atterique possunt. Est vero alia crassior, alia tenuior. VveK. Antid. gen. lib. 3. c. 25. & 48. Ita Cornu Cervinum *limatum lima lignaria* legitur apud Scribon. n. 141. id est quasi lignum sanctum radi, vel teri solet, explicante Rhodio ad h. l. p. 214. *Limatura*, Gr. ῥίνημα, ῥίνισμα, idem quod *Scobs*, *ramentum*, dicitur, vel *Rasura*. Ita *ramenta æris*, apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 3. *Limatura Chymica* dicitur, quæ fit per mercurium, scil. calcinando. Libav. Apoc. Herm. P. Poster. T. 2. p. 428.

Limacesteros, rectius *Leimacesteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano in Onomast. pag. 81. d. per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de Locis palustribus, & arboribus consitis, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXIV. 11.

Limacodes, λιμακώδης, est positivum, significans *locum* udum, humidum, & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hippocr. l. de A. L. & Aq. XLIII. 3. LV. 6. Jung. Foes. p. 386.

Limanchia, λιμαγχία, dicitur summa inedia, & *omnimoda abstinentia*, cum quis fame cruciatur, aut strangulatur. Idem, quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοὶ, λιμαγχεόμενοι dicuntur, qui *nimia inedia cruciantur*. Hippoc. 2. Prorrhet. VII. 9. l. 2. Epid. s. l. 66. Item λελιμαγχημένοι, de artic. t. 30. & verbum λιμαγχεῖν, *inedia ferme extremam*, 4. de artic. t. 64. Foes. p. 385.

Limatio, *Limatura*, ῥίνημα. Vide *Lima*.

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus, Paracelso dicitur universus mundus, semen, & prima hominis materia, Superior, & inferior Sphæra, cum elementis quatuor, & quæcunque his comprehenduntur, Paramir. l. 1. 2. 5. Rul. & Johns. Alias *Limbus* etiam dicitur fascia illa, alterius sæpe coloris, & majoris pretii, quæ vestium, præcipue muliebrium, extremitates circumquaque ambit. Quibus suturas in cranio comparavit Ingrass. Comm. in Galen. l. de ossib. p. m. 45. seq.

Limen, ὕδος. Vide *Udos*.

Limitatio, διορισμὸς, idem quod *determinatio*, vel restrictio alicujus rei, vel sermonis. Hęc omnino in Medicina sępissime necessaria est, propter varietatem circumstantiarum in singularibus, vel individuis, uti testatur Gal. l. 1. de Al. fac. 1. & l. 3. meth. med. c. 3. Vide *Diastole*.

Limne, λίμνη. Vide *lacus*.

Limnothalassa, λιμνοθάλασσα, vocatur *stagnum maritimum*, Gal. l 3. de Al. fac. cap. 25. ubi scil. fluvius magnus stagnum efficit, quod mari conjungitur. ibid.

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *servus*, vel mancipium *famis*, sive esuriei. Idem quod λιμαγχεόμενος. Lind. Ex. XIII. §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem quod λιμαγχία, vide *limanchia*. Legitur apud Hipp. l. 3. de diæta XV. 16. & 4. de R. V. I. A. t. 61. Verbum quoque λιμοκτονέω, frequenti eidem fuit in u u, d. l. t. 116. l. de fistulis II. 20. lib. 1. de morb. mul. XXVII. 15. l. 7. Epid. LIII. 1. Jung. Foes. p. 386.

Limos, λιμὸς, *Fames*. Vide supra *Fames*.

Limotto, λιμώττω, *esurio*. Vide *Fames*.

Limus, ἰλὺς, vide *Ilys*. Ita sanguinis *limus*, idem quod *Fex*. Gal. 4. aph. 21. Vocatur & *Cænum*, βόρβορος, Dieter. n. 157. *Limus terræ*, Paracelso vocatur totius mundi machina: estque eidem duplex, visibilis, & invisibilis, corpus, & spiritus sidereus. Idem quod *limbus*. Quod commentum tamen graviter perstrinxit Libav. Tom. IV. Oper. p. 39. 41.

Linamentarius, ἔμμοτος. Vide *Emmotus*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὸν, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus, & ulceribus inditur. Sunt vero variæ species *linamentorum*; quorum alii quinque, alii sex numerant, aut plures; v. g. στρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνιωτὸς, *ex ellychniis factus*, ξυστὸς, *rasile*, vel rasura linamentorum, τιλτὸς, *concerptum*, hæc duo vulgo *Carpia*, Gal. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis nostris *Carpei* dicuntur, πριαπισκωτὸς, ad *priapi*, sive mentulæ *formam factum*, λημνίσκος, *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum: de quibus suis etiam in literis. Junge Foes. p. 417. Curatio per *lineamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*: item μότωσις, *usus lineamentorum*, 2. de artic. t. 58. Alias & Græcum vocab. μοτὸς aliquando significat *cannulam*, vel penicillum, ver. gr. stanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hippocr. l. 2. de morb. XLV. 32. LVII. 21. LVIII. 21.

Linaria, nomen Aviculæ ad *Carduelos* pertinentis; de qua scribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque usu venit ad cibos. Ejus historiam vide apud Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 8. 9. *Linaria* est quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis scriptoribus.

Linctus, ἔκλεγμα, idem quod *looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus significatio propria pertinet ad Mathematicos. In Anatomicis occurrit potissimum *linea alba*, quæ, & *Galaxia* dicitur: estque concursus tendinum musculorum abdominis: de qua apud Bartholin. l. 1. Anat. cap. 6. Ad Pathologicam significationem pertinent Observationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis, in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs. 215. Ad Semioticam referri possunt *lineæ* in manibus, & fronte, quas *Chiromantæ*, & *Metoscopi* explicare solent, a Bartholino *lineæ fatales* dictæ, l. 3. Anat. cap. 7. quarum significationi multum tribuit Paracelsus l. de morb. Podagric. §. Chiromantia, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio, & phantasma potius videtur, quam realis quædam certitudo significativa.

† Lingua Caris. Mercat. de Ind. med. l. 2. c. 15.

† Lingua avis, semen fraxini.

† Lingua arietis, Plantago. Matth. de grad. part. 2. cap. 7.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα. Vide *Glossa*.

* Lingula, idem quod *Ligula*. Vide *Ligula*.

Linimentum, ἄλειφα, ἄλειμμα, late dicitur id, quod illinitur, sive inungitur; & ita comprehendit *Olea*, *&* *Unguenta*, *Adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in strictiori significatione accipitur pro medicamento externo liquido consistentia crassiori, quam *oleum*, liquidiori, quam *Unguentum*, cujus basis oleum est: de quo videatur Wvek. Ant. Gen. l. 1. c. 35. Spec. l. 2. s. 27. Morell. l. 2. de form. remed. sect. 1. c. 8. Schroder. l. 2. c. 87. Vocatur & *litus*. Horum usus plerunque commodior esse videtur, quam Unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, panniculus lineus, cujus usus varius in Chirurgia; unde varia in promptu esse debent, præcepto Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 26. Comprehendit sub se μοτὸς, *linteamina* vulneraria, *fascias*, *&* *splenia*, de quibus etiam in suis literis. Vide & Rhod. Lex. Scribon. Confer & ad Hildan. Cistam militarem class. 20.

Linum, λίνον, quid proprie significet, quære in Botanicis. Translatum vero etiam ad lapidem Amiantum, vel Asbeston, aut Carystium vivum, & qui *linum incombustibile* dicitur, teste Lang. l. 1. ep. 66. Junge Mercurial. l. 1. V. L. 17.

Lipa, λίπα, idem quod ἔλαιον, *oleum* significat. Hippocr. l. 1. de morb. mul. LVIII. 13. l. 3. XXV. 12. XL. 9. XLI. 2. XLII. 12. Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem l. 1. de morb. mul. LVIII. 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo usus de excrementis alvi, l. 3. Epid. sect. 3. t. 70. de urina, 7. aphor. 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis supernatans, 2. progn. t. 36. Medicamenta quoq; vel *Emplastra* Topica *Lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. n. 220. 222. Rhod. in not. p. 200. & in Lex. q. d. *Pingues compositiones*.

Liparis, λιπαρὶς, nomen *piscis* cujusdam adeo pinguis, ut nihil aliud esse videatur, quam pinguedo; cujus historiam tradit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 11. *Lapis* quoq; quidam *liparis* dicitur Plinio l. 32. c. 12. qui suffitus omnes bestias evocare creditur.

* Lipodermus, vide *leipodermos*.

* Liposychia, vide *leipopsychia*.

Liporrhinos, λιπόῤῥινος, epitheton *Salamandræ*, apud Nicandr. in Alexipham. ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus, ac viscosus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. l. 1. ep. 66.

Lipothymia, vide *Leiposycphia*, *Leipothymia*.

Lippa, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. sordes oculorum. Vide *leme*, *Gleme*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 424.

* Lippitudo, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπουργία, id est *operis defectus*, quando quod sperabatur, & in expectatione erat, non succedit. In specie usurpavit Gal. de *male curatis morbis externis*, l. 1. de C. M. P. G. c. 19. Verbum quidem non adeo usq; quaq; usitatum, sed quod tamen multorum usitatissimorum analogiam retineat. Jul. Alex. in not. ad h. l. Sane hodieq; non infrequens apud nostros Chirurgastros ob imperitiam.

* Liquabilis, τηκτὸς, idem quod *liquescens*, dicitur de medicamentis, tū quæ virtute ignis colliquantur, tum quæ ex humidis quibusdam, velut aqua, aceto, vino, constant. Igne liquescit Propolis, Cera, Resina, ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto solo *liquescunt* citra ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax, &c. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. in princ. Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ sunt optimæ, & opponuntur duris, σκληροῖς, καὶ ἀτεράμνοις, l. de A. L. & Aq. XVI. 12.

Liquamen, idem quod *Garon*, *Garum*. Vide *liculmen*. Alias & *liquamen* significat pinguedinem igne liquatā, & coquinario usui pro condiendis eduliis reservam. Gabr. Hamelberg. ad Apuleii de medic. herbar. c. 89. nu. 12. p. m. 251.

Liquamumia, id est *Adeps humanus*. Rul. & Johns.

Liquatio, τῆξις, accipi potest late, & stricte. Late pro omni dissolutione materiæ alicujus in fluidiorem consistentiam, sive fiat igne sive liquore aliquo dissolvente, quod posterius dicitur etiam *Maceratio*. Stricte vero idem est, quod *Fusio*, quæ sola ignis, aut caloris Solaris virtute perficitur. Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 14. Rulandus latius descripsit: *Liquatio* est, cum quod in unum coaluerit, solvitur liquando, ut jam possit fluere. *Liquatum* est, quod consistentiam diffluentem instar undosorum accepit. *Liquatio* est vel Fusio, aut Deliquium. Vocatur & *liquefactio*; quæ est corporis mineralis vi ignis majoris resolutio. Estque *Simplex*, vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quam ut fundatur, liquescit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumque a perfecto separatur, idque per Cineritium, aut Antimonium. Rul. & Johns. Vide *Colliquatio*.

Liquefactio, *Liquefactivum*, vide p. a. *Colliquatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum, vocatur *Aqua elementaris*; qualis vero sit, vide apud Libav. Apoc. Herm. P. pr. cap. 11. *Liquefactio*. Vide *liquatio*.

* Liquidus, æquivocum est. Vel enim significat *fluidum*, & ita idem est, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*. *Humidus*. Vel notat *Manifestum*; & ita Gr. dicitur φανερὸς, ἐναργὴς, Vide *Enarges*. Gal. l. 2. de san. tu. c. 4.

Liquidambra, q. d. *liquida ambra*, ob odoris suavitatem, est resina oleaginosa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococol*, & *Ocosols* dicta. Vide Schrod. l. 4. cl. 2. n. 389. Chiocc. in Mus. Calceol. s. V. p. 626. seq.

Liquor, ὑγρὸν, ὑγρότης, in genere idem quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon. n. 84. Rhod. in Lex. Scr. *Liquor* Physice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter se invicem fluunt, situm indesinenter mutantes. D. de Cordemoy Diss. Phys. I. pag. m. 3. In Pharmaceuticis diversimode accipitur. Vvekerus *liquorem a succo* distinguit, hunc appellans, qui contusione, & quassatione exprimitur: Illum vero, qui incisa, vel scarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, sive emanat. Ant. Gen. l. 1. c. 9. Sp. l. 1. s. 16. Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquiū, aut similiter paratos; eorūq; catalogū recenset l. 2. c. 66. Junge Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. Ita & Chymici *liquorem* describunt, quod sit magisterium potabile per quandam in arte Chymica transmutationem, ad imitationē naturalis

ralis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia resoluta concinnatum. Vel *liquor* est humor deliquio solubilium corporum factus. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 3. c. 1. & seqq. ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoq; & Johnf. varias *liquoris* descriptiones, & significationes notarũt: v. g. *Liquor aquilegius*, id est *vinum destillatũ*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota substãtia contusis, & in vitro conclusis, & in balneo maris aliquot diebus coctis, succo colato per pannũ calore cinerũ, mellis spissitudinem acquirit. *Liquor essentialis*, qui a membris interioribus extrahitur, & in carnem, sanguinemq; transmutatur. *Liquor Mercurii* est balsamus rerum omniũ, in quo consistit vis sanationis. Talis Mercurius valde potens est, in Terentabim, & Nostoch. *Liquor salis* est balsamus naturæ, quo sustentatur corpus, ne putrescat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* est, cum adjectione ejus rei, cujus est. Ita *liquor Terebinthinæ*, est ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, est oleum gummi. Hæc Ruland. *Liquor carnes conservans*, est spiritus vini, spiritus salis leniter acuatus, & infectus, admisto Elæosaccharo Terebinthinæ, ac lavendulæ. Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Observ. 255. *Liquor universalis*, est *Mercurius*, Paracel. Paramir. l. 2. qui & *liquor æternus* vocatur in Gastone Claveo def. Argyropœæ, & Chysop. in Theatr. Chym. Vol. II. p. 53. *Liquor terræ*, est idem quod *leffas*. *Liquor vitæ* in homine est homo occultus. Parac. Tract. 2. de gener. hom. c. 2. *Liquor vinosus sine vino*, ex floribus Hormini in fecibus vini maceratis destillatus, omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini saporem vertere, si fides habenda Morley Coll. Chym. Leid. cap. 418.

Lira, ὦλαξ, proprie significat fossam rectam, quæ contra agros tuendos dicitur, & in quam usigo terræ decurrit, ex Nonio, C. Hofm. comm. ad Galen. de U. P. n. 677. Linden. Ex. XII. §. 169. Hinc *Delirare* tropice dicitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

Lite, λιτὴ, nomen Emplastri viridis, quod ex ærugine, cera, & resina conficitur. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Litera, γράμμα, quid significet, non est equidem hujus loci, quamvis sit notissimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus sunt partes vocis: & quidem duplices, *Vocales*, & *Consonantes*; quæ quomodo formentur, docet Barthol. l. 1. Anat. c. 11. in fine. Quatenus etiam *literæ* idem significant, quod *Scriptura*, *Scriptum*, neque hæc significatio a Medicina est aliena, quamvis non opus sit expositione.

Litterismum, est nomen febris certæ, & remedii contra illam, apud Paracelf. in Theor. figuris Universal. morbor. Tab. 9. & quandoquidem ipse fatetur, Curam non esse naturalem, videtur intelligenda esse per *litterismum* Cura Characteristica, sive Magica.

Lithantrhax, λιθάνθραξ, vocatur *carbo fossilis*, sive e terra erutus. Lang. l. 1. ep. 53. Rul. & Johnf. ita descripserunt. *Lithantrax*, *lapideus Carbo*, species est *Gagatis*. Est enim nihil aliud, quam induratum, & excoctum sub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alii leves, & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem Theophrasto γεώδεις dicti: alii graves, qui dicuntur λιθώδεις. Vide *Bitumen*.

Lithargyros, λιθάργυρος, *lithargyrium*, id est *Argenti spuma*: ita dicitur Medicamentum metallicum non sponte quidem nascens, sed in secundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro secernitur. Gorr. Dioscorides triplicem differentiam constituit: unam ex arena, quæ μολυβδίτις dicitur: alteram ex mistura Plumbi, & Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρῖτις vocatur (Vide *Argyritis*) & tertiam, vel quod ex Auro prodierit, vel quod fulvo colore constet, χρυσῖτις dictam, l. 5. cap. 102. Verum Schroderus duas saltem posteriores communiter statui scripsit, ubi simul usum, & vires exposuit, l. 3. c. 19. n. 3. Vide Fr. Hofm. in Clavi. De differentia inter *lithargyriũ Auri*, & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. Coll. Chym. Leid. c. 175. Rulandus plures species numeravit, ut & Johnf. v. g. *Lithargyrum* 1. quod fit, quando argentum e plumbo separatur. 2. e mixtura plumbi, & auri. 3. e mixtura plumbi, & argenti. 4. e mixtura auri, & argenti 5. ortum ex plumbo, & ære. 6. recrementum *lithargyri* cœruleum, quo utuntur figuli. *Lythargyrum* Paracelsi est spuma Mercurii. Item *lithargyrum* est spuma ferri, argenti. Rul.

* Lithiasis, λιθίασις, id est *calculi morbus*. Vide *Calculus*, unde & verbum λιθιᾷν, *calculo laborare*, in usum venit Hipp. Coac. t. 472. Jung. Foef. p. 385. Dieterich. n. 503. Linden. Ex. XVI. §. 12. seq. Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam, & crassa callis, aut lapillis similia apparent oculum pungentia. Gal. Isagog. c. 16. Caussa est succus nutritius vitiosus, coagulatus, & induratus.

Lithocolla, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter se coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Usurpatur ad pilos palpebrarum incommodos

replicandos. Diosc. l.5. c. 164. Gal. l.4. de C.M. S. 1. c. 7.

Lithoides, λιθοειδὲς, *petrosum*, sive petræ simile. Epitheton ossis temporum, quod & *lapidosum*, *saxeum*, Galen. l.9. de U.P. cap. 10. quod utrinq; ad aures positum petræ speciem referens lambdoidis suturæ finibus terminatur, in quo inest processus columnæ similis, στυλοειδὴς, βελονοειδὴς, γραφιοειδὴς, sub quo auditorius meatus continetur, l. de ossib. c. 1. Barth. libell. 4. c. 6. ubi ossa temporum appellat.

Litholabon, λιθόλαβον, vocatur instrumentũ ferreum, quo calculus extrahitur; quorum varias formas, hamulos, cochlearia, specula, uncos, &c. vide in Aquapend. de operat. Chirurg. & Hildan. l. de Lithotom. c. 14. Meminit hujus vocabuli Gal. Introduct. n. 18.

Lithonthrypticos, λίθον θρυπτικὸς, i. e. *calculos frangens*, Saxifragus. Epitheton est medicamentorum simplicium, & compositorum virtutem habentium calculum renum, vel vesicæ atterendi, & comminuendi. Gal. l. 5. de Sim. Fac. c. 2. a λίθος, & θρύπτω, frango; quamvis neq; hoc vitiose scriptum sit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithonthripticon* legitur, a τρίβω, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt; quarum compositio licet videatur præter necessitatem prolixior, quod nec ipse diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profecto non minor, quam aliorum pulveres secreti *lithontriptici* præter necessitatem pretiosi habiti. Meminit & *lithontribon Ducis* Parac. l.2. de Tartaro, tract. 2. c. 3.

Lithopaedion, λιθοπαιδίον, i. e. *infans lapideus*, vel in lapideam duritiem concretus; cujus variæ prostant observationes apud Augenium. Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Casp. Rejes C. El. q 34. num. 23. Junge Sennert. Pr. l. 4. P. 2. s. 4. c. 8.

Lithos, λίθος, id est *lapis*. Vide *lapis*.

Lithostroton, λιθόστρωτον, dicitur pavimentum vitreatis tesserulis versicoloribus lapidum crustis cœmento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balneorum veterum fabricis conspiciebantur, teste Lang. l. 1. ep. 50.

Lithotomia, *lithotomus*, λιθοτομία, λιθοτόμος: illud notat operationem Chirurgicam, & artificium sectione calculum removendi e corpore: Hoc vero artificem ipsum, sive Chirurgum. Res profecto dubii valde eventus, & periculosissima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hãc operationem in se suscipiant, sed aliis relinquãt. Vid. Diet. n. 771. Alias de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, h. tit. ut & alios Chirurgiæ scriptores. Neq; hic reticenda rara felicitas Chirurgica Dn. Georgii Protmanni, Chirurgi Norimbergensis, qui in uno subjecto masculino diversis subsequentibus annis, & temporibus ter sectionem calculi vesicæ feliciter perfecit, eximens insignes calculos, & ita ægrum e mortis faucibus eripuit, præsente consilioq; & remediis internis suppetias eunte celeberrimo D. D. Johanne Georgio Volcamero Reipubl. Norimberg. Archiatro, Fautore, & Collega nostro honoratissimo, quartã etiam sectionẽ rite absolvit, quãvis æger paulo post ob alia symptomata supervenientia fatis cõcesserit.

Litim, id est *filum* aliquoties complicatum, & omnino traductum. Rul. & Johns.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, significat simplex, tenue, minime operosum, aut elaboratum. Ita Compositiones *Diamoron*, & *Diacodion* vocantur λιταὶ apud Gal. l.6. de C.M.S. 1. c.3. & l. 1. c. 2. Junge Foes. Oec. p. 387.

Litra, λίτρα. Vide *libra*.

Litron, λίτρον, idem quod νίτρον. Vide *Nitrum*. Keuch. ad Seren. p. 97.

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιάλιος, αἰγιαλίτης, quid significet, ex aliis Lexicis notum est. De piscibus *littoralibus*, testatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 3. esse mediæ facultatis inter tenuis, & crassi succi cibos.

* Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter plane nigrum, & rubrũ, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipsis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in suppurationibus, in quibus quod nigrum erat, *livescere* incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuscum. Contrahitur in corporibus vivis a sanguinis, & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum*, & nigrum colorem inducit. Designat & aliquando humorem prava qualitate preditum, veluti viridis, uti ruber sanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hipp. 1. progn. t. 22. 2. progn. t. 8. 9. Aliquando etiam legitur πελιὸς, vel πελιὸς, 1. progn. t. 7. 10. 12. *Lividus* quoque est epitheton Musculi, ac femoris internum latus tendine suo insertus. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Livor, vocatur πελίωμα, apud Hippocrat. Coac. t. 400. l. 6. Epid. sect. VIII. 63. Jung. Foes. p. 491. Dieter. n. 666. *Livor* etiam haud raro sumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum se prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. l. 22. Salubr. c. 3.

Lixivium, κονία. Vide *Conia*. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Lixiviosũ Sal*, est species *Salis Alkali*.

† Lixivum Oleum, sponte fluens, non tortivũ, ita & mustum Jo. Ruell. in nomencl. rei veter.

Lixus, i.e. *coctus*, idem fere quod *Elixus*, ἑψητός. *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, ap. vulgus. Jon. Fr. Mirandola l. 2. de auro, c. 6. T.II.Th.Chym.p.338.

Lobeomæ, λωβέομαι, pro λωβάομαι, significat, *dedecore afficior*, ludifico, aut damno afficior. Hipp.2.de art.t.39.

Lobos, *Lobus*, λοβός, gemina gaudet significatione: Una est Botanica, quādo significat *siliquas*, vel legumina siliquosa, quæ & *Dolichi*, *Phaseoli* vocantur. Gal. l. 1. de Al. Fac.c.28. l.2. c. 1. l. de atten. vict. c. 7. Hinc ἔλλοβα, *siliquosa* semina vocantur, ibid. Altera est Anatomica, quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnosis*, sive auriculæ externa extremitate, Arist. 1. de hist. an.c.11. Lind. Med. Physiol. l.2. c. 11. §. 3. Vel de *extremitatibus hepatis*, *& pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit, & complectitur, instar *siliquæ*. Gal. l. 4. de U. P. c. 8. C. Hofm. per ἀποσχάσεις, alas, & adnascentias exposuit, in comm.ad Gal. de U.P. n. 209. Ad Botanicam significationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in rosarum foliis, quibus calici adhærent infixa, alias *Ungues* dictæ, quæ etiam resecantur. Gal. l. 4. de C.M. S. L.c.7. Jul. Alex. annot.ad h.l. p.812.

Localis, τοπικός, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *Latio*, *Motus*.2. Medicamentorum, ubi late, & stricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel mēbro affecto destinatis. Gal. l. 13. M. M. c.22. Ita Gal. libros decem conscripsit de medicamentis *localibus*, sive κατὰ τόπους, secundum loca, i. e. partes affectas distributis. Stricte vero pro medicamentis partibus externis destinatis sumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Forest. l. 6. Chirurg. obs.36. Schol. *Localis* Anatomia, Paracelf. dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores, & spiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. Paramir. l. 1. de orig. morb. ex trib. subst. c. 6. *Localis* membrana, appellatur Meninx cerebri tenuis, sive Pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protospat. l.4. de H.C.F.c.5.p.m.183.

Loch, idem quod *Linctus*. Dicitur & *Loch*, vide *Eclectos*, *Linctus*.

* Lochia, λόχεια, λόχια, dicuntur omnia, quæ a puerpera post exclusum fœtum, & secundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχειακὴ κάθαρσις, *puerperii purgatio* nominatur, l. 1. de morb. mul. sæpissime; quæ loca collegit Foes. Oec. p. 389. Sunt autem revera & καταμήνια, sive sanguinis menstrui recenti tempore, conceptionis reliquiæ, a quibus sola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa post partum sic appellantur. Gal. l. de atra bile, c. 8. Lang. l. 2. ep. 8. Horum retentio caussa variorum morborum, & symptomatum. Hildan. Cent.5.obs. 42. seq.

Loculamentum, dicitur *seminum involucrum*, quod veluti parva capsula illa includit. Schroder. l. 1. cap. 2. Græce dici posset, λοβίον, vel λοβός.

* Locus, τόπος, non Physice, sed Medice accepto vocabulo significat *membrum*, vel *partem corporis*, secundum, vel præter naturam affectam. Ita Hip. libellum de *Locis in homine*, Gal. libros sex de *Locis affectis* conscripserunt; quos & alii imitati sunt. Inter recentiores C. Hofm. de *Locis affectis* libellum edidit. Usus est & hoc vocabulo Hipp. in aliis scriptis: v. g. 1. aph.21. ubi χωρία in Græco habetur, 2. aph. 46. Diet. n. 835. 938. l.de flatib. IV. 1. 2. & 4. de R. V. I. A. t. 27. Jung. Foes. p. 620. Specialiter *Locus*, & *Loci* usurpantur de *partibus generationi inservientibus in sexu muliebri*, uti patet ex Scribon. num. 156. Junge Rhod. in not. p. 230. Seren. Sammonic. c. 37. Vide Keuchen. in not. pag. 237. Barthol. l. 1. Anat. cap.28. Alias in Macrocosmo *Locus* quoque idem, quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus*, est vel natalis medicamentorum, vel progressionis, vel præparationis, vel asservationis. Schrod. l. 1. c.13.22.28. *Loci Chymici*, dicuntur *Fornaces*, & *Vasa*. Th. Ch. Vol. I. p. 206. In specie in artificio lapidis Philosophici *Locus seminis* vocatur *Ovum vitreum*, i. e. Vasculum ad ovi figuram conflatum, Vol. IV. p. 303.

† Locusta Rapunculus, sive radicula, divitum mensis repetita, a radicis similitudine ita dicta, quæ forte Joan. Bapt. in deserto Cibus fuit. Bagfius de re hortensi.

Locusta, æquivocum est. Vel enim significat insectum alatum, & non alatum diversæ speciei, & formæ; quarum *Locustarum* historiam, & noxam, & usum prolixe exposuit Aldr. l. 4. de Insect. c.1.seqq. Huc pertinent Observationes de *Locustarum* copia pestem præcedente. Forest. l. 6. obs. 9. Schol. Lang. 1. ep. 81. Gr. dicitur ἀκρὶς, κόρνοψ, πάρνοψ. Rul. descripsit: *Locusta* est insectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρὸς, μάζαξ, &c. Vel significat animalis marini crustati genus, quod alias κάραβος vocatur; cujus descriptionem, & usum in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 2. de Crustatis c. 2. Aliam tamen *Locustæ marinæ* effigiem exhibet C.Hofm. comm. in Gal. de U.P. n.434. *Locustæ* quoq; dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Johannem Baptistam usum esse pro cibo, scripsit

psit Parac. l. 2. de cura ulcerum per interiora, c. 2. Ita *Locustæ Sambuci*, sunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. Paragrani Tract. 3. de Alchymia. *Locustæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, l. de ulc. & apost. c. 3. & c. 35. *Locustæ menstrui*, dicuntur esse in mammillis, d. l. Remedium quoq; aliquod specificum contra paralysin, & morbos spasmodicos biliosos Idem appellavit *Locustas Martis*. De Apocryphis ad vulnera.

Locutio, *loquela*, λαλιά, διάλεξις, idem quod *Sermo*. Vide *Lalia*. *Locutio*, actio linguæ dicitur, Gal. l. 1. M. M. c. 6. in princ. De *loquela* amissa a variolis, & restituta vide Hildan. Cent. 6. obs. 14. Vide *Sermo*.

Loemos, λοιμὸς, *Pestem*, *Pestilentiam* significat, morbum Epidemicum, malignissimum, & omnium perniciosissimum; cujus descriptionem generalem vix dare licet, propter summam varietatem symptomatum, & latentem causarum indolem, & dispositionem. Quatenus a febre pestilente distinguitur, ita memoriæ, & doctrinæ gratia describi poterit. *Pestis* est intemperies universalis, toto genere maligna, contagiosissima, Epidemica, cum omnis generis gravissimorum symptomatum congerie, præsentissimoq; vitæ discrimine, proveniens a massæ sanguineæ, & liquoris animalis per contagiosum quoddam, & deleterium miasma subita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera prostant scripta. Nobis libet allegare ex recentioribus. Th. Vvillis de febrib. c. 12. c. 3. Gr. dicitur etiam λοιμὴ, vocab. Hipp. transtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem pestilentiam*, in Præc. X. 4. Foes. pag. 388.

Loemodes, λοιμώδης, i. e. *pestilens*. Epitheton vel morbi; & ita idem quod Pestis, λοιμὸς, Diet. Jatr. p. 850. vel febrium, quæ *febres pestilentes* ab ipsa peste in hoc differunt, (quamvis sæpissime confundantur) quod in *febribus pestilentibus* manifeste adhuc fermētatio sanguinis vitiosa concurrat; quemadmodum hoc egregie demonstravit Vvillis d. l. c. 14. Non igitur accurate scripsit Gorræus, quod *febris pestilens* nihil aliud sit, quam ipsa pestilentia.

Logas, λογὰς, vocatur *album oculi*, quod & *alio nomine* σφενδόνη, & κυκλώπιον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus. Gal. 1. in 3. Epid. t. 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea nescit, quæ nemo e vulgo ignorat, l. 8. M. M. c. 6. in fin. in artis operibus non versatus, c. 2. de nat. hum. t. 16. Sermone Medicus. Lind. Ex. XIV. §. 16.

Logicus, λογικὸς, i. e. *rationalis*. Præter significationem illam, quando de disciplina Dialectica, sive recte concludendi, & argumentandi accipitur, & ejusdem authoribus, (quæ significatio non est hujus loci, licet ejus cognitio omnino tanquam præcognitum Medico sit necessaria,) *Logicus*, vel *Logica* dicitur de secta certa Medicinæ, & ejus cultoribus, ubi quidem Gal. sibimetipsi non consentit. Interdum enim *Logicum*, *Methodicum*, & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, l. 3. M. M. c. 1. Interdum vero distinguit, & *Logicos* saltem convenire statuit cum *Dogmaticis*, de subfig. Empir. c. 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda, & ab aliis quoq; approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione, & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logicæ* alias *quæstiones* Gal. dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ usum artis transcendunt, l. 3. de L. A. c. 1. minus necessariæ, utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino spernendæ. J. Alex. not. ad Gal. l. 14. M. M. c. 19. p. 562.

Logismos, λογισμὸς, idem quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, sive actus secundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Vvillis tr. An Brut. p. 1. c. 7. Λογισμὸς, *ratiocinatio*, ab Hip. describitur, quod sit memoria componens ea, quæ per sensum sunt percepta, Præcept. I. 8. Apud eundem caussæ abditæ dicuntur κατὰ λογισμὸν, quæ sola *ratiocinatione* investigantur, & deprehenduntur, 4. de R. V. I. A. t. 55. Gal. in c. ad h. l. Item & κατὰ λόγον facere significat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromptæ indicationi innixus præstat, & applicat agenda, ex Hipp. 2. aph. 52. Lind. Ex. VII. §. 31. λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obversantur, sed turbatæ a sensibus animæ corporeæ internis, imaginatione, sive phantasia, f. 1. Epid. ægr. 8. Junge Foes. p. 388.

Logodiarrhoea, λογοδιάρροια, *profluvium sermonis*, per elegantissimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati sermonis*. Illa laboravit Gal. Hanc calluit Hipp. judice Lind. Ex. XVI. §. 249.

Logosophia, λογοσοφία, i. e. commentitia, & *imaginaria sapientia*; de qua conqueritur idem hisce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum, Ex. VIII. §. 1.

Logos, λόγος, *Ratio*, *sermo*. Vide *Logismos*, *Lalia*. Junge Diet. n. 507.

Loligo, *Lolius*, τευθὶς, τεῦθις, nomen animalis marini, sive pelagii mollis, utriusq; sexus: *Majoris*, & *minoris* descriptionem, cum usu,

usu, vide prolixe apud Aldrov. l. 1. de mollib. c. 6. Meminit & Lind. Ex. V. §. 39.

LOLIUS, πυθὸς. Vide *Loligo*.

LOMBARDORUM *frater*. Vide *Harpa*, *Harpya*.

† LOMENTUM. 1. Panis ex farina fabæ confectus. 2. ipsa farina fabacea. 3. Creta fullonum ad dealbandas vestes.

LOMENTUM, ἐρέγμος, idem quod *farina fabarum*, præsertim Ægyptiarum. Scrib. n. 159. Rhod. in not. ad h. l. p. 232. & in Lex. Scribon. Forest. l. 26. obs. 2. in Schol. l. 27. obs. 8. in Schol. *Lomentum* quoque significat pulverem tritum, & lævigatum, vel pigmentum, quo pictores ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri*, leguntur ex Plinio l. 33. c. 4. 5. & 13. & ap. Lib. S. Arch. Ch. l. 3. c. 18. & l. 4. c. 20.

* LONGAON, *Longanon*, dicitur *Intestinum rectum*. Castell. Parac. l. 2. de Tart. tr. 1. c. 14. in Expl. Barthol. l. 4. An. c. 11.

LONGAEVUS, πολυχρόνιος, μακροχρόνιος, quid significet, notum est. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitatis* caussa consistit in temperamento humido, & moderate calido. Gal. l. 6. de san. tu. c. 3. circa fin. Exempla *longævitatis* recentiora vide in Eph. N. C. Ann. III. obs. 163. De *longævitate* in antiquissimis temporibus differit Lang. l. 1. ep. 79. De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum scripsit Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus in Pantheo suo Hygiastico, qui tamen prioris Authoris librum in vita, & tumultuaria Minerva conscriptum esse judicavit.

LONGUS, μακρὸς, *Longitudo*, μακρότης, μῆκος, fere sæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate, & mensura usurpari solet. Ita *Medicina* dicitur ars *longa*, 1. aph. 1. *Morbi longitudo*, legitur 2. aph. 28. 3. aph. 36. 51. Coac. t. 67. Junge Diet. 511. 550. *Longus pulsus*, videtur differentia esse imaginaria, apud Gal. de puls. ad tyron. c. 2. Sutura sagittalis, vocatur Gal. καθ' μῆκος εὐθεῖα, secundum *longitudinem* recta, aliquoties l. de offib. cap. 1. quam inepte Castellus *longitudinalem* vocavit. Musculi etiam diversi in corpore humano epithero hoc cognominantur ab Anatomicis: v. gr. *Longus* Capitis Dorsi, cubiti, *longissimus* Dorsi: de quibus vide inter alios Barthol. l. 4. An. c. 5. 6. 7. 8.

LOPHADIA, *Lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorsi vertebra, quæ & ἀσφάλαξ. Gorr. in def. Lind. Med. Physiol. l. 2. cap. 14. §. 33.

LOPA, denotat squamam, vel scoriam metalli alicujus; & legitur in descriptione alicujus fortius adstringentis medicamenti. *Lopa* ferri, ap. Albert. Botton. de morb. mul. l. 1. c. 54. An fortassis coincidit cum vocab. *Loppa*, de quo paulo post? Desumptum etiam videtur a Græco λέπος, vel λοπὶς, de quibus suo loco. *Lepos*, *lopos*, aut a λοπὰς, quod concham marinam quanquam, vel vestimenti genus aliquod significare docent Lexicographi.

LOPHAO, λωφάω, significat *remissionem*, laxamentum *capio*, quiesco, cesso. Usurpatur de morbis remittentibus, apud Hipp. l. de int. aff. LII. 14. l. de affect. XXX. 6. l. 2. de morb. mul. XII. 37. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Desumpta est metaphora a jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foes. p. 392. Cur vero ὀμιχρὸν in ὠμέγα mutatum sit, Criticis inquirendum relinquimus.

LOPHOS, λόφος. Vide *Crista*.

LOPIMOS, λόπιμος, dicitur de fructibus castanearum, glandium, & similibus, ideo *quod possint decorticari*. λοπίζω enim *decortico* significat. Idem quod λοπίζω, & λόπισμα, *putamen*. Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38.

LOPOS, λοπὸς, idem quod λέπος, *corticem* significat. Apud Hippocr. vero ita vocatur *corii pars durior*, & densior, Tergus, teste Gal. 2. de art. t. 28. 47. Mochlic. l. 2. Denotat quoque apud eundem *squamam*, l. 2. Epid. sect. I. 49. Vide Foes. p. 388.

LOPPA, terminus Spagyricus ad Cæmentationis artificium pertinens; estque nihil aliud, quam massa illa metallica, quæ resultat e calcinatione Cæmentatoria, sive cum Regulo, sive absque illo. Vide Th. Chym. Vol. I. pag. 548. seqq.

LOQUACITAS, μακρολογία, idem quod *Garrulitas*. Meminit Gal. l. 2. de diff. resp. cap. 11. ubi idem est, quod λογοδιάρροια.

LOQUELA, λαλιά. Vide *locutio*.

LORA, δευτέρια, θάμνα, *Thamna*, vinum secundarium, & vilissimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expressis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. Ex. X. §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *loriola*.

LORCHA, est tota locustarum dulcedo usque ad centrum substantiæ, id est germinum arboreorum, sive extremitatum. Paracelf. de melle, c. 2. Rul. & Johns.

* LORDOS, λορδὸς, *lordosis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de spinæ dorsalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. de fract. t. 62. 3. de art. t. 8. 45. 51. 52. Mochlic. XXII. 10. Galen. com. 4. aph. 35. & 3. de art. t. 2. Plura loca vide in Foes. Oecon.

Oecom. p. 388. Pertinet vel ad morbos in situ vitiato, vel etiam figura vitiata.

Lorica, vocatur Chymicis massa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulverisatis, & cum luto figulino mixtis, & aqua calida, quæ inducitur retortis, aliisque vasis, ut muniantur. Morley Collect. Chym. Leidens. c. 229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *Loricatio*.

Lorinde, est aquarum commotio cum concentus resonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento meta. Rul. & Johns. *Lorind*, est sonitus aquarum in lacubus stagnantibus, cum tremore, & agitatione. Estque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principiis, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Astri aquei. Paracels. de caducis, paragr. 2. Per Metaphoram eidem *Lorind Matricis*, vocatur Epilepsia uterina, vel *convulsivus uteri morbus*, ibid.

Lorum, ἱμάς. Vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Castellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuissime secto, atque humectato, deinde circumvoluto tabella imposita rotundum factum, teste Rhod. ad Scribon. n. 180. p. 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam d. l. mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demissa tetro sapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra intelligi debet, vide pluribus ibidem in d. Notis Rhodii.

Lorus, i. e. *Mercurius*. Rul. & Johns.

Lot, i. e. *Urina*. Iid.

Lotio, λούειν, idem quod *lavatio*. Vide *lavatio*, *balneum*. Particulares *lotiones* sunt Capitis, Manuum, ac Pedum, quæ etiam diversimode ad valetudinem tuendam faciunt, & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani: unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus, & madefactus; de quo vide Mercurial. l. 6. V. L. c. 17. Sylvat. controv. 6. citante Moræo ad Schol. Salernit. p. 298. *lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, si foris re aliqua sunt contaminata. VVeKer. Ant. Gen. l. 3. c. 30. Unde *lota medicamenta* vocantur, præsertim metallica, quæ dicuntur πλυθέντα, vel πεπλυμμένα, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1.

* Lotium, οὖρον. Vide *Urina*.

Lotura, πλῦμα. Vide *Plyma*.

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curvirostra* vocatur; cujus descriptionem, & usum exhibet Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 47. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *loxia*, item Stercus, contra Epiplesiam hodieque commendant.

Loxos, λοξὸς, significat *obliquum*, & in specie medium est inter rectum, & transversum. Gal. usus est de frictionibus, l. 2. de san. tu. c. 3. λοξότης, obliquitas, dicitur de septo transverso. Gal. l. 2. de mot. musc. c. 8.

Lozonga, idem quod *Morsulus*: nomen formæ medicamentorum. Vide *Morsulus*. Schrod. l. 1. c. 3.

Luban, *luben*, idem quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

Lubricitas, ὄλισθος. *Lubricans*, ὀλισθαίνων, *lubricus*, ὀλισθηρὸς, dicitur de alimentis, & medicamentis, ob humiditatem materialem facile transeuntibus, & virtutem laxandi, vel solvendi habentibus. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1. Ita ptisana dicitur ὀλισθηροτάτη, i. e. *lubricissima*, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 29. 30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, ib. s. 3. t. 26. Alias ὄλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque significat, quando sede sua prolabuntur; & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere loco suo, ap. Hipp. 1. de art. t. 1. 2. de fract. t. 39. & s. 3. t. 51. Gal. in comm. ad hos textus, & in defin. Hipp. in Mochlic. X. 1. 10. Differt ἀπὸ τοῦ διακινήματος, quod hoc significet aliqualem *emotionem* ossis articuli; illud vero luxationem, & integram elapsionem. Vide *Diacinema*. Junge Foes. p. 451. *Cura lubrica*, Paracelso dicitur ea, quæ competit ulceribus, pustulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, l. 5. de curat. morb. Gall. c. 1.

Lucanus, idem quod *Scarabæus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος. Schroder. l. 5. cl. 4. n. 114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λαμπὰς, λύχνος, quid proprie significet, ex aliis quoque lexicis notum est. De *lucernis perpetuis*, & *inextinguibilibus* vide præter Mercurialem in V. Lect. Libav. Tom. III. Op. p. 219. seqq. C. Rejes in C. El. q. 58. De *lucernis fictilibus* Chiocc. in Mus. Calc. s. 6. p. 716. Est & nomen piscis *lucerna*, qui alias *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανὴς, idem quod *pellucidus*, *transparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina*, Paracelso dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in distans, l. 2. de urin. judic. c. 2. & alibi.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piscis, quasi *lupius* dicti, fluviatilis, voracissimi, ita ut pernicies piscium in piscinis, & prædator vocetur a J. Alex. l. 14. Sal. c. 5. cujus historiam, usumque in cibis, & Medicina, atque vires vide ap. Aldr. l. 5. de pisc. c. 39. Schr. l. 5. cl. 3. n. 82. Jul. Alex. d. l. Linden. Ex. XI. §. 88. seqq. multis. RolfinK. O. & M. Med. Sp. l. 2. s. 3. cap. 63. & l. 14. s. 1. c. 12. *lucillus*, diminutivum est *lucii*.

Lucta, πάλαισμα, πάλη, *certamen*, præsertim inter duos significat, & pertinet ad Exercitia corporis fortiora, consistens in premendo potissimum, & renitendo, vel continendo, Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. de san. tu. T. II. p. 392. *Ars luctatoria*, παλαιστρική, cujus species est καταβλητική, ad Gymnasticam refertur, ad Thrasybul. c. 45. Per translationem quoque *Lucta* vocatur motus intestinus portionum activarum, & passivarum in fermentatione; quemadmodum describitur a Vvilis de ferm. c. 2. Kergero, & aliis. *Luctæ* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis sive caloris nativi adversus caussam, vel materiam morbificam; qui conatus potissimum in statu, vel vigore morborum, præsertim acutorum, animadvertitur.

* Luctuosus, κλαυθμώδης. Vide *Clauthmirizo*. 6. aph. 54. Diet. n. 456.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς ἀγρυπνία; significat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *Lucubrationes* in *diurnas*, & *nocturnas* distinguuntur; quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ, illę quoque, si nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. O. M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 111. & l. 14. s. 3. c. 20. Diet. Jatr. pag. 87. seqq. Alias *Lucubrationes* quoque ponuntur pro scriptis, Gr. πραγματείαι dictis, Gal. 2. in l. 3. Epid. t. 4.

Lucumorianda dormitio, dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione desumpta a fabulosa *Lucumorianæ* gentis hyematione inter mucum, & nives per semestre circiter durante, de quo somno p. n. videantur Obs. ap. Bonett. Med. Sept. l. 1. s. 11. c. 1. pag. 96. seqq.

Ludus, παίγμα, παιγνίον, quid significet jam ante constat. Pertinet in foro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide Dogm. Nostr. Med. Gen. P. V. c. 5. d. 5. p. 637. seqq. Aliquando *ludere* strictius sumitur pro operam venereis dare, ἀφροδισιάζειν, teste Lind. Ex. VI. §. 48. *Ludus, Paracelso*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris, & arcanum contra calculum remedium; ita dictus a forma tali; tesseræ, vel cubi, qua semper reperitur erutus. Legatur Paracels. de morbis ex Tart. tr. 2. cap. 1. Helmont. de Lithiasi, c. 7. n. 21. seqq. quamvis hic d. l. §. 23. hoc nomen etiam tribuitur speciei Calcarii lapidis, ad littora Scheldulæ fluit reperibilis. Th. Ch. Vol. VI. p. 454. Rul. & Johns. restrinxerunt ad lapidem humanum e vesica excisum, in Lex. Bekerus ad omne sedimentum Tartareum, & sabulosum, quod in urina subsidit, & matulæ adherescit, applicat; ejusque usum, & facultates Medicas explicat, Microcosm. Med. l. 1. c. 9. p. m. 109. seqq.

† Lues, est qualiscunque contagio, quæ homines, fruges, arbores inficit. Pestis significat omne malum quod tam inanimatis, quam animatis mortem infert. Aus. Po. de differ. verb. l. 3. Pestilentia est morbus contagiosus infestans homines. Idem.

Lues, aliquando accipitur latissime pro omnis generis *morbo*, Gr. πάθος, νόσημα. Interdum restringitur ad *morbos contagiosos*, pestilentes; & ita respondet Græco λοιμός. Aliquando vero strictissime dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Lues Gallica Venerea* plerunque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Posset autem haud inepte dici νόσημα ἀφροδισιακόν, vel ἀφροδίσιον. Diet. Jat. p. 274. seq.

Lumbalis, vel *Lumbaris Arteria*, & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem Lumborum excurrit. Barthol. libell. 1. Anat. c. 8. p. 643. & libell. 2. c. 6. p. 656.

† Lumbrici, appellantur intestina terre, præ intima, quam incolunt statione. Copioso enim affluunt adipe. Joan. Nardius, de igne subterraneo c. 16.

* Lumbus, ὀσφύς, ἰξύς, proprie dicitur pars totius spinæ infra dorsum quinque vertebris omniũ crassissimis, maximisque compacta, inter dorsum, & os sacrum mediis; estque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. aph. 23. 4. aph. 11. 5. aph. 99. *Lumbago*, ὀσφύος ἄλγημα vocatur, Diet. n. 630. Foes. Occ. p. 465. Lind. Ex. VI. §. 70. seqq. *Lumbi* libidinis sedes quoq; vocantur, teste Keuchen. not. ad Sammonic. p. 183. Apri *lumbus*, inter delicias esculentas relatus. Mercur. l. 2. V. L. c. [illegible]

Lumbricales musculi, vocantur *Adducentes digitos* in manibus, & pedibus, & opponuntur *Interosseis*. Barthol. l. 4. Anat. c. 9. p. 577. & c. 14. p. 538.

* Lumbricus, σκώληξ, idem quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, intestina fimi σκώληκες, a lubricitate dicti, vermes sunt in fimo, vel terra reperti, Rul. & Johns. Vocantur *lumbrici terrestres*, item ἔντερα τῆς γῆς, *intestina terræ*; quorum usus singularis in morbis nervosarum partium commendatur, Schrod. l. 5. cl. 4. n. 108. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. aliosque. Meminit & Hipp. *vermium stercorariorum*, qui σκώληκες κοπριοι vocantur, iisque siccatis utitur ad uterum purulentum, lib. de superfœt. XIII. 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Rul. & Johns. in Lex.

Lumen, φῶς, αὐγή, quid sit, ex Physicis constat. Vocatur & quandoq; *lux*. Refertur in specie ad media in Chirurgia necessaria: & dividitur in duas species, *Naturale*, & *Artificiale*, Hipp. 1. de iis, q. in med. t. 8. Gal. in comm. ad h. l.

h. l. Multa alias apud Paracelf. & in genere ap. Spagyricos leguntur de gemino cognitionis Principio, *Lumine Naturæ*, & *Gratiæ*, quę fuccinéte expofuit Schr. l. 1. c. 5. Jung. Fr. Hofm.in cl. ad h. l. Quid fit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav.T.II.Oper.p.324. *Lumen perlarum*, ex Mercario Philofophico qui fiat, vide Theat. Chym. Tom. I. p. 309. *Lumen luminum*, vocatur vis tenuiffima Sulphuris pura, non urens; eftque forma, & fplendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora; eftque tinctura illuftrans, & perficiens omne corpus. Th.Chym. Tom. IV. p. 879.

Luna, σελήνη, proprie fignificat Aftrum refpectu vifus noftri magnum inter Planetas infimum, & globo terreftri proximum, de cujus fingulari efficacia, & regimine in inferiora prolixe differuit Gal.l. 3. de dieb. critic.c. 2.feqq. quod etiam non negavit Cl. Dn.Strum. in Scient. Cofmica p. Spec. Tab. 3. Inprimis vero cerebrū afficere fatis confirmat *Epileſia*, quæ propterea *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνιακοί, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quod Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyfmis, tefte Dict. n. 319. p. 454. De *Lunæ* viribus quoque vide Cafp. Rejes C. El. q.75. Ab hac propria fignificatione contigit ut & ipfi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo, facto a novilunio, ceu primaluna, feq.dies *fecunda Luna*, & fic deinceps. Ita apud Scrib. n. 12. legitur, a *prima Luna ad tricefimam*, i.e. per triginta dies: ad quem locum vide Rhod. notas p. 43. Chymicis vero, & Spagyricis *Luna* fignificat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta*, eft *argentum* fixum, vel aurum album. Rul. & Johnf. De *Luna hydragoga* Angeli Salæ, ejus præparatione facillima vide in Morley Coll. Chym. c. 236. Interdum quoque *Luna* myftice vocatur *Margafyta argentea*, & effentia Bifmuti, Libav. S. A. Ch.l.7. c. 14. *Mercurius* quoque *Philofophorum Luna* dicitur, vel *liquor lunariæ*, c. 27.& l. 5. c. 12. alibique.

Lunæ tria, Hermiticis dicitur *Febris Hectica* fpecies, quæ inter Lunæ periodum eft curabilis; Dolæus Encylopæd. Med. l. 4. c. 4. §. 5.

Lunificus, dicitur Spagyricis *Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. Lib. Ap. Herm. P.pofter.T. II. Oper. p. 347. 346.

Luo, λύω, i. e. *lavo*. Vide *Lotio*.

Lupia, vocatur tumor durus, glandulofus, qui alias *Glandula* Avicennæ, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valde fimilis, haud dudie eandem cauffam cum Scirrho obtinens; de quo affectu v. Foreft. Chirurg.l.3.obf. 8. Schol. Jung.M.A. Sever.l de abfceff.anom.c.14.Specialiter de *lupia palpebrarum*, l.11. Pract. obf.41.Schol.in fin. Jung. Vvalther. Sylv.med.p. 938. *Lupia* dicitur Tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro fpecie Nodi; & videtur nihil aliud effe, quam Grando, five Chalazion. Ap. Guidonem vero Lupia dicitur tumor mollis, & rotundus in juncturis, & locis ficcis, notante ingraffia com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam fignificationem, etiam Medicis fignificat fpeciem ponderis quamvis inter Authores non conveniat. Sennert. per drachmam dimidiam expofuit. Vid. Inftit. l. V. part. 3. f. 1. c. 3. qui fumma induftria, & fcito ordine ponderum nomina explicavit.

† Luph: i.e. Serpentaria Vera, cujus loco ufurpatur radix Ari.

Lupus, λύκος, eft vocabulum valde æquivocum. (1.) fignificat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hoftem, aliarumque pecudum; cujus hiftoriam, & ufum Medicum, ut & diverfas fpecies *luporum* vide apud Aldrov.l. 1.de quadr.dig.vivip.c 6.feqq. Junge Schr. l. 5. cl. 1. n.25. (2.) *Lupus* nomen eft pifcis marini, qui & Gr. λάβραξ, a voracitate dicitur; cujus defcriptionem, cum ufu in cibis, & Medicina, tradit Idem l. 4. de pifc.c. 2. (3.) *Lupus* eft phalangii, vel aranei fpecies, quæ mufcas perdit, eifque pafcitur, corpus habens latum, & volubile partes circa collum incifas, & tres oris eminentias, ex Ætio Aldrov. de infectis l.5.c.12.Foreft.l. 30. obf. 12. in Schol. (4) Denique *lupus* fignificat ulcus malignum cancrofum, partes inferiores, præfertim crura, infeftans, celerrime proximas carnes depafcens, & exedens inftar *lupi* famelici, eftque e genere *phagædenarum*. Foreft. Chirurg. Obf. 7.l.3.in Schol. Diet. Jatr. p. 383. (5.) Tropice *lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per fulphur fuum rodens abforbet, & imbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipfi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem quod *Gulofus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit fine fame, bibit fine fiti, fuper crudo cibi crudum inædificat, & ita fanitatem deftruit. Diet. p. 1006. Lind. Ex. XI. §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. Scribit *lurcones* nihil aliud effe, quam buccam, & maxillam, tefte P. M. de Calderia Tom. II. Op. p. 149. B.

Luridus, ὠχρὸς, & *luror*, τὸ ὠχρὸν, colorem mixtum ex pallido, & luteo fignificat, vel ex candido, & flavo, cujus defcriptionem vide apud Gal. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foef. Oec. pag. 694. *luror buxeus*, dicitur Apulejo apud Lind. Ex. IX. §. 18.

Luscinia, ἀηδών, item *Philomela*, nomen avi

aviculæ canoræ nobilissimæ: cujus historiam, usumque in cibis, Medicina, & deliciis, prolixe descripsit Aldrov.l.18. Ornithol. c.2.

* Lusciosus, μύωψ, lusciositas, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non nisi oculis propius admota videt, eademq; prope oculos contingit, & limis, semiclusisq; adspicit, etiamsi parva sint; remota vero, quamvis magna, videre non potest. Estq; vitium ab imbecillitate congenitæ spirituum visivorum, eamq; ob causam incurabile. Differt a *Nyctalope*, (νυκτάλωψ Græce) quippe qui non natura, sed ex morbo talis evasit. Castell. Gorr.

Lustum, dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos lactis*, Rul. & Johns.in Lex.

Lutatio, est *oblini in luto* facta in operationibus Pharmaceuticis, & Chymicis necessaria. Vide *lutum*. Fr. Hofm.in clav. ad Schr.l. 1.c.14. *Lutatio* etiam vocatur Nidificatio Hirundinū.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur; cujus descriptionem, cum usu, vid.in Aldr. l.18.Ornith.c.21.

Luteus, ξανθὸς, idem quod *Flavus*, colorem significat rufum dilutiorem, qualis est in vitello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid.Rhod. ad Scrib.n.215.Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel succorum, quibus commode per lutum transire licet, Hipp. 4.de art.t.13. Gal.in comm.

Lutra, ἐνυδρὶς, vel ἐνυδρις, animal dicitur quadrupes, *Castori* simile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit, Arist.l.8. H. A. c.5. cujus descriptionem, usumq; in cibo, & Medicina tradit Aldrov.l.2.de quadr.dig.vivi.c.13.

Lutron, λυτρόν. Vide *Balneum*. Latine *lavacrum*. Junge Diet. nu.508. Est etiam nomen medicamenti Ophthalmici, quod ad Hermiam authorem refertur, apud Gal.l. 4.de C. M.S. L. cap.7.

† Lutum armenium, Bolus Armena. Joan. Pet. Arlunas.

Lutum, πηλὸς, alias idem quod *cænum* significat. Apud Fallopium legitur in Masculino *lutus*, l. de Therm aq. & metall. c. 16. In Medicina vero sumitur pro certa materia, & massa, ad oblinendum, & obturandum vasa figulina vitrea, & alia; & conficitur vel ex farina, & aqua, vel ex calce viva, & albumine ovorum, vel ex scobe matris, farina laterum, cum oleo lini, &c. Fr. Hofm. antea cit. loco. Jungatur Rolf. Chym. l.2.c. 21. Ex his *lutis* quædam vocantur *Lutum Philosophorum sapientiæ*. Th. Chym. Vol.IV. p.1003. Libav. S.A.Ch.l.8.c.30. Per translationem etiā dicitur de quibusdam terris; v.g. *lutum sigillatum*, est *Terra sigillata*, *lutum Armenicum*, est *bolus*, &c. Rul. & Johns. Ita quoque de excrementitiis crassioribus humorum; v.g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Parac. in fragm. Medic.ad Tom.III. referendis. Hinc *lutosa urina*, *lutosus Tartarus*, Ibid. De *Luto Thermali*, & ejus usu vide Fallop.d.l.

Lux, φῶς, vel idem quod *lumen*, vel hujus Efficiens. Nam indifferenter sumitur. *Lux*, si non omnis, certe potissima in Sole est, ceu *luminari* magno, quod præest diei. Lind. Ex. XL.§. 171. *Lux* inter creaturas prima bona dicta, corporalis quidem, sed spiritualibus proxima, Ex.XVI. c.134. Differentia inter *lucem*, & *luminare* legatur in Th. C. Vol. I. p. 350. quod *lux* prius creata, deinde *luminaria*.

* Luxatio, ἐκπίωμα, ἐξάρθρωσις, ὀλίσθος, ὀλίσθημα, dicitur ossium articulatorum e propria sede emotio, excidentia absque fractura. Gal.l.de fract. 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthroma*. Est morbus in situ, a caussa plerunque externa violenter agente proveniens. Videantur & scripta Chirurgica.

Luxuria, *luxus*, substant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκρατεία, denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de Excrescentia carnis dicitur, quod sit caro *luxurians*; & Blasius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumescentiam, Med. Univ.p.301.

Luxus, adiect. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. in Lex.Scrib.

Luz, nomen ossis, de quo tamen non certo constat, an de vertebra aliqua dorsi dicatur? an vero de officulo aliquo pedis? Eph. N.C.A. II. obs.53.in Schol.

* Lycantropia, λυκανθρωπία, item λυκάων κυνανθρωπία, Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *lupina*, vel *Canina insania* dicitur, juxta plerosque Medicos, species quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egressi urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes lupos imitātur ululantes, donec dies illucescat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frusta arripientes, secumq; collo gestantes, fugiuntq; die vivos homines, nocte insequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ, facies pallida, oculi sicci, & cavi, visus hebes, lingua siccissima, saliva in ore nulla, sitis immodica, tibiæ perpetuo exulceratæ, propter frequentes casus. Nonnulli etiam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipsum κυνανθρωπίαν vocatum fuisse veteribus. Hæc Castell. & Gorr. ex Aetio, & Ægineta l. 3. c. 16. Jung. Dieter. p. 756. Caussa igitur hujus affectus ex descriptione

Melan-

Melancholiæ petenda erit; de qua infra suo loco. Quamvis vero dari hujusmodi *Melancholicæ insaniæ lupinæ* speciem, quam Gal.l.3.de fac.parab.n.233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellasse videtur, nolimus inficiari; est tamen sine dubio rarissima. Frequentius vero sumitur vocabulum hoc de imaginaria Diabolica hominum in *lupos* conversione, qua non solum ipsi hoc malo affecti se lupinam formam habere existimant, sed & aliis tales videntur; quod dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum sensus ludificantium. Senn.l.2. Inst.M.part. 3.f.1.c.7.& Med.Pr.l.1.part.2.c.16. Verum cum ejus caussa sit extra pomæria Medicinæ, pluribus hic non opus est verbis. Realis in lupum conversio merito negatur.

Lycaon, λυκάων, idem quod λυκανθρωπία, Gorr. Ægin.d.l.

Lychnion, λυχνίον, nomen est medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. l. 4.de C. M.S.L.c.7.

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, instrumentum dicitur, quod manubrio suo lychnum gerere potest, acie vero usum cultri præbere, C. Hofm.com. in Gal.LL.de U.P.n.248.seqq.

Lycium, λύκιον, dicitur succus concretus, extractus ex arbore quadã ejusdẽ nominis, Ericæ, vel Tamarisci simili; cujus modum extrahendi descripsit Diosc.l.1. 132. VVeKer. Ant. Sp.l. 1. f. 16. Meminit hujus aliquoties Gal.l.7.de S.F. §.h. tit.l.2. de.Ant.c.14.ubi duplex constituit, *Pataricum*, & *Indicum*, quod melius, l.3.de C. M.S.L.c.1.ubi *Lycii spuma* legitur.

* Lycoides, λυκοειδὴς, *lupo similis*, dicitur affectus quidam, qui iis evenit, qui semen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis, & arteriis, dum nequivit ejici, anginosam generat affectionem in faucibus, & quandam quasi suffocationem. Unde & *Lupus*, item *Strangulator* vocatur. Castell. ex libro quodam spurio inter Galenicos relato de spermate.

Lycos, λύκος. Vide *Lupus*.

Lydius *lapis*, λύδιος, λίθος, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, χρυσίτης βάσανος, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum, & argentum attritum colore examinatur. Hinc *judex auri* dicitur, Chiocc. Mus.Calceol.f.3.p.353.seq.

Lygismos, λυγισμὸς, dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, a verbo λυγίζω, quod idem est, ac στρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Diosc.l.4.c.207.

Lygmos, *Lynx*, λυγμὸς, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter statuitur esse motum convulsivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate molestum expellere. Gal.c.5.aph.4.c. 6.aph.39 c.7. aph.3. 3.& c. 4. de R.V.I.A.t.69. Quamvis vero nullum sit dubium, *Singultum* esse motum convulsivum; merito tamẽ circa subjectum adhuc dubitari potest. Ita Fr. de le Boe Sylvius [illegible] negavit, ventriculi affectum esse, quin potius Diaphragmatis, l.1. Pr. Med. c.34.§.9.seq.quæ sententia & nobis verior videtur. Dolæus pro subjecto conjunxit ventriculum, sive stomachũ secundum fibrillas suas, & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem, Encyclopæd. l. 3. c.2.§. 2 p.392. Quare talis descriptio institui poterit; *Singultus* est motus convulsivus interpolatus diaphragmatis, in consensum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipsumq; pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulsivum illum motum irritantibus. [Meminit aliquoties Hip.hujus affectus in aphorismis, 6.aph. 13.39. 7.aph. 3.10.17. Junge Diet. n.509. Placet nobis alias ingenua cõfessio Th.Sydenham in obs.de morb. acut.s.1. c.4.p.70. scribentis: Ingenue fateor, me mihimetipsi de *Singultus* caussa disquirenti satisfacere non posse. *Singultuosi* dicuntur, qui diu, & frequenter singultiunt, Gr. λυγγώδεες, Hipp. Coac. t. 45. & *febres singultuosæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, ἢ λυγμώδεες, quas frequens comitatur *singultus*, 4. de R.V.I.A.t.69.2.de fract.t.23. Mochlic. XVII. Jung. Foes. p. 390. Observatio *singultus* periodici admiranda extat in Act. Hafn.Vol.I.obs.73.

Lyma, λῦμα, significat *purgamentum*, sordes, quæ vel abluendo deponũtur, vel etiam e ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hip.l.de Gland VIII.4. Erot.Onom.p.72.

Lyme, λύμη, significat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro usus Hip.1.de fract.t.13. f. 2.t. 22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo; quod legitur 1. de artic.t. 63.f.3. t. 103.l.de Epileps.XIII.13.Foes. Oec.p. 392.

Lympha, proprie notat *aquam fluentem*, sive fluentum, Gr. νᾶμα. Hodieque vero vocabulum hoc in Medicũ trãslatum usum frequẽtissimum; quamvis qualem humorem proprie significet, non adeo planum sit, & explicitum. Hoc tamẽ elici poterit ex recentiorũ scriptis, quod *lympha* sit liquor aqueus quidam, vel una cum sanguine fluens; & ita idem quod ὀῤῥὸς, serum sanguinis, vel una cũ spiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervosi nomine venire posset; vel peculiaris quidã liquor in Glãdulis conglobatis sive elaboratus, sive

ſive ſegregatur, & per peculiaria quoque vaſa *Lymphatica*, vel *Lymphæ ductus*, dicta, fluens, quamvis & hæc ex Sylvii ſententia partim ex ſanguinis parte tenuiore, partim ex ſpiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, ſenſum, & motum ſunt ἀδελφιστμένοι, etiam vocab. *Lymphæ* diverſimode ſumi poterit. Videatur Barthol. l. 1. Anat. c. 14. libell. 1. c. 3. in appendic. 3. Charlton. Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. med. Pr. l. tr. 1. c. 49. ſeqq. Hemſterhuſ. meſſ. aurea, & plures alii. Et ex noviſſimis D.D. Hofm. Diſſ. An. ad Joh. van Horn. microcoſm. p. 114. ſeq. Ex conſtitutione præternaturali, ſive ratione quantitatis, qualitatis, motus, & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, ſpecialiter *Anaſarcam*, cap. 28. Vide Keuchen. in not. ad h. l. p. 193.

Lymphaeductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha*.

Lynceus, λυγκεῖς, Collyrii nomen, callos, & cicatricem oculorum exterentis, viſumq; exacuentis. Deſcriptio ejus habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. de Ægin. l. 7. c. 16. ex quo Galeni deſcriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda viſus acie prædi- ti, quales in Islandia eſſe, qui genios hominum, & umbras etiam aliquot horis ante adventum diſtincte conſpiciunt, uti ex Borrichio refert Bonett. med. Septentr. lib. 1. ſ. 22. c. 44. p. 150. ſeq. Fides ſit penes Authores.

Lyncurion, λυγκούριον, item *Lyncurius*. Nonnulli plane idem ſignificare volunt, quod Succinum, ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur a Succino diſtinxiſſe. Quam ſententiam & Rulandus defendit, negans eſſe Electrum, ſed potius eſſe *Lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarii, ſive *Lyncis*, in ſylvis, & montibus coagulata; & quidem e maſculorum urina fulvum, & igneum, e fœminarum candidum, & languidiorem. Egeritur autem terra, quia beſtia hæc operit ſuam urinam, quod eam invideat uſui hominum, aut pudoris innati cauſſa, ſicuti videmus alia animalia facere, lupos, canes, catoſque, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teſte Plin. lib. 37. c. 2. & 3. l. 8. c. 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod obſervaverit, in exitu veſicæ ſylveſtris porci, apri ſcil. nonnunquam etiam porci domeſtici caſtrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum, & ſubpallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præſentiſſimum eſt remedium contra calculum veſicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulentur calore nativo, & terræ? Verum Schroder. & Hofmann. hoc, ceu fabuloſum, reiiciunt. Vide *Belenites*.

Lyngodes, λυγγώδης, *Singultuoſus*. Vide *Lygmos*.

Lynx, λύγξ, genit. λυγγός, ſignificat *Singultum*. Quod ſi vero in genit. λυγκός habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, viſu acutiſſimo præditum; cujus deſcriptionem, & uſum exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 3 Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 26.

Lyo, λύω, *ſolvo*. Vide *Lyſis*.

Lype, λύπη, proprie ſignificat *Triſtitiam*, vel *mœrorem*, *mæſtitiam*, & ita ægritudinem animi, ſive animi pathema, & affectum, quando ſit quaſi contractio animæ adverſans rationi. Linden. Ex. XIII. §. 110. ſeqq. Pertinet inter Re- non naturales, & cauſſas morborum procatarcticas; quatenus ref. igerat, h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero λύπη, *triſtitia*, *voluptati*, ſive τῇ ἡδονῇ, & eſt languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præſentis exortus, & quo ipſa commovetur ad ſe quaſi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc ſpiritus intro revocantur, & ſanguis non ſatis agitatus lento motu cor pertranſit. Plures *Triſtitiæ* effectus, & characteres vide apud Charlton. Ex. VIII. pathol. §. 30. Vuillis An. Brut. P. 1. cap. 8. Jung. Rolfink. O ac m m. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 105. & de remediis, l. 14. ſ. 3. c. 11. Aliquando tamen etiam late ſumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & moleſtia, quæ alias ſtricte πόνος dici ſolet. Linden. d. l. §. 112.

Lypiria, vel Lypyria, vitioſe paſſim occurrit in ſcriptoribus medicis pro Lipyrias. Vide *Lipyrias*.

Lypros, λυπρός, dicitur de terra arida, gracili, ſicca, & ſolo ſterili. Gal. in Exeg. dict. Hipp. Sic & apud Theopraſt. arbores & δένδρα dicuntur λυπρά, i. e. *triſtes*, ſteriles, quaſi λυπηρά. Foeſ. p. 392.

Lyra, λύρα, ſignificat inſtrumentum muſicum olim honeſtum, & in conviviis receptiſſimum; uti patet ex Gal. l. 1. meth. med. c. 1. ita hodieque viliſſimum, & abjectiſſimum. Deinde eſt nomen *piſcis marini*, rubri, capite magno oſſeo, cujus duæ habentur ſpecies; quarum hiſtoriam cum uſu lege in Aldrov. l 2. de piſc. c. 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

Lysigyia, λυσιγυία, *membrorum diſſolutio* dicitur, Hipp. l. de Loc. in hom. XXVIII. 11.

Lysiponion, λυσιπόνιον, eſt nomen medicamenti Acopi cujuſdam; cujus deſcriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 19.

Lysis, λύσις, dicitur *ſolutio*, a verbo λύω, *ſolvo*, reſolvo. Diverſis gaudet ſignificationi-

bus, pro varietate subjectorum, de quibus dicitur: v. g. de omni morborum remotione, Hip. 6. aph. 21. 7. aph. 29. sive a natura contingat, sive ab arte. Linden. Ex. VII. §. 60. Dieter. n. 510. Vel opponitur Crisi; & ita est *Lenta morbi cessatio*, Gal. 1. de Cris. c. 1. Rolfink. O. & m.m. Sp. l. 3. s. 2. c. 46. Dogm. nostr. m. Gen. P. 3. c. 6. d. 12. pag. 442. seq. Vel significat *evacuationem alvi*, præsertim apud Latinos, ubi alvi solutio frequentissime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rerefacit, laxat, & solvit membranaceas partes. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 25. Gal. l. 2. de san. tu. c. 3. Vel de vinculorum solutione. Hipp. s. de fract. t. 44. Vel de *fluxu mensium*, l. de octimestr. partu V. 3. 15. Præternaturaliter sumitur de *nervosarum partium dissolutione*, ceu caussa luxationis. Hippocr. in Mochlic. XXIV. 20. quamvis in Linden. νύσις legitur. Exponit quoque Gal. in Exeg. voc. Hipp. λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur, & dissolvuntur. Vide Foes. p. 391. Vide *Solutio*.

Lysisomateo, λυσισωματέω, significat *exoluto esse corpore, & languido*. Hipp. lib. 5. Epid. XXXI. 1. l. 7. XLIV. 1.

Lysiteles, λυσιτελής, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Lind. Ex. XIII. §. 541.

Lyssa, λύσσα, λύττα, proprie dicitur *Rabies canum*, sive furor ille, in quem diebus Canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme soli. Gal. l. 6. de L. A c. 4. Verum lupos etiam eodem furore corripi, experientia ante aliquot annos hic loci diversis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furiosum, quando ex rabidi canis, vel lupi morsu mente alienantur, & graviter delirant, cum subsequente Hydrophobia. Quale vero hoc miasma sit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen consistere in aciditate lenta salina vitiosa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morsu canis rabidi, ejusque curatione scripsit quondam Opusculum Floridum dictum Ascanius Mancinellus Anglonensis; verum acu rem, quod dicitur, haud tetegisse nobis videtur. Nonnulli existimant, *vermiculum* quoque sub canum lingua genitum vocari λύσσαι, λύτται, ceu caussam *Rabiei*. Verum Casp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. de Insect. l. 6. cap. 3. de Casp. Rejes C. Fl q. 62. n. 1.

Lyssodectos, λυσσόδηκτος, a *cane rabido morsus* dicitur, idem qui ὑδροφόβος. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 16. Jul. Alex. not. ad h. l.

* Lyterios, λυτήριος, epitheton signorum, quæ magni, & vehementis morbi solutionem solent præcedere, significat. Galen. l. 1. de dieb. crit. c. 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis sudore, & sanguine permixtus*, sive *sanguis pulverulentus*. In specie Hipp. usus de uterini sanguinis inquinamentis, vel purgamentis, in Epist. ad Damagetum n. 285.

Lyzo, λύζω, id est *singultio*, vel corpus agito, & jactito, *anxius sum*. Hipp. l. 3. de morb. X. 8. XV. 11. Foes. p. 390.

M

M μ m, litera est characteristica in præscribendis formulis remediorum, notans *manipulum*. Vide *manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, est epitheton medicamenti, in specie Emplastri; cujus descriptio habetur apud Ætium, ut & Ægin. l. 7. c. 17. Jul. Alex. Not. ad Gal. lib. 5. meth. c. 15. Plane simile est *Tetrapharmaco* dicto, quod solo thure saltem superat. Gal. l. 12. meth. med. c. 5. meminit & l. 2. ad Glauc. c. 2.

Macer, μάκερ, substantiv. denotat omnium consensu aromaticum corticem, quemadmodum Dioscor. l. c. 110. Gal. l. 7. de S. F. §. *Macer* descripserunt. Num vero idem sit, quod *macis*, circa hoc non conveniunt Authores. Plerique tamen duo diversa esse existimant, ita ut *macer* significet corticem crassiorem alicujus arboris Indicæ, ejusdem nominis, juxta Plin. lib. 12. H. N. cap. 8. *Macis* vero sit amiculum nucis moscatæ hodieque usitatissimum, & notissimum. Ita sentiunt Matthiolus in Diosc. Clusius, a Costa, Schroder. & alii. Verum Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 22. & not. ad. Gal. l. de S. F. negat, diversa esse *macerem, & macim*; cujus rationes, & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo esse. Verum cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus nostram.

Macer, adjectiv. idem quod *macilentus, Gracilis*, ἰσχνός. Vide *Ischnos, Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem quod *Liquefactio* solidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio*. Rhod. in Lexic. Scribon. *maceratio vegetabilium* quam diversa tempora exigat, succincte proposuit. Jac. le mort. in sua Chymia medico-Physica, & ex eo Morlæus in Coll. Chym. Leid. c. 494.

Macha, id est *vermiculus volans*. Rul. & Johns. in Lex. Paracelsus vocat *Scarabæum*, Schol. in lib. 2. Paragraph. cap. de vermibus.

Machaerion, *machæris*, μαχαίριον, μαχαιρὶς, *Gladiolus*, instrumentum Chirurgicum; vide *Gladius*. *Machæria* quoq; vocantur officula, vel nuclei Persicorum, Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Ma-

Machal, id est, *fixum*. Rul. & Johnf.

Machaon, μαχάων, nomen proprium medici Gentilium, qui habitus est filius Æsculapii, & frater Podalirij. Ab eodem sine dubio appellationem accepit Collyrium illud, quod vocatur *Asclepias Machaonis*; cujus descriptio habetur apud Scribon. Larg. n. 26. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gal l. 4. de C.M.S.L. cap. 7. Aliquando tamen & appellative sumitur *machaon* pro medico perfecto: unde *Ars Machaonia* pro *Medica* sæpissime ponitur.

Machina, μηχανὴ, μηχάνημα, significat in medicina generaliter omnia instrumenta Chirurgica grandiora, præsertim ad repositionem luxatorum ossium, & articulorum necessaria. Unde Oribasius integrum tractatum scripsit de *machinamentis*. Ita *machina* Vitruvij *tractatoria* describitur a Scultero Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I. Specialiter vero de *scamno Hippocratico* intelligitur. Galen. lib. 4. de art. t. 49. seqq. Vide *Bathron*. Rulandus variarum meminit *machinarum* in metalli fodinis, usitatarum, quæ non sunt hujus loci; quemadmodum nec *machinæ Tragicæ*, quæ Græcis θαύματα, *miracula* dicuntur; de quibus C. Hofm. in l. 6. V.L. c. 25. 26. & cap. in Gal. LL. de U.P. num. 978. Vide *mechanicus*.

Machis, dicuntur Paracelso omnes Scarabæi, & Insecta, quæ non ex stercoribus generantur. Paragraphor. l. 2. §. 6.

Macies, ἰσχνότης, *macilentus*, ἰσχνὸς, idem quod *Gracilitas*, sive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Ischnos*.

Macrauchen, μακραυχὴν, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum τῷ κραταιραυχένι, robustum validumve collum habente, Gal. 1. in 6. Epid. t. 3.

Macrocephalos, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Estque affectio Endemia quibusdam populis Asiæ, *macrocephali*, dictis, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXV. 3.

Macrocosmos, μακρόκοσμος, id est *Mundus major*, *mundus Universus*, quem Physici exponunt. Vide *mundus*. In hujus comparatione cum Homine, qui *microcosmus* vocatur, effingenda, exornanda, & amplificanda valde solliciti sunt medici nonnulli Paracelsici, & Helmontiani. Enimvero omnia in illa doctrina occurrunt superflua, inutilia, frivola, inepta, & cachinno digna. *Macrocosmica* in genere dicuntur, quæ extra hominem sunt in mundo magno; suntque vel simplicia, vel mista; hæcq; vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. in Art. medicæ Hipp. & Hermeticæ Typo T. III. Oper. p. 149. seq. Schroderus restringit ad *mineralia*; unde & doctrinam mineralium vocavit *macrocosmologiam*, l. 3. s. 1. c. 1. Jung. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. *Macrocosmi Spiritus*, sive Sal volatile quid dicatur, videatur apud Jacob. le mort & in Morley Collect. Ch. Leid. c. 242.

Macropnus, μακρόπνους, dicitur *longe*, vel prolixe *spirans*, & per longa intervalla. Hippocr. l. 2. Epid. s. III. 60. & l. 6. Epid. s. 2. t. 10. Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa respiratio*, Gal. l. 3. de diffic. respir. c. 10. Junge Foes. Oec. p. 394.

Macros, μακρὸς, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide supra lit. L.

Macrosceles, μακροσκελὴς; i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελὴς, *cruribus brevibus præditus*. Meminit ex Arist. lib. 4. de part. an. c. 12. C. Hofm. com. in LL. de U. P. n. 519.

Macula, ἐξάνθημα, σπῖλος, κηλὶς, in medicina significat efflorescentiam cutaneam, sive colorem cuticulæ mutatum per varia interstitia. Vide *Exanthema*. Hujusmodi *maculæ* vel sunt *Pestilentes*, vid. *Petechiæ*. Vel *Hepaticæ*, quæ sanguinis ichorescentiam cum aliqua coagulatione præsupponunt: vel *Volaticæ*, infantibus familiares, similem caussam agnoscentes, ex fermentescentia ichoris sanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in æstate curatas vide Ephem. Nat. Cur. An. II. Obs. 249. De volaticis An. III. Obs. 4. *Maculæ* quoq; vocantur *Nævi materni*: item character morbosus quilibet fœtui communicatus: v. g. *macula Amentiæ*, legitur apud Heln. tr. Demens Idea, nu. 46. Gr. μάγμα. *Macula oculi*, idem quod Cataracta, Suffusio. Ruland. & Johns. Posset etiam de Albugine, aut Nubecula intelligi. Vocantur etiam in Statu Sanitatis *maculæ*, illæ nubeculæ albæ in Unguibus sæpe conspicuæ, quæ vernacule *Flores unguium* appellantur. *Mendacea* quoque dici scribit Fallop. in Expos. Hipp. de vuln. cap. Tom. Oper. p. 359.

* Madaros, μαδαρὸς, *Glaber*, μαδαρότης, μάδησις, *glabrities*, capillorum defluvium, a verbo μαδᾶν, quod est nimio humore diffluere, madere, madidum esse. Videatur *Calvities*. Specialiter quoq; μαδάρωσις, idem quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 11. de S. F. in princ. & in l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Tribuitur vero ulceribus quoq; valde humidis, & sordidis. Hipp. de Humor. VIII. 3. & 6. aph. 4. ubi compos. περιμάδαρος occurrit. Jung. Dieter n. 674. Improprie, & plane insolenter dicitur quoque de sedimentis urinæ quibusdam, quæ *glabra* vocantur, h. e. non cohærentia, sed dissipata, sive disjuncta. Hip. l. 7. Epid. XLI. 6.

MADELCON, μαδέλκον, vocatur hoc nomine a quibusdam *Bdellium*, teste Dioscorid. l 1. c. 80. Legitur & *μάδελκον*.

MADIC, id est, *lac post butyrum*. Ruland. & Johns.

MADISTERION, μαδιστήριον, instrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis, & lævis. Græci alio nomine τριχολαβίδα, ἢ τριχολάβιον, a pilorum prehensione; Latini *Vulsellam*, aut *Volsellam*, ab evulsione vocant. Gorr.

* MADOR, πλάδος, idem quod superflua, vel ascititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim priscis fuit *coqui*, notante Rhodio ad Scrib. n. 41. Per coctionem enim res *madescunt*, & teneræ fiunt. In qua significatione etiam sumpsit. Helmont. negans, *madida*, i. e. *decocta* exiccare humores, tr. Asthma, & Tussis, n. 75. In statu præternaturali *sudor*, qui in syncope, & virium exolutione sive calidus, sive frigidus emergit, non sudor, sed proprie *mador* appellatur, notante Forest. l. 7. Obs. 27. in Scholiis ex Fernelio, Pathol. l. 4. c. 14. fin.

MÆA, μαῖα. Vide *Obstetrix*.

MÆNA, *mænis*, μαινὶς, nominatur piscis quidam littoralis fœcundissimus, olim usitatissimus ad garum parandum; cujus descriptionem, & usum, in cibis, atq; medicina vide in Aldrov. l. 2. d. pisc. c. 39. De capitis *mænidum* usu medico Gal. l. 11. de S. Fac. Meminit & Jul. Alex. hujus pisciculi, & commendat ægrotis elixarum *mænarum* esum, l. 14. Salubr. c. 10.

MAGALE, *magalium* genus est, quicquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate consistere potest; proinde pars quælibet corporis non purgando, sed mundando curatur. Johnson. in Lex. Ch. l. 2. p. 50.

MAGDALIA, *magdaleon*, μαγδαλιά. Offa erat *magdalia* in massam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoq; *Cerata*, & *Catapotia*, quum compacta, congestaq; in unum, *magdaleones* suos (ita enim vocant) redigunt Officinæ. Jul. Alex. not. in Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 10. Rhod. ad Scribon. n. 201. Vocantur & *Cylindri*, κύλινδροι.

MAGEIROS, μάγειρος, *mageiricos*, μαγειρικὸς, *Coquus*, & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

MAGIS, μαγὶς, in genere significat *massam* quandam, & *offam*, aut molem quandam manū complentem. Idem, fere quod μάγμα. Gal. in Exeg. dict. Hippocr. Lang. l. 1. ep. 59. Specialiter Hippoc. usurpat de massa, & offa ex aliorum nucleis, caseo acri, & polenta simul tritis; & commixtis parata, veluti pulte. Legitur l. 2. de mor. mul. XXIIX. 49. & l. de Sterilib. 22. 15. Significat quoque *mactram* ad panificium conficiendum, teste Polluce l. 6. & 7. c. 10. & l. 10. c. 24. citante Foes. Oec. p. 393.

MAGISTER, διδάσκαλος, idem quod *Artifex*, *Doctor* in arte medica. Unde & Hippoc. summus artis medicæ *magister* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *magister* sal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a Ruland. in Lexic.

MAGISTERIUM, terminus est technicus, Pharmaceutico-Chymicus, sed valde equivocus. Derivatio a *magis*, aut μαγδαλιά, a Rolf. est ficta. Immediate a *magister* descendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *Artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de Pulveribus solutione, ac præcipitatione paratis. Vel de Resinis, & Extractis resinosis; unde *magisterium vegetabilium* etiam *Lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagirica, de *magisterio* Lapidis Philosophorum. Legantur de omnibus his Schroder l. 1. c. 3. l. 2. cap. 67. & l. 3. passim sub mineralium, & metallorum explicatione. Fr. Hofm. in Clav. ad hh. ll. Rolfink. Chym. lib 5. s. 2. per tot. Libav. Tom. I. & II. Operum passim, quæ loca quærantur in Indice. Vocabulum hoc magis adhuc ad *Artificiosam* præparationem, & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Johns. quas descriptiones libet annectere. *Magisterium* est species Chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataq; Servantur itaque hic omnis concretionis naturalis, & homogeneæ partes, sed ita exaltantur, ut dignitatem essentialem prope attingant. Unde & eadem pene relinquitur quantitas, seu moles, quam natura per se dedit: quanquam non semper caveri possit, quin cum alienitatibus, & foris adhærentibus nonnihil succedat: & nonnunquam etiam studio propter finem, usumq; certum quiddam negligitur; ex quibus intelligitur, maxime hic valere, quam Physici alterationem nuncupant. *Magisterium* aliud est *qualitatis*, aliud *substantiæ*. *Magisterium consistentiæ* est, cum servata essentia, consistentia ad præstabiliorem est immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tam ut ipsi rei aliquid nobilitatis accedat, quam ut ad usum varium evadat commendatior, habiliorq; *Magisterium fixorum* est, cum corpora volatilia figuntur ad constantiam, (vide *Fixatio*.) Illi vicinum est, quod e molli induratur. Itaq; & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magisterium odoris* est, cum res odore exaltatur. Idq; artifices potissimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborādum aliquid ingrati odoris accidit; ut in empyreumatis oleorum, aquarum, & similium: dein-

deinde etiam in his, quę alias per naturam odorem pravum molestum, vel etiam nullum habent; cum tamen ad gratiam rei usu ejusmodi nota sint exaltanda. *Magisterium* Paracels. est arcanum ex naturalibus rebus extractum, sine separatione elementali, qua cætera præparari consueverunt, sola tantum additione aliarum rerum, a quibus quod extractum est, separat. *Magisterium ponderis* est, cum pondere res exaltatur. Id autem potissimum in auro, & argento requiritur; estq; una ex notis perfectionis, cum inter metalla aurum sit gravissimum, ideo etiam externo valori in monetis adjectum pondus est. Quod si deficit compensatur arte: v.g. massa aurea, vel argentea justo levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino vel affricatur hydrargyrus auro argentove consentanea, & concolor factus: vel conquuntur in lixivo concinnato ex sulphure, & calce viva: vel cœmentantur cum sulphure, aut præcipitato fixo: vel hoc: ℞. pulverisati salis semunciam, tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem, misce. Auri lamellas illine albumine, asperge calcem Lunæ, siccatam priori pulvere. Fac stratum super stratum & cementa, vel in pyxide, vel inter tegulas. Aurum inde solet albescerere. Indue ergo coloritium, & prehensum forcipe in igne tene, donec excandescat, post extingue in urina. *Magisterium coloris* est, cum rei cujusque color ad optimum, summumque gradum in genere quæsito perducitur. Neque vero tantum color præsens e gradu inferiore ad superiorem exaltatur, sed & qui in potentia est, seu in abdito, in actu vel manifestum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præstabilius in suo genere. Si color simul fixus, & constans est, *magisterium* est nobilius. *Magisterium Pulverum*, h. e. continuæ consistentiæ in pulverem perductæ; fitque potissimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non raro appellentur, vulgo *Alcoolia*. Respicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate friari res possit. *Magisterium principiorum* est, cum principiatum compositum in principia resolvitur denuo. *Magisterium qualitatis* est cum res formis, qualibus elaborata, exaltatur: fitque dupliciter, aut secundum qualitates *occultas*, aut *manifestas*. *Magisterium qualitatis occultæ* est, cum in his, quæ crasin totius substantiæ attinent, tantumque effectis per experientiam patent, exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, si perniciosa est ad usum, in totum aboletur, vel cum aliqua jactura substantiæ; & tunc respicitur perfectio illa, quæ non in re, sed in usu rei est. In salutaribus utrumque observatur. Si aboleri in totum nequit, reprimitur, ut ita citra noxam possit usurpari. *Magisterium qualitatis manifestæ* est, cum res in sensibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex est, quotuplicia sensilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius spectant naturæ corpus: quædam sunt formaliora. *Magisterium saporis* est, cum in sapore fit exaltatio. Itaque & Pharmacopœja, & Coquina hinc instrui potest. Potissimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda, & empyreumatis gustum attinentibus tollendis. *Magisterium sensilium* proprium est, cum res qualitatibus sensilibus propriis exaltatur. Idque fit vel in sensu primo, qui est necessitatis animalium; vel in his, quæ sunt melioris gratia sensus, primus tactus est. Itaq; tactilium qualitatum primatum, quæ sunt calor, frigus, humiditas, siccitas, *magisterium* inde existit. *Magisterium soni* est, quo sonus corrigitur a Chymico. Id fit potissimum in mineralibus, in quibus aliqua præstantiæ nota ex sono capitur, ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter spiritus vehementes cum sonitu erumpentes, obviaque displodentes. *Magisterium volatilium* est, cum e fixo fit volatile. Ei affine est *mollitum*; quod tractabile, ductileque, aut etiam fluidum, (nam paulo latius accipitur *molle*, quam apud Physicos) efficitur e rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur sunt extinctiones, macerationes, incerationes, sublimationes, solutiones, & similia. Fere enim hic quæritur restauratio humoris absumpti, vel deficientis, aut sublatio asperitatis convinctæ, &c. in Volatilitate vero ut spirituum naturam induant, attenuatione essentiæ, &c. Hæc Rul. & Johns.

Magistralis, nomen est differentiæ medicamentorum, præsertim compositorum, quæ in rem præsentem a medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant: unde & Blasius non male *Extemporanea* vocavit, medic. Univers. pag. m. 78. Jung. Dogmata nostra med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.

* Magma, μάγμα, late, & stricte sumitur. Late significat omne *unguentum* spissum, & pauco liquore subactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχροον, ab Andromacho dictum est. Vide *Hedychroon*. Stricte notat *Unguenti* recrementum, vel *fecem*, quæ expressa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Castell. Rhod. in Lex. Scribon. Galenus tamen adhuc strictius usurpavit, *magma* vocans *myrabalanorum fecem*, l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

Magnale, μεγαλεῖον, dicitur *opus Dei*. Rul. Lex. Lind. Ex. x. §. 261. Paracelso, & ejus asseclis significat *mysterium magnum*, sive occultam, Divinamq; aliquam virtutem, in Fragm. ad Tom. I.

referendis. Helmont. *Magnale magnum* descripsit per spiritum quendam, qui sympathiæ, & dyspathiæ leno, confabulator, & actionum promotor existit, & ratione cujus magnetismus, tanquam per vehiculum, ad distans objectum, extenditur tr. de magnet. vuln. cur. n. 151. Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther est, aere rarius, & ab eodem dissociabile, inter corpus, & non corpus ambigens, externorum soli sui natalitii astrorum impressiones suscipiens, &c. Paradox. II. n. 12. & alibi. *Magnale* est quod cum in creatis sui simile non habeat, ideo per sibi simile manifestari recusat. *Magnale* quidem non est lux, sed forma quædam assistens aeri, ejusdē velut socia ipsi certo connubio velut cōjugalis, tr. Vacuum Naturæ, n. 21. *Magnale*, est theca in aere, creatura inter corpus, & non corpus media Explic. vocabul. Helmont. in fine Operum. Enimvero Commentum hoc valde suspectum de obscuritate, & magica vanitate.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum est, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœstitiam, neque aliam perturbationem mœstitia graviorem succumbat. Gal. l. 5. de L.A. c. 1. fin.

Magnes, *magnitis*, μαγνίτης, idem quod *Herculeus*, vel *Heraclejus lapis*. Vide *Heracleus*, *Lapis nauticus*, quia ejus usus permagnus in navigationibus. Est lapis, qui ferrum, vel alium magnetem ad se trahit, ac plagas mundi ostendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Aetiopicus fuit optimus, hodieque etiam in Germania, aliisque locis haberi potest. Hujus historiam, & vires vide apud Dioscor. l. 5. c. 148. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 13. Fr. Hofmann. ad h. l. Chiocc. mus. Calc. sect. 3. p. 259. seq. l. 37. c. 10. Inprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam esse cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Physici occultam statuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare ausus est Pechlinus, tr. de purgant. c. 2. Verum an in omnibus satisfecerit, alii judicent. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνήτιδος λίθου, *magnesii lapidis*, ad purgandam pituitam, l. de int. affect. XXIII. 12. Alias nomen *magnetis*, & virtutem attrahentem, tribui solet aliis quoque corporibus. Ita Paracels. montem *magnetem*, & Astrum *magnetem* vocat, l. de meteoris, c. 9. Cœlestis *magnetis*, & *magnetis* in homine latentis meminit, tr. Philosoph. occulta prolixius de *magnetibus cœlestibus*, & *aereis* disseruit Rhob. Boyle in scripto h. tit. *magnes* etiam dicitur *mercurius*. Rul. in Lexic. *magnes arsenicalis*, dicitur lapis artificialis qui loco periapti in peste de collo suspenditur. Schrod. l. 2. c. 5c. Vis illa attrahens propterea etiam dici solet *Virtus magnetica*, vel *magnetismus*. Per hunc fucum Helmont. & alii curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario institutam, aliasq; magicas fraudes exponere, & excusare non dubitant. Videatur integer Helmontii tract. de *magnetica* vuln. curat. Descriptio *magnetis Arsenicalis* videatur in Morley Coll. Cym. Leidens. op. p. 77. ex Marggravio.

Magnesia, communiter est *marcasita*. Sed ex arte dicitur *stannum liquatum*, in quod injectus mercurius aura permiscetur in fragilem substantiam, & massam albam. Est etiam *Argenti cum mercurio mixtura*, & fusile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magnesia* dicitur *Philosophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philosophorum*. *Magnesia* quoque est *Testudo*, vel *Sulphur*. *Magnesia est fœmina*. Rul. & Johns. Hujus *Arcani philosophorum* in magisterio lapidis synonyma sunt *Iac maris*, *Coagulum*, *Aphroselinum* Orientis, *magnesia Lydiæ*, *Italicum Stibium*, *Pyrites Achaiæ*, Theatr. Chym. Vol. I. p. 778. Vide etiam plura de hac *magnesia* Tom. V. & quære loca in Indice. *Antimonium* etiam vocatur *magnesia Saturni*. Schrod. l. 3. c. 17.

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præsertim quorumdam Emplastorum, non solum in propria significatione, quia magnes in substantia eorum compositionem ingreditur; qualia sine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Porusso, & Bohemo, Dieter. Iatr. num. 468. sed & in tropica significatione, quando vi attractoria occulta instar magnetis operari creduntur. Talia sunt Emplastr. *Magneticum*, apud Schrod. l. 2. c. 53. & aliud magis ἀπόθετον, D. Cnœfelii e succino, & bufone sicco paratum; cujus descriptio habetur apud Junken. med. Chym. P. II. s. 1. c. 5. p. 520. seq.

Magnetinus, epitheton Tartari; est lapis in homine durissimus, & spongiosus. Rul. & Johns. ex Paracel. l. 1. de Tartar. & in frag.

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid significent, notum est. Lege Dieter. n. 521. 522. De variis quoq; dicitur, & prædicatur rebus medicis naturalibus, & præternaturalibus v. g. Arteria *magna*, *magnus* Pulsus, Febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter & Epilepsia *magnus* morbus dictus fuit, Hipp. 6. Epid. s. VI. 5. 7 Quis morbus dicatur *magnus*, vide in Dogm. Nost. P. II. c. 6. d. 7. p. 152. seqq. Rolfink. O. & m. m. Sp. l. 3. s. 2. c. 10. De *magno oportet* Helmontii, vide *Oportet*. *Major* comparative, Gr. μείζων, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni; diciturq: *majus perfectum*, constans quatuor coloribus, & habens potestatem suam speciem mul-

multiplicandi, de quo legatur Th. Ch. Volum. I. p. 292. *Maximus*, μέγιστος, a Paracelso tribuitur peculiari remedio contra dementiam, & suffocationem intellectus, de morbis amentium, Tr. 2. c. 4.

MAGORINA, Paracelso dicitur *Idolum Academicum*, turbans omnes speculationes, quod in odium Academiarum finxit, Fragm. de morbo Gallico, & in specie de Apostem. c. 2.

MAGORREUM, Paracelso vocatur curatio vulnerum Characteristica, l. 2. de vit. long. c. 14.

MAGOS, μάγος, vide *magia*. Est & nomen *Emplastri*, quod nonnulli etiam ἠφαιστιάδα nuncuparunt; cujus usus egregius ad sinus, & fistulas conglutinandas, & resiccandas, nec non ad hydropicos, & aquosam herniam laudatur. Descriptio habetur apud Aet. l. 10. cap. 25. citante Gorr. Vide *Hephæstias*.

MAGRA, id est *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Johns.

MAJA, *maea*, μαῖα, vocatur *Cancrorum marinorum maximus*; cujus historiam, & usum lege in Aldrov. l. 2. de crustat. cap. 18. Descripsit & Chioccus muf. Calceol. s. 1. p. 89. b.

* MALA, γνάθος, γένυς, vide *Gena*, *Gnathos*. Junge Gal. 2. de art. t. 3. & 17.

MALABATHRUM, μαλάβαθρον, primario nomen est *folij Indici*, de quo dissentiunt, an paludosis innatet aquis, an vero sit foliũ arboris cujusdã Indicæ. Videatur Rhod. ad Scrib. n. 170. p. 254. C. Hofm. Offic. l. 2. c. 138. Chiocc. muf Calc. p. 546. seq. Nonnulli scribunt *malobathrum*. Secundario vero significat *Unguentum malabathrinum*, *odoratum*; cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 13. fin. Jungantur allegati *Authores*.

MALACEVNEO, μαλακευνέω, *molliter cubo*, placide dormio, Hipp. l. 3. de diæt. XXV. 30. l. de Insomniis VI. 12. XV. 10. quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide Foes. p. 394.

MALACHITES, μαλαχίτης, alii *molochites*, cum tamen a malvæ colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretiosus, vel Gemma non translucens, spissius virens, quam Smaragdus, nebulosa tota, & opaca, quasi pinguedine aspersa, valere credita contra omnia infantiũ pericula, singulari virtute; cujus ulteriorem descriptionem, & usum vide apud Pl. l. 37. c. 8. Chiocc. muf. Calc. f. 3 p. 218. seq. Rul. & Johns. in Lex.

MALACIA, μαλακία, κίττα. Vide *Pica*.

MALACION, μαλάκιον, dicitur *piscis squamas non habens*, uti Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*; sed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. Ex. V. §. 4. & substituit *mollusca*, quod nomen vero minus usitatum.

MALACODERMOS, μαλακόδερμος, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀστρακοδέρμων, Testaceorum, Hofm. comm. ad Gal. LL. de U. P. n. 534.

MALACOS, μαλακός, *mollis*, item μαλθακός, *mollities*, μαλακία, μαλθακία. Horum nominũ significatio nota; Opponitur Duro, vel Duritiei. Describitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel *molle* est, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alij aliter: quod medium inter durum, & liquidum facile cedit, si premitur, nõ tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum. CL. Dn. Sturm. in Phys. novantiq. Compend. P. I. c 3. Prædicatur de variis, de cute, de pulsu, Gal. de diff. pulf. de piscibus. Vid. *malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ sunt suavia, lenia, delicata; & opponũtur austeris, generosis, duris. Lin d. Ex. XVI. §. 216. & §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* usurpatur. Hippoc. l. de sal. diæt. t. 7. de morbis remissioribus, 1. aph. 7. Dieter. n. 515. de ulceribus recentibus, Scrib. n. 201. Qualis vero morbus specialis sit *mollities*, apud Cœl. Aurelian. legatur Mercurial. l. 3. V. L. 14.

MALACOSARCOS, μαλακόσαρκος, dicitur, qui *habitu corporis molliori præditus* est. Gal. l. 9. de S. F. S. Terra Samia.

MALACOSTRACA, μαλακόστρακα, vocantur *Crustata*, *Crustacea*. Vide *Crusta*. Gal. lib. 2. de Temp. c. 6. & alibi.

* MALACTICOS, μαλακτικός. Vide *Emolliens*.

MALACTOS, μαλακτός, dicitur de *mollificabili*, sive quod molle fieri potest v. g. quæ sunt terrea concreta, beneficio liquoris fiunt μαλακτά. Gorr. in def.

* MALAGMA, μάλαγμα, idem quod *Cataplasma*; quamvis adhuc strictiorem habeat significationem, dum saltem Cataplasmata vim emolliendi habentia denotat, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 1. Diet. n. 514. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 82. Chymicis *malagma* vocatur massa ex auro, & argento, cum emendato argento vivo; & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus est globus, his salibus chrysocolla abdita obvolvitur testaceo in vase, & postea ignis gradibus diversis liquatur. Th. Ch. Vol. IV. p. 390. seq. item p. 400. seq.

MALASSO, μαλάσσω, *emollio*, mollio, dicitur, & μαλθάσσω. Latine etiam *malaxare* usurpatur. Utitur & Hip. de remissione morborum, Coac. c. 386. Foes. d. l.

MALAXATUS, *malaxatio*, μαλακτός, μάλαξις. Vide *malactos*, *Emollitio*.

MALACISSATUS, dicitur, cui genitalia masculina intus reclusa continentur. Alias *Emasculatus*,

latus, vel *mulieratus*, C. Rejes C. El. q. 57. n. 12.

Maleficium, *maleficus*, κακουργία, κακοῦργος, κακοτέχνης, idem quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinet inter caussas morborum occultas, quādo morbi inducuntur mala arte dæmoniaca, & a præstigiatoribus; de quo argumēto vide integram quæstionem C. Rejes C. El. q. 28. & q. 97. n. 12. seqq. Meminit & Gal. 5. in 6. Ep. t. 5. Paracelsus vero *maleficum* esse scribit non præstigiatorem, sed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, & simulat veram peritiam, l. de sanctor. benef. & vindictis.

Malex, Arab. id est *Sal*. Rul. & Johns.

Maleros, μαλερὸς, idem quod μαλὸς, *exitiosus*, pravus, in specie acris, tabificus, causticus, & corruptivus mollium corporum. Lind. Ex. XIII. §. 269.

Malevolentia, ἐπιχαιρεκακία. Vide *Epicharecacia*.

Malicorium, σίδιον, h. e. *mali granati corium*, sive asperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scrib. n. 234. Rhod. in not. ad h. l. adstringendi, spissandique vi pollet insigni. Diosc. l. 1. c. 153. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 160.

* Malignitas, *malignus*, κακοήθεια, κακοήθης, opponitur *Benigno*, de quo supra lit. B. ubi simul *malignitas* describitur. Vide & *Cacoethes*, Diet. descripsit de morbis, qui non facile curationem admittunt, Jatr. n. 427. Ita & Linden. Ex. XIII. §. 268. *Malignum* dixit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc sunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiā incurabiles, qui tamen proprie loquendo non recte dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur proprie dicta est soboles latentis Cacochymiæ pessimæ. Lind. Ex. VIII. §. 57. & consistit in peculiari humorū, & liquorum spirituosorum corruptione, & dissolutione, sive putredine conjuncta cum nimia vitalium, & animalium virium prostratione; sive corruptio illa a contagio, sive ab intrinseca caussa proveniat. Jung. Ex. nostr. III. de Remor. purg. θ. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης usus, vide apud Foes p. 301.

† Malitia, id est Cacochymia. Capivac. prax. l. 1. c. 30.

Malitia, κακία, idem quod *Vitiositas*, proprie dicitur de morbis pravis hominum. Hanc *malitiam* rectissime Paracels. inter caussas pestis refert, in Fragm. med. ad T. 3. referendis. *Malitia* semen in nobis esse docet Gal. l. quod animi mor. seq. temp. corp.

Malleabilitas, ἐλατὸν, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis dispositio metallorum, ut malleo tractari possint; & opponitur Fragilitati, vel Friabilitati illorum, Jacob. le Mort. metallurg. Contract. p. 271.

* Malleolus, πέρνα, nonnullis idem quod *Talus*, σφυρὸν; quamvis hanc confusionem improbet C. Hofm. com. ad Gal. LL. U. P. n. 165. Dicitur de extremitatibus Tibiæ, & Fibulæ inferioribus versus talum, quæ *malleoli* dicuntur. Gal. l. de ossib. c. 22. Barbari Cavillas, quasi clavillas, a clavæ nodis. Lind. med. Phys. l. 2. c. 14. §. 121. Dividuntur in *Interiorem*, & *Exteriorem*, Barth. Anat. libell. 4. c. 21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρῖτις φλὲψ, *vena malleoli*, quæ in suppressione mensium, aliisque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta, Gorr. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφῦρα, instrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia usitatum; uti patet ex Hildan. aliisq; Chirurgiæ scriptoribus. In Anatomia vero ob similitudinem quandam *malleus* dicitur Ossiculum illud, quod in aure interna adhæret processu suo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur, Barthol. d. l. c. 7.

Malos. Vide *maleros*.

Malta, *maltum*, βύνη. Vide *Byne*.

Malthacodes, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum Topicorum mollientium, cum oleo paratorum; quorum meminit Hipp. l. de Ulcer. XII. 16. XIII. 1. eorum usum vero prohibet in ulcer. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1. fin. ubi *mollicina* vocantur. Latine, h. e. *medicamenta generis oleosi*.

* Malthacos, μαλθακὸς, idem quod μαλακός. *Mollis*. Vide *malacos*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram significat, præsertim molliorem, Gal. in dict. Hippocr. & Gorr.

Malthacticos, μαλθακτικὸς, idem quod μαλακτικὸς, *Emolliens*.

Malthaxis, μάλθαξις, idem quod μάλαξις, *Emollitio*.

Maltheorum, id est *sal gemmæ*. Rul. & Johns.

Malthodes, μαλθώδης, idem quod μαλθακώδης, vel μαλακτικὸς, *Emolliens*. Gal. in Ex. dict. Hipp.

Malvasia, dicitur vinum generosum, sive *passum Creticum*; quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis invite passis, vel cōtortis pediculis, ac exemptis pampinis, vel conspersis in suspensa crate pertenui gypso, septem dierum spatio comprimunt, excipiuntq; electissimum vinum, quod *malvasiam* dicunt; ex Andr. Baccio Hist. Vinor. l. 1. c. 9. Lind. Ex. XI. §. 104. Jul. Alex. Vocat *malvisium*, item *marvisium*, & existimat, idem esse cum *Arvisio* e Chio insula.

ſula, not. in l. 12. Gal. m.m.c.4. & l. de bon. & mal. ſucc. c. 12.

* Malum, ſubſtantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen eſt; quorum diverſa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt a *Nuce*, quod hæc dura cooperiatur cortice, & intus lateat quod edendo eſt: *Malum* contario ſe habeat modo. Lang. l. 1. ep. 67. Deinde etiam ſumitur pro *Morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακὸν, μηλόν. In ſpecie *Anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo; eſtque rogus ſine flamma, & ligno. Lind. Ex. XIII. §. 128. *Mala* etiam venuſte dicuntur ipſæ *partes affectæ*, Keuchen. ad Sammonic. pag. 121. Ita Chirurgi in ſpecie vocant *malum mortuum*, ſpeciem *Lepræ*, vel *Scabiei* graviſſimæ, ita dictam, quia corpus nigrum, & quaſi mortificatum apparet, cum livore, ac nigredine, puſtulis cruſtoſis, nigris, fœdis, ſine ſanie, ſenſu, ac dolore, in coxis præſertim, & tibiis, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis & ſucci nutritii ſumma corruptione, & νεκρώσει conſiſtit. Vid. Senn. M. Pr. lib. 5. p. 1. cap. 27. ad fin. Stricte *malum*, μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, ſi palpebras exceſſerit. Nic. Piſ. de M. C. & C. l. 1. c. 33. Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. κακὸν, πονηρὸν, frequentiſſime ponitur pro ſigno *malo*, apud Hipp. in aph. Coac. prædict. aliiſque textibus. Jung. Diet. n. 428. & 710. *Malus*, alias etiam de homine vitioſo dicitur; & opponitur viro bono: quæ ſignificatio ad moralem Philoſophiam ſpectat. Vide etiam *Melon*.

* Mamma, μαζὸς, μαστὸς, μαθὸς, τιτθὸς eſt gemina carnoſa, & glanduloſa in pectore ad utrumq; latus eminentia, ſive protuberantia ſemicircularis, in cujus medio *Papilla*, Gr. θηλὴ, extuberat, quem ambit *circulus* quidam ſubniger, qui φῶς dicitur, gignendi latius vim a natura habens. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 7. & alibi. Verum glanduloſa illa ſubſtantia admodum varia eſt. Viris namq; utpote calidioribus, & ſiccioribus, pene nulla, quemadmodum & valde puellis; Juvenculis compactior, & duriuſcula; Vetulis flaccida. Quibuſdam fœmellis grandiores ſunt *mammæ*, propterea *mammoſæ*, μεγαλόμαζοι dictæ. *Mammarum* accuratam ſtructuram, hiſtoriam, & uſum vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. l. 2. Anat. cap. 1. Jung. Diet. n. 520. & alios. Rariores obſervationes de *mammis* vide in Eph. N. C. A. II. O. 72. & in Annot. C. Rejes C. El. q. 39. & 47. Vide infra *Trimammia*.

Mammaria *Vaſa*, h. e. Arteriæ, & Venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt, & ab Anatomicis deſcribuntur.

Mammilla, idem quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *maſtoides*.

Mammillare, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Joſ. Laurent. in Amalth. Onom.

Manati, nomen *Piſcis Cetacei*, Indorum qſ. manibus inſtructi, qui & Bos, vel Vacca marina dicitur; cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldr. l. 1. de Cetaceis, c. 11. Schr. l. 5. cl. 3. nu. 77. Huic piſci ingentem eſſe affectum amicum erga homines, atteſtatur C. Reies C. El. q. 45. n. 3.

Manbrux, id eſt *Argentum*. Ruland. & Johnſ.

* Mancitas, *Mancus*, κύλλωσις, κυλλός. Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoque de quocunque defectu alicujus membri organici; & ita idem ſignificat, quod *mutilus*, Gr. πηρός. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

* Mandibula, idem quod *maxilla*, γένυς, γνάθος, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, i. e. oleum ex *mandibulis*. Rul. & Johnſ. *mandibularii* muſculi, Gr. μασσητῆρες, qui ſint, vide infra *maſſeter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Eſu*, vel *Comeſtura*. Strictius vero idem eſt, quod *maſticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cum dentibus molaribus ſubjectum cibum ſolidiorem confringimus, & conterimus. Unde & *muſculi manducatorii*, μασσητῆρες, quorum illa actio eſt propria, appellantur. Hipp. 3. de artic c. 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non poſſint. Rhod. in Lex. Scrib.

Mane, πρωῒ, ἕωθεν, ſtricte ſignificat illud diei tempus, dum poſt noctem præteritam dies ſequitur clarus, ſive quando lux matura, & plena eſt. Verum Medicis *mane* ſuam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Lind. Ex. XVI. §. 132.

Manes, Paraceſo dicuntur *Fatum*, *Incantationes*, & *Superſtitiones*, l. 1. de vita long. cap. 7. Alias etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes C. El. q. 89. n. 3.

Manganese, dicitur Cæſalpino l. 3. de metall. c. 23. *Pſeudomagnes*, vel *Magneſia lapis*, nimirum niger, qui miſtus vitrariæ maſſæ clariorem reddit, alienis coloribus ſublatis. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21.

Mango, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad ſordes detergendas in cute præſtiterint, l. 1. de A. F. c. 19. l. 14. m. m. c. 14. 1. de R. V. I. A. t. 8. Artificium

quoque illud cum remediis vocavit *manganeiam*, μαγγανείαν, l.6. de S.F. in princ. inter viliores, & abjectas referens artes. Jung. Mercurial. l. 2. V. L. c. 1.

Mangonaria, alias Rul. & Jonf. dicitur ars illa, qua grave quodque fine negotio fublevatur.

Manheb, i.e. *Scoria*. Rul & Johnf.

* Mania, μανία, *infania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Infania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne defiderium, atque ftudium cujufcunque rei. Lind. Ex. X. §. 208.

Manica, χειρὶς, proprie fignificat veftimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnaftas ufos effe ad frictionem, patet ex Gal. l. 3. de fan. tu. c. 4. Dicitur & Lat. *Chirotheca*, *Manus involucrum*, *Manicium*, Rhod. in Srib. n. 16. p. 55. Pertinet & ad Chirurgica inftrumenta: v.g. in amputatione membrorum: de qua *manica* legatur Hildanus l. de gangr. & fphac. c. 19. Per translationem vero etiam vocab. tributum Coli cujufdam fpeciei, quæ *Manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis, vel fparteis fifcellis paratum. Rhod. ad Scrib. n. 271. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 38. Fornax etiam in metallurgia, in qua æs feparatur a lapidibus, & aliis, dicitur *manica*. Fall. de metall. f. foff. c. 16. Tom. I. p. 313.

* Manifestus, φανερὸς, δῆλος. Vide *Deloo*. Aegritudines, earumq; cauffæ dicuntur *manifeftæ*, quæ vel in fenfus incurrunt, vel facile per figna, & ratiocinationem indagantur, & cognofcuntur; quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum cauffis latentibus.

* Maniodes, μανιώδης, idem quod μανικὸς, epitheton delirii vehementioris, propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. com. 1. in l. 1. prorrh. t. 18. Caftell.

Manipulus, ἅμμαλλα, χειρόβολον, fignificat menfuram ufitatiffimam ad herbas, & folia; eftq; quantitas, quam manus tota complecti poteft, atq; unciæ dimidiæ fere refpondere creditur. Morell. Proleg. de form. remed. quamvis hoc falfum effe examen per bilancem teftabitur. Indicatur litera characteriftica M: in receptis Gal, meminit δέτμης χειροπληθοῦς, *fafciculi manipularis*, l.7. de C.M.P.G. c.13.

* Manna, μάννα, æquivocum eft. 1. notat melleum fuccum concretum; eftq; idem quod *Aeromeli*, *Drofomeli*, mel aereum, rofcidum. Eftq; mellis fpecies non ignota veteribus, Diofcor. Gal. Plinio, fed mellis nomine comprehenfa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Tereniabin*, vel *Terniabin* dicitur primum cognitam, proditamq; putet. Vide Gal. Jocum, l. 3. de A. F. c. 39. Eft vero ros aereus, condenfatus, qui ex aere horis antelucanis tempore Vergiliarũ in fummo æftu decidit in folia arborum, plantas, & campos, fub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, afperitatemq; faucium leniendi. Ejus hiftoriam vide prolixius apud Schrod. l. 4. cl. 4. n. 446. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgant. f. 9. a. 1. Lang. etiam exiftimat, dici *Sacchar*, vel *Sal Indorum*, l. 2. ep. 32. *Salivam* quoque *fiderum*, Ruland. & Johnf. vocant. II. Tribuitur *Thuris micis* concuffu elifis, quæ vocantur *manna Thuris*. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 4. l. 5. de C.M.P.G. c. 2. l. 13. m.m. cap. 5. Alibi vero *Succuffio*, & *Pollen*, ὑπόσφαγμα nuncupatur, 2. de artic. t. 44. Vide *Libanotos*: quamvis Diofc. l. 1. c. 83. & 84. *Mannam Thuris* a *polline* manifefte diftinguat. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 205. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoq; remediis per translationem attribuerũt. Ita legitur *manna magnetis*, apud Lib. l. 8. S. A. Ch. cap. 11. *Manna Guajacina*, id eft *Extractum*, Alchym. Pharm. c. 20. & ita aliis quoq; *Extractis* applicari poteft. *Manna Cæleftis*, Quercet. Pharm. reft. c. 26. Schrod. l. 2. c. 40. *Manna Solaris*, five *Unicornu Solare*, Idem l. 3. c. 9. *Manna Martis* d.l. c. 11. *Saturni*, c. 14. *Mercurii*, five *Mercuri dulcis folaris*, c. 15. Extenditur quoq; ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, tefte Rul. & Johnf. *Manna vomitoriorum*, five *Sal Vitrioli*, Rolf. Ch. l. 5. f. 1. a. 4. c. 3. μαννῶδες ap. Hipp. dicitur medicamentum ex Thuris polline, aut ejus granis, & micis concuffu elifis, adftringens, ficcans, & digerens. Legitur l. 7. Epid. Vide Foef. Oec. p. 396.

Mannus, μάννος, βυρρίχος, idem quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. ad Samon. p. 253.

Mansio, μονὴ, a verbo μένω, *maneo*, quid fignificet, notum eft. Sumitur etiam pro *quiete* partium mufculofarum a fua functione. Gal. l. de rig. trem. & palpit. alibique Diet. n. 534.

Mansorius, idem quo *Manducatorius*, μασητήρ. Vide *maffeter*.

Mantice, μαντικὴ, ftricte vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, five *augurium*, οἰωνιστικὴ. Et hujufmodi vates μάντεις dicebantur vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 16. Sed poftmodo latius fignificatio extẽfa ad alias quoque artes aliquid prædicentes, præfertim ad partem medicinæ prognofticam, tefte Gal. in com. ad d. l. Foef. Oec. p. 397. Vaticinia Paracelfica, & Caballiftica, quia de magia funt fufpecta, & fallacia, merito vitanda. Feftivam

vam descriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. l. 2. ep. 40.

MANTICHORA, μαντίχωρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium seriem, teste Arist. l. 2. H. A. c. 1. & ex hoc Fallop. Expos. de offib. c. 16. Tom. I. p. 503.

MANTIS, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

MANUARIUS, ἐγχειρητικός, de arte Chirurgica, & Chirurgis dicitur. Gal. ad Thrasybul.

MANUBRIUM, λαβή, κώπη, pertinet ad instrumenta Chirurgica; estque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Ansa*. Oribas. de machinam.

MANUCODIATA, nomen avis Indicæ, cujus proprium est, ut pedibus careat. Unde & ἄπους dici potest. Jul. Alex. not. in Gal. lib. 6. de C. M. S. L. c. 1. Dicitur & *Avis Paradisi*, vel quod vulgo credatur in paradiso terrestri degere, vel ob eximiam corporis venustatem. Hujus historiam, cum variis speciebus, & usu, vide Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 21. seq.

* MANUS, χείρ, quid notet, pueris etiam notum est. Est organum utilissimum; unde & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, instrumentum instrumentorum dicta fuit, l. 4. de P. An. c. 10. & Gal. Libros de V. P. propterea a *manus* expositione ordiri non dubitavit. Accipitur vero *manus* bifariam. 1. pro toto illo, quod a scapulis dependet; & dividitur in *Brachium*, sive *Humerum*, *Cubitum*, sive *Ulnam*, & *manum summam*. 2. *pro manu extrema*, quæ etiam distinguitur in tres partes; *Carpum*, sive *Brachiale*; *metacarpum*, sive *Postbrachiale*; & *Digitos*. De singulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias *manus* Historiam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Per catachresin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* saccharatis, cum, & sine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus Christi simplices*, & *Perlatæ*; de quibus vid. dispensatoria. *Manum* factitiam Chirurgicam, ex ferro parandam, exhibet delineatam Paræus Chirurg. l. 22. c. 12. *Manus* mortui hominis contactu, vel frictione tollere strumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo suo comprobant Medici celeberrimi. Junge Act. Philos. Oldemb. Ann. 1666. m. majo.

* MARASMOS, μαρασμός, Lat. *marcor*, item *marasmus*, dicitur corporis nimia *Tabes*, ex siccitate nimia oborta. Est igitur Atrophiæ gradus summus. Caussa *marcoris* vera est defectus succi nutricii nimius, qui oriri potest vel citra febrem, ob sanguinis impuritatem salinam, serosam, purulentam, vel cum febre, ob sanguinis effervescentis colliquationem. Febris Hecticæ summus gradus vocatur *marasmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. l. 1. P. m. c. 32. Dantur etiam gradus, & species *marasmi*, dum alius est quasi secundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam, & quidem alius περιφρυγής, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum animi deliquio conjunctus. Foes. pag. 397. Extreme *consummatus marasmus* est, quando omnes corporis partes solidæ simul macrescunt, ita ut totus homo nihil aliud esse videatur, quã ossa, & cutis; in ventre nulla intestina inesse credas, contracta præcordia, collapsa tempora, atque cava, &c. Castell. Plura videantur in Gal. l. de *marcore*, & alibi, quærantur in Th. Mundellæ. In Latina versione etiam occurrit *marasmatus*, h. e. qui *marasmo* laborat.

MARASSO, μαράσσω, *strepo*. Erotian. Onom. p. 75. F.

† MARATHRUM. Fœniculum Dodon.

MARCASITA, est materia metallicia immatura tot specierum, quot solidorum metallorum, ut aurea, argentea, stannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ postrema pyrites, & lapis luminis vocatur, pyrsotocus, lapis ærarius, rubeo scatens sulphure, & scintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcasita plumbea*, est *Antimonium*. *Marcasita alba*, i. e. *Bismuthum*. Rul. & Johns. Schrod. vero ita descripsit: *Marcasita* est περίττωμα metallicum in generatione metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, l. 3. c. 18. ubi etiam præparationes, usum, & vires explicat. Jung. Fr. Hofm. in clav. Vide & Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. Scribitur & aliquando *marchasita*, *margasita*, *markasita*. Vide etiam supra *Bismuthum*. Nonnulli restringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes marcasitam esse in radice sua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum, & Arsenicali substantia imprægnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos usus, quæ hodierni artifices e *marcasita* promittunt, pro suspectis habenda, cum D. Ludovic. Ciss. I. Pharm. pag. 753. De *marcasitarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle tr. de prof. corp. solid. c. 6. p. 89.

MARCELLIUM, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones, apud Æginetam l. 3. cap. 79. Legitur & in Indice *Marcellius thronus*, sed in allegato loco non occurrit.

MARCHED, id est *Lithargyrium*. Ruland. Johns.

MARCIATON, μαρκιάτον, nomen est malagmatis, vel Linimenti, ad articulorum dolores, & resolutiones comparati, apud Ægin. l. 7.

l. 7. c. 18. Occurrit & hodieque descriptio *Unguenti maricati* in Dispensatoriis.

* Marcor, *marcidus*, μαρασμός. Vide *marasmos*.

Mardeck, est terminus Spagyricus obscurus, ita ut ex contextu non certo constet, qualis minera denotetur. Turb. Philos. serm. 12. in Th. Chym. Vol. V. p. 10. An. *Marthec*? Vide infra.

Mare, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo significet, ex aliis quoque Lexicis, & Dictionariis constat. Vocatur a Paracels. *mater aquarum*, Paramir. l. 4. Appellatur & *Lacryma Saturni*, & quintum elementum; estq; nihil aliud, quam Sal dissolutus. Th. Ch. Vol. VI. p. 122. seq. Ejus consideratio varia in medicina est: v. g. *Aqua marina*, cujus multiplex usus est ad morbos, teste Hipp. de humid. usu VII. 1. seqq. Diosc. l. 5. c. 19. Scrib. n. 43. 160. cum not. Rhodii p. 86. Mercurial. l. 2. V. L. c. 26. fin. In specie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont. tr. Dem. Id. n. 46. Deinde *Loca maritima* faciunt ad Dispositiones latentes morbosas, præsertim Scorbutum. Senn. & alii h. tit. *Mare Chymicorum*, dicitur ænigmatice Caput humidum, cujus natura est calida, & sicca, quo nihil calidius. Th. Ch. Vol. V. p. 90. Clarius vero explicatur a Libavio dicente, quod *Mare* sit *Mercurius Philosophorum*, ex argento vivo magno labore, & subtili industria extractus, & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus, tr. Ign. Nat. c. 13. Et alibi. *Mare* est aqua secunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam solvitur aurum, & argentum; qui liquor vocatur Philosophorum Mercurius, & dicitur regi radiis Solis, & Lunæ. In hoc *mari* monstrant pisciculum *Echenein*, i. e. granum, & principium fixum prolificum, quod possit gignere sui simile, in Apoc. Herm. Part. post. Tom. II. Oper. p. 441. 442.

Marga, est portio quædam pinguis, & quasi medulla in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta: unde & *medulla saxorum* dici solet. Vim habet siccandi, Schrod. l. 3. c. 3. n. 5. Ejus varias species recenset Rul. in Lex. Pertinent ad Bolos, sive Terras sigillatas.

Margarita. μάργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretiosis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in Conchis nonnullis (quæ propterea *Margaritiferæ*, & *mater Perlarum* dicuntur) repertis. Distinguuntur in *Orientales*, & *Occidentales*, quarum illæ his nobiliores censentur. Tribuitur illis unanimiter insignis virtus cordialis, & corroborans balsamum vitalem; quarum historiam cum usu vide ap. Schrod. l. 3. c. 7. & Hofm. in clav. ad h. l. Eph. N. C. Ann. II. obs. 228. Aldrov. l. 3. de Testac. c. 41. 42. Earum tamen virtutem cordialem specificam, & aliis excellentiorem non sine ratione impugnavit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 4. c. 8. p. 315. seq. quamvis omnis vis medica denegari illis haud possit, ob particulas subtiles alcalinas terreas acido-volatili imprægnatas. Vide *Perla*.

Margos, μάργος, significat *insanum*. Unde γαστριμάργοι dicuntur, qui ventre insaniunt. Lind. Ex. XI. §. 126.

Marile, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, sive eorum ramentum, præsertim prunarum accensarum, h. e. *favilla*, sive igniculus, & fomes sub cineribus latens. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXIV. 28.

Maris, μάρις, vocatur mensura decem Choarum Atticorum, vel librarum 83. cum unciis quatuor. Lind. Ex. X. §. 227.

* Marisca. Vide *Ficus*.

Maritus, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *Conjugium* significatio parabolica, seu tropica saltem ad Chymiam translata; ita & vocis *maritus*. Denotat enim in negotio lapidis Philosophici *Sulphur*, cujus mulier, vel *uxor* est *Mercurius*, qui a suo conjuge facili negotio imprægnatur. Th. Ch. Vol. IV. pag. 179. Vide *Conjugatio*.

* Marmaryge, μαρμαρυγὴ, vocatur splendor oculis obversans, incertus, & discurrens *lucis splendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruscans. Legitur ap. Hipp. f. 3. Progn. t. 33. lib. 7. Epid. XXV. 8. 15. in Epist. ad Philopœmenem, n. 21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγώδεα, *splendore coruscantes*, f. 2. de R. V. I. A. t. 44. item ὀφθαλμὸς μαρμαρυγώδης, l. 1. de L. I. Hom. XXIII. 8. Objectum etiam splendidum oculis obversans dicitur μαρμαρυγῶδες, 2. prorrh. XLI. 3.

Marmelada, terminus est Pharmaceuticus, denotans speciem *Gelatinæ Cynodiorum*, qua simplicis, qua compositæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ. Schrod. l. 2. c. 62. in fin. Compositarum formulas plures vide in Hadr. a Mynsicht Armam. Medico-Chym. f. 12.

Marmor, μάρμαρος, lapis dicitur insigniter durus, & ad splendorem suscipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuæ, & columnæ nitentes inde sculpi possint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixe recenset Rul. in Lex. Verum cum non omnia ad usum spectent medicum, sufficit eorum meminisse, quæ in medicina locum invenerunt; ut sunt *Marmor candidum*, sive *Alabastrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, sive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*; de quibus singulis sigillatim sub literis suis initialibus. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. num. 14.

De Arcano *marmora* colorandi non solum superficialiter, sed & profundius differuit ingeniosissimus Rob. Boyle; indeque probavit illorum porositatem, tr. de porof. corp. solid. c. 6. p. m. 90. seqq.

MARMORATA, vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Gr. κυψελίδες, Charlton. Ex. Pathol. IX. §. 18. Notavit hoc etiam olim Foes. ad Hipp. l. 6. Epid. s. 6. t. 18. Posset denominationis similitudo peti, quod Varro l. 3. de R. R. *Marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto, & calce factum.

MARMOREUS *Tartareus*, vocatur lapis in homine durissimus, aut marmor, Rul. & Johnson. *Marmoracei veneni*, quod adeo ingentis, & repentinæ fuit efficaciæ, ut solo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes C. El. q. 64. n. 2.

MARMOTA, vocatur *Mus Alpinus*; cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, tradidit Aldrov. de quadr. dig. vivip. l. 2. c. 34.

MAROCOSTINUM, epitheton *Extracti*, vel massæ *pilularum* D. Mindereri, a *Maro*, & *Costo* ita dictarum, quas peculiari tractatu Aloedarium dicto laudavit. Vid. Dispensat. & Animadverf. D. Zvvolferi. Approbat Hildan. Cent. 6. O. 29.

MAROGUS, vocatur Paracelso somniferum, & narcoticum quoddam fortissimum, ita ut aliquis sustinere posset gravissimam torturam. Philos. Tract. V. in fine.

MARS, ἄρης æquivocum est. Vel enim significat *Planetam*, qui habetur summe calidus, atque siccus. Hinc & homines Cholerici, sive biliosi *Martiales* dicuntur; & morbi quoq; *Martiales*, ubi biliosus sanguis potissimum peccat. Hinc & a Paracelso Bilis vocatur *mars*, Param. Tr. 3. c. 7. & Paragran. de Astronomia. Vel idem est, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. Th. Chym. Libav. aliique.

MARSIPION, *marsypion*, μαρσίπιον, μαρσύπιον, dicitur *marsupium*, vel *sacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hip. l. de fistul. VII. 2. Gal. c. 6. in 6. Epid. t. 5. Dicitur & μάρσυπος, Foes. p. 398.

MARSUM, *Marsicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in Marsia, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites versus. Censetur autem valde austerum & acerbum. Gorr. Scri. propterea ad adstringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, nu. 57. Jung. Rhod. not. ad h. l. p. 100. Videatur & Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1. & l. 1. de Antidot. cap. 3.

MARTACH, vel *martath*, est *Lithargyrium*. Rul. & Johns.

MARTAGON, est nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici transtulerunt ad materiam *Lapidis* Philosophici, quam *martagon* appellarunt, uti patet ex Th. Ch. Vol. I. p. 512.

MARTECH, *mardech*, est nomen Argenti vivi ex Cambar sublimati, *cum album* est factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebmiob*, *Magnesia*, *Æs album*, Th. Chym. Vol IV. p. 728. Fallop. scribit esse *Lithargyrium*, l. de metall. & fossil. c. 27. Tom. I. p. 328.

MARTES, nomen est animalis quadrupedis, digitati, vivipari. Descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. viv. c. 18.

† MARTIANUM POMUM, apud Sveton. in Domitiano est Aurantium. Jan. Cornar. in Gal. de comp. med. l. 2. c. 1.

MARTIUS, dicitur 1. mensis, in quo æquinoctium vernum esse solet. 2. de confectione gratissima polytropha, quæ *Martius Panis*, *Marcipanis*, *Massapanis* etiam vocatur. Jul. Alex. l. 20. Sal. c. 16. Morell. de form. rem. l. 1. sect. 3. cap. 3.

MARUCHOLEUM *metallum*, idem. Ruland. & Johns.

MAS, *masculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen sexus, differentiam denotans; cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potissimum in hoc consistit, quod *mas* in alio gignat, fœmina in seipsa. Est enim *masculus* plerunque calidior, sanguinis plenior, & solidior fœmina. Hip. 6. Epid. s. 2. t. 46. Gal. in comm. Quod vero *mares* ordinarie in dextra uteri regione concipiantur, nondum est certo demonstratum. Usurpatur alias nomen quoque hoc de plantis, apud Theophrastum. A Spagyricis in negotio lapidis Philosophici interdum Mercurio tribuitur hoc epitheton. Ita Rul. & Johns. *Masculus*, id est *argentum vivum*. Jung. Th. Chym. Vol. IV. pag. 891. interdum Sulphuri, vide *maritus*, Libav. Apoc. Herm. P. post. Tr. II. Oper. pag. 353. 357. seq. Ita sibimetipsis non constant in nugacibus his ænigmatibus.

MASCA, Longobardis idem quod *Strix*, Keuchen. not. ad Sammon. p. 289.

MASCULINITAS, apud Avic. dicitur conceptio masculæ prolis; & talis fœmina *masculinans*, vel *masculinitans*: quemadmodum *Fœminitas*, vocatur conceptio sobolis fœmininæ, & mulier *Fœminans*, l. 3. fen. 21. tr. 1. c. 12. seq.

MASCHALE, μασχάλη. Vide *Ala*, *Axilla*. μασχαλιαῖος, *Axiliaris*, epitheton vitæ. Gorr.

MASCHALISTER, μασχαλιστὴρ, sic vocatur a quibusdam *secunda vertebra dorsi*, quæ τῷ λοφίῳ sub-

subest, Gorr. Confirmat Lind. med. Phys. l. 2. c. 14. §. 33.

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex Opio paratum, quod & Anfion, vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imo quandoque duas, & tres innoxie devorant, cum ad Venerem, tum ad animositatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes C. El. q. 43. n. 6. & 63. n. 3.

† Massa Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vasa terrea inducuntur. Matth. in Dioscor. l. 5. c. 46.

Massa, proprie idem quod *maza*, μάζα, (quamvis & *massa*, a μάσσω, misceo, pinso, deduci commode possit) olim strictius sumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præsertim aqua, & oleo, ceu cibo plebejo, & vulgari, qui crudus cum defruto, aut melle mandebatur, uti scribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hipp. l. de vet. med. VIII 8. XIII. 3. XIV. 19. l. 2. de diæt. VIII. 8. seqq. sect. 2. de nat. hum. t. 3. de sal: diæt. t. 3. l. de int. aff. XLIV. 20. XLV. 14. l. de Cap. vuln. XIX. 6. XX. 6. l. 2. Ep. s. V. 39. l. 5. XII. 4. l. 6. s. 3. t. 2. lib. 2. XXXIII. 12. Jung. Foes. p. 303. Lind. Ex. XVI. §. 150. Hodieq; vero latius quoque accipitur pro omni misto, quicquid in unum veluti cumulum densatũ, spissumque cogitur, teste Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9. Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt de ipso liquore sanguinis in vasis contento usurpare, vocantes *massam sanguineam*; quamvis alii sint, qui hanc catachresim improbent. *Massa* enim in genere Physice accepta est contradistinctum quid liquori, quando scil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter se connexæ, vel immotæ omnino sunt, vel saltem parvo motu cientur, ut separari non possint, uti haud male descripsit D. de Cordemoy Diss. I. Phys. p. m. Μάζιον, diminutivum est, & *mazam*, vel *massam parvam* significat. Legitur apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. CVI. 10. *Massa* quoque carnea, idem quod *Excrescentia*, legitur apud Hildan. Cent. VI. obs. 17.

Massalioticon, (vitiose *Massilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen Emplastri, ab authore *Demosthene Massaliota*; quod commendatur ad carbunculos a Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 15. Describitur & ab Æginet. l. 7. c. 13.

Massalis, *mosel*, *massarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*. Rul. Johns.

Masseter, μασσητὴρ, i. e. *mansorius*, *manducatorius*: Epitheton musculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium; quorum meminit Hipp. 2. de art. t. 6. Gal. lib. 4. Anat. adm. c. 2. Descripsit eos Barthol. l. 3. Anat. c. 11. p. 535. Dicitur & *mandibularis*.

Masso, μάσσω, subigo, *pinso*. Dicitur & μάττω. Compos. ἐκμάσσω, etiam *exprimo* significat. Hipp. l. 2. de morb. XIV. 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto. Unde ἐσωμάσσομενος, i. e. intus contrectans, & manum explorans, legitur 3. de art. 47. Vid. Gal. in comm. Jung. Foes. p. 399.

Masthles, *masthle*, μάσθλης, μάσθλη, significat *corium*, *pellem*. Hipp. lib. 2. de morb. LVIII. 8.

Masticatio, μάσησις, idem quod *manducatio*, videlicet cibi commansio, sive comminutio in ore facta, in primis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio nostro, quo volumus, impellentis. Gal. l. 11. de U. P. c. 10. ubi τὸ μασσᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. in not. ad h. l. *Masticationis* necessitatem demonstratam vide apud C. Hofm. comm. ad Gal. LI. de U. P. hum. 793. & Helmont. tr. victus ratio, n. 21.

Masticatorium, μάσημα, διαμάσημα, est species *Apophlegmatismi sicci*, quæ dentibus *masticatur*, de qua vide Schr. l. 2. c. 68. Morell. l. 2. de form. rem. s. 2. c. 6. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 6. s. 4. c. 3. & seq. *Masticatoriorum* usum in aurium affectibus laudat Barthol. l. 3. An. c. 9.

Mastiche, μαστίχη, *resina lentiscina*, ῥητίνη σχινίνη, est gummi resinosum citrino album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentisco arbore, præsertim in Chio Insula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. l. 7. de S. F. h. tit. Schr. l. 4. cl. 2. n. 391. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 586. seqq. Rhod. ad Scrib. nu. 60. Vocatur & *Lentisci lacryma*, Keuch. ad Sammonich. p. 127. Latine etiam usurpatur *mastix*. In Officina laudatur pro singulari stomachico *Aqua mastichina*.

Mastichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum mastichinum*: de quo Diosc. l. 1. c. 51.

Masticot, est impropria cujusmodi calx, præter minium, & cerussam, ex Billichio, Johns. Lex. Chym. II. Helmont. dicit *masticot* vocari flavum colorem, quem stannum præbet pictoribus, de lithias. c. 1. n. 9.

Mastoides, μαστοειδὴς, *mammillaris*, vel *potius papilli*, *aut mamilli-formis*. Est 1 Epitheton processus, sive *apophyseos Ossis temporalis*, papillis mammarum, præsertim vaccinarum similis; de quo vide Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 711. unde par etiam musculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem processum* inseritur, dicitur *mastoideum*. Id. l. 4. c. 5. p. 567. Deinde tribuitur processibus *nervorum olfactoriorum*; quos descripsit idem, libell 3. c. 2. p. 671. Dicuntur & a quibusdam *Cornua uteri* processus *mammillares*, ob similitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Mastos,

Mastos, μαστὸς. Vide *mamma*.

Mastrupatio, item *manstrupatio*, vocatur illicita, & Christiano homine indigna titillatio genitalium, & prolectio seminis. Vocatur & *mollities*; de qua videatur Forest. l. 26. obs. 16. in Schol. & Tim. a GuldenKleel. l. 3. cas. 49.

Masucha, μασυχᾶ, *masuaphion*, μασυάφιον, nomina medicamenti Synonyma; cujus descriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 23.

Mathalitium, idem quod *Stragula*, ad dormiendum usitata. For. d. l. obs. 14. in Schol.

* Mater, μήτηρ, vocabuli hujus significatio propria notissima est, quando significat fœminam, quæ enixa est prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum: v. gr. ad Botanicam, quando *Artemisia* dicitur *mater herbarum*, Lobel. & Schr. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum investientes, exterior quidem crassior, vocatur *mater dura*; interior tenuis, & in anfractus substantiæ cerebri sese insinuans, appellatur *Pia mater*. Barthol. l. 3. Anat. c. 2. Relationem hujus appellationis geminam verosimilem vide in D. D. Hofm. Diss. Anat. ad I. van Horne Microcosm. pag. 186. Ad Pharmaciam, dum *Concha margaritifera* vocatur *mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*. Schrod l. 5. cl. n. 83. Ad Chymiam, & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*. Rul. & Johns. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*. Libav. S. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p. 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Th. Chym. Vol. I. pag. 201. Vol. IV. pag. 719. 721. 733. 737.

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *Materies*, Rhod. in Lex. Scrib.

Materialista, vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præsertim simplicia, vendit. Fere idem, quod *Seplasiarius*. Diet. p. 934.

Materiatura, terminus est barbarus fictus a Gardianio in divisione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios Structuræ, alios utriusque dixit, teste Plempio Fundam. medicinæ l. 4. c. 3. Haud dubie vero per morbos *materiaturæ* intellexit morbos Intemperiei. Vid. Dogmata nostra med. Gen. Part. II. cap. 3. dogm. I. in not.

Mathedoram, id est Sal gemmæ. Rul. & Johns.

Mathema, μάθημα, *mathesis*, μάθησις, late significat omnem Disciplinam. Stricte dicitur de diversis disciplinis; dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Astronomiam*, *Physionomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam*, &c. Gal. l. de cujusque anim. peccat. notit. & medela, c. 2. & 3. Rul. & Johns. in Lex. Parac. aliam finxit distinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet subjectum corpus visibile, & palpabile; & in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus subjectum est corpus visibile quidem, sed non tangibile, quale est Sol, aut Luna in aqua apparens. Philos. Sagac. l. 1. c. 8.

Matorium, est *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Johns. Lex. l. 2.

Matos, μάτος, idem quod ζήτησις, *quæstio*. Erot. Onom. p. 74. B. Gal. in expos. voc. Hipp.

Matracium, significat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Vvillis usus est pro matula, in Exerc. de Urinis. Blancard. descripsit per sacculum, cui inest Tartarus calcinatus, vel aliud quid; qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida resolvantur. In Lex. A. Beguino *matracium* etiam usurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide supra *Conjugium*.

* Matrix, μήτρα, proprie idem est quod ὑστέρα, *Uterus*. Vide *Hystera*. Chymicis *Matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Joh. Paracels. tres *matrices* constituit: Unam *Aquam*, super qua Spiritus Dei quievit: Alteram *matricem mundi*, & *Adæ*: Tertiam *Matricem omnium hominum* Evam. Param. l. 4. de orig. morb. matric. item tr. de Caduco *matricis*, ubi *Uterum muliebrem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primum oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque. Libav. T. IV. oper. p. 175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi posse in *Nativas*, & *Peregrinas*. Accipitur ab iisdem etiam pro *vase*, vel *Ovo Philosophico*, in quo operationes lapidis Philosophici parandi perficiuntur; de quo vide Th. Chym. Vol. I. p. 506. Partem quoque mediam stirpium post corticem, & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero Cor, aliis medullam, scribit Johns. Costæus de nat. stirp. l. 1. c. 8. p. m. 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*. Unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *investigare* significat; quo verbo aliquoties usus Hipp. 2. de art. t. 27. & 47. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. Ita & καμάττεσθαι, idem notat, l. de int. aff. VII. 26. XXX. 37. Jung. Foes. p. 399. Alias & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & significat *pinsere*, miscere. Lind. Ex. XVI. §. 149.

Matula, ἀμὶς, *matella*, significat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inspectione

ne urinæ debet esse vitreum, & purum. Meminit Gal. l. 1. de diff. resp. c. 12.

Maturatio, πεπασμὸς, πέπανσις, proprie sumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti sunt. Per abusionem vero de nostris corporibus, cum humores excrementitii cocti fuerint. Erotian. in Onom. p. m. 87. D. Vide notas Eustachii ad h. l. Differt a *Coctione*, πέψει, quod hæc sit alimentorum; illa vero succis excrementitiis, aut vitiosis tribuatur. Est enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta est, ac superata vi naturæ, ut ad exeundum sit habilis, Dict. n. 668. In hac significatione sæpe usus Hipp. 1. Epid. s. 1. t. 27. s. 2. t. 44. 45. l. 6. s. 5. t. 6. Plura loca vide apud Foes. p. 492. Medicamenta hujusmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικὰ, quæ & in specie *Suppurantia*, ἐκπυϊσκοντα, pertinent. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc sensu descripsit. Apud Chymicos *maturatio* est exaltatio e rudi cruditate ad *maturum*, & perfectum. Estque quadruplex, *Digestio*, & *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*: de quibus singulis suis in locis. Rul. & Johns. De *maturatione metallorum*, & *Auro volatili* vide Th. Chy. Vol. IV. p. 361.

Maturus, πέπων, dicitur de omnibus, quæ ex coctione suam perfectionem acquisiverunt; v. gr. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. aph. 22. Jung. Dieter. d. l. Opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo supra.

Matutinus, ὄρθριος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Respondet veri; & est calidum, & humidum tempus. Mercur. l. 3. V. L. c. 1. ex Oribasio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis, & ingenii vires vigere, testatur, una cum experientia quotidiana, Lang. l. 1. ep. 55.

* Maxilla, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

Maxeinos, μάξεινος, *maxinus*, nomen piscis, qui & *Asellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt μύξινος. Lind. Ex. XI. §. 34.

† Maza, Vet. pulticula ex polenta, & aqua. Vallef. in Hipp. de Victu.

Maza, μάζα, μάζιον. Vide *Massa*.

Meatus, πόρος, terminus in medicina usitatissimus, notans viam, per quam humores, spiritus, excrementa, vapores, flatus vel influunt, vel effluunt. Unde *meatus* a Gal. quoque divisi sunt in *sensibiles*, & *insensibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub sensibilibus, & apertis comprehenduntur & vasa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ' ἐξοχὴν in lib. de diff. febrium, alibique πόροι, *meatus* vocantur; de quibus vide Barth. l. 1. Anat. c. 2. Ita Herophilus *meatum*, sive πόρον simpliciter appellavit *Nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, sensibilis spiritus viam, teste Gal. l. 1. de sympt. causis, c. 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκυστικός vocatur, qui in osse petroso est anfractuosus. Gal. l. 11. de U. P. c. 12. Apud Barthol. *meatus cochlearis*, *tortuosus*, *cæcus*, *capreolaris* dictus, libell. 4 c. 6. *Meatus genitalis* est, qui semen, & genituram a testibus haustam ad penis radicem defert, & juxta radicem vesicæ varicosus existit; unde & *Varicosus parastata* appellatur Gal. l. de sem. c. 15. Barthol. l. 1. c. 23. *Meatus Cysticus*, vocatur ductus a cervice vesicæ felleæ procedens, & in communem ductum cholodochum desinens, Id. d. l. c. 15. *Latentes*, & *insensibiles* sunt meatus parvi, & visum fugientes, non solum partium superficiem occupantes, sed & per totam carnis, ossium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum, &c. substantiam disseminati; a quorum ordine vel per caussas externas, vel internas turbato, variæ ægritudines oriri possunt, ac solent. Gorr.

Mechane, μηχανή. Vide *Machina*.

Mechanica, μηχανική, vocatur *Ars manuaria*, quæ alias *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum medicina comparaverit Galenus, lege in lib. ad Thrasybul. c. 24. seqq. Ita Linden. non veretur præferre *mechanicum* in sua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil sunt, Ex. II. §. 36. Quandoque vero strictius sumitur vocabulum pro illa duntaxat arte, quæ succurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipsam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοί, illi, qui præstabant in excogitandis artificiosis instrumentis, quibus onera sublevantur, ex Vitruv. C. Hofm. in Gal. LL. de U. P. n. 477. Helmont. ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet extr. de febr. c. 9. n. 26. 26. Paracelsus vero more solito plane abusive sumpsit, tribuens *Mechanicam* cœlo, sideribus, homini, morbis, passim in Paramir. l. 3. Tr. 1. in Fragmentis passim, in specie in fragm. ad Tom. III. referendis, ubi describit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur.

Mechanopoetica, μηχανοποιητική, est inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulsorum, syringarum, aquarum, exaltationum per fistulas, & ventilia, folles, ac similia. Dorn. Rul. Johns. in Lex.

Mechili, Paracelso dicuntur hominum quoddam genus monstrosum, quamvis non constare possit, quales sint, annumerat *Gigantibus*, *Cyclo-*

clopibus, *& Loripedibus*, tr. Philos. ad Athen. l. 1. text. 24.

Machoacanna, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur; cujus historiam, & vires prolixe descripsit Rolfink. de purgant. sect. 2. art. 2. Schroder. l. 4. cl. 3. n. 428. Hofm. in clav. ad h. l. Gialappa vocatur *mechoacanna nigra*.

* Meconium, μηκώνιον, Latine *Papaverculum*, a μήκων, quod *Papaver* significat: Homonymon est. *Proprie*, & quidem late notat succum Papaveris concretum; & ita confunditur cum Opio. Gal. l. 3. de S. Fac. c. 20. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. l. 2. de Antid. c. 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium*, *& meconium* constituunt, illud dicentes *Lacrymam*, quæ stillat ex capitibus papaveris maturescentibus, & leviter incisis; hoc vero succum ex capitibus, & foliis, vel ex tota stirpe coctis, vel expressis paratum, & concretum, Opio viliorem, & ignaviorem. Dioscor. l. 4. c. 65. Plin. l. 20. c. 18. Rhod. ad Scrib. n. 22. & 86. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Improprie, & propter aliquam coloris, & consistentiæ similitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri solitum, toto uteri gestationis tempore. Gal. l. An animal sit id, quod in utero est, c. 5. Verum potius est excrementum, quod in intestino cæco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

Mecos, μῆκος. Vide *Longitudo*.

Medea, μηδεία, nomen proprium (1.) Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jasonis, quam Euripides introduxit in Tragœd. ejusque meminit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. 3. (2.) nomen medicamenti, quod parabatur ex sulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alii corpori, statim accendit, ubi calor in id inciderat, uti scribit Gal. l. 3. de Temper. c. 2. (3.) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primum creditur ab illa venefica *Medea*. Sed fortassis verius vocaretur *Lapis medus*, quia adfertur e regione *Medorum*. Estque niger, habens venam aurei coloris, reddens succum croceum, & saporem vini. Laudatur præsertim a magis contra ebrietatem, & ad amorem conciliandum. Rul. existimat, esse speciem *Hæmatitis nigri*, qui reddit succum croceum. Conspicitur & in Cherussia Germaniæ regione, ubi etiam ipse *Hæmatites niger*, licet venæ non sint adeo coloris aurei, sed palleant. Meminit hujus Gemmæ Plin. l. 37. c. 10. Rul. & Johns.

Medela, θεραπεία, ἴασις, idem quod *Curatio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

Medeni, Paracelso notat exulcerationem cutaneam, similem Furunculis, Formicis, &c. l. 5. de exulcerationibus, aliisque symptom. Gal. c. 6. Unde & *Vena medena* dicuntur ulcera in manibus, & pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur & *Vena Saniosa*, Vvalth. Sylv. medic. p. 1474. Apud Avic. describitur, quod sit affectus corporis externus, quando pustula quædam in ambitu oritur, & postea fit vesicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem declive, & postea non cessat prolongari, quasi in veritate esset vermis. Unde & nonnulli existimarunt, quod sit animal, ita vocatum a loco *medina*, ubi frequens fuit. Avic. l. 5. fen. 3. tr. 3. c. 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conscripsit G. H. Velschius medicus Augustanus.

Mediana vena vulgo dicitur vena illa sub cubiti flexura, Avic. *Nigra*, *ramus Basilicæ*; & plerunque secari potest absque periculo, quia nullus subjacet nervus, nec arteria. Bartholin. libell. 1. An. c. 7. p. 462.

* Medianum, *mediastinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana, thoracis cavitatem, & pulmones in duas partes veluti dispescens. Estque revera *duplicata pleura*, quæ pleura sub costis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκώς, membrana *succingens*. Mediastinum vero ὑμὴν διαφράττων, *intersepiens*, Gal. l. 6. de U. P. c. 3. Barthol. l. 2. Ant. c. 4. *Medianum* etiam de *Mesenterio* dictum fuisse licet colligere ex Vasal. l. 5. de H. C. F. c. 6. in princip. Ita & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculum ejus dextrum, & sinistrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *mediastinum cerebri*. Barthol. l. 3. An. cap. 6. pag. 492. *Medianum* quoque vocatur trabs transversa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, & alias trabes minores sustinet, Gr. μεσόδμη. Hipp. 4. de art. t. 43. Gal. in comm. ad h. l. Foes. p. 408. Vide *mesodme*.

† Medica herba, fœnum Burgundicum. Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterin.

* Medicamentum, φάρμακον, est valde πολύσημον. Interdum nimis late sumitur pro omni eo, quod nostram naturam alterare potest, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 1. & ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta* dicuntur. Nimis stricte accipitur, quando significat purgans cum per superiora, tum per inferiora: v. g. apud Hippocrat. lib. 7. Epidem. VIII. 2. Intermedia significatio receptissima, est quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum medicum*; & ita *medicamentum* est, quo homines conservantur, aut curantur. Ubi quidem generalius omnis apparatus, & materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione dispositionem

ejus mutando, conservare apta nata est; & ita *Alimenta* quoque complectitur: uti patet ex loco Hipp. 3. de purgant. in princ. sed acceptio hæc rarior est. Propria magis notio *medicamenti* ad illa solum spectat, quæ vim non alendi habent, sed agendi in corpus, & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obit, uti eleganter scripsit Linden. Ex. XII. §. 39. seq. Recte commendantur ex Herophilo, quod sint *Divinum munus*. Prorsus enim, quod tactus Divinus efficere potest, id præstant *medicamenta* usu, experientiaque probata. Scribon. in Epist. ad Callistum in princ. Unde & Gal. *manus Deorum* vocavit. De definitione, divisionibusque diversis vide passim apud Institutionistas, & si placet, in Dogmat. nostr. P. VI. c. 1. seq. Jung. & Dieter. n. 886.

Medicatrina, ἰατρεῖον. Vide *Jatreion*.

† Medicina, vox origine Græca. Μεδέω enim est Curo: unde Curatores sanitatis κατ' ἐξοχὴν medici sunt vocati. Mars. Cagnat. Variarum observ. lib. 2. c. 15.

Medicina, homonymon est. Vel enim idem significat, quod *medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel sumitur pro *Arte medica*, Græce ἰατρικὴ dicta. Vide *Jatrice*. Est scientia sanandi, non nocendi. Scribon. d. l.

Medicinales dies, vocantur in morbis acutis illi, qui nec Critici sunt, nec indices; & ita ad applicanda, & propinanda remedia, præsertim evacuantia, commodi. Alias & *Vacui* nonnullis appellantur.

Medicon, μηδικὸν, epitheton pharmaci deleterii, sive venenati; estque idem quod *Pharicum*, notante Rhod. ad Scrib. n. 195.

Medicus, ἰατρὸς. Vide *Jatros*. *Medici* sæpe etiam vocantur in plurali *medentes*.

Medimnos, μέδιμνος, *medimnus*, nomen mensuræ aridorum Atticæ, sed agricolis frequentior, quam medicis, ob magnitudinem. Continet Chenicas 48. h. e. 108. libras mensurales, seu modios 6. non medicos quidem, sed georgicos. Ejus nota fuit apud Græcos, με. Gorr. meminit, & Aeginet. l. 7. de pond. & mensur. in fin. h. t. c. 2. & alibi.

Mediocritas, *mediocris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, est nihil aliud, quam modus, & ratio temperandæ utrique extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in sanitatis negotio medico maxime observanda, uti patet ex Galen. l. 5. de san. tu. c. 2. Jung Dieter. Jatr. num. 545. *Mediocritas* est illud, quod unicuique naturæ, ætati, & regioni convenit. Huic assuefieri debet quilibet, ut sanus conservetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδὼν, Idem quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur, & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula passim occurrunt apud Hipp. quæ loca collegit Foes. in Oecon. p. 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur: Ut cum Deo ipsum invocando, vel cum seipso, vel proprio Angelo bono. Rul. Laudant etiam propterea *Philosophiam meditativam*, ceu a qua per Spagyricam ad veram, & adeptam sapientiam tutissimum fieri transitum sibi persuadent; cujus *Philosophiæ* primus gradus dicitur *meditativum studium*, quod est inquisitio sedula veri, & oblivio mundani, quantumvis necessarii. Verum hoc studium sapit Enthusiasmum. Vid. Th. Chym. Vol. I. p. 399. seqq.

Meditullium, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτριος, variis accipitur modis, prout de variis rebus prædicatur. In genere, & communiter *medium* illud dicitur, quod inter duo extrema est, sive æqualiter, & Arithmetice, sive proportionaliter, & Geometrice: in qua posteriori significatione idem est quod σύμμετρον, *moderatum*, aut mediocre. Ad priorem vero significationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *medium* ventris, imo totius hominis. Aequaliter enim distant partes extremæ omnes ab umbilico. Keuchen. ad Sammon. p. 188. Item *media figura membrorum*, quæ est inter pronam, & supinam, aut quæ nec habet musculum agentem, neque violenter patientem. Galen. l. 2. de mot. musc. cap. 3. *Medius digitus* quis sit, vide *Dactylos*. Analogice etiam aliis tribuitur: v. g. *Vita media*, dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem suis, sed non vitalibus instructæ, ad quas tamen ei regressus dari potest; de qua vita media prolixius disseruit Kerger. de ferment. s. 1. c. 6. p. 48. seqq. An fortassis Paracelsus in suis scriptis eam intellexit, quando aliquoties meminit illius? Porro *medium* quoque idem significat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* possunt dici *media*, vel *medio* modo se habere ad sanitatem, & morbum. Dogm. nostr. P. I. c. 6. p. 72. Quo pertinet ea quoque Notio quando *media* ponuntur pro instrumentis medicis. Ita res Diætæ, medicamenta, & Chirurgicæ operationes sunt *media*, quibus medicus utitur ad finem suum obtinendum, hoc est instrumenta, seu materiæ medicæ. Aenigmatice, sive Spagyrice tandem *medium Cœli* vocatur *Luna*, & *margesia alba*, Rul. & Johns. Alia *media* in opere Spagyrico vide in Theatr. Chym. Vol. I. p. 425. 432. 456. *Media mineralia* iis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter me-

metalla, & lapides, quando scil. liquescunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, sed dissiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margasitæ, & plura alia, de quibus vide d.l. p. 204.205.

Medo, idem quod *mulsum*, vel *Aqua mulsa*. Vide *Hydromeli*.

* Medulla, μυελὸς, de diversis corporibus, & partibus dicitur. 1. de substantia pingui, albicante, sensus experte, in cavis ossium contenta, de qua controverti solet, an humoribus, aut partibus solidis annumerari debeat? Gal. defendit, esse ossium alimentum, l.3. de fac.nat. c.15. & l.11.de U.P.c.18. Junge C.Hofm.in Comm.ad LL. de U. P. nu. 847. seq.& Instit. l. 2. cap. 131. Deinde de ipsa cerebri substantia, quæ vocatur a quibusdam μυελὸς ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*, vel τοῦ ἐγκεφάλου, cerebri. Gal.l.8.de U. P.c.4. Vid.& Keuch. ad Sammonic. p. 186. quamvis hodieque recentiores interiorem saltem ejus portionem duriorem, candidioremque, in qua siti sunt ventriculi, vel sinus, hoc nomine insignire soleant. Barthol.l.3. Anat. c.3. ad differentiam exterioris partis, cinericii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cerebri prolongata per vertebras colli, dorsi, & lumborum, usque ad os sacrum, etiam dicitur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla spinalis*, Galen. lib. 1. de motu muscul. c.1. Jung. Barthol. libell. 3. Anat. cap.3. Hipp. dicitur μυελὸς νωτιαῖος, *medulla dorsalis*, 5. aph. 18. Vide Diet. 556. Hujus accuratam Anatomen, & artificiosam exemptionem e sua theca, vel sede ossea tradidisse Blasium, patet ex Henr. Holdenburgii Actis Philosoph. Anno 1666. m. Februario. Alias vocabulum *medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram solemus ita appellare, quod in omni re optimum est; uti demonstravit Libav.tr. de Igne Nat. cap.49. Schroderus æquivocationem vocabuli ita expediit: *Medulla* in Mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur, (cujus varias species refert Rul.in Lex. quæ non sunt hujus loci.) In Phytologia mediam cujuslibet partem molliorem, ac præstantiorem refert, quam & *cor*, *matricemve* appellant (Huc pertinet etiam ἐγκάρδιον, *meditullium*.) In Zoologia adipem significat, in ossium medietate contentam, vel molliorem illam substantiam, quæ in spina, & cranio est, l.1. c.2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, l.2. c.31. *Medulla tacura*, Paracelso dicitur, quando morbi radices in *medulla* ossium quoque infixæ sunt; de qua videatur l. 7. de morb. Gall. orig. causs.cur. c. 10. & l. 8. c. 2.

☞ Megalejon, μεγαλεῖον, Latine *magnale*; de quo supra. Alias μεγαλεῖον est quoque nomen unguenti, a *Megaleo* authore, qui composuit, quod & *mendesium*, μενδήσιον, alio nomine a patria ipsius appellari, vult Gal.l.2. de C.M.S.L.c. 2. Verum Dioscorid. distincta esse unguenta *megaleum*, & *mendesium*, docet l.1. cap. 69. & 72. Jung.Hier.Mercur.l.2.V.L.c.19.Clem.Alexandr. maluit, *megallium* appellari, a *megallo*, vel *megallio*, Siculo inventore. Confer ad Saraceni Scholia in c. loc. Dioscor.

Megalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricosus*, idem quod προγάστωρ, *ventre prominulo praditus*, cui venter inferior cum intestinis justo amplior est. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo quia lato est thorace, & calore nativo multo præditus. Hipp. 6. Epid. s. 4. t. 24.

* Megalosplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati is, cui magna, & elata in tumorem sunt viscera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. sive scirrhum, sive œdema, sive inflammationem. Hippoc. 3. de R.V.I.A. t.9.& 12. Gal.in comm. ad h. l. Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effective, hoc est viscera in molem attollens, sive magna viscera faciens, d. l. t. 2. Alioqui etiam in bonam partem sumitur, significans *generosum*, cujus eximiæ sunt corporis, animique virtutes. Vide Foes. p. 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem quod *mechanicus*. C.Hofm. C. in Galen. LL. de U.P. m. 249.

Megas, *megethos*, μέγας, μέγεθος, *magnus*, *magnitudo*. Vide *magnitudo*.

Meio, οὐρέω, idem quod *mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *mictio*.

Mejosis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem est, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua significatione usurpat Hip. lib. 1. de Diæt. XI. 48. XIIX.12.l.2.Epid.s.1.67. Vel significat tempus illud in morborum circuitu, in quo ex febris magnitudine aliquid demitur. Foes. p. 402.

Meiracion, μειράκιον, *adolescens*, scil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Gal. ad 5. aph. 9. Usus alias vocabulo hoc Hipp. 1. aph. 13. Vide Dieter. n. 525.

Mejuros, μείουρος. Vide *myuros*.

† Mel Cassiae, pulpa Cassiæ. Franc. Sanchez pharm. l. 3. c. 8.

Mel, μέλι, quid sit, notum est; videlicet succus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificiosissime cera, ac propoli mistus, atque depositus, consistentia neque nimis dilu-

tus, neque nimis crassus, odore, ac sapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus historiam, electionem, facultates, & præparandi modos vide passim in Authoribus, videlicet Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 39. & alibi sæpius, quæ loca inquiri possunt in Theatro Mundellæ. Diosc. l.2. c.101. seq. Schrod. l.5.cl.4. nu. 94. Aldrov. l. 1. de Insect. cap.2. Fr. Hofm. In Clav. ad Schroder. c. l. Bruyerin. de re cibar. l.10. c.7. C. Hofm. Inst. l. 5.c.14. aliisque pluribus. Jung. JunKen. Chym. Exp. Cur. P. 1. s. 2. c. 8. p. 132. seq. Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. l. 2. c. 84. ut & in Dispensatoriis. *Mel Cedrinum*, Hip. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis super terram extensis, excussisque arboribus in ollas, & fictilia excipitur, *melque roscidum*, vel *aereum* vocatur; estque vel ipsa *manna*, vel huic affine. Legitur de Ulcer. IX. 3. *Mel Vitrioli*, vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejusdem *Sulphur*; cujus præparationem tradit Libav. Alchym. Pharmac. c. 28. *Mel arundinaceum Cannæ*, idem est quod *Saccharum*, de quo suo loco.

Melaena, μέλαινα, Lat. *Nigra*, a Masc. μέλας, *niger*, κατ᾽ ἐξοχὴν morbum significare ex atra bile ortum, vult Gal. in expos. voc. Hipp.

Melanagoga, μελαναγωγα, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blas. Med. Univ. p.61. 85. multique alii Authores.

Melanchloros, μελάγχλωρος, epitheton a nigro, viridique colore desumptum, duorum diversorum medicamentorum: unius quidem *Trochiscorum*, apud Ægin. l.7.c.12. circa fin. & alterius *Emplastri*, d. l. c. 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

* Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes consentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem: 2. *Morbum*: ita in utriusque determinatione gravissimæ adhuc occurrunt tricæ, & difficultates, ob sententiarum, & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet instituti nostri limites. Libet saltem succincte utramque significationem proponere. Quando *melancholia* humorem significat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus sectatores, humorem fœculentum, crassum, frigidum, & siccum, *fæcem sanguinis*, naturalem tamen, & benignum, in liene collectum, & secretum. Enimvero quia talis limus sanguinis neque in hoc viscere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adsunt, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis verosimilius hactenus visum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *succum Pancreaticum*, sive liquorem illum limpidum in Pancreate glanduloso vulgari collectum, & per peculiarem ductum Pancreaticum, vel Virsungianum dictum, ad intestinum duodenum una cum bile delatum, unaq; cum materia fœcum alvi excretum. De cujus origine integram Exercitationem conscripsit Regn. de Græf. h. tit. quamvis quoad usum illius liquoris nondum eidem, aut aliis consentiamus. Per *melancholiam* vero *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diversimode corruptus, & præternaturaliter constitutus, ob sanguinis vitiosam variam diathesin, quam sequi solet, præsertim vero si acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corrosivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo insigniri commode poterit, ex veterum hypothesi. Vide supra *Bilis Atra*. Cui hæc non arriserint, illi liberum esto certiora, & meliora proferre; nosque paratos inveniet ad suffragium. In altera significatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis consensus est, quod intelligatur *Delirii* species, cum tristitia, & metu, sine causa evidente, oborta. Nec dissensus occurrit circa divisionem in *melancholiam Essentialem*, vel *Idiopathicam*, *&* *Consensualem*, sive *Sympathicam*: quo pertinent *melancholia Hypochondriaca*, *Uterina*, &c. Verum circa causarum internarum expositionem minime inter se conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac discrepantia, & obscuritate nobis præ omnibus perplacet descriptio *melancholiæ* a Cl. Willis proposita, tr Anim. Brut. P. II. cap. 11. ubi demonstrat, mixtum esse morbum cerebri, & cordis, a spirituum animalium, & vitalium vitio, ac inordinatione procedentem: ex qua hypothesi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* est delirium vel continuum, vel interruptum, absque febre, & furore, cum tristitia, & metu, profundis sermonibus, absurdis, & interdum desperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, sibi, aliisve noxiis, insomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili respiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a spirituum animalium, & sanguinis impuritate p. n. diversimode acida, vel austera, aut acerba vitriolacea, intemperiem Cordi, & cerebro *melancholicam* cum obstructionibus viscerum inferente. Jungatur, si placet, Dieter. nu. 526. Observationes varias apud SchenK. & alios Authores reperies, quos allegatos videbis in Eph. Nat. Cur. Ann. III. Observ. 148. Adde C. Rejes C. El. q. 27. num. 21. seq. & de Hypochondriaca, q. 73. A Chymicis, vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipsum

Lapi-

Lapidem Philosophorum, patet ex Th. Chym. Vol. IV. p. 718. 727.

Melanchrus, μελάγχρυς, dicitur, qui nigro, vel *atro colore præditus* est, aut qui ictero nigro laborat. Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 36. quamvis nonnulli legant μελάγχλωρος. Foes. p. 402. Linden. Ex. IV. §. 82.

Melanderinos, μελανδέορος, nomen piscis, *melanuro* similis, quem *Sargum alterum* vocat Aldr. l. 2. de pisc. cap. 17. ubi ejus historiam vide. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

Melanorrhizon, μελανόῤῥιζον, i. e. *nigras radices habens*. In specie de Helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanpsithium, μελανψίθιος, nomen vini passi, quod crassum est, multi nutrimenti, uti notavit ex Diosc. l. 5. c. 9. Linden. Ex. X. §. 103.

Melanteria, μελαντηρία, succus est in metallis concrescens, coloris nigri, quamvis exiccatus plerunque evadat cinereus. Valde adstringit, simul tamen vim causticam obtinet, quemadmodum *misy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioscor. li. 5. c. 118. Gal. l. 9. de S. Fac. h. tit. Vocatur & *Creta sutoria*, *Atramentum sutorium*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 408. Datur & *friabilis melanteria*, teste Chiocco mus. Calceol. s. 4. p. 475. Rulandus vero, & Johnson. descripserunt, quod sit species Chalcanthi, sive Vitrioli, fusci in cœruleo coloris; duplicemque constituerunt; quarum quædam in faucibus cuniculorum, e quibus æs eruitur, salis modo concrescit; quædam in summa facie cuniculorum coit, estque terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *melanterion* quoque est clavorum veterum ferreorum rasura. Idem.

Melanthelæon, μελανθέλαιον, i. e. *oleum e semine nigellæ expressum*. Diosc. l. 1. c. 46.

Melanuros, μελάνουρος, piscis vocatur saxatilis, aut in arenosis littoribus degens; cujus historiam, & usum in cibo, & medicina tradit Aldrov. l. 1. de pisc. c. 13.

Melanes, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; mense majo in prato reperiuntur. Item scarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Johns.

Melas, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur species coloris obscurissima, & infima, quæ ob id alium nullum recipit; contra quam Albus, cum sit summus, ceteros admittit omnes, & se interim remittit. Lind. Ex. XVI. §. 209. Diet. nu. 528. Reliqui ergo colores sunt medii, Gal. l. 1. meth. med. cap. 7. Verum etiam μέλας stricte accipitur, 1. pro Veratro, vel *helleboro nigro*, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 11. in fœminino μέλαινα, pro atra bile, l. 2. de morb. LXXI. 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur. Hipp. l. 2. de morb. mul. ubi tamen vitiose legitur μελάνθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. aph. 25. 1. Prorrh. s. 3. tit. 36. 37. 38. Interdum additur certum substantivum; v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. l. de cap. vuln. XX. 5. & in Spuriis ad l. 1. de morb. mul. II. 8. Aut epitheton, v. g. γραφικὸν, scriptorium; & ita notat *atramentum*, Gal. & Æginet. passim. *Emplastrum* quoque vocatur μέλας, apud Aet. l. 15. quod alias proprio nomine ὑγιὴς vocatur, vim habens anodynam, & siccantem. *Trochiscorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorræo. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

Melasma, μέλασμα, vocatur species *sugillati*, vel ἐκχυμώματος, quando nigrescit. For. l. 5. Chirurg. Obs. 9. Schol. Differt a *peliomate*, ubi pars saltem livet.

Melasmos, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi. Hipp. 5. aph. 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit apud Romanos, & sine dubio ὀξυγάλακτος species refrigerantis, & humectantis. Constantinus Cæsar lib. 18. de agricult. citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuisse, quam lac repositum, & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfusum, atque imbutum. Inde vero secretionem feri a crassiore lactis substantia fieri constat, quam per grumos concrescere vero simile est, eamque obsonii speciem fieri, quæ Gallis *du laict caillé* dicitur. Gorr. Meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Jung. Jul. Alex. in not. ad h. l. Lind. Ex. XVI. §. 124. Keuchen. existimat, μέλκαν idem esse, quod *Lac* simpliciter, Not. ad Sammonic. p. 159.

† Μέλκα, apud Gal. 7. meth. med. cap. 4. quale sit edulij genus, hodie ignoratum scribit Massar. Pract. lib. 3. cap. 2. Gorræus in Definit. Medic. ex Paulo lib. 3. cap. 37. colligit fuisse ex lacte paratum.

Mele, μήλη vocatur *specillum*, sive instrumentum Chirurgicum, cujus varius esse solet usus. Hinc & variæ specillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur; interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immittitur, inspergitur: hinc & pro vario munere, & figura varia quoque sortitur nomina. Ita *Speculum uteri*, & ani dilatans vocatur μήλη, Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVI. 22. quod alias διαστομωτρὶς dici posset. Plura loca collegit Foes. p. 412. seq. Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

† Melegrides, gallina indica vulgo.

Meleagris, μελεαγρίς, vel idem quod

Gallus Indicus, aut *Gallopavo*, vel huic plane similis de quo supra. Vide Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 4.

Meleagrius, μελεάγρειος, epitheton ignis sulphurei, qualis est in spiritu omnia intrinsece comburentis, sine dubio desumptum a fabula de *Meleagro* Ætoliæ Rege, Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater post partum extracto stipite, quem igni injecerant Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum stipite vita, protraxit: ita injecto tandem ex iræ furore eodem stipite in ignem, ideo quod audivisset de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri visus fuerit, uti prolixius descripta legitur in Cornucopiis Nic. Perotti ad martial. p. 718. 719. Usus autem hoc Epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. in elegantiss. sua Disp. de Sanguificat. c. 3.

Melech, i. e. *Sal*. Rul. & Johns. in Lex.

Meledæno, μελεδαίνω, id est *curo*, curam habeo, ago, sano. Hippocr. frequenter usus, l. 2. Prorrh. l. 4. IV. 11. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 1. μελεδαίνεσθαι passive, lib. de nat. pu. XIII. l. 1. de morb. mul. aliquoties. Vide Foes. p. 404.

Meledon, *meledone*, μελεδὼν, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hippoc. usus, vide apud Foes. d. l.

Meleios, μήλειος, i. e. *melinus*: Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Insula una Cycladum advecti, quod est Ægyptio proximum bonitate. Hipp. l. de ulcer. VIII. 4. IX. l. de sterilit. XIII. 25. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi vitiose legitur μηλεσίας, pro μηλείας, animadvertente Foes. d. l. & approbante C. Hofm. in ἀνεκδότοις ad h. Gal. locum.

Melete, μελέτη, idem quod μελεδὼν, *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hipp. vide apud Foes. p. 405.

Melga, est *Salamandra*. Johns. Lex. Chymic. lib. 2.

Meli, μέλι. Vide *mel*.

Melias, μηλιὰς, idem quod *melium*, ab Insula *Melo*: Epitheton Aluminis. Gorr.

Melibocum, *melibœum*, id est *Cuprum*. Rul. Johns.

Meliceria, μελικηρία, idem quod *Hydarthrus*: ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχὼρ, Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crediderunt, esse excrementum saniosum inutile, cum verosimilius sit liquor ipse animalis spirituosus; quod satis testantur gravissima symptomata hujus liquoris profusionem comitantia; de quibus videatur Hildan. tr. de *Ichore*, & *meliceria*, c. 16. seq. quamvis & hic Author pro materia vitiosa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit; c. 3. & 4. Paracelso dicitur *Synovia*, de quo voc. infra in SY. Sunt & hodieque Anatomici clarissimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis existere, & per illos diffundi.

Meliceriola, id est *meliceris parva*. Legitur apud M A. Severin. l. de absceff. nom. c. 17. p. m. 25.

* Meliceris, μελικηρὶς, abscessus nomen est cum folliculo, humoremq; melli similem continet, unde etiam nomen obtinuit; quemadmodum ἀθέρωμα a pulte, & στέατωμα a sevo, vel adipe dicta sunt. Meminit Hippoc. l. 2. Prorrhet. XLVII. 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abscessum intellexerit, an vero *Hydarthrum*; licet prius interpretes, existimaverint. Hoc certum est, etiam *melicerida* abscessum a corrupta, & collecta lympha nervea originem suam trahere posse, non obstante quod indolens sit, cum materia jam separata, & spirituositate vitali destituta sit. *Meliceris* quoque aliquando sumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελίχροος, μελίχρους, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippoc. l. de Int. aff. XVII. 13. l. 1. de morb. mul. XCI. 44. Vocatur alias κιῤῥὸς, *fulvus*.

Melichros, μελιχρὸς, *mellitus*, *dulcis instar mellis*. Sæpe confunditur cum priori, notante Foes. pag. 406. Epitheton vini, l. de affect. XL. 7. pomorum dulcium, apud Scholiasten Theocriti Idyll. 5. fabarum, Hipp. l. 7. Epidem. VI. 10. VIII. 11.

* Melicraton, μελίκρατον, idem quod *Hydromel*, *Aqua mulsa*, *mulsum*. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιηδὴς, idem quod μελιχρὸς, *melleum saporem, & dulcorem habens*: Epitheton vini, l. 2. de morb. XXII. 19. l. de Affect. L. 1. quamvis aliis μελιτώδης legatur, quod idem est ac μελίχρους. Junge Lind. Ex. X. §. 50.

Melimelum, duplicem habet significationem. Vel enim notat liquorem mulsei saporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle; quam tradit Lind. Ex. X. §. 161. ex Columell. l. 12. §. 45. Vel significat poma dulcia musteo sapore: vel melleo prædita, quæ alias mustea vocabantur. Lind. ibid.

Melinus, μήλινος, epitheton emplastrorum, quæ *mellina* dicuntur, a μῆλον, malum, stricte Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus pluribus apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 6. seqq. legere est.

Melitea, vide, *Pauladadum*.

Melitera, μελιτηρὰ, nomen est aridi medicamenti; cujus descriptio habetur apud Aeginet. l. 7. c. 13. & usus monstratur, l. 4. c. 40.

Melitismos, μελιτισμὸς, dicitur *Linitus ex melle*

melle in tussi, & gravedine puerorum. Aegin. l.7.c.7.

Melitites, μελιτίτης, duo significat. 1. *mulsum*, sive οἰνόμελι ex musto factum. Diosc.l.5. c. 5. Lind. d.l.§.50. Deinde, & quidem usitatius, *melitites* dicitur Lapis hodieque plane incognitus, precipue in Officinis. Dioscor. similem esse scripsit *Galactiti*, & ejusdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem succum, lib. 5. cap. 151. Jung. Galen. l. 9. de S. Fac. §. Hæmatites, &c. Aegin. l.7.c.3. Chioc.muf.Calceol.sect. 3.p.275.seqq.

Mellago, dicitur medicamentum consistentiam, & saporem mellis habens. Parantur vero mellagines non solum ex vegetabilibus, sed etiam e metallis, & mineralibus.Schenk. Synt. comp. & præscr. med. p. 320. Adulterinæ vero sunt, & improprie ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæc enim potius Eclegmata, & Linctus appellantur. Idem d.l.

Melittoma, μελίτωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Aegin. l.3.c.61.

Mellisodium, id est *plumbum ustum*. Rul. & Iohns.Lex.

Mellosi, sunt *Lumbrici terræ*. Johns. Lex. Chym. l. 2.

Melochites, nomen lapidis in Comitatu Tirolensi, qui alias *Lapis armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos translatus sit. Schroder. l.3.c.8.n.4.

* Melon, μῆλον, vocabulum est æquivocum. (1.) significat *malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide supra *malum*. (2.) significat *Ovem*; & idem est quod πρόβατον. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Unde τὰ μήλεια sunt *carnes ovillæ*, Hippocr. l. de affect. XLVI. 10. lib. 2. de morb. XLVI. 43. XLVIII. 33. LXVII. 20. &c. Vide Foes. pag.412. (3.) μῆλον idem est quod *gena*, *mala*; pars faciei inter nasum, & aurem sub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena*, *mala*. Sic dicta a *mali* similitudine, sive rubeum colorem, sive rotunditatem spectemus. (4.) Pollux anthor est, τὰ μῆλα quoque vocari *tonsillas interiores*, in intimo ore positas, ad radicem linguæ. Gorr. Cast. (5.) μῆλον significat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clausis oculis, dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. Castell. Latine *malum*. Forest. l. 11. Obs. 24. in Shol.

Meloplacus, μηλοπλακοῦς, & Dimin. μηλοπλακούντιον, edulium, & *placenta e malis cotoneis*, in vino coctis, adjecto postea melle, pipere, aliisque pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit l. 2. de Al. Fac. c. 23. Ægin. l. 7. cap. 11. Gorr. Perperam vero, & contra Græcorum vocabula componendi morem a nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latine dicitur *membrum*, quod est pars organica, vel dissimilaris magis, composita ex aliis partibus: v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hofm. c. in Gal. de U.P. n. 9. Vide *membrum*. Altera significatio, quando *carmen*, cantilenam significat, nota est ex aliis Lexicis, nec hujus est loci.

Melosis, μήλωσις, dicitur exploratio Chirurgica, specillo facta, a verbo μηλῶσαι. Nomen, & verbum occurrit apud Hippóc. l. de capit. vulner. XI. 2.3. l.f. de morb. V. 16. f. 3. de fract. t. 23. Foes. p. 414.

Meloris, μηλωτὶς, item μηλωτρὶς, late significat *specillum minus*, quod adhuc tenuius est, quam κυαθίσκη. Gal. l.6. An. adm. c. 13. Stricte vero dicitur *specillum auriculare*, quo utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriscapium* comprehenditur. Idem l. 3. de C. M. S. L. c. 5. & l. 1. de C. M. P. G. c. 10. ubi compositum dicitur ex μήλη, *specillo*, & οὖς, auris.

Melosina, nomen creditur proprium regiæ filiæ, cujus soror Meliora, quæ ambæ quondam propter peccata desperabundæ a Sathana fuerunt raptæ, & in spectra transmutatæ. spiritus horribiles, & spectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationali, & in brutali solum corpore phantastico nutriri elementis, & una cum illis in extremo judicii die transituræ, nisi cum aliquo homine forte fortuna matrimonium contrahant, ut ipse, naturali morte interire posse, & matrimonio nuturaliter vivere hujus unionis. Hæc Rul. Ejusdem status, atque generis plura spectra haberi creditur in desertis, in sylvis, ruinis, monumentis, & in extremis littoribus maris. Vulgo *maledicti* vocantur *homines*, sed proprio nomine *Spectra* dicuntur, atque *Diabolorum sancti*, cum quibus versantur cacodæmones, suas illusiones, & portenta perficiunt. Hæc addit Johns. Lex. l. 1. Paracels. inter *Aereos* effectus videtur retulisse: unde plura de his nugatus est, deque *melosinico Ares*. l.4. de vit. long. c.6. l.5. c.2. & 5. ut & l. 1. Philos. ad Athen. t. 13. 19. l.2. c.15. Nugamenta plane indigna Christiano homine!

Melusi, id est *Mercurius*, *albach messalis*. Rul.

* Membrana, μῆνιγξ, ὑμήν. Vide *Hymen*. *Membranacearum partium* Officinalium Catalogum vide apud Schroder. l. 2. c. 24. *Membranis stomachi*, sive ventriculi peculiarem vim, & admirandam potestatem tribuit Helmont. tr. Sedes Animæ, n. 25.

† Membrum conformatum, organicum. Riol.

* Membrum, μέλος. Vide *melos*. Sumitur aliquando pro *Parte Corporis*, qua simpliciori, cujus particulæ videntur nomine, & definitione communicare cum toto, ut Caro, Os: diciturque alias *Pars Similaris*: qua composita, & *Dissimilari*, sive *Organica*, de qua in *melos*. Aliquando etiam strictius accipitur pro *membro* saltem virili, sive *mentula*.

† Memitha, species Chelidoniæ. Rud. lib. 1 cap. 29.

Memestomenos, μεμεστωμένος, id est *fartus*, impletus, confertus, idem quod μεστός. Lind. Ex. X. §. 51.

Memoratrix, vide *memoria*.

Memoria; μνήμη, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. μνημονευτικὸν τῆς ψυχῆς appellat, l. de sympt. diff. c. 3. fin. Hæc etiam brutis perfectioribus competit; & consistit in spirituum animalium puriorum, & lucidiorum motu circa corpora cerebri striata, & specierum sensu admissarum perceptione, uti egregie de hac disserit Vvillis tr. Anim. Brut. P. 1. c. 6. Et de hac loquitur Gal. l. 3. de L. A. c. 5. Vel sumitur de actu secundo *memoriæ*, sive *memoratione*. Unde idem dixit: *Memoria* rerum sensibilium longa opus habet consuetudine, l. 1. Anat. adm. c. 2. estque nihil aliud, quam observatio, & conservatio eorum, quæ sensibus percipiuntur, de subfig. Empir. c. 3. Plura de *memoria* vide in Ephem. N. C. Ann. III. sub fin. P. Lautemberg. præloq; in *mnemonicam* Ciceronis, p. 599. seqq. Bonett. medic. Septentr. l. 1. sect. 9. c. 6. p. 90. seq. Os *memoriæ*, dicitur os occipitis, quod alias Basilare vocatur. Bartol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 710. Blas. med. Un. p. 107.

Memphites, μεμφίτης, nomen Lapidis, qui reperitur in *Ægypto*, juxta *Memphin*, calculorum magnitudine, pinguis, versicolor, uti eum descripserunt Dioscor. l. 5. c. 158. & Plin. l. 36. c. 7. Verum qualis sit, hodieque ignoratur. Rul. & John.

Men, μὴν; *mensis*, nomen determinati temporis, sive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio instituto observavit; & dicitur *mensis Civilis*, vel quos certus cursus Solis, aut Lunæ sive motus proprius constituit; & vocatur *mensis naturalis*: qui propterea geminus habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquodque in Zodiaco signũ percurrit; cumque duodecim sint, hinc totidem etiam *menses* in anno statuuntur, qui tamen non æque inter se pares sunt: *Lunaris* alter, & magis medicus, quem constituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, sive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus, cum dimidio. Gorr. Jungatur Rhod. ad Scribon. n. 12. & 13. Galen. l. 2. de cris. cap. 2. Forest. l. 28. Obs. 59. Schol. *Mensis Philosophicus*, vocatur certum tempus digestionis, vel putrefactionis; & interdum paucioribus diebus definiri solet secundum naturam, & absolutionem operis; ita ut secundum quosdam sint tres dies, & tres noctes; & quidam per decem dies dicunt; alii quinque illis addunt: in aliquibus est 30. in aliquibus 40. dierum spatium. Th. Chym. Vol. II. p. 282. Rul. & Johns. in Lex. Sæpe etiam vocab. Latin. *Mensis* sumitur pro fluxu sanguinis in fœminis *menstruo*, sive singulis periodis *mensium* Lunarium repetente. Vide *menstruum*.

Mendacium, ψεῦδος, quid sit, notum est, falsitas nimirum in sermone. Dividi solet *mendacium in Officiosum, jocosum, & Perniciosum.* Ultimum uti adversatur humanæ societati, ita neminem, nec *medicum* etiam decet. De hoc etiam videatur Linden. Ex. XI. §. 120. seq. Primum vero concessum esse quandoque medico, demonstravit Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 4. s. 2. c. 7. C. Rejes C. El. q. 11. n. 5. fin. Quod sit discrimen inter *mentiri, & mendacium dicere*, docuit Jul. Alexandr. Not. in Galen. l. 2. de decr. Hippoc. & Pl. 5. Breviter: *Mentitur* fallens; *mendacia dicit* oberrans. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in Unguibus spectandæ, quemadmodum scribit Fallop. Vide *macula*.

Mendesion, μενδήσιον, *Unguenti* genus est, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capro*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum est, colebatur, & μένδης vernaculo sermone dicebatur. Dictum est & *Ægyptium unguentum*, item μετώπιον. Meminit Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. Descripserunt Dioscor. l. 1. c. 72. Aeginet. l. 7. c. 18. Vide *megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendesii* Hipp. l. de int. aff. XIV. 19. estque vinum album, & molle. Foes. p. 407.

Mendicus, πτωχός, quid significet, extra forum medicum etiam patet. De *mendicantium* vero vafrامentis varia collegit, lectuque digna Paræus Chir. l. 24. c. 18.

* Mendosus, νόθος, idem quod *Spurius*. *Illegitimus*; ut *mendosæ Costæ*, sive spuriæ; *Mendosæ* suturæ, &c. Castell.

Menfrice, i.e. *mastix*. Rul. & Johns.

* Meningophylax, μηνιγγοφύλαξ, q. d. *membranæ custos*. Describitur a Celso l. 8. c. 3. quod sit lamina ænea, firma, paulum resima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os est; & attollendum, metusque imminet, ne in ipso opere cerebri membrana negligentius, & ultra, quam res expostulat, premendo lædatur, & con-

contundatur; ex quo sopores, & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. l. 4. de L. A. c. 2. fere circa fin. Ejus delineationem, & modum applicandi tradit Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. T. II. fig. 10. & T. XXIX. fig. 7. Huic simile quoddam ferramentum habent Chirurgi nostri, inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt, (Gr. μοχλὸς, vel μοχλίον) cum eo attollant os, quod ferme totum excisum est, & jam labat, non secus quam grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membranam custodiant. Est enim lamina ferrea angustior ab ea parte, qua os tangit, aspera, ab altera lævis, non recta, sed media, duobus locis recurvata. Castell. A Gr. μηνιγγοφύλαξ quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, scribit Forest. l. 10. obs. 9. in Schol. Verum authoritatem reperire hactenus non licuit.

* Meninx, μήνιγξ. Vide *membrana*, *Hymen*.

Menis, μῆνις, idem quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ desiderio reminiscentia. Hinc μηνιᾷν dicitur de illis, qui implacabiles sunt. Jul. Alex. not in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. cap. 5.

Meno, μένω, i. e. *maneo*, unde μονὴ, *mansio*, μόνιμος, *permanens*, stabilis. Hipp. 1. aph. 3. Diet. Jatr. n. 534.

Menos, μένος, significat *robur*, vim, vehementiam, idem quod ἰσχὺς, vel δύναμις. Ita vini μένος legitur ap. Hipp. 3. de R. V. I. A. cap. 41.

Mens, νοῦς, γνώμη, διάνοια, idem quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoque de summo Creatore. Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Lang. lib. 1. ep. 14. Reliqua vide supra in *Animus*, & *Gnome*.

Mensa, τράπεζα, quid significet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Instrumenta Diætetica, pro cibatione peragenda: Pharmaceutica, ad medicamenta super illa præparanda: ad Chirurgica, & Anatomica pro utrisque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipsis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *Mensa prima*, *secunda*, &c. *Mensæ* Italicæ, & Syracusanæ olim damnatæ a Platone, ceu nimium largæ, & lautæ, teste C. Hofm. C. Gal. LL. de U. P. n. 505. *Mensa* quoque τράπεζα, tropice dicitur pars superior plana dentium maxillarium, sive molarium, quia veluti supra *mensam* collocantur cibi. Fallop. Expos. de ossib. c. 16. Tom. 1. p. 504.

* Mensis, μὴν. Vide *Men*.

Menstruatio, Blasio vocatur fluxus mensium naturalis in fœminis. Med. Univ. p. 10. & 452.

Menstruum, apud Latinos Homonymum est in Medicina. Usitatissima significatio est, quando notat Excernendum, vel Excrementum naturale sanguinis, in sexu fœminino, ætate adulta, utplurimum per stata mensis Lunaris, sive quatuor septimanarum intervalla repetens, Gr. καταμήνια, ἐμμήνια dictum, cujus caussam optime referre licebit in Creatoris sapientissimum institutum, & sanguinis copiam turgescentem, ut natura non possit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum est determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus observatur excretionis, cum apud alias circa plenilunium; alias novilunium; alias vero circa quadraturas; imo apud quasdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non successive ad uterum colligi intra illud temporis spatium, sed demum circa instans effluxus tempus eo moveri, satis testari videntur lumborum, laterisque dolores ex illo motu eo tempore oborti. Vvalæus Ep. 2. de motu sanguin. *Menstruus sanguis*, si corrumpitur, & dispositiónem præternaturalem acquirit, fit variorum gravissimorum morborum author, & causa, uti passim ex veterum, & recentiorum Medicorum monumentis prolixe demonstrari posset, nisi instituti ratio prohiberet. Altera significatio est Chymica, & Pharmaceutica, quando *menstruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt. Schr. l. 2. cap. 57. Dividuntur in *Naturalia*, & *Artificialia*, Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Plura vide in Rolfink. Chym. l. 2. cap. 14. An detur *Universale* omnia corpora solvens, quod vocatur *aqua sapientiæ*, *Mercuriale Philosophorum*, *Aqua Cœlica*, omnium horarum homo, vinum animatum, &c. dubitatur. Solliciti quidem sunt de eo Spagyrici, verum placet nobis ὁμολογεῖν Rolfink. d. l. Inconcussæ veritatis Thesis est: non datur *Menstruum* omnia corpora promiscue solvens: Agens non agit pro ratione patientis. De divisione *Menstrui* in *Vegetabile*, & *Minerale* videatur. Th. Chym. Vol. VI. pag. 223. seqq. De *minerali* legatur etiam Beker. in Oedip. Chym. Tit. 5. §. 2. *Menstruum Philosophicum*, habetur spiritus Aceti fortissimus; de quo legatur ex Jac. le Mort. Collect. Chym. Leid. c. 7. *Menstruum Circulatum*, eidem est Spiritus Nitri dulcificatus, d. l. c. 303. Egregie quoque, & succincte de Menstrui Chymica significatione, & ejus speciebus scripsit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. cap. 4. pag. 53. seqq.

Mensura, μέτρον, accipitur 1. late pro omni determinata, & congrua alicujus rei quantitate,

quæ optima habetur. Galen. l. 1. cogn. & cur. propr. anim. morb. c. 3. & ita quoque pro cibi mensura, rebusque solidis, quin & aliis rebus non naturalibus, l. de Consuet. c. 4. Deinde stricte significat vasculum quantitatis certæ, siccæ, aut humidæ, l. de pond. & mens. c. 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur, & judicatur. Ægin. l. 7. c. 26.

* Mentagra, μεντάγρα, idem quod *Impetigo*. *Lichen*. Vide supra *Impetigo*.

Mentula, idem quod *Penis*, sive *membrum virile*; de quo vocab. Rolf. de part. genit. P I. c. 43. Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, d. l. P. II. c. 42. De *mentula* e capite, & occipitio propendente vide Eph. N. C. Ann. III. obs. 42.

* Mentum, γένειον. vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa, & orbiculari figura subjacet. Introd. c. 10.

Mephitis, μεφίτις, dicitur fœtor ex sulphure accenso: de quo J. Alex. not. in Gal. lib. 7. de U. P. c. 8.

Mercavah, i. e. *Thronus Dei*, vel ejusdem fulcrum. Th. Chym. Vol. VI. p. 101.

Merces, μισθός, quandoque etiam usurpari solet pro *Sostro*, & *Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præstita; & illi quoque quandoque honesta ratione exigere possunt ab ingratis, & incivilibus. Rhod. ad Scrib. n. 171.

Mercurialis, epitheton est non solum rerũ, & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; sed etiam humoris melancholici, qui *Humor Mercurialis* appellatur; & morborum inde provenientium, *morbi Mercuriales* dictorum. Blas. Med. Univ. p. 349. 360. 443. Imo & spiritus, ceu caussæ sanitatis, & morborum, caussæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens, & in Clysteribus usitata *Mercurialis mas*, & *fœmina* dicitur, non est hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς. vide *Hermes*. Præter illam Ethnicam, & Astronomicam significationem, terminus usitatissimus est Chymicis, & Spagyricis, quamvis sub varia quoque significatione. Libet saltem descriptiones Rul. & Johns. adjicere. *Mercurius* dicitur unũ e tribus principiis corpus, in quo proprietas rerum cõtinetur, item *Argentum vivum*. *Mercurius* est principium materiale, vaporosum, naturæ aqueæ, subjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimitur forma, & absolutio adest. *Mercurius metallorum*, quinta essentia, & aqua permanens, spiritus, semen fœmininum: item *Mercurius metallorum*, est *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in semetipsa præcipitantur. *Mercurius mineralium*, est oleositas, vel unctuositas de mineris auri, & argenti tracta. *Mercurius*, Argentum vivum, CC. S. Z. item Auripigmentum. *Mercurius chambar* est magnesia, fluidum corpus, & aqua. *Mercurius regeneratus*, est primum Ens *Mercurii*. *Merc. crudus*, est is, qui nondum separatus est a sua materia, in qua generatus. *Mercurius laxus*, est Turbith minerale. *Mercurius* a natura coagulatus est solidum metallum. Arte vero coagulatur, aut cum metallis, aut cum mineralibus, vel sine ipsis, per se, aut per alia extra mineralem naturam existentia. *Mercurius crystallinus*, qui sæpe sublimatus est in formam crystalli, & perspicuitatem. *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum, & aquas alias in rubedinem corallinam est adductus. *Mercurium metallorum*, ut & Antimonii, inter Non Entia referre non est veritus B. Rolf. pec. tract. h. t. quam tamen opinionem impugnavit Beker. in Exper. Chym. Nov. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus, *Mercurium* metallorum vocarunt *Mercurium* Corporum, nulli dubitantes, eum beneficio salium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium, elici posse, eumque sublimioribus inservire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi possunt per dicta salia, revera cum *Mercurio* conveniat, non est nostri instituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypothesibus resultat *Mercurius*, Vulgaris, Corporum, & Philosophicus. *Mercurialis Sæva*, est aqua aluminum, in qua Mercurius generatur. Est enim sal purgativum aurei coloris, quod in salinis cavernis reperitur, fossoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii*, sive *hydrargyri* imitantur, & similia symptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 1. p. 27. 28.

Merda, κόπρος, idem quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdasengi, id est de adusto plumbo pulvis. Rul. & Johns. Fallop. putat esse Lithargyrium, tr. de metall. f. fossil. c. 27. Tom. I. pag. 328.

Merdivomus, κοπριεμετος. Vide *Copriemetos*.

Merenda, προδόρπιον, τὸ μετ᾽ ἄριστον φαγεῖν, est cibus post meridiem sumptus, pueris, & fortius laborantibus, & fortassis quibusdam morbo confectis reficiendarum virium gratia concessus, alias noxius, & incontinentiæ signum. Mercur. lib. 4. L. c. 17. fin.

Mer-

Mergen, *Lassec*, id est *Corallus*. Ruland. & Johns.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur species. Descriptionem, & usum in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornith. c.49. Specialiter quod *mergus* voracissima sit avis, & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pellifice, stomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & in Th. Ch. Vol. V. pag. 400. seq.

Mericos, μερικὸς, *partialis*, idem quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*; & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum insigni latitudine. 2. significat *medium cæli*, sive illam plagam cœli, sub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi, & regiones dicuntur, sub *meridie*, h.e. sub *meridiano*, & *medio cæli* habitantes. Gal. l.2. de Temper. c. 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philosophici intelligant per *meridiē*, & *mediam noctem* ænigmatice, meo judicio nec ipsimet noverunt. Meminit Lib. Alchym. Pharmac. c. 7.

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. l.2. de diæt. XXXIX. 9. ubi simul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer etiam ad Cels. l. 1. c. 3. §. de his, quæ extenuant corpus.

Merlucius, ὄνισκος, qs. *Maris Lucius*: piscis vocatur, qui alias *Asellus saxatilis marinus* dicitur; interque pisces etiam febricitantibus quandoque concessos refertur a J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Laudatur & a Lang. l. 1. ep. 58. Vocatur & *Callarias*. Historiam, & usum vide prolixius ap. Aldr. l. 3. de pisc. c. 1. Adde Lind. Ex. XI. §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *Melissophagus* dicitur, ideo quod apibus insidietur: cujus historiam, & usum vide apud Aldr. l. 12. Ornithol. cap. 45. Ejusdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. l. 1. ep. 63.

Meros, μέρος. Latine *Pars*, interdum & μόριον, generaliter dicitur id, quod totum essentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Est enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, sive Relata dicuntur. Gorr. Quo supposito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu subjecto Medicinæ, humores, & spiritus e numero *Partium* excludere non verentur. Vide Lind. Ex. XV. §. 63. seqq. Dogm. nostr. P. I. c. 2. p. 24. seq. Alias & vocabulum *Pars* ad ipsam medicinam refertur, dum quædam *ministræ*, & quædam *Principes* illius Artis *partes* constituuntur; uti passim in Compendiis, & Institutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μηρὸς. Vide *Femur*.

Mersor. Vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοττυφὸς, & nomen avis, & piscis habetur. Avis historiam, & usum in cibis, Medicumque tradit Aldrov. l. 16. Ornithol. c. 6. Laudat & Rolfink. O. & m.m. Sp. l. 14. s. 1. cap. 14. Piscis vero descriptionem, cum usu, Aldrov. l. 1. de piscib. c. 6. Meminit & Gal. l. 3. de A.F. c. 28. l. de bon. & mal. succ. c. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3.

Merus, *Meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, sincerum, nullaque alia re permixtum est. Strictius tamen sæpe sumitur de *vino* aqua non diluto, sincero; quod Hipp. 3. de morb. XV. 33. ἀκρητον οἶνον vocat. Lind. Ex. VII. §. 24. Diet. n. 33. Rhod. in Lex. Scrib.

Merycismos, μηρυκισμός. Vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

* Mesaraeon, *Mesenterium*, μεσάραιον, μεσεντέριον, synonyma sunt. Ita vero vocatur corpus membranosum, medium inter intestina situm habens, per quod varia vasa, Arteriæ, & venæ *mesaraicæ* dictæ, Venæ Lacteæ, Lymphatica Vasa, Nervi quoque una cum multis Glandulis feruntur, intestinis annexum; cujus pleniorem historiam vide apud Anatomicos, præsertim Barth. l. 1. Anat. c. 12.

Mesera, id est *Tutia Alexandrina*. Rul. & Johns.

Mesel, *Mosel*, i. e. *Stannum*. Id.

Mesemar, vide *Mismar*.

Mesenterion, vide *Mesaræon*.

Meses, μέσης, nomen venti, qui est medius inter *Cæciam*, & *Aparltiam*. Gal. comm. 3. de humor. t. 13.

Mesianum, μεσιανὴ, nomen Emplastri, quod alias ἀνίκητον dicebatur. Author ejus fuit Crito; & describitur a Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. Vide *Anicetum*.

Mesire, vocatur affectus quidam Hepatis cum gravitate conjunctus; cujus signa sunt Tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ Avic. l. 4. fen. 14. tr. 3. c. 5.

Mesocolon, μεσόκωλον, generaliter significare videtur apud Hippocr. *membranam medianam* quandam, vel interstitium, 6. Epid. sect. 4. t. 7. Strictius vero dicitur de parte *mesenterii*, quæ intestina crassa, præsertim colon, annectit in dextro, & sinistro latere, & parte infima recto intestino adhæret. Gal. comm. ad d. l. Gorr. Foes. Oec. pag. 408. Barthol. l. Anat. c. 12.

Mesocranon, μεσόκρανον, idem quod κορυφή, *vertex*. Gorr.

Mesodme, μεσόδμη, dicitur *trabs grandior transversa*, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram trāsit, & alias minores trabes sustinet. Hipp. 4. de art. t. 43. Foes. d. l.

Mesoglossi, sunt iidem musculi, qui alias dicuntur *Genioglossi*. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 549.

Mesomphalion, μεσομφάλιον, idem quod ὀμφαλός, *umbilicus*. Gorr.

Mesophryon, μεσόφρυον, dicitur Ruffo ea pars faciei, quæ inter ambo supercilia media est, supra nasum, ad frontis finem sita; & quia depilis esse solet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam μετώπιον. Junge Keuchen. ad Sammonic. p. 230.

* Mesopleurios, μεσοπλεύριος, epitheton *musculorum Intercostalium*, πλευρὸν, enim costam significat; quemadmodum & loca illa *Intercostalia* μεσοπλεύρια vocantur. Gal. l. 7. de U. P. c. 21. & l. de musc. dissect. c. 23.

Mesopotamenon, μεσοποταμηνὸν, est species unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino, & flore liliorum alborum parati; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Mesos, μέσος. Vide *Medius*.

Messis, ἄμητος, πυρκμητὸς, dicitur illud anni tempus, quo rustici segetem maturam metunt. Gal. l. 1. de Antidot. c. 18. *Messio* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, l. 2. de San. tu. c. 8. Alias vocab. *messis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore: v. g. *Messis mineralium*, Th. Ch. Vol. I. p. 572. & Sibold. Hemsterhuis edidit libellum, quem inscripsit, *Messis Aurea Anatomica*.

Mest, i. e. *lac acetosum*, *Misal*, *mosal*. Rul. & Johns.

Mestor, μήστωρ, dicitur *Artifex peritus*. In specie de Chirurgo usurpatur, ab Hipp. l. Mochlic. XXII. 8. Jung. Foes. p. 414.

Mestos, μεστὸς, *plenus*, refertus. Hipp. 5. aph. 45. Dieт. n. 536. Idem quod μεμεσωμένος. Lind. Ex. X. §. 251.

Meta, καυστὴρ. Vide *Campter*.

Metabasis, μετάβασις, dicitur *Transitus*, vel *transgressio* Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud; quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia; uti colligitur ex Hipp. 2. aph. 51. & 52. ubi verbum μεταβαίνω, *transeo*, legitur. Junge Dieter. n. 538. Fere idem est quod μεταβολὴ, *mutatio*, nisi quod hæc latiorem habet significationem.

Metabole, μεταβολὴ, idem quod μεταλλαγὴ, significat *mutationem*. Dicitur vero in medicina de omnis generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, caussis morbificis, &c. Vide Foes. p. 408. Diet. n. 540. Ubi quidem in genere notandum, quod omnes magnæ, & celeres *mutationes* sint vitandæ. Gal. comm. 2. de humor. t. 29. 2. de R. V. I. A. t. 52. *Mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. Th. Ch. Vol. V. pag. 55. Quod vero *mutatur* de specie in speciem, debet reduci in primam materiam. Ibid. p. 544. Crisis quoque dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* sexus pro, & contra quædam proposuit Rolfink. de par. genital. Part. 1. c. 2. & 3. Vide *Transmutatio*.

Metacarpion, μετακάρπιον, *Metacarpus*, *Postbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos, & carpum, sive brachiale, cujus interior pars dicitur *Vola*, θέναρ, ὑπόθεναρ, Exterior, *Dorsum*, ὀπίσθεναρ. Alii tribuunt *metacarpo* quinque ossa, tertium os pollicis quoque annumerantes; alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Barthol. Anat. l. 4. c. 1. & libell. 4. c. 20.

Metacerasma, μετακέρασμα, significat *temperatam aquæ mixturam*; estque idem quod κέρασμα, quando aqua frigida mutatur in temperatum, & veluti lacteum teporem. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 49. Gal. comm. ad h. l. Foes. 409.

Metacinema, μετακίνημα, dicitur *dimotio*, vel *transmotio*; usurpaturque de pupillis. Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 28. Verbum etiam μετακινέειν sumitur pro *transmutare*, proprie *transmovere*, sive e loco movere. Hipp. l. de loc. in hom. LV. 1. seqq. Lind. Ex. XLII. §. 329. seqq.

Metacheirixis, μεταχείριξις, idem quod χείριξις, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacondyli, μετακόνδυλοι, dicuntur, teste Ruffo, postremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii κόνδυλοι, & primi metacarpio proximi προκόνδυλοι. Gorr.

Metagrammatismos, μεταγραμματισμὸς, *Transliteratio*, significat permutationem veteris literaturæ in recentiorem. Gal. com. 2. de iis, q. in med. t. 23.

* Metalepticos, μεταληπτικὸς, i. e. *transsumtivus*, vel *translativus*; & dicitur de motu quodam, quem natura musculis quibusdam conciliavit, & similis est motui, sive tensionis speciei illi, quæ a superiori laqueo Glossocomii perficitur. Gal. l. 1. de U. P. c. 14. l. 6. m. m. cap. 5. ad fin.

Metallage, μεταλλαγὴ, idem quod μεταβολή. Vide *Metabole*. Jung. Diet. 541.

Metallum, μέταλλον, proprie dicitur corpus perfecte mixtum, subterraneum, durū, ponderо-

derosum, ductile, fusile, ex Sulphure, & Mercurio, sive aqua Mercuriali constans. Plura de *metallorum* descriptione, generatione, principiis vide apud Cæsalp. de *metall.* Georg. Agric. h.t. Th. Chym. Vol.I. & seq. passim Schrod. l.3. c. 11. Fr. Hofm. in cl. ad h.l. BeKer. in *metallurgia*. Aldrov. in Musæo *metallico*, &c. Numerantur sex, Aurum, Argentum, Ferrum cum Chalybe, Stannum, Cuprum, Plumbum. Dantur & alia corpora, sed imperfectiora; ut Cachimia, Electra, de quibus suis locis, quæ vocantur commode τὰ μεταλλικὰ, *Metallica*, Th. Chym. Vol. I. p. 588. seq. item mineralia. Libav. distinxit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum*. Illa numerat septem, addens antea dictis sex adhuc Calaemum. Hæc vocat Aurum Philosophorum, Argentum Philosophorum: Deinde & Mercurium Philosophorum, &c. S. A. Ch.l. 4. c. 18. Quæ Helmontii sit de *metallis* sententia, inquiratur in Indice Operum suorum. *Metallum currens*, dicitur Mercurius vivus. Rul. & Johns. Metallum stricte dictum vocatur mixtura metallica ex Cupro, & Stanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderosius est *metallis* simplicibus, ob densitatem majorem, sed & propterea fragilius, quia flecti, nec resilire nequit. Jac. le Mort. Metallurg. contract. Chymiæ annexæ, p. 272.

METALLURGIA, vocatur pars Chymiæ inserviens subterraneorum, metallorum, & mineralium præparationi, & depurationi ad usum medicum necessariæ. Jac. le Mort. Ch. Medico-Phys. c. 1. p. 2.

METALLUS, ab Helmontio propria contra usũ Grammaticum authoritate vocatur cum additione *primus*, vel *masculus*, minerale quoddam ex Mercurio, & Sulphure metallicis constans; & communiter credunt esse *Cinnabarin Nativam*, tr. Recepta Injecta in appendice. A Paracelso *Electri minoris immaturi* nomine venire, scribit JunKen. Ch. Exper. P. 1. f. 5. c. 1.

METAMORPHOSIS, μεταμόρφωσις. Vide *Transmutatio*.

METAPEDIUM, μεταπέδιον, idem quod *metatarsus*, cujus ossa sunt quinque; de quibus vide Barth. libell. 4. An. c. 21.

* METAPHRENON, μετάφρενον, idem quod νῶτος, *Dorsum*. Vide supra lit. D.

* METAPOROPOEIA, aut *metaporoœsis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, est exiguorum meatuum corporis mutatio a statu p. n. ad naturalem; & ita idem, quod μετασύγκρισις, Gal. l. 4. m.m. c. 4. Unde & curatio *metasyncritica* a methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profecissent reliqua auxilia, l. 2. de C.M.S.L. c. 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem, præter medicamenta, alia etiam plurima; ut varia gestationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, insolatus, frictiones, psilothra, smegmata sinapismi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut scribit Aeginet. l. 5. c. 3. & l. 3. c. 63. & 68. ubi Latine redditur *Recorporaticium*. Apud Diosc. etiam complectitur μετασυγκριτικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi, l. 4. cap. 157. Jung. Foes. p. 409.

* METAPTOSIS, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicuius morbi* in alium, priori cessante: fit de duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metastasin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem superne deorsum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metastasis* contrario se habet modo, & periculosa. Herun. l. 2. Inst. Diet. n. 543. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 3. f. 2. cap. 47. Verbum est μεταπίπτω, transeo, *permuto*; quo etiam Hipp. in eadem significatione usus. Hipp. 1. prorrh. f. 1. t. 12. 27. f. 2. t. 8. 43.

METARSIOS, μετάρσιος, *sublimis, elevatus*, Usurpatur de diversis rebus. Facies *elevata*, legitur in Hipp. l. 2. de morb. mul. III, 2. Lectus *elatus*. sive *sublimis*, l. 1. d. tit. XCIII. 15. Respiratio *sublimis*, l. 2. XXII. 2. Vid. Foes. p. 409.

METAS, i. e. *pondus*, *mecal*, meKal. Ruland. & Johns.

* METATASIS, μετάστασις. Vide *metaptosis*. Sumitur & pro solutione morbi, 5. aph. 7. Dieter. n. 543.

* METASYNCRISIS, μετασύγκρισις. Vide *Metaporopœia*.

METATARSIUM, *Metatarsus*, μετατάρσιον. Vide *metapedium*.

METATESIS, μετάθεσις, *Transpositio* Latine dicitur. Refertur a Rolfink. inter indicationes præservatorias, quando caussa morbifica solida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere potest, *transponitur*: e. gr. quando calculus vesicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. O. & meth. med. Sp. l. 4. f. 2. cap. 14.

METEMPSYCHOSIS, μετεμψύχωσις, terminus Philosophicus potius, quam medicus, notans *transmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philosophiæ: de quo legatur J. Alex. l. 22. Sal. cap. 7. C. Hofm. c. in Gal. LL. de U.P. n. 18. 19.

METEOROS, μετέωρος, proprie dicitur *pendulus, suspensus*, in sublime elatus, sublimis. Usurpatur sæpe ab Hipp. v.g. de hypochondriis elatis, seu tumidis, 4. aph. 73. & 5. aph. 64. Tales etiam tumo-

tumores vocantur μετεωρισμοὶ, quamvis & μετεωρισμοὶ apud eundem dicantur *ægrorum surrectiones*, dum exurgendo sese attollunt, & resident, sect. 2. Progn. t. 6. & Coac. t. 493. Porro μετέωρα quoque dicuntur πνεύματα, καὶ ῥεύματα, humores, & spiritus *sublati*, & *penduli*, qui non fixi, sed ad fluxum, & motum habiles, atq; dispositi, 4. de R.V.I. A. t. 28. aut humores excernendi, l. de ver. med. XXXIV. 13. Partes quoq; solidæ in aere veluti *suspensæ*, nec *sustentatæ*, v.g. cubitus, 1. de fractur. c. 52. Respiratio sublimis, πνεῦμα μετέωρον, Hipp. aliquando dicta, ubi cum scapularum musculis agitatis, fit respiratio. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 4. de L. A. c. 8. Diet. n. 544. Dolores suspensi, ἀλγήματα μετέωρα, qui in superficie corporis fiunt. Foes. p. 410. Tropice quoque antiquis μετέωρος dicebatur *animi pendulus*, qui dubius, & anceps nihil certi statuit. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 118. & *Res ipsæ incertæ*, μετέωρα πράγματα, quorum eventus expectatur. Foes. d. l. p. 411. μετεωρία quoq; usurpatur pro ἀβλεψία, *incogitantia*, quod Hipp. alibi ὑπεροφᾷν, q. d. supervidere. C. Hofm. in Gal. LL. de U. P. n. 416. Alias in Physicis *Meteora* vocantur phænomena in æthere, vel aere diversa, quorum alia ignita, alia aquea, &c. de quibus legantur scripta Physicorum, in specie etiam Joh. Merc. Marci Phil. Vet. rest. P. 2. s. 4. Schrod. l. 1. cap. 4. de *Meteoris Microcosmicis* Observationes in Eph. N. C. A. I. obs. 77. Quid Paracelsus per *Meteoricam sagacem*, & *minorem* velit, Lector ipse colligat ex Philos. sagac. l. 1. item per *Meteoricam cælestem*, l. 2. Uno verbo, sunt Aenigmata Bœotica.

METER, μήτηρ. Vide *Mater*.

METEXETEROS, μετεξέτερος, Hippoc. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. de fract. t. 18. 3. de art. t. 59. s. 3. t. 82. 93. s. 4. t. 26. Foes. d. l.

METHEMERINOS, μεθημερινὸς, idem quod καθημερινὸς, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non desinit. Gorr.

*METHODUS, μέθοδος, æquivocum est in medicina. 1. & primario sic dicitur via, & ratio, qua quid in arte investigamus, & quæ probe sunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte, redarguimus. Gal. l. 1. meth. med. cap. 4. Foes. pag. 401. Jungatur Cels. Martinengus de *methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ est pars Medicinæ princeps, monstrans modum agẽdorum pro obtinenda sanitate; & in specie *methodus medendi*, quæ est brevis, certa, & tuta via reducendi ægros ad sanitatem pristinam. Utriusq. *Conservativæ*, & *Curativæ methodi* carceres sunt Indicationes, Dogm. med. Gen. P. 4. c. 1. seq. Linden. Ex. IIX. §. 62. Deinde abusive, aut saltem φαινόμενος, significat μέθοδος illam viam artis, qua saltem per paucas quasdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujusmodi Medici *methodici* dicebantur; ut & ab Authore *Thessalo*, *Thessalici*: contra quos acriter pugnavit in scri ptis suis Gal. Summa reprehensionis hæc esse poterit, quod scripserit, *Methodicam hæresin* omnia artis bona destruere, l. 2. ad Glau. c. 2. Deniq; apud Hipp. quoque μέθοδος significat *secessum*, digressionem, aut transmigrationem, l. de septimestri partu, IV. 14.

METHE, μέθη, vide *Ebrietas*. Verbum μεθύω, *inebrio*. Hipp. 5. aph. 5. Diet. n. 524.

METHYPOSTROSIS, μεθυπόστρωσις, Hippocrati *lecti substrationem*, vel permutationem significat, 2. de fract. t. 64.

METOPION, μετώπιον, nomen *unguenti*; estque idem, quod *Mendesium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendesium*. Descriptionem vide apud Diosc. l. 1. c. 71. Aegin. l. 7. c. 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen μέτωπον vocatur. Occurrit & apud Hippocr. lib. de Loc. in hom. XX. 6. quamvis Foes. existimet, frequentius adhuc allegari in l. de superfœt. & l. de morb. mul. sub vocabulo νέτωπον, quod dd. ll. aliquoties occurrit, Oec. p. 411.

*METOPON, μέτωπον, vide *Frons*. Hinc μετωπιαῖος, dicitur *ad frontem pertinens*: v. g. sudor *frontis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LVI. 6. & fascia *frontis*, Gal. l. de fasciis c. 5.

METRA, μήτρα, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hystera*, *Matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quod sit mensura, μέτρον, temporis certi ad purgationes, & partus. Μῆτραι etiam in plurali pro *secundinis* ponitur. Hipp. l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. scripserit ὑστέρων.

*METRENCHYTES, μητρεγχύτης, vocatur instrumentum, & sypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Gal. l. 5. m. m. c. 5. Ejus delineationem vide apud Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 2. & modum applicandi, T. XLIII. f. 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur μητρέγχυτα, Schroder. l. 2. cap. 45. Lang. l. 1. ep. 80. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 9. s. 9. c. 7.

METRETES, μετρητὴς, *metretes*, i. e *Cadus*. Vide supra. Mensura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

METRIOS, μέτριος, *mediocris*, τὸ μέτριον, vel μετριότης, *mediocritas*. Vide supra. Hipp. 2. aph. 3. & 4. Dieter. n. 545.

METROPOLIS, μητρόπολις, proprie significat arcem, castellum, urbem alicujus regionis primariam, munitissimamq; Tropice usurpatur de

de cerebro, & de calore, Hipp. l. de Carnib. s. de principiis IV. 11. 12.

Metron, μέτρον. Vide *mensura*.

Metus, φόβος, Dieter. n. 906. idem quod *Timor*, Pavor: vocatur affectus quidam animi; cujus character in hoc consistit, quod fiat animæ veluti contractio, & spiritus animales a superficie corporis subito recedant, & a solitis functionum suarum muniis inhibeantur. *Metus*, cum extremus est, degenerat in desperationem. Vvillis t. Anim. Br. P. 1. c. 9. & Charlton. Ex. IIX. Pathol. §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. a. 24. & inter caussas morborum, a Rol. O. & m. m. Sp. l. 2. s. 3. cap. 104. Remedia vero exhibet contra illum, l. 14. s. 3. c. 10.

Mevium, a Germanis vocari morbum Gallicum, author est Fallop. de morb. gall. c. 2. *mevium* notare obscœnum: verum quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non constat.

Miasma, μίασμα, *Inquinamentum*, idem quod *Contagium*: de quo supra lit. C.

Mica, ψίξ, ψιχίον, dicitur communiter minutissimum frustulum panis friati. Ita *Mica panis albi* tosti ingreditur pulveres pepticos, ap. Craton. in Consiliis aliquoties. *Mica* vero etiam prædicatur de sabulo lucido, argenti, vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, in Eph. N. C. Ann. II. O. 78.

Micatio, στίλβη, στίλβωσις, idem est quod *Fulgor*, *Coruscatio*, Splendor. Hodieque tamen dicitur quoque de *sanguinis Undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum, & spirituosarum cum crassioribus, & passivis. Vide Charlton. Oec. Anim. Ex. V. §. 16.

Micha, *mithach*, i. e. *Venus*, *Cuprum*. Rul. & Johns.

Microcosmetor, Terminus novus a D. Dolæo fictus, denotans auram quandam Diviniorem toti mundo coextensam, in prima creatione sensu donatam, & esse a spiritibus animalibus distinctum quid; illis vero uti, tanquam præcipuo ejus instrumento, & in brutis solum dominari; in hominibus vero, ubi Anima rationalis conjuncta est, sub hujus imperio ope spirituum animalium ejus jussa exequi: quemadmodum ita explicavit in Encyclopædiæ præfatione ad Lectorem. Sedem suam habet in Cerebro, & spiritibus animalibus, a sanguine nimis effervescente, & scoriis sulphureis referto ostensis, & commotis, *microsmetor* fit *Cosmetorges*, h. e. Rex iræ; uti hoc fusius proposuit l. 2. Encyclop. c. 2. Vide *Cosmetorges*.

Microcosmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo*, ad differentiam *Macrocosmi*, seu mundi majoris; quod epitheton valde arridet Paracelsicis, Spagyricis. Rul. & Johns. ita descripserunt: *Microcosmus* est parvus, & medius mundus inter firmamentalem, & elementalem situs naturaliter, quia de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter, & actu continetur, in homine pariter habetur spiritualiter, & potentia. Quo fit, ut una sit istius, & eadem, quæ de illis fieri potest, ac debet, Anatomia Philosophica vera, non mortua cadaveris, sed viva essentialis pariter, ac exacta. Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. Vol. V. pag. 369. & Bal. Valent. Opusc. Germ. de Microcosmo. Quamvis vero non penitus improbanda sit illa comparatio *Hominis* cum mundo universo, & ita nomen *microcosmi* illi absque varietatis jactura tribui possit, approbante quoque inter Patres Ecclesiæ Joh. Damasceno, & allegante C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 157. nihilo tamen minus merito animadverterunt viri docti, & Chymici periti in Paracels. & ejus sectatores, quod Elenchum secundum quid committant, dum quod quadantenus, & per similitudinem partis cum toto dictum est, universaliter interpretantur, & essentialiter exponunt; indeque postea, utpote ex falso principio, magnificas texunt consequentias, verbis verissimis Libav. in Exam. Philos. viv. sec. descr. Hartm. s. 38. T. IV. Oper. p. 259. Idem fecit Rolf. in Chymia ad A. F. R. I. 1. c. 20. seqq. Helmont. tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n. 15. seqq. quamvis hic sibi non adeo certo constiterit. Siquidem aliis in locis, præsertim in tr. de magn. vuln. cur. *Microcosmico cælo* singulares tribuit sigillandi virtutes. Alias Hominis contemplatio ex suis principiis vocatur *Microcosmica scientia*, Libav. in Typo Art. med. Hipp. & Hermet. T. III. Oper. p. 123. Præter illam significationem, *Microcosmus* quoque tribuitur *Lapidi Philosophico*, uti constat ex Th. Chymic. Vol. I. p. 515. Libav. Apoc. Herm. part. post. Tom. II. Op. p. 418.

Micrologia, μικρολογία, Galeno vocatur inanis illa subtilitas vocabulorum; & est idem quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, l. 2. m. m. circa fin.

Microphthalmos, μικρόφθαλμος dicitur, *qui parvis oculis præditus* est.

Microsphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulsus est parvus, vel debilis. Legitur apud Diosc. lib. 5. c. 17. & allegavit Lind. Ex. §. 155.

Michrosplanchnos, μικρόσπλαγχνος. Vide *Parvivisceruus*.

Microscopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conspicillum*, sive vitreum arte paratum, quo atomi visibiles quasi, & minutula etiam insecta in molem colosseam transmutantur; cujus inventor creditur Franc. Fontana Neapolitanus

Hujus

Hujus vitri ope quamplurima antea ignota inventa, & detecta sunt: unde integra Messis observationum *Microscopicarum* occurrit in Ephem.N.C.A.I.Obs.13. & A.II. Obs.27.

MICROTRAPEZOS, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui mensa, & victu utitur; & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. Ex. XVI. §. 166.

MICTIO, οὔρησις, *mictus*, significat excretionem urinæ, ab οὐρέω, *mingo*, *mejo*. Hipp. 4. aph.83.Diet.n.654. Foes. p. 469. estque vel secundum, vel præter naturam. Ad hanc quoque pertinet *mictus sanguinis*, vel *mictio cruenta*; de qua in Practicis plura occurrunt, præsertim ap. For. l. 24. Obs. 6. seq.

MICTURIENS, οὐρητιῶν, vocatur qui libenter urinam excernere conatur; unde & somnians se reddere urinam, stragula sua permingit. Helmont. tr. Jus Duumvirat. n. 31.

MIFRES, i. e. *Asphaltum*. Rul. & Johns. in Lex.

MIGRANA, idem quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo sinistram ejus partem occupat, & ad futuram usque protenditur, quæ doloris interstitium est. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen.Not. ad Sammon. p. 92.

MILES, στρατιώτης, quid significet, nec pueros latere potest ex Vocabulario. Ad forum medicum quoque *milites* pertinent, dum eorum conditio miserabilis sæpissime est, ob vivendi rationem, dum excubiis, aliisque negotiis *militaribus* interdiu noctuque defatigari coguntur. Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 12. hinc variis morbis gravioribus sunt obnoxii: v. g. Catalepsi ex nimio gelu, For.l.10.obs.41. Febribus castrensibus, & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quam vi morbi intereunt. Lang. l. 1. in præf.

MILESIUS, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *Mileto* urbe Asiæ, vel Cariæ celeberrima. Tribuitur vero Epitheton *Lanæ Milesiæ*, ceu mollissimæ, apud Hipp. l. de visu. l. 2. & l. de Steril. XI. 28.

MILIARIUM, dicitur vas altum, & angustum in balneis ad aquas calefaciendas olim usitatum. Rhod. ad Scrib. n. 60. C. Hofm. c. ad Gal. LL. de U.P. n.280. Lang. l. 1. ep.50.

MILIOLUM, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine, & duritie granulum parvum milii referens: quod prolixius descripsit l. de noviss. abscess. c.9. §.5.

MILIUM, κέγχρος, refertur inter semina *Cerealia*, a Gal. 1. de R. V. I. A. t.18. Sed paucissimum præbet alimentum, estque magis medicamentum, quam alimentum, l. 7. de S. F. h. tit. *Miliacei panes*, sunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem l. 1. de A. F. c. 15.

MILLEPEDES, ὄνοι. Vide *Asellus*.

* MILPHAE, *Milphosis*, μίλφαι, ἡ μίλφωσις, idem quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 5. in princ. legitur in masculino, οἱ μίλφοι, quod alibi reperire non licuit. Perperam vero, & vitiose Castellus quondam per y expressit *mylphæ*; quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus in Lexico Medico, sive ex negligentia, sive ex ignorantia Græcæ Linguæ: quis vero etiam acceperit pro medicamentis adversus defluvia capillorum, nobis non constat. Vide *madarosis*.

MILTOS, μίλτος, dicitur Latine *Rubrica*, *minium*; inter terras refertur, vimque habet exiccandi, detergendi, adstringendi, &c. Meminit Hipp. l. de ulcer. XIV. 5. Duæ vero leguntur *Rubricæ* celebriores, quarũ una vocatur μίλτος σινωπική, ἡ σινωπίς, *Rubrica sinopica*, aut *Minium sinopicum*, Gal. l. 8. de C.M.S.L. cap. 7. Dioscor. l.5.c. 111. Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Gal. l. 9. de S. F. Est & *fabrilis*, sive μίλτος τεκτονική, quæ inferior est *Sinopica*. Diosc. d.l. cap. 112. Schroder. l. 3. cap. 2. in fin. Rul. in Lex.

MILVUS, ἰκτῖνος, vide *Ibis*. Est & nomen piscis volantis; cujus historia, cum usu, habetur in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 4. Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 76.

MIMO, μιμώ, idem quod πίθων, πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, viviparum; ita dictum, quod hominis mores imitetur instar mimi. C. Hofm. c. ad Gal. LL. U.P. n. 168. & l. 1. V. L. c. 25. *Simiæ* vero historiam, & usum vide apud Aldro. l. 2. de quadr. vivip. dig. cap. 5.

* MINA, μνᾶ, nomen est ponderis certi: estque duplex: Una *Mina Attica*, & *Ægyptia*, quæ habent uncias sexdecim, h. e. drachmas 128. altera *Romana*, quæ uncias viginti continet. Gal. l. de pond. & mens. c. 3. Ægin. tit. eodem. Plinius tamen l. 21. H. N. cap. ult. dicit, *Minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius *Mnam* vocavit; nostrique *minam* dixere priores, centum hæ sunt drachmæ citante Castell. μνᾶ quoq; significare μυριάς, i. e. *mille*, ait Hesychius, allegante C. Hofm. l. 6. V. L. c. 7.

MINERA, proprie dicitur terra, sive materia, ex qua mineralia, & metallica maxime fiunt; ut *minera* Solis, Cupri, Antimonii. Schrod. l. 1. c. 2. Rul. Per translationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica*: v. g. *Minera febris*, a recentioribus passim. *Minera Philosophorum*, vocatur *Lapis Philosophicus albus operis minoris*, Libav. S.A. Ch. l. 5. c. 12. *Minera* tropice dicitur Caussa,

Caussa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradistincta vapori, & dividitur in Animatam, & Inanimatam; indicatque in genere evacuationem, docente Capivaccio in Compendio Methodi med. c. 16. seq. p. 294. seq. Meminit & in prolixiori Methodo medend. c. 16. seqq. p. m. 266. In specie de Incubi *minera* legatur idem Pract. M. l. 1. cap. 15. p. m. 515.

Minerale, duplicem habet significationem, latam, & strictam. Late sumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur sub vegetabilibus, & animalibus; & dicuntur alias *res macrocosmicæ*: quarum expositionem sub titulo *mineralogiæ* tradit Schroder. l. 3. per tot. Junge Fr. Hofm. in Clav. Stricte vero significat ea, quæ quidem participant quadantenus de metallis; sed non sunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* a quibusdam dicuntur. Schrod. d. l. c. 15. Junge Libav. T. III. Oper. Deficit autem semper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur a nonnullis in *majora*, *media*, *& minora*. Th. Chym. Vol. I. p. 304. *Mineralium* originem a Sale petendam esse, quod Paracelsus, ejusque asseclæ Universale vocarunt, docet JoKen. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 6. in prin. p. 245. seq.

Minerva, ἀθλών, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam esse fabulosum dixit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. dec. c. 8. Est & nomen medicamenti alicujus externi Emplastri, quo usum se scripsit Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2.

Minister, ὑπηρέτης, vocatur qui ægris officia præstat. Dicuntur alias 1. aph. 1. οἱ ἐξωχρέοντες, quos exponit Gal. per τοὺς ὑπηρέτας, in comm. ad h. l. & in c. 2. in 6. Epid. l. 43.

Minium, μίλτος, vide *mileos*. Significat *Rubricam*. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. l. 3. c. 13. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur & Crocus Saturni præcipitatus, Rul. & Johns. Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 25. Verum dicitur & *minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permisto fieri, & a *Cinnabari* differre docet Diosc. l. 5. c. 109. quod Græce ἄμμιον vocatur Jung. Chiocc. Mus. Calc. sect. 4. p. 464. Libav.

Minoratio, dicitur levior quædam evacuatio, & moderata, sive per alvũ, sive per vomitũ, quã veteres præmittere solebant in principiis morborum, etiam febrium: Gr. vocatur συμμέτρως, 2. de art. t. 51. quãvis mendose legatur συρμασμὸς, notante Foes. Oecon. p. 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. l. 1. ep. 39. Forest. l. 29. Observ. 12. Schol. & l. 32. O. 6. Schol. Integrum quoque de *minoratione* tractatum olim scripsit Ludov. Panizza Venetiis excusum. Medicamenta *minorativa* sunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. l. 10. Observ. 15. Schol. & l. 32. O. 13. Schol.

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutissimæ, quæ scilicet pulsum, & vires prosternit, uno, aut altero paroxysmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. Paraphr. in Avic. l. 4. fen. 1. c. 55. p. 275.

Minutio, μινύθησις, idem quod *Imminutio*. Vide *mejosis*. *Imminutio* sumitur pro *Extenuatione*, 3. de iis, q. in med. t. 25.

Minutiae, μινυτίαι, circa vocabula in Medicina quidem non semper sunt attendendæ, vide *micrologia*. Verum circa res ipsas, v. g. circa caussas morborum, & usum medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alexandr. not. in Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Minya, μινύα. Vide *Rubrum*.

Minythesis, μινύθησις, idem quod *μείωσις*, *Imminutionem*, *Extenuationem* significat, de quibus supra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc usurpavit, vide apud Foes. p. 415.

Miraculum, θαῦμα, quid significet, etiam ex aliis Lexicis notum est, videlicet id, cujus ratio, modus, & caussa videtur humanam rationem transcendere. Talia quoque inesse naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præsertim circa generationem hominis, & partum, ut & membra utrique functioni inservientia. Ita ossium dearticulationem quoque vocat *miraculum*, l. 1. de V. P. c. 25. in princ. *miracula* quoque sua jactitant Spagyrici, sed plerumque inepte, & βλακώδως.

Mirach, Arab. idem quod *Abdomen*. Forest. l. 6. Chir. Obs. 48. Schol. Bartholin. l. 1. Anat. in proœm. *Mirachia*, vocatur Morbus, vel Dolor intestinalis, qui fit ab humoribus acutis, & pungitivis, vel ab Apostemate *mirach*, vel Mesenterii. Valesc. de Taranta Philon. Pharm. l. 4. c. 25.

Mirmidones, Paracelso videntur esse *deliramenta*, phantasmata, *ineptæ speculationes*, tr. de Surditate, §. Processus.

Misadir, *mixadir*, id est *Sal Ammoniacum*. Rul. & Johns. *Misadir* volatile est, quod volat suis alis, & non percipitur. Ideoque dictum est Aquila propter nimiam velocitatem. Th. Chym. Vol. V. p. 63.

Miserere *mei*, ἐλέησον, barbarum nomen, denotans morbum gravissimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. tr. de flatib. nu. 28. Lind. Ex. IIX. §. 59.

Miser, *miseriæ*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro, & morbo; vel etiam de aliis

 con-

concurrentibus adversitatibus. Ita Linden. dixit; *miseriam* esse incidere in manus imperiti Medici, Ex.XII. §. 1.

Misericordia, ἔλεος, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non semper medico præsertim Chirurgo convenit, sed potius expedit, sæpe austeritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. n.822. Alias rectissime urget Paracelsus in genere *misericordiam* in Medico, quod ægris prompte suppetias eundo imitari debeat Deum, de Caducis §. 1. in princ.

Mismar, vel *mesemar*, dicitur *Nodus* rotundus albus, similis capiti clavi; & accidit in digitis pedum ut plurimum a percussione, & post exituras, h. e. erysipelationes, inflammationes exulceratas. Avic. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 14.

Misoptochos, μισόπτωχος, i. e. *odio habens pauperes*: Epitheton *Arthritidis*, quæ est Bacchi & Veneris filia, non nisi rarissime pauperes invadens, & tenuiter viventes, docente C. Rejes C. El. q. 88. n. 8. seq.

Misos, μῖσος. Vide *Odium*.

Missa, ænigmatice quoque translata ad *mysterium Lapidis Philosophici*: cujus descriptionem sub forma *missæ* proposuisse Nicholaum Melchiorem Cibinensem, testatur Libav. Tom. II. Oper. p. 350.

Missadam, est *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

Misserassi, id est *Gypsum*. Iid.

Missio, a verbo *mitto*, pro *Emitto*, sumitur frequentissime pro *Evacuatione*, si jungatur cum Sanguine. *Sanguinis missio*. *Sanguinis missus*. Jessen. in pec. tract. h. t. & alii.

Mistio, *mixtio*, *mixtura*, *mistura*, μίξις, interdum etiam κρᾶσις, late, & stricte accipitur. Late pro omni accumulatione rerum diversarum, & simplicium. Ita diversi pulveres, species & medicamenta simplicia solida dicuntur *misceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut transitio virtutis propriæ in alterum. *Stricte* vero significat compositionem simplicium diversorum cum unione, quemadmodum hoc ex Physicis constat. Jung. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 383. seq. & Volum. V. p. 609. Ex hac Unione oritur nova veluti qualitas, & virtus composita, quæ Temperamentum, κρᾶσις, vocatur. Vide *Crasis*. Chymici ita describunt: *Mistio* est compositio per minima undequaque. Ejus species sunt quatuor, Inceratio, Incorporatio, Colliquatio, & Confusio. Rul. & Johnson. De his speciebus vide in suis literis. *Mistura* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compositorum; inter quas palmam fert *mistura simplex*, sive *Diaphoretica*, de qua in Dispensatoriis. Legatur Rolfink. Chym. l. 4. s. 4. per tot. Johns. in Lex. lib. 2. *Miscere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen not. ad Sammon. p. 129.

Misy, μίσυ, metallicum recrementum dicitur cum Chalcitide cognatum, & cum chalcitide nascitur, præterquam quod tenuiorum sit partium. Mentio fit in spuriis ad l. 1. de morb. mul. Hipp. III. 5. *Misy peregrinum* laudat Crito, apud Gal. l. 5 de C.M.S.L. c. 7. Rul. & Johns. ita descripserunt, quod sit res metallica ex speciebus chalcanthi, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur, *Nativum*, & *factitium*. Jung. Schrod. l. 3. c. 18. Fr. Hofm. in clav. Chiocc. Mus. Calceol. s. 4. p. 476. Rhod. ad Scrib. p. 76.

Mitella, ταινία idem quod *Fascia*: qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hipp. 1. de artic. t. 51.

Mithridatium, μιθριδάτειον, ita dicitur *Antidotus* a Mithridate Rege inventa, & composita, qua se a venenis tutum servasse dicitur. Verum variæ ejus prostant compositiones, de quibus apud Gal. in libr. de Antidotis, nec non in Dispensatoriis. Nobis videntur, salva aliorum authoritate, quo grandiores, eo inconcinniores, & ineptiores formulæ. Quænam simplicissima fuerit, tradit Plin. l. 23. c. 8. & ex hoc Keuchen. not. ad Sammon. p. 293. Paracel. quemadmodum plurimis aliis terminis abusus, ita etiam hoc quoque, ænigmaticam, & mysticam tribuens significationem, quando finxit *mithridatium Olympi*, & *Theriacam cœlestem*, i. e. misturam sideream arcanam, l. 1. Philos. sagac.

Mitigatio παρηγορία, πραΰνσις idem quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia; vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικά, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam sunt per se, quædam per accidens talia, Galen. l. 2. de S. Fac. cap. 14. Dicuntur & λωτίωντα, πραΰνοντα, Rul. & Johns. *mitigativum magnum* vocat Paracelf. quod ex *Sedativis Quintis essentiis* parari debet, l. 2. de morb. ament. c. 5. a verbo παρηγορέω, de quo vide Foes. p. 487. Dieter. n. 656.

Mitulus, mendose pro *mytulus*, vide infra.

Miva, est nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo vel eidem valde simile. In Officinis occurrunt *Miva Cydonior. simplex*, & *compos.* de quibus vide Dispensatoria.

Mixaethria, mixethrion, μιξαιθρία, μιξαίθριον, dicitur constitutio temporis serena intermixta cum pluiis. Hippp. l. 1. Epid. s. 2. t. 4. Jung. Foes. Oec. c. 416.

Mixopyos, μιξόπυος, *pure pemixtus*. Dicitur de urina, apud Hipp. d. l t. 42.

Mi-

Mistio, *mistura*, *mixtura*, Vide *mistio*.

* Mna, μνᾶ, idem quod *mina*. Vide p. 2.

Mnasæi *pharmacon*, μνασαίυ φάρμακον, emplastrum est ab authore *Mnasæa*, secundo ordine emolliens; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 1. de C.M.P.G. c. 4. Paulo aliter. Ægin. l. 7. cap. 17. *Mnasæas* autem fuit Methodicæ sectæ auctor. Gal. Introduct. c. 4.

Mneme, *mnemoneuticos*, μνήμη, μνημονευτικὸς. Vide *memoria*.

Mnemecephalicus, Epitheton est Balsami cujusdam destillati, ob miram, & hyperbolicam virtutem, quam ipsi tribuerunt perpetuam rerũ memoriam pariendi, ita ut Carolum Ducem Burgundiæ decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emisse, scripserint. Describitur a Sennerto l. 1. Med. Pr. p. 2. c. 5. & Schrodero l. 2. c. 41. qui nomen hoc illi imposuit.

Mobilis, ἀκίνητ☉. Vide *Eucinetos*.

* Mochlia, μοχλία, μοχλεία, vocatur reductio ossium a loco præternaturali ad naturalem, Gal. in def. Derivatur a μοχλὸς, *vectis*; unde μόχλευσις, dicitur *mollitio per vectem*, Hipp. 2. de fract. t. 50. & f. 3. t. 40. 47. 1. de artic. t. 21. & f. 4. t. 57. 58. Foes. p. 418. μόχλιον, idem quod μοχλίσκ☉, *parvam vectem* significat. Aegin. l. 7. cap. 107. De *Hoplomochlio* vide supra lit. H. Hippoc. libellum Chirurgicum quoque scripsit, & inscripsit μοχλικὸς, *Vectiarius*. Jung. Gal. cap. 1. in 1. Prorrhet. t. 4.

Mochthos, μόχθ☉, idem quod πόν☉, *Labor*, vide *Labor*. Adjectivum μοχθηρὸς, *laboriosus*, item *malus*. Hip. 2. aph. 27. Diet. n. 555.

Moderatus, σύμμετρος, idem quod μέτριος, dicitur de omni eo, quod propriam suam naturam obtinet; quemadmodum *Immoderatus* de omni, quod suam naturam relinquit. Gal. l. 2. de dign. pulf. c. 1. circa fin.

Modiolus, dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum est circum volvenda, quam veteres Græci χοίνικας vocarũt; estq; duplex; unus cum clavo in medio, & *mas* dicitur; alter sine clavo, *Fœmina*: cujus delineationem, & modum applicandi vide in Sculter. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. Tab. II. fig. 3. 4. 5. & T. XXVII. fig. 6. Vide & *Cycliscos*. *Terebella*. *Abaptiston*.

Modius, μόδι☉, mensura dicitur, continens sedecim sextarios. Gorr. Gal. l. de pond. & mens. c. 5. Vide *Symmetria*.

* Modus, τρόπος, vocabulum multiplicem, & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi. Usitatissima significatio illa est, quando notat *conditionem*, differentiam, *formam*, vel certam circumscriptionem, indolem, ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *modus substantiæ*, qui nihil aliud est, quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura, atq; positura resultans. Linden. Ex. XIII. §. 333. Jung. RolfinK. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 32. Ita τρόπ☉ διαίτης, *victus ratio*, & τρόποι φαρμάκων, medicamentorum *differentiæ* ac species dicuntur. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 62. l. de dec. orn. IIX. 11. lib. 2. Epid. s. III. 40. quemadmodum & ratio applicandi dicitur *modus utendi*, de quo vide Schroder. l. 1. c. 31. Imo ipsarum partium naturas diversas vocat idem τρόπυς, XIX. 6. De morborum *differentiis* quoque frequentissime usurpatur ab eodem; quæ loca collegit Foes. in Oec. p. 246. seq. Porro sumitur etiam pro animi *moribus*, l. 6. Epid. s. 6. t. 26. pro *habitu corporis*, d. l. sect. 2. t. 18. Aliquando idem est, quod mensura, notante Rhod. ad Scrib. n. 73.

Moeror, *mœstitia*, λύπη, δυσθυμίη. Vide *Lype*, *Dysthymia*.

† Mogilali, qui laborant Angiloglosso. Gorr. Defin. med. p. 2.

Mogilalos, μογίλαλ☉, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum ἀγκυλογλώσσοις, l. 14. Obs. 30. Obiter monendum, ex ignorantia, & negligentia Græcæ linguæ perperam scripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *mobalia*, *molilagia*, *molilalgia*, pro *mogilalia*, Quæst. Medico-Legal. l. 2. T. t. 3. q. 9. n. 18. 19.

* Mola, μύλη, dictio est valde æquivoca. Proprie quid significet, ex aliis Dictionariis etiam pueris constat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum, & rotundum toti Genu suprapositum, Gr. μύλη, μυλακρὶς, ἐπιγονατὶς. Vide *Epigonatis*. 2. de ipsis *dentibus molaribus*, qui etiam μύλαι, *molæ* vocantur, Gal. l. de ossib. cap. 5. & l. 9. de U. P. c. 15. 3. de ipsis *maxillis*, quæ alias & *Malæ* appellantur. Linden. Ex. XI. §. 148. 150. 4. *Mola*, μύλη, vocatur caro, vel massa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hip. l. 1. de morb. mul. XCVI. 1. & l. 2. h. t. LXII. 1. de Sterilib. XX. 2. Respondere dicitur talis *mola* ovis subventaneis gallinarum, uti volunt Castell. & Gorr. Verum Gallinæ absque coitu concipiunt talia ova; sed mulieres citra congressum *molam* vix, aut nunquam concipient. Rul. ita descripsit; *Mola matricis*, est abortivum quid in matrice generatum. Jung. Parac. de ulcer. cap. 58. Caussa hujus conceptus vitiosi, & abortivi haud dubie in semine alterutrius, in primis masculini, deficiente activitate, ponẽda erit. Observationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, Ephem. Nat. Cur. & aliis. In specie de *molis Vulatilibus* in Dania haud

 infre-

infrequentibus legi poterũt Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 26. pag. 56. & ſeq. De *mola* Philoſophica Langelotti vide Eph.N.C.A.III.Obſ. 59.

* Molaris, μυλικός, eſt epitheton dentium, qui latiores, & craſſiores ſunt reliquis. Vide *Dens*. *Mola*. 2. eſt nomen *medicamenti compoſiti*, dentium dolores mitigantis; cujus variæ formulæ leguntur apud Gal. l.5.de C.M.S.L.c.9.

Moleculae, dicuntur hodiernis Phloſophis, & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo craſſiores, quæ enaſcuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diverſarum, uti paſſim in eorum ſcriptis videre eſt.

Molendesis, dicitur Calor defectivus; cui opponitur vehementior, qui *Optesis* vocatur,Th. Chym. Vol V. p. 433. Haud dubie debet idem eſſe cum μώλυνσις, de quo p.p.vide *molyſis*.

Molestia, *moleſtus*, δυσφορία, δύσφορος. Vide *Dyſphoria*.

Molga, μέλγη, idem quod *Salamandra*. Vide infra ſuo loco.

Molibato, *calchum*, *æs plumbi*. Ruland. & Johnſon.

† Mollificatio, Latino barbaris ea paralyſeos ſpecies, quæ medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans non ruit ad nervorum principium, ſed muſculis, & tendinibus nervorum ſe tantum inſinuat. Thomas Reneſius V.I.l.2.cap.18.

Molitio, μόχλευσις, in ſpecie dicitur, quæ *vectibus* fit. Vide *mochleia*.

Molitura, ἄλεσις, ab ἀλέω, *molo*, ſignificat propie ipſam *molendi* actionem, quæ fit in *molis*; eſtq; ſpecies trituræ, quando grana rediguntur in farinam.Hinc & apud Scribon. leguntur *molita* faba, ervum *molitum*, piper,&c.n. 168. ſeq. Vide Lex. Rhod. Scrib.De *molitura* vide etiam Jul. Alex. l 8. Salubr. c. 11. Chymice *molere* et *calcinare* metalla per hydrargyrum; eſtque idem quod *Amalgama*, Libav.tr. de igne naturæ, c. 30. *Lomenta* quoque *Auri*, & *argenti* fiunt mediante *molitura*. S.Arc.Ch.l.4.c.10. & 11. Tropice *molere* quoque idem ſignificat, quod *Coire*.RolfinK.de Part.genit.P.1.c.1.

* Mollicinus, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habẽt;qualis eſt in pinguibus, ſingulisq; oleoſis medicamentis, &c.Gal.l.4.de C.M.P.G.c.5.

* Mollis, μαλακὸς, μαλθακός. Vide *malacos*.

Mollitorius, μαλακτικός, idem quod *Emolliens*. Legitur apud For. l. 3. Chir. Obſ. 9. Schol.

Molluca, dictur *Cancer*, cui amiſſa veteri cruſta nova ſubit tenera. Linden.Ex.VI.§.4.

Molluscum, idem quod μαλάκιον. Vide *malacion*. Linden.d.l.

Moloch, Chymiſtis vocatur Saturninus, ſive *plumbeus Catinus*, per quem in igni fervente argentum vivum trajicitur. Libav.tr. de Igne natur.c.35. Tom.II.Oper.p.72.

Molochine, μολοχίνη, epitheton Emplaſtri cujuſdam viridis, apud Gal.l.2. de C.M.P.G. cap. 2. fere ad fin. a μολόχη, quod idem eſt ac μαλάχη, & ſignificat *malvam*. Gorr.

Molochites, vide *malachites*.

Molops, μώλωψ, proprie dicitur *vibex*, cutis ſugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum. Foreſt.l. 6. Obſ.39. Schol. & lib.5. Chirurg. Obſ.9.in Schol.marg.

† Molucrum, mola, apud Afrænium Salmas. in ſolin.

Molumae, μολῦμαι, idem quod μολέω, *procedo*, venio. Legitur apud Hipp.Coac. t. 511. quamvis Foeſ.& Jonſton. in Annot.ad h.l.de hac lectione dubitent.

Molybdaena, μολυβδαίνα, *Plumbago*, idem quod Galena. Vide *Galena*, *Lithargyrium*.

Moybditis, μολυβδίτις, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*, Gorr.

Molybdochros, & *Molybdochrus*, μολυβδόχρως, μολυβδόχρους, dicitur *plumbeus colore*; uſurpaturque de iis, qui lienoſi ſunt. Lang.l. 1.ep.11. Legitur & apud Dioſc.l.5.c. 100.de plumbaginis ſpecie pejori.

Molybdoeides, μολυβδοειδὴς, *Plumbarius*. Epitheton *Lapidis*, ſic dicti a *plumbi* ſimilitudine, viribus iiſdem prædit i, quibus & Plumbi ſcoria, ſive recrementum. Quid vero ſit, nemo veterum explicavit. Gorr.An fortaſſis ipſa minera Plumbi ita dicitur?

Molybdos, μόλυβδος, *Plumbum*. Vocatur Metallum viliſſimum,conſtans ex multo mercurio, ſulphure indigeſto, ſale aluminoſo, ponderoſiſſimum; cujus hiſtoriam, præparandique varietatem ad uſum Medicum vide apud Schrod. l.3. c. 13. Fr.Hofm.in Clav. ad h.l.Rul. & Johnſon. in Lex. Jung.& alios Authores. Libav. JunKen.Ch. Exp.Cur.Part.1.ſect.5.c. 3.p.414.ſeq. Apud Chymicos dicitur *Saturnus*, ſignoque ♄ notatur. Rolf.in pec. diſp.h.t. Hipp. quoq; aliquoties meminit μολύβδου, *plumbi*, ad uſum externum in curatione Polyporum, l. 2. de morb. XXXIII. 22. XXXIV.9.28.34.de ſterilit. XV.8. alibique.Foeſ.p.415.

Molynomae, *molyomæ*, μολύνομαι, μωλύομαι, Hipp. ſignificat ſenſim *diſpareo*, *evaneſco*: & uſurpatur de tumoribus, aut calore remittẽtibus, & evaneſcentibus frequenter: v. gr.l. 1. Epid. ſ. 2. t. 38. (quamvis in nonnullis legatur

μελαγχόλως, aut μὴ λυόμενα, absque ratione, animadvertente Foes.) l.2.f.II.17.l.6.f.2.t.46.l.7. aliquoties. Vide Foes. d. l. p.423.

Molynsis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta*, & insufficiens *Elixatio*, ex Aristot.l.4. Mercor.c.3. quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gori.

Molyza, μώλυζα, vocatur *caput Allii*, vel *Allium* simplex caput habens, & non in plura divisum. Gal. in Expos. voc. Hipp. Occurrit sæpius in Hipp. in l. de morb. mul. & de sterilit. quæ loca vide apud Foes. d. l.

Momiscus, μόμισκος, dicitur Polluci pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momisci* etiam vocantur omnes dentes molares, apud Ingraff. comm. in Gal. l. de Offib. p. 140.

Monae, Paracelso idem quod *Nates*, Scholiis in Libros de Urinis, in append. Tom. V.

Monarchia, μοναρχία, hujus vocabuli propria significatio spectat ad Politicos. Translatum vero a Paracelso, & Helmontio ad ipsam Medicinam non minus obscure, quam abusive, dum ille non modo tres *monarchias* corporum naturalium asseruit, primam *monarchiam* mundi, alteram maris, tertiam fœminæ, Paramir. l. 4. & alibi sæpius; ad quas spectant tres *monarchiæ* Medicinæ, & remediorum, passim in scriptis: sed & non veritus est, semetipsum *monarcham* dicere illius *monarchiæ medicæ*, Fragment. libri quatuor columnar. Medicinæ, &c. Hic vero similiter tres *monarchias* corporum statuit, Animalem, Vegetabilem, & Mineralem, tr. Tartarus non in potu, n. 3.

Monas, μονὰς, *Unitas*: Terminus Spagyricus, & Hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide Theatr. Chym. Vol. II. p. 183. seq. Vocatur aliis *Clissus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex simplici iterum copulantur; quam operationem Philosophi, & Arcanorum Professores *Unitatem ex Triade*; alii *Circulum ex quadrato* dicunt. Libav. Alch. Pharm. cap. 27.

Moneduла, nomen avis, Aristoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ est species *Graculi*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur; cujus historiam vide in Aldrov. l. 12. Ornith. c. 9.

† Monemera collyria, quæ uno die applicabant cum successu. Massar. prax. l. 1. c. 75.

† Monocodiata, avis Paradisi.

Moneres, μονήρης, proprie dicitur de navi, quæ uno remo constat. Tropice significat *solitarium*; & conjungitur cum φιλέρημῳ, deserti *amatore*, & tribuitur atrabiliariis. Hipp. Epist. ad Philopœmen. 11. 12.

Moneta, νόμισμα, quid significet, alias notum est. Dicitur Galeno tessera, vel symbolum in qualibet urbe emptionis, & venditionis, 2. de diff. puls. c. 5. Tales metallicas *monetas* excusas cum imaginibus, progressu temporis in lapides fuisse transmutatas, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 496. & 556.

Monoceros, μονόκερως, Lat. *Unicornis*, nomen animalis, & prominentiæ illius osseæ, quæ ex animali illo excrescere creditur; & pro singularissimo Alexipharmaco habetur, Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis, & scrupulis implicata sit hæc de *Unicornu* historia, legi poterit apud Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 6. Casp. Rejes C. Elys. q. 67. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 39. Fr. Hofmann. in Clav. ad hunc loc. qui existimat, *Unicornu*, quod hodieque in diversis locis asservatur, esse nihil aliud, quam dentem Balænæ. Verum tamen *Unicornu* dari, existimat Chiocc. Mus. Calc. f. 6. p. 587. Alias datur & *Unicornu fossile*, *Lapis Ceratites*, *Ebur fossile*; estque lapis colore, & lævore cornu referens, interdum & forma ipsa. Schrod. l. 3. c. 8. n. 21. Fr. Hofm. ad h. l. Medicamentum quoque Chymicum ex Auro paratum, quod alias Manna Solaris dicitur, appellatur *Unicornu Solare*, Schrod. lib. 3. cap. 9. Johns. lib. 2. Lex. Ch. qui & ex Mynsichto *Unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon, Parac. videtur appellare *Intestinum cœcum*, Paramir. lib. 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus vel materialiter, vel saltem virtualiter deficit, Gr. πόνωπες, μονόφθαλμοι, μονόμματοι, Latine etiam, & quidem rectis, *Unioculi*, vel *Unoculi*. Hos distinctius videre minuta, legitur apud C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 729.

* Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* spatio ophthalmias curare possunt. Galen. l. 4. de C.M.S.L. cap. 2. Circa illorum usum tamen cautela opus est, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida sunt, obstruunt, densantque meatus, & si copia humoris in oculis fuerit, in causa sunt plerunque, ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Cast.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Intestinum cæcum* in spuriis Galeni l. de compag. membr. sive de nat. hum.

Monomelon, μονόμηλον, est nomen *Collyrii* μονομήλου, ita dicti, quod unica *specilli*, Gr. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur; cujus descriptio habetur in Aetio. Gorræus.

Mononycha, μονώνυχα. Vide *Monycha*.

MONOPAGIA, idem quod *Hemicrania*. Valesc. de Tarant. Philon. l. 1. c. 7.

MONOPHAGIA, μονοφαγία, vocatur, quando quis solus comedit, mos Dynastis familiaris. Differt a μονοσιτία, C. Hofmann. ad Gal. LL. de U. P. n. 506.

MONORCHIS, μόνορχις, qui unum habet testiculum. Rolf. de part. genital. Part. 1. c. 11. Interdum autem ad tempus pubertatis saltem sunt μονόρχεις, postea vero prorumpit alter quoque testiculus; qualis historia a D. Brechtfeld observata legitur in Act. Hafn. Vol. 1. Obs. 106. p. 197.

MONOSITIA, μονοσιτία, dicitur, quando quis semel tantum de die cibum capit, a verbo μονοσιτέω; idque de *cœna* intelligendum esse, patet ex opposito ἀρισᾷν, *prandere*, l. de veter. medic. XI. X. 4. 6. 12. 13. Meminit & Hipp. illius verbi, 2. de R. V. I. A. t. 20. & s. 2. t. 22. 27. l. 3. de diæt. III. 2.

MONOXYLON, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata *parata*. Occurrit apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 7.

MONS, ὄρος, hujus vocis significatio ex aliis quoque Dictionariis nota est. Ad medicinam tamen spectat ejus quoque consideratio, cum propter subjectum, tum propter materiam medicam. Ita *montes*, nisi peculiaris peccet aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præseferunt. Helm. tr. *Mons* Domini in fin. Quod si tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt. Hipp. l. 2. de diæt. II. 12. Jung. l. de A. L. Aq. LV. 3. seq. Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro salubrioribus utplurimum. Gal. in LL. & Al. fac. & de atten. victu. *Mons Siliceus*, Helmontio dicitur solea, stratum, sive terræ intercapedo, in qua saxa, lapides, ac mineralia universa ortum suum ex aqua desumunt, tr. de Lithiasi c. 1. nu. 7. Junge tr. Terra, n. 3. 4. Per metaphoram pars superior externa pudendi muliebris vocatur *mons Veneris*. Rolf. de part. gen. P. II. c. 35. Ita protuberantiæ musculosæ in vola manus a Chiromantis vocantur *montes*. Quid per *montes Philosophorum* Spagyricorum sit intelligendum, lector hariolетur ipse e Th. Ch. Vol. VI. p. 550. Libav. scribit, *montibus* comparari *alembicos*, & superiorem partem sublimatorii. Tom. II. Oper. p. 247.

MONSTRATIO, δεῖξις, idem quod *Demonstratio*. Hæc si ocularis fuerit, interdum plus præstat, quam præcepta, præsertim in Chirurgicis, argumento Gal. c. 4. de art. t. 47.

MONSTRUM, τέρας, quid significet, e Physicis petendum. Est enim nihil aliud, quam erratum naturæ, sive effectus naturalis, a solita, & recta dispositione specifica degenerans. Rul. videtur strictius accepisse, quando descripsit *monstra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cœlum excludit ovo suæ putrefactionis, illicitæ, ac nefandæ commixtionis. Variorum *monstrorum* observationes petantur ex earundem scriptoribus, v. g. Schenkio, Ephemerid. Nat. Curios. C. Rejes C. El. q. 45. &c.

MONTANUS, ὄρειος. Vide *mons*.

MONTICOLA, ὀρειος, idem quod *montanus*: dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus; v. g. Aves *monticolæ*. Gal. l. 4. de san. tu. c. 4.

MONTIFRINGILLA, ὀρεοσπίζης, nomen aviculæ, montanæ; cujus historiam tradit Aldrov. l. 18. Ornith. c. 7. Hic loci sub finem autumni copiosissimæ capiuntur, & in mensa apponuntur.

MONYCHA, μώνυχα, contracte pro μονόνυχα, h. e. μόνοι ὄνυχα habentia, dicuntur animalia solidam ungulam unicam habentia, uti sunt equi: Latine *Solipeda*, aut *solungula*, sive *solidungula*. Hipp. 1. de art. t. 28. Galen. in comm. ad h. l. Foes. p. 423.

* MORA, διατριβή, vide *Diatribo*. *Mora* illicita ignavorum est. Linden. Ex. VI. §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hipp. Gr. vocat τρίβος, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritione; sumiturque pro ipso callo, 1. de art. t. 21. Galen. in comm. ad h. l. Foes. p. 822. Ita quoque accepisse videtur Paracels. quando *moram* inter symptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis, *l. 5. de sympt.* var. morb. Gallic. c. 9.

MORBILLI, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva pestis, significat minutissimas pustulas, cum maculis rubeontibus, aut quandoque purpureis, aut livescentibus, obortas a sanguinis portionibus tenuioribus, ichorescentibus, a prima nativitate delitescentibus, scatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum historiam ex recentioribus optime descripsit Willis de febr. c. 15. Jung. Fr. Piens h. t. Part. Sp. c. 8. An veteribus fuerint cogniti *morbilli*, non mihi videtur quæstio tanti momenti, quanti olim habita. Quid ni enim sub nomine ἐνθυμάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares; quamvis nec adultos immunes esse experientia hoc ipso tempore, quo hæc scripsi, testetur in vicinia. Rul. Dorn. Johns. confuse descripserunt. *Morbilli* sunt pustulæ Venereæ: item puerorum albæ, vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, ecbrasmata.

† MORBUS COMITIALIS, sacer, quia Cerebrum sacrum, & honoratum. Nevius cap. 36.

† MOR-

† Morbus sonticus, qui vehementiorem vim graviter nocendi habet. Gellius l. 20. c. 1.

† Morbus Ovillus, Typhomania, sive Catochus Pauli Tom. a Vega in Comment. in Gal. de loc. Aff. l. 4. c. 6.

† Morbus medullaris, Plut. Apoplexia Mercur. Tom. I. Conf. 93. V. L. l. 1. c. 9.

† Morbus solstitialis, apud Plautum, nonnullis est syriasis. Mercur. V. L. l. 5. c. 3.

* Morbus, νόσος, νοῦσος, νόσημα, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix quidem ullus alius frequentior. Generaliter significat omne id, quicquid homini molestiam affert. Hippocr. l. de flatib. II. 8. quam etiam calculo suo comprobat Lind. Ex. XV. §. 79. 80. Specialiter vero, & accuratius describitur, quod sit dispositio p. n. sive status p. n. corporis humani, & ejusdem partium, a quo actio primum læditur. Gal. l. de diff. sympt. c. 1. & l. de diff. morb. c. 7. quam definitionem expositam clarius reperies in nostris Dogm. Med. Gen. P. II. cap. 2. dogm. 1. 2. seq. p. 110. seq. Plura qui desiderat de notione *morbi*, videat Casp. Hofm. Montani, aliorumque scripta; jungatque Dieter. n. 576. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 2. c. 8. & 9. Ita & *morborum* differentias essentiales, accidentales, speciales denominationes vide passim in scriptis Medicis, præsertim Sennert. & Jonston. in Syntagm. Medic. Practic.

* Morbidus, *morbosus*, νοσηρὸς, νοσώδης, idem quod *Valetudinarius*: dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam qui ad morbosam dispositionem inclinat. Vide Dieter. nu. 575. 577.

Mordax, *mordicans*, *mordicatio*, δακνὸς, δάκνων, δῆξις. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem quo *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici possent δακόλιθοι, vocantur pisciculi quidam; suntque species *Fundulorum*, sed vilior. Meminit Jul. Alex. l. 15. Sal. cap. 7.

Mores, ἤθη. Vide *mos*.

Moritarium, idem quod *mortarium*: Rhod. in Lex. Scrib. p. 411.

Moretus, *moretum*, dicitur species Julepi; estque potionis genus ex aromaticis, aliisque confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo, vel syrupo. In specie vero ita vocatur a *moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. l. 2. c. 64.

Morgama, licet proprie non sit terminus Medicus; quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inserere. Denotat autem mirabile quoddam phasma specularium, observatum ab Athanas. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci in Phil. Vet. Rest. P. III. sect. 6. subsect. 3. p. 283. seq.

Moria, μωρία, idem quod μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Morion, μορίον, *Particula*. Sumitur tamen sæpe pro *Parte* in genere. Vide *meros*.

Mormyros, μορμύρος, vocatur piscis quidam marinus; cujus historiam, cum usu in cibis, exhibet Aldrov. l. 3. de Pisc. cap. 19. Dicitur & μορμύλος.

Moro, *morus*, vocatur apostema carnis, ad similitudinem mori. Rul. Dorn. & Johns.

Morochthos, μόροχθος, μόροξος, Galen. l. 9. de S F. Dicitur Lapis quidam mollior, candidus, ita ut eo lineæ ducantur; cujus descriptionem tradit Dioscor. l. 5. cap. 152. ubi & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipse de Galactite seorsim egerit. Jung. Chiocc. Mus. Calceol. f. 3. pag. 275. seq. Schroderus *Osteocollæ* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, l. 3. cap. 8. nu. 15. Nasci in Saxonia, præcipue Hildesheimii, testatur Rul. in Lex.

* Morosis, μώρωσις, *moria*, μωρία. Vide *Fatuitas*.

Morosus, δυσάνιος. Vide *Dysanios*.

Moroxos, μόροξος, idem quod *Morochthus*: de quo p. 2.

Morphaa. *morphea*, species *Lepræ*, *Albaræ* non absimilis, Dorn. Rul. & Johns. Idem quod *Alphus*. Vide supra lit. A. *Morphæa* differt a lepra, quod hæc sit in carne; illa vero in cute. Forest. l. 5. Obs. Chir. 2. Schol.

Morphe, μορφὴ, significat *formam*, præsertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφνος, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Plangos* dicitur; cujus historiam tradit Aldrov. l. 2. Ornith. c. 8. 9.

Morpiones, vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando & sub axillis enati. Legitur apud Aldrov. de insect. l. 5. c. 4. p. m. 544. & Rolfink. de Part. genital. Part. II. c. 34. p. m. 185.

Mors, θάνατος, quid significet, e Physicis constat, videlicet dissolutionem animæ, & corporis in animalibus; quam cur neget Kergerus, vide in ejus tract. de ferm. sect. 1. c. 6. Nec male *mors* describitur, quod sit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi; Dieter. Jatr. n. 384. Item omnimoda naturæ prostratio, Galen. l. 3. de cris. c. 5. Parac. vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Estque duplex, Lenta, & Violenta. *Mors Chymistica*, dicitur corruptio artificialis corporum insensatorum, consistens in separatione spirituum,

& animarum eorundem in sui ternarii ad unitatis reductionem, h.e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant; uti describitur in Th. Ch. Vol. I. p. 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod sit in Medici potestate, rectissime negat Casp. Rejes C. El. q. 26. n. 4. & 6. idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat? q. 11.

Morsellus, *morsulus*, terminus Pharmaceuticus, significans genus medicamenti siccum saccharatum, quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Pasta Regia* vocatur; item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Descriptionem pete ex WeKer. Antidot. Gen. l. 1. c. 42. P. Morell. de form. remed. l. 1. sect. 3. c. 1. seq. Schroder. l. 2. c. 69.

Morsus, *morsura*, Ardovn. l. 5. de Venen. c. 1. seq. δῆξις, δηγμὸς, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie significat solutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impressionem. Huc pertinent *morsus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero usurpatur de omni dolore acerbiori. Rhod. in Lex. Scribon. p. 411. *Morsiuncula*, diminutivum est, & sumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμὸς, Dieter. n. 597.

Mortalis, dupliciter sumitur. 1. subjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti subjectum est. In specie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *mortales*, Gr. θνητοί. 2. significative, & effective, Gr. θανατώδης: & ita idem est quod *Lethalis*. Vide *Funestus*.

Mortariolum, ὅλμισκος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes sunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præsepiola*, *mortariola*: Barthol. libell. 4. Anat. c. 9. *Mortariolum* quoque est modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertusi catini ex orichalco plerunque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *monachus*) quæ est pistillum cum tubere rotundo, ex basi lata media prominente, cujus incussu catilli fovea formatur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & conveniente pila foveam producimus. Ruland. & Johns.

Mortarium, ὅλμος, instrumentum, & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis usitatum, in quo res cum pila, vel pistillo tunduntur, aut teruntur. Rhod. ad Scribon. n. 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Galen. l. 1. de antid. c. 15. & alibi. *Plumbei mortarii* usus esse solet ad unguenta, & emplastra conficienda, ulceribus malignis, & cancrosis accommodata, quia plumbum argenti vivi est particeps. Lang. l. 2. ep. 47. Legitur & *mortarium*, Rhod. in Lex. Scrib. p. 411. Alias Græcum ὅλμος, etiam truncum corporis, h.e. totum illud, quod est a cervice ad coxendicem, notat: in qua significatione videtur usurpasse Moschion. l. de morb. mul. c. 79.

* Mortiferus, idem quod *Lethalis*, *Funestus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *mortifera*. Gal. 1. prognost. t. 7. & 8.

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio; qualis contingit in sphacelo post gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Forest. l. 1. Chirurg. obs. 13. Schol.

Morum, Pathologica significatione idem est, quod *Thymus*, vel ei similis affectus; videlicet ruber, cruentusque tumor, *morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri, & fœminæ, post concubitum, aut deambulationes, juxta nõ nullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. g. in facie, & sede obortus. Ingrass. comm. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchute* vocatur, Gr. πλαδαρότης, habeturque pro morbo in numero, cum sit caro mollis interioris palpebræ adveniens, unde & sanguis rubens niger, & viridis emanat; quemadmodũ descripsit Joh. Stephan. Paraphr. ad Avic. l. 3. fen. 3. p. 19. p. 176. Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animæ proprietatibus. Ita Gal. libellum scripsit, quod animi *mores* sequantur temperamentum corporis. Et hujusmodi *mores* probe Medico sunt observandi. Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi. Vel de *consuetudine*, vide *Ethos*, Diet. n. 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi, dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus sit? Gal. l. 1. de cris. c. 3. Vel etiam comparativam habet significationem, & ponitur pro *veluti*; v. g. *more* farinæ, emplastri, pultis. Scrib. n. 44. 189. 224. Rhod. in Lexic. *Mos* idem est, quod *mycra*. Rul. & Johns. Lex.

Mosa, dicitur edulium, & pulmentum usitatissimum in Germania ex farina triticea, vel Zea paratum cum lacte, qua non solum rustici utuntur, sed & pene omnes matres, & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tensione, & epilepsiæ periculo, rectissime animadvertente, & reprobante J. Alex. l. 8. Sal. c. 10. & not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5. *Mosa*, alias Anglis dicitur fundi quoddam genus instar paludis, admodum adstringens, & pinguis, qui pro cespitibus comburẽdis laterũ figura abscissis, & sole siccatis inservit. Plura vide in Act. Philosoph. Oldenburg. Ann. 1669. m. Novembr.

Mosch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vasa rorifera* ipsium renum

corpus subeuntia; quæ Bilsius primum se observasse gloriatus fuit; quamvis nemini adhuc demonstraverit, nec alii ante, & post illum observare eadem potuerint, teste D. D. Bohnio Ex. Physiol. XIII. §. 5. & 6.

Moschus, μόσχος, quam certum est, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, sive materia fragrantissima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum est adhuc, quale illud sit animal, & quomodo generetur in illo *Moschus*, aut quomodo colligatur, & præparetur. Quamplures sunt, qui *Capram sylvestrem moschion*, μόσχιον, propterea dictam, sive *Dorchadem moschi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 19. 20. Chioc. Mus. Calceol. l. 6. p. 661. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 27. Alii vero illud impugnant; inter quos non modo Amatus Lusitanus, verum etiam ex novissimis Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. ubi prolixe reperies *moschi* ortum, & historiam, quæ omnia exscribere non concedit angustia chartæ. In Actis Philosophicis Oldenburgii Anno 1666. m. Jun. ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curiosorum legitur, *moschum* nihil aliud esse, quam Testiculos animalis Cervi similes reperiri in provincia Honan, eumque bonum, & haud mixtum vendi in Nankin, & Pekin. Alia de *moschi* origine, & constitutione rursus leguntur in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 58. p. 166. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum destituamur propria experientia. Satis sit nobis scire, quod ejus vis medica sit insignis in reficiendis spiritibus vitalibus, & animalibus: quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Authores etiam Casp. Rejes C. El. q. 84. Quæ *moschum* redolent, dicuntur *moschata*. Ita in Officinis occurrunt *Trochisci Galliæ moschatæ*, *Aliptæ moschatæ*. Inter vegetabilia simplicia *Geranium moschatum*, *Scabiosa moschata*, &c. Cur vero Nux myristica, sive Nucleus interior Nucis Indicæ moschata dicatur, non est hujus loci; de cujus usu medico videatur inter alios Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 3. c. 1. p. 162. Paracelsus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis; unde *Colicam moschatam*, *Zibethinam* commentus est, Paragr. Tr. 1. & 2. quamvis non satis explicet, quid velit per illam intellectum. μόσχος etiam *Vitulum* significat, de quo infra.

Mosyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*; cujus descriptionem vide ap. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 2.

Motacilla, κίγκλος. Vide *Cinclesis*. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 59.

* Motos, μοτός. Vide *Linamentum*.

* Motus, κίνησις, vocabulum latissimæ significationis. 1. Physiologice complectitur omnes functionum, & mutationum species, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*. Hinc divisio in *motus naturales*, *animales*, & *spontaneos* occurrit passim apud Gal. & alios. Prædicatur & de partibus solidis, & humoribus, & spiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*; & pertinet ad differentias accidentales: de quo vide Dogm. med. Gen P. II. c. 6. dogm. 6. p. 157. seq. Ita dantur & *motus animales* diversimode præternaturales, v. g. Convulsivi, sive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis excessivus, violentus, aut deficiens pertinet inter caussas morbificas, noxam variam inferens; uti patet ex Charlton. Ex. Pathol. VII. Hildan. Ep. 92. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 2. f. 3. c. 53. Ita quoque de humoribus ipsis sæpe occurrit, quod *moveantur*, sive *motus* humorum vitiosi dentur. Curative Hipp. sæpe usurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua insigni, in aphorismis, & alibi. Vide Foes. p. 338. Dieter. nu. 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere, non est nostri instituti.

Moxa, denotat medicamentum quoddam causticum actuale, potissimum in arthritide laudatum; quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepsia, mania, asthmate convulsivo commendaverit ejus usum. Estque Lanugo quædam lævissima, siccissimaque ex contritione plantæ alicujus exiccatæ, quæ vel Artemisia nostra est, vel ei consimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatã expetunt, ab illa, quę ex Artemisia paratur, plane nihil differentem, l. 2. Encycloped. c. 2.

Mucago. Vide *Mucilago*.

Mucharum, *Mucarum*, vocabulum est barbarum, significans vel *infusionem rosarum*, cum aqua fervente factam, & aliquoties iteratam; vel infusionem ejusmodi cum saccharo in consistentiam *syrupi* redactam, & coctam. Estque duplex, *Perfectum*, & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, qui ex duabus saltem infusionibus constat fit *Syrupus Rosarum simplex*. Ex perfecto, h. e. ex multis infusionibus, fit *syrupus rosatus solutivus simplex*, videlicet sine additione aliorum simplicium Purgantium, v. g. Rhabarb. Agar. &c. Hildan. Cent. 6. obs. 29. In Dispensatoriis occurrit descriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compositum*, l. 3. ep. 1. c. 4. Libavii conjectura saltem est ingeniosa, quod *Muchara* videntur dicta ἀπὸ τοῦ μυχοῦ, quod significat intimum locum, *penetrale*, & ἄρωμα τὸ ὕδωρ, quasi

quasi sit arcanum exaltatum frequentibus infusionibus, Alchym. Pharmac. c. 24. fin.

Mucilago, item *Mucago*, vocatur liquor viscosus, & glutinosus. Estque triplex, Naturalis, Præternaturalis, & Artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*; quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, l. 1. ep. 3. item *Mucus intestinorum*, Barthol. l. 1. Anat. c. 10. Ad secundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur; de qua sæpius Paracelf. meminit in tr. de Urinis, & alibi. Ad tertiam Extractæ *mucilagines* ex seminibus, v. g. Psyllii, Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Cydoniorum, &c.

Mucocarneus, dicitur *Abscessus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucosa materia concretus. Describitur a M. Aur. Sever. l. de noviss. observ. abscess. c. 4. Jung. Mart. Bogdan. observ. med. 6. cultro Lyseri Anatom. addita, p. 216.

* Mucor, idem quod *mucus*, *mucosus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, nisi quod *mucus*, & *mucor* accipi usitatius soleat de excrementitio humore viscido, qualis est, qui a capite destillat in coryza, gravedine, aliisque catharris. Gal. l. 2. de nat. fac. 9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. Jat. n. 558.

* Mucro, αἰχμὴ, τὸ ὀξὺ, proprie significat cuspidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat spatii. Gal. l. 2. de H. & Pl. dec. c. 4. Gr. dicitur κορυφή.

* Mucronatus, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Ensiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago ensiformis*.

Mucus. Vide p. 2. *Mucor*.

Mugil, κέφαλος. Vide *Cephalos*.

Mugitus, μύκημα, dicitur vox, & sonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non est veritus ad sonum graviorem, & protractum; quem ægri sub initium apoplexiæ edunt, veluti suspirium intensius, & per majorem copiam inspirati aeris factum, tract. de morb. cap. in Opusc. Medicis, p. 441.

Mulae, dicuntur *pustulæ* ex frigore, vel calore ortæ. Dorn. in Diction. Ruland. & Johns. in Lex.

* Muliebris, *Mulier*, γυναικεῖος, γυνή. Vide *Gynæceja*, *Gyne*. Chymici *Mulierem* vocant Mercurium, sive Argentum vivum, quemadmodum Sulphur maritum. Th. Chym. Vol. IV. p. 179. Libav. Tom. II. oper. p. 395.

Mullus, τρίγλη, vocatur piscis marinus, vel potius littoralis, squamosus: de quo Gal. l. 3. de A. F. c. 17. item l. 11. de S. F. Draco marinus, J. Al. l. 14. Sal. c. 6. Prolixiorem vero ejus historiam tradit Aldrov. l. de Pisc. c. 1.

* Mulsa, *mulsum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυτόκος, epitheton animalium multos fœtus gignentium. Eadem sunt, quæ πολύσπερμα, sive multo semine prædita, C. Hofm in Gal. de U. P. n. 1044.

Multipedæ, πολύποδες, idem quod *Millepedæ*, insecta, quæ alias *Aselli* dicuntur ὄνισκοι. Vide *Asellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμός, præter vulgarem, & generalem significationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri, & propagari, frequenter usurpatur a Spagyricis, præsertim in negotio Lapidis Philosophici; quamvis diversæ occurrant descriptiones: v. g. *Multiplicatio* nihil aliud est, quam evacuationum reiteratio, continuatioque Th. Ch. Vol. I. p. 294. *Multiplicatio* est evacuatæ rei super terram suam reductio, ut munditiæ spiritus oriatur, d. l. p. 313. 447. *Multiplicatio* est res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam est ignis, qui excitatus nunquam moritur, sed semper tecum habitat, cujus una scintilla potest excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, Vol. II. p. 116. Modos *multiplicandi* in lapide vide Vol. III. pag. 38. 397. Vol. IV. p. 408. Vol. VI. p. 150. 429. 554. Junge Libav. Tom. II. Oper. p. 360. 409. 418. 441.

* Multitudo, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra suo loco.

Mulus, *Mula*, ἡμίονος, ὀρεύς, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex asini coitu; quamvis ex asina, & equo, item ex onagro, & equa generari possint. Historiam *muli* utriusq; sexus prolixe tradit cum usu Aldrov. l. 1. de quadrup. cap. 4. Usum docet Schrod. l. 5. cl. 1. nu. 28. *Mulam* recens ex aqua natam alia mula gravidam recenset ex Nierenberg. C. Rejes C. El. q. 36. num. 28. & ex hoc Eph. N. C. Ann. I. Obs 36. Paracelso *mulus* quoque significat *morbum Gallicum*, l. 3. Chirurg. magnæ, c. 1.

† Mumia Arabum, a medicato funere diversa. Pet. Bellon. de medicato funere, l. 2. c. 1.

Mumia, vocabulum est Arabicum, vel Persicum, sed hodieque variæ significationis. Vel enim significat *Pissasphaltum*, aut liquamen quoddam in sepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos servata fuerunt; vel ipsū cadaver humanum ita conditum, & sub arena Solis torrefactum. Imo non solum caro humana siccata, & condita, sed & quævis alia occisa vim sanandi

di habens, sic condita, quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. (qui rectissime judicavit, nos optima ratione posse carere hoc medicamento suspecto, & nauseabundo) Chiocc. Musf. Calc. s. 6. p. 69 6. Rul. & Johnf. l. 2. Beker. Microc. Med. l. 2. s. 6. & novissime Dn. Vvurfbain. Disp. de medic. ex homine desumptis. Egregie quoq; de *Mumiæ* variis significationibus, & parandi modis disseruit JunKen. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 2. c. 4. q. 116. seqq. Parac. tamen, & Helmontius (quos alij postea secuti sunt) ad alia quoq; transtulerunt hoc vocabulum. Ita *Mumia medullæ*, vel de medullis, sunt ossium ipsæ medullæ. *Mumia elementorum*, est balsamus elementorum externorum. *Mumia transmarina*, dicitur *Manna*. *Mumia versa*, liquor *Mumiæ*. Ruland. & Johonf. d. l. *Mumia Satyrii*, est medicamentum ex Satyro paratum cujus descriptionem tradidit Casp. Rejes C. El. q. 44. n. 20. Singularissima vero significatio hæc est, quando *Mumia* describitur, quod sit substantia corporis tenuissima, spiritualis, ætherea, cuique pro natura, & specie sua ingenita, in morte, & post mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejusdem intimarum, & proprissimarum plurimum abundans, indeque cum sumet, tum proprietatum ejus rite extructæ Transplantationis medio mire fœcunda, ad eum finē, ut vel in suo, vel in alieno subjecto, natura, seu dispositio vitiosa, morbidave corrigatur, integra, & sana conservetur, & roboretur. BeKer. d. l. In qua *Mumiali virtute* commentitia magneticam vulnerum curationem stabilire annixus est Helmont. tr. h. tit. n. 3. seq. Enimvero merito admonere libet φιλιάτροις. Fugite hinc: Latet anguis in herba.

Mumisatio, dicitur præservatio cadaverum a putredine. Usitatius vocatur *Balsamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem quod *Purificatio*, *Depuratio*, Gr. καθαρισμός. Dicitur & Lat. *Mundificatio*. Est prima clavis in negotio Lapidis Philos. Th. Chym. Vol. II. p. 523. Vol. III. p. 430. Talis *mundatio* terræ Philosophicæ perfic itur 40. diebus, & aliquando plus, minusve, secundum quantitatem terræ, vel aquæ, Vol. IV. p. 547.

Mundificativus, καθαρτικός, idem quod *Purificans*, *Depurans*. Usurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur; suntque vel interna, vel externa. Illa describit Gall. l. de oculis, spurio c. 3. Hæc passim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoq; Emplastrum *mundificativum* incarnans, & consolidans ciare descripsit l. 3. ep. 1. c. 12. Jung. Hild. cent. 4. obs. 4. *Mundificativa* sunt invalidam, & putridam carnem a bona, & viva separantia, & repurgantia, exteriora, rhyptica. Dorn. in Diction. Rul. & Johnf. De *mundificativis specificis* scripsit Paracelf. Archidox. l. 7.

Mundus, adjective, & substantive sumitur. In illa significatione idē est, ac *Purus*, Gr. καθαρός, κόσμιος. Vide *Catharos*. In hac dicitur primario de Universo orbe, Cœlo, & Terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocosmos* dicitur. Vide *Cosmos*. Hunc maximum, & pulcherrimum verissime dixit, & demonstravit Gal. l. 3. de U. P. c. 10. Plura de hoc vide ap. Physicos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *Microcosmos* appellatur, vide superius suo loco. Et Paracelsus tres statuit *mundos*: Majorem, & primum, qui est Cœlum, cum Terra: Minorem, & medium, qui est Vir: Minimum, vel postremum, qui est Mulier, Paramir. l. 4. Alii a Spagyricis alios tres nominarunt, Invisibilem, Cœlestem, & Elementarem. Vide Vol. IV. Th. Chym. & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenset Schr. l. 3. in princ.

Muræna, σμύραινα, μύραινα, piscis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens squamis, similis quodammodo Anguillæ; cujus historiam, cum usu, tradit Aldrov. lib. 3. de pisc. cap. 27. Meminit & J. Alex. lib. 14. Sal. c. 7.

Murarium, est epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murex, τρίβολος, κήρυξ, e Concharum asperarum genere est, differens a Purpura; cujus descriptionem, & usum proponit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 8. & seq. Jung. ad Scrib. num. 104.

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*, *Salsilago*, vel *Conditura* salsamentariæ jus, liquorve. De triplici specie *Muriæ* vide Lang. l. 1. ep. 59. *Muria* naturalis, est aqua marina, vel illa, unde coquitur sal nostrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in peste, ejusq; præparatione legatur Hildan. C. 2. & 34. conferre quoque Ischiadicis testatur Rolf. O. & m. m. Sp. lib. 10. c. 14. Alia de viribus *muriæ* lege in Th. Chym. Vol. I. p. 578. De *Muria acida*, Gr. ὀξάλμη, ib. p. 608. De *Muria dura*, Mercur. l. 2. V. L. c. 26. Legitur aliquando & *Muries*, Rhod. in Lexic. Scrib. *Muria* quoq; dicitur menstruum fœtus, aqua fortis. Rul. & Johnf. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates salinas humorum p. n. etiam referunt *Acrimoniam Muriaticam*, quæ est sali communi æmula in excessu; & corrigitur per alcalia, in specie per calcem vivam.

Murmentum, idem quod *Glis*, vel *Mus Montanus*, vel *Alpinus*. Rul. & Johnf. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμός. Vide *Borborygmos.*

Murrha, dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipue in Carmania ex humore sub terra Solis æstu concreto, velut Lyncurium coalescit, quæq; non splendet, sed purpureis, & coruscis in candore maculis versicolor, veluti muræna piscis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vasa* parata, quæ vini saporem fovebant. Lang. l.1. ep.29. quamvis aliam de *murrheis vasis* sententiam habuerit C. Hofm. l.3. V. L. c.29.

†Murrhina. Sapa Plauto.

Murteum, pro *Myrteum*, uti & *Murtus* pro *Myrtus*. Scrib. nu. 220. 223. Vide Lex. Scribon. Rhodii.

†Mus pharaonis. Ichnevmon. Trinc. de Curat. pract. l.9. c.12.

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notissimum, cujus variæ sunt species; quarum descriptionem, cum usu Medico, vide ap. Aldrov. l.2. de quadrup. dig. vivip. c.30. seqq. Jung. Schr. l.5. cl.1. nu.29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Musculum*, sive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Musculus*. Dict. n. 559.

Musadi, *Sal Ammoniacum*. Rul.

Musalogia, est titulus libri a Paracelso scripti; cujus meminit tr. 2. de Pestilit. c.2.

Musca, μυῖα, insectum vocatur æstatis tempore notissimum; cujus varia quidem sunt genera, ad usum vero medicum saltem genus vulgare recipitur. Descriptionem *Muscarum* omnis generis, cum usu, vide ap. Aldr. l.3. de Insectis, c.1. Schrod. l.5. cl. 4. n. 110. Jung. Ep. N. C. Ann. I. Obs. 13. *Musca Hispanica*, est *Cantharis*, de qua supra. De *Muscis* venenatis lege C. Rejes C. El. q.36.

Muscerda, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus usus Medicus est notissimus, v.g. ad glandes pro alvo stimulanda. Vide *Mus*.

* Musculus, μῦς, communiter in medicina significat partem corporis organicam ex carne, & fibris nerveis intertextis constantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*; medium vero carnosum *Venter*. Ejus principium esse dicitur, in quod nervus pro affluxu spiritus animalis inseritur. Eorum sunt quamplurimi in corpore humano; quorum pleniorem descriptionem petere oportet e scriptis Anatomicis, speciatim Bartholino, in genere quidem l.1. Anat. c.5. in specie passim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri possunt in Indice. Jungatur & Anonym. Tract. de motu *Musculor*. Anatomiæ Cerebri Vvillisij annex. Item Charlton. Ex. XI. Oec. Animal. & Steno tr. de *Musculis*, & Glandulis. *Musculus* quoq; sumitur pro diminutivo Muris. Testaceorum quoq; species quædam vocatur *Musculus*, Gr. μυτίκητοι, cujus historiam tradit Aldrov. l.3. de Testat. c.70. *Musculus* etiam in adjectivo sensu sumitur ab Anatomicis; v.g. *Arteriæ musculæ*, superior, & inferior. Barth. libell. 2. Anat. c.5. p. 665. seq. Venæ musculæ, libell. 1. c. 6. p. 638.

* *Musculosa expansio*, Vide μυῶδες.

Muscus, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aeri expositis adnascens. Dicitur & *Usnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schr. l.1. c.2. Eph. N.C. Ann. II. Obs. 51. in Schol. De *muscis* plantarum, vel Botanicis, Gal. lib.6. de S. F. & laud. Schr. l.4. quæ loca quære in Indice. De nominibus *muscorum* genericis legatur C. Hofm. l. 2. V. L. c.30. De *musci clavati* terrestris, sive Lycopodii viribus antepilepticis vide Eph. N.C. Ann. III. Obs. 15. De ejus virtute contra plicam, & menstrua sistendi, Ann. II. Obs. 62. De *Usnea Cranii*; d.l. Obs. 53.

Musica, μυσικὴ, quid significet, aliunde quoque constat ex Dictionariis. Ars sane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus vel vocales, vel instrumentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad sanitatem conservandam: de qua virtute legatur Lang. l.3. ep. 6. Forest. l.4. obs. 4. Rolf. O. & m.m. Sp. l. 14. s. 3. c.19. C. Rejes C. El. q.28. n.12. 13. *Musica mutua*, olim dicebatur, quæ vultu, gestibus, manuum, pedumque nutibus, & signis fiebat. Idem q. 7. n. 14.

Musula, *mussela*, *mussula*, Paracelso dicitur Sciurus niger, de quo statuit, morbum epilepticum provocare, Paragr. l. 3. c. 3. §. & in Fragment. vel Scholiis ad h.l. quamvis cum descriptione *Sciuri* ab Aldrov. tradita non quadret.

Mustela, γαλῆ. Vide *Gale*.

Mustelus, aut sec. J. Alex. l.14. Salubr. c. 9. *Mustellus*, γαλεός. Vide *Galeos*.

Musteus, γλευκινος. Vide *Gleucinos*.

Mustum, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & G. μοῦστον, in Rhod. Lex. Scrib.

Mustus, est *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. in Diction. Rul. & Johns. in Lex.

Mutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγή. Vide *metabole*.

Mutilatio, *Mutilum*, κολόβωμα. Vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. Art. med. c. 9 5. l. de diff. morb. c.8.

Mutis, μύτις, dicitur illud *Atramentum*, sive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piscem quendam apud Hipp. significat, uti vult Gal. in Exeg. Diction. Hipp. Est & Arist. l.4. H.A. c.1. & 2. in mollibus piscibus viscerum

rum

rum loco sub ore, & per eam gula tendit. Foes. p. 422. Jung. Aldrov. l. 1. de mollib. c. 4. & Linden. Ex. V. §. 27. seq.

MUTULUS, μύαξ. Vide *myax*.

MUTUS, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui sermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

MYAX, μύαξ, *mytulus*, *mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus; quarum pleniorem descriptionem, nec non usum in cibo, & medicina tradidit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 71. Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 49. Meminit & quoad usum Gal. l. 11. S. F. §. Caro viperæ, circa fin. Aegineta l. 7. c. 3. lit. M. Inter novissimos Anatomiam *mytuli*, & ejus motum mirandum exposuit Anton. de Heide; cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. 1684.

MYCE, μύκη, idem quod μύσις, *praclusio*, *connivemtia*, occlusio. Gal. in Exeg. dict. Hipp. a verbo μύω, *claudo*, occludo.

MYCES, μύκης. Vide *Fungus*.

MYCHTHISMOS, μυχθισμός, *Mychthodes*, μυχθώδης, significat *suspirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clausis labris sonum quendam edo, qualis est *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hipp. Coac. t. 519. 540.

MYCTERES, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ nasi utrinq; positæ, quæ meatum præbent spiritui, & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis. Hipp. 5. aph. 49. Diet. n. 557. Quamvis & in singulari μυκτὴρ *Nasum* significet, Hipp. 1. Prorrh. f. 2. t. 6. Coac. 663. *Nasi* alias, & *Narium* descriptionem videre licet ap. Anatomicos, in specie Barthol. l. 3. Anat. c. 16. Aristoteli quoque *Proboscis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Nasus*, teste C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 1126. Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippocr. l. 7. Epid. LIIX. 17. quod Foes. exposuit per sanguinem naribus effundere, Oecon. p. 419. Verum Linden. reddidit in editione Hipp. per *excandescere ira*; quæ expositio mihi quoque verosimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Nasus* quoque Hipp. dicitur μυξωτήρ, l. 2. de morb. XIX. 17.

MYDAO, μυδάω, dicitur *superfluo humore redundo*, marcesco. Usurpatur de iis, quæ ex nimia uligine putrifica corrumpuntur, & liquescunt; v. g. de carne, Hipp. l. de. ulcer. VII. 6. & l. de c. vuln. XXII. 2. de membrana cerebrum ambiente, ibid. XXIII. 2. de Ulcerib. ipsis, l. 1. de morb. mul. VI. 12. Vide Foes. p. 418.

* MYDESIS, μύδησις, in genere significat *corruptionem* partis, ex nimio humore, & uligine, a μυδάω. In specie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore superfluo redundantes, & adipe tumentes humorem assidue emittunt. Gal. Introd. c. 15. Castell.

MYDON, μυδῶν, Polluci videtur significare *carnem fungosam* in ulcere fistuloso, in quo sinus sunt mucosi, oræ vero callosæ. Foes. d. l.

* MYDRIASIS, μυδρίασις, idem quod πλατυκορία, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poscit, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat, Gal. l. 3. m. m. c. 3. & introd. d. l. Ægin. l. 3. c. 22. Videtur aliqua esse resolutio pupillæ, ejusque caussa nimius humorum influxus, sive paulatim factus, sive repente coacervatus, a quibus tunica ῥαγοειδὴς distenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebescit. Accidit pueris, & qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Castell.

MYDROS, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *frustulum ferri*, quod ignescere debet; unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, l. 2. de morb. mul. XXIX. 9. Dicitur etiam de Aere, l. de flat. XII. 8. Foes. d. l.

* MYELOS, μυελὸς. Vide *Medulla*.

MYGALE, μυγαλῆ, *Mus araneus*, ita dictus, quod sit muris species, colore autem mustelam referat, quæ Gr. γαλῆ dicitur, cujus morsus venenatus habetur, uti patet ex Forest. l. 30. O. 12. Lang. l. 1. ep. 68. Pleniorem historiam *muris aranei*, cum usu, & noxa, vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 33.

MYIA, μυῖα. Vide *Musca*.

MYLACRIS, μυλακρὶς, idem quod μύλη, *mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

* MYLE, μύλη. Vide *Mola*.

MYLICOS, μυλικὸς. Vide *Molaris*.

MYLITES, μυλίτης, *molaris*: Epitheton *lapides*, quo frumenta teruntur. Ejus usus est in scirrhosis ligamentorum, & tendinum tumoribus, candefacti, & extincti; uti patet ex For. l. 10. Ob. 114. Schol. & l. 4. Chirurg. obs. 4. Schol.

MYLOHYOIDEI, sunt iidem linguæ musculi, qui alias vocantur *myloglossi*, Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 546.

MYLOS, μύλος, nomen piscis marini; cujus meminit Gal. l. 3. A. F. cap. 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλλους dici testatur Aldr. Vide *Coracinus*. Significat, & *scirrhum* in utero concretum. Erot. p. 44. f. Unde μυλλῶν, indurare. Jung. Mosch. de morb. mul. c. 135. ubi cum mola *durities* jungitur. Gorr.

* MYOCEPHALON, μυοκέφαλον, h. e. *muscæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus ocu-

oculi; estque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. in def. Est species Procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ erosa, vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodq; prolapsum est, nigrum, aut cæruleum apparet, in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra erosæ, ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si quod prolapsum est, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Ceterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo ut vel nullo modo appareat, vel alio prorsus situ, & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης distinguitur. Castall. & Gorr. Jung. Ægin. l. 3. c. 22. J. Alexandr. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* MYODES, μυώδης, *musculosus*, epitheton *musculi lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti, apud Gal. l. de musc. dissect. c. 7. estque ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & fere membranosa, faciem totam proprie, & totum collum tegens, atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte, & capitis parte aliqua carnosior facta. Dicitur alias *Panniculus carnosus*, aut *membrana carnosa*; cujus accuratiorem descriptionem quære in Barthol. l. 1. Anat. c. 4.

MYOLOGIA, μυολογία, est doctrina de musculis. Blanch. in Lex.

* MYOPIASIS, *myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Lusciosus*.

* MYRACOPON, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Castell.

MYRINGA, *myrinx*, Barbaris dicitur *membrana Tympani*, in aure interna, cujus densitas p.n. est caussa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. Pract. l. 1. c. 50. p. m. 588. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 10. p. 525.

MYRINUM, μυρίνης, scil. οἶνος, vinum: item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat: de quo Lind. Ex. X. §. 162. seqq.

MYRMECIA, μυρμηκία, μυρμηκισμός. Vide *Formica*.

MYRMECITES, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, scarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas μυρμηκίας, sive μυρμήκια nominare solent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 1.

* MYRMECIZON, μυρμηκίζων, Vide *Formicans*.

MYRMEX, μύρμηξ, Vide *Formica*.

MYROBALANOS, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Est fructus prunorum exoticus, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent; quarum descriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. nu. 430. Fr. Hofm in cl. ad h. l. C. Hofm. Offic. l. 1. c. 24. Rolf. de purgant. s. 9. art. 3. Differt à *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. ad Scrib. nu. 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velschius Eph. N. C. Ann. Obs. 32.

MYRON, μύρον, late sumitur, & stricte. In illa significatione comprehendit & *Olea*, & *Unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum: v.g. l. de nat. mul. IIX. 14. & l. 2. de morb. mul. XXXI. 15. item l. de nat. mul. XXIX. 124. & l. 2. de morb. mul. XLVII. 22. LXXXIV. 4. Vide Foes. p. 420. Stricte vero significat *Unguentum*, quod est forma medicamenti mediæ consistentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur. Gorr. Jungatur VVeKer, Antidot. Gen. l. 1. c. 36. Spec. l. 2. s. 28. Schrod. l. 2. c. 87. Morell. de formul. remed. l. 2. s. 1. c. 9. De differentia inter μύρον, χρῖσμα, & ἄλειμμα videatur J. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. cap. de Lilio.

MIROPISSOCERON, μυροπισσόκηρον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias; cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat Gal. l. de C. M. S. L. c. 1. quamvis non videatur scivisse ipse Gal. quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam. Gorr.

† MYROPOLÆ, veter. hodie perfumatores.

MYROPOLES, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

MYRRHA, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lacryma arboris Arabicæ; de qua Dioscor. l. 1. c. 88. Jung. Schr. l. 4. cl. 2. nu. 392. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. 5. p. 633. Quæ destillata colligitur, dicitur στακτή, stacte. *Myrrham*, aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hofm. l. 3. V. I. c. 4. confirmat Lind. Ex. X. §. 162. De *myrrhato vino* videatur idem d. l. §. 104. seqq.

MYRSINATON, μυρσίνατον, nomen emplastri; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

MYRSINELÆON, i. e. *Oleum myrtinum*; de quo legatur Diosc. l. 1. c. 48.

MYRSINITES, μυρσινίτης, idem quod *myrrhinites*, i. e. vinum *mirrhatum*. Lind. d. l. §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet significationem. Apud Diosc. significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem myrti amplectitur, Dioscor. lib. 1. cap. 156. Hoc Galen. vocat μυρτίδα, l. 7. de S. F. Apud Hippocr. significat fructum, vel plantam, quam Persæ Piper Indicum vocant, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 8. Apud Plin. *Myrtidianum vinum*, dicitur ex myrti sylvestris baccis confectum, lib. 14. cap. 16. notante Foes. p. 421.

Myrtochelides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 141.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορὶς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. d. l.

Myrus, σμύρος, vocatur piscis *murena mas*. J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *Musculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, i. e. *abominor*, *detestor*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 12. Fortassis descendit a μύσος, *scelus*; quod occurrit l. de morb. sacro IV. 59. Vide Foes. pag. 422.

* Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

* Mystax, μύσταξ, pars dicitur, quæ est supra labra, & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens eodem nomine venit. Gorr. Castell. Barthol. l. 3. An. c. 11.

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. medicum. Unde & Gal. vocat *Mysteriorum* libros, l. 7. de S. F. in princ. In specie μυστήριον vocabatur *Antidoti species*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diatessaron*, quod ex quatuor rebus constet; cujus descriptio habetur apud Æt. l. 12. c. 47. citante Gorr. & occurrit in Disp. Aug. quam etiam Zwolferus præferre non dubitat ipsi Theriacæ Andromachi, in Animad. Gal. quoq; meminit *Confectionis Anodynæ* antiphtisicæ, quæ *Mysterium* dicta fuit, l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Alias medicina Paracelsica, & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Johns. ita descripserunt ex Parac. Paramir. & aliis scriptis. *Mysterium magnum*, est prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysterium* est essentia interioris naturæ totius substantiæ, in subtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a succo tantum discedit, quantum succus a corpore. Et quia in intimis recessibus materiæ corporeæ latet, subtilemque admodum habet naturam, *Mysterium*, vel *Arcanum* appellari solet. Excipitur autem vel ex ipsis rebus statim, præmissa tamen præparatione debita, vel etiam ex magisterio interdum, & succo. Estque duplex, *Quinta essentia*, & *Arcanum specificum*. Alia *Mysteria Cabalistica* quære in Vol. V. Th. Chym.

Mystron, μύστρον, mensura est liquorum ap. Atticos, tres drachmas ponderales capiens, sive cochlearia duo cum dimidio, sive χήμην unam, & quartam ejus partem. Nota ejus fuit μυ. Gorr. ex Gal. & Ægin. de pond. & mens.

Mytis, μύτις. Vide *Mutis*. Dicitur & μυτίς. Lind. Ex. V. §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio*, & *nigra oliva* compositum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit. Dioscor. lib. 2. cap. 182. quamvis & alia admista fuerint, cæpa, porrum, acetum, caseus, &c. Meminit Hipp. l. de visu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54. Jung. Foes. p. 422.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

* Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam referens*, vel soricis. Epitheton pulsus deficientis, quando secundus pulsus primo est paulo minor, & sic deinceps. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11. Vocatur & μείουρος, Lind. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur. Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorsus aboleatur pulsus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων: vel rursus augescit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem; vocaturque μείουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Castell.

* Myxa, μύξα. Vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxa*, vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebesten*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Est species *Mugilis* piscis, Lind. Ex. XI. §. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxosarcoma, μυξοσάρκωμα. Vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτήρ. Vide *Myteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. significat *sugo*, libr. de Princ. vel Carnib. IIX. 2. Jung. Lind. Ex XIII. §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo, significat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N

N *n v*. Latinum est signum medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. Num. VI. &c.

† Nabit pulvis, ex saccharo Cando, qui oculum confortat. Matth. de Grad.

Nacta, Paracelso dicitur *apostema pectoris*, in specie mammarum in fœminis, quod oritur ex sanguine menstruo retento, lactisque materiæ permisto. Bertheoncæ l. 3. c. 3. & l. de apostem. & ulcerib. c. 27. Rul. & Johns.

Naducem, Persis dici *Molam*, scribit Avic. l. 3. fen. 21. tr. 2. c. 18.

Nævus, etiam per simplex, e, *Nevus*, Scrib. nu. 228. Rhod. in not. ad h l. σπῖλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. l. 8. de S. F. §. Polygonatum, Eph. N. Cur. Anno III. obs. 38. Stricte dicitur de *Nœvis infantum* a matre gravida tempore gestationis per imaginationem fortiorem impressis, & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus: de quibus legi poterit ex novissimis scriptoribus Bonett. Med. Septentr. l. 1. s. 1. c. 7. & s. 26. c. 1. & 2. p. 307. seq. Tales *nævi* in infantibus duplices observantur, protuberantes, & plani, figura varia, & colore diverso.

Nafda *sinapta*, est Petroleum, vel *Asphaltum*. Rul. & Johns. vero legit *Nasda*.

Nagemulus, nomen piscis, qui & *Scailus* vocatur; cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 5. de pisc. c. 59.

† Nakir Albucas, l. 2. c. 93. non est arthritis. Sennert. de art. q. 6.

Naphtha, νάφθα, est bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior; & ignem ad se celerius e longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Diosc. l. 1. c. 101. Verum Rul. prolixior est, distinguens *Nephtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*: Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero esse colamen bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at non eam bonam: Si nigra, posse esse veteribus *stercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagaten* credit. Shrod. negat, nostratibus esse usitatam, sed *Petroleum* ejus loco usurpari, l. 3. c. 32.

Napta, idem est quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit. *Naphtha* est Gumma.

Napta *alba*, i. e. Petroleum album. Vel idem significat, quod *nata*. Vide *Nata*.

Nar, est *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Johns. in Lex.

Narbasaphar, i. e. *flatus mineræ*, *Aurichalcum*. Idem.

Narce, *Narcosis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est proprie sensus, motusque diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hipp. v. g. l. 5. aph. 25. l. de humid. usu. X. 15. l. 6. Epid. s. 1. t. 6. lib. 2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 424. Differt a paralysi gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi, & movendi, & propria quædam in paralysin dispositio. Ant. Alvarez part. 1. Consil. & Epist. med. Consil. 1. p. 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. ap. 16. & ita coincidit cum ἀναισθησία, Dict. nu. 560. scil. quia etiam spiritus animales torpent. Lind. Ex. X. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non sine αὐξήσει hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo, & Medicina, vide ap. Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 45. Meminit & virtutis medicæ Gal. l. 11. S. F. §. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικός, i. e. *soporiferus*, torporiferus, obstupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum, & dolorem acerbum obtundunt, & mitigant, & si paulo liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Johns. ita descripserunt, quod sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne quem obdormire voles, postea excitare non possis, ex Celsi l. 3. c. 14. Linden. Ex. XIII. §. 322. *Narcoticos* morbos Paracels. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt, ut Angina, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 1. in Anot. & Fragm. ad h. l.

Narcaphthon, *Nascaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia suffitur. Gorr. Ægin. l. 7. c. 3. ubi mendose in Lat. vers. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoque *Nascaphtum* dicitur, ap. Schr. l. 4. cl. 1. n. 344.

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum; cujus descriptio spectat ad Botanicos, a nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel Unguentum Nardinum; uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. l. 3. c. 1. in princ. & in medio.

Jung.

Jung. Ægin. l. 7. c. 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc significationem Rhod. ad Scrib. comp. 1. Nardinum quoque dicitur absolute de vino *nardo* condito. Lind. Ex. V §. 77. de Collyrio. Ægin. l 7. c. 16.

* Nares, μυκτῆρες. Vide *Mycteres*.

† Narifusoria. Didac. Merinus de morbis Internis, l. 2. c. 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum est. Vel enim significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis; vel instrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teste Gal. l. 1. de C. M. P. G. cap. 13. Vocatur & *narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promptuarium*.

Nasa, idem quod *nata*. Paracelf. Vide *nata*.

Nasale, ἔῤῥινον. Vide *Errhinon*.

Nascale, idem quod *Pessus*. Schroder. l. 1. c. 3. Accuratius vero describitur a Morello, a *Pessario* distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cottonis, vel lanæ flocculo, haud hapso, qui insuccatur vel succo idoneo, vel unguento convenienti, lib. 2. de Form. remed. præsc. sect. 2. c. 12.

† Nascitas, pronuntiatio per nasum. Pichotus de catarrho.

Nascor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen ut cum origine sua sit ejusdem speciei. Gal. l. 2. Anat. adm. cap. 11. Quomodo *nasci* differat ab *Esse*, vide Th. Chym. Volum. I. p. 368.

Nassa, proprie *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *nassula*. De *nassa naturali* vide Eph. N. Cur. A. III. obs. 245. Venas, & Arterias *nassis* comparatas lege in Gal. ad Timæum Plat. fragm. n. 9. 10. &c.

Nastos, ναστὸς, i. e. *confertus*, *& dense plenus* ac veluti pressus, non secus ac amphoræ, quæ ad summum usque plenæ sunt, cui opponitur χαῦνος, καὶ μανὸς, *rarus*, laxus. Usurpatur de mare in comparatione ad fœminam. Hipp. l. de glandul. XI. 11. de pulsu, & pane, Galen. l. 4. de dignot. puls. c. 2. Vide Foes. Oec. p. 424.

† Nasturtium, quod nasum torquere faciat. Joan. Ruel. in nomenclatura rei veterariæ.

* Nasus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Mycteres*, Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurgicam primus publice tradidisse legitur Taliacotius, quam felicissime exercuisse Joh. Gruffonium, Chirurgum Bruxellensem, testatur Hildan. cent. 3. obs. 31. & Epist. 62. An vero *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, e cujus brachio fuit excissus, necessario corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult Helmont. de magn. vuln. cur. n. 22. 23. non est huius loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 26.

Nata, *natta*, *nasa*, *nasda*, *napta*, unum idemque significant, videl. excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone Forest. l. 3. Chir. obs. 7. Schol. Rul. & Jons. ut & Dorneus descripserunt *nasdam*, vel *nattam*, quod sit gibbus. Parac. scripsit, quod sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis adnascens. Vocat etiam errorem naturæ. Hinc tot species *nattæ* constituit; quot partium solidarum sunt differentiæ: v. g. *Carnosam*, *Glandulosam*, *Cartilagineam*, *Ligamentosam*: & l. de ulcerib. & Apostem. c. 12. & alio lib. ejusd. tituli c. 51. Deducit vero a succo nutritio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *natam*, vel, *nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo ficus, propendet; putavit etiam ad melicerides potius, quam ad steatomata referri, l. de anom. abscess. c. 27. & ult.

Nataron, vel *natron*, id est *nitrum*. Rul. John.

Natatio, κολύμβησις, fortassis dici posset: sumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Gal. l. 7. meth. med. c. 6. & alibi: Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum seri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur. Linden. Ex. IV. §. 71.

* Nates, γλουτοὶ, πυγαὶ, vide *Glutos*. A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri; vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *nates*. Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. Vuillis Anat. cerebri, c. 14. a Vesalio in diminutivo *natulæ* vocantur, ad imitationem Græci nominis γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem quod *Populus*, *Gens*, *Regio*: Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias caussarum sanitatis, & morborum; uti recte docet Parac. l. de morb. Tartar. c. 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de Astrologico judicio ex siderum certo positu, & aspectibus qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit; quod hodieque vanum, fallacissimumque judicatur; quemadmodum & ipse Helmont. reprobavit in Tumul. Pestis. Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 549.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppeditat, ad differentiam artificialium. Blas. Med. Univ. p. m. 53.

& animarum eorundem in sui ternarii ad unitatis reductionem, h.e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant; uti describitur in Th. Ch. Vol. I. p. 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod sit in Medici potestate, rectissime negat Casp. Rejes C. El. q. 26. n. 4. & 6. idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat? q. 11.

Morsellus, *morsulus*, terminus Pharmaceuticus, significans genus medicamenti siccum saccharatum, quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Pasta Regia* vocatur; item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Descriptionem pete ex WeKer. Antidot. Gen. l. 1. c. 42. P. Morell. de form. remed. l. 1. sect. 3. c. 1. seq. Schroder. l. 2. c. 69.

Morsus, *morsura*, Ardovn. l. 5. de Venen. c. 1. seq. δῆξις, δηγμὸς, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie significat solutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impressionem. Huc pertinent *morsus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero usurpatur de omni dolore acerbiori. Rhod. in Lex. Scribon. p. 411. *Morsiuncula*, diminutivum est, & sumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμὸς, Dieter. n. 597.

Mortalis, dupliciter sumitur. 1. subjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti subjectum est. In specie Homines κατ᾽ ἐξοχὴν dicuntur *mortales*, Gr. θνητοί. 2. significative, & effective, Gr. θανατώδης: & ita idem est quod *Lethalis*. Vide *Funestus*.

Mortariolum, ὅλμισκος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes sunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat: *Alveoli*, *Præsepiola*, *mortariola*: Barthol. libell. 4. Anat. c. 9. *Mortariolum* quoque est modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertusi catini ex orichalco plerunque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *monachus*) quæ est pistillum cum tubere rotundo, ex basi lata media prominente, cujus incussu catilli fovea formatur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & conveniente pila foveam producimus. Ruland. & Johns.

Mortarium, ὅλμος, instrumentum, & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis usitatum, in quo res cum pila, vel pistillo tunduntur, aut teruntur. Rhod. ad Scribon. n. 121. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Galen. l. 1. de antid. c. 15. & alibi. *Plumbei mortarii* usus esse solet ad unguenta, & emplastra conficienda, ulceribus malignis, & cancrosis accommodata, quia plumbum argenti vivi est particeps. Lang. l. 2. ep. 47. Legitur & *mortarium*, Rhod. in Lex. Scrib. p. 411. Alias Græcum ὅλμος, etiam truncum corporis, h.e. totum illud, quod est a cervice ad coxendicem, notat: in qua significatione videtur usurpasse Moschion. l. de morb. mul. c. 79.

* Mortiferus, idem quod *Lethalis*, *Funestus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *mortifera*. Gal. 1. prognost. t. 7. & 8.

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio; qualis contingit in sphacelo post gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Forest. l. 1. Chirurg. obs. 13. Schol.

Morum, Pathologica significatione idem est, quod *Thymus*, vel ei similis affectus; videlicet ruber, cruentusque tumor, *morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri, & fœminæ, post concubitum, aut deambulationes, juxta nonnullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. g. in facie, & sede obortus. Ingrass. comm. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchute* vocatur, Gr. πλαδαρότης, habeturque pro morbo innumero, cum sit caro mollis interioris palpebræ adveniens, unde & sanguis rubens niger, & viridis emanat; quemadmodũ descripsit Joh. Stephan. Paraphr. ad Avic. l. 3. fen. 3. p. 19. p. 176. Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animæ proprietatibus. Ita Gal. libellum scripsit, quod animi *mores* sequantur temperamentum corporis. Et hujusmodi *mores* probe Medico sunt observandi. Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi. Vel de *consuetudine*, vide *Ethos*, Diet. n. 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi, dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus sit? Gal. l. 1. de cris. c. 3. Vel etiam comparativam habet significationem, & ponitur pro *veluti*; v. g. *more* farinæ, emplastri, pultis. Scrib. n. 44. 189. 224. Rhod. in Lexic. *Mos* idem est, quod *mycra*. Rul. & Johns. Lex.

Mosa, dicitur edulium, & pulmentum usitatissimum in Germania ex farina triticea, vel Zea paratum cum lacte, qua non solum rustici utuntur, sed & pene omnes matres, & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tensione, & epilepsiæ periculo, rectissime animadvertente, & reprobante J. Alex. l. 8. Sal. c. 10. & not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5. *Mosa*, alias Anglis dicitur fundi quoddam genus instar paludis, admodum adstringens, & pinguis, qui pro cespitibus comburẽdis laterũ figura abscissis, & sole siccatis inservit. Plura vide in Act. Philosoph. Oldenburg. Ann. 1669. m. Novembr.

Mosch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vasa vorisera* ipsum renum

corpus subeuntia; quæ Bilsius primum se observasse gloriatus fuit; quamvis nemini adhuc demonstraverit, nec alii ante, & post illum observare eadem potuerint, teste D. D. Bohnio Ex. Physiol. XIII. §. 5. & 6.

Moschus, μόσχος, quam certum est, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, sive materia fragrantissima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum est adhuc, quale illud sit animal, & quomodo generetur in illo *Moschus*, aut quomodo colligatur, & præparetur. Quamplures sunt, qui *Capram sylvestrem moschion*, μόσχιον, propterea dictam, sive *Dorchadem moschi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 19. 20. Chioc. Mus. Calceol. l. 6. p. 661. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 27. Alii vero illud impugnant; inter quos non modo Amatus Lusitanus, verum etiam ex novissimis Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. ubi prolixe reperies *moschi* ortum, & historiam, quæ omnia exscribere non concedit angustia chartæ. In Actis Philosophicis Oldenburgii Anno 1666. m. Jun. ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curiosorum legitur, *moschum* nihil aliud esse, quam Testiculos animalis Cervi similes reperiri in provincia Honan, eumque bonum, & haud mixtum vendi in Nankin, & Pekin. Alia de *moschi* origine, & constitutione rursus leguntur in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 58. p. 166. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum destituamur propria experientia. Satis sit nobis scire, quod ejus vis medica sit insignis in reficiendis spiritibus vitalibus, & animalibus: quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Authores etiam Casp. Rejes C. El. q. 84. Quæ *moschum* redolent, dicuntur *moschata*. Ita in Officinis occurrunt *Trochisci Galliæ moschatæ*, *Alipta moschatæ*. Inter vegetabilia simplicia *Geranium moschatum*, *Scabiosa moschata*, &c. Cur vero Nux myristica, sive Nucleus interior Nucis Indicæ moschata dicatur, non est hujus loci; de cujus usu medico videatur inter alios Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 3. c. 1. p. 162. Paracelsus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis; unde *Colicam moschatam*, *Zibethinam* commentus est, Paragr. Tr. 1. & 2. quamvis non satis explicet, quid velit per illum intellectum. μόσχος etiam *Vitulum* significat, de quo infra.

Mosyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*; cujus descriptionem vide ap. Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 2.

Motacilla, κίγκλος. Vide *Cinclesis*. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 59.

* Motos, μοτός. Vide *Linamentum*.

* Motus, κίνησις, vocabulum latissimæ significationis. 1. Physiologice complectitur omnes functionum, & mutationum species, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*. Hinc divisio in *motus naturales*, *animales*, & *spontaneos* occurrit passim apud Gal. & alios. Prædicatur & de partibus solidis, & humoribus, & spiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*; & pertinet ad differentias accidentales: de quo vide Dogm. med. Gen P. II. c. 6. dogm. 6. p. 157. seq. Ita dantur & *motus animales* diversimode præternaturales, v. g. Convulsivi, sive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis excessivus, violentus, aut deficiens pertinet inter caussas morbificas, noxam variam inferens; uti patet ex Charlton. Ex. Pathol. VII. Hildan. Ep. 92. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 2. f. 3. c. 53. Ita quoque de humoribus ipsis sæpe occurrit, quod *moveantur*, sive *motus* humorum vitiosi dentur. Curative Hipp. sæpe usurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua insigni, in aphorismis, & alibi. Vide Foes. p. 338. Dieter. nu. 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere, non est nostri instituti.

Moxa, denotat medicamentum quoddam causticum actuale, potissimum in arthritide laudatum; quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepsia, mania, asthmate convulsivo commendaverit ejus usum. Estque Lanugo quædam lævissima, siccissimaque ex contritione plantæ alicujus exiccatæ, quæ vel Artemisia nostra est, vel ei consimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatã expetunt, ab illa, quę ex Artemisia paratur, plane nihil differentem, l. 2. Encycloped. c. 2.

Mucago. Vide *Mucilago*.

Mucharum, *Mucarum*, vocabulum est barbarum, significans vel *infusionem rosarum*, cum aqua fervente factam, & aliquoties iteratam; vel infusionem ejusmodi cum saccharo in consistentiam *syrupi* redactam, & coctam. Estque duplex, *Perfectum*, & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, qui ex duabus saltem infusionibus constat fit *Syrupus Rosarum simplex*. Ex perfecto, h. e. ex multis infusionibus, fit *syrupus rosatus solutivus simplex*, videlicet sine additione aliorum simplicium Purgantium, v. g. Rhabarb. Agar. &c. Hildan. Cent. 6. obs. 29. In Dispensatoriis occurrit descriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compositum*, l. 3. ep. 1. c. 4. Libavii conjectura saltem est ingeniosa, quod *Muchara* videntur dicta ἀπὸ τῷ μυχῷ, quod significat intimum locum, *penetrale*, & ἄρωμα τὸ ὕψω, quasi

quasi sit arcanum exaltatum frequentibus infusionibus, Alchym. Pharmac. c. 24. fin.

MUCILAGO, item *Mucago*, vocatur liquor viscosus, & glutinosus. Estque triplex, Naturalis, Præternaturalis, & Artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*; quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, l.1. ep.3. item *Mucus intestinorum*, Barthol. l. 1. Anat. c. 10. Ad secundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur; de qua sæpius Paracelf. meminit in tr. de Urinis, & alibi. Ad tertiam Extractæ *mucilagines* ex feminibus, v.g. Psyllii, Gal. l.7. de C. M. S. L. c. 4. Cydoniorum, &c.

MUCOCARNEUS, dicitur *Abscessus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucosa materia concretus. Describitur a M. Aur. Sever. l. de noviss. observ. abscess. c.4. Jung. Mart. Bogdan. observ. med. 6. cultro Lyseri Anatom. addita, p.216.

* MUCOR, idem quod *mucus*, *mucosus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, nisi quod *mucus*, & *mucor* accipi usitatius soleat de excrementitio humore viscido, qualis est, qui a capite destillat in coryza, gravedine, aliisque catharris. Gal. l.2. de nat. fac. 9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. Jat. n. 558.

* MUCRO, αἰχμή, τὸ ὀξὺ, proprie significat cuspidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat spatii. Gal. l.2. de H. & Pl. dec. c.4. Gr. dicitur κορυφή.

* MUCRONATUS, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Ensiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago ensiformis*.

MUCUS. Vide p. a. *Mucor*.

MUGIL, κέφαλος. Vide *Cephalos*.

MUGITUS, μύκημα, dicitur vox, & sonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non est veritus ad sonum graviorem, & protractum; quem ægri sub initium apoplexiæ edunt, veluti suspirium intensius, & per majorem copiam inspirati aeris factum, tract. de morb. cap. in Opusc. Medicis, p. 441.

MULAE, dicuntur *pustulæ* ex frigore, vel calore ortæ. Dorn. in Diction. Ruland. & Johns. in Lex.

* MULIEBRIS, *Mulier*, γυναικεῖος, γυνή. Vide *Gynaceja*, *Gyne*. Chymici *Mulierem* vocant Mercurium, sive Argentum vivum, quemadmodum Sulphur maritum. Th. Chym. Vol. IV. p. 179. Libav. Tom. II. oper. p. 395.

MULLUS, τρίγλη, vocatur piscis marinus, vel potius littoralis, squamosus: de quo Gal. l. 3. de A.F. c.17. item l. 11. de S.F. Draco marinus, J. Al. l.14. Sal. c. 6. Prolixiorem vero ejus historiam tradit Aldrov. l. de Pisc. c. 1.

* MULSA, *mulsum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

MULTIPARUS, πολυτόκος, epitheton animalium multos fœtus gignentium. Eadem sunt, quæ πολύσπερμα, sive multo semine prædita, C. Hofm in Gal. de U. P. n. 1044.

MULTIPEDA, πολύποδες, idem quod *Millepeda*, insecta, quæ alias *Aselli* dicuntur ὄνισκοι. Vide *Asellus*.

MULTIPLICATIO, πολλαπλασιασμός, præter vulgarem, & generalem significationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri, & propagari, frequenter usurpatur a Spagyricis, præsertim in negotio Lapidis Philosophici; quamvis diversæ occurrant descriptiones: v.g. *Multiplicatio* nihil aliud est, quam evacuationum reiteratio, continuatioque Th. Ch. Vol. I. p. 294. *Multiplicatio* est evacuatæ rei super terram suam reductio, ut munditiæ spiritus oriatur, d.l. p. 313. 447. *Multiplicatio* est res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam est ignis, qui excitatus nunquam moritur, sed semper tecum habitat, cujus una scintilla potest excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, Vol. II. p.116. Modos *multiplicandi* in lapide vide Vol. III. pag.38. 397. Vol. IV. p.408. Vol. VI. p. 150. 429. 554. Junge Libav. Tom. II. Oper. p.360. 409. 418. 441.

* MULTITUDO, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra suo loco.

MULUS, *Mula*, ἡμίονος, ἀστράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex asini coitu; quamvis ex asina, & equo, item ex onagro, & equa generari possint. Historiam *muli* utriusq; sexus prolixe tradit cum usu Aldrov. l. 1. de quadrup. cap.4. Usum docet Schrod. l. 5. cl. 1. nu. 28. *Mulam* recens ex aqua natam alia mula gravidam recenset ex Nierenberg. C. Rejes C. El. q 36. num. 28. & ex hoc Eph. N.C. Ann. I. Obs 36. Paracelso *mulus* quoque significat *morbum Gallicum*, l.3. Chirurg. magnæ, c. 1.

† MUMIA ARABUM, a medicato funere diversa. Pet. Bellon. de medicato funere, l.2. c.1.

MUMIA, vocabulum est Arabicum, vel Persicum, sed hodieque variæ significationis. Vel enim significat *Pissasphaltum*, aut liquamen quoddam in sepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos servata fuerunt; vel ipsũ cadaver humanum ita conditum, & sub arena Solis torrefactum. Imo non solum caro humana siccata, & condita, sed & quævis alia occisa vim sanandi

di habens, sic condita, quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. (qui rectissime judicavit, nos optima ratione posse carere hoc medicamento suspecto, & nauseabundo) Chiocc. Musl. Calc. s. 6. p. 69 6. Rul. & Johns. l. 2. Beker. Microc. Med. l. 2. s. 6. & novissime Dn. Vvurfbain. Disp. de medic. ex homine desumptis. Egregie quoq; de *Mumiæ* variis significationibus, & parandi modis disseruit JunKen. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 2. c. 4. q. 116. seqq. Parac. tamen, & Helmontius (quos alij postea secuti sunt) ad alia quoq; transtulerunt hoc vocabulum. Ita *Mumia medullæ*, vel de medullis, sunt ossium ipsæ medullæ. *Mumia elementorum*, est balsamus elementorum externorum. *Mumia transmarina*, dicitur *Manna*. *Mumia versa*, liquor *Mumiæ*. Ruland. & Johons. d. l. *Mumia Satyrii*, est medicamentum ex Satyro paratum cujus descriptionem tradidit Casp. Rejes C. El. q. 44. n. 20. Singularissima vero significatio hæc est, quando *Mumia* describitur, quod sit substantia corporis tenuissima, spiritualis, ætherea, cuique pro natura, & specie sua ingenita, in morte, & post mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejusdem intimarum, & proprissimarum plurimum abundans, indeque cum suimet, tum proprietatum ejus rite extructæ Transplantationis medio mire fœcunda, ad eum finē, ut vel in suo, vel in alieno subjecto, natura, seu dispositio vitiosa, morbidave corrigatur, integra, & sana conservetur, & roboretur. BeKer. d. l. In qua *Mumiali virtute* commentitia magneticam vulnerum curationem stabilire annixus est Helmont. tr. h. tit. n. 3. seq. Enimvero merito admonere libet φιλιάξυς. Fugite hinc: Latet anguis in herba.

MUMISATIO, dicitur præservatio cadaverum a putredine. Usitatius vocatur *Balsamatio*, *Conditura*.

MUNDATIO, idem quod *Purificatio*, *Depuratio*, Gr. καθαρισμὸς. Dicitur & Lat. *Mundificatio*. Est prima clavis in negotio Lapidis Philos. Th. Chym. Vol. II. p. 523. Vol. III. p. 430. Talis *mundatio* terræ Philosophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus, minusve, secundum quantitatem terræ, vel aquæ, Vol. IV. p. 547.

MUNDIFICATIVUS, καθαρτικὸς, idem quod *Purificans*, *Depurans*. Usurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur; suntque vel interna, vel externa. Illa describit Gal. l. de oculis, spurio c. 3. Hæc passim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoq; Emplastrum *mundificativum* incarnans, & consolidans clare descripsit l. 3. ep. 1. c. 12. Jung. Hild. cent. 4. obs. 4. *Mundificativa* sunt invalidam, & putridam carnem a bona, & viva separantia, & repurgantia, exteriora, rhyptica. Dorn. in Diction. Rul. & Johns. De *mundificativis specificis* scripsit Paracels. Archidox. l. 7.

MUNDUS, adjective, & substantive sumitur. In illa significatione idē est, ac *Purus*, Gr. καθαρὸς, κόσμιος. Vide *Catharos*. In hac dicitur primario de Universo orbe, Cœlo, & Terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocosmos* dicitur. Vide *Cosmos*. Hunc maximum, & pulcherrimum verissime dixit, & demonstravit Gal. l. 3. de U. P. c. 10. Plura de hoc vide ap. Physicos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *Microcosmos* appellatur, vide superius suo loco. Et Paracelsus tres statuit *mundos*: Majorem, & primum, qui est Cœlum, cum Terra: Minorem, & medium, qui est Vir: Minimum, vel postremum, qui est Mulier, Paramir. l. 4. Alii a Spagyricis alios tres nominarunt, Invisibilem, Cœlestem, & Elementarem. Vide Vol. IV. Th. Chym. & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenset Schr. l. 3. in princ.

MURÆNA, σμύραινα, μύραινα, piscis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens squamis, similis quodammodo Anguillæ; cujus historiam, cum usu, tradit Aldrov. lib. 3. de pisc. cap. 27. Meminit & J. Alex. lib. 14. Sal. c. 7.

MURARIUM, est epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

MUREX, τρίβολος, κήρυξ, e Concharum asperarum genere est, differens a Purpura; cujus descriptionem, & usum proponit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 8. & seq. Jung. ad Scrib. num. 104.

MURIA, ἅλμη. Vide *Halme*, *Salsilago*, vel *Conditura* salsamentariæ jus, liquorve. De triplici specie *Muriæ* vide Lang. l. 1. ep. 59. *Muria* naturalis, est aqua marina, vel illa, unde coquitur sal nostrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in peste, ejusq; præparatione legatur Hildan. C. 2. & 34. conferre quoque Ischiadicis testatur Rolf. O. & m. m. Sp. lib. 10. c. 14. Alia de viribus *muriæ* lege in Th. Chym. Vol. I. p. 578. De *Muria acida*, Gr. ὀξάλμη, ib. p. 608. De *Muria dura*, Mercur. l. 2. V. L. c. 26. Legitur aliquando & *Muries*, Rhod. in Lexic. Scrib. *Muria* quoq; dicitur menstruum fœtus, aqua fortis. Rul. & Johns. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates salinas humorum p. n. etiam referunt *Acrimoniam Muriaticam*, quæ est sali communi æmula in excessu; & corrigitur per alcalia, in specie per calcem vivam.

Murmentum, idem quod *Glis*, vel *Mus Montanus*, vel *Alpinus*. Rul. & Johns. Vide *Marmota*.

MUR-

MURMUR, βορβορυγμός. Vide *Borborygmos*.

MURRHA, dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipue in Carmania ex humore sub terra Solis æstu concreto, velut Lyncurium coalescit, quæq; non splendet, sed purpureis, & coruscis in candore maculis versicolor, veluti muræna piscis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vasa* parata, quæ vini saporem fovebant. Lang. l. 1. ep. 29. quamvis aliam de *murrheis vasis* sententiam habuerit C. Hofm. l. 3. V. L. c. 29.

†MURRHINA. Sapa Plauto.

MURTEUM, pro *Myrteum*, uti & *Murtus* pro *Myrtus*. Scrib. nu. 220. 223. Vide Lex. Scribon. Rhodii.

†MUS PHARAONIS. Ichnevmon. Trinc. de Curat. pract. l. 9. c. 12.

MUS, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notissimum, cujus variæ sunt species; quarum descriptionem, cum usu Medico, vide ap. Aldrov. l. 2. de quadrup. dig. vivip. c. 30. seqq. Jung. Schr. l. 5. cl. 1. nu. 29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Musculum*, sive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Musculus*. Diet. n. 559.

MUSADI, *Sal Ammoniacum*. Rul.

MUSALOGIA, est titulus libri a Paracelso scripti; cujus meminit tr. 2. de Pestilit. c. 2.

MUSCA, μυῖα, insectum vocatur æstatis tempore notissimum; cujus varia quidem sunt genera, ad usum vero medicum saltem genus vulgare recipitur. Descriptionem *Muscarum* omnis generis, cum usu, vide ap. Aldr. l. 3. de Insectis, c. 1. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 110. Jung. Ep. N. C. Ann. I. Obs. 13. *Musca Hispanica*, est *Cantharis*, de qua supra. De *Muscis* venenatis lege C. Rejes C. El. q. 36.

MUSCERDA, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus usus Medicus est notissimus, v. g. ad glandes pro alvo stimulanda. Vide *Mus*.

*MUSCULUS, μῦς, communiter in medicina significat partem corporis organicam ex carne, & fibris nerveis intertextis constantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*; medium vero carnosum *Venter*. Ejus principium esse dicitur, in quod nervus pro affluxu spiritus animalis inseritur. Eorum sunt quamplurimi in corpore humano; quorum pleniorem descriptionem petere oportet e scriptis Anatomicis, speciatim Bartholino, in genere quidem l. 1. Anat. c. 5. in specie passim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri possunt in Indice. Jungatur & Anonym. Tract. de motu *Musculor*. Anatomiæ Cerebri Vvillisij annex. Item Charlton. Ex. XI. Oec. Animal. & Steno tr. de *Musculis*, & Glandulis. *Musculus* quoq; sumitur pro diminutivo Muris. Testaceorum quoq; species quædam vocatur *Musculus*, Gr. μυτίσκοι, cujus historiam tradit Aldrov. l. 3. de Testat. c. 70. *Musculus* etiam in adjectivo sensu sumitur ab Anatomicis; v. g. *Arteriæ musculæ*, superior, & inferior. Barth. libell. 2. Anat. c. 5. p. 665. seq. Venæ musculæ, libell. 1. c. 6. p. 638.

*MUSCULOSA *expansio*, Vide μυώδες.

MUSCUS, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aeri expositis adnascens. Dicitur & *Usnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schr. l. 1. c. 2. Eph. N. C. Ann. II. Obs. 51. in Schol. De *muscis* plantarum, vel Botanicis, Gal. lib. 6. de S. F. & laud. Schr. l. 4. quæ loca quære in Indice. De nominibus *muscorum* genericis legatur C. Hofm. l. 2. V. L. c. 30. De *musci clavati* terrestris, sive Lycopodii viribus antepilepticis vide Eph. N. C. Ann. III. Obs. 15. De ejus virtute contra plicam, & menstrua sistendi, Ann. II. Obs. 62. De *Usnea Cranii*; d. l. Obs. 53.

MUSICA, μυσικὴ, quid significet, aliunde quoque constat ex Dictionariis. Ars sane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus vel vocales, vel instrumentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad sanitatem conservandam: de qua virtute legatur Lang. l. 3. ep. 6. Forest. l. 4. obs. 4. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 14. s. 3. c. 19. C. Rejes C. El. q. 28. n. 12. 13. *Musica mutua*, olim dicebatur, quæ vultu, gestibus, manuum, pedumque nutibus, & signis fiebat. Idem q. 7. n. 14.

MUSULA, *mustela*, *mussula*, Paracelso dicitur Sciurus niger, de quo statuit, morbum epilepticum provocare, Paragr. l. 3. c. 3. §. & in Fragment. vel Scholiis ad h. l. quamvis cum descriptione *Sciuri* ab Aldrov. tradita non quadret.

MUSTELA, γαλῆ. Vide *Gale*.

MUSTELUS, aut sec. J. Alex. l. 14. Salubr. c. 9. *Mustellus*, γαλεός. Vide *Galeos*.

MUSTEUS, γλεύκινος. Vide *Gleucinos*.

MUSTUM, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & G. μύσος, in Rhod. Lex. Scrib.

MUSTUS, est *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. in Diction. Rul. & Johns. in Lex.

MUTATIO, μεταβολὴ, μεταλλαγή. Vide *metabole*.

MUTILATIO, *Mutilum*, κολόβωμα. Vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. Art. med. c. 9 5. l. de diff. morb. c. 8.

MUTIS, μύτις, dicitur illud *Atramentum*, sive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piscem quendam apud Hipp. significat, uti vult Gal. in Exeg. Diction. Hipp. Est & Arist. l. 4. H. A. c. 1. & 2. in mollibus piscibus viscerum

rum loco sub ore, & per eam gula tendit. Foes. p. 422. Jung. Aldrov. l. 1. de mollib. c. 4. & Linden. Ex. V. §. 27. seq.

MUTULUS, μύαξ. Vide *myax*.

MUTUS, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui sermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

MYAX, μύαξ, *mytulus*, *mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus; quarum pleniorem descriptionem, nec non usum in cibo, & medicina tradidit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 71. Chiocc. Muf. Calc. s. 1. p. 49. Meminit & quoad usum Gal. l. 11. S.F. §. Caro viperæ, circa fin. Aegineta l. 7. c. 3. lit. M. Inter novissimos Anatomiam *mytuli*, & ejus motum mirandum exposuit Anton. de Heide; cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. 1684.

MYCE, μύκη, idem quod μύσις, *præclusio*, *connivenntia*, occlusio. Gal. in Exeg. dict. Hipp. a verbo μύω, *claudo*, occludo.

MYCES, μύκης. Vide *Fungus*.

MYCHTHISMOS, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, significat *suspirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clausis labris sonum quendam edo, qualis est *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hipp. Coac. t. 519. 540.

MYCTERES, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ nasi, utrinq; positæ, quæ meatum præbent spiritui, & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis. Hipp. 5. aph. 49. Diet. nu. 557. Quamvis & in singulari μυκτὴρ *Nasum* significet, Hipp. 1. Prorrh. s. 2. t. 6. Coac. 603. *Nasi* alias, & *Narium* descriptionem videre licet ap. Anatomicos, in specie Barthol. l. 3. Anat. c. 16. Aristoteli quoque *Proboscis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Nasus*, teste C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 1126. Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippocr. l. 7. Epid. LIIX. 17. quod Foes. exposuit per sanguinem naribus effundere, Oecon. p. 419. Verum Linden. reddidit in editione Hipp. per *excandescere* ira; quæ expositio mihi quoque verosimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Nasus* quoque Hipp. dicitur μυξωτήρ, l. 2. de morb. XIX. 17.

MYDAO, μυδάω, dicitur *superfluo humore redundo*, marcesco. Usurpatur de iis, quæ ex nimia uligine putrifica corrumpuntur, & liquescunt; v. g. de carne, Hipp. l. de. ulcer. VII. 6. & l. de c. vuln. XXII. 2. de membrana cerebrum ambiente, ibid. XXIII. 2. de Ulcerib. ipsis, l. 1. de morb. mul. VI. 12. Vide Foes. p. 418.

* MYDESIS, μύδησις, in genere significat *corruptionem* partis, ex nimio humore, & uligine, a μυδάω. In specie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore superfluo redundantes, & adipe tumentes humorem assidue emittunt. Gal. Introd. c. 15. Castell.

MYDON, μύδων, Polluci videtur significare *carnem fungosam* in ulcere fistuloso, in quo sinus sunt mucosi, oræ vero callosæ. Foes. d. l.

* MYDRIASIS, μυδρίασις, idem quod πλατυκορίη, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat; dilatatur autem magis, quam natura poscit, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat, Gal. l. 3. m. m. c. 3. & introd. d. l. Ægin. l. 3. c. 22. Videtur aliqua esse resolutio pupillæ, ejusque caussa nimius humorum influxus, sive paulatim factus, sive repente coacervatus, a quibus tunica ἡ ῥαγοειδὴς distenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebescit. Accidit pueris, & qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Castell.

MYDROS, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *frustulum ferri*, quod ignescere debet; unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, l. 2. de morb. mul. XXIX. 9. Dicitur etiam de Aere, l. de flat. XII. 8. Foes. d. l.

* MYELOS, μυελός. Vide *Medulla*.

MYGALE, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quod sit muris species, colore autem mustelam referat, quæ Gr. γαλῆ dicitur, cujus morsus venenatus habetur, uti patet ex Forest. l. 30. O. 12. Lang. l. 1. ep. 68. Pleniorem historiam *muris aranei*, cum usu, & noxa, vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 33.

MYIA, μυῖα. Vide *Musca*.

MYLACRIS, μυλακρὶς, idem quod μύλη, *mola*, h. e. *Petulla*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

* MYLE, μύλη. Vide *Mola*.

MYLICOS, μυλικός. Vide *Molaris*.

MYLITES, μυλίτης, *molaris*: Epitheton *lapides*, quo frumenta teruntur. Ejus usus est in scirrhosis ligamentorum, & tendinum tumoribus, candefacti, & extincti; uti patet ex For. l. 10. Ob. 114. Schol. & l. 4. Chirurg. obs. 4. Schol.

MYLOHYOIDEI, sunt iidem linguæ musculi, qui alias vocantur *myloglossi*, Barthol. l. 4. Ant. c. 11. p. 546.

MYLOS, μύλος, nomen piscis marini; cujus meminit Gal. l. 3. A. F. cap. 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλους dici testatur Aldr. Vide *Coracinus*. Significat, & *scirrhum* in utero concretum. Erot. p. 44. f. Unde μυλῶν, indurare. Jung. Mosch. de morb. mul. c. 135. ubi cum mola *durities* jungitur. Gorr.

* MYOCEPHALON, μυοκέφαλον, h. e. *muscæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus ocu-

oculi; estque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. in def. Est species Procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ erosa, vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodq; prolapsum est, nigrum, aut cœruleum apparet, in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra erosæ, ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si quod prolapsum est, indurnerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Ceterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo ut vel nullo modo appareat, vel alio prorsus situ, & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης distinguitur. Castall. & Gorr. Jung. Ægin. l. 3. c. 22. J. Alexandr. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* MYODES, μυώδης, *musculosus*, epitheton *musculi lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti, apud Gal. l. de musc. dissect. c. 7. estque ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & fere membranosa, faciem totam proprie, & totum collum tegens, atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte, & capitis parte aliqua carnosior facta. Dicitur alias *Panniculus carnosus*, aut *membrana carnosa*; cujus accuratiorem descriptionem quære in Barthol. l. 1. Anat. c. 4.

MYOLOGIA, μυολογία, est doctrina de musculis. Blanch. in Lex.

* MYOPIASIS, *myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Lusciosus*.

* MYRACOPON, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Castell.

MYRINGA, *myrinx*, Barbaris dicitur *membrana Tympani*, in aure interna, cujus densitas p.n. est caussa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. Pract. l. 1. c. 50. p. m. 588. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 10. p. 525.

MYRINUM, μυρίνης, scil. οἶνος, vinum: item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat: de quo Lind. Ex. X. §. 162. seqq.

MYRMECIA, μυρμήκια, μυρμηκιασμός. Vide *Formica*.

MYRMECITES, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, scarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas μυρμηκίας, sive μυρμήκια nominare solent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 1.

* MYRMECIZON, μυρμηκίζων, Vide *Formicans*.

MYRMEX, μύρμηξ, Vide *Formica*.

MYROBALANOS, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Est fructus prunorum exoticus, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent; quarum descriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. nu. 430. Fr. Hofm in cl. ad h. l. C. Hofm. Offic. l. 1. c. 24. Rolf. de purgant. s. 9. art. 3. Differt à *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. ad Scrib. nu. 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velschius Eph. N. C. Ann. Obs. 32.

MYRON, μύρον, late sumitur, & stricte. In illa significatione comprehendit & *Olea*, & *Unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum: v. g. l. de nat. mul. IIX. 14. & l. 2. de morb. mul. XXXI. 15. item l. de nat. mul. XXIX. 124. & l. 2. de morb. mul. XLVII. 22. LXXXIV. 4. Vide Foes. p. 420. Stricte vero significat *Unguentum*, quod est forma medicamenti mediæ consistentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur. Gorr. Jungatur VVeKer. Antidot. Gen. l. 1. c. 36. Spec. l. 2. s. 28. Schrod. l. 2. c. 87. Morell. de formul. remed. l. 2. s. 1. c. 9. De differentia inter μύρον, χρῖσμα, & ἄλειμμα videatur J. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. cap. de Lilio.

MIROPISSOCERON, μυροπισσόκηρον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias; cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat Gal. l. de C. M. S. L. c. 1. quamvis non videatur scivisse ipse Gal. quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam, Gorr.

† MYROPOLA, veter. hodie perfumatores.

MYROPOLES, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

MYRRHA, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lacryma arboris Arabicæ; de qua Dioscor. l. 1. c. 88. Jung. Schr. l. 4. cl. 2. nu. 392. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. 5. p. 633. Quæ destillata colligitur, dicitur στακτή, stacte. *Myrrham*, aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hofm. l. 3. V. I. c. 4. confirmat Lind. Ex. X. §. 162. De *myrrhato vino* videatur idem d. l. §. 104. seqq.

MYRSINATON, μυρσινάτον, nomen emplastri; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

MYRSINELÆON, i. e. *Oleum myrtinum*; de quo legatur Diosc. l. 1. c. 48.

MYRSINITES, μυρσινίτης, idem quod *myrrhinites*, i. e. vinum *mirrhatum*. Lind. d. l. §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet significationem. Apud Diosc. significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem myrti amplectitur, Dioscor. lib. 1. cap. 156. Hoc Galen. vocat μυρτίδα, l. 7. de S. F. Apud Hippocr. significat fructum, vel plantam, quam Persæ Piper Indicum vocant, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 8. Apud Plin. *Myrtidianum vinum*, dicitur ex myrti sylvestris baccis confectum, lib. 14. cap. 16. notante Foes. p. 421.

Myrtochelides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 141.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορίς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. d. l.

Myrus, σμύρος, vocatur piscis *murena mas*. J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *Musculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, i. e. *abominor*, *detestor*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 12. Fortassis descendit a μύσος, *scelus*; quod occurrit l. de morb. sacro IV. 59. Vide Foes. pag. 422.

* Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

* Mystax, μύσταξ, pars dicitur, quæ est supra labra, & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens eodem nomine venit. Gorr. Castell. Barthol. l. 3. An. c. 11.

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. medicum. Unde & Gal. vocat *Mysteriorum* libros, l. 7. de S. F. in princ. In specie μυστήριον vocabatur *Antidoti species*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diatessaron*, quod ex quatuor rebus constet; cujus descriptio habetur apud Æt. l. 12. c. 47. citante Gorr. & occurrit in Disp. Aug. quam etiam Zvvolferus præferre non dubitat ipsi Theriacæ Andromachi, in Animad. Gal. quoq; meminit *Confectionis Anodynæ* antiphtisicæ, quæ *Mysterium* dicta fuit, l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Alias medicina Paracelsica, & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Johns. ita descripserunt ex Parac. Paramir. & aliis scriptis. *Mysterium magnum*, est prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysterium* est essentia interioris naturæ totius substantiæ, in subtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a succo tantum discedit, quantum succus a corpore. Et quia in intimis recessibus materiæ corporeæ latet, subtilemque admodum habet naturam, *Mysterium*, vel *Arcanum* appellari solet. Excipitur autem vel ex ipsis rebus statim, præmissa tamen præparatione debita, vel etiam ex magisterio interdum, & succo. Estque duplex, *Quinta essentia*, & *Arcanum specificum*. Alia *Mysteria Cabalistica* quære in Vol. V. Th. Chym.

Mystron, μύστρον, mensura est liquorum ap. Atticos, tres drachmas ponderales capiens, sive cochlearia duo cum dimidio, sive χήμην unam, & quartam ejus partem. Nota ejus fuit μυ. Gorr. ex Gal. & Ægin. de pond. & mens.

Mytis, μύτις. Vide *Mutis*. Dicitur & μυτίς. Lind. Ex. V. §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio*, & *nigra oliva* compositum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit. Dioscor. lib. 2. cap. 182. quamvis & alia admista fuerint, cæpa, porrum, acetum, caseus, &c. Meminit Hipp. l. de visu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54. Jung. Foes. p. 422.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

* Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel soricis. Epitheton pulsus deficientis, quando secundus pulsus primo est paulo minor, & sic deinceps. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11. Vocatur & μείουρος, Lind. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur. Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorsus aboleatur pulsus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων: vel rursus augescit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem; vocaturque μείουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Castell.

* Myxa, μύξα. Vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxa*, vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebesten*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Est species *Mugilis* piscis, Lind. Ex. XI. §. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxosarcoma, μυξωσάρκωμα. Vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτήρ. Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. significat *sugo*, libr. de Princ. vel Carnib. IIX. 2. Jung. Lind. Ex XIII. §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo, significat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N

NAI. Latinum est signum medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. Num. VI. &c.

† NABIT PULVIS, ex saccharo Cando, qui oculum confortat. Matth. de Grad.

NACTA, Paracelso dicitur *apostema pectoris*, in specie mammarum in fœminis, quod oritur ex sanguine menstruo retento, lactisque materiæ permisto. Bertheoncæ l. 3. c. 3. & l. de apostem. & ulcerib. c. 27. Rul. & Johns.

NADUCEM, Persis dici *Molam*, scribit Avic. l. 3. fen. 21. tr. 2. c. 18.

NÆVUS, etiam per simplex, e, *Nevus*, Scrib. nu. 228. Rhod. in not. ad h. l. σπῖλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. l. 8. de S. F. §. Polygonatum, Eph. N. Cur. Anno III. obs. 38. Stricte dicitur de *Nævis infantum* a matre gravida tempore gestationis per imaginationem fortiorem impressis, & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus: de quibus legi poterit ex novissimis scriptoribus Bonett. Med. Septentr. l. 1. s. 1. c. 7. & s. 26. c. 1. & 2. p. 307. seq. Tales *nævi* in infantibus duplices observantur, protuberantes, & plani, figura varia, & colore diverso.

NAFDA *sinapta*, est Petroleum, vel *Asphaltum*. Rul. & Johns. vero legit *Nasda*.

NAGEMULUS, nomen piscis, qui & *Scailus* vocatur; cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 5. de pisc. c. 59.

† NAKIR ALBUCAS, l. 2. c. 93. non est arthritis. Sennert. de art. q. 6.

NAPHTHA, νάφθα, est bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior; & ignem ad se celerius e longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Diosc. l. 1. c. 101. Verum Rul. prolixior est, distinguens *Nephtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*: Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero esse colamen bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at non eam bonam: Si nigra, posse esse veteribus *stercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagaten* credit. Shrod. negat, nostratibus esse usitatam, sed *Petroleum* ejus loco usurpari, l. 3. c. 32.

NAPTA, idem est quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit. *Naphtha* est Gumma.

Alba, i. e. Petroleum album. Vel idem quod *nata*. Vide *Nata*.

NAR, est *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Johns. in Lex.

NARBASAPHAR, i. e. *flatus minera*, *Aurichalcum*. Idem.

NARCE, *Narcosis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est proprie sensus, motusque diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hipp. v. g. l. 5. aph. 25. l. de humid. usu. X. 15. l. 6. Epid. s. 1. t. 6. lib. 2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 424. Differt a paralysi gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi, & movendi, & propria quædam in paralysin dispositio. Ant. Alvarez part. 1. Consil. & Epist. med. Consil. 1. p. 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. ap. 16. & ita coincidit cum ἀναισθησία, Diet. nu. 560. scil. quia etiam spiritus animales torpent. Lind. Ex. X. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non sine αὐξήσει hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo, & Medicina, vide ap. Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 45. Meminit & virtutis medicæ Gal. l. 11. S. F. §. *Narce*.

NARCOTICUS, ναρκωτικός, i. e. *soporiferus*, torporiferus, obstupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum, & dolorem acerbum obtundunt, & mitigant, & si paulo liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Johns. ita descripserunt, quod sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne quem obdormire voles, postea excitare non possis, ex Celsi l. 3. c. 14. Linden. Ex. XIII. §. 322. *Narcoticos* morbos Paracels. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt, ut Angina, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 1. in Anot. & Fragm. ad h. l.

NARCAPHTHON, *Nascaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia suffitur. Gorr. Ægin. l. 7. c. 3. ubi mendose in Lat. vers. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoque *Nascaphtum* dicitur, ap. Schr. l. 4. cl. 1. n. 344.

NARDOS, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum; cujus descriptio spectat ad Botanicos, a nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel Unguentum Nardinum; uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. l. 3. c. 1. in princ. & in medio

Jung.

Jung. Ægin.l. 7. c. 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc significationem Rhod. ad Scrib. comp. 1. Nardinum quoque dicitur absolute de vino *nardo* condito. Lind. Ex.V §.77. de Collyrio. Ægin.l 7.c.16.

* Nares, μυκτῆρες. Vide *Mycteres*.

† Narifusoria. Didac. Merinus de morbis Internis, l.2. c. 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum est. Vel enim significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis; vel instrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teste Gal. l. 1. de C.M.P. G. cap. 13. Vocatur & *narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promptuarium*.

Nasa, idem quod *nata*. Paracelf. Vide *nata*.

Nasale, ἔρρινον. Vide *Errhinon*.

Nascale, idem quod *Pessus*. Schroder. l. 1. c. 3. Accuratius vero describitur a Morello, a *Pessario* distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cottonis, vel lanæ flocculo, haud hapso, qui insuccatur vel succo idoneo, vel unguento convenienti, lib. 2. de Form. remed. præsc. sect. 2. c. 12.

† Nascitas, pronuntiatio per nasum. Pichotus de catarrho.

Nascor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen ut cum origine sua sit ejusdem speciei. Gal. l. 2. Anat. adm. cap. 11. Quomodo *nasci* differat ab *Esse*, vide Th. Chym. Volum. I. p. 368.

Nassa, proprie *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *nassula*. De *nassa naturali* vide Eph. N. Cur. A.III. obs. 245. Venas, & Arterias *nassis* comparatas lege in Gal. ad Timæum Plat. fragm. n. 9. 10. &c.

Nastos, ναστὸς, i. e. *confertus*, *& dense plenus* ac veluti pressus, non secus ac amphoræ, quæ ad summum usque plenæ sunt, cui opponitur χαῦνος, ἢ μανὸς, *rarus*, laxus. Usurpatur de mare in comparatione ad fœminam. Hipp. l. de glandul. XI. 11. de pulsu, & pane, Galen. l. 4. de dignot. pulf. c. 2. Vide Foes. Oec. p. 424.

† Nasturtium, quod nasum torquere faciat. Joan. Ruel. in nomenclatura rei veterariæ.

* Nasus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Mycteres*, Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurgicam primus publice tradidisse legitur Taliacotius, quam felicissime exercuisse Joh. Gruffonium, Chirurgum Bruxellensem, testatur Hildan. cent. 3. obs. 31. & Epist. 62. An vero *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, e cujus brachio fuit excissus, necessario corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult Helmont. de magn. vuln. cur. n. 22. 23. non est huius loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 26.

Nata, *natta, nasa, nasda, napta*, unum idemque significant, videl. excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone Forest. l. 3. Chir. obs. 7. Schol. Rul. & Jons. ut & Dorneus descripserunt *nasdam*, vel *nattam*, quod sit gibbus. Parac. scripsit, quod sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis adnascens. Vocat etiam errorem naturæ. Hinc tot species *nattæ* constituit; quot partium solidarum sunt differentiæ: v. g. *Carnosam*, *Glandulosam*, *Cartilagineam*, *Ligamentosam*: & l. de ulcerib. & Apostem. c. 12. & alio lib. ejusd. tituli c. 51. Deducit vero a succo nutritio illius partis aberrante, & collecto. M.A. Severinus *natam*, vel, *nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo ficus, propendet; putavit etiam ad melicerides potius, quam ad steatomata referri, l. de anom. abscess. c. 27. & ult.

Nataron, vel *natron*, id est *nitrum*. Rul. John.

Natatio, κολύμβησις, fortassis dici posset: sumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Gal. l. 7. meth. med. c. 6. & alibi: Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum seri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur. Linden. Ex. IV. §. 71.

* Nates, γλουτοὶ, πυγαὶ, vide *Glutos*. A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri; vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *nates*. Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. Vvillis Anat. cerebri, c. 14. a Vesalio in diminutivo *natulæ* vocantur, ad imitationem Græci nominis γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem quod *Populus*, *Gens*, *Regio*: Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias caussarum sanitatis, & morborum; uti recte docet Parac. l. de morb. Tartar. c. 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de Astrologico judicio ex siderum certo positu, & aspectibus qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit; quod hodieque vanum, fallacissimumque judicatur; quemadmodum & ipse Helmont. reprobavit in Tumul. Pestis. Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 549.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppeditat, ad differentiam artificialium. Blas. Med. Univ. p. m. 53.

Natrix, ὄφις, species dicitur serpentis, cujus descriptio videatur in Aldr. l. 2. Hist. serp. & drac. c. 18.

Natta, vide *Nata*.

† Natura, pro temperamento, secundum Gal. Claudin.

† Natura secundaria, id est Avicen. quæ naturam primariam consequuntur.

* Natura, φύσις. Hujus vocabuli significationem varie, & apud Philosophos, & Medicos acceptum fuisse, jam olim Gal. observavit, & scripsit, 2. aph. 34. 2. de R.V.I.A. t. 34. alibiq; Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures significationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, sed saltem ea persequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora desiderant, inquirere possunt in Theatr. Galenico Mundellæ, Foes. Oec. p. 670. Augustin. Donii Tract. de Nat. hom. Diet. n. 913. Casp. Rejes C. El. q. 25. ipsos etiam Physicos qua veteres, qua recentiores. Hac vice sufficere possunt sequentia, *Natura*, φύσις, dicitur generaliter de omni corpore naturali; vel specialiter de homine. Utroq; modo consideratur vel substantialiter, vel accidentaliter, quamvis ambo modi considerandi haud raro confundantur. *Natura* substantialiter, & quidem incomplexe considerata est principium, & caussa efficiens omnium rerum naturalium, parens rerum, Ars Dei, quæ sollicita satagit, ut & individuo conservando, & speciei propagandæ studeat. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 3. cujus vis Divina sese immiscet materiæ [corporum naturalium, inque illa opera sua exercet, efformando, conservando.] Idem l. 2. c. 2. Hanc *naturam substantialem* non omnibus corporibus naturalibus esse propriam, & specificam, excepto homine, sed saltem dari universalem, diversas tamen corporum species ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philosophorũ plerorumq; est hypothesis, de qua videatur Joh. Marcus Marci in Part. I. Philos. veter. restit. An vero illa opinio adeo sit expedita, alii judicent. Nobis nondum videtur. illa universalis *Natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Ad hominem applicata vel esse debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori informat, & exaltat illam *Naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, sive Mundanam, præsertim Calorem, sive Flammam vitalem; vel si non placet Animam rationalem, ceu peculiarem substantiam mere incorpoream, immiscere negotio rerum corporearum, *Natura* hominis substantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *Calidum nativum*, *Biolychnium*; quod propterea *Anima Medica*, item Vvillisio *Anima corporea*, vel *Brutalis Ignea* dicitur, non exclusa quoque *Anima lucida*, sive *Spiritu Animali* in partibus nervosis, & ad sensum exsanguibus, Principii efficientis naturalis vices sustinente. Videatur Vvillis tr. de Anim. Brut. Hæc *Natura humana* est caussa sanitatis, & Medicus morborum; quo tamen respectu Helmont. divisit haud fortassis inepte in *Naturam Stantem, Sedentem, & Jacentem*. Per *Stantem* intelligens, quæ sola morbis medetur spontanea bonitate, absque adminiculo Artis Medicæ; Per *Sedentem*, quæ surgere cogitur, antequam stet, ideoq; surgit difficilius; hoc est quæ opus habet remediorum congruorum minime violentorum subsidio ad surgendum, ut postea stans morborum curationi præesse possit: Per *Jacentem*, quæ nunquam ex se surgere potest, ut in morbis desperatis, quales sũnt Lepra, Asthma, Hydrops, Epilepsia, Tract. Ignot. Hosp. morb. n. 80. Jung. Dieter. d. l. Vel accipitur *Natura* substantialiter complexe pro ipso corpore naturali: in qua significatione de homine usus Hipp. quando scripsit tr. de *Natura* hominis, & Gal. quando *Naturæ* humanæ partes dixit esse spirituosas, solidas, carnosas, sanguineas, &c. notante Jul. Alex. not. lib. 11. meth. med. c. 1. Vel accidentaliter sumitur; & iterum generaliter, & quasi abstracte, uti sumpsisse videtur Helmont. describens, quod *Natura* sit jussus Dei, quo res id est quod est, & agit, quod agere jussa est, tract. Physic. Arist. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39. Vel cõplexe pro *Temperamento* uniuscujusq; corporis Naturalis, quod in homine est facultas illa, vis, & potentia agendi, resultans ex præsentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, spiritus animalis cum humoribus, & membris solidis. Vide supra *Crasis*. Estq; effectus *Naturæ* substantialiter, & complexe consideratæ. In qua significatione dici poterit de Viribus Medicamentorum: imo abusive de viribus morborum, uti notavit Dieter. d. l. ex Luciano, & Chrysostomo; & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc significationem *Natura hominis* dividitur in *Communem*, quæ omnibus hominibus competit, ad differentiam *Naturæ* Brutorum, & aliorum Corporum naturalium; & in *Propriam*, quæ unicuique humano individuo est propria, Gr. ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idiosyncrasia*. Jung. Jul. Alex. l. 1. ad Glauc. c. 1. Aliquando vocab. *Naturæ* significat *Pudendum muliebre*, Barthol. l. 2. Anat. c. 32. Keuchen. ad Seren. p. 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur in VI. Voluminibus Theatri Chymici; cum instituti nostri non permittat ratio, omnia loca hic annectere: In genere dicitur

tur illis Cœli cum Elementis in generatione omnium, quæ sunt, exercitatio. Vol.I p.169.

† NATURALIS, interdum pro Consueto, quibus consuetudo altera natura. Dom. Leon.art. med.l.4.cap.10.

* NATURALIS, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *Natura*, tanquam a causa efficiente, dependet, vel quod naturam in se habet. Et ita opponitur *Artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto; quamvis & improprie *Natura* dicatur *optimus Artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, Ex. III. §.8. Predicatur de diversis rebus; v.g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus, & actionibus. Interdum vero a Medicis significatio illa restringitur ad eas *facultates*, & *actiones*, quæ abdomini, & ventri inferiori attribuūtur; ut sunt *Nutritiva*, & *Generativa*, *Nutritio*, & *Generatio*, cum subordinatis. Vide Institutionistas, & in specie Dogm. nostr. p. 89. *Spiritum* quoq; *Naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum suis asseclis statuit, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine substituere non dubitamus pro *Nutritione Fermentum Ventriculi*, & pro *Generatione Spiritum Genitalem*. Vide Dogm. nostr. p.64. seq. & Disp. D. D. Oheim ad mentem nostram conscripta de Liquore Nutritio, & animali, Consectario I. *Naturale* quoque interdum idem significat, quod *secundum naturam*, κατὰ φύσιν, id est *sanū*, Dogm. p. 16. Tandem *Naturale* opponitur *præstigioso*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere ausus est Paracelf. in Tr. de Podagra, alibique; Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C.Rejes C. El.q.28.

NATUS, ἔγγονος, ἐγγενής, idem quod *filius*, Gal. l.2. de sem.c.5. Hinc & νεογνός, recens *natus*, pro νεογόνος, Hipp. 3.aphor. 24. Jung. Diet.n. 564.

* NAVIFORMIS, σκαφοειδής, epitheton est *ossis*, in Tarso, quod & *Naviculare* dicitur, a scaphæ, vel cymbæ similitudine; connectitur cum talo, & tribus ossibus tarsi superioribus. Barthol. libell.4. An.c.21.

NAVIGATIO, ναυτιλία, quid proprie significet, non pertinet ad Medicum, sed ex aliis Dictionariis constat. Consideratur vero *navigatio* tanquam causa vomitus, ob motum corporis corpus, & humores hinc inde agitantem in nondū assuetis, uti patet ex Hipp.4. aph. 14. Jung. Dieter. n. 561. Ceterum de *navigantibus* observavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, nisi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, tr. Blas human. n. 36. tr. Alim. Tartar. in fontic. n. 15.

NAUSEA, ναυτία, proprie *fastidium* illud, & conatum ad vomitum significat navigātibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum fastidio. Est symptoma ventriculi, ad actiones læsas mixtas ex imminuta, & depravata pertinens: & potest describi, quod sit propensio, vel conatus quidam ad vomitū irritus, cum anxietate circa præcordia, & salivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitiosi acido-biliosis, fibras vellicantibus, & spiritus animales insufficienter ad explosionem irritantibus. Vid. Sylv. l.1. c.9.§.3.& c.30.§. 86. DeKers ad Barbette l.5.c.2. lit. a.

NAUSIOSIS, ναυσίωσις, in genere idem significat, quod ναυτία, vel ναυσία, i.e. *Nausea*. Hippocrat. vero denotat peculiarem affectum vasorum sanguineorum, sive venarum, quando velut nauseabundæ sanguinem effundunt, & evomunt; qui affectus & ἐκχύμωσις vocatur, l.2. de fract. t. 24. Jung. Galen. in com. ad h.l.& Foes.p.425. Vide supra *Ecchymosis*.

NAUTEA, quid significet, nondum adeo expeditum est. Quidam existimant, aquam de coriis, vel, quod est verius, aquam de sentina dicta a nautis significare, ut Non. Marcellus. Alii vero statuunt, esse herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur; quæ, quia nauseam facit, hoc nomine insignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid esse, quo Pontificum vestimenta quædam colorant. Rhod. ad Scribon. n. 180.

NAUTIA, ναυτία, Vide *Nausea*.

NAUTILUS, ναυτίλος, vel ναυτικός, est genus Testacei animalis, cujus diversæ sunt species; quarum descriptionem vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c.3.& 4. *Nautili* lapidei meminit Chioc. Mus. Calceol. s.3.p.415. seq.

NAUTILIA, ναυτιλία. Vide *Navigatio*.

NAXIA, ναξία, Vide *Cos*, a *Naxo*, *Insula*.

NEANICOS, νεανικός, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem esse videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus; uti patet ex Prorrh. s. 1. t. 9. & s. 3. t. 42. Coac. t. 97. 226. 363. teste Foes. d. l.

NEANIS, νεᾶνις, puellam *juvenculam* significat. Hipp. l. 2. de morb. mul. IIX. 38.

NEANISCOS, νεανίσκος, Vide *Juvenis*.

NEAPOLITA, νεαπολίτης, author quidam Medicus, a quo nomen accepit smegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adversus μελάσματα, ap. Aegin. l. 3.c.22. Gorr.

NEAPOLITANUS, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti, ideo quod primo homines passi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. l.23. obs.1. Schol. Vide alios de hoc morbo authores. Parac. vocat *Neapolitanum crimen*, l. 3. Chirurg. magn. cap. 1. 7. & 8.

Nearos, νεαρὸς, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, παλαιός. Usurpatur de sanguine, Hipp. l.5. aph. 23. Junge Dieter. n.562.

Neastron, terminus Paracelsicus, significans motionem Elementorum in Elementatis, sive in omnibus, quæ ab Elementis oriuntur, & diffundit sese veluti in suos ramos, & quo pervenit, sese exerit. Hinc quædam partes expositæ sunt *Neastro* Ignis; quædam aeris; aliæ Aquæ, vel Terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide Tab. 9. de generat. febr.

* Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie significet, ex Physicis notum esse potest, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum crassiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condensatorum, instar nubis tenuioris; unde & *Nubis sterilis* vocatur, Aristot. l. 1. Meteor. c. 9. Pertinet interdum inter causas morborum procatarcticas, præsertim si inquinata fuerit. Parac. de morb. metallifossor. l. 1. Tract. 2. c. 1. Per translationem in foro Medico de diversis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. superficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam si crassior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. lib. 1. Med. Pr. p. 3. s. 2. c. 16. Vel eandem habet significationem, quam *Nubecula*, *Nubes*: de quo vocab. paulo inferius.

Nebulgen, est sal ex humiditate nebulæ super lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratũ. Paracels. Scholiis in lib. de Grad. & Compos. Dorn. in Dict. Rul & Johns. in Lex.

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien necat*, i. e. mori facit, magnitudine sua, & doloris, exponente Linden. Ex. IX. §. 30.

Necessitas, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Ananceos*, ἀναγκαῖος. *Necessitas* duplex est, absoluta, & ex hypothesi; quemadmodum, & res *necessariæ* duplices sunt. Vide Dieter. n. 53. Helmont. non inepte *necessitatem* ingeniorum, & inventionum matrem vocavit, tr. Nat. Contr. nesc. n. 6. *Necessariæ* res alias dicuntur, quibus carere non possumus. Th. Ch. Vol. I. p. 238. sed illis, sive velimus, sive nolimus, corpus nostrum utitur. Gal. ad Thrasybul. c. 18. Hæ sunt Res sex non naturales. Vide Dogm. N. p. 73. seq.

Necessitudo, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, est peculiaris quædam *necessitas*, sive tale jus, quo eorum, quos Deus, & sua voluntas insolubili religiosæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit sibi invicem, cuilibet concessa est potestas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis; uti elegantissime descripsit Lind. Ex. XV. §. 82.

Nechiasech, terminus Paracelsicus, qui quid significet, non adeo planum est. Videtur tamen significare portiones salinas, corrosivas, & depascentes; & occurrit in l. 1. de ulcer. apostem. Syronib. & Nodis, c. 7.

Necro astrale, legitur etiam apud Parac. l. 2. de podagr. §. Necromantia. Verum quid significet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *necrocomicam*, & hæc ad *necromantiam*; de quibus mox.

Necrocomica, sunt prodigiosa præsagia, rei futuræ cujuspiam prænuncia, per signa ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex. ex Parac. qui passim in scriptis meminit, v. g. d. loc. de podagric. & Fragm. de Anat. ocul. & c. l. 9. de Signat. rer. natur. &c.

Necrolium, est remedium, quod mortem pellere, ac vitam conservare potest, Dorn. in Dict. Rul. & Johns. Unde & *necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *necrolii*, apud Parac. l. 5. de vit. long. c. 5.

Necrosis, νέκρωσις. Vide *Mortificatio*.

Nectar, νέκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambrosia*, eorundem cibus. Proprie vero *nectar* dicitur vinum mulsum, ex musto confectum, hoc modo: Mustum, quousq; ad dimidias fere resideat, excoquitur, & in decem ejus sextarios unus Mellis Attici miscetur, post in cadum transfunditur, gypsatoque vasis spiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Constantino Cæsare l. 8. de agricult. desumpsit. Verum inflationibus obnoxium esse perhibetur, & stomacho adversum, daturq; alvi ciendæ causa. Aliam vero, & magis conditam aromatibus descriptionem tradidit Linden. Ex. X. §. 153. qui ex Festo, *nectar* idem quod *Myrrhinum*, vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod sit suavissima confectio, nec dubitandum, fuisse inter veterum lautitias, §. 154. *Nectar* quoque peculiare proposuit Paracels. l. 2. de Tartar. t. 1. c. 2. ex liquoris Fecticellæ unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus dosis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur Schol. & Fragm. ad h. l. Johns. scripsit: *Nectar* fit ex correcto, & claro vino: Correctum vinum rubrum est coagulatum: Clarum est vinum album. l. 1. Lex. Med. & l. 2. *Nectar* est confectio Albuminis ovorum.

Nectareus, *Nectarites*, νεκταρίτης, νεκταρίτης, Epitheton (1) *vini*, apud Diosc. l. 5. c. 66. (2) *Antidoti*, apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur esse, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibusdam.

(3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyspnœam, l. 9. d. t. c. 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur; & ita ratione suavitatis, ob misturam vini generosi, & mellis, ita dictum fuit. Cur vero (4) *Callyrium* Marci *Nectarium*, νεκτάρεον, ad lippitudinem, & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, l. 4. tit. cod. c. 7. rationem nullam videmus.

Nedeon, quid Paracelso significet, nec Dornæus, nec alii ejus sectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquā specificam rei uniuscujusq; naturalis proprietatem essentialem, vel virtutem. Occurrit l. 4. Philosoph. tr. 2. c. 1.

Nedyia, νηδύια, vocantur & ἔντερα, *intestina*, viscera abdominis. Gorr. & Foes.

Nedys, νηδὺς, significat *ventrem inferiorem*, & in specie ventriculum. Usus aliquoties Hip. 4. de R. V. I. A. t. 4. l. de A. L. & Aq. XLVI. 13. l. de Carnib. vel Principiis XII. 19. XIII. 1. l. de Arte XVII. 3. XXI. 21. l. de Corde I. 11. l. de nat. mul. LX. 2. Jung. Foes. 430. Legitur & apud Moschion. de morb. mul. c. 52.

Nedyusa, νηδυῦσα, est epitheton τῆς δίψας, sive *sitis*; & significat vehementem, *inexhaustam*, veluti in viscerum penetralibus alte infixam. Legitur Coac. t. 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. in Comm. ad Coac. Hipp. p. m. 413. Jonston. p. 136. Foes. d. l.

Nefrendes, νωδοὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*: ita pueri quoque *nefrendes* sunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt; & senex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. not. ad Seren. p. 96. Stricte tamen de procellis plerunq; dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 1. de Al. fac. cap. 12. Quæ derivatio verosimilior est, quam illa Fulgentii Carthaginensis, apud Aldr. l. 1. de quadr. bisulc. c. 36. qui porcum castratū *nefrendem* dictum fuisse credidit, quasi sine νεφροῖς, i. e. sine renibus. Etenim renibus non privantur castrati, sed testiculis.

Nejara, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos, νειαιρή, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hipp. Coac. t. 591. l. de nat. mul. IV. 6. quamvis Lind. posuerit εἰς τὴν αἰθρίην, i. e. sub dio. Verum Foes. legit τὴν νειαιρὴν, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 4. Junge Foes. p. 425.

Neilion, νείλιον, nomen est malagmatis; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 18.

Nenemie, νηνεμίη, venti cessatio, *serenitas* aeris tranquillitas dicitur. Foes. Oec. p. 431.

Nenufar, dicitur *Nimphæa*. Dieter. Jatr. pag. 90. ad fin.

* Nenufareni, dicuntur spiritus aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Johns. ex Paracel. Philos. ad Athenienſ. l. 1. text. 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

Neochmos, νεοχμὸς, substantive, & adjective sumitur; & denotat vel *innovationem*, vel *rem recenti motu innovatam*. Hipp. l. de morb. mul. XXIIX. 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, l. 1. h. tit. XXXII. 6. Jung. Foes. p. 426.

Neognos, νεογνὸς, recens natus. Vide *Natus*.

Neopotos, νεόποτος, dicitur *qui recens potum* sumpsit. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 55.

Neorrophetos, νεορρόφητος, vocatur, qui *noviter sorbitionem sumpsit*. Hipp. d. l.

Neos, νέος, duo significat, *Novum*, & *Juvenem*. Dieterich. n. 565. Vide *Juvenis*. A νέος descendit adverbium νεωστὶ, *recens*, *noviter*, nuperrime: de quo videatur Linden. Ex. XIII. §. 287. seq.

Neotericos, νεωτερικὸς, *recentior*. Usurpatur frequentissime de Scriptoribus, & Authoribus, ad differentiam veterum, & antiquiorum: quod passim occurrit.

Neoteropoeeo, νεωτεροποιέω, id est *innovo*, novi quid molior. Quo verbo usus Hippocr. 1. aph. 20. l. de Humor. III. 83. quod alibi expressit per καινουργέω, l. de vet. med. XXXIIX. 2. Passiv. νεωτεροποιέεσθαι legitur l. 2. Epid. s. 1. 29. Vide Foes. p. 430. Diet. n. 569.

Nepa, idem quod *Cancer*. Keuchen. ad Seren. p. 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, l. 2. de crustat. c. 16. p. 169. h. & 170. h. ad Thonon.

Nepenthes, νηπενθὲς, portio olim vocabatur, quæ fecit oblivisci malorum; uti demonstravit Lind. Ex. X. §. 144. Casp. Rejes C. El. q. 2. n. 12. & q. 88. n. 13. per quam colloquium suave inter convivas fuisse intellectum quoque existimavit Lang. l. 1. ep. 56. quamvis alibi herbam aliquam *Oenotheram* dictam, vino inditam, statuerit hunc effectum producere, l. 3. ep. 6. Chymici tamen transtulerunt vocabulum hoc ad *Compositionem* quandam *Opiatam*; cujus meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. cap. 44. Beguin. in Tyrocin. Johns. in Lexic. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. pag. 314. descriptio vero occurrit in Dispensat. Norimberg. p. 186.

Nephele, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, sed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελοειδὴς, *nubilosus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 43.

Nephridion, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippocr. l. 2. de morb. mul. L. 14. Foes. p. 425.

* Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum est. Physiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλῖτις, Gorr. & Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum* sive similari, sive organico, uti colligere est ex 6. aph. 6. lib. 6. Epid. s. 8. t. 4. Gal. l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap. 2. Consentiunt Foes. p. 430. Dieter. n. 566. Castell. & alii. Vel stricte, & rursus dupliciter. 1. pro *Renum Calculo*, Vide *Calculus*, Gr. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque tract. de Lithiasi passim. 2. pro *Inflammatione Renum*; quæ magis accurata, & propria est significatio, ad similitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις desinentium. Vide *Itis*. Describitur a Gal in Def. Med. *Nephritis* est renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta est urinæ difficultas, cum fibrosis excretionibus aut arenosis, aut modico sanguine. Causa cum aliis inflammationibus est communis, videlicet sanguis acrior, & biliosus, vel erysipelaceus impeditus in transitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex stagnatione inflammans. Forest. l. 24. obs. 1. seq. & alii. Vocatur & *Nephrisis*, apud Helmont. d. l. Accipitur etiam adjectivum apud Hipp. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, l. de int. aff. XVI. 18.

* Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potissimum habet significationem, unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipso morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Aegris sive Calculo, sive Inflammatione, sive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. passim: v. g. l. 6. de L. A. cap. 2. & alibi. Vel de Excretionibus, 1. Epid. s. 2. tit. 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. lib. 6. de tu. san. c. 11. l. 10. de C. M. L. S. c. 1. Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. s. 1. cap. 18. p. 679. seqq. In specie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. lib. 3. c. 5. nu. 4. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 331. seqq. De hoc Schroder. lib. 4. cl. 1. n. 228. Fr. Hofm. ad h. l. Chiocc. d. l. s. 5. p. 375.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Usitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. n. 567. Horum historiam vide in Anatomicis, specialiter Barthol. l. 1. Anat. c. 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici Clarissimi amplexi sunt, refutatum legere licet apud Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 5. §. 144. seq. multis Barthol. vero d. l. adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abusive interdum pro *Testiculo*: quo sensu sumpsit Jonston. Syntagm. Med. p. m. 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *sectio Renum*; de qua legi poterit apud Hipp. de int. aff. XV. 19. Enimvero non ibi sermo est de *sectione* ipsorum *renum*, sed de sectione abscessus juxta renes. Impossibilis igitur potius habenda est *Renum sectio*, cum Bonetto Mercur. Compit. l. 3. p. 43.

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foes. Oecon. p. 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur species testaceorum, & quidem *turbinatorum*; cujus descriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 26. seq.

Neroniana, epitheton *Venæ sectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ uno die. Hildan. cent. 6. observ. 92. ubi exemplis demonstrat, hujusmodi venæ sectionem merito esse reprobandam.

Nervalia, *ossa*: vide *Arcualis*.

† Nervi reversivi, vulgo recurrentes. Trinc. lib. 5. c. 1.

Nervinus, νεῦρον, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervosus*. Sumitur vel Physiologice pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, & similitudinem accedentibus; ut sunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellātur *partes Nervosæ* passim in Authoribus. Ad primam significationem referre libet nomen Plantaginis, quod dicitur πολύνευρον, *multinervia*, vel *Nervalis*. Scrib. n. 12. Rhod. ad h. l. Vel Pharmaceutice tribuitur remediis ad *Nervos*, & *Nervosas partes* utilibus. Ita in Dispensatoriis *Emplastrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 8.

* Nervus, νεῦρον, accipitur late, & stricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos etiā *Tendines*, & *Ligamenta*: v. g. Hipp. l. de Arte XIIX. 2. l. de Principiis, vel Carn. XI. 3. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 427. Stricte dicitur de canalibus spiritum animalem ad partes sensui, & motui locali destinatas deferentibus; unde & instrumenta sensus, & motus dicuntur; quorum historiam pete ex Anatomicis, in specie Bartholin. libell. 3. Anatom. per totum. Willis Anat. Cerebri, c. 17. 19. seq. *Nervum* non esse organum executivum motus voluntarii, scil. quatenus est pars solida organica, sed organum delativum imperii voluntatis, recte scripsit Helmont. tr. Catarrhi delir. n. 59. & tr. de Lith. c. 9. n. 1. Quæ *nervorum* sit structura, & quæ conformatio ope microscopii deprehendatur, vide apud Bonett. Med. Sept. l. 1. s. 4. c. 11.

Nesder, legitur apud Paracelſ. l. 1. Philoſ. de Athen. c. 14. ſed quid ſignificet, non licet determinare.

Nesis, νῆσις, proprie ſignificat *accumulationem*, σώρευσις, Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc Νῆμα, *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facto. Hippocr. l. de L. in hom. XXXII. 1.

Nesteje, νηστείη. vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen eſt meedicamenti cujuſdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea ſumptuoſi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Suſinum, cujus Hip. paſſim meminit in libris de nat. mul. & morb. mul. de ſuperfœtatione, in affectibus uteri peſſariorum loco adhibendi, teſte Lang. l. 1. ep. 67. Loca vero Hippocr. allegata vide ap. Foeſ. Oec. p. 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. eſſe crediderunt. At Proſp. Martianus omnes has opiniones ſuſpectas reddidit ex ipſis Hipp. textibus, ſatius eſſe dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, Annot. ad Hippocr. l. 1. de morb. mul. p. 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρώδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum: Medium quoddam corpus inter cartilaginem, & ligamentum; hoc quidem durius, illa vero mollius. Ejuſmodi habentur in articulo pternæ cum aſtragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo ſinu coxendicis viſitur, valde quidem durum, quod principio tam latum eſt, ut pubis foramen etiam attingat; deinde paulatim contrahitur, rotundiuſque factum inſeritur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. l. 2. de Temper. c. 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρῶδες reperiri, ſcribit Idem l. 6. de U. P. c. 19.

Neurologia, νευρολογία, i.e. *deſcriptio* accurata *nervorum*: qualem Th. Vvillis in ſua Anatom. cerebri, aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομῆτραι, vocantur *Muſculi Pſoas*; uti ſcribit Fallop. in Obſ. Anat. quæ extant Tom. I. Oper. p. m. 390. Veſal. l. de H. C. F. c. 38.

Neurotomia, νευροτομία, vel Anatomicam nervorum ſectionem ſignificat, vel præternaturalem eorundem diſſectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, l. 7. S. §. Nuces, Caryæ.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter: vel quando non participat de duobus extremis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat. Gal. l. 1. de S. Fac. c. 21. & l. Art. Med. c. 6. An omnibus tribus ſubdiviſio applicari poſſit *Neutrius* in *Neutrum* ſemper, *Neutrum*, ut multum; & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, ſed abſque artis emolumento, Hier. Cardanus in Contradicent. l. 1. tract. 6. contrad. 16. & 7. In ſpecie de *ſtatu* corporis humani *Neutro* noſtram ſententiam vide in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p. 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis deſcribitur, quod ſit *neutraliter* media diſpoſitio, vel mediocritas, in qua per modum medii ſeſe habituant actiones ſui ſubjecti, ad conſervationem ſpeciei, ex Lullii Theorica c. 2. in Vol. IV. Theatr. Chym. p. 4.

Neutha, eſt pellicula vel oculis, vel auriculis infantum adnaſcens, ſive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Paracelſ. l. 1. de Præparat. tr. 4. de Vitriol alb. An fortaſſis Amnios?

Nevus, idem quod *Nævus*. Legitur in Lex. Scrib. Rhodii, & alibi.

Nexus, πλοκή, idem quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. ad Seren. p. 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis; cujus deſcriptio habetur ap. Æt. l. 7. c. ult. citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & ſpiritus turbandi, cogendique; adeo ut triſtitiam, & audaciam excitet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuiſſe *Helleborum*, teſtatur C. Rejes Camp. El. q. 63. nu. 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνίσσα, dicitur odor fœtens, & redolens aduſtionem. Lind. Ex. XIII. §. 283. Vel eſt odor fumoſus pinguedinis; qualem dant toſtæ cornua capræ, Keuch. ad Sammonic. p. 284. Qualem, ſi accidit, in ventriculo gigni, quod percipi poteſt ex ſaliva, ructu, vomitu, indicio eſt, pingue ciborum amburi, & tranſire in quid ſimile bili. Lind. d. l.

* Niger, *Nigredo*, μέλας, μελασμός. Vide *Melas*, *Melaſma*, *Melaſmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 15. In opere

oculi; estque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. in def. Est species Procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ erosa, vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodq; prolapsum est, nigrum, aut cœruleum apparet, in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra erosæ, ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si quod prolapsum est, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Ceterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo ut vel nullo modo appareat, vel alio prorsus situ, & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης distinguitur. Castall. & Gorr. Jung. Ægin. l. 3. c. 22. J. Alexandr. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* Myodes, μυώδης, *musculosus*, epitheton *musculi lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti, apud Gal. l. de musc. dissect. c. 7. estque ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & fere membranosa, faciem totam proprie, & totum collum tegens, atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte, & capitis parte aliqua carnosior facta. Dicitur alias *Panniculus carnosus*, aut *membrana carnosa*; cujus accuratiorem descriptionem quære in Barthol. l. 1. Anat. c. 4.

Myologia, μυολογία, est doctrina de musculis. Blanch. in Lex.

* Myopiasis, *myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Lusciosus*.

* Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Castell.

Myringa, *myrinx*, Barbaris dicitur *membrana Tympani*, in aure interna, cujus densitas p. n. est caussa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. Pract. l. 1. c. 50. p. m. 588. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 10. p. 525.

Myrinum, μυρίνης, scil. οἶνος, vinum: item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat: de quo Lind. Ex. X. §. 162. seqq.

Myrmecia, μυρμήκια, μυρμηκιασμός. Vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, scarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas μυρμηκίας, sive μυρμήκια nominare solent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 1.

* Myrmecizon, μυρμηκίζων, Vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ, Vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Est fructus prunorum exoticus, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent; quarum descriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. nu. 430. Fr. Hofm in cl. ad h. l. C. Hofm. Offic. l. 1. c. 24. Rolf. de purgant. s. 9. art. 3. Differt a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. ad Scrib. nu. 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velschius Eph. N. C. Ann. Obs. 32.

Myron, μύρον, late sumitur, & stricte. In illa significatione comprehendit & *Olea*, & *Unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum: v. g. l. de nat. mul. IIX. 14. & l. 2. de morb. mul. XXXI. 15. item l. de nat. mul. XXIX. 124. & l. 2. de morb. mul. XLVII. 22. LXXXIV. 4. Vide Foes. p. 420. Stricte vero significat *Unguentum*, quod est forma medicamenti mediæ consistentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur. Gorr. Jungatur VveKer, Antidot. Gen. l. 1. c. 36. Spec. l. 2. s. 28. Schrod. l. 2. c. 87. Morell. de formul. remed. l. 2. s. 1. c. 9. De differentia inter μύρον, χρίσμα, & ἄλειμμα videatur J. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. cap. de Lilio.

Miropissoceron, μυροπισσόκηρον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias; cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat Gal. l. de C. M. S. L. c. 1. quamvis non videatur scivisse ipse Gal. quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam, Gorr.

† Myropola, veter. hodie perfumatores.

Myropoles, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lacryma arboris Arabicæ; de qua Dioscor. l. 1. c. 88. Jung. Schr. l. 4. cl. 2. nu. 392. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. 5. p. 633. Quæ destillata colligitur, dicitur στακτή, stacte. *Myrrham*, aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hofm. l. 3. V. I. c. 4. confirmat Lind. Ex. X. §. 162. De *myrrhato vino* videatur idem d. l. §. 104. seqq.

Myrsinaton, μυρσίνατον, nomen emplastri; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Myrsinelæon, i. e. *Oleum myrtinum*; de quo legatur Diosc. l. 1. c. 48.

Myrsinites, μυρσινίτης, idem quod *myrrhinites*, i. e. vinum *mirrhatum*. Lind. d. l. §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet significationem. Apud Diosc. significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem myrti amplectitur, Dioscor. lib. 1. cap. 156. Hoc Galen. vocat μυρτίδα, l. 7. de S. F. Apud Hippocr. significat fructum, vel plantam, quam Persæ Piper Indicum vocant, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 8. Apud Plin. *Myrtidianum vinum*, dicitur ex myrti sylvestris baccis confectum, lib. 14. cap. 16. notante Foes. p. 421.

Myrtochelides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 141.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορὶς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. d. l.

Myrus, σμύρος, vocatur piscis *murena mas*. J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *Musculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, i. e. *abominor*, *detestor*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 12. Fortassis descendit a μύσος, *scelus*; quod occurrit l. de morb. sacro IV. 59. Vide Foes. pag. 422.

* Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

* Mystax, μύσταξ, pars dicitur, quæ est supra labra, & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens eodem nomine venit. Gorr. Castell. Barthol. l. 3. An. c. 11.

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. medicum. Unde & Gal. vocat *Mysteriorum* libros, l. 7. de S. F. in princ. In specie μυστήριον vocabatur *Antidoti species*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diatessaron*, quod ex quatuor rebus constet; cujus descriptio habetur apud Æt. l. 12. c. 47. citante Gorr. & occurrit in Disp. Aug. quam etiam Zvvolferus præferre non dubitat ipsi Theriacæ Andromachi, in Animad. Gal. quoq; meminit *Confectionis Anodynæ* antiphtisicæ, quæ *Mysterium* dicta fuit, l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Alias medicina Paracelsica, & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Johns. ita descripserunt ex Parac. Paramir. & aliis scriptis. *Mysterium magnum*, est prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysterium* est essentia interioris naturæ totius substantiæ, in subtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a succo tantum discedit, quantum succus a corpore. Et quia in intimis recessibus materiæ corporeæ latet, subtilemque admodum habet naturam, *Mysterium*, vel *Arcanum* appellari solet. Excipitur autem vel ex ipsis rebus statim, præmissa tamen præparatione debita, vel etiam ex magisterio interdum, & succo. Estque duplex, *Quinta essentia*, & *Arcanum specificum*. Alia *Mysteria Cabalistica* quære in Vol. V. Th. Chym.

Mystron, μύστρον, mensura est liquorum ap. Atticos, tres drachmas ponderales capiens, sive cochlearia duo cum dimidio, sive χήμην unam, & quartam ejus partem. Nota ejus fuit μυ. Gorr. ex Gal. & Ægin. de pond. & mens.

Mytis, μύτις. Vide *Mutis*. Dicitur & μυτίς. Lind. Ex. V. §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio*, & *nigra oliva* compositum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit. Dioscor. lib. 2. cap. 182. quamvis & alia admista fuerint, cæpa, porrum, acetum, caseus, &c. Meminit Hipp. l. de visu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54. Jung. Foes. p. 422.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

* Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel soricis. Epitheton pulsus deficientis, quando secundus pulsus primo est paulo minor, & sic deinceps. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11. Vocatur & μείουρος, Lind. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur. Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorsus aboleatur pulsus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων: vel rursus augescit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem; vocaturque μείουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Castell.

* Myxa, μύξα. Vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxa*, vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebesten*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Est species *Mugilis* piscis, Lind. Ex. XI. §. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxosarcoma, μυξοσάρκωμα. Vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτήρ. Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. significat *sugo*, libr. de Princ. vel Carnib. IIX. 2. Jung. Lind. Ex XIII. §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo, significat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N

NAV. Latinum est signum medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. Num. VI. &c.

† NABIT PULVIS, ex saccharo Cando, qui oculum confortat. Matth. de Grad.

NACTA, Paracelso dicitur *apostema pectoris*, in specie mammarum in fœminis; quod oritur ex sanguine menstruo retento, lactisque materiæ permisto. Bertheoneæ l. 3. c. 3. & l. de apostem. & ulcerib. c. 27. Rul. & Johns.

NADUCEM, Persis dici *Molam*, scribit Avic. l. 3. fen. 21. tr. 2. c. 18.

NÆVUS, etiam per simplex, e, *Nevus*, Scrib. nu. 228. Rhod. in not. ad h. l. σπῖλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. l. 8. de S. F. §. Polygonatum, Eph. N. Cur. Anno III. obs. 38. Stricte dicitur de *Nævis infantum* a matre gravida tempore gestationis per imaginationem fortiorem impressis, & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus: de quibus legi poterit ex novissimis scriptoribus Bonett. Med. Septentr. l. 1. s. 1. c. 7. & s. 26. c. 1. & 2. p. 307. seq. Tales *nævi* in infantibus duplices observantur, protuberantes, & plani, figura varia, & colore diverso.

NAFDA *sinapta*, est Petroleum, vel *Asphaltum*. Rul. & Johns. vero legit *Nasda*.

NAGEMULUS, nomen piscis, qui & *Scailus* vocatur; cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 5. de pisc. c. 59.

† NAKIR ALBUCAS, l. 2. c. 93. non est arthritis. Sennert. de art. q. 6.

NAPHTHA, νάφθα, est bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior; & ignem ad se celerius e longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Diosc. l. 1. c. 101. Verum Rul. prolixior est, distinguens *Nephtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*: Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero esse colamen bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at non eam bonam: Si nigra, posse esse veteribus *stercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagaten* credit. Shrod. negat, nostratibus esse usitatam, sed *Petroleum* ejus loco usurpari, l. 3. c. 32.

NAPTA, idem est quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit. *Naphtha* est Gumma.

NAPTA *alba*, i. e. Petroleum album. Vel idem significat, quod *nata*. Vide *Nata*.

NAR, est *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Johns. in Lex.

NARBASAPHAR, i. e. *flatus mineræ*, *Aurichalcum*. Idem.

NARCE, *Narcosis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est proprie sensus, motusque diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hipp. v. g. l. 5. aph. 25. l. de humid. usu. X. 15. l. 6. Epid. s. 1. t. 6. lib. 2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 424. Differt a paralysi gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi, & movendi, & propria quædam in paralysin dispositio. Ant. Alvarez part. 1. Consil. & Epist. med. Consil. 1. p. 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. ap. 16. & ita coincidit cum ἀναισθησία, Dict. nu. 560. scil. quia etiam spiritus animales torpent. Lind. Ex. X. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non sine αὐξήσει hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo, & Medicina, vide ap. Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 45. Meminit & virtutis medicæ Gal. l. 11. S. F. §. *Narce*.

NARCOTICUS, ναρκωτικός, i. e. *soporiferus*, torporificus, obstupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum, & dolorem acerbum obtundunt, & mitigant, & si paulo liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Johns. ita descripserunt, quod sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne quem obdormire voles, postea excitare non possis, ex Celsi l. 5. c. 14. Linden. Ex. XIII. §. 322. *Narcoticos* morbos Paracels. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt, ut Angina, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 1. in Anot. & Fragm. ad h. l.

NARCAPHTHON, *Nascaphthon*, ναρκάφθον, νάσκαφθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia suffitur. Gorr. Ægin. l. 7. c. 3. ubi mendose in Lat. vers. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoque *Nascaphtum* dicitur, ap. Schr. l. 4. cl. 1. n. 344.

NARDOS, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum; cujus descriptio spectat ad Botanicos, a nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel Unguentum Nardinum; uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. l. 3. c. 1. in princ. & in medio.

Jung.

Jung. Ægin. l. 7. c. 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc significationem Rhod. ad Scrib. comp. 1. Nardinum quoque dicitur absolute de vino *nardo* condito. Lind. Ex. V §. 77. de Collyrio. Ægin. l. 7. c. 16.

* Nares, μυκτῆρες. Vide *Mycteres*.

† Narifusoria. Didac. Merinus de morbis Internis, l. 2. c. 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum est. Vel enim significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis; vel instrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teste Gal. l. 1. de C. M. P. G. cap. 13. Vocatur & *narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promptuarium*.

Nasa, idem quod *nata*. Paracelf. Vide *nata*.

Nasale, ἔῤῥινον. Vide *Errhinon*.

Nascale, idem quod *Pessus*. Schroder. l. 1. c. 3. Accuratius vero describitur a Morello, a *Pessario* distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cottonis, vel lanæ flocculo, haud hapso, qui insuccatur vel succo idoneo, vel unguento convenienti, lib. 2. de Form. remed. præsc. sect. 2. c. 12.

† Nascitas, pronuntiatio per nasum. Pichotus de catarrho.

Nascor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen ut cum origine sua sit ejusdem speciei. Gal. l. 2. Anat. adm. cap. 11. Quomodo *nasci* differat ab *Esse*, vide Th. Chym. Volum. I. p. 368.

Nassa, proprie *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *nassula*. De *nassa naturali* vide Eph. N. Cur. A. III. obs. 245. Venas, & Arterias *nassis* comparatas lege in Gal. ad Timæum Flat. fragm. n. 9. 10. &c.

Nastos, ναστός, i. e. *confertus*, *& dense plenus* ac veluti pressus, non secus ac amphoræ, quæ ad summum usque plenæ sunt, cui opponitur χαῦνος, ἢ μανός, *rarus*, laxus. Usurpatur de mare in comparatione ad fœminam. Hipp. l. de glandul. XI. 11. de pulsu, & pane, Galen. l. 4. de dignot. pulf. c. 2. Vide Foes. Oec. p. 424.

† Nasturtium, quod nasum torquere faciat. Joan. Ruel. in nomenclatura rei veterariæ.

* Nasus, μυκτήρ, μυξωτήρ, ῥίν, vide *Mycteres*. Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurgicam primus publice tradidisse legitur Taliacotius, quam felicissime exercuisse Joh. Gruffonium, Chirurgum Bruxellensem, testatur Hildan. cent. 3. obs. 31. & Epist. 62. An vero *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, e cujus brachio fuit excissus, necessario corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult Helmont. de magn. vuln. cur. n. 22. 23. non est huius loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 26.

Nata, *natta*, *nasa*, *nasda*, *napta*, unum idemque significant, videl. excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone Forest. l. 3. Chir. obs. 7. Schol. Rul. & Jons. ut & Dorneus descripserunt *nasdam*, vel *nattam*, quod sit gibbus. Parac. scripsit, quod sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis adnascens. Vocat etiam errorem naturæ. Hinc tot species *nattæ* constituit; quot partium solidarum sunt differentiæ: v. g. *Carnosam*, *Glandulosam*, *Cartilagineam*, *Ligamentosam*: & l. de ulcerib. & Apostem. c. 12. & alio lib. ejusd. tituli c. 51. Deducit vero a succo nutritio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *natam*, vel, *nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo ficus, propendet; putavit etiam ad melicerides potius, quam ad steatomata referri, l. de anom. abscess. c. 27. & ult.

Nataron, vel *natron*, id est *nitrum*. Rul. John.

Natatio, κολύμβησις, fortassis dici posset: sumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Gal. l. 7. meth. med. c. 6. & alibi: Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum feri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur. Linden. Ex. IV. §. 71.

* Nates, γλουτοί, πυγαί, vide *Glutos*. A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri; vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *nates*. Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. Vvillis Anat. cerebri, c. 14. a Vesalio in diminutivo *natulæ* vocantur, ad imitationem Græci nominis γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem quod *Populus*, *Gens*, *Regio*: Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias caussarum sanitatis, & morborum; uti recte docet Parac. l. de morb. Tartar. c. 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de Astrologico judicio ex siderum certo positu, & aspectibus qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit; quod hodieque vanum, fallacissimumque judicatur; quemadmodum & ipse Helmont. reprobavit in Tumul. Pestis. Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 549.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppeditat, ad differentiam artificialium. Blas. Med. Univ. p. m. 53.

Natrix, ὄφις, species dicitur serpentis, cujus descriptio videatur in Aldr. l. 2. Hist. serp. & drac. c. 18.

Natta, vide *Nata*.

† Natura, pro temperamento, secundum Gal. Claudin.

† Natura secundaria, id est Avicen. quæ naturam primariam consequuntur.

* Natura, φύσις. Hujus vocabuli significationem varie, & apud Philosophos, & Medicos acceptum fuisse, jam olim Gal. observavit, & scripsit, 2. aph. 34. 2. de R. V. I. A. t. 34. alibiq; Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures significationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, sed saltem ea persequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora desiderant, inquirere possunt in Theatr. Galenico Mundellæ, Foes. Oec. p. 670. Augustin. Donii Tract. de Nat. hom. Diet. n. 913. Casp. Rejes C. El. q. 25. ipsos etiam Physicos qua veteres, qua recentiores. Hac vice sufficere possunt sequentia, *Natura*, φύσις, dicitur generaliter de omni corpore naturali; vel specialiter de homine. Utroq; modo consideratur vel substantialiter, vel accidentaliter, quamvis ambo modi considerandi haud raro confundantur. *Natura* substantialiter, & quidem incomplexe considerata est principium, & caussa efficiens omnium rerum naturalium, parens rerum, Ars Dei, quæ sollicita satagit, ut & individuo conservando, & speciei propagandæ studeat. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 3. cujus vis Divina sese immiscet materiæ [corporum naturalium, inque illa opera sua exercet, efformando, conservando.] Idem l. 2. c. 2. Hanc *naturam substantialem* non omnibus corporibus naturalibus esse propriam, & specificam, excepto homine, sed saltem dari universalem, diversas tamen corporum species ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philosophorũ plerorumq; est hypothesis, de qua videatur Joh. Marcus Marci in Part. I. Philos. veter. restit. An vero illa opinio adeo sit expedita, alii judicent. Nobis nondum videtur. illa universalis *Natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Ad hominem applicata vel esse debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori informat, & exaltat illam *Naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, sive Mundanam, præsertim Calorem, sive Flammam vitalem; vel si non placet Animam rationalem, ceu peculiarem substantiam mere incorpoream, immiscere negotio rerum corporearum, *Natura* hominis substantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *Calidum nativum*, *Biolychnium*; quod propterea *Anima Medica*, item Wvillisio *Anima corporea*, vel *Brutalis Ignea* dicitur, non exclusa quoque *Anima lucida*, sive *Spiritu Animali* in partibus nervosis, & ad sensum exsanguibus, Principii efficientis naturalis vices sustinente. Videatur Wvillis tr. de Anim. Brut. Hæc *Natura humana* est caussa sanitatis, & Medicus morborum; quo tamen respectu Helmont. divisis haud fortassis inepte in *Naturam Stantem*, *Sedentem*, & *Jacentem*. Per *Stantem* intelligens, quæ sola morbis medetur spontanea bonitate, absque adminiculo Artis Medicæ; Per *Sedentem*, quę surgere cogitur, antequam stet, ideoq; surgit difficilius; hoc est quæ opus habet remediorum congruorum minime violentorum subsidio ad surgendum, ut postea stans morborum curationi præesse possit: Per *Jacentem*, quæ nunquam ex se surgere potest, ut in morbis desperatis, quales sũnt Lepra, Asthma, Hydrops, Epilepsia, Tract. Ignot. Hosp. morb. n. 80. Jung. Dieter. d. l. Vel accipitur *Natura* substantialiter complexe pro ipso corpore naturali: in qua significatione de homine usus Hipp. quando scripsit tr. de *Natura* hominis, & Gal. quando *Naturæ* humanæ partes dixit esse spirituosas, solidas, carnosas, sanguineas, &c. notante Jul. Alex. not. lib. 11. meth. med. c. 1. Vel accidentaliter sumitur; & iterum generaliter, & quasi abstracte, uti sumpsisse videtur Helmont. describens, quod *Natura* sit jussus Dei, quo res id est quod est, & agit, quod agere jussa est, tract. Physic. Arist. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39. Vel cõplexe pro *Temperamento* uniuscujusq; corporis Naturalis, quod in homine est facultas illa, vis, & potentia agendi, resultans ex præsentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, spiritus animalis cum humoribus, & membris solidis. Vide supra *Crasis*. Estq; effectus *Naturæ* substantialiter, & complexe consideratæ. In qua significatione dici poterit de Viribus Medicamentorum: imo abusive de viribus morborum, uti notavit Dieter. d. l. ex Luciano, & Chrysostomo; & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc significationem *Natura hominis* dividitur in *Communem*, quæ omnibus hominibus competit, ad differentiam *Naturæ* Brutorum, & aliorum Corporum naturalium; & in *Propriam*, quæ unicuique humano individuo est propria, Gr. ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idiosyncrasia*. Jung. Jul. Alex. l. 1. ad Glauc. c. 1. Aliquando vocab. *Naturæ* significat *Pudendum muliebre*, Barthol. l. 2. Anat. c. 32. Keuchen. ad Seren. p. 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur in VI. Voluminibus Theatri Chymici; cum instituti nostri non permittat ratio, omnia loca hic annectere: In genere dicitur

tur illis Cœli cum Elementis in generatione omnium, quæ sunt, exercitatio. Vol.I p.169.

† NATURALIS, interdum pro Consueto, quibus consuetudo altera natura. Dom. Leon.art. med.l.4.cap.10.

* NATURALIS, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *Natura*, tanquam a causa efficiente, dependet, vel quod naturam in se habet. Et ita opponitur *Artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto; quamvis & improprie *Natura* dicatur *optimus Artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, Ex. III. §.8. Predicatur de diversis rebus; v.g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus, & actionibus. Interdum vero a Medicis significatio illa restringitur ad eas *facultates*, & *actiones*, quæ abdomini, & ventri inferiori attribuuntur; ut sunt *Nutritiva*, & *Generativa*, *Nutritio*, & *Generatio*, cum subordinatis. Vide Institutionistas, & in specie Dogm. nostr. p. 89. *Spiritum* quoq; *Naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum suis asseclis statuit, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine substituere non dubitamus pro *Nutritione Fermentum Ventriculi*, & pro *Generatione Spiritum Genitalem*. Vide Dogm. nostr. p.64. seq. & Disp. D. D. Oheim ad mentem nostram conscripta de Liquore Nutritio, & animali, Consectario I. *Naturale* quoque interdum idem significat, quod *secundum naturam*, κατὰ φύσιν, id est *sanū*, Dogm. p.16. Tandem *Naturale* opponitur *præstigioso*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere ausus est Paracelf. in Tr. de Podagra, alibique; Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C.Rejes C. El.q.28.

NATUS, ἔγγονος, ἔγγονος, idem quod *filius*, Gal. l.2. de sem.c.5. Hinc & νεογνός, recens *natus*, pro νεογόνος, Hipp. 3.aphor. 24. Jung. Diet.n. 564.

* NAVIFORMIS, σκαφοειδής, epitheton est *ossis*, in Tarso, quod & *Naviculare* dicitur, a scaphæ, vel cymbæ similitudine; connectitur cum talo, & tribus ossibus tarsi superioribus. Barthol. libell.4. An.c.21.

NAVIGATIO, ναυτιλία, quid proprie significet, non pertinet ad Medicum, sed ex aliis Dictionariis constat. Consideratur vero *navigatio* tanquam causa vomitus, ob motum corporis corpus, & humores hinc inde agitantem in nondū assuetis, uti patet ex Hipp.4. aph. 14. Jung. Dieter. n. 561. Ceterum de *navigantibus* observavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, nisi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, tr. Blas human. n. 36. tr. Alim. Tartar. in sontic. n. 15.

NAUSEA, ναυτία, proprie *fastidium* illud, & conatum ad vomitum significat navigātibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum fastidio. Est symptoma ventriculi, ad actiones læsas mixtas ex imminuta, & depravata pertinens: & potest describi, quod sit propensio, vel conatus quidam ad vomitū irritus, cum anxietate circa præcordia, & salivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitiosi acido-biliosis, fibras vellicantibus, & spiritus animales insufficienter ad explosionem irritantibus. Vid. Sylv. l.1. c.9.§.3.& c.30.§. 86. DeKers ad Barbette l.5.c.2. lit. a.

NAUSIOSIS, ναυσίωσις, in genere idem significat, quod ναυτία, vel ναυσία, i.e. *Nausea*. Hippocrat. vero denotat peculiarem affectum vasorum sanguineorum, sive venarum, quando velut nauseabundæ sanguinem effundunt, & evomunt; qui affectus & ἐκχύμωσις vocatur, l.2. de fract. t. 24. Jung. Galen. in com. ad h.l.& Foes.p.425. Vide supra *Ecchymosis*.

NAUTEA, quid significet, nondum adeo expeditum est. Quidam existimant, aquam de coriis, vel, quod est verius, aquam de sentina dicta a nautis significare, ut Non. Marcellus. Alii vero statuunt, esse herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur; quæ, quia nauseam facit, hoc nomine insignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid esse, quo Pontificum vestimenta quædam colorant. Rhod. ad Scribon. n. 180.

NAUTIA, ναυτία, Vide *Nausea*.

NAUTILUS, ναυτίλος, vel ναυτικός, est genus Testacei animalis, cujus diversæ sunt species; quarum descriptionem vide apud Aldrov. l. 3. de Testac.c.3.& 4. *Nautili* lapidei meminit Chioc. Mus. Calceol.s.3.p.415.seq.

NAUTILIA, ναυτιλία. Vide *Navigatio*.

NAXIA, ναξία, Vide *Cos*, a *Naxo*, *Insula*.

NEANICOS, νεανικός, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem esse videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus; uti patet ex Prorrh. s. 1. t. 9. & s. 3. t. 42. Coac. t. 97. 226. 363. teste Foes. d. l.

NEANIS, νεᾶνις, puellam *juvenculam* significat. Hipp. l. 2. de morb. mul. IIX. 38.

NEANISCOS, νεανίσκος, Vide *Juvenis*.

NEAPOLITA, νεαπολίτης, author quidam Medicus, a quo nomen accepit smegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adversus μιλφώσεις, ap. Aegin. l. 3. c. 22. Gorr.

NEAPOLITANUS, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti, ideo quod primo homines passi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. l.23. obs. 1. Schol. Vide alios de hoc morbo authores. Parac. vocat *Neapolitanum crimen*, l. 3. Chirurg. magn. cap. 1. 7. & 8.

NEAROS, νεαρὸς, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, παλαιός. Usurpatur de sanguine, Hipp. l. 5. aph. 23. Junge Dieter. n. 562.

NEASTRON, terminus Paracelsicus, significans motionem Elementorum in Elementatis, sive in omnibus, quæ ab Elementis oriuntur, & diffundit sese veluti in suos ramos, & quo pervenit, sese exerit. Hinc quædam partes expositæ sunt *Neastro* Ignis; quædam aeris; aliæ Aquæ, vel Terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide Tab. 9. de generat. febr.

* NEBULA, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie significet, ex Physicis notum esse potest, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum crassiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condensatorum, instar nubis tenuioris; unde & *Nubis sterilis* vocatur, Aristot. l. 1. Meteor. c. 9. Pertinet interdum inter causas morborum procatarcticas, præsertim si inquinata fuerit. Parac. de morb. metallifossor. l. 1. Tract. 2. c. 1. Per translationem in foro Medico de diversis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. superficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam si crassior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. lib. 1. Med. Pr. p. 3. s. 2. c. 16. Vel eandem habet significationem, quam *Nubecula*, *Nubes*: de quo vocab. paulo inferius.

NEBULGEN, est sal ex humiditate nebulæ super lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratū. Paracelſ. Scholiis in lib. de Grad. & Compos. Dorn. in Dict. Rul & Johns. in Lex.

NECANS, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien* necat, i. e. mori facit, magnitudine sua, & doloris, exponente Linden. Ex. IX. §. 30.

NECESSITAS, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Ananceos*, ἀναγκαῖος. *Necessitas* duplex est, absoluta, & ex hypothesi; quemadmodum, & res *necessariæ* duplices sunt. Vide Dieter. n. 53. Helmont. non inepte *necessitatem* ingeniorum, & inventionum matrem vocavit, tr. Nat. Contr. nesc. n. 6. *Necessariæ* res alias dicuntur, quibus carere non possumus. Th. Ch. Vol. I. p. 238. sed illis, sive velimus, sive nolimus, corpus nostrum utitur. Gal. ad Thrasybul. c. 18. Hæ sunt Res sex non naturales. Vide Dogm. N. p. 73. seq.

NECESSITUDO, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, est peculiaris quædam *necessitas*, sive tale jus, quo eorum, quos Deus, & sua voluntas insolubili religiosæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit sibi invicem, cuilibet concessa est potestas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis; uti elegantissime descripsit Lind. Ex. XV. §. 89.

NECHIASECH, terminus Paracelsicus, qui quid significet, non adeo planum est. Videtur tamen significare portiones salinas, corrosivas, & depascentes; & occurrit in l. 1. de ulcer. apostem. Syronib. & Nodis, c. 7.

NECRO ASTRALE, legitur etiam apud Parac. l. 2. de podagr. §. Necromantia. Verum quid significet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *necrocomicam*, & hæc ad *necromantiam*; de quibus mox.

NECROCOMICA, sunt prodigiosa præsagia, rei futuræ cujuspiam prænuncia, per signa ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. in Dict. Rul. & Johns. in Lex. ex Parac. qui passim in scriptis meminit, v. g. d. loc. de podagric. & Fragm. de Anat. ocul. & c. l. 9. de Signat. rer. natur. &c.

NECROLIUM, est remedium, quod mortem pellere, ac vitam conservare potest, Dorn. in Dict. Rul. & Johns. Unde & *necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *necrolii*, apud Parac. l. 5. de vit. long. c. 5.

NECROSIS, νέκρωσις. Vide *Mortificatio*.

NECTAR, νέκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambrosia*, eorundem cibus. Proprie vero *nectar* dicitur vinum mulsum, ex musto confectum, hoc modo: Mustum, quousq; ad dimidias fere resideat, excoquitur, & in decem ejus sextarios unus Mellis Attici miscetur, post in cadum transfunditur, gypsatoque vasis spiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Constantino Cæsare l. 8. de agricult. desumpsit. Verum inflationibus obnoxium esse perhibetur, & stomacho adversum, daturq; alvi ciendæ causa. Aliam vero, & magis conditam aromatibus descriptionem tradidit Linden. Ex. X. §. 153. qui ex Festo, *nectar* idem quod *Myrrhinum*, vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod sit suavissima confectio, nec dubitandum, fuisse inter veterum lautitias, §. 154. *Nectar* quoque peculiare proposuit Paracelſ. l. 2. de Tartar. t. 1. c. 2. ex liquoris Fecticellę unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus dosis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur Schol. & Fragm. ad h. l. Johns. scripsit: *Nectar* fit ex correcto, & claro vino: Correctum vinum rubrum est coagulatum: Clarum est vinum album. l. 1. Lex. Med. & l. 2. *Nectar* est confectio Albuminis ovorum.

NECTAREUS, *Nectarites*, νεκτάρεος, νεκταρίτης, Epitheton (1) *vini*, apud Diosc. l. 5. c. 65. (2) *Antidoti*, apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur esse, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibusdam.

(3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyspnœam, l. 9. d. t. c. 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur; & ita ratione suavitatis, ob misturam vini generosi, & mellis, ita dictum fuit. Cur vero (4) *Callyrium* Marci *Nectarium*, νεκτάριον, ad lippitudinem, & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, l. 4. tit. eod. c. 7. rationem nullam videmus.

Nedeon, quid Paracelso significet, nec Dornæus, nec alii ejus sectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquã specificam rei uniuscujusq; naturalis proprietatem essentialem, vel virtutem. Occurrit l. 4. Philosoph. tr. 2. c. 1.

Nedyia, νηδύια, vocantur τὰ ἔντερα, *intestina*, viscera abdominis. Gorr. & Foes.

Nedys, νηδὺς, significat *ventrem inferiorem*, & in specie ventriculum. Usus aliquoties Hip. 4. de R. V. I. A. t. 4. l. de A. L. & Aq. XLVI. 13. l. de Carnib. vel Principiis XII. 19. XIII. 1. l. de Arte XVII. 3. XXI. 21. l. de Corde I. 11. l. de nat. mul. LX. 2. Jung. Foes. 430. Legitur & apud Moschion. de morb. mul. c. 52.

Nedyusa, νηδυῦσα, est epitheton τῆς δίψης, sive *sitis*; & significat vehementem, *inexhaustam*, veluti in viscerum penetralibus alte infixam. Legitur Coac. t. 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. in Comm. ad Coac. Hipp. p. m. 413. Jonston. p. 136. Foes. d. l.

Nefrendes, νωδοὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*: ita pueri quoque *nefrendes* sunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt; & senex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. not. ad Seren. p. 96. Stricte tamen de procellis plerunq; dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 1. de Al. fac. cap. 12. Quæ derivatio verosimilior est, quam illa Fulgentii Carthaginensis, apud Aldr. l. 1. de quadr. bisulc. c. 36. qui porcum castratũ *nefrendem* dictum fuisse credidit, quasi sine νεφροῖς, i. e. sine renibus. Etenim renibus non privantur castrati, sed testiculis.

Nejæra, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos, νειαιρὴ, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hipp. Coac. t. 591. l. de nat. mul. IV. 6. quamvis Lind. posuerit ἐς τὴν αἰθρίην, i. e. sub dio. Verum Foes. legit τὴν νειαιρὴν, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 4. Junge Foes. p. 425.

Neilion, νείλιον, nomen est malagmatis; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 18.

Nenemie, νηνεμίη, venti cessatio, *serenitas* aeris tranquillitas dicitur. Foes. Oec. p. 431.

Nenufar, dicitur *Nimphæa*. Dieter. Jatr. pag. 90. ad fin.

* Nenufareni, dicuntur spiritus aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Johns. ex Paracels. Philos. ad Atheniens. l. 1. text. 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

Neochmos, νεοχμὸς, substantive, & adjective sumitur; & denotat vel *innovationem*, vel *rem recenti motu innovatam*. Hipp. l. de morb. mul. XXIIX. 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, l. 1. h. tit. XXXII. 6. Jung. Foes. p. 426.

Neognos, νεογνὸς, recens natus. Vide *Natus*.

Neopotos, νεόποτος, dicitur *qui recens potum* sumpsit. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 55.

Neorrophetos, νεορρόφητος, vocatur, qui *noviter sorbitionem sumpsit*. Hipp. d. l.

Neos, νέος, duo significat, *Novum*, & *Juvenem*. Dieterich. n. 565. Vide *Juvenis*. A νέος descendit adverbium νεωστὶ, *recens*, *noviter*, nuperrime: de quo videatur Linden. Ex. XIII. §. 287. seq.

Neotericos, νεωτερικὸς, *recentior*. Usurpatur frequentissime de Scriptoribus, & Authoribus, ad differentiam veterum, & antiquiorum: quod passim occurrit.

Neoteropoeeo, νεωτεροποιέω, id est *innovo*, novi quid molior. Quo verbo usus Hippocr. 1. aph. 20. l. de Humor. III. 83. quod alibi expressit per καινουργέω, l. de vet. med. XXXIIX. 2. Passiv. νεωτεροποιέεσθαι legitur l. 2. Epid. s. 1. 29. Vide Foes. p. 430. Diet. n. 569.

Nepa, idem quod *Cancer*. Keuchen. ad Seren. p. 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, l. 2. de crustat. c. 16. p. 160. h. & 170. h. ad Thonon.

Nepenthes, νηπενθὲς, potio olim vocabatur, quæ fecit oblivisci malorum; uti demonstravit Lind. Ex. X. §. 144. Casp. Rejes C. El. q. 2. n. 12. & q. 88. n. 13. per quam colloquium suave inter convivas fuisse intellectum quoque existimavit Lang. l. 1. ep. 56. quamvis alibi herbam aliquam *Oenotheram* dictam, vino inditam, statuerit hunc effectum producere, l. 3. ep. 6. Chymici tamen transtulerunt vocabulum hoc ad *Compositionem* quandam *Opiatam*; cujus meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. cap. 44. Beguin. in Tyrocin. Johns. in Lexic. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. pag. 314. descriptio vero occurrit in Dispensat. Norimberg. p. 186.

Nephele, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, sed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελοειδὴς, *nubilosus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 43.

Nephridion, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippocr. l. 2. de morb. mul. L. 14. Foes. p. 425.

* Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum est. Physiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλῖτις, Gorr. & Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum* sive similari, sive organico, uti colligere est ex 6. aph. 6. lib. 6. Epid. s. 8. t. 4. Gal. l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap. 2. Consentiunt Foes. p. 430. Dieter. n. 566. Castell. & alii. Vel stricte, & rursus dupliciter. 1. pro *Renum Calculo*, Vide *Calculus*, Gr. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque tract. de Lithiasi passim. 2. pro *Inflammatione Renum*; quæ magis accurata, & propria est significatio, ad similitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις desinentium. Vide *Itis*. Describitur a Gal in Def. Med. *Nephritis* est renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta est urinæ difficultas, cum fibrosis excretionibus aut arenosis, aut modico sanguine. Causa cum aliis inflammationibus est communis, videlicet sanguis acrior, & biliosus, vel erysipelaceus impeditus in transitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex stagnatione inflammans. Forest. l. 24. obs. 1. seq. & alii. Vocatur & *Nephrisis*, apud Helmont. d. l. Accipitur etiam adjectivum apud Hipp. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, l. de int. aff. XVI. 18.

* Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potissimum habet significationem, unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipso morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Aegris sive Calculo, sive Inflammatione, sive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. passim: v. g. l. 6. de L. A. cap. 2. & alibi. Vel de Excretionibus, 1. Epid. s. 2. tit. 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. lib. 6. de tu. san. c. 11. l. 10. de C. M. L. S. c. 1. Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. s. 1. cap. 18. p. 679. seqq. In specie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. lib. 3. c. 5. nu. 4. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 331. seqq. De hoc Schroder. lib. 4. cl. 1. n. 228. Fr. Hofm. ad h. l. Chiocc. d. l. s. 5. p. 575.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Usitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. n. 567. Horum historiam vide in Anatomicis, specialiter Barthol. l. 1. Anat. c. 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici Clarissimi amplexi sunt, refutatum legere licet apud Lind. Medic. Physiol. l. 2. c. 5. §. 144. seq. multis Barthol. vero d. l. adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abusive interdum pro *Testiculo*: quo sensu sumpsit Jonston. Syntagm. Med. p. m. 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *sectio Renum*; de qua legi poterit apud Hipp. de int. aff. XV. 19. Enimvero non ibi sermo est de *sectione* ipsorum *renum*, sed de sectione abscessus juxta renes. Impossibilis igitur potius habenda est *Renum sectio*, cum Bonetto Mercur. Compit. l. 3. p. 43.

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foes. Oecon. p. 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur species testaceorum, & quidem *turbinatorum*; cujus descriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 26. seq.

Neroniana, epitheton *Venæ sectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ uno die. Hildan. cent. 6. observ. 92. ubi exemplis demonstrat, hujusmodi venæ sectionem merito esse reprobandam.

Nervalia, *ossa*. vide *Arcualis*.

† Nervi reversivi, vulgo recurrentes. Trinc. lib. 5. c. 1.

Nervinus, νεύρεος, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervosus*. Sumitur vel Physiologice pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, & similitudinem accedentibus; ut sunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellatur *partes Nervosæ* passim in Authoribus. Ad primam significationem referre libet nomen Plantaginis, quod dicitur πολύνευρον, *multinervia*, vel *Nervalis*. Scrib. n. 12. Rhod. ad h. l. Vel Pharmaceutice tribuitur remediis ad *Nervos*, & *Nervosas partes* utilibus. Ita in Dispensatoriis *Emplastrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 8.

* Nervus, νεῦρον, accipitur late, & stricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos etiã *Tendines*, & *Ligamenta*: v. g. Hipp. l. de Arte XIIX. 2. l. de Principiis, vel Carn. XI. 3. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 427. Stricte dicitur de canalibus spiritum animalem ad partes sensui, & motui locali destinatas deferentibus; unde & instrumenta sensus, & motus dicuntur; quorum historiam pete ex Anatomicis, in specie Bartholin. libell. 3. Anatom. per totum. Willis Anat. Cerebri, c. 17. 19. seq. *Nervum* non esse organum executivum motus voluntarii, scil. quatenus est pars solida organica, sed organum delativum imperii voluntatis, recte scripsit Helmont. tr. Catarrhi delir. n. 59. & tr. de Lith. c. 9. n. 1. Quæ *nervorum* sit structura, & quæ conformatio ope microscopii deprehendatur, vide apud Bonett. Med. Sept. l. 1. s. 4. c. 11.

Nesder, legitur apud Paracelf. l. 1. Philof. de Athen. c. 14. sed quid significet, non licet determinare.

Nesis, νῆσις, proprie significat *accumulationem*, σώρευσις, Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc Νῆμα, *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facto. Hippocr. l. de L. in hom. XXXII. 1.

Nesteje, νηστείη. vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen est meedicamenti cujusdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea sumptuosi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Susinum, cujus Hip. passim meminit in libris de nat. mul. & morb. mul. de superfœtatione, in affectibus uteri pessariorum loco adhibendi, teste Lang. I. 1. ep. 67. Loca vero Hippocr. allegata vide ap. Foes. Oec. p. 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. esse crediderunt. At Prosp. Martianus omnes has opiniones suspectas reddidit ex ipsis Hipp. textibus, satius esse dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, Annot. ad Hippocr. l. 1. de morb. mul. p. 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρῶδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum: Medium quoddam corpus inter cartilaginem, & ligamentum; hoc quidem durius, illa vero mollius. Ejusmodi habentur in articulo pternæ cum astragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo sinu coxendicis visitur, valde quidem durum, quod principio tam latum est, ut pubis foramen etiam attingat; deinde paulatim contrahitur, rotundiusque factum inseritur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. l. 2. de Temper. c. 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρῶδες reperiri, scribit Idem l. 6. de U. P. c. 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *descriptio* accurata *nervorum*: qualem Th. Vvillis in sua Anatom. cerebri, aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτραι, vocantur *Musculi Psoas*; uti scribit Fallop. in Obs. Anat. quæ extant Tom. I. Oper. p. m. 390. Vesal. l. de H. C. F. c. 38.

Neurotomia, νευροτομία, vel Anatomicam nervorum sectionem significat, vel præternaturalem eorundem dissectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, l. 7. S. S. Nuces, Caryæ.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter: vel quando non participat de duobus extremis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat. Gal. l. 1. de S. Fac. c. 21. & l. Art. Med. c. 6. An omnibus tribus subdivisio applicari possit *Neutrius* in *Neutrum* semper, *Neutrum*, ut multum; & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, sed absque artis emolumento, Hier. Cardanus in Contradicent. l. 1. tract. 6. contrad. 6. & 7. In specie de *statu* corporis humani *Neutro* nostram sententiam vide in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p. 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis describitur, quod sit *neutraliter* media dispositio, vel mediocritas, in qua per modum medii sese habituant actiones sui subjecti, ad conservationem speciei, ex Lullii Theorica c. 2. in Vol. IV. Theatr. Chym. p. 4.

Neutha, est pellicula vel oculis, vel auriculis infantum adnascens, sive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Johns. ex Paracelf. l. 1. de Præparat. tr. 4. de Vitriolvalb. An fortassis Amnios?

Nevus, idem quod *Nævus*. Legitur in Lex. Scrib. Rhodii, & alibi.

Nexus, πλοκή, idem quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. ad Seren. p. 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis; cujus descriptio habetur ap. Æt. l. 7. c. ult. citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 3. p. 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & spiritus turbandi, cogendique; adeo ut tristitiam, & audaciam excitet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuisse *Helleborum*, testatur C. Rejes Camp. El. q. 63. nu. 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνίσσα, dicitur odor fœtens, & redolens adustionem. Lind. Ex. XIII. §. 283. Vel est odor fumosus pinguedinis; qualem dant tostæ cornua capræ, Keuch. ad Sammonic. p. 284. Qualem, si accidit, in ventriculo gigni, quod percipi potest ex saliva, ructu, vomitu, indicio est, pingue ciborum amburi, & transire in quid simile bili. Lind. d. l.

* Niger, *Nigredo*, μέλας, μελανωσις. Vide *Melas*, *Melasma*, *Melasmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 15. In opere

lapidis Philosophici *Nigredo corvina* quid sit, vide apud eund. T. II. Oper. p. 98. 368. 405 407. Jung. Th. Chym. Volum. III. p. 726. Vol. IV. p. 546. & 891.

Nigrificatio, dicitur illa ipsa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philosophica supra nigra apparet, & veluti vellus nigrum, aut pellem nancicisc itur. Et quia Sol, & Luna, i. e. aurum, & argentum inerant, dicebant etiam *Eclipsin Solis, & Lunæ*, ac *Nigrificationem Maris*. Th. Chym. Vol. III, p. 434.

Nigromantia, olim erat ars naturalium rerum in terra absconditarum, ut minerarum, & metallorum, &c. Postea Diaboli instinctu, & malorum hominum nequitia in abusum abiit, arsq; diabolica facta est. Rul. Dorn. vero in Diction. Parac. & Johns. in Lex. paulo clarius ita descrisperunt: *Nigromantia* est ars nefanda, & execrabilis, qua diaboli, maligniq; spiritus astute se cogi fingentes ab hominibus, ultro interim obediunt in eorum perniciem tantum, non aliter, ut repente quid e longinquis adferant, aut ad remotissima loca deferant. Noctu potissimum est destinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, umbrarumq; sunt ministri, ac tenebrarum. Deplorandum igitur est, quod nihilominus sint inter Christianos, qui artem hanc diabolicam vel excusare, vel etiam ejus opera uti non verentur.

Nihil, *Nihilum*, οὐδὲν, μηδὲν, opponitur *Alicui*, sive *materiæ*: Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non est, *nihil* est: & contra; Quod *nihil* est, vere non est. Th. Chym. Vol. I. p. 240. De *nihilo triplici* Crolliano, *Deali, Negativo*, & *Privativo*, ὅπως τὰν Libavii vide To. IV. Oper. p. 83. An Paracelsi doctrina, quod omnia ad *nihilum* tendant? firmo stet talo, non est hujus loci ventilare. *Nihil*, vel *Nil album* quid sit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νειλιακὸν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Hymettium*; & principem tenet locum in Medicina, ex Diosc. Keuchen. ad Sammon. p. 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decussos, fertiles testatur experientia, & cum hac Helmont. tr. Imago ferment. n. 33.

Nimium, πολὺ, idem quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. aph. 51. rationem addidit Gal. in Comm. ad h. l. quia destruit συμμετρίαν, & moderationem, atque dissolvit compagem, σύστασιν animalis.

Niphetos, νιφετὸς, dicitur *Nix* confertim, & cum impetu irruens, sive *nives confertæ*, apud Hipp. l. 4. Epid. III. 8. Jung. Foes. 432.

Nisus, σπίζιας, nomen *Accipitris minoris*, sive *Fringillaris*; cujus historiam tradidit Aldrov. l. 5. Ornith. c. 2. *Nisus* quoque idem est, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρίς. Vide *Cicindela*.

Nitiala, nomen stellæ apud Parac. quam cum sale Vitrioli ejusd. esse naturæ, sibi persuasit, tr. de Podagra, §. Curia. An *Sirium* intellexit?

Nitor, στίλβη, idem quod *Splendor, Fulgor, λαμπρότης*. Est effectus luminis, teste Lind. Ex. XI. §. 171.

Nitriales, sunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes; ut sal petræ, vel nitrum, sulphur, &c. Dorn. Rul. & Johns.

Nitron, νίτρον, est species salis, sive *sal sulphureum*, φλογιστὸν, salso amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. l. 3. c. 23. ubi integram *Nitri* historiam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Dicitur & λίτρον, ἀλίνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. l. 2. ep. 32. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40 Chiocc. in Mus. Calceol. sect. 2. p. 159. seq. Th. Ch. Vol. I. p. 636. seq. Wvillis Ex. I. de ferment. c. 10. Rolf. Chym. l. 5. s. 1. art. 3. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. cap. 2. p. 256. seq. An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur: ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli sibi persuasum habeant, nisi circa confinia Nili, quo loco ejusdem stirias efflorescentes reperiri scribunt, coloris nunc rubescentis, nunc blande cœrulescentis: unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. Pharm. Dissert. I. p. 423. Quod si vero locum Plinii l. 31. c. 10. consideremus, nulla, aut certe exigua apparebit differentia. Rhod. ad Scrib. n. 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. CXX. 19. ut & Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. Describitur quoque *Nitrum*, quod sit salsugo quædam ex urinarum congregationibus in sal præparata; verum videtur justo strictior. *Nitrum Murarium*, quod vocat laud. Ludovici d. l. est nihil aliud, quam *Aphronitrum*, sive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conspicitur; & dependet ejus origo a calce viva, qua muri sunt constructi. *Nitrum* dicitur lapis salsus, i. e. sulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id est cinis clavellatus. *Nitron*, id est fex vitri. Rul. & Johns.

† Nix fumans, Q. Sereno c. 40. Calx viva, G. Barth. Adu. l. 56. c. 12.

Nix, χιὼν, quid sit, & quale meteoron, Physicorum est docere. Pertinet vero ad forum Medicum, quatenus vel pertinet inter caussas sanitatis, & morborum, vel ad usum Diæteticum, & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hipp. 5. aph. 54. Junge Dieter. n. 923. J. Alex. l. 17. Sal. cap. 12. & alibi: Hoc ex Aldrov. l. 1. de Insect.

Insect. c.2. ubi p. m. 150. mentionem facit *nivis mulsæ*, h.e. cum melle mixtæ, quam veteres in æstuosis febribus obtulerunt, χιόμελι, dictam; non ex C. Rejes C. El.q.74.n.27. ubi cos appetitus, & eximium embamma olim magnatibus habitum legitur, sine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans*, dicitur *Calx viva*, Keuchen. ad Sammon. p. 244.

Noas, *Noac*, i.e. *æs*, *vel cuprum*. Rul. & Johns. in Lex.

Nobach, *Noboch*, instrumentum est *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Johns.

Nocasit, i.e. *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Johns.

Nocens, βλάπτων, idem quod *Nocuus*, *noxius*, βλαβερὸς, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* esse vitanda, *Juvantia* vero amplectenda. pertinet ad methodum medendi. Gal. c. 2. de hum. t. 1.

Nochat, *Nuchat*, i.e. *venus*, *æs*, *Nuchor*. Rul. & Johns.

Nocheles, νωχελὴς, i.e. *tardus*, segnis, à νω privativo, & κέλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in specie de secundinis tardantibus, apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. CVIII. 50.

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cum & sani noctu ambulare possint, & soleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto surgit, & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam classem morborum, vel symptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum est. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, Instit. Med. l. 2. s. 1. p. 3. cap. 7. & s. 2. c. 4. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 19. Verum mihi minus videtur verosimile, cum *Comatosi* minime sint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancoliæ* species; vel constituet peculiarem speciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum somnum*: quo videtur inclinare Vvillis. tr. An. Brut. P. I. c. 16. Hujus affectus causa consistit omnino in spirituum animalium quorundam irrequietorum excursione. Meminit hujus affectus Lang. l. 2. ep. 45. C. Rejes C. El. q. 37. num. 48. seqq.

Noctidiale, νυχθήμερον, h.e. *spatium noctis*, & *diei*, sive viginti quatuor horarum. Gal. de septim. partu t. 1.

Nocticula, idem quod *Cicindela*. De animalculo *noctulucente* Indico, *Cocujo* dicto, consule Th. Chym. Vol. VI. p. 95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea*, & *Glaciali* vid. Acta Erud. Lipsiens. Ann. 1682. & ipsius inventoris Illustris Rob. Boyle tract. h. t.

Noctua, γλαὺξ, dicitur avis noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens; cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, tradidit Aldr. l. 8. Ornith. c. 7. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. nu. 61. Sanguinem *noctuæ* inter absurda refert remedia contra orthipnœam, Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus anserinum. Ova *noctuæ* moderate elixa, & infantibus exhibitia abstemios reddere, testatur Lang. l. 2. ep. 51.

Noctuini oculi vocantur, qui sunt glauci, cæsii, Ital. Occhi di gatto. Joh. Laur. Am. On. p. 568.

Nocturnus, νύκτιος, νυκτερινὸς, dicitur de morbis, præsertim de Febribus, quarum paroxysmi contingunt noctu; opponunturque *Diurnis*. P. M. de Calderia Tom. I. Op. p. 305.

Nodosus, dicitur de certa *Arthritidis* specie, quando materia quædam tophacea, & fex terrestris articulis impacta, & coagmentata efficit, ut distorqueantur, cutis tandem dissiliat, & pereunte motu, membrum incurvetur. Forest. l. 29. obs. 2. in Schol. Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui est Perfectorum, *coagulatam Podagram* assuetudine dolendi nutrientium, Part. I. Solat. Podagr. q. 12.

Nodulus, vel significat *parvum nodum*, & ita Gr. dici posset ἀμμάτιον; vel usitatius notat *sacculum*, σακκίον, vel *marsupiolum*, cui induntur species, medicamenta simplicia, & composita, pro vinis, & cerevisia medicatis. Et Synecdochice quoque sæpe pro illis ipsis speciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris passim constat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis, vel suppositorii usum obtinente, Vveker. Antid. gen. l. 1. c. 49.

* Nodus, ἅμμα, est vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam significationem vide in *Hamma*. Altera acceptio est Physiologica; & dicitur vel de *protuberantiis ossium*, sive capitibus circa articulos, Gr. κόνδυλος, Vide *Condylus*: Vel de membranis carnosis, & crassioribus circa vasa umbilicalia occurrentibus, a quorum *nodorum* numero, & distantia de frequentia conceptus conijcere volunt obstetrices, sed absque verisimilitudine. De his vide Barth. l. 1. Anat. c. 37. & C. Rejes C. El. q. 52. Tertia est Pathologica; & significat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitiosæ coagulatione, vel congelatione obortos in partibus externis, Helm tr. Blas hum. n. 35. Ita tumorem in mala indolentem, & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger Obser. Med. Cent. 1. obs. 32. p. 34. Ita abscessus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris*, dicuntur *Nodi*, Forest. lib. 3. Chir. obs. 7. Schol. Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracels. in libris suis de

morb.

morb. Gall. *Nodi* articulorum sunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Johns. *Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas intestini tenuis in se retractiones, & situm mutatum, quales in uno subjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata, & retracta in vicinam partem delituerit, instar limacis in domuncula, aut gladii in vagina, & nonnisi vi quadam extrahi potuerit, uti legere est in Pæonis, & Pythagoræ Exercit. Epistol. Anatomico-Medicis, Exerc. XVII. ep. 2. Hanc veram caussam esse Iliaci doloris nullum est dubium; sed an semper, & in omni subjecto, determinare non libet. *Nodus Barbaricus*, σύνδεσμος βαρβαρικὸς, pertinet ad primam significationem; estque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores sedandos, cujus meminit Gal. l. 2. de L. Aff. c. Jung. J. Alex. in Not. ad h. t.

Noera, i. e. *coopertorium* vasis destillatorii. Rul. & Johns.

Noli *me tangere*, vocatur species Herpetis exedentis cancrosi, sive Phagedænæ (alii etiam ad *Lepram* referunt) ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis crescit, ac in pejus vergit. Estque tumor, & exulceratio corrosiva in facie, circa os, & nasum, & supra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & septico subsistente. De hoc affectu vide Forest. l. 2. Chirurg. obs. 9. cum Schol. Senn. Med. Pr. l. 5. p. 1. c. 20. Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels.

Nomas, νομὰς, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt. Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus Gallinac.

* Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depascens*, Lat. *Pastio*, quod serpendo vicinas partes quoque corrumpit. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4. & l. 5. de C. M. P. G. c. 14. Coincidit cum *Phagedæna*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambulativum, Forest. l. 7. Chir. obs. 3. Schol. Alias νομὴ etiam *Pabulum* significat.

Nomen, ὄνομα, quid significet, & pueris notissimum est. Sæpe tamen late quoque sumitur, comprehendens quandoque ipsa *verba*: v. gr. quando Gal. scribit: Allaborandum, ut in Medicina semper *nominibus* maxime perspicuis utamur, l. 2. de diff. pulf. c. 2. non exclusa esse ipsa quoque *verba*, nemo non intelligit. Quæ sententia uti verissima, & notatu propterea digna, ita tacite refutat Helmontianam, Paracelsicam, & fere in genere Spagiricam Medicinam, plurimis novis, inusitatis, obscuris, & Bœoticorum ænigmatum similibus nominibus refertissimam. Quod vero *nominibus*, præsertim sacris, aliqua insit virtus Medica, rectissime refutavit Diet. Jatr. p. 729. quia non sunt res corporeæ, nec spirituales, nec accidentia subjecto inhærentia, sed notiones extrinsecus ab aliis attributæ, ex placito impositæ, omnis vitæ, & actionis expertes. Casp. Rejes C. El. q. 22. nu. 8. Interim Medicis *nominum* inquisitio omnino necessaria, Id. q. 68. n. 1. 2. cum certis de causis imposita esse minime dubium sit, vel ut naturam, vel virtutem rei exprimant. Schrod. l. 1. cap. 37. Symptomata plerunque esse simul *nomina* morborum, docet Lind. Ex. III. §. 43.

Nomos, νόμος, Latine *Lex*. Vide supra lit. LE.

Nomothetema, νομοθέτημα, proprie *legislatum* significat. Hipp. vero nomina vocavit naturæ νομοθετήματα, ob antea dictam rationem, quia certis de causis sunt imposita, veluti lege quadam, l. de Arte III. 5.

Nonanus, ἐνναταῖος, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hipp. 1. Epid. s. 3. t. 17. quamvis eam dari, merito dubitet Gal. in com. vel ob hanc quoque rationem, quia est erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non Ens, οὐδὲν, idem quod *Nihil*, cujus nullus conceptus, nulla scientia, cum non habeat sui speciem, sub qua se repræsentet. Quænam sint *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. Chymiæ l. 6. c. 3. seqq. quamvis Bekerus, & Langellottus eum refutare ausi sint; ille in supplemento in Physicam subterraneam; hic vero in Epistola quadam ad Nat. Curiosos, in Eph. N. C. Ann. III. obs. 59.

Nora, dicitur *Calx*, item *quodlibet sal*, item *Nitrum*. Rul. & Johns.

Noseros, νοσερὸς, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur ap. Hipp. 6. aph. 2. Junge Diet. n. 575.

Nosididac, i. e. *Artuum*, vel *Artus*. Rul. & Johns.

Nosocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici posset.

Nosocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*; Diet. Jatr. p. 933. & propterea haud inepte Jonston. in suo Syntagmate Med. Pract. partem tertiam vocavit νοσοκομικὴν, describens, quod sit pars Medicinæ practicæ specialis, in qua de morbis, & symptomatibus in specie, eorumque cura agitur.

Nosodochium, νοσοδοχεῖον, idem quod *nosocomion*, vulgo *Hospitale*: de quo lege Diet. Jat. p. 444.

Nosologia, νοσολογία, idem quod *Pathologia*.

Nosos, νόσος, νόσημα. Vide *Morbus*.

Noster, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philosophicis, v. v. *Aurum nostrum* est

Elixir

Elixir rubrum, & *album* est *Argentum nostrum*. Adjectum *Nostri* facit discrimen inter vulgaria, & Philosophica; quorum illa sunt confusa cum elementis; hæc ab iis liberata, & ad astralem naturam perducta. Libav. Apoc. Herm. P. post. T. II. Oper. p. 412.

Nosroch, dicitur jaculum alicuius stellæ, vel potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potissimum Junio, Julio, & Augusto, super latos campos, vel in pratis, instar fungi magni, vel spongiæ foraminosum quid, & leve, tendens in fulvum, & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiscit. Sunt qui per *Nostoch* ceram intelligunt metaphorice. Dorn. Rul. & Johns. Parac. jungit cum Terniabin, & vocat mansiones rerum supracælestium, l. 4. de vit. long. c. 8. fructus aeris, Philos. Tr. 1. it. l. de pustul. Gallic. & aliis sympt. cap. 7. fin. *Balsami Nostoch* meminit idem, Berthoneæ l. 2. c. 7. Cœlitus quoque demitti credidit Helm. tr. de magnet. vuln. cur. n. 43.

Nostos, νόστος, dicitur *dulcedo*, & suavitas ciborum. Unde νόσιμα, *dulcia*, & πολύνοστα, quæ multum suavitatis in se habent; quod vocab. legitur ap. Hipp. lib. 2. de diæta XXXII. to. Junge Foes. Oec. p. 35.

Nota, sæpe sumitur pro *Macula*, *Nævo*.

* Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Nothros, νωθρὸς, dicitur *torpidus*, torpescens, segnis, & νωθρότης, *torpor*. Utrumque frequens ap. Hipp. Ita *Auster* dicitur νωθρὸς effective, 3. aph. 8. Junge Diet. n. 581. Pulsus *tardus*, Coac. t. 139. ægri νωθροὶ, *languidi*, 1. prorrh. s. 3. t. 10. 25. Substantivum νωθρότης, 1. prorrh. s. 1. t. 13. Coac. t. 91. Dicitur & νωθρείη, 1. prorrh. s. 3. t. 49. Coac. t. 208. Vide plura loca Foes. d. l. p. 436.

* Notiaeos, νωτιαῖος, *dorsalis*, a νῶτον, *dorsum*: Epitheton medullæ spinalis, quæ & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil est, quam *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιώδης, *humidus*, a νότις, *humor*, humiditas, *mador*. Est epitheton febris cujusdam, ap. Hipp. l. 6. epid. s. 1. t. 29. quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, species malignæ, & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium prostratione. Jung. C. Hofm. de febr. c. 54. & 58.

Notios, νότιος. Vide *Auster*.

Notis, νότις, *humor*, *vapor* dicitur. Lind. Ex. III. §. 217. Vide *Notiodes*.

* Noton, νῶτος, *Dorsum*. Vide supra in DO.

Notos, νότος. Vide *Auster*.

Novacula, ξυρὸς, ξυρέιον, a ξύω, *rado*, instrumentum vocatur Chirurgicum, quo pili deraduntur; cujus usum nonnulli vere, vel simulate metuunt, notante Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 4. circa fin. Usurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abscindenda membra Hildan. in Cista militari p. 1042. operum suorum. Sic etiam Scultetus singularem *Novaculam* descripsit, quam Græci *Scodegbino* vocant, & Roussetus ad fœtum Cæsareum usurpavit, Part. I. Tab. II. fig 2. & Tab. LXII. Alia etiam Magna descripta occurrit. Tab. XX. fig. 5.

Novale, Paracelso dicitur *Portentum*; & in specie *Novalia cœlestia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione, vel sermone obortas, l. 2. Philos. sagacis.

Novator, νεωτής, in bonam, & malam partẽ sumi potest. Secundum illam dicitur sive Philosophus, sive Medicus, qui doctrina, judicio, prudentia, mentis acie præstans res novas invenit ad totius artis, sive scientiæ perfectionem utiles, & necessarias. Qualis fuit Harvejus inventor Circulationis sanguinis, C. Asellius venarum Lactearum, &c. Secundum hanc vero *Novator* est, qui solo vanæ gloriæ studio præter necessitatem nova excogitat vel principia, vel terminos, & similia, &c. quo epitheto Helm. non immerito a plerisque appellari solet: quamvis & hodieque sint, qui gloriolam vanam similiter sectentur. Plura de utraque significatione vide apud Hor. Augen. Tom. III. l. 2. c. 4. seqq. p. 39. seqq.

Novilunium, νεοσελήνη, νεομηνία, olim dicebatur prima dies mensis, sive *Calendæ*. Hodieque vero de Conjunctione Solis, & Lunę accipi solet. Quod tempus Paracels. venenosæ naturæ esse, lædere cerebrum, nimis audacter scripsit contra experientiam, tr. 2. de pestil. circa fin. & tr. 3. c. 2.

Nox, νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem nostrum sese abscondit. Hanc ægris plerunque esse graviorem, quam diem, non solum in crisibus, sed & communiter, egregie declaravit Diet. n. 580. ex Hipp. 2. aph. 13. In specie dolores Gallicos *noctu* exacerbari, scribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Forest. l. 32. obs. 5. & 21. in Schol. *Nox* media, Spagyrice dicitur in Lapidis Philosophici labore, quando omnia nigrescunt magis magisq; Lib. Tom. II. Oper. p. 142. *Noctu*, Gr. νύκτωρ, Hipp. 4. aph. 83. *Nocturnus*, νυκτερινὸς, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit. Hipp. 3. Epid. s. 3. t. 64. Gal. in com. quamvis Hofm. in Not. MS. monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερινῶν, & rursus in aliis ἀμφημερινῶν.

No-

Noxa, βλάβη, idem quod *Damnum*, Nocumentum. Vidde *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Lædere* ponitur. Keuch. ad Sammon. p. 258.

Nuba, duplicem habet significationem. 1. Est species *Mannæ*, vel Terniabin, roseo colore; qualis in Hibernia utplurimum cadit. Paracelf. Schol. in l. 4. de grad. & compof. c. 4. Dorn. in Diction. Rul. & Johnf. 2. *Nuba* idem est, ac *Cuprum*. Rul. & Johnf.

* Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Proprie significat meteoron aereum, ex vaporibus aqueis in sublime elatis, & collectis productum: quæ significatio ad Physicos spectat. De *nubibus* superioribus, & inferioribus vide Th. Chymic. Vol. V. p. 334. Postea Medici transtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta, & suspensa *Nubis*, vel *Nubeculæ* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. sunt 1. prorrh. f. 2. t. 29. 36. Coac. t. 577. 582. 582. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus subpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano Onomaft. p. m. 76. e. *Nubes* etiam, & *Nubecula* significat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem superficiariam comitatur, Hipp. 2. prorrh. XXIIX. 33. Ægin. l. 3. c. 22. Gal. in def. Hildan. cent. 3. obf. 23.

* Nucha, vocatur locus, ubi initium est spinalis medullæ. Sumitur & pro ipso principio spinalis medullæ, quam partem cerebri vocat Parac. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 1. & sedem Epilepsiæ ibi constituit.

Nucleus, πυρήν, proprie significat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medullosam, & interiorem partem nucum, vel etiam alia grana, v. g. grana mali punici dicuntur *nuces*, Hipp. l. de Affect. XLIIX. 11. 12. Diofc. l. 5. c. 151. Vel etiam officula mefpilorum, palmillarū, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hipp. l. de superfœt. XX. 5. & baccæ sambuci, l. 2. de morb. mul. XXIIX. 38. Vide Foef. p. 547. Metaphorice vero ob aliquam formæ similitudinem tribuitur quoq; specillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad usus diversos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* πυρηνοειδέα, quæ Hipp. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 1. de art. t. 43. Gal. in comm. ad h. l.

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid significent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum est utilis, Hipp. de fal. diæt. t. 13. interdum noxia. Ita nudis pedibus saltem incedere, Veneri noxium. Casp. Rejes C. El. q. 56. n. 2. Hinc etiam ob stimulum Venereum evitandum S. Franciscus suæ professionis Monachis usum calceamentorum denegasse fertur; & olim Sacerdotes Gentilium *nudis pedibus* sacrificasse, i. e. animo casto, & a libidinum criminibus expiato, e symbolis Pythagoricis constat. Idem q. 44. n. 19. Vide *Psiloma*.

Nuhar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Johnf.

Numen, δαίμων, sumitur pro *Deo*, & ejus præsentia efficaci in rebus humanis; specialiter etiam in rebus, operibusq; Medicis, quam egregie inculcat Lind. Ex. II. §. 6. 7. 17.

Numenius, νουμήνιος, dicitur Avis rostrata, alias & *Arquata dicta*; cujus historiam, & usum in cibis vide ap. Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

Numerus, ἀριθμὸς. Hujus significatio nota vulgo quoque est, & ad Arithmeticam spectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud esse, quam unitatum connexionem, tr. de Tempore, n. 22. Ejus usus insignis est quoque in medicina, non quod peculiaris virtus ei insit, quæ opinio merito refertur inter φλεδόνας, sive nugas, Gal. l. 3. de dieb. Critic. c. 11. sed ratio ejus habetur in diversis partibus Medicinæ: v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum essentiales: *Morbi in numero* excedente, vel deficiente, Gal. de diff. morb. c. 4. & 8. Ad accidentales: an morbus sit Unus, & Solitarius: an plures, vel complicati? Dogm. Med. Gen. pag. 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* symptomatum, vel signorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationum. In *Pharmaceuticis* res pleræq; *numero* mensurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat; a vero tamen nondum aberrasse arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentisque plures statuere morbos non est veritus, Ex. III. §. 11. Notanter quoque Forest. scripsit, quod *Numerus* malorum ostendat *numerum* remediorum, l. 20. obf. 11. *Numeri pares* vocantur *Fæminei*: *Impares Masculini*, Th. Ch. Vol. I. p. 465. *Numerus* Ternarius, & Septenarius habentur *pro* mysticis. De illo vide Th. Chym. Vol. I. in Phys. Trismeg. Keuch. ad Sammon. p. 222. 235. De *numeris* Philosophicis lege Libav. T. II. Oper. p. 337.

Nuncium, Helmontio dicitur perceptio illa, sive sensatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, qualem primum accidere putat in stomacho, tr. Sedes Animæ, n. 13. & tr. Jus Duumvir. n. 13.

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel, ut aliis placet, ἀνεμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium significet, videl. intermissionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio-

cum.

cum ægris de rostro. Lind. Ex. II. §. 30. seqq. Vide *Apempolesis*.

Nus, νῦς. Vide *Mens*, *Animus*.

Nuscitiosus, idem quod *Lusciosus*, vel *Luscitiosus*, μύωψ, Forest. l. 1. O. 37. Schol. Vide *Lusciosus*.

Nusiadat, i. e. *Armoniacum*. Rul. & Johns. in Lex. qui *Nusiadat* scripsit.

Nustum, Paracelso dicitur partim in genere *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyrosa supernatans, partim in specie hujusmodi *pinguedo in urina* supernatans, quæ interdum instar materiæ albicantis fabulosæ subsidet. Vide plura de *nusto* l. 2. de Tartaro, Tr. 3. cap. 3. in comment. & fragm. ad h. l.

Neusis, νεῦσις, *mutatio* dicitur, quæ fit, quando caput flectimus. Potest tamen pro artuum flexione accipi, notante J. Alex. not. in Gal. l. 1. de mot. musc. c. 3.

Nutricatio, idem quod *nutritio*, de qua p. p.

Nutricolum, vocatur Paracelf. membrum, in quo separatio, digestio, & expulsio ab elementatis factis concoquitur. Schol. in 1. de urinis tr. 2. c. 1.

* Nutrimentum, τροφὴ, idem quod *Alimentum*; de quo vocab. vide supra in AL. & in genere vocatur, quicquid substantiam corporis nostri conservare, & augere, & in eandem converti potest. Gal. l. 1. de S. F. c. 1. l. 3. de temper. c. 2. Nec inepta descriptio Schrod. l. 1. c. 17. *Nutrimentum* est materia humida, spirituosa, quæ vi, & facultate rei nutricandæ præparatur, subindeque alterata, mutata, determinata membris incorporatur. Universalior enim est initio, & a natura rei nutricandæ diversa; unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ transplantatur. Verum Rul. & Johns. descriptio, quod *nutrimentum* sit res transmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non est, & strictior suo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philosophici quale sit, vide Lib. Oper. T. II. p. 403. 405. 531. seq. scil. *Mercurius Philosophicus*.

* Nutritio, θρέψις, item *nutricatio*, in genere, vel est continue effluentis materiæ redintegratio. Unumquodque vero ea ipsa substantia, qua primum genitum est, ali etiam perpetuo consuevit. Gal. l. 1. de sem. c. 16. Vel est perfecta *Assimilatio*, l. 3. de Temper. c. 1. in fin. Ad generalem significationem quoque pertinet descriptio ap. Schrod. l. 1. c. 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi substituatur nova materia congeneris priori, egregie demonstravit Charlton. Exerc. I. Oecon. anim. §. 2. in qua Exerc. plura de *nutritione*. In specie *nutritio* corporis humani ita describi potest: *Nutritio* est Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, subordinatis, & segregationibus, beneficio caloris vitalis, succus naturalis partibus corporis universis, ac singulis oblatus, in substantiam nutriendi convertitur, & ita quod antea deperditum est, reparatur. An vero succus ille *nutritius* per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non est hujus loci dirimere. Est ergo *nutritio* nihil aliud, quam singulis momentis renovata generatio. Charlton. d. l. Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle de corpor. animalium porositate c. 2. ubi succincte *nutritionem* pariter, & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *nutritio*, videatur supra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Lib. Tom. II. Op. p. 408. VveKer. Antid. Gen. l. 3. c. 11.

Nutritorius, θρεπτήριος, θρεπτικὸς, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non solum sunt organa coctionis, sed & organa excrementorum secretionis, ex mente Gal. l. 5. de U. P. c. 13. in fin. ubi vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hofm. in comm. ad h. l. n. 296.

Nutrix, τρόφος, proprie dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζουσα παιδία. Gal. lib. 1. de san. tu. c. 9. quæ qualis esse debeat, videatur ibid. ut & J. Alex. l. 27. Sal. c. 5. Diet. Jatr. pag. 935. ubi inter *Adstantes* refertur. Ejus vitia recenset Helmont. tr. Nutritio ad vit. long. Quid *nutrix Chymica* sit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis tempus terere, quærat curiosus harum Lector in Th. Chym. Vol. I. pag. 201. 378. Vol. III. pag. 35. Libav. Alchym. Pharmacev. c. 31.

† Nux Regia, i. e. Juglans. Ascan. Marin. de morf. Can. rab. c. 26.

Nux, κάρυον, in genere significat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo est. Lang. l. 1. ep. 67. Stricte dicitur simpliciter de *Juglande*, Gal. l. 2. de A. F. c. 27. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* species, quæ alias & *Galea* vocatur; estque totius συντόνος πόνος, h. e. æqualis undique dolor, & molestia. Heurn. de morb. capit. c. 5.

Nychthemeron, νυχθήμερον, significat spatium viginti quatuor horarum, diem, & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

* Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκταλωπία, præcipuo significatu dicitur de iis, qui noctu melius vident, quam interdiu. Hippoc. 2. prorrh. XLI. Consentit Gal. in def. Medic. & in Isagog. c. 16. Helm. tr. Form. ort. num. 51. 52. ut mirum sit,

fit, nonnullos interpretes contra Etymologiam vocabuli, & ufitatam acceptionem explicare de nocturna cœcitate, five *Lufciofitate*; uti quidem Foef. fecit p. 436. & Cummenus in Eph.N. C. Ann. III. obf. 133. Vide *Lufciofus*.

Nycterinos, νυκτερινὸς, *Nocturnus*. Vide *Nox*.

Nycteris, νυκτερίς. Vide *Vefpertilio*.

Nycticorax, νυκτικόραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *Accipiter nocturnus*, aut *Bubo*, aut *Ulula*, hoc nomine veniat? an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non eft noftrarum partium extricare. Vide Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8.

Nyctoides, νυκτοειδὴς, dicitur, quod noctis fpeciem habet; & ponitur pro *nigro*. Erot. Onom. p. 77. d. Gorr.

Nygma, νύγμα, idem quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ eft folutio continui in parte molli carnofa facta per inftrumentum acutum, & tenue. Gal. l. de conft. art. med. c. 6. Eft remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παρακέντησις dicta. Vide *Paracentefis*.

Nygmaticos, νυγματικὸς, proprie *Punctorius* dicitur. Sed a Galeno fumitur pro *Emplaftro contra puncturas*, l. 6. de C. M. P. G. cap. 10. in princ. quemadmodum & hodieque Emplaftr. *Sticticum Crollii*, vernacule *Stich Bflafter* dici folet.

* Nympha, νύμφη, æquivocum eft vocabulum. Quoad Anatomicam fignificationem, non conveniunt inter fe Authores. Galenum, & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepiffe, patet ex Gal. lib. 15. de U. P. cap. 3. C. Rejes C. El. p. 48. nu. 16. & q. 57. n. 9. Recentiores vero prominentias illas geminas cutaneas intra pudendum muliebre fitas, rimam pudendi conftituentes, ita vocarunt; de quibus legantur Gorr. Barthol. lib. 1. c. 35. Rolf. de Part. Genit. Part. 2. c. 38. *Nymphæ* quoque vocantur *Vermiculi apum*, vefparum, crabronum, noviter ex oculis prodeuntes, quemadmodum vermiculi fucorum. Aldrov. l. 1. de Infect. c. 1. p. m. 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelfo funt fpiritales homines, ac mulieres, vel corporei fpiritus, aquas inhabitantes; qualis fuit Melufina. Paracelf. in Paramir. & alibi fcribit etiam, fe integrum tractatum confcripfiffe de talibus fpiritalibus hominibus. Dornæus, Ruland. & Johonf.

Nymphaea, νυμφαία, primo nomen eft herbæ paluftris, vel aquaticæ; de qua quære in Botanicis. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel Excrefcentia nymphæ vocatur, author eft Rolf. d. l. c. 42.

Nymphes, Paracelfo dicitur alius homunculus à *Nympha*, non aquaticus, fed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmeus* vocatur. Fragment. libri Philofophiæ de fang. ultra mortem.

Nymphidica, idem eft Paracelfo, quod *nympha*, i. e. fpiritalis homunculus: & *nymphidica vita* de illis dicitur, l. de vit. long. Metaphorice *nymphidicæ* fpiritus aquarum folventium in arte dici poffunt. Dorn. Rul. & Johnf.

Nymphomania, νυμφομανία, idem quod *Furor uterinus*. Senn. l. 4. Med. Pr. part. 2. f. 3. cap. 5. Hippocr. vero hanc libidinem furiofam vocavit ὑστερομανίαν, in epift. ad Damag. Poffet etiam vocari *Hyfteromania*.

Nymphotomia, νυμφοτομία, i. e. *nympharum fectio*, dicitur operatio Chirurgica, apud Ægin. l. 6. c. 70. qua Nymphæ excrefcentes, aut Clitoris (quæ etiam nonnullis Nympha dicta fuit) prominens refcinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania fumitur, animadvertente Senn. d. l.

Nysadir, idem quod *Nufiadat*, id eft *Sal Armoniacus*. Rul. & Johnf.

Nystagmos, νυσταγμὸς, dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*. Hipp. l. de vet. med. XIX. 10. l. 4. de R. V. I. A. t. 88. l. 6. Epid. f 4. t. 17. a verbo νυστάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur l. 7. Epid. XII. 10. Jung. Foef. p. 436.

Nyx, νὺξ. Vide *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem quod νύγμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O

O Gr. ο μικρὸν, & ω μέγα, præter litteralem fignificationem apud Chym. Character eft, denotans *Alumen*, de quo fupra fuo loco. Sic & tria minora °°°, fignificant *Oleum*.

Obambulatio, περίπατος, proprie dicitur de motu corporis locali mitiori, a verbo περιπατέω, qua fignificatione legitur apud Gal. l. 1. de A. F. c. 1. Tropice vero ufurpatur nomen de cura, & meditatione, quæ animæ eft περίπατος, veluti *obambulatio*. Hipp. 6. Epid. f. 5. t. 11.

* Obauditio, *Obauditus*, βαρηκοΐα. Vide *Baryecoia*. *Cophofis*, *Surditas*.

Obcoecatio, *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, idem quod *Cæcitas*, Hipp. 6. aph. 56. Diet. n. 847. Vide *Cæcitas*. Paracelfo *Obcæcatio Nigromantica* vocatur quinta fpecies *Nigromantiæ*, quæ corpus vifibile invifibili poteft occultare, l. 1. Philofoph. fagacis.

Obdor-

Obdormisco, ἀφυπνίω, κοιμάομαι, hoc est dormiendi gratia cubo. Diet. n. 316.

Obduco, ἐπιδσάγω, περιάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teste Rhodio ad Scrib. n. 122. & Keuch. ad Samm. p. 194.

Obduro, περισκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis superficiarium constipante, & *obdurante*, Hippoc. 5. aph. 20. l. de humid. usu XI. 15. Unde *obdurata tubercula*, περίσκληρα φύματα vocantur l. 6. Epid. s. 1. t. 13. Vide Foes. Oec. p. 500. Diet. num. 679.

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem quod *Obsequium*, cujus significatio etiam pueris notissima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, si saluti suæ consulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. Ex. II. §. 23.

* Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, sive commissuræ *Rectæ* in Cranio, quæ a media syncipitis sutura ad mediam occipitis secundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφὴ, Latini *Rectam*, aut *Sagittalem* vocant, Gal. l. 9. de U. P. c. 17. l. de ossib. c. 1. Barth. libell. 4. An. c. 5.

Obelchera, id est *Cucurbita*. Ruland. & Johns. in Lex.

Obesitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμός. Vide *Corpulentia*, *Crassities*. Est dispositio corporis vel in latitudine sanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obesitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. l. 6. de san. tu. cap. 8. Forest. l. 31. obs. 11. cum Schol. Præternaturalis vero est caussa morborum acutorum, in specie etiam Ilei. Lin. Ex. IV. §. 28. quomodo tollenda, Hipp. de sal. diæt. t. 14. Gal. l. 14. M. M. c. 15. Lang. l. 1. ep. 65. ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur. Helmont. tr. Jus Duumvir. n. 59. & Latex Humor. neglig. num. 44. De *Obesitate*, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν dici vult, videatur Ingrass. com. ad Avic. de tum. p. n. p. 78.

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem quod *Remora*, quæ adiicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes instrumentorum Chirurgicorum. Oribas. de Machinamentis. Vide *Problema*.

Obfuscatio, vel *Offuscatio*, ἀμαύρωσις, obscuritas visus. Forest. l. 11. obs. 35. in Schol. Hildan. Cent. 1. obs. 27. Diet. Jatr. nu. 47. Vide *Amaurosis*.

Objectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, significans *materiam*, *circa quam* scientia, vel Ars versatur. Ita *Objectum* Medicinæ sunt Res naturales, secundum naturales, & nō naturales, & præternaturales. Aliquādo tamen confunditur cum *Subjecto*, quod est materia, quæ agentis elaborationi subjicitur, sive *Materia in qua* dicta, Schr. l. 1. cap. 36. *Objectum visivum* vocatur corpus, quod per visum cognoscitur. Willis tr. An. brut. P. 1. c. 10. *Objecta* dicuntur movere sensus, Paracels. tr. de partu hominis, v. 3. 4.

Obitus, idem quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors*.

Oblæsio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*: Privatio quoque vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. def. Medic.

Oblatæ, *purgantes*, dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*; paraturque ex farina tenuissima, & saccharo, cum speciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορὰ, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Restringitur vero ad cibi, & potus assumptionem: Quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, stricte de cibo, & potu exposuit Gal. 3. in 3. Epid. t. 56. προσφοραι leguntur, sive *oblationes*, apud Hipp. 2. aph. 33. Junge Foes. 537. Diet. num. 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hipp. l. de L. I. Hom. LII. 7. LIII. 1. LIV. 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scribon. Confer ad Lex. Scrib. Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obstipatio*.

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur Rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem est, quod *Obliquatio*. Vide & *Scoliosis*, *Scoliotes*. *Obliqui capitis Musculi superiores*, & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis; & inter hos apud Barthol. l. 4. Anat. c. 5. p. 567. Item *Oblique ascendentes*, & *descendentes abdominis*, l. 1. c. 6. p. 47. 54.

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

* Oblongus, idem quod *Longus*. Vide supra μακρός. Vide *Longus*.

Obmutescentia,, ἀφωνία. Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολὸς, nomen ponderis, continens octo æreos; & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam. Gal. de pond. & mens. cap. 3. l. 6. de C. M. S. L. c. 1.

Obritum, est *Cuprum*, Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære, & stanno. Fallop. de metall. l. fossil. c. 17. Tom. I. Op. p. 314.

Obrizum, est *purum aurum*, in spadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorneus, Ruland. & Johnson. in Lexic. Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali,

Theatr.

Theatr. Chymic. Vol. II. pag. 342. Vol. III. pag. 209.

Obscoenus, αἰσχρὸς, idem quod *Turpis*, *Impudens*, ἀναιδὴς, ἀναίσχυντος. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obscœnitatem* implicat. Diet. Jatr. n. 14.

Obscuritas, σκότος, proprie, & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti; & ita v. g. *obscuritas* visus, ἀμαύρωσις, idem quod *Obfuscatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam sermonis, & dictionibus non perspicuis, Gr. ἀσάφεια. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 18. & alibi. Vide *Asapheja*. Talem *obscuritatem* affectare soliti sunt veteres plerique. Helmentius quoque cum suis asseclis ejusmodi *obscuritatis* vitio laborat.

Obsequium, idem quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo superius.

* Observatio, τήρησις, συμπαρατήρησις, vocabulum Empiricæ sectæ proprium, significans cognitionem rei alicujus sensuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* sæpe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. de opt. secta, c. 2. & in seq. passim. Secta quoq; Empirica propterea vocabatur *observatrix*, τηρητικὴ, & Empirici τηρητικοὶ, *observatores*, apud Gal. de opt. sect. ad tyr. c. 1. fin. Hodieque ut plurimum æquipollet *Historiæ Medicæ*; uti patet ex Forest. & Eph. N. C. aliorumque Authorum *observationum* Libris. Utinam vero semper ex fide nobis darentur *observationum* Libri! Libet obsignare voto Linden. Ex. XIII. §. 8. Vide *Casus*. *Historia*.

Obsessus, δαιμονικὸς, ἐνεργούμενος, dicitur, qui a Diabolo, sive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. Quo etiam refert Paracelsus nonnullos, qui Chorea S. Viti laborarunt, tr. Paramir. de morb. invisib. An *obsessi* naturalibus remediis curari possint? ventilavit Casp. a Rejes C. El. q 28.

Obsidianum, nomen vitri, vel *lapidis fusorii*, qui & *Schmalthum* dicitur; de quo vide plura apud Pl. l. 36. H. N. c. 26. Libav. S. A. Ch. l. 7. cap. 21. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii*, a Libav. d. loc. cap. 23.

Obstetrix, μαῖα, μαιεύτρια, dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis, & parturientibus operam suam præstat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque descriptionem tradidit jam olim Moschion. de morb. mul. c. 1. Debet ergo perita esse Anatomiæ, & corporis humani structuræ. Verum quam sæpe hoc fallat, testatur experientia. Unde & apud Forest. legitur l. 19. obs. 14. quod *obstetrix*, quæ diu artem obstetricandi exercuerat, satis insuper garrula, vesicam pro utero habuerit, nec discernere potuerit. Jungatur & C. Rejes C. El. q. 52. 53. Olim officium quoque *obstetricum* opus maximum fuisse, explorare temperamenta, & constitutionem corporum, & locorum secretorum maris, & fœminæ, ad fœcunditatem conjugii promovendam, & sterilitatem evitandam, testantur ex Platon. Theæteto Gal. 5. aph. 62. Lang. l. 1. ep. 49. Diet. Jatr. p. 75. Talis fuit prima, post legem ab Atheniensibus latam contra mulierres, ne medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella; de qua ex Igino historiam recenset Hor. Augen. l. 1. Epist. & cons. Medic. cap. 6. Tom. I. Oper. p. m. 331. De *obstetricum* officio legantur etiam & veterum, & recentiorum libri de morb. mul. & alii, & qui de *arte obstetricandi* scripserunt. Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt in Act. Hafn. Vol. II. obs. 22. p. 53. seq. *Sella obstetricalis* dicitur, quæ peculiariter usurpatur in partu ad fœtus exclusionem commoda.

* Obstipitas, σκολίωσις, *obstipus*, σκολιὸς, γαυσὸς, dicitur generaliter de omni obliquitate; tortuositate, & incurvatione. Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 57. i. e. ἀνωμαλία, & inæqualitas. Usitatius tamen de partium ossearum tortuositate sumitur. Ita spinæ inæqualitas σκολίωσις, quæ alia *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque *tortuosis* legitur Græc. γαυσὸς, vel γαῦσος, Hipp. 2. de fract. t. 69. 4. de art. t. 61. & 64. Jung. Foes. Oec. p. 34. & 574. Pertinet ad morbos figuræ vitiatæ.

Obstructio, ἔμφραξις. Vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

Obtsruens, στεγνωτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ meatus, & ora vasorum occludunt, & sensibiles excretiones prohibent; quorum natura est crassarum partium, terrea, & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur τοῖς ἀναστομωτικοῖς, *deobstruentibus*, & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *obturantia*.

Obstupefaciens, ναρκωτικός. Vide *Narcoticus*. *Obstupefactio*, νάρκη, vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

* Obstupescentia, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Obsurdesco, i. e. *Surdus fio*, κωφάομαι, dicitur de νεκρώσει virtutis acusticæ, sive auditivæ; estque signum lethale in Ileo. Lind. Ex. IV. §. 79. seq. Vide *Cophos*.

Obtensio, παρέντασις, a παρεντείνω, *obtendo*, sive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. aph. 71. Jung. Diet. n. 981.

* Obtortus, γαῦσος, idem quod *Obstippus*: de quo p. 2.

Obturatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *obstructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vasa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incrustantur. Libav. T. II. Oper. p. 139. *Obturatores* Musculi femoris foramen inter os pubis, & Ischii implentes, leguntur ap. Bart. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Obtusus, ἀμβλὺς, idem quod *Hebes*. Diet. n. 48. Proprie de ferro; metaphorice de oculis; nec non de animo dicitur.

Obviam Itio, ἀπάντησις Vide *Apantesis*.

Obvolutio, περιείλησις, idem quod *Circumvolutio*. Usurpatur de fasciis, quæ membro alicui *obvolvuntur*. Gal. de fasciis.

Occasio, æquivocum est vocabulum. Vel enim respondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio est principium curationis morborum, For. l. 1. Chir. O. 3. Sch. imo anima curationis, C. Rejes C. El. q. 24. n. 4. Vide *Cæros*. Vel resp. Gr. πρόφασις, ἀφορμὴ, & significat *causam procatarcticam*, extremam, evidentẽ; imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit. Gal. com. 1. in 1. Epid. t. 10. c. 1. in 3. Epid. t. 15. & c. 3. in 6. Epid. t. 18. & c. 2. progn. t. 66. Jung. Foes. Oec. p. 539. Dieter. n. 736. Vide *Caussa*.

Occasus, δύσις, communiter, & proprie dicitur de Sole, & Astris sub Horizontem sese abscondentibus. Vide *Dysis*. Per translationem vero quoq; de *interitu*, vel hominum dicitur, & ita respondet vocabulo *Mors*: vel Morborum, & ita coincidit cum *Solutione*, vel *Curatione*. Spagyrici quoque in Magisterio Lapidis Philosophici transtulerunt ad nigredinem, quæ est signum putrefactionis, & solutionis secretæ, quam vocant *Occasum* Solis, & initium Artis. Libav. Tom. II. Op. p. 414.

Occidens, δυσικὴ, δύσις, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit, & sese sub terram abscondit, visui nostro subducens. Dicitur & *Occasus*, *Occidentalis*, Gr. ζυγμικός. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*: item *Occidens stella*, i. e. *Sal Ammoniacus*, *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus, Aqua viva, viscosa, &c. Ruland. & Johns.

Occido, ἀποκτείνω, idem quod *interimo*, neco. Gal. l. de Ther. ad Piso. cap. 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieq; liberum sit *occidere*, ob imperitorũ libertatem, tr. Tumul. Pestis.

Occisio, spiritus mundi, sive aquæ vivæ, & in sal naturæ conversio est secretum *Calcinationis* sapientum. Th. Chym. Vol. VI. p. 186.

* Occiput, ἰνίον. Vide *Inion*. Dicitur ὀπισθοκράνιον, Æginet. l. 6. c. 2.

Occludens, κλεῖον, idem quod *Obstruens*, *Condensans*: opponitur *Aperienti*. Gal. l. 5. de S. F. c. 14.

Occlusio, in specie vocatur angustatio viarũ similis obstructioni, modo fit circa orificium ductus, vel canalis. Blas. Med. Univ. p. 27.

Occæcatio, τύφλωσις, idem quod *Cæcitas* active sumpta. Vide supra suo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur a Gal. l. 10. de U. P. c. 3. circa fin.

Occultus, κρυπτὸς, dicitur vel subjective. Ita *Cancer occultus* ad differentiam exulcerati. Vide *Cryptos*. Vel caussaliter, & effective, quando alicujus rei, vel effectus caussa latet. Unde quõdam Medici *Qualitates occultas* excogitarunt, quarum operandi ratio intricatior est, præsertim a priori; quas, licet sint, qui in totum negare audeant, nostro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide Dogm. nostra M. Gen. p. 699. seq. quas Helmont. fortassis non inepte ad Archeum referre conatur, tr. Potestas Medicam. nu. 33. Quomodo Spagyrici manifesta reddant *occulta*, & vice versa, Vide Th. Chym. Vol. III. p. 40. Item Libav. Tom. II. Oper. p. 144. & alibi sæpius.

Oceanus, ὠκεανὸς, quid significet, ex aliis etiam Lexicis patere potest, nimirum vastum mare maximam partem orbis terrarum ambiens. De hoc statuit Helmont. nihil aquarum recipere a mari mediterraneo, tr. Aqua, nu. 13. Unde *Oceani* fluxus, & refluxus proprie dependeat, Physicis inquirendum relinquimus. Legatur, si placet, integer tractatus Federici Delphini Mathematici quondam Veneti, hoc tit. & Th. Ch. Vol. V. p. 402. Item Acta Philosophica Oldenburgii An. 1666. Alias *Oceanus* quoque vocatur solium vastum in balneis, & omnino lacus, alveusque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque strepitu, & marino quasi æstu, teste Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro, & Microcosmici, h. e. analogum motum aquarum ex, & ad *Oceanum*, sic & sanguinis ex Corde, & ad Cor, dissertatione epistolica proposuit Philipp. Jac. Sachs a Levvencheim ad D. Thom. Bartholin.

Ochema, ὄχημα, Latine *Vehiculum*, vocatur Gal. portio humida, aquosa, & tenuis cum chyli, tum sanguinis; quia nec chylus, nec sanguis venas transire posset absque hujus adminiculo, l. 4. de U. P. c. 5. Jung. C. Hofm. in comm. ad h. l. Schenk. de sero sang. c. 3. Hodie *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*. *Vehiculum*.

Ocheteumata, ὀχετεύματα, a quibusdam vocantur *foramina narium*, quæ etiam θηλάμας aliqui appellant. Gorr. Linden. Arist. tribuit, & Theodorum per *meatus* Latine *expressisse* statuit.

tuit, l. 2 Med. Physiol. c. 12. §. 9.

Ochesis, ὄχησις. Vide *Vectio*.

Ochetos, ὀχετός, generaliter significat Rivum *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut transit. ab Hippocrate vero tribuitur diversis rebus, v. g. viis circa urinam, & alvum, 3. de art. t.52. venis, & arteriis, d.l.t.59. exponente Gal. in comm. ad hec loca: poris, sive spiraminibus cutaneis, l. 6. Epid.s.3.t.8. Jung. Foes. Oec. p.474. Erotian. Onom.pag.84.c. Descendit a verbo ὀχετεύω, veho, *derivo*, transitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp.l.de Ven. XXV.12.

Ocheus, ὀχεύς, vocatur a quibusdam *scrotum*, quod magis usitato nomine ὀσχέον appellant. Gorr. RolfinK. de part. gener. inserv. P. I. c. 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, *molestiam*, negotium molestum significat, apud Hip. 3.de art.t.27.& l.4. Epid.II. 14. l.6.Ep.s. VI.t.12. Hinc ὀχληρός, ὀχλώδης, *molestus* dicitur, 2. de artic.t.59. Galen.in com. Erot. On.p.83. C.Foes. d.l. Et verbum ὀχλέειν, significat *turbare*, perturbare. Foes. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὤχρα, terræ species est colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *Nativa*, sive fossilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia, & Hungaria: altera *Factitia*, quæ ex plumbo adusto fit, aceto extincto, pictoribus magis usitata. *Ochræ* historiam, & usum vide pluribus apud Diosc. l. 5. cap. 108. Rul. in Lex. Schroder. l.3.c.2. n.6. Fr.Hofm. in Cl. ad h.l. Libav. S.A.Ch. l.6. c.4. & Alchym. pharmac. c. 10. Chiocc. Mus.Calceol. s.2. p.135. seq.

Ochros, ὠχρός, colorem significat luteum, *pallidum*, nempe ex candido, & flavo permixtum, tanto candidiorem flavo, quanto flavum rubro. Gal.c.2.de R.V.I.A. t.22. Quod si adhuc plus albicet, ὠχρόλευκος, *ex pallido albicans* dicitur. Hipp. l.7. Epid. notante Foes. p. 694. Linden. herbeum vocavit, ὠχρὸν, vulgo *olivastrum* dictum, Ex.IX.§.18. ὦχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilla*, aut *Cicera* dictum. Gorr.Jul.Alex.com.in l.1.de Al. fac.c.25. Vide *Pallidus*.

Ocroxanthos, ὠχρόξανθος, *ex pallido flavus*. Legitur apud Gal.l.4.de san.tu.c.4.

* Octhodes, ὀχθώδης, verrucosus, *prætumidus*, *callosus*, torosus. Dicitur de Labiis ulcerum duris, & prætumidis. Gal. lib. 3. Meth. Med.c.3.l.4. de C.M.P.G. cap.1. seqq. quin & ipsa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, Ibid. ὄχθοι quoque *tumores callosi*, verrucosi dicuntur, notante Henr. Steph.in Thesaur. & Scapula. Gorr.

Ocium, σχολή, ἀργία, refertur inter res non naturales; estque species *quietis*, Caussa procatarctica sanitatis, & morborum. Gal. comm.2. de nat. hum. l.1. Hildan. de valet.tu. Dogm. nostr.M.Gen.P.V.c.5. dogm.5.p.645. Charlton. Ex. Pathol. VII. §. 3.

Oclasis, ὄκλασις, idem quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cum quis genibus flexis in crura subsidit. Hipp. 3. de art. 64. ab ὀκλάσαι, i.e. *genua flectere*. Erotian. Onom. pag. 82. d. Jung. Foes. p. 449.

Oclax, ὀκλάξ, *geniculatim*, genibus flexis, curve. Gal.l.3.de U.P.c.15. C.Hofmann.comm. ad h.l.nu. 166. Gorræus vero exponit per ipsam μύλην, molam, aut ἐπιγονατίδα, in defin.

Ocneo, ὀκνέω, significat *cunctari*, pigrum, aut segnem esse. Unde compos. καταοκνέω, idem significans, *non possum*. Erot. d.l. Ὀκνηροὶ idem quod ἀσθενεῖς, *pigri*, *infirmi*, segnes. Hipp.2. de R. V. I. A. t. 22. Vide Foes. p. 450.

Ocob, id est *Sal Armoniacum*, *Ocop*, *Obac*, *Ocab*. Rul.& Johns.

* Ocrea, ἀντικνήμιον. Vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis, & valgis curandis descripta exhibet Paræus Chirurg. l. 22. c. 11.

Ocris, ὀκρίς, vel ὄκρις, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριοειδής, aut ὀκριόεις, *prominentiam oblongam habens*. Hipp.2.de art.t.42. Vid.Foes. d.l.

Octamenos, ὀκτάμηνος, *Octimestris*. Dicitur de partu intempestivo, in cujus caussæ inquisitione, propter quam fœtus non soleat esse vitalis, valde laborarunt Medici. *Hipp. integrum* libellum h.tit. conscripsit. Enimvero nobis res videtur valde suspecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare soleant.

† Octhonia herba, nonnullis Chelidon majus.

Ocularis, ὀφθαλμικός, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet: v. g. *Ocularis* virtus, vel facultas, Gal.l. 17. de S. F. §. Myrrha, sive Smyrna, &c. *Ocularia* medicamenta, l. 4. de C. M. S. L. cap. 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque scripsit e recentioribus JunKen.Chym. Ex.Cur. Part. II. s.1. c.8. p. 556. seq. *Ocularis* Medicus, l. 14. M. Medic. c. 19. Rhod. ad Scrib. n.57. *Ocularia* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμία, in Jatr. p. 918. 920.

Oculus, ὀφθαλμός, ὄμμα, sic dicitur inter sensuum externorum instrumenta plerorumque judicio nobilissimum, nimirum visus totius pars organica, cujus summe artificiosam structuram, celerrimam sentiendi vim, amplissimam utilitatem merito Anatomici, aliique admirati sunt summopere, & deprædicarunt. Sunt enim revera *Oculi* custodes, defensoresque cor-

corporis humani. In quorum Anatomica descriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. g. Spigelius de H. C. F. l. 10. c. 9. Aquapendens tr. de *Oculo*, visus instrumento, Plempius in Ophthalmograph. Barthol. 3. Anat. c. 8. Vvillis Anim. Br. P. 1. c. 15. & plures alii. De *oculis* insectorum videantur Observationes peculiares Abbatis de Catelan in Ephemeridibus Eruditorum Parisiensibus de An. 1680. n. 24. & 1681. n. 12. & 18. ut & Acta Erudit. Lipsiens. An. 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *Oculus mundi* vocatur; de cujus porositate observata vide Boyle tr. de corp. solid. porosit. c. 6. An fortassis idem cum Belioculo? de quo supra in *Belloculus*.

† Ocymum, ab ὠκύς, quod alvum citet animalibus. Joann. Ruellius in nomenclatura rei veter.

* Odazismos, ὀδαξισμὸς, generaliter significat *pruritum mordacem*, a δάκνω, præposito O. *Morsiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξωμένοις usurp. Diosc. notante Diet. Jatr. n. 597. Generaliter quoque videtur accepisse Helm. tr. Jus Duumvirat. n. 61. & tr. Retenta. Usitatius tamen accipitur stricte pro *pruritu gingivarum*, quem sentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur, & configunt gingivarum carnes. Hipp. 3. aph. 25. Foes. p. 443.

Odium, μῖσος, dicitur affectus animi oppositus *Amori*, consistens in alienatione mentis, & appetitus erga id, quod æstimatur ut noxium, adeoq; malum. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 106. Vvillis An. Br. P. I. c. 9. Charlt. II. Pathol. §. 27. Est igitur inter caussas procatarcticas sanitatis, & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam post mortem in cadaveribus duorum hominum durante lege C. Rejes C. El. q. 33. §. 10.

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, sive fœtida, l. 1. de morb. mul. VII. 3. XX. 3. XXI. 18. Foes. d. l.

Odme, ὀδμὴ, idem quod ὀσμὴ, Lat. *Odor*, dicitur qualitas illa sensibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Consistit vero in effluviis sulphureis, & fumosis emissis, quorum quædam suaveolentia quædam fœtida, & naturæ nostræ ingrata habentur. Gal. c. 1. de nat. hum. t. 6. Schrod. l. 1. c. 34. Gal. dicit, esse substantiam quandam, quæ nec ita tenuis est, ut aer, neque ita crassa, ut humor. l. de odoratus Instrum. c. 2. fin. Jung. Chiocc. Mus. Calceol. s. 6. p. 649. seq. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. nu. 562. *Odores* bonos citissime reficere vires vitales docet ex Gal. Lang. l. 2. ep. 27. & Helmont. tr. Imago Fermenti imprægnat. &c. n. 16. seqq. *Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros accessurus. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. *Odorem hircosum* sub axillis esse signum hominis devirginati, vult. C. Rejes in C. El. q. 38. n. 9. seqq. *Odorum* suavitate offendi uterum, & cur? monstrat idem, q. 84. n. 1. seqq. Verum non est universale. Fœtoris correctio dicitur *Magisterium odoris*: de quo legatur Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 7. & Alch. Pharm. c. 16. *Odor* quandoq; ipsam rem *odoratam*, vel *Aroma* notat. Rhod. in Lex. Scrib.

Odontagogos, ὀδοντάγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuisse suspensum, testatur For. l. 14. obs. 7. in Schol. quo significatur, non esse tollendum dentem, nisi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi possit, i. e. nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & Circumforanei observarent, neque tam prompte ad evellendos dentes consentirent. Vide *Dentagra*.

* Odontalgia, ὀδονταλγία, i. e. *Dolor dentium*. Gal. l. 2. meth. med. c. 2. Est symptoma actionis læsæ, & p. n. auctæ in dentium cavernulis, & partibus fibrosis, proveniens a solutione continui ibidem per acidum resolutum, & fluorem passum facta. Qui dolor quandoq; adeo vehemens esse solet, ut ægri violentas sibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικὰ, a Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 7. s. 2. c. 9. Jungatur & Junch. Chym. Exp. Cur. Part. II. s. 1. c. 10. p. 567. seq.

Odontagra, ὀδοντάγρα. Vide *Dentagra*.

* Odontiasis, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem quod ὀδοντοφυΐα. Vide *Dentitio*.

* Odontoides, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Odontoglyphon, ὀδοντόγλυφον, *dentiscalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

* Odontophyia, ὀδοντοφυΐα, idem quod ὀδοντίασις. Vide *Dentitio*.

Odontotrimma, ὀδοντότριμμα. Vide *Dentifricium*.

Odor, ὀδμὴ, ὀσμὴ. Vide *Odme*.

Odorabilis, ὀσφρητὸς, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere potest, vel suaveolentes, vel maleolentes. Gal. l. 1. de sympt. causs. c. 6. Dicuntur & *Odoratæ res*.

* Odoratus, ὄσφρησις, idem quod *Olfactus*, vocatur sensus quidam externus, cujus instrumentum est nasus cum suis partibus interioribus, præsertim processibus mammillaribus. Barth. libell. 3. Anat. c. 2. Hunc sensum accurate descripsit Vvillis An. Br. P. I. c. 13.

Odoramentum, idem quod res *Odorata*, ὀσφραντὸν, ἄρωμα. In Pharmaceuticis describitur, quod sit medicamentum tam simplex, quam composi-

 tum,

tum, quod citra ignis accessionem suo odore spiritus alterare, aut reficere potest. VVeker. Ant. Gen. l. 1. c. 52. Præscribuntur partim ad voluptatem, partim ad sanitatem. Morell. de form. rem. l. 2. sect. 2. c. 10.

ODORIFERUM, ὀσφραντὸν, idem quod *Odoramentum*. Diet. n. 112. Hinc & Rul. descripsit *Odorifera* medicamenta, quæ odore suo sanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum Odoriferum* Paracelso dicitur ea materia, quæ specifice morbum expellit, Archidox. l. 7. Varietatem *Odoriferorum*, quorum alia per se multa, vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata resinosis solidis partibus non nisi adhibita frictione, liquatione, aut alia interveniente violenta tractatione, odorem spirant, monstravit Jac. le Mort Pharm. Medico-Phys. c. 24.

ODUS, ὀδὸς. Vide *Dens*.

ODYNE, ὀδύνη, ὀδώνημα. Vide *Dolor*. Dieter. n. 601. seq. Lind. Ex. XIII. §. 121. seq.

OECEJOS, οἰκεῖος. Vide *Domesticus*.

OECONOMIA, οἰκονομία, proprie *administrationem domesticam* significat. Hipp. tamen restrinxit ad ægrorum procurationem, & dispensationem, l. 6. Epid. s. 2. t. 43. in qua administranda Medici diligentiam requirit. Foes. Oec. p. 446. Charlton. quoq; Physiologicas suas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

* OEDEMA, *Oedos*, οἴδημα, οἶδος, late, & stricte sumitur. Lata significatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt; uti ipse notavit Gal. ad 4. aph. 34. & 5. aph. 65. Jung. Foes. p. 444. Diet. n. 604. Et ita idem est, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta vero significatio adhuc hodieq; usitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoso humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis descriptio dari potest: *Oedema* est tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte mollis, laxus, foveam post compressionem relinquens, sine magno dolore, proveniens a portionum sanguinis aquosarum, vel lymphæ subsistentia, & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis est *Anasarca*, species Hydropis; de qua suo loco. Helmont. ad Laticem stagnantem refert, tr. Ignot. Hydrops, n. 20.

OEDEMOSARCA, vocatur a M. A. Severino abscessus utriformis quidam rarior, & crassior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum observata sarcomati, vel tumori carnoso respondens; cujus observationem descripsit l. de nov. obs. abscess. cap. 4. Similis etiam habetur apud Hildan. Cent. IV. obs. 59.

OEESIS, ὄησις, id est *opinio*, opinatio; & Hipp. dicitur speciosa artis peritia, absque tamen vera experientia, l. de dec. ornat. IV. 1.

OENANTHARION, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris, & deliciarum gratia additur, ex vino, & flore liliorum, οἴνῳ, καὶ ἄνθει κρίνων parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. l. 7. c. 22. Dicitur & οἰνάνθινον.

OENAREA, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *sarmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰναρίδες. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIV. 21. & LXXXIIX. 8. Erotian. p. 85. c. Foes. p. 446.

OENAS, οἰνὰς, Lat. *Vinago*, dicitur species Columbæ montanæ; cujus historiam, & usum in cibis tradidit Aldrov. l. 15 Ornithol. c. 7.

OENELÆON, οἰνέλαιον, dicitur mistura vino, & oleo constans; cujus meminit Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil. Jung. Alexandrin. l. 18. Sal. c. 12. Gorr. Tali mistura Chirurgi quondam usi sunt ad omnium capitis vulnerum curationem: verum hoc plane improbavit Joh. Baptist. Carcanus de vuln. cap. serm. 2. lect. 3. p. m 71. seq.

* OENODES, οἰνώδης, *vinosus*, epitheton vini generosi, quod multam admittit aquæ mistionē. Dicitur & πολυφόρος, opponiturq; ὀλιγοφόρῳ, tenui, & aquoso ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ mistione, in se satis aqueum. Gal. 3. de R. V. I. A. t. 20. Castell. Linden. Ex. X. §. 111.

OENEVOMÆ, οἰνόομαι, i. e. *bibo*, præsertim vinum. Erot. Onom. p. 83. f. Foes. d. l.

OENEROS, οἰνηρὸς, *vinosus*. Usurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando fasciæ, & splenia imbuuntur, & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη, 3. de fract. t. 46. Foes. d. l.

OENOGALA, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino*, & *lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hipp. l. 7. Epid. XL. 17. quamvis alii intelligant per *vinum lactei teporis*, sive tepidum veluti lac; quæ versio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo judicio minus congrua hæc est acceptio, si ἀναλογίαν compositorum vocabulorum spectaveris. Foes. d. l. Gorr.

OENOGARON, οἰνόγαρον, *garum vino mistum*, garum vinosum, apud Æt. lib. 3. cap. 85. citante Gorræo, vel c. 90. allegante Keuchen. ad Seren. p. 155.

OENOMELI, οἰνόμελι, *vinum mulsum*, dicitur & simpliciter *Mulsum*; nihilque aliud est, quam vinum melle conditum, deliciis magis, quam sanitati destinatum. Inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioscor. l. 5. c. 16. Meminit & Lind. Ex. X. §. 160.

OENOPHLYGIE, οἰνοφλυγίη, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione usus Hipp. l. de intern. aff. XXXI. 5. XXXV. 23.

Qui

Qui vitio huic dediti sunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinolenti*, ebriosi. Prorrh. II. 14. cujus emphasim quoque declaravit Lind. d.l. §. 112. Junge Foes. p. 448. Vide *Ebrietas*.

OENOPOLA, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Linden.d.l.§ 61.

OENOPOS, οἰνωπὸς, epitheton coloris, q. d. *vinosus*, qualis est uvarum maturescentium, cum ex rubro nigricant, & splendent, aut in purpuram, & nigrum transitus fit. Meminit Hippoc. lib.7. Epid III. 22. & l. de nat.mul. I. 6. l.2. de morb. mul.IV.6. Jung. Foes. d. l.

OENOS, οἶνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. succus uvarum maturarum per expressionem collectus, per fermentationem depuratus a fæcibus, atque in doliis vi proprii, & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentiis virtutibus, & noxa passim veteres, & recentiores bene multa scripserunt. Videatur Hipp. l. 2. de diæta: Mundella in Indice Oper. Gal. Foes. p. 446. seq. Dieter. Jatr. n. 606. Lind. Ex.X.Deodat. Panth. Hygiast.l. 2. c. 16. Moræus in Schol. Salern.p.m 90.seq. C.Hofm. l. 5. Instit. c. 5.26. Wyllis de ferment.c. 7. & de febr. c. 1. Schroder.l.4.cl.2.num.412. Junken. Chym. Exp. Cur.Part.I.sect.3.c.8. p. 207. seq. Et quis omnes recenseat? De *vinis* medicatis diversis idem Schroder.l.2.cap.63.Morell.l.1.de form. remed. sect.1.c.6. Per quandam similitudinem alii quoque Succi officinales expressi, & depurati *Vina* dicuntur, v.g. Cydoniorum Granatorum, Citri, &c. Idem d.l c.82. Nonnulli quoq; spiritus e *vino* parati appellantur *Vina*; ut *vinum alcalisatum*, *Circulatum*, &c. Libav.S.A. Ch.l. 8. c. 25. *Vinum correctum*, est Alcool vini. *Vinum efflatum* est, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affusum fuit. Dorn. in Dict Rul.& Johns.in Lex.

OEONISTA, οἰωνιστὴς, *Augur*, & οἰωνισμὸς. Vide *Mantice*.

* OESOPHAGOS, οἰσοφάγος. Vide *Gula*. *Oesophagæus Musculus*, dicitur ille, qui gulam ambit instar sphincteris: de quo vide Barthol. l. 3. Anat.c.12.p.448.

OESTROMANIA, οἰστρομανία, dicitur Hipp. in epist. ad Damag. furiosa libido ad Venerem, & ita idem quod *Nymphomania*: Vide paulo superius.

OESTRUS, οἶστρος, proprie dicitur Insectum notissimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cæteræ Muscæ; cujus descriptionem tradidit Aldrovand.l.3.de Insect.c.4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oestrum Veneris*. Barthol.l.1.Anatom.c.34. Imo omnis stimulus amatorius proverbialiter per *Oestrum* exprimitur. Hinc Gal. οἰστρώδη ὁρμήματα vocavit; cujus emphasim notavit Casp. Hofm.comm. ad Gal.l. de U. P. num. 1008.

* OESYPE, *Oesypos*, οἰσύπη, οἴσυπος proprie est sordes, & fimus lanæ circa nates ovium adhærens; uti patet ex Hippocr. l. 2. de morb. mulier.LXXIV.13.Erotian.Onom.p.85.c. Postmodo vero etiam de ipsa *lana sordida*, vel *succida* usurparunt vocabulum, teste Diosc.l. 2. cap. 84. confirmante Gorræo, & Foes. Oec.p.449. Quid per *Oesypum Atticum* intelligi debeat apud Galen.l. 14. meth. med.c.7.ventilavit C. Hofm. l. 2. V.L.c.14. De *Lana succida* legatur Schrod. l. 5. cl. 1. n.30. Vide supra *Lana*.

OFFA, μάζα. Vida *Massa*.

OFFENSA, *Offensio*, duplicem habet significationem. Vel enim idem est, quod *Noxa*, *Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτον, Gal.c.1. de R.V.I.A.t. 13. Rhod. in Lex. Scribon. Vide *Blabe*. Vel respondet *Allisioni*, & Gr. dicitur προσκοπὴ, vel πρόσκομμα, estque ea læsio, quando corpus pecutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 29. Schol. Ita & spiritus, sive aer in respiratione interruptus Hipp. dicitur πνεῦμα προσκόπτον, *spiritus offendens*, 4. aphorism. 68. Jung. Dieterich.n.730.

OFFICINA, generaliter omnem locum significat, ubi aliquid præparatur, & elaboratur, Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potissimum *Officinæ* habentur: quarum una est *Phamaceutica*; diciturque locus seu *Apotheca*, in qua simplicia, & composita medicamenta in quantitate, & qualitate selectissima debent parari, vel parata inveniri, cum instrumentis Pharmacopoeticis.Fr.Hofm.cl.ad Schrod.l.2.in prin.Schr. vero d.l.minus accurate descripsit, quod sit pars Pharmacologiæ, quæ seriem rerum medicamentosarum secundum classes officinales describit. Altera est *Chirurgica*, Gr. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Jatreon*.

OFFICINALIA, vocantur medicamenta, qua simplicia, qua composita, quæ in Officinis Pharmaceuticis quotidie prostant; & ita opponuntur *Magistralibus*. Vide Dogm. Med. Gen.P.VI. c.4.d. 6.p.753. seq.

OFFITIUM, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis est, omni modo, arte, opera, facultatibus devincire hominum inter homines societatem. *Officium Medici* exoptatissimum procurare homini bonum, quo sine nullum aliud gratum esse, aut jucundum potest, h. e. sanitatem. Lind. Exerc. III. §. 9. Speciale Medentis, vel Curantis morbos est, ut cito, tuto, & jucunde sanet. Ex. XVI. §. 1. Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani; & respondet

Latino *Actio*, vel *Usus*, Gr. χρεία. C. Hofm.c. in Gal. LL. de U. P. n.8. Paracelf. Paramir.l.2.

Offion, idem quod *Opium*. Eph. N. C. A. II. O. 69.

Offuscatio, vide *Obfuscatio*, *Amaurosis*.

Oger, *Ogertinum Ogertum*, Paracelso idem quod *Ochra*, passim in scriptis. Verum more solito transfert & ad hominem, & *Oger microcosmi*; item ad caussas morborum salinas: hinc *Ogertina* pestis, pleuresis, icteritia, passim legitur in scriptis, præsertim in Fragm. ad LL. de Tartaro.

Ois, οἶς, Latine *Ovis*, idem quod πρόβατον, est animal quadrupes, lanosum, mansuetum, lupo inimicum, cujus mas *Aries*, castratus *Vervex*, fœmina stricte *Ovis*, pullus *Agnus* vocatur. Horum omnium historiam, & usum in cibo, ac Medicina vide apud Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc.c.8. prolixissime, ut & Schrod. succincte, l.5.cl.1.n.30.

Olca, mendose pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκή, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

Oleaginosus, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem instar olei in se continet; ut sunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam semina. Hujusmodi *oleaginosa* cerebrum gravare, docet olf.O. & M.M. Sp.l.14. f.1.c.23.

Oleamen, *Oleamentum*, λίπασμα, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum. Scrib.n. 222.

* Olecranon, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per o, sed mendose, scripsit. Idem quod ἀγκών, *Ulna*, cubiti pars gibbera; unde & *Gibber* dicitur, ab aliis *cubitus*. Legitur apud Hipp.l.7.Epid.XXXII. 6. Vide *Ancon*. *Cubitus*.

Oleitas; idem quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur est. Dorn. in Diction. Rul.& Johnf.in Lex. Dicitur alias & *Olivitas*; cujus tres species recensentur, pro conditione triplici olivarum, apud C. Hofm.l. 5.V.L.c.3.

Olene, ὠλένη, sic dicitur a quibusdam *cubitus*; sive os inter duos articulos ἀγκῶνα, & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur, Gorr. Huic respondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*. Lind.Med. Physiol.f.2.c. 14. §.74. Barth. libell.4.An.c.20. Hinc ὠλέκρανον, qf. ὠλένης κράνος, *ulnæ* galea.

Oleo, ὄζω, quid significet, notum est, videl. odorem emitto, est mediæ significationis. Nam καλὸν ὄζειν, & βαρὺ ὄζειν, dicitur *bene*, & *male olere*. Diet.n.603.Gal.l.4.de S.F.c.22.

Oleosus, ἐλαιώδης, ἐλαιηρής, idem quod *Oleaginosus*, Pinguis. Gal.l.6.M.M.c.6.

Olethrios, ὀλέθριος, *perniciosus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, semper *perniciosa* sunt fœtida, c. 2. in 3. Epidem. t. 9. Lang. l.1. ep.53.

† Oleum Melinum, ex Cydoniis paratum. Trincavel.l.7.c.4. Joan. Cornar. in Galenum de compositione medicamentorum l. 2.c.1.

† Oleum Cheirinum, ex viola Citrina confectum. Trincavel.l.6.c.5.

† Oleum de Andacoca ad nervos.

† Oleum Sicyonium, ex rad. cucum. Syl. Saxon. prælection. patavinarum part.1.c.14.

† Oleum Roseum, quod fit ex solis rosis per insolatum; Rosaceum quod additis aromatibus componitur, verius Rosaceum appellandum fcacchus Eleo Chrysmat. Myroth. cap.25.

† Oleum Germinale, Theod. Priscianus c. 1. i. e. sylestris oliva. Jacob. Nicol. Loensis Miscell. l.9.c.5.

Oleum, ἔλαιον, vide *Elæon*: quibus addi possunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixe tradit Libav. S.A.Ch.l. 8. c. 17. seqq. & Alchm. Pharmaceut. cap.9. Quære etiam in Theat. Chym. Indicibus. *Oleum ex lacte*, dicitur *Butyrum* Græcis, teste Lind.Ex. XVI. §. 119. Spiritus quoque rectificati præsertim a Chymicis *Olea* vocantur: v.g. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris, &c. seu salia fluida concentrata, a phlegmatis consortio, quantum possibile, depurata, ita dicta, ob crassitiem, & ponderositatem particularum. Quin & salia fixa per deliquium resoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraque significatio *Olei* est impropria. Vide Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys.c.2.p.m.12.13.

Olfactorius, ὀσφραντικός, idem quod *Olfactilis*: dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactoriolum, dicitur vasculum muliebre, in quo odoramenta gestantur. Vel myrotheca, & pyxis perforata, & ocellata, quæ odores suos, & suaves halitus per foramina exspirat. Rhod. ad Scrib.n.104.

Olfactus, ὄσφρησις, idem quod *Odoratus*. Vide p. superius.

* Oligophoros, ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquosi. Vide *Oenodes*.

Oligopsychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Pusillanimitas*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXVI. 23. ὀλιγοψυχοτέρη, i.e. *animi imminuti*, natura mulierum dicitur, l. de Virgin. morb.l. 10.

Oligos, ὀλίγος, *paucus*, *exiguus* Opponitur vel ἁδρῷ pleno, vel πολλῷ, multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vid. Dieter. n. 614. seq.

* Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i. e. *parcior nutritio*. Gal.l.3.de san.t.c.8.

Olisthema, ὀλίσθημα, item ὄλισθος, *prolapsio*, dicitur integra *articuli elapsio*, vel luxatio perfecta, ad differentiam παρολισθήματος, quod parvā ossis emotionem significat. Hipp.3.de fract.t.11.

Gal.

Gal. in comm. ad h. l. & in def. Med. a verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur 2. de fract. t. 39. & 3. h. t. 61. & 4. de artic. t. 1. quamvis in Exeges. dict. Hipp. Gal. posuerit ὀλισθράζω. Alias ὄλισθος etiam significat *lubricitatem*; uti patet ex Hipp. 2. de R.V.I.A. t. 26. & ptisana vocatur ὀλισθηρὴ, *lubrica*, sect. 1. h. t. 29. Articulus quoque *lubricus*, ὀλισθηρὸς, legitur 1. de artic. t. 29. Vide Foes. p. 451.

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. l. 2. de S.F. c. 27. *Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 36. Potissima est, quod aliæ sint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in suis literis initialibus.

Olivitas, idem quod *Oleitas*. Vide p. 2.

Olla, χύτρα. Vipe *Chytra*. De modo *ollas* parandi vide Vvillis Ex. de ferm. c. 12. Consentit Helmont. de Lithias. c. 3. n. 6.

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbibus*, niger, apud Hipp. legi vult Gal. in Exeg. dict. Hipp. ab ὀλὸς, atramentum sepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem quod φλυκταιναι, *pustulæ*, bestiolis parvis similes. Erot. in Onom. p. 85. A. B. quamvis in Hippocr. loco l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. saltem φλυκτίδες legatur, i. e. *pustulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Alias *Olor* veteribus positum legitur pro *Odor*, teste Keuch. ad Sammonic. p. 115. & 143.

Olos, ὀλὸς, pro θολὸς, (quod significat *atramentum sepiæ*) vult scribi Gal. in Exeg. dict. Hipp. Verum Linden. improbat hanc lectionem, & suadet præscribendum esse theta, θολὸς, Ex. V. §. 9.

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta e plantis desumpta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, sed mortem saltem prohibeant, a morte defendant, sed robustam valetudinem non promoveant. Gal. l. 2. de Al. fac. 43. seq. Linden. Exerc. XVI. §. 160. 169. Jung. C. Hofm. l. 5. Inst. c. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 8. c. 3. seqq. quamvis sint, qui sibi, aliisque persuadere audent, plantas temperatas alimenta esse optima, succum alibilem vitalem sincerum promittentia, coctuque facilem. *Olus molle*, dicitur pulmentarium *Oleraceum*, cum substantia, tum effectu molle, ac tenerum, quod ventrem subducit. Rhod. ad Scribon. n. 99.

Oly, dicitur pinguedo metallorum supernatans menstruo illa solventi. Rul. in Lex.

Olympiacos, ὀλυμπιακὸς, dicitur (1) *Collyrium* magna simplicium turba constans; uti describit Ægineta l. 7. c. 6. & commendat in procidentia oculi, & omnibus ulceribus, l. 3. c. 22. notante Gorræo. (2) *Olympicus spiritus*, est astrum in homine, quod efficit, ut umbram de se præbeat; uti nugatur Paracels. l. 3. de morb. invisib. e quo desumpserunt Dorneus, Rul. & Johns. in Lex.

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum Collyrium, apud Æginet. teste Gorræo. Alias idem est, quod *Cœlum*; de quo supra lit. C.

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* significat, sive *Grossum*. Aliquoties legitur apud Hipp. l. de nat. mul. X. 19. XVII. 8. XXIX. 127. & alibi. Vide Foes. p. 452. Gal. l. 8. de S. Fac. §. Olynthi.

Olyra, ὄλυρα, est species frumenti; de qua non conveniunt, an sit ipsa *Zea*, an vero ejus species. Hesych. descripsit per speciem seminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert l. 1. ep. 56.

Omagra, ὠμάγρα, dici potest Arthritis humeri cum scapula articulationem infestans. Paræus l. 17. Chir. c. 1.

Omasum, Barthol. *Omasus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris, & ruminantibus. Vide *Echinos*. Aristot. l. 2. H. A. c. 17. l. 3. de P. A. c. 14. & Barthol. l. 1. An. c. 9.

Omelysis, ὠμήλυσις, vocabulum est ambiguæ significationis. Forest. Oec. p. 692. seq. existimat, significari proprie farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ torretur: In lata vero significatione notare omnem farinam crudam. Et hanc sententiam confirmare videntur loca Hyppocratis, in quibus vocabul. ὠμήλυσις legitur; v. g. lib. de morb. XXX. 8. l. de nat. mul. XXIII. 5. lib. 1. de morb. mul. XXX. 9. LXXXII. 5. lib. 2. LXIX. 5. LXXVII. 2. Langius vero describit per puram hordei crudi farinam a furfuribus castratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro dissoluta, Cataplasma phlegmonum, & synanchiæ suppurativum parari docet, l. 1. ep. 57. Et hanc opinionem confirmat authoritate Galen. libris de C.M.S.L. aliquoties. Item l. Introduct. cap. 13. Alii, v. g. Absyrtus, dicunt esse mixtionem quandam seminis fœnugræci, lini, & hordei farinarum æquali pondere. Cel. Aurel. l. 2. c. 24. & 37. interdum simplicis pollinis, aut panis infusi Cataplasma; interdum pollines aqua solutos significare docet. Jungatur & Augen. Tom. 1. Epist. & Cons. Med. ep. 6. p. 166. Scribitur & divisim, ὠμὴ λύσις.

† Omenta cerebri, membranæ ipsum ambientes. Merc. l. 1. c. 2.

* Omentum, ἐπίπλοον. Vide *Epiploon*.

* Omiæos, ὠμιαῖος. Vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα. Vide *Oculus*. Significat & *Visum*. Dieter. n. 617. Foes. p. 453.

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli significatio extra forum quoque Medicum notissima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna: Quorum primum est, *Omnia esse in omnibus*, vel *Omnia* ab *omnibus* participare, id quod Hippocratem quoq; docuisse testatur Gal. l.6.de U. P. c. 16. quo sine dubio respexit ad locum Coi senis l.de Alim. IV. 24. ξύρροια μία, &c. *Confluxio una, Cōspiratio una, Consentiētia omnia*. Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum l.de Loc.in Hom.III.6. Minima corporis pars habet *omnia* ea, quæ habet maxima. Jung.C. Hofm. ad Gal. LL. de U.P.n.401. An vero Axioma illud recte ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. tr.de magnet. vuln. cur. n. 130. aliis dijudicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum est: *Omnia ab uno*, & *omnia ad unum*. Estque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam, & virtutem *Lapidis Philosophici* exornare conantur Spagyrici. Verum res magis ingeniosis commentis, quam ipsa veritate nititur. Videantur scripta Spagyricorum, ut & Libavii. Obiter quoq; & hoc axioma notandum: *Omnia a tribus fieri*, videlicet artifice, instrumentis, & materia; quod eleganter, artificialia naturalibus applicando, exposuit Gal.l.de vocal.instr.diss.c.2.

Omolinon, ὠμόλινον, h.e. *linum crudum*, quoad ustionem faciendam utitur Hippocr. l. de affect. XXX. 13. XXXII.9. vel in fistulis ani curandis, l. de fistul. II. 13. quem curandi modum Aegineta vocat λινοτήρωσιν, l.6.c.79. Vel in lateris tuberculo post sectionem, & ustionem, l. de int.aff.X.20. in hydrope, ibid.XXV. 31. Plura loca vide, si placet, apud Foes.Oecon.p. 692. Alias ὠμόλινον quoque vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris iniiciunt tonsores, ne inquinetur vestis capillorum segmentis. Lind.Ex.V.§.109.

Omophagos, ὠμοφάγος. Vide *Crudivorus*.

* Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quæ & cum aspiratione *Homoplatæ* quandoque leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celso l.3.c.22.lib.8.cap.1. quæ humeri articulum constituunt; suntque ossa in utraque humeri regione duo in dorso sita, admodum inæqualia, & omnibus suis partibus dissimilia, foris gibba, intus sima: quorum ulteriorem descriptionem petere licet ex Anatomicis. Gal.l.13.de U. P. c.10.Hofm.comm.ad h.l.Barthol. libell.4. c. 19. Anat. Vide *Plata*.

* Omos, ὦμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando post cervicis angustiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur. Moschion.de mul. c.6.

Omos, ὠμός. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, late significat *salsamentum crudum*, quo carnes condiri solent, Gal.l.5.de C. M. S. L. c. 1. Stricte vero dicitur de *Thymnorum salsamento*, sive *carne Thynnorū sale cōdita*: de cujus virtute videatur Diosc.l.2.c.33

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i.e. *crudum*, sive immaturum *partum edo*. Hinc femina ὠμοτοκοῦσα, i.e. *abortivum fœtum pariens* dicitur, apud Moschion. de morb.mul.c.155.

* Omotribes, ὠμοτριβὲς, idem quod ὀμφάκινον, epitheton olei ex olivis immaturis expressi, q.d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat, & adstringit. Gal.l.8.M.M. c. 3.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *succus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agresta*, Schrod.l.4.cl. 2.n.392. F. Hofm. in Clav.ad h. l. Meminit & Hippoc. *Omphacii epuloticí*, cujus usus est ad vulnera, & ulcera, l.de Ulcer. IIX.5. seq. Derivatur ab ὄμφαξ, quod significat *uvam acerbam*.

Omphacinon, ὀμφάκινον, Vide *Omotribes*.

Omphacis, ὀμφακὶς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enascuntur, & coriarii utuntur. Aegin.l. 3. c.42. Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi* ex uvis nondum plane maturis parati; quale peculiariter in Lesbo factum legitur apd Diosc. l.5.c.12.

† Omphacitis. Galla.

Omphacitis, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ tuberosæ, solidæ, nullo foramine perviæ. Dioscor.l.1.cap.146.

Omphacomeli, ὀμφακόμελι, potionis conditæ genus ex succo uvæ acerbæ, & melle. Respondet *Syrupo de Agresta*. Officin. Gorr. Vide Dispensatoria Augustanum, & Norimberg.

Omphalocele, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, est species herniæ, in qua vel omentum, vel intestina prolapsa protuberant, cum solutione continui, & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut situ mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Observationes vide apud Forest.l.27. O. 18.seq. cum Scholiis. Jung. Responsoriam Epistolam Hildani ad Doringium, in operibus Hildan. p. 900. item Cent. 3.Obs. 63.seq. Fabr. ab Aquapend.de Chirurg.oper.cap. de Umbilici prominentia.

Omphalomantia, ὀμφαλομαντεία, vocatur a Casp. Rejes vaticinatio illa obstetricum fabulosa ex nodis vasorum umbilicalium de numero prolis futuræ, q.52.n.6.

Omphalos, ὀμφαλὸς, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *Regione umbilicali*, & media regione abdominis, cavitate quadam prædita. Dieter. num.619. Deinde pro illo centro medio totius cor-

corporis; quod nihil aliud est, quam complexus, & coalitio vasorum *umbilicalium* cum Uracho contortorum. Gal. de dissect. vul. cap. 10. Bartholin. lib. 1. Anat. cap. 37. Vide *Umbilicus*.

OMPHALOTOMOS, ὀμφαλοτόμος, epitheton obstetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXXVI. 13. Vide Foes. p. 454.

ONAGER, ὄναγρος, dicitur *Asinus sylvestris*; cujus historiam, cum usu in cibis, & Medicina, tradidit Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 3. Dæmones quoque, & spiritus *Onagri* vocantur Parac. in declaratione totius Astronomiæ:

* ONCOS, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, subintellige præter naturam. Hinc Galen. scripsit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Describitur, quod sit distensio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compositorum species, ad eandem classem referendas, a qua actionum læsio potissimum dependet. Aquapend. Pentateuch. Chirurg. l. 2. c. 1. Vide *Oedos*.

ONCYLLOMAE, ὀγκύλλομαι, significat *intumesco*, apud Hipp. 1. Prorrhet. s. 3. t. 7. ubi quidem Gal. ὀγκυμένη posuit: propterea Barthol. Eustachius in not. ab Erotian. p. 79. negavit, se reperisse ὀγκυλλωμένην. Enimvero, & hoc verbum ὀγκύλλομαι, usitatū esse, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos significat tropice magna, & alta sapere. Gorr.

ONDA, vocatur inventor omnium medicamētorum, præsertim vero simplicium. Paracels. præfat. in libros Bertheoniæ.

ONEIROGMOS, ὀνειρωγμὸς, *somnia Venerea*, & *pollutionem nocturnam* significat: quamvis hoc posterius proprie ἐξονείρωσις dicatur. Vide *Exoneirosis*. Descendit a verbo ὀνειρώττω, *somniis Veneris tentor*, & inter somniandum semen profundo. Hipp. l. 1. de diæt. XXXVI. 3. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de inter. aff. c. 29. Verbū vero ἐξονειρώττειν, legitur l. 2. de diæt. XXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 20. s. 4. Epidem. XXX. 3. Vide Foes. p. 454. seq. Jung. Lang. l. ep. 25. Lind. Ex. XV. §. 35. 40. seq.

ONEIROPOLEO, ὀνειροπολέω, *somniare libidinem*, & videre insomnium significat, teste Lind. ex Suida, d. l. §. 43. Fere idem, quod ὀνειρώττω.

ONEIROCRITICOS, ὀνειροκριτικὸς, dicitur, qui de somniis judicat, *Divinator ex insomniis*. Theat. Chym. Vol. VI. p. 81.

ONEVOMAE, ὀνεύομαι, significat, apud Hipp. *per axem*, qui ὄνος, vel ὄνισκος Gr. dicitur, *extendo*. Sunt, qui κατατείνεσθαι scribunt. Gorr.

ONIS, ὄνις, dicitur *stercus asininum*, vel fimus asininus. Utitur sæpe Hipp. in tota muliebrium morborum tractatione, & de natura muliebri: quæ loca videri possunt apud Foes. Oec. p. 455.

ONISCOS, ὄνισκος, ὄνος. Vide *Asellus*.

ONOMA, ὄνομα. Vide *Nomen*.

ONOCROTALUS, Gr. πελεκὸν, ὀνοκρόταλος, πελεκᾶνος, vocatur avis palmipes: cujus historiam, cum usu in cibo, & Medicina, vide in. Aldrov. lib. 19. Ornith. cap. 2. Latine *Pelecanus*, de quo infra.

ONOS, ὄνος. Vide *Aselus*.

ONUS, βάρος, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Lind. Ex. XIII. §. 379.

† ONYX, aliis Alabastrum.

* ONYX, ὄνυξ, Latine *Unguis*, vocabulum est æquivocum. Proprie, & Physiologice ita dicitur pars digitorum extima, & lata, qua firmiores ad apprehensionem redduntur; de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Injuriam illis faciunt, qui e numero partium excludunt. Pathologice notat duos diversos affectus oculorum: primum excrescentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* similitudinem nascentis, vel crescentis Lunæ cornibus respondens paulatim sumit augmentum. Cœl. Aurelian. lib. 2. acut. c. 32. Gr. dicitur πτερύγιον, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur Aquap. tr. de oper. Chir. c. h. tit. Deinde ὄνυξ quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta Iridem, ungui similis. Gal. in def. med. Ægin. lib. 3. cap. 22. Vocatur & alias πύωσις. Chirurgice notat instrumentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod alias *Hamus*, vel *Uncus* dicitur, Gr. ἰχθύα, vide *Ichthya*. Legatur apud Hipp. ὄνυξ, l. de superfœt. V. 1. Tandem Pharmaceutice significat, vel Conchylii speciem, quæ *Blatta Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*: Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi sit candor unguis humani; quamquā Ruland. varii coloris *Onyches* recenset in Lex. Igneas, nigras, corneas, &c. Prolixiorem hujus descriptionem vide apud Chioc. Mus. Calc. s. 3. p. 209. seq. *Alabastrum* quoque ὄνυχα vocari, testantur Chiocc. d. l. & Schrod. l. 3. c. 8. n. 2. Vide *Alabastrites*. Quid Gal. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, lib. 1. de C. M. S. L. c. 1. fere ad fin. non licet certo determinare. *Unguis*, ὄνυξ, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa foliis florum rosarum qua affixa sunt calici dicti. Tabern. l. 3. Histor. Scrip. c. 100.

Ooeides, ὠοειδὴς, dicitur etiam *humor aqueus*, vel *albugineus in oculo*; qui & magis usitato nomine ὑδατοειδὴς vocatur. Gorr. Lind. l. 2. Med. Physiol. c. 10. §. 42.

† Oogala, Lac. ovis permixtum. Aet. & Ægin. l. 9. c. 5.

Oon, ὠὸν, Lat. *Ovum*, quid communiter significet notum est. Nimirum est peculiaris cōceptus in animalibus, præsertim volatilibus, e testa (quæ & cortex, & vestis ovis vocatur, Keuch. ad Sam. p. 205.) membranis, albumine, & vitello constans. Inter *ova* gallinacea esse usitatissima ad victum, & Medicinam, patet ex Gal. l. 3. de A.F. c. 22. l. 11. de S.F. §. *Ovorum facultas*, & alibi. C. Hofm. l. 5. Inst. Med. c. 21. Deodat. Pand. Hyg. l. 1. c. 39. Schrod. lib. 5. cl. 2. nu. 55. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Aldrov. l. 14. Ornithol. c. 1. JunKen. Chym. Exp. Cur. Part. I. s. 2. c. 6. p. 123. seq. Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & fœmina proficiscentem; utriusque pariter virtute præditam, ex quo uno unum fit animal; uti descripsit, & prolixe exposuit Harvejus de gener. anim. Ex. 26. *Ovum* respondere mundo vult Paracelsf. Paragr. tr. 2. de Astromon. *Ovum aureum*, vernacule vocatur Antidotus, vel *Electuarium de ovo*: cujus descriptio habetur in Dispensatoriis Spagyricis. *Ovum Philosophorum*, vocatur *Lapis Philosophicus*, & Benedictus, *Ovum Hermetis*, quod oviforme Philosophicis operationibus inservit. Rul. & Johns. Jung. Th. Ch. Vol. p. 18. 41. 289. & alibi. *Uterum* quoque *Ovum* dici ab Epicuro, vult Rolf. de part. gen. P. II. c. 11. De *Ovo* Crocodili, ut & Galli centenario vide eund. d. l. c. 44. 45. Quære etiam in Eph. N. C. Vide *Ovum*.

Oonae, vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent; ut est ap. J. Alex. l. 13. Sal. c. 12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretiosa, cujus mater est India; color varius, utpote in qua Carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethysti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ, propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt. Ruland. & Johns. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. pag. 207. 208. Lib. S. A. Ch. l. 7. cap. 21. & T. III. Op. p. 89. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 8. s. 2. cap. 11. De *Opalo* factitio, & ratione effingendi illum vide Acta Philos. Uldenburgii Ann. 1668. M. August.

Ope, ὀπὴ, significat *foramen*: diciturque de *foraminibus* cranii. Gal. l. 9. de U. P. cap. 1. vid. Casp. Hof. in Gal. d. l. n. 659. qui vertit per *fenestram*.

Operatio, ἐργασία, idem est in genere quod *Actio*, videlicet motio effectiva, Gal. l. 6. de Hipp. & Pl. dec. cap. 1. Vide *Actio*. Verum hodieque usitatius dicitur de Actionibus Medicis Artificialibus; quales sunt Operationes Chymicæ, Pharmaceuticæ, Chirurgicæ Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheiresis*. De ipsis medicamentorum effectibus sæpe quoque usurpatur; v. g. a Vuillisio, qui *operationes medicinales*, earumque caussas; ceu scitu necessarias commendat, Ph. Rat. P. I. s. 1. cap. 1. & *Operationes Emeticas* describit, d. l. s. 2. c. 1.

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes sub ipsis occultentur, ne idiotis pateant Oribas. de machinam. c. 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinsecus imponitur defensionis alicujus gratia; uti sunt vestimenta & similia. Gal. l. 7. de U. P. cap. 22.

Operimethiolim, est minerarum spiritus. Dorn. in Diction. Paracelf. Ruland. & Johns. in Lex.

Ophelio, ὠφελέω, significat *utilitatem affero*, juvo, *prosum*. Ejus contrarium βλάπτω, noceo, de quo supra, vide *Blabe*. τὸ ὠφελεῖν serio inculcat Hipp. & Medicus sibi commendatum habeat ex aureo illo loco, ὠφελέειν, ἢ μὴ βλάπτειν, *Prodesse*, aut non nocere, ex l. 1. Ep. s. 2. t. 50. Vide Gal. in com. ad h. l. & C. Hof. orat. Isag. II. p. 124. seq. *Prodesse* est Medicorum. Lind. Ex. XIII. §. 543. seqq.

* Ophiasis, ὀφίασις, dicitur species *Calvitiei*, Lat. *Area*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis spatiis in serpentis similitudinem, solaque figura differt ab *Alopecia*. Gorr. Castel. Gal. l. 2. M. M. c. 2. & l. 14. c. 17.

Ophis, ὄφις, idem quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptibilis venenati, cujus variæ dantur species, & differentiæ; quas vide prolixe apud Aldrov. in Histor. serpent. & drac. Spagyricis *Serpens*, & *Basiliscus sapientum* dicitur *Mercurius sublimatus* summo studio. Th. Ch. Vol. III. p. 400. Lib. Tom. III. p. 247. *Serpens spiritus castitatis*, id est *Mercurius*. Ruland. & Johns.

Ophites, ὀφίτης, Latine dixeris *Serpentinus*, scil. *lapis*, est *Marmor* maculosum, in modum serpentis; cujus tres species constituit Diosc. l. 5. c. 162. omnibusque vim peculiarem contra capitis dolorem, & ictus serpentum tribuit alligatis. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. n. 14. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rul. & Johns. in Lex. Chiocc. Mus. Calc. sect. III. p. 379. Meminit & Lib. S. A. Ch. l. 1.

l.1. c. 15. An vero Gal. ὀφίτης, cujus virtutem descripsit lib. de S.A.Fac. inter lapides, de Marmoris specie sit intelligendus, dubitandum adhuc videtur; quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schr. *Ophiten* marmor instar porphyritis durissimum descripserit.

OPHRYS, ὀφρὺς, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel sunt ipsi pili in frontis fine supra oculos excipientes ea, quæ a capite defluũt, ne in oculos delabantur; uti descripsit Barthol. l. 3. An. c. 8. Geminum igitur secundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hipp. 4. aph. 49. & 7. aph. 73. Junge Dieter. n. 641. nec non Lind. Med. Physiol. l. 2. cap. 10. §. 76. *Supercilia* quoque vocãtur partes in ossibus ad sinuum orbem instar labiorum prominentes, & simul profunditatem augentes. Barthol. libel. 4. Anat. c. 2. in fin.

* OPHTALMIA, ὀφθαλμία, sumitur late, & stricte: Late pro omni oculorum morbo, præsertim dolore: Stricte notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore, & dolore, aliquando sine, aliquando cum lacrymarum profusione, proveniens a sanguinis ichorosi effervescentis in venulis stagnatione, & impedito reflexu. Celso Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hipp. 3. a. 11. 16. & 6. a. 17. & alibi. Hujus species est ξηροφθαλμία, *Lippitudo sicca*, quando nullæ lacrymæ effluunt. Vide Dieter. n. 638. & seq. Foes. Oec. p. 475. Hildan. Cent. 4. obs. 14. & Cent. 5. obs. 17. seqq. aliosque plures Authores.

OPHTHALMOS, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμικὸς, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

† OPIATA, idem est Theriaca per excellentiã ab opio. Holer. l. 1. c. 48. de Mat. Chir.

OPIATUM, sumitur late, & stricte. Late pro omni Confectione, vel Electuario, quod consistentia respondet Confectionibus veterum, & Antidotis, quæ Opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide supra *Conditum*. Schrod. l. 1. c. 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Forest. l. 28. obs. 58 Stricte pro Confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita sumpsit Helmont. passim in scriptis suis, Vveker. Antid. Gen. l. 1. c. 30. Vvillis Pharm. Rat. P. I. s. 7. c. 1. seqq An. Brut. P. 2. c. 3. & 8. Paracelsus quoq; ab *Opiatis* stricte dictis febris quoddã genus vocavit *Opiaticum*, cum insigni effervescentia sanguinis cõjunctum, ita ut *Opiatis* curetur, Tab. IX. de generatione febrium. Utramque significationem explicavit Morell. Form. rem. l. 1. s. 2. c. 2.

OPIFEX, *Opificium*, δημιουργὸς, δημιουργία, generalitèr dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro Artificibus Mechanicis, & operibus eorum illiberalibus: quæ significatio non est hujus loci.

OPINIO, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*, *Hypothesis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, vide *Oeesis*. Hujus speciosæ scientiæ, & fallacis fructus est, ut fluctues inter varia consilia, nihil libere velis, nihil absolute, nihil semper, hoc hodie spernas, cras appetas, imo ne hora tecum esse possis, verbis Lind. Ex. I. §. 16. Jung. Ex. VI. §. 8. Est quoque *opinio* via, & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philosophiam. Hac nititur Philosophia moderna Cartesiana; & Spagyrica: de qua vide Th. Chym. Vol. 1. p. 195. & 243.

* OPION, ὄπιον, *Opium*, dicitur succus papaveris, quem alii Lac, vel Lacrymam vocarunt. Gal. l. 2. de Antidot. c. 7. Gorr. de cujus historia vide Dioscor. l. 4. c. 65. Interdum confunditur cum *Meconio*. Vide *Meconium*. Interdum strictius sumitur pro succo, vel lacryma stillante ex capitibus papaveris albi leviter incisis. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Helmont. tr. Pharmacop. ac Dispens. n. 12. Vvillis supra d. l. Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Vvedelius in Opiologia, & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonstravit B. D. Mich. Etmullerus in Exercit. h. tit. Junken. Chym. Ex. Cur. Part. I. s. 3. c. 1. p. 232. seq.

OPISTHOBARES, ὀπισθοβαρὲς, vocatur Collyrium quoddam, ad asperitates palpebrarum efficax; cujus descriptio habetur ap. Aet. l. 7. ex Oribasio. Quod aliis etiam nominibus ἁρμάτιον, καὶ ἄπυρον tradit appellari. Gorr.

OPISTOCHEIMON, ὀπισθοχειμὼν, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hipp. l. de Humor. VII. 12. l. 1. Epid. s. 2. t. 4. Vide Foes. p. 458.

OPISTOCRANION, ὀπισθοκράνιον, *Occiput*, vel *Occipitium*. Ægin. l. 6. c. 2. Vide *Inion*.

OPISTOCYPHOSIS, ὀπισθοκύφωσις, spinæ dorsi in posteriorem partem contorsio. Dicitur & simpliciter κύφωσις, de qua suo loco. Gorr.

* OPISTHOTONOS, ὀπισθότονος, est species convulsionis, quando corpus in partem posteriorem convellitur. Vide *Convulsio*. Ægri hoc morbo laborantes vocãtur *Opisthotonici*. Scrib. n. 170. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 6. & 14.

OPIUM, ὄπιον, vide *Opion*.

OPOBALSAMUM, ὀποβάλσαμον, vide *Balsamus*.

OPOCALPASON, *Opocarpason*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, succus arboris *Calpasi*, Myrrhæ simi-

similis, sed venenatus, exitialis, & strangulationem inducens, teste Gal. l. 1. de Antidot. c. 11. & Lang. l. 1. ep. 62. Chiocc. Mus. Calc. sect. V. p. 636.

Opodeltoch, nomen *Emplastri* non solum Vulnerarij, sed & ad alios morbos externos, ap. Parac. cujus passim in scriptis suis facit mentionem, præcipue in Chirurgicis, & quidem diversis descriptionibus. Vide l. de ulcer. & apostem. c. 2. & 33. in Apocryphis de vulner. testicul. & prælect. Chirurg. c. 3. Dispensatorijs vero hodieq; receptis inserta est descriptio *Emplastri Opodeltoch* D. Mindereri: quæ videatur cum animadvers. Zvvolferi.

* Opopanax, ὀποπάναξ, *succus Panacis Heraclei*. Ejus historiam, & modum colligendi, cum virtute Medica, lege apud Diosc. l. 3. c. 55. Gal. l. 8. de S. F. & l. 3 de C. M. P. G. c. 5. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 395. Fr. Hofm. cl. ad h. l. Rhod. ad Scrib. n. 82.

Opopia, ὀπώπια, Hipp. dicuntur *oculorum ossa*, l. de ossium nat. V 6. Foes. p. 459.

Opopyron *laudani*, est Paracelsi remedium, quo febris, & ejus dilatatio pellitur. Dorn. in Diction. Paracels. Meminit vero Theophrast. l. 2. de vit. long c. 5.

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet significationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æstate*, sive altera, vel etiam tertia æstatis parte, secundum varias veterum divisiones. Gal. l. 1 de Antid. cap. 18. com. 3. de hum. t. 19. l. de cib. bon. & mal. succ. c. 8. quod nonnulli describunt a Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. O. ac M. M. Sp. in addendis, p. m. 1050. Alij ad ipsum *Autumnum* referunt. 2. significat ipsos *fructus*, dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *ficus*, & *uvæ*. Interpretes quoque plerunq; exponere solent per *Poma*. In hac significatione legitur ap. Hipp. l. 5. Epid. XV. 4 XXIII. 4 & l. 7. XL. 16. l. de int. aff. XXIIX. 3. 9. XLV. 2. 18. Gal. l. 7. M. Med. c. 6. Jung. J. Alex. in Annot. ad h. l. Adde Mercur. l. 2. V. L. c. 3. & 6.

Oporice, ὀπωρικὸν, nomen medicamenti est ex fructibus compositi. Fit ad dysentericos, stomachiq; vitia in congio musti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinq; cum suis seminibus, Punicis totidem, sorborum sextario, & pari mensura e jus, quod Rhun Syriacon vocant, croci semuncia, coquitur usq; ad crassitudinem mellis. Hæc ex Plinij l. 24. H. N. cap. 14. fin. refert Gorr. Gal. vocavit δι' ὀπωρῶν, eandem fere descriptionem ponens, l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus significatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu dignissimum, & frequentissimum in Medicina qua Medicis, qua ægris. Vide Diet. n. 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrorum *oportet* consistit in obsequio erga Medicos, & tolerantia. Vide *Obedientia*. Helmontius restrinxit ad *Necessarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in transmutatis; & propterea vocavit *Magnum oportet*, tract. h. tit. 10. *Magnum oportet*, est tribulus, & spina terræ, in vita media hominis: de quo insig. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum.

Opos, ὀπὸς, Latine *Succus*, præsertim Plantarum crudus, sive expressus, sive sponte manans vocatur. Gal. l. 1. de S. F. c. 36. fin. Idem fere, quod χυλὸς, vel χυμὸς, l. 5. de tit. c. 1. & l. 9. in procem. ad quæ loca vide J. Alex. in Annot. Stricte vero dicitur & κατ' ἐξοχὴν de Silphij, vel Laseris succo, ex Hip. l. 2. de morb. XXXIX. 12. 24. Aliquando tamen addit ipse σίλφιον. Vide loca apud Foes. p. 458. Quid sit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *succus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. ad Scrib. num. 67. Lang. lib. 1. ep. 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχρίμπτω, Vide *Enchrimto*.

* Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *Obstructio*, & quidem arcta, notate Rhodio in Lexic. Scribon. & Barthij l. 40. Advers. c. 4. Helm. de Lithias. c. 6. n. 22. Hinc & *Oppilativus*, idem quod *Obstruens*, *Obstipans*, στεγνωτικὸς, diciturque de medicamentis. Ruland. & Johns. in Lex.

Oppletio, idem quod *Repletio*, *Impletio*, πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς, εὐκαιρία. Vide *Caros*.

Oppressio, θλίψις, καταθλίψις, idem fere quod *Compressio*. Vide *Compressio*. Dicitur de Cordis, & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a sanguinis turgescentis, vel coagulativi impedito per pulmones, & cor transitu. Forest. l. 7. obs. 21. Schol. & 30. Schol.

Oprimechiolum, Paracelso dicitur omnis fumus ex ære, l. 2. de Tart. tr. 2. cap. 2. in Not. & fragm. ad h. l.

Opsarion, ὀψάριον, significat *pisciculum*: de quo vocabulo vid. Lind. Ex. XVI. §. 161. seq. ὀψαρίδιον, *parvus pisciculus*, Lang. lib. 1. ep. 59.

Opsigonos, ὀψίγονος, *sero natus*: Epitheton *dentium molarium* novissimorum, qui jam adultis nascuntur, κραντῆρες, καὶ σωφρονιστῆρες, etiam dictorum. Gorr. Vide *Cranter*.

Opsis, ὄψις, apud Hipp. sumitur pro ipso *oculo*; uti patet ex libello περὶ ὄψιος, & lib. 2. Prorrh. XXIIX. 23. 27. 28. &c. Vide Foes. pag. 474. Alias dicitur de ipso sensu videndi, sive *Visu*, qui merito inter sensus quinque externos pal-

palmam sibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime distantia pertingentem, & sub specie subtilissima comprehendentem; cujus descriptionem, & modum vide in Physiologicis, præsertim etiam apud Wvillis An. Brut. P. I. item novam *Visionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Anglic. Socius, Wvilhel. Briggs; uti patet ex Act. Erudit. Lips. 1683. Significat quoque apud Hipp. ὄψις externam *faciem*, sive formam totius corporis, v. g. ægrorum, quæ varia habetur, 4. de R. V. I. A. t. 53. unde & ostentationem notat, 3. de artic. t. 27. Lat. quoque *Visio* pro *Apparentia* accipitur. Hinc describitur, quod *Visio* sit supernaturalis spirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conspicua. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Opsmetallum, id est *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

Opsomanes, ὀψομανὴς, dicitur, qui aliquo cibi genere ad insaniam usque delectatur. Lind. Ex. XVI. §. 161.

Opson, ὄψον, *Opsonium*, perperam *Obsonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem, & vinum mensis imponi solitum est. Athenæus l. 7. restrinxit ad omnia igne cocta: sed J. Alex. dari quoque multa cruda *obsonia* asseruit. Hodieque strictior significatio usitatior videtur, qua dicuntur *Opsonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. l. 18. Sal. c. 1. seq. *Ars parandi rite Obsonia* vocatur *Obsonatrix*, Gr. ὀψαρτυτικὴ, eidem d. l. pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῦ ὄψον quoque Hipp. l. de morb. mul. LXIII. 37. XCI. 13. 14. Jung. Foes. Oec. p. 475.

Optesis, ὄπτησις. Vide *Assatio*. Hinc ὀπτὸς, *assus*. Rul. Calor excedens temperiem adustivam dicitur *Optesis*, Th. Ch. Vol. V. pag. 433. Vide & Vol. IV. p. 395.

* Opticos, ὀπτικὸς, *Visorius*, sive ad *Visum* pertinens, & conferens. Ita Nervi *Optici*, spiritus *Optici*, sive *Visorii*, passim apud Medicos veteres, & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars Mathematicæ scientiæ: unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικὰ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 551. 757. seq. *Optica* medicamenta, vocantur quæ oculis, & visui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. l. 3. ep. 1. c. 8.

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel Labores, vel Effectus, qui prodeunt ex laboribus *Opus trium dierum*, quid vocetur, vide in Th. Ch. Vol. II. p. 43. *Opus* mulierum, & puerorum, Vol. III. p. 39. & Vol. IV. p. 818. & 894. *Opus* Veris, Æstatis, Autumni, Hyemis, p. 13. 17. &c. Vol. III.

Ora, ὤρα, idem quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* significat. Gal. in expl. voc. Hippocr. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. nu. 294. Unde ὠρέω, *curam gero*. Gal. d. l. Gorr. & Erotian. Onom. p. 124. e.

Ora, Lat. Græce dicitur ἐσχατιὰ, & notat extremitatem uniuscujusque rei. Ita *ora* ulceris, h. e. ejus extremitas, legitur apud Scrib. Larg. n. 240. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Oraculum, χρησμὸς, referri potest inter insomnia; & describitur, quod sit ea visio, quam superi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant. Casp. Rejes C. El. q. 37. n. 3.

Orale, id est *vas*. Ruland. & Johns. in Lex.

Oratio, λόγος, idem quod *Sermo*, λαλιὰ, *Locutio*. Vide supra *Lalia*. *Locutio*. Est autem breviter compositio nominum (subintellige, verborum) Gal. l. de sophism. in verbo conting. c. 3 *Oratio* animi sensum aperit, & tantum non est animi interpres, com. 2. de Humor. t. 3. Hinc debet esse moderata, quæ dilucidicatem efficit, c. 3. de art. t. 55. cum *orationis* virtus sit perspicuitas; vitium vero obscuritas: 4. de R. V. I. A. t. 18.

Orbiculare, epitheton est ossiculi quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαιρίον, κυκλίδιον, æquivocum est, diversisque rebus tribuitur. Ita *orbiculi* in machinis dicuntur, qui statuuntur ad trochlearum motionem, quæ per se sunt immobiles, & collocantur in medio earum. Oribas. de machin. c. 4. *Orbiculi* quoque idem sunt, quod *Rotulæ* in Offic. Wvecher. Ant. Gal. l. 1. c. 42. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum, Eph. N. C. Ann. III. obs. 141.

Orbis, σφαῖρα, κύκλος, etiam homonymon est vocabulum, variisque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem; & ita idem est quod *Circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de caussa etiam tribuitur non solum partibus corporis rotundis; ita *Oculi* dicuntur *Orbes*, teste Keuch. in not. ad Samonic. p. 231. sed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Cosmos*, & in specie *Orbis terrarum*. Vel est etiam nomen piscis marini, ob rotunditatem globosam *Orbis* dicti, durissimi; cujus historia, cum speciebus, & usu, traditur ab Aldrov. l. 4. de pisc c. 15. Et egregiam *Orbis scrutati* figuram exhibet Chiocc. in Mus. Calceol. s. 1. p. 90. 91.

Orca, ὄρκη, nomen piscis cetacei marini Delphino similis, apud Rondel. & Aldrov. l. 1. de cetis 6.

Orchea, ὀρχέα, idem quod ὄσχεος, h. e. *scrotum*. Gal. in exp. voc. Hipp. ubi tamen quidam codices legunt ὄρχεος, Gorr. Nobis mendosa

dosa hæc lectio videtur. Vide *Ostheos*.

Orchilus, ὀρχίλος, idem quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ: de qua lit. RE. Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 1.

Orchis, ὄρχις, dicitur Lat. *Testis*, vel *Testiculus*, corpus glandulosum, molle, album, teres, generationis pars organica, in plurali ὄρχεις, *testiculi*. Loca, ubi Hipp. usus hoc vocabulo, vide apud Foes. p. 464. Eorum vero accuratam descriptionem, & usum vide in scriptis Anatomicis, & inter hos Barthol. l. 1. cap. 22. & in sexu fœminino c. 26. Vide supra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

Orchos, ὀρχὸς, idem quod ταρσὸς, & ὀρχοὶ, a quibusdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excrescunt cilia. At ὄρχοι plantæ ordine positæ, sive *Plantarum ordo*.

Orchotomos, ὀρχοτόμος, dicitur, qui testiculos exscindit, uno verbo *Castrator*, quamvis & ad *Herniotomos* referatur. Vide *Castratio*.

Orcus, ᾅδης, idem quod *Infernus*, proprie locus damnatorum, cujus significatio ad forum Theologicum spectat. Ignis quoque subterraneus, quem in medio terræ copiosissimum, æstuantissimumque nonnulli credunt existere, vocatur *Orcus*, vel *Barathrum*. Th. Ch. Vol. V. p. 333. *Divinum in morbis*, ab Hipp. excogitatum, *Orcum Platonis*, vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. tr. de Ideis morbos. nu. 26. De *Orco Orphei*, *Hermetis*, fictitiis, lege judicium Libav. T. IV. Op. p. 141.

Ordeum, κριθὴ, ponitur sine aspiratione pro *Hordeum*, passim apud antiquos Authores. Vide Rhod. in Lex. Scribon. & Indicem Galeni Frobenian.

* Ordinatus, τεταγμένος, epitheton *pulsus*, qui pari semper numero, paribus partibus, & statis ictus suos servat periodis. Gal. de puls. ad tyron. c. 6.

Ordo, τάξις. Hujus vocabuli significatio aliunde nota. Quemadmodum vero *Ordo* merito admirandus est in natura, & rebus naturalibus; ita quoque Medicis in suis actionibus, & sermonibus curæ cordique esse debet; quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexisse, c. 1. de fract. t. 1. & c. 1. de iis, q. in med. t. 7. Hodieque vero Doctores magis sunt solliciti de *ordine* servando in tractanda, & docenda Medicina. Hinc & Rolf. non dubitavit scripta sua titulo *Ordinis*, ac *Methodi* insignire. Quantum in Chymicis situm sit in observatione *ordinis*, passim inculcatur in eorum scriptis. Quære in Indice Th. Chym. per Vol. I. IV. V. & VI.

Oreitypie, ὀρειτυπίη, *montanus labor*: unde ὀρείτυποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus, alia in urbes deferunt. Occurrit apud Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 17. Vide Gal. in comm. ad h. l.

* Orexis, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelso, & Helmontio *Orexis* sumitur pro *Ardore Stomachi* passim in scriptis eorum; quæ loca quærantur in Indicibus. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

Organon, ὄργανον. Vide *Instrumentum*.

Organopoeotica, est ars bellicorum instrumentorum inventrix. Dorn. Rul. & Johns.

Orgao, *Orgasmos*, ὀργάω, ὀργασμὸς, latine *Turgeo*, *Turgescentia*, *Turgentia*. Emphatica sane vocabula apud Hipp. quorum propria significatio est, ardenter appetere coitum, & desiderio libidinis incendi, ubi semen turgens excretionem suam desiderat, & urget. Quam significationem postea transtulit Hipp. & cum hoc ejusdem discipuli ad humores excrementitios, superfluos, & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel effervescentes, & p. n. fermentati, sui excretionem postulant. Hinc pravus humorum motus, & impetus cum stimulo excretionis dicitur *Orgasmus*. Verbo usus est Hipp. 1. aph. 22. & 4. aph. 1. 10. Vide Gal. comm. ad h. l. Adde Foes. Oec. p. 459. Diet. n. 624. Lind. Ex. VII. §. 48. J. Alex. Not. in Gal. l. 11. M. M. c. 15. & in l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Ex nostras de Remoris purgat. disp. II. §. 31. & Disp. V. §. 27.

Orgia, ὄργια, Hippocrati idem sunt, quod μυστήρια, *arcana*, *mysteria*; uti patet ex Lege illius in fine, & in orat. Thessali filii ad Athen. n. 144. Vide Erot. Onom. p. 85. f. & Foes. pag. 460.

Orge, ὀργὴ, vide *Ira*.

Orgilos, ὀργίλος, idem quod ὀξύθυμος, dicitur is, qui est *præcipitis iræ*, & acerbæ, qui levissima de caussa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 2. t. 78. Foes. p. 461. J. Alex. L. 3. Salubr. c. 3.

Orichalcum, ὀρείχαλκον, ὀρίχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia fossili tinctum, factitium. An tale unquam fuerit nativum, & fossile, certo non constat. Gorr. Libav. *Oricalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari, & calaemo fieri, scripsit S. A. Ch. l. 7. c. 24. ubi etiam statuit *nativum*, quod est æs citrinum in Funduribus inter Mexicum, & Dariem Americæ fodinas repertum *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito sæpius vitro, vel etiam magnesia, docet idem Tom. III. p. 204. seq. *Orichalcea fila*, leguntur apud Rul. in Lex. Junge Jac. le Mort. Metallurg. contract. p. 271.

Oricia, epitheton Terebinthi, ab *Orico* ci-

civitate Epiri, juxta quam naſcitur Terebinthus. Keuchen. ad Sammon. p. 214.

Oricilla, pro *Auricilla;* quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

* Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clyſtere*, de *Specillo*, apud Celſum, l. 7. c. 26. & 30. l. 5. c. 28. & l. 6. c. 18. Rhod. ad Scrib. n. 39. Keuch. d. l. p. 87.

Oriens, ἀνατέλλων, ἀνατολή, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua Sol oritur, & ſupra Horizontem aſcendit. Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi tr. Natura contrar. neceſ. nu. 38. *Oriens Microcoſmi* eſt in Pyloro, Paracelſ. de Colica. *Oriens* quoque Spagyricis dicitur Urina, Sal urinæ; item Vitriolum, Oleum rubrum, Rubinus, Maſculus, Aries: quæ omnia ſunt Ænigmata Spagyrica. Rul. & Johnſ.

Orificium, στόμα, fere idem quod *Os oris;* notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*: alterum *Pylorus*. Barth. l. 2. Anat. c. 9. Ita vaſorum naturalium, ut ſunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ dicuntur *Orificia*, quemadmodum & artificialium, paſſim in ſcriptis Medicis.

Origo, ἀρχή, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, χλωρεύς, idem quod *Picus*, *nidum ſuſpendens*: cujus deſcriptio legitur in Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39.

Orion, ὠρίων, nomen proprium Deaſtri gentilis habitu pro filio Jovis, Neptuni, & Mercurii; de quo Poetæ fabulantur, ictu ſcorpij periiſſe, cum Dianæ vim inferre conaretur, Keuchen. ad Sammonic. p. 265. Translatus deinde inter ſidera; & mentio illius fit in ſacris Literis. Hujus operationem in cadaver lupi eſſe, generare ſerpentes, finxit Paracelſ. de Peſtilit. tr. 1.

Orionius, id eſt *urinoſus*. Dicitur de ſpiritu Urinæ, vel Sale Urinæ. Unde *Orionium Zwingeri* vocatur, quod eſt Tertius *Orionis* ſpiritus fixus, qui ex craſſiore, ſalſioreque parte lotii evocatur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 29.

Orix, ſitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœſta, & quaſi ſupplex Caniculæ ortum intuetur, & lacrymabunda illius æſtum deprecari videtur. Lang. l. 2. ep. 2.

Orizeum, idem quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum*, aurum in tenuiſſimas bracteas malleo cuſum. *Orizeum præcipitatum*, eſt aurum in crocum ſuum redactum, adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Johnſ. *Orizeus liquor*, Paracelſo dicitur liquor ex auro præcipitato paratus: cujus deſcriptio habetur Paragraph. l. ii. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris: *Orizeus color*, eſt flavedo in oculis, aut urina: cujus etiam paſſim mentionem fecit Idem.

Orizon *æternitatis* (pro *Horizon*) eſt virtus ſupercœleſtis. Dorn. in Dictionario Parac. Vide *Horizon*, ex Theophr. lib. 2. de vit. long. cap. 2.

Orms, i. e. *gallina*. Rul. & Johnſ.

Ornamentum, κόσμος, dicitur de partium *pulchritudine*, quæ quandoque obſcuratur ab earum utilitate. Gal. l. 11. de U. P. c. 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen *venti Aquilonaris* frigidi, verno tempore ſpirantis, quando aves, & hirundines rurſus adveniunt. Legitur ap. Hipp. l. 6. Ep. l. I. 12. Foeſ. p. 462.

Orobion, ὀρόβιον, ſignificare videtur *Ervi farinam*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIII. 22. Apud Erotianum eſt adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale orobo, ἧλον ὀρόβιον, verruca *ruffa*, aut orobo ſimilis. Onomaſt. pag. 84. d.

* Oroboeides, ὀροβοειδής, *orobo ſimilis*, dicitur de ſedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant. Gal. cap. 5. in 6. Ep. t. 15. & 4. aph. 76. Foeſ. p. 463.

Orobo, eſt *vitrum metallinum*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Orogamo, eſt *Aurum*. Rul.

* Oros, ὄρος. Vide *Mons*. Dicitur & a quibuſdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis ſuperior, quam alii πολυοστέον appellant, id eſt multorum oſſium. Caſtell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδης, *tenebricoſus*, ab ὄρφνη, *tenebræ*. Legitur apud Hipp. 3. prognoſt. t. 30. & 33. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 4. Jung. Foeſ. p. 464. Erot. p. 79. c.

Orphus, ὀρφός, vel ὀρφώς, vocatur piſcis quidam, ſive littoralis, ſive marinus, cujus deſcriptionem, & uſum in cibis vide in Aldr. l. 2. de piſc. c. 11.

Orrhodeo, ὀῤῥωδέω, ſignificat *metuo*, formido: & occurrit apud Hipp. l. 2. Prorrh. XX. 4. l. 2. de fract. t. 65. & ſ. 3. t. 17. l. 1. de morb. XLII. 1. XCVI. 24. Jung. Erot. On. p. 83. a. & Foeſ. Oec. p. 463. ſeq.

Orrhopissa, ὀῤῥόπισσα, quaſi ὀῤῥὸς πίσσης, eſt *picis liquidæ ſeroſum excrementum*, picis veluti ſerum. Hoc legitur apud Hipp. l. de Ulcer. IX. 12. Vide Erot. p. 28. f. Gorr. in def. Dicitur & πίσσανθος.

Orrhopygion, ὀῤῥοπυγίον, rectius ὀῤῥοπύγιον, ultima pars ſpinæ, qua vertebræ deſinunt, manifeſtior in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus, & altilibus gradius redditum gulæ placuiſſe, & præſertim militum, teſtatur Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 18.

Or-

ORRHOS, ὀῤῥὸς, Lat. *Serum*, id est aquosa portio lactis, & sanguinis. De illo Hipp. l. 4. de morb. XXV. 28. XXVI. 9. de hoc Gal. l. 5. de U. P. c. 5. & alibi. *Serum* hoc sanguinis uti per se rest ὄχημα, sive vehiculum; ita per accidens, & ex longiori mora degenerans fit excrementitium, & urinæ, aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de *Sero sanguinis* vide in Schenkij tract. h. tit. item apud Vvillis de febrib. c. 1. ubi de *sero lactis* egregie disseruit. *Serum* excrementitium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*.

ORRHOS, ὄῤῥος, in penult. acuto notata, significat vel ossis sacri extremum, ad caudam usque protensum; vel *Perinæum*, sive lineam subter penem medium scrotum intersecantem, per ταῦρον ad anum usque tendentem, quæ & ῥάφις dicitur, ex Ruffo, Polluce, & Hesychio, Cast. Foes. p. 463.

* ORTHOCOLON, ὀρθόκωλον, quasi *rectus articulus*, est articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem musculi partem inflectentes non sequuntur, sed articulus perpetuo tenditur, nec inflecti potest. Gal. scripsit ὀρθόκυλλον, 3. de art. t. 100. Verum Foes. priorem lectionem approbat: quamvis C. Hofm. in suis Notis ἀνεκδότοις ad h. l. & posteriorem lectioné non penitus rejiciat; cum videatur esse argutior compositio, si τῇ ὀρθότητι apponatur ad latus ἡ κυλλότης.

ORTHODORON, ὀρθόδωρον, mensura est apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Est autem totum id spatium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux, & Hesychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici potest. Gorr.

* ORTHOPNOEA, ὀρθόπνοια, quasi *rectam spirationem* dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit, quam recta cervice, & thorace elato; quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui sic affecti sunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοὶ, quia decumbentibus suffocationis periculum ob angustationem asperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervice sufficiunt, dorso nulli rei innixo. Caussam hujus vide in *Asthma*. Meminit Hipp. lib. 7. Epid. VI. 6. Junge Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 21. & c. 2. in 1. Prorrh. t. 54. Foes. p. 461. Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoq; caussam agnoscunt, confundunt Peripnevmoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

ORTHOS, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta, legitur apud Hipp. 5. aph. 68. Vide Dict. n. 625. Vide *Rectus*.

ORTHOSTADEN, ὀρθοστάδην, adverbium apud Hipp. quod significat in *erectum stando*, sive more eorum, qui erecti stant: & dicitur vel de exacte sanis, qui stant, ambulant, suisq; negotiis præsentiam suam accommodant. Lind. Ex. XIII. §. 22. vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua significatione sumpsisse videtur Hipp. l. 1. Epid. s. 1. t. 10. s. 2. t. 12. 22. 41. s. 3. t. 65. 66. Vide Gal. comm. ad locum primum Hipp. Verbum ὀρθοστατεῖν, *erecte stare*, occurrit l. 2. Epid. s. II. 93. Adverbium illud opponitur τοῖς κλινήρεσι, *decumbentibus*, vel *clinicis*; de quibus suo loco.

ORTUS, apud latinos ambiguā obtinet significationem. Vel enim dicitur de Loco, ubi Sol, & sidera ascendunt supra nostrum Horizontem. Et ita idem est, quod *Oriens*: de quo p. superius. Vel de motu ipso solis, & siderum, quando supra Horizontem ascendunt, Gr. ἀνατολὴ, vel ἐπιτολὴ, Lind. Ex. XI. §. 178. Vel idem est, quod Origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχὴ, γένεσις, de quibus etiam suis literis. Ita Helmont. tractatum inscripsit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philosophici *Ortus Solis Mysticus* dicitur, quando ex caligine, & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. Tom. II. Op. p. 142. 373.

ORTYGOMETRA, ὀρτυγομήτρα, q. d. *Coturnix grandior*; unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur; nomen avis, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 23.

ORVIETANUS, cognomen Agyrtæ, vel Circumforanei, alias *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* singularis, vel Electuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum, teste Helmont. tr. Tumul pestis, §. Hippocrates redivivus. Vide & Rhod. ad Scrib. nu. 144. Rolf. O. & M. M. Sp. l 11. s. 2. c. 8. Descriptio Electuarii legitur apud Schrod. l. 2. c. 51.

ORUO, ὀρύω, i. e. *irruo*, impetum facio, irrumpo. Legitur ap. Hipp. de mensibus sursum impetum facientibus, l. 1. de morb. mul. LXIX. 5. Vide Foes. p. 463.

ORYZA, ὄρυζα, de genere frugum est, mediocriter alit, & vim quandam adstringendi habet, qua ventrem modice sistit. Vide Gal. l. 1. de A F. c. 17. & l. 8. de S. Fac. §. *Oriza*, lib. 8. de C. M. S. L. c. 4.

* Os, Genit. *Oris*, Gr. στόμα, proprie duobus modis accipitur: Primum de eo spatio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illo spatio, quod dictis labris ad imas usq; fauces

ces

ces interjacet; in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonsillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Castell. Est prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis instrumentum. Aperitur, & clauditur. Ejus descriptionem vide apud Barth. l. 3. Anat. c. 11. Et quid multis? Qui, quid sit στόμα, vel *os*, nescit, *os* non habet. Diet. 791. *Oris sine linguæ* perfecte loquentis descriptionem, a Jacobo Roland. de Bellegad. Gallice, & a Carolo Reigero Latine translatam, vide in Eph. N. C. An. III. p. 559. seq. *Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Paracelso, Paramir. l. 3. tr. 2. Porro vocabulum *Oris* solet etiam transferri ad alia; & notat meatus vel cavitatis, vel vasis initium, & aditum; estque idem quod *Orificium*, *Ostium*. Ita *os* ventriculi, vel stomachi, apud Helmont. legitur tr. Tum. Pestis, §. Proprietas pestis. *Os* uteri, frequenter legitur apud Hipp. 5. aph. 46. l. 1. de morb. mul. LX. 2. l. 2. IX. 17. Foes. p. 588. Rolf. de Part. Genit P. II. c. 43. Ita & in artificialibus dicitur *Os* fornacis, *Os* vitri, *Os* spiritale, pro *Orificio*. Rul.

* Os, Gen. *Ossis*, ὀστέον, ὀστοῦν, pars corporis organica durissima, atque terrestris naturæ; cujus historiam, differentias, catalogum prolixius vide in scriptis Anatomicis. Hipp. de *Ossium* natura. Gal. de *ossibus*. Specialiter etiam apud Barth. libell. 4. Anat. ubi integram ὀστεολογίαν proposuit. Junge & Foes. Oec. 464. seqq. Diet. 629. Inter *Ossa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *sacrum*, vocatur, quod sit omnium in spina maximum. Antiqui enim magnum *sacrum* vocarunt. A Galeno late, & stricte sumptum: Late, quatenus *Os coccygis*: Stricte pro ea saltem parte, quæ revera sacra est, h. e. magna, & lata, qua etiam cum *Osse Ilio* per synarthrosin conjungitur. Hujus descriptionem ulterius vide apud Barthol. d. l. cap. 15. *Ossa* in genere sunt totius corporis fundamenta, sustentacula, & munimenta; quodque parietes, & trabes in domibus, in tentoriis pali, in navibus carinæ præstant, hoc in corporis humani fabrica *Ossium* præbet substantia, verbis Vesalii in Anat. *Ossa officinalia*, lege apud Schrod. d. l. 2. c. 26. *Ossa* quoq; pro amuletis collo appendisse, testatur Keuch. ad Samon. p. 274. *Ossiculum* diminutivum, est *os* parvulum; qualia sunt *ossicula* in meatu auditorio; *ossiculum* in corde &c. *Ossa* emolliendi modum docuit Dionys. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius: & mentio fit in Act. Erud. Lips. 1682. de *Ossium* mollitie præternaturali; & flexilitate legatur stupenda observatio a D. Daniele Prottennio Medico Helsingorensi notata in Act. Hafn. Vol. III. obs. 24.

Oscealis, rectius *Oschealis*, ab *Oschion*, dicitur *Hernia scroti*. Galeat. de S. Sophia ad Rhas. l. 9. c. 89. fol. m. 83. b.

Oscedo, ἄφθαι, idem quod *Aphthæ*. Vide supra lit. A. Keuchen. d. l. p. 142.

Oscheon, ὄσχεον, ὄσχεος, ὄσχη, *scrotum* significat. Est *bursa*, vel marsupium, testes continens, multis rugis præditum, in infirma parte lineam habens secundum longitudinem excurrentem, quæ sutura vocatur. Vide Barth. l. 1. Anat. c. 21. Rolf. de part. genit. P. 1. c. 14. Dicitur & *scortum*. Loca Hipp. vide apud Foes. p. 465. Inde dicta est *Oscheocele*, ὀσχεοκήλη, *Hernia scroti*, in quæ ob rupturam, aut læsionem aliquam intestinum, aut omentum in scrotum delabitur. Lind. Ex. IV. §. 15. ὄσχοι quoque dictos fuisse palmites vitiũ botris onustas, quas in festo Scirados Palladis Atheniensium ephebi detulerunt, testatur Lang. l. 1. ep. 58.

Oscillatorius *motus*, dicitur apud Borellum de motu animal. part. 2. qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat, ac contemperat æquitemporaneis itibus, ac reditibus suis. Et talem quoq; locum habere existimat in sanguine per aerem inspiratum, æqualibus portionibus illi commistum, elasticitate sua spirituum motum regulantem, & moderantem; quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. in Circulo Anatomico Phys. Progymn. IV. p. m. 68.

* Oscitatio, χάσμη. Vide *Chasme*.

* Osculum, æquivocum est. Vel enim diminutivum est ab *ore*, Gr. στόμιον. Ita *Oscula vasorum*, i. e. extrema orificia arteriarum, & venarũ, sæpe leguntur in scriptis Medicis. Vel significat impressionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *Basium*, *Suavium*, φίλημα, estque symbolum amoris. Tale *Osculum* fieri aliquãdo caussam contagii Venerei, sive morbi Gallici, demonstravit Forest. l. 32. obs. 2. in Schol.

Oseus, Paracelso dicitur *Scrotum*, in quo testiculi continentur, l. de Ulceribus, c. 54. & passim alibi, in libris de Tartaro. Fragment. ad h. l. Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὄσχεος.

Osis, ὦσις, dicitur *pulsio*, impulsio, *trusio*, idem quod ὤθησις. Usurpatur ab Hipp. de vertebræ propulsione introrsum facta, quæ fit caussa anginæ, 3. aph. 26. & l. 2. Epid. Vide Diet. n. 948. Sumitur etiam aliquãndo pro *expulsione*. Hinc nonnulli ὦσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur: v. g. Jonbertus in Paradoxis, uti videre est in Disp. nostra de Purgationis modo, ac viis ad alvum addita Remoris Purgationis, th. 5. & 10. seqq.

Osme, ὀσμὴ, idem quod ὀδμή. Vide *Odor*.

 Osoror, id. e. *Opium*. Ruland. & Johns. in Lex.

Osphresis, ὄσφρησις. Vide *Odoratus*.

Osprion, ὄσπριον, idem quod δημήτειον, *legumen*, *Cereale*. Hipp. 4. de R.V.I.A. t.92. Gal. l.7. M.M. cap.6. Vide J. Alex. in not. ad h.l. Stricte tamen ὄσπριον significare *fabam*, ceu primarium inter legumina, ex Athenæo, & Clemente Alexandrino, notarunt Mercur. l.3. V.L.c.7. Foes. Oec. p. 461.

Osphys, ὀσφύς. Vide *Lumbus*.

Ossa *paralleli*, est universale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Johns.

Ossiculum. Vide *Os*, Gen. *ossis*.

Ossifraga, *Ossifragus*, primum est nomen avis fere ad Aquilas pertinentis; ita dictæ, quod ossa ex alto in rupes demissa frangat. Gr. φήνης, & φήνη vocatur; cujus descriptio habetur, cum usu in Medicina, apud Aldrov. l.2. Ornithol. c.11. Deinde est nomen Lapidis, qui alias *Osteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Ostagra, ὀσάγρα, instrumentum Chirurgicum, quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur. Gorr. Gal. l.6. M. M. c. 6.

Osteocolla, ὀστεοκόλλα, dicitur lapis fixissimus, albo, cinereove colore ossis figuram referens. Dicitur *lapis Ossifragus*, quia celebratur ad ossa cito glutinanda. Usus internus, & externus. Legatur Schrod. l.3. c.8. num.15. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Valde ejus virtutem commendat quoque Helmont. tr. Confirmatur morb. sed in an. sensit. nu.17. circa fin. item tr. Adit. præclus. ad condum. num.12. Videatur etiam de ejus viribus, usu, & abusu Hildan. Cent. 1. Obser. 90. 91. Cent. 3. Obs. 90. Cent. 5. obs. 86. De cujus origine, loco, & natura historiam tradidit Joh. Christoph. Becmannus in Epistola ad Henr. Oldenburgium, quæ habetur in hujus Actis Philos. Ann. 1628. mens. Septembr.

* Osteocopos, *Ostocopos*, ὀστεοκόπος, ὀστοκόπος, *lassitudinis species* est, in qua partes, quæ in alto corpore sunt positæ, ut musculi circa ossa positi, & tendines ossibus adhærentes, ex nimio motu contusionis, vel inflammationis sensum habent; unde ex penitiore sensu intimarum partium videtur, quod circa ossa molestia, & affectio hæreat Hipp. 4. de R.V.I.A. t.2. Gal. l.3. de San. tu. c.5. l.2. de sympt. causs. c. 5. Add. Foes. p. 464. Lang. l.1. ep. 2. & l.2. ep. 14. ubi ostendit, esse symptoma singulare Luis Venereæ, id quod & Castellus notavit, Keuchen. ad Sammonic. p. 268. ubi & *Hostocopos* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque symptoma esse, docet experientia.

Osteologia, ὀστεολογία, h. e. doctrina, vel *tractatio de ossibus*.

Osteon, *Ostun*, ὀστέον, ὀστοῦν. Vide *Os*.

Ostracitis, ὀστρακῖτις, species Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex crassa materia fit, & superficie testam repræsentat. Gorr. Vide *Cadmia*.

* Ostracodermon, ὀστρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute testa est. Gal. l.1. de A.F. cap. 1. & l.3. c.33. Lat. *Testaceum*; aut, cum Scaligero, *Testicorium*. Lind. Ex.V. §. 41. *Testaceorum* omnium species descriptas, cũ usu, vide apud Aldr. l. 3. de Exanguibus h. tit.

Ostracon, ὄστρακον, significat *testam figulinam*, cujus usus etiam est in Medicina, præsertim ad fotum. Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 17. l. de nat. mul. XXIX. 194. 204. Hinc vasa ὀστράκινα, ἢ ὀστράκινα, *testacea*, vel *figulina* vocantur, Hippoc. d. l. CI. 12. lib. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Vide & Gal. lib. 9. de S. F. §. *Ostracon*.

Ostrea, *Ostreum*, ὄστρεον, (non ὄσπρεον, quod idem est cum ὀστρακοδέρμῳ, sive Testaceo, Lind. d. l.) est species Animalis Testacei; estque *Concha marina*, ex genere rotundarum. Harum usus hodieque adhuc viget in mensis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuisse adhibitas, testatur Mercurial. l.4. V.L. c.11. Earum prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis, vide apud Aldrov. l. 3. de Exanguibus, c.66. seq. Schrod. l.3. cl. 3. n.85, Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. f.1. cap. 14. *Ostrei* Anatomen accuratam tradidit Vvillis. tract. An. Brut. P.I. c. 3. *Ostreas* sine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes C. El. q. 31. n. 7.

Ostrites, idem quod *Osteocolla*, teste Schrod. alleg. ibidem loco.

Ostritium, *Ostrutium*, nomen est Herbæ, de qua videantur Botanici. *Ostritii* vero *Mineralis* quoque meminit Parac. l. 8. de cur. morb. Gall. c.1. in cura Lubrica; quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Ostun, ὀστοῦν, idem quod ὀστέον. Vide *Os*.

Ota, ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

* Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; stricte vero is, qui in profundo meatus auditorii percipitur. Gal. l.2. M.M. c.2. & c. 3. in prognost. t. 13.

Oteile, ὠτειλή, apud Hippocr. significat & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Usurpavit Hipp. 1. de artic. t. 44. 45. & 56. (vide Gal in comm. ad hæc loca) l. de cap. vuln. XIX. 3 Adde Foes. p. 694.

* Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, dicitur instrumentum Chirurgicum, vel *specillum*, quo aliquid in aures infunditur. Celsus *fri-*

gilem vocat, l.6. c. 7. ubi Foes. mavult legi, striglen. Alias & *Clysteres auriculares* vocantur ὠτεγχύται, Galen. l.3. de C. M. S.L. cap. 1. Vide Foes. p. 693. Rhod. ad Scribon. n. 39. Scultet. Arm. Chirurg. Part.I. Tab. XIII. fig.3.

Othani, est *Mercurius Philosophorum*. Rul. in Lex.

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panniculum, vel *fasciam e linteo factam* significat. Hoc legitur apud Theophrast l 7.Hist. plant. c.3. circa finem. Jungatur, si extra oleas vagari libet, B. D.Henr. Mulleri Meditat. Passional. 92.

Oticos, ὠτικὸς, dicitur de eo, quod ad aures pertinet: v. g. ὠτικὸς κλυστὴρ, Clyster *auricularis*: ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *auriculare*. Gorræus. De Medicamentis *Oticis* egregie quoque disseruit JunKen. Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 9. p. 560. seq.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi minimo, qui *Auricularis* dicitur. Gorr.

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per ο, ὀτὶς scribi, testatur Gal. Est nomen avis in Thracia, & Macedonia frequentis, quæ alias *Gradipes*, & *Avis tarda* vocatur; ejusque descriptio, cum usu, habetur in Aldrov. l.13. Ornithol. c.12. Meminit & Hipp. vetando ejus usum in Epilepsia, l. de morb. sacr. II. 14. Jung. Erot. Onom. p. 82. c. Foes. Oecon. p. 694. De *Otidis* interaneis accurate descriptis legi etiam poterit in Pæonis, & Pythagoræ Exercit. Anatomico-Medicis, Ex. 44. epistola posterior, & prior Ex. 43.

Otorrhytos, ὠτόῤῥυτος, dicitur Hipp. cui aures fluxione, & destillatione tentantur, lib. 6. Epid. s. 1. t. 3. Linden. vero legit ὠτόῤῥυπος, a ῥύπος, sordes. Utraque lectio convenit.

Otus, ὠτὸς, avis dicitur Noctuæ similis, pinnulas circa aures habens. Dicitur & *Asio*. Descriptionem, & usum vide apud Aldrov. lib. 8. Ornithol. c.3. ex Aristot. l.6. H.A. c.12.

† Ova medica, Cucurbitæ strictiores, a forma ovali. Merc. l. 2. c. 2.

Ovarium, terminus est recens Anatomicus, significans congeriem globulorum, vel vesicularum, liquorem seminalem continentium, in testiculis muliebribus, hodieque a KerKringio, Stenone, & aliis inventorum, ita ut elixa etiam illa *ova* condensentur ad vitelli similitudinem. An vero ova illa constituant τὸ κύημα, sive conceptum, & a semine masculo fœcundentur, & actuentur? & an hoc in ipsa uteri cavitate, an vero in Tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controversum est; nec est hujus loci, nec instituti ventilare. Vide Barth. l. 1. Anat. c. 26.

Oviductus, idem quod *Tuba Fallopii*, canalis ab ovario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, sive ovulum transit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ὠοτόκον, est epitheton animalis, quod ad propagandam speciem suam ova gignit, & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra suo loco: quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præstet. Imo secundum recentiorum opinionem, sano sensu omnia *Ovipara* etiam dici posse, supra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄϊς, πρόβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ὠόν. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philosophicum* quoque dicatur instrumentum sublimatorium, pro sublimatione Mercurii: cujus figura exhibetur in Frid. Hofm. Clav. ad Schroder. p.m. 317. ubi scripsit, lapides etiam quosdam in Hassia repertos, minera Martiali scatentes, & aeri humido expositos in sal Vitriolinum abeuntes, vocari *Ova philosophica*. *Ovum* dicitur etiam *Cephalalgia*, vel *Capitis dolor*. Valesc. de Tartar. Philon. Pharmac. l. 1. c. 7. Ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *mistura ex aceto*, & *sale parata*; cujus meminit Dioscor. l. 5. c.23. Gal. l. 14. M. M. c. 3. Vocatur & *Muria acida*; ejusque descriptio, & virtus legi poterit in Th. Chym. Vol. I. p. 608. ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare possit hanc misturam. Est conditura Brassicæ, Forest. l. 4. Chirurg. Obs. 3. Schol.

Oxelaeon, ὀξέλαιον, dicitur *compositio ex aceto*, & *oleo*, apud Gal. l. 1. de C.M.P.G. c.7. & l. 3. c.2. Vid. Forest. d. lib. 6. O. 39. Schol. Sed & intrinsece sumitur pro conditura quadam, l.2. de Al. Fac. c. 33. Jul. Alex. in comm. ad h. l.

Oxines, ὀξίνης, Vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum conversum est. Latine *Vappa*. Linden. Ex. X. §. 150.

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hofmann. l. 3. V.L. c. 9. & 10. Lind. d. l. §. 101.

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen mensuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hofm. d. l. 1. c. 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

* Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Posca*, est compositio ex aqua, & aceto. Gal. l. 1. de S.F. c. 29. cujus miscendi, & componendi ratio pro varia intentione diversa esse solet. Rhod. ad Scrib. n. 46.

Oxycroceum, dicitur Emplastrum quoddam: cujus gemina descriptio habetur in Dispensatorio Augustano: una cum Croco, & aceto: altera sine illo. De ejus usu, & abusu vide Hildan. Cen.

 2. Obs.

4. Obs. 99. 100. ubi etiam Emplastrum Diabolicum vocasse Vigonem notavit.

* Oxyderces, *Oxydorcicus*, ὀξυδέρκης, ὀξυδορκικὸς, i. e. *visus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem sensibili affectu præditos, male tamen munere suo fungentes, corrigunt, & in integrum restituunt. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 23. Pertinent ad Ophthalmica.

* Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*: de quo legatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 16. Linden. Exerc. XVI. §. 122. seq.

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. garum cum aceto mixtum, species embammatis, vel intinctus, opsonii loco, ad pisces olim adhibiti; quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiscebatur. Gorr. Jul. Alexandr. l. 18. Sal. cap. 16. *Oxygarum purgans* tradidit Æt. l. 3. c. 86.

Oxyglycy, ὀξυγλυκὺ, aut ὀξυγλυκὲς, est species ἀπομέλιτος; & dici potest *Mulsa acida*, vel *Acetum mulsum dulce*. Parabatur ex favis dulcissimis aqua maceratis, & decoctis. Gal. cap. 2. de fract. t. 29. & c. 3. t. 49.

Oxylipes, ὀξυλιπὴς, epitheton panis, cui exiguum aceti affusum est, *Panis acidus*. Ventrem sistit. Meminit Galen. l. 8. M. M. c. 5. Vide J. Alex. not. ad h. l.

* Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulsum*, vel accommodatius *Mulsum acidum*, potio vetustissima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam ante Hippocratis tempora in sanitatis usum venerit. Dividitur in *simplex*, *& compositum*. Descriptiones vide apud Hip. l. de intern. aff. LI. 45. Gal. l. 4. de san. tu. c. 6. 3. de R. V. I. A. t. 24. Dioscor. l. 5. cap. 22. Jul Alex. l. 26. Sal. c. 9. Vide & Dispensatoria August. & Norimbergense. Inter composita celebriora sunt *Scilliticum*, *& Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis Dispensatoriis.

Oxyngion, ὀξύγγιον, significat *axungiam*, h. e. adipem suillum, nec eum quidem omnem, sed proprie qui ungendis rotarum axibus inservierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quædam qualitas accessit, ob quam & inflationibus imponitur, & sedis vitiis opitulatur plus, quam recens, & sincerus adeps. Gorr. Legitur apud Diosc. l. 3. c. 10.

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen est *Emplastri ruptorii*; cujus descriptio habetur apud Æt. lib. 15. c. 17. allegante Gorræo.

Oxyopia, ὀξυωπία, *acies visus*, & ὀξυωπὸς, *visu acuto præditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo supra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Aristot. l. 4. probl. 3.

† Oxyphænicum, est tamarindus. Dom. Leon. Art. med. lib. 2. §. 1. c. 8.

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi solet cum ejulatu, & planctu. Legitur apud Hipp. Coac. t. 257.

Oxyphlegmasia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta*, *& vehemens inflammatio*, a nimium succenso, acriorique sanguine. Occurrit apud Hipp. de morb. virgin. II. 22.

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξυπόρον, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, viresque exerens; qualia sunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut salina, volatilia, spirituosa. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξυπόρον καθαρτικὸν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium l. 3. allegante Gorr.

* Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*; cujus caussam vide supra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v g. 6. aph. 1. & 33. l. 2. Epid. s. II. 49. 50. l. 2. de Diet. XXIV. 15. XXV. 11. & alibi sæpius. Vide Foes. p. 457. Dieter. num. 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

* Oxyrrhodinon, ὀξυῤῥόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto, & oleo rosaceo paratum. Practici tamen magis usurpant in strictiori significatione, pro specie *Epithematis Cephalici*, sive *Exontalis*, ex diversis proportionibus aceti, & olei rosacei mistorum parata: quamvis & alia olea pro indicationum necessitate substitui possint; v.g. Nymphea, Violaceum &c. Vide Morell. de Form. rem. l. 2. f. 2. c. 2. Schroder. scribendum esse putat hoc modo: ὀξυῤῥοδύνιον, ab ὀξὺς, ῥόδον, & ὀδύνη, quasi medicamentum ex aceto, rosisque factum ad dolorem leniendum, l. 1. c. 3. Verum prior lectio est usitatior. De usu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. ad Scrib. compos. 1.

* Oxys, ὀξὺς. Vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxysaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto*, *& saccharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto*, *& melle* compositum. Interdum enim ob certas, & urgentes caussas saccharum pro melle accipitur; v. g. in febribus, & in sexu fœminino, in quo mellis usus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *Oxysacchara simplicia*, *& Composita* in Officinis. Vide Dispensatoria. Meminit & For. l. 3. Obs. 7. in Schol. & l. 5. Obs. 10. in Schol. *Oxysaccharum vomitivum*, ex Angelo Sala, describitur a Schroder. l. 2. cap. 84. & commendatur a Casp. Rejes C. El. q. 70. n. 9.

Oxysal, terminus est chymicus; cujus descriptio habetur apud Angel. Salam de preparatione Essentiarum. Paratur vero ex Sale Cardui bened. & Ace-

& Aceto destillato. Meminit & *Oxysalis* D. Ludovic. Pharm. Diss. I. p. 51.

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vel *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem quod ὀργίλος, dicitur de *præcipiti ira*, & subito excandescentibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foes. Oec. p. 457.

* Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum*, & tetri odoris halitum emittens. Gal. l. def. & lib. 3. de C. M. S. L. cap. 3. Descriptio ita potest perfici: *Ozæna* est exulceratio plerunque maligna, interna, vel externa nasi, cum fœtore, & profluvio saniei, magis, vel minus purulentæ, serpens cum, vel sine corruptione cartilaginearum, & ossearum nasi partium, proveniens ab affluxu, & collectione ichoris sanguinei, vel lymphatici acrioris, & corrosivi, partes solidas molliores depascentis. Sæpius symptoma esse Luis Venereæ [,] testatur experientia; notaruntque Gorr. & Cast. De hoc affectu legantur Forest. lib. 13. Obs. 4. & 5. River. lib. 4. prax. cap. 1. Hildan. Cent. 2. obs. 22. seq. Barbett. Chir. p. 2. lib. 3. cap. 7. *Ozæna* quoque nomen est piscis, vel potius *polypi*, qui & ὀσμύλη vocatur: cujus descriptio habetur apud Aldr. l. 1. de Exang. qui est de mollib. c. 3.

Oze, ὄζη, vocatur Celso *fœtor oris*; qualis ante febres cum frigore sentitur. l. 3. c. 11. Vide Rhod. ad Scrib. n. 40.

Ozeman, id est *album ovorum*. Ruland. & Johns.

Ozo, id est *Arsenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, significat *oleo*, & tribuitur bono, & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. aph. 11. Vide Dieter. n. 603.

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophrast. l. 5. Hist. plant. c. 3. unde ὀζοῦμαι, & διοζοῦμαι, in ramos distribuor, *ramificor*: quod verbum usurpavit Hipp. teste Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero l. de nat. puer. IX. 2. XV. 7. 8. XXVI. 1.

P.

P Litera apud Latinos est character, vel nota mensuræ certæ aridorum; significans *pugillum*: quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Dispensatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo; de quo vocabulo infra suo loco. Græcum Π est character apud Hipp. in lib. 3. Epid. denotans vocabulum πιθανὸν, probabile, sub finem ægrotorum historiæ annexum; quamvis varia occurrat scriptura vel πι, vel ΠΙ. Vide Foesium in Notis.

Pabulum, βορὰ, νομὴ, φορβὴ, proprie dicitur de pascuo brutorum; & idem est quod *Alimentum*. A recentioribus tamen inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e sanguine ad portiones hujus oleosas, & spirituosas, quæ dicuntur illis *pabulum*; uti patet ex scriptis Charltonis, Willis, aliorumque.

Paccianum, πακκιανὸν, species *Collyrii*, apud Ætium lib. 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. lib. 4. de C. M. S. L. c. 3. ad quem locum vide notas Jul. Alexandrini.

Pachetos, παχετὸς, Hipp. dicitur *Laqueus*, l. 2. de morb. mul. II. 16. vide supra *Laqueus*. Jung. Foes. Oec p. 490.

Pachne, πάχνη. Vide *pruina*.

Pachos, *pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Crassities*.

Pachynticos, παχυντικὸς, vide *Incrassans*.

Paedagogus, παιδαγωγὸς, proprie significat eum, qui pueros informat, & educat. Zeno tamen *pædagogos* quoq; eos vocavit, qui prompti, & idonei fuerunt ad corrigendũ, & increpandũ proximum, licet vocati non fuerint, teste Gal. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 3. circa fin.

Paedanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ species pueris familiaris, quæ & *Angina sicca* vocatur; cujus lethalem historiam notavit M. Aurel. Severin. tract. de Abscess. & ex hoc Bonett. Anat. Pract. l. 1. sect. 23. Obs. 4. p. 382.

Paedarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per simplex e, *pedarthrocace*, v. g. in Job. a Makeren a Blasio editis Chirurgic. Obs. c. 68. fin.) idem quod *Spina ventosa*. Vide *Ventosa*. Ratio nominis hæc est, quod affectus pueris fit frequentior.

Paedeusis, παίδευσις, idem quod παιδεία. Vide *Institutio*. Legitur apud Hipp. de Humor. II. 12. Vide Foes. p. 476. Linden. Ex. V. §. 12. Est & παιδεία, idem quod τρόπος ἐπιστήμης, *modus certus scientiæ*. C. Hofm. Com. ad Gal. LL. de U. P. n. 373.

Paedia, παιδιὰ, idem quod παῖγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Paedicos, παιδικὸς, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Est nomẽ Cataplasmatis, quod & φαιὸν dicitur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Sumitur aliquando late, includens etiam infantium primam ætatem; aliquando stricte, includens hanc. De morbis *infantilibus & puerilibus* succincte etiam egit Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. s. 2. c. 1. & 2. p. 763. seq.

Paedion, παιδίον. Vide *Infans*.

PÆDOCTISÆ, παιδοκτίσαι, idem quod παιδοποιῆσαι, hoc est *liberos procreare*. Erotian. Onom. p.85.b.Foes.p.477.

PÆDOPHLEBOTOMIA, παιδοφλεβοτομία, id est *Venæ sectio puerorum*. De qua magna olim fuit disceptatio inter Alex. Massariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem; quemadmodum hanc litem descripsit Joh. Munster. h. tit. Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Verones.tr.h. t. Nobis vero magis arridet negativa.

PÆDOTRIBA, παιδοτρίβης, dicitur *minister Gymnastæ*, quemadmodum Coquus Medici, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæstra, ut pueros exercere possit. Gal l.2.de san.tu.c.9.11.12.

* PÆDOTROPHICA, παιδοτροφικὴ a quibusdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes, & pueros educandi, & nutriendi, l. de part. art.med inter spurios Galeni libros relato, c. 5.

PÆONIA, παιονία, æquivocum est. Proprie nomen est plantæ commendatissimæ contra Epilepsiam; de qua consule Botanicos. Deinde est nomen *Confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimæ contra tussim, destillationes, & thoracis, pulmonumque affectus, apud Æt.l.13. c.102.citante Gorræo. Παιώνιοι quoque vocatur *Catapocium Andreæ*, ad morbos lienis, apud Gal.l.9.de C.M.S.L.c.2.

PÆPALE, παιπάλη, pars dicitur farinæ tenuissima, flos ipse polentæ, *pollen*. Gorr.

PÆS, παῖς, vide *Puer*.

PÆZO, παίζω, significat *Ludo*. Aliquando vero stricte sumitur pro *venerem exerceo*. Linden. Ex.VI.§.48.

PAGAMENTUM, vocatur Docimastis Metallicis massa impuriorum metallorum cum argento permista. D.Ol.Borrich.in Docimast.Metall. §. 17.

PAGANINA, est vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuissimũ pulverem radactum, quod ad dies plusculos exhibitum receptissium est contra Epilepsiam experimentum. vid. p. Poter. in pharmacop. Spagyric.p.191.192.

PAGOYUM, terminus Paracelsicus est, denotans *Ens spirituale*, a quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes: de quo scripsit Paracels. paramir. Tract. 4. qui *Pagoyus* inscribitur, & tr.4. de pestilitate, c.1. & 2.

PAGRUS, vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piscis, q. d. *Vorax*, littoralis; cujus descriptio, cum usu cibis, occurrit apud Aldrov. l.2. de pisc. c. 8. Meminit & Gal. l.3. de Al. fac. cap. 31.

PAGURUS, παγοῦρος, vocatur aquatile, ὀστρακόδερμον, sive crustatum; estque *Cancri* species, Ægin.l.1.c.91. cujus descriptio cũ usu habetur apud Aldrov.l.2.de Exang. c. 19. Habentur inter *Cancros* laudatissimi, J. Alex. lib.14. Salubr.cap. 14. *Paguri lapidosi* delineationem vide apud Chiocc.Mus.Calc.s.3.p.430.

PALÆOS, παλαιὸς, *vetus*, *inveteratus*, priscus. Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5.aph.23. Jung.Dieteric.Jatr. n. 644.

PALÆSTE, παλαιστὴ, dicitur *mensura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine δοχμὴ. Vide supra *Dochme*. Legitur apud Hipp.l.de nat.mul. XXIX. 149. 153. Jung.Foes.p.477. Gorr. in def. Latine *Palmus*: Dodrans.

PALÆSTRA, παλαίστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præsertim athleticorum: unde & *Athletæ* dicti sunt παλαισταὶ, id est Luctatores, Lat. *Palæstritæ*. Gal.l. de Al.fac.cap.32. Junge & l.de parv.pilæ exercitio, c.3.& 5.

PALATINÆ GLANDULÆ, dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ Tonsillis continuatæ; de quibus vide Bartholin.l.3.An.c.12.p.537.

PALATUM, ὑπερῴα. Vide *Hyperoa*.

PALE, πάλη, vel significat *luctam*, sive *certamen*, unde *Palæstra*. Vel idem est quod παιπάλη, *tenuissima farina*; in qua significatione sæpius usus Hipp. l.1. de morb.mul.LXXXIX.17. C.44. l.2.II.6.LXX.5.l.2. Epid.s. II. 2. Confer ad Foes. p. 477.

PALEAR, κάλλαιοι, dicitur *barba galli gallinacei*; cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel usus, vel noxæ, l.3.de Al.fac.c.21.

* PALIMBOLOS, παλίμβολος, alibi παλίμβολος, vocatur *homo dolosus*, qui aliud loquitur, aliud sentit, quique facile mutat sententiam, Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur *morbus vagus*, inconstans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diversum trahitur, aut fluctuat; aut qui spem levationis facit, sed intus malignus est Hipp.l 6.sect.6.Epid.t.15. Galen.in com. ad h.l. Adde Foes.p.478.

PALIMPISSA, παλίμπισσα, vocatur a quibusdam *pix arida*, vel sicca, quasi pix rursus cocta; quia pix sicca nihil aliud est, quam resina bis cocta. Diosc. l. 1.c.97.Schroder. lib. 4. cl.2. n. 397.

PALINCOTOS, παλίγκοτος, epitheton morbi, qui *recrudescit*. Estq; nota malignitatis; quia causa morbifica ante quiescere quidem visa denuo movetur, & insurgit. Κότος enim doloris acerbitatem, & exardescentiam ex ira significat. Verbum παλιγκοτέειν, frequens apud Hippocr. 2. de fract. t. 28. 30. 31. lib. 2. de morb. mul.

LVI.

LVI. 2. Occurrit & nomen παλιγκότησις, & παλιγκοτία, *recrudescentia*, *offensio*, apud eundem 3. de fract. t. 33 l. de Loc. in Hom. LIII.7. Plura loca vide apud Foes. p. 477.

Palindromia, παλινδρομία, vocatur *Recursus*, vel *reversio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hipp. 2. Prorrh. XIII. 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro*, *regurgito*, quo sæpius usus Hippocr. s. 2. progn. t. 68. s. 3. t. 29. Coac. t. 143. lib. 1. Epid. Sect. 2. t. 35. Jungatur Foes. Oecon. p. 478. & Dn. D. Mercleni, Medici Norimbergensis, Fautoris, & Amici nostri haud e multis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulsus παλινδρομῶν μύουρος, reciprocus deficiens, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11.

Palingenesia, παλιγγενεσία, id est *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum reviviscentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis; de qua vide Theatr. Ch. Vol. VI. p. 452. quam tamen ceu phantasticam jure merito rejecit Fr. Hofm. in Cl. ad Schrod. l. 5. p. 639. seq. & Rolfink. Ch. l. ult. De Quercetanno narrant, illum habuisse substantiam quandam quasi subtilissimi cineris facie, parva quantitate, inclusam phialis hermetice sigillatis, quibus calorem lychni, vel lampadis supposuit, terra illa excrevit in vitro sub forma Rosæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit; submoto igne, rursus collapsa fuit. Verum nostro tempore non constat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

Palinidrysis, παλινίδρυσις, q. d. *Rursus subsidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rursus subsidunt, & in sese velut redeunt. Legitur apud Hipp. l. de Humor. II. 8. opponiturque μετεωρισμῷ *elevationi* præcedenti. Adde Foes. d. l.

Palinoptos, παλίνοπτος, exponitur a Galeno in Exeg. dict. Hipp. per *aversum a Sole*. Foes. d. l. q. d. *visui rursus expositum*.

Palirrhoea, παλίρροια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, l. 2. de morb. ac. cap. 4. allegante Foes. d. l. v. g. in cholera morbo. Idem fere quod παλινδρομία.

Pallax, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo, & terra Lunæ, cum æquali pondere Solis, in Theatr Ch. Vol. I. p. 487. quamvis nullibi alias hujus nominis significationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλλαξ, *adolescentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallaca* significat massam auri fossilem grandiorem, apud Plin. l. 33. H. N. c. 4. & Joh. Agric. l. 8. de nat. fossil.

Palliatio, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis desperatis, & incurabilibus, præmisso prognostico eventus funesti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia symptomata urgentia adhibentur, ut in cancris ulceratis, fistulis cancrosis, aliisque. Vide Forest. l. 7. Observ. Chir. 16. Schol. & Obs. 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici posset ἴασις ἐπιπέλαιος.

* Pallidus, *Pallor*, ὠχρὸς, ὠχρότης, ὠχρίασις, vide *Ochros*. Adde Jul. Alexand. not. ad Gal. l. 1. de Antidot. Tom. II. Oper. pag. 779. *Pallor* p. n. faciei, & corporis habetur signum affecti Hepatis, & Stomachi, interdum & Renum, Scribon. Comp. 125. Lang. l. 2. ep. 51. Helmont. tr. Sedes anim. nu. 32. Species quoque *Icteritiæ Pallidæ* vocatur a Paracelso, quam deducit ex sciffo, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, l. de Icteritiis, c. 1.

Pallium, ἱμάτιον, quid significet, etiam pueris in trivio notum est. Tropice tribuitur cum epitheto, *Purpureum*, a Basil. Valentino pulveri cuidam Solari, parato ex Amalgamate Solis, & Mercurii retortæ indito, & hinc separato Mercurio remanenti, qui cum Sulphure calcinatus evadit purpureus: unde in Germanica lingua vocatur a dicto Authore *Purpur Mantel*.

† Palma elates, apud Gal. 1. tenerum germen palmæ 2. fructus palmæ, sive Dactylus. 3. Cortex ipsius fructus. Merc. de Comp. med. l. 3. c. 10.

* Palma, æquivocum est vocabulum. (1.) enim significat arborem, & ejus etiam fructus, Gr. φοῖνιξ, & fructus φοίνικες, qui alias *Dactyli* vocantur: de quibus vide Galen. l. 2. de Al. fac. c. 26. & consulantur ulterius Botanici (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Postbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *metacarpion*. *Palmaris Musculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmissime adhærens, & respondet in pedibus *Plantari*. Bartholin. lib. 4. Anat. c. 9. p. 475.

* Palmos, παλμὸς, Latine *Palpitatio*, item *Subsultio*, vocatur Motus localis præter naturã, quando partes solidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur. Gal. l. de trem. palpitat. &c. c. 4. & 5. Inter speciales *palpitationes* notabilior est Cordis *palpitatio*: & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur a materia quadam vaporosa, & flatulenta agitata, & transitum non habente, uti testatur Gal. d. l. ita & *cordis palpitatio* est motus ejus depravatus, præcipue in cõtractionis urgentia consistens, interdum adeo vehemens, ut ab adstantibus percipi queat sonus percussionis costarum, cum prostratione viriũ, animi deliquio, & respiratione læsa, sonituq; aurium, proveniens a flatibus, & vaporibus fibras cordis spasmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. Prax. Med. lib.

l. c. 35. Verum Vvillis potius causam *palpitationis* cordis proximam accusat obstructionem, & infarctionem vasorum, præsertim arteriosorum pulmonalis, & magnæ, seu aortæ, vel ob sanguinis non satis activi segnitiem, vel etiam ob ejusdem nimium fervorem; uti videre est prolixius in Pharm. Rat. P. I. S. B. cap. 3. Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, sed testatur αὐτοψία, Cor non tempore dilatationis costas ferire, sed potius tempore constrictionis, in qua mucro ejus versus costas attollitur. Helmontius causam refert ad Gas heterogeneum, vitale nostrum Gas de natura salis balsamici existens potentissime, celerrimeque afficiens, tract. Complex. atque Mist. Elem. figm. n. 42. 43. Παλμώδεες δι' ὅλυ, vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore sentiuntur, Prorrh. s. 1. t. 29. Dolores cum palpitatione, occurrunt d. l. t. 35. Plura vide apud Foes. d. l.

*PALPEBRA, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars superciliis subjacens, superne, inferneq; interiores oculi tunicas contegens; atq. una superior, altera inferior vocatur. Gal. l. Introduct. c. 10. Constant *palpebræ* cute, membrana carnosa, musculis, tunica, tarsis, & ciliis; de quibus videantur Anat. & hos inter Barth. l. 3. Anatom. c. 8. De *palpebræ* superioris cum oculo coalitione vide Hildan. Cent. 6. Obs. 7. Vocantur & καλύμματα, hoc est *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. n. 155.

*PALPITATIO, παλμὸς, vide *Palmos*.

PALUMBUS, *Palumbis*, φάττα, φάσσα, vel φὰψ, vocatur species quædam *Columbarum*, & quidem *Sylvestris*; cuius plenior descriptio, cum usu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 5. Adde Gal. l. de atten. vict. cap. 8. in fin. Schroder. l. 5. cl. 2. num. 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter*, φασσοφόνος dicitur, qui *palumbis* insidiatur. Gal. lib. 11. de U. P. c. 18.

PALUS, apud Latinos æquivocum est. Vel enim Masculino genere denotat lignum acuta cuspide, quod infigitur; item Vallus, & Græce dicitur σκόλοψ, Gal. 8. de S. Fac. §. Pycnocomon, & l. 5. de C. M. P. G. cap. 2. Rul. in Lex. vel in Fœminino notat aquam stagnantem facile corruptibilem, Græce λίμνη, Lat. *Lacus*, *stagnum*. Vide *Lacus*.

PALYNO, παλύνω, significat *aspergo*, consperго, item ἐπιπαλύνω, *inspergo*. Hipp. l. 1. de morbis mul. CIV. 8. Foes. p. 479.

PAMMACHOS; πάμμαχος, *omnigenus*. Usurpatur de infortunio, ab Hip. in Præcept. X. 4. Rectius exponitur, Omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι, alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati, notante Rhodio ad Scribon. n. 101.

Pampathes, παμπαθὲς, nomen Emplastri compositi ex Cinnabari, ad tophos, aliosq; tumores scirrhosos; cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17. Ab Ætio quoq; appellatur τυῤῥηνικὸν, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

PAMPHILION, παμφίλιον, quasi *omnibus gratum*, nomen est *Emplastri albi*; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 17. & lib. 2. c. 14.

PAMPHOROS, πάμφορος, h. e omnia ferens, sive *omnium ferax*: Epitheton *Naturæ*, apud Hip. Coac. t. 512.

PAMPINUS, ἕλιξ ἀμπέλυ, Galen. lib. 2. de C. M. S. L. cap. 1. & alibi, quid sit, ad Botanicos spectat, videlicet crispaturæ, & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter similitudinem plexus vasorum spermaticorum præparantium ante ingressum ad testes dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, sive *vasa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. l. 1. An. c. 21.

PANACEA, πανάκεια, id est *universale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compositionum medicamentosarum, apud Galen. v. g. Antidoti cujusdam, l. 2. de Antidot. cap. 1. ab Aphroda authore acceptæ; item alia, l. 7. de C. M. S. L. c. 2. quæ & Stichus vocatur, estq; Catapotium anodynon. Emplastra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epulaticon Andromachi, l. 2. de C. M. P. G. c. 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur, l. 5. c. 2. Verum quẽadmodum tum temporis nomen illud hyperbolice fuit acceptum; ita & hodieque adhuc a Spagyricis abusive sumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus sunt, quam panaceæ. Vide supra *Catholicus*. De *Panacea* Mercurii lege Schroder. l. 5. c. 15. Antimonii, c. 17. Nitri, c. 23. Ita *Panacea* olim *Anvaldina* decantata fuit; & quæ sunt aliæ. Enimvero licet nolimus litem hanc facere nostram, an ex simplicibus natura sua deleteriis, aut certe venenosis, beneficio artis, possint præparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati consentaneum; rectius tamen illi Medici statuere videntur, qui negant, dari *Panaceas*; inter quos etiam B. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 13. c. 2. & alibi. Sane si *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum usum, uti legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 637. non recte dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludov. in Diss. I. Pharm. p. 112. quod nota egregia illustravit B. Etmull. De *Panacea Solaris* Vvildenganfii noxio usu vide quoque Ephem. N. C A. III. Obs. 232.

Est

Est & *Panacea* nomen Levistici, vel Centaurii majoris hyperbolicum. Gorræus. De herba vero illa, quæ in oppido Cæsareæ Philippi e statua Salvatoris ante fores mulieris, quam Christus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excrevisse legitur apud Eusebium l. 7. Hist. Eccles. *Panacea* dicta, videatur Lang. l. 2. ep. 11. ad fin. & fides sit penes auctores.

PANALETHES, παναληθὲς, id est *universaliter verum*: Nomen Emplastri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. lib. 15. citante Gorr.

† PANARITIUM, Paronychia.

PANARITIUM, Gr. παρονυχία, dicitur tumor calidus ulcerosus, summe dolorosus, accidens in summitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias, & inquietudinem excitet. Forest. l. 5. Chir. obs. 16. Lang. l. 2. ep. 42. Hildan. Cent. 1. obs. 97. Causam ejus proximam vulgo statuunt vermiculum corrodentem; unde & vernacule *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. d. l. dubitat. Hoc certum est, materiam esse ichorosam, acerrimam, corrosivam, & vel cum sero sanguinis, vel cum succo nervoso ad partem affectam delatam. A Parac. Dorn. & aliis vocatur & *Pandalitium*, item *Passa*, Parac. l. de ulcer. & apost. c. 17. De hoc affectu legatur & P. Barb. Chir. Part. II. l. 1. c. 15. Vide *Paronychia*.

PANATA, *Panatella*, nomen edulii in Italia usitatissimi, ex pane triticeo, vel similagineo, interdum etiam additis seminibus melonum, cum ovo interdum admisto in aqua ad pultis consistentiam cocti. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. s. 1. c. 11. Meminit & Forest. l. 10. obs. 4. & alibi. Scultetus parari scribit *Panatellam* ex mica panis similaginei, jure carnis salito, & butyro recenti, Arm. Chirurg. part. II. obs. 24.

PANCARPIA, παγκαρπία, nomen placentæ cujusdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teste Gorr.

PANCHRESTOS, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis*: Epitheton quorundam Collyriorum: v. g. apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. in princ. & apud Aegin. l. 2. c. 22.

PANCHRYSOS, πάγχρυσος, i. e. *omnino aureum*. Nomen liquidi Collyrii, apud Aegin. d. l. idem cum præcedenti.

PANCHYMAGOGUM, παγχυμαγωγὸν, est epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitiosos evacuare humores. Ita in Dispensatoriis legitur *Extractum Panchymagogum* Crollii; quale etiam refert Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 10.

* PANCOENOS, πάγκοινος, idem quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagiosorum publice per totam regionem, vel plebem grassantium. Vocantur & πανδήμιοι, Gorr.

PANCRATIASTA, παγκρατιαστὴς, idem quod πάλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæstra*, Diet. n. 11.

* PANCRATION, παγκράτιον, non solum est nomen plantæ bulbosæ, de qua consulantur Botanici: Verum etiam est nomen certaminis duplicati, *luctam*, *& pugillatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. l. 2. de san. tu. & exposuit J. Alexandr. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium volutatorium*, teste C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U. P. n. 812.

* PANCREAS, πάγκρεας, proprie, & ἁπλῶς ita dictum est corpus glandulosum, laxum, situm suum obtinens sub posteriori parte ventriculi, hujusque fundo; cujus accuratior descriptio, & historia quæratur in Anatomicis. Barthol. l. 1. Anat. cap. 13. Warthon. Adenograph. cap. 13. Regner. de Graf. de nat. & usu succi pancreatici, D. J. C. Bruner. de Experim. nov. circa *Pancreas*, & ejus vero usu. Celebris est hoc seculo hæc *Glandula*, ob peculiarem succum, vel liquorem, qui in illo colligitur, & per singularem canalem ad intestinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreatius* vocatur, quemadmodum & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hinc geminum quoque inveniri duodeno intestino insertum, patet ex Observatione in Act. Hafn. Vol. II. Obs. 14. p. 31. De illius usu extollendo valde operosi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod succus ille sit excrementitius quidam arteriosi sanguinis liquor; sed quod sit humor laudabilis ex sanguine, & spiritibus animalibus in ipso præparatus, & quidem subacidus, qui denuo alimentis, vel Chylo admiscetur. Enimvero non est hujus loci hanc dirimere litem: quamvis nolim dissimulare, Grafium cum suis ὁμοψήφοις speculationes suas commentitias nondum sat evidenter probasse, ut ita verosimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum esse inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo sanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quod in segregando Chylo utili a portionibus feculentis usum insignem præstet, quando in intestino duodeno massæ chylosæ transeunti permiscetur. Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *pancreatis* nomine mediam *Mesenterii Glandulam* Asellius, & nonnulli ejus sectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo insigniverunt, & ita ansam dederunt, ut

ut pro una eademque parte haberentur, recte animadvertente Grafio, d. l. §. 17. Junge Barth. d. l. c. 12. Vvarton. d. l. c. 8.

PANDALEON, *Pandaleum*, vocatur medicamentum solidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori, & pulmoni dicatum, suave, a morsulis, & rotulis non nisi forma differens; fitque, quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indurescat, unde usus tempore frustum aliquod cultro, aut cochleari demitur. Schr. l. 1. c. 3. Morell. de form. remed. l. 1. s. 3. c. 2.

PANDALITIUM, idem quod *Panaricium*, de quo p. 2.

* PANDEMIOS, πανδήμιος, vide *Pancœnos*, *Epidemios*.

* PANDICULATIO, σκορδίνημα, σκορδινισμὸς dicitur motus quidam violentus tensivus membrorum solidorum, a flatulenta materia ad fibras, & nervosas partes delata dependens. Affinis valde χάσμῃ, sive *oscitationi*; de qua supra vide *Chasme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oscitatione* coincidit. Fit quidem a natura, sed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. l. 2. Epid. s. III. 34. l. 4. s. 5. t. 4. l. de Superfœt. IX. 3. Vide Foes. p. 574.

PANICULA, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. ad Scrib. n. 82. & 263. item in Lex. Scrib. Vide *Panus*.

PANIS, ἄρτος, quid vulgo significet, omnibus, etiam puerulis, notum est. Ejus autem apud veteres, & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi, & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ, & species, ut illas omnes hic recensere, nimis prolixum foret. Legi possunt Foes. Oec. p. 95. seq. Gorr. def. Mundell. in Indice vel Th. Gal. Bruyerin. de re cibar. l. 6. per tot. J. Alex. l. 8. Sal. c. 11. seq. Moræus in Sch. Salernit. c. 17. p. m. 225. seq. & 258. seq. Deodat. Panth. Hyg. l. 2. c. 4. C. Hofm. l. 5. Inst. c. 6. §. 3. seq. Merito inter edulia primas tenet; & ab omnibus expetitur. Siquidem rarissima sunt exempla eorũ, qui *panem* penitus abhorruerint; quorum unum legitur in Eph. N. C. Ann. II. O. 144. alterum obs. 207. ex Hildan. De panis usu medio vide Schr. l. 4. c. 1. nu. 316. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. *Panis* repletionem esse pessimam, paradoxon esse, & authoritate carere, non male demonstravit C. Rejes C. El. q. 85. n. 4. seqq. *Panis petrefacti* observationes vide apud Helm. tr. Nat. Contr. nesc. n 40. Th. Chym. Vol. IV. p. 884. Chiocc. Mus. Calceol. p. 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro pastillo, vel massa quadam compacta ex qualibet materia, & linteo inclusa, calideque pro fomento utero applicata, l. de nat. mul. XXIX. 198. 203. C. I. 9. 10. *Panum* æreorum tres esse species, scripsit Johns. Lex. Chym. l. 1. ubi & *Panes* ex Pyrite, & Cadmia conflatos recenset, & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiscentes. *Panis* quoque idem est, quod *Panus*, Gr. φῦμα, notante Keuch. ad Samon. p. 245.

PANNICULUS, ῥάκος ῥακὶς, idem fere quod *linamentum* denotat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. l. 3. c. 9. & alibi. Pertinet ad usum Chirurgicum, & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *Panniculus* accipitur pro *Membrana*, *ut Panniculus carnosus*. *Panniculi* cerebri, &c.

PANNUS, æquivocum est. Proprie significat textile quoddam ex lanis ovium paratum; de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur, Gr. ῥάκος, ὕφασμα, Tr. Tumul. pestis, §. Imaginantur Mineralia, &c. Metaphorice denotat 1. affectum oculorum; estque materia viscida crassior, adhærens tunicis oculorum, & visum impediens; quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*. Forest. lib. 11. Obs. 6. Arab. dicitur *Sebel*. 2. notat *maculam*, vel *nævum* in cute, sive ex lue Gallica, sive ex alio morbo maligno dependentem; de quo legatur Parac. l. de apostem. & ulcer. cap. 43. & alibi.

PANNYCHIS, παννυχίς. Vide *Pernoctatio*.

PANOCHIÆ, vocantur a nonnullis Bubones, sive Tumores inguinum. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. Op. p. 758.

PANONICOLETE, terminus Paracelsius, qui legitur l. 3. de morb. Gall. circa fin. Cujus tamen significatio mihi non constat, neque ex contextu patet.

PANSELENOS, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

PANSPERMIA, πανσπερμία, est commentum Anaxagoræ, qui statuit omnium semina esse in omnibus: quod merito reiicit Lib. T. IV. Oper. pag. 16.

† PANTHEÆ, Lecti pensiles Italis. Anton. Guainer. com. de pleur. c. 17.

PANTHERA. Vide *Pardalis*, vel *Pardus*.

PANTICES, idem quod *Intestina*: unde *Panticinari* est bibonum, & collurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem saburrare. Linden. Ex. IX. §. 56.

PANTODAPOS, παντοδαπὸς, varius, *omnigenus*. Usurpatur ab Hippocr. de morbis, 2. de nat. hum t. 4. & l. 5. Epid. XXXI. 14. de excrementis. Foes. p. 479.

PANTOLMIOS, παντόλμιος, est nomen hyperbolicum *Trochisci*, qui excrescentiam carneam citra rosionem supprimit; uti legitur apud Æginet. lib. 7. cap. 12. An idem cum *Pastillis*

Fau-

Faustianis, l. 4. cap. 43. uti Velle videtur Gorræus?

* Panus, antiquis etiam *Panis*, unde diminutiva *Panicula*, *Panula*, Gr. φύγεθλοι, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum*, c. 3. de artic. t. 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius erysipelaceum absque suppuratione ad glandulas plerumque subcutaneas obortum cum dolore insigni urente, & mordicante, provenies ab ichore sanguineo acriori ibidem stagnante Gal. l. de tum. p. n. c. 15. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. Cels. l. 5. c. 18. Scrib. nu. 236. Forest. lib. 1. Chirug. Obs. 7. cum Schol. Barbette ad *Bubonem* refert, Chirurg. P. II. lib. 1. cap. 11.

Papa, Paracelso dicitur vermis, h. e. *Basiliscus*, qui quamdiu vivit, tandiu erit pestis expectanda, l. 2. de Peste cum addit. tract. 1. c. in fine.

Paphlazo, παφλάζω, proprie significat *æstuo*, & ferveo; & de maris æstu dicitur. Translatum vero ab Hipp. ad sermonem interruptum, & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæsitant*. Eo verbo usus Hipp. l. 2. Ep. s. V. 7. l. de Cris. 12. Jung. Foes. p. 490. Dicitur & φλάζω. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Papilio, ψύχη, ἔστιν σηζοκοπς, insectum est notissimum alatum, sed multifarii generis; cujus historiam prolixam, cum usu tradidit Aldr. l. 2. de Insect. c. 1. seq. Adde Lang. l. 1. ep. 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. Tract. Demonstratur Thesis nu 94.

* Papilla, θηλὴ, vide *Mamma*. Est extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur. Gal. l. 15. de U. P. cap. 7. Barthol. l. 2. An. c. 1. Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis intestinalibus a Peiero in suis Exercit. de dictis glandulis. *Papilla* quoque est diminutivum a Papula, apud Sammon. c. 10.

Papillares processus; vide *Mastoides*, de nervis olfactoriis, Barthol. ibid. d. l.

* Papula, ἔκθυμα, ἔκτεσμα, *tuberculum ulcerosum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. c. 3. in I. Epid. t. 51. Nobis videtur idem esse cum Pustula. *Papula* acuta, est *Furunculus*, δοθιήν. Rhod. ad Scrib. n. 210.

Par, duplicem habet significationem. 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περισσῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores, & difficiliores fieri crises. vide *Artio*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei: v. g. in formulis remediorum quando scribitur: Recip. baccarum lauri, fructum jujub. aut sebest. *paria* tria, aut plura.

Para, παρὰ, id est *præter*, præpositio usitatissima in Medicina, cum simpliciter, tum in compositione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut significet aliquem recessum a statu integritatis, sive bonæ dispositionis; hac tamen limitatione, ut nihilominus residuum maneat *aliquid bonitatis*: ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter*, & *Contra*. Morbi omnes sunt παρὰ φύσιν, *præter* naturam, eorumque causæ, & effecta: Mors sola, & quæ eam vel efficiunt, vel consequuntur, sunt *contra* naturam, ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur contra naturam, animadvertente J. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4. Alias & παρὰ significat *ad*, vel *juxta*, in 4. aph. 31. teste Diet. n. 648.

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, significat *progerminare*, vel accrescere, & quidem præter vel necessitatem vel naturæ institutum. Dicitur de palpebris, apud Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 63.

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatus *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Paracelsus dictus Bombast ab Hohenheim*; cujus vita legi poterit in Melchioris Adami vitis Medicorum. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua Latina, adhuc passim prostant. De ejus Peritia singulari, & felicitate Medica diversa feruntur judicia. Nobis non libet esse arbitris. Valde tamen suspectus esse de Magia Diabolica, facile ex scriptis ipsius demonstrari posset, si instituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes C. El. q. 30. n. 8. Furti scriptorum, & arcanorum quoque arguit Libav. Tom. II. Op. p. 103. & alibi passim ipsum incusat. Ejus sectatores vocantur *Paracelsistæ*, non minus suspecti magicæ vel vanitatis, vel præstigiarum dæmoniacarum si in omnibus ducis sui principia retinuerint.

* Paracentesis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Asciticis abdomen cultello, vel acu perforatur, ad evacuandam aquam collectam; cujus aliquoties meminit Hipp. l. de loc. in hom. XXXVI. 17. seq. l. de affect. XXIII. 25. seqq. lib. de intern. affect. XXV. XXVI. seqq. l. 6. aph. 27. l. 6. epid. s. 7. n. 62. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, tr. de Oper. Chirurg. cap. de *perforatione* abdominis in hydropicis, Hildan. Cent. 1. Obs. 47. & ep. 8. Barbette Chir. Part. 1. c. 14. Cautelam docuit & Dieter.

ter. Jatr. p. 1263. seq. Vel quando in infusione, sive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viscida visum intercipiens removetur: de qua Plin. l. 25. c. 23. Cœl. Aurel. l. 1. Tard. pass. cap. 5. allegante Foes. p. 480. Modum vide apud Aquapend. d. l. c. de suffus. Hildanum ep. 67. Barbette d. l. cap. 16. Cæterum non video, quid obstet, quominus & aliæ *Perforationes* Chirurgicæ, trepano, vel terebra factæ, dicendæ sint παρακεντήσεις, licet non fiant punctione simplici.

Paracindynevo, παρακινδυνεύω, significat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpositionem παρὰ exprimentem aliquam transgressionem, notante Linden. Exeg. XIV. §. 140.

* Paracmasticos, παρακμαστικὸς, *declinans*, vide *Acmastica*. Dicitur de ætate, quæ jam vergit ad senium, & incipit secundum Gal. a 35. anno, duratque ad annum 49. quo scilicet senectus incipit. Gorr. & Castell.

Paracme, παρακμὴ, vide *Declinatio*.

Peracoe, παρακοὴ, *obauditio*, idem quod βαρυκοΐα, vide *Barycoia*, *Cophosis*.

Paracolleticos, παρακολλητικὸς, idem quod κολλητικὸς, *Agglutinans*. Lang. in Indic. epistol.

Paracope, παρακοπὴ, late, & stricte accipitur: in illa significatione notat generaliter deliriū, de quo supra lit. D. In qua etiam legitur Coac. t. 47. in hac *desipientiam leviorem*, & mentis emotionē in febris fervore; uti patet ex Hipp. 6. aph. 26. Lind. omnes παρακόπτειν, dicit, qui per morbos *delirant*, Ex. XII. §. 162. 169. seq. Vide & Diet. n. 649.

Paracrusis, *Paracrusticos*, παράκρουσις, παρακρουστικὸς, etiam dicitur de *levi mentis emotione*, & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hippocr. l. 1. Prorrh. t. 99. 104. Plura loca vide apud Foes. d. l.

* Paracynanche, παρακυνάγχη. vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, significat *prono corpore sese inclinare*, aut incurvare, ad aliquid inspiciendum. Translatum ab Hipp. ad insertionem caulis allii loco specilli in annum, l. de fistul. II. 8. Vide Foes. d. l.

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Parodoxopæos*, παραδοξόλογος, παραδοξοποιὸς, qui aliena a recepta opinione, & sententiam vel dicit, vel facit. Quod utrunque Epitheton ab aliis Medicis Galeno fuisse attributum, ipse testatur l. 10. M. M. cap. 4. in fin.

Paradoxon, παράδοξον, significat *sententiam* vel revera, vel saltem apparenter absurdam, vel *incredibilem*, a communi opinione recedentem.

Paraetesis, παραίτησις, significat *recusationem*, subterfugium, indulgentiam; quæ ægro conceditur, apud Hipp. l. Præcept. in fin.

Paragoge, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem significat, in specie ossium, apud Hipp. l. 2. de art. t. 1. Mochlic. IX. 16. Ossa quoque, quæ facilius adduci possunt, dicuntur παραγωγότερα, 2. de artic. l. 64.

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelsici, in quo fundamenta se proposuisse Medicinæ aliis persuadere conatur. Sed revera plerisque obscurum per æque obscurum.

Paragraphi, etiam est titulus scripti cujusdam Paracelsici, Libros 14. *Paragraphorum* continentis, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampsis, παράλαμψις, dicitur cicatrix in nigro oculi resplendens, quod aliquando crassior sit Aegide. Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 35. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foes. Oec. p. 481.

Paralego, παραλέγω, significat Hipp. sermone delirare, *aliena loqui*, aut absurda, quale quid & ebriosis contingit. Hipp. 1. Epid. s. 2. c. 75. ad quem locum vide Gal. comm. & l. 2. de diff. resp. c. 10. l. 3. c. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foes. d. l.

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem quod παραφρονέω, vide *Delirium*. Gal. quidem exposuit per μικρῶς παραφρονεῖν, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verum Hippoc. in eodem libro Epid. ægroto sexto expresse etiam scripsit, πολλὰ παρελήρησε, multum *deliravit*, ita ut sit verbum *delirium* in genere exprimens. Foes. d. l.

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium solidarum, præsertim ossium *alternatio*, emotio, & inter se facta perversio, aut *immutatio*, ubi alia super aliam effertur. Hipp. 2. de fract. t. 60. l. 3. t. 40. 46. 47. l. 1. de art. t. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. 3. de dentibus l. 6. Epid. s. 1. l. 8. de musculis, & nervis παραλλαγὴ, 2. de artic. t. 14. Metaphorice etiam de animo, vel mente aberrante, & delirante, 4. de R. V. I. A. t. 4. Vide Foes. d. l. *Parallaxeos* significatio Astronomica petatur ex Mathesi.

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus significans lineas imaginarias, sub quibus, & *Zonæ* comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Gal. l. 3. aph. 14. *Parallela* quoque vocatur affectus malignus cutaneus internam manuum, ac pedum partem tantum obsidens, nec latius, quam ad latera, & phalangem digitorum in manibus serpens,

Pary-

Pityriasi, sive Furfuribus capitis similis, sed squamæ sunt majores, & cuti ita adhærent, ut nisi unguibus divellantur, decidere nequeant. Estque symptoma Morbi Gallici. Plura de hoc effectu legantur apud Forest.l.8.Obs.13.Schol.

PARALOGOS, παράλογος, vide *Inopinus*.

PARALOXENOMÆ, παραλοξεύομαι, id est *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero, Hippocr. l. de nat. mul. XXXIV 1. & l.2.de morb. mul. XXXVI. 1.

* PARALYSIS, παράλυσις, item *Paresis*, πάρεσις, est nervorum resolutio, cum nervi, & corporis partes sensus, & motus expertes vel perfecte, vel imperfecte fiunt. Gal.1.de Sympt.caus.c.5. Ab Hippocrate sæpe confundi cum Apoplexia, notavit Foes. ad vocem ἀποπληξία, quamvis Diet. aliquam differentiam conatus sit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis *resolutionem*; παράλυσιν vero partis alicujus duntaxat. Jatr.n.86. Plura de *paralysi* idem p.211.seq. Enimvero si rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum *resolutio* dicenda paralysis, quam *fibrarum* in musculis, & membranis, quæ sunt partes nervosæ, non ipsi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit descriptio. *Paralysis* est motus animalis, & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejusdem quandoque atrophia, pulsu debili, aliisque symptomatis, proveniens a partium nervosarum relaxatione, propter deficientem spirituum animalium præsentiam, aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obstructione nervorum oborta. Legatur Vvillis, An. Brut. Part.II.Sylv.Prax. Med.l. 2.c.22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixe scripserunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rursus sese curare pro lubitu potuit, quod ex Augustino allegavit C.Rejes C.El.q.50.n.22. fides sit penes Authorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. *pedissequa Apoplexiæ*, tr. de Lithias. cap.9. Verum interdum etiam hujus esse prodromum, testis est experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti recte notavit Gal.c. 2.in 2. Epid.t. 59. Vide Foes. p.483. Paracelsus speciem Guttæ statuit, Paragraph.l.7.c. 1.§. caussam refert ad Mercurium, & Sulph.l. de trib. primis essent. c.1.

PARAMERIA, παραμήρια, dicuntur *interna femoris partes*. Gorr. Lat. παραμηρίδιον, *femen* vocat Lind.Med.Physiol.c.14.§.19.

* PARAMESOS, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

PARAMETHIEMI, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo. Hipp. l. 1. de morb. mul. XI.5.8.

PARAMIRUM, titulus scripti Paracelsici gemini; quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Astrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino, sive Dei: alterum explicat causas morborum ex Sulphure, & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis invisibilibus. Hæc *paramirica scripta* primum occupant locum in edit. Argent. Huseri.

PARAMINYTHEO, παραμυθέω, significat *imminuo*, Hipp. d.l.XXXVII. 5.

PARAMPECHO, παραμπέχω, & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum significat. Hipp. l. de morb. sacr. II.5. adde Foes. p. 482.

PARANDRUMENOS, παρανδρούμενος, *nubilis*. Poterit usurpari de persona, & de tempore, sive ætate: in qua significatione usus Hippocr. l. de Virg.morb.II.2.

PARANGELIA, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* significat, sive comprehensionem aphoristicam, & brevem, quæ facit vel ad instruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adstantes. Ita Hipp. libellum præceptionum ad Medicum pertinentium conscripsit. Meminit & talium παραγγελμάτων lib. de Medic.II.1.& eorum, quæ ad ægrum pertinent, l.de dec.orn.XII 2. Vide Foes. p. 480.

PARANOEA, παράνοια, etiam significat *Dementiam*, *Delirium*. Hipp.2.progn.t.20.

PARAPECHYON, παραπήχυον, a quibusdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & προπήχυον, Gorr. Latine *Radius*, & *Focile majus* appellatur. Adde Lind.Med.Physiol.l.2.c.14. §.74.

PARAPEMPO, παραπέμπω. vide *Transmissio*.

PARAPHASSO, παραφάσσω, significat *leviter contingo*, vel contrecto, manu sensim admota, & veluti errante. Frequens Hipp. in l. de nat. mul. VI. 10.l.1. de morb.mul. quæ loca vide ap. Foes.p.385.

* PARAPHIMOSIS, παραφίμωσις, vitium est φίμωσις contrarium cum videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula, & tegumenta ita deducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorsum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii siccitate. Et contrarium vitium φίμωσις appellatur, Gal. in def. Gorr. & Castell. a φιμὸς, quod nexum summi orificii sacculorum, cum toto illius ambitu in angustum collecto funiculo clauduntur, & ligan-

gautur, significat, Rolf.de part. genit. Part. I. cap.50.

Paraphora, παραφορὰ, etiam significat *parvum delirium*, apud Hipp. & παράφοροι, *leviter deliri* vocantur, l.1.f.3. prorrh.t. 37.l.2. Epid.f.3. num.11. Gal.in comm. ad primum locum, & in c.1. ad l. 3. Epid. t. 2. quamvis ex aliis quoque textibus pateat, significare potius generaliter delirium, & delirantes; uti patet ex l. 1.f.1. prorrh.t.35. Coac. t. 300. & Aretæus etiam l.1.c. 1. de cur. acut. morb. usus est de phreniticorum delirio, quod sane vehemens est. *Deligationes* quoque παράφοροι dicuntur, Hipp. h.e. *errabundæ*, vitiosæ, 1. de art.t.66. Jung.Foes.p.485.

Paraphrenitis, παραφρενῖτις, vide *phrenitis*.

* Paraphrosyne, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

Paraphyas, παραφυὰς, dicitur id, quod adnascitur arbori, surculus, soboles, *germen*, *ramulus*. Idem est, quod ἀποφυὰς. Utrumque occurrit in Hipp.l.de Venis XVII.8.XXVI.6.

Paraphysin, παράφυσιν, vide *para*.

* Paraplegia, *paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, est *levior Apoplexia* ad paralysin magis accedens, vel quando alterutro saltem in corporis latere, aut certo membro immobilitas, & sensus privatio animadvertitur. Gal.c.2.in 1. prorrh. t. 50. quamvis alii iterum discrimen fecerint inter παραπληγίαν, & παραπληξίαν, illud ad particularem, hoc ad totalem *Apoplexiam* referentes, notante Gal.c. 3. in 1.prorrh. c.26.& 3.de R.V.I.A. t.27. & alibi. Vide *Apoplexia*, *paralysis*. Jung.. Foes.p.483.

Pararma, πάραρμα, *fimbriam* significat; quales od mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur: Suntque velut texturarum exordia. Legitur ap. Gal.c. 2. de artic.t.32.

Pararthrema, παράρθρημα, idem quod διακίνημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter suo loco naturali recessit. Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *prolapsus*, dici potest. For.l.9.Chirurg. Obs. in Schol.

*Pararrhythmos, παράῤῥυθμος, est epitheton pulsus incongrui ætati, vel naturæ alicujus subjecti; & ita species ἀῤῥύθμου. Gal. in def. Gorr.

Parasarcum, titulus quidam scripti Paracelsici, quod secundum habetur inter opera *Theophrastia* dicta; in quo egit de summo Bono in Æternitate, uti scripsit Valentinus de Retiis. Vide Tom. VI. Oper. Paracelf. edit. Guseri.

Parascepastra, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi simplicis genus, quo universum caput obvolvitur. Gal. de fasciis, n. 5.

Parasceve, παρασκευὴ, *apparatus*, *præparatio*, quæ & προπαρασκευὴ, dicitur, Hipp. 2. de R.V.I. A.t.16. a verbo παρασκευάζεσθαι, instructum esse, paratum esse, quod legitur 3. de fract. t.33. quid significet, notum est. Dicitur vero active, & passive non solum de personis, Medico, ægro, & adstantibus, qui debent sese *præparare*, aut instructi esse ad præstandum ea, quæ singulis competunt, argumento Laph.I. sed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius causa, aut materia morbifica, & remediis. *Præparatio* materiæ peccantis, sive humorum vitiosorum consistit in dispositione per artem facta ad secretionem ab utilibus, & vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando crassi humores redduntur fluxiles incisione, tenui incrassatione, lenti detersione, mordaces attemperationes, verbis RolfinK.O.& M.M.Sp. l. 5. f. 1. c. 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal.l. quos purg. oport. Jung.Sennert. Instit. Med.l.5. p. 2. f. 1. c.7. *Media*, vel medicamenta, quibus *præparatio* hæc producitur, vocantur *præparantia*, Gr. προπαρασκευάζοντα, de quibus Sennert.d.l.p.1.f.1.c.5.& RolfinK. d. l.5. f.2. per tot. Huc pertinent & *Exercitationes* corporis, *præparatoriæ* dictæ Galeno, Gr. παρασκευαστικαὶ. l.3.de san.tu.c.2. seq.quibus corpus, & humores ad secretionem, & excretionem inutilium, & retentionem utilium disponitur, & *præparatur*. *Præparatio remediorum*, est artificiosa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius, & citius effectum suum exerere possit. Harum *præparationum* species quamplurimas juxta seriem alphabeticam vide apud Schr.l.1.c. 14. Stricte dicta *præparata*, in officinis vocantur simplicia quædam medicamenta, solida, & duriora, in tenuissimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund.l.2.cap.76. Jung. Fr. Hofm. in cl. ad l.

Paraschides, παρασχίδες, dicuntur *ossium fragmenta*, aut fissorum ossium segmenta, quæ ab his separantur, & abscedunt, ossis fissa. Hippocr. 5. de fract. t. 2. adde Foes. pag. 484.

Paraseisma, παράσεισμα, dicitur *concussio corporis*; & inter exercitationes refertur. Hipp. l.2.de Diæt. XLII. 1.

Parasitos, παράσιτος, Æquivocum est. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur; ut est apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri assentitur. Hujus egregiam descriptionem vide apud Lind. Ex. XI.§. 29.seq. ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

PARASPHAGIS, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas sita, inter collum, & pectus. Gorr. Dicitur & παρασφαγίον, teste C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 1114.

* PARASTATÆ, παραστάται, quasi dic. Lat. *Adstites*. Quam certum est de hoc vocabulo, quod denotat aliquam partem corporis generationi inservientem, tam incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire proprie debeat, ac possit. Apud Hippocr. παραστάτας idem esse, atque *Epididymes*, volunt Interpretes, lib. de Venis XXI. 6. Vide Foes. d. l. Alii distinguunt, inter παραστάτας κιρσοειδεῖς, & ἀδενοειδεῖς, *variciformes*, & *glanduliformes*, sive *glandulosos*, illos dicentes meatus seminales, ex vena, & arteria implicatis constantes, & in unam veluti naturam consertis, semen foventes, & perficientes, Gal. in def. vel *corpus varicosum pyramidale*, incipiens paulo supra testem, & in superiorem hujus partem insertum: Hos vero appellantes corpus glandulosum meatui urinario suprapositum, vasorum deferentium insertionem excipiens: Gorr. Castell. Lang. l. 2. ep. 7. quod *corpus glandulosum* tantum *parastatarum* nomine exposuit Rolf. de part. genit. p. 1. c. c. 5. quamvis alii προστάτας appellent. Barthol. vero *parastatas* vocavit principium vasorum deferentium, l. 1. Anat. c. 23. Junge hic Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 21. seq.

PARASTELLO, παραστέλλω, *cursum cohibeo*, sisto. Hipp. l. 5. Epid. XXVII. 2.

PARASTREMMA, παράστρεμμα, dicitur *oris distortio* convulsiva, & perversio, qualis in *Spasmo Cynico* contingit; vel cum faciei partes quoque aliæ, nasus, oculi, aut labia contrahuntur, aut distorquentur. Legitur apud Hippoc. l. 2. prorrh. XVII. 7. Confer simul ad Foes. d. l.

* PARASYNANCHE, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

PARASYNESIS, *paraxynesis*, παρασυνέσεως, παραξυνέσεως, dicitur sententia, vel *intelligentia erronea*, & *hallucinatio*, non quidem aperte falsa, & ex ignorantia, sed quæ probabilitatem aliquam habet, & verosimilitudinem. Legitur apud Hipp. 1. de art. t. 36. 38. & s. 3. t. 71. Vide & Gal. in comm. ad h. loca, & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. Latine & *Deceptio* dici potest. Foes. d. l.

PARASYRO, παρασύρω, *in transversum traho*, transversum ferio, & in obliquum distraho. Dicitur de telis, apud Hippocr. l. de Cap. vuln. XIV. 1.

PARDALIS, *pardus*, πάρδαλις, πάρδος, vocatur animal ferocissimum, quadrupes; cujus historiam cum usu fuse tradidit Aldrov. l. 1. de an. quadr. dig. vivip. c. 2. *Pardalis*, est quoq; nomen Emplastri, apud Ætium l. 10. c. 22.

PAREAS, παρείας, nomen serpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alii vero nigricant: cujus venenum tantum ex morsu non est, ut enecet, sed saltem inflammationem infert, notante Forest. l. 30. Obs. 2. Schol. ex Æt. l. 13. c. 31.

PARECBOLE, παρεκβολὴ, idem quod ἐκλογὴ, *Excerptum*, Historia, Observatio. C. Hofm. com. in Gal. de V. P. n. 2.

PAREDRIA, παρεδρία, *assessio*, h. e. associatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur, apud Hipp. l. præcept. VII. 6.

* PAREGORICOS, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

PAREJA, παρειὰ, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum usq; protenditur, Lat. *Gena*, aut *Mala*. De quibus suo loco. Hinc παρδὶς, vinculum, quod malas continet male affectas, teste Gorr. ex Gal. de fasciis, n. 6.

* PAREMPTOSIS, παρέμπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*. Adde Mercur. l. 4. V. L. c. 13.

* PARENCEPHALIS, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

† Παρέγχυμα, Interfusio Altimaro dicitur, Art. Med. c. 82.

* PARENCHYMA, παρέγχυμα, ab Erasistrato dicta fuit propria cujusque visceris substantia, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim solum Caro dicitur, quæ est in musculis. Gal. l. 2. de Temper. c. 3. com. in Hippoc. de nat. hum. in proœm. l. 7. Adm. Anat. cap. 6. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. J. Alex. l. 12. Salubr. c. 1. Ita vero dictum ab eo, quia credidit, substantiam illam esse sanguinem vasis suis effusum, & demum ita concretum. Gal. l. 11. de S. F. in princ. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 218. J. Alex. not. ad Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr. citatum; quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere ausi sunt, statuentes, hepatis, pulmonis, renum substantiam vel in totum, vel maximam partem esse glandulosam, aut vesicalem; ut Malpighius in Exercit. Epistolicis, & Vvillis. Phar. Rat. part. II.

PARENTALIS, idem quod *Hereditarius*, epithethon morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rolf. O. ac. M. M. Sp. l. 3. s. 2. 28. & 53. ubi & *Gentilitios* vocat, atque *Connatos*.

PARENTHESIS, παρένθεσις, terminus alias Grammaticus, vel Rhetoricus, a Paracelso tamen translatus ad *Tractatus quinq; Paramiri* præmissos libris quinq; Paramiri, in quibus generaliter exposuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*.

Hos

Hos tractatus appellavit *Parenthesin Medicam*, Prologo 4.

PAREON, παρεὼν, *præsens*, adstans. Vel dicitur de personis, quæ ægro, vel Medico suppetias ferunt, aut operam aliquam, vel ministerium præstant; Hipp. 1. aph. 1. Jung. Dieter. nu. 655. Vel de rebus sec. & præter naturam hoc, vel illud agendum indicantibus. Linden. Ex. XIII. §. 136. seq.

PARERMA, πάρερμα, significat *affulcimentum*, & stabilimentum. Legitur apud Hipp. 3. de iis, quæ in medic. t. 10. & 30. Vide Foes. p. 487.

PARERGON, πάρεργον, significat *opus secundarium*, & præter intentionem, & institutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιέεσθαι, præpostere aliquid agere: de quo vid. Gal. cap. 1. de R. V. I. A. t. 3.

* PARESIS, πάρεσις, idem quod *Paralysis*: de quo vocab. p. a.

PARETHEO, παρηθέω, *percolo*, per colum transmitto. Legitur apud Hipp. l. de dentit. II. 9. ubi Foes. mendum subesse censuit, & pro παρηθῆ, παρηθεῖται legit. Verum absque ratione. Rectissime enim retinetur παρηθῆ, activum præsentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeste docet. Ergo quandoque & bonus dormitat Homerus.

PAREXIS, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

PAREXODOS, παρέξοδος, significat *apparatum ad peregrinationem* necessarium; qui simplicior, & frugalis esse debet Medico. Hipp. l. de dec. orn. IIX. 1.

PARIETALIA *ossa*, vide *Arcualis*.

* PARISTHMIA, παρίσθμια, duplicem habet significationem. Physiologice ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonsillæ*, *Amygdalæ* quoque vocantur; quarum historiam vide in Anatomicis, præsertim Bartholin. l. 2. c. 11. Wharthon. Adenograph. c. 22. in qua significatione legitur apud Hipp. l. de Glandul. V. 2. Pathologice vero παρίσθμια quoque vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ, & pituitosæ intumescunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium resiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hippocr. 3. aph. 26. Adde Foes. p. 488. Dieter. nu. 657. Vide *Tonsillæ*.

PARLA, pro *Perla*, hoc est *Margarita*, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 182.

* PAROCHETEUSIS, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. l. de Humor. t. 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, l. 6. Epid. s. II. t. 7. Vide Foes. p. 489

PARADONTIDES, παροδοντίδες, vocantur quibusdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis; ut est apud Cels. l. 6. c. 13. quo tamen loco quidam παρουλίδες legendum censent; quod nomen hoc παροδοντίδες a nullo Græcorum usurpatum observetur. Gorr. Enimvero non video, quid obstet, quominus & hoc retineri, & in usum vocari queat. Meminit & Forest. l. 14. Obs. 25. Schol.

PAROECHOMENA, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. de fract. t. 58. Foes. p. 488.

PARON, παρὸν. Vide *Præsens*.

PARONYCHIA, παρωνυχία, Latine *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo superius) vocatur abscessus ad radices unguium natus. Meminit Hipp. l. 2. Epid. s. VI. 52. Æginet. l. 3. c. 81. Est & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ. Gal. l. 8. S. Fac. §. *Paronychia*.

PAROPIA, παρώπια, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora spectant. Gorræus. Scholiastæ Nicandr. παρώπια vocantur, quia ad aures proclinantur. Linden. Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 88.

* PARORASIS, παρόρασις, vocatur imbecillitas, aut parvitas quædam visus. Gal. l. 1. de sympt. caus. c. 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, describens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. Barthol. l. 5. Actionem quoque visus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavasset. de reb. p. n. c. 21. p. m. 43.

* PAROTIS, παρωτὶς, generaliter significat omnem abscessum, & *tumorem glandulas ad aures occupantem*, & infestantem. Ægin. l. 3. cap. 23. Lind. Ex. IV. §. 87. quamvis Gal. restrinxerit ad tumorem duntaxat inflammatorium in glandulis circa aures, l. 3. de C. M. S. L. c. 2. & alibi. Causa eadem, quæ aliorum tumorum, vel inflammationum, videlicet materia sanguinea, vel cruda, vel serosa acida, aut coagulativa stagnans in glandulis. Hipp. sæpissime appellat illos tumores τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ' ὖς, aut παρ' ὦτα, interdum addit ἐπάρματα: cujus loca vide apud Foes. 484. seq. Quod vero ἔπαρμα simpliciter idem sit, quod *Parotis*, uti voluit Castellus, erroneum est. Vide *Eparma*.

* PAROXYSMUS, παροξυσμὸς, *exacerbatio*, *accessio*, *Invasio* dicitur; estq; tempus morbi vehementius, in quo caussa morbifica validissime vires suas exerit per symptomata graviora, aut copiosiora: & quidem vel periodice, ut in febribus qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem sese moventibus: vel absq; etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *statu*, vel vigore *morbi*; quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac significatione aliquoties accepit Hipp. l. 4. Epid. XI. 17. XXXIX.

XXIX. 13. l. de fistul. V. 6. Vide Foes. 488. Dieter. n. 658. Aliquando etiam παροξυσμὸς pro *Crisi* sumitur; quia hæc plerunque in *paroxysmos*, vel in statum morbi incidere solet; uti notavit Foes. Ex. 2. aph. 13.

† Pars Sylvestris, i. e. exterior. Dom. Leon. art. med. l. 2. §. 1. c. 14.

† Pars, notat similarem: Locus dissimilarem partem. Duret. ad Holler. de morb. inter. l. 1. cap. 1.

* Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte*, Chymicis dicitur massa ex auri, & argenti æqualibus partibus cementata graduata. Rul. Johnson. in Lex.

Parthenos, παρθένος, proprie significat *Virginem*. Est vero *Virgo* κατ' ἀλήθειαν illa sexus fœminini persona, quæ congressum Venereum non est experta, sive quam vir non cognovit. Linden. Ex. VIII. §. 28. Et in hac significatione legitur apud Hipp. l. de nat. mul. III. 15. & in lib. de Virgin. morbis, qui morbi simpliciter παρθένιοι ibid. inscribuntur: quo titulo specialiter quoque gaudet *Chlorosis*, χλώρωσις. Lang. l. 1. ep. 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μόριον, proprie quidem diminutivum est partis, sed sæpissime indifferenter ponitur pro parte. Galen. l. 1. M. M. cap. 8. & alibi.

Particularis, μερικὸς, κατὰ μέρος, opponitur *Universali*; diciturque vel de Morbis, qui partem unam, alteramve occupant, Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 3. p. 148. vel de Remediis, quatenus *Catholicis*, & panaceis opponuntur; qualia legi possunt in Theatr. Chym. Vol. VI. ubi quæras in Indice. *Tinctura* quoque *Spagyrica*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *particularia*. Libav. Tom. I. Oper. p. 150. Tom. II. p. 25. 240.

Partitio, μερισμὸς, communiter idem quod *Divisio*. Alias nomen quoque fuisse *Exercitii* cujusdam, quod & *præparatio* dictum fuit, testatur Gal. ad Thrasybul. c. 47. circa fin.

*Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus, & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali: de quo lege Gal. l. 5. aph. 55. Harvejum de gen. anim. additamento 1. D. D. Maur. Hoffmann. Inst. Anat. Disp. 12. C. Rejes q. 45. & 90. & alios plures. De *partu* difficili vide supra in *Dystocia*. Aliquando *partus* idem significat, quod *Fœtus*, apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuchen. existimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, sive embryone, Not. ad Sammonic. p. 224. sed fallitur, cum exempla multa sint in contrarium.

Parvus, μικρὸς, quid significet, notum est ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *paucus* de numero exiguo. Lind. Ex. VII. §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus*, quid dicatur, vide *Microcosmos*.

Parviviscerus, μικρόσπλαγχνος, dicitur cui & parva, & prava sunt viscera. Gal. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

* Parulis, παρουλὶς, vocatur inflammatio gingivarum, cum, vel sine subsequente suppuratione. Quod si excreverit caro luxurians, dicitur ἐπουλὶς, Ægin. l. 3. c. 26. & l. 6. c. 27. Rhod. ad Scribon. n. 61.

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur species; quarum descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, prolixe tradidit Aldrov. l. 17. Ornith. c. 12. seq. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 63.

* Parygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum, vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impositum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquiesierit; quemadmodum etiam si phlegmonoso affectu omnino sit libera. Galen. l. 1. C. M. S. L. c. 8. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Castell. Gorr.

Pascuum, νομὴ, idem quod *pabulum* jumentorum, & pecudum; cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. l. 8. de san. tu. c. 7. *Pascere*, *& pasci*, proprie brutorum est: quamvis & de homine aliquando usurpari possit. Lind. Ex. XII. §. 155. 156.

Pasiphilos, πασίφιλος, nomen *Emplastri sicci* crustam inducentis, quod constat ex æqualibus portionibus vitrioli, sandarachæ, misyos, & chalcitidis, ex Aetio, Gorr. Latine significat *Omnibus charum*.

Pasma, πάσμα, vocatur medicamentum *inspersile* in modum pulveris, aut farinæ. Dicitur & διάπασμα, κατάπασμα. Vide *Catapasma*. Gorr.

Paspaletes, πασπαλέτης, i. e. *miliaceus*: Epitheton panis e milio confecti. Πάσπαλος enim *milium*, significat idem, quod κέγχρος. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foes. p. 489.

Passa, σταφὶς, ἀσταφὶς, Epitheton *uvarum*, ita dictarum sive a pando, sive a patior. Vid. J. Alex. l. 10. Sal. c. 14. Diminutivum usitatius est *passula*; quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores*, *& Minores*. Sunt vero Uvæ vi caloris vel solaris, vel clibani siccatæ. Schroder. l. 4. c. 1. nu. 360. Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 41. *Passa* quoque Paracelso idem est, quod *panaritium*, vel *pandelitium*, de quo supra. Παχεῖα quoque dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ sunt. Gorr.

Passaliscos, πασσαλίσκος, vocatur *paxillus*, h. e. *parvus palus*. Πάσσαλος enim *palum* significat. Legitur utrumque apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 2. 6. Foes. d. l.

Passer, æquivocum est apud Latinos. 1. enim est nomen avis; cujus variæ dantur species, inter quas vulgaris salacissima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendantur. Harum avicularum descriptionem, & usum in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 15. Ornithol. cap. 10. seq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 64. J. Alex. l. 13. Sal. c. 1. & 8. & not. in Galen. l. 7. Meth. med. cap. 6. ubi *passeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Gr. στρυθός. *Passeris* guttur acescere valde, notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum voracitatem deduxit, tr. Imago fermenti impr. n. 26. & Calor effic. non dign. n. 23. *Passeres* vivos deplumatos, & glandulis circa aures, aut sub axillis, aut ad inguina impositos allicere venenum pestiferum, & postea mori, post mortem vero cremari, aut humari debere, docet Paracels. tract. 1. de pestilitate. *Passer* est nomen piscis, qui & *Rhombus* appellatur; cujus descriptio, differentiæ, & usus in cibis legitur apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 46. 47. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Salubr. c. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 20. Græc. dicitur ψῆττα.

† Passio bovina, Vermis inter cutem, & carnem totius Corporis. Alsahar. pract. 31. §. 2. cap. 13.

* Passio, πάθος, πάθημα, generale nomen est, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, sive secundum, sive præter naturam fiant. Hinc & sensus externi *passiones* dicuntur Physice. Medicis tamen usitatius accipitur de rebus præter naturam; & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo supra lit. A. Junge Foes. Oec. p. 475. seq. Dieter. n. 542. Lind. Ex. XII. §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inscripsit, *Passiva Deceptio Scholarum Humoristarum*, in quo pugnat contra 4. humores olim receptos. *Passi quidem* Arabibus dictas esse *venas Carotidas*, sive somnificas, docet C. Rejes C. El. q. 56. n. 17.

Passula, vide *passa*.

Passulatum, vocatur forma medicamenti ex pulpa passularum coctarum, & per setaceum trajectarum parati; pertinetque ad Electuaria. Purgantis meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 12.

Passum, γλυκὺ, dicitur *Mustum decoctum*, & quidem ex uva *passa*. De hoc potu, & ejus differentiis vide plura apud Linden. Ex. X. §. 91. seq. Rhod. in Lex. Scribon. Tribuitur etiam aliis ibidem: v. g. Meconium *passum*, Lac *passum*.

Pasta, πάστα, πάστη, vocatur edulium, vel jusculum farina mixtum, & ita quodammodo viscidum. Hesychius exponit per edulium ex caseo insulso, similagine, & sesamo confectum. Est & pulmentum ex fresis leguminibus farina mixtum. Foes. pag. 489. *Pastam albam* Spagyricam extrahi debere ex Jove, & Saturno, *rubram* vero ex Venere, Saturno, & Marte, docet Geber. & Theatr. Chym. Vol. 2. p. 165. *Pastæ regiæ*, vocantur *Morsuli*, de quibus supra lit. M.

Pastaetum, ἀρτόκρεας, Lat. etiam *Artocreas*, est nomen edulii notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni destinatis, peculiari pasta farinacea inclusis, & undequaque contectis, ita ut illa pasta repræsentet ollam, vel cacabum: de quo plura legantur apud Jul. Alex. l. 19. Sal. c. 7.

* Pastillus, proprie idem quod *Trochiscus*, τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic differentiam aliquam observaverint recentiores, unde de *Rotulis* infra suo loco dicetur) & dicitur de forma quadam medicamenti sicca solida, ex pulveribus variis liquoribus exceptis, & in formam circularem redactis paratum. Gal. lib. 5. de C. M. P. G. c. 11. l. 1. de Antidot. cap. 9. Vide VveKer. l. 1. Antid. Gen. c. 43. Spec. l. 2. sect. 40. Schroder. l. 2. c. 86. Morell. de Form. Rem. l. 1. sect. 3. cap. 6. Aliquando tamen, & latius acceptum legitur vocabulum *pastillus* de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ*, & *Glandes* comprehendantur, notante Rhodio ad Scribon. nu. 5. Blancard. etiam ad pomum odoriferum *pomambra* dictum retulit in Lexic. sed qua authoritate, non libuit inquirere.

Pastinaca, æquivocum est, & vel plantam significat, de qua significatione consulantur Botanici; vel Animal aquatile venenosum, sive piscem, & Græce dicitur τρυγὼν θαλάττια, cujus historiam, veneni vim, & usum in Medicina tradidit prolixe Aldrov. l. 3. de pisc. c. 46. Meminit & Galen. lib. 5. de C. M. P. G. cap. 2. in fin. & Theatr. Chym. Vol. V. p. 394.

Pastio, *Pastus*, νομὴ, vide *Nome*. *Pastus*, alias idem est, quod ciborum assumptio.

* Patella, μύλη, ἐπιγονατὶς, vide *Mola*. Alias idem quoque notat, quod *patina*, de quo p. Rhod. in Lex. Scribon. Est & nomen Testacei univalbis, Gr. λεπὰς dicti; cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. l. 3. de Testac. c. 79.

Pater, πατὴρ, quid significet proprie, notum est, videlicet marem, qui genuit prolem: quamvis Helmont. argutias agat, negando, *patrem* esse caussam efficientem filii, sed saltem seminis, tr. Causæ, & initia natur. n. 10. Chymici ænigmatice attribuerunt hoc vocabulum variis rebus, v. g. Sulphuri, Soli, Calcinationi. Rul. in Lex. Th. Chym. Vol. 1. pag. 201.

Pater æris, vocatur *Larbason*, quia matrix, & minera auri, argenti, aliorumque metallorum est. Libav. Tom. III. Oper. p. 14.

PATETOS, πατητός, proprie *Passus* Latine dicitur. Unde σταφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvæ *passæ* vocantur. Verum *Patetos* etiam vocantur species quædam *Palmæ*, teste Rhod. ad Scrib. plane ad finem. Gal. l. de cib. bon. & mal. succ. c. 4.

* PATHEMA, πάθημα, vide *Passio*.

PATHITICUS, παθητικός, est speciale Epitheton Nervorum quarti paris intra Cranium occurrentis, ideo quod totum in musculum oculorum impenditur; & ita verosimile est oculi morum juxta animi passiones, & impetus movere. Vvillis Anat. cerebr. c. 21. fere ad fin.

* PATHOGNOMONICUS, παθογνωμονικός, epitheton signorum *Diagnosticorum* singulis morbis propriorum, & inseperabilium: quamvis Lin. a recepta hac significatione recesserit præter necessitatem. Vide *Diagnosis*. Raro datur signum unicum *Pathognomonicum*, sed potius observanda *Pathognomica syndrome*, id est concursus symptomatum, affectuum p. n. index. Gal. l. 1. de L. A. c. 1.

* PATHOLOGIA, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars ministra cognitioni inserviens, quæ docet, & exponit res præter naturam, (videlicet Morbum, Causam Morbificam, & Symptomata,) in homine occurrentes. Videantur Institutionistæ passim, ut & Dogmata Nostra Part. II. in princ. Minus accurate, & justo strictius nostro judicio appellatur *Ætiologia*, αἰτιολογία.

PATHOS, πάθος, vide *Passio*.

PATIAS, idem quod *squama æris*, vel metallica, Gr. λεπίς. Rul. & Johns.

PATIENTIA, ὑπομονή, idem quod *Tolerantia*, ægro adeo necessaria, ut ejus habeatur panoplia, & unicum sæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. Jatr. p. 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. Ex. IIX. §. 14. 15. quæ supra humanam naturam, sed qualis in hominem, præsertim Christianum cadit, qua dolores, & cruciatus animose tolerat, & sustinet, hac spe firmus, ut, quando Deus voluerit, sibi collaturus sit sanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter, & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipsi etiam Medici debeant esse *Patientes* variis modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque necessariam esse *Patientiam*, constat ex Theatr. Ch. Vol. IV. p. 898. *Patientia* Musculus qui dicatur, vide supra in vocab. *Levator*.

PATINA, λοπάς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi potest; item etiam *olla*. Λοπάδιον, parva *patella* vocatur, Gal. c. 1. de art. t. 19.

PATOR, id est *hiatus*, χάσμα, sinus apertus: Dicitur de narium cavitate aperta, Scrib. num. 46. 47. Adde Rhod. in Lex.

PATOS, πάτος, vocatur *sordes*, hoc est sudor cum pulvere mixtus certantium, & colluctantium in palæstris, qui & ῥύπος vocatur. Aeginet. l. 7. c. 3. §. *Rhypos*.

PATRIMONIUM, accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus*, & *Testiculis*: & ita legitur ap. D. Ludovici Pharm. Dissert. 1. p. 517.

PATURSA, dicitur *Morbus Gallicus*. Fallop. tr. h. t. c. 2. & est idem, quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hispanos transportasse credatur; quamvis hoc neget Helmont. tr. Tumul. Pest. §. Peregrina lues nova.

* PAUCIFERUS, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophoros*. Opponitur τῷ οἰνώδει. V de *Oenodes*.

PAUCUS, ὀλίγος. Vide *Oligos*.

PAULA, παῦλα, nomen Emplastri ad bubones, & strumas efficacis, apud Aegin. l. 7. c. 17.

PAULADADUM, vel *Pauladada*, est species Terræ sigillatæ nascentis in Italia, quam circumforanei, qui sese jactant ex familia S. Pauli, passim in illis provinciis venalem habent. Dorneus in Diction. Vocatur alias *Terra sigillata Melitea*, vel *S. Pauli*. Schrod. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

PAULATIM, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *Repente*, & *confertim*. Hipp. 2. aph. 81. Junge Galen. comm.

PAVO, παύω, significat *Cesso*. Vide *Pausis*.

PAVO, *Pavus*, ταώς, *avis Medica*, cujus descriptio, cum usu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 1. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. cap. 3. Add. Schrod. l. 5. cl. 2. nu. 65. Bruyerin. l. 15. de re cib. c. 28. Ejus Anatomen a Cas. Barth. Th. fil. observatam vide in Act. Hafniens. Vol. II. Obs. 114. 288. *Pavones* clamore præsagire mortem dominorum suorum, scribit Paracels. in Fragm. Med. In operatione Lapidis Philosophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide in Th. Ch. Vol. IV. p. 355.

PAVOR, φόβος, vel idem significat, quod *Timor*, vide *Metus*, (vel saltem gradu majori a Timore differt) & ita cum *Terrore* coincidit. Vide Jul. Alex. l. 22. Sal. c. 3. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. sect. 5. c. 105. Sæpe causa efficiens Epilepsiæ, notante Helmont. tr. A sede an. ad morb. n. 15. Aliquando *Pavor* idem, quod *Scabies*, *Prurigo*. Et *Pavidum* idem, quod *squamosum*. Keuchen. ad Sammon. p. 111.

PAUPER, πένης. *Paupertas*, πενία, quid significent, ex aliis notum est Lexicis. Dicitur de iis, qui destituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque consideratio *Pauperum* ad

Medicinam, quatenus vel sunt subjectum sanitatis, cum teste Luciano sæpe eorum conditio vivendi sit optima, & tranquillissima, quia graves morbi illos non facile invadunt. Dieter. Jatr. p. 179. Vel etiamsi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant sese subtrahere ab eorum curatione, ad exemplum Hipp. notante Gal. l. quod opt. Medicus &c. nec sumptuosa, sed euporista ordinare remedia, l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Chymicos non debere esse *pauperes*, cum Ars hæc inimica sit *pauperibus*, expresse docet Joh. Isaac. Oper. Miner. cap. 13. in Theatr. Chym. Vol. III. p. 313. Hinc haud dubie ortum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimista *povero*, e Medico ammalato. Utinam hoc observarent Magnates.

Pausis, παῦσις, dicitur *cessatio*, *remissio*, a παύω, *cesso*, remitto, vel cessare *facio*, sedeo; uti patet ex 2. aphor. 2. & 4. aph. 15. Adde Diet. n. 661. Nomen vero παῦσις legitur apud Hipp. l. 7. Epid. VII. 7. Plura vide apud Foes. p. 489. seq.

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα. Vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχέδεον, idem quod *Perineum*, περίνεον, sive ταῦρος, hoc est interstitium inter anum, & scrotum. Erotian. Onom. p. 94. b. Foes. p. 505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici potest ex mente Paræi Arthritidis species cubitum occupantis, l. 17. Chir. c. 1.

* Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechyturbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti*, apud For. l. 20. Obs. 11. in Schol.

* Pecten, κτεὶς, vide *Cteis*. Quibus addi potest, quod *Pecten* etiam sit nomen piscis apud Romanos; cujus historiam cum usu tradidit Aldr. 2. de pisc. c. 27.

† Pectines, intervalla Lineæ secundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi possunt. Dodon. Pemp. 1. l. 2. c. 1. hist. Stirp.

Pectinæus, Riolano dicitur Musculus ad ossium pubis commissuram prope cartilaginem ortus, alias *Lividus* dictus; & videtur esse *pars Tricipitis*. Barthol. l. 4. An. c. 11. p. 580.

Pectinatio, κτενισμὸς, dicitur purgatio capitis, & capillorum pectine facta; cujus utilitatem Medicam laudat Rolfink. O. & M. M. lib. 4. Sect. 10. part. 3. c. 2.

Pectoralis, στηθικὸς, πρὸς στῆθος, dicitur Musculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. lib. 4. Anat. cap. 2. p. 459. *Pectorale* pertinet ad vestitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτὸς, *concretus*, *congelatus*, vel condensatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. Vide *Concretio*.

* Pectus, στῆθος, variis gaudet significationibus. Communiter, & late notat totam *anteriorem thoracis*, sive medii ventris *partem*; in qua significatione legitur apud Hipp. 3. aph. 5. 23. & 5. aphor. 24. Stricte pro *Sterno* sumitur, hoc est media pectoris parte jugulo subjecta, cui costæ annectuntur. Gal. Introduct. c. 10. ad quam significationem referunt Interpp. locum Hipp. 1. de artic. t. 68. Porro & notare videtur στῆθος, sive *pectus* ipsum, *orificium ventriculi*, quod cartilagine mucronata delitescit: idque probari potest ex Hipp. Coac. t. 43. l. 2. Epid. ægr. 14. & l. 2. s. VI. 29. Tropica quoque significatio habetur, quando πεδίον, sive planta pedis ab Hipp. vocatur στῆθος ποδὸς, *pectus pedis*, 3. de art. t. 92. & vola manus, στῆθος χειρὸς, *pectus manus*, l. de Venis XII. 12. Vide Foes. p. 586. 587. Diet. n. 789. *Musculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis, & Barthol. lib. 4. cap. 2. Anatom. *Pectoralia medicamenta* vocantur, quæ & *Thoracica* dicuntur; de quibus passim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, est *Tartarus*. Rul. & Johns. in Lex.

Pedestris, πεζὸς, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium, & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo describitur animal *pedestre* bipes, lib. 1. de diff. puls. c. 5. in fin. & alibi.

Pedethmos, πηδηθμὸς, dicitur *saltus*, *pulsus* venarum, vel potius arteriarum, apud Hipp. l. 7. Epid. XXI. 21. Foes. n. 504.

Pediasimos, πεδιάσιμος, dicitur quasi *campestris species Myrrhæ* præpinguis, qua expressa stacte emittitur. Gorr. ex Diosc. l. 1. c. 77.

* Pediculatio, idem quod *Phthiriasis*, seu *morbus pedicularis*. Vvalther. S. M. p. 1255. Heurn. de morb. cap. c. 6.

* Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarsum, & digitos sita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Gal. l. 3. de U. P. c. 5. & c. 1. Casp. Hof. in Comm. ad Gal. L. L. de U. P. n. 109. vocat *Metatarsium*. Barthol. vero *Pedium* dicit esse *Tarsum*, libell. 4. An. c. 21. Vocatur & πέζα.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notissimum insecti morsu suo molesti satis, hominibus, & brutis, quod ex succorum pravorum copia generari, docet Gal. l. 11. de S. F. &c. Caro viperæ. *Pediculorum* vero historiam, cum usu, & noxa, descriptam vide apud Aldrov. de Insect. l. 5. c. 4. Schr. l. 5. cl. 4. nu. 111. Devorare *pediculos*, adversus Icterum, uti sordidum, ita & vanum esse remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græce φθειρίασις vocatur; estque plerunque comes scabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris vero species

morbi

morbi pedicularis habetur, quando in palpebris, & sub axillis, ut & in pube gignuntur cuti arctissime infixi pediculi plani, & latiores, Italis *piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum vide C. Rejes C. El. q. 36. *Pediculi* quoq; dicuntur summitates scoporum, quibus appendent acini. Græce πείσματα πέλματα, Linden. Ex. X. § 92.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, est species balnei particularis, nimirum demersio pedum intra aquam calidam, vel frigidam; de cujus usu, præsertim calido, videatur Laur. Bellin. in Opusc. Medic. tract. de sanguinis missione, p. 153.

Peditus, πορδὴ, idem quod *Crepitus*. Vide supra lit. C R. Vide Helmont. tract. de flatib. n. 36. & 50.

Pedora, vocatur *sordes odulorum*, *aurium*, & *pedum*. Keuchen. ad Sammon. p. 241.

Pedunculus, idem quod *Pediculus*. φθείρ.

Peganeron, πηγανηρὸν, vocatur *Emplastrum rutaceum*; cujus tres descriptiones habentur, una apud Ægin. l. 7. & duæ apud Æt. notante Gorr.

Pege, πηγὴ, significat *fontem*. Alias πηγαὶ quoque vocantur *oculorum anguli minores*, qui sunt ad nasum, quos etiam alio nomine ῥαντῆρες appellant. Gorr. Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 88.

Pegernus, id est *peregrinus*, hoc est *Mercurius*. Rul. & Johns.

Peina, πεῖνα, idem quod λιμὸς, *famem* significat. Vide *Fames* (a verbo πεινάω, esurio) Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 28.

Peira, πεῖρα, idem quod ἐμπειρία, *Experientia*. Vide *Empiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obsequens*. Dicitur de odoribus in corporibus usum facile cedentibus, & reficientibus. Hipp. l. 6. Ep. s. VIII. t. 14.

Pelada, species *Capillorum defluvii*, præsertim e morbo Gallico provenientis. Fore. l. 8. Obs. 2. Schol.

Pelagios, πελάγιος, idem quod θαλάσσιος, *marinus*. Epitheton piscium, qui ad mare profundum recedunt. Gal. l. de Al. Fac. cap. 26. 27.

Pelamys, πηλαμὺς, nomen piscis pelagii non squamosi, carnis duræ, interdum genericum, varias species comprehendens, interdum speciale, pro illo pisce, qui e Ponto affertur, sumptum. Gal. d. l. c. 31. Aldrov. l. 3. de pisci. cap. 18. Jul. Alex. l. 15. Sal. cap. 9. circa fin. Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium quodam* μονοήμερον, à πηλὸς, *lutum*, ita dictum ex ipsa compositionis forma, quasi *lutosum*. Unde & τρυγῶδες, *feculentum*, vocatur. Descriptio habetur apud Aetium, notante Gorræo, & Ægin. l. 7. c. 16. Et apud eundem nomen Emplastri ex scoria argenti, alias τῆς ἐλκύσματος dicti, d. l. c. 17.

Pelas, πέλας, *prope*, *proximus*. Hinc Superlativ. adverb. πελαστάτως, *proxime*, legitur apud Hippocr. l. de morb. mul. XCI. 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, d. l. LI. 9.

Pelecanus, πελεκὰν, æquivocum est. Proprie significat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur; de quo vocabulo supra in ON. Tropice primo notat instrumentum Chirurgicum dentibus extrahendis destinatum, ob extremitatem incurvatam rostri *Pelicani*; cujus descriptionem vide apud Paræum l. 16. Chirurg. cap. 27. Chymistis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium, a figura Pelecani rostro pectus suum fodientis nuncupatum, amplo ventre sensim in angustius collum vergente, quod retortum, & curvatum os rursum in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui liquore infuso, Hermetico sigillo occluditur, & calori admovetur. Rul. & Johns.

† Pelicini semen, Æt. Tetrabili 5. Ser. 2. cap. 9. id est Hedysari Tetr. 1. Ser. 1. hujus meminit. Oribas. de effectis Curat. lib. 4. cap. 114.

Peliades, πηλιάδης, epitheton serpentis, cujus virus recenset ex Aetio Forest. l. 30. Observ. ult.

Pelicide, id est *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Johns. in Lex.

Pelicos, πηλίκος, idem quod ποσὸς, *quantus*. Dicitur de quantitate morbum. Gal. l. de diff. morb. c. 8.

* Pelidnos, πελιδνὸς, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars sugillata livida, ad differentiam μελάσματος. For. l. 5. Chir. Obs. 6. Schol.

Pellacia, idem quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hofmann. lib. 3. Apolog. pro Galeno Part. II. cap. 59. ubi simul recte reprobat Massariam, qui pelaptiam apud Lucretium legit, libr. 3. Med. Pract. capit. 8.

Pellicula, idem quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν, Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. in princ. Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem quod *Corium*, δέρμα, præpri-

mis cutem animalium pilis, vel lana adhuc constantem significat. Hinc *pellis lanata*, apud Scribon. num. 80. *pellis canina*, num. 161. *Pelles manicatæ*, χειρίδες, alias *Manicia* dictæ, manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium si quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulati, an sponte mortua sint, recte scribit Mercurial. l. 1. V. L. c. 25.

Pellos, πέλλος, & πελλός, idem quod πέλιος, aut πελιδνός, *Lividus*, subfulvus. Gorr. in def.

Pellucidus, διαφανής. Vide *Diaphanes*.

* Pelma, πέλμα, 1. significat *plantam pedis*; & ita idem quod πέδιον. Vide *pedion*. 2. Πέλμα vocatur *solea* ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hipp. in Mochl. XIIX. 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4. de art. t. 9. Vide *Ichnos*. Denique πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. Ex X. §. 192.

Pelobatis, πηλοβάτης, ἢ πηλοπάτης. Vide *Lutigradus*.

Pelor, *pelorogastor*, πέλωρ, πελωρογάστωρ, dicitur, cui *magnus* est *venter*. Linden. Ex. XI. §. 138. Πέλωρ, aut πέλωρος magnum significat.

Peloris, πελωρὶς, vocatur species Conchæ, vel *Chama major*, ostreis, quæ in stagnis, ac paludibus reperiuntur, fere similis, cujus caro dura, & multi alimenti, notante Rhodio ad Scrib. num. 104. Descripsit etiam Aldrovandus sub nomine *Chamæ peloridis*, l. 3. Exang. c. 63.

Peltalis, vide *Cartilago scutiformis*.

Pelvis, vide *Choana*.

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. l. 1. ep. 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *senex*, qui ad tertiam senectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam, & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem; ita dictus a πέμπω, mitto, quasi mox ad manes ablegandus. Galen. l. 5. de san. tu. c. 12. fin.

* Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, spirituosa, inflata dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare sentimus. Hipp. l. 6. Epid. s. 1. t. 29. Gal. in Com. quamvis alii aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam pustulæ ferventes cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foes. p. 492. Gorr. Est species febris synochi non putris vehementioris. Casp. Rejes C. El. q. 68. num. 7. Πέμφιγξ vocab. multæ significationis esse, docuit Galen. dict. loc.

Pemplos, πέμπλος, idem quod πέμπελος *senex capularis*, decrepitus, Acheronticus. P. Zacchias Quæst. Medico-Legal. l. 1. tit. 1. qu. 9. nu. 24.

Pemptaeos, πεμπταῖος, *quintanus*: Epitheton febris intermittentis, quinto quoque die accessionem repetentis. An detur? nonnulli dubitant. Gal. negat, se vidisse, l. de typis, vel circuitibus. Gorræus vero testatur, se vidisse. Nobis videtur res valde incerta, & dubia, ob facilem lapsum in observatione temporum. Casp. Hofm. ad tertianam refert, in qua una dies est sine accessione. Apolog. pro Gal. l. 3. c. 298.

Penates, dicuntur spiritus ignis elementi, & cœli, penetrales, penes nos nati, penuarii, *lares* Hercii, Ephestii, Ethesij, Meilichii. Dorn. Rul. & Johns. e Paracels. tr. 2. de pestil. c. 1. & l. 1. Meteoror. c. 4.

Penes, πένης, vide *pauper*.

Penetrans, πτρωτικός, διαπερατικός, ἐφικτὸς, dicitur de virtute medicamentorum ad interiora transeunte Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 3.

Penetratio, alias Chymicis idem est, ac *submersio*. Rul. & Johns.

Penicillus, *Penicilla*, κερκίσκος, ῥάκος, quid significet, ex aliis quoque Lexicis constat. Refertur saltem inter instrumenta quoque Medica, & præsertim Chirurgica, quatenus læsis partibus induntur, aut applicantur. *Penicilla*, idem quod *Turundæ*, Lang. lib. 3. ep. 5. Forest. lib. 6. Chirurg. Observ. 14. Schol. Keuchen. ad Sammon. p. 252.

Penidium, est epitheton *Sacchari* clarificati, purificati, & in bacillos redacti; cujus parandi modum vide apud Schroder. libr. 4. cl. 4. nu. 400.

* Penis, καυλὸς, σῆμα, idem quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. l. de part. genit. Part I. c. 43. seq. pluribus. *Penis muliebris*, vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula* quoq; *pinealis* in cerebro a quibusdam *penis cerebri* vocatur. Barthol. l. 3. Anat. c. 6.

Penna, καλαμος. Vide *Calamos*. *Pteron*. *Pennarum* monstrosam concretionem intus repertam in ansere vide in Ephem. N. Cur. A. II. O. 80. *Pennam marinam* ex Plinio descriptam, & delineatam vide apud Paræum Chirur. l. 4. cap. 21.

Pensilis, epitheton Verrucæ, quæ Græce ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, πεντάκυλα, sunt signa, sigilla, & delineamenta admirandis, & incognitis aliquando literis, & characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur a malignis spiritibus, & fascino quovis præservare. Dorn. Dict. Parac. Rul. & Johns. in Lex.

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujusdam, ita dicti a quinque rebus, quibus con-

constat, puta styrace, mastiche, cera, opobalsamo, (Æginet. opopanace)& unguento nardino. Describitur apud Ætium l. 12. c. 44. citante Gorr. & Æginet. l. 7. c. 18.

PENTAPHARMACON, πεντεφάρμακον, proprie significat medicamentum constans quinq; rebus. Verum nomen hoc inditum quoq; alimentis, quali usum esse Imperatorem Adrianū, & reperisse Ælium, fuisseq; sumen, pavonem, pernam, crustulatā, & aprugnam, notavit Rhod. ad Scrib. n. 211. quemadmodum τετραφάρμακον fuit de sumine, fasiano, perna, & crustulo. Ibid.

PENTATHETON, πεντάθετον, *Emplastri* nomen ad collisa, vibices flagellorum, & cutem excoriatam. Ætius l. 15. c. 35. Gorr.

PENTATHLOS, πένταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. Diet. Jatr. p. 103.

PENURIA, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

PEPAEDEUMENOS, πεπαιδευμένος, proprie olim dicebatur puer institutus in linguis, & artibus. Casp. Hofmann. Comm. in Galen. LL. de U. P. num. 9. Communiter significat omnem *Eruditum*.

PEPANSIS, πέπανσις, idem quod πεπασμὸς, *Maturatio*.

* PEPASMOS, πεπασμὸς, vide *Coctio*. *Maturatio*.

PEPEGOS, πεπηγὸς, *fixus*, immotus, *compactus*. Usurpavit Hipp. de corporibus, lib. de sal. diæt. & de oculis, l. 1. sect. 2. Prorrh. t. 11. Foes. p. 493.

PEPEIROS, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Usurpatur de morbis ab Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 40. & 42. de sputo l. 2. Epid. Sect. III. 57.

PEPIESMENOS, πεπιεσμένος, *pressus*, hoc est vexatus. Dicitur de ægris siti oppressis ob potum interdictum. Hipp. l. 4. Epid. XXXI. 4.

PEPON, πέπων, *coctum* maturum significat, a πέπτω. Vide Dieter. num. 668. Est etiam nomen fructus, de quo consulantur Botanici.

PEPONATOS, πεπόνατος, *smegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens; cujus meminit Ægin. l. 2. c. 25. & l. 7. c. 13. Vide Gorr.

* PEPSIS, πέψις. Vide *Coctio*.

PEPTICOS, πεπτικός, *Concoquens*. Dicitur cum de Facultate naturali alimenta in substantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stomachicis* Ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus*, & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

PEPYROMENOS, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

PERACUTUS, κάτοξυς. Vide *Acutus*. *Catoxys*.

PERAMBULANUS, Paracelso vocatur amans peregrinationem, & qui per itinera experientiam, & firmam notitiam sibi acquirit; & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in scriptis suis, v. g. in Defens. 4. in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis scriptis.

PERAS, πέρας, vide *Terminus*.

PERCA, Græce πέρκη, περκὶς, nomen piscis, & quidem duum generum. Alia enim est *Perca marina*, ceu major, cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. l. 1. de pisc. cap. 9. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 3. fin. Alia est *Perca fluviatilis* minor; cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 134. Jul. Alex. l. 5. cap. 6. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 87. Quid *Perca Ausonii* sit, dubitat Linden. Ex. XI. 227. seqq.

PERCIPIOLUM, est medicamentum ad morbum comprobatum. Dorn. in Dict. Parac.

PERCNOPTEROS, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* species ob deformitatem omnium vilissima; cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 10.

* PER CONSENSUM. Vide *Consensus*.

PERCNOS, περκνὸς, *nigrum* significat, apud Hipp. l. de cap. vuln. XXVI. 2. exponente Erotiano, & Foes. p. 502. Est etiam nomen aquilæ, Aldr. d. l.

PERCOLATIO, ἤθησις, idem quod *Colatio*. De quo supra in Co.

PERCRIBRATUS, vide *Cribratorium*.

PERCULSIO, πλῆξις, a πλήττω, *Percutio*, idem quod *Percussio*. Accipitur proprie, & tropice. V. Dieter. Jatr. p. 198.

PERCURRO, præter communem significationem, etiam denotat membrorum fotum, & frictionem levem, teste Keuch. ad Sammon. p. 112.

PERCUSSIO, πλῆξις, quid proprie significet, notum est ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel sub respectu causæ alicujus externæ violentæ: unde *Percussi*, βλητοὶ item πεπληγότες vocantur in quibus fibrarum in partibus membranosis, & musculosis continuitas quadantenus solvitur, & turbatur: imo & osseis, dum percussio gibbositatem inferens legitur apud For. l. 29. Obs. 23. in Schol. Vel sub respectu remedii Chirurgici, quando v. g. membra extenuata ad restaurationem ferulis *percutiuntur*. Gal. l. 14. M. M. c. 16.

PERDESIS, πέρδησις, idem quod πορδὴ, *Crepitus* ventris. Hipp. 2. progn. l. 24. & Coac. t. 495. Vide *Crepitus*.

PERDETUM, Paracelso vocantur *Sisaris radices*, vel aliud raparum lutearum genus, de ulc. & apostem. c. 57.

* Perditio, φθορὰ, vide *Abortus*. *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, περδίκη, nomen avis inter delicias ciborum relatæ, salacissimæ, & vivacissimæ; cujus descriptio habetur, cum usu in cibis, & Medicina, apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 17 seq. Jung. Jul. Alex. l. 13. Sal. cap. 6. Bruyerin. de re cibar. lib. 15. c. 32. Schroder. l. 5. cl. 2. num. 66. *Perdicum ova* in cibo sumpta, pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes C. El. quæst. 29. n. 26.

Perdonium, vocatur Paracelso *vinum medicatum* ex herbis, d. l. Dorn. in Diction.

Perduco, præter vulgarem significationem omnibus notam, idem notat quod *Ebibo*, notante Rhod. ad Scrib. num. 135. & Keuchen. ad Samonic. p. 194.

Perenda, vide *Zenda*.

Perennis ponitur aliquando pro *Continuo*. Ita Febris tertiana *perennis*, legitur apud Joh. Steph. in Paraphr. super Avic. l. 4. fen. c. 39. p. 268.

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de iis, qui proximi sunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Dict. n. 83. Lind. Ex. VI. §. 53.

Pereterion, περητήριον, vocatus trepanum, vel *terebellum rectum*, *& acutum*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Junge Foes. p. 494.

Perfectio, *perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, sive secundum, sive præter naturam, cui nihil deest virtutis. Gal. l. 5 de Hipp. & Plat. decr. c. 5. & l. de marasm. c. 4. *Perfectum minus*, Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus dumtaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* est ultima *perfectio* in opere majore, & quatuor componitur, constatque coloribus. De utroque vide plura in Th. Ch. Vol. I. p. 423. seq. 447. A *perfectis* ad *imperfecta* non licet argumentari, nec contra. C. Hofm. com. ad Gal. l. L. de U. P. n. 531.

Perflatus, διάπνοια idem quod *perspiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes *Musculi*, dicuntur Anatomicis *Digitos flectentes*, tertio internodio inserti per fissuram tendinum Perforatorum: dicuntur & *profundi*, quia substernuntur perforatis. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 577.

Perforati, sunt Musculi digitos flectentes, qui secundo internodio inseruntur, habentes in tendine rimam, sive fissuram. Barthol. d. l. p. 576.

* Perforatio, διάτρησις, accipitur late, & stricte. Late pro omni operatione Chirurgica, qua divisio fit in aliquam cavitatem insignem. Vide *paracentesis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforatæ* nuces, ollæ, leguntur apud Scribon. Vide Lexic. Rhod. Ita quoque setaceum in nucha paratum vocatur *perforatio*, Forest. lib. 10. Obs. 130. Schol. Imo & præternaturales ossium erosiones *perforatorum ossium* nomine veniunt, apud Hildan. de ich. & mel. cap. 29. Stricte *perforatio* dicitur apud Galen. σύντρησις, operatio Chirurgica, vel Anatomica, quæ in spatiosam thoracis, & pulmonis sedem penetrat, lib. 7. Anat. admin. c. 14.

* Perfrictio, περίψυξις, idem quod κατάψυξις. Vide *Catapsyxis*. Dicitur & *perfrigeratio*, Scrib. num. 57. 268. Legitur apud Anton. Musam. l. de Veronica nu. 35. ubi Gabr. Humelbergius comm. ad h. l. p. 36. explicat per algores, & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις. Vide *perfrictio*.

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intense frigidum*, quod veluti gelu obriguit, & immobile fit. Lind. Ex. IIX. §. 48.

Perfumator, idem quod *Unguentarius*, μυρεψός, μυροποιός. Rhod. ad Scrib. n. 66.

Perfusio, κατάχυσις. Vide *Catachysis*.

Periaeresis, περιαίρεσις. Vide *Præcisio*.

* Periamma, periapton, περίαμμα, περίαπτον. Vide *Ambra*.

Periblepsis, περίβλεψις, *circumspectionem* significat; quales sunt phreneticorum, & delirantium instabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hipp. lib. 7. Epid. X. 20. Dicitur & ἔμβλεψις, d. l. V. 27. Vide Foes. p. 494.

Peribole, περιβολή, duplici gaudet significatione. Primum significat *vestitum*, & cultum exteriorem corporis, Latine *Amictus* dictum. Hipp. l. de dec. orn. II. 9. In qua significatione & *pericardion* Hipp. dicitur περίβολος. C. Hofm. comm. ad Gal. LL. de U. P. num. 322. 336. Deinde περιβολή *vocatur morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, sive *ambitum* corporis, sive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia. Hipp. l. 1. Epid. sect. 2. t. 38. Quamvis nonnulli legant ἐκχείτεος, l. 2. Epid. s. 1. 51. Foes. d. l.

Pericaes, περικαὴς, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *sentit*: v. gr. in febribus ardentibus. Hippocr. 1. prorh. sect. 3. tit. 10. Coac. tit. 158. libr. 6. Epidem. sect. 1. tit. 29. Adde Foes. pag. 496. Dicitur & de utero plus æquo calido, & sicco, 5. aphor. 62. Adde Dieter. num. 672.

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumligo*, undique obvolvo. Hippocr. 5. aph. 59. Diet. n. 673.

* Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involucrum*, sive ἀμφίεσμα, estque *membrana* ratio-

ratione substantiæ, *tunica* ratione usus. Gal.l.7. de An.admin. c. 2. Adde l. 6. de U. P.c. 16. Dicitur & *Capsula Cordis, Theca, Domicilium*, in cujus medio cor est suspensum. Unde & eodem modo, quo Cor ipsum, in quandam Coni speciem, & acutiem desinit, ossi pectoris annexum. Cujus historiam vide apud Barth.l. 2. Anat. c.5. p. 349. seq. *Liquor* in illo cōtentus unde ortum suum habeat, varie variorum sunt opiniones; quas etiam recenset Barthol. d. l. cujus sententiæ & nos subscribimus. Jung. & D.D. Hofm. Jun. Diss. Anat.in. Horn.p.122.

PERICARPIUM, περικάρπιον vocatur id, quod fructum, vel semen ambit; estque in quibusdam, v. g. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero, v.g. nucibus; castaneis, non est edule. J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de Antid. circa finem. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur, (de quo vocabulo supra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Porologici Rob. Boyle, c.4.p.m.29.

*PERICHAREIA, περιχάρεια, dicitur *subitum, & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ est subitus timor. Ex amborum affectuum occasione, scimus quosdam interiisse. Gal. l. 12. M. M. c. 5. Vide *Chara*, *Gaudium*.

* PERICHOLOS, περίχολος, dicitur vel *valde biliosus*, vel *circumcirca biliosus*. Usurpari potest cum de homine, tum de excrementis. Hippoc. 1.Prorrh. s. 2.t. 18.Gal. in comment.ad h.l.Foes. p. 502.

PERICHRISIS, *perichrision*, περίχρισις, περίχρισον, dicitur medicamentum liquidum, quo pars affecta *circumliniri* debet. Diosc.l.1.c.97.& 131. Scribon.n.29.Rhod. in not.ad h.l.

PERICHROOS, *perichrus*, περίχροος, contracte περίχρους, *valde coloratum*, vel *circumcirca coloratum* significat; & sumitur pro περίχολος. Gal. d.l.ad Hipp.

PESICHYDA, περίχυδα, adverbium Hippocrati significans, *humore circumfuso*, aut undequaq; affuso, lib. de Affect. XLV. 15. Foes.d.l.

PERICLASIS, περίκλασις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur; v. g. quando sura cum tibia media perfringitur cum insigni vulnere, nudatis ossibus. Gal. c. 2. de fract.t.9. Foes. p. 496.

PERICLYDEN, περικλύδην, adverb. Hipp. fere idem significans, quod περίχυδα, hoc est *circumaffusa aqua*, vel cum aliquid affusa aqua undequaq; abluitur, l. 1. de Diæt. XXXVI. 23.

PERICNEMIA, περικνήμια, dicuntur Hipp. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipsa *tibia*, Hipp. l. 3.Epid.s.3.t.25. Quamvis alij ἐς περὶ κνήμην legant, notante Foes.d.l.

PERICOCHLION, περικόχλιον, dicitur *machina Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur. Oribas.de Machinam.c.4.in princ.

PERICOPE, περικοπὴ, proprie significat *circumcisionem*, quando aliquid circumcirca dissecatur. Metaphorice vero notat sententiam aliquam succinctam, & limitatam; item *Delineationem* alicujus operis. C.Hofm. Comm. in Gal. LL de U P.n. 316.

PERICRANION, περικράνιον, dicitur *membrana cranio imposita*, orta a dura matre per cranij suturas exeunte, Gal.l.8.de U.P.c. 9. Barthol.l.3. Anatom. c.2.ubi distinguit a *periostio cranii*, cum separari possint a perito Anatomico.

PERICULUM, κίνδυνος, vide *Cindynos*.

PERIDROMIS, περιδρομὶς, vocabatur *locus deambulationis sub dio*. Idem, quod ὑπαίθρα, Lang. l.1.ep.51.

PERIDROMOS, περίδρομος, dicitur a quibusdam ἡ στεφάνη, *corona*, hoc est extremus capillorum ambitus. Gorræus.

PERIEGES, περιηγὴς, dicitur *circumactus*, rotundus; usurpaturque de annulis cartilagineis asperæ arteriæ, apud Hipp.l.de dissection. l. 4. Foes.p.496.

PERIEPOMÆ, περιέπομαι, apud Hipp. significat *male tractor*, male afficior, exagitor, lib. 2. Prorrh.XXXI. 13.Foes.p.395.

PERIERGIA, περιεργία, vocatur *superflua curiositas*, & labor supervacaneus; item apparatus *superfluus*, Hipp. l.de dec.orn.I.3.II.8.12. Et Adjectiv. περίεργος, *superfluum*, ambitiosum, frustraneum significat. Ita odor περίεργος, hoc est affectatus. Legitur in Præcept. IX. 15. Vina περίεργα, & jusculum περίεργον, Caryca, Linden. Ex. X.§. 81.82. Jung. Casp. Hofm.C. in Gal. de U. P.nu.247. Opponitur ἀπερίεργος, *minime curiosus*: quod legitur etiam apud Hipp. de dec. orn.II. 19.Vide Foes.d.l.

PERIESTECOS, περιεστηκὼς, dicitur Lat. *superstes*; & Hipp. idem est quod *salutaris*. Usurpaturque & de morbis, & de signis, Hipp.2. Progn. t. 9. 60. 65. & cap. 3. 23.lib.2. Epid. s. 3. t. 12. & lib.3.s.3.tit.87. Gal. in definit. Med. Adde Foes.d.l.

PERIGINOMÆ, περιγίνομαι, hoc est *superstes sum*, evado, morbo liberor. Hippocr.7.aph.44. 2. Progn. t.9. lib. 1. Epid.s.2.tit.66. lib. 5. Epid. XXII. 28. Aliquando etiam sumitur pro *abundare*, superfluum esse, l. de octimestri partu III. 14. Foes.d.l. Dieter.n.670.

PERIGLISCHROS, περίγλισχρος, significat omni ex parte *glutinosum*, lentum. Hipp.4.aph.53. Adde Dieter.n.671.

PERIGRAPHE, περιγραφὴ, vocatur rudis *descriptio*, *delineatio*. Hippocr. l.de dec.orn. II. 2.

Latine

Latine *Lineamentum*, item *Circumstantia*, Foes. d.l. Ita περιγραφὰς vocari lineas albas, & impressiones in abdominis Musculo recto occurrentes, scribit Vesal.l.2.de C.H.F.c.3.

Perilypos, περίλυπος, i. e. *valde tristis*, idem quod δύσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hipp. 2.de R.V I.A.t.44.Foes.p.497.

Perimadaros, περιμάδαρος. Vide *Madaros*.

Perin, πηρὶν, alij πηρίν. A quibusdam exponitur per testiculum. Alijs significat perinæum; Alijs ἕδραν, sedem. Erot. On. pag. 95. &. ubi πηρία legitur. Gorr.

* Perinæon, *perineon*, περίναιον, περίνεον. Vide *Interfæmineum*.

Perinema, περίνημα, *Circumluitio*, a περινέω, *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα, Foes.d.l.

Perineneucos, περινενευκώς. Vide *Epinenevcos*.

Perinyctides, περινυκτίδες, idem quod ἐλοφλυκτίδες, *papulæ*, pustulæ, tubercula papulis similia. Erot.On.p.85.a.

Periodeutes, περιοδευτὴς, *circuitor*, olim dicebatur, qui sanitatis restituendæ causa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodie *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod. ad Scrib. n. 171.

* Periodos, περίοδος, Lat. *Circuitus*, accipitur Physiologice, & Pathologice. In illa significatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam, veluti circulus, cum ex jisdem ad eadem per eundem ordinem feruntur.Gal.c. 1.aph. 12.de temp. morb. & alibi passim. In definitionibus descripsit, quod sit tempus ex intensione,& remissione constans.Unde *periodus* dividi solet in παροξυσμὸν, & ἄνεσιν, in *exacerbationem*, & *remissionem*.Castell.In febribus intermittentibus plerunque *periodi* sunt statæ,& ordinatæ. In aliis, v.g.Epilepsia,Arthritide, non item. Junge Foes.d.l.Diet.num.676. Quomodo Paracelsus *periodos* temporum, & *periodicam digestionem* explicet, vide lib.2.de Tartar. tr. 1. cap.3. *Periodus* etiam est cella, vel musculus vitæ,pulsus n corpore discurrens. Ruland. & Johns. in Lex.

Periodynia, περιωδυνία, significat *vehementem* partis *dolorem*, & veluti circumtensum. Frequens Hipp. vocabulum: v. g. de capitis dolore, l.de affect. II.7.de auris dolore,lib.2. Epid. sect. VI. 46. quemadmodum & verbum περιοδυνέω, vel. περιωδυνέω, 7. aph. 52.& lib. 3. de morb. I. 9. l. 5. Epid. VI.5. & alibi. Vide Loca apud Foes.p.502.Diet.n.677.

Periomphacodes, περιομφακώδης, *valde crudus*, circumcirca immaturus. Usurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad suppurationem, vel maturationem disposito. Hipp. l. 4. Epid. XIX.23.Foes.p.498.

* Periosteos, περιόστεος, Latine *periostium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ singulis ossibus proxime adjacet, exquisito sensu prædita. Habet vero specialia nomina in quibusdã partibus;v. g. *pericranion*, in cranio; ὑπεζωκὼς,sub costis:de quibus suis locis.Oculi quoq; tunica extrema septima in ordine a Galeno numerata περιοστέου ὀστέοις dicitur,alias *Adnata tunica*, Gal. l. 19.de U.P.c.2.& 3. *Periostium cranii a Pericranio* distinxit Barth.l.3.Anat.c.2.

Peripatos, περίπατος. Vide *Obambulatio*.

Periphereia, περιφέρεια. Vide *Superficies*.

Periphimosis, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *præputio* ita *retrorsum adducto*, ut glandem rursus tegere nequeat. Vide *phimosis*, Gorr.

Periphoraden, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando: veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hipp. l.Mochlic.XI.10. quamvis in edit. Lind. legatur περιστροφάδην, & 3. de art.t.73. Vide Foes.p.501.

Peripleo, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Usurpatur de ligamentis humore superfluo relaxatis. Hipp.1.de fract. t.21.

Peripleumonia, περιπλευμονία. Vide *peripnevmonia*.

Peliplysis, περίπλυσις, Latine dicitur *proluvies*, aut *proluvium*. Usurpatur vero in specie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus, & liquidis diffluit, & veluti diluitur, 1. prorrh. c.1.t 2. Adde Gal.in comm.ad h.l.

* Peripneumonia, περιπνευμονία, Jon. περιπλευμονίη, Lat. *pulmonia*, vel *pulmonaria*. Quibusdam,juxta vocis ἐνέργειαν, significare videtur Inflammationem membranę *pulmonem* investientis. Verum vocatur & a quibusdam simpliciter πνευμονία. Est igitur *peripneumonia* Inflammatio pulmonis quoque substantiæ cum febre acuta, spirandi difficultate, suffocationis periculo, ita ut erecti sedere cogantur ægri, a sanguinis ichorosi, & erysipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta stagnatione, & subsequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem Vuillis Pharm. Rat.p.II.f.I.c.9. Singularem nos quoq; in vicinia ante aliquot annos observavimus casum in Illustrissima quadam Persona mascula, *peripnevmonia* totius pene pulmonis spha-

sphacelosa, & ita lethali correpta, haud dubie ob justo parciorem sanguinis vena secta evacuationem, cum fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentissimæ constitutionis, & potui generosioris vini diutius indulserit. De hoc vocabulo vide Foes. p. 493. Dieter. n. 678. Confundi sæpe cum *pleuritide*, notavit etiam Paracelf. l. 2. de Tart. Tract. 2. c. 3.

Peripodien, περιποδίῃ, quod circulo sub pedibus est, & infra. Gal. in Exeg. voc. Hipp. & Gorr.

Peripsyxis, περίψυξις. Vide *perfrictio*. *Catapsyxis*.

* Periptosis, περίπτωσις, significat *casum*, vel *fortuitam occasionem*; estque vox Empiricis propria, species una sectæ Empiricæ, quando ex *occasione fortuita* remedia deprompserunt, notante Gal. in Isag. ad sectas, c. 3. Usus est vero & Hipp. l. de præcept. I. 20. III. 1. Verbum περιπίπτω, *incido*, occurrit l. de arte XIX. 19. de vet. med. VII. 8. Vide Foes. p. 499. Alias quoque idem esse, quod παρέμπτωσις, vult Castellus. Vide *Paremptosis*.

Peripyema, περιπύημα, significat *puris collectionem* circa partem aliquam factam, v. g. circa dentes, l. 4. Epid. XXIIX. 17. Lat. *Circumsuppuratio*.

† Περιῤῥοία, est fluxus vesicæ, διαῤῥοία, ventris. Holler. l. 1. c. 47.

Perirrhaea, transmissio materiæ a nervis ad alvum, venas, & meatus urinæ. Steph. Castrens.

Perirrhedes, περιῤῥηδὲς, dicitur in utramque partem reflexum, aut perfractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hipp. l. 1. de artic. t. 73. Alibi vero generalius pro in *utramque partem labile* significare videtur, l. 2. de morb. mul. XLVII. 7. Adde Foes. p. 499.

Perirrhepsis, περίῤῥεψις, dicitur *vinculi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit, & declinat; id quod fit ex immoderata fasciarum copia. Legitur apud Hipp. 3. de iis, quæ in med. t. 6. Adde Galen. in comm. ad h. l.

Perirrhexis, περίῤῥηξις, significat *abruptionem*, quæ circumcirca fit, cum ossa corrupta, & siderata, aut carnes emortuæ circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hippocr. 4. de artic. t. 35. & in Mochlic. XX. 13. Vide Foes. d. l.

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hipp. *circumfluus humorum effluxus*, cum ex universo corporis ambitu humores in alveos, & cavitates ad repurgationem veluti per emissaria quædam deponuntur; atque ita totum corpus superfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes, & vesicam, & interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hipp. l. 1. Epid. f. 2. t. 7. Vocatur & περίῤῥοος, d. l. 1. Epid. ægr. 4. l. 7. Epid. XLI. 10. Coac. t. 639. Ad le Foes. d. l. p. 499. & 500.

Periscelès, περισκελὴς, significat *durum*, *molestum*, irritans, mordicans. Usurpatur ab Hipp. vel de medicamentis mordacibus, & molestis, l. de Ulcer. II. 7. & lib. 2. de morb. mul. LIIX. 33. vel de doloribus, l. de Crisib. XI. 18. Coac. t. 94. quamvis communiter legatur divise, περὶ σκέλεα, *circa crura*, notante Foes. d. l. de ardoribus cum magno squalore conjunctus. Lind. Ex. XI. §. 189. Metaphorice de animo prædura, & præfracta mente, quæ nec precibus, nec verbis flecti potest. Foes. d. l.

Perisclèros, περίσκληρος, *circumcirca durum* significat. Usurpatur de Tuberculis in ambitu duris, ab Hipp. l. 6. Epid. f. 1. t. 14. Adde Galen. in comm. Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. aph. 20. & reperitur l. de hum. us. XI. 15. Adde Dict. n. 679.

Periscyphismos, περισκυφισμὸς, sectionis Chirurgicæ genus est in syncipite ad calvariam usque una, tribusve lineis, quemadmodum describitur apud Aegin. l. 6. c. 7. & Aet. l. 7. cap. 3. Quæ tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorræo.

Perisphalsis, περίσφαλσις, significat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In specie vero ita vocatur modus levissimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in sedem naturalem recidat; quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi sinus sunt, v. g. in humeri, & coxæ capite. Gal. c. 1. de art. t. 7. Occurrit vero apud Hipp. 2. de artic. t. 1. & in Mochlic. IX. 20. Alias vocatur ἀμφίσφαλσις, 4. de art. t. 47. Aegineta vocat περιστροφὴν, & περιφόρησιν, l. 6. c. 118. Adde Foes. p. 501.

Perissos, περισσὸς, significat *abundans*, superfluum. Apud Hipp vero sumitur pro *Impari*. Vide *Impar*.

Perissosis, περίσσωσις, significat *superfluam abundantiam*, redundantiam, copiam, & plenitudinem. Hipp. l. 6. Epid. f. 5. t. 17.

Peristalticos, περισταλτικὸς, *circumpressorius*, coarctandi circumcirca vim habens. Vel usurpatur de facultate ministra partium organicarum, v. g. ventriculi, uteri, &c. alimenta, & fœtum complectentium. Gorr. in def. Vel in specie *motus intestinorum*, quo alimenta, & excrementa promoventur, vocatur *peristalticus*; & incipit a pyloro, desinitq; ad intestinum rectum; estque instar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoq; p. n. invertitur, ut & sursum

per

per os expellat. Lind. Med. Phys. f. 2. c. 4. §. 85. 86. & Barthol. l. 1. Anat. c. 10.

Peristaticos, περιστατικός. Vide *Circumstantia*. Usurpatur etiam de vitæ genere afflicto, & calamitoso; quale est eorum, qui negotiis publicis detinentur. Gal. in Hipp. de sal. diæt. t. 1.

Peristello, περιστέλλω, Hipp. significat *Obvolvo*, obtego, circumcirca contego, 4. de R.V.I.A. t. 44. Ita uterus fœtum *obvolvit*, l. 1. de morb. mul. LI. 13. Vide Foes. d. l.

Peristole, περιστολή, idem quod περισταλτική δύναμις, facultas, & actio *circumpressoria*, quæ fere eadem cum *Retentrice*. C. Hofm. c. ad Gal. LL de U. P. nu. 213. seq. Ipse *motus* quoque intestinorum *peristalticus* vocatur περιστολή. Lind. d. l. & Ex. IV. §. 23.

* Peristoma, vocatur a Pecqueto *rugosum* illud, & spongiosum mollissimæ substantiæ veluti *velamentum*. Bilsius *muscum villosum*, Bartholinus *crustam* quasi *membranaceam*, *vermicularem crustam* Grafius, qua obteguntur orificia vasorum in intestinorum cavitatibus, & per quam vaporis specie transit Chylus subtilior, vocant. Lege de hoc *peristomate* Barthol. d. l. cap. 10. p. 81. An fortassis rectius περίστρωμα diceretur? Vide *Peristroma*. Hanc materiam viscidam interiora intestinorum investientem quomodo examinaverit per microscopium Levenhoek, & invenerit ingentem numerum vasorum sanguiferorum, aliorumque, videri poterit in Actis Eruditor. Lipsiens. Ann. 1686. M. Januario p. 5. seq.

Peristrepho, περιστρέφω, *circumvolvo*, circumverto, Legitur apud Gal. 1. prorrh. c. 2. t. 64. Vide Foes. d. l. Unde περιστροφή, *circumvolutio*, & specialiter pro περισφάλσις. Vide *Perisphalsis*.

Peristroma, περίστρωμα, proprie significat *Obvolucrum*; & communiter accipitur de stragulis, & aulæis. Ex Athenæo l. 5. In Anatomicis etiam usurpari poterit de tunicis viscera investientibus; item de tunica intestinorum crustosa, quam Pecquetus *peristoma* appellavit. Vide p. superius.

Perisystole, περισυστολή, dicitur quies illa, & morula inter systolen, & diastolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Barthol. in sanis vix observabilem, in moribundis vero satis manifestam statuit, l. 2. Anat. c. 6. p. 371.

Peritasis, περίτασις, *Circumtensio*, Lat. dicitur. Hipp. 1. prorrh. s. 3. t. 7. Coac. 1. 617. l. 4. Epid. XXI. 20. XXIX. 6. Licet in quibusdam locis περίστασις mendose legatur, animadvertente Foes. d. l. p. 501. a verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo, quod legitur 5. aph 71. Adde Diet. num. 481. Unde & περιτενής, *circumtentus*, rigidus ex tensione descendit; quod occurrit 3. de artic. t. 47.

Periterion, περιτήριον. Vide *Terebella*.

Peritexis, περίτηξις, *eliquationem* cum erosione, & morsione significat, apud Hipp. Coac. t. 481.

Peritia, idem quod *Eruditio*, ἐπιστήμη, ἐμπειρία. Hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars sequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna, C. Rejes C. El. q. 21. n. 8.

* Peritonaeum, περιτόναιον, ἢ περιτόνιον, aut *peritonæi membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus visceribus infimæ corporis regionis inter septum transversum, & crura sitæ superstratum. Gal. l. 5. Anat. adm. c. 4. & l. 4. M. M. c. 6. Arab. dicitur *Siphac*. Hujus descriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Barthol. l. 1. Anat. c. 7. *Peritonæi vertex*, vel *spæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ musculorum abdominis lato tendini telæ araneorum similis fortiter adhæret. Gal. d. l. Anat. adm.

Perittoma, περίττωμα, Vide *Excrementum*.

Perizoma, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter instrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro herniosis vocatur *perizoma* ab Hildan. Cent. 6. Obs. 73. Alias περίζωμα idem quoque significat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gorr.

Perla, idem quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum*, & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia*, pro Hypochondriacis, legatur apud Dan. Ludovici Diss. I. Pharmac. p. 121. Pertinet inter Panaceas; hujusque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum spirante, dum calefit. Fides sit penes Authorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helsingorensis, qui Stenographicam hujus arcani descriptionem Germanicam ingeniose detexit, arbitratur esse nihil aliud, quam Magisterium Antimonii Diaphoretici, in albissimum, tenuissimumque alcohol redactum; uti patet ex Act. Hafn. Vol. III. Obs. 26. Pathologice *Perla* oculorum, idem quod Panus; & est macula directa coram pupilla in centro. Joh. Anglic. Ros. Anglic. p. m. 167. seqq.

Permanentes, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui subsistere possunt, ablata quavis caussa, & opponuntur *Successivis*. Th. Rhoder. a Veiga in Gal. l. r. de L. A. p. m. 200.

Permutatio, διάλλαγή, idem quod *Mutatio*, μεταβολή.

Perna, πέρνα, quid sit, & significet, etiam

tiam pueris in trivio notum est e Comenio. *Perna Plinii* vero est e *Concharum* specie, cujus numerosum circa Pontias insulas proventum esse scribit dictus Author l. 32. c. 11. fin. ita dicta a similitudine formæ, qua prioris, qua posterioris coxę porcinæ salinæ. Chiocc. Mus. Calc. s. I. p. 46.

Perniciosus, ὀλέθριος. Vide *Olethrios*. *Perniciose* habere dicuntur non solum ii, quibus desperata res est, sed & quibus gravis metus, sine certa tamen desperatione, ex Celso l. 5. cap. 26. Lind. Ex. IV. §. 73. *Perniciosæ* febres eædem sunt, quæ *Maligna*, P. M. de Calderia T. I. Op. p. 477. seqq.

*Pernio, χείμεθλον, χίμεθλον, dicitur soluta continuitas, aut fissura, vel intertrimentū manuum, & pedum hyberno tempore a summis algoribus proveniens. Oritur vero frequentissime in talo. Gal. l. de med. fac. parab. cap. 203. Castell. Gorr. C. Hofm. χύμεθλον quoque scripsit e Suida, & e Gal. ostendit, esse mortificationem a nive. C. in Gal. LL. de U. P. nu. 136. Est *pernio* quoque cum exulceratione, & ulceribus voratur, tanquam ab igne combustus esset, notante Helmont. de Lithias. c. 9. n. 26.

Pernoctatio, παννυχίς, ita dicitur festum, quod per noctem celebratur, Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 20.

Peroledus, terminus Paracelsicus, & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum. Helmont. tr. Gas Aquæ, n. 24. 25. Meminit Parac. l. meteor. c. 5.

*Perone, περόνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Musculus pedem antrorsum flectens qui dicatur, Vide in Anatomicis, in specie apud Barth. l. 4. An. c. 13. p. 582.

*Perosis, *Peros*, πήρωσις, πηρός, significat *læsionem* membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus distinctionibus, & præsertim verbo πηρῶσαι sæpe usus Hipp. l. de Genit. IIX. 35. 36. 39. IX. 2. 4. 7. 8. 14. &c. Sumitur tamen & pro alia læsione organica crurum, & artuum; uti videre est ex locis a Foes. adductis p. 503.

Perpallidus, ἔξωχρος, & verbum *perpallesco* dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffusus est. Linden. Ex. IV. §. 82.

Perperacutus, id est *Acutissimus*. Vide *Acutus*.

Perpessio, Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem, in Th. Chym. Vol. II. p. 72.

Perpetuatio, dicitur apud Chymistas Fixationis species, quando volatile, aut valde mobile ad statum quietis reducitur. Morley proleg. II. Coll. Chym. Leid. c. 2.

Perpetuo, idem quod *Semper*, διὰ παντὸς, ἀεί. Opponitur τῷ *Interdum*. Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 4.

Perseverantia, ἐπιμονή, idem quod *Duratio*. Dicitur de paroxysmi continuatione, quæ est signum febris longioris, & gravioris. For. l. 5. obs. 26. Schol.

Persicus, περσικός, epitheton est patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium, *Mala Persica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum causticum, & igneæ naturæ; estque vel plane idem cum *Anthrace*, sive *Carbunculo*, vel valde similis. Vide Senn. M. Pr. lib. 1. cap. 13. Paracelsus aliquoties in angina, sive prunella quoque *ignem*, vel calorem *persicum* sse scripsit

*Persistens, idem quod *Constans*, καθεστηκώς, dicitur morbus *constans*, qui iisdem horis accedit, & remittit. Gal. l. de Typis, c. 3.

*Perspiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Persultatio, διαπήδησις. Vide *Diapedesis*.

Pertinacia, ἐπιμονή, sumitur a Medicis pro *perseverantia*, *Duratione* continua. Estq; interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* causæ morbificæ uti mala est, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, sive remedii bona est, & malum corporis sæpe vincit, teste Celso l. 3. c. 12. allegante Linden. Ex. XIII. §. 386.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum est in Medicina. Si de corpore dicitur, & in specie de alvo, Græce dicitur ταραχή, apud Hipp. 1. aphor. 2. item τάραξις, ἐκτάραξις, de quibus vocabulis vide infra *Tarache*, *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquippollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4. Vide *Affectus*. Aliquando & *perturbati animi*, pro *Mentis emotione*, & *Delirio* ponitur.

Pertussis, vocatur Tussis convulsiva infantum, a Th. Sydenham Obs. de morb. acut. s. 3. c. 5. p. m. 302.

Perversio, διαστροφή, διάστρεμμα. Vide *Diastremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem quod *Vigiliæ nimiæ*, vel præternaturales; estque symptoma insigne actionum sensitivarum læsarum, Gal. l. de diff. sympt. c. 3. oppositum *Somnolentiæ nimiæ*. Describi potest, quod sit sensuum externorum, & communis p. n. exercitium nimium, cum corporis extenuatione, languore, oculis squalidis, & aliquando delirii periculo, proveniens a continua agitatione spirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expansione cerebri intemperiem siccam cum, vel sine calore excedente supponente. De hoc affectu vide Vvillis

An-

An. Brut. P. Pathol. cap. 5. *Pervigil* legitur apud Linden. Ex. IIX. §. 50.

PERULA, legitur apud Paracelsum, additum *Ictéritiæ*; diciturque esse summum arcanum in Ictero Gallico, l. 7. de pustul. Gallic. ulcerib. &c. c. 6. Alias *perula* etiam pro *Sphærula* usurpatum fuit, teste Keuchen. ad Samon. p. 168.

PERUNCTIO, idem quod *unctio*, ἄλειψις, χρῖσις, διάχρισμα.

PERUNDES, Paracelso dicuntur, qui cum semine crescunt; quemadmodum *Zenda*, qui sine semine. Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.

PERUVIANUS, epitheton *Balsami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

PERYSIAS, περυσίας, epitheton *vini anni superioris*, ad distinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quasi αὐτοετίτης, *hujus anni*, a πέρυσι, quod significat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπὸς, fructus anni superioris, apud Theophr. H. Pl. l. 3. cap. 12. Vide Foes. p. 503. Apud. Gal. in Exeg. dict. Hipp. legitur contracte περσίας.

† PES, ab articulatione coxæ ad digitos extenditur. Pereda in Pasch. l. 1. c. 56.

† PES CERVINUS, ex Alex. Trall. purgans in arthriticis. Cardanus de noxa Simpl.

† PES CATI, Gnaphalium. Renod. de mater. Medica §. 5. c. 25.

† PES MILVI, Dioscorid. Ranunculus. Rud. l. 1. c. 35.

* PES, πούς, quid significet notissimum est. A Medicis sumitur late, & stricte. Late pro toto illo, quod a natibus ad extremos pedis digitos continuatur; & comprehendit *Femur*, *Tibiam*, & *parvum*, sive extremum *pedem*. Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, sive *extremus*; qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon est ambulatorium, βαδιστικὸν, quemadmodum hoc prolixe deduxit Galen. in LL. de U. P. Consulantur & alii Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. An. c. 10. seqq. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 102. seqq. *Pedis* hominis in lapidē conversi descriptionē tradit Chiocc. Mus. Calc. f. III. p. 417. *Pes* æquivoce quoque dicitur id, e quo uva dependet a sarmento, estque velut radix racemi. Lind. Ex. X. §. 192. Est & nomen mensuræ, qua rerum intervalla metimur; constatque unciis 12 sive sexdecim digitis, aut palmis quatuor. Castell. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 163. Rul. in Lex. *Pes Gryphius*, dicitur instrumentum Chirurgicum ad extrahendam malam, apud Paræum, Chir. l. 22. c. 35.

PESSOS, πεσσὸς, Latine *pessus*, *pessarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum sinui pudoris, sive pudendo mulieri indendū figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti, & crassitie, paratum vel ex sacculo lineo oblongo, lana concepta gossypio res medicamētosas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, succo, in dictamque formam redactum. Vveker. Antid. Gen. l. 1. c. 51. Sep. l. 2. s. 45. Morell. de form. rem. l. 2. s. 2. cap. 12. Schr. lib. 2. cap. 82. Πεσσὸς φθόριος, Hipp. dicitur *talus*, sive *pessus* vulvæ subdititius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

PESTICIÆ, idem quod *petechiæ*, h. e. maculæ malignæ puliculares. Interdum & pro cunctis exanthematis ponitur. Ingrass. comm. ad Avic. de Tum. p. a. p. 195.

* PESTIS, *pestilentia*, *pestilens*, *pestiferus*, λοιμὸς, λοιμώδης. Vide *Læmos Læmodes*.

* PETALODES, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypostasin similem squamis piscium, vel foliis, aut lamellis. Hipp. 2. prognost. t. 27. Gal. de Urin. c. 17. Meminit. & ad Hipp. 4. aph. 76. in com. ad h. loc. progn. Foes. p. 504.

PETECHIÆ, *peticulæ*, vocatur quædam febris pestilentis, & Epidemicæ species cum exanthematibus, sive maculis, pulicum similibus morsui, cui aliis gravissimis symptomatibus, plerunque lethalis, proveniens a sanguinis per fermentum tenue coagulativum, & putredinale inducta ichorescentia, coagulatione, & dissolutione, sive putredine. Vocatur alias *Febris petechialis*, *Lenticularis*, *pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit Jul. Alex. com. in Gal. l. 4. de tuesan. p. 407. in l. de bon. & mal. succ. cap. 1. & in l. 3. de C. M. S. L. c. 2. De hac febre legatur Vvillis de febr. c. 14. Rul. de febre Hungarica, aliiq; Massarias etiam *peliculas* appellavit, l. 5. pract. c. 25. & *peticulæ lues*, legitur apud Fallop. de mor. Gal. c. 1. Tom. I. Op. p. 613.

* PETIA *oculi*, dicitur sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læsa, aut sauciata. Galen. l. spur. de oculis part. 4. cap. 7. Constantin. de oculis c. 12. & 17.

PETICULÆ, vide *petechiæ*. Laur. Bell. de febr. in Oper. Med. p. m. 264.

PETIGO, *petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rhod. in Lex. Scrib. n. 393.

PETIOLUS, πεδίσκιον, ποδίον, idem quod *pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel surculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni. Cels. l. 2. c. 18.

PETRA, πέτρα, *saxum*, idem fere quod *lapis*, nisi quod *petra* duriorem saltem lapidem significare videtur ex usu recepto. Ita *petra Assia*, pro Assio lapide, apud Gorr. *Petra sanguinaria*, pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Johns. in Lex. Πετρῶδες dicitur de osse *petroso* temporum, quod & saxeum, lapidosum vocatur; de quo vide Barthol. libell. 4. Anat. cap. 6. item

item de piscibus, qui alias Lat. *saxatiles* dicuntur, Gal. l. 3. de A. F. c. 28.

PETREFACTIO, vel *petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam substantiam mutatis, Eph. N.C. Ann. I. Obs. 14. de natura *petrificationis*, & origine corporum dissertationem quoque scripsit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & Acta Philosophica Oldenburgii Ann. 1665. M. Octobr. & Novembr. 1666. item Acta Hafniens. Vol. I. Obs. 47. p. 8. 3.

PETRELÆON, πετρέλαιον, *petroleum*. Dicitur a quibusdam *Bitumen liquidum*, Oleum *petræ*, Axungia Macrocosmi; estque liquamen pingue liquidum, e saxis, & petris effluens, album, & rubrum in Italiæ quibusdam provinciis, Mutinensi, & tractu Parmensi. Schrod. l. 3. c. 32. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l.

PETRIFICATIO, vide *Ancubitus*. Alias idem est quod *petrefactio*.

PETROSUM, λιθοειδής. Vide *Lithoides*.

PEXIS, πῆξις. vide *Congelatio*, *Concretio*.

PEUCINE, πευκίνη, epitheton *resinæ*, quæ *picea* dicitur, a πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. not. in Gal. l. 8. de S. F. §. de Resinis.

PEZA, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* significat, l. 2. de morb. mul. LIV. 17. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vide Foes. p. 490.

PHACELOS, φάκελος. Vide *Fasciculus*.

PHACODES, φακώδης, *lenticolor*, *lentis colorem referens*, quales sunt Lienosi. Hipp. l. 3. Epid. in fin. stat. pest. Unde & compos. ὑποφακώδεες, l. 2. Epid. I. 76. hoc est fere lentis colorem habentes.

PHACOIDES, φακοειδής, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton Humoris Crystallini in oculo. Vesal. l. 7. de H. C. F. c. 14.

* PHACOS, φακός, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

PHACOPTISANA, φακοπτισάνη, edulium dicitur ex lente, & ptisana compositum, ita tamen ut plus lentis, quam ptisanæ contineat, quod hæc magis intumescat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. l. 1. de A. F. cap. 18. & Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 8.

PHACOSIS, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum a Gal. Introd. cap. 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

PHACOTOS, φακωτός, *Lenticulatus*, sive *Lentis speciem referens*, idem quod φακοειδής, dicitur de diversis rebus; v. gr. de vase vaporario; item de instrumento Chirurgico, sive scalpto in fracturis ossium cranii. Gal. l. 6. M. M. cap. 6.

PHÆNOMENA, φαινόμενα, dicuntur omnia illa, quæ in corpore nostro secundum, vel præter naturam observantur in sensus incurrentia, quibus postea aliqua sententia stabiliri, & confirmari potest.

PHÆOS, φαιός, vide *Fuscus*. Est & epitheton Collyrii a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικὸν, hoc est *puerile* vocatur ob levitatem, Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 6. Vide Rhod. ad Scrib. n. 23.

† PHAGEDANA, alias βούλιμος (quod πολὺς λιμὸς) ab insatiabili edendi cupiditate. Holl. Perioche 88. & de morbis cap. 34. l. 1. de morbis internis.

* PHAGEDÆNA, φαγέδαινα, vocabulum est æquivocum valde. Vel enim aliquando sumitur late pro omni ulcere sanas partes vicinas arrodente; & ita idem significat, quod νομὴ; item Ulcus Telephium, Chironium: Vel stricte interdum pro ulcere tumido profundo, subjectam carnem, & vicinas partes erodente. Loca Hippoc. & Gal. vide apud Foes. p. 648. seq. quod a sale caustico dependere docuit Helmont. l. Schol. Hum. pass. Dec. cap. 1. num. 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum desiderio tenetur, nec satiari potest. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina. Gal. in def. Med. & c. 3. in l. 5. Epid. t. 37.

PHAGOS, φάγος, dicitur *vorax*, Comedo, edax. Lind. Ex. XIII. §. 159.

PHAGRAS, vide *Pagrus*.

* PHALACROSIS, φαλάκρωσις. Vide *Calvities*.

PHALACROCORAX, φαλακροκόραξ, dicitur *Corvus aquaticus*; cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 56.

PHALAJA, barbarum est vocabulum, duplicem habens significationem. Primum enim a Basilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, sive *Universale*, sive *Panacea*, intra corpus sumenda; quemadmodum *Asa* universale est remedium externum, tr. de Magno mysterio mundi, & illius medicina. Deinde a Rolf. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per transpositionem literarum *Ihalapa*, tr. de purgant. s. 2. art. 3. c. 15.

PHALANGITES, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morsis ab araneis medetur. Gal. l. 8. de S. F. §. h. t.

* PHALANGOSIS, φαλάγγωσις, dicitur effectus, quo pilorum subnascentium duplex, triplexve acies in superiores, vel inferiores palpebras provenit. Gal. Introd. c. 6. Ætius vero ex Severo scribit, φαλάγγωσιν esse relaxationem palpebrarum, vel χάλασιν, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, nisi quis distendat palpebras. Æginet. l. 6. cap. 8. & 11. a

δισι-

διςιχίασις, & τριχίασις in hoc distinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangosis pili naturales oculum pungant intro; vergentes Castell. & Gorr.

* Phalanx, φάλαγξ, proprie *aciem*, sive agmen militum significat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti ossi carpi propinqui dearticulantur. Galen.l. 2. de U.P. c.9. Græce σκυταλίδες φάλαγγες, a σκυτάλη, *turma equitum* ordine locata. Castell.

Phalæna, φάλαινα, Lat. *Balæna*, vide *Balæna*. Casp.Hofm.Com.in Gal. LL.de U.P.n.161.

Phaleræ, φάλαραι, proprie vocantur *equestria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur species deligationis, vel *fasciæ ad nasum* pertinentis. Gal. de fasciis n. 52.

Phaneros, φανερός, *Manifestus*. Idem quod δῆλος. Vide Diet. n.885.

Phanion, φανίον, hoc est *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compositi: unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras, & doloris molestias: alterius *Serapicum* dicti: quorum descriptionem vide apud Gal. l. 4. de C. M.S.L.c.7.

Phanlec, id est, *ferrum*. Rul. & Johns. in Lex.

Phantasia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantasma, φάντασμα, idem quod φαντασία. *Phantamsata*, quoq; Paracelso dicuntur *Spiritus* in locis desertis, & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando; & suam originem ducunt secundum illius opinionem ex imaginationibus hominum; quales vivi de, vel cum mortuis habent. Dorn. Rul. & Johns. Vide Paracel. tr. de virtut. herbar. radic. tit. de Corallis, & de Hyperico. Refert idem inter homines sidereos, tr. Explicatio totius Astronomiæ. *Phantasma*, quoque dicitur apparitio in somno. C.Rejes C. El.q. 37.n.5.

Pharcidodes, φαρκιδώδης, *Rugosus* Latine dicitur, a φαρκὶς, *ruga*, quod idem est ac ῥυτὶς, unde & ῥυτιδώδης, Foes. Oec.p. 650. Erot. Onom. pag. 121. f.

Pharicon, φαρικὸν, nomen esse veneni simplicis, & quidem vehementissimi, uti ab omnibus Medicis veteribus, & novis statuitur, ita incertum adhuc est, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. in Scribon.not. num.195. Adde Lang. l. 1.ep.68 Forest. l. 30. Observ. 10. in Schol. Meminerunt ex antiquis Dioscor. Galen. Plinius, Nicander, & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

† Pharicum, quid sit, ac toxicum inter venenatas stirpes, ignorat Codronch. Meth. testific. de quibusdam casibus.

* Pharmaceia, φαρμακεία sumitur late, & stricte. Late pro omni assumptione medicamenti. Stricte vero Hipp. usitatius pro purgatione. Diet. n.886. Foes. p.650. Interdum etiam idem significat, quod φαρμακευτική. In qua significatione sumitur a Jac. le Mort. Pharmac-Medic. Phys. c. 1.

* Pharmaceutica, φαρμακευτική, vocatur pars ministra artis Medicæ, tradens descriptionem medicamentorum, rite adhibendi modum. Gorr. Vide passim Institutionistas, & inter hos Dogm. Medic. Gener. Part. VI. cap. 1. p. 664. seq.

Pharmacites, φαρμακίτης, idem quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ duriusculæ nigræ, piceæ, longos carbones referentis, assulatim scissilis, æquabili splendore, quæ detrita accepto oleo statim liquescit. Estque nihil aliud, quam Bitumen fossile, vel Carbo fossilis. Vide Diosc. l. 5. c. 181. Gorr.

Parmacochymea, φαρμακοχυμία, dici potest illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad discrimen partis Spagyricæ metallorum transmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Lib.tr. de Igne natur.c. 37. quam alias *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujusdam tractatus Tom. II. Oper.

Pharmacon, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc significationem usitatam, etiam idem quod βάμμα, vel βαφεῖον notat, hoc est *tincturam*, vel *tinctum*; unde φαρμάσσω, *tingo*. Keuchen. ad Samon. p. 252. Vocantur & φαρμακῶνες, *tincturæ*.

Pharmacoposia, φαρμακοποσία, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in specie purgantis. Hipp. l. 4. aph. 19. Gal. c.7. aph. 25. Foes. p. 661. Diet.n. 888.

Pharmacopeus, φαρμακοποιὸς, dicitur *Artifex*, callens modum rite præparandi medicamenta, qua simplicia, qua composita. Cujus personam, & attributa succincte, & egregie descripsit Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. p.29. Est enim altera Medici manus, Diet. Jatr. p. 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrod. in princ. *Pharmacopœja*.

Pharmacopolium, φαρμακοπωλεῖον, idem quod *Apotheca*, de quo supra: *Officina*, in qua præparantur, & venduntur medicamenta, qua simplicia, qua composita.

Pharmacosa *medicamenta*, vocat Fallop. quæ aliquid veneni sapiunt, a lata, & abusiva vocab. φάρμακον significatione. tr. de purg. simpl. cap. 2. Tom. I. Op. p. 131.

Phar-

Pharmianum, φαρμιανὸν, nomen Malagmatis, apud Galen. l.7. de C. M. P. G. cap. 6. fere ad finem.

* Pharyngethron, φαρύγγεθρον, apud Hipp. fauces significat, l. de dissect. statim in princ. ita Galen. pro pharynge sumpsit, l. Introd. Sed in l. de voc. inst. diss. c.6. pro osse hyoide accipi volunt Gor. & Castell. quamvis saltem ex Latina versione hoc habuerint: dubitandum vero, an in Græco textu (qui desideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

Pharyngotomia, φαρυγγοτομία, idem quod *Laryngotomia*: de quo supra.

* Pharynx, φάρυγξ, vide *Fauces*.

Phascioo, φασκιόω, i. e. *ligo fasciis*. Legitur aliquoties apud Moschion. de morb. mul. c. 57. 62. 63. ubi & substantivum φασκία, i. e. *fascia* occurrit.

Phasianus, φασιανὸς, vocatur avis quædam major, & inter alimenta delicatoria relata; cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 13. Ornith. c.5. Jul. Alex. l. 13. Sal c. 5. Bruyerinum de reb. cibar. l. 15. c. 39. Rol. O. & M M. Sp. l. 14. s. 1. c. 15.

Phasma, φάσμα, *apparitio*, idem quod φάντασμα. Lang. l. 2. ep. 35.

Phassa, φάσσα, vide *Palumbus*.

* Phatnion, φάτνιον, idem quod βόθριον, *alveolum*, vel *præsepiolum* dentis significat. Vide *Bothrion*. Castell.

Phaulos, φαῦλος, duplicem habet significationem. 1. idem notat quod ἁπλῶς, *simplex*, *vilis*, levis, vulgaris: v. g. Hipp. de fract. t. 19. & t. 45. 4. de art. t. 35. Adde Gal. Com. Deinde *vitiosum*, *pravum*, 2. aphor. 32. Adde Foes. n. 652. Dieter. n. 890. Jul. Alex. not. ad Galen. lib. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 2.

Phausinges, φαύσιγγες, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne surgentes circuli, & per abusionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas esse scribunt. Foes. Oec. d. l. Vocantur & φῷδες, vel φωΐδες.

Phaustianos, φαυστιανὸς, nomen *pastilli* admodum acris, & exedentis, adversus excrescentias maximas carnosas. Descriptum habetur apud Aet. l. 9. c. 49. citante Gorr. Aeginet. l. 7. c. 12.

† Phazala, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. Veter. Medic. lib. 11. c. 122. p. 114.

Phecle, φέκλη. Vide *Fecla*.

Pherea, φήρεα, vocabulum inter Hippocratis voces obscurum, & oblongas glandulosorum corporum, quæ circa aures sunt, eminentias significans usurpatur ab Hipp. l. 6. Epid. s. 3. l. 14. Plura de hoc vocab. vide in Foes. d. l.

Phemos, φῆμος, dicitur medicamentum Martiano authore, contra dysenteriam, apud Aet. l. 9. citante Gorr.

Phengites, φεγγίτης, nomen lapidis luminosi, qui lumen acquirere, & iterum expandere potest; cujus meminit Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. m. 187.

Pheronymos, φερώνυμος, dicitur is, qui ob scientiam aliquam dignus est illo nomine, & opere ipso hoc ipsum nomen meretur. Ita Medicus φερώνυμος est, qui reaspe medetur ægris. Linden. Ex. XIII. §. 564.

Phiala, dicitur vas vitreum ex ventre in modum sphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens; cujus usus frequens in coagulationibus, & solutionibus. Rul. & Johnson. Rolfink. ita dictum esse scribit a similitudine tegminis fœminei cephalici, quod Germ. *Daube* vocatur. Chym. J. A. F. R. l. 2. c. 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, φιβάλεος, φιβάλιος, vel est *species* certa *ficuum*, Gal. in Ex. voc. Hipp. vel idem quod *Caricæ*, sive ficus exiccatæ. Foes. d.l.

Phibet, id est *rapax*. Rul. & Johns. in Lex.

Philadynamos, φιλαδύναμος, in superlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 40. & aquæ est epitheton, significans eam, quæ vires facile frangit, & debilitat. Foes. d. l.

Philagrianon, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis; cujus descriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 18. Gorr.

Philalistes, φιλαλυστὴς, significat Hipp. illum, qui animo anxio esset solet, & inquieto; unde & huc, & illuc se jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, l. Præcept. X. 10. Foes. d. l.

Philiatros, φιλίατρος, dicitur *Studiosus medicinæ*; qui adhuc in primis versatur disciplinis, & præceptis, quo intellectum suum exerceat. Gal. l. 4. de san. tu. c. 5. Est & nomen libri Damocratis, teste Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

Philippi *Trochiscus*, φιλίππου τροχίσκος, adversus dysenteriam describitur ab Aegin. lib. 7. cap. 12.

Philistaea, terminus Spagyricus obscurus, qui legitur apud Basil. Valent. in Repetit. de Lap. Philosoph. c. de Antimonio ubi dicit, si Antimonium transiverit in *Philistæam*, tunc per se fieri vitrum.

Philonis *Collyrium*, φίλωνος κολλύριον, describitur a Celso l. 6. c. 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Gal. l. 1. meth. med. c. 7.

Philonium romanum, a frequenti ejus usu apud Romanos. Amat. Lusit. cent. 4. curat. 94.

Qq Phi-

Philonium, φιλώνιον, nomen Antitodi narcoticæ; cujus variæ descriptiones extant in Dispensatoriis Norico, Augustano, aliisque. Non negligenda tamen Zvvolferi animadversio. Duo alia descripsit, Calidum unum, alterum frigidum appellans, Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 23. p. 174.

Philocotyle, φιλοκοτύλη, nomen Emplastri; cujus descriptio legitur apud Aeginet. l. 7. c. 17. ubi tamen φιλοκοτύχη in textu legitur. Gorr. vero φιλοκοτύλη scripsit, in defin.

Philocratis *Emplastrum*, φιλοκράτυς ἔμπλαστρος, describitur a Celso l. 5. c. 19. allegante Gorr.

Philoenos, nia, φίλοινος. Vide *Vinosus*.

Philolagnos, φιλόλαγνος, vocatur *amans veneris*, *salax*, apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 3. Latine etiam exprimitur *Veneri deditus*.

Philolutros, φιλόλυτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur. Hippoc. 3. de R.V.I.A. t. 57. Dicitur & φιλολυτρέων, d. l. t. 60. Foes. d. l.

Philomela, Vide *Luscinia*. Adde Rolf. O. & M.M. Sp. l. 14. f. 1: c. 15.

Philonion, φιλώνιον, nomen medicamenti anodyni, *Opiati*, ab Authore *Philone* ita dicti; cujus variæ occurrunt descriptiones etiam in Dispensatoriis Norimbergensi, Cordi, Augustano, & Londinensi.

Philophysicus, φιλοφυσικὸς, dicitur amans, vel *studiosus rerum naturalium*. Et ita dictum fuisse *Asclepiadem*, testatur Gal. l. 7. de C.M.L.S. cap. 5. fere circa finem.

Philoristia, φιλοεϛία vocatur Galeno nimium *studium conficiendi definitiones*; atque hoc etiam in Medicina, & Medicis reprobat, vocans morbum, l. 4. de diff. puls. c. 2. & c. 17. in fin.

Philosophia, *philosophus*, φιλοσοφία, φιλόσοφος, *studium, & studiosum sapientiæ* secundum literam significat. Proprie vero notat partim omnes illas disciplinas, quæ rerum supranaturalium, ætherearum, naturalium explicant essentiam, caussas & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philosophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphysicam*, *Mathematicam*, sive *Astronomiam & Physicam*; partim has quoque disciplinas, quæ nominis perfectionem, & felicitatem in actionibus Moralibus, Civilibus, vel Politicis, & Domesticis, sive Oeconomicis acquirendam docent; & nomine veniunt *Philosophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam*, *& Oeconomicam*. Utramque *Philosophiæ* partem scitu necessariam esse, extra dubium est. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hippocr. egregio illo axiomate ἰατρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philosophus* Deo æqualis; & Gal. lib. quod optimus Medicus optimus quoque sit *Philosophus*. Jung. & Linden. Ex. II. §. 8. seq. quamvis fortassis Ethica, & Physica præ reliquis maxime sint necessariæ. Cæterum nomina *Philosophiæ*, & *Philosophi* partim jactuose, partim abusive sibi attribuerunt Spagyrici, & presertim Paracelsus cum suis sectatoribus, dum in illius scriptis leguntur opuscula inscripta *Philosophiæ Sagacis*, item *Philosophiæ ad Athenienses*. Plura quoque in Theatro Chymico inquiri possunt; qua Helmontius cum suis asseclis, qui se *Philosophum per ignem* gloriose appellare non est veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ, & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philosophicum*. Vide *Lapis*. Nostri non est instituti in hujus *Philosophiæ* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philosophus* etiam fuit nomen proprium vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium Tetr. 4. serm. 3. c. 24. ubi legitur φιλοσόφυ ἔμπλαστρος, *Philosophi Emplastrum*, ad calcitratus, & vulnera tumida, citante Gorr. in def. Plane quoque abusiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν est pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante RolfinK. de P. Genit. Part. I. c. 1. *Oleum Philosophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Dispensatoriis, aliisque materiæ Medicæ scriptoribus constat.

Philotecnos, φιλότεχνος, *artium studiosus*, qui omnes artes unam nempe post aliam, addiscere cupit, donec eruditorum choro inseri dignus habeatur. Linden. Ex. V. §. 12. φιλοτεχνεῖν quoq; est *artificiose agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hofmann. C. in LL. de U. P. nu. 908.

Philotimia, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia significat. Et verbum φιλοτιμεῖσθαι usurpatur de illis, qui gloriam aucupantur studio reprehendendi alterum & criminandi. Hipp. l. de Arte l. 10. Foes. p. 656.

Philtron, φίλτρον, proprie significat *pharmacum*, vel *poculum amatorium*, hoc est ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præstans, sed virtute beneficii Diabolici. Unde & ipse Galen. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere scripsit, l. 10. de S. Fac. mox a princip. *Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ veniunt. Videatur Senn. l. 1. Pr. M. p. 2. c. 10. & l. 6. p. 9. c. 5. Diet. Jatr. p. 735. Meminit & Lang. l. 1. Ep. 33. Rolf. quoque incantamentis annumeravit, O. & M.M. Sp. l. 2. f. 3. c. 29. Prolixe C. Rejes, q. 29. Helmontius vero videtur ad naturalem aliquam συμπάθειαν, & mumialem confermentationem referre, tr. de magn. vuln. cur. nu. 27. Verum ejus authoritas merito suspecta habetur, quemadmodum & hypothesis illa de magne-

magnetica curatione. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii superioris media, valvulæ similis, Latinis quibusdam *Lacuna* dicta. Gorr. Barthol. l. 3. Anat. c. 11. pag. 532.

Philypostrophos, φιλυπόστροφος, significat omne id, quod morborum reversionem, & recidivam facere solet. Hip. 1. Prorrh. c. 3. t. 13. Coac. t. 348.

* Phimosis, φίμωσις. Vide *Paraphimosis*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui sese mutuo persequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul. & Johnf. in Lex.

Phlasma, φλάσμα, pro θλάσμα, Jon. *Contusio*, *Contusum*, *Collisio*, quemadmodum, & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contusio*. Adde Foes. p. 656.

Phlauros, φλαῦρος, *vitiosum* significat, ita ut ubique in malam significationem acceptum apud Hipp. legatur, 6. aph. 52. s. 2. de R. V. I. A. t. 50. s. 3. t. 33. l. 1. Epid. s. 2. t. 80. 3. de fract. t. 17. Vide Foes. d. l. Dieter. n. 899. Linden. vero exponit per non bonum, sive *malum incipiens*, Exerc. IV. §. 92.

Phlebion, φλεβίον, *Venula* dicitur. Diminutivum a φλέψ, de quo infra. Hipp. 4. aph. 79. Jũg. Dieter. n. 903.

Phlebodonodes, φλεβοδονώδης, vox habetur apud Hipp. peregrina, nova, & adhuc valde dubia, cum alij legant φλεδονώδης. Occurrit vero 1. Prorrhet. s. 3. t. 9. & Coac t. 20. ubi vide Gal. Com. ad loc. prim. qui exposuit per agitata, & distenta vasa sanguinea, propter magnum sanguinis fervorem, & effervescentiam febrilem. Verum C. Hofmam. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. loc. cit. existimat legendum esse φλεδονώδεα, quod significat ægros delirantes, scil. in somnis. φλεδόνες sunt *nugæ*, *ineptiæ*, & φλυαρίαι, quam vocem & Linden. retinuit, nobisq; etiam verosimilior videtur. Quod vero in quibusdam exemplaribus MS. etiam φλεγματώδεα legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur; quamvis Jonston. ad d. Coac. text. retinuerit. Plura vide apud Foes. Oec. p. 657. Erot. On. p. 118. & f. 119. a.

Phlebopalie, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλέψ generaliter venas, & arterias complectitur. Verum Foes. p. 659. ad hunc locum Erotiani animadvertit, potius legẽdũ esse φλεβοπαλίαν, aut φλεβοπαλσίαν, quasi *venarum agitationem*, & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum φλεβοπαλία facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationẽ a πάλλω, salio, vibro, excusari, & declarari possit; præsertim cum in statu p. n. hujusmodi arteriarum saltus evidentissime conspiciatur in aneurismate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio, & concussio arteriæ notari potest.

* Phleborrhagia, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις τῶν φλεβῶν, *ruptio venarum*, 4. de R. V. I. A. t. 86. Gal. in Com. ad h. l.

* Phlebotomia, φλεβοτομία, communiter, & usitatissime Latine dicitur *Venæsectio*, vel *Sanguinis emissio* per venam scalpello divisam, vel incisam facta. Gal. l. 11. M.M. cap. 1. Remedium Chirurgicum notissimum, & frequentissimi usus, sæpius etiam præter necessitatem, in primis præservationis gratia. Refertur inter generosa, & universalia præsidia; valetq; primario ad deplendam copiam, scil. turgentem, & urgentem, secundario ad alia quoque in qualitate, aut motu sanguinis vitia. Jung. Diet. n. 900. Jessenij Judicium de Sang. V. S. miss. cum annot. nostris. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. de febrib. c. 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem sibi visæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit instituti ratio. Præter hanc receptam significationem, vox φλεβοτομία, & verbum φλεβοτομεῖν, sumuntur vel pro quavis *divisione venarum* p. n. & violenta, v. g. l. 4. Epid. circa fin. quamvis non videam, quid obstet, quominus de artificiali *Venæ sectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures, & surculos, l. de Venis. XXVI. 6. Vide Foes. d. l.

Phlebotomus, φλεβότομος, vocatur *instrumentum Chirurgicum*, quo fit *Venæ sectio*. Communiter duplex hactenus fuit receptum: unũ, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulsu celeri per digitum facto venæ intruditur; quemadmodum in sacrificationibus vulnuscula infligi solent: alterum, quod hodieque receptius, & fortassis commodius, securiusque Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi incisione. Debent vero hæc scalpella probe asservari, ne inquinẽtur, aut veneno inficiantur, unde gravissima oborta esse mala ex Historiis constat.

Phledonodes, φλεδονώδες. Vide *Phlebodonodes*.

* Phlegma, φλέγμα, *Pituita* Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus, & humidus in corpore existens, hyeme potissimum excedens. Galen. c. de nat. hum. t. 40. & alibi. Verum cum commentum hoc veterũ hodieque exolverit, per φλέγμα, vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus, & collectus. Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma*

ventriculi, & intestinorum. Charlton. Ex.Physiol. VII. §. 6. Sylv. l.2. Pr.M.c.23. §. 213. seq. quamvis significatio hujus vocabuli Græci non respondeat cum ejus derivatione, & etymologia; siquidem præsefert etymon hoc φλέγμα *accensionem*, utpote a φλέγειν descendens, vide Dieter. num. 904. In arte destillatrice, & Chymia *Phlegma* dicitur liquor destillatus, spirituoso, & inflammabili liquori contradistinctus. *Phlegma* est mera aqua insipida, constans particulis levibus glabris, & flexilibus, merum vehiculum, & instrumentum omnis nutritionis, & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens spiritus, & materiæ omnis subtilis; quamvis Chymicorum industria illam ab his ubique separare, & rejicere intendat. Jac.le Mort.Ch.Medic. Phys. c.2.p.16.Schroder.l.1. c. 3. Specialissime vero in opere lapidis Philosophici *phlegma* vocatur aqua Mercurij prima, substantia media, in qua principium lapidis est, scil. ejus dissolutio, nec intrat cum ea, quamvis se invicem complectantur naturæ nexu: de quo plura vide in Theat. Ch.Vol.III.p.730.seq.

Phlegmagogus, φλεγμαγωγὸς, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quę pituitam educere per alvum creduntur; inter quę Agaricus, Cnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang.l.2.ep. 18. Morell. de materia medic. cl.2. purgant.

* Phlegmasia, φλεγμασία, vel idem quod φλεγμονὴ *Inflammationem* significat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. aph.7. Castell. Linden. Ex.IV. §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp.3.de morb.XV.4.

Phlegmatias, φλεγματίας, Hippocr. idem est, quod φλεγματικὸς; sive *Phlegmaticus*, aut *Pituitosus*, scil. ex hypotesi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex sanguine crudo, frigido, & humido præditus est; & Cholerico opponitur. Hipp. de A.L. & Aq.LV. 11.

Phlegmatorrhagia, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium similis, quando nares per aliquot dies sola pituita tenui stillāt; qualis observatio extat apud Henr. Salmuth. Cent.I.Obs.37. & ex hoc Bonett.in Anat. Pract. l.1.s.17.Obs.10.p.323.324.

* Phlegmone, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

Phlegyros, φλεγυρὸς, *ignitus*, veluti ardens, aut incensus. Gal.in Exeg. voc. Hipp. Foes. p. 661.

Phlemelia, φλεμέλια, vel idem sunt quod κέδματα, de quo vide supra *Cedma*: vel latine *flemina* dicuntur; & vocantur tumores circa talos, qui labore vix oboriuntur. Vide Keuchen. ad Sammon.p.280.

Phlees φλὲψ, Latine vocatur *Vena*. Utroq; vocabulo Veteres comprehenderunt *Arterias*, & *Venas* proprie dictas, teste Gal.cap.6.in 6.Epid. t.2. & c. 2. de iis q. in med. t. 28. Verum recentiores contradistinguere solent, per *venam* proprie intelligentes vas sanguinem ad cor refluum continens. Et numerantur hodieq; primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffusa, olim Arteria venosa perperam dicta: *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos suos dispergit: & *Vena Portæ*, quæ saltem per organa tertii, vel infimi ventris, sive abdominis divisa est. De quibus videātur Anatomici, & in specie Barthol. libello 1. Anat. c. 1. seq. Proprium est *venarum* sanguinearum, ut habeant *valvulas* in pluribus locis, hoc est membranulas in interna cavitate venarum occurrētes, impedientes sanguinis recursum ad partes, admittentes vero profluxionem ad Cor. Vide *Valvula*. Alias & *Venæ* vocabulum aliis vasis sanguinem non vehentibus tribuitur, ut *Venæ Lacteæ*, *Venæ Lymphaticæ*, verum minus proprie. Rectius *vasa* vocātur. In Metallifodinis *Venas* vocari illa loca subterranea, ubi ipsa minera metallica habetur continuata, patet ex Rul.& Johns.Lex: Chym. Dividuntur a Borrich. in *Mites*, quæ in catino fusorio percalefacto facile subeunt plumbum; & *Refractarias*, quæ non sine labore, & artificio quoque vehunt pyriten, marcasitam, cretam, talcum, & alia similia corpora, tr. Docimast.Metallic.§. o.

Phlia, φλιὰ, Latine *Postis*; & φλιαὶ, *postes*, sive ligna, axes utrinq; firmantia, aut firmamenta, quæ suculas utrinq; dispescunt, & continent; uti exposuit Gal. c. 4. de art. c. 51. Pertinet ad instrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foes. p. 661. Legitur & apud Hipp. 3. de art.49. & 4.t.55.

Phlibo, φλίβω, idem quod θλίβω, *premo*; unde compos. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. l. de Loc. in Hom. XV. 5.6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foes. d.l.

Phlogiao, φλογιάω, verbum Hippocrat. usitatum, significans *exardesco*, inflammor, lib. 2. de Morb. LXIV. 8. l. de morb. sac. XVI. 38.

Phloginon, φλόγινον, Latine *Flammeum*, Epitheton Collyrii liquidi, vel illitionis, apud Gal. l.4.de C.M S.L.c.7.

Phlogistos, φλογιςὸς, dicitur de omni eo, *quod flammam concipere potest*. In specie de Sulphure Hipp. dixisse, statuit Helmont. Tum.Pest. §.Hipp. rediv.

Phlogmos, φλογμός. Vide *Flamma*.

Phlogoides, φλογοειδὴς, *flammæ speciem*, vel colorem repræsentans, vel potius a flamma exci-

excitatus rubor. Legitur apud Hippocr. lib. 3. de morb. VII. 14.

Phlogodes, φλογώδης, significat *flammeum*, incensum. Usurpatur de colore faciei intense rubente, apud Hipp. 1. Prorrh. s. 2. t. 33. & Coac. t. 7. & 624. Vide Foes. p. 662.

* Phlogosis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλεγμονή. Sed hodieq; significat potius quamlibet *intensionem*, & fervorem, sive φλογώδη διάθεσιν, *dispositionem flammeam* etiam absq; tumore. For. l. 1. Chirurg. Obs. 4. Schol. Dieter. num. 905. Talis fervor quandoque subitaneus, & momentaneus Scorbuticis solet esse familiaris: de quo apud Matth. Martin. de Scorbuto, §. 261.

Phlotron, dicitur species fluxus ex coostro generatus. Rul. & Johns.

Phlus, φλῦς, vel φλόος, item φλεώς, *lanuginem* significat. Hipp. l. de int. aff. XXXIIX. 6. ubi *Cortex* Latine redditur. Vide Foes. p. 661. Adde Casp. Hofm. Com. ad Galen. LL. de U. P. nu. 431. Legitur & de cortice panis, apud Moschion. de morb. mul. c. 65.

* Phlyctaenae, φλυκταῖναι, item φλυκταινίδες, sunt *pustulae* in summa corporis planicie enascentes, a tenui sanie cuti subtenta, eamque sua salina tenui acrimonia erodente, & pungente. 2. Progn. t. 60. l. 2. Epid. sect. I. 5. Dicuntur & φλυκταινίδια, Coac. t. 402. Inde φλυκταίνωσις, *pustularũ eruptio*, 3. de fract. t. 74. & φλυκταινοειδὲς χρῶμα, color corporis pustulosus, vel corpus pustulosum, lib. 2. de morb. mul. IX. 7. Vide Foes. p. 663.

Phlyctides, φλυκτίδες, idem quod *Phlyctaenae*. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. Moschion. l. de morb. mul. c. 121.

Phlydao, φλυδάω, id est *humector*. Hipp. de morb. sacr. XV. 20. unde φλυδαρός, *Humidus*. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Phlysis, φλύσις, *eruptionem in cute* significat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. Gal. d. l. a verbo φλύζω. *scaturio*, erumpo, l. 2. Epid. Foes. d. l.

Phlyzacion, φλυζάκιον, *pustulam* bullae in modum erumpentem significat, ab igne excitatam in cute, idem quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 114. & 4. de R. V. I. A. t. 63. Foes. d. l.

Phoberos, φοβερός, sumitur ab Hipp. active, & passive. In illa significatione notat *horrendum*, ac metuendum, Coac. t. 416. In hac significat *timidum*, perterritum; & de aegro dicitur l. 6. Epid. s. VIII. t. 45. Vide Foes. p. 663.

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* significat, quod metum injicit. Hipp. l. de morb. sacr. quamvis in edit. Linden. non occurrat.

Phobos, φόβος. Vide *Metus*. Dieter. n. 906.

Phoca, φώκη, nomen piscis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti; cujus descriptio, cum usu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldr. l. 1. de Cetis, c. 10. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. & 37. t. 10. de S. Fac. §. Coagulum, & l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin.

Phocaena, φώκαινα, est etiam nomen piscis *Cetacei*, qui alias *Tursio*, item *porcus marinus* dicitur, ad *Delphinos* pertinens; cujus historiam, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldr. d. l. c. 8. Ejus Anatomen vide in Eph. N. Cur. A. III. O. 20.

Phodes, *Phoides*, φῶδες, φωΐδες, idem quod φαύσιγγες. Vide supra *Phausinges*. Legitur apud Hipp Coac. t. 318.

Phoenicinos, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *phoeniceus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris; qualis est color fructuum palmae arboris non admodum sole incoctorum. Elephantiasis quoque vocatur νοῦσος φοινικίη, *morbus phoenicius*, vel quia in *Phoenicia*, aliisque orientalibus regionibus grassatur, vel a colore rutilante. Hipp. l. 2. Prorrhet. in fin. Vide Foes. p. 663. Est & nomen Emplastri φοινίκινον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Dispensatoriis vocatur. Gorr. in def.

Phoenicites, φοινικίτης, lapis dicitur a figura, quam habet similem fructui palmae. Diosc. vocavit ἰουδαϊκὸν, l. 5. c. 155.

Phoenicopterus, φοινικόπτερος, nomen avis est, quae passim in antiquis scriptoribus occurrit; sed qualem proprie significet, nondum expeditum est. In primis linguam ejus, & cerebellum in deliciis fuisse, ex Martiale, & Lampridio constat. Legatur de hac Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 4. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 45. Meminit & Celsus inter medii valoris alimenta referens, l. 4. c. 18.

Phonicuros, φοινίκουρος, vide *Ruticilla*.

* Phoenigmus, φοινιγμός, Latine *Rubificatio*, *Rubefactio*; estque ruboris per medicamenta in cute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Dropax*, & *Sinapismus*. Meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Ipsa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοί, Rolfink. O. & M. M. Sp. l 4. s. 9. part. 2. c. unic. Alias *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in processu lapidis Philosophici, Th. Ch. Vol. II. p. 302. seq. III. p. 41. 289. IV. p. 952. &c.

Phoenix, φοῖνιξ, aequivocum est. Vel enim significat *Palmam* arborem; de qua superius in PA: Vel etiam aliam plantam arvensem loliaceam. Gorr. Vel avem significat, num veram, an fabulosam, non est hujus loci dirimere. Legatur de hoc Aldr. l. 12. Ornith. c. 28. Vel est nomen

Collyrii ξηχωματικȢ, apud Ætium. Gal.l.4.de C. M. S. L. cap. 7. *phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis essentia, vel *Lapis Philosophicus* celebratissimus. Ruland. & Johns. Adde Theatr. Ch. Vol. IV. p. 447. & Vol. V. p. 401.

PHOETAO, φοιτάω, apud Hippocr. significat *prodire*, egredi. Dicitur de Urina, l. 7. Epid. LV. 19.

PHOLCOS, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabismo*, sive cui obliqua oculorum est acies. Vide *Strabismus*. Gorr.

PHOLETER, φωλητὴρ, quise abscondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans solitudinis, a φωλεὸς, *latibulum*, lustrum. Hinc verbū φωλεύω, *occulto*. Linden. Ex. XI. §. 155. Pertinet ad Melancholiæ species.

† φολὶς, Gal. squammæ Crurum præcipue ex nimio calore.

PHOLIS, φολὶς, *squamam* significat. Hinc φολὶς χαλκȢ, *squama* æris. Hipp. l. de Visu III. 8. Erot. On. p. 120. idem quod λεπίς.

PHOLLICODES, φολλικώδης, significat *fungosum*, *laxum*. Legitur & φολλιδώδης, quamvis fortassis mendose. Usurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, l. 4. Epid. XI. 5. XIX. 11. Vide Foes. p. 644.

PHONASCI, φωνάσκοι, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur; uti sunt tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Forest. lib. 15. Obs. 32.

PHONE, φωνὴ, Latine *Vox* dicitur; estq; effectus vocalium instrumentorum, quæ sunt Larynx, hoc est principium asperæ arteriæ cum suis cartilaginibus, & musculis ad eas pertinentibus. Describi potest, quod sit sonus animalis a glottide ex percussione respirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa est articulata, & dicitur *sermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De *voce*, & instrumentis ad *vocem* pertinentibus scripserunt Gal. de voc. instr. dissect. Aquapend. De *Voce*. Adde Barth. l. 2. Anat. c. 11. aliosque De *Vocum* differentiis vide etiam Foes. p. 672. seq.

PHONOS, φόνος, communiter *cædem*, vel *homicidium* significat, ut & sanguinem cęde profusum, aut cadaver: in qua posteriori significatione acceptum legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. LXXI. 9. Jung. Linden. Ex. XIV. §. 131. φονικώτατοι πυρετοὶ, febres maxime lethales, leguntur l. de Crisib. II. 5. Foes. p. 664.

PHORA, φορὰ. Vide *Latio*.

PHORBE, φορβὴ, *pabulum* significat. Vide supra *pabulum*. Legitur apud Hipp. l. de superfœt. XIII. 3. a verbo φέρβω, pasco. Foes. p. 665.

PHORGANODES, φοργανώδης, *laxum*, & *apertum* significat; diciturq; de orificio uteri aperto, & ad conceptum idoneo. Hipp. l. 2. de morb. mul. LVII. 9. ubi ab aliis legitur φοχανώδες. Vide Foes. d. l.

PRORIMOS, φόριμος, epitheton est Aluminis, quod alias *Alumen Rochæ* in Offic. dicitur. Gorr.

PHORINE, φορίνη, *cutem*, vel *corium* significat; diciturque de pelle suilla, apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 102.

PHOROS, φορὸς, Lat. *ferax*, *fertilis* dicitur; usurpaturque de fœmina ad conceptionem prona. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXI. 20.

PHORTICOS, φορτικὸς, vocatur homo gravis, *molestus*, *odiosus*. Hippocr. l. de Medico, l. 29. Dicitur quoque de aliis rebus *onerosis*, d. l. III. 2. IV. 9.

PHORYNO, *Phorysso*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem quod φύρω, φυράω, *subigo*, misceo, macero. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. C. 5. & l. de Sterilib. XI. 36. Vide Foes. d. l.

PHOS, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. φῶς quoque dicitur circulus subniger, qui papillam ambit. Et Oribasius scribit, medium transversariorum, quæ in Nilei machinamento sunt, vocari φῶς, quod alias *plinthium* appellatur. Gorr.

PHOSPHOROS, φώσφορος, Latine *Lucifer*, terminus alias Astronomicus, notans Veneris Astrum ante exortum Solis conspicuum; quemadmodū idem dicitur *Hesperus*, quando occasum Solis sequitur. Est vero etiam nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur; & describitur a Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & Ægin. l. 7. c. 16. vide *Diacrocu*. Proprie, & in genere *phosphorus* illud vocatur corpus, quod interna, & substantiali luce gaudet. Ita Sol potiori jure dici potest *phosphorus*, luminis, & diei effector. Possidet in se lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum, lucidum in sese, luminosum etiam, *Luminarem Magnetem* dictum, luminis in aere tractorem, & ad tempus aliquod conservatorem. Dicitur & cum additione *phosphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononiensis*: de quibus omnibus præter alios, ex professo scripsit Vvitteberge Dn. Georg. Casp. Kirchmeier Prof. p. tract. de *phosphoro*, natura Lucis & Igne. Passim etiam in aliis Authoribus ejus fit mentio. Ex novissimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. Paris. de *phosphoris*, eorumque secreta præparatione tractatum scripsisse legitur in Act. Erud. Lips. 1684. Vid. etiam: *Noctiluca*.

PHOXINUS, φοξῖνος, nomen *pisciculi fluviatilis*, ad *Fundulos*, & *Gobitas* pertinentis; cujus mentio fit apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 10. & 32.

Duæ enim species recensentur, *Lævis*, *& squamosus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat, l. 15. Sal, cap. 7.

* Phoxos, φοξὸς, dicitur is, qui p.n. *accuminato*, & fastigiato est *capite*, ita ut utrinque depressæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis. Gal. l. de ossib. c. 1. l. 9. de Us. P. c. 17. & cap. 1. in 6. Epid. t. 3. Vid. Foes. pag. 664. Jul. Alex. l. 3. Sal. cap. 4. C. Hofm. in Gal. de U. P. nu. 693. seq.

Phragmos, φραγμὸς, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo, atque acies. Gorr. Lat. *Sepes*. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 24.

Phrasium viride, id est *Flos æris*. Ruland. & Johns.

Phrazo, φράζω, Lat. *significo*, denuncio, indico. Dicitur de signis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. aph. 5. idem quod σημαίνω. Vide Dieter. n. 907.

* Phrenes, φρένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & aliis antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, de quo in lit. Di. Vide Diet. n. 908. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ sunt *Venæ Phrenicæ*, Barthol. libell. 1. c. 5. Arteria *phrenica*, libell. 2. c. 5. h. e. *Diaphragmatica*.

* Prenitis, φρενῖτις, φρενιτίασις, licet generali etymi significatione omnem mentis emotionem videatur denotare; usus tamen apud veteres, & recentiores obtinuit, ut saltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo, cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri, & meningum ejus conjuncto. Gal. c. 1. ad l. 1. Prorrh. t. 1. Hinc & Celsus l. 2. cap. 1. *insaniam febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiri: *Phrenitis* est delirium perpetuum vehementius, cum febre acuta, pervigilio, furore, risu, clamoribus, aliisque vehementioribus symptomatibus, pro majori videlicet, minorive causæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri, per sanguinis acrioris, & inchorescentis effervescentiam immoderatam, & impetuosiorem ejus effluxum, cum impedito refluxu, & stagnatione oborta, spiritum quoque animalem in substantiam cerebri incendente, & tumultuarie agitante. Quod si vero cerebrum, ejusq; meninges per consensum saltem afficiatur, παραφρενῖτις, Latine etiam *paraphrenitis* a plerisq; dici solet; quamvis non semper observatum fuerit, ut patet ex Gal. l. 5. de L. A. c. 4. ubi agitur de *phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura, & accuratiora de hoc affectu videantur apud Vvillis tr. An. Brut. P. II. c. 10. A. Latinis quoq; introductum est vocabulum *phrenesis*, quasi sit Gr. φρένησις. Videatur Dieter. n. 909.

Phrice, φρίκη. Vide *Horror*. φρικώδεες πυρετοὶ, *febres horrificæ*, sive cum horrore invadentes, l. 1. Epid. s. 1. t. 23. Foes. pag. 667. C. Rejes C. El. q. 68. n. 11. Vide *Querquivera*.

Phronesis, φρόνησις, proprie *prudentiam* significat. Sumitur tamen ab Hipp. pro sentiendi virtute, vel *sensu*, potissimum tactus. Hipp. l. de morb. sacr. IIX. 12.

Phrontis, φροντὶς. Vide *Cura*.

Phrycte, φρυκτὴ, Latine *Fricta* simpliciter; & intelligitur *Resina Colophonia*, ad differentiam liquidæ, sive *humidæ*, quæ ὑγρὰ dicitur. *Fricta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur; ut docet Dioscor. l. 1. c. 93. Meminit vero φρυκτῆς Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Adde Foes. p. 668.

Phryganon, φρύγανον, significat *sarmentum*, *virgultum aridum*, vel surculum exuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quasi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. lib. de morb. mul. XCIII. 11. 15. 16. Vide Foes. p. 667.

Phrygius, φρύγιος, vocatur Lapis quidam in Phrygia, & Cappadocia occurrens, vel gleba pumicosa, pallida, modice gravis, non solida, intercedentibus albis segmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt, alii pro *Belemnite*. Vim habet exsiccandi, astringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. l. 6. de San. tu. cap. 12. & l. 9. de S. Fac. §. *phrygius*. Dioscor. l. 5. cap. 141. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 385. Crudum esse acerrimum; ignitum vero dare præsentaneum oculis remedium, scribitur in Theat. Chym. Vol. I. p. 87.

Phrynos, φρῦνος, vide *Rubeta*.

Phtharticos, φθαρτικὸς, idem quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθοροποιὸς: diciturque de venenis *deleteriis*, eorumque facultatibus, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 18. in fin. Cui opponitur ἀλεξιτήριος. Gorr.

Phtheinas, φθινὰς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. l. de Gland. X. 1. idem quod φθινώδης, de quo p. p.

* Phtheiriasis, φθειρίασις, *morbus pedicularis*. Vide *pediculus*.

Phthenxis, φθέγξις, Lat. *Loquela*, a φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hippocr. l. 2. Epid. s. VI. 11. Verbum 5. aph. 5. φθεγγώδης διάθεσις dicitur Hipp. *periculosus affectus* multorum sermonibus illustris, vel clamoribus, aut ejulatu plenus, l. præception. VI. 14. Adde Foes. pag. 653. Diet. n. 892.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidus*, Lat. dicitur a verbo φθίνω, *tabesco*. Usurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foes. p. 654. Dieter. n. 895. seq.

Phthinoporon, φθινόπωρον. Vide *Autumnus*, Dieter. n. 893.

Phthisicus, φθισικός, idem quod φθινώδης. Vide *phthinodes*, *Phthisis*.

* Phthisis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur: accipiturque communiter vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine, & consumptione; & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rul.& Johns. in Lex. Vel proprie, & stricte φθίσις vocatur corporis *tabes*, *& consumptio* colliquativa, cum tussi, sputo purulento, aliisque symptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius visceris nobilioris sanguinei, sanguinis dispositionem ulcerosam, & lixiviosam supponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus Vuillis Pharmac. Rat.P.II.s.1.cap.6. Sylv. Pr. Med.l. 4. tr. 4. Crist. Benettus Vheatr. Tabul. Barbette l. 3. P.M.c. 2. Dicitur & φθόη. In hujus causa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullos Doctores sibimetipsis, & aliis imponere, & ex falsa hypothesi ægris acria, & alcalica commendare, cum præsentissimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *phthisici*.

* Phthoe, φθόη, idem quod φθίσις. Dieter. n. 898. Legitur apud Hipp. 7. aph. 87.

Phthois, φθοΐς, *pastillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθοίς. Legitur apud Hipp. in Spur. ad l. 1. de morb. mul. III. 11. 26. 30. l. 2. LXXXIIX. 9. 10. Inde Diminutivum φθοΐσκος *pastillus*, *trochiscus*, quod legitur d. l. 1. LXXX. 8. C. 45. & l. 2. LXXXVII. 3. adde Foes. p. 655. seq.

Phthora, φθορά, generaliter *corruptionem* significat: Hippocrati vero idem quod ἀποφθορά, & *abortum*, hoc est fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum, sive φθορὰν promoventibus. Alio nomine *Ecbolia*, ἐκβόλια dicitur. Gorr. Castell.

* Phthoropoeos, φθοροποιὸς, idem quod φθαρτικὸς, *deleterius*. Vide *phthharticos*. Adde Jul. Alex. Not. in Gal. l. 2. de Antidot. p. m. 738.

Phusca, φοῦσκα, videtur respondere Latino *posca*, si Æginetæ descriptionem attendimus; siquidem ex aceto, & aqua paratur. Ab Ætio tamen potus ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ instar emollescit, ut flexile in quodcunque opus tractetur, l. 3. c. 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *phycen*, φυκὶς, φυκίδα, nomen *piscis saxatilis*; de quo vide Aldrov. l. 1. de pisc. c. 8. adde Linden. Ex. V. §. 36

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen est Emplastri, ad omnia ulcera, præsertim in ano, vel sede, commodi, apud Ætium, notante Gorræo.

* Phygethlon, φύγεθλον. Vide *panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum, & remediorum magicorum præbitor, teste Keuchen. in proleg. ad Sammon. p. 68.

Phyllon, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hipp. etiam strictius accipi videtur pro herbis, & foliis hortensibus condimentariis, l. 2. de morb. XXXIX. 8. XXX. 7. adde Foes. p. 668.

Phyllotroges, φυλλοτρῶγες, vocantur *oleribus victitantes*, & ita μικροβίοτοι, tenui victu utentes. Lind. Ex. XVI. §. 166.

* Phyma, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præsertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis, a causa interna proveniens. Deducitur a φύομαι, e terra nascor. Comprehendit igitur abscessus, pustulas, ulcera, &c. Vide Foes. d. l. & Dieter. n. 911. Stricte vero glandularum inflammationes mox erumpentes, & ad suppurationem attendentes significat. Galen. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. & Ægin. l. 3. c. 22.

Phynon, φύνιον, nomen est *Collyrii*, apud Cels. l. 6. c. 6. citante Gorræo.

Phyrama, φύραμα, generaliter notat omnem *massam mistam*, & subactam, liquoreque maceratam, a φύρω, *misceo*, quod idem est ac φορύσσω, de quo supra. Præsertim vero *farina acqua macerata*, & subacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc quoque nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis, & calculis mistum sit. Gorræus.

Physa, *Physodes*, φῦσα, ἡ φύση, φυσώδης. Vide *Flatus*.

* Physema, φύσημα, φύσησις, præter communem significationem, qua idem fere notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *resinæ piceæ*, quæ πιτυίνη vocatur a Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12. l. 2. c. 3. & 10. l. 3. c. 4. l. 7. c. 3. adde J. Alex. in not. ad Gal. d. l. 2. c. 3.

† Physica remedia, Octavio Horatiano, quæ sine manifesta ratione prosunt. Scholiast. ad marg. l. 1. c. 27.

Physica, φυσικὴ, quid significet, ex Philosophicis patet, videlicet eam scientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis, essentiam, causas, & affectiones explicat. Hinc & *Physicus* dicitur Philosophus naturalis, Gal. in pr. com. ad Hipp. de nat. hum. qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere, l. 11. de U. P. c. 18. princ. Nihilominus usus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Physici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem diligere debent. Vide *Poliater*.

Physigra, φύσιγγα, vocatur *caulium exortus*, & ma-

& maxime pars ejus concava. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Erot. On. p. 108. b. Gorr.

PHYSINX, φῦσιγξ, *fistulam*, vel canalem concavum significat, caulem cavum, vel *scapum*. Hipp. aliquoties usus l. de fistul. II. 1. 2. 7. 8. Vide Foes. p. 670.

* PHYSIOGNOMIA, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa signa, ex vultu, & facie desumpta, vocantur *physiognomonica*. Hanc artem integro volumine exposuit Joh. Bapt. Porta l. de humana *Physiognomia*. Huic arti nimium attribuisse Paracelsum, passim ex illius scriptis constat; quemadmodum & Crollium de Signaturis. Enimvero licet non penitus reiicienda videatur, quam & Gal. aliquoties cõmendavit, v. g. l. 2. de Temp. c. 6. l. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 7. in multis tamen quoque esse fallacem, experientia satis superque hactenus docuit.

* PHYSIOLOGIA, φυσιολογία, ἢ φυσιολογική, vel idem est quod Physica; vel specialiter in Medicina ea dicitur pars ministra, quæ explicat tres res secundum naturam, puta Sanitatem, Causas ejus, & Accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur passim Institutionistæ recentiores, & in specie Dogmata Nostra part. I. p. 13. seq.

* PHYSIS, φύσις. Vide *Natura*.

PHYSOCELE, φυσοκήλη, idem quod *Pneumatocele*; de quo paulo inferius.

PHYSTE, φύστη, dicitur *massa non subacta*, saltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum subacta. Linden. Ex. XVI. §. 153.

PHYTALIA, φυταλία, vocatur *postrema hyemis pars*, sic dicta a veteribus, quod eo tempore insitiones optime fierent. At φυταλιὰ, locus est vitibus, aliisque arboribus consitus, apud Hom. Gorræus.

PHYTANE, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi*, vel serendi *tempus*. Gal. in Expos. voc.

PHYTEUTERION, φυτευτήριον, *plantarium*, vel surculorum in terram plantatorum congeriem significat. Legitur apd Hippocr. de nat. puer. XXIV. 1. XXV. 2. 11. Foes. p. 671.

PHYTICE, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis est, C. Hofm. Com. in Gal. U. P. n. 1144.

PHYTOLOGIA, φυτολογία, Schrodero dicitur pars Pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus, & plantis, l. 4. in princip. φυτὸν enim *plantam* significat.

PHYXIMOS, φύξιμος, quasi φεύξιμος, *qui* effugi, vel *vitari potest*. Usurpatur ab Hipp. de morbo benigno, & ad salutem vergente, l. de intern. aff. II. 9. Sumitur & active de eo, quod mala fugare potest. φύξιμος βωμὸς, *ara salutis*, vel *asylum*, ad quam confugitur securitatis gratia. Foes. pag. 669.

* PIA *Mater*, dicitur membrana tenuior, μήνιγξ, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris, & crassioris, quæ Dura dicitur. Vide *Durus*. *Mater*.

PIALOS, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 11.

PIANTERIA, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, *quæ pinguefaciunt*, & obesum reddunt corpus. Hipp. l. 2. de L I. hom. XI. 2. a verbo πιαίνω, *pinguefacere*: quod legitur l. de morb. mul. LXXXII. 2. adde Foes. p. 506.

PIAR, πῖαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* significat, idem quod πίερον, aut πρόν. Legitur apud Hippocr. l. de nat. puer. XXI. 7. XXXIII. 7. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 14. l. de Ulcer. XI. 3. Foes. dict. loc.

PIATTONES, ex Italico idiomate in Latinum translati, vocantur pediculi inguinum, vel pubis latiusculi, & plani in cute hærentes, quemadmodum & aliquando sub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani Observationibus apud J. H. Velschium in Sylloge Consil. & Observ. Med. Cent. I. Obs. 80. p. m. 80. Vide *pediculus*.

PIEIROS, πίειρος, ἢ πίερος, *pinguis*. Legitur de facultate, Hippocrat. l. de nat. puer. XXIII. 22. XXXIII. 2. 3.

* PICA, κίσσα, κίττα, æquivocum est. Primo significat avem, e corvino, vel corvicum genere; cujus historiam, & varias species, cum usu, vide apud Aldrov. l. 12. Ornith. c. 11. seq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 68. Deinde est nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττωσις, dicitur; estq; appetitus depravatus, & vitiosus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate, & quandoque deliquio animi, proveniens a miasmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi, & nervosas partes afficiente. Affectus fœminis, præsertim gravidis, familiaris. Rarissime masculos quoq; infestat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, testæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia à natura alias aliena, & exosa. Vide Dieter. n. 113. Eph. N. Cur. A. II. Obs. 209. Rarissima legitur *Picæ* species, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inversis propria manu motis impulsum, in Henr. Oldenburg. Act. Philos. An. 1667. m. Novembr. Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laborasse, legitur d. l. Obs. 215.

C. Re-

C.Rejes C.El.q.50.n.5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, l.de Magn. vuln. cur. n.162. quomodo causa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

PICACISMUS vide *picatio*, *Dropax*.

† PICANS SAPOR, sive Recens Italis; de quo Merc.de Comp.med.l.1.c.18.

PICANS, dicitur vinum, quod gustui singularem suavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti, & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum de Aliment. cap. 28. p. 109. seq. Dicitur & *Mordax*, Andr.Chiocc.q.Pilos.& Med.l.1.q.4.p.m.41.

* PICATIO, homonymum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Pica*, πίθωσις, Gal.l. 1. de sympt. caus. c.3.& 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes d. l. Vel est nomen remedii, Gr. πίττωσις dicti; estque species dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *picacismus*. SchenK. synt.comp.& præscr.med.p.271.274. seq. Unde & illi, qui adhibent, πιττωταὶ, *picatores* vocantur. Gal.l.7.meth. med.c.7. Adhibetur ad atrophiam tollendam,d. l. & l.14. cap. 16. Ceratum διαπίσσης πισσηρὸν, sive *picatum* vocat, cap. 1.de fract.t. 21. Adde Rolf. O. & M. M. Sp.l.4.s.9. p.2.c.unic.

PICERION, πικέριον, Hippoc. idem est quod βούτυρον, *butyrum*. Hippocrat.l.1.de morb.mul. LXXXIIX.28.lib.2. XII. 31. XIV. 14. 16. Foes. pag.507.

PICOTA, dicitur ægritudo consistens in pustulis minoribus rubri coloris; vocatur & *Sarrampio*. Vital. de Furno Medic.c.264. fin.

* PICROCHOLOS, πικρόχολος, Hippocr.dicitur *homo amara bile abundans*, 2.de R.V.I.A. t.29.& alibi. Vide Foes. d. l. Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροὶ, *amarulenti*, & ὀξύθυμοι vocantur. Hipp. d.l. t.44. Πικρόχολοι οἱ ἄνω, sunt illi apud Hippoc. qui in superioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus inediam molestissimā esse scripsit, d.l.t.29. Gal.in com. ad h.l.

PICROS, πικρὸς, Vide *Amarus*, *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* sumitur. Ita πικρὸν piper dicitur; & πικρότης vini non ejus amaritudinem, sed acrimoniam denotat. Linden.Ex.X.§.116.

PICUS, πελεκᾶν, ξυλοκόπος, δρυκόπος, nomen avis, quæ arbores rostro tundit, & perforat; cujus historiam, species, & usum in cibo tradit Aldrov.l. 12.Ornith.c.30.

PIESMA, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet post expressionem relictum. Dicitur & ἐκπίεσμα, Galen.l. 2. de C.M.S.L.c.2.l. 1.c.8.l.3. cap.1.l.13. M.M.c.15. Jul.Alex. in not. ad h. l. Vocatur alias & ἀπόθλιμμα, Adde Foes.p. 506.

PIESTER, πιεστὴρ, πιεστήριον. Vide *prælum*.

PIESTRON, πίεστρον, vocatur *Instrumentum Chirurgicum*, quo usus Hipp. ad contundenda ossa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *pressorium*, aut *Contusorium* redditur ab Interpretibus. Legitur l. 1.de morb. mul. XCVI. 4. Dicitur alias, ἐμβρυοθλάστης, Gal. in Ex. voc. Hipp.Adde Foes. p.507. Vide *Embryothlastes*.

PIETAS, εὐσέβεια, caput virtutum, & anima Medicinæ merito habetur. Linden. Ex. II. §. 17. Rectissime vero negavit Gal. veram *pietatem* consistere in hecatombis sacrificandis, aut aliis pretiosis suffumigiis; sed in notitia propria, & eruditione aliorum, quid sit vera sapientia, bonitas, & c.l.3. de U.P. c. 10. Clarius expressit laud. Lind. Ex. III. §. 8. *Pietatis* exercitium consistit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris suscepti. Et per hanc Medici se Deo gratos, hominibus charos, actisque operibus prosperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §.3.

PIGMENTARIUS, μυροπώλης, μυρεψὸς, *unguentorum institor*, qui unguenta vendit, Rhod. ad Scrib. n.22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

† PIGMENTUM, potio ex melle, vino & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault.l.1.c.4.

PIGRITIA, *Piger*, ἀργία, ἀργὸς, vide *Ignavia*, *Argos*.

PILA, σφαῖρα, *globulum lusorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet; de quo exercitio Gal. integrum conscripsit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inscriptum. In specie & oculis conferre, docet ex Gal.Linden.Ex.VI. §.48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis e tormentis exploduntur. *Pilæ* porro dicuntur vasa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundebant, Rhod.ad Scribon. nu. 74. Vel Pharmaceutica, lapidea, fictilia, ænea, in quibus semina, & nuclei teruntur, aliaq; diversi generis subiguntur, & miscentur, quæ hodieq; sub mortariis comprehenduntur. VVeKer.Ant. Gen. l. 3. c. 49. *Pilam* aliquando pro *pilula* usurpari, testatur Keuchen. ad Samon.p.121.

PILABELLA, idem quod *pelada*. Forest.loc. ibidem citat. Vide *pelada*.

PILARIS *morbus*, vide *Trichiasis*.

PILETOS, πιλητὸς, dicitur *ex lana*, *vel pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιλητὰ κτήματα, apud Gal.l. 1. de U.P.c. 13.

PILEUS, πῖλος, πίλημα, *pileolus*, πίλιον, quid sit, notum est. Pertinet quoque ad Pharmaceutica *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα, Gal. l. 3. de C.M.S.L. c. vide *Cucupha*. Inter Chirurgica

quoq;

quoque instrumenta refertur *pileolus* argenteus (hodieq; etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari solet pro lactatione commodiori. Vid. Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig. 7.

PILI *Zenij*, sunt pili circa caudam leporum nascentes. Dorn. Rul. & Johns.

PILICREPI, vocabantur olim Balneatores, vel eorum ministri, qui pilis, globulisve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, ignem excitarunt. Ant. Fumanell. de Baln. mox a princip.

* PILOPOEETIGOS, πιλοποιητικός, dicitur de κονίξ, sive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur, ad cogendas, & parãdas lanas. Πιλοποιὸς enim *Coactiliarium*, vel *coactorem lanarium* significat; sive sint pilei, sive aliæ etiam vestes, ex lana, villisque confectæ, quæ *Coactilia* dicuntur. Foes. pag. 508. Gorr. Rhod. ad Scribon. n. 230. C. Hofm. in Gal. de U.P. n. 883.

PILOS, πῖλος, vide *pileus*. *Pilopæoticos*.

PILULA, καταπότιον, σφαιρίον, Lat. etiam *Catapotium*, medicamentum siccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrũ ad fallendum amarum, & ingratum saporem, juxta proverbium: *Pilulæ*, & injuriæ non masticandæ, sed deglutiendæ sunt. Sunt vero *purgantes*, & *Alterantes pilulæ*: quarum Catalogum, & historiam vide in Pharmaceuticis, præsertim Vveker. Ant. Gen. l. 1. c. 44. & Spec. l. 2. s. 38. Morell. Form. rem l. 1. sect. 3. c. 5. Schroder. l. 2. c. 73. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dispens. Norimb. & Augustan. Sũt tamen quidã, qui *Catapotia* a *pilulis* distinguunt, & illa de Bolis majoribus exponunt, teste Rhod. ad Scribon. n. 87.

PILUS, θρὶξ, in casibus obliquis, & plurali numero, per τ, τριχὸς, τρίχες, quid sit, etiã pueris notum est. Controversiã arduam, An in numerum partium recipiendi sint *pili*, nec ne? non est hujus loci ventilare; quamvis non dissimulemus, nobis magis placere affirmativam. Bartholinus vero negativam tueri conatur, lib. 3. Anat. sed rationibus minus solidis, cum petitionem ejus, quod est in principio, in plerisque committere videatur. *Pili* alij sunt congeniti, alij postgeniti. Dantur & *pili* præternaturales: vide *Trichiasis*. Plura de *pilis* vide apud Barthol. d. l. adde Dieter. n. 394. vide *Thrix*. *Pilorum* formam, & figuram ope Microscopij deprehensam vide descriptam in Bonetti Med. Septentr. l. 1. sect. 1. c. 1. in princ.

PILUM, idem quod *Pistillum*. Vide *pila*.

PIMELE, πιμελὴ, *pinguedo*. Vide *Adeps*.

PINDO, h. e. *pilotundo*. Keuchen. ad Sammon. p. 185.

PINEALIS *Glandula*, vide *Conarium*.

PINEATUM, vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potissimum, vel instar basis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ*, sunt Morsuli, vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ: & *Unguentum pineatum* describitur a For. l. 2. Chir. O. 9. Schol.

* PINGUEDO, πιμελὴ, πῖαρ, πῖφος, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartholin. l. 1. Anat. cap. 3. quamvis dubij adhuc simus, an suffragium nostrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium solidarum classe removere ausus sit. *Pinguedines Officinales*, quæ & *Axungiæ* dicũtur, vide apud Schroder, l. 2. c. 32. *Pinguedo mineralis*, quid sit, vide in Theatr. Ch. Vol. IV. p. 426. *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli, patet ex smegmate, Th. Chym. Vol. VI. p. 57. *Pinguedinosa* dicuntur quævis *pinguia*. Rul. & Johns. in Lex.

* PINNA, idem quod *penna*, vel *Ala*, πτερύγιον: v. g. *pinnæ* apum, aquilæ, vid. Rhod. in Lex. Scribon. Ita *pinnæ* nasi vocantur *Alæ* narium, Gal. in def. Barthol. lib. 3. An. c. 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars superior, & latior nonnullis *pinna*, alijs *Ala* vocatur. Id. d. l. c. 9. p. 522. *pinna*. Gr. πίννα, est etiam species Ostraceorum, vel Testaceorum; cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de Exang. cap. 76. Junge Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 46.

PINNOTER, est species parvi Cancri; quem descripsit Paræus Chir. l. 24. c. 21.

PINODES, πινώδης, *sordidus*, idem quod οἰσυπηρός. Dicitur enim de lana succida, sive *sordida*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXV. 6. 7. Alias & πινόεν vocatur, d. loc. LXVI. 11. & lib. 2. de morb. XIII. 27. XII. X. 12. Derivatur a πίνος, quod idem ac ῥύπος, *sordes*; significat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e sordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foes. p. 508. seq.

PION, πῖον, significat apud Hipp. *pingue*, & *dulce* cum in lacte, tum in sanguine. Hipp. l. de nat. puer. XXI. 11. l. 3. de Morb. XXV. 24. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. C. 26. l. 6. Epid. aliquoties. Vide Foes. d. l. πῖον etiam *pinguem* denotat. Dieter. n. 685.

PIPERINÆ *Thermæ* in Helvetia; quarum descriptionem legere licet apud Hildan. Oper. p. 657. seq.

PIPISCO, πιπίσκω, significat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. l. de Loc. in hom. XXXIII. 11. XXXIV. 2. XXXIIX. 9. 11. &c.

† PISCES BESTIALES, Bernard. Gordonius, Belluæ marinæ, Part. 7. c. 14.

† PISCIS ASELLUS, vulgo Canis. Aquapen. de form. fœtus c. 3. Part. 1.

PISCIS, ἰχθὺς, vide *Ichtys*. *Echeneis*.

Piso, idem quod *Mortarium*. Keuchen. ad Sammon.p.185.

Pissanthos, πισσανθος. Vide *Orrhopisse*. Lat. *Picis flos*.

Pissasphaltos, πισσάσφαλτος, *pissaphaltum*, bituminis genus est, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur; ita dictum vel quod naturaliter mixta sit bitumini pix, ut scribit Plin. l.24. H.N.c.7. vel quod bitumen oleat, ut Diosc. tradit, l. 1. cap. 100. Aut factitium, mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant; ut est apud Schrod.l.4.cl.2.n.396.l.5.cl.1.n.23.

Pisselaeon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compositum est medicamentum ex pice, & oleo mixtis. Gal. lib. 1. de C M S.L.c.3. & l. 2. cap. 1. Dioscor. lib. 1.cap.9. Verum aliis idem est, quod πισσηρός, sive *pix liquida*. Gorr. Schroder.d.l.

Pisse, πίσση, latine *pix*. Est fluxus ex accensis tædis, vel pars resinosa ex arboribus, per senectutem nimia pinguedine quasi strangulatis; de qua videatur Schroder.l.4.cl.2. nu.397 Πίσσα εὐώδης, hoc est *pix condita aromatibus*, & suaveolens, aliquoties legitur apud Hipp l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. CXXIII. 17. 18. & l.2. LXXXIV. 7. Vide Foes. p.510. Alias *pix* quoque πισσέλαιον vocatur, Gal.l.6. de C.M.S.L.c.3.

Pisseros, πισσηρὸς, epitheton Ceroti, quod ex cera, oleo rosato, & pice arida componitur, Latine *Ceratum picatum*; item *Tetrapharmacum*; cujus aliquoties meminit Hippocr.l.2.de morb. mulieb. XXXIIX. 14. LVI.17.3. de fract. t. 3. 23. & 2. de art.t.47. adde Foes. d.l.

Pissoceros, πισσόκηρος, vocatur *crusta alveorum*, & tectorium, ceræ veluti initium, estq; secundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Pissosis, πίσσωσις, vel πίττωσις. Vide *picatio*.

Pistare, id est *contundere*. Rul.

Pistatio dicitur, quando materia quædam vasi inclusa massa panis incrustatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lubricorum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vase vitreo illos continente massa panis incrustantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum crassum, & oleosum facescunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo usu laudatum, si prius filtretur. D.Ermull.ad D.Lud.Ph.p.422.

Pistillum, ὕπερος, & ὕπερον, 1. de artic.t. 15. Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Pistos, πιστός, æquivocum est apud Græcos pro diversa derivatione. Si a πείθω, & πίστις, *fides*, deducitur, significat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίνω, *bibo*, idem est ac πότιμος, *potabilis*; & dicitur de medicamentis fluidis, & potabilibus. Linden. Ex.XIII.§.323.

Pisum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. l. 1. de Al. fac. c.22. Bruyerin. de re cibar.l.7.c.2.

Pithecoides, πιθηκοειδὴς, *simiæ formam habens*; dicitur de animalibus *simiæ* cõfinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *simias* ipsas, l.6. An.adm.c.3.

Pitheros, πιθηρὸς, idem quod πίαρος, id est *pinguis*. Usurpatur ab Hipp. de terra *pingui*, l. de A.L. & Aq. LVII.4.

Pithex, πίθηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime simile; cujus descriptionem tradidit, cum usu, Aldr. l. 3. de quadr. dig.vivip.c.5.

Pittacium, πιττάκιον, proprie significat tabulam e pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur vero etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori a splenio. Occurrit apud Cels.l.3.c.10.

Pittosis, πίττωσις, vide *picatio*. Et πιττώσεις medicamenta e *pice parata* vocantur, apud Gal. & Æt.

* Pituita, φλέγμα, vide *phlegma*.

Pituitaria *Glandula*, dicitur, quæ excrementa cerebri e ventriculis per infundibulum excipit: describitur passim ab Anatomicis, præsertim Bartholin. Anat.l.3.c.6.p.487. Vvillis. Anat.cerebr.c.12. &c.

* Pityina, πιτυΐνη, vide *physema*.

Pitylisma, πιτύλισμα, dicitur *gesticulatio manuum*: unde & verbum πιτυλίζω, *manibus gesticulor*; quod refertur inter corporis exercitia a Gal.l.2.de san.tu.c.10. Deducitur a πίτυλος, quod proprie significat strepitum, vel sonum aquæ remo percussæ. Foes.p.510.

Pityocampe, πιτυοκάμπη, vide *Eruca*.

* Pityriasis, *pityron*, *pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρον, πιτυρώδης, vide *Furfur*.

Pix, πίσση, vide *pisse*.

† Placenta suminalis, Alexander Tralian.l. 7.c.1. libum suminale, Ibid.c.2. ἴτριον, placenta quædam prætenuis. De qua Athen.

Placenta, μάζα, vide *Massa*, *Maza*, æquivocum est apud Latinos: Vel enim denotat proprie varias eduliorũ species, subactas ex caseo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Gal. l. de bon. & mal.succ. c. 4. vel in Anatomicis *placenta* appellatur rotũda illa massa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis constat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus historiam vide Apud Anatomicos, præsertim Bartholin. lib.1.c.36. Harv.de gen.Anim.Addit. 5. *Placentæ* quoq; *rosaceæ* vocantur folia florum Rosarum per exsiccationem, & comprehensionem cohærẽtia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis.

tis. Legitur & in Morley Coll.Ch.Leid.c. 363.

Placitis, πλακῖτις, est species *Cadmiæ* factitiæ, in fornacibus crustarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmia*.

Placus, πλακοῦς, ἢ πλακώδης, vocatur *panis crustaceus*, placenta crustacea; siquidem Græc. πλάκες *crusta* dicuntur. J. Alex.l.8. Sal. c.9.

* Pladarotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis in qua molliuscula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Gal.l. Introd.c.15. Vocatur & *Morum*: de quo vocab. supra.

* Plados, πλάδος, dicitur omnis *humiditas superflua*, quæ partem aliquam languidam, & flaccidam reddit. Hipp.l. 1. Epid. f. 2.t. 11. adde Gal. in comm.2. de R.V.I.A.t.54. 3. de fract.t.19. & alibi. Inde & verbum πλαδᾷν, *nimio humore diffluere*, l.de A. L. & Aq. XXV. 11. & Adjectivum πλαδαρὸς, *humidus*, mollis, *laxus*, præ nimio humore: & de variis rebus dicitur: de carnibus, l.de int.aff.XLIII.3. de sputo, l.1. de morb. muliebr. XXV.4. de dejectionibus, 3. de R. V. I. A. t.7. de ulceribus, Castell. & Gorr. Aliquando, & *insipidum* significat, præ nimia scil. humiditate; l. de vet. med. XXIV. 26. XXVII. 6. 11. 14. adde Foes.p.511.

Plaga, πληγή, Latinum accipitur late pro *omni morbo*; & stricte pro morbo externo; & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, *obliquum*, & ad *latus aliquod reclinatum* significat. Aliquoties legitur de situ fœtus p. n. ad partum, apud Moschion. de morb.mul.c.146.

* Plagulae, σπλῆνες, σπληνία, vocatur *Splenia*, h. e. panni linei, & pulvini, vel madefacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntq. firmamenta fasciarum, quæ ἐπιδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repositum, & confirmatum continent; prohibentq; inflammationem. Hipp. 1. de fract. t. 32. & 3, de iis, q. in medic. t. 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplastra magis, quam lata fronti imposita, & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam usum. Keuchen. ad Sam.p.89. 90. Legitur & in Græco σπληνίσκος, lib. 2. de Morb.XIIX.12. Junge Foes. Oec.p.579. seq.

Plancus, λεῖπυς. Vide *Leiopedes*.

Planetes, πλανήτης, *errabundus*, vagus, *erro*. Usurpatur ab Hip. de morbis, & in specie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus, 3. aph.22. & alibi. Vide Foes. p. 511. & Diete.n. 686. *Planetæ* alias Astronomis dicuntur stellæ, ut ex illorum scriptis addiscendū. Eorum nomina a Chymicis quoque translata esse ad metalla, patet ex horum monumentis: v. g. *Sol auro* tributus, *Luna Argento*, *Venus Cupro*, &c. de quibus singulis in suis locis, & literis propriis.

Planipedes, λειόποδες, idem quod *Planci*, vide *Lejopodes*.

* Planities, πεδίον, dicitur de solea, sive *planta pedis*. Vide *Pedion*.

* Planta, apud Latinos homonymon est; vel enim respondet Græco φυτὸν, vide *Phyton*; vel Græco πεδίον, vide etiam superius *Pedion*. *Planta noctis*, Arab. *Benath* vocatur asperitas, pruritus, & pustulæ parvæ, quæ plerunq; in frigore noctis post desudationem, & obstructionem pororum cutis ex ambienti frigore oriuntur. Avic.l.4.fen.7.tr.3. c.10. Jung. M. Aurel. Sever.l. de epinyct.& roseol.p.130.

Plantaris Musculus, dicitur pedem extendens; respondetque *Palmari* in manu. Barthol. l.4.Anat.c.13.p.582.

Plasticus, πλαστικός, i.e. *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστική, facultas, vel virtus formatrix inesse semini masculo in generationis negotio; estq; nihil aliud, quam anima vegetativa, sive principium illud vitale activum, e motu intrinseco, & locali resultans, ovuli fœminei corpusculum fœcundans, & ex illius materia corpusculum cum suis membris, & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus Blancardus, quando in Lexico scribere non est veritus, illam viam plasticam fuisse apud veteres asylum ignorantiæ, ita ut quod non recte explicare poterant, vocaverint vim plasticam. Enimvero non accidentale quid per δύναμιν πλαστικὴν voluerunt intellectum, sed ipsum spiritum in aerei seminis substantia comprehensum: uti hoc egregie demonstravit ὁ θεῖος Casp. Hofm. l. 1. de generat.hom.cap.1.seq.

Platae, πλάται, idem sunt quod ὠμοπλάται, *scapulæ*, *scoptulæ*: & legitur ap. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 3. seq. adde Foes. pag. 512. Vide *Omoplatæ*.

Platamon, πλαταμών, vocatur petra e mari prominens lubrica, lævis. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foes.d.l.

Platea, Ant. πελεκὰν, nomen avis fluviatilis, rostro cochlearis formam habente, vide *Pelecanus*. Lang. ejus industriam laudat, l.2. ep.2.

Platiasmos, πλατειασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris, cum, eo nimium diducto, sermo male promitur.

Platyophthalmon, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonii*, sive στίμμεως, sed fœmineę, quod proprie στίβι dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculi gratiam usurpatur. Gorr.

* Pla-

* Platysma, πλάτυσμα, non solum de *Lato musculo* usurpatur, vide *Latus*: Verum etiam quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire potest. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cui emplastrum illitum est, πλάτυσμα appellatur. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. Ita Ætius l. 9. c. 48. *laminam ferream* vocat πλάτυσμα σιδήρου, notante Gor.

Platys, πλατὺς, vide *Latus*. Πλατεῖαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Forest. lib. 21. Obs. 26. in Schol.

Plautus, idem quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, πλάτυς. Casp. Hofm. ad Gal. l. de U. P. n. 137.

Plechas, πληχὰς, aliis & πλιχὰς. Vide *Gressura*.

Plectane, πλεκτάνη, *plicam*, *plexum*, & complicaturam significat. Legitur apud Hipp. l. de Venis XXI. 2. de venis capillaribus, aut surculis minoribus. Et verbum πλεκτανοῦσθαι, h. e. *instar cirrhorum dispergi*, de venarum plexura intricata in hepate, d. l. XXV. 12. πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Cereæ*, & *Polypi brachia*, & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polypus*. Foes. p. 512. Lind. per *amplexabula* reddidit, Exerc. V. §. 57. Commode etiam *Plicæ Polonicæ* πλεκτάνην applicari posset.

* Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix ossis petrosi* oblonga, & acuta, quæ propterea *Belenoides*, & *Graphioides* vocatur. Gorr. Bartholin. libell. 4. c. 6. Linguam quoque, ut & Uvulam, *plectri* nomine insigniri, docet C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 447.

Plege, πληγὴ, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, *plexus*, idem quod πλεκτάνη. Ita parastatæ variciformes, sive *corpora varicosa* vocantur πλέγμα δικτυοειδὲς, *plexus retiformis*, Lang. l. 2. ep. 7.

Pleias, πληϊὰς, πλειὰς, & pl. *Plejades*, sidus septem stellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgiliæ* Latinis dicitur: quarum stellarum occasus pro fine autumni, apud Hipp. 1. Epid. s. 1. t. 1. & s. 2. t. 2. Gal. in comm. Foes. pag. 514. Lind. Ex. XI. §. 186.

Plemmira, *Plemmyris*, πλημμύρα, πλημμυρὶς, proprie significat maris *intumescentiam* ex æstu, cum affluit inundans, & accedit. Per translationem vero de *omni humorum abundantia*, & excessu usurpatum ab Hip. 3. de R. V. I. A. t. 40. & Gal. in comm. ad d. l. t. 42. Verbum quoq; πλημμυρέω, *inundo*, legitur l. de Sacr. Morb. XI. 9. adde Foes. p. 514.

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotæ modiolus*. Hip. 2. de fract. t. 41. 46. 48. (adde Gal. in comm. ad h. l.) ut & in Mochlic. XXIII. 6. Foes. d. l.

Plenna, πλέννα, idem, quod βλέννα, *mucus*. vide *Blena*.

Plenilunium, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli e diametro opposita in totum fulgida apparet: de cujus viribus disserit Gal. l. 3. de dieb. decret. c. 3. seqq.

* Plenitudo, πλῆθος, πληθώρα, vide *Plethora*.

* Plenus, πλήρης, quid proprie significet, notum est. Opponitur enim *vacuo*, τῷ κενῷ. Per translationem vero etiam dicitur de pulsu, Gal. l. 3. de diff. puls. c. 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius*, pro *fortius*, accipitur, Gr. ἁδρότερος, 4. aph. 9. *Plena solutio* morbi, vocatur *perfecta* ejus remissio. Lind. Ex. VII. §. 60.

Pleonasmos, πλεονασμὸς, vocatur *excessus in divisione*, vel enumeratione specierum, & differentiarum. Foes. p. 512. quamvis & *omnem redundantiam* significet. J. Alex. annot. in Gal. l. 2. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur *insatiabilis avaritia*, Medico sane indigna: de cujus vocabuli emphasi vide Alex. Annot. in Galen. de dign. & cur. anim. pathem. propr. c. 9. Vide *Aplestia*.

Plerosis, πλήρωσις, *repletionem*, & *refectionem* significat, a verbo πληροῦσθαι, quod utramque admittit significationem. Hippocr. 2. aphor. 11. & 6. a. 39. Jung. Foes. p. 514. Dieter. num. 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικὸς, i. e. *replendi vim habens*. Legitur apud Dioscoridem. Convenit interdum cum Sarcotico.

† Πλησμονὴ, Hipp. quod Gal. πλῆθος, πληθώρα, καὶ πλεονεξία. Fuchs. 5. paradoxorum.

Plesmone, πλησμονὴ, *plenitudo*, *satietas*. Diciturq; potissimum de ciborum abundantia: & opponitur *fami*. Hipp. 2. aph. 4. Significat & *repletionem*; & ita coincidit cum πληρώσει, 2. aph. 22. Jung. Foes. d. l. Dieter. n. 696.

Plestinx, πλίστιγξ, idem quod νάρθηξ, *ferula*. Gal. in expl. voc. Hipp.

* Plethora, *Plethos*, πληθώρα, πλῆθος, Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia: quamvis minus accurate; cum hac ratione a Cacochymia nō recte possit distingui. *Plethora* igitur proprie *sanguinis redundantiam* significat. Lind. Ex. IV. §. 19. Estq; vel secundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi sanguis laudabilis redundat; alia *spuria* in qua sanguis cum impuritatibus mistus excedit; hac tamen lege, ut copia sanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vasa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens*, & *turgens*, vocatur, quę solū indicat sanguinis detractionem, vel emissionem. Plura vide in Institutionibus, & Dogm. Med. Gen. p. 181. seq. Adjectivum

vum *Plethoricus* quoque frequentissimo est in usu.

Plethron, πλέθρον, *sextam partem stadii* significat. Unde verbum ἐκπλεθρίζειν, cursitare in tam brevi spatio prorsum retrorsumque in utramque partem sine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal.l.1. de tu. san. c. 10.

Pleumao, πλευμάω, Jonice significat *pulmonis vitio laboro*. Hipp. lib. 2. de morb. XLVI. 1. vel potius ex pulmonis morbo *tabesco*. Nam πλευμῶν, Gal. idem est ac φθόη, *tabes*, in Expl. Vocum Hipp. & πλευμώδης significat *tabidum*. Foes. p. 512. seq.

Pleuripneumonia, πλευριπνευμονία, dicitur recentioribus quibusdam species complicata, & composita ex *Pleuritide*, & *Pleuripneumonia*; & accidit iis, quibus pulmones male affecti costis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonett. Mercur. Compil. l. 14. p. 558. 578. Et integram de hac dissertationem conscripsit Christ. Schroderus, quam inseruit suæ Medicinæ Septentrionali Bonettus libr. 2. sect. 10. cap. 6. pag. 348. seq. Vocatur & inverso nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Dolæo in Encyclopæd. lib. 2. c. 3. §. 1. p. 270. seq.

* Pleuritis, πλευρῖτις, *morbus Lateralis* dicitur, & Paracelf. *Pleuresis*, late significat omnem morbum, & dolorem lateris alterius, vel utriusque; & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero significatio usitatior est, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementissimus, cum tussi, febre acuta, sputo citius, vel tardius subsequente proveniens, ab inflammatione membranæ costas succingentis, ob sanguinis biliosi effervescentis impeditum per venas ibidem refluxum, oborta. Subjectum hujus morbi πλευρὰ, etiam πλευρὸν, *Pleura*, h.e. membrana ὑπεζωκὼς, costas succingens vocatur. Alia est *legitima*, alia *spuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum scriptis. De vocabulo lege Foes. Oec. p. 513. Dieter. n. 690.

Pleuron, *Pleura*, πλευρὸν, πλευρὰ, vocatur generaliter *Latus*: unde πλευρέων πόνοι, *morbi laterum*, 3. aphor. 5. & 23. 5. aph. 65. 6. aph. 5. adde Diet. n. 689. Vide *Latus*. Stricte vero significant hæc vocabula vel ipsas *Costas* (vide *Costa*) vel membranam intrinsecus thoracis cavitatem succingentem; cujus descriptionem vide apud Barthol. l. 2. Anat. c. 4.

* Plexus, πλέγμα, πλεκτάνη, πλοκή, tribuitur ab Anatomicis diversis vasorum sanguineorum intricatis connexionibus: v. g. *Plexus Choroides* cerebro. Vide *Choroides*. Barthol. l. 3. An. c. 6. Hunc negavit Helm. tr. Jus Duumviratus, n. 32. *Plexus Retiformis*, sive *Rete mirabile*, Barthol. d. l. in princ. Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vasorum spermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. de Part. genit. l. 1. c. 35. Bartholin. l. 1. c. 21. *Plexus grandiformes* tres nervorum, Id. libello 3. c. 2.

Plica, πλεκτάνη, *Plicatio*, *Plicatura*, usurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo possint. De quo affectu legatur Sennert. Pr. Med. l. 5. p. 3. sect. 2. c. 9. Eph. Nat. Cur. Ann. II. Observ. 52. & in pube muliebri Ann. III. Obs. 220. Mentio quoque fit literarum Abr. a Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in Act. Erudit. Lips. 1683. Vel dicitur de ossium contorsione, & comprehensione, citra fracturam: v. gr. *Costarum plicatura*, Forest. lib. 8. Chir. obs. 6. *Plicatio* focilium brachii, obs. 8. in Schol. aliorum etiam ossium tenellorum in pueris, obs. 9. in Schol.

* Plichas, πλιχὰς, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίον, est genus machinamenti, authore Nileo, ad similitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. Armam. Chir. Part. 1. Tab. XXIV. figur. 5. modumque applicandi scalæ docet Tab. XLIX. fig. 1. Propter formæ quandam convenientiam fasciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Gal. de fasc. n. 13.

Plinthitis, πλινθῖτις, species dicitur *Aluminis*, teste Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

Ploodes, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp. de Jugulo firmamento debito carente, 1. de fract. t. 69. Vide Foes. in comm. ad h. l. Oec. p. 515. Erot. p. 94. d.

Pluma, idem quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

Plumaceus, epitheton est quorundam Magisteriorum, levitatem eorum exprimens, apud Zvvolfer. in appendic. ad Pharmac. Reg.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumosum, dicitur species *Aluminis*, quæ & *Lapis Amiantus*, vel *Asbestos*, vide *Amiantos*. Paracelsus vero etiam ad Salinas portiones in homine productas transtulit, passim in scriptis suis de Tartaro, & alibi.

Plumbago, μολυβδαίνη, γαλήνη. Vide *Molybdæna*. *Galæna*. *Lithargyrium*.

† Plumbum, Plin. lib. 25. cap. 11. vitium oculorum a similitudine, γλαύκωσις, Humel. in c. 13. Q. Ser.

Plumbum, μόλυβδος. Vide *Molybdos*.

Pluralitas, dicta olim fuit a Philosophicis de metallis, ita ut non singulariter vocabulo Metallum usi sint, sed pluraliter: Metalla, &c.

ad

ad indicandam arctam inter se cognationem, quod omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. Th. Chym. Vol. VI. p. 305. 315.

Plutea, vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana crassior, sive meninx dura, aut dura mater, qualis est Sinus falciformis, l. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 3.

Pluvia, ὕδωρ, ὄμβρος, quid significet, ex Physicis, imo ex Lexicis trivialibus constat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* esse limpidissimam, ac tenuissimam, & magni etiam usus, testatur Ægin. l. 1. c. 50. & præsertim Hipp. de A. L. & Aq. XVII. Schroder. l. 3. c. 3. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l.

Plyma, πλῦμα, *loturam* significat, h. e. aquam, in qua aliquid elutum sit. Legitur apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t 123. l. 7. Epid. XXXIX. 22. Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2. de art. t. 44. Foes. pag. 515. πλῦμα σαιτὶς ὅτῳ πυρί, esse *Cerevisiam* nostram, vult Linden. Ex. VI. §. 9. quamvis locum Hippoc. invenire non potuerim; neque etiam Foes. in expos. vocabulorum, πλῦμα, & σαῖς, allegaverit.

Pneuma, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrumque vocabulum valde æquivocum est, plura significans. Græcum πνεῦμα apud Hippocratem (1) denotat substantiam quandam aeream, tenuem, halituosam, vel vaporosam, & ad constitutionem corporis nostri essentialiter pertinentem; quæ Latine etiam *Spiritus* a plerisque dicitur, l. de Arte XVII. 9. Junge Lind. Ex. XIII. §. 216. (2) idem significat, quod φῦσα, *Flatus*, l. de Flatibus IV. 7. l. 2. Epid. f. III. 62. (3) accipitur sæpissime pro *Aere*, d. l. V. 3. & *vento*, l. de Sacr. morb. XI. 7. l. 6. Epid. f. II. t. 24. f. VIII. 20. 23. (4) sumitur pro tota *Respiratione*, in aliquot locis; præsertim c. 1. de R. V. I. A. t. 32. f. 4. t. 34. f. 1. Progn. t. 24. Junge Gal. com. ad hæc loca. (5) pro *difficili respiratione*, uti demonstravit Gal. de diffic. resp. l. 3. c. 12. Adde Foes. p. 515. seq. Dieter. n. 697. Ita & Lat. vocabulum *Spiritus* easdem admittit significationes. In primis vero quando substantiam corporis essentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis, Vitalis, Animalis*. Quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi, & exponi, videatur in Dogmat. nostris Med. Gen. P. I. c. 5. dogmat. 6. p. 63. seq. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine scripsit Ludov. Maria Barberius. Vid. Acta Lips. A. 1682. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat substantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex misto, per artem destillatoriam elevatam; quæ licet, atomis collectis, adstantis aeris frigore in liquorem condensetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus, & mineralibus: suntque vel Simplices, vel Compositi. Utrorumque historiam vide apud Schrod. l. 2. c 81. Rol. Chym. l. 3. sect. 1. ar. 2. per tot. ut & in Dispensatoriis. Apud Spagyricos, & Paracelsicos frequenti quoque in usu est vocabulum *Spiritus*, diversis sub significationibus, plerisque tamen ænigmaticis, & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, instructum facultatibus peragendi curriculum sibi natura commissum: vel est substantia subtilissima, vi creationis primum producta, ac postmodum vi benedictionis propagata, cujuscunque rei principium formale, actionum omnium scaturigo, &c. Schrod. l. 1. c. 5. Estque vel *Universalis*, sive *Spiritus Mundi*; vel *Particularis vegetativus*, singulorum corporum sublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*; in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *Ignis naturæ* dicitur. Th. Chym. Vol. II. p. 104. Apud Dorn. Rul. & Johns. hæ occurrunt acceptiones, & descriptiones *Spiritus*. *Spiritus* est aqua solvens, e re simplici, & acri producta, cum ignei halitus natura. Potissima ejus pars est halitus igneus, mistus tamen parte vaporosa. Itaque & consistentiam obtinet aqueam. In tali substantia specificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam, & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur, præsertim in mineralibus. Et *Spiritus* quidam sunt oleosiores, quidam aquosiores. Alias *Spiritus* nominantur etiam exhalationes earum; sicuti fumi metallici, item stibii, stanni, flos salis, vini, &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia *Spiritus Chymicos* in sex classes dispescere: ad primam pertinent *Spiritus* Acido-sulphurei volatiles: ad 2. Salmo-volatiles rigidi: ad 3. Inflammabiles. ad 4. Acidi post phlegma subsequentes: ad 5. Acidi, fixi, & graves, Olei nomine indigitati: & ad 6. Oleosi subtiles. Vid. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c. 2. p. 10. *Spiritus animalis*, vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquisita similitudine, ad cœli proportionem adæquatam, & incorruptam. *Spiritus fœtens*, i. e. *sulphur*. *Spiritus* quoque dicitur argentum vivum, a sex corporibus tractum, & in evacuationum aquis consistens. Th. Chym. Vol. I. p. 294. & 426. Alias quatuor nonnulli numerarunt *Spiritus*: *Sulphur*, quod habet naturam igneam: *Sal Ammoniacum*: *Argentum vivum*, quod habet *spiritum* aqueum, & vocatur alio nomine *Servus fugitivus*: *Auripigmentum*, seu *Arsenicum*, quod habet *spiritum* terreum. Th. Ch. Vol. III. p. 276. Rul. vero septem, imo plures recenset. Verum Lector curiosus ipsemet in scriptis Paracelf. & apud Lib. inquirat plures acceptiones commentitias. Nobis enim nec libet, nec licet omnium scrinia compilare.

* Pneumatias, πνευματίας, idem quod πνευματώδης, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικός, *spiritualis* proprie dicitur. Verum quatenus πνεῦμα etiam *flatum* significat, apud Hippocr. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu, seu spiritu in corpora subeunte, omnia vel secundum naturam se habere, vel in morbos incidere censebant. Fortasse Hippoc. aut si quis alius author libelli de Flatibus, huic sectæ occasionem præbuit; cui sese inter Medicos Athenæus, & Archigenes in primis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. l. 3. de diff pulsc. c. 1. & alibi. *Pneumatica* scientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præsertim ambientis corpora naturalia, & Atmosphæram constituentis. Sam. Reyher. in diss. de Aere, c. 1. seq.

* Pneumatocele, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta*, *ramex ventosus*, quando a flatu fit distentio scroti, vel umbilici. Gorr. Castell. ex Ægin. lib. 6. c. 64. Hujusmodi observationem vide in Job. a MeeKren Chirurg. Observ. posthumis, c. 4. p. 757. edit. Lat. Dicitur & *Phrysocele*, apud Paræum Chir. l. 7. c. 14.

* Pneumatodes, πνευματώδης, idem quod πνευματίας, vocatur Hippocrati 4. aph. 72. *flatibus distentus*, vel *anhelosus*, & suspiriosus ex flatuum distentione, teste Gal. l. 3. de diff. resp. c. 12. adde Foes. p. 520. Diet. n. 698. Tales dicuntur etiam πνευματούμενοι, c. 3. in 1. Prorrh. t. 72. & Gal. ἐμπεπνευματωμένοι, d. l.

* Pneumatomphalos, πνευματόμφαλος, vocatur *Hernia umbilicalis flatulenta*, sive a flatu distendente oborta. Gal. in def.

Pneumatosis, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, sive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex descriptione Flatuum. Vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεύμενος, dicitur Hippocr. l. 6. Epid. f. 4. t. 5. *anhelosus*, difficultate spirandi laborans. Foes. in not. ad h. l. & Oec. p. 521. Approbavit hanc expositionem C. Hofm. in notis MS. ad Gal.

Pneumon, πνεύμων, Lat. *Pulmo*, vocatur viscus thoracis, cor ambiens, mollissimum, & laxissimum, respirationis, ut & vocis instrumentum; cujus visceris structuram merito admirandam dixit Dieter. nu. 699. de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. lib. 2. Anat. c. 9. Jungatur Vvillis Pharm. Rat. P. II. sect. 1. c. 1. In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ aliis in phthisi maxime commendatur; uti patet ex Dispensatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur *Pulmo marinus*, Gr. πνεύμονες, cujus historiam, cum usu in Medicina, tradidit Aldrov. de Zoophytis l. 4. c. 3. Jung. Chiocc. Mus. Calceol. f. 1. pag. 86.

Pneumonicus, πνευμονικός, dicitur de medicamentis pulmoni destinatis; quorum historiam vide apud Rol. O. & M. Med. Sp. l. 8. f. 1. c. 1. seq. *Pneumonica* etiam *Vena*, a Sammichelio observata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inseritur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur. Barthol. libell. 1. An. c. 5. p. 637.

Pneumopleuritis, πνευμοπλευρῖτις, idem quod *Pleuripneumonia* (de quo vocab. paulo superius) quamvis hoc posterius convenientius indicaverit allegatus ibid. Schrod. in sua differtat. Vide Bonett. ibid. alleg. loco.

Pneustiao, πνευστιάω, significat apud Hipp. *crebro spiro*, anhelo, frequentem spiritum duco, l. de int. aff. XLVII. 16. l. 7. Epid. X. 40.

* Pnigalion, πνιγαλίων, idem quod ἐφιάλτης, id est *Incubus*, a suffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

Pnigitis, πνιγῖτις, epitheton cujusdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* similis, magis nigricans: cujus descriptionem tradunt Dioscor. l. 5. cap. 277. & Plin. l. 35. c. 16. Verum quæ sit proprie illa terra, nihilominus nescitur. Rul. in Lex.

Pnigmos, πνιγμός, idem quod πνὶξ, *Strangulatio, suffocatio*, 4. aph. 34. & 4. de R. V. I. A. t. 63. Coac. t. 61. Aliquando, & πνῖγμα legitur, lib. 7. Epid. XIII. 2. L. 4. LII. 11. Foes. p. 521. Vide & *Apopnixis*. *Hystericus*.

Pnigos, πνῖγος, *æstum pleniorem*, & veluti suffocantem significat. Legitur in Hipp. lib. 3. Epid. f. 3. t. 6. l. 5. XXXIII. 11. Hinc πνιγώδης, strangulationem, vel *suffocationem inducens*, l. 1. f. 2. Prorrh. t. 54. 55. Coac. t. 324. Adde Foes. d. l.

Pnix, πνὶξ, *suffocationem* in genere notat. Hipp. 4. aph. 34. Diet. nu. 700. & dicitur de *uteri suffocatione*; de qua vide supra *Hystericos*.

Poculum, ἔκπωμα, Gal. 1. meth. med. 1. quid significet, notum est, videlicet Vas ex varia materia præparatum, e quo poculenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuisse *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte, ex cornibus, ex lignis medicamentosis, constare poterit ex Lang. l. 1. ep. 29. C. Rejes C. E. q. 64. n. 15. Lib. S. A. Ch. l. 1. c. 16. & 18. *Pocula* triplicia constituit ab usu Rol. videlicet *Necessitatis*, *Hilaritatis*, *Ebrietatis*, O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 74. *Poculum amatorium*, est *Philtrum*: de quo supra.

† Podagra lini, Cuscuta. Matth. de grad. p. 2. cap. 7.

* Podagra, ποδάγρα, est *Arthritis pedum*, proprie: vide *Arthritis*. Quamvis vulgo receptum sit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni Arthritide. Inde verbum ποδαγριάω, *podagra labo-*

laboro, quod legitur apud Hipp. 6.aph.28.seq.& adjectivum ποδαγρικὸς, d.l.aph.49.55. Jung.Diet. n.701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda, & utilia proposuit. In scriptis etiam Helmontii, de *podagra* origine e semine, e stomacho; cujus character ipsi vitæ Archeo concreditus est, deque ejus remediis legi, & inquiri poterunt in Indice. *Podagra* nonaginta species numerasse olim Æsculapium, patet ex Seren.c. 42. adde Keuch.in notis p.249. De *Podagra* novissime scripsit Th.Sydenham, uti patet ex Act. Erud. Lips. A.1684. Tropice etiam *Podagra plantarum*, dicuntur plantæ illæ aliis adnascentes; quales sunt Cuscuta, Epithymum, Viscus, &c. Fallop. de med.purg.simpl.c.42. T.I.Op.p.m.116.

Podaniptron, ποδάνιπτρον, dicitur *vas pro lotione pedum*, apud Lang. l. 2. ep.45.

Podeon, ποδεὼν, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur, & effunditur. Legitur apud Hipp. l.de Aff. XXII.10. adde Foes. p. 521.

Podex, πρωκτὸς, ἕδρα, idem quod *Anus*. Vide supra in A N.

Poecillon, ποικίλον, *varians*, sive variis expositum affectionibus. Usurpatur ab Hippocr. de hypochondriis, 1. Prorrh. c.2. t. 60. Coac. t. 186. Foes. d. l. ποικίλος, *varium* significat; unde & *Acopum* quoddam a varietate *Pœcilon*, ποικίλον, dictum fuit apud Ægin. l. 7. c. 19.

Poeotes, ποιότης. Vide *Qualitas*.

Pogon, πωγὼν, vide *Barba*.

Pola, *Polla*, pro *Pala*, antiquos legisse, testatur Keuch. ad Sam. p. 168.

Polemios, πολέμιος, *inimicus*, adversarius, dicitur de Nimio, quod naturæ adversatur. Hipp. 2. aph. 51. vide Diet. n.703.

† Pogenta, quæ fiebat ex hordeo viridi. Auct. Gal. l. 1. de simpl.

Polenta, ἄλφιτον. Vide *Alphiton*. adde Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9.

Poliater, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius* in arce, aut oppido quodam jussu, & authoritate Magistratus artem suam exercens. Dicitur & *Physicus ordinarius*. Vide *Physicus*.

Poliosis, *Poliotes*, πολίωσις, πολιότης. Vide *Canities*.

Politura, ξέσις, λείανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi, & lævigandi: item ipsa materia, qua effectus ille præstatur. Lib.S.A.Ch. l. 1. c. 24.

Pollen, γῦρις, *farina tritici tenuissima* dicitur, sicut flos siliginis. Vide *Gyris*. adde J. Alex. l.8. Sal. c. 9. Tribuitur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus: v. gr. *Pollen Thuris*, legitur apud Scrib. n.46. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

* Pollex, ἀντίχειρ, vide *Anticheir*.

Pollinctura, κηδεία, est *Balsamatio mortuorum*: de qua Andr. Rivinus integrum scripsit libellum. Vide *Conditura*.

Polos, πῶλος. Vide *Pullus*.

Polphos, πόλφος, Latine dicitur *Bulbus*, v. g. ceparum, raphani, &c. Alii cibum quendam ex pulte factum esse dicunt. Erotian. Onomast. p. 96. b.

Polus, πόλος, vocatur tota capitis rotunditas, quæ etiam *Testa* dicitur. Keuch. ad Samon. p. 92. Quid vero apud Astronomos *Polus* significet, videatur in eorum scriptis.

Pollutio, ἐξονείρωσις, vide *Exoneirosis*. *Gonorrhœa*.

Polyaemia, πολυαιμία, significat *veram plethoram*, h.e. abundantiam, & ubertatem. Fernel. tr. Patriolog. c. 14.

Polyarchion, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis*, a *Polyarcho* authore; cujus descriptiones habentur apud Galen. l. 8. de C.M.S.L. c.5.& l.7. de C. M. S.G. c. 7. Aegin. l. 8. cap. 18. Est etiam *Cataplasmatis* nomen, apud Aet. l.9. c.34. citante Gorræo.

* Polychrestos, πολύχρηστος, *ad multa utilis*: Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, sed & specie diversa, & contrariis quandoque viribus prædita. Gal. l. 1. de C.M.P.G. c.1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum esse, videri alicui posset.

* Polychronios, πολυχρόνιος, idem quod χρονικὸς: vide *Chronicus*. adde Diet. n. 706.

Polyclonos, πολύκλωνος, *ramosus*, Gorr. Epitheton Arthemisiæ.

Polygalactos, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur: cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens*. Erot. Onom. p. 19. d.

Polygraos, πολυγράος, idem quod πολυφάγος, *multivorus*, vorax. Gal. in Exeg. voc. Hippoc. Foes. d. l.

Polyeidae, *sphragis*, πολυείδου σφραγὶς, nomen *Trochisci* olim celebris ad ulcera diuturna, & contumacia; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 11.

* Polymorphos, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in specie a quibusdam dictum *os cuneiforme*, sive σφηνοειδές. Ita & *Os cubiforme* vocatur πολύμορφον, Barthol. libell 4. Anatom. cap. 6. & 21. p. 718 753.

Polynostos, πολύνοστος, vide *Nostos*.

Polyosteon, πολυοστέον, a quibusdam dicta pars pedis ea, quæ multis ossibus constat, & alio nomine πεδίον appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem quod πολύχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus ad multa conducentibus. Galen. lib. 1. de C.M.P.G. cap. 1. vel potius de *medicamentis compositis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generosi, idem significans, quod οἰνώδης. *Oenodes*. Lind. Ex. X. §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide *Asinus*. Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυποδίτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti cujus descriptio habetur apud Æt. l. 3. c. 60. & 61. citante Gorr.

Polyposia, πολυποσία, significat multam, vel *largam potionem*, non aquæ, sed *vini*, apud Hipp. 7. aph. 7. adde Diet. n. 704.

* Polypus, πολύπους, Hipp. πώλυπος, æquivocum est. Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aselli*, sive *Millepedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens; cujus historiam, cum usu in cibo, & Medicina, prolixe vide apud Aldr. l. 1. de mollib. c. 2. Chiocc. in Mus. Calc. s. 1. p. 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Lind. Ex. V. §. 80. 81. Tropice vero, & per translationem, ob aliquam figuræ similitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam p. n. in naso consistens, carneam veluti substantiam solidam habens, cũ multis appendicibus; cujus meminit Hippocr. l. de affect. VI. 1. Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. Æginet. l. 6. c. 25. Scribon. nu. 51. Vide Rhod. in Not. ad h. l. Hildan. ep. 61. Nos quoq; in utraque nare Illustris cujusdã Personæ vidimus *polypum* nasi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitisq; debitis remediis, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius describi poterit: *Polypus* est excrescentia carnea mollis, laxa, colore varia, in naribus genita, interdũ versus palatum, interdum extrorsum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutritii succi vitiosi luxuriantibus, & propter solutionem aliquam continui in naribus præcedentem subsistentibus, & in massam carneam concrescentibus. Sunt, qui & in Corde tales *polypos* observari aliquoties statuerunt. Verum non immerito KeKring. suspectos reddidit, existimans, esse non solum sanguinis post mortem congelati, & coagulati portiones. Eph. N. C. An. I. Obs. 34. *Polypum* in *rene* observavit Jac. Spohnius Lugduni Gallor. uti constat ex Act. Erud. Lips. 1684.

Polysarsia, πολυσαρκία, dicitur *Carnositas*, sive excedens corpulentia. Jul Alex. Not. in Gal. l. 14. meth. med. c. 15.

Polyschedia, πολυσχεδία, *multiplex divisio*, & multifida sectio vocatur: usurpaturq: de varietate dogmatum, vel præceptionum, apud Hipp. de Præcept. X. 16.

Polysemos, πολύσημος, multa significans, *insignis*. Erot. On. p. 19. d. Opponitur τὸ ἄσημον *nullius momenti*.

Polyspaston, πολύσπαστον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum, ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præstet. Refertur ad Archimedem authorem. Gorr. Meminit & huius vocabuli Casp. Hofm. Com. in Gal. de U. P. n. 79.

Polyspermos, πολύσπερμος, *semine abundans*, fere idem quod πολυτόκος, *fœcundus*. Dicitur de animalibus. C. Hofm. d. l. n. 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio*, dicitur, ejusque significatio est nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ sola infusione, & deglutione absumuntur. Dieter. n. 707. Linden. vocat *Cibum sorbilem*, Ex. IIX. §. 34. Gr. dicitur & ποτὸν, item πόσις. Dantur & *potiones medicæ*, sive Pharmaceuticæ; suntque Medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque solæ fere mixtione liquidorum constant: de quibus Schroder. l. 2. c. 74. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. de form. rem. l. 1. s. 1. c. 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alternantes*. Confortantes commode quoque Alternantibus annumerari possunt.

Pomambra, quasi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum siccum*, paratum ex suaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum, cum, vel sine Moscho, Ambra, & Zibetho: cujus descriptionem, & formulas vide apud Scrod. l. 2. c. 75. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. l. 2. de form. remed. sect. 2. c. 10. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 52. & spec. l. 2. s. 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρὸν, est nomen Emplastri, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17. notante Gorr.

* Pompholyx, πομφόλυξ, duplicem habet significationem, propriam, & translatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide supra in BU. Secundum hanc denotat medicamentum metallicum, quod in coctura æris sursum fertur; & in cameris, parietibusq; fornacum, bullarum modo tumens colligitur: cujus historiam, & descriptionem lege apud Dioscor. l. 5. cap. 85. Gorr. Sch. l. 3. c. 19. nu. 5. Fr. Hofm. Cl. ad h. l. Chiocc. Mus. Calceol. sect. 4. p. 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*: Chiocc. æris, & cadmiæ *favillam*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis prostat: de quo vide Dispensatoria.

Pomphos: πομφὸς, dicitur *eminentia cutis tumida*, simulque humore redundans, & rubicunda.

cunda. Hipp.l. 2.de Morb.LXVIII.10.quamvis Linden.ibidem πολφοὶ posuerit, & l.2. de morb. mul.XI.5. Adde Foes. Oec. p.522. seq. Latine *Papula rubens*. For.l. 6. Obs.41. Schol.

Pomum, μῆλον, idem quod *Malum*. vide *Malum*. *Poma Hesperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Lib. T. III. p. 213. *Pomum Adami*, dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterius conspicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabulosam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore substitisse, & ad posteros translatum fuisse.

Pondo, *Pondus*, σταθμὸς, σταθμίον, significat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum mensura vasculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *pondera*, pro regionum, & consuetudinum diversitate. De quibus videatur inter antiquiores Gal.l.de pōder.& mensur. & Æginet. tit. eodem. Inter recentiores, Sennert.Inst.Med. l.5.p.3.s.1. c.3. Dogm. nostr.p.758. seq. De *ponderibus Spagyricis* Theat. Ch.Vol.I.p.485. Vol.III.p.489. *Pondo* indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam mensuræ.Rhod.in Lex. Scrib. pag. 425. *Pondus* sæpe idem significat quod *onus*, Græc. βάρος. Vide *Baros*.

Poneros, πονηρὸς, *Pravum*; vitiosum, malum significat. De cujus vocabuli expositione vide plura apud Foes. pag. 523. Dieter.nu.710. Lind. Ex.XIII.§.267.seq.

* Ponos, πόνος, vide *Labor*.

Pons, γέφυρα, quid proprie significet, ex aliis petendum est Lexicis. Varolius transtulit in Anatomiam; & hoc nomine insignivit processus quosdam cerebelli globosos, prope vermiformes: quorum descriptionem vide apud Barthol.l.3.Anat.c.5.p.484.

Pontagium, terminus est Paracelsicus, denotans rem mixtam, scil. pontici cum amaro, vel stypticum,& ponticum; sicuti in aceto, acacia, & similibus. Paracels.de Tart.l. 2.tract.1.c.5.in not.& in Fragm. ad h.l.

Ponticus, epitheton est saporis certi salini, respondentis aquæ marinæ: & denotat sal cum feculentia conjunctum: de qua *pontica* qualitate plura vide apud Parac. dict. l. Meminit & Vvillis l. de febr.c.6.& applicat sanguinis dispositioni acescenti, & fœculentæ. *Pontica vina* sunt acida, fœculenta, Tartarea.

Pontificium, ἱερατικὸν, vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*, de quo supra in OP. Rul.& Johns.

* Poples, ἀγκύλη, ἰγνὺς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur ossi tibiæ pars interior, qua crus flectitur. Galen. l. Introd.c.10.Vide *Ignys*.

Popliteus, dicitur partim de Vasis sanguineis, Vena, & Arteria Crurali, quæ dicuntur Popliteæ: partim de Musculo Tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus*. Barth. libell.1.An.c.9.p.644. libell.2.c.6.p.658.& l.4. c. 12.p. 581.

Populeon, διὰ αἰγείρω, nomen *Unguenti*, in officinis notissimi, & ipsis rusticis frequentissimi usus una cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum est a gemmis Populi albæ arboris, quæ basin constituunt. Vide dispensatoria. Laudat etiam Lang. l.1.Ep.54. *Unguentum populeon*, cum æqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum purgare corpus, vult Parac. in Consil. Medic.

Popularis, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*. *Epidemicus*. a δῆμος, *populus*.

Porcellio, κυβαρὸς, idem quod *Asellus*, *Millepeda*. Vide *Asinus*. Lind.Ex.XI.§.21.

Porcellus, *porcus*, ὗς, χοιρὸς, idem quod *Sus*, Scropha, animal quadrupes notissimum; cujus historiam, cum usu in cibo,& Medicina, prolixe descriptam lege apud Aldrov.l.1. de quadrup. bisulc. c. 37.Bruyer. de re cibar.l. 13. c.1. & 2. Tribuitur quoq; nomen *Porci*, & *Porcelli* piscibus, v.g. *Delphino*,& alii, qui more porcorū rostro terram fodere dicitur. Aldrov. l. 2. de pisc. c.69. *Porcus* etiam, Gr. χοιρὸς, ponitur pro *pudendo muliebri*. Rolf. de part. Gen. P. II.c. 32.

Porcetra, dicitur, juxta Pomponium, Sus quæ semel peperit, attestante Ingrassia; Com.ad Avic. de Tum.p.n.p. 230.

Porde, πορδὴ, vide *Crepitus*.

Porfiligon, id est *batitura ferri*. Rul. & Jonhs.

Porfireticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam significat. Rul.

* Porocele, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel callosa, in testiculo, aut membrana erythroide concrescens, insignis, renitens, dura, & inæqualis. Gal.in def. Med. & Intr. c. 18. Ægin. l.6.c.63.Gorr.in def.

* Poromphalon, πωρόμφαλον, est concretio calli, vel tophi, in umbilico. Gal.in def.

* Poropoeia, πωροποιΐα, vocabulum est Methodicorum proprium; & significat exiguorum meatuum, sive pororum apertionem. Galen.l. 4. meth. med.4.

Poros, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen* notat. Lind.Ex.V.§. 37.

Poros, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

Porositas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Passim in scriptis Medicorum.

Poroticos, πωρωτικὸς, i. e. *Callum faciens*.

Dici-

Dicitur de medicamentis callum generantibus. Vocantur & συλλωτικά.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie significat, inter turbinatas conchas, nobilissimam, ob succum illum, sive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobilissimum, & ad tingendum præstantissimum; unde color purpureus vocatur. De hujus Conchæ historia, & usu, qua Medico, qua alio, vide Aldrov. l. 3. de Testac. cap. 5. Chiocc. Mus. Cal. sect. 1. p. 41. seq. *Purpuram filorum*, sive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatissima, contra Amentiam, refert Paracels. tract. 2. de morb. ament. c. 5. De *purpura Græcorum scriptoria*, *Encaustum* dicta, lege Lib. S.A. Ch. l. 6. c. 6. Tinctura illa *purpurea*, sive color, vocatur eidem *Purpurissum*, d. l. c. 3. in fin. *Purpurina Arsenici*, est compositio mercurialis rubea; cujus meminit idem l. 7. c. 26. Late sæpe sumi *Purpureum colorem* pro omni eleganti rubro, & ita cum *Phœniceo* confundi, testatur C. Hofm. l. 4. V. L. cap. 44. *Purpura* quoque præternaturalem habet significationem; diciturque de maculis febrium pestilentialium, *Petechiæ* dictis. Forest. l. 6. Obs. 59. adde Schol. *Porphyra*, πορφύρα, quoque est nomen Emplastri, cruenta vulnera glutinantis, apud Æt. l. 15. c. 12. citante Gorræo.

Porphyrio, πορφυρίων, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cœrulea, longis cruribus, & rostro purpureo prædita; cujus descriptionem, cum usu in cibo, & aliis, vide apud Ald. l. 20. Ornithol. c. 20.

* Porraceus, πρασοειδής, *Prasinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert. v. g. bilis *porraceæ*. Gal. l. 2. de temper. c. 6. & alibi, c. 5. in 6. Epid. t. 14. Excrementa alvi *porracea*, c. 2. In Progn. t. 23. Vomitus *porracei*, d. l. t. 39. Vide Foes. p. 526.

Porrifichi, Ital. nomen, idem significans, quod *Ficus*, sive tumores, in quos Cristæ neglectæ degenerant. Alex. Massarias l. 3. P. M. c. 24.

* Porrigo, idem quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

Porrus, *Porrum*, Fallopio de Tum. p. n c. 24. dicitur species *Verrucæ*, quæ habet quasdam radices ad extra, ad similitudinem porrorum, & ita minutim fixa. Forest. l. 4. Chir. Obs. 10. in Schol. Meminit & aliquoties Paracels. in script. Chirurg. præsertim vero de ulcerib. &c. cap. 61. vulgo *Oculus gallinæ* Germ. dicitur. Adde Vvalth. Sylv. Med. p. 1513.

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte sima, ubi duæ parvæ sunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro sanguificatione, in hepar deferri: verum hodieque fere exolevit hæc de Chyli ad hepar transitu hypothesis. Vena quoque ibidem exorta, & per viscera abdominis dispersa, *Vena portæ* propterea vocatur. Vide Linden. l. 2. Med. Physiol. c. 5. § 88. seq. Barthol. l. 1. cap. 14. *Porta* quoque sumitur pro vulva, Rolf. de part. gen. P. II. cap. 33. De Chymicis *portis*, h. e. operationibus propriis, in negotio Lapidis Philosophici, lege Libav. T. II. Op. p. 131.

Portatile, *in sacco acetum* quid sit, vide supra in *Acetum*.

* Portonarium, vocatur nonnullis primum intestinorum, quod alias *duodenum* dicitur, l. de Anat. vivor. inter spurios Gal. Verum nomen hoc potius competit Orificio ventriculi dextro; siquidem respondet Græco πυλωρός, i. e. *Janitor*. In qua significatione etiam sumitur in Avicennæ scriptis Latine redditis, l. 3. fen. 16. t. 1. c. 1.

* Porus, πόρος, i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

Posca, item *Pusca*, ὀξύκρατον. Vide *Oxycraton*.

Positio, θέσις. Vide *Situs*, *Thesis*. Dicitur & *Positura*.

Posis, πόσις, *Potio*. Vide *Poma*.

* Postapparens, ἐπιφαινόμενος. Vide *Epiphanomenos*,

* Postbrachiale, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*.

Postcoenium, ἐπιδόρπιον, h. e. *secundaria cœna*, Diet. n. 310.

Posthe, πόσθη, Latin. *Præputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis, & Turcis circumciditur. Barthol. lib. 1. Anat. c. 24.

* Posthia, ποσθία, idem quod κριθή, *Hordeolum*. Vide *Crithe*.

Postis, φλιά. Vide *Phlia*.

Postpositio, τὸ ὑστερίζειν, dicitur reditus paroxysmi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: estq; species ἐπιδόσεως, & signum, cæteris paribus, declinationis, vel remissionis morbi. Gal. l. 1. de Cris. c. 4. Forest. l. 3. obs. 26. Schol. Ita & Menstrua *postposita*, Gr. ὑστερητικά, vocat P. M. de Calderia, eo quod repetant per tardiora intervalla, quam statui naturali hujus individui conveniat; & opponit *Anticipatis*, sive Antevertentibus. Tom. IV. Op. p. 203. seq. vide *Anticipans*.

Potabilis, πότιμος, ποτός, πόσιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Roland. & Johns. in Lex. vel quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. S. A. Ch. lib. 2. c. 1. seq. ubi Magisteria *potabilium* describuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties scripsit Paracels. in scriptis suis, præsertim in

Paramiro, & Paragrano. Loca quærantur in Indice. De *Auri potabilis* variis descriptionibus vide Schroder. lib.3. c. 8. Fr. Hofmann. in Clav. ad h.l. Sunt, qui etiam plane negant. Nos litem non facimus nostram. Mars *potabilis*, triplici processu, juxta Carol. de Maers, proponitur a Morley in Collect. Chym. Leid. c. 256.

POTENTIA, *Potestas*, δύναμις. Vide *Dynamis*.

POTERIUM, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini absorbentis humores hydropicorum, apud Gal. l.9. de C. M. S. L. c. 3. mox in princ.

POTIMOS, πότιμος. vide *Potabilis*.

POTIO, πόσις, πόμα, *Potus*. Vide *Poma*.

POTOS, ποτὸς, adjective, idem quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. a. Substantive vero apud Hippocr. *compotationem*, notat, & convivium, l. 1. Epid. s. 4. t. 19. & l. 5. XXX. 20.

PRACTICA, πρακτικὴ, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel Authorum scripta, quæ continent descriptionem & modi, & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conservanda, qua pro recuperanda sanitate. Opponitur *Theoreticæ* Medicinæ, quæ tradit præcepta Artis, & fundamenta, prius addiscenda, antequam ad artis exercitium quis sese accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conservans sanitatem. *Theoreticus* vero proprie est Professor, qui docet præcepta. Præsupponitur igitur *Practicæ* studium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, nisi prius fuerit bonus Theoricus. Dogm. Med. Gen. in prælimin. dogm.8. p. 9. 10. Dicitur sæpe & *Praxis Medica*. Utrumque vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philosophici; uti videre est in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 1. & alibi.

PRAECAUTRIX, προφυλακτικὴ, vide *Præservatio*.

* PRAECEDENS, προηγουμένη, idem quod *Antecedens*. Vide *Causa Proegumene*.

PRAECEPTUM, παραγγελία. Vide *Parangelia*.

PRAECIPITANTIA, dicuntur Medicamenta sanguinis fervorem, & motum inordinatum sedantia, acidum corrigendo, & absorbendo. Pertinent inter Diaphoretica, de quibus supra suo loco dictum fuit. Os sepiæ *Præcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compositum hoc Epitheto exornavit.

PRAECIPITATIO, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem pertinens, per quam soluta corpora in præceps aguntur, & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quavis solutorum ex menstruis suis repercussione: eaque est cum *spontanea*, quando impregnatum menstruum, nullo addito alio motore, demittit calcem; v. g. spiritus Vitrioli Philosophicus, vel Phlegma Vitrioli vulgare solvens corallia, margaritas, oculos cancrorum; tum *violenta*, cum affundendo alium liquorem, solutum petit fundum. Vel specialiter pro *præcipitatione Mercurii*, qua per aquas fixatorias, & gradatorias liquabilitas Mercurii sistitur, & ex menstruo suo præcipitatur: unde & κατ' ἐξοχὴν *Præcipitatus*, vel *Præcipitatum* dicitur; quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgo *Præcipitati* nomine venit, nihil minus sit, quam *Præcipitatum*; cum fiat evaporatione potius menstrui solventis ad siccitatem. Plura vide apud Libav. l.4.S.A. Chym. fere per totum. Alchym. Pharm. cap.36. Rol. Chym.l. 2. c. 4. Fr. Hofm. in Cl. ad Schrod. p.93. 94. Rul. & Johns. in Lex. Aliquando etiam Pathologice *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis*, legitur apud Valesc. de Tarant. l.6. cap. 11. Philon. Pharmac. pag. m. 668.

PRAECISIO, περιαίρεσις, rectius *circumcisio*, est operatio Chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano. Galen. Introduct. cap. 18.

* PRAECOGNITIO, πρόγνωσις, idem quod *Prænotio*, dicitur pars Semiologiæ, qua constat Medico de futuro eventu, in utroque statu sanitatis, & morbi; quamvis communiter saltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa signa *prognostica*, προγνωστικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua secundum, qua præter naturam; nec sunt alia realiter a *diagnosticis*, sed saltem modo considerandi distinguuntur. Plura vide apud Institutionistas, inprimis vero in nostris Dogmat. Med. Gen. Part. III. c. 11. c. 5. & 6. Paracels. etiam barbare vocat *Prognosticationem*. Differt a *Prædictione*, πρόρρησις dicta, quando verbis, vel scriptura indicatur id, quod scimus de futuro eventu; quæ non semper est adeo necessaria, uti *prænotio*. Lind. Ex. XV. §. 149.

* PRAECORDIA, φρένες. Vide *Phrenes*. Gal. l. 6. de Hipp. & Pl. decr. c. 9. A Celso tamen latius accipi videtur pro *Hypochondriis*, aut pro eo, quod utrique hypochondrio interjacet. Barthol. l. 1. Anat. in proœm. & Lind. Ex. IX. §. 35.

PRAECOCIA, πραικόκκια, in specie dicuntur fructus quidam, sive species *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Persica, & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate: de quibus Galen. l.2. de Al. fac. c.20. Jul. Alex. l.10. Salut. c. 6.

PRAECURSORES, Paracelso dicuntur accidentia, & signa futuri, vel imminentis morbi, l. 2. de Tartar. tract. c.2. c. 1. in Annot.

PRAECUSTODIA, προφύλαξις, idem quod *Præservatio*.

Praedebilitati, προκαταδηνωντες, προεξαδυνατήκοτες. Vide *Proapandesantes*.

Praedestinatio, terminus Paracelso frequētissimus: & significat idem, quod *Fatum*, de quo supra, in FA, videlicet imperscrutabilem necessitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Dei soli cognitum. Paramir. Tract. 3.c.6. seq. & alibi passim.

Praedictio, πρόῤῥησις, προαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici verbis, vel scriptura patefacta. Vide *Prænotio*. Est quandoque necessaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. Ex. XV. §. 4. seq. Dieter. n. 719.

Praedivinatio, προθεσπία, idem quod *Divinatio*, *Prædictio*. Gal. l. de const. medic. 18.

Praefatio, προοίμιον, est operis, vel scripti alicujus præparatorium, quandoq; necessarium. Gal. c. 1. prog. t. 1. Lind. Ex. XV. §. 10.

Praefocatio, πνὶξ, idem quod *Suffocatio*: & dicitur de uterina suffocatione. Vide *Hystericos*.

Praegnans, κυμάς, ἐγκύμων, idem quod *Gravida*, fœtum in utero gerens. Vide *Cymas*, *Encymon*, *Cyesis*, *Gravida*.

Praegnatio, idem quod *Imprægnatio*: de quo supra, in IM. Legitur in Theatr. Ch. Vol. III. p. 163.

Praehumecto, προϋγραίνω. Hipp. 4 aph. 13. Jung. Diet. n. 734.

* Praeincipiens, προκαταρκτικὴ, vide *Causa*. *Procatarcticos*.

Praeludium, terminus Paracelsicus, denotās vaticinationem influxus, vel virtutis Astralis in homines: & meminit Paramir. l. 2. de orig. morb. c. 7. & l. de caduco matricis, §. 4.

Praelum, item *Prelum*, πιεστήρ, πιεστήριον, instrumentum, quo succi exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis usitatum. De *prelo* pro musto, vide Lind. Ex. X. §. 187.

Praemaceratio, i. e. *maceratio præmissa*. Legitur apud Rhod. in Lex. Scrib. & n. 193.

Praemeditatio, προεξδιανόησις, denotat diligens judicium, & singularem prudentiam Medico necessariam, non solum in recta applicatione remediorum, præsertim generosorum, & evacuantium, quæ uti magnifice prodesse, ita & apprime nocere possunt; sed etiam in cognitione, & prædictione circa morbos instituenda. De qua virtute legatur Diet. n. 721. Ex. XII. §. 59. Verbum προεξδιανοέω, legitur apud Hippocr. 1. aph. 24.

Praenes, πρηνής. Vide *Pronus*.

Praenotio, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

Praeparans, dicitur partim de Vasis, Venis, & Arteriis ad testes, & epididymides excurrētibus, Spermaticis dictis; de quibus videātur Anatomici, v.g. Barthol. l. 1. Anat. c. 21. p. 202. seq. partim de medicamentis. Vide *Parasceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*, παρασκευή, προπαρασκευή. Vide *Parasceve*.

Præpostere, πάρεργον. Vide *Parergon*.

* Præputium, πόσθη. Vide *Posthe*.

Præsagium, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem quod *prædictio*. Sumitur & pro ipso signo prognostico. Hinc Rul. Dorn. & Johns. descripserunt *præsagium*, quod sit præcedens aliquod notabile signum rei futuræ historiam, ex quo prophetia sumitur quandoque.

Praescientia, πρόγνωσις idem quod *præcognitio*, *Prænotio*.

Praesensio, πρόνοια, πρόγνωσις, idem quod *prænotio*, Latinis Hipp. interpretibus. Gal. in com. 1. ad prognost. t. 1. & alibi.

Praesens, παρὼν, παρεὸν, quid communiter significet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præsentes*, qui ægris adsunt, iisq; administrant, ex Hipp. 1. aphor. 1. Junge Dieter. n. 655. Deinde τὰ παρόντα dicuntur status hominis *præsens*, sive secundum, sive præter naturam; cujus cognitio Medico necessaria, antequam de futuro eventu velit prænoscere. Gal. l. 4. de præs. ex puls. c. 11. & alibi. *Præsens auxilium*, vel remedium dicitur, quod efficax est, & mox juvat. Et, *præsenti Numine Curare*; proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter spem medelam afferre. Keuchen. ad Samon. p. 85.

Praesensio, πρόγνωσις, idem quod *prænotio*. Usurpatur ab Augen. Tom. III. Epistol. & Cons. Medic. l. 3. ep. 9. p. m. 97.

* Praesepiolum, φατνίον, vide *phatnion*, *Bothrion*.

Praeservatio, προφυλακή, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat; & opponitur *Curationi*, τῇ θεραπείᾳ. Galen. aph. 22. Hinc προφυλακτικὴ, pars Medicinæ *præservatoria* vocatur, quæ a morbo *præservat*, lib. 11. meth. med. c. 2. Est igitur pars τῆς ὑγιεινῆς. Tuetur enim sanitatem, & providet, humores lentos incidendo, crassos attenuando, multos evacuādo, calidos refrigerādo, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (scil. in latitudine sanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stātes hoc principio, omnino hallucinati sunt, & adhuc hallucinantur cōmuniter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quādo *indicationem præservatoriam* etiam in Methodum medendi intruserunt, eamq; caussæ remotiori opposuerunt. Gal. Art. medic. c. 99. Videantur nostra Dogmata P. IV. cap. 3. dogm. 4. p. 484. seq. Ita erravit quoque Lind. Ex. XIII. §. 342. quando *præservationem* indicationem morbi fientis,

seu, quod in idem recidit, causæ jam agere incipientis esse dixit. Rectius vero Helmont. scribit: *Præservatio* est futuri præcautio, tr. de Lith. c.7.n.21. *Præservativa remedia* dicuntur, quæ vitam a suis inimicis, & corruptionibus defendunt, Dorn. Rul. & Johns. scil. prohibendo, ne infestent. *Præservativum summum Philosophicum*, dicitur Lapis Philosophicus: & has habere qualitates debet, non ut ratione odoris, aut similis cujusdam qualitatis, sed ratione caloris naturalis confortet, & præservet; quod si non fit, res inanis est. Theatr. Ch. Vol. VI. p. 690.

Praesidium, βοήθημα, idem quod *Auxilium*, *Remedium, Indicatum*. Occurrit passim apud Authores Latinos veteres, & recentiores.

Praestigiae, *Præstigiatura*, γοήτεια, μαγγανεία, est Diabolica medendi ratio, quæ omnino abesse debet; qualis est vetularum, sagarum, quam & Gal. l.6. de S. Fac. in princ. rejecit. Jung. Diet. n. 683. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum secutus, infamiam, atque artis dehonestamentum veritus, ideo quod ratione nixum Medicum omnino dedeceant talia; qui quæ methodo, & recta ratione curare potuerit, non aliunde (præsertim a Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. Not. ad Gal. l.9. de S. Fac. c. de Butyro. Pseudo-Chymici quoque sunt *præstigiatores*, & impostores: qualem Guibertum fuisse, scribit Libav. T. III. Oper. p. 233.

* Praeter, παρά, vide *Para*.

Praeteritus, προγεγονώς, quid significet, ex Grammatica constat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia causarum, quæ morbos inducunt, l. 4. de præs. ex puls. c. 11. Enimvero nimis stricte accipit; cum & *præterita*, in statu secundum naturam, Medico sint observanda, in Methodo, ὑγιεινῇ. *Signa præterita* docet pars semiologiæ ἀναμνηστική, sive *rememorativa*, ad Diagnosin pertinens.

* Praetextus, πρόφασις, dicitur *causa evidens*, *procatarctica*, & quidem Hipp. vera, quæ occasionem præbet, & dispositionem in corpore inducit, sive inclinationem. Hipp. 2. aph. 41. & 3. aph. 12. aliquando tamen & causam fictam, vel simulatam notat. Gal. c.2. de fract. t.62. & 3. t.46. Junge Foes. p. 539. Diet. n. 736.

Praevideo, idem significat quod Prænosco, *Prædico*. In qua significatione sumpsit Cels. Martinengus tr. de *providendis* morborum eventibus.

Pragma, πρᾶγμα, vocabulum, pro varia rerum, de quibus usurpatur, natura, varijs gaudet significationibus. Ita omnem *ægri statum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat Prognost. s. 1. t. 2. Omnes res, & negotia lib. 1. de morb. mul. XXXII. 13. Significat etiam rem, vel negotium, de quo impræsentiarum quæritur, & circa quod versamur, institutum, 2. de R.V.I.A. t.40. l. de Steril. XI. 4. Plura vide apud Foes. Oec. p. 525. seq.

Pramnios, πράμνιος, epitheton *vini nigri, & austeri*, apud Hipp. l.2. de morb. mul. LXIX. 1. & LXXVI. 8. adde Foes. pag. 526. Linden. Ex. X. §. 100. 106.

Prandium, ἄριστον, vide *Ariston*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria scripserunt.

Prasia, πρασιά, significat *areolam in hortis*, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus serendis dicatam. C. Hofmann. C. de U. P. n. 677.

Prasinus, πράσινος, idem quod *Porraceus*. Vide in PO.

Prassius, πράσιος, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti inclusus, reperitur. Vide Chiocc. Mus. s. 3. p. 217.

Prasoides, πρασοειδής. Vide *Porraceus*.

Prasis, Rul. dicitur *Creta viridis*: Idem fortassis, quod *Prassius*.

Prasinum viride, *flos æris*.

Pravus, φαῦλος, idem quod *Vitiosus*. Vide *Phavlos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco significat. Sumitur vero communiter pro *Practica*: de quo vocab. paulo superius.

Pray, πραΰς, Jon. πρηΰς, *mitis*, remissior. Dicitur de morbis minoribus: v. g. febres πρηέες, leguntur apud Hipp. l. 1. Epid. s. 1. t. 44. & lib. 6. s. 1. t. 29. Suntque eæ, quæ non stipatæ sunt vehementioribus symptomatibus. Adde Foes. p. 527. Fere idem significat, quod ἀγαθής, *Benignus*, vel *boni moris*. Comparativus πραΰτερος, sive πραΰτερος, legitur 4. aph. 47. Diet. n. 717.

Preces, *Precatio*, προσευχή, αἴτησις, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; siquidem & *precibus*, & venerationi assiduæ locus esse debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præsentia, & providentia, in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipso creatæ, & ad salutem denique ejus opera utentis ægri, verbis elegātissimis Linden. Ex. III. §. 6.

Prehensio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepsis*. Dolæus Encyclopæd. l. 1. cap. 7. §. 1. p. 95. Vide *Catalepsis*.

Premnon, πρέμνον proprie *stirpem*, *stipitem*, & truncum significat. Polluci tamen extre-

tremitatem albi in oculo vocari πτέρυγιον, vult Gorr. in def.

PRENES, πρηνὲς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Locus est apud Hipp. 1. de fract. t. 3. Vide Foes. p. 527.

PRESBYTES, πρεσβύτης, *senex*, vel idem quod γέρων, *senex*, vel saltem gradu differens, ita ut πρεσβῦται dicantur in primo senio constituti, γέροντες vero in extremo. Legitur apud Hippoc. 2. aph. 39. & 3. aph. 31. Jungatur Foes. Oec. p. 527. & Diet. n. 316.

PRESBYTEROS, πρεσβύτερος, comparativus est vocab. præcedentis, significans *seniorem* Verum non semper de senibus sumitur, sed sæpe etiam respective applicatur alijs *ætate grandioribus*, quam prius fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, 5. aph. 1. pueri *grandiores*, 3. aph. 26. adulti, d. l. aph. 27. Vide Dieter. n. 315.

PRESIS, *Presma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit in Exeg. dict. Hipp. per ἐμφύσησις, *inflationem*; & approbat Foes. p. 3. & 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Descendit enim a πρήθω, quod significat *incendo*, *inflammo*: ut ita potius *inflammationem* significare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, nisi fortassis respexerit Gal. ad effectum, quod inflammatio, vel incensio in cute etiam bulla, & vesicas excitet.

PRESMUCHUM, *PresmuKis*, id est *Cerussa*. Rul. & Johns.

PRESSORIUM, idem quod *Prælum*, *Torcular*, piestron. Dorn. Rul. & Johns.

PRESSURA, θλῖψις, idem quod *Compressio*. Ita θλῖψις στομάχου, *pressura* Stomachi, sive *compressio*, legitur apud Gal. de puls. ad tyrones, a copia molesta assumptorum alimentorum. *Pressura gentium*, dicitur Paracelso morbum quoque comprehendere Gallicum, l. 3. Chirurg. magnæ, c. 4. fin. *Pressus* etiam sæpe ponitur pro impressus. Vid. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 427.

PRESTER, πρηστὴρ, æquivocum est. Vel enim significat partem colli exteriorem, quę per iram incensa, tumensque inflatur; ut author est Pollux, notante Gorræo. Vel est nomen serpentis venenosi; cujus descriptio habetur apud Aldr. l. de Serp. & Dracon. c. 8. Vocatur alias *Dipsas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem sitim excitet.

PRETIOSUS, τίμιος, ἔντιμος, a *Pretium*, τιμή, dicitur de materia Medica, quæ vel ob raritatem, vel ob efficaciam singularem carior habetur. Ita *Lapides pretiosi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretiosorum*. Utrorumq; Catalogum vide apud Schrod. l. 3. c. 4. seq.

PRIAPISCOS, πριαπίσκος, vocatur *lignum* parvum *in medio scamno Hippocratico* insertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotundum. Vocatur & σύλισκος, & σκηλμὸς, Gorr. in definit. Πριαπίσκος quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Pessario respondens, vel *Turunda major*, apud Ægin. l. 3. c. 24. circa fin.

* PRIAPISMUS, πριαπισμὸς, Lat. *Tentigo*, est auctio pudendi virilis, stabilis, in longitudinem, ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 9. a flatuoso spiritu l. 14. Meth. Med. c. 7. nullo præsente stimulo ad libidinem, aut desiderio coitus; ut quibusdam accidere consuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui suapte natura hujusmodi coles esset, ita finxerunt, atq; pictura descripserunt homines, l. 6. de Loc. Aff. cap. 6. Addit Ætius, dolores inde moveri, quales esse in tetano solent; quod inflatum, distentumq; pudendum, convulsionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui sic laborāt, cito perire inflatos, & frigidum sudantes, nisi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoso, cavernosi penis nervum distendente, &c. Hæc Gorr. & Castellus. Quibus libet addere paulo accuratiorē descriptionem: *Priapismus* est convulsio particularis, vel rigiditas convulsiva penis, absq; stimulo ad libidinem, vel coitum, proveniens a spiritibus spuriis, & flatuosis, spōgiosis nervosi corporis meatus occupantibus, & distendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriasis*, vel σατυριασμὸς, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competrere doceant. Habet & hoc vocabulum alias significationes. Vide infra *Satyriasis*. De *priasmo* Monachorum, in coitu cum moniali defunctorum, vide Dieter. Iatr. p. 1116.

PRIAPOLITHUS, πριαπόλιθος, nomen lapidis a Petro Borello impositi; quales reperiūtur juxta urbem Castrensem, subalbi, rotundi, oblongi, figuram penis, & quandoq; vulvæ habentes, aliquando etiam, sed rarius, testiculis instructi sunt, & glande, in medio vero eorum percurrit vena crystalli purissimi, adeo ut totus lapis veluti cepa cuticulis varijs cōstructus videatur. Alij sunt recti, alij incurvi, alij etiam cancrosi, & erosi tāquam veneno Venereo observantur. Existimat dictus Author, vim habere forsan ob signaturam adversus morbos genitalium, & Venereos. Hist. & Obs. Medico-Phys. cent. III. obs. 85.

PRIAPUS, πρίαπος, non modo nomen est Deastri gentilium, magno mutone præditi; sed & ipse *Penis* hoc nomine indigitatur. Rolf. de part. gen. P. 1. c. 43. Eph. N. C. Ann. III. O. 20.

Priapi

Priapi cervini, in pulverem redacti, meminit Lib.S.A.Ch.l.4.c.28.

PRIMATES, dicuntur corpora fallacia, nobis ab astris ob oculos posita; de quibus Paracelsus in expos. prima super Matthæum c. 14. fusius differit. Dicuntur alias *Prunalia*. Dorn. in dict. Paracels. Rul.

PRIMITIÆ, vocantur Aqua Puerperij, quæ ordinarie ante fœtus exclusionem profunditur. Blas. Med. Un. p. 365. 460.

PRIMOGENIUS, *Primogenitus*, πρωτόγονος, ἀρχήγονος, dicitur vel de eo, quod origine primum est; ita calidum nativum dicitur ἀρχήγονον, Gal. adv. Lycum. cap. 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem est, quod *Similaris*, ὁμοιομερὴς, l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 3. Vide *Homoœmeres*.

PRIMITIVUM, est idem quod *Procatarcticum*: diciturq; de illa causa remota προκαταρκτική.

PRIMUS, πρῶτος, quid significet, & pueris notum esse debet: quamvis diversas quoque admittat significationes; uti patet ex Galen. l. 2. de H. & Pl. decr. c. 8. Aliquando *primum* idem, quod simplex, l. 3. meth. med. c. 10. Vel *Similares*, de diff. morb. c. 3. *Prima materia* Helmontio est Aqua, tr. Latex humor negl. nu. 45. De *prima materia* Lapidis Philosophici vide Carmen vernaculum, additum scripto Fr. Basilij Valentini de Lapide Philosophorum; ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Primum* movens, in naturalibus est spiritus mundi vegetativus, Th. Ch. Vol. II. p. 104. *Primæ viæ* quid sint, vide *Via*.

PRIMORES *Dentes*, i.e. anteriores, vocantur *Incisorij*. Barthol. libell. 4. c. 13. p. 731.

* PRINCEPS, ἀρχὸς, dicitur *Intestinum rectum*, vide *Archos*. Galen. de vulv. dissect. c. 1. *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancard. in Lex.

* PRINCIPIUM, ἀρχὴ, idem quod *Initium*. Vide supra IN. In Medicina magna disceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo nō inter se conveniunt. Verum recte distinctionem tradidit Dieterich. docens, *Principium morbi* esse duplex: Aliud *indivisibile*, & momentaneum, sineque ulla latitudine; estque punctum temporis, in quo cepit ægrotare homo: Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoq; & dierum spatio, pro morbi conditione, brevioris, vel longioris, determinatur. Jatr. nu. 109. 110. *Primum* rarissime notari potest a Medicis: & optandum esset, ut de secundo saltem possent esse certiores. Nobis placuit hanc dare descriptionem: *Principium morbi* est, quando morbus animadvertitur per aliqua symptomata. Dogm. Med. Gen. P. II. cap. 6. d. 10. p. 160. De *principiis corporum naturalium* hodieq; inter Physicos, & Chymicos magnus quoque adhuc est dissensus. In genere describuntur, e quibus primis res in quolibet mistorum genere est facta, quæ quia insunt, & jam certam naturam sibi substratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi possunt. Alia sunt simpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analoga. Rul. & Johns. in Lex. Verum Schrod. paulo distinctius *principia* tractavit, distinguens inter *Principia constituentia*, quæ ipsam rem constituunt; quorū duo esse dicit, *Spiritum*, & *corpus*, illud formale, hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos, *Lumen Naturæ*, & *Gratiæ*. l. 1. c. 5. Adde Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Chymicorum alij tria numerant, *Salem, Sulphur*, & *Mercurium*: alii plura, *Spiritum*, & *Terram* addentes. Videantur Theatr. Chymici Volumina, & quæratur hoc vocab. in Indice. ut & Libavii Opera. Nobis enim nec licet, nec libet esse prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim instrumentalia vocata, fuisse *Cerebrum, Cor, Hepar*, scripsit J. Alex. not. ad Gal. l. 6. meth. med. c. 2. vide *Initium*.

PRION, πρίων, vide *Serra*.

PRISIS, πρίσις, proprie *serrationem*, sive sectionem serra factam significat, a πρίω, *serra seco*. Improprie vero stridor dentium dicitur Hipp. πρίσις & πρίσι, 1. Prognost. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Alias πρίσις quoq; vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra, aut trepano facta, de vuln. cap. IX. 5. 6. ut & terebra vocatur πρίων, d. l. XXIIX. 9. quæ alias τρύπανον eidem quoq; appellatur, d. l. XXV. 4. Vide Foes. p. 527.

PRIONODES, πριονώδης, *serratus*. Lind. Ex. XI. §. 67. item πελεκοειδὴς, *serræ formam habens*; qualis dicitur ossium commissura quædam apud Fallop. in Obs. Anatom. Tom. I. Oper. p. 361.

PRISCUS, παλαιὸς, idem quod *Vetus*, antiquus. Vide *Palæos*.

PRISMA, πρίσμα, vide *Scobs*.

PRIVATUS, ἴδιος, dicitur Physiologice de *partibus*, quarum functio immediate, & primo cedit in commodum partium publicarum. Dogm. M. Gen. P. I. c. 2. d. 9. p. 29. Patholog. de Morbis, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοί. Vide *Sporades*.

PROACMAZO, προακμάζω, significat existo in ætate ante vigorem; & denotat *adolescentiam*, vel *juventutem*; legiturque apud Hipp. Coac. t. 635. Vide Foes. Oec. p. 527.

PROÆRESIS, προαίρεσις, est terminus proprie Philosophicus; cujus significatio ex Ethicis petenda. Ab Hippocr. tribuitur Lacrymis *voluntariis*, sive quæ scientibus nobis, & volentibus

tibus profluunt, 4. aph. 52. quibus opponuntur lacrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως, vel μὴ κατὰ προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœstitiam, sed ratione morbi acuti. Vide Dieter. n. 718.

PROAGOGEJA, *Proagogos*, προαγωγεία, προαγωγός, illud significat omnem illegitimam, amoribusque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem, uno verbo, *Lenocinium*: hoc ipsum productorem, vel *Lenonem*. Lind. Ex. IX. §. 22.

PROAGOREUSIS, προαγόρευσις, vel προαγόρευσις, *Prædictionem* significat, 2. aph. 19. & προαγορεύων, *prædicens*, 1. Prognost. t. 4. Junge Diet. nu. 719. idem quod πρόῤῥησις.

PROAPAUDESANTES, προαπαυδήσαντες, iidem sunt qui προεξασθενήσαντες, h. e. *prædebilitati*, quorum vires a priori morbo sunt nimis fractæ. Illud legitur 1. Prorrh. f. 1. t. 8. & προεξασθενήσαντες, Coac. t. 100. Jung. Erot. Onom. p. 86. f. & 87. a. b.

PROAUXES, προαυξής, *provectior*, *adultior*, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 4. adde Gal. in com. ad h. l. Foes. d. l. Et προαύξησις dicitur *corporis aucta moles*, l. 2. Epid. f. I. 67. Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

PROBATIO, βάσανος, βασανισμός, vide *Basanismos*.

PROBATON, πρόβατον, idem quod οἶς, id est *Ovis*. Vide *Ois*.

PROBLEMA, πρόβλημα, æquivocum est. Proprie significat objectaculum, vel *obicem*, quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In qua significatione legitur apud Hippocr. l. de nat. mul. LXII. 4. & l. 1. de morb. mul. XXXVI. 5. Jung. Foes. p. 528. Improprie notat *quæstionem dubiam*, sive quæ in utramque partem ventilari potest. Horum tria genera Aristotelem statuisse, quorum alia solutionem, alia supplicium, alia sensum postularunt, testatur Gal. l. 8. de U. P. c. 3. in princ. *Problematicum Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. tr. Venatio Scientiar. n. 27.

PROBOLE, προβολή, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis. Hippoc. 1. de art. t. 27. & l. de vuln. cap. 1. adde Foes. d. l.

* PROBOSCIS, προβοσκίς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi est nasus, & utitur ea loco manus. Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Junge C. Hofm. in not. ad h. l. n. 1126. Vide *Elephas*.

PROBULEVOMENOS, προβουλευόμενος, non solum dicitur *prænoscens*, sed etiam qui præmeditate deliberat, aut perpendit. Hippocr. 1. Progn. t. 4.

* PROCATARCTICOS, προκαταρκτικός, terminus receptissimus in Medicina, etiam Latina; & dicitur de Caussis. Verum interdum confundi cum προηγουμένῃ, patet ex Foesio, & aliis. Latine dici posset *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Caussis externis*, & remotis, qua sanitatis, qua morborum; & comprehendit non solum res non-naturales, verum etiam omnia, vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ ansam dare possunt ad sanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκατάρχοντα αἴτια, aliis προφάσεις, *occasiones* vocantur. Vide Dogm. nostra P. I. c. 6. p. 71. seq. & II. c. 8. p. 213. seq.

PROCELLA, *Procellosus*, λαῖλαψ. Vide *Lælaps*.

PROCEPHALOS, προκέφαλος, idem quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*. Linden. Ex. XI. §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

PROCERITAS, μακρότης, *Procerus*, μακρός, proprie dicitur de statura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

* PROCESSUS, est æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam ossis continuam*, & ita partem illius ossis, in quo protuberat. Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophysis*. In Chymicis vero significat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus constantem. Ita *processus* ad Lapidem Philosophicum Paracelsi, Th. Ch. Vol. I.

PROCHEILON, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

PROCHEIMASIS, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempestatum significatio*, l. 18. H. N. c. 25. in princ.

PROCHEIRON, πρόχειρον, q. d. ad *manum promptum*. Epitheton spiritus, vel spirationis, idem significans, quod μετέωρον, h. e. spirationem *expeditam*, *elatam*, sublimem: & legitur apud Hipp. 1. Prorrh. c. 1. t. 24. & Coac. t. 252. Vocatur & spiritus πρὸς χεῖρα, id est *ad manum*, l. 7. Epid. XII. Junge Foes. p. 519. Gorr.

PROCHORESIS, προχώρησις, *progressum* ad aliquid significat: v. g. πρὸς ἄφοδον, ad alvi secessum. Hipp. 2. de fract. t. 64. a verbo προχωρέω, *progredior*; item commodus sum, *accommodatus*: quod legitur d. l. t. 62. Foes. p. 540.

PROCHYMA, πρόχυμα, vocatur *mustum*, quod sponte, antequam uvæ calcentur, exstillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, ἢ πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodomum*, scil. vinum. Linden. Ex. X. §. 176. 177.

* PROCIDENTIA, πρόπτωσις, nomen est generale Pathologicum, denotans morbum in situ vitiato, quando pars quædam prolabitur extra suum locum genuinum. Ita *Procidentia oculi*, πρόπτωσις vocatur, quando a causa quadam violenta, ictu, strangulatione, &c. bulbus ocu-

oculi sede sua dimovetur. Gal. in def. *Procidentia ani*, quando intestinum rectum extra sedem prominet, cum insigni dolore, proveniens a sphincteris resolutione, vel relaxatione, per causas vel internas, vel externas inducta. Vide Forest. l. 23. Obs. 1. & 2. Aquapend. in Oper. Chirurg. *Procidentia uteri*, est ejusdem extra locum suum descensus, & prominentia, etiam a ligamentorum soluta unitate, aut paralysi oborta. Jonston. Syntagm. lib. 5. Nosocom. tit. 11. c. 2. art. 7. p. m. 1040. Barthol. l. 1. An. c. 28.

PROCLESIS, πρόκλησις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, sensuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. l. de Humid. Us. IV. 7. quamvis Lind. προσκλήσιες legerit. Verum non est quoad significationem magna inter utrumque vocabulum diversitas. Πρόσκλησις proprie *advocationem* significat; & legitur etiam l. de dec. orn. VII. 10. adde Foes. p. 530.

PROCOELOS, πρόκοιλος, idem quod προγάστωρ, *ventrosus*, cui venter tumidus prominet, & extat altius. Linden. Ex. XI. §. 139. Vocantur a Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, lib. 1. de Al. fac. c. 1.

* PROCONDYLOS, προκόνδυλος, dicitur *primus singulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur. Castell. Gorr. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 91.

PROCONIA, προκώνια, vocabulum ancipitis significationis. Apud Hippoc. jungitur cum τὰ ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, sive polentas: quas tamen Gal. specialiter de hordeacea exponit, in Exeg. præter necessitatem; cum & de tritico usurpaverit recenti Hippoc. l. de nat. mul. LIV. 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum melle inunctum*. Aliis est *hordeum confractum*, & contusum cum aromatibus. Vide Foes. d. l. & 531.

PROCREATIO, idem quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti passim ex Authoribus constat. Ita & *procreatio metallorum* ex sulphure, & mercurio legitur, Th. Chym. Vol. IV. p. 825.

PROCTOS, πρωκτός, idem quod ἀρχός, Lat. *Anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excrementa exonerantur. Gorr. vide *Anus*.

PRODESSE, ὠφελέειν, vide *Opheleo*.

PRODIGIUM, τέρας, idem quod *Portentum*, rem miraculosam, vel admiratione dignam significat. Parac. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium sceleris*, ob gravissima, & sæpe prodigiosa symptomata, lib. 3. Chir. magn. c. 1. Utinam hoc probe attenderent lasciviæ dediti porci, hircique humanam tantum naturam non exuentes.

PRODROMUS, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel musto. Vide *Prochyma*. *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Canicularium, sive Syrii exortum spirantes ex septentrionali plaga æstum solis attemperant; quemadmodum *Etesiæ* ad finem illorum dierum, Gal. c. 3. de hum. t. 13. & c. 3. in 3. Epid. t. 6. *Prodromus* etiam Pathologice dicitur affectus quidam p. n. alium morbum superventurum indicans. Ita v. g. Vertigo aliquando *prodromus* dicitur Apoplexiæ.

* PRODUCTIO, apud Latinos ambiguæ est significationis. Vel enim fere idem est quod *Procreatio*, *Generatio* alicujus rei; sive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *Creatio*, *Generatio*, *Nutritio*, cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. l. 1. c. 4. seq. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Ad hanc primam significationem etiam referri debet *Morbi productio*, id est *generatio*. *Productum morbosum materiale* requirit remedium. Helmont. tr. Aditus præclus. n. 2. *Productio* porro idem est, quod *Prolongatio*, Gr. μήκρυσις. Ita *Productæ hæmorrhoides*, i. e. prominentes, Scrib. n. 230. Rhod. in Lex. Scrib. *Productio*, & *Productor*, idem quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Caballistica* est fictitia, improba, magica, ac diabolica. Lib. Com. IV. p. 164.

PROECNITROO, προεκνιτρόω, significat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioscor. l. 5. c. 1. & in remediis Græcis Moschionis libro de morb. mul. additis, c. ult.

PROECREGNYMAE, προεκρήγνυμαι, *prærumpo*, ante tempus erumpo. Usurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme, tempus consuetum antevertente, apud Hipp. l. 1. Epid. s. II. t. 1. vel de morbis Criticis, aut Crisin mentientibus morbi mutationibus repentinis, l. de Humor. VII. 16. Vide Foes. p. 529.

PROEGUMENE, προηγουμένη, epitheton caussæ, qua sanitatis, qua morborum, internæ, sed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima, in particularibus, loco, & modo considerandi; in universali corporis constitutione, saltem σχέσει, sive modo considerandi: & ut actus primus a secundo, juxta Philosophos. Legantur nostra Dogm. P. I. c. 5. p. 57. seq. Charlthon. Ex. IV. Patholog. §. 8.

PROEXADYNATESANTES, προεξαδυνατήσαντες, idem quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*. Vide *Proapaudesantes*.

PROEXEUCRINEO, προεξευκρινέω, *prameditor*, prius

prius probe aliquid perpendo. Vide *præmeditatio*.

PROFESSOR, ἐξηγητὴς, διδάσκαλος, in Medicina vocatur, qui Theoremata Artis docet, & alios instruit, ut aliquando Medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Paracelsus olim, nimis petulanter, in illos invectiva usus immerito, Tr. de Peste aliquoties. Tropice etiam *Professor publicus* a Pachenio vocatur *Ignis*, ob communem in Chymia usum explicandi virtutem remediorum latitantem.

PROFICIO, proprie est passivæ significationis, & notat *Juvari*. Recte Linden. *Proficere* est ægrorum, *Prodesse* Medici. *Proficit* ille, quando in via salutis, sive sanitatis progreditur, ut sentiat se in dies plus plusque ejus boni consequi, ad quod votis omnibus contendit. Ex. XIII. §. 322. seq. & 543. seq. Græce dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam Active, pro *Confero*, *Prosum*, Juvo, ὠφελέω. Scribon. n. 125. & alibi. Vide Lex. Scribon. Rhodii. Ab activa significatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορος, πρόσφορος, id est *utilis*, usum præstans. Dieter. n. 590.

PROFLUVIUM, accipitur late, & stricte, cum, & sine additione materiæ effluentis. Generaliter respondet Gr. ῥύσις, ῥοῦς, vel ῥέος, ἐκροή. Vide *Fluor*, *Ecroe*. Stricte dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια, Vide *Diarrhæa*. Sanguinis, Vide *Hæmorrhagia*. Seminis, Vide *Gonorrhæa*. Muliebris, Vide *Fluor. Gonorrhæa*.

PROFUNDUS, dicitur *Carpi Musculus*, qui alias *Perforās* vocatur, quia adhuc subperforato delitescit: de quibus vocabulis vide supra suo loco.

PROGASTOR, προγάστωρ, vide *Procælos*.

PROGERMINUS *Abscessus*, vocatur a M. A. Severino ille, qui a lenta, corrupta, aut, si mavis, semiputri pituita collecta gignitur: quasi dicas, ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his proposuit in l. de noviss. obs. abscess. cap. 1.

PROGLOSSIS, προγλωσσὶς, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Gorr. Lind. Med. Physf. l. 2. c. 13. §. 73.

* PROGNOSIS, *Prognosticus*, πρόγνωσις, vide *prænognitio*.

PROGRESSIO, προχώρησις, vide *Prochoresis*.

PROHIBENS, idem quod *Contraindicans*, sive quod dissentit ab altero indicante, & ei repugnat. Mich. Gavassetius de Indic. curat. c. 11. pag. 71.

PROJECTIO, terminus est Chymicus, vel Spagyricus; diciturq; hoc nomine facta, per Medicinam, super re mutanda projectam, cum repentino ingressu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in substantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digestione lenta, qua paulatim mistilia alterantur, & crasin accipiunt; sed violenta, & repentina penetratione facta, quasi in momento ingressionis transfiguret. Vocatur vero illa medicina mutans, non fermentum, sed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Johns. Add. Libav. Alchym. Pharm. c. 33. In primis vero extollitur *Projectionis* usus in labore lapidis Philosophici: de quo vide in Theatr. Chymici Voluminibus aliquot, & loca quære in Indice.

PROISTAMÆ, προΐσταμαι, *præsum*, vide *Prostasis*.

PROLABIA, πρόχειλα, προχειλίδια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Lind. Med. Physf. l. 2. cap. 13. §. 45. Barthol. l. 3. Anat. c. 11.

PROLACCION, προλάκκιον, dicitur proprie de Vasis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρότροπον, sive mustum spontaneum, citra calcationem profluens. Applicavit vero Aristoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaso, & Abomaso, lib. 3. de Part. An. c. 14. notante C. Hofm. l. 2. Inst. Med. d. 3. §. 2.

* PROLAPSIO, ἔκπτωσις, ὀλίσθημα. vide *Ecptosis. Olisthema*.

PROLECTATIO, dicitur extractio per extenuationem partium subtilium, ita ut rarefacta, inclinatione suæ naturæ, a crassioribus in diversum ferantur, ibiq; consistant. Itaque etiam ejusmodi res, e quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoriæ vocantur, seu rarefactiles; & antequam consistat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum sufficitur, ut ita, mediante horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & absistat a terreis fixis, vi levitatis suæ, vel fluxus. Rul. & Johns. in Lex.

* PROLEPTICOS, προληπτικὸς, vide *Anticipans*.

PROLUVIES, πρόπλυσις, vide *Periplysis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuch. ad Sammonic. p. 225.

PROMALACTERION, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri solebant, teste Gal. l. 9. de S. Fac. §. Chalcanthos. Jung. Jul. Alex not. ad Gal. lib. 10. meth. med. c. 10. Lang. l. 1. ep. 50.

* PROMANUS, ἀντίχειρ, idem quod *Pollex*. Vide *Anticheir*.

PROMECES, προμήκης, Latine *Oblongus*, non Prælongus notante C. Hofm. in not. ad Gal. LL. de U. P. n. 89. 934. 1177. 1181. In specie dicitur de Instrumentis Chirurgicis, sive scalpellis extremitatem acutam, & ita *oblongam* habentibus, ad oppositionem τῶν φαλακρῶν. Hipp. de art. t. 43. Gorr.

Prometheoma, προμηθέομαι, idem quod προγυλάω significat, apud Hipp. *Provideo*, prius *prospicio*, & perpendo. Usurpatur aliquoties ab Hippoc. 2. de fract. t. 71. 1. d. art. t. 62. 63. s. 3. t. 49. s. 4. t. 36. lib. 1. de morb. mul. XCIV. 8. & adjectivum προμηθὲς, *provisum*, 1. de R. V. I. A. t. 24. Jung. Foes. p. 531.

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπὶς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *rugæ* στολίδες notantur. Gorr.

Promptitudo, εὐπορία, vide *Euporia*.

Promyllaino, προμυλλαίνω, significat *productis labris os contraho*, apud Hip. l. de vet. med. XXXIX. 25. quamvis προσμυλλαίνειν ibid. legatur: rectius tamen Foes. e M. S. correxit, Oec. p. 531.

Promysso, προμύσσω, significat *pecuniam extorqueo*, præemungo. Hipp. l. Præcept. IV. 16. Linden. reddidit per *Præconturbo*. Verum μύσσω significat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores, vocantur Musculi manus oppositi *Supinatoribus*. Barth. l. 4. An. c. 8. p. 574. Suntque radii Rotundus, & Quadratus.

* Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem quod *Tendo*. Vide *Aponeurosis*.

Pronoea, πρόνοια, idem quod πρόγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*. Hipp. & Gal. in princ. Prog. Significat & providentiam. vide infra.

Pronomaea, προνομαία, idem quod *Proboscis*, de quo p. superius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars consistit in instituenda felici conjunctione maris, & fœminæ. Gal. l. 5. aph. 59.

Pronus, πρηνὴς, dicitur de figura corporis, vel situ; quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *supinus* situs, ὕπτιος, quando in dorsum reponitur. Gal. c. 4. de art. t. 59. vide etiam *Hyptiasmos*.

Prooorismos, προορισμὸς, *prædestinatio*, *præfinitio*. Hipp. in præcept. III. 6.

Proosis, πρόωσις, *propulsio*, & *prosilice*, προωστικὴ δύναμις, *propulsatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix*, ἀποκριτικὴ: in specie vero dicitur de virtute uteri, qua fœtum expellit. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχὴ, proprie dicitur de conservatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. aph. 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione, apud Libav. Tom. III. Oper. p. 208.

Propetes, προπετὴς, *prociduus*, proclivis, *propensus*. Accipitur vel de corpore, & partibus illius labascentibus, ad casum pronis: v. g. Hip. s. 1. Prognost. t. 15. Coac. t. 497. l. 1. de morb. mul. XCIII. 14. 1. de art. t. 4. s. 3. 1. 8. 24. &c. vel per translationem de vitæ, linguæ, & morum *præcipitantia*, *protervia*, & temeritate, l. de Medico l. 20. l. 4. Epid. XXV. 2. Junge Foes. p. 532.

Prophanes, προφανὴς, dicitur *conspicuus*, manifestus, apertus. Usurpatur de uteri osculis *hiantibus*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXII. 12.

* Prophasis, πρόφασις, *Occasio*, Latine dicitur. Accipitur pro *caussa* evidente remota, sive *procatarctica*. Vide *Occasio*. Lind. vero pro caussa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepisse videtur, Ex. IV. §. 27.

* Prophylace, προφυλακὴ, προφύλαξις, προφυλακτικὴ, *Præservatoria*, vel *Præservatio*.

Propnigeion, προπνιγεῖον, dicitur *præfurnium* hypocausto annexum, in quo, igne succenso, hypocaustum incalescebat. Lang. l. 1. ep. 51.

† Propolis, gluten, quo aluci oras obturant apes, ex Plin. And. Jun. in Nomenclatur. fex ceræ nova, ex Chalmeteo p. 54. l. 2. c. 10.

Propolis, πρόπολις, dicitur crassior apum materia, flava, odorata, styracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram sacram* vocarunt, teste Scrib. n. 82. De hujus virtutibus videatur Gal. l. 8. de S. F. §. Propolis. Diosc. l. 2. cap. 176. Schroder. lib. 5. cl. 4. n. 94.

† Propoma, Vinum factitium, lib. 7. cap. 11. H. Steph.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino*, & *melle* concinnata, ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. lib. 7. c. 15. Mercurial. l. 1. V. L. c. 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum sumuntur, extendi, notante Rod. in not. ad Scribon. n. 135. Gr. quoque dicitur προποτισμὸς, uti patet ex Merc. d. l.

Propeponecos, προπεπονηκὼς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, a προπονέω, ante doleo. Hipp. 4. aph. 33. adde Diet. n. 723.

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμὸς, dicitur respectiva quædam convenientia vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* personæ testatur de natura, & indole hominis. Parac. Phil. sagac. l. 1. De *proportione* materiæ, & formæ lapidis Philosophici vide Th. Ch. Vol. I. pag. 520. *Proportio* ponderis, & numeri, aliorumque metallorum, est pars Cabalæ. Vol. II. p. 97. De *proportione* circa lapidem Philosophicum vide etiam apud Libav. Tom. II. Oper. p. 203. seq.

Propotismos, προποτισμὸς, q. d. *Præpotio*, proprie significat medicamentum præparans, ante purgationem haustum. J. Alex in not. ad Galen. l. 6 de S. F. c. 1. Dieter nu. 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα, vide p. 2.

* Proprietas, ἰδιότης, *proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus, & *Temperamento*: Græce dicitur ἰδιοσυγκρασία. vide *Idiosyncrasia*. Vel de Morbis: vide *Idiopathia*.

* Pro-

* PROPTOSIS, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. ad Scrib. n. 27.

PROPYUNTES, προπυΐσκοντες, dicuntur *pus præmature colligentes*, apud Hipp. l. 7. Epid. LVIII. 14. ita exponente Foes. in Oec. p. 532. verum apud Lind. versio legitur, *Præpotens*.

PRORA, quid dicatur in navi, ex aliis Lexicis notum est. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum; unde & Os illius Os *proræ*, & sutura Lamboidea, Sutura *proræ* nuncupatur. Vesal. l. 1. de H. C. F. in fin. Barthol. Anatom. libell. 4. cap. 5. pag. 702. & 710. Blas. Med. Univ. pag. 104.

PRORRHESIS, πρόρρησις, Lat. *Prædictio*. Πρόρρημα, idem. Vide *Præcognitio*. Hujusmodi sententias conscripsit in duobus libris *Prædictionum*, προῤῥητικῶν.

PROSAGOGE, προσαγωγή, non est ejusdem significationis. Proprie significat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς, Hipp. notat *paulatim*, sensim accedendo, facto progressu, additione quadam, aliquid fieri: v. g. de R. V. I. A. t. 20. sect. 2. t. 28. 1. de fract. t. 48. & alibi sæpius: quæ loca vide apud Foes. p. 533. Strictius vero sumpsit Hipp. voc. προσαγωγή etiam l. 1. de diæt. XXXII. 18. de *exhibitione ciborum*, & l. de Insomn. V. 12. Verbum προσάγω, etiam eandem habet significationem diversam, *Exhibeo*, admoveo: & neutraliter *accedo*. 3. aphor. 25. Junge Dieterich. n. 724.

PROSAPTOMÆ, προσάπτομαι, vide *Somatomacheo*.

PROSARMA, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem quod προσφορὰ πρόθεσις. Hipp. 1. aph. 15. l. de Humor. III. 82. Jung. Foes. p. 534. Diet. n. 725.

PROSARSIS, πρόσαρσις, *oblationem* ipsam cibariorum significat, idem quod προσφορά. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. 18.

* PROSARTESIS, προσάρτησις, h. e. *Appensio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio. Gal. in defin. Unde & προσηρτημένα sunt *appendices*, & retinacula, apud Hipp. 3. de fract. t. 29.

PROSARTHROSIS, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthrosis*. *Adarticulatio*.

PROSCEPHALÆON, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti, aut membro fracto supponitur. Hippoc. 2. de fract. t. 63. l. 7. Epid. X. 9. l. 1. de morb. mul. XCIV. 7. sed p. p. ib. 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, l. de Steril. XXVI. 10. adde Foes. p. 536.

PROSCHEIRA, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem est, quo πρόχειρον, vide supra *Procheiron*: vel ad *contactum* significat, usitata phrasi Hipp. d. 3. Epid. ægr. 15. p. st. pest. l. 6. s. 8. t. 41. Foes. p. 537.

PROSCLESIS, πρόσκλησις, *Advocatio*. vide *Proclesis*.

PROSCLISMA, πρόσκλυσμα. vide *Aspersio*. Gorræus.

PROSCOLLEMA, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

PROSCOMMA, *Proscope*, πρόσκομμα, προσκοπή. Vide *Offensa*.

PROSCOPTON, προσκόπτον, id est *offendens*. Vide *Offensa*.

PROSCRIPTIO, idem quod *Retardatio*. Rul. in Lex.

PROSCYRESIS, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* significat. Hipp. vero sumpsit de *authoritate Medica*, l. Præcept. IX. 14. Foes. p. 536.

PROSDECHOMÆ, προσδέχομαι, Latin. *admitto*: item *Expecto*. Hipp. 4. de ar. 3. t. 37. Mochlic. XX. 9. & 3. aph. 4. 5. 6. Vide Foes. pag. 534. Dieter. nu. 727.

PROSECHES, προσεχής, idem quod συνεχής, *continens*, epitheton causæ proximæ, quæ semper cum morbo præsens est. Vide *Continens*. Gorr a verbo προσέχω, quod significat *adhæreo*, *permaneo*. Hipp. l. 2. Prorrh. XVI. 22. & pluribus aliis locis, apud Foes. d. l. citatis.

PROSECON, προσῆκον, idem quod καθῆκον, *officium*: item *conveniens*, *idoneum* significat. Hipp. 6. aph. 47. adde Dieter. n. 728.

PROSECTIO, *Prosector*, ἀνατομή, ἀνατομικός. Vide *Anatome*. Bart. princ. Anat. p. 1.

PROSENES, προσηνής, significat, *mite*, benignum, placidum. Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. de fract. t. 32.

PROSESTALMENOS, προσεσταλμένος. Vide *Prostelloma*.

PROSGEJOS, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris: Epitheton piscium. Lind. Ex. V. §. 58.

PROSISCHO, προσίσχω, *admoveo*, applico. Hipp. 3. de artic. t. 70. Vel est idem quod προσέχω, *permaneo*, duro, l. de int. aff. LX. 15. Vide Foes. p. 536.

PROSO, πρόσω, idem quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Usitatissimum Hipp. l. 4. Epid. IV. 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur, d. XXII. 16. & alibi. vide Foes. p. 537.

PROSODOS, πρόσοδος, Hipp. stricte significat *congressum*, vel concubitum viri cum muliere, l. 6. Epid. s. 3. t. 26. Gal. in comm. ad h. l.

PROSOEMA, πρόσοιμα, idem quod πρόσαρμα, id quod offertur ad assumendum. Gorr.

PROSOPON, πρόσωπον. vide *Facies*.

PROSOPSEMA, προσόψημα, vocatur, quicquid ad panem adhibetur com[illegible]endum. Alias &

& προσφάγιον. Linden. Exerc. XVI. §. 159. idem quod ὄψον.

Prospectio, πρόνοια, προβύλλδσις. Vide *Prometheome*.

Prospegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur; v. g. mucosæ materiæ in ano, procidentiam promovens. Hipp. 2. Prorrhet. XXXII. 8.

Prospeptocos, προσπεπτωκώς, epitheton fasciarum adhærescentium, & ita membro veluti occursantium, coactarum, & adstrictarum. Hipp. l. de fract. t 40.

Prosphagion, προσφάγιον, idem quod προσόψημα. Vide *Prosopsema*. In specie pulticulam notare, aut potius jusculum, colligere licet ex Moschion. de morb mul. c. 55.

* Prospheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ assumuntur* intra corpus, Alimenta videlicet, & Aer. Gal. l. 10. meth. med. cap. 7. sæpe strictius de alimentis tantum usurpatur & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen, & generaliter omnia præsidia, & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujusmodi sunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplasmata. Hipp. de medico III. 9. seqq. Junge Foes. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 291.

Prosphora, προσφορὰ, *oblationem*, & id, quod offertur, significat. Hoc etiam προσφόρημα, πρόσοισμα dicitur, & coincidit cum τῷ προσφερομένῳ, Dieter. num. 733. Alias πρόσφορος, idem quod πρόσφορος, i. e. *utilis*, congruus. Linden. d. l. §. 295.

* Prosphysis, πρόσφυσις, vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. de artic. t. 3.

Prospoeeo, προσποιέω, *simulo*. vide *simulatio*.

Prostasis, πρόστασις, significat *præstantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementitiorum. Hipp. l. 6. Epid. l. 5. t. 16. & ita descendit a προΐστημι, vel προΐσταμαι, quod significat *præesse*, dominari, antecellere, l. 5. Epid. XVIII. 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur de spirandi difficultate. Προστατεῖν vero etiam *dominari* significat; & dicitur de Medico, dum morbo præest, l. Præcept. X. 8. Πρόστασις vero, quatenus descendit a προστείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protensione*, facta ad os, l. de Loc. in hom. XXIII. Jung. Foes. p. 530. 536.

Prostatae, προστάται, vocantur binæ glandulæ, sitæ ad radicem penis, supra sphincterem ejus, ad utrunq; latus: quamvis Columb. *Parastatas* dixerit, Falop. *Glandosum assistens*: quarum glandularum historiam vide apud Barthol. L 1. Anat. c. 23. Vvarthon. Adenog. c. 30. Junge Exerc. XII. Anat. Pæonis, & Pythagoræ.

Prostellomai, προστέλλομαι, h. e. gracilesco: unde προσεσταλμένοι, *graciles*, & sicciores dicuntur, Hipp. de sal. diæt. l. 6. & 16.

Prosthemenos, προσθέμενος. Vide *Prostithemi*.

* Prosthesis, πρόσθεσις, *Appositio*. Vide *Additio*.

Prostheta, πρόσθετα, in genere dicuntur omnia *medicamenta Topica*, sive externa, quæ apponuntur corpori, & partibus ejus. In specie vero apud Hip. vocantur illa medicaméta, quæ utero vel insinuantur, vel applicantur, *Subdititia*, vel *subdita*; quales sunt pessi, glandes. Gal. c. 3. in lib. 1. Epid. t. 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, l. de nat. muliebr. & de morb. mul. Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foes. p. 535.

Prosthetis, προσθητὶς, dicitur pars carnosa, quæ in manuum, & pedum cavitatibus, & inter digitos nascitur. In manu στῆθος χειρὸς, in pede στῆθος ποδὸς vocatur. Gorr. Castell.

Prosthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, sive penem, vel mentulam significat; quamvis Foes. existimet, legendum esse πόσθιον, l. 5. Ep. VIII. 19.

Prostithemi, προστίθημι, significat *appono*, offero, exhibeo, sci. alimenta, 1. aph. 11. cui opponitur τὸ ὑποστέλλεσθαι, *subtrahere*. Dieter. nu. 732. Hinc πρόσθεσις, *appositio*, additio. In specie deinde significat προστιθέναι, *subdere*, *supponere* in, vel ad uterum; quod frequens apud Hipp. in lib. de nat. mul. & morb. mul. alibique. προσθεμένη *supposita*. Vide Foes. d. l. Unde προσθετὰ, *subdititia*, p. a.

Prostratoria, καταβλητικὴ, dicitur species artis *Gymnasticæ*, quæ alias *Luctatoria* dicitur. Gal. ad Trasybul. c. 45.

Protarichevo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exicco, Lat. dicitur. ταριχεύειν enim *exiccare* significat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exiccant præpropere; quod Diatritarios fecisse, Gal. testatur. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 18. adde Foes. p. 538.

Protasis, πρότασις, *protensionem* significat. Dicitur de spiratione protensa, 4. de R. V. I. A. t. 21. Gal. in comm. ad h. l.

Proteus, πρωτεὺς, nomen est Collyrii in principio suffusionum efficacis ad omnem visus hebetudinem, callos, & cicatrices. Aeginet. lib. 7. c. 16. Gorr.

Protheus, dicitur *Mercurius*, qui se in omnes formas vertit, & denuo propriam recuperat. Johns. Lex. Chym. l. 2. *Protheus* quoque dicitur *prima materia*, Theatr. Chym. Vol. V. p. 344. & *ignis*, vel spiritus ignis; quod non habeat formam, sed in se omnia transmutet, quæ attin-

attingit; ficut *Protheus*, Ægyptiorum genius, fecisse fingitur. Vol. VI. p. 16.

PROTHYMIA, προθυμία, *alacritas*, promptitudo, quemadmodum & adject. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latine redditur, quod in comparat. occurrit apud Hipp. 1 aph. 13. Jung. Diet. n. 722. Verbum προθυμέομαι non modo significat alacri esse animo, sed & idem est quod προμηθέομαι, præmeditato consilio, & animo sibi proponere. Coac. t. 47.

* PROTMESIS, πρότμησις, a quibusdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante resecetur. Gorr.

PROTOGALA, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod statim *a partu mulctum* est, quodq; cinere calido tepefactum, citra coagulum, statim concrescit. Hoc veteres Comici πυριάτην, in Asia πυρίεφθον appellabant; teste Gal. & notante Gorræo. l. 3. de Al. Fac. c. 16. J. Alex. l. 12. c. 9.

PROTOGONOS, πρωτόγονος, vide *Primigenius*.

* PROTOPATHEIA, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur; quemadmodum *morbus per consensum* superveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur & ἰδιοπάθεια, Gal. l. 1. de Loc. Aff. c. 3. Vide *Idiopathia*.

PROTOPEPTICUS, πρωτοπεπτικός, vide haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis, & alimenta digerentis, inque chylum permutantis, quod legisse meminimus in Andr. Buxbaum Disp. Inaug. de ventric. Inflatione in procemio.

PROTOPLASTUS, *primus homo* Paracelso, Com. IIX. Oper. ubi & *Protothoma* dicitur.

PROTORRHYTOS, πρωτόρρυτος, dicitur *Resina, quæ primum sponte fluit*: unde & αὐτόρρυτος vocatur. Alias κατωπίλιον. Gorr.

PROTOSMA, Paracelso vocatur *prima mulier*. d. l.

PROTOSTACTOS, πρωτόστακτος, epitheton *lixivii, quod primum extillat*, in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Ægin. l. 7. c. 17. Gorr.

PROTOTOMI, πρωτότομοι, dicuntur caules brassicæ teneriores, sive *asparagi*, ex Gal. l. 2. de al. fac. notante Gorr.

PROTROPON, πρότροπον, idem quod πρόδρομον, vel πρόχυμα. Vide *Prochyma*.

PROTUBERANTIA, sumitur pro omni *eminentia*, sive naturali, sive præternaturali. Ita *protuberantiæ ossium* sunt ἀποφύσεις. Vide *Apophysis*. *Protuberantiæ in cerebro*, & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. l. 3. Anat. c. 2. & 3. *Protuberantiæ* p. n. dicuntur ἐξοχαί. Vide *Eminentia*.

PROVECTUS, *Provectior*, προαυξής, vide *proauxes*.

PROVIDENTIA, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice, & directrice omnium rerum, Gal. l. de fœt. format. c. 6. Vel idem, quod *præcognitio*: de quo vide supra.

PROULIMATESIS, legitur apud For. l. 18. obs. 34. in Schol. & denotat vitium ventriculi in situ, quando extrinsecus prominet, cum tumore; estque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortassis mendum subest? An vero deducendum vocabulum a Græco, & Poetico οὔλιμος, vel οὖλος, ab ὄλλυμι, occurrit, Lat. *perniciosus, noxius*, & ita legendum sit προυλιμάθεσις, h. e. *præexistens perniciosa positio*. Refert enim Author inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

PROVOCATORII DIES, sunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos, & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando crises imperfectæ fiunt. Blanc. in Lex.

PROXENOS, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hospitio excipit, & hospitalitatis officium præstat. Erot. in Onom. p. 96. de Foes. Oec. p. 531.

PRUDENTIA, φρόνησις, Generalior vocabuli significatio spectat ad Philosophos. *Prudentia Medica* est, quæ nititur recta ratione, comparatur discendo, & faciendo; estque neque tumida, neque timida. Recte dicitur Oculus scientiæ, vel Artis. Lind. Ex. XIII. §. 534. Ex. XV. §. 1. 2. &c.

PRUGRANO, πρυγραίνω, pro προϋγραίνω, *Prahumecto*, Latine dicitur. Hipp. 4. aph. 13. Idem quod ὕγρον ποιεῖν, *Corpora fluida facere*, 2. aph. 9. Vide Diet. n. 734.

PRUINA, πάχνη, quid sit, e Nomenclaturis, & Physicis constat. Aquam *pruinæ* minus esse salutarem, docet J. Alex. l. 17. Sal. c. 12. *Pruina in urina* Paracelso dicitur contentum urinæ fabulosum, quod & *Usnea* vocatur, l. 1. de urin. judic. tr. 2. cap. 2. ut in Schol. *Pruinam* vocat Dorn. Rul. & John. primam Tartari speciem. *Pruinæ Chymicæ* sunt *Sublimata*. Libav. Alchym. Pharm. cap. 1.

PRUNELLA, Paracelso idem est quod *Angina*, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 5. ut & in fragm. Vocatur & *Prunella alba*. Vvalth. Sylv. med. p. 810.

PRUNA, ἄνθραξ, æquivocum est. 1. notat particulam torris, qua differt a flamma, quod ejus materia sit magis terrea, quam flamma. Gal. l. 3. de Temp. c. 1. Deinde Pathologice idem est, quod *Carbunculus, Ignis persicus*. Paracelf. l. de ulc. & apostem. c. 32. Vide *Anthrax*, *Ignis Persicus*.

PRUNUS, idem quod *Pruna*, est ignis mortuus, rapiens membrum, & vitam, natus

ex incensione trium primarum. Paracelf. Schol. in l. de grad. & compos. c. 6.

Pruritus, κνησμός, vide *Cnesmos*. In specie *Prurigo*, vel *Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξυσμός, vide *Odaxysmos*.

Psaero, ψαίρω, apud Hipp. significat *leviter moveor*, agitor: & usurpatur de utero post partum difficiliorem leviter moto, l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 6. de pulsibus leviter ferientibus, d. l. LXIII. 8. adde Foes. Oec. p. 688.

Psæsta, ψαιστὰ, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle subactæ. Vide *Itrion. Libum*. ψαιστὴ, μάζα, legitur apud Hipp. l. de int. aff. XLIV. 20. Vide Foes. d. l.

Psagdas, ψάγδας, dicitur species Unguenti cujusdam. Gal. in Ex. voc. Hipp.

* Psalidoeides, ψαλιδοειδὴς, sive ψαλοειδὴς, Lat. *Fornicatus*, dicitur cerebri parte convexa. Vide *Camara*.

* Psammismos, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, lib. 7. c. 3. in ἄμμῳ, unde & ἀμμισμός appellari posset. Gorr.

Psammodes, ψαμμώδης, i. e. *Arenosus*, Sabulosus. Hipp. 4. a. 79. Vide *Arena*. Diet. n. 939.

Psammos, ψάμμος, vide *Arena*.

Psapheros, ψαφηρὸς, ψαφαρὸς, idem quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis siccis, Coac. t. 608. De urina turbida cum asperitate, t. 583. de substantia glandularum, ac cerebri, l. de Glandul. l. 3. VII. 2. adde Foes. p. 89.

Psaron, ψαρὸν, nomen medicamenti sicci, acris, & erodentis, ad carnis excrescentias in ulceribus depascendas; cujus meminit Æginet. l. 4. c. 43. & descriptio habetur apud Æt. l. 14. c. 36. citante Gorr.

Psathyros, ψαθυρὸς, idem quod ψαφερὸς, *friabilis*. Vide *Hypopsathyros*.

Psavo, ψαύω, duplicem habet significationem. 1. *attingo*; & ita idem quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον dicitur, quod *attingitur*, vel tangitur, Hipp. 1. de fract. t. 17. f. 3. t. 63. 3. de art. t. 47. deinde *vellico*, & ψαύομαι, *vellicor*, l. 2. de morb. mul. LVI. 1. add. Foes. p. 588.

Psegma, ψῆγμα, sic a nonnullis olim vocatum fuisse *æris florem*, Dioscorides author est, l. 5. cap. 88. quasi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

Pselaphia, ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quæ fit manibus, vel more cæcorum, vel investigantium; nec video necessitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionē, & in loco Hipp. de dec. orn. VII. 17. cum commode propria significatio *contrectationis* retineri possit; dum præcipit Hipp. manuariam omnem operam, & inter eas quoq; *contrectationem*, si quæ necessaria, procurandam esse μετὰ κατασολῆς, cum omni submissione. Verbum ψηλαφᾷν significat manibus palpare, & *contrectare*, legiturq; l. 3. Epid. f. 3. t. 86. Inde ψηλαφώδεες ægri dicuntur, qui *manibus palpant*, contrectant, vestigantium more, 1. Prorrh. f. 3. t. 16. & Coac. t. 267.

Psellotes, ψελλότης. Vide *Balbutiens*.

Psephos, ψέφος, idem, quod σκότος, i. e. *Tenebræ*, unde ψεφαρὸς significat *caliginosum*, nigricans. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 689.

Psettaceus, ψῆτα, epitheton *piscium planorum*, duplicis generis, lævium, & spinosorum; quo pertinent *Passeres*, *Rhombi*, *Soleæ*, &c. de quibus vide Aldrov. l. 2. de Pisc. c. 42. seqq. ubi vocantur *Psittacei*.

Pseudoasthma, ψευδόασθμα, vocatur Asthma ab abscessu, caruncullis, vel aliis caussis solidis originem suam trahens, Alex. Bened. Veronens. l. 8. c. 33.

Pseudocadmia, vide *Anticadmia*.

Pseudohydrops, legitur apud Zac. Lusit. Prax. admir. l. 2. obs. 89.

Pseudomedicus, Gr. dici posset ψευδίατρος, dicitur, qui Medicinam imposturis suis defœdat, quorum hodieq; infinitus est numerus: De iis legatur elegans Epistola Langii l. 1. ep. 1. & l. 3. ep. ult. Casp. Rejes C. El. q. 6. n. 4.

Pseudophthisis, ψευδόφθισις, hoc vocab. legitur in Ephem. N. Cur. Ann. II. in Indic. Significat vero Tabem, quæ mentitur phthisin.

Pseudopolypus, ψευδοπόλυπος, dicitur excrescentia membranacea, & fungosa in cerebro, & utero genita absq; rubore, apud Bonettum Med. Septentr. l. 1. sect. 3. c. 5. §. 3. p. 60.

† Psida, cortex mali granati. Euchar. Rhod. de partu c. 12.

Psiloma, ψίλωμα, ψίλωσις, *Nudationem*, *denudationem* significat: v. g. ossis, 7. aphor. 19. Epid. XXXV. 1 l 7. XIX. 1. Dicuntur & ossa ἐψιλωμένα, *denudata*. 5. aph. 22. ψιλὸς *nudum* significat. Tropice tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, l. de int. aff. XXXIIX. 38. Jung. Foes. d. l. Diet. n. 940

* Psilothron, ψίλωθρον. Vide *Depilatorium*.

Psinkus, id est *Cerussa*. Rul. Johns. item *Psincus* dicitur, ibidem.

Psimmythion, *Psimmithon*, ψιμμύθιον. Vide *Cerussa*.

Psittacion, ψιττάκιον, nomen *Emplastri* emollientis, & discutientis, quod describitur apud Æginet. l. 7. c. 17. & Æt. l. 15. citante Gorr. Est quoque nomen *Collyrii*, apud Scribon. Larg. n. 27. Jung. Rhod. in not. ad h. l. ita dicti a coloris varietate. Meminit & Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7.

PSITTACUS, ψιτάκη, vel ψιτακός, item πιτωκυρὸς nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis; cujus descriptionem, cum speciebus variis, & usibus, tradidit Ald. l. 11. Ornithol. c. 1. seqq. & ejus Anatomen C. Oliger. Jacobæus communicavit Actis Hafniens. Volum. II. Obs. 124. p. 314.

* PSOÆ, ψόαι, dicuntur & *Musculi lumborum*, & *Lumbi ipsi*, apud Hipp. uti notavit Foes. d.l. ex 2. de nat. hum. t. 9. de Off. nat. vel juxta Lind. de Venis XII. 2. 3. 3. de art. 43. Legitur & ψύα, d.l. XXV. 9. & l. de sacr. morb. VI. 8. De *musculis psoas* vide Barthol. l. 4. Anat. c. 11.

PSOMISMA, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus qui pueris offertur*, & ori inditur, l. 6. de C. M. S. L. c. 4. a verbo ψωμίζειν, *cibum in os indere*: quod aliquoties usurpavit Hip. l. 4. de morb. XXVII. 11. l. 1. de morb. mul. LVI. 12. l. 7. Epid. III. 21. a ψωμὸς, quod *buccam* notat. Rhod. ad Scrib. n. 201. adde Foes. p. 690.

PSOPHOS, ψόφος *strepitum* significat, & pavorem ex strepitu. Coac. t. 96. & 386. Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui strepitum facile sentiunt*, & expavescunt. Gal. c. 1. in 1. Prorrhet. t. 16. adde Foes. d. l.

* PSORA, ψῶρα, dicitur *Scabies*, cum asperitate summæ cutis, & pruritu, proveniens ab ichoroso corrupto sanguine, multis salinis, lixiviosis, & corrosivis particulis fixis scatente, cutimque, & integumenta dissolvente. Dicitur & ψωρίασις, Gal. in def. med.

* PSORICA, ψωρικὰ, dicuntur medicamenta, quæ contra *psoras*, & scabiem prosunt, & cutis asperitatem emendant, & in specie in palpebris. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 3. seqq. Gorr. & Castell.

* PSOROPHTHALMIA, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *scabies pruriginosa*. Gal. l. de fac. parab. c. 10. Castell. Gorr.

PSYCHE, ψυχὴ, vide *Anima*. *Psychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

PSYCAGOGICA, ψυχαγωγικὰ, vocantur a Conr. V. Schneidero Medicamenta illa, quibus Apoplexia, & Syncope curantur, quatenus spiritus animales evocant, & sensus internos movent, tract. de nova trium morb. curat. 6. in fin. p. m. 105. quamvis fortassis sine authoritate, & contram recepta significationem verbi ἄγειν in aliis compositis vocabulis, in quibus semper evacuationem, & eductionem significat, v. g. Cholagoga, Phlegmagoga; & ita vox *Phychagoga*, vel *Psychagogica* notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

PSYCHOLOGIA, ψυχολογία, *doctrina de anima*. Barthol. in procem. Anat. Hæc quomodo ad Medicinam pertineat addiscere licet ex Th. Vvillis erudito tract. de Anima Brutorum.

PSYCHROLUTRON, ψυχρόλουτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adstruxerunt balneis æstivis, ad corpus a sudatione reficiendum, & natando exercendum. Lang. l. 1. ep. 50.

PSYCROPHOBOS, ψυχροφόβος, dicitur, *qui timet aquæ frigidæ usum*. Gal. l. 9. meth. med. c. 5. circa fin.

PSYCHROS, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

PSYCTERIOS, Psycticos, ψυκτήριος, ψυκτικὸς. vide *Frigefaciens*.

PSYDRACIA, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *vesiculæ*, in capite obortæ, a tenui lympha, minus acri, & calida obortæ: unde a *Phlyctænis* in hoc differre docent Authores. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 9.

PSYGMA, ψῦγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hipp. l. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. l. de morb. mul. XXXIIX. 8.

PSYLLOS, ψύλλος, vide *Pulex*.

PSYTHIOS, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Lind. Ex. X. §. 100. 101.

PSYXIS, ψύξις, *Refrigeratio*, *frigus*, frigiditas dicitur. Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικόν.

PTARMOS, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur: estque species motus convulsivi, quamvis non semper mere præternaturalis, violenti tamen; in quo, post aliquam inspirationis inchoatæ suspensionem, vi magna, sed interrupta, per nares & os, cum vehementi universi corporis concussione, & sono quandoque magno, aer, cum occurrentibus, una vice expellitur: uti recte descripsit Sylvius P. M. l. c. 23. §. 3. Irritatio illa fit in naribus, ab aura, vel effluviis acribus volatilibus, & alKalicis, aliquando etiam a nimio splendore, nervosas partes narium vellicantibus, quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expresserit. Hinc C. Hofm. vocavit opus mirabile *Sternutationem*: ut hactenus nemo vel Philosophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit: l. 5. Inst. c. 36. §. 5. Iung. Diet. n. 737. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ sternutationem promovent, usitatissima, & notissima. VveKer. A. Gen. l. 1. c. 47.

PTERNA, πτέρνα; Lat. *Calcis os*. Vide *Calcaneus*.

PTERON, πτερόν. Vide *Avis*, *volatilis*.

* PTERYGION, πτερύγιον, proprie *parvam alam* significat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια. Vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui est morbus in numero aucto; & consistit in membranacea quadam materia duriuscula, vel molli, adhærente tunicæ plerumque adnatæ, aliquando cum

visus abolitione, dum ad pupillam usque protenditur, & oritur a succi nutritio-excrementitii affluxu superfluo ob læsionem aliquam in oculo prægressam. vide *Onyx*. Legatur Aquapend. de Oper. Chirug. h. e. Forest. l. 11. Obs. 7. Riv. l. 2. c. 18. πτερύγιοι quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, author est Celsus, l. 5. c. 18. notante Foes. p. 554.

PTERYGOIDES, πτερυγοειδὴς, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

PTERYGOSTAPHYLINI, vocantur Musculi exigui Uvlam suspendentes. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 540.

* PTERYX, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem quod μασχάλη. vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alasi* vocantur qui oblongo sunt collo, & ut plurimum lata, & eminentia habent pectora, l. 3. Epid. s. 3. t. 70. Gal. in comm. ad h. l. adde prolixius differentem Foes. d. l.

* PTILOSIS, πτίλωσις, est *palpebrarum defluvium*, quando pili e palpebris excidunt; quod oritur ab acrimonia ichorosa corrosiva. Gal. de fin. med. & in Isagog. c. 16. Ægineta vero l. 3. c. 22. per callositatem palpebrarum rubicundam descripsit. Verum πτίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex ciliis pili, l. 14. meth. med. 18. sub fin. & l. 4. de C. M. S. L. c. 8.

*PTISANA, πτισάνη, πτισσάνη. proprie significat *hordeum decorticatum*, & mundatum, sive pistum; aliquando tamen & pro succo, & jusculo ex illiusmodi hordeo parato sumitur. Gal. 9. de plac. Hipp. & Plat. c. 6. *Ptisanæ* laudes non modo prolixe scripsit Hippocr. in l. de R. V. I. A. quod sit inter omnes sorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda, &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia usque ad nostra tempora. Jung. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 8. Lang. l. 1. ep. 57. Bruyerin. de re cibar. l. 5. c. 10. Dividitur etiam *Ptisana* in colatam, & non colatam, a P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 404. Alias *ptisana* quoq; dicitur cum additione πυρίνη, *triticea*, apud Hippocr. l. de affect. XLII. 7. & l. de morb. mul. XCIII. 24.

PTOODES πτοώδης, dicitur *timidus*, meticulosus, *expavescens*. Hipp. l. 6. Epid. sect. 2. t. 38. a πτοίη, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis significat. Foes. Oe. p. 542.

* PTOSIS, πτῶσις, generaliter significat *casum*, *Lapsum*. vide *Lapsus*. In specie vero idem significat, quod φαλάγγωσις. vide *Phalangosis* Gorr. Castell.

PTYALAGOGOS, πτυαλαγωγὸς, dicitur de medicamentis *salivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis etiam febribus quartanis, ex Tulpio, a Bonetto Mercur. Compit. l. 6. p. 207. n. 21

PTYALISMOS, πτυαλισμὸς, πτυελισμὸς, dicitur *crebra sputatio*, vel oris salivatio, cum os continenter saliva redundat. Ortum habet a copioso sero, & lympha glandularum, præsertim salivalium, & excedente, ductusque salivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentissime usus Hipp. passim in scriptis suis, quemadmodum, & verbo πτυελίζειν: quæ loca, si expetuntur, reperire licet apud Foes. d. l.

PTYAS, πτυὰς, nomen serpentis, vel *Aspidis*, quæ, perinde ac si ratione prædita fuisset, distantia emensa, collum protendisse, & iter facientibus venenum inspuisse, fertur Gal. l. de Ther. ad Pison. c. 8. Meminit & Aldr. l. 1. hist. serp. & drac. c. 4.

PTYELON, πτύελον, Latine *Sputum* dicitur: estque excrementum corporis naturale, quod per os reiicitur. Plenius ex recentioribus ita describi poterit: *Sputum* est excrementum pituitosum, a sanguine, in cerebri menbranas, per carotides, & cervicales arterias, delato segregatum, & in glandulas circa basim cerebri existentes, collectum, indeque destillans, per palatum denuo excretum. Charlton. Oec. Anim. Ex. VII. §. 6. Jung. ejusdem Exerc. Pathol. IX. §. 13. Sæpe coincidit, & confunditur cum *Saliva* σίελος dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *sputi* differentiis præternaturalibus variis quæratur in Theatro Galenico Mundellæ, alibique; in Foesio p. 543. qui Author strictius videtur descripsisse *sputum* per excrementum, quod tussiendo ore reiicitur. Neque enim in naturali constitutione tussis ad *sputi* excretionem concurrit. Screatio quidem potest concedi, si inter *sputum*, & salivam hoc discrimen est, quod illud crassius sit, quam hæc, sed tussis non semper. Circa nominis etymologiam, & varias acceptiones consulatur Diet. n. 738.

PTYGMA, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, sive in sinus convolutus, apud Cœl. Aurel. l. 1. c. 1. Tard. passion. & l. 2. c. 13. allegante Foesio. Latine *Plagula*.

PTYSMA, πτύσμα, idem quod πτύελον, *sputum*: quamvis Gal. l. 1. de cris. c. 5. πτύσμα distinxerit a πτυέλω, Vide *Sputamen* & πτύσις, idem quod πτυσμὸς, *expuitio*, vel *spuitio*. Loca apud Hip. vid. Foes. d. l. Latine *Screatio*.

* PUBES, *Pubertas*, ἥβη. Vide *Hebe*.

* PUBLICUS, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Usurpatur Physiologice de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius corporis saluti, bonoq; *publico* ministrat primario, ut organa sanguificationis, chylificationis, &c. Vide Dogm. nostra M. Gen. P. I. c. 2. d. 9. p. 28.

vel

vel de Morbis. Vide *Cœnos*, *Endemos*, *Epidemos*, *&c.*

Pudenda, αἰδοῖα, dicitur de utriusque sexus membris genitalibus, vide *Ædœa*. Dict. n. 14. *Pudenda* etiam vocantur Vasa sanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena, & Arteria. Barthol. libell. 1. c. 8. p. 644. & libell. 2. c. 3. p. 658.

Pudendagra, vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus, Augerio, notante For. l. 32. Obs. 1. Schol.

Pudor, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata; estque tristitia quædam, ac animæ consternatio, propter mali nostri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero spiritus, & anima sensitiva sese contrahant, flamma tamen vitalis sanguinem sæpe exterius propellit, & genas rubore tingit; unde & *Pudoris sedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Pudoris* naturam egregie exposuit Vvillis, An. Brut. P. I. c. 9. Quodammodo jam eo quoque inclinavit Jul. Alex. in not. ad Gal. l. 2. de causs. sympt. c. 5. dicens: In *pudore* caloris, spirituumq; intro actorum, cum sanguine, reciprocationis foras factæ, caussam esse rationis impulsum. Est alias affectus, & Medicis competens, præsertim erga sexum fœmininum; & ægris, ne videantur pudorem penitus devorasse. Linden. Ex. II. §. 21. *Dicitur & Verecundia*.

Puella, dicitur Gr. θῆλυ, παιδίον, Gal. l. de ren. aff. cogn. & cur. 2. παρθένος. Respondet ætatis ratione puero. Quamvis vero ordinarie *puella* nondum sit apta ad impregnationem, Spagyrici tamen finxerunt *puellam prægnantem*, per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philosophici lapidis: de quibus nugis ænigmaticis vide Vol. IV. Th. Ch. p. 945.

Puer, παῖς, *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de secunda annorum hebdomade; quemadmodum hoc de prima, Diet. n. 643. *Puerilis*, παιδικός: Vide *Pedicos*.

Puerpera, τοκὰς, παιδοτόκος, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime est infantem; quamvis & aliquando accipiatur pro adhuc *prægnante*; uti colligere est ex versione loci, apud Hippocr. de Sterilib. XIV. 2. ubi τοκέουσα dicitur *puerpera*.

Pugil, ἀθλητὴς, idem quod *Athleta*, *Luctator*. Vide *Athleticus*.

Pugillatus, πυγμὴ, est species certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulsando peragitur, & robore indiget. J. Alex. not. ad Gal. l. 2. de san. tu. Tom. II. Oper. p. 392.

Pugillus, δρὰξ, δραχὴ, nomen mensuræ siccæ, quantum scil. extremis digitis invicem junctis, & adductis comprehendi potest, sive omnibus, sive tribus saltem. Sennert. in l. 5. p. 5. s. 1. c. 3. Schenk. de medic. compos. &c. p. 66. aliique.

Pulbion, πύλβιον, idem quod ὑποκεφάλαιον, *pulvinar*.

Pulchritudo, κάλλος, est *fructus sanitatis*, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie, & continuatione integra sequitur. Gal. ad Thrasybul. c. 14. fin. *Pulcher* etiam Gr. dicitur εὐειδὴς, h. e. *formosus*, cui opponitur ἀειδὴς, deformis. Vid. Diet. n. 9. *Pulchritudo* quoque ornat Medicum, nempe ut vel solo aspectu Medici in spem valetudinis ægri erigantur. Lind. S. M. Ex. I. §. 10. *Pulchritudo* est scopus Naturæ secundarius. C. in Gal. Hofm. LL. de U. P. nu. 768. verum amoris philtrum, C. Rejes, C. El. q. 29. §. 33. 34.

Pulex, ψύλλα, ψύλλος, nomen insecti notissimi, & molestissimi, fœminis præsertim, & canibus; cujus historiam vide apud Aldrov. l. 5. de insect. cap. 6. Ejus structuram admiratus Gal. l. 17. de U. P. cap. 1. fin. adde ea, quæ per microscopium observata leguntur in Eph. N. Cur. An. I. Observ. 13. Alias & *Psylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere labiis exugebant, cum quis a serpente morsus erat, notante Keuchen. ad Samon. p. 257. seq.

Pullus, πῶλος, νεοττὸς, quid significet, notum est. In genere denotat omnem sobolem tenellam animalium quorumcumque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terrestribus, aut aquatilibus. Imo simpliciter sæpissime apud Authores ponitur pro *pullo gallinaceo*.

Pulmentum, idem quod *Puls*. De quo p. infr.

* Pulmo, πλεύμων, Jon. πλεύμων, vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena, & Arteria, dicuntur a nonnullis Arteria venosa, & Vena Arteriosa veteribus alias nuncupata, teste Barth. l. 2. Anat. c. 7. p. 404.

* Pulmonia, idem quod *Peripneumonia*. Vide p. supr. Hoc vocabulo usus est P. M. de Caldeira, Tom. III. Oper. pag. 136. & Hor. Augen. Tom. III. Ep. & Cons. Medic. l. 7. c. 7. p. m. 268.

Pulpa, σὰρξ, Theophr. l. 1. hist. pl. cap. 4. dicitur caro, seu substantia succulenta, præsertim fructuum, inter corticem, ac nucleum comprehensam; v. g. pomorum, cerasorum, passularum, prunorum, tamarindorum, &c. Schrod. l. 1. c. 2.

Pulpezia, *Pulpelzia*, idem quod *Apoplexia*, *Sideratio*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Puls, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος. Vide *Etnos*.

Pulsatio, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob sanguinis a cor-

corde impulsum, qua naturalem, qua præternaturalem; uti ex pluribus locis demonstravit Foes. p. 605. seqq. Jung. Dieter. n. 811. Hodieq; tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulsus* σφυγμῦ, qui primario naturalem arteriarum distensionem, a sanguinis motu factam, denotat: Secundario, & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulsuum* differentiis præcipua saltem reperies in nostris Dogm. M. Gen. P. III. s. 4. p. 361. seqq. Novissime quoque hoc argumentum erudite pertractavit D. Laur. Bellin. in Operis Membr. II. de Pulsibus. *Pulsatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut pistillo, ut partes a se mutuo avellantur. Ita semina e plantis cortices a nucleis, medulla radicum ab exteriori substantia, *pulsando* separantur. WeKer. Ant. Gen. l. 3. c. 28.

* PULSATORIUS, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob sanguinis effervescentiam, & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis, & nervosis; estque magnarum inflammationum accidens. Gal. l. 2. de Loc. Aff. c. 7.

PULSILOGIUM, vocatur instrumentum Medicum, quo arteriarum motus, & quies exploratur; cujus in ventorem se esse gloriatur Sanctorius, ita ut centum, & triginta tres æqualium motum differentias illo instrumento exactissime dimetiri liceat, incipiendo ab observatione rarissimi, & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Authoris Method. vitand. error. l. 5. c. 7. fol. 109.

PULSIO, ὦσις, ὤθησις, vide *Osis*. Refertur inter caussas morbificas, vel potius modos caussandi, aut afficiendi p. n. a RolfinK. O. & M. M. Spec. l. 2. s. 3. c. 28.

* PULSUS, σφυγμὸς, vide *Pulsatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, sed accuratius Arteriis. Nam Cor non *pulsat* ab impetu sanguinis influentis, sed a constrictione, & evacuatione repentina. De *Pulsifica virtute*, vel cordi, vel Arteriis insita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non est expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulsificam* virtutem credamus, aut statuamus.

PULTATIO, idem quod *Atheroma*. Ingrass. Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 83.

PULVERATIO, *Pulverisatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diætetica usum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, solida sicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

PULVILLUS, idem quod *Plumaceolus*, ὑποκεφάλαιον, ἐπωχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum, vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda, ac mollia consuta, vel stuppa cannabina diligenter pexa, & mundata, vel ex lana, aut gossypio: De quorum *pulvillorum* descriptione, & usu vide plura apud For. l. 6. Chir. Obs. 13. in Schol. & Obs. 36. in Schol. Possunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. VI. p. 144.

PULVINAR, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid sit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis. Vide *Hypocephalæon*, *Prosephalæon*.

PULVIS, κόνις, vocatur species medicamenti sicci, in minutissimas particulas contundendo, vel terendo redacti. Sunt vero *pulveres* alii simplices, alii compositi, alterantes, vel purgantes, vel Diaphoretici: de quibus plura vide apud Practicos, præsertim VveKer. Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. s. 20. Morell. de form. rem. l. 1. s. 2. c. 7. Schrod. l. 2. c. 77. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 5. seqq. & plures alios. *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec asperum quicquam, nec acre subest, l. 5 de san. tu. c. 3. circa fin. De *pulveribus Philosophicis*, qua medicamentosis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære in Th. Chym. Vol. I. pag. 23. 609. Vol. II. 46. Vol. III. p. 170. 91. 410.

PUMEX, κίσσηρις, est lapis porosus, & innumeris foraminulis, & cavernulis plenus, instar spongiæ. Ejus duæ sunt species: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad lævigánda, & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, tritu que facilis. De cujus viribus, præparatione, & usu vide Gal. l. 8. de S. F. §. Cisseris, Diosc. l. 5. c. 125. Scrod. l. 2. c. 8. n. 16. Fr. Hofm. in Clav. Rul. & Johns. De *pumice* cremato, ignito, ejusque viribus auri tincturam sorbendi vide Libav. Tom. II. Op. p. 147. & 302.

PUNCTICULARIS, dicitur Febris aliquando omnis maligna, aliquando stricte illa, quæ cum Maculis, & Exanthematibus in habitu corporis est conjuncta. Petr Mich. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 569. seqq.

PUNCTIO, *Punctura*, νύγμα, νύξις. Vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a caussa interna, particulis acribus salinis, vel ulcerosis, vel corrosivis acidis dependet, apud Paracel. passim in scriptis, & alibi.

PUNCTUM, κέντρον, vocatur, cum additione *Lacrymale*, Foramen ossi nasi insculptum, cui apposita est Caruncula lacrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. l. 3. Anat. cap. 8. *Punctum* saliens, dicitur primum cordis rudimentum, & delineatio in formatione fœtus, quando motus quidam pulsans observatur, ceu principium vitale.

PUNCTURA, idem quod *Punctio*, νύγμα.

* Pu-

* Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os, vocatur *Os frontis*, vel syncipitis, & sutura in illo osse, Sutura *puppis*. Vesal. in Expos. termin. Anatomic. ad fin. l. 1. de H. C. F. Jung. Barth. Anat. libell. IV. cap. 5. p. 702. Blas. Med. Un. pap. 104. ad differentiam scil. suturæ Lambdoideæ, quæ Sutura proræ vocatur.

Pupulae, vocantur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunens. explicat. vocum Arabic. annexa operib us Avicennæ. T. II. p. 402.

* Purgamenta, dicuntur stricte excreta post partum ex utero, Græc. λόχεια. vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi sordibus* accipi, docet Keuch. ad Samonic. p. 129.

* Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacuãte, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua externo: ut ita idem sit, quod *purificans*: dũ etiam ulcera curari dicuntur, imposito *purgante*, καθαρτικῷ, Hipp. 3. de fract. t. 3. adde Foes. Oecon. p. 297. interdum stricte, & frequentissime pro *purgante* solum *per alvum*. Et in hac significatione describi possunt, ac debent *Purgantia*, quod sint medicamenta, quæ virtute fermẽtativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementitios, & vitiosos, ad segregationem a vitalibus, & ad loca convenientia, præprimis ductum biliarium, & pancreaticum, disponunt, simulq; irritando, & vellicando fibras intestinorum excretionem illorũ recrementorum eo depositorũ promovent. Dividuntur in *Mitiora*, & *Fortiora*; quibus nonnulli *intermedia* præter necessitatem adjiciunt. Catalogum utrorumq; & quidem cum *Simplicium*, tum *Compositorum* passim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum est. Plura de *purgantibus* qui desiderat, legat, præter Hipp. Gal. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schrod. l. 4. cl. 3. cum Fr. Hofm. Clave ad h. l. Rolfink. Tr. de Purgantibus, O. ac M. M. Sp. l. 5. sect. 1. per tot. Linden. Ex. XIII. §. 349. seqq. Vvillis, Pharm. Rat. Part. I. s. 3. c. 1. Pechlin. tr. de Purg. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. cap. 2. p. 456. seqq. ut & nostras Disputationes de Remoris Purgationis, Disp. II. & appendicem de *purgationis* modo, ac viis ad alvũ. An vero *Purgantia* in se, ac sua natura dentur adeo secura, ut nec putrefaciant, nec vitalia resolvant, nihilq; expellant foras, nisi quantum peccent, ideoq; non aggravent, sed ab onere saltẽ sublevent, uti voluit Helmont. tr. Potestas medicam. §. 34. & Fr. Hofm. d. l. de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ nostræ vel ad minimum quodammodo adversam. Vide allegatam nostram Disputationem.

* Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία, aliquando latissime sumitur pro omni evacuatione; ut ita idem quod κένωσις sit, sive a natura proveniat, sive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus ex Hippoc. & Gal. locis demonstravit Foes. p. 296. 297. aliquando vero stricte pro *purgatione* artificiali; quæ per inferiora instituitur: & ita describi potest: *Purgatio* est evacuatio humorum excrementitiorum, & vitiosorum e viis convenientibus, Ductu Biliario & Pancreatico, ad intestina depositorum, mediante horum irritatione, & ad expulsionem stimulatione, virtute purgantium magis, vel minus colliquativa facta. Videantur Authores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem est, quod *Purificatio*: & fit septem modis, *Destillatione*, *sublimatione*, *solutione*, *lotione*, *ustione*, *segregatione*, *colatione*. Rul. in Lex.

† Purgatorium infra, est Scamonium, supra Elleborus albus, apud veteres. Mercurialis de Com. med. l. 2. cap. 8.

* Purgatorium, Paracelso dicitur quilibet *morbus*, Paramir. l. 5. c. 2. & 3.

Purificatio, idem quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici posset καθαρισμός. Vide *Depuratio*. *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα. Vide *Porphyra*.

* Purulentia, idẽ quod *Suppuratio*, ἐκπύησις. Vide *Ecpyema*.

* Purulens, ἔμπυος, πυώδης, idem quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*. *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis, & semiputris, in exulceratis partibus, e sanguine extravasato, & stagnante, mediante caloris intensioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & transponente partes subtiles, producta. Quo & Hipp. respexisse videtur, scribens, *pus* fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto sanguine, in ulceribus, l. de Ulcer. II. 10. & Ga. propterea ἡμιμό χθηρον μεταβολήν, *semipravam* mutationem vocavit, 2. aph. 47. Hinc Helmont. *pus* dixit, non esse excrementum ulceris, sed cruoris in materiam noxiam, & corruptam depravationem, & degenerationem, tr. Scab. & Ulcera Scholar. num. 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* esse partem cruoris, tr. Schol. Humor. Pass. Decept. cap. 1. nu. 42. scil. quando *pus* est factum, non amplius dici potest pars sanguinis, sc. vitalis. Plura *de puris* generatione, cujus notæ bonitatis sũt albedo, lęvitas, ęqualis cõsistentia, & fętoris absẽtia, vide apud Foes. p. 544.

Diet.n.743.Lind. Ex. XIII.§.333. *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio*, & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Dolæus ita descripsit, quod fiat, quando acidum materia defervescente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, seu spirituosis, & accedentibus hinc inde heterogeneis, unde inflammationis tragœdia catastrophen suam sortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abscedens, Encyclopæd. l.2. c.3. §.2. p.279.

Pus, πῦς. Vide *Pes*.

Pusillatum, *Pusulatum*, dicitur *Pulvis* non perfecte tenuissimus, sed adhuc asperitatem sabulosam, & granula quædam continens. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 3.

Pusta, est saniei digestio, a pure dicta. Paracelf. l. 1. de Tart. tract. 5. c. 1. ut & in Fragm. ad h. l. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

* Pustula, ἐξάνθημα, ἐκθυσμα, ἔκζεσμα, idem quod *Papula*, morbus dicitur in habitu corporis, soluta cutis, vel cuticulæ unitas, sive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute, Tuberculum, &c. Vide *Exanthema*, *Ecthysma*, *Phyma*, &c.

† Pustula, sacer ignis, qui pustulas excitat. Inde Oves pustulosæ, quæ eo morbo laborant. Colum. l. 7. c. 5. Marc. Don. dilu. in Sueton. c. 44.

Pusula, idem quod *Granula*, *pulvis pusillus*, granulando concinnatus. Libav. antea c. l.

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιός, λέμμα, χίτων. Vide *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέαρ, quid sit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo* calidiores tempore hyberno reliquis. Gal. l. 3. de S. F. c. 8. Flamma e *puteo*, ut & exhalationes malignæ observatæ leguntur in Eph. N. C. A. I. Obs. 33. *Puteus* in metalli fodinis vocatur *crypta*, e qua metallica terra, vel minera extrahitur. Rul. in Lex.

Putor, idem quod *Fœtor*, δυσωδία, *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. ad fin.

Putorius, est nomen *Mustelæ sylvestris*, ex ore fœtidum halitum emittentis; cujus historia habetur in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 17.

Putredo, *Putrilago*, σηπεδών, σῆψις. *Putris*, *Putridus*, σαπρός. Usitatissimi equidem hi termini sunt in Medicina, præsertim etiam doctrina de febribus: sed in quo consistat vere essentialis ratio *putredinis*, nescio an aliquis exacte, & ex asse descripserit. Licet enim generalis descriptio, a Gal. & Arist. proposita, non sit rejicienda, quando *Putredo* dicitur totius corporeæ substantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo; non tamen sufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Nos, salvo aliorum judicio, hanc dabimus descriptionem generalem: *Putredo* est corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel consummata, cōsistens in dissolutione principii formalis, & specifici a principio materiali, & consequente deunione etiam diversarum materialium particularum, antea exactissime per principium formale unitarum, & mistarum. Hæc vero descriptio dextere nunc applicanda erit diversis corporibus mixtis; & alia observabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum siccorum, horumq; vel mollium, vel duriorum; alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia consummata. Jungatur Vvillis, de ferm. c. 8. de febr. c. 9. Notæ nostræ ad Jessenii Judicium de Sang. V. S. misso pag. 43. seqq. Kerger. tr. de Fermentis. 2. c. 9. Si quis meliora, & certiora docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem quod *putredo* active sumpta. Hinc Dorn. Rul. & Johns. descripserunt, quod sit misti resolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter sese commistæ, reseratis claustris internis, operāte calore per humorem, & resolvente, discedunt. Est vero *putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificiosa quoq; datur *putrefactio*, in qua attēdere oportet, ne fiat resolutio καθόλου totalis, & destructio, sed duntaxat eousque, quo vel aliquid activi eliciatur, vel nova quædā veluti rerū natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Estq; talis *putrefactio* digestio quædā fermentativa, substantiam rei, calidi externi accessione, ad rem præstantiorem producendam dissolvens. Habeturq; duplex, *Putrefactio*, & *Resolutio per medicinam*. Est etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corrosivam, & *putrefactionem*: vocaturque *putrefactio sicca*, & *Philosophica*. Imo a quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione consentit; ut sublimatio, separatio elementorum, coctio, solutio, &c. Fit autem in aqua Philosophorum sicca, seu aceto acerrimo: nec est alius rei, nisi Solis, & Lunæ. Dorn. Rul. Johns. Vveker. Ant. Gen. l. 3. cap. 33. Quæratur etiam in Indicibus sex Voluminum Theatri Chym.

Puxis, pro *pyxis*. Scrib. n. 230.

Pycnos, πυκνός. Vide *Creber*.

* Pycnosis, *Pycnoticos*. Πύκνωσις, πυκνωτικός. Vide *Condensatio*.

Pycte, πυκτή, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, dempto sero, mel additum est. Ventrem subducit, maxime si serum adjectum fuerit. Gorr.

* Pyelos, πύελος, i. e. *pelvis*, Alveolus. Vide *choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei adstrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal.l.7. M.M. c.6. J.Alex not.ad h.l.

Pygargus, πύγαργος, nomen valde æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 15. vel *Ardeam*, vel usitatius *Aquilæ* speciem, cujus descriptionem tradidit Aldrov.l.2. Ornith.c. 5. Dicitur & metaphorice de homine delicato, & ignavo. C. Hofm. in not. ad Gal.LL.de U.P.n.229.

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugillatu exercebatur. Rhod. ad Scrib.n.191.

Pygmæi, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμὴν, h. e. mensuram cubiti ad digitos non superantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingantur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc cōtrovertitur: & varias opiniones scriptorū collectas legere licet apud Erasm.Francisc. Part. I. Horti Indici Orient. & Occid. pag. 540. seqq. Deinde de quibusvis *nanis*, & *pumilionibus*, quales etiam artificiosa, & longiori inunctione produci posse, opinatur Dobrzenzky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragensis, in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 79. Paracelso vero *pygmæi* dicuntur *homunciones*, vel subterranei spiritus, quos & *faculas*, & *scintillas* vocant. Non natos esse perhibent, neque habere parentes, sed non aliter ex corruptione terræ, quam ex equino fimo putrefacto scarabæi, generari. Dorn. in Dict. Parac. Rul. & Johns. in Lex. Meminit eorum aliquoties Parac. in l. de partu hominis, de pestil. & alibi: & fatetur, se integrum de *pygmæis* scripsse tractatum, de quo nobis non constat.

Pyla, πύλα. Vide *Porta*.

* Pylorus, πυλωρός, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*, vulgo inferius dictum, angustius sinistro, sive Stomacho; cujus usus est, transmittere cibum in liquorem, sive cremorem liquidum mutatum ad intestina tenuia: siquidem cum Duodeno immediate continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in specie in Barthol. l. 1.An. cap. 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmont. in digestionis opere, ut patet ex tract. Pylorus Rector.

Pyodes, πυώδης, *purulentus*: ita leguntur *purulentæ mictiones*, apud Gal. c.3. in 1. prorrh. t. 20.

Pyon, πύον. Vide *pus*.

* Pyosis, πύωσις, in genere significat *suppurationem*. Specialiter vero idem est quod ὄνυξ, vel ἰγκάνιον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyractosis, πυράκτωσις, *Combustionem* significat. Fuchs.com.in Gal.l.1.de morb.diff. c.5.p. m. 24. a.

Pyramidales *Musculi* vocantur, qui quartum par musculorum abdominis constituunt, & tendinibus rectorum incumbunt. Barthol.l. 1. An. c.6.p.55.

Pyramis, πυραμὶς, præter figuram Geometricam, & turres quasdam Ægypti, quas significat, in Chymicis vocatur vas metallicum, aliis *Catinus conformis* dictum, in modum *pyramidis* excavatum, ut pars ejus superior lata, inferior autem in acutum vergens, pro liquatis mineralibus in regulam formandis accommodari possit. Rul. & Johns. in Lex.

Pyramidalia vasa, dicuntur vasa spermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyrausta, *pyraustum*, πύραυστος, dicitur insectum quoddam, ad papiliones pertinens, quod ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & sæpe sese comburit; cujus historiam vide apud Aldrov.l.1. de Insect.c.2. *Auri* quoq; *Spiritus* vocatur *pyraustum*, quod ignis sit ipsius pabulum, & alimentum. Th. Chym. Vol. I. p. 35.

Pyren, πυρήν. Vide *Nucleus*.

* Pyrenoides, πυρηνοειδὴς, vocatur processus secundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens* Hipp. vocatur: aliis *Dentiformis*, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήριον, dicitur pars illa Furni Chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *pyristerion*, apud Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. cap. 2. quamvis minus accurate ad leges Grammaticas Græcæ Linguæ.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doctrina*, vel tractatio de *Febribus*, hodieque magis magisque exculta.

Pyretos, πυρετός. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitae, πυργῖται, *Turriti*, vocantur passerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal.l.6.de san.tu.c.11. Laudantur in calculosis, l.de ren.morb.cur.c.6.

* Pyria, πυρία, idem quod θέρμασμα, Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5.aph. 28. & 6. aph. 31. adde Foes. p. 547. Dict. nu. 747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyriastes, πυριάστης. Vide *Protogalæ*.

Pyriaterion, πυριατήριον, locus dicitur, ubi fit sudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*, Pantin. in not. ad Cels. l.2.cap.17.p. 271.

Pyria-

Pyriatos, πυριατὸς, scil. κέραμος, i. e. *Later fervefactus*.

* Pyricaustos, πυρίκαυστος. Vide *Ambusta*.

Pyriephthos, πυρίεφθος. Vide *protogala*.

Pyriformis, epitheton primi e *Musculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus, & circũagentibus. Barth.l.4.Anat.c.11.p.580.

Pyrimachus, vel pyromachus, πυρόμαχος, vocatur veteribus *Stibium*, vel *Antimonium* coctum, & in lapidis duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectum fluat. J. Agricol. l. 10. de nat. fossil. Aristotel. vocavit lapidem *pyromachum*, l. 4. Meteorol. c.6. Ex recentioribus tamen sunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum sulphure fusũ, & in lapidis duritiem concretum restringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplastri* ad scirrhos, & durities, apud Ægin.l.7.c.17. Gorr.

Pyriphleges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, i.e. *igneo ardore flagrans*. Hipp. 4. de R. V. I. A t.63. Dicitur & πυριφλεγέθης, l.1.de morb.mul.LXXXI.2.

Pyristrion. Vide *pyreterion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quasi *igniarius*, *silex* e chalybe scintillas evocans, allisus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diversis reperitur. Ejus varia genera recẽset Rul. De ejus usu vide Gal.l.9.de S.F. §. *Pyrites*. Diosc.l.5.c.143. Forest. l. 19. O. 114. Schol. Schrod.l.3.c.8.nu.18. Chiocc. Mus. Calc. sect. 3. p.382.seq. *Marcasita* dicitur etiam *pyrites argenteus*, Th. Chym. Vol. I. p. 777. Item *Lapis philosophorum* a quibusdã dictus fuit *pyrites*, utpote qui totus sulphur sit, & argentum vivum, e quibus lapis ille constat, d. l.p.42.

Pyrius, πύριος, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro sclopis, & tormentis bellicis explodendis usurpatur, notissimus. Paratur ex nitro, sulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. Synt. A. Ch. l.7.c. 31. Ejus vis sclopetans, vel fulminans potest etiam reprimi; & dicitur *Repressus*. Idem l.6. c.9.

Pyronomia, πυρονομία, est caloris ad suas operas adhibendi, ignisque regendi scientia. Et ita idem est quod *pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelso *pyronomus* dicitur, qui prognosticat ex ignis Elemento: & ita cum *pyromantia* coincidit, l.2. de Tart. tract. 2. cap. 3. in comm. Ejusdem sententiæ est Johns. in Lexic. Ch.l.2.

Pyrophagus, πυροφάγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præstigiis ignem devorare audet; quales hodieque inter circumforaneos conspiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *pyrophagi* Bonett. Medic. Sept.l.3.f.r.c.19.p.510.

† Πυροφοβία, hoc est Ignis, lucisque metu corripitur.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum est. 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*: vide *Carbunculus*. 2. significat *æris Cyprii Coronarii mixturam*, cum auri quartæ parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum summitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere succini, vel Philosophorum tinctura, &c. Libav.S.A.Ch.l.7. c.24.

Pyros, πυρὸς, significat *Triticum*, frumentum notissimum, & usitatissimum in Diætetica, sive Victu, & Medicina. Optimum habetur, quod densum est, & substantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. Vide Gal.l.1. de A. F. cap.2.3.l. de atten. Vict.c.6. l.8. de S. F. §. *Pyros*, Bruyerin. de re cibar. l. 5. cap.1.2. *Triticum hornum*, vel hornotinum, i. e. hoc anno collectum, vocatur σητάνιον, & commendatur ab Hipp. 2. de art. t. 43. Adde Galen. com. ad h. l. quid sint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica*, lege apud Lind.Ex.XVI.§.143.

Pyrosis, πύρωσις, est ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præsertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. Ex. XI. §.189.

Pyrotechnia, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum adminiculo ignis, tanquam potissimo medio, & instrumento. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Ejus usus maximus in Pharmaceuticis, & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. de Lith. c.5.n. 4. Ut *pyrotechnia* corpora reserat coram oculis, ita januam ad Philosophiam naturalem. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philosophici. Th. Ch. Vol.VI.p.398.

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem quod καυστικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Causticus*.

Pyrrhocorax, πυῤῥοκόραξ, quasi *Corvus ruber*, nomen avis ad *Graculos* pertinentis: cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 12. Ornithol.c.8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori similem, & ad flavum maxime accedit. Foes. existimat, esse Latine exprimendum per *Fulvum*, i. e. ex flavo pallescentem, qualis est Orichalci, Oec. p. 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν esse colorem similem ærei coloris, aut capillorum, & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui si pallescat, *fulvum*, πυῤῥὸν faciet: Rufumque colorem notari in vinis Creticis, & Malvaticis,

ticis, not. in Gal.l. 12. M.M.c.4. Gorr. dicit ad flavum accedere, sed eo esse pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expositio ad significationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥύλη. Vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμήν. Vide *Fundus*.

Python, vel *pythius Draco*, πύθων, dicitur serpens acuti visus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus: descriptio habetur ap. Aldrov.l.2.hist.Drac. & serp. c. 3. *Pythones* alias, & *pythonissæ* Paracelso dicuntur præstigiatores, incantatores, & sagæ, quibus attribuitur, quod divinari possint, & tempestates excitare, tonitrua, &c. passim in scriptis, Paramiro, de podagra, & alibi.

Pytia, πυτία, ita Gor. (quamvis nobis mendose scriptum videatur, pro πυτύα) vide *Coagulum*.

* Pyulcon, πυυλκὸν, dicitur instrumentum Chirurgicum, quo pus, vel sanies e profundis, & sinibus extrahitur. Meminit aliquoties Gal.v.g.l.2.de C.M.P.G. c.5.l.5. M.M.c.8. l.2. ad Glauc.c.8. quale vero fuerit, non certo constat. Videtur tamen fuisse non dissimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fistula*, quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Castell.

† Pyulcus, est Canula argentea, oblonga, vulneri proportione respondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter investitur, ac dilatatur, ne vulnus intret. Eustach. Rud. de vulneribus l 1.c.17.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Cels.l.6.c.6. notante Gor.

Pyxis, πυξὶς, proprie, & stricte vasculum, quo aliquid asservatur, ex buxo paratum significat: sed hodieq; communiter accipitur pro quovis ex quacunque materia parato vasculo. Qualia variæ formæ, & e varia materia parata requiruntur in Pharmaceuticis, & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, stanneæ, plumbeæ, æreæ, lapideæ, fictiles, vitreæ. VveKer. A. G. l.4 c.13. *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua instructi esse debent Chirurgi ad ægros accedentes, & quidem in sex, vel plures classes distinctam, in Cista Militar. p. 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in quam magnetis declinatio observatur, ad directionem navium hodieque necessaria. Th. Ch. Vol.V. pag.352. *Pyxis* quoq; est nomen unguenti acopi, cui præcipua vis est emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodissime in vase buxeo servetur. Ejus descriptio habetur apud Ægin.l.7.c. 19. & Aet.l. 15. sed diversis paulo ponderibus, citante, & notante Gorr. Ab Anatomicis etiam amplam, & profundam cavitatem in osse Ischii, sive coxendicis pro excipiendo ossis femoris capite globoso, alias *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, scribit Barthol.libell. An.c. 16. p. 739. Os *pyxidis*, dicitur Os occipitis, quod est Os proræ, memoriæ appellatur. Id.d.l.c.6.p.710.

Q

Quadragesimus, τεσσαρακοστὸς, scil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, argumento 4. aphor. 36. Gal. in comm. ad h.l. quamvis alii sint, qui adhuc Criticum esse concedunt, ex 5. aph. 15. & 6. & 6. aph. 49. ex mente Dieter.n.8.23. Verum utrumque verum esse potest. 1. quod posterius allegati duo aphorismi loquantur non de die *quadragesimo* in specie, sed intra *dies quadraginta*; ut ita *quadragesimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non absurdum nobis videtur, Crises quoque tribuere morbis chronicis, ex 6. aph. 48. 7. aph. 29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*, *secretum sapientum*, sive Spagyricum. Vide in Th. Chym. Vol. IV. p.609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, hoc est unciæ tres. Gal.3. de C.M.P.G. c. 5.

Quadrantal, idem quod *Amphora*, Sextarios 48. continens, vel urnas duas, Fernel. Therap. l.4.c.6.

*Quadratus, i.e. *Temperate carnosus*, εὔσαρκος. Vide *Eusarcos*. Alias in propria magis significatione, propter figuram quadrilateram, hoc Epitheton tribuitur diversis Musculis in corpore humano occurrentibus: v.g. musculus labiis, & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non distinxit, sub colli cute adeo arcte situs vocatur *Quadratus*. Barthol.l.3. An.c.11.p.533. Ita in Dorso per latum, & carnosum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, l.4.c.7.p.568. Musculus quoque Radii, qui manus est pronator, d.l.c.8.p.574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris musculos, *Quadrati* appellantur, d. l.c.11.p.580.

Quadrigemini, vocantur musculi femur abducentes, & circumagentes; quorum primus *pyriformis*, ultimus specialiter *Quadratus*, nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. d.l.

Quadrilatera ossa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus constantem. Talia infirmissima esse scribit

bit Fallop. de Offib. cap. 13. Tom. I. Oper. p. 495.

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera summa constituuntur, *Solidipeda*, *Bisulca*, & *Digitata*: quamvis aliæ postea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara; alia ovipara; quædam ruminantia; quædam non ruminantia; nonnulla cornuta; alia non cornuta observantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures bestiæ, de quibus omnibus Aldrov. prolixe satis tractavit in diversis voluminibus.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ οἵων, phrasis Hippocr. l. 1. Epid. f. III. t. 1. qua indicatur morborum vicissitudo, successio, & transmutatio, quæ Medico scitu necessaria est: Cujus mutationis, & successionis quatuor præcipue species numerantur, *Epignesis*, *Metaptosis*, *Metastasis*, & *Apostasis*, sive Abscessus. Hæc phrasis movit Stephan. Rodericum a Castro, ut elegantem libellum conscripserit hoc titulo, *Quæ ex quibus*, de morborum vicissitudinibus.

Quæstio, ζήτημα, ζήτησις, idem quod *problema*, quid sit, notum est. *Quæstiones Logicæ* dicuntur, quæ ad usum artis nihil faciunt, Gal. l. 4. L A. c. 1. Has tuto ignorare licet. Lind. Ex. XIII. 31. Qui delectantur hujusmodi *quæstionibus*, non inepte vocantur *Quæstionarii*, qui adolescentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 374.

Qualitas, ποιότης, terminus est receptissimus in Medicina; & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a substantia inseparabilem. Consistere enim videtur, juxta recentiorum principia Philosophica, in particularum materialium minimarum peculiari dispositione, & contextu taliter, vel aliter modificato, unde corpus nostrum quacunque ratione *quale* denominari potest. Divisiones variæ occurrunt apud Authores: quarum potissimæ sunt, quod aliæ *Qualitates* sint *Elementares*, aliæ *Occultæ*, & a tota substantia dependentes. *Elementares* iterum subdividuntur in *primas*, *secundas*, & *tertias*. *Primæ* sunt quatuor, Calor, Frigus, Humiditas, Siccitas. Ad *secundas* referuntur qualitates Subtilitas, Crassities, Obstructio, Apertio, Densatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur, &c. Verum hæc omnia magis sunt Physica, imo Logica, quam Medica. In Medicina sufficit, *Qualitates* ita accepisse, quatenus sunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus substantia, & ita in concreto, non abstractive sumptæ. Paucis: *Qualitates* idem sunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, disputant adhuc inter se Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitrosas, sulphureas, mercuriales, aluminosas, &c. excogitarunt, fortassis ad usum magis facientes, quam Philosophorum commentitiæ, primæ, secundæ, &c.

Quandros, dicitur lapis, seu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi; & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos casus valere. Rul. Johns. Aldrov. l. 3. Ornithol. c. 1. §. usus in medicina.

Quanli, i. e. *plumbum*, Rul. & Johns.

Quantitas, ποσότης, ποσόν, πηλίκον, quid significet, e Logicis petendum. Duplicem esse, *Continuam*, & *discretam*, Gal. quoque docuit, de diff. morb. c. 8. in fin. Utriusque consideratio summe necessaria in subjecto Medicinæ, & objecto, sive in homine, omnibusque rebus secundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex asse, aut accuratissime dici, aut determinari omnino queat, præsertim in remediis applicandis. Gal. l. 3. M. M. c. 3. & l. de cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Erasistr. cap. 7. Opus est igitur artificiosa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. I. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philosophici *Quantitas* ignis probe observanda, Th. Ch. Vol. V. p. 189.

Quaquila, vel *Quisquila*, idem quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύγη, Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 12.

Quars, petra fellis. Rul. & Johns. in Lex.

* Quartana, τεταρταῖος, est species febris primario intermittentis, quæ inclusive in diem quartum extenditur: sive de quarto in quartum paroxysmos suos repetit, cum interveniente intermissione. Secundario etiam de continuata dicitur, ubi intermissio vera non est; interim singulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυὴς Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit securissimam, facillimam, & longissimam, l. 1. Epid. f. 13. t. 4. quod quidem verum esse, experientia confirmat, & consensus Doctorum non tamen simpliciter, & absq; ulla limitatione; quandoquidem ejus causa consistit in sanguinis dyscrasia melancholico-serosa simulq; vappescente, minusq; spirituosa; quæ si altiores jam egerit radices, aut non rite consideretur in curatione, facile transit in scorbuticam dispositionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectissime scripsit Diet. Jatr. p. 1192. Aspera, & duri ingenii est morbus *Quartana*, non huc, & illuc fluctuans, sed humoribus lentis agitatis, firmo progressu, in corpus venit, totum illud concutiens, & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur.

tur. Plura de hac febre vide apud eund. d. l. n. 836. Vvillis de febr. c.6. Sylv. Pr. Med. l.1. c. 27. Piens de febr. Tract. spec. c. 12. C. Rejes C. El. q. 71.

Quartarius, τέταρτον κοτύλης, quarta, vel potius dimidia pars Heminæ, est mensuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis sex cum drachmis sex. Galen. de pond. & mensur. vel potius Diosc. in addit.

Quartatio, est separatio auri, & argenti invicem commistorum: quæ ideo dicta *Quartatio*, quod misturæ ex auro, & argento tantum sit addendum argenti, ut hujus tres partes sint ad illius unam, fiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Johns. Meminit & Libav. Tom. II. Op. p. 96. 98. De hac leg. & Jac. le Mort Chym. s. 2. sive Metallurg. Contr. p. 268. ubi hanc puriorum metallorum separationem præfert Cupellationi, quippe meliorem.

Quartura, idem quod *Quartatio*, summum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua stygia, vel forti resolvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente, pulveris instar spadicei, nigricantisque coloris. Rul. & Johns.

Quartus, τέταρτος, dicitur de die morbi, præsertim febrilis; estque index septimi, bonam crisin, vel malam, h. e. acrisian ostendens, ex Hipp. 2. aph. 24. & 4. aph. 71. Dieter. n. 827. *Quartam* digestionem in sinistro stomacho cordis finxit Helmont. tr. Blas. hum. nu. 21. Τέταρτοι quoque significare pondus unciarum quatuor cum dimidia, & ἡμικοτύλιοι etiam vocari, e Dioscoride docuit Schenk. Synt. comp. & præsc. med. 67.

* Quassatio, σεῖσις, idem quod *Concussio*, κατάσεισις. In specie vocatur *Quassatio*, τέρας, quarta species luxationis vertebrarum, quando vertebræ in suo loco manent, sed juncturæ, vel compages sunt dimotæ. Gal. c.3. de artic. t. 2. Vide *Quatio*. *Quassatio* dicitur etiam solutio facta in tendinibus, aut ligamentis, Arab, *Rabathe*, Andr. vero Bellunensi *Adheresb.* Avicenn. Cantic. part. 1. tract. 2.

Quaternarius, *Quaternio*, τετράς, vocatur periodus *quatuor* dierum, observanda Medicis in morbis acutis; quia vel solutio, vel significatio aliqua futuræ solutionis in illo termino fieri solet. Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 1 *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura universa, tum in mistorum constitutione, tr. Tumul. Pest. §. A labe nostra immune, & innocuum cœlum. Est & numerus mysticus Spagyricorum. Th. Ch. Vol. I. p. 547. & Vol. II. p. 210. 211.

Quatio, σείω, idem quod *concutio*, hoc est violenter agito, impello. Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concussione; v. g. quando suppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus delitescat. Hipp. lib. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. 499. Vel improprie, & virtualiter de rebus non naturalibus, quæ sanguinem agitando corporis partes *concutiunt*; v. g. Caput, Coac. t. 167. l. 1. prorrh. s. 3. t. 51. Jung. Foes. p. 561. Ita tussis dicitur *quatere* pulmonem; quamvis hoc ad propriam significationem potius referat Diet. Jatr. p. 281.

Quatrio, idem quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dictus a quatuor lateribus. Bartholin. libell. 4. de ossib. c. 21.

Quatuor, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen est notissimum. *Quatuor* mundi prima non esse eadem cum Elementis Aristotelis, videlicet terram, aquam, spiritum, lucem, vult Libav. T. II. p. 113. Verum non satis demonstrasse videtur hoc assertum. *Quatuor* naturæ essentialium mistorum eidem quoque sunt, Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel spiritus, Ignis cœlestis, vel astralis, d. l. p. 193.

Quebricum, aliis dicitur esse *Arsenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Johns.

Quellem, dicitur *terra originalis*, sabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. tr. Terra, n. 4. 5. terra elementalis, futura basis hominis. Idem, ib.

Quelles, i. e. *Elixir*. Th. Chym. Vol. V. p. 455.

Quercinus, *Quernus*, δρύϊνος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* nascitur. Ita *Viscus quernus* vocatur, qui in officinis potissimum in usu est, & a Paracelso laudatur. Vide *Visus*.

Querquedula, βοσκάς, nomen *Anatis sylvestris*; cujus varias species descripsit, cum usu in cibis, Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 30. seqq.

Querquera, κάρκαρος, nomen est *febris*, quæ Gr. φρικώδης, *horrifica* vocatur, ab horrore, & tremore, cum sonitu. Mendose *zerzera* dicitur, animadvertente Keuchen. ad Samon. p. 269. adde C. Rejes C. El. q. 68. nu. 10. 11. Vide *Phricodes*.

Quianos, i. e. *Vena terræ*, *Cuperosum*. Rul. Johns.

Quid pro quo, i. e. absque judicio, vel consensu, vel præscitu peritioris vel præscribere, vel præparare, vel offerre, vel applicare remedium. Merdam pro Musco. Hoc jure merito

rito improbat, & detestatur Paracelsus aliquoties in scriptis suis; & vocat *Librum Paganorum*, i. e. rudium asinorum: quandoquidem, si Medicus hoc fecerit, imperitus est, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitiosus: Omnes vero hi læsam conscientiam habent. Paracels. def. 6. & in fragm. Med. Utinam vero Pharmacopœi ab hac culpa essent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis suæ citra culpam propriam faceret!

QUIES, ἡσυχία. Vide *Hesychia*.

QUINTANA, πεμπταῖος. Vide *pemptæos*.

QUINTA, πέμπτος, vel πέμπτη, usitatissimus terminus Chymicis, dum *Quintæ essentiæ* mentionem frequentissime faciunt. Vide *Essentia*. Quibus ibidem traditis addi possunt & hæc: *Quinta Essentia* est natura, vires, virtus, color, vita, spiritus, ipsa medicina, & proprietas rerum, a corpore suo per artem extracta; aliis forma specifica, quæ si a specie removeatur, ad suum genus accedit, altiusque progreditur, donec in centro quiescat. Vel: Est mysterium ad ætheree naturæ puritatem, viresque præstantissimas exaltatum. Inde solet appellari Cœlum, & cœlestis substantia, in qua purissima, sincerissimaque crasis hæret, & radix substantialis, tanquam esset defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creatoris, per ima dispersus, animæque mundanæ ἀπογέννημα. *Quinta essentia* vegetabilium est, quæ ex vegetabilibus, eorumque partibus extrahitur. Fitque potissimum ex succo extracto. Primatum obtinet hic *Quinta Essentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominat Lullius; alii *Aquã primi Entis, cœlum, & Clavem philosophorum*. *Quinta essentia animalium* est, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione mistionis naturalis, & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta essentia mineralium* est, quæ ex mineralibus conficitur. Excellunt hic *quintæessentiæ* metallorum, & gemmarum. Hæc Dorn. Ruland. & Johns. Exempla variarum *Quintarum Essentiarum*, præsertim Mineralium, quære apud Libav. & in Th. Chym. Enimvero sunt alii, qui prorsus illas impugnant, & inficiantur: inter quos est Rolf. Chym. l. 6. c. 2. At nescio, an in omnibus satisfecerit. Hoc quidem concedi potest, quod non videatur verosimile, essentiam formalem, & specificam alicujus rei a rebus ipsis posse artificiose sub forma alicujus medicamenti separari, & extrahi: verum quod illa ipsa substantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quintæ essentiæ* nomine venit, sit elementaris naturæ, nondum adeo planum est, & expeditæ veritatis: quamvis hujus quæstionis decisio non sit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria saltem concedens: ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta essentia* dici deberet, tr. Tria prima Ch. princ. &c. n. 44. *Quintum esse* idem est, quod *Quinta essentia*, sive cujuslibet elementi esse per se solum, sive animal ex eo solo productum; uti loquitur Rul. & Johns. &c.

QUISQUILA, idem quod *Quaquila*, de quo p. 2.

† QUISQUILIUM, Cocci granum, seu Kermes, unde vestis quisquiliata. Blas. Bernard.

QUOMODO, ὅπως, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, significat. Gal. c. 1. de iis, quę in Med. f. t. 6.

QUOTIDIANA, ἀμφημερινός, καθημερινός, est species febris, quæ singulis diebus paroxysmos suos repetit, vel cum intermissione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel sine intermissione, ut *Quotidiana continua*. Gal. 2. de diff. febr. c. 7. Caussa vera hujus febris non est pituita excrementitia, sed consistit in sanguine portionibus crudioribus fermentativis ad turgescentiam usque scatente, & celeriter quidem effervescente, sed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem, & ligno viridi similem. Jung. Willis, de feb. c. 5. Piens. tit. eod. tr. spec. cap. 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronuntiationis. Dietr. Jatr. p. 1216.

RABEBOIA, sunt *radices Flammulæ majores*. Rul. & Johns. in Lex. apud Dorneum legitur *Rebeboja*, fortassis mendose.

RABIEL, *Robel*, i. e. *Sanguis Draconis*. Rul & Johns.

RABIES, λύσσα. Vide *Lyssa*.

RABIRA, vide *Radira*, i. e. *Stannum*. Rul & Johns.

RACHAMMELCA, terminus novus a D. Dolæo effictus, & desumptus ex Hebr. *Rechem*, quod Uterum significat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, sive *spiritum plasticum* uterinum, Encyclopæd. l. 5. c. 1. §. 1. & 3. p. 860.

RACHI, vel *Racho*, i. e. *Mercurius*. Iid.

RACHITIS, vide *Rhachitis*.

RACRI, i. e. *Sal Armoniacus*, *Raan*, vel *Rana*. Iid.

* RADENS, ξύων, ξυστικός, epitheton *Atræ bilis*, p. n. sese habentis, & in corrosivam aciditatem degenerantis. Gal. l. 2. de nat. fac. c. 9.

Radicalis, idem quod *Innatus*, vel Insitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *insito* cum ipso semine. Gal. ad Thrasyb. c. 19. Paracelf. l. 2. de morbis mettallifodin. c. 5. Hoc ex recentioribus accerrime tanquā pro aris, & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joseph. Jœpferius Manuduct. ad vit. long. cap. 4. p. 18. seqq. *Radicales dies*, quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blanchard. in Lex.

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare. Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 3.

Radiciseca, priscis temporibus dictus fuit Minister Medicorum colligendis medicamentis simplicibus destinatus.

Radiaei, dicuntur *Musculi* quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes, & extendentes. Barth. l. 4. Anat. c. 11. p. 575.

* Radius, est vocabulum multæ significationis. Proprie notat luminis Solaris, & Lunaris expansionem ad distans, Gr. ἀκτὶς, ἀκτὶς, de qua significatione legantur Physici. Translatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce κερκὶς appellatur. Vide *Cercis*. In Mechanicis, & metallifodinis *Radix* vocantur in rota ligna illa, e modiolo, ad obsides, orbile constituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam, quorum plerunque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* est rutrum ligneum. Rul. In Spagyricis *Radii* quoq; per similitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præsertim *Soli*, & *Lunæ*, h. e. *Auro*, & *Argento*: Suntq; nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & secum ferunt tincturam, seu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur. Libav. Tom. II. Oper. p. 441. item p. 341. 342. in qua significatione etiam jam olim sumpsit Paracelsus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit, & imprimit, l. 3. de morbis fodinar. c. 4.

* Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum est. Propria significatio e Physicis, & Botanicis nota, quorum usus frequens est & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide J. Alex. l. 9. Sal. c. 2. seq. Bruyer. de re cibar. l. 9. cap. 1. seq. C. Hofm. Inst. Med. l. 5. cap. 11. Schrod l. 2. cap. 15. *Radicum* Chymicam analysin e fundamentis Cartesianæ philosophiæ tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 1. cap. 2. p. 187. seqq In specie *Radicula* sumitur pro *Raphano*, apud Gal. l. 5. S. F. §. Raphanis, Gr. ῥαφανὶς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impositione hominum pro principiis habita. Ita *radix vasorum* habetur cor, respectu arteriæ aortæ, & venæ cavæ: quemadmodum, respectu venæ portæ, Gal. l. 5. M. M. c. 3. in fin. Ita *Radices dentium*, vocantur illæ portiones, quæ infixæ sunt alveolis, suntque vel simplices, ut primorum, sed altius infiguntur, & firmius, vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol. libell. 4. c. 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in descriptione Leonis Capadocis, vide Expositionem Lind. Ex. IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Johns. l. 2. Lex. De *radicibus mineralium in genere* vide Th. Ch. Vol. I. p. 571. In specie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philosophici, Vol. IV. p. 871. Clarius vero *radices Arboris Solaris*, i. e. lapidis Philos. recensentur, Sal, Sulphur, & Mercurius, Vol. VI. p. 181. *Radix aurea Zechneri*, dicitur *Præcipitatus ruber compositus*. Rolf. Chym. l. 5. f. 6. c. 4.

Radula, idem quod *Scalprum*. Paræus Chir. l. 9. c. 4.

Raja, βατὶς, βάτος. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo infecta nociva fiunt, Rul.

Ramag, i. e. *Cinis*. Rul. & Johns.

Ramed, i. e. *Rhabarbarum*. Johns. l. 2. L. Ch.

* Ramentum, ξύσμα, ῥίσμα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur, & destringitur, sive lima, sive simili alio instrumento. In specie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membranaceæ interioris intestinorum, vel etiam vesicæ superficici, derasæ ab acriori, & corrosiva materia excrementitia: v. g. in dysenteria, 7. aph. 64. 3. de R. V. I. A. t. 32. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 4. com. 4. aph. 26. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 441. *Ramenta stomachi*, leguntur apud Scrib. num. 191. adde Lex. Rhodij. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protrusa, *ramentum* nuncupatur. Estque vel *scobs*, vel *strictura*. Vide Libav. S. A. Ch. l. 4. cap. 3. *Ramentum Elephantis*, pro rasura eboris: & *Ramentum navis*, i. e. unguen rasum de navibus, Gr. ζώπισσα, leguntur ap. Keuchen. p. 162. & 206.

* Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramosus, hodieque a nonnullis refertur inter principia compositionum; describiturque, quod constet particulis globosis crassis, terrestribus, spiritui subtilissimo innatantibus, sibique invicem cohærentibus, flexibilibus, & fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Medico-Phys. c. 3. seqq. Vide *pluidus*.

Ramus, κλάδος, Vide *Clados*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

*Rana, βάτραχος, est æquivocum vocabulum. Propria, & recepta significatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum, potissimum; cujus descriptionem, differentias, ut & usum in cibis, & Medicina, quære apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivipar. c. 1. seq. Schr. l. 5. cl. 3. nu. 87. Libav. Tom. II. Op. p. 155. De harum generatione, & successiva corporatione legi quoque poterit Observatio Oligeri Jacobæi in Act. Hafn. To. II. Obs. 39. p. 109. seq. *Ranas* per vomitum ab Ancilla Altenburgensi rejectas communicavit Th. Reines. d. l. Obs. 40. p. 110. Est etiam nomen piscis cartilaginei, & dicitur *Rana* marina, sive *piscatrix*; cujus descriptionem, & usum tradidit Aldr. l. 3. de pisc. c. 64. *Ranæ καλαμῖται* vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γύρινοι e nubibus, vel cœlo lapsæ. Keuch. ad Sammon. p. 232. *Rana* quoque, vel *Ranula* dicitur in Pathologicis apostema quoddam sub lingua; estque tumor, vel potius abscessus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco similem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *raninas* dictas, occurrens; aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento sermonis, proveniens a materiæ crudæ, & excrementitiæ, cum sanguine, vel etiam saliva, affluentis collectione, sibi fixam sedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præsertim Forest. l. 14. Obs. 29. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3. s. 5. cap. 4. Paræus l. 7. c. 5. Aquapend. tr. oper. Chirurg. h. tit.

Ranciditas, σαπρότης, dicitur species corruptionis putridæ, quæ competit rebus sulphureis, & oleosis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetustate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Forest. l. 30. Obs. 10. Schol. Willis de ferment. c. 8.

Rancula, vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum; estque cum pulsatione, & tumore. Derivatio vero illius est plane ridicula, dum scripsit dici *ranculam*, quasi replens locum. Ros. Angl. p. m. 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi speciem repræsentans, cursus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suecia, Lappia frequens, & ad labores usitatum; cujus historiam vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra suum clima non vivat, tr. nat. contr. nescia, n. 1. Horum animalium recens mactatorum sanguinem calidum manu exceptum haurire incolas contra Scorbutũ, ex communicatione D. Joh. Diet. notavis, simulque rationem aliquam adjunxit Sennert de Scorbut. c. 7. Anatome vero *rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur descripta in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 135. p. 274. seq.

*Ranula, βατράχιον. Vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ. Vide *Harpax*.

† Raphanus, idem cum Caule, ex Scholiaste Aristoph. & Jul. Poll. l. 6. c. 8. Jacob. Constantius cap. 14. Collectaneorum.

Raptus, ἐνθουσιασμός, i. e. occulta quædam, & supernaturalis cognitio alicujus repentina, a spiritu quodam, vel dæmone infusa. Vide *Enthusiasmos*. De *raptu* Prophetarum legitur in Th. Ch. Vol. VI. p. 67. De *raptu* latius accepto Paracelf. l. 2. philos. ad Atheniens. text. 15.

*Rarefaciens, ἀραιωτικός, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *Aperientibus*, & *Diaphoreticis*; utpote quod cutis spiracula referant. Gal. l. 5. S. F. c. 14. His opponuntur *Condensantia*, πυκνωτικά, de quibus suo loco.

*Raritas, ἀραιότης, σπανιότης, σπάνιον, ἀραιότης, ἀραιός, proprietas, vel attributum corporum, quorum partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt; sive quæ, spongiarum instar, foraminibus pervia. Gal. l. 1. S. F. cap. 13. & l. 2. de san. tu. c. 5. His opponuntur *Densa* corpora, πυκνά. Alias & *raritas* est circumstantia ad tempus pertinens, quando tardius aliquid iteratur, aut redit. Ita *rarus pulsus* dicitur, Gal. lib. de puls. introduct. c. 4. Huic opponitur *Creber*.

Rasa, idem quod *resina*. J. Alex. Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12.

Rasa, vel *rastis*, h. e. *Stannum*. Iid.

Rasaheti, *rusatagi*, *rusangi*, i. e. *Æs ustum*. Rul. & Johns.

† Rascatio, barbaris, Screatus latinis. Vincen. Alsarius in resp. Medic. pro Asthmate.

Rascatio, idem quod *Screatus*, vel Excreatio; quando v. g. sanguis cum *rascatione* eiicitur, h. e. gutture, & adjacentibus membris uvulæ. Isaac. l. 3. Viatici, c. 8. & 9.

*Rasceta, idem quod *Brachiale*, vel *Carpus*. Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, sive nodo claviculæ pedis. Forest. l. 6. Chir. Obs. 49. Schol. Dicitur & *rasetta*, Barthol. libell. 4. c. 20.

Rasorium, *raspatorium*, ξυστήρ, idem quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*. *Scalprum*.

Raseta, idem quod *Rasceta*. Paracelf. de Urin.

Rastol, i. e. *Æs*. *Rasoes*, idem. Rul. & Johns.

Rastul, id est *Sal*. Iidem.

Rasura, ξύσμα, ξυσμός, sumitur vel active, vel passive. Active idem quod *Rasio*, ξυσμός, ξύσις. Usurpatur vero & in Pathologicis, de humo-

humoribus acrioribus, *radentibus* vel intestina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, vesicam, &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοὶ, *rasorii*. Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam simplicia per *rasionem*, vel limaturam; ut *rasura* Cornu-Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis instrumentis fit ossium *rasio*, vel *abrasio*, aut quando capillorum fit *rasio* cultro. Passive idem est quod *ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός. Vide *Logos*. Accipitur vel substantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *ratiocinatione*. Vide *Logismos*. Vel pro *indicatione*, ex methodo Medicinali desumpto argumento, 2. aphor. 27. 42. & 3. aphor. 1. Vide Diet. nu. 507. Lind. Ex. VII. §. 31.

* Rationalis, λογικός. Vide *Logicos*.

* Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Bonetti Sepulchret. l. 1. sect. 22. obs. 18.

Rated, i.e. *Rhabarbarum*. Schrod. Vide p. inferius.

Rexach, i.e. *Gummi Ammoniacum*. Joh. Lex. Ch. l. 2. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 369.

Realgar, proprie etiam non uno modo describitur. Rul. Dorn. & Johnf. scripserunt, quod sit fumus mineralium, quicquid Arsenicale est, aut Operimenti naturam habet. Apud For. l. 30. obs. 8. in Schol. hæc leguntur. *Realgar* fit ex sulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate nostro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) interficitque sorices, & omnia animalia. Pulvis est mordicans fistulas, ac vermes equorum, & corrodendo absumens omnem malam, superfluamque carnem. Libavius hæc notavit: *Realgar* modo speciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miscetur sandarachæ fissili, glebarum specie, & gracili venarum discursu; vel etiam pulverem rubeum, in scaptensulis argentariis collectum, designari putant; modo recrementum rubeum fœtidum, & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras, & spiracula concrescit: non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arsenicum, sulphure mistum, judicavit, denotans fortasse halitus illos Officinarum concretos, quos vernacule, fumum officinarum, *Dettenrauch*, indigitant. Aliis *realgar* fixum, est arsenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem est cum arsenicalibus ejusdem naturæ, aut vicinæ. Libav. S. A. Ch. l. 3. cap. 16. Metaphorica acceptio est merum commentum Paracelsicum, qui distinxit *Reagalar* in *Macrocosmicum*, & *Microcosmicum*. Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, spuma natans super aquas; *Realgar terræ*, Arsenicum: *Realgar aeris*, Tereniabim: & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Johnf. e Paracelf. Paragr. & l. 3. c. 2. §. 1. & alibi. Imo attribuit quoq; *Realgar Astris*, & singulis Planetis, quo aquas inficiunt, in Fragm. Medic.

Rebis, id est, *excrementum alvi*. Parac. de hydrope, & l. 3. de morb. fodin. c. 4. *Rebis* etiam, id est *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn. Rul. & Johnf. In Chrysopœja *Rebis* dicitur materia, ex qua semen aurificum generatur; estq; aurum, & fixum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una specie, & numero. Th. Ch. Vol. II. p. 43. adde pag. 252. & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p. 400. Meminit & Libav. Tom. II. Oper. p. 40. & 426. Quibusdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philosophicus duplicatus, sulphure Solari, & Mercurio universali constans. Dicitur & *Azoth*.

Rebisola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ si coquatur, ac despumetur optime, post triduum quiescens, lapillos *rebisoleos* edit. Dorn. Rul. & Johnf. in Lex. Paracel. etiam commendat ad morbos metallifodinarum, l. 3. h. tit. c. 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *stercus adustum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Johnf.

Rebus, est ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός. Vide *Nearos*.

† Recentatum, apud Lat. Trallian. Propomatis genus. Guil. Stuck antiquit. convict. l. 3. cap. 11.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐκδοχεῖον, ὑποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur, & colligitur. In specie, apud Anatomicos occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus historiam vide apud Barthol. l. 1. Anat. c. 12. In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum, & globosum, destillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei destillandæ ratione. Nam si res vaporosæ flatulentæ, ac spirituales dissolvuntur, amplum esse debet; alioquin a spirituum vi magna, magno bombo, ac crepitu, nec sine adstantis periculo, rumpitur, atque in frustra dissilit. Si vero res calidæ, tenuesque fuerint, collo longo formatum esse debet. Sin autem res mediæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Rul. & Johnf. Terra dicitur *receptaculum* Influentiæ Cœlestis, Vol. VI. Theatr. Chym. p. 403.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præscri-

bitur a Medico; vel quales descriptiones occurrunt jam in Dispensatoriis. Longas *Receptas* scribere, magna ex parte, nō videtur tam pertinere ad salutem ægri, quam fortassis ad vanam gloriam, & aucupationem excitandam: e Scherbii Thes. Med. Disp. X. θ. 2.

RECEPTARII MEDICI, Langio dicuntur, qui a Pharmacopœis, & Chymistis, absque ulla ratione, integros *receptorum* fasciculos colligunt, & recipiunt; quibus plaustra onerare possunt, &c. Lang. l. 2. ep. 23.

RECESSUS, ἀπόςασις. Vide *Apostasis*.

RECHA, id est *marmor*. Rul. & Johns.

* RECIDIVA, ὑποτροπή, ὑποστροφή. Vide *Hypotrope*.

RECIPE, usitatissima hodieque vox, notata per abbreviaturam ℞ præmittitur formulis remediorum, quam prolixius ventilavit Schenk. Synt. comp. & præscr. med. p. 83. 84. Respondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expressum præmisisse veteres suis formulis, testatur idem d. l.

RECIPIENS, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & instrumentum, vel vas, in Destillatoria arte, quod excipit e destillatione materiam prolectam, *Recipiens*, estque usitatissimum.

RECIPROCATIO, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodosis*.

* RECIPROCUS, παλινδρομῶν, idem quod *Recurrens*, epitheton Pulsus myuri, vel deficientis. Vide *Myuros*.

RECLINATIO, κατάκλισις, est motus musculorum voluntarius. Gal. l. 1. de mot. musc. c. 7. Vide *Cataclisis*.

RECLUSIO, ἀναςόμωσις, morbus dicitur partium instrumentalium, sive organicus. Gal. l. de diff. sympt. c. 6. Estque morbus in meatibus apertis, vel amplius. Vide *Anastomosis*.

RECOCTA, dicitur Caseus, qui fit ex sero, vel lacte acetoso, Arab. Raib. dicto. Vocatur talis caseus vernacule *Duarf*, Arab. *Atachat*. Avic. l. 2. tract. 2. c. 127.

RECOLATIO, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. n. 268. Vide *Colatio*.

RECOLLIGO, ἀναφέρω, idem quod *vires recupero*. Hipp. 2. aph. 43. Diet. n. 63.

RECOQUO, ἀφεψέω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. ad Sammon. p. 88.

RECORDATIO, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, est præteritarum rerum memoria; & ad actus animæ sensitivę pertinet, consistentes in impressione, & specierum sensibilium in spirituum animalium ideam. Vide Vvillis d. A. Br. P. I. c. 6.

RECREATIO, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*: & *Recreans* idem quod *Reficiens*. Augen. Tom. III. Ep. Medic. p. m. 366.

* RECREMENTUM, περίττωμα, idem quod *Excrementum*. Vide supra, in Ex. *Recrementa* mineralia, vel metallica vide apud Rul. & Johns. Dicuntur & *Scoria*, de quo vocab. infra suo loco.

* RECRUDESCENTIA, *Recrudescens*, παλιγκότησις, παλίγκοτος. Vide *Palincotos*.

RECTRIX, ἡγεμονική, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

* RECTUS, ὀρθός vide *Orthos*. *Rectum* quoque *intestinum*, vocatur tertium crassorum, & ultimum, quod ad anum usque porrectum est. Gal. l. 6. Anat. adm. c. 9. ad cujus extremitatem musculus sphincter est. Vocatur & *Princeps intestinum*, Gr. ἀρχός. De quo vide in Anatomicis, Barthol. l. 1, An. c. 11. Vide & *Longaon*. Recti musculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a sterno, & costis spuriis protenduntur usque ad regionem pubis, & lineis albis tranversis signati observantur, l. 1. An. c. 5. p. 54.

RECTIFICATIO, nihil aliud est, quam destillationum iteratio, vitreis (plerunque) organis facta. Th. Chym. Vol. I. p. 211. Vel *Rectificatio* destillationibus fere omnibus communis est, tum aquarum, tum spirituum vegetabilium, mineralium, animalium, tum oleorum. Est terminus artis, notatque purificationem, aut *exaltationem* alicujus substantiæ, &c. Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. Fere idem est cum *Cohobatione*.

* RECURSIO, *Recurrens*, παλινδρομία, παλινδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes*, vel *recursivi* qui sint, vide apud Barth. libell. 3. An. c. 2. Alias *Recursus* etiam accipitur pro repetitione proximorum: in qua significatione usus Laur. Bellinus de febrib. propos. 26. Oper. suor. p. m. 398.

RECURVUS, *Recurvatio*, λόρδωσις, idem quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo supra in CU.

RECUTITI, idem quod *Apellæ*, quibus præputii portio resecta, & circumcisa est. Barthol. l. 1. An. c. 24. quamvis rectius generalior significatio tribuatur a Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius est, ut colis glandem operire non possit, sive hoc naturæ vitio a prima conformatione, sive casu, & resectione contigerit. Chir. l. 16. c. 31.

REDARGUTIO, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

REDUC, *Redux*, est pulvis, quo calcinata metalla, & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Rul. & Johns. in Lexic.

REDUCTIO, ἀνάςασις, ἀναγωγή, ἔγερσις, quasi *resuscitatio*. Vox est æquivoca, etiam Chymicis. 1. Ita dicitur corporis alicujus, in formam cal-

calcis, pulveris, aut liquoris redacti, pristinæ formæ restitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menstruorum additione formā quasi amiserunt. *Reductio* talis est, cum salia mineralia, v.g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido soluta, *reducuntur*, in frigido humido, in pristinam solidam consistentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *resolutioni* corporum in prima Entia, & principia, ut vocant: Cineres vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem, &c. Sed est nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rol. Ch. l. 2. c. 4. Junge Th. Ch. Vol. I. p. 696. 697. 699. Vol. IV. p. 848 Vol. V. p. 542. & 716. Vol. VI. p. 215, 229. *Reductionem calcium* in metalla opus habere circumspecto magistro, docet Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 9. fin. *Reductionem Tartari* urget Paracelf. Paramir. lib. 3. tract. 2. & 3. *Reductio cibi* in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, tract. 2. de pestilentia in princ. In genere quoque *reductio* Paracelso dicitur omnis mutatio in alium statum: v. g. mutatio morbi in sanitatem eidem vocatur *reductio*, l. de renovatione, & restauratione, in princ.

Redundantia, πλῆθωρα, περιττότης, περίσσωσις. Vide *Perissosis*.

Reduplicatio, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiplosis*.

* Reduvia, idem quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide supra in PA. Dicitur & quibusdam *Redibia*. *Redubia*. Keuch. ad Samon. 241.

Refectio, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις. Vide *Analepsis*, *Anathrepsis*.

Refinatio, idem significat in genere quod *Depuratio*. In specie hoc nomine venit Ars, qua saccharum e cannis extractum, ut candorem, & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur: de qua legatur Angel. Sala in Saccharologia cap. 3. Casp. Barlæus de rebus gestis Classis Nassovicæ in Brasilia, aliiq; & ex his Erasm. Frācisc. Hort. Indic. Orient. O. Occident. Part. I. p. m. 267. seq. Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v.g. Aurum, & Argentum, &c.

Reflexio, ἀνάκαμψις, vel idem est quod *recurvatio*, vel dicitur de visione, ubi species visibiles in circulos *reflectuntur*. Paracelf. de An. ocul. hæc dicitur usitatius *refractio*.

Refractaria *Vena*. Vid. *Phleps*.

Refractio, ἀνάκλασις, est vox *Optica*, idem quod *reflexio* significans. C. Hofm. ad Gal. I.L. de U. P. num. 83. Barthol. lib. 3. An. cap. 8. ad fin.

* Refrictio, ἀνάτριψις. Vide *Anatripsis*.

Refrigeratio, καταψυξις, περίψυξις. Vide *Catapsyxis*.

Refrigeratorium, dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in destillatione exaltati per refrigerationem condensantur in aqueam substantiam, sive rostrum saltem alembici transeat, sive ipsum ambiat alembicum, sive alio modo adhibeatur: de quibus legantur scripta Chymicorum: quamvis & vas ligneum sale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Francisc. Vigani in Medulla Chymiæ tabul. 2. fig. 5. f.

Regale, cementum est, quo repurgatur aurum. Dorn. in Dict. Paracelf. Johnf. Ejus descriptionem vide in Th. Chym. Vol. I. p. 548. seq. *Regale fœtidum menstruum* Spagyricum, dicitur aqua regia, quæ aurum solvit, cum Mercurio, & stella Antimonii. Libav. Tom. II. Oper. p. 231.

Regeneratio, παλιγγενεσία, vide *Palingenesia*. *Regeneratio Philosophica*, sive Spagyrica est nihil aliud quam corruptionis separatio, incorruptionis restitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœlestium instauratio, tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum sterilium regnantium mors, & mortificatio, & virtutis immortalis, atque cœlestis vita. Th. Ch. Vol. VI. p. 374. Plus, quam satis, encomiorum, & titulorum, dummodo non essent bullæ inanes.

Regibbus, λορδὸς, idem quod *repandus*, *recurvus*. Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Brasavoli Indice Galenico.

Regimen, usitatum est vocabulum in Medicina, significans alicujus rei *ordinationem*, διάταξις, διοικησιν. Ita victus *regimen*, passim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Forest. l. 32. Obs. 9. Schol. Paracelf. l. 4. Paramir. *regimen lapidis Philosophici*, legitur in Th. Chym. Vol. II. p. 296. Vol. III. pag. 654. Vol. IV. pag. 820. 830. 860. &c. Vol. V. pag. 20. &c. *regimen ignis*, in operationibus Chymicis, Vol. IV. pag. 526. 816. 860.

Regina, βασιλὶς, est nomen liquidæ ocularis compositionis, quæ *reparatrix*, ἀναληπτικὴ vocatur, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. *Regina* quoq; ænigmatico nomine vocatur *Luna Philosophorum*, sive *Lapis Philosophicus*, metalla inferiora, cuprum, stannum, ferrum, in argentum constantissimum transformans. Th. Chym. Vol. I. p. 531.

Regio, χώρα, vide *Chora*. *Regiones* quoq; Anatomicis dicuntur certæ corporis, & determinatæ portiones; uti videre est apud Barthol. in procem. fin. v. g. *regio* umbilicalis, lib. 1. in princ.

Pyriatos, πυριατὸς, scil. κέραμος, i. e. *Later fervefactus*.

* Pyricaustos, πυρίκαυστος. Vide *Ambusta*.

Pyriephthos, πυρίεφθος. Vide *protogala*.

Pyriformis, epitheton primi e *Musculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus, & circũagentibus. Barth.l.4.Anat.c.11.p.580.

Pyrimachus, vel pyromachus, πυρόμαχος, vocatur veteribus *Stibium*, vel *Antimonium* coctum, & in lapidis duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectum fluat. J. Agricol. l. 10. de nat. fossil. Aristotel. vocavit lapidem *pyromachum*, l. 4. Meteorol. c.6. Ex recentioribus tamen sunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum sulphure fusũ, & in lapidis duritiem concretum restringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplastri* ad scirrhos, & durities, apud Ægin.l.7.c.17. Gorr.

Pyriphleges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, i. e. *igneo ardore flagrans*. Hipp. 4. de R. V. I. A t.63. Dicitur & πυριφλεγέθης, l.1. de morb.mul.LXXXI.2.

Pyristrion. Vide *pyreterion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quasi *igniarius*, *silex* e chalybe scintillas evocans, allisus. Ab alijs quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diversis reperitur. Ejus varia genera recẽset Rul. De ejus usu vide Gal.l.9.de S.F. §. *Pyrites*. Diosc.l.5.c.143. Forest. l. 19. O. 114. Schol. Schrod.l.3.c.8.nu.18. Chiocc. Mus. Calc. sect. 3. p.382.seq. *Marcasita* dicitur etiam *pyrites argenteus*, Th. Chym. Vol. I. p. 777. Item *Lapis philosophorum* a quibusdã dictus fuit *pyrites*, utpote qui totus sulphur sit, & argentum vivum, e quibus lapis ille constat, d. l.p.42.

Pyrius, πύριος, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro sclopis, & tormentis bellicis explodendis usurpatur, notissimus. Paratur ex nitro, sulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. Synt. A. Ch. l.7.c. 31. Ejus vis sclopetans, vel fulminans potest etiam reprimi; & dicitur *Repressus*. Idem l.6. c.9.

Pyronomia, πυρονομία, est caloris ad suas operas adhibendi, ignisque regendi scientia. Et ita idem est quod *pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelso *pyronomus* dicitur, qui prognosticat ex ignis Elemento: & ita cum *pyromantia* coincidit, l.2. de Tart.tract.2. cap. 3. in comm. Ejusdem sententiæ est Johns. in Lexic. Ch.l.2.

Pyrophagus, πυροφάγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præstigijs ignem devorare audet; quales hodieque inter circumforaneos conspiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *pyrophagi* Bonett. Medic. Sept.l.3.f.r.c.19.p.510.

† Πυροφοβία, hoc est Ignis, lucisque metu corripitur.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum est. 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*: vide *Carbunculus*. 2. significat *æris Cyprii Coronarii misturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum summitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere succini, vel Philosophorum tinctura, &c. Libav.S.A.Ch.l.7. c.24.

Pyros, πυρὸς, significat *Triticum*, frumentum notissimum, & usitatissimum in Diætetica, sive Victu, & Medicina. Optimum habetur, quod densum est, & substantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. Vide Gal.l.1. de A. F. cap.2.3.l. de atten. Vict.c.6. l.8. de S. F. §. *Pyros*, Bruyerin. de re cibar. l. 5. cap.1.2. *Triticum hornum*, vel hornotinum, i. e. hoc anno collectum, vocatur σητάνιον, & commendatur ab Hipp. 2. de art. t. 43. Adde Galen. com. ad h. l. quid sint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica*, lege apud Lind.Ex.XVI.§.143.

Pyrosis, πύρωσις, est ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præsertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. Ex. XI. §.189.

Pyrotechnia, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum adminiculo ignis, tanquam potissimo medio, & instrumento. Dorn.Rul. & Johns.in Lex. Ejus usus maximus in Pharmaceuticis, & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. de Lith. c.5.n. 4. Ut *pyrotechnia* corpora referat coram oculis, ita januam ad Philosophiam naturalem. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philosophici. Th. Ch.Vol.VI.p.398.

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem quod καυστικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Causticus*.

Pyrrhocorax, πυῤῥόκοραξ, quasi *Corvus ruber*, nomen avis ad *Graculos* pertinentis: cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 12.Ornithol.c.8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori similem, & ad flavum maxime accedit. Foes. existimat, esse Latine exprimendum per *Fulvum*, i. e. ex flavo pallescentem, qualis est Orichalci, Oec. p. 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν esse colorem similem æris coloris, aut capillorum, & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui si pallescat, *fulvum*, κιῤῥὸν faciet. Rufumque colorem notari in vinis Creticis, & Malvaticis,

ticis, not. in Gal.l. 12. M.M.c.4. Gorr. dicit ad flavum accedere, sed eo esse pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expositio ad significationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥύλη. Vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμὴν. Vide *Fundus*.

Python, vel *pythius Draco*, πύθων, dicitur serpens acuti visus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus: descriptio habetur ap. Aldrov.l.2.hist.Drac. & serp. c. 3. *Pythones* alias, & *pythonissæ* Paracelso dicuntur præstigatores, incantatores, & sagæ, quibus attribuitur, quod divinari possint, & tempestates excitare, tonitrua, &c. passim in scriptis, Paramiro, de podagra, & alibi.

Pytia, πυτία, ita Gor. (quamvis nobis mendose scriptum videatur, pro πιτύα) vide *Coagulum*.

* Pyulcon, πυουλκὸν, dicitur instrumentum Chirurgicum, quo pus, vel sanies e profundis, & sinibus extrahitur. Meminit aliquoties Gal.v.g.l.2.de C.M.P.G. c.5.l.5. M.M.c.8. l.2. ad Glauc.c.8. quale vero fuerit, non certo constat. Videtur tamen fuisse non dissimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fistula*, quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Castell.

† Pyulcus, est Canula argentea, oblonga, vulneri proportione respondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter investitur, ac dilatatur, ne vulnus intret. Eustach. Rud. de vulneribus l. 1. c. 17.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Cels.l.6.c.6. notante Gor.

Pyxis, πύξις, proprie, & stricte vasculum, quo aliquid asservatur, ex buxo paratum significat: sed hodieq; communiter accipitur pro quovis ex quacunque materia parato vasculo. Qualia variæ formæ, & e varia materia parata requiruntur in Pharmaceuticis, & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, stanneæ, plumbeæ, æreæ, lapideæ, fictiles, vitreæ. VVeKer. A. G. l.4.c.13. *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua instructi esse debent Chirurgi ad ægros accedentes, & quidem in sex, vel plures classes distinctam, in Cista Militar. p. 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in quam magnetis declinatio observatur, ad directionem navium hodieque necessaria. Th. Ch. Vol. V. pag. 352. *Pyxis* quoq; est nomen unguenti acopi, cui præcipua vis est emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodissime in vase buxeo servetur. Ejus descriptio habetur apud Ægin.l.7.c. 19. & Aet.l. 15. sed diversis paulo ponderibus, citante, & notante Gorr. Ab Anatomicis etiam amplam, & profundam cavitatem in osse Ischii, sive coxendicis pro excipiendo ossis femoris capite globoso, alias *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, scribit Barthol. libell. An. c. 16. p. 739. Os *pyxidis*, dicitur Os occipitis, quod est Os proræ, memoriæ appellatur. Id. d. l. c. 6. p. 710.

Q

Quadragesimus, τεσσαρακοστὸς, scil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, argumento 4. aphor. 36. Gal. in comm. ad h. l. quamvis alii sint, qui adhuc Criticum esse concedunt, ex 5. aph. 15. & 6. & 6. aph. 49. ex mente Dieter. n. 8. 23. Verum utrumque verum esse potest. 1. quod posterius allegati duo aphorismi loquantur non de die *quadragesimo* in specie, sed intra *dies quadraginta*; ut ita *quadragesimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non absurdum nobis videtur, Crises quoque tribuere morbis chronicis, ex 6. aph. 48. 7. aph. 29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*, *secretum sapientum*, sive Spagyricum. Vide in Th. Chym. Vol. IV. p. 609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, hoc est unciæ tres. Gal. 3. de C.M.P.G. c. 5.

Quadrantal, idem quod *Amphora*, Sextarios 48. continens, vel urnas duas, Fernel. Therap. l.4.c.6.

*Quadratus, i.e. *Temperate carnosus*, ἄσαρκος. Vide *Eusarcos*. Alias in propria magis significatione, propter figuram quadrilateram, hoc Epitheton tribuitur diversis Musculis in corpore humano occurrentibus: v.g. musculus labiis, & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non distinxit, sub colli cute adeo arcte situs vocatur *Quadratus*. Barthol. l. 3. An. c. 11. p. 533. Ita in Dorso per latum, & carnosum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, l. 4. c. 7. p. 568. Musculus quoque Radii, qui manus est pronator, d. l. c. 8. p. 574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris musculos, *Quadrati* appellantur, d. l. c. 11. p. 580.

Quadrigemini, vocantur musculi femur abducentes, & circumagentes; quorum primus *pyriformis*, ultimus specialiter *Quadratus*, nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. d. l.

Quadrilatera ossa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus constantem. Talia infirmissima esse scribit

bit Fallop. de Ossib. cap. 13. Tom. I. Oper. p. 495.

QUADRUPES, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera summa constituuntur, *Solidipeda*, *Bisulca*, & *Digitata*: quamvis aliæ postea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara; alia ovipara; quædam ruminantia; quædam non ruminantia; nonnulla cornuta; alia non cornuta observantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures bestiæ, de quibus omnibus Aldrov. prolixe satis tractavit in diversis voluminibus.

QUÆ EX QUIBUS, ὅσα ἐξ οἵων, phrasis Hippocr. l. 1. Epid. f. III. t. 1. qua indicatur morborum vicissitudo, successio, & transmutatio, quæ Medico scitu necessaria est: Cujus mutationis, & successionis quatuor præcipue species numerantur, *Epignesis*, *Metaptosis*, *Metastasis*, & *Apostasis*, sive Abscessus. Hæc phrasis movit Stephan. Rodericum a Castro, ut elegantem libellum conscripserit hoc titulo, *Quæ ex quibus*, de morborum vicissitudinibus.

QUÆSTIO, ζήτημα, ζήτησις, idem quod *problema*, quid sit, notum est. *Quæstiones Logicæ* dicuntur, quæ ad usum artis nihil faciunt, Gal. l. 4. I. A. c. 1. Has tuto ignorare licet. Lind. Ex. XIII. 31. Qui delectantur hujusmodi *quæstionibus*, non inepte vocantur *Quæstionarii*, qui adolescentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 374.

QUALITAS, ποιότης, terminus est receptissimus in Medicina; & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a substantia inseparabilem. Consistere enim videtur, juxta recentiorum principia Philosophica, in particularum materialium minimarum peculiari dispositione, & contextu taliter, vel aliter modificato, unde corpus nostrum quacunque ratione *quale* denominari potest. Divisiones variæ occurrunt apud Authores: quarum potissimæ sunt, quod aliæ *Qualitates* sint *Elementares*, aliæ *Occultæ*, & a tota substantia dependentes. *Elementares* iterum subdividuntur in *primas*, *secundas*, & *tertias*. *Primæ* sunt quatuor, Calor, Frigus, Humiditas, Siccitas. Ad *secundas* referuntur qualitates Subtilitas, Crassities, Obstructio, Apertio, Densatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur, &c. Verum hæc omnia magis sunt Physica, imo Logica, quam Medica. In Medicina sufficit, *Qualitates* ita accepisse, quatenus sunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus substantia, & ita in concreto, non abstractive sumptæ. Paucis: *Qualitates* idem sunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, disputant adhuc inter se Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitrosas, sulphureas, mercuriales, aluminosas, &c. excogitarunt, fortassis ad usum magis facientes, quam Philosophorum commentitiæ, primæ, secundæ, &c.

QUANDROS, dicitur lapis, seu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi; & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos casus valere. Rul. Johns. Aldrov. l. 3. Ornithol. c. 1. §. usus in medicina.

QUANLI, i. e. *plumbum*, Rul. & Johns.

QUANTITAS, ποσότης, ποσόν, πηλίκον, quid significet, e Logicis petendum. Duplicem esse, *Continuam*, & *discretam*, Gal. quoque docuit, de diff. morb. c. 8. in fin. Utriusque consideratio summe necessaria in subjecto Medicinæ, & objecto, sive in homine, omnibusque rebus secundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex asse, aut accuratissime dici, aut determinari omnino queat, præsertim in remediis applicandis. Gal. l. 3. M. M. c. 3. & l. de cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Erasistr. cap. 7. Opus est igitur artificiosa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. I. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philosophici *Quantitas* ignis probe observanda, Th. Ch. Vol. V. p. 189.

QUAQUILA, vel *Quisquila*, idem quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύγη, Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 12.

QUARS, petra fellis. Rul. & Johns. in Lex.

* QUARTANA, τεταρταῖος, est species febris primario intermittentis, quæ inclusive in diem quartum extenditur: sive de quarto in quartum paroxysmos suos repetit, cum interveniente intermissione. Secundario etiam de continuata dicitur, ubi intermissio vera non est; interim singulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυὴς Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit securissimam, facillimam, & longissimam, l. 1. Epid. f. 13. t. 4. quod quidem verum esse, experientia confirmat, & consensus Doctorum non tamen simpliciter, & absq; ulla limitatione; quandoquidem ejus causa consistit in sanguinis dyscrasia melancholico-serosa simulq; vappescente, minusq; spirituosa; quæ si altiores jam egerit radices, aut non rite consideretur in curatione, facile transit in scorbuticam dispositionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectissime scripsit Diet. Jatr. p. 1192. Aspera, & duri ingenii est morbus *Quartana*, non huc, & illuc fluctuans, sed humoribus lentis agitatis, firmo progressu, in corpus venit, totum illud concutiens, & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur.

tur. Plura de hac febre vide apud eund. d. l. n. 836. Vvillis de febr. c. 6. Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 27. Piens de febr. Tract. spec. c. 12. C. Rejes C. El. q. 71.

QUARTARIUS, τέταρτον κοτύλης, quarta, vel potius dimidia pars Heminæ, est mensuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis sex cum drachmis sex. Galen. de pond. & mensur. vel potius Diosc. in addit.

QUARTATIO, est separatio auri, & argenti invicem commistorum: quæ ideo dicta *Quartatio*, quod misturæ ex auro, & argento tantum sit addendum argenti, ut hujus tres partes sint ad illius unam, fiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Johns. Meminit & Libav. Tom. II. Op. p. 96. 98. De hac leg. & Jac. le Mort Chym. s. 2. sive Metallurg. Contr. p. 268. ubi hanc puriorum metallorum separationem præfert Cupellationi, quippe meliorem.

QUARTURA, idem quod *Quartatio*, summum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua stygia, vel forti resolvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente, pulveris instar spadicei, nigricantisque coloris. Rul. & Johns.

QUARTUS, τέταρτος, dicitur de die morbi, præsertim febrilis; estque index septimi, bonam crisin, vel malam, h. e. acrisian ostendens, ex Hipp. 2. aph. 24. & 4. aph. 71. Dieter. n. 827. *Quartam* digestionem in sinistro stomacho cordis finxit Helmont. tr. Blas. hum. nu. 21. Τέταρτον quoque significare pondus unciarum quatuor cum dimidia, & ἡμικοτύλιον etiam vocari, e Dioscoride docuit Schenk. Synt. comp. & præsc. med. 67.

* QUASSATIO, σεῖσις, idem quod *Concussio*, κατάσεισις. In specie vocatur *Quassatio*, τετρὰς, quarta species luxationis vertebrarum, quando vertebræ in suo loco manent, sed juncturæ, vel compages sunt dimotæ. Gal. c. 3. de artic. t. 2. Vide *Quatio*. *Quassatio* dicitur etiam solutio facta in tendinibus, aut ligamentis, Arab. *Rabathe*, Andr. vero Bellunensi *Adhereth*. Avicenn. Cantic. part. 1. tract. 2.

QUATERNARIUS, *Quaternio*, τετρὰς, vocatur periodus *quatuor* dierum, observanda Medicis in morbis acutis; quia vel solutio, vel significatio aliqua futuræ solutionis in illo termino fieri solet. Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 1 *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura universa, tum in mistorum constitutione, tr. Tumul. Pest. §. A labe nostra immune, & innocuum cœlum. Est & numerus mysticus Spagyricorum. Th. Ch. Vol. I. p. 547. & Vol. II. p. 210. 211.

QUATIO, σείω, idem quod *concutio*, hoc est violenter agito, impello. Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concussione; v. g. quando suppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus delitescat. Hipp. lib. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. 499. Vel improprie, & virtualiter de rebus non naturalibus, quæ sanguinem agitando corporis partes *concutiunt*; v. g. Caput, Coac. t. 167. l. 1. prorrh. s. 3. t. 51. Jung. Foes. p. 561. Ita tussis dicitur *quatere* pulmonem; quamvis hoc ad propriam significationem potius referat Diet. Jatr. p. 281.

QUATRIO, idem quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dictus a quatuor lateribus. Bartholin. libell. 4. de ossib. c. 21.

QUATUOR, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen est notissimum. *Quatuor* mundi prima non esse eadem cum Elementis Aristotelis, videlicet terram, aquam, spiritum, lucem, vult Libav. T. II. p. 113. Verum non satis demonstrasse videtur hoc assertum. *Quatuor* naturæ essentialium mistorum eidem quoque sunt, Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel spiritus, Ignis cœlestis, vel astralis, d. l. p. 193.

QUEBRICUM, aliis dicitur esse *Arsenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Johns.

QUELLEM, dicitur *terra originalis*, sabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. tr. Terra, n. 4. 5. terra elementalis, futura basis hominis. Idem, ib.

QUELLES, i. e. *Elixir*. Th. Chym. Vol. V. p. 455.

QUERCINUS, *Quernus*, δρύϊνος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* nascitur. Ita *Viscus quernus* vocatur, qui in officinis potissimum in usu est, & a Paracelso laudatur. Vide *Viscus*.

QUERQUEDULA, βοσκὰς, nomen *Anatis sylvestris*; cujus varias species descripsit, cum usu in cibis, Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 30. seqq.

QUERQUERA, κάρκαρος, nomen est *febris*, quæ Gr. φρικώδης, *horrifica* vocatur, ab horrore, & tremore, cum sonitu. Mendose *zerzera* dicitur, animadvertente Keuchen. ad Samon. p. 269. adde C. Rejes C. El. q. 68. nu. 10. 11. Vide *Phricodes*.

QUIANOS, i. e. *Vena terræ*, *Cuperosum*. Rul. Johns.

QUID PRO QUO, i. e. absque judicio, vel consensu, vel præscitu peritioris vel præscribere, vel præparare, vel offerre, vel applicare remedium. Merdam pro Musco. Hoc jure merito

rito improbat, & detestatur Paracelsus aliquoties in scriptis suis; & vocat *Librum Paanorum*, i. e. rudium asinorum: quandoquidem, si Medicus hoc fecerit, imperitus est, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitiosus: Omnes vero hi læsam conscientiam habent. Paracelf. def. 6. & in fragm. Med. Utinam vero Pharmacopœi ab hac culpa essent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis suæ citra culpam propriam faceret!

Quies, ησυχία. Vide *Hesychia*.

Quintana, πεμπταῖος. Vide *pemptaeos*.

Quinta, πέμπτος, vel πέμπτη, usitatissimus terminus Chymicis, dum *Quintæ essentiæ* mentionem frequentissime faciunt. Vide *Essentia*. Quibus ibidem traditis addi possunt & hæc: *Quinta Essentia* est natura, vires, virtus, color, vita, spiritus, ipsa medicina, & proprietas rerum, a corpore suo per artem extracta; aliis forma specifica, quæ si a specie removeatur, ad suum genus accedit, altiusque progreditur, donec in centro quiescat. Vel: Est mysterium ad ætheræ naturæ puritatem, viresque præstantissimas exaltatum. Inde solet appellari Cœlum, & cœlestis substantia, in qua purissima, sincerissimaque crasis hæret, & radix substantialis, tanquam esset defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creatoris, per ima dispersus, animæque mundanæ ἀπογέννημα. *Quinta essentia* vegetabilium est, quæ ex vegetabilibus, eorumque partibus extrahitur. Fitque potissimum ex succo extracto. Primatum obtinet hic *Quinta Essentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominat Lullius; alii *Aquā primi Entis*, *cœlum*, & *Clavem philosophorum*. *Quinta essentia animalium* est, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione mistionis naturalis, & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta essentia mineralium* est, quæ ex mineralibus conficitur. Excellunt hic *quintæ essentiæ* metallorum, & gemmarum. Hæc Dorn. Ruland. & Johnf. Exempla variarum *Quintarum Essentiarum*, præsertim Mineralium, quære apud Libav. & in Th. Chym. Enimvero sunt alii, qui prorsus illas impugnant, & inficiantur: inter quos est Rolf. Chym. l. 6. c. 2. At nescio, an in omnibus satisfecerit. Hoc quidem concedi potest, quod non videatur verosimile, essentiam formalem, & specificam alicujus rei a rebus ipsis posse artificiose sub forma alicujus medicamenti separari, & extrahi: verum quod illa ipsa substantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quintæ essentiæ* nomine venit, sit elementaris naturæ, nondum adeo planum est, & expeditæ veritatis: quamvis hujus quæstionis decisio non sit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria saltem concedens: ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta essentia* dici deberet, tr. Tria prima Ch. princ. &c. n. 44. *Quintum esse* idem est, quod *Quinta essentia*, sive cujuslibet elementi esse per se solum, sive animal ex eo solo productum; uti loquitur Rul. & Johnf. &c.

Quisquila, idem quod *Quaquila*, de quo p. 2.

† Quisquilium, Cocci granum, seu Kermes, unde vestis quisquiliata. Blas. Bernard.

Quomodo, ἤπως, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, significat. Gal. c. 1. de iis, quę in Med. f. t. 6.

Quotidiana, ἀμφημερινός, καθημερινός, est species febris, quæ singulis diebus paroxysmos suos repetit, vel cum intermissione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel sine intermissione, ut *Quotidiana continua*. Gal. 2. de diff. febr. c. 7. Caussa vera hujus febris non est pituita excrementitia, sed consistit in sanguine portionibus crudioribus fermentativis ad turgescentiam usque scatente, & celeriter quidem effervescente, sed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem, & ligno viridi similem. Jung. Vvillis, de feb. c. 5. Piens. tit. eod. tr. spec. cap. 10.

R. Gr. P. ρ.

R. Litera difficilis pronuntiationis. Dietr. Jatr. p. 1216.

Rabeboia, sunt *radices Flammulæ majores*. Rul. & Johnf. in Lex. apud Dorneum legitur *Rebeboja*, fortassis mendose.

Rabiel, *Robel*, i. e. *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnf.

Rabies, λύσσα. Vide *Lyssa*.

Rabira, vide *Radira*, i. e. *Stannum*. Rul. & Johnf.

Rachammelca, terminus novus a D. Dolæo effictus, & desumptus ex Hebr. *Rechen*, quod Uterum significat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, sive *spiritum plasticum* uterinum, Encyclopæd. l. 5. c. 1. §. 1. & 3. p. 860.

Rachi, vel *Racho*, i. e. *Mercurius*. Iid.

Rachitis, vide *Rhachitis*.

Racri, i. e. *Sal Armoniacus*, *Raan*, vel *Rana*. Iid.

* Radens, ξύων, ξυστικός, epitheton *Atræ bilis*, p. n. sese habentis, & in corrosivam aciditatem degenerantis. Gal. l. 2. de nat. fac. c. 9.

RADI-

Radicalis, idem quod *Innatus*, vel Insitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *insito* cum ipso semine. Gal. ad Thrasyb. c. 19. Paracelf.l.2.de morbis mettallifodin. c.5.Hoc ex recentioribus accerrime tanquā pro aris, & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joseph. Jœpserius Manuduct. ad vit. long. cap.4.p. 18. seqq. *Radicales dies*, quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blanchard. in Lex.

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare. Gal.l.6. de Hipp. & Plat. decr.c.3.

Radiciseca, priscis temporibus dictus fuit Minister Medicorum colligendis medicamentis simplicibus destinatus.

Radiaei, dicuntur *Musculi* quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes, & extendentes. Barth. l.4. Anat.c.11.p.575.

*Radius, est vocabulum multæ significationis. Proprie notat luminis Solaris, & Lunaris expansionem ad distans, Gr. ἀκτὶν, ἀκτὶς, de qua significatione legantur Physici. Translatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce κερκὶς appellatur. Vide *Cercis*. In Mechanicis, & metallifodinis *Radix* vocantur in rota ligna illa, e modiolo, ad obsides, orbile constituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam, quorum plerunque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* est rutrum ligneum. Rul. In Spagyricis *Radii* quoq; per similitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præsertim *Soli*, & *Lunæ*, h. e. *Auro*, & *Argento*: Suntq; nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & secum ferunt tincturam, seu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur. Libav. Tom.II.Oper.p.441.item p. 341.342.in qua significatione etiam jam olim sumpsit Paracelsus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit, & imprimit, l.3. de morbis fodinar.c.4.

*Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum est. Propria significatio e Physicis, & Botanicis nota, quorum usus frequens est & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide J. Alex. l.9. Sal.c.2. seq. Bruyer.de re cibar. l.9.cap.1. seq. C.Hofm. Inst. Med. l.5.cap.11.Schrod l.2.cap.15. *Radicum* Chymicam analysin e fundamentis Cartesianæ philosophiæ tradidit JunKen.Chym. Exp. Cur. P. I. f.1.cap.2.p.187. seqq In specie *Radicula* sumitur pro *Raphano*, apud Gal.l. 5. S. F. §. Raphanis, Gr. ῥαφανίς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impositione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vasorum* habetur cor, respectu arteriæ aortæ, & venæ cavæ: quemadmodum, respectu venæ portæ, Gal. l.5.M.M.c.3. in fin. Ita *Radices dentium*, vocantur illæ portiones, quæ infixæ sunt alveolis, suntque vel simplices, ut primorum, sed altius infiguntur, & firmius, vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol. libell.4.c. 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in descriptione Leonis Capadocis, vide Expositionem Lind. Ex. IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Johns.l.2.Lex. De *radicibus mineralium in genere* vide Th.Ch. Vol.I.p.571. In specie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philosophici, Vol. IV.p.871.Clarius vero *radices Arboris Solaris*, i. e. lapidis Philos. recensentur, Sal, Sulphur, & Mercurius, Vol. VI.p. 181. *Radix aurea Zechneri*, dicitur *Præcipitatus ruber compositus*. Rolf. Chym.l.5.f.6.c.4.

Radula, idem quod *Scalprum*, Paræus Chir. l.9.c.4.

Raja, βατὶς, βάτος. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo insecta nociva fiunt, Rul.

Ramag, i. e. *Cinis*. Rul. & Johns.

Ramed, i. e. *Rhabarbarum*. Johns. l. 2. L. Ch.

*Ramentum, ξύσμα, ῥίσμα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur, & destringitur, sive lima, sive simili alio instrumento. In specie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membranaceæ interioris intestinorum, vel etiam vesicæ superficiei, derasæ ab acriori, & corrosiva materia excrementitia: v. g. in dysenteria, 7. aph. 64. 3. de R.V.I.A.t.32. Gal.l.1.de L.Aff.c.4. com. 4.aph.26. & alibi. Vide Foes. Oec. p. 441. *Ramenta stomachi*, leguntur apud Scrib. num. 191. adde Lex. Rhodij. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protrusa, *ramentum* nuncupatur. Estque vel *scobs*, vel *strictura*. Vide Libav. S.A. Ch. l.4. cap. 3. *Ramentum Elephantis*, pro rasura eboris: & *Ramentum navis*, i. e. unguen rasum de navibus, Gr. ζώπισσα, leguntur ap. Keuchen. p. 162. & 206.

*Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramosus, hodieque a nonnullis refertur inter principia compositionum; describiturque, quod constet particulis globosis crassis, terrestribus, spiritui subtilissimo innatantibus, sibique invicem cohærentibus, flexibilibus, & fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Medico-Phys. c. 3. seqq. Vide *pluidus*.

Ramus, κλάδος, Vide *Clados*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

*Rana,

*Rana, βάτραχος, est æquivocum vocabulum. Propria, & recepta significatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum, notissimum; cujus descriptionem, differentias, ut & usum in cibis, & Medicina, quære apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivipar. c. 1. seq. Schr. l. 5. cl. 3. nu. 87. Libav. Tom. II. Op. p. 155. De harum generatione, & successiva corporatione legi quoque poterit Observatio Oligeri Jacobæi in Act. Hafn. To. II. Obs. 39. p. 109. seq. *Ranas* per vomitum ab Ancilla Altenburgensi rejectas communicavit Th. Reines. d. l. Obs. 40. p. 110. Est etiam nomen piscis cartilaginei, & dicitur *Rana* marina, sive *piscatrix*; cujus descriptionem, & usum tradidit Aldr. l. 3. de pisc. c. 64. *Ranæ καλαμῖται* vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γέρινοι e nubibus, vel cœlo lapsæ. Keuch. ad Sammon. p. 232. *Rana* quoque, vel *Ranula* dicitur in Pathologicis apostema quoddam sub lingua; estque tumor, vel potius abscessus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco similem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *raninas* dictas, occurrens; aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento sermonis, proveniens a materiæ crudæ, & excrementitiæ, cum sanguine, vel etiam saliva, affluentis collectione, sibi fixam sedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præsertim Forest. l. 14. Obs. 29. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3. s. 5. cap. 4. Paræus l. 7. c. 5. Aquapend. tr. oper. Chirurg. h. tit.

Ranciditas, σαπρότης, dicitur species corruptionis putridæ, quæ competit rebus sulphureis, & oleosis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetustate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Forest. l. 30. Obs. 10. Schol. Vvillis de ferment. c. 8.

Rancula, vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum; estque cum pulsatione, & tumore. Derivatio vero illius est plane ridicula, dum scripsit dici *ranculam*, quasi replens locum. Ros. Angl. p. m. 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi speciem repræsentans, cursus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suecia, Lappia frequens, & ad labores usitatum; cujus historiam vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra suum clima non vivat, tr. nat. contr. nescia, n. 1. Horum animalium recens mactatorum sanguinem calidum manu exceptum haurire incolas contra Scorbutū, ex communicatione D. Joh. Dict. not avis, simulque rationem aliquam adjunxit Sennert de Scorbut. c. 7. Anatome vero *rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur descripta in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 135. p. 274. seq.

*Ranula, βατράχιον. Vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ. Vide *Harpax*.

† Raphanus, idem cum Caule, ex Scholiaste Aristoph. & Jul. Poll. l. 6. c. 8. Jacob. Constantius cap. 14. Collectaneorum.

Raptus, ἐνθουσιασμός, i. e. occulta quædam, & supernaturalis cognitio alicujus repentina, a spiritu quodam, vel dæmone infusa. Vide *Enthusiasmos*. De *raptu* Prophetarum legitur in Th. Ch. Vol. VI. p. 67. De *raptu* latius accepto Paracelf. l. 2. philos. ad Atheniens. text. 15.

*Rarefaciens, ἀραιωτικός, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *Aperientibus*, & *Diaphoreticis*; utpote quod cutis spiracula referant. Gal. l. 5. S. F. c. 14. His opponuntur *Condensantia*, πυκνωτικά, de quibus suo loco.

*Raritas, *rarus*, σπανιότης, σπάνιος, ἀραιότης, ἀραιός, proprietas, vel attributum corporum, quorum partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt; sive quæ, spongiarum instar, foraminibus pervia. Gal. l. 1. S. F. cap. 13. & l. 2. de san. tu. c. 5. His opponuntur *Densa* corpora, πυκνά. Alias & *raritas* est circumstantia ad tempus pertinens, quando tardius aliquid iteratur, aut redit. Ita *rarus pulsus* dicitur, Gal. lib. de puls. introduct. c. 4. Huic opponitur *Creber*.

Rasa, idem quod *resina*. J. Alex. Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12.

Rasa, vel *rastis*, h. e. *Stannum*. Id.

Rasaheti, *rusatagi*, *rusangi*, i. e. *Æs ustum*. Rul. & Johns.

† Rascatio, barbaris, Screatus latinis. Vincen. Alsarius in resp. Medic. pro Asthmate.

Rascatio, idem quod *Screatus*, vel Excreatio; quando v. g. sanguis cum *rascatione* ejicitur, h. e. gutture, & adjacentibus membris uvulæ. Isaac. l. 3. Viatici, c. 8. & 9.

* Rasceta, idem quod *Brachiale*, vel *Carpus*. Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, sive nodo claviculæ pedis. Forest. l. 6. Chir. Obs. 49. Schol. Dicitur & *rasetta*, Barthol. libell. 4. c. 20.

Rasorium, *raspatorium*, ξυστήρ, idem quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*. *Scalprum*.

Raseta, idem quod *Rasceta*. Paracelf. de Urin.

Rastol, i. e. *Æs*. *Rasoes*, idem. Rul. & Johns.

Rastul, id est *Sal*. Iidem.

Rasura, ξύσμα, ξυσμός, sumitur vel active, vel passive. Active idem quod *Rasio*, ξυσμός, ξύσις. Usurpatur vero & in Pathologicis, de humo-

humoribus acrioribus, *radentibus* vel intestina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, vesicam, &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοὶ, *rasorii*. Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam simplicia per *rasionem*, vel limaturam; ut *rasura* Cornu-Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis instrumentis fit ossium *rasio*, vel *abrasio*, aut quando capillorum fit *rasio* cultro. Passive idem est quod *ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός. Vide *Logos*. Accipitur vel substantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *ratiocinatione*. Vide *Logismos*. Vel pro *indicatione*, ex methodo Medicinali desumpto argumento, 2. aphor. 27. 42. & 3. aphor. 1. Vide Diet. nu. 507. Lind. Ex. VII. §. 31.

* Rationalis, λογικός. Vide *Logicos*.

* Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Bonetti Sepulchret. l. 1. sect. 22. obs. 18.

Rated, i. e. *Rhabarbarum*. Schrod. Vide p. inferius.

Rexach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Joh. Lex. Ch. l. 2. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 369.

Realgar, proprie etiam non uno modo describitur. Rul. Dorn. & Johns. scripserunt, quod sit fumus mineralium, quicquid Arsenicale est, aut Operimenti naturam habet. Apud For. l. 30. obs. 8. in Schol. hæc leguntur. *Realgar* fit ex sulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate nostro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) interficitque sorices, & omnia animalia. Pulvis est mordicans fistulas, ac vermes equorum, & corrodendo absumens omnem malam, superfluamque carnem. Libavius hæc notavit: *Realgar* modo speciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miscetur sandarachæ fissili, glebarum specie, & gracili venarum discursu; vel etiam pulverem rubeum, in scaptensulis argentariis collectum, designari putant; modo recrementum rubeum fœtidum, & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras, & spiracula concrescit: non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arsenicum, sulphure mistum, judicavit, denotans fortasse halitus illos Officinarum concretos, quos vernacule, fumum officinarum, *Dessenrauch*, indigitant. Aliis *realgar* fixum, est arsenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem est cum arsenicalibus ejusdem naturæ, aut vicinæ. Libav. S. A. Ch. l. 3. cap. 16. Metaphorica acceptio est merum commentum Paracelsicum, qui distinxit *Reagalar* in *Macrocosmicum*, & *Microcosmicum*. Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, spuma natans super aquas; *Realgar terræ*, Arsenicum: *Realgar aeris*, Tereniabim: & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Johns. e Paracels. Paragr. & l. 3. c. 2. §. 1. & alibi. Imo attribuit quoq; *Realgar Astris*, & singulis Planetis, quo aquas inficiunt, in Fragm. Medic.

Rebis, id est, *excrementum alvi*. Parac. de hydrope, & l. 3. de morb. fodin. c. 4. *Rebis* etiam, id est *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn. Rul. & Johns. In Chrysopœja *Rebis* dicitur materia, ex qua semen aurificum generatur; estq; aurum, & suum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una specie, & numero. Th. Ch. Vol. II. p. 43. adde pag. 252. & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p. 400. Meminit & Libav. Tom. II. Oper. p. 40. & 426. Quibusdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philosophicus duplicatus, sulphure Solari, & Mercurio universali constans. Dicitur & *Azoth*.

Rebisola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ si coquatur, ac despumetur optime, post triduum quiescens, lapillos *rebisoleos* edit. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Paracel. etiam commendat ad morbos metallifodinarum, l. 3. h. tit. c. 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *stercus adustum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Johns.

Rebus, est ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός. Vide *Nearos*.

† Recentatum, apud Lat. Trallian. Propomatis genus. Guil. Stuck antiquit. convict. l. 3. cap. 11.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐκδοχεῖον, ἀποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur, & colligitur. In specie, apud Anatomicos occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus historiam vide apud Barthol. l. 1. Anat. c. 12. In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum, & globosum, destillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei destillandæ ratione. Nam si res vaporosæ flatulentæ, ac spirituales dissolvuntur, amplum esse debet; alioquin a spirituum vi magna, magno bombo, ac crepitu, nec sine adstantis periculo, rumpitur, atque in frustra dissilit. Si vero res calidæ, tenuesque fuerint, collo longo formatum esse debet. Sin autem res mediæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Rul. & Johns. Terra dicitur *receptaculum* Influentiæ Cœlestis, Vol. VI. Theatr. Chym. p. 403.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præscri-

calcis, pulveris, aut liquoris redacti, pristinæ formæ restitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menstruorum additione formã quasi amiserunt. *Reductio* talis est, cum salia mineralia, v. g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido soluta, *reducuntur*, in frigido humido, in pristinam solidam consistentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *resolutioni* corporum in prima Entia, & principia, ut vocant: Cine res vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem, &c. Sed est nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rol. Ch. l. 2. c. 4. Junge Th. Ch. Vol. I. p. 696. 697. 699. Vol. IV. p. 848 Vol. V. p. 542. & 716. Vol. VI. p. 215. 229. *Reductionem calcium* in metalla opus habere circumspecto magistro, docet Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 9. fin. *Reductionem Tartari* urget Paracelf. Paramir. lib. 3. tract. 2. & 3. *Reductio cibi* ia sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, tract. 2. de pestilentia in princ. In genere quoque *reductio* Paracelso dicitur omnis mutatio in alium statum: v. g. mutatio morbi in sanitatem eidem vocatur *reductio*, l. de renovatione, & restauratione, in princ.

Redundantia, πληθῶρα, περισσότης, περίσσωσις. Vide *Perissosis*.

Reduplicatio, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiplosis*.

* Reduvia, idem quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide supra in PA. Dicitur & quibusdam *Redibia*. *Redubia*. Keuch. ad Samon. 241.

Refectio, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις. Vide *Analepsis*, *Anathrepsis*.

Refinatio, idem significat in genere quod *Depuratio*. In specie hoc nomine venit Ars, qua saccharum e cannis extractum, ut candorem, & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur: de qua legatur Angel. Sala in Saccharologia cap. 3. Casp. Barlæus de rebus gestis Classis Nassovicæ in Brasilia, aliiq; & ex his Erasm. Frācisc. Hort. Indic. Orient. O. Occident. Part. I. p. m. 267. seq. Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v. g. Aurum, & Argentum, &c.

Reflexio, ἀνάκλασις, vel idem est quod *recurvatio*, vel dicitur de visione, ubi species visibiles in circulos *reflectuntur*. Paracelf. de An. ocul. hæc dicitur usitatius *refractio*.

Refractaria *Vena*. Vid. *Phleps*.

Refractio, ἀνάκλασις, est vox *Optica*, idem quod *reflexio* significans. C. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. num. 83. Barthol. lib. 3. An. cap. 8. ad fin.

* Refrictio, ἀνάτριψις. Vide *Anatripsis*.

Refrigeratio, κατάψυξις, περίψυξις. Vide *Catapsyxis*.

Refrigeratorium, dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in destillatione exaltati per refrigerationem condensantur in aqueam substantiam, sive rostrum saltem alembici transeat, sive ipsum ambiat alembicum, sive alio modo adhibeatur: de quibus legantur scripta Chymicorum: quamvis & vas ligneum sale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Francisc. Vigani in Medulla Chymiæ tabul. 2. fig. 5. f.

Regale, cementum est, quo repurgatur aurum. Dorn. in Dict. Paracelf. Johns. Ejus decriptionem vide in Th. Chym. Vol. I. p. 548. seq. *Regale fœtidum menstruum* Spagyricum, dicitur aqua regia, quæ aurum solvit, cum Mercurio, & stella Antimonii. Libav. Tom. II. Oper. p. 231.

Regeneratio, παλιγγενεσία, vide *Palingenesia*. *Regeneratio Philosophica*, sive Spagyrica est nihil aliud quam corruptionis separatio, incorruptionis restitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœlestium instauratio, tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum sterilium regnantium mors, & mortificatio, & virtutis immortalis, atque cœlestis vita. Th. Ch. Vol. VI. p. 374. Plus, quam satis, encomiorum, & titulorum, dummodo non essent bullæ inanes.

Regibbus, λορδὸς, idem quod *repandus*, *recurvus*. Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Brasavoli Indice Galenico.

Regimen, usitatum est vocabulum in Medicina, significans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, διαιτητικήν. Ita victus *regimen*, passim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Forest. l. 32. Obs. 9. Schol. Paracelf. l. 4. Paramir. *regimen lapidis Philosophici*, legitur in Th. Chym. Vol. II. p. 296. Vol. III. pag. 654. Vol. IV. pag. 820. 830. 860. &c. Vol. V. pag. 20. &c. *regimen ignis*, in operationibus Chymicis, Vol. IV. pag. 526. 816. 860.

Regina, βασιλὶς, est nomen liquidæ ocularis compositionis, quæ *reparatrix*, ἀναληπτική vocatur, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. *Regina* quoq; ænigmatico nomine vocatur *Luna Philosophorum*, sive *Lapis Philosophicus*, metalla inferiora, cuprum, stannum, ferrum, in argentum constantissimum transformans. Th. Chym. Vol. I. p. 531.

Regio, χώρα, vide *Chora*. *Regiones* quoq; Anatomicis dicuntur certæ corporis, & determinatæ portiones; uti videre est apud Barthol. in procem. fin. v. g. *regio* umbilicalis, lib. 1. in princ.

Regionalis, ἐνδήμιος, dicitur de morbis certæ regioni familiaribus. Gal. in princ. com. in libr. Epid. Vide *Endemios*.

* Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem est quod *Icterus*. *Aqua Chrysulca*, sive aurum solvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schr. l. 3. c. 23. in fin.

Regnum, βασιλεία, translata hæc vox in Medicina, notans certam classem rerum naturalium. In primis vero *tria Regna* communiter traduntur; *Vegetabilium rerum*, in quo *Vinum* primum locum tenere creditur; *Mineralium*, in quo *Aurum*; & *Animalium*, in quo *Homo* primas sibi vendicat. Th. Ch. Vol. VI. p. 682.

Regula, κανών, vide *Canon*.

Regulus, homonymon est in Medicina. 1. significat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur, Gr. βασιλεύς, βασιλισκός, cujus descriptionem, cum usu, vide ap. Aldrov. l. 17. Ornith. c. 1. Deinde est terminus Chymicorum Technicus, qui in probatione, aut fusione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *Regem*, vel *Regulum* appellant. Rolf. Chym. l. 5. s. 11. cap. 1. Usitatissimus est *Regulus Antimonii*, ibid. Schr l. 3. c. 17. Libav. S. A. Chim. 3. cap. 11. & l 6. c. 21. item To. II. Op. p. 181. seq. Hic describi potest, quod sit Mercurialis *Antimonii* substantia metallica a superfluo sulphure, mediantibus Nitro, & Tartaro, vi ignis cũ detentione operantis, alcalisatis sequestrata.

Rejectio, ἀναγωγή, sæpe usurpatur specialiter pro excretione præternaturali per os, sive per vomitum. Scrib. n. 180. 181. 183. Vide Rhod. in not. ad nu. 173. & in Lex. Scrib. Vide etiam supra *Anagoge*.

Reiteratio, idem quod *Iteratio* simpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* est species exaltationis. Parac. Paragr. tr. 3. de Alchym. *Reiteratio* fit, quum terra sublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione, divisioneq; solvitur. Th. Ch. Vol. I. p. 436. *Reiteratio sublimationis Mercurii*, legitur Vol. IV. p. 1002. *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis, Vol. VI. p. 78.

Reb, rebus, i. e. *lac acetosum*. Rul. Johns.

Relatio, terminus alias Logicus, translatus etiam in forum Medicũ, denotat respectum rei indicatæ ad rem indicatam; qui respectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. Epist. & Consil. Med. P. I. p. m. 241.

* Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalasticos*, *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento. συντεταμένῳ. Gal. in 6. Epid. t. 30.

Reliquiæ, τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα, Hipp. 2. aph 12. Vide *Encatalimpano*.

Relollæum, est virtus ex complexione, ut in Hyperico, prima virtus est in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia, & occulta, in eo, quod vermibus adversetur, atq; corruptioni. Dorn. in Dict. Parac. Rul. Paracels. vero ita descripsit. *Relolleum* (attractiva vis rerũ) est natura ultra primam: & est duplex; scil. permanens, ut in magnete, & carabe, & mastiche; non permanens, ut est in igne. Et sic in morbis est duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febribus, & speciebus ejus: non permanens, ut in Rosca, Catocha. *Relollea* extra naturam, de simplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Asphaltum, in Scholiis ad L. de grad. compos. cap. 1. Unde & in aliis ad h. l. Scholiis. Meminit *Rolellacearum* ægritudinum, & separationis *Relollinæ*. Helmontius paulo distinctius de *Relollæo*: *Relollæum* est qualitas efficiens, non procedens ex fermentis, & seminibus rerum: estq; duplex, unũ videlicet in corpore proprio, alterum vero in alieno. Inter *Relollæa propria* quædam sunt separabilia; ut frigus in aere, & aqua: Alia vero inseparabilia; ut calor in lumine Solis, cãdelæ, & ignis, quæ nunquã frigere possunt. *Relollæum alienum* est violentum, quod si non foveatur, perit per suos gradus, & momenta: Ideoq; dicitur *transiens*; ut est calor in aqua, tr. Nat. contr. nesc. nu. 25. 26. Calorem in Elementis esse merũ *relollæum*, scripsit in tr. Scholar. Hum. pass. decept. nu. 4. Johns. triplex constituit *relollæum*, *Incorporatum*, *Innatum*, & *Momentaneum*. *Incorporata* sunt omnia Mercurialia; videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius salium. *Innata* sunt ex tribus, Consolidativa, Mundificativa, Confortativa, *Momentanea*, ut Mors est improvisum *relollæum*, cum tinctura velocissima, Lex. Chym. l. 1. Libavius *relollaceas* qualitates refert inter cœnosos terminos spurci Parac. Tom. IV. Oper. p. 246.

Remedium, βοήθημα, idem quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* qua ad sanitatis conservationem, qua ad ejusdem recuperationem. Comprehendit sub se Res non naturales, non solũ Medicamenta, & Chirurgicas operationes, verũ etiam victum, & quæ ad Dietã pertinent. Lind. Ex. VII. §. 32. Estq; de materia Medica simul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione, & virtute. Vide Dogm. nostr. G. P. IV. cap. 1. d. 4. pag. 462. seqq. imo & de dextro usu. Nam rectus usus est & anima materiæ, & vita *remedii*, & forma utriusq; Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* auxilium, & vere existant, & recte dicantur, hoc totum habent ab usu recto. Lind. Ex. II. §. 63. Consentit J. Alex. not. in Galen. lib. 1. de A. F. cap. 1. *Remedia* inveniuntur per duo instrumenta, quæ sunt Ratio & Ex-

& Experientia; estq; hæc periculosa, & fallax; illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. Gal. in 1. aph. 1. *Remedia* quoque *spiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodesse ad corporis sanitatem, vide in Th. Chym. Vol. V. p. 358. Verbum *remediare* aliquoties occurrit apud Scrib. Larg. num. 11. 14. 18. 27. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Remigatio, ἐρεσία, vel εἰρεσία, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores. Gal. l. 2. de san. tu. & comprehendit motum mistum, l. 1. de Us. part. c. 19.

Reminiscentia, ἀνάμνησις, idem quod *recordatio*. Vide *Anamnesis*. *Recordatio*.

* Remissio, ἄνεσις, idem quod διάλειμμα, παρακμή. Vide *Declinatio*. *Dialeimma*. *Remissus* etiam sæpe pro *debili* ponitur: v. g. *remissus* pulsus, *remissus* pastillus. *Remissa* aqua frigida, Rhod. in Lex. Scrib.

Remora, ἐχενηΐς, nomen piscis marini, saxis adhærentis, qui navibus adhærens, motum earum retardare posse creditur. Cujus descriptio, cum usu, videatur in Aldr. l. 3. de pisc. c. 12. De *Echneide* Spagyricorum vide supra in *Echneis*. Peculiare quoque instrumentum Chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus a se inventum, Cent. V. obs. 86. e quo etiã descripsit Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig. 3. & T. XLVII. f. 3.

Remotio, ἀφαίρεσις, idem quod *Ablatio*. Vide ἀφαίρεσις. *Remotionem* sui indicant omnia, quæ sunt præter naturam, uti docemur in Methodo medendi.

Renchus, nomen piscis in Bavaria frequentioris, quem, a sapore, carnisque bonitate, valde laudavit J. Alex. l. 15. sal. c. 5. fere ad fin. In Aldr. non occurrit hoc nomen.

* Ren, νεφρός, vide *Nephros*. *Renalis*, νεφριτικός, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renisus, *Renitentia*, ἀντιτυπία, dicitur proprie de duritie, quæ resistit ad contactum. Vide Lind. Ex. IV. §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur. Gal. ad 5. aph. 67. *Renitentes* corporis dispositiones sunt, quæ non facile concedunt transitum miasmati morboso, sive contagio; & difficulter læduntur. Gal. lib. 1. de diff. febr. cap. 4.

Renovatio, (Græce dicitur ἀνακαίνωσις, ab ἀνακαινίζω) terminus est Paracelsicus, idem significans, quod *restauratio*; & accipitur de reductione mineralium a statu corruptionis ad integritatis statum. Postea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in sanitatem pristinam, l. de *renovatione*, & *restauratione*.

Renunciatio, dicitur sententia, vel judicium Medici, aut Chirurgi ad Magistratum datum, vel judicem de ægri, vel vulnerati statu; v. g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de fœtus propulsione, &c. Legitur integer tractatus Ambr. Paræi de *renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* posuit interdum pro *renunciatione*. Videatur & Bonet. Merc. Compit. l. 15. p. 596.

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *refectio*. Vide *Anathrepsis*, *Analepsis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem posteriorem. Fallop. de ossib. c. 19. Tom. I. oper. p. 509. quemadmodum in partem anteriorem *Annuitio*, vel *Annutus*.

* Repanditas, λόρδωσις. Vide *Lordosis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν. Vide *Apocrusticon*.

* Repercutiens, ἀποκρουστικόν, idem quod *repellens*. Gal. l. 5. S. F. a. 17. Ita & Dor. Rul. & Johns. in Lexic. Ita & *repercussio* describitur per humoris in aliquam partem fluentis repulsionem, a Leonh. Botalo de cur. vuln. scolpet. c. 7. p. m. 17. describuntur *repercussiva* quod sint medicamenta, fluxiones retrorsum agentia. *Repercussio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *Repercussa*, vel *Repercussiva* dicuntur, quæ fiunt per subsidentiam, & præcipitationem ad fundum. Libav. Tom. II. Oper. p. 125 216.

Repetentia, idem quod *Repetitio*. Usurpatur de Accessionibus febrilibus; suntque vel Evidentes, vel Obscuræ. P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 424.

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxysmis, Gal. l. de morb. tempor. cap. 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime necessaria, ac utilis est; eamque passim Gal. in scriptis suis inculcat, cujus loca afferre prolixius foret. Videatur Th. Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Plerosis*, *Plesmone*.

Repositio, ἐμβολή, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco suo naturali excidit, cum violentia, & artificiose in pristinum locum reponitur. Gal. c. 3. de fract. t. 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Indice operum Hildani, aliorumq; Chirurgiæ scriptorum.

Repræsentatio, ἔμφασις, vide *Emphasis*.

Repressio, ἐπίσχεσις, idem quod *suppressio*. Vide *Epischesis*.

Reprimens, ἀποκρουστικός, vide *Apocrusticos*, idem quod *repellens*.

Reptatio, *repetatus*, *reptus*, ἕρψις, ἑρπυσμός, est species motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur, ipsique innitendo; qualis in serpente,

anguilla, verminibus conspicitur. Hier. Fabr. ab Aquapend. l. de motu loc. animal. sec. totum. h. tit. p. m. 21.

Reptile, ἕρπον, ἑρπητόν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulsio, ἀπέκρουσις, ἄντωσις. *Repulsorius*, idem quod *repellens*, ἀποκρουστικός, *repultrix* facultas refertur inter ministras. Vide *Apocrustikos*. Dicitur vero *repulsio*, quando humores in affluxu retunduntur; & parte constricta, aditu quasi prohibentur. Diet. n. 46.

Repurgatio, ἀνακάθαρσις, ἐκκάθαρσις. *Repurgantia*, καθαρτικά, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuliginum, & vaporum exclusione. Gal. l. 6. de S. Fac. c. 12. vel de purgatione per sputum, 5. aph. 8. & 4. de R. V. I. A. t. 20. Vide *Anacatharsis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem significat, quod *quies*. Vide *Hesychia*. Proprie vero dicitur vacatio ab exercitatione. Gal. ad. 4. aph. 13. adde Diet. n. 59.

Res, vel Græce dicitur πρᾶγμα, vel saltem exprimitur per articulum neutrum τό, cum additione proprietatis alicujus specificę. Ita triplices occurrũt *res* in Medicina, *Secundum naturã*, τὰ κατὰ φύσιν, & *res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter descripsit, quod sit id in se, quod est absq; reflexione sui, ad aliquem humanæ rationis discursum, inventionẽ, Tract. Venatio scientiarum, num. 25. *Res Macrocosmicæ* sunt, quæcunq; extra familiam vegetabilium, & animalium collocantur; sive primariæ sint, & macrocosmi membra, sive secundariæ, i. e. ex perittomate macrocosmico productæ. Schrod. l. 3. c. 1. *res naturales*, τὰ φυσικά, pertinent ad Trãsumpta Medica, quatenus ad *res* triplices antea dictas diversimode applicantur. Vide Dogm. Med. G. p. 13. seq.

Resectio, ἀνατομή, vide *Anatome*. Alias & *resecare* dicitur pro *reprimere*: v. g. *resecare* dolores podagricos. Keuch. in not. ad Samon. p. 250.

Residentia, ὑπόστασις, idem quod *Subsidentia* in Urinis. Vide *Hypostasis*.

Resimus, σιμός. Vide *Simos*.

Resina, ῥητίνη, est lacryma, vel liquor pinguis, & oleaginosus, cum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Estq; duplicis consistentiæ, liquiduscula, & duriuscula, quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur. Catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 19. de virtutibus, Gal. l. 8. de S. F. h. tit. Olim *Lentiscina* fuit præstantissima. Gorr. *Resina* simpliciter ponitur pro vulgari pice flava, & molliori, sutoria dicta. Dorn. *Resinas rariores* exoticas quasdam descripsit Chioc. Mus. Calc. sect. 5. p. 624. seq. Porro vocab. *resina* translatum etiam ad alia: v. g. ad *Magisteria* Scammonij, & *Gialappæ*, quæ vocantur *Resinæ*. Rolfink. Chym. l. 5. sect. 2. cap. 16. de purgant. s. 2. art. 3. c. 12. A Chymicis *resina terræ* dicitur *Sulphur*, Th. Chym. Vol. I. p. 583. fin. *Resina terræ potabilis*, est *sulphur sublimatum* in liquorem, balsamum, vel oleum redactũ. *Resina auri*, est crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. Johns. Prorsus abusive sumpsit Paracelsus de materia Tartar. glutinosa, l. 1. de Tartar. tr. 4. c. 2. in Annot.

Resinatus, ῥητινωτός, epitheton est vinorum: aliquoties meminit Cels. l. 2. c. 24. fin. & c. 28. Dicuntur vere *Vina resinata*, quia olim Musta Italica pice, vel resina inspersa condiebantur, ut odoris, & saporis acumina ijs accederent. De modo condiendi legatur Plin. l. 14. H. N. c. 19. 20.

Resinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *resina* cum *cera*; cujus differentia triplex legitur apud Gal. 6. de C. M. P. G. c. 2. fere ad fin.

Resistentia, ἀντιπάθεια, est qualitas, vel potentia naturalis, secundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Estq; duplex, perfecta, & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. T. I. Ep. & Cons. Med. l. 2. ep. 3. p. m. 52. & T. II. l. 5. 18. p. 498.

Resolvens, διαφορητικός, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam, & tenacem liquandi, & attenuandi; de quibus Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Suntque salinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat resolutiva salia, lixivia, & alkalia, quæ virtutibus seminalibus sunt orbata, exceptis paucis, tr. Potestas Medicam. n 31.

* Resolutio, æquivocum est apud Latinos. Vel enim accipitur Pathologice; & respondet Græco παράλυσις. Vide *Paralysis*, *Lysis*, *Dialysis*. Vel sumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymice; & ita Gr. dici posset ἀνάλυσις, estq; Coagulationis oppositum: describitur, cum commista violenter separãur, adjecto resolvente, & quamlibet misturæ partem segregante. Estq; idem quod *solutio*, λύσις, item *Dissolutio*, de quo supra suo loco. *Resolutio* duplex proponitur in Theatr. Chym. Vol. II. p. 30. alia *totalis*, cum interitu totius: alia *partialis*, ubi quædam sensilia remanent, communia cum primæ, tum posteriori jam dissolutæ materiæ. Ita & Basil. Valentin. in suo ult. Testamento l. 1. c. 2. duplicem statuit *resolutionem* metallorum: unam, quæ fit a Fusoribus metallicis: alteram, quæ fit a Chymista. John. in *resolutione* Chymica quinq; sese offerre scripsit. 1. Æthereum corpus, sive spirituosam substantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, seu oleagineam sub-

substantiam, sulphur dictam. Quæ duo tantæ subtilitatis sunt, ut, si non bene reserventur, sæpius evanescant in auram. 3. Sal, quantumvis crassius, virtutem tamen non obscuram habens. 4. Phlegma, & aqueum elementum. 5. Terreum, & caput mortuum dictum: quæ duo nullarum sunt virium, & mortua. De hujus vocabuli variis significationibus vide & Fallo. de Tum. p. 4. c. 18. Tom. I. Op. p. 638.

Resolutivus, tribuitur a modernis *Fermentationi*, quæ est motus efficientis in materia principiorum ejus singulorum segregativus; & opponitur *Fermentationi Combinatoriæ*, vel *combinativæ*, quæ & *Confermatio* vocatur; estque motus efficientis in materia principiorum ejus, pro circumscriptione loci, temporis, & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgii Ern. Stahlii Differt. de Sanguificatione c. 3.

Resonitus, idem quod *Contrafissura*. Paræus Chir. l. 9. c. 8.

Resorbere, ἀναπίνειν, sumitur ab Hipp. pro *absumi*, 2. de art. t. 51.

* Respiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vita animalis, constans ex *Inspiratione*, & *Exspiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe*, & *Eispnoe*. Ceterum de *Respirationis* organis, & usu vide ex recentioribus Charlton. Oec. An. Ex. IIX. Th. Vvillis Pharm. Rat. P. II. in princ. Malach. Truston. h. tit. & alios. An *respiratio* fœtui competat, ventilavit etiam Barthol. l. 2. Anat. c. 8. Usus *respirationis* per se quod sit sanguinis accensio, nobis adhuc est suspectus.

Respuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, proprie dicitur sputum sursum revoco, & ejicio, idem quod Exspuo. Metaphorice vero notat *rejicio*, aversor aliquid. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.

Ressella, est terminus Paracelsicus, de quo non constat, quid significet. Dicitur vero quod sit colorem auferens quid, quemadmodum *Assa* colorem promovens. Legitur Paramir. l. 4.

Restauratio, idem quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις, q. *Renutritio*. Gal. c. 1. de fract. t. 48. Paracelso idem est, quod *Renovatio*. Vide p. supr. *Renovatio*. Helmontio *Restauratio* dicitur, inclinationis susceptæ obtruncatio; & opponitur *Præservationi*, quæ est futuri præcautio, per impedimentum materiæ disponibilis, tr. de Lithiaf. c. 7. n. 21.

Restinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltante restringuntur; atque ita ad nobilitatem perveniunt in eo genere optimorum. Hic enim est principalis, primusque finis inventæ *restinctionis*. Rul. & Johns. in Lex. descendit a verbo ἀποσβέννυμι, *restinguo*, de quo apud Diet. n. 88.

* Restitutio, καθίστασις, καθίδρυσις, dicitur membri sede sua emoti in pristinum locum repositio, vel constitutio, vel collocatio. Gal. 3. de fract. t. 38. quamvis & latius sæpe accipiatur, pro additione deficientis: v. g. Lactis *restitutio*, Hildan. cent. 4. obs. 27. Nasi abscissi *restitutio*, Id. cent. 3. obs. 31. Imo pro curatione absoluta ægri, quando æger *restitutus*, i. e. ad pristinam sanitatem reductus dicitur.

Resudatio, dicitur laboriosa ægritudo, faciens ægrum diu pati; estque accidens superveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. l. 3. fen. 14. tr. 4. fin.

Resumptio, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*, sive virium recuperatio. Diet. n. 57.

Resupinatio, ὑπτιασμός. Vide *Hyptiasmos*.

Resurrectio, ἀνάστασις, est vocabulum ad Theologiam magis, quam ad Medicinam spectans. Tropice tamen *Resurrectio metallorum*, dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejusmodi tincturæ promoventur, ad sui generationem. Vol. I. p. 524. Th. Chym.

Resuscitatio, est terminus Spagyricus, idem significans quod *Restauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Paracels. l. 6. de nat. rer. *Resuscitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit. Rol. Chym. l. 6. c. 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Barth. in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 41. p. 78. 79. De *resuscitatione* Terræ virgineæ in processu lapidis Philosophici, vel Chrysopœias Vide Vol. VI. Th. Ch p. 188.

* Rete, δίκτυον, *Reticulum*, κεκρύφαλος, diversis attribuitur corporis partibus. Antiquis *Rete* dictum fuit *Omentum*. Castell. In brutis quibusdam, quæ quatuor habent ventres, secundus *Reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Rete mirabile*, vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

* Retentio, κατάσχεσις, vide *Epischesis*. *Retentrix facultas*, καθεκτικὴ δύναμις, refertur inter quatuor ministras, & opponitur *Attractrici*. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 6.

* Retentum, dicitur vel *Retinendum*, id, quod naturæ familiare est, & opponitur *Excernendis*, vel *Excretis*. Helm. peculiarem librum inscripsit *Retenta*; & intelligit, quæ vel forinsecus assumuntur, vel intus domestica nascuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter, & Pathologice; cum tamen & *Retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide nostra Dogm. P. I. c. 9. dog. 3. p. 99.

* Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδής, vide *Dictyoides*. *Rete*. *Reticulum*, κεκρύφαλος; Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. 2. *Rete*.

Retinaculum, vocatur Instrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in Castratione, & Herniæ scroti sectione commode utuntur, ne intestina in scrotum prolabantur. Vid. Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig. 2. & modum applicandi Tom. XXXIX. fig. 2. 3. 4.

Retorta, est vas globosum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac sensim in oblongum canalem reflexum transit; Chymicis frequens; & ad destillationem mineralium, spirituumque potissimum pertinet. Rul. Johns. in Lex.

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασις, ἀντισπαστικόν, idem quod *Revulsio*, *Revellens*. Vide *Antispasis*.

Retransmutatio, Paracelso dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, postea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. Param. l. 3. tr. 5.

Retrimentum, λάπισμα, accipitur de variis minutiis, quæ secedunt ex corporis alicujus siccioris, & friabilis frequentiori tractatione, & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur; quæ vulgo flores fœni, & semina appellantur, & pro usu externo commendat D. Ludovic. Dissert. I. Pharm. p. 615. 627. quamvis *Retrimentum* etiam de aliis excrementis accipiatur.

Retrocessio, idem quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις. Vide *Epanaclesis*.

Revelatio, quid significet, ex aliis Lexicis constat. De ea valde gloriari solent Spagyrici, Helmontius quoque, & alii: sed res est valde suspecta.

Reverberatio, terminus est technicus, in Chymia, significans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem subtiliorem reducuntur: estque vel clausa, vel aperta. *Clausa*, quando corpora in furno *reverberii* clauso calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus adamussim administrari possunt, ut calor intendi, remittique possit; quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valde vehemens est; & utimur ea in corporibus duris, ac tenacibus resolvendis. *Reverberatorium*, furnus est, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn. Rul. & Johns. Rolfink. Chym. l. 2. c. 3. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vasculum ambit. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 3. p. 51. Est igitur *Reverberatio* fere idem, quod *Calcinatio*. Th. Chym. Vol. III. p. 385. *Reverberationem* etiam in corpore humano finxit Paracels. Paramir. l. 2. c. 5. l. 4. de vit. long. c. 6.

Revellens, ἀντισπαστικός, vide *Antispasis*. Gal. l. 6. Epid. c. 2. l. 32.

* Reversivus, ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non est acuta, sed diuturna, & imperfectas habet solutiones, erroneasque accessiones. Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 21. Gal. ad h. l. *Reversio* dicitur ὑποστροφή, idem quod *Recidiva*, vide *Hypostrophe*.

Revivificatio, idem quod *Resuscitatio*. Libav. Tom. II. Op. p. 231. Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur e Jac. le Mort. in Morley Collect. Chym. Leid. c. 281.

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanaclesis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

* Revulsio, ἀντίσπασις. Vide *Antispasis*, idem quod *Retractio*. Gal. c. 2. n. 6. Epid. t. 8.

Rex, βασιλεύς, propria significatio non est hujus loci. Tropice vero *Rex* dicitur Rul. Aqua spiritualis, vel spiritus in aqua. Lapis Philosophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans. Th. Chym. Vol. I. p. 531. Vol. III. p. 41. Vol. IV. p. 898. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. & Vol. II. Oper. p. 345. 346. 394. Ceterum, quoad propriam significationem, quod Reges quidam a Deo habere credantur singulare beneficium certos curandi morbos, v. g. Angliæ spasmum, & Galliæ strumas, de quibus vide C. Rejes C. El. q. 25. in medio relinquimus, sitque fides penes Authores.

Rha, ῥᾶ, idem quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχήν, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Diosc. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 281. ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥέον βαρβαρικόν, notissimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens; cujus securitatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt (videatur Rolfink. de purgant. sect. 12. art. 1.) verum Lind. non immerito suspectam reddere conatus est, Sel. Med. Ex. XII. §. 57. & 128.

Rhabdos, ῥάβδος. Vide *Virga*.

* Rhabdoides, ῥαβδοειδής, epitheton *suturæ rectæ* in cranio, quæ & *sagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhachia, ῥαχία, Jonice ῥηχίη, a ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *restagnatio maris*, aut potius crepido littoris petrosa, cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes* humorum, & supernatantias in corpore. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Rhachis, ῥάχις, Latine *Spina*. Dieterich. n. 749. Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos usque lumbos structura erigendo, recurvandoque corpori conveniens; cujus descriptionem vide in Anatomicis, in specie apud Barthol. libell. 4. An. c. 14. Per totius spinæ vertebrarum foramina media transit medul-

medullaris substantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis medulla* vocatur. Vide *Medulla*, Vide *Spina*.

RHACHISAGRA, ῥαχισάγρα, vocari potest species Arthritidis particularis spinam dorsi infestantis. Paræus l. 14. Chir. c. 1.

* RHACHITÆ, ῥαχῖται, vel ῥαχιαῖοι, vocantur *Musculi Dorsales*, qui universis costarum commissuris in toto thorace superinjecti sunt, a posteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant; sed omnes costarum radices, & vertebrarum processus, qui a lateribus sunt, ad hæc quod inter ipsas radices est, complectuntur. Hipp. 7. aph. 36. Gal. in comm. & l. 4. Anat. adm. c. 6. Barth. vocat *Spinatos*, l. 4. Anatom. c. 6. 7.

RHACHITIS, ῥαχῖτις, morbus dicitur rarior, & Anglis quondam Endemius in figura vitiata, quando caput, spina dorsi, costæ, tibiæ, aliaque ossa a debita sua figura sensim alienantur: cujus essentiam, & generationem erudite descripsit Glisson. integro libello de *rhachitide*, adde Charlton. Ex. Pathol. X. §. 42. Prosecutus est quoque hujus affectus descriptionem Joh. Mayovv, Medicus Oxoniens. Anglus Collegiatus, tractat. h. t. & novissime Dolæus Encyclopæd. d. l. 6. cap. 13. p. 1027. seqq. cujus descriptio plenior est hæc: *Rhachitis* est affectus ex inæquali succi nutritii distributione obortus, ob cujus defectum, vel superabundantiam partes illæ nutrimento privatæ marcescunt, ac emaciantur; aliæ vero plus satis nutritæ ad molem justo majorem augentur.

* RHACOS, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus, & vulneribus. Hipp. l. 2. de morb. XXXIV. 26. Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata*, & erosa, instar vestis laceræ; quod contingit in abscessibus suppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam tardius apertis. Gal. 2. ad. Glauc. cap. 8.

* RHACOSIS, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur *morbus scroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata est. Galen. in defin. Cast. Ægin. l. 6. cap. 67.

RHÆBOIDES, ῥαιβοειδὴς, vel ῥαιβώδης, idem fere quod ῥαιβὸς, *motus incurvatus*. Hipp. 3. de artic. t. 38. quamvis ῥοβοειδὴς, ibidem extet. sed recte C. Hofm. in ἀνεκδότοις censet, legendum esse ῥοιβοειδὴς, aut ῥαιβοειδὴς.

RHÆBOS, ῥαιβὸς, idem quod ῥοικὸς, καμπύλος, i. e. *incurvus*, obtortus. In specie vero usurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando versus interiorem partem incurvantur; quibus opponuntur *Blæsi*. Gal. l. de causs. morb. c. 7. Jung. C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. nu. 146. & l. 3. Inst. Med. c. 59. §. 5. in quo loco Galeno contrariari videtur. Latine *Vari* vocantur. M. Aur. Sever. l. de gibb. valg & var. c. 2.

RHAGADIÆ, vocantur Dorn. Rul. & Johnsf. & describuntur, quod sint notæ, vel apostemata pudendorum. Paracelsf. etiam ad genua refert, l. 5. Paragr. in fin.

* RHAGAS, ῥαγὰς, Lat. *Fissura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur solutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie sicca nimis, & salsa, succum nutritium salsum, & sicciorem supponente. Forest. l. 23. obs. 10. & l. 14. obs. 1. Scrib. n. 223. Vide *Fissura*.

RHAGE, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fissura. Vide *Fissura*.

* RHAGES, ῥάγες, dicuntur summitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices*, & *acini* vocantur. Castell. & Linden. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 91.

RHAGIUM, ῥαγίον, est species *Phalangii* venenati, ita dicti a similitudine acini uvæ nigræ, quasi *Acineum*; & os quidem juxta medium ventrem habet, pedes vero ex utraque parte quam brevissimos. Forest. l. 30. obs. 12. ex Ætio l. 13. cap. 18.

* RHAGOIDES, ῥαγοειδὴς, Latine *uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *perforata* dicitur a structura, alias & *Choroides*; cujus historiam, cum usu vario, vide apud Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 23. seq. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. & alios plures.

RHAIZO, ῥαΐζω, vel ῥηΐζω, Jonice, significat *Levo*, *Allevo*. Hipp. 5. aph. 25. l. 2. Epid. f. II. 81. 132. l. 4. XXIX. 13. &c. adde Foes. p. 552. Dieter. n. 756.

RHAMMA, ῥάμμα. Vide *Acia*.

RHANTERES, ῥαντῆρες, a quibusdam dicti *oculorum anguli interiores*, naso proximi, & majores; & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lacrymarum. Gorr. Lind. d. l. §. 88.

RHAPHANEDON, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphani modo factæ*, quæ καυληδὸν κάταγμα vocatur, quando secundum crassitiem os frangitur transversim. Ægin. l. 6. c. 89. Gorr.

RHAPHANELÆON, ῥαφανέλαιον, i. e. *oleum Raphanium*: de quo legatur Diosc. l. 1. c. 45.

* RHAPHE, ῥαφὴ, Latine *Sutura*, duplicem habet significationem, propriam, & impropriam. Proprie notat, præter communem, etiam opificibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo, & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando necessariam conjunctionem labiorum, vel vulneris acia factam; a qua tamen, quantum fieri potest,

Chi-

Chirurgi carere debent, ob dolorem, metum convulsionis, & facilem ex putredine fili dissolutionem: in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplastra glutinantia, vulgo *Deffit Ofaster*. Improprie vero *Sutura* dicitur species quædam συναρθρώσεως, vel juncturæ, aut commissuræ ossium, consutis rebus similis, & serratæ; quales in capitis ossibus observantur; dividunturque in *veras*, & *spurias*; quarum Historiam vide apud Barthol. libell.4. Anat.c.5. *Sutura* quoq; dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens. Castell. Lind. Med. Phys. l.2. c.7. §. 63.

Rhaphis, *rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, significat *acum*, vel *faciculam*, suendi instrumentum. Hippocr. l. 2. de morb. LXIV. 11. Foes. p. 551.

Rhastone, ῥαςώνη, dicitur *Levamen*, *Allevatio*. Terminus Hipp. familiaris. Vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppositam violentiæ, Medicoque commendat, l. de Art. XX. 3. adde Foes. d. l.

Rhebos, ῥεβὸς, idem quod ῥαιβὸς. Vide *Rhabos*.

Rhechia, ῥηχίη, Jon pro ῥαχία. Vide *Rachia*.

Rhege, ῥηγὴ, pro ῥῆγμα, *ruptura*, *scissura*. Gal. in Ex. dict. Hipp.

* Rhegma, ῥῆγμα, Lat. *ruptura* dicitur; estque species solutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel casu, absque sectione, aut punctione facta, a nimia distensione proveniens. Foes. d.l. Dieter. n.753. Dogm. Nostr. P.II. cap 5. Dog. 6. pag. 40. Peculiaris quoque significatio ῥήγματος occurrit apud Hippoc. lib. 1. de morb. XVI. 2. estque species σπάσματος in carnibus, aut venis non suppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα, *sugillata* aliquando significare existimat, præsertim in loco l. 3. de morb. t. XIX. 7. 8. vide Ex. XII. §. 15. verum non videmus rationem sufficientem; cum *ruptio* abscessuum interna intelligi possit, uti & Foes. exposuit.

Rhegmatias, ῥηγματίας, vocatur is, cui abscessus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta est. Hipp. l. 1. de morb. XXIX. 8. l. 2. XLI. 8. ῥηγματία quoque in fœm. idem quod ῥῆγμα, ruptio, d. l. LI. 20. quamvis fortassis mendum sit per omissum σ; ut ad ipsum ægrum referendum potius sit, animadvertente Foes. p. 552. qui tamen etiam rursus hallucinatus, quando loca l. de A. L. & Aq. V. 6. & VI. 5. abstractive ῥηγματίας exposuit, cum tamen contextus doceat, de ægris esse explicandum. Alibi æger talis vocatur & ῥηγματώδης, l. 7. Epid. XVI. 3. quamvis perperam in Gr. legatur ῥαγματώδης, Latine *ruptura hians* dici posset.

Rhegmochasmos, ῥηγμοχασμὸς, legitur ap. Cels. l. 4. c. 4. ubi causas sputi sanguinis recenset. Quia vero nemo alius videtur eam dictionem usurpasse, dubitat Gorr. num legendum sit ῥῆγμα, aut χάσμα. Approbavit vero For. l. 16. obs. 13. Schol. nec video, quid absurditatis inferat, cum vasis sanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* simul *hians* quoad orificia.

Rhembe, ῥέμβη, idem quod πλάνη, *error*, aberratio, a verbo ῥέμβω, vagor *erro*. Hipp. l. 7. Epid. XII. 9. ῥεμβώδεες πυρετοὶ vocantur *Aretæo* l. 2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foes. d. l. p. 551.

Rhenanum, epitheton *Vini*, a fluvio *Rheno* dicti; quod hodieque refertur inter præstantiora Germanica, ita ut ad extera quoque regna transferatur. Estque revera tenuium valde partium. Verum, ob illam ipsam tenuitatem, noxium statuit arthriticis, & cavendum monet Forest. l. 29. obs. 1.

Rhenchos, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latine *stertor*, i. e. sonus ex naribus editus, profunde dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hipp. l. 5. Epid. XXXVI. 14. l. 7. XIII. 4. 15. XVI. de R. V. I. A. t. 34. a verbo ῥέγχω. *sterto*, quo etiam frequenter usus Hipp. præsertim 6. aph. 51. & alibi. Vide Foes. d. l. Dict. n. 750. Ejus modus fiendi valde est abstrusus, præsertim & in felibus.

Rheon, ῥέον, idem quod ῥᾶ. Vide *Rha*.

Rhepo, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Usurpatur de humoribus ad excretionem dispositis. Hipp. 1. aph. 21. adde Dieter. nu. 751. Lind. Ex. XIII. §. 402.

Rhetine, ῥητίνη. Vide *Rhesina*.

* Rheuma, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

* Rheumatismos, ῥευματισμὸς, aliquando accipitur late pro omni *Fluore*, & *Fluxu*; & ita idem est quod ῥεῦμα. Hodieque vero restringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus certa essentia constet. Videatur River. Pr. l. 16. c. 13. & Chicotius Epistol. & Differt. Med. 4. Nobis, salvo aliorum judicio, videtur *Rheumatismus*, in stricta significatione, notare affectum mixtum ex *Catarrho*, & *Arthritide*. Et fortassis ita describi posset; quod sit dolor partium musculosarum, membranarum, glandularum, ut & periostiorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniēs ab intemperie humida p. n. serosa, cum salinis vitiosis particulis conjūcta, totius corporis, sanguinis, & succi nervosi cacochymiam serosam, quandoque & flatulentam præsupponente. Qui quartam Catharri speciem vellet constituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur & *rheumaticus affectus*, ῥευμα-

τῷ λιμακῇ ἀλθέσεως: nec inepte etiam, ad hodierna principia, descripsit Gal. l. de cur. rat. per V. S. c. 8. & l. 2. ad Glaucon. c. 2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores docuit.

* Rhexis, ῥῆξις, idem quod ῥῆγμα, *ruptionem*, vel *rupturam* significat, præsertim venarum. Hipp. 3. aph. 28. & 4. aph. 78. quamvis & de puris eruptione, dicatur, 5. aph. 15. & de tuberculi ruptione, 7. aph. 8. Vide Foes. p. 562. & Dieter. n. 757.

Rhicnosis, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione, & macie corporis: cui opponitur ἔκλασις, cutis distensio, a repletione. Hipp. l. 6. Epid. s. III. t. 29. Inde ῥικνώδεες sunt *rugosi*, ibid. t. 26.

Rhicnos, ῥικνὸς, ῥυγὸς, *rugosus*. Gal. c. 1. progn. t. 12. & in Exeg. voc. Hipp.

Rhigos, ῥῖγος, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præsertim panniculi carnosi, cum concussione spasmodica, vel convulsiva; cujus caussam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitiosam phlegmatis dispositionem retulerunt. Verum ejus caussa vera consistit in succi nutritii, & nervosi, per particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus saltem acidos. vitriolaceos, aut nitrosos, corruptione, dictas partium cutis, & cuticulæ, & panniculi carnosi fibras vellicante, & irritante. Videatur Vvillis de febr. c. 3. Quamvis enim ibidem de *rigore*, in febre tertiana paroxysmum inchoante loquatur: poterit tamen etiam caussa illa applicari ad aliam quoque occasionalem acescentiam succi nutritii nimiam, aut præternaturalem e causis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Diet. nu. 758. Foes. d. l. Significat alias *rigor* inflexibilem duritiem, & tentionem nervorum, vel musculorum. Keuch. ad Sammon. p. 149.

Rhin, ῥὶν, ῥῖνες. Vide *Mycteres*, *Nasus*.

Rhinarion, ῥινάριον, nomen *Collyrii* σμηκτικοῦ, cujus meminit Ægin. l. 3. c. 22. Descriptio vero habetur l. 7. c. 16. Gorr.

Rhine, ῥίνη. Vide *Squatina*.

Rhinema, ῥίνημα, significat *ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur. Hipp. de ulcer. & l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Galen. lib. 3. de C. M. S. L. c. 3. Vide Foes. pag. 534. & supra *Ramentum*.

Rhinenchysia: ῥινεγχυσία, i. e. *infusio in nasum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης, instrumentum, siphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. de morb. Chron. l. 2. c. 4. allegante Scapula, qui etiam ex Diosc. verbum ῥινεγχυτεῖσθαι, i. e. *infundi in nares*, adduxit.

Rhinion, ῥίνιον, Collyrii nomen, ap. Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. sic dictum, quasi *limula*. Aliud ejusdem nominis describitur a Celso l. 6. cap. 6. ad xerophthalmiam, & oculos scabros.

Rinoceros, ῥινόκερως, dicitur animal quadrupes, magnitudine Taurum, forma Aprum æmulans, cornu unicum in proboscide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam insigne alexiterium adversus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis descriptio prolixior, cum usu, videatur apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 33. Add. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 32. Chiocc. Mus. Calceol. l. 6. p. 687. seqq. Meminit & Casp. Rejes C. El. q. 67. De spiritu e *Cornu Rhinocerotis* parato, & hujus singulari effectu legatur Observatio D. Herm. Nic. Grimm. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 89. Est nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortassis monstrosæ; ap. eundem l. 22. Ornith c. 20. Piscis quoque quidam hoc nomine appellatur; cujus saltem meminit in loco allegato priori. In historia vero Piscium non descripsit Author.

Rhinoptes, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægresso morbo circa angulum majorem oculi perspicere, & videre potuit: cujusmodi observationis meminit Rungius in Exerc. de Visus symptom. §. 63.

Rhipidion, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

Rhiptasmos, ῥιπτασμὸς, significat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἀλύκη. Vide *Alyce*. Legitur apud Hipp. l. 3. de morb. XVI. 7. s. 3. de R. V. I. A. t. 14. Coac. t. 82. l. 4. Epid. X. 16. l. 5. XIX. 3. Descendit a verbo ῥιπτάζω, *jacto*, membra: quo etiam aliquoties usus Cous 4. de R. V. I. A. t. 48. l. 2. de morb. XVII. 6. LXVII. 3. l. 3. I. 14. &c. Vide Foes. d. l. Est & verbum simplicius ῥίπτω, idem significans, quod legitur l. 6. Epid. s. 3. t. 17.

Riza, ῥίζα, vide *Radix*.

Rhizagra, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice post exemptum dentem relicta experimenda. Cels. lib. 7. cap. 12. Hujus delineationem rostro corvino similem exhibet Schulter. Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig. 5.

Rhizias, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice incisa collectus, & in specie radice *Silphi*, suavi frangans odore. Lang. l. 1. ep. 52.

Rhizotomos, ῥιζοτόμος, dicitur proprie, qui radices, scindit, *Radicisecа*. Et ῥιζοτομία, *radicum sectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars ministra Pharmaceuticæ, simplicium, & compositorum medicamentorum repositionem monstrans J. Alex. de Medicin. & Med. l. 2. pag. 138. Alias metaphorice hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipsis reme-

remediis morbum radicitus tollentibus accipi etiam potest.

Rhodapsinthaton, ῥοδαψίνθατον, compositio est ex rosis constans. Descriptio multiplex habetur apud Æt. tetrab.4.serm.4. citante Gorræo.

Rhodelæon, ῥοδέλαιον, Lat. *oleum rosatum*. Rolf. Chym. l. 3. f. 2. art.1.c. 5. ubi destiliati saltem meminit: quamvis & decoctum hoc nomine venire possit ac soleat.

Rhodiacon, ῥοδιακὸν, nomen *Emplastri* compositi secundum Asclepiadem; cujus descriptio habetur apud Gal. lib.1. de C. M. P.G.c. 17. fin.

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *pastilli rosacei*, descripti a Diosc. l. 1. c. 131.

Rhodinon, ῥόδινον, *rosaceum*, ponitur sæpe simpliciter, subintelligendo *oleum*. Gal. l. 3.de C. M. S. L. cap. 1. & alibi. Dicitur & ῥόσατον, vel δρόσατον, *rosatum*. Keuch. ad Sammon. p. 226. *Rosacea Gutta*, quis sit morbus, vide *Gutta*.

Rhodion, ῥόδιον, nomen est medicamenti sicci sub forma pulveris acris, & corrosivi; cujus variæ descriptiones habentur apud Ægin. l. 7.c. 13. Æt. lib. 14.cap. 36. citante Gorræo. Usum monstrat Aegin. l. 4. c. 43. & 53.

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini rosati*, seu rosis conditi; cujus parandi modum tradidit Diosc.l.5.c.35.

* Rhodomeli, ῥοδόμελι, *mel rosaceum*, quod simplex, & purgatorium habetur in Officinis. Descriptiones videantur in Dispensatoriis.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex rosis, & malis cydonijs parata: quia vero rosæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet rosas cum melle suo tempore componere, & postea, alio tempore, cum cotoneis compositionem absolvere, addendo aquæ sextarios quinque ad coquendum, ita ut succi cotoneorum sit sextarius, rosarum libræ tres, mellis sextarii, tres, notante Gorræo.

Rhodon, ῥόδον, Latine *rosa*, flos est notissimus, suaveolens ut plurimum; cujus significatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *oleo rosaceo*, monstrante Rhodio e Scribon. n. 194. & in Lex. Scrib. *Rosa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Erysipelas*. Rul. & Johns. in Lex. *Rosa capitis* quid sit, vide *Rosa*. *Rosa mineralis*, quale sit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, videi n Morley Coll. Ch. Leid. c. 55.

Rhodosaccharum, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum rosatum*; quod nomen vel *Conservæ rosarum*, vel etiam *Tabulato* e succo rosarum, & saccharo parato tribui solet. De utroque vide Dispensatoria.

Rhodostacton, ῥοδοστακτὸν, idem quod ῥοδόμελι, *mel rosaceum*; uti patet ex descriptione apud Aegin. l. 7. c. 15.

Rhodostagma, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor stillatitius rosarum*. Lang. l. 1. ep. 53.

* Rhoeas, ῥοιὰς, vel ῥυὰς, est affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, consistens in carunculæ lacrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo. Gal. l. de diff. morb. c. 9. & in def. Med. Caussa ejus materia depascens, & exiccans, vel corrosiva est; & ita sequitur fistulam lacrymalem, vel comitatur. Vide River. l. 2. Pr. Med. c. 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοὶ, Aetio tetrab. 2. l. 3. c. 90. allegante Foes. Oec. p. 556.

Rhoecos, ῥοικὸς; idem quod ῥαιβὸς, vide *Rhæbos*.

Rhoezos, ῥοῖζος. Vide *Stridor*.

Rhogmatias, ῥωγματίας, idem quod ῥηγματίας. Vide *Rhegmatias*.

* Rhogme, ῥωγμὴ, idem quod ῥῆγμα, *ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *ossis ruptio*, vel fractio, per superficiem recta, vel angusta, vel lata. Gal. in Def. Vel est divisio cranii superficiaria, vel profunda quidem, sed eatenus, ut fractum os non loco moveatur: de qua Aegin. l. 6. c. 90. Cast.

Rhogmos, ῥωγμὸς, *sonus* est, & *stertor*, quem dormientes supini edunt, *ronchus* Latine dicitur, aut gutturis stridor, vel pectoris resonans stridor, apud Aurel. l. 2. c. 10. & 27. Acut. allegante Foes. p. 555. Vide p. p. *Rhoncus*.

Rhoicos, ῥοικὸς, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus ob multam humiditatem mollibus, & fluidis. Hipp. l. de A.L. & Aq. XLVII. 6. 10.

Rhoidarion, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide ap. Aet. l. 2. c. 68. allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοίτης, epitethon *vini e malis punicis facti*, apud Diosc. l. 5. c. 34. ῥόαι enim sunt *mala punica*. Unde & ῥοΐτην, *confectio* dicitur ex succi *malorum punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata, ap. Aegin. l. 7. c. 15.

Rhombos, ῥόμβος, *rhombus*, dicitur species deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc est quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum: aut etiam *rhomboides*, quadrangulum, in quo duo semper latera opposita æqualia sunt, neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Gal. l. de fasciis. Meminit Hipp. c.2. de iis, quæ in med. t. 2. & ῥομβοειδέων, 2. de ar. t. 40. Adde Foes. d. l. Rhomboides quoque, ob aliquam figuræ similitudinem, dicitur Musculus scapulam oblique sur-

ſurſum ad poſteriora trahens. Barthol.l.4. Anat. t.3. p. 564. Porro *rhombus* eſt quoque nomen piſcis marini ad Paſſeres pertinentis; cujus deſcriptio, ſpecies, cum uſu in cibis, & Medicina, videantur apud Aldrov. l.2. de piſc. c.48. Meminit & J. Alex. l. 14. Salubr. c.7. Bruyerin. l 19. de re cibar. cap. 25. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ.3 p. 424.

Rhomma, ῥόμμα, idem quod ῥόφημα, *ſorbitio*. Vide *Rhophema*.

Rhonchos, ῥέγχος, Latine etiam *ronchus*, idem quod ῥογμός, *Stertor*, eſt ſonus cum ſtrepitu, vel ſtridore intra fauces, & præſertim circa meatus narium, quando in fauces dehiſcunt: cujus tamen ſoni cauſam, & generationem nemo Phyſicorum, quantum memini, exacte deſcripſit, in primis qui & in fœtibus obſervatur, a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quod legitur 6. aph. 51. Vide Diet. num. 750. & ſupra, *Rhenchos*.

Rhonnymi, ῥώννυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro: dicitur non ſolum de corporis, ſed & de mentis, vel animi vigore. Hipp. 2. aph. 33. Adde diet. n. 765.

Rhoodes, ῥοώδης, idem quod ῥοϊκὸς, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. l. 1. Ep. ſ. II. t.6. & l.6. Ep. ſ. 2. t.32. de alvi fluxu, d. l. t.36. de mulieribus, l. de vuln. cap. Adde Erot. p. 97. e. f.

Rhoos, ῥόος, contr. ῥοῦς, Latine *Fluxio*, Fluxus. Vide *Fluor*.

* Rhopalosis, ῥοπάλωσις, pilorum eſt affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati ſunt, ut ſejungi, & amplius creſcere nequeant. Gorr. concretio ſummorum pilorum indiviſibilis, veluti in baculos, Gal. in def. Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhophema, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; eſtq; cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quaſi alimentum inter cibum, & potum. Hipp. l. de vet. medic. XI. 6. 7. 8. Specialiter vero, & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptiſanæ dilutus*; 3. de R. V. I. A. t.35. Gal. in comm. ad h. l. & c. 4. t. 77. alibique. Vide Foeſ. p.556. Diet. n. 561. Legitur & ῥύφημα, in quibuſdam locis, teſte Foeſ. d. l. quamvis hæc mutatio ο in υ facile contingere potuerit etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ*, quæ ſint apud Hipp. 4. de R.V.I.A t.18. Vide *Epiſpaſticos*.

Rhopopola, ῥωποπώλης, vocatur *coemptor omnigenerarum rerum*. Gal. l.3. de C.M.P. G. c.2.

Rhoptos, ῥοπτὸς, idem quod ῥοφητὸς, *ſorbilis*, & ῥοπτὰ, *ſorbilia*. Gal. in exeg. voc. Hipp. Gorr. Foeſ. p. 555.

Rhosaton, ῥόσατον, dicitur *confectio e roſis*, purgans vitioſum humorem, deſcripta apud Æt. l. 3. citante Gorr.

Rhoscomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene vales*, & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. l. de Corde l.6. Foeſ. p. 557.

Rhox, ῥώξ, idem quod ῥαγοειδὴς, ſic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expreſſit Moſchion. de morb. mul. c. 96.

* Rhus, ῥοῦς, idem quod ῥόος. Vide *Fluor*.

* rhyas, ῥυὰς, idem quod ῥοιάς. Vide *Rhœas*,

Rhybdon, ῥύβδον, *anchoram* ſignificat. Unde ῥυβδοειδὲα τρόπον, i. e. *inſtar anchoræ* dicitur, apud Erot. p. 98. b.

Rhyema, ῥύημα, ſpecies dicitur liborum, & *Itriorum* ex melle, & ſimilagine parata, melior laganis. Gal. cap. 1. de nat. hum. t. 36. & l. 1. de A. F. c. 4. Vide *Itrion*.

Rhyma, ῥῦμα, idem quod βοήθημα, *remedium*, auxilium, præſidium. Gorr. Diet. n. 762. a ῥύω, *ſolvo*, libero.

Rhyme, ῥύμη, idem quod ὁρμὴ, *impetum* in fluxu ſignificat. Hipp. l. de Medico V. 3. idem quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abſterſorium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτειν, *abſtergere*. Gorr. in def. Gal. *pulverem abſterſorium* vocat; & in ſpecie cucumeri eſculento attribuit, l. 8. de S. F. §. Sicyos.

Rhyndace, ῥυνδάκη, vel ῥυνδάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manucodiatæ* ſimilis. Aldr. l. 12. Ornith. c. 27.

Rhyodes, ῥυώδης, idem quod ῥοώδης, *fluidus*. Hipp. 3. de art. t. 51.

* Rhypodes, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ a ſordium ſimilitudine, & quaſi *ſtrigmentoſa* appellantur. Gal. l.2. de C.M.P.G. cap. 1.

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando portiunculæ craſſiores, in tranſpiratione inſenſibili retentæ, ad cutem, vel etiam in induſiis, & veſtimentis, adhærent, & commaculant. Dicitur & γλοιός. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*, ſive *Sanies* appellatur; ita quod craſſum eſt, *Sordes*, ex quo ulcus redditur *ſordidum*. Gal. l. 3. M. M. c. 3. De *ſordium* facultatibus Medicis vide eund. l. 8. de S. F. §. *rhypos*, ubi de *ſordibus* athletarum oleo inunctorum potiſſimum agit.

* Rhypticos, ῥυπτικὸς, i. e. *Abſtergens*, *Abſterſorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in ſuperfi-

perficie, vel in ulceribus sordes purgant, & auferunt. Vide *Abluentia*. Gal.l.3. de S.F.c. 12. & l.4. de C.M.S.L. c.4. ad fin.

RHYSIS, ῥύσις, *fluxus*, idem quod ῥόος: sumitur interdum late pro omni *fluxu*; in qua significatione etiã Methodici sumpserunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, sive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum specialiter pro *fluxu sanguinis*; & ita idem quod *Hæmorrhagia*. Vel de *fluxu seminis*, qui dicitur ῥύσις γονῆς. i. e. *Gonorrhœa*. Lind. Ex. XV. §. 56. Vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης, Hipp. 2. aph. 14. & 3. aph. 16. Vel *defluvio capillorum*: 5. aph. 11. 12. Interdum specialissime de *Hæmorrhagia narium*, 3. aph. 27. 7. aph. 9. &c. Vide Foes. p. 557. Diet. n. 763.

RHYSSEMATA, ῥυσσήματα, *rugæ*, *& sordes*, quæ in senili facie cernuntur. Gorr.

* RHYTHMUS, ῥυθμός, dicitur proportio pulsuum, prioris cum subsequentibus. Gal. l. 1. de diff. puls. c. 7. sive est comparatio pulsus prioris cum posteriori, secundum varias circumstantias celeritatis, magnitudinis simul consideratas. Est igitur *relatio pulsuum*. Dogm. P. III. c.4. d.5. p. 370. Est vero suus cuiq; ætati, naturæ, anni tempori, sexui, &c. pulsuum *rhythmus*; quem qui servat, εὔρυθμος dicitur; qui non servat, ἄῤῥυθμος, Gorr. Castell.

RHYTIDOSIS, ῥυτίδωσις, dicitur *oculi tabes*, & *corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium spirituum, & humorum. Gal. l. 3. M.M. cap. 2. l. 10. de U.P. comm. c. 5. in c. 3. aph. 16. Unde & ῥυτιδούμενοι ὀφθαλμοὶ, oculi *rugosi*, vel *corrugati* dicuntur, lib. 6. Epid. s. 1. t. 26. Alias & ventres ῥυτιδώδεες, i. e. *rugosi*, leguntur apud Hipp. 2. prorrh. XXXI. 10. Vide Foes. d. l.

RHYTOS, ῥυτὸς, duplicem habet significationem secundum duplicem derivationem. 1. a ῥέω, *fluo*, significat ῥυτὸς, *fluidus*: Ita ῥυτὰ ὠὰ, vocantur ova sorbilia, Moschion. l. de morb. mul. cap. 126. Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit, cornibus simile, teste Athenæo, 2. a ῥύω, traho, *tractus* significat. Vide Lexica alia.

RICINUM, *ricinus*, κρότων. Vide *Croton*.

RIGATIO, idem quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*: de quibus omnibus in ipsorum literis.

* RIGOR, ῥῖγος. Vide *Rhigos*.

RILLUS, vocatur instrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. Dorn. Rul. Johns.

RIMA, æquivocum est. In Anatomicis sumitur de pudendi muliebris externo hiatu, & fissura, quæ σχίσμα Gr. dicitur: item *rima magna*, & grata. Barth. l. 2. Anat. c. 32. Rolf. de part. gen. P. II. cap. 36. Pathologice vero idem est, quod *Fissura* in manibus, pedibus, ano, &c. Vide *Rhagas*, *Fissura*.

RIMOSUS *affectus*, dicitur de fissuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diversis membris post aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus, ac pedibus observantur: uti scribit M. A. Severin. l. de noviss. absc. c. 13. §. 2.

RIMULA, in diminutivo tribuitur ab Anatomicis aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoides occurrenti, quæ alias *Glottis* dicitur. Vide *Glottis*.

RINAR, i. e. *Limatura*. *Rion*, idem. Rul. & Johns.

RINGENS, σεσηρὼς. Vide *Seseros*.

RIPARIUS, ὀχθηρὸς, παραποτάμιος, epitheton animalium, præsertim volatilium, quæ in ripis, aut littoribus degunt, & ex aquis victum sibi quærunt. Aldr. l. 6. Ornithol. §. Genera, & Differentiæ. In specie vero *Meropem* dictam fuisse *ripariam*, docet idem l. 12. c. 45.

RISIGALLUM, idem quod *Auripigmentum*. Schrod. l. 3. c. 27.

RISTORUM, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Aliquoties legitur in Bernardini Caii l. de aliment. cap 31. quamvis quid proprie sit, non extet. An ab Italico *ristoro*, quod significat fructum, utilitatem, restaurationem?

RISUS, γέλως. Vide *Gelos*.

RIVUS, ὀχετὸς. Vide *Ochetos*.

ROADES, Paracelso dicitur *Medicus ineptus*, indoctus, l. de Tartareis morb. c. 19.

ROB, dicitur succus inspissatus. Johns. Vel est nil aliud, quam Syrupus crassior, e succis fructuum cum sacchuro ad consistentiam crassiorem coctione redactis paratus. Habentur vero in Officinis, *rob* simplicia, & composita; quorum Catalogum vide apud Schrod. l. 2. cap. 82. & 84. Vveker. A. Gen. l. 1. cap. 13. fin. ut & in Dispensatoriis.

ROBES, i. e. *Acetum*. Rul. & Johns. *Roscod*, idem.

ROBORANS, vide *Confortans*.

ROBORATIO, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*: de quibus suo loco.

ROBUR, κράτος, ἰσχὺς, ῥώμη, quid significet, notum est. Corporis *robur* omne consistit in mole, ac soliditate debita. Lind. Ex. XVI. §. 214.

ROBUS, epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano pisti. Lang. l. 1. ep. 56.

ROCHUM, Epitheton *Aluminis*, & quidem quod *Rupeum* vocatur. An a Gallico *roch*, quod *Rupem*

Rupem significat? Paracelsus simpliciter *rochum* vocavit, l.4.paragraph.c.1.§.3.& alibi. In Officinis vocatur *Alumen rochæ*. De hoc vide supra *Alumen*.

Ron, id est *libra*, *Rotula*, idem. Rul. Johns.

Rondessa, dicitur *felis Americana* grysea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rursus in ventrem, & eximere. Fides sit penes Authores. Eph. N.C. Ann.I. Observ.109. Schol.

† Rosalis odor, Avic. acetosus est insipidus. Mercur. de comp. Med.l.1.c. 15.

Roriferus, dicitur vel de Venis Lacteis, quemadmodum Bilsio videtur rorem salutem, sive lympham transire in venas lacteas, non chylum: Vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem instar Roris vehunt. Barthol. Anat. libell. 1. p. 613.

Ros, δρόσος, propriam, & impropriam habet significationem. Illa pertinet ad Physicos; estque *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condensatus, & graminibus, terræve incumbens: De cujus virtutibus Medicis, qua salutaribus, qua noxiis, passim tradiderunt quædam Authores. *Ros* est nihil aliud, quam sudor veluti spirituosus salinus hujus mundi, materia subtili imbutus; quemadmodum non inepte descripsit, prolixius de hoc argumento differens, Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. c, 9. p. 89.90. Helmontius insignem efficaciam attribuit, præsertim *rori Majali*, quod salem saccharinum, contineat, tr. Arbor vitæ in Tumul. pestis, & alibi. Schroder. *Aquam roris* omnes alias subtilitate, & penetratione antecellere scripsit, & constare liquore volatiliori, saleque acriori, l. 3. c. 3. Hinc & noxa provenit, quod scabiem, & prurituminducat. J. Alex. lib.17. Sal. cap. 13. Lang.l.2.ep.30. Helmont. *Rorem* non inepte vocat *vernam nubem*, non putidam, tr. Progymnasm. Meteor. n.23. Impropria significatio varia est. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis ut *ros solis*, quæ & *Rotella*, cui nescio quam hodieque attribuunt vim antiphthisicam, & tamen simul calidam, & siccam esse docent, item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorsus simili, sed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex jusculis usitatissimo, teste Alexandr. l. 8. Sal.c.6. vel *portionibus succi nutritii*, mox partibus corporis nostri appropriandis, & assimilandis, iam per earum substantiam sparsis. Gal. l. 7. M.M. c.6. in princ. Tandem spagyrice, & ænigmatice *ros* vocatur *Mercurius Philosophorum*; & quidem specialiter *ros Madian*, ex historia Gedeonis in libr. Judic. c. 6. Lib. S. A. Ch.l. 7.c.3. An vero ex *rore Majali* proprie dicto artis opera acquiri possit, uti docetur in Th. Chym. Vol.VI.p.450. Spagyricis examinandum relinquimus.

Rosa, *rosacium*, *rosata*, ῥόδον, ῥόδινον. Vide *rhodon*. *Rosa Capitis*, Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e spina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen suavi odore halans, ad declive caput, aut super aurem ex parva pustula, quæ abscessit, aut thymo maligno, aut parvo herpete profectum: cujus ulteriorem descriptionem, & ferme incurabilitatem tradidit l. de noviss. absc. c. 12.

Rosboth, Arab. significat mollitiem aliquam excrescentem in parte dura; de cujus induratione, & regimine æquationis scripsit Avic.l. 4. fen.5.tr.2.c.13.& 14.

† Rosæ Alexandrinæ, communiter Persicæ. Nic. Montard. de Ros Alexand.

Rosea, i.e. *Erysipelas*. Dorn. Ruland. & Johns.

Roseolae, dicuntur pustulæ rubræ ignitæ, & erysipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gall. *rougeole*, vide *Morbilli*. Dolæus Encyclopæd.l.4.cap.6. §. 1.p. 778. De *roseolis saltantibus* prolixius quoque scripsit M.A. Sever. P.II. de Epinyctidib.

Rosio, βρῶσις, διάβρωσις, idem quod *Corrosio*, Erosio. Vide *Corrosio*.

Rosmadian, vide *Ros*.

Rosmarus, nomen bestiæ marinæ, veteribus forsan ignotæ, quæ *Vacca marina* alias dicitur, falso pro Hippotamo habitæ, dentes firmissimos habentis, pretio, nitore, viribusque cum Ebore certantis, deorsum e cranio prominentis; quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Musæo D. D. Majoris videre licet. Vide Diss. de aurea Jovis catena sub præsidio Laud. D. Majoris habita c.8. §.11.

Rossania, vel *rossallia*, idem quod *roseolæ*. Ingrass. comm. in Avic. Tum. p.n.p. 194.

Rostriformis, κορακοειδὴς, vide *Coracoides*.

Rostrum, ῥύγχος, ῥάμφος, quid proprie significet, ad Physicos pertinet. Ejus substantiam pene cartilagineam esse, cute obductam, docet J. Alex. l.12. Sal.c.1. Alias *Caput*, vel *rostrum Corvi* vocatur principium Lapidis Philosophici, quod nigredine innotescit. Libav. Tom. II. Oper. p. 205. *Rostrum Leporinum*. Vide *Leporinus*. *Rostra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum bifidæ; v. g. *Rostrum* Gruis rectum, & curvum, psittacinum, sturnis, &c. de quibus vide Scultet. Arm. Chir. P.I. Tab.XI. fig.1.2.3.

Rotatio, idem quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντήρ. Vide *Trochanteres*.

Roti-

Rotila, Paracelso dicitur *rubrica*: Inde & *Tartara rotilina* vocatur, l. de morb. Tartar. cap.4.

*Rotula, ῥόχιτκ@, homonymon est. 1. vel significat idem quod *Patella*, Mola, Gr. μύλη, ἐπιγονατίς. Gal.l.3. de U.P.c.15. Vide *Epigonatis*. Vel notat certam formam medicamenti sicci, quæ & *Pastillus*, & *Orbiculus* vocatur, item *Tabella*, e pulveribus, vel succis, vel oleis destillatis, cum sacharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad basin redacti: de qua videatur Schrod. l.2.c.69. Morell. de Medic.form.l.1.s.3.c.3.

Rotumha, dicitur vas simile cucurbitæ. Rul. in Lex.

Rotunditas, *rotundus*, dicitur de figura globosa, vel circulari, & corpore talem figuram obtinente, Gr. κυκλοτδὴς dicitur, & laudatur a Gal. l 8. de U.P.c.11. ubi & περιφερὴς vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoque Paracelf. de Anatom. Oculor. Musculi quoque diversi cognominantur *rotundi*: v.g. in Humero duo, quorum unus *rotundus major*, alter *rotundus minor*, vel *Transversus brevior* appellatur. Barthol.l.4. Anat.c.2. p.501. & Musculus primus eodem epitheto exornatur. d.l. c.8. p.574.

Rub, idem quod *rob*, i.e. succus inspissatus. Rul. in Lex. An per errorem fortassis Typographicum?

Rubea *Icteritia*, vocatur Paracelso *Erysipelas*, l. de Icteritiis, c.1. seqq.

Rubecula ἐρύθακ@, ἐρίθ&ς, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore; cujus descriptionem, cum usu, vide apud Aldrov. l. 17. Ornith.c.30.

Rubefaciens, idem quod *rubificabs*, φοινίσσων, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapismi*. Vide *Phœnigmos*.

Rubella, dicitur essentia spiritualis, extrahens vi sua solutoria tincturam e corporibus. Dorn. in Diction. Paracelf. Meminit Parac. l.2. de vit.long.c.8.

Rubelliana, dicitur de *uvis ruberrimis*. Rhod. ad Scrib.n.249.

*Ruber, *rubeus*, ἐρυθρός. Vide *Erythros*. *Ereuthos*.

Rubeta, φρῦν@, φρύνη, dicitur rana venenosa: cujus historiam, cum virtutibus Medicis, vide in Aldrov.l.1. de quadrup.dig.ovip.c.2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Gal.l.7. de C.M.P.G.c.12.

Rubetra, βατὶς, nomen aviculæ; cujus descriptionem lege apud Aldrov. l. 17. Ornitholog.c.29.

Rubicilla, πυῤῥούλα, idem quod *pyhrrula*, nomen aviculæ, Ital. *Tranguello montano*, & Bononiensibus *Stuflotto* dictæ: cujus descriptionem vide apud Aldrov. d.l.c.31.

*Rubor, *rubedo*. Vide *Ereuthos*, *Erythros*, *Pyrrhos*.

Rubificans, *rubicatio*, vide *Phœnigmos*.

Rubigo, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in specie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente. Bonett. Sepulchreti l.3. sect. X. obs.16. Sch.

Rubinus, πυρωπὸς, vide *Pyropus*. *Carbunculus*.

Rubrica, μίλτ@. Vide *Miltos*. Paracelf. vocavit *rotilam*. *Rubrica* etiam tribuitur Impetiginis speciei secundæ, quando pustulæ rubræ aspera apparent; uti vult Blancard. in Lex.

*Ructus, ἔρδεξις, ἐρυγὴ, ἐρυγμός. Vide *Ereuxis*.

Rudicula, παδίσιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida, præsertim, permiscentur, & agitantur.

Ruffus, πυῤῥός. Vide *pyrrhos*.

Ruga, ῥυτὶς, significat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδης, *rugosus*. Vide *Rhytidosis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & σολίδες, καὶ ἀμαρυγαὶ, Keuchen ad Sam.p.128.

Rugitus, βρυχηθμὸς, proprie vox leonum est. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in intestinis, & hypochondriis, Gr. βορβορυγμὸς dicto. Vide *Borborygmos*. Gal. lib. 2. de Antid. cap. 3.

Rumani, dicitur Gabalistis seminis cœlestis portio, succum quendam referens: quæ in terram decidit, dulcis est. Th. Chym. Vol. VI. p.356.

Ruminans, μηρυκάζων, dicitur de animalibus cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis. Galen. l.6. Anat. adm.c.3. (quamvis lepus, & cuniculus etiam *ruminent*, unico saltem ventriculo donati: vide D.D. Hofm Diff. Anat. J.V. Horn. Micr. p. 19.) Hinc & in Sacris pro purioribus habita, ob perfectionem ciborum coctionem. Helmont.tr. Vict.rat.n.21. & Barth. l. 1. An. c.9. qui etiam *ruminationem* descripsit, quod sit cibi in ore repetita masticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum generasse *ruminantem* filium, extat in Eph. N. C. Ann. I. Obs. 30. Schol. *Ruminatio* Græce dicitur μηρυκισμὸς, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rarissime in hominibus observata fuit. Legatur vero de *ruminatione* humana peculiaris Disputatio Johannis Burgowerijn Dispp. Medicis Basileensib. Decad.

cad. VII. disp.3. & peculiare exemplum juvenculæ cujusdam, apud Bonett.Med.Septentr. l.3. s.2.c.13.p.518.

Rupicapra, αἴγαγρον, δορκάς, est species *Capræ sylvestris*, rupes montium, præsertim Alpium, colentis; cujus totam historiam, cum usu in cibis, & Medicina, tradit Aldr. l.1. de quadr. bisulc. c. 11. Aliis *Caprea* dicitur, aliis *Dama*: quamvis Aldr. c. 12. de *Dama* seorsim egerit; quemadmodum & J.Alex. distinctas species esse docuit, l.1.Sal. c. 10. Legatur & Schrod. l.5. cl.1.n. 10. Dicitur & *Gassela*: de qua observationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. Actis Philosoph. A.1669. m. Jul.

* Ruptio, *Ruptura*, ῥῆγμα, ῥωγμή. Vide *Rhegma*, *Rhogme*. Aliquando & specialiter sumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium, vocatur Chirurgis medicamentum causticum, quo interdum aperiri solent abscessus. For.l. Chir. observ.2. Schol. Parari solent ex cinere sarmentorum, & calce viva; laudatque in sphacelosis membris applicanda, Hildan. de Gang. & Sphac. c. 16. *Ruptorium secretius*, ex corticis recentis fraxini cineribus, laudatur ex Jac. le Mort. in Collect. Chym. Leidens. c.365.

Rusma *Tartarorum*, paratur ex mele, quod ad spissitudinem instar sapæ incoctum, & loco dropacis impositum cum violentia abrumpitur, Fr. Hofm. ad Schrod. l. 5. cl.4.p.702. Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Psilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teste Rul. de part. genit. P. II. c. 34. In Actis vero Philos. Oldenb. *Rusma* species Terræ in Turcia repertæ, Ann. 1666. m. Decembr.

Rusticula, vide *Gallinago*.

Rusticus, γεωργός, ἀγροῖκος, dicitur in genere de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem densam esse, testatur Gal. de opt. sect. c.26. nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum. Diet. Jatr. p. 1026. Eorum vivacitatem longævam demonstrat in primis exemplum Thomæ Barre pauperis in Comitatu Angliæ salopiensi *rustici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter mensibus; in cujus post mortem corpore aperto repertas Observationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenbur. Act. Philos. 1668. 1669. m. Febr.

Rutabulum, est uncus, vel baculus ferreus, longus, in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimasticis operationibus inserviens. Rul. & Johns. in Lex. Galenus Græce vocat μοχλὸν, l. 1. de Antid. c. 15.

Ruteta, idem quod *Tarantula*, species Araneæ. For. l. 30. Obs. 12. Schol.

Ruticilla, φοινίκουρος, nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ; cujus historiam cum usu vide apud Ald. l.17. Ornith. c. 32.

Rutilus, est epitheton coloris, ad aureum flavescentis, Gr. πυῤῥός. Vide *Pyrrhos*. Keuch. ad Sammon. p. 103. Ita sanguis dicitur *rutilus*, p. 165.

Rutrum, *Rutum*, idem quod *Bipalium*, μινύα, instrumentum rusticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. c. 2. de fract. t. 3. Rul. in Lex.

S.

S Græce Σ, vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in usu fuisse, docet e Causabono, & aliis C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U. P. n. 385. seq. Alias Latinum S est nota characteristica ponderis, vel mensuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *semis*. Rhod. in Lex. Scrib. Senn. Morell. & Dispensatoria.

Sabacos, σαβακὸς, *putridum* significat, & purulentum, apud Hipp. l. 1. de morb. Jung. Foes. p.557. Idem quod σαθρὸς, de quo inferius vide *sathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum, quo corpora ad siccandos balnei madores circumdabantur, Hesychio, & Phavorino σάγχιον dictum. Keuchen. in not. ad Sammonic. pag. 112. seq.

† Sabanum, pannus crassus. Janus Cornarius ad c. 5. Marcelli.

Sabinum, σαβῖνον, est epitheton, qua *vini* generosi tenuium partium, & urinam moventis, qua *olei* tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. l. 4. de san. tu. cap. 6. & l. 6. meth. med. cap. 2. ad fin. & alibi sæpius, a loco natali.

Sabon, vel *sabena*, dicitur *sapo*, vel *Lixivium*, unde sapo fieri solet. Rul. & Joh. in Lex. Chym.

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμαθος, idem quod *Arena*, de quo supra. *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs. 122. *Sabulosa urina* est, in qua portiones Tartareæ, instar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabulosa arena*, legitur apud Scrib. n. 144. & defendit illam lectionem a pleonasmo Rhod. in not. ad h. l. *Sabulum Quellem* quid sit, vide in lit. Q. In Metallurgia *sabulum*

 dicun-

dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis venæ contunduntur. Libav. S.A. Ch. l.4.c.3.

* SABURATIO, idem quod *Arenatio*, de quo supra *in Ar*.

SACCELIZO, *Saccizo*, σακκελίζω, σακκίζω significat *saccare*, i. e. per *saccum* colare. Frequens apud Gal. teste Gorr. Hinc *vinum saccatum*, legitur apud Keuch. in not.ad Sammonic. p.110.& Scrib. nu. 122. Jung. Rhod. in not.ad h. l. Gr. οἶνος σακκίας, vel διυλισμένος. Hinc & *saccus vinarius* dictus est ὑλιστὴρ, itē σάκκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *saccatus*, Keuch. dict. loc.

SACCHAR, *Saccharum*, σάκχαρ, σάκχαρον, est succus dulcissimus, in arundinibus concretus, candidus, & salis modo dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principiis, particulis diversis, præsertim viscoso-ramosis, & terrestribus constans, aquosæ enim mediante arte separantur. Jung. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 24. p. 188. seq. Vocatur & quibusdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi, & coquendi ratione legi poterunt scriptores exoticarum rerum, & inter hos, e recentissimis, qui collegit ex aliis, Erasm. Francisci, in Hort. Ind. Orient.& Occid. P.I. p. 261. seq. plurimis. De ejus vero virtutibus legantur Diosc. l. 2. c. 104. Schrod. l.4.cl.4.n.400.F.Hofm.in Cl.ad h.l. J.Alex.l.118. Sal.c.14. Bruyer.de re cibar.l.10.c.8. Lang.l.1. ep.64.& l.2.ep.21. Rol.O.&M.M. Sp.l.3.f.1.c.1. *Saccharum Candum*, rectius *Cantum*, κάντον, a κανθὸς, i. e. *Angulus*, monente Lind. Ex.X. §. 16. dicitur depuratum, & crystallisatum, h.e. concretum in angulares crystallos. *Saccharum Tabarzet*, Parac. quid dicatur, vide *Tabazert*. Alias & *saccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis salibus; v.g. *saccharum saturni*, sive sal Plumi: *Saccharum Aluminis*. Videantur scripta Chymicor. Schrod. l. 3. c. 13. & 24. &c.

SACCHARINUS, dicitur de eo,quod dulcedinem sacchari obtinet: ita legitur *saliva saccharina* in peculiari observatione, quam notavit Bonett.Med.Septentr.l.2.f.3.c. 1. p. 319.

† SACCITOMINUM VINUM, Saccis lineis percolatum, ut frangantur ipsius vires, & a recrementis liberetur.

SACCITOMINUM, dicitur Codronchio *vinum saccatum*, sive sacco percolatum, teste Rhod. d. l.

* SACCUS, *Sacculus*, σάκκος, μαρσίππιον, quid proprie significet, etiam pueris in trivio notum est. *Saccorum* usus varius in Medicina,ad receptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal.c.6.in l.6.Epid.t.5. VveKer.A.G.l.1. c.5c.l.4.c.13.Morell.de form.rem. l.1.f.1.c. 15. Schrod.l.2.c.78. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur & *Noduli*, de quo vocab.in N. Transfertur & ad partes corporis, qua f. n. qua p. n. per similitudinem *sacci* formam referentes. Ita apud Barthol. [de *sacculis* pinguibus a Malpighio observatis legi poterit l. 1. Anat.c. 3. p. 30. & de Diaphragmatis procidentia, instar *sacci*, apud Bonett. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract.l.4.f. 1.obf.36.Schol.p.1448. *Saccum* quoque vocatum a quibusdam fuisse Cæcum intestinum,notavit Castellus. Receptaculum etiam Chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Mensenterium dispersæ tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcosmo, teste Barth.l.1.Annot. c.12.p.104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

* SACER, ἱερὸς, vide *Hieros*.

SACRANUS *color*, i. e. *Color purpureus*. Joh. Lex. Chym.l.9.

SACRES, dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h.e. Porcelli decem circiter dierum, ad sacrificia olim idonei. Lang.l.1.ep.61.

SACROLUMBUS, nomen Musculi inter proprios Thoracis posticam partem occupantes siti; de cujus usu non conveniunt Anatomici. Barth. l.4. An.c.4.p.566.

SACTIM, est *Vitriolum*. Rul. in Lex.

SADIR, i. e. *Scoria*. Ruland. in Lexic. & Johns.

SAEPAE, dicuntur *pustulæ magnæ*, ab erodendo dictæ inde rectius σῆπαι *sepæ* fortassis scriberentur. Mentio fit earum apud Foes. l.6. c. 40.Schol.

SAFFATUM, est *species Salis*. Joh. in Lex.

SAFFUSPANIS, Paracelso dicitur *panis S. Johannis*, medeturque orexi p. n. in Schol. ad lib. de Tart. pertinentibus.

SAGA, idem quod *Præstigiatrix*, dicitur, quæ hominibus nocet virtute diabolica; quamvis etiam sub prætextu juvandi velint tales fœminæ commodare. Helmontius de his concedit, Sathanæ esse organa, nihilominus operari virtute naturali, tr. Recepta Injecta, & tr.de Injectis Materialibus.

SAGACITAS, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & investigatio, quæ cum recta ratione fit. Diet. Jatr.pag. 55. Nec male Helmont. vocavit filiam judicii, atq; discursus, tr.Mentis complementum, n.4.In Medico vero debet potissimum esse duplex: Altera est *vera sagacia* (verbis Linden. Ex. XIV.§. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, sive ejus,quod curandum est, additione, ac detractione. Altera vero consistit in *accurata præ-*

præsagitione, qua præ omnibus aliis excellit, & admirabilis fuit. Hipp. teste Lind. Ex. XVI. §. 163. Parac. vero *sagacem adeptam Philosophiam*, h. e. supra naturalem, Astronomicam, Magicam, ceu partim fictitiam, partim superstitiosam missam facimus.

Sagadenon, σαγαδηνὸν, nomen *Opobalsami*, a loco, in quo plurimum, & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Palæstinæ prædiis colligitur; ut annotavit Gal. l. 1. de Antidot. c. 4. & ex hoc Gorr.

Sagani, dicuntur Spiritus quatuor Elementorum. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Parac. vero *sagaras* vocat, l. Meteoror. c. 4.

Sagapenum, σαγάπηνον, succus est ferulacei fruticis, nascentis in Media. Laudatur translucidum foris, colore rufo, & cum frangitur, intus candido, odore medio inter Laserpitii succum, & Galbanum. Gorr. Hujus historiam, & usum vide apud Gal. l. 8. de S. Fac. §. h. tit. Diosc. l 3. c. 95. C. Hofm. l 1. Offic. c. 31. qui inter purgantia retulit. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 401. Fr. Hofm. in Clav. ad h l. Rhod. ad Scrib. nu. 69. Vocatur & *serapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma est coloris prassii, secundum Albert. Solin. & Plin. l. 37. c. 10. attrahit lignum, ut *Gagates* paleas; [illegible]o ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non possit, nisi abscindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa. Rul. & Johns. in Lex.

Sagimen vitri, i. e. *Sal vitri*, vel *sal alkali*, Rul. & Johns.

Saginatio, σίτευσις, σίτισις, πάχυνσις, idem quod Pastio brutorum, sed cum crassitie corporis, *Sagina*, cochlearum olim fuit urtica, cum furfure, teste Sam. c. 28. Vide Keuch. p. 201.

Sagitta, βέλος, idem quod *Jaculum*, *Telum*. pertinet ad Medicinam, quatenus est caussa morborum externorum, v. g. vulnerum, & si veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer ad Lin. Sel. Med. Exerc. IV. §. 50. C. Rejes Camp. El. q. 53. n. 44. Ad Chirurgiam in specie pertinet Extractio congrua *sagittarum*; ad quod artificium opus esse cognitione Anatomica partium corporis humani, testatur Galen. l. 17. de U. P. c. 2. fin. Jung. Forest. l. 6. Chirurg. Obs. 9. ut & Paræus, aliique Chirurgi.

* Sagittalis, ὀβελιαῖος. Vide *Obelæa*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventositatem, a Valesco de Taranta in Philon. Pharmac. l. 5. c. 13. Est duplex, *Magna*, & *minor*; & utraque valere dicitur contra affectiones frigidas stomachi, intestinorum, uteri. Describuntur ab Avic. l. 5. summ. 1. tract. 1.

* Sahafatum, apud Avicenn. & Plin. *manantia capitis ulcera* nominantur, quæ Gr. ἀχῶρες, & κηρία, Haliaabb[illegible]ineam, sub quo & ficus, & φυδράκια, & ἐξανθήματα collocavit, nominant. Castellus Vualther. in Sylva medica vocat *sahaphati*, p. 1328.

Sahana, idem quod *vigiliæ nimiæ* p. n. vel *Pervigilium*. Valesc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. c. 1. For. l. 10. obs 35. Schol.

Saic, est *argentum vivum*. Joh. l. 1.

Saire, idem quod *Essere*, h. e. *pustula livens*, For. l. 1. Chir. obs. 15. Schol.

Sal, ἅλς. Vide *Hals*.

Salacitas, ἀφροδισιασμὸς, ἀσέλγεια, proprie significat cupiditatem ad rem Veneream; idemque quod *Libido*, notat. Vide *Libido*. *Salax* dicitur ἀφροδισιαστικὸς, Gal l. 2. de Temp. c. 6. *Salacitatem* plerunq; in sexu masculo comitatur *Priapismus*, vel *satyriasis*, de quibus suo loco. Unde & conjunxit Vualter. in Sylv. Medica.

Sal alkali, idem quod *Alkali*: de quo supra.

Salamandra, σαλαμάνδρα, proprie nomen est animalis quadrupedis, e genere lacertarum; cujus historiam, cum usu, & noxa, prolixe tradidit Aldr. l. 1. de quadr. dig. Ovipar. c. 8. (quamvis sint, qui velint potius ad vivipara referre) Jung. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 113 Fr. Hofm. in clav. adh. l. Multa quoque ex variis Authoribus *de salamandræ* historia collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega, & Affinis noster honorandus. in pecul. disquisitione de *salamandra*; quam uti publice in hoc Lyceo cum applausu defendit, ita eandem adauctam non ita pridem edidit Nob. & Exp. C. J. P. Vvursba Medicus Norimb. & S. R. I. Nat. Curios. Collega Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noster colendus. Meminit hujus Animalis Gal. l. 5. de S. Fac. c. 6. & alibi. Legatur & Lang. l. 2. ep. 4. Chiocc. Mus. Calc. sect. 6. p. 676. Quod *salamandra* nullis sit obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus in Medic. materia tradidit c. 8. & confirmatur Th. Chym. Vol. V. p. 400. id cum grano salis accipiendum. Resistere quidem potest ad spatium igni, sua nimia frigiditate; interim comburi quoque posse, testantur per experientiam varii Medici Veteres, & Recentiores. Ex hac opinione, quod ignis vim eludat, *salamandræ capilli* dicta sunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbestinum*, sive *incombustibile* vocantur. Lang. l. 1. ep. 66. *Salamandræ* coctæ innoxie devoratæ mentio fit in Ephem. N. Cur. A. II. Obs. 206. Improprie, & ænigmatice Spagyricis vocab. *Salamandræ* tribuitur *Terræ rubræ*, vel *sulphuri Solis*; vel substantiæ per Mercurii sublimationem purificatam, quæ ad condensationem, vel fixatio-

nem pervenerit; ita ut in igne, more *salamandræ*, perdurare possit. Aldr. d. l. Quæ posterior significatio etiam legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 148. quod per conjunctionem Mercurii, seu Animæ mundi, & Solis, vel Auri vulgaris resultet, & nascatur vera *salamandra*, & *filius Solis*; qui cum totus ignis sit, in uno momento omnem impuritatem imperfectorum metallorum, super quæ projicitur, consumit, & in ipso tempore substantiam mercurialem, quæ in imperfectis metallis est, in argentum, & aurum coquit.

Salamandri, vocantur Paracelf. Spiritus ignē inhabitantes, ve ignei homines. Dorn. & Joh. Lex. ex. Paracelf. Philosophiæ tract. 5. Hic etiam meminit *salamandrinæ Essentiæ*, h. e. igneæ; quam, & *Melusinicum Ares* appellat, l. 4. de vit. long. c. 6.

Salamitas, vocatur Parac. *Procus Sagarum*, Meteoron igneum dæmoniacum, quod vulgo *Draco volans* appellari solet, l. 1. de Meteoris.

Salappa, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. Muf. Calc. sect. 5. p. 584.

Salca elæon, σαλκᾶ ἔλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretiosa, apud Ætium, l. 1. & ult. citante Gorr.

Saldatura, dicitur *stannum*, quo artifices utuntur ad ferrum inandum, & obtinendum vasa, lucernas, & similia. Fallop. de metallis fossil. c. 22. Tom. I. Oper. p. 322.

Saldini, idem quod *salamandri*, homines, quos influentia ignis sustentat, & ex elemento ignis nutriuntur: uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Zifer*, quæ statim atque infirmabatur, sese in ignem conjiciens reficiebatur, & convalescebat, in eo sedens, gaudensque tanquam in in aliquo balneo. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Videtur tamen Parac. aliquam distinctionem fecisse in *saldinos*, & *salamandros*, l. 5. de vit. long. c. 2. in fin.

Salebrot, vel *sallambros*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Joh.

Salefur, i. e. *Crocus hortensis*. Iidem.

Salevo, σαλεύω, id est *fluctuo*, in hanc, & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hip. de his, quibus utrumque femur excidit, quiq; corpus in hanc, & illam partem jactant, & agitant, 3. de artic. 1. t. 95. Improprie de animi incertitudine accipi solet. Vide Foes. Oec. p. 557. seq.

Salia virgula, vocatur geminus bacillus, quo indagare solent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernacule *Mitterung* appellant. Fr. Basil. Valent. l. 2. Ult. Test. c. 24.

Salicium, est affectus quidam externus ad curam Cosmeticam pertinens; quamvis quid proprie sit, non constet. Legitur vero apud Joh. Stephan. Cosmet. Oper. p. 462.

Salinacidum, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρόν, dicitur de mixto sapore ex salino, & acido; cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*. Keuchen. ad Sam. p. 126. seq.

† Salinatores, & Salitores, qui funus condiebant. Pet. Bellonius cap. 5. de funere medicato.

Salitura, ἅλεσις, vocatur species conditurae, quæ fit sale; de qua legatur Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. & VveKer. Ant. Gen. l. 2. c. 20.

Saliva, σίαλος, σίελος, & in neutro σίαλον, σίελον, Dieter. num. 738. communiter accipitur indiscriminatim pro *sputo*, de quo supra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc nomine venit humor quidam tenuior aquosus, vel lymphaticus, albicans, in glandulis maxillaribus segregatus, & per ductus salivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverso modo considerandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut gustationi, masticationi, deglutitioni, sermoni, & in ventriculo fermentationi inserviret: cujus ulteriorem historiam, & usum vide apud Vvarthon. Adenogr. c. 21. Stenon. de Musc. & Glandul. Barthol. l. 2. Anat. 11. Bonetum Anat. Pract. l. 1. f. 21. obs. 16. p. 358. seq. & l. 4. f. 2. obs. 6. p. 1529. Helmont. negavit *salivam* a sanguine sequestrari, tr. Latex Humor. n. 24. 25. *Salivæ* virtutes medicas tradidit Gal. l. 10. de Simpl. fac. §. *Sialos*. In specie venenis, & venenatis animalibus resistere, legitur apud Rhod. ad Scrib. q. 164. Rejes C. El. q. 24. n. 10. Aliquando & caussam fieri contagii, recentissimæ Medicorum Observationes confirmarunt. Porro Græcum vocab. σίαλος etiam denotare *pinguedinem*, patet ex Hipp. 4. de R. V. I. t. 83. unde & σιαλώδεα, *pinguia* eidem significant, l. 1. de Sterilib. IIX. 28. Jung. Foes. Oec. p. 564.

Salivalibus, epitheton speciale nonnullorum vasorum Lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus salivales* dictorum; unde etiam alius horum Ductus Vvarthonianus, alius Stenonianus &c. dicitur. Novissime publicavit D. Caspar Bartholin. Observationem de *Ductus salivali* hactenus nondum descripto, Hafniæ, 1684.

Salivatio, σιαλισμός, duplicem habet significationem. Unam Pathologicam, qua notat symptoma excernendi p. n. aucti, quando saliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem, & copiam serositatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo symptomate legatur Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 4. Ægin. l. 3. c. 37. Vide *Sialochos*. Alteram Therapeuticam, qua

qua significat remedij genus, quando virtute alicujus medicamenti *salivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba salivaris* dicitur, teste Rhodio ad Scribon. p. 39. In primis cura per salivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari solet; quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præsertim in Arthriticis, Cent. IV. Obs. 82. & C. V. O. 92. Alias *salivatio* quoque laudatur certissimum Plicæ remedium, in Ephem. N. Cur. A.II. Obs. 52. Schol. De ejus caussa, & alijs medijs vide & Libav. S. A. Ch. lib. 4. cap. 25. & T. II. Oper. p. 162. ubi vitiose per y syalismus scribitur.

† Salivationes, Cæl. Aurel. alias extenuationes. Mercurialis Tom. 3. Consil. 6.

† Salix Americana, Vitex. Guil. Gratarol. de conservanda literator. valetudine.

Sallena, species est *salis petræ*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Chym.

Salmerinus, nomen piscis, qui *salmunculus fluviatilis* dici posset, ad differentiam *salmonum*. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 4. Aldr. l. 8. de pisc. c. 11. *Salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piscis marinus, juxta tamen fluviorum majorum ostia sæpenumero occurrens utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios transiens: historiam cum usu vide apud Aldr. d. l. 4. de pisc. c. 1. J. Alex. d. l. c. 1. Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 14. sect. 1. cap. 13. ejus laudes in cibis suspectas reddidit ex Gesnero, ob crassius, & viscosius nutrimentum.

Salnitrum, idem quod *Nitrum*: de quo supra C. Hofm. C. in Gal. LL. de U. P. n. 366.

Salome, σαλώμη, nomen *Emplastri melini*, apud Gal. 2. de C. M. P. G. c. 7.

Salpa, σάλπη, piscis vocatur vilissimus, lacustris, & marinus, stercore, & alga vescens; unde & σκατοφάγος dicitur; cujus descriptio, cum usu in cibis, habetur apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 21. (al. & *sarpa* dicitur) Jul. Alex. lib. 14 Sal. cap. 10. fin.

Salpetra, idem quod *Nitrum*, præsertim artis industria paratum. Lang. l. 2. ep 32.

Salsamentum, τάριχος, vocatur omne id, quod sale conditum est, proprie quidem pisciū, & præsertim *Thunnorum carnes sale conditæ*, & asservatæ; uti patet ex Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 17. XXXIII. 24. 32. Plura loca e Gal. quoque vide apud Foes. Oec. p. 612. De *salsamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. lib. 15. Sal. c. 9. & 10.

Salsatura, vocatur in opere Lapidis Philosophici *Dealbatio*, in Th. Chym. Vol. V. pag. 206.

Salsedo, ἅλμη, proprie salsum saporem alicujus rei significat. Gr. vero vocabulum plerunque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salsedinem* caussam dispositionis sanguineæ posuit Parac. Paramir. tr. 2. c. 10.

Salsedo mucrum, est *sal petræ*. Johns. Lex. l. 1.

Salsugo, ἅλμη, idem quod *Muria*, sive liquor salsus, quo carnes, vel aliæ res condiūtur, & asservantur. Vide *Halme*. Rhod. in Lex. Scr. p. 412. Ita homines *salsuginosi* dicuntur, quorum in sanguine ichor *salsuginosus* peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. P. M. de Caldeira Tom. II. Oper. p. 49.

* Salsus, ἁλμυρός, est species saporis, cujus natura ex sale gustato optime innotescit. Gal. c. 4. de R. V. I A. t. 8. *Salsa* est *Argilla*. Johns. Lex. l. 1. *Salsum* simpliciter, vel cum epitheto, *Græcum* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit. Lind. Ex. X. §. 63. *Sal salsum*, quale & commune culinare est, materialiter constare ex acido quodā universali concentrato cum aqua alcalina, hodieque unanimiter docent, & demonstrare conantur Chymici. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem quod *sal alembrot*. Rul. in Lex.

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

* Saltus, παλμός, idem quod *Jectigatio*, *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *saltus* dicitur πήδησις, πήδημα, estq; motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum, vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur, & promovetur. Hinc & *saltici* dicebantur gymnastæ, qui *saltus* pernicitate certarunt. Diet. Jat. p. 103.

* Salvatella vena, est ramus venæ axiliaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem. Gal l. 3. An. adm. c. 5. & l. de Anat. viv. Arab. dicitur *siele*; estque surculus rami externi Venæ Cephalicæ brachij, per externam carpi superficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens. Barthol. libell. I. Anat. cap. 7. Controversiam illam, Num sectio hujus venæ peculiariter faciat contra Melancholiam, & affectus lienis, nec ne? in medio relinquemus, ptopter experientiam fallacem, & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoq; dici Cephalicam, inter pollicem, & indicem sitam, ex Mundino docet Barthol. d. l. circa fin.

* Salubris, ὑγιεινός, idem quod *sanus*, vel *sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet significationem. Gal. l. de sectis ad eos, qui introducuntur, c. 1. *Salubria* de

antiquis dicta, quæ & præsentem sanitatem conservant, & collapsam redintegrant. Lind. Ex.X.§. 117. Jul.Alex.not.ad Gal.l.2. de Al. fac. c. 70. fin.

Salus, ὑγεία, idem quod *Sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal.l. 11. M. M. c. 9. Ubi desperata omnino *salus*, frustraneũ foret exponere calumnijs vulgi remedia, quæ multis fuere usui. *Salus* dubia certa desperatione potior. Rolf.O. & M. M. Sp.l.4.s.1.c.32.

Salutaris, σωτήριος, idem quod *salubris*. Diet.n.814. Morbus *salutaris* dicitur, qui potest curari. Hipp.7.aph.37.

Salutatio, *Salutator*, ἀσπασμὸς, ἀσπαζόμενος, quid significet extra quoq; forum Medicum innotescere potest. Licet vero *salutandi* ritus merito laudetur, Lind.Ex.IX.§.23. non sine ratione tamen Gal. exprobavit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutinas horas triverunt *salutationibus* circumeundo, l.1. M.M. c.1. & ult. *Salutatores* quoq; olim dicti sunt, præsertim apud Hispanos, *Præstigiatores*, qui Italis *S. Catharinæ alumni* vocantur, & gloriantur, se plurimos posse solo contactu, & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes C.El.q.24.n.10.seqq.

Salz, *Sulz*, vel *selenippum*, est *salsugo*, vel muria salis, ex sale resoluto, frigore, vel humiditate penuarij, vel cellæ vinariæ. Johns.in Lex.

Samech, *Samach*, idem est Paracelso, quod *Tartarus*, vel *sal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Joh. Meminit vero Paracels.hujus vocabuli Fragm.Med.ad To.III. referend. capit. de febb. hepatis, & Archidox.l. 9.§.Remed.in vulnus. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech*. tr. Progymnasma Meteori, n. 27. Descriptionem *Balsami Samech Paracelsi* vide in Morely Collect.Ch.Leid.c.469.

Samen, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Johns.

Samies, terminus Parac. obscurus, denotans effectum aeris arcanum; quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur, Philos.ad Athen.l.2.text.13.

Samios, σάμιος, epitheton *Terræ argillaceæ*, a loco natali; cujus terræ duæ sunt species: una, quæ simpliciter *Terra Samia* dicitur: altera vero, quæ ἀστὴρ vocatur, crustacea, & cotis modo prætensa, glutinosior, & magis emplastica. De *terræ Samiæ* virtutibus legatur Gal.l.9.de S.Fac. Diosc.l. 5. c. 172. In hac terra invenitur & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, subdurus, adstringendi, & refrigerandi virtute pollens. Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut resplendeat. Diosc.d.l.c.173. Chiocc. Mus. Calceol. s. 3. p. 386. seq.

Sampsychinon, σαμψύχινον, epitheton *Olei*, & *Unguenti*, a planta *Sampsucho*, quæ *Amaracus*, & *Majorana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, ἴασις, θεραπεία, idem quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, ἅγιος, ἱερὸς, idem quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e. *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracels. inter remedia contra amentiã refert *Appropriatum sanctum*, *Oleum Sanctum*, Tract. II. de morb.ament.c.4.fin. Ceterum idem Parac. *Sanctis* etiam demortuis singularem virtutem corpora sanandi tribuisse, legitur passim in scriptis suis Paramiri; quamvis eorum invocationem rejecerit, ceu non Christianam: quæ cum sint extra Medicinæ limites, merito missa facimus.

Sandalion, σανδάλιον, nomen *laquei*, descripti ab Oribasio, quem ipse τῷ χιασῷ, laqueo implicat; ut videre datur l. de laqueis, allegante Gorr.

Sandaraca, σανδαράκη, *Sandaracha*, æquivocum est. Primum significat, juxta Gorr. materiam duritie ceræ proximam, quam apes recondunt; estq; dum operantur, earum cibus, amari saporis, qui sæpe invenitur in favorum inanitatibus sepositus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur alias *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldr. l.1.de Insect.c.1.p. 83. ed.Bonon. Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, sive *Vernix*. Rul. Johns. Schrod.l.3.c.27. Fr.Hofm. in Clav.ad h.l. qui merito nomẽ hoc improbat, & ab eo abstinendum monet, imitatus J.Alex. l. 10.Sal. c. 10. Denique *Sandaracha* usitatissime dicitur succus quidam concretus terreus, quodammodo ustus, & friabilis, arsenicalem naturam, & vires obtinens, in metallis fere ijsdem, ubi Arsenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arsenicum rubrum* vocatur. De cujus viribus Gal. l. 9. de S. F. Diosc. l. 5. c. 122. Schrod. & Hofm. dd. ll. Chiocc. Mus. Calc. sect. IV. p. 473.

Sandyx, σάνδυξ, est *Cerussa usta*, donec rufa, & similis Sandaracæ evaserit. Gorr. ex Diosc. l. 5. c.103. Facultatibus respondet *Cerussæ*. Gal.d.l.

Sandix *Terra rubra*: *Paulus Philosophicus*: itẽ *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Joh. Vocatur & *Syricon*. Vide infra SY.

* Sanguificatio, αἱμάτωσις. Vide *Hæmatosis*, *Hæma*.

* Sanguifluus, αἱμόῤῥοος. Vide *Hæmorrhus*.

Sanguisuca, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Johns.

Sanguiculum, αἱματιά, αἱμάτειον. Vide *Hæmatia*.

San-

Sanguinalis, ἁιματίτης, epitheton *Lapidis*. Vide *Hæmatites*.

* Sanguinarius, ἔναιμος. Vide *Enæmos*.

* Sanguineus, αἱματικὸς, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur constitutæ e sanguine, Lind. Ex. XIII. §. 446. Vel in specie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit; quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum sanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem distribuit; ad differentiam sinistri, quem *spirituosum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, solum, aut maxima ex parte spiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus distribui. Gal. l. 6. de U. P. c. 7. Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, qua sec. qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Rul. dicitur *Salnitrum*, in Lex.

Sanguiniolum, vocatur Paracelf. in urina signum futuræ exulcerationis, & apostematis, l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1

Sanguipurgium, vocatur a quibusdam ipsa *Febris benigna*, quia per talem effervescentiam sanguis a portionibus fuliginosis depuratur. Franc. Pien. de Febr. part. gen. c. 1. p. 4.

† Sanguis conturbatæ humiditatis, ichoroides, & excremētosus. Cāpolong. de Variol. c. 19.

* Sanguis, αἷμα. Vide *Hæma*.

Sanguisuga, βδέλλα, idem quod *Hirudo*: de quo vide supra in HI.

Sangvisugum, quoque barbaris medendi magistris dictum fuisse affectum cordis, quando sanguis in eo nimium cumulatus fuit, testatur Bonett. Anat. Pract. l. 2. s. 1. obs. 91. Schol.

* Sanies, ἰχώρ. Vide *Ichor*. Helm. dicit, esse productum seminum, vel radicum ulceris, tr. Scabies, & Ulcera Scholar. n. 17.

Saniodes, σανιώδης, vel σανιγώδης, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, angustatus est, l. 2. de Temp. c. 6. Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδος, quod *asserem*, sive tabulam significat. Obiter hic notandus error Scapulæ in Lex. qui σανιδώδεις dici vult eos, quibus scapulæ instar alarum protuberant: quæ explicatio plane contraria est Galeno, & confundit ἀκρίβειαν vocabuli πτερυγώδης. Hoc enim usurpatur de iis, quibus scapulæ instar alarum protuberant. Verum τοῖς σανιδώδεσι thorax cum scapulis compressus, & coarctatus est.

* Sanitas, *Sanus*, ὑγίεια, ὑγιεινὸς, ὑγιής. Vide *Hygieia*. *Sanitas* triplex corporis, & Mentis: *Jovis Virtus*: *Lunæ potentia*: *solis Miraculum*: legatur in Th. Ch. Vol. I. pag. 454.

Sannion, σαννίον, denotat *caudam*, *membrum virile*, παρὰ τὸ σαίνω, i.e. quatio. Rolf. de Part. genit. P. c. 43.

Santerna, dicitur ærugo scolecia, cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chrysocollas recipitur. Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 23. Unde & *santerna* factitia *Chrysocolla*, sive *Borax* vocatur. Fallop. de metallis fossil. c. 31. Tom. I. Oper. p. 374.

* Sapa, σίραιον, ἕψημα, est *mustum coctum* ad tertias, vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. Vocatur & *Apothermus*. Potest etiam ad omnes succos per coctionem inspissatos extendi, qui alias *Rob* dicuntur. Vveker. A. G. l. 1. c. 13. Vide *Rob*. Legitur Gr. vocab. σίραιον etiam apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. XCI. 53. & apud Ægin. l. 3. c. 28. ubi decoctum caricarum significat. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 39. seq. Foes. p. 567.

Saperda, σαπέρδη, nomen piscis est; & pro opsonio sumitur, apud Hip. l. de int. aff. XXIIX. 17. Foes. p. 558.

Saphata, Parac. dicuntur *squamæ* pilis adhærentes, & parum rubent; & idem sunt in forma, ac *tinea*, nisi quod tineæ sint albæ, l. de ulcer. & apostem. c. 87.

* Saphena, est nomen venæ, quæ desuper ad partem cruris interiorem descendit, & descendendo occultatur, donec partem super malleolum interiorem attingere incipiat. Castell. Dicitur alias σφυρῖτις φλέψ, *vena malleoli*, & describitur a Barthol. libell. 1. Anat. cap. 9. Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obstructione mensium præ aliis venarum in pede sectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *saphenæ* meminit Paracel. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 4.

† Sapientiæ morbus, Plin. l. 7. c. 15. id est Phrenitis. Salmas. in Solin. 37.

Sapientia, σοφία, quid in genere significet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum est: de qua Lind. Ex. II. §. 8. *Sapientia medica* in quo consistat, docuit eleganter Idem Exerc. III. §. 19. seq. videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventione remediorum, & horum commoda administratione. Jung. & Ex. II. §. 4. seq. An ad Medicos quoque pertinet illud Scaligeri: Vera *sapientia* est, nolle nimium sapere? Exerc. 307. Paracelf. summum, ac primum librum totius Medicinæ vocavit *sapientiam*, ut aliquis sciat certo, non vero opinetur, Labyrinth. Medic. c. 1. princ. Græc. σοφία ipsam quoque *Artem* significare, scripsit Erotian. Onomast. pag. 102. a *Sapiens*, σοφὸς, recte dicitur, cui memoria non solum est viva bibliotheca, ingenium perspicacissimum, judicium solidum, atq; incorruptum; sed etiam qui labore, & exercitatione has Naturæ dotes

extulit, & ad maturitatem plenam perduxit. Lind. Ex. V. §. 12. Vide *Philosophia*. Quæ Paracelsistæ de *sophia adepta* jactitant, tanquam figmenta missa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerariæ vocantur *sophiæ*, non solum *Consolida aurea*, sive a floribus, sive a virtute ita dicta, Illyricis, & Liburnis familiarissima, cujus folium si ore masticetur, labia contrahit, & si super caulem adhuc existens laceratur, per seipsam consolidatur, nobilissima dulcedine pollet, ac balsamo. Dorn. & Rul. & Johns. sed etiam alia *Thalictri species*; uti patet ex Adversariis Lobelii, & Pinace Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid sit, etiam tonsoribus, & pueris notum est. Gallorum inventum esse, scripsit Gorræus ex Plinio: verum meminit & Gal. *saponis*; & refert inter abstergentia potentissima, l. 8. M. M. c. 4. circa fin. & alibi. Simplicissima compositio est ex sæbo, cinere, & sale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed prostant & aliæ compositiones odoratorum *saponum*; de quibus Schr. l. 2. c. 80. ex antiquioribus Æt. l. 6. c. 54. Ægin. l. 7. c. 13. citante Gorr. Ex recentioribus etiam de *Sapone*, & ejus usu Pharmaceutico Chym. scripsit Junken. Chymiæ Exp. Cur. P. I. s. 2. c. 10. p. 143. seq. *Sapo sapientiæ*, dicitur sal *commune præparatum*. Dorn. Rul. & Johns. *Smegma* idem etiam est, quod *sapo*.

* Sapor, χυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ gustu percipitur; cujus plurimas esse differentias, docuit Gal. l. 1. de S. Fac. c. 36. Enumeravit quoque illas Schrod. l. 3. c. 34. Weker. Ant. Gen. l. 4. c. 4. Quod vero in his, & aliis *saporum* differentiis & ortus morborum, & curationes unice consistant, uti scripsit Joh. Lex. Chym. l. 2. authoritate nixus Hipp. l. de vet. med. XXIV. illud cum grano salis intelligendum arbitror; cum hæ *saporum* differentiæ saltem signa sint diversarum virtutum, & facultatum medicamentosarum, & morbosarum; non vero ipsæ caussæ efficientes: nisi velis per *saporem* ipsum Chymum, h. e. materiam *sapidam*, intelligere, cum Gal. d. l. Vide *Chymus*.

Sapphirus, σάπφειρος, *Saphirus*, gemma est preciosa, cœrulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus historia, vires, & usus legantur apud Gal. l. 9. de S. Fac. h. tit. Diosc. l. 5. c. 157. Lang. l. 2. ep. 49. Schrod. l. 3. c. 3. n. 6. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. s. III. pag. 223. seq. Rul. Johns. *Saphirum* ex cœlo Lunæ, & hujus terra terræ Jovis permixta factum esse, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 487. paulo aliter, & clarius, Vol. IV. p. 189. seq.

Saprias, σαπρίας, nomen *vini generosi* fragrantissimi, ipso nectare nobilioris, quod & *Anthosmias* alias vocatur. Linden. Ex. X. §. 129.

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potissimum vetustate corruptum significat. Frequenter occurrit apud Hippocr. uti legere est apud Foes. p. 558.

Sapyrus Brionia, ex Pandectario Gabriel. Humelberg. in c. 6. Quin. Sereni.

Sapyrus, pro *Saphirus*, legitur apud Keuch. ad Samon. p. 112.

Saraffi, id est *Gypsa*. Rul. & Johns.

Sarapus, σαράπους, dicitur, *qui magnos, & propterea disparatos habet pedes*. Foes. pag. 558. C. Hofm. C. ad Gal. de U. P. n. 147. C. Hofm. vult legendum, vel scribendum esse σαροπῦς, exponens de inferioribus, sive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrsum flectantur, malleoli vero extantes sint, & prominuli; & conjectatur Latine tales homines dici *scauros*, Apolog. pro Gal. 3. c. 101.

Saratellula, legitur apud Parac. in Fragm. Chirurg. de apostemat. p. m. 657. de quo termino tamen constat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, significat *supremis labris aliquid avello*: Diciturque de animalibus utrinque dentatis, apud Hipp. l. de art. t. 28. Adde Foes. d. l. Per translationem vero significat etiam morsis labris *subsannare*: unde σαρκασμὸς amarulentæ irrisionis genus dicitur, ibid.

Sarca, *sayrsa*, *sarra*, id est *Ferrum*. Rul. & Joh.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur, Hippocr. 4. aph. 76. Diet. n. 766. *Sarcion* quoque dicitur *lapis coloris rufi*. Johns. Lex. l. 2.

Sarcites, σαρκίτης, idem quod *Anasarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis species. Gorr. Cardan. l. 7. tract. 3. contradict. 21.

* Sarcocele, σαρκοκήλη, i. e. *hernia carnosa*, testiculis induratis contingens; & ad scirrhos pertinet. Gal. l. 14. meth. med. c. 7. Ejus felicem exemptionem Chirurgicam per dissectionem inventam structuram vide in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 28. p. 59. & Obs. 97. p. 188. in quo loco recte negat, *sarcocelen* medicamentis posse discuti, aut curari.

Sarcocolla, σαρκοκόλλα, est lacryma arboris in Perside nascentis, thuris pollini similis, colore subrufo, amara gustanti. De cujus natura, & viribus legantur Gal. l. 8. de S. Fac. h. tit. Dioscor. l. 3. cap. 99. Schrod. l. 4. cl. 2. num. 403. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 5. s. 4. c. 11.

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnosa omentalis*, quando omentum in carneam substantiam accrescit, & induratur, sive circa umbilicum, sive in scroto fiat. Legitur apud Gal. Introduct. c. 18.

* Sar-

* Sarcoma, σάρκωμα, est carnis in naribus, aut aliis etiam partibus p. n. accretio. Gal. in def. Differt a Polypo magnitudine, & forma. Est quidem Polypus *sarcoma*, sed non contra. Polypus enim Polypi piscis similitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *sarcomate* non requiritur. Castell. Johns. l. 2. Lex.

* Sarcomphalon, σαρκόμφαλον, est incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Gal. in def. Gorr. & Castell. Caussa solutio continui, & succi nutritii largior propterea affluxus, quemadmodum in aliis excrescentiis contingit.

Sarcophagos, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* significat. Lind. Ex. XI. §. 67. Est aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiaris. Aliquando usurpatur pro *Cathæretico*. Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσσιος, *Asius* alias appellatur: de quo suo loco in *Assius*.

Sarcophyia, σαρκοφυΐα, *excrescentia carnea* dicitur, Hipp. 3. de fract. t. 45.

Sarcopyodes, σαρκοπυώδης, epitheton sputi, quod est ad instar carnium purulentarum, & insigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, ap. Hipp. l. 4. Epid. III. 26. Vide Foes. p. 559.

* Sarcosis, σάρκωσις, in genere carnis generationem significat. Sæpius tamen præternaturaliter, & idem est, quod *sarcoma*, Excrescentia carnea. In specie *sarcosis* in utero est carnis ibidem prognatæ, & collecte expullulatio, quam, si magna sit, recidere convenit vellicatam scalpris; sin parva, protinus tollere. Gal. in def. Videtur proinde nihil aliud esse, quam mola. Castell.

* Sarcoticon, σαρκωτικόν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*, vel quod carne ulcus implet. Gal. l. 3. M. M. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur; juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum siccant, nulloque modo adstringunt. Castell. & Gorr. Catalogum vide passim apud Authores materiam Medicam proponentes.

Sarda, *sardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon est. Vel enim est piscis marini, & lacustris nomen; cujus historiam, cum usu, vide apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 37. J. Alexandr. l. 15. Salubr. c. 5. Vel est nomē lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis sardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta, alias *Carneolus* quoq; dicta, loturæ carnium similis colore, & semiperspicua: cujus descriptionem, & vires vide apud Schrod. l 3. c. 3. n. 7. Fr. Hofm. in cl. ad h. J. Chiocc. in Mus. Calc. s. 3. p. 238. seq. Ruland. etiam multas hujus species recenset in Lex.

Sardonius, *surdous*, σαρδόνιος, σαρδῷος, est epitheton *risus* p. n. & convulsivi, ab *Herba sardonia* ita dicti, quæ sua malignitate hanc convulsionis speciem producere creditur; & alias *Apium risus* vocatur: de quo risu differit Barth. l. 2. An. c. 3. p. 340. Junge Keuchen. ad Samon. p. 178. Vide *Gelos*. Attribuitur etiam interdum lapidi antea explicato; & vocatur *sardonius*, vel *sardous lapis*.

Sardonyx, σαρδόνυξ, gemma est, vel lapis pretiosus, ruber, pellucidus, habens speciem unguis humani, impositus manibus in superioribus partibus apparet Onyx, in altera parte sarda. Rul. & Johns. Chiocc. d. l. p. 241.

Sare, idem quod *Essere*. Blancard. in Lex.

Sarfar, i. e. *ferrum*. Ruland. & Johns. in Lex.

Sargos, σάργος, vocatur piscis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus descriptio, cum usu, legatur in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 16. J. Alex. l. 14. sal. c. 10.

Sarmatica *Lues*, idem quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius consultat. de *Lue sarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, φρύγανον. Vide *Phryganon*. Plin. l. 23. H. N. c. 1. partes illas, in quibus acini fuere *sarmenta* vocavit, notante Rolf. O. & M. M Sp. l. 10. c. 7.

Sarnicum, *sacen* est *Draconis*. Johns. Lex. l. 1.

Saropus, σαρόπυς. Vide *sarapus*.

Sarrampio, idem quod *Picota*. Vital. de Furno c. 264. fin. vide *Picota*.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis necessarium, ad coquenda Unguenta, & Emplastra. Hildan. in Cist. milit.

Sartoria costa, juxta nonnullos *Costa Ceti*; quamvis alii dicant esse potius firmamentum *Mandibulæ ceti*, cui infiguntur dentes. Confer Gotofr. Martheri Itiner. Grunlandic. Nomen vero primum legitur apud D. Ludovic. Diss. I. Pharm. pag. 314. *sartorius Musculus*. Vide *Pascialis*.

Sarx, σάρξ. Vide *Caro*.

Sathe, σάθη, significat *penem*, sive membrum virile, teste Rolf. O. & M. M. Sp. p. I. c. 43.

Sathros, σαθρός, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hipp. l. 1. de diæt. XIII. 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονή, sumitur plerunque in excessu p. n. Vide *Plesmone*.

Satto, vel *Tasso*, σάττω, σάσσω, significat *infarcio*, *fartim impleo*, Hipp. l. 2. de morb. XIV. 22. l. 4. VII. 9. 10. IIX. 15. IX. 10. X. 12. &c. Adde Foes. p. 560.

Satu-

Saturatus, *saturitas*, idem quod *satietas*, πλησμονή. Usurpatur vero etiam haud ineleganter de sufficiente humectatione, cum aliquo excessu. Scrib. n. 227. Adde Rhod. in Lex. Scrib. p. 438. Est etiam terminus Chymicus in eadem significatione humectationis acceptus, quando v. g. salia alcalia fixa cum spiritu salis *saturati* dicuntur. Vide Dan. Ludov. Pharmaciam.

Saturnus, κρόνος, proprie significat Deastrum gentilium, porro translatum inter sidera. Hinc Planetarum a terra remotissimus. *Saturnus* habetur pro maligno, summe frigido. Quas res naturales influxu suo dirigere finxerint, lege apud Schrod. l. 1. c. 9. Talia figmenta etiam reperire licet in Paramiro, aliisque scriptis Paracelsi. Chymici nomen hoc tribuerunt *plumbo*. Vide supra *Molybdos*. Adde Rul. & Johns. & alios Chymiæ scriptores.

Satyriace, σατυριακή, est nomen confectionis, & Antidoti Venerem stimulantis, apud Ægin. l. 7. c. 11.

* Satyriasis, *satyriasmos*, σατυρίασις, σατυριασμός, ambiguæ adhuc significationis vocabulum, propter Hipp. 3. aph. 26. ubi inter puerorum, nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, sive *priapismo* (vide *Priapismus*) locum non videtur posse invenire. Licet enim sæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus esse soleat familiaris; minime tamen morbus dicenda, quia nihil offensæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt, Gal. in Exeg. pag. 560. Dieter. num. 767. quæ expositio nititur loco parallelo Hipp. l. 7. Epid. LI. 16.

Savich, Arab. est *farina subtilis*. Valesc. de Tarant. Philon. Chirurg. c. 6. p. 810.

Saunia, olim fuit confectio lenis, & suavis instar massæ panis valde nutriens, & restaurans, parata ex amygdalis dulcibus, saccharo ana lib. i. amyli lib. ß. ol. amyg. dulc. ℥. i. ß. aq. Violar. q. s. F. Massa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clement. Lucubrat. p. m. 144.

Saura, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia, apud Hipp. 4. de artic. t. 64. ubi σαῦραι dicuntur *Vimineæ* quædam *texturæ*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, sive digitalia, a *lacertarum* similitudine *Lacertæ* dictæ. Foes. p. 550.

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ, contra tussim, apud Forest. L. 16. Obs. 4. Schol.

Saxatilis, πετραῖος. Vide *Petra*.

Saxifragus, λιθοθρυπτικός. Vide *Lithonthrypticos*. *Saxifraga*, vel *saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & dissolvit, est Rul. Johns.

Saxum, πέτρα, idem quod *Lapis*, *Petra*: de quibus vocabulis suo loco.

Sbesis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Sbesten, id est *Calx viva*. Ruland. & Johns.

Scaber, *Scabrities*, τραχύς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus constet, significantia *asperitatem præternaturalem*: a recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quasdam medicamentorum a figura dependentes, quando asperitate sua crassiora attenuant, viscosaque divellunt: qualia sunt Lapides pretiosi, Coralia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentissime occurrunt in Lumine Rationali Medico, & explicantur in appendice Examinis in Dan. Sennert. l. 5. Instit. p. 8. 9.

* Scabies, ψώρα. Vide *Psora*. Pertinet ad solutiones continui partium solidarum. Gal. l. 14. M. M. c. 17.

Scabrus, Paracelso videtur dici affectus aurium, consistens vel in dolore, vel in asperitate aliqua p. n. & meminit Paragraph. l. 12. §. 1. l. 13. §. 2.

Scacurcula, est *spiritus ossis de corde Cervi*. Dorn. Rul. & Johns.

Scajolae, sunt commentum vel impium, vel vanum Paracelsi, quo fingere conatus *quintuplices spiritus*, quorum singuli virtute propriæ suæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam, & detrimentum inferre, & quilibet suum corpus, in quo residet, peculiari modo lædere potest. Quam doctrinam confirmavit Paramiro suo de quinque *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylvestribus, Gnomis, & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri Philosophiam Medicinæ sagacem, Adeptam supernaturalem, de Pestilitate tr. 2. c. 1. At in l. 5. de vita long. c. 5. quatuor saltem *scajolas* statuit. Hinc & Dorn. in Diction. Paracelf. & ex hoc Rul. & Johns. in Lexicis suis quatuor saltem numerarunt *scajolas*, describentes, quod sint spirituales mentis, & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentiæ; quæ juxta numerum elementorum sunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus est Elias in Cœlum; quæ sumunt originem ex animo, & mente hominis, a quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phantasia

tasia, imaginatio, speculatio, & agnata fides. Sunt etiam, & præcipue quatuor illi principes articuli totius fidei nostræ Christianæ, ut Baptismus, Fides in Christo JESU, sumptio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam æternam consequimur. De his latius lege Paracelsum, in Eucharistia, & expositionis libro de Cœna Domini: & audies, quæ satisfaciant animo pietatis, & veritatis cupido. Hactenus Dorn. Ruland. & Johns. Enimvero cui bono hæc ἀλλότρια commenta Paracelsica? Caveant quin potius sibi Philiatri, & alii Christiani ab hisce ænigmaticis figmentis, animum magis turbantibus, quam illustrantibus.

Scala, κλίμαξ, quid sit, pueri e Dictionariis norunt. Pertinet inter Chirurgica instrumenta, ad repositionem articulorum, teste Gal. c. 4. de art.t.43. Talem *scalam* Chirurgicam sex gradibus constantem exhibet Scultet. Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXIX. fig. 3. & modum utendi, Tab. XLIX. fig. 1. Metaphorice *scala* quoq; vocatur curriculum vitæ humanæ, per certas ætatum differentias; qualem *scalam* Dieter. proposuit humani initii, & incrementi, in Jatræo, n. 599. Ita in Metallurgia operationes transmutationis per *scalam* fieri, legitur in Th. Ch. Vol. I. p. 496. seq. & Elementorum cognitio vocatur *scala Jacobi* mystice, qua ad mundum cœlestem ascendere licet, Vol. VI. p. 88.

Scalenos, σκαληνὸς, significat *obliquum*; & proprie ad Mathesin pertinet. Legitur vero & apud Hipp. de vena quadam, quæ ad renes tendit, l. de Resectione, sive Anatome II. 5. & canales *obliquos*, σκαληνοειδεῖς vocat, ibid. 8. Musculi quoq; in collo siti cognominantur in Anatomicis *scaleni*. Barth. l. 4. An. c. 6. p. 568.

* Scalpellum, ξυστὴρ, κνηστὴρ, Scalprum, ξύστρα, dicuntur instrumenta Chirurgica, quibus ossa raduntur, vel alium etiam in usum adhibentur. Illud legitur apud Hipp. de cap. vuln. XIX. 8. Gal. l. 6. M. M. c. 6. & alibi. Hoc aliquoties apud Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi pro *strigili* sumitur. Vide Foes. p. 442. Hildan. in Cista militari, alibique. Vide *Cnester*. *Simile*. *Scalprorum*, quæ & *Rasoria*, *Raspatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas descriptas etiam exhibet Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. VI. fig. 3. seqq. ad 10. Quære etiam in Indic.

* Scalptus, *scalptura*, κνησμός. Vide *Cnesmos*. Vocatur & ξυσμὸς, apud Hipp. 3. aph. 21. Adde Diet. n. 595. *Scalpturam* prohibendam esse ægris ob pruritum, & quod pessima, & præter excoriationem humores illiciat, & dolores graves excitet, docet Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. p. 146.

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut spatii, quod transiliunt, qui se saltu exercent, apud Cœl. Aurel. l. 2. Tard. pass. cap. 1. allegante Foes. Oec. p. 568.

Scammonion, σκαμμώνιον, vocatur succus purgans fortior, e planta *scammonea*, σκαμμωνία collectus; qui cum malo cotoneo præparatus, & correctus vocatur δακρύδιον, quasi *Lacrymula*, vulgo in offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolf. de purgant. s. 13. art. 4. per tot. C. Hofm. Offic. l. 5. c. 34. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 13. Schrod. l. 4. cl. 4. num. 468. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Solenander hujus usum valde suspectum habuit, inter *capita diaboli* vernacule dicta referens, s. 5. cons. 22. p. 504. 505.

* Scamnum, βάθρον. Vide *Bathron*.

Scandella, γυμνόκριθον. Vide *Gymnocriton*.

Scanton, est *fœtor Urinæ*. Johnson. Lexic. lib. 1.

Scapellatum, id est *retectum*, dicitur de præputio retracto, qui affectus Græce φίμωσις vocatur. Marcell. Cuman. obs. 74. apud. J. H. Velschium syllog. Cur. & observ. Med. Cent. 1. pag. 78.

Scapha, σκάφη, proprie *labrum balneatorium*, vel *solium*, vel *naviculam* significat; & usurpavit Hipp. l. de steril. XXII. 3. l. 3. de morb. XV. 28. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foes. p. 569. Per translationem vero *scapha* Anatomicis quoq; dicitur ambitus auris interior, Helici oppositus. Barth. l. 3. An. c. 9 σκάφη vinculi quoque nomen est, quod adhibetur, ubi summum caput, quod inter ipsum, & frontem est, vincere convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*, Gal. de fasciis.

Scaphion, σκαφίον, æquivocum est vocab. Vel enim *parvam scapham* significat, & idem est quod σκαφίδιον. Foes. p. 570. Vel *Ligonem*, quo terra foditur. Hipp. 2. de fract. t. 3. Vel *Cranium* notat. Gorr. ex Aristophane, Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 8. §. 30. Sel. Med. Ex. X. §. 185.

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra pastoralis*, alveus, *scaphula*, quo vase pastores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτραν, sive vas, in quo farina subigitur. Ab Hipp. accipitur pro *mensura*, quæ alias *Concha* dicitur, l. 1. de morb. mul. CXXIII. 13. CXXVI. 4. Adde Foes. d. l. Vide *Concha*.

* Scaphoides, σκαφοειδὴς, epitheton Ossis, Tali caput anterius, & oblongum excipiens. Os *Naviculare*, vel *Naviforme*, ita dictum a scaphæ similitudine. Gal. l. de ossib. c. 24. & l. 3. de U. P. c. 7. Barth. libell. 4. An. c. 21.

* Sca-

*Scapula, ὠμοπλάτη. Vide *Omoplata*. Vena, & Arteria scapularis, interna, & externa, quæ dicantur, videantur apud Barth. libell. 1. & 2. p 640.& 652.

Scapus, στύλος, καυλὸς, idem quod *Caulis*, medium inter caput, & radicem. Linden. Ex. X. §. 185.

Scarabaeus, κάνθαρος, vide *Cantharus*.

Scarabelaphus, σκαραβέλαφος. Vide *Cantharus*.

Scardamysso, σκαρδαμύσσω, significat *Nicto*, oculis *conniveo*. Scribitur & καρδαμύσσω, teste Erotiano, Onom. p. 56. Legitur σκαρδαμύσσειν apud Hipp. l. de int. aff. XLVI. 6. LI. 14. l. de dieb. judic. III. 16. Coac. t. 77. l. 6. Epid. f. 16. t. 2. Jung. Foes. 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκτοι. Vide *Ascardamyctes*.

Scardula, vocatur piscis, qui & *Brama* dicitur, Cyprino similis, longe vero ignobilior, stagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore, & luto victitans. J. Alex. l. 15. sal. cap. 6. Adde Aldrov. l. 5. de pisc. cap. 42. qui *Cyprinum latum* appellat.

* Scarificatio, ἐγχάραξις, Vide *Encharaxis*.

Scarlatina febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta est, instar morbillorum, ut plur. tempore æstivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris: cujus pleniorem descriptionem tradidit Syndenham, Obs. Med. de morb. ac. s. 6. c. 2. p. m. 417. seq.

Scarus, σκάρος, piscis vocatur saxatilis, squamosus; cujus historia, cum usu, videatur ap. Aldrov. lib. 1. de pisc. c. 2. Jul. Alexandr. l. 4. Sal. cap. 3.

Scatea, dicitur *secunda tartareæ urinæ species*, a fœtore nomine sumpto; estque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejusque signum. Johns. Lex. lib. 1. Vide Paracels. lib. 6. Paragr. c. 2. §. 1. Et in fragm. ad h. l. docet, talem urinam esse lepræ signum.

Scatula, est vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid asservatur. Ad medicamenta vero non debent sumi e lignis resinosis paratæ, ne odore suo resinoso confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc securitatis gratia muniri solent intus, & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. SchenK. s. Comp. & Pr. Med. p. 233.

Scaurus. Vide *sarapus*.

Sceilen *Vena* dicitur *salvatella*, ramus inter medium, & annularem. Avicenn. l. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 4.

* Sceletos, σκελετὸς, quasi cadaver aridum, & exiccatum; estque ossium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium universa compactio. Gal. l. de ossib. c. 25. in fine, & l. 1. Anat. adm. cap. 2. Dicitur & σκελετὸν, communiter. Barthol. libell. 4. An. c. 1.

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectius σκελοτύρβη, quasi *crurum turbam*, ac resolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, sed latus quandoque sinistrum in dextrum, nonnunquam dextrum in sinistrum circumfert; interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut ii, qui magnos clivos adscendunt. Gal. in def. Epitheton scorbuti. Vide *scorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. l. 1. ep. 42.

Sceliphros, σκελιφρὸς, i. e. *aridus*, siccus, idem quod ξηρὸς. Occurrit apud Hipp. l. de int. aff. XLVI 11. l. de A. L. & Aq. V. 2. f. 1. de art. t. 28. Jung. Foes. p. 571.

*Scelos, σκέλος, *Crus*. Vide supra *Crus*.

Scelotyrbe. Vide *sceletyrbe*.

Scempsis σκῆψις, idem quod ἀπόσκηψις, *decubitus*. Gal. in Ex. Dict. Hipp. In textu legitur σκῆψις. Vide *scepsis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hipp. *totum corpus* significat, l. de Refect. 1. l. 15. de Corde V. 13. Foes. d. l.

Sceparnos, σκέπαρνος, aut σκέπαρνον, vide *Ascia*.

Scepastra, σκεπάστρα, sic dicitur fasciæ genus ad operiendum, & deligandum caput, Lat. *Operculum*. Gal. de Fasciis, Gorr.

Scepe, *scepasma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis significat, inter caussas sanitatis procatarcticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. f. VIII. Gal. l. 2. de S. F. c. 24. Quamvis etiam pro *tugurio*, & *tecto* usurpasse videatur, 4. de R. V. I. A. t. 44. Vide Rhod. ad Scrib. in not. n. 60. p. 105.

*Scepticus, σκεπτικὸς, dicitur in genere is, qui nihil sciri posse statuit, & in singulis rebus hæret, atque hæsitat. Quæ philosophandi ratio etiam a Cartesio hodieque introducta videtur, & olim *sceptica scola Medicorum*, a Galeno notata, l. an sang. in art. natur. cont. c. 5. fin. & l. de subfig. Emp. c. 1.

Sceros, σκηρὸς, i. e. *laxum*, *spongiosum*: quamvis Hesychius per σκληρὸν exposuerit. Erot. Onom. p. 103. b.

* Scethros, σκεθρὸς, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἴησις, *accuratior curatio*, apud Hipp. 3. de art. t. 60. Gal. c. 1. de fract. t. 44. Vide Foes. p. 570.

Scevastos, σκευαστὸς, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Diosc. l. 5. c. 45. Adde Linden. Ex. X. §. 198.

Schasis, σχάσις, æquivocum valde est nomen, & variæ significationis, ob verbum, a quo

quo derivatur, σχάω, vel σχάζω, quod diversa etiam significat, videlicet *sacrifico*, *laxo*, *transfero*, vel transpono, inhibeo. Ap. Hipp. 2. de art.t. 14. exponit Gal. verb. σχᾶται per subito e priori statu in alium movetur. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & σχάσιν per *decussionem*. Ap. Gal. in LL.M. M. σχᾶσαι, est *scarificare*, ut & apud Arist. l. 8. H. A. allegante Henr. Steph. in Thes. Hinc & σχάσις, ap. Theophr. l. 4. cap. 3. Histor. plantar. *scarificationem* notat. Junge Foes. p. 607. seq.

Schasteria, σχαστηρία, instrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur. Gal. comm. ad d. Hip. loc. C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad Gal. negat, recte exponi σχαστηρία per funem, qui cursoribus prætenditur, sed potius notare *trochleam*, sive quodcunque *aliud organum*, quod prætentum funem sustinet, & quo moto, concidit funis: σχαστήριον quoque scalpellum, vel *cultellum scarificatorium* significare, e Lexicis aliis constat.

Schedia, σχεδία, idem quod βάθρον, *scamnum*. Hipp. Vocatur & ξύλον. Oribas. de machin. c. 29.

Schehendenigi, i. e. *Canabis*, vel semen ejus, Rul. & Johns.

Schema, σχῆμα, vide *Figura*. Adde Hipp. l. de vet. Med. XXXIX. 7.

* Schesis, σχέσις, corporis *dispositionem nondum confirmatam* significat, quæ facile inducitur, aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ stabilis dicitur habitudo. Deinde etiam significat *adventitiam* corporis *habitudinem*. Gal. c. 1. de art. t. 26. & l. 3. de causs. puls. c. 10. Σχέσις quoq; interdum idem est, quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hipp. l. 5. Epid. XXIX. Junge Foes. p. 608. Diet. n. 812.

Schetæa, σχεταῖα, dicuntur, quæ compescenda sunt, & *cohibenda*. Hipp. l. de mor. mul. XXIV. 5.

* Scheticos, σχετικός, *dispositivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, sed faciliorem admittunt solutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, sive *habitualium*, qui difficilius discutiuntur. Gal. l. 8. M.M. c. 1. C. Rejes C. El. q. 68. n. 12.

Schias, *schion*, *schiaticus*, pro *Ischias*. *Ischion*, *Ischiaticus*, legitur apud Keuchen. ad Samonic. p. 238.

* Schidacedon, σχιδακηδὸν, species est *fracturæ*, *per longitudinem ossis*, non per *transversum* factæ, quæ καυληδὸν vocatur. Gal. lib. 6. M.M. c. 5.

* Schindalmos, σχινδαλμός, *fissuram* significat. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 17. Diosc. l. 1. c. 17. citante Foes. p. 609. σχινδάλησις etiam *fissionem assulosam* significat.

Schinelaeon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiscinum*. Diosc. l. 1. cap. 50. In remediis Moschionis libro de morb. mul. annexis extat σχοινέλαιον, sed videtur menda.

Schisma, σχίσμα, i. e. *fissura*, *scissura*, *rima*. Stricte de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schistos, σχιστὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, suapte natura fissilis, & friabilis; de quo legatur Gal. l. 9. de S.F. Diosc. l. 5. c. 145. Chiocc. Mus. Calc. s. 3. p. 273. Rul. & Johns. in Lex. Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. lib. 3. c. 8. p. 179. *Alumen* quoque *schiston* vocari, testatur Lang. l. 1. ep. 32. *Lac* σχιστὸν vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti. Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus caninum: Vel quando lacti ferventi acetum instillatur, l. 3. de A.F. c. 16.

Schoenobates, σχοινοβάτης. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος, epitheton selle ex junceo, vel sparteo fune nexæ, & contextæ. Hipp. l. de Steril. XVI. 5.

Schole, σχολή. Vide *Otium*. Quid Latine *Schola* vero significet, notum est, videlicet locum, in quo Disciplinæ, & Artes docentur. Ita *Schola* veteres Medicæ Romæ fuisse dicuntur ad Esquilias. Rhod. ad Scribon. p. 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem p. 14. Accipitur etiam pro ipsa doctrina. Ita Paracels. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*. Philos sagac. t. 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *scholam* Galenicorum, sive *Humoristarum*, i. e. doctrinam, & hypotheses illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conserimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. l. 6. Sal. cap. 8. ex Gal. l. 3. de san. tu. c. 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ Alexandr. not. ad h. l. Accipitur & tropice pro vano aliquo, & leviori animorum dissidio, & colluctatione.

Sciatica, pro *Ischias*: de quo affectu suo loco.

Sciaugeo, σκιαυγέω, Hipp. significat *cæcutio*, eorum more, qui ex umbra, aut tenebris prodeuntes ad lucis aspectum caligant, l. de int. aff. LI. 12. & l. de dieb. judic. III. 13.

Sciden, i. e. *Cerussa*. Rul. in Lex.

Scidnamai, σκίδναμαι, apud Hippocr. signi-

gnificat *dissipor*, dispergor. Hipp. d. l. Adde Foes.p.572.

SCIENTIA, ἐπιστήμη, in foro Medico non obtinet strictam significationem; sed sufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus est, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera scientia inducatur. Gal.cap. 1. de fract.t.6. In praxi quoque opus *scientiæ* est, non perturbari, nec transire ab iis, quæ recte visa sunt, etiamsi nondum appareat manifesta utilitas ex his, quæ facta sunt, c. 2. aph. 52.

SCIMPODION, σκιμπόδιον, significat *lectulum discubitorium*, in quo cervicem reclinare possumus, v.g. tempore somni meridiani, si opus fuerit. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 1150. Dicitur & σκίμπυς, extat apud Moschion. de mor. mul c. ult. 163. Utrumque etiam significare potest, & solet scabellum, cui non minus, quam dicto lectulo insidere possumus.

SCINCUS, σκίγκος, vocatur animal e genere lacertorum, quadrupes; cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, videsis apud Aldrov. l. 1. de quadr. digit. ovipar. c. 12. Schrod. l. 5. cl. 4. num. 115. Lang. l. 1. ep 66. Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terrestris*: sed minus accurate ob parvitatem.

*SCINDAPSUS, σκινδαψὸς, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blityri*, l. 1. de diff. puls. c. 4. ad improbandam nimiam in omnibus eligendis curiositatem. Vide C. Hofm. comm. de U. P. n. 228. & 533.

SCINTILLA, σπινθὴρ, particula ignea dicitur, estque caussa horroris, si cutim nudam attigerit. Gal. l. 2. de sympt. cauff. c. 5. *Scintillæ*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non sunt veræ igneæ particulæ, uti quidem Paracelf. credidit, Paramir. t. 3. c. 9. sed saltem sunt ab aeris illuminatione, vel spirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. Ophthalmograph. l. 4. problem. 21. & Vvillis A. Br. P. I. c. 15. Dicitur hæc *scintillarum* eruptio σπινθηρισμὸς, *scintillatio*, *coruscatio*, *Scintilla* quoque Paracelso significat articulorum quandam resolutionem, & impotentiam movendi, seu symptoma luis Gallicæ, quæ *scintilla Veneris* propterea vocatur, lib. 7. de orig. cauff. & cur. morb. Gall. cap. 10. l. 8. c. 2.

SCIODES, σκιώδης, *Umbrosus*, caliginosus, a σκιὰ, *umbra*: tribuitur autumno ab Hipp. l. 3. Epid. s. III. t. 3.

SCIRONA, est *Ros autumni*. Dorn. Ruland. & Johns. in Lex.

*SCIRRHUS, σκίῤῥος, proprie est tumor durus, renitens, indolens. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 22. & alibi: quamvis distinguant inter *scirrhum* legitimum, sive exquisitum, & non exquisitum, quem vocant ὄγκον σκιῤῥώδη. Galen. l. 14. M. M. c. 6. Verum non semper illa distinctio observatur. Interea *scirrhus exquisitus* ita plenius describi poterit, quod sit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a succi lymphatici atrabilaris acido austeri, & congelativi subsistentia, & collectione. Ex hac definitione facile confici potest quoque descriptio *scirrhi nonexquisiti*, addita particula, fere indolens, & caussæ morbificæ limitatione, prout succus ille glandularum vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitiosis salinis, acribus, minusque congelativis participat. Rariores observationes *scirrhi veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis invenies in Eph. N. C. Ann. II. Obs. 69. & Ann. III. Obs. 262.

SCIRRHOMA, σκίῤῥωμα, refertur inter morbos externos, suram pedis infestantes, d. l. c 16. fin. quamvis non describat, qualis proprie affectus sit.

SCIRRHONES, vocari pediculos subcutaneos vix visibiles, scribit Fallop. l. de ulcer. c. 23. Tom. I. Op. p. m. 612. seq.

*SCIRRHOSIS, σκίῤῥωσις, dicitur Gal. *livescens, & crescens caro*, ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, l. Introduct. c. 15.

SCISSILE, σχιστόν. Vide *schistos*.

SCISSIO, communiter idem quod *sectio*, τομὴ, de quo p. inferius. Dicitur tamen & σχίσις, *scissio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel instillatur, ut fiat coagulatio. Gal. l. 3. de A. F. c. 16.

SCISSURA, Paracelso idem quod *Fissura*, σχίσις, in Fragm. Med. & alibi. Vide *Fissura*.

SCIURUS, σκίουρος, item ἴππουρος, vocatur animaculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda præditum totum corpus obtegente, arborum amantissimum: cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. lib. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 24. Junge Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. lib. 5. p. 682. seq. De cerebri *sciuri* usu contra vertiginem laudatissimo vide Achill. Gasseri Obs. 1. apud Joh. H. Velsch. in Sylog. Cur. & Obs. Méd. Cent. III. p. 5. cujus etiam notam leges.

SCLERIA, σκληρία, dicitur *palpebrarum interior durities*. Gal. l. Introduct. c. 15. Quamquam & in significatione generali omnem duritiem denotat; & ita idem est quod σκλήρωσις, accepisse videatur, dum addidit τῆς μήτρας, i. e. uteri, l. de morb. mul. c. 133.

*SCLEROMA, σκλήρωμα, idem quod σκληρυσμὸς, stricte tamen dicitur de *duritie*, quæ in par-

parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκιῤῥώσει. Gal. in defin.

SCLEROCOETIA, σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili*, & strato. Hipp. l. 3. de diæt. IV. 1. & verbum σκληροκοιτέειν, l. de sal. diæt. t. 13.

* SCLEROPHTHALMIA, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque similiter duriores, sicciores que redditæ, post somnum, aperiri facile non possunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμία, sola magnitudine doloris, duritiei, & siccitatis, quod hæc sit illa satis imbecillior. Gorr. Castell. Caussa sine dubio in portionum lymphaticarum sanguini admistarum aciditate congelativa ponenda erit.

* SCLEROS, σκληρός. Vide *Durus*. Significat & *aridum*. Lind. Ex. XVI. §. 143.

SCLEROSARCOMA, σκληροσάρκωμα, est abscessus progerminus, ut plurimum in gingivis enatus carneus, durus, interdum galli coronam, vel cristam, interdum ostracodermi carnem referens. Differt ab Epulide, ut vult M. Aurel. Sever. l. de nov. absceff. c. 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

SCLEROSIS, σκλήρωσις, id est *durities*. Vide *Scleria*.

SCLEROTICA, vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea; de qua supra vide *Ceratoïdes*. Posterior vero est densa, & opaca, duraque. Barthol. l. 3. Anat. cap. 8. p. 515. Significare etiam σκληρωτικὸς potest *Indurans*, a verbo σκληρόω, quamvis non sit in usu apud Græcos.

SCLIRUS, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem, quod *scirrhus*, significans. Walther. Sylv. Med. p. 1343.

SCLERYNTICOS, σκληρυντικὸς. Vide *Indurans*.

SCLERYSMOS, σκληρυσμὸς, σκλήρυσμα. Vide *Induratus*.

SCLOPETUM, quid sit ex Lexicis aliis constare potest. Est singularis caussa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes communes aliis quoque vulneribus, respiciendum quoque ad empyreuma, a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. l. 5. Med. Pract. P. 4. c. 20. & Fabr. Hildan. tract. de *sclopetaria* curatione.

SCNIPS, σκνὶψ, item κνὶψ, dicitur *vermiculus*, qui ineunte vere nascitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Gal. l. 9. de simp. Fac. §. terra Samia. Alii ad *formicas* hoc nomen applicant nostrates minimas. Aldrov. l. 5. de Insect. c. 1. p. 426. Ed. Bon.

SCOBS, πρίσμα, ξύσμα, idem quod *ramentum*; *Rasura*: de quo superius in RA. Ita *scobs eborea* legitur apud Scrib. n. 16. Apud Celf. legitur scobis. *Scobs* stricte quoque notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alKali*; item *scoriam cujusque metalli*. Rul. & Johns. in Lex. in qua significatione etiam accipitur a Fr. Basilio Testam. Ult. l. 1. c. 20.

SCODEGHINO *Italorum*. Vide *Novacula*.

SCODINEMA, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem quod καρηβαρία. Erotian. Onom. p. 99. e. Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα, *pandiculationi*, sive distentioni membrorum cum oscitatione. Vide *pandiculatio*.

SCOLECIA, σκώληξ, Epitheton *æruginis*, cujus duo sunt genera, *Fossilis*, & *factitia*. Diosc. l. 5. c. 92. Libav. synt. A. Ch. l. 8. c. 23.

SCOLECIZON, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *pulsus inæqualis*, in quo tota arteria non simul, & semel videtur distendi, sed successive, adinstar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante, & undoso. Est autem signum debilioris flammæ vitalis. Gal. de pulf. ad Tyr. c. 8. & l. 1. de diff. pulf. c. 26. 27.

SCOLECOIDES, σκωληκοειδὴς, i. e. *vermiformis*, scil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *processu cerebri*. Estque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie, denseque compositum, quod a medio cerebri ventriculo ad postremum fertur. Gal. l. 9. Anat. adm. c. 5. & l. 8. de U. P. c. 14. Barthol. ad cerebellum refert, l. 3. Anat. c. 5.

SCOLEX, σκώληξ, *vermis*, idem quod *Lumbricus*. Vide supra, LU. item *Helminthes*.

* SCOLIOTES, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 87. ubi Gal. in com. exponit per ἀνωμαλίαν, i.e. inæqualitatem. σκολίωσις quoque significat *obstipationem*; & dicitur in specie de spinæ dorsi in latus perversione. Gal. c. 3. de artic. t. 2. quemadmodum & verbum σκολιαίνεσθαι, in hac significatione usurpavit Hippocr. 3. de art. t. 48. Junge Foes. p. 574.

SCOLOPAX, σκολόπαξ. Vide *Gallinago*.

SCOLOPENDRA, σκολόπενδρα, nomen est animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terrestris*, aliæ *marinæ*: de quibus omnibus, cum earum usu, vide apud Aldrov. l. 5. de insect. c. 15. & l. 7. c. 6. l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 21. Diosc. saltem *marinæ* meminit, l. 2. c. 16. Quam Gal. intellexerit l. 3. de U. P. c. 2. vide Rhod. ad Scrib. n. 150. *Scolopendris terrestribus* lucem esse innatam, legitur in Eph. N.C. An. I. Obs. 238.

SCOLOPOMACHAERION, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuspide paulum incurvatus,

vatus, veluti rostrum *Gallinaginis*, Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad usum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. l. 8. de U.P. c. 6. de hoc apud Ægin. l. 6. c. 74. & Forest. l. 4. Chirur. Obs. 11. Schol. Hipp. simpliciter vocavit μαχαίριον, l. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Jung. Foes. d. l. Delineationem exhibet Scultetus Arm. Chirurg. P. 1. Tab. XXIV. fig. 1.

Scomber, *scombrus*, σκόμβρος, vocatur piscis; cujus historiam, cum usu in cibis, legitur ap. Aldrov. t. 2. de pisc. c. 53. Meminit & Lang. l. 1. ep. 59. quamvis non accurate quadret cum Aldr. descriptione.

Scopos, σκοπὸς, *scopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus suis actionibus. Generalis *scopus* dicitur id, quod secundum naturam est. Gal. de offib. in princ. Quomodo *scopus* ab *Indicatione* differat, docet J. Alex. not. ad Gal. l. 11. M. M. c. 8. quamvis non semper observetur.

Scops, σκὼψ, nomen avis; cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. l. 8. Ornithol. cap. 4.

* Scoptula, idem quod *scapula*. Vide *Omoplatæ*.

Scorax, i. e. *Gummi olivæ*. Rul. & Johns.

Scorbutus, *scorbutum*, morbus dicitur olim septentrionalibus saltem populis, & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: hodieque vero adeo late sese diffundens, ut tantum non Epidemius pluribus aliis populis esse videatur. Describitur, quod sit congeries plurimorum symptomatum omnis generis, proveniens a morbo complicatissimo, intemperie lenta maligna, obstructione viscerum, & vasorum, solutione continui diversa, per sanguinis succi nutritii, & nervosi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, ichorescentiam, vappescentiam, aciditatem, acrimoniam, stagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Authorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium suum exercentes scripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominasse sufficiat Sennertum, Eugalenum, Brunerum, Reusnerum, Vvillisium, Charlton. &c. Jung. & Barbette Prax. l. 4. c. 3. Hipp. etiam cognitum fuisse, sub nomine *magni Lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum est dubium. Peculiaria, & particularia, quoque nomina sunt *stomacace*, & *scelotyrbe*, de quibus suis in locis, quæ synecdochice pro ipso *scorbuto* usurpari possunt.

Scordinema, σκορδίνημα. Vide *Pandiculatio*.

† Scordolaser, id est Assa fœtida. Alex. Bened. l. 7. c. 13.

Scoria, σκωρία, proprie dicitur *sordes metalli*, fex, vel recrementum ejus. Gal. 9. de S. Fac. §. *Scoria*, Dioscor. l. 5. c. 94. 97. 101. *Scoria* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Rul. *Scoriam* vocat recrementum illud, quod in prima corruptione ad substantiam Mercurii non pertinet. Basil. quoque d. l. c. 21. de *scoria metallorum* tractavit. Helmont. *scoriam* vocavit stercus, sive excrementum liquidum urinæ, de Lith. c. 4. n. 21. & c. 6. n. 16.

Scorith, id est *sulphur*. Rul. & Johns. in Lex.

Scorpiaca, σκορπιακὴ, Epitheton est *Antidoti* cujusdam, quæ ictibus scorpionum medetur, apud Gal. l. 2. de Antidot. c. 12.

Scorpaena, *scorpis*, σκορπὶς, nomen piscis, a *scorpio* distincti; cujus historiam, cum usu, tradit Aldrov. l. 2. de pisc. c. 27.

Scorpio, & us, σκορπίος, est æquivocum. Proprie notat insectum animalculum, cancros fere imitans, ictu gravissime nocens; cujus historiam, cum noxa, usu, & antidotis, vide apud Aldrov. l. 5. de Insect. c. 11. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 116. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Jung. Rhod. ad Scrib. nu. 164. *Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonett. in Anatom. Pract. I. S. I. obs. 121. p. 75. In ovis quoque coctis observatum *scorpionem* esse, legitur in Eph. N. C. Ann. I. Obs. 36. Schol. in fin. sed fides sit penes Authorem. *Scorpionem* coctum innoxie comestum vide in Ann. II. Obs. 205. Deinde propter ictum ab aculeis malignum *scorpius* quoque vocatur piscis quidam, qui cum usu describitur ab Aldrov. l. 1. de pisc. c. 25. Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 63. Tropice *scorpius* quoque inter signa Zodiaci refertur, & Chymicis *scorpius constrictus* dicitur ferrum præparatum. Rul. & Johns.

Scortum, homonymon est: Vel enim idem quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non spectat significatio: Vel idem est quòd *scrotum*, ὄσχεον. Vide *Oscheon*. De vocab. *scrotum* plura invenies apud Rolfink. de Part. genit. P. I. cap. 14.

† Scorzonera, a montibus Gallitiæ adfertur. Scorzo animal venenosum reptile, cujus morsu lethali homines demorsi hac herba liberantur. Incert. medic. Pis. ad Capivac. Prax. l. 6. c. 37.

* Scotodinos, σκοτόδινος, *tenebricosa vertigo*, quando tenebræ obversantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hipp. 4. aph. 17. Jung. Diet. num. 777. σκοτοδινίη, etiam dicitur Coac. t. 161.

* Scotoma, σκότωμα, Paracelf. *Scotomia*, idem quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

Scotos, σκότος, significat *Tenebras*, & in specie *Caliginem oculorum*. Hipp. l. 5. Epid. XII. 6. & XXI. 13. quamvis etiam per *vertiginem tenebricosam* exponi possit. Vide Foes. p. 574.

† Screantia, a Screando. Varro de lin. Latina l. 6. Screantia personæ distortis oribus deformes, idem ibidem.

Screatio, sumitur dupliciter. 1. pro actu *exspuitionis*, Gr. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempsis*. 2. pro materia, quæ ore rejicitur, *sputum*; Gr. πτύελοι dicta. Vide *Ptyelon*.

Scriptio, *scriptura*, *scriptum*, γραφὴ, γράμμα. Vide *Litera*. Libet saltem annectere unum, & alterum præceptum de *scriptis* Medicis observandum, ex Gal. in Hip. & ceteris antiquorum *scriptis* nihil negligere oportet, c. 2. in l. 6. Ep. t. 25. *Scripta* recentiorum examinanda a probatorum simul, & eruditorum hominum Collegio, priusquam in publicum quæ bona sunt exponant, a ut quæ mala sunt perdant, l. contra Julian. c. 1.

Scriptulus, idem quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον, vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιρὰς, idem quod *sus fœmina*, ὗς, *porcus*. Vide *Porcus*, *scrophula*, *scrofula*, χοιρὰς, idem quod *struma*, tumor glandularum in collo obortus. Vide *struma*.

* Scrotum, vel *scortum*, ὄσχεον. Vide *Oscheon*. *Scrotum Cordis* dici quoque *Pericardium*, scribit Blancard. in Lex.

Scrupulus, *scruptulus*, *Scriptulus*, γράμμα. Vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *squama*, Gr. λεπὶς. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Scurbutum, idem quod *scorbutus*: de quo superius. Legitur apud For. l. XX. Obs. 12.

Scuta tabesi, id est *Testudo*. Ruland. & Johns.

* Scutiformis, θυρεοειδὴς. Vide *Cartilago scutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *scutriscum*, idem quod *Cucuma*, κακκάβιον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum calefit. C. Hofm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 280.

Scutum, ἀσπὶς, θυρεὸς, πέλτη, proprie significat instrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invasione hostili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago scutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu constituens vocatur *scutum*, vel *Os scutiforme*. Bartholin. libell. 4. cap. 21. p. 571. Partim ad Pharmaciam, & Chirurgiam, in quibus *scuta* vel dicũtur *Emplastra quædam*, v. g. Cordialia, & Stomachalia, plerunq; sidone obducta, & vel collo appensa, vel corpori alligata ligulis, Morel l. l. de form. remed. sect. 2. c. 11. Vel etiam alia munimenta; quale *scutum* cum successu finxit, & adhiberi jussit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, Centur. VI. Obs. 61.

* Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alvi sicciora*, & quasi in nucleum efformata, fere cõbusta, non semper ab interno fervore phlegmonoso, uti Gal. voluit 4. de R. V. I. A. l. 17. sed etiam aliquando a longiori mora, & succi pancreatici nimia aciditate Vitriolacea, defectuq; excrementi biliosi; uti in hypocondriacis, & melancholicis quibusdam observare licet. Jung. Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 32. Dicuntur & σπυραθώδη, *caprilla stercora*, in globulos veluti cocta. Vide Lind. Ex. IV. §. 36.

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *musti*, quod sua sponte ex uvis passis extillat, utpote vinum ultro effundentibus. Æt. l. 9. c. 24. Fuit e genere *Protroporum*, & a Gal. aliquoties laudatur. Vide Lind. Ex. X. §. 179.

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* significat. Hipp. l. 2. de diæta XVI. 18. l. de Steril. IIX. 28. l. de superfœt. XVI. 1. a σκύλαξ, *catulus*. Vide Foes. p. 575. Deinde σκυλάκιον vocatur *Collyrium quoddam*, a Gal. & Ætio descriptum, sed diversimode, notante Gorr.

* Scyphus, σκύφος, idem quod *Cyathus*, poculi genus, olim lignum, teste Lang. l. 1. ep. 29. Vide *Cyathus*. Cereorũ *scyphorum* duodecim fit mentio apud Gal. l. de opt. sect. c. 14. De experimentis *scyphorum* vitreorum per certum humanæ vocis ruptorum legatur sagacissimi scrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morohofi. epistola ad D. Joh. Dan. Majorem.

* Scyros, σκῦρος, idem quod πῶρος, *Callus*. Vide *Callus*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIV. 5. 6. 7. Adde Foes. d. l.

* Scytalides, σκυταλίδες, vocantur officula digitorum singulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, mutuo inter se colligata, & ordine succedentia, veluti in acie turma equitũ, quę σκυτάλη vocatur. Latine *Internodia*. Vide *Internodium*. Alias *Scytale*, σκυτάλη quoque appellatur serpentis species; cujus historiam, & veneni naturam descripsit Aldr. l. 1. Hist. Serp. & Dracon. cap. 9. *Scytalides* quoque dicebantur telorũ ligneorum species, aliæ pedis, aliæ cubiti mensuram adæquantes, ut est apud Lang. lib. 2. ep. 4.

Scytos, σκῦτος, *Corium* significat in genere; quamvis Gal. restrinxisse videatur ad capitis cutem, vel ea, quæ sunt inter cervicem, & tendines. Enimvero præter necessitatem illa restrictio urgetur, uti constat ex 2. de fract. t. 3. ubi

& σκύτος, & σκύτινον, *corium*, & *coriaceum* legitur absque restricta significatione. Jung. & 2. de art. t. 30. & c. 3. t. 49. Leg. & Foes. d. l.

Seb, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel*, idem. Rul. & Johns.

Sebaston, σεβαςόν. Vide *Sebeston*.

Sebel, Arab. idem quod *Pannus oculorum*. Dorn. Rul. Johns. Forest. lib. 11. obs. 6. & in Schol. Val. de Tarant. Philon. Pharm. l. 2. c. 4. Vide *Pannus*. Discrimen inter *sabel*, & *Pterygion*, sive *Unguem* oculi vide apud Nic. Pis. de Mo. Co. & Cu. l. 1. c. 18.

Sebesten, σεβεςὸν, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, μύξα, λυξάρια. Vide *Myxa*.

* Sebum, vel *sevum*, σέαρ, dicitur oleosa, & pinguis substantia, adipe siccior, & magis cõcreta, compactaq; ejusdemq; interim cum adipe generis, cum utrumq; e sanguinis, & chyli oleosis portionibus gignatur; nisi quod *sevum* fragile usquequaq; fit, nec ad ignem admotum tam facile liquescat, & cum refrixit, denuo concrescat, uti ovis, & capræ; Pinguedo autem liquidior sit, minimeque apta durari, oleo longa vetustate incrassato similis, ut equi, & suis. Cast. *Sevorum Officinalium* Catalogũ vide apud Schr. l. 2. c. 34. Quod σέαρ etiam fermentum significet, aut farinam aqua subactam, in medio, ceu dubium, relinquimus.

Secale, σεκάλη, frumenti genus nobis hodie quam optime notum, cum panis quotidianus ex eo parari solet: vilior panis est triticeo, aut e zea parato. Vocatur & Siligo, Rogga, item Secla.

Secessus, *secessio*, apud Latinos varias habet significationes. Vel enim idem significat quod *Abscessus*, *Abscessio*, ἀπόςασις, Diet. num. 93. Vel accipitur pro *dissolutione*, sive *deunione* diversarum portionum in aliquo mixto. Lind. Ex. X. §. 55. Vel stricte pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἄφοδος, ἀπόπατος. Id. Ex. XIII. §. 251. de quibus omnibus vocabulis suis in locis.

† Secha, Santonicum. Santes Ardoinus de Venenis l. 8. c. 31.

Secla, idem quod *secale*. Schrod. Vide *secale*.

Secors, ἀκάρδιος. Vide *Acardios*.

Secretio, etiam variæ significationis vocabulum est apud Latinos. Vel enim pro *Excretione* sumitur; & dicitur ἔκκρισις, Diet. num. 249. 250. Gal. lib. 6. de L. A. c. 6. & c. 2. progn. t. 37. Vide *Eccrisis*. Vel saltem notat disjunctionem; & idem est, quod *Segregatio*, Græc. διάκρισις: & ita dicitur Secretio e numero dividentium esse, Gal. l. 1. de sympt. causs. cap. 6. Vide *Diacrisis*. Quod vero Jul. Alex. Not. in Gal. l. quos purgare op. T. II. Oper. pag 584. statuit, excretionem, & *secretionem* fieri una eademque opera, mihi non videtur universaliter verum, sed saltem κατά τι, quando omnis excretio præsupponit quidem *secretionem*, sed non vice versa. Potest enim materia quædam *secerni*, licet non excernatur; uti patet in abscessibus, & μεταςάσει materiæ peccantis.

Secretum, idem quod *Arcanum*, de quo supra in AR.

Secta, αἵρεσις. Vide *Hæresis*.

Sectacroa, idem quod *Flos sectarum*; & denotat *Florem nucis moschatæ*. Dorn in Lex.

Sectio, τομή, quod significet divisionem aliquam continui, per violentiam instrumenti dividentis, & incidentis factam, notissimum est. Gal. lib. 3. de Anat. adm. c. 2. Occurrit vel inter caussas solutæ unitatis, & ita Pathologice accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hipp. lib. 6. Epid. c. 6. t. 5. &c.

Secundinæ, δεύτερα, δεύτερια, ὕςερα. Vide *Deuterion*.

Secundiformis, χοροειδής. Vide *Choroides*.

* Secundum naturam, κατὰ φύσιν, terminus est in Medicina usitatus, & opponitur τῷ *Præter naturam*, παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur *præter naturam* quicquid est, aut affectus sunt, a quibus functio læditur, aut caussæ horum, aut symptomata, Gal. l. 3. de præs. ex puls. c. 1. Ita e contrario quicquid vel sana dispositio, vel caussa sanam dispositionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur, & consequitur, *secundum naturam* dici potest, & debet. Vide Dogm. Med. Gen. nostra, P. 1. c. 1. dogm. 3. p. 16. Alias *secundum rationem* agere, in Medicina idem est, ac ex Indicatione agere. Lind. Ex. VII. §. 31. Aliquando etiam pro *juxta*, *post*, *prope*. Vide Rhod. in Lex. Srib. & Lind. Ex. IIX. §. 39.

Secur, id est Aurum. Rul. Johns.

Securitas, *securus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής. Vide *Asphaleia*. In duratione *securitas*, ἀσφάλεια, duplex constitui potest: una simpliciter talis: altera secundum quid. Vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. s. 3. cap. 5.

Secus, pro *sexus*, antiquis. Keuch. ad Sam. p. 289.

Sedaff, id est *Chonca marina*. Ruland. & Johns.

Sedatio, παῦσις, κατάπαυσις. Vide *Pausis*, *Catapausis*. *Sedativa*, παυςικά, medicamenta sunt, ut mitigativa, dolorum, quietem ægris adferentia, simul curativa, & sanativa. Dorn. in dict. Paracels. Rulan. Johns. ex Paracels. de morb.

morb. ament. tract. 2. c. 5. Dicitur alias *Paregorica*, *Anodyna*.

SEDENEGI, dicitur *Lapis hæmatites*; ut est apud Libav. Apocal. Herm. Part. I. c. 2. Tom. II. Op. p. 232.

* SEDES, ἕδρα. vide *Hedra*.

SEDHE, i. e. *Cinabrium*. Rul. & Johns.

SEDIGITUS dicitur, qui sex in una manu habet digitos. Quo nomine appellatus fuit *Volcatius* Poeta, teste C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 71.

SEDILE, ἕδος, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad sedendum parata. Specialiter *sedile Thessalicum* dictum commendat Hipp. 1. de art. t. 22.

* SEDIMENTUM, ὑπόστασις. Vide *Hypostasis*.

SEDINA, *seden*, i. e. *Sanguis Draconis*. Rul. & Johns.

SEDMA, h. e. *hæmatites*. *Scedune*, idem. Rul. & Johns.

SEGAX, id est *Sanguis Draconis*. Rul. & Johns.

SEGES, λήϊον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur Metaphorice quoque legitur *seges* pilorum, apud Samm. Vide Keuch. in not. ad eund. p. 231.

SEGITH, *serneth*, i. e. *Vitriolum*, *Sagith*. Rul. & Johns.

SEGNITIA, *segnis*, idem quod *Pigritia*, *Ignavia*, νωθρότης, νωθρός. Vide *Nothros*, *Ignavia*.

SEGREGATIO, ἀφορισμὸς, in genere etiam *sequestratio* dicitur; estque solutio integri in membra dislocata. Hic enim non confluunt resoluta, ut colliquabilia; sed quælibet pars secretim tenetur. *Segregatio* est *Distractio*, & *Extractio*. Rul. & Johns. in Lex. Dicitur etiam *Dissolutio*. *Separatio*, διαχώρησις, quam primam partem operationis Chym. constituit Rolfink. Chym. l. 2. c. 2.

SEIRA, σειρὰ, σειρὴ, *restis*, *funis*, lorum, aut *habena* dicitur: legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 3. Jung. Foes. p. 561.

SEIRIASIS. Vide *Siriasis*.

SEIRIOS, σείριος. Vide *Sirius*.

SEISIS, σεῖσις, σεισμὸς, *Concussio*, Lat. idem quod κατάσεισις. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω sumpsit Hipp. de purulentis, qui concussione indigent, ut exploretur, quanam parte pus delitescat. Hipp. l. 2. de morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. Vel per translationem, pro *humorum agitatione* in partibus solidis. Ita arteriæ a sanguine fervido pulsantes dicuntur caput concutere, Coac. t. 163. 167. Vel σεῖσις specialissime vocatur concussio, & quassatio vertebrarum; quod spinæ dorsalis vitium est, cum earum juncturæ, & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem suo loco, manent. Gal. c. 3. de art. t. 2. Adde Foes. d. l. Diet. num. 768. Vide *Succussatio*.

SELAA, idem quod *Nodus*, sive *Abscessus cum folliculo*. For. l. 3. Chir. obs. 7. Schol.

SELACHOS, σέλαχος, dicitur *piscium genus cartilagineum*, cui cartilago cutis loco est; veluti squatina, pastinaca, raja. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36. ubi τὰ σελάχια vocantur: σέλαχος vero legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 46. XLIIX. 33. LXXII. 15. & alibi. Jung. Foes. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 174. seq.

SELAS, σέλας, exponitur Hesychio *lux*, *fulgor*, *splendor*, nitor, &c. Lind. d. l.

SELATUS, *satir*, *saic solas*, id est *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

* SELDONIUM ALKALI, quid Paracelsus proprie vocet, non constat. Hinc sine dubio Dorn. in Dictionario Paracels. omisit. Intelligit vero rem in liquore facile solubilem, & Tincturam emittentem; uti patet Paragraph. l. 3. c. 2. §. 4.

SELENIACON, σεληνιακὸν, nomen est τοῦ κύφεως, sic dictum, quod *Lunæ sacratum*, & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum mistura constat, quot diebus Luna cursum menstruum peragit. Gorr. ex Aet. & Aegin. l. 7. c. 22. Vide *Cypiri*. *Seleniacon* quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepsiam, quod puerorum collo appendebant. Keuchen. ad Sam. p. 286.

SELENITES, σεληνίτης, dicitur *Species lapidis specularis* candidissima, unde fiunt fenestræ lignis levigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroselenus*, quia noctu inveniatur Lunæ imaginem reddere. Diosc. l. 5. c. 159. Rul. Johns. in Lex. De occultis ejus viribus differit Lang. l. 2. ep. 18. & 36. Vide & Chiocc. Mus. Calc. sect. 3. p. 283. Fr. Hofm. Clav. ad Schrod. p. 186.

SELEUCIDAE, σελευκίδες, vocantur *aviculæ in Asia* frequentes, quæ jugiter locustas edunt, easq; celeriter excernunt. Gal. l. 6. de Loc. Aff. c. 3. Pro fabulosis habet Aldrov l. 10. Ornith. c. 5. Jul. Alex. saltem incognitas nobis statuit, com. ad Gal. d. l.

SELIBRA, ἥμισυ λίτρας *dimidium libræ*, h. e. unciæ sex. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4.

SELINITES, σελινίτης, epitheton *vini medicati* ex semine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Dioscor. l. 5. c. 74. Gorr.

SELINUSIA, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum *Chia* terra, inter optima refertur remedia contra ambusta. Gal. l. 9. de S. Fac. §. de Samia Terra.

SELLA, ἕδος, ἕδρα, quid communiter significet, pueris quoque notum est. In foro Medico usita-

usitatiores, & frequentiores sunt *Sellæ familiaricæ*, aut familiares, pro exoneranda alvo, σελλάρια, ἀφεδρῶνες dictæ, unde *Adsellare*, verbum, i. e. alvum deponere. Keuch. ad Sam. p. 197. Rhod. in Lex. Scrib. 440. *Sella obstetricalis*, For. l. 28. obs. 73. ex Moschione, aliisque Gynæceorum scriptoribus. *Sella balnearis*, sive sudatoria; cujus figuram quoq; exhibet Rhod. ad Scrib. nu. 193. Paræus Chir. l. 16. c. 38. In Anatomicis quatuor processus interiores ossis cuneiformis, sive Sphœnoidis vocantur *Sella Turcica*, aut *sella sphænoides*. Barthol. libell. 4. Anat. c. 78. Hanc in pueris perforatam repertam testantur Ep. N. Cur. A. I. obs. 76.

Semafor, i. e. *lucidum carici*, semar idem. Rul. & Johns. in Lex.

Semasia, σημασία, idem quod Ἐπισημασία, primum morbi insultum, & invasionem significat, quæ *Accessio* Lat. dicitur. Aret. l. 1. acut. c. 5. Foes. p. 562. Rhod. in Lex. Scrib. p. 345. Vide *Episemasia*.

* Semejosis, σημείωσις, *significatio*, notatio, aut designatio dicitur. Comprehendit sub se *Dignationem*, & *Prænotionem*: de quibus suis locis: & pars Medicinæ doctrinam *Signorum Diagnosticorum*, & *Prognosticorum* comprehendens, vocatur *semejotica*, σημειωτική, rectius *semiologia*, σημειολογία: sive est pars Medicinæ, signorum omnium differentias, & vires expendens: de quibus passim legantur Institutiones, & Dogmata nostra Med. Gen. Part. III. per totum.

Semejon, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur; estque in genere id, quo cognito in alterius ignoti notitiam pervenire possumus. Gal. de fin. med. *Signa* dividuntur in *salubria*, *insalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci possunt. Vide Dogm. d. l. p. 300. seqq. Sufficit etiam constituisse duas classes signorum, *Diagnosticorum* videlicet, & *Prognosticorum*; cum *Anamnestica*, sive *Rememorativa* etiam vel usum Diagnosticorum, vel Prognosticorum habeant, d. l. nu. 303. seq. Vide Diet. Jatr. n. 769. *Signa cognitionis medicamentorum* vide apud Schrod. l. 1. c. 34.

† Semen Melonum, apud Gal. & veter. etiam pulpam Melonis significat. Mercat. Tom. 4. Cons. 2.

* Semen, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur, & fit. Omne *semen* vita, & forma est dotatum substantiali. Helm. t. Form. ortus, n. 10. Sub qua significatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium *semina* comprehenduntur; e quorum numero Catalogum *Officinalium* vide ap. Schrod. l. 2. c. 16. qui etiam l. 1. c. 11. hanc *seminis* genericam descriptionem tradidit, quod sit materia humido-spirituosa, in creaturam certam proxime, ac natura sua emergere determinata. *Semen contra*, scilicet subintelligendo *Vermes*, vocatur a quibusdam *semen Chynæ* Officin. sive *santonicum*. Bonett. Mercur. Compit. l. 10. p. 460. Alias frequentissime strictiori in significatu sumitur de *Excremento utilissimo Hominis*, *maris*, & *fœminæ*, ad generationem fœtus humani necessario; unde & γονή, *genitura* vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. Diet. n. 781. An *semen* maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur. Negat Harvejus. Alii affirmāt. Instituti rationem concedit hic enodationem hujus dubii, nec aliorum. *Semen muliebre* an sint *Ovula*, etiam expediant ulterius Anatomici. Chymici quoq; & Metallurgi ad suos labores transtulerunt *spermatis*, & *seminis* vocabula. Ita *Aurum* fieri dicitur ex auri *semine*, *semen* appellando vim prolificam. Est enim indita cuique rei naturali virtus quædam, ut se propaget. Th. Chymic. Vol. II. p. 334. Adde Libav. Tom. II. Op. p. 142. In opere lapidis Philosophici interdum unum, interdum duplex *semen proponitur*. In hoc tamen conveniunt, quod *Mercurius Philosophorum* dicatur *semen*, aliquando tamen cum limitatione, *fœmininum*, ad differentiam *Masculini*, quod est *Aurum in calcem purissimam redactam*. Th. Chym. Vol. IV. p. 401. & alibi. Plura de *semine* quære in Indice VI. Vol. Voluminum. *Semen veneris*, dicitur *squama æris*. Ruland. & Johns. *Sperma aquæ fortis*, id est fæculentiæ ejus. Rul.

Sementis, varias habet significationes. 1. notat ipsam *sationem*, sive actionem serendi; & Gr. dicitur σπορά. 2. denotat *segetem*, sive illud, quod e semine progerminavit, Gr. σπόρος. 3. a Gal. sumitur pro *hyemis extremo anteriore*, in quo satio fieri solet, Gr. σπορητός, comm. 1. in l. 1. Epid. t. 1.

Semicoctus, ἡμίπεπτος, dicitur de *humoribus chylosis*, qui a ventriculi calore, & fermento alterationem acceperunt, sed perfectionem debitam non adepti sunt. Gal. l. 4. de S. F. c. 15. Ita quoque de sanguine, aliisque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, si nondum debitam coctionis suæ perfectionem acquisiverunt.

Semicongius, ἡμιχόγγιον, *dimidium congii*, est nomen mensuræ liquidorum, continens aquæ libras quinque, olei libras quatuor cum dimidia, mellis libras septem, & dimidiam. Gal. de pond. & mens. e Diosc.

Semicotyle, ἡμικοτύλιον, est *dimidium cotylæ*. Gal. l. 10. de S. Fac. §. De sanguine vespertilionum. Qualis vero sit mensuræ, aut pon-

ponderis determinatio, non constat; cum Acetabuli, vel Cotylis quantitas variet apud Anthores. Vide *Acetabulum*.

Semicupium, ἐγκάθισμα. Vide *Encathisma*. *Insessio*.

Semidalis, σεμίδαλις, *similago*, Lat. est farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σεμιδαλίτης, *similagineus* vocatur: estq; paulo vilior *siligineo*, qui σιλιγνίτης dicitur, eque optimi, & purissimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. l. 1. de Al. fac. cap. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 510. seq. Lang. l. 1. ep. 56.

Semimares, idem quod *Castrati*, *spadones*, *Eunuchi*. Rolf. de part. genit. P. I. c. 5.

Semimembranosus, cognomen est Musculi secundi tibiam flectentis. Barthol. l. 4. Anat. cap. 12. p. 580.

Semimetalla, idem quod *Mineralia*. Libav. l. 2. S. A. Ch. cap. 24. & l. 5. cap. 11. Talia sunt *Marcasitæ*, *Stibium*, *Bismuthum*. Tom. III. Oper. p. 20.

Seminatio, vocatur Blasio seminis e vasis asservantibus, & ejaculantibus in uterum immissio, Med. Un. p. 10. & 454.

Seminervosus, vocatur tertius Musculus Tibiam flectens. Barthol. d. l. p. 581.

Semiobolus, ἡμιωβόλιον. Vide *Hemiobolion*.

Semireverberatorius, vocatur Ignis, qui fundum saltem vasis ambit, & collum liberum relinquit. JunKen. Ch. Exp. Cur. P. sect. 1. c. 5. p. 51.

Semipestis, vocatur Febris Petechialis, apud Jonston S. Synt. Med. p. m. 672.

Semirhombus, ἡμιρόμβιον, idem, quod ἡμίτονον. Vide *Hemitonon*.

Semis, ἥμισυ. Vide *Dimidium*. *Hemisy*.

Semisextum, ἡμίεκτον. Vide *Hemiecton*.

* Semisideratus, ἡμίπληκτος. Vide *Hemiplegia*.

Semispeculum, vocatur instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicæ; & describitur ab Hildan. de Lithotom. c. 16.

Semispinatus, cognominatur Musculus Thoracem erigens. Barthol. d. l. c. 7. p. 569.

* Semitertiana, ἡμιτριταῖος. Vide *Hemitritæos*.

Semiuncia, ἡμιούγγιον, *Semiuncia*, idest *Uncia dimidia*, sive drachmæ quatuor. Vulgo dicitur *Uncia semis*. Legitur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 10. fin. Jng. Rhod. Lex. Scribon. p. 440.

Semotim, veteres vocarunt *Achores*, vel *Tineam*. Valesc. de Tarant. Phil. Ph. l. 1. c. 2.

Sena, vel *Senna*, purgans, inter vegetabilia etiam in vulgus notissimum, & frequentissimum; cujus integram historiam prolixe tradidit RolfinK. Tr. de purgant. sect. XIII. art. 5. Jung. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 18. Schrod. l. 4. cl. 3. n. 436. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Accusatur de flatulentia a Lind. Ex. IV. §. 13.

Sendanegum, *Sendanegi*, id est *Hæmatites*. Rul. & Johns.

* Senectus, γῆρας, *senex*, γέρων. Vide *Geras*. De *senecta* serpentum lege judicium Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 13.

Senilis, γεροντικὸς, dicitur de omni eo, quod ad senes pertinet; v. g. Morbus *senilis*, ætas *senilis*, &c. In specie Visum *senilem* vocavit Blasius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene. Medic. Univ. p. 394.

Senio maximus, dicitur author vitæ longæ Dorn. in Dict. Parac.

Sensibilis, αἰσθητὸς, dicitur de omni re, quæ in sensus incurrit. Gal. l. 3. de dign. puls. c. 1. Dicitur & *sensilis*. Plura e Physicis petenda.

Sensio, αἴσθησις, proprie dicitur de actu sentiendi, qui consistit in perceptione rei sensibilis sensorium alterantis, & afficientis. Ab interpretibus Gal. Latinis *sensio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, c. 1. Progn. t. 3. Legitur & *sensatio* in Authoribus.

* Sensificus, αἰσθητικὸς, dicitur de nervis sensuum externorum, qui spiritum animalem, ceu efficientem caussam instrumentalem, organis sensoriis vehunt. Gal. lib. 7. de Hipp. & Pl. dec. cap. 5.

Sensorium, αἰσθητήριον, vocatur *sensus alicujus instrumentum*. Gal. l. de odor. instr. cap. 5. J. Alex. not. in Gal. l. 7. de Hip. & Pl. decr. c. 7. Dicitur & *sensitorium*. Idem not. in Gal. l. 7. de U. P. c. 8. πρῶτον αἰσθητήριον vocatur *commune sensorium*, quod sensibilium omnium ictus, a nervis cujusque organi delatos, accipit; adeoq; omnis sensionis perceptionem efficit; hocq; rectius fortassis dicitur de corporibus cerebri striatis, docente Vvillis, Anat. Cerebr. c. 13. & ex hoc Bonetto Anat. Pract. l. 1. s. 15. obs. 1. p. 122. quam de Glandula pineali, cum Cartesio, hujusq; assectis.

* Sensus, αἴσθησις, quid sit, & quot cum externi, tum interni, ex Physicis constare potest, ac debet. In Medicina enim considerantur, quatenus sec. vel præter nat. sese habent. Lectu dignissima sunt, quæ de *sensibus* externis, & internis scripta reliquit Vvillis de Anim. Brutor. P. 1.

Sententia, γνώμη. Vide *Gnome*.

Separatio, διάκρισις, διαχώρησις, idem quod *secretio*, *segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus separatione læsa lege Gal. 3. de sympt. causs. in fin. *Separati-*

rativa virtus interna consistit in caloris vitalis æquali continuatione, ex fermentatione sanguinis moderata, & æquali. Hæc enim si vel nimia fuerit, vel insufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, sed crudus manet sanguis. *Separatio* artificialis potissimum duplex est: *Pharmaceutica*, quo & *Chymicam* referre libet: & *Chirurgica*. Ruland. & Joh. certas *separationis* species ita descripserunt: *Separatio per abscessum* est, cum partes naturarum diversarum e commistione abscedunt a se mutuo, & ad regiones distinctas feruntur, absistētes mutuo. Estq; duplex, *Discessus*, & *Dilutio*. *Separatio per abstractionem* est, cum aliquo instrumento partes diversæ a se mutuo disclusæ, altera ab altera abstrahuntur. Et fit hoc quoq; dupliciter, *Ablatione*, & *Subductione*, sive sint res liquidæ, sive siccæ. *Separatio per dilutionem* ad latus perficitur, per lintrem humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus versari, & hinc inde agitari possit, alteraq; parte latiori impelli. *Separatio per dilutionem* est, cum terrea copiose diluta ita separātur, ut gravibus subsidentibus, levia emineant, medium occupent media. Et quoniam ejusmodi lotio in lutosis, terreisq; vel ad hanc consistentiam redactis, per pulverisationem, calcinationem, & alia locum habet, potissimum veterib. γεωπλυσία recte est dicta. Ministrat autem ei abstractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & similes fuctiones. Soluta enim, turbataq; & ad sua spatia delata, mox sunt deplenda, transfundendaque per filtrum setaceū: alioquin confunduntur denuo. Hæc Rul. & Joh. Legatur & de diversis *separationis* artificiosæ speciebus Libav. T.II.Oper. p. 427. seq. *Separatio Chirurgica*, (quo & sano sensu *Anatomicam* referre possumus) perficitur partim manu, partim instrumentis. Hinc *separatio* quoq; inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide Institut. & Dogm. nostra P.VII. c. 1.

Separatorium, est vas transmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modum acus acuato, materiam rursus emittendi gratia, præditum, cum annexis ansis duabus, liquoribus invicem separandis accommodatum. Rul. Joh. Dicitur etiam *Vitrum Hypoclepticum*, si fides habenda Blancard. in Lex. *Separatorium* quoque vocatur instrumentum quoddam Chirurgicum pro pericranio separando, apud Blas. Med. Un. p. 73.

* Sepedon, σηπεδών. Vide *Putredo*. *Sepedonodes*, σηπεδονώδης, *putredinosus*, qui ad putredinem est dispositus. Gal. l. 8. M.M. c. 7. σηπεδονῶδες ἕλκος, ulcus *putridum*, legitur apud For. Chir. Observ. l. 7. obs. 3.

Sephiros, dicitur *apostema durum*, & *exiccatum*, Gr. idem quod σκλήρωσις, σκλήρωμα, *scirrhus nothus*. For. l. 4. Chir. Obs. 2. Schol. Parac. de ulc. & apostem. &c. c. 49. Dorn. Rul. & Joh.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exsangue, marinum; cujus prolixam historiam, cum usu in cibis, & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldr. l. 1 de Moll. cap. 4. Schrod. l. 5. cl. 3 n. 88. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. in specie de nocumento, quod volvulum excitet *atramentum sepiæ*, testatur Aretæus, l. 2. acut. c. 6. quem locum integra Exercitatione exposuit egregie Lind. Ex. V. Sel. Med.

Sepium, σήπιον, dicitur *Os sepiæ*, pars firma sub dorso corporis, d. l. §. 42. σηπίδιον, diminutivum est, significans *sepiolam*, §. 84. *Os* illud *sepiæ* interno usu est insigniter præcipitans, ita ut etiam superet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis *Præcipitantis Magni* nomine exornatum, quamvis externe Martialia; & alia Mineralia illud vincant.

Seplasiarius, idem quod *Materialista*, apud quem materia medica prostat: a foro Capuæ, *Seplasia* dicto, in quo unguentarij vendebant. Pertinent ad *Pharmacopolas*, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad *Myropolas*. Vide Dieter. Jatr. p. 934. Langius in numerum *Medicastrorum* referre non dubitat, lib. 3. ep. 6.

Seps, σὴψ, duplici gaudet significatu. 1. ita dicitur *serpentis* species, quæ morsu putredinem infert; de quo serpente lege Aldr. l. 1. Hist. serp. & Drac. c. 62. idem est, quod σῆψις, *putrefactio*, Erot. Onom. p. 99. f.

Sepsis, σῆψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id est *Serapinum*. Joh. Lex. l. 1. Verum in Rul. legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, septem diebus periodum absolventis. Verum dubito, an detur. Meminit Parac. tr. de Venæ sectione, 5. de Febribus.

Septem, ἑπτὰ, numerale hoc vocabulum, & Criticum exponitur a Diet. num. 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne sunt *septem* Planetæ. In aqua *septem* metalla. In terra *septem* herbæ. In Aere *septem* Tereniabin; & in animalibus sunt *septem* principalia membra. Joh. l. 2. Lex. e Parac. *Septem* calamitatum publicarum genera recensentur a For. l. 6. Obs. 9. Schol. Cardan. l. 8. de rer. var. c. 45. Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, Pestis, Bellum, Fames; quibus alii octavum, Incendium, addunt.

Septenarius, ἑπτὰς, ἑβδομαῖος, Numerus hic a plerisq; Veteribus, & a Recētioribus habitus fuit pro *Critico*, & *Climacterico*; imo & *Mystico*, ita

ita ut non dubitaverint ei vires quoque attribuere in Macrocosmo, & Microcosmo. Verum magis ex præconcepta vana persuasione, veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. l.3. de dieb. decr. c.11. Vid. Rhod. in not. ad Scrib. nu. 152. Adde Diet. n.230. Keuch. ad Sam. p. 222.

Septennium, ἑπταετία, periodus, vel ætas *septem annorum*. De *septennio* secundo vide J. Alex. l.28. Sal. c.1.2. seq.

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικός, ἀρκτῷος, dicitur illa plaga cœli, quæ est sub signo Ursæ majoris, & Polo *Arctico* dicta, frigidioris, imo frigidissimæ naturæ. Tropice *septentrio*, vel *septentrionalis ventus Microcosmi* dicitur esse in spina dorsi, a Paracel. tr. de Colica. *Septentrio* quoque vocatur *Aqua fortis*. Rul. & Joh. Cabalistæ *Septentrionem* semper in malam partem capiunt, quia Sol ibi non transit, & medio noctis similis est, &c. Th. Ch. Vol. VI. p. 81.

* Septicus, σηπτικός, *putrefaciens*. Dicitur de Medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potissimum carnem tenellam consumere valent; quo pertinent & *Cathæretica*, sive *Corrosiva*. Vide *Corrosio*. Gal. l.7. de S. Fac. §. Cedrus. Sunt valde calida, & salinis lixiviosis partibus tenuioribus, & facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομάς. Vide *Hebdomada*.

Septimestris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur septimo mense, & habetur pro vitali, & legitimo; de quo Hipp. integrum scripsit libellum, hoc tit. Jungatur Gal. commentar. ad hunc libellum in Græco codice desideratus. Videatur & C. Rejes C. Elys. q. 90. Enimvero licet non negare velim, *septimestrem* posse esse vitalem fœtum, & partum; verum an sit perfecte vitalis, aut an mulieres certo sciant esse *septimestrem* fœtum, de eo adhuc dubitatur.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντούτης, dicitur annos 70. natus. De his testatur Gal. quod aliquando ferant sanguinis missionem, l. de cur. rat. per S. M. c. 13. fin.

* Septum transversum. Vide *Diaphragma*. *Septum pellucidum* quoque vocatur Fornicis in cerebro dicti pars inferior. Lyser. Cult. Anat. l.3. c.6. p.88. *Septum Cordis*, dicitur paries sinistri ventriculi a dextro secernens. D. D. Hofm. Differt. An. in Micr. Horn.

Sequestratio, idem quod *separatio*, *segregatio*, διάκρισις. Membra *sequestrationis* vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, *antrosus*, *cavernosus*, rimosus, idem fere quod συριγγώδης, fistulosus. Legitur apud Hipp. l. de Carn. IV. 4. IX. 3. XVI. 3. l. de corde VI. 1. l. de vuln. c. II. 3. Vide Foes. p. 562. seq.

Seraphin, est ineffabilis virtus, & immensa potentia cœli, & præsertim Angelicus chorus, & schola cœlestis. Dorn. Rul. & Joh.

Serapinus, id est *gummi Arabicum*. Rul. & Johns.

* Serapium, idem quod *sirupus*. De quo paulo infer.

Serenitas, *serenus*, εὐδία, εὔδιος. Vide *Eudia*.

Serex, id est *Lac acetosum*. Rul. & Joh.

Sergeticum, σεργητικόν, epitheton *unguenti Irini*, apud Gal. l.7. de C. M. P. G. c. 16.

Sericiacum, id est *Arsenicum*. Rul. & Johns.

Sericum, σηρικόν, æquivocum est. 1. apud Gal. significat *fructum* aliquem edulem quidem, nihil tamen vel ad sanitatis conservationem, vel ad morborum profligationem conferentem, l.2. de Al. fac. c.32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant sese una obvelantes vermes, *Bombyces* dicti. De quo *serico* vide supra *Bombyx*. *Sericum* crudum omittendum esse in Confectione Alkermes vult Jac. le Mort. in Chym. Med. Phys. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 221. Adde Helmont. de febr. c.8. n.13. Deniq; *Sericon* idem est, ac *Minium*. Rul. & Joh. *Serica* quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, sive *Jujubes*. Vide *Zizipha*. *Seria Canterica*, quæ dicantur Paræo, vide apud eund. l.25. c.32. p. 128.

Serides, σερίδες, vocantur *olera esculenta*, apud Gal. l. de attent. diæt. c. 3. Alias σέρις est cichorii, vel Endiviæ genus, apud Diosc.

Sermo, λόγος, λαλιά, vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos*, &c. Aliqua tamen differentia legitur inter *Vocem*, *Loquelam*, & *sermonem*; dum vox ad loquelam; loquela vero ad *sermonem* pertinet; *Sermo* vero non est omne, quod proprie in sensum auditus cadit; neque id solum, quod ore emittitur, sed solam hominum vocem, qua inter se colloquuntur, veteres appellabant. Gal. comm. 1. de humor. t.24. & c.3. in l.3. Epid. t.73. ubi Gr. φωνὴ vocatur. In primis vero in Medicina considerari debet non solum *sermo Medicorum* ad ægros, de quo Gal. c.4. in l.6. Epid. t.9. ne sit fatuus, aut molestus, sed gravis, utilis, ægroque acceptus; sed etiam *sermo ægrorum*, siquidem & hic præsentium notitiæ, & consequentium divinationi potest adjumento esse, c. 3. in l. 1. Epid. t. 1. Junge Rolfink. O. & M. M. l. 3. s. 2. cap. 14.

Serosus, ὀῤῥώδης, ὑδατώδης, idem fere quod Aqueus, vel aquosus: dicitur partim de ipso aqueo sanguinis vehiculo: Gal. l 4. de U. P. c. 5. & alibi:

& alibi: partim de constitutione corporis, & Temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris, aut frigoris concurrentis, ad Melancholicum, vel Plegmaticum pertinet, imo & ad Cholericum: partim etiam de superfluo, & excrementitio humore *Cachexiam serosam* constituente: unde Carol. Piso elegantem librum conscripsit de Morbis a *serosa* colluvie obortis.

Serpens, ὄφις. Vide *Ophis*.

Serpheta, est *medicina lapidem liquefaciens*. Dorn. Rul. & Johns. Meminit ejus Parac. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 5. & in fragm. ad h. l.

* Serpigo, ἕρπης. Vide *Herpes*. *Impetigo*. Nam utrique affectui tribuitur hoc vocab. *Impetigo*. Vide Vualther. Sylv. Med. p. 1368. & Valesc. de Tarant. Philon. Chir. c. 10.

† Serra, Hipp. de vulner. Cap. Terebella, seu modiolus. Claudin. Perralius in Not. ad Jul. Arant.

Serra, πρίων, æquivocum est. Proprie notat instrumentum, & quidem in Medicina, Chirurgicum, quo membra amputantur: Habeturque duplex: *Magna*, qua artus gangrænosi, aut sphacelosi: & *Parva*, qua digiti manuum, & pedum resecari debent. Vide Hildan. de Gang. & Sphacel. c. 19. & Cist. milit. class. 19. ut & alios Chirurgiæ scriptores, Aquapend. Paræum, Scultetum, &c. Ob similitudinem vero rostri, quod capiti adnatum, cum serra, *Piscis* quoq; quidam *Cetaceus Serra* vocatur, Gr. πρίστις, perperam πρῆστις, cujus historiam vide in Aldr. de Cet. l. 1. c. 5 Chiocc. Mus. Calc. sect. 1. p. 82. seq. *Serrulam versatilem* Sculteti videre licet descriptam in ejusdem Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig. 1.

Serratus, πριονώδης, cognomen est diversorum Musculorum, quorum alii *serrati majores*, alii *minores*, alii *postici* appellantur, apud Barth. l. 4. An. c. 3. & 4. p. 563. 565. *Serra*, ossium commissura, quid sit, vel ossium cõpages, docet Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 4 Vide *Prionodes*.

Servitus, δουλεία, dicitur de functionibus, & usibus partium ministrarum: estq; duplex, *Præparatoria*, & *Latoria*. Illa vocatur *Utilitas*. Hæc retinet nomen. Declaratur exemplis: v. g. Cordi ministrat *servitute præparatoria* Pulmo, Latoria, Arteriæ, Venæ. Testiculis ministrant *præparatorie* Vasa sphermatica præparantia: *Latoriæ* Penis, & Vasa deferentia. Avic. l. 1. fen. 1. doct. 5. c. 1.

* Serum, ὀῤῥὸς, vide *Orrhos*. De *seri* statu præternaturali plura quære In Indice Bonetti, Anatom. Practicæ.

Servus, δοῦλος, quid significet in statu Oeconomico, pueri quoque e dictionariis norunt. Quod vero olim Medici *servis* annumerati fuerint, ex l. 1. §. 5. de com. serv. manumiss. & l. 3. in pr. C. Com. de legat. illud non de Medicis veris ἀρχιτεκτονικοῖς, sed de horum saltem ministris, Pharmacopolis, Chirur. intelligendum esse, egregia oratione jam olim demonstravit, & partes Medicorum cordate defendit quondam J. Ctorum decus, Georgius Richterus, in Orat. Panegyrica. *Servorum* valetudinem etiam esse observandam, sed horis saltem subcisivis, docet J. Alex. l. 33. Sal. c. 19. Per similitudinem quomodo *Æger* vocetur *Morbi servus*, ostendit Lind. Exerc. XIII. §. 549. seqq. Chymici cum Hermete *Mercurium* vocant *servum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. Vide *Fugitivus*.

Ses, σὴς. Vide *Tinea*.

Sesamion, σησάμιον, vocatur placenta ex *sesamo*, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμοῦς, σήσαμοι. Foes. p. 653. σησαμόεντα etiam dicuntur, quæ ex *sesamo* sunt parata. Hipp. l. de affect. XLIV. 29.

Sesamoidea, σησαμοειδέα, dicuntur Officula a sesami leguminis minuti specie, cui forma, & magnitudine respondent, & natura multis manuum, & pedum articulis veluti auctarium apposuit securitatis gratia. Gal. l. 2. de U. P. c. 12. Jung. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 22. & ult.

Seseros, σεσηρὸς, h. e. laboris *valde distans*, etiam *divaricatum* vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. de fract. t. 43. μειδιήματα σεσηρότα dicuntur *risus effusi*, & labris diductis facti, l. de Glandul. IV. 11. Adde Foes. d. l.

Sescuncia, idem quod *sesqui uncia*, ἡμιόλιον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. Vide *Hemiolion*. *Sescuncia* aliquoties legitur in Scrib. n. 50. 60. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Sesqui, ἡμιόλιον, notat *integrum cum dimidio*. Rhod. Lex. Scrib. p. 441.

Sesqvialtera, dicitur ab Helmontio *febris spuria*; qualis est Hæmitritæos, erratica, &c. & eam deducit ex scoriæ, & lotii deficiente secretione, & excretione, de febr. c. 11. n. 14. *Sesquialterum*, idem quod *Hemiolium*, de quo supra.

Sesqvihemina, i. e. *Hemina*, κοτύλη, *una cum dimidia*. Gal. d. l.

Sesqvilibra, i. e. *libra una, & dimidia*. Scrib. n. 222.

Sesqviobolvs, i. e. *obolus unus cum dimidio*, i. e. *grana quindecim*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Sesqviciathvs; est *heminæ quadrans*, vel *sextans cum uncia dimidia*. Gal. l. 9. c. 6. ad fin.

Sesqvipedalia, βόεια, dicuntur *verba ampullosa*, quæ grande quid sonare videntur, cum audis, seu inflata vento jactantiæ; cæterum inania rei, & rationis. Lind. Exerc. XIII. §. 68.

Hæc

Hæc dedecent Medicum Hippocrate, & Æsculapio dignum.

Sesquiplum, idem quod *sesquipondus*, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem, i. e. *Integrum cum dimidio* pondus. Gal. l. 1. de Antid. c. 9. fin. & alibi.

Sesquisextarium, i. e. *sextarius unus cum dimidio*, Gal. l. 3. de C.M.S.L.c. 1.

Sesquiuncia. Vide *sescuncia*.

† Sessa Venetor. antiquorum byssus ex gossypio. Prosp. Alpin. de plantis Ægyptiorum, c. 18.

* Sessilis, epitheton *Verrucæ*, quæ alias μυρμηκία, *formica*, vocatur. Vide *Formica*.

Setanios, σητάνιος, rectius quam σήτινος, *Hornus, homotinus*: epitheton tritici, ap. Hipp. Vide *Hornus*.

Sestron, σῆστρον, idem quod κόσκινον, *Cribrum*, a σήθω, cribro. Vide *Coscinos*, *Cribrum*. Lac σεσησμένον, *cribratum*, legitur apud Lind. Ex. XVI. §. 108.

Seta, τρίχος, proprie *pilum suillum* significat. Dicitur tamen & de lanis: unde *pannus setaceus* τρίχινος vocatur. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 4. circa fin.

† Setaceum, ab Italico seta, i. e. sericum, unde fonticulus paratur, quo ulcus apertum tenetur. Campolong. de Arthr. c. 45.

Setaceum, vocatur operatio Chirurgica; estque species fonticuli, vel cauterii, quod parari solet ut plurimum in occipitio, tribus instrumentis, forcipe, acu, & *seta*, vel *setone*: cujus parandi modum vide apud Aquapend. de oper. Chirurg. cap. hoc. tit. Hildan. Cent. I. obs. 40. Paræum l. 9. c. 24. qui *setonem* vocat, quemadmodum & Helmont. tr. Cauterium, num. 22. Laur. Bellin. in Masculino *setaceos* posuit, describens per fonticulos duplicis emissarii per majus, & minus spatium sub cute crassiori filo serico, aut simili tenui funiculo, in Opusc. Med. de sang. miss. p. m. 187.

Seulo, i. e. *plumbum*. Rul. in Lex.

Sevatio, idem quod Steatoma, secundum Ingrass. Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag. 84

Sevum, idem quod *sebum*, de quo superius, Gr. στέαρ.

† Sexcupes, pediculus. Santes Ardoinus de venenis l. 8. c. 22.

Sextans, ἕκτον τῆς λίτρας, sexta pars libræ: pendet uncias duas, Gal. l. 4. de C.M.P.G. c. 14. vel drachmas sexdecim, l. 8. de C.M.S.L.c. 1.

* Sextarius, ξέστης, dicitur *mensura liquidis, & aridis communis*: de qua tamen Gal. notat, ap. Athenienses olim non fuisse, postea vero etiam a Græcis receptam; sed aliter, quam Romanos sumpsisse. Apud Romanos *sextarius* unus libram unam, semissem, & sextantem, ut simul juncta constituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienses vero minorem paulo constituerunt mensuram, per *sextarium*, videl. libram cum semisse, h. e. uncias octodecim. Gal. l. 1. de C.M.P.G. c. 1. Jung. J. Alex. not. ad h. l. Adhuc minor legitur ξέστης, *sextarius*, qui pendet uncias tres, l. 6. de C.M.P.G. c. 16. Rhod. in not. ad Scrib. distinxit in mensuralem, & ponderalem: illum continere duas heminas: hunc vero tredecim uncias docens, ad comp. 127. 130. Linden. *Sextarium* pendere vini uncias sexdecim, totidemque scrupulos: Mellis uncias viginti quinque, scripsit, Ex. X. §. 156.

Sexunx, i. e. *pondus sex unciarum*, h. e. *libra dimidia*, semissis. Gal. l. 1. de C.M.P.L.c. 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri, & feminæ*: de qua Gal. l. 9. de Hipp. & Pl. Decr. c. 3. & alibi. Discrimen hoc animalibus saltem perfectioribus competere, accuratiores Philosophi, & Medici statuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque attribuere non dubitant; inter quos Schrod. l. 1. c. 35. & quidem realiter. Reijcitur hæc opinio in Th. Chym. Vol. I. p. 349. *Sexus* discrimen quomodo faciat morbosam dispositionem, monstrat Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. s. 3. c. 36. *Sexum* non posse mutari naturaliter, prolixe docuit C. Rejes C. El. q. 57.

Siagon, σιαγών, idem quod γένυς, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σείεται περιαγομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Lind. l. 2. Physiol. Med. c. 13. §. 45. Arist. l. 3. H. A. c. 7.

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur Arthritidis particularis species, maxillæ articulum infestans. Paræus Chirurg. l. 17. c. 1.

Sialochoos, σιαλοχόος, vel σιαλοχέων, idem quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam salivam ore effundit, l. 2. Epid. s. II. 90. l. 3. de mor. X. 13. l. 2. de diæt XVII. 4. 6. Gal. c. 1. in l. 1. prorrhet. t. 3. Jung. Foes. p. 564. Lat. *Salivator* dici solet. Vide *salivatio*.

Sialos, σίαλος, σίαλον. Vide *saliva*.

Sibar, i. e. *Argentum vivum*: item *stella eruta*, Dorn. Rul. & Johns.

Sibare, Avicennæ dicitur *species Phreniticis* quæ *ferina* dicitur, Forest. l. 10. obs. 1. Schol. Vel *Inflammatio Erysipelacea*, aut potius *Gangrenosa* cerebri, & meningum. P. M. de Caldeira T. III. Op. p. 20. seqq.

Sibedata, id est *Hirundinaria*, Paracels. l. 2. de Tart tr. 2. cap. 6. Dorn. Ruland. & Johns. item lapis, quo colores teruntur. Rul. & Johns.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethina* dicitur, Parac. Paragran. Tract. 1. & 2.

SIBILUS, συριγμὸς, συρίζειν, λεπτὸν, est sonus acutior, tenuior, qualis in Asthmaticis observatur in inspiratione, quia humores crassi obsederunt fistulæ laryngis osculum, ita ut aer hanc viam angustatam transire non possit, sed lateribus allisus sonum acutum edat. Dolæus Encyclopæd.l.2.cap.2. §. 10.p.258. Vide *Syrizo*. *Hyposyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibilum*, scribit Vesal.l.6.de H.C.F.c.6. *Sibilus* etiam accipitur pro sono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus*. *Tinnitus*.

SICCANS, ξηραντικὸς, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *sicciorem* statum permutant. Gal.l.1.de C. M. P. G. c. 6. Talis effectiva *siccitas* a terrestreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur, & excipiuntur, cui & leves salinæ particulæ intermixtæ sunt. Dividuntur in mediocriter, & valde *siccantia*. l. 3. d. tit. c. 6. Vide etiam Schrod. Morell. & alios, qui de materia Medica scripserunt.

* SICCITAS, *siccus*, ξηρότης, ξηρὸς, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgo relata, humidæ opposita, communi igni, & terræ, & in se notiori, quam ut descriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari possit. Optima descriptio videtur, quæ per absentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico variis tribuitur rebus, secundum, non nat. & præternaturalibus. Ventres *sicci* opponuntur humidis, 2.aph. 53. quo pertinet *sicca* mulier, l. 4. Epid. XIII.9. Temperamentum etiam *siccum*, aliquoties legitur ap. Gal. passim. Anni temporum *siccitates*, Gr. dicuntur αὐχμοὶ, 3. aph. 16. *Siccus* hydrops, 4. aph. 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ *siccæ*, 3. aph. 11. *Sicca*, & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo foris circumfuso. Gal. l.2.de S. F.c.25. Gr. dicitur ξηραλοιφεῖν.

SICCHASIA, σικχασία, vocatur *molestum fastidium*, & ἀνορεξία mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. σικχὸς in aliis Lexicis occurrit; & exponitur a Svida per ἀνόρεκτος, ἢ ἀσθενὴς, i. e. *inappetens*, & infirmus. Substantivum vero legitur in Moschion.l.de morb.mul. c.28.

SICELICA, *sicula*, σικελικὴ, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal.l. 9. de C.M.S.L.c.5.fere circa fin.

SICILICUS, *siclium*, σίκλιον, ponderis nomen, veterinariis usitatum, pendens unciam dimidiam, sive drachmas quatuor; uti patet ex Gal. de pond. & mensur. confirmante C. Hofmann. in notis M.S. nondum editis. At Rhod.ad Scrib. *Sicilicum* dicit esse unciæ quartam partem, in qua sunt scrupuli sex, & pendet drachmas duas n.71.p.133.

SICYA, σικύα. Vide *Cucurbita*.

SICYEDON, σικυηδὸν, est species fracturæ, quæ & καυληδὸν, & ῥαφανηδὸν dicitur, quando os totum per transversum frangitur. Gorr.

SICYONE, σικυώνη, quatuor habet significationes, juxta Gal.in Ex. d. Hipp. Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro similis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ se ferentis. Foes. Oec.p.565.

SICYONION, σικυώνιον, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compositi, cujus basis est *Cucumis sylvestris*, ap. Ægin.l.7.c.20.

* SIDERATIO, vel *syderatio*, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Apoplexia*, aut subita *paralysis*; quam significationem approbat Lang.l.1. ep. 25. & l.2. ep. 53. Rhod.ad Scribon. n. 101. p. 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ alias *sphacelus* vocatur, σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Castell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

SIDEROS, σίδηρος. Vide *Ferrum*.

SIDIA, i. e. *Lima*. Rul. & Johns. Lex.

SIDIOIDES, σιδιοειδὴς, dicitur *color malicorium*, hoc est corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam *repræsentans*, σίδη enim *malum punicum* significat. Legitur aliquoties apud Hippocr. l. de judic. dieb. VII. 2. lib. de int. aff. XXXI. 3. XXXIV. 7. XXXIIX. 4. XLVIII. 6. l. 3. de morb. XII. 3. Jung. Foes. d. l. Keuchen. ad Samon.p. 271.

* SIDUS, *sydus*, idem quod *stella*, ἄστρον, σείριον. *Sydera* vocantur a siderando, quod est incendere. Veterum fuit dogma, *sidera* esse omnia igneæ naturæ. Lind.Ex.XI. §.161.seqq.188. Hoc dogma hodieque revocavit Gassendica, & Cartesiana Philosophia. *Sidereum corpus* Paracelso dicitur *spirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiares attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, tr. Labyrinth. Med.c. 9. & 10. l. de Pestilit.tr.1. & 3. & Philos.sagac.l.1.

* SIEF, i. e. *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum siccum. Vide *Collyrium*.

SIEGONES, σιηγόνες, idem quod σιαγόνες, *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

* SIELISMOS, σιελισμὸς vel σιαλισμός. Vide *salivatio*, a verbo σιαλίζω, *multam salivam effundo*. Unde σιαλίζοντες, iidem qui σιαλοχόοι, de quo paulo superius. Legitur vero apud Hipp. 1. prorrh.c.3.t.21.

SIFANTIS, i. e. *terra argentina simphus*. Rul. & Johns.

SIGE, σιγὴ, *silentium*, *taciturnitatem* significat. Pessimum signum in phreniticis, & deliris. Hippocr.1.prorrhet.cap. 2.t. 19.Coac.t.56.

Vide *Aphonia*. *Silentium* alias egregie distinxit Libav. in *silentium Prudentiæ*, & *Tolerantiæ*, T. III. Op. p. 154. Non minus recte & *silentium Crollii sacrum* vocavit diabolicum, & execrabile, T. IV. p. 69. Et o utinam hodieq; persuadere sibi paterentur Christiani plebeij (quamvis etiam non sint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui existimant, nihil magici, nihil præstigiarum præ se ferre, dum talia remedia commendãtur, cum *silentio* vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *silentium* execrabile est, non sacrum: verba sunt laud. Authoris verissima.

Sigia, i. e. *storax liquida*, vel sygra. Rul. & Johns. Gal. de ocul. c. 3.

† Sigillatio, cicatricis indictio. Fallop. de re cor. c. 2.

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra Lemnia sigillata*; cujus modum præparandi, & *sigillandi* signo Dianæ descripsit Gal. lib. 9. de S. Fac. quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitensis*, *S. Pauli*, *Silesiaca*, *Hersbruccensis*, aut *Veldensis Norica*, certis *sigillis* notari solent: de quibus vide Scroder. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. Cl. ad h. l. C. Hofm. Paral. Offic. c. 44. 45. Ita & *Trochisci sigillis*, & asteriscis signari solent, præsertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fusum, & igne fusorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli massam aliquam ex succino albo, vitro Veneto, Borrace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem usurpent. Rul. Olim vasa cera, & annulo signabantur a Medicis. Rhod. ad Scrib. nu. 269. p. 331. *Sigillis* vero magicam virtutem adscribere cum Paracelsicis, de quo etiam in Th. Chym. Vol. VI. p. 351. superstitiosum est. Vide *Character*.

* Sigmoides, σιγμοειδὴς, h. e. literam Græcam C. referens, non Σ. Vide C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. nu. 385. Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur processus scapularum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Barthol. libell. 4. An. cap. 19. Deinde sinus, seu *cavitas semicircularis* in *cubito* inter duas cubiti apophyses comprehẽ sa, in quam brachii extremum trocheæ simile inseritur, d. l. cap. 20. Porro *tres Valvulæ cordis*, ad ostium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras spectantes, *sigmoideæ* vocantur. Gal. lib. 6. de U. P. cap. 14. qui tunicas saltem appellavit. Barth. lib. 2. cap. 7. *Cartilagines* quoque *asperæ arteriæ* cum non sint integre circulares, sed parte posteriori membranosæ, & ita cartilaginea sua substantia antiquum C referant, σιγμοειδεῖς vocantur, d. l. c. 10.

Signatio, *Signatura*, ἀποσφραγισμὸς, alia est *necessitatis*, quando vasa obsignantur; aut ipsa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium, vel suscipionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vasa fictilia publica authoritate obsignari solent. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 441. Vel est *superstitionis*, & vanitatis. Quo, salva authoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crollius de *signaturis Plantarum* scripsit; cum plurima prorsus ridicula nitantur, & inepta similitudine. *Signata ars*, Paracelso dicitur *Caballa*: estque, ex illius mente, pars Astronomiæ, & introitus ad Medicinam; verum ob magiæ suscipionem vitanda. Labyrinth. Med. c. 9. & tr. de morb. Tart. c. 16. Vide *sigillum*, *Character*.

Significatio, ἐπισημασία, σημασία. Vide *semasia*, *semeiosis*.

* Signum, σημεῖον. Vide *semeion*.

Silach, Arab. *silac*, dicitur *crassities palpebrarum*. Forest. l. XI. Obs. 46. Schol. Alii ad πτίλωσιν, h. e. *defluvium capillorum* applicant. Johann. Steph. Paraphr. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 3. 173.

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel saxi durissimum, extrinsecus leve. Hujus species est *Pyrites*, de quo superius. Alias plures recenset Rul. in Lex. de *silicis* virtutibus, & usu vid. Schroder. l. 3. c. 8. n. 18. & Fr. Hofm. in cl. Th. Chym. Vol. VI. p. 453. Quære & in Indice Helmontii.

Silicetus, idem quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut vesica, nimiopere indurati, apud Paracels. l. de Tartareis morb. c. 20. & 21.

Siligni, σιλίγνις, Latine *Siligo*, dicitur purissima tritici farina, e qua paratur *panis siligineus*, σιλιγνίτης. Gal. l. 1. de A. F. c. 2. Lang. lib. 1. ep. 56. J. Alex. l. 8. Sal. cap. 6. & not. in Gal. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 510. seq.

Silipit, i. e. *Æs*, *Cuprum*. Rul. in Lex.

Siliqua, κεράτιον. Vide *Cerátion*.

Silo, homonymon est. Vel enim idem est, quod *Simus*, σιμὸς, qui naso est sursum versus repando. Lind. Ex. XI. §. 39. Vel ap. Chym. idem est, quod *Terra*. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Silurus, σίλουρος, nomen piscis: de quo tamen inter se dissentiunt Authores, dum alii *sturionem* esse dicunt; in qua sententia est Aldr. lib. 4. de pisc. c. 9. alii cum *Glanide* confundunt, ut Gesnerus. Vide Aldrov. l. 5. de pisc. c. 5. Meminit alias Gal. lib. 9. de S. F. §. Halnie, ad fin. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 2.

Simia, πίθηξ. Vide *Pithex*.

Simila, *similago*, σεμίδαλις. Vide *semidalis*.

* Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλοῦς. Vide *Homœomeres*. *Haplus*.

Similatio, idem quod *Assimilatio*: de quo supra in AS. Gr. ὁμοίωσις.

Simi-

Similis, *similitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid significet, notum est, videlicet aliquam convenientiam rerum inter se diversarum. Gal. *simile* duobus modis dici docet: uno quidem, quando est ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas: altero, quando secundum magis, & minus saltem est convenientia, ἐν ᾧ μᾶλλον, καὶ ἧττον, c. 1. de iis, q. in med. t. 4. fin. *Similia similibus* conservari, est generalissimus scopus methodi Hygienes; de quo in *Hygiene*: limitationem suam tamen admittit, uti videre est in Dogm. nostr. P. IV. c. 2. d. 3. pag. 468. *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonstrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult J. Alex. not. in Gal. l. 2. de sem. c. 1. Plura de *similitudine* inter generans, & generatum, inter parentes, & liberos, vide ap. C. Rejes C. El. q. 54. Quamvis vero *similitudinis* observatio in Medicina insignem, multumque usum habeat; probe tamen etiam observanda est cautela Hipp. quod *similitudines* Medicis pariant errores, & difficultates, l. 6. Epid. f. IIX. 80. vel t. 49. quem locum notatu dignum bis citavit Lind. Ex. XII. §. 71. & XIV. §. 114. *Similitudo* enim saltem est instar syllogismi Dialectici, vel Topici, nihilque certi concludit. J. Alex. not. in Gal. l. 4. M. M. c. 4. Utinam hoc vero probe observarent Chym. & Spagyr. qui nimium quantum *similitudinibus* nituntur; & ita sæpissime fallunt, & falluntur. Fallax quoque in multis est *similitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a Schr. l. 1. c. 38. Quin potius verissime Lib. negavit *a simili* ad essentiam recte aliquid colligi, T. IV. Op. p. 259. 277. *Similitudines* quoque dicuntur figuræ cœlestes, quæ rebus assimilantur nos concernentibus. Rul. Johns.

Simissa, σιρὰ, rectius *semissa*, i. e. ad dimidiam coctum. *Simissator*, vel *semissator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιρωτής. Linden. Ex. X. §. 52.

* Simitas, *simus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet significationem: unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ; cujus opposita pars *convexa*, & *gibba* nuncupatur. Gal. l. 4. de U. P. c. 13. Barthol. l. 1. An. c. 14. & alibi: alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram nasi; cum medius nasus subsidet, aut deprimitur. Galen. com. 1. in l. 6. Epid. t. 4. Jung. Foes. p. 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus usurpatur: v. g. de *ferularum* Chirurgicarum parte *retusa*, & resima, apud Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinat, d. l. comm. 2. t. 2.

Simivulpa, πιθηκαλώπηξ, vel *Vulpissima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes, digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis*, & *simiæ* formam ex parte referens; cujus historiam, & usum in cibis vide ap. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 4.

Simmitium, i. e. *Cerussa*. Rul. & Johns.

Simos, *simotes*, σιμὸς, σιμότης. Vide *simitas*.

* Simplex, ἁπλοῦς, *simplicitas*, ἁπλότης, usitatissimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem est quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam saltem partem affectam occupat: quamvis & febris *simplex* dicatur Galeno, quæ mitis est, & cum signis tutis cumprimis, qualis est Ephemera, l. 1. de Cris. c. 16. Remedia *simplicia* dicuntur, ad differentiam compositorum, quibus etiam communiter anteferuntur. Helmont. tr. Pharmac. ad Disp. n. 5. quamquam experientia testatur, hoc universaliter verum non esse, ob frequentissimam in corpore humano heterogeneitatem valde mistam, & intricatam. Vide Dogm. nostra P. VI. c. 4. d. 3. p. 747. seqq. In genere vero *simplex* & natura, & doctrina prius esse composito, recte dicitur a Gal. l. 1. de diff. resp. cap. 2. 3. aph. 15. & alibi. Chymici tria *simplicia* materialia corporum naturalium statuerunt, ceu principia, *vaporosum*, *inflammabile*, *fixum*, Th. Chym. Vol. I. p. 101. Aliis vero quinarius numerus placet: de qua sententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de iis, qui morbum *simulant*. Lege Gal. libell. de iis, qui morbum simulant. *Simulata* quoque *Medicatio* dicitur, quando caussa morbifica non perfecte removetur, sed saltem movetur. Ita v. g. quando febris supprimitur non depurato sanguine ab inquinamentis suis. Lind. Ex. XII. §. 115.

* Simus, vide *simitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina, idem quod *China*. De Medicina *Sinica* vide Act. Lips. 1682.

Sinapelaeon, σιναπέλαιον, i. e. *Oleum Sinapinum*: de quo Diosc. l. 1. c. 47.

Sinapisis, i. e. *Bolus armena*. Rul. & Johns. in Lex.

* Sinapismus, σιναπισμὸς, & de medicamento tenuium partium, acri, & vehementer calido ex *sinapi* compositum dicitur. Gal. l. 3. de L. Aff. c. 4. ubi ἐρεθισμὸς διὰ νάπυος vocatur: & de ipsa operatione, quæ est species *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapisma*, Tom. II. Epist. & Cons. Med. l. 3. p. 497. seq. quamvis vitiose per y legatur. In priori significatione sumitur a Schrod. l. 2. c. 44.

in posteriori l. 1. c. 3. Adde VveKer. Ant. Gen. l. 1. c. 41. Spec. l. 2. f. 33. Morell. l. 2. de form. rem. f. 1. c. 41.

Sinapium, vocatum *Embamma*, vel *Intinctus ex sem. sinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. l. 20. Sal. c. 15.

Sinaros, σινηρὸς, hoc est *Læsus*. Legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 45. 2. de artic. t. 37. & c. 3. t. 70. l. 6. Epid. f. VII. 72. a voc. σίνος, quod *læsionem*, *noxam* significat. Unde & contrarium ἀσινὴς, *illæsus*, Foes. p. 567.

Sincerus, γνήσιος, idem quod *Legitimus*. Vide *Gnesios*. Interdum etiam pro *puro* sumitur. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

* Sinciput, vel *synciput*, βρέγμα, anterior capitis pars, supra frontem, capillis intecta, l. de Introduct. c. 10. Barthol. l. 3. Anat. procem. Vide *Bregma*.

Singulare, idem fere significat, quod *specificum*: estque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *singulari* plane vi, ac proprietate huic, vel illi affectui p. n. mederi dicitur. D. Velschius in Disp. de *singularibus*.

* Singultus, λύγξ, λυγμός. Vide *Lygmos*. *Singultosa febris*, dicitur Practicis, non illa ubi aliquando *singultus* molestat, sed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de Calderia T. I. Op. p. 423.

Sinister, ἀριστερός. Vide *Dexios*. Dieterich. n. 104.

Sinomoros, σινόμωρος, dicitur *Malignus*, *noxius*, perniciosus. Legitur apud Hipp. 3. de art. t. 51. & 54. Jung. Foes. d. l.

Sinos, σίνος, *Noxam*, *offensam* significat, idem quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hipp. v. g. 3. de R. V. I. A. t. 14. 2. de fract. t. 15. l. 5. Ep. XIV. 3. l. de vuln. cap. X. 2. & alibi. Vide Foes. p. 566.

Sinopis, σινωπὶς, species *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *sinopida* in nomin. dicitur.

* Sinus, κόλπος. Vide *Colpos*.

Sipha, terminus obscurus apud Paracels. de quo dicit, quod saga, vel Pithonissa ignem veluti e silice hoc eliciat, & tempestatem excitet, tr. de Podagra, tit. Processus.

Siphac, idem est quod *Peritonæum*. Forest. l. 6. Chir. obs. 48. Schol.

Siphita, *syphita*, nomen morbi, ap. Parac. & distinguitur in pravam, & strictam. *Siphita prava*, morbus est, vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Siphita stricta*, est morbus phantasticus eorum, qui *noctu dormientes ambulant*, *Noctambulatio*. Dorn. Rul. Johns. e Parac. de præp. l. 1. tract. 4.

Sipyis, σιπυὶς, *pyxidem* significat, apud Hip. l. de steril. XXII. 15.

Sira, id est *Auripigmentum*. Rul. in Lex.

* Siraeon, σίραιον. Vide *Sapa*.

Sirenes, *sirones*, dicuntur *pustulæ manuum*, *& pedum*. Vvalther. in Sylv. Med. p. 1373. Dorn. Rul. Johns. in Lex. Lang. l. 2. ep. 42. Jungatur D. Etmulleri observatio de *sironibus* in Act. Erud. Lips. 1682. *Sirenes*, σειρῆνες quoque dicuntur *monstra marina*, partim piscis, partim hominis formam, & quidem fœminæ, sive virginis, repræsentantia; de quibus legantur Ep. N. C. A. I. O. 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι pisces vocantur: & Erasm. Franc. Horti Indic. Or. & Occ. P. II. p. 1412. seq. *Syrenes*, perperam per y, apud Dorn. Rul. & Johns. describuntur, quod sint monstra marina e nymphis nata.

* Siriasis, σειρίασις, item σφάκελισις, est nomen *morbi infantilis*, vid. *inflammatio cerebri*, & *membranarum*, quam consequuntur sincipitis, & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis siccitas, & inappetentia. Derivatur a σιρὸς, quod foveam, in qua semina recondunt, & asservant, significat. Gorr. & Castell. Ita & in syncipite, ubi sutura sagittalis, & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgo dicta, omnium postremo in osseam duritiem coalescens, tum temporis subsidet, & foveam quasi constituit; quod plerunque lethale habetur signum. Caussa eadem, quæ aliarum inflammationum, sanguis videl. acrior, fervidiorq; circa membranas cerebri stagnans, malignitatis ichorosæ salinæ haud dubie particeps. Vid. Senn. Med. Pr. T. IV. tr. de Infantilium mor. cur. P. II. c. 7. h. tit.

Siricon, *de plumbo*, id est *Cinis plumbi*. Rul. & Johns.

Siringa, id est *Calx*. Iidem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de sidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων dicitur; cui singularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hipp. tempus illud ante *Canem*, sub *Cane*, & post *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectissime expedivit hanc opinionem, non astro huic, sed Soli καῦμα illud adscribens, Linden. Ex. XI. §. 170. seq. quamplurimis, & confirmavit succincte calculo suo Cl. Dn. Sturmius, Scient. Cosmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.

Sirones. Vide *Sirenes*.

Sirotes, σιρωτής. Vide *simissa*.

Sirupus, *syrupus*, *serapium*, σιρᾶπιον, Actuario est medicamenti forma fluida, ex decocto, vel succis, aut infusione conflata, saccharo, aut melle dulcorata, atque in eam consistentiam cocta,

ne

ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata. Morell. l. 1. de form. rem. f. 1. c. 4. VveKer. Antid. Gen. lib. 1. cap. 13. Spec. l. 2. f 2. Schrod. l. 2. c. 84. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Obiter scrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per Y. scribatur communiter, præsertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine sua Græcum sit vocabulum. Hinc & Esthii opinio, *syrupum*, quasi συριακὸν, hoc est liquorem Syris usitatum dici, magis commentitia, & coacta, quam veritati consona nobis videtur.

Sirsen, Arab. rectius, quam *Birsen*, significat apostema capitis calidum: estque idem, quod *phrenitis*. Forest. l. 10. obs. 1. Schol.

Sirza, idem quod *Eschara*. Dorn. Ruland. Johns.

Sitanion, σιτάνιον. Vide *setanios*. Hornus.

Sition, σιτίον, latam, & strictam habet significationem. Late omnia *alimenta*, *esculenta*, & *potulenta* σιτίων nomine veniunt. Hipp. 2. aph. 38. l. 6. Epid. f. 5. t. 20. Stricte *panes ex tritico* σιτία vocantur, 4. de R. V. I. A. t. 91. Vide Linden. Ex. XIII. §. 160. Diet. IX. 173.

* Sitis, δίψα. Vide *Dipsa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *Alimenta* significat, stricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitospelton, σιτόσπελτον, sic dicitur a quibusdam *Festuca*, sive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σίττα, nomen avis, & species *Pici*; cujus descriptionem vide in Aldr. l. 12. Ornith. cap. 38.

Situs, æquivocum est apud Lat. Proprie respondet Græco θέσις, Lat. *positus*: denotatque partis solidæ locum naturalem, & positionem, a Medico probe ex Anatomicis addiscendam; quo vitiato, Morbi malæ Conformationis oriuntur, qui dicuntur *Morbi in situ*. Multum etiam confert novisse *situm* partium ad curationem. Gal. l. de art. med. const. c. 17. Deinde *situs* significat mucidam lanuginem, quæ superficiei materiæ lentæ pituitosæ adnascitur ex corruptione. Lind. Ex. X. §. 45.

Smaltum, idem quod *Amansum*. Vide supra in Am.

Smaragdinon, σμαράγδινον, nomen est *Emplastri*; cujus descriptio habetur apud Celsum, l. 5. c. 19 ita dictum ob summam *viriditatem*.

Smaragdus, σμάραγδος, dicitur lapis quidam pretiosus, vel gemma pellucida, amœno virore pulcherrima, & inter reliquas fragillima: cujus pleniorem descriptionem, species, vires, & usum vide ap. Plin l. 38. c. 5. Chiocc. Mus. Calceol. f. 3. p. 212. seq. Schrod. l. 3. c. 3. n. 8. Fr. Hofm. in cl. Rul. & Johns. Th. Chym. Vol. V. p. 389. Lang. existimat, Galenum per *Jaspidem viridem* intellexisse *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. *Prasinam gemmam*, πράσινον λίθον quoque vocari, testatur Keuch. ad Samon. p. 277. *Smaragdum* fieri ex cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. S. Arc. Ch. l. 3. cap. 8.

Smarageo, σμαραγέω, *strepitum edo*, resono. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIV. 2. Foes. p. 576.

Smaris, σμαρίς, piscis dicitur, ex *Mænarum* genere: cujus descriptionem, & usum vide in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 40.

Smectis, vel *smectris*, σμηκτὶς, ἢ σμηκτρὶς, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habet. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXVII. 11. l. de fistul. II. 10. adde Gal. in expos. d. Hipp. & Erot. Onom. p. 108. 2.

Smegma, σμῆγμα. Vide *Sapo*.

Smele, σμήλη, fere idem quod *smegma*. Pulvis dicitur siccus, qui cuti non unctæ aspergitur ad eam detergendam. Ejusmodi facultatem habet nitrum, sal, mel, salis flos, cimolia, lomentum fabarum, furfur, pumex, &c. Gorr.

Smile, σμίλη, vocatur *scalpellum*, & est instrumentum Chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utrasque secantes, utrinque curvas; sed alteram concavam, alteram vero illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat. Diversi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre. Gorr. Meminit hujus vocabuli Gal. de fœt. form. c. 6. ubi Lat. Interpres addidit, esse cultrum sutorium.

Smilion, σμιλίον, nomen medicamenti acris, ad rumpenda apostemata, apud Ægin. l. 3. cap. 23. l. 4. cap. 18. l. 7. cap. 17. Scribitur & σμηλίον, non male forsitan, παρὰ τὸ σμῆσαι, a *detergendo*. Gorr.

Sminthios, σμίνθιος, epitheton *salis lacustris*, cujus meminit Gal. l. 11. de S. Fac. §. Sales.

Smiris, σμίρις, *smyris*, σμύρις, apud Rul. est *lapis durissimus*, & asperrimus, quo utuntur sculptores annularii, & alii artifices, ad scindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. l. 7. c. 3. in Lith. f. *Lapides*, Diosc. l. 5. c. 166.

Smodicon, σμωδικὸν, idem quod μωλωπικὸν, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: σμῶδιξ enim *vibicem*, sive livorem ex plaga denotat. Gal. in exeg. voc. Hipp. Foes. p. 576.

Smyrna, σμύρνα. Vide *Myrrha*.

Soboles, ἔγγονα, idem quod *Liberi*. Gal. l. 2. de sem. c. 5.

Sor-

Sobrietas, νηφαλιότης, idem quod *Temperantia*, virtus præscribens voluntatis imperio cibum, potumque, prout satis est ad necessitatem Medico commendata a Lind. Ex. II. §. 27. quin & aliis, ceu morborum noverca, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, Lang. 1. ep. 55. Opponitur *Ebrietati*. Utriusq; vocabuli ridiculam Etymologiam videsis apud Diet. Jatr. n. 524.

Soccus, ἀρβύλη. Vide *Arbyle*.

Soda, Arab. *Dolor capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*, Dieter. Jatr. p. 624. Valesc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. cap. 7. p. 20. Vvaldi. in Sylv. Med. p. 1376.

Soda subethica, vocatur *soporiferus capitis dolor*. Bonett. in Anat. Pr. l. 1. sect. 3. Obs. 31. pag. 139.

Sol, ἥλιος, quæ propria sit significatio, pueri quoque e Nomenclaturis norunt. Cujus insignem virtutem, & efficaciam in corpora naturalia, & in ipsum etiam hominem, præsertim vero in aerem nos ambientem, si quis vellet in dubium vocare, næ ille recte diceretur adversus *solem* loqui, & in manifestis dubitare, quod stupidi esse, vel si invertere conaretur manifesta, stolidi proprium dixit Gal. l. 2. de mot. musc. c. 5. In primis vero author caloris dicendus, ejusdemq; in aere mutationis. *Sol* enim caussa est caloris ejus, quem aer ambiens nos per æstatem habet, prope nos juxta verticem accedens faciensq; diem longiorem. Et ipse ad eundem modum caussa est frigoris hyemalis, qui obliquus, & humilis exiguo tempore super terram fertur. Gal. com. 1. de nat. hum. t. 36. Hinc *Sol* aeri præsidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. tr. Form. ort. num. 94. *Sol* recte dicitur universalis motor. Junken. Chym. Exp. Cur P. I. s. 1. cap. 1. p. 32. 33. An *sol* est ipsa Mundi Anima Platonica? Tropice *sol* dicitur primum ignis in corpore humano invisibilis, a sole celesti influens, nativum ignem fovens in homine. Dorn. Rul. & Johns. Imo quantum a Parac. colligere licet, *Sol microcosmi* est ipse ignis, vel calor nativus: quem caussam etiam phthiseos dixit tr. de Tabe, & Paragraph. l. 5. §. 2. Deinde *sol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo passim in scriptis Chymicis. Vide *Aurum*. *Sol Gabanalæ*, est Paracelsi Necromanticum figmentum, tr. Philos. sagacis.

Soladini, sunt *spiritus corporei*, in igne degentes invisibili. Dorn. in Dict. Paracels. supra *saldini* dicti.

Solater, id est *Argentum vivum*, Rul. & Johns. apud quem *solatur* legitur.

† Solda, ex qua fit vitrum. Chalm. Chirurg. l. 3. c. 11.

Soldura, dicitur *fex salis* alKali, quod ad vitra alba sumitur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 38.

Solea, βούγλωττον, Lat. etiam *Buglossum* dicitur, piscis planus marinus, squamosus, *passeribus* affinis: cujus historiam, cum usu in cibis, vide apud Aldr. l. 2. de pisc. c. 43. Meminit & Gal. l. 3. de A. F. c. 30. Jung. J. Alex. l. 14. Sal. cap. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 21.

Solelasar, id est *AlKali*. Ruland. & Johns.

Solen, σωλὴν, æquivocum est. Primum notat *canalem* ad aquæductus. Lang. l. 1. ep. 44. Deinde *solen* dicitur *instrumentum Chirurgicum* oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus, aut femur imponitur, & continetur. Hipp. l. 2. de fract. t. 64. 75. & c. 3. de iis, q. in Med. t. 18. Gal. l. 6. M. M. c. 5. Cels. l. 8. c. 10. Ægin. l. 6. c. 106. Deniq; *solen* est species conchæ marinæ oblongæ, rotundæ, duum generum, maris, & fœminæ. Utriusque descriptionem, cum usu vide apud Aldr. l. 3. de Testac. cap. 75. Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 47.

Solenarium, σωλήνιον, instrumentum Chirurgicum, canalis instar, quod supponitur membro virili, instar *solenis*. Legitur apud Gal. l. 14. M. M. c. 16.

Soleus, dicitur Musculus pedis. Barth. lib. 4. c. 13. p. 582.

Solicitudo, idem quod *Cura*, φροντίς. Vide *Cura*. Gal. l. de parv. pilæ exerc. c. 3.

* Solidus, στερεὸς dicitur de *partibus corporis*, quæ consistentiam certam, figuram, circumscriptionemq; habent, contradistinctæ ab humoribus, & spiritibus. Gal. l. 1. de nat. fac. cap. 7. Adde Dieter. n. 738. Hipp. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has solas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum asseclæ; sed absque ratione prægnante. Vide *Meros*. Omnes *solidæ* partes sunt etiam *Organicæ*. In genere *soliditas* corporum debetur solis particulis terrestribus, quæ vinculi, & carceris loco existunt fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 5.

Solimembria, legitur in Galeno Latino, c. 1. de art. t. 46. ubi in Gr. habetur ὁλομελίη, denotatq; *solidam*, atq; *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in specie; quemadmodum & de illis usurpavit Hipp. l. de Glandul. in princ. statim, & IV. 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, l. de Alim. IV. 25. ubi opponitur etiam κατὰ μέρος, *juxta partem*, sive particulariter. Legitur & in Epist. Democriti ad Hippocratem, circa fin. in generali significatione. Vide Foes. pag. 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum, res est expedita, si emphasin Etymi atten-

attendas, quod scil. ὖλος pro ὅλος Jonice scribatur; & significet *totum*, *sanum*, integrum: μέλος vero *membrum* dicatur: & ita οὐλομελίη, nihil aliud sit, quam *integritas membrorum corporis*: Ita e contrario non video, quid sibi velit fictum illud Latinum nomen *solimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem quod *solungula*, μονόνυχα, μώνυχα. Vide *Monycha*.

Solitarius, μονήρης, id est *amans solitudinem*. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικὸς, dicitur Melancholiæ pabulum; & ita vel inter caussas, vel signa morbi melancholici referenda. Diet. Jatr. p. 771.

Solium, κολυμβήθρα, δεξαμενή, nihil aliud est, quam vas, in quo homines sedentes lavantur: idem quod *Labrum*. Vide *Dexamene*. Vide Ker. Ant. Gen. l. 1. c. 23.

Soloma, idem est quod *Brumasar*: & videtur ænigmatice denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*. Vid. Th. Ch. Vol. IV. p. 986.

Solsequium, id est *sulphur*. Rul. & Johns. in Lex.

Solstitium, Gr. Τροπὴ, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *stare*, in Greco exprimitur per *vertere*. Utrumq; recte. Cum enim duo sint *solstitia*, æstivum, & hyemale; & utrumque ita sit comparatum, ut sol tardius motu proprio videatur progredi; dicta sunt Latinis *solstitia*: E contrario, quia in æstivo sol summam accessionem ad verticem nostrum, attingit, & paulo post ab illo rursus recedit; ita & in hyeme, cum remotissimus fuerit a vertice, & mox ad illum rursus ascendere incipiat motu suo proprio; non inepte τροπαὶ, q. d. *Versiones*, scil. motus solis appellantur. De iis lege Ægin. l. 1. c. 100. Meminit & Hipp. de A. L. & Aq. XXX. V. l. 3. de diæt. X. 9. V. 20.

Solvas, Paracelso dicitur materia quædam liquida, dissolvens luctum, de morb. ex Tartaro tr. 1. c. 4.

† Solvere, Hipp. est omnino liberare. Steph. Castr. l. 2. c. 9. Quæ ex quibus.

* Solutio, λύσις, homonymon est. Vide *Lysis*. Quibus addi debent, quæ de *solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. Johns. *Solutio*, διάχυσις, est prior Chymicæ Practicæ pars, qua rerum coagulatarum compages solvitur, & attenuatur. Hæc multis quidem distincta est speciebus; sed nomen, apud artifices, in usu disciplinæ, de una familiarius, & frequentius usurpatur, quam de altera; nonnunquam certa quædam species generis vocabulo solo designatur *Solutio* est duplex, *Liquatio*, & *segregatio*: vel *Calcinatio*, & *Dissolutio*. Quære etiam in Th. Chym. Indicibus. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolf. Chym. l. 2. c. 3. Solutionem Chymicam triplicem constituit Morley: una fit Calcinatione: secunda Extractione: tertia purificatione: Proleg. Chym. Leidens. cap. 3. princ. Accuratius de *solutione* Chymica scripsisse videtur Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 1. cap. 5. p. 54. seq. *Solutio* Spagyrica in opere Lapidis Philosoph. dicitur corporis in Mercurium reductio; & est artis fundamentum, & principium hujus Magisterij. Theatr. Chym. Volum. III. pag. 132. 430.

Solutivum, Latinis aliquando idem est quod *Laxativum*, sive *purgans mitius*, apud Lang. & alios Authores passim.

Soma, σῶμα. Vide *Corpus*.

Somato-macheo, σωματομαχέω, idem quod προσπάλαιω, denotat athleticum corporis exercitium, quando toto corpore, & amplexibus certarunt gymnastæ. Gal. c. de salubr. diæt. t. 14.

Somnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*. Dicitur & *Insomnium*. *Somnia* sunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Astris in homine. Rul. & Johns.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo supra in NO. *Somnambulatio*; ὑπνοβάτησις, etiam legitur in Lum. Ratio. Medic. c. 10. p. 90. seq. & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*; cum propria experientia simus edocti, Theologum quendam celebrem olim somno meridiano indulgentem inter dormiendum surrexisse, prodeambulasse; cum conjuge locutum esse, a qua etiam rursus ad sellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικόν. Vide *Hypnoticon*. Laudatissimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*, Ex. IIX. §. 81. Jungatur Ol. Borrihii dissertatio de *Somno*, & *Somniferis*, maxime *Papavereis*; cujus mentio etiam fit in Act. Lips. 1682.

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνηλότητα?) dicitur in somnum propensio, & inclinatio. *Somnolenti*, ὑπνώδεις, vel ὑπνηλοὶ appellantur.

Somnus, ὕπνος. Vide *Hypnos*.

Somphos, σομφὸς, diversis gaudet significationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim significat *laxum*. spongiosum: Hipp. l. de Loc. in hom. IV. 6. Vel *obscurum* in voce, l. 2. de morb. XXXIII. 6. Vel colorem *fuscum*, & obscurum, ut scribit Gaza, apud Foes. Oec. p. 576. seq.

Sona-

Sonath, Parac. Terminus, denotans remedium aliquod in apostematibus laudatum; in quo inest aliqua vis expulsiva: lib. 2. de vit. long. c. 6.

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *sacer*, ἀληθὴς, ἱζός. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. ad Sam. p. 285.

Sonus, ἦχος, *sonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quæ auribus percipitur, sive naturaliter, sive præternaturaliter habuerit. Sonorum differentiæ, & species sunt *Tinnitus*, *sibilus*, *sonus gravis*, & *obtusus*. Schrod. l. 1. c. 34. De *sono*, & *magisteriis* circa *sonum* vide Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 9. & Alchym. Pharmac. c. 7. & ex recentioribus Georg. Morhofii tractatum: Stentor ὑαλοκλάστης, sive de Scypho vitreo per hum. vocis sonum fracto.

Soos, σόος, *impetum* significat, inde σουσμὸς, *Impetuosus*. J. Alex. not. in Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. Descendit a verbo σεύω, quatio, agito. Alias σόος, *salvum*, sanum notare, e Lexicis novimus Græco-latinis.

Sophia, σοφία. Vide *sapientia*.

Sophistæ, σοφισταὶ, olim in bona significatione dicebantur illi, qui solertia Politica, ac negociosa prudentia excellebant. Postea vero receptior facta significatio mala, qua *sophistæ* dicuntur, qui se sapientes videri magis, quam esse student, pecuniarum, honorisve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. Ex. X. §. 89. Quos Hipp. alibi vocat σοφιζομένους, qui sibi arrogant sapientiam Medicam, 1. de fract. t. 5. Junge Foes. d. l. p. 577. Dorneus in Diction. Par. ita descripsit: *Sophistæ* sunt magistri nostri, qui se præsumunt omnium sapientissimos, omnia scire, ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil sit istorum Doctorum sapientia, præter meram stultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, astu, fastuque palliatam, captiosisque munitam syllogismis; quorum omnium si neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophistæ* sunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definientes, nec distinguentes omnia confundunt. For. lib. 16. obs. 1. Schol. ex Jachino. Jung. C. Rejes C. El. q. 49. num. 24. *Sophismata* dicuntur fallaces vel rationes, vel conclusiones. Gal. l. de cujuscunque animi morb. cogn. & cur. cap. 3. quamvis & in bona significatione aliquando sumatur. Th. Ch. Vol. I. p. 171.

Sophronesteres, σωφρονιστῆρες, vocantur *dentes* intimi, ac ultimi, in superiori maxilla ab utraque parte unus; qui in tertio, vel quarto septenario nascuntur. Suntque ex genere Molarium; dicunturque *Dentes sapientiæ*, vel *sapientes*. Legitur apud Hip. l. de Carnib. XIV. 4. Foes. p. 609.

Sopiens, idem quod *Mitigans*, ἀνώδυνος. Vide *Anodynos*.

† Sopio, nis, Opium antiquis. Catull. Epig. 38.

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teste Rhod. in Lex. S. p. 418.

* Sopor, κάρος, κῶμα. Vide *Caros*, *Coma*.

* Soporariae arteriae, vel *soporales*, καρώτιδες. Vide *Carotides*.

*Soporiferum, idem quod *somniferum*, ὑπνωτικόν.

Sora, idem quod *Essere*, de quo supra.

Sorbet, *sorbetum*, est potio apud Ægyptios familiaris, parata ex saccharo, succo Limonum, Moscho, Ambra, & aqua rosarum, de qua hospitibus suis offerunt post haustum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T. P. M. C. vernaculo tractatu de potu Cafe, The, & Chocolata p. 62.

Sorbitio, ῥόφημα. Vide *Rophema*.

* Sordes, ῥύπος. Vide *Rhypos*.

Sordities, dicitur pus crassum, coagulatum, album, aut ad nigrendum proclive. Avic. l. 4. fen. 4. tr. c. 1. in princ. Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus*, d. l.

* Sorex, idem quod *Mus*, μῦς, vel species muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunæ numero respondere, legitur apud Lang. l. 2. ep. 18. Unde *soricis* cauda dicitur pulsus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Soritice, σωριτικὴ, *acervalis dubitatio*, & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumscripta comprehendit. Legitur apud Gal. l. de Marcor. c. 4. De vocabulo *sorites* vide Diet. p. 842.

Sorni, *spagyricis* dicitur *Mars*, qui rubeus est experientia, aspectu vero Citrinus siccitate superatus, quemadmodum Mars est, & suæ Tincturæ color, qua suum arcanum in sua alvo occultum est dulci aqua extrahendum. Ita describitur in Arcanis Sapientum super l. Turba Philosophor. distinct. 3. Th. Ch. Vol. V. pag. 64. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sortilegium, χρησμῳδία, χρησμολογία, est præsagium spirituum, idem quod Divinatio, Magia. Parac. quatuor species *sortilegiorum* numerat, *Geomantiam*, *Astromantiam*, *Pyromantiam*, *Hydromantiam*, l. de arte præsaga, Tract. 1. Alibi tamen, nimirum Tract. 2. *Necromantiam* quoque annumeravit.

Sory, σῶρυ, *sorus*, *sori*, σῶρι, Ægin. est minerale, vel medicamentum metallicum, lapidosum, odore tetro, colore nigro, cognationem

habens cum *Chalcide*, *Melanteria*, & *Misy*, utpote in iisdem metallis proveniens. Cujus historiam, & vires vide apud Diosc. l. 5. 119. Gal. l. 4. de S.F. c. 7. & alibi. Schrod. l. 3. c. 18. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Chiocc. Mus. Calc. s. 4. p. 475. Rul. & Johns. in Lex. Ferr. Imperat. Hist. Nat. l. 13. c. 16. Rhod. ad Scrib. n. 51.

Sostrati *vinculum*. Vide *Vinculum*.

Soteira, σώτειρα, Latine *servatrix*. Est nomen Antidoti; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Soterios, σωτήριος. Vide *salutaris*.

Spacium, vel *spatium*, χῶρα. Vide *Chora*.

Spadon, σπάδων, primo idem est, quod ἐκτομίας, *Castratus*, *Eunuchus*. C. Hofm. not. ad Gal. LL. de U.P. n. 1062. J. Alex. l. 11. Sal. c. 6. &c. Vide *Castratus*. Deinde idem significat, quod σπάσμα, vel σπασμὸς, *convulsio*. Erotiano enim est corporis convulsio. In qua significatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quędam fit convulsio, lib. 1. de morb. X. 59. XI. 19. XV. 3. Jung. Foes. p. 577.

Spagiria, *spagyrica*, idem quod *Chimia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, σπαγειρία, Parac. dicitur Ars, quæ purum ab impuro segregare docet, ut rejectis fecibus, virtus remanens operetur. Et *spagyrus* dicitur, quicunque novit discernere verum a falso; a bono sequestrare malum; impurum a puro separare; & abjicere binarium, servata unitate. Rul. & Johns. in Lex. Rolfink. existimat, esse Gr. vocab. a σπᾶν, & ἀγείρειν, *disgregare*, & *congregare*. Verum in Lexico non occurrit. Vide Chym. l. 1. c. 8. fin.

Spalax, σπάλαξ. Vide *Talpa*.

Spana, σπάνη, & σπάνον, pro *Hispana*, epitheton *Picis*, apud Scrib. n. 256. Vid. Rhod. in Lex. Scrib. p. 443. Lang. l. 1. ep. 67. meminit, ex Gal. *olei spani*, vel *Hispani*, σπανὸν ἔλαιον.

Spandarapum, pro *sparadropo*, aliquoties legitur apud Schenk. Syntagm. comp. & præsc. med. p. 272. 275. 277. 284. ut non sit verosimile esse vitium typographicum.

Spanopogones, σπανοπώγωνες, dicuntur quasi *Raribarbi*, qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. l. 3. de fac. parab. Adde Foes. p. 578.

Spara, est *vis mineralis*, ex *Ilech primæ substantiæ*, i.e. mineralibus majoribus. Dorn. Rul. Joh. e Parac. l. 1. de Tart. tract. 4. cap. 1. & in not. atque fragm.

Sparadrapum, & *sparadrapus*, dicitur Linteum Emplastro ad ignem fluenti immersum, extensum, & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplastica*, Schrod. l. 1. c. 3. *Tela Gualteri*, forsan ab Authore. Jung. Morell. de form. rem. l. 2. s. 1. c. 12. Meminit & Forest. l. 6. obs. 56.

† Sparadrapus, Italicus medicis, quod pauperibus sumptus sublevarent, quos alias facerent in pannos comparandos. Anonym. medicam. Compos. Sylv. l. 2. c. 4.

Sparagmos, σπαραγμὸς, idem quod σπασμὸς, *Convulsio*. Unde σπαραγμώδης, qui convulsione tentatur. Hipp. lib. 7. Epid. XIII. 4. (quamvis Lind. σπασμώδης posuerit) a verbo σπαράσσω, *vellico*, dilacero; quod occurrit in Coac. t. 557. Foes. d. l.

Sparalium, i.e. *Clyster uterinus*. Parac. lib. de ulcer. & apost. cap. 56. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Sparedia, vocatur Parac. ligatura, quæ albumine ovi illinitur, in Apocryphis, c. de vuln. ossium.

Sparganon, σπάργανον, dicitur *fascia*, qua infantes obvolvuntur, *cunæ*, & *incunabula*. Hinc verbum σπαργανοῦσθαι, i.e. *fasciis involvi*, quod legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 76. Vide Foes. d. l.

* Sparganosis, σπαργάνωσις, est dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2. Vel est Tumor mammarum p. n. in lactantibus, a Lactis stagnantis, & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore solvente; quemadmodum satis accurate hunc affectum descripsit, & explicavit Affinis, & Amicus noster Dn. D. Joh. Paulus Vvursbain, in Disp. sua Inaug. h. tit. Jungatur & ex veteribus Valesc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 3. c. 15.

Spargao, σπαργάω, idem fere significat, quod ὀργάω, *turgeo*; diciturque de humorum luxuriante, & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hipp. l. 2. Epid. s. VI. 40. In specie de *Lactis turgentia* in mammis etiam exposuit Hesychius, teste Foes. d. l.

Sparus, σπάρος, nomen piscis littoralis, Auratis non prorsus dissimilis: cujus historiam, & usum in cibis quoque tradidit prolixe Aldrov. l. 2. de pisc. c. 18. & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10. Bruyer. de re cib. l. 20. c. 5.

Spasma, σπάσμα, vide *Convulsum*.

Spasmodes, σπασμώδης. Vide *Convulsivus*.

Spasmodicus, dicitur de remediis convulsioni resistentibus, rectius fortassis *Antispasmodicæ* dicerentur: quamvis in Gr. Lex. neutrum occurrat vocabulum.

* Spasmos, σπασμός. Vide *Convulsio*.

† Spasmus siccus, Avic. Tetanus. Mass. de feb. c. 4.

Spasnia, vehemens tussis, & musculorum thoracis velut lancinatio. Mercurial. in prælectionibus Pisanis.

* Spatha, σπάθη, valde est æquivocum. Significat, interdum *gladium*, ensem: hinc & *semispa-*

mispatha gladium minorem notat. Rhod. ad Scrib. n. 13. Inde & fortassis *spatharius* dictus, qui corporis custos habetur, σωματοφύλαξ. Id. n. 212. Aliquando significat instrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miscendum, detergendum, In cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi, &c. Gorr. ex Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Dicitur etiam alias *Rudicula*. Spathæ, σπάθαι, quoque vocantur *costarum ossa*, vel costæ ipsæ, uti probavit Foes. d. l. ex Polluce, & Ruff. Vel etiam *scapulam* significat, apud Hipp. l. de glandul. X. 10. *Spathula* diminutivum est, Spathæ, σπάθη, etiam dicitur perimentum Palmæ fructus exterius. Aegin. l. 7. c. 19. in §. Galeucinum. Chir. significationem vide in *Sthetoides*.

* Spathomele, σπαθομήλη, *specillum instar gladioli*, vel rudiculæ, Chirur. ad illinendum, & ad alios usus Chirurgicos. Pertinet ad διπύρηνα. Meminit Gal. c. 2. de art. t. 47. & l. 6. An. adm. c. 10. Junge Rhod. ad Scrib. n. 26. J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4.

Spatile, σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foes. pag. 578. Apud Erot. legitur σπατύλη.

Spatula, idem quod *spathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *sphatula*. Marcell. Cuman. Obs. XLIII. apud J. H. Velsch. Syllab. Cur. & Obs. Med. Cent. I. p. 63.

Spaul, id est *sanguis*. Rul. in Lex.

Specarium, σπεκάριον, idem quod *Lapis specularis*, alias σεληνίτης dictus. J. Alex. not. ad Gal. l. 11. de S. F. §. de Ostreis.

Species, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικός, *specialiora* sub generalioribus comprehendi, scribit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 53. Quomodo *species*, & pars differant, lege apud eund. l. 6. de Hipp. & Pl. dec. c. 1. J. Alex. in not. ad h. l. In Pharmaceuticis *species* dicuntur *Pulveres compositi*: quarum descriptionem, & Catalogum vide apud Vveker. Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. s. 20. Schrod. l. 2. c. 77. ut & in Dispens.

Specificus, non solum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus a tota substantia, & forma intrinseca essentiali primario dependentibus; atq; idem est, quod ἰδιοσυγκρασία. Vide *Idiosyncrasia*. Item *Occultus*. Hinc Rul. & Joh. ita descripserunt: quod *specificum formale* sit, quod speciem per formales proprietates saltem refert. Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potissimum elaborando respiciuntur. Tales sunt *Tinctura*, & *Oleum*. Verum etiam Paracels. non veritus est extendere ad ægritudines, eas appellando *specificas*, quæ sperma suum peculiare habent in corpore, Paramir. l. 2 c. 7. De *specificis* vero medicamentis lege eundem Archidox. l. 7. Imo & medicorum sectam quandam constituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, in Paramiro de 5. entib. morbor. prolog. 3. Hujus vocabuli significationem variam clarius explicatam vide, si placeat, aut ad manus fuerit, in Theoduli Kemperi Dissert. Medicamentis *specificis* c. 1. Dicuntur & nonnullis Singularia: de quo vocab. superius. Pertinent & huc *Appropriata*: de quo etiam supra suo loco.

Specillum, μήλη. Vide *Mele*. Alias proprie *specillum* dicitur *perspicillum*, quo aliquid *specimus*, id est videmus, ex Varrone, Rhod. ad Scrib. n. 10. in qua significatione quoque legitur apud Bonett. Anat. Pract. l. 4. Obs. 33. append. 2. p. 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis*, & *Turundis* usurpari, testatur Lang. l. 3. ep. 5.

Speclarium, σπεκλάριον, idem quod διόπτρα, *specillum*, *perspicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σφεκλάριον, *spheclarium*. Vide Aegin. l. 7. cap. 3. Keuchen. ad Samm. p. 166.

Spectaculum, θέαμα, vocatur id, quod visu dignum habetur, aut visu percipitur. Quod si tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, testatur Gal. l. de rigor. c. 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Visio*, quid significet, ex aliis Lex constat. Hæc pertinent inter caussas supernaturales morborum, quamvis Parac. naturaliter quodammodo *spectra* se habere existimet, ex Astralibus corporibus defunctorum deducere commentus, Tr. de Corallis, & l. 8. de nat. rerum.

Specularis, διαφανής, nomen lapidis, de quo vide supra, in *Diaphanes*. *Specular*, vel est *Lapis Lunæ*, vel *Aphroselinum*, vel *Gypsum*. Rul.

Speculatio, σκέμμα, θεώρημα, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentissima quoque est impropria acceptio, quando id, quod animo voluimus, & revolvimus, *speculatio* vocatur. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. fere in princ. Hanc *speculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Parac. Tract. 1. de partu hom. c. 2. seq. ut & alibi.

Speculativus, θεωρητικός, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis ad praxin futuram proponendis occupata est; non quod acquiescat in contemplatione; sed saltem comparative ad ipsum Artis exercitium. D. D. Vvedel. Physiol. Med. sect. 1. c. 105.

Specula, Paracelso dicitur *species Magiæ*; quam etiam ex supercœlestibus corporibus depen-

dependere commentus est l. 1. de vit. long. c. 7. fin.

Speculum, κάτοπτρον, δίοπτρον, 1. significat vitrum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus, & lævigatus, in quo species visivæ repræsentantur. De iis vide Libav. l. 1. S. A. Ch. c. 21. & 24. De *speculi* talis usu Chymico vide Th. Chym. Vol. VI. p. 484. seq. 2. idem est quod *specillum* de quo p. a. Vide *Mele*. *Specula Chirurgica* varia cavitatem aliquam distendentia, *Dilatoria* dicta, v.g. *Speculum Ani, Uteri, Oris, Oculorum* descripta occurrunt in Scultet. Arm. Chir. Part. I. quæ quæri possunt in Indice Instrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *speculum*. Barth. l. 3. Anat. 8. p. 518. De *speculo* ustorio, vel fusorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide supra *Concavus*. 3. Improprie *speculum* cum adjectione, *Citrinum*, appellatur *Arsenicum citrinum*. *Speculum album*, id est *Arsenicum descensum*. *Speculum Indicum*, id est *Limatura ferri*. Rul. & Joh. Arnold. quoq; de Villa nova scripsit tractatum, quem inscripsit *speculum Alchymiæ*; & videri potest in Vol. IV. Th. Chym.

Specus, βάραθρον, significat locum subterraneum, qui & *specula* dicitur; quæ si graveolens fuerit, respirationem lædit, docente Gal. l. de util. resp. c. 4.

Speira, σπεῖρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum significat. Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 8. Jung. Foes. p. 579. Translatum communiter ad quandam formam panis similaginei, *spira* dicti.

Speltrum, idem quod *ZinKum*, notante Rob. Boyle Latinitate donato in tract. de Flammæ ponderabilitate Experim. XI.

Sperchnos, σπερχνός, apud Hipp. frequens est, & significat *vehemens, urgens*, l. de nat. mul. XXV. 16. XLI. 2. l. de morb. mul. XXXV. 13. & sæpius vide Foes. d. l.

Sperma, σπέρμα. Vide *semen*.

Sperma Ceti, dicitur medicamentum quoddam simplex, exoticum, quod e mari, cui supernatat, instar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato constat, unde proveniat; quamvis omnino falsa, & ridicula sit opinio illorum, qui crediderunt, esse *semen balænarum*, sive cetaceorum majorum: cujus historiam, vires, & usum vide apud Schrod. l. 3. cap. 31. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. D. Ertmuller. dissertationem h. tit.

Spermaticos, σπερματικός, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omnibus quæ post factam conceptionem ex colliquamento seminali efformantur, & postea, mediante succi nutritii chylosi additamento, incrementum consequuntur, ad differentiam partium *sanguinearum*, quæ ex ipso sanguine fieri creduntur: quamvis non videatur veritati hoc consentaneum, partes quasdam ex sanguine, qua tali, efformari. In specie vero dicitur de ceteris corporis partibus generationi dicatis, v.g. de *Arteriis & Venis spermaticis*, Meatibus sive Poris *spermaticis*: de quibus legantur Anatomici.

Spermatocele: σπερματοκήλη, improprie dicitur Herniæ species, quando non semen, sed vasa ejaculatoria seminis corrugata prolabuntur in scrotum. Blancard. in Lex.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quæ ad pastum semina colligunt, iisque vescuntur. Hipp. l. 2. de diæt. XVII. 14. ubi volucres *seminileges* intelliguntur. Foes. p. 579.

Sperniola, *sperniolum*, vocatur *semen ranarum*, vel est cruor, liquor, aut *sporma ranarum*, viscosa, & mucilaginosa materia, in aquis concreta. Dorn. Rul. & Johns. in Lex. Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. 3. unde *Pulvis sperniolæ Compositus* Crollii, de quo in Dispensator.

Spes, ἐλπίς, vide *Elpis*.

Sphacelos, σφάκελος, σφακελισμός, Latine etiam *sideratio* vocatur. Accipitur late, & stricte. Late, pro omni corruptione. Gal. in Ex. voc. Hipp. At stricte, pro totali partium solidarum qua mollium, qua durarum νεκρώσει, & mortificatione: quando corruptione perfecta emoriuntur, sensu, motu, vitaque omni destitutæ, propter caloris vitalis extinctionem, cum putredine lethali humorum conjunctam; cujus curatio aut nulla, aut in sola amputatione quærenda. Vide Foes. p. 603. Diet. n. 807. keuchen. ad Sammon. p. 247.

† Sphacelus, dolor ingens. Hipp. I. 7. Aph. 50. Ætius c. 7.

Sphadazo, σφαδάζω, significat apud Hipp. *moleste, & ægre ferre*, irasci: deque eo effertur, qui in summa anxietate constitutus est, l. 1. de morb. mul. LXIV. 7. Junge Foes. d. l.

Sphera, σφαῖρα, Lat. *Globus, Orbis*, de quibus vocabulis suo loco. Gal. caput vocavit σφαῖραν προμήκη, oblongam sphæram, t. 9. de U. P. c. 17. Jung. C. Hofm. in Com. ad h. l. n. 691. Meminit & Hipp. *Sphærarum* Chirurg. ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. de fract. t. 29. *Sphæra Cœli Chymica*, cum suis figuris, legatur in Th. Chym. Vol. II. pag. 456. seq. Quid Parac. per *sphæram superiorem*, & *inferiorem*, *externam*, & *internam* intelligat, quære in illius Paramiro, Paragrano, & aliis scriptis. *Sphæra Solis* & *Lunæ* dicitur materia mixta utriusque seminis, e quo lapis Philosophicus paratur; & hauddubie Sulphur, & Mercurius Philosophorum intelligitur. Rul.

† Spha-

Sphærion, σφαιρίον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*, *Cataporion*. Keuch. ad Sammon. pag. 121. Hinc σφαιρίτης dicitur *Cupressus*, quod globulos ferat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. cap. 1.

Sphæristicos, σφαιριστικὸς, dicitur Gal. is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, lib. 2. de san. tu. c. 11. unde & locus, ubi exercetur pilæ lusus, *sphæristerium* vocatur. J. Alex. Not. ad Gal. l. 3. de tu. san.

Sphæroides, σφαιροειδὴς, i. e. *globi*, *vel sphæræ figuram* habens, sed non prorsus exactam. C. Hofm. d. l. n. 692.

* Sphæromata, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantiæ Natiũ, carnosæ*, & *globosæ*. Gal. l. Introd. cap. 10.

* Sphage, σφαγή. Vide *Jugulum*. *Anticardion*. Hipp. etiam pro ipsis venis *jugularibus* sumpsit, alias σφαγιτίδες dictis, l. de Glandul. II. 19.

* Sphagitis, σφαγίτις. Vide *Jugularis*. Lang. l. 1. ep. 10.

Sphaleros, σφαλερὸς, *Fallax*. Periculosus, & Hipp. 1. aph. 1. Vide Diet. n. 808.

Spheclarion, σφεκλάριον. Vide *Speclarion*.

† Sphecle, id est fæcula vini combusta. Jo. Tagault Instit. Chir. l. 1. c. 3.

Sphecle, σφέκλη. Vide *Fex*.

Sphendone, σφενδόνη. Vide *Funda*.

* Sphenoides, σφηνοειδές. Vide *Cuneiformis*.

Sphenopharyngeus, dicitur Musculus lateribus Oesophagi oblique implantatus. Barthol. l. 2. Anat. c. 13. p. 448.

Sphenosis, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, i. e. *Cunei impulsio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. de fract. t. 40.

Sphex, σφὴξ, vide *Vespa*.

* Sphincter, σφιγκτὴρ, quasi *Constrictor*, *constrictorius*, dicitur de Musculis meatum aliquem occludentibus: v. g. *Musculus sphincter Ani*, sive Intestini Recti, & *Vesicæ urinariæ*. Gal. lib. 6. An. adm. cap. 4. C. Hofm. cap. in Gal. de U. P. num. 258. 297. Barth. lib. 1. An. c. 11. & 20.

Sphingonta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adstringentia*, *obstruentia*, & eadem cum συπτικοῖς, στεγνωτικοῖς. Vide *Adstringens*, *Obstruens*. Gorr.

Sphinx, σφίγξ, nomen monstri Thebani, quod *Oedipo* proposuisse fingitur ænigmata; uti legere est apud Erasm. in Chiliad. 2. cent. 3. n. 9. Unde Proverb. *Sphingis ænigmata*, id est scripta, vel dicta obscura: cujus proverbij meminit Gal. c. 3. progn. t. 37. Talia quoq; sunt quædam Parac. Helmontij, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus *Oedipum Chymicum* scripsit, ad obscura *sphingis Chymiæ* ænigmata resolvenda.

Sphinxis, σφίγξις, *constrictionem*, aut *obturationem* notat; & aliquoties de matricis obstructione dicitur apud Mosch. l. de morb. mul cap. 124. 126. &c.

Sphodros, σφοδρὸς, i. e. *Vehemens*, præsertim de actione, & motu vehementiori usurpatur: v. g. de pulsu; Gal. l. 3. de diff. puls. c. 5. quamvis & de morbo dixerit, in specie de dolore, Hipp. 2. aph. 46. Vide Foes. p. 605. Diet. num. 810. Significatio vocabuli Latini per se nota.

Sphongion, σφογγίον, nomen *Malagmatis*, apud Ægin. l. 7. c. 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici superbi, vel etiam Medicastri, cui annulatus ubique digitus prætentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti solent nonnulli Circumforanei sese exornare. Lind. Ex. II. §. 27.

Sphragis, σφραγὶς, Lat. *Sigillum*: de quo supra SI.

Sphrigao, σφριγάω, idem quod σπαργᾶν, *turgere*, significat; & legitur apud Hip. l. 1. de morb. mul. XLVII. 4. & l. de sterilib. XX. 5. Obiter hic animadvertendum est in C. Hofm. qui in ἀνεκδότοις, sive M. M. S. S. notis ad Gal. l. 2. de L. A. c. 2. & 7. improbavit hoc verbũ σφριγῶντες, & substituit σφρυγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, alijsque Dictionarijs; illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero d. l. cap. 7. apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui bene habito sunt corpore, succisque redundante, & quidem juvenes, non senes. Foes. d. l.

Sphygmos, σφυγμὸς. Vide *Pulsus*.

Sphyra, σφυρὰ, σφυρίτις. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foes. d. l.

Sphyræna, σφυραίνα, vocatur Piscis longus, tenuis, acuminato rostro præditus, Latine *sudis*; cujus descriptionem, & usum in cibis vide apud Aldr. l. 1. de pisc. c. 21.

Spica, στάχυς, quid significet, jam ante notum est, & ad Botanicam pertinet. Per translationem etiam tributum hoc nomen speciei deligationis utriusque humeri, quæ *spica duplex* Gal. dicitur, l. de fascijs, n. 78.

Spicatum, σπικάτον, nomen Olei, vel Unguẽti pretiosi, roborantis viscera, & ventriculũ, alias *Foliatum*, φολίατον, dictum, apud Gal. l. 4. de L. Aff. c. 8. & l. 6. de san. tu. c. 10. Vide *Foliatum*.

* Spicillum, idem quod *specillum*, μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σκίλαξ, idem quod *festuca*: pertinet inter caussas solutæ unitatis, & extractionem postulat. Gal.l.6.de S.Fac.§.Aristolochia, lib.11.§. Caro viperæ, & alibi. Hodieq; usitatius hoc nomen esse solet, quo exprimuntur particulæ illæ salinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, dissolvendi corpora nervosa, fibrosa, & sensu exquisito prædita: v. g. Mercurij *spicula* dicuntur ignea esse, a celeberrimo D.D. Wepfero Historia Cicutæ aquat. c.21.hist.3.Schol.2.p.305.seq.

Spilos, σπῖλος, idem quod κηλὶς, i. e. *Macula*, de quo supra lit.M.

* Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης. Vide *Rhachis*, *Medulla*, *Ventosa*.

Spinati, vocantur Musculi duo longi, & ampli, inter spinas totam cervicem occupantes. Barthol.l.4 Anat.c.6.p.568.

Spipola, dicitur avicula; cujus varias species descriptas exhibet Aldrov. Ornithol. lib. 17. c. 26.

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, sunt *meatus cutanei*, per quos insensibilis fit transpiratio, ut & sudoris exclusio. Gal.l.7.meth. med.c.5. Dicuntur & *Spiramenta*. Vide *Meatus*. Parac. vocat *spiraculum vitæ*, primam a Deo factam inspirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit. Philos.sagac.l.2.c.1.

* Spiratio, ἀναπνοὴ, idem quod *Respiratio*. Vide *Anapnoe*.

* Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*.

Spirituificatio, πνευμάτωσις, legitur apud Ingrass. com. ad Avic. de Tum.p. n. 115. qui magnam licentiam sibi sumsit fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorũ emphasin.

Spiro, dicitur Basilio Valentino Instrumentum ad Magisterium Lapidis Philosophici necessarium, quo aer dirigitur, l. 1. Testamenti ultimi c. 36.

Spissamentum, στύμμα. Vide *Stymma*.

Spissus, πυκνὸς, idem quod *Densus*. Opponitur *Raro*, ἀραιός. Vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμὴ, mensura est, qua rerum intervalla metimur; estq; trium palmorum, vel duodecim digitorum spatium, extensis digitis, minimo, & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo supra in DO. Derivata sunt σπιθαμιαῖος, διπίθαμος, τρισπίθαμος, quæ passim occurrunt apud Dioscoridem, teste Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viscera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar*, & *Lien*, ceu vitalitatis, vel sanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hip.4. aphor. 66. & 2.de R.V.I.A.t.24. Adde Foes.p.579. Diet. n.782. J. Alex.not. ad Gal. l. 3. Hipp. & Pl. dec. cap. 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamẽta adversus morbos viscerum infimi ventris, notavit e Diosc. Scapula.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικός. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αἴγλη, *Splendidus*, λαμπρὸς, quid hæc vocabula significent, aliunde, & potissimum e Physicis jam constat. Nimij *splendores* inter causas morbificas doloris oculorum referuntur a Gal.l.1.de sympt.caus.c.6. In Leonibus, & Pardis, a lijsq; quibusdam animalibus *splendidos* esse oculos, αὐγοειδεῖς, & *splendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem l.7. de H & Pl.dec. c. 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hip. vide supra *Lampe*.

Spleneticus, idem quod σπληνικὸς, h. e. ad Lienem pertinens: quamvis σπληνικὸς magis dicatur de statu p. n. lienis, spleneticus vero sumatur de remedijs, quæ *Splenetica* modernis dicũtur; de quorum materia consuli possunt Materiæ Medicæ scriptores: nec inepte de ijs disseruit Junken.Ch.Exp.Cur.Part.II.sect.1. cap. 15. p. 651. seq.

Splenii, dicuntur quidam Musculi caput recta ad posteriora trahentes, vertebris utrinq; instrati. Barthol.l.4. Anat.c.5.p.566.

* Splenion, σπλήνιον. Vide *Plagula*.

Spleniscos, σπληνίσκος, idem quod σπλήνιον, apud Hipp.l.2.de morbis XIIX.12.

Splenitis, σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hipp. venula *in manu sinistra*, alias *salvatella* dicta; quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατῖτις, h.e. *Jecoraria*, l.1.de morb. XXIII. 18.19. XXV.6. Adde Lind. Ex. XIII. §.519. Galenus vero hæc nomina σπληνῖτις, καὶ ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis*, & *Hepatis*, præsertim eorum viscerum *Tumori*, & *Obstructioni*, l.de diff.sympt.c. 5.p.p princip.

Spodiacon, σποδιακὸν, τεφρικὸν, nomen *Collyrii tenuis*, a colore ita dicti, quasi *Cinerum*; non vero a Spodio, cum hoc non ingrediatur illas compositiones. Morsu caret, & vim habet anodynam, sive dolorem mitigandi. Ægin. l. 7.c.16. Scribon.n.23 Rhod.in not.ad h.l. Æt. l. 7.citãte Gorr.

Spodion, σπόδιον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* significat. Cõmuniter vero restringitur ad *Cinerem metallicum*, sive recrementũ metallorum ustorum, cineris similitudinem, & nomen referens; unde & Latinis quibusdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hipp. diversa sortita est nomina: v. g. σποδὸς κυπρίη, *Spodos Cypria*, l. de Ulcer. X. 1. *Illyrica*, ἰλλυρῖτις, d. l. 2. Χρυσῖτις, ad Collyria adhibita, *cinis lythargyrii* in Not.ad l.1. de

de morb.mul.III.3.7.19.20.Jung.Foes.p.580. Est idem, vel minimum saltem differens a *Pompholyge*, vel *Tutia*, teste Schrod.l.3.c.19. Fr.Hofm. in Clav. ad h.l. Rul. & Johns. in Lex. Dicitur *spodium Græcorum*, ad differentiam *spodii Arabum*, quod est *radix Alcannæ* combusta. Schrod. d.l. Translatum etiam in Officinis Parmaceuticis ad Calcinata: ita ut ibidem etiam legatur *spodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide Dispensatoria.

SPODITES, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hipp. teste Gal. in Expos. voc. Hipp. vel a colore ita dictus, vel quod sub cineribus paretur. Foes. Oec. p.580.

SPODOS, σποδός. Vide *spodion*.

SPOLIATORIUM, ἀποδυτήριον, vel *spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo supra. Legitur apud Ant. Fumanell. libel. de Balneis, in princ.

SPONDA, idem quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *spondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. Cent. V. Obs. 86.

* SPONDYLOS, σπόνδυλος; Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebræ*, σπόνδυλοι, dicuntur ossa intus excavata, superius, & inferius plana, exterius variis processibus donata, quorum in collo septem, dorso duodecim, lumbis quinque numerant Anatomici; quibus adiunctum est Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid. ap. Anatomicos, & in specie Barth. libell. 4. c. 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hipp. 3. aph. 26. Σπόνδυλος quoque strictissime vocatur *secunda cervicis vertebra*, apud Hipp. l. 1. sect. 2. Prorrh. t. 55. Coac. t. 266. quæ alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur, l. 2. Epid. sect. II. 69. Vide Foes. p. 580.

SPONDYLOLITHOS, σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolensi, a forma, vertebras dorsales minorum animalium satis accurate repræsentante, ex observatione Velschii, in Eph. Nat. Cur. A. I. Obs. 157.

SPONGIA, σπόγγος, est corpus marinum, rarum, laxum, porosum, imbibens, & asservans aquam. Rul. existimat, esse Zoophyton, neque animal neque fruticem, sed tertiam habere naturam, & illi commixtam esse naturam animalis, & plantæ. Hinc & Avicenna describit, quod habeat animas, scil. vegetativam & sensitivam. Dioscorides duo genera constituit; *Marem*, quæ densioribus foraminibus, & minoribus constat; & *fœminam*, foraminibus præditam majoribus, & rotundis. Quidã addunt & *tertiam* speciem, habentem intra se lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rul. *Fungus Marinus*, ad differentiam *Terrestris*, quam *spongiam nostram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Bovista* dictam, quæ valde accedit ad naturam *spongiæ marinæ*. De *spongiarum* marinarum viribus, & usu vide Gal. 11. de S. F. & alibi sæpius. Diosc. l. 5. c. 138. *Spongia* quoque vocatur illa excrescentia in frutice *Cynosbatos* dicta sæpius occurrens. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 122. nec non interior substantia cucurbitæ, aut colocynthidis, Hipp. l. de steril. XI. 35. Σπόγγος quoque Hipp. glandulæ faucium, quæ alias *Tonsillæ* Latinis vocantur, l. 4. Epid. III. 14. 17. Jung. Foes. d. l.

† SPONGITIS herba, apud Aetium, quid sit dubitatur. Pet. Tolet. in Appendic. Paul. Bagell. de morb. puer. ait e radic. Asparagi sativi, & hortensis.

SPONGIOLI, vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. J. Alex. l. 9. Sal c. 5.

SPONGION, σπόγγιον, nomen est epithematis, ex caprillo stercore compositi, apud Aegin. l. 3. c. 48. vel malagmatis, l. 7. c. 18. ita vero dictum, quod *spongiæ* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

* SPONGOIDES, σπογγοειδής, i. e. *spongiosus*, sive *spongiæ* instar porosus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis; v. g. de pulmone, l. de ven. XIX. 8. de renibus, d. l. VIII. 10. de glandulis, l. de glandul. l. 2. de Liene, l. 1. de morb. mul. LXXXVII. S. de ossibus nasi, quæ alias *Cribriformia* vocantur. Gal. l. 8. de U. P. c. 7. in princ. de alvi excrementis, Hipp. l. 7. Epid. XLVI. 9. Vide Foes. d. l.

SPONGOS, σπόγγος. Vide *Spongia*.

* SPONS, proprie voluntatẽ significat; unde adv. verb. *Sponte*, & derivativum *spontaneus*, αὐτόματος. Lind. Ex. XV. §. 136.

SPONSUS, quid proprie significet, non est hujus loci, & in vulgus notum est. Chymicis vero *sponsus* dicitur *Mercurius*, Rul. & Johns. quam inepte, alii judicent ex hoc, quod passim *Mercurius*, vel *Aqua Philosophorum* sit dicta *Uxor*, & *Sulphur* Philosophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

* SPONTANEUS, αὐτόματος Vide *Automatos*.

SPONTUM, dicitur Rul. cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur; in Lex.

* SPORADES, *sp radici*, σποράδες, σποραδικοί, dicuntur morbi dispersi, & sparsim grassantes, qui singulos separatim corripiunt, absque contagii suspicione. Morbi sunt vagantes, & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hipp. l. 1. de R. V. I. A. t. 9. Gal. in com. ad h. l. item in def. med. describuntur *sporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri possunt, & separatim quemq; invadunt.

Junge Foes.p.580. seq. Lang.l.2. ep. 13. *Sporades* quoque *Venas* nonnullis Medicorum dictas fuisse propagines Venæ Cavæ trunci, in totum crus ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes, modicis intervallis dispersas, notavit Gal.l.2. Anat.admi.c.12. princ.Castell.

SPORETOS, σπορητὸς, dicitur prima pars hyemis, (aut fortassis etiam ultima autumni) Lat. *Sementis*. Vide supra SE. Gorr.

SPOROS, σπόρος, idem quod σπέρμα, *semen* significat, & quidem ap. Hipp. *semen genitale*, l.2. de diæt. XXVII. 11. Vide Foes. d. l.

SPUDE, σπουδή, *Diligentiam*, *studium*, & curam seriam significat. Hippoc.2.de fract.t.24. cum delirio juncta periculum auget, 6.aph. 53. Junge Diet.n.786.

SPUITIO, πτύσις, πτυσμὸς, idem quod *Screatio*. Vide *Ptysma*.

SPUMA, ἀφρὸς, quid significet, notius est; quam ut opus sit verbis. Causa est a conquassatione aquei; quassatio ab agitatione, Linden. Exerc. VII §.14. Vel, ut clarius constet, *spuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitiis, est soboles effervescentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc passim legitur apud Hipp. ἀφρῶδες αἷμα, *sanguis spumosus*, 5. aph. 13. Coac. t.450. quod sanguis ἀφρίζῃ, vel ἀφρέῃ *spumescat*, l.2.de morb. VI.10. De *spuma* ægrotantium, v.g. strangulatorum, & dissolutorum, lege 2.aphor. 43.& Gal.comm.ad h.l. Dieter.n.141. epilepticorum, l.de morb.sacr.IIX 17. 18. hystericarum mulierum, quæ dicuntur *spumare*, l.2.de morb. mul. XVI.4.XLIV.7. Jungatur Foes. Oecon.p. 113.Bonett.Anat.Pr.l.2. s.12. obs.5. cum Schol. ἀφρώδεα διαχωρήματα, *spumantia excrementa*, leguntur 5. aph.30. Adde Diet. nu. 142. Coac. t. 607.Scrib.nu.99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur; v.g. *Spuma lupi* est nomen lapidis, de quo apud Agric.l.5.de nat. fossil.Chiocc. Mus.Calc. s. 3.p.398. *Spuma argenti*, i. e. *Lithargyros*, vide supra in LI. *Spuma* Chymicis simpliciter notat *Cinerem*. *Spuma maris*, id est *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i.e. *Aphronitrum*, *Baurach*, Rul.& Johns. in Lex. *Spuma ducum Draconum*, h.e. *Butyrum Antimonii*, Johns.l.2. Lex.

* SPURIUS, νόθος. Vide *Illegitimus*.

* SPUTAMEN, πτύσμα, Galeno dicitur *sputum*, cui alieni humoris aliquid est permixtum, ut bilis, sanguinis, saniei; l.1.de cris cap.5.

SPUTUM, πτύελον, Vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id est *Lithargyrium*, Theatr. Chym. Vol.V. p. 11. *Sputa maris*, i.e. *sulphur*. *Sputum boletorum*, composita materia ex sulphure, & magnesia, vocatur & aurum spissum, aqua sulphuris, quando in Mercurium mutata est, Rul. in Lex.

* SPYRAS, *Spyrathos*, σπυρὰς, σπύραθος, significat *globusa caprarum excrementa*, Hipp. l. de nat.mul. XXIX. 25. 180. 182. Gal.c.2.in Prorr. t.6. σπυραθώδεα, *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα. Hippocr. 1. Prorrh. s. 2. t. 6. Coac. t. 603. Vide *Scybala*.

SQUALOR, αὐχμὸς, *squalidus*, αὐχμηρὸς. Vide *Auchmos*.

SQUALUS, nomen piscis, & species *Capitonis*; cujus descriptionem, cum usu, vide apud Aldrov.l 7.de pisc. c. 17. Meminit & J. Alex.l. 15. Sal.c.6.

* SQUAMA, λεπὶς, vide *Lepis*. *Squamosus*, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidoides*.

SQUAMIFORMIS, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidosarcoma*.

SQUATINA, ῥίνη, piscis dicitur inter cartilagineos relatus; cujus descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 3. de pisc.c. 66. Mentio fit & apud Galen. l. 1. de Al. fac.c.36.& Jul.Alex.l.14. Sal.c.11. Bruyer.de re cib.l.21. c.19.

SQUATINORAIA, ῥινόβατος, species mixta ex coitu *Squatinæ*, & *Rajæ*, apud Aldr.d.l.c.67.

SQUILLA, æquivocum est. Vel enim denotat radicem *bulbosam* marinam amarissimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum*, & *Oxymel scilliticum* Offic. quæ significatio ad Botanicos pertinet. Vel significat animal crustaceum, Gr. καρὶς dictum. Vide *Carides*.

SQUILLINUM, ἄχυρα, i. e. *fimus equinus*, Rul.& Johns.

SQUINANTHIA, barbaro vocabulo idem est quod *Angina*, apostema colli. Dieter. nu.487. Dorn. Rul. Johns.

SRINT, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur. Eph.Nat. Cur.A.II. obs.28.

STABILIMENTUM, ὑποστήριγμα, idem quod *Fulcimentum*, ἔρεισμα. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 36. Vide *Fulcimentum*.

STABILIS, εὐσταθής. Vide *Eustathes*.

STAC, vel *Stoac*, id est *congelatio*, vel *coagulatio*. Rul. Apud Johns. legitur *Stuc*.

† STACTE, id. e. offic. styrax liquida. styrax Dioscoridis, nostris styrax Calamita.

STACTE, στακτὴ, duplicem habet significationem. 1. notat *Myrrham stillatitiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrha* Lind. Ex.10.§. 124.137.2. significat *lixivium* per cineres *destillans*, κονία στακτὴ, *quasi stillatitium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoque στακτὴ legitur, in qua injecta stagnent, vel supernatent,

ad

ad garum conficiendum, citra insolationem, sola decoctione, apud Lang. l. 1. ep. 59.

Stacticon, *ſtacton*, σακτικὸν, σακτὶ, nomen *Collyrii*, apud Scrib. Larg. n. 34. Ægin. l. 7. nu. 16. Gal. vero & Aetio δι᾽ σακτοῦ dictum. Vide Rhod. not. ad Scrib. locum.

Stadieus, σαδιεὺς, *ſtadiodromos*, σαδιοδρόμος. dicitur, qui ſtadium percurrit, aut ſtadio certat. Gal. in ex. voc. Hippocr. Foeſ. p. 582. C. Hom. com. in Gal. LL. de U. P. num. 480. Diet. Iatr. n. 11.

Stæs, σαῖς, duplicem habet ſignificationem, notante Foeſ. Oe. p. 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus ſubactam ſignificat; velut fit in panificio: vel interdum σέαρ, ſive *pinguedinem*. Illam confirmat J. Alex. not. in Gal. l. 4. de ſan. tu. Tom. II p. 406. Hanc ipſe Hipp. l. 1. de morb. mul. CXX. 24. Σταιτίτης, placentæ genus dicebatur ex melle, ſeſamo, & caſeo, apud Athenæum l. 14. citante Foeſ. dict. loc.

Stagma, σάγμα, vocatur latex, ſive materia, quæ deſtillationi exponitur. Blancard.

Stagnatio, vide *ſtagnum*.

Stagnea, apud Scrib. n. 230. pro *cacabo*, & vaſis genere ponitur ſtanno obducto. Alias *ſtagnum*, *vas ſtagnatum*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 445. *Stagnea pyxis*, legitur apud eund. Scrib. num. 30.

Stagnum, λίμνη, idem quod *Lacus*, de quo ſupra in LA. Adde Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque uſitatiſſime translatum *ſtagnatio*, i. e. humorum collectio, & ſubſiſtentia p. n. cujus cauſſa eſt influxus impeditior. Lind. Ex. IV. §. 23.

Stagonias, σαγονίας, epitheton *Thuris maſculi* electi, rotundi, & guttæ ſimillimi. Gorr.

Stalagmos, σαλαγμὸς, i. e. *deſtillatio a capite*, a verbo σαλάζω, quod idem ac σάζω. Gal. in exp. voc. Hipp. Foeſ. d. l. *Stalagma*, σάλαγμα dicitur materia, quæ deſtillatione prodiit. Blancard. in Lex.

* Staltica, σαλτικά, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant. Caſtell. ex libell. ſupr. Gal. de dynamid. Verum generaliter idem ſignificant, quod Repellentia. Unde *collyria ſtaltica*, apud Aegin. l. 3. c. 22. Junge Diet. Iatr. n. 408.

Stamen, i. e. filum. *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. nu 142. Rhod. in not. ad h. l.

Stamnos, σάμνος, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium. Hipp. l. 7. Epid. XLV. 8. quamvis & vinarium alibi ſignificet, notante Foeſ. dict. loc.

Stancare, pro *ſtagnare*, legitur apud Keuch. ad Sam. p. 163. ſeq.

Stannar, eſt mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. e Parac. l. 3. Philoſ. ad Athen. text. 3. Rul. & Johnſ.

Stannum, κασσίτερος. Attic. καττίτερος, item σίγγος, Leuch. ad Samon. p. 164. eſt metallum molle, album, ſplendens, cum livore quodam conſtans ex Mercurio quodam ignobiliori, ſed puriore, fugacioriq; & Sulphure minus maturo, indigeſto; cujus hiſtoriam, & uſum varium in Pharmaceuticis vide apud Schrod. l. 3. c. 14. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Blaſ. Val. Teſt. Ult. l. 2. c. 8. Rul. & Johnſ. negare videntur, *ſtannum verum* Arabum idem eſſe cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus ſatis confirmaſſent. Gal. ſcribit, *ſtannum* plumbo adulterari, l. 1. de Antid c. 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, ſi admiſceatur, non modo Baſil. d. l. teſtatur, ſed & Helmont. tr. Compl. atq; Miſt. Elem. figm. n. 20. Quin & ipſum frangit Adamantem, teſte eodem de Lithiaſ. c. 1. n. 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commentitiam comparationem cum Jove Macrocoſmico; & deſignatur Charactere *Jove*. Dividitur *ſtannum* in *Dives*, *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*. Johnſ. l. 1. & 2. Lex. Plura de *ſtanno* quære in Indicibus Theatr. Chym. Vol. I. II. I I. V. ut & Libav. Tom. I. Junken. etiam ſcribit ſola puritate *ſtannum* a plumbo differre, & temporis ſucceſſu facile in argentum migrare: quod confirmare voluit ſingulari obſervatione Mechanica, Chym. Exp. Cur. P. I. ſect. 5. c. 4. p. 41. Verum an ex illa obſervatione conſequentia mutationis in argentum firmiter deduci poſſit, adhuc dubitamus. De *ſtanni foſſilis* granis lege Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ. 78.

Stapes, vocatur oſſiculum e tribus, vel quatuor unum in meatu auditorio, ejuſque cavitate prima, ſeu concha: de quo videatur Barthol. libell. 4. c. 7. Anat.

Staphis, σαφὶς, homonymon eſt, denotans 1. plantam, vel herbam *ſtaphisagria* dictam: de qua ſignificatione conſulantur Botanici. 2. Uvam paſſam. Vide *Paſſa*.

* Staphyle, σαφυλὴ, Latine *Uva* dicitur, ſignificans proprie fructum vitis viniferæ, ſive congeriem baccarum vitis per translationem vero in Phyſiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ alias *Gargareon Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologice vero denotat & morbos illius partis, præſertim inflammationem. Gal. l. de tum. p. n. c. 17.

Reſtrin-

Restrinxit vero l. 6. de C. M. S. L. c. 3. At Hipp. latius sumpsit pro morbo uvulæ, l. 2. de morb. X. 19. Adde Foes. p. 583. seq. Nicol. Piso statuit, nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorsum; haudquaquam vero ipsi parti competere, de Co. & Cur. morb. l. 2. c. 1. Vide *Uva*.

Staphylepartes, σταφυλεπάρτης, instrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur, & attollitur, quod & σταφυλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. l. 3. c. 26. citante Gorr. Forest. l. 15. obs. 4. vocat *staphylepartum*.

Staphylis, σταφυλὶς, vocatur vasculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet pupillam quodammodo repræsentans. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 116. ubi & κατάνιγιον vocatur.

Staphyloma, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cum in summa tunica quiddam acino simile evenit. Gal. l. 2. M. M. c. 2. Latine *Uvatio*, apud Forest. l. 11. O. 24. Schol. Duæ potissimum habentur species: una, quando erosa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei subjacet, ῥαγοειδὴς, *uvea*, dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræsentet: Cum vero infra hunc modum excidit, μυοκέφαλον; cum superat, ἧλον vocatur. Ægin. l. 3. c. 21. J. Alex. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Altera species, quando sine ruptione, aut erosione cornea intumescit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Id quod plerunque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addit tertiam speciem Aet. l. 7. c. 34. scribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex pustula quadam inter strias corneæ tunicæ satis profunde excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Causæ hujus affectus variæ esse possunt; sed quæcunque ea fuerit, certum est, visum *staphylomate* omni aboleri. Gorræus, Castell.

Staraphaxat, dicitur medicamentum sistens, a stare faciendo dictum, ut creditur. Dorn. Rul. & Johns. At Paracelsus inter Characteres *synoviam albam* sistentes refert, l. 2. de vit. long. cap. 14.

Stasimos, στάσιμος, *stabilis*, & *stabilitas*, στάσις, quid significent, non opus est declaratione, cum per se notum sit. Illud legitur ap. Hipp. l. de nat. mul. l. 14. l. 2. de morb. mul. II. 19. IV. 3. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Hoc d. l. t. 27. Adde Foes. p. 583. Στάσιμοι etiam effectivam habere significationem, denotans, *vim sistendi habens, stativum*, vult Lind. Ex. V. §. 507. Στάσις humorum, idem est ac *stagnatio*. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. S. 3. c. 27.

Statera, trutina, de ponderibus Bilanx.

Stater, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas* pendentis. Unde & τετράδραχμον dicitur. Gal. l. de pond. & mens. ex Cleopatra.

Statheusis, στάθευσις, vel absque aspirat. στάτευσις, dicitur *inchoata assatio*, non perfecta, fitque a calore externo imbecilliori in rem assandam, quæ σταθευτὴ vocatur, hoc e. quod *modice assatum* est. Gorr. Lat. *Tostio*.

Stathmion, *stathmidion*, σταθμίον, σταθμίδιον, significat vel *pondus librale*, ex ære, aut ferro, aut plumbo constans: Gal. c. 2. de fract. t. 3. Vel *pyxidem*, in qua aliquid asservatur: l. 6. de C. M. S. L. c. 2.

Staticon, στατικὸν, idem quod σταλτικὸν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxus impetum sistunt. Gorr. Vide *stalticon*.

Stativum, στατικὸν, idem quod *stalticum*.

Statio, στάσις, est actio utriusque cruris in terram firmati, & similiter protensi. Galen. l. 15. de U. P. c. 8. Jung. C. Hofm. in not. ad h. l. n. 177.

Stationarius, Epitheton *Febrium* quarundā *continuarum*, quæ a particulari, at nondum satis cognita hujus, aut alterius anni constitutione pendent, singulæ suo ordine *invalescunt*, grassantur admodum, & quasi cæteris dominantur per continuam illam annorum seriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus supra suo loco. Utrasque descripsit Th. Sydenham in Obs. Med. Morb. acut. S. 6. c. 1. p. m. 408. 409.

Statura, μέγεθος, proprie corporis magnitudinem significat. Hanc etiam a Medico recte considerari, docet inter alios J. Alex. l. 3. Sal. c. 1. & 7. Diet. Jatr. p. 413. & 762.

* Status, est homonymon vocabulum. Vel enim idem significat, quod *Constitutio*, Gr. κατάστασις (Vide *Catastasis*) Vel notat *morbi vigorem*, & summam vehementiam, Gr. ἀκμὴ dictam. Vide *Acme*.

Staxis, στάξις, Hipp. dicitur *stillatio sanguinis* e naribus parva, & insufficiens: unde etiam damnatur in text. prorrh. & Coac. l. 1. prorrh. com. 3. t. 56. 237. 405. Dicitur & ἀπόσταξις. Jung. Foes. p. 582.

Stear, στέαρ. Vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc significationem, Foes. Oec. p. 585. existimat etiā στέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua subactam*; & conatur aliquot locis ex Hipp. Diosc. & Gal. probare. Verum C. Hofm. in MM. SS. notis ad Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ad lin. 20. p. 196. edit. Basil. Græc. audacter scripsit: Ubicunque στέαρ pro fermento, aut pasta legitur, vitiosum esse; & substituendum esse σταῖς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus.

Stea-

Steatocele, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *scroti*, succrescente in eo quapiam *sevo* simili materia. Gal. Introd. c. 18.

* Steatoma, στεάτωμα, vocatur *abscessus cum folliculo* dictus, in quo materia *sevo* similis inclusa continetur. Gal. l. de Tum. p. n. c. 5. Lang. lib. 3. ep. 4. in princ. Hildan. Cent. VI. obs. 16. & Cent. Epist. 61. In libro vero def. Med. Galeno adscripto describitur *steatoma*, quod sit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. Foes. d. l.

Steganopodes, στεγανόποδες, vocantur *planipedes*, apud C. Hofm. not. in Gal. LL. de U. P. n. 519.

* Stegnosis, στέγνωσις, *Constipatio*, *Condensatio*, *Obstructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam sequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus, & per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationis corporis naturaliter suppressæ fuerunt. Gal. l. de sectis, ad eos, qui introd. c. 6. alibi tamen, videlicet l. 3. de san. tu. c. 10. in princ. restrinxit vocabulum hoc ad *obstructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur transmitti, quod superfluum est, excrementum fuliginosum, quam densitatem pororum, & μῦσιν, h. e. conniventiam vocant. Alias & Hipp. στεγνότης de *alvi adstrictione* usurpatur, 4. de R. V. I. A. t. 91. *Alvus* quoque, & vesica στεγνὴ, i. e. *adstricta*, legitur l. 1. de morb. mul. LIX. 17. Jung. Foes. d. l.

* Stegnoticos, στεγνωτικὸς. Vide *Adstringens*.

Steilaeos, στειλαιὸς, *manubrium*, aut *capulum* significat apud Hipp. 2. de fract. t. 3. & lib. 1. de morb. mul. CXXVII. 2. ubi στελεὸς legitur. Jung. Foes. d. l.

Steirosis, στείρωσις, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moschiou. de morb. mul. c. 142. p. m. 39.

* Stelechiaea, στελεχιαία, q. d. *Candicalis*: ita dicitur Gal. *Vena portæ*, quod sit aliarum venarum quasi caudex, l. 6. Adm. Anat. c. 8. l. 6. de L. Aff. c. 4. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 16. §. 203.

Stelenchis, στελεγχὶς, pro σλεγχὶς. Vide *Stlenchis*.

Stella, ἄστρον, idem quod *sidus*. Ejus significatio propria pertinet ad Astronomos. An *stellarum* quædam sit efficacia, & influxus in corpora quoque hominum, & ita caussis sanitatis, & morborum annumerari debeant, non est hujus loci dirimere. Sane non incongrue scripsit Lang. l. 1. ep. 34. Ut *stellarum* nomina, & numerus soli Deo cognitus, sic illarum circa hæc inferiora effectus, & signacula soli Deo sunt explorata. Per translationem *stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Insectum, cujus plures dantur species; & de quibus prolixius egit Aldr. l. 7. de Insect. c. 18. Vide *Aster thlassios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. S. A. Ch. l. 6. c. 21. & Tom. II. Op. p. 72. 73. Rolfink. Ch. l. 5. sect. II. c. 1. & 2. *stella Occidens*, id est *sal Ammoniacus*. *Stella terræ*, id est *Talcum*. Rul. & Johns.

Stellio, ἀσκαλαβώτης, vide *Ascalabothes*. Adde Rhod. ad Scrib. num. 164. *Stellio adusta*, Rul. & Joh. dicitur *Cinabrium*, in Lex.

Stemphila, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h. e. folliculi acinorum, corium, & cortex. Lind. Ex. X. §. 186. Galeno vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expressorum solida recrementa, l. 2. de Al. Fac. c. 9. quamvis & ibid. ad olivarum expressa recrementa, & βρύτα ad vinacea referat.

Stemphylites, στεμφυλίτης, Lat. *Lora*, δευτερία. Vide *Lora*, *Deuteria*. Gal. dicto loco. Στεμφυλίτιδες τρύγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hipp. l. 2. de diæt. XXIII. 17. lib. 3. de morb. XXX. 9. Jung. Foes. p. 586.

Stema, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens, & pendula pars; cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet. Ruff. c. 12. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 7. §. 61. Gorr.

Stenos, στενὸς, locum *angustum* significat, apud Hipp. 7. aph. 51. Jung. Diet. n. 787.

Stenygrochoria, στενυγροχωρία, rectissime ab Erotiano exponitur per *angustiam loci*, in quo humiditas inest, vel inesse debet, Onom. p. 100. f. & legitur apud Hipp. 1. de art. t. 66. quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat in comm. ὑγρὸν insertum cum aspiratione legendum esse, sed esse saltem pleonasmum Jonicum στενυγρὸν, pro στενὸν. Enimvero nobis nondum hoc persuaderi patimur, ut credamus, non majorem delitescere sub hac voce ἔμφασιν, & ἀκρίβειαν, quando ipsum textum inspicimus, ubi Hipp. loquitur de mutili deligandi ratione claviculam fractam, si lintea etiam traducantur per perinæum, ita ut splenia, & lintea, in angustia loci illius, in quem & urinæ humiditas, & alvi excrementa concurrunt, coacervantur, & moto saltem crure, vel pede relaxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur l. 6. Epid. sect. 2. t. 1. non saltem pro στενῶσαι positum est, i. e. *angustare*: sed omnino simul respectus habetur ad scopum, & usum coarctationis, qui revera est impeditio affluxus humorum; quemadmodum e contra ἀραιῶσαι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum necessarium promovendum. Jung. Foes. p. 585.

* Stephane, στεφάνη, στέφανος. Vide *Corona*.

* Ste-

Stephaniaeos, στεφανιαῖος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur: v. g. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος, quæ in cranio occurrit, anterior. Barthol. libell. 4. An. c. 5. *Vena*, & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, lib. 2. cap. 6. Dicitur quoque hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter frontem, & verticem tendit. Gal. l. de fasciis. Gorr.

Stera, στέρα, barbare abjecto ὑ, pro ὑστέρα, *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolfink. de part. gen. P. II. c. 11. fin.

Stercumezeff, est *Litargyrium*. *Stercorumeceff*, legitur apud Rul. illud apud Johnf.

Stercus, κοπρὸς, idem quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερεός. Vide *Solidus*.

Steriphnos, στριφνός, legit Erotian. pro στρυφνός, On. p. 110. e. Vide *Stryphnos*.

Sterilitas, ἀγονία. *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque sexu; estque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi in utroque sexu destinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *sterilitatis* scrutinio vide Lang. lib. 1. ep. 49. Keuchen. ad Sammon. p. 218. Dieter. in Jatr. p. 526. 802.

Sterigma, στήριγμα, idem quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereisma*, *Firmamentum*. Descendit a verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hipp. & quidem in significatione neutro-passiva: v. g. 4. aphor. 33. Jung. Dieter. n. 790. Item 4. de R. V. I. A. t. 69. lib. 6. Epid. s. VII. aph. 11. citante Foes. p. 587.

Sternohyoides, vocatur Par Musculorum Os Ypsiloides, & simul linguam recta deorsum trahens. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 543.

Sternon, στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior ossea*, & cartilaginea, cui costæ annexæ sunt. Gal. l. 7. Anat. adm. c. 2. Barth. libell. 4. c. 18.

Sternothyroydes, appellatur Par Musculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. l. 2. An. c. 11. p. 439.

Sternutamentum, vel idem est quod *Sternutatio*, uti passim in Theatro Mundell. & Latina versione Gal. sumitur, præsertim l. de odor. instr. c. 6. Jung. Rhod. in Lex. Scribon. Vel significat medicamentum siccum, ad sternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Gr. πταρμικόν. Vide *Ptarmicon*. *Errhinon*.

* Sternutatio, πταρμός. Vide *Ptarmos*.

Stertor, ῥέγχος, ῥογμός, ῥόγχος. Vide *Rhencos*, *Rhogmos*, *Rhoncos*.

Stethos, στῆθος. Vide *Pectus*.

Stethtnion, στηθύνιον, *Pectusculum*, media pars pectoris. Gorr.

Stethoides, στηθοειδής, q. d. *Pectorosus*. Epitheton scalpelli lati, & ventosi, apud Hipp. l. 2. de morb. XIV. 21. Foes. d. l. Ejus iconem, & usum descripsit Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. I. Celsus *Spatham* vocavit.

Stetodes, στητῶδες, contracte pro στεατῶδες, *Adiposum*. Galen. in exeg. voc. Hipp.

Sthenaros, σθεναρός, dicitur *validus*, *fortis*, a σθένος, *Robur*. Hipp. lib. 2. de morb. mul. XIIX. 2.

Stiae, στῖαι, dicuntur *calculi*, vel *lapilli marini*. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Stibi, στίβι, *Stibium*, idem quod *Stimmi*, Alias *Antimonium*: de quo supra in AN.

Stichos, στίχος, nomen *Confectionis Arteriaceæ Platonis* e marrhubio, quæ & *Panacea* dicta, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin.

* Stigmata, στίγματα, dicuntur notæ in facie, aut alia quapiam corporis parte inflictæ, quales in manibus eorum, qui militiam exercent, notantur. Gorr. De *stigmatibus* vide etiam Rhod. ad Scrib. n. 231.

Stilbus, id est *Antimonium*. Rul. & Johns. l. 2.

Stilla, *Stillatio*, στάξις. Vide *Staxis*.

Stillatitius, idem quod *destillatus*: Epitheton liquorum per alembicum *destillatorum*. Lang. l. 1. ep. 53.

Stillicidium, duplicem habet significationem. Unam Pathologicam; & ita idem significat, quod στραγγουρία. Vide infra *Stranguria*. Hildan. Cent. 6. Obs. 54. Alteram Pharmaceuticam, quando denotat *instillationem* liquoris super aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχή, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha*. De *stillicidiis* cordis scrobiculi vide Rolf. O. & M. M. Sp. lib. 9. s. 1. cap. 10. Instrumenta ad *stillicidium* necessaria proponit Mercur. T. IV. cons. 64.

Stimmi, στίμμι, idem quod στίβι. Vide *Antimonium*.

Stimulans, κεντῶν, idem quod *Pungens*: Epitheton doloris cujusdam. Gal. 6. aphor. 5. Alias & *Stimulans*, & *Stimulus* dicitur de quibusdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem, sive evacuativam, sive alterativam. In genere de *stimulis* in Medicina observandis egregie disseruit D. Laurent. Bellini, describens quod *stimulus* sit motio quædam momenti majoris, cujus sensus proinde ad dolorem revocandus est, & ejus exercitatio ad speciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In Operib. nuperrime edit. Membr. III. de Sang. missione pag. 165. seqq. ubi plura de vi *stimulorum* legi poterunt. Et est nostro etiam judi-

judicio valde accommodatum ad experimendum caussæ morbificæ motum peculiarem, præsertim in doloribus, affectibus spasmodicis & aliis similibus.

Stipatio, idem quod *constipatio*, σέγνωσις. Vide *Stegnosis*.

Stiphros, σιφφὸς, pro σρυφνός. Vide *Stryphnos*.

Stipte, *Stipteria*, vitiose pro *Stypte*, *Stypteria*, i. e. *Alumen*. Johns. in Lex. Ita & *Stiptica*, σύφοτ&, pro *Styptica*, leguntur apud Ju. Alex. not. in Gal. l. 2. de C.M.S.L. c.1.

Stlengis, σλεγγὶς, Lat. *Strigil*, dicitur Gymnasticum instrumentum, quo utebantur in balneis antiqui, ad destringendum sudorem. Dicitur & ξύστρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. de R.V.I.A. t. 51. quamvis στλεγγὶς occurrat, quod perinde est. De hoc vide infra *Xystra*.

Stochasmos, σοχασμὸς, σοχαστικὸς, vide *Conjectura*.

Stoechion, σοιχεῖον. Vide *Elementum*.

Stolides, σολίδες, idem quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde σολιδώδης, *rugosus*, Gorr. c. Galen. expos. voc. Hipp. Adde Jul. Alex. not. in Gal. l. 9. de S. Fac. de Lacte, σολιδωδέστερον legitur in Hipp. 3. de art. t. 108.

Stoliditas, ἄνοια, παραφροσύνη, idem quod *Dementia*, *Amentia*, *Stultitia*; de quibus supra suis locis dictum est.

Stolones, μόσχ@, μόσχια, dicuntur *tenella germina*, & surculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Galen. de atten. vict. rat. c.3.

Stoma, σόμα. Vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, σομακακία, idem quod *Scorbutus*, a symptomatibus oris, & dentium læsiones complectentibus. Vide Lang. l. 1. ep. 42. fere ad fin. & l. 2. ep. 14. fere a principio. Jungantur & alii Authores, qui de *Scorbuto* ex professo scripserunt.

* Stomachos, σόμαχ@, vocab. est πολύσημον: potissimum vero quadrifariam acceptum reperitur, Latissime, Late, Stricte, & Strictissime. In latissima significatione *stomachus* dicebatur quodcumque collum angustum, isthmi instar, alicui cavitati seu ventri præpositum, teste Arist. l. 3. de part. an. cap. 3. & ita etiam apud Hipp. *vesicæ cervix*, & orificium dictum legitur σόμαχ@, l. de A. L. & Aq. XXII. 5. 7. XXIII. 4. l. 1. de morb. muliebr. XVII. 8. &c. item *Uteri cervix*, l. 1. de morb. mul. XXXIV. 3. LX. 3. l. 2. XXIV. 30. LXXVI. 3. l. de Steri lib. aliquoties; quæ loca apud Foes. p. 589. citata reperies. In lata communiter apud Latinos scriptores *Stomachus* pro *toto ventriculo* ponitur. In qua significatione & Helmon. sumpsit, tract. Jus Duumviratus sæpius, & alibi: & Samon. Medic. metric. c.17. ubi *Stomachum* regem totius corporis esse dixit: ad quem locum vide Keuch. in notis, p. 154. Stricte *stomachus gulam* denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. Strictissime vero *stomachus* dicitur alterum extremum Oesophagi insertum ventriculo, sive *Orificium ventriculi sinistrum*, situm sub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparasse, ut ipsius esset propugnaculum. Quod alias ob exquisitissimum sensum Græcis καρδία quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio, ejusque structura consulantur Anatomicorum scripta, & hæc inter Bartholin. l. 1. Anat. c. 9.

* Stomachicos, σομαχικὸς, duplicem præcipue habet in Medicina significationē, unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *stomachici*, σομαχικοὶ dicuntur, qui morbo ventriculi, & præcipue orificii ejusdem sinistri laborat: unde varia symptomata consequuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus, &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Gal. l. 8. de C.M.S.L. c.2. mox a principio. Quoad hanc, σομαχικὰ dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo, & ejus orificio prosunt & quidem ratione fermenti legitime, vel vitiose constituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis Oeconomia, quæ sana, quæ ægra cum illo prima valetudinis utriusque semina, ac radices conferantur, propagentur, inolescant, tandemque maturentur: quamvis nonnullis recentioribus hæc de Fermento ventriculi hypothesis comentitia videatur. Quorum Catalogum passim vide in materiæ Medicæ scriptoribus, & inter hos etiam Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 9. sect. 1. per totum. JunKen. Chym. Exp. Cur. P. 11. sect. 1. c. 13. p. 61. seqq.

Stomaticos, σοματικὸς, dicitur de medicamentis, quæ modice siccant; sic vocata, quod in assiduo sint usu: cujusmodi sunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut succo corticis nucis juglandium viridis paratur, Gal. l. 5. meth. med. c. 20. fin. quamvis vera magis, & propria significationis ratio in hoc consistat, quod talia medicamenta *ad affectus oris*, & faucium adhiberi soleant, & debeant. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, σόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, sive igne sæpius per liquefactionem depuratum, idem quod *Chalybs*. Rul. & Johnson. Meminit *squamarum stomomatos* Gal. l. 4. de C.M. S. L. c. 7. & l. 4. de C. M. P. G. c. 7. Helmont. Paradox. 4. n. 14.

Stomomanicon, σομομανικὸν, vocari *musculum latum*, sive πλατύσμα μυῶδες, vult C. Hofm.

Hofm.not.ad Gal. LL.de U.P.n.835.de quo musculo vide supra *Latus*.

STOMOO, στομόω, idem quod ἀναστομόω, hoc est *aperio*. Legitur apud Hipp. lib. 6.Epid.f.2. t. 29. sive *apertio* fiat a naturæ conatu; sive ope medicamentorum ἀναστομωτικῶν, sive ferri, aut ignis vi Galen.in comm. ad h.loc. Jul.Alex. not. ad Gal.l. 2. ad Glauc.c.7. Foes. Oec.p.590.

STOPAROLA, est nomen aviculæ e genere muscicaparum, magnitudine *Motacillæ*; cujus descriptio habetur apud Aldrovand. l. 17. Ornithol.c.27.

STORAX, στύραξ, Styrax, duplicis generis in officinis prostat, Siccus, & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriusque historiam, vires & usum vide apud Galen.l. 1. de Antidot. c. 14. l.8.S.F.§. Styrax, Dioscor. l. 1.cap.79.Schroder. l.4.cl.2.nu.406 Fr. Hofm. Clav. ad h.l. Rhod.ad Scribon. n. 88. Chiocc. Mus.Calc. f.5.p.583.526. seq.

* STRABISMUS, στραβισμός, *Strabilismus*, dicitur musculorum oculi non omnium, sed aliquorum resolutio; ob quam causam vel sursum, vel deorsum, vel in latera nuunt oculi. Gal.in defin. Idem quod ἴλλωσις. Vide *Illeno*. Haud raro sequi Epilepsiam, testatur experientia, & confirmatur in Eph. Nat. Cur. A. III. O. 162. Apud Aeginet.l. 3. cap. 22. convulsio dicitur musculorum oculos moventium: quod rectius, & vero magis consentaneum videtur.

STRANGALIDES, στραγγαλίδες, symptoma σπαργανώσεως, dum ita vocantur *globuli, & durities in mammis*, a lacte concreto obortæ, si lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Pis. de M.C.& C.l.2.c.10.princ.

STRANGOIDOS, στραγγοειδῶς, i. e. guttatim instar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur ap Moschion.l.de morb. mul. c. 125. seqq.

† STRANGURIA, veteribus interdum Gonorrhœam denotat, cujus Symptoma est. Prosper, Martianus in Hipp.

* STRANGLATIO, πνῖξ, πνιγμός. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

* STRANGURIA, στραγγουρία. *Stillicidium urinæ* quando guttatim urina destillat, cum frequentiori, & dolorifico ad excernendum stimulo. Caussa in acescentia seri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, partesque nervosas urethræ, aut vesicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus sine dubio consistit. De hoc vocabulo, & affectu vide Hipp.3.aphor.31. & aph.44.7.aph.48.Gal.in comm. ad primum, & tertium Hipp. loc. Foes.d.l. Dieter.n. 792. Linden.Ex. VI.§.13.qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. l. 1.ep. 46. Helmont. tr. Pleura furens.n.14.

STRATIFICATIO, vide *Stratum*.

STRATIOTICON, στρατιωτικὸν, sive *Stratiotæ, Collyrium*, commendatum adversus duram, & siccam lippitudinem. Acre est, & lacrymas provocat; ejusque descriptio habetur apud Scrib. n. 33. Aegin. l.3. c.22. Jungatur Rhod. in not. ad h. l.

STRATUM, communiter idem est, quod *Lectus* κοίτη, de quibus vocabulis supra. Vide *Cœte*, *Lectus*. Gal.l. de marcor. cap. 5. At Pharmacopœis, & Chymicis *stratum super stratum*, est phrasis usitata, denotans alterno ordine factam positionem duarum diversarum materiarum, uti fit in *cæmentatione* metallorum. Hanc phrasim etiam explicavit Rhodius ad Scribon. n.60. e Palladio l.12.de re rustic. dicente:Facere *straturam* alterno ordine subinde crescentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. Jac. le Mort. Chym.Med. Phys. c. 3.p. 201.

STREBLOS, στρεβλός, idem quod στραβός, hoc est is, qui oculos habet perversos, & tortos. Hippocr. l.2. Epid. sect. VI. 30. Latine *Strabo* dicitur. Foes.d.l.

STREMMA, στρέμμα, idem fere quod *luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervosarum, articulis illæsis. Meminit Hippocr. de iis; q. in med. t. 31. (Adde Gal. comm.ad h. l.) Foes. d. l. *Tortio*, idem etiam est quod subluxatio, quando ossa articulorum non prorsus excidunt. Joh.Costæus in annot. Avic. l. 4. Canon. fen. 5. tr.1.c.1.

STREPITOSUS AFFECTUS, dicitur Gr.ψοφώδης διαπνόθος, & est morbus flatulentus, & in Alpibus Austriacis non infrequens, quando in collo, facie, & brachiis oritur intumescentia ex flatuum distensione ut instar vesicæ suillæ siccæ non prorsus distentæ strepitum edat ad contactum; & curatur fumo, vel suffitu ex Myrti foliis parato; de quo legatur ex P. de Sorbait Med. Septentr.l.2.sect.24. c. 3. p. 502.

STREPITUS, ψόφος. Vide *Psophos*. De *strepitu ossium*, & affectu *strepitoso* legantur Observationes in Eph.N.C.A. III.Obs. 271.275.

STRIA, duplicem habet potissimum significationem in Medicina. (I) Anatomicam; Ita Medullæ cerebri oblongatæ dissectæ interior substantia exhibet lineas radicosas, quæ Malpighio fibrillæ vocatur; Vvillisius vero *Strias medullares* vocat, & *corpora striata* Anat. cerebr. c. 1.& 13. Sensorii communis munus illis tribuit. (II) Chymicam, quando spiritus destillati, præsertim Salis, Nitri, &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos; unde & *Spiritus striati* dicuntur.

STRIBILIGO, idem quod ἔξανθημα, *efflorescentia* cutanea. Hæc si nigra fuerit, notat Arche-

cheum male affectum. Helmont. in Tum. Pestis, §. Præparata sedes.

* STRICTOR, σφιγκτὴρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplastrum exponit Rhod. ad Scribon. compos. 45. per *Densum*, in Lex. Scrib.

STRICTURA, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem significat quod *Durities*, σκλήρωσις, σκλήρωμα. Ita in libris spurijs Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *stricturas* emolliant, & resolvant, Lib. de simpl. med. Vel *Strictura* est species *Ramenti*, Græce ξύσμα, quando ferramenta ignita, aut æramenta candentia malleis. stringuuntur, aut extinguuntur aquis frigidis, a quibus absilit percussu, aut secedit pulvis quidam crassiusculus. Vocatur & *Battituræ*, ab aliis etiam *Squama*. Libav. S. A. Chym. lib. 4. cap. 3. *Strictura Chalybis*, leguntur Apocal. Hermet. Part. prior. c. 20.

STRIDOR, πρίσις, est species soni, notior in se, quam ut verbis exprimi possit. *Stridor dentium*, dicitur πρίσις, πρισμὸς, Hippoc. 1. Progn. t. 21. Vide *Prisis*. Alias *stridor* Græce quoq; ῥοῖζος vocatur: quod vocabulum Poeticum magis, quam civile esse, judicavit Gal. l. 3. de diff. puls. cap. 2. Unde & pulsus ῥοιζώδης, *Stridulus*, inter vehementes relatus ibidem commentitius potius dicendus, quam verus.

STRIGILLIS, στλεγγὶς, στλεγγίς. Vide *Stilengis*.

* STRIGMENTUM, γλοιὸς, vide *Gloeos*. Adde Lang. lib. 1. ep. 51. Dicitur & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

STRINGENS, pro *Adstringens*, συπτικὸν. *Stringere mammas* lacte turgentes, quid sit, apud Q. Serenum, c. 20. vide apud Keuch. in not. p. 159.

STRIX, στρὶγξ, proprie nomen avis nocturnæ, habentis nomen de sono vocis stridulo, quæ vulgo *Amma* dicitur, ab amando parvulos: de qua legatur Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 8. Translatum postea vocabulum ad *Sagas*, & *lamias* mulieres incantatrices, & præstigiosas, quæ *striges* vocantur. Vide Keuchen. ad Samm. p. 287. seqq. Harum patronum Paracelsum dixit. Libav. Tom. IV. p. 24.

STROBILE, στροβίλη, dicitur *linamentum intortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum, & contortum, h. e. turbinatum linamentum, apud Hipp. de fistul. II. 6. 9. 11. A qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur, & resina pinea στροβιλίνη. Vide J. Alex. not. in Gal. t. 4. de tu. san. Tom. II. Oper. pag. 410. & p. 755.

STROMBITES, στρομβίτης, dicitur lapis similis cochleæ aquatilia ex amplo in tenue turbinis instar deficiens in spiram a dextra tortus, qui ulterius describitur ab Agric. l. 5. de nat. fossil. Chiocc. Mus. Calc s. 3. p. 388. & 422.

STROMBOS, στρόμβος, nomen generale coclearum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncupantur, aut στρομβώδης, *Cochleæ Turbinatæ*; quarum descriptionem prolixiorem lege apud Aldr. l. 3. de Testac. c. 2. & seqq.

STROMNE, στρωμνὴ, idem quod στρῶμα, *stratum*, quo lectus solet insterni. Extat apud Moschion. de morb. mul. c. 69.

STRONGYLOS, στρογγύλος, *rotundum*, teres, sive in formam rotundam, & turbinatam contractum significat, Dieterich. num. 793. Epitheton vermium, ἑλμίνθων, *teretium*. Ita granum illud, quod inest piperi Indico, & *Myrtidanum* dicitur, ab Hipp. describitur per στρογγύλον, lib. 2. de morb. mul. LXXXIV. 18. & l. 1. CXIX. 12. Est quoque epitheton *specilli*, quod alias σπαθομήλη vocatur; de quo superius in *Spathomele*. Gal. in Ex. dict. Hipp. Jung. Foes. p. 591.

STROPHOMATA, στροφώματα, vocantur *Vertebræ* in machinis artificialibus. Oribas. de machin. cap. 4.

† STROPHOS, quum intestina circa Umbilicum torquentur.

STROPHOS, στρόφος, vocatur *dolor intestinorum Torminalis*, *Tormina* plur. unde & *Torminosi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur, & *dolor Strophosus*. Est symptoma concomitans Iliacam, & Coliacam passionem. Hujusmodi dolores, & cruciatus interaneorum *Vermina* Festo dicuntur. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foes. d. l. Dieter. nu. 794. Lind. Ex. VIII. §. 42. seq. Dolor quoque vocatur *Verminatio*. Rhod. ad Scrib. n. 121.

STROTER, στρωτὴρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapsum articulum reponendum. Hipp. 1. de art. t. 20. Foes. p. 592.

STRUCTURA, κατασκευὴ, vide *Catasceve*. De *structuræ hominis* encomio lege Lind. Ex. III. §. 7.

* STRUMA, χοιρὰς, idem quod *Scrophula*; estque tumor scirrhosus glandularum, vel in collo, vel sub alis, aut inguinibus, proveniens a materiæ cōgelativæ nutritiæ collectione, stagnatione, & induratione. Ejus species est *Broncocele*, quando *struma* in collo nascitur. Nec aberrabit, qui *herniam* testium carnosam, vel scirrhosam ad strumas referet. An vero abscessus tres cum folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, & *Meliceris* ad *strumas* recte referantur, quod Lang. l. 2. ep. 4. fecit, ut & Castellus, de eo adhuc dubito: quandoquidem in *strumis* ipsæ glandulæ secundum totam substantiam indurantur; in illis abscessibus materia prorsus alia a parte, in qua generantur, notatur. Quod Helmont. negarit, Tartarum esse causam *strumarum*, non videtur a verita-

tate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perspicuitate proposuisset. Verum & hic quoque mancus, & obscurus est quando nutritium succum in petrosum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali, & vitali præditarum, docuit tr. Tartarus non in potu num. 11. seqq. An *strumæ* curari possint solo attactu Regum Angliæ, & Galliæ, fides sit penes Auctores. Legatur Dieter. n. 924.

STRUTHIO, *Struthiocamelus*, στρυθὸς, στρυθοκάμηλος, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non solum, sed & concoquere valeat; id quod & Lang. confirmat lib. 1. ep. 12. & Eph. Nat. Cur. A. III. O. 37. negat vero C. Rejes C. El. q. 58. num. 41. Hujus historiam, vires, & usum prolixius tradidit Aldrov. lib. 9. Ornith. cap. 2. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 68. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

* STRYPHNOS, στρυφνὸς, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel Proprie, vel Improprie. Proprie denotat qualitatem gustatilem, quando res acerba linguam nostram quasi contrahit, desiccat, & in profunditatem exasperat, sicut pyra sylvestria, immatura, & similia. Differt ab *Austero* sola intensione, vel gradu majori, Galen. l. de S. F. cap. 37. Consistit in portionibus terrestribus, crudioribus adhuc, & salinis siccioribus mixtis prævalentibus, & spirituosis, oleosis, vel activis insufficientibus, vel deficientibus. E Cartesianis principiis *Acerbi humores* describuntur, quod constent particulis rectangulis, stridenti, & acutiori serræ assimilantibus. Dolæus Encyclopæd. Med. lib. 1. cap. 11. §. 11. pag. 165. Medicamenta στρυφνὰ *acerba*, opponuntur solutivis, quia valide adstringunt. Gal. lib. 8. M. M. cap. 2. *Urinæ acerbæ*, στρυφνὰ οὖρα, leguntur apud Hipp. lib. 7. Epid. XV. 19. & exponuntur, quod cineris speciem referant, ita ut siccæ quasi videantur, & haud dubie saporem quoque *acerbum* præbeant. Per translationem vero etiam prædicantur de corpore, ejusq; partibus solidis siccioribus, ap. Hip. v. g. στρυφναὶ mulieres, l. de A. L. Aq. VII. 1. ubi steriles intelliguntur, i. e. siccæ *acerbæ*, aridæ, l. de nat. mul. l. 15. ubi Lind. στερεότερον posuit, cerebrum στρυφνὸν, id est *adstrictum*, siccum, l. de morb. sacr. XIII. 3. ossa στρυφνὰ, i. e. *compacta*, *arida*, l. de Carnib. IV. 3. Jung. Foes. p. 592.

STUDIUM, σπουδὴ ἐπιτήδευμα, quid significet, jam ante ex Lexicis notum est. *Studiosi* pertinent etiam ad subjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ; quia *studia* præ aliis laboribus corpus afficiunt, & labefactant. Helmont. tr. Jus Duumvirat. n. 27. de febr. cap. 13. num. 5. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. cap. 111. Quæ igitur illis sint observanda, vide apud J. Alex. l. 28. Sal. c. 3. Rolf. d. t. l. 14. f. 3. c. 20. Dieter. Jatr. p. 1040. seqq.

* STULTITIA, ἄνοια, παραφροσύνη, μώρωσις, idem quod *Amentia*, *Dementia*: de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* ænigmatice in Lapidis Philosophici negotio, legatur apud Libav. T. II. Op. p. 330.

STUPHA, idem quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*: dicitur & *Vaporarium*. Morell. lib. 2. f. 1. c. 6. Laudantur & a Forest. l. 32. Obs. 6. Schol. & O. 13. Schol. Vide *Balneum*.

STUPIO, id est *Stannum*. Rul. & Johnson. in Lex.

* STUPEFACIENS, ναρκωτικός. Vide *Narcoticus*.

* STUPOR, *Stupiditas*, νάρκη, νάρκωσις, vide *Narce*. *De Stupore Dentium* post esum immaturorum, & acerborum proprie in homine dicitur αἱμωδία. Galen. lib. 3. de Al. Fac. c. 16. *Stupor mentis*, est ipsa *fatuitas*, Gr. μώρωσις. Vide *fatuitas*.

STUPPA, vel *Stupa*, στύπη, ἡ στύππη, στυππεῖον, vocatur particula distracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

STURIO, nomen piscis, nonnullis & *Oxyrinchus*, ab acuto rostro. Quamvis hoc nomen posterius etiam tribuatur pisci cartilagineo Bos dicto, de quo supra in BO. Vid. Aldrovandi locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non constat. An γαλαξίας? Neotericis tamen ξύρυχι dici, vult Aldrov. Hujus descriptio legitur, cum usu in cibis, & Medicina, apud dictum Authorem l. 4. de pisc. cap. 12. J. Alex. lib. 15. Sal. c. 1. Bruyerin. de re ciba. lib. 20. cap. 22. Schroder. lib. 5. cl. 3. num. 89. *Accipenser* veterum non nullis etiam dicitur.

STURNUS, ψάρ nomen avis notissimæ, quod cicuta vescatur absque noxa. Cujus historiam, cum usu in cibo, & Medicina, prolixe lege apud Aldrov. l. 16. Ornith. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. c. 8. Bruyer. d. l. l. 15. c. 42.

STYGIA, epitheton Aquæ *causticæ*, sive *corrosivæ*, & præsertim *Regiæ*; cujus descriptio habetur in Dispensatoriis, & apud Schrod. l. 3. c. 23. Jung. Libav. l. 8. S. A. Ch. c. 30.

STILISCOS, στυλίσκος. Vide *Priapiscos*.

STYOCERATOHYIDEI, dicuntur Musculi, qui *Silyoylidei* vocantur, & os Hyoides una cum Lingua ad latera movent. Barthol. l. 3. An c. 14. p. 546.

STYLOGLOSSI, vocantur Musculi linguam retrorsum ducentes, d. l. c. 23. p. 549.

* STYLOIDES, στυλοειδής. Vide *Graphioides*.

STY-

Stylopharyngei, sunt Musculi Gulam ampliantes. Id.l.2.An.c.12. p. 449.

Stylos, στῦλος, dicitur de diversis instrumentis Chir. oblongis, plerunque teretibus, & acuminatis, qua explorationi, qua intrusioni, aliisque operationibus destinatis: de quibus quære in Indice Operum Hildani, ut & Sculteti Arm. Chir. Indice primo.

Stymphalides dicuntur avium species quædam maximæ feræ; quarum historiam vide apud Aldr.l. 10. Ornithol.c.3.

* Stymmata, στύμματα, dicuntur *spissamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant. Gal. l.2. de C.M.P.G.c.2.Hinc & στύμματα ita vocabantur *unguenta spissiora*, solidiora, & corpus habentia, simulq; odorata, vel suaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quod liquida essent hæc, illa vero solida. Castell.Gorr.Paulo aliter Lind. exposuit, scribens, *stymmata* vocari, quæ consistentiam, seu corpus dant unguentis; *hedysmata* vero succos, quibus ea exciperentur. Ex. X. §. 77. Schroder. ita descripsit: *Stymma* est *pissamentum*, seu crassamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, l. 1. cap. 3.

Styphelizo, στυφελίζω, significat apud Hipp. *exagito*, vexo, asperius tracto, 3.de fract.t.33. Foes.p.592.

Styphon, στῦφον, στύψις. Vide *Adstringens*.

Stypteria, στυπτηρία. Vide *Alumen*.

* Stypticon, στυπτικὸν, i. q. στῦφον, *adstringens*. Vide suo loco. Adde Diet. n. 795.

Styrax, στύραξ, Vide *storax*.

Suavis, ἡδὺς, vide *Hedys*, *Jucundus*: quibus adde, quod *suavia* gustu aliis insuavibus, ejusdem licet bonitatis, sint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal.l.2.de Al. Fac. c. 26. J. Alex. notat.ad Gal.l.3. h. tit.c.19.

Sub, ὑπό. Vide *Hypo*.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujusdam manibus facta; & dicitur de mistione, & emollitione Emplastrorum, ceræ, & similium massarum, manibus, vel in mortario cum pistillo facta. Vide Rhod. in Lex. Scrib.p.446. Verbum est *subigo*, χειρόω, κατεργάζομαι.

* Subalaris, idem quod *Axillaris* vena, vel *Basilica*, aut *Mediana*. Castell. e Gall. supr. l. de Anat. vivor.

Subamarus, ὑπόπικρος. Gal. l.7. de S. Fac. 9. Crambe agrestis, & alibi.

Subbiliosus, ὑπόχολος. Vide *Hypocholos*.

Subbuteo, ὑποβιέρχης, vel γυποτελόρχης, nomen avis, *buteone* paulo minoris; cujus descriptio videatur apud Aldrov.l. 5. Ornith.c.8.

* Subcartilagineum, ὑποχόνδριον. Vide *Hypochondrion*.

Subcavum, ὑπόκοιλον. Vide *Hypocœlon*.

* Subcingens, ὑπεζωκώς. Vide *Hypezocos*.

* Subclavium, κατακλείς. Vide *Catacleis*. *Vena*, & *Arteria subclavia* occurrunt in Anatomicis, in specie apud Barthol.libell.1. & 1.p.638.& 652.præsertim *Vena clavia* celebrata est propter insertionem ductus lactei Thoracici Pecquetiani, ut & Lymphatici peculiaris, d. libell. 1.c. 6. Dicitur Musculus & Thoracem dilatans *subclavius*. Id.l.4. An. c. 4.p.565.

Subcruentus, ὕφαιμος, significat colorem quodammodo sanguinis colori respondentem. Hip.5.aph. 23. Diet.vero exponit per sanguine, vel cruore perfusum, n. 881.

Subcutaneus, dicitur de omni illo, quod sub cute locum suum obtinet, sive naturale fuerit, sive præternaturale. De *subcutaneis* abscessibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever.l.de nov.abscess.c.15.

Subditum, πρόσθετον. Vide *Prosthesa*.

Subductio, ὑπαγωγὴ, ὑποχώρησις, idem quod *Dejectio* per alvum. Gal. l.2. aph. 18. in Chym. quoq; *Subductio* vocatur abstractio, quæ fit per inferna, & est duplex, *Filtratio*, & *Clepsydria*. Rul. & Johns. de quibus suis in literis. Peculiarem *subductionis* significationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum systolen, sive motum introrsum, quando post dilatationem in pristinam sedem redeunt, & ita tangentis sese *subducunt* manibus, in operis nuperrime editi Membr. II. de Puls. p.72.

Subeth, Arab. idem quod *Carus*, vel *somnus* p.n. For. l. 7. obs. 7. Schol. Valesc. de Tarant. Philon. Pharm. lib.1.cap.10. Vvalth. Sylv. Med. p.376.

Subeth Sahara, *Coma vigil*, denotat Arculano, apud For.d.l.6.obs.38. & l.10.obs. 34. Schol. Vvalther. d.l.

* Subfasciatio, idem quod *subligatio*, ὑπόδεσμις. Vide *Hypodesmis*.

Subfrontalis, est epitheton Suturæ Cranij Ossis frontis partem internam mediam cum maxillæ superioris ossibus transverso primum, mox obliquo versus obita oculorum ductu conjungens. Blas. Univ. Med.p.105.

Subhumeratio, κατωμισμός. Vide *Catomismos*.

Subjectum, ὑποκείμενον, est potius terminus Philosophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo sanitas vel conservari, vel restaurari debet. Estq; duplex, *Mas*, & *Fœmina*. Dieter. Jatr.p.43. De *subjecti* Medici natura, & attributis vide passim Institutionistas,

ut & Dogmata nostra Medicinæ Generalia, in prælim.dogm. 3. pag.5.P.I.cap.2.p. 18.seqq.P. II.cap.2.114.seq.Rolf.O.& M.M.Sp.I. 2. s. 3. cap. 1.seqq. De *subjecto Chimicorum* vide Th. Chym. Vol. I. p.508. *Lapidis Philosophici*, sive Tincturarum, quod est *Mercurius corporalis*, d. l.520. & 535.

Subintrantes Febres dicuntur, quarum paroxysmus posterior invadit, antequam prior desinat. Laur.Bellin. de febrib. in Operib.Medic. p.m.253.

Subjugale, ὑποζύγιον, idem quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

*Subligamen, ὑπόδεσμις, idem quod *subfasciatio*, vide *Hypodesmis*, *subligaculum* in specie vocat Hildan. illud, quod herniosis applicatur, Cent.6.obs.69. Et simile mulieribus conveniens in procidentia uteri descriptum monstrat Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig. 9.

* Sublimamentum, ἐναιώρημα. Vide *Eneorema*.

*Sublimatio, *Sublimatum*, μετεωρισμὸς, ὕψωσις, ἔπαρσις, terminus est Chymicis usitatus, sed ambiguæ significationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quædam per operationem artificialem exaltatur. Vel stricte *sublimatio* appellatur sicca elevatio, in qua partes siccæ, subtiliores, spirituosæ, concretiles a fundo elevantur, excitatæ in sublime tolluntur, ibiq; consistunt, instar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ. Rolfin K.Ch.l.2.c.2. Quæ hoc modo tractantur, & præparantur, vocantur *sublimata*: & hoc nomen tum aliis mineralibus, & metallicis tribuitur; v.g. Flores quoque sulphuris inter *sublimata* pertinent: tum stricte de *Mercurio sublimato* usurpatur. Quære *sublimata* varia in Libavii Indice, Tom. I. De *sublimatione* etiam plura invenire licet in Theatr. Chymic. Vol. IV. pag. 525. 853. 855. &c. Obiter Paracelsus & *sublimationis morbosæ*, vel morbiferæ microcosmicæ mentionem facit, Paramir. lib. 2. cap. 4. *Sublimatorium* vocatur locus, & instrumenta, quibus *sublimatio* perficitur. Liba v.d.l.

*Sublimis, μετέωρος. Vide *Meteoros*. De *sublimatione medica* vide supra in *hyperoche*: *Sublimis* Musculus Carpi vocatur, qui alio nomine Perforatus dicitur, ad differentiam *Perforantis* infra illum siti, & propterea *Profundus* dicti. Barthol.l.4.An.c.9.p. 575.

Sublimitorium, ὑπαλείπτρον. Vide *hypaleiptron*.

Sublingualis, ὑπογλωττίς, epitheton est etiam Glandularum ad latera linguæ sitarum; quarum descriptionem vide apud Bartholin. l. 3. An. cap. 13. pag. 550.

Sublividus, ὑπόπελιος, *lividum colorem remissum* significat: & legitur 4. de artic. t. 64.

Subluxatio, παράρθρημα, διακίνημα. Vide *Parathrema*, *Diacinema*.

Submersus, καταδὺς, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur; quod laudat tantum remedium in Hydrophobia Helm. tr. Demens Idea, num.47.48.&c. ob hanc rationem, quod experientia testetur, *submersos* vitam diutius servare, etsi ad sensum videantur plane mortui, ibid.n.50.&c.

*Submissio, diversimode accipitur. Interdum pro *remissione*, seu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἄνεσις dicto. Gal. *l.* de morb. temp. cap. *6*. Vide *Anesis*. *Dialeimma* interdum pro arteriæ *subsidentia*, sive *systole*, Gr. συστολή. Ægin.l.2.c.11. Vide *Systole*.

Subortus, ὑπόφυσις, dicitur species, vel differentia quædam τῆς τριχιάσεως, sive casus pilorum in palpebris. Gal. in def.med.

Subpallidus, ὕπωχρος. Vide *hypochros*.

Subpurgatio, ὑποκάθαρσις, a verbo ὑποκαθαίρω, subpurgare, quod significat, leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea dosi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. Ex. XII. §. 69.

Subruber, ὑπέρυθρος. Vide *hyperithros*.

Subrufus, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urinæ igneo colore, diluto, & remissiore. Galen. l.1. de Crisi c.12.

Subscapularis, vide *Immersus*.

Subsiccus, ὑπόξηρος. Vide *hypoxeros*.

Subsidentia, idem quod *sedimentum*, ὑπόστασις, vide *hypostasis*. *Subsidere*, verbum, Græc. dicitur καθίζω, de quo vide Linden. Ex.XVI. §. 147. Accipitur & pro *Considentia*, συνίζησις. Charlton. Exerc. X. Pathol. §. 42.

Subsidium, idem quod *Auxilium*, βοήθημα. Vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subsolanus, idem quod *Eurus*, ventus dicitur, ab Ortu æquinoctiali flans; & opponitur *Favonio*, ab Occasu æquinoctiali prodeunti. Gal.c.3. de Hum.t.17.

Subspadones, ὑποσπαδιαῖοι. Vide *hypospadiæos*.

Subsplenetícus, ὑποσπλήνιος. Vide *hyposplenos*. Extat Latina vox apud Prosp.Martian. in annot.ad Hipp.p. 149.

Substantia, οὐσία. Vocabulorum Latini, & Græci significatio aliunde, vel e Logicis, Metaphysicis, aut Physicis jam nota esse debet. In foro Medico accipitur pro uniuscujusq; rei perfectione essentiali, Gr. ὕπαρξις dicta. Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 1. Unde *a tota substantia* agere nihil aliud est, quam qualitate pro-

pria rerum substantiam, vel essentiam necessario comitante operari. J.Alex.not. in Gal. l.5. de S.F. c. 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, secundis, tertiis, una cum *substantia* consideratis. Vide C.Hofm. Apol. pro Gal.l. 3.c. 42.a.e. & c. 46. b. c. alibiq; in scriptis passim. Et hoc non solum de quibusdam saltem medicamentis recte dicitur, sed etiam de omnibus imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus nostrum assumuntur debent mutari in ejus *substantiam*. Ergo etiam *a tota substantia* agere, & pati; debent. Coincidit hæc *tota substantia* cum *ἰδιοσυγκρασία*, de qua supra in I D.

SUBSTILLUM, idem quod *stillicidium sanguinis*, e naribus, Gr. στάξις. Heurn. l. de morb. ocul. aur. &c.c.10. For.l.6. obs.48.

* SUBSTITUTUS, ἀντεμβαλλόμενον, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum surrogari queunt, de quibus Gal. integro libell. de *substitutis* Medicis, Ægin. l.7. c. 25. Dicuntur & Latine *succedanea*, in Proleg. Isagog. Dispensatorii August. c. 2. item apud VVeker. l. 4. A. G.c. 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung. Dispensator. Universale J. D. Horstii Instit. Pharmac.l. 4. c. 15. p. 73.

* SUBSULTIO, idem quod *Palpitatio*, παλμός. Vide *Palmos*.

SUBSULTUS *spasmodicus*, vocatur affectio in febribus malignis, & scorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulsivos, quando ægri artus, manus & pedes continere nequeunt, sed coguntur ob materiæ elasticæ in partibus nervosis accretionem, & copulam modò extendere, modo huc illuc agitare, varie transferre, imo interdum illorum œstra cursu, saltu aliisve motibus, durisque laboribus subigere, in febricitantibus vero spasmi creberrimi minores observentur. Bonett. Anat.Pract.l. 1.s. 13. obs. 4. p. 257. & l.s.8. Obs. 40. Schol. p. 668. Alias & *subsultio* usurpatur pro palpitatione musculorum, & cutis commotione in facie a flatulento, crassoque spiritu dependente, apud Joh. Stephan. Paraph. in Avic l. 3. fen. 2. c. 19. p. 154.

SUBSURDITAS, βαρυηκοΐα, δυσηκοΐα, idem quod Obauditio, de qua supra. Extat apud Blas. Med. Un. p. 395.

SUBTILIATIO, λέπτυνσις, est terminus Chym. diciturque dissolutio, partes subtiliores a crassioribus separans: & habetur duplex, Μικροχρονική & μακροχρονική. *Illa* est, quando corpora brevi temporis spatio dissolvuntur. Estque iterum duplex, *Elevatio*, vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiore res dissolvit. Estq; *Exaltatio*, & *Digestio*. Rul. & Johns. in Lex. Rolf. Chym. l. 2. c. 2.

SUBTRHAO, ὑποστέλλομαι. Vide *Hypostellomæ*.

SUBUBERES, vocantur infantes, qui adhuc sub uberibus matris vivunt, *sugentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογάλακτοι. Keuch. ad Sam. p. 205.

SUBVENTANEUS, ὑπηνέμιος. Vide *Hypenemios*.

* SUBVERSIO, ἀνατροπή. Vide *Anatrope*: quamvis Latinum non exacte respondeat Gr. Proprie enim Gr. ὑποστροφή dicitur *subversio*. Vide Hypostrophe. *Subversio volvulosa stomachi*, εἰλεώδης τοῦ στομάχου ἀνατροπή, vocatur fortis, & σύντονος, contentiosus vomitus: nam quemadmodum in Ileo subversiones fiunt cum magna contentione, & violentia adeo ut stercus etiam evomant; sic etiam alios vomitus violentiores concitatos, quos appellare volvulos posset. Gal. l.8. de C. M. S. L. c.3. Castell. Jung. Joh. Anglic. Ros. Angl. p. m. 328.

SUBVIRIDIS, ὑπόχλωρος. Vide *Hypochloros*.

SUBVOLA, ὑπόθεναρ. Vide *Hypothenar*.

SUCCEDANEUS, idem quod *substitutus*, de quo p. a. *Succedentia* signa vocantur Bellino, quæ aliis *supervenientia*, ἐπιγινόμενα dicuntur; quæ una cum Antecedentibus, & Conjunctis erudite collegit in Opere novissime edito, de Urin. Pulsib. &c.

SUCCENTURIATUS, vel *subcenturiatus* (Domin. de Marchett. Anat. c. 5.) epitheton est *Glandularum Renalium*, quas Cessarius *Renes succenturiatos* appellavit. Quorum historiam vide in Anatomic. præsertim Barthol. lib. 1. Anat. c.

SUCCESSIO, *successus*, διαδοχή proprie dicitur de motu locali posteriori priorem insequente. Helm. tr. de Tempore, n. 40. Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicuius rei bono; & ita Gr. respondet τύχη, ἐπιτύχημα.

SUCCESSIVUS, est epitheton morborum, qui semper opus habent caussa continente, qua cessante statim cessant. Th. Rhod. a Veiga Oper. p. m. 200. Opponuntur *Permanentibus*.

SUCCIDUS, οἰσυπηρός, epitheton *Lanæ*. Vide *Erion*, *Lana*, *Oesypos*.

SUCCINGENS, *succinctura*. Vide *Hypezocos*. *Diaphragma*.

SUCCINUM, ἤλεκτρον. Vide *Electrum*.

SUCCOLATA. Vide *Cocholata*.

SUCCOTRINA, dicitur species *Aloes*, succi illius purgantis amari; ita dicta, quasi *succo citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei fit: vel pro *soccotrina*, ab Insula *soccotra*: ubi copiose crescit. Estque purissima species. Schrod. l. 4. cl. 3. n. 442.

SUCCUBUS, dicitur spiritus nocturnus muliebris, illudens inter dormiendum, ac si rem haberent Veneream; quemadmodum Mas-

culus spiritus vocatur *Incubus*. Dorn. Rul. & Joh. e Parac. l. 3. de orig. morb. invisib. Caussam ad solam imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

† Succus Cyrenaicus, sitne assa dulcis, ser. de feb. c. 19.

Succus, Gr. χυλὸς, χυμὸς, ὀπὸς, (vide *Chylus*, *Chymus*, *Opos*) quid communiter significet, notius est, quam ut opus sit explicatione. Nimirum idem est, ac *Humor*, *liquor*. Interdum tamen, & præsertim in Pharmaceuticis, strictius sumitur pro liquore in vegetabilibus potissimum contento; & artis beneficio diversimode inde elicito, & collecto. Tria vero, vel quatuor in unoquoque *succo* concurrunt. *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuscujusque *essentia*, & *natura specifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in segregatione supernatant, aliæ crassiores fundum petunt, *fecum* nomine venientes. Vide J. Alex. l. 16. Sal. c. 3. Ad duo priora saltem respexisse videtur Rul. describens *succum*, quod sit essentia proxime e corpore consistentia chyliformi extracta: quem uti in aliis omnibus, ita & hic secutus est Johnsonus. De *succis officinalibus* medicamentosis, & eorum modo præparandi, & colligendi vario videantur VveKer. A. G. l. 1. c. 8. Spec. l. 1. sect. 15. Schrod. l. 2. c. 17. & 82. item Dispensatoria varia, Augustan. Norimb. &c. Porro vocabulum *succus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutritium*, *Nervosum*, *fermentativum*, in ventriculo; uti passim ex illorum scriptis observari potest. Stricte pro *Chylo*, & *succo nutritio* accepit Lind. quando non modo *succum* dixit partem esse meliorem chyli; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *succus* sit humor in corpore, quo abundant benevalentes: Et quod *succus* proprie dicatur quasi *sugus*, quod eum sibi ex alimentis quasi membra sugant, ut se repleant, atque reficient eo, Ex. III. §. 282. *Succum* pro *Lacte* accipi, testatur keuch. ad Sam. p. 159. *Succus albus*, Chymicis vocatur: *Argentum vivum*. Rul. & Johns.

Succussatio, vel *succassio*, Gr. σεισμὸς, ὑποσεισμὸς, πταγμὸς, ὑποπταγμὸς, idem fere, quod *Concussio*, quid significet aliunde notum est. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxysmo revocandi. Enimvero non semper esse securum, notavit. Forest. l. 10. obs. 14. *Concussionem* vocans. Profuisse artem *succussationem*, & ad incessum coactionem, testatur Vvepfer. de Apoplex. & ex hoc Bonett. Mercur. Compit. l. 1. p. 22.

Suctio, *suctus*, μύζησις, proprie dicitur de infantium e papillis matrum lactis expressione, & extractione. Translatum postea ad naturam famis explicandam; quam etiam Gal. *suctionem* quandam esse, expresse dicit l. 1. de sympt. causs. cap. 7. quamvis fortassis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita sese habeat. Hinc Lind. saltem more vulgi *suctum* appellari famem scripsit, Ex. XIII. §. 93. seq.

Succula, proprie diminutivum est *suis*. Per translationem ita dicitur Instrumentum Chir. quod alias *Asellus*, ὄνισκος vocatur. Gal. 2. de fract. t. 49. & c. 3. t. 40. quamvis in Gr. textu non occurrat.

* Sudamina, ἱδρῶα. Vide *Hidroa*.

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum vocatur *linteum*, quo abstergitur sudor: Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *sudario S. Pauli*, qua sanavit ægros, tr. de magnet. vuln. cur. n. 46.

Sudatio, ἵδρωσις, proprie dicitur ipsa actio qua sudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *sudore* confunditur.

* Sudor, ἱδρώς. Vide *Hidros*.

Sudoriferum, *sudorificum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικόν. Vide *Diaphoresis*. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 6. sect. 1. cap. 1. seq. *Sudorifica* vocavit J. Alex. l. 26. Sal. c. 11. *Sudorifici maximi*, P. I. Fabri meminit Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. 254.

Suefersuræ, vulgo vocantur Exanthemata, vel pustulæ, quæ pueris ex calore solent evenire, interdum humidiores. For. l. 6. Obs. 42. Schol.

Suffimentum: *Suffitus*, θυμίαμα, θύμα, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, (quæ vocabula proprie dictam suffumigationem exprimunt, quando v. gr. pueris talis sub matrice paratur per suppositionem materiæ prunis injectæ) ἀποκαπνισμὸς, vocatur medicamentum simplex, vel compositum, quod prunis injectum, & incensum odorem suum fundit. Vocatur & *suffumigatio*. Horum descriptionem, & catalogum vide apud Vveker. Antid. Gen. l. 1. c. 53. Morell. l. 2. s. 2. c. 9. (& Spec. l. 2. sect. 49.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam sine igne odorem emittat. Hippoc. *suffimentorum* passim etiam meminit, 5. aph. 59. & in lib. de morb. mul. quæ loca Foes. collegit. Jung. Diet. n. 396. *Suffimenta* a rebus fœtidis, ridiculis facta dæmonem fugare creduntur, non sine ratione plausibili, quam dedit Casp. Rejes C. El. p. 28. n. 14.

Suffluxio, ὑπόρρυσις. Vide *Hyporrhysis*.

Sufflo, est *Panis porcinus*. Dorn. Rul. & Johns.

* Suffocatio, idem quod *strangulatio*, πνὶξ, πνιγμὸς. Vide *Pnigmos*, *Pnix*.

Suf-

Suffricare, i. e. *leniter fricare*, Rhod. in Lex. Scribon. Græce dici posset ὑποτρίβειν.

* Suffumigatio, *Suffumigium*, idem quod *suffimentum*, de quo p. a.

Suffusio, ὑπόχυμα. Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *Suffusio auriginosa*, idem quod *Icterus*. Dolæus Encyclopæd.l.3.c.8.§.1.p.475.

Sufuff, dicuntur pulveres compositi, qui alias in Officinis *species* vocantur. Libav. S.A.Chym. lib.4.cap.1.ex Sylvio *Sufuff æthereum*, est figmentum Paracelsicum, cujus meminit lib.1. Philos. Sagac.§.quid sit Philosophia adepta.

* Sugilatio, *Sugillatum*, ἐκχύμωμα, ὑπόσφαγμα. Vide *Ecchymoma*, *hyposphagma*. Hipp. 2. de fract. t. 30. seqq. aliquoties meminit ἐκχυμωμάτων.

Sugitivum, dicitur medicamentum, quod absumere valet serositates hydropicorum. Avicen.l.5. sum 2.tr.6.

Sulfur, *Sulphur*, θεῖον, communiter vocatur succus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate impregnata, h. e. constans copia puri sulphuris ingenti, modica salis acidi quantitate, & tantillo spiritus, aquæ, & terræ. Schroder.l.3.c. 28. Fr. Hofm.in Clav. ad h. loc. Dividitur in *Nativum*, sive *Fossile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *glebosum* est, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumq; habetur. Keuchen.ad Samm.pag 97. *Sulphuris* prolixiorẽ historiam, vires, usum, præparandi medicamenta ex eodem modum vide apud Galen. lib. 9. de S.Fac. §. Theion. Diosc.lib. 5.cap.124. Schroder.lib. 3.c.28.Fr.Hofm.Clav.ad h. l. Ferr. Imperat.hist. nat. lib. 25. c. 1. 2. 3. Chiocc. Mus. Calc.sect.2.pag. 169. seqq. Rul. & Johns. in Lex. Rhod. ad Scrib. num.78. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I.sect.1.cap.1.p. 24. seq. & sect.4. cap. 6. p. 294. *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuscunq; ramosis, v. g. ex oleo Vitrioli, & Terebinthinæ, scribit Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. cap. 13. p. 153. Præter hanc ineptam significationem, Spagyricis, & Chymicis *Sulphur* dicitur *Pars lapidis Philosophorum*, principium, & pater metallorum; & vocatur *Sulphur philosophorum*. Principium metallicum describitur, quod nihil aliud sit, quam purus ignis occultus in Mercurio, qui longo successu in mineris excutitur, atque movetur motibus corporum cœlestium, digeritque frigiditatem, & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis, & alterationis in diversas formas, plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. Theatr. Chymic. Vol. I. p. 700. Quære de *Sulphure* plura in illo, & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Praeterea etiam *Sulphuris* nomen multis cõpositionibus Chymicis tribuitur: v. g. *Sulphur auratum* Antimonii; cujus varias descriptiones vide apud Rolfink. Chym. lib.5.s.9. cap. 2. seqq. Sunt etiam, qui *Sulphur* pro universali principio corporum naturalium accipiunt. In qua significatione Rulandus descripsit, quod sit principium formativum, aereum partim, partim igneum, & ætheræ naturæ particeps, per quod virtus est, & vita rebus inest: quare & *Balsamus naturæ* appellatur. Ita *sal* terminator est, & *sulphur* informator, vim plasticam habens. *Mercurius* vapor unctuosus est, qui ab illis patitur. Formam essentialem Chymici relinquunt Physicis considerandã. Cartesiani tribuunt illi corpuscula ramosa, quæ facile sibi invicem, & aliis implicantur. Continet hoc principium sub se olea omnia, & spiritus ardentes dictos. An acidum insit *sulphuri*, hodieque valde controvertitur inter Chymicos. An distinguendum inter *Sulphur* mixtum, sive compositum, cui sal acidum concedi potest; & sulphur simplex, sive principium *sulphureum*, cui adjungere Acidum, quod implicat contradictionem? Alii ita principia ista describunt: Quævis viva, mobilis, & spirituosa species, quæ in halitum attenuari potest, est *Mercurius*. Sicca, & conservans, & acuens est *Sal*. Urens, calida, & purissima est *Sulphur*. Plura de *sulphure*, ceu primo, & substantiali, vide apud Willis de ferment Tit. 2. & 3. Tribuitur etiam aliis mineralibus: v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arsenicum*, vel *Operimentum*. *Sulphur vitriolatum*, est *sulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Johns.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. in Lex.

Sumbi, id est *Acetosus*, & *crocus*. Rul. & Johns. in Lex.

† Sumen, in mulieribus regio mammarum. Dur.ad Holler.l.1.c.57.

* Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogastrion*.

* Summitas, *summus*, ἀκρότης, ἄκρος. Vide *Acron*. *Summa operatio* siderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina: v. g. *Summitates* Absintii, Centaurii minor.

Sumptio, λῆμμα. Vide *Lemma*.

Superbia, *Superbus*, quid significet, aliunde notum est. Idem quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus cavere debet. *Superbus*, alias est Epitheton Musculi oculum attollentis. Bartholin.l.3.An.c.8.p.513.

* Supercilium, ὀφρύς. Vide *ophrys*.

Supercompositiva, ἐπισυνθετική, vocatur secta Medica, quam Agathinces Lacedæmonius invenisse dicitur; nonnulli vero ἐκτικὴν,

habitualem, alij vero ἐκλεκτικὴν, *electivam* appellarunt. Gal. in def. med.

* SUPERENCRETIO, ὑπερέκκρισις, idem quod ὑπέρκρισις. Vide *Hypercrisis*.

SUPERFICIES, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem, & latitudinem tantum habet. Gal.l.1.M.M.c.4.estq;idem, quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis. Quæ læsa constituit speciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in superficie* vel *aspera*, vel *levi*. Gal. de diff. morb.c.7. Jung. Institutionistæ, & inter hos Dogm. nostra Med. Gen. P. II.c.4. cl. 5. p. 127. seq. *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum*, Rul.

SUPERFLUITAS, *superfluus*, περίττωμα, περιττός, idem quod *Excernendum*, *Abundans*. Vide *Excrementum*. *Superflua materia* omnis vel est talis ratione quantitatis, vel qualitatis. Gal. l. de causs. morb. cap. 6. & indicat sui remotionem.

SUPERFOETATIO, ἐπικύησις. Vide *Epicyema*.

* SUPERGEMINALIS, vide *Epididymis*.

* SUPERGENUALIS, ἐπιγονατίς. Vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

* SUPERHUMERALIS, ἐπωμίς. Vide *Epomis*.

SUPERIMPLASTARE, i.e. emplastrum superimponere, Joh.Dav.Rul.de Stercor.& Urin.p.60. Ad cancrum Succus stercoris vaccini in jure, vel vino injiciatur, & fimus *superimplastetur*. Ex Thes. Pauper.

* SUPERINPRÆGNATIO, idem quod *superfœtatio*. Vide *Epicyema*.

SUPERIORES *partes*, τὰ ἀνωτέρω, dicuntur in respectu ad *inferiores* τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione situs, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal.l.3.de dignot.pulsf.c.2.

* SUPERLIGAMEN, ἐπίδεσμος. Vide *Epidesmos*.

* SUPERLIGULA, ἐπιγλωττίς. Vide *Epiglottis*.

SUPERMONICUM, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. in Dict. Parac.

SUPERNA *medicina*, cum purum ab impuro, i. e. virtus a substantia superatur. Rul. in Lex.

SUPERNATANTIA, terminus hodieq; in Medicina usitatus, & emphaticus, denotans talem excessum vitiositatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia, sive plethora sanguinis statim postulat sui excretionem, sed illa solum, quæ turget; ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, sed quæ *supernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucij de imped. magn. auxil. l.3.c.4. & 5. Jung. etiam Casp. Bravo Resolut.Med.alijque.

SUPERNE, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *superne* deorsum feruntur; ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κάτωθεν sursum feruntur: de quibus Gal.l.8.de U.P. c.1.

SUPERPURGATIO, ὑπερκάθαρσις. Vide *Hypercatharsis*.

SUPERSCAPULARIS, vide *Infraspinates*.

SUPERSTITIO, δεισιδαιμονία, significat in Medicina vanam, & imaginariam virtutem occultam, quam quis assensu suo, & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, sive naturali, sive factitiæ, quin & ipsis characteribus, verbis, signaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem. Quæ non solum apud veteres fuit frequentissima, sed & (proh dolor) hodieque adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clarissimi viri serio dehortati sint. In primis vero Medicus probus sibi caveat ab omnibus curationum *superstitiosarum* modis, monente Diet. Jatr.p.723.fin.Lind.Ex.II.§.33.34. Jūgatur & C. Rejes q.97. per totum. Rhod. ad Scrib. nu. 152. Brasavolus quoque in Indice suo Galen. plura exempla vanæ *superstitionis* collegit. Et profecto etiam mirum, quod Parac. ipse tam serio dehortatus sit a *superstitionibus*, expressis verbis scribens: Nemo audeat per *superstitiones* alteri vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cum illi oriantur quamplurimi e caussis naturalibus, scil. vitiatis; hoc vero fieri possit etiam medijs naturalibus rite cognitis: l. 5. de morb. invisibil. gener. & l. principiorum, sive de myster. vermium, c. 6. quamvis reapse multa superstitiosa admiserit. Vide in vocabulis *Character*, *Divinum*, *Amuletum*, &c.

* SUPERVACATIO, ὑπέρκρισις. Vide *Hypercrisis*.

SUPERVACUUS, idem quod *superfluus*.

* SUPERVENIENS, ἐπιγινόμενον. Vide *Epigennema*.

SUPERVOMITUS, ὑπερέμετος. Vide *Hyperemeo*. Adde Bonet. Anat. Pract.l.1.s. 1. O. 5. Hoc termino Latino usus est Aurel.Severin. statuens, a venarum *supervomitu* dependere quorundam abscessuum sanguifluorum generationem, & originem, l.de noviss.abscess.c.7.

SUPINATORES MUSCULI, sunt duo suppositi *pronatoribus* manus. Barthol. lib. 4. Anat. cap. 8. p. 574.

SUPINUS, ὕπτιος, *supinitas*, ὑπτιασμός. Vide *Hiptyasmos*.

SUPPASCENS, idem quod *Depascens*, Gr. ὑπονόμος. Vide *Hyponomos*.

SUPPLANTALIA, vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum supponuntur: v. gr. Massa farinacea fermentata mixta cum sinapi, sale,

sale, sapone, nitro, & aliis. Blancard. in Lex. quamvis in alio Authore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppositio, ὑπόθεσις. vide *Hypothesis*. *Suppositum* etiam accipi potest pro subdito.

Suppositorium, idem quod *Glans*, βάλανος. Vide *Glans*.

Suppressio, generaliter idem quod *Retentio*, ἐπίσχεσις. Vide *Epischesis*. Communiter vero de *suppressione urinæ*, quæ *Ischuria* alias dicitur, ἰσχουρία, & de *suppressione mensiū* usurpari solet.

* Suppuratio, ἐκπύημα, idem quod *Purulentia*. Vide *Ecpyema*, *Empyema*.

* Suppuratus, ἔμπυος. Vide *Empyos*.

Supraspinatus. Vide *Infraspinatus*.

* Sura, γαστροκνημία, & γαστροκνήμιοι. Vide *Gastrocnemia*. *Suralis Vena*, & *Arteria*, quæ dicatur Anatom. vide apud Barthol. libell. 1. c. 9. p. 645. & libell. 2. c. 6. p. 658.

* Surditas, *surdus*, κωφὸς, κωφότης. Vide *Cophosis*.

Surrectio, ἀνάστασις, est motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus sit verbis.

Surrectorium, vocatur instrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læsione erigens, & erectam servans, apud Paræum l. 22. Chir. c. 10.

Sursum, ἄνω. Vide *Ano*.

Sus, ὗς, idem quod *Porcus*. Vide supra in PO.

Susinum, σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex liliis confecti, quod & κρίνινον & αἰγύπτιον λευκὸν vocatur. Meminit hujus Hipp. de nat. mul. XXIX. 98. LXIIX. 4. LXXX. 2. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Foes. Oec. p. 577. Keuch. not. ad Sam. p. 216.

* Suspendiculum, κρεμαστὴρ. Vide *Cremasteres*.

* Suspensus, æquivocum est in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *suspenduntur*. De posterioribus differit Helmont. quod discontinuitas, id est separatio luminis vitalis in arteriis facta, scil. per constrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in suspensis pereat facultas princeps cerebri, tr. Blas hum. nu. 24. & tr. Ignota actio regim. num. 48. Græc. κρεμαστοὶ, & κατακρεμασθέντες vocantur. Vel dicitur de *contento in urinæ medio*, vel superiori parte occurrēte, & Gr. dicitur ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*. Vel idem est, quod *Elatus*, μετέωρος. Vide *Meteoros*. *Suspensores musculi*, sunt κρεμαστῆρες. Vide *Cremasteres*.

Suspicio, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehensio tacita super alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita sese habeat, quemadmodum de iis dicitur. Hujus nullum esse solatium, dixit Gal. l. de diff. resp. c. 11. a princ. *Suspectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta suspecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc potest dubitari, vel ratione securitatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque significationem obtinet vocab. *Suspectus*, quando sumitur pro *Expectatus*, apud Scrib. nu. 209. notante Rhod. in Lex.

* Suspirium, *suspiriosus*, idem quod *Anhelitus*, *Anhelosus*, *Asthma*, *Asthmaticus*, ἆσθμα. Vide *Asthma*, *Dyspnœa*, &c.

Sutor, σκυτοτόμος, ῥαπτὴς opifex est calceos conficiens. De his Gal. scripsit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam suo tempore ausi sint, proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera insilire temere. Quare non mirum, si & hodieque tale quid contingat; quamvis in perniciem potius salutis humanæ, quam commodum: l. 1. M. M. c. 1. fere ad fin.

Sutorium *Atramentum*, χάλκανθος. Vide *Vitriolum*.

Sutratar, Parac. dicitur remedium aliquod splenicum, aut splene paratum; quod descripsit l. 2. de virib. membr. c. 8.

Sutura, ῥαφή. Vide *Raphe*.

Syagros, σύαγρος, *Aper*, sive *porcus sylvestris* vocatur. Lang. l. 1. ep. 61.

Syali, σύαλοι, vocantur *sues vetulæ* ultra perfectionis terminum progressæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium pessimæ. Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 102. Jul. Alex. l. 11. Sal. cap. 5.

Syalismus, perperam, & vitiose legitur pro *sialismus*, σιαλισμὸς, i. e. *Salivatio*. Vide *Salivatio*.

Sychnos, συχνὸς, idem quod πυκνὸς, *densus*, *confertus*, cujus emphasis consistit in copia cum continuitate. Usurpatur ab Hipp. l. 5. Epid. XIII. 11. VIII. 21. l. 7. Epid. XXXIIX. 9. Jung. Erot. Onom. p. m. 98. b. ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foes. Oec. p. 602.

† Sycia Cucurbitulae. Joan. Zechius consil. de lateris dolore p. 76.

Sycion, σύκιον, dicitur *decoctum ficuum* aridarum, sive caricarum. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XXIIX. 8. XXX. 7.

Sycites, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati; cujus meminit Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. quamvis vitiose legatur σικίτης. Dioscoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum*, l. 5. c. 41. Jung. Foes. p. 448.

Sycon, σῦκον. Vide *Ficus*.

Sycosis, σύκωσις, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

* Sycotos, συκωτὸς. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *sideratio*.

Sydia, id est *Luna*. Rul. & Joh.

Sydus, sæpe legitur pro *sidus*, quod idem est ac *Astrum*. Vide *Aster*.

Syletum, Parac. dicitur composita Medicina ex tribus salibus, Sale gemmæ, Colchotar, scisso; cujus descriptio gemina legi potest de Tartaro, l. 2. tract. 2. c. 5.

Syllochia, συλλοχία, significat *coacervationem*, collectionem, congregationem: & legitur apud Hipp. l. de Octimestri part. IV. 19. ubi συλλοχεία scribitur; quam tamen scriptionem vitiosam judicavit Foes. p. 594. Vide *Xyllogos*.

Syllogismus, συλλογισμὸς, quid sit proprie, jam ex Logicis Medico constare debet. Cujus usus adeo necessarius, ut non modo Gal. eum aliquoties inculcaverit, v.g.l.1. de Elem.c.4.l.2. de S.Fac.c.16.sed & J.Alex. negaverit cordate, Medicum esse posse verum Rationalem, & Dogmaticum, qui non callucrit ratiocinandi, demonstrandique scientiam, h.e. Logicam, & *syllogismorum* doctrinam: not. ad h. Gal.locum. Specialiter Hipp. συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remediis; item *consultationes*, & *disputationes* de iisdem: uti patet ex l.de dec.ornat. IX.2. quod alibi κοινολογίαν vocavit, l.Præcept.VII.4. aut ξύλλογοι ἐσιαπείης, ibid. X. 12. notante Foes. p. 594. Imo si rem accuratius consideremus, ipsa *Methodus* conservandi, & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud esse videtur, quam *syllogismus Medicus Practicus*.

Sylo, dicitur *totus mundus*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Sylphes, vocatur *Pygmæi*, *spiritus terræ*. Dorn. Rul. & Joh. e Parac. Philos. Tr. 4.

Sylva, ὕλη, quid significet, in trivio jam innotuit Metaphorice dicitur de *capillorum congerie*. Keuch. ad Sam. p. 108.

Sylvani, *sylvestres*, dicuntur Parac. *aerei homines*, aut *spiritus aerei*. *Sylvestres* quoque homines vocantur nemora, desertaque loca sylvarum inhabitantes, nobis statura multo proceriores, & robustiores, & loqui nescii, &c. Dorn. Rul. & Joh. Flatus quoque hodie vocari spiritus *sylvestres*, patet ex Disputationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id est *Viride Romanum*, vel *viride æris*, Rul. & Johns.

* Symbebecos, συμβεβηκός. Vide *Accidens*.

Symbole, συμβολή, Attic. ξυμβολή, *Commissuram*, connexionem, & conjuncturam significat, apud Hipp. l. 5. Epid. III. 1. & 4. de art. t. 64.

Symbolum, σύμβολον, etiam sumitur pro *commercio*, & *conspiratione* diversarum rerum, & corporum ad unum effectum. Ita *symbolum Elementorum* describitur in Th. Ch. Vol. IV. p. 119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi vero dicitur *symbolizatio*, Vol. II. p. 96. *symbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. tr. Tumul. Pestis, §. Præparata sedes, quando scil. Tartarus cruoris peste subactus non paret amplius vitæ legibus, sed pristinæ obedientiæ suæ pœnitens, furoris libertatem effrænem sibi arrogat, eoque nos truculentius infestat, quo fidentius semel abdita intus Archei consilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *symbolizare*.

* Symmetria, συμμετρία, est temperies, vel *cõtemperatura*, seu debita convenientia, proportio, & consensio inter se cum similiarium partium, tum instrumentalium, in compositione, numero, magnitudine, & figura (adde & connexione, vel unitate) Gal.l.1. de tu. san.c.1. Hujus vero Harmoniæ, & convenientiæ primaria caussa est Humorum, & ex his sanguinis, & spiritus animalis mutuus consensus, & debita ad partes solidas distributio, & reciprocatio; cujus beneficio vitale temperamentum his cõpetit, ut functiones suas rite perficere, & præstare queant. Alias in genere, & absolute σύμμετρον est, quod nulli collatum medium est, & *moderatum*, & omnis temperiei cum activarum, tum passivarum qualitatum norma constituitur. Gal.l.1. de Temp. c.6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non absolute vero, sed respective σύμμετρον vocatur, quod collatum cum aliis facit, ut reliqua dicantur intemperata. Ita Gal. inter omnia animalia Hominem constituit σύμμετρον; & inter homines cum, cui ἀκριβὴς ἄσαρκος, & quadratus vocatur, d.l. & ex hoc Castell. *Symmetron Individuale*, nihil aliud est, quam ipsa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* est, quod & similis temperamenti est cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum. Gal. l. 5. de Simpl. Fac. c. 27. Jung. & J. Alex. not. ad Gal. de diff. morb. c. 22. Vide *Moderatus*, Dieter. n. 798.

Symmyo, συμμύω. Vide *Conniveo*.

Symmysta, dicitur *Collega sacerdotii*; & usurpatur de illis, qui eandem profitentur scientiam, vel artem: v. g. *Symmysta Philosophiæ adeptæ*, Helmont. de Lithias. c. 8. n. 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturæ conflictus cum morbo*, desumpto vocabulo e re bellica, ubi acies instructæ, & collocatæ confligantur. Usurpatur vero ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta, l. de

l. de vet. medic. XXXVII. 24. Jung. Foes. p. 595.

SYMPARATERESIS, συμπαρατήρησις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex seipsis, verum ex aliis signis comprehenduntur. Vocabulum est Empiricorum proprium. Gorr.

* SYMPASCHO, συμπάσχω. Vide *sympathia*.

SYMPASMA, σύμπασμα, idem quod διάπασμα, κατάπασμα, h. e. id, quod corpori inspergitur, *Aspersio*. Aurelian. l. 2. acut. c. 38. & l. 3. tard. pass. c. 7. l. 5. notante Foes. d. l. Vide *Cataplasma*.

* SYMPATHIA, συμπάθεια, vide *Consensus*. Opponitur & τῇ ἰδιοπαθείᾳ, & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur, notat *Morbos per consensum* dictos; ad differentiam eorum, qui primario, & per se oriuntur. Quando vero huic opponitur, significat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *sympathia Macrocosmica* dicitur, quando quodlibet sidus cum suo flore *sympathiam* habet. Th. Chym. Vol. V. p. 379. Plura vide in Johns. Lex: l. 1. Verum neque hoc dissimulandum, multa concurrere figmenta in *sympathiæ*, & *Antipathiæ* exemplis ab Authoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres, & sanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Barthol. uti patet ex Act. Hafniens. Vol. II. Obs. 38. p. 105.

SYMPATHETICUS, συμπαθητικός, in genere dici potest de omnibus rebus sive naturalibus, sive præternaturalibus, inter quas consensus, vel cōpassio quędam, sive *sympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibusdam singularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad distans etiam sese extendens; qualia sunt *Unguentum armarium, Pulvis sympatheticus Dygmæi*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus est a magiæ illicitæ suspicione liberare, & rationem referre vel in magneticam *sympathiam*, aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem a *Magnali magno* dependentem, quod est spiritus quidam in universo latens; uti videre est in tract. de Magnet. vuln. curat. Hunc plures adhuc sequuntur sectatores Helmontii: neque etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt, desunt hujus opinionis defensores. Ita & Dolæus in Encycloped. Med. l. 2. c. 4. §. 17. p. 313. 314. curas illas *sympatheticas* defendere, & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypothesis illa nitatur argumentis, & phœnomenis, jam alibi publice a nobis fuit ostensum. Nemo ergo vitio nobis vertat, si cum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliisque Medicis veris Dogmaticis, & Christianis curationem per hujusmodi medicamenta, sive Unguentum, sive Pulverem *sympatheticum* qua vanitatis, qua falsitatis arguamus, & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Diet. Jat. p. 736. *Atramenti sympathetici* descriptio ex Jac. le Mort. traditur in Morley Coll. Chym. Leid. c. 78.

* SYMPEPSIS, σύμπεψις, idem quod πέψις, Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Gal. c. 3. progn. t. 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua crassis, & crudis humoribus, & concoctu difficilibus providet per abscessum; calidioribus vero, & tenuioribus per excretionem. Castell.

SYMPEXIS, σύμπηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hofm. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 658.

SYMPHLAN, συμφλᾶν, ξυμφλᾶν, significat *confringere*, collidere. Hippocr. lib. 5. Epid. XXIIX 16.

SYMPHONIA, *symphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem est ac *Harmonia*, *Consensus*. Specialiter vero σύμφωνος est nomen medicamenti ad tussim optimi; cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin. ubi & *Lexopyretos* vocatur, quia & febrem sedat. Describitur & ab Æt. l. 8. citante Gorr.

SYMPHORANEUROS, συμφορὰ νεῦρος, dicitur ex mente Foresti passio illa, quando videlicet in acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur; atque deprehenditur in strictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel sanguinis fluxu; & hunc fluxum inhibere oportet, l. 7 Observ. 18. Schol. Alias vocabulum hoc nuspiam reperire licuit.

* SYMPHYSIS, σύμφυσις, ξύμφυσις. Vide *Coalescentia*.

SYMPHYTON, σύμφυτον, *connatum*, idem quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

SYMPIAZESTHÆ, συμπιάζεσθαι, significat *comprimi*: & legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXXVI. 7. Adde Foes. p. 595.

SYMPLESIASMOS, συμπλησιασμός, Lat. dici potest *Conjunctio*, appropinquatio, quo Gr. vocabulo veteres modeste appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos; ut est apud Rolfink. de part. gen. P. I. c. 1.

SYMPNOEA, σύμπνοια, ξύμπνοια, *Conspiratio*. Vide *Confluxio*.

SYMPORSYNO, συμπορσύνω, proprie significat *cooperor*, concilio, una præparo, & dispono ad aliquid, a verbo πορσύνω, quod est poeticum, & significat *præparo*. Compositum vero legitur apud Hipp. c. de art. t. 73.

* SYMPTOMA, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notissimum; cujus variam significationem ipse Galenus optime expedivit, l. de

diff. symp. c. 1. & 2. quod scil. & *late*, & *stricte* accipiatur. *Late* omne id notat, quicquid præter naturam homini accidit, sive caussa morbifica, sive superveniens accidens p.n. fuerit. *Stricte* vero tertiam saltem speciem rerum præter naturam, hoc est *Consequens morborum*, & caussarum significat, exceptis cum morbis, tum caussis; & hoc sensu nihil aliud est, quam affectus præter naturam, qui morbum sequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari solent communiter differentiæ, vel species, *Actio læsa*, *Excretorum vitium*, & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus passim prolixe apud Institutionistas videre est. Si placet, legantur Dogmata nostra P.II. c. 10. & seqq. Jung. Lind. Ex. VI. §. 62. Ex. XIII. §. 40. seqq. *Symptomata* uti sunt effecta morborum, ita & indicia, vel signa, Ex. IX. §. 12. Idem etiam sano sensu *symptomata* ipsos esse morbos, statuit, Ex. IV. §. 18. IIX. §. 68. XIII. §. 20. Non inepte quoque Helmont. *symptomata* vocat fructus morborum, tr. Ignot. Hosp. Morb. p. 73.

* Symptosis, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapsio* dicitur, & *Concidentia*; & usurpatur vel de totius corporis imminutione, & contabescentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dioncosis*. Galen. l. de opt. sect. c. 28. In qua significatione & Hipp. usus, de hum. III. 52. vel de vasorum *concidentia*. Hippocr. 1. aphor. 3. l. 2. Epid. s. 1. 41. l. 4. Epid. XXVII. 5. vel de faciei *collapsu*, ibid. XXI. 20. de oculorum *collapsione*, ibid. XXVII. 10. de temporibus *collapsis*, Progn. t. 7. Jung. Foes. p. 596. Vide & *collapsus*.

Synacticos, συνακτικός, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. Therap. l. 5. c. 2.

Synaestesis, συναίσθησις, q. d. *Consensio*, usurpatur de sensu, quem æger ipse percipit ex morbo; v.g. ex tensione partis inflammatæ. Gal. l. 13. M.M. c. 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν, sensum, sed συναίσθησιν. C. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. n. 592. 594.

* Synaetion, συναίτιον. Vide *Concaussa*.

Synagelasticos, συναγελαστικός, *congregabilis*. Dicitur de piscibus, qui segregatim degunt, non tantum inimici, sed adeo etiam ut ne suæ quidem speciei parcant, sed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hosque devorent. Linden. Ex. XI. §. 87.

Synagma, σύναγμα, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hippocr. l. 6. Epid. s. 3. t. 15. Vide Foes. p. 596.

Synagris, συναγρίς, vocatur Piscis, differens a *synodonte*, fere adhuc ignotus; & describitur ab Aldrov. l. 2. de pisc. c. 13.

Synallagma, συνάλλαγμα, *commercium*, contractus, commutatio proprie dici posset. Ita Medico cum ægrotis esse συνάλλαγμα, dixit Hipp. l. de Medico, t. 33.

* Synanche, συνάγχη. Vide *Angina*.

Synandrothenae, συνανδρωθῆναι, significat *una cum virilitate increscere*, & augeri: usurpaturque de morbis, qui post pueritiam ad virilem ætatem usque perdurant: v. g. Epilepsia. Hipp. l. 2. Prorrhet. XVI. 1.

Synapto, συνάπτω, *contingo, pertingo*. Hipp. 2. aph. 25. Adde Dieter. n. 800.

* Synarthrosis, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Syncampe, συγκαμπή, vocatur *flexura*, hoc est locus, ubi committitur brachii pars inferior cum superiore, & ad hanc inflectitur. Hipp. l. de Ven. XII. 12. Linden. Ex. XIII. §. 414.

Syncatanasiphagos, συγκατανευσιφάγος, dicitur ad *nutum manduco*, hoc est coepulans aliis, & simul annuens dictis omnibus hospitis sui, solius ventris causa. Linden. Ex. IX. §. 130.

Syncausis, σύγκαυσις, Lat. *Combustio* dicitur; & usurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combustis. Galen. cap. 4. de R.V.I.A. t. 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad sanguinem ipsum quoque retulit, Ex. XIII. §. 401.

Syncephalaeosis, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio*, vel collectio sententiarum in mente facta. Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 3.

* Syncerus, ἄκρητος, scribitur aliquando pro *Sincerus*.

* Synchondrosis, συγχόνδρωσις, vocatur ea unitionis ossium species, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. l. de Ossib. procem. Bartholin. libell. 4. Anat. c. 1. uti fit in ossibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchrismata, συγχρίσματα, vocantur *Inunctiones* acopæ, apud Aegin. l. 7. c. 19. Meminit & Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 16. fere ad fin. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 175.

* Synchysis, σύγχυσις, in genere *Confusio* vocatur. In qua significatione usus Hippocr. l. 6. Epid. sect. 3. t. 1. In specie vero notat *oculi vitium*, *confusis* secum ejus *humoribus*: id quod accidit ut plurimum ex vehementiori plaga, interdum ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis vasis, effusoque eorundem humore. Inde pupilla discolor, & turbida evadit; & principio quidem major cernitur, tandem vero contabescit, minorque re ipsa apparet. Gorr. & Castel. & Gal. in defin. Medic.

Syncipiput, vide *sinciput*.

Syncleisis, σύγκλεισις, *conclusio*, vel *occlusio* dicitur: usurpatur de venis. Hippocr. l. de morb. sacr. XIIX. 13. Adde Foes. p. 593.

* Syn-

* Syncomistos, συγκομιστὸς, ξυγκομιστὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρος vocatur, vide *Autopyros*. Porro & συγκομιστὰ quoque appellantur in cibis, quæ ex toto sunt collata, & cum succo, non sicca. Hip. l. 2. de diæt. XXXIII. 27. De pane vero usurpavit l. 3. III. 7. Vide & Foes. d. l.

* Syncope, συγκοπὴ, vocatur *præceps virium lapsio*, Gal. l. 12. M. M. c. 5. *solutio naturæ* vocatur ab Aurel. l. 2. Acut. c. 3. estque animi deliquium fortius, & periculosius, quam *Lipothymia*. Consequuntur *syncopen* duo præcipue symptomata; *frigiditas totius corporis*, ob exolutum calorem nativum; & *sudor* frigidus, qui & *syncopticus* vocatur; pulsus defectio, & sensus, motusque privatio concomitantur. Gorr. Castell. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 470. seq.

* Syncrimata, συγκρίματα, *concretiones* dicuntur corporum simplicium, & elementorum *confusiones*, & *concretiones*. Gal. l. 5. de S. F. c. 25. item *animantium corpora*, quasi ex atomorum corpusculorum mistura conflata, l. de diff. morb. cap. 5.

* Syncrisis, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, proprie dicitur Gal. l. de marcor. cap. 4. Idem quod *Mistio*, a verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commisceri*, quod legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. 2. t. 45. & Gal. l. 4. M. M. c. 4. ubi opponitur τὸ διακρίνεσθαι, *dissolvi*. Chymicis quoque σύγκρισις, *concretio*, vel *coagulatio* est rei liquidæ ad solidam substantiam per humidi privationem redactio spontanea, & violenta. De utraque vide Rolfink. Chym. l. 2. c. 4.

Syncritica, συγκριτικὰ, medicamenta non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam, & contra textum manifestum exposuit Castellus, & Blancardus) sed potius illis opposita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. Gal. l. 3. Anat. Adm. c. 2. De *syncriticis* integrum librum scripsisse Thessalum notavit idem l. 1. M. M. c. 2.

Syncyria, συγκυρίη, dicitur *casus*, quod forte accidit, contingens; quod & συγκύρημα appellatur. Hipp. l. de vet. med. XIIX. 10. Verbum συγκυρεῖν quoque significat *contingere*, evenire casu, idem quod τυγχάνειν, & legitur lib. 1. Epid. s. 2. t. 68.

Syndesis, σύνδεσις, significat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem. Hipp. l. 6. Epid. s. 3. t. 1. Foes. p. 597.

* Syndesmos, σύνδεσμος. Vide *Ligamentum*.

Syndesmosis, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea ossium connexio, quæ alias συνάρθρωσις vocatur, l. 1. de H. C. F. c. 3.

Syndidonae, συνδιδόναι, apud Hipp. est *remittere*, laxare, 3. de iis, q. in med. t. 31. Gal. in comm. ad hunc locum.

* Syndrome, συνδρομὴ, Lat. *Concursus* dicitur: & ab Empiricorum secta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concursum* symptomatum. Hinc aliquoties Gal. descripsit, quod sit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio symptomatum*: v. g. comm. 2. in 1. Prorrh. t. 52. c. 4. de R. V. I. A. t. 62. l. 2. M. M. c. 4. & alibi. Specialiter *syndrome plethorica*, dicitur *concursus symptomatum* morbos *a plethora* obortos consequentium, l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. cap. 9. Ita etiam dici posset *syndrome Cacochymica*, & in specie *syndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imo juxta Gorr. adhuc specialiores excogitari possent *syndromæ*; v. g *syndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen fonticam rationem, cur Gal. illam *syndromen* adeo impugnaverit; cum potius omnino necessarium sit, & Hip. & ipsius Gal. præceptis conforme, ut signorum, & symptomatum consideremus *concursum*, nec uni saltem temere fidamus.

Syndyasmos, συνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum significat, *combinationem*. Sumitur vero specialiter pro *coitu maris*, *& fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XL. 13.

Synecchymoo, συνεκχυμόω, significat *Coeffundo*, una, vel simul e vasis effundo, h. e. naturam evacuantem una adjuvo. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. t. 9. Jung. Foes. p. 597.

Syneches, συνεχὴς, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

Synecticon, συνεκτικὸν, *Continens*: Epitheton caussæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ semper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Caussa*. Lang. l. 1. ep. 15.

Synedrevonta, συνεδρεύοντα, Lat. *Assidentia*. Vide *Assidens*.

Syneilemmenos, συνειλημμένος, *coarctatus* dicitur, qui adstricta est alvo. Lind. Ex. IV. §. 99.

Synendeicnymena, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

Synenomena, συνηνωμένα, vocantur *Unita*, simul conjuncta, idem quod & συνόντα. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 599. Gorr.

Synereido, συνερείδω, significat *consero*, inter se collido. Usurpatur de dentibus *consertis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, l. 5. Epid. XXIIX. 24. Adde Foes. p. 597.

Synerephes, συνηρεφὲς, i. e. *obvolutum*, con-

contentum, a verbo συσκεφέω, *inumbro*, obtego. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foes. p. 599.

SYNERGASMA, συνέργασμα, *Cooperationem* significat. In specie Libav. *Synergasmata Chymica* recenset, Tom. II. Oper. p. 131. dividens *Synergastica* in ὀργανικά, quæ efficaci vi prædita sunt, & σκευαστικά, *præparatoria*. Alchym. Pharmac. c. 3.

SYNERXIS, συνερξις, h. e. *Conclusio*, Copulatio, idem quod σύμμιξις. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foes. p. 597.

SYNESTECOS, συνεστηκώς, ξυνεστηκώς, *consistens*, constans, compactus. Usurpatur de excrementis alvi, *consistentiam* suam cohærentem habentibus, & coactis. Hipp. Prognost. sect. 2. t. 13. Coac. t. 601. alibi vero συνεστηκότα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ἐξυγρασμένοις, *liquidioribus*, Coac. t. 613. Adde Foes. d. l.

SYNETHES, συνήθης, *Consuetus*. Vide *Consuetudo*.

SYNISTAMENOS, συνιστάμενος, *Consistens*, idem quod συνεστηκώς, Foes. p. 599.

SYNIZESIS, συνίζησις, i. e. *considentia*. Vide supra in Co.

* SYNNEUROSIS, συννεύρωσις, q. d. *Connervatio*, est species unitionis ossium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento παχυνλῶς nervo dicto. Galen. l. de ossib. in prooem. Bartholin. libel. 4. Anat. c. 1. uti fit in osse coxendicis cum femore. Spigelius vero substituit duas alias, συνδέσμωσιν, & συντένωσιν.

SYNNEUSIS, σύννευσις, usurpatur hoc vocabulum a Galen. l. de trem. palpit. c. 6. tribuiturque calori nativo, quando æqualibus, & liberis transituum viis utitur, tempore, & mensura motus in se inclinans, deinde iterum se explicans. Unde & Latine *Inclinatio*, & oppositum ἐξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hæc duo vocabula sanguinis veluti quies, in diastole cordis, & impulsus in systole.

SYNNOMA, σύννομα, proprie dicuntur *simul pascentia*, vel iisdem pascuis utentia. Gorr. quamvis alii per τὰ συνόντα, unita, explicent.

* SYNOCHOS, σύνοχος. Vide *Continens*.

SYNOCOCHE, συνοκωχή, Lat. *Commissura*, Connexio, & cohærentia dicitur; legiturque apud Hipp. l. de Venis X. 8. Junge Foes. p. 599.

* SYNODON, συνόδων, vel συνοδοῦς. Vide *dentes*.

* SYNOPSIS, σύνοψις, *Compendium*. Galen. l. de nerv. diss. c. 17. Ita & librum scripsit titulo, Synopsis de pulsibus. Vide *Compendium*. Idem quod ὑποτύπωσις.

SYNOVIA, Paracelsicus terminus, sed diversimode ab eodem sumptus, interdum Physiologice, interdum Pathologice. In illo sensu dicitur *Synovia* nutrimentum partis suæ, (*sive* succus nutritius parti appropriandus) & conservatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis ex viribus virtutis digestivæ. Ita liquor nutritius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur *synovia*, gluten articulorum album; alias *Hydarthros*, *Meliceria*, vide *Meliceria*. Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelsi habetur. In sensu vero Patholog co *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbi, ubi succus nutritius proprius corruptus in causa est. Vide Paragraph. l. 7. cap. 1. & tract. de podagra in princ. ut & alibi. Hildan. de Ichor. Melic. cap. 3. Helmont. (ut & Dorn. & Ruland.) vocat *synoviam*, describens, quod sit mucilago quædam pellucida, spermati similis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus e tibiis exstillat, inter ligamentorum capsulas, ossiumque contactus effusus liquor, tr. Volupe viventium morbus, &c. n. 15. 20.

* SYNTASIS, σύντασις, *Contentio*, vel *Tentio*, aut *Tensio*, opposita est τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute, & articulis, vel resiccatis, aut induratis, in cute vero potissimum, cum musculi inter ipsam quovis modo augescunt, tum maxime ex carnis copia, & abundantia, ut & in utre pleno aqua, & Tympania; quod Galenus in pluribus Methodi libris testatur, Gorr. & Castell. Hinc & συντατικὰ medicamenta dicuntur *tendentia*, & *siccantia*, quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Galen. l. 4. M. M. c. 7.

* SYNTAXIS, σύνταξις, Lat. *Coordinatio* dicitur, id est mutua compositio, & connexio. Galen. lib. de ossib. in prooem. Nam in specie de ossium naturali *coordinatione* usurpatur: vocatur & σύνθεσις, & ὁμιλία. Gorr.

SYNTECMAEROMAE, συντεκμαίρομαι, Latine *Conjicio*, *Conjecturam facio*. Hipp. 1. aphor. 9. quamvis majorem emphasin adhuc in se hoc verbum contineat, quam prolixius exposuit Libavius in Scholiis ad h. ap. Vide Dieter. n. 803.

SYNTENOSIS, συντένωσις, est species *Syneuroseos*, a Spigelio excogitata, quando duo ossa *per tendinem* conjunguntur. Ita Ossa Sesamoidea digitorum ossibus nectuntur: Patella femori, & tibiæ: l. 1. de H. C. F. c. 3. Barthol. libell. 4. c. 1.

SYNTERETICE, συντηρητική, i. e. *Conservatoria*, scil. *methodus* eadem, quæ ὑγιεινή. Blancard. in Lex.

* SYNTEXIS, σύντηξις, συντηκτικός. Vide *Colliquatio*.

SYNTHENA, Paracelso dicitur species epilepsiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affectionis, cum

cum doloribus in stomacho, torminibus, estque fere lethale symptoma; quod si unum paroxysmum sustinuerint ægri, & post illum evigilantes noscant adstantes, magis in paralysin, quam in syncopem incidunt. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3.

* Synthesis, σύνθεσις, idem quod σύνταξις, *ossium compositionem*, & connexionem significat. Vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo, nec facie dissimilis Phthisi hoc nomine veniat, apud Plin. secund. l. 1. de Medicina, c. 62. qui tamen solus inter tam multos ita scripsit. *Synthesis* quoque dicitur medicamentum compositum a Q. Sereno c. 30. Vide Keuchen. not. p. 210.

Synthetos, σύνθετος, *Compactus*, *Compositus*. In specie vero Hipp. usurpavit de excrementis durioribus, & *compactis*, Coac. t. 110.

† Synthesis, Quinto Sereno, quod ex pluribus rebus componitur. Pagan. Gaudent. additam. criticis c. 45.

Syntimoreo, συντιμωρέω, *Coadjuvo*. Galen. c. 1. de R. V. I. A. t. 39. Vide *Timoreo*.

Syntomos, σύντομος, *concisus*, succinctus, *velox*: & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. 3. aph. 12. Vide Dieter. nu. 805. Nomen vero adject. occurrit Coac. t. 160. Jung. Foes. p. 600.

Syntonia, συντονία, *contentio*, robur, & firmitas dicitur. Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 67. Galen. in comm. ad h. l. Σύντονος quoque significat *vehementem* dolorem. Coac. t. 160. Jung. Foes. d. l.

Syntrophos, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

* Synuloticon, συνουλωτικὸν, idem quod ἐπουλωτικὸν, *cicatricem inducens*; Gal. l. 13. M. M. c. 5. Vide *Epuloticum*.

Synymensis, συνύμενσις, Spigelio vocatur species Ossium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis ossa syncipitis cum osse frontis junguntur. l. 1. de H. C. F. c. 15. Barthol. libell. 4. c. 1.

Syphar, idem, quod *exuviæ*, λεβηρὶς. Casp. Rejes C. El. q. 26. n. 1. Vide *exuviæ*.

Syphilis, dicitur Fracastorio *lues venerea*, vel *morbus Gallicus*: unde & libros tres metricos suos de morbo hoc inscripsit *Syphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quasi concordiæ, & amicitiæ Venereæ partum, q. 59. n. 1. quasi dic. σὺν, & φιλία. Meminit & hujus Vvaltherius in Sylv. Med. p. 14. 28. Idem vult quoque Fallop. tr. de morb. Gall. c. 2. Tom. I. p. 684. Hoc nomine quoque usus M. A. Severin. l. de noviss. abscess. c. 23 non inepte describens in genere, quod sit impletura prodiens ab inquinabulo impense putri, crassoque & tota substantia expugnante temperamentum humanum ad partes spermaticas primum spectante, mox alias etiam acris fermenti facultate, ac auræ virulentæ instar pervadente.

* Siphon, idem quod *fistula*, σύριγξ, *cannula*, pertinet ad instrumenta Chirurgica. Hildan. in Cist. milit. class. 19. *Syphon rectus*, dicitur ἀδιότρητος, Gal. l. 5. M. M. c. 7.

Syrenæ, *Syrenes*, sunt monstra marina ex Nymphis nata. Dorn. Rul. & Johnson. in Lex. Commentum Paracelsicum in Paragran. & alibi.

Syriacon, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum*, vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. Mus. Calc. s. p. 293. *Ulcus Syriacum*, quid sit, vide *Tonsillæ*.

Syricon, συρικὸν, vel idem est quod *Sandyx*, i. e. *Cerussa usta*, si credimus Aetio l. 7. citante Gorræo, & Aegineta l. 7. c. 3. vel est mistum quid ex *Cerussa usta*, & *Sinopide*, juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel est nomen *Collyrii* ἀδήκτου, & ἁπλοῦ, apud Aet. l. 7. Gorr.

Syringa, idem quod *syrinx*, σύριγξ, *fistula*.

* Syringotomum, συριγγοτόμον, instrumentum dicitur recurvum, in acutum desinens, incisorium, cultellus ad fistulas incidendas comparatus. Gal. l. 6. M. M. c. 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Sculc. aliosque Chirurgiæ Scriptores.

* Syrinx, σύριγξ. Vide *fistula*.

* Syrius, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus; estque nihil aliud, quam hujus *Extractum*, sive *Resina*, & *Magisterium*, Schroder. l. 4. cl. 4. n. 468. Rolfink. Chym. l. 5. s. 2. c. 16. seqq.

Syrizo, συρίζω, significat *sibilum edo*; qualem edit sputum viscidum, & crassum in gutture. Hipp. l. 2. de Morb. XLVI. 6. Legitur & ὑποσυρίζειν. Vide *Hyposyrizo*.

Syrma, σύρμα, idem quod ἀπόσυρμα, *abrasum*, desquammatum. Vide *Aposyrma*. Leguntur vero σύρματα apud Hipp. l. 4. Epid. XIX. 24.

Syrmæa, συρμαία, nomen est plantæ alicujus; sive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Radicula* dicitur; sive alia herba *Selino* similis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe, & melle, quod veluti præmium certaminis cujusdam exhibebatur. Lacedæmone, quod ejusdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur portio ex sale, & aqua purgationi idonea, Foes. pag. 601. Hinc dictus

Syrmaismos, συρμαισμὸς, mendose συρμασμὸς, *purgatio per vomitum*, aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. de art. t. 50. Gal. in com. Lang. l 2. ep. 48. fin. C. Hofm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 277.

Syrones, vide *Sirenes*. Vocantur & *Pedecelli*, Arab. *Assoabat*.

Syrrhoea, *Syrrhum*, σύῤῥοια, σύῤῥυν, *Confluxile*, idem quod ξύῤῥοια, ξύῤῥυν. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

† Syrupus, ab Arabico Sirab, quod est potio. Joan. Genric. Hottingerus de usus linguæ Arab.

Syrupus. Vide *Sirupus*.

* Syssarcosis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* ossium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in osse hyoide cum scapula. Ita caro gingivarum dura dentes ossibus maxillarum connectit, Gal. l. de ossib. procem. Barthol. libell. 4. c. 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera, præsertim capitis, ad cranium pertingentia, ubi interstitium non potest suppleri contractione, labiorum, sed opus est concretione carnis, vel *concarnatione*: de qua curandi ratione egit Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & J. Alex. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 795. fin. & p. seq. Denique συσσάρκωσις Pathologice dicitur carnis intra vasa, & tunicas testium scroti p. n. generatio; unde *Hernia carnosa*, vel σαρκοκήλη oritur. Ægin. l. 6. c. 63.

Systasis, σύστασις. Vide *Consistentia*.

Systathmos, σύσταθμος, idem quod ἰσόσταθμος, *ejusdem ponderis*. Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Foes. p. 602.

* Sistema, σύστημα, idem quod σύστασις, *collectio*, *constitutio*, coitio. J. Alex. not. in Gal. l. 4. de L.A. c. 9. In specie sumitur etiam pro sedimentorum in urina *concretione*. Hipp. l. 7. Ep. XLI. 7.

* Systomaticos, συστηματικὸς epitheton *inæqualitatis* in pulsibus pluribus *collectiva*, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 30. J. Alex. cit. loc. Hujus sunt tres species διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, & μύουρος, *myurus*. Castell. Gorr.

* Systole, συστολή, *constrictio*, *contractio*, proprie dicitur cordis motus, quo in angustum contrahitur, ut sanguis e ventriculis cordis in arterias, qua pulmonalem dextro, qua aortam sinistro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis versus costas, & sterni regionem sinistri lateris attollitur. Qui vero & Arteriis *systolem* attribuunt, illi minus accurati sunt in vocum applicatione; siquidem proprie non contrahuntur; sed saltem submittunt: unde & a nonnullis *submissio* appellatur, quando tempore Diastoles cordis arteriæ a distensione remittunt, & paululum considunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut revera contrahuntur, quemadmodum Cor coarctatur. Igitur vera *systole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diastole* cordi attribui poterit, cum non vere distendatur, sed saltem a contractionis motu ad pristinam naturalem figuram, & magnitudinem recurrat. Vide *Diastole*. Adde Barthol. l. 2. An. c. 6. ut & alios Anatom.

Systrophe, συστροφή, Lat. *Convolutio* dicenda esset: verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Duritiem*, humorum concretiones, & tumores; 3. de artic. t. 9. 16. l. de humid. usu XI. 12. quamvis & generaliter usus sit de morborum collectionibus, de R. V. I. A. t. 21. Quemadmodum, & verbum συστρέφεσθαι, de humorum collectione sumitur, 5. aph. 50. & alibi. Junge Foes. p. 602. Diet. n. 806 Jonston. in not. ad Coac. l. 280. etiam scripsit, quod συστροφὴ apud Hippocr. significet & humorum collectionem, & eorundem concretionem, tumoremque, συστροφὴ etiam *Globus* vertitur a Lind. Ex. V. §. 50.

Sstremma, σύστρεμμα, idem quod συστροφή.

Syzevxis, σύζευξις, idem quod συζυγία, i. e. *Conjuratio*.

Syzygia, συζυγία. Vide *Conjugatio*.

T.

T ταῦ. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R reddat difficiliorem sæpe pronuntiationem, si lingua non satis se se ampliat, & prioribus dentibus innitatur. Gal. c. 6. aph. 32. Paracelsus vero nescio quam peculiarem characteristicam, & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. Philos. Sagac. c. 4. Sed revera sunt nugæ.

Tabacum, *Tabacca*, proprie nomen est plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Petum*, vocatur, de qua consulantur Botanici, & Schroder. l. 4. cl. 1. n. 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accensis illius herbæ foliis exiccatis, vel per se, vel cum aliis rebus permistis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notissimo, & usitatissimo, quamvis etiam quam pluribus nocentissimo; quam noxam verissime non minus, quam severe inculcavit Lind. Ex. IX. §. 59. Inter mortis occasiones, & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late serpens, vires vitales prosternat, tr. Mortis occasiones: & in specie, quod ejus usus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob sulphur anodynum inebriativum, & si in gradu nume-

numero, & quanto excesserit, apoplecticum, tr. de Lith. c. 9. n. 76. 86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur in Eph. N. C. A. III. Obs. 41. Ex usu *fumi Tabaci* olfactum læsum fuisse, testatur Observ. apud Bonett. An. Pract. l. 1. s. 20. obs. 6. vomitum nimium lethalem obortum, l. 3. s. 8. obs. 63. &c. Sunt & nonnulli, qui masticatione illius herbæ contortæ, & exiccatæ adeo capiuntur, ut sine hac sese vivere non posse existiment. Habet vero insignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubie ob hanc caussam, quod plerasque descriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum usu etiam excessu a multis hodieque peccatur.

Tabaisir, Arabice est *Spodium*. Ruland. & Johns.

Tabarzet, epitheton *sacchari albissimi*, & depurati, quod sæpius lixivio calcis vivæ deferbuit. Helmont. tr. Pharmac. & Disp. Modern. n. 67. Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expositione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτος. Vide *Tabula*.

Tabergeta, i. e. *albificans*. Rul.

Tabanus, μύωψ, οἶστρος. Vide *Oestrus*.

† Tabelletes, Valentinis Fomenta Diaphoretica fortiora linteo cooperta. Mercat. de Ind. Med. l. 1. c 12.

Taberna, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occlusam, & post apertam caussam fuisse gravissimæ pestilentiæ, testatur ex Fallopio C. Rejes C. El. 65. Q. n. 29.

* Tabes, φθόη. φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthisis*. *Tabida febris*, μαρασμός. Vide *Marasmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Augen. Tom. III. p. 142.

* Tabula, *Tabella*, homonymon est apud Latinos. Vel enim notat aliquod instrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum, aut quadratum, cui assidemus, & respondet *mensæ*; in qua significatione legitur apud Lang. l. 2. ep. 43. & Gr. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud instrumentum latum, cui aliquid inscribitur, aut insculpitur, Gr. δέλτος, πίναξ. Ita veteres ægros remedia sua, quibus sani facti sunt, *tabulis* inscripsisse, testatur e Plinio, & Galeno C. Rejes C. El. q. 3. n. 9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo summis laudibus decantata; quæ videri potest Th. Chym. Vol. I. p. 362. unde & ipsi Libri *Tabulæ* quandoque appellantur: necnon *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis, & characteribus consignata, quam exhibet Mus. Calceol. s. 3. p. 293. Vel denotat instrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur; v. g. Rotulæ, morsuli, Trochisci. Ita *Tabula ferrea*, est instrumentum scrobibus hæmisphæricis, seu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effusiones, Rul. Tandem significat *tabula confectionem saccharatam*, plana forma paratam, quæ vulgo *Morsellus*, *Morsulus* dicitur; quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur. WeKer. A. G. l. 1. c. 42. Morell. l. 1. s. 3. c. 4. Vide *Morsulus*, *Rotula*, &c. Hujusmodi Confectiones siccæ, ut & *Trochisci*, recte dici possunt Electuaria solida; siquidem pulveres diversi excipiuntur ramosis, viscosisque corporibus. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 24. p. 279. 186.

Tabulatum, etiam æquivocum est. Vel enim significat partem ædificii, quando ex asseribus, & lignis pars superior ab inferiori discernitur; estque idem quod *Contignatio*. Ad cujus similitudinem & *Tabulata* vocatur dispositio ramorum, quos vitis usque ad summum ascendit: item *stratura* intercedens, vel *stratum superstratum* hoc nomine venit. Rhod. in Lex. Scrib. p. 449. Græc. ὑπερῷον, στιβάδωμα. Vel idem est, quod *Confectio* in *Morsulis*, aut *Rotulis*. VveKer. d. l. Vide *Tabula*.

Tabum, est sanies tenuis e malo ulcere exiens. Blancard. in Lex.

Tacamahaca, dicitur gummi resinosum exoticum, e nova Hispania huc deveniens; cujus vires, & usus describuntur a Schrod. l. 4. cl. 4. n. 407. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. De *Tacamahaca liquida* lege Eph. N. C. Ann. III. obs. 296.

Taceros, τακερός, i. e. liquefactus, *colliquatus*. Unde & *macilentum* a nimia *colliquatione* significat. In qua significatione legitur ap. Mosch. de morb. mul. c. 87.

Tachyglossoteros, ταχυγλωττότερος, Hipp. dicitur, qui *petulantiori linguæ incontinentia*, & volubilitate præditus est, uti in ebriis observatur, l. 4. Epid. XXV. 2.

Tachys, ταχύς. Vide *Celer*.

Tachythanatos, ταχυθάνατος, dicitur, qui *celeriter moritur*, vel potius qui pronus est ad repentinam mortem. Minime tamen cum Brevitate vitæ confundenda hæc dispositio, sed saltem exprimit mortis speciem contrariam Lentæ. Hipp. 2. aphor. 44. Jung. Diet. n. 817.

Taciturnitas, σιγή, idem quod *Silentium*. Vide *Sige*.

Tactilis, ἁπτὸς, dicitur species qualitatum in sensus incurrentium; ut sunt calor, frigus, humiditas, siccitas, lævitas. Gal. lib. 1. de Elem. cap. 9.

Tactus, ἁφή, ἅψις, substantivum est notissimum, vide *hapsis*. Jung. Malpigh. Ex. de *Tactus* organo. Barth. lib. 1. An. cap. 2. Adjectivum

Tactus sumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamento *tacta*, legitur apud Scrib. nu.20. aqua calida *tactus*, nu.130. *Tangere* enim corpus, est externis medicamentis perducere corpus, sive tractare, & fovere. Keuch. ad Samnon. p. 107. De *tactu salutari*, sive curatione per *tactum* vide *struma*. Curare morbos visu, aut *tactu*, divinum quid est. C. Rejes C. El. q. 24. n. 29.

TÆDA, æquivocum est: & habet 1. significationem Botanicam, qua notat *pinus speciem*, Gr. πεύκη. Vide Gal.l.8.de S.Fac. Latine *Picea*. Deinde significationem Pharmaceuticam; & notat pastam quandam, vel ad suffitum, vel ad supponendum utero paratam, Gr. δᾶς. Vide *Das*.

TÆNIÆ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, alias κειρίαι, πλατεῖαι. Vide *Helminthes*, *Lumbrici*. Gorr.Lang.l.2.ep.42. Aldrov.l.6. de Insect. cap.2. Keuchen. ad Sammon. p. 208. Refertur hoc nomen etiam ad diversos pisces a diversis authoribus; & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* species habetur in Aldrov.l.2. de pisc. c.43. vel ab Aristotele ad pisciculum, qui describitur ab eod.l.3. c. 30. *Tænia* alias proprie *vittam muliebrem* significat, aut *fasciam*. Hinc & *Tænia sulphurata* dicitur, qua vina conservantur in doliis, a Bonetto Anat.Pr.l.1. s.15.O. 6. in Schol.

TAGENITIS, ταγηνίτης, idem quod τηγανίτης, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex solo oleo cum farina triticea* mixta, & in sartagine super ignem fumo expertem frixa, apud Gal. lib. 1. de Al. fac. cap. 3. Jung. J. Alex. in not. ad h. Gal. loc.

TAJACU, nomen *Apri Maxicani Moschiferi*; cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyson Medicus Londinensis, & ejus mentio fit in Actis Eruditorum Lipsiensibus A. C. 1685. quod excerpta sit ex Philos. Transactionibus Anglicis mensis Novembr. A. 1683. n. 183.

TAL, i. e. *limum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Johns. in Lex.

TALAPORIA, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*: unde opponitur huic ἀκηπωρίη, *quies*, l. de nat. hum. s. 2 t. 1. Gal. in comm. ad h. l. l. 2. Prorrhet. IX. aliquoties, ubi & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, l. de int. aff. XXVII. 2. XXXIV. 13. XXXVI. 11. XXXVII. 12. sect. 3. de art. t. 104. Alias ταλαιπωρία *miseriam*, *egestatem* quoque significat, 4. de R. V. I. A. t. 111. Junge Foes. Oec. p. 610.

TALCUM, *TalK*, est materia pellucida, splendens, & clara, unionum similitudine, & tenuissimis foliis compacta & scissilis: cujus sunt quatuor species, alba, flava, nigra, rubra. Dorn. Rul. & Johns. Alii inter lapides referunt, & quidem speculari lapidi similem dicunt. Scrod. lib.3. cap.8.n.20. Fr.Hofm. in Clav. ad hunc loc. qui & vires, usumque descripserunt. In Mus. Cal. s. 4. pag. 458. seq. Mascul. genere legitur *Talcus* fossilis. E recentioribus ita describi potest: *Talcum rubrum* est fluor mercurialis metallicus, rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes, & solutionem denuo præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov.Diss.I. Pharm.p.520 seq. *Talcum album*, est corpus ex mineralibus fixissimis, & igni resistentibus, nec menstruis quibuscunq; domandum, nisi quod Borace addito per Ignis gradum fortissimum in crucibulo fusile reddatur. Præparationes *olei Talci* plereq; sunt commentitiæ, nec adeo necessariæ. Ludov. d. l. 791. Jungi poterunt Notæ, quibus earum copia est ad dictum Authorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut & JunKen. Chym Exp. Cur. Part.I. sect.4. cap. 9. p. 330. seq. Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels. Aliquando & abusive transtulit ad aquam, & Microcosmum, fingens *TalK aquæ*, & *Microcosmi*, Paramir. lib. 2. c. 2. *Talcum* quoq; refertur inter nomina *Lapidis Philosophici*, quæ recensentur Theatr. Ch. Vol. IV. p. 727.

TALC, id est *vinum coctum*. Rul. & Johns.

TALEA, *Taleola*, σχίζα, σκυτάλη, proprie dicitur *præsegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea*, apud Seren. c. 12. Junge Keuchen. in not. ad h. l. p. 130. Legatur & Rhod. ad Scrib. n. 122. Transfertur tamen etiam ad alias res scissiles, v. g. Cornu Cervi in *taleolas* dissectum.

TALENTUM, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis sexaginta minas. Quia vero *Minæ* pondus variat in diversis locis, (vide *Mina*) J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de C.M.P.G. c. 15. igitur, & *Talenti* pondus variare necesse est. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias sex, vel Marcas Colonienses 87. lotones 8. momenta 4. docet Lind. Ex. V. §. 81.

TALISMANICA, species *Magiæ Diabolicæ*, quæ alias *Gamaheu* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur & ab Helmont. inter Paganorum remedia, quæ pro peste abigenda adhibuerunt. Tumul. Pestis, §. Zenexton.

TALLÆ, vocantur *folliculi* ceparum, allii. Keuch. ad Samm. p. 133.

* TALPA, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon est. Proprie dicitur mus terrenus, sub terra fodiens, & quasi serpens, acutissimi auditus, cruribus brevissimis; cujus pleniorem descriptionem, cum usu in Medicina, vide in Aldr. l. 2. de qua-

de quadrup.dig.vivip.c.36.Schr. l. 5. cl. 1. n. 35. Fr.Hofm.in Clav.ad h.l. Ephem.Nat. Cur. A.II. Obs.57. Metaphorice *Talpa* dicitur tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & serpendo cuniculos, instar *Talpæ*, sub cute efficiens. Dicitur & *Testudo*. Aldrov.d.l. Castell. De hoc affectu legatur ex novissimis Bonett.Medic.Sept.l.1.s.1.c.6.pag.13. seqq.

* Talus, ἀστράγαλος. Vide *Astragalus*.

Tamison, τάμισον, idem quod πητύα, *coagulum*. Vide supra in CO. Legitur apud Hipp. l.2.de morb.mul.LXX.8.

Tange, τάγγη, apud Hipp. *tumorem* putrescentem significat, l.2.Epid. s. I. 49. Alias ταγγή, & ταγγός, etiam *rancorem* notat. Unde ἔλαιον τάγγον, *oleum rancidum* vocatur. Foes. d.l. Gorr.

Tangibilis, ἁπτὸς, idem quod *Tactilis*. Gal. l.2.de L.A.c.8.

Tantalus, vocatur ænigmatice in negotio Lapidis Philosophici *Mercurius*, sive *Argentum vivum*. Th.Ch.Vol.IV.p.721.725.

Tapeinosis, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

Taphiusius, vocatur quarta species lapidis Aetitis, a loco natali *Taphiusa*, juxta Leucadem, apud Plin. lib. 35. H. N.c. 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Scroder. lib. 3. cap.8.

Taphneus, dicitur Paracelso species terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant suam naturam, reverberando, calcinando: de grad. & comp.c. 1. Vel *Taphneus* est medicina mundata. Scholiis ad l.7. de grad. & comp. cap.9.

† Tapsva infectorvm, rubia romanis. Ægin. l.3.c.7.

Tarache, ταραχή. Vide *Taraxis*.

Tarachodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hipp. de iis, qui sine ratione perturbantur; quod est delirantis, & male affectæ mentis indiciũ, l. 1. Prorrh.c.1.t.4. Vide Gal. in comm.ad h.l. Hinc & νοσήματα ταραχώδεα, morbi *turbulenti*, d.l.t.32.& in specie febres ταραχώδεες, *turbulentæ*, Coac.t.550. somni ταραχώδεες, d.l. t.151. & γνῶμαι, sententiæ mentis, t.308. Junge Foes.p.611.

Tarantismvs, vocatur morbus ille saltatorius, qui a morsu, & veneno *Tarantulæ* inducitur. Med.Sept.l.1.s.16.c.1.p.150.

Tarantvla, nomen est phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia, & Persia frequentioris, cujus morsus peculiaria symptomata convulsivorum motuum non solum excitat, veluti saltantium, verum etiam curationem pecularem per Musicum instrumentalem concentum postulat. Hujus descriptio accurata, & depicta reperitur in Itinerario Ad. Olearii. Morbi vero convulsivi a *Tarantulæ* morsu excitati ideam, & curam descripsit Vvillis Pathol. cerebri c. 7.

* Taraxis, τάραξις, in genere idem quod ταραχή, *Perturbatio*. Et hoc posterius vocabulum legitur de alvi fluxu. Hipp. 1. aph. 2. a verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito. Diet.n.815. In specie vero τάραξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compressione, vel attritu, aut mora in fumo, aut alia re offendente conturbatus conspicitur, Galen. Isag.c.18. Ægin.l.3.c. 22. estq; inflammationis, vel ophthalmiæ initium, cap. 5. in l.6. Epid. t.3. Jung. Rhod ad Scrib.n.19.

Tarbason, vox ficta a Scheunemanno, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbason*, quem propterea salse perstinxit Libav.in defens. contra illum, p.28.seqq.

Tarda, est nomen Avis, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

* Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδὺς, quid significet, notum est. Dicitur de pulsu, lib. 1. de diff. puls.c.7. *Tarditatem* in curatione sæpe noxiam esse, patet ex Hippocr. 1. aph. 3. Vide Diet.n.161.

Tarfati, *Tarse*, Barbar. idem quod *Ecchymoma*, sive *Sugillatio* in oculo. Forest. lib. 11. Obs.4.Schol.l.6.Chir.Obs.45.Schol.

Targar, idest est *Oleum Juniperinum*. Rul.& Johns.

Tarichos, τάριχος. Vide *Salsamentum*. Inde προταριχεύειν. Vide *Protarichevo*.

Tarith, i. e. *Mercurius*, *Rusciae* idem. Rul. & Johns.

Tarsvs, ταρσὸς, diversis pollet significationibus: inter quas receptissima est, quando *Tarsus* vocatur pars pedis anterior post calcem, plana, ac lata, quæ inter talos est, & plantam, & carpo manus respondet; qui ut Celso prima palma dicitur, ita & *Tarsus* prima planta. lib.8.cap.1. Galen.lib.3. de U. P. cap. 8. lib. de Ossib.cap.24. e quatuor ossiculis constare scribit: sed Barthol. septem attribuit, libell. 4. cap. 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant; quamvis alii ipsos *pilos* ταρσοὺς vocari potius existiment, cum Ruffo, Gorr. Castell. Lind. Med. Phys.l.2.c.10.§.87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* est; unde verbum τετάρσωται. *dilatata*. Galen. in Exeg.voc. Hippocr. Erot. Onom. pag. 111. c. d. Hinc ταρσὸς, *expansio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur: nec non *remorum planities*: item vasa, in quibus casei exponuntur, ut est apud Svidam in ταρσοί.

TARTARHAN, Scheunemanno notat *Tartari spiritum*: sed inepte, & barbare, judicio Libav. in Defens. Tom. III. p. 19.

TARTARUS, *Tartarum*, τάρταρος, in Medicina non notat *Infernum*, sed est usitatissimum hodieque, & varias significationes admittens vocabulum. Proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelsus, & alii *calculum vini*, vel lapidem lateribus vasorum vinaceorum adhærentem vocarunt: quod quidem Fr. Hofm. in Clav. ad Schr. improbat, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liquescat: hæc tamen de *Tartaro* scimus. Enimvero hæc subtilitas in Medicina non observatur; uti patet de *Lapide Corrosivo medicamentoso*, & aliis, qui omnino etiam liquefiunt. De *tartari vini* historia, viribus, & usu, cum medicamentis inde paratis, legantur passim Rei Medicæ Scriptores præsertim Schr. l. 4. cl. 2. n. 408. Fr. Hofm. ad h. l. Helmont. *tartari*, & *tartari vini* historia. Angel. Sala in *Tartarologia*. Rolfink. Chym. l. 5. s. 1. art. 1. c. 6. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 10. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. s. 3. c. 10. p. m. 215. seqq. aliiq. Egregiam quoque descriptionem medicamentorum e tartaro paratorum a D. Federico Zobelio Archiatro Duc. Holsat. collectam edidit D. D. Vvedelius. Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hipp. l. 2. de diæt. Ex. V. §. 78. Ad similitudinem *tartari* e *vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis salibus e vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ salia *tartaros essentiales* vocat Rolfink. d. loc. Ita & *tartarum Philosophicum* ex aqua pluviali a Glossæo paratum huc pertinet apud Schroder. lib. 3. cap. 3. Præter hanc Pharmaceuticam, & Chymicam significationem transtulerunt vocabulum *tartari* ad Pathologiam; alii nimis extendentes ad omnem pene causam, & materiam morbificam internam, sicuti Paracelsus, qui integros libros de *tartaro*, & de *tartareis morbis* conscripsit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitiosa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. tract. integro. Inventio *tartari* in morbis temeraria, quamvis si cum aliis suis scriptis conferatur, non semper sibi constet. Nos salvo aliorum judicio arbitramur, omnino *tartari* significationem Pathologicam congruam esse, ob egregiam comparationem vini cum sanguine, ita ut & in sanguine feculentæ terreæ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum Intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

TASIS, τάσις. Vide *Tensio*.

* TASSUS, id est *Lumbricus*. Dorn. Ruland. Johns.

TAUROCOLLA, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum, & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 12. Ægin. l. 7. c. 3. lit. T. Vide *Colla*.

* TAURUS, ταῦρος, homonymon est. Vel enim notat *Bovem Masculum*. Vide *Bos*. Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejusq; sutura, in longitudinem vergens, usq; ad sedem porrecta. Gal. Introd. c. 10. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 7. §. 63. Keuch. vocavit *Suturam testium*, not. ad Sammon. p. 236.

TAXATIO, *Taxa*, vocatur valor medicamentorum qua simplicium, qua compositorum, sive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis; & legitur passim apud Vveker. in Ant. Gen. nec non in Dispensatoriis Norimbergensi, & Augustano. In hoc pretio constituendo, & exigendo Pharmacopœi interdum conscientiæ non adeo exactam habent rationem, teste experientia. De qua re videatur D. Ludov. Diss. II. Pharmac.

TAXIS, τάξις. Vide *Ordo*.

TAXUS, Gr. dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μίλος posuerit. Verum non video, quid obstet, quominus & τάξος vocari posit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel bisulcum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*; aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur utriusque historiam, cum usu in Medicina, prolixe vide apud Aldrovand. lib. 2. de dig. quadr. vivip. cap. 11. Jung. Schroder. lib. 8. clav. 1. num. 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in Ephem. Natur. Cur. Ann. II. Observ. 12. *Taxus* quoq; nomen est arboris, de qua videantur Botanici.

TECHELLICA, *Philosophia*, Parac. dicitur ab authore *Techello* Judæo, quem monumenta singularia Magica scripsisse laudavit de Pestilit. tract. 1. in princ. & l. princip. seu de mysteriis verm. c. 5. & 6. Verum omnino salutare nobis est, quod talia scripta interierint.

TECHNE, τέχνη. Vide *Ars*.

TECMARSIS, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per signa syllogistica. Gal. 1. de R. V. I. A. t. 3. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ sub se comprehendit totam fere artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem; siquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præsertim quoad respectum ad particularia, imo singularia subjecta.

Nam

Nam præcepta, & theoremata Artis universalia pleraque possunt esse demonstrativa. Lege Foes. Oec.p.613. Vide *Conjectura*.

Tecmerion, τεκμήριον, vocatur *signum determinatum* syllogisticum, certis conjecturis nitens. Vide Foes.d.l. & Rolf. O.& M.M.Sp.l.2. f.1.c.3.

Tecnopoeia, τεκνοποιΐα, idem quod τεκνογονία, *Generatio sobolis*. Rolfink.de part.gen. P.I.c.1.

Tecolithos, τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

Tecomæ, τήκομαι. Vide *Colliquatio*.

Teganistos, τηγανιστός, *in sartagine frixus*. Vide *Frixus*. Lind. Ex.V.§.99. Τηγανίτης, *panis frixus*. Vide ibid.

Tegula, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum destinatum. Ruland. ita descripsit. *Tegula* est vas terreum, ventilabris, & ostio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utque calor eo temperatius materiam elaborare possit, formatum. Quidam hanc tegulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo segregatum faciunt, id quod in cujuslibet positum arbitrio. Iisdem verbis more suo & Johns.descripsit.

Tegumentum, σκέπασμα. Vide *Scepe*.

Teinesmos, τεινεσμός. Latine communiter *Tenesmus*. C.Hofmann.in Institut.lib.3.c.150. urget, τεινεσμόν, *Tinasmum*, esse scribendum; quemadmodum & in Apol. pro Galen. lib.3. cap.244.lit.A. ubi addidit rationem, quam si suo tempore vidisset Dieterich. fortassis non improbasset novationem Hofmanni, Jatr.n.818. Describi vero potest, missis aliorum descriptionibus, quod sit assiduum fere per alvum excernendi desiderium urgens cum dolore, præcipue in extremo ano cum excretione pauca, mucosa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquiis portionum acrium vitiosarum, intra intestinum rectum, & ad sphinctere m hærentibus, & exulcerantibus. Comitatur plerunque dysenteriam. Meminit Hipp. 7. aph.27. Gal.in comm.ad h.l. Alias legi quoque possunt Foes.p.613. Forest.l.22.Obs.40.seq. cum Schol. River.l.10.c.7. Sylv.l.1.prax. c.13. §.9.27.58.

* Tela, ὑφὴ, ὕφος, quid significet, ex aliis Dictionariis notum est. *Tela aranei* quem habeat usum Medicum, vide supra in *Aranea*. Quomodo *telis araneorum* comparari possint Astrologi, ostendit ex Ambrosio Helm.tr.Astra non necess. sed inclin.n.46.

Telamones, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel fasciolæ potius, quibus oblæsa membra deligari solent. Gorr.

Telchinæ, idem quod Lamiæ, *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i.e. homines qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius ad præstigias exercendas pactum iniverunt. C.Rejes C. Elys. q.97.§.9.

Teleo, τελέω, significat *perficio*, *consumo*. Usurpatur crebro ab Hippocr. de *consumtione* ciborum, l.de Affect.XXVII.7. ubi tamen Lind. reddidit per *expetere*, XLI.9.XXII.4. Vide Foes. p.614.

Teleios, τέλειος. Vide *Perfectus*.

* Telephium, τελέφιον, idem quod *Chironium*: Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum consecutus. Dicitur & Ἀχίλλειον, teste Keuch.ad Sam.pag 259. Vide *Chironium*.

Televtao, τελευτάω, non significat apud Hippocr. lib.7.Epidem.30.5. *Exitum nancisci*, aut finire, uti Foes. exposuit dict. l. sed, uti Linden. reddidit, ἐτελεύτησεν, hoc est *mortuus est*.

Tellinæ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ, & fluviatiles; quarum descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide ap. Aldr.l.3. de Testac.c.72.Meminit & Gal.l.2.S.F. §.*Tellinæ*.

Tellurica philosophica, Parac. quæ sit, non constat ex ipsius scriptis. Meminit vero tr.1.de Pestilit.in princ. & l.2. de Podagricis, §.Necromantia.

* Telma, τέλμα, dicitur vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel solidum densum, & durum, ac pilis etiam nudum pedis vestigium. Gal.l.de musc.dissect. c.33. Alias in Lex. aliis *locum cœnosum* significare legitur. Vide Foes.d.l.

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de *locis uliginosis*, *cœnosis*, apud Hipp. de glandul.II. 10. Vide iterum Foes.d.l.

Telon, dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Joh.in Lex.

Telos, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

Telum, βέλος, idem quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocari *Pleuritidem*, patet ex Sereni Medicina metrica, c.3. ad quem locum vide not.Keuch.q.171.172.

Temachos, τέμαχος, *frustum sectione ablatum*, aut *tomaculum* significat, sed præcipue de *piscium frustis* resectis usurpatur. Hipp. l. de affect.XXXIX.11. l. de int.affect. XIII.55. LII. 26. Τεμάχιον Dimin. *frustulum piscis* vocatur. Foes.d.l. Jul.Alexandr. hallucinatus videtur, quando τεμάχη, *salsamenta* significare opinatus est, not. in Galen. de puer. epilept. cap.4. & lib.15.Sal.c.9.

Temeritas, idem quod *Audacia*, *Incogitan-*

tia, προπέτεια, τόλμη, quæ Medico est vitanda in verbis, & factis. De verbis vide locum Gal.l.2.de mot,musc.c.5. & supra in *Propetes*: In factis præceptum legitur apud Hipp.l.de Arte XX. 2. & l.6.Epid.s.2.t.25. In specie *temeritas* est in morbis permittere, quod non potest conferre. P.M.de Caldeira Tom.I.Oper.c.414. fin.

* TEMPERAMENTUM, *Temperatura*, *Temperies*, κρᾶσις. Vide *Crasis*.

TEMPERATUS, σύμμετρος. Vide *Simmetria*. *Temperamentum* est omne, quod propriam naturam domat, frænatque aliam admittendo; ut est vinum adustum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Johns.

TEMPERANTIA, σωφροσύνη, quid sit, ex Ethicis constare debet. Vocatur Noverca Medicorum, quia præcavet a morborum insultibus. Lang. commendavit, quod sit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, l. 1.ep.55.

TEMPERIES, κρᾶσις. Vide *Crasis*. *Temperamentum*.

TEMPESTAS, ὥρα, χρόνος, κατάστασις. Vide *Catastasis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempestas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, ap. Cels.lib.2.cap.2. notante Pantino in not.ad h.l. p. 115.

TEMPESTIVUS, ἐγκαιρος, idem quod *Opportunus*. Vide *Cæros*.

TEMPLUM, ναὸν, σηκὸς, quid sit, pueris etiam notum est. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricas fuisse suspensas, unde Hipp. primus collegisse dicitur, legimus passim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoq; vocatur species quædam fasciæ, vel deligationis *Templum Sostrati*, alia *Templum parvum Apollonii Tirii*. Gal.de fasc.n.97.98.

TEMPORA, κρόταφοι. Vide *Crotaphi*. Hinc *temporales musculi*, κροταφῖται. Vide *Crotaphitæ*, & *temporales suturæ*. Vide *Lepidoeides*.

TEMPORARIUS, ὡραῖος, idem quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæus*.

* TEMPUS, χρόνος, καιρὸς, & hujus vocabuli significatio jam aliunde innotuit, aut innotescere debuit, præsertim e Physicis. Quæ vero in specie *tempora morborum* dicantur, vide ap.Gal. l. de morb.tempor.in Inst passim. Suntq; potissimum quatuor, *Principium*, *Augmentum*, *Status*, & *Declinatio*. De quibus singulis suo loco. *Tempus* quoq; observandum in collectione medicamentorum simplicium, rectissime urget VveKer. & alii. Ita & in assumendis, & retinendis remediis certo *tempore* opus esse per experientiam constat. Quod vero superstitiosam *temporum* observationem attinet, v.g.mediæ noctis, aut ipsius momenti, quo Sol, vel punctum æquinoctii, vel solstitii alicujus ingreditur, vana sunt talia, & nullius pretii.

TEMULENTIA, idem quod *Ebrietas*, μέθη. Vide *Ebrietas*. *Temulentus*, etiam vocatur οἰνωθεὶς. Gal.l.2 de temp. c.2.

TENACITAS, γλισχρότης, *Tenax*, γλισχρὸς, idem quod *Lentus*. Vide *Glischros*. *Tenacitas glutinis*, est resina mineralis, uti Resina abietis, Terebinthina laricis. Dorn.Rul. Joh. in Lex.

TENACULA, vocatur instrumentum Chirurgicum, instar forcipis, quo aliquid tenetur: cujus varias delineationes vide apud Chir.Script. in specie apud Hild.Cent.I.O.4. & l.de Lithot. Vesic.cap.16.22.26. & duas quoque diversas, aliam cum, aliam sine Terebello delineavit Scult.Arm. Chir.P.I.Tab.XVI.fig.1. & 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, sed saltem in Indice.

TENCHA. Vide *Tinca*. Schrod.

TENCTA, τεγκτὰ, vocantur ea, quæ humore perfusa eundem per meatus,vel poros admittunt, humidiora indeq; fiunt, & molliora, ut lana, terra. His opponuntur ἄτεγκτα, quæ non admittunt intra se humorem: ut æs, sal, nitrum. Gorr.a verbo τέγγειν, *madefacere*, humectare. Vide *Tenxis*.

TENDENTIA, τείνοντα, dicuntur remedia, quę cutim expandunt, & *distendunt*: & opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Gal.lib.5.de S.F.c.11.

* TENDO, τένων, vocatur ἀπονεύρωσις, sive *extremitas musculorum* nervosa, vel potius fibrosa, & ligamentosa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tensione, vel contractione consistat. Gal.2.de art.t.5.Barth.l.1.An.c.5.

TENEBRÆ, σκότος. Vide *Scotos*.

TENEO, ἴσχω, κατέχω, quid communiter significet, notum est. Est vero in Medicina verbum emphaticum, præsertim in Pathologicis; quam emphasin notavit Lind. Ex.XIII. §.21.23. 29. ubi morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus est vehementia, ut non sinat hominem interesse rebus suis, sed lecto affigat; aut quando non facile absistit affligere, sed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui cum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & ap.Scrib.*tenere* pro *hærere*, durare sumitur. Vide Rhod. in Lex.Scrib.

TENERITUDO, *Tener*, ἁπαλότης, ἁπαλὸς, i.e. *mollities* recens, *Tenerum ceratum*, i.e.liquidius, molle. Scrib.n. 173. *Tenera folia*, id est mollia, n.137.

* TENESMUS, τεινεσμὸς. Vide *Teinesmus*.

TENON, τένων. Vide *Tendo*, *Tendentia*.

TENONTOTROTI, τενοντότρωτοι, dicuntur, qui in tendinibus sunt vulnerati. Gal.l.3.de C.M. P.C.c.2.

* TENOR,

* Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum est, Anatomicam, Physiologicam, & Pathologicam habens significationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, sive a cerebro, sive a spinali medulla proveniant, ostendit Foes. p. 619. Sufficiat unum adduxisse, 1. de art. t. 47. seqq. Hunc secutus Gal. non modo in comm. ad text. dict. Hipp. sed & l. 1. de musc. motu c. 1. Deinde *tenor membrorum*, quoq; dicitur recta constitutio, ordo particularum in iis, & series. Vide Keuch. ad Sam. p. 81. Pathologice vero τόνος *contentionem* significat, h. e. vim intendendi, & contrahendi per genus nervosum. Coac. t. 643. seqq.

* Tensio, τάσις, διάτασις, idem quod *Distensio*. Vide *Diatasis*, *Ectasis*. Ita & τονώδης διάθεσις, *tensiva dispositio*, quæ est signum plethoræ, Gal. l. de multit. c. 10. Τάσις vocatur, l. 4. de L. A. c. 3.

* Tensivus, τονώδης, Epitheton doloris, qui provenit a flatibus, vel spiritibus. Gal. l. 3. de L. A. c. 9.

Tenta, μοτὸς, λήμνισκος, idem quod *Licinium*, *Penicillus*, *Turunda*. Vide *Licinia*. Apud Parac. vocatur *tenta Magistralis*, Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Not. in fragment. ad h. l. vocatur *tentum Magistrale*.

Tenthrenioides, τενθρηνιώδης, *cavernosus*, *antrosus*. Usurpatur de pulmone ab Hippocr. lib. de resect. I. 10. a τενθρήνη, & τενθρηδὼν, quod significat insectum aculeatum vespæ simile. Foes. pag. 613. Alii legunt cum Cornar. τεθρηνιώδης.

* Tentigo, πριαπισμός. Vide *Priapismus*.

Tentio, τάσις, idem quod *tensio*. Sumitur & in specie pro *tenesmo*. Gal. l. 7. aph. 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, *Tenuatio*, idem quod *Attenuans*, *Attenuatio*, λεπτύνων, λεπτυσμός. Vide *Attenuans*.

* Tenuis, λεπτός. Vide *Leptos*.

Tenxis, τέγξις, i. e. *humectatio*, madefactio; cui opponitur ξηρότης, *siccitas*. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. s. VIII. 36. vel t. 25. a verbo τέγγειν, *humectare*, quod occurrit l. de ulc. in princ. l. de c. vuln. XX. 5. &c. Jung. Foes. p. 612. seqq.

Tephra, τέφρα. Vide *Cinis*.

Tephricon, τεφρικὸν, idem quod σποδιακόν. Vide *Spodiacon*.

Tephrion, τέφριον, *Collyrii* nomen, haud dubie a colore cinereo, quod etiam κύκνιον appellant. Describitur ab Aet. l. 7. citante Gorr. & aliter a Celso l. 6. c. 6. Meminit & Rhod. ad Scrib. n. 26.

Tepidarium, dicebatur Balnei pars apud veteres, in quo vestes exuendo prius paululum sudabant. Gr. ἀποδυτήριον. Cels. l. 1. c. 4. Jung. Pantini not. ad h. l. Vide & supra *Apoditerium*, ad Ant. Fumanell. libell. de Balneis in princ.

Tepidus, χλιαρός. Vide *Chliaros*.

Teragolinica, est *manu confecta*. Ruland. & Johns. l. 2.

Teras, τέρας. Vide *Monstrum*.

* Terebella, *Terebra*, τρύπανον, τέρετρον, vocatur instrumentum, quo ossa forantur, non solum capitis, sed & alia, v. g. thoracis. Unde variæ ejus sunt differentiæ: v. g. recta, & acuta *terebra*, quæ ἀβαπτίστον vocatur, Gal. in Exeg. vocab. Hippocr. alia *serrata*, cava, & teres, quæ πρίων appellatur. Vide *Prisis*. Huc pertinet *Abaptiston trepanum*. Vide supra *Abaptistos*. Adde Aquapend. in Chirurg. Oper. ubi prolixius describitur. Diversarum *terebrarum*, v. g. *Terebræ triformis*, & *tripolis* in cranii vulneribus, & juncturis usitatæ, item *trepani Abaptisti*, nec non *terebelli* Magii pro globulis extrahendis delineationem, cum modo utendi, tradidit Scultet. Armam. Chirurg. Part. I. Tab. 2. fig. 3. 4. 5. Tab. III. fig. 1. & 3. Tab. XVI. fig. 6. Tab. XXXVII. fig. 1. Tab. XXIIX. fig. 3. & 4. Huc pertinent *tenaculæ* cum *terebello*. Vide *Tenacula*. Iterum alia, quæ τρύπανα ξυγλοδυτήρια Hippocr. vocatur, qua costæ perforantur, l. de int. aff. XXV. 29. Operatio ipsa dicitur *terebratio*, Gr. τρύπησις, idem *terebratus*, Rhod. in Lexic. Scrib. p. 451. Hildan. Cent. II. Obs. 4. seqq. Bonet. l. 4. Anat. Pract. s. 3. Obs. 8. p. 1583. seq.

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur *Resina* liquidiuscula, balsamica, oleum crassiusculum referens, colore ex albo flavescens, sapore paulo acris, consistentia lenta, & tenax, propria ex arbore *terebintho* vulgaris e *Larice* arbore collecta: cujus historiam, & usum Medicum vide apud Dioscor. l. 1. c. 91. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 398. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Viribus antecedit omnes alias resinas. Rhod. ad Scrib. n. 262.

Terebotin, idem videtur esse quod *terebinthina*, apud Parac. qui scribit, esse resinam arboris suæ, differentem a Balsamo, lib. 1. de Tart. tract. 4. c. 2. in expos. nec non in fragm. ad h. l.

Terebra, Vide *Terebella*.

* Teredo, τερηδὼν, homonymon est. Vel enim significat *vermem*, vel potius vermiculum, *ligna erodentem*; quem descriptum vide apud Aldr. de Insect. l. 6. c. 5. Usum etiam monstrat Schr. l. 5. c. 4. n. 117. Vel τερηδὼν, *ossis erosio*, quæ alias Lat. *Caries* vocatur. Vide supra *Caries*.

Terengibil, idem quod *Manna*, *Tereniabin*. Schr. l. 4. cl. 4. n. 446.

* Teres, στρογγύλος, κυλινδροειδὴς, dicitur de corporibus longis, & rotundis. Estque Epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helminses*. *Teres* quoque cognominatur Musculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide supra *Rotundus*.

Teresis, τήρησις. Vide *Observatio*.

Teretron, τέρετρον, id est *Terebra*, τερήτριον, *Terebella*. Vide p. a.

* Tergum, νῶτον, idem quod *Dorsum*. Vide *Notum*. *Dorsum* significat posteriores corporis partes, quæ collo subjacent. Gal. Introd. c. 10.

Tergus, λοπός. Vide *Lopos*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis*, & *terminus in palæstra*, *meta*, in qua subsistebant cursores, quemadmodum initium βαλβὶς, *carcer*, dictum fuit. C. Hofm. comm. in Gal. LL. de U.P. n.480.

* Terminthos, τέρμινθος, est homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde resina *Terebinthina* colligitur: quæ significatio spectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμινθοι tumores vel cutis eminentiæ plerunque in tibiis, vel cruribus obortæ, colore ex nigro, & viridi, rotundæ, fructui *Terebenthi* similes. Legitur apud Hipp. l.2. Ep. f.II. 13. l. de hum. XI. 1. Explicarunt Gal. in Exeg. dict. Hipp. item comm. 3. de hum. Ægin. l.4. c.24. Aet. l.2. tetrab.4. c.63. Foes. Oec. p. 615. 616. M. Aur. Sever. l. de Epinyctid. P.II. contr. 3. Aliquando & per Th. scribitur, v. g. apud Lind. in dict. Hippocr. loc. de humor. Castell. Causa horum tuberculorum nulla alia esse poterit, quam stagnatio portionum serosarum putrescentium, cum acerbitate aliqua atrabilaria, & indurativa: unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri possunt, ac debent; licet in specie Authores de Scorbuto nullam fecisse mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. l. de morb. Gall. c. 5. Tom. I. p. 686.

Terminus, πέρας, τέλος, quid significet, notum est. Videlicet extremum, in quo aliquid desinit. *Terminare*, τελευτᾷν, legitur apud Gal. c. 3. de art. t. 33. Morbi *terminari* dicuntur vel ad salutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* a Deo præfixus Medicinæ usum excludat, egregie ventilavit C. Rejes C. El. q. 18.

Terna, idem quod *Impetigo*, *Mentagra*. Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. Op. p. 615.

Ternarius, τριὰς, numerus in Medicina etiam ad superstitionem usque mysticus, ita ut non solum Hipp. *tres* corporis nostri substantias statuerit, Continentes, Contentas, & Impetum facientes, & posteriores Medici *tres* res secundum, & præter naturam constituerint; sed & Chymici Parac. sequentes *Tria* principia excogitaverint, *Sulphur*, *Mercurium*, & *Salem*, quæ Mosen in capite secundo per *Zahab*, *Edola*, & *Schoham* indicasse vult Johns. l. 2. ita ut *Zahab* aurum significans sit perfectissimus, & absolutissimus Mercurius: *Bdola* Margarita, seu Unio, optimus, & præstantissimus succus, seu oleagineus, Sulphur denotans: & *Schoham* Lapis concretus crassioris inter principia Salis concreti signaculum existat: (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* consumatissimum dixerunt, imo consumationem omnis numeri, & patrem reliquorum; quemadmodum *binarius* mater parium, & femininorum. Th. Ch. Vol. I. p. 481. Imo, quod omnino detestandum, summum *Trinitatis* mysterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus; quemadmodum expresse legitur d. l. p. 454. Ea, quam in Divinitate colimus summo decore, atque fatemur, *Trinitas* in unoquoque naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ sunt ab eadem, illis, qui secreta naturæ perquirunt abditissima, sui speciem, atque figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* sunt, quæ requiruntur ad ejus sanitatem conservandam, vitæque longæ tuitionem, utpote, *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Physice Spagyrica. O impiam confusionem figmentorum Ethnicorum cum mysterio sanctissimo *Trinitatis*! Tædet me plura allegare e dicto loco. Quid? quod ipse Gal. improbaverit has circa numeros nugas, l. 3. de dieb. crit. cap. 11. vocans ψυχρολογίας, ἠλιθιότητας, λῆρήματα. Nec hodieque exolevit ritus superstitiosus Chirurgastrorum, in deligationibus, ad sectionem venæ instituendam, ad vulnera, *ternarium* observare, imprimendo ter fasciam, numerum; imo non desunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem *ter* despuendi vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. ad Sam. p. 235. Ita in usu medicamentorum *ternarius* numerus observatus legitur apud Scribon. n. 58. 71. 159. Vide & Rhod. ad eund. n. 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. g. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum solutione observetur, illud non fit propter aliquam mysticam, & peculiarem numeri illius virtutem, & efficaciam; sed dependet unice a materiæ turgescentia intra illud temporis spatium collecta. Unde etiam sæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obstaculo, vel anticipetur, vel prorogetur.

Terniabin, *Tereniabin*. Vide *Manna*.

Ternio, *Ternus*. Vide *Ternarius*.

Terpnos, τερπνὸς, significat *Gratum*, suave, delecta-

delectabile. In specie τερπνὸν nomen est medicamenti compositi, quod describitur ab Aet. l.6.c.91.citante Gorr.

* Terra, γαῖα, γῆ. Vide *Ge*.

Terreus, *Terrenus*, *Terrestris*, γεώδης. Vide *Geodes*.

Terrelati, sunt spiritus corporei, in terra degentes. Dorn. Rul. & Johns.

Terricla, χάραξ, *Sudis*, *Redica*, sic dicta, quod terreant hostes, aut bestias ingressuras. Lind. Ex XI.§.75.

* Terror, φόβος, affectus est, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quasi excessus. Pertinet inter res non naturales; & fit aliquando caussa morborum, præsertim lipothymiæ, epilepsiæ, imo & mortis, procatarctica; aliquando vero salutaris, & vice remedii prodest. Utrumque docuit Rolfink. O. & M. M. Sp. l.2.s. 3. c. 105. & l. 14. s. 3. c.12. Jung. C. Hofmann. Inst. Med. l. 5. c. 39. §. 1. In specie *terrorem* præcordia afficere, & omnem æsuriem tollere, vult Helmont. tr. Jus Duumvir. n. 25. Est etiam occasio pestis *Terror*. Idem in tum. pest.

Tersomæ, τέρσομαι, significat apud Hippoc. *siccor*, idem quod ξηραίνομαι, l. 1. de morb. mul. XXIII. 5.

Terthron, τέρθρον, proprie dicitur *artemo*, & funis, quo utrinque velum trahitur, antennæ summum, extremumque jugum; & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero sumitur vel pro summo, & *extremo morbi*, ex mente Foes. vel pro *soliditate morbi*, ut reddidit Lind. in vers. Lat. Locus est lib. 2. de morb. mul. XVII. 2. Jung. Foes. p. 615.

* Tertiana, τριταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur: estque vel *Intermittens*, in qua integra dies intermedia est libera ab omni febrili effervescentia: vel *continua*, ubi quidem nullla intermissio, sed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium sentitur. Caussa utriusque consistit in sanguinis biliosi, hoc est sulphureo-salinis portionibus scatentis effervescentia, & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum succi nutritii corrupti accedentis: Continuæ vero, ob copiam sulphurearum portionum a caussa quadam externa ad accensionem, & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertianæ* utriusque veram ideam descripserunt, ex recentioribus, Wvillis de febribus c. 4. Sylvius Pr. Med. l. 1. c. 30. 31. Piens de febr. tract. spec. c. 6. & 11. quamvis non in omnibus consentiant; quæ tamen fortassis facile conciliari possent. Non inconcinnne etiam de hoc argumento scripsit nuperrime D. D. Dolæus in Encyped. lib. 4. Febrium in genere essentiam, & rationem formalem in turbata sanguinis mixtione consistere statuens, postmodo singulis primariis speciebus, ita etiam Tertianæ applicans, c. 8.

Tertium, Chymicis dicitur mediũ inter duo extrema, & est medium inter durum, & molle: est quoque medium conjungendi Tincturas; & intelligitur *Sal*, quod merito medium inter corpus, & spiritum. Theat. Chym. Vol. VI. pag. 961. seqq. Alias & Chymicis *Sal Tertium* est, quod *Salsum* dicitur, & *Enixum* ex alcali, & acido junctis resultans. Vide *Enixum*, *Salsum*.

Tertius, τρίτος, quid significet, jam ante constat. In Medicina usitata est phrasis *ad tertias*, vel *ad duas tertias* decoquere; & vel indicatur decoctio tanta, ut residua maneat una tertia pars liquoris; vel, quod usitatius videtur, ut una saltem tertia pars decoquendo consumatur. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 451.

Tessa, est vocabulum plane obscurum, novissime a D. Helvvigio, quantum nobis quidem constat, in Introitu suo in Physicam inauditam in lucem productum. Si juxta nonnullorum opinionem Arabica vox est, significat *Occultavit*, *Spoliavit*, privavit, &c. D. D. Mattias Schefferus existimat, esse nomen Caballisticum, cujus literæ singularem contineant sensum. Significare vero Sal Astrale, seu Aeris essentiam, & esse idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba, &c. Attrahi vero per Magnetem, id est Sal Centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballistice continetur, in Epist. defensor. Introitus Helvvigian. pag. 21. seqq. Enimvero an non hic rursus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nihil apprehende, & fortiter tene! vel cum Carneade in Rob. Boyle Chymista sceptico sciscitari: In disquisitionibus ejusmodi speculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primario collimamus, quid, quæso, ille me docet gratiis dignum, qui si potest, conceptum suum mihi non reddit intelligibilem, sed terminis Mysticis, phrasibusq; ambiguis obscurat, quod dilucidare debebat.

Tessaroconta, τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadragesimus*.

Tessares, *Tessara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Testa, æquivocum est apud Latinos. 1. Significat *vas figulinum*: deinde & ob similem duritiem *crustam* animalium *aquatilium*: utrumq; dicitur Gr. ὄστρακον. Vide *Ostracon*. Unde & *Testacea animalia* vocantur ὀστρακόδερμα. Vide *Ostracodermon*. Tertio *Testa* dicitur *Rotunditas capitis humani*. Keuch. ad Sam. p. 29. Gr. πόλος, κεφαλή.

κορυφή. Hinc & Paracelf. generaliter pro *Globo* cœli, & terræ fumfit, lib. de caduco matric. Denique *Testa* corporis humani *pellis* eft Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Testamentum, διαθήκη, terminus Juridicus, proprie denotans *difpofitionem facultatum* fuarum omnium. Gal. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. cap. 5. Translatum vero a Spagyricis ad Hieroglyfica, vel myftica, aut ænigmatica fcripta, potiffimum de *Lapide Philosophorum*: v. g. Arnoldi Villanovani *Teftamentum*, Gallico primum idiomate defcriptum, poftea in Latinum translatum, quod legitur Th. Chym. Vol. I. p. 783. & Vol. VI. p. 446. feqq. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 2. Nicolai Melchioris Cibinenfis Tranfylvani *Teftamentum Artis*, quod extat apud Libav. Tom. II. Op p. 350. Fr. Bafilii Valentini *Teftamentum ultimum* vernacula lingua fcriptum, Argentorati 1667. Typis excufum. Hadr. a Mynficht *Teftamentum metricum*, fcriptis ejus additum, &c.

* Testiculi, *Teftes*, ὄρχεις, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Testimonium, μαρτύριον, quid fignificet, notum eft. Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius ftatuerat. Hinc Galen. dicit alicubi, ex *teftimonio* veritatem dogmatum æftimari, l. quod an. mor. feq. temp. corp. c. 5. Sumitur vero ab Hipp. etiam μαρτύριον: *teftimonium*, pro figno, 2. de art. t. 31. Galen. in comm. ad h. l.

Testudinatum, ἀέτωμα. Vide *Aetoma*.

* Testudo, æquivocum eft, χελώνη. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Teftudo* quoque dicitur *fpuma maris*: item *limax*, anatium album, & [illegible]beum. Rul. & Joh.

Tetagmenos, τεταγμένος. Vide *Ordinatus*.

* Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulfione*, & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero, & ftricte ita dicitur fpecies *Convulfionis* graviffima, quando totum corpus erectum, & rigidum manet, fine motu, ficut lignum, aut trabs. Diet. n. 825. Vide *Convulfio*. Galen. 4. aph. 57. De *Tetano* alias agitur apud Hipp. lib. 3. de mor. XIII. 1. feqq. lib. de int. affect. LIX. 1. feqq. lib. de dieb. judic. V. 1. feqq. Jung. Foef. pag. 616.

Tetanothra, *Tetanomata*, τετανώθρα, vel τετανώματα, vocantur medicamenta *erugatoria*, five quæ rugas emendant. Gorr.

Tetartæos, τεταρταῖος. Vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

Tetartos, τέταρτος. Vide *Quartus*.

Tethalassomenos, τεθαλασσωμένος, idem quod θαλασσίτης, marinus: Epitheton *Vini aqua marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non eft admixta aqua marina. Illius meminit Gal. 4. de R. V. I. A. t. 1. & l. 4. de fan. tu. c. 4. Hujus vero l. 4. de C. M. S. L. c. 8. Vide Foef. p. 448.

Tethelos, τεθηλός, dicitur Hipp. *mollis*; laxus. Ufurpatur de figuris, lib. de vet. medic. XXXIX. 16. rectius tamen *floridum* fignificat, ibid. XLI. 9. a θάλλω, *floreo*. Vide Foef. p. 260.

Tethreniodes, τεθρηνιώδης. Vide *Tenthreniodes*.

Tethyon, τήθυον, dicitur *Zoopyton tuber*; cujus defcriptionem pleniorem vide, cum ufu in cibis, & Medicina, apud Aldr. de Zoophyt. l. 4. c. 5. Chiocc. Muf. Calc. f. 1. p. 87.

Tetocyia, τετοκυῖα, Latine *Puerpera*, quæ jam peperit. Hippocr. 5. aph. 39. Jung. Dieter. n. 828.

Tetradrachmon, τετράδραχμον, *pondus quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur. Gal. de pond. & menfur. Vide *Stater*.

Tetragnathus, τετράγναθος, fpecies eft juxta Aetium *Phalangii*, vel aranei fubalbida, pedes fcabros habens, & juxta caput eminentias duas, unam rectam, alteram latam; ut exiftimes, eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpii veneno fimile. Foreft. l. 30. Obf. 12. Schol.

Tetragonon, τετράγωνον. Vide *Quadrangulum*. Τετράγωνον alias apud Hipp. vocatur medicamentum, quod caput purgat, l. de int. aff. XLIX. 14. & LII. 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipfum Stibium, vel Cruftas, quæ circa illud reperiuntur. Foef. p. 616. Rhod. ad Scrib. n. 23.

† Tetragonum, Hipp. non eft σύμμα, fed σύμμα, id eft odorum genus. Savotius de Tetragono. Hipp.

Tetramos, τέτραμος, idem quod τρόμος, *tremor*. Erot. in Onom p. 113. b.

Tetramyron, τετράμυρον, i. e. ex *quatuor unguentis confectum*: vocatur *Acopum* linimentum; cujus defcriptio, & vires habentur ap. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12.

Tetrao, τέτριξ, ὄρταξ, nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur; cujus defcriptio videatur, cum ufu, apud Aldr. l. 13. Ornith. c. 6. ubi fimul demonftrat, non effe eandem avem cum Otide.

* Tetrapharmacon, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compofitum ex quatuor fimplicibus. Tributur vero diverfis compofitionibus: v. g. *Emplaftro*, quod alias βασιλικὸν vocatur. Galen adv. Lyc. c. 7. l. 1. de S. Fac.

§. Pin-

Pinguedo, Stear. Vide Rhod. ad Scrib. n. 211. & supra in *Basilicum*. Deinde & *Antidotus* ita vocatur, quæ alias μυστήριον dicitur, & in officinis *Theriaca Diatessaron*. Vide *Mysterion*. Denique & nomen cibi cujusdam est *Tetrapharmacon*, apud Spartianum in Adriano, constantis ex fasiano, sumine, perna, & crustula, allegante Rhod. d. l. Meminit & Parac. *Tetrapharmaci*, l. de Ictericiis, c. 3. & videtur intellexisse Antidotum.

Tetrobolon, τετρόβολον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. scrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetroros, τέτρωρος, Lat. *Quatrio*, Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 45. dicitur ab Oribas. & Ruffo *pars Astragali*, vel tali superior, & sursum vergens. Gal. de ossib. c. 24. vel juxta Ingrassiam cap. 23. cujus commentarium vide p. 254. seqq. quamvis & totus *Astragalus* ita aliquando dicatur, a quatuor lateribus, dextro, sinistro, anteriore, & posteriore. Gorr.

Tettigometra, τεττιγομήτρα, dicitur fœtus e terra cadens, e quo exit cicada. Aldrov. de Insect. l. 2. c. 13.

Tettix, τέττιξ. Vide *Cicada*.

Teuchos, τεῦχος, duplicem apud Hippoc. habet significationem. 1. ita dicitur *totum corpus*, l. 6. Epid. s. II. t. 3. Gal. in comm. ad h. l. 2. notat *vasculum*, lib. de ster. XII. 25. 26. l. de loc. in hom. II. 6. XXXVI. 7.

Teuthlophace, τευτλοφάκη, nomen cibi alicujus, constantis ex *beta*, & *lente*, a τεῦτλον, *beta*, & φάκη, *lens*. Id edulii genus Heraclidem Tarentinum non modo sanis, sed & ægrotantibus dedisse, scribit Gal. 1. de A. F. 18. fin. Gorr.

Teuthis, τευθίς. Vide *Loligo*.

Textura, proprie ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars textoria* dicitur; de qua & Gal. l. ad Thrasyb. c. 17 & 21. Per translationem vero Lat. etiam usurpatur de *organica structura corporis*, & partium; & respondet Gr. κατάστασις, κατασκευή. Gal. 2. aph. 28. & c. 2. de R. V. I. A. t. 47.

Th. θ. Θ. signum est, & nota *mortis*, θανάτου, apud Hipp. in l. Epid. notante Gal. comm. 1. in l. 3. t. 13. & alibi; quemadmodum Υ. signum sanitatis. ibid.

Thacos, θᾶκος, *sedile*, sedes, idem quod θῶκος. Legitur apud Hipp. l. 7. Epidem. XXVI. 22.

Thais, θαΐς, duo significat. 1. *Ceratum Cosmeticum*, quo faciei rubor conciliatur; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 3. c. 25. 2. *Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi summum caput, & quod inter ipsum, frontemque est, vincire convenit. Ejus tres species recenset Gal. l. de fasciis, n. 9. 10. 13.

Thalame, θαλάμη, dicitur *cubile*, & piscium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hipp. de Arte XIIX. 9. Vide Foes. Oecon. p. 265.

Thalasseron, θαλασσηρόν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum suffusionibus, & hebetudini visus; cujus descriptio habetur ap. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. l. 7. c. 16.

Thalassites, θαλασσίτης, idem quod τεθαλασσωμένος. Vide *Tethalassomenos*.

Thalassomeli, θαλασσόμελι, dicitur medicamentum compositum ex æquis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ defecatis, & in picato vase per dies caniculares insolatis, vim habens purgatoriam. Gorr. e Diosc. l. 5. c. 20. Jung. Keuch. ad Sam. p. 201.

Thaleros, θαλερός, i. e. *floridus*, a θάλλω, *floreo*. Dicitur de spiritu vegeto magno, & concitato. Galen. cap. 2. in 1. prorrh. t. 4 & 60. quamvis in textu Hipp. legatur θολερὸς, de quo infra in *Tholeros*.

Thallia, & *Thallos*, θαλλία, θαλλός, dicitur *germen* omne, sed præcipue *olivæ*. Ægin. lib. 3. c. 66. Gorr. Rhodius exposuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus festis coronæ texebantur, ad Scr. n. 142.

Thalpos, θάλπος, idem quod θερμότης, *Calor*, *æstus*. Legitur apud Hippoc. 3. aphor. 1. & 5. a θάλπω, foveo, calefacio. Jung. Diet. n. 383.

Thalpis, θάλπις, *fotum*, *fomentum* significat. Legitur apud Mosch. l. de morb. mul. cap. 126.

Thamatica, pro *Thaumatica*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur. Dorn. Rul. & Johns. in Lexic.

Thames, *Thaminos*, θαμής, θαμινός, *frequens*, & adverb. θαμέως, *frequenter*. Sæpe occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIII. 4. de fistul. III. 1. l. de superfœt. X. 11. & alibi, notante Foes. p. 266. seqq.

Thamna, θάμνα, idem quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. Ex. X. §. 200.

Thanatos, θάνατος. Vide *Mors*.

Thanasimos, *Thanatodes*, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Lethalis*.

Thaphneus, est *medicina mundata*, *& purgata*. Dorn. Rul. & Johns.

Thauma, θαῦμα, in genere *Miraculum* significat. Vide *Miraculum*. Specialiter sumitur pro *Machinis αὐτομάτοις*, mechanicis, qualibus utuntur histriones etiam in ludis. Tandem & pro ipsis *præstigiis* accipitur; unde θαυματοῦργοι, ἢ θαυματοποιοὶ, qui talia opera seria, jocosa, impudica, pudica exercebant, & ostende-

ftendebant in circulis otiosorum hominum, quæstus caussa. C. Hofm. comm. in Gal. LL. de U. P. n. 979.

Theca, θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid asservatur. Ita *Theca instrumentorum Chirurgicorum* describitur ab Hildan. in Cista militari, Class. 19. sine qua nunquam accedere debet ad ægros Chirurgus; quod laud. Author etiam ipse observavit.

Thee, est nomen plantæ Japonicæ, & Chinensis, hodieque etiam apud nos usitatæ, & magnopere commendatæ; de cujus historia, & usu vide Schroder. in Append. p. 8. seqq. & Fr. Hofm. in Clav. ad l. 4. s. 1. n. 348. seqq. Licet vero utilitas insignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio usus hujus plantæ, ob novitatis pruritum, aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriæ Ducis Dialogus inscriptus, Teophilus Bibaculus, sive de potu *Thee*.

Theetricos, θεητρικὸς, proprie *spectabilis* dicitur, h. e. *ad ostentationem*, & spectaculum *factus*. Usurpatur ab Hipp. de deligationibus concinnis, & ad ostentationem saltem paratis, quæ nihil juvant: l. de Medico IV. 8.

Theilopedon, θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi *insolantur*, & exiccantur uvæ. Hinc θειλοπεδεύθεῖσα σαφυλὴ, *uva insolata* dicitur. Lind. Ex. X. §. 92. Gorr. scripsit θηλόπεδον.

Theion, θεῖον, duabus gaudet significationibus. Significat enim & *Divinum*, & *Sulphur*: de quibus Latinis vocabulis jam dictum sub suis literis initialibus. Vide *Divinum*, *Sulphur*.

* Thele, θήλη. Vide *Papilla*, *Mamma*.

Thelema, θέλημα. Vide *Voluntas*.

Thelopedon, θηλόπεδον. Vide *Theilopedon*.

Themon, θημὼν, idem quod σωρὸς, vocatur *acervus*, & *cumulus*, v. gr. frumenti, tritici. Galen. in Ex. voc. Hipp. Foes. p. 269. Gorr.

* Thenar, θέναρ, accipitur late, stricte, & strictissime. Late pro cavitate omni interiori manuum, & pedum; quarum illa dicitur alias *Vola*, hæc vero *Planta*; suntque carnosæ portiones sub digitis manuum, & pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* usurpetur, patet ex Hipp. l. 2. de morb. mul. IX. 19. Stricte pro *vola manus* tantum, sive palma, h. e. parte manus interna eminente, & carnosa a digitis usque ad carpum protensa, qua percutere solemus, a θένω, percutere. Gal. c. 1. de fract. t. 20. Strictissime θέναρ dicitur Ruffo *spatium carnosum inter pollicem, & indicem*, sub quo manus cavitas sita est: ὑπόθεναρ vero, quod reliquis quatuor digitis subtenditur. Foes. p. 267. seqq. Lind. Med. Phys. l. 2. c. 14. §. 85. Musculus etiam unus ex abducentibus pollicem vocatur θέναρ. Barth. l. 4. An. c. 9. p. 579.

Theodotia, θεοδότια, vocantur diversa *Collyria*, ab Authore *Theodoto* inventa, & excogitata, ad diversas oculorum affectiones; quorum descriptiones habentur apud Aet. l. 7. allegante Gorr. & Ægin. l. 7. c. 16. Meminit & in genere Gal. l. Intr. c. 14. circa fin.

Theodoretos, θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur, quæ alias διὰ γλυκυρίζου appellatur, ad frigidas capitis affectiones; cujus descriptio legitur apud Æginet. l. 1. c. 11. & Aet. lib. 13. citante Gorr. Meminit & Forest. l. 21. Obs. 12. Schol.

Theopemptos, θεόπεμπτος, h. e. *Deo missa*, scil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*; cujus descriptio habetur apud Schr. lib. 3. c. 17. quamvis neque reliquæ pomposis ibidem, & hyperbolicis titulis inscriptæ magis aliquid habeant in recessu, quam Tinctura vulgaris Antimonii. D. Ludovic. Diss. I. Pharm. p. 325.

Theophilion, θεοφίλιον, vocatur *Collyrium* ξηχυματικὸν, & describitur apud Aet. l. 7. allegante Gorr.

Theophrastici, idem qui Paracelsistæ dicuntur, *Paracelsi sectatores*. Vide *Paracelsus*.

Theorema, θεώρημα, idem in genere quod ἀξίωμα, *sententia*, aphorismus. Vide *Aphorismus*, *Speculatio*.

Theoretica, *Theorica*, θεωρικὴ, θεωρητικὴ. Vide *Speculativa*, *Practica*.

Theoretos, θεωρητὸς, *Contemplabilis*, spectabilis, vel consideratione, & observatione dignus. Dicitur de diebus Medicis, sive Criticis, sive Crisim antecedentibus; quales sunt *Indices*, ἐπίδηλοι. Hipp. 2. aph. 24. Gal. in com. ad h. l. Diet. n. 391.

Theoros, θεωρὸς, vocatur Hippocr. qui oraculorum consulendorum causa ad Deos mittebatur, notante Erot. Onom. pag. 53. c. Foes. p. 269.

Theos, θεὸς, Lat. *DEUS*. Vide *Deus*, *Dii*.

Therabus, θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta insula nascebatur, dulce, nigrum, crassumque & citra adstrictionem Meminit ejusdem Gal. de bon. & mal. succ. c. 11. & l. 4. de S. F. 8. Jung. Gorr.

Therapeia, θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*, *Auxilium*. Hipp. aph. 6. de quibus vocabulis vide suis in literis. Complecti vero & curam veram, h. e. qua morbus revera profligatur; & palliativam, ubi saltem ejusdem vehementia mulcetur, testatur Galen. 6. aph. 38. & confirmat Lind. Ex. XII. §. 93. Adde Foes. p. 268. Descendit vero a verbo θεραπεύω, *curo*, medeor, ministro, quod legitur 6. aph. 38. Estque valde emphaticum verbum, exprimens illud axioma:

axioma Hippocraticum, Medicum, dum *curat*, esse, & debere esse saltem naturæ *ministrum*. Unde & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *ministri*, qui ea, quæ ad curationem necessaria sunt, administrant. 3. de R.V.I.A.t.44. Adde Foes. d.l.

† Θεραπεύω, Thucyd. Dion. Plutarcho est observantia, quod Galli Cortizer Petri. Fabr. semest. l. 1. c. 20.

* THERAPEUTICE, θεραπευτικὴ, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

† THEREPIA, Pl. remedia, salmatius in sol.

† THERIACA, a θεράω, servo. Galeot. martius de promiscua doct. c. 5. quodvis antidotum, Marsil. Cognat. Variar. obs. l. 7. c. 14.

* THERIACA, θηριακὰ, dicuntur medicamenta, quæ *ferarum morsibus* medentur. Gal. c. 6. in l. 6. Epid. t. 5. circa fin. Duplicia vero statuisse Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morsus præcavent, sive illitu, sive suffitu, sive instratu; alia, quæ morsum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca*, θηριακὴ vocatur in specie *Antidotus* efficacissima ad venena omnia, imprimis vero ad morsus viperarum, cum θηρίον viperam κατ' ἐξοχὴν significet. Vel etiam ita dicta est illa compositio, quæ *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum postea ad alios quoq; *Antidotos*, quamvis non recipiant carnes viperarum: quales fuerunt Ælii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis, &c. & hodieq; adhuc *Theriaca Diatessaron*, in Offic. De hujusmodi compositionibus vide Gal. l. de Antidotis, de *Theriaca* ad Pisonem, & ad Pamphilianum. Junge Rhod. ad Scrib. n. 165. In specie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. in Mus. s. IV. p. 704. & alios, v. g. Marantam de *Theriaca*, Sylvaticum, Bonfinium, Jul. Alex. h. tit. Videantur & Dispensatoria, Norimbergense, Augustanum: item Pharmacopœa Collegii Londinensis, &c. Chymici cum viderent fortassis intricatissimam simplicium, & inconcinnam misturam *Theriacarum*, præsertim Andromachi, consulere voluerunt artificiosa extractione: hinc ortæ sunt *Theriaca Cœlestis*, *Essentia*, vel *Extractum Theriacæ*, &c. de quibus videatur Schr. l. 2. c. 57. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. JunKen. Ch. Exp. Cur. P. II. s. 1. c. 5. p. 499. seqq. Johns. quoq; scribit Lex. l. 2. *Theriacarum* varia genera, Chymica, & Galenica inveniri in Pharmacopœa Spagyrica Mylii p. 349. seqq. Translatum porro *Theriacæ* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*; v. g. Sublimatum, Corallinum album, &c. legitur, & quidem hyperbolice vocando *Theriacam Theriacarum*, apud Libav. Apocalyps. Hermet. part. prior. c. 6. Verum ne permittant sibi imponi ab hujusmodi laudibus hyperbolicis Medici Juniores; cum usus horum sit suspectus, imo periculi plenissimus. In Lapide quoque Philosophorum & *Theriacam*, & venenum latere, docetur in Theatr. Ch. Vol. V. p. 651. seqq. ubi tamen mendose ob ignorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime familiarem *Thyriaca* legitur.

THERENOS, θηρηνός, epitheton *vini Asiatici dulcis*, simul atq. pallidi; uti scribit Gal. lib. 5. de san. tu. c. 5. Gorr. vero fortassis mendose θήρειος posuit in defin.

THERINOS, θερινὸς, i. e. *æstivus*. Ita θερινὴ ὥρα legitur, h. e. *æstivum* tempus, apud Hipp. 4. de R.V.I. A. t. 1. θερινοὶ πυρετοὶ, febres *æstivæ*, 2. aph. 25. Vide *Æstas*. Diet. n. 387. Vocatur & collyrium *Therinum*, i. e. *æstivum*, l. 4. de C.M.S.L. c. 7.

THERIODES, θηριώδες, Vide *Ferinus*.

* THERIOMA, θηρίωμα, idem quod Hippocr. θηρίον, significat *ulcus teterrimum*, *ferinum*, & *summe malignum*, cum ex se nascens, tum alii morbo superveniens, ut refert Cel. colore lividum, nigrum, odore fœdum, multo mucoso humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo, & dolor comitatur, a quo sanguis interdum fluit, serpit, & exedit partes finitimas; atq; ob id aliqui Herpetem exedentem nominant, l. 5. c. 28. Quamvis alii sint, qui θηρίωμα ad *sola Pulmonum ulcera* maligna restrinxerint, teste Gal. c. 2. n. 6. Epid. t. 24. Ita Heurn. phthisin vult appellari θηρίωμα, lib. de morb. pect. c. 7. Caussa indubitato in sanguinis ichorescentia caustica, & putrefactione consistit. θηρίοι vero pro tali ulcere sumi apud Hipp. patet ex lib. de loc. in hom. XLI. 1. Jung. Foes. p. 270. Erot. Onom. p. 109. a. Gorr. Castell.

* THERION, θηρίον, proprie significat *bestiam*, *ferum animal*; quemadmodum & simplex θήρ. Vide *Fera*. Adde Linden. Exerc. XI. §. 115. 119. In specie etiam accipi pro *vermibus*, & animalculis in intestinis natis, nonnulli Interpretes Hipp. volunt, ita explicantes Coac. text. 285. 467. 468. & l. 6. Epid. s. VII. 55. Jung. Foes. d.l. Jonston. vero duos textus posteriores Coacos per ulcera ferina exposuit, in not. ad h. l. siquidem p. 2. ad. *Therioma* notavimus; Hippocr. etiam *ulcera summe maligna* appellasse θηρία.

THERIOTOME, θηριοτομὴ, idem quod ζωοτομή. Vide *Zootome*.

THERMÆ, θερμαὶ, proprie vocantur *Aquæ actu calidæ minerales sponte natæ*, h. e. quas Natura e liberali sinu terræ magna Dei benedictione affatim suppeditat ad sanitatem qua tuendam, qua recuperandam; quarum usus non

solum

solum est externus ad lavandum, sed etiam quandoque internus ad potum. Gal.l.6. de san. tu.c.9. Dietr. n.508. Quænam vera caussa sit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet inter intricatissima Naturæ occulta; licet plures fuerint, qui ingenia sua in hac rimanda exacuerint; inter quos & Jul. Alex.l.7.Sal.c.4. Lang. l.2. ep.52. Nobis placet opinio Fr. Hofm. in cl. ad Schrod l.3.c.3.p.m. 145. non tam a peculiari sulfure accenso, quam a continua lucta particularum inter se pugnantium dependere, statuentis; quamvis duratio illa per tot secula annorum admiranda magis, quam rimanda sit. Historias vero *Thermarum*, cum usu vero, & abusu, plures proposuerunt Authores. Sufficiat allegasse Baccium de *Thermis*, Thabernamont. in libell. Germanic. dicto *Thesaurus aquarum*, vulgo *Masser*, *Schab.* VveKer. Antid. Spec. l.1. s.3. Hildan. de *Thermis* Leucensibus, & Piperinis, Sommer. de Carolin. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6.s.4.c.2.

Thermanterion, θερμαντήριον, vocatur arula, vel foculus; qualibus in mensa solemus uti, ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos. C. Hofm. in Galen. LL. de U.P. n.210.

* Thermanticos, θερμαντικός. Vide *Calefaciens*.

Thermasia, θερμασία, idem quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp.5.aph.63.

Thermasma, θέρμασμα, significat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia: v. g. in pleuritide. Hipp.2.de R.V.I.A.t.1.& 2. Descendit a verbo θερμαίνω, *calefacio*, & θερμαίνομαι, *calefio*, quod frequenter occurrit apud Hippoc. notante Foes. p. 268. Diet.n.388.

Terme, θέρμη, *calorem* notat *excessivum*, intemperatum, apud Hipp. unde & Gorr. non veritus est per *febrem* exponere: quamquam nullam video necessitatem, ob quam omnis *calor excedens* statim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. l.1. de morb. mul. LXVII.4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet: & l.5. Epid. XXXV.8. ad quem locum vide Lind. Ex.IV.§.53.

Thermemeria, θερμημερία, dicitur *tepor diurnus*; qualis esse solet tempore verno. Hipp. 1.de nat.hum.t.33. Jung. Foes. p. 269.

Thermocoelios, θερμοκοίλιος, vocatur Hipp. qui *intemperate calido præditus est ventriculo.* Legit.l.6.Epid.s.IV.t.25.Foes.d.l.

Thermole, θερμωλή, idem quod θέρμη, & *calorem excessivum* notat. Hipp. l. de L. l. Hom. XXXI.31.XXXIIX.5.XLIV.7.&c.

Thermometrum, θερμόμετρον, est mensura caloris, tum cujusvis, tum caloris humani naturalis per pulsum dijudicanda.

† Thermopolia, tabernæ in quibus potiones calidæ vendebantur.

Thermopolium, θερμοπωλεῖον, vocatur *taberna*, ubi confectæ dulcesq; potiones veneunt; quas calidas bibere solitos ex Turnebo testatur Lind. Ex. X. §. 158. & hodieq; potus Thee, & Caffe in quibusdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

Thermos, θερμός. Vide *Calidus*. Significat & *Lupinum*; ut est apud Gal.l.6.de S. F. §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

Therolexes, θηρολέξης, idem quod ὀνοματοθήρας, *aucupator verborum*, & dictionum, cujus omne studium in vocularum observationibus, & novationibus positum. Lind. Ex. XVI. §. 146.

Theros, θέρος, vide *Æstas*.

Thesaurinella *cælestis*, dicitur Paracelso *Necromantiæ species*, quæ occulta scripturæ rimari, & intelligere docet, l. 2. Philos. sagac.

Thesaurus, θησαυρός, quid proprie significet, ex aliis Lexicis constare potest, ac debet; videlicet *Divitias copiosas absconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis, & Philosophiæ dicitur. *Thesaurus* pretiosissimus. Th.Ch. Vol. I. p. 238. Talis *Thesaurus* est in homine, non extra ipsum, p. 274. Ita Lapis Philosophicus dicitur *Thesaurus aurei velleris*, Vol.IV.p.247. Adde Libav. Tom.II. Oper p.189.

Thesis, θέσις, significat *Positionem* partium corporis naturalem. Vide *Situs*. Quamvis Galen. quoque velit, significare *connexionem* cum proximis partibus, & respectum, com. 2. de fract. t.8. Alias *Thesis* quoque *sententiam* aliquam, quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, significare potest; uti ex Logicis patet.

Thespiana, vel *Thespesiana*, θεσπιανὴ, vel θεσπεσιανὴ, vocatur Confectio quædam Apollonii; cujus descriptio habetur apud Gal. l. 7. de C.M.S.L.c.3.Gorr.

Tessalicus, θεσσαλικός, idem quod *Methodicus*; ab authore *Thessalo*, qui sectam Methodicam primus introduxit. Vide *Metodicus*. Alias *sedile Thessalicum*, legitur apud Hipp. 1.de art.t.22. & describitur a Gal. in comm.ad h.l.

Theu Cheir, θεοῦ χείρ, i. e. *Manus Dei*. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuisse, si recte adhibita fuerint, patet ex Gal.l.6.de C.M.S.L. cap.3. In specie est nomen *Antidoti* ex hircino sanguine præparatæ, quæ nephriticis, calculosisq; præsenti remedio est; & describitur ab Aet. l.11. citante Gorr. Vide *Manus*.

Theurgia, θεουργία, dicta fuit Græcis sacratior Magiæ species; fuitq; per Sacrosancta nomi-

nomina, & precationes Angelorum, & bonorum spirituum imploratio; ut est ap. Lang. l. 1. ep. 34.

THEXIS, Θῆξις, vocatur *punctio per acum*, a Θήγω, quod *acu transfigo* significat. Hinc cura κτ Θῆξιν vocatur Chirurgica operatio, quando vulnera per suturam acu factam conjunguntur. cujus meminit Archigenes apud Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Jung. Foes. p. 269.

THISMA, est minerarum ductus, & *venæ subterraneæ*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

THLASIAS, Θλασίας, dicitur *Eunuchus* factus *per compressionem*, κτ Θλᾶσιν, testium: quem modum descripsit Ægin. l. 6. c. 68. Gorr.

* THLASIS, Θλάσις, Θλάσμα, *contusio*, *collisio* violenta dicitur. Estque species solutionis continui. Gal. l. de causs. morb. c 11. Jung Foes. p. 271.

* THLIPSIS, Θλίψις. Vide *Compressio*

THOCOS, Θῶκος, *sedile*, *sella*. Legitur ap. Hipp. l. 7. Epid. XLII. 29. & in Epist. ad Damagetum de Democrito sedente super sella lapidea, 29. Foes. p. 275.

THOLEROS, Θολερὸς, *turbidus*, turbatus: *turbulentus*, Lat. dicitur: & usurpatur de rebus diversis v. g. de spiritu, vel aere, Hipp. l. de humor. III. 18. Coac. t. 49. 186. 2. prorrh. c. 2. t. 4. & 60. de urina, l. 1. Epid. c. 2. sect. III. 19. de alvi excrementis; ibid. 99. de menstruis, l. 1. de morb. mul. XXXIV. 12. de sputo, ibid. LXIX. 13. Vide Foes. p. 272.

THOLOS, Θόλος, æquivocum est. Primo significat in genere *limum*, vel *lutum*; unde Θολερὸς, *turbidus*: in specie succum illum *turbidum*, quem habent *polypi*, ac *sepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant, & collutulant. Hipp. l. 2. de morb. LXXI. 5. Junge Lind. Ex. V. §. 8. Deinde etiam ita dicitur *fasciæ genus*, quod Calvariæ adhibetur. Gal. de fasciis, n. 8. *Tholus* quoque, vel quibusdam etiam *Tholum*, dicebatur lucus Æsculapio sacer, in quo sacellum, vel ædificium rotundum sex columnis suffultum, marmore candido incrustatum erat, quod proprie *Tholum* vocabant; uti legere est apud Lang. l. 2. ep. 2. & Casp. Rejes C. El. q. 3. n 4.

* THORAX, Θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis spatium, quod duodecim costis utrinq; circumscribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os, & septum transversum; declinat vero posteriore ad spinam duodecim vertebris circumscriptam. Gal. l. de ossib. c. 13. & l. 6. de U. P. c. 2. Dieter. n. 397. Jungatur Linden. Medic. Phys. c. 6. §. 3. Barthol. l. 2. Anatom. in princ. Dicitur & alias *Medius Venter*. Vola quoque sanguinea. Venas, & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *Thoracica*, patet ex Bartholin. aliisque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *Thoracica* dici, e Practicis constat.

* THOREXIS, Θώρηξις, Hipp. dicitur *Vini*, præsertim meri, & *generosioris* potus: 2. aph. 21. Jung. Diet. n. 398. Aliquando vero immoderatum vini potum, & *inebriationem*, vel ebrietatem significat, apud eundem l. 2. de morb. VI. 16. XXII. 1. XLIIX. 41. LI. 28. Vide Foes. p. 275. quemadmodum & verbum Θωρῆξαι, & Θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur l. 2. Epid. s. V. 24. l. 2. prorrh. IIX. 1. l. 4. de morb. XXXI. 14. Notetur, apud Linden. semper in medio saltem Jota inveniri, contra Lexicographorum, ut & Foesii scriptionem.

THOROS, Θορὸς, idem quod γόνος, *semen genitale*, genituram significat. Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 8. Gal. cum aliis hoc nomine semen actu ipso excretum, vel excretionem seminis indicari voluit. Vide Foes. p. 272.

THORYBOS, Θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Usurpatur vel de humoribus, & in specie sanguine; estq; idem, quod ἄραδος. Vide *Arados*. Vel de animo, sive mentis *perturbatione*, desipientia; in qua significatione sæpius ab Hipp. sumitur: v. g. 1. prog. t. 28. quamvis Gal. in comm. de omni periculoso statu exposuerit, Coac. t. 282. unde & *mens* Θορυβώδης legitur, i. e. *perturbata*, l. 2. pror. XX. 3. risus Θορυβώδης, l. 5. Epidem. XXXIV. 2. Verbum Θορυβέω occurrit in Epist. ad Philopæmenem n. 16. & Θορυβεῖσθαι, *perturbari*, lib. 7. Epid. XXI. 28. Jung. Foes. q. 272. seqq.

THRACIUS, Θράκιος, epitheton *Lapidis graveolentis*; cujus meminit e Nicandro Galen. lib. 9. de Sim. Fac. §. Gagates. Caret usu Medico.

THRANOS, Θρᾶνος, *scabellum*, *sella*, sedes, idem quod δίφρος. Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Non vero video, cur Foes. Gal. legisse existimet Θράνοι pro Θῶκοι.

THRASOS, Θράσος, *Thrasis*, Θρασὺς, *audaciam*, & *ferociam*, nec non *audacem ferocem* significat, & exprimit. Usurpatur ab Hipp. de delirio, & de oculis, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. lib. 1. prorrh. sect. 2. t. 52. Coac. t 85. 155. Jung. Foes. p. 273.

THRAUSMA, Θραῦσμα, vocatur species una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas, veluti in frusta fractum est, & facile friatur. Gorr.

THRAUSTOS, Θραυστὸς, idem quod ψαθυρός. Vide *Friabilis*.

THREPSIS, Θρέψις. Vide *Nutritio*. *Facultas* etiam *nutritiva* vocatur δυύαμις Θρεπτικὴ, estque species sanitatis, singulis membris, & toti corpori competens.

THRINCOS,

Thrinchos, θριγκὸς, *sepimentum*, vallum significat: & usurpatur ab Hippoc. tropice de dentibus, in Epist. citante Foes. p. 273.

Thrissa, θρίσσα. Vide *Alosa*. Ita dictus piscis, quod multis spinulis instar *aristarum* refertus sit. Lind. Ex. XI. §. 228.

Thrissein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari. Onom. p. 53. c.

Thrix, θρὶξ. Vide *Pilus*. Præter hanc receptam significationem, Græcum vocabulum etiam significare *partem hepatis superiorem*, juxta quam fibræ inter se dividuntur, vult Gal. in Exeg. voc. Hippoc. quamvis merito dubitet Foes. Oec. p. 273.

* Thrombos, θρόμβος. *Thrombosis*, θρόμβωσις. Vide *Grumus*. *Grumescentia*.

Thronos, θρόνος, est *excelsa sedes*, aut in sublimi posita. Legitur apud Hipp. lib. de dec. orn. XI. 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum significat. θρόνος μαρκέλλος, *Thronus Marcellus*, quoque vocatur Trochiscus; cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 12. & Aet. l. 9. citante Gorr.

Throsco, θρώσκω, h. e. *salio*. Usurpatur de Corde, ap. Hipp. l. de Corde IX. 6.

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *frustum*, v. g. scoriæ. Hipp. l. 1. de morb. mul. I. 4. 5. Jung. Foes. p. 274.

Thrypticos, θρυπτικὸς, *vim frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικὰ medicamenta *calculos frangentia* dicuntur. Gal. l. 5. de S. F. c. 2.

Thunnus, θύννος, item *Thymus*, dicitur Piscis marinus grandior non squamosus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis. Gal. l. 3. de A. F. c. 31. Jul. Alex. J. 14. Sal. cap. 9. Prolixius describitur cum usu vario ab Aldrov. l. 3. de pisc. c. 18. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c. 5. ubi *Thimnus* vocatur. Meminit & Lang. lib. 1. ep. 63.

Thus, λιβανωτὸς. Vide *Libanotos*.

Thya, θυῖα, θυΐη, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXIII. 19. l. 2. LXVII. 8.

Thyites, θυΐτης, nomen *Lapidis viridis Jaspidi similis* in Æthiopia: cujus descriptio, cum usu Medico, habetur apud eundem l. 5. cap. 154. Gal. l. 9. S. F. §. Dios. *Thyites*. Ruland. hodieque nobis incognitum esse existimat. Aldrov. ad marmor serpentinum viride una macula signatum refert, l. 1. hist. serp. & drac. c. 1. p. 51. a. ed. Bonon.

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, id est *Saccus*, *Sacculus*. Diminutivum usurpatur de chorii portione protuberante, cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito rumpendum esse, monet Moschion. de morb. mul. c. 52.

Thyma, θῦμα, *pustulam pruriginosam* ab æstu excitatam significat, idem quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. Ex. XI. §. 189.

Thymallus, θύμαλλος, nomen piscis fluviatilis nobilissimi: cujus descriptio, cum usu in cibis, & Medicina, traditur ab Aldrov. l. 5. de pisc. c. 14. Bruyer. de re cib. l. 22. c. 10. ubi & *Thymus* dicitur.

* Thymiama, θυμίαμα. Vide *Suffimentum*. *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, super corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis supra latior, subdura, & in summo peraspera. Idq; summum colorem *Thymi* repræsentat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura nascuntur in palmis, talis, & plantis pedum: pessima sunt in obscœnis partibus, maxime ubi sanguinem fundunt. Caussa in salinis corruptis maligne, & coagulativis portionibus succi nutritij ponenda videtur. Vide Forest. l. 4. Chir. Obs. 10. Sch. Cels. l. 5. c. 28. Foes. Oec. p. 274. Diet. n. 299.

Thymoeides, θυμοειδὴς, *facultas irascibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit, & animi perturbationes, Gorr.

Thymos, θύμος, *Thymus*, dicitur *eminentia quædam carnosa*, & *verrucosa*, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *Thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio crescens. Ægin. l. 6. c. 58. & 71. Gal. in def. Med. in ano, & sede fieri, descripsit, l. 14. M. M. c. 13. quin, & Hipp. ipse l. de Alim. IV. 10. Causa eadem, quæ *Thmyii*. Differunt enim solum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, scabri, candidi, dolore carentes; & hos secundum naturam vocasse arbitror Hipp. d. l. alii maligni, *lividi*, dolorifici, ampliores; ut in morbo Gallico. *Thymus* quoq; vocatur glandula jugulo adnata inter divisiones arteriarum, & venarum subclavium thoracis summa parte; pars in vitulis esui expetita ob mollitiem lacteam: cujus descriptionem vide ap. Barthol. l. 2. An. c. 4. Hunc a Plauto vocari *glandium*, scribit Joh. Riol. Antropogr. l. 2. c. 13. De osse *tibiæ* sponte elapso, & callo restituto legi poterit admirabilis Obs. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 1. Wharth. & Charlt. glandulæ huic peculiarem usum elaborationis succi nutritii attribuerunt. Ille in Adenogr. c. 16. hic Oec. An. Ex. X. §. 16. Enimvero nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis: ob ineptitudinem nervorum succum illum nutritium, si in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon dispesationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypothesin adhuc consequentibus.

Thymos, θυμός. Vide *Animus*, *Ira*.

Thynnus, θύννος, Vide *Thunnus*.

Thyroarytænoides, vocantur Musculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammati faciant Anginam lethalem. Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 442.

* Thyroides, θυροειδής. Vide *Cartillago Scutiformis*. Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adstantes *Tyroideæ* vocantur Vvarrhon, Adenograh. c. 18. p. 107. Vide Barth. l. 2. An. c. 11. p. 445.

Tibenum, τιβηνός, epitheton *Vini* cujusdam, a loco natali *Tiba* ita dicti; cujus virtutem explicat Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 11. & l. 1. de Antid. c. 3.

Tiberianum *tormentum*, vocatur *Calica*, ap. Lind. Ex. IV. §. 12.

Tibia, κνήμη, est tota cruris pars inter talum, & genu in interiori parte sita; cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur. Gal. l. de ossib. c. 22. 4. de art. t. 28. & alibi, Gr. ἀντικνήμιον, posterior carnosa pars *Suræ*, γαστροκνήμιον dicitur, l. 16. de U. P. cap. 8. Jung. Barth. libell. 4. Anat. c. 21. Musculi *Tibiæ* affixi pedem flectentes vocantur *Tibiæi antici*, & *postici*. Barth. l. 4. An. c. 13. p. 581.

Tiburo, vocatur piscis quidam maximus, & truci aspectu, vitam in Mari Indico ducens, adeo insigni corporis robore, ut hominem ictu dentis secet medium, & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utilissimus fertur nephriticis, & urinæ difficultate laborantibus. Chioc. Mus. Calc. s. 1. p. 104. Describitur & a Rond. l. 16. de pisc. c. 26.

Tiburtinum, τιβουρτῖνος οἶνος, etiam nomen *Vini*, a loco natali, cujus vires iterum Gal. proposuit, dd. ll.

Tichus, nomen piscis marini, ad ostia fluminum intrantis, apud J. Alex. l. 15. Sal. c. 1 quamvis neq; ap. Aldr. neq; apud Rond. ejus descriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, significat *pario*. Vide Foes. p. 617. seqq. Diet. n. 831.

Tifacoum, h. e. *argentum vivum*. Rul. in Lex.

Tifatum, idem quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Rul. & Johns.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum; de quo disseruit Jul. Alex. lib. 18. Sal. cap. 14.

Tigris, τίγρις, animal est ferum, quadrupes, crudele, homines devorans: cujus historiam, cum usu, videsis apud Aldrovand. l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 4.

* Tilmata, τίλματα, *vulsa* dicuntur; & idem significant, quod σπάσματα, fiuntque, cum musculorum fibræ nimis distentæ rumpuntur. Gal. c. 3. de iis, q. in med. f. t. 30. quamvis in Græco legatur πλέγματα. Verum substituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foes. notante C. Hofm. in MM. SS. not. ad h. l. Τίλμα quoque, vel πλυχνίον vocatur *linamentum concerptum*. Hipp. l. de dec. orn. VII. 21. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2.

Tilmos, τιλμός, significat *vellicationem*, evulsionem; vel proprie dictam, qualem exercent sæpe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel improprie partium nervosarum *lancinationem*, ab humorum acrium, & corrosivorum subsistentia. Hipp. l. de hum. II. 24. & l. 1. Epid. sect. 3. t. 1. ad quem locum vide Gal. comm. Jung. Foes. pag. 618.

Tilton, τιλτὸν, *linamentum concerptum*. Gorr. Foes. d. l.

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, *Timor*, idem quod *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. sumitur in valde bona significatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. de R. V. I. A. t. 31. & 39. unde & τιμωρία, *auxilium*, adjumentum significat, ibid. t. 41. Gal. in comm. ad h. l. Jung. Foes. p. 618.

Tin, i. e. *Sulphur*. Ruland. & Johnson. in Lex.

Tina, vocatur Balneum magni juvamenti in dolore Colico. Avic. l. 3. fen. 15. t. 4. c. 10.

Tinca, *Tincha*, de Græco vocabulo non certo constat, quamvis Schr. addiderit σκόρπιος, est piscis in stagnis, & lacubus frequentior, quam in fluminibus; cujus historiam, cum usu in cibis, & Medicina, tradidit Aldr. l. 5. de pisc. c. 45. Jung. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 7. Bruyer. de re cib. l. 22. c. 12. Schr. l. 5. cl. 3. n. 92.

Tincones, vocantur *Bubones*, sive tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. Oper. p. 738.

Tinctura, βαφή, terminus in Medicina hodieque usitatissimus, ambiguæ tamen significationis. Sumitur enim aliquando vel active: in qua significatione descripsit Dorn. & Rul. *Tinctura* dicitur, quod colore suo penetrat, & tingit alia corpora; ut Crocus in aquam injectus. Et hæc dicitur Gal. βαφὴ δυσέκπλυτος, *Tinctura inelui-biliter imbuens*, l. 2. de deffic. resp. c. 4. in princ. Vel passive: & ita in genere hoc nomine appellari solet *Extractum liquidum* coloratum, seu color a misto separatus. In specie vero *Tinctura* est portio aliqua substantiæ propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis, & coloris in centro sedem habentis, differens a reliquis corporis partibus, idoneo menstruo soluta, & exaltata, eaque potissimum ad rubium

brum vergens, Rolfink. Chym. l. 3. sect. 3. cap. 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menstruum rursus sit separatum. Harum *Tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. d. l. capp. seqq. Schrod. l. 2. c. 85. F. Hofm. in cl. ad h. l. Dispens. Norimb. Augustan. Anglicum, & alia. De *Tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. S. A. Chym. lib. 8. cap. 16. Schrod. & Fr. Hofm. Specialissime vero, & Spagyrice accipitur *tinctura* active, & passive pro arcano quodam Philosophico specifico, quod cum essentia, qualitatibusque formalibus etiam colorem rei habet, uti in sui similem naturam *tingere* possit alia non modo, ad qualem qualem transmutationem, si non veram, saltem apparentem; unde & apud Paracelf. variæ leguntur *Tincturæ* ad album, & rubrum: sed etiam ad valetudinis humanæ conservationem, restaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipsis attributam. Rolf. d. l. Rul. & Johns. Plura de *tincturis* quæri, & legi possunt in Th. Chym. per omnes Volum. Indic.

Tinea, σὴς, diversis gaudet significationibus. 1. Notat insectum, vestes e lana, & pellibus paratas; de qua videatur Aldrov. lib. 6. de Insect. c. 7. 2. Significat scabiem cutaneam capitis Achoribus similem, aliquando etiam maligniorem, & sicciorem; de qua legatur Heurn. de Morb. cap. c. 7. 3. Vermiculos quoq; capillos rodentes, & depascentes. *Tinea capillorum*. Sennert. Pr. Med. l. 5. part. 3. s. 2. c. 5.

Tinesmus, vel *Tinasmus*, vel *Tenasmus*, de quo supra.

Tinkar, i. e. *Borax*. Dorn. Rul. & Johns.

Tinnitus, vocatur Sonus quidam præternaturalis, qui in auribus percipitur instar tintinnabuli. Vide *Sonus*. *Sibilus*.

Tinnunculus, κέγχρις, idem quod *Cenchris*, nomen avis; cujus duo genera; Mas, & Fœmina. Describitur ab Aldrov. l. 5. Orinth. cap. 6.

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, sive *Gargareon*, apud Vesal. l. 6. H. C. F. c. 6.

Tipsaria, i. e. *aqua hordei* ex *Ptisana*. Rul. & Joh. vero scripsit *Tapsaria*.

Titacazenum, τιτακαζηνὸς οἶνος, epitheton vini *Asiatici*; de quo legatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 11. l. 1. de Ant. c. 3.

Titanos, τίτανος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivus* ex calce eliquatus. Erot. Onom. p. 110. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 5. Adde Foes. p. 618. *Titanos* dicitur *Calx* ex gypso, Rul. in Lex.

Titianos, τιτιανὸς, vocatur *pessus* emolliens ad uterum. Describitur ab Ætio, lib. poster. ad uterum scirrho induratum: & Ægin. lib. 7. c. 24.

* Titillatio, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμός. Vide *Gargale*, quid proprie sit, sensu melius percipitur, quam ut verbis exprimi possit.

Titillicum, vocatur fovea, vel cavitas illa sub axillas, a titillatione, quæ facile ibi percipitur. Jon. Anglic. Rof. Angl. p. 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad dislocati ossis humeri repositionem.

Titthos, τιτθὸς, idem quod μαστὸς. Vide *Mamma*.

Tmeticos, τμητικός. Vide *Incidens*.

Tmolites, τμωλίτης, vinum celebratissimum fulvum, odoratum, simile prorsus *Falerno*. Gal. l. de atten. diæt. cap. 12. l. de bon. & mal. succ. c. 11.

Tocos, τόκος. Vide *Partus*. Dieterich. n. 834.

Tolerantia, est æquivocum apud Latinos: Vel enim respondet Græco εὐφορίᾳ. Vide *Euphoria*. Vel respondet alteri vocabulo ὑπομονῇ. Vide *Patientia*.

Tolles, *Toles*, *Tolæ*, idem quod *Tonsillæ*. Keuch. ad Sam. p. 151.

Tolme, τόλμη *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur; quæ si cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hippo. de Arte XX. 3. Vide *Temeritas*. Quod si debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. progn. t. 3. Jung. Foes. p. 618.

Tolutanus, epitheton a loco desumtum Balsami cujusdam nativi; de quo videatur Schrod. l. 4. cl. 2. n. 374. Fr. Hofm. in cl. ad h. l.

Tomaculum, ἄλλας, genus *farciminis*, quod describitur inter alimenta a J. Alex. l. 19. Sal. c. 11.

* Tome, τομή. Vide *Sectio*. In specie etiam pro *Venæsectione sumi*, vult. Galen. cap. 2. de nat. hum. t. 9.

Tomeion, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *instrumentum incisorium*, vel sector, incisor. Foes. ex Hesych. p. 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*. Vide *Incisor*.

Tomentum, γνάφαλον, pertinet ad Chirurgica instrumenta in deligationibus quandoque applicanda. Ægin. l. 7. c. 3. *Gnaphalion*. Adde Rhod. ad Scrib. n. 121.

* Tomicos, τομικός, idem quod τομεὺς, dicitur de dentibus *incisoribus*. Castell. Gorr.

Tomotocia, τομοτοκία, idem quod ὑστεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud constet.

* Tonicos, τονικὸς, vel τονωτικὸς, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinsecus illinuntur partibus nervosis, ad robur illis conciliandum. Gal. l. 13. M. M. c. 22. Vel usurpatur de *motu musculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *tetano*, duabus contrariis virtutibus,

tibus musculorum oppositorum inter se quasi pugnantibus: l.1. de mot. musc.c. 8. & l.2. c. 1. J. Alex. not. ad Gal. l. loc. prior.

Tonitru, βροντὴ, quid sit, e Physicis constare debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad caussas sanitatis, & morborum. In specie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp. l.6. Epid. s.4. t.19. ubi ὕδωρ βροντιαῖον *aqua tonitrualis*, exponitur. Vide Gal. in com. Inter caussas terroris, & Epilepsiæ referenda. Gal. de pu. epil. Vide *Fulmen. Tonitruum* caussam in aeris fermentativo motu majori cum cohæsione, & pressione aliqua solidiorum particularum consistere, plausibiliter quidem ex phænomenis Chym. deducere conatur Jac. le Mort. Med. Phys. cap. 9. p. 91. verum an ex asse satisfaciat omnino sciendi cupido, dubitatur. Blancard.

* Tonos, τόνος, homonymon est. Vel enim significat *Nervum*; & quidem frequenter apud Hipp. lib. de ven. XVI. 1. c.1. de artic. t.47. lib. 2. Epidem. sect. IV. 18. & alibi. Vide Foes. pag. 619. vel tenorem *partium*, & vigorem. Vide *Tenor*.

* Tonsillae, παρίσθμια. Vide *Paristhmia*. *Tonsillæ pestilentes*, vocatur Anginæ species pestilens, & lethalis; de qua observationem notavit ex Severini tr. de Abscessibus Bonett. An.Pr. l.1. sect.13. obs.3. p.380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis pestilens*.

Tonsor, κουρεὺς, hodieq; etiam refertur inter Chirurgos; quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *tonsor*, κουρεὺς, Bithymensis habuerit egregium Emplastrum ad splenicos, hydropicos, & ischiadicos: l. 9. de C. M. S. L. c. 3. Utinam vero *tonsores* hodierni artem Chirurgicam probe addiscerent, & rite exercerent, neq; temere irruerent in fines ipsius Medici, contra scientiam, & conscientiam.

Tonsura, κουρὰ, κουρή. Vide *Cura*. De *Tonsura* strictiori lege Rhod. ad Scrib. n. 10.

Topazius, *Topasius*, τοπάζιον, Apoc. 21. gemma dicitur, vel lapis pretiosus, primum in Insula Chiti Arabiæ inventus; cujus descriptio cum viribus habetur apud Chiocc. Mus. Calceol. p. 244. seqq. Confunditur cum *Chrysolitho*, ita ut veterum Chrysolithum sit hodiernorum gemmariorum *Topacius*, & viceversa. Schr. l. 3. c.5. *Topazium* ex cœlo Martis, & Solis terra constare, legitur in Th. Ch. Vol I. pag. 487. Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in speciem aeris, docetur Vol. IV. p. 191. De differentia *Topazii veri*, & *ficti* vide Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21.

* Tophus, *Tofus*, πῶρος, vocatur materia dura calculosa, vel potius gypsea, & calci similis; qualis solet proprie subsidere, ac accrescere in æneis vasis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. ad Sam. p. 139. Ita tales producuntur, & adhærent passim in aquis mineralibus, præsertim Thermis, v.g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujusmodi *Tophorum* species quamplures recenset Rul. in Lex. *Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque concreta. Lind. Ex. V. §. 31. item materia calculosa in renibus, & vesica concreta; de cujus generatione Gal. c. 1. in l. 6. Epid. t. 6. Ita & materia dentibus accrescens *Tophus* dicitur passim a Medicis. De *Topho* sub lingua concreto vide Observat. in Eph. Nat. Cur. A. III. Obs. 43.

* Topicos, τοπικός. Vide *Localis*.

Topinaria, idem quod *Talpa*: de quo voc. supra. Vel plane similem affectum significat. Senn. M. Pr. l. 5. p. 1. c. 36.

Topos, τόπος. Vide *Locus*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus, & acutus; quo nomine Colica *Tormentum* dicitur acutum. Linden. Ex. IV. §. 12. Vide Cels. lib. 7. cap. 4. & 11. Scrib. num. 9. ubi pro dolore sumitur. Rhod. in Lex. Scrib.

† Tormina, intestinorum dolor. Quo modo apud Plin. urinæ tormina. Joan. Pet. Arlunus de balneis.

* Tormina, στρόφος. Vide *Strophos*. 5. aph. 41. Galen. in comm. & alibi, &c. Dieter. n. 794.

Tornata urina vocatur, quando obscuratur, & obtenebratur, propter coagulationem: differt a conturbata, quæ adhuc est perspicua. Joh. Angl. R. A. p. 11.

Torneuma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, scobes, idem quod ξύσμα. Ita accepit Diosc. de ramentis fraxini, l. 1. c. 109. & hodieq; *Cornu cervi rasura torno* etiam fieri solet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuch. ad Sam. p. 172.

Torosus, idem quod *Crassus*, *Corpulentus*, παχύς. Diet. n. 664.

Torpedo, νάρκη. Vide *Narce*.

* Torpor, νάρκη, νάρκωσις. Vide *Narce*.

Torquilla, ἴυγξ. Vide *Iynx*.

Torques, vel *Torquis*, idem quod *Catena*, ὁρμαθὸς, vel ὁρμίσκιον. Talem *Catenulam* ex Jaspide viridi applicavit cum successu Gal. l. 9. de S. F. §. Jaspis viridis.

Torrefactus, idem quod *tostus*, πυρωμένος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibusdam medicamentis. Ita Rhabarb. *tostum* in dysenteria laudatur, quamvis fortassis præter meritum: Castorei *Torrefacti* in aurium affectibus meminit Gal. de fac. parab.

Torridus, κάτοπτ@, accipitur etiam pro *torrefacto*, vel *tosto*. Keuchen. ad Sammon. p. 144. *Torrida tabes*, dicitur μαρασμώδης, quæ febrem ardentem sequitur. Forest. lib. 4. Observat. 9. Schol.

Torsio, στρόφ@, apud Parac. idem est quod *Cruciatus* ventris, & intestinorum, *tormina*, dolores vehementiores: l. 2. de tart. tr. 1. c. 4. & in Fragmentis. *Torsio* etiam dicitur nervorum affectus, & durities, quæ accidit a verberatione, aut casu, & quando premitur, sentitur stupor. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 7.

Torta, dicitur J. Alex. idem quod *Artocreas*, ἀρτόκρεας, cujus varias species descripsit li. 20. Sal. c. 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem pistæ hoc nomine etiam venire solent.

* Tortio, στρέμμα. Vide *Stremma*.

Tortualis, Arab. dicitur *facies* ægrotorum cadaverosa, quæ alias *Hippocratica* nominari solet, notante Joh. Henr. Melbomio in Disput. Inaug. de Phthisi ℈ quam Cœl. Aurelian. *Mortuosam* vocasse, ibid. notavit.

Tortura, βασανισμὸς, communiter dicitur inquisitio severior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. In Medicina sumitur pro *spasmo*, præsertim particulari, v. g. oris, faciei. Valesc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. ca. 30. Forest. l. 10. Obs. 124. cum Schol. Parac. Paragr. l. 3. c. 1. §. 3. *Tortura noctis*, eidem est species *Nigromantiæ*, Philos. sagac. l. 1. §. quid sit Nigromantia, &c. Meminit & *Torturæ Noctis* Helm. tr. Catarrhi deliramenta, num. 67. & tr. Retenta.

Torus, πρασιά. Vide *Prasia*.

Toruscula, i. e. gutta: ut *toruscula* pini, pro resinæ gutta ex pino, vel abiete, toto pro parte sumto. Dorn. Rul. & Johns. in Lex.

Toryne, τορύνη, vocatur instrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur inter coquendum; ut sunt *cochlearia* lignea, *rudicula*, spathæ: unde verbum τορυνᾶν, τορυνεῖν, agitare, *rudicula terere*, quod legitur apud Hipp. l. de int. aff. XLVII. 29. Jung. Foes. p. 620.

Tostio, στάτλεις, vel στάτλεις, idem quod *torrefactio*. Convenit fere cum *Assatione*: de quo supra suo loco. Quædam medicamenta *tostione* veluti castrantur. Ita Rhabarbarum *tostione* spoliari creditur vi sua laxativa, & squilla *tostione* fraudari suo sale volatili incisivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum salibus, dum tentant, mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant *tostionem*: uti patet ex Jac. le Mort. in Metallurg. contract. Chym. annexa p. 269.

Totus, ὅλ@, quid significet, notum est. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *conferto*, accumulato, ἀθρό@, 7. aph. 35. Gal. in comm. *Tota substantia* agere quid sit, vide *Substantia*. Alias in Chymicis *tota substantia* dupliciter accipitur. 1. Pro *toto misto*, quod constat ex Elementis (ceu materia) & essentia (ceu forma.) 2. Pro *Extracto essentiali*, quod elaboratum, secretumque præbet oleum, aquam, salem, tincturam, & alia pro modo elaborationis, &c. Libav. Tom. II. Oper. p. 112.

Toxeuma, τόξευμα, idem quod βέλ@, *Sagitta*, *Telum*, *Jaculum*. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid. XX. 1. Foes. d. l.

* Toxicon, τοξικὸν, proprie dicitur *venenum deleterium*, quo sagittæ tinctæ fuerunt. An species peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium est. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali etiam intra corpus sumpto. Gorr. Keuch. ad Samm. pag. 263. seqq. Lang. lib. 1. epist. 68. lib. 2. epist. 20. in fin. Rhod. ad Scribon. num. 176. Τοξικὸν quoq; quibusdam est Ladani species in Syria, & Africa nascentis. Ibid.

Trabes, δοκὸς, *Trabecula*, δοκίς. Vide *Docos*.

Trachea, τραχεῖα. Vide Arteria *aspera*. Sæpe in Anatomicis occurrit *Trachea*, sine addito substantivo *Arteria*.

† Trachelagra, impotentia circumvolendi collum. Minadous de Arthrit. c. 5.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur species Arthritidis articularis cervicem, sive collum occupantis. Parræus l. 17. Chir. c. 1.

Trachelos, τράχηλ@, vide *Cervix*, *Collum*. Τράχηλοι quoque vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum; uti videre est ap. Keuch. ad Sam. p. 155.

* Trachoma, τράχωμα, vocatur *asperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit sæpe ex mala curatione, propter longiorem usum Collyriorum. Potest etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Dasymma*. Quavis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ superficiariam exponat, & cum rubore; τράχωμα vero majorem statuat asperitatem, seminum milii, aut granorum ervi instar, cum dolore, & gravitate. Tandem degenerat quandoq; in σύκωσιν, & τύλωσιν, de quibus vocabulis suo loco. Vide *Sycosis*, *Tylosis*. Gorr. Castell.

* Trachomaticon, τραχωματικὸν, vocatur medicamentum oculare, vel Ophthalmicum, sive *Collyrium*, quod deterget, tollendis oculorum asperitatibus efficax. Gal. l. 14. M. M. c. 19.

Trachsat, est *metallum in sua minera adhuc existens*. Dorn. Rul. & Johns.

Trachurus, τραχοῦρ@, piscis vocatur, qu

perperam

perperam cum Sauro confunditur; cujus descriptio cum usu in cibis videatur in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 52. J. Alex. l. 14. Sal. c. 9. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 32. Gal. refert inter pisces duræ carnis, l. 3. de A. F. c. 31.

* TRACHYS, *Trachytes*, τραχὺς, τραχύτης. Vide *Asper*, *Asperitas*.

TRACTATIO, *Tractatus*, æquivocum est. Vel enim sumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χείρισις. Vide *Cheirismus*. *Cheirisis*. Vel *Tractare* idem est, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μάττεσθαι. Vide *Matto*. Vel in specie *Tractare* idem est, quod *fricare*: unde *Tractatrix*, *fricatrix* vocatur Keuch. ad Sam. p. 91. Vel *Tractatio*, *Tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Authoris de certa materia, uti passim hoc occurrit, Gr. ἐργασία.

TRACTIO, ἕλξις, ὁλκή. Vide *Attractio*.

TRACTOS, τρακτὸς, tractatus, dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaserit. Keuch. ad Sam. p. 101.

* TRADUCTIO, vel sumitur Pathologice, & Gr. dicitur μετάστασις. Vide *Metastasis*. Vel Chir. & Gr. dicitur μοχλεία, i. e. *traductio* ossis ad naturalem situm. Gal. in def. med.

TRAGACANTHA, τραγάκανθα, vocatur lacryma, vel gummi mucaginosum, quia in aqua solutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, subdulce, leve, ac sincerum, granulis plerumq; fragmentisve contortis constans, a radice plantæ ejusdem nominis vel sponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. l. 8. S. F. §. *Tragacantha*. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 410. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Dicitur & in neutro genere frequenter *Tragacanthum*. Rhod. in lex. Scrib.

† TRAGACANTHUM RUBRUM, Avicen. Et Auripigmentum Ant. Chalmeteus Chirurg. lib. 3. c. 11.

TRAGASIUS, τραγάσιος, epitheton *salis* ex *aquis* stagnãtibus *Tragasiis* non procul a *Sminiho* collecti, respondentisq; marino; cujus meminit Gal. l. 11. de S. F. §. Sal.

* TRAGEA, *Tragema*, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, πέμμα, *mensa secunda*, vocabatur olim omne id, quod post cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, assumebatur. Gal. l. 1. de A. F. c. 34. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9. Lang. l. 1. ep. 56. Hodieque vero usitate significat *tragea* pulverem aromaticum sacchаro plerunque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatusve discutiendi gratia usurpandum. Weker. A. G. lib. 1. cap. 27 Schrod. l. 2. cap. 77.

TRAGELAPHUS, τραγέλαφος, qs. *Hircicervus*, animal quadrupes, hirco, & cervo simile; cujus descriptionem vide ap. Aldrov. l. 1. de quad. bisulc. c. 29.

TRAGOS, τράγος. Vide *Hircus*.

TRAGUM, *tragus*, τράγος, συτώδης, est cibi frumentacei genus; quamvis non adeo certo constet, qualem proprie denotet. Meminit Pl. l. 18. H. N. c. 7. & 10. & Cels. inter boni succi cibos refert, l. 2. c. 20. ad quem locum notavit Pantinus p. m. 203. *Tragum* fieri ex Olyra generosissima decorticata: Olyra vero vel est ipsa Zea, vel Zeæ, aut Tritico optimo respondet: ut ita Tragum sit idem quod Ptisana, quæ alias stricte ex hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum nostro vernaculo *Orieb*. Jung. Bruyer. de re cib. l. 4. c. 15.

TRAHA, terminus metallurgorum, vernacule per instrumentum attollens *Debelengh* expressus, apud Basil. Valentin. Testam. ult. l. 1. cap. 41.

TRAHENS, idem quod *Attrahens*, ἑλκτικός. Vide *Helcticos*. *Attractio*.

TRAMIS, τράμις, vocatur Ruffo lib. de part. corp. hum. hominibus c. 12. *Linea* per medium genitalis ad anum usque discurrens, quæ & ὄῤῥος appellatur. Erot. Onom. p. 111. d. Foes. p. 622.

TRANQUILLITAS, æquivocum est. Vel enim de corpore usurpatur; & ita idem est quod *Quies*, ἡσυχία. Vide *Hesychia*. Dieterich. n. 381. Vel de aeris serenitate; & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto; & dicitur ἀταραξία.

TRANSCENSIO, μετάβασις, idem quod *Transgressio*, *Transitio*. Vide *Metabasis*.

TRANSCOLATIO, idem quod *Colatio*, Gr. διυλισμός. Vide *Diylismos*.

TRANSFIGURATIO, vel *Transfigurativa* vocatur species *Magiæ*, quæ docet formare corpora viventia magice, apud Parac. lib. 1. Philos. sagac.

TRANSFORMATIO, μεταμόρφωσις, idem quod *Transfiguratio*, vel *Transmutatio*: de quo vocab. paulo inferius.

TRANSFUSIO, quid in genere significet, notum est: Gr. διάχυσις dici potest, vel potius μετάχυσις, id est liquoris ex uno vase in aliud fusio. Specialiter sumitur de singulari artificio transmittendi per certos canales vivum sanguinem vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit: nec immerito suspecta, minimeque in usum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuisse Angli, quamvis ob metum periculi circa vi-

tam humanam, & pœnarum legis, quæ ſtricte in illo regno obſervantur, Experimentum hoc non aggreſſi ſint in hominibus: quod tamen Galli poſtea fecerunt. Videantur Acta Philoſ. Societatis Regiæ Angl. Oldeb. de Ann. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Authoris haberi poſſunt) de hoc argumento lectu digna occurrit.

Transglutitio, καἸάποσις, idem quod *Deglutitio*. Vide *Catapoſis*.

Transitus, μεἸάβασις. Vide *Metabaſis*.

Translatio, μεταφορὰ, in Rhetoricis tropus eſt notiſſimus; quo etiam aliquando uſum eſſe Hippocr. teſtatur Galen. l. 3. de fract. t. 44. Alias vero docenti vitanda *Translatio*, lib. 3. de diff. pulſ. cap. 7. Accipitur etiam pro *Transmutatione*. Libav. T. III. Oper. p. 193. *Translativus motus*, Gr. dicitur μεταληπἸικὴ κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Transmissio, διάπομψις, παράπεμψις, idem quod *Emiſſio*. Dicitur de ſemine effuſo, a verbo παραπέμπω, *tranſmitto*, quod hac in ſignificatione accipitur ab Hippocr. 5. aphor. 63. Vide Diet. n. 651.

Transmutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγὴ, μεταμόρφωσις, idem quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus eſt receptiſſimus in Chymicis, quando ſumitur de artificio converſionis metallorum imperfectorum in perfecta. De qua *tranſmutatione* evolvi poterũt varia ſcripta Spagyricorum antiqua, & nova: v. g. Th. Ch. Parac. Libav. & alii. Nobis placet candida ἐπίκρισις, & dehortatio Rolfink. Chimiæ lib. 6. c. 13.

Transnaturalis, μεταφυσικὸς, alias *Supranaturalis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione dependent effective a natura, neque etiam proprie præternaturalia dici poſſunt, quia non directe naturæ adverſantur, aut eam lædunt; quamvis etiam *Morbi* quidam *transnaturales* appellentur, quorum cauſſæ aliunde, quam a natura petendæ; quales fortaſſis ſunt Morbi a faſcino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. T. III. Op. p. 4.

Transparens, διαφανὴς. Vide *Diaphanes*.

* Transpiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφυτεία, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Theophr. lib. 2. Hiſt. pl. cap. 17. Quam Chymici *Transplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. de Conſenſ. & diſſ. Chymicor. c. 12. Alias peculiaris quædã curandi ratio paracelſica nomine *Tranſplantationis* venit, quando morbus hominis, ceu Microcoſmi, transfertur in aliud Macrocoſmi ſubjectum vel vegetabile, vel animale; quam commendavit Parac. tr. de Phthiſ. in fin. Jung. Epiſtolæ D. Joh. Ludov. Ganmanni, & D. Th. Barthol. de hoc argumento in Act. Hafn. Vol II. Obſ. 107. p. 266. ſeq. Enimvero quod ſuſpecta ſit talis cura de Magicis præſtigiis, jam alii notarunt: unde & Lib. eandem improbavit Tom. III. Oper. p. 4. & 8. Merito igitur admirandum, quod & hodieq; inter Medicos, qui Dogmatici volunt haberi, & vere Chriſtiani, nonnulli ſint, qui hanc curandi rationem approbant, & in uſum vocare non verentur. Latius hoc vocabulum ſumſit Pathologice, & Therapeutice, per varias ſignificationes exponens, D. Hermannus Grube peculiari tract. de *Tranſplantatione* morborum.

Transpositio, μετάθεσις, idem quod *Translocatio*. Vide *Metatheſis*. Sumitur & pro *Transmutatione* metallorum, in Theatr. Chym. Vol. I. p. 564.

Transsudatio. Gr. dici poſſet διΐδρωσις, in Chymicis vocatur, ſi in deſtillatione deſcenſoria eſſentia prolecta tranſudat, guttatimq; in receptaculum defertur calore ſupra admoto. Focus enim ſupra eſt circa ergaſtulum, unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit deſcenſorio, Balneo deſcenſorio, arena deſcenſoria, & ſimili arte. Rul. & Johnſ.

* Transumtivus, μεταληπτικός. Vide *Metalepticos*.

Transversales, vocantur Muſculi duo in dorſo ſiti, cervicem extendentes, & in poſteriora flectentes. Barth. l. 4. An. c. 6. p. 568.

Transversus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarſios*. *Tranſverſaria machinarum*, διαπήγματα. Vide *Diapegmata*. *Tranſverſi* alias etiam cognominantur diverſi Muſculi, v. g. Abdominis. Barthol. lib. 1. cap. 6. pag. 56. Humeri *Tranverſus brevior*, qui & rotundus minor dicitur, l. 4. c. 2 p. 551.

Trapetos, τραπητὸς, epitheton vini primarii, quod uvis calcatis, ſeu pede preſſis effluit: *Vinum preſſum* vocatur. Lind. Ex. X. §. 181.

Trapeza, τράπεζα. Vide *Menſa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarumes, dicuntur umbrarum, & ſpectrorum inviſibiles, auditæ tamen actiones. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

† Τραυλότης, ſive τραυλισμὸς, vitium eſt qualitatis, qua ſermonem non quimus recte efferre: hi latine balbi dicti ſunt; quo vitio laboravit Ariſt. & Alcibiades, qui Q. in L. detorquebant; quanquam in ſubſtantia poſſis etiam peccatum dicere. Jul. Scaliger. de Cauſis lingu. lat. l. 1. c. 14.

Travlos, τραυλὸς, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Diet. n. 837.

Travma, τραῦμα, idem quod τρῶμα. Vide *Vulnus*. Diet. n. 838.

Trav-

Travmaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis; quæ alias κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *consolidativa* vocantur. Gal. etiam ἔναιμα, vi adstrictoria prædita. Gorr. De decocto *Travmatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. de Ichor. & Meliceria c. 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentosa ex sententia recentiorum videtur consistere non in pure substantia volatili, neque in fixa sed in media quadam inter volatilem, & fixam, ita in sale quodam Essentiali plus minus tartareo Nitroso: unde fit, ut partim polleant facultate sordium detersiva, partim consolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *patinarum assectator*, h. e. qui ad convivia occurrit, etiam non vocatus. Lind. Ex. XVI. §. 226.

Trechysma, τρήχυσμα, pro τράχυσμα, Jonic. *Aspredinem* significat; & idem est quod τράχωμα. Vide p. 2. *Trachoma*. Legitur vero ap. Hipp. l. 2. Epid. s. III. 21. item τρηχυσμὸς, *exasperatio* intestini, 3. de R. V. I. A. t. 36.

Trema, τρῆμα, Lat. *Foramen* dicitur, Lind. Ex. V. §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. l. de causs. morb. c. 11.

* Tremor, τρόμος, est motus convulsivus, consistens in impedita, vel imbecilliori caussæ, vel materiæ contractivæ nihilominus indesinenter urgentis virtute. Causa ejus non materia quædam crassior, sed tenuis esse potest videlicet aura, vel vapor quidam aciditate quadam volatili, & subtili spiritus animales irritans, œstri instar exercens, partes nervosas vellicans, & ad contractionem, sed insufficientem, continue instigans. Species ejus sunt *tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *tremore* legi possũt apud Galen. passim, imprimis l. de trem. & palpit. &c. apud Vvill. Pharm. Rat. P. I. s. 6. c. 3. ubi egregie *tremoris* naturam exposuit. Τρεμώδης, *tremulus* dicitur; & sæpe usurpatur apud Hipp. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foes. Oec. p. 623. Jung. & Diet. n. 844.

Trepanum, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur; & ita idem est quod *tremor*, τρόμος: partim de animo; & ita coincidit cum *Metu*, ac *Pavore* vehementiori, cum animus consternatus est, & abjectus. J. Alex. l. 22. Sal. cap. 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Parac. de morb. Ament. tr. 2. c. 6.

Trepondo, i. e. tres *Libræ*. Legitur ap. Scrib. n. 165. 271. Rhod. in Lex. Scrib.

Triæna, τρίαινα, L. *Tridens*, vocatur instrumentum triplici acie dentata constans: unde τριαινοειδὲς καυτήριον, *tridentiforme cauterium*, actuale, sive ferrum ignitum, legitur apud Ægin. et. lib. 6. cap. 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* repræsentat. Ita Musculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine: Barthol. l. 4. Anatom. cap. 4. pag. 566. & alius, quem in cubito se observasse scribit idem d. l. cap. 9. pag. 574. Ita & *Deltoides Musculus triangularis* Humeralis appellatur, d. l. cap. 2. pag. 560. Officulum quoque inter suturam lambdoideam, & sagittalem situm, Triangulare, aliis *Triquetrum* vocatur, ad Epilepsiam peculiari virtute conducere vana persuasione creditum; quamvis & præter hoc alia adhuc officula *Triangularia Cranii* in sutura lambdoidea inventa ab Olao Vvormio, scripserit idem Barthol. libell. 4. cap. 5. p. 704.

Triangulus, τρίγωνος, *Trigonus*, quid sit, ex Mathematicis cognosci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis mystico sensu ad suas hypotheses, & commenta de triplicitate, vel Trinitate principiorum: de quo *Triangulo* vide Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 609. Aliud vero *Triangulum* legitur ex terra, fimo, & cineribus constans, Vol. I. pag. 431. Vide etiam *Trinitas*. Alias apud Galen. quoque τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præsentem inducendum mitiora ex seminibus composita. Galen. lib. 2. Meth. Med. cap. 1. & in specie *Pastillus* quidam τρίγωνος vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor sint, sed a figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad sistendos dolores. Describitur diversimode a Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 5. Ægin. lib. 7. cap. 12. ubi & *Diaspermaton* vocatur. Gorr. Castell. *Trigonum* quoq; Astrologorum figmentum vocatur spirituum astrorum transmutatio quadruplex, juxta numerum quatuor Elementorum, quorum unũquodq; regere, ac durare dicitur 200. annos: Ut cum *Trigonum igneum* incipit, superni Planetæ suam conjunctionem habent in igneo signo, donec igneum hoc durabit: & sic de reliquis. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Tria Quatuor, τρία τέτταρα, non videtur esse nomen medicamenti compositi totius, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. uti voluit Jul. Alex. not. ad h. l. sed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ pondo septuaginta quinque: (quod *Triaquatuor* inscribitur) quemadmodum & in eadem compositione pondo centum *Mina* vocatur.

Trias, τριάς. Vide *Trinitas*.

Triatettara, τριατέτταρα. Vide *Triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem quod ἄσκησις. Vide *Exercitatio*. Hinc

τειβικὴ experientia dicitur Gal. quasi jam *trita*, quam ab experimentali disciplina ductam soli artifices usu exercent. Gal. l. de subfig. emp. c. 2.

TRIBOS, τείβος, proprie *viam tritam*, & hominum calcatam vestigiis semitam, & callem significat. Translatitie vero *pro loco*, usu, & consuetudine *attrito*, aut calloso sumitur, teste Gal. c. 1. de art. t. 21. Legitur & in Moch. XXIV. 21. item in 2. de iis, q. in med. t. 9. uti videtur, notare ipsam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciens operatur, exponente Gal. in c. quales sunt plantæ pedum in ambulantibus, nates in sedentibus, occiput in decumbentibus. Foes. p. 622.

TRICA, πλέγμα, significat proprie implicatas connexiones in nassis, & retibus. Gal. in Timæo Plat. t. 13. Usurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

TRICEPS, est epitheton Musculi triplici principio ab osse pubis, & coxendicis ad femoris lineam asperam inserti. Barth. l. 4. Anat. cap. 11. p. 579.

TRICHES, τείχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*. *Capillus*.

† Τείχιες MAMMARUM, est vermiculus capilli specie. Rondel. de pisc. l. 18. c. 25.

* TRICHIASIS, τειχίασις, quemadmodum in genere certum est, hoc vocabulum significare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*; ita non statim constat, quam ejus speciem denotet. Dicitur enim τειχίασις morbus, quando cum crassa urina veluti pili una exeunt, ex Hipp. 4. aph. 76. qualia corpora a sedimento crasso, & viscoso possunt concrescere. Vide Lind. Exerc. XVI. §. 20. seqq. Deinde *trichiasis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles, & pungentes iisdem innascuntur. Gal. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 8. vide & *Phalangosis*. Tandem τειχίασις quoq; vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte haustus. Is autem non sedatur, donec pilus vel pressus sponte exeat, vel cum lacte exugatur. Ludov. Bona Muliebrum l. 1. & extat inter Gynæciorum scriptores p. m. 632. Id mali genus etiam τειχίαν vocant. Foes. p. 623. Gorr. Castell.

TRICHISMOS, τειχισμὸς, dicitur *fractura speciei tenuissima*, & veluti pilaris, ita ut sensum fere effugiat: hinc etiam mortis aliquando causa est, quia non se facile prodit. Ægin. l. 6. c. 90. Gorr. Latine etiam *Capillatio* vocatur, in latina editione Observationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren. c. 1. p. 15.

TRICHOLOGEO, τειχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreneticorum perniciosum, ap. Hipp. l. 3. Epid. ægr. 3. post flat. pestil. Foes. d. loc.

TRICHOSIS, τείχωσις, idem quod τειχίασις, *affectus pilaris* palpebrarum. Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 123.

TRICHOTON, τειχωτὸν, vocatur pars ea capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

TRICONGIUS, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*; quemadmodum & *Bicongii*, qui duos epotare potuerunt congios. C. Hofm. not. ad Galen. LL. de U. P. n. 222. For. l. 24. Obs. 1. Schol.

TRICOR, i. e. *Aurum*. Rul. in Lex.

TRICOTYLOS, τρικότυλος, mensura dicitur *capiens tres heminas*, vel cotylas. Lind. Ex. XVI. §. 106. 107.

* TRICUSPIDES, τριγλώχινες, vocantur membranulæ, vel valvulæ cordis ante ostia venæ cavæ, & venæ pulmonalis foris intus spectantes, quæ admittunt sanguinem in cor. Galen. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 6. l. 6. de An. adm. c. 9. Barth. l. 2. Anat. c. 7. Lat. etiam *trisulcæ* appellantur.

TRIDUANUS, *Triduum*, διάτριτος. Vide *Diatritos*.

TRIENS, τρίτον τῆς λίτρας, i. e. *unciæ quatuor*. Galen. lib. 4. de C. M. P. G. cap. 14. De *triente aurivoro* vide ex Plin. l. 34. c. 13. Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 5.

TRIFERTES, Parac. dicuntur spiritus ignem inhabitantes. Parac. Philos. ad Athen. l. 2. text. 15. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

TRIGLA, τρίγλη. Vide *Mullus*.

* TRIGLOCHINES, τριγλώχινες. Vide *Tricuspides*.

* TRIGONOS, τρίγωνος, Vide *Triangulus*.

TRIMMAMIA, i. e. tres habens Mammillas: quod vocabulum legitur in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 83.

TRINITAS, τριὰς, hoc vocabulum Sacratissimum Personarum Trium in Divina Essentia Mysterium exprimens, abusive translatum a Spagyricis ad triplicitatem suorum principiorum; ita ut non solum passim in eorum scriptis legatur, *Trinitatem* inesse omnibus, Th. Ch. Vol. 1. p. 454. *Trinitatem* esse naturalem ibid. p. 357. sed & simul mysterium illud Deitatis sanctissimum applicatum illi operi fallacissimo de Lapide Philosophico, *Trinitatem unitatis* esse faciendam, quæ sit certissima proportio. Riplæus in axiom. Vol. II. p. 111. Jung. & Vol. V. p. 338. O detestandam catachresin! Vide *Ternarius*.

TRIOBOLON, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h. e. *drachma dimidia*, idem quod ἡμίδραχμον, *drachma* enim *sex obolos* continet. Gorr.

TRIORCHIS, τριόρχις, proprie vocatur, qui *tribus testiculis* præditus est. Rolf. de part. gen. P. I. c. 11. Ob eandem rationem & species Acci-

cipitris vocatur *triorchis*, τρίορχις, Lat. *Buteo*: cujus descriptionem vide apud Aldrovand. l. 5. Ornithol. c. 7.

Tripes, *Tripus*, τρίπους, proprie dicitur instrumentum tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum supponi possit. Rul. Dicitur & de scamno, vel sella *tres pedes* habente; qualis *tripes* fuit ante ostium Speluncæ Apollinis Pythii: unde Proverbium ortum. *Ex tripode dictum*. Erasm. Adag. Chil. 1. Cent. 7. 90.

Tripolis, τρίπολις, est terra coloris citrini intense, speciesque videtur *Ochræ*. Usus ejus nullus, aut rarus in Medicina. Ad sordes metallicorum, præsertim orichalceorum vasorum vulgo adhibetur. Schr. l. 3. c. 2. fin.

* Tripsis, τρῖψις. Vide *Frictio*. *Anatripsis*. *Tritio*.

Tripudium, idem quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea*. *Tripudiorum* varia genera recensuit J. Alex. l. 6. Sal. c. 5.

Triquetrum. Vide *Triangulare*.

Trisca, *Trischa*, *Trissa*, idem quod *Mustela*, vocatur piscis fluviatilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. J. Alex. l. 4. Sal. c. 2. Vide *Mustela*.

* Trismos, τρισμὸς, vel τριγμὸς, idem quod τρίσις, *Stridor*. Vide *Stridor*. Gal. l. 2. de sympt. causs. c. 2. Scribitur & per *Γ*, sed perperam. Descendit enim a τρίζω, *strideo*.

Trispastrum, τρίσπαστον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides, & Archimedes Medici; & describitur ab Orib. de machin. c. 26.

Trispermon, τρίσπερμον, *Cataplasmatis* nomen est, sic dictum a tribus seminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii semine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Tristitia, idem quod *Mæror*, Gr. λύπη. Vide *Lype*.

Tristo, Parac. dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujusq; elementi proprios: l. 2. Phil. tr. 1. de Elem. Ignis c. 1.

* Trisulcæ, Vide *Tricuspides*, τριγλώχινες.

* Tritaeophyes, τριταιοφυὴς, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens*, non vero exacte typum tertianæ per omnia observans: ita omnes febres, quæ tertio die invadunt, possint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Gal. c. 2. in l. 6. Ep. t. 23. Jung. Foes. p. 622. C. Hofm. applicavit ad *continuas tertiana* typum ratione exacerbationis observantes. Apol. pro Gal. l. 3. c. 31 1. D. E. F. quemadmodum & Lind. Ex. XV. §. 15. 16. Eodem modo descripsit C. Rejes C. El. q. 68. n. 9.

* Tritaeos, τριταῖος. Vide *Tertiana*.

Tritarii, idem quod *Diatritarii*. Vide *Diatrite*.

Triticum, πυρός. Vide *Pyros*.

Tritio, *Tritura*, τρῖψις, vocatur modus redigendi corpora crassiora sicca in pulverem, & miscendi diversos pulveres in unum. Meminit Gal. l. 1. de A. F. c. 12. Vveker. A. G. l. 3. c. 26. Vocatur & *Tritus*: de cujus circa aurum usu mirabili, & instrumento artificioso D. Langelotti, sive Mola Philosophica, vide Ephem. N. C. A. III. Obs. 59. *Tritio* mineralium, & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. Chym. Med. Phys. in fine p. 260.

Tritoma, est instrumentum ad aures apud Albucasim: si vero surditas adfuerit, frustra est omnis cura. Parac. in Fragm. ad LL. Paragr. in l. 13. & 14.

Tritones, vocatur *Homines marini* pisciformes, in Eph. N. C. A. I. Obs. 23.

Tritorium, vulgo *Infundibulum*, dicitur vas transmittens in superficie latum, & paulatim acuatum, cũ manubrio annexo formatum. Rul. & Joh. Parac. de morb. ament. tr. 2. c. 4.

Tritos, τρίτος, Vide *Tertius*.

Tritura, τρῖψις. Vide *Tritio*.

Trivialis, linea Parac. vocatur *Stratum*, sive *solea terræ*, matrix seminibus mineralium gravida, quibus Dominus implantavit rationes, dona, atq; semina in seculum sat futura. Helmont. de Lithias. c. 1. n. 6.

* Trochanteres, τροχαντῆρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *processus duo* superiores *ossis femoris*, quorum unus major, alter minor, & inferior habetur. Gal. l. de ossib. c. 21. quamvis alibi *majorum* saltem τροχαντῆρα nominari scripserit, l. 3. Anat. admin. c. 10. Vide & Barth. libell. 4. An. c. 21. qui etiam saltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos processus esse distinctos ab ossis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis insinuatur, & quod Barth. processibus annumeravit; atq; ita tres numeravit.

Trochilodes, τροχιλώδης, vocatur *rotunda brachii regio*, apud Gal. l. 2. de U. P. c. 5. Vide C. Hofm. in not. ad h. l. n. 95.

Trochilus, τρόχιλος. Vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ species hoc nomine indicatur; quæ describitur ab Aldr. l. 19. Ornith. c. 65.

* Trochiscus, τροχίσκος. Vide *Pastillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma similis *trocho* illi, quo pueri lusitant, in gyrum agendo, in superficie cinerei coloris, intus vero candidi: & ulterius describitur a Chiocco Mus. Calc. s. 3. p. 311.

Trochlea, Τροχλία, proprie vocatur instrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa sunt. In qua significatione legitur apud Gal.l.3.de art.t.25. Oribas. de mach. c.4. Per translationem quoque *Trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam musculi sexti oculum oblique moventis, *Trochlearis* propterea dicti, tendo transit: cujus descriptio habetur passim in Anatomicis, & inter hos Barth.l.3.An.c.8.

Trochoides, Τροχοειδὴς, epitheton est Articulationis, vel Commissuræ ossium, quando unum axis more in alterum inseritur, quod veluti rotæ rationem habet; uti in prima, & secunda cervicis vertebra apparet. Latin. posset *Axea Commissura* dici. Fallop. in Obs. Anatom. Tom.I.Op.p.359.

Trochos, Τροχὸς, dicitur apud Hipp. *cursus circularis*; & opponitur recto, qui δρόμος, cursus simpliciter vocatur: lib. de Insomn.V.4. 10. IX.6. l.2.de diæt.XLI.15 l.3.XXI. 23. XXIII. 5. XXV. 21. Jung. Foes. pag. 626. Significat & ludi puerilis materiam ligneam: de quo vide *Trochites*.

Troctos, Τρωκτὸς, idem quod τρώξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* possunt; ut sunt raphanus, lactuca, bulbi, &c. Illud legitur apud Hipp.l 2. de morb. mul.XI. 21. Hoc vero l de int. aff. XXXIII. 36. XXXVII. 3. Vide Foes.p.628.

Trogle, Τρώγλη, vocatur proprie *foramen*, vel *caverna* erosione facta: imo & incisiones, & fissuræ τρῶγλαι dicuntur. Apud Hippoc. vero τρῶγλαι appellantur *meatus*, foramina, & cavitates, quæ in *carne* insunt, in quibus humidum continetur: l. de Carn. vel princ. X. 7. 8. Foes. d.l.

Troglodites, Τρωγλοδύτης, vocatur species passeris, imo *passerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit; & describitur ab Aldrov. l.16. Ornith. c.3. Meminit & hujus virtutis Lang.l.2.ep. 58. circa fin.Th. Ch.Vol.II.p.155.

Troglodytica, Τρωγλοδυτικὴ, vocatur *Myrrha* optima, a patria, videlicet *Troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & Τρωγλῖτις. Vide Rhod. ad Scrib. n. 90. Gorr.

*Troma, Τρῶμα, idem quod Τραῦμα. Vide *Vulnus*.

*Tromos, Τρόμος. Vide *Tremor*.

Tronus, & *Tronossa*, dicitur cœlestis ros ex aere natus, omnium dulcissima species Mannæ, densa, tenax, & albissima pre cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & separata prorsus ab omni sulphure, & sale. Vere, & Æstate decidit, maneq; reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Joh. ex Parac.l.de Caduco matricis, §.2.Fragm. ad l.Paragraph.l.9.de signat.rer.natur.l.de melle c. 2. Elixir e *Trono* meminit in Archidox. lib. 8. Elix.n.3.

Trophe, Τροφὴ. Vide *Alimentum*. *Nutrimentum*.

Trophema, Τρόφημα, Lat. *Edulium*. Cibus. Hipp. l.de fistul. III. 7.

Trophes, Τρόφης, h. e. *bene nutritus*, & Τρόφος. Gal. in Ex. voc. Hipp. quamvis Foes. velit τρόφις per Jota, Oec. p.625.

Trophiodes, Τροφιῶδες, significat ap. Hipp. *crassamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globosum, & confertum; qualia in magna crudæ materiæ copia, & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione, flatuumq; & vaporum copia observari solent. Legitur l.7.Epid.LVII. 14. 29. 34. Coac. t.578. Usurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus*, ibid. t. 604. Est vero vox ratione derivationis inter obscuras reposita, & insolens, dum τρόφος debet πήγνυσθαι significare. Vide Foes.p. 625.

Trophos, Τροφὸς, nomen est medicamenti ἐμμότου, quod linteis illinitur ad repellenda ulcera cava: & meminit ejus Ægin. lib. 4.c.40. in fin.

†Tropicus morbus, Chronicus: Arculanus c.68. in 9. Rhal.

Tropos, Τρόπος. Vide *Modus*.

Trotta, *Trotta* Æliano, Aldr. *Amian*, ἀμίας vocat, est piscis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus: cujus descriptio, cum usu in cibis, videatur apud Aldrov. l.3. de pisc. c. 20. J. Alex.l.15. Salubr.c. 4. Bruyerin. de re cib. l.22.c.15.

Troximos, Τρώξιμος, idem quod Τρωκτὸς. Vide *Troctos*

Trunculi, ἄκρα, dicuntur *extremæ brutorum partes*, v. g. pedes, aures, caput, quia post mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Cels. l.2.c.20. & 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui satis accurate exposuit. Calculum suum addidit Rhod. ad Scrib. in not. p. 6. Sunt tamen, qui mendosam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæsarius ad Celsum.

Truncus, στέλεχος, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice surgit, & postea in ramos dividitur. Sæpe etiam translatum sumitur ad corpus humanum, excepto capite, & artubus. Ita & arteria magna e cordis sinistro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes vocatur *trunci*, respectu ramorum, qui in partes corporis reliquas distribuuntur.

Gal.l.1.de Hipp. & Pl.decr.c.7. Barth.libell.1. An.c.5.8. libell.2.c.2. &5.

Truphat, vocatur Paracelso multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in suum esse prædestinatum cogit: lib. 1. Philosoph. ad Athen. text.9. Dorn. Ruland. & Johnson. in Lexic.

Trutes, quid sit in metallifodinis, videatur ap.Basil.Valent.Testam.ult.l.1.c.40.

Trutta, τρῶξ, nomen piscis fluviatilis, inter delicias habiti: cujus descriptio, cum usu in cibis, & Medicina, videatur apud Aldrov. l.5.de pisc.12. Jul.Alex.l.20. Sal.c.11. qui cum *Trota*, vel *Trotta* confundit, Schrod. l.5.cl.3. n. 93. ubi & *Aurata*, χρύσοφρυς dicitur. De generatione *Truttarum* disserit & Helmt. tr. Demonstratur Thesis num.89. seqq. Aurum in *Truttis* fuisse repertum, legitur in Th.Ch.Vol.I. p.515.

Tryblion, τρύβλιον, vel significat catinum, *ollulam*, in qua aliquid asservatur, vel in quam materia suffituum immittitur Hip. l.de Steril. XIIX.14. Vel significat certam mensuram, Latine *heminam* dictam, l.de int.aff.I. 51. VII.36. XIV.14. XLIII.36. XLIV. 14. XLV.13. &c. Ap. Gal.quoque de pond. & mens. cap.4. *Tryblium* inter mensuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Tryge, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγοβόλιον, *locus, in quo frumentum reconditur*. Foes. p.626.

Trygodes, τρυγῶδες, vocatur species Collyriorum, τῶν μονημέρων; & magna ex parte Acatia constat: Lat. *fæculentum* dixeris. Gal.l.4. de C.M.S.L. Idem quod πηλάριον. Vide *Pelarion*.

Trycho, τρύχω, Emphaticum verbum ap. Hipp.significans *detero*, *consumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, consumi a morbis, l.3. de morb.XXVI.24. l. 3. de diæt. XXIV.71.1.de morb. mul. XIV.10.14. XIX. 8. LXXXVII.36. XCII.10. Et rursus Medici debent τρύχειν. i.e. *retundere*, *prosternere* morbos, l. de morb.sacr. XIIX.32. Jung.Foes. p.627.

Trychos, τρύχος, significat *pannum lacerum*, & attritum, ῥάκος alias dictum. Hinc diminutivum τρυχίον *panniculum attritum* notat, idem quod ῥακίον. Quo aliquoties usus Hipp. v.g. l.de morb.mul.XXIII.3. l.2.LXXX.8. & alibi. Vide Foes.p.628.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, *species tertia loræ* sive vini secundarii, quod *fecatum* Catonem appellasse, scripsit Lind. ex fecibus vini expressum, Ex.X.§.199.

Trygon, τρύγων. Vide *Turtur*.

† Τρύπανον, Perforaculum; Τέρετρον, terebra. Salmasius in solin.

Trypanon, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Tryphera, τρυφερὰ, vocantur in genere medicamenta, quæ Lat. *Delicata* dici possent; & quidem vel ab effectu blando, minusve dolorifico, vel a saporis suavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *tryphera dua*, apud Scribon.n. 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntque medicamenta caustica, quæ tamen sine dolore, & molliter exedunt, & urunt. Gorr. Ita & τρυφερὸν dicitur Collyrium ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert. Gal. l.4. de C.M.S.L.c.7. ad inustiones, pustulas, χημώσεις laudatum. Ratione posterioris olim *Pastillus*, vel *Trochiscus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸν dictus fuit, teste eodem l.7.de C.M.S.L.c.4. Ita & in Dispensatorio Augustano occurrunt quatuor compositiones Electuariorum, quorum unum purgans est, & *Tryphera persica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota, & Compositiones Theriacales referuntur; & dicuntur *tryphera Magna*, *minor*, & *Sarracenica*. In pharmacopœa quoque Londinensi novissimæ duæ compositiones hujus nominis leguntur p.272.seqq. An vero a suavitate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis *Emplastrum*, τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera describuntur apud Scribon. unum *subviride*; secundum *nigrum*, quod & βασιλικὸν dicitur; & tertium *viride*, quod ἄχροον vocatur, num.201.203.205.210. Fuit vero *Tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. in Lexic. Scrib.

Tryphos, τρύφος, significat *frustum*, *fragmentum*: & legitur apud Hipp.de *frusto* amphoræ candente, cui materia ad suffitum imponitur, l.3.de morb.mul.LXXXVII.3.

* Trysmos, τρυσμὸς, & τρύζω, idem quod τρισμὸς, τρίζω. Vide *Trismos*. Foes.p.626.

Tryx, τρύξ. Vide *Fecula*. *Fex*.

Tuba, σάλπιγξ, proprie instrumentum dicitur Musicum, sonorum, classicum, per inflationem aeris, cujus sonus fortior refertur inter caussas epilepsiæ externas. Forest.l.10. Obs. 54. in Schol. unde detestandos monet tales sonos, d.l. Obs.4. Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *Tuba* ad canales duos graciles nerveos, & candidos, ab uteri fundo ad testes muliebres excurrentes, *Tubæ Fallopii* dictas: de quibus vide Barth.l.1.An.c.27. quas nonnulli hodieq; pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant. *Tubæ* quoq; *aurifabrorum* exiguæ, σαλπιγγία, qua ignem inflando excitant, ad usum Anatomicum translatæ meminit Gal l.9.An.adm.c.2.fin.

Tubel, idem quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. λεπίς. Vide *Lepis*, *squama*. Ruland. in Lexic.

Tubelech, pro *Duelech*, legitur apud Parac. l.de tart.morb.c.4.

Tuber, apud Latinos æquivocum est. 1. habet significationem Botanicam, & Gr. dicitur ὕδνον. Vide *Hydnon*. Talia lapidosa describuntur a Chiocc. in Mus.Calc.s.3. p.411. ita & Fungi, sive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a Schrod.l.4.cl.2.n.415. Fr.Hofm.in Clav.ad h.l. Deinde etiam habet significationem Pathologicam, quando *tubera* vocantur *tumores*, vel abscessus a corpore in rotundum erumpentes. Scribon.num.82. Rhod. in not.ad h.l. Ita specialiter a lue venerea oborti Tumores in capite molles, *gummositates* alias dicti, vocantur *tuberositates* a Forest.l. 23.Obs.23.in Schol.Lang. *tubera* vocavit, l.1. ep.4. Ita etiam diminutivum.

† Tubercula antrosa, vet.bubones, quia in glandulis tanquam specubus latent. Reimundus vinarius de peste l.3.

* Tuberculum, homonymum est; quod in Anatomicis tribuitur vel circulari fibrositati Pylori instar musculi Sphincteris, quam alii vocarunt *tubercula* glandulosa, teste Barthol. l.1.Anat.c.9. vel processibus ossium, ἀποφύσεσι Græc.dictis, qui alicubi *tubercula* ossium vocantur. Idem libell.4.c.1.fin. In Pathologicis *Tubercula* Gr.dicuntur φύματα. Vide *Phyma*.

Tubus, *Tubulus*, σύριγξ, dicitur canalis quidam fistulosus, sive fistula; & quidem vel sensu proprio mecanicho, in quo balneorum *tubuli*, & *tubi* leguntur apud Rhod. in not.ad Scribon. pag.104. vel translatitio; eoque vel Physiologico, quando *Tubuli*, vel *Siphunculi marini* describuntur a Chiocco in Mus.Calc. s.1. pag.56. Ita & *lactei tubi* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum veluti centrum coeuntes. Barth.l.2.Anat. c.1.p.332. Vel Pathologico, quando fistulæ, vel ulcera Fistulosa vocantur *tubi*, vel *tubuli*. Gal.l.2.de C.M.P.G.c.22.

Tueri, φυλάττειν, προφυλάττειν, idem quod *Conservare*. Hinc *Methodus tuendæ sanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. ὑγιεινή. Vide *Hygiene*. Jung.Rhod.in Lex.Scrib.

Tumbaba, *Tumpabar*, id est *Sulphur vivum*. Rul. in Lex.

Tumbalum, idem quod *tubel*, id est *squama metalli*. Rul. & Johns.

Tumbel, id est *Terra*. Ruland. & Johns. in Lex.

Tumefactio, διόγκωσις. Vide *Dioncosis*.

* Tumor, ὄγκος. Vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, plane rebus alienis, v.g. pilis, lignis, testis, culicibus repletis vide Casp. Rejes C. Elys.q.36.

Tumultus, θόρυβος. Vide *Thorybos*. *Tumultus*, & strepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. Cent.I. Observ. 20.

* Tunica, χιτών. Late idem significat quod *Membrana*, μῆνιγξ, ὑμήν, uti vult Galen. l.3.de U.P. cap.9. Omnino tamen aliquod discrimen inter hæc duo vocabula admittendum esse arbitror; dum *Tunica* proprie ad usum spectat, in hoc consistentem, quod aliud corpus tegat, operiat, & involvat, & quasi vestiat. Dieterich. n.912. ex 7.aphor.45. id quod de *Membrana*, qua tali, necessario dici non potest, cujus idea consistere videtur in homogeneitate, sive similari natura, & expansione, sive dilatatione: quamvis Bartholino aliud visum fuerit, l. 1. Anat.cap.4. qui *Tunicæ* vocabulum ad vasa restrinxerit, contra Authorum usitatam acceptionem. De *Tunicis oculi* vide eund.lib.3. cap.8.

Tuphus, *Tufus*, pro *Typhos*, τῦφος. Vide *Typhos*. Keuch.ad Sam.p. 10.

Turas, Paracelso dicitur effectus arcanus *aquæ*: quemadmodum *Thonus* terræ, & *Samies* Aeris sunt effecta: Philos. ad Athen. lib.1.text. 13.

Turbam magna, est figmentum Paracelsicum, pertinens ad *Evestrum Propheticum*, & cujus essentia consistit in præsagio omnium eorum, quæ fiunt in quatuor elementorum mundis, d. l.text.20. Dorn.Rul. Nugæ.

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. n. 194. Dicitur & de rebus, ibid. *Turba* etiam idem quod *perturbatio*. *Turba* quoque pro *turban* ponitur a Dor. & Rul. de quo p.a. quamvis & hanc addiderint significationem, quod *turba magna* dicatur astrorum firmamenti innumera multitudo. *Turba Philosophorum*, vocatur scriptum quoddam spagyricum, quod occurrit in principio Vol. V. Th.Ch.

Turbatio, ταραχὴ, τάραξις, Vide *Taraxis*, idem quod *perturbatio*. Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*. Galen. c. 1. de hum. t. 16.

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *Turbith* vocatur: de quo p.p.

Turbinatum, κωνίον, κωνοειδές. Vide *conarion*. *Turbinata* quoq; vocantur certa quædam *Testacea*: v.g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov.l.3.de testac.c.1.

Turbith, vocatur purgans quoddam exoticum, simplex, vegetabile: de quo uti certum est, esse radicem quandam; ita adhuc incertum est, cujus plantæ proprie radix sit dicenda. Hujus purgantis descriptionem, & usum Medicum simplicem, & in compositionibus Vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, l.4. cl. 4. n.440. Fr. Hofman. in Clav. ad h. l. Rolf. de purgant. sect. 14. art. 4. per tot.

tot. qui *Torbedon* scripsi; Freitag. Auror. Med. l. 2. c. 30. translata porro vox *Turbith*, & *Turpethi* ad Chymiam: ubi *Turbith*, & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum specificum fixum, quod abstractis impuritatibus, & indomita volatilitate, segregatis in imo vasorum consistit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum essentia, & vis specifica potissimum est in parte constante, aut saltem ut usibus artificiosis sit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in specie vocatur *Mercurius absq; corrosivo præcipitatus* in dulcedinem. Rul. & Johns. in Lex. Hujus usum noxium in affectibus hepatis, & viscerum abdominis notavit Hildan. Cent. 4. Obs. 40. Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. S. A. Ch. l. 6. cap. 14. In specie de *Turpetho Antimonii*, d. l. c. 21. de *Turbith Veneris*, d. l. l. 7. c. 15.

Turbo, homonymon est. Vel enim denotat *ventum procellosum*, qui Græc. λαῖλαψ dicitur. Vide *Lelaps*. Vel *conchyliorum* certa genera, quæ *turbines* vocantur, & describuntur ab Aldrov. l. 3. de testac. c. 16. seqq. Græc. στρόμβοι vocantur. Vide *Strombos*. Jung. Chiocc. Mus. Calc. s. 1. p. 50. seqq. Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem, & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben*.

Turbotus, idem quod *Rhombus*, de quo superius sua litera. Mus. Calc. s. 3. p. 419.

Turbulentus, *Turbidus*, λαρχχώδης, idem quod *perturbatus*. Vide *Tarachodes*. In specie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hippoc. ὖρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ. Coac. t. 333.

† Turcha, quibusdam scabiosa species infima. Matth. de grad. part. 1. c. 55.

Turchosa, *Turcois*, *Turchois*, vocatur gemma, vel lapis preciosus elegantissime cœruleus; de cujus compositione vide Th. Ch. Vol. IV. pag. 190. viribus admirandis, Vol. V. p. 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum est. Primum enim nomen est avium quarundam: sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt: quorum historiam, cum usu in cibis, & Medicina vide apud Aldrovand. lib. 16. Ornith. cap. 1. seqq. Jul. Alex. lib. 13. Sal. c. 8. Bruyer. lib. 15. cap. 37. Deinde nomen est piscis saxatilis, squamosi; cujus etiam plures dantur species, & descriptæ leguntur apud Aldrov. l. 1. de pisc. c. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3. Bruyer. l. 19. cap. 7.

* Turgentia, *Turgescentia*, ὀργασμός. Vide *Orgao*, *Orgasmos*.

Turiones, sunt teneritates summitatum in arboribus, quæ singulis annis crescunt. Scrod. l. 1. c. 2. lit. t.

Turpethum. Vide *Turbith*.

Turpiloquium, Gr. dici posset forsassis αἰσχρολογία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumq; a Medicis sit alienum. Lind. Ex. II. §. 29.

Turpis, *Turpitudo*, ἀσχημοσύνη, proprie dicitur vitium oppositum formositati, εὐσχημοσύνη, sive pulchritudini. Gal. l. 11. de U. P. c. 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus, sermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur αἶσχος, αἰσχρός, l. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. *Turpitudines* Hartmannianas false perstrictas a Libavio vide T. IV. Oper. p. 97.

Turris, est lapis quem Bood. & experientia, mille testimoniis, in casu a fractura ossa desilientia conservare docent. Johns. Lex. l. 2.

Turriti, πυργῖται. Vide *Pyrgitæ*.

Tursio, φώκαινα. Vide *Phocæna*.

Turtas, τύρβας, vocatur panis, qui constat ex pinguibus palmulis, farina, aqua, & coquitur sub cineribus. Erot. Onom. p. 27. c.

Turtur, τρυγών, æquivocum est. Primario ita dicitur *Columba* montana, vel sylvestris, de cujus historia, & usu in cibis, atq; Medicina vide Aldrov. l. 15. Ornith. c. 9. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 7. Galen. l. de atten. diæt. c. 6. Bruyerin. de re cib. l. 15. c. 34. Schroder. lib. 5. cl. 2. num. 69. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Deinde est etiam nomen piscis, qui *Pastinaca* alias *marina* vocatur. Vide *Pastinaca*.

Turva, vocatur cespes bituminosus, & gleba fossilis, quæ accensa facit, ut quoquot adstant, aut ab eo illustrantur, colore appareant squalido, & morticino, ut mirari id satis rerum harum ignari nequeant. Linden. Ex V. §. 122.

Turunda, μοτός, refertur inter apparatum Chirurgicum: estq; nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur. Lat. Penicillus quoq; vocatur. Diet. n. 280. Vide *Linamentum*, *lemniscus*, *licinium*, *motos*, *penicillus*, &c. In specie de usu, & abusu *turundarum* in sectione Calculi vide Appendicem aliquot Epistolarum. apud Hildan. Oper. p. 762. seqq.

Tussedo, βὴξ, idem quod *tussis frequentior*: uti colligere licet ex 2. progn. t. 50. ubi Interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tussedinis*. In Gr. vero legitur τῶν βηχῶν.

* Tussis, βὴξ, a Galeno ita descripta legitur: Est vehementissima quædam efflatio, qua plurimus simul, celerrimeq; foras actus spiritus, sive aer attrahit, propellitq; una secum suo impetu, quæ vias suas obstruit, l. 2. de sympt. caus. c. 4. Cum enim externus aer in asperam arteriã trahatur, quæ cartilagineæ, duræque sunt, nec contrahi circa id, quod continent, possunt, incitatum hunc excogitavit spiritus exitum,

quem

quem vocant *tussim*, quo spiritus sibi ipsi violenter, & cum impetu delatus vias expurgat; non aliter quam tubos, & fistulas expurgant harum opifices: l. 4. de causs. sympt. c. 3. Quamvis vero hæc non sint aliena, recentiores tamen *tussis* naturam multo clarius, & accuratius descripserunt: inter quos cæteris palmam præripuisse videtur Vvillis Pharm. Rat. Part. II. S. I. c. 4. e quo talem descriptionem formare libet: *tussis* est expiratio vehemens, crebrior, inæqualis, & sonora, cum partium musculosarum expirationi potissimum destinatarum, thoracis, laryngis; lumbarium, & abdominis motu spasmodico, facta cum vel sine excretione alicujus materiæ excrementitiæ, a molesti cujusdam objecti, aut expulsionē a pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua descriptione simul elucescit differentia inter *tussim humidam*, quæ cum excreatione materiæ; & *siccam*, qua nihil excernitur; cujus meminit Hipp. 4. aph. 54. Videatur & Diet. n. 150. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 22. *Tussiculosus*, βηχώδης, dicitur; quod vocabulum legitur de Catarrhis 3. aph. 31. Vide Diet. n. 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boyle in Experimentis de flammæ ponderabilitate, Exper. 12.

Tutia. Vide *Pompholix*. *Tutiæ* factitiæ constructio legatur in Th. Ch. Vol. II. p. 519. De *Tutiæ* preparatione Vol. III. p. 103.

Tutus, ἀσφαλὴς, *Tuto*, ἀσφαλῶς, idem quod *securitas*(Vide *Asphaleia Securitas*, est primaria proprietas veræ curationis non solum Chirurgicæ, sed omnium etiam aliarum. Consistit vero *Tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percurretur, ut læsio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. l. 14 M. M. c. 13. Junge C. Hofm. Orat. Isag. 2. pag. 112. seqq. Imo in omnibus actionibus *Caute*, & *Tuto*, medicorum Symbolum sit. Diet. n. 121. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam si generale præceptum Zenonis observetur, videlicet si ita agamus, tanquam paulo post pædagogis rationem redituri. Gal. de cogn. & cur. an. morb. c. 3.

† Tylii grana; in offic. German. nihil aliud quam Risini minoris semen. Greg. Hymman. de Apopl. c. 39.

Tylodes, τυλώδης, τυλοειδὴς, Gorr. *callosus*. Vide *Callus*.

* Tyloma, τύλωμα, *Tylosis*, τύλωσις, τύλος. Vide *Callus*.

Tymma, τύμμα, significat *plagam*, ictum, percussionem. Legitur ap. Hipp. l. 7. Ep. XX. 14. ubi apud Lind. legitur *luxatio*: cujus versionis rationem nullam video, cum τύμμα a τύπτω, verbero, derivetur. Vide Foes. p. 628.

* Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur species Hydropis sicca, in qua flatus totam abdominis interdum & thoracis regionem tumentem faciunt. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 111. Vocatur & *Hydrops siccus*. Keuch. ad Sam. 191. Dicitur vero saltem abusive, & improprie Hydrops, quia nulla peccat aqua, sed flatus. Helm. tr. Ignot. Hydrops, n. 43. Consentit Vvillis Ph. Rat. P. II. s. 2 c. 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus* ceu causa tympanitis deserens novam excogitavit, & quidē satis plausibilem, ex principiis Physiologicis, & Anatomicis egregie declaratam, statuens, non flatus, sed spiritus animales spasmodico motu agitatos, & in fibras partium, & viscerum abdominis membranaceorum adactos, obque succi nervosi vitiosam dispositionem in recessu impeditos, tantam ventris intumescentiam excitare; unde & seq. hujus affectus construxit definitionem. *Tympanites* est tumor abdominis fixus, constans, durus, æquabilis, renitens, & a pulsatione sonitum edens, a partium, & viscerum membranaceorum inflatione τεχνώδη ortus, propter spiritus animales in fibras istas copia nimia adactos, ibidemque succi nervei obstruentis vitio a recessu impeditos; cui affectioni consequenter flatuum in locis vacuis aggestio, velut complementum, accedit. Paracelsus statuit duplicem *tympanitem*, unum in *intestinis*, alterum in *Matrice*, l. 1. de tart. tr. 2. c. 2. in not.

Tympanum, τύμπανον, proprie vocatur instrumentum Musicum classicum, in quo corium fortiter expansum supra concavum quoddam corpus si percutiatur ligno, sonum edit gravissimum. Per translationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, seu *conchæ*, aliis pelvi in ossibus petrosis meatus auditorii, cui membrana quædam sonoras species transmittens, & ossiculis firmata obtensa est; tum ipsi *membranæ*. Vide Barthol. lib. 3. Anat. cap. 9. & libell. 4. cap. 6. Non esse primarium, & simpliciter necessarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult ostendere Bonett. per Observationes in Anatom. Pract. l. s. 19. Observ. 4. pag. 344. *Tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata. Oribas. de machin. cap. 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius; de quo plura apud Lang. l. 1. Ep. 56. For. l. 4. Chir. Obs. 3. Schol.

Typhlos, *Typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης, τύφλωσις. Vide *Cæcus*. *Cæcitas*. Dieterich. n. 847.

† Typhodes febres, id est succedentes, ut Causodes, incendentes.

* Typhodes, τυφώδης. Vide *Typhos*.

* Typho-

* Typhomania, τυφομανία, vocatur mistus affectus ex lethargo, & phrenitide, *lethargicum delirium*. Gal. in def. & l. de comat. c. 2. c. 1. Caussa ergo complicata ex descriptione *Lethargi*, & *phrenitidis* petenda erit. Videatur Foes. p. 629. Meminit & Bonett. An. Pr. l. 1. s. 8. Obs. 6. Schol. P.M. de Caldeira exponit per *Coma vigil*, Tom. III. p. 33. quamvis vitiose *typhmania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *Ventus* vocatur, qui densa nube inclusus, præceps in terram elisus, pulverem soli turbine vertit, arbores evellit, & obvia quævis pessundat. Lang. l. 1. ep. 19.

† Typhos, stupor attonitus. Hipp. de Intern. Aff.

Typhos, *Typhodes*, τῦφος, τυφώδης πυρετός, vocatur species quædam *Febris ardentis*, prolixius descripta, cum suis signis, & symptomatibus, apud Hipp. l. de int. aff. XLII. per totum. Vide Foes. p. 629. Latine redditur *stupor attonitus*, cujus rationem sufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum erysipelate alicujus visceris interno, v. g. hepatis. C. Rejes C. El. q. 68. n. 4. Bonett. d. l.

* Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo, & modus *febrium*, secundum intensionem, & remissionem. Gal. l. de Typis l. 1. de Cris. cap. 3. Vide Dict. n. 676. Keuch. ad Sam. p. 140.

Tyrannis, τυραννίς, vocatur *antidotus*, apud Gal. l. 2. de Antid. c. 10.

Tyrbē, τυρβή, Lat. *turba*, *turbatio*, idem quod ταραχή. Legitur apud Hippoc. 3. de fract. t. 75. Foes. d. l.

* Tyria, apud Arabes, & barbaram sectantes Medicinam idem est, ac *Ophiasis*: *Tyri* enim voce omnes serpentes, & potissimum Viperæ intelliguntur. Castell. Vide *Tyriasis*, *Tyria lepra*. Forest. l. 4. Chir. Obs. 7. Schol.

Tyriasis, τυρίασις, idem quod *Satyriasis*, h. e. *Lepra Arabum*, *Elephantiasis*. Hild. Ep. 24. Vide *Elephas*.

Tyrion, τύριον, vocatur Emplastrum, quod coctura colorem purpuræ *Tyriæ* adipiscitur; & describitur ab Aet. l. 15. c. 12. citante Gorr.

Tyro, *Tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem Medicam accesserunt, ut addiscant ejus præcepta. Hoc de Compendiosa artis, & præceptorum comprehensione, Lat. *introductio* quoque dicta. Ita Gal. libell. de pulsibus ad *Tyrones*, sive eos, qui introducuntur, conscripsit, &c. Contra *Tyrocinii Chymici* scriptores invehitur Helm. de Lithias. c. 5. n. 9. & c. 8. n. 9.

Tyros, τυρός. Vide *Caseus*. Unde & τύρωσις dicitur, quando lac comestum in *Caseosam* materiam coagulatur. Arist. l. 3. H.A. 120. vocat τύρωσιν, *lactis in caseum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικόν, nomen Emplastri, cujus sunt immensæ laudes apud Aet. l. 15. c. 14. allegante Gorr. Propterea & πολυπαθὲς dictum esse, idem testatur.

Tyrsis, τύρσις, idem quod πύργος, *Turris*. Legitur apud Hipp. 3. de art. t. 23. Gal. in comm. Adde Foes. p. 629.

Tyrus, *Tyrus*, utrumque mendose, & ex crassa ignorantia Græcæ linguæ pro serpente, vel vipera *Theriacam* ingrediente sumitur a barbaris Authoribus: unde *Tyriasis*, *Tyria* lepra quoque appellationem adepta sunt. Deberet enim *Therion*, θηρίον, hoc est *Bestia*, scribi, non per Ty.

V

Vacca, ἡ βοῦς, dicitur Bos fœmina. Vide *Bos*. De *Vaccis citrini Scheunemani* per errorem in scripto adductis, & a Libavio acriter satis castigatis vide Tom. III. Oper. Lib. p. 82. *Vacca marina*, est nomen piscis, qui & *Bos* dicitur. Vide supra *Bos*. An vero idem piscis sit, e quo lapis *Vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Obs. in Act. Philos. Oldemb. Ann. 1668. nolumus determinare; cum Aldr. nullam lapidis mentionem in descriptione Bovis, vel *Vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, παραφορὰ, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non sunt fixa; v. g. *dentes vacillare* dicuntur: tum de mente; & ita inconstantiam, vel leve *delirium* notat. Vide *Paraphora*.

* Vacuatio, κένωσις, idem quod *Evacuatio*. Vide *Cenosis*.

* Vacuus, κενεὸς, κενός. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque est inter Philosophos disputatio, an detur *Vacuum* in rerum natura? Peripatetici, vel Aristotelici negant, ut Gal. l. 3. de diff. puls. c. 6. item in Th. Chym. Vol. I. pag. 198. Recentiores vero Helmontium secuti asserunt, variis conati demonstrare phænomenis. Videatur Helmont. in pecul. tract. inscripto *vacuum Naturæ*. Vide & Marc. Marci Phil. vet. rest. Part. III. sect. 2. subsect. 3. Nostri jam non est instituti, hanc controversiam dirimere; quamvis tamdiu inhæreamus illi sententiæ, dari quidem vacuum in rerum natura, sed non naturale, saltem violentum. Quid Democritus, & Asclepiades per *Vacuum* intellexerint, vide apud Gal. l. de Theriac. ad Pison cap. 11. In foro Medico non ita stricte accipitur, sed saltem pro spatio, in quo præter aerem nil continetur, dict. de diff. puls. loco. *Vacuus pulsus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quasi facit bullosam, ut digitorum impressioni egressus

egressus per vacua occurrat. Verum ineptam esse appellationem docuit Gal. d. l.

* Vagina, ἔλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob similitudinem. Ita *Capsula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens, vocatur *Vagina Portæ*. Barth. l. 1. Anat. c. 14. pag. 136. Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit instar vaginæ. Id. l. 1. c. 30. p. 280. Hanc duplicem in uno subjecto observavit Cent. 3. Obs. 2. allegantibus Ephem. N. C. Ann. I. Obs. 110.

* Vaginalis, ἐλυτροειδής. Vide *Elytroeides*.

Vagitus, βαβχασμὸς, βάβαξις, vocatur *ejulatus*, & ploratus *infantum*; qui si adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide GuldenKlee l. 4. Cas. Med. 24. Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 62. & Ann. III. Obs. 164. ubi quidem augurium illud fallax esse, ostendere conatus est D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham Disquis. de format. fœt. cap. 3. circa fin. statuens, *vagitus* caussam naturalem consistere in aere contento in conceptaculis, sive membranis fœtum involventibus; adjungitque exemplum de Matronæ cujusdam filia, quæ *Vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus salubri fuit. Hujus vero aeris producti caussam refert in liquorem spirituosum, in membrana pro formatione fœtus necessarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, est vocabulum μέσον, & ancipitis significationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore*, & *Virtute*, Gr. ὑγιαίνω, ἔῤῥωμαι, ὑγιεία. Vide *Hygeia*, *Hygiano*, *Errhoma*. Adde Linden. Exerc. IX. §. 26. XIII. §. 491. XV. §. 108. qui semper de robore exposuit. Quære etiam in Rhod. lex. Scrib. pag. 455. In hac pro *morbosa dispositione*: quamvis plerunque additum sit adjectivum, Adversa, mala, sinistra, &c.

Valetudinarius, νοσώδης, semper in malam partem sumitur de eo, qui morbis vivit semper obnoxius. Vide Dieter. n. 577. Tales vocari in militia *Caussarios*, & *Sonticos*, docet C. Hofm. Apol. pro Gal. l. 3. c. 10. lit. M. suntque qui utuntur incerta, fallacique valetudine, e Gal. l. 5. de san. tu. c. 4.

* Valgus, βλαισὸς, βλαισσός. Vide *Blæsus*.

Validus, idem quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, ἄτονος, *Robustus*. Dicitur de corpore, & membris robustis, quæ optime ad opera strenua sunt disposita. Gal. 2. de nat. hum. t. 5. Alias & *Validum* sumitur pro *acido*. Scrib. n. 41. ubi Granata mala vocantur *Valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. in not. ad h. l.

Vallum, χάραξ, ἕρκος, quid sit, ex Architectura militari constare potest; nimirum species munimenti exterioris circa urbem, aut arcem, aut castrum. Per metaphoram *Vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, sive *supercilium*. Keuch. ad Sam. p. 230. Per similitudinem quoque species *fasciæ* hoc nomine venit. Gal. de fasc. n. 52.

Valrat, id est *Folium*. *Ulcat*, idem. Rul. & Johns. in Lex.

Valva, est quasi parva janua; uti describitur a Gal. c. 1. de art. t. 23.

Valvula, vocatur in Anatomicis membranula quædam in vasis quibusdam, & cavitatibus una saltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori possit resistere, fluxum vero naturalem non admittere. Talis occurrit satis magna in Intestino Colo, & crassa; de qua vide Barth. l. 1. An. c. 11. p. 92. Hild. Ep. 88. 89. Aliquot in corde lib. 2. c. 7. p. 402. seqq. & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, libell. 1. An. c. 2. ubi prolixiorem *Valvularum* descriptionem invenies.

Vanellus, nomen est avis, quæ & *capella*, αἴγοψ, *pavo agrestis*, ταὼς ἄγριος, dicitur; & describitur, cum usu in cibis, & Medicina, ab Aldrov. l. 20. Ornith. c. 63.

* Vapor, ἀτμὸς, ἀτμὶς, ἀτμὶς, proprie dicitur humor in auram resolutus, humor extenuatus; qualis per spiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos*, *Exhalatio*, *Halitus*. Nec differt descriptio Libavii dicentis: *Vapor* est aer rudior proxime ex aqua resoluta factus, Tom. IV. Oper. pag. 241. Si præternaturaliter sese habuerint, fiunt quoque fuliginosi, fumosi *vapores*; quorum meminit Gal. lib. 8. Meth. Med. cap. 5. fin. Contra *vapores* crassos, ceu caussas morborum hystericorum, & convulsivorum, acerbius scripsit Helmont. negans, se unquam vidisse tales dari *vapores* crassos, & esse contradictionem in adjecto: tr. Jus Duumviratus, num. 17. tr. de Lithias. c. 9. tr. Ignota Actio regiminis, n. 36. In Chymicis tamen dari quoque *vaporem unctuosum*, quà naturalem, quà artificialem, qui nihil aliud est, quam *primum Ens Mercurii*, quod incipit consistere in vena argenti vivi, aut ex ipso extrahitur per sublimationem artificiosam, de quo *vapore* legatur Libav. Tom. II. Oper. p. 303. & 368. Quin & ipse *Lapis Philosophicus* vocatur *Vapor potentialis metalli*, d. l. p. 421. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos esse in accusandis *vaporibus*, & eorum viis, quod tales e ventriculo adscendant, & capitis dolorem excitent; uti recte hoc notavit Willis. de febrib. c. 10.

Vaporarium, ἀτμιστήριον, idem quod *Balneum Laconicum*, sive *Sudatorium*. Vide *Balneum*.

neum. Quamvis & *fella singularis perforata*, vaporationi destinata, hoc nomine veniat, docente Rhod. ad Scrib. n. 193.

VAPORATIO, dicitur *fomentatio*, vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Celf. l. 7. c. 7. 9. l. 8. c. 4. Vide rursus Rhod. in Lex. Scrib. p. 455.

VAPPA, ὀξίνης, Vide *Oxines*, Vinum vocatur omnibus portionibus spirituosis privatum, quadantenus acescens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari potest ad speciem corruptionis sanguinis, quando est in statu defectionis; qualis est in sanis post nimios labores, & in morbosa dispositione quartana laborantium, cachecticorum, scorbuticorum. Vide Vvillis de febr. c. 2. 6. &c.

VARENI, idem quod *Vari*, est symptoma scorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, consistens in dolore vago, nervosas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervosi, vel lymphæ ferescentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate, & vaporositate. De quo symptomate integros libellos scripserunt Drauvviz, & Molembroccius. Meminit hujus nominis Vvalther. Sylv. Med. p. 1464.

VARICOSUS, κιρσώδης, dicitur de diversis vasorum plexibus circa partes genitales, præsertim vivorum. Nam *vasa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicosum* Barth. l. 1. Anat. c. 21. p. 203. & *vasa deferentia*, ejusque principium *Parastates variciformes*, d. l. c. 23. p. 223. Vide *Pyramidalia*. *Pampinus*. *Parastatæ*.

VARICULA, i. e. *Varix parva*, vocantur a M. A. Severino intumescentes venulæ in adnata oculi tunica, ab acris sanguinis distentione procreatæ: l. de noviss. obs. abscess. c. 9. §. 6.

VARIOLÆ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum pustulosorum, cum febre conjunctorum: & ita describi possunt, ac debent. *Variolæ* sunt pustulæ, vel papulæ majores, minoresve, ab initio sub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augumento sese elevantes, & sub statu materiam viscidam quodammodo puri similem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in crustam, post exiccationem decidentem, cum variis symptomatibus per diversa totius morbi tempora variantibus, & supervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento sanguinis connato delitescentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis superficie subsistentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi descriptionem, ei minime erimus adversi. Legatur Vvillis de febr. cap. 15. Piens tit. eod. tract. spec. c. 8. & alii Authores, quos vide allegatos a Vvalthero in Sylv. Medic. p. 1466. seqq. E recentioribus adhuc non inepte quoque, & succincte descripsit Junken. Ch. Exp. Cur. Part. II. sect. 2. c. 2. p. 797. seqq. *Variolus*, & *variola* quoque dicitur piscis, alias *Trutta*, & *aurata* dictus, apud Schr. l. 6. cl. 4. n. 93. Vide *Trutta*.

VARIUS, ποικίλος, sumitur adjective, & substantive. Illa significatio ex aliis Lexicis jam nota est. Substantive *varii*, & *variæ* dicuntur, qui & quæ maculas, & papulas in facie distinctas habere solent, notante Keuch. ad Sam. p. 125.

* VARIX, κιρσός, in genere significat omnem *Venam dilatatam*. Gal. l. de tum. p. n. c. 16. Æginetæ ἀνεύρυσις φλεβὸς, *dilatatio venæ* vocatur, l. 6. c. 82. Proprie, & accuratius describi potest, quod *varix* sit tumor p. n. mollis, inæqualis, nodosus, indolens in ima ventris parte sub umbilico, in scroto, circa testiculos, & frequentius in cruribus occurrens, proveniens a venarum subcutanearum propter sanguinem feculentum, & serosum subsistentem, & collectum nimia distensione. Vid. Diet. n. 465. Foes. p. 338. seqq. Barth. in valvularum distensionem caussam refert, libell. 1. c. 2. p. 594. Plures Authores de hoc affectu reperies apud Vvalther. in Sylv. Med. p. 1464. seqq. Diminutivum *varicula* vide p. 2.

* VARUS, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est quod *vareni*; & notat affectum *arthriticum vagum scorbuticum*, in plurali *vari* dictum, de quo p. 2. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerunque in facie obortus, ut & in dorso non infrequens, Gr. ἴονθος. Vide *Jonthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppositum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβός. Vide *Rhæbos*.

* VAS, ἀγγεῖον, sumitur Physiologice, & Mechanice. In Physiologia *vasa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes; & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ*, & *venæ*. Hinc passim leguntur *vasa* spermatica, præparantia, deferentia, *vasa* Lactea, *vasa* Lymphatica, *vasa* adiposa, &c. Vide plura apud Barthol. in Indice. Diminutivum est *vasculum*: v. g. *vascula buccarum*, hoc est glandularum in buccis. Leguntur apud eundem l. 3. Anat. c. 11. pag. 536. sudoris *vascula* in cuticula, l. 1. c. 2. p. 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum involvens, Chorion dicta, apud Moschion. l. de morb. mul. c. 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in eo tanquam in vase convertitur.

titur. Mechanice vero *vasa*, & *vascula* dicuntur varia Instrumenta intus cava, in quæ liquidæ præsertim materiæ (quamvis solidæ etiam indi soleant) recipiuntur; quorum usus est in Diæteticis, præsertim re Coquinaria, Pharmaceuticis, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In specie catalogum, & apparatum *Vasorum Chymicorum* lege apud Rolf. Ch. I.A.F.R.l.2.c.18. Quære etiam in Th. Ch. ut & Libavii Indic. *Vasculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregie delineavit; modumque applicandi monstravit Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig. 11. & Tab. XXXI. fig. 6.

Vastus, idem quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus naturalibus: v. g. Musculi *vasti*. Barthol. l. 4. Anat. c. 12. pag. 581. Tumores *vasti*, dolores *vasti*. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Vasum, pro *Vas*. Legitur apud Scrib. n. 64. Vide not. Rhod. ad h. l.

Uata, ὤατα, pro ὦτα, Lat. *Aures*; in sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hipp. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, l. 6. Epid. f. VI. 28.

Vates, *Vaticinium*, μάντης, μαντεία. Vide *Mantice*.

Ubera, μαστοί, idem quod *Mammæ*: quamvis vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui soleat, quam fœminis. Vide *Mamma*, *Mastos*.

Udos, οὐδός, Latine *Limen* dicitur, hoc est lignum, vel saxum in ima januæ parte, quà intratur. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 64. Vide Foes. p. 466.

Vectio, ὄχησις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda. Gal. l. 1. de san. tu. c. 15. Ejus vero significatio pueris jam nota est e Dictionariis.

Vectis, μοχλός. Vide *Mochlia*. Inde liber Hipp. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter instrumenta ad metallifodinas necessaria, a Rul. in Lexic. Diversorum *vectium* Chirurgicorum descriptionem vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig. 2. & 4. & Tab. X. fig. 6. seqq.

† Veegares Zebellinae, animalia Septentrionalia. Beniam. Tudel. Itiner.

Vegetabile, φυτόν, φυτικόν. Dicitur 1. de anima (Vide *Phytice*) deinde de *plantis*, & *herbis*, quæ generali nomine vocantur *Vegetabilia*: unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*: de quo etiam superius suo loco. In hac significatione describuntur a Dorn. Rul. & Joh. *Vegetabilia*, quod sint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum, & ramos in aere; ut sunt herbæ, plantæ, & arbores. Hæc omnia e sola constare aqua, vult Helmont. tr. Complex. atque Mistion. El. figm. n. 12. 30. 32. Calculum suum addidit Becher. in Metallurgia. De *vegetabilibus* vide plura in Th. Chym. Vol. I. p. 205. 206. Eorum vis, & potentia consistere dicitur in spiritu vegetativo; & est proprie Ignis naturæ, Vol. II. p. 164. seqq. *Vegetabilia* non sufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, scripsit Rolf. Chym. l. 1. cap. 1. de *Lapide Philosophico vegetabili*, vel ex *vegetabilibus* parando vide Th. Chym. Vol. III. pag. 53. seqq.

Vegetatio, nomen hodieque Physicis, & Medicis frequentiorem in usum vocatum: & in genere ita vocatur proprie actio illa naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudent, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conservantur. Quæ functio naturalis sub se comprehendit plures subordinatas actiones, rarefactionem, condensationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliasque plures similes. Quamvis vero hæc *Vegetatio* primo plantis competat, propterea *Vegetabilibus* dictis: hinc & eruditam scripsit Dissertationem Kenelm. Dygbæus de Plantarum *vegetatione*, a D. Olfredo Dappero ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia insigne *vegetationis* auctæ exemplum legitur p. m. 65. de planta hordei a Patribus Christianæ doctrinæ Parisiensibus afferrata 249. culmos, qui omnes ex una radice, aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes continente: Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus, & homini applicari etiam poterit; quin & ipsis mineralibus, atque metallis attribui; cum videamus, & hæc non solum per appositionem, sed etiam per succi appropriati intrinsecam mutationem in substantiam mineralem, & metallicam gigni, augeri, & conservari.

Vegetativus, φυτικός, idem quod *Vegetabilis*. Hanc virtutem quoque inesse metallis, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 158. nec fortassis absque ratione; cum sensuum fide constet, non in quibusvis fodinarum venis quodvis generari metallum, sed & iis inesse principium quoddam specificum determinatum. Verum hæc ad Physicam potius pertinent.

Vegetus, ἀκμάζων, dicitur partim de corpore, & Gr. ἄῤῥωστος etiam vocatur; partim de animo. Et qui *vegetus* animo est, Gr. dicitur πρόθυμος: quamvis hoc vocabulum de utroque accipiatur. Vide *Prothymia*.

* Vehemens, σφοδρός. Vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi, σφοδρότης, eadem est, quæ *magnitudo*.

gnitudo. Gal. l. 1. de crif. c. 3. *Vehemens* pulsus, idem cum *Forti*.

VEHICULUM, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo olea, & arcana Chymica ad gratiorem gustum, vel faciliorem exhibitionem ægris præbentur. Joh. in Lex. l. 1.

VELAMENTUM, σκέπασμα, idem quod *Tegumentum*. vide *Scepasma*. Tribuitur quoque illud nomen interiori intestinorum tunicæ, præsertim tenuium, quæ alias *Crusta membranea*, Pecqueto *Peristoma* rugosum, Bilsio *Muscus villosus* dicitur. Horne vero *velamentum bombycinum* appellavit. Barth. l. 1. An. c. 10. p. 81.

VELLE, ἐθέλειν, θέλειν, βούλεσθαι, ap. Hipp. aliquando accipitur pro Posse, 3. de art. t. 106. Adde Gal. in comm. ad h. l.

* VELLICATIO, τιλμός. vide *Tilmos*.

VELLUS *aureum*, δέρας. vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto Mensis Maii, ex tritico ante ortum Solis, cœlo sereno, loco aperto, expanso linteo, & in discum expresso, inque vas fictile incluso. Johns. Lexic. Chym. lib. 2.

VELOCITAS, *Velox*, τάχος, ταχύς, idem quod *Celeritas*, *Celer*: de quibus superius in CE.

† VENÆ SANGUIFLUÆ, Hæmorrhoidales. Merc. de Ind. l. 1. c. 15.

† VENA PUTEALIS, i. e. Cava. Am. Lusit. in Sch. curat. 52. Cent. 1.

* VENA, φλέψ. vide *Phleps*. *Vena Medena*. vide *Medena*.

VENÆ *sectio*, φλεβοτομία. vide *Phlebotomia*.

VENATIO, *Venator*, κυνηγία, κυνηγός, κυνηγέτης, quid significet, aliunde notum est. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare possunt; quo etiam potissimum utuntur magnates, quamvis haud raro in excessu peccent. Meminit Galen. de parv. pil. exerc. cap. 1. Interdum Metonymice *Venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhodio ad Scribon. num. 134. ex Sidonio Apollinar. lib. 4. epist. ad Industrium. Ita & apud Cels. lib. 2. cap. 18. seqq. aliquoties sumitur.

VENEFICA, *Veneficus*, *Veneficium*, quid significet, ex aliis Lexicis jam notum esse debet. Pertinent hæc inter caussas morborum transnaturales, ut & remedia trans, vel supernaturalia, a quibus Medicus Christianus sibi cavere debet, conscientiæ suæ consulturus. Vide Diet. p. 977. Jung. C. Rejes C. El. q. 97. num. 12. seqq. Sennert. lib. 6. Med. Pract. part. 9. per totum.

VENENUM, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli significatio nota est, dum proprie, & usitate nunc significat omne id, quod corpori nostro quomodocunque communicatum illius universas, aut particulares quasdam, easque principes, ac vitæ summe necessarias functiones incomprehenso modo, atq; ferocia indomita adoritur, & lædit, spiritus, & humores, præsertim sanguinem, & balsamum nervorum, corrumpit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoq; solidarum substantiæ corruptelam ocyus, tardiusve inducit, & ita in summum vitæ discrimen conjicit. Charlt. Ex. X. Pathol. §. 23. Willis de febr. c. 12. Dogm. N. M. G. P. II. c. 8. p. 232. seqq. ubi & differentias *Venenorum* legere licet. Alias etiam vocubulum *Veneni* fuisse μέσον, & indifferens, ita ut in bonam partem quoq; sumptum fuerit, patet ex l. 236. ff. de V. S. in quem locum & Theophilus Paraphrastes Græcus scripsit: τῶν μέσων ἐστὶ τὸ ὄνομα τοῦ φαρμάκου. Qui *Venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum, & bonum. Confirmat hoc Lind. Ex. XIII. §. 316. Parac. quidem strictius sumsit; nihilominus tamen latius, quam propria significatio admittit, dum omne id, quod naturæ nostræ quoquomodo adversum est, *Venenum* appellavit, Paramir. Tract. 2. de Ente Veneni, c. 8. & alibi: quam sententiam & Helmont. in scriptis suis videtur amplexus esse. In Chymicis *Mercurius* quoq; dicitur *Venenum*; qui tamen & *Theriaca*, & *Fermentum* vocatur. Rul. in Lex. Junge Th. Ch. vol. I. p. 741. vol. IV. p. 891.

VENER, id est *Mercurius*. Rul. & Johns. in Lex.

VENEREUS, ἀφροδισιακός, vel dicitur de hominibus *libidinosis*, & salacioribus; vel etiam est Epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues Venerea* vocatur. vide *Gallicus*. Usurpatur etiam de ipso actu conjunctionis maris, & fœminæ; qui dicitur *Actus Venereus*. Exempla harum significationum passim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

* VENETICUS, *Venetus*, ἐνετός, denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum. Unde *oculi Venetici* vocantur, qui suffusione sunt affecti: fiuntque tales duobus modis, vel propter aquam, si nimium fuerit coagulata, vel propter siccitatem, quam patitur crystallinus humor. Gal. l. de ocul. part. 4. c. 12.

VENOSA *Arteria*, olim dicebatur vas illud sanguineum e pulmone ad auriculam cordis sinistram, & mediante hac ad sinistrum ventriculum revehens, ex falsa hypothesi, quod e sinistro cordis sinu tantum Arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro solum venæ; cum tamen revera ex utroque distinctum par vasorum, Arteria, & vena producantur, & reve-

ra *venosa* illa *Arteria* dicta sit vena quoad structuram organicam, & usum; neque pulsus, qui fortassis a nonnullis animadvertitur, arteriarum pulsui respondet. Vide Barthol. l. 2. An. cap. 7. pag. 404. Rectius vero dicitur *Vena Pulmonalis*.

* Venter, κοιλία, multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur insignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viscus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*: *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur: *Medium*, *Thorax* dictum: & *Supremum*, seu *Caput*. Vide inter alios Barth. Anat. proœm. p. 8. 9. Paulo strictius accepit Hipp. quando vocab. κοιλίας aliquando usus pro *Thorace*, & *Abdomine*, excepto capite. Ita de affect. VII. 1. seqq. ubi morbos thoracis recenset: item l. 2. de morb. XLIV. 25. XLV. 33. unde & ad differentiam interdum *Thorax*, ἡ ἄνω κοιλίη, venter superior; & *Abdomen*, ἡ κάτω κοιλίη, eidem vocatur, 7. aph. 38. (Gal. in comm. ad h. l.) l. 1. de morb. X. 2. 3. XI. 1. 2. &c. Stricte vero accipitur frequentius *Venter*, κοιλία, pro *Abdomine*, sive regione sub diaphragmate usque ad genitalia. Neque opus est exemplis hoc demonstrare, cum passim occurrant. Strictissime tandem pro *Ventriculo*; de quo p. p. interdum, & sola *intestina*; præsertim ubi apud Hip. sermo est de ventris, vel alvi laxitate, aut adstrictione; quæ affectiones magis spectant ad intestina, imprimis crassa; unde & sunt, qui *Colon intestinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 112. & comm. 7. aph. 38. In Gr. vocab. κοιλία pro *excremento alvi* acceptum, legitur apud Hipp. l. 4. Epid. XIII. 18. Jung. Foes. p. 344. seqq. Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuch. ad Samm. p. 206. In Chymicis *venter* dicitur Terra. Th. Chym. vol. I. p. 201. 378. *Venter Equi*, vocatur *fimus equinus*, Rul. & Johns. hoc est ignis *ventris equi*, instrumentum solutionis corporum: & fit in duobus vasis, quorum in uno est aqua, in altero fimus equi, ubi est phiala cum medicina, statque in furnulo, & desuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat; ibique est canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris, vel *ignis* est, quod non destruat oleum, sed augmentet propter suam humiditatem: nam alii destruunt propter suam siccitatem. Et uti puer ex calido, & humido augmentatur; sic equis ignis augmentat oleum sua humiditate. *Ignis equi* non fundit, neq; comburit, sed domat, & humidum augmentat. Hæc Johns. de ventre equi. Lex. l. 2.

Ventinina, Paracelso dicitur ars vaticinatrix ex vento, quomodo sese habeat cœli, & astrorum cursus erga hominem, ratione boni, vel mali effectus. In altera explicatione Astronomiæ. Rectissime vero artibus incertis annumerat; cum nihil aliud sint, quam Nugæ.

Ventosæ, vocantur *Cucurbitæ*, absque sacrificatione appositæ. Unde & Italis *le ventose* dicuntur. Forest. l. 29. Obs. 22. Schol. Est etiam *Ventosa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventosa*, vel *Spinæ ventositas* vocatur: estque nihil aliud, quam cariosa ossium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 9. Lang. lib. 1. ep. 42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *Spinæ ventositate*, cum notis D. D. Merclini Junioris, Amici nostri honorandi, elegantissimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum descripsit libro de *Pædarthrocace* M. A. Severinus. *Ventositas* alias sæpe ponitur pro *flatulentia*, sive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεα. Unde & *apostemata ventosa*, dicuntur *tumores flatulenti*. Forest. l. 3. Chir. Obs. 3.

* Ventralis *dispositio*, κοιλιακὴ διάθεσις. Vide *Cœliaca*.

† Ventriculi Cervix, stomachus. Ant. Boniven. de abdit. morb. caus.

Ventriculatio, idem quod *Ventriculosa passio*, ἡ τῆς κοιλιακῆς διαθέσεως. Legitur apud Aurel. lib. 3. Acut. cap. 17. allegante Foes. in Oecon. pag. 346. quamvis incertum sit, qualis morbus hoc nomine veniat propter variam significationem vocabuli Græc. κοιλίας. Unde & Cels. plane peculiarem attribuit acceptionem, vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, lib. 4. cap. 14.

Ventricosus, *Ventriculosus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem, μεγαλόκοιλος (Vide *Megalocælos*) Vel qui laborat affectione Cœliaca. Rhod. ad Scrib. n. 95. vide *Cœliaca*. *Ventriculatio*.

* Ventriculus, κοιλία, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt. Galen. lib. 6. Anat. adm. cap. 2. Dictus quasi *parvus venter*: estque pars organica, in infimo ventre sita, statim sub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus historiam passim vide in scriptis Anatomicis; præsertim inter hos Barthol. lib. 1. Anatom. cap 9. In brutis pennatis quidem duos esse, in ruminantibus quatuor præter Aristotelem in LL. de part. an. & alibi, videatur & Galen. d. l. cap. 3. & Barthol. d. loc. Translatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates; v. g. *Cordis* sinum dextrum ampliorem, & sinistrum angustiorem, qui vocantur *ventriculi*. Barth. l. 2. cap. 7. pag. 398. seqq. Ad *Cerebri* cavitates; quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barth. unam saltem numerarunt, lib. 3. p. 490. seqq.

Ventriloqui, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores, & vates præstigiosi, qui plebi persuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipsorum ventre voces emittere, spiritum scilicet peculiari quadam arte intus attrahendo; quo fit, ut voces videantur non ab ipsis edi, sed ab alio intra ipsos latente, cum tamen ab ipsis saltem egredi videantur. Nam si id non advertas, putabis, ea a loco aliquo distanti proficisci. Eph. N. C. Ann. I. Obs. 35. p. 20. Jung. Libav. T. IV. Op. p. 27.

Ventus, ἄνεμος, quid sit, ex Physicis notum esse debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quisque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico sit necessaria, Hippocr. passim inculcavit in scriptis suis, de Diæta, Aer. L. & Aq. in Aphor. & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præsertim Diet. n. 578. & Charlt. Ex. Pathol. v. §. 12. Apud Spagyr. *ventus* quoque de diversis rebus dicitur: v. g. *ventus albus* est Mercurius: *Rubeus*, Auripigmentum rubeum: *Citrinus*, Sulphur. Rul. & Joh. *Venti* quoque sunt *Spiritus*. Imo dict. Johns. l. 2. adhuc subtilius vult philosophari, dicens: *Venti Chymici* sunt Thesauri naturæ; nec est aliquid in tota natura *ventis* ipsis pretiosius, & nobilius. Vita siquidem, & anima rerum omnium *ventis* deportatur ad res omnes. Est enim *ventus spiraculum* vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non potest rebus omnibus, nisi *ventis*. Et *ventus* nihil aliud est, quam tenuissima, & subtilissima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, seu lumen cœleste, quod huic materiæ inest, sursum elevat, & fit vapor, & *ventus*, qui summopere custodiendus est, alioquin tota Alchymia esset inutilis. Custoditur autem *ventus* ille, & vapor, si in vasis vitreis, perquam optime obturatis, dum erit a materia sua, & corpore continuatur, nam frigiditate vasis, & aeris in vase conclusi *Ventus* ille, & vapor fit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram suam irrigando fœcundat, non secus ac in magno mundo vapores, & *venti*; qui calore naturali terræ sursum in aerem pelluntur, frigiditate aeris, & ipsius humiditate convertuntur in pluviam, & aquam quæ super terram decidit, & suo irroratu ipsam fęcundat; quia tenuissima, & subtilissima inferioris elementi pars, qua reliquorum Elementorum vires, & energias in se coercet. Hactenus Joh. An non vero hic iterum Gal. adagium commode applicare liceret: Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipse *Lapis Philosophicus Ventus Hermetis* dicatur, legi poterit ap. Libav. T. II. Op. p. 428.

Venucula, est *nomen Uvæ*, quæ alias *Apiana*, *Scirpula*, Sticula, Stacula *Moschatella* vocatur. Lind. Ex. X. §. 99.

Venula, φλεβίον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro *Arteria*, l. 6. Epid. s. 6. t. 2. Junge Gal. in comm.

Venus, ἀφροδίτη, æquivocum est. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum suum obtinenti, qui pro diverso positu ante Ortum Solis *Lucifer*, post occasum apparens *Hesperus* nominatur. Deinde ita vocatur Dea Gentilium, ex spuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris*, vel *Cypria* dicta, omnis lasciviæ, & salacitatis dux, & regina. Hinc translata vox *Veneris* a veteribus, & recentioribus Medicis ad ipsam generationem; ut *Venus* nihil aliud notet, quam congressionem maris, & fœminæ, licitam, & illicitam. Ita inter alios Linden. de licita scripsit. *Venus* concessa hominibus est, cum boni alicujus consequendi gratia, tum mali averruncandi: Ex. XV. §. 87. Jung. Diet. n. 140. Tandem & a Chymicis *Venus* vocatur *Cuprum*, sive *Æs*: de quo suo loco. *Veneris gradus* est mitis, atque dulcis naturæ, viridis vitæ. Dorn. in Dict. Parac.

Venustas, idem quod *Formositas*, *Pulchritudo*, κάλλος, Leporum esu *Venustatis* decorem in septimum, aut nonum diem prorogari, fabulosum omnino videtur. Lang. lib. 1. epist. 67.

Ver, ἔαρ. *Vernus*, ἐαρινός. Vide *Ear*.

Veratrum, ἐλλέβορος, idem quod *Helleborus*: de quo supra in HE.

Verbera, πληγαὶ, quid sint, pueri norunt, idem quod *Plagæ*, *Percussiones*. Pertinet inter caussas quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc testatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos, & melancholicos solis flagris, & *verberibus* curavit. O. & M. M. Sp. l. 14. s. 3. c. 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus significatio notior est, quam ut opus sit *verbis*. An *verbis* quædam insit virtus Medica, prolixe ventilavit C. Rejes C. El. q. 22. Et quomodo Paracelsistæ abutantur, & pervertant sententiam illam, *Verbum DEI* sanat omnia, docuit Libav. T. IV. p. 7. seqq.

Verdetum, vocatur color viridis ex vapore fortis aceti æneas laminas perfundentis. Vital. de Furno c. 261. p. m. 224.

Verecundia, αἰδὼς, αἰσχύνη, idem quod *Pudor*. Vide in PU.

Veredarii *Vermes*. Vide *Cursambuli*.

Veretrum, idem quod *Penis*, membrum virile: de quo vocabulo vide Rolf. de part. genit. P. I. c. 43.

Vergiliae, πλειὰς, πλειάδες. Vide *Plejas*.

Veritas, ἀλήθεια, est ens reale *verum*, uti recte vocavit Helmont. tr. Venatio scient.

n. 27. Hanc etiam Medicum sectari debere, docet Gal. l. de Art. Med. const. c. 7. & alibi sæpius. Et quis contra *veritatem* hiscere potest? Scrib. n. 84. & *Veritas* favori anteferenda. Amicus Galen. amicus Hipp. amicus Arist. magis amica *Veritas*. *Verum Spagyricum*, est rerum a natura productarum centrum, in quo virtus omnis, & ejusdem rei *Veritas*, atque potentia delitescit, per hanc artem ad actum deducenda. Th. Chym. Vol. V. p. 410. Enimvero modo negotium non magis imaginatione vana, & opinione niteretur, quam ente reali! Alias rectissime Rolfink. *Veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amussim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem: & aliam, quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Physiologica. Ad hanc Prædictiones salutis, & mortis. Ord. & Meth. Med. Spec. l. 3. s. 2. c. 3.

* Vermes, ἕλμινθες, idem quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes*.

Vergo, ῥέπω. Vide *Rhepo*.

Vermicata, vocantur a nonnullis *Lentigines*. Fallop. de ulc. c. 23. T. I. p. 612.

* Vermiculans, σκωληκίζων. Vide *Scoleci-zon*.

* Vermicularis, σκωληκοειδής, idem quod *Vermiformis*. Vide *Scolecoides*.

Vermiculum, i. e. *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Jon. in quo *Vermicylum* legitur.

* Vermiformis, σκωληκοειδής. Vide *Scolecoeides*. Dicitur & vermis cerebri. Castell.

Vermilion, i. e. *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Joh. in Lex.

Vermina, *Verminatio*, *Verminosus*, στρέφος, στροφώδης. Vide *Strophos*. Alias *Verminosus* proprie dicitur de materia, in qua *vermes* generantur. Ita & sanguis *verminosus* hodieq; passim legitur; & in specie in Bonetti Med. Sept. l. 2. s. 22. c. 1. p. 493 Dicitur & ibidem *Verminans*. Affectus etiam talis *Verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminosis*, & *verminatione* continua legantur apud eundem d. l. 3. s. 16. c. 1. seqq. p. 626. seqq.

* Vernaculus, ἔνδημος. Vide *Endemos*.

Vernice, i. e. *Vernix gummosa sicca*. Rul. & Johns.

Vernisium, idem quod *Vernix*, *Sandaraca* alias vocatur, vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix siccus*, vel liquor ex hoc gummi paratus, estq; *Vernix humidus*. Schr. l. 4. cl. 1. n. 179. *Vernisium* vero legitur ap. Helm. tr. de Lith. c. 3. n. 7. De *Vernicis* variis speciebus vide Morley Coll. Chym. Leid. c. 504. seqq.

Vernus, ἐαρινός, dicitur vel de ipso tempore; & ita idem est, quod *Ver*. Vide *Ear*. Vel morbis, qui *Vere* solent esse frequentiores; & *Morbi verni*, sive *vernales* vocantur: quorum Catalogum recenset Hipp. 3. aph. 20. Jung. Diet. n. 228.

Verres, vocatur *Sus mas*; quemadmodum *Aper Verres sylvaticus*. Lang. l. 1. ep. 61. Schr. lib. 5. cl. 1. n. 3. & 34.

* Verricularis, ἀμφιβληστροειδής, *Amphiblestroides*, vocatur tunica oculi propria, quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum, & crystallinum ambit; cujus tunicæ figuræ in latum diffusi, atque expansi nervi *verriculo* similis apparet. Vocatur & *Retina*, vel *Retiformis*; quod reti etiam sit similis. Gal. negat, esse veram tunicam, sed potius cerebri portionem quandam exemtam, lib. 10. de U. P. cap. 2. Confirmat hanc sententiam suo calculo Barth. l. 3. An. c. 8. p. 518. statuens, esse medullaris substantiæ mucum.

Verristæ, vocantur Paracelso summum arcanum in Epilepsia, una cum *Granagranis*, de caduco matricis §. 9. Quid vero sint, non explicat.

* Verruca, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt vero *verrucarum* species duæ, *Acrochordon*, ἀκροχορδὼν, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide suis in literis. Galen. lib. 2. Meth. Med. cap. 2. *Verrucosa ulcera*, vocantur dura, quæ alias ὀχθώδη dicuntur. Vide *Ochthodes*.

Versio, Τροπὴ *Chymica*, vocatur formarum manifestarum in occultas; & fit corruptione formę specificæ, generationeq; generalis formæ, videlicet elementorum decompositorum in composita, & impurorum in pura conversione. Th. Ch. Vol. I. p. 199.

Versus, στίχος, ἔπος, μέτρον, Theriaca *Versibus* descripta hanc habere utilitatem dicitur, quod facilius memoriæ mandetur, nec a suo ordine perverti possit. Galen. lib. 1. de Antidot. cap. 16. princ. Q. Serenus Sammonicus etiam suam Medicinam metrice, sive *Versibus* conscripsit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici: quamvis non sustineant *Versus* illi regulas Poeticas.

* Vertebra, σπόνδυλος. Vide *Spondylos*. *Vertebratus Musculus* dicitur, cujus utraq; extremitas *Vertebris* continua est. Barth. l. 4. An. c. 7. p. 569.

* Vertex, κορυφή. Vide *Coryphe*.

Vertibulum, significat caput Ossis globosum, quod alterius sinui ad articulationem inseritur. Hieron. Fab. Aquap. de oss. Deartic. P. II. pag. m. 179.

Verticelli *marini*, σπόνδυλοι θαλάττιοι, vocantur *Zoophyta*, tuberosa, quæ & *Vertibula*, alias *Tethya*, nuncupantur: de quibus vide Aldr. de Zoophyt. l. 4. c. 2. aph. 18. *Verticillum*,

vel

vel *Verticulum*, etiã dicitur quodlibet Os Dorsi, i. e. *Vertebra*. Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 3.

Vertigo, δῖνος, σκοτόδινος, ἴλιγγος. Vide *Dinos*.

Verta, vocatur quarta pars libræ. Dorn. Rul. & Johns.

Verva, vocantur apud Scrib. n. 16. *Armillæ*, amuleti loco gestatæ; quamvis Rhod. legendum existimet *Virias*, aut *Viriolas* eboreas, Gr. ψέλια, & βραχιόλια dictas. Aut *Verucla*, vel *Verucula*. Not. ad h. l. p. 55.

Verucla. Vide *Verva*.

Vervex, id est *Aries castratus*. Schr. l. 5. cl. 1. n. 30.

Verum, ἀληθές. Vide *Veritas*.

Vesanus, *Vesania*, in genere, idem quod *Insanus*, *Amens*, Delirus, *Furiosus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία, &c. Ita Amor *vesanus* vocatur delirium ex nimio amore erga fœminam obortum: de quo For. l. 10. Obs. 29. cum Schol. Parac. vero distinxit inter *vesanos*, & *insanos*; hos describens, quod sint amentes a nativitate, & hæreditario malo; *Vesanos* vero, qui per victum, aut medicamenta forinsecus advenientia: de morb. am. tr. 1. c. 5.

Vescor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

* Vesica, κύστις. Vide *Cystis*. In Pharmaceuticis, & Chymicis *Vesica* vocatur vas metallicum ex cupro, in forma vesicæ, vel ovi, duorum, aut trium pedum altitudinis, convenientisque latitudinis, formatum, & circa fastigium apertum, ut intra sinum suum convenientem alembicum recipere possit; qui adeo cum orificio *Vesicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludatur, ne minimum inde expirare queat. Impositum capitellum e suo vertice canalem duum, aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in summitate aliud capitellum ab aheno aliquo semper frigidum continente, qua spiritus in alembicum elevati refrigerari, & condensari possint, circundatum sustinet. Ex hoc capitello Epistomium, seu canalis procedit, qui vapores condensatos guttatim in vas suppositum deducit. Hujus *Vesicæ* usus in vegetabilibus non est negligẽdus. Hæc Rul. & Johns.

Vesicatio, vocatur symptoma superveniens combustioni ex aqua, vel igne: de quo plura videantur apud Valesc. de Taranta Philon. Chirurg. cap. 22. & ex hoc Forest. l. 2. Chir. Oper. Obs. 17. Schol. Unde & effectus vesicatorii remedii *Vesicatio* dicitur Blasio, Med. Un. pag. 44.

Vesicatorium, vocatur *Cauterium* quoddam *potentiale*; & est species *Sinapismi* fortioris, quo utplurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti caustici vesicæ in cuticula excitantur. De his vide passim in Practicis: Descripsit Schr. l. 2. c. 44. fin. Morell. de Form. Rem. l. 2. s. 1. c. 14. Vocantur a Diosc. τὰ φλυκταινώδη ἐκδόρια, l. 3. c. 63. a Rolf. *Vesicantia*, quorum historiam tradidit O. & M. M. Sp. l. 4. s. 7. p. 3. c. unic.

Vesicula, κύστιγξ, diminutivum *Vesicæ*. Frequenter usurpatur de folliculo fellis. Vide *Cystis*.

Vespa, σφὴξ, ἀνθρήνη, dicitur insectum api simile, aculeatum; cujus historiam, cum usu, & noxa, recenset Aldr. de Insect. l. 1. cap. 6. Ex cadavere equino putrescente generari, testatur Lang. lib. 1. ep. 14. *Vesparum* puncturam quandoque esse periculosissimam, confirmant Obs. Hild. Cent. 4 O. 78. seqq.

Vesper, *Vesper*, ἑσπέρα. Vide *Hespera*.

Vesperna, vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam sequens: & legitur apud Franc. Bonamicum de Alim. l. 3. c. 40.

Vespertilio, νυκτερὶς, est animal bipes, alatum, & volans, sed non pennatum, muribus plerunque simile, viviparum; cujus historiam cum usu tradidit Aldr. l. 9. Ornith. cap. 1. Gal. l. 10. S. F. §. Sanguis *nycteridos*.

* Vestigium, ἴχνος. Vide *Ichnos*.

Vestimentum, *Vestis*, ἱμάτιον, εἷμα, ἐσθής, quid proprie significet, aliunde constat. Metaphorice etiam tribuitur *telæ* aranearum, & *testis*. Keuc. ad Sam. p. 279. Abusive vero, & valde incongrue ignis Divinus, & Sal *vestium* nomine veniunt, in Th. Ch. Vol. VI. p. 16.

Veterascens, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progressu temporis acrimoniam, & rancorem acquirunt, Gal. lib. 3. de C. M. P. G. c. 5. circa fin.

Veterana, vocatur a Gilberto *Morbillus*; uti scribit For. l. 6. Obs. 44. Schol. fin.

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis, & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis, & intentionis, cum arte Medica convenire videatur; ob subjecti tamen insigne discrimen, quo Homo nobilissima creaturarum multis parasangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam*, & veram Medicinam, minime conjungendas esse, rectissime judicant ii, qui dignitati suæ melius consulunt, contra Plempium in Fund. Med. & Bonett. An. Pract. l. 1. s. 13. Obs. 32. Schol. p. 272. Conscripsit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo-Medicinam*; in quo scripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inseri potuissent: v. g. Morbus subtercutaneus, farciminosus, subrenalis, strophosi, epistomici, Appiosi, Pullaria, &c. nisi nefas duxissemus

artem nostram ὀπφκισάτη Veterinariis terminis sordidare.

* Veternus, λήθαργος, Veternosus, ληθαργικός. Vide *Lethargus*.

† Veternum, aqua intercus, Servio ap. Hadrian. Jun. in nomenclat.

† Veternus, Capitis affectus. Cato apud Festum. Veternosus quam plurimum bibit, tam maxime sitit.

Vetus, παλαιός. Vide *Palæos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Med. in malam partem; & significat *molestiam affero*. Diciturque de Morb. uti explicavit emphasin hujus verbi Lind. Ex. 15. §. 79. Rhod. quoq; *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc, & illuc, distrahi: Lex. Scrib. p. 457. Cujus vero authoritate *Vexationem* pro cutis sugillatione accipi scripserit Blanc. in Lex. nobis non constat, cum in nullo eorum qui ad manus fuerunt, authore invenire potuerimus. Alias *Vexatio* etiam sumitur pro paroxysmo doloris Arthritici a Joh. Th. Minadoo l. de Arthr. c. 33. p. m. 79. seqq.

Via, ὁδὸς, quid proprie significet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in usu est vocabulum hoc; dum sumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi*, aut perficiendi. Ita accipitur a Galen. cap. 3. in 6. Epidem. t. 20. Ita *Via* veritatis vocatur Philosophia. Ita *Via* ad sanitatem, est *Via* rectissima ad Deum. Linden. Exerc. III. §. 19. *Via* quoque duplex, *humida*, & *sicca*, dicitur esse in negotio Lapidis Philosophici; quarum illa facilior, hæc difficilior habetur. Th. Chym. Vol. VI. pag. 529. 540. seqq. *Via* stomachi, & ventris, vocatur *Oesophagus*, apud Barth. l. 1. An. cap. 12 pag. 447. *Primæ Viæ*, dicuntur Oesophagus, ventriculus, & intestina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantum purgantia, & vomitoria, sed & alia medicamenta in tus assumta virtutes suas exerunt, ut operationes suas postmodo determinate edere possint. Vvillis Pharm. Rat. P. I. s. 1. c. 2. Nonnulli etiam vasa Meseraica inter *primas Vias* referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες. vide *Molops*.

* Vibratio, κλόνος, est agitatio, & motio corporis, & membrorum involuntaria, ut conquiescere non liceat, etiamsi strenue renitaris. Gal. l. de rem. c. 6. Vide *Clonos*.

Vibrissæ, vocantur Pili in naribus, quas Blanus (an ex errore) *Vibriscos* nominavit: Med. Univ. in proleg. p. 2. & p. 157. Illud vero habetur apud Barth. Anat. p. 530.

Vicinitraha, aut *Vicinitractus*, respondet Gr. ἐρυσιπελας; & illud Felicianus excogitavit; hoc Ingrassias. Vide hujus Schol. in Gal. de tum. p. n. Schol. 24.

Victicellæ *liquor*, aut *Viticellæ*, dicitur Parac. *genus vini*: & legitur in Scholiis ad Libell. II. de Tartaro.

* Victus, δίαιτα. vide *Diæta*.

Vigesimus, εἰκοστή, scil. ἡμέρα. Refertur ab Hipp. 2. aph. 23. inter dies Criticos. Huncque fortiorem esse statuit, quam *vigesimum primum*, l. 3. de dieb. crit. c. 9.

Vigilantia, *Vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur somno; estque res non naturalis, & caussa sanitatis, morborumque procatarctica, consistens in exercitio sensum, & motus, a spirituum animalium activitate expedita dependente. Jung. Charlt. Ex. VII. Pathol. §. 4. & Dogm. nostra P. V. c. 4. Diet. n. 5. & supra vide *Egregorsis*.

Vigor, ἀκμή, vide *Acme*. Adde Lind. Ex. XII. §. 85. 86.

* Villi, idem quod *Fibræ*, ἶνες. vide *Fibra*. *Villi* a Laurent. Bellini in præfat. Operis de Puls. Urin. &c. restringuntur ad fibras musculorum in tendinem coeuntes. *Villosa crusta*, quid sit, ap. Vvillis, vide supra *Crusta*.

Viltrum *Philosophorum*, est *Alembicus*. Absolute tamen positum est *manica lanea*, in modū Hipp. velut *lingula*, per quam liquores clarificantur. Dorn. Rul. & Joh. At communiter per F scribi solet in hac significatione *Filtrum*. Vide supra *Filtratio*.

Vinacei, vel *Vinacea*, στέμφυλα. Vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμός. Vide *Desmos*. *Vinculum Sostrati* descripsit Gal. de Fasciis n. 81. & ex hoc Scultet. delineavit, Arm. Chir. P. I. Tab. XXXV. fig. 6.

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, est accessorium iræ, non hujus essentia. Gal. l. 2. de san. tu. c. 9. Dicitur & *Ultio*.

Vinosus, φίλοινος, *amans vini*, qui non expectare potest commodum tempus ad bibendum vinum. Lind. Ex. XVI. §. 224. *Vinosus* liquor sine vino quis sit, vide *Liquor*.

† Vinum stybelites, quod sua sponte ex uvis passis distillat, vinum ultro effundentibus uvis: Tetr. 4. serm. 3. c. 24. Ægin. c. 8.

† Vinum Græcum, a vite potius, quam a solo Alphonsus Lopez, in Galen. de Euchimia fol. 48. item Guarnetum Altimar. lib. 1. cap. 64.

† Vinum ponticum, Arabibus acerbum. Pisanellus de esculentis, & potulentis.

† Vinum protropum, quod ex vinis nostris expressum stillat. Mercat. de indic. Med. lib. 1. cap. 2.

* Vinum, οἶνος. vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, significatio hujus nota est; & dicitur de eo, quicquid a vi, & impetu

quo-

quodam dependet. Opponitur *sponteneo* ἑκουσίῳ. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, scribit Helm. de flat.n.14.

Vipera, ἔχις, ἔχιδνα. vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav.T.II. Oper.p.198. *Viperæ candinosæ* Anatomiam scripsit Eduard.Tyson. Med.Londinens. uti patet ex Act.Erud.Lips. An. 1684.

Vir, ἀνήρ, recte dixit Lind. esse nomen *Sexus*, *Ætatis*, *Status*, & *Dignitatis*, Ex.XIII. §.9. seqq. Prima significatio frequentissima est: quo pertinet quæstio illa, An *Viri* possint in fœminas mutari, & vice versa; Id quod affirmare videtur Lang.l.1.ep.70. Rectius tamen negat C.Rejes C.El. q.57. num.19. dicens, esse talia exempla vel pro fabulis, & figmentis Poeticis habenda, vel utrumque sexum habuisse, uno præ altero supereminente, vel dæmonis vafritie contigisse. Ad primam significationem pertinent & Derivata *Virilis*, *Virilitas*. Ita *Virile membrum* vocatur *Penis*, ad discrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτητι, *fœmineæ naturæ*. Gal. lib.1.de sem.cap.15. Altera significatio est præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis*, qui neque juventæ calore, neque senectutis frigore infestatur. Cels. l.2. c. 1. Et in hac significatioue sumsisse Hipp.l.5.Epid.II.7. vult Lind.d.l.§.15. In tertia *Vir* idem est, quod *Maritus*: de quo superius in MA. Quarta Rhethoribus, & JCtis magis, quam Medicis usitata; & exprimit *vigorem coporis*, *& animi*: Unde proverbialis locutio, *Virum* se præstare. Vide Lind. Ex.III. §.28. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapidis Philosophici illud *metallum*, vel ejus metalli semen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam fœminæ. Libav. Tom.II. Ope. p.142.

Virago, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fœmina quoad sexum, quoad vires vero corporis, & animi mascula. Tales non esse facile obnoxias morbis hystericis, & muliebribus, scripsit C.Rejes C.El. q.46.n.15.

Vires, ἰσχὺς, δύναμις, idem quod *Facultas*, *Virtus*, *Vis*. Vel dicitur de ipso corpore humano; & indicant sui conservationem. Gal. l.9.M.c.13. Suntq; vel *Naturales*, sub quibus & *Vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Linden. Ex.XIV.§.40.seqq. Vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod. l.1.c.30. & plures alios. Quære etiam supra in *Dynamis*.

Virga, ῥάβδος, proprie quid significet, ex aliis jam constat Lex. videlicet *Bacillum*, præsertim arboris viridis, æqualem, & longiusculum. Tribuitur vero postmodo & aliis rebus: v.g. Plantæ, quæ est species Consolidæ; & dicitur *Virga aurea*, alias *Consolida Saracenica*. Deinde *bacillis*, qui applicantur in fracturis, ap. Hipp.3.de fract.t.29. Jung.Gal. in comm. ad h.l. Porro Membrum virile quoque in Anatomicis vocari *Virgam* a Medicis, notissimum est ex antiquis, & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appellatur. Barth.lib.1. Anatom.cap 34. in princ. Diminutivum Latinum est *Virgula*; & ad propriam significationem pertinet *Virgula bifurcata metallica*, vel *Divinatoria*, qua indagantur diversa metalla, & eorum venæ; ad cujus virtutibus, præparandi, & utendi modo legi poterit Bas.Valent. in Testam.ultim. P.I. ubi variarum meminit *Virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *saliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentis*, *obviæ*, cap.22.seqq. ad 28. Th.Ch.Vol.IV.p.242.322. Libav. T.III. p.260. Fr.Hofm.in cl.ad Schrod.l.4.cl.1.n.108. p.454.seqq.

Virgata, dicitur sutura Cranii, quæ alias Sagittalis, Jugalis vocatur. Barth. libell.4.An. c.5.p.705.

Virgo, *Virgineus*, παρθένος, παρθένιος. Vide *Parthenos*. Spagyrice quoq; *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*. Libav.T.II. Op. p.351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *Virgo habens uber unicum*, Th. Ch.Vol.III.pag.22. *Virginale claustrum*, vocatur *Hymen*: de quo vocabulo supra in HY. *Virginalis* adstrictio, Mercato dicitur Matricis post nimiam e partu distensionem factam in pristinam angustiam reductio: l.5. de Mul.affect.c.14 p.65.

Virgultum, idem quod *Virga*. Hinc Dorn. descripsit *Virgulta fossorum*, quod sint thesaurorum indices virgæ, in Dictionar. & haud dubie respexit ad Parac.locum, l.2.Phil.sagac. §. Quid sit Nectromantia cœlestis; cujus duæ species recensentur *Adech plumbeus*, & *Virgulta directa*, quæ aperiunt occulta.

Viriæ, *Viriolæ*, idem quod *Vervæ*, vel *Veruclæ*. Vide *Verva*.

Viridellus *morbus*, dicitur Paracelso *Epilepsia*, vel *morbus Caducus*, ob hanc rationem, quia *Viridellus* curat illum: Paramir. l. 1.c.6.

Viridis, χλωρὸς, χλωρίς, proprie vocatur *Color herbaceus*, olerum, ciborum, plantarum. Gal.comm.2.in l.6.Epid. t. 16. Hinc etiam per translationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis. Ita *viride æris*, vocatur *Ærugo*: de quo superius in *Ærugo*. *Viriditas salis*, est liquor, aut oleum ejus *viride*. Dorn.Rul.Joh. *Viridis Leo*, quid sit, vide apud Libav.T.II.p.278. *Viriditas æris*, est ejusdem perfectio; & magnis extollitur laudibus: Th.Ch. Vol.IV.p 535.

VIRILITAS, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία. vide *Vir.*

VIROSUS, proprie dicitur id, in quo inest *virus*, id est *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut saporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon.n.103.163.245. notante Rhod.in Lex.p.458.

* VIRTUS, æquivocum est. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus; & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δύναμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquisito. De quibus virtutibus, præsertim moralibus, Gal.dixit, quod adeo connexæ sint, ut qui unam habet, habeat & reliquas, quasi ex uno fune revinctæ: l.quod opt.Medic. sit optim.Ph. Gr. ἀρετή.

VIRULENTUS, idem quod *Virosus*, ἰοβόλος. Ægin.l.5.c.1.

† VIRUS recentiorum, Gal. ἰχώρ, sanies latinis: l.3.c.3. Tagault.

VIRUS, propre dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam usurpatur pro *semine*, Gr. γόνος, dicto a Sereno c.9. Vide Keuch. in not.p.123. Enimvero usitatior est acceptio in malam partem, qua idem significat, quod *Venenum*, sive malignam, & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *Virus*, notante For. l.7.Chir. Obs.2. in Schol. Et ita opponitur puri crasso, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

† VIS, ἐπικεραστική mitigatoria acrium excrementorum. Trinc.l.5.c.3.

VIS, in genere est modus movendi. Accipitur vero vel de modo naturali: & coincidit cum *Viribus*, Facultate, *Virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti passim legitur. Jung. Keuchen. pag. 117. Vel de modo violento, extrinseco: & ita coincidit cum *Violentia*; diciturque Græc. βία. Vide *Violentus*.

VISCALEUS, est viscus ramosus, arboribus innascens; ut viscus quercinus malorum, &c. Dorn. Joh. in Lex.

VISCERA, σπλάγχνα vide *Splanchna*. Verum & in singulari *viscus* in usu esse, rectissime monuit Keuch. a Seren. pag.251. Adde Diet. n.782.

VISCEROSUS, μεγαλόσπλαγχνος dicitur. Vide *Megalosplanchnos*.

VISCIDUS, *Viscosus*, γλισχρός, περίγλισχρος, idem quod *Lentus*, Tenax. vide *Glischros*, *Periglischros*. *Viscosa* Philosophorum aqua quid sit, vide in Th.Ch. Vol.I. p.529.seqq. Libav. T.II. Op.p.142. Hodieq; sunt, qui inter principia Compositorum corporum referre non dubitant, dicentes *Corpus viscosum* esse, quod particulas obtinet plurimas aqueas in paucis ramosis, & terrestribus, instar vesicularum inflatis contentas in aqua, & aquosis menstruis dissolubiles: quemadmodum prolixius hæc principia proponuntur a Jac.le Mort.in Pharm. Medico Chym. c.23.seqq.

† VISCUM DAMASCENUM in Syria ex myxis viscosis paratur Hieron. Gabucinius de lumbricis c.24.

† VISCILAGO, Mucilago. Tagault. lib. 5. cap.4.

† VISCUS, apud veteres, quidquid inter Cutem est, & ossa, & quidquid sub corio. Salm. in Solin.

VISCUM, ἰξὸς, vide *Ixos*. Adde Gal. l 6.de S.F.§.*Ixos*. *Viscus* quoque dicitur pix decocta ex rimis, vel locustis arborum. *Viscus secundæ generationis*, est cruor, qui descendit a falibus. Dorn.Rul. & Joh. Apud Libav. *Viscum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viscosus, sive Aqua viscosa, *Gluten* quoque dicta: S.A.Ch. l.3.c.1.circa fin.

VISIBILIS, ὁρατὸς, dicitur de qualitate externa; qualis est color. Galen. lib.2. de L.Aff. cap.8.

VISIO, apud Latinos homonymon est. Vel enim idem est quod *visus*, ὄψις. Vel significat apparitionem, φάσμα, v.g. in somno. vide *Opsis*.

VISITATIO, ἐπίσκεψις, vocatur *Medici ad ægros ingressus*, cum cognoscendi morbum, tum ordinandi, & remedia præscribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inspectionibus*: v.g. Officinarum Pharmaceuticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam, & peritiam suam demonstrare debet. De *visitatione* Obstetricum, pro cognoscenda virginitate,an admittatur de Jure, legatur Augen.T.II.Epist. & Cons. Med. p.m.334.seqq.

VISORIUS, ὀπτικός. vide *Opticus*.

VISUS, idem quod *Visio*, ὄψις. vide *Opsis*.

VITA, βίος, ζωή, quid proprie sit, magis ad Physicos, quam Medicos spectat. Quam varie vero possit sumi, & explicari Vitæ vocabulum, videatur inter alios Kerger. in tract. suo de ferm.s. 1.c.3.& 5.Non minus late etiam sumsit Schr. *Vitam essentialem*, dicens rei unius cujusque actum, vel ἐντελέχειαν, l. 1.c.5.quod vero negat Fr.Hofm.in cl.ad h.l. num.8. Nobis hoc videtur animadvertendum, pace aliorum, hodieq; in scriptis recentiorum, non accurate distingui inter *vitam* Physice, & Metaphysice, vel Hyperphysice consideratam: dum non verentur non solum inanimata naturalia, sed etiam Deum *viventem*, Corpus Christi in Cœna Dominica immiscere; uti apud dictum Kerger. Marc.Marci &c. videre licet. Profecto hujusmodi

hujusmodi confusiones limitum non pariunt veram scientiam; quin potius destruunt, & ad barbariem, imò graviora intellectus vitia leducunt. Tantum!

* VITALIS, ζωτικός, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius est, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur; uti sunt *Respiratio*, & *Motus sanguinis*, a corde in totum corpus, & ejusdem e corpore ad Cor Refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, Nutritio, &c. Vide *Calidum*, *Flamma*. *Temperamentum*, &c.

* VITELLUS, λέκυθος, vide *Lecythos*. *Vitellum poli*, id est *Alumen*. Rul. *Vitellina bilis*, i. e. flava, ξανθή vide *Bilis*.

VITILIGO, ἀλφός. vide *Alphus*.

VITISALTUS, idem quod *Chorea S. Viti*. C. Rejes C. El. q. 97. n. 3. vide *Chorea*. Paracelf. vocat *Vitistam*, sive *Choream lascivam*, de morb. ament. tr. 2. c. 3.

VITIUM, in genere idem quod *Erratum*, *Morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alii vero distinguunt inter *Vitium*, & *Morbum*; *Vitium* dicentes, perpetuum corporis impedimentum: *Morbum* vero, temporalem corporis imbecillitatem: l. 101. ff. de V. S. ubi Theophilus Paraphrastes in Gr. *Vitium* expressit per πάθος. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 16. Verum illa distinctio raro observatur.

* VITREUS, ὑαλώδης, ὑαλοειδής. vide *Hyalodes*.

VITRIOLUM, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcantum*, *Atramentum sutorium*, item Zegi, est succus mineralis concretus estque duplex, Nativum, & factitium. Ratione coloris tres species recensetur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur: *Viride*, quale Goslariense, & Svecicum: 3. *Album*, quod & λευκόν. Hujus historiam, cum usu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide ap. Schrod. l. 2. c. 26. Fr. Hofmann. in clav. ad hunc locum. Adde Rul. Lex. Chym. Atramentum sutorium, Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40. & Tom. II. p. 273. Junken. Ch. Ex. Cur. P. I. f. 4. c. 3. pag. 270. seqq. *Vitriolum Chymicorum* factititum, ex scoriis ferri. legitur ibid. *Vitriola* quoque ex aliis parari possunt metallis; ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. d. Synt. loc. c. 41. Schrod. Rolf. & alii consuli possunt. Quod vero etiam laudes *Vitrioli* sint in quibusdam hyperbolicæ, non erit dubitandum. *Vitriolum liquefactum*, aut *Vitriclatum*, est *Vitriolum* ex minera tractum, & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*, *Vitriolum novum*, est *Vitriolum album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

† VITRUM FOSSILE, lapis Specularis. Plater. c. 7.

† VITRUM HISPANICUM. Sosa. Mer. de Ind. med. l. 2. c. 7.

VITRUM, ὕαλος. vide *Hyalos*.

VITTA, proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoq; portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis quandoq; adhæret, si fœmella fuerit, *Vitta* vocatur, sicuti in Masculis Galea. Barth. l. 1. An. c. 36. p. 303.

VITULUS, μόσχος, proprie dicitur *Vaccæ proles*: unde *Bos juvenis* appellatur. Gal. l. 11. S. F. §. Medulla. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori. Bruyerin. l. 13. de re cib. cap. 4. De usu *vitali* Medico lege Schrod. l. 5. cl. 1. num. 38. Per translationem e similitudine quadam desumptam piscis quidam etiam vocatur *Vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

VIVENS, ζῶον, idem quod *Animatum*: quomodo a *non vivente* differat, docet Gal. l. quod sang. nat. in art. cont. c. 8. videlicet non corporis mole, sed facultate agendi.

VIVERRA, ἰκτίς, idem quod *Mustela sylvestris*. vide *Ictis*. Adde Forest. l. 19. Obser. 15. Schol.

VIVIPARUM, ζωοτόκον, est epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem suæ speciei productione novi animalis vivi sibi similis, præstant; ad differentiam Oviparorum, de quibus supra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præstare, & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex Observatione Mich. Lyseri, de gallina *vivipara*, quæ sex pullos conformatos uno partu exclusit, secuta matris propriæ morte; in Observat. Cultro Lyseri Anat. additis Obs. I. p. 193.

† ULCUS OSTRACOSUM, callosum. Paul. l. 3. c. 11.

ULCUS, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Cicatrix*.

ULE, οὐλή. vide *Cicatrix*.

ULNA, πῆχυς, idem quod *Cubitus*, ὠλέκρανον. vide *Cubitus Olecranon Focile*.

* ULOMELIA, οὐλομελία. vide *Solimembria*.

* ULON, οὖλον, Lat. *Gingivæ*, de quo vocabulo etiam supra in GI. Quod vero etiam & οὖλα *inflammationes gingivarum* significet, apud Hipp. l. 2. de morb. XI. 4. vana est Foes. imaginatio, & pugnat cum ipso textu.

ULOPHONOS, οὐλοφόνος, idem quod *Ixia*, planta venenata, teste Ægin. l. 5. c. 47.

ULPHA, *Lapsatura*, recrementum cotis. Rul. in Lex.

Ulrach, id est *Sanguis Draconis*. Rul. & Johns.

Ultimus, ἔσχατος, idem quod *summus*, vel *Extremus*. Vide *Eschatos*. De *materia ultima* passim in Paramiro, & aliis scriptis suis, disserit Paracelsus, statuens, eam esse Tartarum Coagulationem. Putrefactionem; ut nihil certi exinde liceat colligere. At in Th. Chym. *ultima rerum natura* dicitur summa perfectio, quæ jubilat in exaltatione sua: sicut aurum ab aliis duobus separatum gloriatur in igne, vitrumq; Vol.I.p.275.

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem quod *Vindicta*: de quo paulo superius.

Ultramarinum: vocatur Magisterium quoddam e *Lapide Lazuli* paratum, pictoribus imprimis usitatum; sive pulvis impalpabilis eleganter secundum diversos elegantiæ gradus cœruleus cujus parandi modum e Zvvolfero perspicue proposuit Junken. in Ch.Exp.Cur.P.I.s.4. c.9.p.m.329. seqq.

Ulula, αἰγωλιός, ὀλολυγών, est species *Noctuæ*; ejusq; descriptio, cum usu Medico, habetur in Aldr.l. 8. Ornith. c.6.

Umbellæ, sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatæ. Schr.l.1.c. 2. Unde & plantæ *umbelliferæ* vocantur.

* Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præter illam significationem Anatomicam, tribuitur quoque ob formæ similitudinem aliis corporibus naturalibus: v. g. 1. *Plantæ* cuidam, *Umbilicus veneris* dictæ; de qua consulantur Botanici. 2. *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. l. 3. de Testac. c. 35.36. 3. *Lapidi*, vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus Veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus Veneris*, quia ab altero ejus latere cum sit plana, ab altero, quo elevatur duobus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quasi pomum, & *umbilicum* puellæ formosæ refert. Verum Germani magis respicientes ad formam ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ, deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernacule *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoralibus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum facere ad formam, & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Johns.

Umbla, nomen piscis lacustris, qui & a colore *Rubeculus* a nonnullis vocatur: cujus descriptio, cum usu in cibis, videatur in Aldr. l. 5. de pisc. c. 47.

Umbra, σκιά, æquivocum est: Propria significatio nota, qua caliginem notat, quæ ex densitate corporea provenit luminis, radiorum Solis, vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbrosus*, σκιερός, σκιώδης, id est *caliginosus* vocatur *autumnus*, ap. Hipp. l.3.Epid.s.3. t.3. Deinde *Umbra* vocatur piscis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, σκίαινα, σκιαθίς vocatur: quorum hic describitur, cum usu in cibis, ab Aldrov. l.1. de pisc. cap. 17. J.Alex.l.20. Sal.c.4. Bruyer. de re cib.l. 19.c.24. Ille vero apud Aldr.l.5. de pisc. c. 15. Bruyerin. l.22.c.16.

Umbragines, dicuntur *Pygmei*. Rul. & Joh.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* transmutata, sunt in hominum conspectum ab astris, & suis adscendentibus occultis, oblata, quæ, non secus ac lemures, apparent oculis; idque per magicam (imo diabolicam) efficaciam. Rul. & Johns.

Uncam, i.e. *Argentum vivum*. Rul.

* Uncia, οὐγγία, nomen ponderis Romanum, sed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel scrupulos viginti quatuor. Diosc. & Galen. de pond. & mens. & ex his Gorr. Est vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal.l.3. de C.M.P.G.c.3.

Uncinus, idem quod *uncus*, ἄγκιστρον, *hamulum*, vel *hamum* significat. Vide *Hamus*.

Unctio, χρῖσις, ἄλειψις, vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus, & pars certa balnei temperati caloris; quod in ea homines ante, & post sudorem, & lotionem pro diversa corporis habitus ratione inungebantur. Lang.l.1.ep. 50.

Unctuositas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel gustum pinguedo quædam externa percipitur. Gal. l. 3. de S.F. c.16. in princ. *Unctuosa* humiditas describitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adhæret, ut *viscosa*, seu glutinosa, veruntamen *unguine* prædita est, unde quasi *uncta*, & *ungens* appellatur. Talis est aqua, quæ ex argento vivo sublimato destillatur; ut videre est, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuosus* potest olei consistentiam assumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. Tom. II. Oper. p. 420. Alia *Unctuositas Mercurii* descripta legitur in Th. Chym. Vol. IV. p. 426.

Uncus, ἄγκιστρον, idem quod *Hamus*, vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo, & fœtu extrahendo descripserunt Aquapendens in Iconibus ad Op. Chir. & Scult. Arm. Chir. P.I.T.XVII.fig.9.& 10. & T.XXII. fig.1. Pertinent & *unci* inter Machinas. Orib.h. tit. c.4.

Unda, idem quod *Aqua*, ὕδωρ. Vide *Aqua*.

Undatio, dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio secundum ductum ventriculi dextri quasi leviter sese contorquentis fit, sicut in equo potante; uti

descripsit

descripsit ex Harvæo Barth. l.2. Anat.cap.6. pag. 371.

Undecimus, ἑνδέκατος, est dies Index decimi quarti in Crisibus. Hipp. 2. aph. 24. Gal. l. 2. de dieb. crit. c. 8.

Undae, *Undenæ*, dicuntur Paracelso homines aerei, terrenique spiritus. Dorn. in Dictión. Paracelf. l. 6. de sign. rer. nat. qui Lemuribus associavit.

Undimia, vocatur Paracelso *tumor ædematosus*, cujus materia est mucilaginosum congelatum, glutinosum, ut clarum ovi. Constituit idem quatuor species, *Rocham*, *Scissam*, ex *Glacie*, vel *Nitro*: Paragraph. l. 4. cap. 1. per totum. Vvaltherus etiam ad *Oedemata* retulit, Sylv. Med. p. 1132.

* Undosus, i. e. fluctuans, κυματώδης, epitheton pulsus inæqualis. Gal. de pulsib. ad Tyron. c. 8. vide *Cymatodes*. *Undosa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa. Dorn. Rul. & Joh. quamvis hic legat *ungosa*: & fortassis rectius.

Ungaricus, *Hungaricus*, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima invadens; aliquando cum Petechiis, sive maculis pulicaribus. Vide *Petechiæ*. Ruland. integr. libellum scripsit de morbo, vel Lue Hungarica, quia *Hungaris* frequens esse solet. Jungatur Hildan. Cent. 6. Observ. 31. Libav. non inepte *Causum Hungaricum* vocavit, Tom. II. Oper. 292. ubi lapidem prunellæ maxime commendavit.

Ungosa, vide *Undosus*.

Unguen, *Unguentum*, μύρον. vide *Myron*. Junge Keuch. ad Sam. p. 98. De *Unguento armario* Parac. vide verissimum judicium B. Rolf. Ch. l. 5. f. 14. c. 5. *Unguentum croceum*, dicitur *Elixir*. Rul. & Joh.

Unguentarius, μυροποιός, μυρεψός, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 66.

* Unguis, ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ungula, idem quod *Unguis*, ὄνυξ, πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus potissimum dicitur.

Unicornu, μονοκέρως. Vide *Monoceros*.

* Unio, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est quod *unitio*, *unitas*; & Gr. dicitur ἕνωσις, pertinetque ad tertiam Sanitatis differentiam essentialem, vel speciem, quæ & *Continuitas* vocatur; de qua supra in Co. Gr. etiam συνέχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita*, & *Perla* appellatur. Vide *Margarita*. *Perla*. Ad priorem quoque significationem referri sano sensu potest Spagyrica, & Mystica significatio *unionis naturæ*, de qua in Th. Ch. Vol. IV. p. 120. & *unionis animarum exuberatarum* cum terris suis calcinatis: de qua Vol. IV. p. 245.

Unitas, vel idem quod *unio*, *unitio*, ἕνωσις, vel Gr. dicitur μονὰς, & denotat *unarium* numerum Spagyricum, & Mysticum. vide *Monas*. Quamvis proprie non sit numerus: Th. Ch. Vol. I. p. 388.

Univalvis, μονόθυρος, est epitheton quorundam testaceorum, quorum testa in dorsis data saxis adhæret; ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet Patella, λεπάς. Vide *Patella*.

* Universalis, vel dicitur de morbis; & ita idem quod *Communis*, & Gr. κοινὸς, πάγκοινος, vide *Cænos*. Vel de medicamentis; & Gr. dicuntur καθολικά. Vide *Catholicus*.

Unquasi, est *Argentum vivum*. Dorn. Joh.

Voarchadamia, dicitur *Metallorum caballa*: estque ars ænigmatica, in qua auri per cœmentationes, & alios modos, exaltationes, & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, & occultam, & peculiarem habentes significationem. De qua arte, & ejus principii materia prolixius tractatur in Th. Chym. Vol. II. p. 500. seqq. pluribus. Meminit & Libav. Tom. II. Oper. p. 122. nec non. Morhof. in epist. de transmut. metall. ad Langelottum.

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem quod *Nomen* generaliter sumtum, *Dictio*, *Vox*. *Vocabula* clara, & perspicua olim vocata fuisse a Rhetoribus *Civilia*, docet Galen. cap. 3. in l. 3. Epidem. t. 32. *Vocabulorum* abusu artem non debere confundi, cum teste Hippoc. ὀνόματα sint νομοθετήματα, recte colligit Libav. Tom. III. Op. pag. 97.

Vocalis, vel sumitur Grammatice pro litera per se sonora, & Græc. dicitur φωνῆεν: Gal. l. 1. Meth. Med. c. 3. Vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus, Gr. φωνητικός. Ita *vocales nervos* se invenisse scribit idem, quos φωνητικὰ νεῦρα vocavit, l. 1. de L. A. c. 6.

Vociferatio, βοὴ, ἀναφώνησις, μεγαλοφωνία, idem quod *Clamor*. Vide *Clamor*, *Megalophonos*, *Anaphonesis*.

* Vola, θέναρ. Vide *Thenar*.

Volans, idem quod *volatilis*, Chymicis *volans*, idem quod *unquasi*, h. e. *Argentum vivum*. Dorn. Joh. in Lex.

Volatica, λειχὴν, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide *Impetigo*. Alias *Volaticam scorbuticam* vocavit D. J. L. Hummanus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem; uti videre est in Act. Hafn. vol. II. Obs. 112. p. 277.

Volatilia, πτηνὰ, idem quod *volucres*, ὄρνιθες. Vide *Aves*. Adde Bruyer. l. 15. de re cibar. per tot. Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Gal. l. 8. M.M. cap. 2. *Volatiles molæ* quid sint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *volatile* dicitur in genere levissima quævis, & facile sursum lata materia; ut cinis, pulvis, & similia. Opponitur *Fixo*. Unde in hoc Aenigmatico Canone involutum esse dicitur negotium Spagyricum, præsertim circa lapidem Philosophicum. Fac *fixum volatile*, & rursus *volatile fixum*; & totum habebis Magisterium: Theatr. Chym. Vol. I. p. 382. Imprimis vero salium quorundam differentiam constituit *volatile*; dum *salia volatilia* dicuntur, quæ ignem non tolerant, sed cum spiritu, & oleo elevantur, & alembici parietibus adhærent, rostrum etiam interius incrustant; de quibus vide Rolf. lib. 5. Chym. s. 1. art. 1. c. 1. seqq. Imo transfertur etiam vocabulum hoc *volatilis* ad caussas morbificas; quatenus nonnullæ *volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus, & magis impactis. De *volatilitate* acidi in salso vide Helm. tr. Sextupl. dig. n. 9.

Volema, dicuntur quædam *poma*, vel *pyra orbiculata*; fortassis ita dicta, quod *volam* manus impleant. Rhod. ad Scrib. n. 104. p. 174.

Volsella, λαβίς. Vide *Labis*.

Volva, vocatur *integumentum*, sive cortex pomorum, ap. Scrib. & Rhod. p. a. d. l.

Volucris, πτηνὸν, ὄρνις, idem quod *Avis*.

* Voluntarius, κατὰ προαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod est in nostra potestate ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* describitur, quem, si libet, possum sedare, aut, si nondum est, perficere. Galen. lib. 2. de mot. musc. cap. 5. Dicitur & ἑκούσιον, voluntarium. Ita *Lacrymæ voluntariæ*, δάκρυα ἑκούσια, Hippocr. 4. aphor. 52. Junge Dieter. n. 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipsa anima profluens, & directe dependens. Charlt. Ex. Pathol. VIII. §. 6. Vvillisio dicitur animæ rationalis assecla, ab intellectu procedens: estque species appetitus rationalis; quemadmodum appetitus sensitivus imaginationi cohæret, & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur: de An. Brut. P. I. c. 7. Helm. Blas. hum. n. 9. vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονή. Vide *Hedone*. *Voluptas* si licentius progreditur, & sine modo, in detrimenta, pericula gravissima, interitum ipsum ducit, recte docente Dieter. n. 545. circa finem. *Voluptas dolorifica*, vocatur *pruritus*, ab eodem n. 467.

* Volvulus, εἰλεός, idem quod *Ileus*, *Chordapsus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὕνις, vel ὕννις, dicitur officulum sextum Nasi in medio positum, proxime attingens septum narium. J. van Horne Microc. p. 9. Barth. libell. 4. c. 19. p. 721. fin. Jung. D. D. Hofm. Diss. An. ad Horn. d. l. p. 23.

* Vomica, idem quod *Apostema suppuratum*, *abscessus* cum suppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis*, legitur apud Lang. l. 2. ep. 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant. Anton. Musa de Veronica n. 8. Jung. comm. Gabr. Humelbergii ad h. l. p. m. 12. Abusive *vomica liquoris æterni* dicitur *Argentum vivum*. Johns. Lex. Ch. l. 2.

Vomilium, dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu. Libav. S. A. Ch. l. 6. cap. 19. & *Aurum vitæ*, c. 20. Extenditur vero etiam ad alia vomitoria; ita ut *vomilia* eadem sint cum *vomitoriis*: T. II. Op. p. 168.

Vomitio. Vide *Vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικά, dicuntur medicamenta, quæ sursum per os purgant. Dicuntur & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum, & modum præparandi vide apud Rol. O. & M. M. Sp. l. 5. s. 8. per tot. Vvillis Pharm. Rat Part. I. sect. 2. cap. 1. Quod vero Thomson. in Epilog. Chym. Observ. 8. p. 4. nihil ad futuram salutem acquirendam magis conducere, nobis vult persuadere, quam *emeticum lene* in principio oblatum, illud, nisi cum grano, quod dicitur, salis accipiatur, ad quosdam duntaxat morbos applicetur, & quidem magna cum prudentia; hyperbolicum est encomium: quamvis eidem quoque subscripserit JunKen. Ch. Ex. Cur. P. II. s. 1. c. 3. p. 475. seqq. magis universalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catoreticis.

Vomiturio, ἐμετιάω, id est *frequenter vomo*. Dieterich. num. 278. Hinc & *vomituritio*, dicitur continuus ad vomendum conatus absque effectu; qualem lethalem fuisse ex Velschio refert Bonett. Med. Septentr. lib. 3. sect. 4. cap. 2. p. 526.

† Vomitus venarum, exitus humorum. Merc. l. 1. c. 4.

* Vomitus, ἔμετος, item *Vomitio*. Vide *Emetos*.

† Vopiscus, qui e geminis legitime nascitur, altero excidente fluxu, abortivus. Vvert. de diff. anim. l. 4. c. 16.

Voracitas, ἀδδηφαγία. Vide *Addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum est. Vel enim idem est quod *Dictio*, *vocabulum*, *nomen*: vel Gr. dicitur φωνὴ, de qua significatione vide supra *Phone*.

Upupa, ἔποψ, avis dicitur spuria, stercore

core humano gaudens: cujus descriptio, cum usu in Medicina, habetur in Aldr. l.17. Ornith. c. 11. Schr. l. 5. cl. 2. n. 70.

Urachos, οὐραχός, Lat. etiam *Urachus*, item *Urinaculum*. Gal. l.15. de U.P. cap. 5. circa fin. Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a vesicæ fundo exortum, intra vasa umbilicalia excurrens, in tunicam Allantoidem desinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum suum habens. De hujus structura legantur Anatomici; & inter hos Barth. l. 1. An. c. 37. p. 319.

Uræon, οὐραῖον, Gal. dicitur *extremitas ossis*, in specie *sacri*, c.4. de R. V. I. A. t. 83.

Uragion, οὐράγιον, dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hipp. l. de Cord. IV. 12. ubi quidem Lind. habet οὐραγόν. Est vero οὐραγός proprie extremi agminis ductor, veluti caudæ; & potest translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo suo approbavit C. Hofm. in comm. ad Gal. LL. de U. P. n. 336.

Uranæ, οὐρᾶναι, idem quod οὐρητῆρες, de qua voce postea. Gorr.

Uranios, οὐράνιος, *Cælestis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo*, apud Hipp. l.1. Epid. f.3. t.1. Alias οὐράνιον etiam nomen est Collyrii ἀδήκτου, ap. Ægin. l. 7. c.16. Gorr.

Uraniscos, οὐρανίσκος, id est *parvum cælum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris superior, a cœli similitudine nomen accipiens, quod in cœli modum cameratum sit. Unde & οὐρανὸς, *Cœlum* quoque dictum. Gal. in def. Gorr. & Castell.

Uranos, οὐρανός. Vide *Cœlum*.

Uranoscopus, οὐρανοσκόπος, nomen piscis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callyonimos*.

Urceus, est mensura liquidorum, in diversis tamen locis diversam quantitatem recipiens. In Pergamensi agro continet uncias 12. aut 15. vini: Fallop. l. de Therm. aq. & metall. cap. 11. T. I.

Uredines, vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ; de quibus lege Basil. Test. ult. l. 1. c. 16.

Urema, οὔρημα, idem quod οὖρον, *Urina*, legitur ap. Hipp. de nat. hum. t. 19. & 20.

Urens, i. e. *urendi vi præditus*, καυστικὸς, πυρωτικός. Vide *Causticos*.

Uresis, οὔρησις. Vide *Mictio*. Adde Coac. t. 263. 348.

* Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarii*, vel *canales oblongi*, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad vesicam *urinariam* obliqua insertione desinentes, urinam e sanguine in renibus segregatam transmittentes. Gal. l.5. de U.P. c.5. Bart. l. A. hn. c. 19. p. 194. seqq.

* Urethra, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, sive *fistula urinaria*, in masculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp. 4. aph. 82. & 7. aph. 57. l. de int. aff. XV. 6. Gal. l. 1. de L. A. c. 1. Diet. num. 634. Barth. d. l. c. 34. p. 238. seqq.

* Ureticos, οὐρητικός, *urinam promovens*. Usurpatur, vel de meatibus, & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, h. e. *ureteres*: Vel de medicamentis; & ita idem significat, quod *Diureticus*. Gal. l. 5. S.F. cap. 20. de quo supra DI. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*; & quidem in superlativo, apud Hipp. οὐρητικώτατος, 4. de R.V.I.A. t. 111. Vel deniq; de Morbis: v. g. de Febre quadam symptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabeten. Dolæus Encyclop. Med. l. 4. c. 10. §. 1. 2. seqq.

Ureus, οὐρεύς, Ion. pro ὀρεύς, id est *mulus*, ἡμίονος. Erot. Onom. p. 80. d.

Urias, οὐρίας, *fistula urinaria*, quæ in cervice vesicæ fieri solet. Gorr.

Urina, οὖρον, dicitur excrementum serosum in renibus, a sanguine segregatum, per meatus urinarios ad vesicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus consideratio sese extendit per plures Medicinæ partes: v. g. in Physiologicis & Pathologia, tanquam caussa, vel consequens sanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut Signum Diagnosticon, & Prognosticon sec. vel p. n. In Pharmaceuticis, tanquam remedium: de qua consideratione legatur Schr. l.2. c.35. & l.5. cl.1. n 23. Junge Fr. Hofm. in clav. ad h. l. vide & Foes. p. 468. seqq. ubi plures *urinæ* p. n. sese habentis differentias proposuit. Diet. num. 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*: Th. Chym. Vol. I. p. 578. Vel: *Urina* est sal resolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per suum emunctorium, ut superfluum excrementum salis a natura pulsum. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Quomodo *urina* generetur, & secernatur, legi poterit Barth. l.1. An. c. 17. p. 186. *Urinam* in sua principia resolutam, cum usu diagnostico, & prognostico, tradidit inter alios elegater Vvillis Ex. de Urinis. Et novissime Laur. Bell. Prof. Pisan. in Oper. Membr I. de Urinis. Abusive *urinæ* vox tribuitur aliis liquoribus: v. g. *Urina vini* est *acetum*; & usurpatur pro hominis urina vinum assidue bibentis. Dorn. Ruland. & Joh. In negotio lapidis Philosophici *Aqua Alba prima*, antequam corpus album in ea solvatur, nominatur *urina puellarum*: & *aqua rubea*, *urina virorum*: utraq; autem *urina infantium*: Th. Ch. Vol. III. p. 22. Nugæ!

* Urinaculum, οὐραχός. Vide *Urachus*.

* Urinarius, οὐρητικός, vide *ureteres*, *ureticos*.

URINATOR, κολυβητὴς, dicitur, qui sub aquis natare, aut vivere potest. Vocatur & *Mersor*, in
8
Act. Philos. Oldenb. An. 166— M. Januar. De *uri-*
9
natorum respiratione vide Bonett. Anat. Pra. l. 2. f. 2. Obs. 168. De *urinatoria campana* lege CL. Sturmii Colleg. Experim. Curios. Tentam. I. ut & Bonett Med. Septentr. l. 2. f. 17. c. 11. p. 444. Machinam quoque, & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in Opere posthumo, parte altera. Vid. Acta Erud. Lips. 1683.

URINOSUS, est epitheton salis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme semper referentis; ad differentiam Lixiviosi. Videantur passim recentiorum Chymicorum scripta.

URNA, ὕρνα, nomen mensuræ liquidorum majoris, sed variantis; dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Gal. l. de pond. & mens. cap. 2. quamvis Soranus Ephesius scripserit integram amphoram continere, & cum Cado confuderit, docente Rhod. ad Scrib. n. 105. Alias *Urna* quoque vasculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres asservarunt; uti videre est apud eundem num. 37. De *Urna Chymicorum mysteriorum* Patavii reperta vide Th. Ch. Vol. I. p. 29.

UROCRISIA, ὑροκρισία, vel ὑροκριτήριον, dici potest judicium de urina, & de morbi indole ex urinæ inspectione. Signa ex urina desumpta appellare etiam licet ὑροκριτικά.

UROGALLUS, idem quod *Tetrao*, τέτραξ, ὄρτυξ. Vide *Tetrao*.

UROMANTES, ὑρομάντης, dicitur *ex urina Divinator*; sumiturque plerumque in malam partem, de eo, qui ex solo urinarum judicio de essentia, & causa ægritudinis ob vile pretium perfricta fronte nugari (divinare, ignosce, dicere volebam) non erubescit. Lang. l. 2. ep. 23. Alias ὑρομαντεία vera, quæ & ὑροσκοπία dicitur apud Helm. de Lithias. cap. 3. n. 34. quomodo institui debeat, docet præter Forest. de Fallac. urin. judic. & alios, ipse Willis de urin. c. 6. In Helm. perperam legitur *Uronoscopia*, *Uronomantia*.

† URONOSCOPUS, Tobiæ piscis. 46.

* URON, ὖρον. Vide *Urina*.

UROPYGION, ὀρροπύγιον. Vide *Orrhopigion*.

UROSCOPIA, ὑροσκοπία. Vide *Uromantes*.

URSA, *Ursus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes, ferum, lumbis robustissimis, capite imbecillo, lascivum, somnolentum: cujus prolixiorem descriptionem, cum usu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 5. Adde Schrod. l. 4. cl. 1. n. 40. Anatomicas etiam circa structuram observationes lege in Oldenb. Act. Philos. An. 1669. M. Jul. De *Ursorum* suctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus, legatur Casparis Bartol. Thom. F. Observatio Anatomica in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 21. p. 34. seqq. Est & nomen syderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentis, qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur; quorum syderum alterum vocatur *Ursa major*, a rusticis nostris *Currus*, vel *Plaustrum*, apud Gal. *Ursa septistella*, ἑπτάστερος, lib. 3. de dieb. Crit. c. 12. dicta: alterum *Ursa minor*.

† URTICA greca parva ardentissima. Heurnius Meth. ad prax. l. 2. c. 8.

URTICA, ἀκαλήφη, æquivocum est. Primo enim est nomen plantæ notissimæ; de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, sive *plantanimal*; quod describitur cum suis speciebus usuq; in cibis, & Medicina, ab Aldr. l. 4. de Exang. c. 1.

URTICATIO (fortassis Gr. ἀκαληφισμὸς, dici posset) est operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad vocandum calorem. Ejus meminit ex Celso l. 3. c. 28. Rolfink. O. & M. M. Sp. l 4. f. 9. p. 2. unic. in fin.

URUMENA, ὑρούμενα, dicuntur Hipp. vel *ipsæ urinæ*, vel quæ cum *urina mejuntur*. Legitur Coac. t. 596. & l. 7. Epid. XV. 44. Foes. p. 467.

URUS, vocatur βοῦς ἄγριος, *Bos ferus sylvestris*: cujus descriptio habetur ap. Aldr. l. 1. de quadr. bisulc. c. 2.

US, οὖς, *Auris*, Plur. ὦτα, vel οὔατα. Vide *Aures*.

USFIDA, est *Scoria auri*. Ruland. & Johns. in Lex.

USIA, οὐσία. Vide *Essentia*, *Substantia*.

USNEA, βρύον, generaliter Arabibus *Muscum* significat. Schr. l. 4. cl. 1. n. 220. Fr. Hofmann. in Cl. ad hunc locum. Ephem. Nat. Cur. An. II. Obs. 51. Schol. Hodieque tamen restrictius accipitur de *musco* in *Cranio hominis* interempti, aerique expositi nato; quod specificum habetur certissimum in omnibus hæmorrhagiis, a quacunque caussa ortis: de qua *Usnea* legatur Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in cl. p. 508. Eph. N. C. d. l. Beker. Microcosm. Med. l. 2. c. 5. Alias *Usnea* Parac. dicitur *Tartarus tenuissimus*, & spongiosus; qualis generatur in hepate, stomacho, renibus, vesica, l. 1. de Tartaro, tract. 1. c. 1. item in fragm. ad h. l.

USRUB, vel *Ursub*, est *Saturnus*. Ruland. & Joh. in Lex.

USTIO, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurg. In illa medicamenta simplicia *comburuntur*, vel ut in cinerem redigantur, ut fit in salibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*: vel ut exiccentur, ut in pulverem redigi possint: v. g. Cornu

Cervi,

Cervi, &c. quæ *uſtio* fit in vaſis, & fornacibus figulinis. De hac *Uſtione* vide Vveker. Ant. Gen. l.3. c. 19. *Uſtio* metallorum, eadem eſt cum *Cæmentatione*. Th. Ch. Vol. III. p. 470. Rolfink. vocat *Combuſtionem*, Chym. l.2. cap. 3. Hæc fit *cauterio* actuali, h.e. inſtrumento ignito, quo pars tangitur, & uritur. Dicitur *Cauteriſatio*. Vide *Cauterium*, & C. Rejes C. El. q. 56. n. 9 ſeq. *Uſtio* quoque Pathologice ſumitur pro *Uſto*, Græc. καῦμα, vel κατάκαυμα, dicto Lang. l. 2. epiſt. 4.

Ustulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui poſſint, fruſtulatim inciſa laminis ferreis impoſita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccentur. Eadem cum *Toſtione*, aut *Torrefactione*. Vveker. d. l. c. 18.

Ustus, καυθεὶς, κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *imperfecte calcinata* vocat, T. II. pag. 147. Talium *uſtorum* meminit paſſim Gal. l. 11. S. F. & alibi; quamvis in nonnullis vis vera medicamentoſa hujuſmodi uſtione potius pereat, & ſaltem vis ſiccans, & adſtringens inferatur.

Usualia, dicuntur medicamēta ad oppoſitionem Exoletorum, quæ adhuc in uſu ſunt, ſive ſimplicia fuerint, ſive compoſita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide Dog. N. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753.

Usurat, h. e. *Stannum*. Rul. in Lex.

Usurpatio, χρῆσις, idem quod *Utendi modus*, ſive medicamentorum adminiſtratio, vel adhibitio: de qua Schr. l. 1. c. 30. Apud Vveker. & alios etiam *Uſus* dicitur.

Usus, χρῆσις, χρεία, diverſam obtinet ſignificationem. Vel enim modum utendi denotat; & ita coincidit cum *uſurpatione*: vel idem eſt, quod *Utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, Efficacia alicujus vel Partis, & Membri in corpore, vel Medicamenti. Ita Gal. ſcripſit prolixos lib. de *Uſu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *uſum* reſtringentes ab actione partium diſcernant, deſcribentes, quod *uſus* ſit auxilium, quo partes minus præcipuæ conferant, ut pars præcipua functionem edat. Bart. in Anat. proœm. p. 2.

Utensilia, χρείδη, vocantur res ad varios uſus commodæ, vel utiles, apud Rhod. ad Scrib.

* Uteraria, minus uſitate apud Lat. dicitur, uſitatius *Hyſterica*, Gr. ὑστερική. Vide *Hyſtericus*. Alias & *Uterinus* in uſu eſt apud Lat.

* Uterus, ὑστέρα, idem quod *Matrix*, *Vulva*. Vide *Hyſtera*. *Uterus Spagyricus*, eſt *Furnus*, *Athanor*. Th. Ch. Vol. I. p. 503. ſeqq.

Utilis, *Utilitas*, χρειώδης, χρεία, idem quod *Uſus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota eſt. Vide & *Opheleo*.

Utriformis abscessus, idem quod *Oedemoſarca*: de quo vocab. vide ſupra ſuo loco. Legitur & hoc nomen apud eundem Severin. cit. ib. loc.

* Utris, ἀσκός. Vide *Aſcos*. *Utriculus* etiam pro *Utero*, & Locis muliebribus aliquando ſumitur. Barth. l. 1. An. c. 28. p. 260. *Utricularii* dici quoque poſſunt in ſtatu p.n. ii, qui *Aſcite hydrope laborant*. Caſtell.

* Uva, σταφυλή. Vide *Staphyle*. Quibus addi debent; quod & *Inſectum*, vel *Zoophyton* detur, dictum *Uva marina*, apud Aldr. l. 1. de Inſect. c. 17. & *Uva quercina* ſit, quæ veteribus fuit ignota, concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum ſub terra tēpore veris ex humore forſitan radicum ſuperfluo genitum, ſaporis omnino ſtyptici, colore foras purpureo, intus candido, & quaſi lactifero. In æſtate perit, & veluti fit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & ſiccari umbra, deinde pulveriſari. Quo pulvere nihil eſt præſentius in dyſenteria, & in omni fluxu ſanguinis. Rul. & Johnſ. in Lex.

Uvatio, σταφύλωμα. Vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur *Uveatio*, l. 1. Pract. c. 34.

† Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno ſiccabantur. Aurel. l. 4. c. 3. Chron.

Uvea, *Uviformis*, ῥαγοειδής. Vide *Rhagoides*.

† Uvularia, officin. Laurus Alexandrina.

Vulcanus, Ἥφαιστος, nomen Deaſtri gentilium. A Parac. ejuſque aſſeclis translatum cum ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imo & ad *Aſtralem*: Ita *Vulcanus Firmamenti majoris*, & *minoris mundi Microcoſmus*, paſſim in ſcriptis ejus legitur: Ita & Helm. ſcripſit: In Univerſa natura unum eſſe *Vulcanum*, de Lithiaſ. c. 4. n. 5. Jung. Th. Ch. Vol. V. p. 344. *Artificialis* vocatur *Caſtigator Mercurii*, a Baſil. de lap. Philoſ. Tum ad *Ignis Magiſtros*, qui etiam duplices: *Naturalis*, qui eſt *Stomachus*, fragm. libror. Paragraph. & alibi: *Artificiales* ſunt *Coquus* Chym. Spagyr. Tales artifices vocantur *Vulcanii*, vel *Vulcanici*, i. e. operarii, vel artifices, ſemper circa ignem verſantes, cudendo, liquefaciendoque. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. *Vulcani*, vel *Vulcanales*, Parac. dicuntur ſpectra ignea, hominis formam repræſentantia. Phil. ſagac. l. 1.

* Vulgaris, idem quod *Communis*, κοινὸς, πάγκοινος. Vide *Cœnos*, *Pancœnos*: item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hipp. ejus libros *Epidemiorum* verternnt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur. Galen. lib. de præcogn. ad Poſthum. c. 1. princ. *Vulgaris curandi ratio*,

φαῦλη, Hipp. dicta, opponitur *accuratæ*, c. 4. de art. t. 35.

Vulgus, ὄχλος, i. e. *multitudo imperitorum hominum*. Gal. l. 1. de Elem. c. 4. cujus nota est socordia in attendendo, indiligentia in observando, negligentia in memorando, ruditas deniq; in narrando. Lind. Ex. XIII. §. 5.

Vulnerarius, τραυματικός. Vide *Traumaticos*.

Vulnus, τραῦμα, τρῶμα, quamvis sint, qui ex Gal. & aliis discrimen faciant inter hæc duo vocabula Græca, τρῶμα accipientes pro omni læsione gravi, a caussa externa violenta facta, c. 5. in l. 6. Epid. t. 12. & alibi. Vide Foes. p. 628. Magis tamen placet sententia Dieterichii cum Hesychio pro Synonymis habentis, Iatr. n. 838. Ita & Latinum vocab. *Vulnus* late, & stricte accipitur. Late pro omni plaga externa; præsertim vero cum *Ulcere*, sæpe confunditur, & vice versa: c. 3. de iis, q. in med. f. t. 30. Stricte *Vulnus* dicitur solutio continui facta instrumento secante, vel pungente in parte carnosa, & membranacea. Gal. l. 3. M. M. c. 1. & alibi. Videantur Chirurgiæ Scriptores.

Vulpanser, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis moribus formam anseris habens; quæ describitur, cum usu in cibis, & Medicina, ab Aldrov. l. 19. Ornith. c. 19.

Vulpes, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, digitatum, viviparum, dolosum, vel astutum, naturæ caninæ quodammodo particeps: cujus prolixa descriptio habetur cum usu in cibis, Medicina, & aliis, in Aldrovand. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 1. Jung. Schr. l. 5. clav. 1. n. 41. In ejus cauda quosdam pilos violaceum spirare odorem, testantur Acta Hafn. Vol. I. Obs. 68. & Vol. III. Obs. 21. Diminutivum dicitur *Vulpecula*. Porro nomen *Vulpis*, & *Vulpeculæ*, Græc. ἀλώπηξ, tribuitur etiam pisci marino, qui & *Galeus Vulpinus* vocatur; & describitur ab Aldrov. l. 3. de pisc. c. 39. *Vulpina Tussis* dicitur, quæ ex caussa salsa, acri, biliosa in asperam arteriam defluente excitatur. Joh. Steph. Consf. Med. Dec. III. Conf. I. in Op. p. 319.

* Vulsio, *Vulsum*, idem quod *Divulsio*, σπάσμα. Vide *Convulsum*.

Vultus, idem quod *Facies*, πρόσωπον. Vide *Facies*.

* Vulva, μήτρα, ὑστέρα, idem quod *Matrix*. Vide *Hystera*. Quamvis usitatius saltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur. Rolfink. de part. genit. Part. II. c. 32. Consentit Barth. lib. 1. Anat. c. 32. p. 287. Lind. in Medic. Physiol. penitus omisit, propter obscœnitatem, l. 2. c. 7. §. 136. seqq. Alii vero licentius talia fœda vocabula usurpantes, etiam ad cerebrum transtulerunt, non modo Nates, Testes, Penem demonstrantes in illo, sed & *Vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam. Barth. l. 3. c. 6. p. 494.

Vultur, γύψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ species habentur; quæ omnes in genere, & sigillatim prolixe describuntur, cum usu, ab Aldr. l. 3. Ornith. cap. 1. seqq. Jung. Schr. l. 5. cl. 2. n. 71.

* Uvula, γαργαρεὼν, κίων, σταφυλή. Vide *Columella*.

Uxor, ἄκοιτις, γαμετή, quid significet, notum est. De Mystica Spagyricorum significatione vide in *Fæmina*, *Maritus*.

Uzifir, i. e. *Cinnabaris*. Dorn. Rul. Vocatur & *Usifur*. Th. Ch. Vol. II. p. 436. Forest. l. 30. Obs. 8. Schol.

Vv

Vvarnas, i. e. *Acetum Philosophicum*. Dorn. Rul. & Joh.

Vvismat, est leprosum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *stannum*. Rul. & Johns.

X

X, ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium significat: ita aliquando etiam ponderis denarii notam esse, testatur Rhod. ad Scrib. n. 32. & 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non solum numeri sexagesimi nota, etiam in nonnullis scriptis Medicis usurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*; uti videre est in Sylva Medica Anonymi a C. Hofm. edita, & aliis.

Xanthos, ξανθός, generaliter significat Coloris speciem, quæ *Flava* dicitur. Vide supra *Flavus*. Specialiter ξανθὸν, ξανθὴ, est nomen medicamenti ξηροῦ, vel aridi, acris ad inducendam crustam, sanguinemque sistendum; cujus meminit Ægin. l. 4. c. 43. & 53. & describitur l. 7. c. 13.

Xelses, apud Paracelsum vocatur *Stella*; de qua scribit, quod non deorsum, sed sursum luceat. Fragm. de Anat. Ocul. §. declaratio Rotunditatis.

Xenexton, alii *Zenexton*, *Xenechton*, vocatur Paracelso, Helm. & aliis horum asseclis *amuletum*, sive *periapton*, hoc est præservativum externum contra pestem collo appensum; ut argentum vivum avellanæ conclusum, & similia. Dorn. Rul. Johns. in Lex. & ex professo Rolf. Chym. l. 5. s. 14. c. 2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, Synt. A. Ch. l. 7. c. 31. Jung. Helm. Tumul. pestis tit. *Zenexton*. Meminit & *Zenexton*, tr. Nat. Cont. nesc. n. 45. & in specie *Xenexton Sapphiri*, tr. de Magn. Vuln. Cur. n. 37. *Succini*, d. l. n. 145.

Xeninephidei, sunt spiritus, quibus jucundum est, atque pro deliciis habent, delitescentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam est concessum. Dor. Rul. in Lex.

Xenoprepes, ξενοπρεπὴς, vox est Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico suo omisit. Duplicem vero videtur habere significationem: Primam, quando denotat *Jus Hospicii*, vel id, quod Hospitibus convenit, l. Præcept.IV.17. Vel significat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non constat, 1. de fract.t.6. Jung. Foes. p.437. Cur vero Erotian. verterit per, *Mutatum est*, non video rationem. Onom.p.m.78.F.

Xenos, ξένος, *Hospes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Usurpatur ab Hipp. in superlativo de aeris inspiratione, vel influxu *maxime peregrino*, ξενοτάτη, de Nat.hum.comm.2.t.4. Foes.d.l.

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *sicce inungo*, id est *sicca frictione utor*: & opponitur τῷ χυτλοῦμαι, quod significat, cum oleo, & aqua perfundor. Legitur apud Galen.l.2.de S.F.cap. 25. Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur species aliqua ξηροῦ medicamenti adversus capitis, & menti exanthemata utilis; quod describitur ab Ægin. l.3.c.3.

Xerasia, ξηρασία. in genere idem quod ξηρότης, *siccitas*, vel *Exsiccatio*. In specie vero vocatur *vitium capillorum*, cum similes lanugini apparent, perinde ac si pulvere conspersi essent. Gal. in def. Species Alopeciæ videtur esse, quæ ita dicta sit propter nutrimenti defectum, & ariditatem cutis. Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum siccum*, quod in pulveris modum inspergitur; unde & alio nomine καταπασμα appellatur. Exempla habentur ap. Ægin. l.7.c.13.

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, i. e *Collyrium siccum*, vel aridum. Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in specie dicitur, qui *arescit exuccus est*, c. 3. in 1. prorrh. t. 25. quamvis alii βηχώδεες legant, notante C. Hofm. in not. ἀνεκδότοις ad h. l. alii χυλώδεες. Ita & Foes. dixit occurrere in Coac.t.445. Verum Linden. posuit συρίζοντες, ex putredine difficulter spirantes: Alii legunt ξηρωσεῖ, ut Jacotius, & Joh. i.e. ex *siccitate* difficulter spirantes. Verbum ξηραίνω significat *exicco*, *sicco*: de quo videatur Diet.n.584.

Xeromyron, ξηρόμυρον, h. e *Unguentum siccum*. Est compositio odorifera, siccis aromatibus constans, ad suffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contra hircosum odorem corporis, & axillarum. Gorr. ex Aet. l.6. & 16.

*Xerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia sicca*, *sicca Lippitudo*. Rhod. in Lexic. Scrib. in qua oculi non fluunt, sed rubent tantum, cujus caussa haud dubie in sanguinis inflammantis sicciori salina dispositione p. n. ponenda est. Vide *Ophthalmia*. Quomodo differat a σκληροφθαλμία, Vide *Sclerophthalmia*.

*Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρός. Vide *Siccitas*, *Siccus*.

*Xerotribia, ξηροτριβία, i. e. *sicca frictio*. Legitur apud Gal.l.8.M.M.c.2.in fin.

Xestes, ξέστης. Vide *Sextarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος. Vide *Gladius*.

Xiphoeides, ξιφοειδὴς, *Ensiformis*: epitheton *Cartilaginis* in sterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago Ensiformis*.

Xir, dicitur *Mercurius*, in omni dispositione sua. In Leone inceratus fit *Ixir* in terra, in fermento inceratus fit *Elixir*. Th.Ch.Vol.V.p 490.

Xisenum, *Xisium*, dicitur *Acetum*. Dorn. Rul. & Johns.

Xylaloe, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur: de quo videatur Schr. l. 4. cl.1.n.13. De peculiari *Xyloaloe* Observ. Velschii vide in Eph.N.C.An.I.Obs.151.

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήφιον, dicitur *lignum parvum*, apud Hipp. l.de steril. IIX.25. quamvis Lind. ξύλον εἰριόεσι posuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignum parvum* eidem quoq; vocatur ξυλήφιον, & occurrit l.de steril. XVII. 3.11.13.14.

Xylephion, ξυλήφιον. Vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, significat *Concipio*; & legitur apud Hipp.5. aph. 46. Jung. Diet.n.586.

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *Collectitius*. Usurpatur de *Consultandi*, vel *Collegiandi ratione*, apud Hipp. in Præcept.X.12.

Xylobalsamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *sarmentum*, vel surculus *Balsami*. Amputabatur ab incolis, & venibat, propterea quod eo decocto in unguentis vice *Opobalsami* multi uterentur, etiamsi ex toto balsamo minima illi inesset odoris gratia. Gorr. ex Pl. l.12.H.N.c.25. Vid. & Rhod. ad Scrib. n. 110. Chiocc.Mus.Calc.s.5.p.559. Meminit & Fl Hof. in cl.ad Schr. p.m. 419. Succedaneum *Xyobalsami* fuisse *Lignum Aloes*, testatur J.Alex.not.ad Gal.l.1.de Antid.p. 777.

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, est *Lignum Cinnamomi*, cortice suo multo ignobilius; siquidem in fastidio est propter Origani, quod redolet, acrimoniam. Gorr. Meminit hujus Gal.l.de Ther. ad Pis. c. 12. Diosc.l.1.c.13. Scrib n.271. Rhod.ad h. l. Chiocc. Mus. Calc.s.8.p.572.

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ταυρόκολλα, vel κόλλα simpliciter. Vide *Gluten*.

Xylo-

Xyloguajacum, i. e. *lignum Guajacum*, vel *sanctum*, ἁγιόξυλον, ita legitur apud Parac. tr. de trib. essent. c. 5.

Xylohebenum, *lignum Hebenum*. Parac. d. l.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur insectum, veluti in festucis delitescens, mirabilis structuræ, descriptum ab Aldrov. l. 4. de Insect. cap. 11.

Yelon, ξύλον. Vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum*, Hipp. ξύλον, quod alias βάθρον dicitur. Gorr. Vide *Bathron*. *Scamnum*.

Xymbole, ξυμβολή. Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter se juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis sunt femoribus. Hipp. 4. de art. t. 61. Foes. Oec. p. 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro συμμύω. Vide *Conniveo*.

Xympathesis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem quod συμπάθεια, *consensus*, vel strictius *Affectio per Consensum*. Vide *Sympatheia*. *Consensus*. Legitur vero ap. Hipp. in præcept. XIII. 1.

Xympherō, ξυμφέρω, pro συμφέρω. Vide *Conferens*, quod Gr. dicitur ξύμφορος, 1. aph. 21.

Xymphysis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις. Vide *Coalescentia*.

† Ξυμπλωσίας autem vocat, quod vacuatis vasis subsidat moles corporis.

Xymptosis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις. Vide *Symptosis*.

Xyn, ξυν, pro συν, præpositio nota ex Grammaticis, Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod composita ab illa præpositione, quæ hac litera X. non occurrunt, sint quærenda in *syn*, & quæ in S. non reperiuntur, hic occurrant; quia indifferenti in usu est, ξυν, & συν.

Xynagoges, ξυναγωγής, *Adducens*. Dicitur de musculis adstrictoriis, qui alis σφιγκτῆρες vocantur. Hipp. de venis XXI. 5. Foes. p. 438.

Xynalthassomae, ξυναλθάσσομαι, *curor*, sanor: ab ἀλθεῖν, *curare*, mederi. Legitur ap. Hipp. 2. de fract. t. 12.

Xynapothnesco, ξυναποθνήσκω, *commorior*. Usurpatur de morbis usque ad senium, & mortem durantibus. Hipp. 2. aph. 39. & 5. aphor. 7. Vide Diet. n. 591. Idem quod ξυγκαταγηράσκω, *Consenesco*, de quo p. p.

Xynarachnumae, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexor*, vel obducor. Usurpatur de uteri cervice. Hipp. lib. 2. de morb. mul. LIV. 3. Foes. p. 439. Verum Lind. legit ξυναφρεῦται.

Xynavlisthenae, ξυναυλισθῆναι, id est *congregari*, qs. in unum stabulum revocari. Hipp. l. de præcept. II. 28.

Xyncatagerasco, ξυγκαταγηράσκω, hoc est *consenesco*, idem fere quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. mul. IX. 21. Dicitur alias ξυγγηράσκω, l. de int. aff. XXIX. 43. Jung. Hadrian. Spigel. l. de Lumbr. lato c. 14. p. m. 40. 41.

Xynceeavmenos, ξυγκεκαυμένος, *Combustus*. Dicitur de excrementis, l. 3. Epid. ægr. 2.

Xynchoria, ξυγχωρίη, *Concessionem*, indulgentiam significat, quæ alias χάρις, τὸ ἐνδεχόμενον dicitur. Legitur apud Hipp. Præcept. XI. 6.

Xyncleria, ξυγκληρίη, vocatur *Commercium*, vel consensus morborum, consortium: Differt a συμπάθεια, quod hæc etiam dicatur de morbis consequentibus; illa vero vox usurpetur de eodem tempore concurrentibus, apud Hipp. l. 6. Epid. s. 7. n. 40.

Xynereisis, ξυνέρεισις, *Collisio* dentium. Hipp. l. 7. Epid. XIII. 4. Vide *Synereido*.

Xynexercomae, ξυνεξέρχομαι, significat *una exeo*. Legitur in Hipp. 4. aph. 76. Diet. n. 592.

Xyngenes, ξυγγενής. Vide *Connatus*.

Xyngerasco, ξυγγηράσκω. Vide *Xyncatagerasco*.

Xynisthemi, ξυνίστημι, significat Hipp. *densare*, spissare, *cogere*. Vide *Synestecos*. Foes. p. 439.

Xynnoseo, ξυννοσέω, una *ægroto*. Hipp. 2. aph. 15. Diet. n. 593.

Xynodos, ξύνοδος, *congressum*, *communicationem* per meatus significat. Hipp. l. de Gland. X. 16.

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *consentio*, conspiro, convenio. Hipp. l. 6. Ep. s. VIII. 84.

Xyntasis, ξύντασις, pro σύντασις. Vide *Syntasis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω. hoc est *Confoveo*, *Concalfacio*. Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente. Hipp. de sal. diæt. 25.

Xyntitaeno, ξυντιταίνω, idem quod ξυντείνω, *contendo*, *una distendo*. Vide *Syntasis*. Legitur in Hipp. l. 2. de morb. mul. l. 20.

Xyrrhoea, ξύῤῥοια. Vide *Confluxio*.

Xysma, ξύσμα. Vide *Ramentum*. *Strigmentum*.

Xysis, ξύσις, *rasionem*, *rasuram* significat. Vide *Rasura*. Legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 35.

Xysme, ξυσμή, ξυσμός. Vide *Rasura*. Illud occurrit l. 2. de morb. LII. 22. Hoc ibid. LVI. 6. & alibi. Foes. p. 441.

* Xyster, ξυστήρ, dicitur *scalpellus rasorius*, quo os raditur, ad dignoscendum ossis vitium, quod conspectui non patet. Hipp. l. de cap. vul. XIX. 8. Gal. l. 6. M. M. c. 5. & 6. Deinde ξυστήρ dicitur *Collyrium* contra asperitates palpebrarum, ap. Ægin. l. 7. c. 16.

Xysticos, ξυστικός, dicitur *Athleta*, qui in *Xysto*, Græc. ὕπαιθρον, hoc est ambulatorio, vel porticu, sub tecto, tempore hyberno pugnabat.

bat. Diet. Jatr. n.169. Meminit Galen. lib. 7. de C.M.P.G.c.12.

Xystos, ξυςὸς, dicitur *linamentum rasile*, materia linteolorum derasa. Gal. Introd. c. 17. *Xystus* etiam dicta fuit porticus in palæstra amplissima, in qua hyberno tempore athletæ exercebantur, *Xystici* dicti. Lang. l. 1. ep. 51.

Xystra, ξύςρα. Vide *Scalprum. Strigil*.

Xystrophylax, ξυςρόφυλαξ, dicitur *Theca Strigilis*. Rhod. ad Scrib. n. 39.

Y

Y Litera hæc apud Hipp. in Epid. notat ὑγίεἀν, *sanitatem*; quemadmodum ϑ ϑάνατον, *mortem*. Gal. c. 2. in 3. Epid. t. 4.

Ycar, i. e. *Medicamentum*. Rul.

Ydargyros, *Ydrocerum*, id est *Argentum vivum*, *Hydrargyros*. Rul. & Johns.

Yelion, *Yalos*, id est *vitrum*, pro Græco ὕαλος. Vide *Hyalos*. Rul. & Johns.

Yerva, idem quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contra malignum virus. Schr. l. 4. cl. 1. n. 103.

Yettus, est lapis sanguinei coloris, durus, & obscurus; & interdum vices lapidis Lydii subit. Vid. Ludov. Dulcis.

Ygropissos, pro ὑγρόπισσος, id est *pix liquida*. Rul. & Johns.

Ylech. Vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*. Vide *Iliadus*.

Yliaster, *Yliastrum*. Vide *Iliaster*.

Yo, *Yo*, *bonus*. Rul. & Johns.

Yomo, *Yos*, *Yn*, i. e. *viride æris*. Rul. & Johns.

Ypsiloglossi. Vide *Basioglossi*.

Ypsiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*. Vide supra in HY. Unde *Musculi ypsiloidei* dicuntur, qui alias Basioglossi audiunt. Vide *Basioglossi*.

Yrcus (Rul. & Johns. *Yrius*) est *Cuniculus magnus*, cujus sanguine vitra mollescere putantur, & silices, modo rebus diaphoreticis impastetur: Dorn. Diet. Parac. quod hirci sanguini alias adscribitur. Dicitur & ab aliis *Dasypus*, *Lagis*, Gr. λαγὶς, δασύπυς, κύνικλος. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id est *Auripigmentum*. Rul. & Johns.

Yris, hoc est *Ferrum*. Iid.

Ysambra, vocatur venenum toxicum Hispanum ex *helleboro* paratum, vel ipse etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur. Lang. l. 1. ep. 68.

Ysir, est *pulvis*, vel *Lapis Philosophorum siccus* potandus cum aqua Mercurii: *Nigredo in fundo*. Rul. & Johns.

Ysopus, *Ysopaica*, veteribus dicitur *Ars separandi* in Spagyrica. Parac. l. de reb. natur. c. 7. de Sulphure Rul.

Yspar, idem quod *Isir*. Rul.

Yxir, i. e. *bona Medicina*. Rul. & Johns.

Z

Z Litera hæc olim quoque ponderis varii notam fuisse, docet Rhod. ad Scrib. n. 145. ita ut quibusdam significaverit *sescunciam*, plerisque octavam unciæ partem, sive *denarium*, h. e. *drachmam*, vel *semisicilicum*. Ex veteri quadam tabella ænea constat, *Duellam* significasse, quæ tertiæ unciæ pars octonis scrupulis terminatur. Hæc ex Rhod.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην, notavit; uti observavit Hermol. Barbar. l. 1. Corollar. propterea quod ζμύρνη, perinde, ac σμύρνη. Nunc tamen vulgo per duplex ZZ. omnes *Zingiber*, vel *Zinziber* intelligunt, magno, & periculoso errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Persis *venenum* significat. Hinc *Belzaar*, pro Bezoar, Dicitur *Dominus*, *Rex venenorum*. C. Reies. C. El. q. 67. n. 36.

Zaara, vocatur Avicennæ Vigilia morbosa, teste Capivacc. l. 1. Pract. c. 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud For. l. 16. O. 21. & 55. alibiq; Dicitur & *Zuccarum*. Salmas. de Manna, & Saccharo.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton a loco datum *bitumini liquido*, ap. Gal. l. 4. de C.M.P.G. c. 13. in compositione Indiæ Tharsei.

Zadura, ζάδυρα, nomen barbarum est, sed tamen a Græcis recentioribus receptum: denotat *radicem exoticam* teretem colore Zingiberis ex India ad nos delatam: valet adversus pestilentiam. Gorr. An fortassis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*. Rul. in Lex.

Zafframen, i. e. Crocus: ita enim Marinus Sanutus, l. 1. P. 2. c. 7. Æs, stannum, seu ramum, Zafframen, corallia, &c.

Zafran, *Zaffran*, *Crocum* primum, deinde & *Ochram*, vel Ocram significat. Rul. & Joh. in Lex. Vide Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 20. in princ.

Zahir, vocatur Arab. fluxio ventris dysenterica, quæ est ab intestino recto, cum dolore extensivo, & abrasivo. Avic. l. 3. fen. 13. tr. 1. c. 2. seqq.

Zaibac, *Zaibach*, *Zaibar*, id est *Argentum vivum*: *Mercurius*, idem quod *Azoch*, vel *Azoth*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Schr. l. 3. c. 15.

Zaidir, h. e. *Venus*, aut *Viride æris*. Dorn. Rul. & Joh.

Zale, ζάλη, significat *turbinem*, procellam. Le-

Legitur ap. Mosch. de morb. mul. c. 7.

Zamiæ, vocantur Nuces Pinus arboris, quæ se jam diviserunt, & nisi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Pl. H. N. l. 19. c 26.

Zandik, *aqua foliata*. Rul. & Joh. in Lex.

Zaocel, i. e. *Taxus*. Iid.

Zaphara, *Zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha*, vel *Amaasa* pertinens, quæ tingit vitrum cœruleo colore; unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam: Cæsalpin. lapidem dixit, alii terram: Nonnulli *Lazurium ex Bismutho* dixerunt. Vide Libav. S. A. Ch. l. 2. c. 24. l. 6. c. 4. & l. 7. c. 21.

Zaphirus, pro *Sapphiro*, legitur in Franc. Indiæ dialogo de febr. malig.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Joh.

Zarathan, dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore molesto, non quidem plane continuo, & ardore similis pene cancro; unde & *Cancer spurius* appellatur. Ejus caussa in sanguine ichoroso adusto, & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Caldeira T. IV p. 228. seqq.

Zarda, est morbus equorum, hoc est quædam æstuatio ad modum Ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori nascitur in garectis. Ita Petrus de Crescentiis l. 9. de agrsc. c. 10. & 35.

Zarfa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *Zarneck*, *Zarnich*, id est *Auripigmentum*. Iid.

† *Zarsaparilia*, rubus viticosus. Amat. Lus. Cent. 4. Cur. 19.

Zatanea, id est *Flos agni casti*. Dicitur & *Zuccajar*. Ibid.

Zavhiron, i. e. *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζεῖα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus est tritico simillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, sicut *Far* ex frumento Gal. l. 1. de A. F. c. 6. J. Alex. in not. ad h. l. Hic Auth. se ignorasse fatetur, quod ex *Zea* panis fieret triticeo candidior; id vero edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere est l. 8. Sal. c. 6. Hodieque præsertim hic loci in territorio Norimberg. *Zea* usitatior ipso etiam tritico pro pane similagineo, & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum, & triticum esse existimat, l. 6. de S. F. §. *Zeja*. Legatur de hac Bruyer. de re cib. l. 5. c. 13. Deodatus Panth. Hyg. l. 1. c. 27. tit. *Zea*.

Zebd, i. e. *Butyrum*. Rul. & Joh. in Lex.

Zebeb, h. e. *Stercus*. Dicitur & *Chara*. Iid.

Zec, i. e *Traganthum*, vel Tragacanthum. Rul. & Joh.

Zedoaria, est radix exotica vi alexiteria, & anticolica singulari pollens; de qua Jacob. de Vitriaco in Historia Hierosol. c. 85. Sunt & aliæ arbores, scribit, quarum radices sunt Zinziber, Galanga, & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zefr, id est *Pix*. Iid.

Zegi, i. e. *Vitriolum*. Dicitur & *Zetus*, *Zezi*. Iid.

Zeherech, *Flos æris*. Dicitur & *Alkas*. Iid.

Zeia, ζεῖα. Vide *Zea*.

Zeitrabra, i. e. *Fluxile*. Rul. & Joh.

Zelotum, est *Mercurius Lapideus*. Dorn. Rul.

Zelotypia, ζηλωτυπία, est affectus animi vehementior; & ita inter caussas morbificas referendus, quando conjugem alteruter alterum suspectum habet de adulterio. Hanc caussam fieri posse dementiæ, singulari exemplo cujusdam pistoris, qui testes sibi amputavit, ne uxor, quam frustra suspectam habuit de adulterio, si conciperet, ex se concepisse indicare posset, docuit Martin. Akakja in Gal. art. parv. p. m. 189.

Zelpha. Vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id est Jusculum, Decoctum Gallice *Bouillon* dicitur. Ita Apitus l. 8. de re cul. c. 1. Et mittitur in *Zema*, quod est Decoctum, & c. 6. Et bullienti *Zema*, quod est Decoctum, cum modico salis submittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Diosc. l. 6. c. 7.

Zemasarum, id est *Cinabrium*, vel *Cynobrium*. Rul. & Joh.

Zemech, hoc est *Lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelsicum denotans generationes extraneas, & qui crescunt sine semine, quemadmodum *Perenda*, vel *Perunda*, aut *Perundis*, monstrosam generationem hominum, qui & cum semine crescunt. In animalibus vero hujusmodi Generatio, & Anatomia Monstrosa dicitur *Zelpha*. Vide Authoris fragm. Anat. Uno verbo: Nugæ!

Zenexton, idem quod *Xenexton*. Vide Lit. præc. XE.

Zenextor, vocatur *Mercurius Paracels*. de pest. Tract.

Zengifur, idem quod *Zemasarum*, h. e. *Cinabris*. Rul. & Joh.

Zenicon, ζενικὸν, nomen *Veneni* Celtis Gallis usitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ, & tam præsentis efficaciæ, ut quamprimum cervus, vel fera sagitta hoc veneno tincta læsus conciderit, confestim accurrere venatores necesse habuerint, antequam virus penitus dispergeretur, aut putresceret, carnemque telo virulento saucitatem exciderint, ad spithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum esse dicitur *Folium quercus*, vel *fagi*, aut folium *Coracinum*. Hæc ex Arist. & aliis Lang. tradidit l. 1. ep. 68.

Zi-

Zenith, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improprie vero, & plane ænigmatice translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menstruum virginum*, & quidem primum. C. Rejes C. El. q. 53. n. 11.

Zeon, ζέον, *fervens*, a ζέω, ferveo, *effervesco*. Lind. Ex. XIII. §. 211.

Zeopyron, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* est *inter Zeam*, & *Triticum*, & nascitur in Bithynia. Meminit Gal. l. 1. de A. F. c. 13. Gorr.

Zephenum, *Zephena*, Paracelso dicitur omnis extremitas, vel foramen externum, & peripheria, v. g. aurium, labiorum. Hæc si angustatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, constituit primum signum lepræ. Parac. Paragraph. l. 6. c. 1. §. 2. & cap. 3. unic. in not. Non ergo penitus mentem percepisse videtur Parac. Dorn. & ex hoc Joh. quando in descriptione saltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus restrinxerunt. Apud Rul. legitur, *Zepheni* sunt circuli extremitatum labiorum, & aurium.

Zephyrus, ζέφυρος. Vide *Favonius*. *Zephyria ova*, eadem quæ ὑπηνέμια, sive *subventanea*. Vide *Hypenemios*. Forest. l. 24. Obs. 3. ex Plin. l. 10. c. 60.

Zerci, h. e. *Vitriolum*. Rul. & Joh.

Zericum, i. e. *Arsenicum*. Iid.

Zerifari, h. e. *Aqua casei*. Iid.

Zerna, dicitur *Impetigo ulcerata*. Dorn. Rul. Johns. Legitur & *Zerma*, id est *Lepra*, vel *Impetigo*. P. Zacchias Quæst. Medico-Legal. l. 2. tit. 3. q. 6. n. 13.

Zeros, est nomen Gemmæ translucidæ, & alii, quæ Iris dicitur, similis, alba, nigraque macula distinguente ipsum crystallum. Plin. l. 37. H. N. c. 9. ad fin.

Zerzera, pro *Querquera*, epitheton febris cujusdam. Vide *Querquera*.

Zestolusia, ζεστολυσία, idem fere quod ζεστὸν ὕδωρ, significat vel aquam ferventem; vel quia illa non uti possumus commode ad lavandum, notat *lotionem aquæ calidæ*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολυσίᾳ lotioni aqua frigida. Illud legitur apud Gal. lib. 3. de san. tu. cap. 8. ubi Interp. Lat. male per ferventem aquam reddidit, quando enim hoc esset remedium lassitudinis?

Zetae, dictæ sunt veteribus *vaporaria*, & conclavia, quibus hypocaustum suberat, in cujus pavimentum calida, aut frigida pro temporis ratione aqua diffusa, illius vapor per meatus, & tubulos parietis inclusos *Zetas* calefaciebat, aut refrigerabat. Lang. l. 1. ep. 50.

Zetae, vel *Zetecula*, vocantur propria calorum in balneis, & ædibus conclavia, ubi lectuli essent ad delicias, & amores. Andr. Bacc. de Therm. l. 7. c. 16. p. m. 470. ex Plin.

Zetema, *Zetesis*, ζήτημα, ζήτησις. Vide *Quæstio*.

Zeus, vocatur piscis, qui alias *Faber* vocatur: de quo supra in *Faber*. Legitur apud Pl. l. 9. H. N. c. 18. Hesych. Gr. ζαιὸς vocavit, notante Aldr. l. 1. de pisc. c. 25.

Ziazaa, est lapis a loco natali nomen habens, e toto coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Gestantem litigiosum facere dicitur, ac in somno videre terribilia. Vid. Lud. Dulcis.

Zibach, idem quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*. Schr. l. 3. c. 15.

Zibellina, epitheton *Mustelæ*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela* dici solet, cujus pellis inter pretiosas numeratur, magnæque habetur æstimationis apud *Sarmatas*, & *Russos*, sive Moscovitas. Descr. ab Aldr. lib. 2. de quadr. dig. vivip. c. 19.

Zibethum, ζίβεθον, dicitur excrementum fragrantissimum ex genitalibus cati cujusdam exotici, vel felis, *Civetta* dictæ, depromtum. Vide *Catus*.

Zibibiae, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ passæ majores digitorum acinis propemodum similes, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, succi paucissimi, *Damascenæ* quoque vocatæ. J. Al. l. 10. Sal. c. 14. Schr. l. 4. cl. 1. n. 360.

Zigir, ζίγιρ, epitheton Cassiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ, & odoris, apud Diosc. l. 1. c. 7. quamvis alii legant *Gizir*, γίζιρ. Vid. Notæ Sarac. ad illum loc.

Zimex, *Viride æris*. Rul. in Lex.

Zinaria, Arab. est epitheton Bilis vitiosæ, & præternaturalis, quam alias *Æruginosam* vocarunt antiqui Medici, acris, & adusta, ap. Zac. Lusitan. Prax. admir. l. 1. Obs. 40.

Zindulus, nomen piscis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine, & friabilitate J. Alex. l. 15. Sal. c. 5. in fin. Ap. Aldr. vero nomen hoc non occurrit. An fortasse subest menda, ut legendum sit *Fundulus*?

Zinetus, est species *Marcasitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum. Parac. Archidox. l. 3.

Zingar, i. e. *Viride æris*, vel *Flos æris*. Rul. & Joh.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζίγγιβερ, vel ζιγγίβερι, Aroma, vel radix Aromatica candicans, acris sapore, & calidæ virtutis. Hodieque frequentissimo in usu esse solet etiam ad Coquinariam. De hoc aromate vide Gal. l. 6. de S. F. Alex. l. 18. Sal. c. 19. Bruyer. de re cib. l. 10. c. 10. ubi *Gingiber* appellat. Schr. l. 4. cl. 2. n. 367. F. Hofm. cl. ad h. l. Parac. statuit *Zinziberi* inesse Sal stypticum, l. de trib. prim. essent. c. 2. Hinc

&

& styptica pontica vocat *Zinziberata*, lib. 2. de Tart. Tract. 1. c. 5.

Zingoites, alias *Zingrites*, secundum Albertum est lapis vitrei coloris, qui gestatus in collo valet contra nyctalopiam, & sanguinem sistit, mentis alienationem repellit, & si teneatur ad lignum accensum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barth. Angl. de genuin. rer. propriet. l. 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A plerisque vero Physicis hic lapis pro fabuloso habetur; quod & nobis præsertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Ziniar, est *Viride æris*. Dorn. Rul. & Johns. Jung. & For. l. 30. Obs. 8. Schol. quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 12. lib. 5. c. 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Ziniat, est *Fermentum*. Rul. & Joh.

Zink, *ZinKum*, est *metallica marcasita*, & mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis *cuprea* potissimum apparens. Dorn. Rul. & Joh. Adde Libav. S. A. Ch. lib. 2. cap. 24. Parac. vocavit *Zinetum*. Est solubilissimum, volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectiones picis in Regulum. An vero flores illius, ideo quod non sint corrosivi, sed dulces, statim ad internos usus juxta unius, vel alterius Alchemistæ opinionem vocandi sint, valde dubitamus, libentius longo usu comprobatis inhærentes remediis.

Zinzama, i. e. Parva musca, sive culex. Vid. Agutio celebris Vocabul. In *Zinzalarium*, i. e. conopeum ad parvas muscas arcendas. Idem.

Zinziber. Vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. d. l. l. 7. c. 25.

Zinzilla, idem quod *Zona*, vel *Zoster*. Vide infra *Zona*. Rhod. ad Scrib. num. 63. Helm. de magn. vuln. cur. n. 50.

Zirbus, dicitur Arab. *Omentum*, de quo supra suo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, scrotum. Galeat. de S. Soph. ad Rhas. l. 9. c. 86 f. m. 83. b.

Zizanion, ζιζάνιον, idem quod *Lolium*; quæ significatio spectat ad Botanicos. Parac. vero etiam non est veritus *Zizania* attribuere Astris, vel Stellis, Cometas, & alias Stellas novas ita appellans, de Pestil. tr. 1. & 2.

Zizerium, ponitur pro *Gigerium*; quo nomine Latini appellant Gallinarum intestina, & quæ cum iis coquuntur. Apt. l. 5. de re culin. c. 3. Jecinora, & zizeria pullorum in cacabum mittes.

Ziziphа, idem quod *Jujubæ*, ζίζιφα, fructus arboris *Ziziphi*, saporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes. Lang. l. 1. ep. 66. J. Alex. l. 10. Sal. c. 8. Gal. Serica dictæ. Vide supra *Sericum*. Schr. l. 4. cl. 1. n. 178.

Zmilaces, vocatur gemma, vel lapis marmori Proconnesio similis, in Euphrate fluvio repertus, colore medio glauco, ubi describitur ap. Plin. l. 37. c. 10. H. N.

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid sit, ex Astronomia, vel doctrina Sphærica discendum. Videlicet portio cœli, vel orbis ille, ex, & sub quo perpetuo versantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis, sive Ecliptica sit, & qui secundum longitudinem dividitur in duodecim signa, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, &c. Vid. Tabulæ Stirii, & Cl. Sturmii Astronomicæ, vel Sphæricæ. Verum Parac. finxit *Zodiacum* in Homine; uti patet aliquoties ex Paragrano ejus, de Astronomia. Verum sicut ausu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, ζωή. Vide *Vita*.

Zoephilos, ζωήφιλος, nomen *Arcani cujusdam* Chymici ex Antimonio a Quercetano excogitati satis pomposum, & jactabundum, modo effectus responderet: de quo vide Libav. T. III. Op. p. 71. Enimvero cum ipsum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine vitæ in respectu ad hominem, an illud, quod ipsum non habet, alteri possit subministrare, alii judicent, glaucomate præconceptæ opinionis non occœcati. Vide etiam Schr. l. 3. c. 17. ubi descripta quoque occurrit. Verum eadem est epicrisis de hac, quæ de aliis similibus habetur apud D. Lud. Diss. I. Pharm. p. 335.

† Ζωμυίροτις, Cochlear fusorum metallorum. Anonym. Sylv. Med. Comp. l. 1. c. 3.

Zomopoeus, ζωμοποιὸς, *qui callet jura esculenta bene parare*; ut est apud Marcell. & Rul.

Zomos, ζωμὸς. Vide *Jus*.

† Zona, Hipp. subligaculum ad uteri retentionem. Rhod. a Castro de morb. mul. l. 1. c. 6.

† Zona, quod sub costis est os, Zona vocatur, Jul. Pollux. l. 2. c. 4. & Zona Corporis armatura, idem cum corporis parte nomen habens. Ib.

* Zona, ζώνη, æquivocum est. 1. Physiologice significat locum, vel regionem corporis, scil. sub costis, qua cingimur, sive ad quam cingulum applicamus. Erot. in Onom. p. 50. & Foes. p. 259. 2. Pathologice *Zona* est *Herpetis species*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi solet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; usitatius vero ζωστὴρ vocatur; item *Zinzilla*, vel *Zinzillis*. Scrib. n. 63. Rhod. not. ad h. l. Eph. N. C. Ann. 3. Obs. 4. Keuch. ad Sam. p. 246. seqq. Singulares quoque de hoc morbo observationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld Actis Hafn. Vol. I. Obs. 108. pag. 197. seqq.

seqq. Jung. & M.A. Sever.l. de nov. obs. abscess. c. 9. §. 10. 3. Mechanice notat *Cingulum*, item *Marsupium*, vel Peram cingulo annexam, qua usi sunt milites, & pecuniam, aliaque necessaria recondiderunt. Huc pertinet prov. *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amisit, & perdidit. Vide C. Hofm. c. ad Gal. LL. de U.P. n. 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt 4. Allegorica hinc nata significatio, qua *Zona* pro *hymene* posita: & phrasis Poetica, *Zonam solvere*, i. e. virginem corrumpere. C.Rejes C.El. q. 39. n. 12. Ad artificiales alias quoque pertinent *Zonæ Chirurgicæ*; qualia *Cingula* ab Aquap. & Hild. inventa exhibet Scult. Arm. Chir. P.I. T. XXIII. fig. 2. & Tab. XXXVII. fig. 6. 7. Denique 5. neque excludenda penitus e foro Medico significatio Astronomica, vel Sphærica, quando globus cœlestis, & terrestris in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur a Mathematicis, duas temperatas, duas frigidas, & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præsertim *temperatæ*, meminit Galen. in c. ad 3. aphor. 14.

Zonitis, ζωνίτις, dicitur species *Cadmiæ*, quæ in fornacibus colligitur *zonarum* similis. Gorr.

Zonnetti, sunt *Gnomorum corpora* phantastica. Dorn. Rul. & Joh.

* Zoogonia, ζωογονία, i. e. *animalium perfectorum generatio* univoca. Gal. de const. artic. cap. 13.

Zoologia, ζωολογία, vocatur Schrod. & Fr. Hofm. *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus* desumpta recensens. Vid. l. 5. Pharm. ut & cl. ad h. l.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος, i. e. *oculi brutalis formam habens*: Epitheton Aizoi, sive semper vivi majoris, ap. Pl. l. 25. H. N. c. 13.

Zoophyton, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, sed mediam ex utroque, & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ καὶ ζώῳ, uti loquitur Arist. Horum historiam, & species vide integro libro apud Aldr. l. 4. de Exanguibus. Chiocc. quoque attigit Mus. Calc. s. 1. p. 86. Helm. lienem habere vitam *Zoophyti* vult tr. Jus Duumv. n. 5. *Plantanimal* dici posset.

Zoon, ζῶον. Vide *Animal*.

Zoosophia, ζωοσοφία, apud Helm. dicitur ilia scientia de animalium singulorum natura, & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplastæ, imprimis Adam: tr. Nat. contr. nesc. n. 7.

Zootome, ζωοτομὴ, vocatur dissectio Animalium, sive *Anatomia Brutorum*; quo nomine insignivit M. A. Sever. l. Anat. comprehendentem structuram animantium generalem; quando vocatur *Zootome Democritea*. Legitur & ap. eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

Zophos, ζόφος, tenebras, & *caliginem*, vel obscuritatem denotat, idem quod σκότος. Unde ζοφερὸς, *caliginosus*, obscurus; quod legitur ap. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 48. & l. de virg. morb. II. 24. Item ζοφώδης, *obscurus*, caliginosus. Usurpatur de urina, Coac. t. 581. vel ζοφώδης, quod dicitur de menstr. l. 1. de morb. mul. notante Foes. quem tamen locum reperire non potui, de visu d. l. LIX. 18. Adde Foes. Oec pag. 258.

Zopissa, ζώπισσα, vocatur *pix navalis*, cum cera a navibus maritimis jam *derasa*, vim dissipandi habens ob vires salis marini. Dicitur & quibusdam ἀπόχυμα. Ægin. l. 7. c. 3. in Apoch. Gorr. Schr. l. 4. cl. 2. n. 396.

Zopyros, ζώπυρος, vel ζωπύριος, nomen est *Antidoti*, quam dicitur *Zopirus* regi Ptolomæo composuisse, atque *Ambrosiam* nominasse; ut scribit Cels. lib. 5. c. 23. ubi etiam describitur, & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem, & venena. Jung. & Gal. l. 2. de Ant. c. 8. & 16. & Ægin. l. 7. c. 11. Alia vero descriptio *Antidoti zopyri* reperitur ap. Scrib. L. ad lethalia venena, & ictum serpentum efficacis, comp. 169. Junge Rhod. notas ad h. l. & in Lex. Scrib.

Zopyreo, ζωπυρέω, communiter significat fomitem ignitum reddere, à ζώπυρον, *suscitabulum*, *fomes*. Verum majori cum emphasi usurpatur de ignitione, vel *ignescentia vitali*; uti exposuit Lind. Ex. XIII. §. 222.

Zoraba, i. e. *Vitriolum*. Rul. & Joh.

Zoronisios, dicitur gemma, vel lapis, qui in flumine Indo nascitur, & magorum gemma esse narratur. Plin. l. 37. H. N. c. 10.

Zoroteron, ζωρότερον, i. e. *meracius*, cui nihil aliud admixtum est. Dicitur de cibo, & potu; De illo quidem apud Hipp. l. de nat. mul. LXIV. 2. 3. quamvis Lind. transposuerit ad vinum: De hoc l. 1. de morb. mul. LII. 3. Legitur & ἀζωρότερον, *bene meracius*, l. de exsectione fetus II. 4. Jung. Foes. p. 259. Ζωρὸς significat *vinum merum*. Unde ζωροπότης, *meribibus*, vocatur ab Hesychio.

* Zoster, ζωστὴρ, idem quod *zona*, in Pathologica significatione, *Herpetis* species. Vide *zona*.

* Zoticos, ζωτικός. Vide *Vitalis*.

Zub, *zubd*, i. e. *Butyrum crudum*. Rul. & Joh. in Lex.

Zuccaiar, idem quod *zatanea*, Flos *Agni casti*. Iid.

Zuccarum. Vide *zaccharum*.

Zvitter, vel *zitter*, est *Marcasita*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

* Zyla-

* Zulapium, ζυλάπιον, idem quod *Juleb*, *Julapium*. Vide *Juleb*.

Zygaena, ζύγαινα, Gazæ *Libella*, nomen piſcis monſtroſo plane capite; cujus deſcriptio, cum uſu, habetur ap. Aldrov. l. 3. de piſc. c. 43.

Zygia, ζυγία, epitheton *reſinæ acernæ*, ap. Ægin lib. 7. cap. 18. in deſcriptione Malagmatis βαιοῦ.

* Zygoma, ζύγωμα, i. e. *Os jugale*. Vide *Jugale*.

Zyme, ζύμη. Vide *Fermentum*.

* Zymoma, ζύμωμα, idem quod ζύμη, *Fermentum*. Caſtell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo vocabula differant, ut cauſa, & effectus. Ζύμη enim notat *Fermentum*, quod aliam materiam fermentat. Ζύμωμα vero vocari debet illa ipſa materia, & *maſſa fermentata*, vi verbi tranſitivi ζυμοῦμαι, *fermenteſco*, a quo derivatur.

* Zymosis, ζύμωσις (Vide *Fermentatio*) a verbo ζυμοῦσθαι, *fermentari*. Dicitur & de *tumore hepatis*, a flatibus veluti diſtenti, ap. Hipp. l. 4. Epid. III. 24. Jung. Foeſ. p. 259.

Zymar, aliis *zynar*, item *zynſer*, id eſt *Viride æris*.

Zythos, ζῦθος. Vide *Cereviſia*. Dicitur & in neutro *zythum*. Jung. Galen. lib. 6. de S. F. §. *zythos*.

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ HEXAGLOTTÆ;

Vocabula Latina Ordine Alphabetico, cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis, & Italicis proponentis.

CURA, & STUDIO

JACOBI PANCRATII
BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujusque in Univerſ. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRÆFATIO.

De hac *Mantissa scias*, mi Lector, *eam non esse editam alicujus ostentationis gratia, cum non dissimulem meam præsertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis insufficientem peritiam. Verum annectendi ansam arripui ex* serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, *quibus Græca, & Latinæ respondere debeant ad* Castelli Lexicon *ab* Adriano Revensteinio *curatum, &* Roterodami 1665. *editum; in qua nihil ineptius me legisse memini, quam illud, quod sæpe in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca v. g. statim in prima Abortus, Accidens, Adustiva, & ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam pure Latina; v. g. Summitas, emulgentes, Ocrea, Sura, &c. ut ita nemini vitio verti posset, si statueret, Editorem vel non intellexisse voces vel plane perfunctorie, & inconsiderate adjecisse. Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret* Castellus renovatus, *præsertim cum librorum necessariorum mihi copia fuerit, in gratiam eorum, qui delectantur Synonymis exoticis, quandoque etiam publicis Eruditionis Speciminibus inserendis;* Nomenclaturam *illam conscribere placuit; in qua* Arabicas voces *desumtas scias partim è* Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum, & ab* Andrea Bellunensi *explicatorum, nec non Opusculis insigniorum Arabum, Serapionis, & Rhasis, Argentorati quondam typis excusorum,* e Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto, *ubi & latinis literis expressa pronunciatio plerunque apposita legitur; quam retinui haud sollicitus, num recte sese habeat, nec ne? præsertim cum alias pronunciationem maxime variam observari a lingua hujus*

peritioribus intellexerim . Hebræa *Synonyma e* Joh. Buxtorfii Lexico , *& prædicto* Schindlero *collegi ; Literam* Beth abſque puncto *per* bh. *alios imitatus exprimens , quemadmodum &* Pe abſque puncto *per* ph , *aut* f, *Tau per* T , *aut* Th , Tſade , *vel* Zade *per* Ts , Ds , *aut* Z, *imitatus hac in re* J. Megiſeri Lexicon Polyglotton . *Vocabula Gallica , & Italica ſuppeditarunt mihi , præter* Philippi Gisberti Medicin charitable , *&* Ferrantis Imperati Hiſtoriam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis hodieque uſitatiora* . *Vale* , mi Lector, *& ſi libet , his fruere : ſi uti nolueris , haud in malam partem conatus noſtros interpretare* .

A

ABDOMEN, *Ar.* Tenur, Mirach. *Hebr.* Beten, Gahon, Kerebh. *Gr.* ἦτρον, γαστὴρ, ὑπόχονδρα. *Gal.* Ventre, bas ventre, ventre inferieur. La partie du ventre sous le nombril. *It.* Grasso ventre.

ABLACTATIO. *Ar.* Nacal. *Hebr.* Higgamel (est Infinitivus) *Gr.* ἀπογαλακτισμός. *Gal.* Sevrement d'enfant, Oster la mamille. *It.* Slattazione, Dislattazione.

ABLATIO. *Ar.* Zivil, Tazvil. *Hebr.* Zi[illegible]l. *Gr.* ἀφαίρεσις. *Gal.* Ostement, Decharge. *Ital.* Levazione. Tor via.

ABLUTIO. *Ar.* Igtisel. *Hebr.* Rachaz, Rachza *Gr.* ἀπόνιμμα, κλύσμα. *Gal.* Levament. *Ital.* Levamento.

ABORTUS. *Ar.* Sict, Sect. *Hebr.* Nephel. *Gr.* ἔκβλωσις, ἀποφθορά. *Gal.* Avortment. *Ital.* Parto acerbo, dispersione, sconciamento.

ABSESSUS. *Ar.* Dubellati, Dubellet. *Hebr.* Achaffat. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* Apostume. *Ital.* Postema, Apostemazza.

ACCIDENS. *Ar.* Varid, Ica, Vacaah. *Hebr.* Irun, Gedischa, Hovah, Meara, Keri. *Gr.* συμβεβηκός. *Gal.* Accident. *It.* Accidente.

ACERBUM. *Ar.* Hamid, Mar, Marir. *Hebr.* Mar (quamvis proprie Arab. & Hebr. amarum significent) *Gr.* στρυφνόν. *Gal.* Aspre, revesche, aigre, come fruit non meur. *It.* Acerbo, aspro.

ACETUM. *Ar.* Humida, chal, mesus, acetum scilliticum Arab. dicitur Choilolohaceb. *Hebr.* Chomez. *Gr.* ὄξος. *Gal.* Vinaigre. *Ital.* Aceto.

ACHOR, vel ACHORES, plur. *Ar.* Ameda, saaphati, sagrum, vel zagrum, sirengi, schedie. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀχώρ, ἀχῶρες. *Gal.* & *It.* deficiunt.

ACHLYS. *Ar.* Ketamon, adhasfue, adus, agildis. *Hebr.* Caret. *Gr.* ἀχλύς. *Gal.* & *It.* desũt.

ACIDITAS, ACIDUS. *Ar.* Athaib, muchallal, chalala; humuda, muhamid. *Hebr.* Chomez *Gr.* ὀξύτης, ὀξύς. *Gal.* Sur. aigre, aigrette. *It.* Agrezza, agro, accetoso.

ACROCHORDON, species verrucæ. *Ar.* Acruharad, aforcan, afrochon, afrochoon. (Ingrass. *Hebr. Proprium nomen deficit: Exprimi vero potest generali nomine* Jabbeleth, *quod verrucam significat.* *Gr.* ἀκροχορδών. *Gal.* Verrue dit Achrochordon. *It.* Porro delle mani. Acrocordone.

ACTIO. *Ar.* Hetifati, Ketf, faal. *Hebr.* Katef, maaseh. *Gr.* ἐνέργεια. *Gal.* Acte, action, besogne. *It.* Azione.

ACUS. *Ar.* Ibra, chiac. *Hebr.* Magat. *Gr.* βελόνη. *Gal.* Aiguille. *It.* Ago. NB. Acus, *qua oculus perforatur in suffusione, Arab. dicitur* Almuhe, Alechidu.

ACUTUS. *Ar.* Mahdud, chod, harif. *Hebr.* Chadda, charif, sanum. *Gr.* ὀξύς. *Gal.* Aiguise, aigu, pointu. *It.* Acuto, pontuto.

ADAMAS. *Ar.* Diama, almas, almes. (*Si scribitur per Sin absq; tribus pũctis supra hãc, monente Andr. Bellunensi*) Mis. *Hebr.* Jahalom, schamir. *Gr.* ἀδάμας. *Gal.* Diamant. *It.* diamãte.

ADEPS. *Ar.* Saham, sacham, gilla, vadaq. *Hebr.* Cheleu. *Gr.* στέαρ, πιμελή, ἀξύγγιον. *Gal.* Graisse. *It.* Grasso, assongia.

ADDITIO. *Ar.* zieda. *Hebr.* Tosephed, tosephedh. *Gr.* πρόσθεσις. *Gal.* Addition, adjustement. *It.* Aggiunta, aggiuntazione.

ADOLESCENTIA, ADOLESCENS. *Ar.* Hadathe, guilam. *Hebr.* Naar, elem. *Gr.* μειράκιον. *Gal.* Adolescense, jeunesse, jouvenceau, gargon, jeune. *It.* Giovane crescente.

ADSTRINGENS, ADSTRICTIO. *Ar.* Daic, daduc, daat. *Hebr.* zok, mazok. *Gr.* στύφον, στύψις. *Gal.* Estreinte, estreignement. *It.* Strignente, strettura. Virtù di stagnare il sangue.

ADUSTIO. *Ar.* Aufume, alficume. *Hebr.* charchur, mochdah. *Gr.* ἔγκαυμα. *Gal.* Adustion, bruslure, brulemeut. *It.* Brusciamento.

Eee 3 ÆGRE,

ÆGER, ÆGROTUS. *Ar.* Alcuttab, alil, alem, alaleme, i. e. *membra infirma*. *Heb.* Cheri, anusch. *Gr.* νοσερὸς, νοσώδης. *Gal.* Malade. *It.* Ammalato, infermo.

ÆGRITUDO. Vide Morbus.

ÆGILOPS. *Ar.* Garabe, hascilus. *Heb. deficit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *It.* Egilope.

AER. *Ar.* Havah, Nasim. *Heb.* Schachak, Ripion. Gr. ἀήρ. *Gal.* Air. *It.* Aere.

ÆRUGO. *Ar.* Zenziar, ziniar, & in *specie ferri*. Sada alhadid. *Heb.* Nechusthah. *Gr.* ἰὸς χαλκοῦ. *Gal.* Rovillure de cujure, fer. *It.* Ruggine di rame, ferro.

ÆS, CUPRUM. *Ar.* Ahas, achabruse. *Heb.* Nechaseth. *Gr.* χαλκὸς. *Gal.* Cujure, airain. *It.* Rame.

ÆSUSTUM. *Ar.* Rusasteh, nucham mucharak, *Heb. defit.* *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* Cujure bruslé. *It.* Rame brucciato.

ÆSTAS. *Ar.* Kaid. *Heb.* Kaia, Chom. *Gr.* θέρος. *Gal.* Esté. *It.* Estate.

ÆSTUS. *Ar.* Umed, Hur. *Heb.* Chom, chari, shareth. Gr. καῦμα. *Gal.* Ardeur, ferveur, grande chaleur. *It.* Calore estremo, ardore, fervore.

ÆTAS. *Ar.* San, *plur.* Asnan. *Heb.* Dor, cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* Age. *It.* Età.

AFFECTIO, AFFECTUS. *Ar.* Adib. *Heb.* Haschachah, & *in specie*, *Animi*, Zevah. *Gr.* πάθος. *Gal.* Passion, disposition, accident. *It.* Affetto, affezione.

AGALLOCHUM. *Ar.* Agalugen, agalugi. *Heb. defit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* Bois d'Aloes. *It.* Agalloco.

AGARICUM. *Ar.* Garichun. *Heb. defit*. *Gr.* ἀγαρικὸν. *Gal.* Agaric. *It.* Agarico.

AGITATIO. *Ar.* Tabschir. dagdaga. *Heb.* Tiriah, zedah. *Gr.* κίνησις. *Gal.* Agitation, mouvement, bransle du corps. *It.* Commozione, movimento.

ALA, AXILLA. *Ar.* Gienaha, ibt, ganah. *Heb.* Eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* Aile, aisselle. *It.* Ala, ascella.

ALABASTRUM. *Ar.* Karurah. *Heb.* Schetopha. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* Albastre. *It.* Alabastro.

ALBUGO. *Ar.* Coloma (*Rhas.*) *Heb. defit.* *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* La tache blanche en Fœil. *Ital.* non occurrit.

ALBUS, ALBEDO. *Ar.* Abiad, tabarzet, caldicum. *Heb.* Laban, leben. *Gr.* λευκὸς, λευκότης. *Gal.* Blanc, blancheur. *It.* Bianco, bianchezza.

ALBUMEN, sc. Ovi. *Ar.* Bulni, zenbach, rachich. *Heb.* Chalbaz. *Gr.* λευκὸν ὠοῦ. *Gal.* Blanc d'œuf. *It.* Albume, chiara d'ovo.

ALEMBICUS. *Ar.* Alnabic, allutel, catara. *Heb. defit.* *Gr. non extat.* *Gal.* Alembic. *It.* alembico.

ALIMENTUM. *Ar.* Cut. machal, mechel, rizq. *Heb.* Uchel, mazon. *Gr.* τροφή. *Gal.* Nourriture. *It.* Nutrimento.

ALIPTES. *Ar.* & *Heb.* Dahin. *Gr.* ἀλείπτης. *Gal.* Celuy qui oignoit les athletes. *It.* Chi onge i lottatori.

ALOE. *Ar.* Sabat, saber. *Heb.* Ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* Aloe. *It.* Aloe.

ALOPECIA. *Ar.* Altigiaris, tyria. *Heb.* Neschirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* Alopecie. *It.* Alopecia. Cadimento di peli.

ALPHUS. *Ar.* Guada, grada. *Ingrass.* *Gr.* ἀλφὸς. *In reliquis Linguis non occurrit.*

ALTERATIO. *Ar.* Tahvil. *Heb.* Hischtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* Alteration, changement. *It.* Alterazione.

ALTOR, ALTRIX. *Ar.* Razzaq. *Heb.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* Nourrisant, nourisse. *It.* Nutritore, nutrice.

ALTUS, *Ar.* Simmah. *Heb.* Gabbah, gebhrb. *Gr.* ὑψηλὸς. *Gal.* Hault, Sublime. *It.* Alto.

ALUMEN. *Ar.* Alume, altalch, cales, seba. *Heb.* Alum, zaripha. *Gr.* στυπτηρία. *Gal.* Alun de roche, plume, de glace. *It.* Alume.

AMARUS, AMARITUDO. *Ar.* Marr, marir. *Heb.* Mar, memer, memiroth. *Gr.* πικρὸς, πικρότης. *Gal.* Amer, amertume. *It.* amaro, amaritudine.

AMBRA. *Ar.* Hanbar. *Heb.* Caphat. *Græcum non extat, nisi quis etiam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre gris, & ambre jaune. *It.* ambra.

AMBULATIO. *Ar.* Gaib, meschia. *Heb.* Hica, Helech, Helicha. *Gr.* βάδισις. *Gal.* Allee, Pourmenade. *It.* Passeggiamento.

AMBUSTIO. *Ar.* Ahtarac. *Heb.* Jikedah, serephah. *Gr.* πύρκαυμα, πυρκαυσὸς. *Gal.* Bruslute, embrasement. *It.* Scotatura, abrusciamento.

AMENS, AMENTIA. *Ar.* Humc, & *adject.* ahmak. *Heb.* Sigahon, mesiugah. Gr. ἄνοια, ἄνους. *Gal.* Follie, fol, forceneire, forcen, sot. *It.* Pazzia, pazzo.

AMMONIACUM. *Ar.* Assach., usach, tursie, alasceum. *Heb. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακὸν. *Gal.* ammoniac. *It.* ammoniaco.

AMNIOS. *Ar.* abgas. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀμνίος. *Gal.* & *It.* amnios.

AMOR. *Ar.* Hub, Hubba, Ischqna. *Heb.* acheb, achabhah, jediduth, dod. *Gr.* ἔρως. *Gal.* Amour. *It.* amore.

AMPHORA. *Ar.* Fagdun. *Heb. defit*. *Gr.* ἀμφορα. *Gal.* Seau, un festier. *It.* anfora.

AMULETUM. *Ar. non occurrit*. *Heb.* Kameah. nechalchim. *plur.* *Gr.* περίαπτον. *Gal.* Preservatifs où armaillet qu'on pend au col. *It.* Medaglia, che si porta al collo.

AMYGDALA, FRUCTUS. *Ar.* Lauzi. *Heb.* Schekedim.

Kedim. *Gr.* ἀμύγδαλα. *Gal.* Amandes. *It.* Mandorle.

Amygdale, gulæ, seu tonsillae. *Ar.* Gavoni, gauze. *Heb. desit.* *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια. *Gal.* Glandes de le gueule *It.* Ghiande della bocca.

Amylum. *Ar.* Nesastengi, Eluesse, Nesa. *Heb. deficit.* *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* Amydon. *It.* Farina d'amito.

Anasarca, seu leucophlegmatia. *Ar.* Halahami. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία. *Gal.* Anasarc. *It.* Anasarca.

Anatomia, Anatomicus. *Ar.* Tasrich, batot. *Heb.* Chacmat hannituah. *Gr.* ἀνατομία, ἀνατομικός. *Gal.* Anatomie, anatomique. *Ita.* Anatomia, anatomico.

Ancylosis. *Ar.* Alachad, alzemena. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *It.* desunt.

Angina. *Ar.* Dabh, ichtinac, canchuaraich. *Heb.* Schinuk., tasshnik., machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* Squinance. *It.* Squinancia.

Angor. *Ar.* Madio, corba, cahra. *Heb.* Jarah. *Gr.* ἀδημονία, ἀπορία. *Gal.* Angoisse. *Ital.* Angoscia, ansietà.

Angulus, anguli. *Ar.* Almachiu, almecheni. *Heb.* Zoviot, attik, attikim, akas. *Gr.* κανθός, κανθοί. *Gal.* Angle, coinge, coinges d'œil. *It.* Cantone, angolo.

Angustia. *Ar.* Carb, akah, dsic, dica. *Heb.* Zeruvjah, zok, zokah, mazok, mezucah. *Gr.* στενοχωρία. *Gal.* Detroit. *It.* Angustia, Strettezza.

Anhelitus. *Ar.* Fetirat, nacata. *Heb.* Nesama. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* Haleine, difficultè d'haleine. *It.* Respirazione con difficoltà.

Anima. *Ar.* Nasima, nefs. *Heb.* Nefesch, *& in specie vegetativa*, hazomechet. Brutalis habehemit, & Sapientiæ, seu Rationalis. Hachacmah, vel Maskelet, aut hasiklit. *Gr.* ψυχὴ, φυτικὴ, αἰσθητικὴ, λογικὴ. *Gal.* Ame. *It.* Anima.

Animal. *Ar.* Haivan. *Heb.* Chajah. *Gr.* ζῶον. *Gal.* Animal, beste. *It.* Animale.

Animalis facultas. *Ar.* Alcessenie, nassani. δύναμις ψυχικὴ αἰσθητικὴ, & κινητικὴ. *Gal.* Facultè sentant, habilitè de se mouvoir. *It.* Facultà di sentire, e muoversi.

Animus. Vide Mens. *Ar.* Dsamir, nafs. *Heb.* Nefesch, levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* Coeur, courage. *It.* Animo.

Annularis. *Ar.* & *Heb.* non extant. *Gr.* δακτυλιοειδής. *Gal.* Conforme d'anneau. *It.* Sembiante d'anello.

Annulus. *Ar.* Tabi. *Heb.* Tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* Anneau. *It.* Anello.

Annus. *Ar.* Sanah, ohm. *Heb.* Jamim, schanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτὸς. *Gal.* An. *It.* Anno.

Anthrax. *Ar.* Alrhoni, thaun, bathara, gamra. *Heb.* Rescef. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Antrac, charbon. *It.* Carbone, carboncello.

Anticipatio. *Ar.* Taqdim, laqdema. *Heb.* Hacdamah. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* Anticipation, prevention. *It.* Anticipatione.

Antimonium. *Ar.* Alenut, efieret, atemet, conol, aitmad. *Serap.* *Heb.* Puk. *Gr.* στίβι, στίμμι. *Gal* Antimoine. *It.* Antimonio.

Antipathia. *Ar.* Muchalata, jchtilef. *Heb.* Hesech. *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* Antipatie. *Ital.* Contrarietà, repugnanza.

Anus, podex. *Ar.* Dubar, charc. *Heb.* Parscedonah. *Gr.* ἀρχός. *Gal.* Cul. *It.* culo.

Anus foemina. *Ar.* Kehel, scheabh. *Heb.* Dsekenah. *Gr.* γραῦς. *Gal.* Vielle femme. *Ital.* Vecchia.

Aorta arteria. *Ar.* Orithi. *Heb.* Schrirjan. *Gr.* ἀορτή. *Gal.* Artere aorte. *It.* Arteria grande.

Aperiens, apertio. *Ar.* Fataha, *a verbo* Fatah, fagar. *Heb.* Pitahon, miphtach. *Gr.* ἀναστομωτικὸν, ἀναστόμωσις. *Gal.* Ouverture, chefaitouverture. *It.* apertura, aperiente.

Aphtha. *Ar.* Alcola. *Heb. deficit.* *Gr.* ἄφθη. *Gal.* Enleveure dens la bouche.

Apoplexia. *Ar.* Sacrah, mascut. *Heb.* Scetuk, baal haschituc. *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* Apoplexie. *It.* Apoplesia. Male detto il cadere della goccia.

Apostema. *Ar.* Hacar, dubellati, alcosbat, alliatan, veram, *& plura alia.* *Heb.* Buah, bach, safachat, chaburah, schechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* Apostume. *It.* Postema.

Appendix. *Ar. deficit.* *Heb.* Zan, Zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* Accessoire, dependance. *Ital.* Giunta.

Appetitus. *Ar.* Temeni. *Heb.* Chemed, chemdah, teschucah, taavah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* Appetit, convoitise. *It.* Appetito, brama.

Appositio. Vide Additio.

Apprehensio. *Ar.* Achdah, *plur.* Achdet. *Heb.* Sig, tisso. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* Apprehension. *It.* Presa per mano.

Appropriatio. *Ar. deficit.* *Heb.* Jichud. *Gr.* προσοικείωσις. *Gal.* Appropriation. *It.* Appropriazione.

Aqua. *Ar.* Ma. *Heb.* Maim. *Gr.* ὕδωρ. *Gal.* Eau. *It.* Acqua.

Aqueus, aquosus. *Ar.* Mai, mamavi. *Heb.* Memi. *Gr.* ὑδατώδης. *Gal.* Plein d'eau. *It.* Acquoso.

Aquatile. *Ar.* Mei. *Heb.* Memi. *pl.* Memim. *Gr.* ἔνυδρον. *Gal.* Aquatique, qui vit dans l'eau. *It.* Acquatico.

Araneus, a. *Ar.* Anchabuta, hanchebut, ratla,

ratla, anquib, *pl. Heb.* Hachavis, matvajaah, femamit. *Gr.* ἀράχνη. *Gal.* Araigne. *It.* Aragno, ragno.

ARCANUM, SECRETUM. *Ar.* Chafi, chafiat, firr, farr. *Heb.* Raz, fod, lot, laot. *Gr.* ἀπόρρητον, μυστήριον. *Gal.* Secret. *It.* Secreto.

ARCHIATER. *Ar.* Mudevi rajs, vel Mutequadim. *Heb.* Rabb, afe, meaffe. *Gr.* ἀρχίατρος. *Gal.* Premier Medecin. *It.* Archiatro, principe di Medici.

ARDOR. *Ar.* Hammi, vàed, taucad. *Heb.* Jecod, chari, charon. *Gr.* καῦμα. *Gal.* Ardeur, ferveur. *It.* Ardore, caldo grande.

AREA. *Ar* Tyria, bidad. *Heb.* Goren, iddar. *Gr.* ὀφίασις. *Gal.* Chauvete. *It.* Area.

ARENA. *Ar.* Horeb, Ramal. *Heb.* Chol. *Gr.* ψάμμος, ἄμμος. *Gal.* Arene, fable, gravier. *It.* Arena, rena, fabbia.

ARGENTUM. *Ar.* Fada. *Heb.* Kefef, fyma. *Syr. Gr.* ἄργυρος. *Gal.* Argent. *It.* Argento.

ARGENTUM VIVUM, hydrargyrum. *Ar.* Agricos, Zaibach, Zevec. *Heb. deficit. Gr.* ὑδράργυρος. *Gal.* Argent vif. *It.* Argento vivo.

ARGILLA. *Ar.* Thin, tina. *Heb.* chafaf, tinah, melet, chamar. *Gr.* ἄργιλος. *Gal.* Argille. *It.* Creta.

ARIDITAS, ARIDURA. *Ar.* Debul, fonfmo, dimbelez, jubs, jubifa. *Heb.* Jabefch, jibbafcha. *Gr.* ξηρότης. *Gal.* Aridité, fcichcreffe. *It.* Aridità, fecca, feccura.

ARMENIUS LAPIS. *Ar.* Hagiar, harmeni. *Heb.* Eben, cardu. *Gr.* λίθος ἀρμένιος, ἀρμενιακόν. *Gal.* Pierre Armene. *Ital.* Pietra Armelina.

ARMILLA. *Ar. deficit. Heb.* Ezadah, zamid, mancatah, totefeth. *Gr.* ψέλιον. *Gal.* Braffelet. *It.* Braccialetto, maniglio.

AROMA. *Ar.* Alfegin, tanguebil, darira. *Heb.* Befem, fam, *pl.* Samim. *Gr.* ἄρωμα. *Gal.* Efpiceric, efpice. *It.* Speciaria.

ARS. *Ar.* Choila, hicma, chuffeban. *Heb.* Chocmah, chesbbon. *Gr.* τέχνη. *Gal.* Art. *It.* Arte.

ARSENICUM. *Ar.* Zarnich. *Heb.* deeft. *Gr.* ἀρσενικόν. *Gal.* Arfenic. *It.* Arfenico.

ARTERIA. *Ar.* Sarjan. *Heb.* Schirijan, arkim. *Gr.* ἀρτηρία. *Gal.* Artere. *It.* Arteria.

ARTERIA ASPERA. *Ar.* Zumara mazamar, halc. *Heb.* Gargeret. *Gr.* ἀρτηρία τραχεῖα. *Gal.* Artere de pulmon. Artere afpre. *It.* Arteria afpra, arteria del polmone.

ARTHRITIS, *Ar.* Vaga aluqued. *Heb.* Ceebh happerakim. *Gr.* ἀρθρῖτις. *Gal.* Goutte, *Ital.* Gotta del piede, della mano.

ARTICULUS. *Ar.* Ucde, Uqued. *pl.* Fenna. *Heb.* Scheri, fcherejan. *Gr.* ἄρθρον. *Gal.* Arteil. *It.* Articolo.

ARTIFEX. *Ar.* Hacim, muallim. *Heb.* Charafch, chofchebh, ammon, amian, ficli. *Gr.* τεχνίτης. *Gal.* Artificiel. *It.* Artefice.

ASCIA. *Ar. deficit. Heb.* Azad, mazad. *Gr.* ἀξίνη. *Gal.* Coignee, hache, doloire. *Ital.* Afcia, pola.

ASCITES. *Ar.* Cebli, *Heb.* Godi. *Gr.* ἀσκίτης. *Gal.* Hydropifie. *It.* idropifia, afcite.

ASELLUS, ASINUS. *Ar.* Himar. *Heb.* Chamor, Air. *Gr.* ὀνίσκος, ὄνος. *Gal.* Petit asne, asne. *It.* Afinello, afino.

ASPERSIO. *Ar.* Nazah, nadvah, rafchafch. *Heb.* Havajah, refchafch. *Gr.* ῥαντισμός. *Gal.* Afperfion, arroufement. *It.* Spargimento, sbroffamento.

ASPHALTUM, BITUMEN. *Ar.* Chefer Alihend, cafra, & cafra alihud. *Heb.* Chamar, chofer. *Gr.* ἄσφαλτον. *Gal.* Ritume dit asphaltum. *It.* Asfalto.

ASSATIO, ASSUM. *Ar.* Habab, harea, fafid. *Heb.* Hibhubh, zali, zeli. *Gr.* ὄπτησις. *Gal.* Roftir, rofti, roft. *It.* Arroftimento, arrofto.

ASSIMILATIO. *Ar.* Iftimbre, tamtila, taqtib. *Heb.* Dimuon, Macchel. *Gr.* ὁμοίωσις. *Gal.* affemblage. *It.* Affimiglianza, affimigliamento.

ASSIUS LAPIS, *Ar.* & *Heb. deficit. Gr.* λίθος ἄσιος, *Gal.* Pierre affius. *It.* Affia pietra.

ASTHMA, DIFFICILIS RESPIRATIO. *Ar.* Rahar. *Heb* Genichah. *Gr.* ἆσθμα. *Gal.* Difficolté d'haleine, afthme. *It.* Refpirazione con difficoltà.

ASTRAGALUS, TALUS. *Ar.* Chahab. *Heb.* harfol. *Gr.* ἀστράγαλος, *Gal.* Talon. *It.* Aftragalo, talone.

ASTRUM, STELLA. *Ar.* Nagam. *Heb.* Cocabh, *pl.* Cokavim. *Gr.* ἄστρον. *Gal.* Aftre, eftoille. *It.* Aftro, fegno celefte.

ATHEROMA. *Ar.* & *Heb. non occurrit. Gr.* ἀθέρωμα. *Gal.* Atherome. *It.* Atheroma.

ATOMUS. *Ar.* Habba, munbata. *Heb.* Pirur. *Gr.* ἄτομος. *Gal.* Atom, *pl.* Atomes. *It.* Atomo, cofa indivifibile per effer picciola.

ATRAMENTUM. *Ar.* Ariegi, medad, ezegi, zagi, deja, devia, hibar. *Heb.* Dejo, charta, Schigor. *Gr.* μελαντηρία. *Gal.* Encre. *It.* Inchioftro, tinta.

ATROPHIA. Vide Macies.

ATTENUATIO. *Ar.* Kozra, Kozar, taclib, taclib. *Heb.* Muc, Rakik. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Attenuation, amoindriffement. *It.* Sminuità, attenuazione.

ATTRACTIO. *Ar.* Garra. *Heb.* Gara tigra. *Gr.* ὁλκή, ἑλκυσμός. *Gal.* Attraction, attirement, & *adject.* attractif. *It* Maneggiamento.

AUCTIO, AUGMENTUM. *Ar.* Zieda, tacrir. *Heb.*

Heb. Marbit. *Gr.* αὔξησις, ἐπαύξησις. *Gal.* Augmentation, accroissement. *It.* Accrescimento, aumento.

Auditus, *Ar.* Samaf. *Heb.* Schemuah, mischmah, Haschmaoth. *Gr.* ἀκοή. *Gal.* Ouie, audience. *It.* Udito.

Aura. *Ar. deficit. Heb.* Hebhel. *Gr.* πνεῦμα. *Gal.* Vapeur, exhalation, petit vent. *It.* Venticello piacevole. Aura.

Aures. *Ar.* Sama, alsamach. *Heb.* Ozen, oznaim, *pl. Gr.* ὦτα, οὔατα, *sing.* οὖς. *Gal.* Oreiles. *It.* Orecchi.

Auripigmentum. Vide Arsenicum. *Gal.* Oripimen, oripiment.

Auriscalpium. *Ar.* Munacca aludnei. *Heb. deficit. Gr.* ὠτογλυφίς. *Gal.* Cure oreille. *Ital.* Cura orecchie.

Aurum. *Ar.* Deeb, deheb. *Heb.* Dsahab. *Gr.* χρυσός. *Gal.* Or. *It.* Oro.

Auxilium. *Ar.* Jgatha. *Heb.* Jeschah, Fzer, sia, suah, *Gr.* βοήθημα. *Gal.* Secours, aide. *It.* Ajuto.

Axilla. Vide Ala.

Axungia. Vide Adeps.

B

Baculus. *Ar.* Sabt, aza, uquis, &c. *Heb.* Choder, makkel, matteh, schefet, &c. *Gr.* βακτηρία, βάκτρον, *Gal.* Baston. *It.* Bastone, bastoncetto.

Balbuties, balbus. *Ar.* Magbus, *adject. Heb.* Illeg, gamgum, megamgem, *adject. Gr.* ψελλότης, ψελλός. *Gal.* Beguayer, beguayement, begue. Ital. Balbutimento, balbo.

Balneum. *Ar.* Hammim, gasal. *Heb.* Abhta rachaz, rachza, mesoth. *Gr.* λουτρόν *Gal.* Bain. *It.* Bagno.

Balsamus. *Ar.* Mochel, hanut. *Heb.* Panach. *Gr.* βάλσαμον. *Gal.* Bausme. *It.* Balsamo.

Barba. *Ar.* DaKam. *Heb.* Dsacan. *Gr.* πώγων. Gal. Barbe. *It.* Barba.

Bdellium. *Ar.* Mumdilimon, mudemada. *Heb.* Bedolach. *Gr.* βδέλλιον. *Gal.* Bdellium, gom, Bdellion. *It.* Bdellio.

Bellaria. *Ar.* Nuola. *Heb.* Kinnuach, segudah. *Gr.* τραγήματα. *Gal.* Dessert de la table. *It.* Confezione, e frutti doppo pasto.

Benedictum. *Ar.* Mubaraca. *Heb.* BaraK. *Gr.* εὐλογιστόν. *Gal.* Beniet. *It.* Benedetto.

Benignum. *Ar.* Hanin, hannan, tib, taib. *Heb.* Basim, tobh. *Gr.* εὐηθες. *Gal.* Benin. *It.* Benigno.

Benzoi. *Ar.* Benzoi. *Heb. non extat. Gr. deficit. Gal.* Benjoin. *It.* Benzoe.

Bezoar. *Ar.* Bezard. *Heb. deficit. Gr. deficit. Gal.* Bezoard. *It.* Bezoar.

Bilis, fel. *Ar.* Marra, merara. *Heb.* Merora. *Gr.* χολή. *Gal.* Fiel, colere. *It.* Colera.

Bilis flava, & nigra. *Ar.* Marra, zafra, & Seudi. *Heb.* Merara. *Gr.* χολὴ ξανθὴ & μέλαινα. *Gal.* Colere jaune, & noir. *It.* Colera gialla, & nera.

Biliosus. *Ar.* Zafravi. *Heb. caret. Gr.* χολερικός. *Gal.* Bilieuse. *It.* Colerico, coleroso.

Biscoctum. *Ar.* Tortelle. *Heb. deficit. Gr.* δίπεφθον. *Gal.* Biscuit. *It.* Biscotto.

Bitumen. Vide Asphaltum.

Blatta, tinea. *Ar.* Egette, sus. *Heb.* Sas. *Gr.* σίλφη, *Gal.* Teigne. *It.* Tarma.

Bolus. *Ar.* Lezma, lacma, cuthaira. *Heb.* Patbag, pat. *Gr.* βῶλος *Gal.* Bouchee, morceau. *It.* Boccone, bolo.

Bolus, idem quod Lutum, Argilla. Hinc

Bolus Armena, *Ar.* Albin, alarmen. *Heb.* Tinah, cardanum, *Gr.* βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* Bol d'Armene. *It.* Bol Armeno.

Bonum. *Ar.* Tib, taib. *Heb.* Tobh. *Gr.* ἀγαθόν. *Gal.* Bon, bien. *It.* Buono.

Borax. *Ar.* Trincar, borraca, luzara, aldeheb. *Heb. deficit. Gr.* χρυσοκόλλα. *Gal.* Borax de Venise. Borras. *It.* Borace.

Brachium. *Ar.* Hadab, hadan, alsahad, dara, dira. *Heb.* Derah, ezeroah, hazadh. *Gr.* βραχίων. *Gal.* Bras. *It.* Braccio.

Bractea, lamina. *Ar.* Varaca, Zafaha. *Heb.* ziza, tas. *Gr.* ἔλασμός. *Gal.* Fevelle de metail. *It.* Foglio di metalli.

Brevitas, brevis. *Ar.* Ichtisar, muchtasar, cazir, cazar. *Heb.* Cazer, cozer, cuz. *Gr.* βραχύτης, βραχύς. *Gal.* Briefvete, brief. *It.* Brevità, breve.

Brodium, Jusculum. *Ar.* Marac, marca, *Heb.*, vel *Chald.* Retaf. *Gr.* ζωμός. *Gal.* Brovet. *It.* Brodo.

Bubo, Tumor glandularum in inguine. *Ar.* Burules, thaun, barachien. *Heb. deficit. Gr.* βουβών. *Gal.* Bosse. *It.* Tartufalo.

Bucca. *Ar.* Ducam, sadek. *Heb.* Peh. *Gr.* βύκκα. *Gal.* Bouchee. *It.* boccone.

Bufo. *Ar.* Naraqua, tailum, tauluna. *Heb.* zabh. *Gr.* φρῦνος. *Gal.* Crapaud. *It.* Rospo. Ranocchio.

Bufonites. *Ar.* Hagiar alnaraqua. *Heb. deficit. Gr.* φρυνοΐτης λίθος. *Gal.* Crapaudine. *It.* Pietra che nasce nel rospo.

Bulimus, Fames nimia. *Ar.* Goi. *Heb.* Ulzana, casan, raabh. *Gr.* βούλιμος. *Gal.* Faim grande insatiable. *It.* Gran fame.

Bulla. *Ar.* Malchabara. *Heb.* Kezafah, abhabbuah. *Gr.* βοῦλλα. *Gal.* Bulle, buteille bovil-

bovillon sur l'eau. *It.* Bolla. Gonfiatura sopra l'acqua.

Butyrum. *Ar.* Zedb, seman. *Heb.* Chemah. *Gr.* βύτυρον. *Gal.* Beurre. *It.* Butiro.

C

Cabala. *Ar.* & *Heb.* est *vocabulum significans traditionem, vel doctrinam per traditionem a majoribus acceptam*. Vid. Schindler. Lexic. Pentaglott. pag. 1578. seqq. *Gr. deficit. Gal.* Cabale, cabaliste. *It.* Cabala; *quamvis fortassis verius dici posset* Gabbaglia. Vel Gabbamento.

Cacabus, Sartago. *Ar.* Kadra. *Heb.* cacab, machabath, marcheseth, parur. *Gr.* κάκκαβος. *Gal.* chauderon. *It.* caldaja.

Cacatio. *Ar.* charia. *Heb.* chari. *Gr.* ἀφόδευσις. *Gal.* chier. *It.* cacazione, cacarella.

Cachexia. *Ar.* Thebegi, therel, therbel. *Heb.* Nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *It. deest.*

Cacochymia. *Ar.* chiltradi. *Heb.* Laschadzai, lalchad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* Mauvaistié d'humeurs. Humeur mauvais. *It.* umore cattivo.

Cadaver. *Ar.* Gism, guttah. *Heb.* Nephelah, nappellah, pegar. *Gr.* νεκρὸν, πτῶμα. *Gal.* harongen. *It.* corpo morto.

Cadmia. *Ar.* climia, vasara. *Heb. deficit. Gr.* καδμεία. *Gal.* & *It.* cadmia.

Calcaneus. *Ar.* chaa, achabalium, aldip. *Heb.* AKkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* Talon. *It.* calcagno.

Calceus. *Ar.* Naala. *Heb.* Naal, masan. *Gr.* ὑπόδημα. *Gal.* Soulier. *It.* Scarpa.

Calcinatio. *Ar.* deest. *Heb.* Scherefadfid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *It.* calcinatione.

Calculus lapis. *Ar.* Dil, hasa alcelia, *renum*. Hasa almethene, *vesica*. *Heb.* Chazaz. *Gr.* λιθίασις, λίθος. *Gal.* Gravelle, pierre. *It.* Pietra.

Calefactio, calefaciens. *Ar.* Dafia, dafi, mischan, suchanna, hammi. *Heb.* Michammem, chom, habluth. *Gr.* θερμαίνων, θέρμανσις. *Gal.* chauffant, eschauffant, chauffement. *It.* Riscaldamento, riscaldante.

Calidus. *Ar.* Haar. *Heb.* cham. *Gr.* θερμός. *Gal.* chaud. *It.* calido.

Caligo. *Ar.* Dalam, ateme. *Heb.* Ophel, aphela, araphel, habhirah. *Gr.* ζόφος. *Gal.* Obscurite, eblaussement, caligineux. *Ital.* caligine.

Calix. *Ar.* cas, *pl.* cavas, acvas. *Heb.* cos, aschilch, *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, tasse. *It.* calice, bicchiere.

Calor, caliditas. *Ar.* Harara, har, lehib. *Heb.* chamma, chom, scaraf. *Gr.* θερμότης. *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Callus. *Ar.* Desbot, desbet, alchestir. *Heb.* Spiecha. *Gr.* τύλλος, πῶρος. *Gal.* cal, durillon. *It.* callo, durezza delle mani, e piedi.

Calvaria, cranium. *Heb.* Gamgama, quahaf. *Heb.* Gilgoleth, cadra, teKhambach. *Gr.* κρανίον. *Gal.* crane, teste. *It.* Osso della testa.

Calvities, calvus. *Ar.* charha, alcharha. azla, zala. *Heb.* Kereah, gabachat, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός. *Gal.* chauvete, chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx. *Ar.* sheragi, sehergi, mura, almora. (*calx extincta*) *Serap. v. vult* Almura *significare* calcem vivam. *Heb.* Gir, schid. *Gr.* τίτανος, κονία. *Gal.* chauvx. *It.* calcina, calce.

Camphora. *Ar.* chafur, ariage, alefek. *Heb.* cofer. *Gr.* κάφουρα. *Gal.* campre. *It.* canfora.

Canalis. *Ar.* Gedeguil, mugari. *Heb.* Zinor, schiKer, tealah. *Gr.* σωλήν. *Gal.* canal. *It.* canale.

Cancer, morbus. *Ar.* Ikila. *Heb.* IKul. *Gr.* καρκίνωμα. *Gal.* chancre. *It.* cancro. grancevole.

Cancer, animal. *Ar.* Acrabb. *Heb.* deest. *Gr.* καρκῖνος. *Gal.* Ecrevice. *It.* cancro.

Canis. *Ar.* Kelb. *Heb.* kelebh, nibhchads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chiene. *It.* cane.

Canini. *Ar.* Kelbiin. *Heb.* calibim. *Gr.* κυνόδοντες. *Gal.* dechien. *It.* canini.

Canities, canus. *Ar.* Schib, siboh. *Heb.* Schebh, schabh. *Gr.* πολιά, πολιός. *Gal.* Blanchissure des cheveux, chenu, grise, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides. *Ar.* Dararich, daruch. *Heb.* caret. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* Verme cantarelle.

Capillus. *Ar.* Saar, shar, samas. *Heb.* Sear, cenath, Kavuzoth, *pl. Gr.* θρίξ, τρίχες. *Gal.* cheveu, *pl.* cheveux. *It.* capello.

Capra. *Ar.* As, ans, ansi, maas. *Heb.* Esh. *Gr.* αἴξ. *Gal.* chevre. *It.* capra.

Capsa, capsula. *Ar.* Oron. *Heb.* Aron, argas. *Gr.* κάψα, καψάκιον. *Gal.* coffre, casse, cassetin. *It.* cassa, cassetta.

Caput. *Ar.* Ras. *Heb.* Rosch, Gulgoleth. *Gr.* κεφαλή. *Gal.* Teste. *It.* Testa, capo.

Carbunculus, gemma. *Ar.* Baric. *Heb.* Bareketh, puk, gemur. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Escarboucle, gros rubis. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus. *Ar.* Dumel, demenul, masmar. *Heb.* EKKedah. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, cardialgia. *Ar.* Naquia. *Heb.*

Ziſcha delibba. *Gr.* καρδιακή, καρδιαλγία. *Gal.* Cardialgie, doleur de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Caricæ. *Ar.* Dibal, armeniſi. *Heb.* Debelah. *Gr.* ἰσχάδες. *Gal.* Figues ſeiches. Figues de cabas. *It.* Fichi ſecchi.

Caries. *Ar.* Suſa. *Heb.* Racabh, Schabas. *Gr.* τερηδὼν, σαθρὸς. *Gal.* Pourriture d'os. *Ital.* caruolo, tarlo.

Carminativus. *Ar.* Naſiſch. *Heb.* deficit. *Gr.* ξαντικὸς, διαξαντικὸς. *Gal.* Carminatif. *Ital.* Scardaſſante, ſpinazzante.

Caro. *Ar.* Giſm, laham. *Heb.* Baſar, ſcheer. *Gr.* σὰρξ, κρέας. *Gal.* chair. *It.* carne.

Carpus. *Ar.* Alkef. *Heb.* Raſech. *Gr.* καρπός. *Gal.* Joincture du main. *It.* Bracciale, giuntura della mano.

Carus. *Ar.* Subeth, masbat, *æger habens carum*. *Heb.* Taddemach. *Gr.* κάρος. *Gal.* Lethargie. *It.* caro.

Carotides. *Ar.* Subeteni. *Heb.* deeſt. *Gr.* καρωτίδες. *Gal.* carotides. *It.* carotidi.

Cartilago. *Ar.* Gazruf, abadun, zudra. *Heb.* Schagus, adilini, *pl.* haſcechuſim. *Veſal. An. pag.* 206. *Gr.* χόνδρος. *Gal.* cartilage. *Ital.* cartilagine.

Caseus. *Ar.* Gieben, giaben, gabna, acad. *Heb.* Gebinah, ſchephoth, cherizim, *pl.* *Gr.* τυρός. *Gal.* Fromage. *It.* Formaggio.

Cassia lignea. *Ar.* Seleguai, Salihacha, chajaklandar, caſchſchar, alſalichah, dakia. *Heb.* Kidda, keziah. *Gr.* κασσία. *Gal.* caſſe. *It.* caſſia.

Castoreum. *Ar.* Gien dedeſtar, giendibiteſter, gendbitaſter, hezalmar. *Heb.* deeſt. *Gr.* καστόρειον. *Gal.* caſtoree, ou caſtoreum. *It.* caſtorio.

Castratio, castratus. *Ar.* Hikian, chaiſi, mochz, mucappan. *Heb.* Saris meſoras, & *in pl.* Ganchin, *Caſtrati*. *Gr.* ἀνοχισμὸς, ἄνοχος. *Gal.* chaſtrement, caſtre, eunuque. *It.* caſtramento, caſtrato.

Casus, lapsus. *Ar.* Alnattar, ſuccot, ſakita. *Heb.* Mot, mappalag, vel mappelah. *Gr.* πτῶσις. *Gal.* Ruine, cheute. *It.* caduta, rovina.

Casus, id eſt Contingens. *Item* Historia. *Ar.* Ica. *Heb.* Kareh, keri, Irion, airoth. *Gr.* συμβεβηκὸς, ἱστορία. *Gal.* cas, aventure. *Ital.* caſo, avvenimento.

Catarrhus. *Ar.* Nazla. *Heb.* Nezilah. *Gr.* κατάῤῥος. *Gal.* catarre, defluxion. *It.* catarro.

Catoche, catalepsis. *Ar.* ſaçhos, ſaccos. *Heb.* deeſt. *Gr.* κατοχὴ, κατάληψις. *Gal.* catalepſie. *It.* catalepſia.

Cauda. *Ar.* Danab. deneb. *Heb.* Dſanabh. *Gr.* οὐρὰ. *Gal.* Queve. *It.* coda.

Cavitas. *Ar.* Guf, tagvif, chava, chavi, nacra. *Heb.* Bavobh, chalit. *Gr.* κοιλότης, κοῖλον. *Gal.* creux, caverne. *It.* concavità, caverna.

Cava vena. *Ar.* Anguf. *Heb.* Gagabubh. *Gr.* κοίλη φλέψ. *Gal.* Veine cave. *It.* Vena cava.

Causa. *Ar.* Sebeb, *pl.* Asbb. *Heb.* Sibbah, ella, illa. *Gr.* αἰτία, αἴτιον. *Gal.* cauſa, raiſon. *It.* cauſa, contagione, ragione.

Causus, id eſt Febris ardens. *Ar.* Faricos, harca, hamia, vel humi muharrica. *Heb.* charchur, kaddachat, daleket a *dhalac, accenſus fuit. D. D. Faſch. diſp. Inaug. de Cavſo cap.* 1. *Gr.* καῦσος. *Gal.* Fiebure chaude, fort, cauld fievre. *It.* Febre ardente.

Causticum. *Ar.* Kavi, muharic. *Heb.* Micua. *Gr.* καυστικὸν. *Gal.* cauſtique. *I.* cauſtico.

Cauterium. *Ar.* ki, mucauvi, *Cauterizatus*. *Heb.* charac. *Gr.* καυτήριον. *Gal.* cautere. *It.* cauterio.

Celeritas, celer. *Ar.* Ziham, ichtelis, chiffa, chafif. *Heb.* Mehera, cal, col, chiſch, chufch. *Gr.* ὀξύτης, ὀξὺς. *Gal.* Legereté, leger, ſaudainete, ſoudain, viſteſſe, viſte. *It.* celerità, celere, preſtezza, preſto.

Cephalalgia. *Ar.* Soda, vaga alras, alchude. *Heb.* Azbah. *Gr.* κεφαλαλγία. *Gal.* Douleur de teſte. *It.* Cephalalgia, dolore del capo.

Cephalicum Medic. *Ar.* Alteſum. *Heb.* deeſt, *vel* Realcha, *aut* Maraſcha uſurpari poteſt. *Gr.* κεφαλικὸν. *Gal.* cephalique. *It.* cefalico.

Cera. *Ar.* Num, Kir. *Heb.* Donnag. *Gr.* κηρός. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum, vel Cerotum. *Ar.* Zeft. *Heb.* deeſt. *Gr.* κηρωτὸν. *Gal.* cerot. *It.* ceroto.

Cerebellum, Cerebrum. *Ar.* Damaga, dimaga, demag. *Heb.* Mohach. *Gr.* ἐγκεφαλὶς, ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle, cerveau. *It.* cervello piccolo, cervello.

Cerevisia. *Ar.* Fuca, curmi, foca. *Heb.* *non extat*. *Gr.* ζῦθος. *Gal.* cervoiſe biere. *It.* cervoſa bevanda.

Cerussa. *Ar.* Siddavi, cholcotar, anach. Raſa, afrelegi. *Heb.* Puch. *Gr.* ψιμύθιον. *Gal.* ceruſe, fard. *It.* biacca.

Cervus. *Ar.* Ail. *pl.* alil, atud. *Heb.* Ajal. *Gr.* ἔλαφος. *Gal.* cerf. *It.* cervo.

Chalybs. *Ar.* Fuiad. *Heb.* Nechaſcheth. *Gr.* χάλυψ. *Gal.* Acier. *It.* Acciajo.

Character. *Ar.* Aja, nadar, riſam. *Heb.* Ketem, cacca, nevaſin, *pl.* *Gr.* χαρακτήρ. *Gal.* caractere, ſigne, form. *It.* carattere.

Char-

Charta. *Ar.* Varaca, cagad, nagid, zhafa. *Heb.* Megilla, gillajon, kelef. *Gr.* χάρτον, πάπυρος. *Gal.* Carton, papier. *It.* carta.

Chirurgia, Chirurgus. *Ar.* Gartachi. *Heb.* Raphuat hajad, chobefch. *Gr.* χειρουργία, χειρουργός. *Gal.* Chirurgie, chirurgen. *It.* Chirurgia, chirurgo, chirurgico.

Cholera. *Ar.* Zafra, zafravi. *Heb.* Aromah *Gr.* χόλερα. *Gal.* Cholere, cholerique. *It.* colera, colerico.

Chorion. *Ar.* Chabas. *Heb.* deeft. *Gr.* χόριον. *Gal.* & *It.* *retinent Latinum.*

Choroides, feu Retiformis. *Ar.* deeft. *Heb.* *dici poteft* Sarag, refchet. *Gr.* χοροειδής. *Gal.* Fait a maniere le rezo file. *It.* Fatto a modo di rete.

Chrysolithus. *Ar.* *non occurrit.* *Heb.* Bareket, tharfchifch. *Gr.* χρυσόλιθος. *Gal.* Chryfolite. *It.* Crifofto.

Chylus, chylificatio. *Ar.* *non occurrit.* *Heb.* Iccul. *Gr.* χυλός, χύλωσις. *Gal.* chyle, chylification. *It.* Chilo, chilificatione.

Chymosis. *Ar.* Guardenigo. *Heb.* caret. *Gr.* χύμωσις. *Gal.* & *It.* *non occurrit.*

Cibus, cibarium. *Ar.* Macal, maKela, matam, dabhab, &c. *Heb.* Okel, makeleth, birjah, barut, berot, mazon, Zijun, &c. *Gr.* σῖτος, βρῶμα. *Gal.* Viande. *It.* cibo.

Cicatrix. *Ar.* Athara, garah, rafam. *Heb.* Refem, rufcham, famiah. *Gr.* οὐλή, ωτειλή. *Gal.* & *It.* cicatrice.

Cilia. *Ar.* *deficit.* *Heb.* keridfin. *Gr.* βλεφαρίδες, ὄφρυες. *Gal.* Sourcils. *It.* ciglii fopra l'occhio.

Cingulum. *Ar.* Gabbid, algillala. *Heb.* Azor, armeth, zerads, &c. *Gr.* ζώνη. *Gal.* ceinct, ceincture. *It.* cingolo, cintura.

Cinis. *Ar.* kali, gobar, ramed, camad. *Heb.* Epher. defchen, kitam. *Gr.* τέφρα, σποδός. *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris. *Ar.* Zengiufer, uzifur, fedech. *Heb.* Schachar. *Gr.* κιννάβαρι. *Gal.* cinnabre. *It.* cinabrio.

Cinnamomum. *Ar.* Durfini, paralfini. *Heb.* Darzin, *& in ftricta fignif.* Kelef. *Gr.* κιννάμωμον. *Gal.* cinnamome. *It.* cinamomo, canella.

Circulatio, gyratio. *Ar.* Dauran, tahlica. *Heb.* Sevev. *Gr.* κύκλωσις. *Gal.* circulation, circuit du Sang. *It.* Giramento, ravolgimento.

Circulus. *Ar.* Halac, mazda. *Heb.* Chug. mechuga. *Gr.* κύκλος. *Gal.* cercle. *It.* Cerchio.

Clamor. *Ar.* Nida, zajah. *Heb.* Dfaca, zevachah, fchua, fchevah. *Gr.* βοή, κλαυγή. *Gal.* Clameur, cri. *It.* Plaufo, grido.

Claudicatio, claudus. *Ar.* Vuca, oroga. arag. *Heb.* Pifscagh, zela, zolah. *Gr.* χωλασμός, χωλός. *Gal.* Boiteux, boitement, clochement, cloche-pied. *It.* Zoppicamento, Zoppo.

Clavicula. *Ar.* Alchiab, althenduc, caab. *Heb.* Scechem. *Gr.* κλειδίον, κλεῖς. *Gal.* Petit, clef. *It.* chiavicina.

Clavus. *Ar.* Mefemar, vatad, mafmar: *Heb.* Racar. *Gr.* γόμφος, ἧλος. *Gal.* Clou. *It.* chiodo.

Cloaca. *Ar.* Mugari. *Heb.* Beth gelalim. *Gr.* ἀπόπατος. *Gal.* Latrine, retrait. *It.* Neceffario, cacatorio.

Clyster. *Ar.* Mahcanas. *Heb.* *deficit.* *Gr.* κλυστήρ, ἔνεμα. *Gal.* cliftere. *It.* criftiero.

Coagulatio, coagulum. *Ar.* Acquid, alec, anthac, anfhaa. *Heb.* Kepuah, kippaon. *Gr.* πῆξις, πητύα. *Gal.* cailee, figement, caille. *It.* coagulazione, taglio.

Cochleare. *Ar.* Maliaca, magrafa. *Heb.* Bazica. *Gal.* κοχλιάριον, δοίδυξ. *Gal.* cueilier. *It.* cocchiaro, cucchiaro.

Coecitas, coecus. *Ar.* Avar, umi. *Heb.* Ivvaron, Ivvar, fanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλός. *Gal.* Aveuglement, aveugle. *It.* cecità. cieco.

Coelestis. *Ar.* *non extat.* *Heb.* Schemimi. *Gr.* οὐράνιος. *Gal.* Celefte, du ciel. *It.* celefte.

Coelum. *Ar.* Elzama. *Heb.* Shammaim. *Gr.* οὐρανός. *Gal.* ciel. *It.* cielo.

Coena. *Ar.* Afchi. *Heb.* Achfchemu. *Gr.* δεῖπνον. *Gal.* Soupper. *It.* cena.

Coitus. *Ar.* *non extat.* *Heb.* Mifchgal, mifchgala. *Gr.* συνουσία, ὀχεία. *Gal.* compagnie du mari, & de fa femme. Action venerrienne. *It.* Coito carnale.

Colica. *Ar.* Vaga alchazira, haida. *Heb.* *deficit.* *Gr.* κωλική. *Gal.* Colique paffion. *It.* colica.

Colon. *Ar.* Chazira. *Heb.* *caret.* *Gr.* κῶλον. *Gal.* L'inteftin, ou boyau grand. *It.* colo.

Collum. *Ar.* Ank, fafa. *Heb.* Garon, zavvar. *Gr.* τράχηλος. *Gal.* col, cou. *It.* collo.

Collyrium. *Ar.* Alcohol, alcofol, fciuf, fief. *Heb.* Retijah. *Gr.* κολλύριον. *Gal.* collyre, medicament pour les yeux. *It.* collirio.

Color. *Ar.* Chol, laven, zibag. *Heb.* Zebhah. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *Ital.* colore.

Colum. *Ar.* Zec, zucuc. *Heb.* Sanan. *Gr.* ἠθμός. *Gal.* cuoloir. *It.* colatojo.

Columella, gurgulio, Uvula. *Ar.* Halc. *Heb.* *deficit.* *Gr.* σταφυλή. *Gal.* Luete. *It.* colonnella, campanella, ugola.

Coma. *Ar.* Subet, *& in fpecie* coma vigil, Subet afari. *Heb.* *deficit.* *Gr.* κῶμα. *Gal.* *generaliter omnis Somnus p. n. dicitur* Lethargie. *It.* Sonno-

Sonnolenza, sonno profondo.

Commissvra. *Ar.* Seren, doren, tavlif, tacil, rabta. *Heb.* Debec, cobereth, machbe-ret. *Gr.* συμαρμογή. *Gal.* Joincture, conjonction. *It.* Incastramento.

Complexio, sive dispositio, & Natvra. *Ar.* Tabl, mizig. *Heb.* Mezeg. *Gr.* κρᾶσις, συμπλοκή. *Gal.* Complexion. *It.* Complessione.

Compositio. *Ar.* Taalif, nadm, Taabia. *Heb.* Muakah, tarkibah. *Gr.* σύνθεσις. *Gal.* Composition. *It.* compositione.

Compositvm. *Ar.* Mundam, muallaf. *Heb.* Murcabh. *Gr.* σύνθετον. *Gal.* composé. *It.* composto.

Conceptio, conceptvs. *Ar.* Habila, haml. *Heb.* Heron, herajón, maadit, batna. *Gr.* κύησις, κύημα. *Gal.* Conception, conceu. *It.* Concezione, concetto.

Condimentvm. *Ar.* Hanut, tabch. *Heb.* Recach, canat, mirchachet, tebhul. *Gr.* ἄρτυμα. *Gal.* Confiture. *It.* Conciatura.

Conditvm. *Ar.* Muraba. *Heb.* Memaddema. *Gr.* κονδῖτον. *Gel.* Confit. *It.* Condito.

Confectio. *Ar.* Maagum. *Heb.* Recach. *Gr.* ἥδυσμα, ἄρτυμα. *Gal.* Confettion. confiture. *It.* Confezione.

Confortans. *Ar.* Gabir, misad. *Heb.* Michajelan. *Gr.* κρατυντικὸν. *Gal.* Confortatif. *It.* Confortatorio.

Congelatio. *Ar.* Agmid. *Heb.* Ochud. *Gr.* σύμπηξις. *Gal.* Congelation, gelement, geleure. *It.* Gelamento.

Conglvtinatio. *Ar.* Tabcit, talzic. *Heb.* Debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* Colement, conglutination. *It.* Legatura.

Consolidatio. *Ar.* Galc. *Heb. deficit.* *Gr.* κολλήρωσις. *Gal.* Consolidation. *It.* Rassodazione.

Consvetvdo, consvetvs. *Ar.* Manhag, ada, *adiect.* Mastaaved. *Heb.* Ajada, davasch, detec, chalcaa. *Gr.* ἔθος, ἐθισμὸς, ἠθισμένος. *Gal.* Coustume. *It.* Consuetudine.

Contagivm. *Ar. non extat.* *Heb.* Tumcah. *Gr.* ἀπόῤῥοια, μίασμα, συναφὴ. *Gal.* Contagion, maladie contagieuse. *It.* Contagio.

Contentvm. *Ar. deficit.* *Heb.* Niclal. *Gr.* ἰσχόμενον. *Gal.* Content. *It.* Contento.

Continvitas; continuus. *Ar.* Tizul, *adiect.* *Heb.* Temida, tamid, mitdabek. *Gr.* συνέχεια, συνεχής. *Gal.* Continuité, continu, continuel *It.* Continuità, continuo.

Contractio, contractvra. *Ar.* Achd, tafac, alzemena. *Heb.* kehah, Kalut. *Gr.* συστολή. *Gal.* Contraction, contract de nerfs, accourcissement. *It.* Incortazione, incortato.

Contvsio. *Ar.* Rhad, murad, sadach. *Heb.* Holem, mekicha. *Gr.* θλάσις, θλάσμα. *Gal.* Contusion, pilement. *It.* Pistamento.

Convvlsio, spasmvs. *Ar.* Chalda, *adiect.* Macludd, tasnag, & in specie Spasmus cynicus, Chadr, heb, kephilah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* Convulsion, spasme. *It.* Spasmo.

Cor. *Ar.* Calb. *Heb.* Lebab, lebh. *Gr.* καρδία. *Gal.* Cœur. *It.* Cuore.

Corallivm. *Ar.* Basad, besed, besd, bresilis, lulu, morgan, margi. *Heb.* Ramoth. *Gr.* κοράλλιον, κόραλλος. *Gal.* Coral. *It.* Corallo.

Corivm. *Ar.* Geld, gelde. *Heb.* Zarad, schalchi, callacha. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Cuir, peau. *It.* Cojo, cuojo.

Cornv Cervi. *Ar.* kurru alail. *Heb.* Keren ajal. *Gr.* ἐλαφοκέρας. *Gal.* Corne de cerf, ramure. *It.* Corno di cervo.

Corpvlentvs. *Ar.* Galal, galil. *Heb.* Gabih. *Gr.* παχὺς, μεγαλοσώματος. *Gal.* Corpulent, charnu. *Subst.* corpulence. *It.* Corpolento, grasso, corpolenza.

Correctio. *Ar. non extat.* *Heb.* Tiraz, tiruz, ticcun, toccant. *Gr.* ἐπανόρθωσις. *Gal.* Correction, redressement. *It.* Correzione.

Corrosio. *Ar.* Takil, nachar, chaichaluf. *Heb.* Pecheteth. *Gr.* διάβρωσις. *Gal.* Corrosion corrosi. *It.* Roduto, rosicazione.

Corrvptio. *Ar.* Tacharic, tassed, fisad, fasuda. *Heb.* Cheahel, schachat, Jaschah, *Gr.* φθορά. *Gal.* Corruption. *It.* Corruzione.

Cortex. *Ar.* Geist, cocior, Kerfe, quischschara. *Heb.* Kelisah, schichaphah. *Gr.* λέπος, φλοιός. *Gal.* Escorce, cruste. *It.* Scorza.

Coryza. *Ar.* Zachema, Zukem, tarviha, tarcam. *Heb. caret.* *Gr.* κόρυζα. *Gal.* Rheume catarrhe, defluxion du cerveau. *It.* Catarro, Scesa d'umore cattivo.

Cos. *Ar.* Mesen, hagar, almesen. *Heb.* Mischachan. *Gr.* ἀκόνη. *Gal.* Queux, pierre a aiguiser. *It.* Pietra d'agguzzare, cote.

Costa. *Ar.* Dala. *Heb.* Zela. *Gr.* πλευρά. *Gal.* coste. *It.* costa.

Coxa, Coxendix. *Ar.* Isarc, Alhasegi, fachad, sak. *Heb.* Schok, miphsaab. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* Cuisse, hanche. *It.* coscia.

Cranivm. *Ar.* Gumgama, quahaf. *Heb.* Gulgoleth. *Gr.* κρανίον. *Gal.* Crane, os della teste. *It.* Osso della testa.

Crassities, crassvs. *Ar.* Gilad, chaschan, vel chaschun, chaschuna, chosn. *Heb.* Abh, abi, meabheh, gas, gasud. *Gr.* παχύτης, παχύς. *Gal.* Paisseur, grosseur. *It.* Grossezza, grosso.

Crepitvs

CREPITUS VENTRIS. *Ar.* Rihia. *Heb.* Dſemorah. *Gr.* πορδή. *Gal.* Pet. *Ital.* Peto.

CRETA. *Ar.* Teſſa, torab, tarab. *Heb. deficit.* *Gr.* κιμωλία γῆ. *Gal.* De la croye. *It.* creta.

CRIBRUM. *Ar.* Crib. *Heb.* keuharah, mibhar. *Gr.* κόσκινον. *Gal.* crible, tamis, bluteau *It.* cribro, crivello.

CRISIS, CRITICUS. *Ar.* Buchran, buchrani. *Heb.* Gebhul. *Gr.* κρίσις, κριτικός. *Gal.* Jugement, judicature, juge, jour de criſe dans les maladies. *It.* Giuditio, giudicatura, giudicante.

CROCUS. *Ar.* Zardach, zardagi, zafran. *Heb* Safra, ſaffran. *Gr.* κρόκος. *Gal.* Safran. *It.* Zafarano.

CRUDITAS, CRUDUS. *Ar.* Nei, fag. *Heb.* chai, na. *Gr.* ὠμότης, ὠμός. *Gal.* cruditè, cru. *It.* crudezza, crudo.

CRURA. *Ar.* Acra, ragla, raglin, *pl. Heb.* Regel, raglim. *Gr.* σκέλη. *Gal.* Jambes. *It.* Stinchi, gambetti.

CRUSTA. *Ar.* Giſchi, *Heb.* Karam, Keliſa. *Gr.* ἐσχάρα. *Gal.* crouſte. *It.* Croſta, Scorza.

CRYSTALLUS. *Ar.* Gabiſch. *Heb.* Gaviſch, kerah. *Gr.* κρύσταλλος. *Gal.* Criſtal. *Ital.* criſtallo.

CUCUPHA, PILEOLUS. *Ar.* Gubbe, molota. *Heb.* Peir, coba. *Gr.* πιλίδιον. *Gal.* cœeffe. coif. *Ital.* capello, capelletto.

CUCURBITULA. *Ar.* Oabel akara, chaelie, hagama, higema. *Heb.* carna, keſil. *Gr.* σικύα. *Gal.* Ventouſe. *It.* Ventoſa, Zucchetta.

CUCURBITA DESTILLATORIA. *Ar.* cara, charha, harahah. *Heb. deficit.* *Gr.* σικύα. *Gal.* Alambic. *It.* Zucca.

CULTER. *Ar.* Chidmi, ſeKen. *Heb.* Sakin. maaklet. *Gr.* μάχαιρα. *Gal.* Couteau. *It.* Coltello, coltellino.

CUNEIFORMIS. *Ar.* Maſil alliziz. *Heb. deficit.* *Gr.* σφηνοειδής. *Gal.* Fait en forme de coing. *It.* conforme a cugno.

CUNEUS. *Ar.* Liziz. *Heb.* Aguda. *Gr.* σφήν. *Gal.* coing. *Ital.* cugno, cogno.

CURA, SOLICITUDO. *Ar.* Hamam, hemm, himma, c.arb. *Heb.* Belilut, caſcaſcha, Jizfa. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure, ſoin, ſoucy. *It.* cura, penſiero, travaglio.

CURA, CURATIO, SANATIO. *Ar.* Tadvia, ileg, far. *Heb.* Gegah, Jehabh, teruſa, riſoth, fiephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure, gueriſon. *It.* curatione.

CURTUS. *Ar.* cazir. *Heb.* cazar, cazer. *Gr.* κολοβός. *Gal.* court, petit. *It.* corto.

CURVUS, CURVITAS. *Ar.* chava, chavi, inchine, munchani, mochni, tacicaa, mucaae. *Heb.* cores, ſchecuach. *Gr.* καμπύλος, καμπυλότης. *Gal.* courbe, courb, courbeure. *It.* Piegatura incurvatura, piegato.

CUSPIS. *Ar.* Manchas. *Heb.* Ibhchah. *Gr.* ἀκμή. *Gal.* Pointe. *Ital.* punta.

CUTICULA. *Ar.* Gulcida. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐπιδερμίς. *Gal.* Petite peau. *It.* Pelle picciola coticella.

CUTIS. *Ar.* Geld, gelde, macala. *Heb.* Geled, or. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Peau. *It.* Cotica, cotenna.

CYATHUS. *Ar.* Analaſat, keſat. *Heb.* kiſeta. *Gr.* κύαθος. *Gal.* Gobelet, coupe. *It.* Bicchier, gotto.

D

DAMNUM. *Ar.* Chiſarah. *Heb.* NedſeK, raah. *Gr.* βλάβη, ζημία. *Gal.* Dommage, perde. *It.* Danno.

DEBILITAS, DEBILIS. *Ar.* Maſhud, teſchut. *Heb.* Choli, chelch, chalaſch. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* Debilitè, foibleſſe, debile, foible. *It.* Debolezza, debilità, debole.

DECLINATIO MORBI. *Ar.* Nacs, nekida, alruie, meferet. *Heb.* Jeridah. *Gr.* παρακμή. *Gal.* Declin, dechet des maladies, amoindriſſement. *It.* Declinazione.

DECOCTIO, DECOCTUM. *Ar.* Tabcha, matbuh. *Heb.* Nazid, tabhſchila, tufin. *Gr.* πέψις, ἕψημα. *Gal.* Decoction. *It.* Decozione, decotto.

DENIGRATIO. *Ar.* Savida, ſevida. *Heb.* Cadruth. *Gr.* μελασμός. *Gal.* Noirciſſure, Noirceur. *It.* Annegramento.

DENS, DENTES. *Ar.* Dars, *pl.* adras, & adaris. Dars cubumi, in ſpecie dens inciſorius ſive anterior. *Heb.* Schen. *pl.* Schinaim. *Gr.* ὀδών, ὀδόντες. *Gal.* Dent dens, *pl. It.* dente denti.

DENSITAS, DENSUS. *Ar.* Ab, abia. *Heb.* Abh, abhi, maabhah, aboth, gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνός. *Gal.* Gras, graſſe, epais, epaiſſeur. *It.* Denſo, Denſità.

DENTIFRICIUM. *Ar.* Sunun. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀδοντότριμμα. *Gal.* Poudre, ou autre choſe propre a frotter les dens. *It.* Cura denti.

DENTISCALPIUM. *Ar.* Munacca. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀδοντογλυφίς. *Gal.* Cure dent. *It.* Cura denti, ſcalza denti.

DENTITIO. *Ar.* Nubit alamanan. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀδοντοφυΐα, ὀδοντίασις. *Gal.* La venue des dent. *It.* Dentigazione.

DEPILATIO, DEPILATORIUM. *Heb.* Tamrit, mantuf, alſchaar. *Heb.* Carcha, merut. *Gr.* ψίλωθρον. *Gal.* Depilatoire. *Ital.* Pelamento, rimedio.

Depressio. *Ar.* Alchafad. *Heb.* Jeschach, jeschaca, nimicar, schiffa. *Gr.* πιεσμός. *Gal.* Depression, presseurée. *It.* Depressione.

Despumatio. *Ar.* Tazfia. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀπαφρισμός. *Gal.* Ecumer. *It.* Despumatione.

Disquamatio. *Ar.* Taqschira. *Heb.* deest. *Gr.* λεπίδωσις. *Gal.* Escailler. *It.* Scagliatione, scagliamento.

Destillatio. *Ar.* Taqtir, hadar. *Heb.* Tencisa, nofet, delef. *Gr.* κατάλειψις. *Gal.* Destillation. *It.* Destillazione.

Destillatoria instrumenta. *Ar.* Catara, catarat. *Heb.* Keli hatenufa. *Gr.* ὄργανα, κατασταλακτικά. *Gal.* Instrumentes distillatoires. *It.* Instrumenti distillatorii.

Diaeta. *Ar.* Tadbir, Vidi, ratab, tartib. *Heb.* Nehagah. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* Diet, regime de vivere. *It.* dieta.

Diaphragma. Septum trasversum. *Ar. deficit*. *Heb.* Peder, dakim, dakin. *Gr.* διάφραγμα. *Gal.* Diaphragme. *It.* Diaframma.

Diarrhoea. *Ar.* guri bikai, daaab, dabaten. *Heb. deficit*. *Gr.* διάρροια. *Gal.* Flux de ventre. *It.* Flusso di ventre.

Diastole. *Ar. non extat*. *Heb.* Halpaschtot. *Gr.* διαστολή. *Gal.* Diastole. *It.* Diastole.

Dies. *Ar.* Jaom, nahar. *Heb.* Jom. *Gr.* ἡμέρα. *Gal.* Jour. *It.* giorno.

Digestio. *Ar.* Hadma, ihdam, inhidam, andaga. *Heb.* Icul. *Gr.* ἀνάδοσις. *Gal.* Digestion. *It.* Digestione.

Digerens, digestivus. *Ar.* Hadim, *fem.* hadima. *Heb.* Mebaschelet. *Gr.* ἀναδοτικός. *Gal.* Digestiv. *It.* Digestivo.

Digitus. *Ar.* Izba, *Heb.* Ezebba, *pl.* Hezbaoth. *Gr.* δάκτυλος. *Gal.* Doigt. *It.* dito.

Disjunctio. *Ar.* Baad, tabaid. *Heb.* Machloketh. *Gr.* διάζευξις. *Gal.* Separation, eisjonction. *It.* Disgiunzione, separazione.

Dislocatio. *Ar.* Fagdun, cholah, anchola. *Heb.* Schemitah. *Gr.* ἐξάρθρωσις. *Gal.* Dislocation. *It.* Dislogazione, snodazione.

Dissolutio. *Ar. deficit*. *Heb.* Nispah, mas, masa. *Gr.* διάλυσις. *Gal.* Dissolution. *It.* Dissolutione.

Doctor. *Ar.* Muedib, mubadi, faquch, alfachi. *Heb.* Aluf, aabh. *Gr.* διδάσκαλος. *Gal.* Docteur. *It.* Dottore.

Dolor. *Ar.* Vaga, alin, alem, anin, &c. *Heb.* Chebel, ehil, on, ezeb, Keeb, macobh, zirim, *pl.* *Gr.* ὀδύνη, ἄλγος, ἄλγημα. *Gal.* Douleur. *It.* Dolore, doglia.

Dormitorium. *Ar.* Marcard. *Heb.* Beth mailmecah, mischabh, cheder, aliiah. *Gr.* δορμίτοι, κοίτη. *Gal.* Dortois. *It.* Dormitorio.

Dorsum. *Ar.* Dahar, Zulb. *Heb.* gev, gubh, schechem, *Gr.* νῶτος. *Gal.* Dos. *It.* Schena.

Dosis. *Est Graecum vocabulum, per Synecdochen dici posset*. *Ar.* Cavas. *Heb.* Cos. *Gr.* δόσις, *Gal.* & *It.* Dose.

Drachma. *Ar. deficit*. *Heb.* Adarbon, darkemon, Zuz. *Gr.* δράχμη, *Gal.* Dragme. *It.* Dragma, dramma.

Dropax. *Ar.* Tanguia, thafal. *Heb. deficit*. *Gr.* δρώπαξ. *Gal.* Dropas. *It.* Dropace.

Dulcedo, dulcis. *Ar.* gud, gaid, hulic, haliut, hali. *Heb.* Matoc, metek, arebh. *Gr.* γλυκύτης, γλυκύς. *Gal.* Douleeur, doulce. *It.* Dolcezza, dolcitudine, dolce.

Dysenteria. *Ar.* Halfah, Zachia, adereb. *Heb.* Chadra, cbali meaim. *Gr.* δυσεντερία. *Gal.* Dysenterie, *adject.* dysseterique. *It.* Disenteria.

Dyspnoea. *Ar.* Albehar, alrabu. *Heb. deficit*. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* Asthme, difficultè d' haleine. *It.* Difficoltà di respiratione.

E

Ectasis. *Ar.* Tamanina, faza, subet, sucos, *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκτασις. *Gal.* & *It. deficiunt*.

Ectropion. *Ar.* Alsathere, Xatrati. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐκτρόπιον. *Gal.* Inversion des paulpieres. *It.* Riversamento delle palpebre.

Effectus. *Ar. deficit*. *Heb.* Maaseh, maasiat, miphal. *Gr.* ἔργον, ἀπέργημα. *Gal.* Effect. *It.* Effetto.

Effervescentia, ebullitio. *Ar.* Taglia, galajen, rhas. *Heb.* Diceul, nabhuga. *Gr.* ζέσις. *Gal.* Ecausement, boulture. *It.* Bollimento.

Efficacia. *Ar.* Inquiham. *Heb.* Coah, tebha. *Gr.* δύναμις, ἐνέργεια. *Gal.* Efficace, vertu. *It.* Sforza, efficacia.

Effluvium. *Ar.* Mubacehor. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἀπόρροια. *Gal.* Ecoulement. *It.* Scolamento, essalatione.

Effusio. *Ar.* Herq, iheiraq, zabb, izabib. *Heb.* Schefek, esched, meschad. *Gr.* ἔκχυσις. *Gal.* Effusion. *It.* Spargimento.

Electrum. *Ar.* Haur, carabe. *Heb. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre. *It.* Eletro.

Electuarium. *Ar.* Alguarized, looh, laaca, maagun. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐκλεικτόν. *Gal.* Electuaire. *It.* Elettuario.

Elementum. *Ar.* Ustaasis, racan, *pl.* arcan. *Heb.* Jesod, *pl.* Jesodoth. *Gr.* στοιχεῖον. *Gal.* Element. *It.* Elemento.

Elephantiasis. *Ar.* Hali alphil, dialphil. *Heb deficit*. *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* Elefantia, ladierie. *It.* Lepra, elefantia.

Elixatio. *Ar.* Rabs. *Heb.* Bischul, baschel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* Bovillir. *It.* Alessazione, lessazione.

Elixir. *Ar.* Elixir, alexir. *Heb. deficit*. *Gr.* non habetur. *Gal.* Elixir. *It.* Elissiro.

Embamma. *Ar.* Dars, darsa, tadris. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* Sause, saupiquet. *It.* Salsa, saporetto, guazzetto.

Embrocha, embrocatio. *Ar.* Natnla, tantil, nonhilec. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* Decoulement goutte a goutte. *It.* Gocciamento.

Emolliens, Emollitio. *Ar.* Tartib, marattab. *Heb.* deest. *Gr.* μαλακτικός, μάλαξις. *Gal.* Amallissant, amolissement. *It.* Mitigante, mitigazione.

Empirica, empiricus. *Ar.* Tagariba, mugarrab. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικός. *Gal.* Experimente, experience. *It.* Esperimento, esperimentato. Vide Experientia.

Emplastrum. *Ar.* Maran, dichen, malzam, admada. *Heb.* Tealah, tachboschet. *Gr.* ἔμπλαστρον. *Gal.* Emplastre. *Ital.* Empiastro.

Empyema. *Ar.* Taquia. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* Postume interieur. *It.* Postema intrinseco.

Enterocele. *Ar.* Odra alama. *Heb.* deest. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* Rompure, ou hergen intestinal. *It.* Rottura, crepatura intestinal.

Epiala febris. *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* Epiale. *It.* Epiala.

Epicauma. *Ar.* Alsicume, ausume. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Embrasement. *It.* Brusciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* Epidemique, maladie populaire. *It.* Epidemio.

Epiglottis. *Ar.* Galsamac, changiar. *Heb.* Labhtebah, schifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* Epiglottie, luebe. *It.* Epiglottide.

Epilepsia. *Ar.* Nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* Chafia, tiful, choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία *Gal.* Epilepsie, malcaduque, haut mal. *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* Lahale, atlia. *Heb.* Retiah. *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* Epitheme. *It.* Imposto.

Erratum, error. *Ar.* Talaf, chata, chatia. *Heb.* Misge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* Erreur, faute, abus. *It.* Errore.

Errhinum. *Ar.* Alnisuchat, alshauthat. *Gr.* ἔῤῥινον. *Gal.* Errine. *It.* Errino.

Eructatio. *Ar.* Geben, gasa. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐρυγή. *Gal.* Rot, rotament. *It.* Rotto, rotamento.

Erisipelas. *Ar.* Masere, messire, gedem, hambra. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* Feu S. Antoine, feu volant, sacre. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Essentia. *Ar.* Schai, schiath, aschia. *Heb.* Tuschiah, naviah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* Essence. *It.* Essenza.

Evacuatio. *Ar.* Chala, Istifrig. *Heb.* Buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* Evacuation, vuidange. *It.* Evacuazione.

Evaporatio. *Ar.* Buchar. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀναθυμίασις. *Gal.* Evaporation. *It.* Evaporazione.

Euexia. *Ar.* Tabi, tibh. *Heb.* deest. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* Buon estat de corps. Corps bien complexionè. *It.* Buona constituzione. Buono abito.

Euphorbium. *Ar.* Farbum. *Heb. deficit*. *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* Euphorbe. *It.* Euforbio.

Evulsio. *Ar.* Cala. *Heb.* Massachgazit. *Gr.* ἔκσπασις. *Gal.* Evulsion, arrachement. *It.* Estirpazione.

Excrementum. *Ar.* Codora, codora agesed. *Heb.* Galal, gelel, zeh, tseah, zefiah, pereſch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* Excrement, ordure du corps. *It.* Escremento.

Exhalatio. *Ar.* Buchar. *Heb.* Hebel Kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις, ἀναθυμίασις. *Gal.* Exhalaisson, exhalation. *It.* Esalazione.

Experientia, experimentum. *Ar.* Tagrib, tagariba, burhan, garaba. *Heb.* Nisa, nisajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* Experience, experiment. *It.* Esperienza, esperimento, prova.

Exanguis. *Ar.* Naquis aldem. *Heb.* chasardam. *Gr.* ἄναιμος, λείφαιμος. *Gal.* Sans sang. Qui n'a point de sang. *It.* Essangue.

Exsiccans. *Ar.* Mujabbis, manschaf. *Heb.* Jabesch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* Seichant, Qui fait secher. *It.* Seccante.

Exsiccatio. *Ar.* Jubisa, jubs, debul, nischaf. *Heb.* Jeboschet. *Gal.* Seichemente, seiche, seicheresse. *It.* Secca, seccagine.

Exspiratio. *Ar. deficit*. *Heb.* Mappech, geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* Exhalaison, haleine. *It.* Espirazione.

Exsputio. *Ar.* Badsa coh, busac, antifath. *Heb.* Rekikah. *Gr.* πτύσις. *Gal.* Crachement. *It.* Sputamento.

Extenuatio, extenuatus. *Ar.* Ambasati, debul, tazhul, *adject.* Mazhol taqzif. *Heb. deficit*. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Extenuation, amoindrissement, extenue. *It.* Estenuazione, estenuato, indebolito.

Ex-

EXTINCTIO, EXTINCTUS. *Ar.* Intifa, itfa, mutfi. *Heb.* Kibhu, Kebhe. *Gr.* σβέσις, σβεννύμενος. *Gal.* Esteigment, esteint. *It.* Estintione, estinto.

EXTRACTIO. *Ar.* Arcrugg, intiead. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐξολκή. *Gal.* Extraction. *It.* Estrazione.

EXTRACTUM. *Ar.* Caluz, charrag. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐξελκυσθὲν. *Gal.* Extrait. *It.* Estratto.

EXULCERATIO, EXULCERATUS. *Ar.* Naquia, munqui, tacra. *Heb. deficit*. *Gr.* ἕλκωσις. *Gal.* Exulceration, bleussure, entameure de peau. *It.* Impiagatura.

F

FACULTAS, POTENTIA. *Ar.* Taca, cudra. *Heb.* El, jacolet, coach, harschaah. *Gr.* δύναμις. *Gal.* Faculté, puissance, pouvoir, force. *It.* Possanza, facoltà.

FAMES. *Ar.* gol. *Heb.* Casan, ruabh, reabon, sacsa. *Gr.* λιμὸς. *Gal.* Famine, faim. *It.* Fame.

FAR. *Ar.* Catnia. *Heb.* deest. *Gr.* χόνδρος, ζεία. *Gal.* Espeutre. *It.* Farra.

FARINA, POLENTA. *Ar.* Daccic, & daccac camh. *Heb.* Kemack, solet, calit, pericah. *Gr.* ἄλευρον, ἄλφιτον. *Gal.* Farine. *It.* Farina.

FASCIA. *Ar.* Lafasa, faiga. *Heb.* Chitul, chetulah, misgereth. *Gr.* δεσμὸς, σπάργανον. *Gal.* Bande, bandelette. *It.* Fascia, benda.

FASCINATIO, FASCINUM. *Ar.* Sihr, sahara. *Heb.* Chaschaph, lachasch, lathas, roten. *Gr.* βασκανία, βάσκανον. *Gal.* Enchantement, sorceterie. *It.* Stregaria, stregamento.

FASTIDIUM. *Ar.* Bogda, beschem, melel. *Gal.* goal, tsara, deraon, cat. *Gr.* ναυτία, βδέλυγμα. *Gal.* Degoust. *It.* Fastidio.

FAUCES. *Ar.* Halch, halchu, sahafati, natq *Heb.* Loa, chulcus, cheth. *Gr.* φάρυγξ. *Gal.* gorge. *It.* Foce, cana della gola.

FAVILLA. *Ar.* Ramad. *Heb.* Piach, Kidod. zick. *Gr.* αἰθάλη. *Gal.* Flamesche, cendre chauce. *It.* Favilla.

FAVUS, *Morbus, & apum opificium.* *Ar.* Schud sahafati, sirengi. *Heb.* Suf, nofet. *Gr.* κηρίον. *Gal.* Rayon de miel. *It.* Favo.

FEBRIS, *& eminenter ardens.* *Ar.* Humi, humia. *Heb.* Daleket, chaschur, caddachat. *Syr.* Escheta. *Gr.* πυρετὸς. *Gal.* Fievre. *It.* Febre, febretta.

FEMUR. *Ar.* Pachad. *Heb.* Jarech. *Gr.* μηρός. *Gal.* Cuisse. *It.* Parte fuor della coscia.

FERMENTATIO. *Ar.* Chamar. *Heb.* Bezeket. chumzach. *Gr.* ζύμωσις. *Gal.* Fairelever. *It.* Levitamento, levitazione.

FERMENTUM. *Ar.* Chamir, chalamita. *Heb.* Seor. *Gr.* ζύμη. *Gal.* Levain. *It.* Levito, lievito.

FERVOR, FERVIDUS. *Ar.* Taglia, gali. *Heb.* Dicul, retach, ratach. *Gr.* καῦμα, ζέσις, θερμὸς. *Gal.* Ferveur, fort ardent. *It.* Fervore, bollente, fervente.

FEX. FECULA. *Ar.* Dar, dardi, thefal, taluch. *Heb.* Schemer. *Gr.* τρὺξ, ὑπόστασις. *Gal.* Lie, fondrille. *It.* Feccia.

FIBRA, FIBRÆ. *Ar.* Arac, *plur.* uruc. *Heb.* Pethilim, maphthilium. *Gr.* ἴς, *pl.* ἶνες. *Gal. pl.* Petits filets du nerf. *It.* Fili dei nervi o nervosi.

FIBULA. *Ar.* Bizim, *pl.* abzam, cabal, *pl.* acbal. *Heb.* Chach, caaat, cane hagaton. *Gr.* περόνη. *Gal.* Boucle, ou aggrasse. In *Anat.* Os de la Jambe. *It.* Fibbia, fibula.

FICUS, MORBUS. *Ar.* Albir. *Heb. deficit*. *Gr.* σύκωσις, σῦκον. *Gal.* Fic. *It.* Fico.

FIRMITAS, FIRMUS. *Ar.* Amanach, baKi, daman, adman, zahid, vataca &c. *Heb.* Amana, emuna, neeman, chezac, jazuc &c. *Gr.* βεβαιότης, βέβαιος. *Gal.* Fermeté, ferme. *It.* Fermezza, fermo.

FISSURA. *Ar.* Filla, zada. *Heb.* Bedee, chagava, schesa, arods, schac, schaca. *Gr.* σχίσις, σχίζα. *Gal.* Fente, crevasse. *Ital.* fessura.

FISTULA. *Ar.* Zumara, mazamar, macalachat. *Heb.* Necafa, anbub, chalil. *Gr.* σύριγξ. *Gal.* Fistule. *It.* Fistola.

FIXATIO, FIXUS. *Ar.* Irtichaz, marcaz. *Heb.* Kebhiab. *Gr.* πῆξις, πηκτὸς. *Gal.* Faire fiche. *It.* Siccazione, siccato.

FLAMMA. *Ar.* Lahib, lahlaha, lama, marig, sab. *Heb.* Laabh, lehabhab, laebhet, labhat, massaah. *Gr.* φλὸξ. *Gal.* Flamme. *It.* Fiamma.

FLATUS. *Ar.* Nascha, nasima, ruh, rih, riah. *Heb.* Ruach, nesama, nephicha, neschibat. *Gr.* φύσα, πνεῦμα. *Gal.* Souffle, soufflement. *It.* Fiato.

FLETUS. *Ar.* BuKi. *Heb.* BeKi, beKah, Demah. *Gr.* κλαυθμὸς. *Gal.* Pleur, pluremeut. *It.* Pianto.

FLOS, FLORES. *Ar.* Zahar, *pl.* Ahzar (Zar atuhas. *Flos æris*) *Heb.* Nizanim, perach, ziz. *Gr.* ἄνθος, *pl.* ἄνθεα. *Gal.* Fleur, fleurs. *It.* Fiore, fiori.

FLUCTUATIO, FLUCUS, *Ar.* Haul, haule, ahuol *pl.* manga, tamig. *Heb.* gal, mischbar. *Gr.* κλυδὼν, κύμανσις. *Gal.* Flot, vague, flottement, agitation. *It.* Fluttuatione, ondeggiamento.

Elephantiasis. *Ar.* Hali alphil, dialphil. *Heb deficit. Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* Elefantia, ladierie. *It.* Lepra, elefantia.

Elixatio. *Ar.* Rabs. *Heb.* Bischul, baschel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* Bovillir. *It.* Alessazione, lessazione.

Elixir. *Ar.* Elixir, alexir. *Heb. deficit. Gr.* non habetur. *Gal.* Elixir. *It.* Elissiro.

Embamma. *Ar.* Dars, darsa, tadris. *Heb. deficit. Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* Sause, saupiquet. *It.* Salsa, saporetto, guazzetto.

Embrocha, embrocatio. *Ar.* Natnla, tantil, nonhilec. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* Decoulement goutte a goutte. *It.* Gocciamento.

Emolliens, Emollitio. *Ar.* Tartib, marattab. *Heb.* deest. *Gr.* μαλακτικός, μάλαξις. *Gal.* Amallissant, amolissement. *It.* Mitigante, mitigazione.

Empirica, empiricus. *Ar.* Tagariba, mugarrab. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικός. *Gal.* Experimente, experience. *It.* Esperimento, esperimentato. Vide Experientia.

Emplastrum. *Ar.* Maran, dichen, malzam, admada. *Heb.* Tealah, tachboschet. *Gr.* ἔμπλαστρον. *Gal.* Emplastre. *Ital.* Empiastro.

Empyema. *Ar.* Taquia. *Heb.* deest. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* Postume interieur. *It.* Postema intrinseco.

Enterocele. *Ar.* Odra alama. *Heb.* deest. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* Rompure, ou hergen intestinal. *It.* Rottura, crepatura intestinal.

Epiala febris. *Ar.* & *Heb. non occurrunt. Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* Epiale. *It.* Epiala.

Epicauma. *Ar.* Alficume, aufume. *Heb. deficit. Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Embrasement. *It.* Brusciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Heb. non occurrit. Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* Epidemique, maladie populaire. *It.* Epidemio.

Epiglottis. *Ar.* Galsamac, changiar. *Heb.* Labhtebah, schifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* Epiglottie, luebe. *It.* Epiglottide.

Epilepsia. *Ar.* Nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* Chafia, tiful, choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία *Gal.* Epilepsie, malcaduque, hau[...] *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* Lahale, atlia [...] tiah. *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* Epitheme [...] sto.

Erratum, error [...] *Heb.* Misge, c[...] faute, abu[...]

Errh[...] ἔῤῥινον [...]

Ep[...]

Gr. ἐρυγή. *Gal.* Rot, rotament. *It.* [...]tamento.

Erisipelas. *Ar.* Masere, messire, [...] hambra. *Heb. non occurrit. Gr.* ἐρυσίπ[...] Feu S. Antoine, feu volant, sacre[...] di S. Antonio.

Essentia. *Ar.* Schai, schiath, as[...] Tuschiah, naviah, hajut, ezem[...] *Gal.* Essence. *It.* Essenza.

Evacuatio. *Ar.* Chala, Istifrig[...] buca, mebuca, characa. *Gr.* [...] Evacuation, vuidange. *It.* Evacua[...]

Evaporatio. *Ar.* Buchar. *Heb.* [...] ἐκθυμίασις. *Gal.* Evaporation. *It.* E[...]ne.

Euexia. *Ar.* Tabi, tibh, *Heb.* dee[...] ξία. *Gal.* Buon estat de corps. Corp[...] plexionè. *It.* Buona constituzion[...] abito.

Euphorbium. *Ar.* Farbum. *H*[...] εὐφόρβιον. *Gal.* Euphorbe. *It.* E[...]

Euulsio. *Ar.* Cala. *Heb.* Ma[...] ἔκσπασις. *Gal.* Evulsion, arrac[...] stirpazione.

Excrementum. *Ar.* Codora[...] *Heb.* Galal, gelel, zeh, tsea[...] sch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* Excre[...] corps. *It.* Escremento.

Exhalatio. *Ar.* Buchar[...] *Gr.* ἀναθυμίασις, ἐκθυμίασ[...] exhalation. *It.* Esalazione[...]

Experientia, experim[...] tagariba, burhan, ga[...] jon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπε[...] experiment. *It.* Esperi[...]va.

Exanguis. *Ar.* N[...] dam. *Gr.* ἄναιμ[...] sang. Qui n'[...] gue.

Exsiccans [...] Jabesch. [...] fait sec[...]

F[...]

. Zara, Habbat. *Heb.* gargar,
. *Gal.* grain. *It.* grano.
A, GRAVEOLENS. *Ar. caret.* *Heb.*
h, tſachanah, namac. *Gr.* δυ-
Gal. Mauvaiſe odeur. *It.* Puz-
ore.
. *deficit.* *Heb.* Harab, battana,
γκύμων. *Gal.* Femme groſſe, en-
ida.
MESCENTIA. *Ar.* gerf, *plur.* A-
ebh, guſch. *Gr.* θρόμβος,
Caillee, caille. *It.* condenſa-

Ar. & *Heb. deficit*, *ind.* guajacan.
Bois de gayac, ſant. *It.* gua-
to.
AGVS, *Ar.* Meri, anhar. *Heb.*
Gr. οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, go-

Zamach, ſamag. *Heb.* Dſamag.
gomme. *It.* gomma.
BICVM. *Ar.* Samag, alarabi. *Heb.*
κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gommi Ara-
mma Arabico.
M. *Ar. deficit.* *Heb.* Miſchcabh.
ρόχος. *Gal.* goutteron. *It.* Baci-

Ar. Gies, gipſ, gipſin, tali. *Heb.*
ψος. *Gal.* Gipſ, plaſtre. *It.* geſſo.

H

HÆMATITES. *Ar.* Sedenegi, ſedine. *Heb. caret.* *Gr.* αἱματίτης. *Gal.* Hematite, pierre ſanguinaire. *It.* Hematite.

HAEMOPTYSIS. *Ar.* Naſthaldam, nazaf aldam *Heb.* Rocdam. *Gr.* αἱμόπτυσις. *Gal.* Crachat de ſang. *It.* Sputo del ſangue.

HAEMORRHAGIA. *Ar.* Guridem nazalaldem. *Heb.* Dabh, vel zobhdam. *Gr.* αἱμοῤῥαγία. *Gal.* Flux de ſang. *It.* Fluore del ſangue.

HAEMORRHOIDES. *Ar.* deeſt. *Heb.* Apholim, techorim. *Gr.* αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* Hemorrhoides *It.* Emorrhoide.

HALITVS. *Ar.* Naſima, habba. *Heb.* Neſchama. *Gr.* πνεῦμα, ἀτμός, ἐκπνοή. *Gal.* Haleine *It.* Alito, ſpirito.

HEBETVDO VISVS. *Ar.* Alſedar, altabalbazar. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἀμβλυωπία. *Gal.* Foibleſſe, debilitè de veve, veve trouble. *It.* Debilità del viſo.

HECTICA. *Ar.* Hami aldac, meſelet, mucaliſ. *Heb.* Hadacia. *Gr.* ἑκτική. *Gal.* Fiebre hectique, etique. *It.* Ettica, ettica febre.

FASCIA. *Ar.* ... miſgeret ... Bande, bandelette ...
... arocba- γόνεγρα.
... del ginoc-
... neracha. *Heb.* ... *Gr.* γονόῤῥοια. ... ence. *It.* gonor-
... *Heb.* Zemer. *Gr.* ... Cotton. *It.* Cottone,

Hepar, *iecur*. *Ar.* Hebd, rebia. *Heb.* Cabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* Foye. *It.* Fegato.

Hepaticus. *Ar.* MaKbud, alorsingen, siagemalsee, *Heb.* deest. *Gr.* ἡπατικός. *Gal.* Hepatique, mal a foye. *It.* Fegatoso, mal di fegato.

Hermaphroditus. *Ar.* Chunte. *Heb.* deest. *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* Hermaphrodite, garson fillette, qui est masle, & femelle. *It.* Ermafrodito.

Hernia, ramex. *Ar.* Luse, buri, odra, adar, nafsch. *Heb. deficit*. *Gr.* κήλη. *Gal.* Rompure, hergne, greveure. *It.* Crepatura, rottura, hernia.

Herpes. *Ar.* Alchaichaluf, in *specie* exedens *Heb.* Jecul, (etiam *exedens*.) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἑρπησκεγχρίας, i. e. *miliaris*. *Gal.* Herpete, loup des Alemans, & male dartre. *It.* Erpete, lupo.

Hirudo, sanguisuga. *Ar.* Alag, alaca. *Heb.* Alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* Sangsue. *It.* Sanguetsola, sanguesuga.

Homo. *Ar.* & *Heb.* Adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* Homme. *It.* Omo.

Horror. *Ar.* TaKim, azugub, palazut. *Heb.* Dharadab. *Gr.* φρίκη. *Gal.* Effrayement, erayeur. *It.* Orrore.

Humectatio, *Ar.* Bal, abtlal. *Heb.* Tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* Humectation, movilleure, moiteur, *infinit.* *It.* Bagnamento, inumidito.

Humerus, *Ar.* Kest, mancaa. *Heb.* Keteph, Schebhet. *Gr.* ὦμος, *Gal.* Espaule. *It.* Spalla, omero.

Humor, humidus. *Ar.* Chilt, nadvah, *pl.* Nadvit, munedi, *adj.* rutuba, ratab. *Hebr.* Leach, lechah, leschad, teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρός, ἰκμάς. *Gal.* Humeur, humide. *It.* umore, umido.

Hydatis, aqvula. *Ar.* Sarnac, schernac, aximath. *Heb.* deest. *Gr.* ὑδατίς, *Gal.* Bourgeon, ou ampoulle plein d'eau. *It.* Acquetta, broffola piena d'acqua.

Hydrops, Hydropicus. *Ar.* Jarcan, muallal, baliarcan, haben, nasch albatan, *adj.* mansuch. *Heb.* Nodi sechiceu. *Gr.* ὕδρωψ, ὑδρωπικός. *Gal.* Hydropisie, hydropique. *It.* Idropisia, idropico.

Hyacinthus. *Ar.* Jacuta, *quod etiam* Gemmam *in genere significat*. *Heb.* deest. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* Hyacinte. *It.* Giacinto.

Hyems. *Ar.* Schiti, schetva. *Heb.* Kor. *Gr.* χειμών. *Gal.* Hyuor. *It.* Inverno.

Hypochondria. *Ar.* Mesemen. *Heb.* Chomesch. *Gr.* ὑποχόνδρια. *Gal.* Hypochondres. *It.* Tela, che sta intorno al cuore.

Hypochondriacus. *Ar.* Serasis, *Heb.* Chamusch. *Gr.* ὑποχονδριακός. *Gal.* Hypochondriaque. *It. deficit*. *Possit tamen usurpari, ippocondriaco, ad imitationem ippocrita, i. e. Hypocrita.*

I

Jaspis. *Ar.* Hagar, jaspe. *Heb.* Jaschpe. *Gr.* ἴασπις. *Gal.* Jaspe. *It.* Pietra jaspe, jaspide.

Icterus, icteritia. *Ar.* Jarcan. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ἴκτερος. *Gal.* Jaunisse. *It.* Itteritia.

Ictus, percussio. *Ar.* Haldah. *Heb.* Paam, maKKeh, maccah. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* Coup, frappement, frappeur. *It.* Colpo, percossa, ferita.

Jejunum, epitheton intestini. *Ar.* Alsaim dsaim. *Heb. deficit*. *Gr.* νῆστις. *Gal.* Jeun. *It.* Digiuno.

Ilia. *Ar.* Hazarti. *Heb.* Kesalim, dapea. *Gr.* λαγόνες. *Gal.* Flancs. *It.* Fianchi.

Iliaca, ileus. *Ar.* Vaga almaa. *Heb. deficit*. *Gr.* εἰλεός, εἰλιακή. *Gal.* Iliaque passion. *It.* Iliaca.

Impetigo, lichen. *Ar.* Cuba, scere, usga, haziza. *Heb.* Chazaz, chaziz, jaslephet. *Gr.* λειχήν. *Gal.* Volatique passion, gratelle. *It.* Volatica.

Impregnatio. *Ar.* Haml. *Heb.* deest. *Gr.* ἐγκυμοσύνη. *Gal.* Engrossement des femelles. *It.* Ingravidazione, impregnazione.

Impuritas, impurus. *Ar.* Chacesa. *Heb.* Tumach, tame, tinufa, tanuf. *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* Ordure, salete, ord, sale *It.* Sporchezza, sporco.

Incisio, *Ar.* Lachat. *Heb.* Seret, sareta. *Gr.* τομή, διακοπή. *Gal.* Incision. *It.* Taglio, tagliatura.

Incrassans, incrassatio. *Ar.* Tegill. *Heb.* Maebhch. *Gr.* παχυντικός, παχυσμός. *Gal.* Espaississement, *verb.* Espaissir. *It.* Ingrossamento, ingrossante.

Incubus, Ephialtes. *Ar.* Gatum, chanic, Kibus, Kabus, alantifac, altatum, alcatom &c. *Heb.* Kabudus. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* Couchemare. *It.* Incubo, incubito.

Inedia. *Ar.* Goi. *Heb. deficit*. *Gr.* νηστεία. *Gal.* Faute du boire, & de manger. *It.* Astinenza, dieta.

Infantia, infans. *Ar.* Tofula, tofolia, tifl, *Heb.* Jancuth, jeleth, naar, elem, taph, pirchaK. *Gr.* βρέφος. *Gal.* Enfance, enfant. *It.* Fanciullezza, fanciullo, bambino.

Inflammatio, *Ar.* Tahab, acasus. *Heb.* gargur.

gur, beherah. Gr. φλεγμονή. Gal. Inflammation, embrasement. It. Inflammatione.

INFLATIO. Ar. Nasch. Heb. deest. Gr. ἐμφύσημα. Gal. Inflation, infleure. It. Infiatura, infiatione, gonfiamento.

INFLUXUS, Ar. Mazhaca. Heb. deficit. Gr. ἀπόρροια. Gal. Influence. It. Influsso.

INFUSIO, INFUSUM. Ar. Naca, naka, muntaca, zabb. Heb. Jetsica, muzak. Gr. ἔγχυσις, ἔγχυτον. Gal. Infusion, infus. It. Infusione, infuso.

INGENIUM. Ar. Gil, hadaca, chiel. Heb. Sechel, haskel, binad. Gr. νοῦς, σύνεσις, εὐφυΐα. Gal. Naturel. It. Ingegno.

INGREDIENTIA. Ar. Dachila. Heb. deficit. Gr. εἰσερχόμενα. Gal. Entrants. Ital. Entranti.

INGUEN. Ar. Haleb, pl. Halebetein, arbut, arbitin. Heb. deficit. Gr. βουβῶνες. Gal. Eine. It. Inguinaglia.

INQUIETUDO. Ar. deficit. Heb. Rescha. Gr. ἀλυσμὸς, ἄση. Gal. Inquietude. It. Inquietudine.

INSANIA, INSANUS. Ar. Beleh, ebleh, vasuso, vasus. Heb. Schiggoon, meschugga. Gr. ἄνοια, μανία, μωρὸς, ἐμμανής. Gal. Furie, rage, insense, hors de ses sens. It. Pazzia, pazzo.

INSIPIDUS, INSIPIDITAS. Ar. Zehema, biletib, masich, mischa, subst. Hebr. Chesil, nabal, evil. Gr. ἄποιος, ἀποιότης. Gal. Qui n'a point de saveur. It. Senza sapore.

INSPIRATIO. Ar. Laufas, habca, pl. hubub. Heb. deficit. Gr. ἐμπνοή. Gal. Inspiration. It. Inspiratione.

INSPISSATO. Ar. Tacatf, mucattif, adject. Heb. deficit. Gr. πύκνωσις. Gal. Espessissement. It. Ispessimento.

INSTRUMENTUM. Ar. Alach, & in specie Chirurgicum gamedui. Heb. keli. Gr. ὄργανον. Gal. Instrument. It. Instrumento.

INTELLECTUS. Ar. Binah, aql. Heb. Sechel, haskel. Gr. σύνεσις. Gal. Intellect, entendement. It. Intelligenza, intendimento.

INTEMPERIES. Ar. Ifrat. Heb. deficit. Gr. ἀκρασία. Gal. Immoderation, intemperance. It. Immoderazione.

INTESTINUM. Ar. Batan, pl. Bavatin, dachi, mazran, pl. mazarin. Heb. Kerebh, pl. Kerabhim. Gr. ἔντερον, ἔντερα. Gal. Entrailles, intestins. It. Entraglie, interiori.

INUNCTIO. Ar. Tamarich. Heb. deficit. Gr. χρίσμα, χρῖσις, ἄλειμμα. Gal. Onction. It. Onzione, unguento.

IRRIGATIO. Ar. deficit. Heb. Zarzif, ri, schiku. Gr. ἐμβροχὴ, ἄρδεια. Gal. Arrousement. It. Adacquamento inacquamento.

IRRITATIO. Ar. Mahadbah. Heb. Regez, ragza, argzot, naatsa, neatsa. Gr. ἐρεθισμός. Gal. Irritation. It. Irritazione.

ISCHIATICA, ISCHIAS. Ar. Irqalnisa. Heb. Cebh hajerek, gid hanuaseh. Gr. ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς νόσος. Gal. goutre sciatique. It. Sciattica.

ISCHION. Vide. COXA. Ar. Nesra. Heb. Naseh. jerek. Gr. ἰσχίον. Gal. Cuisse, hanche. Ital. Coscia, anca.

ISCHURIA. Ar. Zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule iihtecin albeule &c. Heb. Achjut haschtana, azira haschenim. Gr. ἰσχουρία. Gal. Ischurie. It. Iscuria.

JUGULUM. Ar. Lebe. Heb. Zippor. Gr. αὐχὴν, κλεὶς, δέρη. Gal. gosier, gorge. It. gola, gozzo della gola.

JUGULARIS VENA. Ar. guidem. Heb. deficit. Gr. σφαγίτις φλέψ. Gal. Veine du gorge. It. Vena di gozzo, della gola.

JULEP. Ar. Juleb. Heb. deficit. Gr. ἰούλεπος. Gal. & It. Julep.

JUMENTUM, JUMENTA. Ar. Behime, pl. Beheim. Heb. Beir, cudna. Gr. κτῆνος. Gal. Beste servant a tirer, ou labourer. It. Bestiame, bestia da somma, giumenta.

JUS, JUSCULUM. Ar. Marac, mana fem. Heb. Maiac, rathaph. Gr. ζωμίδιον. Gal. Brove, potage. It. Brodo, potaggio.

L

LABIUM, LABRUM. Ar. Supha. Heb. Saphah. Gr. χεῖλος. Gal. Levre, lippe, lipe. It. Labro.

LABOR. Ar. Chidma, chotob. Heb. Torach. Gr. πόνος, μόχθος. Gal. Labeur, travail. It. Fatica.

LABORATORIUM, OFFICINA. Ar. Dar, zinaa: hanut. Heb. deficit. Gr. ἐργαστήριον. Gal. Ouvroir d'un Apoticaire. It. Bottega.

LAC. Ar. Leben, lahan. Heb. Chalau. Gr. γάλα. Gal. Laict, lait. It. Latte.

LAC COAGULATUM ACETOSUM. Ar. Raib, rab, malt, mest, machid. Heb. deficit. Gr. ὀξύγαλα, γάλα πηκτὸς. Gal. Lait aihre, laict espais, caillebotes. It. Latte acetoso, agro.

LACCA. Ar. Luch, ancasal. Heb. deficit. Gr. κάγκαμον. Gal. & It. Lacca.

LACRYMA. Ar. Dama. Heb. Dama, dima. Gr. δάκρυον. Gal. Larme. It. Lagrima.

LACTANS. Ar. Mardaa. Heb. MeneKet. Gr. γαλακτίζουσα. Gal. Allaitant. It. Lattante.

LACTEUS. Ar. Mulabban, labani. Heb. deficit. Gr. γαλακτικός, γαλακτώδης. Gal. Blaut, come laict, de lait. It. Di latte.

LADANUM. Arab. Laden, leden. Heb. deficit. Gr. λάδανον. Gal. Ladanum. It. Ladano.

Laesio. Ar. Garha, mod. Heb. Nezek, chebhel, cathal, nega. Gr. βλάβη. Gal. Blessure. It. Offesa, nocumento.

Lamina. Vide Bractea.

Lana. Ar. Suf, zuf. in specie Lana succida, zuf hile mavil. Heb. Itsemer. Gr. ἔριον. Gal. Laine. It. Lana.

Langvor. Ar. Sacam. Heb. Ajephut. Gr. ἀσθένεια. Gal. Langueur. It. Languore, languidezza.

Lapis. Ar. Hagiar, hagar, alazar. Heb. Ebhen, chatsaz, Keph. Gr. λίθος. Gal. pierre. It. Pietra.

Laqveus. Ar. Arva, habel, machnaca. Heb. Chebhel, moKesch, pach. Gr. βρόχος, παγίς. Gal. Laqs. It. Laccio.

Lardvm. Ar. Sadif alchanzir, semen. Heb. deest. Gr. χοιρεία σάρξ. Gal. Lard. It. Lardo.

Larynx. Ar. Natq. Heb. deest. Gr. λάρυγξ. Gal. gorge. It. gozzo della gola.

Lassitvdo. Ar. Ajoch, xaga. Heb. Jaga, jagia. Gr. κόπος. Gal. Laschete. It. Stanchezza.

Latvs, *subst.* Ar. Gunb, *pl.* Agnab, diet. *pl.* devet. Heb. Jarcah, Ketef, peah, tsad, tesela &c. Gr. πλευρὸν. Gal. Coste. It. Lato, fianco.

Lapis lazvli. Ar. Scerbac, lazuard, lazivare. Heb. deest. Gr. κύανος. Gal. Pierr lazuli. It. Pietra lazuli.

Leniens, laxativvm. Ar. Melin. Heb. Marpa. Gr. ἐκκοπρωτικὸν, ὑπόλακτον. Gal. Laxatif. It. Solutivo del ventre.

Lentigo Ar. Alhadesiab, namascha. Heb. *deficit*. Gr. φακός. Gal. Lentile, tache rousserre au visage. It. Lentigine.

Lepra, leprosvs. Ar. Barasi, abraz, gedem magdum, garaba, mugarrab. Heb. Tsaraat, tsara, mispach. Gr. λέπρα. Gal. Lepre, ladierie. It. Lepra, mal di S. Lazaro.

Lethargvs. Ar. Musien, *adiect.* munsi. Heb. *deficit*. Gr. λήθαργος. Gal. Letargie. It. letargo.

Libido. Ar. Zin, techavil. Heb. Zenuth, agbah. Gr. λαγνεία ὁρμή. Gal. Voluptè desordenèe, paillardise. It. Libidine, voglia sfrenata, lusuria.

Libra. Ar. Musin, misin, mizin, ratal. Heb. Mane, tecal. Gr. λίτρα. Gal. Livre. It. Libra.

Lien, splen. Ar. Tahal. Heb. deest. Gr. σπλήν. Gal. Rate. It. Milza.

Lienteria. Ar. ZaliK almazarin. Heb. Chalaclacotli, claleKhameaim. Gr. λειεντερία. Gal. Lienterie. It. Lienteria.

Ligamentvm, ligatvra. Ar. Macab, asar. Heb. Elur, abhac, mosar, Ketar. Gr. σύνδεσμος, δεσμός. Gal. Lien, liacson, ligature. It. Legamento, legatura, legame.

Limatvra, scobs. Ar. Baruda, bural. Heb. Nesoret. Gr. ῥίνημα. Gal. Limure, limaile, sieure. It. Limatura.

Lingva. Ar. Lisin, lisna. Heb. Laschon. Gr. γλῶττα, vel γλῶσσα. Gal. Langue. It. Lingua.

Linimentvm. Ar. Latuch, atlia. Heb. Mischchach. Gr. ἄλειμμα. Gal. Liniment. It. Unguento.

Lipothymia, animi deliqvivm, syncope. Ar. Istifrag. Heb. *deficit*. Gr. λειποθυμία. Gal. Pasmoison, esvanovissement, defaillence de cœur. It. Mancamento di cuore, ecclisse, difetto.

Lippitvdo, ophthalmia. Ar. Umuscha, ramad, guardenegi. Heb. *deficit*. Gr. ὀφθαλμία, λήμη. Gal. Chacie, debilitè de veve, mal des yeux. It. Lippitudine.

Liqvefacio, liqvatio. Ar. Tadiib, adiba, dubian, hetebei. Heb. Mas, masa, temes. Gr. τῆξις. Gal. Fonderie, liquation. It. Liquefazione.

Liqvidambra, storax liqvida. Ar. Miaha saila. Heb. deest. Gr. στύραξ. Gal. Styraz liquide, liquidambre. It. Liquidambra.

Lithargyrivm. Ar. Merdasengi. Heb. Martech, badil. Gr. λιθαργύριον. Gal. Litarge d'or, e d'argent. It. Lithargirio.

Lvbricitas, lvbricvs. Ar. Zalac, zalic, muzalic, mulasa, amals, mamlasa. Heb. ChileK, chelecah, chalac. Gr. γλισχρότης, γλισχρός. Gal. grillant, glissade, glissement, glissant. It. Lubrico, lubricità, sdrucciolamento, sdrucciolosо, sbricciolosо.

Lvcta, lvctatio. Ar. Inzira, munzara. Heb. Naphtulah. Gr. πάλη. Gal. Luitte, luittement. It. Lotta, combattimento.

Lvmbago. Ar. Vaga alchatin. Heb. Chebel, alchalazim. Gr. ὀσφύος ἄλγημα. Gal. Douleur de reins. It. Dolore de lombi.

Lvmbi. Ar. Chatim, caavin. Heb. Chalazim, matenaim. Gr. ὀσφύες. Gal. Reins. It. Lombi.

Lvmbrici vermes. Ar. Caratin, suffara. Heb. Barza, barzim. G. ἕλμινθες. Gal. Veres. It. Vermi.

Lvsciosvs, Lvscvs. Ar. Ahvel, avar. Heb. iver. Gr. μύωψ. Gal. Qui a la veve courte. It. Losco, di corta vista.

Lvxatio. Ar. Algaacnu, alheven, feqq, facea. Heb. Nacal, naseh. Gr. ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα. Gal. Dislocation de membre. It. Snodazione, snodato.

Maceratio.

M

MACERATIO. *Ar.* Bal, abtlal, dars, darsa, tadris. *Heb.* Mischtah. *Gr.* ὕγρανσις. *Gal.* Amolissement. *Ital.* Macerazione.

MACIES, MACILENTUS. *Ar.* Hazal, tazhil, mazhul, tacdif, cadif. *Heb.* Caschah, razah, razi, dalla, dal, patran, patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* Maigrete, maigre, maigreur. *It.* Macilenza, magrezza.

MACIS. *Ar.* Besbase, besbesi, talisafar. *Heb. deficit.* *Gr.* μάκερ. *Gal.* Macis, fleur de Muscade. *It.* Macis.

MAGNES. *Ar.* Hagar almes, magnatis. *Heb. deficit.* *Gr.* μαγνήτης. *Gal.* Aimant. *It.* Calamita.

MALLEOLUS, Anat. *Ar. deficit.* *Heb.* Carsol. *Gr.* σφυρίον. *Gal.* Martellet. *It.* Martellino.

MALLEUS. *Ar.* Matracz, dafar. *Heb.* Halmuth, arzob, mappets, pattisch, mepiz, &c. *Gr.* σφύρα. *Gal.* Maillet, marteau. *It.* martello.

MAMMA, MAMMILLA. *Ar.* Muche, *pl.* muchit, thad, *pl.* tadi. *Heb.* Dad, schad, bizzi. *Gr.* θήλη, μαζός, μαστός. *Gal.* Mammelle, tette, tetton. *It.* Tetta, poccia, mamella.

MANCUS, MUTILUS. *Ar.* Mabtul, mucallam. *Heb.* Paschig, calut. *Gr.* πηρός. *Gal.* Munchot. *It.* Mancino.

MANDIBULA, MAXILLA. *Ar.* Chud, *pl.* chudub, lehia, pak, *pl.* pakin. *Heb.* Lechi. Lak. *Gr.* γνάθος, γένυς. *Gal.* Machoire. *It.* Mascella.

MANIPULUS. *Ar.* Bachat, chajam, chuzma, chuzem, galla. *Heb.* Glem, alumma, amir, tsachat, comets. *Gr.* χειρόβολον, ἄμαλλα. *Gal.* Javelle, poigne. *It.* Manipolo.

MANNA. *Ar.* Man, terniabin. *Heb.* Man. *Gr.* μάννα. *Gal.* Manne de Calabre. *It.* Manna.

MARCHASITA. *Ar.* Marcasitb, alrusenhi. *Heb. deficit.* *Gr.* μαρκασίτη. *Gal.* Marchautte. *It.* Marchesita.

MARCOR, MARCIDUS. *Ar.* Indibel, madbul, nachar, inbedul, inabdul. *Heb.* Kemat, kemit. *Gr.* μαρασμός, μαρασμώδης. *Gal.* Maigretè, maigre. *It.* Magrezza, magro.

MARGHARITA. *Ar.* Gauhara, *pl.* gravahir, durra, jacuta, jacut. *Heb.* Peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Perle. *It.* Perla.

MASSA. *Ar.* Gabla, agn, agne. *Heb.* Bazek, golem, Gusch, Kikkar. *Gr.* μάζα. *Gal.* Masse. *It.* Massa.

MASTICATIO, *Ar.* Madg. *Heb.* Leisah. *Gr.* μάσησις. *Gal.* Mastication. *It.* Masticazione.

MASTIX, MASTICHE. *Ar.* mastiche. *Heb.* Lot, Lut. *Gr.* μαστίχη. *Gal.* Mastic. *It.* Mastica.

MATERIA. *Ar.* Gabla, madad, mida. *Gal.* Chomer. *Gr.* ὕλη. *Gal.* Matiere. *It.* materia.

MATRIX, UTERUS. *Ar.* Zifac, cis, ruham. *Heb.* Rechem, maschper, em, harah. *Gr.* μήτρα. *Gal.* & *It.* Matrice.

MATURATIO. *Ar.* Alandaga. *Heb.* Bischul. *Gr.* πεπασμός. *Gal.* Maturation. *It.* Maturezza.

MEATUS. *Ar.* Bartac, magari, manfad. *Heb.* Nacabh, rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* Veine, issuer. *Ital.* meato, poro.

MECHOACANNA. *Ar.* Mechoacan. *Heb. deficit.* *Gr.* μηχοακάνη. *Gal.* Mechoacan. *It.* Mechoacanna.

MEDIASTINUM. *Ar. deficit.* *Heb.* Rakim. *Gr.* μεσαύλιον. *Gal.* Mediastin. *It.* Mediastino.

MEDICAMENTUM, REMEDIUM. *Ar.* Devi, *pl.* Advia. *Heb.* Aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* Medicament, medecine. *It.* Medicamento.

MEDICINA. *Ar.* Tadvia, tab. *Heb.* Alut, asia, schipha, rephuah. *Gr.* ἴασις, ἰατρική. *Gal.* Medecine. *It.* Medicina.

MEDICUS. *Ar.* Mudevi, tabib, *pl.* atibbe, alfachi, safi. *Heb.* Ase, measse, ropheh, schaphi. *Gr.* ἰατρός. *Gal.* Medicin. *It.* Medico.

MEDIUM. *Ar.* Haza, vasat, tavasit, nazif. *Heb.* Tavec, chazi, mecheza, Kerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *It.* Mezzo.

MEDULLA. *Ar.* Moch, much. *Heb.* moach. *Gr.* μυελός. *Gal.* Movelle. *It.* Midolla.

MEL. *Ar.* Asel, Karatan, alces. *Heb.* Debhasch. *Gr.* μέλι. *Gal.* Miel. *It.* Miele.

MELANCHOLIA, MELANCHOLICUS. *Ar.* Sevid, seudi, *adj.* Seudavi. *Heb. deficit.* *Gr.* μελαγχολία, μελαγχολικός. *Gal.* Melanchelie, melancolie, melancolique. *It.* Maninconia, malinconia, malinconico.

MEMBRANA. *Ar.* Race. *Heb.* Keleph. *Gr.* ὑμήν. *Gal.* Membrane, petit peau. *It.* Membrana.

MEMBRUM. *Ar.* Ucde, quatra. *Heb.* Hadam, netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* Membre. *It.* Membro.

MEMORIA. *Ar.* Dihen, dihn, hifd, Iltihem. *Heb.* Zicron, zicaron. *Gr.* μνήμη. *Gal.* Memoire. *Ital.* Memoria.

MENSTRUUM. *Ar.* Hayda, niz. *Heb.* Nipda, vasat, sautha, richuc, subhan. *Gr.* ἐμμήνια, καθάρματα.

καταμηνία. *Gal.* Menstrue, fleurs, ou moies des femmes. *It.* Menstruo, flusso di sangue delle donne.

Mensura. *Ar.* Eil, masah. *Heb.* Medad, midda, madon, sasseah, mesurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* Mensure. *It.* Misura.

Mentagra. *Ar.* Haziza fal lahia. *Heb.* Hazaz. *Gr.* μεντάγρα. *Gal.* Dartre. *It.* Volatica.

Mentum. *Ar.* Dacan, lahiah. *Heb.* Lechi, sapham. *Gr.* γένειον. *Gal.* Menton. *It.* Mento, barboccio.

Mercurius. Vide Argentum vivum. *Ar.* Cattab. *Heb.* Cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* Mercure. *It.* Mercurio.

Meridies. *Ar.* Vasit alnahar. *Heb.* Tzahoraim. *Gr.* μεσημβρία. *Gal.* Midi. *It.* Mezzo dì.

Mesenterium. *Ar.* Marhad, maraad. *Heb.* Sabhacat. *Gr.* μεσεντέριον. *Gal.* Mesenterie. *It.* Mesenterio.

Metacarpus. *Ar.* Alselannat. *Heb.* Masrech caph hajad. μετακάρπιον, στῆθος, χῶρος. *Gal.* Dos de la main. *Ital.* Dosso della mano.

Minium. *Ar.* Afrengi. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μίλτος. *Gal.* Mine. *It.* Minio.

Morbilli. *Ar.* Aluιeschin, sasafin, algidra, alhasba, *Forest. l. 6. Obs. 41. Schol. Heb.* Chazabim. *Gr.* ἐξανθήματα ἐρυθρά. *Gal.* Rougeole. *It.* Rossettoli.

Morbus. *Ar.* Dil, caaba, marad, *pl.* amrad. *Heb.* Chali, machalat, carah, caran, &c. *Gr.* νόσος, νόσημα. *Gal.* Maladie. *It.* Malattia, male, morbo.

Mors. *Ar.* Maut, mita, fain. *Heb.* Mavet, mut, met, &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* Mort. *It.* Morte.

Morsuli. *Ar.* Lezmit. *Heb.* & *Gr.* *deficit*. *Gal.* Morceaux, morcelets, tablettes. *It.* Tavoletti.

Morsus. *Ar.* Maldug, lezma, naschab, gad, hadah, maad. *Heb.* Neschek. *Gr.* δῆξις, δῆγμα. *Gal.* Morsure. *It.* Morso.

Mortarium. *Ar.* Haven, maharas, casan. *Heb.* Metocah, mactesch, asitah. *Gr.* ὅλμος, γδη. *Gal.* Mortier. *It.* Mortaro.

Moschos. *Ar.* Mosch, mech. *Heb.* Bosem, besem, besam. *Gr.* μόσχος. *Gal.* Musc. *Ital.* Muschio.

Mucilago. *Ar.* Lahab. *Heb.* Rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Mucilage. *It.* Mucilagine.

Mucor. *Ar.* Chamg, afin, afuna. *Heb.* Iphusch. *Gr.* ἄρως, αὐχμός. *Gal.* Moisissure. *It.* Muffa.

Mucronatus. *Ar.* Alchangeri. *Heb.* Ezembedesii rachaibh. *Gr.* ξιφοειδής. *Gal.* Aigu ou forme come une espee. *It.* Come una spaca

Mucus. *Ar.* Maihta, moq. *Heb.* Naja, tir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Morve, morveau du nez. *It.* Mucco.

Mulier, Muliebris. *Ar.* Nisivi, nisi. *Heb.* Ilcha. *Gr.* γυνή, γυναικεῖος. *Gal.* Femme, de femme. *It.* Femina, Donna. Di femina.

Mulsum. *Ar.* Antabad. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ὑδρόμελι, alii οἰνόμελι. *Gal.* Vin mielle. *It.* Acqua melata. Vino melato.

Mumia. *Arab.* Mumiai. *Heb.* & *Gr.* *deficiunt*. *Gal.* Mommie, mumie. *It.* Mumia.

Muria. *Ar.* Muri, marc almalah. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἅλμη. *Gal.* Saulmure. *It.* Muria, salamora.

Musculus. *Ar.* Mulch, *plur.* Amlach, adlah. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μῦς. *Gal.* Muscle. *It.* Muscolo.

Mustum. *Ar.* Mostar, asara. *Heb.* Tirosch, asis. *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* Moust. *It.* Mosto.

Mutatio. *Ar.* Abdil, tabdil. *Heb.* Caliphah. *Gr.* μεταβολή, μεταλλαγή. *Gal.* Changement. *It.* Mutamento, mutazione.

Myrobalani. *Ar.* Dulegi, bendelegi. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μυροβάλανοι. *Gal.* Myrobalans. *It.* Mirobalani.

Myrrha. *Ar.* Mura, mor. *Heb.* Mor. *Gr.* σμύρνα. *Gal.* Mirrhe. *It.* Mirra.

Mystax. *Ar.* *dici potest* Dacan. *Heb.* Sapham. *Gr.* μύσταξ, προπωγώνιον. *Gal.* Moustache. *It.* Basette, barbocci.

N

Naphtha. *Ar.* Naft. *Heb.* *deficit*. *Gr.* νάφθα. *Gal.* Nephthe. *It.* Bitume.

Narcoticum, stupefaciens. *Ar.* Michdar. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ναρκωτικόν. *Gal.* Narcotique. *It.* Narcotico.

Nasus, nares. *Ar.* Manchar, *pl.* Mancharin. *Heb.* Aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥίν, ῥῖνες. *Gal.* Nez, narines. *It.* Naso, narice.

Nates. *Ar.* Aijatin, liatin, maciada. *Heb.* Schet, iggabhot. *Gr.* γλουτοί. *Gal.* Fesses. *It.* Natiche.

Natura. *Ar.* geuhaa, tabi, gariza. *Heb.* deest. *Gr.* φύσις. *Gal.* Nature. *It.* Natura.

Naturalis. *Ar.* Tabai, garizi. *Heb.* deest. *Gr.* φυσικός. *Gal.* Naturel. *It.* Naturale.

Nausea. *Ar.* Zarà, chobal, beschem, cuddtachmach. *Heb.* Zara mazor, baschem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* Appetit de vomir. de-

degoust, degoustment. *It.* Nausea, inclinazione a vomito.

Nephritis. *Ar.* Vaga alkelitin. *Heb.* deest. *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* Na ou doleur de reins, *It.* Dolore di reni, nefritide.

Nervus, *Ar.* Vatar, *pl.* Autar, atsab. *Heb.* Etsed, metar, *pl.* Metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* Nerf. *It.* Nervo.

Neutrum, neuter. *Ar.* Lazmum. *Heb. deficit.* *Gr.* οὐδέτερος. *Gal.* Ni l'un ni l'autre. *It.* Neutrale, nè l'uno nè l'altro.

Nitrum, *Ar.* Baurach, malh, barud. *Heb.* Nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* Nitre, salpetre *It.* Salnitro, salpietra.

Novacula. *Ar.* Sifre. *Heb.* Maspar, taar, morah, Izmel. *Gr.* ξυρὸς. *Gal.* Rasoir. *It.* Rasoio, rasoro.

Nox. *Ar.* Leile. *Heb.* Lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* Nuit. *Ital.* Notte.

Nutritio. *Ar.* Tagdia. *Heb.* Tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* Nourriture, nourrissement. *It.* Nutrimento.

Nutrix. *Ar.* Nena, rabbaia, mardaa. *Heb.* Omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάστρια, τιτθή. *Heb.* Nourrisse, nourrice. *It.* Nutrice, nena.

Nyctalopia. *Ar.* Gisiha, algihar, alchar. *Heb. deficit.* *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *It.* deficiunt.

O

Obesitas, obesus. *Ar.* Bari, gilad, galid. *Heb.* Abah, abhih, maabheh, taphasch. *Gr.* πιότης. *Gal.* Grosserie, grasseur, gras. *It.* Grassezza, grasso.

Obstipitas, obstipus. *Ar.* Mudellibitas. *Heb.* deest. *Gr.* κακόστυψις. *Gal.* Courbeure, caurbe. Qui a la teste tortue di travers. *It.* Storto di collo.

Obstructio, oppilatio. *Ar.* Schidda, tacah. *Heb. deficit.* *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* Etoupement, obstruction, opilation. *Ital.* Opilazione.

Occiput. *Ar.* Alchasa, chamudue. *Heb.* Oreph. *Gr.* ἰνίον. *Gal.* Derriere de la teste. *It.* Occipitio.

Oculus, *Ar.* Bizar, *pl.* Abzar, ajin. *Heb.* Ajin. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* Oeil, Yeux. *Ital.* Occhio.

Odor. *Ar.* Buhar, tib, facha, raiha. *Heb.* Reah, Zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* Odeur. *It.* Odore.

Odoramentum. *Ar.* Atara, schemumat, *Heb.* Basam, besem. *Gr.* ὄσφρημα. *Gal.* Odeur, Parfum. *It.* Odoramento.

Odoratus, olfactus. *Ar.* Scham, *Heb.* Reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal.* Flair, flaireur, flairement, odorament. *It.* Odorato.

Oedema. *Ar.* Undimia, trehel. *Heb. deficit.* *Gr.* οἴδημα. *Gal.* Enfure phlegmatique. *It.* Enfiatura flemmatica.

Oleum. *Ar.* Dun, den. *Heb.* Jizher, schemen, meschа. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* Huile. *It.* Oglio.

Omentum. *Ar.* Zirbus, Zorab. *Heb.* Chelebh, mecasse. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* Coife es tripes. *It.* Zirbo.

Ophthalmia. *Ar.* Aflen, guardenigi, ramad. *Heb.* Kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* Maledie des yeux. *It.* Lipppitudine.

Opium. *Ar.* Offien, afiun, marcad. *Heb.* Ofi. *Gr.* ὄπιον, μηκώνιον. *Gal.* Sue de pavot, *It.* Opio.

Opobalsamum. *Ar. deficit.* *Heb.* Zeri, Zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalsam. Suc du Baume. *It.* Opobalsamo.

Orificium, os, oris, *Ar.* Ducm, ducam, fe. *Heb.* Phe, phi, pum, adi. *Gr.* στόμα. *Gal.* Orifice, embouchure, bouche. *It.* Bocca.

Orificium ventriculi. *Ar.* Ducam almiede. *Heb.* Phehagaron, pum habetem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, *estque duplex*, στόμαχος, & πυλωρός. *Gal.* Orifice d'estomac. *It.* Bocca dello stomaco.

Os, ossis. *Ar.* Anamel, anemel, adam. *Heb.* Gerem etsem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* Os. *It.* Osso.

Os sacrum. *Ar.* Hadam alhagiazi, alhavis. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* Os sacer, sainct. *It.* Osso sacro.

Ovum. *Ar.* Beid, baid, *plur.* Alde. *Heb.* Betsa, betsim. *Gr.* ὠόν. *Gal.* Oeuf. *It.* Ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* Oxymel. *It.* idem.

P

Palatum, *Ar.* Chanq, halc, natque. *Heb.* ChеK, malcochaim, magler. *Gr.* ὑπερῷον. *Gal.* Palais de la bouche. *It.* Palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr.* παλινδρομία. *Gal.* Palindromie. *It.* Palindromia, Ritorno d'umori.

Pallor, pallidus. *Ar.* Bilaleum, nihula, nahil. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* Couleur uasl, pale, pasleur, pasle. *It.* Pallidezza, pallido.

Palpebræ. *Ar.* Agfin. *Heb.* Aphaphaim, schemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* Paupieres des yeux. *It.* Palpebre.

Palpitatio. *Ar.* Alucbe, ichtelig. *Heb. deficit.*

Elephantiasis. *Ar.* Hali alphil, dialphil. *Heb deficit*. *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* Elefantia, ladierie. *It.* Lepra, elefantia.

Elixatio. *Ar.* Rabs. *Heb.* Bifchul, bafchel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* Bovillir. *It.* Aleffazione, leffazione.

Elixir. *Ar.* Elixir, alexir. *Heb. deficit*. *Gr.* non habetur. *Gal.* Elixir. *It.* Eliffiro.

Embamma. *Ar.* Dars, darfa, tadris. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* Saufe, faupiquet. *It.* Salfa, faporetto, guazzetto.

Embrocha, embrocatio. *Ar.* Natnla, tantil, nonhilec. *Heb.* deeft. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* Decoulement goutte a goutte. *It.* Gocciamento.

Emolliens, Emollitio. *Ar.* Tartib, marattab. *Heb.* deeft. *Gr.* μαλακτικὸς, μάλαξις. *Gal.* Amalliffant, amoliffement. *It.* Mitigante, mitigazione.

Empirica, empiricus. *Ar.* Tagariba, mugarrab. *Heb.* deeft. *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικὸς. *Gal.* Experimente, experience. *It.* Efperimento, efperimentato. Vide Experientia.

Emplastrum. *Ar.* Maran, dichen, malzam, admada. *Heb.* Tealah, tachbofchet. *Gr.* ἔμπλαστρον. *Gal.* Emplaftre. *Ital.* Empiaftro.

Empyema. *Ar.* Taquia. *Heb.* deeft. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* Poftume interieur. *It.* Poftema intrinfeco.

Enterocele. *Ar.* Odra alama. *Heb.* deeft. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* Rompure, ou hergen inteftinal. *It.* Rottura, crepatura inteftinal.

Epiala febris. *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* Epiale. *It.* Epiala.

Epicauma. *Ar.* Alficume, aufume. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Embrafement. *It.* Brufciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* Epidemique, maladie populaire. *It.* Epidemio.

Epiglottis. *Ar.* Galfamac, changiar. *Heb.* Labhtebah, fchifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* Epiglottie, luebe. *It.* Epiglottide.

Epilepsia. *Ar.* Nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* Chafia, tiful, choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία *Gal.* Epilepfie, malcaduque, haut mal. *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* Lahale, atlia. *Heb.* Retiah. *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* Epitheme. *It.* Impofto.

Erratum, error. *Ar.* Talaf, chata, chatia. *Heb.* Mifge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* Erreur. faute, abus. *It.* Errore.

Errhinum. *Ar.* Alnifuchat, alshauthat. *Gr.* ἔῤῥινον. *Gal.* Errine. *It.* Errino.

Eructatio. *Ar.* Geben, gafa. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐρυγή. *Gal.* Rot, rotament. *It.* Rotto, rotamento.

Erisipelas. *Ar.* Mafere, meffire, gedem, hambra. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* Feu S. Antoine, feu volant, facre. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Essentia. *Ar.* Schai, fchiath, afchia. *Heb.* Tufchiah, naviah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* Effence. *It.* Effenza.

Evacuatio. *Ar.* Chala, Iftifrig. *Heb.* Buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* Evacuation, vuidange. *It.* Evacuazione.

Evaporatio. *Ar.* Buchar. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀναθυμίασις. *Gal.* Evaporation. *It.* Evaporazione.

Evexia. *Ar.* Tabi, tibh. *Heb.* deeft. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* Buon eftat de corps. Corps bien complexionè. *It.* Buona conftituzione. Buono abito.

Euphorbium. *Ar.* Farbum. *Heb. deficit*. *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* Euphorbe. *It.* Euforbio.

Evulsio. *Ar.* Cala. *Heb.* Maffachgazit. *Gr.* ἔκσπασις. *Gal.* Evulfion, arrachement. *It.* Eftirpazione.

Excrementum. *Ar.* Codora, codora agefed. *Heb.* Galal, gelel, zeh, tfeah, zefiah, perefch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* Excrement, ordure du corps. *It.* Efcremento.

Exhalatio. *Ar.* Buchar. *Heb.* Hebel Kitor. Gr. ἀναθυμίασις, ἀναθυμίασις' *Gal.* Exhalaiffon, exhalation. *It.* Efalazione.

Experientia, experimentum. *Ar.* Tagrib, tagariba, burhan, garaba. *Heb.* Nifa, nifajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* Experience, experiment. *It.* Efperienza, efperimento, prova.

Exanguis. *Ar.* Naquis aldem. *Heb.* chafardam. *Gr.* ἄναιμος, λείφαιμος. *Gal.* Sans fang. Qui n'à point de fang. *It.* Effangue.

Exsiccans. *Ar.* Mujabbis, manfchaf. *Heb.* Jabefch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* Seichant, Qui fait fecher. *It.* Seccante.

Exsiccatio. *Ar.* Jubifa, jubs, debul, nifchaf. *Heb.* Jebofchet. *Gal.* Seichemente, feiche, feichereffe. *It.* Secca, feccagine.

Exspiratio. *Ar. deficit*. *Heb.* Mappech, geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* Exhalaifon, haleine. *It.* Efpirazione.

Exsputio. *Ar.* Badfa coh, bufac, antifath. *Heb.* Rekikah. *Gr.* πτύσις. *Gal.* Crachement. *It.* Sputamento.

Extenuatio, extenuatus. *Ar.* Ambafati, debul, tazhul, *adject.* Mazhol taqzif. *Heb. deficit*. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Extenuation, amoindriffement, extenue. *It.* Eftenuazione, eftenuato, indebolito.

Ex-

EXTINCTIO, EXTINCTUS. Ar. Intifa, itfa, mutfi. Heb. Kibhu, Kebhe. Gr. σβέσις, σβεσμὸς. Gal. Esteigment, esteint. It. Estintione, estinto.

EXTRACTIO. Ar. Arcrugg, intiead. Heb. deficit. Gr. ἐξολκή. Gal. Extraction. It. Estrazione.

EXTRACTUM. Ar. Caluz, charrag. Heb. deficit. Gr. ἐξελχθὲν. Gal. Extrait. It. Estratto.

EXULCERATIO, EXULCERATUS. Ar. Naquia, munqui, tacra. Heb. deficit. Gr. ἕλκωσις. Gal. Exulceration, bleussure, entameure de peau. It. Impiagatura.

F

FACULTAS, POTENTIA. Ar. Taca, cudra. Heb. El, jacolet, coach, harschaah. Gr. δύναμις. Gal. Faculté, puissance, pouvoir, force. It. Possanza, facoltà.

FAMES. Ar. gol. Heb. Casan, ruabh, reabon, sacsa. Gr. λιμὸς. Gal. Famine, faim. It. Fame.

FAR. Ar. Catnia. Heb. deest. Gr. χόνδρος, ζεία. Gal. Espeutre. It. Farra.

FARINA, POLENTA. Ar. Daccic, & daccac camh. Heb. Kemack, solet, calit, pericah. Gr. ἄλευρον, ἄλφιτον. Gal. Farine. It. Farina.

FASCIA. Ar. Lafasa, faiga. Heb. Chitul, chetulah, misgereth. Gr. δεσμὸς, σπάργανον. Gal. Bande, bandelette. It. Fascia, benda.

FASCINATIO, FASCINUM. Ar. Sihr, sahara. Heb. Chaschaph, lachasch, lathas, roten. Gr. βασκανία, βάσκανον. Gal. Enchantement, sorceterie. It. Stregaria, stregamento.

FASTIDIUM. Ar. Bogda, beschem, melel. Gal. goal, tsara, deraon, cat. Gr. ναυτία, βδέλυγμα. Gal. Degoust. It. Fastidio.

FAUCES. Ar. Halch, halchu, sahafati, natq. Heb. Loa, chulcus, cheth. Gr. φάρυγξ. Gal. gorge. It. Foce, cana della gola.

FAVILLA. Ar. Ramad. Heb. Piach, Kidod. zick. Gr. αἰθάλη. Gal. Flamesche, cendre chaude. It. Favilla.

FAVUS. *Morbus, & apum opificium.* Ar. Schud sahafati, sirengi. Heb. Suf, nofet. Gr. κηρίον. Gal. Rayon de miel. It. Favo.

FEBRIS, *& eminenter ardens.* Ar. Humi, humia. Heb. Daleket, chaschur, caddachat. Syr. Escheta. Gr. πυρετὸς. Gal. Fievre. It. Febre, febretta.

FEMUR. Ar. Pachad. Heb. Jarech. Gr. μυρός. Gal. Cuisse. It. Parte fuor della coscia.

FERMENTATIO. Ar. Chamar. Heb. BezeKet. chumzach. Gr. ζύμωσις. Gal. Fairelever. It. Levitamento, levitazione.

FERMENTUM. Ar. Chamir, chalamita. Heb. Seor. Gr. ζύμη. Gal. Levain. It. Levito, lievito.

FERVOR, FERVIDUS. Ar. Taglia, gali. Heb. Dicul, retach, ratach. Gr. καῦμα, ζέσις, θερμὸς. Gal. Ferveur, fort ardent. It. Fervore, bollente, fervente.

FEX. FECULA. Ar. Dar, dardi, thefal, taluch. Heb. Schemer. Gr. τρὺξ, ὑποστάθμη. Gal. Lie, fondrille. It. Feccia.

FIBRA, FIBRÆ. Ar. Arac, *plur.* uruc. Heb. Pethilim, maphthilium. Gr. Ἶς, *pl.* ἶνες. Gal. *pl.* Petits filets du nerf. It. Fili dei nervi o nervosi.

FIBULA. Ar. Bizim, *pl.* abzam, cabal, *pl.* acbal. Heb. Chach, caaat, cane hagaton. Gr. περόνη. Gal. Boucle, ou aggrasse. In *Anat.* Os de la Jambe. It. Fibbia, fibula.

FICUS, MORBUS. Ar. Albir. Heb. deficit. Gr. σύκωσις, σῦκον. Gal. Fic. It. Fico.

FIRMITAS, FIRMUS. Ar. Amanach, baKi, daman, adman, zahid, vataca &c. Heb. Amana, emuna, neeman, chezac, jazuc &c. Gr. βεβαιότης, βέβαιος. Gal. Fermeté, ferme. It. Fermezza, fermo.

FISSURA. Ar. Filla, zada. Heb. Bedee, chagava, schesa, arods, schac, schaca. Gr. σχίσις, σχίζα. Gal. Fente, crevasse. Ital. fessura.

FISTULA. Ar. Zumara, mazamar, macalachat. Heb. Necafa, anbub, chalil. Gr. σύριγξ. Gal. Fistule. It. Fistola.

FIXATIO, FIXUS. Ar. Irtichaz, marcaz. Heb. Kebhiab. Gr. πῆξις, πηκτὸς. Gal. Faire fiche. It. Siccazione, siccato.

FLAMMA. Ar. Lahib, lahlaha, lama, marig, sab. Heb. Laabh, lehabhab, laebhet, labhat, massaah. Gr. φλόξ. Gal. Flamme. It. Fiamma.

FLATUS. Ar. Nascha, nasima, ruh, rih, riah. Heb. Ruach, nesama, nephicha, neschibat. Gr. φῦσα, πνεῦμα. Gal. Souffle, soufflement. It. Fiato.

FLETUS. Ar. BuKi. Heb. BeKi, beKah, Demah. Gr. κλαυθμὸς. Gal. Pleur, plurement. It. Pianto.

FLOS, FLORES. Ar. Zahar, *pl.* Ahzar (Zar atuhas. *Flos æris*) Heb. Nizanim, perach, ziz. Gr. ἄνθος, *pl.* ἄνθεα. Gal. Fleur, fleurs. It. Fiore, fiori.

FLUCTUATIO, FLUCTUS. Ar. Haul, haule, ahuol *pl.* manga, tamig. Heb. gal, mischbar. Gr. κλυδὼν, κύμανσις. Gal. Flot, vague, flottement, agitation. It. Fluttuatione, ondeggiamento.

Fluor, fluxus. *Ar.* guri (*v. g.* guridem *sanguinis* bikai *cum vomitu*,) dob, dabaren, filan, fil. *Heb.* HeleK, eabh, zobh, zirma, gar. *Gr.* ῥοῦς, ῥεῦμα. *Gal.* Fluxion, coulement. *It.* Flusso.

Foetor, foetidus. *Ar.* Nachar, natan, nutana, natin, mantin. *Heb.* Neelab, baesch, boesch, zemora, mac. *Gr.* δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* Puanteur, puant. *It.* Fetore, fetido.

Foetus. *Ar. deficit.* *Heb.* Ill, olel, scagav, speger. *Gr.* τόκος, γονή. *Gal.* Fruict, & portee d'une femme. *It.* Parto.

Fomes. *Ar.* Locscha. *Heb.* Schual. *Gr.* ζώπυρον. *Gal.* Drapeu du fusil, allumette. *Ital.* Esca.

Forceps. *Ar.* Culib. *Heb.* Machtah, malcacha, yebhat. *Gr.* πυράγρα, σμίλη. *Gal.* Tenaille, pincette. *It.* Tenaglia.

Forfex. *Ar.* Machagad, michad. *Heb.* Misparah, meliachah. *Gr.* ψαλίς, τομίς. *Gal.* Ciseau. *It.* Forfice.

Forma. *Ar.* Zora, sebeb alzori, nava. *Heb.* Zura, toar matconet. *Gr.* μορφή, εἶδος. *Gal.* Forme. *It.* Forma.

Formatio. *Ar.* gabla. *Heb.* Jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* Formatione. *It.* Formazione, fazione.

Fornax. *Ar.* Atun, forn. *Heb.* Tanur, macben, atun, Kibschan. *Gr.* κάμινος, *Gal.* Fournaise. *It.* Fornace, forno.

Fractura. *Ar.* Casar, casra. *Heb.* Tenua, schebher, mischbar, maschber, pegima, pagma. *Gr.* κλάσμα, ἄγμα, κάταγμα. *Gal.* Fraction, fracture, rompure. *It.* Rottura.

Frigiditas, frigus, frigidus. *Ar.* Tabrid, buruda, barid, gumid, gemeea, gumud, *adiect.* gimid. *Heb.* Cor, cara, car., kerir, dsinna. *Gr.* ψῦχος, ψυχρός. *Gal.* Froidure, froid. *It.* Freddo.

Frons. *Ar.* gebhe. *Heb.* Metsach. *Gr.* μέτωπον. *Gal.* Front. *It.* Fronte.

Frontale. *Ar. deficit.* *Heb.* Mitscha. *Gr.* ἐπιμετώπιον. *Gal.* Fronteau. *Ital.* Frontale.

Fructus. *Ar.* Fuache. *Heb.* Peri, nibh, tenubha. *Gr.* καρπός. *Gal.* Fruict. *It.* Frutto.

Fuligo. *Ar.* Vasara, dachan, dochen, Asech. *Heb.* Icrum. *Gr.* λιγνύς, αἰθάλη, καπνία. *Gal.* Suye. *It.* Fuligine.

Fumus. *Ar.* Dachan, buchar. *Heb.* Achan, Kitor, calil. *Gr.* καπνός. *Gal.* Fumee. *It.* Fumo.

Fungus, morbus. *Ar.* Fatas, fatera, futurati, muqq, hatar, acar. *Heb. deficit.* *Gr.* μύκης. *Gal.* Champignon, potiron. *It.* Fongo.

Furor, mania. *Ar.* gienun, gin, (magnun, *adj.* maniacus) gadab. *Heb.* Zahaph, hebrab, eharon &c. *Gr.* μανία. *Gal.* Fureur, furie, folie. *It.* Furore, furia.

Furunculus, dothien. *Ar.* Dumel, *pl.* Aldemenul, demamil. *Heb.* Tali. *Gr.* δοθιήν. *Gal.* Froncle, clou. *It.* Adronaccio.

Furfures, furfuratio, pityriasis. *Ar.* Nocale, nacale, alebleati, hucha, hucala, cusear, naziz. *Heb.* Mappal, netec, moz, pesole, dsarid. *Gr.* πίτυρον, πιτυρίασις. *Gal.* Son bran de farine, morb, petits ordures blanches sur la teste. *It.* Crusca, semola.

Fusio, liquatio. *Ar.* Ihtiraq, herq. *Heb.* MuzaKet, muzak, nesec, masseca, haduc, hindica. *Gr.* χύσις. *Gal.* Fusion; fonderie, action de fondere. *It.* Liquefazione, fusione.

G

Gagates, *Ar.* Zabaga, gagathi. *Heb. deficit.* *Gr.* γαγάτης, γαγγίτης. *Gal.* gagat. *It.* gagate.

Galactites. *Ar.* Alazar almeres, hagiar lebenic, vel lebeni. *Heb. deficit.* *Gr.* γαλακτίτης. *Gal.* Pierre blanche come laict. *It.* galatite.

Galbanum. *Ar.* Cheneehalbebi, halcherima, barzard, beliata ligma, hazad &c. *Heb.* chelbenach. *Gr.* χαλβάνη, σαγωνίτης. *Gal.* galbanon. *It.* galbano.

Galea. *Ar. deficit.* *Heb.* Michbbah, cobah, culas, maclas, cascda. *Gr.* κράνος, κόρυς, τρυφάλη. *Gal.* Heaume, casque. *It.* Celata, Elmo.

Ganglion. *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr.* γάγγλιον. *Gal.* & *It.* *retinetur* ganglion, ganglio.

Gangraena. *Ar.* ganaga. *Heb. deficit.* *Gr.* γάγγραινα. *Gal.* gangraine, chair morte par ulcere, & inflammation. *It.* Carne morta di una piaga.

Gargarismus. *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr.* γαργαρισμός. *Gal.* gargarisme. *It.* gargarizamento.

Garum. *Ar.* Muri, scenem, marc, almalah. *Heb. deficit.* *Gr.* γάρον. *Gal.* Saulmoure de poissons. *It.* Salamuja.

Gaudium. *Ar.* Farch, farcha. *Heb.* Simsach, sason, cheduah, alzath. *Gr.* χαρά, χάρμα. *Gal.* Joye. *It.* Allegrezza.

Gemna, lapis pretiosus, margarita. *Ar.* gauhara, *pl.* gauhar, gavahir, jacuta, *plur.* jacut. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Pierre pretieuse, *It.* gemma.

Gena, mala, maxilla. *Ar.* Ilgene, chad, tahia. *Heb.* Lechi, lasa, pag. Gr. γένυς, γνάθος. *Gal.* Joue. *It.* guancia.

Generatio. *Ar.* Nasal, gil, dahar, tavaruth, con, tacoin. *Heb.* Dor, moledet, chavijah, toleda. *Gr.* γένεσις. *Gal.* generation. *It.* generazione.

Genitalia, pudenda. *Ar.* Zubub, *sing.* Zubb, *pro utroque sexu*, Aurat, *per antiphrasin*, Ducura. *Heb.* Ervha, mebuschim, pot. Gr. αἰδοῖα. *Gal.* Parties genitoires, honteuses. *It.* Parti naturali, genitali.

Genu. *Ar.* Rocba, *pl.* rocab, rocbatini. *Heb.* Berec, arcubbah. Gr. γόνυ. *Gal.* genovil. *It.* ginocchio.

Gialappa, Jalappa. *Ar.* & *Heb. deficit.* Gr. γιάλαππα. *Gal.* Jalap. *It.* Jalappa.

Gibbositas, gibbus, gibbosus. *Ar.* Hadube, hadubbi, mahaddab. *Heb.* Habh, gibben, dabbeschet. Gr. κύρτωσις, κύφωσις, κυφός, κυρτός. *Gal.* Bosse, bossu. *It.* gobbo.

Gingivae. *Ar.* Alderazi, algemur, latach. *Heb.* Chincaim. Gr. οὖλον, οὖλα. *Gal.* gencive. *It.* gengiva.

Glabricies, glaber. *Ar.* Hali, haloa. *Heb.* Chilec, chalec, scheiuth. Gr. φαλακρότης, φαλακρός, ψιλός. *Gal.* Pelure, pele. *It.* Pelamento, spelamento, pelato, spelato.

Glandula, glans. *Ar.* geuze, *pl.* geuz, salla, bolota. *Heb. deficit.* Gr. ἀδὴν, βάλανος. *Gal.* glande, petit glande. *Ital.* ghianda, ghianda picciola.

Glans penis. *Ar. deficit.* *Heb.* Rosch hagevijah. Gr. βάλανος, κύτταρος. *Gal.* Testa du queve. *It.* Capezzolo della coda.

Glarea, glareasus. *Ar.* Mahagara, muhagar. *Heb. deficit.* Gr. ψηφὶς, ψάμμος, ψηφίδων ἔμπλεως, ψαμμώδης. *Gal.* gravier, gravois, plein de gravois. *It.* ghiara, ghiarosa.

Glaucoma. *Ar.* Zarca. *Heb. deficit.* Gr. γλαύκωμα. *Gal.* Aveuglement, tasche en l'œil. *It.* Accecamento.

Gluten. *Ar.* Babac, dabc, halc, ilc, giri. *Heb.* Debhec. Gr. κόλλα. *Gal.* Colle, glu. *It.* Colla.

Gonagra. *Ar.* Vagal al rocba, alm arocbatim. *Heb.* Chebel haberec. Gr. γόναγρα. *Gal.* goutte de genovil. *It.* gotta del ginocchio.

Gonorrhoea. *Ar.* Aludi, almeracha. *Heb.* Zebha, zob, miKKerehlajelah. Gr. γονόῤῥοια. *Gal.* gonorree, flux de semence. *It.* gonorrea.

Gossypium. *Ar.* Cotin. *Heb.* Zemer. Gr. γοσσύπιον, ἐριόξυλον. *Gal.* Cotton. *It.* Cottone, bombaggia.

Granum. *Ar.* Zara, Habbat. *Heb.* gargar, peret. Gr. κόκκος. *Gal.* grain. *It.* grano.

Graveolentia, graveolens. *Ar. caret.* *Heb.* Bavosch, beosch, tsachanah, namac. Gr. δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* Mauvaise odeur. *It.* Puzza, cattivo odore.

Gravida. *Ar. deficit.* *Heb.* Harab, battana, meadjah. Gr. ἐγκύμων. *Gal.* Femme grosse, encainte. *It.* gravida.

Grumus, grumescentia. *Ar.* gerf, *plur.* Agraf. *Heb.* Regebh, gusch. Gr. θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* Caillee, caille. *It.* condensato.

Guaiacum. *Ar.* & *Heb. deficit, ind.* guajacan. Gr. ἁγιόξυλον. *Gal.* Bois de gayac, sant. *It.* guaiaco, legno santo.

Gula, oesophagus. *Ar.* Meri, anhar. *Heb.* Loach, biliah. Gr. οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, gosier. *It.* gola.

Gummi. *Ar.* Zamach, samag. *Heb.* Dsamag. Gr. κόμμι. *Gal.* gomme. *It.* gomma.

Gummi Arabicum. *Ar.* Samag, alarabi. *Heb.* Althartuc. Gr. κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gommi Arabique. *It.* gomma Arabico.

Gutturnium. *Ar. deficit.* *Heb.* Mischcabh. Gr. ἀρύταινα, πρόχοος. *Gal.* goutteron. *It.* Bacilo, bacile.

Gypsum. *Ar.* Gies, gips, gipsin, tali. *Heb. deficit.* Gr. γύψος. *Gal.* Gips, plastre. *It.* gesso. gipso.

H

Hæmatites. *Ar.* Sedenegi, sedine. *Heb. caret.* Gr. αἱματίτης. *Gal.* Hematite, pierre sanguinaire. *It.* Hematite.

Haemoptysis. *Ar.* Nafthaldam, nazaf aldam. *Heb.* Rocdam. Gr. αἱμόπτυσις. *Gal.* Crachat de sang. *It.* Sputo del sangue.

Haemorrhagia. *Ar.* Guridem nazalaldem. *Heb.* Dabh, vel zobhdam. Gr. αἱμοῤῥαγία. *Gal.* Flux de sang. *It.* Fluore del sangue.

Haemorrhoides. *Ar.* deest. *Heb.* Apholim, techorim. Gr. αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* Hemorrhoides *It.* Emorrhoide.

Halitus. *Ar.* Nasima, habba. *Heb.* Neschama. Gr. πνεῦμα, ἀτμὸς, ἀναπνοή. *Gal.* Haleine *It.* Alito, spirito.

Hebetudo visus. *Ar.* Alsedar, altabalbazar. *Heb.* deest. Gr. ἀμβλυωπία. *Gal.* Foiblesse, debilité de veve, veve trouble. *It.* Debilità del viso.

Hectica. *Ar.* Hami aldac, meselet, mucalif. *Heb.* Hadacia. Gr. ἑκτική. *Gal.* Fiebre hectique, etique. *It.* Ettica, ettica febre.

Hepar, *jecur*. *Ar.* Hebd, rebia. *Heb.* Cabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* Foye. *It.* Fegato.

Hepaticus, *Ar.* MaKbud, alorsingen, siagemalsee, *Heb.* deest. *Gr.* ἡπατικός. *Gal.* Hepatique, mal a foye. *It.* Fegatoso, mal di fegato.

Hermaphroditus. *Ar.* Chunte. *Heb.* deest. *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* Hermaphrodite, garson fillette, qui est masle, & femelle. *It.* Ermafrodito.

Hernia, ramex. *Ar.* Luse, buri, odra, adar, nafsch. *Heb. deficit*. *Gr.* κήλη. *Gal.* Rompure, hergne, greveure. *It.* Crepatura, rottura, hernia.

Herpes. *Ar.* Alchaichaluf, in *specie* exedens *Heb.* Jecul, (etiam *exedens*.) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἕρπης κεγχρίας, i. e. *miliaris*. *Gal.* Herpete, loup des Alemans, & male dartre. *It.* Erpete, lupo.

Hirudo, sanguisuga. *Ar.* Alag, alaca. *Heb.* Alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* Sangsue. *It.* Sanguettola, sanguesuga.

Homo. *Ar.* & *Heb.* Adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* Homme. *It.* Omo.

Horror. *Ar.* TaKim, azugub, palazut. *Heb.* Dharadab. *Gr.* φρίκη. *Gal.* Effrayement, erayeur. *It.* Orrore.

Humectatio, *Ar.* Bal, abtlal. *Heb.* Tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* Humectation, movilleure, moiteur, *infinit.* *It.* Bagnamento, inumidito.

Humerus, *Ar.* Keft, mancaa. *Heb.* Keteph, Schebhet. *Gr.* ὦμος, *Gal.* Espaule. *It.* Spalla, omero.

Humor, humidus. *Ar.* Chilt, nadvah, *pl.* Nadvit, munedi, *adj.* rutuba, ratab. *Hebr.* Leach, lechah, leschad, teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρός, ἰκμάς. *Gal.* Humeur, humide. *It.* umore, umido.

Hydatis, aquula. *Ar.* Sarnac, schernac, aximath. *Heb.* deest. *Gr.* ὑδατίς, *Gal.* Bourgeon, ou ampoulle plein d'eau. *It.* Acquetta, broffola piena d'acqua.

Hydrops, Hydropicus. *Ar.* Jarcan, muallal, baliarcan, haben, nasch albatan, *adj.* mansuch. *Heb.* Nodi sechiceu. *Gr.* ὕδρωψ, ὑδρωπικός. *Gal.* Hydropisie, hydropique. *It.* Idropisia, idropico.

Hyacinthus. *Ar.* Jacuta, *quod etiam* Gemmam *in genere significat*. *Heb.* deest. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* Hyacinte. *It.* Giacinto.

Hyems. *Ar.* Schiti, schetva. *Heb.* Kor. *Gr.* χειμών. *Gal.* Hyuor. *It.* Inverno.

Hypochondria. *Ar.* Mesemen. *Heb.* Chomesch. *Gr.* ὑποχόνδρια. *Gal.* Hypochondres. *It.* Tela, che sta intorno al cuore.

Hypochondriacus. *Ar.* Serasif, *Heb.* Chamusch. *Gr.* ὑποχονδριακός. *Gal.* Hypochondriaque. *It. deficit*. *Possit tamen usurpari, ipocondriaco, ad imitationem ippocrita*, i. e. *Hypocrita*.

I

Jaspis. *Ar.* Hagar, jaspe. *Heb.* Jaschpe; *Gr.* ἴασπις. *Gal.* Jaspe. *It.* Pietra jaspe, jaspide.

Icterus, icteritia. *Ar.* Jarcan. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ἴκτερος. *Gal.* Jaunisse. *It.* Itteritia.

Ictus, percussio. *Ar.* Haldah. *Heb.* Paam, maKKeh, maccah. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* Coup, frappement, frappeur. *It.* Colpo, percossa, ferita.

Jejunum, epitheton intestini. *Ar.* Alsain dsain. *Heb. deficit*. *Gr.* νῆστις. *Gal.* Jeun. *It.* Digiuno.

Ilia. *Ar.* Hazarti. *Heb.* Kesalim, dapea. *Gr.* λαγόνες. *Gal.* Flancs. *It.* Fianchi.

Iliaca, ileus. *Ar.* Vaga almaa. *Heb. deficit*. *Gr.* εἰλεός, εἰλιακή. *Gal.* Iliaque passion. *It.* Iliaca.

Impetigo, lichen. *Ar.* Cuba, scere, usga, haziza. *Heb.* Chazaz, chaziz, jassephet. *Gr.* λειχήν. *Gal.* Volatique passion, gratelle. *It.* Volatica.

Impregnatio. *Ar.* Haml. *Heb.* deest. *Gr.* ἐγκυμοσύνη. *Gal.* Engrossement des femelles. *It.* Ingravidazione, impregnazione.

Impuritas, impurus. *Ar.* Chacesa. *Heb.* Tumach, tame, tinufa, tanuf. *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* Ordure, salete, ord, sale *It.* Sporchezza, sporco.

Incisio, *Ar.* Lachat. *Heb.* Seret, sareta. *Gr.* τομή, διακοπή. *Gal.* Incision. *It.* Taglio, tagliatura.

Incrassans, incrassatio. *Ar.* Tegill. *Heb.* Maebheh. *Gr.* παχυντικός, παχυσμός. *Gal.* Espaississement, *verb.* Espaissir. *It.* Ingrossamento, ingrossante.

Incubus, Ephialtes. *Ar.* Gatum, chanic, Kibus, Kabus, alantifac, altatum, alcatum &c. *Heb.* Kabudus. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* Couchel mare. *It.* Incubo, incubito.

Inedia. *Ar.* Goi. *Heb. deficit*. *Gr.* νηστεία. *Gal.* Faute du boire, & de manger. *It.* Astinenza, dieta.

Infantia, infans. *Ar.* Tofula, tofolia, tifl, *Heb.* Jancuth, jeleth, naar, elem, taph, pirchaK. *Gr.* βρέφος. *Gal.* Enfance, enfant. *It.* Fanciullezza, fanciullo, bambino.

Inflammatio. *Ar.* Tahab, acasus. *Heb.* gargur.

gur, beherah. Gr. φλεγμονή. Gal. Inflammation, embrasement. It. Inflammatione.

Inflatio. Ar. Nasch. Heb. deest. Gr. ἐμφύσημα. Gal. Inflation, infleure. It. Infiatura, infiatione, gonfiamento.

Influxus, Ar. Mazhaca. Heb. deficit. Gr. ἀπόῤῥοια. Gal. Influence. It. Influsso.

Infusio, infusum. Ar. Naca, naka, muntaca, zabb. Heb. Jetsica, muzak. Gr. ἔγχυσις, ἔγχυτον. Gal. Infusion, infus. It. Infusione, infuso.

Ingenium. Ar. Gil, hadaca, chiel. Heb. Sechel, haskel, binad. Gr. νοῦς, διάνοια, εὐφυΐα. Gal. Naturel. It. Ingegno.

Ingredientia. Ar. Dachila. Heb. deficit. Gr. εἰσερχόμενα. Gal. Entrants. Ital. Entranti.

Inguen. Ar. Haleb, pl. Halebetein, arbut, arbitin. Heb. deficit. Gr. βουβῶνες. Gal. Eine. It. Inguinaglia.

Inquietudo. Ar. deficit. Heb. Rescha. Gr. ἄλυσμος, ἄση. Gal. Inquietude. It. Inquietudine.

Insania, insanus. Ar. Beleh, ebleh, vasuso, vasus. Heb. Schiggoon, meschugga. Gr. ἄνοια, μανία, μωρὸς, ἐμμανής. Gal. Furie, rage, insense, hors de ses sens. It. Pazzia, pazzo.

Insipidus, insipiditas. Ar. Zehema, biletib, masich, mischa, subst. Hebr. Chesil, nabal, evil. Gr. ἄποιος, ἀποιότης. Gal. Qui n'a point de saveur. It. Senza sapore.

Inspiratio. Ar. Laufas, habca, pl. hubub. Heb. deficit. Gr. ἐμπνοή. Gal. Inspiration. It. Inspiratione.

Inspissato. Ar. Tacatf, mucattif, adject. Heb. deficit. Gr. πύκνωσις. Gal. Espessissement. It. Ispessimento.

Instrumentum. Ar. Alaeh, & in specie Chirurgicum gamedui. Heb. keli. Gr. ὄργανον. Gal. Instrument. It. Instrumento.

Intellectus. Ar. Binah, aql. Heb. Sechel, haskel. Gr. διάνοια. Gal. Intellect, entendement. It. Intelligenza, intendimento.

Intemperies. Ar. Ifrat. Heb. deficit. Gr. ἀκρασία. Gal. Immoderation, intemperance. It. Immoderazione.

Intestinum. Ar. Batan, pl. Bavatin, dachi, mazran, pl. mazarin. Heb. Kerebh, pl. Kerabhim. Gr. ἔντερον, ἔντερα. Gal. Entrailles, intestins. It. Entraglie, interiori.

Inunctio. Ar. Tamarich. Heb. deficit. Gr. χρῖσμα, χρῖσις, ἄλειμμα. Gal. Onction. It. Onzione, unguento.

Irrigatio. Ar. deficit. Heb. Zarzif, ri, schiku. Gr. ἐμβροχὴ, ἄρδεια. Gal. Arrousement. It. Adacquamento inacquamento.

Irritatio. Ar. Mahadbah. Heb. Regez, ragza, argzot, naatsa, neatsa. Gr. ἐρεθισμός. Gal. Irritation. It. Irritazione.

Ischiatica, ischias. Ar. Itqalnisa. Heb. Cebh hajerek, gid hanuaseh. Gr. ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς νόσος. Gal. goutre sciatique. It. Sciattica.

Ischion. Vide. coxa. Ar. Nesa. Heb. Naseh. jerek. Gr. ἰσχίον. Gal. Cuisse, hanche. Ital. Coscia, anca.

Ischuria. Ar. Zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule iihtecin albeule &c. Heb. Achjut haschtana, azira haschenim. Gr. ἰσχουρία. Gal. Ischurie. It. Iscuria.

Jugulum. Ar. Lebe. Heb. Zippor. Gr. αὐχήν, κλεὶς, δέρη. Gal. gosier, gorge. It. gola, gozzo della gola.

Jugularis vena. Ar. guidem. Heb. deficit. Gr. σφαγῖτις φλέψ. Gal. Veine du gorge. It. Vena di gozzo, della gola.

Julep. Ar. Juleb. Heb. deficit. Gr. ἰούλεπος. Gal. & It. Julep.

Jumentum, jumenta. Ar. Behime, pl. Beheim. Heb. Beir, cudna. Gr. κτῆνος. Gal. Beste servant a tirer, ou labourer. It. Bestiame, bestia da somma, giumenta.

Jus, jusculum. Ar. Marac, mana fem. Heb. Maiac, rathaph. Gr. ζωμίδιον. Gal. Brove, potage. It. Brodo, potaggio.

L

Labium, labrum. Ar. Supha. Heb. Saphah. Gr. χεῖλος. Gal. Levre, lippe, lipe. It. Labro.

Labor. Ar. Chidma, chotob. Heb. Torach. Gr. πόνος, μόχθος. Gal. Labeur, travail. It. Fatica.

Laboratorium, officina. Ar. Dar, zinaa: hanut. Heb. deficit. Gr. ἐργαστήριον. Gal. Ouvroir d'un Apoticaire. It. Bottega.

Lac. Ar. Leben, lahan. Heb. Chalau. Gr. γάλα. Gal. Laict, lait. It. Latte.

Lac coagulatum acetosum. Ar. Raib, rab, malt, mest, machid. Heb. deficit. Gr. ὀξύγαλα, γάλα πηκτὸς. Gal. Lait aihre, laict espais, caillebotes. It. Latte acetoso, agro.

Lacca. Ar. Luch, ancasal. Heb deficit. Gr. λάγκαμον. Gal. & It. Lacca.

Lacryma. Ar Dama. Heb. Dama, dima. Gr. δάκρυον. Gal. Larme. It. Lagrima.

Lactans. Ar. Mardaa. Heb. Meneket. Gr. γαλακτίζουσα. Gal. Allaitant. It. Lattante.

Lacteus. Ar. Mulabban, labani. Heb. deficit. Gr. γαλακτικός, γαλακτώδης. Gal. Blaut, come laict, de lait. [I]t. Di latte.

Ladanum. Arab. Laden, leden. Heb. deficit. Gr. λάδανον. Gal. Ladanum. It. Ladano.

Læsio. Ar. Garha, mod. Heb. Nezek, chebhel, cathal, nega. Gr. βλάβη. Gal. Blessure. It. Offesa, nocumento.

Lamina. Vide Bractea.

Lana. Ar. Suf, zuf. in specie Lana succida, zuf hile mavil. Heb. Itsemer. Gr. ἔριον. Gal. Laine. It. Lana.

Langvor. Ar. Sacam. Heb. Ajephut. Gr. ἀσθένεια. Gal. Langueur. It. Languore, languidezza.

Lapis. Ar. Hagiar, hagar, alazar. Heb. Ebhen, chatsaz, Keph. Gr. λίθος. Gal. pierre. It. Pietra.

Laqvevs. Ar. Arva, habel, machnaca. Heb. Chebhel, moKesch, pach. Gr. βρόχος, παγίς. Gal. Laqs. It. Laccio.

Lardvm. Ar. Sadif alchanzir, semen. Heb. deest. Gr. χοιρεία σάρξ. Gal. Lard. It. Lardo.

Larynx. Ar. Natq. Heb. deest. Gr. λάρυγξ. Gal. gorge. It. gozzo della gola.

Lassitvdo. Ar. Ajoch, xaga. Heb. Jaga, jagia. Gr. κόπος. Gal. Laschete. It. Stanchezza.

Latvs, *subst.* Ar. Gunb, *pl.* Agnab, diet. *pl.* devet. Heb. Jarcah, Ketef, peah, tsad, tesela &c. Gr. πλευρον. Gal. Coste. It. Lato, fianco.

Lapis lazvli. Ar. Scerbac, lazuard, lazivare. Heb. deest. Gr. κύανος. Gal. Pierr lazuli. It. Pietra lazuli.

Leniens, laxativvm. Ar. Melin. Heb. Marpa. Gr. ἐκκοπρωτικόν, ὑπόλακτον. Gal. Laxatif. It. Solutivo del ventre.

Lentigo Ar. Alhadesiab, namascha. Heb. *deficit*. Gr. φακός. Gal. Lentile, tache roussetre au visage. It. Lentigine.

Lepra, leprosvs. Ar. Barasi, abraz, gedem magdum, garaba, mugarrab. Heb. Tsaraat, tsara, mispach. Gr. λέπρα. Gal. Lepre, ladierie. It. Lepra, mal di S. Lazaro.

Lethargvs. Ar. Musien, *adiect.* munsi. Heb. *deficit.* Gr. λήθαργος. Gal. Letargie. It. letargo.

Libido. Ar. Zin, techavil. Heb. Zenuth, agbah. Gr. λαγνεία ὁρμή. Gal. Volupté desordenèe, paillardise. It. Libidine, voglia sfrenata, lusuria.

Libra. Ar. Musin, misin, mizin, ratal. Heb. Mane, tecal. Gr. λίτρα. Gal. Livre. It. Libra.

Lien, splen. Ar. Tahal. Heb. deest. Gr. σπλήν. Gal. Rate. It. Milza.

Lienteria. Ar. ZaliK almazarin. Heb. Chalaclacotli, claleKhameaim. Gr. λειεντερία. Gal. Lienterie. It. Lienteria.

Ligamentvm, ligatvra. Ar. Macab, asar. Heb. Elur, abhac, mosar, Ketar. Gr. συνδεσμος, δεσμός. Gal. Lien, liacson, ligature. It. Legamento, legatura, legame.

Limatvra, scobs. Ar. Baruda, bural. Heb. Nesoret. Gr. ῥίνημα. Gal. Limure, limaile, sieure. It. Limatura.

Lingva. Ar. Lisin, lisna. Heb. Laschon. Gr. γλῶσσα, vel γλῶττα. Gal. Langue. It. Lingua.

Linimentvm. Ar. Latuch, atlia. Heb. Mischchach. Gr. ἄλειμμα. Gal. Liniment. It. Unguento.

Lipothymia, animi deliqvivm, syncope. Ar. Istifrag. Heb. *deficit*. Gr. λιποθυμία. Gal. Pasmoison, esvanovissement, defaillence de cœur. It. Mancamento di cuore, ecclisse, difetto.

Lippitvdo, ophthalmia. Ar. Umuscha, ramad, guardenegi. Heb. *deficit*. Gr. ὀφθαλμία, λήμη. Gal. Chacie, debilitè de veve, mal des yeux. It. Lippitudine.

Liqvefacio, liqvatio. Ar. Tadiib, adiba, dubian, hetebei. Heb. Mas, masa, temes. Gr. τῆξις. Gal. Fonderie, liquation. It. Liquefazione.

Liqvidambra, storax liqvida. Ar. Miaha saila. Heb. deest. Gr. στόραξ. Gal. Styraz liquide, liquidambre. It. Liquidambra.

Lithargyrivm. Ar. Merdasengi. Heb. Martech, badil. Gr. λιθαργύριον. Gal. Litarge d'or, e d'argent. It. Lithargirio.

Lvbricitas, lvbricvs. Ar. Zalac, zalic, muzalic, mulasa, amals, mamlasa. Heb. ChileK, chelecah, chalac. Gr. γλισχρότης, γλισχρός. Gal. grillant, glissade, glissement, glissant. It. Lubrico, lubricità, sdrucciolamento, sdrucciolosо, sbricciolosо.

Lvcta, lvctatio. Ar. Inzira, munzara. Heb. Naphtulah. Gr. πάλη. Gal. Luitte, luittement. It. Lotta, combattimento.

Lvmbago. Ar. Vaga alchatin. Heb. Chebel, alchalazim. Gr. ὀσφύος ἄλγημα. Gal. Douleur de reins. It. Dolore de lombi.

Lvmbi. Ar. Chatim, caavin. Heb. Chalazim, matenaim. Gr. ὀσφύες. Gal. Reins. It. Lombi.

Lvmbrici vermes. Ar. Caratin, suffara. Heb. Barza, barzim. G. ἕλμινθες. Gal. Veres. It. Vermi.

Lvsciosvs, Lvscvs. Ar. Ahvel, avar. Heb. iver. Gr. μύωψ. Gal. Qui a la veve courte. It. Losco, di corta vista.

Lvxatio. Ar. Algaacnu, alheven, seqq, facea. Heb. Nacal, naseh. Gr. ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα. Gal. Dislocation de membro. It. Snodazione, snodato.

Maceratio.

M

MACERATIO. *Ar.* Bal, abtlal, dars, darsa, tadris. *Heb.* Mischtah. *Gr.* ὕγρανσις. *Gal.* Amolissement. *Ital.* Macerazione.

MACIES, MACILENTUS. *Ar.* Hazal, tazhil, mazhul, tacdif, cadif. *Heb.* Caschah, razah, razi, dalla, dal, patran, patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* Maigrete, maigre, maigreur. *It.* Macilenza, magrezza.

MACIS. *Ar.* Besbase, besbesi, talisafar. *Heb. deficit.* *Gr.* μάκερ. *Gal.* Macis, fleur de Muscade. *It.* Macis.

MAGNES. *Ar.* Hagar almes, magnatis. *Heb. deficit.* *Gr.* μαγνήτης. *Gal.* Aimant. *It.* Calamita.

MALLEOLUS, Anat. *Ar. deficit.* *Heb.* Carsol. *Gr.* σφυρίον. *Gal.* Martellet. *It.* Martellino.

MALLEUS. *Ar.* Matraca, dafar. *Heb.* Halmuth, arzob, mappets, pattisch, mepiz, &c. *Gr.* σφύρα. *Gal.* Maillet, marteau. *It.* martello.

MAMMA, MAMMILLA. *Ar.* Muche, *pl.* muchit, thad, *pl.* tadi. *Heb.* Dad, schad, bizzi. *Gr.* θηλή, μαζός, μαστός. *Gal.* Mammelle, tette, tetton. *It.* Tetta, poccia, mamella.

MANCUS, MUTILUS. *Ar.* Mabtul, mucallam. *Heb.* Paschig, calut. *Gr.* πηρός. *Gal.* Munchot. *It.* Mancino.

MANDIBULA, MAXILLA. *Ar.* Chud, *pl.* chudub, lehia, pak, *pl.* pakin. *Heb.* Lechi, Lak. *Gr.* γνάθος, γένυς. *Gal.* Machoire. *It.* Mascella.

MANIPULUS. *Ar.* Bachat, chajam, chuzma, chuzem, galla. *Heb.* Glem, alumma, amir, tsachac, comets. *Gr.* χειρόβολον, ἄμαλλα. *Gal.* Javelle, poigne. *It.* Manipolo.

MANNA. *Ar.* Man, terniabin. *Heb.* Man. *Gr.* μάννα. *Gal.* Manne de Calabre. *It.* Manna.

MARCHASITA. *Ar.* Marcasith, alrusenhi. *Heb. deficit.* *Gr.* μαρκασίτη. *Gal.* Marchautte. *It.* Marchesita.

MARCOR, MARCIDUS. *Ar.* Indibel, madbul, nachar, inbedul, inabdul. *Heb.* Kemat, kemit. *Gr.* μαρασμός, μαρασμώδης. *Gal.* Maigreté, maigre. *It.* Magrezza, magro.

MARGHARITA. *Ar.* Gauhara, *pl.* gravahir, darra, jacuta, jacut. *Heb.* Peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Perle. *It.* Perla.

MASSA. *Ar.* Gabla, agn, agne. *Heb.* Bazek, golem, Gusch, Kikkar. *Gr.* μάζα. *Gal.* Masse. *It.* Massa.

MASTICATIO, *Ar.* Madg. *Heb.* Leisah. *Gr.* μάσησις. *Gal.* Mastication. *It.* Masticazione.

MASTIX, MASTICHE. *Ar.* mastiche. *Heb.* Lot, Lut. *Gr.* μαστίχη. *Gal.* Mastic. *It.* Mastica.

MATERIA. *Ar.* Gabla, madad, mida. *Gal.* Chomer. *Gr.* ὕλη. *Gal.* Matiere. *It.* materia.

MATRIX, UTERUS. *Ar.* Zifac, cis, ruham. *Heb.* Rechem, maschper, em, harah. *Gr.* μήτρα. *Gal.* & *It.* Matrice.

MATURATIO. *Ar.* Alandaga. *Heb.* Bischul. *Gr.* πεπασμός. *Gal.* Maturation. *It.* Maturezza.

MEATUS. *Ar.* Bartac, magari, mansad. *Heb.* Nacabh, rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* Veine, issuer. *Ital.* meato, poro.

MECHOACANNA. *Ar.* Mechoacan. *Heb. deficit.* *Gr.* μηχοακάνη. *Gal.* Mechoacan. *It.* Mechoacanna.

MEDIASTINUM. *Ar. deficit.* *Heb.* Rakim. *Gr.* μεσαύλιον. *Gal.* Mediastin. *It.* Mediastino.

MEDICAMENTUM, REMEDIUM. *Ar.* Devi, *pl.* Advia. *Heb.* Aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* Medicament, medecine. *It.* Medicamento.

MEDICINA. *Ar.* Tadvia, tab. *Heb.* Alut, asia, schipha, rephuah. *Gr.* ἴασις, ἰατρική. *Gal.* Medecine. *It.* Medicina.

MEDICUS. *Ar.* Mudevi, tabib, *pl.* atibbe, alfachi, sasi. *Heb.* Ase, measse, ropheh, schaphi. *Gr.* ἰατρός. *Gal.* Medicin. *It.* Medico.

MEDIUM. *Ar.* Haza, vasat, tavasit, nazif. *Heb.* Tavec, chazi, mecheza, Kerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *It.* Mezzo.

MEDULLA. *Ar.* Moch, much. *Heb.* moach. *Gr.* μυελός. *Gal.* Movelle. *It.* Midolla.

MEL. *Ar.* Asel, Karatan, alces. *Heb.* Debhasch. *Gr.* μέλι. *Gal.* Miel. *It.* Miele.

MELANCHOLIA, MELANCHOLICUS. *Ar.* Sevid, seudi, *adj.* Seudavi. *Heb. deficit.* *Gr.* μελαγχολία, μελαγχολικός. *Gal.* Melanchelie, melancolie, melancolique. *It.* Maninconia, malinconia, malinconico.

MEMBRANA. *Ar.* Race. *Heb.* Keleph. *Gr.* ὑμήν. *Gal.* Membrane, petit peau. *It.* Membrana.

MEMBRUM. *Ar.* Ucde, quatra. *Heb.* Hadam, netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* Membre. *It.* Membro.

MEMORIA. *Ar* Dihen, dihn, hifd, Ilthem. *Heb.* Zicron, zicaron. *Gr.* μνήμη. *Gal.* Memoire. *Ital.* Memoria.

MENSTRUUM. *Ar.* Hayda, niz. *Heb.* Nipda, vasat, sautha, richuc, subhan. *Gr.* ἐμμήνια, καταμήνια.

καταμηνία. *Gal.* Menstrue, fleurs, ou moies des femmes. *It.* Menstruo, flusso di sangue delle donne.

Mensura. *Ar.* Eil, masah. *Heb.* Medad, midda, madon, sasseah, mesurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* Mensure. *It.* Misura.

Mentagra. *Ar.* Haziza sal lahia. *Heb.* Hazaz. *Gr.* μεντάγρα. *Gal.* Dartre. *It.* Volatica.

Mentum. *Ar.* Dacan, lahiah. *Heb.* Lechi, sapham. *Gr.* γένειον. *Gal.* Menton. *It.* Mento, barboccio.

Mercurius. Vide Argentum vivum. *Ar.* Cattab. *Heb.* Cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* Mercure. *It.* Mercurio.

Meridies. *Ar.* Vasit alnahar. *Heb.* Tzahoraim. *Gr.* μεσημβρία. *Gal.* Midi. *It.* Mezzo dì.

Mesenterium. *Ar.* Marhad, maraad. *Heb.* Sabhacat. *Gr.* μεσεντέριον. *Gal.* Mesenterie. *It.* Mesenterio.

Metacarpus. *Ar.* Alselannat. *Heb.* Masrech caph hajad. μετακάρπιον, στῆθος, χῶρος. *Gal.* Dos de la main. *Ital.* Dosso della mano.

Minium. *Ar.* Afrengi. *Heb. deficit.* *Gr.* μίλτος. *Gal.* Mine. *It.* Minio.

Morbilli. *Ar.* Aluieschin, sasasin, algidra, alhasba, *Forest. l. 6. Obs. 41. Schol.* *Heb.* Chazabim. *Gr.* ἐξανθήματα ἐρυθρά. *Gal.* Rougeole. *It.* Rossettoli.

Morbus. *Ar.* Dil, caaba, marad, *pl.* amrad. *Heb.* Chali, machalat, carah, caran, &c. *Gr.* νόσος, νόσημα. *Gal.* Maladie. *It.* Malattia, male, morbo.

Mors. *Ar.* Maut, mita, fain. *Heb.* Mavet, mut, met, &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* Mort. *It.* Morte.

Morsuli. *Ar.* Lezmit. *Heb.* & *Gr.* *deficit.* *Gal.* Morceaux, morcelets, tablettes. *It.* Tavoletti.

Morsus. *Ar.* Maldug, lezma, naschab, gad, hadah, maad. *Heb.* Neschek. *Gr.* δῆξις, δῆγμα. *Gal.* Morsure. *It.* Morso.

Mortarium. *Ar.* Haven, maharas, casan. *Heb.* Metocah, mactesch, asitah. *Gr.* ὅλμος, γδη. *Gal.* Mortier. *It.* Mortaro.

Moschos. *Ar.* Mosch, mech. *Heb.* Bosem, besem, besam. *Gr.* μόσχος. *Gal.* Musc. *Ital.* Muschio.

Mucilago. *Ar.* Lahab. *Heb.* Rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Mucilage. *It.* Mucilagine.

Mucor. *Ar.* Chamg, asin, asuna. *Heb.* Iphusch. *Gr.* ἄρως, αὐχμός. *Gal.* Moisissure. *It.* Muffa.

Mucronatus. *Ar.* Alchangeri. *Heb.* Ezembedesii rachaibh. *Gr.* ῥιφοειδής. *Gal.* Aigu ou forme come une espee. *It.* Come una spaca

Mucus. *Ar.* Maihta, moq. *Heb.* Naja, tir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Morve, morveau dunez. *It.* Mucco.

Mulier, Muliebris. *Ar.* Nisivi, nisi. *Heb.* Ilcha. *Gr.* γυνή, γυναικεῖος. *Gal.* Femme, de femme. *It.* Femina, Donna. Di femina.

Mulsum. *Ar.* Antabad. *Heb. deficit.* *Gr.* ὑδρόμελι, alii οἰνόμελι. *Gal.* Vin mielle. *It.* Acqua melata. Vino melato.

Mumia. *Arab.* Mumiai. *Heb.* & *Gr.* *deficiunt.* *Gal.* Mommie, mumie. *It.* Mumia.

Muria. *Ar.* Muri, marc almalah. *Heb. deficit.* *Gr.* ἅλμη. *Gal.* Saulmure. *It.* Muria, salamora.

Musculus. *Ar.* Mulch, *plur.* Amlach, adlah. *Heb. deficit.* *Gr.* μῦς. *Gal.* Muscle. *It.* Muscolo.

Mustum. *Ar.* Mostar, asara. *Heb.* Tirosch, asis. *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* Moust. *It.* Mosto.

Mutatio. *Ar.* Abdil, tabdil. *Heb.* Caliphah. *Gr.* μεταβολή, μεταλλαγή. *Gal.* Changement. *It.* Mutamento, mutazione.

Myrobalani. *Ar.* Dulegi, bendelegi. *Heb. deficit.* *Gr.* μυροβάλανοι. *Gal.* Myrobalans. *It.* Mirobalani.

Myrra. *Ar.* Mura, mor. *Heb.* Mor. *Gr.* σμύρνα. *Gal.* Mirrhe. *It.* Mirra.

Mystax. *Ar. dici potest* Dacan. *Heb.* Sapham. *Gr.* μύσταξ, προπωγώνιον. *Gal.* Moustache. *It.* Basette, barbocci.

N

Naphtha. *Ar.* Nast. *Heb. deficit.* *Gr.* νάφθα. *Gal.* Nephthe. *It.* Bitume.

Narcoticum, stupefaciens. *Ar.* Michdar. *Heb. deficit.* *Gr.* ναρκωτικόν. *Gal.* Narcotique. *It.* Narcotico.

Nasus, nares. *Ar.* Manchar, *pl.* Mancharin. *Heb.* Aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥίν, ῥῖνες. *Gal.* Nez, narines. *It.* Naso, narice.

Nates. *Ar.* Aijatin, liatin, maciada. *Heb.* Schet, iggabhot. *Gr.* γλουτοί. *Gal.* Fesses. *It.* Natiche.

Natura. *Ar.* geuhaa, tabi, gariza. *Heb.* deest. *Gr.* φύσις. *Gal.* Nature. *It.* Natura.

Naturalis. *Ar.* Tabai, garizi. *Heb.* deest. *Gr.* φυσικός. *Gal.* Naturel. *It.* Naturale.

Nausea. *Ar.* Zarà, chobal, beschem, cuddtachmach. *Heb.* Zara mazor, baschem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* Appetit de vomir. de-

degoust, degoustment. *It.* Nausea, inclinazione a vomito.

Nephritis. *Ar.* Vaga alkelitin. *Heb.* deest. *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* Na ou doleur de reins, *It.* Dolore di reni, nefritide.

Nervus, *Ar.* Vatar, *pl.* Autar, atsab. *Heb.* Etsed, metar, *pl.* Metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* Nerf. *It.* Nervo.

Neutrum, neuter. *Ar.* Lazmum. *Heb. deficit.* *Gr.* οὐδέτερον. *Gal.* Ni l'un ni l'autre. *It.* Neutrale, nè l'uno nè l'altro.

Nitrum, *Ar.* Baurach, malh, barud. *Heb.* Nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* Nitre, salpetre *It.* Salnitro, salpietra.

Novacula. *Ar.* Sifre. *Heb.* Maspar, taar, morah, Izmel. *Gr.* ξυρὸς. *Gal.* Rasoir. *It.* Rasoio, rasoro.

Nox. *Ar.* Leile. *Heb.* Lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* Nuit. *Ital.* Notte.

Nutritio. *Ar.* Tagdia. *Heb.* Tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* Nourriture, nourrissement. *It.* Nutrimento.

Nutrix. *Ar.* Nena, rabbaia, mardaa. *Heb.* Omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάστρια, τιτθή. *Heb.* Nourrisse, nourrice. *It.* Nutrice, nena.

Nyctalopia. *Ar.* Gisiha, algihar, alchar. *Heb. deficit.* *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *It.* deficiunt.

O

Obesitas, obesus. *Ar.* Bari, gilad, galid. *Heb.* Abah, abhih, maabheh, taphasch. *Gr.* πιότης. *Gal.* Grosserie, grasseur, gras. *It.* Grassezza, grasso.

Obstipitas, obstipus. *Ar.* Mudellibitas. *Heb.* deest. *Gr.* καμψαυχενία. *Gal.* Courbeure, caurbe. Qui a la teste tortue di travers. *It.* Storto di collo.

Obstructio, oppilatio. *Ar.* Schidda, tacah. *Heb. deficit.* *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* Etoupement, obstruction, opilation. *Ital.* Opilazione.

Occiput. *Ar.* Alchafa, chamudue. *Heb.* Oreph. *Gr.* ἰνίον. *Gal.* Derriere de la teste. *It.* Occipitio.

Oculus, *Ar.* Bizar, *pl.* Abzar, ajin. *Heb.* Ajin. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* Oeil, Yeux. *Ital.* Occhio.

Odor. *Ar.* Buhar, tib, facha, raiha. *Heb.* Reah, Zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* Odeur. *It.* Odore.

Odoramentum. *Ar.* Atara, schemumat, *Heb.* Basam, besem. *Gr.* ὀσφρήματα. *Gal.* Odeur, Parfum. *It.* Odoramento.

Odoratus, olfactus. *Ar.* Scham, *Heb.* Reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal.* Flair, flaireur, flairement, odorament. *It.* Odorato.

Oedema. *Ar.* Undimia, trehel. *Heb. deficit.* *Gr.* οἴδημα. *Gal.* Enfure phlegmatique. *It.* Enfiatura flemmatica.

Oleum. *Ar.* Dun, den. *Heb.* Jizher, schemen, mescha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* Huile. *It.* Oglio.

Omentum. *Ar.* Zirbus, Zorab. *Heb.* Chelebh, mecasse. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* Coife es tripes. *It.* Zirbo.

Ophthalmia. *Ar.* Aflen, guardenigi, ramad. *Heb.* Kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* Maledie des yeux. *It.* Lipppitudine.

Opium. *Ar.* Offien, afiun, marcad. *Heb.* Ofi. *Gr.* ὄπιον, μηκώνιον. *Gal.* Sue de pavot, *It.* Opio.

Opobalsamum. *Ar. deficit.* *Heb.* Zeri, Zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalsam. Suc du Baume. *It.* Opobalsamo.

Orificium, os, oris, *Ar.* Duem, ducam, fe. *Heb.* Phe, phi, pum, adi. *Gr.* στόμα. *Gal.* Orifice, embouchure, bouche. *It.* Bocca.

Orificium ventriculi. *Ar.* Ducam almiede. *Heb.* Phehagaron, pum habetem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, *estque duplex*, στόμαχος, & πυλωρὸς. *Gal.* Orifice d'estomac. *It.* Bocca dello stomaco.

Os, ossis. *Ar.* Anamel, anemel, adam. *Heb.* Gerem etsem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* Os. *It.* Osso.

Os sacrum. *Ar.* Hadam alhagiazi, alhavis. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* Os sacer, sainct. *It.* Osso sacro.

Ovum. *Ar.* Beid, baid, *plur.* Alde. *Heb.* Betsa, betsim. *Gr.* ᾠόν. *Gal.* Oeuf. *It.* Ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* Oxymel. *It.* idem.

P

Palatum, *Ar.* Chanq, halc, natque. *Heb.* CheK, malcochaim, magler. *Gr.* ὑπερῷον. *Gal.* Palais de la bouche. *It.* Palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr.* παλινδρομία. *Gal.* Palindromie. *It.* Palindromia, Ritorno d'umori.

Pallor, pallidus. *Ar.* Bilaleum, nihula, nahil. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* Couleur uasl, pale, pasleur, pasle. *It.* Pallidezza, pallido.

Palpebræ. *Ar.* Agfin. *Heb.* Aphaphaim, schemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* Paupieres des yeux. *It.* Palpebre.

Palpitatio. *Ar.* Alucbe, ichtelig. *Heb. deficit.*

cit. *Gr.* παλμός. *Gal.* Palpitation. Treſſaillisſemenent du coeur. *It.* Palpitazione.

Panaritivm, redvvia. *Ar.* Dahaſas, dagga, abuhalac. *Heb.deficit*. *Gr.* παρονυχία. *Gal.* Paronychie, reduvie. *It.* Panariccia.

Pancreas. *Ar.* Bancharas, encharas. *Heb.* Totereth. *Gr.* πάγκρεας. *Gal.* Pancreas. *It.* Pancreate.

Pandicvlatio. *Ar. deficit*. *Heb.* GichuK. *Gr.* σκερδιασμός. *Gal.* Seſtendre de tout ſon corps. *It.* Diſtirarſi, diſtenderſi.

Papilla. *Ar.* Muchaicha, dharah. *Heb.* Pitmu, patmat. *Gr.* θήλη. *Gal.* Tetin, bout de la mamelle. *It.* Cappezzuolo della poccia, mamella.

Paracentesis, perforatio. *Ar.* Bat, bata, tucbah. *Heb.* Tucbah. *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* Paracenteſie. *It.* Paracenteſia, Forazione con la trivella. Sbucazione.

Paralysis. *Ar.* Butlan, lacvach, lacua, alzamene. *Heb.* Palig, pilug. *Gr.* παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* Paralyſie. *It.* Paraliſia.

Parotis. *Ar.* Vaga allhadani, fugille. *Heb. deficit*. *Gr.* παρῶτις. *Gal.* Parote apoſtume. *It.* Poſtema dietro l'orecchia.

Paroxysmvs. *Ar.* Neuba. *Heb.* Onah. *Gr.* παροξυσμός. *Gal.* Acceſes de malad, paroxiſme. *It.* Paroſſismo, accreſcimento, acerbazione.

Pars. *Ar.* gihe. *Heb.* Chelc, chelca. *Gr.* μέρος. *Gal.* Part. *It.* Parte.

Partvs. *Ar.* Tavalid, mavlad, muchuzah, nalas. *Heb.* Ledah. *Gr.* τόκος. *Gal.* Enfantement. *It.* Parto.

Passio. *Ar.* Alm, infial. *Heb.* Hiphaalut, chaſchacha. *Gr.* πάθος, πάθημα. *Gal.* Paſſion. *It.* Paſſione.

Passvlæ. *Ar.* Zibib. *Heb.deficit*. *Gr.* σαφίδες. *Gal.* Raisnis. *It.* Uva paſſa, uva, zibibo.

Pastillvs, trochiscvs. *Ar.* Areflatu, caraz. *Heb.deficit*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* Trochisque. *It.* Paſtella, paſtillo.

Patella. *Ar.* Alhaſaſe, alrefatu, rasga, radalih. *Heb.* Hayn au magen haharcuba. *Gr.* μύλη. *Gal.* Palete du genovil. *It.* Padella.

Pectvs. *Ar.* Zadar, alcas. *Heb.* Chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. *Gr.* στῆθος. *Gal.* Poitrine. *It.* Petto.

Pellis, cvtis. *Ar.* Giel, gelde, geld, chabi, quiſchichara. *Heb.* Gelad, or, dac, doc &c. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Pean. *It.* Pelle.

Penis, membrvm virile. *Ar.* Dacar, deneb. *Heb.* Gid, ammah, ſchapheca, zanah. *Gr.* κέρκος. *Gal* Verge de l'homme. *It.* Coda, membro virile.

Paripnevmonia. *Ar.* Det alriah, itrif, ſoſati, birſen, chaiana. *Heb. deficit*. *Gr.* περιπνευμονία. *Gal.* Peripnevmonie, inflammation des pulmones. *It.* Peripnevmonia.

Peritonevm. *Ar.* Siphac, berbetiron, beriteron. *Heb.* deeſt. *Gr.* περιτόναιον. *Gal.* Peritonee. *It.* Peritoneo.

Pes, pedes. *Ar.* Kiarach, kadam, ragla. raglin, ſak, ſakin. *Heb.* Regel, peamum. *Gr.* πούς, πόδες. *Gal.* Pied, pieds, *It.* Piede, piedi.

Pessvs, pessarivm. *Ar. deficit*. *Heb.* Cophal manul, abbar. *Gr.* πεσσοπεχυτός. *Gal.* Peſſaire. *It.* Chiaviſtello, peſſario.

Pestis, pestilentia. *Ar* Barathien, alencatan, itrama, vadi, maut, mita. *Heb.* Deber, mavet, negaph, keteph, katoph. *Gr.* λοιμός, *It.* Peſte, peſtilenza.

Pestilens. *Ar.* Vabii, maſmam, mufasſida. *Heb.* Dibri. *Gr.* λοιμώδης. *Gal.* Peſtilent, peſtilentieux. *It.* Peſtilente.

Petechiæ. *Ar.* Alureſchin. *Heb.deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα λοιμώδη. *Gal.* Macules peſtilentieus. *It.* Petechie macchie peſtilentiali.

Petrolevm. *Ar.* Nafth. *Heb. deficit*. *Gr.* πετρέλαιον. *Gal.* Huille de oirre. *It.* Petroglio.

Phagedæna. *Ar.* Ikila. *Heb.* Icul. *Gr.* φαγέδαινα. *Gal.* Phagedaine. *It.* Fagedena.

Pharmacopevm, pharmacopolivm, *Ar.* Maagena, maagin. *Heb. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλιον. *Gal.* Boutique d' Apoticaire. *It.* Bottega di Speciali.

Pharmacopola. *Ar.* Aggin. *Heb. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* Apoticaire. *It.* Speciale.

Philtrvm. *Ar.* Sihr. ſahara. *Heb.* deeſt. *Gr.* φίλτρον. *Gal.* Philtre, poiſon pour faire amer. Brevage d'amore. *It.* Veleno per farſi amare.

Phlebotomia, venæ sectio. *Ar.* Bazaga. fazd. *Heb.* Hacazah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* Saignee. *It.* Sanguigna.

Phlebotomvs. *Ar.* Mibazag, fazzad. *Heb.* kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* Lancette. *It.* Lancetta.

Phlegma, pitvita. *Ar.* Cham. *Heb.* Lebhanah. *Gr.* φλέγμα. *Gal.* Phlegme. *Ital.* Flemma.

Phlegmagogvm. *Ar.* & *Heb.* deficiunt. *Gr.* φλεγμαγωγόν. *Gal.* Phlemagoge. *It.* Flemmagogo.

Phænigmvs. *Ar.* Ahmar. *Heb. deficit*. *Gr.* φοινιγμός. *Gal.* Faire rouge. *It.* Fare roſſo.

Phrenitis. *Ar.* Birſen, ſirgen, carabitus.

Heb.

Heb. deficit. Gr. φρενῖτις. *Gal.* Phrenesie. *It.* Frenesia.

Phthiriasis, morbus pedicularis. *Ar.* Camla, mucammal, Kimlin. *Heb. deficit. Gr.* φθειρίασις. *Gal.* Phthiriase, maladie pediculaire. *It.* Pidocchiosità.

Phthisis, phthisicus. *Ar.* Zell, malzlul, sall, maslul, illat assel, alil assel. *Heb.* Tisimuc, schachaph. *Gr.* φθίσις. *Gal.* Phtisie, ulceration des poulmons. *It.* Tisichezza, tisico.

Pia mater. *Ar.* Maschimi. *Heb. deficit. Gr.* ὑμὴν λεπτός. *Gal.* Membrane menu de cerveau. *It.* Pia madre.

Pilulæ. *Ar.* Habbat. *Heb. deficit. Gr.* καταπότια. *Gal.* Pilules. *It.* Pilole.

Pilus. *Ar.* Vabra, saar. *Heb.* Saar, saarah, schear. *Gr.* θρίξ. *Gal.* Poil. *It.* Pelo.

Pinguedo, Pinguis. *Ar.* gilla, gallil, dasuma, dasem, vadaq, muyadaq. *Heb.* Deschen, daschen, chesebh, schemen, schamea, duhen, dahen. *Gr.* λίπος, λιπαρότης, λιπαρός. *Gal.* graisse, gras. *It.* grassezza, grasso.

Pistillum. *Ar.* Marzaba, mudacca, Jed, almaharas, gras. *Heb.* MadoK. *Gr.* ὕπερος, ὕπερον. *Gal.* Pilon de mortier. *It.* Pistello di mortajo.

Pituita. Vide Phlegma.

Pix. *Ar.* Char, chir, zest, alKitran, churrut. *Heb.* Zephet, copher. *Gr.* πίσσα. *Gal.* Poix. *It.* Pece.

Placenta. *Ar.* Caach. *Heb.* Calah, ugah, uggah, geritsah, lebbibah. *Gr.* πλακοῦς. *Gal.* Torteau, torte. *It.* Foccaja, torta.

Planta. *Ar.* Benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Heb.* Bannat, natah, schetilim, *pl. Gr.* φυτόν. *Gal.* Plante. *It.* Pianta.

Planta pedis. *Ar.* Alselament. *Heb.* Caph, masreK haregel. *Gr.* πέλμα, πεδίον. *Gal.* Plante du pied. *It.* Pianta del piede.

Plenitudo, plenus. *Ar.* Imbtil, mali. *Heb.* Melo, male. *Gr.* πλῆθος, πληθώρα. *Gal.* Plenitudo, plein. *It.* Pienezza, pieno.

Pleuritis, pleuriticus. *Ar.* Bilsen sosati, vaga algenb, hubivaga algenb, schafza. *Heb.* ghebel hazzad. *Gr.* πλευρῖτις, πλευριτικός. *Gal.* Plevresie. *It.* Pontura di fianchi.

Plica. *Ar.* Farda, taja, tachbil alschaar. *Heb. deficit. Gr.* πλοκή. *Gal.* Pli, pliement, plissure. *It.* Piega, crespa.

Plumbum ustum. *Ar.* Merdesengi. *Heb. deficit. Gr.* μόλυβδος κεκαυμένος. *Gal.* Plomb bruslè. *It.* Piombo brusciato.

Podagra. Vide etiam Arthritis. *Ar.* Salaa. *Heb deficit. Gr.* ποδάγρα. *Gal.* goutte des piedes. *It.* Podagra, gotta.

Pollex. *Ar.* Buhan. *Heb.* Bohen, alion, gudal, zecapha, ezebba hagam. *Gr.* ἀντίχειρ. *Gal.* Pouce. *Ital.* Dito grosso, pollice.

Pollutio nocturna. *Ar.* Heis ihtelem. *Heb. deficit. Gr.* ἐξονείρωσις. *Gal.* Flux de semence de nuict. *Ital.* Flusso del seme notturno.

Polypus. *Ar.* Alarhab, arbiam, cassanum, arnaban. *Heb. deficit. Gr.* πολύπους. *Gal.* Poulpe, poupe, polype. *It.* Polpo, polpa del naso.

Pondus. *Ar.* Alsacrugia, vazan, mizin, tacal, ticle. *Heb.* Mischcal, netel, manch, masah. *Gr.* σταθμός, βάρος. *Gal.* Poix, pesanteur. *Ital.* peso.

Poples. *Ar.* Rocba, rocube. *Heb.* Berek. arcuba. *Gr.* ἰγνύς, ἰγνύη, κώλυψ. *Gal.* Jarret, *It.* garleto. Piegatura della gamba.

Porphyrites lapis. *Ar.* Rachama ahmar. *Heb.* Bahat. *Gr.* πορφυρίτης. *Gal.* Marbe, rouge, ou rougeastre. *It.* Porfido.

Potus. *Ar.* Tardia, secu. *Heb.* SchiKkni. *Gr.* πόμα. *Gal.* Boire, boisson. *It.* Cosa da bere.

Praefocatio matricis. *Ar.* Comac, ichtinac alraham, macnaca alzifac. *Heb.* Machahac harechem. *Gr.* πνὶξ ὑστερική. *Gal.* Suffocation de la matrice. *It.* Affocamento della matrice.

Praeputium. *Ar.* Arla, calfa. *Heb.* Arelatah, marachak. *Gr.* πόσθη. *Gal.* Perpuce, peau du bout du membre viril. *It.* Pelle nella punta del membro virile, preputio.

Praeservatio. *Ar.* Charaz, tichraz, athiras, *Heb. deficit. Gr.* προφυλακή. *Gal.* Preservation. *It.* Preservazione.

Priapismus, sasyriasis, *Ar.* Ferismus, thersinus, samus. *Heb. deficit. Gr.* πριαπισμός, σατυρίασις. *Gal.* Priapisme, satyriasie. *It.* Priapismo, satirasia.

Prognosticum. *Ar.* Hiseb, cahin, ichan, nubuah. *Heb.* Nabuah. *Gr.* προγνωστικόν. *Gal.* Prognostique, prediction. *Ital.* Pronostico.

Pruritus. *Ar.* Sare, hace, hacac, uKi. *Heb. deficit. Gr.* κνησμός. *Gal.* Demangement, demangaison. *It.* Pizzicore, voglia di grattarsi.

Ptisana hordei. *Ar.* Kisch, Akescen, disdhischmin, scheir. *Heb.* gersire, scheorim. *Gr.* πτισάνη. *Gal.* Ptisane ou Tisane. *It.* Ptisana, sugo d'orzo senza scorza.

Pubes, os pubis. *Ar.* Rachaba, zub. *Heb. deficit. Gr.* ἥβη ὀστέον, ἥβης. *Gal.* Poil, qui viene aux parties honteuses. *It.* Lanugine, e peli delle parti vergognose.

Pudenda. *Ar.* Zubub, aurat. *Heb.* Mebusohim, srevah, bacharin. *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* Parties

ties honteuses. *It.* Parti vergognose.

Pudor, verecundia. *Ar.* Dahfar, chifehma. *Heb.* Boscha, boscet, buschna, baschena, tsenua. *Gr.* αἰδώς. *Gal.* Honte. *It.* Vergogna.

Puerpera. *Ar.* Veleda. *Heb.* Joleda. *Gr.* λεχώ. *Gal.* Accouchee. *It.* Donna di parto.

Pulmo. *Ar.* Rihe, ria, kieh. *Heb.* *deficit.* *Gr.* πνεύμων. *Gal.* Pouimon. *It.* Polmone.

Puls, Pulmentum. *Ar.* Idim, harisa, tabich, sahina. *Heb.* Nazid. *Gr.* χέδροπα, ἀθάρα. *Gal.* Fait de Farine, bovillie. *It.* Pulte, meneſtra.

Pulsus. *Ar.* Nahad, naf. *Heb.* Paam, dephek. *Gr.* σφυγμός. *Gal.* Paols. *It.* Battimento.

Pulvis. *Ar.* Suffuf, ugitur, darira, gobar, &c. *Heb.* AvaK, aphar, gusch, schavac. *Gr.* κόνις. *Gal.* Poudre, pousliern. *It.* polvere.

Pumex. *Ar.* Chaisur, fanec, hagarashamim. *Heb.* deest, *Gr.* κισσηρίς. *Gal.* Pierre ponce. *It.* Pumice.

Pupilla. *Ar.* Hadac alain. *Heb.* Bauah, charuds, gilgul, ischon. *Gr.* κόρη. *Gal.* Prunelle de l'œil. *It.* Pupilla dell'occhio.

Purgans. *Ar.* Munaqui. *Heb.* *deficit.* *Gr.* καθαρτικόν. *Gal.* Pourgant, medicament qui purge. *It.* Medicamento purgante.

Purgatio. *Ar.* Mushil. *Heb.* Tohar, Kenischa. *Gr.* κάθαρσις. *Gal.* Purgation. *It.* purgazione.

Purificatio. *Ar.* Tathir, tanquia. *Heb.* bar. *Gr.* καθαροποίησις. *Gal.* Purification. *It.* Purificazione.

Purpura. *Ar.* Iſtablac. *Heb.* Argaman, margaman. *Gr.* πορφύρα. *Gal.* Pourpre. *It.* porpora.

Pus. *Ar.* Mida, sadid. *Heb.* Magla. *Gr.* πύον. *Gal.* Bove, ordure. *It.* Marza, lordura.

Pustula, papula. *Ar.* Bothor, sahafati, balchiati. *Heb.* Saphahat, bohac, cathita. *Gr.* φλυκτίς, φλύκταινα. *Gal.* Pustule, apoulle. *It.* Broffola.

Putredo. *Ar.* Tacrich, afuna, taafin. *Heb.* Racath, ricathon. *Gr.* σηπεδών. *Gal.* Pouriture, pourrissure. *It.* Putredine.

Putrefactio. *Ar.* Chamg, taafin. *Heb.* iphusch. *Gr.* κατέσηψις. *Gal.* Putrefaction. *It.* Putrefazione.

Pyxis. *Ar.* Schatipha. *Heb.* Ichusphan. *Gr.* πυξίς. *Gal.* Boiste, boistolette. *It.* Bussetta. bossoletta.

Q

Quartana febris. *Ar.* Rabba. *Heb.* Rabiah. *Gr.* τεταρταῖος πυρετός. *Gal.* Fievre quarte. *It.* Quartana.

Quies. *Ar.* Hudna, razane, sucum tafschal. *Heb.* Dam, manoah, schabbaton, scheket. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* Repos. *It.* Quiete, riposo.

Quotidiana febris. *Ar.* Humi aljaum jaum, antar telhos. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ἀμφημερινὸς πυρετός. *Gal.* Quotidien fievre. *It.* Quotidiana. Cotidiana.

R

Rabies. *Ar.* Rialcalbe. *Heb.* *deficit.* *Gr.* λύσσα, λύσσα. *Gal.* Rage. *It.* Rabbia.

Radix. *Ar.* Batagen asis. *Heb.* Shoresch. icar. *Gr.* ῥίζα. *Gal.* Racine. *It.* Radice.

Rana. *Ar.* Dasta, altaheul. *Heb.* Zab, mascar. *Gr.* βάτραχος. *Gal.* Raine, grenoville. *It.* Ranocchio, rana.

Rancidus. *Ar.* Mutarrac. *Heb.* *deficit.* *Gr.* σαπρός. *Gal.* Ranci, chansi. *It.* Rancio, rancido.

Rasura. *Ar.* Guraga, nesare, halsa. *Heb.* garera, tasporeth. *Gr.* ξυσμός. *Gal.* Rasure. *It.* Rasura.

Raucedo, raucus. *Ar.* Tabahboh, mubabhah. *Heb.* Bichab. *Gr.* βράγχος, βραγχώδης. *Gal.* Enrovement, enrove. *It.* Raucità, rauco.

Recidiva. *Ar.* & *Heb.* *desunt.* *Gr.* ὑποστροφή. *Gal.* Recidive, recheute de maladie. *It.* Ritirata.

Remedium. *Ar.* Devi, *pl.* Advia, tab, on, un, muana. *Heb.* Rephuah, aruc, asut, asc, asjah. *Gr.* βοήθημα, ἄκος. *Gal.* Remede. *It.* Rimedio. Vide etiam Auxilium, Medicina.

Renes. *Ar.* Kulie, kelit, kelitin. *Heb.* kelajoth, tochot. *Gr.* νεφροί. *Gal.* Reins, reignons. *It.* Reni, rognoni.

Respiratio. *Ar.* Raha, Iſtirah. *Heb.* Revach. *Gr.* ἀναπνοή. *Gal.* Respiration, respirament. *It.* Respirazione.

Restauratio, restitutio. *Ar.* giemar, chilefa, radd, radda. *Heb.* Schubhab, teschubhah. *Gr.* ἀποκατάστασις. *Gal.* Restauration, restitution. *It.* Restaurazione, ristoro, restituzione.

Rete,

Rete, reticulum. *Ar.* Nasba, Facheh, medſida, ſabaca, thorab, tharb, zirbus. *Heb.* Reſcheth, micmar, macmor, madſud, moKeſch, leKed, malcodath, cherem, naſchubh &c. *Gr.* δίκτυον. *Gal.* Rets, file. *It.* Rete, reticello.

Retiformis. *Ar* Reſcheth. *Heb. deficit. Gr.* δικτυοειδὴς, χοροειδὴς. *Gal.* Fait an ſeçon de rets. *It.* Retiforme.

Rhabarbarum. *Ar.* Raveno, ravedſeni. *Heb.* deeſt. *Gr.* ῥαβάρβαρον. *Gal.* Rhevbarbe. *It.* Rabarbaro.

Rhevmatismus. Vide Deſtillatio. *Ar.* & *Heb. deficiunt. Gr.* ῥευματισμός. *Gal.* Rhevme. *It.* Fluſſo, catarro.

Rubinus. *Ar.* Jacuta hamar. *Heb.* Jahar. Cadcod, ſamcan. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Rubi, rubis. *It.* Rubino.

Rubrica, *Ar.* Magra. *Heb.* Migra, ſammanin. *Gr.* μίλτος, σινωπίς. *Gal.* Terre rouge. *It.* Rubrica, terra roſſa.

Rugae. *Ar.* Abagdin, tacmiſch, *pl.* tacmiſcha, curiſcha, curiſch. *Heb.* Kematim. *Gr.* ῥυτίδες. *Gal.* Ripes, plis, pliures. *It.* Ruge, falde.

Ruptura. *Ar.* Fecha, tahzima, mahzam, cazaq, tachariq. *Heb.* Bedek, tamacah, perets. *Gr.* ῥῆγμα. *Gal.* Rompure, rupture. *It.* Rottura.

S

Saccharum. *Ar.* Succhar, tabarzet. *Heb. deficit. Gr.* σάκχαρον. *Gal.* Sucra. *It.* Zuccaro.

Sal. *Ar.* Garab, ſafaf, melah, melech. *Heb.* Melach. *Gr.* ἅλς. *Gal.* Sel. *It.* Sale.

Salacitas, salax. *Ar.* Liab, laib. *Heb.* Hogeb. *Gr.* λαγνεία, λάγνος. *Gal.* Pailardiſe, pailard, ſafrette, ſafre. *It.* Salacità, salace.

Saliva. *Ar.* Lahab, bezac, biſac. *Heb.* Rir, roc. *Gr.* σίαλον. *Gal.* Salive. *It.* Saliva.

Salsedo. *Ar.* Almuri, barachia, ſcenem. *Heb.* Melichud. *Gr.* ἁλμυρότης. *Gal.* Liqueur ſalèe. *It.* Salatura.

Salsus. *Ar.* Mumallah. *Heb.* Maloch. *Gr.* ἁλμυρός. *Gal.* Sale. *It.* Salato, ſalſo.

Saltus. *Ar.* Quafza. *Heb.* Dilug, raph, ruph. *Gr.* πήδησις. *Gal.* Saut. *It.* Salto.

Salus, sanitas. *Ar.* Mochliz, aſia, ziha. *Heb.* Jaſchah, teſchuah, aſu, asjon. *Gr.* σωτηρία. Salut, ſantè. *It.* Salute, ſanità.

Sandaracha. *Ar.* Sandarac, zarnich. *Heb. deficit. Gr.* σανδαράχη. *Gal.* Sandaraque. *It.* Sandaraca.

Sangvis. *Ar.* Dem. *Heb.* Dam. *Gr.* αἷμα. *Gal.* Sang. *It.* Sangue.

Sanvs. *Ar.* Beri, aſia, zhahah, cavv. *Heb.* Aſi, chalum &c. *Gr.* ὑγιής, ὑγιεινός. *Gal.* Sain. *It.* Sano.

Sapa. *Ar.* Schulila alaſal, tille. *Heb. deficit. Gr.* ἕψημα, σίραιον. *Gal.* Vin cuit. *It.* Vino cotto.

Sapo, smegma. *Ar.* Sabun. *Heb.* Bor, borith, ahala. *Gr.* σάπων, σμῆγμα. *Gal.* Savon. *It.* Savone.

Sarcocolla. *Ar.* Azarot, anzarut. *Heb.* deeſt. *Gr.* σαρκοκόλλα. *Gal.* Sarcocolle. *It.* Sarcocolla.

Scabies. *Ar.* Garab, in ſpecie, exulcerata, AlKenebi, ſerap. *Heb.* garab, jalepheth, miſpachath. *Gr.* ψώρα. *Gal.* rogne. *It.* Rogna, ſcabbia.

Scalpellvm. *Ar.* Mubazah, ſifra. *Heb.* Tear darban. *Gr.* μαχαιρίδιον. *Gal.* Canivet, petit burin. *It.* Scarpello.

Scalprvm. *Ar.* Magrad. *Heb.* Cherebh, tſipporen. *Gr.* ξυστήρ. *Gal.* Burin, racloir. *It.* Raſparola, ſcarpello.

Scammonivm. *Ar.* Maſſmuda. *Heb.* deeſt. *Gr.* σκαμμώνιον. *Gal.* Scammonee. *It.* Scammonea.

Scapvlae. *Ar.* Ketf, *pl.* Actaf. *Heb.* Keteph, *pl.* Kephot, Kethephim. *Gr.* ὠμοπλάται. *Gal.* Palerons, derriere d'epaules. *It.* Pallette.

Scarificatio. *Ar.* Scharrad. *Heb.* garda, rabhda. *Gr.* σχασμός. *Gal.* Scarification. *It.* Fare i tagli o picchi.

Scirrhvs. *Ar.* Sephiros, futratiz. *Heb. deficit. Gr.* σκίῤῥος. *Gal.* Enflure dure. *It.* Scirro, durezza ſenza dolore.

Scorbvtvs. *Ar.* & *Heb. ignotus. Gr.* σκορβοῦτος. *Gal.* Scorbut. *It.* Scorbuto.

Scoria. *Ar.* Tubel, chabt, chabat. *Heb.* Sig. *Gr.* σκωρία. *Gal.* Eſcume, & ordure de metaulx. *It.* Sciuma di metallo.

Scorpivs, scorpio. *Ar.* & *Heb.* Acrab. *Gr.* σκορπίος. *Gal.* Scorpion. *Ital.* Scorpione.

Scrvpvlvs. *Ar.* Bachila, garmia, Kermet. *Heb.* Tlur. *Gr.* γράμμα. *Gal.* Scrupule. *It.* Scrupulo.

Sectio. *Ar.* Bat, bata. Fazl. *Heb.* Bether, cheteck, caticah, natuah, perek. *Gr.* τομή. *Gal.* Coupeure, tailleure. *It.* Segamento, intacco di taglia.

Secvndinae. *Ar.* Chalas, abras, maſchima, furſus. *Heb.* Schilija. *Gr.* δεύτερα, ὕστερα. *Gal.* Arrierefaix. *It.* Pelli di Fanciulli.

Sedes.

Sedes. *Ar.* Maglas, arsch. *Heb.* Molchab. *Gr.* ἕδρα. *Gal.* Siege, selle. *It.* Sedia.

Sedimentum. *Ar.* & *Heb.* Rasubh, mischcah. *Gr.* ὑπόστασις. *Gal.* Affaissement, ou Ordure du urine. *It.* Sedimento.

Semen. *Ar.* Dariah, zara, nasal. *Heb.* Zerah, zarah, mizrah. *Gr.* σπέρμα. *Gal.* Semence. *It.* Seme, semenza.

Sensus. *Ar.* Halm, his. *Heb.* Ragath, tuam. *Gr.* αἴσθησις. *Gal.* Sens, sentiment. *It.* senso.

Sericum. *Ar.* Harir, sadus. *Heb.* Meschi. *Gr.* σηρικὸν. *Gal.* Scye. *It.* Seta, ormesino.

Serpens. *Ar.* Haja, ashai. *Heb.* Nachasch, tanin, zochel. *Gr.* ὄφις. *Gal.* Serpent. *It.* Serpente.

Serum. *Ar.* Masal, magra. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀῤῥός. *Gal.* Laict clair. *It.* Scolo di latte.

Sesamoidea ossa. *Ar.* Alsemsemanie. *Heb.* Helthesamimath. *Gr.* σησαμοειδῆ ὀστᾶ. *Gal.* & *It. deficiunt; & Latina retinentur.*

Siccitas, siccus. *Ar.* Baal, gesef, gesaf, jubs, jubisa, jabis. *Heb.* Chorebh, charebh, zachzachoth, zajon. *Gr.* ξηρότης, ξηρὸς. *Gal.* Seiche, sec, siccitè. *It.* siccità, secco.

Signum. *Ar.* Aja, bend, nadar. *Heb.* Oth, tav. *Gr.* σημεῖον. *Gal.* Signe. *It.* Segno.

Silex. *Ar.* Serax, serachs, hapar alzenet. *Heb.* Chalamish. *Gr.* πυρίτης. *Gal.* Caillou. *It.* Selce.

Siligo, similago. *Ar.* Hertaman, aseleth, samid. *Heb.* Salet. *Gr.* σεμίδαλις. *Gal.* Fleur de farine, pur farine. *It.* Amito, amido.

Simitas, simus. *Ar. deficit.* *Heb.* Charum. *Gr.* σιμότης, σιμὸς. *Gal.* Camus, nez tortu, aquilin. *It.* Schiacciato naso.

Singultus. *Ar.* Faah, savaq. *Heb.* AnaKah. *Gr.* λύγξ, λυγμός. *Gal.* Hoquet, sanglot. *It.* Singolto, singhiozzo.

Sitis. *Ar.* Taman, atschi, atschi, taatisch, ach. *Heb.* Dsama, dsimmaon, tsima, tsichvan. *Gr.* δίψα. *Gal.* Soif. *It.* Sete.

Situs. *Ar. deficit.* *Heb.* Matsabh, matsucah. *Gr.* θέσις. *Gal.* Situation. *It.* Sito, situazione, posto.

Smaragdus. *Ar.* Zmarad, feruzegi. *Heb.* BarKet, barchat, nopeK, pitdba, cachall, jarcan. *Gr.* σμάραγδος. *Gal.* Esmauraude. *It.* Smeraldo.

Smiris. *Ar.* Mesu, hagar sumbidig, sumbedegi. *Heb. deficit.* *Gr.* σμύρις. *Gal.* Esmeril. *It.* Smeriglio.

Solutio continui. *Ar.* Chadessan. *Heb.* Peruk. *Gr.* λύσις τῆς συνεχείας. *Gal.* Solution du continuitè. *It.* Soluzione della continuità.

Solutio ventris. *Ar.* Darab, ashal. *Heb. deficit.* *Gr.* ὑποχώρησις. *Gal.* Flux de ventre. *It.* Flusso di ventre.

Somniferum. *Ar.* Almaneumat, *plur. Heb. deficit.* *Gr.* ὑπνωτικὸν. *Gal.* Qui fait endormir. *It.* Chi fa dormire. Vide Narcoticum.

Sopor. *Ar. deficit.* *Heb.* Tarddemah. *Gr.* κῶμα. *Gal.* Sommeil. *It.* Sonno.

Sorbitio. *Ar.* Tagria, haschua. *Heb.* Bela. *Gr.* ῥόφημα. *Gal.* Humement, avalement. *It.* Sorbimento.

Specillum. *Ar.* Tarsusa, munesid, targis. *Heb. deficit.* *Gr.* μηλωτὶς, μήλη. *Gal.* Eprouvete de Chirurgien, touche Chirurgique. *It.* Tasta per curar piaghe.

Sphacelus. *Ar.* Aschachilos. *Heb. deficit.* *Gr.* σφάκελος. *Gal.* Sphacele. *It.* Sfacelo.

Spina dorsi. *Ar.* Seuche, simnnia. *Heb.* Ethem, schedarah. *Gr.* ῥάχις. *Gal.* Espine du dos. *It.* Spina del dosso.

Spodium. *Ar.* Tabasir. *Heb. deficit.* *Gr.* σπόδιον, σποδός. *Gal.* & *It.* Spodium, spodio.

Spongia. *Ar.* Sefengi, asfengi alchar, gafisa. *Heb.* EKebbah. *Gr.* σπόγγος. *Gal.* Esponge. *It.* Sponga.

Spuma. *Ar.* Cossore, zabd, zebed. *Heb.* Cheleak, Ketseph. *Gr.* ἀφρός. *Gal.* Escume. *It.* Schiuma, spuma.

Sputum. *Ar.* Busac, nasth. *Heb.* Roc, racuc, rir. *Gr.* πτύελον, πτύσμα. *Gal.* Crachat. *It.* Sputo.

Squama. *Ar.* Quischschara. *Heb.* KasKeschet, Keliph. *Gr.* λεπὶς. *Gal.* Escaille. *Ital.* Scaglio.

Staphyloma. *Ar.* Musaragi, sacaruli, debani &c. *Heb. deficit.* *Gr.* σταφύλωμα. *Gal.* Maladie de la luete. *It.* Stafiloma.

Stercus. *Ar.* Bhar, zebel, char, cara, tabraz, hasa &c. *Heb.* Aschpoth, dabd, domen, tseah, peresch, &c. *Gr.* κόπρος. *Gal.* Bourbier, merde, fange. *It.* Lordura, sterco.

Sterilitas. *Ar.* Godabb, aquam, aquima. *Heb.* Acar, acara. *Gr.* ἀγονία, ἄγονος, ἀτεκνία, ἄτεκνος. *Gal.* Sterilitè, sterile. *It.* Sterilità, sterile.

Sternum. *Ar.* Casfi. *Heb.* Ezem hehace. *Gr.* στέρνον, στῆθος. *Gal.* Os de la Poitrine. *It.* Cartilagine di petto.

Sternutatio. *Ar.* Nachara, utas, utsa, taatis. *Heb.* Abischah. *Gr.* πταρμός. *Gal.* Esternument. *Ital.* Stranuto.

Sternutatorium. *Ar.* Mutattis. *Heb. deest.* *Gr.* πταρμικὸν. *Gal.* Qui fait esternuer. *It.* Chi fa stranuti.

Stigma. *Ar.* Alguassem, garha, chatta. *Gr.* στίγμα. *Gal.* Signe & marque de playe. *It.* Segno, bollatura.

STILLA, STILLICIDIUM *Ar. deficit*. *Heb.* Deleph, tiph, tipha. *Gr.* στάξις, στάλαγμα. *Gal.* Goutte, gouttiere. *It.* gocciolatoio.

STOMACHUS. *Ar.* Batan, fuad, geuf. *Heb.* Beten, masas. *Gr.* στόμαχος. *Gal.* Estomac. *It.* stomaco.

STORAX. *Ar.* Miah, micha, lebeni, miah-Selle *liquida*. *Heb.* deest. *Gr.* στύραξ. *Gal.* Styraz. *Ital.* Stirace.

STRABISMUS, STRABO. *Ar.* Astarac. *Heb.* deest. *Gr.* στραβισμὸς, στραβὸς. *Gal.* Bigle, lousche. *It.* Losco, guercio.

STRANGULATIO. *Ar.* Itsa, intisa, chanca, schanuk, taschnik. *Heb.* Machanac, schanuk, chenek. *Gr.* στραγγαλισμὸς, ἄγχη. *Gal.* Estranglement. *It.* Srangolazione.

STRANGURIA. *Ar. deficit*. *Heb.* Hataphah, haschetem. *Gr.* στραγγουρία. *Gal.* Difficultè d'urine. *It.* Difficoltà d'urina.

STRUMA. *Ar.* Chanzira. *Heb. deficit*. *Gr.* βρογχοκήλη, χοιράς. *Gal.* Escrovelle. *It.* Scrofola, gonfiazione della golla.

STUPOR. *Ar.* Chauf, chaufa, chadar. *Heb.* Schamah, meschammah, timmahon. *Gr.* νάρκη. *Gal.* Stupiditè, estonnement. *It.* Stupidità.

STUPA. *Ar. deficit*. *Heb.* Neoreth. *Gr.* στυπεῖον *Gal.* Estopes de lin, ou de chanvre. *It.* Stoppa di lino, o di canape.

SUCCINUM. *Ar.* Abra, ambar, karabe. *Heb. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre *It.* Siccino.

SUCCUS. Vide LIQUOR HUMOR. *Ar.* Rob, halliq, *Heb.* leschad. *Gr.* χυμὸς, χυλὸς, ὀπὸς. *Gal.* Suc. *Ital.* Succo, sugo.

SUCTIO. *Ar.* Rida, tardia. *Heb.* Janicut, henicah. *Gr.* μύζησις. *Gal.* Succement. *It.* Succhiamento.

SUDAMINA. *Ar.* Hazef. *Heb. deficit*. *Gr.* ἱδρῶα. *Gal.* Eschaubonillures. *It.* Broggie da sudore.

SUDOR. *Ar.* Arac, harac. *Heb.* Jezah, Zehah. *Gr.* ἱδρώς. *Gal.* Sueur. *It.* Sudore.

SUFFIMENTUM, SUFFITUS. *Ar.* Buchar. *Heb.* Azcarah, Ketorah, mictar, mictereth. *Gr.* θυμίαμα. *Gal.* Perfument. *It.* Profumo.

SUFFUSIO, CATARACTA *Ar.* Anusmuma gubisch, umuscha. *Heb.* Teballul. *Gr.* ὑπέχυμα. *Gal.* Cataracte en l'œil. *It.* Cataratta.

SUGILLATIO. *Ar.* Tardid, alsac. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐκχύμωμα. *Gal.* Tache noire ou meurtrisseure. *It. deficit*.

SULPHUR. *Ar.* Kabric, quibrit, cribit, albaphat *Ser*. *Heb.* Gapherit. *Gr.* θεῖον. *Gal.* Soulffure. *It.* Zolfo, zolfore.

SUPERCILIUM. *Ar.* Gesn, *pl.* agsin, hagib, *pl.* hagivib. *Heb.* gabh. *Gr.* ὀφρύς. *Gal.* Sourcil. *It.* Sopraciglio.

SUPPOSITORIUM, GLANS. *Ar.* Humula. *Heb. deficit*. *Gr.* βάλανος. *Gal.* Suppositoire. *It.* ghianda.

SUPPURATIO. *Ar.* Dubeleti, dubelati, taquia. *Heb.* Mispach, mischpachat. *Gr.* ὑποπυησμὸς, ἐμπύημα. *Gal.* Suppuration. *It.* Postema.

SURA. *Ar. deficit*. *Heb.* Cabak. *Gr.* γαστροκνήμιον. *Gal.* gras de la jambe. *It.* Polpa della gamba.

SURDITAS, SURDUS. *Ar.* guacce, zumuma, zuzamum, azam. *Heb.* Cheresch. *Gr.* κωφότης, κωφός. *Gal.* Sourditè, sourd. *It.* Sordità, sordo.

SUTURA. *Ar.* Chajata, chaita, machut. *Heb. deficit*. *Gr.* ῥαφή *Gal.* Sutur, cousture. *It.* Cucitura.

SYMMETRIA. *Ar.* Adorem. *Heb. deficit*. *Gr.* συμμετρία. *Gal.* Symectrie. *It.* Concordanza.

SYMPATHIA. *Ar.* Hanna, nod. *Heb.* Schaphaca. *Gr.* συμπάθεια. *Gal.* Sympatie. *It.* Compassione.

SYNCIPUT. *Ar.* Isce, Jafuc. *Heb. deficit*. *Gr.* βρέγμα. *Gal.* Devant de la teste. *It.* Parte dinanzi della testa.

T

TABES. *Ar.* Ebdul, impedul. *Heb.* Daabhac, daabhon. *Gr.* φθίσις. *Gal.* Maladie sec, & etique.

TACTUS. *Ar.* Tamis, gas, lams. *Heb.* Mischschusch. *Gr.* ἁφή *Gal.* Touchement. *It.* tatto, toccamento.

TALUS. *Ar.* Chahab, alsechi. *Heb.* Karsol, arcom. *Gr.* ἀστράγαλος. *Gal.* Talon. *It.* Talone.

TAMARIND. *Ar.* Tamarindi. *Heb.* deest. *Gr.* φοινικοβάλανοι. *Gal.* Tamarinds. *It.* Tamarindi.

TARSUS, *Ar.* & *Heb.* Rasegh. *Gr.* ταρσός. *Gal.* Talon. *It.* Tarso.

TARTARUS, TARTARUM, *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. *gr.* τάρταρον. *Gal.* Tartare, pepins, qui sont au maro du vin. *It.* Tartaro.

TELEPHIUM ULCUS. *Ar.* Balchie. *Heb.* Icul. *Gr.* τηλέφιον. *Gal.* Ulcere corrosif. *It.* Piaga telefia maligna.

TEMPERAMENTUM, TEMPERIES. *Ar.* Mizig. *Heb.* Mezeg. *Gr.* κρᾶσις. *Gal.* Temperament, temperature. *It.* Temperamento.

TENASMUS, TENESMUS. *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. *Gr.* τεινασμὸς, τεινεσμὸς. *Gal.* Tenesme. *It.* Tinesmo.

Terebella, trepanum. *Ar.* Barrina; maryaba. *Heb.* Mak Kebheth. *Gr.* τρέπανον. *Gal.* Trepan, tariere. *It.* Trepano, trevellino, trivella.

Terebinthina. *Ar.* Chalambat, ucalambat, alchalambat, albotin, &c. *Heb.* deest. *Gr.* ῥητίνη τερεβινθίνη, λαρχίνη. *Gal.* Terebintine, tormentine. *It.* Terebintina.

Terra sigillata. *Ar.* Tin machtun. *Heb.* deest. G. ἡ σφραγῖτις. *Gal.* Terre sigillèe. *It.* Terra sigillatata.

Tertana febris. *Heb.* Humi mutelit, neub. *Heb.* deficit. *Gr.* τεταρταῖος, πυρετός. *Gal.* Fevre tierce. *It.* Febre terzana.

Testa. *Ar.* Chazuf, fachar. *Heb.* Cheresch, kelif. *Gr.* ὄστρακον. *Gal.* Coquille, coque. *It.* Testo, guscia.

Testaceum. *Ar.* Camseties, gaugiel, guadam. *Heb.* deficit. *Gr.* ὀστρακόδερμον. *Gal.* Poisson de coquille, ou à escalle Moules. *It.* Pesce con guscia.

Testiculus, testes. *Ar.* Chazi, surethun, baid, medear, *pl.* madakir. *Heb.* Eschek, pechadim. *Gr.* ὄρχις, ὄρχεις. *Gal.* Covillon, covillons, testicule. *It.* Testicolo, testicoli.

Tetanus. Vide Spasmus. *Ar.* Cuzez, cuzem. *Heb.* deest. *Gr.* τέτανος. *Gal.* Tetane. *It.* Tetano.

Theriaca. *Ar.* deficit. *Heb.* Tsori. *Gr.* θηριακή. *Gal.* Thriacle, theriaque. *It.* Teriaca.

Thermae. *Ar.* Hammat, hammiah, machararah. *Heb.* Dimsiu, mukin udna. *Gr.* θερμαί. *Gal.* Thermes, bains chauds, estouves. *It.* Stuffe, bagno.

Thrombus. *Ar.* Dam gamid, alca. *Heb.* Dam hacaphah. *Gr.* θρόμβος. *Gal.* Sang fige. *It.* Sangue grosso,

Thymus morbus. *Ar.* Hasce. *Heb.* deficit. *Gr.* θύμος. *Gal.* Thyme. *It.* Timo.

Tibia. *A.* Zumara. *Heb.* Chaill, schoK. NB. *Metaphorice debet ad Anatomiam applicari.* Cane hagadol. *Gr.* κνήμη. *Gal.* Greve ou l'os de la jambe. *It.* Osso della gamba. Tibia.

Tinctura. *Ar.* Chadab, zibag, zabgah. *Heb.* Zebah. *Gr.* βαφή. *Gal.* Teincture. *It.* Tintura.

Vinea morbus. *Ar.* Alarde, sahafat, sagrum. *Heb.* deficit. *Gr.* ἀχώρ. *Gal.* Teigne. *It.* Tignolo

Tinnitus. *Ar.* Ten. *Heb.* Tsalil. *Gr.* ἦχος. *Gal.* Tintement. *It.* Risonanza nell' orecchie.

Titillatio. *Ar.* Dagdaga, tacaluc. *Heb.* deficit. *Gr.* γαργαλισμός. *Gal.* Ghatovillement. *It.* Movimento. Far gatticiole.

Tonsillae. *Ar.* Gavoni, geuze. *Heb.* deficit. *Gr.* παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* Glandes. *It.* Stranguglioni, ghiandole.

Topasius. *Ar.* Jacura. *Heb.* deficit. *Gr.* τοπάζιος. *Gal.* Topasse. *It.* Topazzio.

Tophus. *Ar.* Hagar muramal. *Heb.* deficit. *Gr.* πῶρος. *Gal.* Tuf, tufeau. *It.* Callo, tofo.

Topicum medicamentum. *Ar.* Devi barrani. *Heb.* deficit. *Gr.* τοπικόν. *Gal.* Topique. *It.* Topico.

Tormina. *Ar.* Vaga. *Heb.* deficit. *Gr.* στρόφος. *Gal.* Trenchee de ventre. *It.* Termento di vente.

Toxicum, venenum. *Ar.* Tusom, zachari. *Heb.* deficit. *Gr.* τοξικόν. *Gal.* Poison, venin fort soudain. *It.* tossico.

Tractio. *Ar.* garra. *Heb.* deficit. *Gr.* ὁλκή, ἑλκυσμός. *Gal.* Tirade, tirement, trainement. *It.* Tratto tiramento.

Trochiscus. *Ar.* Acraz, *pl.* *Heb.* deficit. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* Trochisque. *It.* *non occurrit*.

Truncus. *Ar.* *deficit*. *Heb.* Scheled, gezah. *Gr.* στέλεχος. *Gal.* Tronc. *It.* Tronco.

Tuberculum. *Ar.* Asech. *Heb.* Scheth. *Gr.* φῦμα, ὄγκος. *Gal.* Enflure, bosse. *It.* Gonfiatura.

Tumor. *Ar.* Nascp, intafach. *Heb.* Scheeth, saon. *Gr.* ὄγκος παρὰ φύσιν. *Gal.* Enfluere. *It.* gonfiatura.

Turcois turcesius. *Ar.* Feruca, farazegi. *Heb.* deficit. G. καλλαΐνος. *Gal.* Tourquoise. *It.* Turchina gemma.

Tussis. *Ar.* Tabahboh, saal. *Heb.* Scheol. *Gr.* βήξ. *Gal.* Toux. *It.* Tosse.

Tutia. *Ar.* Succudus, tutia. *Heb.* deficit. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* Tutie. *It.* Tutia.

Tympanites. *Ar.* Zachi. *Heb.* deficit. *Gr.* τυμπανίτης. *Gal.* Tympanie. *It.* Timpania.

V

Vacuatio. *Ar.* Chala. *Heb.* Characah. *Gr.* κένωσις. *Gal.* Vacuation. *It.* Vacuazione.

Vacuitas, vacuus. *Ar.* Chava, chavi, parge. *Heb.* Bahah, bohu. *Gr.* κενότης, κενός. *Gal.* Vacuitè, vuidetè, vuide. *It.* Vacuità, vacuo.

Vagina. *Ar.* deficit. *Heb.* Taar, nedhen, nadan. *Gr.* κολεός. *Gal.* Gaine, fourreau. *It.* Vagina, guaina, fodero.

Vapor. *Ar.* Buchar. *Heb.* Ed, itra, neschiim. *Gr.* ἀτμίς. *Gal.* Vapeur, exhalaison. *It.* Vapore.

Variola, Varioli. *Ar.* Botor, gadrihamica, alhumere. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* Verole, picate, river. *It.* Variole.

Varix. *Ar.* Dovali. *Heb.* Kiliah, delijah. *Gr.* κιρσός. *Gal.* Veine pleine de gros sang, ou sang melancholique. *It.* Varice.

Vas, Vasculum. *Ar.* Ana, inia, mata, abarich. *Heb.* Keli, man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* Vase, vaisseau, vaiselle. *It.* Vaso, mendel.

Ubera. *Ar.* Muchit. *Heb.* Daddim. *Gr.* μαστοὶ, οὖθαρ. *Gal.* Mamelle, tetins d'une beste. *It.* Poccie, mamelle.

Vena. *Ar.* Magari aldem, varid. *Heb.* Varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* Veine. *It.* Vena.

Veneficium, veneficus, venefica. *Ar.* Sihr, sahara, sahir, sabara. *Heb. deficit.* *Gr.* φαρμακεία, φαρμακεὺς, φαρμακὸς, φαρμακεύτρια. *Gal.* Sorcelleri, sorcier, sorciere. *It.* Incanto, Incantatore, incantatrice.

Venenum. *Ar.* Tsadid. *Heb.* Chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* Venin, poison. *It.* Veleno.

Venereus. *Ar.* Liab. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀφροδισιαστικός. *Gal.* Venerien. *It.* Venereo.

Venter, ventriculus. *Ar.* Kars, kers, cres, Kerephs, miada, chuanas, batan, Knisa. *Heb.* Beten, chuba, *Gr.* κοιλία γαστήρ. *Gal.* & *It.* Ventre.

Ventus. *Ar.* Gavah. *Heb.* Ruah, suphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* Vent. *It.* Vento.

Venus. *Ar.* Algol. *Heb.* Abjonah, nogach. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* Venus, paillardise. *It* Venere.

Vermes. *Ar.* Duaida, *pl.* Duaidit. *Heb.* Ivechesch, taccak, toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* Vers, vermine. *It.* Vermi.

Verruca. *Ar.* Chalam, atual, Kalim, Inteesula, borruca, *Heb.* Jabbeleth. *Gr.* ἀκροχόρδων, μυρμηκία. *Gal.* Verrue. *Ital.* Verruca.

Vertebra, Vertebræ. *Ar.* Charaz, charza. *Heb.* Chamukum, Choljoth. *Gr.* σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* Vertebre. *Ital.* Ossi delle spalle.

Vertex. *Ar.* Alema, alchema, hic. *Heb.* Kadcod, rosch. *Gr.* κορυφή. *Gal.* Sommet da la teste. *It.* Sommità di testa.

Vertigo. *Ar.* Sedere, duar. *Heb.* Sibub harosch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* Vertige, tournement de teste. *It.* Stornimento di testa, vertigine.

Vesica. *Ar.* Metene, calla, mabuella, *in specie vesicam urinæ significat, a* Buele *urina*, Ziphac. *Heb.* Zephecmur, cah. *Gr.* κύστις. *Gal.* Vessie. *It.* Vessica.

Vesica fellis. *Ar.* Kisalmarra. *Heb.* Kis hamara. *Gr.* κύστις χολιδόχος. *Gal.* Vessie du fiel. *It.* Vessica della colera.

Vesicatio, vesicatorium. *Ar.* Tanast. *Heb. deficit.* *Gr.* καυστικὸν, ἐπισπαστικόν. *Gal.* Vesicatoire. *It.* Vessicatorio.

Vigilia. *Ar.* Zaara. *Heb.* Schadarah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* Veille. *It.* Veggia.

Vires. *Ar. deficit.* *Heb.* On, chail, toaphoth. *Gr.* σθένος, δύναμις, ἰσχύς. *Gal.* Vertu, force. *It.* Forze.

Vipera. *Ar.* Alfahai. *Heb.* Tsehoah, Epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδνα. *Gal.* Vipere. *It.* Vipera.

Viride æris. *Ar.* Zimar, ziniar, zaralnhas. *Heb. deficit.* Gr. χαλκοῦ ἄνθος. *Gal* Couperose, roville d'airain. *It* Verde di rame.

Viscera. *Ar.* Dachil, achse, ama. *Heb.* Meaim, geva. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* Entrailles. *It.* Viscere, budelle.

Visus. *Ar.* Bazar, mandar. *Heb.* Rai, rei, rauth, mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις, ὄψις. *Gal.* Veve. *It.* Esso vedere, vista.

Vita. Gr. Haja. *Heb.* Chaijm. *Gr.* ζωὴ, βίος. *Gal.* Vie. *It.* Vita.

Vitellus. *Ar.* Muchalbaiz, fas. *Heb.* Chalamulth. Ar. λέκυθος, χλωρὸν τοῦ ᾠοῦ. Gal. Jaulne, moyan, d'œuf. *It.* Torlo, rosso d'ovo.

Vitiligo. *Ar.* Baras. *Heb.* deest. *Gr.* ἀλφός. Vide Alphus. *Gal.* Tache laide sur le corps. *It.* Tache bianche.

Vitriolum. *Ar.* Chalcant, zag, zegi, colcothar. *Heb. deficit.* *Gr.* χάλκανθος. *Gal.* Vitriol, couperose. *It.* Vitriolo.

Ulcus. *Ar.* Garha, acar, hacul. *Heb.* Mazor, chabbura, nega, schechin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* Ulcere. *It.* Piaga.

Umbilicus. *Ar.* Tambur, sarrah. *Heb.* Boar, tabur, schor, scharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* Nombril. *It.* Ombelico.

Uncia. *Ar.* Sercos, satil, avac, varia. *Gr.* οὐγγία, οὐγκία. *Gal.* Once. *It.* Oncia.

Uncus. *Ar.* Vav, mazlag, machtaf, zannara. *Heb.* Vav, choach, mazileg. *Gr.* ἄγκιστρον. *Gal.* Croc, crochet. *It.* Uncino, rampino.

Unguentum. *Ar.* Duhen, leden. *Heb.* Mischcha, rocach, rikuach, schemen. *Gr.* ἄλειφα, ἄλειμμα. *Gal.* Onguent. *It.* Onto, unguento, onguento.

Unguis. *Ar.* Calcateron, dafar, tafar, cassa. *Heb.* Tafar, tsipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* Ongle. *It.* Onghia.

Unicornu. *Ar.* Dison, vaid alcara, alchercheden. *Heb.* Reem, rem, Karash. *Gr.* μονόκερος. *Gal.* Licorne, unicorne. *It.* Licorno, unicorno.

Vola. *Ar.* Achmas. *Heb.* Caph, eKeph, choven, schaal. *Gr.* θέναρ, κοῖλον χειρὸς, καὶ ποδός.

ποδός. *Gal.* Paume de la main. *It.* Palma.

Volatilia. *Ar.* deest. *Heb.* Oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* Volaile. *It.* Volatile.

Vomitorium. *Ar.* & *Heb.* *non extat.* Gr. ἐμετικόν. *Gal.* Vomitoire, vomitif. *It.* Vomitorio.

Vomitus. *Ar.* Cudd, cadf, cai, Ki. *Heb.* Ki, Ke, pacta. ἔμετος. *Gal.* Vomissement. *It.* Vomito.

Ureteres, urethra. *Ar.* Haloen. *Heb. deficit.* Gr. οὐρητῆρες. *Gal.* Canal d'urine. *It.* Cana d' urina.

Urina. *Ar.* Aaul, beule, gau, hiraca. *Heb.* Schain. *pl.* schenim. Gr. οὖρον. *Gal.* Urine, pissat. *It.* Orina, piscio.

Ustio. *Ar.* Vaed, taucad. *Heb.* Kui, Kevajah, serephah. *Gr.* καῦσις, Gal. Brusslure, bruslement. *It.* Bruſciamento.

Vulnus. *Ar.* Garah, guazi, darb, darba. *Heb.* Mazor, mecha, machaz, maKKeh. Gr. τραῦμα, τρῶμα. *Gal.* Playe. *It.* Piaga, ferita.

Z

Zingiber, zinziber, gingiber. *Ar.* Zingibil, lengibel. *Heb. deficit.* Gr. ζιγγίβερι, γιγγίβερι. *Gal.* Gingembre. *It.* Gegeno, gengiebero.

Zona. *Ar.* Tahzim, mantaca. *Heb.* Abneth, zon, ponda, kumer. Gr. ζώνη. *Gal.* Zone, ceinture. *It.* Zona, Cintura.

FINIS.

Inv. 23923/42273

Biblioteca

NOI REFFORMATORI
Dello Studio di Padova.

HAvendo veduto per la fede di revisione, & approbatione del P. F. Ambrosio Lisotti Inquisitore, nel Libro Intitolato: *Amaltheum Castello-Brunonianum, sive Lexicon Medicum Jacobi Pancratii Brunonis*, non vi esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per attestato del Segretario Nostro niente contro Prencipi, e buoni costumi, Concedemo Licenza, che possa essere Stampato, osservando gl' ordini in materia di Stampe, & portando le solite Copie alle Publiche Librarie di Venetia, & di Padova.

Data li 8. Febraro 1696.

(Ferigo Marcello Pr. Ref.
(Antonio Giustiniano Cav. Ref.
(Francesco Cornaro Pr. Ref.

Agostino Galdaldini Segr.

Digitized by Google

Digitized by Google